

ՅՈՒՅԱԿ
ՀԱՅԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐԱՅ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ Ի
ՎԻԵՆՆԱ

ԿԱԶՄԵՅ

Հ.ՕԳՈՍՏԻՆՈՍ ՎՐԴ. ՄԵԸՈՒԼԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ 3

ՄԱՅՐ ՅՈՒՑԱԿ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԶԵՊԵՂԵՅ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԼ
Ի ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՄԱՐԱՆՈՒԹԵՆԷ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գ. ՀԱՏՈՐ

HAUPT-KATALOG
DER
ARMENISCHEN HANDSCHRIFTEN

HERAUSGEGEBEN VON DER
WIENER MECHITHARISTEN-CONGREGATION

III. BAND

KATALOG
DER
ARMENISCHEN HANDSCHRIFTEN

IN DER MECHITHARISTEN-BIBLIOTHEK ZU WIEN

BAND III.

VON
P. AUGUSTIN L. SZEKULA
MITGLIED DER MECHITHARISTEN - CONGREGATION

WIEN 1983

MECHITHARISTEN-BUCHDRUCKEREI
PRINTED IN AUSTRIA

ՅՈՒՑԱԿ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԶԵՌԱԳՐԱՅ

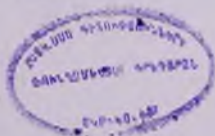
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ Ի ՎԻՆՆԱ

ՀԱՅՈՐ Գ.

ԿԱԶՄԵՑ

Հ. ՈԳՈՍՏԻՆՈՍ ՎՐԴ. ՍԵՅՈՒՆԵԱՆ
ՄԽԻԹ. ՈՒԽՏԷՆ

A $\frac{III}{2154}$

ՎԻՆՆԱ 1983
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՊՈՐՏՐԵՏ ԵՎ ՆՁԱՆՔՐԻՆ

Հ. ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՐԴ. ՏԱՀԵԱՆ-Ի

ՄԵՆՈՒՄ

ՅԻՄՆԱՄԵՆ ՅԻՇԱՄԱԿՐԻՆ

1933-1983

ԵՐԵՎԱՆԳԵՂ ՍՐՈՒՄ

ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ

ԿՐԵՆՆԱՅԻ ՄԻԻԹԱՐԵՄՆ ՄԻՔԲՆՈՒԹԻԲՆԸ

Յուցակ Հայերէն Ձեռագրաց	1
Ընդհանուր Տախտակ Ձեռագրաց	1073
Նիւթերու Համաձայն Յուցակ Ձեռագրաց	1107
Նկարներու եւ Պատկերներու Յուցակ	1139
Ջարդարանքներու Յուցակ	1146
Ջարդագիրներու Յուցակ	1148
Անձնանուններու եւ Տեղանուններու Յանկ	1150
Նկատուած Տպագրական Վրիպակներ	Կտէի կողքի ներքին երև

Ազգային մեր Արժեքներու ամենացայտուն փաստն է հայ Ձեռագիրներու բազմաթիւնը ի սփիւռս աշխարհի: Հ. Յակոբոս Վրդ. Տաշեան իր դարագլուխ կազմող, ամրացնի և կոթողական գործով հիմը դրաւ հայ Ձեռագիրներու ցուցակագրութեան մեքտտին: Ամրացնի, որովհետեւ Տաշեանէ ետք և ո՛չ մէկ ցուցակագիր կրցաւ հասնիլ այդ բարձրութեան: Ամեր համար՝ Տաշեանի մը հմտութիւնն էր հարկաւոր:

Ներկայ երկը Տաշեանի սկսած գործին երրորդ հատորն է. երկրորդը հրատարակեց Հ. Համազասպ Վրդ. Ոսկեան 1903ին, ուր ցուցակագրուած են Թիւ 574—1304 Ձեռագիրները:

Մխիթարեան Միաբանութեան գլխաւոր մտահոգութիւններէն մին եղած է, իր երջանկայիշատակ Հիմնադրին օրերէն իսկ, մեր ազգային Արժեքներու հաւաքումը և ամօնց անվթար պահպանումը (Մատենադարան, Թանգարան), Այս գանձերը սակայն չեն հաւաքուիլ անկիւն մը դիզելու կամ գանձարաններու մէջ արգելափակուիլու համար: Անոնցմէ իւրաքանչիւրը իբրեւ լոյսի աղբիւր պէտք է ծառայէ, որ առաւելապէս վառ պահուի և աւելի ևս պայծառանայ մեր ազգային իմքնագիտակցութիւնը: Իբրեւ ազատացման պէտք է գործածուին ամօնք, ցոյց տալու համար, թէ Հայը իր յատուկ տեղն ունի ընդհանուր մարդկութեան բազմակրթութեան և մշակոյթի բարձրացման գործին մէջ՝ իր բեռնած շնչուածն նպաստով:

Ձեռագրաց Ցուցակի այս հատորը կ'ընդգրկէ ընդհանրապէս աւելի մօրազոյն՝ 1700—1800 շրջանի գործեր՝ մեծ մասով Թրիեստի և Վիեննայի Մխիթարեաններու հեղինակութիւններ, քարգմանութիւններ կամ եւրոպական վերածնունդի հեղինակներէ մերշնչուած երկասիրութիւններ: Անոնցմէ շատեր պատրաստուած են հրատարակելու նպատակով, սակայն Միաբանութեան տնտեսական վիճակը թոյլատու չէ եղած միշտ: Կան նաև այնպիսի գործեր, որոնք հեղինակին մահով մնացած են կիսատ կամ յետաւարտ, սակայն մոյն իսկ այդ վիճակին մէջ արժեքներ կը մերկայացնեն:

Այժի կը զարմեն մասնաւորապէս արուեստներու, արհեստներու ու գիտութիւններու մասին կատարուած գործեր: Մէկ նպատակ հետապնդուած է՝ բարձրացնիլ Ազգը ամէն մարդի մէջ: Կան երկեր, որոնք կարեւոր լոյս կը սփռեն ժամանակակից Հայոց Պատմութեան վրայ:

Ցուցակագրութեան մէջ յատուկ ուշադրութիւն դարձուած է գանազան տեսակի ցանկներու կազմութեան, որպէսզի աւելի դիւրամայ հատորիս գործածութիւնը:

Գործն լոյս տեսած է մաս առ մաս Համդէտ Ամօրեացի մէջ 1977էն սկսեալ, հետեւեալ ձեւով. Ձեռ. 1305—1304 (ՀԱ 1977, 1—12, էջ 279—458), Ձեռ. 1395—1502 (1978, 1—12, էջ 155—476), Ձեռ. 1503—1749 (1979, 1—12, էջ 101—494), Ձեռ. 1750—2047 (1980, 1—12, էջ 49—496), Ձեռ. 2048—2246 (1981, 1—12, էջ 161—496), Ձեռ. 2247—2538 (1982, 1—12, էջ 81—512), Ձեռ. 2539—2561 (1983, 1—6, էջ 207—238):

ՎԻԿՏՈՐ ՈՒ ԴՈՆԱՏՈՍ

ՎԻԿՏՈՐԱ կամ ՊՈԼԻՍ

1850ի շուրջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 50 (իջակալւածն էմ Ա. մաս՝ 1—28 և Բ. մաս՝ 67—148)։ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 37.50 X 22.50 (Ա. մաս), 41 X 25 (Բ. մաս)։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւս օրին 35 X 17.50 (ք. 1ա—18բ), 39 X 24 (ք. 17ա—30բ)։ ՏՈՂՔ՝ Ա. մաս՝ 40—48 (ամկամոն), Բ. մաս՝ 40—42 (ամկամոն)։ ՆԻԻԹ՝ Ա. մաս՝ զօրաւոր սպիտակ քուլօք, Բ. մաս՝ զնգնազոյն հիմ քուլօք։ ԿԱՋՄ՝ չումի։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ Ա. մաս քուակամ լու, Բ. մաս՝ պատառառում, քաքերու ծալքերը բզրուած։ ԳԻՐ՝ Ա. մաս՝ Նօտրգրի մօտ մօր շնագգիւր, Բ. մաս՝ մօր շնագգիւր։ ԶԱՐԴԱԳԻՐ, ԽՈՐԱՆ, ԶԱՐԴ և ՆԿԱՐ՝ չումի։ ԴԱՏԱՐԱՆ՝ 1բ, 2բ վարի կէտը, 3բ, 15բ վարի կէտը, 16, 23բ վարի կէտը, 30բ, 40ա, 55բ վարի կէտը, 56, 59բ վարի կէտը։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի շուրջ։ ԳՐԻՑ՝ Սամուելեան Հ. Մաղաթիւ, որ միաթաւանակ եկեղեցի-պատ քարգմանիմ է գրաւածոյ։ ՏԵՂԻ՝ Խաւանքար վիճմա, կամ Պոլիս։ ՏԵՐ՝ եկեղեցի։ ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չումի։ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆԻՐ՝ կը պակսիմ։ ՍԱՆԹՈՒԹԻՒՆ՝ Ա. մասը մաշուր օրինակ-լուքիմ է գործիմ սկզբի մէկ մասիմ։

Մատենան է՝ «Վիկտոր ու Դոնատոս, այսինքն երկու Լուտերականաց ուղղափառ Հաւատոյ վրայ խօսակցութիւններ» (Աշխարհաբար)։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

Թղ. 2ա. «Մանուցում։ Աս խօսակցութիւններուն վախճանը է, Հիմակաւն ժամանակ մեր ազգին մէջն ալ տարածւած Լուտերականաց ու ամէն տեսակ Բրոթիսթանթներուն հակոթութենէն՝ մեր Հայազգի ուղղափառ ժողովուրդը զգուշացնել։ Անոր Համար աս խօսակցութիւններուն մէջը Բրոթիսթանթներուն դիւատր ժողովութիւնները մէկկի մէկկի առաջ բերած, ու յետոյ նոյն իսկ իրենց առաջնորդը Լուտերին խօսեցնողը մեղծւած են, ու անոնց տեղը ճշմարիտ վարդապետութիւնը Հաստատւած է»։

Ուր որ Լուտերին զերածննդներն բերւած կոչումներուն մէջը այս նշանաւ () արտած խօսքեր կը գտնուին, անոնք բուն իսկ Հեղինակին գործերուն մէջն ալ նոյնպէս էին. իսկ ուր որ աս նշանին [] մէջ առնուած խօսքեր կան, անոնք մեղմէ բացայայտութեան Համար աւելցուած են»։

«Աս զերածննդ մէջ, ինչպէս վերը յիշեցինք, շատ տեղ Լուտերին գործերէն կտորներ առաջ կը բերուին, անոր Համար արժան սեպեցինք որ Հոս տեղս բոլոր ան գործերը կարգաւ, տպւած տեղերուն ու տպագրութիւնը հոգացողներուն անունովը դնենք, որպէս զի կարդացողներուն մեր Հաւատարմութիւնը յայտնի լլլայ, ու միանգամայն ուղղող ու կրցողը Թող մեր առաջ բերած կտորները բուն Հեղինակին գործերուն մէջը փրնտէ ու բաղդատէ։ Ուստի մեր առաջ բերած Լուտերին գործերը ասոնք են՝ Առջի Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Դոնատոս ԲիխցենՀայմին ձեռքովը 1568ին, Երրորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Գրիստիան Բէօդենգերս իրապէսին (= Ժառանգներ) ձեռքովը 1558ին, Երրորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Դոնատոս ԲիխցենՀայմին ձեռքովը 1560ին, Զորրորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Դոնատոս ԲիխցենՀայմին ձեռքովը 1560ին, Հինգերորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Դոնատոս ԲիխցենՀայմին ձեռքովը 1561ին, Վեցերորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Թովմաս Բեբարտին ձեռքովը 1561ին, Եօթներորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Թովմաս Բեբարտին ձեռքովը 1562ին, Ութերորդ Հատոր, տպւած ենա քաղաք, Դոնատոս ԲիխցենՀայմին ու Թովմաս Բեբար-

տին ձեռքովը 1562ին: Տան Գարոդդիրքը, տըպւած Եէնա քաղաքը, Դոնատոս Ռիսցեն-
Հայտին ձեռքովը 1572ին: Առջի մաս Եկե-
ղեցոյ Գարոդդիրքին տըպւած Վիդդեն-
պերկ 1530ին: Երկրորդ մաս՝ 1544ին: Սե-
ղանի խօսք, տըպւած Այդլպէն 1566ին: Աս
դորձքերը Հին դերմանացի լեզուա զըրւած
են: Մեր կոչած տեղերնիս առինք Լուտերին
յործոցը հատընտրիէ մը, որն որ ըստ
բաւականի նոր դերմաներէնով էր:

«Հին դերքերուն մէջ էջերուն թիւը
հիմական մեր դրքերուն պէս էր, այլ առջի
թղթին առջի երեսին վրայ կը գրուէր 1,
իսկ նոյն թղթին երկրորդ երեսին վրայ դատ
թիւ էր ըլլար, այլ նոյն թիւը, ու քովը՝ Բ,
այսպէս՝ 1բ, երրորդ երեսը, այսինքն երկ-
րորդ թղթին առջի երեսը կը նշանակուէր
2ա, չորրորդը՝ 2բ եւն: Ասի կը ծանուցա-
նենք անոնց համար, որոնք որ տասնհինգ ու
տասնըկնցերորդ դարուն մէջ տըպւած վըր-
քեր ձեռք չեն առած: Աս դրուածքիս մէջն ալ
էջերը հին սովորութեան պէս հարկ եղաւ
նշանակելը:

«Բոլորը չորս խօսակցութիւն է. իւրա-
քանչիւր խօսակցութեան ետեւը աւելի տե-
ղեկութեան ու լուսաւորութեան համար
հարկաւոր սեպւած ծանօթութիւններ կան,
կարճ խօսքերով ու իրենց կարգին թիւե-
րովը»:

Թղ. 3ա. «Ծանկ» (Պատկամ քույրքերը
կըամակելով կ'օրինակեմք ամբողջ ցամկը):

Թղ. 4ա. «Աղընաւորութիւն: Ուրբաթ
օր մը Լուտերականաց ժողովուրդապետը...»:

Թղ. 4բ. «Առաջին խօսակցութիւն: Լու-
տերի ու ուղղափառներու ըրած Աստուա-
ծաշունչի թարգմանութիւններու վրայ:
Ուղղափառաց Աստուածաշունչ չկարդալուն
ու կարգով չկարենալուն վրայ: Պատկերաց
յարգութիւն ընելու վրայ: Հոռոմէական
եկեղեցւոյն ու Պապին վրայ: Եկեղեցւոյն ան-
սխալականութեանը վրայ: Հոռոմէական
եկեղեցիէն դուրս փրկութիւն չըլլալուն

վրայ: Լուտերին Հոռոմէական եկեղեցւոյն
(բանիւք միայն) ցըցուցած խոնարհական
հպատակութիւնը»:

Թղ. 19բ. «Երկրորդ խօսակցութիւն:
Խորհրդոց թուոյն վրայ: Ապաշխարութեան
խորհրդոյն վրայ: Գաղտուկ խոստովանու-
թեան վրայ: Մէկ տեսակով հաղորդութեան
վրայ: Պատարապին վրայ: Սուրբ Խորհրդ-
ոյն Երկրպագութիւն ընելու վրայ»:

Թղ. 32ա. «Երրորդ խօսակցութիւն:
Սուրբերը յարեցելու ու օգնութեան կանչելու
վրայ: Մասնաւորաբար զՍուրբ Աստուածա-
ծինը պատելու վրայ: Սուրբերը երկինքը
մեր վիճակը թէ՛ կը ճանչնան, թէ՛ կ'օգնեն ու
կրնան մզիլ օղնել ու թէ՛ կ'օգնեն: Աս-
տուածաշունչի մեկնութեանը վրայ: Ամէն
մարդուն ազատութիւն չէ տըւած Աստուա-
ծաշունչը ուղածին պէս մեկնելու: Ամուս-
նութեան վրայ: Քահանայից ժուժկալու-
թեանը, կամ անկին կենացը վրայ: Բարի
յործոց փրկութեան համար հարկաւոր լլլա-
լուն վրայ: Ուշը յարելուն վրայ: Երբոր
վարդապետութիւնը ուղիւ չէ, լրարկործու-
թիւնները փրկութեան չեն օգտեր: Փրկու-
թեան վրայ երբեք ապահովութիւն չունե-
ցուի: Ընդարձակ ճամբան փրկութեան չի
տանիք»:

Թղ. 44ա. «Զորսորդ խօսակցութիւն:
Քաւարանի վրայ: Ներողութեան վրայ: Ուղ-
ղափառները կրնա՞ն իրենց կրօնին մէջ
փրկուիլ: Հաւատքը փոխելուն վրայ, որուն
մէջը որ մէկը ծնաւ ու մեծցաւ: Ուղղա-
փառներուն հաւատքը ճշմարիտ է, ու ան
հաւատքն է, որով որ մէկը Աստուծոյ հա-
ճելի կրնայ ըլլալ: Անտարբերութեան վրայ:
Ամէնքը պէտք են նոյն հաւատքը ունենալ:
Վերջը»:

Թղ. 57ա. «Քահանային ու Պարոնին
խօսակցութիւնները: Առջի խօսակցութեան
ծանօթութիւնները»:

Թղ. 14բ. Մամօքուրիմմեր: «Լուտերը
ծնաւ 1483ին...»:

1306

(Հիմ քիւ 11)

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ Ի ՊԱՇՏԱԼՈՎ
1730—1789

ԵՂԻՍԱՐԵԹՈՒՊՈԼԻՍ (ՊԱՇՏԱԼՈՎ)

1730—1789

ԹՈՒԴԹ՝ 14: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 41 x 20: ՊՐԱԿ՝ միակ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ. 38 x 11 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԳ՝ 60 միջիւմ հաշուով: ՆԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ շատ աղտոտած, մաշած, քզ: Իս հազիւ ընթեռնի: ԳԻՐ՝ ձօտըրէն միջիւմ շեղագիր, քաղաքիւ գրիւնքով: ԳՐԵՆ ԵՂԻՍԱՐԵԹՈՒՊՈԼԻՍ՝ շաղապակէն միջիւմ օւն ժամանակիւմ համաձայն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԽՈՒ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թզ. 8ա մէկ սիւմակ, 8ք—14ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1730—1789: ԳՐԻՑ՝ Օրուամ համաձայն զամազամ ամօք: ՏԵՂԻ՝ եղիսարեքուպոյն (Պաշտալով): ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ յատուկէն չափ: ԵՂԻՍԱՐԵԹՈՒՊՈԼԻՍ՝ Զեազգիրն միջիւմ 1070 կը գտնուէր Միքեղեան Դիւանը:

Մատենա է՝ Արձանագրութիւն Նամակագրութեանց Միքեղեանց Ի Պաշտալով (Եղիսարեթուպոյն): Յառաջ կը քերթուէ քամի մը յատկամշակամ քուակամնք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թզ. 1ա «1730 Ապրիլի 1 զրէ եր. Միքեղեան Արքայ պատասխանի թղթոյն Ա. Ամիրայի եւ լե(“) Հանգոյի(“) Տանիէլեան, զորս օրէնէ եւ միքեղեան ամենայն հոգեւոր օրհնութեամբ...»:

1307

(Հիմ քիւ 77)

ԲԱՆԱՐԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՌԵՐՈՒ

ՎԻԵՆՆԱ

1850ի շուրջ

ԹՈՒԴԹ՝ 40: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 42 x 28-50: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 27 x 11: ՏՈՂԳ՝ 40—43: ԹԵՐԹ՝ Յշմանաւած չեմ, Ա եւ Բ՝ 6, Գ՝ 2 քուզք: ՆԻԹ՝ հաստ սղիտակ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ փշիւն քուակամ աղտոտած: ԳԻՐ՝ ձօտըրէն, ան միւլամով: ԶԱՐԴ, ԽՈՐԱՆ, ՆԱՐԿ՝ չկայ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 38ք վարի կտը, 39 եւ 40: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի շուրջ: ԳՐԻՑ՝ ամենամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւամքար վիւնն: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ:

«1740 Օգոստոսի 9, Գրէ Վ. Հ. Եղիսարեթուպոյն, փոխանորդն լուսահոգի Արքաւորն, Տեառն Միւսա Վարդապետի ժողովրդապետի Եղիսարեթուպոյն քան շնորհակալութեան որ վասն հնգօրեայ ծայնաւոր պատարագացն եւ վասն դերեղմանատիպ ձեւ կազմելոյ յեկեղեցւոյ ի լուսմահու լուսահոգի Միքեղեան Արքաւոր...»:

Թզ. 1բ. «1750 Մարտի 7. Վ. Հ. Եղիսարեթուպոյն ծանուցանէ Տեառն Միւսա ժողովրդապետի Եղիսարեթեան քաղաքի զօրն ընտրութեան նորոյ Արքայի, թէ ի Յ Ապրիլի սկիզբն առնելոյ են ընտրութեան...»:

Թզ. 7բ. «1773 ի Մայիսի 29. Ստեփաննոս, Բ. Արքաւորն զրէ Վ. Հ. Բարսեղին, թէ բարւոյ խաղաղացաւ վասն ըստ ամենայնի՝ արտաքամար երկու հիմանցն չաքեաց եւ պատճառաց...»:

Թզ. 8ա. կը վերջանայ՝ «1789 13 Դեկտ. Պատասխանի զրէ Հ. Բարսեղն թէ յանակնկալ ժամու եհաս Ն. Միքայէլն բօշտալով եւ տրամեցան...», Վերջ «Տէր Վարդանն Բարսեղն պատմեաց թէ ինքն լեալ է պատճառ դի Հ. Բարսեղն մեկնեցաւ աստի՛»:

Մատենա է՝ «Բառարան դիտական բառերու» որոմք կերտուած կամ գործածուած են վիւննակամ Միքեղեան Վարդապետի կողմէ իրենց գրուածներու մէջ: Հայերէն-Գերմաներէն-Ֆրանսերէն (նչ ամէն քառ): Ա—Օ: Յառաջ կը քերթուէ ամէն գիրէն քամի մը մնայ, հայերէնի մտաւ միայն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Աղաւ, Աղաւի, Աղզ, Աղա-
մանդ, Աղուղար եւն.:

Թղ. 3ա. Բադ, Բազէ, Բազմադէպ,
Բազմադէթի, Բազմադղմեան եւն.:

Թղ. 7ա. Գազաթան, Գազաթն, Գազ,
Գաս եւն.:

Թղ. 8բ. Դաթանենի, Դարինճենիկ,
Դատարկ, Դափնի եւն.:

Թղ. 9բ. Եբենոս, Եղիպտացորեան կամ
Սիմինդր, Եղին ազի եւն.:

Թղ. 11ա. Զամանթ կամ Բրասդիլայի
նմանի, Զայրուց, Զանգակակերպ եւն.:

Թղ. 11բ. Էական, Էլ, Էջէ:

Թղ. 11բ. Ընդարոյս, Ընդդիմադրու-
թիւն, Ընդդիմակաց եւն.:

Թղ. 12ա. Թադ Հարաւային-Հիւսիսային,
Թաղանթաթեւ, Թաղման եւն.:

Թղ. 13ա. Ժամ, Ժամանակաշափ, Ժա-
մացոյց եւն.:

Թղ. 13ա. Ի բաց բառնալ, Ի բաց ջնջել,
Իտ, Իլենի եւն.:

Թղ. 13բ. Լայնութիւն, Լապտերաւոր,
Լար, Լողակօծ եւն.:

Թղ. 14ա. Խաժկտիկ, Խախտել, Խա-
հուէի ծառ եւն.:

Թղ. 16ա. Ծալոտիէն, Ծաղիկ, Ծայր
կամ Գաղաթն երեքանկեան եւն.:

Թղ. 16բ. Կաղմիոն, Կաթնաբեր, Կայ-
ծողիկ եւն.:

Թղ. 20ա. Հազար, Հազարոտութիւն,
Հալիք կամ Կեռասենի եւն.:

Թղ. 22բ. Զադախտո կամ Շահոջրամ,
Զադախտի կամ Մեխակի ծառ եւն.:

Թղ. 23ա. Ղաւա, Ղիմոն, Ղոգարիթմա-
կան, Ղոգարիթմոս եւն.:

Թղ. 23բ. Ժազար, Ժակնդղ կամ Կալ-
միրտակ, Ժայ եւն.:

Թղ. 24ա. Մազարիկոն, Մալենսիւս,
Մալենսիւտ, Մալնէտ եւն.:

Թղ. 26ա. Յախճապակի, Յածած, Յա-
կինթ, Յաղթութիւն եւն.:

Թղ. 27ա. Նադիր, Նախ, Նախաւոր
թիւ, Նապաստակ եւն.:

Թղ. 28ա. Շաղանակենի կամ Կասկենի,
Շահէն, Շահպրակ եւն.:

Թղ. 28բ. Ոսրիդիւն կամ Երեւելի ակն,
Ողի, Ողնի եւն.:

Թղ. 30բ. Զաման, Զարիք, Զափ եւն.:

Թղ. 31ա. Պահապան շնձոց, Պաղա-
դիոն, Պաղլիկ կամ Պաղլիզի աղ եւն.:

Թղ. 32ա. Զայլափ, Զերմաշափ, Զեր-
մուկ, Զնարակ եւն.:

Թղ. 32ա. Ռնդեղիւր, Ռողիոն, Ռոմ-
րոս կամ Տարանկիւն եւն.:

Թղ. 32բ. Սադ, Սաթ, Սալաքար, Սա-
լացեալ, Սալորի եւն.:

Թղ. 34բ. Վադերաձի, Վալր, Վահադն,
Վայրկեան եւն.:

Թղ. 35ա. Տախտակ, Տակրերան, Տակ
օձածեւ կամ Կամակոր եւն.:

Թղ. 36ա. Յախսարեկ, Յանցաթեւ, Յա-
նց ոռոքոսակերպ եւն.:

Թղ. 36ա. Փաղանդ, Փամփուշտ, Փայա-
նակի կամ Հոռոմ յախճապակի եւն.:

Թղ. 37ա. Բաղաքի, Բաղիկ, Բաղկեղոն
կամ Պղնձաքար եւն.:

Թղ. 38ա. Օդատկար, Օդ, Օդածաղիկ,
Օղահան դործի, Օղապարիկ եւն.:

1308

(Հիմ քիւ 81)

ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ Հ. ՄԱՂԱՔԻԱ՝ ՈՒՍՈՒՄՆ ՓԻՂԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ

Ա. Հատոր

ՎԻՆՆԱ

1845ԷՄ առաջ

ԹՈՒՂԹՔԻ՝ 80: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 43 X 27: ՊՐԱԿՔԻ՝
չեմ Յշմակուած, ընդեանքապէս ճակն քեքքով:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա—4բ միասին ամբողջ էջը, 5ա—
76բ՝ երկսիւմ, Ա. սիւմակի վրայ կցցուած է 1845ԷՄ
ՎԻՆՆԱ տպուած բնագիրը, որում տպագրութեմ է ետ
կատարուած յեղուակն փոփոխութիւնները եւ սրբա-
գրութիւնները ճշմանուած են Ռ. սիւմակի մէջ:
Թղ. 77ա—80ա՝ միասին: ՏՈՂՔԻ՝ 35—76 ամկանոց:

ՆՈՒԹ՝ զօրաւոր սպիտակ քուրք: ԿԱՅՄ՝ քղքեպ
հաստ կտաղտ-մոխրագոյն քուրք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔԻ՝
լաւ, քղ. 77—80 կազմին մէջ չէ առնուած: ԳԻՐ՝
1ա—3ա շեղագիր, 4բ Յօդգիր, 5ա—76բ տպագրու-
թիւնը սրբագրուած է Ռ. սիւմակի վրայ Յօդգրով,
77ա—80ա ղեպի շեղագիր մօտեցող Յօդգիր: ԹՎՆԱԿ՝
մուր շաղմակագոյն: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔԻ՝ եւճ. չկան:
ԳԱՏԱՐԱՆ՝ 3բ, 4ա, 4բ քղքի վարի կէսը 38բ, 80բ:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846Թ ասաց: Գրիշ եւ Հեղինակ՝
Հ. Մաղաֆա Վրդ. Սամաւելեան, ՍՐԱՍԳՐԻՑ՝
Հ. Մատաթիա Գարագաշեան: Տեղի՝ Կաթողիկոսական
Վիճման: ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ յատուկ իմաստով չկայ:
Տեղեկութիւններ՝ Այս գործը 1846Թ տպուած է
Վիճման, ասաց յառաջորդածի եւ մերձեցեալ,
սպառնալով մնացած է կիսատ էլ 156ի վրայ:
Սրբագրութիւնը, որով յսկեցարեան հայերէնի կը
վերածուէր գործս, կատարուած է տպագրութիւնը
կատարելով ետ: Գուցէ այդ եղած ըլլալ պատճառը,
որ տպագրութիւնը մնացած է կիսատ եւ չէ երատա-
րակուած, քացի քանի մը օրինակէն տպուած օրինակ-
ներն ալ ոչնչացուած են:

Մատենան է՝ «Ուսումն փղիսոփայու-
թեան», հեղինակ՝ Հ. Մաղաֆա Վրդ. Սամաւելեան,
Գործակից կամ Սրբագրիչ՝
Հ. Մատաթիա Գարագաշեան:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Ձեռագիր: Յատաշարան: Փի-
ղիսոփայութիւնն յաւուրս մեր յայնչափ
առաւելութիւն եհաս մինչեւ զբաղուկ իշխա-
նութեան իւրոյ տարածանել ի վերայ ամե-
նայն ճարտարութեանց, արուեստից եւ գի-
տութեանց: Ուստի չվճարի այժմ բնաւ
առանց փղիսոփայութեան, ի լեզուս, յա-
րուեստս, ի պատմութիւնս, այլովքն հան-
դեմէ, հարկ է զի ձեռն տայցէ փղիսո-
փայութիւն: Բնաւ եւ մարթիցի՝ ոչ յուրաստ
լինել, եթէ չիցէ սա ղայեակ եւ օգնական
յամենայն հրահանգս մինչեւ ի ղարութիւնս
անգամ: Հռովմայեցի ճարտարախօսն յա-
ճար խոստովան լինէր, եթէ վասն քաղու-
թեանցն իւրոց առաւել սքողապատկեանցն
չնորհակալ պարտիցի լինել քան հրետո-
րաց: Փիլիսոփայութեան կարեւորութեան
մասին երկար խօսելի ետք կը վերցայնէ՝
Թղ. 3ա. Վասկ զայլ եւս մեր փոյթ, զոր
կալաք ի մին աշխատութեան առ ի դիւրին
եւ շայեկան զփղիսոփայութեանն ճառս
նորընծայ ուսանելեացն գործելոյ, նոքին
իսկ, յորժամ ընդ սորա հրահանգս անցա-
նիցեն վկայեցեն: Եւ մեզ փոխարէն վարձք
անխալք այն լինիցին, եթէ զցանկացեալ
պտուղն տեսանիցեմք լիով արեալ յան-
ձինս նոցա, որով ինքեանք չինին եւ Աս-
տուած փառաւորին:

Թղ. 3ա. «Նոր սկիզբն վասն Յատաշա-
րանի: Զբաղում եւ զագգի ազգի գովու-
թիւնս փղիսոփայութեանն, զոր աստ ու-
րեմն ի սկզբանէ երկայն քանիւք տողել սովո-

րութիւն է ի քաջ թողեալ, կարճապատ հա-
մառու գրանս սեփականոն մին փղիսո-
փայութեան ասացուք: Վերջ՝ Եւ արդ
իրբեւ այսպէս տեսանիցես ղու զմեծ առա-
ւելութիւն գովութեան փղիսոփայութեան,
ինքնին ի միտ առնուցուս վաղվադակի:

Թղ. 4բ. Յատաշարան: Առ յարգոյ,
ցանկալի եւ ընդունելի առնելոյ ղայս ղմեր
փղիսոփայութիւն, շատ է ճանաչել դամ
մի գրեմութիւն փղիսոփայութեան: Վերջ՝
Զի՞նչ քան ղայս հաւանութիւն մարթ էր
բերել վասն փղիսոփայութեան:

Թղ. 5ա—76բ. Տպագրուած մտեր շատ
հետաքրքրական է պնտ, որ դէմ դիմաց
դրուած են ոսկեղարեան եւ ոչ ոսկեղարեան
հայերէնները իրենց Ետեմ յառնմիջ-
մնով:

Թղ. 5ա. «Ուսումն փղիսոփայութեան:
Պատրաստութիւն»: § 1—16:

Թղ. 7ա. «Պատու փղիսոփայութիւն:
Պատրաստութիւն»: § 17—20:

Թղ. 7բ. «Առաջին Դպրութիւն Վիճ-
ման: Զառ Ա. ի միտ առնուլ (տրք. Լճբու-
նունն): Գրուի Ա. վասն Տեղեան»: § 21—46:

Թղ. 9բ. «Գրուի Բ. վասն Բարբառոյ»: 47—63:

Թղ. 12ա. «Զառ Բ. Դատաստան»: 64—85:

Թղ. 12բ. «Գրուի Ա. վասն Դատաս-
տանի, որ ի միտս»: 86—88:

Թղ. 12բ. «Գրուի Բ. վասն Յատաշա-
րութեան»: 89—95:

Թղ. 14բ. «Զառ Գ. Պորտուրդ (տրքա-
գրուած) Պեղամտութիւն»: 96—97:

Թղ. 15ա. «Գրուի Ա. վասն Պորտուրդ
(Պեղամտութեան), որ ի միտս»: 98—103:

Թղ. 15բ. «Գրուի Բ. վասն Յանդիմա-
նութեան»: 104—138:

Թղ. 20ա. «Ներկորդ Դպրութիւն,
Ընդրական: Զառ Ա. Ճմարտութիւն եւ
խոտորուն ի ճմարտութեան: Գրուի Ա. Սկզբ
եւ աստիճանք ճմարտութեան»: 139—162:

Թղ. 23ա. «Գրուի Բ. Մոլորութիւնք ի
ճմարտութեան»: 163—185:

Թղ. 27բ. «Զառ Բ. Ճմարտութեան
աղբերք: Գրուի Ա. Ներքին աղբերք ճըլ-
մարտութեան»: 186—200:

Թղ. 30ա. «Գրուի Բ. Արտաքին աղ-
բերք ճմարտութեան»: 201—228:

Թղ. 34ա. «Ճառ Գ.: Պայման ի միտ առնելոյ զճշմարտութիւն: Գլուխ Ա.: Հրա-
շանդը»: 229—235:

Թղ. 36ա. «Գլուխ Բ.: Մաքառունմի
փիղիսոփայութեան»: 236—241:

Թղ. 37ա. «Գլուխ Գ.: Փիղիսոփայա-
կան մատենից ընթերցութեան»: 242—243:

Թղ. 39ա. «Մետափիւսկեան փիղիսո-
փայութիւն: Պատրաստութիւն»: 1—4:

Թղ. 39բ. «Առաջին Դպրութիւն (սրբ.
Գիրք): Հասարակաց Մետափիւսկեան փի-
ղիսոփայութիւն, այսինքն է՝ ճառք աժե-
նայնի որ է (սրբ. Եսխասութիւն): Ճառ Ա.:
Առաջին սկզբունք որոց ենն եւ զոն (սրբ.
էոց): 5—9:

Թղ. 40ա. «Գլուխ Ա.: Սկզբունք ճանա-
չելոյ»: 10—13:

Թղ. 40բ. «Գլուխ Բ.: Սկզբունք Յո-
ուածոյ»: 14—25:

Թղ. 43ա. «Գլուխ Գ.: Սկիզբն յար-
դիւնս դալոյ կամ պատճառը»: 26—28:

Թղ. 43բ. «Ճառ Բ.: Բաժանմունք, որոց
ենն եւ զոն (սրբ. էոց): Գլուխ Ա.: Անձն
(սրբ. Գոյացութիւն) եւ Պատահար»: 29—33:

Թղ. 44ա. «Գլուխ Բ.: Պէսպէս աղղբ
Անձին (սրբ. Գոյացութեան): 34—66:

Թղ. 49ա. «Ճառ Գ.: Առանձինն ինչ
իրք, որոց ենն (ամբողջը արութած եւ սրբ.
Առանձնութիւն): Գլուխ Ա.: Առանձինն

ինչ իրք արձակ անուանելը որոց են (ամ-
բողջը արութած եւ սրբ. Արձակ առանձնու-
թիւնք էոց): 67—69:

Թղ. 49բ. «Գլուխ Բ.: Առանձինն ինչ
իրք աղերսի, որոց ենն (արութած եւ սրբ.
Առանձնութիւնք էոց): 70—88:

Թղ. 53բ. «Երկրորդ դպրութիւն, Մաս-
նաւոր մետափիւսկեան փիղիսոփայութեան
Առաջին Մասն: Ճառք աշխարհի (սրբ. Աշ-
խարհաբանութիւն): Ճառ Ա.: Գոյութիւն
մարմնոց աշխարհի»: 89—90:

Թղ. 54ա. «Գլուխ Ա.: Գոյութիւն
մարմնոց արտաքոյ մէր»: 91—112:

Թղ. 59բ. «Գլուխ Բ.: Հանգա-
մանք (սրբ. Առանձնութիւնք) մարմնոց»: 113—123:

Թղ. 63ա. «Գլուխ Գ.: Հաւանութեան
ինչ օրինակ, որովք զառաջինն զտեսիւն
մարմնոց ստանան միտք մէր»: 124—129:

Թղ. 65բ. «Ճառ Բ.: Սկիզբն և կատար-
ումն համօրէն աշխարհի: Գլուխ Ա.:
Սկիզբն աշխարհի»: 130—172:

Թղ. 75ա. Գլուխ Բ. «Կատարումն աշ-
խարհի»: 173—179: Հոս կը վերջանայ տպա-
գրութիւնը:

Թղ. 77ա—80ա. Տպագրութեան ցանկն
է երեսաւաւարներով, հայերէն եւ լատի-
ներէն ղէմ ղիմաց:

1309

(Հիմ քիւ 82)

ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ Հ. ՄԱՂԱՔԻԱ՝ ՈՒՍՈՒՄՆ ՓԻՂԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ

Բ. Հատոր

Վիեննա

1845էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 179: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 43 X 27, տեղ
տեղ 36-5 X 22-5. քաղաքիւ տեղեր զամազամ մեծու-
րեամբ բուրգրեր եւ պիտակներ փակցուած են իրրեւ
սրբագրութիւն եւ յաւելուած: ՊՐԱԿՔ՝ չեն Ոչանա-
կուած. քերթերը շատ անկամոն համաժողով: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասեմ, ամբողջ էջը: ՏՈՂԱՆ՝ 35—38 ամ-
կամոն: ՆԻՒԹ՝ զօրաւոր սպիտակ, երբեմն Քիչ մը
մոխրագոյն բուրգ: ԿԱԶՄ՝ կապղտ—մոխրագոյն
հասակնիլ բուրգ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ
աւելի երկար բուրգերը փոշիէն ապտտած, քաղա-

քիւ տեղեր յաւելումներ եւ սրբագրութիւններ եղած
են էջերու վրաց կցցուած յաւելիւ էջերով կամ պի-
տակներով, կազմին մէջ չէ մտած՝ քղ. 100, 113—
115, 178—179: ԳԻՐ՝ մեծ մասով ծօղրգիր, որ սա-
կայն երբեմն արագ գրուած պարագայիմ շնագրի կը
մերժեմայ կամ կը վերածուի: Թղ. 152ա—179ա մօր
շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մուր շաղամակ: ՋԱՐԴԱՄԱՆՔ
եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 10բ, 14ա վարի կէտ, 11բ,
117բ, 37բ, 66ա վարի կէտ, 66բ, 69բ վարի կէտ,
100բ վարի կէտ, 117բ, 121բ վարի երկու երթորդ.

1309 վարի երկու երրորդը, 1319 վարի կեսը, 1329, 1339, 1349, 1379 միայն երկու տոգ գրուած է, 1389, 1409 վարի կեսը, 1419 վարի կեսը, 1429, 1439 վարի կեսը. 1449 վարի կեսը, 1509 գրուած է միայն մէկ տոգ. 2009 միայն խորագիր մը, 1519, 1769 գրուած է միայն մէկ տոգ. 1739—1779, 1709: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1645ԵՑ առաջ: ԳՐԻՑ ԵՆ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Հ. Մաղա-հիա ՎՐԴ: Սամուէլեան: ՍՐԱՍԳՐԻՑ կամ ԳՈՐԾԱԿԻՑ՝ Հ. Մատարիա Գարագաշեան: ՏԵՂԻ՝ Խառնաբար վիճեան: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յատուկ իմաստով չկայ: ՏԵՂԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ Ձեռագիրք՝ երկրորդ նատորը պիտի ըլլար ձախորդի, սակայն տպուած է միայն միջեւ ք. 19—ի կեսը (հմմտ. տպ. էջ 188): ԹՂ. 119 յուսամցի վրայ կարմիր մատիտով գրուած է՝ շէխ իմ զորշմելի աստ: Իսկ ք. 209 յուսամցի վրայ ճղովեա կարմիր մատիտով գրուած կը կար-դամք. ճեպս վայր զորշմեալ է. Ձկնիմ: Տեքամք, սրմէ կը հետեւցնեմք քէ միջեւ նոս շարուած ըլլալու է. սակայն այդ պրակը մասնալի չէ յամենաւ:

Մատենան է՝ Ուսումն փիլիսոփայու-թեան, արարեալ ի Հ. Մաղաքիայ Վրդ. է Սամուէլեան: Սրբագրութիւնները կատա-րած է Հ. Մատարիա Գարագաշեան:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Երրորդ Դպրութիւն, Երկ-րորդ մասն մասնաւոր մետափիւսկեան փի-լիսոփայութեան ձառք շնչոյ: Պատրաստու-թիւն»:

ԹՂ. 2բ. Գրուել Ս., Զօրութիւն զդա-ւոյն»:

ԹՂ. 7բ. Գրուել Բ., Զօրութիւն զմաւա-ծեանոյն»:

ԹՂ. 19բ. «Ճառ Բ. կամք, իբրեւ յո-ժարելոյ զօրութիւն»:

ԹՂ. 20ա. Գրուել Ս., Զփորձ առնուլ կամ զգալ կամաց ներքին փոփոխմանց իւրոց»:

ԹՂ. 21բ. Գրուել Բ., Զհետ պնդել կամ յօժարութիւն»:

ԹՂ. 38ա. «Պօսուն մասն շնչոյ ճառին»:

ԹՂ. 38ա. «Ա. ճառ: Բնութիւն խօսունն շնչոյ եւ տալ եւ առնուլ նորա ընդ մարմնոյ: Ա. Գրուել, Բնութիւն խօսուն շնչոյ»:

ԹՂ. 43բ. «Բ. Գրուել, Տալ եւ առնուլ շնչոյ ընդ մարմնոյ»:

ԹՂ. 46ա. «Երկրորդ ճառ: Գրուել Ս., Անմահութիւն հոգւոյ եւ սկիզբն տեսեանց»:

ԹՂ. 50ա. Գրուել Բ., Վասն սկզբան տեսեանց»:

ԹՂ. 57ա. «Յաւելուած, Վասն շնչոյ անխօսուն անանոց»:

ԹՂ. 70ա. «Չորրորդ Դպրութիւն, Բնա-կան Աստուածախօսութիւն»:

ԹՂ. 70ա. «Ճառ Ա., Վասն դոյութեան Աստուծոյ»:

ԹՂ. 70ա. Գրուել Ա., Յանդիմանու-թիւնք վասն Աստուածախօսութեան»:

ԹՂ. 76ա. Գրուել Բ., Միութիւն Աս-տուծոյ»:

ԹՂ. 83ա. Գրուել Գ., Անաստուա-ծութիւն»:

ԹՂ. 86ա. «Ճառ Երկրորդ: Աղլի աղլի սեպչականութիւնք Աստուծոյ եւ դործք նորին յարարած»:

ԹՂ. 86բ. Գրուել Ա., Սեպչականու-թիւնք Աստուածութեան»:

ԹՂ. 90ա. Գրուել Բ., Գործք Աստու-ծոյ յարարած»:

ԹՂ. 92բ. Գրուել Գ., Սկսպտիկեանցն խնդիր վասն դոյութեան Աստուծոյ եւ սեպ-չականութեանց նորա»:

ԹՂ. 95ա. «Ճառ Երրորդ: Պաշտօն Աս-տուծոյ կամ կրօնք»:

ԹՂ. 95ա. Գրուել Ա., Թէ կարէ լինել կրօնից, եւ թէ չեն բաւական կրօնք, այլ ան-հրաժեշտ հարկ է եթէ լինիցին յայտնեալ կրօնք»:

ԹՂ. 99ա. Գրուել Բ., Վարդապետու-թիւնք եւ իրք որ ի վեր թան զբնութիւն են»:

ԹՂ. 108ա. Գրուել Գ., Յանդիմանու-թիւնք վասն հաւանեցուցանելոյ զճշարտու-թիւն քրիստոնէական կրօնից»:

ԹՂ. 109բ. «Տեղեկութիւնք չորրորդ դպրութեան»:

ԹՂ. 118ա. «Տեղեկութիւնք երրորդ դպրութեան, փորձիւն ճառից շնչոց»:

ԹՂ. 131ա. «Տեղեկութիւնք շնչոց ճառին»:

ԹՂ. 151ա. «Բարոյից փիլիսոփայութիւն սկսանի»:

ԹՂ. 152ա. «Բարոյից փիլիսոփայու-թիւն, Պատրաստութիւն»:

ԹՂ. 152բ. «Ճառ Ա., Monastica»:

ԹՂ. 152բ. Գրուել Ա., Երջանկութիւն»:

ԹՂ. 157բ. Գրուել Բ., Վասն մարդ-կօրէն գործոց առհասարակ»:

ԹՂ. 175ա. «Վասն բնական օրինաց»:

Գրուած է միայն խորագիրը, գործը չէ շա-րունակուած:

ԹՂ. 178ա. «Տեղեկութիւնք Բարոյից փիլիսոփայութեան»:

1310

(Հիմ Թիւ 64)

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ ՀՈՈՄԱՅԵՑԻՈՑ

1850ի տետրերը

ՎԻՆՆԱ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 147: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Ա. մաս՝ 42 × 20.5 (թղ. 1—105), Բ. մաս՝ 35.5 × 23.5 (թղ. 106—133), 33 × 22 (134—147): ՊՐԱԿ՝ շատ ամկանոց, սոսմաք միայն մէկ քուղք, ուրիշներ միմէն 28: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ, Ա. մաս՝ 37 × 17, Բ. մաս՝ 27 × 13. ազատ քաղաւած է լայն լուսամտէ մը բնագրի ծածու-րուքի մեջ եւ լատիներէն բառերով համար: Մա-նօքուքի մեջ ամբողջ եւ երբեմն մանւ. բնագրի ստորոտը: ՏՈՂՔ՝ Ա. մաս՝ 30—35, Բ. մաս՝ 30: ՆԻՒԹ՝ Ա. մաս՝ կապտաւուն ուրիշ քուղք, Բ. մաս՝ սպի-տակ ուրիշ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բացի քանի մը փոշիէն ազատած արտաքին էջերէն լաւ: ԳԻՐ՝ Յօդագիր, երբեմն սակայն երազագրու-րեան ատեն կը հակի զէպի շեղագիրը: ԹԱՆԱԿ՝ տգործած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ 7մ վարի կէտը, իսկ վերի կէտին վրայ կայ ուրիշ գործէ մը (Պատմութիւն) աշխարհաբար լեզուով կտոր մը. 41ր, 6մ վարի մասը, 60ր, 147ր վարի կէտը: ԴԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1850ի տետրերը: ԳՐԻՅ՝ սև-համօք Միշիքաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՆԱՆՈՒԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 111ա:

Մատենա ի՛նչ Հնութիւնք Հոռոյեց-ւոց: Այսինքն Եկեղեցւոցի մէջ Հոռոյեցւոցի սովորութիւններու եւ բարքերու:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Հատած Ա., Սկզբնական րանք ի վերայ Հնութեան առհասարակ: § 1—§ 23:

Թղ. 7բ. Հատած Բ., Հոռոյեցւոց ընդհանր կարգ: Առաջին: Ազգք եւ ընդո-ծիւք: § 24—§ 34:

Թղ. 11բ. ԲԲ., Կրթութիւն եւ օրէնք Հոռոյեցւոց: § 35—§ 38:

Թղ. 15ա. ԳԳ., Թէ զիարդ զրէին Հինք ի Հոռոյեցւոց: § 39—§ 53:

Թղ. 22բ. Հատած Գ., Զգեստը ժո-ղովրդեան Հոռոյեցւոց, Բաժանմունք ժա-մանակաց: Ընդհանրական կեանք: Տունք: Ա., Զգեստը Հոռոյ: § 54—§ 69:

Թղ. 28բ. Թէ զիարդ բաժանէին դա-մանակն եւ թէ զիարդ ընդհանրական կեանք կէին Հոռոյեցւոց: § 70—§ 96:

Թղ. 38ա. ԳԳ., Տունք Հոռոյ: § 97—§ 99:

Թղ. 42ա. Հատած Դ., Բարեկարգ կարգ Հոռոյեցւոց: Ա., Յեղք եւ առեանք: § 100—§ 104:

Թղ. 44ա. ԲԲ., Կարգք: Ա., Կարգ խոր-հրդակաճ ծերոց: § 105:

Թղ. 44բ. ԲԲ., Կարգ իշխանորդաց կամ պատրկաց: § 106:

Թղ. 45ա. ԳԳ., Կարգ Հեծելոց կամ Աս-պետաց: § 107:

Թղ. 46բ. ԳԳ., Ռաճիկք: § 108:

Թղ. 47ա. Հաշտպանօղք եւ պաշտ-պանակք: § 109:

Թղ. 48ա. ԶԶ., Ասպր եւ անասպր: § 110:

Թղ. 48բ. ԵԵ., Գերիք կամ ստորկք: § 111—§ 114:

Թղ. 52ա. ԲԲ., Հոռոյեցիք, թաղա-քակիցք, Միարանք: § 115—§ 118:

Թղ. 54ա. ԳԳ., Դասք եւ Հարկա-ւորք: § 119—§ 125:

Թղ. 60ա. Հատած Ե., Առաջնորդու-թիւն տէրութեան Հոռոյեցւոց: § 126—§ 131:

Թղ. 66ա. ԳԳ., Գանձապահք: § 132:

Թղ. 67ա. ՀՏՈՐք տէրութեան եւ սպրք դրամոց Հոռոյեցւոց: § 133—§ 137:

Թղ. 69ա. Առաւելումն պաշտօնից տէ-րութեան: Աշտիւն, Բաժանումն, Ինտրու-թիւն, Հարկ եւ պաշտօնայք իշխանաց եւ մեծամեծացն Հոռոյեցւոց: § 138—§ 144:

Թղ. 72ա. ԵԵ., Նոր իշխանութիւնք: Ա., Ռաճակապետք: § 145—§ 149:

Թղ. 74բ. ԲԲ., Վերակացուք ինտու-ծոց կամ Եղիկիւք: § 150:

Թղ. 76ա. ԳԳ., Արքունական վերակա-ցուք ինտուծոց: § 151:

Թղ. 75բ. Զաւրք, Կշիւք եւ Համարք առ Հոռոյ: § 152:

Թղ. 77ա. ԳԳ., Տասն արք: § 153:

Թղ. 78ա. ԵԵ., Համարակարք: § 154—§ 157:

Թղ. 82ա. ԶԶ., Դատաւորք: § 158—§ 163:

Թղ. 87ա. «Պատմական դատաստանք
Հոռմայեցւոց»։ § 164։

Թղ. 87ա. «Ա. Հասարակաց առանց
սովորութեան դատաստանք»։ § 165։

Թղ. 88բ. «Բ. Հասարակաց բոս սովորութեան դատաստանք»։ § 166—§ 167։

Թղ. 92ա. «Ճարտարախաւս կամ Դիկ-
տատոյն»։ § 168։

Թղ. 93ա. «Բ. Առաջնորդութիւն ինք-
նակալաց Հոռմայեցւոց»։ § 169—§ 173։

Թղ. 97ա. «Հատած Զ. Զինուորական
կարգ Հոռմայեցւոց»։ Ա. Հրահանգը դի-
նուորականք»։ § 174—§ 191։

Թղ. 113ա. «Բ. Իրաւունք ազնուակա-
նաց եւ սովորութիւնք պատերազմի առ Հոռ-
մայեցիս»։ § 192—§ 206։

Թղ. 121ա. «Հատած Ի. Աւտիճան
բրմացն Հոռմայեցւոց»։ § 207—§ 208։

Թղ. 121բ. «Ա. Դիւք երեցագոյն ազ-
լաց»։

Թղ. 125ա. «Բ. Դիւք ընտրեալք»։
§ 209—§ 210։

Թղ. 126բ. «Ա. Դիւք բնակէ որք են առ-
տուածացեալ Դիւցազունք»։

Թղ. 126բ. «Բ. Դիւք սերմանք»։ § 211։

Թղ. 127բ. «Բ. Գուրմք»։ § 212—§ 217։

Թղ. 130բ. «Նուիրական պաշտամունք»։
§ 218—§ 219։

Թղ. 133բ. «Դ. Հրապարակաւ խաղք»։
§ 220—§ 221։

Թղ. 134ա. «Ա. Զինեթացք»։

Թղ. 134բ. «Բ. Ըմբռնամարտութիւնք»։
§ 322։

Թղ. 135ա. «Գ. խաղն Տրովադայ»։

Թղ. 135ա. «Դ. Գաղանամարտու-
թիւն»։

Թղ. 135բ. «Ե. Նաւամարտիկ կռիւք»։

Թղ. 135բ. «Բ. խաղք մերկամարտիկ
ուզորելոյ»։ § 223։

Թղ. 137բ. «Գ. խաղք Վիսլաց»։ § 224։

Թղ. 138բ. «Դ. Թատրոնք»։ § 225—
§ 228։

Թղ. 141բ. «Ե. Յուդարկաւորութիւն
Հոռմոց»։ § 229—§ 239։

Թղ. 147ա. «Աստուածացուցանելն»։
§ 240։

ՄԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 111ա. «Եթէ պատշաճ թուի ձեզ
զայսպիսի տախտակս դիւքն ի վերջն դրոց,
ուր կարող էք եւ զղատիներէն բանսն ի
միասին ընդ հայերէնին դնել» (Արքա-
գրադէմ)։

1311

(Հիմ թիւ 1032)

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԹԱԿՈՒ ՀԱՅԿԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

Ա. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1849

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իջակալութե 1—55: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 41 X 27: ՊՐԵԿՔ՝ 3, տառակցան քերթով:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ զամբան ձեւով տախտակներ: ՏՈՂՔ՝
տախտակներու մեկնութիւններ են: ՆԻԻԹ՝ հատա,
աղարկ, սպիտակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ ճարագոյն, խաւա-
քարտ լաթածածկ, կողքի չորս ծալքերը եւ մէջտեղ
ճեղքման զարդեր: ԹՂԹԵԱՆ ՊԱՇՊԱՆԱԿ՝ առջեւ ու
հետը կազմի պնդապնակը եւ մէկական քերթ էին
խալտաբարձու հատակէկ քուլք, որուն մերթին ճրե-
նարում կցցուած է առաջին եւ վերջին պրակներուն
առաջին կամ վերջին քերթը: ՀԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ շատ
լաւ: ԳԻՐ՝ շնչագրի մօտ մօտքի, քուռնանները
խալտակալ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ եւ կարմիր, քառակուսիներ
եւ խալտագրները կարմիր: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւն. չափ:
ԲՅՈՋԻՐՆԵՐ՝ կամ տախտակները կարմիր գիծերով
շքեղանակ մէջ առնուած են: ԳԱՏԱՐԿ՝ 1, 7բ, 9բ էջին
մեծ մօտք, 18բ էջին կէտք, 20ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849:

ԳՐԻՉ՝ Պատուելի Յակոբ Հալկեան: ԿԱՋՄՈՂ՝ առ-
յալտ: ՏԵԼԻ՝ Կ. Պոլիս: ՏԵԼԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ.
8բ, 22բ:

Մատենան է՝ «Գանձարան Աստղարաշ-
խութեան»։ Աղիւսակ-տախտակներ են հայե-
րէն-քրքիւրէն-արաբիւրէն, գրուած իւր գրե-
րով եւ իսլամական քուռնաններով: Տե՛ս
ման յաջորդ հատորները Զեռ. թիւ 1317,
1328, 1329, 1448։

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Աղիւսակ վաթսնորդական կո-
տորակաց։ ձեռնակիր Սիթտին»։

Թղ. 7ա. «Ճշգրտւոյն չափ բոլորակի: Բացայայտիչ աղիւսակ ցուցակացն քանորդի եւ արտադրելոյ»:

Թղ. 8ա. «Արմատական աստիճան նշանակաց: Փոխակերպութիւնք»:

Թղ. 8բ. «Փոխակերպութիւն աստղաբաշխական աստիճանաց»:

Թղ. 10ա. «Ճետվերի Հարաքէթի բնիսի վասաթ ֆի սէնէյի 93 Հէր տէվէրտէ 1 տրճ. 15 տքէ: Թարհ»:

Թղ. 10բ. «Ճետվերի Հարաքէթի Թաքվիմի բնիս քի ճնվղէ Հեօր տենիր. մին սենեյի 93 Հեր տեվերտէ 1 տերեճէ 15 տաքէքէ զամմ օլունուր»:

Թղ. 11ա. «Աղիւսակ խաւարման լուսնոյ Տօն Գոյֆոս արքայի Սպանիոյ: իսաւարումն արեւական եւ լուսնոյ ի մասէն խաւարելոյն: Զեւք եւ Հայեացք մոլորական առ միմեան»:

Թղ. 11բ. «Աղիւսակ ստուգութեան ծննդեան եւ լրման»:

Թղ. 14ա. «Աղիւսակ ամսոց ընթացք արեւական ի գլուխն ըստ աւուրց ամսոց Հոմայեցեոց: Աղիւսակ ընթացից ժամուց»:

Թղ. 14բ. «Ճետվերի ինթրիաֆի մանդար. պէ արդի 41 տերեճէ 19 տաքէքէ: Տաբնիլով զտանել զամսամուտն իւրաքանչիւր ամսոց»:

Թղ. 15ա. «Աղիւսակ Հայեցման սրխալանաց: ինթրիաֆի մանդար»:

Թղ. 15բ. «Աղիւսակ խաւարման արեւական»:

Թղ. 16ա. «Աղիւսակ խաւարման լուսնոյ»:

Թղ. 24բ. «Ընթացք մակալըջնանակի մասոյ: Ընթացումն մակալըջնանակի աւուր: Ընթացք մակալըջնանակի ժամուց»:

Թղ. 28բ. «Ճետվերի վաքթի եղ զուհուր. սյսիւնքն աղիւսակ կէս աւուր»:

ՏՆԴԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8բ. «Մանօթութիւն: Որովհետեւ զիտաւորութիւն եւ նպատակ զործոյս մերոյ է յօրինել նոր ի նորոյ զանաքարան աստղաբաշխութեան, որ արարացի բարբառաւ զիճանանի, եւ այն Հնչտ եւ զիբրին ճանապարհաւ եւ Համաօստ ընթացիւք, վասնորոյ ոչ բաւականնայ մեղ միայն զնախնիսայ աղիւսակ փոխակերպութեան որ աւսնողեաց ցարդ, քանզի նա սոսկ վաթսնորդական կոտրական փոխակերպէ ի կոտրակ սոսկ տասնորդական. իսկ թէ վաթսնորդականն եւ Հակադարձարար սոսկ տասնորդականն փոխակերպէ ի սոսկ վաթսնորդական, իսկ թէ վաթսնորդականն եւ տասնորդականն թէ ունիցի ընդ իւր աստիճան, նա ոչ օչնէ յայնժամ, վասն զի Համարէն զատր տոտարալութից զինչ եւ իցէ զրոյորակն լամանն ի 360 աստիճան, յորց 30—30 րաւիսն ի իրայ նշանաց, որ սյսու լինի լամանումն զօթիւկոսի կամարին 12 կերպ, ապա մէկ կենդանակերպն է 30 աստիճանն եւ մէկ աստիճանն է 60 րոպէ, եւ մէկ րոպէն է 60 մանրկերպ ուստի Հարկիւ կարօտացաք յօրինման յայ միւս փոխակերպիչ աղիւսակի, որ իցի տրմանաւոր որպէս Հանդիւրճետլ եմք աւանդել, տես ահաւասիկ առաջիկայդ»:

Թղ. 22բ. «Մրկցաւ յոմի Տեառն 1849 Փետրվարի 3»:

1312

(Հին քիւ չումի)

(Հ. ՄԱՏԹԵՆՍԻ ՎՐԿ. Ի ԵԻԴՈ ԿԻԱՑԻՈՑ) ՎԱՐԿ ՄԵԻԹԱՐԱՑ ԱՐԱՑԻ

ՎԵՆԵՏԻԱ

1750էն ետք

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 14: ՄԵՆԹԻԹԻՒՆ՝ 40-8 X 28-2: ՊՐԻՊԻՒՆ Ա Ե Բ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 2—8ա եւ 14ա միապիւմ 28 X 18-5 Թղ. 8բ—13բ՝ երկսիւմ, 28-5 X 10 իւրաքանչիւր: ՏՈՂԻՒՆ 42: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ բուրդ: ԿԱԶՄ՝ բարակ ստուարաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ կազմուիլէմ տաք ծայրան վիճակով պտեռած եւ ձոյն իսկ գրգռմանքու մէջ պտտուած կ'երեւի, ուստի շատ տեղեր մշաճած ու ծակած է կամ աղտաւած: ԳԻՐ՝ Ստորքով կը սկսի եւ կամաց կամաց կը վերածուի հիմ, ամց-

ման Ստորքի: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՒՆ՝ հիմ. չումի: ԴԱՍԱՐԻՒՆ՝ Թղ. 1ա, 1բ մեծ մասով, 14բ: ՓԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամաքաւ 1750ի առեմնքը վերացած: ԳԻՐԶ՝ հաւամաքաւ Եղեկիցի Գարագաշեմ 2. Մատրէս: ՏՆԴԻ՝ վեմնիկ: ՅԵՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի: ԵՄԱՆՈՐԹԻՒԹԻՒՆ՝ Ձեռագիրս միմեյն 1070 կը գտնուի Միաբանութեան Գիւսմի: Հմմտ. Տաշեան, Ռուցալ Ձեռ. քիւ 494: Միշիքար Տեմաքը մէջ վիճման 1910, էջ 321—302, Հ. Վ. Ինգլիզեանի յիշատակած ժ. Երեմակը այս ձեռագիրը է: Ներկայս ակրեագիր —

սեւագրութիւնն է քոյրը հրատարակածմեքում, որովհետեւ իոս կատարած յաւելումները՝ եկտագայի գրիչները առումը ծանօթութեամ, ամցուցած են ուղղակի բնագրի մէջ: Այս բնագրիմ մէջ ալ կամ շատ տեղերը դատարկ լքուած բառեր աւ տողեր, հասմաբար վերջէն լրացնելու համար:

Մատենան է՝ Թղ. 3ա՝ «Համառոտութիւն վարուց դերասանն դերմաստ Բառնապետին մերոյ, մեծի Մխիթարայ Արքայ Հօր մերոյ»: Լ. Մատթէոսի անունը իբրեւ գրիչ կամ հեղինակ տեղ մը չէ ձգնալու:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «Ծնաւ Մխիթար Արքայ Հայրն մեր յամի Տեառն 1676 ՌձԻՆ ի Փետր. 7»: Ապա կը դնէ աղիւսակ մը 1677—1700 տարիներում համար եւ համապատասխանապես կապակամ քուակամը ՌձԻՉ—ՌձԻԹ, որոնց դիմացը դրած է Թէ Մխիթար պաշ իւրաքանչիւր տարւոյմ փետրուարի 7ին ի՞նչ տարիքի լրացուցած եւ ի՞նչ տարիքի սկսած է, կը սկսի՝ «1677 ՌձԻՉ փետր. 7 եղեւ 1, սկսաւ Բ.», աւ կը վերջանայ՝ «1700 ՌձԻԹ փետր. 7 եղեւ 24, սկսաւ ԻԵ.»:

Թղ. 2ա. «Յամի Տեառն, 1646, Թուականին Հայոց ՌՂԵ, ի գաւառին Կապադովկիոյ ի բարեշէն քաղաքի որ յայլադեանց բարբառաւ Շեպին Ղարահիսար անուանի, առն միում յաղդէս Հայոց էին երկու որդիք, առն երեցուն է Ալէքսիանոս եւ կրտսերոյն Յովհաննէս... Վերջ՝ ի կատարման Մարիամու ոչ գտաւ ի Սերաստիա Մխիթար պատանին, այլ ամաւ միով յառաջ դնացեալ էր անտի յԷմիւսին, բայց ի կատարման Մանասէին գտաւ ներկայ»:

Թղ. 3ա. «Յամի Տեառն 1676 եւ ի Թուին Հայոց ՌձԻՆ ի Փետրվարի 7 ծնաւ

մանուկն Մխիթար ի մասին Ասիոյ, ի դաւառին Կապադովկիոյ, ի քաղաքի Սերաստիոյ, ի բարեպաշտ ծնողաց...»:

Թղ. 8բ. Առանց խորագրի, «Մեծ Բառնապետն եւ դերասպետն Մխիթար Վարդապետն, մխիթարն. Հայկազեան Տոհմիս, չնչեալ առ յԱստուծոյ սկսաւ դաշակերտս ի մարառնութիւն կրօնի ժողովել ի լուսաւորութիւն ազդիս Հայոց...»:

Թղ. 9ա. «Առտէն ի դէպ Համարիմ դրել զՀամառոտ ձեռագիրը դրուածն ինչապա Վարդապետին իրողութեանցոյ՝ Առաքելական Գարդղի եւ դրէ ըստ նոր սոմարին. Թուին Քրիստոսի 1701 Յուլիսի 15 յաւուր ուրբաթի, եւ ինչապա Վարդապետս մտի ի վանն քափուշինաց...»:

Թղ. 9բ. «Արդ Մխիթար Վարդապետի փախուցեալ ի հալածանաց անտի, զնաց Թագեալ յապարանս դեսպանին Գաղղիոյ ի Յուլուսի (Յուլիսի) 23, չարաթ ըստ նոր տոմարին...»:

Թղ. 13բ. Տապաւնագիրը չէ գրուած, միայն մէկ տող՝ «Քնար քերուր Հոգեւորաւոր»: Այս Այոյ էջով կը վերջանայ քնագիրը՝ «1750, 51, յԱպրիլի 6 յերկուշաբթի նոր Կիրակէի ընտրեցաւ Արքայ Հայր Ստեփանոս Վրդպ. Կոստանդնուպոլսեցի Մեղր ընենան»:

Թղ. 14ա. Հետեւեալ մասը կը պակսի տպագրութեամ մէջ: «Դարձեալ Համառոտութիւն վարուց մեծի Մխիթարայ առաջին Արքայ Հօր մերոյ»: Կարճ ժամանակագրական ամփոփոյք մըն է 1646—1696: «Յամի Տեառն 1646 էին Ալէքսիանոս եւ Յովհաննէս, 1676 փետր. 7 ծնաւ մանուկն Մխիթար... Վերջ՝ 1696 ՌձԻՆ ի դարնս ձեռնադրեցաւ քահանայ եւ էր ի ամաց ի վանս Սուրբ Նշանու»:

1313

(Հիմ քիւ 94)

ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ Հ. ՄԱՂԱԿԻԱՄ՝ ՈՒՍՈՒՄՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1845էն առաջ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ ՅՏ. ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 40 × 20 միջիմ հաշուով, որովհետեւ հատորս կազմուած է բազմա-
քիւ գամազամ մեծութեամբ քերքերէ: ՊՐԱԿ՝ չափն.
առանձին-առանձին քերքեր եմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սիւն, ընդհանրապէս 33 × 17: ՏՈՂԹԻՔ՝ միջիմ հա-
շուով՝ 40: ՆԻԻԹ՝ գամազամ տեսակի քուղքեր. կապ-
տաւում, սպիտակ, հաստ կամ քարակ: ԿԱՋՄ՝ չափն:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ շատ գէշ, սմէն քերք բաժնուած.
բազմաքիւ տեղեր յաւելումներ ու սրբազրութիւններ
կտցուած, գամազամ մեծութեամբ քուղքերու վրայ:
ԳԻՐ՝ մաքուր մօտրգիր, սրբազրութիւններու ծամա-
նակ երբեմն շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԿԱՐԱՆԻՔ՝

եւծ. չափն: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1845էն առաջ: ԳՐԻԶ եւ
ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Սամուէլեան Հ. Մաղաքիա: ՏԵՂԻՔ՝
վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափն:

*Մատենա Հ՝ Ուսումն փիլիսոփայու-
թեան զոր յօրինեալ է Հ. Մաղաքեայ Վ. Սա-
մուէլեան:* Ձեռագիրն է 1845ին վիեթնամ
տպագրուած գործին: Թուղք մը կը պակսի
69—70ի միջեւ, կը վերջանայ՝ ըստ սպա-
գրութեան՝ էջ 154: Հմմտ. Ձեռ. քիւ 1308:

1314

(Հիմ քիւ 75)

ՎԱՐԿ Ս. ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆԻ

ՎԻՆՆԱ

1850ի առեմները

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ ՅՏ. իսկայնուած է 1—132: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 40 × 25: ՊՐԱԿ՝ 33 իւրաքանչիւրը երկուս-
կամ քերքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 35 × 17, լայն
ազատ լուսանցով, ուր ամբուած են սրբազրութիւն-
ներ եւ յաւելումներ: ՏՈՂԹԻՔ՝ 35: ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր
սպիտակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կարուած է առանց կողքի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման մօտրգիր: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ԶԱՐԿԱՐԱՆԻՔ՝ եւծ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ 66ր: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ հաւամբար 1850ի առեմները: ԳՐԻԶ՝ ամանօք
Միտրարեան մը: ՏԵՂԻՔ՝ հաւամբար վիեթնամ:
ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

*Մատենա եւ Բովանդակութիւն Հ՝
«Վարք երանելոյ Ս. Կոյս Մարիամայ Աս-
տուածածնի»:* Մտածականներ են աշխա-
կաբար, Աստուածաւոր մասին: Բաժնուած է
43 գլուխներու, Մարեմայ անալատ յղու-
քեմէն մինչեւ վերափոխում եւ վերջինը՝
«Ընդհանուր մտածութիւն»:

1315

(Հիմ քիւ 83)

ՅՈՎԱՆՆԵԱՆ Հ. ՂԵԻՈՆԴ՝ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1850ի առեմները

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 47: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 40 × 25: ՊՐԱԿ՝
առաջին ճշ. հակամ քերքով. 6 եւ 7՝ շակամ, իսկ
վերջինը մէկ քուղք միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն.
դրութիւնը գրուած է միայն առաջին սիւնակի վրայ,
երկրորդին վրայ կը գտնուի յաւելումներն ու
սրբազրութիւնները: Վերջին երեք տրակները գրուած
են առաջին էջին կէտը տպագրուած քուղքի մը
վրայ: ՆԻԻԹ՝ Թղ. 1ա—42բ գծաւոր սպիտակ քուղք:
Թղ. 43ա—47բ առանց գծի կապտաւակ քուղք: ՏՈՂԹԻՔ՝
45: ԿԱՋՄ՝ չափն: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտրգիր

մօտ շեղագիր. վերջերը շատ ըմբացիկ: ԹԱՆԱԿ՝
մուր շագամակ: ԶԱՐԿԱՐԱՆԻՔ՝ եւծ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝
ճր վարի կէտը. 7ա վարի կէտը. 7բ. 8. 14ա վարի
կէտը. 14բ. 15. 10. 35բ վարի կէտը. 40ա վարի կէտը.
43ա վարի կէտը. 45ա վարի կէտը. 46բ վարի կէտը.
47ա վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի առեմները: ԳՐԻԶ
եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Յովնան Հ. Ղեւոնդ, ինչպէս ճշմո-
կուած է այն քուղքին վրայ. որում մէջ ծրարուած է:
ՏԵՂԻՔ՝ հաւամբար վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝
նեմ: չկան:

Մատենան է՝ «Ընդհանուր Պատմութիւն արարեալ ի Հ. Դեանդեայ Վրդէ Թովհանեան» աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պատրաստութիւն»:

Թղ. 6ա. «Հին Պատմութիւն» Ա. Շըրջան: Աշխարհ մինչեւ Կիւրոս կամ Պարսից Համաշխարհական պետութեան Հիմնուիլը: 4000—558 Ք. Յ.:

Թղ. 10բ. «Ասիա»:

Թղ. 12բ. «Աֆրիկէ»:

Թղ. 13բ. «Եւրոպա»:

Թղ. 17ա. «Մասն առաջին» Հին Պատմութիւն: Աշխարհիս ստեղծմանէն մինչեւ Հռոմայեցւոց արեւմտեան կայսրութեան կործանումը: Եւրոպ 4000 Քր.է յառաջ մինչեւ 476 Քրիստոսէ ետքը: Հատած Ա.: Աշխարհքին ու մարդուն ստեղծումը:

Թղ. 20ա. «Հատած Բ.: Աբրահամ, Իսահակ...»:

Թղ. 24բ. «Հատած Գ.: Փիւնիկեցիք, Իրենց երկրին ստորադրութիւնը: Ասոնք աշխարհիս առաջին վաճառական եւ ծովադնաց ազգն է: Վաճառականութեան եւ նաւասկսութեան միայ ծանօթութիւն: Փիւնիկեցւոց նաւադնացութիւններն ու դանադան դիտորը: Իրենց պայծառութեան նուագիլը»:

Թղ. 27ա. «Բաբելացիք ու Ասորեստանայք»:

Թղ. 30ա. «Աքք»:

Թղ. 35ա. «Փիւնիկեցիք»:

Թղ. 36ա. «Ասորիք, Արաբացիք, Փղշտացիք»:

Թղ. 37ա. «Հրեայք եւ Իսրայէլացիք»:

Թղ. 40բ. «Եթովպացիք ու Եգիպտացիք»:

ԵԱՆՈՒԹՈՒԹԻՒՆ

Որքան կ'երեւի միասնական գործ մը չէ ամբողջը: Կազմուած է չորս աշխատութիւններէ՝ Թղ. 1ա—7ա, 9ա—26բ, 27ա—34բ, 35ա—47բ:

1316

(Հիմ քիւ 433)

ՅԱՆԿ ՄԱՏՆԵՒՑ

ՎԻՆՆԱ

1886

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80. իջեկայուած 1—86: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 40 × 25: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 × 20: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ ազօն միջակ հատուքեամբ քուլք: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի, գունաւոր քուլքով պատուած ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ձոր Յօտրգիբ: ԹԱՆՔ՝ տն: ՁԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 6բ, 33բ—80բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1886: ԳՐԻՑ՝ Գօսեամ եղ. Յակոբ: ՊԱՏՈՒԻՐԱՏՈՒ՝ Պիլղիւնեամ Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիթեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 2ա. «Տեղեկութիւն» խորագրի տակ եւ քղ. 33ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Անուանական ցանկ այբուբանական կարգաւ Հայերէն մատենից Մատենադարանի Մխիթարեանց Վիեննացւոց, Ի Վիեննա ի Վան Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1886»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3բ. «Անուանք ինչ աստեանից եղեալ առաջի դանուանս մատենադարանաց նոցա»:

Թղ. 6ա. «Թիւք դատարկը, որոց մատենք ոչ գոն, սոքօք նշանակի ի վերայ նորոգ եկեալ մատենից եւ քնի պն որ առաւ»:

Թղ. 7ա. «Անուանական ցանկ այբուբանական կարգաւ Հայ մատենից, Անուանք մատենից եւ մատենադարան, Թիւք մատենադարանի...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 2ա. «Տեղեկութիւն: Մարմին առանց չնչի եւ ոգւոյ մեծեալ է, նոյնպէս եւ Մատենադարան առանց ցանկի մատենից մեծեալ է ի դործածութեան: Եւ դի կենդանի առնիցեմք մեք զայս Մատենադարան մեր, եւ մանաւանդ զՀայ մատենանս որ ի նմա, որ եւ առաւել քան զայլսն կարօտն էր ցանկի մատենից, աշխատ եղաք մեք որչափ ինչ մերովսանն էր, ի մի վայր ժողովեալ ամփոփեալ զամենայն Հայ մատենան, առնուլ զրեւ զցանկ նոցա ի միում մատենի, զի որ կամիցին ինչ մի ի մատենիցն խնդրել, գտա-

նեկ մարթայցեն: Արդ եկ դու այժմ ցուցից պատմեցիք զեղ թէ՛ ո՞րպէս կարդեալ շարեալ կայցեն առ միմեանս մատենքն, եւ ո՞րպէս եւ զկարդ ընդօրինակեալ եւ կարդեալ իցէ ցանկ մատենիս, զի զոր ինչ եւ դու խնդրեցես, զիւրաւ իմն դտանել մարթայցես... Եւ արդ, ա՜հա զեղ, որ Մատենադարանապետ եւ առւերդ, ա՜հա զեղ ցանկ ինչ Հայ մատենից, արդարեւ չնչին ինչ եւ դուդնաքեայ, սյլ բազում քրտամբ եւ վաստակօք ի դուրս ելիաւ, զեղ մնայ այժմ յօրինել զլան եւ

զազնուագոյնն եւ թերեւ սակաւ աշխատութեամբ, այլ միտ դիր աղաչեմ, ի յօրինել անդ քո, մի յառաջագոյն Լոյճանելոյ սկիզբն արասցես, այլ յօրինես նախ՝ եւ ասպա ձեռն արկ եղծանելոյ զ՛ինսն զի յաջողեցիք զեղ լան եւ աղնուագոյնն, զոր եւ մաղթեմ թեւ: Եղ. Յակոբ Գոսեան, օղնակսն մատենադարանապետի, Հ. Պետրոս Պիւլիլիճեան, Մատենադարանապետ: 1886 Յուլիս 28»:

Թղ. 53ա. «Եղ. Յակոբ Գոսեան, 1886, 6. 26»:

1317

(Հիմ թիւ 1033)

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ՅԱԿՈԲ ՀԱՅԿԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՄԵՆՈՒԹԵԱՆ

Բ. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1849էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 94. Իջեակալուած է իւրաքանչիւր մաս աստճծիմ՝ 1—27, 1—42, 1—24, 1—25, 1—15: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30.7 X 28: ՊՐԱԿՔ՝ 13 շատ ամկամոռ յեքրաքիւ համարով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ցուցակ-տախտակներ եմ բազմաթիւ սխեմաներով: ՏՈՂՔ՝ սխեմակի համաձայն գտնագամ: ՆԻՒԹ՝ հաստ օղիտակ բուլք: ԿԼԱՐ՝ յաքապատ ստուաքարաղբ, վրամ ճնշումով զարգեր: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը շաղամակ գոմով ծրարի քուղբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, քիչ մը մանուշակի զարմոզ գումատած, եւ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամէն էջ կարմիր գծաւոր շրջանակի մէջ առնուած է: ԿԼԱՍԻԿ՝ 1, 2ա, 15բ—20ա, 40բ էջի մեծ մասը, 41բ—47ա, 50բ—64ա, 77ա—83բ, 91բ—94բ: ԺԱՄԱՆ՝ ՆԱԿ՝ 1849էն ետք: ԳՐԻՉ՝ Պատուելի Թակոբ Հայկեան: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Գանձարան Աստղարաշխութեան», Հատոր Բ., հմմտ. Ա. հատոր՝ Զեռ. 1311 եւ 1328, 1329, 1448: Թումանջանները իսլամական: Հայերէն-թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2բ. Կենդանակերպերու աստղաբաշխական ցուցակ մըն է:

Թղ. 3ա. «Ճեւովերի միւթաալի պուրճ. ՏԵԼԻՐԻ 134 սենն տր. Հեր պիր տեւիւրտէ պիր կիւն Թարճիտեալն իսկէտիզին այլն կիւնիւտէն. Հեր քաչ տեւիւր կեչտեիսէ պիրեր կիւն Թարճ իյլէ 1472»:

Թղ. 6ա. «Ճեւովերի Թաքլիմի զօհալ 59 սէնէտէ տեւիւր խտեր. վէ իքի սէնէ զիհատէ էթտիք մեհել իչիւն Թարիխի 1473 պիր

տեւիւր կեչտիքտէն սողրա օպիր տեւիւրէրէր 1 տերէճէ 51 տաքիքէ դամմ»:

Թղ. 9ա. «Միր դաղաթան, Սենէի խապի 1473տէ իպտիտասը օլտու. մերքեղի զօհալ տեւիւր 59 սենէ. կլիճի. 8 պրճ. 12 տրճ. 58 տքէ»:

Թղ. 14բ. «Արդի զօհալ ճանուպի հաւրաւային»:

Թղ. 15ա. «Արդի զօհալ չիմալի Հիւսիսային»:

Թղ. 20բ. «Պիր կիւնտէ օթարիտի իւրիւրիւրիւր դամմ»:

Թղ. 21ա. «Ճեւովերի օթարիտ տեւիւր օլտր 125 սեննտէ. վէ իրիտիտասը պուրիճին օլտու սեննի իսալինին 1472»:

Թղ. 34բ. «Մերքեղի օթարիտ պի սեննի 40 տեւիւր օլտու. վէ Հեր պիր տեւիւրտէ 28 տրճէ. 15 տքէ. դամմ»:

Թղ. 38բ. «Արդի օթարիտ 1 ճանուպի այսինքն հարաւային»:

Թղ. 39ա. «Արդի օթարիտ 2 չիմալի այսինքն Հիւսիսային»:

Թղ. 39բ. «Արդի օթարիտ 3 չիմալի այսինքն Հիւսիսալ»:

Թղ. 40ա. «Արդի օթարիտ ճենուպի այսինքն հարաւ»:

Թղ. 40բ. «Դատիլի օթարիտ զայրու տեւիւրէրտէ»:

Թղ. 41ա. «Ճեւովերի Հրասաի օթարիտ պի սենէ 41 վէ Հեր պիր տեւիւրտէ 2 տրճէ. 17 տքէ. դամմ»:

ԹՂ. 47բ. «Թաքսիմի մուշթարի սենէ»
83 տեւրի 7» :

Թղ. 51ա. «Մերդեղի մուշթարի սեննե
83 պիր տեպիրտե 1 տրճէ. 40 տգթէ.
դամմ. » :

ԹՂ. 54բ. «Հըսոսի մուշթարի տէվրի
83 սենէ»:

Թղ. 58ա. «Արդի մուշթարի շիմալի
այսինքն հասիւսային» :

Թղ. ՃԾԲ. «Արդի մուլթարի ճենուպի
այսինքն հարաւային» :

Թղ. 59ա. «Ճեպօքի արդի մոլորաբան» :

ԹՂ. 64բ. «Թագլիմի մարեխ. տեվրի
79 սենե. վէ հէր պիր տէվրի իշխան տրճ.
1 առջէ. 51 դամմ. սենեյի 1473»:

Թղ. 72բ. «Մեղգեղի մարեխ տեվրի
32 սենե»:

ՔՂ. 74ա. «Հըսասի մարեխ տեվրի
32 սենէ: Պիր տէվիրտէ 9 տրճ. 40 տքէ:
ղամմ. վէ պիր տէվիրտէ 10 կիւն զամմ»:

Թղ. 75թ. «Արդի մարեխ շիմալի այս-
ինքն հիւսիսային» :

Թղ. 78ա. «Արդի մարեխ ճենուպի
այսինքն Հարաւային» :

թշ. 76բ. «Ճետվերի թատիլի մարեխ.
է/ճի 15 տրճ. » :

թշ. 84թ. «Ճեմովերի զօհրէ տէյլրի
8 սէնէ»:

Թղ. 88բ. «Ճետպերի մերգեղի շէմս վէ
ղօհրէ էվճի պուրճ. 3, տրճ. 5, տքքէ. 57» :

Թղ. 89ա. «Ճեղքերի հրսասի դահլիճի 8 սենյակի վեհապետի տնային տնային 1 տնային 27 տնային. դամբարան»:

Թղ. 89բ. «Ճեպվերի արդի դահլիճ հիւսիսային» :

Թշ. 90 ա. «Ճեղքների արդի դճրէ հիւսիսային» :

ԽՂ. 90բ. «Ճեղակների արդի դճճրէ հա-
րաւային» :

1318

(2ክፍ ያኩ 439)

Է. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՎՐԴ. ՊԱԼՃԵԱՆՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻԻՆ ՌՈՒԲԵՆԵԱՆՑ

ՎԻԵՆՆԱ-ՀՌՈՎՄ

1845—1875^a

ԲՈՒՂԹՅՈՒՆ 80: ՄԵՆՇՈՒՅՈՒՆ 89-6 X 25-5:
ԳՐԱԿՐՔ, 6, 12 լաճակ բերքավոր ցեղանմանությամբ: ԳՐՈՒՆ
ԲՈՒՂԻՆ՝ սխուժանել 35 X 14, լայն լուսանցմանը քա-
նանակ են սրբազրույթնմանը, յաճախմանը և Է
դիտագրվողնմանը համար: ՑՈՒԿ՝ 50: ՆԻՒԹ՝
առավել սպիտակ բույր: ԿԱՆՆ՝ քայքայ, հասունիկ
սփռվողակը քաղաք մը անցունակ է իրենի կողմ: ՀԱՆՆ
ԳՐԱՄԱՆՔ՝ մու: ԳԻՐ՝ ճուրղրի մուռ շնազգրի, մա-
նուսանել կարող: ԲՈՒՄԱՐ՝ մուռ շաճանակ: ԶՈՐ՝
ԴԱՐԱՆՔ՝ հմ. չկան: ԴԱՄԱՐ՝ 42 վերի կերտ, 10ա
վարի մեկ վարը, 24բ, 25, 34ա վարի կերտ, 34բ վարի
կերտ, 36բ վարի կերտ, 37բ վարի կերտ, 40բ, 63ա
վարի կերտ, 64ա վարի մեծ մարս, 64բ, 70ա էրնի մեծ
մարսը, 76բ, 77բ, 78ա ճամփան վր սեպագրվողները
կայ առ Անճանամարտ Ստեփանն էճենտի, որ կը բանե-
ր էրնի վարի կերտ, 78բ, 80ա վարի կերտ, 80բ: ԺԱՄԱՆ-
ՆԱՆ՝ 1645-1875, հմ.մու: Բաճառի քա. 1354: ԳՐԻՆ՝

Իւ ՀԵՂԻՆԱՆ՝ Պալեան Լ. Ազգաամոր: Տեղի՝ հա-
ւանաբար վեհեան եւ Հոյվ: ՅԵՄԱՆԱՅԻՆՈՒԹԻՆ՝
հոյ իկա, Բայց հմա. ճեառգիր քիւ 1354ի ծանո-
թութիւնը:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ռուս-
նեանց զրեաց Հ. Աղեքսանդր Վ. Պալճեանց»,
Գրաբար քարգումուրիւմ քիւ 1354 ձեռա-
գրէմ, կատարուած հեղինակի կողմէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ք. 1ա. Վիշապապետի մարտնչանքը :
 Եթե իշխանը, ի մարտիկաց Առաքինը ցլեւոն
 Երկրորդ (1079—1188) : Մարտնչ. Ա. (1079) :

Քշ. 5ա. «Կոստանդին Ա. Կոմս
(...—1100)»:

Քշ. 7ա. «Թորոս Ա. (1100—1127)»:

Քշ. 15ա. «Լեւոն Ա. (1126—1138)»:

Քշ. 17ա. «Թորոս Բ. Մեծ Գարոն
անուանեալ (1148—1170)»:

Քշ. 22ա. «Թովմաս Գայլ յանձանձիշ:
Որդի Թորոսի: Մլեհ եւ Ռուբէն Երկրորդ
(1170—1186)»:

Քշ. 26ա. «Թաղաւորութիւն Ռուբի-
նեանց: Զորեքտասան Թաղաւորք ի Լեւոնէ
... ցԼեւոն... (1186—1393)»:

Քշ. 47բ. «Զապէլ (1220—1224)»:

Քշ. 49ա. «Հեթում Ա. (1224—...)»:

Քշ. 58բ. «Լեւոն Գ. (1270—12...)»:

Քշ. 64բ. «Հեթում Բ., Թորոս Բ.,
Սմբատ, Կոստանդին, Լեւոն Դ(Գ): (1289
[8⁹])—1308)»:

Քշ. 68ա. «Աւշին (1307—1320)»:

Քշ. 69բ. «Լեւոն Ե.(Դ) (1320—1321)
ընդ Սմբատայ»:

ԵԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բնագրիս մէջ կը գտնենք քանի մը
վաւերագրերու քարգմանութիւնները:

Քշ. 36ա. «Թուղթ Իննովկենտրոս Գ.
Քահանայապետի առ Թաղաւորն Հայոց Լե-
ւոն: Առ մեծափառ արքայ Հայոց. Որով-
հետեւ ի վրէժխնդրութիւն չարաւորեաց եւ
ի յարդանա բարեաց զնուիրական սուսերն
առեր... Վերջ՝ միայն թէ զամենայն ինչ զոր
նոքա քեզ առաջի զնիցնն պատրաստ դատ-
նեցեա մեծարանք ընդունել»:

Քշ. 38ա. «Թուղթ արքային Հայոց
(Լեւոն) առ Քահանայապետն Իննովկեն-
տրոս Գ.: ԶԹուղթ ձերոյ Հայրութեանդ
զոր ի ձեռն սիրելի եւ հաւատարմի պատ-

դամին մերոյ առ մեզ առաքեցէք, արժա-
նաւոր մեծարանք եւ յօժարութեամբ ըն-
կալաք... Վերջ՝ զորս վասն սոցին իրաց
աւիցէ ձեզ ի մէնջ կուսէ, մի կապաձիցէք
հաւատալ որպէս մեզ: Գրեալ ի Սիս յառա-
ջին աւուր Հոկտեմբեր ամսոյ»:

Քշ. 40ա. «Թուղթ Իննովկենտրոս Գ.
Քահանայապետի առ Լեւոն Թաղաւոր Հա-
յոց: Առ Լեւոն փառաւոր Թաղաւոր Հայոց՝
Բարեպաշտութիւն մեծափառ Թաղաւորիդ
եւ անկեղծութիւն քոյոյ սիրոյդ պահանջէ
իմն եւ արժանաւոր իսկ է, զի ոչ միայն քեզ
այլ եւ համորէն Թաղաւորութեանդ քում,
առանձին չորհուսանիցեմք... Վերջ՝ զեկե-
ղեցական նորման ի կիր արկանել, լայց
միայն ի Քահանայապետն Հոռմայ կամ ի
նորա Հրեշտակէ, եւ կամ յառանձինն հրա-
մանէ նորա: Գրեցաւ ի Ղատկոսն ի Կաղան.
Յունիս»:

Քշ. 64ա. «Դաշինք Կալստնոյ արքայի
ընդ իշխանացն քրիստոնէից յարեալս: Ուխտ
ընդ Թաղաւորին Հայոց Դեւոնի (Ռայնարդ
Extraits էջ 552—557): Խոստանայ Թաղա-
ւորն Հայոց վասն անձին իւրոյ վասն
հնազանդեցոյ իւրոց եւ վասն համօրէն իսկ
Երկրի տէրութեան իւրոյ տալ հարկս ամ ըստ
ամէ զբառս միլիոն մի ... Վերջ՝ եթէ
լիցի չպահել կամ զաղարեցուցանել զդա-
շինս, պարտ է զի չնորհեսցին վաճառակա-
նաց եւ ճանապարհորդաց աւուրք չորեք
տասան զի զանձինս եւ զինչս իւրեանց ի
զլուռութեան հանիցեն»:

Քշ. 79ա—80ա. Խաչակաւքեանց մասին
կարգաւոր տեղեկութիւն մըն է:

Բնագրի մէջ բազմաթիւ տեղեր մշակա-
կութեան միջոցով արքայի միջոցով վերջ
չուած վաւերագրերէն գտաւ որոշման ալ,
սակայն այդ վաւերագրերու քարգմանու-
թիւնները կը պակսին, որքան կ'երեւի դուրս
հանուած են, որովհետեւ իւրաքանչիւր վա-
ւերագիրն առանձին բազմի վրայ գրուած է
եւ քննարկի հետ միասին չէ կազմուած:

1319

(Հիմ քիւ 67)

ՓԱԲԻՈԼԱ ԿԱՄ ԳԵՏՆԱՓՈՐԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

ՎԻՆԵՆԱ

1854

ԹՈՒԼԹՔԻ 148, իշակուած է 6394: ՄեծՈւ-
թիւն՝ 30.5 × 25: Պրկաւ 90 եւ կէս, իւրաքանչիւր
երկուսկանք քարքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 × 17:
ՏՈՒԼԹՔԻ միջին հաշուով 30: Նիւթ՝ սոցիտակ ձգորկ
բուլք: ԿԱՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝
չնազգիք: ԹԱՆԱԹՔ՝ մուշ քաղցանակ: ՋԱՐԳԱՄԱՆԹՔ
եւծ. չուծի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ՅՐ, ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1854: ԳՐԻՑ եւ
ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ՝ Երեւանի մէջ. Ներսէս, ինչպէս Ոչա-
մակուած է մատուցու 1ա ի վրայ: ՏԵՐԻ՝ համա-
բար վիճեցան: ՑԻՆԱՏԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆ չկայ, ՔՔ. Յաի
վրայ Ոչաժակուած է՝ յ8 Սեպտեմբերի 1854:

Մատենան է՝ «Փարիզի, պատմական
վէպ, Թարգմանութիւն Եր. Գրեքան Հ. Ներ-
սէսի», աշխարհաբար:

ԵԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Պատմական այս վէպին ուրիշ մէկ
քարգմանութիւնը իրատարակուած է վե-
նետիկ 1857ին:

1320

(Հիմ քիւ 69)

ԳԱՅԹԱՆՆԱՆ Հ. ԵՂԻՇԵ՛ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳՂԻԱՑԻՈՑ

ՎԻՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹ՝ 100, իսկայումս՝ 1—184: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 30.5 X 25: ՊՐԱԿ՝ 50, երկուական քերթով:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին՝ 36 X 16, լայն լուսամտով:
ՍՐԵԱՅՐԱՅԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ յԱԼԿՈՒՄՆԵՐՈՒ համար:
ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ սպիտակ զարկ քուրք: ԿԱՋՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտքերի մասն
շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ մօլք շագանակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ
ԵՒՑ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1, 2, 80ք վարի կեղծ, 100:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1850էն ետք: ԳՐԻՁ ԵՒ ՀԵՂԻ-
ՆԱԿ՝ Գաթրաման Հ. Եղիշէ ինչպէս նշանակուած է
մատիւնով քզ. 1ա—ի վրայ: ՏԵՂԻ՝ վիճեցաւ կամ
Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկան:

Մատենան է՝ Պատմութիւն Անգղիաց-
ւոց արարեալ ի Գաթրաման Հ. Եղիշէ
վրդէն: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԳԱՆԻԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Գլուխ Ա., Հոռոմայական
Բրիտանիան:

ԹՂ. 8ա. Գլուխ Բ., Անգղոսաքսոնք:

ԹՂ. 11ա. Գլուխ Գ., Անգղոսաքսոնք,
Նորբրումպրիան:

ԹՂ. 14ա. Գլուխ Դ., Անգղոսաք-
սոնք, Ալփրետ Մեծ:

ԹՂ. 18ա. Գլուխ Ե., Անգղոսաքսոնք,
Եղիշէ:

ԹՂ. 22ա. Գլուխ Զ., Դանիացիք,
Կանոնաւ, Հարուրդ, Հարգեկանոնաւ:

ԹՂ. 25ա. Գլուխ Է., Վիլհէլմ Առա-
ջին աշխարհակալ:

ԹՂ. 29ա. Գլուխ Ը., Ստեփանն:

ԹՂ. 32ա. Գլուխ Թ., Հենրիկոս Երկ-
րորդ:

ԹՂ. 39ա. Գլուխ Ժ., Ռիչարտոս
Առաջին:

ԹՂ. 41ա. Գլուխ ԺԱ., Յովհաննէս Ան-
երկեր:

ԹՂ. 45ա. Գլուխ ԺԲ., Հենրիկոս Եր-
րորդ:

ԹՂ. 49ա. Գլուխ ԺԳ., Եդուարդ Առա-
ջին:

ԹՂ. 54ա. Գլուխ ԺԴ., Եդուարդ Երկ-
րորդ:

ԹՂ. 60ա. Գլուխ ԺԵ., Եդուարդ Եր-
րորդ:

ԹՂ. 67ա. Գլուխ ԺԶ., Եդուարդ Եր-
րորդ, շարուն. 3:

ԹՂ. 72ա. Գլուխ ԺԷ., Ռիչարտոս
Երկրորդ:

ԹՂ. 80ա. Գլուխ ԺԸ., Հենրիկոս
Զորորդ:

ԹՂ. 84ա. Գլուխ ԺԹ., Հենրիկոս
Հինգերորդ:

ԹՂ. 91ա. Գլուխ Ի., Հենրիկոս Զ. 3:

ԹՂ. 98ա. Գլուխ ԻԱ., Եդուարդ Զոր-
որդ:

1321

(Հիմ քիւ 83)

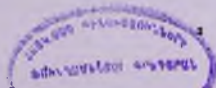
ՅՈՒՆԱՆՆԱՆ Հ. ՂԵՒՈՆԻ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ս. ԳՐՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1850ի առեմնբը

ԹՈՒՂԹ՝ 31: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 39.5 X 25.5:
ՊՐԱԿ՝ չեն նշանակուած, շատ ամկանով քերթեքով:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկուսն, զրուած է սակակ միայն մեկ
սիւնակի վրայ, երկրորդը քուրած է յաւելումներու
ԵՒ ՍՐԵԱՅՐԱՅԻՆՆԵՐՈՒ համար: ՏՈՂԹ՝ 40: ՆԻԻԹ՝
գծաւոր սպիտակ քուրք: ԿԱՋՄ՝ արտաշուտ տեւ,
նեքաշուտ սպիտակ հաստիկեկ քուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝
գործածութեմէ շատ փճացած, քաղերու ծայրերը

պտտուած ԵՒ աղտուած: ԳԻՐ՝ Յօտքերի մօտ շեղա-
գիրք: ԹԱՆԱԹ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ ԵՒՑ. չկան:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 29ք վարի կեղծ, 30ք, 31: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1850ի առեմնբը: ԳՐԻՁ ԵՒ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Յովհաննէս
Հ. Ղեւոնդ, ինչպէս գրուած է մատիւնով կոթիմ
վրայ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեցաւ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ս. Դրոց
Հին Կտակարանաց արարեալ ի Հ. Ղեւոն-
դեայ Վրդէ Եռփնանան», աշխարհաբար,
հարցում-պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բաժնուած է Ա—Լ Գ. Դասերու, կը սկսի
Աշխարհիս ստեղծումէն մինչեւ Հերովդէսի
մահը եւ Գրիստոսի գալուստը:

1322

(Հին Բիւ 83)

ԲՈՎԱՆԵԱՆ Հ. ՂԵՒՈՆԴ՝ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1863ի ատենները

ԲՈՒԴԹՔ՝ 80: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30.5 × 25:
ՊՐԱԿ՝ յեմ մշամակում, 2—4 քերթով, շատ ամ-
կամով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսեւ, գրուած է միայն առա-
ջին սխեմակն վրայ, իսկ սրբագրութիւններն ու
յաւելումները կատարուած են երկրորդին վրայ:
ՏՈՒՎ՝ 40: Նիւթ՝ գծաւոր սպիտակ քաղցր: ԿԱԶՄ՝
չունի: ՀԱՆԳԻՄԱՆՔ՝ քաւակամ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտքերի
մօտ շեղագիր: ԹԱՆՔ՝ մօտ քաղանակ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 10ք, 17, 18, 45ք, 40—
48, 60ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1863ի ատենները: Այս եղբակա-
ցութիւնը կը համեմատուի Եւրոպաց Ընտանեկան Օրագրի
1863ի քիւ 12ի վրայէն, որ մերկայիս իբրեւ կողմ կը
նստայէ, եւ որուն մերթիւմ պարագ էջին վրայ քմա-
գրակամ յաւելումներ են սրբագրութիւններ կատա-
րուած են հեղինակի կողմէ: ԳՐԻՉ են ՀԵՂԻՆԱԿ՝
Յովնանան Հ. Ղեւոնդ, ինչպէս գրուած կը գտնեմք
այն քուղրին վրայ որուն մէջ ծրարուած է: ՏՆՂԻ՝
համաճարք վիճեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Հայոց
արարեալ ի Հ. Ղեւոնդեայ Վրդէ Եռփնա-
նան»: Վարցում-Պատասխանով, աշխար-
հաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Դաս Ա. Սկզբնական տեղե-
կութիւնք»:

ԹՂ. 2ա. «Դաս Բ. Հայկ, Հայոց աղիւն
ու տէրութեան սկզբնաւորութիւնք»:

ԹՂ. 3ա. «Դաս Գ. Հայկայ առաջին չինդ
յաջորդները»:

ԹՂ. 3բ. «Դաս Դ. Հայկէն մինչեւ Արամ
Հոյսաստանեայց կառավարութեան կերպը»:

ԹՂ. 4բ. «Դաս Ե. Արամայ քաջապոր-
ծութիւններն ու Ասորեստանեայ Նինոս թա-
ղաւորին հետ ունեցած կապակցութիւնք»:

ԹՂ. 6ա. «Դաս Զ. Արայ Գեղեցիկ: Ասո-
րեստանի Շամիրամ թաղուհոյն Հայաստան
ըրածները»:

ԹՂ. 7ա. «Դաս Է. Արայ Գեղեցիկն մեռ-
նելէն մինչեւ Պարոյրի թաղաւորելը»:

ԹՂ. 8ա. «Դաս Ը. Պարոյր Հայոց թա-
ղաւոր կ'ըլլայ»:

ԹՂ. 8բ. «Դաս Թ. Պարոյրի Եօթը յա-
ջորդները՝ մինչեւ Տիգրան Ա.»:

ԹՂ. 10ա. «Դաս Ժ. Տիգրան Ա. եւ իր
քաջապործութիւնները»:

ԹՂ. 11ա. «Դաս ԺԱ. Տիգրանայ՝ Մա-
րաց Ասղանակ թաղաւորին ու Պարսից կի-
րոս թաղաւորին հետ ունեցած կապակցու-
թիւնք»:

ԹՂ. 12բ. «Դաս ԺԲ. Վահագն թաղա-
ւորն ու Պարսից Դարեհ Ա. թաղաւորին հետ
ըրած պատերազմները»:

ԹՂ. 14բ. «Դաս ԺԳ. Վահագնի յա-
ջորդները՝ մինչեւ Հայկազանց տիրող ցեղին
սպառելը»:

ԹՂ. 15բ. «Դաս ԺԴ. Հայաստան Աղէք-
սանդրի եւ անոր յաջորդներուն ժամա-
նակք»:

ԹՂ. 19ա. «Դաս ԺԵ. Արշակունեայ Հա-
յաստանի մէջ հաստատուելը: Վաղարշակ»:

ԹՂ. 20ա. «Դաս ԺԶ. Նախարարու-
թիւնք»:

ԹՂ. 21ա. «Դաս ԺԷ. Արքունի պաշտօ-
նատարք, կուսակալք եւ բղնաշխք»:

ԹՂ. 22բ. «Դաս ԺԸ. Արշակ Ա. եւ Ար-
տաշէս Ա. թաղաւորները»:

ԹՂ. 23բ. «Դաս ԺԹ. Տիգրան Բ. Մեծ,
Արքայից Արքայ»:

ԹՂ. 25ա. «Դաս Ի. Տիգրան Բ. ի Հոռ-
մայեւոյց հետ ըրած պատերազմները՝
մինչեւ Միհրդատայ մահը»:

Թղ. 26ա. Շրաւս ԻԱ. Արտաւազդ դա-
հակից Տիգրանայ:

Թղ. 27բ. Շրաւս ԻԲ. Արտաւազդայ
առաջին թագաւորելը:

Թղ. 28բ. Շրաւս ԻԳ. Արտաւազդայ մա-
հուանէ մինչեւ Տրդատայ դահակաւորութիւնն
անցած միջոցին վրայ ընդհանուր տեսու-
թիւն:

Թղ. 29բ. Շրաւս ԻԴ. Արտաւազդայ
առաջին հինգ յաջորդները:

Թղ. 31բ. Շրաւս ԻԵ. Հայաստանի մէջ
Գրիստոնէութիւն:

Թղ. 32բ. Շրաւս ԻԶ. Արտաշէին պատ-
մաբարց նոյն միջոցին վրայ աւանդած պատ-
մութիւնը:

Թղ. 34ա. Շրաւս ԻԷ. Արտաշէս Բ.ին
թագաւորութիւնը:

Թղ. 37բ. Շրաւս ԻԸ. Արտաշէսի Արտա-
ւազդ Բ. Տիրան Ա. ու Տիգրան Գ. որդիքը,
Վաղարշ Թոռն ու Ռոստոմ Թոռնորդին:

Թղ. 38բ. Շրաւս ԻԹ. Պարթեւաց տէրու-
թեան կործանումը: Ռոստոմ մահը:

Թղ. 39բ. Շրաւս Լ. Տրդատայ թագաւոր-
ութիւնը՝ մինչեւ Հայաստանի քրիստոնէու-
թեան դառնալը:

Թղ. 41ա. Շրաւս ԼԱ. Հայաստանի մէջ
քրիստոնէութիւն հաստատուիլը: Ս. Գրիգոր
Լուսաւորիչ:

Թղ. 43ա. Շրաւս ԼԲ. Արշակունեաց
վերջին ժամանակներուն վրայ տեսութիւն:

Թղ. 44ա. Շրաւս ԼԳ. Ռոստոմ Բ. ու
Տիրան Բ. թագաւորները:

Թղ. 49ա. Շրաւս ԼԴ. Արշակ Բ.:

Թղ. 50բ. Շրաւս ԼԵ. Սուրբ Ներսէս Մեծ
եւ Արշակայ վերջին ժամանակները:

Թղ. 51բ. Շրաւս ԼԶ. Պապ:

Թղ. 53բ. Շրաւս ԼԸ. Վարդապետ:

Թղ. 55ա. Շրաւս ԼԷ. Արշակ Գ., Վա-
ղարշակ Բ. ու Ռոստոմ Գ.:

Թղ. 57ա. Շրաւս ԼԸ. Վառձապուհ:

Թղ. 58ա. Շրաւս ԼԹ. Ռոստոմ Գ. երկ-
րորդ անգամ, Շապուհ Պարսիկ եւ անշխա-
նութիւն:

Թղ. 59ա. Շրաւս Խ. Արտաշէս Գ. կամ
Արտաշէր Ա.:

1323

(Հիմ քիւ 65)

ՀՆԻՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

1830—1842

ՎԻԵՆԱՊ

ԹՈՒԼՈՒՄ՝ 58: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 39-5 X 25-5:
ՊԻԱԿ՝ շատ անկամոմ, ընդամենապէս երկուակամ
բերք միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, գրեթէ Է սա-
կայն միայն առաջին սիւնակին վրայ, երկրորդը ծա-
պայն Է սրբաբնութիւններում համար: ՏՈՒՄ՝ 60,
երթման անկի կամ ցակաց: ՆԻԻԹ՝ հաստակին, արդիկ,
սպիտակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուսի: ՀԱՄԳԱՄԱՆՔ՝ քա-
ւակամ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագրի մերձեցող ձուրգիր:
ԹԱՆԱՔ՝ մութ շագամակ: ՋՐԴԻՄԱՆՔ՝ հիւ. չկան:
ՊԱՏԿԵՐ՝ Թղ. 28ա մատիտով, արեւիքի հազուա-
սով այլ մարդու մը ձրաւագիծը: ԴԱՏԱՐԿ՝ 5բ էջի
վարի մեծ մասը, 17, 34բ, 55ա վարի կէտը, 55բ,
57ա վարի կէտը, 57բ, 58: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի առեմ-
նորը: ԳՐԻՏ՝ անձամբ, Միլիթարիան մը: ՏԵՂԻ՝
հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկան:

Մատենան է՝ ՅԵՆԱՏԱՐՈՒՄ ապստամբու-
թեան ու անոր հետեւած բաներուն ժամա-
նակը 1830—1842: Աշխարհաբար:

1850ի առեմնորը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Գրադիշաւ Կարոյն Ժ., Փոլի-
նեաք, Արշունի Հրամաններ, Եւրոպի օրերը,
Պուրպուրներուն վար ձուրիւր, Օրլէանայ
Լուչովիկոսի Փոլիպպոսի թագաւոր ըլլալը
1830::

Թղ. 6ա. Գրադիշաւ Դուրդուլիկոսի Փո-
լիպպոս Ա., Ձանազան կողմեր, Պաշտօնէից
փոփոխութիւն, Ապստամբութիւններ ու
սպաննելու փորձեր, Ալէքէրի վիճակը 1830—
1846::

Թղ. 10ա. Գր. Մեծն Բրիտանիա եւ
Իրլանդաւ Վիլհէլմ Դ. 1830, Նորդուլիկոս-
ներ. Վիկտորիա Ա. 1837. Շարդիտները.
Իրլանդա մինչեւ 1842. Հիւսիսային Ամե-
րիկայի բաները. Արեւելեան Հնդկաստանի

24674 Ք. Թ. 536 Ք. Թ.: 1933 տարուան պատմութիւն:

Թղ. 18ա. «Ա. Եգիպտացւոց Պատմութիւն»:

Թղ. 25բ. «Մերձաւոր ազգեր»:
1. «Եթովպացւոց», 2. «Սինէացւոց»,
3. «Ենպոնացւոց», 4. «Հնդկաց», 5. «Սկիւթացւոց Պատմութիւն»:

Թղ. 27ա. «Բ. Բարեկացւոց Պատմութիւն»:

Թղ. 31ա. «Գ. Ասորեստանցոց Պատմութիւն»:

Թղ. 32բ. «Դ. Մարաց Թաղաւորութեան Պատմութիւն»:

Թղ. 34ա. «Ե. Ասորաց Պատմութիւն»:

Թղ. 35ա. «Զ. Փինէկեցոց»:

Թղ. 38ա. «Է. Արարիւս-Պաղեստին»:

Թղ. 40ա. «Ը. Իսրայէլացիք»:

Թղ. 63բ. «Թ. Փոքր Ասիայի ազգերուն Պատմութիւն»:
Թղ. 64բ. 1. «Կապադով-

կիա»:
Թղ. 65ա. 2. «Պոնտոս»:
Թղ. 65բ. 3. «Փռուդացիք»:
Թղ. 66բ. 4. «Բիւթանիա»:
Թղ. 67ա. 5. «Լիւդացիք»:
Թղ. 69ա. 6. «Կարիացիք»:
Թղ. 70բ. 7. «Տրոյացիք»:
Թղ. 72ա. 8. «Հոռոս»:
Թղ. 73բ. «Յունաց Գաղթականներ»:
Թղ. 76ա. «Յունաց Պատմութիւն»:
Թղ. 92բ. «Մակեդոնացւոց Պատմութիւն»:

Թղ. 98ա. «Երկրորդ բաժին. Կիւրոսէն մինչև Աղեքսանդր Մակեդոնացին 536—336 Ք. Թ.: Պարսից, Հայոց ու Յունաց պատմութիւն ու անոնց Մակեդոնացւոց իշխանութեան տակ իյնալնին: Ա. Պարսից Պատմութիւն»:

Թղ. 107բ. «Պատմութիւնը կէս կը մնայ Արտաշէսի մեծով»:

Թղ. 108ա.—բ. «Եգիպտացւոց Պատմութեան Համառոտ պատկեր»:

Թղ. 110ա.—բ. «Եգիպտացւոց Թաղաւորներուն Պատմութեան Համառոտ պատկեր»:

1325

(Հիմ քիւ 434)

ՇԻՒՔԻՒՐԵԱՆ Հ. ՆԵՐՍԷՍՄ՝ ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1857

ԹՈՒՂԹՔ՝ 133: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 23 (Թղ. 1—72), 30.5 X 25.2 (Թղ. 73—133): ՊՐԱԿՔ՝ 14, սկզբի 0 պրակները Տական քերք. 10 եւ 11՝ 14 քերք, 12 եւ 13՝ 12սկան, 14ը պակասաւոր՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւթ, քնագիրը գրուած է Ա. սիմանի վրայ, երկրորդ սիմանը կը ծառայէ սրբագրութիւններու, յաւանդումներու եւ պատկեր-օրինակներու համար: ՏՈՂՔ՝ 40 (Ա. մաս), 50 (Բ. մաս): ՆԻՒԹ՝ օղիտակ ողորկ քուրք: ԿԱՁՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լատ, քանի մը տեղ փոշիէմ քիւ մը սեւցած, աղտոտած: ԳԻՐ՝ մանր շեղացիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. լիւան: ՊԼՏԻՒՐ՝ մտնողով գծուած գիտական երկրաչափական ձեւապատկերներ՝ Թղ. 4բ, 5բ, 8ա, 10ա, 12բ, 16բ, 17ա, 17բ, 21ա, 21բ, 29ա, 29բ, 30բ, 31ա, 32բ, 34ա, 34բ, 35ա, 36ա, 38բ, 39ա, 41ա, 44բ, 46ա, 48ա, 48բ, 50ա, 50բ, 60բ, 61ա, 62ա, 67բ, 68ա, 72բ, 73ա, 74ա, 75ա, 76բ, 78բ, 79բ, 85բ, 88բ, 87բ, 88ա, 88բ, 94ա, 95ա, 97ա, 99ա, 100բ, 104ա, 105ա, 110բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 30բ վարի կէտը, 40: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1857: ԳՐԻՑ՝ Եւ ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ—ՀԱՆԴԻՆԱԿ՝ Շիւքիւրեան Հ. Ներսէս: ՏՆՂԻ՝ Վիեննա: ԵԱՐՈՒԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թղ. 1ա, 181ա:

Մատենա 5՝ «Աստեղագիտութիւն» արարեալ կամ քարգմանեալ որքան կ'երեւի փրանսերէն եւ գերմաներէն քնագրէ մը: Աշխարհաբար: Մաս մը կորսուած է, որովհետեւ կը սկսի § 11էն:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Առաջին: Աստեղագիտութեան վրայ ընդհանուր տեսութիւն: Երկրի դերքն ու մեծութիւնը: Հորիզոնն եւ իր խորութիւնը: Համառարած օդը ճառագայթից բեկեկում: Արշալոյս եւ վերջալոյս: Երկնից առօրեայ առերեւոյթ շարժմանէ յառաջ եկած երեւոյթները: Տեղափոխութիւն աստեղաց (Parallax): Աստեղաց հեռաւորութեանցը վրայ առաջին դադար: Մանթութիւններ» (§ 11—§ 101):

ժամը: Իրենց հանդարտ կենսան ու ետ երթալը: Թէ արեգակը մուրակաց շարժմանը ընական կենդրոնն է: Ստորին մուրակաց: Իրենց փուլերը (Phasen) չըջանն եւայլն: Զամբաններուն տարածութիւնն ու ձեւը: Անոնց դարեպակը կանխելը: Վերին մուրակաց: Ասոնց հեռաւորութիւնները, շրջանները եւ այլն եւ այլն: Քերկերի օրէնքն ու անոնց մեկնութիւնը: Մուրակակ մը ճամբուն ձուածեւութեան տարրները: Մուրակաց արեգակէն հեռաւորութեան վրայ Բոդայ օրէնքը: Զորս նոր մուրակները: Ամէն մուրակաց վրայ տեսնուած Ֆիզիզական որպիսութիւնները» (§ 387—§ 448):

Թղ. 109ա. «Գլուխ Թ. Երկրորդական մուրակներ: Լուսին իբրեւ արբանակ երկրի: Արանեակներուն, իրենց զլխաւոր մուրակին մեծազոյն մերձաւորութիւնը եւ անկէ յառաջ եկած⁸ աղբիւններուն հտքներէն ունեցած շարժման կախովը: Գլխաւոր մուրակներուն դանդուածը, իրենց արբանեակաց շրջանէն յառաջ բերուած: Թէ Քերկերի օրինաց նաեւ երկրորդական մուրակաց վրայ արժեւը: Արամազդէին արբանեակները, անոնց խաւարունները եւ այլն: Ասոնց ձեռքովը գտնուած լուսն ճառագայթի արագութիւնը: Կոռնոսի արբանեակները: Ուրանոսի վրայ գիտելիք» (§ 450—§ 469):

Թղ. 112բ. «Գլուխ Ժ. Գիսաւորք: Մինչեւ հիմայ գտնուած գիսաւորաց մեծ թիւը: Զգտնուածներուն թիւը անշուտ աւելի մեծազոյն է: Գիսաւորի մը ստորագրութիւնը: Անտուտն գիսաւորք: Իրենց տոնոց աճելն ու նուաղիլն: Շարժումնին: Թէ ասոնց մուրակաց ընդհանուր շարժման օրինաց ստորակարգեալ են: Զամբաններուն տարրները: Գանի մը գիսաւորաց շրջանաւոր դարձը: Հեյլէան, էնկէան եւ Պիլայեան գիսաւորք: Գիսաւորաց մեծութիւնը: Իրենց շարժման մէջ եթերէն ընդունած ընդդիմութիւնը: Գիսաւորաց հետզհետէ պղտկնալը եւ անջրպետի մէջ իրենց լուծուելուն հնարաւորութիւնը» (§ 470—§ 488):

Թղ. 116ա. «Գլուխ ԺԱ. Այլալուծեանց վրայ: Գննութեան առարկան: Շատ փոքր շարժմանց մի եւ նոյն ատեն հանդիպելը: Երկը մարմնոց խնդիրը: Այլալուղ զօրու-

թեան չափը (Schatzung): Հանդուցից շարժումը: Միտութեանց փոփոխութիւնը: Աս փոփոխութեանց նորէն հաւասարութիւնը հանդուցի մը մէկ ամբողջ շրջանէն հտքը: Միտութեանց կայունականութեան վրայ Լակրանթին վարդապետութիւնը: Մրի խաւարման ծոռութեան փոփոխութիւնը: Գիշերահաւասարի յառաջնադասութիւնը: Երկրի առանցքին ճոճումը: Մէկ որպիսի եւ իցէ մարմնոյ, կարդի մասի մը ճոճումն՝ նոյն մարմնոյն մէկալ մասերուն վրայ յառաջնալուն վարդապետութիւնը: Մակընթացութիւնն ու տեղատուութիւն: Մուրակաց ճամբաներուն տարեաց փոփոխութիւնը: Երջանաւոր եւ դարական փոփոխութիւնք: Այլալուղ զօրութիւնները իբրեւ շօշափողական եւ ճառագայթական զօրութիւններ: Շօշափողական զօրութեան թէ բոլորակ եւ թէ ձուածեւ ճամբաներու մէջ աղեցնութիւնը: Այլալուծեանց հաւասարութիւնը կամ շտկուիլը: Միջին շարժման մերձաւոր համաչափականութեան դիպաց վրայ: Արամազդայ եւ Կոռնոսի վարդապետութեանց մէջ եղած անհաւասարութեան մեկնութիւնը: Աստղական եւ երկրի երկար ժամանակի շրջանին անհաւասարութիւնը: Լուսնոյ փոփոխութիւնը: Զառագայթական զօրութեան աղեցնութիւնը: Նոյնին այլալուղ ճամբուն շրջանի ժամանակին եւ տարածութեան վրայ ըրած միջին աղեցնութիւնը: Իր աղեցնութեանը փոփոխական մասը: Լուսնոյ տատանումը: Լուսնոյ միջին շարժման դարական արագանալը: Մեծ առանցքին եւ շրջանի ժամանակին անփոփոխականութիւնը: Արտականդրոնութեան եւ արեգակնամերձութեան դարական փոփոխման վարդապետութիւնը: Լուսնոյ ապիտայ շարժումը: Արտականդրոնութեանց կայունականութեան վրայ Լակրանթի վարդապետութիւնը: Լուսնոյ ճամբուն ճոճումը: Արամազդայ ճամբուն այլալուծիւնները» (§ 489—§ 580):

ՄԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

Թղ. 1ա. «1837, 1 Փետրուարի 2. Ներսէս Երեւելեան»:

Թղ. 131ա. «Մինչեւ ցարդ թարգմանեցի, եթէ պատշաճ թուիցի թարգմանեալ մանայն»:

1326

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԺԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿՈՑ
Հ. ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԴ. Ի ԵՆՔՍԵՐՃԻԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 32: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 38 X 20: ՊՐԱԿ՝ 2. Ձախապէս 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտնիւմ 38 X 16, ազատ քաղաւած է լայն լուսամբէ մը, սրբազրու-
թիւնն Երուսաղէմի յաւելումներու համար: ՏՈՂԹ՝ 38—
40: Նիւթ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ
քուղք: ԿԱՅՄ՝ հասկնկ քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
ընդամենը լաւ: ԳԻՐ՝ ձոր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝
սրճագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱԿ՝
ԹՊ. 1—3թ. 4թ—5, 10թ. 32թ վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1546 (հմմտ. Ձեռ. Թիւ 1327 քղ. 48թ): ԳՐԻԳ՝
վաստիւնամ Հ. Մաղաթիւ: ՏԵՂԻ՝ վիեմնա կամ
Կ. Պոլիս: ՅԻԵՐԱՍԱԿԱՐԴՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն ճանապարհ-
հորդութեան եւ առաքելական վաստակոց
Վ. Հ. Գրիգոր Վ. Էնքսերճիեան Մ. Մ.
Կրեալ ի Վ. Հ. Մաղաթիւ Սամուէլեան, Նախ
գրուած կ'ընդի թղ. 20—32 եւ ապա
6—19, Երկուքն ալ իրար կը լրացնեն եւ
պատրաստուած են, որպէսզի այս երկուքի
ծուլմամբ կազմուէր երրորդ, ամփոփ բնա-
գիր մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Պատմութիւն ճանապարհհոր-
դութեանց եւ առաքելական վաստակոց
Վ. Հ. Գրիգոր Վարդապետի Էնքսերճիեանց ի
Մխիթարեան Միաբանութենէ, ի ժամանակս
մեծի Հալածանաց յամին 1828, առ ի մխի-
թարել ղեղարարս իւր, զուղղափառ Հայսն որ
դտանէին աքսորեալ յայլ եւ այլ դաւառս եւ
քաղաքս Ախիս ընդ իշխանութեամբ Տաճկաց:
Յառաջարանութիւն (ի վերջն կոչս յառաջա-
բանութեան յաւելուած վասն բաժանման
պատմութեան ի դուլիս): Արդ թէպէտեւ
մեր դիտաւորութիւնս յայս գործ պնէ է զի
զառաքելական վաստակս Վ. Հ. Գրիգոր
Վարդապետի յիւր ճանապարհհորդութիւնսն
ի ժամանակի Հալածանացն ընծայեցուցա-
նիցեմք, սակայն առ ի քաջ խելամուտ առնել

զընթերցանելիս մեր բովանդակ իրացն հան-
դամանաց, ի դէպ համարիմք նախ սակաւութե
նկարագրել ղընթացս Հալածանացն, իրրեւ
պատրաստութիւն, ղկնի սորա դնել զպատ-
մութիւնն, որ յիրաւի առանց տեղեկութեան
Հալածանացն մթին իմն եւ թերի մնայր, եւ
ապա ի վիսնան պատմութեանն՝ յաւելուլ
զփոփոխմունսն, զորս յառաջ ամին Հալա-
ծանքն ի բովանդակ աղգին Հայոց ուղղա-
փառաց, այսինքն զղաղարունսն Հալածանացն
եւ զբաժանել եկեղեցւոյն Հայոց ուղղա-
փառաց ի շարափառացն, եւ ղկարդսն նորս,
այլովքն Հանդերձ, զի որ ընթեռնուն՝ ի միտ
տոցէ դամենայն:

Թղ. 6ա. «Գլուխ Ա՝ Հալածանք Հայոց
ուղղափառաց ի Կոստանդնուպոլիս յամի
1828»:

Թղ. 15բ. «Գլուխ Բ՝ Ժանապարհոր-
դութեանց Վ. Հ. Գրիգորի յԱխիս եւ առա-
քելական վաստակք նորա ի մխիթարութիւն
աքսորելոց ուղղափառացն յայլ եւ այլ
դաւառս»:

Թղ. 16ա. «Գլուխ Գ՝ Յայս վերջին
գլուխս պատմեցուք, եթէ որպէս վիսնան
առին Հալածանք, եւ թէ որպէս վարձա-
նատոյց եղեւ Աստուած իւրոց Հաւատարմ
խոստովանողացն եւ վասն նոցա բովանդակ
աղգին, եւ թէ որպէս սկսաւ պայծառանալ
եկեղեցի Հայոց ուղղափառաց ի Կոստանդնու-
պոլիս եւ ըստ արտաքին նորոգ կար-
դացն վայելութեան»:

Թղ. 20ա. «Եւ ամին 1828 յաւուր...
(տեղը քաց քաղուած) յետ պատարապելոյ
եկեղեցւոյ մերում վանացս Պաշտպան
Ս. Աստուածածնի ի վիեհնան եւ փոխելոյ
զդեստս իմ, ելի ի ճանապարհ դէպ ի
Թրիեստ...» (Աղմը կը տեսնենք Յշմա-
կուած Թղ. 16ա ուր պիտի մերիւսուի
կտրոյն):

Թղ. 4ա. Լատիններէն լեզուով, Վիեննայի Առաքելական Նուիրակի կազմէ Հ. Գրիգորի տրուած յամձմարաբանական մատակիմ օրինակութիւնն է, արուս մէջ կը տրուի մանա զամագամ իրաւասութիւնն: *Էնքսէր-ճեան* մակամունը հոս գերմանացուած է ըստ

իմաստիմ Schmid: Թուղքս տրուած է Վիեննան 4. Օգոստոս 1828ին, քիւն է 336, ստորագրուած է «Ugo Petrus, Archiepiscopus Thebarum, Nuntius Apostolicus եւ Aloysius Capponi secretarius»:

1327

(Հիմ քիւ չունի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՍԱԿԱՆՈՒՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՀԱՅՈՑ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԻՆՆԱ

1847

ԹՈՒՂԹՐ. 40: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆ՝ 38-7 X 25-6: ՊՐԱԿՐ. 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին՝ 37 X 12: ՏՈՂՐ. 50—53: ՆԻԹՐ. ԵՒՄ միակ հաստութեամբ Խուղք: ԿԱՋՄ՝ կապուտ քաղաքով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՐ. ԹՂ. 186մ սկսեալ վերի կողմը մկնակեր, քնացքիմ մէջ շատ տեղեր յաւելումներ եւ սրբազրութիւններ կատարուած են մատիտով: ԳՈՐ՝ մօրացոյց շեղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ գումագած սեւ, պսօր սրճագոյնի մօտ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՐ. ԵՒՄ. չկան: ԴԱՍԱՐԿ՝ 48ք մեծ մասով, 40: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1847 (համա. ԹՂ. 48ք): ԳՐԻՉ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Մամուլեան է. Մաղաքիա: ՏԵՂԻ՝ Վիեննան: ՏԵՄԱՍԱԿԱՆՐ. չունի: ԵՄՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Հայածանաց ուղղափառ Հայոց ի Կ. Պոլիս սկսեալ ի վերջն կոյս ամին 1827» (Թղ. 1ա):

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Ա. Հայածանց Հայոց ուղղափառաց ի Կոստանդինուպոլիս, սկսեալ ի վերջն կոյս ամին 1827: Սկիզբն մեծի եւ վերջին հայածանացն Հայոց ուղղափառաց, որոյ իշխատակն դառնութեամբ անդին կացցէ մնացէ, եղեւ ի ժամանակի անդ, յորժամ Եւրոպայն մեծաւ փութով եւ զօրութեամբ զիրս Յունացն խաղաղել եւ յապահովի կացուցանել ջնասյր եւ զվաղեմի արեւունական իշխանութիւն աղդին փութայր վերատարն շնորհել նմա: Թէպէտ այսպէս ընդ կատարածն ամին 1827 կամ ընդ սկիզբն անդր միւսոյ ամին 1828 դարձրուել մեծի հայածանացս կապել արժան է, բայց զպատրաստութիւն չարեացն ամօք ինչ յառաջա-

ղոյն պատմեն: ի վաւերական իշխատականի ուրեք որ մեղ ի Կոստանդինուպոլսոյ առաքեցաւ, այսպէս դրին: Յորժամ թաղաւորն տաճկաց...»:

Թղ. 4ա. «Երկրորդ տուար: Պատմութիւն ճանապարհորդութեանց եւ առաքելական վատակոյ Վ. Հ. Գրիգոր Վարդապետի էնքսէրճեանց ի Մխիթարեան Մխարանութենէս Վիէննայ: ի ժամանակս մեծի հայածանացն յամի 1828, յորում շրջեցաւ յանձանութն ընդ դաւառս, ընդ քաղաքս եւ ընդ դիւղս ասիական աշխարհին, առ ի մխիթարել եւ դարմանել ըստ Հոգեւոր պատուից զեղբարս իւր զուղղափառ Հայսն, որ ընդ ամենայն կողմանս երկրին այնորիկ սփռեալ է չրամանէ տէրութեանն Տաճկաց ի վտարանդութիւն կային: Համարեմք եթէ ընթերցանեցեաց մերոց ծանօթս կացեալ ապաքէն դիպաց մեծի հայածանացն, զորոց յառաջում տուարի անդ ճանեցաք, այժմ հելտեաւ ի միտ առնուցուն զոր ինչ յայսմ երկրորդում տուարի ասելոց եմք...»:
Կ'ակնարկէ թիւ 1326 Ձեռագիրը:

Թղ. 48ք. Վերջաւորութիւն՝ «Բայց իրեւ եկն ի Վանս յանցելում ամի (1846) վերատին հրամայեաց նմա Գեղու. Արքաւայրն ասել զոր ինչ գործեացն ի ճանապարհորդութիւնս իւր յԱսիա ի ժամանակս հայածանացն եւ իմ յոյժ աղաչեալ զնա, էառ յանձն պատմել զամենայն, որպէս եւ դրեցան յօգուտ Հոգեւոր եւ ի շնորհիւն ընթերցանեցեացն»:

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մատուցող **Գրիգ. Հ. Վրթանէս Զաւր-
խանի** (այսպէս անունով), **Հ. Պողոս Եղիշ-
անի** (այսպէս անունով), **Հ. Մաղաքեայ**

զորքը **Կերեւայ**, որ ղերմաներէն ղրու-
թեան իբրեւ ընաղիր կազմեր է, 1910
Հ. Գր(իգորիս Գալմբեարեան): Գրիգ. Հ.
Մաղաքեայ:

1328

(Հիմ քիւ 1034)

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԹԱԿՈՐ ՀԱՅԿԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

Գ. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1849էն ետք

ԹՈՒՂԹ՝ 40: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 30 X 27: ՊՐԱԿ՝
4, անկանոն բուրձրեղով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ցուցակ-
տախտակներն են բազմապիսի սիւնակներով: ՏՈՂԹ՝
ցամակներու համաձայն: Նիւթ՝ սպիտակ հասկեկ
բուրձր: ԿԱԶՄ՝ լաքածակ ստուարաբուրձր վրամ
կեղծած զարդեր: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու
վերջը մեկական սրճագոյն ծրարի բուրձր: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆԻ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարտար, բաւառանգները
իսլամական: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ ու կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝
ամէն ցամակ կարմիր շրջանակի մէջ առնուած:
ԳԱՏԱՐԻ՝ 1ա որ ժամանակին կողքին փակած ըլլալ
կ'երեւի, 6բ—0ա, 40բ որ մղմաւ ժամանակին կող-
քին փակած ըլլալ կ'երեւի: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1840էն ետք:
Հմտ. Զեռ. Իւ 1311, Բ՝ 1317, 1320 եւ 1448: ԳՐԻՑ՝
Պատուելի Յակոբ Հայկեան: Տեղի՝ Կ. Պոլիս:
ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆԻ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Գրանձարան Աստղարա-
խութեան Գ. Հատոր: Իսլամական քու-
նդամներով: Հայերէն-թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Աղիւսակ արեղական ի կեն-
դանակերպս մտանելոյ իւրաքանչիւր անցեալ
չըջանաց մէկ օր եւ քան ըստ ի թարձ անկը»:

ԹՂ. 5բ. «Աղիւսակս է ի Սալամանայէ
մինչեւ ի Կոստանդնուպոլիս եղեալ արդի
Փաղլայն»:

ԹՂ. 6ա. «Մէկ ժամ 57 ըստ ի ընդ
թառելի է յամի խառնեալ եւ կէս օրն
յերեկոյէ թուեալ այսինքն 12 ժամ յառաջ
ծաղմանէ արեղական»:

1329

(Հիմ քիւ 1035)

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԹԱԿՈՐ ՀԱՅԿԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

Գ. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1849էն ետք

ԹՈՒՂԹ՝ 52: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 38 X 25: ՊՐԱԿ՝
5, անկանոն բուրձրեղով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասին: ՏՈՂԹ՝ միջին հեշտով: ՏՈՂԹ՝ Նիւթ՝
բարակ սպիտակ բուրձր: ԿԱԶՄ՝ լաքազտ ստուարա-
բուրձր, վրան ճշուումով զարդեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շատ
լաւ: ԳԻՐ՝ ճարտար, երբեմն շեղագրի հակած:
ԹԱՆԱԿ՝ դաճատած սեւ, խորագրերը՝ կարմիր:
ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ամէն էջի թագիւր կարմիր գիծերով
շրջանակի մէջ առնուած: ԳԱՏԱՐԻ՝ 1, 2ա, 3ա վարի
կէտը, 0ա—7ա, 8ա մեծ մասը, 8բ վարի մասը, 9ա
վարի կէտը, 10ա վարի մասը, 11բ վարի կէտը, 13ա

էջին մեծ մասը, 14բ վարի մասը, 18ա, 18բ վարի
կէտը, 19, 20ա, 22ա վարի կէտը, 22բ, 23բ վարի
մասը, 30, 35, 45բ—48ա, 51ա վարի կէտը, 61բ—
52բ: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1847էն ետք: ԳՐԻՑ՝ Պատուելի Յա-
կոբ Հայկեան: Տեղի՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆԻ՝
թիւններ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Գրանձարան Աստղարա-
խութեան Գ. Հատոր: Հայերէն-թուրքերէն
(Ա. հատոր Զեռ. Իւ 1311, Բ՝ 1317,
Գ՝ 1328, Ե՝ 1448):

ԲՈՎԱՆԴԱՅԻՆԻԹԻՒՆ

Թղ. 2ր. «Յաղապս Համառոտ խրատու վասն զործածեալ զիճին»:

Թղ. 5ր. «Վասն արեղական մտանելոյ ի կենդանակերպն»:

Թղ. 7ր. «Պապ Եվլէլ»:

Թղ. 8ր. «Պապ մերգեղի շեմս պիմէք իշին»:

Թղ. 9ա. «Մեյլի շեմս պիմէք իշին»:

Թղ. 9բ. «Պապ սանի թահլիլի շեմս»:

Թղ. 10ր. «Պապ սալիս թապլիմի զամէք»:

Թղ. 12ա. «Իշթիմայի զամեր թարիքի»:

Թղ. 13ր. «Իսթիքպալի զամեր թարիքի»:

Թղ. 14ր. «Թաքլիմի բեյիս»:

Թղ. 14բ. «Թաքլիմի վասաթի բեյիս»:

Թղ. 15ա. «Պապ Հարաքեթի շեմս պէրէյս»:

Թղ. 15բ. «Քըսուֆի շեմս»:

Թղ. 16ա. «Ենէրին արդի»:

Թղ. 17ր. «Պապ խըսուֆի զամեր»:

Թղ. 18ր. «Պապ զիճի կէճոտիս»:

Թղ. 20ա. «Պապ զթմեթա իշին եանի զուրուկու երլուղ»:

Թղ. 23ա. «Որատ ըստ Երուսաղէմի զիճի. ըստ խրատու Պեթալիս յաստեղա-րաշիւ: Պապ վասաթի բեյիս»:

Թղ. 24ա. «Պապի Եվլէլ վասաթի իշ-թիմայ»:

Թղ. 24բ. «Պապ սահի իշթիմայ»:

Թղ. 24բ. «Թաքլիմի շեմս»:

Թղ. 25ա. «Հոսեսի զամեր»:

Թղ. 25ա. «Պապ մերգեղի արդ»:

Թղ. 25բ. «Պապ սահի իշթիմայ վէիսթպալ»:

Թղ. 27ա. «Պապի սալիս զըսուֆ»:

Թղ. 31ա. «Յաղապս խրատու եօթն մրրկաց»:

Թղ. 31բ. «Թաքլիմի զօհալ»:

Թղ. 31բ. «Իւրիւլիւլ»:

Թղ. 32ա. «Արդի զօհալ»:

Թղ. 32ա. «Թաքլիմի մուշթարի»:

Թղ. 32ա. «Արդի մերգեղի»:

Թղ. 32բ. «Թաքլիմի մարեխ»:

Թղ. 32բ. «Արդի մարեխ»:

Թղ. 33ա. «Թաքլիմի զօհալ»:

Թղ. 33ա. «Պիւր զայրու թապլիմ տահայ օլայ»:

Թղ. 33բ. «Միսիրալօնօս հէքիմին»:

Թղ. 33բ. «Արդի զօհալ»:

Թղ. 34ա. «Թաքլիմի օտարիս»:

Թղ. 35ա. «Արդի օտարիս մերգեղ վէ հոսեսի»:

Թղ. 36ա. «Գործողութիւն վաթնական կոտրակաց եւ նախ յաղապս յաւելման օրի-նակաց»:

Թղ. 36ա. «Օրինակք բարձման»:

Թղ. 36ա. «Օրինակք բաղմապատկու-թեան»:

Թղ. 68ա. «Օրինակք բաժանման»:

Թղ. 36բ. «Օրինակ երուղման քառա-կուսի արմատոյն Ֆիդիդապէս»:

Թղ. 36բ. «Օրինակ սոսկ փոխակեր-պութեան»:

Թղ. 36բ. «Օրինակ աստեղաբաշխական փոխակերպութեան»:

Թղ. 37ա. «Օրինակ նշանակաց վաթս-նական կոտրակաց»:

Թղ. 37բ. «Որատարանութիւն վաթս-նորդական կոտրակաց յաղապս ճանաչման յարդութեանց նոցա»:

Թղ. 37բ. «Յաղապս զործողութեան»:

Թղ. 38ա. «Վանոն Ա. յաղապս բաղմա-պատկութեան»:

Թղ. 38ա. «Վանոն Բ. յաղապս բաժան-ման»:

Թղ. 38ա. «Քառեակ զիտիլք»:

Թղ. 38բ. «Յաղապս երուղման արմա-տոց զինչ եւ իցէ աստիճանի կարողութեան ի վաթնորդական կոտրակաց»:

Թղ. 39բ. «Որատ գլխ. վիշապին սա-լիսալ վերցընելու թուականն այսպէս է»:

Թղ. 39բ. «Վերադիւր գլխ. վիշապին այսպէս արայ»:

Թղ. 39բ. «Սալիսալ գլխ. վիշապին այսպէս արայ»:

Թղ. 40ա. «Վասն թալիի»:

Թղ. 40թ. «*Խորտա թէսվիլէի պիւթ ճետ-վերին*»:

Թղ. 40թ. «*Թէսվիլէի էլ պիւթ*»:

Թղ. 41թ. Բալարակ մըն է զանազան աստիճանաշափերով եւ աստղագիտական բացատրութիւններով, ուր կը յիշուին երկու անգամ «*ետեղեցունքն Սերաստիոյ եւ Թո-խաթուն*»:

Թղ. 42ա. Յղացումի եւ ձմեռեան մա-սին զանազան բացատրութիւններ են:

Թղ. 42ա. «*Յաղաղս դժելոյ զայիճէ*»:

Թղ. 43թ. «*Դարձեալ դտանելոյ թաք-վիթի հպիղի համոտու եղանակաւ*»:

Թղ. 48թ. Գործիւս մէջ գործածուած՝ գիտական բառերու բառարան մըն է լուր-բերեմ-հպերեմ:

1330

(Հիմ թիւ չունի)

ՅԱՅՄԱՒՈՒՐԻՔ — ՀԱՏԱԿՈՏՈՐՆԵՐ

Անյայտ

ԺՁ դար

ԹՈՒՂԹԹ՝ 17: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30 X 28: ԳՐՈՒ-ԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 28 X 18.5: ՏՈՂԹ՝ 40: ՆԻՒԹ՝ մա-դաղաք: ԱՄՁՄ՝ չուծի, մեծ հատորի մը ԼԸ. եւ ԼԹ. պրակներու մասեր են: ՀԱՅՄԱՒԱՆԹ՝ շատ գէշ, պտտ-կերմեր կտրուած Թղ. 4, 7, 8, 9, 10—12: Թղ. 2ա, 8ա, 12, 17թ բալարովից ցեխտած ու աղտոտած: ԳԻՐ՝ բալարգիր, Գլխագիրները երկարագիր, սկզբա-գրերը թռչնագիր: ԹԱՆԱԹ՝ տեւ, առաջին տողերը ոսկի, երկրորդ տողը կարմիր, թռչնագիրները կար-միր, կապուտ, մարմարագոյն, կամառնչ, ոսկի եւ սպիտակ, Ոկարեմ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ ամեն յուսանցքի գլուխն ու տողը կարմիր-կապուտ խղանջաձեւ զարդեր: ԼՈՒՍԱՆ-ՑԱՄԱՐԴ՝ 4ա կէտեմ կտրուած եամուած. 8թ կտրուած հսմուած, 12թ կտրուած: ՆԵՒՐ՝ 2ա երասիմոս ճգմու-ւոր, 3ա վասիլիոս կալիսկոպոս, 8ա վերացումն եղիպի յերկիմս, 7ա Համբարձում Գրիստոսի (շատ վնասուած), 9ա Սիւղիամոս կալիսկոպոս (մնացած է միայն գլուխը), 10ա Սիմոն Առաքեալ ի Հիլից (մնա-ցած են միայն ոտները), 11թ Յոթ երանելի, 14թ Որ-դիք Որոտամ, 16ա վարդեմի կղւս, 16թ Արսէն ճգմու-ւոր, բազմագումեմ, բայց շատ վնասուած: ԺԱՄԱՎ-ՆԱՒ՝ ԺՁ դար: ԳՐԻԶ՝ Տէր Խաչատուր: ԵՄՂԿՈՂ՝ անանձօք: ՏԵՂԻ՝ անձնօք: ՏԵՐ՝ Տեփանոս վար-պետ: ՅԻՇԱՏԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆԹ՝ Թղ. 2ա, 3ա, 4ա, 6ա, 8թ, 9ա, 10ա, 11թ, 12թ, 14ա, 14թ, 15թ, 16թ:

Մատենան է՝ «*Յայսմաւորք*»ի մը ԼԸ. եւ ԼԹ. պրակներէն հատակադռներ:

ԲՈՒՄԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «*Մարուհի Թամարայ (Գուհար) վկայարանուրիւմն է, աղջնի մասը պակաս: Հմմտ. Տաշեան, Յուցակ, էջ 84: Հոս սա-կայն անուանները կը տարբերեն: ճեւ առեալ տարան առաջի Ամիրզադէին եւ կիսջ նորա Փաշա խաթունին: Եւ Ամիրզադէին անիոյթ*

արար զայնու, բայց կին նորա Թուրքման էր...»: Հմմտ. Առեւ Աճառեան Հ՝. *Հայոց Անձնանունների Բառարան*, Բ. Հատոր, էջ 267, թիւ 11:

Թղ. 1թ. «*Դարձեալ Համոտուցից զպատմութիւն միւս այլ կնոջ աւեր աղջան, որ էր ի Խառարաստայ եւ տաճկացեալ ի Բերկերի նստաւ ի փողոցի որ ասի Խարա-պաթի: Վերջ՝ այս եղև Պի թվականիս Հայոց, յամեն նոյն Մեկեդաղդին եւ կիսջն Փաշային: Եր նա յերկրէ Արճիւլոյ ի գեղջէն Խառարաստայ եւ անուն նորա Եղիսարեթ որոյ յիշատակն արճնութեամբ եղիցի»:*

Հմմտ. Աճառեան Հ՝. *Հայոց Անձնանունների Բառարան*, Բ. Հատոր, էջ 116, թիւ 6:

Թղ. 2ա. «*Ահկի ԺԸ. եւ Ապրիլի Ին. Յիշատակ Սուրբ Հորն Երասիմոս րնակէր ի սահման Յորդանան զետոյ...: Վերջ՝ Վայրի զազանք աստէն Հնազանդին նմա եւ անդէն Հասանէ կենացն յաւիտեանից ի փառս Գրիստոսի Աստուծոյ»:*

Թղ. 2թ. «*Պատմեաց ոմն ի Հարանցն ԹԷ էր ի Թեաաղունիէ վանք մի ճնշաւոր կրօ-նաւորաց...: Վերջ՝ Այլ ընդէմ կալ եւ մարտնչել մանաւանդ չեյանել ի վնացն, քան ուստի դընձաք դիտեմք, բայց թէ դինչ լինելոց է ոչ գիտեմք, յորոց փորձանաց փրկեսցէ զմեզ Գրիստոս Աստուած մեր որ է աւրչեալ յաւիտեան ամէն»:*

Թղ. 3ա. «*Ահկի ԺԹ. եւ Ապրիլի ԻԶ. Վկայարանութիւն Վասիլիոսի Եպիսկոպոսին: Սուրբ եպիսկոպոսն Վասիլիոս էր*

յամս Մաքսիմիանոսի ամբարիշտ արքային եւ Լիկիանոսի... Վերջ՝ եւ առեալ տարան ի Ե. օրն յԱմասիա եւ անդ եղին պատուով ի տապանի յեկեղեցին զոր շինեալ էր նայ ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ:

Քղ. 3ր. «Եւ ամին աւուր յիշատակ ողորմութեան պատրիարքին Աղէքսանդրոս որ ետես զորդի առն պատրկի արքատացեալ եւ ոչ թէ յանառակ վարուց... քմագիրը կէտ կը մնայ էջ պակսելով՝ եւ առեալ որդի պատրկին զԹուլթն տարաւ առ պատրիարքն եւ պահանջէր զինչս չօրն իւրոյ: Եւ պատրիարքն...» հոս կ'ընդհատի:

Քղ. 4ա. «Մեր ոմն կարի ճշնաւոր աղաթէր յանապատն իւր շատ ամօք եւ աշխարհական ոմն սպասաւորէր նմա... Վերջ՝ եւ յարեաւ այրն փառաւորելով զԱստուած եւ անփոփեալ թաղեաց զճշնաւորն»:

Քղ. 4ա. «Մայիս ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի ԼԱ, տուն ունի Ժամս ԺԴ, եւ զիւերն Ժ: Սորին ի Ա. եւ Ահկի ամիս ԻԴ. Տօն է երեմիայ մարգարէին եւ աշակերտացն Բարուքայ եւ Աբիմելեայ: Եարումակութիւնը կտրուած համաւած է, կը սկսի՝ ՅԵ... մատնել զերուսաղէմ ի զերութիւն, խօսեցաւ ընդ երեմիայի եւ ասաց... Վերջ՝ զանկուսն եւ զկործանումն ի ձեռն մանկան Հիւր ծնելոյ ի Կուսէն փրկել իսրայէլիս» (Հմմտ. Տաշեան, Տուցակ, էջ 94):

Քղ. 6ա. «Ահկի ի ԻԲ. եւ Մայիս Բ. Տօն է եւ յիշատակ ծննդեան Նդիայի եւ վերացմանն: Նդիայ Թեղբացի էր յԱրարիայ ի Գաղայաթ քանդի Թէղբի տուրք էին քահանայեցին... Վերջ՝ իսկ որդիք մարգարէիցն երէզովի որ կային Հանդիպող տեսին զի Հանդեան Հոգին Նդիայի ի վերայ Նդիսէի եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս ամէն»:

Քղ. 7ա. «Ըստ կարգի աւուրցն յարութեան յասմ աւուր Համբարձում է Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Տէրն մեր Քրիստոս յարուցեալն ի մեռելոց երեւցաւ աշակերտաց իւրոց, խօսեցաւ ընդ նոսա քանի... Վերջ՝ եւ ապա Համբարձաւ յերկինս փառօք առ Հայր եւ Սուրբ Հոգին որ է աւրհնեալ յաւիտեանս ամէն»:

Քղ. 8բ. «Ահկի ի ԻԶ. եւ Մայիս Գ. Վկայաբանութիւն սրբոյն Տիմոթէոսի եւ Սորաոսի: Սուրբ Տիմոթէոս ընթերցող էր յեկեղեցւոյն Աստուծոյ եւ վասն ի Քրիստոս Հաւատոցն անաստուած զօրականքն կալան

զնա եւ տարան առ զատուրն Թէրայիդոյ Արիանոս... Վերջ՝ եւ ի սաստիկ ջերմութենէ Բ աշքն արտաքս ոստեան եւ կախեցան Հոս... կ'ընդհատի քուղք մը ինկած ըլլալով:

Քղ. 9ա. «Ահկի ի ԻԷ. եւ Մայիս Դ. Վկայաբանութիւն Սրբոյ եպիսկոպոսին Սիւլիանոսի: Երանելի եպիսկոպոսն Սիւլիանոս էր ի դաւառէն Գաղայ... Վերջ՝ Որք էին անձինք ձ եւ նոքա այնպէս կատարեցան ի Քրիստոս Մայիս Դ. եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս ամէն»:

Քղ. 9ա. «Յայսմ աւուր վկայաբանութիւն սրբոյն Յուստիանոսի: Սա իմաստասէր փիլիսոփայ էր եւ խոստովանէր զՔրիստոս Համարձակութեամբ յամս Անտոնինոսի կոպապշտ արքային եւ նախանձեցաւ ընդ նա այլ փիլիսոփայ մի կոպապշտ Կրեսկինդոս անուն եւ չար մահուամբ սպան զՔրիստոսի վկայն ի փառս»:

Քղ. 9ա. «Յայսմ աւուր յիշատակ վարուց սրբոյն Գէորգայ կուրին, որ էր կոյր ծնէ յԱրճէ քաղաքի եւ միւս ոմն ընկեր եւ առաջնորդ նորին Քրիզոր անուն... Վերջ՝ եւ Հասեալ ի խորին ծերութեան Հանգեաւ ի Քրիստոս»: Հմմտ. Աճառեան Հ.՝ Հայոց Անձնանուններն Բառարան, Ա. Հատոր, էջ 461, Թիւ 49:

Քղ. 10ա. «Ահկի ի ԻԸ. եւ Մայիս Ե. Վկայաբանութիւն Տիմոթէոսի Առաքելոյն եւ երինեայ կուսին: Սուրբ առաքեալն Քրիստոսի Տիմոթի մի էր Հի աշակերտացն Քրիստոսի եւ ընդ Սրբոյն Ստեփաննոսի ձեռնադրեցաւ սարկաւազ... Վերջ՝ եւ յետոյ մեծաւ տանջանք կատարեցաւ ի Քրիստոս որով փառք յաւիտեանս ամէն»:

Քղ. 10ա. «Յայսմ աւուր յիշատակ երինեայ կուսին եւ սքանչելեաց նորին: Սուրբ կոյսն երինէ դուստր էր միւսմօր Թադաւորին Միգիդեայ քաղաքին ողոյ անուն էր Լիդիէնոս եւ անուն մօրն Լեդիէն... Վերջ՝ եւ զրեաց զպատմութիւն սրբուհւոյն երինեայ Զամբիլիանոս վարդապետն իւր: Կատարեցաւ սրբուհի կոյս վկայն Քրիստոսի ի Մայիս ի Ե. եւ յԱհկի ի ԻԸ. ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ»:

Քղ. 11բ. «Ահկի ի ԻԹ. եւ Մայիս ի Զ. Յիշատակ Յօբայ արդարոյն եւ երանելոյն: Հայրն Համբարձեան Յօբ էր յորդոցն Եսաւայ ի թոռանցն Իսահակայ որդւոյն

Աբրահամու եւ բնակէր յՕսիտ աշխարհի ի կողմ յարեւելից... Վեբը Ասեն թէ Մովսէս զրեւաց մարդարէարար որպէս պատմութիւն եւ յետոյ Սողոմոն ըստուգեաց այսինքն տնտեսեաց եւ քաղցրացոյց որպէս զիւր բանն Առակաց ի փառս Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյն:

Թղ. 12բ. «Ահկի ի Լ. եւ Մայիսի ի Է. Տօն է երեւման սուրբ Քաշին յերեւաղէմ: Ի ժամանակս Կոստանդեայ մեծին Կոստանդիանոսի ինքնակալի կայսերն, յաւուրս Պետակոստինէն այսինքն յինանց յիսներեկին յԱհկի Լ. եւ Մայիսի Է. ընդ առաւօտն երեւեցաւ սուրբ Քաշին տէրունական... Վեբը՝ Մեկ բարկսոս լեռ անդադար քո պաշտողացս հաւատար, որում փառք եւ պահութիւն այժմ եւս:

Թղ. 14ա. «Յայսմ աւուր յիշատակ ողորմութեանն Աստուծոյ: Այր մէ քի մեծատուն յաղղին Իսրայէլի եւ մոռացեալ էր յայտն որ Աստուած ի բաղում յըզիտութենէն ի հայտնութեանցն... Վեբը՝ Ջի որ ողորմի տալատին փոխ տայ Աստուծոյ եւ առցէ զփոխարէնն բաղմապատիկն:

Թղ. 14բ. «Յօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասաց. եթէ հանդիպիս եզին եւ կամ իշոյ մոլորելոյ... Վեբը՝ Որ բամբասէ զծնողս իւր մահու մեռցի եւ Գրիստոսի փառք յաւիտեանս ամէն» (Հմմտ. Եւք. ԻԳ. 4, 5, 6, 19, Դեւտական Ի. 9):

Թղ. 14բ. «Մարերի ի Ա. եւ Մայիսի Ը. Տօն է Որդւոցն Որոտմանն Յակովբայ եւ Յովհաննու աւետարանչին: Աւետարանչն Գրիստոսի Յօհաննէս եւ եղբայր Նորին Յակորոս սիրելի աշակերտն Գրիստոսի... Վեբը՝ Եւ հաւատացին բաղմութիւն ջրմանցն եւ ժողովրդեանն ի Գրիստոս եւ մկրտեցան յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոն Սրբւոյ որում փառք:

Թղ. 16ա. «Մարերի ի Բ. եւ Մայիսի Թ. Յիշատակ Սուրբ Կուսին Վարդենայ: Աղախինն Գրիստոսի կոյսն Վարդենի էր կրօնաւոր կոյս եւ պարկեշտ... Վեբը՝ յորմէ բազում բժշկութիւնք լինին ամենայն ցաւոց ի փառս Գրիստոսի Աստուծոյ, Հմմտ. Աճառան 2., Հայոց Անձնանուններ Բառարան, Ե. Հատոր, էջ 110, Թիւ 3:

Թղ. 16ա. «Յայսմ աւուր վկայարանութիւն Սրբոյն Ակակիոսի: Էր Սուրբն Ակակիոս յերկրէն Կապադովկացոց զօրական լեալ ի զնդէն Մարտիոնայ... Վեբը՝ Թաղեցին զնա ի տեղի որ կոչի Եօթնասանդուխք ի Բիւզանդիա քաղաքին ի փառս Գրիստոսի:

Թղ. 16բ. «Ի մին աւուր վկայարանութիւն Տիմոնի առաքելոյն որ էր լի աշակերտացն Գրիստոսի եւ ձեռնադրեցաւ Եպիսկոպոս առաքելոցն Գրիստոսի եւ զնաց ի Բոսար քաղաք Ասորոց քարոզել զհաւատս Գրիստոսի եւ կապաշտքն այրեցին զնա հրով ի փառս Գրիստոսի ամէն»:

Թղ. 16բ. «Յայսմաւուր յիշատակ է Տրիւղիոսի զանձասէր Եպիսկոպոսին, որ ի ձեռն ողորմածին Յովհաննու Աղէքսանդրու հայրապետին բաշխեաց աղքատաց Թի դահեկան կարմիր... Վեբը՝ եւ զնացեալ ի տուն իւր արար բաղում ժամանակս եւ խաղաղութեամբ հանգեաւ ի Գրիստոս»:

Թղ. 16բ. «Մարերի Գ. եւ Մայիսի Ժ. Վարք եւ յիշատակ Սուրբ Հօրն Արսէնի, Սուրբ Հայրն Արսէնիոս էր աղլաւ Լատինացի մեծ իշխան եւ նախարար մեծի կայսերն Թէոդոսի... Վեբը՝ քաւր ինկած ըլլալով կ'ընդիստի՝ զմեղրիտս ի Հոմ եւ զԱրկադէոս ի Կոստանդինու...»:

Թղ. 17ա. Անմեղ մանկանց կոտորածն է որ կը սկսի մէջտեղեմ, քուրք մը ինկած ըլլալով՝ «...Թալկացեալ անկաւ յերկիր եւ ապա ուշաբերեալ ասէ ցղիւնուորան. լսոն մանկութեան ձերոյ եւ հաւատոյ մի առնէք զայդ հետ մօրս ողորմելոյ... Վեբը՝ Յետոյ Եպան զինքն իւրովի եւ այնպիսի չար մահաւոր բարձաւ ամբարիշտս ի միջոյ եւ ոչ ետես զփառսն Աստուծոյ եւ սուրբ մանկունքն պսակեցան ի Գրիստոսէ Աստուծոյ մերմէ որ է աւրհնեալ»:

Թղ. 17բ. «Յայսմ աւուր վկայարանութիւն սրբոյն Թէոդորոսի: Ի յամս տէրութեանն Տրդատայ Թաղաւորին էր ան ի նախարարացն արքունի Հայոց աղղէ Թաղաւորութեան Սուրէն անուն եւ բնակէր ի զաւան Սալահեանց ի յաւանաչէն զոր Սուրէն կոչեն մինչեւ ցայսօր մերձ սոս զղեակն Պարթենէք, որ է ի մէջ Դերիշոյ եւ Եղընկոյ եւ ինքն էր իշխեցող զաւատին այնմ ինչ եւ կին մի էր նորա Աղլիթոս անուն, յոյժ երկնաշատ

եւ ողորմած առ աղքատս: Եւ որդի մի էր նոցա միամօր Աթենադորոս անուն ժեամաց... Վերջ՝ Որ եւ գերկու ամս չարեալ եւ յետոյ զդացուցին թաղաւորին եթէ որդի է նա Անակայ որ սպան զայսրն քոյ եւ խաւար էած Հայոց աշխարհիս: Հոս կ'ըմդիատի, թուղքեր չկամ: Հմմտ. Աճառեան Հ.՝ Հայոց Անձնանունների Բառարան, Հատոր Ա, էջ 69:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 2ա. Որ ողորմի ստացողի զրոցս վարպետ Տեխանոսին եւ ծնողացն մահտեաի Հաղարին եւ Մանաչին եւ Մանաչին (երկու անգամ) եւ կողակցին իմանալուն, եղբօրն Պէհրոմին եւ Մարտիրոսին, Մալումին եւ մեղաւոր զրիս Տէր ինչապարհ: Գրքի բառ առ բառ նոյն եւ միւս յիշատակարանմբառ ալ բնագրիմբը, Պէհրոմին տեղ գրուած է Պէհրոսին կամ Պէհրոյին:

1331

(Հիմ Թիւ 68)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՄՏՈՒԹԻՒՆՔ ՍՐԲԱԶԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱ-

ՇՈՒՆԶ ԳՐՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ՞

1840ԷՈ առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 220: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 39 X 25: ՊՐԱԿ՝ 12 ամկամոն քերթերով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկ-սիւն գրուած սակայն միայն մէկ սիւնակի վրայ, երկ-րորդ սիւնակը կը ծառայէ սքրագրութիւններու եւ յաւելումներու համար: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հաստ կապտաւուն կոշտ թուղք: ԿԱԶՄ՝ յուցի: ՀԱՆԳԱ-ՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ ճօղգիք, սքրագրութիւնները շե-ղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 200թ վարի կէտը: 201—220: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1840ԷՈ առաջ: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Մի-թարեան մը: Տեղի հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱ-ԿԱՐԱՆ՝ եւս. չկայ:

Մատենան է՝ «Ընդհանուր Հատու-թիւնք սքրագրան գիտութեան Աստուածա-լուծն Գրոց, կամ Նախակրթութիւն յուսումն Աստուածաշունչ Գրոց ի պէտս նորոսումն Հայագրի Համալկաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ժառ Ա., Յաղագս թէ զինչ իցէն Սուրբ Դիրք: Դրուի Ա. Յաղագս զա-նազան անուանց Սուրբ Գրոց: Պրակ միակ. Զանազան անուանք Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 3ա. «Դրուի Բ., Յաղագս վաւերա-կանութեան Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 4ա. «Պրակ Ա., Յաղագս մարդ-կային վկայութեան Սուրբ Գրոց, կամ թէ իցէ այն արեւօք վաւեր»:

Թղ. 8ա. «Պրակ Բ., Յաղագս աստուա-ծային վկայութեան Սուրբ Գրոց թէ իցէ Սուրբ Դիրքն բան Աստուծոյ»:

Թղ. 14ա. «Պրակ Գ., Յաղագս աստ-

ուածային շնչման կամ աղղման Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 19թ. «Պրակ Դ., Յաղագս պահպա-նութեան Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 25թ. «Դրուի Գ., Յաղագս կանոնի, բաժանման, մատենագրաց եւ լեզուաց Սուրբ Գրոց: Պրակ Ա., Յաղագս կանոնի Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 31ա. «Պրակ Բ., Յաղագս բաժա-նան Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 35թ. «Պրակ Գ., Յաղագս երկրոր-դականի Գրոցն»:

Թղ. 42թ. «Պրակ Դ., Ի Հաշիւ բերին պատճառք եւ մատենագիրք իւրաքանչիւր Գրոց»:

Թղ. 73թ. «(Պրակ Ե.) Եթէ յի՞նչ բար-բառ գրեցան»:

Թղ. 78ա. «Պրակ Զ., Յաղագս բանինց կարգի որ ի Սուրբ Դիրս գտանի»:

Թղ. 79թ. «Երկրորդ Դպրութիւն. Յա-ղագս օրինակաց եւ թարգմանութեանց Գրոց Սրոց: Դրուի Ա., Վասն օրինակաց հնոց եւ նորոց կտակարանաց: Պրակ Ա., Եթէ անեղծ եւ մարդը եւ վաւերական իցէ օրի-նակն հնոց Կտակարանաց»:

Թղ. 86թ. «Պրակ Բ., Վասն Ա. օրինակի նորոց Կտակարանաց»:

Թղ. 88թ. «Դրուի Բ., Յաղագս Յոյնաց եւ արեւելից թարգմանութեանց: Պրակ Ա., Յոյնաց թարգմանութիւնք Հնոց Կտակարա-նաց»:

Թղ. 92ա. «Պրակ Բ., Յաղազս եօթանասնից թարգմանութեան»:

Թղ. 97բ. «Պրակ Գ., Արեւելեան թարգմանութիւն, Երբայական թարգմանութիւնք»:

Թղ. 99բ. «Սամարացւոց»:

Թղ. 100ա. «Ասորի»:

Թղ. 100բ. «Արաբացւոց»:

Թղ. 101բ. «Եթովպացւոց»:

Թղ. 101բ. «Եգիպտացւոց»:

Թղ. 101բ. «Պարսկերէն»:

Թղ. 102ա. «Հայերէն»:

Թղ. 102բ. «Պրակ Դ., Քաղղէացի մէկնօրէն թարգմանութիւն»:

Թղ. 104ա. «Գլուխ Գ., Յաղազս լատիններէն եւ Հասարակ թարգմանութեանց»:

Պրակ Ա. Յաղազս լատիններէն թարգմանութեանց Հասարակաբար»:

Թղ. 112ա. «Պրակ Բ., Յաղազս Թարգմանչի նորոյ լատին Հրատարակութեան թարգմանութեան զոր Վուկադայ անուանեն»:

Թղ. 114ա. «Պրակ Գ., Յաղազս վաւերականութեան լատիններէն Հրատարակութեան օրինակի թարգմանութեան»:

Թղ. 118բ. «Պրակ Դ., Երեւելի թարգմանութիւնք ի բարբառ խառնաղանջ մարդկան»:

Թղ. 122ա. «Գլուխ Դ., Յաղազս ի պէտս վարելոյ դրնադիրսն եւ ղթարգմանութիւնս եւս եւ վասն երեւելի դրնադիր մատենից»:

Պրակ Ա., Յաղազս կիրառութեան ընադրաց եւ թարգմանութեանց ի Հասարակաց պէտս»:

Թղ. 123բ. «Պրակ Բ., Յաղազս ի կիրարկանելոյ ումեք ղթարգմանութիւնս ի բարբառ խառնաղանջ մարդկան»:

Թղ. 125բ. «Պրակ Գ., Յաղազս երեւելի դրնադիր մատենից»:

Թղ. 130ա. «Պրակ Դ., Յաղազս երեւելի դրնադիր օրինակաց որ ի լոյս ելին տպագրութեամբ»:

Թղ. 132բ. «Ճառ Գ., Յաղազս մեկնութեան Սուրբ Գրոց»:

Գլուխ Ա., Պատմութիւն մեկնութեանց Սուրբ Գրոց»:

Պրակ (Ա.), Պատմութիւն մեկնութեան որ ի Հրէայս»:

Թղ. 135ա. «Պրակ Բ., Պատմութիւն մեկնութեան աստուածաշունչ Գրոցն յաղաղափառաց»:

Թղ. 139բ. «Պրակ Գ., Պատմութիւն մեկնութեան Սուրբ Գրոց որ ի Հերետիկոսաց»:

Թղ. 147բ. «Գլուխ Բ., Յաղազս կարեւոր պիտոյից մեկնութեան աստուածաշունչ դրոցն»:

Թղ. 147բ. «Պրակ Ա., Յաղազս խրթնութեան Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 151բ. «Պրակ Բ., Քանի պատիկ իցեն իմաստք Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 154ա. «Պրակ Գ., Թէ դուցէ ինչ իմաստ դրաւորական եւ խորհրդական»:

Թղ. 161բ. «Պրակ Դ.» (խորագիր չունի):

Թղ. 164բ. «Գլուխ Գ., Յաղազս ուղիղ մեկնութեան Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 165ա. «Պրակ Ա., Յաղազս սրոց առ մեկնութիւն տիրապէս պահանջին»:

Թղ. 167բ. «Պրակ Բ., Յաղազս թէ որով օրինակաւ պարտ իցէ առնել ղմեկնութիւնս Սուրբ Գրոց»:

Թղ. 182ա. «Պրակ Գ., Յաղազս վերին սկզբան մեկնութեան»:

Թղ. 195ա. «(Պրակ Դ.), Յաղազս Հարց»:

Թղ. 199ա. «Գլուխ Դ., Յաղազս զանազան օրինակաց մեկնութեան եւ երեւելի մատենադրաց որ ղՍուրբ Գրոց մատենադրեցին»:

Թղ. 199ա. «Պրակ Ա., Յաղազս զանազան օրինակաց մեկնութեան»:

1332

(Հիմ քիւ 76)

ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ Հ. ՂՈՒԿԱՍՈՒ ՈՒՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱ

1850ի տետրերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 38-5 X 25-5: ՊՐԱԿՔ՝ 2. Տակամ քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 X 12. լայն լուսամբով: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ սպիտակ ռաբրի քաղք: ԿԱԶՄ՝ քաղքայ, միացած է միայն կաթակի կաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Յօրագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեծ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամարար 1850ի շուրջ: ԳՐԻՑ և ՀԵՂԻՆԱԿ ՏԵՐԵՐԵԱՆ Հ. ՂԱԿԱՍ: ՏԵՂԻ՝ հաւամարար ՎԻԵՆԱ: ԹԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկամ:

Մատենան է՝ «Դասագիրք Տարական Ուսողութեան» (Algebre) արարեալ ի Տէր-տէրեան Հ. ՂԱԿԱՍ ՎՐԴ. է: Այլարարար:

Ամօտագրմերուն հաւար կը գործածէ հայ այբուբենը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատրաստութիւն»:

ԹՂ. 5ա. «Գլուխ Ա., Յաւելման վրայ»:

ԹՂ. 6ա. «Գլուխ Բ., Հանձման վրայ»:

ԹՂ. 7բ. «Գլուխ Գ., Բազմապատկութեան վրայ»:

ԹՂ. 12ա. «Գլուխ Դ., Բաժանման վրայ»:

1333

(Հիմ քիւ 75)

ՏԵՍԻԼ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՆՈՐՈՑ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ՎԻԵՆԱ

1850ի տետրերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 38-6 X 23: ՊՐԱԿՔ՝ 6, երկուական քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 X 16. լայն լուսամբով: ՏՈՂՔ՝ 43, երբեմն տանի կամ պակաս: ՆԻԻԹ՝ սպիտակ ռաբրար քաղք: ԿԱԶՄ՝ չուծի, առնուած է քաղքի մը մէջ ռաբր Ժայլուած մասերը 1 և 14 քաղքերն են: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Յօրագիր մօտ շաղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեծ. չկամ: ԿՆԻԹ՝ ՎԻԵՆԱՅԻ ՄԻԻՔարեան Մատենադարանի՝ ք. 2ա, 14բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1, 3ա վարի կէտը, 3բ, 6բ վարի մասը, 6ա վարի կէտը, 9բ, 14ա վարի մասը, 14բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամարար 1850ի տետրերը: ԳՐԻՑ՝ ամօտագր ՄԻԻՔարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամարար ՎԻԵՆԱ: ԹԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկամ:

Մատենան է՝ «Տեսիլ Եկեղեցւոյ Նորոյ Կառարանաց»:

Աստուածաբանական-շատագովական ուսումնասիրութիւն մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Տեսիլ Եկեղեցւոյ Նորոյ Կառարանաց»:

ԹՂ. 4ա. «Գործարանաւորութիւն նախաւոր Եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 6ա. «Գործարանաւորութիւն Եկեղեցւոյ յետ ժամանակի Առաքելոցն»:

ԹՂ. 10ա. «Ճոխութիւն վարդապետութեան Եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 12ա. «Աղբրիւք անխալ վարդապետութեան Եկեղեցւոյ, Գիրք Սուրբ և Աւանդութիւնը»:

1334

(Հիմ քիւ 445)

ՅՈՎՆԱՆՆԵԱՆ Հ. ՊՕՂՈՍ՝ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1828

ԹՈՒՂԹԻ՝ 108: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 30 × 25: ՊՐԱԿԻ՝
չեմ Ոչմեակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 × 11 ընդ-
համբարալէս: ՏՈՂԻ՝ 35 ընդեմորալէս: ՆԻԹ՝ գամա-
զամ մեծալքեամբ եւ գամազամ շարակով եիմ թուղքեր:
ԿԱՋԻ՝ Բզքնայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ ընդեմաւորը լաւ:
ԳԻՐ՝ վարժ տղեղ շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆԻ՝ եւմ. լուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ—5բ, 62ա մեծ
մասով, 62բ—63բ, 75բ, 76բ մեծ մասով, 90բ մեծ
մասով, 91, 96—97, 101 մեծ մասով, 101բ—108բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1828: ԳՐԻԶ՝ Յովնանեան Հ. Պաղտոս:
ՏՆՂԻ՝ Վիեննա(°): ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մասն մի
Լնդհանուր Աշխարհադրութեան՝ Գրեաց Հ.
Պոլոս Վ. Յովնանեան 1828» (Թեքի):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Մով Իւրմիւյ, Իւրմի տէնիղի,
Տուշ տէնիղի, Դորեայ ճանապարհ չըջանակ
նորա...»:

Թղ. 13ա. «Գլուխ Ե. Ասիայի մէջ Մոս-
կոֆին տեղեքը»:

Թղ. 31բ. «Գլուխ 2. Թաթարստան կամ
Աղատ Թաթարք»:

Թղ. 35ա. «Գլուխ է. Հնդիկ կամ
Հնդկաստան»:

Թղ. 54ա. «Գլուխ Ը. Զին կամ Զինու-
մաշին»:

Թղ. 61բ. «Գլուխ Թ. Ճարտն կամ
Յարտն»:

Թղ. 64ա. «Կողբիւ»:

Թղ. 76ա. «Մասն Գ. Ավրիկէ»:

Թղ. 80ա. «Մասն Բ. Եւրոպա»:

Թղ. 85ա. «Գլուխ Ա. Փոլսի ուկալ»:

Թղ. 89բ. «Գլուխ Բ. Սպանիա»:

Թղ. 92ա. «Քորդուկալ»:

Թղ. 94ա. «Սպանիա»:

Թղ. 98ա. «Գաղղիա»:

1335

(Հիմ քիւ 73)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱԼՑՈԿ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

Ա. Հատոր

ՎԻՆՆԱ

1859էն ետք

ԹՈՒՂԹԻ՝ 512, իբրեւոյաւ 1—1048: ՄԵԾՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 38.3 × 25: ՊՐԱԿԻ՝ չկ, գամազամ Բերքա-
համակով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 35 × 15, լայն
յաւանցիկով սրբադրութիւններու, յաւելումներու եւ
ձանգարարիւթեան համար: ՏՈՂԻ՝ 40—44: ՆԻԹ՝
սղիտակ բարակ րուղք: ԿԱՋԻ՝ կիսակաշի, լարա-
ծածկ ստուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ բնագիրը կռ-
կեմ բաժնուած: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ գումա-
սած տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ շատ
տեղքեր սրբադրութիւններու կամ յաւելումներու հա-
մար պարագ րուղքեր միասին կազմուած են: Թղ. 1,
2բ—150բ, 153, 158, 161, 163—200, 202, 205, 208,
211, 214, 217, 220, 223, 225, 226, 228, 231, 234,
237, 240, 243, 246, 248, 249, 251, 254, 257, 261,
262, 265, 268, 271, 274, 277, 280, 283, 286,
289, 292, 295, 300, 303, 308, 311, 314, 317, 320,
323, 326, 329, 332, 335, 338, 341, 344, 347, 350,

353, 356, 359, 363, 364, 367, 368, 370, 373, 376,
379, 382, 385, 388, 391, 394, 397, 400, 406, 411,
412, 416, 419, 422, 425, 428, 431, 436, 439, 442,
445, 448, 451, 454, 457, 460, 463, 466, 469, 473,
476, 479, 482, 485, 488, 491, 494, 497, 500, 503,
506, 511, 512: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1859/0 ետք: ԳՐԻԶ եւ
ԹԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ Սամուէլեան Հ. Մաղաքիա: ՏՆՂԻ՝
Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Յովհաննէս Ալցուի
Լնդհանուր Պատմութիւն Բրիտանիական
Եկեղեցւոյ: Ա. Հատոր, Թարգմանակ ի
Սամուէլեան Հ. Մաղաքիա Վրդ. է. Որբան
կ'երեւի Իսթաբուլի մէջ կատարուած է
Եօքմեյարդ տպագրութեամբ վրայէն: Կը
պակսիմ § 1—120»:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 151ա. «Վէճք Մխարենայց վասն ժողովոյն Գաղկեղոնի, Կայսերական ենդամիկոն»:

Քղ. 154բ. «Մխարենայց հակառակութիւնք վասն Որոյկենայ, Վէճք վասն երկից Գլխոց, Վնասք ծաղեալք հետոյնեւ ի Նեաւորականութենէ»:

Քղ. 157բ. «Մխարենայց աղանդի հնարի ինքնօրէն արկանել զանձամբ Եկեղեցւոյ ինչ ճոխութիւն յարեւելա»:

Քղ. 159բ. «Մխարենայց: Սոփրոնիոս Պատարարք: Մաքսիմոս Վանասյր: Վեցերորդ Տիեզերական ժողով»:

Քղ. 201ա. «Երկրորդ Միջոց ժամանակի: Ծահալ տիրել Եկեղեցւոյ առ Գերման եւ Սլաւաղօք, մինչեւ ց166րորդ դար»:

Քղ. 203ա. «Առաջին Շրջան: Ի ծննդեն եւ ի հաստատութենէ Հռոմէական Ուղղափառ Եկեղեցւոյ ի մէջ Գերմանիկ եւ Սլաւաղաք» մինչեւ ցԳրիգոր Է. (1073): Սկիզբն աճելոյ եկեղեցական ճոխութեան ի միջին ժամանակի, Ա. Հատած: Յերեմանէ ճրիստոնէական Եկեղեցւոյ առ Գերմանս մինչեւ ցմահ Կարողոսի Մեծի (814)»:

Քղ. 252բ. «Բ. Հատած: Ուղղափառ Եկեղեցի ի մահուանէ Կարողոսի Մեծի մինչեւ ցճահանայապետութիւն Գրիգորի Է. որդի (1073)»:

Քղ. 328բ. «Երկրորդ Յեղանակ: Ի Գրի-

գորէ Է. որդի 1073, մինչեւ ցհերթի միութեանն արեւմտեան իշխող Եկեղեցւոյ ի սկզբան վերասաներորդ դարու: Ծաղրարձութեան ճահանայապետական իշխանութեանն ի միջին ժամանակի, որպիսի ծաղկի անդ իւրում էր, եւ ո'րպէս սակաւ երթայր եւ խոնարհէր, Հատած Առաջին, Աճել եւ հուսկ յետին ծաղ ճահանայապետին ճոխութեանն ի միջին ժամանակի անդ՝ ի Գրիգորէ Է. որդի (1073) մինչեւ ցմահ Բոնիփակիոսի Ը. երորդի (1303): Երկու աշտանակք եւ երկու սուրք»:

Քղ. 434բ. «Հատած Բ.: Ի մահուանէ Գահանայապետին Բոնիփակիոսի Ը. որդի մինչեւ ցհերթանել արեւմտեան Եկեղեցւոյ (1303—1517): Խոնարհել անկանել ճահանայապետական ճոխութեան ի հուսկ յետին ծաղէ անտի բարձրութեանն յոր ամբարձնալ էր ի միջին ժամանակի անդ՝ ժողովք վասն նորոգութեան յարուցանեն խնդիրս աղմկաւիցս, կամեցեալ առնել փոփոխմունս ի Գլուխն եւ յանդամս Եկեղեցւոյ»:

Քղ. 510բ. «Երրորդ միջոց: Յարեւմտեան հերթաւծոյն Եկեղեցւոյ ի ձեռն լուսերի մինչեւ ցմահանալ մեր (1517—1859): Առաջին շրջան: Ի ծաղելոյ անտի Բողոքականութեանն մինչեւ ցհասանութիւնն զոր մատուցին այնմ ճաղաքական օրէնք Վեստփաղեան խաղաղութեամբն (1517—1648)»:

1336

(Հիմ Իւր 74)

ՅՈՒՅԱՆԵՍ ԱԼՅՈՎ՝ ՊԼՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Բ. Հատոր

ՎԻԵՆՆԱ

1859⁹

ԹՈՒՂԹՔ՝ 330, իլակալուած՝ 1040—1728: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 38:2 X 25: ՊՐԱԿ՝ ՃԸ—ՄԻԹ զամուսն քերթաճանկով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 35 X 15, լայն լուսամբներով ուր դրուած են արագրութիւններ, յաւելումներ եւ ծանօթութիւններ: ՏՈՂՔ՝ 40—44: ՆԻԻԹ՝ օղիտակ բարակ քուղը: ԿԱՅՍ՝ կիսակշիռ, լարածակ ստուարտուզը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ գումատած սեւ: ԶՈՐԴԱՄԱՆԻ ԻՅ՝ շլան: ԴԱՍՏԱՐ՝ Թղ. 1, 2բ, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 47, 50, 53, 56, 59, 62, 65, 68, 71, 74, 77, 80,

83, 86, 89, 92, 95, 98, 101, 104, 107, 110, 113, 116, 119, 121, 122, 124, 127, 132, 135, 139—142, 146, 149, 152, 153, 158, 161, 164, 167, 170, 173, 176, 179, 182, 185, 188, 191, 194, 197, 200, 202, 203, 205, 208, 211, 216, 219, 222, 225, 228, 231, 236, 239, 242, 245, 248, 251, 254բ, 258, 261, 264, 267, 270, 273, 276, 279, 286, 289, 294, 297, 305, 306, 308, 311, 322, 325, 333—339: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1859⁹: ԳՐԻՉ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ՝ Սամաւելեմ Ը. Մաղաքիս: ՏԵՂԻ՝ Վիեճա: ՅԵՇԱՍԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ կլամ:

Մատենան է՝ «Յոգհաննէս Ալցոկի՝
Ընդհանուր Գաղափարներն Քրիստոնէական
Եկեղեցւոյ: Բ. Հատոր: Թարգմանեալ ի Սա-
մուէլեան Հ. Մաղաքիա Վրդ.է: Վիեննա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 3ա. «Ղուտեր սկիզբն առնէ հակա-
ռակել ներողութեանն»: Շարունակութիւնն
է քիւ 1335 ձեռագրի, որում 510բ—ի վրայ կը
գտնեմք այս հատորի առաջին գլխում խորա-
գիրը:

Քղ. 174ա. «Շրջան երկրորդ: Վեաստ-

փաղեան խաղաղութենէ մինչեւ ցնորապոյն
Ժամանակս (1648—1859): Ա. միջոց ժա-
մանակի: Ի Վեաստփաղեան խաղաղու-
թենէ մինչեւ ցյեղափոխութիւն Գաղիացւոց
(1789): Ժամանակ ստոյ պայծառութեան եւ
բռնաւորական քաղաքացիութեան»:

Քղ. 229բ. «Հատած Բ. Ի Գաղիացւոց
յեղափոխութենէ մինչեւ ցնորապոյն ժամա-
նակս (1789—1859): Մարտ Եղեալ կոռուել
Ուղղափառ Եկեղեցւոյ ընդդէմ յաղթող յե-
ղափոխութեան: Գամ քան զդամ առաւելա-
զոյն տարածանել ուրացութեան Բողոքակա-
նութեանն»:

1337 Ա

(Հիմ քիւ 89)

ՎԱՍԵՈՒԹԻՒՆՔ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ Ի ԹՈՒՂԹՍ ՊԱԻՂՈՍԻ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

ԺԹ դարու կեսերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 76. իջակալուած 1—147: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 38.3 X 23.2: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ մշտնակալուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 35 X 10:
ՏՈՂՔ՝ 46: Նիւթ՝ գծաւոր միջակ հաստութեամբ
բուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստկեկ կամամշ քուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ մօր շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
զուստտած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝
թղ. 1, 75բ—76բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կեսերը:
ԳՐԻԶ՝ ամեմօր, Միխրաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանա-
բար վիեմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Ս. Գրոց վկայութիւններ
Ոսկեքերամի Պաւլոսի Թուղքերու մեկնու-
րեանց մէջ: Մէկ սիւնակի վրայ դրուած է

Ոսկեքերամի կոչումը, երկրորդին մէջ Աս-
տուածաշունչի տեղիքը, կատարուած վեմե-
տիկի Զօհրապեան տպագրութեան վրայէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Զփորն նորա զիտէք եւ
զուք, զի իբրեւ որդի հօր ծառայեաց ընդ իս
յաւեստարանին: Ո. Գ. — Զփորն... Փիլիպ.
Բ. 22: ...» Վերջ՝ 75ա. «Յայսմիկ զիտաս-
ցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ աշակերտք էք, եթէ
«Իբրեցէք զմիմեանս: Ո. Գ. Բ. 560 տես 55»:

1337 Բ

(Հիմ քիւ 88)

ՎԱՍԵՈՒԹԻՒՆՔ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ ՅԱԻԵՏԱՐԱՆԸ ՄԱՏԹԵՒԻ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

ԺԹ դարու կեսերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 56. իջակալուած 1—108: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 38.3 X 23: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ մշտնակալուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 35.5 X 10:
ՏՈՂՔ՝ 46: Նիւթ՝ գծաւոր միջակ հաստութեամբ
բուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստկեկ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝

լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զուստտելու
սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ թղ.
1, 55բ—56բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կեսերը: ԳՐԻԶ՝
ամեմօր, Միխրաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
վիեմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենա է՝ վկայութիւնք Ս. Գրոց՝
նսկեքերմի Մատթի մեկնութեմ: Էջիմ
առաջին սիւնակին վրայ դրուած է Ոսկե-
քարմի բնագիրը, դիմացը Կատուածա-
շումչիմը, կատարուած վեմնտիկի Զօհրա-
պեան տպագրութեամբ վրայէն:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Նա յիշեցուցէ ձեզ զամե-
նայն: Ոսկ. Մատթ. Ա. 2: — Նա ուսուցէ
ձեզ զամենայն, որ ինչ ասացի ձեզ եւ յիշե-
ցուցէ ձեզ: Յովհ. ԺԴ. 26...: Վերջ՝
Թղ. 54բ. «Քաղցեալ եւ ոչ ետուք ինձ ուտել:
Ոսկ. Մատթ. Գ. 87 — Նոյն Մատթ. Ին. 42»:

1338

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԲ ՄԿՐՏԵԼՈՑ, ՊՍԱԿԵԼՈՑ ԵՒ ՆԵՋԵՑԵԼՈՑ ՊԵՂՐԱՍՏՈՒ, ԵՒ ՓԵԹ-
ՐՈՎԱՐԱՏԻՆՈՒ ՇԱՆՑԻՆ ՈՐ Է ՆԱՅՍԱՑ

ՊԵՂՐԱՍ ԵՒ ՆԱՅՍԱՑ

1732—1931

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 270: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 38 X 23: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտին 20 X 17: ՏՈՒՂԻՒՆ 33 եւ աւելի:
Նիւթ՝ հիմ շատ տոկոսով քուղի: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի,
բարձրածակ տառաքարագր. առջեւէն երկու զոյգ
լարէ. կապելու ժողովեմնումով: ՀԱՄԳԱՄԱՐՆԻՒՆ՝ բնա-
գիրը շատ լուս արեւմտեան, կողքը սակայն շատ
մաշած եւ կարմիր քաղցր տեղեր ձեռնկեր: ԳԻՐ՝ ճշտ-
գիր. վերջաւորութեամբ կը դառնայ մարգով շեղա-
գիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՒՆ՝ եւս. չունի:
ԴԱՏԱՐԻՒՆ Թղ. 1—2, 20ա՝ վարի կէտը, 20բ—11բ,
123—177, 195ա՝ վարի կէտը, 195բ—270բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱՒ՝ 1732—1931: ԳՐԻՉ՝ միջեւ 1735՝ կոստանդնու-
պոլսեցի է. նշիւ, 1736—1737՝ Բուզպան է. Յակոբ
կոստանդնուպոլսեցի. 1737—1739՝ վարդիբեւեմ է.
Միքայէլ Սեբաստացի. 1739—1743՝ Ներսէս է.
Յակոբ Երզրումցի, 1744—1747՝ Մելիքեան է. Թեո-
դորոս, 1748—1749՝ Ներսէս է. Յակոբ Երզրումցի
1750—1752՝ Բուզպան է. Անդրեաս կոստանդնու-
պոլսեցի. 1752—1758 Սարգսն է. Յովնան է Տրա-
պիզոնցի. 1758—1761՝ Գրիգոր է. Թադէոս
կոստանդնուպոլսեցի, 1761—1765՝ Արիման է Յովնան
է վրդ. Կեսարացի, 1766—1775՝ Մարտիրոս է.
Կարապետ կոստանդնուպոլսեցի, 1776—1808՝ Պեր-
մեմ-Ալամ է. Սիմեոն, 1809—1813՝ Մաղաք է.
Մատթեոս կոստանդնուպոլսեցի, 1813—1823՝ Ալեք-
սան է. Ներսէս կիւմրէսեանցի, 1824—1842՝ Յով-
նան է. վարդան վանքի, 1843—1847՝ արձանա-
գրութիւններ չկան, 1848—1850՝ Աղաք է. Արա-
մաս Արզումցի, 1851—1856՝ արձանագրութիւններ
չկան, 1857—1883՝ Ներսիս-Առնան է. Սիմեոն Սուլա-
ւան, 1884—1885՝ արձանագրութիւններ չկան, 1886—
1907՝ Տոնպէն է. Դաւիթ Կեռացի, 1898—1912՝
արձանագրութիւններ չկան, 1913—1931՝ Մեծվի-
շեան է. Գաբրիէլ կոստանդնուպոլսեցի: ՏԵՂԻ՝ Պել-
դատ եւ փոքրով արաբիան է Շանք, որ է Նալպա,
Նալի-Սառ, Ուլվիտէ: ՅԵՄԱՆԿԱՐԱՆԻՒՆ՝ ամբողջ
գիրքը: ԵՄԱՆԹՈՒԹԻՒՆ՝ ամեն ժողովրդայնութեան
կը սկսի միշտ քաղցրութիւնը եւ գիծով մը կը քա-
նուի մէկ շրջանը յաջորդէ: Ձեռագիրը միջեւ 1978ի
վերջը կը գտնուէր վիճակի միջոցաւ Գիւմրի:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Ա. Թղ. 3ա—20ա. «Գիրք Մկրտեանց»:

Թղ. 3ա. «Յամի Տեառն 1732 Սեպտեմ-
բերի 4ին, Ես Կոստանդնուպոլսեցի է. Եղիայ
վարդապետ Մխիթարեան եւ առաքելական
մխիթար Պելրատու Նալպա, մկրտեցի
ղղուստրն հուլայեցի պարոն իւլաւորոյ,
որոյ անունն եղաւ Մարիամ, կնքահայր
սորա եղեւ տիրացու Յարութիւն»: Ասոր
կը յաջորդեն 27 մկրտութիւններ մինչեւ
1735:

Թղ. 4ա. «Յամի Տեառն 1736 Մարտի
30ին, Ես Կոստանդնուպոլսեցի է. Յակոբ
վարդապետ Մխիթարեան մկրտեցի զորդին
Պետրոսի որդւոյ ուստայ Պողոսի, որոյ
անունն եղաւ Իւլաւորոս, կնքահայր սորա
եղեւ տիրացու Յակոբն»: Մինչեւ 1737՝ 12
մկրտութիւն:

Թղ. 4բ. «Յամի Տեառն 1737 Նոյեմ-
բերի 6ին, Ես Սեբաստացի է. Միքայէլ վար-
դապետ Մխիթարեան մկրտեցի զորդի Դա-
ւաւորն, որոյ անունն եղաւ Յուսէփ, կնքա-
հայր սորա եղեւ պարոն Յովնանէն Փրի եւ

ընկեր նորա Վերոնիկայն»։ Մինչև 1739՝ 14 մկրտութիւն։

Թղ. Ծր. Վեամի Տեառն 1739 Հոկտեմբերի 27ին, Ես իրգրուացի Հ. Յակոբ Վարդապետ Մխիթարեան մկրտեցի զորդին Պետրոսի եւ Կատարինէի օրինաւոր ամուսնաց, որոյ անուն եղաւ Սիմոն, կնքահայր սորա եղեւ Օրշնեակ Յակոբն»։ Մինչև 1743՝ 17 ամուռն։

Թղ. Ծա. Վեամի Տեառն 1744 Սեպտեմբերի 24ին, Ես Հ. Թէոդորոս Մէտիաչի, Բարոն ազգին Ռէզովալրատիոյ Շանցին, մկրտեցի զտղայն զձեռնայն յաւուր 21 ամսոյս Սեպտեմբերի ի Պետրոսէ եւ ի Կատարինէէ օրինաւոր ամուսնաց, որում անունն եղաւ Մարթա, կնքահայր սորա եղեւ Ֆրանչիսկայն, կինն Հանի Մանուկին, որ բնակի ի Զէմին»։ Մինչև 1747՝ 11 ամուռն։

Թղ. Դա. Վեամի Տեառն 1748 Մայիսի 13ին, Ես Հ. Անդրէաս Վարդապետս ի Կարդէ Սրբոյ Հօրն Անտոնի Արքայի, մկրտեցի զերկնայն տիբացու Աղամին, որոյ անունն եղաւ Յօաննէս, եւ կնքահայրն էր պարոն Մինասն»։ Մինչև 1749՝ 10 ամուռն։

Թղ. Դա. Վեամի Տեառն 1750 Սեպտեմբերի 9ին, Ես Հ. Անդրէաս Վարդապետս Կոստանդնուպօլսեցի մկրտեցի զտղայն պարոն Յօաննին Պէրամէնց, որոյ ընկերով անունն էր Շուշան, որում եղաւ անունն ի մկրտութեան Սեբաստիանոս, եւ կնքահայրն էր պարոն Ասլանն Շօռթեցին եւ Մարիամ կինն նորա»։ Մինչև 1752՝ 8 ամուռն։ Առանձին քուագրութիւն չէ սկսած, շարունակած է նախորդին քուագրութիւնը, յօստի եղած է 1—18։

Թղ. Դր. Վեամի Տեառն 1753 ի Յունվարի 19ին, Ես Յօաննէս Վարդապետ Մխիթարեան մկրտեցի զերկնայն Պէլլատոցի պարոն Յարութեան, զձեռնայն ի նմին աւուր, որոյ անունն եղաւ Շուշան, կնքահայր սորա եղեւ պարոն Օհանն Պերսմենց եւ կինն նորա Շուշանն»։ Մինչև 1757՝ 11 ամուռն։

Թղ. Զր. Վեամի Տեառն 1758 Սեպտեմբերի 8ին, Ես Հ. Թադէոս Վարդապետ Կոստանդնուպօլսեցի մկրտեցի զղուստր Պէլլատոցի պարոն Յարութեան եւ Թէրէզիայի օրինաւոր ամուսնաց, որոյ անունն եղաւ Եւոյ Մարիայ։ Եւ կնքահայր սորա եղեւ Դաւիան

Ռօզլիմին կինն, որոյ անունն է Թէրէզիա Միլենին»։ Մինչև 1761՝ 4 ամուռն։

Թղ. Զր. Վեամի Տեառն 1761 Հոկտեմբերի 7ին, Ես Յօաննէս Վարդապետս Արիմանեան Կեսարացի, մկրտեցի զղուստրն պարոն Ղազարին որդւոյ Խաչուկին եւ Նայստցի Մարիամին օրինաւոր ամուսնաց, եւ անունն եղաւ Մարգարիտ, որոյ կնքահայր եղեւ պարոն Գրիգորն Շոռթեցի»։ Մինչև 1765՝ 8 ամուռն։

Թղ. Զա. Վեամի Տեառն 1767 Օգոստոսի 30ին, Ես Հ. Կարապետ Մարտիրոսեան Վարդապետ Մխիթարեան մկրտեցի զղուստր պարոն Ստեփանին որդւոյ պարոն Հարապետին եւ Մարգարտին օրինաւոր ամուսնաց, որոյ անունն եղաւ Թէրէզիայ, որոյ կնքահայր եղեւ պարոն Բարթուղիմէոսն Փրիբեան, եւ կնքահայր ընկեր նորա Կոստանին»։ Մինչև 1773՝ 22 ամուռն։

Թղ. 10ր. Վեամի Տեառն 1776 Օգոստոսի 4ին, Ես Հ. Սիմոն Պերամէնց Վարդապետ Մխիթարեան մկրտեցի զղուստրն պարոն Ստեփանին Աւետիքեան, եւ Մարգարտին օրինաւոր ամուսնաց, որոյ անունն եղաւ Մարիամ Կատարինէ, որոյ կնքահայրն եղեւ պարոն Բարթուղիմէոսն Փրիբեան, եւ կնքահայրն նորա ընկերն Կոստանին»։ Մինչև 1808՝ 88 ամուռն։

Թղ. 16ա. Վեամի Տեառն 1809 ի Փետրուարի 28, Ես Հ. Մոսթֆոս Մադաքեան Կոստանդնուպօլսեցի Վարդապետ Մխիթարեան, մկրտեցի զորդին պարոն Անտոնին Մկրտչեան եւ Աննայի օրինաւոր ամուսնաց, որոյ անունն եղաւ Օհաննէս։ Որոյ կնքահայրն եղեւ աղաչոյ Պետրոս Արակոյն եւ Կողակից նորա ընդ նմա։ Նսեւ զորմեցի զնա յետ մկրտութեան եւ Լզի նորա զանուն Սիկիմատիոս»։ Մինչև 1817՝ 16 ամուռն։ Հոս Թղ. 16բի վրայ կը գտնեմք. Vidi die 22a Sept. Anno 1810 Michael Csáby Abbas Stregonii de Colocsa MEC, Custos et Can. visitator Archiepiscopalis, m. p.։

Թղ. 17ր. Վեամի Տեառն 1819, 23 Յունիսի, Ես Հ. Ներսէս Վրդ. Ալտրեան Կիմիւխանացի, միաբան Սրբոյ Ուխտին Դաւարու, որ ի Վէնէտիկ եւ Առաքելական Միապետար Հայոց Նախապետոց, մկրտեցի զորդին Գօնատի Հայնջլմօնի եւ Ռէզլի, օրինաւոր ամուսնաց, եւ յետ մկրտութեանն

դրոշմեցի: Ի մկրտութեանն եղև անուն Գրիգոր, եւ ի դրոշմին Ռաֆայէլ, կնքաւայրն եղև Պ. Գրիգորն Փրիքեան: Միմչեւ 1822՝ 2 ամռն:

Թղ. 17թ. Յետի Տեառն 1824 ի Սեպտ. 28, Եւ Հ. Վարդան Վարդապետ Յովնէփեան Վանեցի, միաբան Սրբոյ Ուստին Ղազարու, որ ի Վէնէտիկ եւ Առաքելական Միութեան Հայոց Նայտցի՝ մկրտեցի զորդին ինչաց Փալլէի ճահանային եւ Աննայի Մօքահայի՝ ապօրինաւոր ծնեալ: Անուն նորա ի մկրտութեանն եղև Եօհաննէս, կնքամայրն նորա եղև Ետիրեա Տունավիշ: Միմչեւ 1841՝ 19 ամռն: Հոս Թղ. 18թ. կը կարդա՞մք՝ Յետի 1831 ի 21 Օգոստոսի, Եւ Peter Philippus ի Կարդէ Սրբոյն Ֆրանչիսքոսի, ի բացակայութեան Հ. Վարդանայ Հայոց ժողովրդապետի մկրտեցի զորդին (առանց դրոշմի) պարոն Անտոնի Առամոյի: Եւ Թէքէժիի օրինաւոր ամուսնոց, որոյ անուն եղև Օհաննէս, կնքահայր եղև պարոն Ռաֆայէլ Ակամախեան:

Թղ. 20ա. Յետի Տեառն 1868, ի Յունուարի, Տէր Նիդա Օթրուկիշ, լատին ժողովրդապետ փեթրվարտայն զղեկի, լեւիայն Հրամանաւ իմով մկրտեաց յեկեղեցւոյ ուղաւորաց փեթրվարտայնի զօրինաւոր որդի Պր. Անտոնի Վանտեր-Վէրթ, ճեղարարի զղեկին եւ օրինաւոր ամուսնոյ նորա Մաթիլտայ Տէոտաթոյ, (ծնեալ ի 26. Յունուարի ի տան Թիւ 34.) որում եղև անուն Փրանկիսկոս Աւգոստինոս Անտոնիոս: Կնքահայր եղև պատանեակն Փրանկիսկոս Տէոտաթո, եղբայր մօր մկրտելոյն, յանուն Տօթթօս Փրանկիսկոսի Հէնսէր, կայսերական զինուորական բժշկի Չդ Պանալ սահմանապահ Ռէկիմէնթին, եւ օրիորդին Աննայի Վանտեր-Վէրթ, ճեռ Հօր տղայոյն: Հատին ժողովրդապետն վասն այնորիկ մկրտեաց, զի մանուկն չէր աղաւթ ի վտանգէ վասն մօրն զժուարածին լինելոյ, եւ զի Դանուբ գետ լի էր յաւուրց Հետէ սղօնիւք սառուցի, նմին իրի եւ երթեւեկն ի Նայսպէշ ի փեթրվարտայն անհնարին էր լինալ որպէս Հաստատէ ինքնադիր վկայական լատին ժողովրդապետին, Հ. Միմոն Վ. Ն. Անտոնեան m. p. Միթթարեան: Միմչեւ 1872՝ 2 ամռն:

Բ. Թղ. 112ա—122թ. Գիրք Պսակելոց, այսինքն յորում զրի, Թէ յորում աւուր պսակեցան:

Թղ. 112ա. Յետի Տեառն 1732 Օգոստոսի 24ին, Եւ Հ. Եղիայ Վարդապետ Միթթարեան ետու Հրաման Բարթողիմէոս Վարդապետին առնել պսակ մի: Միմչեւ 1736՝ 12 օրսակ:

Թղ. 112թ. Յետի Տեառն 1736 Փետրվարի 2ին, Եւ Յակոբ Վարդապետ Միթթարեան պսակեցի զՍտամպոյցի զԱրդար Յակոբն, որ ամուսնացաւ Հետ Պաշպալոյցի Աննային, որ էր պահցու պարոն Յովնէփե փրիքին: Միմչեւ 1736՝ 3 օրսակ:

Թղ. 112թ. Յետի Տեառն 1739 Յունվարի 11ին, Եւ Միքայէլ Վարդապետ Միթթարեան պսակեցի զՈւտուհուիցի Պետրոսն, զորդի Ղույումճի օղլի Ջաբարին ընդ Կատարինէին սյրւոյ երկտասարդուհւոյ զստր Մահմետի Մետրոյի, կնքահայրն էր Տիարպէջիբի Հաճի Մանուկն: Միմչեւ 1739՝ 5 օրսակ:

Թղ. 112թ. Յետի Տեառն 1740, յամսեանն Օգոստոսի, Եւ Յակոբ Վարդապետ Միթթարեան պսակեցի զԳաւրին ընդ Ըստամպոյցի Հաճի Մկրտչին: Միմչեւ 1741՝ 3 օրսակ:

Թղ. 113ա. Յետի Տեառն 1745 Օգոստոսի 29ին, Եւ Հ. Թէոդորոս Վարդապետ եւ Միսոնար Հայոց Բէղրվարտայինոյ նախ արարեալ զԺանուցմունս յերիս աւուրս տօնից, ի մէջ Հանդիսաւորութեան պատարագին, եւ ոչ զմի օրինաւոր արգելումն զտեալ, զՇոտթեցի պարոն Յօհանն, զորդին Յունանի, եւ զՇուշանն զղուատրն Յարութեան ի Զէմիսու, ի բարօխական եկեղեցւոյն Հարցաքննեցի եւ զնոցին իրերական Հաւանութիւնն առեալ, Հանդիսապէս ի ձեռն բանից զներկայ ամուսնութենէն, զուղաւորեցի, եւ յետոյ զնոսա ըստ սովորութեան սրբոյ մօր Եկեղեցւոյն ի Հռչակման պատարագին օրհնեցի: Ներկայք զլուով մեղ ծանօթք պսակահայրն պարոն Ալյանն որդին Ուլանէսի, եւ պսակամայրն Մարիամ կին նորա, պարոն Ժանադիդն եւ կին նորա եւ այլք բաղումք: Միմչեւ 1747՝ 2 օրսակ:

Թղ. 113ա. Յետի Տեառն 1749 Ապրիլի 13ին, Եւ Էրզրումցի Բ. Յակոբ Վարդապետ Միթթարեան, նախ արարեալ զերիս ծանուցմունս յաւուրս տօնից ի ժամ պատարագի, եւ չդտեալ զօրինաւոր արքեւիմոս ինչ, պսակեցի զԵրեսնեցի Բարթողիմէոս փրիքեան ընդ Կիւղէճէ Կատարինէին, որ էր

այրի: Ներկայք էին ի կողմանէ սոցա
Հայ-Հոռոմ Ստեփանն եւ այլ բարեկամք
իւրեանց: Միայն այս մէկ զտակը:

Քղ. 113ա. Յամի Տեառն 1751 Մայիսի
31ին, Ես Հ. Անդրէաս Վարդապետս Մխի-
թարեան Կոստանդնուպոլսեցի, նախ արա-
րեալ զերես ծանուցմունս յաւուրս տօնից ի
հանդիսութեան պատարագին, եւ ոչ զմի
օրինաւոր արգելումն զտեալ, պսակեցի Հաճի
Գրիգորին զուստրն Աննայն ընդ Եօհան
կէորկ Դունկլրին հետ, որ էր այրի եւ էր
աղգաւ Նէմէց, նաեւ ներկայք էին նոցա ի
կողմանէ աղկանն Նազըճի Ստեփան փոփն,
եւ ի կողմանէ մարայ, Եօհան Յիրց Պալ-
մոմճին վախշիս(?), եւ ազգականք նոցա: Մի-
նչեւ 1753՝ 2 զտակ:

Քղ. 113բ. Յամի Տեառն 1755 Յուն-
վարի 8ին, Ես Հ. Թահմէս Տրապիզոնցի
Վարդապետ Մխիթարեան, նախ արարեալ
զերես ծանուցմունս յաւուրս տօնից ի ժամ
պատարագի եւ ոչ զտեալ զօրինաւոր ար-
դելումն ինչ, պսակեցի զՀոռոմ Անդոն,
որդի Կիրքոյի Սեւադարօտցի ընդ Աննայի
սյուր, որ է զուստր Հաճի Գրիգորի, Ներ-
կայք էին ի կողմանէ առն եւ կնիք պարոն
Փլէճն Սէնէց, որ է մի յերկուստանս պա-
րոնաց քաղաքիս, եւ կին նորա Ռօզայ, եւ
այլ բարեկամք նոցա: Մի՛նչեւ 1758՝ 8 զտակ:

Քղ. 114ա. Յամի Տեառն 1758 Նոյե-
մբեր 22, Ես Հ. Թադէոս Գրիգորեան
Կոստանդնուպոլսեցի Վարդապետ Մխիթա-
րեան, արարեալ յառաջմէկ զերես ծանուց-
մունս յերես աւուրս կիրակէից, եւ չդտեալ
զարգելումն ինչ պսակեցի զԼազարն Աւետի-
քեան ընդ Մարիամու զստեր Ուսուջուխցի
Պետրոսի յառաջակայութեան բազմաց Հայոց
Վարստինու: Մի՛նչեւ 1761՝ 4 զտակ:

Քղ. 114ա. Յամի Տեառն 1764 Սեպ-
տեմբեր 22, Ես Թահմէս Արիմանեանց Մի-
սոնար Հայոց Նայոցի արարեալ զերես ծա-
նուցմունս յերես աւուրս տօնից ի յեկե-
ղեցւոյ Հայոց եւ ոչ զտեալ զարգելումն ինչ
պսակի, հրաման ետու Հաճի Ճիրճոսի
Հալպցւոյ պսակի ընդ Լէօնօրայ Փիթը-
րին խտրայիցւոյ յեկեղեցւոյ Նէմէից: Մի-
նչեւ 1766՝ 4 զտակ:

Քղ. 114բ. Յամի Տեառն 1767 Փետր-
վարի 15, Ես Հ. Կարապետ Վարդապետ
Մխիթարեան, Առաքելական Միսօնար ի
Նայոց բնակեալ Հայոց, պսակեցի զտէր

Թօհաննէս, զորդին պարոն Սարգսին ձննա-
գիղեան ընդ Աննայի տէ ձննաղի նէ փարօ-
նէսէ Փարտօտէսքի տէ Փարտօտէի, որոյ
հայրն է Յրանշիսկոս փարոն Փարտօտէսքի
տէ Փարտօտէի, եւ որոյ մայրն է Գաթարինա
փարոնէսէ Փարտօտէսքի տէ Փարտօտէի նէ
Սալարայ տէ Զիփիպայ, առաջակայութեամբ
պարոն Բարթոլոմէոսին Փիրիեան, որ էր
կնքահայր առն, եւ եղբայր Պետրոսն Յունա-
նեան եւ այլոց ոմանց: Մի՛նչեւ 1775՝
6 զտակ:

Քղ. 115ա. Յամի Տեառն 1777 Փետր-
վարի 10, Ես Սիմոն Վարդապետս Մխի-
թարեան, առաքելական Միսօնար ի Նայոց
բնակեալ Հայոց, նախ արարեալ զերես ծա-
նուցմունս, եւ չդտեալ զօրինաւոր ար-
դելումն ինչ, ետու հրաման Անդոն Զէպիւշին
պսակի ի Իլօքն ընդ Մարթայ Մութալ-
լիքին, երկրքին եւս էին այրիք: Ի կողմանէ
առն ներկայ էր Իլօքցի Վրանեօս եւ այլք: Մի-
նչեւ 1809՝ 34 զտակ:

Քղ. 118ա. Յամի Տեառն 1810 ի Փետր-
վար 26, Ես Հ. Մատթէոս Մաղաքեան Վար-
դապետ Մխիթարեան, արարեալ զերես ծա-
նուցմունս ի մեր եւ ի Նէմսէի եկեղեցին եւ
չդտեալ զարգելք ինչ, հրաման ետու Յրան-
շէսկոս Էլիսային Կրացցոյ, որդւոյ Տիար-
պէրիցի պարոն Յովհաննէս Էլիսա Բրտար-
հերճին, պսակի ի Նէմսէ եկեղեցին ընդ
Նայոցցի Թերեզիային Մարտիրոսեան: Ի
կողմանէ առն ներկայ էր պարոն Պօղոսն
Բիրքօն, եւ ի կողմանէ կնիքն պարոն Մար-
թօն Բալշէլիշն Մայուրցի: Մի՛նչեւ 1814՝
3 զտակ:

Քղ. 118ա. Յամի Տեառն 1821 ի
26 Փետրվարի, Ես Հ. Ներսէս Այտրեան
Կիւմրէշիսանցի, Վարդապետ Մխիթարեան
եւ Առաքելական Միսօնար Հայոց եւ Ժո-
ղովրդապետ Վարստինու, վասն երից ծա-
նուցմանց ընկալեալ զտօրինումն ի կէնկոյս
վիքարէ Դաւթ Քայվարեան, հրաման ետու
Վինցէլյանոսի Թուկութին Փօրէրի Նէմէց
Ժողովրդեան, առաքելով առ նա զտօրինման
դերն, զի պսակեցէ զԱննան Նօյադեան ընդ
Դօնիի կամ Անտօնի, որդւոյ պարոն Իկնացի
Զէրէդեան: Ի կողմանէ փեսին ներկայ էր
Ոհաննէս Վիտմանն եւ ի կողմանէ հարսին
Յրանշիսկոս Բաումանն: Մի՛նչեւ 1823՝
3 զտակ:

Քղ. 118բ. Յամի Տեառն 1827 ի

5 փետր. Եւ Հ. Վարդան Թափեան Վանքի Վարդապետ Մխիթարեան, ընկալեալ ղտնօրինումն վասն երկն ծանուցմանց, ետու հրաման Լէոնարտուի Նովազեան ժողովրդապետի տեղւոյս պսակել զդուստրն Անտոնի Իվանովիչ զՆովազեան կոյսն ընդ Գապրիէլի Թափհարտ առն այրւոյ: Ներկայ էին պարոն Փաւլի Գալաշանի եւ պարոն Անդրէաս Սփիւրոն իրրեւ վկայք: Միճեւ. 1841՝ 11 պտակ:

Թղ. 120բ. Յետի Տեառն 1850, յԱպրիլի, Եւ Հ. Աթանաս Աղարեան Արդրուացի ի Հինց դեղձէ, ի Միաբանութենէ Մխիթարեանց որ ի Վենետիկ, Առաքելական Միսիոնար Նայսացի Հայոց, ընկալեալ արտօնութիւն ի Գալուպէ, յաւուր երկու շաբաթու յետ նոր կիրակէի պսակեցի զԳարլ Աւետիքն յերկրորդ պսակ ամուսնութեան՝ ընդ Մարիամայ Հերթեյ կուսի 35 տարեկանի, ի կողմանէ առն ներկայ էր կարոյոս Իսեքուցն եւ Յովհաննէս Լալոյոն, իսկ ի կողմանէ հարսին էր Փեփի, ժոյր Իսիքուցին: Միայն այս մէկ պտակը:

Թղ. 120բ. Յետի Տեառն 1859, ի 21դ Նովեմբերի, Եւ Հ. Սիմոն Վարդապետ Անտոնեան Սուշաւացի, ի Միաբանութենէ Մխիթարեանց Վիեննացւոց, Առաքելական ժողովի Հայոց ի Նայսաց, Փեթրվարտայն, Պէլլրատ, Սերուիւ, եւն., եւ ժողովրդապետ ի Նայսաց, յետ երկն ծանուցմանց ի լատին ուղղափառ եկեղեցւոյ Քաղաքիս, հրաման ետու գրով Աբաջ-ժողովրդապետի Նայսացի, Սիկիսմունդոս Գլաշանիի, պսակել ընդ Անդոն Հէլվիէի (Շուայցէրի), այրւոյ Անդոնիայ Ռոտէր, Նայսացւոյ, զօրիորդն ֆէլթրոնիլա Իւանովիչ, զդուստր Հանգուցեալ Կարոյոսի եւ Աննայի Միլովիչ, փեսայն 43 ամաց եւ հարսն 24 (Ճն. 1836 Մայիս 6): Վկայ ի կողմանէ փեսային, յանուն աղատատեառն պարոն Կուստաւ Պրանտաւ Հիլլէփրանտի էր պարոն Ատոլֆ Քոմէէփիլի, փաստաբան, իսկ ի կողմանէ հարսին Սիկիսմունտ Աիթէր, զհինուրական պալատնատէր ի Հանգստեան: Միճեւ. 1867՝ 2 պտակ:

Թղ. 121ա. Յետի Տեառն 1905 յ2 Հոկտեմբերի, Եւ Դաւիթ Վարդապետ Տուհա Կեռլացի, Հայ Հոռով. կաթողիկեայ ժողովրդապետ Նայսացի (Ուլվիտէք) եւ Առաքելական Միսիոնար, անդամ Վիեննական

Մխիթարեան Միաբանութեան, յետ երկն ծանուցմանց ի 17, 24 Սեպտ. եւ 1 Հոկտ. ի Հայ Հոռով. կաթող. ժողովրդապետական եկեղեցւոյ Նայսաց քաղաքի, պսակեցի ի Նիժն ժողովրդապետական եկեղեցւոյ զՀոռով. կաթ. լատինաձէ երիտասարդը Լուտովիկոս Շուստէր (Schuster Lajos) կայսերական եւ Թագաւորական օպերայոյնանդ ի 16. բաժնի որսորդաց եւ վարժապետ ի զինուորական դպրոցի Քամէնցի (cs. és kir. főhadnagy a 16. 12. vadász zászló aljnál és a Kamenicz Gyalogsági Kadetiskolai tanító), ծնեալ յՄյեցիհա (Leschkirch) Szebenmegye յԱտտեայ, յամի 1875 ի 5 Ապրիլի եւ ընակեալ ի Քամէնցի ի զինուորական դպրոցի՝ զօրդի օրինաւոր ամուսնոց Փրեդերիկոս Շուստէր (աւգոստական-աւետարանական) բողոքական առաջագործի եւ (աւգոստական-աւետարանական) բողոքական եղիսարէթ Շդուիլիքի՝ ընդ Հայածէս Հոռով. կաթ. օրիորդին Մարեմայ Իսէքուց, դստեր օրինաւոր ամուսնոց վախճանեալ Յուրիոս Իսէքուցի († Issekutz Gyula) կայսերական եւ Թագաւորական Հազարապետի եւ Մարդարինեայ Ճայթ (Faith Magdolna), ծնեալ ի 1888 ի 28 Ապրիլի (17 ամաց) ի Քարլշտատ (Királyváros) եւ ընակեալ ի Նայսաց ի Szűcsutca: Վկայք էին ի կողմանէ փեսային Պրոնո Ռաքովսքի, կայսր. եւ Թագաւորական հարիւրապետ, իսկ ի կողմանէ հարսին Ստեփան Ճայթ, ի կողմանէ կայսր. եւ Թագ. զինուորական ժողովրդապետութենէ (K. u. K. Militär-Seelsorge der Infanterie Cadettenschule in Kamenitz) Քամէնցի ի 25 Սեպտ. 1905 տարւոյս, ընդ Թուով E. No. 53, տուեալ եւ առաքեալ էր առ Հայ. Հոռով. կաթող. ժողովրդապետութիւն Նայսացի Verkünd եւ Entlaßschein Լուտովիկոս Շուստէրի, վասն պսակման ի Հայ. Հոռով. կաթող. եկեղեցւոյ Նայսացի: Պսակեալքս յառաջ քան զեկեղեցական պսակումն՝ արարեալ էին նաեւ զքաղաքական ամուսնութիւն պահանջեալ ի XXXI Gesetzartikelէ տէրութեանն Հունգարիոյ 1894 տարւոյս: Միճեւ. 1907՝ 2 պտակ:

Թղ. 122ա. Յետի Տեառն 1919 ի 25 Հոկտեմբերի, Շաբաթ, Եւ Հ. Գաբրիէլ Մ. Վ. Մէնչիլիշեան, Կ. Պոլսեցի, Հայ կաթողիկէ ժողովրդապետ Նայսացի, անդամ (ԸնդՀ. Գարուդար) Վիեննական Մխիթա-

րեան Ուստին, պսակեցի յեկեղեցւոյ մերում
 11. Գրիգորի Լուսաւորչի, աստ ի նայսաց,
 Հրամանաւ եւ զրաւոր թոյլտուութեամբ
 լատին ժողովրդապետի (Թադակիր Արայ,
 Փրանկ. Տաթ Fâth Ferencz) զտէր Դանիէլ
 Tsepes այրին, ընդ իրէնէ Ծիլկուկա (Filkuka)
 զստեր Յով. Ծիլկուկա եւ Մարեմայ
 Vicetovisz: Բաղմութիւն յոյժ Հաւատացելոց
 լցեալ էր ղեկեղեցին, զի յամաց հետէ չէր
 տեսեալ ժողովրդեանն՝ ամուսնութիւն ըստ
 Հայ Եկեղ. ի ժամ 4½ կատարեցի զամենայն
 ըստ Մաշտոցի մերում, այլ Համառոտեալ
 յոյժ: ՉՀալաւորենէք եւ զորհուրթիւն մա-
 տանեաց միացուցի ի մի: ՉՄտեալ զձեռն
 եւայր՝ եւ զայլ ամենայն խրատս, որ յա-
 մուսնաւորսն Հայիցին, ասացի ի զերմանե-
 րէն լեղու, զԸնթերցուածն եւ զԱւետարանն
 նոյնպէս ի զերմանեքն լեղու: Յաւարտ
 արարողութեան խօսեցայ քարոզ (խաչիւ եւ
 դաւաղանաւ) ի զերմ. լեղու: Եւ ի շարակա-
 նացն երգեցի ղերկուս եւեթ: Ոչ են Հայ
 ամուսնացեալքն, այլ կամեցան պակիլ առ
 մեզ եւ ինքնին առին Հրաման եւ Թոյլտուութիւն
 ի լատին ժողովրդապետէ: Եղից աստէն
 զպատճէն Թոյլտուութեանն՝ որ կը յաջըրդէ
 զերմ. լեղուով: Միմչել 1931՝ 3 պապի:

Գ. Թղ. 178ա.—195ա. Գիրք Մեռելոց,
 այսինքն յորում աւուր մեռեալքն թաղե-
 ցան:

Թղ. 178ա. Յետմի Տեառն 1732 Դեկ-
 տեմբերի 7, Եւ Հ. Եղիայ Վարդապետս
 Մխիթարեան թաղեցի զՓէրուշին զխորդ.
 Հայրն: Տէր Յիսուս զՀանդիստ յաւիտենա-
 կան պարգեւեցէ: Միմչել 1735՝ 30 ամուռ:

Թղ. 178բ. Յետմի 1736 Յունւարի 1.
 յորում Հովուէի եւ Հ. Յակոբ Վարդապետս
 Մխիթարեան, Առաքելական Միսոնարս զՀայ
 ժողովուրդն Պէրլապուտ, ննջեաց ի Տէր
 Դանիթն, որ էր եղբայր Ֆնուդ Յովանէսին,
 որոյ իբրայ մատակարարեալ էի զամենայն
 Հարկաւոր խորհուրդս Եկեղեցւոյ, թաղեցաք
 ի ղերեղմանատան Լուսաւորչի եկեղեցւոյն:
 Միմչել 1736՝ 2 ամուռ:

Թղ. 179ա. Յետմի Տեառն 1737 Հոկ-
 տեմբերի 8, մեր վերապատուելի Հ. Յակոբ
 Վարդապետն Բուդապեան վախճանեցաւ ի մէջ
 եկեղեցւոյն Հայոց, որ ի Պէրլապուտ քաղաքս,
 եւ Հ. Միքայէլ Վարդապետս գրեցի զայս:
 Միմչել 1739՝ 57 ամուռ:

Թղ. 180բ. Յետմի Տեառն 1739 Օգոս-

տոսի 10, Եւ Էրզրումցի Հ. Յակոբ Վարդա-
 պետս Մխիթարեան ի Պէրլապուտ թաղեցի
 Ստամպուլցի Դաիօնճի Յովանէսն: Միմչել
 1739՝ 3 ամուռ: Թաւաղուրիմը կը շարու-
 մանուի 58—60:

Թղ. 180բ. Յետմի Տեառն 1744 Սեպ-
 տեմբերի 20, Եւ Հ. Թէոդորոս Մատիաշցի
 կրօնաւոր, եւ վարդապետ ի Կարդէ Սրբոյն
 Անդօնի Արքայի, իսկ եւ Միսոնար Հայոցն
 Բէրլապուտինոյ, յետ զալստեան իմոյ թա-
 ղեցի զպարոն Ուանէսն Շոռոթեցի, զհայրն
 Ասլանին ի բարօթական եկեղեցւոյ րալին,
 յառաջադրոյն տալով նմա զՎերջին Օծման
 խորհուրդն եւ զարձակումն: Միմչել 1746՝
 7 ամուռ:

Թղ. 181ա. Յետմի Տեառն 1747 Յու-
 լիսի 31, Եւ Էրզրումցի Հ. Յակոբ Վարդա-
 պետս թաղեցի զորդին Ասլանին, որոյ անունն
 էր Յօհաննէս, յեկեղեցին մեր առաջի Աս-
 տուածածնայ սեղանոյն, ի ներքոյ պատուան-
 դանին: Միմչել 1750՝ 6 ամուռ:

Թղ. 181ա. Յետմի Տեառն 1751 Սեպ-
 տեմբերի 4, Եւ Հ. Անդրէաս Վարդապետս
 Կոստանդնուպուսեցի, ի Կարդէ Սրբոյ Հօրն
 մերոյ Անտօնի Արքային, թաղեցի զյուսա-
 չօղի պարոն Ճանպիղն յեկեղեցւոյ մերում,
 ի ներքոյ քահնէն, յառաջադրոյն տալով նմա
 զՎերջին Օծման խորհուրդն եւ զարձա-
 կումն: Աստուած լուսաւորեցէ զհոյրին:
 Միմչել 1752՝ 5 ամուռ:

Թղ. 181բ. Յետմի Տեառն 1752 Նոյեմ-
 բերի 1, Եւ Տրապիզոնցի Հ. Յօհաննէս Վար-
 ղապետս Մխիթարեան, թաղեցի ի ձախմէ
 կողմանէ արտաքոյ աւաղ դրան եկեղեցւոյս
 մերոյ զԿէնճէլի Յովսէփին: Միմչել 1758՝
 15 ամուռ:

Թղ. 182ա. Յետմի Տեառն 1758
 Մայիսի 25, Եւ Կոստանդնուպուսեցի Հ. Թա-
 դէոս Վարդապետս Մխիթարեան թաղեցի ի
 ղերեղմանատան եկեղեցւոյ մերոյ զՎերլա-
 դէթ, զղուստրն Աննային, որ էր իրեւ Հնիկ
 ամաց: Միմչել 1760՝ 6 ամուռ:

Թղ. 182բ. Յետմի Տեառն 1762 Նոյեմ-
 բերի 10, Եւ Յօհաննէս Վարդապետ Կեսա-
 րացի թաղեցի ի ղերեղմանի եկեղեցւոյս
 մերոյ զԿատարինէն, զկողակիցն պարոն Հա-
 րապետին Շուռութեցւոյ: Միմչել 1765՝
 11 ամուռ:

Թղ. 182բ. Յետմի Տեառն 1766 Դեկ-
 տեմբերի 6 զինի հաւոյն, յերեք ժամ եւ

կիսոյ, լարի մահուամբ վարդանեցաւ պարոն Գրեգորն, որդի Յակոբայ, եւ եւ Հ. Կարապետ վարդապետս Կոստանդնուպոլսեցի, թաղեց ի ժէջ եկեղեցւոյն մերոյ: Միմչել 1776՝ 23 ամնում:

Քդ. 183ր. Յամի Տեան 1777 Մայիսի 11, եւ Հ. Սիմոն վարդապետս Մխիթարեան, թաղեց ի դերեզմանատան մերում գերեւանցի Ռնովրիտսն, որ էր որդի Տրդատայ: Միմչել 1808՝ 83 ամնում:

Քդ. 187ր. Յամի Տեան 1809 ի Մարտի 1, եւ Հ. Մատթէոս Մաղաքեան, վարդապետս Մխիթարեան, ետու թաղել Թուկուզ անուանեալ աւաղերեցի եկեղեցւոյն զՎ. Հ. Սիմոն վարդապետն Մխիթարեան Պերամանեց Նայսոցի գաւաղերէց եկեղեցւոյն Հայոց որ ի Նայսոց, որում պաշտեց յառաջագոյն դամենայն Խորհուրդս մեռանողաց, եւ էր ամաց 67ից, կացեալ ի պաշտաման աւաղերեցութեան 33 ամս անընդհատ, սկսեալ ի 1776էն մինչեւ ի 1800, եւ թաղեց զեա ի դերեզմանատան մերում, ընդ կոփածոյ բիրամիտէսին: Տէր լուսաւորեցե՞ղ զՀոգի նորա: Միմչել 1818՝ 27 ամնում:

Քդ. 189ա. Յամի Տեան 1819, 21 Ապրիլ, եւ Հ. Ներսէս Այսրեանս Կիւմիլեանեցի, վարդապետ Մխիթարեան եւ Առաքելական Միսսիօնար Հայոց Նայսոցոց եւ եւ, չստատեալ ի Միաբանութենէ Ուխտից Ս. Ղազարու, որ ի Վէնէտիկ, ետու թողութիւն Նայսոցի Նէմէց ժողովրդապետին Թուկուքին Հանդիսիւ եւ պաշտամամբ սուրբ պատարագաց թաղել ի ներքոյ պիրեոսիտին, յաջէ կողմանէ ի վերուստ յառաջին ղակին գիտատարինէ խաթունն Սայտլին, զդուստր պարոն Սարգսի Զէնաղիդին, որ էր իբր 70 ամաց: Հանդիցէ ի Տէր: Միմչել 1823՝ 6 ամնում:

Քդ. 189բ. Յամի Տեան 1824 ի 11 Յունւարի, եւ Հ. վարդապետ վանեցի, միարան Սրբոյ Ուխտին Ղազարու, որ ի Վէնէտիկ եւ Առաքելական Միսսիօնար Հայոց Նայսոց քաղաքի, ետու թաղել Նովադ աւաղերիցու Նէմէց եկեղեցւոյն զՎ. Հ. Ներսէս վարդապետն Այսրեանս ի Մխիթարեան Միաբանութենէ, ի դերեզմանատան Հայոց եկեղեցւոյն, ի ներքոյ կոփածոյ Փլրամիտէսին: էր նա 53 ամաց, եւ եկաց ի ժողովրդապետութեան իւրում ի վերայ

Հայոց ամա Հինդ: Տէր լուսաւորեցէ զՀոգի նորա: Միմչել 1848՝ 21 ամնում:

Քդ. 191ր. Յամի Տեան 1857, ի 24 Դեկտեմբերի, եւ Հ. Սիմոն վարդապետ Անտոնեան Սուլաւացի, ի Միաբանութենէ Մխիթարեանց Վիէննացւոց, Առաքելական Մխիթար եւ ժողովրդապետ Հայոց ի Նայսաց, ի Փեթրվարտայն, ի Պելկրատ եւ ի Սերուիա, եւն. եւն. թաղեց ի Նայսաց զԱնտոն աղա Ատամովիչ, կալուածատէր ի քաղաքի, զայրն Թերեսիայ Լուսինիչ վիթմանելոյ յառաջագոյն, որ յետ սակաւօրեայ Հիւանդութեան ժանտատնիդի (Typhus), յետ ընդունելոյ դամենայն Խորհուրդս մեռանողաց՝ վախճանեցաւ ի պանդուխտ Ֆուրթաքէր-Կասէ No. 830, ի 22դ Դեկտ. չորիջ 75՝ ժամաւ երեկոյն, ամաց իբրեւ 72 (մկրտ. 1786 Ապրիլ 13): Թաղեցաւ ի դերեզմանատան ուղղափառաց, որ կայ արտաքոյ Ֆուրթաքէր-Թոռ զբան քաղաքիս: Հանդիցէ ի խաղաղութեան: Միմչել 1883՝ 12 ամնում:

Քդ. 192բ. Յամի Տեան 1886 ի 20 Աւգոստոսի, եւ Հ. Դաւիթ վարդապետ Տուհայեան Կեռլացի, կրօնաւոր Մխիթարեան Վիեննական, ժողովրդապետ Հայոց Հռովմէական ուղղափառաց Նայսացի, Բէդրովարտինու եւ Պելկրատի, եւ Առաքելական Միսսիօնար, թաղեց ի դերեզմանի Հասարակեց Բէդրովարտինու զԴամնայ Թիւրեղիա Տէտաղո (Ատոմաձատուրեան) Հայ Հռովմ. ուղղ. (ծն. ի Չեմլին եւ բնակեալ ի Բէդրովարտայն), կին Յովհաննու Լաւորորէս մակիտղարդ քանցելիսի, որ Հարեալ ի կաթուածոյ ուղղոյ (Gehirnschlag) եւ ընկալեալ յանդայ վիճակի զՎերջին Օծումն եւ զընդհանուր արժակուումն, Հանդեաւ ի Տէր յ19. Աւգոստոսի 1886 ամի: Տէր Հանդուսցէ զսա ի խաղաղութեան: Միմչել 1898՝ 8 ամնում:

Քդ. 195ա. Յամի Տեան 1913, ի 20 Նոյեմբերի, եւ Հ. Գարրիէլ ՄՎ. Մէնզլիեան, Գործակալ Նայսացի, Ընդհ. Գարտուար Վիեննական Մխիթարեանց, Թաղեց ի օգնականութեամբ Վ. Հ. Միքայէլ Վ. ի Թուրչայեան, Մխիթարեան Վիեննայ, եւ Հանդիսակատարութեամբ լատին ժողովրդապետի եւ բաղմութեան յոյժ քահանայից եւ ժողովրդոց, զԴեր. Հ. Դաւիթ Մ. Վ. Տուհա, Վիեննական Մխիթարեան, ծնեալ ի Կերլա յամի 1848, ամաց 65ից, Հիւանդու-

թիւն սորա էր պնդեալուքին (Arterienverkalkung), հոսմամբ արեանն ի բերանոյն Յիցա եւ Հիցա՝ հեղձամղձուկ մահուամբ զրաւեցաւ ի կենաց յ18. Նոյեմբերի 1913: Եթեղ յուղարկաւորութեամբ առաջնորդեցաւ ի գերեզման՝ առնթրի դամբանի Հ. Սիմոն Անտոնեանի, եւ թաղեցաւ կարգ յուղարկաւորութեան կատարեցաւ լատինե-րէն, ի գերեզմանի՝ կարգն կատարեցաւ եւ

հայերէն: Ժողովրդապետն Դկտ. Ամոն խոսեցաւ դամբանական: Գերեզման երկուց հարցն գտանի յաջակողմն միջին զլիսաւոր պողոտային, մօտ ի մատուռն: Բժիշկն էր Դկտ. Sälvi: Տէր հանգուստէ զհոգի ծառայի իւրոյ, որ եկաց ժողովրդապետ՝ անհօտ, ի քաղաքիս դամա 26: Որ ընթեռնոյք «Տէր Ողորմեա» ասասջիք. Ամէն»: Ասով կը վերջնայ:

1339

(Հիմ քիւ 448)

Ս. ԵԻՍԵԲԻ ՅԵՐՈՆԻՄԵԱՅ ՎԱՍՆ ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՐԱՆՑ ԿԱՄ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՅ

ՎԻԵՆՆԱ

1854

ԹՈՒՂԹՔ՝ 56, իջեկալուած 1—41 միայն: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 37.5 × 23.5: ՊՐԱԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 × 11.5, լայն քիւնակ մը ազատ բազուած է: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ միջակ ծառայութեամբ կէս աղօրկ քաղք: ԿԱՐՄ՝ քաղքայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, կողք վնասուած: ԳԻՐ՝ մեծ ամբամ 0տրգիր: ԹԱՆՎՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուրի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 7—8, 54բ—55բ, 57բ—58բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1854: ԳՐԻՑ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆԻՑ՝ ԲՈՎՈՅՆԱՆՈՒ Հ. Պօղոս: ՏՆՂԻ՝ ՎԻՅՈՍ: ԲԵՇԱՏԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չափ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Սրբոյն Եւսեբի Երոնիմեայ Վասն Երեւելի Արանց, կամ Եկեղեցական Մատենադարս զիրք: Թարգմանեաց Հ. Պօղոս Վ. Յովնանեան Մխ. 1854»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Յառաջաբան Թարգմանչին: Թէպէտ եւ ամենայն մատենագրութիւնք երանելի Վարդապետի Յերոնիմեայ համբաւեալ են վասն իմաստութեան եւ բազում ազգի ազգի հմտութեանն, սակայն առաւել

քան դամենեայն հռչակեալ եւ անուանի է նորին Երանելոյ Գիրք վասն Երեւելի Արանց...»:

ԹՂ. 9ա. «Ս. Եւսեբ. Յերոնիմեայ Վարդապետի վասն Երեւելի Արանց Գիրք տո յեկատեր Պոետոր Ականաց Գլուխ: Յստաւարան. Յորդորես զիս, Դեքստեր, զի զհետ երթեալ Տրանկուիդիայ ղեկեղեցական մատենադիրս ի համար արկեալ կարգեցից...»:

ԹՂ. 10ա. «Գլուխ Ա. Սիմոն Պետրոս...»: Կը իստցութ միմչիւ «ՃԼԵ. Հերոնիմոս»:

ԹՂ. 11բ. «Գլուխ Ա՝ Սիմոն Պետրոս, որդի Յովնանու ի Գալիլեայ ի Բեթսայիդայ ղեղջէ...»: Կը վերջնայ ԹՂ. 53ա՝ «Գլուխ ՃԼԵ. Յերոնիմոս, որդի Եւսեբեայ, ծնեալ ի Ստրիգոն աւանի... երկուս զիրս ընդդէմ Յովնանու եւ Պատասխանատուութիւն եւ զիր դամբանական առ Պամաքիոս»:

ԹՂ. 56ա. «Տեղեկութիւնք, Սիւրիմ հայոց, որ սակայն ԹՂ. 57աիմ վրայ կ'ընդհատի»:

1340

(Հիմ Բիւ 444)

ՇԱԹՈՊՐԻԱՆ — ՈԳԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵՌԻԹԵԱՆ (Génie du Christianisme)

Կ. ՊՈԼԻՒՍ

1864

ԹՈՒՂԹՔ՝ 300, իջակաւած՝ 1—734: ՄԵՍՈՒՆ-ԹԻՆՆ՝ 33-5 X 22: ՊՐԱԿՔ՝ 194, պէս-պէս բերքա-
 քանակով: ԳՐԱԹԻՆՆ՝ միասին 32 X 14, լայն
 լուսամբով սրբազորութեանը եւ յաւանանքու-
 քանակով: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԽԹ՝ սպիտակ բարակ թուղք:
 ԿԱՋՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, ամէն բերք
 առաջին, վարի մասերը ուղիղէն կերտած, թուղքը
 շատ օղակաւած ու չորացած: ԳԻՐ՝ շնորհքով: ԹԱՆԿ՝
 մօտ սրճագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝
 թղ. 1ք, 2ա մեծ մասը, 2ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1864: ԳՐԻՅ
 եւ ԹԱՐԳՄԱՆԻՅ՝ Նաքիմանեմ և. Բարսեղ վրդ.:
 ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՅԱՎԱԳՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Շաթոպրիան, Ոգի Գրիս-
 տոնէութեան, Թարգմանեց Հ. Բարսեղ
 վրդ. Նուրիճանեան, Կոստանդնուպոլիս
 1864: Աշխարհաբար: Թարգմանութիւնը
 եղած է փրամսերէն քննարկէն, բազմաթիւ
 տեղեր չափակամ, ոտամաւորով, համեմա-
 տաբար շատ մեղմ լեզուով եւ ճշգրտով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ

Թղ. 3ա. Մատեն Ա., Հաւատոյ մա-
 սունք եւ վարդապետութիւն, Գիրք Ա., Խոր-
 հուրդք: Գլուխք Ա—ԺԱ:

Թղ. 32ա. Գիրք Բ., Առաքինութիւնք
 ու բարոյական օրէնք: Գլուխք Ա—Գ:

Թղ. 40ք. Գիրք Գ., Ս. Գրոց ճշմար-
 տութիւնը, մարդու անկումը: Գլուխք
 Ա—Գ:

Թղ. 47ք. Գիրք Դ., Ս. Գրոց ճշմար-
 տութեանցը շարունակութիւնը: Մովսէսի
 դրութեան դէմ առարկութիւնք: Գլուխք
 Ա—Ե:

Թղ. 58ք. Գիրք Ե., Աստուծոյ գոյու-
 թիւնը բնութեան սքանչելիքներով ցու-
 ցուած: Գլուխք Ա—ԺԳ:

Թղ. 85ք. Գիրք Զ., Անմահութիւն
 հոգւոյ, բարոյականութեամբ եւ զգածուն-
 քով ցուցուած: Գլուխք Ա—Ը:

Բ. Թղ. 101ա. Մատեն Բ., Բանաս-
 տեղական արուեստ ջրիստոնէութեան,
 Գիրք Ա., Ընդհանուր տեսութիւն ջրիս-
 տոնական դիւցազններութեանց: Գլուխք
 Ա—Ե:

Թղ. 113ք. Գիրք Բ., Բանաստեղծու-
 թիւն՝ մարդկանց հետ ունեցած յարաբերու-
 թեանցը մէջ: Նկարագրերնք: Գլուխք
 Ա—ԺԲ:

Թղ. 134ա. Գիրք Գ., Շարունակու-
 թիւն բանաստեղծութեան՝ մարդկանց հետ
 ունեցած յարաբերութեանցը մէջ, Կիրք
 (Passions): Գլուխք Ա—Ժ:

Թղ. 151ա. Գիրք Դ., Սքանչելոյն
 վրայ, կամ բանաստեղծութեան վրայ՝ իր
 դերնական էականերուն հետ ունեցած յարա-
 բերութեանց նկատմամբ: Գլուխք Ա—ԺԶ:

Թղ. 176ք. Գիրք Ե. Աստուածաշունչը
 եւ Հոմերոս: Գլուխք Ա—Գ:

Գ. Թղ. 190ք. Մատեն Գ., Գեղարուեստը
 եւ մատենագրութիւն, Գիրք Ա., Գեղա-
 րուեստը: Գլուխք Ա—Ը:

Թղ. 199ք. Գիրք Բ., Փիւստփայու-
 թիւն: Գլուխք Ա—Զ:

Թղ. 216ք. Գիրք Գ., Պատմութիւն:
 Գլուխք Ա—Ը:

Թղ. 226ք. Գիրք Դ., Ճարտասանու-
 թիւն: Գլուխք Ա—Ե:

Թղ. 239ա. Գիրք Ե., Գրիստոնէական
 կրօնին ներդաշնակութիւնը բնութեան տե-
 սարաններուն ու մարդկային սրտին կիրքե-
 րուն հետ: Գլուխք Ա—Զ:

Դ. Թղ. 251ք. Ջորջորդ մասն: Պաշտա-
 մունք, Գիրք Ա., Եկեղեցիք, զարդք, երգ,
 աղօթք, հանդիսութիւնք եւ այլն: Գլուխք
 Ա—ԺԲ:

Թղ. 270ա. Գիրք Բ., Գեղեցիկանք:
 Գլուխք Ա—Ժ:

Թղ. 277ք. Գիրք Գ., Ընդհանուր տե-
 սութիւն կղերին վրայ: Գլուխք Ա—Զ:

Թղ. 295ա. Գիրք Դ., Առաքելու-
 թիւնք: Գլուխք Ա—Ժ:

Թղ. 320ա. Գիրք Ե., Ջինուորական
 Կարգեր կամ Ապստոլութիւն: Գլուխք Ա—Գ:

Թղ. 331ա. Գիրք Զ., Կղերին ձեռք
 ընկերութեան մատուցուած ծառայութիւնն
 ու ջրիստոնէական կրօնը ընդհանրապէս:
 Գլուխք Ա—ԺԳ:

1341

(Հիմ ԲԻ 64)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿՐՕՆԻՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1850էն առայժմ

ԻՌՈՒՂԻՔՔ՝ 16: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 38.3 X 23: ՊՐԱԿՔ՝ 8 երկուական քերքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 31 X 15 լայն լուսամցով: ՏՈՂՔ՝ 40: ՆԻՒԹ՝ յօրաւոր սպիտակ քաղք: ԿԱԶՄ՝ յունի, արակնիք իրարու կարուած են քարակ դիմաճով: ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօսքեր: ԲԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեռ: Նունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 16: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1750էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամենաձօր. Միւրարեան մը: Տեղի՝ հաւանաբար վիճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒՆԻՆՆԵՐ՝ չկան:

Մասունս է՝ «Պատմութիւն Կրօնից»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Կրօնք եւ եկեղեցի»:

ԹՂ. 5ա. «Ա. Հռոմէական ուղղափառ եկեղեցի»:

ԹՂ. 11բ. «Բ. Բողոքական եկեղեցի»:

ԹՂ. 14բ. «Գ. Յունական ոչ միացեալ եկեղեցի»:

ԹՂ. 15բ. «Դ. Մահմետական Պաշտօն»:

ԹՂ. 15բ. «Ե. Մովսիսական Պաշտօն»:

1342

(Հիմ ԲԻ 90)

ՓԵՐԴԻՆԱՆԴՈՍ ՎԱԼԹԷՐ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱՆԱՆՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1846

ԻՌՈՒՂԻՔՔ՝ 100, իրակալուած՝ 1—284: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 38 X 24: ՊՐԱԿՔ՝ յատուկ իմաստով չկայ, իրաւանջիւր երկու քերքը կազմուած է քերքեւ պրակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 33 X 11: ՏՈՂՔ՝ 40—42: ՆԻՒԹ՝ սպիտակ միջակ քաղք: ԿԱԶՄ՝ քարեայ, հաստկնի զօնաւոր քերք մը: ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ քաւական յաւ, ամկիւնները քիչ մը վնասուած: ԳԻՐ՝ ձօսքերի մօտ շեղագիր: ԲԱՆԱՔ՝ մօտ արձագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեռ: չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1բ—Որ. 67ա, 70բ վարի կէտք. 71ա վերի կէտք, 73ա վարի մօտք. 73բ, 151ա էջին մեծ մօտք, 151բ—160բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840: ԳՐԻՉ՝ Ալանկրտօ Գաբրիէան 2. Բովսեփայ: Տեղի՝ վիճմա: ՌԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մասունս է՝ «Դասագիրք եկեղեցական իրաւանց ամենայն քրիստոնէական դաւանութեանց, ի փեղդինանդոսէ Վայթէր: Թարգմանեալ յաշակէրտաց Հ. Յովսեփայ Վ. Դաթրօնէանց եւ ուղղեալ ի նմանէ ի Վիեննա, ի Վան Պաշտպան Ս. Աստուածածին, 1846»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 10ա. «Մուտ»:

ԹՂ. 13բ. «Առաջին Դպրութիւն: Ընդհանրական ուղղութեամբ, Գլուխք՝ Ա—Ե»:

ԹՂ. 43ա. «Դպրութիւն Ի: Վասն ուղղութեան եկեղեցական իրաւանց»:

ԹՂ. 86ա. «Դպրութիւն Դ: Վասն պայմանի առաջնորդութեան եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 115բ. «Դպրութիւն Դ: Վասն յատակաբարութեան եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 138ա. «Դպրութիւն Ե: Վասն եկեղ. Պաշտօնէից»:

1343

(Հիմ քիւ 91)

ՓԵՐԴԻՆԱՆԴՈՍ ՎԱԼԹԵՐ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԲ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱԽԱՆՑ

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 130: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 37-2 X 24-5: ՊՐԱԿ՝ յատուկ իմաստով չկամ, կազմելու համար իրարու կցուած են կրկնաբերքերը արուեստական պրակտիկ շինելու համար: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Վիտսիւմ 33 X 11, լայն լուսամբով ուր ամացած են սրբազորութիւններ ու յանելումներ: ՏՈՂԹ՝ 40—42: ՆԻԹ՝ սպիտակ միջակ բուզք: ԿԱՋՄ՝ ճորագոյն, կիսալաք ստուարաբուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօրագրի շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մուշ սրճագոյն: ԶԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չկամ, բացի քանի մը ԳԵՄԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ մատիտով ընդհանրապէս ծաղիկներ, ԻՊ. 70ա քոչմագիր մը, 80ա, 95ա, 97ա, 112ա Նապոլեոն Գ., 114ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 5ա մեծ մասը, 59բ, 63ա, 65բ, 80բ, 100բ վարի կէտը, 116ա, 125բ—126ա, 128 վարի կէտը, 131բ վարի կէտը, 137բ վարի կէտը, 138, 139: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846: ԳՐԻՑ՝ Աշակերտ Գաբրիէան Հ. Յովսէփայ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԹԵՄԱՍՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենա Հ՝ «Դասադիրք Եկեղեցական Իրաւանց ամենայն բրիտանական դասանութեանց ի Փերդինանդոսէ Վալթէր, Թարգմանեալ յաշակերտաց Հ. Յովսէփայ Գաբրիէանց եւ ի նմանէ ուղղեալ, ի Վիեննա 1846»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա—112ա. նոյն է քիւ 1342 ձեռագրին հետ, բայց ունի ւանդի՝

ԹՂ. 112ա. «Գլուխ Դ. Վասն կացուցանելոյ պաշտօնեայս յեկեղեցական պաշտամունսն»:

ԹՂ. 127բ. «Գլուխ Ե., Վասն կորուսանելոյ ղեկեղեցական պաշտամունսն»:

ԹՂ. 129ա. «Դպրութիւն Վեցերորդ, Վասն ընչից Եկեղեցւոյ», Գլուխ Դ՝ Ա—Գ:

1344

(Հիմ քիւ 75)

ՓԵՐԴԻՆԱՆԴՈՍ ՎԱԼԹԵՐ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԲ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱԽԱՆՑ

Գ. դպրութիւն

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 29, իրականութե է 153—210: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 37 X 24: ՊՐԱԿ՝ 15, իւրաքանչիւրը երկուական քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, բացիցիք գրած է միայն մէկ սիւնակի վրայ, երկրորդը կը ծառայէ սրբազորութիւններու եւ յանելումներու: ՏՈՂԹ՝ 41 երբեմն ւանդի կամ տակաւ: ՆԻԹ՝ զգաւոր սպիտակ բուզք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօրագրի մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մուշ շագանակագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 8բ վարի մասը, 17ա վարի կէտը, 17բ, 19բ վարի կէտը, 22բ վարի կէտը, 20բ վարի մասը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846: ԳՐԻՑ՝ Աշակերտ Գաբրիէան Հ. Յովսէփայ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԹԵՄԱՍՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենա Հ՝ «Փերդինանդոս Վալթէրի Դասադիրք Եկեղեցական Իրաւանց» (Հմտ. Զեռ. քիւ 1342 եւ 1343):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Դպրութիւն Գ., Վասն պայմանի առաջնորդութեան եկեղեցւոյ», Գլուխ Դ՝ Ա—Զ:

1346

(Հիմ քիւ 442/245)

ՀՕՐՆ ԱՂՓՈՆՍՈՍԻ ՀՌՈՂԵՐԻԿԵԱՅ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԵԱՆ

Բ. Հատոր

ՎԻԵՆՆԱ

1840էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 188. Իրականութեամբ՝ 1—316 եւ 478—500: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 37.5 × 23: ՊՐԱԿՔ՝ 8, շատ անկանոն քերթերով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 35 × 18: ՏՈՂՔ՝ 50—52: ՆԻԻԹ՝ հաստ, կոշտ, կապտաւուն քաղք: ԿԱՋՄ՝ ճորագոյն, կիսալաք ստուարաքաղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական սղիտակ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տժգունած սեւ: ՋԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ հեծ. չկամ, բացի Ա. կողքի մերսը կը պցուած Միտրաքեան միտրաքեանի դրոշմակէն: ԴԱՏԱՐԿ՝ 160բ մեծ մտքը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1840էն ետք: ԳՐԻՑ Եւ ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ՝ ամծանօք, Միտրաքեան մը կամ Միտրաքեաններ, գուցէ Ա. հատորի քարգմանիները, տես 226. 1345: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Հօրն Աղփոնսոսի Հոռոգերիկեայ Կրթութիւն Կատարելութեան»:
Բ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ճառ Դ. Յաղաքս միարանութեան եւ եղբայրսիրութեան»:
Գլուխք՝ Ա—Ի:

ԹՂ. 44բ. «Ճառ Ե. Յաղաքս աղօթից»:
Գլուխք՝ Ա—ԻԸ:

ԹՂ. 99բ. «Ճառ Վեցերորդ. Յաղաքս առաջիկայութեան Աստուծոյ»:
Գլուխք՝ Ա—Ե:

ԹՂ. 107. «Ճառ Լեթերորդ. Յաղաքս քննութեան խղճի մտաց»:
Գլուխք՝ Ա—ԺԱ:

ԹՂ. 127ա. «Յերրորդ մասէն երրորդ ճառ. Յաղաքս ուխտի աղքատութեան»:
Գլուխք՝ Ա—ԺԶ:

ԹՂ. 159ա. «Ճառ Հինգերորդ. Յաղաքս տարածած խանդաղատանաց առ աղաքանս»:
Գլուխք՝ Ա—Է:

1347

(Հիմ քիւ 443/246)

ՀՕՐՆ ԱՂՓՈՆՍՈՍԻ ՀՌՈՂԵՐԻԿԵԱՅ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԵԱՆ

Գ. Հատոր

ՎԻԵՆՆԱ

1840 տանձները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 72: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 37.5 × 23: ՊՐԱԿՔ՝ 8, 24ական քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 33 × 17: ՏՈՂՔ՝ 65—68: ՆԻԻԹ՝ հաստ, կոշտ կապտաւուն քաղք: ԿԱՋՄ՝ ճորագոյն, կիսալաք ստուարաքաղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական սղիտակ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ դեղի շեղագիր հակառ ճորագոյն սղգրի մասերը, իսկ մեծամասնութիւնը շեղագիր. ճորագրի բնայքով: ԹԱՆԱԿ՝ տես: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ հեծ. չկայ բաց ի Ա. կողքի մերձին կողմը կպցուած Միտրաքեան միտրաքեանի դրոշմակէն: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 10բ—25բ, 72բ վերի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1840ի տանձները: ԳՐԻՑ—ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ՝ ամծանօք, Միտրաքեան մը կամ Միտրաքեաններ, գուցէ Ա. հատորի գրիչ-քարգմանիները: Հմտ. 226. քիւ 1345 եւ 1348: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկան:

Szekula, Katalog

Մատենան է՝ «Հօրն Աղփոնսոսի Հոռոգերիկեայ Կրթութիւն Կատարելութեան»:
Գ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ճառ Զորրորդ. Յաղաքս փորձութեանց, Յաղաքս թէ ոչ պակասին բնաւ փորձութիւնք յայսմ յաշխարհի»:
Գլուխք՝ Ա—Ժ:

ԹՂ. 26ա. «Ճառ Առաջին. Յաղաքս ժողովարութեան»:
Գլուխք՝ Ա—ԻԳ:

ԹՂ. 56ա. «Ճառ Յաղաքս Համեստութեան եւ Լուսութեան»:
Գլուխք՝ Ա—ԺԻ:

1348

(Հիմ քիւ 434)

ՇԻՒՔԻՒՐԵԱՆ Հ. ՆԵՐՍԷՍ՝ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1850ի աստեմեմբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 62, իջեկայաւած 1—124: ՄԵՐՈՒ՝ 101, 37.5 × 23: ՊՐԱԿՔ՝ 31, երկուակամ քերքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 32.5 × 17, լայն լուսամբով: ՏՈՂՔ՝ 34: ՆԻՒԹ՝ սպիտակ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մաքր շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ մաքր շագանակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 57ա վարի կեղծ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի աստեմեմբը: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Երեւանի 2. Ներսէս, ինչպէս Օշանապետ եւ մատիտով Ա. Երեսիմ վրայ: ՏՆՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ չկան:

Մատենա է՝ «Բնագիտութիւն կամ Ֆիզիկա արարեալ ի Շիւքիւրեան Հ. Ներսէս Վրդ. -ի»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գլուխ Առաջին: Մարմնոց վրայ ընդհանրապէս»:

ԹՂ. 16բ. «Գլուխ Երկրորդ: Հիւլէ-ներու վրան ազդող դորութիւններ եւ ասոնցմէ կախում ունեցող երեւոյթներ»:

ԹՂ. 28բ. «Գլուխ Երրորդ: Հաւասարակշռութիւն ու շարժում»:

ԹՂ. 57բ. «Գլուխ Չորրորդ: Ձայն»:

ԹՂ. 61բ. «Գլուխ Հինգերորդ: Մազնիսականութիւն ու եղեկորականութիւն»:

1349

(Հիմ քիւ 434)

ՇԻՒՔԻՒՐԵԱՆ Հ. ՆԵՐՍԷՍ՝ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1856էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 50: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 34 × 22: ՊՐԱԿՔ՝ 25, երկուակամ քերքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28.5 × 13, լայն լուսամբով, ուր կազուած են Նուրի-Յոնեան Հ. Բաբսեղ Վրդ. -ի 1850իմ Վիեննա տպուած բնագիտութեան կտրուած «Եւ-Մոյշեմբը»: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ սպիտակ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, 40 եւ 50 քերքերը մեկ ամկիւնէն կը ծածկուին: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չկամ: ՊԱՏԱՐԿՆԵՐ տպաւորուած՝ ԹՂ. 1ա, 4ա, 6ա, 7ա, 7բ, 8ա, 9բ, 11ա, 12բ, 13ա, 14բ, 15ա, 16ա, 16բ, 20բ, 21ա, 21բ, 22ա, 22բ, 23բ, 24ա, 24բ, 25ա, 25բ, 26ա, 26բ, 27ա, 27բ, 28ա, 28բ, 29ա, 30ա, 30բ, 32ա, 32բ, 33ա, 33բ, 34բ, 36ա, 37ա, 37բ, 38բ, 39բ, 40բ, 41ա, 44բ, 45ա, 45բ, 48ա, 48բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 10ա վարի կեղծ, 25բ վարի մաքր, 40ա վարի մաքր, 40բ եւ 50: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1856էն ետք: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Երեւանի 2. Ներսէս: ՏՆՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ չկայ:

Մատենա է՝ «Բնագիտութիւն կամ Ֆիզիկա արարեալ ի Շիւքիւրեան Հ. Ներսէս Վրդ. -ի»: Աշխարհաբար, հայերէն-պատահաւորապէս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատրաստութիւն» (§ 1—§ 8):

ԹՂ. 3ա. «Հատուած Ա.: Մարմնոց վրայ ընդհանրապէս: Գլուխ Ա.: Մարմնոց ընդհանուր յատկութիւնները» (§ 9—§ 21):

ԹՂ. 9ա. «Գլուխ Բ.: Մարմնոց արտաքին տարրերութիւնը» (§ 22—§ 25):

ԹՂ. 11ա. «Գլուխ Գ.: Մարմնոց ներքին տարրերութիւնը» (§ 26—§ 48):

Թղ. 19թ. «Հատած Բ. Հաւասարակշռութիւն ու Շարժում կամ մեքենականութիւն, Գլուխ Ա., Պինդ մարմնոց Հաւասարակշռութիւն» (§ 49—§ 63) :

Թղ. 26ա. «Գլուխ Բ., Ջրակշռութիւն» (§ 64—§ 71) :

Թղ. 29թ. «Գլուխ Գ., Օդակշռութիւն» (§ 72—§ 83) :

Թղ. 35թ. «Գլուխ Դ., Պինդ մարմնոց շարժումը» (§ 84—§ 89) :

Թղ. 40թ. «Գլուխ Ե., Ջրաշարժութիւն ու Օդաշարժութիւն» (§ 90—§ 97) :

Թղ. 44ա. «Հատած Գ. Ջայն կամ լաբանութիւն, Գլուխ Ա., Ջայնին ծաղումը» (§ 98—§ 103) :

Թղ. 47ա. «Գլուխ Բ., Ջայնին յառաջանալը ու լսութիւնը» (§ 104—§ 107) :

1350

(Հիմ թիւ չունի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌԵԻՋ (= 1877)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 37.2 X 29.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաիւմ զանազան մեծութեամբ: ՏՈՂՔ՝ զանազան քառով: ՆԻԻԹ՝ հաստ ազմիւ քառաջ: ԿԱԶՄ՝ փառակազմ, յաքածածկ ստուարաքառաջ, վրամ ճնշումով ոսկեգոծ զարդեր, գեղեցիկ շրջանակի մէջ առնուած է լուծը քառաջ: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ օկիգրմ ու վերքը մէկական հաստ ազմիւ քառաջ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԱԿ՝ լուս: ԳԻՐ՝ սեռ վարը: ԹԱՆԱԿ՝ սեռ: ՋԱՐԳԱՆԱԿ՝ աժէն էջ մասնաւոր շրջանակի մէջ առնուած: ՋԱՐԳԱԳՐԻՐ՝ 1ա, 2ա, 3ա, 4ա, 5ա, 6ա, 7ա, 8ա, 9ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1թ, 3թ, 4թ, 5թ, 7թ, 8թ, 9թ, 10թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌԵԻՋ (1877): ԳՐԻՋ՝ ՄԻԻՔառնամ վարժարանի աշակերտներ: ԵԱՂԿՈՂ՝ ճղմերը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի բայց տես առնումաքերը Թղ. 1ա:

Մատենա է՝ Շնորհաւորական ուղերձանքում հաւաքածայ (Թղ. 1ա) «Ի բարենշան առուր անուան մեծարգոյ եւ Հոգեւոր Հօր Վ. Հ. Վարդանայ Վար. Ըստկարեանց, երախտապարտ որդիք ընծայեն վայս իղձ

ՌԵԻՋ (1877) Ղ. ամսեանն ՄԵՀԵԿԻՆ, Ջանազան տեսակի նորագոյն ճաշակաւոր գարդաքերով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. (նոր բաղդեր) «Մեծարգոյ եւ պատուական Հայր. Գանի շքեղ տոն ցնծութեան եկեալ Հոսեալ օն պարտ...» (5 տում) :

Թղ. 3ա. Ուղերձներ լատիներէն, 4ա. Սօսրգիր Գրաբար, 5ա. գերմաներէն, արձակ ուղերձներ:

Թղ. 6ա. (զալարում շնորհգրով) «Յարգույապատիւ Հայր. Որպէս փայլակ վաղ անցին...» (6 տում) :

Թղ. 7ա. Արձակ ուղերձներ, փրամսերէն, 8ա. Վարժ շնորհգիրով Աշխարհարար, 9ա. Խալիբրէն, 10ա. Թուրքերէն:

1351

(Հին քիւ չուքի)

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄԽԻԹԱՐԱՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1851

ԹՈՒԴԹՔ. 53. իսկալուած 1—04: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ. 37.4 X 20.0: ՊՐԱԿՔ. 6. հառ-հառ քուզ-
քն իրարու կցուած են պրակներ շինելու համար:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասին: ՏՈՒՔ. ընդհանրապէս 38:
ՆԻՒԹ. աղբիւրի աղբիւր քուզք: ԿԱՅՄ. մամուշակա-
գոյն ալիքաւոր աղբիւր կտաւով ծածկուած ստուա-
րաքուզք, վրան ձնշումով ոսկեգոծ զարդեր:
ԽՂԹԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ. սկիզբն աւ վերջը սպիտակ
հաստկեկ, մետաքսաման ալիքաւոր աղբիւր քուզք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ. լաւ, կազմի լաքը գունատած եւ վարի
կոզմը հեծրեծեմ քիւլ-քիւլ կը փակուի: ԳԻՐ. մանր,
շատ գեղեցիկ աւ ճաշակաւոր թուրգիք, սկզբնագրեքն
աւ խորագրեքը զարդագրեք: ԹԱՆԱԿ. կապտաւուն
սեւ, սկզբնագրեքը գունաւոր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ. ամեն էջ
կամաչ գլուխով. տղաքրուած գեղեցիկ զարդարում
շրջանակի մէջ առնուած է: ԵՐԱՐԱՐԻՒՄ. շատ ճաշա-
կաւոր զարդագրեք, նուրբ գունաւոր ծաղիկներով
զարդարում զլուգզգոյն-ոսկեգոծ: ՆԱՐ. ջրամերկ շատ
գեղեցիկ, շատ նուրբ, արուեստի գործ եւ կը կրէ
ստորագրութիւն՝ Robert Theer, Wien 1851
ԹՔ. 3րդ Գերդ. Ագաթեմ Հ. Արիստակէս օրում
Արքանայքը. ԹՔ. 4ա Միքիթար Արքանայք վերջինս
հրատարակուած լուսատիպ՝ Buschhausen Heide
und Helmut, Die illuminierten Armenischen
Handschriften der Mechitharisten-Congregation
in Wien, 1906, էջ 5): ԳԱՏԱՐԿ. ԹՔ. 1, 2ա մեծ
մասը, 2բ, 3ա, 4բ. 53: ԺԱՄԱՆԱԿ 1851 կամ 1852:
ԳՐԻԶ. ամենաւոր Միքիթարեաններ: ԵՐԱՐԱՐԻՒՄ. ամենա-
ւոր, Միքիթարեաններ: ԿԱՅՄՈՒ. ամենաւոր, վիեմ-
նակամ Հաստատութիւն մը: ՏԵՂԻ. վիեմնա: ՈՒՍԱ-
ՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ. չկայ: ԵՐԱՐԱՐԻՒՄ. շատ հաւա-
նակամ է որ պա փառակազմ ոսկեգոծ գործը կատա-
րուած ըլլայ վիեմնայի Միքիթարեան կղերականի եւ
վարդապետներու համագործակցութեամբ Ագաթեմ
Գերդ. Ագաթեմ Երազմարեան 50ամեակին առի-
թով իրելու նուէր Տ Սեպտ. 1802—1832:

Մատենա է՝ Վարդապետութիւն
Մեծին Միքիթարայ Միքիթարեան Միքիթարեան-
թեան Հիմնարկութիւն եւ Արքայի: Միքիթարայ,
գլխաւորապէս Մատթէի մեկնութեամբ գոր-
ծեմ (տպ. վիեմնայի 1737) փառուած հա-

տուածներու հաւաքածոյ-փունջ մը, դասա-
ւորուած հաւատքի զանազան վարդապետու-
թիւններուն համաձայն:

ԹՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 5ա երկու տեղիքներ են Բ. Տիւ. 13
եւ 14, Փիլիպ. Դ. 9.:

ԹՔ. 5բ. «Բողոքանդակութիւն»:

ԹՔ. 6ա. «Յառաջաբան Մեծին Միքի-
թարայ վասն իւրոյ վարդապետութեան,
Սկիզբն. Միշեւ ցայս վայր՝ զուրոյ ի վեր
անդը խոստացայ ասել ասացի...» (Հմտ.՝
Երազմարեան Աստուածաշունչ Գրոյց, տպ.
վիեմնայի 1733):

ԹՔ. 7ա. «Ա., Գլխաւորութիւն Պետ-
րոսի Առաքելոյ եւ Հռոմայ Գահնայա-
պետաց» (Հմտ. Մեկն. Մատթ. 380—383,
ԹՔ. 9ա՝ 286—396, ԹՔ. 17ա՝ 206—207,
ԹՔ. 18ա՝ 207—208, ԹՔ. 19ա՝ 747—748,
ԹՔ. 20ա՝ 427, ԹՔ. 20ա՝ 405—407):

ԹՔ. 21ա. «Բ., Մարմնաւորութիւն Բա-
նին» (Հմտ. Մեկն. Մատթ. 437—457,
ԹՔ. 34ա՝ 766—767, ԹՔ. 35ա՝ 257—261,
ԹՔ. 38բ՝ 766—771 (ԹՔ. 34ա հոս
կրկնուած), ԹՔ. 42ա՝ 912, ԹՔ. 42բ՝
957—959, ԹՔ. 44ա՝ 728—729):

ԹՔ. 45ա. «Գ., Որոշուող Գործութեան»
(Հմտ. Մեկն. Մատթ. 210—215, 47ա՝
735—736):

ԹՔ. 48ա. «Դ., Առանձնական Դատաս-
տան» (Հմտ. Մեկն. Մատթ. 407—410):

ԹՔ. 50ա. «Ե., Վասն Հոգւոյ ննջեցե-
լոց» (Հմտ. Մեկն. Մատթ. 282—284),
ԹՔ. 51բ՝ 884—885, ԹՔ. 52բ՝ 97—98):

1352

(Հիմ քիւ 64)

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1836

ԹՈՒԼԹ. Ը2, իջակալուծ գրուած մասը միայն՝
1—103: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31 X 21 (Թգ. 1—38), 37 X 23
(Թգ. 39—82): ՊՐԱԿԻ՝ 5, Ա—Գ՝ 8, Դ՝ 20, Ե՝ 24:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին Ա մաս՝ 28 X 14, Բ՝ մաս՝
35 X 17, լայն լուսամբներով: ՏՈՒԼԹ՝ Ա՝ 35, Բ՝
40: ՆԻԹԹ՝ Ա՝ զօրաւոր, կռտ իմ քաղաք, Բ՝ շգրակ
դիզմած քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ բաւա-
կամ լաւ, Ա, Բ եւ Դ պրակներու վարի կռտը մեղամ
քափած, ճերձուած աւ քաղաք թուրքովի չարքու-
ցած: ԳԻՐ՝ շեղագրի մօտ ճօղգրի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ:
ՁԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 52ա վարի կեօք,
52բ—82բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830: ԳՐԻՑ ամծամօք, ՄԽԻ-
քաքած մը: ՏԵՂԻ՝ Խաւամաքար վիճմծա կամ
Կ. Պալիս: ՑԻՇԱՏԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆԹ՝ Թգ. 1ա:

Մատենան է՝ մարտիրոսաբերութիւն: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թգ. 1ա. ԳԼ. Ա., Առաքելական քարո-
ղութիւնը:

Թգ. 2բ. ԲԻ., Հրաշական յառաջացում
քարողութեան աւետարանին:

Թգ. 4ա. ԳԲ., Առջի քրիստոնէից առա-
քինութեանցը վրայ:

Թգ. 5բ. ԳԲ., Երուսաղէմ եղած առաջի
տողովքը:

Թգ. 7ա. ԵԵ., Սրբոյն Յակովբայ առա-
քելոյն՝ որ փոքր կըսվէր, մահը (Ամ
Տեառն 62):

Թգ. 8բ. Ը2., Ներոնին կայսերութեան
ժամանակը առաջին անգամ քրիստոնէից հա-
լածումը:

Թգ. 9բ. ԲԻ., Երուսաղէմ քաղաքին
վրայ եղած զարհուրելի մարգարէութիւնը:

Թգ. 10բ. ԲԻ., Երուսաղէմայ կործա-
նումը (Ամ Տեառն 70):

Թգ. 12ա. ԲԹ., Տօմիդիանոս կայսեր
ժամանակը քրիստոնէից երկրորդ հալա-
ծումը (Ամ Տեառն 93):

Թգ. 13ա. ԲԹ., Սրբոյն Յովհաննոս
վերջին դործները:

Թգ. 14ա. ԲԹ., Կորնթոսի եկեղեցւոյն
հերձուածը:

Թգ. 15ա. ԲԹ., Տրայանոս կայսեր ժա-
մանակը քրիստոնէից երրորդ հալածումը
(Ամ Տեառն 108):

Թգ. 16ա. ԲԹ., Տրայանոս Սուրբ
Իդնատիոսը առջեւ բերել կու տայ խօսելու
ու անիկայ ի մահ կը դատապարտէ:

Թգ. 17ա. ԲԹ., Սրբոյն Իդնատիոսի
Հռովմ հաւատացեալներուն գրած լրջա-
բերական թուղթը:

Թգ. 18բ. ԲԵ., Սրբոյն Իդնատիոսի
մարտիրոսութիւնը (Ամ Տեառն 107):

Թգ. 19բ. ԲԸ., Սուրբ Յուստինոսին
պաշտպանութեան գիրը (Ամ Տեառն 160):

Թգ. 21բ. ԲԹ., Մարկոս Աւրե-
լիոսին ատենը չորրորդ հալածանք մը (Ամ
Տեառն 186):

Թգ. 22բ. ԲԸ., Ս. Պողիկարպոս Իզ-
միրի Եպիսկոպոսը կը բռնեն ու փոխհիւպա-
տոսին առջին կը բերվին:

Թգ. 23բ. ԲԹ., Սրբոյն Պողիկարպոսի
մարտիրոսական մահը (Ամ Տեառն 166):

Թգ. 24բ. ԲԻ., Որոտնաբժակ անուան-
ված դիմուրներու խումբը (Թապուրը):
(Ամ Տեառն 174):

Թգ. 25բ. ԲԻԱ., Գաղղիայի (Ֆրան-
սայի) հալածումը (Ամ Տեառն 177):

Թգ. 27ա. ԲԻԲ., Մարտիրոսներուն քա-
շած չարչարանքները:

Թգ. 28ա. ԲԹ., Սուրբ մարտիրոս-
ներուն խոնարհութիւնը:

Թգ. 29ա. ԲԻԲ., Սուրբ մարտիրոսնե-
րուն վերջի քաշածները:

Թգ. 30ա. ԲԻԵ., Սրբոյն Եպիսկոպոսին
ու Սուրբ Աղեքսանդրոսին քաշածները:

Թգ. 32բ. ԲԵԸ., Սուրբ Սիմփորիա-
նոսին քաշածները:

Թգ. 32բ. ԲԻԵ., Տէրտուլիանոսին
պաշտպանութեան գիրը:

Թգ. 34ա. ԲԸ., Տէրտուլիանոսին պաշտ-
պանութեան գիրին շարունակութիւնը:

Թգ. 35ա. ԲԻԹ., Սեւերոս կայսեր ժա-
մանակը հինգերորդ հալածումը (Ամ Տեառն
202):

Թղ. 36ա. «Լ.», Լիոն քաղաքին եպիսկոպոսը Սուրբ Իրէնէոսին մարտիրոսական մահը»:

Թղ. 37ա. «ԼԱ.», Փէրֆէթուս ու Ֆէլիքի ըսված սրբունիներուն քաջածնեան պատմութիւնը (Ամ Տեառն 205)»:

Թղ. 38բ. «ԼԲ.», Սուրբ մարտիրոսներուն դատաստանական քննութիւնը ու վճիռը»:

Թղ. 39ա. «ԼԳ.», Սուրբ մարտիրոսներուն ետքի պատերազմը»:

Թղ. 40ա. «ԼԴ.», Որոգինէսին հաղուսդիւս ձերբերը»:

Թղ. 40բ. «ԼԵ.», Որոգինէսին դրած դիրքը»:

Թղ. 41ա. «ԼԶ.», Որոգինէսի պաշտպանութեան գիրին շարունակութիւնը»:

Թղ. 42ա. «ԼԷ.», Մաքսիմիոս կայսեր ատենը վեցերորդ հալածումը (Ամ Տեառն 235)»:

Թղ. 42բ. «ԼԸ.», Դեկիոս կայսեր ժամանակը եօթներորդ հալածումը (Ամ Տեառն 245)»:

Թղ. 43ա. «ԼԹ.», Սուրբ Պիոնիոսի մարտիրոսական մահը»:

Թղ. 43բ. «Ն.», Վաղերիանոս կայսեր ժամանակը ութերորդ հալածումը (Ամ Տեառն 257)»:

Թղ. 44բ. «ՆԱ.», Սուրբ Կիպրիանոս կը բռնելի ու ողորմելութեամբ կ'աքսորվի»:

Թղ. 45ա. «ՆԲ.», Սուրբ Կիպրիանոսին մահը»:

Թղ. 46ա. «ՆԳ.», Աֆրիքա հալածումին շարունակութիւնը»:

Թղ. 46բ. «ՆԴ.», Տղու մը զարմանալի հաստատութիւնը»:

Թղ. 47ա. «ՆԵ.», Հալածողին պատմությունը ու քրիստոնէներուն մեծ սէրը»:

Թղ. 47բ. «ՆԶ.», Արեղիանոս կայսեր ատենը իններորդ հալածումը (Ամ Տեառն 274)»:

Թղ. 48բ. «ՆԷ.», Դիոկղետիանոս կայսեր ատենը տասներորդ ու վերջին հալածումը (Ամ Տեառն 303)»:

Թղ. 49ա. «ՆԸ.», Սուրբ Կուինտինոսին շարշարանքը»:

Թղ. 49բ. «ՆԹ.», Թէպայեան զնդին մարտիրոսութիւնը»:

Թղ. 50բ. «Մ.», Մարսիլացի Սուրբ Վիկտորին մարտիրոսական մահը»:

Թղ. 51ա. «ՄԱ.», Սիրակուզացի Սուրբ Վինկենտիոսին շարշարանաց պատմութիւնը (Ամ Տեառն 304)»:

Թղ. 51բ. «ՄԲ.», Հալածանքներու վրայ խորհրդածութիւն»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Սկսեալ 28 Դեկտ. 1836 րատ հնոյն»:

1353

(Հիմ քիւ 446)

ՊՈԶԱՃԵԱՆ Հ. ԾԱԿՈՐՈՍ՝ ԲԱՌԱՐԱՆ ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ — ՀԱՅԵՐԷՆ — ԻՏԱԼԻԵՆ — ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ — ՅԻՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1830էն հտփ

ԲՈՒՂԹ՝ 715: ՄեծՈւթիկին՝ 37 × 22: Պրկպ՝ 27 (74) իւրաքանչիւր 10ական քուգը ընդամաքալես, կը պակսի՝ պրակ 11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Յ օրհանգով, իւրաքանչիւր լեզուի համար տառածին: ՏՈՂԳ՝ 40—42: Նիւթ՝ հաստկեկ գորաւոր ինժ քուգը: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօտըզի, օր գործիմ վերջաւորութեամ անգղալաքար անցած է շեղազրի: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆԳ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 080ա վարի կէտեմ միջիւն, 080բ, 708ա վարի կէտեմ միջիւն, 740բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամաքար

1830էն հտփ: ԳՐԻԶ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Պողոսեան Հ. Գալոս: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան: ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ Թուրքերը գրտած է արաքական ու միաթմամալ Գաւ: հայերեմ տառերով: Գեքմամերեմ քաժիմը կը հասնի միայն միջիւն Թղ. 1քի կէսը: Նպմպէ գրքեր կը դադրի Թղ. 165աւմ սկսեալ իտալերեմ ու լատիներեմ քաժիմը: Թղ. 731աւմ կը սկսի յաւելուած մը իսլամաքարերեմ-հայերեմ:

Մատենան է՝ «Բառարան Թուրքերէն — Հայերէն — Իտալերէն — Լատիներէն — Ֆրանսերէն» — Գերմաներէն արարեալ ի Պոզաճեան Հ. Յակոբոս Վրդ. է։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Դէլիֆ. Առաջին զիր այրուբենի արարացւոց, տաճկաց եւ պարսից, եւ ունի զգորութիւն ձայնաւոր տառիցս՝ է, ի, իւ, ա, ւ, ու, 2՝ է նշան միաւորութեան ի մէջ երկուց պարսկական բառից։ Այս մոյմ քննարկի քարգամուքիւնը կայ այս իտալերէն, Լատիներէն, Ֆրանսերէն եւ Գերմաներէն։

Թղ. 191ա. պէ, երկրորդ տառ

այրուբենի տաճկ., արաբ., եւ պարսկ., 2՝ է նշան թուական այսինքն Բ. 3՝ Համառութեան աղաղակ է նշան Լեթներորդ ամսոյն տարւոյն, բէճէպ անուանելոյ։

Այս ձեւով կը շարունակուի՝ Թղ. 271ա՝ Թէ, Թղ. 340ա՝ սէ, Թղ. 343ա՝ ճիւ, Թղ. 402ա՝ հա, Թղ. 432ա՝ խբ, Թղ. 475ա՝ տալ, Թղ. 542բ՝ զալ, Թղ. 546ա՝ բէ, Թղ. 578բ՝ զէ, 603բ՝ սին։ Մնացած գիրերը չկան։

Թղ. 697ա. Յաւելուած։ Իջագրուած է 1—23։ Յաւելուածիս բառերը շարուած են հայ այբուբենի կարգով, հայատառ քուրճիւրէն եւ հայերէն։

1354

(Հիմ քիւ 438)

ՊԱԼՃԵԱՆ Հ. ԱԼԵԿՍԱՆԴՐ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒԲԻՆԵԱՆՑ

ՎԻՆՆԱ

1845—1847

ԹՈՒԴՐՔ. ԲՇ. Իրաւալուած՝ 1—207 սխալներով։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 37 X 24-5։ ՊՐԱԿՔ. ԺԱ. 10ալամ քաւքով. Ե՝ 5, Զ՝ 7. ԺԱ՝ 3։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 34 X 12, լայն լուսամտով սրբազորութիւններու, յաւելումներու եւ ծանօթութիւններու համար։ ՏՈՒԴՔ. միջին հաշուով՝ 38։ Նիւթ՝ հաստ սպիտակ էին քաւք։ ԿԱՅՄ՝ քաղցրակալմ, կամաչի զարմօղ հասկնի պատած քաւք մը իրքիւ կողմ կը ծառայէ։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, վերտինք օրինակով մը օրինակած բաժնին վրայէն մատիտով գիծեր քաշած է։ Սրբազորութիւնները շատ ստեղծ կատարուած են մատիտով։ Թղ. 36ա վրան մնալմ քաւքած։ Գիւր՝ շեղագիր։ ԹԱՆԱՔ՝ մաւք շագամակ։ ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ ԽՈՒ. չկան։ ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 36բ մեծ մտքը, 48ա եւ 48բ աւ 48ա վարի մեծ մտքը, 78ա վարի կէտը, 77բ վարի կէտը. 69բ։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1845—1847։ ԳՐԻՋ եւ ՀՆՂԻՆԱԿ՝ Պայծեան Հ. Աղեքսանդր։ ՏԵՂԻ՝ Խաւամբար Վիւննա։ ԵՆՆՈՒԹՎՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ քղ. 1ա, 95ա։

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ռուբինեանց արարեալ ի Պալճեան Հ. Աղեքսանդր Վրդ. է»։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պատմութիւն Ռուբինեանց Մասն Ա. Իշխանութիւն Ռուբինեանց։ Եօթն իշխաններ։ Ա. Ռուբինէն մինչեւ Լեւոն Բ. 1079—1193։ Ռուբին Ա. 1079»։

Թղ. 6բ. «Կոստանդին Ա. Կոմս 1100»։

Թղ. 9ա. «Թորոս Ա. 1098—1127»։

Թղ. 22ա. «Լեւոն Ա. 1126—1138»։

Թղ. 25բ. «Մեծն Թորոս Բ. Պարոն 1148—1170»։

Թղ. 33ա. «Թուրմաս Պայլ յանձնձիւր։ Որդի Թորոսի։ Մլեճ ու Ռուբին Բ. 1170»։

Թղ. 37ա. «Մասն երկրորդ։ Թաղաւորութիւն Ռուբինեանց 1186—1393։ Լեւոն Բ. 1186—1220 (19?)»։

Թղ. 57բ. «Ձապէլ 1220 (19)—1224»։

Թղ. 59ա. «Հէթում Ա. 1224—?..»։

Թղ. 71բ. «Լեւոն Գ. 1270 (69)»։

Թղ. 77ա. «Հէթում Բ., Թորոս Բ., Սմբատ, Կոստանդին, Լեւոն Դ. 1289—1308»։

Թղ. 84ա. «Օշին Ա. 1308»։

Թղ. 86ա. «Լեւոն Դ (Ե). 1320»։

Թղ. 91բ. «Կոստանդին (Բ)՝ եւ Գուրիտոն 1341—1344»։

Թղ. 91բ. «Գուրիտոն 1342—1344»։

Թղ. 92բ. «Կոստանդին Գ. 1344—1362»։

Թղ. 93ա. «Լեւոն Ե. Վերջին 1365»։

ԵՆՆՈՒԹՎՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թղ. 95ա. «Սկսեալ յամին 1845, աւարտեալ յամին 1847 Մարտ 20»։

Թղ. 1ա. «Սկսեալ 1845, աւարտեալ 1875 20 Մարտի»։ Վերջինս գրաբար քարգամուքեան քուտակամն ըլլալու է։

Ա. կողմին վրայ կը կարդամք՝ «Առաջին ընդօրինակութիւն (աշխարհաբար), ապէ՛ թարգմանուած է ապա զրաբար» Ակիմեան Հ. Ներսէս Վրդ. ի գրով գրուած։

1355

(Հիմ թիւ 92)

ՊԼԱՏՈՒԹԻՒՆ ՀՈՌՎՄԱՅԵՑԻՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1840ԷՌ ԵՄԲ

ԹՈՒՂՐԹ՝ 60. Իլլապալուս է 1—43 եւ 1—75: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 37 X 23-5: ՊԼԱԿ՝ 10. ամկառն թեր-բաժանակով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 30 X 13: ՏՈՂԹ՝ 35: Նիթ՝ սպիտակ, եղբրի, միջակ բուլք: ԿԱՋՄ՝ մօրազգի, կիսալայք ստուարաբուլք: ԹՂԹԱՅ ՊԼԱ-ՊԼԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ սպիտակ բուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագիրի մօտ մօտը-գիր, կամոմատը: ԹԱՆԿ՝ քիչ մը տոգոմած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԹ ԵՒՑ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 3ա վարի կէտը, 3բ. 4ա էջից մեծ մտքը, 4բ. 2ա վարի կէտը, 22բ. 43բ վարի կէտը, ՅՈՒ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամարաբ 1540ԷՌ ԵՄԲ: ԳՐԻԶ՝ Եւ ԹԱՐԳՄԱՆԻԶ Գաբրըմեան Հ-Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ հաւամարաբ Վիցնա: ՅԵՄԱՏԱԿԱ-ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Պատմութիւն Հոռվ-մայեցեաց, Թարգմանեալ ի Հ. Յովսէփայ Վրդ.է Գաթրըմեան, ի յնչպէս նշանակուած է կողքին վրայ մատիտով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Պատրաստութիւն:

ԹՂ. 4ա. Առաջին դպրութիւն: Եւթն թապաւորք:

ԹՂ. 5ա. Ա. Դպրութիւն: Եւթն թա-պաւորք: Ռոմիղոս: Ռոմիղոս կարգէ զհարս, զծոցովուրդն յերիս ջեղս հատանէ, դիշխա-նութիւնն ըստանէ եւ օրէնս հաստատէ: Զվրիժաւորման ի կողմանց կողմանց ի քա-ղաքն կոչէ (1—3): Սարինացի կուսանաց յափշտակութիւն եւ պատերազմունք որ զայնր զհետ զային (4): Սարենացեաց ընդ Հոռվմայեցեաց դաշինք խաղաղութեան կոին (9): Տառիս մեռանի (15): Մահ Ռոմի-կայս (37):

ԹՂ. 8բ. Նոռմաս Պոմպիլիոս: Յետ տարեւոր ժամանակի Նոռմաս կարի թա-ղաւոր (39): Թաղաւորն զամենայն աւուրս իւր ջանայ զղիցն պաշտօն յաճախել եւ զծո-ղովուրդն ի հանդստեան եւ ի խաղաղութեան պահել: Մեռանի ի ծերութեան (82):

ԹՂ. 11ա. Տուղղոս Ոստիղիոս: Տուղ-ղոս Ոստիղիոս ընտրի թաղաւոր (82): Ընդ Աղրանացեաց մարտ պատերազմին: Որա-տեանց եւ Կուրապալէ մենամարտիկ ողո-րում: Որատիոս որ յաղթեացն, զքոյր իւր

սպաննէ եւ ի մահ դատապարտեալ ապրի (85): Ընդ Փիղենատացիս եւ ընդ Վէիացիս պատերազմ հարկանեն: Մետեայ Սուրբետեայ խակազործութիւն եւ պատիժ պատուհախ: Աղրանացեաց քաղաքն կործանի (87): Տուղ-ղոս Ոստիղիոս վախճանի (113):

ԹՂ. 14ա. Անկոս Մարկոս: Անկոս Մարկոս ընտրի թաղաւոր ի ոսմկէ անտի (114): Յետ բաղում պատերազմաց եւ ազդի ազդի յորիմանց մեռանի (138):

ԹՂ. 14բ. Տարկուինոս Երէց:

ԹՂ. 16ա. Սեւուիոս Տուղղիոս:

ԹՂ. 19ա. Տարկուինոս Ամբարտաւանց:

ԹՂ. 23ա. Երկրորդ Դպրութիւն: Ըն-կերհաշտութիւն:

ԹՂ. 23ա. Ա. Գլուխ՝ Հիւպատը: Հաստատութիւն ընկերհաշտեաց վերակա-ցութեան եւ Հիւպատիցն ընտրութիւն: Հրեշտակք յետրութիւնաց յախարհէն զան ի Հոռմ: Անուական պատանեկաց խակա-զործ ստանակութիւն եւ մահ (244): Մարտ պատերազմի ընդ Տարկուինացիս վասն Տարկուինեայ: Բրուտոս մեռանի (245^ա): Վաղերեայ օրէնք: Ընդ Պորսենայ պատե-րազմն (246): Մահ Վաղերեայ (251):

ԹՂ. 27ա. Բ. Գլուխ: Ռամկապետը: Ռոմովութիւնք ի Հոռմ վասն պարտեաց: Ընտրութիւն Դիկտատորն (256): Ընդ Դա-տինս մարտ պատերազմի: Տարկուինիոս ի մարդկանէ վճարի (258): Միւսանկամ խոռ-վութիւնք ի Հոռմ լինէին: Մարտ պատե-րազմի ընդ Վոդսկացիս (259): Դարձեալ վերստին աղմուկք յուղէին: Այլեւայլ պատե-րազմունք ընդ արուարձանայս: Ժողովու-րդն ի Նուիրական լեռն մեկնեալ Եր-թայր (260): Ռամկապետը եւ Նուիրդ կար-գեցան: Ռամկան դառնայր այսրէն ի քա-ղաքն (261):

ԹՂ. 31ա. Գ. Գլուխ: Կորիողանոս: Ընդ Վոդսկացիս կռիւ եւ առնուլ Կորիողանոս քաղաքի: Մեռննիոս Արքիպայս մեռանէր (261): Անհաւորն աղմուկք վասն սոսլուն (262): Կորիողանոս յաքտորս տուաւ (263): Վոդսկացիք Կորիողանեայ զօրավարութեամբ

1356

(Հիմ քիւ 64)

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1850ի առեմբերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 37 X 23: ՊՐԱԿՔ՝ 3, Ա՝ 12, Բ՝ 8, Գ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 31 X 10, լայն լուսամբքնով: ՏՈՂՔ՝ 44: ՆԻԻԹ՝ հաստ եիմ քուրք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մուրցիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ցա վարի մաս, 20ա վարի մաս, 22բ, 23, 24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամբար 1850էմ առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծամք, Միխրաբեան վարդապետ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիեծեմ: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկամ:

Մատենա է՝ «Եկեղեցական Պատմութիւն» (աշխարհաբար):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Առաջին դար: Քրիստոսի Տեսնա մերոյ ծննդնէն, որ է աշխրջիս 400էնորդ տարին, մինչեւ Կոստանդիանոսի դարձը, այսինքն Քրիստոսի 312երորդ տարին: 312 տարուան պատմութիւն»:

ԹՂ. 9բ. «Երկրորդ դար: Կոստանդիանոսի դարձէն որ է Քրիստոսի 312երորդ տարին, մինչեւ Կոնստանդիանոսի դարձը, որ է

496երորդ տարին: 184 տարուան պատմութիւն»:

ԹՂ. 15ա. «Երրորդ դար: Կոնստանդիանոսի դարձէն, որ է Քրիստոսի 496երորդ տարին, մինչեւ Մուհամմետայ փախուստը 622երորդ տարին Ք. Ե.: 126 տարուան պատմութիւն»:

ԹՂ. 16բ. «Չորրորդ դար: Մուհամմետայ փախուստէն, Ք. Ե. 622երորդ տարին, մինչեւ Մ. Կարողոսի թագաւոր պսակելը, որ է Ք. 800երորդ տարին: 178 տարուան պատմութիւն»:

ԹՂ. 18ա. «Հինդերորդ դար: Մ. Կարողոսի թագաւոր պսակելէն, որ է Ք. 800երորդ տարին, մինչեւ առաջին իսլամական դարձը, 1099 Ք. Ե.: 299 տարուան պատմութիւն»:

ԹՂ. 20բ. «Վեցերորդ դար: Առաջին իսլամական դարձէ Ք. 1099երորդ տարին, մինչեւ Ս. Լուդովիկոսին մահը, որ է 1270երորդ տարին Ք. Ե.: 171 տարուան պատմութիւն»:

1357

(Հիմ քիւ 440)

ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ Հ. ՄԱՂԱՔԻԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ԺՈՂՈՎՈՑ ՀԱՅՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1850էմ ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 31: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 38 X 23-5: ՊՐԱԿՔ՝ 3, Ա՝ 7, Բ՝ 18, Գ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 35 X 15, լայն լուսամբքով, լուսամբքնով եւ սրբազորութիւններու համար: ՏՈՂՔ՝ միջին հաշուով 38: ՆԻԻԹ՝ սպիտակ միջակ քուրք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ քաւակով լու, ԹՂ. 1—7 առեմծին քաւքեր եւ: ԳԻՐ՝ մոր շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 31բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էմ ետք: ԳՐԻԶ՝ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Սամուելեան Հ. Մալաքիան: ՏԵՂԻ՝ վիեծեմ կամ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ չկայ:

Մատենա է՝ «Պատմութիւն Եկեղեցական Ժողովոյ Հայոց, արարեալ ի Սամուէլեան Հ. Մալաքիայ Վրդ. էն»: Խորագիրներ

չունի, բաժնուած է միայն ԱՔԳի գիրքով: Յաջորդ՝ բաժնադարձութեան խորագրերը բնագրէմ կազմելով կը դնենք մեզմէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ա. Ժողով Լուսաւորչի ի Վաղարշապատ յամի 325»:

ԹՂ. 1ա. «Բ. Ս. Ներսէս յԱլաշիւատ, յամի 365»:

ԹՂ. 1ա. «Գ. Ս. Ներսէս յԱլաշիւատ կամ ի Վաղարշապատ»:

Թղ. 1ա. Վ. Ս. Սահակի Վաղարշապատ 402»:

Թղ. 1բ. Վ. Ս. Սահակի Վաղարշապատ 426»:

Թղ. 1բ. Վ. Ս. Սահակի յԱշտիշատ 432»:

Թղ. 1բ. Վ. Ս. Սահակի յԱշտիշատ 435»:

Թղ. 2ա. Վ. Յովսէփ Ա. ի Շահապիւմ 447»:

Թղ. 2ա. Վ. Յովսէփ Ա. յԱրտաշատ 449 կամ 450»:

Թղ. 2ա. Վ. Յովսէփ Ա. ի Շահապիւմ 450»:

Թղ. 2բ. Վ. Եպիսկոպոսացի ի Դուին 452»:

Թղ. 2բ. Վ. Բարեկէն ի Վաղարշապատ 491»:

Թղ. 3ա. Վ. Ներսէս Բ. Աշտարակեցի ի Դուին 527»:

Թղ. 3բ. Վ. Մովսէս Բ. Եղիվարդեցի ի Դուին 551»:

Թղ. 3բ. Վ. Աբրահամ ի Դուին 596»:

Թղ. 4ա. Վ. Եղբայ ի Կարին 629»:

Թղ. 4ա. Վ. Ներսէս Գ. Շինող ի Դուին 645»:

Թղ. 4բ. Վ. Ներսէս Գ. Շինող ի Դուին 648»:

Թղ. 5ա. Վ. Յովհաննէս Մանազկերտցի ի Մանազկերտ 651»:

Թղ. 5բ. Վ. Եղիա ի Պարտաւ 709»:

Թղ. 6ա. Վ. Յովհաննէս Իմաստասէր ի Դուին 719»:

Թղ. 9բ. Վ. Յովհաննէս Իմաստասէր ի Դուին կամ ի Վաղարշապատ եւ կամ Թերեւս ի Մանազկերտ 726»:

Թղ. 9բ. Վ. Սիոն ի Պարտաւ 768»:

Թղ. 10ա. Վ. Յովհաննէս Ե. Ովայեցի յԵնջլակ 841»:

Թղ. 10ա. Վ. Ջաքարիա ի Շիրակաւան 862»:

Թղ. 10բ. Վ. Եմ. Եպիսկոպոսաց յԱնի 970»:

Թղ. 11ա. Վ. Աշոտ Թադաւոր յԱնի 972»:

Թղ. 11ա. Վ. Սարգիս ի Հարբ 1002, երկրորդ»:

Թղ. 12բ. Վ. Եպիսկոպոսաց յԱնի 1036»:

Թղ. 12բ. Վ. Պետրոս Գետադարձ ի Հարբ 1051»:

Թղ. 13ա. Վ. Գրիգոր Բ. Վաղարշապատ ի Սեւակերտ 1072»:

Թղ. 13ա. Վ. Գրիգոր Գ. Պաշտպան ի Սեւակերտ 1114»:

Թղ. 13բ. Վ. Ժողովք ի Հոռովայ վանք միաբանութեան Հայոց ընդ Յունաց, Ներսէս Ենդրաշի ի Հոռովայ 1170, Գրիգոր Տղայ ի Հոռովայ 1178, Գրիգոր Տղայ ի Հոռովայ 1179»:

Թղ. 18բ. Վ. Գրիգոր Զ. Ապիրատ ի Տարսն 1198»:

Թղ. 20ա. Վ. Դաւիթ ի Սիս 1204»:

Թղ. 20բ. Վ. Ջաքարէ ի իշխան ի Լոռի 1205»:

Թղ. 21ա. Վ. Ջաքարէ ի իշխան յԱնի 1207»:

Թղ. 22ա. Վ. Կոստանդին Ա. ի Սիս 1243»:

Թղ. 23ա. Վ. Կոստանդին Ա. ի Սիս 1251»:

Թղ. 23բ. Վ. Ստեփանոս Դ. ի Սիս 1292»:

Թղ. 24ա. Վ. Լեւոն Գ. Թադաւոր ի Սիս 1307»:

Թղ. 25ա. Վ. Եպիսկոպոսաց ի Սիս 1309 եւ յԱշտիշատ արքայէ յԱտանա 1316»:

Թղ. 25բ. Վ. Միսիթար ի Սիս 1342»:

Թղ. 28ա. Վ. Մեարոպ ի Սիս 1361»:

Թղ. 30բ. Վ. Եպիսկոպոսաց ի Վաղարշապատ 1441»:

Թղ. 31ա. Վ. Փիլիպպոս իշմիածնի եւ Ներսէս Սոյ յԵրուսաղէմ 1651»:

ԵՄԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 31ա. Վ. Ջեմ թուեալ ի կարգի ժողովոց այսորիկ եւ այլ եւս բարձրագոյն ժողովք դուստրեալք ի Հայս կամ ի Կ. Պոլիս յայլեւայլ ժամանակսն. զի չէին սոքա վասն եկեղեցւոյ իրացն եւ կամ զի անշահաւորք էին եւ չհամարէին արժանի յիշատակի: Եւ եթէ դուքսն եւս արժանաւորադոյնք ի մէջ սոցա, այլ չեն յիշատակեալք մանր ի հաւատարիմ արանց եւ խառնիխուռն ինչ րանք են զսոցանէ, զորս չէր մարթ իրեւ վաւերական համարել եւ ի մէջ ածել: Սակայն որչափ ինչ պատմեցաւ, շատ եւ րաւական է զնկար զվարդապետութեանն Եկեղեցւոյն Հայոց եւ զճիւղից եւ զաղբարի ներա ընդ յունական եւ ընդ արեւմտեան Եկեղեցւոյն ընծայեցուցանել, որով միայն ուշ ունէին ճառքս:

1358

(Հիմ քիւ 447)

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱԼՊԵՐ՝ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1841—1843

ԹՈՒՂԹՔ՝ 271. Իջակալուած է 1—330: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 36.5 X 24: ՊԵՐԱԿ՝ քաղաքի իրարու կըպցնելով արուեստակամ պրակներ շինուած են զամագամ քերթաքիւղով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւս 32 X 11, այս յուսամեցեմքնով սրբազորութիւններու եւ յաւելումներու համար, շատ տեղեր յուսամեցեի վրայ սկիզբը կարմիր մեղմուշով, ապա մատիտով, աշխարհաբար. ՌԻՔԻ՝ վերաբերեալ հարցումներ ընթացական են: ՏՈՂԹ՝ 30—40: ՆԻԹ՝ սպիտակ միջակ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ կիսալաթ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՆ՝ գործածութեան թաւակամ վնասուած: ԳԻՐ՝ ընդհանուրը Յօդոցիդ մաժուր, բայց երբեմն շնչագրի մերձեցող, կամ մանկ շնչագրով մասեր: Որքան կ'երևի մէկէ անկէ անոնք աշխատած են գործիս վրայ, ուստի գիրքը շատ կը փոփոխուի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկիզբը յուսամեցի վրայ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ ԵՐԵՎԱՆԻ: ԿԱՆՈՒՄ՝ ԹՂ. 1. 2ա մեծ մասը, 2բ—4բ, 103բ վարի կէտը. 287—271: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1841—1843: ԳՐԻՑ՝ Միտրաքեան Միսթանթին: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԵԵՐԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ Ներկայացուց Կարպի Պատմութիւն Եկեղեցական, Թարգմանաւ ի Միթրաքեան Միսթանթին ի Վիեննա, 1841—1843:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Առաջին ճառք: Գլուխ Ա., Վասն ընտրութեան եւ վասն օրինակադրաց եկեղեցական պատմութեան»:

ԹՂ. 6ա. «Գլուխ Բ., Վասն ժամանակադրութեան»:

ԹՂ. 6բ. «Գլուխ Գ., Վասն երկրադրութեան»:

ԹՂ. 8ա. «Եկեղեցական Պատմութիւն յառաջմէ ամէ քրիստոնէութեան թուականութեան մինչեւ ցկատարած դարուն չորրորդին»:

ԹՂ. 60բ. «Երկրորդ մասն եկեղեցական պատմութեան: Ի Հինդերորդ դարէն մինչեւ ցկատարած ութերորդ դարին»:

ԹՂ. 109ա. «Մասն Գ., Հրահանգք եկեղեցական Պատմութեան, Ի Բ. դարէ մինչեւ ցրժ. դար»:

ԹՂ. 164ա. «Համառոտութիւն Զորրորդ մասին Վարդապետութեան Պատմութեան եկեղեցւոյ (ԺԲ—ԺԶ դար)»:

ԹՂ. 214ա. «Հինդերորդ մասն եկեղեցական Պատմութեան (ԺԶ — 1811)»:

1359

(Հիմ քիւ 453 եւ 3)

ՊՈՆԵԼԼԻ — ՀՈԳԵՆՈՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ(Գ) — ԳԼՕՍԴԵՆՆԱՅՊՈՒՐԿ

ԺԹ. դարու կէսերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 41. Իջակալուած է 1—70: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 36.5 X 22: ՊԵՐԱԿ՝ չեն մշտնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւս 31 X 13: ՏՈՂԹ՝ 46: ՆԻԹ՝ հիմ գորտեր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ բարակ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շնչագիր, Յօդոցի շատ մաս: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւժ. չկան: ԴԱՄԱՐՆ՝ ԹՂ. 1ա, գրուած, ապա աւելուած, ամենամ քան մը: 1բ, 41բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու կէսերու: ԳՐԻՑ՝ ամենամ. Միտրաքեան

մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա(Գ): ԵԵՐԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չաօի, բայց տես առաջիմ կողմի վրայի գրութիւնը:

Մատենա է՝ Ինչպէս գրուած է առաջին կողմին եւ ԹՂ. 2աի վրայ՝ «Bonelli Al. Համարանութիւն կամ Ինչպէս գրուած է, Թարգմանաւ ի Հ. Յակոբոսէ Պօղոսէանց ի Քաղաքապետարկ», իրականիմ Հոգեկոնութիւն է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. *Ներածութիւնն Հրահանդի Համարնարանութեան կամ բնազանցութեան: Պրակ Ա.*՝ *Թէ զի՞նչ ինչ իմացեալ լինի անուամբս Համարնարանութիւնն* (Պրակ Ա—Ե):

Թ. 6բ. *«Մասն Ա.» Համարնարանութիւն կամ Հոգեբանութիւն: Յօդուած Ա.*՝ *Յաղագս գոյութեան Հոգեղէն Հոգւոյ»* (Գլուխ Ա—Զ):

Թ. 13բ. *«Յօդուած Բ.» Ի վերայ կա-*

րողութեանց մարդկային Հոգւոյ» (Գլուխ Ա—Ը):

Թ. 27ա. *«Յօդուած Գ.» Յաղագս տուրեալութեան Հոգւոյ ընդ մարմնոյ»* (Գլուխ Ա—Դ):

Թ. 34բ. *«Յօդուած Դ.» Ի վերայ հանդամանաց Հոգւոյ, զորոց չունիմք ինչ յայտ վիճակ կենաց զծանօթութիւնս կամ զփորձ»* (Գլուխ Ա—Ե):

Թ. 39ա. *«Յաւելուած Հոգեբանութեան, Յաղագս Հոգւոյ անասնոց»:*

1360

(Հիմ քիւ 440)

ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ Հ. ՄԱՂԱՔԻԱ՝ ՎԱՌՔ ԼՈՒՍԱՒՈՐՁԻ

ՎԻՆՆԱ

1851

ԹՈՒԴԹՔ՝ 74: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 30-5 × 22-5 **Թ. 1—38.** 20-5 × 21 **Թ. 30—74:** ՊՐԱԿ՝ 3, Ա՝ 16, Բ՝ 22, Գ՝ 30: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 35 × 11 Ա. մաս, 28 × 10 Բ. մաս լայն յուսեցնող: ՏՈՂՔ՝ 42—44՝ Ա. մաս, 38՝ Բ. մաս: ՆԻՒԹ՝ դեղմած միջակ քուզք: ԿԱԶՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճոր շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մուշ շագանակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եռ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 72, 74ա մեծ մտօք, 74բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1851: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Սամուէլիան Հ. Մաղաքիաս: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեծմա: ԹԻՍԱԿԱՎ-ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Վարուց Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին, դրեց Հ. Մաղաքիաս Վ. Սամուէլեան, Մխիթարեան Ուխտէն 1851»։ Գրութեանն իբրեւ աղբիւր ծառայած է Ագաթանգեղոսը, Զեմոր Գլակ եւ Մովսէս Խորենացի, որոնցմէ երկար պարբերութիւններ քարգամուած են աշխարհաբարբէ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. *«Գլ. Ա., Արտաւանան մա՛ւր Ստա՛րաքի Արտաճրին ձեռնող ու Պարթեւական տէրութեան արքունիքը: Խոսքով Հայոց Թագաւորին արշաւանքը Պարթեւաստան»:*

Թ. 2բ. *«Գլ. Բ., Անակայ մատչութեան խորհուրդը ու Հայաստան դալը: Սրբոյն Գրիգորի ծնունդը: Անակ կը սպաննէ ղեկորով ու իրեն ցեղն ալ կը ջնջուի: Սրբոյն Գրիգորի ազատուիլը ու դաստիարակուիլը*

Կեսարիա քաղաքը: Տրդատոյ աղատուիլը ու դաստիարակութիւնը Հոռոմոց երկիրը»:

Թ. 4բ. *«Գլ. Գ., Գրիգորիոս կը կարգուի: Երկու զաւակ ծնանելէն ետքը յօժար կամօք երկու ամուսինք իրարմէ կը բաժնուին, մէկը կուսանաց վանք կը մտնէ, մէկալը՝ Գրիգորիոս, Տրդատին թով կ'երթայ ծառայելու»:*

Թ. 6ա. *«Գլ. Դ., Տրդատոյ Թագաւորութիւնը: Հայոց աշխարհը օտար թշնամիներէն կը մաքրէ: ԶԳրիգորիոս յուրացութիւն կը ստիպէ, իսկ Գրիգորիոս քա՛ղութեամբ Թագաւորին դէմ կը դնէ ու անոր առջին աներկիւղ զճա՛րտութիւնը կը քա՛լորդէ»:*

Թ. 9բ. *«Գլ. Ե., Գրիգորիոսին համարակախօս քարողութեանը շարունակութիւնը, ոյր աղաքաւ Թագաւորը դիմըր տեսակ տեսակ տանջանքներու կը մատնէ»:*

Թ. 15ա. *«Գլ. Զ., Տրդատոյ՝ չարչարանքներուն ցուցըցած եռանդնոտութիւնը ու քրիստոնեաներուն դէմ ունեցած ատելութիւնը: Աս պատճառաւ Հրատարակուած երկու Թագաւորական հրովարտականք»:*

Թ. 17ա. *«Գլ. Է., Հռիփսիմեանք: Իրենց Հայաստան փախչիլը»:*

Թ. 22ա. *«Գլ. Ը., Դիոկղեսիանոս կայսեր Հրովարտակը առ Տրդատ, Հռիփսիմէն փնտռելու համար: Հռիփսիմեանք կը յայտնուին ի Հայաստան: Հռիփսիմէն Հայոց*

Թաղաւորին պալատը տանելու հրաման կ'իլլէ: Գայիանեայ աբասուհայն քաջալերական խրատները առ իւր սանը Հռիփսիմէ: Հռիփսիմէ աղօթքով Աստուծոյ կ'ապաւինի:

Թղ. 25ա. Գլ. Թ., Ս. Կուսանները Տրդատայ հրամանին դէմ կը կենան: Ամէնքը միաբան Աստուծոյ կը դիմեն աղօթքով: Աստուած որոտումով կը խօսի անոնց հետ ու կը քաջալերէ դանոնք իրենց դիտմ(ա)նը մէջ: Տրդատայ նոր հրամանը ղեկիփսիմէ բռնութեամբ իրեն տանելու: Կոյսը պալատը կը տարուի, Թաղաւորին դուրս սենեկին մէջ աղօթքի կը կենայ: Կոյսը զթաղաւորը կը յաղթաստէ: Թաղաւորը զԳայիանէն բերել կու տայ որ ղեկիփսիմէն յորդորէ իրեն կամքը կատարելու: Գայիանէ հակառակ խրատ կու տայ իր սանին, ուստի եւ կը պատժուի Թաղաւորին ծառանքէն: Հռիփսիմէ կրկին անգամ կը յաղթահարէ զթաղաւորը: Վերջապէս ուժգին դուռը կը բանայ ու կը փախչի պալատէն, աւետիս տանելով իր քու(ոյ)րերուն: Հռիփսիմեայ շնորհակալութեան աղօթքը:

Թղ. 29ա. Գլ. Ժ., Հռիփսիմեայ մարտիրոսական մահը: Տրդատ Թաղաւորին տխուր տրտմութիւնը նոյն կուսին մահուանը պատճառաւ: Սրբոյն Գայիանեայ շնորհակալութեան աղօթքը: Ասոր եւ ժիւս ընկերներուն մարտիրոսական մահը: Ասոր վրայ Տրդատ վերին զօրութենէ կը պատժուի:

Թղ. 32ա. Գլ. ԺԱ., Խոսրովի դուխտին տեսիլքը: Գրիգորիոս Խոր Վերապէն դուքս կը հանուի: Սուրբ Գրիգորիոսին առջի կ'որոժքը կ'ըլլայ սրբոց Հռիփսիմեանց մարմինները հրապարակներէն ժողուել ու ամփոփել առ այժմ հնձանին մէջ, Դիւանարանները անոր օգնութեանց մատուներ շինելու: Հայաստանու ժողովրդեան ամատարանական ճշմարտութիւնները քարոզելու կը սկսի:

Թղ. 37ա. Գլ. ԺԲ., Ս. Գրիգորիոսին ժողովրդեան քարոզած վարդապետութիւններուն յիշակարգութիւնը:

Թղ. 39բ. Գլ. ԺԳ., Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին խրատներուն վերջաբանութիւնը, որուն մէջ կը յորդորէ ժողովուրդը որ ի պատիւ Հռիփսիմեանց մատուներ շինեն: Թաղաւորին, նախարարներուն ու բոլոր ժողովրդեան աղայանքը պատիժներէն

ազատուելու համար: Սրբոյն Գրիգորի երեւցած տեսիլքը ու անոր մէկնութիւնը:

Թղ. 45բ. Գլ. ԺԴ., Հռիփսիմեանց մատուներուն շինութիւնը: Անոնց սուրբ նշխարները արկղներու մէջ կ'ամփոփուին ու երանելի Գրիգորիոսէն շինուած մատուները կը տարուին: Կաթողիկէ Մայր եկեղեցւոյն շինուելու տեղը պատով մը կը շրջապատուի: Տրդատայ ու բոլոր իր պալատականներուն իրենց պատիժներէն կատարելապէս բժշկուիլը:

Թղ. 48ա. Գլ. ԺԵ., Սուրբ Լուսաւորիչը Հայրը Թաղաւորին հետ մէկտեղ Հայաստանի քանի մը վանատներու մէջ ճամբորդութիւն կ'ընէ, զանազան տեղ յտնուած կռոց պատկերները, տաճարները ու բազիլիաները կործանելու համար: Չար դեւերուն պատերազմն ու փախուստը:

Թղ. 50բ. Գլ. ԺԶ., Տրդատ նախարարներով խորհուրդ ընելով զՍուրբ Հայրը իրեն ու ժողովրդոց հովիւ կ'ընտրէ: Սուրբ Հայրը շուգեր աս մեծ պալատը յանձն առնուլ, բայց աստուածային յայտնութիւնը կը ստիպէ զինքը: Շատ մը նախարարներ զՍուրբ Հայրը կեսարիա կը տանին, զինքը հոն ձեռնադրել տալու համար: Տրդատայ թուղթը առ Սուրբ Ղեւոնդիոս արքեպիսկոպոս Կեսարացոցն:

Թղ. 53ա. Գլ. ԺԷ., Սուրբ Լուսաւորիչը նորապսակ Հայրապետը Հայաստան կը դառնայ: Ժամբուն վրայ քանի մ'ալ հնուցմէ մնացած կոտորուներուն պատահելով՝ կործանել կու տայ զանոնք: Եկեղեցեաց շինութիւնը կը սկսի Հայաստանի մէջ: Ս. Հայրապետը դեռ Աթուր չհասած անհամար մարդէկ կը մկրտէ: Թաղաւորը իր պալատականներով անոր զիմաց կ'իլլէ: Սուրբ Ղեւոնդիոս Հայրապետին առ Թաղաւորը դրած պատասխանը:

Թղ. 59ա. Գլ. ԺԸ., Ս. Հայրը կը յորդորէ զթաղաւորը ու բոլոր զօրքը եւ ժողովրդեան բաղմութիւնը որ սուրբ մկրտութեան խորհուրդին արժանաւորապէս ընդունելութեանը պատրաստուելու համար տմխի մը չափ պահէ պահէն ու աղօթքի պարապին: Մկրտութեան ատենը պատահած հրաշքը, եկեղեցիներ ու դպրատուներ կը շինուին: Ս. Հօրը անդուգափառ եռանդը իր ժողովրդներէն թլ' հողեւոր ու թլ' մարմնաւոր օգուտը յառաջացնելու համար:

Թղ. 62ա. «Գլ. ԺԹ», Ս. Հայրը շատ մը վանքեր կը հաստատէ: Իր քաջուած ու առանձնակեաց կեանքը: Թաղաւորը Ս. Լուսաւորիչ Հօր երկու որդիքը Կեսարիայէն բերել կու տայ: Արիստակէսը Արքեպիսկոպոս կը ձեռնադրուի ու Հօրը օգնիչ կ'անուանուի:

Թղ. 64բ. «Գլ. Ի», Ս. Լուսաւորիչ Հայրը Տրդատ Թաղաւորին հետ դէպ ի Հոռոմ ճամբորդութիւն կ'ընէ: Մեծ ընդունելութիւն կը դոնէ Կոստանդինոս Թաղաւորէն ու նոյն ատենը Սրբոյն Պետրոսի Աթոռը նստող Ս. Սեղբեստրոս սրբազան Քահանայապետէն: Թոմայու մէջ դրած բարեկամական դաշնադրութիւն: Արիստակէս Արքեպիսկոպոսը իր Հօրը ու Տրդատ Թաղաւորին տեղ՝ Նիկիա տեղեկական Ժողովը կը խաւրուի:

Թղ. 68բ. «Գլ. ԻԱ», Սուրբ Գրիգոր կը վախճանի: Իր սուրբ մարմինը կը յայտնուի հովիւներու ձեռքով:

Թղ. 70բ. «Գլ. ԻԲ», Սուրբ Լուսաւորիչ Հօրը պատուական նշխարները Եւրոպա կը փոխադրուին: Ձանազան քաղաքներ նոյնեւորուն ցուցուած մեծ յարգութիւնը: Այս գլխում մէջ Թղ. 71բ կը կարդամք ի մէջ պլոց. «Ենչպէս մեր Գերպ. Գերպ. Կեսարեայ Արքեպիսկոպոս ամենապատիւ Աբբահայրը 1844ին Նաբոլիէն անցած ատեն Ս. Լուսաւորիչ Հօրերնու Սուրբ Նշխարացը այցելութեան երթալով սաստիկ հիւրասիրութեամբ անոնցմէ պատուեցան»:

Թղ. 73ա. «Յառաջաբանութիւն վարուց Սրբոյ Հօրն մերայ Գրիգորի Լուսաւորիչ»: Այս հատուածի մէջ Թղ. 73 կը կարդամք՝ «Աս պատմութեան աղբիւրները ինչպէս

յայտնի է, մեր ազգային ու հաւատարիմ պատմիչներն են, գլխաւորը Ազաթանդեղոս իսկ երկրորդականները Ջենոբ Գլափ, Մովսէս խորենացի, Յայսմաւուրք ու Ճառնտիրք ու ուրիշները: Աս մատենագրաց հաւատարմութիւնը ու բոլոր աս պատմութեան ստուգութեանը վրայ զործքիս ետեւը քննական զատ ճառ մը կամ ուսումնական դատաքննութիւն մը պիտ'որ դնենք, ոչ այնչափ մեր ազգայինները համոզելու, որչափ քանի մը անտեղեակ օտար պատմիչաց բերանը պապանձեցնելու համար: Բայց Ս. Լուսաւորիչ Հօր նշխարացը Եւրոպա փոխադրութեան վրայ քաղած տեղեկութիւններս իտալացի ստուգապատում մատենագիրներէն առի, որոնց անունները կարգացող իրենց տեղերին կը տեսնենք: Դժբախտութեամբ կը պակսի հոս խոստացուած ուսումնասիրութեամբ բնագիրը:

Հետաքրքրական տեղեկութիւններ կան նաեւ Թղ. 70ա. «Մինակ Սրբոյն երկու բազուկները հոն (Հայաստան) թողուցին որուն մէկը այսինքն աջ բազուկը հիմայ Վաղարշապատն է, իջմիածնայ եկեղեցւոյն դանձատունը, իսկ երկրորդը՝ (ձախը) Սսոյ Ս. Սոփիա եկեղեցին»: Թղ. 72ա. «Ժակ նոր ատեններս հիմակ Սրբոյն Պետրոսի Աթոռոյ վրայ փառօք վայելօղ Պիոս Իններորդին նախորդը բարեյիշատակ Գրիգորիոս ԺԶ. երորդ Սրբազան Քահանայապետը 1837 Սեպտեմբեր մէկին կոնդակ մը շնորհեց, որով կը հրամայուի թէ Հայաստանեայց Լուսաւորիչ Սուրբ Գրիգորիոսը Հռոմէական տօնացոյցին ցանկին մէջ անցնի ու Հոկտեմբեր մէկին տօնախմբութիւնը ժամասացութեամբ կատարուի (Գտիւր Հ. Գարբիէլին Հռոմէն խաւրած թուղթերը)»:

1361

(Հիմ քիւ 76)

ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ Հ. ՂՈՒԿԱՍ՝ ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1850ի ասեմենքը

ԹՈՒՂԹ՝ 24: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 36-5 X 22-5: ՊՐԱԿ՝ 2. 12ակամ քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 30 X 14: ՏՈՂԹ՝ 35: ՆԻԹ՝ սղոտակ զորաւոր քաղք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտրգիր: ԹԱՆԱԹ՝ մուք շաղամակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ՝ եւմ: չումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 18ք վարի կեւք. 10—24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ասեմենքը: ԳՐԻՉ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ կամ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ՝ Տէրաւորան Հ. Ղուկաս: ՏԵՂԻ՝ եււամարար Վիեննա: ԹԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չումի:

Մատենան է՝ «Աստեղագիտութիւն արաբաւ ի Տէրաւորան Հ. Ղուկաս Վրդ.է»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատրաստութիւն»:

ԹՂ. 14ք. «Առաջին զլիւսուոր բաժանումն: Տեսական Աստեղագիտութիւն կամ համարէն երեւոյթք հաստատութեան: Գլուխ Առաջին, Ձեւ երկրի»:

ԹՂ. 16ք. «Գլուխ Բ., Օրական շարժումն երկրի»:

1362

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԲՆԱԿԱՆ,

ՎԻԵՆՆԱ

1840էն ետք

ԹՈՒՂԹ՝ 363, մէկ մասը իյակաւորան՝ 1—364, միւս մասը քերթակաւորան՝ 1—164: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 30 X 22-7: ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշամակաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 30 X 11, լայն յաւանք քերթով, ուր դրուած են զամագամ սրբազորութիւններ, յաւելումներ, մեկնաւորումներ, քննարկական քննածեւեր եւ գիտական պատկերներ—գծագրութիւններ: ՏՈՂԹ՝ 33: ՆԻԹ՝ միջակ, աղոթկ զորաւոր քաղք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ քաւական լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտրգիր: ԹԱՆԱԹ՝ մուք շաղամակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ՝ եւմ: չումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 30ա, 183ք. 268ք վարի կեւք 278ք, 260ա—261ք, 342ք վարի կեւք, 343ա—347ք, 350ա էջիմ մեծ մասը, 350ք—363ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն ետք: ԳՐԻՉ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ՝ Տէրաւորան Հ. Ղուկաս: ՏԵՂԻ՝ եււամարար Վիեննա: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Գիտութիւն Բնական, Փիւսկեան Գիտութիւն եւ Տարրալուծութիւն արաբաւ ի Հ. Ղուկաս Վրդ.է Տէրաւորան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մուտք, Սահման Բնական Գիտութեան» (§ 1—8):

ԹՂ. 5ա. «Գլուխ Ա., Յաղապ մարմնաց առ հասարակ» (§ 9—16):

ԹՂ. 9բ. «Գլուխ Բ., Յաղապ զօրութեան նիւթոյ» (§ 17—52):

ԹՂ. 36բ. «Գլուխ Գ., Քիմիական քննութիւն ի վերայ նիւթոց ինչ, որոց ուսումն առաւելապէս կարեւոր է» (§ 53—83):

ԹՂ. 65ա. «Գլուխ Դ., Յաղապ հասարակական կշռոյ (հասարակաւորութեան) զօրութեան» (§ 84—113):

ԹՂ. 86բ. «Գլուխ Ե., Վասն շարժման» (§ 114—151):

ԹՂ. 122ա. «Գլուխ Զ., Վասն ծանրութեան» (§ 152—176):

ԹՂ. 184ա. «Գլուխ Է., Ջրակշռութիւն» (§ 176—186):

ԹՂ. 205ա. «Գլուխ Ը., Օղակշռութիւն» (§ 187—216):

ԹՂ. 269ա. «Գլուխ Թ., Վասն կոհակածեւ շարժման մարմնոց, որ ունի կշորողութիւն ընդ երեւոյթ մայի» (§ 217—239):

ԹՂ. 292ա. «Գլուխ Ժ., Մաղխականութիւն» (§ 240—252):

ԹՂ. 305ա. «Գլուխ ԺԱ., Եղեկաբարեւականութիւն» (§ 253—288):

ԹՂ. 348ա. «Գլուխ ԺԲ., Լոյս» (§ 289—359):

1363

(Հիմ քիւ չունի)

ԱԶԳԱՏՈՂՄԱՅՈՑՅ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ԵՒՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՃԿԹ (= 1720)

ԹՈՒՂԹ՝ միակ: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 44.5 X 34.5: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ 30 X 20: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՁՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ք. կօզմք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՃԿԹ (= 1720): ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ վերջիմ երկու տօղեքը:

Թուղթս է՝ Աղգատունձացոյց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Բաժնուած է երեք մասերու:

Ա. Մաս՝ Ի բան աւետարանին որ առէ. Ոչ առ է մանուկ Հիւսանն եւ որդին Մարիամու... Զարափառ Հելֆիտոս ընթերցեալ ի մէջ սրբոյն աւետարանին...»:

Բ. Մաս՝ Աղգատունձացոյց Յիսուսի

Քրիստոսի ի մարգարէէն Դաւթէ ի վեր, եւ որդւոյն նորա Նաթանու մինչեւ ցկոյսն Մարիամ ըստ Ղուկասու:

Գ. Մաս՝ Աղգատունձացոյց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ Մատթէ ի մարգարէէն Դաւթէ, եւ որդւոյն նորա Սաղոմօնէ մինչեւ ցՅօսէփ, Դաւիթ, Սաղոմօն եւ այլք մինչեւ ցՄաթթան, յորմէ ծնան Յակոբ Հայրն Յօսեփու եւ Աննա մայրն Մարիամու:

ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

«Օրինակեցաւ ի մայրաքաղաքին Կոստանդինուպօլիս 1720 եւ ի մերումս ՌՃԿԹ Եկեղեցիքի Ա.»:

1364

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՌԸՆՏԻՐԻ

ԱՅԺԱՅԵՔ

ԺԶ.—ԺԷ. դար

ԹՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 33 X 32.5: ՊՐԱԿ՝ մեծ գործի մը ժԶ. պրակի առաջիմ քուզքը: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկտիւմ 31.5 X 10 իւրաքանչիւրք: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստեղի քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ քուզգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ.—ԺԷ. դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հատակոտորս է՝ մաս մը Ճառընտիրի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Եւտրատիոսեանմերու վկայարանութիւնն է «...//Չալերեալ զնա կինն եւ ետ ի նա զհօշիկսն եւ առեալ Մարգարիտս զի որդիսն իւր եւ կինն եւ տարաւ առ ոմն ի սիրելեաց իւր եւ յանձն արար զնոսա նմա... Վերջ՝ Եւ առեալ եպիսկոպոսին զմարմին սրբոյն եւ ըստ զօրոյն որ ի կտակին տարաւ յԱբօրկայ որ է Արզրնցիքն եւ անդ եղ. սատուով ի տապալ/...»:

1365

(Հիմ քիւ 410)

ՀԵՐՔՈՒՄՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԻՆ Տ. ԱՆԹԻՄՈՍԻ

Ամյայտ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34-5 X 22: ՊՐԱԿ՝ 24: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28 X 10: ՏՈՂՔ՝ 35: ՆԻԹ՝ միջակ հաստաքիսմաք կէտ ողորկ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ՈՐ շեղազիք, 23քէն ամպիմ տարքիք գրիչ: ԹԱՆԱՔ՝ տե: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՊ. 47ք—48ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՑ՝ 23քէն ետք Գաքըր-ձեան Հ. Թովեէք: ՏԵՂԻ՝ անյայտ: ՅԵՆԱՑԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի: չուծի:

Մատենան է՝ «Հերքուին Շրջաբերականին Տ. Անթիմոսի Հ. Յովսէփայ Վրդ.է Գաթըրեանն»: Վարդապետական ձևերով վրայ վիճաքամուքիւմ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Առաջին մաս: Տ. Անթիմոս կը դատապարտէ ինքզինքն ու Հերձուածը: Անիկ պայծառ եղանակաւ յառաջ երթալու համար լուսադոյն կ'ըլլայ դեռ վիճարանութեան չմտած՝ Տ. Անթիմոսին լճիւն ընդարձակ յառաջ բերել բառ առ բառ Թարգմանելով...»:

ԹՊ. 3ա. «Առաջին Հատած: Տ. Անթիմոսին յառաջ բերած սկիզբը յայտնապէս ինքզինք կը դատապարտէ»:

ԹՊ. 11բ. «Երկրորդ Հատած: Ան իշխանութիւնն, որուն որ Տ. Անթիմոս կը դիմէ՝ փոխանակ իրեն օգնելու, զինք կը դատապարտէ»:

ԹՊ. 18ա. «Երկրորդ Մաս: Տ. Անթիմոսին շրջաբերականը Պիոս Թ.ին Թղթոյն հաստատութիւն մըն է»:

ԹՊ. 20ա. «Առաջին Հատած: Տ. Անթիմոսին շրջաբերականը վարդապետութեան ու իրաւաբանութեան միութեան մէջ Հերձուածողաց կրած փաստուն հաստատութիւնն է»:

ԹՊ. 30ա. «Երկրորդ Հատած: Տէր Անթիմոսի շրջաբերականը քահանայապետին դահլիճիցութեան հաստատութիւնն է»:

ԹՊ. 41ա. «Վերջ: Մեզի յանձնուած գործքը, որ Տ. Անթիմոսին շրջաբերականին համառօտ եւ դիւրեմաց եղծ մը զրեւք ալ հիմա կատարուած կ'երևայ, որչափ որ մեր զօրութեանց քիչութիւնը կը ներկէ...»:

ԹՊ. 47ա. «Ամենագումար Աստուածն ընէ, որ մեղմէ յառաջ բերուած այսպիսի ճշմարտութիւնները մեր արեւելեքի մոլորեալ եղբարց չօգնոյն լուսաւոր եւ արդաստուր եղանակաւ փայլին, որպէս զի քաղցր եւ տեսական խաղաղութեան մը միութեան մէջ կարենանք վերջապէս իրար նորէն զրկել: Վերջ»:

1366

(Հիմ քիւ 48)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

Ա. Հատոր

ՎԻՆԵՆԱ(Ք)

1837էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 487: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30 X 23: ՊՐԱԿ՝ 81: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 24-5 X 12-5: ՏՈՂՔ՝ 40: ՆԻԹ՝ հիմ գորտաւոր, հաստիկ քուզք: ԿԱՋՄ՝ կիսաւկաշի. քաջազատ ստուաքաքուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ԵՊ շեղազիք: ԹԱՆԱՔ՝ տե: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՊ. 1—10, 88ք, 105—106, 485ք—487ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1837էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմօք: ՅԵՆԱՑԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի քաղցր հմտ. ԹՊ. 38ա, ուր մատիտով գրուած է 10. 12. 1837:

Մատենան է՝ «Բառարան Լատիներէնէ Հայերէն, Ա. Հատոր»: Բառերով յիմաց գրուած է ամբողջական կոչումը Ս. Գիրքէն, Ոսկեբերանէն, Կրկրէն, Պորենացիէն, Փաւստոսէն եւ ուրիշ մատենագիրներէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 10ա. «A (նախադրութիւն որ խնդրէ դրացառական) ի կամ յ, զոր օրինակ a fructu ի պտղոյ, Մեն. 3. 2, à rebua՝ Յիւրաց, փ. 1. 86...»:

Թղ. 89ա. «B, Baba, Bahare, Bacca, cal, վայրենի մրդիկ, Ոսկ. Մտ. Գ. 67, axmuδpua...»:

Թղ. 107ա. «C, Cabala, Գաբալա:

Գաղտն պիտուիլ, զոր տուեալ է Մովսէս ասէն ռարբիջ ըստ պատուիրանին...»:

Թղ. 335ա. «DAM. Dae կամ Dahae կամ Daj, orum, m. Տայք, ոց...»:

Թղ. 404բ. E (նախադրութիւն, որ խնդրէ դրացառական) ի կամ Յ (նախդիր բացա.) զոր օրինակ e domo patris mei — ի տանէ հօր իմոյ. Մեն. 20. 13, e terra յերկրէ. Ել. 32. 12...»:

1367

(Հիմ քիւ 49)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

Բ. Հատոր

ՎԻԵՆՆԱ(*)

1837էն հոտ

Թոհվթֆ՝ 489: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 36 X 23: ՊՐԱԿ՝ 82—108: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԻԻԹ, ԿԱՋՄ, ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Գոյմ քիւ 1366 ձեռագրիմ հետ: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1—5, 90բ, 382. 489: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1837էն հոտ: ԳՐԻՋ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճիմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի բայց եմմա. Թղ. 2ա՝ Յօրինալ ի Պետրոս...(*) Կոմպ-պալերնէ:

Մատեանս է՝ «Բառարան Հատիներէն—Հայերէն, Բ. Հատոր»։ Ա. ը տես Ձեռ. քիւ 1366, որում Գոյմ ձեռնվ շարունակութիւնն է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. Անջեւէմ քուլք մը կտրուած կ'ընելի, որովհետեւ կը սկսի. «Հիւսն զանձրմ. avrarius — ոսկերիչ — armorum, որ առնէ զէնս. 1. Թաղ. 8. 12...»:

Թղ. 73ա. «Galatae, arum, Գաղատա-ցիք...»:

Թղ. 92ա. «Habena, ae, f. Երասանակ. Ն. 3. 67: Ballae habenas remittere արձա-կերասան զգազանն թողուլ. Ոսկ. 3...»:

Թղ. 125ա. «Jaceo, jaces, cui, cere, ընկողմանի...»:

Թղ. 259ա. «Kaba. Մեքեայ, Բուխ Բեապէ...»:

Թղ. 259բ. «Labarum կամ Labarus, ri, m. խաչվառ, դրօշակ, դրօշ...»:

Թղ. 309բ. «Macedo կամ Macedon, onis (ածա) Մակեդոնեան, Մակեդոնացի...»:

Թղ. 380բ. «Nabataei, orum, m, Նաբա-տացիք...»:

Թղ. 429ա. «O, միջ. Ո՛վ, զոր օրինակ o passi graviora, ո՛վ վշտամբեր դու, Virgia. 195...»:

1368

(Հիմ քիւ 50)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

Գ. Հատոր

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1837էն հոս

ԹՈՒՂԹՔ՝ 618: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30 X 23:
ՊՐԱԿ՝ 167—271: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԻԻԹ. ԿԱՅՄ. ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱԳ. ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Այն քիւ 1366
ճանաչքիմ հետ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 617բ—618բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1837էն հոս: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ: ՏԵՂԻ՝ հաւա-
նարար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Բառարան Լատիներէն—
Հայերէն, Գ. Հատոր»: Ա. Հատորը տես
Ձեռ. քիւ 1366, Բ. Հտ. 1367:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Pabulatorius corbis կամ
saccus. Pabulor, aris, atus sum, ari, ճարակել,
Թուռ. 14, 33...»:

ԹՂ. 199ա. «Q, Quā (մկ. տղկ.) ընդ
ո՞ր, զնձրմ. ընդ ո՞ր կոյս...»:

ԹՂ. 231ա. «Rabbi. Ռաբբի, Մտ. 23.
7, Մր. 9. 4 Վարդապետ, Մտ. 33. Տ...»:

ԹՂ. 302բ. «Saba. ae, f. Սարա (քղք.)
(քնն.) Թոր. 6, 20...»:

ԹՂ. 460բ. «Tabacus. Tabanus. i,
m, ...»:

ԹՂ. 545ա. «U, Ու կամ Ո. Vacans.
antis. Դատարկ, պարապրդ, Մտ. 12.
44...»:

ԹՂ. 616ա. «X, Xenium, ii, n, Պատա-
րաք, Ա. Մակ. 11. 14...»:

ԹՂ. 618ա. «Z, Zelator, oris, m, Նա-
խանձող, Ել. 34. 14...»:

1369

(Հիմ քիւ 37)

Ս. ԹԵՐԵԶԻԱՑ ԱՒԻԼԱՑԻՈՑ ՀԱՆԱՊԱՐ Հ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

ԺԹ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 158: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28.5 X 10.5:
ՊՐԱԿ՝ 70: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 24.5 X 15: ՏՈՂՔ՝
23: ՆԻԻԹ՝ ճորագղմ քարակ ազմիւ սպիտակ քուլք:
ԿԱՅՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, բնագրիմ մէջ
բազմաթիւ տեղեր սրբագրութիւններ կան: ԳԻՐ՝
ճորագղմ վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ զանաւոր սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ 157բ—158բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու վերջերը: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ
Միտրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճարար Վիեննա: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւ. չունի:

Մատենա է՝ «Ճանապարհ Կատարելու—
Քեան» (Ս. Թերեզիայ Ավիլացւոյ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Թառաջարան Սրբոյն: Քորք
այսր ճենաստանի Ավիլայի Սրբոյն Յով-
սեփայ...»:

ԹՂ. 3ա. «Գլուխ Ա.՝ Ավիլայի Սրբոյն
Յովսեփայ ճենաստանին մէջ խիստ կանոններ
դնելու՝ Սրբուհւոյն ստիպուած ըլլալուն
պատճառներուն վրայ»: Ամբողջ գործը բաժ-
նուած է երկ Գլուխներու:

1370

(Հիմ քիւ 510)

ՄԱՇՏՈՑ ՁԵՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

ԺԸ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28.8 X 20.7:
ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ կրկնասիւմ, շրջանակի
մէջ առնուած, իւրաքանչիւրը 23 X 7: ՏՈՂՔ՝ 33:
ՆԻՒԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստաւքեամբ թուզք:
ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին երեսները ազ-
տոտած: ԳԻՐ՝ շատ մաքուր մօտրցիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ,
խորագիրերն աւ խրատագիրերը կարմիր: ԼՈՒՍԱՆՑԱ-
ՋԱՐԴ՝ ԹՂ. 2ա: ՋԱՐԴԱԳՐԵՐ՝ 2ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1,
13բ—14բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դարու վերջերը: ԳՐԻՋ՝
ամծամօք, Միսիքաբան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամօրէն
թրիտու: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

*Մատենա չ' Մաշտոց ձեռագրու-
թեան: Կարգ ձեռագրութեան քառանյու-
թեան:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

*ԹՂ. 2ա. «Վասն նուիրելոցն ի ձեռնա-
դրութիւն քառանյութեան պատրաստեցին
յառաջադոյն բազպանք, փորուրաք, դօտիք,
վակաւք, շուրջառ եւ սաղաւարաք ըստ
թուոյ նուիրելոցն...»: Վերջ՝ «եւ ապա կան
յեկեղեցւոյ եւ ուսանին զպատշաճեայն առ
Կարգ իւրեանց»:*

1371

(Հիմ քիւ չուծի)

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1840ի առեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 142: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28.5 X 22.5:
ՊՐԱԿ՝ 17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 22 X 14: ՏՈՂՔ՝
28: ՆԻՒԹ՝ հիմ միջակ հաստաւքեամբ զօրաւոր ոգորկ
թուզք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ,
տեղ-տեղ մշտնը սկօտե է ներծծուիլ: ԳԻՐ՝ քանի մը
տեսակ, մօտրցրի շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ:
ՋԱՐԴԱԳՐԱՆՔ՝ եււ. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տոնե-
մները: ԳՐԻՋ՝ ամծամօք, Միսիքաբաններ: ՏԵՂԻ՝
հաւամքաբար վիեճամ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

*Մատենա չ' «Բնական գիտութիւն»:
Բիւրա եւ Ծիգրգա:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

*Նայմ քիւ 1722 ճառագրին հետ, ուստի
հոռ կու տամք միայն գլուխներու քղթա-
համարները:*

*ԹՂ. 1՝ «Սահման», 4ա՝ «Գլուխ Ա.»,
8ա՝ «Բ.», 30բ՝ «Գ.», 56ա՝ «Դ.», 73ա՝
«Ե.», 104ա՝ «Զ.», § 171էն ետք կը պակսի:*

կայսերական մականուն: (Ի Սանկտ Իիեթրոպուրկ) Ի տպարանի Հայոց Եղիազարեանց Ճեմարանին արեւելեան լեզուաց, յամի Տեառն 1828: Աստուածային ողորմութեամբ մեք Նիկողայոս առաջին, կայսր ամենայն Ռուսաց եւայն, եւայն, եւայն, յայտ առնեմք ի տեղեկութիւն ամենեցուն: Բարձրեայն ի նորոյ օրհնեաց գլխաւաստան ցանկալի խաղաղութեամբ, վաղճան առեալ մարտին ընդ Պարսկաստանի, որ սպառնայր տեւել զամս րազումս...»։ Վերջ՝ «Եւ Այնորին սուրբ, օղնական լիցի մեզ պահելոյ զխաղաղութիւն եւ զանդորրութիւն ի սաղմանս տերութեան մերոյ, տուաւ ի Սանկտ Իիեթրոպուրք, ի 21 աւուր ամսեան մարտի: Եամի Տեառն 1828 եւ յերրորդումս ամի Թագաւորութեան մերոյ, ի բնազրին գրեալ կայ իսկական ձեռամբ նորին կայսերական մեծութիւն Նիկողայոս»։

Թղ. 8ա. «Ի 10 փետրուարի ի 1828 ամի ի գիւղն Պարսից Թիւրքմէնոյ Հաստատեցաւ պալմանադիր յաւիտեանական Հաշտութեան միջնորդութեամբ Հրամանակացն ի կողմանէ տէրութեան Ռուսաց ճնեւերալեղութեանթ, ճնեւերալինֆանթերէն Ի. Տ. Պասկելիչի եւ ներգործական, քաղաքական խորհրդականի Մ. Ա. Օպրեսկովիչ, իսկ ի կողմանէ Պարսից նորին բարձրութիւն արքայ որդւոյն Ապպաս Մերզայի եւ այն կայանայ ի 16 Հաստածս, որք զլիւսաւորաբար Համառօտիւ բովանդակեն ի յետագայս...»։ Վերջ՝ «Էի միում ժամանակի ըստ պայմանագրին, նորին կայսերական մեծութեանն, թէ՛ զպայմանագիրն յաւիտեանական Հաշտութեան, եւ թէ՛ զառանձին դրուածս այս Հաստատեաց եւ վաւերացոյց բարձրապէս ի 20 աւուր Մարտի»։

Թղ. 9բ. «Բարձրագոյն պարզեւագիր տուեալ Սրբազան Ներսիսի վիճակաւոր Արհնիսկոպոսի Հայոց եւ Վրաստանեայց: Սրբազան Ներսէս Արհի Նպիսկոպոս Հայոց: Ի բազմաց Հետէ եւ ի բազում գիպուածս, ցուցիք դուք տերութեան Ռուսաց զյարգոյ ձեր մտերմութիւն...»։ Վերջ՝ «Երաւունս վարկայ եւ Հաղորդակցեմ զձեզ Կարգի Սրբոյն Այնթաքանդի Նեւակոյ, զորոյ գնչանսն ընդ Ալեքս յղելով մեզ ձնամ ձեզ բարեխոսար: Ի բնազրին ստորագրեալ է իսկական ձեռամբ նորին կայսերական մեծութեան՝ Նիկո-

ղայոս: Ի Սնկրտ Բիեթրոպուրկ, 1828 ի 25 Յունվարի»։

Թղ. 10ա. «Բարձրագոյն Հրաման տուեալ կառավարիչ սէնաթին ի 21 Մարտի 1828 ամի: Ըստ զօրութեան Հաստատեալ դաշանց ուխտին ընդ Պարսկաստանի, զխանութիւն Երեւանայ եւ Նախիջևանայ դուրս առեալ ի տերութենէն Պարսից միաւորեցաք ընդ Ռուսացս, Հրամայեմք յայտնեալ յամենայն բանս անուանել դաւառ Հայկազանց եւ մուծանել զայն ի մականուն մեր: Յաղապս կարգաւորութեան եւ եղանակի կառավարութեան այսր դաւառի, կառավարիչ սէնաթն յիւրում ժամանակի ընկալցի զպարտ ու պատշաճ Հրամանս: Օրինակեցաւ ի մեծն Պօլսի ի 1 Օգոստոսի ի 1829 ամի»։

Գ. Թղ. 11ա. «Զարգեան դիպուած աշխարհիս խորին դրուժեամբ Հակաբանի»։ Զափալան, պլաթաւակաւ տաղ մըն է 12 տումակ:

«Նապաստակաց երամ կազմեալ

Ապօրինակ խորհուրդ առնեն.

Հովտաց իւրեանց զպետութիւնն
Ի ձեռս անել Հետազօտեն:

Ձանից իւրեանց զզօրութիւն
Թէ որչափ է ոչ գիտեմ:

Սարսեալ դողայ զարթեալ ի ճոյ

Յափշտակիչ զայլ ծերունին,

Զիւրացուցեալ զիշխանութիւն

Աշխատ լինի պահել անձին:

Յաղթ Հնարից առ Թշնամին

Թէ որչափ է ոչ գիտեմ»։

Վերջ՝

«Քննօղ բանիցս ապուշ կրթեալ,

Խնդիր առ Տէր վերառաքեմ.

Զայս իմ Հիւսուած ի յողք եղեալ

Սրտստոյր եղանակեմ

Այեաց օսստիլ, ձայն Յիսուսի

Երբ յարիցէ ոչ գիտեմ»։

«Այս Հոգնեբզ յնւրոպիայ շարահիւսեալ յօրինէ ի յլզմիւռին Հեղինակէն զաղափարեալ փոխադրի 1829 ամի ի 1 Օգոստոսի: Վերջ»։

Դ. Թղ. 12ա. «Միտուն զօսարան: Թատարէն փոխեաց ի Հայ Գրիգոր Վարդապետ Կոստանդնուպօլսեցի: Դիմառնական բանա-

գրութիւնս ղեղեցիկ մարզէ զվարս, որոց միտք ուղղութեան են տեսող եւ ղամենայն ախտաղեղ մոլութեանց զակատութիւնս արադ արադ վանէ ի բանականաց ի բաց: Ընդօրինակեցաւ ի բնագրէն ի Յունվարի 22 ի 1833, ի Պոլսոյ: Այլաբանական պատկեր-
ներով. երկու արաքով քառանկյանց մըն է:
«Բան հակիրճ: Հանդիսադիր ատենի
հակառակ ընդդէմ յորդորող տասանց հիւթա-
ւոր դոյակաց...»:

Թղ. 12բ. «Դուռն Ա. սկզբանց: Յաղապս
միարանական ժողովոյ մարդկային սեռի եւ
դժգոհանաց զաղետալի աշխարհէն»:

Թղ. 13ա. «Յաղապս զախտեանն առաջ-
նեկորդ հիւթաւորին»:

Թղ. 13բ. «Գալուստ Պերճի»:

Թղ. 14ա. «Գալուստ Կօրեկոյոյ (պո-
ղա)»:

Թղ. 14բ. «Գալուստ Գարեթոյն (արփա
սու)»:

Թղ. 15ա. «Գալուստ Մեղրօշարակին
(պալ սուրու)»:

Թղ. 16ա. «Գալուստ Բալ Զրոյն (վիշ-
նապ)»:

Թղ. 16բ. «Գալուստ Կրկենոաց բերդ
որթոյն (միսէյլէ)»:

Թղ. 17ա. «Գալուստ Գինոյ»:

Թղ. 18բ. «Գալուստ Օղոյն»:

Թղ. 19ա. «Գալուստ Սուրճ սեւակրի»:

Թղ. 20ա. «Վաղճան Ա. դրան: Խօր
լուութիւն»:

Թղ. 20բ. «Դուռն Բ. Կարպ մրցական
բանակութեան անձնիւր դոյակաց»:

Թղ. 21բ. «Տասանց դոյակաց վիճա-
րանութեանց ատենախօսութիւն եւ նախ
Ափրոնի»:

Թղ. 21ա. «Ատենախօսութիւն Պերճի»:

Թղ. 22ա. «Ատենաբանութիւն Կօրե-
կոյոյ»:

Թղ. 22բ. «Ատենախօսութիւն Գարե-
լրոյն»:

Թղ. 23բ. «Ատենաբանութիւն Մեղրօ-
շարակին»:

Թղ. 24ա. «Ատենախօսութիւն Բալ
Զրոյն»:

Թղ. 24բ. «Ատենախօսութիւն Կրկեն-
ոաց բերդ որթոյն»:

Թղ. 25ա. «Ատենախօսութիւն Գինոյ»:

Թղ. 25բ. «Ատենախօսութիւն Օղոյն»:

Թղ. 26ա. «Ատենախօսութիւն սուրճ
սեւակրին»:

Թղ. 27ա. «Մաղթողական աղերս իննուց
դոյակաց»:

Թղ. 28ա. «Յօրդոր փոքր սիրուն սյս
յրօսաբան»:

1373

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՐ ԱԻՏԱԼԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՎՐԴԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1800ի սկիզբը

ԻՌՈՒԹՅՈՒՆ: Տ. ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 28 X 21: ՊՐԱԿ՝
1: ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ միասին 23 X 15: ՏՈՂԳ՝ 47—49:
ՆԻԹ՝ զօրաւոր հաստիկէ եիմ քօղք: ԿԼԱՄ՝ Յօր
կիտալար: ԲՂԹԵԱՅ ՊԱՆՊԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը
երկուական սղիտակ քօղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շատ լաւ:
ԳԻՐ՝ շեղագրի մօտ Յօրդօրք: ԲԱՆԱԿ՝ մօր շաղա-
մակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւժ. չկան: ԳԱՏԱՐԻ՝ Ե—Տ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ:
ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պօլսոյ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ չումի
(Հմմտ. Ձեռ. քիւ 1371):

Մատենան է՝ «Սասունցի Աւետիսան
Պօղոս Վրդ.ի Թուրք առ Մշեցի եւ Աւրանցի
Էնկիպարեան Տէր Յովհաննէս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Եւս Սասնցի Աւետիսան Պօղոս
ապարդիւն Վարդապետս որ Երեսուն ամօք
միարան Մշու Սուրբ Կարապետու զերահուշակ
վանից, եւ մի ամ եւս Առաջնորդ, որ եւ վասն
ուղղափառ հաւատաց մեղակացեցաւ եւ ար-
տաքսեալ եւ յետոյ յերեսնայ քաղաք, որ է
Ուրհայ, Երեք ամ եւ կէս Առաջնորդ, եւ
անտի հանդերձ եղեսացի աշակերտս խոյով
Յակովր սարկաւաղաւ. սիրով մեծաւ եկի ի
Հոռմ: Առ Մշեցի եւ Աւրանցի Էնկիպարեան
Տէր Յովհաննէս ձեռնասուն աշակերտն իմ

են զրեցեալքս: Այս զրութեանցս եղելոց բանից նկատուին յառեալ ակամբ, հարկ առ անդին հուրոյք փրկութիւնն, ո՞ր որդեակ իմ Տէր Յովհաննէս... Վերջ՝ «Ոչ դիտեմ, թէ վասն է՞ր դարս առնեն, եթէ անդէն ոչ դոյ տեղի թողութեան եւ քաւարանն»:

Թշ. Ծր. Նորագոյն գրչէ մը, հաւամար բար Գալեմֆեաքեանն Հ. Գրիգորիս Վրդ.ի կողմէ յաւելուած է. «Վիեննայի օրինակն յաւելու՝ որ կը տարբերի ասկէ՝ Դարձեալ

երդմեցուցանեմ դեեղ ի ներքոյ հարկի պարանդութեան, զի պատասխանիցես ինձ զրեցմամբդ որով օրինակաս. եւ իցէ: Գրեցաւ յամի Տեառն փրկութեան մերոյ ՌԶՂԳ (= 1793) եւ Հայոց ՌՄԽԲ (= 1793) Պօղոս Վարդապետ Աւստրիան, Տ(եղի). Կ(եֆոյ)»:

ԵԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. Կարմիր մեխմով՝ «Նուրբալ ի դիւանէ Անտոնեան Միարանութեան յՕրթաքէօյ Կ. Պօլսոյ, 1907»:

1374

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

Ամծամօք

ԺԶ.—ԺԷ. դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ Ա—Ջ Պրակ՝ 27.7 X 19, իսկ է. պրակը՝ 27.7 X 17.7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն 19 X 5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք կսկումս քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՐԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ բոլորգիր. սկզբնատառերը երկաքաղիք եւ քաջմագիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, սկզբնատառերն ու սկզբնատառերը կարմիր: ԽՈՐԱՆ ԹՔ՝ 1ա գլխագլոյն, ոչ ամբամ յաջող: ԼՈՒՍԱՆՑԱՊԱՐԹ՝ ԹՔ՝ 1ա եւ ք: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ՝ 1ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ.—ԺԷ. դար: ԳՐԻՑ՝ ամ-

ծամօք: ԿՈՂՎՈՂ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հատակորտոյ է՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. Միայն գծուած խորամ եւ ամամք քմագրի:

Թշ. 2ա. Մարկոս Ա. 9—22:

1375

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՌԳԻՐԲ ԲՆԱԿԱՆ ԻՐԱՑ, ԲՈՒՍՈՑ, ԱՐՄԱՏԻՑ, ՀԱՆՔԱՑ ԵՒ ԿԵՆԴԱՆԵԱՑ

Ամծամօք

1773էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 33. իջագրուած՝ Ա—ԿԵ: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 27.5 X 20: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 23 X 17: ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ երկաքանկ հաւ շուկաքէի քուղք: ԿԱՐՄ՝ կշտ լաքով մը միայն ետեք կպցուած: ՀԱՆԳԱՄԱՐԹ՝ քաւակամ աղտոտած, չար տեսած եւ քամաքը շատ տեղքը պղկած: ԳԻՐ՝ մարագոյն բոլորգիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ եւ մանուշակա-գոյն: ՋԱՆԴԱՐԱՐԹ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ՝ 1ա, 32ա մեծ մասով, 32բ—33բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն ետք:

ԳՐԻՑ՝ հաւամարտ կծարացի տիրացու կիրակոս: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՔ՝ 1ա՝ «Առաքեալ ի Կ. Պօլսոյ Հ. Գրիգորիս Մամիգ, 25 Յուլիս 1956: Հ. Ն. Ա.»:

Մտեանս է՝ «Բարդուղիմէոսի բարեգրական իրաց, բուսոց, արմատից, հանքաց եւ կենդանեաց» թիւ 1776 ձեռագրի կը պատկանի, կամ ամոր շարունակութիւնն է,

հմտ. Թղ. 135ա ուր կը գտնենք այս մոյմ ցամկի սկզբի մասը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «Աբարբեռն, պարսկերէն»

Ֆարֆիօն, արարերէն՝ փէրֆիօն, ֆր.՝ էվֆորպուս...»: ԱՐԳի կարգով:

Թղ. 31բ. «Բառգիրք ժողովածուն: Յիւնէ զինչ որ խառնված գեղեր կան եւ առաջըն զայնար իճնին եւ այնար իճնին որ պիտանի է ամենայն ցառոց...» (Ա—Յ):

1376

(Հիմ քիւ ձե/1853)

ԱՆՅՈՒԴԱՐՁԳ ՊՈԼՍՈՅ 1853 ԱՄԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1853

ԲՈՒՂԲՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27-5 × 22: ՊԻԱ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21 × 12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ կապտաւուն էին ազնիւ քուղբ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ իմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մուք շագանակի: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն.՝ չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1853: ԳՐԻՉ՝ ամռանօր: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Կ. Պոլիս: ԵԻՇԱՍԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկան:

Մատենան է՝ Հայաստան քրքրեւն չափաւ կամ քերքուած մը 110 տունով, ուր սրտցաւութեամբ կը մկարագրուի քէ իմշպիսի աւաղելի պայքարներ տեղի ունեցած են

Կ. Պոլսոյ Հայ կարողիկէներու մօտ փարքիքի (Ազգայնաւ) ընտրութեամբ համար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա.

«Նազար էյլէ չու միլլէթին չայինէ Ֆիդան իտէր օլ Սեպիլին չայինէ...»: Վերջ՝

«Սէօզլէրիմէ պիր քուսուրում օյմուչու: Հէր Թարաֆտան աֆլըղըմ տիլէրիմ: Բէպիլ Արըր 20. 1. 1269, Սօնու»:

1377

(Հիմ քիւ 490)

Ե. ՌՈՏԵՐԻ՝ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆԻՔ

(Պակասաւոր)

ՎԻՆԵՆԱ

1880էն առաջ

ԲՈՒՂԲՔ՝ 50, իրականում 1—100: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27-5 × 21: ՊԻԱՔ՝ 24: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23-5 × 13: ՏՈՂՔ՝ 35: ՆԻՒԹ՝ միակ հաստութեամբ քուղբ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ սղեզ էին շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ Պոզնան 2. Եւսկոբս: ՏԵՂԻ՝ վիեճոս: ԵԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ռոտէրի Դասակիրք Կանոնական Իրաւանց»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Համառոտութիւն կանոնական իրաւանց: Մասն սկզբնական: Կանոնական իրաւանց ու անոր սղբերացը վրայ:

Սահման եւ բաժանում, Հին եւ նոր կոտակութեանց աղբիւրները, Իրաւունք բնութեան, Աւանդութիւնք, Կանոնք Եկեղեցւոյ, Սովորութիւնք, Պաշտօնութիւն»:

Թղ. 4ա. «Հասարակ եկեղեցական իրաւանց Հաւաքածոյիցը վրայ: Հաւաքածոյք Հին իրաւանց, Նոր իրաւանց, Նորագոյն իրաւանց»:

Թղ. 5բ. «Եկեղեցւոյ վրայ»:

Թղ. 10ա. «Վերայ Դասանայակտին Հոռմայ: Դիւանորութեան վրայ»:

Թղ. 17բ. «Տիեզերական Ժողովոց վրայ»:

Թղ. 21բ. «Դասանայակտին դիւանորութեան օղակաւաններուն վրայ»:

Թղ. 25ա. «Առանձին Եկեղեցիներուն եկեղեցական իշխանութեան վրայ»:

1378

(Հիմ քիւ 58)

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵԿՄԱԼԵԱՆ ՊԱՏԱՐԱԿԻ

Ամայտ

1890էն ետք

Մատենան յատուկ իմաստով ձեռագիր չէ: Եկմայեանի 1806ին Լէյպցիկ-Վիեննա տղագրութեան «Երգեցողութիւնք Սրբոյ Պատարագի Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցոյ» տղագիր օրինակն է, որում վրայ կոմիտաս Վարդապետ մատիտով քաղմաքի սրբագրութիւններ կատարած է:

ԿԱՋՄԸ տեւ կաշեպատ ստուարաքաղաք է, վրան ճնշումով ոսկեգիր՝ «Նորին Վեհափառութեան Լուսամիտ Հովնաւորի Եկեղեցական Երաժշտութեան, Ամենախոնարհ Նուէրի Թօրինողէն»: Կաղմուած է Թիֆլիս: Թղթակազմի վերջին գորշ գայմով քղթի վրայ

կը կարդամք՝ «Գնուած Ռուբէն Թէրլէ-մէղեանէ մէկ անգղիական Ֆունդի, Ըստ Թէրլէմէղեանի վկայութեան Կոմիտաս Վարդապետի օրինակն է մատենան եւ խաղաղութիւնք նորին են»:

Կոմիտաս Վարդապետ հայկական կամ մանր եւրոպական խաղագրութեամբ յուն-լուսնի եւ սրբագրութիւններ կատարած է հետեւեալ էջերու վրայ. էջ 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 51, 53, 54, 55, 56, 70, 71, 72, 73, 76, 77, 78, 81, 97, 98, 107, 140, 141, 142, 145, 156, 158, 159:

1379

(Հիմ քիւ 514)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ — ԹՈՒՐԿԵՐԷՆ

ՎԻՆՆԱ

1862

ԹՈՒՐԿՔ՝ 500, իջակութեան 1—643: ՄԵՆՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 28-5 X 22: ՊՐԱԿՔ՝ 50: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միսիւն 25 X 20-5: ՏՈՒՐԿ՝ բազմակիմ անկամոն: Նիւթ՝ շատ խիտ միջամբնութեամբ գծուած քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի. քղթապատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղճը շատ վառուած, կաղճը ճղմով: ԳԻՐ՝ տգեղ, մօրքերի մօտ շեղագիր: ԹԱՆԿ՝ գունատած սեւ: ՔԱՐԿԱԳԻՐՔ՝ եւմ. յունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 487ք—498ա, 498ա, 500: ՓԱՄԱՆԱԿ՝ 1862: ԳՐԻՑ՝ Վեց-մատենան Հ. Միջայել: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՌԵՍԵՍԱԿ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ յունի:

Մատենան է՝ Ռառաբան Հայերէն—Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքային իբր եիմ ծառայած է Զաքարեան Հ. Եփրեմի հրատարակութիւնը 1850ին: Ատր տղագրութեան բնագիրը կը պահուած է էջի ձախ կաղճը, իսկ չիմացը դրուած են այն քաղաքը որ կը պահեմ այդ

հրատարակութեան մէջ: Նոր քաղաքը իբր քաղաքի ծառայած են. Միջայել Գիրք, Ոսկե-բերանի Անդրիանդականք, Եւրպի դոր-ծերը, Յովհաննու Աստուածաբանի խրատք միանձանց, Աստուածաբանի խրատք ճգնա-տրաց, Փառաստի Բիւզանդ, Կանոնագիրք, Եւսեբեայ պատմութիւն, Լաստիկերտացի, Սեբէոս, Գրիգորի Աստուածաբանի ճառ առաջին ծնողեան, Ճառերտի, Յարմա-տուրք, Վարդան՝ Հաւաքումն մեկն., Սա-մուէլ Երեցու ժամանակագրութիւն, Թով-մաս Մեծոփեցի Պատմ., Դատաստանագիրք Միւթար Գօշի, Դանձարանք, Վաստակոց գիրք, Մատթէոսի Ուռայեցոյ պատմութիւն, Գիրք պատմութեան, Մեկնութիւն Կաթողիկեայց, Որդեմէնի Մեկն. Երգ Եր-գոցի, Վրթանիսի ճերթոցի յաղագր պատ-կերամարտից, Փիլաթիոս Եպիսկոպոս, Լամբրոնացի, Եփրեմ կաթողիկոս՝ Պատ-մութիւն կաթողիկոսաց, Առաքել վարդա-

պետի պատմութիւն, Կերակոս վարդապետի պատմութիւն, Ոսկեփորիկ, Գրիգորի Նիս-սացւոյ յաղագոս մարդկային բնութեան եւ ուրիշ բազմաթիւ գրութիւններ:

Թղ. 3ա. Ճաշակի համար կու տամք սկիզբէն քանի մը յաւելելու բառեր. «Աղա-տաբարոյ, աղատաբերութիւն, աղատաղարմ,

աղատաղնայ, աղատածողով, աղատածին, աղատականութիւն, աղատառեալք, աղա-տատոճմ, աղատատոճիկ, աղատերամ, աղատիշխանական, աղատուհի, աղա-տուհն...» ասոնց բոլորին դիմացը դրուած է բուրբերէն համագորը. կամ քացատրու-թիւնը: Բառարանը ամբողջական է Ա—Ո:

1380

(Հիմ քիւ չունի)

ՄԵՆԵՎԻՇԵԱՆ Հ. ԳԱՐԻԻԷԼ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԲԱՌԵՐՈՒ

ՎԻՆՆԱ

1897

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 442: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20 × 21.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ նշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, երկսինքս եւ եռասինքս: ՏՈՂԻՔ՝ 54: ՆԻԻԹ՝ մօրացող զծաւօր միջակ եաստութեամբ քուրք: ԿԱՋՄ՝ կիսա-լաք, քարապատ ստուարքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ, եզերքները կիսով չափ կտրուած եւ վրան Ա—Յ գիրքը գրուած, զործածութիւնը զիւրացնելու եա-մար: ԳԻՐ՝ շատ մանր գեղեցիկ մօրացող շեղա-գիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1ա, 15թ, 20թ, 25, 20թ—30թ, 34թ, 37թ, 36թ, 40թ, 40թ, 85թ, 80թ, 113թ, 145թ, 148թ, 100թ, 177թ, 180թ, 181թ, 194թ, 197թ—442: ԺԱՄԱ-ՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻՉ՝ ՄԵՆԵՎԻՇԵԱՆ Հ. Գաբրիէլ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ: ՏԵՐ՝ Գրիշը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԱ-ՎՈՒԹԻՒՆԻՔ՝ Թղ. 1ա եւ ք՝ 42. Գ. Մ. 11 Յունուար 1808 նրեքաքի սկսայ Առձեռնի հետ համեմատու-թեամ միմյեւ Յունի 20 նրեքաքի:

Մատենա չ՝ ՄԵՆԵՎԻՇԵԱՆ Հ. Գաբ-րիէլի կողմէ հաւաքուած Հայ կեդրի Բառա-րան—գանձարան մը, համադրուած Առձեռն,

Հայկազեան, Ստեփան Լեւոնի (ձեռագիր), Զաղբճեան Հ. Եփրեմ, Ոսկեան բառարան-ներէ, իւրաքանչիւր բառին ինքն մը զայն մը ցայ կու տայ քէ խմբող առարկայ բառը ո՛ր բա-ռարանին մէջ կայ: Գործը սակայն ամբող-ջական չէ:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա՝ Ա, 16ա՝ Բ, 21ա՝ Գ, 26ա՝ Դ, 31ա՝ Ե, 35ա՝ Զ, 38ա՝ Է, 39ա՝ Ը, 41ա՝ Թ, 44ա՝ Ժ, 45ա՝ Ի, 47ա՝ Լ, 50ա՝ Խ, 57ա՝ Ս, 60ա՝ Կ, 69ա՝ Ղ, 83ա՝ Զ, 86ա՝ Դ, 87ա՝ Ժ, 90ա՝ Մ, 105ա՝ Թ, 114ա՝ Ն, 122ա՝ Ծ, 127ա՝ Ո, 134ա՝ Զ, 137ա՝ Պ, 146ա՝ Զ, 148ա՝ Ռ, 149ա՝ Ս, 161ա՝ Վ, 169ա՝ Տ, 177ա՝ Բ, 178ա՝ Զ, 181ա՝ Ի, 182ա՝ Փ, 187ա՝ Բ, 195ա՝ Օ, 198ա՝ Յ:

1381

(Հիմ քիւ չունի)

ԳՈՎՐԻԿԵԱՆ Հ. ԳՐԻԳՈՐ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1870(°)

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 55. ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 45 × 20: ՊՐԱԿ՝ 27: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 38 × 19: ՏՈՂԻՔ՝ շատ ան-կանոն եւ քաղմարիւ սրբագրութիւններով ու յաւե-լումներով. 38—40 եւ անյի: ՆԻԻԹ՝ երեք կէս ոգորկ գորտաք քուրք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ մօր շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է մերձեռնի: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 1թ. 7, 55: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870(°): ԳՐԻՉ՝ Գով-րիկեան Հ. Գրիգոր: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար ՎԻՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ԵԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ Զեազիքս 1871ին ՎԻՆՆԱ երատարակուելու սկսած (միայն քիւրք 1—6) «Բարձրագոյն երկրագործի» գործէն տարբեր է. տեւս Զեա. քիւ 1416:

Մատենան է՝ «Դասագիրք Աշխարհա-
ղրութեան»։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ընդհանուր Յանկ»։

Թղ. 2ա. «Սկզբնական ծանոթութիւն»։
Աշխարհաղրութիւնն ի՞նչ է ու զանի՞ մաս
ունի»։

Թղ. 2բ. «Ընդհանուր երկրաբանութիւն
Ա. մաս՝ Ուսումնական երկրաբանութիւն»։
Ա. Գլուխ՝ Երկնային մարմիններ»։

Թղ. 5բ. «Բ. Գլուխ՝ Երկրի մեծու-
թիւնը, աշխարհագրական բաժանումները, զիրքը, կրկին շարժումը, ուստի ցորեկն ու
զիշերը եւ տարւոյն եղանակները»։

Թղ. 8ա. «Բ. Մաս՝ Բնական երկրա-
ղրութիւն»։ Առաջին գլուխ՝ Երկիր»։

Թղ. 12բ. «Բ. Գլուխ՝ Զուր»։

Թղ. 17բ. «Գ. Գլուխ՝ Օղ»։

Թղ. 23բ. «Դ. Գլուխ՝ Բերք»։

Թղ. 30ա. «Գ. Մաս՝ Քաղաքական երկ-
րաբանութիւն»։ Գլուխ Ա. Մարդ»։

Թղ. 32բ. «Բ. Գլուխ՝ Լեզուներու
վրայ»։

Թղ. 37բ. «Գ. Գլուխ՝ Կրօն»։

Թղ. 51բ. «Դ. Գլուխ՝ Աղագ կրթու-
թեան աստիճանին վրայ»։

1382

ՋԵՐՄԵՆԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ԱՌ Ս. Կ. ՄԱՐԻԱՄ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

1850ի ատեմները

ԹՈՒՂԹ՝ ՈՅ։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27-5 × 23-5։
ՊՐԱԿ՝ չեմ ձշմնկուած։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
23 × 18-5, բազմաթիւ սորագրութիւններով։ ՏՈՂԹ՝
23։ ՆԻԻԹ՝ միգակ հաստութեամբ քաւակամ գորաւոր
քուղք։ ԿԱՁՄ՝ կիսալայք, հասկեկ քուղքով մը։
ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ։ ԳԻՐ՝ ճօտրգրէն միջեւ շեղագիր,
բազմաթիւ գրիչներ։ ԹԱՆՍ՝ սեւ։ ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝
եւն. չուծի։ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, Օղ մեծ մտով,
ՈՅ-ՈՅք։ ԺԱՄԱՆԿ՝ 1850ի ատեմները։ ԳՐԻՑ՝
ամեմաթ, Միսիքաբեմներ։ ՏՆԴԻ՝ հաւանաբար
վիեմա։ ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի։

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մատենան յոյժ
կարեւոր, կամ միջնորդ, որով մարթ եւ
նշար իցէ բարեպաշտուն առ կոյսն երանեալ
լինել, յորում կան բովանդակեալ պարտիք
ծառայիցն Մարեմայ եւ երկոտասան պաշ-
տօնք։ Թարգմանեալ ի ծառայէ ումնին

Մարեմայ (որոյ անունն չէ իսկ յայտնի)»
ամուցը քերտած համուած է, «ի վանս Ս.
Աստուածածնին»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Պատրաստութիւն. Յորում
յայտ առնի եթէ որ իցէ ճշմարիտ ջերմե-
ռանդն սէր Տիրամօրն եւ որ սուտ, որով
մեղաւորքն պատժին»։

Թղ. 7բ. «Հատած Ա.՝ Վասն միջնոր-
դացն, որովք հասանիցեմք առ ճշմարիտ
պաշտօնադրութիւն Մարեմայ»։ Գլուխ
Ա—Է։

Թղ. 75ա. «Մասն Բ.՝ Միջնորդք, որք
տան մեզ ունել զճշմարիտ եռանդն կուսին»։
Գլուխ Ա—Գ։

1383

(Հիմ քիւ 106)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԵՆ—ԼԱՅՆԵՐԵՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առաջ

ԹՐՈՒՂԹԻՐ՝ 463: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 27.2 × 20: ԳՐԱԿԻՐ՝ 63: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ ԵՐԿՈՒՄ 21 × 13.5 ԵՐԿՈՒՐԵ ՄԻԱՍԻՈՒ: ՏՈՂԻՐ՝ 65 միջին հաշուով: ՆԻԹ՝ միջակ եւ բարակ (խառն) էին զօրաւոր քուղիք: ԿԱԶՄ՝ բզրապատ ստուարաքուղիք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկակամ վատօրակ քուղիք: ՀԱՆ ԳԱՄԱՆԻՐ՝ կազմը սկսած է քայքայիլ. կազմը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ շատ մանր ու բարակ գրչով գրուած շեղագիրք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՐ՝ եւմ. լեզու: ԴԱՏԱՐԻՐ՝ ԹՂ. 1. 357թ—362ա, 363ա—390թ հազիւ մեկ- երկու բառ կամ գիր միայն գրուած. 392թ. 397թ. 450թ. 461թ—463թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ հաւանաբար իւզգարտաշեմ Հ. ԱՍԻՈՒ: ՏԵՂԻՐ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Բառարան Լատիներէնէ Հայերէն»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՆՆ

ԹՂ. 2ա. «a. v. c ab urbe condita, a. x, annis decem. Aa (միջարկութիւն Աա, Դատ. 2. 22...»:

ԹՂ. 43թ. «Ba, կամ bat (միջարկութիւն) Գա՛հ, Baal, Բահաղ...»:

ԹՂ. 50ա. «C, Կ, որպէս Cyrus Կիւրոս, Cl, clarus տես Petrus...»:

ԹՂ. 91թ. «D, Դ. կամ Թ. տես David Դաւիթ, մերթ յաւիտեալ լինի յաւարտս բաց. որպէս meritod, med, ted, պահե՛ն meritod, me, te...»:

ԹՂ. 113ա. «E է կամ Ե, տես Eremias Երեմիա, E նախդր. Հայցականնդիր...»:

ԹՂ. 134թ. «F, ֆ, տես Flavianus Փլաւրիանոս...»:

ԹՂ. 147ա. «G, Gabales, ium, m, Gabali, orum, m, Գաբաղացիք...»:

ԹՂ. 153թ. «H, Հ, տես Herodes Հերովդէս, մերթ ոչ զնի, տես Habacuc Ամբակում...»:

ԹՂ. 163թ. «I, Ia Մանուչակ, Ia, ae, f, անուն կնոջ...»:

ԹՂ. 184ա. «K, Kaba, Kabala կամ Kabala, Kacotechnia Զարահարութիւն...»:

ԹՂ. 184թ. «L, Լ, տես Leon Լեւոն, Ղ. տես Lucas Ղուկաս...»:

ԹՂ. 196ա. «M, Մ, տես Marcus Մարկոս...»:

ԹՂ. 212ա. «N, Ն, տես Nathanael Նաթանայէլ...»:

ԹՂ. 218թ. «O, միջարկութիւն, Oarion տես Orion...»:

ԹՂ. 229ա. «P, Պ, տես Paulus Պօղոս, Ph, ֆ, տես Phylosophus փիլիսոփայ...»:

ԹՂ. 270ա. «Q, Qua Մակրայ, Quactus, a, um, տես coactus...»:

ԹՂ. 273թ. «R, Ր, Rab, Rabatto Ղըղի, յածիլ...»:

ԹՂ. 285թ. «S, Ս, է տառ բաղաձայն...»:

ԹՂ. 320թ. «T, Տ, Taartes շաւտուած ոմն Փիւնիկեցւոց...»:

ԹՂ. 339ա. «V, ՈՒ կամ Ո, Vabra խորամանկ, Հնարադրծ, տես Vafra...»:

ԹՂ. 355ա. «X, ՔՍ, Xadiasma Ժախք...»:

ԹՂ. 356ա. «Y, ԻԻ կամ Ի, Ypsiloides իպսիլոնեան, Ի ձեւ իպսիլոնի...»:

ԹՂ. 356ա. «Z, Զ, Մ, Ս. Zaba, զրոս, իբր պճղնաւոր, կրատուն...»:

ԹՂ. 358ա—390թ. վերապահուած է յաւիտեանքի, բայց մնացած է գրեթէ յատարկ:

ԹՂ. 391ա. «Յաղապս փոխադրութեան Լատինական տառից Ի Հայերէն»:

ԹՂ. 398ա—459ա Յաւիտեած մըմ է այն բառերու, որ կը պակսին բառարանին մէջ:

ԹՂ. 460ա—461ա Գլխակամ բառերու բառարան մըմ է:

1384

(Հիմ քիւ 17)

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

1818էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 364. Իրակալուած 1—706: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 27.5 X 21: ՊՐԱԿՔ՝ Ղ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԽ-
ԻՆԸ 22 X 15, շատ ամկամն. որովհետև քուրքերու
մեծութիւններն այլ ճղմ չեն: ՏՈՂՔ՝ 20—30: ՆԻԻԹ՝
եին զորատր. քիչ մը կոշտ, զամազամ մեծութեամբ
քուրքեր: ԿԱՅՄ՝ քաղաքայտ տառաքալար: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ վերջիմ կողքը բաժնուած, կամակը բաւա-
կամ վնասուած: ԳԻՐ՝ եին վարժ շնորհքի: ԹԱՆԱՔ՝
զուտառիւտ սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուրի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 363բ—364բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1818էն ետք:
ԳՐԻՑ՝ հաւամքաքար Շէտրէքեան—Մուրատեան Հ.
Գաբրիէլ (1801—1832): ՏԵՂԻ՝ հաւամքաքար Վիեննա:
ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուրի: ԵԱՌԹՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1աի
վըպ մատիտով զբաւած է. ՎՄտեմեզիքն է կարծեմ
Հ. Գաբրիէլ Մուրատեան կամ Շէտրէքեան Հ.
Պ(ոգոս) Վ. Յ(ովնեան):

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Հիմաստապի-
րութիւն ըստ ընթացից հին եւ նոր ողջմիտ
եւ մեծարու իմաստասիրաց: Յօդինեալ աշ-
խատասիրութեամբ աշակերտաց բարեխիշա-
տակ Մխիթարայ մեծի Աբաբայի եւ Բաբու-
նապետի:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Յառաջաբան: Մահառիթ
լամբամբ ի ծառոյն դիտութեան բարեւոյ եւ
չարի, որ ի դրախտին փափկութեան:

ԹՂ. 4ա. Տրամաբանութիւն:

ԹՂ. 4բ. Տրամաբանութիւն փոքր
Մասն Ա.՝ Յաղաքս եզերաց:

ԹՂ. 22ա. Էբ. մասն Փոքր Տրամաբա-
նութեան: Յաղաքս նախադասութեան:

ԹՂ. 29ա. Գ. մասն Փոքր Տրամաբա-
նութեան: Յաղաքս տրամախօսութեան եւ
մեծարկութեան:

ԹՂ. 38ա. Տրամաբանութիւն մեծ:
Քնդիր Ա.՝ Յաղաքս փիլիսոփայութեան առ-
հասարակ:

ԹՂ. 63ա. Քնդիր Բ.՝ Յաղաքս տրա-
մաբանութեան ընդհանրապէս:

ԹՂ. 91բ. Քնդիր Գ.՝ Յաղաքս գոյու-
թեան եւ զանազանութեան զաղափարաց:

ԹՂ. 98ա. Քնդիր Դ.՝ Յաղաքս ծագ-
ման զաղափարաց:

ԹՂ. 140ա. Քնդիր Ե.՝ Բաժանուած
չաղափարաց:

ԹՂ. 163ա. Քնդիր Զ.՝ Յաղաքս բա-
ժանման ընդհանրից:

ԹՂ. 174բ. Քնդիր Է.՝ Յաղաքս պարզ
եւ բաղադրեալ զաղափարաց:

ԹՂ. 180բ. Քնդիր Ը.՝ Յաղաքս վերա-
ցուցեալ եւ թանձրացեալ զաղափարաց:

ԹՂ. 183բ. Քնդիր Թ.՝ Յաղաքս լրա-
ցեալ եւ անլրացեալ զաղափարաց:

ԹՂ. 187ա. Քնդիր Ժ.՝ Յաղաքս փա-
ղանուանց, հոմանուանց, համեմատուանց եւ
յարանուանց:

ԹՂ. 193ա. Քնդիր ԺԱ.՝ Յաղաքս
դասակարգութեան զաղափարաց կամ ստո-
րութեանց:

ԹՂ. 219ա. Քնդիր ԺԲ.՝ Յաղաքս յե-
տաստորոգութեանց:

ԹՂ. 223բ. Քնդիր ԺԳ.՝ Յաղաքս
եղանակաց:

ԹՂ. 227ա. Քնդիր ԺԴ.՝ Յաղաքս
բացայայտ եւ մթին, որոշ եւ չփոք զաղա-
փարաց:

ԹՂ. 233բ. Քնդիր ԺԵ.՝ Յաղաքս
վերացեալ եւ ոչմ յանդիման զաղափարաց:

ԹՂ. 235բ. Քնդիր ԺԶ.՝ Յաղաքս
հշմարտութեան եւ ստութեան զաղափա-
րաց:

ԹՂ. 239ա. Քնդիր ԺԷ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց զաղափարաց, կամ յաղաքս ձայնից
ըստ ինքեան:

ԹՂ. 247ա. Քնդիր ԺԸ.՝ Յաղաքս ան-
կատարութեան ձայնից:

ԹՂ. 251ա. Քնդիր ԺԹ.՝ Յաղաքս կի-
րառութեան խանգարման ձայնից:

ԹՂ. 257բ. Քնդիր Ի.՝ Յաղաքս բնու-
թեան դատման:

ԹՂ. 259բ. Քնդիր ԻԱ.՝ Յաղաքս պա-
կասութեանց դատմանց:

ԹՂ. 272բ. Քնդիր ԻԲ.՝ Յաղաքս ուղ-
ղութեան պակասութեանց դատմանց:

ԹՂ. 276ա. Քնդիր ԻԳ.՝ Յաղաքս ար-
հեստին քննելոյ զհշմարտութիւնն:

Թղ. 283բ. «Քնդդիր ԻԴ.» Յաղապս ար-
նետին քննութեան»:

Թղ. 297ա. «Քնդդիր ԻԵ.» Յաղապս
նախադասութեան»:

Թղ. 301ա. «Քնդդիր ԻԶ.» Յաղապս ձեռ-
նարկութեան ընդհանրապէս»:

Թղ. 315բ. «Քնդդիր ԻԷ.» Յաղապս ապա-
ցուցութեան»:

Թղ. 322ա. «Քնդդիր ԻԸ.» Յաղապս դոր-
ծոյն ապացուցութեան, այն է դիտութիւն»:

Թղ. 335ա. «Քնդդիր ԻԹ.» Յաղապս

հաւանականութեան, կարծեաց եւ հաւա-
տոյ»:

Թղ. 339բ. «Քնդդիր Լ.» Յաղապս խա-
րէնութեան»:

Թղ. 348բ. «Քնդդիր ԼԱ.» Յաղապս մե-
թոտոսի կամ ոճոյ ընդհանրապէս»:

Թղ. 356ա. «Քնդդիր ԼԲ.» Յաղապս
եղանակին ուսուցանելոյ»:

Թղ. 358բ. «Քնդդիր ԼԳ.» Յաղապս եղա-
նակին ուսանելոյ»:

Թղ. 359բ. «Քնդդիր ԼԴ.» Յաղապս եղա-
նակին վիճարանելոյ»:

1385

(Հիմ Իւ 20)

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1820ի ատենները

ԲՈՒՎԹԻՔ՝ 102, իջակուած 1—372: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 28 × 21: ՊԵՒԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 22 × 15: Թգ. 57—104 աւելի փոքր
զիրով քաքեր ըլլալով՝ 17 × 14: ՏՈՂԹ՝ 32, փոք-
րերը՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, հասակն կապշտի եւ
մոխրագոյնի զարմօղ բուրդ: ԿԱՅՄ՝ քաքապտ
ստուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ կազմի կեանք էի
մը վնասուած: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝
սեւ: ԶԱՐԻԱՐԱՆԹ՝ հեմ. յուժի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 81բ.
82բ.—84բ. 90բ. 103—104. 102բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820ի
ատենները: ԳՐԻԶ՝ հաւանաբար ճշմարտեան—Մուրա-
տեան Հ. Գաքրիէլ (1801—1882): ՏԵՒԻ՝ հաւանաբար
վիճման: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի: ՆԱՆՈՒԹԻՒՆ՝
առջեւի կողմի ճեքիմ մասիմ վրայ կայուն բուրդ-
րիմ վրայ մասիտով ճշմանկուած է. զկարծեմ է գարծ
Հ. Գաք. Մուրաւ կամ ճշմարտ. Հ. Պ(օղոս) Վ.
Ո(ովմանեմ)»:

Մատեան է՝ «Բնարանութիւն»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Բնարանութիւն: Յառաջա-
րան: Դանգի ըստ կիկերունի (Գիրք Դ. Ակա-
դեմ.) ուղոյ եւ մտաց է գող իմն իրր բնական
ինչ ճարակի գննութիւն եւ զխողովիւն
ընութեան, վասն այնորիկ արժան է՝ զկնի
աւանդելոյ զկանոնս եւ զինդիրս առաջին
մասին իմաստաւիրութեան, որովք ուշ եւ
էժաք ուղղին առ զննութիւն ճշմարտու-
թեան՝ նոքօք ի գննութիւն եւ ի զխողովու-
թիւն ընութեան յարօտ արշաւել...»:

Թղ. 3ա. «Քնդդիր Ա.» Յաղապս առար-

կայի բնարանութեան եւ յաղապս եղանակին
յառաջանալոյ ի բնարանութեան»:

Թղ. 23ա. «Քնդդիր Բ.» Յաղապս պայու-
թեան եւ զինչութեան մարմնոց»:

Թղ. 29ա. «Քնդդիր Գ.» Յաղապս սկզբ-
րանց իրաց բնականաց»:

Թղ. 56բ. «Քնդդիր Դ.» Յետ քննելոյ
զառաջին սկզբունքս, յորոց յաղաքրին մար-
մինք, մնայ արդ խօսել զնմին յաղապրելոյ,
եւ նախ ինդրեացուք զղանաղանոութենէ
նորա ի մասանց, ր. զմիութենէ, որով մա-
սունք յօդին ընդ միմեանս»:

Թղ. 60ա. «Քնդդիր Ե.»:

Թղ. 63բ. «Քնդդիր Զ.» Յաղապս յաժա-
նականութեան մարմնոց»:

Թղ. 68բ. «Քնդդիր Է.» Յաղապս անթա-
փանցելիութեան մարմնոց»:

Թղ. 77ա. «Քնդդիր Ը.» Յաղապս չափե-
լիութեան մարմնոց»:

Թղ. 85ա. «Քնդդիր Թ.» Յաղապս ձեւա-
նախութեան մարմնոց»:

Թղ. 91ա. «Քնդդիր Ժ.» Յաղապս միջոցի
եւ տեղոյ»:

Թղ. 107բ. «Քնդդիր ԺԱ.» Յաղապս դա-
տարկութեան»:

Թղ. 111ա. «Քնդդիր ԻԲ.» Յաղապս տեւո-
ղութեան եւ ժամանակին»:

Թղ. 117բ. «Քնդդիր ԺԳ.» Յաղապս
զօրութեանց մարմնոց առ հասարակ»:

ԹՂ. 126ա. «Քնդիր ԺԴ.» Յաղապս առձգական զօրութեանն :

ԹՂ. 138բ. «Քնդիր ԺԵ.» Յաղապս զօրութեանն, որք զիմն առ կեդրոն եւ խոյստան ի կեդրոն, եւ յաղապս կեդրոնեան զօրութեանն :

ԹՂ. 141բ. «Քնդիր ԺԶ.» Յաղապս զօրութեան ծանրութեանն :

ԹՂ. 152բ. «Քնդիր ԺԷ.» Յաղապս բնութեան շարժմանն :

ԹՂ. 159ա. «Քնդիր ԺԸ.» Յաղապս միութեան եւ ղանաղանութեան շարժմանն :

ԹՂ. 165ա. «Քնդիր ԺԹ.» Յաղապս ներհակութեան շարժմանն :

ԹՂ. 167ա. «Քնդիր Ի.» Յաղապս ընդհանրական եւ արտաքոյ բնութեանն :

ԹՂ. 169ա. «Քնդիր ԻԱ.» Յաղապս քանակութեան շարժմանն :

ԹՂ. 172բ. «Քնդիր ԻԲ.» Յաղապս շարժականութեան շարժմանն :

ԹՂ. 178բ. «Քնդիր ԻԳ.» Յաղապս պատճառաց ծագման շարժմանն :

ԹՂ. 183ա. «Քնդիր ԻԴ.» Յաղապս ընդհանուր օրինաց շարժմանն :

ԹՂ. 184բ. «Քնդիր ԻԵ.» Յաղապս տեղական շարժմանն :

1386

(Հիմ քիւ չուցիմ)

ԷԼԻԿՈՍԻ ԷՕԴՕՆԱՑԻՈՅ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ ՕՐԻՆԱԿԱՑ ԵՒ ԻՐԱՑ ՆՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

Ամծամօք

ԺԸ. դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 642, իջակուածն՝ 1—1282: Կը պակսիմ Թճ. 10 եւ 17ի միջեւ 4 քերքեր, ճոցեղե Թճ. 32 եւ 33ի միջեւ 2, Թճ. 47 եւ 48ի միջեւ 6, Թճ. 184ի եւ 185ի միջեւ՝ 3, Թճ. 279 եւ 280՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27 X 22: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանելուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 18 X 5.5: ՏՈՒՔ՝ 33: ՆԻՒՔ՝ սպիտակ եւ բարակ ազնիւ քուրք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրան ճիշտմով զարդեր, իմկած քարայրէ կապիճեքով, կտուրքը սուկեղծ: ՊԱՋՊԱՆՆ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, բայց մեծամեղ կոզքը խմածուրքով կրած: ԳԻՐ՝ մամր ճուրղեր, շատ կամեցածուրք: ԹԱՆՎՔ՝ սեւ, խորագիրները կտրմիր, գլխագիրները գծուած եւ մատիտով կամ առձամբակէ քարակ միջամի գծով, վերջեւ ծաղկիչու ետմար, որում սակայն չէ ետսած գրիչը կամ ծաղկողը: ՋԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ ամէմ էջ, ինչպէս մեռե ամէմ սիւնակ սակայն շրջամակի մէջ առնուած է ճակատագրաբար բաց տեղ բողուած: ԿՆԻՔ՝ Թճ. 2ա՝ «1877 Ա. Վ. Կաթիկոս» գրութեամբ իսկ Թճ. 4ա՝ սեւ յատակի վրայ երկու օրտեր, մէկում մէջ ԳՊ, երկրորդում մէջ՝ ԿՐՊ, իսկ երկու օրտերում միջեւ՝ 1842: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1ա մեծ մատով, 1բ, 2բ, 3, 7, 138 կարմիր քուրք մը, 174 կարմիր քուրք մը, 240 կարմիր քուրք, 293 կարմիր քուրք, 364բ, 365 կարմիր քուրք, 606 կարմիր քուրք, 638—641, 642ա: ԺԱՄԱՆՆ՝ ԺԸ. դար: ԳԻՐԻ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հետազոյց գրէ՝ Թճ. 642բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թճ. 1ա «Առաքեցաւ ի Կ. Պոլսոյ ի ձեռն Հ. Գ. Մանեան, ձեռնաւ ի Մասնադարանն ի Յարաբի 1958: Հ. Ն. Արիւնեան, Թճ. 637բ եւ 642բ՝ Արժանադրեալ Տոմար Գոյից 176 էջ, 35 ԲԺԺ:

Մատենան է՝ «Համառոտութիւն օրինակաց եւ իրաց նմանութեանց յաճախապէս ասացեալ Բանին Աստուծոյ քարոզողաց, ամենից եւս ուսումնասիրաց, մեծապէս օգտակար եւ հարկաւոր, շարադրեցեալ յԵԼԻԿՈՍԷ ԽՈՋՆԱԳԼՈյ Հեղինակէ, ի կարգէ Գարդողացն որում ընձեռին ղերբը տասն որք են այսոքիկ՝

ԳԻՐԸ Առաջին՝ Յաղապս երկնից եւ տարերաց :

ԳԻՐԸ Երկրորդ՝ Յաղապս հանգաց այսինքն Հրահալեաց եւ քարանց :

ԳԻՐԸ Երրորդ՝ Յաղապս բուսականաց եւ տնկոց :

ԳԻՐԸ Չորրորդ՝ Յաղապս Թռչնոց եւ լողակաց :

ԳԻՐԸ Հինգերորդ՝ Յաղապս երկրային կենդանեաց :

ԳԻՐԸ Վեցերորդ՝ Յաղապս մարդոյ եւ անդամոց նորինն :

ԳԻՐԸ Եօթներորդ՝ Յաղապս տեսլեանց եւ երազոց :

ԳԻՐԸ Ութերորդ՝ Յաղապս կանոնաց եւ օրինաց :

ԳԻՐԸ Իններորդ՝ Յաղապս արուեստաւորաց եւ իրաց արուեստականաց :

Գիրք Տասներորդ՝ Յաղագս զործոց եւ բարոց մարդկայնոյ: Եւ այժմ վերստին զկնի այլոց տպագրութեանց ծայրադոյն ջանիւ եւ չողաբարձութեամբ զբեթէ յանթիւ սխալանաց սրբազրեցեալ, ուղղեցեալ եւ ի լոյս ածեցեալ եղեւ ի Յրէ Յօաննու Սանճեմիանեցոյ ի կարգէ նոյն Գարողդաց: Թարգմանեցեալ ի լատինականէ ի Հայկական բարբառ ի Ղուկաս Վարդապետէ Ռարբերդցոյ, յամի կենարարին մերոյ ՌԶԺԻ (1717) եւ Հայոց ՌԶԿԶ (1717) ի փառս ամենամեծին Աստուծոյ եւ ի պարծանս սրբոյ Եկեղեցոյ: Հմմտ. 1750ի վեներտիկեան տպագրութիւնը ըր իտալիական յիշումս է Յովհաննէս Սանճեմիանեցին: Բնագիրս բուական կը տարբերի մզմ տպագրութենէ: Հմմտ. M. A. Van den Oudenrijn, Linguae Haicanae Scriptores. Bern 1960, էջ 239, Թիւ 541: Լատիներէն գործի խորագիրն է՝ «Summa de exemplis et rerum similitudinibus locupletissima verbi Dei concionatoribus cunctisque literarum studiosis maximo usui futura. Fratre Joanne à S. Geminiano Ordinis Praedicatorum auctore. Nunc demum post omnes alias editiones diligenti cura à Magistro Aegidio Grauatio Rochensis Eremitano ab innumeris pene erroribus castigata et aucta. Venetiis, MDLXXVI. Ex officina Damiani Zenari».

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Ի՞նչ կամ գործք Յօաննու Սանճեմիանեցոյ ի կարգէ Գարողդաց պայծառադունեղի աստուածաբանութեան վարդապետի, յորում ընձեռի զօրինակաց եւ զնմանութեան իրաց:

Գիրք Առաջին, Յաղագս երկնից եւ տարերայն: Յորում դնին օրինակք ի պարզ մարմնոց, այսինքն Հրեշտակաց, մոլորականաց, կենդանակերպից, աստեղաց, տարերայնաց եւ եւս յայլոց ոմանց, որք յատկական կարգաւ ի սոսա առածին: Սկիզբն՝ Արասցես զամենայն ըստ օրինակին որ ցուցաւ քեզ...» (Գլուխք Ա—ԴԲ):

Թղ. 135բ. «Վերջ առաջնոյ գրքի, հետեւի գիրք երկրորդը:

Թղ. 137ա. «Գիրք երկրորդ: Յաղագս չանբաց, այսինքն Հրաշխելեաց եւ քարանց, յորում զճանբաց, նաեւ դանազան քարանց, զանազանապէս ասելիք յառաջագրին: Յա-

ռաջաբանութիւն երկրորդ գրքի:» (Գլուխք Ա—ԽԱ):

Թղ. 173ա. «Յառաջաբանութիւն երրորդ գրքի, Յաղագս բուսոց եւ տնկոց, յորում զանոցականաց, այսինքն բուսականաց եւ տնկականաց, այսինքն զտնկոց, առաջք ընձեռի յառաջագրին» (Գլուխք Ա—ՁԶ):

Թղ. 248բ. «Վերջ երրորդ գրքի, հետեւի գիրք չորրորդը:

Թղ. 250ա. «Գիրք չորրորդ: Առաջաբանութիւն չորրորդ գրքի, յորում լողականաց եւ թռչնոց բազում օրինակքն եւ նմանութիւնք ասիլ սկսանքն եւ առաջագրին» (Գլուխք Ա—ԴԼ):

Թղ. 292բ. «Վերջ չորրորդ գրքի, հետեւի գիրք հինգերորդը:

Թղ. 294ա. «Յառաջաբանութիւն հինգերորդ գրքի: Գիրք հինգերորդ, յաղագս երկրային կենդանեաց, յորում բազմաց կենդանեաց երկրի, այսինքն դաշտանաց, սողնոց եւ չորքոտանեաց օրինակքն ներածիլ, նոյնքն եւս բարուքն յարմարիլ յառաջագրին» (Գլուխք Ա—ձԻԴ):

Թղ. 361բ. «Վերջ հինգերորդ գրքի, հետեւի գիրք վեցերորդը:

Թղ. 362ա. «Յառաջաբանութիւն վեցերորդ գրքի, յորում զմարդկայնոյ մարմնոյ եւ գնորին թէ՛ արտաքին թէ՛ եւս ներքնայնոց մասանց եւ պատահանց ընձեռել հեղինակն յառաջագրէ» (Գլուխք Ա—ՀԹ):

Թղ. 454բ. «Վերջ վեցերորդ գրքի, հետեւի գիրք եօթներորդը:

Թղ. 454բ. «Գիրք եօթներորդ: Յաղագս տեսլեանց եւ երազոց, Յառաջաբանութիւն եօթներորդ գրքի, յորում երեւակայական տեսութեանց եւ երազոց մողովեալ ի սուրբ պրոց, հեղինակն ընձեռել դիտէ, եւ դանազան համաման երազոց նշանակութեանց զօրինակ ներածել, եւ ոչ երբէք հաստատել, որ ոչ մանաւանդ զբաժանմունքս, վիպասանելով, զոր յոյժ գիտելոյ արժանի պատուաւ տել խոստանայ» (Գլուխք Ա—ԼԶ):

Թղ. 512ա. «Վերջ եօթներորդ գրքի, հետեւի գիրք ութներորդը:

Թղ. 512ա. «Գիրք ութներորդ: Յաղագս կանոնաց եւ օրինաց: Յառաջաբանութիւն ութներորդ գրքի, յորում օրինակք զօրինաց, այսինքն զկանոնեալ եւ զգաղաքական իրականց յոյժ կատարելապէս եւ յաճախապէս համազրին» (Գլուխք Ա—ՀԸ):

Թղ. 549բ. «Վերջ ութերորդ դրբի, հե-տեւի դրբի իններորդ»:

Թղ. 551ա. «Գիրք իններորդ: Յաղազս արուեստաւորաց եւ իրաց արուեստականաց: Յառաջարանութիւն իններորդ դրբի, յորում զարուեստական իրաց, զորս մարդկային բա-նականութիւնն ի յարտաքին բնական նիւթս ունակութեամբ արուեստի ուղղապէս յառա-ջածէ, երբեմն զգործ արուեստից, երբեմն ճարտարաց, այսինքն արուեստաւորաց, եր-բեմն եւ զգործոց արուեստից օրինակապէս զՆՂՆՃԵՆԻԻ յառաջադրե՛» (Գլուխք Ա—ՂԱ):

Թղ. 607բ. «Վերջ իններորդ դրբի, հե-տեւի դրբի տասներորդ»:

Թղ. 608ա. «Յառաջարանութիւն տաս-ներորդ դրբի: Յաղազս գործոց եւ բարուց մարդկանց, յորում ճոխապէս զմնացեալ

մարդկային գործոցն, որք առ հարկաւորու-թիւն կենի բանաւորապէս պատճառի, բայց յօրինաց մարդկային վճռոց մարդիկն գոր-ծեն, նաեւ զբարուց եւ սովորութեանց, որք բանաւոր պատճառք ի մէջ մարդկանց պա-հին, որքան բազում օրինակք եւ նմանու-թիւնք առ բարոյական ներկրթումն հա-մողել եւ շարժել յառաջադրե՛» (Գլուխք Ա—Ձէ):

Թղ. 637բ. «Վերջ նմանութեան գրքոյս»:

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 642բ. Հետագայի, «Գրքոյկս, որ կոչի նմանութեանց, սոյն գիրդիս կամը-կապու զպարտանս, մեր նախկին միւլէ-վէլի Տէր Գրիգորեան յարդի եւ բարեւան Վահան աղայն, որ ետ յիշատակ սոյն նորա-չէն զպարտանս, որ եւ Տէր Յիսուս ի փառս իւրում հաճեալ ընկալցի. ամէն, ի թուին ԽՊԼԸ (1738)ին, ի Սեպտ. ԻԱ (21)»:

1387

(Հիմ քիւ չուծի)

ՎԱՐՔ ԵՒ ՎԱՅԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ՍՐՈՑ

Ամայտ

1850ի ասեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 26: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 27-8 X 22: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20-5 X 20: ՏՈՂՔ՝ 30—34: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, հասակնի քաղք: ՎԱՋՄ՝ չուծի, քաղքի մը մէջ առնուած է, քրտն առաջիմ էլիմ զքրտած է Յաղիք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ միմչեւ Թղ. 14ա շատ գեղեցիկ մեծր ճօտքի, ապա տղգի շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չուծի: ԳԱՏԱՐ՝ կռզի քաղքը, 1ք եւ 2ա ու ք, 14բ—18բ, 26բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ասեմները: ԳՐԻԶ՝ Ա մաս (միմչեւ Թղ. 14ա) ետամտքոր ուզու-մեան Ը. Ռաֆայէլ, Բ մաս՝ ամեմտք, Միշքարեան ք: ՏԵՂԻ՝ ամայտ: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Վարք եւ վկայարանու-թիւնք Սրբոց»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Վկայարանութիւն Պետրոսի Հայրապետին եւ Աբեսողոմայ սարկաւազին: Շատ երեւելի եւ առաքելաշնորհ անձինքներ ունեցաւ Եկեղեցին Աղեքսանդրու...»:

Թղ. 3բ. «Վարք սրբոյն Աստուծի Արքայի եւ Հարանց Հօր: Երջանիկ սուրբ Հայրն Անտոն Ծնաւ յամի Տեառն 250...»:

Թղ. 5ա. «Վկայարանութիւն երջանիկ մանկանն Կիւրակոսի եւ մօր նորա Յուդի-տայի: Սրբուհին Յուդիտայ ազնուական բա-րեպաշտ կնիկ մը էր...»:

Թղ. 6ա. «Վկայարանութիւն սրբոյն Աստուածատրոյ վկային: Աստուածատուր պատուական վկայն Գրիստոսի ազգաւ Պար-սիկ էր...»:

Թղ. 7ա. «Ննջումն Եօթն Մանկանց Եփեսոսի: Հրաշալի պատմութեանց մէկը, որ կ'ընթեռնուի սրբոց վարուց մէջ...»:

Թղ. 8բ. «Վարք Թէոդոսի Թագաւորին: Բարեպաշտ Թէոդոս մեծ Թագաւորը ազգաւ Սպանիացի էր...»:

Թղ. 10ա. «Վկայարանութիւն սրբոյն Հիւսիքոսի զինաւորին: Գալ զինաւորն Գրիս-տոսի սուրբ Հիւսիքոսը զրիստոնեայ էր հաւատով...»:

Թղ. 10բ. «Վկայարանութիւն սրբոյն Փիլիպպոսի առաքելոյն: Երջանիկ Փիլիպ-պոս առաքեալը տասնվերկու առաքելոց երե-ւելիներուն մէկն էր...»:

Թղ. 11ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Աղոկտոսի: Երջանիկն Աղոկտոս վկայ, Եփե-սոս քաղաքը փառաւոր Նպարքոս (Վեղիբ) եւ ծածուկ քրիստոնեայ հաւատով...»:

Թղ. 11բ. «Վարք սրբոյն Ռամանոսի եր-դեցողին: Քաղցրաձայնն Ռամանոս երանելին էր Ասորի աղբաւ...»:

Թղ. 12ա. «Վարք սրբոյն Աբգարու Թաղաւորին: Բարեպաշտն Աբգար առաջին հաւատացեալ Թաղաւոր կը ճանչցըվի...»:

Թղ. 13ա. «Վկայութիւն սրբոյն Աբղէ-մանի: Երջանիկ եւ սուրբ մանուկն Աբղէ-մանի, որ յառաջ Ասեկ էրսուէր...»:

Թղ. 17ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Փելիկտիմոնի: Աւերդիանու կայսեր հալա-ծանաց ատենը առ երանելի Փելիկտիմոն վկայ Լիկայոնիդ երկիրը մէկ աստուածա-պաշտ մարդ մըն էր...»:

Թղ. 17ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Աղբէի հայրապետին: Աղբէ հայրապետը եւսկիա քաղաքը մեր Աբգար Թաղաւորին խոյրարարն էր...»:

Թղ. 18ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Դանթի Դունեցւոյն: Աստուածային շնորհիւ լցուած քաջ նահատակ Քրիստոսի Դանթ Թաղաւորական տնէ Պարսկի մը որդի էր...»:

Թղ. 18բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Անտոնինոսի Աղեքսանդրացւոյ: Անտոնինոս

երանելին Դեկոսի հեթանոս կայսեր հալա-ծանաց ատենը Եղիպտոս...»:

Թղ. 19ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Թէոփիլոսի սարկաւադի: Մաքսիմիանոս Թաղաւորին հալածանաց ատենը...»:

Թղ. 19բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Թէոփիլոսի եւ կնոջ Նորա Պատրոնիկէի եւ որդւոյ Նորա Դամադեայ: Ասաւեբրիոս անու-նով իշխան մը Հռովմայեցւոյ իշխանու-թեամբը կը հալածէր քրիստոնեայները...»:

Թղ. 20բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Սոփիայ եւ Երեյ դստերաց Նորա Պիտիսի, Ելզիսի եւ Ազապի: Սոփիա խոնարհ աղա-խին Քրիստոսի Իտալիայի Երկրէն ազնուա-կան խաթուն մըն էր...»:

Թղ. 21ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյ Վարդանանց զօրավարաց եւ զօրականաց Հայոց Ռէզ վկայից: Պանծալի նահատակու-թիւնը սրբոյ Վարդանանց քաղցրախօս լի-զուն Եղիշէ երանելոյն սքանչելի պատմա-գրութեան մէջ վարպետ գրչովը աւելի կը նկարէ քան թէ կը պատմէ...»:

Թղ. 25ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյ Հռիփսիմեանց կուսանաց: Անարատ հարսն Քրիստոսի գեղեցիկն Հռիփսիմէ Թաղաւորա-կան ցեղէ Հռովմայու Երկիրը...»:

1388

(Հիմ Թիւ 32)

ԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ—ԹՈՒՐԿԵՐԵՆ—ՅՐԱՆՍԵՐԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ(Գ)

1901

ԹՈՒՐԿՔ: 218: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 27 X 21: ՊՐԱԿՔ: ԺԱ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւմ 23 X 18: ՏՈՂՔ: 28: ՆԻԻԹ՝ Ողորդողն ողորկ բարակ գծաւոր քուրք: ԿԱՅՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական տեղեր պար-ձերու արտաքին քաղցրը վնասուած, Թղ. 215—216 կտրուած եւ համուած: ԳԻՐԶ՝ ամյայտ: ՏՈՂԻ՝ հաւա-ճաբար Կ. Պոլիս: ԳԻՏԱԿԱՆԳՐՈՒԹԻՆ՝ չումի: ՏԵՎԼԻԿՈՒԹԻՆ՝ Իղ. 1ա՝ «Աստուծոյ ի Կ. Պոլիս, 23. III. 1912»:

Մատենա ի՛ Գիտական քառարամ Հայերէմ—Թաւրքերէմ—Ֆրանսերէմ:

Թղ. 2ա. Տաւիլ:

Թղ. 3ա. «Ա՛» կրօնականք: Արա... Վերջ՝ Գրականք:

Թղ. 9բ. «Բ՛» Աստեղագիտական եւ Օդարանական: Աղեղն երկնից... Օրհա-սարակալ:

Թղ. 16բ. «Գ.» Աշխարհադրականք եւ
երկրաբանականք: Ալեկոծութիւն... Բիւն:

Թղ. 26բ. «Դ.» Անասունք. Զորքոտա-
նիք. Արճ... Օձամարտք:

Թղ. 32ա. «Մ» ասունք, սեպական դործք
եւ ձայնք չորքոտանեաց. Ագի... Օթիկն:

Թղ. 40ա. «Թ» ունք. Ազաղաղ... Բա-
րաշք:

Թղ. 44ա. «Անդամք, մասունք, ձայնք
եւ այլ դործք սեպականք թռչնոց. Ածել...
Օղախաղացք:

Թղ. 46ա. «Զ.» Սողունք եւ Միջատք.
Արջայիկ օձ... Օձասանդք:

Թղ. 49ա. «Զայնք եւ սեպական դործք
սողնոց եւ միջատաց. Անիծ... Բնթռնոց
օձիք:

Թղ. 50բ. «Է.» Զկունք եւ խեցեմորթք.
Ակն... Օձաձուկնք:

Թղ. 52բ. «Ը.» Տնկաբանականք, ծառք
եւ Պտուղք. Ազոխ... Բնարունկն:

Թղ. 58բ. «Մասունք ծառոց եւ պտղոց.
Ակաղձեալ... Բոսոտք:

Թղ. 63ա. «Թ.» Տունկք եւ ծաղիկք.
Աղամաթուղ... Օձի դեղն:

Թղ. 73ա. «Մասունք տնկոց եւ տնկա-
բանականք. Ած... Բիւտնք:

Թղ. 75ա. «Ծ.» Խունկք եւ խէժք, Հա-
մեմք. Ամպար... Բրքուձ:

Թղ. 76բ. «ԺԱ.» Ականք. Աղամանդ...
Բրիւտոպրասք:

Թղ. 77բ. «ԺԲ.» Հանք եւ Մետաղք.
Ակն Վանի... Օձակուձ:

Թղ. 80ա. «ԺԳ.» Մարդ, 1. Անդամք.
Ագուտք... Բունքք:

Թղ. 89ա. «Զ. Գործք բնականք եւ սեպ-
ականութիւնք մարդոյ. Ալեւոր... Բրքելնք:

Թղ. 97բ. «Յ. Աղգականութիւնք. Աղգ...
Օրիորդք:

Թղ. 102ա. «ԺԴ.» Հիւանդութիւնք,
բնական պակասութիւնք, Դեղք. Աղգեբա-
ցաւ... Օրկունք:

Թղ. 114բ. «ԺԵ.» Պաշտօնք եւ աստի-
ճանք պատուոյ. Աղատակին... Օրիորդք:

Թղ. 123բ. «ԺԶ.» Արուեստք, Արուես-
տականք, Արուեստաւորք. Ագուցանել...
Օրինականգիրք:

Թղ. 142ա. «ԺԷ.» Զարտարապետա-
կանք, Շինուածք եւ մասունք նոցին. Աղու-
գայք... Օտարատունք:

Թղ. 153ա. «ԺԸ.» Ամանք, Աղանդթ...
Բուրայք:

Թղ. 156բ. «Գործիք. Աղայք... Օղա-
մանեակք:

Թղ. 165բ. «ԺԹ.» Կաճք եւ կարասիք,
Զարդք. Աթոռ... Օրոցք:

Թղ. 174բ. «Ի.» Զգեստեղէնք եւ Ագա-
նելիք. Աղանելիք... Օձիքք:

Թղ. 182ա. «ԻԱ.» Կերակրեղէնք եւ Ըմ-
պելիք. Աթեր... Օսլաք:

Թղ. 188ա. «ԻԲ.» Զինուորականք,
Զէնք. Ագատազօրք... Օթեանապետք:

Թղ. 200ա. «ԻԳ.» Գոյնք. Աղօղ...
Բաջանեանք:

Կը պակսի Յամիկի համեմատ ի՞նչ գլխաւոր
Մշակականք եւ Անասնաբուժականք, ինչպէս
կ'իյնի չէ օրինակում: Հետեւեալով
ցամք վը՝ Թղ. 1ա. «Զկունք ծովակին Գեղա-
մայ. Գեղադունի, Կողակ, Բախտակ, Իշխա-
նաձուկն, Կարմրախայտ, Բեղլու, Ամալ,
Կրակտուց, Մուար, Բրճակ, Զալի, Աղնշ-
(ը)անք:

1389

(Հիմ քիւ 23)

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1886

ԹՈՒՂԹՔ՝ 194. Իջեալաւած 1—102. 1—31. 1—250: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 27 × 21.5: ՊՐԱԿ՝ 23: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23 × 19: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ գծաւոր աղորկ զօրաւոր քուզք: ԿԱԶՄ՝ յումի: ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ ցորացայն շնագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մերձեւած: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 28. 44. 60բ. 61. 62բ—64բ. 193—194: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻԶ՝ վարդաւենացի Հ. Մովսէս 1825—1867: ՏԵՂԻ՝ վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մատենա է՝ Հաւաքածոյ, կը քովամուկէ երեք քարգմանութիւն: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. Թղ. 1ա. «Պօսք Ս. Բեռնարդուսի իր մայրապետ քրոջ, Յառաջարան Հեղինակին

իր քրոջ, Դուռն, սիրելի քոյրս, երկայն ժամանակէ հետէ ինձի կ'աղաչես, որ ես քեզի ինչ ինչ խրատներ ուղղեմ...» (Պօսք Ա—ԾԵ):

Բ. Թղ. 45ա. «Հոգեւոր առաջնորդ կամ Հայելի կրօնաւորաց, յօրինեալ Երանելի Լուսնովիկոսի Բլեսացւոյ» (Գլուխ Ա—Ը):

Գ. Թղ. 62ա. «Ճշմարիտ աստուածապաշտութիւն սուրբ Փրանկիսկոս Սալէսին նամակներէն քաղուած ու կարգի դրուած (1886)» (Մասն Ա—Ը):

Թղ. 188բ. «Սաւելուած՝ Սուրբ Փրանկիսկոս Սալէսին դրուածներէն քաղուած նշանաւոր սկզբունք կամ յիշատակաց արժանի վճիռներ»:

Թղ. 191ա (Ցանկ):

1390

(Հիմ քիւ չումի)

ԽՈՐԵՆԱՑԻՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ՝ ՀԱՄԱՐԱՐԱՐԱՌ

Կ. ՊՈԼԻՒ — ԳԱՏԸ ԳԻՒՂ

1870—1871

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1310: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 25.3 × 19: ՊՐԱԿ՝ չումի բոլորն ալ առանձին քուզքեր են: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, ամբողջ էջը բոլորն է ձախ: ՏՈՂՔ՝ 64 բաց շատ ամկամոմ: ՆԻԹ՝ քարակ, մօտք գիծերով քուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մամուր, վարժ, մօր շնագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամէն քուզքի երկրորդ երեսը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870—1871: ԳՐԻԶ՝ անձամօք. ՄԻԽԻՐԱՅՆԱՑ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլսոյ Գատը գիւղ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ծածկաւորութիւններ պարբերեմի սկզբնաւորութեամ կամ վերջը, բոլորն ալ կտրուած խմուած, մնացած են միայն Թղ. 382ա, 671ա, 755բ:

Մատենա է՝ ՄՈՒՍԷՍԻ Խորենացւոյ Հայոց Պատմութիւնն համաբարբառի վերածուած վեմնետիկի 1849ի տպագրութեամ վրայէն: Խրաքանդիւր քառի քով դրուած է տպագրութեամ էջը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Ցանկ մըն է համբարն համար քէ իւրաքանչիւր գիր քանի էջ բոլորն է, քանի որ չէ իջեալաւած:

Բովանդակութեան կաւ տամք միայն պարբերական սկզբնաւորութիւնները:

Թղ. 6ա՝ Ազաւ, 197ա՝ Բալիւն, 247ա՝ Դազաթն, 292ա՝ Դա, 318ա՝ Եղերուսն, 383ա՝ Զաղարար, 421ա՝ Է — որ, 423ա՝ Ըղձալի, 452ա՝ Թաղ, 489ա՝ Ժաւալիմուսիւն, 500ա՝ Իբր, 549ա՝ Լալիւն, 578ա՝ Խար, 605ա՝ Մաղ, 615ա՝ Կարթած, 672ա՝ Հաղնեղարար, 740ա՝ Զախ՝ 750ա՝ Դեղի, 751ա՝ Զախ, 757ա՝ Մաղապուր, 817ա՝ Յաղեցուցանեմ, 854ա՝ Նա, 882ա՝ Նարաթ, 896ա՝ Ո, ոյք, 977ա՝ Զէ — ինչ, 983ա՝ Պա

դանել, 1021ա՝ Ջալուտ, 1024ա՝ Ռամիկ,
1025ա՝ Սա, 1060ա՝ Վաղք, 1098ա՝ Տազ-
նապ, 1127ա՝ Յաճուցանել, 1133ա՝ Փա-
խուտ, 1149ա՝ Քակել, 1179ա՝ Օդնական:

Թղ. 1190ա. Համարարբուռ ամուսնց:
Կու տամբ պարուքնի սկզբնաւորութիւնները
միայն:

Թղ. 1190ա. Աբաս, 1212ա՝ Բաբ, 1216ա՝
Գերեզմանք, 1219ա՝ Դաճղոյնք, 1222ա՝
Երեր, 1228ա՝ Զամաս, 1228ա՝ Էղիա, 1228ա՝
Լնձաք, 1229ա՝ Թաղէոս, 1232ա՝ Իյուզ,
1233ա՝ Լակեղեմնացիք, 1234ա՝ Ռադ,
1236ա՝ Մաղկաց լեռան, 1237ա՝ Կաղմեան,
1244ա՝ Հարէլ քահանայ, 1254ա՝ Ջեռէս,
1254ա՝ Ղարդոն, 1255ա՝ Ճանիւս, 1256ա՝

Մաղէս, 1265ա՝ Յարեթ, 1271ա՝ Նաբատ,
1275ա՝ Եարեթ, 1278ա՝ Ուրիւս, 1279ա՝
Զորայ դուռն-կապան, 1279ա՝ Պակարոս,
1285ա՝ Ջաղա(Վրացի), 1286ա՝ Ռազաւ,
1287ա՝ Սաղաստան, 1294ա՝ Վաղարիւս,
1300ա՝ Տակիտոս, 1306ա՝ Բուհիւս, 1306ա՝
Յուրկ, 1306ա՝ Փաղեկ, 1308ա՝ Քաղղէա-
կան, 1309ա՝ Օդէ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Մեծ մատով կտրուած համուած են,
մնացած են միայն քանի մը սակաւաքիւ
նմայշներ: Թղ. 382ա. «20 Նոյեմբեր 1870,
Գատը դիւշ» 671ա՝ «2 Մարտ 1871» 755բ՝
«16 Մարտ 1871»:

1391

(Հիմ քիւ 40)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1793

ԹՈՒՂԹՔ՝ 382. Իյակուեւած 1—754: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 27 X 20: ՊՐԱԿՔ՝ ե՛լ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սիւն 17.5 X 11: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԹ՝ եիմ գորւաւը,
եռօտիկէ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքաւ ստուարա-
քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մարմինը կազմէ քածմաւծ
է: ԳԻՐ՝ ճօտըգիք: ԹԱՆՔ՝ գաւառաւ սեւ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. յաւի: ՃԱԿԱՏԱՋԱՐԳ՝ տղազրուած
Թղ. 1ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 377ա, 378բ—382բ, վերջի
քուզքը կազմի կպցուած է: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1783: ԳՐԻՑ՝
Շիւքիւքեմ Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 377բ:

Մատեան է՝ Տեսակն Աստուածաբա-
նութիւն, «Ճառ ի վերայ շնորհաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայմ ըլլալով քիւ 1684 Ձեռագրին հետ,
հոս կու տամբ միայն վիճաբանութիւններու
քաղաքաւորները: Վիճաբանութիւն Ա՝ Թղ.
1ա: Բ՝ 46բ: Գ՝ 127ա: Դ՝ 203ա: Ե՝ 220ա:
Ձ՝ 288բ: Զ՝ 304բ: Ը՝ 337ա: Յանկ՝ 372ա:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 377բ. «Յիշատակարան ուրիշ հա-
տուած մատենից բովանդակութեան տեսա-
կան աստուածաբանութեան Պիլլարտի: Ըստ
քնածին բարուց բանական ընտելեան՝ սովոր
են խնդրել աղք. մարդկան առ հասարակ
Վասն որոյ եւ իւրաքանչիւր ոչ տեսեալ
զգործն՝ հասու լինիլ պատճառին: Աւ այս
եռանդ սրտի մարդկեղէն չափի չափու գոր-
ծոյն ընտրութեան, որ ի մերումս յայս
առաջի. ըստ նիւթոյն՝ հեղինակի գործոյս
Պիլլարտի, եւ ըստ թարգմանութեանն՝
նախապատիւ Հարցն Կրօնիս մերոյ է քաղու-
թեան գովութիւն: Վասն որոյ վայելողացը
նախագրեալ եռանդն պարտի ձգիլ ըստ նախ-
նոյն՝ առ առաջին, եւ ըստ միւրոյն՝ առ
երկրորդն: Ապա առնչութիւն նոյնոյ մնայ
ինձ՝ միայն ըստ գրուածոյն, որ ըստ
ինքեան խօսելով, չէ ինչ այնչափ գովելի,
յորում պարտաւորութիւն խօստովանեալ
խնդրեմ անբասիբ առնել զայլեւ իմ ծերունի:
Այլ ոստ պարագայիցն նկատեալ՝ գէթ չէ
այնչափ խոտելի, զոր կամեցեալ ցուցանել,
հարկ էր զվիճակ անմին իմոյ եւ կենաց ի մէջ
բերել, որով եւ նախագրեալ խնդրոյ հասա-
րակաց բարուց՝ համարեալ ըստ բաւականին
պատասխանեալ, ի մանկութեան իմմէ համա-
ռօտիւ պատմեալ:

«Էւ. արդ, ես ի Կուտինայ քաղաքէն, ի Շիւքիւրեանց դարձէ, ծնեալ ի րաբնապետ Հայ ծնողաց, յամի Տեառն 1728, Տառապեալ ի մանկութենէ վասն ընթերցասիրութեան՝ առ ի շոյէ ուսուցաց, նախ միանգամ միայն, եւ ապա միւսանգամ հանդերձ քնտաւնեօք յամին 1753 այցելութեամբ յոյսընկալ զերկրամասին Գրիստոսի եւ տնօրինական սուրբ տեղեացն, մահտեօի Խաչակ, յամին 1762 ստիպելով քաղաքացւոց ձեռնադրեցայ ազալ սարկաւապ սրբոյն Սարգսի եկեղեցւոն, ընդ համամիտ ուսումնասկցին իմօ՛ Տէր Աստուածատուր քահանայի՛ւ ետ ինձ Աստուած րարի զաւակս՝ զմահտեօի Զօրիսիմէն, զՏիւրուհին, զԿարապետն եւ զՅարութիւնն, զԳրիսիմէն եւ զԳեղորդն, եւ փոյթ մեծ էր ինձ հրահանդիլ զնոսա յուսմունս զորոյ՝ եւ քստ աստուածային տնտեսութեան, յամին 1766 եհաս ուսուցիչ քաղաքին մերոյ Յովհաննէս Վարդապետ ուն, առասպաւն անուամբ իտօրի Պէյա, եւ ի մէջ՝ Տէտէ Վարդապետ կոչեցեալ եւ կառուցեալ զպրոց, վարձէր զորդիս մեր ընդ մեզ յուսմունս զորոց՝ Վարձանեցաւ կողակիցն իմ մահտեօի Մարիամ ընդ Գրիսիմէն զստերն յամին 1771: Եւ յետ այնորիկ յաւիտ յուսմունս զորոց պարապեալ հանդերձ րազում ընկերօք առ ոտս նոյն վարդապետի, ծանեաք զճշմարտութիւն ուղղափառ Հաւատոյ, Զուեալ վարդապետին, զամս ինն երկասիրեալ ի զպրատան, թախանձանք րաբնապետ արանց, յետ ասկաւուց, յամին 1776 կարդեցայ փոխան նորա վարձապետ նորին զպրոցի իբր 220 աշակերտաց իւրոց, ունելով ընդ ինեւ ինձ ույնական զձեռնասունն աշակերտն նորին զՅարութիւն քաջամարտ զպրապետն: Այլ հայածեալ ի Զաքարեայ Պատրիարքէն Կոստանդնուպօլսոյ, վասն ուղղափառ Հաւատոյ, փախուցեալ ի Պոլս, ամբազայ ի թաղն Պեյաօլլու, յամին 1778, ընդ Տէր Աստուածատուր սրբակ(ե)աց քահանայի, որ անդ փախճանեալ թաղեցաւ յամին 1785, եւ ընդ զպրապետ Յարութիւն զպրի, որ յետոյ եմտու ընդ կարդ աշխարհի ի Գաղաթիւս: Հասին ի Պեյաօլլու յամին 1780 որդեակն իմ Յարութիւն եւ փեսայն իմ Յակոբ, թաղեալ ի Կուտինա զկողակից իւր զՏիւրուհին, ընդ կարապետն եւ Գեղորդ որդեկաց, եւ թաքեան ընդ մեզ յերեսաց հարածանաց, հանդերձ այլ երեսելի քաղաքացւօք՝ ութ անձինք: Իսկ թէ՛ զինչ ինչ ի հայածանաց անդէն կրեցաք, քանի՞ քանի՞ ընդ տուղանս, ընդ արդկանս, յաքստս, ընդ րանսս, ընդ կապանս, ի չղթայս եւ ի կոճեղս տաղնապեցաք, եւ թէ՛

քանիցս ի սրոյ եւ ի մահուանէ զերձեալ ապրեցաք, եթէ՛ րաբնապետ վերձանոցն կամիցի լիով հաստ լինիլ, ընթերցցի զպատմութիւն հայածանաց Կուտինայոյ, որ զտանի ի զԲարսաւ Միսիթարեան փառացի թրեստ եւ այլուր: Ապա իբրեւ զաղապր հայածանք, որ տեսաց մինչեւ վեց ամ շարունակ, կամեցեալ մէկնիլ յաշխարհ, նախ առաքեցի զսրդիկն իմ զՅարութիւն ընդ ցամաք եւ ապա յանձնեալ զամենայն մամա՝ նակաւոր զոյս մեր ի ձեռս Վ. Հայր Անանիայ եւ Վ. Հայր Յակոբոս վարդապետացն, ի լինիլ յետ մահուան մերոյ յիշատակ զպրատան փանաց թրեստու, չու արարեալ ընդ ծով, ի միասին ընդ փեսային իմոյ Յակոբոյ, հասայ ի թրեստ, ի Սրբոց Մարտիրոսաց ասացեալ (փանքն), յամին 1786: Ուր ուր տեալ զուխտ Միսիթարեանս Միսթրանութեան նախ եւ Հայր Պետրոս ձեռնադրեցայ քահանայ ի 17 Յունիսի 1787, ապա ի 11 Մայիսի 1788 որդին իմ Հայր Անդրէաս եւ փեսայն իմ Հայր Ստեփանոս, ընդ որս եւ համաշխարհիկ ընկերակիցն մեր Հայր Յովսէփն, ի Բասնեցի Գերապայծառ Յարութիւն Մարապիտա կոչուած էջմիածնիւ եւ քանից քստ մարդարէին ձայնին աղղկոյ սպնշնման հարկ ի վերայ լինել զզուացուցանել զշրթունս մեր զիտութեան, առ որ փութալ ցանապետ, քստ ուսուցչին մերոյ թէկապրութեան, զպոյ տեսասկան սատուածարանութեան մատենան ընդ վերադրեալ Հարս ընդօրինակեցի յրտախիբ ձեռնարկ ի 61. ամի հասակի իմոյ ի զպրապետութեան զպրոցի փանոցս ի գատուտուն, ի մէջ վիսչիւն ամբոխից մանկանց եռամեալ երկարասիրութեամբս:

«Ապա սերելի վերձանոց, մի զարմուհար ի վերայ վրիպմանցս ի րազում ուրեք, այլ զպիտանութիւն եւ զվսմութիւն զսրծոյս նկատեալ, եթէ՛ զոգուտ ինչ ի սոցանի քաղիցիս, տուր փառս տուողին ամենայն բարեաց, որ ետ ինձ կար զօրութեան, ի սոյնպիսի իմն վիճակի, զպս զորձ ձեռնադրն մեծաւ տաքմանմամբ ի զլուս հանելու եւ որք ի մայեւելալ ինչ ի մատենիցս, տրմանի համարեալիք յիշել զիս հանդերձ իմայնոյքս ի մաքրափայլ աղօթքս մեր, յիշեալ լիջիք ի Բրիտտոն քաղաք մեծի աշնդ ատենին եւ զրեացին անուանք մեր ի զպրութեան կենացս:

«Հողուցն Հանգուցելոց Գրիստոս Աստուած. ի խորոց կարգացի. Հայր մեր, Ողջոյնիւ հանդերձ:

«Գրեցաւ այս 1793 ի 26 Յուլիսիս:

1392

(Հիմ քիւ 639)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՒԱՏԱՌՐ ԿՈՒՍԱՆԱՅ ԼԵՈՊՈԼՍՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1891էմ ԽՈՒՖ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 27 X 21: ՊՐԱԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաքիւմ 22.5 X 18: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԽԹ՝ հասարակ գծաւոր տետրալի քաղաք: ԿԱՁՄ՝ չաւօն: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վառք շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չաւօն: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք. 2ք, 20: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1891էմ ԽՈՒՖ: ԳՐԻՉ ԵՆ ԹԱՐԳ՝ ՄԱՆԻՉ: Տայեան Հ. Արիստակէտ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Պատմութիւն Հայ Հաւատաւոր Կուսանայ ըստ Հ. Զատուկ Պարոնի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Վարչական յիշատակարանը (Pamiętnik warszawski) 1817, Հատ. 9, Եր. 22 եւ 129 կ'ըսէ, փորձառութեամբ տեսնուած է որ Հայազգի կանայք գրեթէ միշտ Համեստութեամբ կը փայլին...»:

ԹՂ. 3բ. Ամ 1660: «Շատ մը տարիներով յառաջ Գամիէնից Բոտուլքի մէջ...»:

Ժամանակագրական կարգով կը հասնի մինչեւ 1845:

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Առաջիկայ պատմութիւնն Հայ Հաւատաւոր Կուսանայ է պարզապէս նոյնանուն լեհերէն քնադրին այնպիսի կէտերու քաղուածոյք, զորոնք Հանած ժամանակս Հրամանոց նպատակն ի թիտ առնելով նոյնին եւ անոնց մէջ միջական եւ անմիջորդական յարաբերութիւն մը միշտ կը դիտէի, ըստ այսմ, որեւիցէ ինծի երեւցած աւելաբանութիւն, տարադրուած է այս տետրակէս: Փոքրիկ մտադրութեան արժանի են խաչանիշ թուականներն, որոնցմով կ'ուղեմ իմացընել, թէ նոյներուն տակ գտնուող յօդուածիկներն, իրրեւ աւելորդ, բոլորովին դուրս ձգուած են: Իսկ ամաց մամանակագրական շարքն միեւնոյն է քնադրին աւանդածին հետ, ըստ որում ալ կը ջատագուգուին քնական թուակարգին մէջ եղած ինչ ինչ դատարկ անջրպետներ: Թարգմանիչը»:

1393

(Հիմ քիւ չաւօն)

ՊԱՏՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԿԱԿԱԹԱ

1892°

ԹՈՒՂԹՔ՝ 7: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 27.5 X 21: ՊՐԱԿՔ՝ չաւօն, առանձին-առանձին քաղաքներ են: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաքիւմ, ամբողջ էլը կը բաժէ, գրեթէ առանց լուսանկարի: ՆԻԽԹ՝ մագաղաթամամ, տղիտակ, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՁՄ՝ չաւօն: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ արեւելեան, մեր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ Ժիչ մը գումատած, շագանակի կը գործէ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Կեմ: Կեմ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ամէն քաղաքի Բ. էլը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1892°: ԳՐԻՉ՝ Մեքսիկո Ե. Սեքսան: ԿՆԻՔ՝ ամէն էլի վերի կաղաք՝ ճուռճու շրջանակի մէջ, քաղաքի մէջ կոչուած՝ Մեքսիկո Ե. Սեքսան եւ

M. J. SETH: ՏԵՂԻ՝ Կալիքաթ: ՅԻՇԱՍԿԱՐԱՆ՝ չաւօն, բոլոր ԹՂ. 1աի վերի կաղմ մտադրով գրուած է՝ «Օրէնսկութեան Մեքսիկո Սեքսանի Ի Կալիքաթ, առաջաւ առ Հ. Գր. Գալիքաթեան (1892°)»: Հ. Ն. Ա(կիւնեան)»:

Մատենան է՝ «Պատմութիւնը Աստուծոյ: Յաղաքս կիրակէի եւ վասն մեղաց եւ զգուշութեան եւ պատրաստ կելոյ ի կիրակէի բանելոյ ի մեծ քաղաքին Հոռմայ Սուրբ Պետրոսի Առաքելուն Աթոռոյն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ես Փափէս Հոսմայ Սուրբ Պետրոսի առաքելոյն առաջնորդ, ազգաւ ֆռանկ, եկի ի տաճար Սուրբ Առաքելոյն Պետրոսի եւ Պողոսի առաքելոցն եւ տեսի զայս թուղթն, որ զրեալ կայր ի վերատառնն եւ տարածեցի զձեռս իմ զի առնեալ տեսցիցեալ կարգացից զնայ եւ ոչ կարացի առնուլ զի ոչ կայր Աստուծոյ հրաման՝ ապայ աղօթեցի զԱստուած եւ օրհնեցի զարարիչն եւ ասացի. Մեծ ես դու Տէր եւ բականչելիք եւ զորքք քոյ զոր ցուցեր ծառայիս քոյ եւ անարժանիս, արժանի արայ զիս տեսանելի դեզ եւ կոչեցի զեպիսկոպոսունս եւ զերիցունս եւ համօրէն ժողովուրդքն զմեծայմեծս եւ զփոքունս եւ աղաչեցաք զԱստուած եւ աղօթեցաք Դ որ եւ Դ զիշեր զեպիսկոպոսունս եւ զերիցունս եւ եւս հասարակ ժողովուրդքն եւ Հ(յ)եա անորիկ Աստուած ողորմեցաւ եւ մեկնեցաւ զթուղթն ի ձեռս իմ եւ (ե)ս բնկա-

լայ զթուղթն ահիւ եւ զողորմեամբ եւ էր զարմանալի զրովք: Տեսին հաւատար ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն եւ ք(ա)հանայիցն եւ եպիսկոպոսաց եւ ի լուր ժողովրդեանն ասացի արքեպիսկոպոսի թէ կարդայ, եւ կարդաց եպիսկոպոսն եւ էր զրեալ այսպէս՝ Դարձարուք առ իս որդիս մարդկան եւ փոխանեցէք ի մեղաց ձերոց. . . . Վերջ՝ Թղ. 7ա. «Արդ որով որդեակք իմ եւ հաւատացեալ ժողովուրդք, զատ(ղ)արեցէք ի մեղաց եւ ի շար զործոց ձերոց եւ արարէք պտուղ արժանի ապաշխարութեան եւ ս(ղ)պատուիրանս դրոց մի անտես առնէք: Երանի այն ք(ա)հանային, որ զայս զիրս ընթեռնու եւ առաջի ժողովրդեանն, եւ երանի այնոցիկ, որ զայս յսնն եւ պահեն եւ որք զրեն եւ որք օրինակել տան յիշատակ լինի եւ որք կարդան եւ որք պատմեն եւ երկրէ երկիր տանեն, նոցայ մեղացն թողու-թիւն չնորձեմ եւ խնդիրքն կատարեմ»:

1394

(Հիմ քիւ չումի)

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ԼԵՀԱՀԱՅՈՑ

(պակասաւոր)

Ամծամօք

1700ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27.2 X 18: ՊՐԱԿՔ՝ հիմք: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկօրեւ, իւրաքանչիւրը 24 X 7: ՑՈՂՔ՝ 20—30: ՆԻՒԹ՝ հիմ զօքաւոր ետտտ քռաք: ԿԱՋԱՄ՝ չումի, կազմաւոր եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զօրծածածքեմէ շտտ աղտոտած եւ շտտ տեղեր մաշած: ԳԻՐ՝ Յօսրգիր, խորագրերը եւ մէջըմջ մէջ բօյօրգիր: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ եւ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերը: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՑԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՆ՝ ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ՝ Թղ. 1ա: «Երեք ընդ իւր ի իհաստանէ Պետրոս վ. Մալեհեան, Վիեննա 1. Դեկտ. 1907»:

Մատենան է՝ «Պորհրդատետր Լեհահայոց» (պակասաւոր):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պատրաստութիւնս առ Պատարագն: Սաղմոս ձԼԱ. կցորդ. Բահանայք քո զգեցցիք. . . »:

Թղ. 4ա. «Կարգ Պատարայի: Բահանայն պատրաստեալ սպասաւորօքն հանդերձ զայ. . . »:

Թղ. 6ա. «Ժամամուտք»:

Թղ. 14բ. «Կանոն Պատարագի: Բահանայն տարածեալ եւ կցեալ զձեռս. . . »: Կը հաւանք միմիւրեւ ճաշակում, ապա կ'ըմդիատի, քռաքեր իմկած ըլլալով:

1395

(Հիմ քիւ 41)

ԵԿԵԼԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1840ի ատենները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 217: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 28-5 X 22, ԹՂ. 1—161: 25-5 X 21-5: ՊՐԱԿ՝ 11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտիւն մարտի 1-ը, առանց լուսանցման: ՏՈՒԹ՝ 40—44: ՆԻԹ՝ քանի մը տեսակ եւ զանազան որակով քաղցրի, խառն: ԿԱՋՄ՝ կիտլաք, քաղցր-պատ ստուարաքաղցր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւակն լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ էին շնագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զուռատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՔ՝ եւն. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—5, 214—217: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենները: ԳՐԻՉ՝ Գալազիան Հ. Մատաքիւ, հմմտ. ԹՂ. 1ա: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիճմա: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Եկեղեցական Պատմութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. «Նիւթ եւ կատարած» Եկեղեցի բրիտանիայ է ընկերութիւն մարդկան որ միաբանեալ են ի խոստովանել եւ ի կատարել արդեանց գործով զկրօնս Յիսուսի Գրիստոսի:

ԹՂ. 9ա. «Ա. Երջումն» ի 1—101, ի ծննդն է Գրիստոսի մինչեւ ի մահ Յովհաննու աւետարանչի:

ԹՂ. 19ա. «Բ. Երջումն», ի մահունէն

Յովհաննու առաքելոյ մինչեւ ի սկիզբն Թաղաւորութեան Կոստանդ. Մեծի, ի 101—306:

ԹՂ. 48ա. «Երջումն Գ.», ի սկզբանէ Թաղաւորութեան Կոստանդ. Մեծի, մինչեւ ի սկիզբն կրօնիցն Մահմետականաց, կամ յամէ 306—612:

ԹՂ. 96ա. «Դ. Երջումն», ի սկզբանէ Մահմետական կրօնիցն մինչեւ ցվերանալ քահանայապետական իշխանութեան ի ձեռն Գրիգորի է. կամ յամէ 612—1073:

ԹՂ. 121ա. «Ե. Երջումն», ի բարձրանալոյ իշխանութեան քահանայապետաց ի ձեռն Գրիգորի է. մինչեւ ի նորին հրաժարումն ի ձեռն առաքելական Աթոռոյ, որ փոխեցաւ յԱննիոն, կամ յամէ 1073—1308:

ԹՂ. 153բ. «Զ. Երջումն», ի փոխելոյ Աթոռոյ քահանայապետաց յԱննիոն, մինչեւ ի հերձուած Եկեղեցաց ի ձեռն Ղութերի, կամ յամէ 1308—1517:

ԹՂ. 179բ. «Է. Երջումն», ի հերձուածոյ արեւմտեան Եկեղեցւոյ ի ձեռն Ղութերի եւ այլոց մինչեւ ցսկիդոք ութնասներորդ դարու, 1517—1701:

1396

(Հիմ քիւ չունի)

ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ(Բ)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 208. իյակալուած 1—403: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 28-8 X 21-5: ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանկութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւն 10-5 X 13-5: ՏՈՒԹ՝ 27—28: ՆԻԹ՝ ետակիկ զորւոր իիմ քաղցր: ԿԱՋՄ՝ կիտակալ, քաղցրապատ ստուարաքաղցր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կապիւն խոնարքեմէ քաւակն վնասուած: ԳԻՐ՝ անցման ճորագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՔ՝ եւն. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—8, 112բ—117բ, 202բ—203բ, 204բ, 205բ, 206բ—208բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԹԹ. դարու կէսերը: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ Միքիաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիճմա: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

ԹԹ. դարու կէսերը

Մատենան է՝ «Բնագիտութիւն» (Ֆիզիկա—քիմիա):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. «Պրակ Ա. Յաղապս մարմնոց ընդհանրապէս, Գլուխ Ա.» Ընդհանուր յատկութիւնք մարմնոց, Նիւթական էութիւնք յորոց է մարմնաւոր աշխարհւոյ բաղկացեալ՝ կայանան ի փոփոխ յորոց աղբեցութեան ընդ մէջ իւրեանց, քանզի փոփոխն եւ փոփո-

խին եթէ ըստ ներքին եւ եթէ ըստ արտաքին համեմատութեան եւ այս եւ հանապազօրեայ կեանք նիւթական բնութեանցս այսոցիկ...»:

Թղ. 30ա. «Գլուխ Բ.» Յաղազս զանազանութեան մարմնոց ընդհանրապէս»:

Թղ. 53բ. «Պրակ Բ.» Յաղազս հաւասարակշիռ զօրութեանց... Գլուխ Ա.» Յաղազս միաւորելոյ եւ բաժանելոյ զզօրութիւնս»:

Թղ. 62բ. «Գլուխ Բ.» Յաղազս ծանրութեան եւ հաւասարակշիռութեան պնդակազմ եւ ծանր մարմնոց»:

Թղ. 68ա. «Գլուխ Գ.» Յաղազս հաւասարակշիռութեան ի գործիս»:

Թղ. 78բ. «Գլուխ Դ.» Յաղազս հաւասարակշիռութեան մասանց պիտի մարմնոց ընդ մէջ իւրեանց (տեսական զննութիւն միաւորիչ զօրութեան՝ Cohärenz)»:

Թղ. 91բ. «Գլուխ Ե.» Հաւասարակշիռութիւն զօրութեանց ի կայակիչ մարմինս (Hydrostatik)»:

Թղ. 118ա. «Գլուխ Զ.» Յաղազս հաւասարակշիռութեան զօրութեանց ի տարալուծիչ մարմինս (Օդարանութիւն՝ Aërostatik)»:

Թղ. 152բ. «Պրակ Գ.» Յաղազս շարժման մարմնոց: Գլուխ Ա.» Յաղազս ընդհանուր օրինաց շարժման եւ առանձինն յաղազս պնդակազմ մարմնոց»:

Թղ. 166ա. «Գլուխ Բ.» Արդէլիչ շարժմանց եւ նոցին ներդրածութիւնք»:

Թղ. 169ա. «Գլուխ Գ.» Որպիսութիւն օրինաց շարժման կայակիչ հեղանիւթոց՝ Hydrodynamik»:

Թղ. 176ա. «Գլուխ Դ.» Օրէնք շարժման տարածական մարմնոց՝ Aerodynamik»:

Թղ. 178ա. «Գլուխ Ե.» Ընդհանուր տեսութիւն ձայնի՝ Akustik»:

Թղ. 204—206. Բնագիտական օրէնքներու քաջատրուքեանց պատկեր—տակներ—տակներ եմ:

1397

(Հիմ քիւ 429)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1887

Թիոդօր 484, իրականում 1—114: Մեծնիթիւն 26.8 × 21.5: Պրակ Գ. չիմ ճշմանական: Գրոնիթիւն միասին 21.5 × 14: ՏՈՂԳ. 23: Նիթիւն մօրացոյց գծաւոր քաղաք թաղք: ԿԱՏՄ՝ կիսակշիռ, քաղաքստ տնտեսաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ շատ ցէշ, զօրածուրեմի քաղքերի մաս մը բզիք—բզիք եղած է, կազմը քաղքացած: ԳԻՐ՝ մօրացոյց շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, քիչ մը ցումտած: ԶԱՐԴԱՄԱՆԳ՝ եմ. չիմ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2ա եւ ք մեծ մասով, 3բ—5բ, 6ա մեծ մասով, 6բ, 232բ—234բ, 268ա մեծ մասով, 268բ, 482ա վարի կեղ, 462բ—464բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳԻՐԶ՝ Տաշեմ ձ. Յակոբս եւ Պիեղիցեմ ձ. Բառնոբս: Տեղի՝ Վիեննա: ՅԻՏԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ Տեմ Թղ. 2բ, Յակոբսբերք:

Մատենան է՝ Համառօտ. աստուածաբանութիւն տեսական Հ. Հուրթեր Ը. Յ., Թարգմանեալ ի Հատին քաղքէն դրոշմելոյ յամի 1885, Հատոր Ա., Վիեննա, ի Վանս Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1887: Թղ. 2բ, Պարզմանեցին Եղր. Յակոբս Թաշեման եւ Եղբ. Բառնոբս Պիեղիցեման:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7ա. Անխաղիտելիք: Աստուածաբանութիւն, որպէս եւ աստուածաբանութիւն անուանն յայտ առնէ, է ճառ կամ գիտութիւն զԱստուծոյ...»:

Թղ. 11բ. Ընդհանուր աստուածաստութիւն: Ժառ Ա.՝ Զատադիութիւն քրիստոնէական յայտնութեան, Հատած Ա.՝ Վասն ինքին սեպականութեանց աստուածեղէն յայտնութեան:

Թղ. 27ա. Հատուած Բ.՝ Վասն գոյութեան աստուածեղէն յայտնութեան:

Թղ. 79ա. Հձառ Բ.՝ ի վերայ աղբրաց աստուածեղէն յայտնութեան:

Թղ. 80ա. Հատուած Ա.՝ Վասն աստուածեղէն աւանդութեան:

Թղ. 109բ. Հատուած Բ.՝ Վասն սուրբ Գրոց:

Թղ. 127ա. Հձառ Գ.՝ Վասն Եկեղեցւոյ Գրիստոսի:

Թղ. 129բ. «Մասն Ա.» Վասն Եկեղեցւոյն
Բրիտանի ընդհանրապէս:

Թղ. 189ա. «Մասն Բ.» Վասն Քահա-
նայապետին Հոռովայն:

Թղ. 255ա. «Ճառ Դ.» Ի վերայ ծագման
եւ կանոնի հաւատոյն:

Թղ. 256ա. «Հատուած Ա.» Ի վերայ
ծագման հաւատոյն:

Թղ. 277ա. «Հատած Բ.» Վասն յարա-
բերութեան ի մէջ յայտնութեան եւ ի մէջ
մտայ, հաւատոյ եւ դիտութեան:

Թղ. 284բ. «Հատած Գ.» Վասն կանոնի
հաւատոյն:

Թղ. 299ա. «Ճառ Ե.» Վասն միոյ եւ
երեքանձնեայ Աստուծոյն:

Թղ. 299բ. «Մասն Ա.» Վասն միոյ Աս-
տուծոյն:

Թղ. 359ա. «Մաս Բ.» Վասն ամենա-
սուգր Խորհրդոյ Երրորդութեան:

Թղ. 399ա. «Ճառ Զ.» Վասն Աստուծոյ
ստեղծողի:

Թղ. 399ա. «Մասն Ա.» Վասն գործող
արարչութեան:

Թղ. 407բ. «Մասն Բ.» Վասն գործող
արարչութեան:

Թղ. 407բ. «Հատուած Ա.» Վասն
աշխարհի:

Թղ. 410ա. «Հատուած Բ.» Վասն
մարդոյ:

Թղ. 450ա. «Հատած Գ.» Վասն Հրեշ-
տակաց:

1398

(Հիմ քիւ 34)

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՊԻՈՍ Թ. Ի ՇՐՋԱՐԵՐԱԿԱՆ ԹՂԹԻՆ

Կ. ՊԼԻՒՍ

1848

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.7 X 21.5:
ՊՐԱԿ՝ Ա—Ե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԵՍԻՒՄ 21 X 16.5:
ՑՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ ՄԻՅԵԼ ԽԱՍՏՈՒՔԻԱՄԵ ԳՐԵ-
ԼՈՐ ՔՈՂՔ: ԿԱՋՄ՝ ՔՂՔԻՅԱՅ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԼԱՆ,
ՔՈՂՔԻՅԱՆ ԵՊՐԻՅԵՐ ՔԻՅ ՄԵ ԳԱՅԵՐԱԾ ԵՒ ՎՃԱՅԱԾ,
ՎԵՐԻՅԻՑ ՔՈՂՔԵՐ ԺԱՊՏԱԾ: ԳԻՐ՝ շԽԱՅՐԻ շԱՍ ՎՅՈՒ
ՄԱՐԺԱՆ ԹՅՈՐԳԻՐ: ԹԱՆԱՔ՝ ԳԱՐՄԱՆՈՒՄ ԵՒ: ՋԱՐԳԱ-
ՐԱՆՔ՝ ԵՒՑ. ՅՈՒՑԻ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 18ա մԵԾ
ՎՅՈՒՎ, 18բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1848: ԳՐԻԶ՝ ՄԱՐԺԱՆՔ,
ՄԻՍԻՔԱՐԵԱՑ ՄԵ: ՏՆՂԻ՝ Կ. ՊԵՐՍ: ՅԻՇԱՆԱՐԱՆ՝
ՅՈՒՑԻ, ԽՄՍՈ. ՊԵԿԱՍՏԱՐԵՐԵՐ ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Պատասխան
արեւելեան ուղղափառ եկեղեցւոյն, Պիոս Թ.
Հոռմայ քահանայապետին Արեւելեանց Նոր
խրկուած շրջաբերական թղթին: Ի Կոս-

տանդնուպոլիս, Պատրիարքական ազգային
տպարանը, 1848»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Արեւելեան ուղղափառ եկե-
ղեցին, ինչպէս որ իր առաջին գլուխներն
սկսեալ եւ ըստ հետեւորդի միշտ ալ, նոյն
խկ աս դարուս մէջն ալ խռովայոյղ մոլորու-
թիւններէ եւ մեծամեծ ալիքներէ կը խռովի
եւ կ'աղմկի...»:

Այս յառաջաբանին կը յաջորդեն ապա
ուրը «Առաջարկութիւն»ներ եւ մոլմոմ
«Դիմադրութիւն»ներ:

1399

(Հիմ քիւ 38)

ՏԱՂԱՐԱՆ

ՎԻՆՆԱ(՞)

1845ի տետրերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 67: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5 X 21:
ՊՐԱԿ՝ չԵՑ ԶԵՄԱԿԱԾ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԵՍԻՒՄ,
ՈՒՄԱՐԵՐԻ ԴԵԼՈՎ, 19 X 14: ՑՈՂՔ՝ 27—30: ՆԻԻԹ՝
ԽԱՍՏՈՒՑ ԳՐԵԼՈՐ ԵՊՐԻՅԵՐ ԵԻՑ ՔՈՂՔ: ԿԱՋՄ՝ ԿԻՍԱ-

կաշի, ՔՂՔԱՊԱՍ ՍՈՒՄԱՐՔԱՅԱՅ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
ԼԱՆ, ԹՂ. 52բ տարբեր ձեւագրէ ԽՈՒ ՄԱՐԺԱՆ Է: ԳԻՐ՝
ԹՅՈՐԳԻՐ, ԴՄԻՅ ՄԵ ԴՆԵՐԱՎ: ԹԱՆԱՔ՝ ԵՒ: ՋԱՐԳԱ-
ՐԱՆՔ՝ ԵՒՑ. ՅԿԱՑ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 51բ, 53—57:

ԺԱՄԱՐԱՆԿ՝ 145ի տեսնենքը հմմտ. Թղ. 4Տր: ԳՐԻՁ՝
ամծամօք. Միքթաքեամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաքաք
վիեմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ շոնի:

Մատենան է՝ «Տաղարան»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻԻՆ

Թղ. 4ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ Եկեղեցւոյ
(Եղանակ հիճազ, զոյն՝ Տիպիր կիւզէլ):
Փեսայն իմ զոչէ առ իս ի յերկնէ...»
(5 տուն):

Թղ. 4բ. «Տաղ ի վերայ Սմբատայ Մա-
միկոնեան (Եղանակ Սուղիսեկ, զոյն՝ Պիր
մէլէքսիմա): Թառ փառաց մերոց այր ցան-
կայի...» (5 տուն):

Թղ. 5ա. «Տաղ ի վերայ Տրդատ արքայի
(Գոյն՝ Բաքսի տէրքեան): Ծաղիկ պայծառ
վարդ զեռարաց...» (5 տուն):

Թղ. 5բ. «Տաղ ի վերայ Գայլ Վահանայ
(Եղանակ Սապա, զոյն՝ Սէվտի ճանքմ):
Ներ թականցիկ սուսեր հատու երկրե-
րան...» (5 տուն):

Թղ. 6ա. «Տաղ ի վերայ աղդիս մերոյ
(Եղանակ Հիւզղամ, զոյն՝ Էյնէվրէստէկ):
Հուրն սիրոյ խոյս ազդի...» (6 տուն):

Թղ. 7բ. «Տաղ ի վերայ Սմբատայ
Բաղասառուեոյ (Եղանակ Առաղպար, զոյն՝
Կինէ կիւլ կիւլ): Փայլակնացոյտ սուսեր
հատու...» (5 տուն):

Թղ. 8ա. «Տաղ ի վերայ սրբոյն Հոփ-
սիմեայ (Եղանակ Բաստ, զոյն՝ Էօփսէմ
սէնի): Հարսն անմահին Յիսուսի Քրիս-
տոսի ևս սիրելի...» (4 տուն):

Թղ. 8բ. «Տաղ ի վերայ արքայից Կիլի-
կեցոց (Եղանակ Քիրտի մուհայէր, զոյն՝
Վարաա մէլլին կէլ): Ոստ բարեկեղ ճիւ-
օրհնութեան...» (6 տուն):

Թղ. 9ա. «Տաղ ի վերայ Հայր Աբրա-
համու (Եղանակ Սուղի տիւ, զոյն՝ Ծանա
կէօնիւ): Աբրատ րարի տունէ օրհնու-
թեան...» (6 տուն):

Թղ. 10ա. «Տաղ ի վերայ Փրկչին մերոյ
(Եղանակ Հիւզղամ, զոյն՝ Էյ շահիմիւ):
Ով զերարփի լոյս Երկնաւոր անսահման...»
(4 տուն):

Թղ. 10ա. «Տաղ ի վերայ Նահապետաց
(Եղանակ Հիւզղամ, զոյն՝ Հնէիմի պիր):
Հսկայ հօր զեղապատաշմ Հայկ մեր նախնի
թալ արանց...» (5 տուն):

Թղ. 10բ. «Տաղ ի վերայ Անի քաղաքին

(Պէյաթի գունով): Պարծանք քաղաքաց,
քաղաք մեծ Անի...» (5 տուն):

Թղ. 11ա. «Տաղ ի վերայ Վաղարշապատ
քաղաքին (Գոյն՝ Պիր Ֆէտաքեար): Պաղցր
տեսիլ արեւուն...» (4 տուն):

Թղ. 11բ. «Տաղ ի վերայ սուրբ Լուսա-
ւորչին մերոյ (Եղանակ Հիւզղամ, զոյն՝
Պիր մահուրուհի): Հայր հաւատոյ հովիւրդ
քաջ տիրապօր...» (5 տուն):

Թղ. 12ա. «Այլ տաղ ի վերայ սուրբ
Լուսաւորչին մերոյ: Ծաղիկ յաշնան ժամ
յայտնեցար...» (6 տուն):

Թղ. 13ա. «Տաղ ի վերայ Գաղիկ թա-
ղաւորին (Եղանակ Հիսար փիսեթիք, զոյն՝
Պու տիւլ): Առիւծ հօր թաղարատուի...»
(5 տուն):

Թղ. 13բ. «Տաղ ի վերայ Ագուստից
աշխարհին: Գեղեցիկ ևս զու գովէլի...»
(6 տուն):

Թղ. 14ա. «Տաղ ի վերայ Սենեքարիմայ
Արծրունայ: Տիպ տէնչալի արեւական...»
(6 տուն):

Թղ. 14բ. «Տաղ ի վերայ Թարգմանչացի
Սահակայ և Մեսրոփայ (Եղանակ Բաստ,
զոյն՝ Ջիւլֆիսեան թարք շու): Բոցանչոյ
արեւգունեւ Հայաստանեայց ուխտարհի...»
(6 տուն):

Թղ. 15ա. Ամթորագիր «Եղանակ
Սապա, զոյն՝ Կիւլ էյլէ, կէլ պիւլլիլլէրի):
Վայելչազեղ նազելի իմ...» (6 տուն):

Թղ. 15բ. «Տաղ ի վերայ սրբոյն Ներ-
սեսի Լամբրոնացոյ (Եղանակ Մուհայէր,
զոյն՝ Մէֆթուն սանա): Նոր արշալոյս նորոյ
Երկնի...» (6 տուն):

Թղ. 16ա. «Տաղ ի վերայ Յովհաննու
Մկրտչին (Եղանակ Հիճազ, զոյն՝ Ջօք
տուր): Ատորդ լուսաւոր, քարոյ զուար-
թուն...» (4 տուն):

Թղ. 16բ. «Տաղ ի վերայ սրբոյն Ստե-
փաննոսի վկային (Եղանակ Հիճազ քար,
զոյն՝ Սէյր էյլէլլայ): Քաջ զօրական Տեառն
Յիսուսի...» (7 տուն):

Թղ. 17ա. «Տաղ ի վերայ գինոյ (Եղա-
նակ Սապա, զոյն՝ Սահայր տօլտուր):
Արփիպեղ կառք արեւուն...» (3 տուն):

Թղ. 17բ. «Տաղ ի վերայ ոսկոյ (Եղա-
նակ Պէյաթի, զոյն՝ Ամէլէ կիպի կէլ): Լու-
սափայլ տեսիլ քո պատկերի նմանեալ
լուսնի...» (4 տուն):

Թղ. 18ա. «Տաղ ի վերայ Ներսէսի Շնոր-

հալոյ (Ուսուլի Սօֆիա), Բժիշկ հոգեսեւ,
հովիւ պարզերես...» (10 տում) :

Թղ. 18բ. Ամխորագիր: «Հարսն ոսկե-
թել գոտարթ ճեմելով...» (7 տում) :

Թղ. 19ա. «Տալ առ փեսայն մեր Յի-
սուս: Լուր ծայրն սէր իմ գի ահա տա-
պիմ...» (6 տում) :

Թղ. 19բ. Ամխորագիր «(Մաղամի
Բաստ, գոյն՝ էյ բերբրույ պիլպէրի): Նոր
արեւ մեղ երեւեցար ի կողմանէ հիւ-
սիսոյ...» (6 տում) :

Թղ. 20ա. Ամխորագիր «(Եղանակ
Բաստ, գոյն՝ Իյնէ պիւր կիւն): Մարգարիտ
լուսալեղ ընտրեցեալ ի բիւրուց...» (4
տում) :

Թղ. 20բ. Ամխորագիր: «Միւշտ բոցով
քոյին վառիմ ի սէր ով հասնուտ կեան...»
(4 տում) :

Թղ. 21ա. Ամխորագիր «(Բերս հաֆիֆ
պէստէնկեար): Գոյիլի գովելի... հիւ-
նայի, նագելի...» (1 տում) :

Թղ. 21ա. Ամխորագիր «(Ուսուլի մու-
համէս): Ահա կորնչիմ վասն յանցա-
նաց...» (1 տում) :

Թղ. 21ա. Ամխորագիր «(Ուսուլի հա-
ֆիֆ): Եկ ի լերանց խնկարեաց, անձուկ
ունիմ սիրոյ քո...» (1 տում) :

Թղ. 21ա. Ամխորագիր «(Աղբր Սէ-
մայի): Ի տուն դինւոյ անապակ սիրոյդ երբ
իցէ ինձ մտանել...» (1 տում) :

Թղ. 21բ. Ամխորագիր «(Իւրիւկ Սէ-
մայի): Հոգին անքակ ի քեղ կապեալ քակ-
տուն մարմնոյ չունի պէտ...» (1 տում) :

Թղ. 21բ. Ամխորագիր «(Մաղամի քէ-
տէկ, ուսուլի տէյրիւրէվան): Սիւն լուսաւոր
ամպ հովանի...» (6 տում) :

Թղ. 22ա. Ամխորագիր «(Ուսուլի հա-
ֆիֆ Ֆէյրիտ քեարի նէչալէէէ): Միա-
ծան լուսաղբը, լուսաղբը աննման...»
(2 տում) :

Թղ. 22ա. Ամխորագիր «(Տէյրիւրէ-
վան): Պայծառացի կարդ աստեղեան...»
(1 տում) :

Թղ. 22բ. Ամխորագիր «(Աղբր սէմայի):
Ոչ դայ ի յայտ որպէս կուսան...» (1 տում) :

Թղ. 22բ. Ամխորագիր «(Իւրիւկ սէմայի):
Ընդ մոլորակս մոլորական...» (1 տում) :

Թղ. 22բ. Ամխորագիր «(Աղբր սէմայի):
Գրկախանեալ արեղական...» (1 տում) :

Թղ. 23ա. Ամխորագիր «(Իւրիւկ սէ-
մայի): Լոյս ի նախն ըստ իւր կոչման...»
(1 տում) :

Թղ. 23ա. Ամխորագիր «(Մաղամի տի-
կեան, ուսուլի սաֆել): Ես ընդէ՞ր կեան թէ
ոչ ապրիմ վասն տոհմիս հայրենական...»
(2 տում) :

Թղ. 23ա. Ամխորագիր «(Ուսուլի ջիւ-
պէր): Եւ ես նիւրհեալս անուամբ արթուն...»
(2 տում) :

Թղ. 23բ. Ամխորագիր «(Աղբր սէմայի):
Արեւն ի մուտ էր յերկաւորն...» (2 տում) :

Թղ. 23բ. Ամխորագիր «(Մաղամի
Աճէմ, ուսուլի հաֆիֆ): Հարայ ես Տէր, դի
խոցէ դիս վիշապ խաւար...» (2 տում) :

Թղ. 24ա. Ամխորագիր «(Ուսուլի հա-
ֆիֆ): Կիզանէ դիս ի հուր ով Հոգի բարի
կիզանէ...» (1 տում) :

Թղ. 24ա. Ամխորագիր «(Աղբր սէմայի):
Ուր է տեսիլ զուարթուն դեղոյ անմահ հոգի
իմ...» (1 տում) :

Թղ. 24ա. Ամխորագիր «(Իւրիւկ սէ-
մայի): Ոխերիմ այն թշնամին, Տէր իմ
հոգեսէր, հարկանէ...» (1 տում) :

Թղ. 24բ. Ամխորագիր «(Մաղամի Աճեմ,
ուսուլի աղբր): Սիւն լուսոյ ցուցար յանա-
պատին Աստուած կամարա...» (4 տում) :

Թղ. 24բ. Ամխորագիր «(Մաղամի հի-
նազ, ուսուլի զինճիւր): Անձն իմ փափաքի
տեսեան քո, երեւեաց ինձ հոգեսէր...»
(1 տում) :

Թղ. 25ա. Ամխորագիր «(Իմ նագելին
յուսայի դիս կամի սիրել...» (1 տում) :

Թղ. 25ա. Ամխորագիր «(Աղբր սէմայի):
Աղբիւր լուսաւոր սիրտ նագելոյդ հոսէ
շառաչէ...» (1 տում) :

Թղ. 25ա. Ամխորագիր «(Սէնկին սէ-
մայի): Հնդ զեղ զանճրեւ սիրոյդ, հեղ, զեղ
վիրաց հոգւոյս դեղ...» (1 տում) :

Թղ. 25ա. Ամխորագիր «(Իւրիւկ սէ-
մայի): Յերբեր եղէ, սուլի ահա նաւս
շնչաւոր...» (1 տում) :

Թղ. 25բ. Ամխորագիր «(Մաղամի
Բաստ, ուսուլի ոճէլ): Արուսեալն անկեալ
դեղկելիս դերեալ ինքեան իւրացոյց...»
(1 տում) :

Թղ. 25բ. Ամխորագիր «Ձառ ի քէն
առեալ տաղանդ ինչ ոսկին ոչինչ յար-
դեցի...» (1 տում) :

Թղ. 26ա. Ամխորագիր «*Ռաստ քեար, ուսուլի հաֆիֆ*»: Նազելի դու աղանի, քեզ եմ կարօտ, սէր, սէր, սէր, նեղես ի քուն...» (4 տուն):

Թղ. 26ա. Ամխորագիր «*Ռասուլի հաֆիֆ պէյաթի*»: Ով ամենապայծառ նազելի սուրբ անարատ Կոյս...» (1 տուն):

Թղ. 26բ. Ամխորագիր «*Ռասուլի աքսաք*»: Համեմատ քեզ ոչ պոյ նման, դովելի ես պովելի...» (1 տուն):

Թղ. 26բ. Ամխորագիր «*Աղբր սէմայի*»: Սերովէք եւ քերովէք դեզ օրհնեն սուրբ Կոյս...» (1 տուն):

Թղ. 26բ. Ամխորագիր «*Իւրիւկ սէմայի*»: Կոյս անարատ, լոյս պերպանց, մայր դովելի ես...» (1 տուն):

Թղ. 26բ. Ամխորագիր «*Մաղամի Հիւսէինի, ուսուլի հաֆիֆ*»: Յանցաւոր եմ օրինաց ունայնացեալ ի բարեհաց...» (1 տուն):

Թղ. 27ա. Ամխորագիր «*Մաղամի Հիւսէինի, ուսուլի ջեմպէր*»: Թշնամին դեզ վերաւորեաց ով տիմար եւ խղճալի...» (1 տուն):

Թղ. 27ա. Ամխորագիր «*Աղբր սէմայի*»: Այրելի առատ պթութեան, մայր կենաց եւ փրկութեան...» (1 տուն):

Թղ. 27ա. Ամխորագիր «*Իւրիւք սէմայի*»: Մարիամ սուրբ Կոյս, ղդքեզ ունիմք յոյս...» (1 տուն):

Թղ. 27ա. Ամխորագիր «*Մաղամի ռաստ, ուսուլի ջեմպէր*»: Շուշանպեզ դու օրիորդ, պսակ վարդից Կոյս Մարիամ...» (1 տուն):

Թղ. 27ա. Ամխորագիր «*Ռասուլի սաքիլ*»: Ինց վարդազեղ լոյս համասփիւռ, ահա նազի ի թեւս ամպոց...» (1 տուն):

Թղ. 27բ. Ամխորագիր «*Տէյիւմէ սէմայի*»: Զօք կառապետք Ապողոնեան՝ ձիս հրաշէկ ի կառս վարին...» (1 տուն):

Թղ. 27բ. Ամխորագիր «*Իւրիւկ սէմայի*»: Տիրածին Կոյս, յերաստ երկնից դու ես թապուհի...» (5 տուն):

Թղ. 28ա. Ամխորագիր «*Մաղամի հիւղամ, ուսուլի հաֆիֆ*»: Ով դու որ անցանես ընդ ծագկալից այս լուրսատան...» (1 տուն):

Թղ. 28ա. Ամխորագիր «*Ռասուլի ջէմ*

պէր

» Յնծայ երկնիք, ջնծայ աշխարհ ընդ ջնծութիւն իմ ցանկալի...» (1 տուն):

Թղ. 28ա. Ամխորագիր «*Տէյիւմէ սէմայի*»: Հրճուողական մայնիւ երդոց քեզ գոհութիւն անլուելի...» (1 տուն):

Թղ. 28բ. Ամխորագիր «*Սէնկին սէմայի*»: Ահա քոյ սիրոյդ վարդազեղ ծաղիկ...» (1 տուն):

Թղ. 28բ. Ամխորագիր «*Իւրիւկ սէմայի*»: Եկաք ջնծասցուք սիրով բարեյոյս...» (1 տուն):

Թղ. 28բ. Ամխորագիր «*Մաղամի պէստէնիկեար, ուսուլի ջէմպէր*»: Ով տիրապէս տենչիս յաղուդ արա ի քեզ միանալ...» (1 տուն):

Թղ. 28բ. Ամխորագիր «*Ռասուլի դարպէին*»: Զայն ձայնէ, ձայն ցաւալի, ձայն կողկողանաց ի քո լուր...» (1 տուն):

Թղ. 29ա. Ամխորագիր «*Մաղամի նիւրիզ, ուսուլի ջէնճիր*»: Տէր ի զաղտնի ջերմանէ հարապ, Տէր յիս վատի տապ ներքին...» (1 տուն):

Թղ. 29ա. Ամխորագիր «*Ռասուլի հաֆիֆ*»: Արարիչ մատոյս զամենապօր ձեռնի քո դարման...» (1 տուն):

Թղ. 29ա. Ամխորագիր «*Աղբր սէմայի*»: Լուսինեակ փեսայ իմ հեզ, սիրով քո մտչիմ, ընդէ՞ր նիրհեալ...» (1 տուն):

Թղ. 29ա. Ամխորագիր «*Իւրիւկ սէմայի*»: Գեղեցիկ ես նազելի իմ, որպէս խնծոր բոլորածիր...» (1 տուն):

Թղ. 29բ. Ամխորագիր «*Մաղամի հիւսէինի, ուսուլի աղբր*»: Ահա տեսիլ քոյին փայլի ծիրանի...» (4 տուն):

Թղ. 30ա. «*Էի քաջայաղթ նահատակն Քրիստոսի յերանելին Վարդան*»: Ի պարս ընտելոց, վեհից պիցապանց...» (6 տուն):

Թղ. 30բ. «*Էի նահատակութիւն սրբոց Վարդանայն ասացեալ, Պարեմք ձայնի, երդոց այսօր միարան...»* (7 տուն, տուններու սկզբնատոններ կը կազմեն՝ ՊէՏ-ՐՈՍԻ):

Թղ. 31ա. «*Էի հաւատադրութ անօրէն ուրացեալն Վասակ*»: Վասակ տիրադրութ, այր չարադրիւ...» (4 տուն):

Թղ. 31ա. «*Վտակ, Միշտ հոտեֆիր, քաղցր եւ հեղեկ...»* (5 տուն):

Թղ. 31բ. «*Վարդ անուշահոտ*»: Դու անուշակ, գեղեցիկ վարդ...» (5 տուն):

Թղ. 32ա. «Բարոյական նուազ: Ոյ բարկամդ իմ մտերիմ...» (5 տուն):

Թղ. 32բ. «Բարոյական նուազ: Բանայ մարդ թշուառ յորժամ ծնանի...» (4 տուն):

Թղ. 32բ. «Մարդկային կենաց կարճութիւն: Հաղիւ ժամանակ առ սեւամ աշխարհի...» (5 տուն):

Թղ. 33ա. «Աղքատութեան օղուտ: Դառն է այս աղքատութիւն...» (4 տուն):

Թղ. 33բ. «Բարոյական վերադարձութիւն: Ծափս հարկանէր Ջրապարտութիւն...» (3 տուն):

Թղ. 33բ. «Քաջայաղթ աղկին Անդղիսացի նուազ: Ըղբատափայտ Գաղղիական...» (7 տուն):

Թղ. 34ա. «Նուազ բանաստեղծական: Սարակեցցայթ իմ մշտադուլ...» (7 տուն):

Թղ. 34բ. «Նուազ: Սիրալի դրուատիս, յարգանօք մեծօլայել...» (5 տուն):

Թղ. 35ա. «Է Մնունդ Քրիստոսի: Երդ զարմանլի եղեր...» (5 տուն):

Թղ. 35բ. «Տապան: Հնչեա տխրալին բղճո երգարան...» (6 տուն):

Թղ. 35բ. «Պեռթիէ ի Հոռօմ: Կաց Պէթիէ, խախտել փորձես, բայց ընդ ունայն...» (4 տուն):

Թղ. 36ա. «Է վերայ լուսաւորութեան աչաց Տովրիթայ: Երգեա անձն իմ փառաց Տեառն օրհնութիւն...» (5 տուն):

Թղ. 36բ. «Առ սուրբ Կոյս Մարիամ: Միշտ Կոյս Մարիամ, օրովրէ հողեղէն...» (6 տուն):

Թղ. 36բ. «Է զովեստ սրբոյ Կուսին: Ճաճանչ հրարորորդ վերնական բամից...» (10 տուն):

Թղ. 37ա. «Է Մնունդ Քրիստոսի: Երկինք երկնից ազդ արասջիք աւետիս...» (4 տուն):

Թղ. 37բ. «Գառն անմեղ: Ուստի՞ կուզաս դու դառնի...» (9 տուն):

Թղ. 38ա. «Է պատիւ սրբոյ Անտօնի: Մեծ օթարան երկնից խորան...» (12 տուն):

Թղ. 39ա. «Առ սուրբ Կոյս Մարիամ: Գովեստ: Միշտ Կոյս Մարիամ, սրովրէ հողեղէն...» (5 տուն, մոյմ Թղ. 36բ.ի հետ):

Թղ. 39բ. «Նուազ: Ոյ իմ Սերկեան ողիդ աղղու Ասողոնեան...» (11 տուն):

Թղ. 40բ. «Առ մանկացեալն Յիսուս

նուազ: Սիրոյն մանկիկ առ իս մատիր...» (7 տուն):

Թղ. 41ա. «Առ յարշաբեալն Քրիստոս: Գեթսէմանի պահէմնի իջնիտիմիդ տուվաւ...» (9 տուն):

Թղ. 42ա. «Է զուշանալ ի մեղաց ասացեալ: Ջիարդ անհող շրջիս յերկրի անձն իմ, անմահ դեղ կարծելով...» (3 տուն):

Թղ. 42բ. «Ապաշխարող անձին առ Քրիստոս մաղթանք: Առ ոտս անկեալ կենաւարիդ...» (6 տուն):

Թղ. 43բ. «Նուազ: Ես առաւել զուարթար կարծեմ բոլոյս աւուրս այս...» (20 տուն):

Թղ. 44բ. «Է փախուստ Ալեքսիսի: Մեծի սիրոյն տիպ դեղեցիկ, զանձն ընծայեաց շնաշխարհիկ...» (8 տուն):

Թղ. 45ա. «Նուազ: Ջինչ նշանակ զուարթութեանս, որ քան զաւուրցըն կարգի...» (17 տուն):

Թղ. 46ա. «Է զմաց սրբոյն Ստեփանոս առ Հին և նոր Եկեղեցիս: Ահա բարբառ զօրութեամբ դռչէ ուրախ լեր Մայր իմ...» (16 տուն):

Թղ. 46բ. Ամխարագիր գերմաներէն հայաստա: «Մէկէն Խօղարպահ հօգէ՞ Սօնէ, ունդէրմ Քայդէր Ֆերստինանտ...» (Seegen Österreichs hohem Sohne, unserm Kaiser Ferdinand. 8 տուն):

Թղ. 47բ. «Երդ: Ստիպեն երկինք երդել աղեւաք Պինդարեան...» (9 տուն):

Թղ. 48բ. «Յաւուր տաւիլ անուան 1845: Հայեցիս հաշտ, Բարձրաւել ի վայր...» (6 տուն):

Թղ. 49բ. Ամխարագիր: «Ոյ ըղձիկաբեան խղիւրեմք հնարաւոր երգոց պաճուճան...» (5 տուն):

Թղ. 50ա. Ամխարագիր հայաստա գերմաներէն: «Այն Ճէրվանութէ, սէր պէջանդէր...» (Ein Verwandter, sehr bekannter. 2 տուն):

Թղ. 50բ. «Առ սուրբն Անտօն: Ըղբեղ սուրբ Հայր Անտօնի...» (3 տուն):

Թղ. 51ա. «Առ Կոյս Մարիամ: Մէրհամէթէր անաւր սէն սին Մարիամ...» (2 տուն եւ կրկնաբար):

Թղ. 52ա. «Մնունդ-Սէնա: Մարիամ փաջ, լահ ասատէն...» (6 տուն, տուներու սկզբնատառերը կը կարգմով՝ ՄԱՐԻԱՄ):

1400

(Հիմ քիւ 25)

Ս. ԿԻՐՂԻ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՑԻՈՑ ԿՈԶՈՒՄՆ ԸՆԴԱՑՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1830

ԹՈՒՂԹՔ՝ 81: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1—8՝
27 X 21 միացածը՝ 42 X 26: ՊՐԱԿ՝ չկան, ամէն
քուղք առանձին է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Ա. մաս՝ միասին
22.5 X 16, Բ. մաս՝ միասին 33.5 X 12, ամէն էջի
այ կողմ լայն լուսամբ մը քողուած է ձեռագրակամ
համեմատութիւններու եւ ծանօթագրութիւններու հա-
մար: ՏՈՂԹ՝ Ա.՝ 30—32, Բ.՝ 51: ՆԻԻԹ՝ եին գորա-
ւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չունի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուրը լուս: ԳԻՐ՝ վարժ, ամե-
ման մօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն-
չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1ք, 81ք մեծ մասով: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1830: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միեքարեաններ:
ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՈՒ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Երանելոյն Կիրղի երու-
սաղեմայ Հայրապետին Կոչումն Ընծայու-
թեան»: Ջեռագիրս 1832ին Վիեննա տպու-
ածիմ մախազուղափար-օրինակն է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յուշակ ընծայութեան»:

ԹՂ. 4ա. «Մանուկութիւնք»:

ԹՂ. 9ա. Բնագիրը կը սկսի. «Որք Լկեալ
էին կիիք առնուլ յերուսաղէմ մատու-
ցելոց...»:

1401

(Հիմ քիւ չունի)

ՎՃԻՌՔ Ս. ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ

ՎԻՆՆԱ(²)

ԺԹ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 110, իջակալուած 1—410: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 26.5 X 17.5: ՊՐԱԿ՝ 11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սին 21 X 10: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ քարակ, գծաւոր
վատորակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կարուած է բայց կողք չէ
ամցուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ մօրացղն վարժ
շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ սկիզբն աւ վերջը երկուակամ
քուղքեր, ԹՊ. 110—110: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու
վերջերը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ Միեքարեան մը: ՏԵՂԻ՝
հաւանաբար վիեննա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ ԹՊ. 1ա. «Սրբոյն Իգնա-
տիոսի Վճիռք եւ Բանք բաժանեալ յիրա-
քանչիւր աւուրս տարւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Հատնութիւն» տխրոտով
յամմաարարակամ մատակներ:

ԹՂ. 5ա. Բնագիրը կը սկսի «Յանու-
րիոսի 1: Երանութիւն ամին նորոյ եւ քնա-
համօրէն իսկ կենաց...»: Վերջ՝ ԹՊ. 109ա.
«31 Դեկտեմբերի՝ Բաղուշ շնորհս ընդու-
նէք եթէ յաճախ շնորհակալ լինէք...»:

1402

(Հիմ քիւ 28)

ՖԵՆԸԼՈՆ՝ ՊԱՏԱՀԱՐԳ ԹԵԼԷՄԱԿԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1860

ԹՈՒՂԹՔ՝ 288: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5 X 20:
ՊՐԱԿ՝ 48: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22 X 14: ՏՈՂԹ՝
25: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ ողորկ քուղք:
ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ մօտքերի:

շատ մօտ վարժ մօր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2ք,
284—288: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1860: ԳՐԻԶ՝ նախնական Հ.
Բարեպաղ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Պատահարք Թելմաքի, Ողիսեւսի որդւոյն. Ֆէնէլոնէն, Թարղմանեց Բ. Նուրիճան: Պօլիս 1860», Գիրք ԺԷ. Ի վերջաւորութեամ կ'ընդհատի: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Գիրք Ա.՝ Քալիփոյ չէր

կրնար մխթարուել Ողիսեւսին (Իւլիսին) կրթալուն վրայ...»:

Թղ. 283բ. ԺԷ. Կ'ընդհատի (չէ օրինակւած) մերկայիս կը վերջանայ. «Երէվարի մը վրայ հեծաւ, որն որ փրփրեալս ու կատաղի երիւար մըն էր, եւ Քասթորին պատերազմեցրու համար նուաճած երիւար-ներուն կը նմանէր. Անթրոք առանց դժուարութեան մը||»:

1403

(Հիմ քիւ 35)

ՋԱՏԱԳՈՎՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱ

1886

ԹՈՒՂԹՔ՝ 185: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 28.5 X 17.5: ՊՐԱԿՔ՝ 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22.5 X 13: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր պարզ թուրք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Յօր վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 6—10, 41բ. 175բ.—183բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1886: ԳՐԻՑ՝ ետջրեան 4. Կիրեզ: ՏՆԴԻ՝ վիճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի, բայց համեմատել ձալատաքերք Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Ջատագովակամ գրութիւն վը՝ Թղ. 1ա. «Եկեղեցին եւ իւր Գլուխը, Եօրինեց Հ. Անտոնինոս Մաւրեբան, լինկերութենէ Յիսուսի, Թարղմ. Հ. Կիրեզ Յոշարեան: Տպ. Ռեկէնսրուրդ 1871, Թարղմ. Վիեննա, 1886»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Յամմաւարակամ թուրքեր Յիսուսանց Պետրոս Պէքս՝ ընդհանուր մեծաւորեմ (1868), Լիւմի Պոնալո ծիրամաւորեմ (1868), Թղ. 2բ. Յաւաբարամ հեղինակիմ, մայմպէս՝ Թղ. 5ա:

Թղ. 11ա. «Ծանկ»:

Թղ. 14ա. «Գլուխ Ա՝ Յիսուսի Քրիստոսի Եկեղեցւոյ գաղափարական սահմանը, Եկեղեցւոյ այլեւայլ վիճակներն ու անդամները»:

Թղ. 22բ. «Գլուխ Բ.՝ Փրկութիւն յեկեղեցւոյ»:

Թղ. 42ա. «Գլուխ Գ.՝ Եկեղեցւոյ տեսանելի ըլլալն եւ ճանաչելոյ նշանները»:

Թղ. 44բ. «Գլուխ Դ.՝ Եկեղեցւոյ միութիւնը»:

Թղ. 52բ. «Գլուխ Ե.՝ Այն կրօնական ընկերութեանց միութիւնն, որոնք Հռոմայ եկեղեցական ընկերութենէն դուրս են»:

Թղ. 63ա. «Գլուխ Զ.՝ Եկեղեցւոյ սրբութիւնը»:

Թղ. 68բ. «Գլուխ Է.՝ Հռոմայ եկեղեցիէն բաժնուած կրօնական ընկերութեանց սրբութիւնը»:

Թղ. 90բ. «Գլուխ Ը.՝ Եկեղեցւոյ կաթողիկէութիւնը»:

Թղ. 97բ. «Գլուխ Թ.՝ Եկեղեցւոյ առաքականութիւնը»:

Թղ. 107ա. «Գլուխ Ժ.՝ Յաւաբարական տեսականութիւն կամ անմահութիւն եկեղեցւոյ»:

Թղ. 114բ. «Գլուխ ԺԱ.՝ Եկեղեցւոյ իշխանութիւնն ու անսխալականութիւնը»:

Թղ. 138բ. «Գլուխ ԺԲ.՝ Եկեղեցւոյ կառավարելու եւ օրէնսդրութեան իշխանութիւնը»:

Թղ. 151ա. «Գլուխ ԺԳ.՝ Կառավարութեան իշխանութիւնը (չարունակութիւնն): Եկեղեցւոյ պատժելու իշխանութիւնը, Եկեղեցական պատիժք»:

Թղ. 162բ. «Գլուխ ԺԴ.՝ Քահանայապետի վրայ»:

Թղ. 171ա. «Գլուխ ԺԵ.՝ Քահանայապետական զինաւորութիւնը»:

Գործը կէս մնացած է, կը պակսիմ դիւ Գլուխներ՝ ԺԶ—ԻԱ, որոնց խորագիրը գրուած է Յանկիմ մէջ, հմմտ. Թղ. 12բ.—13բ.:

1404

(Հիմ քիւ 19)

ՍԻԼՎԻՈՅ ԲԵԼԼԻՔՈՅ՝ ԻՄ ԲԱՆՏԵՐՍ (Silvio Pellico 1789—1854)

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌԵԸ (= 1859)

ԲՈՒՂԹՔ՝ 130. Իլակայում 1—240: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 26.5 × 20: ՊՐԱԿ՝ 23: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սիւմ 22 × 13.5: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստու-
րեամբ ոգրակ քուրք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
յաւ, արտաճուստ քիչ մը ազտուած եւ եզրօճերը
վնասուած: ԳԻՐ՝ ծորացում վարժ եւ գեղեցիկ ծոր-
ցիք յիշեցնող շեղագիր: ԲԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1ք. 2ք. 4ք. 5ք, 130ք:
ՃԱՄԱՆԱԿ՝ ՌԵԸ (= 1859): ԳՐԻՉ եւ ԻՄԳՐԱՆԻՉ՝
Նուրիմամեան Հ. Բարսեղ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՊ. 3ա:

Մատանս է՝ ԹՊ. 2ա. «Իմ բանտերս,
յիշատակարան Սիլվիոյ Բելլիքոյի: Թարգ-
մանն է. Բ. Նուրիմանեան: Կ. Պոլիս
1859 = ՌԵԸ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 5ա. «Յառաջարան Հեղինակին»:

ԹՊ. 6ա. «Ուրբաթ օրը, Հոկտեմբեր
12ին 1820ին Միլանի մէջ բռնուկեայ...»: Կը
բովանդակէ ընդ ամէնը ՂԹ. գլուխ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 3ա. «Յառաջարան. Մարդուս
հետաքրքրութիւնը ամէն պատմութեան մէջ
համարտութիւն կը փնտռէ, նոյն իսկ վէպերը
կամ բանասերը այնչափ ընտիր են, որչափ
համարտանման: Յիշատակարան մը (mé-
moire) աւելի հետաքրքրական է, որով-
հետեւ յիշատակաւոր մը աւելի կրնայ
համարտութիւնը յայտնել, իսկ թէ որ մէկը

իր վարուցը յիշատակարանը գրելու ըլլայ՝
աւելի հետաքրքրական է, որովհետեւ իւրա-
քանչիւր ոք ամենէն աւելի իր բնականն ու
զգացածները ստույգ գիտէ: Այսպէս Սիլվիոյ
Բելլիքոյ իր գլխին անցածները կամ իր
յիշատակարանը գրելու ատեն՝ վիպագիրէ
կամ բանասերէ մը աւելի հետաքրքրական
է, որովհետեւ ասիկա միայն զգացածը կամ
կարելին կը պատմէ, իսկ Սիլվիոյ թէ՛ զգա-
ցածն ու թէ՛ իրօք եղածը կը պատմէ: Դար-
ձեալ հասարակ պատմագիրէ ալ աւելի հե-
տաքրքրական է, վասն զի ասիկա միայն
ուրիշին ըրածը կը պատմէ, բայց Սիլվիոյ
իր ըրածը եւ ընկուս կերպը մէկտեղ կը
պատմէ, որով եւ ընթերցողին աւելի մօտ ու
շահեկան է: Բայց կը մնայ որ արդեօք
Բելլիքոյ ինք ճշմարտախօս է, կամ իր վրայ
գրածները ստույգ են: Ասոր տարակույս չկայ,
եւ արեւուն լոյսին պէս յայտնի կ'ըլլայ, եթէ
գրածներուն ու գրելու կերպին միտ դրուի:
Հոս երկայն ապացոյցներ գրելու տեղը չէ,
միայն աս բռնէք, որ եթէ բոլոր եւրոպայ չէ
խարուած նէ՝ Հայն ալ չի խարուիր՝ եթէ
հաւատարմութիւնը, որ Սիլվիոյ յիշատակա-
րանը որչափ որ արտաբնական ընտիր, օգտու-
կար ու զգայուն է նէ՝ նոյնպէս ալ ներքուստ
ճշմարիտ ու ստույգ է: Մենք ալ սակի յար-
գործած՝ Լոր տեանք որ բոլոր օրհասական
աղբը ու լեզուք Սիլվիոն կը կարգան ու
օգտու կը բաղեն, թող Հայն ալ բարեք Սիլ-
վիոն ճանչնայ, եւ արդէն կէս մ'ալ ճանչցած
է՝ անոր մէկ աշխատութիւնը փոխելով-
այսինքն Մարգկային Պարտուց վրայ գրած
ոսկեղէն գրքոյն, որին որ յարգող Միլիթա-
րեանք թարգմանած ու ապագրած են...»
եւ նման խորհրդածուիքի մը:

1405

(Հիմ քիւ չուծի)

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ

1895

Ուսագրադափարը ՈՒԸ—ՈՒԸ (1199—1202)

ԲՈՒՂԹՔ՝ 22. Իլակայում 1—25 միայն:
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27.1 × 22.3: ՊՐԱԿ՝ միայն: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասիւմ 23.5 × 10: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝

Ոտագրում գծաւոր մամակի քուրք: ԿԱԶՄ՝ քղրա-
կազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ ծոր շեղագիր:
ԹԱՆԱՔ՝ մաքուր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չկան:

ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1. 14ա վարի կեսը, 14բ, 15բ—17բ, 21ա—22բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1895, Յախագաղափարը ՈՒԷ—ՈՒՆ (== 1190—1202): ԳՐԻԶ՝ Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ միաբաններէն մին: ՏԵՂԻ՝ Երուսաղէմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՊ. 15ա, 18ա, 19ա, բոլորն ալ գերմաներէն:

Մատենան է՝ «Յայտնութիւն Յովհաննու» օրինակուած Երուսաղէմի հնագոյն Յայտնութեան բնագրէն, որ հրատարակուած է ապա **Ֆրէստէրիք Մուրատի** կողմէ յԵրուսաղէմ 1911ին: Ներկայ օրինակը հոգացած է **Հ. Շմիտթ** եւ Ուիլը տրուած է **Գուսսէնի** կողմէ: Տես մանւ Համդէտ Ամսօրնայ 1896, էջ 58:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. «Յայտնութիւն Յովհաննու Աւետարանչին զոր ետես. Երանի որք լսեն

եւ առնեն զի՛ օմա զբնալսս զի ժամանակն յաւառ է...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

ԹՊ. 15ա. Գերմաներէն լեզուով մամակ մըն է գրուած 30. 11. 1806ին Դիտ. Goussenի կողմէ, որով մուէր կ'ընէ ձեռագիրս Վիեննայի Միխրարեան Միաբանութեան Մատն—նադարանին:

ԹՊ. 18ա. 3 Օգոստոս 1895ին Երուսաղէմէն Հ. Schmidt ամուսնով աստրիական հիւրանոցի Տնօրէնի կողմէ Դիտ. Goussenի ուղղուած մամակ մըն է գերմաներէն լեզուով, ուր կ'իմացնէ թէ կրցած է օրինակել տալ Յայտնութեան այս բնագիրը Երուսաղէմի Միաբաններէն մէկուն ձեռքով:

ԹՊ. 19ա. Նոյնպէս միւրիս հայոց (հաշուակցութեան հարց) երկու մախրդ ամենբու միջեւ կատարուած քզրակցութիւն մըն է, գրուած Երուսաղէմ 28 Օգոստոս 1895ին մոյն Հ. Schmidtի կողմէ:

1406

(Հիմ քիւ 157 եւ 59)

ԳՐՈՑ ՆԱԽԵՆԱՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

ԺԹ. դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 85: ՄԻՄՈՒԹԻՒՆ՝ 26 X 21.5: ՊՐԱԿ՝ 21: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21 X 14: ՏՈՂԳ՝ 22: ՆԻԽԹ՝ եիմ, զօրուօր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՁՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ արտաքին քաղաքը աղտոտած, մնացածը քաւակոմ լու: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր, մօտքի շատ մօտ: ԹԱՆԱՐ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. լյում: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2բ, 41բ, 45բ, 47, 85: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու երկրորդ կէտ: ԳՐԻԶ՝ ամենօր, Միխրարեաններ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Գրոց նախնեաց պատմութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 3ա. «Բազում ուրեք բազում ինչ զոյ ի գիրս սուրբս զբարոց եւ զսոփորութեանց Հրէից, որ առ ժամանակօք յորժամ յատենանք զրեցան եւ առ որս զրեցան, զիւրին առ իմանալ էր, բայց մեզ այժմիկ

չիմանալիք եւ անձանթ են, Վասն այնորիկ հարկ է զնոսա համառօտիւք կարդել: Այսմ ճառի անուն կուչի Գրոց նախնեաց Պատմութիւն: Գրուի Ա՝ Վասն Հրէական ազգին»:

ԹՊ. 7բ. «Գրուի Բ. Վասն ժամանակաւորութեան»:

ԹՊ. 15բ. «Գրուի Գ. Վասն տեղեաց: Վասն բաժանման երկրի առ իմանալոյ զգիրս»:

ԹՊ. 18բ. «Հատած Գ. Վասն նուիրական տեղեաց Հրէից»:

ԹՊ. 22բ. «Գրուի Դ. Վասն առանձինն ինչ իրաց, որ Հրէից եկեղեցւոյն պատշաճ ճիցին»:

ԹՊ. 50ա. «Գրուի Ե. Վասն իշխանութեան երապեցւոց»:

ԹՊ. 76ա. «Ճառ Բ. Վասն առանձինն բարուց երապեցւոց եւ Յոյն բարբառոյն»:

1407

(Հիմ թիւ չունի)

ՏԱԿԱՐԱՆ-ՇԱՐԱԿՆՈՑ ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻՈՑ ԼԱՅՈՑ

Ա. Հատոր

ՀՈՒՐՃՈՒՄ

1800ի սկիզբ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 381. Իբեկայում՝ 1—752: ՄեծՈւ—
Թիւն՝ 25.5 X 22: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Ոչանակում: ԳՐՈՒ—
Թիւն՝ միտեմ, տաղերու ձեռով: Նիթ՝ կապուսեկեկ
իմ զօրաւոր ազնիւ Բուրք: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի,
ստուարաբար: ԹՂԻՍՅՈՒՄ՝ ՊԼԱՊԱՄԱԿ՝ ետեւի կողմ՝
երեւ շաղամակաղայմ քաղեր: ԼԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ ընդ—
համուրք յաւ: ԳԻՐ՝ իմ շեղագիր, շատ կամեմաւոր,
յաւելումներ եղած եմ տարբեր գրչիներէ ալ: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԱԿ՝ 2ր. 3. 381ա:
Շատ տեղեր տաղերը աւելի կտրեմ ըլլալուն՝ էջերու
վարի մասերը աւելի կամ զակաս՝ դատարկ եմ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբը, Թիւ 1408 եւ 1409 ձեռա—
գրերէմ տեսչ. կամ եղմ ժամանակ: ԳԻՐԺ՝ ամեմաւոր,
մորազոյն մասերը Թիւ 1408 եւ 1409 ձեռագրի գրչեմ:
ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ձուրթով: ՏԵՂ՝ ձուրթովու չափը
եկեղեցիմ: ԹԵՂԱՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ հաւանաբար
կտրուած եմ, եւ եղած ըլլալու եմ ընդմէջ 380 եւ 381
քուրթերու, ուր յայտնապէս քրքրեր հանուած կ'երեւ—
նան: ՏԵՂԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՔ՝ Ա. կողմի մերձիմ կազմը՝
«Ձուրթովու չափը եկեղեցիկն» (Gyergyószentmiklós
— Gheorgheni), 1971. Հ. Օ. Սէրուրեան, Մ. Մ. 3:

Մատենա չ' «Տաղարան-Շարակնոց,
Թրանսիլվանիոյ չափը»: Տաղերուս եղա—
մակներու ծայրագրութիւնը տեւի քիւ 1408 եւ
1409 ձեռագիրներու մէջ, ուր Ոչանակում
եմ ձեռագրիս էջերով: Տպագրութեամբ լոյս
տեսած տաղերը կը Ոչանակեմ 1889իմ
վիճեմնա տպուած չ' պէտք չափը Թրանսիլ—
վանիոյ եկեղեցական էրդարանի վրայէմ:
Նայմալտ յատուկեմ կը Ոչանակեմ հետագայ
գրչիներէ եղած յաւելումները:

ԲՈՒՄԱՆԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Հետագայ գրչէ մը, «Հայր
բարեգութ, որ զբաշտար յաղիս որդոց
մարդկան...» (շարակամ, չորս տուն):

ԹՂ. 1բ եւ 4ա. Հետագայ գրչէ մը, չ' ժանտաւաճէ, ի սովէ ի խրո(հրոյ) եւ ի պատե—
րազմէ...» (Սուրբ Յակոբայ ուղղուած
երգ մըն է):

ԹՂ. 1բ եւ 4ա. Հետագայ, չ' ժանտա—
ւաճէ, ի սովէ ի խրո(հրոյ) եւ ի պատե—
րազմէ...» (Սուրբ Յակոբայ ուղղուած
երգ մըն է):

ԹՂ. 2ա. Մատիտով՝ Լուսնայներէմ
լեզուով հետագայ գրչէ մը՝ «Szűz Anyám,
üdvözlégy...»:

ԹՂ. 4բ. Հետագայ գրչէ մը, չ' սուրբ
Հոգի ստեղծող էից...» (երեւ տուն):

1. ԹՂ. 5ա. Քարոզի առաջ, Լեր Հո—
վանի ով Սուրբ Հոգի ի վրայ սրբոս—
րուս...» (երեւ տուն):

2. ԹՂ. 5բ. Քարոզի առաջ, եկ Սուրբ
Հոգի ի վերուստ, առաքեալ ի մեզ բոլորս...»
(հիմն տուն):

3. ԹՂ. 6ա. Քարոզի առաջ, եկ Սուրբ
Հոգի խաղաղութեան, չափը ի մեզ ողոր—
մութեան...» (երկու տուն, տպ. 200):

4. ԹՂ. 6բ. Քարոզի ետեւ, Լուսն Աս—
տուած մեր, զամենայն սուրբ բանդ...»
(երկու տուն):

5. ԹՂ. 7ա. Քարոզի ետեւ, Որհնա
զրանիդ լըտողները, Տէր Աստուած եւ զայտ—
նելը...» (մէկ տուն):

6. ԹՂ. 7բ. Քարոզի ետեւ, Տէր
իմ Յիսուս առաքեցեր բոլոր մարտութեան
ժայնր...» (երկու տուն):

7. ԹՂ. 8ա. Քարոզի ի վրայ Պատա—
րագի, Ըսկիզբն Պատարագի՝ Ամենակարող
Տէր Աստուած քեզ ի բոլոր սրբոս...» (մէկ
տուն), «Որհնալ թաղաւորի՝ Փառաւորեալ
իցի Տէր անուն քո պատմական...» (մէկ
տուն, տպ. էջ 52), «Պառնկ մատուցման՝
Հայր բոլորն իմ մատուցման, բոլորն
մերմէ սիրով...» (մէկ տուն, տպ. էջ 52),
Տարբեր գրչէ կայ ման երկրորդ տուն մը.
որում առաջիմ տեղիմ վրայ քուրթ կ'աղտւած
է մմացածը կը կտրագոյնի «Լիցիս օրհնալ
փառաւորեալ անուն Տէր իմ...» (մէկ
տուն): «Սուրբ սուրբ սուրբի՝ Երեւնէք
սուրբ սուրբ սուրբ եւ Տէր Աստուած զօրու—
թեանց...» (երկու տուն), «Առէք կերէքի՝
Տես Հայր ի թոյ փառաց աթոռոյս զբոլոր—
թեամբ քով ի սուրբ սեղանդ...» (մէկ
տուն), «Հայր մեր Լ...», Հաղորդութեան
ժամը՝ Նայեցարուք քրիստոնեայք որպէս Հե—

դաւ դարին...» (մէկ տում, տպ. էջ 54), «Հայր մեր II. ճայն 612», Տէր չեմ արժանի՝ Ով Տէր չեմ եւ արժանի մատչիլ ի սեղան չոյ...» (երկու տում, տպ. էջ 56), «Վերջ պատարագի՝ Ահա զեհա Գառն անմեղ, լրբեցաւ պատարագ...» (մէկ տում),

8. Թղ. 11բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Անեկալ երկիր պաղանեմ չեղ Սուրբ Ներդրուիլին, եղանակելով զովեմ զեղ ով մեծ տէրութիւն...» (երեք տում, տպ. էջ 68), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Քեզ ով երկնային Հայր մեր, ստէն փառք վայելէ...» (մէկ տում, տպ. էջ 68), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Լզմըտեբըր եւ սըրտերս յերկնս վեր ածեմք...» (մէկ տում), «Մատուցման՝ Ով կ'առնայ վեր գհըրաչըր, Աստուած մարդ դարձիլ է...» (երկու տում), «Հաղորդութեան ժամը՝ երբ հասնի կենաց վերջի ահեղի վայրկեանը...» (մէկ տում), «Վերջ Գատարագի՝ Յիսուս զով այս խաւարներն խորհուրդը պաշտիլ եմք...» (մէկ տում),

9. Թղ. 12բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Եկայք ով շրիստոնեաք խորպան նուիրել եւ զԱստուած ի սըրտէ բարձրճայն գովել...» (երկու տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք, պատիւ, գոհութիւն լիցի չեղ Հայր մեր...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Աւետարանն է Աստուծոյ բանը...» (չորս տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Երգեցէք սուրբ սուրբ սուրբ եւ ի յաւիտեան...» (մէկ տում), «Առէք կերէի՝ Սուրբ Մարմին դարձեալ, հաց եւ անգին արին...» (մէկ տում), «Վերջ Գատարագի՝ Օրհնեալ ով մեծ Աստուած զմեր մատուցանը...» (մէկ տում),

10. Թղ. 13բ. «Լսկիդրն Գատարագի՝ Գովեցէք ըզԱստուած ով ամէն արարած...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ եղիցի եւ փառաքանութիւն սուրբ անվանըն...» (մէկ տում), «Հաւատամքի՝ Կի հաւատամ ի չեղ եւ ամենաշրջեղ երկնային Հայր...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Լնդունէ զայս ընծան ըստ Ահարօնի խորպան...» (մէկ տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ սուրբ սուրբ եւ Աստուած, զըթած եւ ողորմած Տէր ամենից...» (մէկ տում),

11. Թղ. 14բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Եկայք դուք ով

շրիստոնեաք ըզԱստուած օրհնել...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք ի բարձուն Աստուծոյ, երկնային փառաց մէջ...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Սուրբ աւետարանն է ի բերան Աստուծոյ...» (երկու տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ սուրբ սուրբ Տէր զօրութեանց եւ աղբիւր սրբութեանց...» (մէկ տում), «Առէք կերէի՝ Ուրախ լի ով շրիստոնեա, զի զՏէրդ տեսանես...» (երկու տում), «Վերջ Գատարագի՝ Այս սուրբ պատարագաւն Աստուած մեր ներեսցէ...» (մէկ տում),

12. Թղ. 15բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Մտից ի սուրբ եկեղեցի Տէր առաջի սեղանոյ չոյ...» (մէկ տում, տպ. էջ 40), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Քեզ փառք եւ պատիւ եղիցի յաւիտեական Աստուած...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Ինչ ունիմ եւ, որ զիմս իջէ...» (երեք տում, տպ. էջ 40, միայն առաջիմ տումը),

13. Թղ. 16բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Հայր սիրով առ չեղ ընթանան դարադի չոյ որդիբըր...» (մէկ տում, տպ. էջ 42, քնագիրներն իրարմէ շատ կը տարբերին), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի երկինքս բարձրակեցոյ Աստուծոյ...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Յիսուս դու բերեր երկրնքն վար ղովորկութեան քանը...» (երեք տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Ընդ երկնային սուրբ հոնչ տակաց դոյնեք սուրբ եւ Տէր Աստուած...» (մէկ տում), Թղ. 16 եւ 17ի միջեւ կցացած եմ երկու քերթեր՝ ա.ը՝ ա. կոպմ ունի «Հայր մերքը, իսկ ք. կոպմը՝ (նոյնը մանք. ք. քովքը) «Յունկ մատուցանեմք՝ ինունկ նուիրէ չեղ Տէր Աստուած սիրելի ժողովուրդդ...» (մէկ տում),

14. Թղ. 17բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Սուրբ Հայր մեր, զով ետ Յիսուս մեղ ի Հայր...» (երեք տում),

15. Թղ. 18բ. «Երգեր ի վերայ Գատարագի՝ Լսկիդրն Գատարագի՝ Աստուած սեղանիդ ընթանամ ողորմած Աստուածութիւն...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Սուրբ անվանդ կաղապս փառք պատիւ խոր պաշտելով...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Աստուած մըլտընջեական Տէր Աստուած ամենայն բան...» (երեք տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ է Աստուած

աղաղակեն երկնային զերափայլ զունդք...» (մէկ տուն) :

16. Թ. 19ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Գոհութիւն ասելով ոյ մեն Աստուած պատարաղեմք...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Փառք պատիւ եւ խոր զոհութիւն Հայր յաւիտեանեան...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Ա՛հ ինչ կըրպիւ զոհանամք զքէն ըզսուր խորատեներդ...» (երեք տուն), «Սուրբ սուրբ, սուրբ-ի՛ Սուրբ եւ ի յաւիտեան, սուրբ սուրբ...» (մէկ տուն) : Թ. 19ի եւ 20ի միջեւ կայցում է քուղք մը՝ «Պուրպան մատուցանեմք՝ Գնդ խորպան մատուցանելով ընդ Մկիթահէկի...» (մէկ տուն) :

17. Թ. 20ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի: Մէկ տեղ քաղվանք ոյ Աստուած, ջերմեռանդ զբոյ պաշտելու...» (երկու տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Ժողովուրդդ քեզ կարգայ ընդ Լեկնային զօրս...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Հաւատամք մեք զամենայն զոր Յիսուս մեր կարգադրեաց...» (երեք տուն) : «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Սուրբ եւ սուրբ եւ Տէր Աստուած...» (մէկ տուն) :

18. Թ. 21ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Հայր սիրով առ քեզ ընթանան հաւատարմ որդիքդ...» (մէկ տուն, տղ. էջ 42, նոյն չեմ քմազիլ-նիքը), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Ել յեր Լեկնիս քաղցրամոյն փառաւորական Լեզուց...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Փրկչոյն մերայ խորատեներդ խոր սիրոյ սուրբ օրհնքդ...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Ընդ հրեշտակաց սուրբ Լեզույ միաւորի մեր Լեզուց...» (մէկ տուն) :

19. Թ. 22ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Երկնի եւ Լեկնի թաղաւոր կարգամք առ քեզ Տէր հըջօր...» (երկու տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Ոյ մեն արքայ փառաւորեալ, զոհութիւն ձայնէ սիրտ մեր...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Ոյ Տէր Աստուած աղբիւր սիրոյ, բանին փրկութեան մերոյ...» (մէկ տուն), «Մատուցման՝ Հայր մեր իրից ընդունելի խորպանս ոյս եւ սիրելի...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Ոյ մըշտեմ ջնեական Աստուած, սուրբ սուրբ սուրբ եւ Աստուած մեր...» (մէկ տուն), «Առէք կեանքի՛ Անայ աստ խորհուրդն ծածկեալ

յայտնապէս մեղ Լեկնի...» (մէկ տուն), «Հայր մեր... Հաղորդութեան մամբ՝ Գառնի Աստուծոյ, որ բառնա պեղս աշխարհի ուղաննա...» (մէկ տուն), «Էլեմք Պատարայի՝ Գրթութիւն քչ Տէր Աստուած մեր Լեկնի ի վերայ մեր...» (մէկ տուն) :

20. Թ. 26ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Ժողովեցաք ոյ Տէր Աստուած ջերմեռանդ ըզքեզ պաշտել...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Փառք, պատիւ, անվերջ զոհութիւն մեն Աստուածութեանդ Լեկնիս...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Ա՛հ ոյդմամ Հայր Լաւոր մեզ յերկիրս մէկ զքեզ Մայր մր...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Սուրբ եւ, սուրբ եւ, սուրբ Տէր Աստուած...» (մէկ տուն) :

21. Թ. 27ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Գրթութեամբ կոչես ոյ Յիսուս առ քեզ Փրկիչ Պատուեցաք...» (երկու տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Թող մեզ ընդ Լեկնային Հաղուց հաղար սուրբ զաստուց զովեց...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Հոսատրեայ ըզսուրբ Յիսուս, տուր ըզսուր շնորհքդ...» (իկնոց տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Ընդ մաքուր սրբոյ բարբառոյ Լեզուք ջերմեռանդաւոր...» (մէկ տուն) :

22. Թ. 28ր. «Երգեր ի վերայ Պատարայի: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Մանկ եւ զյուս խոր ճիկեմք եւ քեզ մատուցանեմք...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Փրկեալ զունդք Լեզուն եւ զՏէրն մեր զովեն...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Ընդունել զպարգևես եւ ըզպատարայա...» (մէկ տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Առեմք սուրբ եւ Աստուած, քեզ ամէն արարած Լեկնի Լեզու...» (մէկ տուն) :

23. Թ. 29ր. «Երգեր ի վերայ պատարայի: Պաշտութեան մամբ: Ըսկիդրն Պատարայի՝ Հաղարմա եւ տառապեալք մեք առ քեզ պանաւեմք...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Հրեշտակներդ խնայումոյ զովեն զսուրբ զանուր...» (մէկ տուն), «Առեւտարանի՝ Տէր իմ զքայ սուրբ խոսքերդ մեզ քաղցր աղբիւր բանա...» (երեք տուն), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՛ Սուրբ եւ անվաղձան սուրբ եւ հըջօր Աստուած...» (մէկ տուն), Թ. 28 եւ 29ի միջեւ Թուղք մը կայցում է՝ «Պանկ մատուցանեմք՝ Անուշա-

հոտ խրնկալ կինամօնաց բուրումով» (մէկ տում) :

24. Թղ. 30ր. «Երզկեր ի վերայ Պատարադի՝ Լսկիդրն Պատարադի՝ Ողորմութեամբ լի զըթած Հայր, առ քեզ վաղելով կանչեմք...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի երկինս Աստուծոյ Հօր, Որդւոյ եւ ամենասուրբ Հոգւոյ...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Ահա դիմացդ է ով զըթած Հայր անարատ մաքուր խորպանք...» (մէկ տում), «Մուր սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ սուրբ սուրբ ամենակարօղ Աստուած...» (մէկ տում) :

25. Թղ. 32ր. «Երզկեր ի վերայ Պատարադի՝ Լսկիդրն Պատարադի՝ Խորպան քեզ մատուցանելով ընդունեա քաղցրարար...» (երկու տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի բարձրադոյն երկինս...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Ամենակարող Հայր Աստուած, ընդ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ...» (մէկ տում), «Մուր սուրբ սուրբ-ի՝ Երզէ լեզու սուրբ է Աստուած...» (երկու տում) :

26. Թղ. 34ր. «Երզկեր ի վերայ Պատարադի՝ Լսկիդրն Պատարադի՝ Առաջի տէրութեանդ եւ մեծ Աստուածութեանդ...» (երկու տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Մեծապաշտեմք ըզԱստուծոյն, նուիրեմք իրեն ըզսիրտս...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Միտք մեր խնդրէ ըզոյս փառաց ի քէն Տէր...» (մէկ տում), «Հայր մեր... Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ եւ Տէր Աստուած սուրբ եւ Հրօր Աստուած...» (երեք տում) :

27. Թղ. 36ր. «Երզկեր ի վերայ Պատարադի՝ Լսկիդրն Պատարադի՝ Յերկիր պաղանեմ առ սեղանդ տես ով մեծ Տէր...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, լիցի եւ զօհուծին...» (մէկ տում), «Յետի օրհնէնքի՝ Օրհնեալ ըղմեղ Յիսուս, որք աստ ժողովեալ եմք...» (մէկ տում), «Յետի օրհնէնքի՝ Օրհնեալ ըղմեղ Հայրեն Աստուած...» (մէկ տում) :

Թղ. 36ր. «Նա՛յմ գրչեմ եւ Ռա՛յմ քմա գիրք, ար կը գտնուի Թղ. 1ր-ի եւ 4ա-ի վրայ :

Թղ. 38ա. Թղ. 1ր-ի գրչեմ՝ «Մափօ Հաբէք քրիստոնէք եւ ուրախացիք...» (մէկ տում, տղ. էջ 204) :

28. Թղ. 38բ. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Նըշխարքապաշտութեան՝ Օրհնեմք ըզքեղ ով Հըրեշտակաց Հաց...» (երկու տում, տղ. 214) :

29. Թղ. 39ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Երզեա լեզու ըզՀաւայի զմարմնոյ խորհուրդն տէրունի...» (վեց տում, մնամ տղ. էջ 224), Թղ. 39 եւ 40ի միջեւ քուլք մը կպցումք է՝ «Զայսքան ուրեմն սըրբաշուծիւն...» (մէկ տում, տղ. էջ 226), Նոյմ քզքեակիմ վրայ կայ Օսեւ՝ «Միայն սուրբ...» եւ «Երկիրպապանեմ քեզ ճշմարիտ մարմին...» (մէկ տում) :

30. Թղ. 40ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Ժողէ Յիսուս ինձ ըզսիրտդ, կ'ուզիմ ըզքեղ սիրել...» (վեց տում) :

31. Թղ. 41ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Սուրբ եւ Տէր իմ սուրբ եւ քան դամենայն սուրբ ես...» (եօթը տում, տղ. էջ 222) :

32. Թղ. 42ր. «Մեղաւորաք եկայք առ իս որոնք ծանրացեալք էք...» (չորս տում) :

33. Թղ. 43ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Օրհնեմք զայս մեծ բարութիւնք...» (ութը տում) :

34. Թղ. 44ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Գովաւ Միօն ըզփրկիչ քոյ...» (ութը տում, տղ. էջ 200) :

35. Թղ. 45ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Ի յերկնից իջեալ Հըրեշտակաց կերակուր...» (չորս տում) :

36. Թղ. 46ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Մեծ եղեւ սէր քոյ գրթութեան ով քաղցր Աստուած իմ...» (չորս տում) :

37. Թղ. 47ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Այս Հաց կենդանի, որ ի յերկնից իջեալ...» (երեք տում) :

38. Թղ. 48ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Այսքան մեծ սըրբաշունութեանն է, զայս մեք պաշտեմք բոլոր սըրտէ...» (վեց տում, տղ. էջ 220) :

39. Թղ. 49ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Հաղար անգամ ողջ լեր, Նոյն անգամ օրհնեալ լեր...» (հմը տում) :

40. Թղ. 50ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Խընդրեմ մեծ Աստուածութիւն Հօս մէկ մարմին եւ արիւն...» (վեց տում) :

41. Թղ. 51ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Փըրկութիւն մեր Հոգւոյ աստ ներկայ է սիրով...» (չորս տում) :

42. Թղ. 52ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Ամենայն ըստեղծութեմք ըզՏէրն օրհնեցէք...» (12 տում) :

43. Թղ. 53ր. «Մարմնոյ եւ Արեան՝ Տէր

իմ եւ Աստուած իմ, ես խեղճ մօտըդ վազիմ...» (չորս տուն) :

44. Թղ. 54ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Քրիստոսի Տեառն մերոյ պատվական մարմինը...» (երեք տուն) :

45. Թղ. 55ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ով մեծ շրջալ զարմանալի, զի Տէրբն բոլոր աշխարհի...» (երեք տուն) :

46. Թղ. 56ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Դիմացըդ Յիսուս երկիր պագանիմ, անհնազանդ մեղաւոր անկանիմ...» (վեց տուն) :

47. Թղ. 57ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Օրհնեմք զայս սուրբ սեղան, պատվական մանանայն...» (հինգ տուն) :

48. Թղ. 58ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Հացըն տեսակաւ ծածկեալ ով երկնային տէրութիւն...» (երեք տուն, տպ. էջ 208 տարբեր քարգամուտքիմ է) :

49. Թղ. 59ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ի յերկնից վար իջեալ Քրիստոսի մարմին...» (երեք տուն) :

50. Թղ. 60ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Յերկնից իջեալ մաքուր հաց սեղանի...» (երեք տուն) :

51. Թղ. 61ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Տեառն մարմին եւ սուրբ արին հրեշտակաց հաղորդութիւն...» (երեք տուն) :

52. Թղ. 62ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ով կենաց մանանայ մեծ սրբութիւն...» (երեք տուն) :

53. Թղ. 63ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ահաւասիկ հաց, մարմին Քրիստոսի...» (չորս տուն) :

54. Թղ. 64ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ի վրայ այս բռնի, ու հացին մէջ ծածկեալ...» (հինգ տուն) :

55. Թղ. 65ր. «Ով զերահրաշ, ով բարեգութ, քաղցր եւ զբթած Յիսուս իմ...» (երեք տուն) :

56. Թղ. 66ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Սիրելի քաղցր Յիսուս իմ, երկիր պագանեմ չեզ...» (վեց տուն) :

57. Թղ. 67ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ծուռը անկանեալով պաշտեմ ըղբեզ կորհուրդ Սեղանի...» (երեք տուն) :

58. Թղ. 68ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Սրբազան սուրբ խուրպան, Տէր աշխարհի Փրկիչ...» (երկու տուն, տպ. էջ 220) :

59. Թղ. 69ա. «Մարմնոյ եւ Արեան: Օրհնեալ լեր պատվական մարմին արին...» (երեք տուն) :

60. Թղ. 69բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ողջոյն քեզ թանկ եւ սուրբ մարմին Քրիստոսի...» (ծօք տուն) :

61. Թղ. 70ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Սուրբ մարմին Տեառն մերոյ Յիսուսի...» (հինգ տուն) :

62. Թղ. 71ր. «Օրհնեալ լեր սուրբ Հաղորդութիւն, հրաշալի Աստուածութիւն...» (հինգ տուն) :

63. Թղ. 72ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Օրհնեալ լեր պատվական սուրբ Հաղորդութիւն...» (երեք տուն) :

64. Թղ. 73ր. «Անուն մեծ տէրութիւն, ծածկեալ Աստուածութիւն...» (չորս տուն) :

65. Թղ. 74ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ով երկնից իջեալ սուրբ հաց...» (վեց տուն) :

66. Թղ. 75ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ով անուն սիրոյ յիշատակ Քրիստոսի սուրբ մարմինը...» (երեք տուն) :

67. Թղ. 76ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ընտրելեաց անգին կերակուր...» (հինգ տուն) :

Թղ. 77ա. Օտար գրչէ՝ «Սուրբ սուրբ սուրբ Աստուած որ հայր եւ երկինս...» (մէկ տուն) :

68. Թղ. 77բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Թանկադին սիրոյդ նըշանն ով Յիսուս զուսեղ ետուր...» (երեք տուն) :

69. Թղ. 78ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ով զերահրաշ, ով սրբաբար Յիսուս Քրիստոսի մարմին...» (չորս տուն) :

70. Թղ. 79ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Այս սուրբ սեղան Յիսուս ըղբեզ պաշտեմք մեծ խոնարհութեամբ...» (չորս տուն) :

71. Թղ. 80ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ողջ լեր ով Քրիստոսի սուրբ մարմին արին...» (չորս տուն) :

72. Թղ. 81ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Մարմնացար Յիսուս մեր, աշխարհի Փրկիչ մեր...» (չորս տուն) :

73. Թղ. 82ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Երկնի եւ երկրի ստեղծող հրօք Աստուած...» (հինգ տուն) :

74. Թղ. 83ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Պաշտեմ եւ զովմեզ զքեզ, խոր ծածկած Աստուածութիւն...» (հինգ տուն) :

75. Թղ. 84ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Ջինչ բազմաս ժեղաւոր հողի պղծափ տրտմալի...» (չորս տում):

76. Թղ. 85ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Պատկանան մաննա, Գրիստոսի մարմին...» (տասը տում):

77. Թղ. 86ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Ով երկնային անխանալի ծածկեալ խորհուրդ Սեղանի...» (չորս տում):

78. Թղ. 87ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Խրնդա եւ ուրախ ինք մըլըված հոգի իմ...» (12 տում):

79. Թղ. 88ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Մարմնացեալ Բան Աստուած Յիսուս իմ դեզ պաշտեմ...» (երեք տում):

80. Թղ. 89ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Ով Հրաշալի մեծ Խորհուրդ, երկինք երկիր դաւանէ...» (երեք տում):

81. Թղ. 90ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Ընդ դասուց սերոյթէից սուրբ սուրբ սուրբ կոչեցուք...» (հինգ տում):

82. Թղ. 91ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Ով բարձրադունեց սրբադնադունեց մարմին...» (երկու տում, տպ. էջ 202):

83. Թղ. 92ր. Մարմնոյ եւ Արեան: Սըրբաւործած փրկարար Հայ...» (երկու տում):

84. Թղ. 93ա. Մարմնոյ եւ Արեան: Ով Տէր իմ չեմ ես արժանի...» (մէկ տում):

85. Թղ. 93բ. Պալլաստեան երգեր: Ըսկիդրն Պատարագի՝ երկինք ցողեցէք բարձրութիւնք էլէք...» (երկու տում):

Թղ. 94ա. Տարբեր գրէ՝ «Յօղեցէք երկինք ի վերուստ զարդարն...» (չորս տում):

Թղ. 95ա. Տարբեր գրէ՝ «Պալլաստեան երգեր: Կիրակնաւորի: Ըսկիդրն Պատարագի՝ Առ թեզ Աստուած իմ կողէ ծայնըս իմ, դեզ Հայցէ հոգի իմ...» (երկու տում), «Օրհնեալ Թագաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի Յիսուս սիրելի թեզ...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Ան պատարագ, զոր մատուցանէ քահանան...» (երեք տում), «Սուրբ սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ է մի Աստուած ի յերոդոսութեան...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Հայն դարձաւ մարմին իսկ արիւն գինին...» (երկու տում), «Հաղորդութեան ժամը՝ Տէր թոյ գին արեան Գառն Աստուածական...» (երեք տում), «Յետի օրհնէքի՝ Սուրբ զալլաստամբրտ օրհնեայ զորդիքըտ...» (մէկ տում):

86. Թղ. 96ր. Պալլաստեան երգեր: Զարթիւր ով մարդ ի խոր քնոյ...» (եօթը տում):

87. Թղ. 97ր. Պալլաստեան երգեր: Աստ նահապետք, ամէն սըրբոց կարգք...» (եօթը տում):

88. Թղ. 98ր. Պալլաստեան երգեր: Առաքեցաւ առ սուրբ Կոյսն Աստուծոյ զօրութիւն...» (հինգ տում):

89. Թղ. 99ր. Պալլաստեան երգեր: Ով անդին պատկան ծաղիկ...» (հինգ տում):

90. Թղ. 100ր. Պալլաստեան երգեր: Ողջոյն թեզ Մարեամ լի չնորհօք Կոյս...» (եօթը տում, տպ. էջ 260):

91. Թղ. 101ր. Պալլաստեան երգեր: Յորժամ առ Մարիամ Հրեշտակըն Գարբիէլ ի երկնից իջանէր...» (վեց տում):

92. Թղ. 102ր. Պալլաստեան երգեր: Ողջ լին աստղըն ծովու, ազնիւ Մայր Աստուծոյ...» (վեց տում):

93. Թղ. 103ր. Պալլաստեան երգեր: Ողջ լին սուրբ Տիրուհի Հրեշտակաց Թագուհի...» (երեք տում):

94. Թղ. 104ր. Պալլաստեան երգեր: Ամէնօրհնեալ անարատ Կոյս, ողորմութեան մայր եւ լոյս...» (հինգ տում):

95. Թղ. 105ա. Պալլաստեան երգեր: Երկնուց իջեալ Գարբիէլ առ Մարիամ...» (չորս տում):

96. Թղ. 105բ. Պալլաստեան երգեր: Գարբիէլ Հրեշտակ փութով առ Մարիամ եկեալ ի Նազարէթ...» (վեց տում):

97. Թղ. 106ր. Պալլաստեան երգեր: Աստուածային իմաստութիւն ի երկնից վար իջեալ...» (հինգ տում):

98. Թղ. 107ր. Պալլաստեան երգեր: Երդեսցուք մէք միարան ուրախ եւ ցընծութեամբ...» (եօթը տում):

99. Թղ. 108ր. Մընընդեան երգեր: Մանուկ ծնաւ ի Բեթղէմ...» (ութը տում, տպ. էջ 116):

100. Թղ. 109ա. Մընընդեան երգեր: Այսօր օտոն է ծնընդեան աւետիս...» (22 տում, տպ. էջ 100):

Թղ. 108 եւ 109ի միջեւ կայտաւ թգթի մը վրայ՝ տարբեր գրէ՝ «Հըրեշտակն ասաց հովիւն Գրիստոս ծնաւ աւետիս...» (ինմը տող):

101. Թղ. 109բ. Մընընդեան երգեր: Տըղայ պիղտիկ մէգիկ Նովան աւետիս...» (ինմը տում, տպ. էջ 118):

102. Թղ. 110ա. «Մընընդեան երգեր: Ըսկիղըն Պատարազի՝ Ով Տէր մեր ողորմեա ուրախութեամբ քեզ շնչելու...» (երեք տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ Աստուծոյ ընդ Հըրեշտակացն ծայնի...» (երկու տուն), «Առջի մանկ (զանգ) Սուրբ ես, սուրբ, սուրբ ես սուրբ ի մըսուր եկեալ...» (մէկ տուն): «Աւետարանին՝ ի Բնթլէզմ Հողըն դարձաւ մեծ խընդումըն...» (երկու տուն): «Հայր մեր...» (վրան գիծերով աւրուած), «Առէք կերէքի՝ Ողջ լեբ ի Բնթլէզմ ծընեալ Բանըն մարմին դարձեալ...» (մէկ տուն), «Հայր մեր...»:

103. Թղ. 112բ. «Մընընդեան երգեր: Ըսկիղըն Պատարազի՝ Յիսուս Գրիստոս մեկ ծընաւ, ուրախ լերուք...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի երկինս Հօրն Աստուծոյ...» (մէկ տուն), «Աւետարանին՝ Թաղաւորական աթոռ մըսուրըն դարձաւ...» (երեք տուն):

104. Թղ. 113բ. «Մընընդեան երգեր: Ըսկիղըն Պատարազի՝ Ով Աստուծոյ անշէրջ ողորմութիւն...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ ի Հոգիս մեր Հընչէ քայցարարբաւ ծայն Հըրեշտակաց...» (մէկ տուն), «Աւետարանին՝ Առաջի քո դիտբայան մատուցանեմք երկնաւոր մանկիկ...» (երկու տուն), «Առջի մանկ (զաճ) Ընդ ամենայն աշխարհ՝ սուրբ ես ով Տէր...» (մէկ տուն), «Առէք կերէքի՝ Հացըն մարմին, արիւն դարձաւ դինին ի սուրբ սեղանի...» (երեք տուն), «Յետի օրհնէքի՝ ի վրայ մեր Յիսուս, որպէս Հովուաց ըզաւոր օրհնութիւն տուք...» (մէկ տուն):

105. Թղ. 115բ. «Մընընդեան երգեր: Ըսկիղըն Պատարազի՝ Մեսիան ընծայեցաւ, եկայք բարձրացուք ըլնայ...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Մեծ բարեբար Հըրեշտակաց առ ունկըն մեր զձայն կոչեցաւ...» (մէկ տուն), «Աւետարանին՝ Աստուածային սուրբ Մանկիկ քարոյէ ինքըն մեղիկ...» (երեք տուն), «Առջի մանկ՝ երթա՛ք եւ մեք խընդումով, եւ մեծ ուրախութենով առ Յիսուս...» (մէկ տուն):

106. Թղ. 116բ. «Մընընդեան երգեր: Յիսուս մանկիկ սուրբ Կուսին...» (չորս տուն):

107. Թղ. 117բ. «Մընընդեան երգեր: Սուրբ Բանըն ի Նաղարէթ մարմին դարձաւ...» (չորս տուն):

108. Թղ. 118բ. «Մընընդեան երգեր: Գոհութիւն երկինքս Աստուծոյ...» (հիմգ տուն):

109. Թղ. 119բ. «Մընընդեան երգեր: Այսօր ուրախութիւն մեզի ծանուցանեմ...» (չորս տուն):

110. Թղ. 120բ. «Մընընդեան երգեր: Հովիւք ի կերպարանի փոքր մատղաշ տեղի...» (չորս տուն, տպ. էջ 76):

111. Թղ. 121բ. «Մընընդեան երգեր: Հըրեշտակ Տեսարն ի յերկնից իջեալ...» (վեց տուն):

112. Թղ. 122բ. «Ով Հովիւք պարթիցուք, այժմ պատրաստ լիցուք...» (երեք տուն):

113. Թղ. 123բ. «Մընընդեան երգեր: Հովիւքըն Հովիւքըն մեծ խընդումով ի Թեթլէզմ փութացին յոյժ սիրով...» (չորս տուն):

Թղ. 124ա. «Տարբեր գրչէ՝ Հըրեշտակն ասաց Հովիւքըն, Գրիստոս ծընաւ աւետիս...» (երկու տուն, միւսն տպ. էջ 94), երկրորդ տունը զուցէ րէ ուրիշ ելլդ մը ըլլայ՝ «Աղբառք խընդացէք դի վկասուած տեսանէք...» (տարբեր է տպ. էջ 92ն):

114. Թղ. 124բ. «Մընընդեան երգեր: Կոյս Մարիամ, զու ի վրայ երկրի սուրբ Որդի բերար...» (հիմգ տուն):

115. Թղ. 125բ. «Մընընդեան երգեր: Զարթըլէք ամէնքդ, ով քուն մեղաւորաք...» (11 տուն):

116. Թղ. 126բ. «Մընընդեան երգեր: Դասք սերովիւից եւ քերովիւից օրհնեն զեղ...» (վեց տուն, տպ. 256):

117. Թղ. 127բ. «Մընընդեան երգեր: Մարմնացեալ Հօրըն Բան յարգանդէ Կուսական...» (վեց տուն):

118. Թղ. 128բ. «Մընընդեան երգեր: Մի երկրէնէք զուք Հովիւք դի Աստուած աւետիք...» (վեց տուն):

119. Թղ. 129բ. «Ի տօնի Սրբոյ Ստեփանոսի Նախափրկայի: Տէրն Նախափրկայ Գրիստոսի զու ով մարտիրոս առաջի...» (վեց տուն):

120. Թղ. 130բ. «Ով Գրիստոսի առաքեալ կոյս...» (հիմգ տուն):

121. Թղ. 131բ. «Երդ ամենայն սուրբ Ամենք Մանկունք: Ողջնելով ըզձեզ մանկունք...» (վեց տուն):

122. Թշ. 132բ. «Երկ տարուն ետի իրկելան: Հայրական խմաստութեամբ Տէր դու հաստատեցեր...» (շորս տում):

123. Թշ. 133 բ. «Երկ նոր տարուն թրխատութեան Տեանն Յիսուսի: Յիսուս վերկէլ ի մէջ այս նոր տարուն...» (յրբք տում):

124. Թշ. 134բ. «Միւս՝ թրխատութեան: Ճատալայթեալ սուրբ լոյս որ լուսոյ ծագեցար...» (վեց տում):

125. Թշ. 135բ. «Երկ Յայտնութեան Տեանն: Թաղաւորաց Թաղաւորին Յիսուսի Գրիստոսի...» (12 տում):

126. Թշ. 136բ. «Անուան Յիսուսի: Ողջ լեր անուն Յիսուս, Գրիստոսէից մեծ յոյս...» (հիմգ տում):

127. Թշ. 137բ. «Անուան Յիսուսի: Յիսուս վերատ յիշողութիւն չատ սիրելի ուրախութիւն...» (վեց տում):

128. Թշ. 138բ. «Անուան Յիսուսի: Ողջ լեր անուն Փրկիչ Յիսուս ով մրխիթարանք սրբաի...» (հիմգ տում):

129. Թշ. 139բ. «Մեծպատի երգեր: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Ջերմեռանդ սրբոով մշտածինք ըզՓրկչոյն չարչարանք...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Ով մեծ Աստուած երկինս երկիր փառաբանեն դանուրդ...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Սուրբ Աւետարանէն գիտեմք ըզխորհուրդ զոր կարգադրեցեր...» (յրկու տում), «Առջի Ժանկ՝ Երգէ լեզու եւ սիրտը մեր...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Ով մեծ Հրաշ գարմանայի...» (մէկ տում), «Սուրբ Հաղորդութեան՝ Գրիստոսի չարչարանքը եւ սուրբ արիւն կաթեւը...» (յրկու տում), «Յետի օրհնէքի՝ Յիսուս քոյ սուրբ չարչարանքը...» (մէկ տում), Թշ. 140 եւ 141ի միջեւ կայցաւած է քուղք մը՝ «Հայր մեր...»:

130. Թշ. 141բ. «Մեծպատի երգեր: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Ով մեղաւորաց օղանկան առ ուրդ քոյ անկանեմք...» (յրկու տում), «Մատուցման՝ Զհաց եւ դինին մատուցանեմք...» (յրկու տում), «Առջի Ժանկ՝ Սուրբ ես ով Տէր իմ սուրբ սուրբ ես...» (մէկ տում), Վերջը գրուած՝ «Հայր մեր...»:

131. Թշ. 142բ. «Մեծպատի երգեր: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Ողբայի կերպիւ ով Հայր մեր քոյ հաւատացեալքը դան...» (մէկ տում), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ փառաւոր նշան է խաչը...» (մէկ տում), «Աւետա-

րանի՝ Սուրբ չարչարանացը տեղը ի Ձիթեհաց դարբ...» (յրկու տում), «Առջի Ժանկ՝ Զուարճութեամբ Յիսուս ձայնէ երկինք» (մէկ տում):

132. Թշ. 143բ. «Մեծպատի երգեր: Մեք մեղաւորաքը ողբ ի մէջ տանճանաց...» (տասը տում):

133. Թշ. 144բ. «Մեծպատի երգեր: Նորանայ մեր Հոգի այսմ առաւօտի...» (հիմգ տում):

134. Թշ. 145բ. «Մեծպատի երգեր: Զարհուրեալ սասանիմ Յիսուս իմ ինչ անիմ...» (յրբք տում):

135. Թշ. 147բ. «Մեծպատի երգեր: Կայր առ խաչին Մայր ցաւապին...» (քսմ տում):

136. Թշ. 147բ. «Մեծպատի երգեր: Առ սուրբ խաչափայտ երթամ...» (ուրք տում):

137. Թշ. 148բ. «Մեծպատի երգեր: Տըրտում կի պըտտէ զսիրտը...» (յոթը տում):

138. Թշ. 149բ. «Մեծպատի երգեր: Ահ յորժամ զտանճանք Թարթեմ Յիսուսի Փրկչոյն...» (հիմգ տում):

139. Թշ. 150բ. «Մեծպատի երգեր: Ով մեղաւոր խնդրիմ ողբայ Փրկչուս չարչարանք...» (12 տում):

140. Թշ. 151բ. «Մեծպատի երգեր: Լըսէ ըզմեզ ով սուրբ Աստուած...» (հիմգ տում):

141. Թշ. 152բ. «Մեծպատի երգեր: Ծաւ եւ կըսկիծ ըզսիրտըս պաշարիլ է ըզհոգիս...» (հիմգ տում):

142. Թշ. 153բ. «Մեծպատի երգեր: Ծաւաղեալ ողբիքըս ըզդու մօտ կի վազինք...» (հիմգ տում):

143. Թշ. 154բ. «Մեծպատի երգեր: Յիսուսին խօսքը առ մեղաւոր աղբ մարդկան՝ Խնդրեմ զեզ ով ազգ մարդկային, լըսէ այսօր ըզիտքըս իմ...» (26 տում):

144. Թշ. 156ա. «Մեծպատի երգեր: Ով քրիստոնեաք դուք լացէք խնդուկանց տըրտմըլեցէք...» (հիմգ տում, տպ. էջ 122):

145. Թշ. 156բ. «Մեծպատի երգեր: Զուր մաքու (sic) ով տայ իմ գըլխուս...» (շորս տում):

146. Թշ. 157բ. «Մեծպատի երգեր: Առ տասալի այլընտրով, կըսկիծ ցաւալի սըրտով...» (յրբք տում):

147. Թշ. 158բ. «Մեծպատի երգեր: Որչափ մեծ կըսկընով կու լայ Մարիամ դիրդին...» (հիմգ տում):

148. Թղ. 159ր. «Մեծպատի երգեր: Ով պատվական օրհնեալ սուրբ Փայտ...» (նոքը տուն):

149. Թղ. 160ր. «Մեծպատի երգեր: Ով խումբղվոր մեղաւորաբ, ձեր սկզկ Աստուած կու մեռնի...» (եքեֆ տուն):

150. Թղ. 161ա. «Մեծպատի երգեր: Ով դարաղի Մայր սիրելի, հասաւ ատենը ցաւալի...» (եքեֆ տուն):

151. Թղ. 161բ. «Մեծպատի երգեր: Արնոտ խոցերով ծանրէցած եւ սուրբ խաչինը վար դամած...» (եքեֆ տուն):

152. Թղ. 162բ. «Մեծպատի երգեր: Մարմնացեալ Բան երկնային լոյս Աստուած եւ մարդ...» (վեց տուն):

153. Թղ. 163ա. «Մեծպատի երգեր: Որդիք մարդկան ելէք տեսէք ըզմեր Փըրկիլն ողբացէք...» (վեց տուն):

154. Թղ. 164բ. «Մեծպատի երգեր: Ով Յիսուս իմ, ով Գրիստոս իմ, Թարթէ Թանկ արեղի վրայ...» (վեց տուն):

155. Թղ. 165բ. «Մեծպատի երգեր: Չմեղաւորս սիրեցեր, դիս ոչ անաղկեցեր...» (վեց տուն):

156. Թղ. 166բ. «Մեծպատի երգեր: Անկիղկի մեծ սիրոյ հուր...» (եքեֆ տուն):

157. Թղ. 167բ. «Մեծպատի երգեր: Երեսուսին չարխարանքը մեղաւորաք մէկ քաղված...» (հսամ տուն):

158. Թղ. 169բ. «Ծաղկազարդի երգ, յորմամ Թափուրն դուս կ'էլէ եկեղեցին՝ Ով Արքայ Փրկիչի մեր առաջի քոյ դայ...» (եքեֆ տուն):

159. Թղ. 170բ. «Ծաղկազարդի, յորմամ Թափուրն դառնայ եկեղեցիս՝ կարդամք ուսանեայ քեզ ով երկնային Տէր...» (եքեֆ տուն):

160. Թղ. 170բ. «Ծաղկազարդի: Ըսկիղրն Սրբոյ Պատարաղի՝ Ով փառաւորեալ մեծ արքայ կարդամք մեք ուսանեայ...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Հաստատ հաւատով մեք հաւատամք ի քեզ փառաւոր արքայ...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Արմաւնեօք եւ խոր սրբոտով առ քեզ դայ քոյ ժողովուրդ...» (եքեֆ տուն), «Առջի դանկ՝ Գոչեմք սրբոյ մեծ բերկրութեամբ ուսանեայ...» (մէկ տուն):

161. Թղ. 171բ. «Մըտածութիւն Աւագ-չարաթի: Լըսէ դուս մարդ, վաւրն քոյ մարդ դարձաւ Որդին Աստուծոյ...» (եքեֆ տուն):

162. Թղ. 171բ. «Մըտածութիւն Աւագ-չարաթի: Հողի իմ ինչ կի դանդաղիս զիգնալ (sic) ըզդոյ ըսկիղր...» (իմնը տուն):

163. Թղ. 173ա. «Յիմար կուսանաց: Ծիրագոնք վառեալ իւղ էղիլիս...» (եքեֆ տուն):

164. Թղ. 173բ. «Աւագ Հինգչարաթի: Ըսկիղրն Պատարաղի՝ Առ քոյ սիրոյ մեծ յիշատակ ջերմեռանդաւոր մատիմք...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատեւ եւ դոհութիւն քոյ ճըւմարիտ մեծ սիրոյն...» (մէկ տուն):

165. Թղ. 174ա. «Աւագ Հինգչարաթի: Ալէֆ. Ընտոր բաժնըւած Նրատի է մէկնր մեք քաղաքը...» (չորս տուն):

166. Թղ. 174բ. «Աւագ Ուրբաթի: Իմ ժողովուրդ, ճըհուտ աղ իմ, քեզ ընդդէմ ինչ մեղանչիլ իմ...» (14 տուն):

167. Թղ. 175բ. «Աւագ Շարաթ օրի: Ըսկիղրն Պատարաղի՝ Վասըն ողբութեան քոյ մըտից ի քոյ խորան...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ երկինք երկիր դոչէ ընդ մեզ դոհութիւն Տեառն Աստուծոյ...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Զիւրպան այսօր մատուցանեմք քեզ ով երկնային Հայր մեր...» (մէկ տուն), «Մուրր սուրբ-ի՝ Տէր Աստուած քեզ սուրբ սուրբ կոչէ զի երկինք փառօքտ լի է...» (մէկ տուն):

168. Թղ. 176բ. «Յարութեան երգեր: Գրիստոս յարեաւ, յարեաւ ի մեռելոց: Ընդ արշալոյսն առաօտու...» (եքեֆ տուն):

169. Թղ. 176բ. «Յարութեան երգեր: Երեւա Գրիստոս ի մեռելոց, ալիլուիս» (իմնը տուն):

170. Թղ. 177բ. «Յարութեան երգեր: Ալէլուիս, ալէլուիս, ալիլուիս՝ Փրկիչն յարեաւ...» (մէկ տուն, տպ. էջ 172), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Ալէլուիս, ալէլուիս, փառք լիցի Աստուծոյ Աստուածամարդ յարուցելոյն...» (մէկ տուն, տպ. էջ 172), «Աւետարանի՝ Ալէլուիս, ալիլուիս, իհսուս կեանք մեր փրկութեան...» (մէկ տուն), «Մուրր սուրբ-ի՝ Ալիլուիս, Ալիլուիս Սուրբ Եւ բարձրադոյն Աստուած...» (մէկ տուն), «Հաղորդութեան մամբ՝ Ով մեղաւորաց անըման Գառն Աստուծոյ...» (եքեֆ տուն), «Յետի օրհնէքի՝ Յորմամ վաղ-ճանիցիմք օրհնեայ...» (մէկ տուն):

Թղ. 177 եւ 178ի միջեւ կայունած քղբեակի մը վրայ՝ «Հայր մեր...»:

171. Թղ. 179ա. «Յարութեան երգեր, Զեղ աւետիս ուրախութեան, ձերոյ Փրկչին սուրբ Յարութեան...» (վեց տում),

172. Թղ. 179բ. «Յարութեան երգեր, Հսկիզբն Պատարագի՝ Ալեյունայ ուրախ լեռուք Բրիստոս յարեալ ցընծասցուք...» (մէկ տում), «Յորհնալ Թազաւորի՝ Ալեյունայ բարձրադոյն Տեառն Աստուծութեան գոհութիւն...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Ալեյունայ սուրբ խորհուրդին մատովք մեք առ սուրբ խորան...» (երեք տում), «Սուրբ սուրբ-ի Ալեյունայ սուրբ ես Աստուած գեղ պաշտէ երկինք երկիր...» (մէկ տում),

173. Թղ. 180բ. «Յարութեան երգեր, Զատկականի սրբոյ Գառնի ալեյունայ...» (չորս տում),

174. Թղ. 181բ. «Յարութեան երգեր, Յարեալ փառաւորութենով Աստուծոյ սուրբ Որդին...» (երեք տում),

175. Թղ. 182բ. «Յարութեան երգեր, Գոհութիւն լիցի Աստուծոյ որ փրկուցիւն ետուր մարդոյ...» (իմնը տում),

176. Թղ. 183բ. «Յարութեան երգեր, Զինչ յայտնէ մեզ լոյսն առ գերեզմանն Յիսուսի...» (չորս տում),

177. Թղ. 184բ. «Յարութեան երգեր, Անհառելի Բանդ Հայրական ալեյունայ...» (տասը տում, տպ. էջ 184),

178. Թղ. 185բ. «Յարութեան երգեր, Երկնի արքայ ողջոյն քեզ, զի մահաւորդ փրկեց զմեզ...» (եօթը տում),

179. Թղ. 186բ. «Յարութեան երգեր, Ով հրաշալի փառաւորեալ Բրիստոսի սուրբ Յարութիւն...» (վեց տում),

180. Թղ. 187բ. «Էօրհնութեան ցորեանց եւ Աղաչանաց աւուրց ժամանակի, Հաստատ յուսով առ քեզ ով Տէր մրտանեմք...» (վեց տում),

181. Թղ. 188ա. «Աղաչանաց աւուրց ժամանակի, Հայր եւ Որդի, Սուրբ Հոգի մի Աստուած...» (տասը տում),

182. Թղ. 189ա. «Համբարձման երգեր, Բարձրեալ արքայ յաւիտենից Հաւատացելոց ցուցար Փրկչիչ...» (վեց տում),

183. Թղ. 189բ. «Համբարձման երգեր, Վեր համբարձաւ Բրիստոս արքայն ալեյունայ...» (իմնը տում),

184. Թղ. 190բ. «Հոգւոյ Գալըստեան, Հսկիզբն Պատարագի՝ Մեծ եւ Տէր Աստուած, բարութիւն քոյ մեծ է...» (մէկ

տում), «Յորհնալ Թազաւորի՝ Մըկըրտութեամբն քոյ սուրբ ողորմութեան...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Այսոր օրհնեցեր ընծայ սըրբեցեր որք զիսչի նըշան առնն...» (երկու տում), «Սուրբ սուրբ-ի Գոյնեմք մեք ձայնիւ յաւիտենական Տէր...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Երկիրպագանեմք քեզ պատմական մարմին...» (մէկ տում), «Հաղորդութեան ժամը՝ Գառնի Աստուծոյ, քոյ սուրբ արքնովս ըզմեղսպիքըս Հաշտեցոյ ընդ Հօգըտ...» (երկու տում), «Վերջ պատարագի՝ Հոգիտ Սուրբ Աստուած, քոյ սուրբ ընկորձողդ եկոյ եւ օրհնեայ զմեզ...» (մէկ տում),

185. Թղ. 191բ. «Հոգւոյ գալըստեան, ի վրայ սուրբ աշակերտաց այսօր եկեալ Հոգի Աստուած...» (իմնը տում),

186. Թղ. 192բ. «Հոգւոյ գալըստեան, եկ Սուրբ Հոգի ի վերուստ, առաքեայ ի մեզ ըզլոյսդ...» (իմնը տում),

187. Թղ. 193բ. «Հոգւոյ գալըստեան, ի Հօրէ եւ Որդւոյ բեղնով (սւա) ով Սուրբ Հոգի...» (իմնը տում, տպ. էջ 198),

188. Թղ. 194բ. «Հոգւոյ գալըստեան, եկ սըրբարար ստեղծող Հոգի զմիտս այց առնել քոյց արի...» (երեք տում),

189. Թղ. 195ա. «Է տօնի Սրբոյ Երրորդութեան, Սուրբ Երրորդութեան ըզմի բոլոր կենեքըս մատուցանեմ...» (չորս տում),

190. Թղ. 195բ. «Է տօնի Մարմնոյ եւ Արեան, Հսկիզբն Պատարագի՝ Զփառաւորութեանըտ օրըս ժողովեալ...» (մէկ տում), «Յորհնալ Թազաւորի՝ Երկինս երկիր ուրախանայ ի այս փառաւոր տօնիս...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Սուրբ սեղան դարձաւ այս խորպան...» (երկու տում), «Սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ ես յաւիտենական Տէր Աստուած երկնի եւ երկրի...» (մէկ տում),

191. Թղ. 196բ. «Է տօնի Մարմնոյ եւ Արեան, Ով բարի քրիստոնեայք ըզփառաւոր տօնըս ցընծութեամբ պաշտեցուք...» (վեց տում),

192. Թղ. 197բ. «Է վերայ Սուրբ Սըրտի Տեառն Յիսուսի՝ Երկիրպագութենով օրհնեմ զեկ Սուրբ Սիրտ Յիսուսի...» (եօթը տում),

193. Թղ. 198բ. «Է վերայ Սուրբ Սըրտի Տեառն Յիսուսի, Ով անդրնեկի մեծ սիրոյ նըշան...» (չորս տում),

194. Թղ. 199ր. «Է վերայ Սուրբ Սըրտի Տեառն Եփեսոսի: Ով Տէր առ լեզ փութան արրումեալ հողիք մարդկան...» (վեց տուն):

195. Թղ. 200ր. «Երբք առ Տիրամայր Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Բարի թրխտոնեայք նուիրեմք զըթուրթեան տուփոյին զո՛ւմք...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Սըրբոյ Մարիամ մանկան Երկնային հողիք...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Ի մէջ սուրբ Աւետարանի կեանքն և ճամբարտութիւն յայտնի...» (երեք տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Գոչէ Երկինք և աշենայն սուրբ սուրբ...» (մէկ տուն), «Առէք կերէքի՝ Երկիրպակեմք սուրբ Խորհրդեան...» (երկու տուն), «Հաղորդութեան ժամը՝ Մարիամ Մայր, քեզի յանձնեաց Գառն Աստուծոյ...» (երկու տուն), «Յետի օրհնէքի՝ Ի ժամանակի մեր մահուան խնդրեայ ով Մայր ողորմութիւն...» (մէկ տուն):

196. Թղ. 201ր. «Առ Կոյսն Մարիամ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Օրհնեմք զՏէր Աստված մեր...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք և պատիւ լիցի Երկինս Աստուծոյ...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Հաստատեալքս ի այս խորան նուիրեն զմարտ խորպան...» (երեք տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Երկինք զոչէ սուրբ սուրբ Աստուծոյ...» (մէկ տուն), «Հայր մեր...» (վերջէն աւելցուած):

197. Թղ. 208ր. «Առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Տիրամայր Կոյս Աստուածածին ողջունէ ժողովուրդս...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Բարձրացոյն Տեառն զոհութիւն Աստուծոյ վասն բարութեան...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Հայր մեր զայս խորպան ընդունէ ռիւրով...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Ահայ ապախին Տեառն է...» (մէկ տուն):

198. Թղ. 204ր. «Առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Փառաւորեմք բոցխտան, բոցիւրդին Աստուծոյ...» (մէկ տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի Տեառն ի բարձունք Երկինքն...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Մեկ ծանուցանեաց Որդեան քարոզեց զհաստա...» (մէկ տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Ընդ ձրնոցին Տեառն Եփեսոսի...» (մէկ տուն), «Հայր մեր...» (վերջէն աւելցուած):

199. Թղ. 203ր. «Առ Կոյսն Մարիամ:

Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Պատուօք Կուսին Մարիամայ այժմ աստ մէկ քաղվեցէք...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Օրհնեմք, զովեմք, փառաւորեմք Տէր Աստուած զըթութիւնս...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Ահայ զխորպան մատուցանեմք Տէր Աստուած ի խորանի...» (երեք տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Ընդ Մարիամայ Սուրբ Կուսին խնդրեք մեր հաճոյ լիցին...» (մէկ տուն):

200. Թղ. 206ր. «Առ Կոյսն Մարիամ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Զմեզ մի թողու, զմեզ մի թողու աստ խոնարհ խորնրեմք բոցեղ...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Տէր Աստուած մեր Երկ փառաւոր հրնչէ քեզ ժողովուրդս...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Ով Մարիամ, որուն Որդին ի խորպան մատուցանեաց զինքն...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Աւետարաղեայ Հայր սուրբ ևս...» (մէկ տուն):

201. Թղ. 207ր. «Անարատ Երգութեան Կուսին Մարիամայ Դէկտմբար Տին: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Տաճար Սուրբ Երրորդութեան ողջոյն քեզ Կոյս Մարիամ...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Փառք Երկինս Աստուծոյ, զոհութիւն Տեառն մերոյ...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Աստ և մարտ խորպան, զոր Աստուծոյ մեր սիրտը նուիրէ...» (երկու տուն), «Սուրբ սուրբի՝ Երկինք և Երկիր ընդ մեզ Երկ Աստուծոյ՝ սուրբ ևս...» (մէկ տուն), «Առէք կերէքի՝ Ահայ հաջն աստ ի մարմին զարձա...» (չորս տուն), «Յետի օրհնէքի՝ Տէր Աստուած բոցիւրդքս օրհնեայ...» (մէկ տուն):

202. Թղ. 209ր. «Է յաւուր յիշատակի ընտրութեան Կոյսն Մարիամայ Յանդար 23ին: Մեծ է Աստուծոյ սուրբ փառք...» (իմից տուն):

203. Թղ. 210ր. «Է տօնի Տեառնեղատալին Տէկարաղի 2ին: Ահայ ի տաճարն Աստուծոյ Մարիամ տմեղահնայն...» (իմից տուն):

204. Թղ. 211ր. «Է տօնի Աւետան Կոյսն Մարիամայ: Մարիամ ի իր փառք տուն...» (տասը տուն):

205. Թղ. 212ր. «Եօթին ցառիցութեան Տիրամայր Կուսին Մարիամայ: Ըսկիցրն Պատարաղի՝ Այսօր բոցունք ցառիք ժողովեցէք զառք բարի...» (երկու տուն), «Օրհնեալ Թաղաւորի՝ Ի մէջ մեծ շարժարանայր

և բազում տանճանցը...» (մէկ տում),
«Աւետարանի՝ Աստի զ սեղանըն Հաղորդու-
թեան...» (երկու տում), «Սուրբ սուրբ-ի՝
ի ցաւոց եւ ուրախութիւն երդեմք...» (մէկ
տում) :

206. Թղ. 213բ. «Մայիսի ջերմեանդու-
թեան առ Կոյսն Մարիամ, Արքայական մեծ
Թաղութի, ողջ լիւր աստղն առաւօտի...»
(վեց տում) :

207. Թղ. 214բ. «Առ Սուրբ Սիրտըն Մա-
րիամայ, Մարիամ քեղի կի յանձնիմք,
ըզսիրտս մեր նուիրեմք...» (վեց տում) :

208. Թղ. 215բ. «Մայիսի ջերմեանդու-
թեան առ Կոյսն Մարիամայ, ի Աստուծոյ
օրհնել Հարսն երկնային...» (երեք տում) :

209. Թղ. 216բ. «Մայիսի ջերմեան-
դութեան առ Կոյսն Մարիամ, Ով աղբիւր
ցընծութեան...» (երեք տում) :

210. Թղ. 217ա. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Եռլիսի 2ին, Ըղևաստուծոյ Սուրբ Կոյս Մայրը
քարոզէ մեզ սուրբ Գիրքը...» (հինգ տում) :

211. Թղ. 217բ. «Առ Կոյսն Մարիամ,
Եռլիսի 16ին, Ով Գալմէլ, դարու մեծ
փառք...» (չորս տում) :

212. Թղ. 218բ. «Առ Սուրբ Կոյսն Մա-
րիամայ, Աստուած շատ Հրաշքով ըզլեր-
մեանդ կամքը...» (12 տում) :

213. Թղ. 219բ. «Վերափողման Սուրբ
Կոյս Մարիամայ, Ակուղի 15, ինքդա եւ
ուրախ լիւր անրիծ ով անարատ մայրու-
թիւն...» (11 տում) :

214. Թղ. 220բ. «Վերափողման Կոյս
Մարիաման, Երկնային Հրեշտակ ծափս
արէք...» (իմը տում) :

215. Թղ. 221բ. «Վերափողման առ Կոյսն
Մարիամ, Ողջոյն քեղ Մարիամ լի շնոր-
հօք...» (ութը տում, տպ. էջ 242) :

216. Թղ. 222բ. «Վերափողման Կոյս
Մարիամայ, Երկնային դասք Հրեշտակաց
արքայութեան իշխան փառաց...» (հինգ
տում, տպ. էջ 266) :

217. Թղ. 223ա. «Վերափողման Կոյս
Մարիամայ, Ով Հրաշալի Կոյս Մարիամ Մայր
Թիսուի...» (վեց տում, տպ. էջ 246) :

218. Թղ. 223բ. «Վերափողման Կոյս
Մարիամայ, Հազարարիւր անդամ ողջ լիւր
յերկինն բնակեալ Տիրուհի...» (չորս տում) :

219. Թղ. 224բ. «Մերնդեան Կոյս Մա-
րիամայ, Դէկտմբեր (sic) ըլլալու է՝
Սեպտեմբեր) 8ին, Մեծ խըղուսով երգ

երգելով կի ցընծան ի յերկինքս...» (չորս
տում) :

220. Թղ. 225բ. «Մերնդեան Կուսին
Մարիամայ, Այսօր ուրախութիւն մարդ-
կան ծանուցանեմք...» (հինգ տում, տպ.
էջ 268) :

221. Թղ. 226բ. «Անուան Կուսին Մա-
րիամայ, Ով Մարիամ Թանկ անուն, սիրելի
ես ամէնուն...» (ութը տում) :

222. Թղ. 227բ. «Քրիստոնեայ դերոց
ազատիչ Կուսին Մարիամայ, Սէփղմբեր
24ին, Աստուած ըզանհաւատները համեստ
ծառայից վըրայ...» (չորս տում) :

223. Թղ. 228բ. «Ի տօնի Վարդարանի
Կուսին Մարիամայ, ի Թիսուի Տեսող Սուրբ
Անուն ի մէջ հաւատոյ...» (վեց տում) :

224. Թղ. 229բ. «Ի տօնի Ընծայման ի
տաճարն Կոյս Մարիամայ, ի տըղակութեան
քոյ կենաց Երուսաղէմ տաճարն կենաց...»
(հինգ տում) :

225. Թղ. 230բ. «Առ Սուրբ Կոյսն Մա-
րիամ ի զանազան տօնից, Կոյս ունկընդէր, ի
մէջ խընդիր լրէ՛մ Մայր...» (հինգ տում) :

Թղ. 231ա. Տարբեր գրչէ՝ «Մայր սուրբ
ըզքանչիլի, ծընող Տեսող Թիսուի...»
(եօթը տպ) :

226. Թղ. 231բ. «Ի զանազան տօնից
Սուրբ Կոյս Մարիամայ, Ով Հրաշալի Կոյս
իմ, ի քեղ ցընծայ Հոգի իմ...» (ութը տում) :

227. Թղ. 232բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Ողջոյն քեղ Մարիամ Մայր յաւիտենա-
կան...» (վեց տում) :

228. Թղ. 233բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ
զանազան երգեր, Եղեալ Հարս անմահին...»
(վեց տում) :

229. Թղ. 234բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Տրտմեալ սըրտիս մեծ խընդումը է Մա-
րիամայ անունը...» (տասը տում) :

230. Թղ. 235բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Օրհնեալ լիցիս Մարիամ Կոյս զի քոյ Ողդին
է Տէք Թիսու...» (հինգ տում) :

231. Թղ. 236բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Գեղեցկութիւն երկնի փառք ամենայն
երկրի...» (չորս տում) :

232. Թղ. 237բ. «Առ Կոյսն Մա-
րիամայ, Երկնային չուշան ղեքդ ամենեքեան
գովեն...» (եօթը տում) :

233. Թղ. 238բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Առ քեղ աղաղակեմք զի լրման ճանաչեմք...»
(ութը տում) :

234. Թղ. 239ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, վասն Քոյ Սուրբ Կոյս բորբոքի սիրտ իմ...» (հիմզ տուն) :

235. Թղ. 240ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մարիամ աստղ ծովային, բաց դուռըն երկնային...» (վից տուն) :

236. Թղ. 241ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Անկերը վասն Քոյ վարի ով Մարիամ հոգի իմ...» (չորս տուն) :

237. Թղ. 242ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ի այս վայրէ արտասիաց առ քեզ սիրտըք մեր հայցէ...» (չորս տուն) :

238. Թղ. 243ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մարիամ, Մարիամ դուստր Հօր Աստուծոյ...» (հիմզ տուն) :

239. Թղ. 244ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Զմարիամ գովեցէ ով դուք ամենեքեան...» (ուրբ տուն) :

240. Թղ. 245ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, ԶՄարիամ գովեայ հոգի իմ...» (չորս տուն) :

241. Թղ. 246ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մարիամ բարձր անուն քեզ ծունելր դրնեմք...» (եօրք տուն) :

242. Թղ. 247ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մարիամ հրգօր պաշտպան իմ...» (հիմզ տուն) :

243. Թղ. 248ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մարիամ Կոյս Մայր իմ դու լեր միշտ պաշտպան իմ...» (չորս տուն) :

244. Թղ. 249ր. «Մայր մեր Թարթէ մեր վրայ որք առաջի քոյ անկանեմք...» (եօրք տուն) :

245. Թղ. 250ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Եղոյ մեր կենաց Մարիամ մայրրտ Աստուծածածին...» (հիմզ տուն) :

246. Թղ. 251ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Աստղ ծովային մայր Մարիամ վրթած...» (հիմզ տուն) :

247. Թղ. 152ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Այս ողբալի կենաց աստղըն առաջնորդ մեր յոյս մեղաւորաց...» (հիմզ տուն) :

248. Թղ. 253ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ամէն անգամ ըղձարիամ տրկար լեզու իմ գովէ...» (հիմզ տուն) :

249. Թղ. 254ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Երկնոց ճօղէ մայր վրթած ձեռնընկերոյ...» (ուրբ տուն) :

250. Թղ. 255ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ամէնօրհնեալ Մայր սըրբուհի դուստրը Դաւթի արքայի...» (հիմզ տուն) :

251. Թղ. 256ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով Մարիամ պայծառ ծաղիկ...» (եօրք տուն) :

252. Թղ. 257ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ողջն քեզ Թաղուհի ողորմութեան...» (երեք տուն) :

253. Թղ. 258ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Գեղեցիկ Սուրբ Կոյս Մարիամ...» (չորս տուն) :

254. Թղ. 258ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Սիրտ, հոգի եւ լեզու կի գովեն...» (չորս տուն) :

255. Թղ. 260ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Այս ողբալի կենաց աստղըն առաջնորդ...» (հիմզ տուն) :

256. Թղ. 261ր. «Առ Կոյսն Մարիամ, Մաքուր սըրտից ուրախութիւն Կոյս Մարիամ...» (հիմզ տուն) :

257. Թղ. 262ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մաքուր յուսատու Թաղուհի տուր յուսութիւն իմ սըրտի...» (չորս տուն) :

258. Թղ. 263ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով Մայր ողորմութեան դուռն արքայութեան...» (հիմզ տուն) :

259. Թղ. 264ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով Մայր ողորմութեան, նկիկոյց սուստան...» (չորս տուն, տպ. էջ 274) :

260. Թղ. 265ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Թաղուհի երկնից հընտապեց եւ Կոյս ամենայն կուսանաց...» (ուրբ տուն, տպ. էջ 278) :

261. Թղ. 266ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Բոլոր սըրտի Կոյս Մարիամ դիմեմք առ քեզ յարամամ...» (հիմզ տուն) :

262. Թղ. 267ր. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին, Ի գալստեան Կուսի մինչեւ ցրճեստեւը (ն)դառաջ, Մեղաւորաց հատրովեցէ բոյնը հոգիք խղիկցուցէք...» (հիմզ տուն) :

Թղ. 268ա. Տարբեր զլռէ՝ «Ամէն շնորհօք լի Կոյս Մարիամ օգնեայ...» (երկու տուն, տպ. էջ 254) :

263. Թղ. 268ր. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին, Տեառն (ըն)դառաջ մինչեւ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Արքայութեան Սուրբ Թաղուհի հընտապեց մեծ Տիրուհի...» (երեք տուն) :

264. Թղ. 269ր. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին, Յարութենէն մինչեւ Սուրբ Երրորդութեան, Ով Թաղուհի եւ Տիրուհի խըղայ Սուրբ Կոյս...» (երկու տուն) :

265. Թղ. 270ա. «Գոյասանք Սրբոյ կուսին: Սուրբ երրորդութենէն մինչեւ Գալստեան Տեառն: Արքայութեան սուրբ թաղունի, զրթութեամբ մայր եւ տիրունի...» (հիմզ տում):

266. Թղ. 270բ. «Գոյասանք Սրբոյ կուսին: Ի նրմին յամանակի: Մարիամ Մայր ողորմութեան Մայր շնորհաց եւ զրթութեան...» (եթք տում):

267. Թղ. 271բ. «Զանապան երկեր ի վերայ Սրբոց եւ Հրեշտակաց: Ի վերայ Սրբոց Հրեշտակաց: Աստվածային իշխանութիւն ով անշափ մեծ տէրութիւն...» (եթք տում), երրորդ տումը՝ «Ի տօնի Սրբոյն Միքայէլի Հրեշտակապետի՝ Սուրբ Միքայէլ արեւ զօրութեանց...», չորրորդ տումը՝ «Ի տօնի Սրբոյն Գաբրիէլի Հրեշտակապետի՝ Ով Աստուածային զօրութիւն Սուրբ Գաբրիէլ...», հինգերորդ տումը՝ «Ի տօնի Ռաֆայէլի Հրեշտակապետի՝ Ողջ լեր բրժիճկ արքայութեան Ռաֆայէլ Հրեշտակապետ...», վեցերորդ եւ յօթներորդ տումը՝ «Ի տօնի Պահապան Հրեշտակաց՝ Ով պահապանք ազգի մարդկան Սուրբ Հրեշտակ...»:

268. Թղ. 273ա. «Ի վերայ Սրբոց Հրեշտակաց: Ով պահապանք եւ օգնականք, ով սուրբ Հրեշտակք մեր պաշտպանք...» (հիմզ տում):

269. Թղ. 273բ. «Ի տօնի սրբոց առաքելոց Պետրոսի եւ Պօղոսի: Եթէ ճառագայթ սուրբ Հաւտոյ, սիրեալ առաքեալք Աստուծոյ...» (հօքք տում):

270. Թղ. 274բ. «Ի տօնի սրբոց առաքելոց Հասարակապէս: Առաքելոց Տեառն սիրելի անհուն զոհութիւն Տէր քեզի...» (հօքք տում):

271. Թղ. 275բ. «Ի տօնի միոյ մարտիրոսի: Ողջ հաւատով ով սուրբ մարտիրոս, զքեզ այսօր մեք ողջունեմք...» (հիմզ տում):

272. Թղ. 276բ. «Ի տօնի բազմաց մարտիրոսաց: Երկատակի մարտիրոսաց քեզ մատուցանեմք...» (վեց տում):

273. Թղ. 277բ. «Ի տօնի միոյ խոստովանողի: Պատկիւն խոստովանողի եւ արժանաւորութեամբ լի...» (աթք տում):

274. Թղ. 278բ. «Ի տօնի միոյ խոստովանողի: Ով սուրբ խոստովանող Աստուած զքեզ բարձրացոյց...» (վեց տում):

275. Թղ. 279բ. «Ի տօնի բազմաց խոստովանողաց: Տէր Երեսու զու ճշմարիտ լոյս, կեանք եւ ճանապարհ...» (վեց տում):

276. Թղ. 280բ. «Ի տօնի միոյ սուրբ կոյս մարտիրոսի: Տէր Երեսու փեսայ կուսանաց...» (վեց տում):

277. Թղ. 281բ. «Ի միոյ սուրբ կուսի: Օղհնեալ Երեսու, որդեակ կուսին կուսանաց...» (հօքք տում):

278. Թղ. 282բ. «Միւս երկ զանազան սրբոց տօնի: Սրբոյն պայծառ օրինակը զոհանալ զեղոյ բարութիւնը...» (հօքք տում):

279. Թղ. 283բ. «Ի տօնի Սուրբ Անդրէաս առաքելոյն, Նոյեմբեր 30: Սուրբ Անդրէաս մեծ անվանի, երգեմք զօհութիւն Տէր քեզի...» (վեց տում):

280. Թղ. 284ա. «Ի տօնի Սրբոյ Նիկողայոսի, Դէկտեմբեր 6: Հայելի կուսութեան, օրինակ մաքրութեան...» (եթք տում):

281. Թղ. 284բ. «Սուրբ Սեդրեաղոսի, Դէկտեմբեր 31: Պատիւն Սուրբ Սեդրեաղոսի եւ արժանաւորութեամբ լի...» (վեց տում):

282. Թղ. 285բ. «Դարձման Սրբոյն Պօղոսի առաքելոյն, Եււեփար 25: Սառու Տաճարկոս էրթալով, անպատմելի բարկութենով...» (հիմզ տում):

283. Թղ. 286ա. «Ի տօնի Սրբոյն Երեսու, Մարտի 19: Կեանքիս փառքը, սրբտիս գանձը Երեսու, Մարիամ, Երեսու...» (չորս տում):

284. Թղ. 286բ. «Ի վերայ սրբոց մարտիրոսաց: Արին մարտիրոսաց Հաւատացելոց է Հոնտ ուղափառաց քրիստոնեայ պղտղոց...» (հիմզ տում):

285. Թղ. 287բ. «Ի վերայ Սուրբ Օհաննէս Նէքոմոնէնոսի, Մարտի 16: Փառաբանէք եւ զովեցէք ով զուրք քրիստոնեայք...» (հիմզ տում):

286. Թղ. 288բ. «Ի տօնի Սրբոյն Անտօնի Արքայի: Սուրբ Անտօնի օրինակը զոհանալ զեղոյ բարութիւնը...» (հօքք տում):

Թղ. 289ա. Օտար գրչէ մատիտով՝ «Օղհնա մեզ Սուրբ Անտօնի...» (Մէկ տում, Միխայիլ Արքեպիսկոպոս):

287. Թղ. 289բ. «Սուրբ Ալլիգիորի, Եունի 21: Ի երկնից եւ բուսեալ անմեղ ծաղիկ...» (եթք տում):

288. Թղ. 290բ. «Ընծայման Սրբոյն

Օհանես Մըղըրտչին, Եռնի 24, Լի է քոյ խընտում ով Ջաքարայ, լի է ուրախութիւնդ ով սուրբ քահանայ...» (վեց տում) :

289. Թղ. 291բ. «Էի տօնի Սրբոյն Լատիւրսի թաղաւորի, Եռնի 27, Լատիւրսի արգայ, պարծանք Մաճարաց...» (մէկ տում) :

290. Թղ. 292ա. «Էի տօնի Պետրոս եւ Պողոս Առաքելոց, Եռնի 29, Ի Զօրէն լուսոյ զօրացեալք, Որդոյ նորին էք ձեռնադրեալք...» (վեց տում) :

291. Թղ. 292բ. «Էի տօնի Սրբոյն Պետրոսի եւ Պողոսի, Երկու ճառագայթ ճառասոյ, առաքեալք Աստուծոյ...» (իմը տում) :

292. Թղ. 293բ. «Էի տօնի Սրբուհոյ Մարիամ Մաղդաղինացի, Եռնի 22, Ով Մաղդաղինացի Սըրբուհի Մարիամ...» (ուրը տում) :

293. Թղ. 294բ. «Էի տօնի Սուրբ Աննայի, Եռնի 26, Գովեալ լիք եւ փառաւորեալ երանեալ Աննայ...» (եօրը տում) :

294. Թղ. 295բ. «Էի վերայ Այլակերպութեան Տեառն, Ակոսդի 6, Այսօր երկնային Տէր ցուցեր զանշափ իշխանութիւնտ...» (վեց տում) :

295. Թղ. 296բ. «Առ Սուրբ Սթեփանոս Մաճարաց թաղաւոր, Ակոսդի 20, Երջանիկ թաղաւոր, յաղթող եւ զօրաւոր...» (ուրը տում) :

296. Թղ. 297բ. «Էի տօնի զլիսատման Սրբոյն Օհանես Մկրտչի, Ակոսդի 29, Դաղցրարարառ երկով զովեմք Սուրբ Օհանէս...» (վեց տում) :

297. Թղ. 298բ. «Էի տօնի Սրբոյ Ռաչի, Սէրդէմբեր 14, Մօր Եկեղեցոյ լոյս, քրիստոնէից մեծ յոյս...» (վեց տում) :

298. Թղ. 299բ. «Էի տօնի Սրբոյ Վէնտէլինոսի, Օղդոպէր 20, Ազաղակելով շքեղ խընդրեմք ողորմած Աստուած...» (14 տում) :

299. Թղ. 300բ. «Էի տօնի Ամենայն Սրբոց, Նոյէմբեր 1, Տէր Աստուած մեր, զով միշտ օրհնեն կարգք սերովբէից...» (վեց տում) :

300. Թղ. 301բ. «Էի յաւուր նընջեցելոց, Նոյէմբեր 2, Ըսկիդրըն Պատարագի՝ Տէր զհանգիստ յաւիտենական տուր...» (մէկ տում, տպ. էջ 326), «Մատուցման՝ Ըզպատարագ զոր նուիրեմք քեզ վասն նընջեցե-

լոց...» (մէկ տում, տպ. էջ 326), «Սուրբ սուրբ-ի՝ Սուրբ սուրբ սուրբ եւ զօրութեանց Տէր...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Օրհնեալ, որ անվամբ Տեառն կկիր...» (մէկ տում), «Սուրբ Հաղորդութեան՝ Պատմեմք ըզքեզ Դառն Աստուծոյ...» (երկու տում), «Յետի աւտարանի՝ Տէր զհանգիստ յաւիտենական տուր քոյոց նընջեցելոց...» (մէկ տում) :

301. Թղ. 303բ. «Էի տօնի Սրբոյն Իմէրիկոսի, Նոյէմբեր 5, Ով պայծառ չայլի Մաճարաց ազգի...» (չորս տում) :

302. Թղ. 304ա. «Էի տօնի Սրբոյն Մարգինոսի, Նոյմբեր 11, Ըզկիռապաշտութիւն տըղայ թոշեցեր...» (չորս տում) :

303. Թղ. 304բ. «Էի տօնի Սրբոյն Եղիսաբէթ Թադուհի Մաճարաց, Մաղիկ ընտրեալ եւ Քրիստոսի Երկվեցար չարս սիրելի...» (վեց տում) :

304. Թղ. 305ա. «Էի տօնի Սրբոյ կատարիկն, Նոյէմբեր 25, Պարծանք կուսանաց Սուրբ Կատարիկն...» (իմը տում) :

305. Թղ. 305բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Անայ զիշերն այժմ անցաւ...» (իմը տում) :

306. Թղ. 306բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Հոգիս միշտ առ քեզ ցաւկայ Աստուած իմ...» (չորս տում) :

307. Թղ. 307բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Ազգայք սիրտ օրհնեցէք ըզՏէրն պատվեցէք...» (երեք տում) :

308. Թղ. 308բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Տէր Աստուած օրհնելով ըզքեզ սրբոսանց զսուրբիւն տամք մեք քեզ...» (վեց տում) :

309. Թղ. 309բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Քեզ ով Տէր Աստուած մեր զօհուրիւն տամք լրման սրբէք...» (երեք տում) :

310. Թղ. 310բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Տէր Աստուած իմ ողորմութիւնդ Հատոյց ինձ նոր առաւօտ...» (երեք տում) :

311. Թղ. 311բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Տէր ամենեց կառավարող եւ բոլորից բառեցող...» (եօրը տում) :

312. Թղ. 312բ. «Ջանազան Երկեր, Առաւօտեան երգ, Գիշերային ժամու առաւել նոր ճառագայթ լուսոյ...» (չորս տում) :

313. Թղ. 313բ. Ձանազան երգեր, Վասըն օրհնութեան ի գործոց, Առ քեզ աղաղակիմ գըթած Աստուած իմ...» (վեց տում) :

314. Թղ. 313բ. Ձանազան երգեր, Երեկոյեան երգ, Գիշերն հասաւ, մուկըն դարձաւ...» (երեք տում) :

315. Թղ. 315ա. Ձանազան երգեր, Հայր մեր...» (հինգ տում, տպ. էջ 192) :

316. Թղ. 315բ. Ձանազան երգեր ի վերայ Աստուածային սէր, Ով քաղցըր Աստուած իմ եւ ամենայն յոյս իմ...» (ութը տում) :

317. Թղ. 316բ. Ձանազան երգեր, Երկնի եւ երկրի Հըզօր Տէր, ով զամենայն ըստեղծեր...» (հինգ տում) :

318. Թղ. 317բ. Ձանազան երգեր, Ի վերայ Սէր Յիսուսի, Քաղցրիկ Յիսուս իմ սիրական...» (հինգ տում) :

319. Թղ. 318բ. Ձանազան երգեր, Հանազարութիւն, Երկինք երկիր եւ ամենայն փայլուն ոսկի եւ թանկ գանձ...» (չորս տում) :

320. Թղ. 319բ. Ձանազան երգեր, Ուր ես ով սիրելի Յիսուս Քրիստոս իմ...» (վեց տում) :

321. Թղ. 320բ. Ձանազան երգեր, Մաղթանք առ Յիսուս, Երկնային փառաց լուսատու ով անճառելի գըթութիւն...» (եօթը տում) :

322. Թղ. 321բ. Ձանազան երգեր, Աղաչանք առ Յիսուս, Տէր իմ Յիսուս լեր ընդ մեզ ով միայնակ մեր խընդում...» (հինգ տում) :

323. Թղ. 322բ. Ձանազան երգեր, Հաւատ, յոյս եւ մէր, Հաւատած քեզ, յուսամ ի քեզ...» (ինը տում, տպ. էջ 66) :

324. Թղ. 324ա. Ձանազան երգեր, Ընդհանրական եկեղեցւոյ բարբառ, Ուր Սուրբ Պետրոս ի գերեզման պարագրի...» (հինգ տում) :

325. Թղ. 324բ. Ձանազան երգեր, Թափուրներուն ժամանակը, Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած...» (տասը տում) :

326. Թղ. 325բ. Ձանազան երգեր, Վասըն արքայի, Ըգթազաւորը պահէ Աստուած, էլըզ կի խընդէ...» (վեց տում) :

327. Թղ. 326ա. Ձանազան երգեր,

Դու թազաւոր թազաւորաց, Հըզօր իշխան իշխանաց...» (չորս տում) :

328. Թղ. 326բ. Ձանազան երգեր, Վասըն առաջնորդաց, Վասըն բարի Հօր խընդեմք կեցոյ Տէր զքեզ աղաչեմք...» (վեց տում) :

329. Թղ. 327բ. Ձանազան երգեր, Ընդունիլ զաւագ Հովիւրն, Աստուած առ քեզ առաջնորդաց դրարի Հովիւն եւ ըզհայր...» (հինգ տում) :

330. Թղ. 328բ. Ձանազան երգեր, Ի ժամու սուրբ ժողովոյ քաղվածքի, Բարձրադոյն Տէր որ զխորհուրդս եկեղեցեաւ ծանուցանես...» (եօթը տում) :

331. Թղ. 329բ. Ձանազան երգեր, Ի տօնի օծման եկեղեցւոյ, Եղեւ տանս այսօր փըրկութիւն, զոր տօնեմք ուրախութեամբ...» (վեց տում) :

332. Թղ. 330բ. Ձանազան երգեր, Դարձաւոյ երգ, Ողորմայ ինձ Աստուած իմ մեղաւոր Հոգւոյս...» (11 տում) :

333. Թղ. 332ա. Ձանազան երգեր, Դարձաւոյ երգ, Ով վայ ինձ մեղաւոր Հոգւոյս, զի ես որդի մահուան եմ...» (հինգ տում) :

334. Թղ. 332բ. Ձանազան երգեր, Ի ժամու ամէն նեղութեան, Զօրաւոր Տէր Աստուած, Թարթէ ըղնեղութիւն...» (երկու տում), երրորդ տումը՝ Վասըն անձրեւոյ. Տուր ըղանձրեւ բարի...», չորրորդ տումը՝ Վասըն պարգութեան օղոց. Դադարեցոյ ով Տէր ըղանձրեւ...», հինգերորդ տումը՝ զի ժամու սով եւ թանկութեան. Որ զամէն թըռչունս երկրի մէջս կերակրես...», վեցերորդ տումը՝ զի ժամու պատերազմի. Դարձոյ Տէր աղաչեմք ըզպատերազմութիւն...», եօթմերորդ տումը՝ առանց ուրաջ խորագրի՝ Անկարծակի մահէ Տէր ըզմեզ պահանք...» :

335. Թղ. 333բ. Ձանազան երգեր, Ի ժամանակի ամէն նեղութեան, Երկինք, երկիր, արեւ եւ լոյս...» (վեց տում), եօթմերորդ տումը՝ միմյնի իններորդ զանձրեւ. Ինչքան փակեց ըզմայեւր...», 10—12՝ Վասըն պարգութեան օղոց. Զամպըս զըրբեց շատ մեղքը...», 13—15՝ զի ժամու սովու եւ թանկութեան. Զի զքեզ Տէր Աստուած մոռացաք...», 16—18՝ զի ժամա-

նակի վրնասու պարարակաց. Տէր պատճեն ըզմեզ կորնդեմար պարարակաց...», 19—21՝ «ի ժամու պատերազմի. Տէր իմ մեղօք զքեզ բարկացաք...», 22—24՝ «ի ժամու ժանտամաշու. Ողբալի սըրտով Տէր հայցեմք առ զժանտամայ մերմէ...», 25—32 առանց խորագրի՝ «Զպատիժ որոյ արժանի եմք...»:

336. Թղ. 335ա. «Ջանաղան երգեր. Վասըն անձրեվոյ: Հայցեմք ի քէն ով Տէր Աստուած պարզեմատու...» (հիմգ տում):

337. Թղ. 335բ. «Ջանաղան երգեր. ի ժամու նեղութեան առ Սուրբ Կոյսըն Մարիամայ: Մարիամ երկնից թազուհի...» (վեց տում):

338. Թղ. 336բ. «Ջանաղան երգեր: ի ժամու մահտարածամու: Մարիամ Կոյս աստու երկնային...» (երկու տում):

339. Թղ. 337ա. «Ջանաղան երգեր. փափ կամ եպիսկոպոսի ընտրութեան ժամանակի: Հաստատապէս մեք յուսալով Յիսուս ի քոյ խոստում...» (չորս տում):

340. Թղ. 337բ. «Ջանաղան երգեր. Հողարաբու. քահանայի, յորժամ առնու զկառավարութիւն եկեղեցւոյն: Տէր Աստուած պահապ զհողարաբո՞ւ քահանայ...» (չորս տում):

341. Թղ. 338ա. «Ջանաղան երգեր. երկրորդ նոր պատարապի: ի ձեռքս քոյ է ով Տէր իմ քոյ ստեղծվածոցըզ կեանքը...» (չորս տում):

342. Թղ. 338բ. «Ջանաղան երգեր. ի զկիզրն ամէն դործոց կամ ուսումնարանի: Որնդրեմք ըզտէրութիւնքտ Աստուած տուր զօղնութիւնքտ...» (չորս տում):

343. Թղ. 339ա. «Ջանաղան երգեր. Նոր կարգովածնեքու համար: Ըզամուսնութիւն Տէր զու կարգադրեցեր...» (հիմգ տում):

344. Թղ. 339բ. «Ջանաղան երգեր: Վասըն Հիւանդաց եւ բարի գործեաց: Վասըն Հիւանդաց (վարի լուսամցքի վրայ՝ բարիգործիս, կամ թաղաւորի կամ առաջնորդիս) զքեզ խնդրեմք ով երկնային տէրութիւն...» (չորս տում):

345. Թղ. 340ա. «Ջանաղան երգեր: Առաւօտեան երգ առ Յիսուս: Ով Յիսուս իմ եւ փրկիչ իմ, սուրբ անվամբըտ զարթեայ...» (վեց տում):

346. Թղ. 340բ. «Նընջեցելոց երգեր:

Ըսկիզրն պատարապի՝ Ողբամութիւն, հանգըստութիւն ով Հայր սուր նընջեցելոց...» (մէկ տում), «Աւետարանի՝ Տէր սիրեալ քոյ աշակերտտ Օհաննու ասացեալ է...» (մէկ տում), «Սուրբ սուրբի՝ Երկմք սուրբ սուրբ հըզօր Աստուած...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Աստ է մարմին Տեառն Յիսուսի...» (մէկ տում), «Հաղորդութեան ժամը՝ Ով թաղաւոր խաղաղութեան կենդանեաց եւ մեռելոց...» (երկու տում), «Յետի աւետարանի՝ Առաջի մեծ Աստուածութեանդ այս պատվական սուրբ խորպան...» (մէկ տում) Թղ. 341 եւ 342ի միջեւ կցցուած քաթեակի մը վրայ երկու տնգամ. առջեմ ու ետեւը՝ «Հայր մեր...»:

347. Թղ. 342բ. «Նընջեցելոց երգեր: Ըսկիզրն Պատարապի՝ Մատուցանէ լոյսուրպան մեծ սէրըն եղբայրական...» (մէկ տում), «Մատուցման՝ Այս սըրբապան սուրբ խորպան...» (մէկ տում), «Սուրբ սուրբի՝ Սուրբ եւ Տէր Աստուած սուրբ եւ...» (մէկ տում), «Առէք կերէքի՝ Ով սուրբ հաց երկնից իջեալ...» (մէկ տում), «Հաղորդութեան ժամը՝ Թաղաւոր խաղաղութեան որ մահով ըզմահ յաղթար...» (մէկ տում), «Յետի աւետարանի՝ Աստուածային զրթութիւն Փրկիչ եւ հանգըստութիւն...» (մէկ տում):

348. Թղ. 343բ. «Նընջեցելոց երգեր: Ըսկիզրն Պատարապի: Եկեք առ քոյ Սուրբ սեղանդ տալ քեզ Աստուած պատարապ...» (երկու տում), «Մատուցման՝ Տէր իմ այս սուրբ նուիրադ զոր մատուցանէ ծառայոց...» (երկու տում), «Սուրբ սուրբ սուրբի՝ Սուրբ, սուրբ սուրբ եւ Տէր Աստուած...» (մէկ տում):

349. Թղ. 344բ. «Նընջեցելոց երգեր: Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցամառն բընու կենցաղք յաճիւն դառնան...» (12 տում, տպ. էջ 342):

350. Թղ. 345բ. «Նընջեցելոց երգեր: Վասն եկեղեցական կամ աշխարհական առաջնորդի: Վասն նընջեցեալ տոպախորդիս որդիքըզ աղապակեան...» (չորս տում):

351. Թղ. 346բ. «Նընջեցելոց երգեր: Վասըն քոյ հաստացելոյն մեղօք ի նընջեցեալ հոգւոյն...» (չորս տում):

352. Թղ. 347բ. «Նընջեցելոց երգեր: Միւսայն առ քեզ կոչեմք տուր (Ով) դոյս մըլտընջեցեալ...» (վեց տում):

353. Թղ. 348բ. *Վերջին երգեր, Ով Տէր աղբիւր ողորմութեան եւ ամէն բարութեանը...* (չորս տում) :

354. Թղ. 349բ. *Վերջին երգեր, Տէր կենդանեաց եւ մեռելոց մեծ հանգիստ նշանակելոց...* (երեք տում) :

355. Թղ. 350բ. *Վերջին երգեր, Յիսուս քոյ սուրբ զըթուփենէտ զվերջն կենացս հասայ...* (հինգ տում) :

356. Թղ. 351բ. *Վերջին երգեր, Սուրբ դիրքն մեզ ըզայն յարտնէ թէ մեղաց պատիւն ման է...* (վեց տում) :

357. Թղ. 352բ. *Վերջին երգեր, Յիսուս կեանք եւ ճշմարտութիւն ողորմեայ հանգուցելոյն...* (հինգ տում) :

358. Թղ. 353բ. *Վերջին երգեր, Լըսէ զըթուփեանը հանոյ մեծ խօսքը...* (վեց տում) :

359. Թղ. 354բ. *Վերջին երգեր, Ով տըրտալի վայ խօսք, ամէնքս պի մեռնիմք...* (վեց տում, տղ. էջ 346) :

360. Թղ. 355բ. *Վերջին երգեր, Ով ողորմած Փրկիչ Յիսուս ընդունէ խնդիրքներս...* (երեք տում) :

361. Թղ. 356բ. *Վերջին երգեր, Բարձրագոյն Տէր երկնից փառքէն Լըսէ ըզիրնդ(ը) ուլածքս...* (հինգ տում) :

362. Թղ. 357բ. *Վերջին երգեր, Փրկեայ Տէր ահաւոր ի մըլտընջենաւոր...* (չորս տում) :

363. Թղ. 358բ. *Վերջին երգեր, Ով աշխարհի ունայնութիւն, լըսէ ըզարդարութիւն...* (չորս տում) :

364. Թղ. 359ա. *Վերջին երգեր, Ով քաղցր Փրկիչ իմ, մի նայի զմեղքերս...* (չորս տում) :

365. Թղ. 359բ. *Վերջին երգեր, Ահ մեր կեանքին ետքի վերջը հոգուն մարմնէ բաժնըվելը...* (ինը տում, տղ. էջ 332) :

366. Թղ. 360բ. *Վերջին երգեր, Ողորմա ինձ Աստուած ըս(տ) մեծի ողորմութեան քոս...* (21 տում) :

367. Թղ. 361բ. *Վասն փառք տալոյ Աստուծոյ, Տէր Աստուած միշտ փառք տամք քեզ...* (վեց տում) :

368. Թղ. 362բ. *Վասն փառք տալոյ Աստուծոյ, Ըզքեզ Աստուած զուհարանեմք Տէր իսկ ըզքեզ խոստովանեմք...* (26 տում, տղ. էջ 166) :

369. Թղ. 363բ. *Վասն փառք տալոյ Աստուծոյ, Ջքեզ Աստուած զուհարանեմք, Տէր եւ Հայր զքեզ միշտ դաւանեմք...* (եօթը տում) :

Թղ. 363 եւ 364ի միջեւ կացուած քաթեակի մը վրայ տարբեր գրէ՜. «Ով թագուհի եւ Տիրուհի խընդա սուրբ Կոյս Ալէլուիա...» (երկու տում, յաջորդող կրկներգով) :

370. Թղ. 364բ. *Վասն փառք տալոյ Աստուծոյ, Տէր Աստուած օրհնելով զքեզ փառք տամք միարան քեզ...* (հինգ տում) :

371. Թղ. 365բ. *Վերջին երգեր, Մարմնոյ եւ Արեան, Տէր ողորմաց... Հաց կենդանի երկնից իջեալ...* :

372. Թղ. 366բ. *Վերջին երգեր, Սըրբուհոյ Աստուածածինն, Տէր ողորմեաց..., Սըրբուհոյ Մարիամ...* (Լաւրեառամեամ լիտանիամ հին խմբագրութեամբ, բաժնուած է 15 մասի) :

373. Թղ. 367բ. *Նախարար կրկին օրինակուած :*

374. Թղ. 368բ. *Վերջին երգեր, Սըրբոյն Աղյուղիսի, Տէր ողորմեաց..., Սուրբ Աղյուղիս, ի հոգւով իմաստութեան...* :

375. Թղ. 369բ. *Վերջ առ Սուրբ Աղյուղիս, ի երկնից ես բուսեալ ով անմեղ ծաղիկ...* (երեք տում) :

376. Թղ. 370բ. *Վերջ Սըրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչուն : Առ քեզ զիմեմք, աղաղակեմք արտասովազին զքեզ խընդրեմք...* (հինգ տում) :

377. Թղ. 371ա. *Վերջ Սըրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչուն : Ի քէն Հայցեմք արտասովելով...* (հինգ տում, յաւելեալ կրկներգով, տղ. էջ 288) :

378. Թղ. 371բ. *Վերջին երգեր, Սըրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչուն, Տէր ողորմեաց..., Ով Մարիամ Մայր Աստուծոյ..., Սուրբ Գրիգոր Հինն եկեղեցւոյ...* (11 տում) :

379. Թղ. 373ա. *Վերջին երգեր, Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի, Տէր ողորմեաց..., Յիսուս Որդի Աստուծոյ կենդանալ...* :

Թղ. 375բ. Տարբեր գրէ՜ : «Ճողէ յերկնից Սուրբ Կոյս Մայր...» (չորս տում, տղ. էջ 240) :

Թղ. 376բ. Տարբեր գրէ՜ : «Ողջոյն քեզ

և շնորհօք, Գաբրիէլ աւետեօք...» (չորս տուն, տպ. էջ 242) :

Թղ. 377բ. Տարբեր գրէ: «Հըբաւալի կոյս Մարիամ, սուրբ Անուանդ երգ կարդամ...» (Երեմ տուն, տպ. էջ 272) :

Թղ. 378բ. Տարբեր գրէ: «Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի շնորհօք Տէր ընդ քեզ...» (11 տող) :

Թղ. 379ա. Տարբեր գրէ: «Վեր քան զերկինս ի մէջ փառացըդ լուսափայլեալ ամսօք...» (9 տող) :

Թղ. 379բ. Տարբեր գրէ: «Զիմ կամենա շողկան բայց զիմ Յիսուսի...» (13 տող) :

Թղ. 380ա. Տարբեր գրէ: «Պաշտելի Սուրբ Անդան Հըբաւալի զուրպան...» (մէկ տուն, տպ. էջ 62) :

Թղ. 380ա. Տարբեր գրէ: «Այս Սուրբ Անդան է Գողգոթա...» (մէկ տուն, տպ. էջ 216) :

Թղ. 380բ. Տարբեր գրէ: «Օրհնեալ լի պատվական մարմին Յիսուսի...» (երկու տուն, տպ. էջ 236) :

1408

(Հիմ քիւ չումի)

ԶԱՅՆԱԳՐԱԿԱԼ ՇԱՐԱԿԱՆՈՑ-ՏԱՂԱՐԱՆ ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻՈՑ ՀԱՅՈՑ

Բ. Հատոր

ՀՈՒՐՃՈՎ

ԺԹ. դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 175: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 25-6 X 32-5: ՊՐԱԿ՝ չնմ մշտնկուած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ եւրոպական մարանքու գիծերով, 21 X 27: ԳՈՂՔ՝ ամէմ էջի վրայ 9 հնգանկ մորայի գիծեր, որոնց տակ երգերու երբեմն մէկ, երբեմն երկու տողոց բնագիրներ դրուած են, կամ մասն ակնդիտի էջեր ուր միացն տաղերու բնագիրներ գրուած են: Նիժի՞՞ եւրոպական մորայի քաղբ, միջակ հաստութեամբ: ԿԱՏՄ՝ կիսակաշի օտարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, բազմաթիւ յաւելածական բազրեր փակցուած են բնագրի մէջ, շատ ամգամ մօլմ իսկ եպիքրէմ բնագիրը ծածկուած, վրան կպցուած քաղով մը, եւ հումգարերէմ բնագրով: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. զար: ԳՐԻՑ՝ ամ. ծածկ: ՏՅՂԻ՝ հաւանաբար ձուրնով թրամօնիվա-միդ: ՏՅՂ՝ ձուրնով: Հայոց նկնդցիմ: ՇԵՆԱԿԱԿԱՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ եւրոպական մորանքով ձայնագրեալ շարակնոց-տաղաբան ձուրնով: Խումգարապայոց: Փակագծի մէջ կը դնեմք Քի պէտս Հայոց Դրանսիրուանիոյ, 1889իմ վիեմնա տպուած «Եկեղեցական երգարան»ի էջերը: Հարեւանցիկ համեմատութիւն մը ցոյց կուտայ, որ տպագրութիւնը շատ տեղեր տարբեր քաղգամնութիւն է (Ամէմ եղանակ թիւ կը կրէ, որ կը համապատասխանէ Թիւ 1407 մեղագրի էջերում) :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Ա. կողմի ներսը՝ Avedik Lukács-ի կողմէ ձայնագրուած՝ «Միայն սուրբ... եւ երկիրպաղանէմք քեզ ճշմարիտ մարմին եւ արիւն Տեառն մեր Յիսուսի Քրիստոսի»: Վերջիմ կ'երգեցուի սկիւնը յարմարացուած տուն:

Թղ. 1ա. Նախորդ բնագիրն է. կէս ձայն աւելի քաղբ ընդգրուած, հումգարերէմ գիրերով՝ «Mián szurp..., Jergir bákán-jemk kijéz deszmárid...» :

Թղ. 1բ. «Մատուցանէ զգիտութեան մեծ սէրն եղբայրական» (չորս տուն) :

Թղ. 2ա. Հումգարերէմ Հայր մեր՝ «Miatyánk ki vagy a menynekben...» :

Թղ. 2բ. Միայն մորա է, բնագիր չունի:

Թղ. 3ա. «Վերջ Պատարագի: Ուհա պէտս Դառն անմէղ...»: Հայերէն բնագիրը ծածկուած է, վրան կպցուած հումգարերէմ բնագրով՝ «Istennek szent báránya...» :

Թղ. 3բ. Եղանակ առանց բնագրի:

Թղ. 4ա. «Ոյ՛ Տէր չեմ ես արժանի մատ-չիլ ի սեղան քո...» (երկու տուն, քաւական տարբեր տպագրութեմէմ՝ էջ 56) Հայերէն բնագրիմ տակ դրուած է մասն հումգարե-

րէմը՝ «Uram nem vagyok méltó szent tessdettel élni...»:

Թղ. 4ր. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Սկիզբն Պատարագի՝ Անկեալ երկիրպագանեմք քեզ սուրբ Երբորդութիւն...» (ուրբ տող, տպ. էջ 68): Նոյն եղանակով կը շարունակուի «Աւետարանին» Քեզ սիրով զգափաքներս նուիրեմք...» (նախորդին չափ): Թղ. 5ա-ի վրայ կը շարունակուի յաջորդ մասերու եղանակը առանց քառերու:

Թղ. 5բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Սկիզբն Պատարագի՝ Եկայք դուք ով քրիստոնեաք ըլկատուած օրհնել...» (ուրբ տող-նոց երկու տուն, տպագրութիւնը էջ 68 միայն ըստ իմաստին կը հետեւի ձեռագրի քննարկին, երկրորդ տունին առջեւ քոթան ալ դրուած է «Աւետարանին», սակայն ըլլալու է «Քուռնկ մատուցանեմքին»: Թղ. 6ա. Օրհնեալ թաղաւորի՝ Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, երկնային փառաց մէջ...» (մէկ տուն), «Աւետարանի՝ Սուրբ աւետարանն է ի բերան Աստուծոյ...» (մէկ տուն): «Սուրբ սուրբի՝ Սուրբ սուրբ սուրբ Տէր զօրութեանց եւ աղբիւր սրբութեանց...» (մէկ տուն), «Առէ՛ք կերէ՛քի՝ Ուրախ լըր ով քրիստոնեայ, դի զՏէրըդ տեսնես...» (երկու տուն), «Վերջ Պատարագի՝ Այս սուրբ պատարագան Աստուած մեր ներհացէ...» (մէկ տուն) լիբրի բոլոր տուններն ալ կը վերջանան «Տէր Որդեմեանով»:

Թղ. 6բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Մըտից ի սուրբ եկեղեցի Տէր առաջի սեղանոյ քոյ...» (երկու տուն, տպ. էջ 40): Թղ. 7ա՝ Նոյնը մէկ ձայն վարէն: Թղ. 8ա. 2. «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Քեզ փառք եւ պատիւ եղիցի յաւիտեանական Աստուծոյ...» (մէկ տուն): 3. «Աւետարանի՝ Խնէ ունիմ ես, որ դիմս իցէ...»: Թղ. 2բ-ի տաղի երկրորդ տուն կրկնութիւնն է, որուն կը յաջորդէ չորրորդ տուն մը՝ «Բայց ով պաշտելի Տէր Աստուած, որ այս խորպան ես արժանի...» եւ հիմնադրուի մը՝ «Կամենամ զան, զոր դուս կամիս, սիրեմ զան, զոր դուս սիրիս...»:

Թղ. 8բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Հայր սիրով առ քեզ ընթանան զարադի քոյ որդիքըդ...» (տպագրութեան հետ էջ 42, ձայն եմ միայն առաջին չորս տողերը): Թղ. 9ա՝ Ունիմը մէկ ձայն

վարէն: Թղ. 10ա. «Քուռնկ նուիրէ քեզ Տէր Աստուած սիրելի ժողովուրդըդ...» (մէկ տուն): Թղ. 11ա. «Օրհնեալ թաղաւորի՝ Փառք պատիւ լիցի երկիրս բարձրակեցոյ Աստուծոյ...» (մէկ տուն): «Աւետարանի՝ Յիսուս դու բերբեր երկնքէ փար ըզգրկուած թեան բանը...» (երեք տուն): «Սուրբ Սուրբ Սուրբ-ի՝ Ընդ երկնային սուրբ հրեշտակաց զոչեմք սուրբ ես Տէր Աստուած...» (մէկ տուն):

Թղ. 11բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Սուրբ Հայր մեր դով ետ Յիսուս մեզ ի Հայր...» (հինգ տուն): Թղ. 13ա՝ Ունիմը մէկ ձայն վարէն:

Թղ. 14բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Ըսկիզբն Պատարագի՝ Առ սուրբ սեղանիդ ընթանալք, ոլորմած Աստուածութիւն...» (հինգ տուն):

Թղ. 15բ. «Երզնկերի վերայ պատարագի: Ժողովեցաք ով Տէր Աստուած ջերմեանդ դեզ պաշտել...» (հինգ տուն):

Թղ. 16բ. «Երզնկերի վերայ պատարագի: Ըսկիզբն Պատարագի Գրթութեամբ կոչես ով Յիսուս առ քեզ Փրկիչ տշապեալք (sic!)...» (հինգ տուն) առաջին տան վրայ կայցուած է հումգաղթի բնագիրը՝ «Kegyességgel hisz oh Jézus, atyai szent kebledre»:

Թղ. 17բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Պաշտութեան տամը՝ Զարչարված եւ տառապեալ մեք առ քեզ պանատեմք...» (վեց տուն):

Թղ. 18բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Ահա դիմացդ է ով զըթած Հայր անարատ մաքուր խորպանը...»: Թղ. 19ա՝ Ունիմը մէկ ձայն վարէն (երկու տուն):

Թղ. 21ա. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Սուրբ սուրբ սուրբ ամենակարող Աստուած, փառօք դովէ զքեզ ամէն արարած...» (երկու տուն):

Թղ. 21բ. «Երզնկերի վերայ Պատարագի: Ամենակարող Հայր Աստուած ընդ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ...» (մէկ տուն):

Թղ. 22ա՝ Ունիմը մէկ ու կէս ձայն վարէն, երկրորդ տուն մըն ալ ունի՝ «Սուրբ Աստուած» երեքգրեմանը:

Թղ. 22բ. «Փառք պատիւ լիցի, բարձրագոյն երկինս...» (մէկ տուն):

Թղ. 23ա. «Երբէք լեզուս սուրբ է Աս-

տուած, հընչէ՛զ զայս ամէն արարած...»
(Երկու տում):

Թղ. 24ա. «Ըսկիդրն Պատարագի: Առաջի տէրութեանդ եւ մեծ աստուածութեանդ ծունը անկեալ...» (Երեք տում):

Թղ. 25ա. «Օրհնեալ Թաղաւորութիւն՝ Մեծապաշտեմք ըզԱստուածըս, նուիրեմք իրեն ըզսիրտս...» (մէկ տում):

Թղ. 26ա. «Աւետարանի՛ Հաւատք մեր խնդրէ՛ ըզլոյս փառաց ի քէն Տէր աղբիւր բարեաց...» (մէկ տում):

Թղ. 27ա. «Յերկիր պագանեմ առ սեղանդ, տես ոյ մեծ Տէր Աստուած իմ...» (մէկ տում):

Թղ. 28ա. «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ լիցի եւ գոհութիւն եւ երկրի խաղաղութիւն...» (մէկ տում):

Թղ. 29ա. Թղ. 21բ-ի երգը կէս ձայն վարեմ:

Թղ. 29բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Մեղաւորք եկայք առ իս, որոնք ծանրացեալք էք...» (չորս տում):

Թղ. 30բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Օրհնեմք զայս մեծ բարութիւնը, մեր փրկիչութեան թանկ նշանը...» (ութը տում):

Թղ. 31բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Մեծ եղև սէր քո զըթութեան, ոյ քաղցր Աստուած իմ...» (չորս տում), հայ բնագիրը ծածկուած է վրան կալցուած քղբով, ուր գրուած է հունգարերէնը՝ «Engem annyira mért szeretsz, oh édes Istenem...»:

Թղ. 33բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ամենայն բստեղծութեմք ըզՏէրրն օրհնեցէք...» (12 տում):

Թղ. 34բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Տէր իմ եւ Աստուած իմ, ես խեղճ մօտրդ...» (չորս տում), առաջին տամ հայերէնը ծածկուած է հունգարերէնով՝ «Én nyomoruult szolgád, folyamodom hozzá...»:

Թղ. 35բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Գրիստոսի Տեառըն մերոյ պատուական մարմինը տեսակաւ Հացին եւ դինուն է...» (երեք տում), առաջին երկու տումներու հայ բնագիրը ծածկուած է հունգարերէնով՝ «Most az Ut Krisztusnak drágaiátos teste...»:

Թղ. 36բ. «Հայր մեր» տէրութեան վաղօքը:

Թղ. 37բ. «Երկինք երկիր եւ ամենայն

փայլուն ոսկիք եւ թանկ զանձք...» (չորս տում), հայերէն բնագիրը ծածկուած է հունգարերէնով՝ «Menny, föld, tüz, viz, levegő, ég, gyöngy, arany és minden kincs...»:

Թղ. 38բ. «Մէկտեղվանք, ոյ Աստուած, շերտեանդ զքեզ պաշտելու...» (եօթր տում): Թղ. 39ա՝ Այլմը, մէկ ու կէս ձայն վարեմ:

Թղ. 39բ. «Ոյ ամենակարոյ Տէր Աստուած զքեզ դաւանել եւ պաշտել իրրեւ զՀայր ամէն արարած...» (մէկ տում):

Թղ. 40բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ի յերկնից վար իջեալ Գրիստոսի մարմին...» (երեք տում):

Թղ. 41բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ոյ կենաց մաննայ, մեծ սրբութիւն...» (երեք տում):

Թղ. 42բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ոյ զերահալ, ոյ բարեկութ, քաղցր եւ զրթած Յիսուս իմ...» (երեք տում):

Թղ. 43բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Սուրբ եւ Տէր իմ, սուրբ եւ, քան զամենայն սուրբ ես...» (երեք տում, սուլ. էջ 222):

Թղ. 44ա. Թղ. 41բ-ը մէկ ձայն վարեմ:

Թղ. 44բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ծուներր անկանելով պաշտեմ ըլլեզ խորհուրդ սեղանի...» (երեք տում):

Թղ. 45բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Անշուն մեծ տէրութիւն, ծածկեալ Աստուածութիւն...» (չորս տում):

Թղ. 46բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ոյ երկնից իջեալ սուրբ Հաց, մեր Համար Հեղեալ թանկ վարձք...» (վեց տում):

Թղ. 47բ. «Հայր մեր...» տէրութեան վաղօքը: Թղ. 36բ-էն տարբեր եղանակով:

Թղ. 48ա. Թուրք մը համուած ըլլալով՝ Տաղի մը երկրորդ տումէն կը սկսի՝ «Ջուր վերջի ընթերցաւ սրբաթիւ աշակերտացող տուար...» (երկրորդ եւ երրորդ տում):

Թղ. 48բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Ընտրեմք անդին կերակուր, մեծ խորհուրդ սուրբ սեղանի...» (հինգ տում):

Թղ. 49բ. «Մարմնոյ եւ Արեան: Այս սուրբ սեղան, Յիսուս ըզքեզ պաշտեմ մեծ խոնարհութեամբ...» (չորս տում):

Թղ. 50բ. «Ամենակարող Տէր Աստուած, քեզ ի բոլոր սրբէ, յուսով ամենայն արա-

րած րարձր առնելով պաշտէ...» (մէկ տում) :

Թղ. 51ր. «Մարմնացար Յիսուս մեր, աշխարհի փրկիչ մեր, Աստուածը մարդ մարդ եղեր...» (չորս տում) :

Թղ. 53ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Երկնի եւ երկրի ստեղծող Հրօր Աստուած, ի մէջ հացին աստ աներեւոյթ ծածկած...» (հիմզ տում) :

Թղ. 54ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Պաշտեմ եւ յովիմ դքեղ խոր ծածկած Աստուածութիւն...» (հիմզ տում) :

Թղ. 55ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Զի՞նչ րաղձաս մեղաւոր հոյի, այդչափ տրտմալի...» (չորս տում) :

Թղ. 56ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Պատուական մանա, Քրիստոսի մարմին, որ դարինդ օթթար ի վրայ խաչին...» (չորս տում) :

Թղ. 57ր. «Մարմնոյ եւ Արեան: Մարմնացեալ Բան Աստուած Յիսուս իմ, դքեղ պաշտեմ...» (երեք տում) :

Թղ. 58ր. «Գալլստեան երգեր: Երկինք ցօղեցէք, բարձրութիւնք ելէք...» (երկու տում) :

Թղ. 59ր. «Այսքան ուրեմն սրբադետութիւն, մերն յարդիցէ նուաստութիւն...» (16 տում) :

Թղ. 60ա. «Առ քեզ Աստուած իմ կոչէ ձայնս իմ, դքեղ հայցէ հոգի իմ...» (վեց տում) :

Թղ. 61ր. «Սուրբ եւ Տէր իմ, սուրբ եւ քան զամենայն սուրբ...» (մէկ տում, տպ. էջ 222) :

Թղ. 62ա. «Օրհնեմք ըզքեզ ով Հրեշտակաց հաց, մեր փրկութեան երկնուց իջեալ Թանկ վարձք...» (մէկ տում, մնամ՝ տպ. էջ 214) :

Թղ. 63ա. «Ցօղեցէք երկինք ի վերուստ ըզարդարն...» (չորս տում) :

Թղ. 64ա. «Գալլստեան երգեր: Կիրակվանի: Առ քեզ Աստուած իմ, կոչէ ձայնս իմ, դքեղ հայցէ հոգի իմ...» (եօթը տում) :

Թղ. 64բ. «Գալլստեան երգեր: Հացն դարձաւ մարմին Թանկ, արին՝ դինին...» (երկու տում) :

Թղ. 65ա. «Գալլստեան երգեր: Սուրբ գալլստեանստ երկրի պարգանեմք, զյաղթող

տէրութիւնս աստ միշտ փառաւորեմք...» (չորս տում) :

Թղ. 65բ. «Գալլստեան երգեր: Առաքեցաւ առ Սուրբ Կոյսն Աստուծոյ զօրութիւն...» (երկու տում) :

Թղ. 66ա. «Գալլստեան երգեր: Ի բանտէս ազատեցէ, անտի արձակեցէ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 66բ. «Գալլստեան երգեր: Ողջ լեր Սուրբ Տիրուհի, Հրեշտակաց Թաղուհի...» (երեք տում) :

Թղ. 67ր. «Գալլստեան երգեր: Ամէնօրհնեալ անարատ Կոյս, ողորմութեան Մայր եւ լոյս...» (չորս տում) : Թղ. 68ա՝ մղվը մէկ ձայն աւելի քարձր :

Թղ. 68ա. «Գալլստեան երգեր: Երկնուց իջեալ Գարբիէլ առ Մարիամ, ի քաղաք Նազարէթ, կոյս աննման...» (չորս տում) :

Թղ. 69ր. «Մընըդեան երգեր: Հացըն՝ մարմին, արին դարձաւ դինին ի սուրբ սեղանի...» (իմը տում, որում սակայն հիմզ առաջին տումները կը պակսին) :

Թղ. 70ա. Թղ. 69ա-ը մէկ ձայն աւելի քարձր :

Թղ. 70բ. «Մանուկ ծնաւ ի Բեթղեհէմ...» (հիմզ տում, տպ. էջ 116) :

Թղ. 71ա. «Մընըդեան երգեր: Ող Աստուծոյ Գառն անարատ, լեր միշտ դու ընդ մեղ...» (կը պակսին սկզբի տումները, իսկ կամ միայն 7, 8, եւ 9-դ տումները) :

Թղ. 71բ. «Մընըդեան երգեր: Միսին ընծայեցաւ, եկայք բարձրացուց ըզնայ...» (եօթը տում) :

Թղ. 72ր. «Մընըդեան երգեր: Գոհութիւն երկնրս Աստուծոյ, Հրեշտակաց դասերը, հընչեան եւ հոգեղնէր զոհութիւն...» (հիմզ տում) :

Թղ. 73բ. «Մընըդեան երգեր: Այսօր ուրախութիւն մեղի ծանուցանեմ...» (չորս տում) :

Թղ. 74բ. «Մընըդեան երգեր: Հովիւք ըն, Հովիւքն մեծ խնդումով ի Բեթղեհէմ փութեցան յոյժ սիրով...» (չորս տում) :

Թղ. 75բ. «Մընըդեան երգեր: Մարմնացեալ Հօրն Բան, յարդանդէ կուսական, Սուրբ Կուսին մայրական...» (եօթը տում) :

Թղ. 76բ. «Երգ. Սրբոյն Օհաննու առաքելոյն: Ող Քրիստոսի առաքեալ, կոյս,

Համարիտ Հաւատոյ մեծ լոյս...» (հիմզ տում) :

Թղ. 77ր. «Երգ ամենայն սուրբ անմեղ Մանկունք: Ողջունելով ըզմեղ մանկունք, զի դուք ըզանմահութեան տունեկ...» (վեց տում) :

Թղ. 78ր. «Երգ տարուն ետի իրիկը-վան: Հայրական իմաստութեան Տէր դու հաստատեցեր...» (չորս տում) :

Թղ. 79ր. «Մեծ պատի երգեր: Ով մեղա-ւոր, խընդ(ր)իմ ողբայ Փրկչուտ շարշա-րանքը...» (12 տում) :

Թղ. 80ր. «Մեծ պատի երգեր: Արտաս-վայի աշխրհներով, կրակի՛ն ցաւայի սըր-տով...» (եքեք տում) :

Թղ. 81ր. «Մեծ պատի երգեր: Անկիղելի մեծ սիրոյ հուր ի վերայ խաչին բորբո-քեալ...» (եքեք տում) :

Թղ. 82ր. «Աւաղ Ծարաթօրի: Վասն ողորմութեան քո մրտից ի քո խորան...» (չորս տում) :

Թղ. 83ր. «Յարութեան երգեր: Զատկա-կանի սրբոյ Գառնի Ալկլուխ...» (չորս տում) :

Թղ. 84ր. «Յարութեան երգեր: Յարեաւ փառաւորութիւնով Աստուծոյ սուրբ Որ-դին...» (եքեք տում) :

Թղ. 85ր. «Յարութեան երգեր: Զինչ յայտնէ մեղ լոյսն առ զերեզմանն, այլե-լուխ...» (չորս տում) :

Թղ. 86ր. «Հոգւոյ Գալըստեան: Մեծ եւ Տէր Աստուծ, բարութիւն քո մեծ է...» (եքեք տում) :

Թղ. 87ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Մարիամ, բարձր անուն, քեզ ծունըր զենեմք...» (եքեք տում) :

Թղ. 88ր. «Հոգւոյ Գալըստեան: Եկ սըր-բարբար ստեղծող Հոգին, զմիտս այց աննել քոյոց, արի...» (եքեք տում, տպագրութեամ վրայէմ՝ էջ 104, առաջիմ, երկրորդ եւ եքե-քեքերով տումը) : Թղ. 89ա՝ մայմը կէտ ձայմ վայմով :

Թղ. 89բ. «Ի տօնի Մարմնոյ եւ Արեան: Զփառաւորութեանքտ օրըս ժողովեալ մեծ սըրբութիւն, տօնեմք այսօր մեք մեծապէս Հրէշտակեան տէրութիւն...» (հիմզ տում) :

Թղ. 90ր. «Ի վերայ Սուրբ Սըրտի Տեսալն Յիսուսի: Երկիր պաղանելով օրհ-

նեմք զքեզ Սուրբ Սիրտ Յիսուսի...» (հիմզ տում) :

Թղ. 91ր. «Առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Տիրամայր Կոյս Աստուածածին, ողջունէ ժողովուրդըս...» (հիմզ տում) :

Թղ. 92ր. «Առ Կոյսն Մարիամ: Փա-ռաւորեմք զՅիսուս ըզմիդին Աստուծոյ, զՄայրն նորայ եւ յոյս, վէմն փրկութեան մերոյ...» (չորս տում) :

Թղ. 93ր. «Առ Կոյսն Մարիամ: Պատ-վօղք Կուսին Մարիամայ, այժմ աստ մէկ-քաղվեցէք...» (եքեք տում) :

Թղ. 94ր. «Անարատ Յուրթեան Կուսին Մարիամայ: Անա Հացն աստ ի մարմին դարձաւ եւ արին՝ դինին...» (հիմզ տում) :

Թղ. 95ր. «Ի յաւուր ընտրութեան Կոյսն Մարիամայ Յունուվարի 23-ին: Մեծ է Աստուծոյ սուրբ փառքը, օրհնեալ լիցի անունը...» (հիմզ տում) :

Թղ. 96ր. «Ի տօնի Տեսալն զառաջին, Ֆէպրուարի 2-ին: Անայ ի տաճարն Աստու-ծոյ Մարիամ ամէնօրհնեալ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 97ր. «Մայիսի Քերմեոսեղութիւն առ Կոյսն Մարիամայ: Ով աղբիւր ցրեծու-թեան, մայր մեր ողորմութեան...» (եքեք տում) :

Թղ. 98ա. «Առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ: ԸզԱստուծոյ Սուրբ Կոյս Մայրք քարօղէ մեղ Սուրբ Գիրքը...» (հիմզ տում) :

Թղ. 98բ. «Վերափոխման Կուսին Մա-րիամայ: Երկնային Հրէշտակք ծափս Հարէք զի տեսանէք զԹաղուհի...» (հիմզ տում) :

Թղ. 99ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Ի այսմ վայրէ արտաւայց առ քեզ սերտք մեր հայցեն...» (չորս տում) :

Թղ. 100ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Մա-րիամ, Մարիամ դուստըր Հօր Աստուծոյ, շատ անգամ ողջունեմք...» (հիմզ տում) :

Թղ. 101ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Մա-րիամ Հըզօր պաշտպան իմ, ցրեծութեամբ ըզքեզ կի յերիմ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 102ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Այս ողբայի կենաց աստղըն առաջնորդ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 103ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Գե-ղեցիկ Սուրբ Կոյս Մարիամ, Աստուծոյ դուստր անըման...» (չորս տում) :

Թղ. 104բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մաքուր սրբոց ուրախութիւն Կոյս Մարիամ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 105բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Բոլոր սրբոյն Կոյս Մարիամ, դիմենք առ թեզ յաբաժամ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 106բ. «Էի տօնի միոյ խոստովանողի: Պատիւնն խոստովանողի եւ արժանաւորութեան հարկին ըզմեզ աստ ժողովեանք...» (աւքը տում) :

Թղ. 107բ. «Էի տօնի բաղմաց խոստովանողաց: Տէր Յիսուս զու ճըշմարիտ լոյս, կեանք եւ ճանապարհ մեր եւ յոյս...» (վեց տում) :

Թղ. 108բ. «Էի միոյ սուրբ Կուսի: Օրհնակ Յիսուս, Որդեակ Կուսին Կուսանաց, ծաղիկ երկնային...» (եօքը տում) :

Թղ. 109բ. «Ջանազան երգեր: Առատեան: Արդարք սիրտք օրհնեցէք, ըզՏէրն պատվեցէք...» (երեք տում) :

Թղ. 110բ. «Ջանազան երգեր, Երկնի եւ երկրի հըղօք Տէր, ով զամենայն ըստեղծեք...» (հիմզ տում) : Թղ. 111բ՝ մղմը առանց ընկերակցութեամբ, բայց իրրի երրորդ տում զրաժ է Հայր մեր տեղումնայն աղօթքի բառերը: Թղ. 112ա՝ մղմ Հայր մեր—ը մէկ ձայն վարեմ:

Թղ. 113ա. «Ջանազան երգեր: Ուր սուրբ Պետրոս ի գերեզման պարադի...» (հիմզ տում) :

Թղ. 113բ. «Ներկինք, երկրի եւ ամենայն փայլուն ոսկի եւ թանկ դանձ...» (չորս տում) Թղ. 37բ-ի կրկնութիւն է մէկ ձայն վերեմ:

Թղ. 114բ. «Ջանազան երգեր: Թափուրներուն ժամանակ, Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստված, Հոգւով ընդ թեզ միատրված...» (տաքը տում) :

Թղ. 115բ. «Ջանազան երգեր, Վասն արքայի: Այսքան մեծ սրբադուքիւնն է ձայնիւ: Ըղթագաւորը պահէ Աստուած էլըզ(?) Կի խընդէք, եւ ամենայն Հոգւոյ մարմնոյ գէշէ ազատէ...» (վեց տում) :

Թղ. 116ա. «Ջանազան երգեր: Վասն արքայի: Դու թագաւոր թագաւորաց, Հըզօր իշխան իշխանաց...» (չորս տում) :

Թղ. 116բ. «Ջանազան երգեր, Վասն Առաջնորդաց: Վասն բարի Հօր խընդրեմք, կեցոյ Տէր, զթեզ աղանձեմ...» (վեց տում) :

Թղ. 117բ. «Ջանազան երգեր: Հոգւորձու թաշանային, յորժամ առնու զկառավարութիւն եկեղեցոյն, Առաջին տումին բառերը չկան, երկրորդ տումը՝ «Պարզեւիշ բարեաց տուր զորայ ամբուքիւն...» (չորս տում) :

Թղ. 118բ. «Ջանազան երգեր: Վասն Հիւանդաց եւ բարի գործեաց: Վասն Հիւանդիս զթեզ խընդրեմք ով երկնային տէրութիւն...» (չորս տում) :

Թղ. 119ա. «Ջանազան երգեր»: Միայն եղանակը կայ առանց բառերու:

Թղ. 119բ. «Երկնային հրեշտակ ծափաւրէք, զի տեսանէք զթագուհի...» (երկու տում) : Հայերէն քննադիւր ծածկուած է հունգարերէնով՝ «Üdvözlegety fedhetetlen tisztaság Szűz Anya...» :

Թղ. 120բ. «Ենընցեկոց երգեր: Եկաք առ թո սուրբ սեղանդ, տալ թեզ Աստուած պատարագ...» (հիմզ տում) :

Թղ. 121բ. «Ենընցեկոց երգեր: Սուրբ Գիրքին մեզ ըղայն յայտնէ, Թէ մեղաց պատիժն մահն է...» (վեց տում) :

Թղ. 122բ. «Ենընցեկոց երգեր: Լըսէ ըզբնութեանը հաճոյ մեծ խօսքը...» (վեց տում) :

Թղ. 123բ. «Ենընցեկոց երգեր: Ով տըրտմալի վայ խօսք, ամէնքս պի մեռնիմք, տեարք եւ զատաւորաք համար մինք տալոց իմք...» (վեց տում, տպ. էջ 346, որ միայն երկու տում ունի) :

Թղ. 124բ. «Ենընցեկոց երգեր: Տէր ճըշտընքնաւոր, հանգրտութիւն նոցա տուր...» (երեք տում) :

Թղ. 125բ. «Ով աշխարհի ունայնութիւն, լըսէ ըզարդարութիւն, մեր կեանքը է գերութիւն...» (չորս տում) :

Թղ. 126բ. «Ենընցեկոց երգեր: Ահ մեր կեանքի ետէք վերջը, Հոգւոյն մարմնէ բաժնըլը...» (հիմզ տում, տպ. էջ 332, տպագրութիւնը չունի ձեռագրի երրորդ տումը) :

Թղ. 127ա. «Աստուած անեղ անժամանակ...» (երեք տում) :

Թղ. 127բ. Հունգարերէն՝ «Udvözve légy dicső Anyánk...» :

Թղ. 128բ. Լատիներէն՝ «O sanctissima, o dulcissima Virgo Maria...» :

Թղ. 129բ. «Կըցուածք ի Պատարագի:

վեր թան զերկինս ի մէջ փառացրդ լուսա-
փայլալ ամպօք դօհեալ...» (Երկու տուն),

Թղ. 131ա. նոյնը մէկ ձայն վերեմ,

Թղ. 131բ. «Հայր մեր...» յաւելեալ
երեք տուներով,

Թղ. 132ա. «Հայր մեր...» (ուրիշ եղա-
մակ),

Թղ. 132ա. «Հայր մեր...» (տարբեր
եղանակ),

Թղ. 132բ. Հունգարերէն՝ «Hozzád
jövünk Istennek Anyja...»:

Թղ. 133բ. «Աստուածային Մայր Մա-
րիամ, զրթած մաքուր սրբոյից ապաւն...»
(Երկու տուն) Հայերէնի կողքին դրուած է
նաեւ հունգարերէնը՝ «Oh Mária, hazánk
védő Anyja...»:

Թղ. 134բ. «Երգեր ի վերայ պատա-
րագի: Եկայք ով քրիստոնէաք խուրպան
նորիւրէ...» (Երեք տուն),

Թղ. 135ա. Եւրոպական մօրա առանց
բառերու,

Թղ. 135բ. «Երգեր ի վերայ Պատա-
րագի: խուրպան լեզ մատուցանելով ընդու-
նեա քաղցրարար...» (Երկու տուն),

Թղ. 136ա. Եւրոպական մօրա առանց
բառերու,

Թղ. 136բ. «Երբնդեան երգեր: Մի
երկրնէիք դուք հովիւք...» (Երկու տուն),

Թղ. 137ա. «Օրհնեմք լոյսեղ ով հրեշ-
տակային հաց...» (Երկու տուն, մեամ տպ.
էջ 214),

Թղ. 137բ. «Երգեր ի վերայ Պատարագի:
Յերկիր պապանեմ առ սեղանդ, տես ով մեծ
Տէր Աստուած իմ...» (Երկու տուն),

Թղ. 138ա. Եւրոպական մօրա առանց
բառերու,

Թղ. 138բ. «Ի տօնի Սրբոյն Ստեփանոսի
Նախակայի: Տեսոն Նախակայ Քրիստոսի,
դու ով մարտիրոս առաջի...» (Երկու տուն),

Թղ. 139ա. «Զողէ Յիսուս ինձ ըզսիր-
տը, կուղեմ ըզքեզ սիրել...» (Երկու տուն),

Թղ. 139բ. «Սուրբ ևս Տէր իմ սուրբ ես,
թան դամենայն սուրբ ես...» (չորս տուն,
տպ. էջ 222, Թղ. 43բ-ը երկու ձայն
վարէն),

Թղ. 140ա. «Յիմար կուսանաց: Ճիրա-
դունք մատեալ, իւր էղիլիս սուրբ կուսա-
նաց դասք երանի...» (Երեք տուն),

Թղ. 140ա. «Նշդրեցուք հաւատով

միաբանութեամբ ի Տեսունէ» Բարոյի միայն
բառերը:

Թղ. 140բ. «Գովեա Սիօն յովորէիք քոյ.
գովեա ըզՏէր ևս գովիլի քոյ...» (մէկ տուն,
տպ. էջ 200),

Թղ. 141. «Երկնաց իջեալ Գարբիէլ առ
Մարիամ...» (Երկու տուն, Թղ. 69ա-ի հետ
նոյն. այն տարբերութեամբ որ հոս երգի
չափերը 3/4 է իսկ հոս 4/4),

Թղ. 141բ. «Այսքան մեծ սրբաշնութիւնն
է...» (Երկու տուն, մեամ տպ. էջ 220),

Թղ. 142ա. Կէս մնացած Եւրոպական
մօրա առանց բառերու,

Թղ. 142բ. «Ներդրեմ մեծ Աստուա-
ծութիւն, հօս մէկ մարմին ևս արիւն, երես
անկեալ, հօս է Աստուած...» (Երկու տուն),

Թղ. 143բ. «Հրաշալի կոյս Մարիամ,
սուրբ անուանդ երգ կարդամ...» (Երկու
տուն տպ. էջ 272), Հայերէնը ծածկուած է
հունգարերէն թմազով՝ «Boldogságos Szüz
Mária, hozzád járulunk...»:

Թղ. 145ա. «Մեծ եղև սէր քոյ գրթու-
թեան, ով քաղցր Աստուած իմ...» (Երկու
տուն),

Թղ. 145բ. «Փրկուիլիս մեր հոգոյ
աստ ներկայ է սիրով...» (Երկու տուն),

Թղ. 146բ. «Մարմնոյ ևս Արեան: Օրհ-
նեալ լեր սուրբ Հայորդոթիւն, հրաշալի
Աստուածութիւն...» (Երեք տուն),

Թղ. 147բ. «Եկայք սուրբ հրեշտակներ
ևս երկնային սրբեր...» Երրորդ տողն է՝
«Պահէ դմեր Հայ ազգը, ըզորք ժողո-
վուրդը...» (Երկու տուն),

Թղ. 148բ. «Ողջոյն լեզ թանկ ևս սուրբ
մարմին Քրիստոսի...» (Երկու տուն),

Թղ. 149բ. «Օրհնեալ լեր պատվական
սուրբ Հաղորդութիւն, որին մէջ ծածկեալ
աստուածամարդութիւն...» (Երկու տուն
տարբեր տպ. էջ 236էմ),

Թղ. 150բ. «Ի յերկնից իջեալ հրեշտա-
կաց կերակուր...» (Երկու տուն),

Թղ. 151ա. Եւրոպական մօրա առանց
բառերու,

Թղ. 151բ. «Երբնդեան երգեր: Սուրբ
Բանըն ի Նաղարէթ մարմին դարձաւ...»
(Երկու տուն),

Թղ. 152ա. «Այս է հաց կենդանի, որ ի
յերկնից իջեալ, կուսանայ յարդանդէ մարդ-
կային կերպ առեալ...» (Երկու տուն),

Թղ. 152բ. «Ով բարձրապունեղ սէր

սրբազնադուսնեղ մարմին Տեսուն Յիսուսի...» (երկու տում, տպ. էջ 202), Նոյն եղանակով կ'երգեցուի նաեւ «Հայր սիր»ը, իմպլեւն մշմնակուած է:

Թղ. 153ա. Երազական մոքա առանց քառերու:

Թղ. 153բ. «Ճողէ երկնից Սուրբ Կոյս Մայր գեհոյժները...» (երկու տում, տպ. էջ 240):

Թղ. 154բ. «Երկնային Հրեշտակէ ծափս արէք զի տեսանէք զԹադուհի...» (մէկ տում, նոյն ընդ Թղ. 119բ):

Թղ. 155բ. «Հացին տեսակաւն ծածկեալ ով երկնային տէրութիւն...» (երկու տում, միւսն տպ. էջ 208):

Թղ. 156բ. «Ահաւասիկ Հաց, մարմին Քրիստոսի...» (երկու տում):

Թղ. 157բ. «Ի վրայ այս բեմին, վօ Հացին ի՞նչ ծածկեալ...» (երկու տում):

Թղ. 158բ. «Միրիւի քաղցըր Յիսուս իմ, երկիր պազանեմ քեզ...» (երկու տում):

Թղ. 159բ. «Մարգան սուրբ խորպան, Տէր աշխարհի Փրկիչ...» (երկու տում, տպ. էջ 220):

Թղ. 160բ. «Ով գերահրաշ, ով սրբաբար Յիսուս Քրիստոսի մարմին...» (երկու տում):

Թղ. 161բ. «Ողջ լեր ով Քրիստոսի սուրբ մարմին արիւնը...» (երկու տում):

Թղ. «Սուրբ Սուրբ Սուրբ-ի: Երգէ լեզու սուրբ է Աստուած...» (երկու տում):

Թղ. 162բ. «Ծընընդան երգեր, Մանուկ ծընա ինքնեղէմ...» (ուրջ տում), նոյն ընդ Թղ. 70բ:

Թղ. 163ա. «Մարմնոյ եւ Արեան: Խընդա եւ ուրախ լեր մըլըված Հոգի իմ...» (չորս տում):

Թղ. 163բ. «Ընդ դասուց սերովքէից սուրբ սուրբ սուրբ կոչեցուք...» (երկու տում):

Թղ. 164բ. «Այն բարեգործած վրբկաբար Հաց, երկնային ղըրան բանալիք...» (երկու տում):

Թղ. 165ա. «Ով Տէր իմ, ով Տէր իմ չեմ ես արժանի...» (մէկ տում), հայերէնը ծածկուած է հունգարերէնով՝ «Oh Uram, oh Uram! nem vagyok méltó...»:

Թղ. 165բ. «Զարթիր ով մարդ ի խոր քընոյ, զի Հասեալ է փրկութիւն քոյ...» (երկու տում):

Թղ. 167ա. «Հայեաց ի մեզ ով մայր պարադի Մարիամ...» (երկու տում), Հայերէնը բնագիրը ծածկուած հունգարերէն տարբեր երգի մը քառերովը «Mimek nevezzelek téged oh szent kereszt...»:

Թղ. 167բ. «Ով անգին պատական ծաղիկ, առ քեզ աղաղակեմք...» (մէկ տում):

Թղ. 168ա. «Աստուած անեղ անծամանակ...» (երեք տում միւսն Թղ. 127ա-ի, մէկ ձայն վարէն):

Թղ. 168բ. «Ողջոյն քեզ Մարիամ լի շնորհօք սուրբ Կոյս...» (երկու տում, տարբեր տպ. էջ 242ն):

Թղ. 169բ. «Յորիմ առ Մարիամ Հրեշտա...» (չորս տում, պիտի ըլլար, սակայն գրուած է միայն իւրաքանչիւր տում առաջին երկու տողը):

Թղ. 170ա. «Աստուած անեղ անծամանակ...» (երկու տում, միւսն Թղ. 168ի, մէկ ձայն վարէն):

Թղ. 170բ. «Ողջ լեր աստղըն ծովու, ազնիւ Մայր Աստուծոյ...» (երկու տում):

Թղ. 171բ. «Գարբիէ Հըրեշտակ փութով առ Մարիամ եկեալ...» (չորս տում):

Թղ. 173ա. «Ողջոյն քեզ լի շնորհօք, Գարբիէ աւեսեօք ըզՄարիամ ողջունեց...» (երեք տում, տպ. 242), Հայերէնը ծածկուած է հունգարերէնով «Oh drágalátos Szűz, menyhen tudokid tőz...»:

Թղ. 173բ. «Եկայք առ քո սուրբ սեղանդ, տալ քեզ Աստուած պատարադ...» (հինգ տում):

Թղ. 175ա. Հունգարերէն՝ «Üdvözlégy Mária, malasztal vagy teljes...»:

ՄԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վերջին կազմի մերսի կազմ գրուած են մատիտով գտնուած տաղերու ամուսնի իրենց էջերովը, որքան կ'երևի յաճախ գործածուած տաղերն են:

«Ա. կազի մերսի մասի վրայ կացուած քուզքի մը վրայ կը կարդամք՝ «Այս Հունգարահայոց շարակնոց-տաղարանը սեփականութիւն էր Թրանսիլվանիոյ Ճուրնով-Կէնդ-Կէն-Կիբիլյոսէնթիւրը Հայաբնակ քաղաքի մայր եկեղեցւոյն: Կը նուիրուի Վիեննական Մխիթարեան Թանգարանին՝ տեղւոյն Գերապատի Ժողովրդապետին եւ Թրանսիլվանիոյ Հունգարահայոց Առաջնորդական Տեղապահին՝ Տէր Բարթոլոմէոս վրդ. Շահինեանի կողմէ: Ճուրնով, 18 Օգոստոս 1906: Հ. Օգոստինոս վրդ. Սեբուլեան Մ. Մ.»:

1409

(Հիմ քիւ չուցի)

ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ՇԱՐԱԿՆՈՑ-ՏԱՎՐԱՆ ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻՈՑ ԼԱՅՈՑ

Գ. Հատոր

ՀՈՒՐԺՈՎ

ԺԻ. դար

ԻՍՏԻՒԼԻՒՄ. 221. ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ. 24.6 X 32.5:
ՊՐԱԿ. չեմ ճշմարտութեամբ: ԳՐԻԹԻՒՆ. ամբողջ էջը.
հրքեմմ միտսիւմ, հրքեմմ կրկնաւիւմ, էջը բոնոմ հմ
հւրապական մոթամնիւմ: Գիծեքը 21 X 27: ՏՈՂԻՒՄ.
ամէն էջին վրայ կամ 10 հնգեանկ եւրապական մոթա-
մնիւմ: Գիծեք, որոնց տակ գրուած է տապիւն հայերէն
բնագիրը. կամ հրք տապ մը բազմաթիւ տուններ ու-
նեմայ. ուղղակի գիծերում վրայ: Նիւթ. միջակ հաւ-
տաւ: Բնամբ եւրապական մոթայի քաղք: ԿԱՋՄ. կիսա-
կաշի ստաւարաքաղք: ԽՂԻՍԻՍ ՊԱՆԱՆԱԿ սկիզբը
մէկ քաղք, շագանակ գոյնով: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՄ. շատ
փնացած գործածութեմ է. կազմէ շեանկցողներէ
մորաքանով ըլլալէն: Շատ տեղեր այս մորաքանով
համար գործածուած են լրագրի բերքեր. ազոտոս
քաղքի կտորներ: Շատ տեղեր հայերէն բնագրի վրայ
փակցուած է հռոմեացիներէն բնագիր մը, կատարուած
բոյրովին կաշու ձեւով: ԳԻՐ. հիմ շեագիր: ԹԱՆԱԿ.
մուք շագանակի: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՒՄ հիմ. չկան: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ. ԺԻ. զարու սկիզբը: ԳԻՐԻՍ. ամծամբ: ՏՆԻՒ.
հաւամբար ձուրնով: ՏԵՐ. ձուրնովու. Հայոց եկե-
ղեցիմ: ՅԻՇԱՆԱԿԱՆՆԵՐ. չկան:

Մատենա է՝ եւրապական մորամնիւմով
ձայնագրուած շարակնոց-տաղարան ձուր-
նովու. Հռոմեացիներէն: Գալակցի մէջ կը
ղմնեմ *«Ե պէտս Հայոց Դրանսիրանիոյ»*,
1889)ին վիեմնա տպուած *«Եկեղեցական
կրթարան»*ի էջերը. Անձամբ մը մատիտով
նշանակած է թէ մ'ը հղանակները առնուած
են հռոմեացիներէն, գոր մեմմ ալ կը նշանա-
կեմմ. Ամէն հղանակ թիւ մը կը կրէ, որ կը
համապատասխանէ թիւ 1407 Երանգրի էջե-
րուն:

ԻՆՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ր. *«Գալստեան երգեր, Աս-
տուածային իմաստութիւն ի յերկնոց վար
իջեալ...»* (հիմգ տուն):

Թղ. 2ր. *«Գալստեան երգեր, Որդեսցուք
մէք միարան ուրախ եւ ցրենծութեամբ...»*
(չորս տուն):

Թղ. 3ր. *«Ծննդեան երգեր, Մանուկ
ծնաւ ի Բեթլէղէմ...»* (մէկ տուն, տպ.
116):

Թղ. 4ա. *«Ծննդեան երգեր, Աստու-
ածն է Ծննդեան Աւետիս...»* (մէկ տուն,
տպ. էջ 100):

Թղ. 4բ. *«Ծննդեան երգեր, Տղայ
պիղտիկ մեղիկ նման, Աւետիս...»* (մէկ
տուն, տպ. 118):

Թղ. 5ա. *«Ծննդեան երգեր, Ով Տէր
մեր ողորմեայ, ուրախութեամբ քեզ չըն-
շելու եւ զուարճութեամբ երկելու մէք
եկեք...»* (եքիք տուն): «Kyrle elejszon»:

Թղ. 5բ. *«Ծննդեան երգեր, Փառք,
պատիւ Աստուծոյ, ընդ չընշտակացըն ձայնիւ
ուրախանմէք...»* (եքիք տուն):

Թղ. 6ա. *«Ծննդեան երգեր, Ի Բեթ-
լէղէմ չորսըն դարձաւ մեծ խնդուն...»* (եք-
կու տուն): «Betlehem! pusztán örven-
detes...»:

Թղ. 6բ. *«Ծննդեան երգեր, Ի փոքրա-
շէն Բեթլէղէմ Եփրատ ընծայեց...»* (եքիկ
տուն):

Թղ. 7ա. *«Ծննդեան երգեր, Ողջ լիւ ի
Բեթլէղէմ ծննալ Թանն մարմին դարձալ
Եփրատ...»* (մէկ տուն): «Üdvözlég, Betle-
hemben szült...»:

Թղ. 7բ. *«Ծննդեան երգեր, Եփրատ
Գրիստոս մեկ ծնաւ, ուրախ լիւրեք...»*
(վեկ տուն, տպ. էջ 72): «Krisztus Jézus
született...»:

Թղ. 8բ. *«Ծննդեան երգեր, Ով Աս-
տուծոյ անվերջ ողորմութիւն...»* (եքիկ
տուն): «Oh Istennek végtelen irgalma...»:

Թղ. 9բ. *«Ծննդեան երգեր, Եփրատ
Մանկիկ Սուրբ Կուսէն, ըվՄարիամայ Որդին
Մաքուր սրբութիւն օրհնեսցուք...»* (չորս
տուն): «A szent Szűznek magzatát...»:

Թղ. 10բ. *«Ծննդեան երգեր, Սրբա-
ղանքն ի Նազաթէթ մարմին դարձաւ...»*
(չորս տուն): «Az Ige megtestült...»:

Թղ. 11բ. *«Ծննդեան երգեր, Հովիւք
ի կերպարանի փոքր մատաղ տղի...»*

(չորս տուն, տպ. էջ 76): «Koszöntök imáddással...»:

Թղ. 12բ. «Մընընդեան երգեր, Հըրեշտակ Տեառնն ի յերկնից իջեալ...» (հինգ տուն): «Mennyből az angyal...»:

Թղ. 13բ. «Մընընդեան երգեր, Ով հովիւք դարձիցուք, այժմ պատրաստ լիցուք...» (երեք տուն, տպ. էջ 108): «Pásztorok keljünk fel...»:

Թղ. 14բ. «Մընընդեան երգեր, Կոյս Մարիամ...» (անկի չէ գրուած, կէս մնացած է, հաւանաբար տպ. էջ 346ը ըլլայ): «Szűz Mária, e világ...»:

Թղ. 15բ. «Մընընդեան երգեր, Զարթըվէք ամենքդ ով քուն մեղաւորք...» (11 տուն):

Թղ. 16բ. «Պատգ սերովբէից եւ քերովբէից օրհնեն դէպ Կոյս Մարիամ...» (հինգ տուն, տպ. 238): «Égi szűz világ...»:

Թղ. 17բ. «Մի երկընչիք դուք հովիւք...» (վեց տուն): «Ne féljeteك pásztorok...»:

Թղ. 18բ. «Ի տօնի սրբոյն Ստեփանոսի Նախալըկայի, Տեառնն Նախալըկայ Քրիստոսի, դու ով մարտիրոս առաջի» (հինգ տուն):

Թղ. 19բ. «Երգ Նոր Տարուն, Թըլփատութեան Յիսուսի, Յիսուս Փրկիչն ի մէջ այս Նոր տարուն...» (միայն այսօր գրուած է, կէս մնացած է): «Oh szép Jézus, ez új esztendőben...»:

Թղ. 20բ. «Միտու թըլփատութեան Տեառն Յիսուսի: Զառգայթեալ սուրբ լոյս, որ լուսոյ ծագեցար...» (վեց տուն): «Üdvözleég Jézusnak...»:

Թղ. 21բ. «Երգ Գայտնութեան Տեառն: Թաղաւորաք Թաղաւորին Յիսուս Քրիստոսի...» (12 տուն): «A királyok királyának...»:

Թղ. 22բ. «Անուան Յիսուսի: Ողջ լիբ անուն Յիսուս...» (միայն այսօր գրուած է, կէս մնացած է):

Թղ. 23բ. «Անուան Յիսուսի: Յիսուս վերատ իշողութիւն, շատ սիրելի ուրազութիւն...» (վեց տուն): «Jézus a Rád emlékezés...»:

Թղ. 24բ. «Անուան Յիսուսի: Ողջ լիբ անուն Փրկիչն Յիսուս...» (հինգ տուն):

Թղ. 25բ. «Մեծ պատի երգեր, Զերմեռանք սրբոյն մըտածինք...» (վեց տուն): Հայերէն քնագիրը ծածկուած է համագարծելով՝ «Buzgó szívvel ünnepeljünk...»:

Թղ. 27բ. «Մեծ պատի երգեր, Ով մեծ հըրաշ գարմանալի, զի Տեառն երկնի եւ երկրի...» (չորս տուն): «Oh bűnös, mily nagy szerencse...»:

Թղ. 27 եւ 28ի միջեւ կայցուած քուլք մը առանց նոքայի՝ «Հայր ըզիտեղ զոր մատուցանեմք...» (երկու տուն, տպ. էջ 52): Վրամ կայցուած՝ համագարծելով՝ «Imádlak nagy Istenség, test s vér titkos mely szent-ség...»:

Թղ. 28ա. «Հայր մեր որ յերկնս ես...»:

Թղ. 28բ. «Մեծ պատի երգեր, Ով մեղաւորաք օգնական...» (ուրք տուն): Հայերէնի վրայ կայցուած է համագարծելով՝ «Büntá-nóknak menedéke...»:

Թղ. 29բ. «Մեծ պատի երգեր, Ողբալի կերպիւ ով Հայր մեր...» (հինգ տուն): Վրամ կայցուած է համագարծելով՝ «Keseregve jönnek oh Atyánk...»:

Թղ. 30բ. «Մեծ պատի երգեր, Մեք մեղաւորաք, որք ի մէջ տանճանաց...» (ուրք տուն): «Mí gyarló emberek...»:

Թղ. 31բ. «Մեծպատի երգեր, Նորանայ մեր հոգի այսմ առաւօտի...» (հինգ տուն):

Թղ. 32բ. «Մեծ պատի երգեր, Զարհուրեալ սասանիմ, Յիսուս իմ ինչ անիմ...» (երեք տուն): «Ah, félek, rettegek...»:

Թղ. 34բ. «Մեծ պատի երգեր, Կայր առ խաչին...» (միայն այսօր, կէս մնացած է):

Թղ. 36բ. «Մեծ պատի երգեր, Առ սուրբ խաչափայտ երթամ...» (ուրք տուն): «A keresztfához megyek...»:

Թղ. 37բ. «Մեծ պատի երգեր, Տըրտում կի պըտընէ սիրտս...» (երեք տուն): Հայերէնի վրայ կայցուած է համագարծելով՝ «Bánat fogja el szívünket...»:

Թղ. 38բ. «Մեծ պատի երգեր, Ահ յորժամ զտանճանք Թարթեմ Յիսուսի Փրկչոյն...» (երեք տուն): Վրամ կայցուած համագարծելով՝ «Jaj! ha kínját tekintem...»:

Թղ. 39բ. «Մեծ պատի երգեր, Լըսէ ըզմեզ ով Սուրբ Աստուած...» (հինգ տուն): Վրամ կայցուած համագարծելով՝ «Kegyes Teremtőnk, ne vedd a kérést...»:

Թղ. 40ա. «Մեն զասի երգեր»: Եղանակ առանց բառերու:

Թղ. 40բ. «Մեն զասի երգեր: Յա եւ կըսկի ըզսիրաւս պաշարիւ ի ըզհոգիս...» (հիմց տուի): «A kereszfához megyek...»:

Թղ. 41բ. «Մեն զասի երգեր: Խնդրեմ գեղ ով ազգ մարդկային...» (ուրը տուի): Հայերէնի վրայ կայցուած հունգարերէնը՝ «Kérlek, oh ember! nemzet...»:

Թղ. 43ա. «Մեն զասի երգեր: Ով քրիստոնայէ դուք լացէք...» (հիմց տուի, տպ. էջ 122): «Keresztények sirjatok...»:

Թղ. 43բ. «Մեն զասի երգեր: Ջուր մաքուր ով տայ գլխուս...» (չորս տուի): Հայերէնը կայցուած է հունգարերէնով՝ «Ki ad vizet én fejemenek...»:

Թղ. 44բ. «Մեն զասի երգեր: Որչափ մեն կըսկընով կու լայ Մարիամ վրդէին...» (եքեֆ տուի): «Mily keservesen siratja...»:

Թղ. 45բ. «Մեն զասի երգեր: Ով պատուական օրհնակ սուրբ փայտ...» (եօքը տուի): «Oh szent kereszt áldott fája...»:

Թղ. 46բ. «Մեն զասի երգեր: Ով խըսմըսուր մեղաւորաք, մեր սէպ Աստուած կու մեռնի...» (եքեֆ տուի): «Oh bűnös mily...»:

Թղ. 47ա. «Մեն զասի երգեր: Ով պարզի Մար սիրելի, հասաւ ատենը ցաւալի...» (չորս տուի):

Թղ. 47բ. «Մեն զասի երգեր: Արնոտ խոցերով ծանրեցած եւ սուրբ խաչինը վար դամած...» (եօքը տուի):

Թղ. 48բ. «Մեն զասի երգեր: Մարմնացեալ Իան երկնային, լոյս Աստուած եւ մարդ խաչեցեալ...» (վեց տուի):

Թղ. 49ա. «Մեն զասի երգեր: Որդիք մարդկան ելէք տե՛սէք ըզմեր Փրկչիւն ողբացէք...» (չորս տուի):

Թղ. 49բ. «Մեն զասի երգեր: Ով Յիսուս իմ, ով Գրիստոս իմ, Թարթէ թանկ արնիդ վրայ...» (վեց տուի):

Թղ. 51ա. «Մեն զասի երգեր: Վասն թանկ արնիդ սիրուն եւ վասն սուրբ Թանկ խոցերուս...» (վեց տուի):

Թղ. 51բ. «Մեն զասի երգեր: Զմեղաւորս սիրեցեր, զիս ոչ անարդեցեր...» (վեց տուի): «Szeretlél engemet...»:

Թղ. 52բ. «Մեն զասի երգեր: Յիսուսին

չարչարանքը մեղաւորաք մէկ քաղված...» (եօքը տուի): «Jezus szenvedéséről...»:

Թղ. 53ա. «Մեն զասի երգեր: Մեկքը նալով եւ խիստ լալով եւ ողբալով երթանք սուրբ խաչին ճամբան...» (քամ տուի):

Թղ. 55բ. «Մարդկադարդի երգեր: Թորմա Թափուրն դուս կէլէ եկեղեցոյ: Ով Արքայ Փրկիչ մեր...» (եօքը տուի):

Թղ. 56բ. «Մարդկադարդի: Թորմա Թափուրն դանայ եկեղեցիս: Կարդամք ով սաննայ քեզ ով երկնային Տէր...» (հիմց տուի):

Թղ. 57ա. «Ըսէ՛ ով մարդ վասն քոյ մարդ դարձաւ Որդին Աստուծոյ...» (եքեֆ տուի):

Թղ. 57բ. «Մրտածութիւն աւազ շաբաթի: Հոգի իմ, ինչ կի դանդաղիս, դիտնալ ըզքոյ ըսկիլը...» (եօքը տուի): «Ember, merre létoyáazol?...»:

Թղ. 58բ. «Աւազ հինգշաբթի: Առ քոյ սիրոյ մեն յիշատակ ջերմեանդարար մատիք...» (եքեֆ տուի): «Zálogát adtad oh...»:

Թղ. 59ա. «Աւազ հինգշաբթի: Այլ քի, ընտոր բաժնըլած չըստի է մէնը մեն քաղաքը...» (չորս տուի):

Թղ. 59բ. «Աւազ ուրբաթի: Իմ յողովուրդ: ճըհոտ ազգ իմ, քեզ ընդէմ ինչ մեղանչիլ իմ...» (14 տուի): «Én nemzetem...»:

Թղ. 60ա. «Յարութեան երգեր: Գրիստոս յարեաւ, յարեալ ի մեռելոց, ընդ արշալոյսն առաւտուն...» (եքեֆ տուի, տպ. էջ 166):

Թղ. 60բ. «Յարեալ Գրիստոս ի մեռելոց, ալլուելիս...» (իժմը տուի): «Feltámadt Krisztus...»:

Թղ. 61բ. «Յարութեան երգեր: Այլ լուեայ, ալլուեայ աշխարհի Փրկիչն յարեալ...» (չորս տուի):

Թղ. 62բ. «Յարութեան երգեր: Ով մեղաւորաք անճամբան, Գառն Աստուծոյ կանք փրկուիման...» (եքեֆ տուի): «Vétkeinknek drága ára...»:

Թղ. 62բ. «Յորմամ վաղճանիցիմք օրհնեալ եւ ընդ քեզ յառնել զմէկ արոյ պարման...» (մէկ տուի):

Թղ. 63ա. «Զեկ աւետիս ուրախութեան,

մերոյ Փրկչին սուրբ յարութեան...» (վեց տուն) :

Թղ. 63բ. «Յարութեան երգեր: Ալէլուիայ ուրախ լինուք, Գրիստոս յարեալ ցընծասցուք...» (վեց տուն) : «Alleluja, örvendezzünk...» :

Թղ. 64բ. «Գոհութիւն լիցի Աստուծոյ, որ փրկութիւն ետուր մարդոյ...» (իմնը տուն) : «Hála legyen az Istennek...» :

Թղ. 65բ. «Յարութեան երգեր: Անճարելի Բանդ Հայրական ալէլուիայ...» (տասը տուն, տպ. էջ 184) :

Թղ. 66բ. «Յարութեան երգեր: Երկնի արքայ ողջոյն քեզ...» (եօթը տուն) :

Թղ. 67բ. «Յարութեան երգեր: Ով Հրաշալի փառաւորեալ Գրիստոսի սուրբ յարութիւն...» (վեց տուն) :

Թղ. 68բ. «Ի օրհնութիւն ցորեանց եւ աղայանց աւուրց ժամանակի: Հաստատ յուսով առ քեզ ով Տէր մըտանեմք...» (տասը տուն) :

Թղ. 70ա. «Համբարձման երգ: Բարձրեալ արքայ յաւիտեանից...» (վեց տուն) : «Dicsérd Sion...» :

Թղ. 70բ. «Համբարձման երգեր: Վերահամբարձաւ Գրիստոս արքայն ալէլուիա...» (իմնը տուն) :

Թղ. 71բ. «Հողւոյ դալըստեան, ի վերայ սուրբ աշակերտաց այսօր եկեալ Հոգի Աստուած...» (վեց տուն) :

Թղ. 72բ. «Հողւոյ դալըստեան: Եկ Սուրբ Հոգի ի վերուստ...» (հիմք տուն) : «Jöjj el Szentlélek Isten...» :

Թղ. 73բ. «Հողւոյ դալըստեան: Ի Հօրէ եւ Որդւոյ բնդեալ Սուրբ Հոգի...» (իմնը տուն, տպ. էջ 198) : «Üdvözlégy Jézusnak...» :

Թղ. 74բ. «Եկ սըրբաբար ստեղծող Հոգի...» (երեք տուն, տպ. էջ 194) :

Թղ. 75ա. «Սուրբ Երրորդութիւն, ըզիմ բոլոր կեանքս մատուցանեմ ես...» (չորս տուն) : «Hallottuk Isten...» :

Թղ. 75բ. «Ի տօնի Մարմնոյ եւ Արեան: Ով բարի ըրիստոնեայք ըզփառաւոր տօն ցընծութեամբ պաշտեցուք...» (վեց տուն) :

Թղ. 76բ. «Ի վերայ Սուրբ Սըրտի Տեառն Յիսուսի: Ով անդրեանելի մեծ սիրոյ

նըշան...» (չորս տուն) : «Oh örök szeretet...» :

Թղ. 77բ. «Ի վերայ Սուրբ Սըրտի Տեառն Յիսուսի: Ով Տէր Աստուած քեզ փութան տըրմեալ Հոգիք մարդկան...» (վեց տուն) : «Tehozzád sietnek...» :

Թղ. 78բ. «Երգք առ Տիրամայր Սուրբ Կոյսըն Մարիամ: Բարի ջըրստոնեաք նուիրեմք զըթութեան տուղին...» (12 տուն) :

Թղ. 79բ. «Առ Կոյսըն Մարիամ: Օրհնեմք Տէր Աստուած մեր, բանմէ ըզսիրտըս մեր...» (երկու տուն) : Հայերէնը կպցուած հունգարերէնով՝ «Térdet s fejet hajtunk...» :

Թղ. 80ա. «Փառք եւ պատիւ լիցի երկինս Աստուծոյ, զի մեզ ըզՄարիամ տուլաւ Մայր սիրոյ...» (մէկ տուն) :

Թղ. 80բ. «Հաւատացեալքս ի այս խորան նուիրեն զմաքուր խուրպան...» (4—նդ տուն) :

Թղ. 81ա. «Առ Սուրբ Կոյսըն Մարիամ: Երկինք դռչէ սուրբ սուրբ Աստուած...» (եօթը տուն) : «Dicsértessél oh Mária...» :

Թղ. 81բ. «Հայր մեր որ յերկինս ես...» :

Թղ. 81բ. «Առ Կոյս Մարիամ: Զմեզ մի թողու, զմեզ մի թողու աստ...» (հիմք տուն) : Հայերէնը ծածկուած հունգարերէնով «Oh el ne hagyj im itt könyörögünk...» :

Թղ. 82բ. «Տաճար Սուրբ Երրորդութեան, ողջոյն քեզ Կոյս Մարիամ...» (վեց տուն) : Հայերէնը բնագիրը ամբողջապէս կպցուած հունգարերէնով՝ «Isten legszebb temploma...» :

Թղ. 82բ. «Մարիամ ի իւր փոքր տուն նազարէթ քաղաքի կեցութիւն...» (տասը տուն) : Հայերէնը ծածկուած հունգարերէնով՝ «Mária a kis hajlékában, Názarethnek városában...» :

Թղ. 84բ. «Եօթն ցաւացութեան Տիրամայր Կոյս Մարիամայ, Մաղկաղաղի առաջի ուրբաթ եւ Դեկտեմբեր 3 կիրակի: Այսօր ըղտօնըս ցաւալի ժողովեցէք դուք բարի...» (վեց տուն) : «Könnnyek pájra...» :

Թղ. 85բ. «Մայիսի ջըրմեռանդութեան առ Կոյս Մարիամ: Արքայական մեծ Թաղուհի, ողջ լիւր աստղն առաւօտի...» (վեց

տում: Վրամ կպցուած հումգաքերէնը՝ «Május Királynő asszonya...»:

Թղ. 86ր. «Առ Սուրբ Սիրտն Մարիամ: Մարիամ քեզի կի յանձնեմք ըզդիւրաք մեր...» (վեց տում): Վրամ կպցուած հումգաքերէնը՝ «Mária mi neked adjuk csak neked sziveinket...»:

Թղ. 87ր. «Մայիսի Զեմեռանդութեան առ Կոյս Մարիամ: Ի Աստուծոյ օրհնեալ չարսն երկնային...» (եքեք տում): Հայերէնը հումգաքերէնով ծածկուած՝ «Isten(ö) megáldott égi Szüz...»:

Թղ. 88ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ Եուլիսի 16ին: Ով Գարմէլ, դարու մեծ փառք, Ահարոնի զուսանք...» (չորս տում): «Mária drága neve...»:

Թղ. 89ր. «Առ Սուրբ Կոյս Մարիամայ: Աստուած շատ չըբաշքով ըզջեմեռանդ կամքը կ'օրհնէ զԹութեանով...» (12 տում):

Թղ. 90ր. «Վերափողման Սուրբ Կոյս Մարիամայ, Ակուղի 15: Խընդայ եւ ուրախ լեր անբիծ ով անարատ մայրութիւն...» (11 տում): «Mondj naponként...»:

Թղ. 91ր. «Վերափողման Կոյս Մարիամայ: Ողջնք քեզ Մարիամ, Ի շնորհօք Տէր ընդ քեզ...» (ուրք տում, տպ. էջ 242):

Թղ. 92ա. «Առ Սուրբ Կոյս Մարիամայ: Երկնային դասք չըբեռնակաց, արքայութեան իշխան փառաց...» (հիմգ տում, տպ. էջ 266):

Թղ. 93ա. «Վերափողման Կոյսն Մարիամայ: Ով չըաշայի Կոյս Մարիամ, Մայր Յիսուսի, Մայր աննման...» (վեց տում, տպ. էջ 246):

Թղ. 93բ. «Վերափողման Կոյս Մարիամայ: Հաղարարութե անդամ ողջ լեր յերկինս բնակեալ Տիրուհի...» (չորս տում):

Թղ. 94ր. «Ծընըեղեան Կուսին Մարիամայ Սերդէմեր 8ին: Մեծ խընդումով երկը երկելով կի ցընծան ի յերկինքս...» (չորս տում):

Թղ. 95ր. «Ծընըեղեան Կուսին Մարիամայ: Այսօր ուրախութիւն մարդկան ծառայանք...» (հիմգ տում):

Թղ. 96ր. «Անուան Կոյսն Մարիամայ: Ով Մարիամ Թանկ անուն...» (ուրք տում, տպ. էջ 270): «Mária drága neve...»:

Թղ. 97ր. «Քիբարտեան զերոց աղատէջ Կոյս Մարիամայ, Սէրդէմերն 24ին: Աս-

տուած ըզանհատեկերը համեկտ ծառայից վըրայ...» (չորս տում):

Թղ. 98ր. «Վարդարանի Սրբոյ Կուսին: Ի Յիսուսի Տեսնոն Սուրբ Անուն, Ի մէջ հաստոյ յուսոյ սիրուն...» (վեց տում): «Aldjad ember...»:

Թղ. 99ր. «Ի տօնի Ընծայման ի տաճարն Կուսին Մարիամայ Նոյեմբերի 21ին: Ի տեղակութեան (տըզայալքում) քո կենաց Երուսաղէմ տաճարն եկեաց...» (հիմգ տում): «Aldjad ember...»:

Թղ. 100ր. «Առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ ի զանազան տօնից: Կոյս ունկընդիր ի մէջ խընդիր ըսէ Մայր...» (եքեք տում): Հայերէնը կպցուաց հումգաքերէնով «Halljad edesim, feled esd...»:

Թղ. 101ր. «Ի զանազան տօնի առ Կոյս Մարիամայ: Ով չըբաշայի յոյս իմ, ի քեզ ցընծայ հողի իմ...» (ուրք տում): Հայերէնի վրայ կպցուած է հումգաքերէնը՝ «Oh, én reményem...»:

Թղ. 102ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Ողջնք քեզ Մարիամ, Մայր յախտեանկան...» (վեց տում): «Üdvözleég Mária, kit...»:

Թղ. 103ա. Ներսիսեանի Ոսրա առանց բառերու:

Թղ. 103բ. «Առ Սուրբ Կոյս Մարիամայ զանազան երկեր: Եղեալ Հարսն անմահ...» (միայն այսպեմ, կէս մնացած է):

Թղ. 104ա. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Նղամակ առանց բառերու:

Թղ. 104բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Օրհնեալ լիցիկ Մարիամ Կոյս զի քո Որդին է Տէր Յիսուս...» (հիմգ տում): «Dicsertessel oh Mária...»:

Թղ. 105ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Գեղեցկութիւն երկնի, փառք առնային երկրի...» (չորս տում): Վրամ կպցուած հումգաքերէնը՝ «Aldjuk Istenünk, nyissuk fel szivünk...»:

Թղ. 106ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Երկնային չուշան, զքեզ ամենեկեան զովեն...» (ուրք տում): «Égi szüz virág...»:

Թղ. 107ա. «Գըթութեամբ կուշե ով Յիսուս առ քեզ...» (չորս տում): Վրամ կպցուած հումգաքերէնը՝ «Kegyességgel hisz oh Jézus...»:

Թղ. 108ր. «Առ Կոյսն Մարիամայ: Առ քեզ աղաղակեմք զի լիման ճանաչեմք...»

(ուրբ տուն), վրամ կպցուած հումգարն-
րէմը՝ «Folkiáltunk hozzád ismervén irgal-
mát...»:

Թղ. 109բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
վասըն թոյ Սուրբ Կոյս բորբոքի սիրտ իմ...»
(հիմզ տուն), վրամ կպցուած հումգարն-
րէմը՝ «Gyuladozz én szivem Szűzanyá-
mért...»:

Թղ. 110բ. «Մարիամ աստղ ծովային...»
(վեց տուն), Հայերէնը ծածկուած հումգա-
րներէմը՝ «Légy a soykán...»:

Թղ. 11բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Անվերջ
վասըն թոյ վարի ով Մարիամ Հոգի իմ...»
(չորս տուն), «Lelkem lángadozva ég...»:

Թղ. 112բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
ՁՄարիամ գովեցէ ով դու զամենեքեան...»
(ուրբ տուն), վրամ կպցուած հումգարն-
րէմը՝ «Máriát áldjátok ti hivek mind-
nyájan...»:

Թղ. 113բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, ՁՄա-
րիամ գովէ Հոգի իմ...» (չորս տուն), վրամ
կպցուած է հումգարներէմը՝ «Máriát dicsérje
lelkünk...»:

Թղ. 114բ. «Մարիամ բարձր անուն քեզ
ծուներդ դնեմք...» (եօթը տուն), «Máriát
dicsérni...»:

Թղ. 115բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մա-
րիամ Կոյս Մայր իմ դու լի մէջտ պաշտպան
իմ...» (չորս տուն), վրամ կպցուած հում-
գարներէմը՝ «Mária szűz Anyám, te légy én
pátronám...»:

Թղ. 117բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Մայր
մեր Թարթէ մեր վերայ որ առաջի չո անկա-
նեմք...» (եօթը տուն), վրամ կպցուած
հումգարներէմը՝ «Nézz mi ránk oh jó
Anyánk...»:

Թղ. 118բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Յոյս
մեր կընաց Մարիամ, Մայրըս Աստուածա-
ծին...» (հիմզ տուն), «Oh életünk re-
ménye...»:

Թղ. 119բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Աստղ
ծովային, Մայր Մարիամ զըթած...» (հիմզ
տուն),

Թղ. 120բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ամէն
անգամ ըզՄարիամ տըկար լեզու իմ
գովէ...» (չորս տուն),

Թղ. 121բ. «Առ Կոյսըն Մարիամայ,
Երկնուց ճողէ Մայր զըթած ձեռուըն-

նեըս...» (ուրբ տուն, տպ. էջ 240):
«Nyujtad ki mennyből...»:

Թղ. 122բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Ամէնօրհնակ Մայր սրբուհի, դուստրը
Դաւթի արքայի...» (եօթը տուն), Հայերէնը
կպցուած հումգարներէմը՝ «Oh malasztal
teljes szent Szűz...»:

Թղ. 124բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ող-
ջոյն քեզ Թաղուհի, ողորմութեամբ Հայեաց
ի մեզ...» (երեք տուն), վրամ կպցուած
հումգարներէմը՝ «Salve Regina, kegyelmek
Anyja...»:

Թղ. 125բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Սիրտ
Հոգի եւ լեզու կի գովեն լի շնորհօք Մայր
զքեզ...» (չորս տուն), Հայերէնը հումգա-
րներէմը կպցուած՝ «Szív, lélek és nyelv áld
magasztal Téged...»:

Թղ. 126բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Հայեաց ի մեզ ով Մայր դառաղի Մա-
րիամ...» (ուրբ տուն),

Թղ. 127բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ,
Մաքուր, լուսատու Թաղուհի, տուր լու-
սութիւն իմ սրբտի...» (չորս տուն),
վրամ կպցուած հումգարներէմը՝ «Tiszta-
ságnak királynéja...»:

Թղ. 128բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով
Մայր ողորմութեան, դուռն արքայու-
թեան...» (երեք տուն), վրամ կպցուած
հումգարներէմը՝ «Vigasztalás Anyja...»:

Թղ. 129բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով
Մայր ողորմութեան նեղելոց ապաստան...»
(երեք տուն, տպ. 274): Հայերէնը ծած-
կուած հումգարներէմը՝ «Egek ékecsége...»:

Թղ. 130բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Թա-
ղուհի երկնից Հրեշտակաց, Էւ Կոյս ամենայն
կուանայ...» (չորս տուն, տպ. էջ 278):
«Oh Mária, kinyílt virág...»:

Թղ. 131բ. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին, ի
վերայ Սրբոց Հըրեշտակաց, ի Գալլստեան
Կիրակիէն մինչեւ ցըՏեարնըս առաջ: Աս-
տուածային իշխանութիւն ով անչափ մեծ
տէրութիւն...» (չորս տուն),

Թղ. 132բ. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին,
Տեարնըս առաջ մինչեւ յարութեան Յիսուսի
Քրիստոսի: Մարտիրոսաց: Յիշատակի Մար-
տիրոսաց քեզ մատուցանեմք...» (չորս
տուն),

Թղ. 133բ. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին:

Թարութենէ մինչեւ Սուրբ Երրորդութեան,
Անայ զիւրն այժմ անցաւ եւ ճառագայթըն
մեզ ծագաւ...» (հիմգ տում):

Թղ. 134ա. «Գովասանք Սրբոյ Կուսին,
Սուրբ Երրորդութենէն մինչեւ Գալը-
տեան»: Եղամակ առանց բառերու:

Թղ. 134բ. «Ջանաղան երգեր, Առ-
ւտեան երգ: Հողիս միշտ առ քեզ ցանկայ
Աստուած իմ...» (չորս տում): Վրամ
կացում եւ հումգարներէն՝ «Leikem te
hosszad vágy oh Istenem...»:

Թղ. 185բ. «Ջանաղան երգեր, Տէր Աս-
տուած օրհնելով զքեզ սրբաւնց գոհութիւն
տամք...» (վեց տում):

Թղ. 136բ. «Երկինք երկիր եւ ամենայն
փայլուն ոսկի եւ թանկ գանձ...» (չորս
տում): «Menny föld...»:

Թղ. 137բ. «Բոլոր սրբոսէ Կոյս Մա-
րիամ գիմենք առ քեզ յարամամ...» (հիմգ
տում):

Թղ. 138բ. «Երկնային Հրէշտակք ծափս
Հարէք զի տեսանէք ըզթագուհին...» (հիմգ
տում):

Թղ. 139բ. «Քեզ ով Տէր Աստուած մեր
գոհութիւն տամք յոման սրբոսէ...» (երեք
տում): «Mária Szüzanyám...»:

Թղ. 140բ. «Տէր ամենից կառավարոյ
և բոլորից ստեղծող...» (եօրք տում, տպ.
էջ 336):

Թղ. 141բ. «Այս ողբալի կենաց աստղեր
առաջնորդ...» (հիմգ տում): «Te vagy földi
életünk...»:

Թղ. 142բ. «Երկս մեր կենաց Մա-
րիամ...» (հիմգ տում): Հայերէնի վրայ
կացում եւ հումգարներէն՝ «Oh életünk
reménye...»:

Թղ. 143բ. «Մարմնացեալ Բան Երկնային
յոյս Աստուած եւ մարդ...» (վեց տում):

Թղ. 144բ. «Երկիր պաղանեղով օրհ-
նեմք զքեզ Սուրբ Սիրտ Յիսուսի...» (մէկ
տում): «Oltalmad aida sietnek...»:

Թղ. 145բ. «Մըտից ի սուրբ պատարագի
Տէր առաջի սեղանոց...» (չորս տում, տպ.
էջ 40): «Oh keresztyén ifjúságnak...»:

Թղ. 146բ. «Երկիր պաղանեղով օրհ-
նեմք քեզ Սուրբ Սիրտ Յիսուսի...» (երկու
տում): Վրամ կացում եւ հումգարներէն՝
«Mely imáddással köszöntlek Jézus szent
Szíve...»:

Թղ. 147բ. «Ով անգրեհելի մեծ սիրոյ
նշան...» (երեք տում): Վրամ կացում
հումգարներէն՝ «Oh órok szeretet nagy
melysege...»:

Թղ. 148բ. «Աստղ ծովային Մայր Մա-
րիամ...» (երկու տում): Հայերէնի վրայ
կացում եւ հումգարներէն՝ «Oh Mária, hazánk
védő Anyja...»:

Թղ. 149բ. «Այսօր ըզտոնքս ցաւայի,
ժողովեցէք դուք բարի...» (երեք տում):
Հայերէնի վրայ կացում եւ հումգարներէն՝
«Itt az oltár áldozattal...»:

Թղ. 161ա. «Երկնային չուշան, զքեզ
ամենեքեան դովեն Սուրբ Կոյս Մարիամ...»
(երեք տում):

Թղ. 151բ. «Մարիամ, բարձր անուն քեզ
ծուներդք բնեմք...» (երկու տում):

Թղ. 153ա. «Մարիամ, Հրգօր պաշտպան
իմ...» (երկու տում): Հայերէնի վրայ
կացում եւ հումգարներէն՝ «Mária édes
örömem...»:

Թղ. 153բ. «Աստղ ծովային Մայր Մա-
րիամ զրթամ...» (երկու տում):

Թղ. 154բ. «Ամէն անգամ ըզՄարիամ
տրկար լեզու իմ գովէ...» (երկու տում):

Թղ. 156բ. «Ով պահապանք և ոգնա-
կանք ով սուրբ Հրէշտակք մեր պաշտ-
պանք...» (երկու տում):

Թղ. 157բ. «Երկին և Երկրի Հրգօր Տէր
ով զամենայն բստեղծեմք...» (երկու տում):
Հումգարներէն՝ «Mindeneknek
alkotója...»:

Թղ. 158բ. «Որ ես ով սիրելի Յիսուս
Քրիստոս...» (երկու տում):

Թղ. 159ա. «Մարիամ, Երկնից Թա-
ղուհի, Մայր Տեստըն մերոյ Յիսուսի...»
(մէկ տում): Վրամ կացում եւ հումգարներէն՝
«Mária, mennynek Asszonya...»:

Թղ. 159բ. «Ով ողորմած Փրկիչ Յի-
սուս...» (երկու տում): Վրամ հումգար-
ներէն կացում՝ «Oh megváltó kegyes
Jézus...»:

Թղ. 162ա. «Միամայն առ քեզ Տէր
Կոչեմք տուր զԿոյս մըշտընջնական...»
(չորս տում): Հայերէնի վրայ կացում եւ
հումգարներէն՝ «Hosszad sirfól esedklésünk
élok s holtak...»:

Թղ. 162բ. «Ով բաղցր Բերկիչ իմ, մի
նայիր զմեզ քերք...» (երեք տում):

ՔՂ. 163բ. «Ով Աստուածութիւն, խոր
իմաստութիւն...» (մէկ տուն, տպ. էջ 286) :

ՔՂ. 164բ. Լատիներէն՝ «Tantum
ergo...» :

ՔՂ. 165բ. «Ով մեղաւորաց օգնական,
առ ոտըդ քոյ անկանիմք...» (երեք տուն) :
Վրամ կայցուած է հունգարերէնը՝ «Bűn-
bánóknak menedéke...» :

ՔՂ. 166բ. «Հայր մեր որ յերկինս
ես...», նոյն եղանակին հունգարերէն բա-
նիք գրուած են հայ քնարէն Խոֆ՝
«Keseregve jőnek oh Atyánk elődbe
híveid...» :

ՔՂ. 167բ. Մամուլակազոյն մատիտով
գրուած՝ «Տէր զՀանգիստ յախտեանկան
տուր...» (երեք տուն) : Վրամ կայցուած է
հունգարերէնը՝ «Adj irgalmat, adj nyugal-
mat...» :

ՔՂ. 168ա. Առանց նոքայի «Հայր մեր
որ յերկինս ես...» :

ՔՂ. 168բ. «Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի
շնորհօք...» (երկու տուն, տպ. էջ 242) :

ՔՂ. 169ա. «Հայր մեր որ յերկինս...» :

ՔՂ. 169բ. «Մատուցանէ քեզ խուրպան
մեծ սէրըն եղբայրական...» (չորս տուն) :
Վրամ կայցուած է հունգարերէնը՝ «Áldozatot
hoz neked...» :

ՔՂ. 170ա. Միայն հունգարերէն՝ «Adj
Űram ő nekik örök nyugalmat...» :

ՔՂ. 170բ. «Եկաք առ զոր սուրբ սե-
ղան...» (հինգ տուն) : Վրամ կայցուած է
հունգարերէնը՝ «Szent oltárodhoz jöt-
tünk...» :

ՔՂ. 171ա. Միայն հունգարերէն՝ «Téged
illet a dicséret Isten Sionban...» :

ՔՂ. 171բ. «Ով ամենակարող Աստուած,
ըլ քեզ դասնէ եւ պաշտէ...» (մէկ տուն) :

ՔՂ. 171բ. «Երեք շրման տղար մարդ
աստեղն անցար...» (մէկ տուն, տպ. 336) :
Վրամ կայցուած հունգարերէնը՝ «Mént az
árnyék tűnik ez az életünk...» :

ՔՂ. 172բ. «Երկնի եւ երկրի Թաղաւոր
կարդաճք առ քեզ Տէր...» (երկու տուն) :
«Nagy Isten, ég és föld Űra...» :

ՔՂ. 173ա. Հունգարերէն միայն՝
«Üdvözleég Mária, malasztal vagy teljes...» :

ՔՂ. 173բ. «Աստղ ծովային Մայր Մա-
րիամ, զըթած մաքուր սրբութիւն...» (մէկ

տուն) : Վրամ կայցուած հունգարերէն քնա-
գիր մը՝ «Oh Mária, hazánk védő Anyja...» :

ՔՂ. 174բ. Միայն հունգարերէն՝ «Szent
Atyánk, ki Jézus tett Atyánkká...» :

ՔՂ. 175բ. Միայն հունգարերէն, մա-
տիտով՝ «Oh édes Megváltóm, ne nézd
bűneimet...» :

ՔՂ. 176բ. Միայն հունգարերէն՝ «Szere-
tettel jőnek hozzád Atyánk hív gyerme-
keid...» :

ՔՂ. 177բ. Միայն հունգարերէն՝ «Hálát
rebegve áldozunk...» :

ՔՂ. 178ա. «Առ Կոյսն Մարիամայ» :
Նոքա տանց բաներու :

ՔՂ. 178բ. «Առ Կոյսն Մարիամայ, Ով
Մարիամ պայծառ ծաղիկ, աստղ առաւօտեան
երջանիկ...» (չորս տուն) :

ՔՂ. 179բ.—184բ. Միայն հունգարերէն
եղանակներ՝ «Hálát rebegve áldozunk...»,
«Krisztus űrunk szenvedése...», «Szűz
anyjának mély keserve...», «Egybe gyűl-
tünk oh nagy Isten...», «Szent oltárodhoz
járulunk...», «Szent keresztet lábaihoz
teszszük szenvedésünket...» :

ՔՂ. 185ա. Տպ առ Ս. Գրիգոր Լուսա-
ւորիշ, հունգարերէն՝ «Apostola az Istennek
Világosító Szent Gergely...» (երեք տուն) :

ՔՂ. 185բ.—202ա. Հունգարերէն միայն՝
«Zengjen dicséret éneke a dal az égig...»,
«Irgalomnak kegyes Atyja...», «Dícsőség
legyen mennyben Istennek...», «Ah nézd
Jézus testéből váltságunknak bére...»,
«Boldogságos szűz Mária, áldva köszönt hív
néped...», «Im arcunkra borulunk elöt-
ted...», «Oh Isten, szent Föltségedet borulva
imádjuk...», «Engedj örök nyugalmat oh
Űram...», «A vér vesztés ellankasztja...»,
«Szent oltárodhoz járulunk...», «Dícsér-
jetek Istent, ki alkotott mindent...», «Ah
nézd Jézus testéből váltságunknak bére...»,
«Örök nyugalmat adj kegyelmes Iste-
nünk...», «Kegyességgel hisz oh Jézus...»,
«Jézusnak szent teste ki felmutattatol...»,
«Irgalmas nagy Isten...», «Oh örök fény
napja...», «Kinek szívét a mélgérgt fájdal-
om tör által járta...», «Jőjj el Jézus, én
szerelmem...» :

ՔՂ. 202բ. «Սուրբ Աստուած» (երեք-
սորսունք երկու) : Տակը դրուած է Յան

հունգարերեն հղամակին բառերը՝ «Azért ezt
a nagy Szentseget leborulva imádjuk...» :

197. 203p–214w. 2n6qurpbt0t hqu-
 0uq0q0p' «Istenség mélysége...», «A te
 hivednek lelkéért...», «Üdvözlégly Mária,
 malaszttal vagy teljes...», «Adj irgalmat,
 adj nyugalmat oh Atyánk...», «Lelkem te
 hozzád vágyon Istenem...», «Szent irgal-
 mad áradjon rá...», «Isten kinek mint
 kezdete nem volt...», «Áldozatot mutatunk
 be...», «A sírok gyászos honába...»,
 «Tisztító tűz lángjaiban...», «Krisztus teste
 már a kenyér...», «Hozzád sohajt bús
 szívünk...», «Nagy irgalmu orok Isten...»,
 «Oh az emlék édes drága...», «Oh nagy
 Isten, vedd kedvesen...», «Tekintsd Őram
 szemeink könnyárját...», «Oh nagy Isten
 vedd kedvesen...», «Áldozatot mutatunk
 be...», «Nincs nagyobb a fájdalomál...»,
 «A szerető édes testvért feledni oly
 nehéz...»

Թղ. 217ա. «Ույ մըշտընջենական Աստուած սուրբ սուրբ սուրբ ևս Աստուած մէր...» (մէկ տուն) :

Թղ. 217բ. «Հայր մեր որ Լրկիինս...»:

Թ. Դ. ՉԻՋԱՆ. Նախորդը մեկ ձայն վարեն :

Թ. 219ա. Անկէք կէրէքի: Լէայ աստ
խորհուրդն ծածկէալ յայտնապէս երէւի...»
(մէկ տում):

Ք. 219բ. Միայն հուլիսաբերին՝ «Örök
nyugalmat adj kegyelmes Istenünk...»:

Թղ. 220ա. «Քառեկ լիստուծոյ որ բառնայ
ըզմեկս աշխարհի, ովսանայ Լրդէմբ չէղ...»
(մէկ տուն)։ Վրան կպցուած հունգարե-
րէնով՝ «Isten b^áranya, a viláგ b^ünének
elvevője...»։

Քշ. 220բ. Միսյն հունգարիերէն՝ «Egek
Kirālynéja, Mária segits...»:

թղ. 221ա. Հիթթուիւն քոյ Տէր Աստուած մեր, եղիցի ի վրասյ մեր...» (Երվում է) :

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. Կադիի Ուրսի կողմը կայցում քրդի
 լը վրայ կը կարդամք՝ «Այա Հունկարաճայց
 չաակնոց–տաղարան սեփականութիւնն էր
 Թրանկիսկանդի ծործով» – Gheorgheni-
 Gyergyószentmiklós Հայարնակ քաղաքի մայր
 եկեղեցւոյն: Կը չուրիսի՝ Վիեննական Միւ-
 քարնան Բանկարանի» Հունկարաճայց
 Առաջնորդական Տեղադարձին, Տէր Բար-
 թուղիմէ Շահինեանի կողմէ: Ծործով,
 18 Օգոստոս 1966: Հ. Օգոստինոս Վրդ.
 Սեւրեան, Մ. Մ. 3:

1410

(𐌲𐌹𐌸𐌸𐌹 𐌱𐌹𐌺𐌹𐌸𐌹)

ԿԱՐԳ ԵՒ ԹԻՒ ՏՈՀՄԻՑ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԴԱԼՄԻ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

ՄԻՆԻՍԹԵՐԻՆ՝ 708-5 X 38 զլամ: ԳՐԻՍԹԻՆ՝ միասնական եւ ուղիղ զամառամ ճնւերով: ՆԻՐԻ՝ հաստ գորգաւոր գորշգնդն ասած թաւաբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ յա-
րԻՐԻ՝ հիմ ձնապիղբ, զարդապիղբ ու յաշմամբ: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ, խորագրեմը ու սկստորատառերը կտը-
ր: ՃԱՆԱՅԱԶԱՐԻ՝ սկզբը: ՊԱՏԵՆԵՐԻՆԻ՝ կը ճա-
նալեմք: Խաբիւրդամաքըով վերեմ, հեռատարութեամբ
վայալէմ, քոնիանորազեւ վարդաքիտի զոր չնմ: Ճակատի
զատակներ կը ճնկայացնեն Ս- նորորդութիւնը սերովեր-
նեթով ու հեթախմեթով չորջապատում, տակը
դրախտը չարը գնետով: 30՝ կաթաղիկէն մը զտա-
նիկը իրելչալամեթով: 70՝ Ալամն ու իւսմ դրախտիմ
մէջ ծառիմ մնաքնէ: Ազա մետալիւրգիան մէջ 124՝
Նոյ ճաշապախ: 143՝ Արքաեամ: 180՝ Խաւանի (փոքր
զատակներ): 207՝ Մովսէս: 218՝ Յնան (փոքր զտա-
նիկ): 265՝ Արիւն, Ստաւրիկ զարք: 286՝ Դաւիթ:

470՝ նդիագար: 508՝ Ս. Կղոս Մարիմմ: 515՝ Շրիսուս
մահուկ: 520՝ Գրորիանքար մեղալիմ մը: 534՝ Յիսուս
Շրիսուս: 553՝ Աստուծամայրը Յիսուս Մամուկով:
559՝ Ս. Պետրոս: 568՝ Յակովբոս: 571՝ Յովհաննէ:
577՝ Յակովբոս Ալիսնայ: 584՝ Սիմոն Կամմացի: 590՝
Թաղեռ: 597՝ Ամրեռան: 605՝ Փիլիպպոս: 612՝ Խաբ-
արդնիւն: 620՝ Մատաթիո: 627՝ Թովմայ: 634՝
Մատաթիո: 643՝ Պօղոս: 650՝ Բառնարաս: 654՝ Խաբ-
արդը: 61ԱՄԱԿԻ ՌՄԻ (1801): Գրիգ՝ Մէլեմ Բա-
հաճը: ՍԱԿԱՂ՝ Տիրքառ նախատուր եւ Տիրքառ
ԱՍՏՈՅ: ՏԵՂ՝ Ներսէս Ղազարիքի: ՏԵՂԻ՝ Պօլյար
Գ. Պօլյար: ՅԻՇԵՏԱԿԱՐԱՆ՝ Վերջապուրանքմ: 686:
ՏԵՂԱԿԱՆԻԹԻՆ՝ սկիւրը բռնարգն հետի կղզմը՝
ԵԳՅԱՆ: 25 Յունիս 552 թաւն հոկտյ:

Գլան Է՝ «Կարդ Լւ. Թիւ. Տոհմից Հին Լւ
Նոր Կառակարանաց» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

37՝ «Բայտ մեծին Արիստոտելի իմաստասիրի հարկ է ամենայն ընդհանրական յառաջանալ իւրում առանձնականի։ Զի ընդհանրացութեանց եւ պատմութեանց հին եւ նոր կտակարանաց պատշաճաւոր թուեցաւ ինչ նախ բաժանել զգիրս հին եւ նոր կտակարանացն...»։

51՝ «Այսոքիկ են կարգ Աստուածային գրեանց հին կտակարանացն ըստ երբայեցւոցն։ Եւ նոր կտակարանացն՝ ըստ ուղղափառ վարդապետացն Եկեղեցւոյ»։

70՝ «Քրանդի դժտաւ իմով ածելով զճապաւուրթին աստուածային պատմութեանցս...»։

75՝ «Աղամ ստեղծեալ ի յաղարակն Դամասկոսի եւ ի զրախտն վերափոխեալ...»։

75՝ «Յաղապս մեղացն Աղամայ։ Իբրեւ մեղաւ մարդն ի դրախտին...»։ Ապա կը հետեւի Նահապետմբու կեանքը։

122՝ «Յաղապս շինութեան տապանին։ Արար Նոյ ըստ հրամանին Տեառն...»։ Ասոր կը յաջորդէ կարմ կտորմերով ամբողջ հիմ կտակարանի պատմութիւնը, 500՝ իմ կը սկսի մօր կտակարանը, 685՝ «Յաղապս Նեոհին։ Եւ այսպէս ծանուցեալ լինի ժամանակ Նեոհին...»։

ԾԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ

«Փառք... Յորոց մին ի հոգիներկայ արանց իմաստից յարմատոյ շառաւիղեալ, ծնեալ եւ սնեալ ի ծոց լուսոյ մօրս մերոյ նոր սուրբ Սիոնի, երջանիկ եւ երանեալ ըստուանայեան եւ աստուածարան վարդապետն

Ներսէս Դազմինցին, զոր տեսեալ զիմաստաւոր եւ զգիրագիր կարգ տոհմից ազգակցութեանց պատմութեանցս հին եւ նոր կտակարանաց աստուածաշունչ տառից, մեծաւ սիրով եւ զրել քաւ ի լոյս ածել ոսկենկար դարդուք ի վայելումն սրբապետ անձին իւրոյ եւ ծնողացն։ Իսկ այժմ ի հայրապետութեան սրբոյ Գահին իշխմանի թաղմաշարար եւ կենդանի նահատակի եւ հիղոյս հողեւոր ծնողի՝ Տեառն Դանիէլի Աստուածածկոյ եւ ազգարնտիր սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց։ Եւ ի պատրիարքութեան ցանկալի քաղաքին սրբոյ Երուսաղէմի Տեառն Թէոդորոսի արքեպիսկոպոսի։ Եւ ի վերադիտողութեան մեծի մայրաքաղաքիս Կոստանդնուպոլսոյ՝ Տեառն Գրիգորի ճշնագրեաց, ճշմարտարան, ապրասէր, եւ բարեկարգ պատրիարքի։ Գրեցաւ ձեռամբ Տէր Մելքոն ապարդիւն քահանայի քաւ անարժան պատաստելու իբր յուսարարիս սրբոյ Հրէշտակապետաց տաճարին ի թաղն ուր կոչի Պալաթ, ի վայելս եւ յիշատակ մեղսածած անձին իմոյ եւ Հանդուցեալ ծնողացս Պաղտատարին եւ Երանուհւոյն, իսկ զպատկերուն եւ զճննդապիրսն նկարեցուցի ձեռամբ Կարենցի Տէր Բարսեղ ճոխիմաստ ծերունազարդ քահանայի ողբուց՝ երկուց եղբարց ողբախոհ տատրակաց սիրելեանց իմոց՝ տիրացու Քաջատուր եւ տերացու Անտոն շնորհակիր եւ խոհմազարդ զպրաց։ Արդ, որք անդալիք սմա ընթեռնելով կամ օրինակելով եւ կամ ստանալով՝ յիշեալիք ի մաքուր եւ յերկնադնաց յաղթանք ձեռ միով միով Հայր Մերիւ եւ կամ Աստուած ողորմեայիւ, զնախկին հեղինակն սորին, որ յիւրաւի է յիշման արժանի, Հուսկ յետոյ մեծաւ աղերսիւ խնդրեմ ի բարեպաշտիցդ, ընդ նմին եւ զանարժանութիւնս մեր յիշեալիք առ Տէր։ Եւ որք յիշեալ՝ յերուք յիշեալ ի Յիսուսի Քրիստոսէ Փրկչէն՝ մերմէ ի միւսանդամ զալստեանն իւրոյ, ամէն, 1801, ՌՄԾ»։

1411

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՄՇՈՑ ՏՕՆԱԿԱՆԻ

ՄՈՒՇ(°)

1204(°)

ՔՈՒԴՐ՝ 1։ ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ լուսամբէն բաւական մտա մը կտրուած ըլլալով՝ 60 × 47։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երեք սիւնաձով, իւրաքանչիւրը 61.5 × 10.5, արտաքին լուսամբի լցմութիւնն է՝ 10.5։ ՏՈՒՐ՝ 45։ ՆԻԽԻԹ՝ իմ միջակ հաստութեամբ մազադաշ։ ՀԱՆ-

ԳԱՄԱՆ՝ ծայրերէմ մազադաշի մասեր կտրուած, մեծութեամբ պտտեալով քանի մը մասի ծայրած, եւ ծալուած տեղերը վառուած։ Բ. կազմէ գիւրքը լուսացուած։ ԳԻՐ՝ Միջիմ Մեքաղեման երկաթագիր, մեկ ամգամ գործածուած եւ փաւ վերաւորութեամբ յ եւ

ց բաղադրեցրը: ԹԱՆԱՔ՝ գումարած սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ հեռ. շնամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1204(°): ԳՐԻՑ՝ վար-
դամ քանակաց կարմնի(°): ՑԵՂԻ՝ Մուշ(°): ՅԵՆԱ-
ՑԱԿԱՐԱՆ՝ ձերկայոց շումբ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա-ի
վարք լուսամբի վրայ՝ «Դասաւ առ Նահապետակ
Հ. Հ(ամապետ)՝ Վ. Զամանեան Ի Տրոպիզոն, Վիեննա
13 Յուլի 1913»:

Հատակտորոս. Համուած է Մշոյ համ-
րածամբ մեծ «Տօնական-Ճառերտրի»-ն,
Հմտ. Սարգիսեան, Յուշակ Վենետիկի,
Բ. Հատոր, էջ 477 Զեռ. Թիւ 229(1), «Գա-
րեգի Ա. Կաթողիկոս Յիշատակարան ձեռա-
գրաց» էջ 699 Թիւ 319», «Յուշակ Զեռա-
գրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի
երկվան» 1970, Բ. Հատոր, էջ 598, Զեռա-
դիր Թիւ 7729 *:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ս. Յակոբ Մշոյ Հայրապետի վկայա-
բանութիւնը Հմտ. «Վարք եւ վկայարանու-
թիւնք Սրբոց Նաղարտրի քաղաքի Ի Ճառ-
ընտրաց» Հատոր Բ. Վենետիկ 1879, էջ 86
վերեւ 18-դ տաղէն մինչեւ էջ 90 վերեւ
9-դ տաղ:

* «Ուրախութեամբ տալանք 1872 հետ. 30 թվա-
կեր Զեռ նոստիք:

Մշո ճառերտրի մեկ թերթի նշանաբանուր Զեռ
ձեռ չառնի անգիւնի է: Հաճախարար Դուր տեղակ
եք, որ ձեռագրից 80 թերթ պահանու է: Զեռ տված
տվյալները չառնի նոստի էն Ս. Հակոբ Մշոյ Հայրա-
պետի վարքի չառնապատիւն պահանուր բաժնի:

Բ. Զուգարայան

(Մաշտոցյան Մատենադարանի գրախոսերն)

11 Նոյեմբեր 1872»:

1412

(Հին Թիւ չումի)

ՀԱՒԱՔԱՅՈՒՑ ՈՒՂԵՐՁՆԵՐՈՒ

ԹՐԻԵՍԵ ԵՒ ՎԻԵՆՆԱ

1775—1877

ԹՐԻԵՍԵ՝ ՏԻ. ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 64.5 X 39:
ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշումկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ամէն տեսակ
մեծութեամբ եւ ձեռով: ՏՈՂՔ՝ տեսակ-տեսակ:
ՆԻՒԹ՝ առանձին քղերեւ վրայ գրուել ետք
կացում է մեծ հասակեկ քաղաքով գրի մը մէջ:
ԿԱՅՄ՝ կիսալար քղապատ ստուարաբազր:
ԶԱՐԱՆՔ՝ շատ գեղ, կազմը բաղադրիմ քաղաքում,
քերքերը համուած, ծայրերը բաղադրիմ պատում:
ԳԻՐ՝ մեծ մասով մամր ձորերի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1775—1877: ԳՐԻՑ՝ Զամազան Միսրի-
աններ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ եւ Վիեննա: ՅԵՆԱՑԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հաւաքածոյ Ուղերձ-
ներու», որոմք գրում է եմ զամազան տիր-
ներով Միսրիանում Հայրերու եւ Եղբայր-
ներու կողմէ: Ումմք տպագրում է եմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջին կողքի Ուղերձ երեսին՝ Ուղերձ-
ներու ցամակն է 1809—1855: Նախ կը դնենք
ձեռագիրները, ապա տպագրումներու
ցամակը:

ԹՊ. 4ա. «Յաւուր Հանդիսի Գերապայ-
ծառ Արիստակեսայ Արքեպիսկոպոսապետի

օծութեան յԱրքեպիսկոպոս Նուայ՝ Մեծա-
նանդէս խայտաց Հոռվմ Ի Կամիլեան յաղ-
թանակ... (7 տուն) Ի Յամի 1827 Մայիս 27»:

ԹՊ. 4բ. «Յաւուր անուան Գերապայծառ
Արքաճառ Արիստակեսի: Ոչ զՀոռվմուկայն
փայլանդացայ շողայ Երկնից շանթաճառ...»
(8 տուն):

ԹՊ. 5ա. «Առ յարդելի աւեճայն Գ. Հ.
Թաղէս, Գ. Հ. Մանուէլ եւ Գ. Հ. Եսկոյ-
րոս Ի Հանդիսի քաճանայութեան, Լրոնա
Մուսա ափ Ի բերան կաց աստանոր ակըն-
կառ... (9 տուն), 1829 Դեկտ. 16»:

ԹՊ. 6ա. «Առ յարդելի աւեճայն Գ. Հ.
Թոլմաս Ի Հանդիսի քաճանայութեան, Են
առ մեղ Երկնից, են քաղցրահայտաց այլ
չեն պղղընմի... (5 տուն), Եամի 1831
Դեկտ. 8»:

ԹՊ. 6բ. «Առ յարդելի աւեճայն Գ. Հ.
Թոլմաս Ի Հանդիսի քաճանայութեան, Գեղ-
ղեղաճայն Հընչիկ Նուայս յոսկի քնար Ու-
րիէս...» (9 տուն):

ԹՊ. 7ա. «Յաւուր անուան Գերապայծառ
Արքաճառ Արիստակեսի: Ով իմ սերկեան
Ողիդ աղղու Ապողոնեան...» (11 տուն):

Թղ. 7բ. «Առ յարգելի Հ. Ստեփանոս Երեւելեանն ի հանդիսի քահանայութեան: Ենչեալ արփայիս սիւգ ընդ Յորդանան...» (21 տուն):

Թղ. 8ա. «Յաւուր ամօման Պ. Քաւա- նայից Հ. Պետրոսի եւ Հ. Աղեքսանդրի: Հնչեաց ի զուր ազգին Ռոմուլեան համբաւ քերական...» (6 տուն):

Թղ. 8բ. «Ի դարձին ի Հոովմայ Աբրա- շոր Արիստակեայ: Այն ինչ նազէր պրփին ի կառս ոսկիանիս պարգերես...» (10 տուն):

Թղ. 9ա. «Ի դարձին ի Հոովմայ Գերա- պայծառ Աբրահար Արիստակեսի: Մինչ Ար- դոնեան սիզանձմ քա ճեմէր նաւակն ընդ զողոթնուս ալեաց վայր... (10 տուն): 1835, Աստուս Պէրպրեան Ո. Մ.» (որ ապա Հ. Մատարժիա Գարագաշ):

Թղ. 9բ. «Յաւուր անուան Գերապայծառ Աբրահար Արիստակեսի: Մայրք բարձուն Ողիմպեայ... (11 տուն): 1837 Եղ. Մաղա- քիա եւ Եղ. Մատարժիա»:

Թղ. 10ա. «Առ յարգելի օծեալսն Հ. Յով- ճաննէս, Հ. Գէորգ, Հ. Անդրէաս, Հ. Մա- դաքիաս ի հանդիսի քահանայութեան: Երգէր երգողն հոգեշունչ... (30 տուն): Ի Վիէննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի ի 14 Յունիս 1838: Եղ. Մատարժիա Գարագաշ»:

Թղ. 11ա. «Յաւուր անուան Գերապայ- ծառ Աբրահար Արիստակեայ: Հար դու յաղիս եւ ի լար... (18 տուն): 1838 Եղ. Մա- տարժիա Գարագաշ»:

Թղ. 11բ. «Առ յարգելի օծեալսն Հ. Բառ- նարաս, Հ. Եղուարդ, Հ. Քերովբէ, Հ. Գաբ- րիէլ Նուէր: Որ լուսաթոյր իբր աղանեակ հերձեալ դամբ... (32 կրկնառոյ): Ի Վիէննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնին, ի 20 Սեպտ. 1838: Հ. Մաղաքիա(«)»:

Թղ. 12ա. «Յաւուր օծման Պատուելի քահանայիցն Հ. Բառնարայ, Հ. Եղուարդայ, Հ. Քերովբէի, Հ. Գաբրիէլի Նուազ: Ո՛րք Տէր, ուխտից քոց Օծեալն յիւղ անոյշ... (20 տուն): Ի Վիէննա, ի Վանս մեր Պաշտ- պան Սուրբ Աստուածածնին ի 20 Սեպտ. 1838: Եղ. Մատարժիա»:

Թղ. 13ա. «Յաւուր անուան Ամենա- պատիւ Աբրահար Արիստակէսի: Եւ առաւել զուարթարար կարծեմ ըլլոյս առուքս այս... (20 կրկնառոյ) 1839 Եղ. Մ. Գարագաշ»:

Թղ. 15ա. «Մեծապատիւ եւ Մեծարդոյ

Տէր եւ Հայր Արիստակէս Աղարեանց Արքե- պիսկոպոս Կեսարեայ եւ Առաջնորդ Մխիթ. Վիէննայ, յաւուր տաւնի անուան երգ, Ձու- նելով ինչ բաւական... (7 տուն): Ի Վիէննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի ի 28 Յունիսի 1841: Հ. Մատարժիա Գարագաշ»:

Թղ. 15բ. «Յաղրիւրն Վանաց ի Քլոսոքեո- նայսրով: Աղբեր, զակունս քո ոչ պղծեաց ձեռն... (7 տուն): 1841 Հ. Մ. Գարագաշ ի Քլոսոքեոնայսրով»:

Թղ. 17ա. «Յաւուր անուան քաջի եւ աստուածասէր Ապետի Պարոն Աղեքսանդրի Ռափայելի Հարամեան նուազ: Իցէ՛ ար- դեւք կարեւոր... (16 տուն): Հ. Մատարժիա Գարագաշ»:

Թղ. 17բ. «Ընտրելոցդ եւ նուիրելոց հոգելից հոգեկիր կատարելոց յԱստուածա- կարգ քահանայութիւն Պատուելի Հարցդ Ղուկայ, Յովսեփայ եւ Վրթանայ յեղբարցդ սիրոյ նուազ: Տեսի զպատիւ օծման քո, որով ընտրեալիդ դատեար... (21 կրկնառոյ): Մ(ատարժիա) Գ(արագաշ)»:

Թղ. 18ա. «Մեծածնոր Մեծապատիւ Տեառն եւ Հօր Արիստակեայ Կառարացոց Հայրապետի յուրախութիւն նորոյ տարւոյ նուազեալ: Զ՛ք այդչափ շատ ինչ ջանիւք նուիրայարդար եւ դուստն... (18 կրկնա- տոյ): Երգչիկ Նուրիճան»:

Թղ. 18բ. «Անուան: Adsat diva mihi Musa: haec lux, haec mihi... (17 տոյ): Պ. Հ. Ե. Գաբրիէլեան: Տախ՝ քարգմա- նութիւնը՝ «Եկեալ կացցէ առ իս ճոխու- թեամբ Մուսայն, այսաւր եկն եւսա... (3 պարբերութիւն): Պ. Հ. Մ. Գարա- գաշեան: 1842»:

Թղ. 19ա. «Նորոյ տարւոյ: Զարմանալի բան մըն էր, որ Հոռո՛ երեւոյն կ'ընէր... (9 տուն): Եղ. Փիլիպպոս Ճամճեան»:

Թղ. 19բ. «Ընդէր ցայս ժամ յամեցի, աղէ մատեայց ի պատիւ...» (16 կրկնառոյ):

Թղ. 20բ. «Կողմելոցդ եւ կարգելոցդ ի Կարգ ամուսնեան քահանայութեան Աստուա- ծաղիր պաշտման Պ. Հ. Փիլիպպեայ, Պ. Հ. Պետրոսի ընծայեալ ի նշանակ սիրոյ եղբայրութեան նուազ: Զայն տուք որդւոցն Ղեւեայ... (16 տուն): Ի Վիէննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1844 ՌԱՂԴ Մ. Հոռո՛ ամոյս: (Սեպտ.)»:

Թղ. 21ա. «Աստուածասէր եւ Պատուա-

կան Ասպետի Պ. Աղեքսանդրի Ռափայէլի Ղարամեան ընծայեալ ի մուտս նորոյ տարւոյ նուազ: Սակաւ այս բան ողջունիս... (8 տուև): Ի Վիկննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1843»:

Թղ. 21ր. «Առ նուիրեալսդ Աստուած-ընտիր Քրիստոսաղիր Առաքելաշնորհ Վի-ճակի սրբութեան քահանայութեանն նուազ: Զրի ի Հոգւոյն, դու Հետացի... (10 տուև): 1844 Սեպտ. 8»:

Թղ. 22ա. «Յուխտել եղբ. Խովմայի, եղբ. Իզնատիոսի աշխատաւոր եղբարց: 1844 Դեկտ. 8: Զիչ: Քրիստոսն հօր խնդրէ, չառնու ի միտ ոգի կոյր...» (3 տուև):

Թղ. 22բ. «Ի՞նչ յաղի էն անեղր, դի՞նչ է ընակ նորա բոյծ...» (5 տուև):

Թղ. 23ա. «Ի նշանաւոր աւուր աւժու-թեան ի Կարգ Քրիստոսաղիր պաշտաման քահանայութեան Պ. Հ. Յարութիւնի, Պ. Հ. Աթանասայ, Պ. Հ. Յովակիմայ ընծայի ի նշանակ խնդութեան նուազս: ՄԷր Աշարոն ոսկեճամուկ քո ձանդերձ... (1) տուև): Ի Վիկննա ի Վանս Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1844 ՌՄՂԴ ի ԻԶ Քալոյց ամսոյ»:

Թղ. 23բ. «Թանայճիճք: Պարսաւ եւ դո-վեստ, Լսկեր եւ ըրծ տարապարտ...» (3 տուև եւ 6 կրկնատող):

Թղ. 24ր. «Առ Աստուածընտիր եւ Երջա-նիկ նուիրեալս: Մի ընդ կարգն Աստուած-ընտիր նախաձիճ չարակամ չունի... (5 տուև): Ի Վիկննա 1844 ի 25 Դեկ. 3»:

Թղ. 25ա. «Քաջ արանց Աղեքսանդր Ռափայէլի Ղարամեանց քեզ յաւետաւոր տաւնի նորոյ տարեկանաց զերկս ընծայեմ: Ամանորայ տաւքն հասին... (20 կրկնատող): Հ. Ե(փրեմ) Զ(աղբճեան): 1845 Յու-նուար 13»:

Թղ. 25բ. «Յիսուսիւ զօրացեալ եւ անուանի լեալ, ընդ ամենայն աշխարհ, ի մարմնի անմարմին, Հայր Հարանց եւ զլուխ Միանձանց, Երեքս երանելի սուրբ Հայր մեր Անտոնիոս, որ առանց զինուց եւ առանց արեան զճակատս դիւաց հարեր եւ յերկրի դունդս դունդս հրեշտակաց կարգեցեր, որ զաշխարհ ատեցեր եւ զսրբութիւն սիրեցեր, ի շնորհալից մեծապայծառ տօնիս, մինչ քո արութեանցն յիշատակք խմբին, ընկայցիս զնուէրս զայս ի քոց որդեկաց, եւ տացես զազօթից քոց պտուղս զհոգւոյն զամենա-

կեցեցչին շնորհ, զի քոյով անուամբ ի քում Կարգի, ընդ քոյով նշանաւ ի քո մարտ զինուորիմք, Հայր: Կարի քաջ սուր կոշեաց, որ կոշեացն զրանին լուր... (Աստուաբոս կը քաժնուի երեք մասի. «Գոչումն, ի սպաս շամբերել, եւ Փառք Անտոնի» իւրաքանչիւրը չորսական տուով): Ի Վիկննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1845 Հ. Մ(ատաթիւս) Գ(արադաշեան):

Թղ. 26ա. «Առ սիրելի եղբարս Երեմիա, Անդրէաս, Սամուէլ եւ Սիմոն յաւուր ուխ-տաւորութեան իւրեանց նուազք: Իսպմական զընի սուրբ, յորդէ լոյս անպատում... (54 տող): Ի Վիկննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի, ի 21 Նոյ. 1845»:

Թղ. 26բ. «Յաւուր աւժութեան ի Կարգ Քահանայութեան Պ. Հարց Արսենի, Սրա-պիոնի, Եփրեմի եւ Կղեմայ նուազ: Լուսա-փետուր եւ ձեռադրծ աստեղաց... (8 տուև): Ի Վիկննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1845 Հ. Մ. Գարապաշեան»:

Թղ. 27ա. «Քան մեծարանաց: Զու ոք մարդ ի մարդկանէ կամ դիցապի առցուք այսօր երգել... (արձակ ուղերձ մըն է): Ե. Նուրիճեան»:

Թղ. 27բ. «Առ մեծամեծուր եւ Մեծա-պայծառ Տէր Արիստակէս Արքեպիսկոպոս Կեսարու, Գլուխ եւ Առաջնորդ Միսիթա-րեանց ի բարենշան զայստեան ամանորայ, յընծայութեան խնդութեան է նուազս: Եր-կայն աւուրք, ամք կենաց յաջմէ քումմէ Հայր: Զուրախարար ժամ Յանեայ... (12 տուև): Ի Վիկննա, ի Վանս Միսիթարեանց 1845 ՌՄՂԴ»:

Թղ. 28ր. «Մեծապայծառ Մեծապատիւ Տէր եւ Հայր, Քեզ կեանս յաւժս մաղթէ քո սիրելի Ուխտ, ի սոյն յայս հնչեակի Ռազում ինչ, զիւրեմ, զայր հնարել ստիպէ այսօր...» (4 տուև):

Թղ. 29ա. «Յաւուր աւժութեան ի Կարգ Քահանայութեան Պ. Հարց Արսենի, Սրա-պիոնի, Եփրեմի եւ Կղեմայ նուազ: Ենչեալ սիւք աստուածեան զՔրիստոսորդ ցեղու դամբ... (54 տող): Ի Վիկննա 1845»:

Թղ. 29բ. «Առ մեծարդոյ Մեծապատիւ Տէր Արիստակէս Վարդապետ Արքեպիսկո-պոս Աստուածընտիր, Կեսարեայ, Հայր Հա-մօրէն Միսիթարեան Ուխտին ի Վիկննա, Երգ: Ըղկորձեայ զերջանիկ զարէն մէկդք

յեղեղուռ... (6 տուվ), Վիեննա, յ1. Յուլիս ամսեան 1846»:

Թշ. 30ա. «Բանդիկ էր իմաստուն Սողոմոն...» (արձակ ուղեքրձ):

Թշ. 31ա. «Առ սիրելի Շղարար Բարթոլոմէոս, Մետրովսի եւ Բարսեղ, յաւուր ուխտաւորութեան իւրեանց: Վառեալ նորա-իւնտուր, աղանակէք սրբեալք Տեառն... (8½ տուվ), Վիեննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի ի 4. Հոկտ. 1846»:

Բշ. 31բ. «Սեռապայտառ եւ սոսապատրէ Հոգեւոր Տառնեղ եւ Ղօր ի սպբբան բարեկեան աւուրց նորոյ տարւոյ, զայս լինէ զի ուրիշք նուազան» գրելուց տալեկասաց զարուս զարթուցեալ զուարճացեալ տեսանիցես: Եւ ապա: 11 տայր ինձ լեզու պարզ բարբառով լաւ արժանի... (7 տուվ), ի Վիեննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի, 31 Դեկտեմբ. 1846»:

Թշ. 32ա. «Առ սիրելի եղբար Ե. Ներսէս Երեւելեան եւ Ե. Փիլիպպոս Տէտէպալեան, յաւուր ուխտաւորութեան նուազ: Ըղբայրն զօրոց հետ զայլ կոշէր մարդն Աստուած... (3 ու կէս քառեակ), ի Վիեննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի ի 25 Մարտ 1847»: Այս էջը զարդարուած է եւ նշանակում՝ «Գծագրեաց» Հ. Արեւատուր Պալ-ճեան»:

Թշ. 32բ. «Մեծապայծառ եւ Մեծարգոյ Տէր եւ Հայր Արիստակէս Ազարեան, Արքեպիսկոպոս Կեսարացոց եւ Առաջնորդ Միաբանութեան, յորդուող սիրոյ առ ձեզ ի բարեկեան զալստեան ամանորոյ երգէս նուազին: Յորդորէ աւուրս զոր ած կառացն հուր անիւ... (16 կրկնով տուվ), ի Վիեննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1846»:

Թշ. 33բ. «Ինչ ցնծութեամբ, մեր սրտերն լի են այսօր... (3 տուվ), 1847 Յունիս 19»:

Թշ. 34ա. «Զահեղ զանմահն ըզբեր, որպէս սուրբն է, Հայր... (4 տուվ), Հ. Մ(ատաթիւ) Գ(արագաշեան), 1847 Յունիս 19»:

Թշ. 34բ. «Ինչ ցնծութիւն ծագեց այս րոյս... (5 տուվ) 1847 Յունիս 19»:

Թշ. 35բ. «Զի՞ մայելուչ, զի՞ բարի, յառաքինեացն դասուչ... (9 տուվ), 1847 Ապրիլ 10»:

Թշ. 37ա. «Ի Մեռուղ Տեառն: Բեթղա-

էմ լըշնալ մատոյց մեկ զիւր աւանդ... (9 տուվ), 1847 24 Դեկտ. »:

Թշ. 37բ. «Մեծարգոյ եւ Մեծապատրի Հոգեւոր Տէր եւ Հայր, զայս լինէ ձեզ որդիք ի բարեկեան զալստեան նորոց տարեկանաց նուազին: Զինչ ձան զայն մայելուչ իմաստուն պրեւտի...» (7 տուվ): Ճակատը շատ գեղեցիկ եւ նուրբ գծազուրկ լին մըն է: «Ի Վիեննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի Դեկտեմբ. 31 1847»:

Թշ. 38ա. «Ի ծնունդ Տեառն: Յընծա երկին եւ երկիր, փարատեսցի ձեզ այլ սուր... (34 տուվ), Հ. Մ. Գարագաշեան»:

Թշ. 38բ. «Սիրելի եւ պատուապաս Դաւիթատաց Ե. Սիլվէր, Ե. Դերիւրիւր, Ե. Վիեննա, Ե. Իսահակիտոսի եւ Ե. Աւր. սեայ յաւուր ուխտաւորութեան նոցա յողբարցն սիրոյ ընծային նուազս: Արի՛ք տեսէք, սարտիկ քալ պըսակաւոր նահատակ... (10 կրկնատուվ): Ի Վիեննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի յ3. Մայիս 1848»:

Թշ. 39ա. «Ժուժեա, Խորգոմ, աղէ հանգիցին դոյժ լոս եւ լալիք... (10 տուվ), 1848 Յունուար 11»:

Թշ. 40բ. «Ի ծնունդ Ս. Աստուածածնի: Առէք այսօր զուարթունք երկնից... (6 տուվ), 1849, 8. Սեպտ. »:

Թշ. 41ա. «Հայրենիք: Գոհ հայրենիք լիցի ձեզ մեծ ձան ըզբնաւ... (8 տուվ), Մեծապաշտոյ, Հ. Մ(ամուշէլ) Գ(աթըր-ճեան), 1849 Նոյ. 13»:

Թշ. 41բ. «Ի Զուրայեցիս, Կասիր, աղէ, անազորոյն դու իշխան... (10 տուվ), 1849 Դեկտ. 25: Ա. Այտրենան»:

Թշ. 42ա. «Մեծարգոյ Մեծապատրի Տէր Արիստակէս Վարդապետ Ազարեանց ի բարեկեան դարձի նորոյ տարւոյ զայս լինէ ձեզ որդիք Հայրասէր բարբառին: Լուր զոր ինչ ինձ դիպեցաւ, մինչ առանձին էի, Հայր... (6 տուվ): Ի Վիեննա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի ի 1 Յունուարի 1850»:

Թշ. 42բ. «Յիսուսիւ զօրացեալ եւ անուանի լեալ ընդ ամենայն աշխարհ ի մարմնի անմարմին, Հայր Հարանց եւ Գլուխ Միանձանց երկցա երանելի սուրբ Հայր մեր Անտոնիոս, ընկալ զնուէրս զայս ի մէնջ որդեկացս: Այսօր հանդէս ազոնի... (8 տուվ), ի Վիեննա, ի Վ. Պ. Ս. Աստուածածնի ի 17 Յանուար 1850»:

Թղ. 43ա. «Մեղու եւ պարտիզպան: Մանրիկ մի մեղուիկ թռչունով չեզիկ... (4 տուև): Սաթիսոն, 1850 Յուն. 8. Հ. Կ(երովբէ) Ս(պենեան)»:

Թղ. 43բ. «Սարդ եւ մարդ: Մատաղ-երամ ո մանկտի... (13 տուև): 1850 Փետր. 5. Հ. Փ. Ճամճեան»:

Թղ. 44ա. «Ոչխար եւ իւր մայր: Ման-րիկ մի ոչխրիկ (զառնիկ) ձեան նրման ճեր-մակ... (24 տու): 1850 Փետր. 19: Վ. Հ. Կ(երովբէ) Ս(պենեան)»:

Թղ. 44բ. «Դաջաց արեան եմ ծնունդ... (3 տուև)»:

Թղ. 45ա. «Ի Մեռնող Տեառն: Այսօր Մեռնուկ ծընաւ մեծ... (10 տուև)»:

Թղ. 46ա. «Զօրավարք: Առ դիւցապանց ոմանց կարգ... (6 տուև): 1850 Փետր. 19: Ա. Ա.»:

Թղ. 47ա. «Շնորհաւոր Նոր Տարի սրտանց քեզ Հայր մաղթուի: Մեծարգոյ Տէր ինչ հայցեմ... (8 տուև): Հ. Մ(եսրոպ) Մ(այրիկեան): 1856 յ1. Յունուար»:

Թղ. 47բ. «Հանելուկ հանելուկի մէջ: Լըսէ մանկիկ մըտաղիբ... (36 տու): Հ. Ե(կողոյսոյ) Ա(ւլեքեան): 1850 Փետր. 26»:

Թղ. 48ա. «Իրախտ կենաց: Դանի չքնաղ եւ ընդոյր ո՛ր իցէ դրախտը կենաց... (24 տու): 1850 Ապր. 16: Ա. Ա.»:

Թղ. 48բ. «Մի ըլլար անձնադու: Ո՛ւր արդեաք կամ զո՞ւ... (11 տուև): 1850 Մայիս 7: Ա. Ա.»:

Թղ. 49բ. «Տըրտունջ հայրենաց ընդդէմ պատերազմի: Համակ յարիւն յապաժոյժ... (16 տուև): 1850 Մայ. 28: Ա. Ա.»:

Թղ. 50բ. «Մայրենի լեզու: Ո մեծա-սքանչ դու լեզու... (9 տուև): Հ. Ե(փրեմ) Զ(աղբճեան): 1850 Յուլ. 9»:

Թղ. 51ա. «Վարդ: Մեռնիս այգուն, այգուն նոր... (16 տուև): 1850 Ապր. 6. Ա. Ա.»:

Թղ. 51բ. «Այրի Հայաստանին մըր-մունը: Սա գեղեցիկ պարտիզիկս... (17 տուև): 1850 Սեպտ. 3: Հ. Ա(րսէն) Վ. Այտընեան»:

Թղ. 52բ. «Սկիւռ եւ նորին մայր: Անա-նիկն այն արագոտն, որում ըսկիւռ տան անուն...» (24 տու): 1850 Հոկտ. 19: Ա. Ա.»:

Թղ. 52բ. «Մեծարգոյ եւ պատուական Վ. Հ. Դանիէլի Աթոռակալ Վարդապետի յաւուր տանի անուան Անճայի Ուխտ Սխի-թարեան զնուագ: Զոր ցոյց սիրոյ ըն-ծայել... (5 տուև): Հ. Ս(ամուէլ) Գ(աթըր-ճեան): 1851 Յուլիս 8»:

Թղ. 55ա. «Ի քսաներորդ ՚իշկերորդ տարեդարձ Արքեպիսկոպոսութեան Մեծա-պայծառ եւ Ամենապատիւ Տեառն Արիստա-կեայ Վարդապետի Աջարեանց, Արքեպիս-կոպոսի Կեսարեայ, Ընդհանրական Արքայի Սխիթարեանց Վիկենացոց: Կայր նըստը աշխուճ յարտօք Աբարատեան ուղի՝ սուգ... (38 տու): Ի 27 Մայիսի 1852 Հ. Ս(ամուէլ) Գ(աթըրճեան)»:

Թղ. 55ա. «Յաւուր ուրախութեան անուան Տեառն Միքայիլի Վիսլէ Փրէլա Ար-քեպիսկոպոսի Կարգելուն քաղաքի եւ քահա-նայապետական ՚իշկերական ի քաղաքի Վիկե-նացոց ընծայէ Ուխտ Վիկենեանց Սխիթա-րեանց ի նշանակ սիրոյ: Էր անդ երբմն, մինչ քաղաքն այն... (4 տուև): Հ. Ս(ա-մուէլ) Գ(աթըրճեան): 1952 Սեպտ. 29»:

Թղ. 57ա. «Առ Մեծապայծառ Տէր եւ Հայր Արիստակէս Վարդապետ, Արքեպիս-կոպոս Կեսարեայ, Ընդհանրական Արքայ Սխիթարեան Ուխտի Վիկենայ, ի կատա-րել քսանեւէինդամեայ մամանակի արքեպիս-կոպոսութեան եւ յողմամբ դարձի նորս ի Հոռմայ, Նուիրեն իւր որդիք ի նշանակ սիրոյ եւ մեծարանաց զնուագ: Հընչեացէ դուարթացեալ Ուխտ Սերաստեան քո մո-ղով... (9 տուև): Ի Վիկենայ, ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1852: Ա. Ա.»:

Թղ. 58ա. «Երգ զոգուիմեան վաս մեծի շնորհացն Աստուծոյ զոր արար իսն ապրիս մերում վճռողն զոր ետ ի ձեռն Փոխանորդին Գրիստոսի Բահանայապետին Պիոսի Թ.

* Այս շատ ծանօթ հրդը առաջին անգամ հրա-տարուելու է Վիեննայի Մխիթարեան Մխարանո-թեան «Եւրոպա» շաբաթաթերթին մէջ՝ Օ Յուլիս 1850, թիւ 28, էջ 112, առանց ստորագրութեան: Հանդէս Ամսթերդամ 1912, էջ 69 կը յիշէ նոյնը իբրեւ թարգ-մանութիւն Հ. Եփրեմ Վրդ. Զաղբճեանի: Զարմանալի է, որ թարգմանի երգարաններ նոյնը կ'ընծայեն Նեւ-ոն Ս. Բոնիշ Մեղրուրեանի, որ 1850ին ղեկ ինձամեայ մանուկ մըն էր, 1841—1880: Թարգմանութիւնը կա-տարուած է զերմանեանէն եւ չնդիման է Max von Schenkendorf (1784—1817) եւ կը «կոխ» Mutter-sprache, Mutterlaut!

որովամբ է 20 Առ. 1853, Ասացեալ յԱկա-
դեմիա ի Վանս, Զոր օրինակ մինչ եր-
բին... (6 տում), Ա. Ա.:

Թղ. 59ա. «Ենունը Տեան, Մագիաց,
այո, ծագեաց, արեւ, ի թանձրամած դե-
ւերի... (7 տում), 1853 յ. Դեկ. Ա. Ա.:

Թղ. 59բ. «Կտակ տարւոյ օրհասականի:
Հիւծեր են օրերս, Հաշիւ ու մաշիւ... (10
տող), 1853, յ31 Դեկտ. Հ. Ա(րաշէն) Ա(յտը-
նեան):»

Թղ. 60բ. «Ի՞նչքա՞ն ամանորայ, Առեւք,
ամիսք, տարիք, եւ դարք, սրացեալ լինին
վաղ անհետ... (4 տում), 1854 յ9. Յու-
նու.:

Թղ. 61ա. «Ենորհաւոր Նոր Տարի:
Թրուան անցան այն օրերն... (10 տում),
1854 յ9. Յունուար):»

Թղ. 61բ. «Որ զեղեցիկ արուեստք, Ո՞ր
հաճոյ լինել ձեր շին իրաւունք արդար...
(6 տում), Տը Լիւ, ի Նկա. ուսմ. 49, 1845):»

Թղ. 61բ. «Պատմութիւն, Զեւ երեւէր
ծագեալ տրին լոյս պտղաբեր... (14 տող),
Լը Գուլէ, անդ 115, 1845):»

Թղ. 62բ. «Ի բանակն արի ճաշին Վար-
դանայ, Օն առ ելցուք անդր ի դաշտ...
(3 տում), 1854 ի 20. Փետրուարի, Հ. Ս(ա-
մուէլ) Գ(աթրընեան):»

Թղ. 63ա. «Ողորմութիւն վարձատրեալ,
Երբ դեռ ես տըղայ էի տընասուն... (36
տող), 1854 ի 6. Մարտի: Ա. Ա.:

Թղ. 63բ. «Պատիւ տուտ եւ ճշմարիտ:
Պատիւ հանդերձ արդարութեամբքն մի
զոյդ... (15 տում), Լստ Պուալոյի: 1854
յ3. Ապրիլի):»

Թղ. 64ա. «Հանգիստ ի Տէր Գերապա-
ծառ Ամենապատիւ Տեան Արիտակեայ
Վարդապետի Աղարեանց Արքեպիսկոպոսի
Կեսարու, Ընդհանրական Աբքայ Սխիթա-
րեանց Վիեննայ, Ներքին խորհրդականի
Կայսեր Աստորիոյ եւ Ապետի Ա. Կարգի Եր-
կաթեայ Թագի: Զգացումն Հայրասէր որդե-
ւոց: Իբրեւ արեւըն հակէր աւուր աւուրց
ծաղկաշատ... (106 տող) 1855, 5 Մայիս:
Հ. Բ(արսեղ) Ն(ուրիճանեան):»

Թղ. 64բ. «Գարուն: Ի ծաղկաւէտ մարգա-
ղալարիս, ի բլրոց ծայրըս վերին... (23
կրկնատող), 1854 յ8. Մայիսի: Ա. Ա.:

Թղ. 65բ. «Մրջին: Սեւուկ դու ցեղ ինչ

այս շարժումը... (11 տում), 1854 յ30 Յու-
նիսի: Ա. Ա.:

Թղ. 66բ. «Աշխատասիրութիւն: Իմ
օրերս հեշտ 'ե անյու... (4 տում), 1854 յ13.
Նոյեմբերի: Ա. Ա.:

Թղ. 66բ. «Յապաղել: Վաղը վաղը այսօր
է՛ն, ծոյլը կը լըսես միշտ կ'ըսէ... (4
տում), Հ. Ս(ամուէլ) Գ(աթրընեան), 1854
Դեկտ. 18):»

Թղ. 67բ. «1854 տարեկան ծերու մը
վերջին խօսքը: Շատ բան լըսեցի, շատ բան
ալ տեսայ... (160 տող), Հ. Բ(արսեղ)
Ն(ուրիճանեան):»

Թղ. 68ա. «Մեծապայծառ Մեծապատիւ
Տեան Արիտակեայ Վարդապետի Արքե-
պիսկոպոսի Կեսարեայ եւ Ընդհանրական
Աբքայի Սխիթարեան Միաբանութեան, յա-
ւուր հանդիսի ընդունելոյ զԱպետութիւն
Կայսերական մեծի Սալի Երկաթեայ Թագին
եւ զՆերքին խորհրդականութիւն Աստորիա-
կան պետութեան, Նուաբին որդիք Հայրա-
սէրք: Դաղաք որ կայ ի լեզին... (4 տում),
Հ. Ս(ամուէլ) Գ(աթրընեան), 1854):»

Թղ. 69բ. «Ի հանդէս յոքեան օծման
յԱստուածակարգ քահանայութիւն Արիտա-
կեայ Վարդապետի, Արքեպիսկոպոսի Կեսա-
րու եւ Ընդհանրական Աբքայի Սխիթարեան
Ուխտի, ի մշտնջենաւոր յիշատակ սիրոյ
նուազ: Շողայր երկին ծիրանի... (20 տում),
Հ. Ս(րապիոն) Է(մինեան):»

Թղ. 69բ. «Ի Մնունը Տեան, Կը լսեմ
ահա կ'աւետեն... (3 տում), Հ. Ս(ամուէլ)
Գ(աթրընեան), 1854):»

Թղ. 69ա. «Ի բարենշան աւուր նորոյ
տարւոյ: Ամանորայ օր չըբեղ... (10 տում),
Հ. Ս(ամուէլ) Գ(աթրընեան), 1855 յ1. Յու-
նուարի):»

Թղ. 73բ. «Արդ մուսական ոգի պերճ,
յանկարծ ի բոց հատանի... (6 տում), Հ.
Յ(ովհաննէս) Մ(զրաքեան), 1855 Նոյ. 4):»

Թղ. 74բ. «Ի Մնունը Մանկանն Յի-
սուսի նուազ: Կանգնեալ բազինք ի դից մե-
հանս, ընդ տիեզերս ընդհանուր... (11
տում), ի Վիեննա, ի Վանս Պ. Ս. Աստուա-
ծածնի ի 24 Դեկ. 1855, Հ. Յովհաննէս
Մզրաքեան):»

Թղ. 75ա. «Ենորհաւոր նոր տարի: Ահա
ինկաւ տարի մ'ալ... (8 տում), Հ. Ս(ա-
մուէլ) Գ(աթրընեան), 1855):»

Թղ. 75ա. «Ի Ծնունդ Մանկան Յիսուսի: Հոգեւոր Տէր իմ եւ Հայր... (34 տող): Հ. Թարսեղ) Ն(որքիճանեան): 1855 Դեկ. 25»:

Թղ. 77ա. Ֆրանսերէն լեզուով արձակ «Vos fils aînés vont se réunir, Քրոսթէրնայ-պուրկ 1861»:

Թղ. 80ա. «Եւ Թանն մարմին եղեւ: Երկինք պղծիք, երկիր անիծաւ... (18 տող): Ի 25 Դեկտեմբեր 1876: Պ. Հ. Անդր(էաս) Ճ(երմակեան): Ծնւթը կայ գեղեցիկ եւ լուրջ գծագրութիւն մը մոյլ գրչէն:

Բ. — ՏՊԱԳՐՈՒՄԱՍ ՈՏԱՆԱՌՈՒՆԵՐ՝

Թղ. 1ա. «Հանդիսացան կեանք մեր այսօր... Թրիեստ, 1775 Մայիս 16» «Felicissimo giorno, prolungati sono» հայերէն եւ իտալերէն, Յովսէփ Կայսեր այցելութեան առիթով:

Թղ. 1բ. «Փռքու չօտիս նըւազ դասուք միանձնական... Թրիեստ, 2 Ապրիլ 1809»:

Թղ. 2ա. «Զրարճացան կեանք մեր այսօր... Վիեննա, 1813ին, Հիոմէթեան Պօղոսի կողմէ առ Միւրդայեան Մանուկ Պէյը»:

Թղ. 2բ. «Մեծաշնորհ փառօք ցընծայ ալը Արամեան... Վիեննա, 1814», Հ. Աստուածատու Թարեկեանի կողմէ առ Միւրդայեան Մանուկ Պէյը:

Թղ. 3ա. «Կայսրաց փառօք չընաշխարհիկ... Վիեննա, 19 Դեկտ. 1816», առ Բարիկեան Աբրահայր:

Թղ. 3բ. «Սրբաբանեան մեծ է այսօր շանդէս տօնին... Ի միբրտութեան Ստեփաննոսի եկեղեցացոց քաջ իշխանի: 6 Յուլիուս 1818»:

Թղ. 5բ. «Գոռայ շանթաւար յամպոց լոյսալու... Վիեննա 1830», առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 10բ. «Այսօր սիրտ մեր կայթմամբ ցընծայ... Վիեննա, 30 Յունուար 1820» առ Թարեկեան Աբրահայր:

Թղ. 12բ. «Այսօր խայտայ Յովակիմ... 1838», Եղ. Մատթիա Գարադաշեան, առ Անարատ Յոսեփեան Մարիամ:

Թղ. 13բ. «Ողջ ըղձիկդարեան խնդրեմք շնարաւոր երկոց պաճուճան... Վիեննա, 21 Յուլիս 1840», Հ. Մատթիա Գարադաշեան, առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 14ա. «Դարձեալ ըսկիզբն տարւոյ... Վիեննա, 1841», Եղ. Մատթիա Գարադաշեան, առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 14բ. «Զի այդպէս փոյթ եմք ըստկուբախ լինել ընդ տարին... Վիեննա, 1841», Հ. Մատթիա Գարադաշեան, առ Պարոն Աղեղանդր Ռափայէլի Հարամեան:

Թղ. 16ա. «Բերէք աղէ, բերէք զընար Վասարթ... Վիեննա, 1843», Եղ. Եսայի Գարայեան եւ Եղ. Սրապիոն Իմիենեան առ Պր. Յովսէփ Նորքիճանեան, ուխտադրութեանց առիթով:

Թղ. 16բ. «Ստիպեն երկինք երդել աղեւաք Պիղարեան... Վիեննա, 1843», Յովսէփ Նորքիճանեան, ուխտադրութեանց առիթով:

Թղ. 20ա. «Դեռ եւս ըզմի աւր էկեաց... Վիեննա, 1. Յունուար 1844», առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 24ա. «Ի շընդկաց աշխարհէն, յաբեւեղցըն ծագէ... Վիեննա, 1843», Հ. Մատթիա Գարադաշեան, առ Պր. Աղեղանդր Ռափայէլի Հարամեանց:

Թղ. 28ա. «Հայկեցիս չաշտ բարձրալը ի վայր... Վիեննա, 1845», առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 30բ. «Հայկեցիս զուարճեալ աչք իմ յորդակը իմ ընդիր... Վիեննա, 1846», առ Հ. Գրիգոր Վրդ. Ինքսէրեանց:

Թղ. 33ա. «Հէք բախտի. տարալէմ՝ Հայկազնեան ողբ ջերմ... 25 Ապրիլ 1847» առ Յովսէփեան Ամիրայ Տատեան:

Թղ. 35ա. «Ո շնորհեցէ լեզու սուրբ զուարճեալ այսաւր յանձն իմ... Վիեննա, 1847» առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 36ա. «Զաւանդ, որ տուաւ քեզ երբեմն... Վիեննա, 3 Հոկտեմբեր 1847» առ Հ. Մատթիոս Վրդ. Սաղաթիէեան:

Թղ. 36բ. «Զի՞ դու, սըրտիս շարժման երակ... 21 Դեկտեմբեր 1847» առ Յովսէփեան Ամիրայ Տատեանց:

Թղ. 39բ. «Ո պերճութիւն, քանի՞ն փառք դեղոյ ծնանին քե. Փերէ... 28 Դեկտ. 1848» առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 40ա. «Զի զգեցցիկ օր մեզ ծընան այսօր երկինք չաշտ բարէ... Վիեննա, 3 Յուլիս 1849»:

Թղ. 45բ. «Զոր սուր այնպէս ուրիշ

Հատու... Վիեննա, 8 Ապրիլ 1850» առ եղ. Դոմինիկոս Թախեյի:

Թղ. 46բ. «Ժամանակացրն յորձանք... Վիեննա, 1 Յունուար 1850», Հ. Թովհանէս Մղարդեան առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 49ա. «Ո՛րք իցէ այն ծանօթ լեռն... Վիեննա, 21 Մայիս 1850» առ Խլվարդայետական աստիճանի տուչութեան:

Թղ. 50ա. «Ո՛րք արդեւ կամ զի՛նչ ըստ յայն ամ զըրդեաց զարդիս քոյ... Վիեննա, 25 Յունիս 1850» առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 52ա. «Ըզպըսակ քո տեսի, քաջդ ընտրեալ ի բազմէ... Վիեննա, 22 Սեպտեմբեր 1850» առ Հ. Վրթանէս Վրդ. Նաղուժեան:

Թղ. 53ա. «Հուր տոշորէք եւ կայծակունեւ ժաւարե... Վիեննա, 13 Նոյեմբեր 1950» քառամայական օծման առիթով:

Թղ. 53բ. «Որչափ Թախիժ դու եւ զըմբաղ... Վիեննա, 1850» առ Հ. Գերովրէ Վրդ. Սպենեան:

Թղ. 54ա. «Ի դեղադեան ի Թեա յանդուռն ի բուլանդեան ափունս մերձ... Վիեննա, 9 Փետրուար 1851» առ Հ. Մամուէլ Վրդ. Տէվրիշեան:

Թղ. 55բ. «Հայեաց յուստ մեր, որ յամպս նստիս... Վիեննա, 6 Յուլիս 1852» առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 56բ. «Հոլովեցան կառք հրեղէնք... Վիեննա, 31 Դեկտեմբեր 1852» Հ. Սրապիոն Էմինեան առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 57բ. «Քանի չբեղ տօն խնդութեան ծընա... Վիեննա, 1 Մայիս 1853» առ Խլվարդայետական օծման:

Թղ. 58բ. «Այո պո, խիստ իմրն մերթ հըրամանք... Վիեննա, 9 Դեկտեմբեր 1853» առ Հ. Արսէն Վրդ. Այտընեան:

Թղ. 60ա. «Եթէ իցէ ինչ զաւթ աստէն մահացուաց... Վիեննա, 3 Յունուար 1954, Հ. Սամուէլ Գաթըրեան», գերմաներէն քարգմանութեամբ, Վիեննայի Արեւելեան ծեմարանի հաստատման հարիւրամեակի առիթով «Mit Jenen, die des Himmels»:

Թղ. 62ա. «Արկին զանձամբ քոյժ նորդ, նոր գորութիւն ի Վարչէն... Վիեննա, 1 Յունուար 1854» առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 65ա. «Յաշխարհին Հոնաց ոչ միշտ խոնարհին... Վիեննա, 17 Մայիս 1854» առ Հ. Պողոս Վրդ. Յոնանեան:

Թղ. 66ա. «Որքեալ կան աստ բաղմակնք ի մի վայր... Վիեննա, 5 Հոկտեմբեր 1854», Հ. Սամուէլ Գաթըրեան, առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 67ա. «Ժամէ աստէն մերկանալ զիդձս առաջի... Վիեննա, 1854», Հ. Սամուէլ Գաթըրեան(»), առ Աղարեան Աբրահայր:

Թղ. 69բ. «Օրհնութիւնս Լրդձմ այսօր Հըզօրին... Վիեննա, 2 Յունուար 1855», քառամայական ձեռնագրութեանց առիթով:

Թղ. 70ա. «Ո՛րք ի ջերմոց լընթանան... Վիեննա, 4 Փետրուար 1855», Հ. Սամուէլ Գաթըրեան, առ Հ. Գերովրէ Վրդ. Սպենեան:

Թղ. 71ա. «Անցեալ ի մէջ կամ յակըմբիս պատուական... Վիեննա, 23 Օգոստոս 1855», Հ. Սամուէլ Գաթըրեան(»), առ Պողոսեան Աբրահայր:

Թղ. 71բ. «Զի վայելուէ, զի չբեղ... Վիեննա, 26 Օգոստոս 1855», Հ. Թովհանէս Մղարդեան, Լիդեանուր ժաղովի առիթով:

Թղ. 72ա. «Օրինակ Բանին կենաց անց ի մէջ... Վիեննա, 30 Օգոստոս 1855», վարդայետական աստիճանի տուչութեան առիթով:

Թղ. 72բ. «Վառէր եռանդն պուեւտաց... Վիեննա, 3 Նոյեմբեր 1855», Հ. Թովհանէս Մղարդեան առ եղ. Պոլիկարպոս Թոռնեան:

Թղ. 73ա. «Զընծայութիւն իսկ զանեղ... Վիեննա, Հ. Սամուէլ Գաթըրեան, 4 Նոյեմբեր 1855», առ Պողոսեան Աբրահայր?:

Թղ. 74ա. «Հարուն ալ-Խաշիտին երազը: Հարուն Խաշիտ Թաղաւոր... Հ. Մ(եարոյ) Ծ(աղիկեան)»:

Թղ. 75բ. «Քանանց մէջէն դո՛վ առնում իմ քընարիս նըպատակ... Հ. Բարսեղ Նուրիճեան»:

Թղ. 76ա. «Ժամանակացրն յորձանք... 1 Յունուար 1856, Հ. Թովհանէս Մղարդեան», առ Պողոսեան Աբրահայր:

Թղ. 76բ. «Անմահ աջովըն ուղղեալ երիվարաց երասան... 1 Յունուար 1857», Հ.

Յովհաննէս Մղրազեան առ *Պողոսեան Աբրահամ* :

Թղ. 78ա. «Յողորմ ի ծայն ողբասէիք Արածանայ լուրջ եղբրք... Վիեննա, 25 Մարտ 1876», Հ. Աւետիգ Կոյլաւ առ Եղ. Յովհաննէս Խոմայեան :

Թղ. 79բ. «Հալալ դործին զէմք յարեապանն երեւել... Վիեննա, 25 Յուլիս 1876», Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան առ Պողոսեան Աբրահամ :

Թղ. 80բ. «Յերասխայ եղբրս հասանէր համբաւ... Վիեննա, 15 Սեպտեմբեր 1877», Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան, ուխտադուրքեանց առիթով :

Թղ. 81ա. Ռոտմաւոր գերմաներէն լեզուով, Միլիթարեանց Մայր Վանքի եիմնար-

կուքեան հանդէսին առիթով «Zur Feyer der Grundsteinlegung des neuen Ordenshauses der P. P. Mechitaristen zu Wien (am 18. October 1837): Sieh, in des schönsten Festes Glanz» .

Առաջին կողքի մերսի երեսի վրայ կայցուած ճամկի համաձայն կը պակսին .

Ել 27. «Ահա ըմբիշ : Հ. Գաթըր (ձեան), 15 Նոյ. 1840» :

Ել 28. «Պ. Աղէքսանդր. Ձիւն : Մ. Գարապաշեան), 28 Դեկտ. 1840» :

Ել 81. «Նոր նշան : Արձակ : Ե. Չապլան (ձեան), 1848» :

Ել 82. «Դարձ ի Հոմիմայ) : Երեւ. Բ. Հի (Տարլեան), 25 Մարտ 1849» :

1413

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԺԱՇՈՅԻ

ԱՆՇԱՆՈՅ

ԺԻ.—ԺԶ. դար

ԽՈՒՂԹԻՔ՝ 4: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 28 X 18: ԳՐՈՒԽԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 21.5 X 0.5: ՏՈՒՂԻՔ՝ 35: ՆՈՒԹ՝ հիմ ռզրկ լաւ կեղտած բաւր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ գէշ, մերկայա երկու քերքեր եմ, համեմած հիմ գրչազրէ մը, ծայրերը իւրաքանչիւր կայցուած, եւ գործածուած է շուկայի մէջ իրբեւ խաղաղի պարկ, խաղաղի շորացած քիմը դեռ մէջն է: ԳԻՐ՝ բոլորգիւր, քիչ մը ամվարծ գրչի գործ: ԹԱՄԱՐ՝ սեւ, խորագրերն ու սկզբնատառերը կարմիր: Լուսանցագրերը 2ա, 2բ, 3ա, սեւկարմիր, պարզ բաներ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ.—ԺԶ դար: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ մօր, ԹՂ. 2բի վրայ կայցուած մօրագրով բոլոր մը: ՆԱՆՈՒԹՈՒԹԻՒՆ՝ մեռագիրը ռիւսով կ'երևի արդէն ցուցակագրուած կամ ցուցակագրուած քանակ համար պատրաստուած է, որովհետեւ մատիտով յորակալուած կ'երևի, կը տեսնուին 3բի վերին եւ 4աի վերին լուսանցքի վրայ 150 եւ 140 քաղաքապետները: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ տրուած է ԹՂ. 2բի վրայ կայցուած մամակին մէջ, տեղ յիշատակարանի մարդ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. քերք.

Թղ. 1ա.—բ. Կը սկսի Առաջ երեւոյթի օրումն երեկոյեան Մատթէոսի աւետարանի մէջտեղէն ԻՒ. 49. «...կանն զհասայակիցս իւր, ուստիցէ եւ ըմպիցէ...»

միմչեւ ին. 37 «Եպիսկոպոս պատասխանի տայցեն արդարեւ եւ ասացեն, Տէր երբ տեսաք...» :

Թղ. 4ա.—բ. Առաջ Հինգշաբթի օրումն ապաշխարողաց արձակման Ս. Բարսեղի ազօրքի մէջտեղէն... թիւն զոր ինքեան կարակոր եւ անառակ վարուէ մերկացաւ... փառաւորելով զՀայր եւ զՈրդի : Եւ ապա Սաղմոս ձԺԻ. Ոստոյան եղբուք եւ ասն միմչեւ ի Բացէք եւ մտանն յեկեղեցին եւ աղաղակ եւ կարգան զաղաթն աւերանութիւն. Արշնեալ ամէնաբաւ. մարդասիրութիւնն Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ... Եւ ի կայք առ իս ամենայն աշխատեալ եւ բեռնաւորք եւ ես հանգուցից զձեզ եւ փոխանակ...» :

Բ. քերք.

Թղ. 3ա.—բ. Առաջ Ուրբաթ օրումն զիշեւրայիմ ժամու եսկումի Ղուկասու աւետարանի մէջտեղէն ԻԲ. 31 «...այ խնդրեաց խորթակն զքեզ իբրեւ զցորեան... եւ այլ բազում ինչ Հայրոցն իբրեւ խաւսին ի նա : Երբորդ Սաղմոս ՄԷ. Փրկեա զիս ի Թշ. Առ-

տուած մերժեցեր, Լուր Աստուած: Կց-
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Աստուած:
Շարական՝ Խնամով սիրոյն Որթիւ. Ան-
տարան Մարկոսի եւ ասէ ցնոսա Յիսուս
ամենեան զայթակղելոց էջ...» Կ'ընդ-
հատի՝ ԺԴ 28՝ «յառաջագոյն երթայց քան
զմեզ ի Գալիլիա...»:

Թ. 2ա.— Հսկմամ Մատթէոսի աւետո-
րանէն իՉ 51է... Նմա ձեռնաց զձեռն իւր եւ
հանն զսուրբ իւր եւ էհար... Թողին զնա եւ
փախեան: Հինգերորդ սաղմոս ձԼ... (կցորդ
չարական, Աւետարան Մատթէոսի, վեցե-
րորդ սաղմոս) եւ յորժամ դրացէք ասնն
մտանն յեկեղեցին: Շարական Տարածեալ,
Որթիւ Աւետարան Յոհաննի ի բմմն կարդայ.
Դիտէր եւ Յուդայ...» Կ'ընդհատի՝ ԺԼ. 5.
«Պատասխանի ետուն նմա զՅիսուս Նազա-
րացի: Ասէ ցնոսա ես եմ: Կայր...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ, ՏՅՈՒՆԿՈՒԹԻՒՆ

Նոր, մտաւ մըմ է գրուած Պր. Հայկ
Աճէմեանի կողմէ, Թ. 2ի վրայ կ'պցուած՝
«Վիեննայի Մխիթարեան Մխարկոսեան
Գերապատիւ Հայր, Պատերազմի ընթացքում
Ատրպատականի շրջակայ գաւառներից (Ուր-
միա, Սյամաստ) եւ Հայրեանի երկրներից
(Տաճկահայաստան, Կովկաս) Պարսիկների
եւ Թուրքների ձեռքով Թաւրիզ քաղաքն են
բերուած բազմաթիւ Հայ գրչադեր, կողոպ-

տուած Հայ վանքերից եւ եկեղեցիներից: Մեր
ազգային այդ պաշտելի յիշատակներն այժմ
խալառ կ'որոտեան եւ ոչնչացման ենթադ-
րուած են այս քաղաքում: Հայ գրչադերերը
Պարսիկ խանութպաններն ու նպաստաւաճառ-
ները կ'տրտուում ժաւ տալարակներ են շինում,
որոնցից մի Հատ իբր նմոյշ ուղարկում եմ
Ձեզ, քալ զիտնալով, որ դուք նախանձա-
խնդիր էջ եւ պիտի լինէջ այդ յիշատակների
պահպանման եւ ոչնչացումից ազատելու:
Ինչպէս ես ժամանակին գրել եմ Գեր. Հայր
Ներսէս Ակինեանին (17 Սեպտ. 1923 թ.)
տեղումս կարելի է Հատ էժան գներով Հայ
գրչադերը գնել Ձեր Մատենադարանի Հա-
մար, ԺԹէ միայն դուք ի վիճակի լինէջ այդ
նպատակի Համար մի որոշ գումար յատկաց-
նել: Կարծում եմ որ Ձեր Մայրավանքն եւս
տնտեսական բարեբաղի պայմաններում չի
ապրում այժմ, բայց այնու ամենայնիւ եթէ
ուղեմաք, յիշելու նպատակի Համար կարող
էջ տեղւոյդ Հարուստ ազգայիններից կամ
օտար Հայագիտական Հիմնարկութիւններից
մի Համեստ գումար փոխադրել տեղս Հայ
գրչադերը գնելու Համար: Ես այդ աշխա-
տանքը սիրով յանձն կ'առնեմ, կը պրպտեմ,
կը գտնեմ եւ ըստ արժանւոյն կը գնեմ,
Գալով գրչադերը Ձեր Մատենադարանը
Հասցնելու Հարցին այդ եւ կը կարգադրեմ,
վաճառականների միջոցով... Ատ այժմ
150—200 ամբրիկեան դոլար բաւական է
կամ Թէ անգլիական Ֆունտ օտերլինդ 30—
40, սպասում եմ Ձեր պատասխանին...
13. Դեկտ. 1923 թ., Հայկ Աճէմեան:

1414

(Հիմ Թիւ 449)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԵՀԱՅՈՒՆ ԲԱՐԲԱՆՈՅ (ԹԵՐԻ)

ՎԵՆԵՆԱ(Պ) — ՍՈՒՉԱՎԱ(Պ)

1839

ԹՈՒՂԹՔ՝ 74: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 88-5 X 23: ՊՐԱԿ՝
չեմ Յշմակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտեմ 34 X 11,
նյաճեմ լայնութեամբ քաղաւած է ճան յուտանց մը
սրբազորութիւններու եւ յաւելումներու համար:
ՏՈՂՔ՝ 81 միլիմ հաշուով: Նիւթ՝ եմ քաւի կոշտ
վառարակ քաւք: ԿԱՎՄ՝ գումաւոր հաստկեկ
քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ վրձն տեղ շեղե-
ցիք: ԹԱՆԱԿ՝ ան: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եմ: չկամ:
ՂԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1—3, 7բ—8բ, 13, 29բ, 39բ—41բ, 49,
54—55, 57բ, 62բ—74բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1839: ԳՐԻՑ՝
Ծովանեմ 4. Պարս: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիւնցեմ
կամ Սուշավա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուր:

Մատենան է՝ «Քերականութիւն լեհաց
բարբառոյ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԳՈՒԹԻՒՆ

Թ. 4ա. «Բան նախաչաւիդ: Ամենայն
լեզու ունի զիւր յատուկ կանոնս, ըստ որոց
արժան է խօսել եւ գրել...»:

Թ. 4. «Գլուխ Ա՝ Յաղազս տառից»:

Թ. 5բ. «Գլուխ Բ՝ Յաղազս մասանց
բանի»:

Թ. 10ա. «Գլուխ Գ՝ Յաղազս գոյա-
կան անուանց»:

Թ. 14ա. «Յաղազս թուական
անուանց»:

Թղ. 19ա. «Յաղագս դաբանական» :

Թղ. 22ա. «Յաղագս բայից» :

Թղ. 42ա. «Յաղագս մակբայի» :

Թղ. 43բ. «Յաղագս նախդրի կամ նախա-
դրութեան» :

Թղ. 47ա. «Յաղագս շաղկապի» :

Թղ. 48ա. «Յաղագս միջարկութեան» :

Թղ. 50ա. «Քաղաքացիական կարևոր
անուանց» : Լեհերէն-նայերէն :

Թղ. 58ա. Լեհերէն լեզուով հատընտիր
կտորներ :

1415

(Հիմ քիւ 408)

ԱՌՁԵՌՆ ԴԻՑԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1850

ԹՈՒՎԹԻՔ՝ 58: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34-3 X 21 միւշեւ
Թղ. 28, ապա 38 X 22-5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասին 29 X 9 եւ 31 X 10: ՏՈՂԹ՝ 38 եւ 40: ՆԻԻԹ՝
միջակ նաստուքեամբ կէս ռոգրկ քուղք: ԿԱՋՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ մաքուր: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ վարժ
շեղագիր: ԽԱՆԱԹ՝ սեւ: ԶԱՐԿԱՄԱՆԹ՝ եւմ. չուծի:
ԳԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 55բ-58բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850: ԳՐԻՋ՝
Թոթոթեամ Հ. Սահակ: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեծմա:
ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Առձնոն դիցարանու-
թիւն» : Աշխարհաբար :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Երեցարանութիւն Յունաց : Ի
սկզբան կ'ըսեն Յունաց բանաստեղծները,
ամէն բան ամայի պարուպ միջոց մըն էր,
Քաւոս անուամբ...» : 1ա՝ «Ուրանոս եւ
Գէա» : 1բ՝ «Կրեոնոս (Սառուրենոս) եւ
Հռէա...» կը հասցնէ միկնչեւ Տրուական
պատերազմի վերջը :

1416

(Հիմ քիւ 450)

ԵՐԿՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1870—1872

ԹՈՒՎԹԻՔ՝ 342: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34-6 X 28-5:
ՊՐԱԿ՝ 28: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28 X 19: ՏՈՂԹ՝
30: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր ողորկ մորագոյն քուղք: ԿԱՋՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մորագոյն շեղագիր:
ԽԱՆԱԹ՝ գունատած սեւ, սկսած է մերձծուխլ: ԶԱՐԿ՝
ԳԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չուծի: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 17ա-20բ, 91ա-
92բ, 254, 438բ-442բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870: ԳՐԻՋ՝ Գով-
րիկեամ Հ. Գրիգոր: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեծմա:
ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 438բ:

Մատենան է՝ «Բարձրագոյն երկրա-
դրութիւն ճանապարհորդաց, վաճառակա-
նաց, արուեստագիտաց, բարձրագոյն դպրո-
ցաց, ուսուցչաց, թաղաքագիտաց, խմբա-
դրաց ու առանձնական գերդաստանաց զոր-

ծածութեանը համար» : Դուրձիս առաջիկ
մասը մինչեւ Թղ. 66բ տպագրուած է Վիեննա
1871ին, Ամստերդամի պոլիս տպարանի
շարունակուէր տպագրութիւնը, քայլ կամ-
խիկ բաժանմորդներ չտնտեսելով տպագրու-
թիւնը ընդհատած է: Աշխարհաբար :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Ընդհանուր ցանկ :

Թղ. 3ա. «Նախաշաղկ» (չէ տպուած) :

Թղ. 21ա. «Պատրաստութիւն» : Տպա-
գրութիւնը այս տեղէն կը սկսի :

Թղ. 22ա. «Մաթեմադիզական երկրա-
դրութիւն»:

Թղ. 49ա. «Բնական երկրագրութիւն»:

Թղ. 69ա. «Քաղաքական երկրագրու-
թիւն»:

Թղ. 93ա. «Ասիա. Ընդհանուր տեսու-
թիւն մը»:

Թղ. 102ա. «Ասիական Տաճկաստան»:

Թղ. 103բ. «Փոքր Ասիա», Թղ. 112ա. «Ասո-
րիք կամ Ասորիստան», Թղ. 119բ. «Հայաս-
տան», Թղ. 124ա. «Տաճկի Հայաստան»:

Թղ. 129ա. «Ռուսի Հայաստան», Թղ. 130բ.

«Միջագետք կամ Էլ-Ճեզիրէ»:

Թղ. 133բ. «Արաբիա»:

Թղ. 142ա. «Պարսկաստան» (Թղ. 145իւ
կը յաջորդէ 246, սխալ քառագրումը):

Թղ. 251բ. «Արեւելեան Պարսկաստան, կամ
Աֆղանիստան ու Պելուճիստան»:

Թղ. 255ա. «Եւրոպա»:

Թղ. 273ա. «Ալեքսանդրիա», Թղ. 277բ.

«Եփեսոս», Թղ. 287ա. «Եոթուեզիա», Թղ.

291ա. «Դանիա», Թղ. 298ա. «Եփեսոս»,

Թղ. 299բ. «Պարսկաստան», Թղ. 300բ.

«Եւրոպա»:

Թղ. 303բ. «Ռուսաստան», Թղ. 319ա.

«Մեծ Ռուսաստան», Թղ. 327ա. «Փոքր

Ռուսիա», Թղ. 330ա. «Արեւելեան Ծովու

դաւանները», Թղ. 334բ. «Ֆինիանտիպի

մեծ դքսութիւն», Թղ. 336ա. «Արեւմտեան

կամ լեհական Ռուսիա», Թղ. 342ա. «Լեհաս-
տան», Թղ. 345բ. «Պաղանի թաղաւորու-

թիւն», Թղ. 347բ. «Ասորիստանի թաղաւո-
րութիւն», Թղ. 349բ. «Հայաստանի Ռու-

սաստան», Թղ. 354ա. «Կովկասու երկիր-

ները», Թղ. 360բ. «Միպերիա»:

Թղ. 371ա. «Բրիտանիա», Թղ. 382բ.

«Անգլիա», Թղ. 403ա. «Ուէլիի իշխանու-

թիւն», Թղ. 405բ. «Մոլդովիա», Թղ. 412բ.

«Իրլանդա»:

Թղ. 417բ. «Ստորին դաւառ», Թղ. 428բ.

«Լուսնայապոլի մեծ դքսութիւն», Թղ.

430բ. «Բեռլին»:

ԾԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 438բ. «Եւրոպայի սկիզբէն մինչեւ

Հոս օրինակելը 13 շաբաթ տեւած է»:

Գրի-դոր: Եւ կամ աւելի ճիշդ 1872ի Յունիս 20էն

մինչեւ Ապրիլ 21ը տեւած է»:

1417

(Հիմ քիւ 463)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԳՐԱԲԱՐ—ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ—ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ. դարու սկիզբ

ԹՈՒՐԳՐ. 48: ՄԵՆՈՒԹԻՆ. 35 X 21-5:
ՊՐԱԿՐ. 6: ԳՐՈՒԹԻՆ. մթաթիւ 28-5 X 18: ՏՈՂԳՐ.
38: ՆԻԻԹ. ԵԻՑ ԳՐԱՐԱՐ ԵՍՏՈՒՆԵԼ ՔԱՂԱՐ: ԿԱՁՄ.
ԶԱՄԻ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ. լու: ԳԻՐ. վարձ ԵԻՑ շնորհքի:
ԹԱՆԱԿՐ. ԵՍԻ, տեղ-տեղ մեքծուած: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻ.
ԵՍԻ. ԶԱՄԻ: ԴԱՑԱՐԻ. Թղ. 4ա մեծ մասով, 4բ—8բ,
47բ—48բ: ԺԱՄԱՆԱԿ. ԺԹ. դարու սկիզբնք: ԳՐԻՑ.
ամսամթա Միթքարեմ մթ: ՏԵՂԻ. ԵՍԻՑԱՐԱՐ
ՎԵՐՈՒՄ: ԾԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ. ԶԱՄԻ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Բառարան Հա-
մառու ի Հայկականէ յաշարահիկ լեզու եւ ի
տաճկական բարբառ»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Ա. Հայեմար լեզունն առաջին
դիւն է, ու եթէ ձայնաւոր դիւերուն մէկը,
Շատ անգամ աւ Ա գիրը ե գրին տեղը կը
դրվի ինչպէս երասանակ-երեսանակ, գինար-
բուք-դիւերուք, արագ-երագ, երբեմն ալ
այբին երկու ակոսները մէկդի հանելով, մի-
նակ մէկ ակաւով մը այբի տեղը կը գործածվի
այսպէս(») անբոս-անբարոս, պտուղ-
պտարագ եւն.»: Թղ. 4ա. Ա գրի վերջիւ
բառն է Աղաւաղն, որուն կը յաջորդեն
հիմզ դատարկ քաղքեր գալիք բառերուն

համար որ չեն գրուած: Հմմտ. Յան. Ջեռ.
թիւ 1968:

Թղ. Սա. «Բ.» բաղաձայն գրերուն առա-
ջինն է, որ ինքրինն ամենեւին ձայն չունի:
Երբեմն պ-գի գրերուն հետ կը փոփոխվի
անոնց տեղը դրվելով...»:

Թղ. 39ր. «Գ.» է դիր բաղաձայն, ու եր-
րորդ գիրը այբբենդիմի մէջ: Շատ անգամ կ
եւ ք գրերուն տեղ դիմ կը դրվի այսպէս...»:
Թղ. 45ա՝ վերջին քառն է «Գեոտնափոր», ի,
իւ. ած. դետի մէջ փորած: Այսքանով կը
վերջանայ բառարանս:

1418

(Հիմ թիւ չունի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆՔ՝ (Թերի. պակասաւոր)

ՎԻՆՆԵԱ

1884էն ստաց

Թիւղթթ. 3: ՄեծՈւթիին՝ 34.5 × 26: ԳՐՈՒ-
թիին՝ միասին: Նիիթ՝ հաստեկն ագնի քաղք:
ԿԱՋՄ՝ քաղաքայտ ստուարքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
գէշ, կազմը քաղաքովին քաղաքայտ, մէջէն քաղաքի
քաղքեր համուած: Գիթ՝ մօտը, մօտեցող: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ պարզ գծով շրջանակ ամէն երեսի
վրայ: ԶԱՐԳԱԳԻՐ՝ Թղ. 1ա, 2ա, 3ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1884էն ստաց: ԳՐԻԶ՝ Միթարեան վարժարանի աշա-
կերանք: ԾԱԿՈՂ՝ մղմերը: ՏԵՂԻ՝ վիեմն: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ Շնորհաւորական ուղերձ-

մեր, հաւամարար առ Բոստանեան Հ. Վալ-
դան:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մեծարդոյ եւ Հոգեւոր Հայր.
Ջաւուրը ըզհետ եկեալ ամսոց ամբանցիկ...»
(4 տուն):

Թղ. 2ա՝ Աշխարհարար, 3ա՝ փրակես-
րէն արձակ ուղերձներ:

1419

(Հիմ թիւ 1050)

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ ՕՐԻՆԱԿԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՅԻՆ

ԵՐՈՒՍԱԿԵՄ(°)

1773էն ետք

Թիւղթթ. 61: ՄեծՈւթիին՝ 34.5 × 24.5:
ՊՐԱԿ՝ Զ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28 × 18: ՏՈՂԻ՝
37 միջին հաշուով: Նիիթ՝ հիմ գօրտը հաստեկն էիշ
մը կշտ քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքայտ ստուարքաղք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը վնասուած: Գիթ՝ հիմ ամբողջ
մօտըդիր, սղեղ: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԳԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 4ր մեծ մասը,
56-61: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն ետք: ԳՐԻԶ՝ Յովնանց:
ՏԵՂԻ՝ հաւամարար Նրուաղէմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
սկզբնագրի Թղ. 2ա, գրի՝ Թղ. 65ր:

Մատենա է՝ «Համեմատութիւն օրի-
նակաց Աստուածաշունչին՝ Սարգիս վարդա-
պետ Հաճընցի Մալեանի»: Ջեռագիրս օրի-

նակուած կ'եքեւի Տաշեան Թուրքալի քիւ 244
սկզբնագրէն որուն հետ ըստ ամենայնի մղմ
է: Տես անդ էջ 630:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 65ր.

«Ի յաւարտի օրինակիս
Ջեռար իմով Յունեանիս,
Յանկամ ուսով մի պատան միս,
Որ ունիցի զփորն իս,
Նաեւ բմպել զանոյշ դիւիս,
Ի պարզեաց սոյն կրօնիս»:

1420

(Հիմ քիւ 461)

ՄԻՀՐԳԱՏ՝ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՌԱՍԽԻՆԻ

ՎԻԵՆԱ(°)

ԺԹ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 148, իջակալուծ 1—78 և Ա—7 ու 1—70: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 34.5 × 21.5: ՊՐԱԿՔ՝ չկան, բայց այլ ազատ քաղաքներ են: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտոսիմ 30 × 18: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ Ա մասը բարակ դեղին, ք մասը բարակ սպիտակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆ՝ ԳԱՄԱՆՔ՝ քաղաքային լաւ: ԳԻՐ՝ ճարտարական վարժ շէնքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամեն քաղաքի ք կազմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. ի վերջերք: ԳՐԻՋ՝ ամենամեծ ՄԻԽԵՐԱՅԻՄ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ՎԻՅՈՒՄ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ չունի:

Մատեանս է՝ ՎԻՀՐԴԱՍՈՒ, ողբերգութիւն Ռասխին: Թարգմանութիւնը եղած է ուսանաւորով: Ձեռագրիս Ա. մասը սեւագրութիւնն է սրբագրութիւններով, Բ. մասը մայմին մաքուր օրինակութիւնը: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Առջեւի մասէն մէկ քաղաք կը պակսի:

ԹՂ. 75ա. Մաքուր օրինակութիւնը, ՎԵՐԱՆՈՒՄԱՆ, Հին պատմութեան մէջ չի կայ աւելի Հոյակաւոր անուն մը, որչափ անուն ՄԻՀՐԴԱՍԱՅ...:

ԹՂ. 79ա. Արարուած Ա., Տեսարան Ա.՝ Քսիփարէս եւ Արարուած:

Քսիփարէս.

Տեղեկութիւնն որ առիթը
Իրաւացիկ էր, Արարուած,
Հռովմ յաղթանակ եղեր է,
Մեռեր է Մեծն ՄԻՀՐԴԱՍԱՅ:
Հռովմայեցիք եփրատայ քով

Ջարկեր են Հայրս գիշերայն,
Եւ անոր խոհեմութիւնն
Եղեր է անդ ընդունայն...:

ԹՂ. 96ա. Վ. Արար. Ա. Տեսարան՝
Մոնիմ, Յէտիմ:
Յէտիմ.

Ինչ, զուէ դեռ Հոս կը կենալ,
Երբ որ ՄԻՀՐԴԱՍԱՅ Հասեր է,
Ինչ կ'ընէր ո Տիկին իմ,
Ինչ արդեօք ձեր միտքն եկաւ...:

ԹՂ. 111ա. Վ. Արարուած. Ա. Տեսարան,
ՄԻՀՐԴԱՍԱՅ, Փառնակէս, Քսիփարէս:

ՄԻՀՐԴԱՍԱՅ.

Մօտ եկէք ինձ, որդիք իմ:
Վերջապէս եկաւ այն ժամ...:

ԹՂ. 125ա. Վ. Արարուած. Ա. Տեսարան,
Մոնիմ, Յէտիմ:

Մոնիմ.

Յէտիմ, յանուն աստուծոց,
Արա ինչ որ կը բաղձամ,
Գնա, տես ինչ դէպք կ'անցնի,
Եւ եկ պատմէ, իմանամ...:

ԹՂ. 139ա. Վ. Արարուած. Ա. Տեսարան,
Մոնիմ, Յէտիմ:

Յէտիմ.

Տիկին իմ, ո՞րք կը վազէր,
Ինչ յուզումէն մոլեկան...:

1421

(Հիմ քիւ չունի)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Հատար

ՎԻԵՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 344, իջակալուծ 1—878: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 34.8 × 27: ՊՐԱԿՔ՝ 17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտոսիմ 30 × 17: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ, ԿԱՋՄ, ՀԱՆԳԱՆՔ՝

ՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ՋԱՐԳԱՄԱՆՔ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՋ, ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՋ, ՏԵՂԻ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆ տես Ձեռ. քիւ 1825 և հոս ԹՂ. 5ա, 45բ:

Մատենան է՝ «Համառոտ Աստուածաբանութիւն տեսական և. Հուրթեր Ը. Թ., Թարգմանեալ ի լատին ընազրէն ըստ օրինակին դրոշմելոյ յինարբուք յամին 1885 թ. Տպ. Մասն Ա. Վիեննա 1887»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս քիւ 1925ի հետ Ողմ բնագիրն ռուսացիներ կը բաւականամեծ միայն Ոչանակելով ճառերու քղթախմարմերը:

Թղ. Տա. Նախակարգ Թան. Տա. Տառ Ա. 16ա՝ Բ. Տա. Գ. 186ա՝ Դ. 214ա՝ Ե. 219ա՝ Զ.

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. Տա. «Ե՛ր. աւուր Մարտ ամսոյ 1887 յաւուր տօնի Ս. Թովմայի Այուրեանցոյ»:

Թղ. 45ր. «Փ. Աստուծոյ վախճան Ա. Տառի ընդհանուրն Աստուած խօսութեան 27. 4. 87»:

1422

(Հիմ քիւ չունի)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԽԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատոր

ՎԻՆՆԱ-ՄԱԿԵՐ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 340, իջակալութեան 680—1331: ՊՐԱԿՔ՝ ԼԵՆԻՆ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂՔ. ԿԱՅՄ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, ԺԱՄԱՆԱԿ. ԳՐԻՉ, ԽԱՐԳՄԱՆԻՉ, ՏԵՂԻ. ԽՄԻՆ. ՁԵՐ. ԲԻ 1421 և 1928: ՈՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 337ր:

Մատենան է՝ «Համառոտ Աստուածաբանութիւն Տեսական Հուրթերի Հատոր Բ»:
Շարունակութիւնը քիւ 1421 ձեռագրիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս քիւ 1926 ձեռագրիւն հետ Ողմ ըլլալուն կու տամք միայն ճառերու սկզբնաւորութեանք յուսանալովները: 3ա՝ Տառ Է. 72ա՝ Ը. 148ա՝ Թ. 279ա՝ Ժ. 318ա՝ Յանկ, 322ա՝ Նիւթացանկ:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 337ր. «Միայն Աստուծոյ (առք) լատիներէն և յունարէն, ապա՝ «27 Օղ. 1887 ի Մալկը»:

1423

(Հիմ քիւ չունի)

ԹՈՒՂԹ՝ ՄԱՏՈՒՅՈՍ ԿԱՌՈՒՂԻԿՈՍԻ

ԵՄՄԱՆՆԻՆ

ԹԵԺԳ (= 1864)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 35 X 21.7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, երկու կողմն ալ միայն կէտը գրուած 10 X 17-ն: ՏՈՂՔ՝ ընդամենը՝ 35: ՆԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ արեւելեան շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: Ճակատը կարմիր, քաղք սպագրութիւն: ԿՆԻԹ՝ քաղքիւն ճակատը՝ սպուած: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԹԵԺԳ (= 1864): ԳՐԻՉ՝ ամծառք, ստորագրութիւնը Մատրէոս Կաթողիկոսի: ՏԵՂԻ՝ Ս. Էյմիածին: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 2ա. «Գնաց առաւ ի Վիեննա ի 1931 ընդհանուր վաճառել յամարի 20 չիլիպա»:
Հ. Ն(երսեւ) Ա(կիւնեւ)՝ ձակատիւ վրայ վերը գրուած՝ «Ի 20 Մարտի Եւոս, չէ պիտոյ պատասխանել»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թուղթ է՝ Թուղթ Մատրէոս Կաթողիկոսի՝ «Ամենահարազատ Որդոյ Մօրն լուսոյ կաթողիկէ սրբոյ էջմիածնի և Տեժի առաքելական Աթոռոյս, նորուն պերականցութեան խաչատրոյ Հաղարեանց չորստուսական սուրբ ողորմելի ծանուցանեմք»:
Նիւրն է նսայի վարդապետին, Արիստակէս և Խաչատուր սարկաւազներու արտասահմանէն վերադարձնելու հարցը: Ստորագրուած է՝ «Էլշտայի Մատթէոս Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, ի 8 Մարտի 1864 — ԹԵԺԳ. ի Ս. էջմիածին»:

1424

(Հիմ թիւ 450)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1877—1878

ԹՈՒՂԹՔ՝ 136, իջեկայում 1—147 եւ 1—28 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34 × 21: ՊՐԱԿՔ՝ 8 եւ յաւելում անձնական բազմաթիւ քաղաքներ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 30 × 14: ՏՈՂԹՔ՝ 35: ՆԻԹՔ՝ գծաւոր ողորկ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ եիծ վարձ տղեզ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չկան: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՁ. 12թ, 24թ, 34թ, 55թ—66թ, 62թ, 74թ, 83թ, 80, 90թ, 91թ, 92թ, 93թ, 94թ, 95թ, 96թ, 97թ, 98թ, 100թ, 181թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1877—1878: ԳՐԻԶ՝ ՅԱՎՅԱՆԱՆ Լ. ՂԵՆԱՅ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ կամ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՁ. 1ա, 13ա, 25ա, 35ա, 47ա, 57ա, 63ա, 74ա:

Մատենա է՝ Քերականութիւն Օսմանական լեզուի, հեղինակութիւն Յոսէֆ-Նեան Լ. Ղեւոնդի, Աշխարհաբար, քուրճիքէն արաբատառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Նախալուիդ, Օսմանեան քերականութիւնը Օսմանեան լեզուն չիտակ խօսիլ ու գրել կը սորվեցնէ...»

ԹՂ. 4ա. Գրուիւ Ա.՝ Գոյականի վրայ: ԹՂ. 13ա. Գրուիւ Բ.՝ Ածականի վրայ: ԹՂ. 25ա. Գրուիւ Գ.՝ Փոխանուանց վրայ: ԹՂ. 35ա. Գրուիւ Դ.՝ Բայերու վրայ: ԹՂ. 63ա. Գրուիւ Ե.՝ Մասնական վրայ: ԹՂ. 75ա. Համապայմանութիւն: ԹՂ. 83ա. Ածանցներ: Այս գլխում կը յաջորդեն ԹՂ. 102ա զանազան մեծութեամբ քաղաքներու վրայ բազմաթիւ ծանօթութիւններ եւ ցանկեր:

ԵԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1ա՝ 24. 12. 1877:
13ա՝ 1. 1. 1878:
25ա՝ 14. 1. 1878:
35ա՝ 23. 1. 1878:
47ա՝ 2. 2. 1878:
57ա՝ 7. 2. 1878:
63ա՝ 12. 2. 1878:
74ա՝ 23. 2. 1878:

1425

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ (ՔԵՐԻ)

ՎԻՆՆԱ(՞)

1878(՞)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34-8 × 21-5: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28 × 10-5, քուրճաւոր է ճղման լայնութեամբ ազատ լուսամբ մը սրբադրութիւններու եւ յաւելումներու համար: ՏՈՂԹՔ՝ 33: ՆԻԹՔ՝ գծաւոր փայլուն քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ տղեզ վարձ եիծ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է մերծծել: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1878ի տարիները: ԳՐԻԶ՝ ՅԱՎՅԱՆԱՆ Լ. ՂԵՆԱՅ: ՏԵՂԻ՝ ԵԱՆՈՒՄԱՐ ՎԻՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ Քերականութիւն Օսմանեան լեզուի: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ 1424, մեր-

կայս սակայն տարբեր խմբագրութիւն է: Աշխարհաբար, քուրճիքէն արաբատառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Նախագիրքիւ Ա.՝ Նշանագիրք ընդհանրապէս: Օսմանեան լեզուին մէջ գործածուած այբուբենը Արաբացոց 28 նշանագիրքներն են...»:
ԹՂ. 7ա. Բ.՝ Նշանագիրք լոկ արաբերէնի նկատմամբ: Ընդհանուր գիրքիւ:
ԹՂ. 15ա. Մասունք բանի: Անուն:

1426

(Հիմ քիւ 64)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԴԱՐՈՒՑ

վիեննա

1850էն առաջ

Թուղթ՝ 95: Մեծնութիւն՝ 35 X 23: ՊԱԿԻ
շատ անկամած երբեմն երկու եւ երբեմն միակ
քերթով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ միասին 31 X 14, լայն ազատ
լուսամբով սրբազրութիւններու համար: ՏՈՂԻ՝ 31:
ՆԻԻԹ՝ ռոբիկ սպիտակ քուլք: ԿԱԶՄ՝ չուկի: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆԻ՝ լու: ԳԻՐ՝ Ուտր, սրբազրութիւնները շեղա-
գիծ եւ շատ սղեղ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, մերծնած: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆԻ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 14ր, 17ր վարի կէտը,
18ր վարի մտքը, 37ր վարի կէտը, 40ր, 87ր, 88, 89ր
վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1850էն առաջ:
ԳՐԻՉ՝ ամծամբ, ՄԻԽԻՐԵՆԱՄ մը: ՏԵՒԻ՝ հաւանա-
բար վիեննա: ՅԵՒՏԱՍԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹՊ. 37ր:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Միջին
Դարուց»:

ԲՈՎԱՆԿԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Ա., Թաղաւորութիւն Գեր-
մանաց: Ա., Օրինակ առաջնորդութեան,
բարք եւ կրօնք Գերմանացուց: Յեղք ի Գեր-
մանիա»:

ԹՊ. 2բ. «Անգղալեզուներ ի Բրիտանիա
կամ յԱնգղիա: (449—828)»:

ԹՊ. 4բ. «Վանդալք յԱֆրիկէ: (429—
538)»:

ԹՊ. 6ա. «Սուէքք ի Սպանիա: (411—
585)»:

ԹՊ. 10ա. «Բուրգունդացիք ի Գաղղիա,
(413—534): Փրանկք ի Գաղղիա. Գոթուիք
(445—887)»:

ԹՊ. 15ա. «Ողուկէք, Արեւելեան Գոթք
յիշալիա: Թէոդորիկոս: (493—554): Եկե-
ղեցի, Արեւելեան տէրութիւն Հռոմայեցուց,
Անաստասիոս Ա. եւ Յուստինոս Ա. կայսերք,
(401—527)»:

ԹՊ. 19ա. «Բ., Արեւելեան Տէրութիւն,
Եկեղեցի: Ա., Յուստինիանոս Ա. Բեղիսա-
րիոս: Կործանումն արեւելեան Դթաց տէրու-
թեան: Ներքին կարգաւորութիւնք: (527—
565)»:

ԹՊ. 29բ. «Բ., Ղոնգորարդացիք յիտա-
լիա: (568—712): Վեցերորդականութիւն»:

ԹՊ. 31ա. «Գ., Արեւելեան տէրութիւն:
Յաջորդք Յուստինիանոսի: Տոճ Հերակ-
ղեայ: Եկեղեցի: (565—717)»:

ԹՊ. 39ա. «Գ., Տէրութիւն Արաբացուց:
Մուսամէս: Ամիրապետք, Ոմայեանք (800):
Արասեանք: Այլ եւ այլ Հարստութիւնք եւ
Թաղաւորութիւնք (—1100)»:

ԹՊ. 45ա. «Դ., Տէրութիւն Արեւելից:
Տոճ Իսաբացուց: Վասն պատկերաց:
(717—802)»:

ԹՊ. 49բ. «Ա., Բերստոնէութիւն ի Գեր-
մանիա: Մուտ քրիստոնէութեանն: Առա-
քեալք: Ս. Բոնիփակիոս: Վանականութիւն»:

ԹՊ. 55ա. «Գ., Տէրութիւնն Սունաց:
Ա., Նիկիփորոս Ա. եւ նորին պապապետք:
Նենգութիւնք Փոստիոսի: (802—807)»:

ԹՊ. 57բ. «Բ., Տոճն Բասիլեայ: Բա-
ժանումն ի Հռոմէական Եկեղեցուց: Կերու-
ղարիոս Հայրապետ: (867—1057)»:

ԹՊ. 62բ. «Դ., Սպանիական Թաղաւ-
որութիւնք: Արաբացիք ի Սպանիա: Հիմնա-
կութիւն քրիստոնէայ Թաղաւորութեանց:
(701—1085 եւ 1094)»:

ԹՊ. 66ա. «Ե., Գաղիա: Անգղիա: Ա.,
Գաղիա: Առաջին Կապետեանք: (987—
1086)»:

ԹՊ. 69ա. «Զ., Տէրութիւն Փրանկաց:
Պիպինոս Հերիտաղեան: Կարդոս Մար-
տեղոս: Պիպին Կարճն: Ղոնգորարդացիք:
(687—778)»:

ԹՊ. 72ա. «Տէրութիւն Փրանկաց: Պա-
տերապոնք Կարդոսի: Թաղաւորութիւն
նորա, առաջնորդութիւն եւ արժանիք, նկա-
րադիր եւ մահ: Արեւմտեան Կայսերութիւն
(800): (768—814)»:

Թղ. 77թ. «Ղուզովիկոս Մեղմն եւ որդիք նորա: Քահանայապետք: Դաշինք Վեդդու-նայ (814—840 եւ 843)»:

Թղ. 79թ. «Կարողինեանք յիտալիա, ի Գերմանիա եւ ի Գաղղիա: (843—911 եւ 987)»:

Թղ. 83թ. «Ե., իտալիա: Թագաւորք եւ քահանայապետք ի խոռվախոյզ ժամանակին մինչեւ յիթոն Ա.: Առասպել կընոջ ուղղումն քահանայապետի: (880—950)»:

Թղ. 85թ. «Գերմանական կայսերու-թիւն: Գերմանիա: Կոնկադ ի Փրանկաց:

Սաքոն կայսերք: իտալիա: Քահանայա-պետք: (911—1024)»:

Թղ. 91ա. «Գերմանիա: (Առաջին) Փրանկ կայսերք: իտալիա: Քահանայա-պետք: (1024—1056)»:

Թղ. 93թ. «Լոմբարդիա: Շինութիւն Վենետիք քաղաքի: Տէրութիւն երկուց Սի-կիլիական աշխարհաց: (700—1090)»:

ԾԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կաւ
ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 37թ. «Տեա եւ Թարգմանեայ յԱյցո-կայ էջ 302—303»:

1427

(Հիմ քիւ 33)

ՆԵՐՈՎԺ ԿԱՄ ԲԱՐԵԼՈՆԻ ԱՇՏԱՐԱԿԸ (Ողբերգութիւն)

ՎԻԵՆԱ(°)

1850էն հոս

ԹՈՒԴԹՔ՝ 27, իրականութե 1—49: ՄԵՍՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 34.3 X 22: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 30.5 X 18: ՏՈՂՔ՝ 35: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ սղիտակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ եիմ, հօտըգրի շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած ան: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն: չուսի: ԳԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 26թ—27թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն հոս: ԳՐԻՁ՝ ամօտաճօք, ՄԻԽՊԱՐԵԱՆՑ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճակ: ՅԻՇԱ-ՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ «Ներքովի կամ Բարեկոնի Աշտարակը» ողբերգութիւն Երեմ արարով: Աշտարակը:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2 եւ 3ի միջեւ քղքեակի մը վրայ՝ «Յարեթեանք. Յաւան՝ Յարեթի որդին, Թիրաս՝ Յարեթի որդին, Աքանազ՝ Գո-մերայ որդին, Հայկ՝ Թերեւս Թորգոմ: Քա-

մեանք. Գուգ՝ Քամի որդին, Փուգ՝ Քամի որդին, Քանան՝ Քամի որդին, Ներքովի՝ Գուգայ որդին, Սեմեանք. Եղամ՝ Սեմայ որդին, Արփաքադ՝ Սեմայ որդին, Արամ՝ Սեմայ որդին, Երեմ՝ որդի Սաղայ, որդւոյ Արփաքադայ: Ներքովի եւ կողմնակիցք նորա՝ Յաւան, Թիրաս, Աքանազ, Գուգ, Փուգ, Քանան, Հայկ եւ կողմնակիցք նորա՝ Արփաքադ, Արամ, Եղամ, Երեմ»:

Թղ. 3ա. «Ներքովի կամ Բարեկոնի Աշտարակը: Արարուած Ա՝ Տեսիլ Ա՝ Փուգ, Արփաքադ: Արփաքադ. Լուսթիւնը գրեթէ միշտ յաղթող է...» (Տեսիլ Ա—Զ):

Թղ. 9թ. «Արարուած Բ» (Տեսիլ Ա—ԺԱ):

Թղ. 17ա. «Արարուած Գ» (Տեսիլ Ա—ԺԱ):

1428

(Հիմ Բիւ 72)

ԵՒԳԻՆԵՍ Դ.՝ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1852

ԹՈՒՂԹՔ՝ 30: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 34-6 X 28-3: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Յշմեկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10 X 10: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ էիմ զօրաւոր պզնիլ բազա: ԿԱԶՄ՝ քաղաքայտ ստուարաքաղաք. վրան ճնշումով ռակեզօ զարդեր. ռակի ճառ կտուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ Յոք Յօրդղի. մաքուր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամէմ էչ առնում է տղաքրում Յուրք զարդերով շրջանակի մէջ: ԿԱՏԱՐԿ՝ Բզ. 1. 2բ. 3բ. 20—30: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք Միխրարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Վիճմա: ԲԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յունի:

Մատենան է՝ Բզ. 2ա. «Հրովարտակ միարանութեան Հայոց ընդ Հռոմայական կաթողիկէ եկեղեցւոյ, զոր ետ Եւդի-նիոս Դ. Քահանայապետ հաւանութեամբ Փորընտեան ժողովոյն յամի Տեառն 1439, թարմանալ ի Լատինականէ ի Հայ, ի Վիէննա, ի Վան Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1852»։ Հմմտ. Պալճեան՝ «Պատմութիւն կաթողիկէ վարդապետութեան ի Հայոց»։

ԲՈՎԱՆԿԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բզ. 3ա. «Ամենապատիւ Հայր. Ընկալ զայս զոյգն նուէրս...» ըմպակամ մըն է, բայց չէ յիշուած ամուլը քէ որդւն կը նուիրուի:

Բզ. 4ա. «Պատրաստութիւն»։ Կարճ կերպով կը պատմէ փոքրնոտեմ ժողովոյն մէջ Հայոց միաբանութիւնը Հռոմայ եկեղեցւոյն հետ:

Բզ. 5բ. «Եիշանութիւն վարդապետացն Հայոց, որ ի Պատրիարքէ անտի իւրեանց առաքելացն ի Փղորնտիա, առնել միարանութիւն։ Կոտանդիանոս ծառայ ծառայից Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, շնորհօք Ստուծոյ կարդեալ Պատրիարք վարդապետութիւն, զրեմ զայս թուղթ ի փառաւոր քաղաքն Կափիացոց... վերջ՝ Գրեալ ի ին ամեան Յուլիսի, յամի Տեառն 1438»։

Բզ. 6բ. «Թուղթ կայսերական Պաշտպանի, Բիւզիսի եւ վարչի Կափիացոց քաղաքն եւ համօրէն մեծի ժողովն Գաղարեան պետութեան առ Քահանայապետն մեծ»։

Փորձել փորձեցաւ անդատին ի բազում մա-մանակաց հետէ սոյն միարանութիւն ազդին Հայոց, սուրբ եւ երանելի Հայր, սակայն խորհէի իմն եւ միջամուխ լինել յայնպիսի ինչ զորք մեծ եւ յանդուգն... ի Կափիա, յաւուր 1 Դեկտեմբերի յամի Տեառն 1438»։

Բզ. 8ա. Վերիմին պատասխանը՝ «Եւդի-նիոս... Սիրելոյ որդւոյ կայսերականն Պաշտպանի Գննուացոց քաղաքի քաղաքացւոյ, մերոց ասպարակրացս պատուակցի եւ պաշտական կամի ողջոյն... Առաքինութիւն քո յարգեալ եւ զովեալ առ մեզ յարանց արանց հաւատարմաց... տուեալ ի Փղորնտիա յամի 1440 ի 16 ամեանն Աստուծոսի, ի Ժ. ամի քահանայապետութեան մերոյ»։

Բզ. 9բ. «Հրովարտակ եւդիւնայ Դ. Քահանայապետի. եւդիւնոս եպիսկոպոս, ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ, առ մշտնջե-նաւոր յիշատակ իրացս։ Յնծացէք առ Աստուծոյն օղեական է մեր, աղապակեցէք առ Աստուծոյն Յակոբայ, ամենեքիս որ յամենայն տեղիս զբրիտանոնէի անունն յանձնի բարեակա-րբիցէք...»։

Բզ. 23ա. «Եւդիւնիոս եպիսկոպոս ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ, առ մշտնջենաւոր յիշատակ իրացս։ Հաւանելոյ աստին զբե-լոցս սիրելոյ որդւոյ մերոյ Յովհաննու Պա-լէոյոզայ մեծի եւ երեսելոյ կայսեր Հոռո-մոց եւ պատասկան փոխանորդաց եղարաց մերոց Հայրապետաց եւ ամենեցուն նոցա որ զեկեղեցի արեւելեան յանդիման կացուցա-նեն։ Ուրախ լիցին երկինք եւ ցնծացէ եր-կիր»։ Զանգի բարձաւ. ի միջոյ որմն որ զարեւմտեան եւ զարեւելեան եկեղեցի բա-ժանէք ի միմեանց... Տուեալ ի Փղորնտիա, ի հրապարակական սինհոդոսական զու-մարման, որ կատարեցաւ մեծաւ տնիւ յեկեղեցւոյ մեծի, յամի Տեառն հաղորներորդի յորեքհարիւրերորդի երեսներորդի իննե-րորդի, ի քաներորդի երկրորդի աւուր Նովեմբերի, յամի իններորդի քահանայա-պետութեան մերոյ»։

ԹՂ. 27թ. ՔՐՈՂԹ Տեառն Երուսաղեմացոց Արքեպիսկոպոսի առ Եւզինիոս Դ. քահանայապետ։ Առ սուրբ եւ երանելի տէր մեր Եւզինիոս քահանայապետ, իրջանկութեան ձեռքը որդի իսայիաս Երուսաղեմացոց եպիսկոպոս։ Երանելի Հայր ի Քրիստոս եւ տէր սուրբ։ Յետ պատշաճաւոր, ջերմաջերմ

եւ խոնարհական հպատակութեան մատչիմ ի համբոյր երանելի ոտիցդ... Խոնարհութեամբ յանձն առնեմ սրբութեան ձերում զիս եւ զիման։ Ի Կոստանդնուպոլսոյ, յառաջնում աւուր Նովեմբերի, յամի հաղարերորդի չորեքշաբթի րեբորդի երեսներորդի չորրորդի։

1429

(Հիմ քիւ 46)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ Ա.

ՎԻԵՆՆԱ(°), ԹՐԻԵՍՏ(°)

1840էն առաջ

Էջ՝ 38 + 972 + 2: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 34-5 X 22: ՊՐԱԿ՝ 49: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ Երկրիւ 28 X 7-5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԳ՝ 53: ՆԻԻԹ՝ Էիմ գորաւոր հասակակի թուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսակշի, քաջազատ ստուարաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտքգիւր, մատնմագրութեամբ վկայութիւնները Էիմ վարձ շնորհայի: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ Էիմ: չուծ: ԳԱՏԱՐԿ՝ սկիզբը 1—38 եւ վերջը՝ 2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միթքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա(°), Թրիեստ(°): ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Հայերէն բառարան, որ-
 քան կ'Երեւի վերստուգում է Հայկազեան
 բառարանի, Հաւաքուած են Ոսկեբերանի եւ

Մատթէի մեկնութեան բառերը իրենց կո-
 չումներով: Կոչումներ կամ մասեւ Հին Կա-
 կարանի Հնգամատենէն եւ տեղ տեղ մասեւ
 Աւետարաններէն: Այս պատճառով բազմա-
 քիւ բառեր մնացած են առանց կոչում-
 ներու, որով ամբողջը կիսկատար գործի մը
 տպաւորութիւնը կը թաղու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

էջ 1. Ա, Աբբայ, Աբբաս...: Վերջ՝
 էջ 971. Ալլա, Ալլա, Ալլա...

1430

(Հիմ քիւ 47)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ կամ ԹՐԻԵՍՏ(°)

1840էն առաջ

Էջ՝ 2 + 929 + 4: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 34-5 X 22: ՊՐԱԿ՝ 47: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ ԿԱՋՄ, ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ, ԳԻՐ, ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ տեւ Զեւ. քիւ 1429, ԳԱՏԱՐԿ՝ սկզբի
 քիւն եւ վերջի 5 էջերը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն առաջ:
 ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միթքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա
 կամ Թրիեստ(°): ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Հայերէն բառարան
 Բ. Հատոր, Հմմտ. Զեւ. Թիւ 1429 առաջիկ
 հատորը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

էջ 1. Ք, Բա, Բա, Բարախեմ...:

էջ 286. Գ, Գա, Գաբղէն, Գաբիլ, Գաբաթ...:

էջ 451. Դ, Դա, Դարիւր, Դարիւրայա-
 րէն...:

էջ 622. Ե, Եաթ, Երեւայ, Երեւոս,
 Երեւաղ...:

էջ 779. Զ, Զաղիւր, Զաղարարանութիւն,
 Զաղարարան...:

էջ 925. Է, Էա, Էական, Էականամ,
 Էականութիւն...:

1431

(Հիմ քիւ 43)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ Դ.

ՎԻԵՆՆԱ կամ ԹՐԻԵՍՏ(°)

1840էն առաջ

էջք՝ 540: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34.5 X 22: ՊՐԱԿՔ՝ 42: ԿԱԶՄ՝ յաթասպատ ստուարաքուղք: ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ. ԳԻՐ. ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ տես Զեռ. Թիւ 1429: ԲՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկուկամ կապոյտ քուղք: ԺԱՄԱՆԱԿ. ԳՐԻԶ. ՏԵՂԻ. ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Զեռ. Թիւ 1429:

Մատենան է՝ Հայերէնի բառարան Դ. Հատոր: Հմմտ. Զեռ. Թիւ 1429՝ առաջին հատորը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

էջ 1. «Հ, Հա, Հաբաշիբ, Հազազ, Հա-
ղազահրատ...»:

էջ 317. «Զ, Զարուհ, Զադ, Զադա-
խան...»:

էջ 363. «Ղ, Ղարողոն, Ղարողոնիկ,
Ղալաժ, Ղական...»:

էջ 371. «Ճ, Ճազար, Ճախ, Ճախանց,
Ճախարակ...»:

էջ 403. «Մ, Մաղաղաթ, Մաղաղա-
թայ, Մաղաղատ...»:

էջ 704. «Յ, Յարեթական, Յարեթեան,
Յադ...»:

1432

(Հիմ քիւ 44)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ Ե.

ՎԻԵՆՆԱ կամ ԹՐԻԵՍՏ(°)

1840էն առաջ

էջք՝ 228 + 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34 X 21: ՊՐԱԿՔ՝ 32: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՏՈՂՔ. ՆԻՒԹ՝ տես Զեռ. Թիւ 1429: ԿԱԶՄ՝ կողքը վրայէն համուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաց ի կողքի պակասէն՝ յաւ: ԳԻՐ. ԹԱՆԱՔ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ տես Զեռ. Թիւ 1429: ԲՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական կապոյ քուղք: ԴԱՏԱՐԱԿ՝ վերջին 4 էջերը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԳՐԻԶ, ՏԵՂԻ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Զեռ. Թիւ 1429:

Մատենան է՝ Հայերէնի բառարան Ե. Հատոր: Հմմտ. Ա. հատորը՝ Զեռ. Թիւ 1429:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

էջ 1. «Ն, Նա, Նարաղեմ, Նադրուն,
Նադարանեմ...»:

էջ 124. «Շ, Շարաթ, Շարաթախոր,
Շարաթառուտ...»:

էջ 203. «Ո, Որողոս, Ողերերիմ, Ողե-
թախանձ...»:

Թղ. 333. «Ա, Զադդ, Զադդականիթին,
Զադնուրիթին...»:

էջ 382. «Պ, Պաղանեմ, Պաղուտ, Պա-
ղուք, Պալար...»:

էջ 590. «Զ, Զարուն, Զարունաոր,
Զալական...»:

էջ 622. «Ռ, Ռարրի, Ռարրունի, Ռադմ,
Ռազմահատ...»:

1433

(Հիմ թիւ 45)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ Զ.

ՎԻԵՆՆԱ կամ ԹՐԻԵՍՍ(°)

1840էն առաջ

Էջք. 792: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 34 X 22: ՊՐԱԿ՝ 40: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՏՈՂԳ, ՆԻՒԹ, ԿԱԶՄ, ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱԿ, ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ, ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻԶ, ՏԵՂԻ, ԹԵԱՏԱՅԱՐԱՆ՝ տե՛ս ԶԵՆ. Թիւ 1432:

Մտտեանս է՝ Բառարան Հայերէնի Զ. Հատոր: Հմմտ. Ա. Հատորը ԶԵՆ. Թիւ 1429:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Էջ 1. ՎՍ, Սա, Սարա, Սարակ, Սարա-
ւոյթ, Սարեկ...:

Էջ 203. «Վ, Վագեմ, Վագերաձի, Վագր, Վագրակերպեան...»:

Էջ 361. «Տ, Տարատ, Տարեռնի, Տարե-
ռունք, Տարբրոն...»:

Էջ 508. «Ր, Րարայական, Րարբունի, Րարուն...»:

Էջ 510. «Յ, Յարի, Յախ, Յախեայ, Յախեմ, Յախիճան...»:

Էջ 562. «Փ, Փազրոս, Փաղամ, Փա-
ղանք, Փաթարթեմ...»:

Էջ 667. «Ք, Քած, Քածաւարոտ, Քած-
րոր, Քակ...»:

1434

(Հիւ թիւ չունի)

ԳԻՐԳ ՄՏԱԾՈՒԹԵԱՆՅ ՊԵՏՐՈՍԻ ՓԻՆԱՄՈՆՏԵԱՅ

ԹՐԻԵՍՍ(°)

ԺԼ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹԻ՝ 22: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 34 X 23: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ, լայն լուսամբէնքով
սրբազանքեանց համար 31 X 11.5: ՏՈՂԳ՝ 50:
ՆԻՒԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստաքեամբ քուղք:
ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ արտաքին քուղքերը
ազտառած, մեղացածը լու: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր:
ԹԱՆԱԿ՝ տե՛ս: ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ եւճ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 1, 22ր վարի կտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ. դարու վեր-
ջերը: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ Միքթարեան մը: ՏԵՂԻ՝
հաւանաբար Թրիեստ: ԹԵԱՏԱՅԱՐԱՆ՝ Թղ. 2ա:

Մտտեանս է՝ «Գիրք Մտածութեանց»:
Բնագրով մայմէ Թիւ 2257 ձեռագրին հետ:
Տես անդ:

1435

(Հիմ թիւ 469)

ԱՌՁԵՌՆ ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1857

ԹՈՒՂԹԻ՝ 92: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 33.3 X 22.7:
ՊՐԱԿ՝ ԱՅԶ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 32 X 18.5:
ՏՈՂԳ՝ 46: ՆԻՒԹ՝ սղիտակ ազօրկ, միջակ քուղք:

ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լու: ԳԻՐ՝ մամբ շեղա-
գիր: ԹԱՆԱԿ՝ մուք շղղաձակի: ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ եւճ.
չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 22ր վարի կտը, 92ա վարի

կեալ. 172բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1857: ԳՐԻԶ ԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆԻԶ՝ ԾԽԷՖԻՆԻՍՏԱՆ 2: ՆԵՐՏԵՆ: ՏՆՂԻ՝ ՎԻՅՈՅԱ: ՅԻՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա:

Մատենա է՝ «Առձեռն աստեղագիտութիւն» աշխարհաբար, քարգամմուքիւն ԵՆ ԽԱՄԱԲՈՒՄ՝ 2. ՆԵՐՏԵՆ ՎՐՈՂ. ՇԻՔԻՐԵԿԱՆ:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Առձեռն Աստեղագիտութիւն» (§ 1):

ԹՊ. 1ա. «Գլուխ Առաջին, Աստեղագիտական գործիքներ» (§ 2):

ԹՊ. 1ա. «Ժամանակը չափելու ծառայող գործիքներ» (§ 3—18):

ԹՊ. 8բ. «Տեսութիւնը զօրացնելու օգնող գործիքներ» (§ 19—27):

ԹՊ. 13բ. «Անկիւնները չափելու գործիքներ» (§ 28—51):

ԹՊ. 23ա. «Գլուխ Երկրորդ, Երկրին օրական շարժումն ու ձևը, Երկրին վրայ առաջին ծանօթութիւններ» (§ 52—78):

ԹՊ. 26ա. «Երկրից օրական շարժումը» (§ 59—114):

ԹՊ. 48ա. «Գլուխ Երրորդ, Արեգակ, Արեգական շարժման օրէնքները» (§ 115—156):

ԹՊ. 70բ. «Երկրին արեգական բոլորտիք շարժիլը» (§ 157—177):

ԹՊ. 82բ. «Արեգական շարժումը ժամանակը չափել» (§ 178—192):

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Սկսեալ ի 4 Մայիսի 1857»:

1436

(Հիմ ԹԻՆ ՀՈՒՄ)

ԱՆԴՐԵԱՅ ԱՐԳՈՂԵԱՆ ՏՕՄԱՐ ԵՐԿՐՈՐԴԻ ՇԱՐԺԵԼԻՈՅՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԻՍԽԱԿ՝ 52, իրաւաւում 1—65 միայն: ՄԻՆԻՍԻՍԻՆ՝ 34-5 X 24, ԹՊ. 1—12՝ 33-5 X 22: ՊԻՆԿ՝ Ա—Գ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23 X 14: ՏՈՂ՝ 36 միջին եւջում: ՆԻՒԹ՝ հիմ գորաւոր միջակ եւստուրիսմք քուղք: ԿԱՂՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւական յաւ: ԳԻՐ՝ վարժ քիչ մը տգեղ մտրգիր: ԻՍԽԱԿ՝ սեւ: ԲԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2բ, 4—12 եւս-եւս միայն տող մը գրում, 45բ—52բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1767: ԳՐԻԶ՝ Զամչեան Հ. Ուկրաինա: ՏՆՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՊ. 2ա:

Մատենա է՝ ԹՊ. 2ա. «Էկալատար Տօմար Երկրորդ Շարժիլաց ըստ Տիգրանի Բրահանի զլուծեանցն, ընդ որս խառնեալ ԵՆ զղրութիւնս Հեղինակին զրութեան ԵՆ ըստ զլուծալոյնս առաջնորդութեանց յերկնից, ԵՆ ըստ բովանդակ Երազմոյ յամէնուտեք ընկալեալ նորոյ զիտողութեանց, ի Հեղինակին Անդրեայ Արղողեան ի Պատուան Համալսարանէն զմաթէմաթիքայութիւնս ուսուցիչ. Հաւանութեամբ զերազանց ծերակուտին ԵՆ Ասպետին սրբոյն Մարկոսի (որ է՝ Ասպետ սրբոյն Մարկոսի Հրամանաւ զերազանց ծերակուտին ԵՆ ռուսացիչ մաթէ-

մաթիքայի ի Պատուան Համալսարանին) ըստ Երազմոյ թեան 38 աստիճանաց ԵՆ 30 բուլկիցն ի Բանարիա կղզեացն (այն է՝ ի կղզեացն Երանելեաց) տպագրեալ ի Պատուա 1650»:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներկայս մաքուր օրինակութիւնն է ԹԻՆ 1446 սկզբնագիրն մեղադրին: Օրինակում է միայն միմիջեւ Գլուխ ԺԳ. Վերջը:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 2ա. «Եւ Հ. Յակոբոս Վ. Զամչեանց Միխիլարեան, սկսող թարգմանել յամին Տեառն 1767 յապրիլի 22 կիրակի, ըսցաւ առ այժմ դեռ վեր ի վերջ, ուստի վերստին քննել է ԵՆ. սրբագրել: Եւ առ այժմ այսօրն արարել ի Ղալաթիա: Եթէ Տէր կամեցի, վերստին սրբագրեցից, Եթէ դատեմանակ, Եւ Եթէ ոչ՝ այլ ոք Հմտուար արհեստիս, նորոյ Եւ լաւ Եւս արասցէ վասն աղգիս»:

1437

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՇՈՑ

ԼԵՀԱՍՍԱՊՆ, ԽՐԻՍՏ

ԺԶ. դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 405: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 35 X 22.5: ՊՐԱԿ՝ կամոմաւոր չեմ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, իւրաքանչիւրը՝ 28 X 7.5: ՑՈՂՔ՝ 32 միջիւն հաշուով: Նիւթ՝ ինձ հաստ, զորաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրան ճնշումով զարդեր, ունեցած է փականքներ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զործածաւթեմէ շատ փնցած, սկիզբէն պակաս, պակաս մասի վերջէն, ԹՂ. 404—406 բարձրովին պատռուած, հատակաւորներ եւ միայն: ԳԻՐ՝ բարձրգին, զամագամ գրէններ, բազմաթիւ մորթուած լոճներու առիթով շատ մը քուղքեր մոր գրուած են: Բազմաթիւ տեղեր կը գտնուէ զարդարեր, զարդ քայց շատ կամոմաւոր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերը կարմիր: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔՆԵՐ՝ չկան: ԽՈՐԱՆ ԹՂ. 188: ՀԱՎԱՏԱՋԱՐԴ՝ ԹՂ. 60ա: ԼՈՒՍԱՆՑԱՋԱՐԴ՝ ԹՂ. 5բ, 8ա, 8բ, 10ա, 15բ, 16ա, 16բ, 18բ, 19բ, 20բ, 21բ, 22բ, 24ա, 24բ, 26ա, 26բ, 27բ, 28բ, 29բ, 30բ, 31ա, 32ա, 32բ, 33ա, 34ա, 34բ, 35ա, 35բ, 36բ, 37ա, 38ա, 38բ, 40ա, 41ա, 42ա, 42բ, 43բ, 44բ, 45բ, միջին հոռ զամագամ՝ սեւ: կարմիր-մանուշակ, ասկէ ետէ միայն սեւ: 46բ, 48ա, 48բ, 49բ, 50բ, 51բ, 52ա, 52բ, 56ա, 60ա, 61ա, 63բ, 64ա, 65ա, 65բ, 66ա, 66ա, 119բ, 120ա, 120բ, 173բ, 174բ, 373բ, 381բ, 396ա, 396բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ. դար: ԳՐԻՃ՝ ամծամբ: ՑԵՒԻ՝ ամծամբ, հաւամբար կենսատան կամ երիւմ: ԹԵՒԱՏԱՋԱՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ չկան:

Մատենան է՝ Ճաշոց: Սկզբի մասը պակաս:

ԲՈՎԱՆԻԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Թղթեր պակսելով՝ կը սկսի ՄՈՆՈՂԵՄ ձրագալուցի՝ ՄՈՆՈՂԵՄ ըմբեր-ցուածի մէջտեղէն ՄՈՆՈՂ. Ա. 27 և...արու եւ էջ արար զնոսա...»:

ԹՂ. 10ա. «Կանոն Աստուածայայտնութեան ջուր աւրչնելոյ: Երթան ի ջուրն եւ խաչ առաջի եւ բուրվառ եւ մոմեղէն լուցեալս եւ այս կանոն կատարի...»:

ԹՂ. 16ա. «Երկրորդ յաւուր»: ԹՂ. 18բ. «Երրորդ աւուր»: ԹՂ. 20բ. «Զորրորդ աւուր»: ԹՂ. 21ա. «Հինգերորդ աւուր»: ԹՂ. 22ա. «Վեցերորդ (աւուր)»: ԹՂ. 24ա. «Եւթներորդ (աւուր)»: ԹՂ. 24բ. «Ութներորդ (աւուր)»:

ԹՂ. 26բ. «Փետրվարի ԺԴ. Տեառնըդ-առաջ էջ»:

ԹՂ. 28բ. «Ի Նաւասարդի Ա. Յովաննու կարապետին»:

ԹՂ. 29բ. «Պետրոսի Հայրապետին եւ Աբիսողոմայ (յ) սարկաւազին»:

ԹՂ. 30բ. «Անտոնի Անապատականին»:

ԹՂ. 31ա. «Թէոդոսի Թագաւորին»:

ԹՂ. 32ա. «Աթանասի եւ Կիւրղի»:

ԹՂ. 32բ. «Գորգիոսի վկային»:

ԹՂ. 33ա. «Կիրակոսի եւ մօր Նորա Յօղիտայ (յ)»:

ԹՂ. 34ա. «Վահանայ (յ) Գողթնաց- (ւ)ոյն»:

ԹՂ. 34բ. «Եւգենիոսի եւ Մակարիոսի»:

ԹՂ. 35ա. «Գրիգորի Աստուածաբանին»:

ԹՂ. 35բ. «Պարսամայ (յ) ճշնաւորին»:

ԹՂ. 36ա. «Վլասայ (յ) Եպիսկոպոսին եւ Ոնէսիմայ (յ) աշակերտին Պո(ո)ղոսին»:

ԹՂ. 37ա. «Պողիկարպոսի Էպիսկոպոսին»:

ԹՂ. 38ա. «Եւգենիայ (յ) կուսին»:

ԹՂ. 38բ. «Կուռնեիւոսի Հարիւրապետին»:

ԹՂ. 40ա. «Զկէի յութօրէինցն կիրակի»:

ԹՂ. 41ա. «Զօրէքշարթի»:

ԹՂ. 42ա. «Ուր-րաթ»:

ԹՂ. 43բ. «Երկրորդ կիրակէին»:

ԹՂ. 43բ. «Զօրէքշարթի»:

ԹՂ. 44բ. «Ուր-րաթ»:

ԹՂ. 45բ. «Կիրակի»:

ԹՂ. 46բ. «Զօրեքշարթի»:

ԹՂ. 47բ. «Ուրբաթ»:

ԹՂ. 48ա. «Շաբաթ օր Սրբոյն Մարգսի զօրավարին եւ որդոյն Նորա Մարտիրոսին»:

ԹՂ. 48բ. «Կիրակի»:

ԹՂ. 49բ. «Երկուշաբթի Սրբոյն Աստ-մանց»:

ԹՂ. 50բ. «Գիշ. Սրբոյն Սուքիասանց»:

ԹՂ. 51բ. «Զօրեքշարթի»:

ԹՂ. 52ա. «Եւ. Սրբոյն Ոսկեանց»:

ԹՂ. 52բ. «Ուրբաթ»:

ԹՂ. 53բ. «Շաբաթի օր Սրբոյն Սա-հակայ (յ) Պարթեւի Հայրապետին»:

ԹՂ. 54բ. «Կիրակի»:

ԹՂ. 55բ. «Էւ. Պիոնի քահանային»:

Թղ. 56ա. «Գլ. Սրբոց Ղեկնողեանց»:

Թղ. 56բ. «Զորեքշարթի»:

Թղ. 57բ. «Ելի. Սրբոց Վարդանանցն»:

Թղ. 58բ. «Ուրբաթ»:

Թղ. 59ա. «Շարաթ կոստանդիանուսի Սուրբ Ժողովոյն»:

Թղ. 60ա. «Բուն Բարեկենդանի առաջի կիրակէին»:

Թղ. 63բ. «Բլի. օր պահոց»:

Թղ. 63բ. «Երեքշարթի»:

Թղ. 64ա. «Դիլի. օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 65ա. «Ելի. օր»:

Թղ. 65բ. «Ուրբաթի օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 68ա. «Շարաթ օր Թէոդորոսի յօրավարին»:

Թղ. 69ա. «Կիրակէ»:

Թղ. 72ա. «Երկուշարթի օր ժողովին ի Սուրբ Յարութիւն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 74ա. «Երեքշարթի ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Յարութիւն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 76ա. «Զորեքշարթի ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 77բ. «Ելի. ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Յարութիւն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 80ա. «Ուրբաթի ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 81բ. «Շարաթ, Երկուշարթի և Կիրակի Երուսաղէմայ Հայրապետի»:

Թղ. 83բ. «Կիրակէ»:

Թղ. 85բ. «Երրորդ Դիլի»:

Թղ. 87բ. «Երրորդ Դիլի. օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 88բ. «Երրորդ Հնկարթի աւուր»:

Թղ. 89բ. «Ուրբաթի օր ի տասներորդ Ժամու ժողովին եւ այս կանոն կատարի ի Սուրբ Սիոն...»:

Թղ. 91բ. «Շարաթի օր Յոհաննու Երուսաղէմայ (յ) Հայրապետին»:

Թղ. 92բ. «Զորեք Կիրակէն»:

Թղ. 96բ. «Զորեքումն շրթ. քառասներորդն, Հորեքշարթի օր ի Ժ.Երրորդ ժողո-

վին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 100ա. «Հինգշարթի օր»:

Թղ. 101ա. «Ուրբաթ օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 103ա. «Շարաթ, Երկուշարթի և Կիրակի»:

Թղ. 104ա. «Հինգերորդ Կիրակին»:

Թղ. 107բ. «Երկուշարթի աւուր»:

Թղ. 108ա. «Երեքշարթի օր»:

Թղ. 109ա. «Ե.Երրորդ շարաթու քառասներորդացն պահոց Դիլի. օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 110ա. «Հինգշարթի օր»:

Թղ. 111բ. «Ուրբաթի օր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին (ի Սուրբ) Սիոն եւ կանոն կատարի...»:

Թղ. 113ա. «Շարաթ, Երկուշարթի Սուրբ Գրիգորի Լուսաւորչին եւ ի վերապէն»:

Թղ. 114ա. «Վեցերորդ Կիրակին»:

Թղ. 118ա. «Վեցերորդ Դիլի. օրն»:

Թղ. 119ա. «Զ.Երրորդ շարաթ օր քառասներորդացն պահոց շրթշարթի աւուր ի Ժ.Երրորդ Ժամու ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 120բ. «Եշարթի օր»:

Թղ. 121ա. «Վեցերորդ շարաթու քառասներորդացն ուրբաթի օր ժողովին եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 123ա. «Շարաթ առաւօտին ժողովին ի Դաղարիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 123բ. «Կիրակի առաւօտին ժողովին ի Սուրբ Մարտան եւ քաղաքի եւ այս կանոն (կատարի)...»:

Թղ. 127բ. «Ի նմին աւուր կիրակի Թ. Ժամն Երանն ի լիստն Զիթենեաց...»:

Թղ. 120բ. «Մեծ աւուր Երկուշարթի»:

Թղ. 129բ. «Բլի. զատկին պատն ժողովին ի մարտանն ի քաղաքի ի տասներորդ Ժամու եւ կանոն կատարի...»:

Թղ. 133ա. «Երեքշարթ օր»:

Թղ. 134ա. «Իսկ ճաշու. ի Ժ. Ժամու ժողովին ի լիստն Զիթենեաց եւ (այս) կանոն կատարի...»:

Թղ. 141ա. «Մեծ չորեքշարթի»:

Թղ. 141ա. Է՛ մեծի չորեքշաբթի օր ի Ժ. Ժողովին ի սուրբ Մարտանն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 144ա. Մեծի Հիգլարթի»:

Թղ. 144բ. Մեծին Հիգլարթին Հին Զատիկին վասն որոյ ասաց Յիսուս ցաշակերտան իւր՝ Յանկանալով ցանկացայ Զատիկս զայս ուտել ընդ ձեզ. Ժողովին յեթներորդ ժամու ի Սուրբ մարտանն ճաղաքի եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 146ա. Յետ սաղմոսին Թարթման չուրիւնն, մտանին եւ արձակին, եւ յետ արձակելոյն երեսայցին Ժողովին ի Սուրբ Սիոն եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 146բ. Ձկնի պատարագի երթան ի մատարանն եւ առաջի սրբոյն խաչին, եւ նոյն ժամայն երթան ի Սուրբ Սիոն եւ այս (4)անուն կատարի...»:

Թղ. 147բ. Մեծի Հինգլարթին ոտնուային ըստ որում ասացն Յիսուս Թէ օրինակ մի ետու ձեզ. զոր արարեալ է Տեառն Եփրեմի Պորան Ասորոյ, զոր Թարթմանեաց սուրբ դպիրն, (քառս ապտ աւրուած) զիտայպետն Հայոց Մեծաց Գրիգորիոս Վկայաւէր: Ժողովին ի տասներորդ ժամուն ի դաւիթ եկեղեցւոյն, պատրաստ ունելով սպասս խորհրդական լուացման եւ դնեն սուրբ աւետարանն առաջի եկեղեցւոյն եւ զկանոնակիր սուրբ Նշանն տան ի ձեռն ճահնային միոջ, Հանդերձ մոմեղինաւք լուծ(ց)ելաւք եւ անուշահոտ խնկօք, եւ ապա պիտակոպոսն, եւ կամ այլ ոք ի զլիաւորաց երիցանց իցէ ճահնայ կամ վանաց էրէց կատարիչ գործոյն, սկսանի Հանդերձ բաղումթեամբն...»:

Թղ. 152բ. Քնաւք Յոհանու Ոսկէբերանին զոր ասացեալ է աւուր մեծի Հինգլարթի վասն ճահնայից եւ Ժողովորոց. ԱւրՀնեալ է ամենասուրբ Երրորդութիւն ի բարեունս Հայր եւ Որդի եւ Հոգի Սուրբ... Վերջ՝ եւ որ չիջանին զի նմա ամենայն ինչ կատարեալ է. սահմանեալ»:

Թղ. 152բ. Է՛ մեծի աւուրն ուրբաթի գիշերն ի կատարել գրոց եւ կանոնաց, լուցանեն մոմեղինաւք եւ դնեն զսրբութիւնսն ի վերայ սեղանոյն եւ եղեալ սաղմոսարան եւ աւետարան զամէն սաղմոսդ-գ-փոխ ասեն...»:

Թղ. 163ա. Վկոռն ուրբաթին դնի պատուանտան փայտ խաչին առաջի Սրբոյն

Գողգոթայի եւ Ժողովեալքն ամենայն երկիր պաղանն մինչեւ ի վեց ժամն շարականաւ. խաչի քո Գրիստոս երկիր: Ի վեցերորդ ժամն Ժողովին ի Սուրբ Գողգոթայ եւ այս կանոն կատարի...»:

Թղ. 172բ. Յեւ կատարման աւետարանին խաչոյն մտանեն ի մատուռն ի ժամն երեկոյին ի Ժ. Երբորդ ժամն...»:

Թղ. 174բ. Է՛ շաբաթին Սրբոյ Զատիկին երեկոյն Ժողովին ի սուրբ մատարանն»:

Թղ. 188բ. Խորագիրը կը պակսի: Գործք. Առաք. Ա. 1: Ձբանն առաջին զոր արարին...»:

Թղ. 189բ. Է՛ նմին աւուր կիրակէին սրբոյ Զատիկի յիններորդ ժամու ելանն ի լեառն Ձիթենեաց»:

Թղ. 190բ.—197ա. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ:

Թղ. 197ա. Շաբաթ Յովանու Կարապետին»:

Թղ. 199ա. Նոր Կիրակէի»:

Թղ. 200ա.—202բ. Բշ, Գշ,

Թղ. 202բ. Վկայի Ձ. Աւետիք է»:

Թղ. 203ա.—205բ. Դշ, Եշ, Ձշ, Շաբաթ:

Թղ. 205բ. Վիրակի Աշխարամատարան է»:

Թղ. 207ա.—212բ. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ, Շաբաթ:

Թղ. 212բ. Ձորորդ Կիրակի»:

Թղ. 213բ.—219ա. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ, Շաբաթ:

Թղ. 219ա. Մայիսի է. Ժողովին ի Սուրբ Գողգոթա եւ այս կանոն կատարի»:

Թղ. 220բ.—226բ. Կիր. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ, Շաբաթ:

Թղ. 226բ.—230ա. Կիր, Բշ, Գշ, Դշ:

Թղ. 230ա. Յշաբթի օր Համբարձում է»:

Թղ. 230բ.—233բ. Ուրբ, Շաբաթ:

Թղ. 232բ. Յեւթներորդ Կիրակի Մաղկազարդ է»:

Թղ. 234ա.—238բ. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ, Շաբաթ:

Թղ. 238 եւ 239ի միջեւ քուրք մը իւլիոս է, ուստի Պեմտկոստէի պատկերիմ Ա. մաքր չկայ եւ կը ձկնի Գործք Առաքելոցն առնուած ըմբերցումսի մէջտեղէն:

Թղ. 239բ. Յոհան Ոսկէբերանի ասա-

ցեալ ի Սուրբ Երրորդութիւն. Ամենակալ անարատ Աստուած արքայիցբն Հայր...»:

Թղ. 241բ—241բ. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբ, Շարաթ:

Թղ. 244բ. «Շարաթի օր Յիշատակ է Երեմիայ մարգարէին»:

Թղ. 245բ. «Առաջի Կերակէի, Եղիա մարգարէին»:

Թղ. 246բ. «Բշի. Սրբոց Հոփսիս-մանց»:

Թղ. 247ա. «Գշի. Գայիանեանց»:

Թղ. 247ա. «Դշի օր»:

Թղ. 248բ. «Եշի. օր Յովանու Մկրտչին եւ Աթանազիենայի) Եպիսկոպոսին»:

Թղ. 249ա. «Ուրբաթ օր»:

Թղ. 249բ. «Շարաթ, Սրբոյն Գրիգորի Էլի ի վերապէն»:

Թղ. 250ա. «Կիրակի»:

Թղ. 251ա. «Բշի. Մանկանցն Բեդիսէ-Հէմի»:

Թղ. 251բ. «Գշի. Նունէ եւ Մանէ»:

Թղ. 252ա. «Դշի. օր»:

Թղ. 252ա. «Եշի. օր Սարգսի եւ Բաղոսի»:

Թղ. 252բ. «Ուրբաթ»:

Թղ. 253ա. «Շարաթ, Մովկիմայի) քա-հանայի»:

Թղ. 253բ. «Կիրակի»:

Թղ. 254ա. «Բշի. Եպիսկոպոս Կիպ-րացի) օր»:

Թղ. 254ա. «Գշի. Կոստանդիանոսի թաղաւորին»:

Թղ. 255ա. «Դշի. օր»:

Թղ. 255բ. «Եշի. Թէոդոտոսի Գաղա-տացի) օր»:

Թղ. 255բ. «Ուրբաթ»:

Թղ. 256ա. «Շարաթ, Գիւտ Նիսարացն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին»:

Թղ. 256բ. «Կիրակի»:

Թղ. 257ա. «Բշի. Ներսէսի Հայրապետի»:

Թղ. 257ա. «Գշի. Դանիէլի մարգա-րէի»:

Թղ. 258ա. «Դշի. օր»:

Թղ. 258ա. «Եշի. Սրբոց Թարք(դ)-մանչաց»:

Թղ. 258բ. «Ուրբաթ»:

Թղ. 259ա. «Շարաթ օր Զադ(ք)ա-րիայի) մարգարէի»:

Թղ. 259բ. «Կիրակի»:

Թղ. 260ա. «Բշի. Տրդատայի) թաղա-ւորին»:

Թղ. 260բ. «Գշի. Առիստակիսի, Վեր-թանիսի»:

Թղ. 261ա. «Դշի. օր»:

Թղ. 261բ. «Եշի. Եղիսէի մարգարէի»:

Թղ. 262ա. «Ուրբաթ»:

Թղ. 262բ. «Շարաթ օր Էրկոտասան Առաքելոց»:

Թղ. 263բ—268ա. Կիր. Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբաթ:

Թղ. 268ա. «Շարաթի յօր Տապան-կին օր ի Կարիաթարիմ եւ այս կանոն կա-տարի»:

Թղ. 269ա. «Մեծի յաւուր Պայծառա-կերպութեան տունն առաւօտուն Էլանեն Թափօր ի բարձր տեղով եւ այս կանոն կա-տարի...»:

Թղ. 273բ. «Աղաթք Սրբոյն Բարսեղի Հայրապետի. Աւրշեակ եւ Տէր Աստուած ամենակալ Որդի եւ Բանդ Աստուած Հակոբ եւ արարչակից Հօր...»:

Թղ. 278բ. «Երկրորդ աւուր»:

Թղ. 280ա. «Բշի. Յիշատակ է Արա-համու եւ Խորենայի) եւ անարժաթ թշկաց Կողմայի եւ Դիմիանոսի»:

Թղ. 280բ. «Գշի. յօր յիշատակ է Իզողովոզի եւ քնկերաց Նորայ»:

Թղ. 281բ. «Չորեքշաբթի օր»:

Թղ. 282ա. «Հինգշաբթի օրն, Յե-սայեայի) մարգարէին»:

Թղ. 283ա. «Ուրբաթի յօրն»:

Թղ. 283բ. «Շարաթ, Թաթևոսի առա-քելոյն եւ Սանտիսոյ կուսին»:

Թղ. 284ա. «Կիրակի յաւուր»:

Թղ. 285ա. «Բշի. Շուշանայի) օր»:

Թղ. 285բ. «Գշի. Կիպրիանոսի Էպիս-կոպոսին եւ Յուստիանայի) կուսին»:

Թղ. 286բ. «Դշի. օր»:

Թղ. 287ա. «Եւփիմեայի) եւ Քրիս-տոնեայի) օր»:

Թղ. 287բ. «Ուրբաթի օր»:

Թղ. 288բ. «Շարաթ, Յիշատակ է սրբ-րոց Նախահարցն»:

Թղ. 291ա. «Կիրակի»:

Թղ. 292ա. «Բշի. Սահակայի) եւ Յով-սէփայի) օր»:

Թղ. 292բ. «Գշի. Երկոտասան Մար-

գարէիցն»։ Յառաջ կը բերուին իւրաքանչիւրի Մահ-ը։

Թղ. 295թ. «Դշի. յօրն»։

Թղ. 296ա. «Հինգշաբթի օր սրբոյն Նաթանազիէն (Աթանազիենայ) հայրապետին»։

Թղ. 296բ. «Ուրբաթի»։

Թղ. 297ա. «Շաբաթ յԵփեսոսի սուրբ Ժողովոյն»։

Թղ. 297բ. «Գ(ի)րակէ»։

Թղ. 299ա. «Երկուշաբթի, Մակաբայեցոցն Եղիաղարու եւ է Եղարացն»։

Թղ. 299բ. «Երեք(ք)շաբթի օր տօն է Սոփիայ եւ երեք դասերաց նորաց»։

Թղ. 300ա. «Դշի.»։

Թղ. 300բ. «Եշի. օր Սրբոյն Քրիստափորի»։

Թղ. 301բ. «Ուրբաթի օր»։

Թղ. 302ա. «Շաբաթի օր, Անտոնինոսի եւ ընկերաց նորա»։

Թղ. 302ա—306ա. Կիր, Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբաթ։

Թշ. 306ա. «Շաբաթի օր Շողակաթին»։

Թղ. 307ա. «Գ(ի)րակի Ննջման Աստուածածնին»։

Թղ. 308ա. «Աւր(հ)նութիւն խաղողոյ զոր արարեալ է սրբազան Կաթողիկոսն Հայոց Տէր Նէրսէս, յաւուր տօնի Աստուածածնի եւ կամ Սրբոյ Խաչին ըստ իւրաքանչիւր տեղոյ ընկալութեան ջերմութեան եւ ցրտութեան ի հասումն պտղոցն։ Յետ երգոցն պաշտաման կամ զկնի արձակման սուրբ Պատարագին, առեալ զկենսակիրն նշանն սուրբ Պատարագին, եւ ամենայն սպասաւորքն բակ առեալ անուշահոտ խրնկօք, սկսանին բարձր ձայնիւ...»։

Թղ. 310ա. «Երկրորդ աւուրն»։ Թղ. 310բ. «Երրորդ աւուրն»։ Թղ. 311բ. «Զորէքշաբթի օր»։ Թղ. 312ա. «Հինգշաբթի օրն Դրեկորի»։ Թղ. 312բ. «Ուրբաթի օրն»։

Թղ. 313ա. «Շաբաթի օրն Յովակիմայ եւ Աննայ եւ սուրբ Աւետարանչացն»։

Թղ. 314. «Կիրակի օր»։

Թղ. 315ա. «Երկուշաբթի Տեոնիսոսի քահանայի եւ Ստեփանոսի Ուլիցուլին (Ուլենցուլին) սուրբ քահանային»։

Թղ. 315բ. «Գշի. Անգրէի զօրայվարին եւ բանակի նորա»։

Թղ. 316բ. «Դշի. օրն»։

Թղ. 317ա. «Եշի. Արդիանոսի (Արդիանոսի) եւ կնոջ նորա Անատօլեալ (Անատօլեայ)»։

Թղ. 317բ. «Ուրբաթ»։

Թղ. 318ա. «Շաբաթի օր, Թումայի առաքելոյն»։

Թղ. 318բ. «Կիրակի»։

Թղ. 319բ. «Բշի. Թարգմանչացն»։

Թղ. 320ա. «Գշի. Եղեկեիէն (Եղեկեիէի) մարգարէի»։

Թղ. 321բ. «Դշի.»։

Թղ. 322ա. «Եշի. Նիկիայ սուրբ Ժողովոյն»։

Թղ. 322բ. «Ուրբաթ»։

Թղ. 323ա. «Շաբաթ, Յովաննու Մըկրային»։

Թղ. 324բ—328բ. Կիր. Բշ. Գշ. Դշ. Եշ, Ուրբաթ։

Թղ. 328բ. «Շաբաթ օր Նաւականիկ տեղացն Երուսաղեմի»։

Թղ. 329բ. «Կիրակի, մեծի եւ կենսակիր սուրբ Նշանին առաւօտուն Զ.ին ի սուրբ Առտուածածնին»։

Թղ. 330ա. «Երկրորդ աւուրն»։ Թղ. 331ա. «Երրորդ աւուրն»։ Թղ. 331բ. «Զորրորդ աւուրն»։ Թղ. 332ա. «Հինգշաբաթի»։

Թղ. 333ա. «Ուրբաթի օր Ժողովին ի սուրբ Գողգոթայ»։

Թղ. 333բ. «Շաբաթ օր Ժողովին ի սուրբ Սիոն»։

Թղ. 334ա. «Երրորդ կիրակէ»։

Թղ. 335ա. «Բշի. Մամասայ, Փիլիկոսիմանի (Փիլիկոսիմոնի)»։

Թղ. 336ա. «Գշի. Փեբրոնեա(յ) կուսին եւ Եփրոնիա(յ)»։

Թղ. 336բ. «Զորեքշաբաթի յաւուր»։

Թղ. 337ա. «Եշի. Անթիմոսի հայրապետին եւ Երիւնոսի»։

Թղ. 337բ. «Ուրբաթ»։

Թղ. 338ա. «Շաբաթ, սրբոյն Գեորգիայ զօրավարին»։

Թղ. 338բ. «Կիրակի Վարազա(յ) Խաչին»։

Թղ. 339բ. «Երկուշաբթի, Դաւթի Դիւնցելոյն»։

Թղ. 340ա. «Երեքշաբթի, Եւստաթէի»։

Թղ. 340բ. «Զորեքշաբթի»։

Թղ. 341բ. «Եշի. Իշխանացն Սահակայ եւ Համազասպա(յ)»։

Թղ. 342ա. «Ուրբաթի օր»։

- Թղ. 342բ. «Շարաթ, Առաքելոցն»:
 Թղ. 343ա. «Կիրակէի»:
 Թղ. 344բ. «Բշի. Փոկասու հայրապետին»:
 Թղ. 345բ. «Գշի. Կուսանաց Թեկդի և Վառվառեա(յ)»:
 Թղ. 346ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 346բ. «Եշի. Գանտալիոնի բժշկին»:
 Թղ. 347ա. «Զշի.»:
 Թղ. 347բ. «Շարաթ, Կալիստրատիոսի և իմ վկայիցն»:
 Թղ. 348բ. «Կիրակի Գիւտ Սուրբ Խաչին որ յերուսաղէմ»:
 Թղ. 348բ. «Բշի. Գիւտ Նշխարացն տրդյն Գրիգորի Աղուանից կաթողիկոսին»:
 Թղ. 349բ. «Գշի. Անանիա առաքելոցն»:
 Թղ. 350ա. «Գշի.»:
 Թղ. 350բ. «Եշի. Դէոնիսիոսի հայրապետին»:
 Թղ. 351բ. «Ուրբաթին»:
 Թղ. 352ա. «Շարաթ, Ղուենկիանոսի ճապետին»:
 Թղ. 352բ. «Կիրակէի»:
 Թղ. 353բ. «Բշի. Ղուենկիանոսի ճապետին» (Ընթերծուած՝Անդր տարբեր):
 Թղ. 354ա. «Գշի. Թէոդորոտոնի քահանային»:
 Թղ. 355ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 355բ. «Եշի. սրբոց Խարեթանցն ժի և Մ վկայիցն»:
 Թղ. 356ա. «Ուրբաթ»:
 Թղ. 356բ. «Շարաթ, Դեմետրիա(յ) մեծ վկային»:
 Թղ. 357ա. «Կիրակի»:
 Թղ. 357բ. «Բշի. Անաստաս(յ) քահանային և Վարսի»:
 Թղ. 358ա. «Գշի. Հիպերիքեանցն»:
 Թղ. 359ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 359բ. «Եշի. Սեւերանոսի Սերաստացոյն»:
 Թղ. 360ա. «Ուրբաթ»:
 Թղ. 360բ. «Շարաթ, Իարղամու Եպիսկոպոսին»:
 Թղ. 361ա. «Կիրակէի»:
 Թղ. 362ա. «Ներուշարթի, Ստեփանոսի Հոռմայ հայրապետին»:
 Թղ. 363ա. «Գշի. Ալեքսիմայ և Օլսեփայ քահանայի և Ալեքսիմայ(յ) սարկաւազի»:
 Թղ. 363ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 363բ. «Հինդարթի, սուրբ հայրապետացն Մետրոփանոսի, Աղէկաստրայ»:
 Թղ. 364բ. «Ուրբաթ»:
 Թղ. 365ա. «Շարաթ օր, սրբոց Հրեշտակապետաց Գարրիէլի և Միքայէլի»:
 Թղ. 366բ. «Կիրակի»:
 Թղ. 367ա. «Ներկուշարթի, Մելիտոսի հայրապետին»:
 Թղ. 367բ. «Ներեքարթի Սուրբ Յովանու Ոսկերեանին»:
 Թղ. 369ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 369բ. «Եշի. Գուրիասայ և Սամոնայ»:
 Թղ. 370ա. «Ուրբաթի օր»:
 Թղ. 371ա. «Շարաթ օր, Փիլիպոսի առաքելոյ»:
 Թղ. 371բ.—376բ. Կիր, Բշ, Գշ, Դշ, Եշ, Ուրբաթ:
 Թղ. 376բ. «Շարաթ օր սրբոց Գրիգորի»:
 Թղ. 377բ. «Ներորդ Կիրակին»:
 Թղ. 378ա. «Բշի. Կուսանածն Յուլիանայ և Վասիլու»:
 Թղ. 379ա. «Գշի. Առաքելոցն Ակսորայ և Շմանին»:
 Թղ. 379բ. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 380ա. «Եշի. Կղեմ(յ) և Բազարատ(յ) Տոռոմիդայ եպիսկոպոսին և Գրիգորի Ակրականացոյն»:
 Թղ. 380բ. «Ուրբաթ»:
 Թղ. 381ա. «Շարաթ, Անդրէի առաքելոցն»:
 Թղ. 382ա. «Կիրակի»:
 Թղ. 383բ. «Բշի. Գեներիոսի եպիսկոպոսի»:
 Թղ. 384բ. «Գշի. Յակովկա(յ) և Իրաւափասայ»:
 Թղ. 385ա. «Զորեքարթի»:
 Թղ. 385բ. «Եշի. Հարցն Եպիսկոպոսաց»:
 Թղ. 386բ. «Ուրբաթ»:
 Թղ. 387ա. «Շարաթ, Եկիւլայոսի հայրապետին»:
 Թղ. 387բ. «Կիրակի»:
 Թղ. 388բ. Բշի. Մինասայ»:
 Թղ. 389ա. «Գշի. սրբոց առաքելոց Բարդուղիմոսի (Բարթուղիմէոսի) և Յուզայի»:

Թղ. 390ա. «Զոքեքշարթի» :

թղ. 390բ. «Եջի. Սոստիոսի (Եստրա-
տիոսի)» :

Рт. 391м. «Пл.рр.м.р.».

Թշ. 391բ. «Շարաթ օր, սրբոյն Յա-
կոբայ Հայրապետի» :

Թղ. 392բ. «Կիրայկին» :

ԹՂ. 393բ. «ԲՆԻ. Իգնատիոսի Հայրա-
պետի» :

ԹՂ. 394բ. «ԳՂԻ. Թէոպոմպայ եպիս-
կոպոսի» :

թղ. 395ա. «Զորեքչաթի» :

ՔՂ. 396ա. «Եշի. Աղդէի եպիսկո-
սոսի»:

№ 396р. «Полная форма»:

Թղ. 397ա. «Շաբաթ աւր, կուսանա-
ցըն ինդոսի եւ Դոմնայի եւ Կղերիկոսի քա-
հանային»:

Թղ. 397բ. «Կիրաւի կէիւն» :

ԹԴ. 398Ի. Ճիայց յառաջ քան զյայտնութեան պաճն չորս օր համարեալ, որում արասցես զտօնեբոս. առաջին Դաւթայ մարգարէին»:

ԹՂ. 400ա. «Երկրորդ, Ստեփանոսի
Նախավկայի» :

Թղ. 402ա. «Զորեք, արթի» :

ԹՂ. 402բ. «Երբորդ տօն, Պետրոսի եւ
Պողոսի»:

№ 403 ш. «Полтава».

ԹԳ. 403ա. «Հանգիստ Երանելոյն Յոհաննու աւետարանչի. էր ընդ եղբարսն...»:

Քշ. 403 եւ 404ի միջեւ թուաբ կը
սլակսի:

Թղ. 404բ. «Յայտնութեան պահոց առաջին աւուրն»։ Թղ. 404բ. «Յայտնութեան պահոց երկրորդ աւուրն»։ Թղ. 405ա. «Երրորդ աւուր պահոցն»։ Թղ. 405բ. «Զորորդ աւուրն»։ Ապա թուքսեի ինկած են։

ՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ք. 143բ. «Ամէն թանաքս» :

Ա. կողքի ճեքի կողմ՝ «Ես Տէր Օհան, որդի Տէր Սիմոն վարժեցի ըզմէկ աղջիկ մէկ Ա տարովոր որ տամ իր ու վաճառեմ ասի տալու իրեն . . . Ա. օտոջալ ասին կտայի՜ք Բ չաբիկ արն բարաբ, մէկնն Հաստ կէս դօտի կանայ, կէս ջօթի Ա պոթի ծայ Ա պէտի դայ, Թ. Աճիկ (1691) ապրիլի 2. օրրն չօրբշարթի», Նայն էջին վրայ կամ ուրիշ հազիւ ըմբռնիկ մոթագրութիւններ, մոյմպէս ետեւի կողքի ճեքի կողմը, ձիւն մը ծաղրաւտով ծագարութիւնը:

Նշանակաւ Ա. Կոզիի մերսի կազմը կրպ-
ցումս պիտուի մը վրայ կը կարգադրէ՝ «Ակա-
ճաշոցը սեփականութիւնն էր Թրանսիլ-
վանիոյ Սէփիլզ հայաբնակ զառաքի մայր
եկեղեցւոյն, եւ հնո բերումս է քստ աւան-
դութեան 1600ի ժամանակները, դէպի Թը-
րանսիլվանիա ներգաղթի ժամանակ, Վիեն-
նական Միւխթարեան Թանգարանին կը նուիր-
ըէ Թրանսիլվանիոյ Հայոց ներկայ Առաջնոր-
դական Տեղապահը Դեբրապատին Տէր Բար-
թոլմիժեան Վրք. Շահինեան, համաձեռ-
նութեամբ Քաղաքի խորհուրդի ատենակա-
ն Տիար Դրիդըր Զաքարեանի (Զաքարիաշ
Չեկէշ), Սէփիլզ, 12 Օգոստոս 1966: Հ.
Օգոստոսին Վ. Սերուրեան. Մ. Մ. 3:

1438

(Հիմ ք-իւ 705 եւ 1051)

ՃԱՇՈՑ ՀԹՈՄԷԱԿԱՆ

ՀՈՐՎՄ

ՔՈՒԿԹԻՔ 102, իրապատաս Լ—ՀՀՀ: ՄԻՆ-
ՆԻՒՅԻՒՆԻՆԼ 34-8 X 24: ԳՐԱԿԻՎ 1—17: ԳՐՈՒՆ-
ԻՒՆԻՆԼ երկնիս, 26 X 8,5 խառնակներ: ՏՈՂԻՆԼ
45 միջնի եռաշաղկ: ՆԻՒՅԻՔ՝ հին գորտաթ, միջակ
ետատո: Երանք բազալ: ԿԱՅԻՄ՝ կաշնակա ստառաթա-
քառալ, վրան ճնշմամբ սահեցեց գորտեր: ՀԱՆԳԻՄ-
ՄԱՆԻԿ՝ լաւ, բաժանեց ընդհանրապէս ճնջածուսա-
նակ՝ ճոռազիւ, սղոյճանքաթքք մեծ երկաթագործ:

ՔԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերն են իրատեսիլներ կա-
մար, հայելու սկզբնատախք: ՁԱՐԿԱՆԱԿ հե-
լիկ, լուսանկարներ ճշմարտական են կրկնե-
րի գեղեցիկ: ՆԱՄ՝ սպառնալից, կցուտե-
թի: Ի՞նչ Աստուածամայեր ճիտաւ Մեռելուց գեղեցի-
կ զրքերնոր՝ *Master boni Consilii*: ՎԱՐԱՐԿ՝
ՔԱՆ՝ 1. 2-րդ գրուտե է միակն Մեռելուց սիւ-
նակ, կամ Կրքերիցն իրոյ գրուտե ճամբի իր ստաւ,
ՔԱՆ՝ 1. 2-րդ գրուտե է միակն Մեռելուց սիւ-

ՌԵԶԻԴ 1728

83 ա մէկ սիւնով. 100ա—102բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ռէձիժ (1728): ԳՐԻՁ՝ ամծամբ: ԿԱՋՄՈՂ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻՒ՝ Հոռոմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՊՈՒԹԻՒՆ՝ Թգ. 7բ:

Մատենան է՝ Ճաշոց Հոռոմական, ամբողջական ընթերցուածմերով Հին կամ Նոր կտակարանէն եւ անտարամբերով: Թղ. 49 եւ 50ի միջեւ միասին կազմուած է Հոռոմ 1677ին տպուած՝ «*Խորհրդատեաք Պատարադին Հայոց*» էջ 1—20 ինչպէս նաեւ նոյն տարին տպուած «*Սպասարորութիւն Պատարադին*» էջ 1—30:

ԲՈՂԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա—7բ: Օրացոյց—Տօնացոյց մըն է ըստ հռոմէական—լատին ծիսի. անշարժ տօններով:

Թղ. 8ա. «*Աղօթք նախ քան զպատարաց Գրկորիս Գժաներորդ վնասպետն Հոռոմական, շնորհաց իւրաքանչիւրոց քահանայից զբանս ասողաց ի ներքոյ զգրեցեալս, յիսնից ամաց զներողութիւն: Եւ կամժ հռչակել զպատարադ եւ սրբազնագործել զմարմին եւ զարիւն...*»:

Թղ. 8ա. «*Արդոյն Ամբոստոսի՝ Մաղթանք նախապատրաստականք առ սրբազնաստոր պատարադն ի կիրակի՝ Մայրադոյն քահանայ եւ ճշմարիտ քահանայպետ Յիսուս Քրիստոս...*», «*Յերկուշարաթոյ՝ Արքայ կուսանաց եւ սրբօղողխառնութեան եւ ամբողջութեան...*», «*Յերեքշարաթոյ՝ Ոյ կարասցէ արժանապէս հռչակել զայս եթէ ոչ դու ամենակար...*», «*Է յորեքշարաթոյ՝ Քանզի եւ ոյ Տէր ի մօտ ունելով զվերապատուելիս շարչարանս քոյս...*», «*Է հինկշարաթոյ՝ Քանզի դու ողորմիս ամենեցունց Տէր եւ զդիմն ի նոցանէ ատենցեր...*», «*Յուրբաթոյ՝ Եւ եւս աղաչեմ զեզ Տէր Սուր Հայր եւ վասն հոգեւոց հաստարժաց ննջեցելոց...*», «*Է շարաթոյ՝ Եւ եւս աղաչեմ զեզ Տէր ի ձեռն ինքեան սրբազնաբոյ խորհրդոյս...*»:

Թղ. 9բ. «*Աղօթք զկնի պատարագին ասելի: Երկիր պապանեմ քեզ եւ զհաւանմ զքէն բարեգութ Յիսուս Քրիստոս...*»:

Թղ. 10ա. «*Ժամամուտք ըստ կարգի աւուրց պահոց, տօնից տէրունականաց եւ ամենից սրբոց: Կը յաջորդեմ սովորական ժամամուտները կարգով: Բացառիկ ժամամուտ մըն է Թղ. 11բ՝ «Արդոյ Երբորդու-*

թեան՝ Աւրնեակ հղիցի Սուրբ Երբորդութիւնն եւ անբաժանելի միութիւնն, խոստովան լիցուք նմա զի արար ընդ մեզ զողորմութիւն իւր»: Նոյնպէս՝ «*Մարմնոյ եւ արեան՝ Կերակրեաց զնոսայ ի պարարտութենէ ցորենոյ ալէութիւն եւ ի վիժէ մեղր յաղեցոյ նոցա ալէութիւն, ալէութիւն»:*

Թղ. 11բ. Տարբեր գրչէ՝ «*Յուլիս 16 օրն է յիշատակ Մարիամոյ Սուրբ Աստուածածնի՝ Կարմէկեան յերին: Ժամամուտ՝ Ուրախ հղիցիւք ամենեքեան ի Տէր զօր տօնի հանդիսացուցանելով...*», ասպա կը յաջորդէ: «*Աղօթք՝ Աստուած որ զերանուհոյ մէկա Կուսին եւ ծնողին քոյ Մարիամայ եղանակաւ մակաղորով զԿարմէկեան կարգին...*»:

Թղ. 11բ. Ստոր գրչէ՝ «*Արդոյն Փիլիպոսի Նէրոսի, Երկու Ազօր քնիւ կը յաջորդեն՝ «Աստուած որ բարձրացուցեր զերանելին Փիլիպպոս...» եւ՝ «Ջնկեղեցի քո Տէր բազմաի տօնախմբութիւն երանելոյն Անդոնիոսի...*»:

Թղ. 12ա. «*Մենդեան զիւրիս առաջին պատարագ»:*

Թղ. 12ա. «*Երկրորդ պատարադ Մնիդեան Քրիստոսի»:*

Թղ. 12ա. «*Երրորդ պատարադ Մնիդեան»:*

Թղ. 12բ. «*Է տօնի սրբոյն Ստեփաննոսի»:*

Թղ. 13ա. «*Է տօնի սրբոյն Յօանննոս Աւետարանչի»:*

Թղ. 13ա. «*Է տօնի սրբոց Անձեղ Մանկանց Բէթլէհէմի»:*

Թղ. 13բ. «*Է տօնի սրբոյն Թօմայի Կպիսկոպոսի եւ մարտիրոսի»:*

Թղ. 13բ. «*Էկերակի ի մէջ ութօրէից ծննդեան»:*

Թղ. 14ա. «*Է տօնի սրբոյն Սեղբեստրոսի Հայրապետին եւ խոստովանողի»:*

Թղ. 14ա. «*Է յաւուր թիփատութեան եւ ութօրէից Մենդեան»:*

Թղ. 14բ. «*Պատարադ ի հսկումն Յայտնութեան»:*

Թղ. 14բ. «*Պատարադ ի Յայտնութեան Տեան ձերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:*

Թղ. 15ա. «*Էկերակի ի մէջ ութօրէից Յայտնութեան»:* Թղ. 15ա—16բ: Բ—Է կիլիկի:

Թղ. 17ա. Վերակէի վատնուներորդիք:

Թղ. 17բ. Վերակէի յիսներորդիք:

Թղ. 18ա. Վատարագ ի յաւուր մոխրոյ:

Թղ. 18բ. Վ. շաբաթի առաջնում աղուհացիք: Թղ. 18բ. Վերբաթի: Թղ. 19ա. Վշաբաթի:

Թղ. 19բ. Վառաջնում կերակէի աղուհացիք: Թղ. 19բ. Վ. շաբաթի յետ Ա. կերակէի աղուհացիք: Թղ. 20ա. Վ. շաբաթի: Թղ. 20բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 21ա. Վ. շաբաթի: Թղ. 21ա. Վերբաթի օր յետ Ա. կերակէի չորս եղանակաց աղուհացիք: Թղ. 21բ. Վշաբաթ օր յետ Ա. կերակէի աղուհացիք չորս եղանակաց:

Թղ. 22բ. Վերկրորդ կերակէի աղուհացիք: Թղ. 23ա. Վ. շաբաթի յետ Բ. կերակէի աղուհացիք: Թղ. 23ա. Վ. շաբաթի: Թղ. 23բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 24ա. Վ. շաբաթի: Թղ. 24բ. Վերբաթի: Թղ. 25ա. Վշաբաթ:

Թղ. 25բ. Վերրորդ կերակէի աղուհացիք: Թղ. 26ա. Վ. շաբաթի յետ Գ. կերակէի աղուհացիք: Թղ. 26բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 27ա. Վ. շաբաթի: Թղ. 27բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 27բ. Վերբաթի: Թղ. 28բ. Վշաբաթ:

Թղ. 28բ. Վերրորդ կերակէի աղուհացիք: Թղ. 30ա. Վերկուշաբաթի յետ Դ. կերակէի աղուհացիք: Թղ. 30բ. Գ. շաբաթի: Թղ. 31ա. Վերբաթի: Թղ. 31բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 32ա. Վերբաթի: Թղ. 32բ. Վշաբաթ:

Թղ. 33ա. Վերակէի շաբաթանաց: Թղ. 33բ. Վ. շաբաթի յետ կերակէի շաբաթանաց: Թղ. 33բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 34ա. Վերբաթի: Թղ. 34բ. Վ. շաբաթի: Թղ. 35ա. Վերբաթի: Թղ. 25բ. Վշաբաթ:

Թղ. 36ա. Վերակէի Ծաղկազարդիք: Խրատագիր՝ Վառնց Խաղաղութեան եւ առանց փառք ճեղ Տէր եւ առանց կնքելոյ զճակտան նշանաւ խաչին եւ առանց մոմի եւ բուրվարի ընթեռնուն զաւետարանն այլ սկսի ճանաչան այսպէս. Ջարշաբաթ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ Մատթէոսի Գլուխ ԻԶ...:

Թղ. 38ա. Վեծի Բ. շաբաթի աւուր: Թղ. 38ա. Վեծի երեքշաբաթի աւուր: Թղ. 40ա. Վեծի չորեքշաբաթի: Թղ. 42ա. Վեծի հինգշաբաթի: Թղ. 42բ. Վեծի շաբաթու աւուր:

Թղ. 42բ. Մերոյ Զատիկի աւուր յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Աւետարանէն առաջ՝ Վերորորակս ասէ:

Վճարթանակիս սպռնական
Գովեստ մատուցանեն Քրիստոնեայք:
Դառն փրկեաց զոշխարսն
Քրիստոս Հաշտեցոյց ընդ Հօր զմեզաւորս... եւլ:

Թղ. 43ա. Վերկուշաբթին յետ Զատիկին: Թղ. 43բ. Վերբաթի: Թղ. 43բ. Վերբաթի: Թղ. 44ա. Վերկուշաբաթի: Թղ. 44բ. Վերբաթի: Թղ. 44բ. Վշաբաթ:

Թղ. 45ա. Վեր կերակէի յետ Զատիկին: Թղ. 45բ. Վերկրորդ կերակէի: Թղ. 45բ. Վերրորդ կերակէի: Թղ. 46ա. Վերրորդ կերակէի: Թղ. 46ա. Վ. երրորդ կերակէի:

Թղ. 46բ. Վերառ յաղաքս մեծ լիթանիայի: Իմացիք որ ի տօնի Մարկոսի աւետարանչին, այլ եւ երեք օր յառաջ ճան զՀամբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, այսինքն երկուշաբթին, երեքշաբթի եւ չորեքշաբթի՝ են աւուրք աղաչանաց ընդդէմ ամենայն ցամառաց, որք կոչին Տիգուհացիօնէ լաթինի բառով, ասեն զմեծ լիթանիայն, Թափուրով, եւ մատչի պատարագս ի յայտմ դիտաւորութիւնս, յիշատակեալ զնոյնն, եւ որ ոչ կարացին գտանել ի Թափուրս, իւրաքանչիւրք պարտ է որ ասէ զմեծ լիթանիայն Հանդերձ իւր աղօթքնուն կատարելապէս զկին առաւօտեան ժամունս:

Թղ. 46բ. Վ. տօնի Համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Թղ. 47ա. Վերակէի ի մէջ ութօրէից Համբարձման Տեառնս:

Թղ. 47ա. Վ. Պնտէկոստէի կերակէի: Աւետարանէն առաջ՝ Վեւ ի ծնունտը իջեալ ամենեքեան եւ ասեն ի խաբան՝ Եկ Սուրբ Հոգի եւ լից զսիրտ ջղոյց Հաւատարեցոյց եւ բորբոքեայ ի նոսա զհուր սիրոյ ջո: Եւ ասի ղյորդորակս:

«Եկ Սուրբ Հոգի եւ լից զսիրտս
ի յերկնուստ զյոյսդ քո շառաւղ:
Եկ Հայր աղքատաց
Եկ տուօղ պարգեւաց...»:

Թղ. 47բ. «Զորեքշարթի շորս եղանա-
կաց»: Թղ. 48ա. «Ուրբաթ»: Թղ. 48ա. Շա-
րաթ»:

Թղ. 49ա. «Ի տօնի Սրբոյ Երրորդու-
թեան»:

Թղ. 49ա. «Մէկ կիրակէի յետ Հոգւոյ
Գալուսեան»:

Թղ. 49բ. «Ի տօնի սուրբ Մարմնոյ եւ
Արեանն Տեառն, զոր տօնեն յառաջնութ
շինկշարթին յետ տօնի Սրբոյ Երրորդու-
թեանն»:

Թղ. 49բ. «Երգ Մարմնոյ եւ Արեան
Տեառն եւ ասացես զայս երգս, ասացեալ
Սրբոյն Թօմայի»:

«Գուկայ Սիօն զՓրկիչն քո
Գուկայ զդուքս եւ զՀովիւն քո
Յերդս եւ ի տաղս յորս կարես,
Որքան կարես, այնքան փութեայ...»:

Թղ. 50ա. «Բ. կիրակէի յետ Հոգւոյ
Գալուսեան որ է ի մէջ ութօրէից Մարմին
Տեառն»: Թղ. 50ա. «Գ. կիրակէի յետ Հոգ-
ւոյ Գալուսեան»: Թղ. 50բ. «Դ. կիրակէի»:
Թղ. 51ա. «Ե. կիրակէի»: Թղ. 51ա. «Զ.
կիրակէի»: Թղ. 51բ. «Զ. կիրակէի»: Թղ.
51բ. «Է. կիրակէի»: Թղ. 52ա. «Թ. կի-
րակէի»: Թղ. 52ա. «Ժ. կիրակէի»: Թղ.
52բ. «ԺԱ. կիրակէի»: Թղ. 52բ. «ԺԲ. կի-
րակէի»: Թղ. 53ա. «ԺԳ. կիրակէի»: Թղ.
53բ. «ԺԴ. կիրակէի»: Թղ. 53բ. «ԺԵ. կի-
րակէի»: Թղ. 54ա. «ԺԶ. կիրակէի»: Թղ.
54բ. «ԺԷ. կիրակէի»:

Թղ. 54բ. «Զորեքշարթու շորս եղա-
նակաց»: Թղ. 55ա. «Ուրբաթու»: Թղ. 55բ.
«Շաբաթու»:

Թղ. 56բ. «ԺԸ. կիրակէի յետ Հոգւոյ
Գալուսեան»: Թղ. 57ա. «ԺԹ. կիրակէի»:
Թղ. 57ա. «Ի. կիրակէի»: Թղ. 57բ. «ԻԱ.
կիրակէի»: Թղ. 58ա. «ԻԲ. կիրակէի»: Թղ.
58ա. «ԻԳ. կիրակէի»:

Թղ. 58բ. «Պատարգ վասն կիրակէիցն:
Եթէ կիրակիք զկիւր Հոգւոյ Գալուսեան աւե-
լիք իցեն քան զքսան եւ չորս...»:

Թղ. 58բ. «ԻԴ. կիրակէի յետ Հոգւոյ
Գալուսեան»:

Թղ. 59ա. «Երրորդ կիրակի զկիւր Յայտ-
նութեան Յիսուսի Քրիստոսի»: Թղ. 59ա.
«Զորրորդ կիրակէի»: Թղ. 59բ. «Ե. երրորդ
կիրակէի»: Թղ. 59բ. «Զ. երրորդ կիրակէի»:

Թղ. 60ա. «Առաջի կիրակին որ է Գա-
լուսեան Տեառն»: Թղ. 60ա. «Երկրորդ
կիրակէի»: Թղ. 60բ. «Երրորդ կիրակէի»:

Թղ. 61ա. «Զորեքշարթու շորս եղա-
նակաց որ է Գալուսեան»: Թղ. 61ա. «Ուր-
բաթու»: Թղ. 61բ. «Շաբաթու»:

Թղ. 62բ. «Զորրորդ կիրակի Գալուս-
եան»:

Թղ. 63ա. «Պատարգ ի հսկումն
Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի»:

Թղ. 63բ. «Պատարգ ի յաւուր յիշա-
տակման ամենայն հաւատացելոց ննջեցե-
լոց»:

Թղ. 63բ. «Պատարգ ի յաւուր մահ-
ուան կամ ներկայադրութեան մեռելոյն»:

Թղ. 64ա. «Պատարգ վասն տարոյ
ղարձականի ննջեցելոց»:

Թղ. 64ա. «Պատարգ վասն ամէն
աւուր ննջեցելոց»:

Թղ. 64բ. «Պատարգ Սրբուհոյ Աստ-
ուածածնի ի Գալուսեան կիրակիէն մինչեւ
ի Մենդեան»:

Թղ. 64բ. «Պատարգ Սրբուհոյ Աստ-
ուածածնի ի Մենդեան մինչեւ ի Մաքարայու-
ծութիւնն, որ է Տեառն ընդ առաջ»:

Թղ. 65ա. «Պատարգ Սրբուհոյ Աստ-
ուածածնին ի Տեառն ընդ յառաջէն մինչեւ
ի մեծ Զատիկին»:

Թղ. 65ա. «Պատարգ Սրբուհոյ Աստ-
ուածածնին ի Զատիկին մինչեւ ի Հոգւոյ
Գալուսեան»:

Թղ. 65ա. «Պատարգ Սրբուհոյ Աստ-
ուածածնին ի Հոգւոյ Գալուսեան մինչեւ
ի Գալուսեանն»:

Թղ. 65բ. «Պատարգ ի հսկումն միոյ
առաջելոյ»:

Թղ. 65բ. «Պատարգ վասն միոյ հայ-
րապետի եւ մարտիրոսի»:

Թղ. 65բ. «Պատարգ ի տօնի սրբոյն
ձենարարի Արիստոյոսին եւ ընկերաց նո-
րին, մարտիրոսաց հասարակարար կարես
ընթեռնուլ»:

Թղ. 66ա. «Պատարազ վասն միոյ մարտիրոսի եւ ոչ հայրապետի»:

Թղ. 66բ. «Պատարազ վասն բաղմաց մարտիրոսաց»:

Թղ. 66բ. «Պատարազ առ հասարակ հայրապետաց եւ խոստովանողաց»:

Թղ. 67ա. «Պատարազ վասն վարդապետաց եկեղեցւոյ»:

Թղ. 67ա. «Պատարազ վասն խոստովանողաց որք ոչ են հայրապետք»:

Թղ. 67բ. «Պատարազ վասն ճշնաւորաց Աբրալից»:

Թղ. 67բ. «Պատարազ վասն կուսանաց եւ մարտիրոսաց»:

Թղ. 68ա. «Պատարազ վասն կուսանաց միայն»:

Թղ. 68ա. «Պատարազ վասն կուսանաց եւ վասն այրեաց որք ոչ են կոյսք եւ ոչ մարտիրոսք»:

Թղ. 68բ. «Պատարազ վասն որք ոչ են կոյսք եւ ոչ մարտիրոսք»:

Թղ. 68բ. «Պատարազ վասն այրեաց»:

Թղ. 69ա. «Պատարազ վասն նաւակատեաց եկեղեցւոյս»:

Թղ. 69ա. «Պատարազ վասն Հրեշտակաց»:

Թղ. 69բ. «Պատարազ առ հասարակ Առաքելոց»:

Թղ. 69բ. «Նշեմքերի ամսոյն իԹ. ի հսկման սրբոյն Անդրէի առաքելոյն»:

Թղ. 70ա. «Ի տօնի սրբոյն Անդրէասի առաքելոյն»:

Թղ. 70ա. «Դեկտեմբերի ամսոյ Բ. յպատարազ ի տօնի սրբոյն Պիպիանէ կուսի»:

Թղ. 70բ. «Պատարազ ի տօնի սրբոյն Նիկողայոսի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 71ա. «Ի Դեկտեմբերի ամսոյն Ը.ն, յպատարազ ի տօնի Յղացման Սըրբուհոյ Կուսի Մարիամու Աստուածածնին»:

Թղ. 71բ. «Ի Դեկտեմբերի ամսոյ իԱ. տօն, յպատարազ ի հսկումն Թումայի առաքելոյն»:

Թղ. 71բ. «Տօն Յունվարի ամսոյ ԺԸ. օրն, ի նստելն սրբոյն Պետրոսի առաքելոյ ի յԱթոռն Հռօմայ»:

Թղ. 72ա. «Տօն Յունվարի ամսոյ իԵ. յպատարազ ի դարձումն Պօղոսի առաքելոյն»:

Թղ. 72բ. «Յունվարի ամսոյ ԺԵ.ումն,

պատարազ ի տօնի Պօղոսի առաքել անապատաւորի ճշնաւորի»:

Թղ. 72բ. «Յունվարի ԺԷ.ում օրն տօն է Անդօնի, յպատարազ ի տօնի սրբոյն Անդօնի ճշնաւորի»:

Թղ. 73ա. «Յունվարի ամսոյ իԻ.ումն, ի տօնի սրբոյն Յօհաննու Ոսկիբերանին»:

Թղ. 73բ. «Փետրվար ամսոյ մէկն, տօն է, յպատարազ սրբոյն Իգնատիոսի եպիսկոպոսի եւ մարտիրոսի»:

Թղ. 73բ. «Փետրվարի Բ. ի Մաքրագործութիւն Կուսի Մարիամու որ է Տեառն ընդ առաջ»:

Թղ. 74ա. «Փետրվարի իԲ. ի տօնի սրբոյն Պետրոսի յաթոռն յԱնդրէ նստին»:

Թղ. 74ա. «Պատարազ ի հսկումն Մատթեայ առաքելոյն»:

Թղ. 74ա. «Փետրվարի իԴ. ի տօնի սրբոյն Մատթեայի առաքելոյն»:

Թղ. 74բ. «Յունվարի ԺԷ.ումն ի տօնի սրբոյն Անտօնի ճշնաւորին»:

Թղ. 75ա. «Տօն Մարտի ամսոյ Ը. օրն, յպատարազ սրբոյն Թօմայի Աքուինացւոյն եւ խոստովանողի եւ վարդապետի եկեղեցւոյ»:

Թղ. 75ա. «Մարտի ամսոյ տասն տօն է, յպատարազ սրբոյն Գառասուն Մանկանց եւ մարտիրոսաց»:

Թղ. 75բ. «Մարտի ամսոյ ԺԲ.ում օրն տօն, յպատարազ սրբոյն Գրիգորի փափի եւ խոստովանողի եւ վարդապետի եկեղեցւոյ»:

Թղ. 75բ. «Մարտի ԺԳ. ի տօնի սրբոյն Յովսեփայ Աստուածահօրն»:

Թղ. 76ա. «Ի Մարտի ամսոյ իԴ. ի տօնի սրբոյն Յովակիմայ»:

Թղ. 76բ. «Մարտի ամսոյ իԵ. օրն տօն է Աւետեաց Երանուհոյ Կուսի Մարիամու»:

Թղ. 76բ. «Ապրիլի ամսոյ Բ.ուրումն տօն է, յպատարազ սրբոյն Ճրանչիսկոսի Փաւլօսացւոյն եւ խոստովանողի»:

Թղ. 77ա. «Ապրիլի ամսոյ ԺԱ. տօն է սրբոյն Լէօնի փափի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 77ա. «Ապրիլի ամսոյ իԳ. տօն է սրբոյն Գէորգեայ զօրավարին եւ մարտիրոսին»:

Թղ. 77բ. «Ապրիլի իԵ. ըն տօն է սրբոյն Մարկոս աւետարանչին»:

Թղ. 77բ. «Մայիսի ամսոյ Ա. ըն տօն է սրբոյն առաքելոց Փիլիպպոսի եւ Յակոբայ»:

Թղ. 78ա. Մայիսի Բ.-ուքն տուն է սրբորոյն Աթանասի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 78բ. Մայիսի ամսոյ Գ.-ում օր, տուն է Գիւտի Սրբոյ խաչին»:

Թղ. 78բ. Մայիսի ամսոյ Դ.-ն տուն է Մանիքայ այրոյն, մայր սրբոյն Օգոստինոսի»:

Թղ. 79ա. Մայիսի ամսոյ Զ.-ն շարձարանք սրբոյն Յօհաննու Աւետարանչի առ զուռն Լաթին ի Հռոմ»:

Թղ. 79ա. Մայիսի ամսոյ Է.-ն ի տոնի սրբոյն Ըստանիսլայոսի, եպիսկոպոսի եւ մարտիրոսի»:

Թղ. 79ա. Մայիսի ամսոյ Ը.-ն, տուն է Երեւումն Սրբոյն Միքայէլի չրեւտակապետին»:

Թղ. 79բ. Մայիսի ամսոյ Թ.-ըն, տուն է ի սրբոյն Գրիգորի Նազիւնզեցոյ, եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 80ա. Մայիսի ամսոյ ԻԶ.-ըն տուն է սրբոյն Փիլիպպոսի Նէրի, խոստովանողի»:

Թղ. 80ա. Յունիսի ամսոյ Զ.-ըն տուն է սրբոյն Ներպէրթոսի, եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 80բ. Յունիսի ամսոյ ԺԱ.- տուն է սրբոյն Բառնարայի առաքելոյն»:

Թղ. 80բ. Յունիսի ամսոյ ԺԳ.-ըն տուն է սրբոյն Անտոնիոսի Պատուայեցոյ»:

Թղ. 81ա. Յունիսի ամսոյ ԺԴ.- տուն է սրբոյն Պատիկոսի մեծի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 81բ. Յունիսի ԻԳ.-ն ի հսկումն Մնեղեան Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 81բ. Յունիսի ամսոյ ԻԴ.-ն ի Մնեղեան սրբոյն Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 82ա. Յունիսի ամսոյ ԻԸ.- հսկումն սրբոյն առաքելոց Պետրոսի եւ Պօղոսի»:

Թղ. 82ա. Յունիսի ամսոյ ԻԹ.- տուն է սրբոց զլիաւոր Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի»:

Թղ. 82բ. Յունիսի ամսոյ Լ.- յիշատակի սրբոյն Պօղոսի առաքելոյն»:

Թղ. 83ա. Յունիսի ամսոյ Բ.-ուքն, տուն է Այցելութիւն Երանուշու Կուսին Մարիամու»:

Թղ. 83ա. Յունիսի ամսոյ ԺԷ.-ըն տուն է սրբոյն Ալիքսիանոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 83բ. Յունիսի ամսոյ ԻԲ.- տուն է սրբունոյ Մարիամու Մաղդաղենացոյն»:

Թղ. 84ա. Յունիսի ԻԴ.-ու օր, հսկումն Յակոբայ առաքելոյն»:

Թղ. 84ա. Յունիսի ամսոյ ԻԵ.-ումն տուն է սրբոյն Յակոբայ առաքելոյն»:

Թղ. 84բ. Յունիսի ԻԶ.-ումն տուն է սրբունոյ Աննայի մօրն Աստուածածնայ»:

Թղ. 85ա. Յունիսի ամսոյ ԻԹ.-ուն տուն է սրբունոյ Մարթայի եւ Կուսի»:

Թղ. 85ա. Յունիսի ԼԱ.- տուն է սրբորոյն Իգնատիոսի խոստովանողի, Յիսուսեան Կարգայցիի»:

Թղ. 85ա. Սղոստոսի ամսոյ մէկն տուն է Ղլթայիցն սրբոյն Պետրոսի Առաքելոյն»:

Թղ. 85բ. Սղոստոսի ամսոյ Գ.-ն տուն է դիւտ Նիխարաց սրբոյն Ստեփաննոսի Նախալըկային»:

Թղ. 86ա. Սղոստոսի ամսոյ Դ.-ն տուն է սրբոյն Տօմինիկոսի եւ խոստովանողի»:

Թղ. 86ա. Սղոստոսի ամսոյ Ե.-ն տուն է ճիւնարբի Աստուածածնայ»:

Թղ. 86բ. Սղոստոսի ամսոյ Զ.-ն տուն է Այլակերպութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Թղ. 86բ. Սղոստոսի ամսոյ Թ.-ի հըսկումն սրբոյն Լորենցիոսի մարտիրոսին»:

Թղ. 87ա. Սղոստոսի Ժ.-ըն տուն է սրբոյն Լօրէնցիոսի մարտիրոսի»:

Թղ. 87ա. Սղոստոսի ԺԴ.-ն ի հսկումն Վերափոխման Աստուածածնին»:

Թղ. 87ա. Սղոստոսի ամսոյ ԺԵ.-ն տուն է Վերափոխման Սրբունոյ Աստուածածնին»:

Թղ. 87բ. Սղոստոսի ամսոյ Ի.- տուն է սրբոյն Պէրնարտոսի աբբայի»:

Թղ. 87բ. Սղոստոսի ամսոյ ԻԳ.- ի հսկումն սրբոյն Բարդուղիմէոսի առաքելոյն»:

Թղ. 88ա. Սղոստոսի ամսոյ ԻԴ.- րայց ի Հռոմ Ին. ի տոնի սրբոյն Բարդուղիմէոսի առաքելոյն»:

Թղ. 88ա. Սղոստոսի ամսոյ ԻԸ.- ի տօնի սրբոյն Սղոստիոսի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի եւ վարդապետի Եկեղեցոյ»:

Թղ. 88բ. Սղոստոսի ամսոյ ԻԹ.-ըն տուն է զլիաւոր սրբոյն Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 89ա. «Տօն Սեպտեմբերի ամսոյն Ը. օրն Մնունդ երանուհւոյ կուսին Մարիամոյ» :

Թղ. 89բ. «Եւ կիրակէի որ հանդիպի ի մէջ ութօրէից Մննդեան կուսին Մարիամու, է տօն կրկին Աստուածածնայ, յորժամ եղին զանուն նորա Մարիամ» :

Թղ. 89բ. «Սեպտեմբերի ամսոյ ժ. Ի տօնի վերացման սրբոյ Խաչին» :

Թղ. 90ա. «Սեպտեմբերի ամսոյ ժի. Տպաւորումն խոջուածոց ի մարտին սրբոյն Ֆրանչիսկոսի» :

Թղ. 90ա. «Սեպտեմբեր ամսոյ Ի. ի հսկումն սրբոյն Մատթէոսի աւետարանչի» :

Թղ. 90բ. «Սեպտեմբեր ամսոյ իԱ. սրբոյն Մատթէոսի աւետարանչի» :

Թղ. 90բ. «Սեպտեմբերի ամսոյ ԻԹ. ի տօնի սրբոյն Տեանապարտութեան Միգայէլի հրեշտակապետի» :

Թղ. 91ա. «Սեպտեմբերի Լ. ի տօնի սրբոյն Հերոնիմոսի քահանայի եւ խոստովանողի» :

Թղ. 91ա. «Տօն Հոկտեմբերի ամսոյ Բ. ութն, տօն է սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի եւ մարտիրոսի» :

Թղ. 91բ. «Հոկտեմբեր ամսոյ Բ. ութն տօն է սրբոց Հրեշտակաց Պահպանաց» :

Թղ. 91բ. «Հոկտեմբերի Դ. տօն է սրբոյն Ֆրանչիսկոսի եւ խոստովանողի» :

Թղ. 91բ. «Հոկտեմբեր ամսոյ ժԸ. տօն է սրբոյն Ղուկասու աւետարանչի» :

Թղ. 92ա. «Հոկտեմբերի ամսոյ ԻԴ. տօն է սրբոյն Թափայելի հրեշտակապետի» :

Թղ. 92ա. «Հոկտեմբերի ԻԷ. հսկումն սրբոց առաքելոց Սիմէոնի եւ Յուդայի» :

Թղ. 92ա. «Հոկտեմբերի ԻԸ. ի տօնի սրբոց առաքելոց Սիմէոնի եւ Յուդայի» :

Թղ. 92բ. «Հոկտեմբերի ԼԱ. ի հսկումն Ամենից Սրբոց» :

Թղ. 93ա. «Տօն Նոյեմբերի ամսոյ Ա. քն, Ամենից Սրբոց» :

Թղ. 93բ. «Նոյեմբերի ամսոյ Թ. Տեանապարտութիւն Տաճարին Փրկչին» :

Թղ. 93բ. «Նոյեմբերի ամսոյ ԺԱ. ի տօնի սրբոյն Մարթինոսի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի» :

Թղ. 94ա. «Նոյեմբեր ամսոյ ժԷ. ի տօնի սրբոյն Գրիգորի Քանչելագործի եպիսկոպոսի եւ խոստովանողի» :

Թղ. 94ա. «Նոյեմբերի ամսոյ ԺԸ.

Տեանապարտութիւն Տաճարին սրբոց զիսաւոր առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի» :

Թղ. 94ա. «Նոյեմբերի ամսոյ իԱ. Ընծայումն Սրբուհւոյ կուսին Մարիամու ի տաճարին երեքամեայ» :

Թղ. 94ա. «Նոյեմբեր ամսոյ ԻԲ. տօն է սրբուհւոյ Զիշիլիայ կուսի եւ մարտիրոսի» :

Թղ. 94բ. «Նոյեմբերի ամսոյ ԻԵ. տօն է սրբուհւոյ կուսին Կատարինեայ» :

Թղ. 94բ. «Քրատ յաղաք Պատարագի», կը բուէ քէ ո՛ր օրերում ի՛նչ յիշատակութիւն կ'ըլլայ պատարագի մէջ, եւ քէ ո՛ր օրերում կ'ընտի՛ կամ ո՛չ, Հաւատամքն կամ Փառք ի բարձունքը :

Թղ. 95ա. «Պատարագ Սրբոյ երբորդութեան» :

Թղ. 95ա. «Պատարագ առ Սուրբ Հոգին» :

Թղ. 95բ. «Պատարագ Սուրբ Խաչին ուրբաթ օրն» :

Թղ. 95բ. «Պատարագ ի չարչարանաց Տեան մերոյ Յիսուսի Դրիստոսի» :

Թղ. 96ա. «Պատարագ վասն եօթնից վիրայ Սրբուհւոյ Աստուածածնին, որ հանդիպի յաւուրս ուրբաթու զկնի կիրակէի չարչարանաց» :

Թղ. 96ա. «Երգս այս միշտ սասայ, Կայր առ խաչին մայր ցաւաղին, արտասուալից եւ տրտմաղին...» (տարբեր քարգմանութիւն մը) :

Թղ. 96բ. «Այլ պատարագ որք ասին վասն զանազան կարեաց եւ պիտոյից, ինչ օր եւ իցէ, բաց ի կիրակէից ի կրկին տօնից» :

Թղ. 96բ. «Պատարագ յընտրութեան ծայրագոյն քահանայապետին որ ասի զահապատարագ» :

Թղ. 96բ. «Պատարագ ի տարիդարձականի ծայրագոյն քահանայապետին կամ յաւուր ձեռնադրութեան եպիսկոպոսին» :

Թղ. 97ա. «Պատարագ վասն բառնալոյ զհերձուածողութիւն» :

Թղ. 97բ. «Պատարագ վասն ամենայն կարեաց եւ պիտոյից ի պէսպէս նեղութիւնք» :

Թղ. 97բ. «Պատարագ վասն Թողութեան մեղաց» :

Թղ. 98ա. «Պատարագ ընդդէմ անհաւատից» :

Թղ. 98բ. «Պատարազ ի մամանակս պատերազմի»:

Թղ. 98բ. «Պատարազ վասն խաղաղութեան»:

Թղ. 99ա. «Պատարազ վասն բառնալոյ դժաշ»:

Թղ. 99ա. «Պատարազ վասն հիւանդաց»:

Թղ. 99բ. «Պատարազ վասն ճանապարհորդաց»:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 7բ. «Յիշատակ է լիակատար

խորհուրդատեալս, այսինքն հանդերձ աւետարանաւ եւ ընդերձուածով վասն հոգւոյ Տեառն Յակոբայ Կոստանդինուպոլսեցոյն եւ եպիսկոպոսի Ատանոյ, առ սուրբ Մարիամ եգիպտացին, որ է բնակարան ազգին Հայոց ի մեծն Հռոմ: Որք հանդիպիք սմայ եւ վայելէք պատարազելով կամ պատարազ տեսանելով, յիշեալիք առաջի սրբազնասուրբ պատարազին եւ ի մաքրափայլ աղօթքս ձեր զվերայգրեցեալ Յակոբ եպիսկոպոսըն, որոյ զհոգին Աստուած ի կարգս սրբոց հայրապետացն դասեցէ եւ դուք յիշեալք լինիլիք առաջի Գրիստոսի ամէն: Գրեցաւ Թիին Փրկչին Ռէժմի՛ (1728)ին եւ. ապրիլի ԺԵ.ին»:

1439

(Հին քիւ 402)

ՏԻՓՏԻԿՈՆ ԿԱՄ ԹԻՇԱՏԱԿԳԻՐԻՔ ՀԱՅՈՑ Ի ՊՕԹՈՒՇԱՆ

ՊՕԹՈՒՇԱՆ

1841էն ետք

ԹՈՒՎՔԻ 11: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34 × 21.5: ՊԸ-ԲԱԿԻ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 29 × 17.3: ՏՈՒՎԻ՝ 40: ՆԻՒԹ՝ քարակ աղտոյ թուղթ: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մտքագլմ շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ տեւ: ԶԱՆԴԱՐԱՆԻ՝ եւժ. չուծի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 10—11: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1841էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ Պօքուշամ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Տիփտիկոն կամ յիշատակալիք Եկեղեցւոյ Հայոց եւ վարժարանի ի Պօթուշան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Եթէ յաւերժական եւ անմահ յիշատակութեան տենչ բնաւորական ինչ իցի ի կիր մարդկան ազգի, տնկեալ յառաջախնամ տեսչութենէն, զայն ասանկի որ ի վաղ ժամանակաց անտի կացեն հրաշակերտք եւ անմահութեան հետախրդիր հօյակապից արանցն արարաք բաւականութեամբ ուրեմն մեզ լուսաբանեն...»:

Թղ. 2բ. «Մասն Ա՝ Ապաքէն որք միանկամ յակն զմերովք պատմութեամբք արկին, նոցա յայտնի իսկ է բազմադիմի հարստահարութեանց տեսարան եւ աւերաշխարհիւ Հայոց եւ մասնաւոր ընկի հայրենեացն մերոց Անի քաղաքի...»:

Թղ. 4բ. «Մասն Բ՝ Զինչ հաստարմադոյն արդեօք եւ ճշմարտաւոյ բունից պէսպիսութիւնք, քան որ ինչ յակտանտեսն լինելութենէ յառաջ ըրեալ մատուցին, եւ ահա յերկրորդում յայտնի, այլ որոյ մեղէն իսկ եղեաք ականատեսն, եւ կամ յակտանտես անձանց առ պատշաճ յողաւորութիւն զսրբոյն քաղեցան ծանօթութիւնք, զնոսին եւ հաղորդել կայ մեզ զինի եկեղեցն, երկուս առնելով սմա յողաւածս, զմին վասն եկեղեցեաց նորոգութեան ասանձինն եւ զմիւս, վասն նորակառոյց շինութեան զպրոցացն: Եզդուած Ա՝ Որ ինչ միանկամ զաւալին շինութենէ եկեղեցւոյ Սուրբ Աստուածածնի էին բանք եւ զնորայն հնութենէ (հասանական կամ ոչ), հատուցաք արդէն յառաջին մասն անդ...»:

Թղ. 5բ. «Եզդուած Բ՝ Համայն զհոգեւորական առաքելութիւն ասել եւ զառաքելութեան փառս ապրի եւ ժողովրդեան ուրուք վերադրել՝ ոչ ոք թրեւս յերկրայն լիցի...» Յառաջ կը քերտի՞մ զպրոցի բարեբարքներու ուղղուած ուղեքնները եւ դըրուած արձանագրութիւնները: Թղ. 9բ՝ վերջաւորութիւնը կէս կը մնայ:

1440

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱԼՃԵԱՆ Կ. ԱՂԵՔԱՆԴԻՐ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒԲԻՆԵԱՆՑ

ՎԻԵՆՆԱ—ՀՌՈՄ

1880—1881

ԹՈՒՂԹՔ՝ 71: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 34 X 21.5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ լայն բաց սիւնակ քաղաղ 31 X 11.5: ՏՈՂԹ՝ 33: ՆԻԹ՝ աղբակ քաղաղ քաղաղ: ԿԱՋՄ՝ կաղաղ ստանկակ քաղաղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ձոր շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չկամ: ԳԱՏԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 15թ. 66թ վարի կէտը, 66թ—71թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880—1881: ԳՐԻՑ՝ Պալճեան Կ. Աղեքսանդր: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա կամ Հռոմ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1ա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ կողքի վերայ՝ ՎՃ. 2. Աղեքսանդր Պալճեան Պատմութիւն Ռուբինեանց:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ռուբինեանց»

եանց», գրուած աշխարհաբար լեզուով Պալճեան Կ. Աղեքսանդր Վրդ.ի կողմէ: Հիւսն. Ձեռագիր թիւ 1354, որմէ օրինակուած է մերկայս, ուստի աւելորդ կը համարեմք բովանդակութեան վրայ ծանրանալ:

ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 1ա. «Մ.Ա.Փ.՝ Սկեսալ ի 27 Դեկտ. 1880 այս Գ. գրութիւն պատմութեան Ռուբինեանց եւ աւարտեցաւ ի 23 Մայիսի 1881»:

1441

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱՏԱՐԱԿԱՏԵՏՐ — ՃԱՇՈՑ ԼԵՀԱԼԱՅՈՑ

ԼԵՀԱՏԱՏՆ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 89: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 34.2 X 22: ՊՐԱԿ՝ չիմ մշտնադաւան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա—18թ. միասին 29 X 18, ԹՂ. 18թ—47թ՝ երկ-սիւն, իւրաքանչիւրը՝ միջին հաշուով 29 X 9, ԹՂ. 48թ—53թ՝ միասին 30 X 18, ԹՂ. 54թ—69թ՝ երկ-սիւն 30 X 9.5: ՏՈՂԹ՝ 50—55, շատ անկանոն: ՆԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քաղաղ: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաղատ ստանաքաղաղ: ԹՂԹԵՄՈՒՆ՝ ՊԱԼՃԱՆՔ՝ սկզբը մէկ, վերջը երկու քաղաղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բնականութեամբ լուս, կողքը եւ կազմը ցեցեցեք—ուստիճակէր շատ տեղեր: ԳԻՐ՝ շատ փոփոխեցած, մէկ մասը անցման ձեւերով, միւս մասը հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չունի: ԳԱՏԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 12ա, բազմաթիւ տեղեր երկրորդ սիւնակը անգիր քաղաղ է: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի կէտերը: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեհաստան: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկան: Ա. կողքի մեր-ջին քրիստոնէի «Երեւ ընդ իւր ի Լեհերդէ Կ. Ներսէս (Կրիստոնէ), 4 Յուլիոս 1832», մայիսէն՝ Ա. պապականիքի ա. երեսին՝ «Ta krzakia nateru do bibilotecki Kapituły orm. Lwowski»:

Մատենան է՝ «Պատարագատեւոր, Ճաշոց, Խորհրդատեւոր, Պարզատեւոր» շատ տեղեր դիմացը լատիներէն քարգմանու-

քեամբ: Սկզբը միասին կազմուած է յաւանդէն խորհրդատեւոր, համարէն լատին տպագրեալ քարգմանութեամբ:

ԲՈՒՎԱՆԴԱՆԻԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա—11թ՝ լատիներէն լեզուով՝ «Praeparatio ad Missam, Ordo Missae. Canon Missae...» եւմ. հայ պատարագին քարգմանութիւնն է լատիներէնի, բնագրով, խորագրերով եւ ժամանակներով:

ԹՂ. 12թ—18ա՝ «Պարզատեւոր» մըն է ընդհանրապէս յայտնաւորքի կը հետեւի հայ եւ լատին տարբերակ խառն: Ամէն տեղ մշտնադաւան է, կամ վերջին մշտնադաւան համար տեղ բաց քաղաղ է՝ «Տարեգիր», «Կիրակագիր», «Վերագիր», «Եօթներեակ», «Նոր լուսին», «Աւարդ ամսոյ» եւմ.:

ԹՂ. 18թ. «Հասարակ խրատը պատարագատեւորն այսորքի՝ Պատարագն որքան հնար է ընդ աստուածային պաշտամանն այսինքն ժամանացութեանն միաբանեցի...»:

Թղ. 18բ. «Ա. Յաղապս պատարազի տէրունի տօնին»:

Թղ. 18բ. «Բ. Յաղապս պատարազի կրկնակ տօնին»:

Թղ. 18բ. «Գ. Յաղապս կիսակրկնակ և. պարզ տօնին»:

Թղ. 19ա. «Դ. Յաղապս պատարազի ապաշխարութեան»:

Թղ. 19ա. «Ե. Յաղապս ուխտական պատարազաց»:

Թղ. 19ա. «Զ. Յաղապս պատարազաց ննջեցելոց»:

Թղ. 19ա. «Է. Յաղապս անդրաբերման տօնից»:

Թղ. 19ա. «Ը. Յաղապս ժամատին»:

Թղ. 19բ. «Թ. Յաղապս Ալէկուխայից, Սաղմոսաց, Ընթերցուածոյն և ևւետարանին»:

Թղ. 19բ. «Ժ. Յաղապս ժամու ասելոյ զպատարազն»:

Թղ. 19բ. «ԺԱ. Յաղապս սյնոցիկ, որք պարզ ձայնի. կամ ի ծածուկ ասելիք ևն ի պատարազն»:

Թղ. 20ա. «ԺԲ. Յաղապս կարգի ձընրադրելոյ ի յատանձնական պատարազն»:

Թղ. 20ա. «ԺԳ. Յաղապս զուռոց ըզղետուց»:

Թղ. 21ա. «ԺԴ. Յաղապս պատրաստութեան սեղանոյն և զարդարանաց նորին»:

Թղ. 21բ. «Արարողութիւն պահելի ի կատարման պատարազին. Ա. Յաղապս պատրաստութեան քահանային, որ պատարազելոց է»:

Թղ. 22ա. «Բ. Յաղապս մտանելոյ քահանային ի բնին»:

Թղ. 22բ. «Գ. Յաղապս սկզբան պատարազին մինչև ցապաս դնելն»:

Թղ. 24բ. «Դ. Յաղապս Ընթերցուածոյն և. այլոց մինչև ի կանօնն»:

Թղ. 26ա. «Ե. Յաղապս կանօնի պատարազին մինչև ի Հայր մերն»:

Թղ. 27բ. «Զ. Յաղապս Հայր մերին և. այլոց, մինչև ի Հաղորդութիւնն»:

Թղ. 29ա. «Է. Յաղապս Հաղորդութեան և աղօթից, որք զկնի Հաղորդութեանն ևն ասելիք»:

Թղ. 31ա. «Յաղապս պակասութեանց, որք ի կատարման պատարազին պատահին»:

Թղ. 31ա. «Ա. Յաղապս պակասութեան նիւթոյն»:

Թղ. 31ա. «Բ. Յաղապս պակասութեան հացին»:

Թղ. 31բ. «Դ. (Գ.) Յաղապս պակասութեան գինոյ»:

Թղ. 31բ. «Ե. Յաղապս պակասութեանց կերպին, զոր ոմանք ձև կոչեն»:

Թղ. 32ա. «Զ. Յաղապս պակասութեանց պաշտօնէին»:

Թղ. 32ա. «Է. Յաղապս պակասութեան գիտաւորութեանն»:

Թղ. 32ա. «Ը. Յաղապս պակասութեանց տրամադրութեան հոգոյ»:

Թղ. 32ա. «Թ. Յաղապս պակասութեանց տրամադրութեան մարմնոյն»:

Թղ. 32բ. «Ժ. Յաղապս պակասութեանց, որք ի պաշտելութեան պատարազի պատահին»:

Թղ. 33ա. «Աղօթք ասելից յեպիսկոպոսէ, յորժամ Հայրապետական պիտաւորք պատարագէ»:

Թղ. 34ա—45բ. Հայերէմ լման պատարագն է լատին քարգմանութեան հետ միասին դէմ—դիմաց:

Թղ. 45բ—47բ. Ժամամտութեան լատիններէն քարգմանութիւնն է:

Թղ. 48ա—53բ. Հայ պարզատմարիմ (Թղ. 12բ—18ա) լատին քարգմանութիւնն է:

Թղ. 54ա. «Ընթերցումք և աւետարանք ընդ բոլոր տարիքն»։ Օրակա ընթերցումներն ու աւետարանները դրուած են միայն Ոչանակովի։ Կր սկսի Դեկտ. 24էն եւ կը հասնի միջին Դեկտ. 31:

Թղ. 54ա—54բ. Յունուար 1—13:

Թղ. 54բ. Յայտնութեան յաջորդող կիրակի եւ պահոց օրեր:

Թղ. 54բ—55ա. Առաջաւորացի կիրակի եւ պահոց օրեր:

Թղ. 55ա—56ա. Քառասնորդաց եւ Աւագ շաբաթ օրեր:

Թղ. 56ա—57ա. Յիմնաց շրջան:

Թղ. 57ա—57բ. Պենտեկոստէի կիրակի եւ պահոց օրեր:

Թղ. 57բ—58ա. Վարդավառի կիրակիներ եւ պահոց օրեր:

Թղ. 58ա. Աստուածածնի Փախման կիրակիներ եւ պահոց օրեր:

Թղ. 58բ—59բ. Խաչի կիրակի եւ պահոց օրեր:

Թղ. 59բ—60ա. Յիսմեկաց խիրակի եւ պահոց օրեր:

Թղ. 60ա—65ա. Ամաքուերու կարգով Սրբոց տօներ:

Թղ. 65ա—67ա. Ջամագան առիքներով ըսուած պատարագներ:

Թղ. 67բ. «Հասարակ խրատք խորհրդատետեր կամ պատարագաց»:

Թղ. 67բ—69բ. «Հասարակ խրատք սլաւոնաբար կամ ուղղապէս կատարելոյ զտուրբ պատարագն»:
Թղ. 14բ—37բ. բնագրին կրկնութիւնն է, շատ տեղեր սակայն բնագիրները շատ կը հեռանան իրարմէ:

Թղ. 70ա. «Յատուկ Պատարագք զժամանակէ»:
Այս բաժնին մէջ դրուած են մասն իւրաքանչիւր օրուամ ժամամուտն եւ զանազան ազօքքներ:

Թղ. 70ա.. «Առաջին կիրակէ յիսնակաց որ է զալստեան»:
Թղ. 70բ. «Երկրորդ կիրակի զալստեան Տեառն»:
Թղ. 71ա. «Երրորդ կիրակէ զալստեան»:

Թղ. 71ա. «Զորեքշաբթի չորից եղանակաց զալստեան»:
Թղ. 71բ. «Ուրբաթ չորից եղանակաց զալստեան»:
Թղ. 71բ. «Շաբաթ օր, չորից եղանական զալստեան»:

Թղ. 72ա. «Զորրորդ կիրակէ զալստեան»:

Թղ. 72ա. «Ի Նկման Մենդեան Տեառն»:

Թղ. 72բ. «Ի Մենդեան Տեառն առաջին պատարագն ի գիշերէ»:

Թղ. 73ա. «Առ երկրորդ պատարագն ի յարչալոյսն»:

Թղ. 73ա. «Առ երրորդ պատարագն յաւուր Մենդեան Տեառն»:

Թղ. 73ա. «Ի տօնի սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային»:

Թղ. 73բ. «Ի տօնի սրբոյն Յովննու առաքելոյն եւ աւետարանչին»:

Թղ. 73բ. «Ի տօնի սրբոց Անմեղ Մանկանցն»:

Թղ. 74ա. «Ի տօնի սուրբ Դաւթի մարտիրոսէն»:

Թղ. 74ա. «Ի կիրակի որ է մէջ ութօրէի Մենդեան Տեառն հանդիպի»:

Թղ. 74ա. «Պատարագ զութօրէէ Մենդեան Տեառն»:

Թղ. 74ա. «Ի տօնի սուրբ Արգարու Թագաւորին եւ խոստովանողին»:

Թղ. 74բ. «Ի տօնի Թլխատութեան Տեառն եւ ութօրէի Մենդեան նորին»:

Թղ. 74բ—76ա. Յայտնութեան շրջամ ութօրէժով, կիրակիներով եւ պահոց օրերով:

Թղ. 76ա—76բ. Առաջաւորաց եւ Բուն Բարեկեմդանի կիրակիներ եւ պահոց օրեր:

Թղ. 76բ—77բ. «Ի չորեքշաբթի մոխրոց, որ է գկնի Բուն Բարեկեմդանին» դրուած է մոխիրի օրհնութեան ամբողջ արարողութիւնը:

Թղ. 77բ—82բ. Քառասներորդաց լման շրջամը մինչեւ աւագ Հիմզաբքի:

Թղ. 82բ. «Յաւագ Ուրբաթ, Արարողութեան զոր լատինացիք կատարեն գկնի ճաշու ժամուն...», ի մէջ այլոց՝ «Տաղ մեծի ուրբաթուն» (83բ):

«Դրօշն արքային առեկանէ,
Խորհուրդ խաչին փայլատակէ,
Որով մեր կեանքն ըզմահ եբարձ,
Եւ գկնան մահուամբ մեզ պարպեանաց...»:

Թղ. 83բ. Աւագ շաբթուայ հրոյ եւ մկրտութեան ջուրի օրհնութիւնն է յարակից լատինաժէտ արարողութեամբ:

Թղ. 86ա—87ա. Ջատկի շրջան եւ յիւսնաց կիրակիներ:

Թղ. 87ա—87բ. Համբարձման շրջան:

Թղ. 87բ—88բ. Պնտեկոստէ միւլչեւ տօն Մարմնայ եւ Արեան:

Թղ. 88բ. «Ի հանդիսաւորութեան Մարմնոյն Քրիստոսի»:
Կը բովանդակէ նաեւ տաղը՝

«Գովեա Սիօն գիրբիւրն քոյ
Գովեա գիւխանն եւ գովիւր քոյ,
Ի յօրհնութիւնն եւ ի յերգս...»:

Թղ. 89ա—91ա. Զկմի Պնտեկոստէի կիրակիները:

Թղ. 91ա—91բ. Յայտնութեան կիրակիներ:

Թղ. 91բ. «Յատուկ պատարագաց յա-

դազս սրբոց: Ի հսկման սրբոյն Անդրէի առաքելոյն:

Թղ. 91բ. Էի տօնի սրբոյն Անդրէ առաքելոյն:

Թղ. 91բ. Երեկոտ. Բ. Ի տօնի սրբ. Փիլիմոնի մարտիրոսին:

Թղ. 91բ. Երեկոտ. Գ. Ի տօնի սրբ. Յա-կովկայ բազմ:

Թղ. 91բ. Երեկոտ. Ը. Ի տօնի Անարատ Յղութեան Երանուհւոյ Մարիամայ Կուսին:

Թղ. 92ա. Առանց խորագրերու դըր-նած են ազօթքներ յո՛ւ «Թաղէոս առաք-եալ», «Սնանդուխտ կոյս», «Սեղբնատրոս հայրապետ», «Պօղոս խոստովանող», «Ան-տոն Արքայ», «Տիմոթէոս մարտիրոս եւ հայրապետ», «Սարգիս եւ ընկերաց նորին Մարտիրոսաց»:

Թղ. 92ա. Էի տօնի Տեառնընդառաջին:

Թղ. 92բ. Առանց խորագրի՝ «Ակաթեայ կուսի», «Յակոբայ առաքելոյն», «Վարապայ խաչին»:

Թղ. 92բ. Էի տօնի Գիւտի սրբոյ խա-չին:

Թղ. 92բ—94ա. Առանց խորագրի կը յաջորդեն՝ «Գրիգոր հայրապետ», «Ս. Յով-սէփ», «Էւստն հայրապետ», «Դէորդ մարտի-րոս», «Մարկոս աւետարանիչ», «Պետրոս», «Անդրէաս եւ Գրիստինէ կոյս», «Քառնարաս-առաքեալ», «Անտոն խոստովանող», «Յով-հաննէս Կարապետ», «Պետրոս առաքեալ», «Պետրոս—Պօղոս», «Մարիամ Մաղդաղենա-ցի», «Յովակիմ եւ Աննա», «Պետրոսի ի կա-պանաց արձակելոյն», «Մակարայեցոց», «Սովիկայ եւ դստերաց նորին», «Տօն տա-պանակին», «Այլակերպութիւն», «Լաւրէն-ցիոս»:

Թղ. 94ա. Էի տօնի Վերափոխման Երա-նուհւոյ Մարիամայ Կուսին:

Թղ. 94բ. «Վերացման Ս. Խաչին»:

Թղ. 94բ. Առանց խորագրի՝ «Ս. Դաս-տարակ», «Թովմաս առաքեալ», «Յովհան-նէս Մկրտիչ», «Ղուկաս աւետարանիչ», «Ամենայն Սուրբ», «Նոյնմբերի Բ՝ Յիշա-տակոմ ամենայն հաւատացեալ ննջեցելոց», «Հրէշտակապետաց եւ հրէշտակաց», «Մատ-թէոս առաքեալ», «Փիլիպպոս առաքեալ», «Էննայումն», «Սովսէս»:

Թղ. 95ա. Ամօթն սուրբերու եւ զա-

նագան առիքներու կապուած պատարագ-ներ:

Թղ. 97բ. «Պատարագ ի հանդիսաւ որ յիշատակի Երանուհւոյ միշտ Կուսին Մարի-ամայ գլեռնէն Կամեղայ»:

Թղ. 98ա. «Պատարագ եօթն ցառոցն Երանուհւոյ Մարիամայ Կուսին»: Այս բաժ-նին մէջ կան ցայ տաղս՝

«Մայր Տեառն կայր մերց առ խաչին,
Արտասուալից եւ ցառալին,
Մինչ ի Խաչին էր Որդին»:

Թղ. 98բ. «Պահպան Հրէշտակին»:

Թղ. 98բ. «Պատարագ յաղապս Սր. Ան-նայի մօր Եր. Մարիամայ Կուսին»:

Թղ. 98բ. «Պատարագ զՍր. Կայեթանո-սի խոստովանողին»:

Թղ. 98բ. «Պատարագ վասն ընտրելոյ զբրապան Փափն յորժմ Աթոռն է պա-րագ»:

Թղ. 99ա. «Յաւուր ընտրութեան եւ պը-սակման Փափին եւ ի տարեկիցն նոյն առ ուր առի պատարագս այս»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ ի բառնայ ըզ-հերձուածողութիւն»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ վասն որոյ եւ իցէ հարկաւորութեան»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ վասն թողո-թեան մեղաց»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ ընդդէմ անհաւա-տից»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ ի ժամանակի պատերազմի»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ վասն խաղաղու-թեան»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ վասն մերժելոյ զմահաւորաբժամ կամ ի ժամանակի ժանտա-մահու»:

Թղ. 99բ. «Պատարագ վասն հիւան-դաց»:

Թղ. 99բ. «Վասն հիւանդի որ մերձ է ի մեռանիլ ապին հետապայ աղօթքս»:

Թղ. 99բ. «Պատարագ վասն ուխտաւորաց կամ ճանապարհորդաց»:

Թղ. 99բ. «Պատարագ վասն փեսային եւ հարսին»:

Թղ. 99բ. «Աղօթք զանազանք»:

1442

(Հիմ թիւ չուձի)

ՃԱՇՈՑ ՀՈՒՍԷԱԿԱՆ — ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ.ի կէսերում

ԹՈՒՂԹՔ՝ 128, իրականում՝ 1—230: Մե-
ծո՞թիթի՛ն՝ 34 X 24: ՊՐԱԿՔ՝ չե՞մ ճշմարտում: ԳԸ-
ՐՈՒԹԻԻ՛ն՝ երկսիւմ 27X8 իւրաքանչիւր: ՏՈՂՔ՝
33—39: ՆիԽԹ՝ հասկեկ ի՞նձ գորաւոր քուզք: ԿԱՋՄ՝
կաշեպատ ստուարաքուզք, վրամ ճեշտմով զարդեր:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւակամ կրած է զործածութեմէ եւ
շատ տեղեր ցեցակեր: ԳԻՐ՝ 1—85՝ գեղեցիկ ձուրգիր.
ՈՅ—118 զրիչը կը փոխուի: ԹԱՆԱԿ՝ աեւ, խորագրերը
կարմիր, իսկ երկրորդ քածմին մէջ սկզբնատողը կա-
նամշ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ՆՎԱՐ՝ տպագրուած՝
ԹՂ. ԵՐ՝ Ս. երրորդութիւն, 88թ՝ խաչելութիւն: ԴԱ-
ՏԱՐ՝ ԹՂ. 3ր մեծ մառը, 86ր մեծ մառը, 80, 87,
88, 89ա, 118թ—128: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ.ի կէսերում:
ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, ՏԵՂԻ՝ ոճծամօք, հաւամարաք
Հռամ կամ Լիվոնոյ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻ՛ն՝ չկայ:
ԾԱՆՈԹՈՒԹԻ՛ն՝ ձեռագրիւ սկիզբը միասին կազմը-
ւած է 1677ին Հռամ տպուած «Պատմություն Թիւն
Սրբոյ Պատարագի» խորհրդատետրը, որում առաջին
էջին վրայ գրքմուծած է Լիվոնոյի Հայոց կմիէք:
Նովմովէ միասին կազմուած է ԹՂ. 87 եւ 88ի միլեւ՝
նոյմ տարին տպուած «Թորգրատար Պատարագի»
Հայոցը:

Մատենան է՝ Ճաշոց Հոռոճական—Հայ-
կական խառն, օրումն բոլոր ընթերցումն-
ներով եւ աւետարաններով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻ՛Ն

ԹՂ. 1ա. «Ժամամուտք ըստ կարկի
աւուրց պաւոց, տօնից տէրունականաց եւ
ամենից սրբոց»:

ԹՂ. 3ա. «Աղօթք նախ քան զպատա-
րակն: Գրիգորիսէ՛ երեքտասներորդ վե-
հապետէ Հոռոճական, շնորհաց իւրաքան-
չիւրոյ քահանայից քանա ասողաց ի ներքոյ
գրեցեալ յիսնից ամաց զներողութիւն: Եւ
կամի՞մ հռչակել զպատարագս եւ սրբադնա-
դործել զմարմին եւ զարիւն...»:

ԹՂ. 4ա. «Աղօթք յառաջ քան զսուրբ
Հաղորդութիւնն: Առ սեղան քաղցրագունի
խրախութեան քոյ...»:

ԹՂ. 4ա. «Այլ ի՞նչ աղօթք երանելոյն
Թոմասոս Ակունացւոյ նախ քան զհաղոր-
դութիւնն: Ամենապարօք եւ մշտնջենաւոր
Աստուած, ահա մերձեանս ի խորհրդակա-
նութիւն...»:

ԹՂ. 4բ. «Աղօթք երանելոյն Թոմասոս
Ակունացւոյ զկնի Հաղորդութեան: Շնորհա-
քեզ մատուցանեմ Տէր Սուրբ Հայր ամենա-
կարող...»:

ԹՂ. 4բ. «Այլ աղօթք սրբոյն Բոնավեն-
տուրի զկնի Հաղորդութեան: Ներս միեա
համեղազոյն Տէր Յիսուս յուղիղ եւ յողիս
ոչւոյ իմոյ...»:

ԹՂ. 5ա. «Այլ աղօթք զկնի Հաղորդու-
թեան: Ձանճառելի զողորմութիւն քո Տէր
Յիսուս խոնարհարար աղանձ...»:

ԹՂ. 5ա. «Այլ աղօթք սրբոյն Թոմայի
Ակունացւոյ նախ քան զընթերցումն: Արա-
րիչ անճառելի, որ ի գանձարանաց իմաս-
տութեան քո...»:

ԹՂ. 6ա. «Գառարագ մեծի աւագ շա-
րաթու, զիրք եւ աւետարան ըստ Հայոց»:

ԹՂ. 6բ. «Ի տօնի Հրաշափառ յարու-
թեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
որ է սուրբ Զատիկ, ծանիր սիրելի, զրեցի
զիրքն Լաթինացւոց, եւս Հայոց, որն կամի
զայն կարդայ»:

ԹՂ. 7ա. «Մեծի պատեքի սրբոյ Յարու-
թեան Զատիկ երկուշաբթի»:

ԹՂ. 7բ. «Մեծի պատեքի սրբոյ Յա-
րութեան Զատիկ յերեքշաբթի աւուր»:
Վերջաւորութեամբ՝ «Մանիր սիրելի ընթեր-
ցող, Գործ Առաքելոց թողում, վասն եր-
կարութեան, այլ միայն կաթողիկեաց զրե-
ցի ըստ աւուր պատշաճին որպէս տեսանես»:

ԹՂ. 9ա. «Մեծի պատեքի սրբոյ Յարու-
թեան Զատիկ յորեքշաբթի աւուր»:

ԹՂ. 9ա. «Մեծի պատեքի սրբոյ Յարու-
թեան Զատիկ ինչշաբթի աւուր»:

ԹՂ. 9բ. «Մեծի պատեքի սրբոյ Յարու-
թեան Զատիկ ուրբաթի աւուր»:

ԹՂ. 10բ. «Ի շաբաթի աւուր»:

ԹՂ. 11ա. «Ի նորոյ կիրակէի»:

ԹՂ. 11բ. «Իսկ զկնի Նոր կիրակէի յեր-
կուշաբթի աւուր»:

ԹՂ. 12ա. «Երկրորդում շաբաթու յե-
րեքշաբթի աւուր»:
Եւ այսպէս յառաջ
ամէն օրուայ համար:

Թղ. 22բ. «Հինգերորդում կիրակէի աւուր ... Ծանիր սիրելի, այսմ կիրակէին տօն է (ըստ Հայոց) Երեման խաչին բայց Լաթինացոց Գիւտ խաչին Մայիսի Գ., Հայոց է., որպէս տօնացոյցն ցոյցանէ: Ըստ ցանկին զհետ զիրք եւ աւետարանն խաչի եւ ընթերցիր որպէս կամիս, բայց ես աստ ըստ պատշաճի աւուրն գրեցի»: Եւ կը շարունակուի ամենօրեայ պատկերով:

Թղ. 35ա. «Մեծի եւ Հրաշափառ Հոգւոյն Սրբոյ Գալստեան Պէնտէկոստէի աւուր»: Կը յաջորդէ լմամ ուքօրէքը:

Թղ. 38բ. «Մեծի եւ Հրաշափառ Ոգւոյն Սրբոյ Գալստեան Պենտէկոստէի յաւուր ութերորդի, յառաջում կիրակէին տօն է եւ պատիւ. Ամենաաւուր Երրորդութեան»:

Թղ. 38բ. «Յերկուշաբաթի տօն է սրբորուհեաց Հռիփսիմեանց»:

Թղ. 39ա. «Յերեքշաբաթի տօն է սրբորուհեաց Գայիանեանց»:

Թղ. 39բ. «Ծանիր սիրելի ընթերցող, միայն աստ զրեցի այս երկու տօնիցս զիրք եւ աւետարան ճաշու պատարապին, եւ զկնի սոցա հետեւի կիրակիքն մինչեւ ի Վարդապառն որպէս տեսանի»:

Թղ. 39բ. «Երկրորդում կիրակէի տօն է եւ Նաակատիս սրբոյ Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 40բ. «Ծանիր սիրելի, եղև մոռացումն որ զվարդի տեղի ոչ զրեցաւ: Զկնի Սուրբ Երրորդութեան կիրակէի առաջի հինգշաբաթի օրն է տօն անխափան Մարմնոյ Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Գիրք եւ աւետարան ճաշու պատարապին, աւուր պատշաճի ըստ Լաթինացոցն աստ զրեցի»:

Թղ. 41ա. «Յերրորդում կիրակէի»: Կը յաջորդեմ միայն կիրակիները կարգով միմյնել:

Թղ. 43բ. «Եօթներորդում կիրակէի է տօն մեծի եւ Հրաշափառ Ալլակերպութեան Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ կոչի Վարդապառն եւ Լաթինացոց Զ. Օգոստոսի»: Կը յաջորդէ Վարդապառն եօթնայն:

Թղ. 45ա. «Արդ, ծանիր սիրելի, աստ մին կիրակէի զիրք եւ աւետարան զրեցի, եթէ տօնեա գտօն Ալլակերպութեան Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Օգոստոսի Զ., թէ ոչ եւայն»։ Կը յաջորդեմ ապա Վարդապառն վեց կիրակիները:

Թղ. 48ա. «Օղոստոսի ԺԴ. աւուր տօն է

Շողակաթին Տեսնեան սրբոյն Գրիգորի Լուսաորչին»:

Թղ. 49ա. «Օղոստոսի ԺԵ. կին մեծի Եւ Հրաշափառ Վերափոխման Աստուածածնի տօնի աւուր»: Կը յաջորդէ Աստուածածնի եօթնայ մը միայն ու ապա Վարդապառն է., **Թ.** եւ **Թ.** կիրակիները:

Թղ. 52ա. «Շաբաթ, տօն է Նաակատեաց սուրբ Խաչին»:

Թղ. 52բ. «Մեծի տօնախմբութեան Խաչվերաց կիրակէի»: Կը յաջորդէ Խաչվերացի ուքօրէքը եւ տասը կիրակիները:

Թղ. 60ա. «Առաջներորդում կիրակի Յիսնակամտին»: Կը յաջորդեմ յիսմեկաց ուքը կիրակիները:

Թղ. 64բ. «Ծանիր սիրելի, ի հսկման Ծննդեան Տեսնոն որ է ԻԴ. ին Դեկտեմբերի, ճաշու պատարապին զիրք եւ աւետարանն Լաթինացոց զրեցի մինչեւ ի Ռոնքարեկենդանի չորեքշաբաթին»:

Թղ. 65ա. «Ի վիճիլի Ծննդեան Տեսնոն»:

Թղ. 65ա. «Ի յաւուր մեծի տօնի Ծննդեան Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ճաշու զիրք եւ աւետարան առաջի պատարապին»:

Թղ. 65բ. «Երկրորդում պատարապին Ծննդեան Տեսնոն»:

Թղ. 66ա. «Երրորդ պատարապին»:

Թղ. 66բ. «Երկրորդում աւուր զկնի Ծննդեան որ է Դեկտեմբերի ԻԶ. տօն է Սրբոյն Ստեփանոսի Նախավային»:

Թղ. 67ա. «Դեկտեմբերի ԻԷ. ին տօն է սրբոյն Յօհաննու աւետարանչին»:

Թղ. 67ա. «Դեկտեմբերի ԻԸ. ին է տօն սրբոց Անմեղ Մանեանցն Բեթլէմէի»:

Թղ. 67բ. «Դեկտեմբերի ԻԱ. ին է տօն սրբոյն Սեղբեստոսի Հոռոմայ փափին»:

Թղ. 68ա. «Կիրակի ի մէջ ութօրէից Ծննդեան Տեսնոն»:

Թղ. 68բ. «Յունվարի մէկն տօն է Թլլափատութեան Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Թղ. 68բ. «Յունվարի Ե. է վիճիլիս, որ է հսկումն Յայտնութեան Տեսնոն»:

Թղ. 69ա. «Յունվարի վեցն է տօն Յոյտնութեան Տեսնոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի որ եւ կոչի Եպիֆանիայ»:

Թղ. 69բ. «Կիրակի որ ի մէջ ութօրէից Յայտնութեան Տեսնոն»:

Թղ. 70ա. «Ութերորդ աւուր Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»: Կը յաջորդեն Յետ Յայտնութեան հիմզ կիրակի-օրերը:

Թղ. 72ա. «Առաջաւորի կիրակէին, որ կոչի ըստ Հոռոմացւոցն Եթանաներբորդ կիրակի: Ծանիր սիրելի ընթացող, այսմ կիրակիէ մինչեւ Աւագ շաբաթի Ալէլուիայ ոչ ասեն Լաթիկացիքն, վասն այն եւ ես ոչ գրեցիք»:

Թղ. 72բ. «Ծանիր սիրելի, թէ հանդիպի տոն կիրակիքս այս մինչեւ կիրակի Յաւութեանն, փոխեն ի յերկուշաբաթին: Բայց Մաքրութեան Կուսին, որ եւ Փետրվարի երկուս է, անխափան, ոչ փոխի: Վաթաներբորդ կիրակիս, որ է ըստ Հայոց այն կիրակին, որ երկուշաբաթի Պիոնի Քահանային տոնենք»:

Թղ. 73բ. «Բուն Բարեկենդանի կիրակէի, որ եւ ըստ Լաթիկացւոց Յիսնեբորդ կիրակի կոչի: Ծանիր սիրելի, այսմ հետէ ըստ Հայոց Եկեղեցւոյ ճաշու դրժին օրի-նակովն գրեցի ժեռ պահուց կիրակիքն բայց միայն Պողոսի եւ ոչ յմայիք»:

Թղ. 74բ. «Յառաջնում աւուր քառասնորդաց պահուց յորեքշաբաթի աւուր պատարագի գիրք եւ աւետարան, որ եւ ըստ Լաթիկացւոց օր մոխրոց»: Կը յաջորդեն ապա քառասնորդաց վեց կիրակիները:

Թղ. 81ա. «Վեցերորդում շաբաթու, աւուրն շաբաթի, յիշատակ է Դաքարու յաւութեանն»:

Թղ. 81բ. «Մեծի. ողորդման արմաւենեաց ծաղկազարդի կիրակէի»: Կը յաջորդեն միմչիւ Աւագ Հինգշաբաթի օրուամ ընթերցուածները:

Թղ. 90ա. «Է՛մ տօնի աւուր հսկման ամենայն սրբոց»:

Թղ. 90բ. «Նոյեմբերի առաջի օրն, տօն է ամենայն սրբոց»:

Թղ. 91ա. «Վիճիլի, որ է հսկումն սրբոյն Լօրէնցիոսի, Օգոստոսի Թ.»:

Թղ. 91բ. «Է՛մ տօնի սրբոյն Լօրէնցիոսի անխախտ Օգոստոսի տասն»:

Թղ. 91բ. «Պատարագ սրբոյն Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին մուտն ի վիրապէն»:

Թղ. 92ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին յիւն ի վիրապէն»:

Թղ. 92բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին գիւտ նշխարաց»:

Թղ. 93ա. «Պատարագ ի տօնի որք են վարդապետք եկեղեցւոյ»:

Թղ. 93բ. «Պատարագ ի տօնի հասարակ Հայրապետաց, որք են մարտիրոսք»:

Թղ. 94ա. «Պատարագ Հասարակ Հայրապետաց եւ խոստովանողաց»:

Թղ. 94բ. «Պատարագ Հասարակ մարտիրոսաց յորժամ հանդիպի միոյ կամ երկոցի մին տեղ տօնի»:

Թղ. 95ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոց Քառասնեց Մանկանց որք կատարեցան ի Սեբաստիայ»:

Թղ. 95բ. «Պատարագ ի տօնի հասարակ Կուսանաց, որք են մարտիրոսք»:

Թղ. 96ա. «Պատարագ Հասարակ այրի կանաց, որք են մարտիրոսք կամ սուրբք եւ բարեխօսեն»:

Թղ. 96բ. «Պատարագ ի տօնի Հրեշտակապետաց Դարբիչի եւ Միջայչի եւ ամենայն երկնայնոց զօրաց, որք են բարեխօս»:

Թղ. 96բ. «Պատարագ ի տօնի Ծննդեար Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 97բ. «Պատարագ ի տօնի դիւխատման Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 98ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոց առաքելոց Գետրոսի եւ Պօղոսի»:

Թղ. 98բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Պօղոսի առաքելոյն»:

Թղ. 99ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն առաքելոյն Անդրէասի»:

Թղ. 99բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Յակօբու առաքելոյն եղբօր Յօհաննու»:

Թղ. 100ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Յօհաննու առաքելոյն աւետարանչին»:

Թղ. 100բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոց առաքելոց Փիլիպպոսի եւ Յակօբոս եղբայր Տեառն»:

Թղ. 100բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն առաքելոյն Մատթէոս աւետարանչին»:

Թղ. 101ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոց աւետարանչաց Մարկոսի եւ Դուկասոս»:

Թղ. 102ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Թօմասու առաքելոյն»:

Թղ. 102բ. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Մատթէոսայ առաքելոյն»:

Թղ. 103ա. «Պատարագ ի տօնի սրբոյն Բառնաբայ առաքելոյն»:

Թշ. 103բ. «Պատարազ ի տօնի սրբոյն Բարթողիմէոսի առաքելոյն»:

Թշ. 103բ. «Պատարազ ի տօնի սրբոց առաքելոց Սիմօնի եւ Թադէոսի, որ է Յուդայ Յակոբեան»:

Թշ. 104ա. «Պատարազ առՆասարակ առաքելոց»:

Թշ. 104բ. «Պատարազ Նասարակ քահանայից խոստովանողաց որք են զլուխ կարգաց, որ ոչ են եպիսկոպոս»:

Թշ. 105ա. «Պատարազ վասն Նասարակ Տգնաւորաց, որք են Աբբայհայրք»:

Թշ. 105բ. «Պատարազ ի տօնի Տեառնընդառաջի»:

Թշ. 106ա. «Պատարազ ի տօնի սրբոյն Յուսէփու Աստուածաճօրն»:

Թշ. 106բ. «Պատարազ ի տօնի Աւետեաց ամէնօրէնեալ Սրբուհի Աստուածածնին»:

Թշ. 107ա. «Պատարազ ի տօնի Յշուիեան եւ Մենդեան ամէնօրէնեալ Սրբուհի Աստուածածնին»:

Թշ. 107բ. «Պատարազ ի տօնի ամենօրէնեալ Սուրբ Աստուածածնին, յորժամ երեքամեայ ի տաճարն ընծայեցաւ»:

Թշ. 108ա. «Պատարազ ի տօնի այցելութեան Սրբուհւոյ Կուսին Մարիամու, յորժամ զնաց առ Նիլիսարեթ ի լեւոնակողմն»:

Այլ եւ յորժամ կամիս, արա պատարազս զայս ի իստս ամենօրէնեալ Կուսին Մարիամու»:

Թշ. 108բ. «Պատարազ ի տօնի եօթնփրաց Սրբուհի Աստուածածնին»:

Թշ. 108բ. «Եւրդ առ Սրբուհի Կոյսն

Մարիամ ցաւազնեցեալ վասն չարչարանաց Միածնի Որդւոյ իւրոյ»:

«Որ վշտանայր եւ աշխարհէր
Յոյժ դողացեալ ժինչ տեսանէ
Ի գանս զՈրդին որ աղեհուն էր...»
(17 տուն):

Թշ. 109ա. «Պատարազ ի տօնի սրբուհւոյն Մարիամ Մաղդաղենացոյն»:

Թշ. 110ա. «Պատարազ ի տօնի Յովսէփի եւ Աննայի ծնողացն Սրբուհի Աստուածածնին»:

Թշ. 110բ. «Պատարազ ի տօնի սրբուհւոյ կուսին Մարթայի ի քոյր ոչ Ղազարու յարուցելոյն»:

Թշ. 111ա. «Պատարազ ամենայն Նաւատացեալ ննջեցելոց»:

Թշ. 111ա. «Եւրդ վասն մեռելոց»:

«Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցաւառն
Բնաւք կենցաղք յաճին դոռնան,
Ըստ զուշակի եւ ըստ Դաւթեան...»
(19 տուն):

Թշ. 111բ. «Պատարազ Նասարակ Նատացելոց ննջեցելոց յաւուր մահուտն»:

Թշ. 112ա. «Պատարազ վասն սարուղարձականի Նատացելոց ննջեցելոց»:

Թշ. 112բ. «Պատարազ վասն ամենայն աւուր Նասարակ Նատացելոց ննջեցելոց»:

Թշ. 113ա. Տօնացցյց Յուկուար—Իեկ—տնմբեր:

Թշ. 116ա. «Յանկ զլիսոյ եւ Նամարոց խորհուրդատեորոյս վասն դտանելոյ պատարազ օր ըստ աւուր»:

1443

(Հիմ քիւ չունի)

ՅԱԿՈԲԱՅ ՎՈՐԱՃԻՈՅ ԲԱՆԻՔ ՈՍԿԻԱԿԱՆԻՔ

ԵՐՈՒՍԱԳԷՄ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 213, իւզգրութեմ 1—398: ՄԵՆԻՈՒԹԻՒՆ՝ 33.2 × 22: ՊՐԱԿ՝ Ա—ԺԸ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսեւ, իւրաքանչիւրք 25.5 × 7.7: ՏՈՂԻՔ՝ 47: ՆԻՒԹ՝ հիմ, միլեկ ետտուքեամբ, զօրաւոր սղիտակ քուրք: ԿԱՁՄ՝ կաշեպատ ստուարաւոր, բարձր

վրամ ճշմունքով զարդեր: ԼԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՒ՝ ճօրագիր: ԹԱՆԱԹ՝ տեւ, խորագրերը մուր կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւթ, յեւթ: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ 1ա, 4բ վարի մաւր, 5, 6: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ-ի վերջեր: ԳՐԻԶ՝ ամծաւոր: ՏԵՂԻ՝ եւրաւարտ նրբաւազեւ: ՏԵՐ՝ Սարգիս

ԺԸ-ի վերջեր

վրդ. Կուզիկեամ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի, ետագայի գրչէ մը Թղ. 7ա: Կը բովանդակէ ճան ուրիշ Խօք Խօսեցու գտնուող ձեռագրերու յիշատակարաններ Թղ. 1բ—4բ, եւ 210բ—213բ, ինչպէս ճան վերջիմ կողմի ներքնամասին վրայ:

Մատենան է՝ «Գրիբ որ կոչի Բանք Ոսկիականք եւ Կեղեցկադոյնք, ի զանազան Սուրբ Գրոց, վարդապետութեամբ յարդարեալ եւ ճոխացուցեալ ի բոլոր ժամանակս տարւոյն Շարադրեալ եւ արարեալ ի գերադանց Աստուածաբան Վարդապետէ Եղբայր Յակոբէ Վորաճիոյ ի Կարգէն Քարոզողաց, յումեմնէ եպիսկոպոսէ ... (ամբլմքեռնի), որ եւ սկսանի եւ մատչի երկնակայէ»։ Հմմտ. M. A. van den Oudenrijn, *Linguae Haicanae Scriptores*, Bern 1960, էջ 127: Ձի յիշուիթ քէ քարգամիչը եղած է Դուկաս Վրդ. Նարեբեդցի:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7բ. «Առաջարանութիւն նոյնոյ Յակոբու, Բանք իւրոյ ինքեան ժամանակի»։

Թղ. 8ա. «Քարոզ Առաջին: Վասն Գալստեան Տեսուն: Ջերից պատգամաւորաց, զորս այսօր առաջէ եկեղեցին ձեզ՝ զՔրիստոսի դալստեանն, հոգունականապէս զուշակողաց»։

Թղ. 10բ. «Քարոզ Երկրորդ: Ի վերայ ձեռնազած դալստեանն Տեսուն: Ջարժամանէ բառականի ստեղծութեանց, այսինքն երկնայնոց, բանականաց եւ իմացականաց, որք շարժելոցք են...»։

Թղ. 13բ. «Քարոզ Երրորդ: Ի վերայ Եօհաննու Մկրտչին, աւետարանական բանէն...»։

Թղ. 16բ. «Քարոզ Չորրորդ: Յորում ութն տարակուսութիւնք գեղեցկապէս լուծանին Հարցմամբ եւ պատասխանօք թէ Յովհաննու Մկրտչին եւ թէ Հրէից, յաւետարանի բանէն»։

Թղ. 20ա. «Քարոզ Հինգերորդ: Վասն Տնօրէնութեանն Քրիստոսի Փրկչին մերոյ, յորում ի վարժումն մեր եւ ի տեղեկութիւն բազմաց անձանց լինի յիշումն...»։

Թղ. 22բ. «Քարոզ Վեցերորդ: Առաջին կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի: Յորում զի՞նչ մարքն առ որդիս, զի՞նչ որդիքն առ ծնողսն, եւ զի՞նչ երկաքանիւրն առ ինքն իւր ռեւիլ պարտին՝ ցուցանի...»։

Թղ. 25բ. «Քարոզ Եօթներորդ: Երկրորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ: Յորում Հարանիքն զովի ի տեղւոյ, ի խրախճանէ, ի խրախասիրաց, եւ ի յըպաստաւորաց...»։

Թղ. 28բ. «Քարոզ Ութերորդ: Երրորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Յորում ցուցանի տեսակն մեղաց խօթութեան, կերպն բժշկելոյ եւ հմտութիւն բժշկին...»։

Թղ. 31բ. «Քարոզ Իններորդ: Չորրորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Չայնց, որք զապալսարութիւն սկսին, թէ ի կողմանէ սկսողին, այսինքն ապալսարողին, եւ թէ ի կողմանէ Աստուծոյ ողորմողին պատահիլ սովորք են...»։

Թղ. 35ա. «Քարոզ Տասներորդ: Հինգերորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Յորում բացալայտի թէ ո՞վ է որ սերմանէ, զի՞նչ աղարակ, զի՞նչ ցորեան, զի՞նչ որոմն, ո՞յք ննջողք, ո՞վ է այր թշնամին, եւ ո՞յք հնձողք...»։

Թղ. 38ա. «Քարոզ Մետասաներորդ: Վեցերորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Յորում ցուցանի, թէ ո՞րն է այս այդին, ո՞վ տանուտէր, ո՞յք մշակքն, ո՞յք այստէրիկ ժամքս, ի՞նչ այս դահեկան, ո՞վ տնտես եւ այլն...»։

Թղ. 42ա. «Քարոզ Երկուսասաներորդ: Եօթներորդ կիրակէի զկնի տնօրէնութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Յորում ցուցանի, թէ առ բարի սերմանօղն չորս պահանջին, այսինքն զգուշութիւն, հմտութիւն, նախատեսութիւն եւ համբերութիւն...»։

Թղ. 46ա. «Քարոզ Երեքտասաներորդ: Չարչարանացն Քրիստոսի, ըստ կարգի աւետարանին, զի մատնեցի, այսպնիցի, ձաղիցի, Թշնմիցի, սպանցի եւ յերիւ աւուր յարեցէ...»։

Թղ. 50ա. «Քարոզ Չորեքտասաներորդ: Վասն քառասորդական պահոց, թէ ո՞րպէս սատանայն զՔրիստոսն եռակարար փորձեաց եւ եռակարար յաղթեալ մնաց...»։

Թղ. 54բ. «Քարոզ Հնգետասաներորդ: Երկրորդ կիրակէի քառասորդաց պահոց: Յորում ցուցանի ողորմիլն Քրիստոսի, խնդիրն քանանացւոյն, տանջումն դստեր, յուր-

կումն սատանայի, եւ ցաւակցութիւնն աշակերտաց...»:

Թղ. 58բ. «Քարոզ վեպտասներորդ: Քառասներորդաց պահոց երրորդ կիրակէի: Յորում ցուցանի զանեցման դիւին, զարտահրժումն բամբասողաց զորդայթաւոր վերստին անկմանէ եւ առ կրթումն մեր լինի յիշումն...»:

Թղ. 62բ. «Քարոզ եօթնետասներորդ կիրակէի քառասներորդաց պահոց: Յորում ցուցանի թէ ընդէ՞ր երկու անուամբ, այսինքն վարդի եւ հացի՝ այս կիրակէս կոչի...»:

Թղ. 66ա. «Քարոզ Ութնետասներորդ: Քառասներորդաց պահոց հինգերորդ կիրակէի: Յորում յայտնի զպատճառէ շարժարանաց Քրիստոսի, նաեւ պատճոյ եւ զործարքութենէ նոյնոյ ընթերցումոյն...»:

Թղ. 70բ. «Քարոզ Իննետասներորդ: Վասն Մաղկազարդի կիրակէին: Յորում ուսանիմք զմարմինն մահացուցանել, ի բարի զործա յարատեւել եւ զաշխարհային յաւորութիւնն փրկաւէտ տրամութեամբ բարեկանել...»:

Թղ. 75ա. «Քարոզ Քսաններորդ: Վասն զատկի յարութեանն Քրիստոսի: Յորում ցուցանի ընթերցումն սրբուհի կանանց, զերեզմանի փակումն, նաեւ բացումն եւ տեսիլ հրեշտակին...»:

Թղ. 79ա. «Քարոզ Քսանեմիկերորդ: Վասն սրբոյ զատկի նոր կիրակէին: Յորում ցուցանի, թէ որպէս Քրիստոս զկնի յարութեանն զտրամեալ առաքեալսն ուրախացոյց, զերկշունսն զօրացոյց եւ զմոլորեալսն եւս ի հաւատն հաստատեաց...»:

Թղ. 83ա. «Քարոզ Քսանեւերկու: Առաջին կիրակէի զկնի նոր կիրակէի: Յորում ցուցանի թէ ով էջարտու հոգիւ, ով վարձկան, ով զայլ եւ ով զղուօղ ուշխարաց, այսինքն հաւատացելոց...»:

Թղ. 87ա. «Քարոզ Քսանեւերեքերորդ կիրակէի զկնի նոր կիրակէին: Յորում ցուցանի զքառեակ կացութենէ ծառայիցն Աստուծոյ...»:

Թղ. 91բ. «Քարոզ Քսանեւորսերորդ: Երրորդ կիրակէի զկնի նոր կիրակէին: Յորում ցուցանի զեօթն ճանապարհացն Քրիստոսի...»:

Թղ. 95բ. «Քարոզ Քսանեւհինգերորդ:

Զորրորդ կիրակէ զկնի նոր կիրակէի: Վասն աղօթից, թէ որպէս իցէ աղօթելի...»:

Թղ. 99բ. «Քարոզ Քսանեւվեցերորդ: Վասն զալստեան Ողոյն Սրբոյ յաւուրս Պենտէկոստէի: Քրիստոս առաքեաց զմկին Սուրբ առաքելոց, առ ի միխթարել զանմոխիթարս, առ ի ուսուցանել զաղկտս, եւ առ ի զօրացուցանել զերկշունս...»:

Թղ. 104ա. «Քարոզ Քսանեւեօթներորդ: Կրկին վասն զալստեան Ողոյն Սրբոյ յաւուրս Պենտէկոստէին: Յորում բացայայտի առաքումն Ողոյն Սրբոյ ի սիրտս սրբոց, հաստատութիւնն եւ յայտնութիւնն նորին...»:

Թղ. 108ա. «Քարոզ Քսանեւութերորդ: Յաղագս Սրբոյ Երրորդութեան տօնի: Յորում ցուցանի թէ ընդէ՞ր կարողութիւնն Հօր, իմաստութիւնն Որդոյ եւ բարութիւնն Ողոյն Սրբոյ ստորդի...»:

Թղ. 112բ. «Քարոզ Քսանեւիններորդ: Առաջի կիրակէի զկնի սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յորում բացայայտի, թէ մեծատունն եւ աղքատն առ ո՞ր կացութիւն ածին ի կենի, ի մահուան եւ զկնի մահուան...»:

Թղ. 117ա. «Քարոզ Երեսներորդ: Երկրորդ կիրակէի զկնի Սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յորում բացայայտի առատաձեռնութիւն չրախորդին, հաւատարմութիւնն պատգամաւորաց եւ մեծ զանապանութիւնն կոչեցելոց...»:

Թղ. 121բ. «Քարոզ Երեսունեմիկերորդ: Երրորդ կիրակէի զկնի Սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յորում բացայայտի զտարբերութենէ Լերակի տկարաց, ի միջի որոց Քրիստոս ըմբռնէ կացուցաւ...»:

Թղ. 125ա. «Քարոզ Երեսունեւերկու: Զորրորդ կիրակէի զկնի Սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յորում ասի զողորմութենէն օրինակաւն Աստուծոյ, որով ածէ զմեզ Քրիստոս առ ի ողորմիլ, զորոց երեք տեսակք եւ պատճառք տեսակաց ցուցանին...»:

Թղ. 129ա. «Քարոզ Երեսունեւերեք: Հինգերորդ կիրակէի զկնի Սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յաղագս յսելոյ բանին Աստուծոյ, թէ ո՞րպիսի պարտին զոլ յօգքն բանին Աստուծոյ...»:

Թղ. 132բ. «Քարոզ Երեսունեւչորս: Վեցերորդ կիրակէի զկնի Սուրբ Երրորդութեան տօնի: Յաղագս չրախի զմեզ Քրիստոս առ կատարեալ աղղարութիւնն եւ թէ

ո՞րն իցէ կատարեալ արդարութիւնն եւ նշանք նորին...»:

Թշ. 135բ. «Քարոզ երեսունեւհինգերորդ: Եօթներորդ կիրակէի զկնի Սրբոյ Երրորդութեան տօնի: Յորում ցուցանի թէ ընթերես այս լինի զովելի ի կողմանէ Բրիստոսի, ի կողմանէ ընթերաց եւ ի կողմանէ մատակարարողաց...»:

Թշ. 130ա. «Քարոզ երեսունեւվեցերորդ: Ութներորդ կիրակէի զկնի Սրբոյ Երրորդութեան տօնի: Յորում Բրիստոս իրատէ զդուշնալ յերից ստարանչաց, այսինքն Հերետիկոսաց, ի կեղծաւորաց եւ ի չար Բրիստոսապաշտից...»:

Թշ. 142բ. «Քարոզ երեսունեւթեցերորդ: Իններորդ կիրակէի զկնի Երրորդութեան տօնի: Յորում ցուցանի զկացութենէ մեղաւորին, տնտեսին նշանակեալ...»:

Թշ. 145բ. «Քարոզ երեսունեւութներորդ: Տասներորդ կիրակէի զկնի Սրբոյ Երրորդութեան տօնի: Յորում քաջայայտի թէ Բրիստոս ընդէ՞ր մերձենալով յերուսաղէմ ելաց, եւ որպէս մերժեաց ի տաճարէն զգնօղսն եւ զվաճառօղսն...»:

Թշ. 149ա. «Քարոզ երեսունեւիններորդ: Մետասաներորդ կիրակէի, զկնի Սրբոյ Երրորդութեան տօնի: Յորում ցուցանի փարիսեցւոց բարի սկիզբն, չար յառաջիմութիւնն եւ վատթարադոյն ելն...»:

Թշ. 153ա. «Քարոզ Քառասուներորդ: Յորում ցուցանի թէ ո՞րպէս առ արդարացուցումն մեղաւորին՝ ո՞մանք յառաջանան, ո՞մանք Հետեւին, եւ ո՞մանք ստորահետեւին...»:

Թշ. 156ա. «Քարոզ Քառասունեւմիներորդ: Յորում ցուցանի զտնտեսութենէ՞ն ճանապարհի եւ Հայրենւոյ...»:

Թշ. 159բ. «Քարոզ Քառասունեւերկու: Յորում ցուցանի զմանտութենէ՞ մեղաց ընդ բորտութեան, վասն երից պատճառաց...»:

Թշ. 163ա. «Քարոզ Քառասունեւերեք: Յորում ի քաջ քարշէ զմեզ Բրիստոս ի սիրոյ երկրայնոց, զի ածիցէ զմեզ առ սէրն երկնայնոց...»:

Թշ. 166բ. «Քարոզ Քառասունեւչորս: Յորում ցուցանի, թէ այսու ննջեցեւեաւ որպէս նշանակի մեղաւորին, զի՞նչ զերեզմանն, յորում ներփակի, ո՞՞յք ստեղծեն, ո՞րն է այս դուռն եւ ո՞՞վ է այրին եւ այլն...»:

Թշ. 170ա. «Քարոզ Քառասունեւհինգերորդ: Յորում փարիսեցւոց մեծ չարութիւնն, չրդողելոյ մեծ ողորմելութիւնն եւ Բրիստոսի մեծ ողորմածութիւնն քաջայայտի...»:

Թշ. 174ա. «Քարոզ Քառասունեւվեցերորդ: Յորում ցուցանի երեք խնդիր, մինն սաղուկեցւոց, միւսն փարիսեցւոց եւ երրորդն Բրիստոսի...»:

Թշ. 177բ. «Քարոզ Քառասունեւթներորդ: Յորում ցուցանի թէ որպէս նաւումն ապաշխարութիւնն կամ կրօնն իմանի եւ նորին եւս բարիքն թէ ո՞րքան...»:

Թշ. 181բ. «Քարոզ Քառասունեւութներորդ: Յորում ցուցանի թէ զի՞նչ արքայութիւնն երկնից, ո՞՞վ այս Թաղաւորս, զի՞նչ այսոքիկ Հարսանիքս, ո՞՞յք Հրաւիրեալքն, զի՞նչ Հարսանեակն Հանդերձն, զի՞նչ ոտից եւ ձեռաց կապումն եւ զի՞նչ արտաքին խաւարն...»:

Թշ. 185բ. «Քարոզ Քառասունեւիններորդ: Յորում ցուցանի Թաղաւորացին ազնուութիւնն եւ Հաւատն, որդւոյ տկարութիւնն եւ Բրիստոսի մեծ գթութիւնն...»:

Թշ. 180բ. «Քարոզ Յիսներորդ: Յորում գրին անմինքն Թաղաւորին եւ ծառայիցն, եւ զի՞նչ իւրաքանչիւրումն առնչանաղբին...»:

Թշ. 194ա. «Քարոզ Յիսունեւմէկ: Յորում ցուցանի փարիսեցւոց չարութիւնն ի խորհրդակցիլն, խորամանկութիւնն ի դովելն, ննջութիւնն տնօրինաբար Հարցանելն եւ թէ Բրիստոս ո՞րպէս ծանեաւ զԹիւր խորհուրդն, մերժեաց զնոցին գովութիւնն եւ առանց իրիջ վնասու պատասխանեաց Հարցման...»:

Թշ. 198ա. «Քարոզ Յիսունեւերկու: Յորում ցուցանի թէ որպէս այսոքիկ երկու իրօքս, այսինքն միով ծայրադոյն Հրաւորիւ եւ միւսով մեռելեաւ նշանակի մեղաւորն...»:

Թշ. 202բ. «Քարոզ Յիսունեւերրորդ: Յորում ցուցանի թէ Բրիստոս ի յաւետարանում որպէս Հօր, բարեկամի, տեսնի, եւ վարդապետի զանձն կրէ...»:

Թշ. 206բ. «Զքանն հոգեշահս եւ օգտակարս ասացեալ ի Սրբոյն նշիչէ՞ վարդապետէ (որոյ պատմաբանութենէն յերկուց գլխոցն): Արե՞ւ որոց ոգիքն, որք Թողացեալ

են յերկնաւոր առաքինութենէն...»: Հմմտ. տպ. Վեճետիկ 1839 էջ 13 միմչեւ՝ «Եթէ ոք առաւելեալ իցէ աշխարհական մեծութեամբ եւ մտօք ազգատ. ողորմելի է քան զբաղումս, որպէս տեսանեմք, իսկ ոչ միայն ի շահաւոր մարդիկ, այլ որ մեծն է քան զսահմանայն»։ (Եւ կը շարունակէ) «Թաղաւորս այս արհիւրապաշտն եւ չրապաշտն Շապուհն Պարսիկ: Որոյ անողորմ չրամանան, սուրբ սպանողացն բթեցան եւ Սրբոցն Վարդանանց նահատակացն պարանոցք ոչ ձանձրացան, վասն յուսոյ սուրբ արքայութեանն: Ուստի զբէրին եւ ասէին՝ բողբոցաք զմահատուածապաշտութեամբ քան զկեանս ուրացութեամբ»:

Թղ. 207ա. «Յանկ գլխաւոր իրաց զըրբոյն»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ՝

Տարբիր գրչէ ճարտգիր: «Յիշատակ է ի դուռն Սրբոյն Յակոբայ, Կոստիկանս Սարգիս Վարդապետին եւ նորին կտակին, շունի ոք չրաման զսահմանայ ի Սրբոյ Ալիոռոյն եւ ոյ ոք շանցէ լիցի պարտաւոր իւրն յառաջի անաշտ ատենին Քրիստոսի»:

Թղ. 206բ. Շեղագիր Ուր: «Ստեփան Տէրտէրեան, Ռուստուք 14 Սեպտեմբեր 1898: Հմմտ. Հանդէս Ամսօրեայ 1945, էջ 99 չամար 16 ուր կը կարգանք՝ Քարոզապիւրք Ունիթոռաց, անճոռնի չայերկնով դրուած ձեռագիր մը, զոր 1897ի վերջերք Ռուստուքէն Պ. Ստեփան Տէրտէրեան իր չոր Կարապետ Ա. Քահանայ Պաշանանցի չրամանու գրկած է վիեննայի Միխիթարեանց»:

Թղ. 1ա—1բ եւ 210բ—213բ՝ Ռուսնուց քաղաք գտնուող զանազան ճեշագիրքներու յիշատակարաններու արտագրութիւնն է, օրինակութեամբ Պ. Ստեփան Տէրտէրեանի կողմէ, ասանցմէ ումանք հրատարակուած են Հանդէս Ամսօրեայի մէջ 1937էն սկսած: Կր Ոչանակեմք իւրաքանչիւրին տեղը:

Թղ. 3բ. ԱՔ. Արծաթապատ Աւետարան ընտիր մանր բոլորապիւր գրչութեամբ զըրբոյն, Փառք Ամենասուրբ Երրորդութեան չոր եւ Որդւոյ եւ Շուրջն Սրբոյ այժմ եւ միշտ: Շնորհիւն Աստուծոյ յանկ երկայ աւարտեցաւ քառափակ զեւտարութիւն սուրբ աւետարանս ի յերկիրս Գեթմանիկոյ ի զեղաքաքս ի Զէյթուն ընդ Նովանուս Սուրբ Աստուածածնին եւ Սրբոյն Թէոդորոսի զինաւորին եւ սրբոյն Պարսամայ ճղաւորին եւ Սրբոյն Գրիգորի մեք լուսաւորչին եւ Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին եւ Սրբոյն Յակոբայ Մծրնայ չարապետին եւ Սուրբ Հրեշտակապետին եւ Սրբոյն Սարգիս զօրավարին եւ այլ սրբոցս Սուրբ Փրկչաւ (յ) եւ

միւս քառափակ Սուրբ Աստուածածնայ վանիցս, եւ այլ սուրբ Նշանացս որ աստկան ի յոյնութիւն Հայկազանս սեռի: ի կաթողիկոսութեան Կիլիկիացոց Տէր Քրիկ-գորին, եւ յառաջնորդութեան մերոյ զաստի Տէր Մովսէսին եւ Տէր Կարապետին ի թիվին Հայոց ՌժձԳ (1724), բայց զբնցաւ եւ ծագեկեցաւ սուրբ աւետարանս ձեռամբ Շող եւ փոշի կոխան ամենայնի, նուաստս Սահակ երիցոյ անուամբ եւ զործովս ոչ, մեղսամած զրչի եւ ուսուցչին իմոյ Պաշտոնորդ պրի, որ առ Քրիստոս Հանդուցեալ է եւ երկէ կնոջ մերոյ Սառային որ ի զրբոյն մեր սուրբ աւետարանին ի մայիս ամսոյ ժժ (18) փոխեցաւ առ յոյսն ամենայնի Քրիստոս Աստուածն մերս:

«Ի խնդրոյ եւ ի չայցումոյ սուրբ աւետարանին զմահտեան Պօղոսն եւ լուկոսականցն ըզկնեայն եւ զորդիքն իւր ըզՊետրոսն եւ զՄիկէիսիսեկնն եւ զԳալատն: Արդ աղաչեմ զամենեւեան, որք Հանդիպիք ամա յիշեմք ի Քրիստոս զառաջող սուրբ աւետարանին որ ստացաւ զսուրբ աւետարանս ի չալալ արդեանց յիշատակ իւրեանց Շողոյն ի դուռն Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչին եկեղեցին»:

«Արդ աղաչեմ աղերսելով զմեզ ոյ չահանայք եւ զաստ սարկապապ սուրբ եկեղեցոյ, յորմած ընթեւոնսք զստ, տեսանելով կամ արինակելով, յիշեցէք ի սուրբ մաքրափայլ աղօթք ձեր զյոյն սուրբ աւետարանին զՍահակ երկէ եւ զորդիքն զՄաւետիք զպիրն եւ զկրոսեք Միկէիսիսեկնն: Եւ ինքն որ աստեան է ի տաւրս բարեաց, յիշողացդ եւ յիշեկեցոյն սղորմեացի եւ պարզեկեաց զերկնից արքայութիւնն եւ նմա փառք յախտեանս ամէն: Հայր մեր որ յերկինս»։ (Հմմտ. Հանդէս Ամսօրեայ 1937 էջ 373—374): Նոյն այս յիշատակարանը գրուած է ճանի Թղ. 210բ—ի վրայ, եւ վրան մատիտով գծեմք քաշուած են: Վերջաւորութեամբ կը կարդանք՝ «Վերջ եօթնաց ձեռագրած աւետարանաց յիշատակարանաց: Ընդօրինակեաց Ստեփանոս Տէրտերեան, որդի Պաշակիր եւ Ասպետ չանդ: Կարապետի Ա. Քահանայ Պաշանանց: Ի մէկ մարտի 1926 ամի, ի չալաքն Ռուսնուց որ ի Ռուզարիա»:

Թղ. 210բ. Վերջարանութիւն մերոյ գրչութիւն աւետարանաց: Բ. Սերնակ: Փառք ամենասուրբ Երրորդութեան չամալոյ զուգափառ չաւտարապատի եւ անդմանելի չոր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Շուրջն, զյոյացուցչին բոլորից եղանակաց յառաջ քան զամենայն յախտեանս եւ այժմ եւ անկէտ յախտեանս ամէն: Որոյ ամէնատառ չնորհիւն յանդ երեւոյ կատարեցաւ Շողոյնայ սուրբ աւետարանս, որ է աղբիւր ամենայն չաւտարանից եւ աստուծան զչոգիս կենդանեաց եւ մեռելոց եւ ամոյս նորոյն եւ

պայծառանան ամենայն հատապետեալ ի յաւութիւն յաւոր յետունմն: Եւ արդ ես ստուանուն եւ տառապեալ եւ փծուն դրչակ Ագարիայ Ջուղացի սկսա սուրբ աւետարանս ի Կաթիլ, ի դուռն Սուրբ Հրէշնապապեանց եւ Սուրբ Բառնանից ժամն Նորհօջ Սուրբ Հոգւոյն յանդ երեւալ կատարեցաւ, ի լրցումն ըստ կրկնակի շրջանաչափութեան եւ մակերեսակ չնդի կրկնեալ եւ երկու թուոց Արամադեանս, յամենան Հոռոպեցոց Սեպտեմբեր ամսոյ տասներորդի, ի Բրիստոնէ մինչեւ ցայժմ երեսունեւերկու յորելեան եւ դարձեալ մակառեակ չնդի, կրկնեալ եւ եօթն թիւ աւելորդեան: Եւ ի դիտապետութեան Հայոց հանուոց սեռի Տեառն Յակոբայ երիցս երանեալ սրբազան կաթողիկոսի, եւ է ընկի սա քաղաքաւ Ջուղայու որ երկու ամ է նստեալ է յաթոռ Հայրապետութեան: Արդ եւ թաղծեալ ատօջ եւ թափուրս աղաչեմ զձեզ ոյ սուրբ քահանայք, որք Հանդիպիք ի սմա կարգալով կամ դադարաւոր աննիւղ, բանայք ի սմանէ դախալութիւնն եւ անմեղադիր լեռուք խոչոր պոյս զի կարն մեր այս է եւ ոչ աւելի զիտեմք: Յիշեալիք ի մաքրափայլ յաղօթս երկ զձեռքն իմ զՏէր Մկրտիչ եւ զԿիլիսիայի եւ զՉոզեւոր Հայրն իմ եւ եղբայր, զԿարապետ խոհեմ վարդապետն որ բազում աշխատեցաւ ի վերայ սորա եւ զՏէր Յովնան եւ ըզԳրիգորն, եւ դուք յիշեալ ինչիք ի Բրիստոնէ Աստուծոյ մերոյ. ամէն:

ԹՎական ՌՃԶ (1657), (ստացողք զսուրբ աւետարանս ունին զայս յաւատարկարան): Դարձեալ յիշեցէ զՀուկասի որդի Մուրատն որ ստացաւ զսուրբ աւետարանս ի հալալ վաստակոց իւրոց եւ ետուր յիշատակ Ընթղղատու (Բազկրատ, Rasgrad, Разград Բուլղարի) ժամու սուրբ Աստուածածնին եւ իւր ծնողացն Ղուկասին եւ մօրն Մանուշակին եւ կողակցին Ալամին եւ որդւոցն Ռաշատորին եւ Փիլիպպոսին, եւ դստերացն Սարիամին եղիսաբէթին. ամէն: Եւ դարձեալ յիշեցէ զՄուրատն եւ զեղբայրն իւր զՄիքայիլ որ Հանդուցեալ է առ Բրիստոն: Եւ զկողակցին զԿարթիսթոնն եւ զորդին զՅովնակին եւ զԿարապետս եւ զՀուստոնն Բաղդատն եւ զՀուկասն որ Հանդուցեալ է առ Բրիստոն: Եւ որ Հանդիպիք ի սմա կարգալով կամ օրինակելով յիշեցէ եւ Աստուած ողորմի անեցէ եւ Աստուած ձեզ ողորմեցի ի միանգամ վայստեան. ամէն: Եւ եթէ ոք յանդգնի ի քահանայից եւ կամ ժողովրդոց զսա ծախելով կամ դրաւ զնելով, մասն ի Յուդայէ առցէ եւ պատիժն ի Կայենէ կրեցէ ամէն: Հայր մեր որ. ԹՎին ՌՃԷ ռմն (1658) յիշեցի:

ԹՂ. 211ա. Երանկերազարդ աւետարանն Օրինակ Գ., չունի գրողին յիշատակարանն այլ ստացողաց յիշատակարանն

օրինակեալ եմ: Գ. Օրինակ: Փառք եւ պատիւ... Ուստի եւ տեսեալ զսորա անճառ եւ փրկազործութեան խորհուրդ, պատուական եւ ընտրեալ զբրիտանայն եղանկացի (Երզնկացի) Պաղտասարն դնեց իւր հալալ ընչիւքն եւ ետ յիշատակ իւրն եւ իւր ծնաւոցն Միհրայրատին եւ մարն եւ իւր կողակցին եւ որդւոյն Մելքոնին եւ Յակոբին եւ դստերացն եւ արեան մերձաւորացն իւրոց: Արդ զնեցաւ զսուրբ աւետարանս ի Թվականութեան Հայոց ՌՃԼԵ (1686), զբրկնակի շառեաց եւ երկակերից Ը/ եւ միանեց Ը/ եւ չարապետութեան Հայոց Տէր Փիլիպպոս կաթողիկոսի եւ Թագաւորութեանն Սուլթան Մուրատին ի յերկիրն Կորնիթոս եւ զեաւդն որ Կոչի Առուստոնն (Ռուսուոյ, Roustchouk, Pyoe) ի ձեռն խաճայ Պաղտասարին, իւրն եւ իւր կողակցին եւ իւր որդւոյն յիշատակ: Յիշեցէ զվերոյսացեալն, յիշեալ ինչիք ի Բրիստոնէ Յիսուսէ Աստուծոյ մերոյ. ամէն: Եթէ ոք յանդգնի զսուրբ աւետարանս ծախելով կամ զբաւական զնելով կամ յիշատակարանն եղծանելով կամ կտրելով ծածկէլ զաւետարանս, անյուժ կապանաւք կապի ի խաւարն արտաքին, զմասն Յուդայի եւ պատիժն Կայենի առցէ եւ ընդ անօրէնս Համարեցի. ամէն:

ԹՂ. 211ա. ԵԻ. Օրինակ: Փառք անըկողարան ամենայնի... Ուստի եւ տեսեալ զսորայս անճառ փրկազործութեան խորհուրդ խոհեմ Աղիգն Ռոշխապարին ձօրն ստացաւ զսուրբ աւետարանս... Ամբողջ տես Տաշնան ցուցակ էջ 708: Հոս չէ յիշուած ոչ ԹՂ. 185աի եւ ոչ այլ ԹՂ. 397աի յիշատակարանից, այլ ամբողջ տեղ կայ: Էջստացողք սուրբ աւետարանս ունին զայս յիշատակարանս: Այլ եւ յիշեցէ զանարժան մեղաւոր Աստուածատուրս որ եղեւ պատճառ սուրբ աւետարանին յիշատակ ի դուռն Սուրբ Աստուածածնին ԹՎ. ՌՁԳ (1634) յիշեցէ մէկ Հայր մեղաւոր: Յիշատակ է սուրբ աւետարանս Կարոսեցի Մանվէլի, որդի Մկրտիչին ի դուռն Միլիտարու Սուրբ Աստուածածնի եկեղեցւոյն ԹՎ. ՌՃԶԻրին (1745), եւ յուլիսի ա. կիւն աւարտեցաւ, ձեռամպ ի մեր ծառայից ծառայ անպիտան Սարգիսս, արդ սիրելի հարք եւ եղբարք եւ աստուածաշնչապաշտպան քահանայք որք Հանդիպիք զայս սուրբ աւետարանին, յիշեալիք զՄկրտիչն ա. Հայր մեղալով եւ դուք յիշեալ ինչիք ի Բրիստոնէ. ամէն:

ԹՂ. 212ա. ԵԵ. Օրինակ: Փառք... Գրեցաւ սա ի Կիլիկեցոցն աշխարհ ի Թուականութեան Հայոց ՁԳԳ (1334) ի Հայրապետութեան Տեառն Յակոբայ եւ ի Թագաւորութեան Հայոց Լեւոնի որդւոյն Աւնի արքայի, ընդ չովանեալ. Սուրբ Աստուածածնին եւ Սուրբ Նշանին, ձեռամբ ամենա-

ԲՐԷՆՈՒՄԻ Գրիգորի ժանտառնաւ եւ սրբանեայ թա՛նային Պաւղոսի որ ստացաւ զսա ի վայելումն անձին իւրոյ եւ ի յիշատակ րարի իւր եւ ծնողաց իւրոց եւ եղբարց, իւրդ աղաչեմ զանեանսն, որք պատահիք սուրբ տառնա, յիշեմք ի Տէր զպատուելի թա՛նայն զՊաւղոս եւ զՎայրն իւր զկարապետ եւ զՎայրն իւրեւ զեղբարսն զՄարտիրոս եւ զԳլորոյ զյառաջնայն առ Բրիստոս եւ զմիւս եղբարսն զԿոստանդին եւ զԵղյրն իւր Աղբրաց եւ զայրն նորին զԳրիգոր եւ զՄոյսիս որդին իւր զՅովնանն եւ զՎայր նորին զանպետ Ոսկերիչ, զՎանգուցեան ի Բրիստոս, եւ զեղբայր իւր զԿոստանդին եւ զանպետ ազգային նոցա, որոց ողորմեացի Տէր Բրիստոս եւ շնորհեցէ նոցա յարութիւն կենաց: ամէն: Յերեսն անկեայ աղաչեմ զամենեանս որք շնորհիւք սմա, խոնարհեցարուք սիրով եւ առ իմ նուաստութիւնս եւ մի րատ արժանոցն րամբաւք զամարձակութիւնս իմ, այլ յիշեմք ի Տէր զեղեկելի զԳրիգոր եւ զՎայրն իմ զՎարսն եւ զՎայրն եւ զԵրեսն եղբարսն իմ զՍտեփանոս թա՛նայն եւ զԱղբրէս եւ զՄարտիրոս եւ զԲրիստոս եւ զամենայն ազգայինս մեր: Եւ որ առաւն է յամենեան Բրիստոս, ձեզ յիշողացք եւ մեզ յիշեցեացք եւ զամենայն հաւատացեցող կենդանեաց եւ ննջեցեցող ողորմեցի յիւր միսանդամ յայստեանս... 3:

Թղ. 212բ. ԶԸ. Օրինակ: Արծաթապատ ակտարան պատկերազարդ ընտիր յոյրապիր զԴիւթեմար զերեւ: Փառք... իւր զրեցաւ սուրբ ակտարանս ի թվականութեան Հայոց ԶԽԳ (1494) ի սուրբ Ուխտ որ կոչի Ավար վանք ի դուռն Սուրբ Աստուածածնին եւ Սուրբ Կարապետին, եւ Սուրբ Առաքելոցն, ի յառաջնորդութեան Տէր Յովնանն եւ Կաթողիկոսի, իւրդ եւ ի սրտի խոցեալս եւ մեղսք լցեալս Գրիգոր սուտանին արեղայ, որ զրեցի անարժան ձեռանք իմովք սուրբ ակտարանս, աղաչեմ զեզ ով մանկունք սուրբ եկեղեցոյ, որք շնորհիւք այս սուրբ ակտարանին, կարգալով կամ տեսանելով, յիշեմք յարժանաւոր աղաթս ձեք, զիստեցիք իմ զԱւետիք վարդապետ եւ զիս զանարժան Հոգս զԳրիգոր եւ զուք յիշեալ լիլիք ի Բրիստոս Աստուծոյ մերոյ եւ խորհրդութեան եւ սղալանք մի մեղադրէք, զի կար մեր այս էր: Արդ եւ նուաստ ծառայս Աստուծոյ Մովսէս երէցս, բազում ամաց ցանկեացայ սուրբ ակտարանի եւ վաճառեանաւք ետուր զիւր զսա ի յարդար ընչից իմոց յիշատակ ինձ Մովսէս երիցոս եւ ծնողաց իմոց հաւան իմոյ Ստեփանոս թա՛նայն եւ մարին իմոյ Մկրտիչն եւ զսակացն իմոց Ստեփանոսին եւ իւրաքանչեւ եւ ամենայն արեան մերձաւորաց իմոց որք տեսանէք կամ արինակէք յիշեմք ի մաքրափայլ աղաթս ձեք

զվերոյգրեալս եւ Աստուծոյ զեզ յիշէ յիւր սուրբ արքայութեան ամէն: (Հմմտ. Հանդէս Ամսօրեայ 1937, էջ 376):

Սեւ մեղադր Պողոս զրեցի զայս սուրբ ակտարանս ի հալս արքայանց իմոց եւ յիշատակ ինձ եւ իմ ծնողացս հաւան Յովնանն եւ մարին Մանուկէին եւ ընկործեմ Ջարդարին, եւ որդաց Յովանէսին, Արշակունին եւ Մարտին: Թվին ԱՂԲ (1643), կարգացողաց եւ յողացող Աստուծոյ ողորմի ասէք իսոյս Պողոսին ամէն Հայր մեր: (Հմմտ. Հանդէս Ամսօրեայ 1937, էջ 376):

Թղ. 213ա. Եի թվականութեան Հայոց թվին ԱՂԲ (1644) եւ Յովանէս ի Զ (26) ամենայն տարին եւ իմ որդին իւր արքայան շնորհեմեայ եւ իմ եղբարս իմ ԺԴ (14) ամենայն տարին ԺԲ (12) ամենայն: (Հմմտ. Հանդէս Ամս. 1937, էջ 376):

Փառք... ի հայրապետութեան Բրիստոսայեակար լուսալուսոյց եւ երկնայանդէտ Աթոռոյն Սրբոյն Էջմիածնի արժի եւ պանծալի վեհապետին եւ սրբապետս թա՛նայնպետին Աստուծոյ առն Սիմէոն ընդճանուր Հայոց Մեծաց կաթողիկոսի երկվանցոյ: Եւ ի պատրիարքութեան Բրիստոսայճիմն տիեզերայնոյն եւ ամենադաճիկ Աթոռոյ Սրբոյ Առաքելոյն Յակոբայ եղբոր Տեառն, արքայնպետի առն Աստուծոյ եւ թալիմաստ վարդապետի Կարայակտ արքեպիսկոպոսի Գանձակեցոյ եւ յառաջնորդութեան մեծանուն քաղաքի Կոստանդիկոսպոլսոյ Տեառն Գրիգորի աստուածիմաստ վարդապետի Մամաթեցոյ, որոյ կեանքս երկարացուցէ Տէր Աստուծոյ մեր. ամէն:

Սեւ նվաստս Արարատեան, Որ ի ծովակէն Գեղամեան, Թվականիս Հայրապետան, Մէկ տասնիկ չորք յորեքան, Զորք թին սուր ի հալիւն հողարեան, Այն է թվական Արարեան, Որ եմ զեղջին Գալաեան, Լուսաւորածին Տալուսեան: Պողոս ապիւս ամարտման: Բեզ Միածին Աստուծոյ Բան, Մատուցանեմք յանվարան, Փառք եւ պատիւ յայիտեանս:

Արդ զոր դուստրեցաւ կամ սրծաթապատ եղեւ սուրբ ակտարանս վասն հալս արդեանցն իմ եւ ի րարելի քաղաքն յՈւրուսնուկ, ընդ Հովանեայ քաղցրայնայնաց Սուրբ Աստուածածնի որ յայժմոս հանկուցեալ է վասն ծովացեալ մեղաց իմոց առ աին Տաւաթիս զԼուսն, որ ելան է երկրպայտս եւ կայ ամբան է յառաջի սորին անկանի ի ծովն Գաւառոս: Այս արդ երես ի Հոգ մաճեալ եւ առաքիւր անկեայ առաջի Համայնեցող եղբարսութեան, թա՛նայն իւրեան. աղաչեմ, զի որք ճաշակէք

յաստաւածային սեղանոյ, միոյ եւեթ ար-
ժանի առնիցէ յիշման, զանաբաժան, զան-
պիտան եւ զհոգ տաից ձերոց ըստխումբայն
դի մահտեսի Սարգիսըս, կուտողել տիլ կամ
արծաթայպատ արարի սուրբ ավետարանս
վասն կենաց եւ վասն հոգւոյն իմոյցն փր-
կութեանն, եւ զծնողսն իմ հանգուցեալ Պո-
ղոսեայն Հինազար եւ զմայրն իմ Շահփա-
րի... (անըմբռնի) եւ եղբայրն իմ կեն-
դանեայց եւ հանգուցեալ Սիմէօն վարդա-
պետին եւ յանկարին նաեւ ըզկենայիցին իմ
Տէր Վարդանեայն մահտեսի, Մէլէքին եւ
մայր սորին Թաղակուլին եւ դեռսորոյս որդի-
եակ իմ մահտեսի Մարտիրոսն որ յուժ աշ-
խատեցաւ զայս յիշատակարանս զբոլ վասն
հոգւոյ մերայնոց եւ զբոլորն իմ Զանկզան
եւ իղայլամ նաեւ հօրն իմ եղբարցն որք
են Հախում եւ Պողոսեայն, ըզեւարի պէկն
հատեփան եւ Առաքելն նոցին եւ ամենայն
արեայն արու մերձաւորացոյ :

Վնաեւ զդուստրն իմ մահտեսի Մարեմն,
այլ եւ զաշխատասէր մըշակն տանս իմոյ
մահտեսի Հոգէոր մամն իմ Մարեմն եւ
զհոգէոր որդին մեր Վարդան տրեացուն եւ
զայլս որք Հայնգուցեալն են ի Քրիստոս
զորդիք եւ զդստերն իմ Թաթոս եւ զՄար-
գրիտն, Առաքել եւ Նղայպիտ եւ Վառ-
վառին, ասդի կենացս որ առ Աստուած փո-
խեցան երպիտաւորքն մեր մահտեսի Յու-
նասին եւ մահտեսի Առաքելին եւ պարոն
Մէլփարին եւ Պովաթին եւ Համայնք նոցին
որք ի Քրիստոս են Հանգուցեալք եւ զՄարի-
նոսին եւ զայլս ամենսեան, որք ունին աշ-
խատանս ի վերայ մեր եւ որք յիշէդ յի-
շեցեալք յիջիք ի Քրիստոսն Յիսուսն յու-
սոյն :

Վն մեզ լրումն արարաք արծաթայպատ
սուրբ ավետարանս յիշատակ ի ամենայ-
ցաղցրահայեաց Սուրբ Աստուածածնի չնոր-
հիւք Սուրբ Հոգւոյն ի նոյն ինքն ի Քրիստոսի
ի Տէր մեր, ընդ որում Հաւր միանպաստն եւ
Հոգւոյն Սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն
եւ պատիւ այժմ եւ միշտ :

Վն մին ամսոյս տարեմուտ զօրի,
կրկնակի տարոյս աւարտում սորին,
...նեան տունոյս երկեակի Հարուրին,
Թորգոմեան սեռիս հազարերորդին,
Հայդադան ցեղիս Հիկեայկ տասնեկին,
Արամեան առգիս, Թվականն յնանի,
Օր կիրակէի, ծըննդեան պաշի,
Երկեայկ ամսին Յուլվարի :

(Հմմտ. Հանգէս Ամսօրեայ 1937 էջ 575—
578) :

Թղ. 1բ. Վարդանակութիւն Թիւ Ն ար-
ծաթայպատ ավետարանին Աստուած ողորմի
խոնայ Պողոսին եւ իւր ծնողացոյ :

Վն մեղաւոր խոնայ Պողոս քնեցի զայս

սուրբ ավետարանս ի Հայալ ապրանաց իմոց
եւ յիշատակ ինձ եւ իմ ծնողացըս Հաւրս
Յովանէսին եւ մաւրս Մանուկին եւ ըն-
կերոյս Զարդարին եւ որդոցս Յովանէսին,
Աբանտին եւ Մըրըրին Թվ. ՌՂԻ (1643)
կարդացողաց եւ լսողացը Աստուած ողորմի
ասացէք ամէն, մեղայպարտ գրչիս Գրիգոր
եպիսկոպոսին ամէն Հայր, Զայս սուրբ աւե-
տարանս լաւ եւ ընտիր պահադն աւրհնի
եւ ի Սրբոյն ամէն, Լաւ եւ ընտիր պահեցէք
աղանձք զձեզ ով քահանայք եւ պաշտոն-
եայք սուրբ եկեղեցոյ, մէկ պաղատանս
ունիմք առ ձեզ, որով լաւ բռնէք, Աստ-
ուած ողորմի ասացէք խոնայ Պողոսին եւ
իւր ծնողացն, Հաւրն Յովանէսին եւ մաւրն
Մանուկակին, ամէն Հայր մեր որ յերկինս
սուրբ :

Ձատաղոց սուրբ ավետարանիս զՄով-
սէս երէցս եւ զծնաւորսն իմ աղանձք յիշել
ի Տէր : (Հմմտ. Հանգ. Ամս. 1937, էջ
575) :

Թղ. 1բ. Վն. Օրինակ, արծաթայպատ
պատկերազարդ ավետարան, ընտիր ըլոտ-
րագիր գրչութեամբ գրեալ : Փառք... Աս-
տի եւ տեսեալ զսորա անճառ փրկաւործու-
թեան խորհուրդ, պատուական եւ ընտրեալ
քահանայն Աստծ եւեռ զժաղրել զսուրբ
ավետարանս ի վայելումն անձին իւրոյ եւ
յիշատակ հոգւոյ իւրոյ եւ ծնողաց իւրոց
Ստեփաննոսի եւ Գուհարի եւ եղբարցն
Սահակի, Յովանիսի, Յարոբայ եւ Ներսէսի
եւ Հօրեղարացն Կիրակոսի, Թորոսի եւ զա-
ւակաց նոցին եւ զբոլորն եւ ամենայն աղ-
պականացն կենդանեաց եւ հանգուցեցոյն :
Եւ արդ ես յետինս ի գրչաց եւ անարժանս
ի կարգաւորաց սուտանունն քահանայ Գրի-
գոր, տեսի զսէր եւ զգիտաբար սորա զոր
ունէր առ Հոգեւորն եւ իմով իսկ տկարու-
թեամբ յանձն առի եւ ամենակարաւ
զարուրթեամբն Աստուծոյ կատարեցի զսա
մեղսամած մատամբն իմով, յաստուածա-
բնակ կղզիս Աղթամար, ընդ Հովանեաւ
ամենայաղթ սուրբ խայիս եւ սուրբ Նշա-
նացս, ի Հայրապետութեան Տեսուն Զաքա-
րիայի, ի Թուականիս Հայոց ի Թձ եւ երէքն
(1454) զոր եւ իմ անընդունակ զօրով ի
յարուեստս գրչութեան եւ բազում մեղացն
ցնորիւք պաշարեալ, այլ ըստ կարի իմում
զոր պարգեւեաց ինձ մարդասէր Հոգիք,
բազում աշխատանօք զժաղրեցի զսա ի ըս-
տոյդ եւ յընտիր աւրինակէ, կենօք տառա-
պանօք ի դառն եւ ի վշտաբեր ժամանա-
կիս, յորում կամք ընդ Հարկի աղդին Նե-
տողայ, Արդ, որք ճաշակէ յաստուածային
բուրաստանէս, եւ յամենայի սեղանոյն, որք
պատմէք մամ տեսութեամբ կամ ընթերց-
մամբ, յիշեմիք յերկնադնաց յաղթս մեր
զյառարկիչեցեալ ստացող սուրբ ավետարա-
նիս զԱստծ սրբասեակ քահանայն եւ զծնող-
սն իւր, զՍտեփաննոս եւ Գուհար եւ զեղ-

բարբառնական, զեմովանական, զեմակոր և զեմաբանական, և զօրեղորարբն զհիբրական և զթուրոս և զգալական նոցա զմարտիրոս, զՄելքուն և զՄխիթար և զհենակից իւր զԿոլարուն—Մէլէք և զորդիքն իւր զեղեւուն և զբոյն իւր զեղեւուն, զՇամշախաթուն և զիւր սկեւորուն և զննոցան ճոցին և Տէր Կիրան—Մանթրեքանիլի և զայլ ամենայն ազգականն նորին զհենդանիսն և զննջեհանայն, յիւնեցէի Քրիստոս և ի բերանով և ուղիղ սրտիւ Աստուած ողորմի ասացէք, և Աստուած յիւնոցաց և յիւնեցիլոցս ի սմա ամենեւորն առնասարակ ողորմեսցի և իւրոց տեսցի և արքայութեանն արժանի արասցէ յաստուածութեան պահալը:

«Ընդ նոսին և զանպիտան Գրիգոր զծաղրոյս աղաչեմ յիւն յարօթն ձեր, ի բերան ողորմեա և իմոյ ծնողաց, չօր իմոյ Աղախանին, մօր իմոյ Մազաղեանին և ամենայն զարմից ձերոց և արեւանառու մերձաւորաց: Այլ և յիւն մաղթեմ զԹումայ սարկաւաթ, որ աշխատեցաւ ի լոկն թղթի և զայլ ամենայն զազգատուճան մեր և զերթախտաւորն զհենդանիսն և զանպիտանեալսն և որք սմեզ յիւն սրտի մտաք և ի բերանով Աստուած ողորմի ասէք և Աստուած ողորմեսցի իւր միսանպաժ զայլաւորեանն ամէն»:

«Ինքն Քրիստոս Աստուած որ Տէրն է փառաց և պտուղ ողորմութեանց, ձեզ յիւնոցաց: Աղաչեմ զձեզ ով սուր ամեկունք եկեղեցւոյ, յիւնեցիք ի մարգարայ յարօթն ձեր զյառաջ յիւնեցեալն զկոտմ սրտանեալ քաճանայն և զկոպակիցն իւր զԿոլարուն—Մէլէքն և զորդիքն իւր զեղեւուն և զննոցան իւր զիւղիշին որ յիւր Նայոյ փառասկոցն իւր ետ զիւր զսայ յիւնասակ իւր և ծնողաց իւր և ամենայն արեւանառու մերձաւորաց: ամէն» (Հմմտ. Հանդ. Ամս. 1937 էջ 579—580):

Թիւ. 3ա. «Զիւղիշին ստացուց սուրբ աւետարանիս Աստուածատուրն և զեղբայրքն իւր զՍտեփաննոսն և զԹուրոս և զՏէր—սուրն և զեղբայրուղիւն իւր զԴոստոկին և զԴոստանան, զԵնորան և զՄէլէքոն և զԴանաւորս մեր զԵնորան և զՈսկեհատն, զՀարսնեան իւրեանց զԱլանին և զՍայլոյն և զայլ ամենայն արեւան մերձաւորսն, զհենդանիս և զանպիտանեալսն Քրիստոս որ ստացան զսայ ի Նայոյ սրբեանց իւրեանց և եպիս յիւնասակ ի զեղն որ կուի Քրդանոց ի ձեռն Մէլէքիսեղ Էրեցուն և Յունեան Էրեցուն և ով ոք Նանպիպիք սմայ կարգալով կամ տեսանելով, յիւնեցէի և ողորմիս ասացէք իւր Նայոյն և որ առատն է ի տուրս բարեայ մեզ և ձեզ ողորմեսցի յիւր միսանպաժ զալուստն ամէն»:

«Իբարձեալ յիւնեցէի ի մարգարայ յաւաթս ձեր Ստեփաննոսն և զորդիքն իւր զԵմիթրակիսն, զԿոլարակիսն, զԵմովանեան և

զՄանակն և զհենակիցն իւր որ զյանի յորոյ ձեռն ետուր Սուրբ Աստուած զարաւարի զոսն իւր Նայոյն յիւնասակ և յիւնեցէի Քրիստոս զՇամշախաթն որ մէկ ար ճուր ետուր Սուրբ Աստուած զարաւարին երկնային յուսովն լուսաւորել Քրիստոս Աստուած յիւնեանց Նայոյն ի յաւուր զատաստանն որ զբարի յիւնասակն արարին Սուրբ Աստուած զբանն և զուք քաճանայք և ժողովուրդք որք ընթերցուք զսուրբ աւետարանս ի ինքնանով և ուղիղ սրտով Աստուած ողորմի ասէք և Աստուած ձեզ ողորմի. ամէն»:

«Կիրին անգամ յիւնեցէի Քրիստոս զՍարգիսն, զՄուրատն զԱրախիս, որ զվագցի արտի ճուր ետուր Սուրբ Աստուած զարաւարին, Քրիստոս Աստուած արեւն զԵմիթիւն—յան որ զԹուրոսն ետուր զերեւելանաւան, Արարիչն Աստուած ողորմի իւր Նայոյն և իւր ամենայն յննեցիլոցն ամէն»:

«Եւ Տէր Մովսէս, Տէր Մէլէքիսեղ, Տէր Անդրեաս, այս բանիս վկայեք: Խա Շիրիւն—յա՛ն, Գրիգորս, Վարդանէս, այս բանին վկայեք: Եւ Կարապետ վարդապետ զբեցի Եթէ ոք այս բանիս Նախատակութիւն անէ և խփանէ զամենայ, Յուդայի մասնակից լինի ամէն: Եւ որ ոչ Նախատակի ի յԱստուծոյ Աստուածամանի և յամենայն սրբոց և ի մէջն ամէն: Թիւ. 22 (1531) զբեցան»:

Թիւ. 3բ. «Ի վերայ արժանապատ կոյն զբեալ է՝ Յիւնասակ է սուրբ աւետարանս արժանապատ Ռուսոսմոսի Նախարակ ժողովուրդսն ի վայելումն նոյն եկեղեցւոյն թիւ. Թիւ. 1801» (Հմմտ. Հանդ. Ամս. 1937, էջ 579):

Թիւ. Ետեւի կողքի Սերսի երեսն՝ «Տե—ղեկութիւնք փան պատկ. աւետարանի Գ. Օրինակ ձեռագիր: Պաշտօնի և Աստուած Կարապետ Աստուած քաճանայ Պաշտօնաց Նայոյն իմ (Նանպիտան 1911 Դեկտ. 10), պաշտօնի ի թանգարանի իւրում ի վերայ մայաւաթի զբեալ Նայերին ձեռագիր աւետարան իմ մաշուր և ընտիր և ճարտար զբարութեամբ և զեղեցիկ շարժարտութեամբ, անթուական: Յիւնասակարանն կարի անպան զբարութիւն է փառն յիւնասակաց: Նախապատկ Նայոյն իմ ամբ ցիւ երեսնի յով ձեռագիր աւետարան տեսալ է մեր, լայն այս զերապան է բան զամենեւորն: Եւ ուղիղ երկու Նայատու արժանի զբար Ռուրինեանց: Մար Տեւոս 1881 Նայոյն իմ ստուոյց զայստակ առ իշխանն Բաւալէթիկ Բուլղարոյ և իրբն ետեւ զայստակ իշխանն, կարի իմն ուրախացաւ իրերկեցաւ և փան խնդութեանն ոչ յիւնեցի յիւնեցի, զի յաւուր իշխանութեան իւրում յայտնեցաւ. այսպիսի ինչ»:

«Ընդօրինակեաց Ստեփանոս Տէրակ—եան զյիւնասակարանն ձեռագրաց ի Սուրբ 1926 ամի, ի Տիրապետ քաղաքն Բուս—չուք (Բուլղարոյն)»:

1444

(Հիմ քիւ չուծի)

ԽՕՍԳ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33.5 X 22: ԳԸ—
ԲՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 28 X 15: ՏՈՒԳ՝ 38: ՆԻԻԹ՝
իիճ, գորտար միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քուզքը քիւսցած, ձայքերը
պատռած, մելամը ճերժուած: ԳԻՐ՝ եիճ չգազիր:
ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ա վարի
մասը, 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծա—
նօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ եւճ. չուծի:

ԹԵՐԹԱ Է՝ ՔԵՍԷ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

ԹՂ. 1ա. ՎՅՏԱՐ Է ՀՈԳԻ ԻՄ ԳՅԱՆԳՈՒՄ—

Ժոց իմոց ամբաստանել առաջի գիտողիդ
դադտնեաց, այլ բարբ երախտամոռացու—
թեան ի հերուն հետէ տակաւ առ տակաւ
ունակացեալ եւ արմատացեալ...»: Կը
բաժնուի ուքը մասի, վերջ՝ ՎԵՐ քեզ միայնոյ
քաջայադթ եւ ճշմարիտ հովուի, որդւոյդ
Միածնի Հօր ամենակարողի եւ էակցի
սուրբ Հոգւոյն, վայելէ փառք պատիւ եւ
երկրպագութիւն ի յամենայն յախտեանս
ամէնէն:

1445

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԳՐՈՑ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԺ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 22: ՊՐԱԿ՝
մեծ հատորէ մը մէկ պրակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ
28 X 15: ՏՈՒԳ՝ 45: ՆԻԻԹ՝ եիճ միջակ հաստու—
թեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ար—
տաբուստ քիչ մը աղտոտած, ամբողջը խռնուածքիւ
տեսած: ԳԻՐ՝ մամբ բարակ մարմնով բոլորգիր: ԹԱ—
ՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ
դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱ—
ՆԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա. ՎԻՃԵՆ
Հ. ՅՈՒՍԵԲՅԱՆ ՏԵՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, Կ. Պ(ԱՅԻՍ) 1817:

Մատենան է՝ Ս. Գրոց մեկնութեամ
նուիրուած մեծ ընդարձակ գործէ մը պրակ
մը միայն: Թարգմանութիւն կ'ընէի Լատի—
ններէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

ԹՂ. 1ա. ... Հօրապոյն քաղաքն,

այսինքն եղեւ գեղեցկազոյն իրաց Հոռո,
զոսկեղէն այլ կեանս յերկրի վարէր Երե—
ւան: Լուր Զիչերոսի ամենայնից իրաց
ասէ...»: Այս բաժինը եօթներորդ գլխով
16-դ համարէմ է, կը յաջորդեմ համար
17—25:

ԹՂ. 1ա. ՎԵՐԼԻՍ (ութ) Երրորդ: Շար
դիւոց: Օձն փորձէ զեւս մեղանչէ ընդ
Աղամայ ուստի 8. Համար՝ կշտամբին
յկատուոյ, Երրորդ՝ 14. Համար՝ Օձն
անիծանի Աստուծոյ եւ խոստանի Քրիստոս
ամենափրկիչն: Զորրորդ՝ Եւս ի Աղամայ
16. Համար՝ դատապարտին յաշխատանս, ի
ցաւս եւ ի մահս, եւ ապա 23. Համար՝ մեր—
ժին ի դրախտէն եւ առաջի նորա դէն պա—
հապան Քրօթէ բոցեղէն սրով: (Համար
1—24 եւ կ'ընդհատի):

1446

(Հին քիւ 465)

ԱՆԴՐԵԱՅ ԱՐԳՈՂԵԱՆ ՏՕՄԱՐ ԵՐԿՐՈՐԻ ՇԱՐԺԵԼԻՈՅՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1767

ԹՈՒԴԹՔ՝ 50. իջակայումս 21—117 միայն:
 ԿՆԵՌՈՒԹԻՒՆ՝ 33.5×22: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
 միասին 20 × 16, բազմաթիւ սրբազրուքի մեծերով:
 ՏՈՂՔ՝ 44 միջին հաշուով: Նեխթ՝ եին զորաւոր մի-
 լակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱ-
 ՄԱՆՔ՝ բաւական ազտութեամբ, սկզբնաղբի ըլլալուն՝
 վրամ բազմաթիւ սրբազրուքի մեծերով եւ յաւելում-
 մերով կամ յապտումներով: ԳԻՐ՝ տղեզ վարձ
 մօտրգիք: ԻԱՆԱՔ՝ տեւ: ԶԱՐԿԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չուցի:
 ԴԱՏԱՐԿ՝ 44ք. 45ք. 51ք.—56ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1767:
 ԳՐԻՑ՝ 9 մայնամ Հ. Յակոբոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պօլիս:
 ԶԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Անդրեայ Արդուրեան Գե-
 րաշանց ձերականութիւն վեհակոյ Ապետին
 Տօմար Երկրորդ Շարժելոյն»: Յառաջը-
 բուքի մեծերը սրբազրուքեան բնագրով:
 Հմմտ. Ձեռ. քիւ 1436:

ԻՌԱՎԱՆԻԿԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

Թղ. 1ա. «Յաղապ թուականութեանց,
 Արմատոց, Դարուց, կամ սկզբանց երկ-
 նային շարժանց: Գլուխ Ա. Թուականու-
 թիւն, արմատ, դար, անուանեալ ի Սպա-
 նիացոց եւ յԱրիստիքացոց է սահմանեալ
 իմն ժամանակ, յորմէ շարժանքն թուին»:

Թղ. 2բ. «Յաղապ էլուրանելոյ զիս-
 կական Երկայնութիւնն Հասարակաց եւ բե-
 լեռնայ աստեղացն վասն ամենայն ժամա-
 նակաց: Գլուխ Բ.»:

Թղ. 4բ. «Յաղապ անհասարութեան
 խոտորման խաւարագծին եւ ուղղելի լայ-
 նութեան բեւեռեալ աստեղացն: Գլուխ Գ.»:

Թղ. 7բ. «Յաղապ քանակութեան
 տարւոյն արեւադարձին եւ աստղային,
 Գլուխ Դ.»:

Թղ. 9բ. «Յաղապ Հասարութեան
 բնական աստուրց: Գլուխ Ե.»:

Թղ. 10բ. «Յաղապ Արեւական, Գլուխ
 Զ.»:

Թղ. 13բ. «Յաղապ Լուսնի: Գլուխ
 Է.»:

Թղ. 16բ. «Յաղապ Հիստիսային դա-

շարժան զլիւնցն Վիշապին եւ Հարաւային
 զլիւնցն եւ տտան Վիշապին: Գլուխ Ը.»:

Թղ. 17ա. «Յաղապ Հետազոտելոյ
 զլայնութիւնն լուսնին: Գլուխ Թ.»:

Թղ. 17բ. «Յաղապ վերնալոյն մոլո-
 բականց. Երեւակի, Լուսնի մագի եւ Հրատի:
 Գլուխ Ժ.»:

Թղ. 18բ. «Գլուխ ԺԱ.»:

Թղ. 19բ. «Գլուխ ԺԲ.»:

Թղ. 22բ. «Հաշուեսցուք զտեղին Հրա-
 տին վասն ո եւ իցէ զիտեցեալ ժամանակի
 եւ Հագիւս զտեղիք զմի միայն րուպ տարբեր:
 Գլուխ ԺԳ.»:

Թղ. 26բ. «Յաղապ Հաշուելոյ զհինգ
 մոլորականց լայնութիւնն ի խաւարածին:
 Գլուխ ԺԴ.» (այսպէս):

Թղ. 27բ. «Արդեօք մոլորականն իցե՞ն
 ուղղադնացք նահանջօք կամ զկայ աստուրց:
 Գլուխ ԺԵ.»:

Թղ. 28ա. «Յաղապ Կրակոնութեանց
 մոլորականցն ի յարարեութեան (կամ րուպ-
 մաջանութեան) ու արեւական թէ իցեն
 նուազեալք, կամ անեալք լուսով, արեւե-
 կայք թէ արեւմտեալք: Գլուխ ԺԶ.»:

Թղ. 29ա. «Յաղապ խաւարմանց լու-
 սաւորաց: Գլուխ ԺԷ.»:

Թղ. 29բ. «Ան ի էլուրանել զիսկական
 ժամանակն լծակցութեան կամ լուսնածնի
 եւ կամ Հաղաղորութեան կամ լրալուսնի լու-
 սաւորաց (այսինքն ծննդեան կամ լրման
 լուսնի): Գլուխ ԺԸ.»:

Թղ. 31ա. «Արդեօք բոլորալուսնին
 (կամ լրալուսնին, որ է լուսնին ի բոլորման
 կամ ի լրման) ի՞նչ է ի խաւարալծին: Գր-
 լու թԸ.»:

Թղ. 31ա. «Յաղապ Երեւելի կիսաբոլա-
 մագծից արեւական, լուսնին եւ Երկային
 ստուերին: Գլուխ ԺԹ.»:

Թղ. 31բ. «Յաղապ մեծութեան խա-
 ւարման լուսնին: Գլուխ Ի.»:

Թղ. 32ա. «Յաղապ Նիւից րնդհարման
 (այսինքն Հանդիպման կամ զիսկածնին)

և. յայազման կիսոյ յորոց թէ ժամանակն ընդհարման եւ թէ յայազման լուսնին ի խաւարի քննի: Գլուխ ԻԱ. 3:

Թղ. 33ա. Յաղապս սկզբան, վերջնոյ եւ տեւողութեան բոլոր խաւարման: Գլուխ ԻԲ. 3:

Թղ. 33բ. Յաղապս ելուզանելոյ գիւկական լայնութիւնն լուսնին առ սկիզբն եւ վերջն խաւարման: Գլուխ ԻԳ. 3:

Թղ. 33բ. Վկան նկարելոյ գիւսաւրումն լուսնին ի մակարդակի եւ կերպաւորելոյ զտիպն: Գլուխ ԻԴ. 3:

Թղ. 34բ. Յաղապս խաւարմանց արեգական: Յաղապս տեղադանութեանց: Գլուխ ԻԵ. 3:

Թղ. 35ա. Քրողեալ զժաման որովք լուսաւորն տարակայի ի միջօրէէն, փոխան նորա ի խաւարագծին եւ ի բարձրութեան բնւեոին, ըստ որում քննեսցի նորա տարակայութիւնն ի գաղաթանէ, կողմն երկայնութեան եւ լայնութեան: Գլուխ ԻԶ. 3:

Թղ. 36բ. Ճելուզանել զտեղադանութիւն արեգական եւ լուսնին ի չըջանակի պաղաթան կամ բարձրութեան եւ զտեղադանութիւնն լուսնին յարեգակնէն: Գլուխ ԻԷ. 3:

Թղ. 37բ. Յաղապս հետազտելի տեղադանութեան լուսնին յարեգակնէն, թէ

յերկայնութեան, թէ ի լայնութեան: Գլուխ ԻԸ. 3:

Թղ. 37բ. Վ՝ տուեալ ժամանակին դառնել զժամական շարժումն լուսնին յարեգակնէն: Գլուխ ԻԹ. 3:

Թղ. 38բ. Ձերեւեալ լայնութիւնն լուսնին ի ներքոյ երեւեալ ժողովոյն ճանաչել: Գլուխ Լ. 3:

Թղ. 38բ. Յաղապս դրելոյ գիւկական ժամանակն երեւելի ժողովոյն լուսաւորաց: Գլուխ ԼԱ. 3:

Թղ. 40ա. Վերդեօք Հայլքն (կամ Կաճառքն) լուսաւորաց եղիցի խաւարեալ եւ ընդ ժթադնութեան արեգական: Գլուխ ԼԲ. 3:

Թղ. 40բ. Յաղապս մեծութեան խաւարային խաւարմանց: Գլուխ ԼԳ. 3:

Թղ. 41ա. Յաղապս միտարկութեանց ի խաւարման արեգական յորոց ժամանակն պատրուակութեան եւ հոլանման նկատի: Գլուխ ԼԴ. 3:

Թղ. 42բ. Յաղապս երեւեալ կամ բացայայտ լայնութեան թէ առ սկիզբն թէ առ վերջն խաւարման արեգական: Գլուխ ԼԵ. 3:

Թղ. 43ա. Յաղապս արեւային խաւարմանց ստուերագծողաց ի մակարդակի: Գլ. ԼԶ. 3:

Թղ. 45ա. Վնդիւսակ միջնորդաց շարժմանց եւ հաւասարութեանց արեգական: 3:

1447

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ — ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԷՓԻՄԵՐԻՏԵՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1776

Քրոնիկ. 58, իջակալուծ 1—88 միւլմ: ՄԵՆՍՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21, Թղ. 40ԵՑ ամդիմ՝ 34×23: ՊԵՍԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մրասիւն 25×15 միջիմ հաշուով: ՏՈՂԻ՝ 44 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ զբրտը միջակ եաստութեամբ քուղբ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ քաւակամ լաւ: ԳԻՐ՝ տղեղ վարժ Յետքքի մօտ շեղագրի: ԹԱՆԱՔ՝ տեւրակ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ ԵԻՑ. չունի: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1. 2բ. 5բ, 8բ՝ 0բ եւ 10ա մեծ մատով, 12ա եւ 17բ մեծ մատով, 18, 20բ՝ 21բ՝ 22ա մեծ մատով, 23ա, 24ա—25ա, 26բ—27ա, 34բ՝ 35բ՝ 36բ՝ 37ա՝ 38ա մեծ մատով, 43բ, 44ա մեծ մատով, 44բ—48բ, 54բ—58բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1776: ԳՐԻԶ՝ Ձայնեմ Հ. Յակոբոս: ՏԵՂԻ՝

Կ. Պոլիս: ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 2ա. տեւ Յակոբոս քուղբ:

Մատենան է՝ ճշտ աւտղարախական վան կարդալութեան էփիմէրիտէսի հանդերձ պատշաճաւոր աղիւսակօք, եւ ոճ հաշուելոյ գիւսաւորումն թէ ի ձեռն կարկնոյ եւ եթէ ի ձեռն եռակիւնաշափութեան, դնելով ի յօրինակն զբաղումս այնց, որք հանդիպելոց են յամէ 1762 մինչեւ ց1800: Հաշուեալ ըստ երկայնութեան 26 աստիճանաց եւ 35

րոպէից ի կղզւոյն երկաթոյ ի Թովմայէ կուէրինսեան, ընկերակցելոյ ի համալսարանի ակադեմիական արուեստից ի Միլան, ընծայեալ առ վսեմափառ տիրուհին Կրելիցի եւն. եւն., տպագրեալ ի Միլան 1762 ի տպարանի Պետրոսի Ակնէլլ: Թարգմանեալ առ այսմ ոչ այնքան հէղիւ ըստ մասին ի Հ. Զաքարիայէն մերմէ եւ ըստ մասին ի Եայլալը Օղլու Տէր Գրիգորէն, որոց եղաք ի լուսանցս զնշանս ինչ, զոր օրինակ Հ. Զք. կամ Զք.՝ այսինքն թարգմանեալ ի Հ. Զաքա-

րիայէն մերմէ Ակնէցոյ: Տ. Գր. կամ Գր.՝ այսինքն թարգմանեալ ի Տէր Գրիգորէ որդոյ Քոզնկցի Եայլալը Օղլուէն յամի Տեառն 1775: Սկսալ զընկ յամի Տեառն 1776 ի Յուլիսի 26 հէքի:

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Իմչալէ գրուած է նախորդ պարբերութեան մէջ, ձեռագիրս համադրութիւն մըն է քիւ 1959 եւ 2064 ձեռագրերու: Ասոց քընագիրը հոս քաւական սրբագրութիւններու ենթարկուած է:

1448

(Հիմ քիւ 1036)

ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԵԱԿՈՒ ՀԱՅԿԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱՐԱՇԵՈՒԹԵԱՆ Ե.

Կ. ՊՈԼԻՍ

1880ի ատենները

ԹԱՌԻՔՔ՝ 51: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 33.5 X 24.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանեալ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ամբողջ էջը կը թռնէ, ազիւտակ տախտակներով եւ կնիղամակներով եզարտեալ տախտակներով 20.5 X 19: ՏՈՂՔ՝ յատուկ իմաստով չկան, ազիւտակ տախտակներով եւ: Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ սպիտակ, ռզրկ թուղք: ԿԱՏՐ՝ լարապատ ստուարաբուրդ, վրան ճեշտմով զարդեր: ԹՂԻՆԱՅ ՊԱՇՊԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը երկուսեան կամայ զոյմով բարակ քաղցրեր: ՀԱՆՊԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ Ուտրգիր եւ չեղագիր խառն, քառամշտներ իսլամական: ԹԱՆԱՔ՝ մուր չազմակ, գոնատած կապոյտ, կարմիր եւ վարդազոյն՝ խառն, գծագրութիւնները մատիտով: ԶԱՐԳԱՐ՝ լաւ: Կարմիր իմաստով չուծի, ամէն էջ առնուած կարմիր գիծերով շրջանակի մէջ: ԳԵՄԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ կնիղամակներու, տես վարդ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա, 2ա, 3ա, 4ա, 5ա, 6ա, 7թ, 8թ, 9թ, 10թ, 11թ, 12թ, 13ա, 25թ, 26ա, 31թ—51թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880ի ատենները: ԳԻՐ՝ Պատուելի Յակոբ Հակոբեան: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՕՒՇԱՍԿԱՐԱՆ՝ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ տար զրչէ՝ Ա եւ Բ ազգերի պահպանակներու վրայ:

Մատենան Հ՝ Գրանձարան աստղարաշխութեան արաբեալ ի Յակոբ Պատուելի Հակոբեանէ: Ե. Հատոր: Թուամշտները գրուած են իսլամական ոշաններով: (Հմտ. Զեռ. Թիւ. 1311՝ Ա, 1317՝ Բ, 1328՝ Գ, 1329՝ Դ Հատոր):

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա—12ա. Գծագրութիւններ Ատենդատներու՝

- Թղ. 1ա. *հոյ*
2թ. *Յուլ*
3թ. *Եկաւոր*
4թ. *Քնիկեան*
5թ. *Առիւծ*
6թ. *Կոյս*
7ա. *Կշիւ*
8ա. *Կարիճ*
9ա. *Աղեղնաւոր*
10ա. *Այնկիլի*
11ա. *Զրհոս*
12ա. *Զուկ*

Թղ. 13թ. «Աղիսակ մաթալէ՝ կնիղամակներուց առ լայնութեան տարածանէն 39 արեկական ի իւրոյ տասն տունն տես զամ Լ. զաստիճան արեկական»:

Թղ. 14թ. «Նախորդը՝ բայց. «արեկական ի Յուլն»:

Թղ. 15թ. «Նախորդը՝ «արեկական յեկաւորն»:

Թղ. 16թ. «Նախորդը՝ «արեկական ի Քնիկեան»:

Թղ. 17թ. «Նախորդը՝ «արեկական յեկաւորն»:

Թղ. 18թ. «Նախորդը՝ «արեկական ի Կոյսըն»:

Թղ. 19թ. «Նախորդը՝ «արեկական ի Կշիւն»:

Թղ. 20ր. Նախորդը՝ «արեղական ի կա-
րիճն»:

Թղ. 21ր. Նախորդը՝ «արեղական յԱղեղ-
նաւորն»:

Թղ. 22ր. Նախորդը՝ «արեղական յԱյծ-
եղջիւրն»:

Թղ. 23ր. Նախորդը՝ «արեղական ի
Ջրհոսն»:

Թղ. 24ր. Նախորդը՝ «արեղական ի Զու-
կըն»:

Թղ. 26ր. «Աղիւսակ առ լայնութեան աս-
տիճանն որ է արզ տեղւոյն 39»:

Թղ. 28ր. Հոլովոյթի պատկեր լուսնի:

Թղ. 29ա. Պատկեր լուսնաշրջանի:

Թղ. 29բ. «Յաղազս խաւարման լուս-
նին»:

Թղ. 30ա. «Յաղազս խաւարման արե-
ղական»:

Թղ. 31ա. Պատկեր լուսնի եւ արեգա-
կամ յաւաքման:

ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ—ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Առջեւի առաջին եւ երկրորդ քղթեայ
պահպանակիմ վրայ, Յոր գրէէ մը: «Աշ-
խատարիւթիւն Յակոբ Պատուելի Հայկ-
եան որ կատարեցաւ ի Յասգիւղ 14 Օգոստոս-
սի 1890, թաղեցաւ ի գերեզմանատան Շիւ-
լիի ի Բերա»:

«Պատուելի Յակոբ Հայկեան ծնած է
Եղորդիւ Քաղաքը 1822ին Սարայտարեան
մականուանեալ ընտանիքէ մը: 12 տարեկան

Հասակին տեղական ընթանց պատճառա-
ւորեանքով փոխադրուեալ է Զմիռնիա, եւ
ուսման տեխնիկայի Գոլտոյ Իսկուսարու
ձեմարանն նոր բացուած՝ եկած է ի Պոլիս
եւ աշակերտած նոյն ձեմարանին մէջ»:

Երբ Հայկաբան ուսուցիչ ծառայած է
ազգին իբր 35 տարի նախ ի Կէտիք Իաշա,
յետոյ Միջադիւղ բաւական տարիներ, եւ
յետ այնորիկ Գէլիքթաշի եւ Յասգիւղի վար-
ժարաններն»:

«55 տարեկան թողած է ասպարէզը, եւ
զբաղած է սեղանաւարուութեամբ»:

«60 տարեկանին բոլորովին ձեռնթափ
եղած է գործէ, եւ անկէ մինչեւ մահուան
օրն է որ զբաղած է գիտութեամբ եւ երկ-
նային մարմիններու գննութեամբ: Քաջ
օգտերեւոյթաբան էր եւ ամէն դիշեր աստղերը
ուշադրութեամբ կը գնէր: Իրեն՝ երկրէ
աւելի երկինքը ծանօթ էր, եւ անոր Համար
է որ այս յամառ ծերունին 14 տարի շարու-
նակ զբաղեցաւ դիշի պատրաստութեամբ եւ
արտադրեց Հինդ Հատորներ: Այս 5 Հատոր-
ներն աւարտելէ ետքը՝ գոհունակ ժպիտ մը
փայլեցաւ իր դէմքին վրայ եւ: Թող ալ ես
մեռնիմ գոչեց»:

«Պատուելի Յակոբ Հայկեան իր ժամա-
նակին նշանաւոր դէմք մը, սիրելի եղած է
նաեւ ընկի Եղորդիւացի Յակոբոս պատրի-
արքի, որ իր պարթիւն Հասակին եւ մայել-
լազիմութեամբ Համար՝ Հայկ մակդիրն անոր
տուած է, եւ յետ այնորիկ ճանչցուած է՝
Յակոբ Պատուելի Հայկեան»:

«Յակոբ Պատուելի Հայկեան թողած է
2 որդի. երէցը՝ Գառնիկ, եւ կրտսերը՝ Յա-
րութիւն»:

1449

(Հիմ թիւ 471 եւ 245)

Հ. ԱՂՓՈՆՍՈՍԻ ՀՌՈՂԵՐԻԿԵԱՅ ՃԱՌ ՎԱՍՆ ԵՂՐԱՅՐԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՄԻՆԻԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1840ի առեմնիւրը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 78, իրականութեամբ 1—154: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 33.5 X 20.5: ՊՐԱԿ՝ յեմ Ոչանկութեամբ: ԳԸ-
ՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 30X14: ՅՈՂՔ՝ 30: ՆԻԹ՝
միջակ հաստութեամբ քաղթ: ԿԱՋՄ՝ կիսալաթ,
քաղաքատ ստուարաքաղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ ամբմոմ Յօրը: ԹԱՆԱՔ՝ մօռ շաղամակ:
ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1.11բ վարի
կէտը, 12: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի առեմնիւրը: ԳՐԻՉ՝ ամ-
ծամօք Միւրքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիճե-
ծա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ (Հօրն Աղիւսնոսի Հոռոկե-
րիկեայ) «Ճառ չորրորդ վասն եղբայրական
սիրոյ եւ միութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա., Թէ քանի պատ-
ուական եւ մեծարդոյ իցէ եղբայրական
սէրն եւ միութիւն»:

1451

(Հիմ քիւ չումի)

ՅԱԻԵԼՈՒԱՄ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՇՈՑԻ

ԱՆԵԱՆՕԹ

1750էմ հտֆ

ԹՈՒԴԹՔՐ՝ 3: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 34 X 22-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԵՐԿՍԻՑ 27 X 8 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 37: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւը, միջակ հաստու-
քեամը քուզը: ԿԱՋՄ՝ կաշի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ
զէշ, գործածութեմէ փճացած, ցեցակեր: ԳԻՐ՝ գեղե-
ցիկ ձօնրգիւր, խորագրերն քօլորգիւր: ԹԱՆԱԹ՝ զօ-
նատած տել, խորագրերն ու սկզբագրերը կարմիր:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաճաբար
1750էմ հտֆ: ԳՐԻՁ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՆՆԵՐ՝ չկամ: ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ ՁԵՌԱ-
գիրն կազմուած է իբրեւ յաւելուած 1677իմ Հոսմ
տգոյած *«Խորհրդատեար Պատարագին Հայոց»*ի եւ
«Սպասարարութիւն Պատարագի» գրքերու միջեւ:

Մատենան է՝ Յաւելուած Հոսմէական
Հաշուի, ամբողջական ընթերցուածներով եւ
աւետարաններով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *«Ժամամուտը պահոց»*:

ԹՂ. 1ա. *«Ի Համայնիշման ամենից Հաւա-
տացելոց ննջեցելոց»*: Աւետարանէմ առաջ
դրուած է առաջ՝

*«Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցառման
հնաւք կենցաղք յաճիւն դառնան,
Ըստ դուշակի եւ ըստ Դաւթեան...»*:

ԹՂ. 1բ. *«Ի յաւուր մահուան կամ ներ-
կայադրութեան ննջեցելոց»*:

ԹՂ. 2ա. *«Ի յաւուր երրորդի, եօթնե-
րորդի եւ յերեսներորդի թաղման ննջեցե-
լոցն ասիցի որպէս ի վերոյ»*:

ԹՂ. 2ա. *«Ի տարեդարձականի ննջեցե-
լոց»*:

ԹՂ. 2բ. *«Հանապազորդական վասն նրն-
ջեցելոց»*:

ԹՂ. 3ա. *«Պատարագ Երանուհւոյ կու-
սին Մարիամու ի Գալլատեան»*:

ԹՂ. 3բ. *«Ի Մաքրութենէն մինչեւ ի
Գալուստն»*:

ԹՂ. 3բ. *«Մբոյն Անդոնի Բատուացւոյն
խոստովանողի»*:

1452

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՆՈՐՀԱԻՈՐԱԿԱՆԻՐ

ՎԻՆՆԱ

1876

ԹՈՒԴԹՔՐ՝ 8: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 33-2 X 25-1: ԳԼ-
ՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին: ՆԻԻԹ՝ հաստիկէ կազմի քուզը:
ԿԱՋՄ՝ քաջակապատ ստուարաքուզը, վրամ ճշու-
մով ծակեզօծ գարդնը: ԹՂԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն
ու վերջը մէկական հաստ եւ քարակ քուզը: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը վնասուած: ԳԻՐ՝ ձօնրգիւր: ԹԱ-
ՆԱԹ՝ աւել: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամեն էջ կարմիր շրջանակի
մէջ առնուած: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 4բ, 8բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1878: ԳՐԻՁ՝ Միթրաքեան վարժարանի աշա-
կերտներ: ՏԵՂԻ՝ Վիսման: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ՝ չումի,
բաց հմմտ. ԹՂ. 1ա ամուսնաբերքը:

Մատենան է՝ Շնորհաւորական գրու-
թիւններու փառնը մուկրուած հաւաճաբար
Ըստկարեան Հ. Վարդանիմ: ԹՂ. 1ա՝ *«Ջայս
ինչ քեզ սիրելի եւ պատուական Հայր, ի*

*տօնի անուանդ շնորհապարտ որդիքդ ըն-
ծայեն 1876»*:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. *«Մեծարդոյ եւ Պատուական
Հայր. Անցին աւուրք, խոյս ետ ամն, եհաս
մեղ ժամն ցանկալի...»* (5 տուն):

ԹՂ. 3ա՝ Գերմաներէմ, 4ա՝ Գրաբար,
5ա՝ Յրամսերէմ, 7ա՝ Թուրքերէմ, 8ա՝ Աշ-
խարհաբար արձակ շնորհաւորական ուղերձ-
ներ են:

ԹՂ. 6ա. *«Մեծարդոյ Հայր. երջանիկ
քանի կ'ըլլար իմ բախտիկ...»* (12 կրկնա-
տալ):

1453

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՐՇԱԿ Գ. ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՑԱՑՏ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 19. իրականում 1—7, 1—10, 1—11, 1—12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 21. ԹՂ. 14էմ սկսեալ 22:3 X 17: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23 X 17 եւ 18:5 X 14: ՏՈՂԹ՝ 33 եւ 24: ՆԻԹՔ՝ միակ հաստութեամբ պարզ գծաւոր բուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գեշ, գործածութեմէ ազատում պատում: ԳԻՐ՝ մոր վարձ շղա-գիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱ-ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 4ր. 18—19. որոնց վրայ մատնով տեղ տեղ գրութիւններ կան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջի մասերը: ԳՐԻԶ՝ ամալտ: ՏԵՂԻ՝ ամալտ: ՅԻՇԱ-ՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենա է՝ «Արշակ Գ», Ողբերգութիւն չորս արարով: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Արարում Ա՝ Տեսարանը կը ներկայացնէ Արշակի վրանք Շահապիվանի մէջ: Տեսիլ Ա.՝ Արշակ, Վասակ եւ Դրաստամատ: Վասակ՝ Տէր արքայ, դարձեալ կը կրկնէ, որ մեն սխալ մը գործած պիտի ըլլաք, եթէ Պարսկաստան զրկէք այդ պատմաւորութիւնը...»: ԹՂ. 1բ. «Տեսիլ Բ՝ Ներսէս կաթողիկոս եւ վերինք»: ԹՂ. 2ա. «Տեսիլ Գ՝ Փառանձեմ եւ վերինք»: ԹՂ. 2բ. «Տեսիլ Դ՝ Տիրիթ եւ վերինք»: ԹՂ. 3բ. «Պատկեր»:

ԹՂ. 5ա. «Աստուած Բ՝ Տեսարանը կը ներկայացնէ Արտաշատի արքունի պալատը: Տեսիլ Ա՝ Ողբմակա թաղուհի եւ Զենորիա նաժիշտ»: ԹՂ. 5բ. «Տեսիլ Բ՝ Սուրիկ եւ վերինք»: ԹՂ. 5բ. «Տեսիլ Գ՝ Մըջիւնիկ երէց եւ վերինք»: ԹՂ. 6բ. «Տեսիլ Դ՝ Արշակ եւ վերինք»: ԹՂ. 7ա. «Տեսիլ Ե՝ Հայ նախարարք»:

ԹՂ. 10ա. «Արարում Գ՝ Տեսարանը կը ներկայացնէ Շապուհին վրանք: Տեսիլ Ա՝ Շապուհ եւ Մոկպետ, Անձնապահ»: ԹՂ. 10ա. «Տեսիլ Բ՝ Շապուհ եւ Արշակ»: ԹՂ. 11բ. «Տեսիլ Գ՝ Շապուհ եւ Վասակ»: ԹՂ. 12ա. «Տեսիլ Դ՝ Շապուհ եւ Փառանձեմ»: ԹՂ. 12բ. «Տեսիլ Ե՝ Մերոյան եւ Փառանձեմ»: ԹՂ. 13ա. «Տեսիլ Զ՝ Մըջիւնիկ եւ վերինք»:

ԹՂ. 14ա. «Արարում Դ՝ Տեսարանը կը ներկայացնէ րանտը: Տեսիլ Ա՝ Արշակ Գ. առանձին»: ԹՂ. 15ա. «Տեսիլ Բ՝ Դրաստամատ եւ Արշակ»: ԹՂ. 16ա. «Տեսիլ Գ՝ Դարեկին Ռաուանի, Վահրճ Կարդուացի եւ վերինք»: ԹՂ. 17ա. «Պատկեր»: Արշակի եւ Դրաստամատի ամենասպառնալիքը:

1454

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԱՏ ՍԱՀԱՌՈՒՆԻ ԿԱՄ ՄԱՏՆԻԶԻՆ ՊԱՏԻԺԸ, ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՑԱՑՏ

ԺԹ դարու վերջերս

ԹՈՒՂԹՔ՝ 21: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 21:5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկուսն 20 X 10 իւրաքանչիւր: ՏՈՂԹ՝ 33: ՆԻԹՔ՝ միակ հաստութեամբ պարզ գծաւոր բուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գեշ, գործածութեմէ քաղցրովիմ մաշած, ազատում ու ազատում: ԳԻՐ՝ վարձ մորա-գոյն շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մանուշակագոյն: ԶԱՐԳԱ-ՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 5բ. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջի մասերը: ԳՐԻԶ՝ ամալտ: ՏԵՂԻ՝ ամալտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենա է՝ «Բատ կամ Մատնիչին պատիժը»: Ողբերգութիւն չորս արարով: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Արարում Ա՝ Տեսարանը կ'անցնէ Արտաշատի մէջ Զարմանդուխտ թաղուհույն ապարանքը»: (Տեսիլ Բ կ—Ժ):

Թղ. Յա. «Արարուած Բ. Տեսարանը
Բառ Սահառունիին պալատը կը ներկայա-
ցրնէ»։ (Տեսիլք Ա-ԺԹ)։

Թղ. 12ա. «Արարուած Գ.» Տեսարանը

առաջին արարուածին թիվ: (Տեսիլք Ա—
ԺԶ):

Քղ. 17ա. «Արարուած Դ.» Երկու տե-
սարան բեմին վրայ, դաշտ մը եւ վրան մը :
(Տեսիլք Ա.—Ժ) :

1455

(Հիմ քիւ յուսմի)

ԳԼԽԱԽՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍՐԲՈՑ ԱԹՈՐՈՑՆ ՎՌՈՎՄԱՑ

ՎԻԾՆՆԱ

1825

ԹՈՂԻԹՔ՝ 114: ՄԵՆՈՒԹԻԻՆ՝ 33 x 24: ՊԼԱԿ՝
 չեմ հշտեցնուած: ԳՐԻԹԻՆ՝ միտաիւ 28 x 17:
 ՏՈՂԻԹ՝ 50: ՆԻԹ՝ եիւ, զամզամ մեծաւքստիւ:
 հետստըլքսու ու ռուքով քաղք: ԿԱՄ՝ զարգ
 ստուարաքաղք: ՀԱՆԻՄԱՄԻԿ՝ լաւ: ԳՐԻ՝ շեղա
 զիւր: ԹԱՄԱՐ՝ զամառստ մեծ: ՋՐԻԳՄԱՄԻԿ՝ եւս:
 զիւր: ԴԱՅԱՐԻ՝ 1ք, 68ք մեծ մասով, 80, 112ք
 մեծ մասով, 112ք, 113ք եւ 114: ԺԱՄՆԱՍ՝ 1823:
 ԳՐԻԵ եւ ՀԵՂԻՍԱԿ՝ Եիւրիսեան Ե. Անգրեստ: ՏԵ՝
 ՂԻ՝ Վիսեան: ԹԵՂԵԱՅԱՐԱՄԻԿ՝ տես մանրաբանքը:

Մատենան է՝ «Գլխաւորութիւն սրբոյ Աթոռոյ Հոռովայ եւ նախագահութիւն սրբա-
գան Պապին եւ եպիսկոպոսին, որ է ժառանգ-
նորին Աթոռոյ, յալորդ սրբոյն Գեորգիս-
Յօրինեալ հաւաքելով թարգմանաբար ի բորդ
երեւելի մատենազարդ»։ Այնատատարու-
թեամբ Տեառն Հ. Անդրեան Վարդապետի
Երեւիրեանց Կուտինացոյ, յաշակեորտայ
սեռի Բարունապետի Մխիթարայ Աբապի, ի
նորատունի առտունատուր վանն մայրաքա-
ղաքի կայսերութեանն Գերմանիոյ, տպազ-
րեալ արդեամբք եւ ծախիւք միանձանց նորին
Վանաց որ ի Վիեննայ, յամի Տեառն 1825
Մպտեմ 8. ի տպարանի Հարց Մխիթարու-
եանց կայսրաբայական արտունութեամբք։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Ձա. «Ճառի և վերայ գլխաւորութեան սրբոյ Աթոռոյն Հոռմայ եւ նախագահութեան սրբազան Պապին եւ Եպիսկոպոսին, որ է Ժառանգ նորին սրբոյ Աթոռոյ, յաւրորդ սրբոյն Պետրոսի եւ փոխանորդ Յիսուսի Քրիստոսի ի վերայ երկրի, Բան, Ուղղափառութիւնն անանջրպետ ի Գահէն Հոռմայ»:

Թշ. Յա. «Գրակ Ա.» Յուզմունք զլիա-
ւորութեան սրբոյն Գեորգիսի վկայութեամբ
սուրբ Գրոց մեկնելոց ի սրբոց Հարց»:

Թղ. Յա. ՎՅՈՒՆԻՍԻՆԻ Ի վերայ վճարողությանը սուրբ Գրոց, որ վասն զիստորութեան սրբոյն Պատրիարքի:

ԹԴ. 8Բ. «Յօդուած Բ.»-ի վերայ առերեւոյթ պէսպիսութեան վկայութեանց սուրբ Գրոց, նկատմամբ գլխաւորութեան սրբոյն Պետրոսին :

Թղ. 11բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ կա-
տարեալ միակերպութեան սուրբ Գրոց ի նը-
պաստ ղ յիսաւորութեան սրբոյն Պետրոսի:

Թղ. 18բ. «Յօդուած Դ.՝ Ի վերայ վրկայութեանց սուրբ Գրոց, զորս առարկեն Հակառակորդք զխառորութեանց»:

Թղ. 24ա. «Գրակ Բ» ծուցմունք յառաջ բերեալք յաւանդութենէ, ի նպաստ զլիւարորութեանն:

Քդ. 24ա. Վերադառնալով ի վերայ ճանապարհորդութեան սրբոյն Պետրոսի ի Հռոմէ՞ :

Քղ. 30բ. «Յօդուած Բ.» Շարունակութիւն վկայութեանց սրբոց Հարց ի նպաստ դիմաւորութեան» :

ԹԴ. 39Բ. «Յօդուած Գ.» Հեղինակութիւն սրբոյն Գրիգորի առաջնեորդի Պապին ի վերայ անուան տիեզերական եպիսկոպոսի եւ ի վերայ այլոց անուանց պատուոյ» :

ԹԴ. 49ա. «Յօդուած Դ.՝ Ճանաչումն եւ համարումն եկեղեցւոյն Ապրիիկոյ նկատմամբ գլխաւորութեանն» :

Քղ. 54ա. «Յօդուած Ե՝ Ի վերայ մարտի, զոր համարին յարուցանել հակառակորդը՝ ապաւինեալ ի ժողովն Գաղկեղոսին»:

Թղ. 61ր. «Յօդուած Զ.» Առարկութիւնք ընդդէմ Հոռոմէական Գահին, յառաջընկերայք ի վաղեմի ինչ սովորութեանց նորա»:

Թղ. 66ա. «Եղբարկացութիւն»:

Թղ. 69ա. «Զգուշաւոր ժամանակադրական դասակարգութիւն համօրէն ծայրապոյն Գահնայապետացն Հոռոմայ»: Յառաջ կը բերուին ամուսնները Ս. Պետրոսէն մինչեւ 1831 Գրիգոր ԺԶ: Խրաքանչիւր քահանայապետին կցուած է ժամանակակից պատմութիւնը:

Թղ. 79ա. «Կեդեատիւնոս Բ. (1143)» ի ժամանակ զրաւ է «Սուրբ Մաղաքիաս» անունով ծանօթ վերջին 112 քահանայապետներու մասին եղած նախագուշակութիւնը:

Թղ. 91ա. «Յաւելուած» եւ «Նախապիտեւոր»:

Թղ. 109ա. «Վերջարանութիւն»:

Թղ. 113ա. «Յանկ պարունակեալ իրաց ի գիրս յայս»:

1456

(Հին քիւ 481)

Հ. ԱՆՏՈՆ ԻԻԶԳԱՐՏԱՇԵԱՆ՝ ՄԱՏԵԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ

1801

ԹԻՒՂԹԹ՝ 215, իրականութեամբ 1—113: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 32:3 X 22:5: ՊՐԱԿԹ՝ 20: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28:5 X 14:5, բազմաքիւ տեղեր օրինակներու տախտակներ կտուած են բուզքերու միջեւ: ՏՈՂԹ՝ 31: ՆԻՒԹ՝ հին քարակ զօրաւոր քաղաք: ԿԱԶԻ՝ քաղաքատ տնտեսարար: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ, քանի մը տեղ ցեղակեր: ԳԻՐ՝ անցման ճեղքներ: ԹԱՆԱԹ՝ զուստած սեւ, խորագրերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 212ա կէտը, 212բ—215բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1801: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Խոջաքտաշեան Հ. Անտոն վրդ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՌԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Մատենան երաժշտականութեան ի շորս դիրս բաժանեալ, այս է ի հանրական երաժշտութիւն, յարհետական հնչողութիւն, ի թուարանական ներդաշնակութիւն թուոց համեմատութիւն եւ ի բաւարդեանց կերպի եւ ոճոց երաժշտականութիւն: Յօրինեալ ի զրոց նախին եւ յարդի մեծանուն երաժիշտ հնչեղականաց Յունաց, Լատինացոց, եւ Իտալացոց, աշխատասիրութեամբ Հայր Անտոն վարդապետի կուստանդնուպոլսեցոյ Իւլիարտաշեան, յաշակերտի Միխիլարայ մեծի Բարբուռնապետի եւ Արքայի Յամի Տեառն 1801 յկարիքի 3, ի Թրիեստ ի վանս Սրբոց Վկայիցն, զոր ստացան զնոյմ Հարգ Միխիլարեանք ի քառս Փրկչին եւ Սրբ իւրոյ ի պատիւ, եւ յուսումն մանկանց Արամեանց, զպարտան մերոց, Մեծ Հատոր երրորդ. երաժշտականութեան»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Յառաջարանութիւն երաժշտութիւն (որպէս սակ արժան է) ծնեալ է ընդ մարդոցն...» կը խօսի Ռաւի Հալիկակն խաղերու վրայ որոնց համար կ'ըսէ. «Եօրինեցան ի քաջ երաժշտաց մերոց նախնեաց, դիտակաց զկանոնս մականութեան արուեստին, լայց ուղի, տարաբաղդութեան մերում, զի եւ ոչ զմի մատենան զրոց նոցին երաժշտականաց ունիմք ի ձեռս մերս Ռաւիմք արդարեւ զցուցակս խաղից... սակոյն են եւ ոչ սակաւ խաղք, որոց անուանքն պակասին լայց ի զործ ածին յեղանակոն որպէս զմիտան, այլ զզործածութիւն նոցա ամենայնի: ոչ զիտեմք որպէս արժանն է...»:

Թղ. 7բ. «Բան առ ուսանողս երաժշտութեան»:

Թղ. 10ա. «Թէ զուրոց ճառի ի մատենին»:

Թղ. 11ա. «Գիտութիւն հանրական երաժշտութեան կամ մեծի արհեստի համաձայն եւ տարաձայն հնչմանց: Գիրք Ա.: Պրակ Ա.» ի վերայ աղետութեան եւ զերուզանց կարողութեան լսելեաց»:

Թղ. 11ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ սահմանի հնչմանց»:

Թղ. 11բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ ծնողեան եւ արտադրութեան հնչմանց»:

Թղ. 12բ. Վճռուած Գ.՝ Ի վերայ կրա-
տրական ենթակայի հնչմանց:

Թղ. 13բ. Վերակ Բ.՝ Ի վերայ զանազան
տեսակաց հնչմանց:

Թղ. 14ա. Վճռուած միակ՝ Ի վերայ
մօտաւոր եւ զխաւոր պատճառի հնչմանց:

Թղ. 16ա. Վերակ Գ.՝ Ի վերայ կազմու-
ծոյ լսելեաց եւ թէ յորոց բաղկանայ:

Թղ. 16բ. Վճռուած միակ՝ Ի վերայ բը-
նութեան ներքին օղոյ ունկան, եւ թէ ո՛ւր
լինիցի լսողութիւնն յատկապէս, մի՞թէ իրա-
կան զորով եւ նշանակաւ ծաւալմամբ:

Թղ. 17ա. Վերակ Դ.՝ Ի վերայ ընու-
թեան եւ ծննդեան ձայնի:

Թղ. 18ա. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ զոր-
ծարանաց խելոյի եւ թէ յորոց բաղկանայ:

Թղ. 18ա. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ գոր-
ծարանաց ձայնի:

Թղ. 19ա. Վերակ Ե.՝ Ի վերայ պէտպի-
տութեան այլ եւ այլ ձայնից, որք նպաստիք
հազարին արտասանին:

Թղ. 19բ. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ պատ-
ճառաց մեծ եւ փոքր ձայնի:

Թղ. 20ա. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ խիստ
եւ մեղմ ձայնի:

Թղ. 20ա. Վերակ Զ.՝ Ի վերայ համե-
մատութեան ձայնահան գործարանաց, ընդ
երաժշտական շնչելոյղ զործեաց:

Թղ. 20բ. Վերակ Է.՝ Ի վերայ բնական
ձայնից կենդանեաց եւ գործարանաց նո-
ցին:

Թղ. 21ա. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ ձայ-
նից կենդանեաց առ հասարակ:

Թղ. 21բ. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ ձայ-
նից թռչնոց:

Թղ. 23ա. Վերակ Ը.՝ Ի վերայ ձայնից
ոմանց զեռնոց եւ ժժմանց, զորօրինակ գոր-
տանց, ճպոանց, այսինքն է ճռեկաց որ է
(ճրոճըր պէօճէյի), մարախոց եւ ճռիշ-
կանց:

Թղ. 23ա. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ
կղաքսիւն ձայնի գորտանց:

Թղ. 23բ. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ ձայնի
ճպոանց, մարախոց եւ ճռիշկաց:

Թղ. 24ա. Վերակ Թ.՝ Գիտելի խնդիրք
ինչ Ի վերայ հնչման եւ ձայնից:

Թղ. 25բ. Վճռուելուած՝ Ի վերայ օրի-
նական եւ ենթադատութեանց հանդամանաց
մարմնոց, յորոց կարեն իյանել հնչիւն եւ
ձայնք:

Թղ. 26ա. ՎԱ. փորձ նշանակաց՝ Ի վե-
րայ ընութեան ազդի ազդի զանազան փայ-
տից, ոսկերաց, հանքաց, որք առ ի տալ
զհնչիւն հետազօտին:

Թղ. 26բ. Վանոն Ա.՝ Նշանակ սերտ
մարմնոց:

Թղ. 27ա. ՎԲ. փորձ նշանակաց՝ Ի վերայ
խառնուածոց հեղանիւթից:

Թղ. 27ա. Վանոն Բ.՝ Նշանակ հեղուկ
հիւթոց:

Թղ. 27բ. Վանոն Գ.՝ Նշանակ ձայնի
կենդանեաց:

Թղ. 28ա. Վանոն Դ.՝ Յուշակ մարդ-
կային ձայնի:

Թղ. 28ա. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ սաս-
տիկ եւ ծանր ձայնի:

Թղ. 28բ. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ ձայնի
որ ի սկզբն ծանր, ապա ի սուր եւ ի խիստ
դարձուցեալ:

Թղ. 28բ. Վճռուած Գ.՝ Ի վերայ սաս-
տիկ, մեղմ եւ բեկեալ ձայնի:

Թղ. 29ա. Վճռուած Դ.՝ Ի վերայ ծանր
խառնակեալ եւ կնճռեալ ձայնի:

Թղ. 29բ. Վճռուած Ե.՝ Ի վերայ մեղմ
եւ միօրինակ ձայնի առանց հետադարձեան:

Թղ. 29բ. Վճռուած Զ.՝ Ի վերայ սուր
եւ սաստկացեալ ձայնի:

Թղ. 30ա. Վերք երկրորդ, երաժշտա-
կան բանասիրութիւն: Վերակ Ա.՝ Ի վերայ
արհեստական հնչման կամ երաժշտութեան:

Թղ. 30ա. Վճռուած միակ՝ Ի վերայ
դիւտոյ երաժշտութեան եւ ծաւալման նորաց:

Թղ. 30բ. Վերակ Բ.՝ Ի վերայ առար-
կայի երաժշտութեան եւ ընդ միմեամբ դի-
տութիւն դուրս, եւ թէ է ստոյգ գիտութիւն
եւ հայեցողական:

Թղ. 32ա. Վերակ Գ.՝ Ի վերայ սահմա-
նի եւ բաժանման երաժշտութեան:

Թղ. 33ա. Վերակ Դ.՝ Ի վերայ նախնի
երաժշտութեան:

Թղ. 33ա. Վճռուած Ա.՝ Ի վերայ գործ-
եաց նեղհիօթաց, այսինքն է բազմաղեաց
երբայեցւոց:

Թղ. 33ա. Վճռուած Բ.՝ Ի վերայ
դործեաց շնչահանաց երբայեցւոց:

Թղ. 34ա. Վճռուած Գ.՝ Ի վերայ արդի
երաժշտութեան երբայեցւոց:

Թղ. 34ա. Վճռուած Դ.՝ Ի վերայ արդի
տից խաղից եւ նշանաց երբայեցւոց:

Թղ. 34բ. «Պրակ Ե.» ի վերայ հին երաժշտութեան Յունաց»:

Թղ. 35ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ տաղերգութեան սրնդահարաց Յունաց»:

Թղ. 35բ. «Պրակ Զ.» ի վերայ նախնի երաժշտական դործեաց Յունաց»:

Թղ. 35բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ կատարել նախնի ձեռնարկութեան երաժշտական նշանաց եւ ցուցական ձայնից ներդաշնաւորութեանց Յունաց»:

Թղ. 36բ. «Պրակ Է.» ի վերայ ցուցական երաժշտական նօթայից այսինքն է խաղից Յունաց»:

Թղ. 36բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ առաջին տարերաց երաժշտութեան Յունաց»:

Թղ. 37բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ նշանաց փոփոխման ձայնից Յունաց»:

Թղ. 39ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ վերջաւորութեանց կամ փակելական շնչմանց ձայնից Յունաց»:

Թղ. 39բ. «Պրակ Ը.» ի վերայ երաժշտութեան նօթայից կամ խաղից շնչմանց ձայնից Արամեանց»:

Թղ. 40բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ Էդանակաւոր ձայնից մերոց զյխաւորաց եւ բաշակեաց նոցին»:

Թղ. 45բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ ձայնարկութեան շնչմանց, արժողութեանց եւ կիրառութեանց իւրաքանչիւր ցուցական շնչոյց մի առ մի, շանդերձ օրինակօք նոցին վարմանց, թէ զիս րդ կան եւ շնչին ի նուիրս Երկոցն»:

Թղ. 52ա. «Գիրք երրորդ: Թուարանական շամեմատութիւն երաժշտութեան: Պրակ Ա.» ի վերայ ներդաշնակաւոր թուոց»:

Թղ. 52ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ սահմանաց, վերաբերելոց առ երաժշտութիւնն»:

Թղ. 52բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ առածից եւ խնդրուածաց յերաժշտութեան»:

Թղ. 53ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ Համեմատութեանց եւ սահմանաց եւ բաժանմանց նոցա»:

Թղ. 57ա. «Պրակ Բ.» ի վերայ Համեմատականութեանց»:

Թղ. 59ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ Թուարանական Համեմատութեան»:

Թղ. 61ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ անբանաւոր թուոց»:

Թղ. 61բ. «Պրակ Գ.» ի վերայ ներդաշնակաւոր միջոցաց»:

Թղ. 62ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ իւրաքանչիւր միջոցաց առանձինն, թէ զի՞նչ իցեն»:

Թղ. 64ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ ցուցական կամ խաղից, այս է նօթայից»:

Թղ. 67բ. «Պրակ Դ.» ի վերայ փոքրողոյն միջոցաց»:

Թղ. 68ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ բաժանման շնչմանց կամ ձայնարձակութեանց»:

Թղ. 69ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ արտադրութեան եւ ձեռնդեան միջոցաց»:

Թղ. 70ա. «Յօդուած Գ.» թէ կիսահնչիւնն է եռապատիկ»:

Թղ. 70բ. «Պրակ Ե.» ի վերայ ծաղման եւ սկզբան դրից կարգմանց քառասունից եւ քառաւար աղեաց»: Եւրոպական լուսարկարկի կ'առաջարկէ՝

ՆԱ Է ստեղծող	Ut
ԵԱ ԼԺ ստեղծեալ	Re
ՄԻ Է Աստուած	Mi
ՓԱ Տէրըք միակ	Fa
ԴՈՒ միայն ոչինչ	Sol
ԹԷ զայս խորհիցիս	La
ՄԻՏ եղեալ բանից	Si
ԻՄ Աստուած իրցիս	Ut

կամ՝

ՈՂ անմաստիս	Ut
ԵԱ ԼԺ ստեղծեալ	Re
ՄԻ Է Աստուած	Mi
ՓԱ Տէրըք միակ	Fa
ԴՈՒ միայն ոչինչ	Sol
ԹԷ զայս խորհիցիս	La
ԹԷ այժմ չունիս	Si
ՈՂ առա եւ նիստ զի ուսանիցիս	Ut

Թղ. 71բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ մեծութեան ձեւոց»:

Թղ. 74ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ երկրապղի եղանակաւորելոյ»:

Թղ. 74բ. «Պրակ Զ.» ի վերայ ներդաշնաւոր տառական կամ նշանադրեալ թուադրութեան եւ նախ զձայնից, որք կարդաւորութեամբ թուոց յերկաքանչիւր սանդուխտն դասաւորին»:

Թղ. 75բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ քննութեան այսք սանդուցոց»:

Թղ. 76ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ յա-

ուղադիմութեան՝ յառաջադարձութեան, որ լինի ըստ կեղծեալ սանդղից երաժշտութեան, կամ որպէս ասի՝ Հասարակօրէն պատահին:

Թղ. 77բ. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ յառաջադարձութեան, այս է՝ այլոյ իմն բաժանման երկհամակին ի բաժինն, եւ ի վերայ փոքրադոյն կիսահնչմանցն ի Սթիփիիսէ աւանդեալն:

Թղ. 78բ. Պրակ է.՝ Ի վերայ տառից որով իւրաքանչիւր միջոցքն նշանաւորին:

Թղ. 79ա. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ երաժշտական հանելութեան:

Թղ. 79բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ երաժշտական բազմապատկութեան:

Թղ. 79բ. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ երաժշտական բաժանման:

Թղ. 80ա. Պրակ Ը.՝ Ի վերայ բաժանման հնչման:

Թղ. 80բ. Յօդուած Ա.՝ Թէ քանի բաժինք եւ հերձմունք պարունակին յերաժշտական վայրս միջոցաց:

Թղ. 81ա. Պրակ Թ.՝ Ի վերայ եռապատիկ ազգի երաժշտութեան եւ ի վերայ տրամադրութեան քառալարից:

Թղ. 81բ. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ տեսակաց երկհնչական սեռի:

Թղ. 82բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ գունաւորական սեռի:

Թղ. 83ա. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ ներդաշնակաւոր սեռի:

Թղ. 85ա. Յօդուած Դ.՝ Ի վերայ աստիճանաց երից սեռիցն:

Թղ. 85բ. Պրակ Ժ.՝ Ի վերայ երաժշտական եղանակաց:

Թղ. 85բ. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ ստուղարանութեան մեկնութեան թուոյ եւ կարգի եղանակաց:

Թղ. 86բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ արդեաց եղանակաց:

Թղ. 87ա. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ եօթն տեսակաց երկհամակին:

Թղ. 91բ. Վերջ չորրորդ: Երաժշտականութիւն ըստ արդեաց ոճոյ: Մասն Ա.՝ Ի վերայ ներդաշնակաւոր կանոնաց: Պրակ Ա.՝ Ի վերայ երաժշտական սկզբանց եւ ի վերայ բերման կամ ձգման ձեռաց ի հնչեցուցանել զլործիւն ձեռնեցամբ զարկուածոյ, զորոքինակ են զործիք լարաղեաց, որք ասին չէմպալօ, երդեհոնաց եւայլն: Եօդուած Ա.՝ Ի վերայ երաժշտութեան:

Թղ. 91բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ եղանակաց մեղեդեաց եւ ներդաշնակաց:

Թղ. 92ա. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ հնչման ձայնի:

Թղ. 92ա. Յօդուած Դ.՝ Ի վերայ ցուցակաց, այն է ի վերայ յօթայից:

Թղ. 92ա. Յօդուած Ե.՝ Ի վերայ ժամանակի կամ երաժշտական չափակցութեան, այսինքն է ռիթմի, որ եւ կոչի նաեւ բաղիումն եւ զարկուած, այս է պարթութեամբ:

Թղ. 92բ. Պրակ Բ.՝ Ի վերայ արժողութեան ցուցակաց:

Թղ. 93ա. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ դադարմանց կամ հանդստեանց:

Թղ. 93բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ կէտի:

Թղ. 94ա. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ անուանց հնչմանց ձայնից:

Թղ. 94ա. Յօդուած Դ.՝ Ի վերայ բանակաց հնչմանց ձայնից:

Թղ. 95ա. Պրակ Գ.՝ Ի վերայ վայրաց նալեաց հնչմանց ձայնից:

Թղ. 95բ. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ պատահմանց:

Թղ. 95բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ քանակութեան եւ որպիսութեան հնչմանց:

Թղ. 96ա. Յօդուած Գ.՝ Ի վերայ հնչման ձայնարձակութեան (թօնօ):

Թղ. 96ա. Յօդուած Դ.՝ Ի վերայ ճշնմանց ձայնարձակութեանց:

Թղ. 96բ. Պրակ Դ.՝ Ի վերայ սեռի կամ ազգի հնչմանց:

Թղ. 97ա. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ յօրինուածոց մեղեդեաց:

Թղ. 97բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ բերման ձեռաց ի զործիս երաժշտականս, եւ ի վերայ հարկաւոր ազդեցութեանց, առ ի ըստ կարգի եւ կատարելապէս հնչեցուցանել զայնս զակուածովք:

Թղ. 99ա. Ներդաշնակաւորական կանոնք: Մասն երկրորդ՝ Ի վերայ միոյ նոր մեթոտոսի վասն ուսանելոյ եւ ունելոյ զբաժն ճշնիւնն, այս է զպատօն: Պրակ Ա.՝ Ի վերայ ընկերելոյ բաժն հնչմանն:

Թղ. 99ա. Յօդուած Ա.՝ Ի վերայ թուոյ եւ հանդստեանց զործածելի միջոցաց:

Թղ. 100բ. Յօդուած Բ.՝ Ի վերայ համաձայնութեան եւ անհամաձայնութեան հնչմանց:

Թղ. 100բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ թույլ համաձայնութեանց եւ տարաձայնութեանց հնչմանց»:

Թղ. 100բ. «Պրակ Բ.» ի վերայ միարան հնչմանց»:

Թղ. 101ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ քառակուսեան եւ որպիսութեան միարան հնչմանց»:

Թղ. 102բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ անունաց եւ ծագմանց միարան յառաջանեալ հնչմանց»:

Թղ. 103ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ միարան հնչմանց, որք չեն ըստ բոլորին յառաջացեալք»:

Թղ. 104ա. «Պրակ Գ.» ի վերայ շարունակ եւ հիմնական բաժր ձայնի»:

Թղ. 104ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ կանոնի սանդխոյ եւ կամ ի վերայ միարան հնչմանց, որք տան ցուցակաց երկհնչական (տիաթոնիքա) սանդխոյն, կրումն եւ հիջ, մեծագոյն եւ փոքրագոյն»:

Թղ. 105ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ յանկուածոյ (քատկնցա)»:

Թղ. 105ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ քառակուսեան եւ հանգամանաց յանկուածոց»:

Թղ. 105բ. «Պրակ Դ.» ի վերայ ընկերելոյ ընթացից բաժրին ըստ հնչմանն, առանց տեսանելոյ զթիւս եւ զայլ մասունս ցուցակացն»:

Թղ. 107ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ փոխարեւելոյ զբաժրն առ այլ հնչիւն»:

Թղ. 107բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ միարան իման ձայնից կամ քնարահարութեան»:

Թղ. 107բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ սրբուցալ իմն միջոցի, որ կոչի Աքքիաքաթութիւն»:

Թղ. 108ա. «Յօդուած Դ.» ի վերայ կանոնաց կերպարելոյ զեղանակաւորութիւն կամ փոխելոյ զհնչիւն»:

Թղ. 109ա. «Յօդուած Ե.» ի վերայ աղղկելութեան ընկերելոյ բարեիք»:

Թղ. 110ա. «Ներդաշնաւորական կանոնք: Մասն Գ.» ի վերայ հական կանոնաց, որք են յոյժ հարկաւորք երգելոյ: Պրակ Ա.» ի վերայ իսկական տարազու ուսուցանելոյ զերգս»:

Թղ. 112ա. «Կանոն Ա.» ի վերայ տառազու բանայոյ զերանն»:

Թղ. 112բ. «Կանոն Բ.» ի վերայ ձայնարձակութեան հնչմանց»:

Թղ. 112բ. «Պրակ Բ.» ի վերայ ունելոյ եւ զաղարեցուցանելոյ զձայնն եւ ի վերայ յառաջ տանելոյ եւ շարունակելոյ զերգեցողութիւնն»:

Թղ. 113ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ փոքր ձայնի, որ կ'առաւել ի գլխոյն քան ի կրծոցն, որ ասի Ծախլթթո»:

Թղ. 113բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ կերպի եւ ժամանակի առնելոյ զչուն: յերգեցողութեան»:

Թղ. 114ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ կոհակի կամ ծածանման եւ կուտակութեան ձայնի, այս կ'ընթացի ի կոփիթիթթո»:

Թղ. 114բ. «Յօդուած Դ.» ի վերայ ապատ յանկուածոյ ձայնի, այս կ'ըստկնցա իրպէս»:

Թղ. 114բ. «Պրակ Գ.» ի վերայ յենդուութեան ձայնից, այս կ'արբօճիթթութեան»:

Թղ. 115ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ զբութեան ձայնի, այս կ'մկսսաթ»:

Թղ. 115բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ կերպի եւ զրից ունելոյ զանձն յերգեցողութեան, այս կ'փոթամէնթոթ»:

Թղ. 115բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ վարելոյ զորոշ եւ զպայծառ արուորութիւն յերգելն, որ կ'մեծ իմն եւ յոյժ հարկաւոր երգեցողին (կզաթա քիարա փոռնունցիս)»:

Թղ. 116ա. «Պրակ Դ.» ի վերայ նսեմացուցանելոյ եւ աստիճանաւոր իջուցանելոյ զձայնն, առ ի կատարել զուսիցն եւ զցածն յերգեցողութեան եւ ի հնչեցուցման (սմպրէ-ճիառէ)»:

Թղ. 116բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ տառազու պատմարանօրէն երգելոյ այս կ'ռէ-լիթաթիթ»:

Թղ. 117ա. «Յօդուած Բ.» Աղղկելութիւնք առ այնսիկ, որք ուսուցանեն, եւ որք ուսանին զերգս (ալիթաթիթիթ)»:

Թղ. 118ա. «Ներդաշնաւորական կանոնք: Մասն Դ.» ի վերայ կանոնաց հակակիտի (թոնթաբրունթո): Յառաջարանութիւն»:

Թղ. 119ա. «Պրակ Ա.» ի վերայ հականկիտի (թոնթաբրունթո)»:

Թղ. 119ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ շարժմանց (մօթի)»:

Թղ. 119բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ զբխաւոր կանոնի, որ ի մէջ երկուց ձայնական եւ զորժեքական մասանց, թէ չկ'պարտանդէն յինչ յառաջատուութիւն երկու ութե-

րորդ կամ երկու հաւասար հինգերորդ մասանց ի ձեռն ուղիղ շարժման, կամ ի ձեռն ընդդիմակ շարժման, ոչ աստիճանի եւ. ոչ ուստման (կոսմոս սալթո)»:

Թղ. 120բ. «Պրակ Բ.» ի վերայ հակակշտ ցուցակի ընդդէմ ցուցակի, որ եւ կոշի հակակշտ պարզ (նօթա քոնթոա նօթա)»:

Թղ. 121բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ ձեւացեալ հակակշտի (Ֆիկուռաթօ քօնթօնափունթօ)»:

Թղ. 122ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ մասանց կամ տիրող տաղերկութեան (քանթիլլէնա տօմինանթէ)»:

Թղ. 122ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ դիւսաոր հնչման ձայնի կամ առնշական ձայնի (փոինչիփակէ ոէլաթիլօ)»:

Թղ. 122բ. «Յօդուած Դ.» ի վերայ նրամանութեան (իմիթացիօնէ)»:

Թղ. 123ա. «Պրակ Գ.» ի վերայ փախըստեան (Ֆուկա)»:

Թղ. 123բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ պէպպէս տեսակաց փախտեանն»:

Թղ. 123բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ իրական փախտեան (Ֆուկա ոէպլէ)»:

Թղ. 123բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ փախըստեան ձայնարձակութեան (Ֆուկա թօնօ)»:

Թղ. 124բ. «Յօդուած Դ.» ի վերայ մերձեցման (սթթաքքօ)»:

Թղ. 124բ. «Յօդուած Ե.» ի վերայ կերպի բաղարկոցելոյ զփախտեստն մի զուարճալի ((Ֆուկա տիլէթթէփօլէ)»:

Թղ. 125բ. «Պրակ Դ.» ի վերայ նմանական եւ փախտական ոճոյ»:

Թղ. 126ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ կրկին հակակշտի»:

Թղ. 126ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ կանոնի (քանոնէ)»:

Թղ. 127ա. «Յօդուած Գ.» ի վերայ կարգի եւ մեթոտտի, այսինքն է լաւագոյն կերպիւ կերպաւորելոյ զոր եւ իցէ բաղարկոցութիւն մի երաժշտական»:

Թղ. 128բ. «Յօդուած Դ.» ի վերայ պաւաւնդութեան եւ պարտուց, զոր ունի բաղարկոցիչն երգոց, առ ի ճանաչել զքնութիւն ամենայն երաժշտական զործեաց»:

Թղ. 129ա. «Յօդուած Ե.» ի վերայ նուագելոյ զգործիս կամ ընկերելոյ զերաժշտական զործիսն, ձայնական երաժշտութեան»:

Թղ. 131ա. «Պրակ Ե.» ի վերայ ոճոյ եւ կերպի եկեղեցական երգոց եւ նուապարանաց»:

Թղ. 132ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ աղղեցութեանց ինչ եկեղեցական ոճոյ»:

Թղ. 132բ. «Պրակ Զ.» ի վերայ ծանր եւ խակական երաժշտական ոճոյ»:

Թղ. 133ա. «Յօդուած Ա.» Թէ զի՞նչ պէտք են առ ոճն խակական եւ ծանր երաժշտութեան (սէրիէ)»:

Թղ. 134բ. «Յօդուած Բ.» ի վերայ դողդոջման ձայնի, որ լինի ի կոկորդէ եւ ի հալակէ»:

Թղ. 135բ. «Յօդուած Գ.» ի վերայ ապալարութեան դողդոջման ձայնի»:

Թղ. 137ա. «Պրակ Է.» ի վերայ զերասանական ոճոյ կամ կատակերկութեան (սթիլէ պոֆֆօ)»:

Թղ. 138ա. «Յօդուած Ա.» ի վերայ արհեստի բաղարկոցելոյ զդերասանական ոճն»:

Թղ. 139ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ աղղեցութեանց ինչ ուսանողաց զերաժշտութիւն»:

Թղ. 139բ. «Պրակ Ը.» ի վերայ ծապման մեղեդեաց, եւ ի վերայ հիմնական ըմբռ ձայնի երկհնչական սանդիոյն»:

Թղ. 140բ. «Յօդուած Ա.» ի վերայ մեղեդեաց եւ ներդաշնակաց հարկաւոր մտածութիւնք ինչ»:

Թղ. 141ա. «Յօդուած Բ.» ի վերայ պիտոյ ներդաշնակի եւ մեղեդոյ»:

Թղ. 142ա. «Նշանադրական աղղեցութիւնք ի վերայ երաժշտութեան»:

Թղ. 159ա. «Բովանդակութիւն երաժշտական զիտութեան հանդերձ ամենայն էական եւ պատահական հանդամաօքն ըստ պատշաճի կարգեալ եւ դասաւորեալ հակիրճ եւ մեկն բանիւք երաժիշտ վարդապետաց, յորում առաջի դնին սահմանք եւ բաժանմունք մասանց նորա եւ կանոնք, որք առ պործածութիւն եւ կազմութիւն եղանակաց շարականաց, երգոց տաղից, ցցոց եւ մեղեդեաց, եթէ ձայնականի եւ եթէ պործիքականի՝ են պիտանի եւ հարկաւոր»:

Գլուխ Ա. Թէ զի՞նչ իցէ երաժշտութիւնն եւ ի քանիս բաժանի»:

Թղ. 160ա. «Գլուխ Բ.» Թէ զի՞նչ իցէ հնչիւնն, քանի՞ն են տեսակք նորա, եւ թէ ո՞րք են անունք, քանկութիւնք, ցուցակք,

չափակցութիւնք, միջոցք վայրաց, սեռք, ձայնարձակութիւնք եւ եղանակք նորաց։

Թղ. 171ր. «Գլուխ Գ.» ի վերայ թուոյ եւ հանդամանաց դորձածելի միջոցաց հինչմանց եւ զբաղարութենից ցուցակացն նուցաւ։

Թղ. 172ր. «Գլուխ Դ.» ի վերայ բաժանման հնչմանց կամ ձայնարձակութեանց։

Թղ. 173ր. «Գլուխ Ե.» ի վերայ թուոյ հնչմանց ձայնարձակութեանց։

Թղ. 175ր. «Գլուխ Զ.» Թի զի՛նչ իցի ձայնն եւ զի՛նչ համաձայնութիւն եւ տարածայնութիւն հնչմանցն ի վերայ թուոյ քանակութեան եւ հանդամանաց միարան հնչմանցըն եւ ի վերայ անուանց եւ ծայրմանց միարան յառաջեկալ հնչմանցն։

Թղ. 179ր. «Գլուխ Է.» Թի զի՛նչ իցի մեկեղին, եւ ի վերայ զիւտոյ եւ յօրինուածոց մեղեղեանց։

Թղ. 180ր. «Գլուխ Ը.» ի վերայ իւրաքանչիւր յօրինուածոց մեղեղեանց առանձինըն։

Թղ. 182ա. «Գլուխ Թ.» ի վերայ միարան իշման ձայնից (տորիճճիօ) եւ ի վերայ որոշակալ լիմն միջոցի, որ կոչի աքքչիաքքաթուրաց։

Թղ. 182բ. «Գլուխ Ժ.» ի վերայ կանոնաց կերպաւորելոյ զեղանակաւորութիւնս կամ լիոխելոյ զհնչիւն։

Թղ. 184ա. «Գլուխ ԺԱ.» ի վերայ զիւրութեան ձայնի, որ ասի մեսաւ։

Թղ. 185ր. «Գլուխ ԺԲ.» ի վերայ երկ-ձայնի (տիխիզ), պէ մեղմոյ (պէ մոլլի) եւ պէ քառաքի (պէ քառատոն)։

Թղ. 187ր. «Գլուխ ԺԳ.» ի վերայ ձայնաւորայնութիւն, որք կամին ուսանելի զերաժշտութիւն եւ երգել ձայնի։

Թղ. 189ա. «Գլուխ ԺԴ.» ի վերայ մասանց կամ տիրոջ տաղերգութեան (քաթի-նեկա տօմինանթի)։

Թղ. 191ա. «Գլուխ ԺԵ.» ի վերայ շարժմանց (մօթի) հնչմանց։

Թղ. 191բ. «Գլուխ ԺԶ.» ի վերայ հակակտի (քոնթրաբարիտոն)։

Թղ. 194ա. «Գլուխ ԺԷ.» ի վերայ նուազելոյ զյօրձիս կամ ընկերելոյ զերաժշտական զորձիսն ձայնական երաժշտութեան։

Թղ. 196ր. «Գլուխ ԺԸ.» Տեղեկութիւնք ինչ ի վերայ երաժշտութեան։

Թղ. 198ր. «Գլուխ ԺԹ.» ի վերայ կանոնաց ցուցանելոյ զմիարանութիւն ինչ նշանաւ կամ թուով։

Թղ. 200ր. «Գլուխ Ի.» վերայ տուրազու երաժշտութեան Արեւելեաց եւ Արեւմտեաց, եւ թի ո՞րով տարբերին ի միմեանց։

Թղ. 204ա. «Ճանկ չորից զրոց մատենիս եւ րօպանդակութեան երաժշտութեան»։

Թղ. 211ա. «Ճանկ զրոց ցուցակաց, եւ րօպացոց, այսինքն է Փրանկաց, եւ Հայոց»։

1457

(Հիմ քիւ 482)

ՈՒՍՈՒՄՆ ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ (ԻԻԶԳԱՐՏԱՇԵԱՆ Հ՝ ԱՆՏՈՆ)

ԹՐԻԵՍՍ

1785

ԹՈՒՂԹԳ՝ 144, իսկալուած 1—282: ՄԵՆՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 22-8 X 23-5: ՊՐԱԿԳ՝ 22: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին մտքով էջք, գրեթէ յաւաստեմք չէ րոգածած: ՏՈՒՂԳ՝ 44: ՆԻՒԻՒ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստուրեհամք րօգք: ԿԱՋՄ՝ քաղածածկ ստուարաքուգք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ յաւ, բամի մք տեղեր ցեցակեր: ԳԻՐ՝ ամցմամ մտքգիր: ԹԱՄԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱ՝ րԱՆԳ՝ եւմ չկամ: ԳԵՄԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐ՝ ճարտարապետական օրինակներ շատ յաճախ, ուղղակի բնագրիմ մէջ: ԳԱՅԱԳ՝ Թղ. 1, 2ա, 2բ մեծ մատով. ԳԻՐ,

143—144: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1785: ԳՐԻԶ եւ ՀԱՄԱՆԱԿ՝ իւշգարտաշեմ Հ՝ Ամսոմ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՇԵՆ՝ ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենա է՝ ՌԻՔԵՐՈՂ Հատոր մեծ ճարտարապետութեան որ ասի յառինելի ԱՂԵՐԹԻՔԹՈՒՐԱ, յորում ճառի զբաղադական եւ մասն ինչ զգինու որական ճարտարապետութենէ ի բաժանեալ ի մասունս հինգ։

Թղ. 3ա. «Մասն Ա.» իրատե յառաջ քան զլինումն Գալլի Պիպինեային, հանեալք ի վիտրուվիոյէն, ի Պալատիոյէն եւ յայլոց հնդիւնակաց: Կացուցունք:

Թղ. 4բ. «Շղանակ որմելոյ երեք կերպիւ», «Յաղաքս քարանց», Թղ. 5ա. «Զանաղան երակք եւ յատկութիւնք վիմաղ», «Յաղաքս կրոյ», Թղ. 5բ. «Յաղաքս աւաղոյ», «Յաղաքս փայտից», «Սեռք փայտից»:

Թղ. 6ա. «Հակիրճ ճառ յաղաքս քաղաքական ճարտարապետութեան սեռորէն», ի շինուածս տաճարաց պիտոյ է նկատել դառալին»:

Թղ. 9բ. «Մասն Բ.» Պիտանի յաւելուածք առ խրատս շինուածոց պատկանեալք ի զրոցն Անդրէաս Պալատիոն, Յառաջ քան զլինումն աղղիւք: Վասն փայտից, վասն քարանց: Թղ. 10ա. «Վասն աւաղոյ, վասն կրոց եւ զեղանակէ չաղախելոյ»: Թղ. 10բ. «Վասն մետաղից»:

Թղ. 10բ. «Յաղաքս գիտելի ինչ իրաց վասն հիմանց, որոց ի նիւթոյն պատրաստութենէ ի գործ դնիլ սկսանի շինուածն»: Վասն հանգամանաց հողոյն, ուր զհիմն դրնել ունին»: Թղ. 11բ. «Վասն հիմանցն»:

Թղ. 11բ. Վասն տարազու որմոց: Թղ. 12բ. Վասն տարազուն, զոր ունէին նախնիքն ի շինել զկերտուածսն ի քարանց: Թղ. 13ա. Վասն պակասեցուցման որմոցն եւ մասանց նոցին»:

Թղ. 13բ. Վասն հինգ կարգաց սեանցն, որով վարէին նախնիքն: Վասն ուռուցման եւ պակասեցուցման սեանցն եւ վասն միջոցաց սեանց եւ մութից, այս է բալխաթից: Թղ. 14բ. Վասն սիւնոտից այս է պիեղեմթիւից սեանցն: Թղ. 15ա. Վասն զեղծմանց:

Թղ. 15բ. Վասն դաւթաց, մտից, սրբահից կամ դահճից, այս է սալայից, սենեկաց եւ զկերպէ նոցին»: Թղ. 16ա. «Պիանոյ, այսինքն ներքանական դիրք տան միոյ, հանդերձ երեւելի մասամբքն»: Թղ. 16բ. Վասն յատակաց յարկացն եւ առատադաւորաց: Թղ. 17ա. Վասն բարձրութեան սենեկացն: Թղ. 17ա. Վասն տարազու կամարացն: Թղ. 19բ. Վասն չափու դրանց եւ պատուհանաց: Թղ. 21ա. Վասն զարդուց դրանց եւ պատուհանաց: Թղ. 22բ. Վասն վառարանաց: Թղ. 23ա. Վասն սանդիսոցն եւ

կամ յաղաքս պէսպէս տարազու նոցա եւ զթուոց եւ զմեծութենէ աստիճանաց նոցա»: Թղ. 25բ. Վասն ձեղքանց կամ ծածկութի տանց»:

Թղ. 26ա. Վասն վայելչութեան եւ պատշաճաւորութեան ի շինուածս մասնաւորաց նկատելի: Վասն տրամաբաշխութեան սենեկաց եւ այլ տեղեաց: Թղ. 26բ. Վասն դժադրութեան տանց քաղաքին»:

Թղ. 28ա. Վասն վտառի կամ աթրիոի ի չորից սեանց: Թղ. 28բ. Վասն վտառի կամ աթրիոի կորնթոսականի: Թղ. 29ա. Վասն կրիմաճեւ վտառի կամ աթրիոի եւ վասն մասնաւոր տանցն նախնի Հոռովայեանց: Թղ. 29բ. Վասն սրահից կամ սալայից ի չորից սեանց: Վասն կորնթոսական սրահից կամ սալայից: Թղ. 30ա. Վասն սրահից նիւթաւորաց: Վասն մասնաւոր տանց Յունաց:

Թղ. 30բ. Վասն ընտրութեան կայից եւ շրից շինուածոց հեղին: Թղ. 31ա. Վասն տրամաբաշխութեան տանց զիւղիցն: Թղ. 31բ. Վասն դժադրութեան տանց վիւղից ազնուականաց: Թղ. 35ա. Վասն դիւտոյ շինուածոց ինչ ըստ զանազան կայից տեղեանցն»:

Թղ. 37ա. Վասն ճանապարհաց: Թղ. 37բ. Վասն տրամաբաշխութեան ճանապարհաց, որք են ի ներքս քաղաքացն: Թղ. 38ա. Վասն ճանապարհաց արտաքոյ քաղաքին»:

Թղ. 38բ. Վասն աղղեցութեանց ինչ, որք յառաջ քան զլինումն կամրջից պարտին պահիլ եւ յաղաքս կայից կամ շրից զորս պարտ է ընտրել: Թղ. 39ա. Վասն փայտեայ կամրջից եւ աղղեցութեանց ինչ նոցին, զոր ի շինելն պարտ է զմտաւ ածել եւ ըստ այնմ գործել զայնս: Վասն կամրջին, որ աբարեալ եղեւ ի վերայ Բենոս գետոյն: Թղ. 40ա. Վասն կամրջի կիսմոնէ գետոյն: Թղ. 41ա. Վասն կամրջին Բասսանու: Թղ. 41բ. Վասն քարեայ կամրջից իւ զայնց, որք յառաջ քան զլինումն նոցին պարտ է պահել: Թղ. 42բ. Վասն հռչակաւոր կամրջից ինչ, որք շինեցան ի նախնեացն եւ յաղաքս դժադրութեան կամրջին Բիմիոյի: Թղ. 43ա. Վասն կամրջին Վիկենսայ, որ է ի վերայ Բակկիլիոնէ գետոյն: Վասն միոյ քարեայ կամրջի հնարելոյ ի Պաղատիոնէ: Թղ. 43բ. Մասունք ներքանական դրից կամրջին: Վասն

միւս բարեպաշտ կամբի շնորհալոյ ի Պապարտի-
ոսին»:

Թղ. 44ա. «Վասն Հրապարակաց և շին-
ուածոց, որք չուրջ զնոքոք արարեալ շինին»:
Թղ. 45ա. «Վասն Հրապարակաց Յունաց»:
Թղ. 45բ. «Վասն Հրապարակաց Լաթինաց-
ոց»:

Թղ. 46ա. «Վասն Հոյակապ և արքու-
նական այսինքն ի բասիլիական շինու-
ածոց նախնեաց»:
Թղ. 46բ. «Մատուք ներ-
բանական զրիցն կամ պիանթային»:
«Վասն արքունական կամ բասիլիական շինուածոց
ժամանակին և յաղապս զծաղրութեան բա-
սիլիական շինուածոյն Վիկենսայ»:

Թղ. 47ա. «Վասն շինուածոց տեղեացն
բմբշամարտութեան, այս է պալատիկից և
յաղապս զաթաց կամ զահճիցն, այս է
յիւթիցն Յունաց»:

Թղ. 48ա. «Վասն ընտրութեան կային
կամ զրից տեղայն, թէ ո՞ր պարտ է որոշել
զլինուած տաճարաց»:
Թղ. 48բ. «Վասն ձեռ-
նոց տաճարացն և յաղապս զեղեցկու-
թեանն, զոր պարտ է նկատել յայն»:
Թղ. 49ա. «Վասն Հոյեցուածոց տաճարացն»:
Թղ. 49բ. «Վասն Հինգ տեսակաց տաճարացն»:
Թղ. 50բ. «Վասն արամարաշխութեան մու-
սանց տաճարացն»:

Թղ. 51ա. «Վասն զծաղրութեանց տա-
ճարաց ինչ նախնեաց, որք են ի Հոռոմ և
նախ վասն տաճարի խաղաղութեան»:
Թղ. 51բ. «Վասն տաճարի կոռուց»:
Թղ. 52ա. «Վասն տաճարի ներսայ Տրախնո»:
Թղ. 52բ. «Վասն տաճարի Անտոնինոսի և
Փաւսթենայ»:
Թղ. 53ա. «Վասն տաճարի
արեղական և լուսնին»:
Թղ. 53բ. «Վասն տաճարի Կոլլուկի այս է յանուն Կայոյ և
Լուկիոյ թոռանցն Սկոստոսի կայսեր կոչեց-
եալ»:
«Վասն տաճարի Դիոսի կամ Լուսն-
թաղի»:
Թղ. 54ա. «Վասն տաճարի զօրաուր
թաղի»:
«Վասն տաճարի Վեսթասայ»:
Թղ. 54բ. «Վասն տաճարի Հրատի կամ Արէսին»:
Թղ. 55ա. «Վասն տաճարի մկրտութեանն
կոստանդիանոսի»:
Թղ. 55բ. «Վասն տա-
ճարի Բրամանիկին»:
«Վասն տաճարի Դիո-
սի Սթաթուրին»:
Թղ. 56ա. «Վասն տաճարի
Դիոսի Թոնանթիկին»:
«Վասն տաճարի Պան-
թէոնի կամ բոլորչոյ»:

Թղ. 57ա. «Վասն զծաղրութեանց տա-
ճարաց ինչ, որք են արտաքոյ Հոռոմայ և

են յիթալայ»:
«Վասն տաճարի Թակոսի,
որ այժմ կոչի Սրբոյն Ալեքանդր»:
Թղ. 57բ. «Վասն ներբանական զրից տաճարի միոյ
նախնեաց»:
«Վասն տաճարին Վեսթայ»:
Թղ. 58ա. «Վասն տաճարի Կասթորի և
Պոլլուկի»:
«Վասն տաճարի, որ է ի ներքոյ
Թրէվին»:
Թղ. 58բ. «Վասն տաճարի
Ալիսին»:

Թղ. 59ա. «Վասն զծաղրութեանց տա-
ճարաց ինչ, որք են արտաքոյ Իթալիոյ և
նախ յաղապս Էրկուց տաճարացն Պոլայ»:
Թղ. 59բ. «Վասն տաճարին, որ է ի քաղա-
քին Մացոնիարեկին»:
Թղ. 60ա. «Վասն
տաճարի Նիմֆին»:
Թղ. 60բ. «Վասն տա-
ճարի Ռադադութեան»:
Թղ. 61ա. «Վասն
տաճարի Նեթթունոյի»:

Թղ. 62ա. «Մասն Գ.՝ ի վերայ բաժան-
ման Հինգ կարգացն ճարտարապետութեան,
ի զրոցն Գալլի Պիպինայ, որ է ըստ Նաժա-
մայն բնարանիցն Վիթրուվիոսի և Ինքիլի-
ոսի վերայ Թոսկանական կարգի և ծաղման
իւրոյ և բաժանման»:
Թղ. 62բ. «Վասն
Դորիական կարգին»:
Թղ. 63բ. «Վասն
Հոնիական կարգին»:
«Վասն կարգին Կորն-
թոսականի ըստ Վիթրուվիոսին»:

Թղ. 64ա. «Մասն Դ.՝ Յաղապս բաժան-
ման ճարտարապետութեան Անգլիի Պոլ-
յատիսի Վիկենսայ, Հանեայ ի քաղաք-
ուեստ ճարտարապետին Գալլի Պիպինայ,
յառաջին զրոցն նորին ի 14. դիպն»:

Թղ. 64բ. «Վասն Թոսկանական կար-
գին»:
Թղ. 65բ. «Եթրանուսնութիւնք տե-
ղամարտութեանց Էղջերն, խաթսին և
զլիսիկան»:
«Վասն Էղջերն և սեռն»:
Թղ. 66ա. «Բաժանումն կարգին Թոսկանականի
սիւնոսին և սանդալին այս է զսիկան»:

Թղ. 67բ. «Վասն Դորիական կարգին»,
«Վասն Էղջերն»:
Թղ. 68ա. «Մատուք զլիս-
կանն»:
«Զափն կամ մոլորն է բաժանեալ ի
մասունն Էրեսուն»:

Թղ. 69բ. «Վասն Հոնիական կարգին»:
Թղ. 70բ. «Անգամքն խաթսին ըստ Վիթ-
րուվիոսին, Պատիոն յառաջին զիւրն»:
Թղ. 71ա. «Վասն զլիսիկանն»:
«Անգամք խաթս-
ին ըստ Վիթրուվիոսին»:

Թղ. 72բ. «Վասն Կորնթոսական կար-
գին»:

Թղ. 73ա. «Վասն բաղադրեալ կարգին»:
Թղ. 73բ. «Գլխիս Ա.՝ Փերքինանդոսի

Գայլի Բիբլենայ, վասն բաժանման հինգ կարգացն ճարտարապետութեան, Հանդերձ յարակցութեամբ անդաճոր միջոցի սեանց ի ներքոյ կամարացն: Վասն Թոսկանական կարգին: Թղ. 77բ. Վասն Դորիական կարգին: Թղ. 79ա. Վասն Հոնիական կարգին: Թղ. 81ա. Վասն Բաղդերայ կարգին:

Թղ. 83ա. Գլուխ Բ.՝ Յաղապ բաժանմանց ճարտարապետութեան Յակորոսի Բարոցի Վիզնոյայ: Վասն Թոսկանական կարգին: Թղ. 85ա. Վասն Դորիական կարգին: Թղ. 87ա. Վասն Հոնիական կարգին: Թղ. 89ա. Վասն Կորնթական կամ Բաղդերայ կարգին:

Թղ. 90բ. Վասն կերպարներու յորդն Հոնիական գլխիկան: Թղ. 91բ. Վալլ եղանակ առնելու յորդն ցուցնալ ի Հօրէ կարամուելէ: Վալլ եղանակ նշանակալ ի Սերիոէ վասն առնելու յորդն: Վալլ ոլորն կարլիկ Անտոնի Օսիոնի: Վալլ եղանակ ոլորն ցուցնալ ի Հօրէ կարամուելէ:

Թղ. 92ա. Վասն ուրուցման եւ Հոսանաւորութեան սեանցն ըստ Վիզնոյայ:

Թղ. 93ա. Վասն տրամադրելու զմի կարգն ի վերայ միւսոյն, պիտոյ է ունիլ զկերպսն եւ զնշանալսն ի ստորեւ:

Թղ. 96բ. Վասն բարձրութեան եղբեւրաց, որք դնին ի կատարս շինուածոց եւ ծառայեն վասն մերձաւորութեան եւ զխարկութեան չորք զորոք շինուածոցն:

Թղ. 97բ. Վասն Ե.՝ Վիզնոյան պարծառացեալ՝ առաջադրի պարզարանութեամբ ի Յովհաննու Մկրտչէ Սրաբանիէ եւ ի Կառլո Անդոնիէն վասն ուսանողացն զճարտարապետութիւն: Յառաջարանութիւն:

Թղ. 99բ. Վառաշարանութիւն: Էլ վերայ հինգ կարգացն ճարտարապետութեան:

Թղ. 100ա. Էլ վերայ հինգ կարգացն սեռերէն. Գլուխ Ա.՝:

Թղ. 101ա. Գլուխ Բ.՝ ի վերայ եղանակաւորութեանց (մօտաթուղէ) չափոցն:

Թղ. 101բ. Գլուխ Գ.՝ ի վերայ Թոսկանո կարգին:

Թղ. 105բ. Գլուխ Դ.՝ ի վերայ Տօրիկո կարգին:

Թղ. 109բ. Գլուխ Ե.՝ ի վերայ կարգին իռնիկոնի:

Թղ. 114ա. Գլուխ Զ.՝ ի վերայ Կորնթոսական կարգին:

Թղ. 118բ. Գլուխ Է.՝ ի վերայ Բաղդերայ կարգին:

Թղ. 125բ. Գլուխ վերջին՝ ի վերայ մարելու զկարգան:

Թղ. 127բ. Գլխաւոր չափք ինչ վարեալք յայլ եւ այլ ազգաց աշխարհիս:

Թղ. 128բ. Մեկնութիւնք եղբերայ ինչ ճարտարապետութեան:

Թղ. 138բ. Վեանկ վերնադրաց մեծ Հատորոյն ի թերորդի ի վերայ ճարտարապետութեան:

1458

(Հիմ քիւ 483)

ԳԻՐԲ ՊԼՏԿԵՐԱՅ ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ

1785

ԹՐԻԵՐԻՔ՝ 130, իջակաւած՝ 1—127: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 33 X 25: ՊԼՏԿԵՐ՝ չնմնաւած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ պահանջիմ համաձայն պատկերներու վերեւ կամ տակ: ՏՈՂԻՔ՝ չկամ: ՆԻԻԹ՝ միջակ, երբեմն անիի ստուար հաստութեամբ էիմ զօրաւոր քուղք: ԿԱՍՄ՝ քղապատ ստուարքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտ եւ անցմամ մօտըցի խառն, հակառակներու վրայ զարդադիր, երկաթադիր եւ բոլորգիր խառն: ԹԱՆԿ՝ տեւ, հակառակներու վրայ

ճաւ կարմիր: ՀԱՎԱՏԱՐԱՐԴԻՐ՝ պղնձաւիպ պարփ պատկերախառն զարդեր Թղ. 2ա, 3բ, 21բ, 71ա: ՊԼՏԿԵՐ՝ ամբողջ գիրքը պատկեր է պղնձաւիպ, գծուած եւ Թղ. 95—102: ԴԱՍԱՐԿ՝ գրեթէ ամեն քուղքի մէկ երեսը: Երկու երեսներն ալ դատարկ՝ Թղ. 1, 130: Երկու կողմերն ալ դատած՝ Թղ. 21, 75—81, 103, 104, 114—117: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1785: ԳՐԻԶ՝ իւլջարտաշեան Հ. Ամռան: ՏԵՂԻՔ՝ Թրիեստ: ՅԵՆԱՎԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ Գիրք Պատկերաց Ճարտարապետութեան: Հմմտ. Ձեռագիր թիւ 1457:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գիրք ութերորդ, Պատկերաց Ճարտարապետութեան քաղաքականի եւ ըստ մասին ինչ զինուորականի, ութերորդ մեծ հատորին: Յորս զնին տախտակք Ճարտարապետական զծագրութեանց ի քաջարուեստ շեղինակաց յօրինեալք: Յամի Տեառն 1785, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌՄԼԻ: Ի Թրեւսէ, ի Վանս Սրբոց Վկայից»:

Թղ. 3բ. «Տախտակ պատկերաց Ճարտարապետութեան մեծ հատորոյն չորրորդ եւ շինգերորդ մասանցն, իսկ զառաջին եւ

զերկրորդ մասանց տախտակաց պատկերաց Ճարտարապետութեան տես ի մեծ հատորն ութերորդ եւ ի զիրան Անդրէի Բալատտին որպէս եւ նշանակի անդէն»: Կր յաջորդեմ Տախտակք Ա—Ժէ:

Թղ. 21բ. «Տախտակ պատկերաց Ճարտարապետութեան շինգերորդ մասին Սրամբանի եւ Անտոնիին քաջազէտ հանդիսացելոցն մակացութեան եւ ղեղեյիկ Ճարտարապետութեան արհեստին ի քաղաքին մեծի Հոսմայ 1770»: Կր յաջորդեմ Տախտակք Ա—ԺԸ:

Թղ. 71ա. «Յաւելեայ տախտակք Ճարտարապետական զանապառ յօրինուածոց եւ վերաբերեալ վայելուչ զարդուց նորա ըստ արուեստի եւ ըստ կանոնացն»: Կր յաջորդեմ Տախտակք Ա—ԺԴ:

1459

(Հիմ թիւ 491)

ԳԻՐԳ ՊԱՏԿԵՐԱՑ Ա—Դ

ԹԻՒԻՆՍ

1780—1800

ԹԻՒՎԹՓ՝ 92, իրականւած 1—45: ՄԻՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 25: ՊՐԱԿՓ՝ չեմ ճշմանկրած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ պահանջքն համաձայն պատկերներու տակը. մէքը եւ վրամ քաղաքորտ յիւծոք, մասնաւոր տոգիք չկամ: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ զօրաւոր իմ քոյր: ԿԱՋՄ՝ քաղաքական ստորաբաժնի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՓ՝ լաւ, կազմը բամբ մը տեղ քաղաքացի: ԳԻՐ՝ Յօրոց մը անցման ճորտիքի խառն: Հակասութեան վրայ՝ երկարագիր եւ քոյրըգիր խառն: ԻՒՆԱԿ՝ սեւ ճակատներու վրայ մանե կարմիր: ՀԱՎԱՏԱՐԱԿ՝ պղծատիպ պարոյ պատկերներով՝ Թղ. 4ա, 5բ, 21ա, 22բ, 28բ, 32բ, 54ա, 55բ, 56ա, 67բ, 78ա, 79բ: ԳԻՐԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ պղծատիպ պատկերներ՝ Թղ. 3բ, 43ա: Առնցմէլ գատ ամեն էջ տպագրուած պատկեր—տախտակ մըն է իմ քոյրը. վրամ ձեռքով զրորտիւծներով եւ յաւելումներով: ԴԱՏԱԿ՝ ամեն էջ միայն մէկ կողմ գրուած է, կամ վրամ կպցուած է պատկեր—տախտակ մը, քոյրորդին դատարկ՝ Թղ. 1, 2, 10, 20, 77, 92: Երկու կողմն ալ գրուած է՝ Թղ. 56—65, 68—78: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թղ. 1—23՝ 1780, Թղ. 54—76՝ 1800, Թղ. 78—91՝ 1781: ԳՐԻԹ՝ Խաղաղութեան 2. Առնցմէլ: ՏԻՒՆ՝ Թրեւստ: ՅԻՇԱԿԱՐԱՆ՝ չսեմ:

Մաթիքական ուսմանց, Գործնական երկրաչափութեան, Սրամբանութեան եւ Կոնստանկան Կտորութեանց: Հմմտ. Ձեռագիր 1461 եւ 1456:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գիրք առաջին, պատկերացն պարզ եւ խառնեայ Մաթիմաթիկական ուսմանց երկրորդ մեծ հատորոյն առաջին մասին: Յօրոց զնին վայելուչ քաղաքացի տախտակք մեծոց երկրաչափական տարբերցնելիլիկեայ, եթէ աստիպական եւ եթէ սերտից, տեսական եւ գործնական երկրաչափութեան: Յամի Տեառն 1780 Յունվարի 1, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌՄԼԻ: Ի Թրեւստէ, ի Վանս Սրբոց Վկայից»:

Թղ. 5բ. «Տախտակ մեծոց երկրաչափական տարբերցնելիլիկեայ ի վերայ տախտակաց եւ սերտից, երկրորդ մեծ հատորոյն առաջին մասին: Գաղափարեալք ըստ ամեն

Մատենան է՝ Գիրք Պատկերաց Մաթի-

նայնի ի դրոցն յարդեկի Հօր Գուխո Գրանտի կամալտուեցոյ մաթէմաթիկայ վարդապետի համալսարանին ինդայն: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Ա—ԺԳ:

ՔԳ. 21ա. «Գիրք երկրորդ, պատկերացն դարձնական երկրաչափութեան երկրորդ մեծ հատորոյն երկրորդ մասին» առաջին, երկրորդ եւ երրորդ յաւելումոյն: Յորս ղենն տախտակէ ձեւոց երկրաչափական սկզբանց վայելուչ փորձածութիւն թափմաստ հեղինակացն դժադրեալք: Յամի Տեառն 1780, Յունվարի 1, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌԻՄԻ: Ի Թրեստէ, ի Վանս Սրբոց Վրկայիցն:

ՔԳ. 22բ. «Տախտակ ձեւոց երկրաչափական սկզբանց երկրորդ մեծ հատորոյն երկրորդ մասին» առաջին յաւելումոյն: Գաղափարեալք ըստ ամենայնի ի դրոցն նախնական ճարտարապետի փերտինանտո Գալլի Պիպիննայ Բուդենցոյ քաղաքացոյն: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Ա—Ե:

ՔԳ. 2Ջբ. «Տախտակ ձեւոց երկրաչափական սկզբանց երկրորդ մեծ հատորոյն երկրորդ մասին» երկրորդ յաւելումոյն վաղափարեալք ըստ ամենայնի ի դրոցն քաղաչտ հանդիսացելոցն ճարտարապետութեան Յովհաննոս Մկրտչի Սրամբանի եւ Կարլո Անտոնինի ի համալսարանին քաղաքին Հոռվմայն: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Ձ—Ը:

ՔԳ. 32բ. «Տախտակ ձեւոց երկրաչափական սկզբանց երկրորդ մեծ հատորոյն երկրորդ մասին» երրորդ յաւելումոյն: Գաղափարեալք ըստ ամենայնի ի մատենիցն քաղմաստ առն Տեառն Կլեմկայ Գաղղիացոյ, ի դրոցն առաջին հատորոյն: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Թ—ԺԸ:

ՔԳ. 42ա. «Ի դրոցն երկրորդ հատորոցն»: Կը յաջորդեմ Տախտակ ժԸ-ի վարի կէսէն մինչեւ ի Թ:

ՔԳ. 54ա. «Գիրք երրորդ, պատկերաց տեսական եւ գործնական երաժշտութեան երրորդ մեծ հատորոյն: Յորս ղենն տախտակ երաժշտական ցուցակաց, խաղից եւ ձեւոց ծրանկաց եւ Արամեանց, ի քաղմաստ հեղինակաց դժադրեալք: Յամի Տեառն 1800 Յունվար 1, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌԻՄ: Ի Թրեստէ, ի Վանս Սրբոց Վրկայիցն:

ՔԳ. 55բ. «Տախտակ սկզբանց երաժշտութեան երրորդ մեծ հատորոյն: Յորս բաց ի վաղեմական եւ ի սոփրական կանոնացն, անդնօր են յարակցեալ եւ այլ ձեւէ ցուցակաց (նօթէ) պարզութիւն բանախաց, սանդուխէ ձայնարձակութեանց, ընթերցողութիւնք ըստ Գաղղիացոց եւ պարզ սանդուխէ առաջին կանոնաց բազմալարին (չէմպայօ), քնարին (փիօլինօ), միջակ քնարի (փիօլա), մեծակ քնարի (փիօլօնչլլօ կամ փիօլօն), հակաքաժիք, սրնգի եւ Ֆլաւօօի: Կը յաջորդեմ հալերեմ եւ իտալերեմ դէմ դիմաց Տախտակեք Ա—Ժ:

ՔԳ. 67բ. «Նշանակին աստանօր վերջատին եւ այլ դիրին տարադուք նախ երաժշտական ցուցակէ Լատինացոց եւ ապա խազք եւ ցուցակէ երգաբանութեանցն Հայոցն»: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Լատինացոց՝ ԺԱ, Ծոռնկաց՝ ԺԲ—ԺԴ, Արամեանց՝ ԻԵ—ԻԶ:

ՔԳ. 76ա. Կը վերջացնէ «Յուցակէն, այս է խազքն երաժշտականք Հայոց զորս եղաք աստանօր, այսքան եւ այսչափ են, որք ի զործ ածին յերգաբանութիւնս եւ ի նուազս ժամերգութեանց եւ յայլ եղանակս, որք եւ պարունակեն զամենայն պատահականս եւ զպէսպէս նշանս եւ զձեւս եղանակացն Ծոռնկաց եւ այլոց ազգաց: Այլ զձայնարկութեանց Հնչմանց, արժողութեանց եւ կիրառութեանց իւրաքանչիւր ցուցակացս պսոցիկ մի առ մի, թէ ո՞րպէս վարին ի նուազս երգոց, ապաքէն ցուցաք յերաժշտութեան մերում որչափ հնար էր, տես յերեսաց 82 մինչեւ 94»:

ՔԳ. 78ա. «Գիրք չորրորդ, պատկերաց կոնոնական կտորութեանց, չորրորդ մեծ հատորոցն: Որ պարունակէ զտախտակս պատկերաց եւ ձեւոց մականցութեան կոնոնական կտորութեան քաղմաստ յօրինեալ: Յամի Տեառն 1781, Յունվարի 15, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌԻՄ: Ի Թրեստէ, ի Վանս Սրբոց Վրկայիցն:

ՔԳ. 79բ. «Տախտակ ձեւոց կոնոնական կտորութեանց չորրորդ մեծ հատորոցն զըրբոյս: Գաղափարեալ ի զրոցն յարդեկի Հօր եւ Արքայի Գուխոյ Գրանտի կամալտուեցոյ մաթէմաթիկայ վարդապետի համալսարանին Ինդայ քաղաքին: Կը յաջորդեմ Տախտակէ Ա—ԺԻ:

1460

(Հին քիւ 473)

ԳԻՐԳ ՊԱՏԿԵՐԱՅ Ե—Է

ԹԻՒՆՍ

1705—1708

ԹՈՒՂԹՔ՝ 158. իջակալուած է միայն մէկ մասը (91—129. որոնցմէ կը պակսին 76—80, 95—48. 113—114. 119—120, 127: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 33 X 25.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեն Ոչանակուած են շատ ամկանով. ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ամբողջ էջը պատկերներու վրայ: ՏՈՂԹ՝ չկան: ՆԻՒԹ՝ գորտաոր եին զանազան հաստութիւններով բոլորէր: ՎԱՅՄ՝ Թարածանկ ստուերաբարձրի մը մէջ դրուած է ար կազմուելմ հոգ կողքը պիտի ըլլար. քայց չէ կազմուած, կէս մնացած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ. քայց ամէն քաղաք առանձին է: ԳԻՐ՝ Սետր եւ անցմամ Սետրգիր. քաղաքի եւ իրարաբարձր խան: ԹԱՆԻՒՄ՝ սեւ. Յակառը Սան կարմիր: ԶԱՐ՝ ԿԱՐԱՄ՝ ՊԱՏԿԵՐԱՅ ԵՆ. ամբողջ գիրքը. պղնձատիպ պատկերներ: ԳԱՅՄԱՐ՝ ամէն քաղի մէկ կողմը. բոլորովին պարագայ են ԹՊ. 87. 139: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1705—1708: ԳԻՐԻ՝ իւլյանապայծառ Է. լինում: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ: ՅԻՇՄԱՆԿԱՐԱՆԻՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Գիրք պատկերաց Հանդիպակահայեցութեան, Ստուերապարտեան, Մեքենականութեան: Գիրքը կէս մնացած է, նոյն իսկ ճակատներու գրութիւններ չեն գրուած. քայց պահուած են հեղինակի կողմէ գրուած քաղաքի մը վրայ. մեկ իւրաքանչիւրը կը նշանակենք իրենց տեղերը:

ԹՊ. 1ա. Գիրք Հինգերորդ, պատկերաց դործնական եւ տեսական հանդիպակահայեցութեան Հինգերորդ հատորոյն: Մասն Առաջին: Յորս զինն զմարտութիւնք տեսարանութեանց ի քաջիմաստ Հեղինակաց զմարտաբ: Յամի Տեառն 1795, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌՄԻՒ՝ ի Թրեստ, ի Վանա Սրբոց Վկայից:

ԹՊ. 2բ. Տարաւակ Ձեռն հանդիպակահայեցութեան կամ տեսարանութեան Յոգսակայ Մուկկի: Առաջին մասն Հինգերորդ մեծ հատորոյն: Կը յաջորդին զմարտութեան Տարաւակներ, 1—39:

ԹՊ. 4բ. Վման Հինգերորդ, Դարձեայ ի վերայ ձեռն հանդիպակահայեցութեան Սրամբանի եւ Կարլո Անտոնինոյ: Կը յաջորդին չքուարկուած Տարաւակներ ԹՊ. 45ա—50ա:

ԹՊ. 51բ. Հեշանին աստանոր եւ այլ ձեւ գործնական հանդիպակահայեցութեան

Սրամբանի եւ Կարլո Անտոնինոյ: Կը յաջորդին Տարաւակներ ԹՊ. 52—53:

ԹՊ. 54ա. Տարաւակներ եւ անուանի շենքերու պատկերներու միջեւ ԹՊ. 91:

ԹՊ. 92բ. Հեշին աստանոր ի վերայ եւ զմարտութիւնք ինչ վրանապիկից կամ ծպտարնոց այսինքն սէնայից, սրանչիկ շինուածոց, պարտիպաց եւ անտառոց ընդ Հայեցողութեան կամ տեսարանութեան կոնտինգն զմարտաբ: Կը հետեւին միայն երկու պատկերներ, միւսները կը պակսին:

ԹՊ. 95ա. Թղրեակի վրայէն: Գիրք վեցերորդ, պատկերաց ստուերապարտեան կամ ստուերապարտեան, վեցերորդ մեծ հատորի որ պարտնակ զկանտանոր ապկեցութիւն շափապիտութեան առ ի տալ զստուերս զմարտաբ մարմնոց: Յամի Տեառն 1797 Նոյեմբերի 15, ի թուականութեան Հայոց ՌՄԻՒ2. ի Թրեստ ի Վանա Սրբոց Վկայից:

ԹՊ. 96բ. Թղրեակի վրայէն: Տարաւակ ձեռն ստուերապարտեան որ ասի յառինքն ինչ կնծածիկայ: Մասն առաջին, Յոգսակայ Մուկկի քաջիմաստ իւրաքանչիւր եւ ստուերարանի:

ԹՊ. 98բ. Թղրեակի վրայէն: Տարաւակ ձեռն ուղեղ կարգաւորութեան ստուերաց եւ յուսոյ ըստ վարդապետութեան Գայի Գրիգորի: Մասն երկրորդ: Կը յաջորդին Տարաւակներ ԹՊ. 99ա—135ա:

ԹՊ. 136ա. Թղրեակի վրայէն: Գիրք եօթներորդ, պատկերաց մեքենականութեան եօթներորդ մեծ հատորոյն: Յորս զինն կոնտինգն մեքենականք: Յամի Տեառն 1798 Ապրիլի 20, իսկ ի թուականութեան Հայոց ՌՄԻՒԷ: ի Թրեստ, ի Վանա Սրբոց Մարտիրոսաց:

ԹՊ. 137բ. Թղրեակի վրայէն: Տարաւակ ձեռն մեքենականութեան: Մասն առաջին ըստ կոնտինգն Հորն Գայի Կրանտի: Կը յաջորդին Տարաւակներ 1—20:

1461

(Հիմ քիւ 484)

ՈՒՍՈՒՄՆ ՄԱԹԷՄԱԹԻԳԱԿԱՆ (ԻԻԶԳԱՐՏԱՇԵԱՆ Հ. ԱՆՏՈՆ)

ԹՐԻԵՍ

1780

ԹՐԻԵՍԻՑ 230. իրականութե՝ 1—371 եւ 1—00: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 32-8 X 23: ՊՐԱԿՔ՝ 42 + 11: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միտտիւմ 29 X 10: ՏՈՂՔ՝ 44: ՆԻԹ՝ միտակ հաստութեամբ զօրաւոր հիմ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղթապատ օտարաբանալը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, քսեմի կողմերը քամի մը տեղ ցեցակեր: ԳԻՐ՝ անցմամ օտարգիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգաստած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2, 102ա վարի կեղք, 188բ էջիմ մեծ մաքը, 180, 100ա եւ ք էջերում մեծ մաքը, 234բ էջիմ մեծ մաքը, 235, 236: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1780: ԳՐԻԶ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ-ԹԱՐԳՄԱՆԻԶ՝ իւզգարտաշեամ Հ. Անտոն: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափ:

Մատենան է՝ «Ուսումն մաթէմաթիքական պարզ եւ խառնեալ, հաւաքեալ Թարգմանաբար կարճ ի կարճոյ յանունսի Հեղինակաց, ի Հայր Անտոն Վարդապետէ Իւլիզարտաշեանց Կոստանդնուպօլսեցոյ, յաշակերտէ Մխիթարայ Վարդապետի մեծի Աբբայի ի փառս Փրկչին մերոյ, ի պատիւ Սուրբ Աստուածածնին եւ յօղուտ ուսանողաց մերաղնեայց, Բաթանի գործս ի մասունս երկուս, հանգըմ լայնուղ պատկերօք տախտակաց մեռնց, որք վերաբերին առ իմաստս մատենից, Տես ի Գիրքն Առաջին՝ Պատկերաց: Յամի Տեսան 1780, Յունվարի 1, Իսկ ի Թուականութեան Հայոց ՌՄԻԹ, ի Թրեստէ, ի Վանս Սրբոց Վկայիցն: Մեծ հատոր Երկրորդ: Տարբէք երկրաչափականք Եւկլիդէս, ի վերայ տափարակաց եւ սերտից, Եղբայք համառօտակի ի յարգելի Հօրէ եւ յԱբբայէ Գուրտո Գրանտի Կամալտուլեցոյ ի մաթէմաթիքայ վարդապետէ համալսարանին Բիզայ եւ այլոց հեղինակաց, որպէս իսկ տեսանի յառաջաբանութեան մերում որ է զառաջեալ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ

Թղ. 4ա. «Բաթանումն մասանց մեծ հատորի երկրորդի ի վերայ երկրաչափական տարբեց Եւկլիդէսայ: Առաջին մասն է զտեսական երկրաչափութենէ, Եւկլիդէսայ ինն զիրս պարունակեալ, ըստ Թուելոյ մե-

րոյ, եւ ոչ ըստ Թուել հեղինակին, յորմէ Թարգմանաբար հաւաքեցաք, իսկ երկրորդ մասն է զդործնական երկրաչափութենէ, հաւաքեալ ի զանազան հեղինակաց դրոց՝ քաջիմաստ երկրաչափից, յերիս յաւելուածս բովանդակեալ: Յառաջաբանութիւն Թարգմանչին»:

Թղ. 4բ. «Յառաջաբանութիւն հեղինակին»:

Թղ. 6ա. «Ի վերայ նշանաց, որոց գործածութիւնն ի բարդութիւնս երկրաչափականս յաճախին: Հանեալք յառաջին հատորէ երկրաչափական դրոցն Գուրիլէյմօ Վիսթոնին, երես 12»:

Թղ. 7ա. «Ազդեցութիւն Թարգմանչին եւ բաղարկոցոյին զհատորս զայստակ ուսումնականութեանց առ ընթերցողն»:

Թղ. 8ա. «Մասն Ա. Տեսական երկրաչափութեան: Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Ա՝ ի վերայ տափարակաց»:

Թղ. 20բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Բ.»:

Թղ. 20բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Գ.»:

Թղ. 31բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Դ.»:

Թղ. 35բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Ե.»:

Թղ. 42ա. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք Զ.»:

Թղ. 50բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք ԺԱ. (Հ)՝ ի վերայ սերտից»:

Թղ. 50ա. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք ԺԲ. (Հ)»:

Թղ. 64բ. «Տարբեք երկրաչափութեան Եւկլիդէսայ, Գիրք ԺԳ. (Թ)»:

Թղ. 70ա. «Մասն Բ., Առաջին յաւելուած Գործնական երկրաչափութեան Փերտինանտո Գալլի Պիպինայ Պրոլոնցոյ,

նախնական ճարտարապետի: Թառաճարանութիւն թարգմանչին»:

Թղ. 70թ. «Վարդապետութիւն չեղինակին: Պրակ Ա.» ի վերայ սկզբանց ուղղագծից կամ գործնական երկրաչափութեան Գալլի Պիպինայ, երկրաչափական սահմանք, չարկաւորք յիմացումն, յառաջ քան զղրութիւն երկրաչափութեան եւ ճարտարապետութեան»:

Թղ. 74թ. «Պրակ Բ.» ի վերայ զմշակութութեան, որ յունարէն ասի Եւտրիմետրիայ»:

Թղ. 84թ. «Պրակ Գ.» ի վերայ մակերեսութաչափութեան, որ յունարէն ասի Եմփատմետրիայ»:

Թղ. 88ա. «Պրակ Դ.» ի վերայ մարմնաչափութեան կամ չափու սերտ մարմնաց, որ յունարէն ասի Ստեղծմետրիայ»:

Թղ. 90թ. «Երկրորդ յաւելումն Գործնական երկրաչափութեան Յովնան Մկրտչին Սրամբանի եւ Գառլոյ Անտոնինի քաջազէտ չանդիսացելոցն ճարտարապետութեան ի շուտ քաղաքի: Յոյց երկրաչափութեան ներածութեամբ առ ուսումն քաղաքական ճարտարապետութեան: Եառաջարանու թիւն»:

Թղ. 90թ. «Գլուխ Ա.» Սահմանք»:

Թղ. 93ա. «Գլուխ Բ.» ի վերայ երկրաչափական գործողութեանց»:

Թղ. 99թ. «Գլուխ Դ.» ի վերայ չափուց»:

Թղ. 102թ. «Երրորդ յաւելումն: Հատոր առաջին գործնական երկրաչափութեանն կլերկայ, առ ի վարի ուսանողաց եւ ուսելոցն մակացութեամբս: ի վերայ երկրաչափութեան սեռօրէն»:

Թղ. 108ա. «Գիրք Բ.» ի վերայ կադմութեան տափարակ ձևուց»:

Թղ. 109թ. «Գիրք Գ.» ի վերայ ներադրութեան ձևուց»:

Թղ. 111թ. «Գիրք Դ.» ի վերայ շրջադրութեան ձևուց»:

Թղ. 113ա. «Գիրք Ե.» ի վերայ համեմատական դժից»:

Թղ. 114թ. «Հատոր Բ.» ձառ ի վերայ երկրաչափութեան, բաժանել ի տասն դրութիւն: Գլուխ Ա.» Սահմանք»:

Թղ. 118ա. «Գլուխ Բ.» Ծանօթութիւնք»:

Թղ. 126ա. «Գլուխ Գ.» Գործածութիւն ի վերայ դժից, անկեանց եւ ձևուց»:

Թղ. 134ա. «Գլուխ Դ.» Վերածութիւն կամ անդրափոխութիւն տափարակաց»:

Թղ. 140ա. «Գլուխ Ե.» Թաճանու մն տափարակաց»:

Թղ. 145ա. «Գլուխ Զ.» Թէ զիս ըլ կարացնեմ ճիշտութիւն տափարակին եւ կամ հանել զմի տափարակն յայլ տափարակաց եւ անցուցանել կամ նուազել զայս համաձայն ընդ առաջադրելայ քանակութեանց»:

Թղ. 147թ. «Գլուխ Է.» ի վերայ չափու տափարակաց»:

Թղ. 150թ. «Գլուխ Ը.» ի վերայ Թրիպունոմետրիայ, այս է Եռանկիւնաչափութիւն, կամ վարդապետութեան ուղղալիմ Եռանկեանցն վասն հաշուի»:

Թղ. 158ա. «Ճախտակ Լոյիսթիկայի, այս է հաշուական արշևտի Պրիպիդիանեան թուոց եւ յոգարիթից»:

Թղ. 162ա. «Գլուխ Թ.» ի վերայ սերտ մարմնաց»:

Թղ. 170ա. «Գլուխ Ժ.» Վարժութիւն կամ գործածութիւն ի վերայ զետեյ, ուր նշանակի եւ ուսուցանի հանել զտափարակութեան արշևտի զմարկ եւ առ ի չափի գամեանայն ազգ անմատչելի չափմանց»:

Թղ. 175ա. «Յանկ վերնադրաց մեծ հատորին Երկրորդի: ի վերայ երկրաչափական տարբեր Եւկլիդեսայ»:

Թղ. 190ա. «Մեծ հատոր Երրորդ, որ է Երաժշտութիւն: Գլուխ մատենաւ այս յասուար, ոչ կաղմեցաք ընդ երկրորդ մեծ հատորոյն, այլ փոխան նորա կարկեցաք զչորրորդ մեծ հատորն կոնոնական կտրութեանց, որ չէր այնչափ ստուար թերթիք: Սակայն ի զիս պատկերացն, կարկին պատկերք տախտակացն կարգաւ, զի զինի պատկերացն երաժշտութեան, զասին պատկերքն կոնոնական կտրութեանց, Մեծ հատոր չորրորդ, կոնոնական կտրութիւնք»:

Թղ. 191ա. «Մեծ հատոր չորրորդ, ճառ ի վերայ կոնոնական կտրութեանց: Եղևալք ըստ կարկի արդեանց, ի յարկելի շօրժ եւ յլբրայէն Գուրոյ կամայտեղեցոյ, ի մաթլմաթիկայ վարդապետէն համայտարանին Բիզայ: Եաւելմամբ ի վերջոյ եւ այլ ապացուցութեամբք: Աղղեցութիւն թարգմանչին»:

Թղ. 191թ. «Եառաջարանութիւն չեղինակին»:

Թղ. 192ա. «Համառոտութիւն կոնոնա-
կան կտրութեանց: Ա. Սահմանք»:

Թղ. 196բ. «Բ. Սահմանք»:

Թղ. 229ա. «Յաւելուած»:

Թղ. 223ա. «Ճանկ վերնադրաց մեծ հա-
տորին շորբորդի ի վերայ կոնոնական կտրու-
թեանց»:

1462

(Հիմ քիւ 0)

ԷԼԻԿՈՍԻ ԷՕԴՕՆԱՅԻՈՅ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ ՕՐԻՆԱԿԱՅ ԵՒ ԻՐԱՅ ՆՄԱՆՈՒԹԵԱՆՑ Դ. ԳԻՐԲ

ԱՆՍԱՆՕԹ

1715 (°)

ԹՈՒԴԹՔ՝ 40, իջակալուած 1—88: ՄՆԾՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 32-5 X 22: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 25-5 X 18: ՏՈՂՔ՝ 45: ՆԻԹ՝ եին միջակ հաստու-
թեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ար-
տաքին քուղքերը պատասած եւ ազոտտած: ԳԻՐ՝
հին անցման ճօտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 34բ մեծ մասով, 35—37,
40ա վարի կէտը, 40բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1715(°) ԳՐԻՑ՝ ամ-
ծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 34բ:

Մատենան է՝ «Էլիկոսի էօդօնացոյ Հա-
մառոտութիւն Օրինակաց եւ Իրաց նմանու-
թեանց Դ. Գիրք»: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ. 1386:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղապս լողականաց եւ

Թռչնոց բազում օրինակք եւ նմանութիւնքն
ասիլ սկսին եւ առաջադրին» 1—96 գլուխ՝
Թիւ. 1386 ձեռագրի համաձայն հոս 96=98
34 եւ 82 քիւերը կրկին հաշուուած եմ:

Թղ. 38ա. «Յանդ զրգոյս»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 34բ. «Գիրք իմն, որ կուչի ընձեռիչ
կենդանեաց Թռչնոց եւ ձկանց, Թարգմանեց-
եալ ի Ղուկաս Վարդապետէ, (միլաւով
աւուած եւ վրամ գրուած) ի Պետրոս Վար-
դապետէ, ի Լատինական լեզուէ ի Հայ բար-
բառ: Յամենայնի ի փառս Աստուծոյ: Յամի
ներմարմնաւորութեան Տեառն 1715»:

1463

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԱԾԱՆԱՅ ՈՒՂԱՓԱՒԷ ՀԱՅՈՑ 1782 ԱՄԻՆ

ԹՐԻԵՍՍ

1782էմ ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄՆԾՈՒԹԻՒՆ՝ 32.3X23: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 29 X 31: ՏՈՂՔ՝ 37:
ՆԻԹ՝ եին զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք:
ԿԱՋՄ՝ քղքակով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամց-
ման ճօտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1782էմ ետք:
ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միքիթաքեմ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն մեծի Հա-
լածանաց չարաբառ Հայոց ընդդէմ ուղղա-
փառ Հայոց, սկսանալ յամի Տեառն 1782 զոր
Հաւատարիմ անձինք մի առ մի մեղ գրեալ են
եւ մեք աստ նշանակեցաք ի յիշատակ յաւի-
տենական»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ձմեռ եւ զնշանաւոր Հալա-
ծանս սկսան յարուցանել չարափառք ընդդէմ
սուրբ Եկեղեցոյ: Սկիզբն արարին Հալածա-
նացս յայլ արտաքին քաղաքս եւ մասնաւո-
րապէս ի Քէօթաշիայ, ուր զդպրատունն ուղ-
ղափառաց՝ զհնարեալն ի Թէտիպէլայ ան-
ուանեալ Վարդապետէն, ջանացին Հիմնա-
յատակ առնել չարափառք...»: Վերջ՝ «Եւ
չարափառքն այնչափ կատաղեալ են, զի եւ
զմեռեալսն ուղղափառացն ոչ կամին Թաղել
եւ սկսան խառնել յոյժ զբանն Թրեստու»:

1464

(Հիմքի 472 եւ 8)

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1890էն առաջ

ԻՌՈՒՂԻՔ՝ ԵՂ, իջակայումս 1—160, ամէն էջիմ վրայ երկու իջանամար. վերէն մինչեւ էջիմ կէսը, ապա էջի կէսէն մինչեւ վար: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԻՆ՝ 32.8, 22.2: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ զանազան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ միասին վեր եւ վար 14.5X10: Ազատ բողոյս է լայն լուսանցք մը որքազբոյս իւմնորս եւ յաւնյումնորս համար: ՏՈՂՔ՝ վեր եւ վար 26—27: ՆԻԻԻՔ՝ իմն գորտոր միջակ հաստութեամբ քուրք: Թուրքերու մեծութիւնը շատ պայլազան է: ԿԱՅՄ՝ բարապատ ստուարքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳՐԻ՝ իմն չաւարքի: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ, սկսած է ձերծուիլ: ԶԱՐԻՆԱՐԱՆՔ՝ եւմ, յումի: ԺԱՄԱՆԱՅ՝ 1890էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Զայրխան Հ. վարամէս: ՏԵՂԻ՝ վիւննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի, բայց տես կողքիմ վրայ կպցուած պիտակ մը, որ միաժամանակ ռմուսանարուրքի տեղ կը ծառայէ:

Մատենա Հ՝ առաջինի կողքիմ առաջինի հիւսք՝ *Քառանկար Պատմութիւն, աշխատասիրութիւն ի Հ. Վրթանէս Զայրխան ի*

Մխիթարեան Մխարանութենէ Վիեննա: Հարցում—պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մանա Ա.՝ ներածութիւն ի բնական պատմութիւն: Գլխաւոր տարրերութիւն ի մէջ բնական պատմութեան եւ բնականութեան»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Բ.՝ Յաղպա առարկայի բնական պատմութեան յերիւ կարգաբնութեան: Գլխաւոր գիտելիք որ ի վերջ եւ ի ներքոյ երկնից»:

Թղ. 7ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղպա քարանց»:

Թղ. 33ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղպա տնկից»:

Թղ. 51բ. «Գլուխ Ե.՝ ի վերջոյ կենդանաց առ շատարակ»:

Թղ. 62բ. «Գլուխ Զ.՝ Յաղպա մարդկան»:

1465

(Հիմքի 709)

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵՐԵՐԱՆԻ ՄԵՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԻԼԻ

Կ. ՊՈՒԼՍ

ԻՄՀ (1821)

Նախագաղախար ԶԷԸ (1829)

ԻՌՈՒՂԻՔ՝ 200, իջակայումս 1—160: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԻՆ՝ 32.5X22.5: ՊՐԱԿՔ՝ Ա—ԼԲ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22 X 10: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԻՔ՝ իմն գորտոր, միջակ հաստութեամբ քուրք: ԿԱՅՄ՝ կաշկապատ ստուարքուրք: ԹԱՆԱՔ՝ զԱՅԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական գումարս իմն քուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳՐԻ՝ կամուարս ձուրգի, մէքերումնորք քուրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ Բիչ մը գումարած տեւ: ԶԱՐԻՆԱՐԱՆՔ՝ իմն, չկամ: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 1, 3բ—իմ վարի մեծ մասը, 4, 171բ, 172, 230ա—ի վարի կէսը, 200: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՀ (1821), Յաղպաղափարը՝ ԶԷԸ (1829): ԳՐԻԶ՝ Տիրացու Նաղարէք: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԻՆ՝ Յաղպաղափարիմ՝ Թղ. 206ա, 171ա, 174բ, 17ա, 22ա, 32ա, Գրչի՝ Թղ. 208ա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 2ա՝ «Գեղեցա ի Կ. Պոլիս 1807»:

Մատենա Հ՝ «Յովհաննու Ոսկերեանի Կոստանդիանուպոլիս Եպիսկոպոսականի (մէկնութիւն) յաւատարմագիրն Մատթէոս»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Յայտարարութիւն զիկոյ յաւատարմելն Մատթէոս Մենդոզ Գրոցա»: (Հմմտ. տպ. Վենետիկ 1826 էջ 13, Նախաբանը):

Թղ. 5ա. «Գիրք առաջին Պարա եւ պատշաճ կը մեկ ոչ կարատանայ ի նշանա—

դիրս գրեւոյն աղեղնականութեան...» (տպ. էջ 1)։

Թղ. 173ա. «Յայտնութիւն զլիսոց յաւետարանիչն Մատթեան՝ Կալիստանում Գրոցրա»։ (Հմմտ. տպ. էջ 403)։

Թղ. 175ա. «Յովհաննու Ոսկերեանի մեկնութիւն ի Կաթաղանաւմն եւ ի Հարկաբայետն»։ (Տպ. էջ 405)։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Բուն զազափայլիմ՝ Թղ. 296ա։ Հմմտ. Արիւն՝ Սիսուան էջ 156։

«Փառք Սուրբ Երրորդութեանն եւ մի Աստուածութեանն Հաւր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն, յաւիտեանս յաւիտեանից. Ամէն։ Եւ յիշեալ յիշելու Ստուծոյ կատարեցաւ երկրորդ Գիրք Մեկնութեան Սրբոյ Աւետարանին Տեառն մերոյ որ րոտ Մատթէի, երկասիրեալ աշխարհալոյս Հայրապետին Յովհաննու։ Եւ արդ աղաչեմ զամենեանս որք չանդիպէ մմա րնթերցամբ կամ յանուով, յիշեալք աստուածաճաճոյ աղաթիւք զիբարան եղբայրութիւն Հրեշտակարնակ Ուխտին Ակներոյ զճոյեւոր Հարքն մեր, զծերունի սուրբ վարդապետն զՏէր Վարդան, եւ զպատուելի քահանայք զՍտեփաննոս փակակալն եւ զԳրիգորն եւ զԿոստանդին եւ զԵղիշտիկոսն եւ զԹորոս ժառանկն, որ ի վերայ ամենայն երախտեացն զոր արարեալն էին մեզ՝ յաւելին եւ զայս եւ յցին զփափաք սրտի իմոյ եւ շնորհեցին զարիւնակն որ զերեւի զսա, զընացէ Տէր զԵսոս ի զիրն կենաց. ամէն»։

«Յիշեալք ի Տէր եւ զյիշման արժանին զսուրբ քահանայն զարեամբ Նահատակն ըզՎարդան, որ բազում տառապանաք էր զրեւել զարիւնակս երիս աւրիւնակս մերձ ունելով մեզ զեւր ճանապարհ էր կազմեալ, ողորմեացի նմա Տէր եւ ծնողաց իւրոց. ամէն»։

«Յիշեալք ի Տէր եւ զՅովհաննէս քահանայն եւ զեղբայր իւր զՄարտիրոս սարկաւաղ, որ զԹուղթս կոկեանց, Յիշեալք ի Տէր եւ զԿոստանդին քահանայն որ Գրիգորի մականեցն եւ զեղբայր իւր զՄարտիրոսն եւ զԾնաւդոսն իւրեանց, եւ զՀարեղայրն իւրեանց զծերունի սուրբ քահանայն զՄամուլ զարեամբ Նահատակն, զորոց ի մանկութենէ միմէ զոհ էին, եւս առաւել այժմ զի զստուն ետուն որ չանդեայ ի զրեւ եւ յորդորաւ չէին միշտ, ողորմեացի նոցա Տէր Քրիստոս»։

«Ողորմեացի Քրիստոս Աստուած Հոգեւոր եղբարեմ բերում Ստեփաննոս քահանայի եւ ծնողաց իւրոց եւ եղբարց, որ բանիւք եւ արդեամբք միշտ յսրբորաւ չէր մեզ ի զրեւս։ Ողորմեացի Քրիստոս Աստուած եւ Վասիլ մառնպնուն եւ ծնողաց իւրոց եւ եղբարց, զի նա մեզ էր ողորմած։ Ողորմեացի Քրիստոս

այնոցիկ, որ ի զին թղթոյս եւ Հացին մերոյ երախտիք ունին եւ զընացէ զԵսոս ի զիրն կենաց եւ տացէ նոցա զՀացն անմահութեան. ամէն»։

«Աւա զերկր թէ արժանաւորէք յիշել զերիցս եղիւրի եւ զժամատմիտ զբազս եւ ստացաւոց Գրիգոր, եւ զվախճանեալ Հայրն իմ զՎահրամ եւ զմայրն եւ զերիս եղբարն զԱնդրէաս կրանեաւոր եւ զՍարգիս եւ զԹորոս, զյառաջացեալն առ Քրիստոս։ Եւ զմիսն եղբայրն զպատուելի քահանայն զՍտեփաննոս որ զարինակս ինչրեաց եւ երեւ, եւ սպասաւորեաց մեզ ի զրեւս։ Եւ չնաջիւք եւ զՍիմէոն երէց զԵսոս իմ եւ զորդի իւր զԿոստանդին քահանայ եւ զորդիսն իւր եւ զամենայն աղայայինս մեր զկենդանիս եւ զմեռեալսն։ Եւ Աստուած որ առատն է ի բարեաց տուր՝ յիշողաց եւ յիշելոցս ողորմեացի Ողորմեացի Քրիստոս Աստուած ամենայն Հատատեալոյ կենդանեաց եւ ննջեցեալոց, եւ այնոցիկ որ մեզ ձեռնառու էին բանիւք եւ արեւմբք միշինս ի բաժակ մի ցուրտ ջուր, եւ նմա փառք յաւիտեանս. ամէն»։

«Գրեցաւ ի թուականութեան Հայոց 929 (1329) ի թաղաւորութեան Լեւոնի աստուածասիրի որդւոյ Ալշի, եւ կաթողիկոսութեանն Տեառն Յակոբայ ընդ Հովանեաւ քաջաշաղթ վկայարանիս որ կոչի Ձորոյն Սուրբ Թորոս, ի փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ աւրհնելոյն յաւիտեանս. ամէն»։

«Ողորմեացի Քրիստոս Աստուած կարապետ քահանայի եւ ծնողաց իւրոց որ զմայրս ճաղիցս ծաղկապարզեաց, եւ Սերոբիլ քահանային, որ աշխատեցաւ ընդ մեզ յուղղել զրոցս աւրինական։ Ողորմեացի Քրիստոս Աստուած Մարտիրոս քահանային եւ ծնողաց եւ որդւոց իւրոց որ զգիրքս կազմեաց յիշատակ բարի իւր եւ ննջեցեալ իւրոց»։

Թղ. 171ա. «Ողորմեալոյն Աստուծոյ կատարեցաւ առաջին զիրք մեկնութեան սրբալոյս Աւետարանի Փրկչին մերոյ որ ըստ Մատթէի, արարեալ տիգրեարայն Հայրապետին աստուածարեանս Ոսկերեանի։ Որք ընթերցոյն եւ լսէք թողութիւն մեղաց խնդրեցէք ի Տեառնէ այնոցիկ ոյք ի զին յիշեալս եւ Հացին մերոյ երախտիք ունին եւ Յունանէս քահանայի որ զԹուղթս կոկեաց եւ Վասիլ մառնպնուն, եւ Վարդան քահանայի որ զարիւնակս էր զրեւել, եւ որք մեզ յաւելին եւս ետուն ընակիւք Ակներոյ վանիցն, եւ բաղմամբ ստացողի եւ զրողի զրոյս Գրիգորի եւ ծնողաց իմոց եւ եղբարց, Ստեփաննոս քահանայի եւ Անդրէասի եւ Սարգիսի եւ Թորոսի եւ Սիմէոնի քահանայի զեռոյն իմոյ եւ Կոստանդին քահանայի եւ որդւոց իւրոց եւ Աստուած մեզ եւ մեզ ողորմեացի եւ նմա փառք յաւիտեանս»։

Թղ. 17ա. «Մտադողաց զրոյս եւ պատրաստողաց Նիւթոյս եւ աշխատողացն ի սա ողորմեացի Տէր»։

Թղ. 22ա. «Երախտաւորաց զրոյս եւ աշխատողացն ի սա ողորմեսցի Տէր եւ ամէն ասողին»:

Թղ. 32ա. «Ողորմեսցի Բրիստոս Աստուած Հոգեւոր եղբարց մերոց Գրիգորին եւ Մարտիրոսին եւ ծնողաց իւրեանց եւ որք զամէնն ասեն»:

Թղ. 173ա. «Զաւարացոցիչ տկարաց Բրիստոս ի փառս քո զաւրացո զտկարս ի յառաջիկայ զործս եւ քեզ փառք. ամէն»:

Թղ. 218ա. Սրիւնակաղի: «Փառք եւ զոհութիւն մշտանուէր յամենայն էիցս էացելոց չամարուն առանձնեայ Աստուածութեանն, որ կարողացոյց զմեզ աւարտել զմատենան մեկնութեան Սրբոյ Աւետարանին ըստ Մատթէի արարեալ ի Հոգեւանձնար Սրբոյն Յովհաննոս Ոսկիարան Եպիսկոպոսապետի Կոստանդնուպոլսոյ, յամի Փրկչին 1821 եւ ի Թուարբերութեան մերում ՌՄՀ ի Հայրապետութեան սրբոյ Գահին Էքմիաձնի Տեառն Լիւրեանի սրբազան կաթողիկոսի, եւ ի պատրիարքութեան սրբոյ Երուսաղեմի եւ Կոստանդնուպոլսոյ Տեառն Գարբէլէի եւ Տեառն Պօղոսի արքեպիսկոպոսաց»:

«Եւ քանզի կամեցեալ մեր յաղապս սոյն մատենիս քանի մի ինչ իրաց Հանդամանաց տայ ընթերցողաց տեղեկութիւնս, սակաւուք ի զկայ վարկաք աստանօր կարգել: Արդ այս Հաղուսպիտ մատենիս օրինակ եւս մեզ տիրացու Գրիգոր մեծանուն եւ զերիմաստ վարժապետն Փնտրամայճեան ի զրեանց Հուրր կիլիկայ մայր զպրատանն Պօսոյ, զրեալ բոլոր զրոյ ի Հմուտ նստարէ ամենայն Հաւատարմութեամբ, յընտիր օրինակէ, որպէս յայտնի երևի որոց տեղեկան են արհեստի գորականութեան: Քանզի ըստ տկարութեան մարդկային մտաց ի սխալելն եւս եւ ի մանուան անդամ, որպէս ի բուքս եւ ի շէտս քերակ իր զնտին եւ ուղղեալ: Եւ զորով Հին զաղապար, որպէս երևի ի նախորդ յիշատակարանդ, ոչ ուրեք երեւէր Հնչումն սյժմեան օր, այլ փոխանակ այն ի կիր արեկալ ըստ նախնի ոճոյ Հին Հայկարանութեան ձայնի՝ աւ, զոր ամբողջ պահել եւ մեկ պատշաճ թուեցաւ: Յաղապս որոյ եւ զրա-

զարձի ոչ անջատեցաք ըստ այժմու սովորութեան զբառոն յորոս աւ կամ ու Հնչումն դտանէր, որպէս. զաւագան, լեզուի, այլ՝ ըստ կանոնի ընդարձակ բերականութեան Հ. Գարբէլէի, ի Համարն (1303) զաւագան, լեզուի, քանզի ըստ բնական Հնչման իւրոյ տառս իւն մէշտ ձայնաւոր է եւ ոչ ուրեք ըրադմայն: Սոյնպէս եւ զբառս՝ այլ, Ռէլ, եւն. զրեցաք ըստորում եւ զրեալն էր՝ այլ, Ռէլ, եւն. ըստ սովորութեան լեզուի մերում Հնչումն: Էին եւ ինչ ինչ, որք թիւր զատուն այժմ ի մէնջ, որպէս եթէն՝ զրեալ եթէն, էինն՝ զրեալ եին, սակայն չէ պարտ իսկ եւ իսկ վճիռ Հատանել եւ սխալ ասել յաղապս սոյնպիսեաց, այլ զսրժամութեան Հին զաւորու տալ զայսպիսիս, քանզի ամենայն ուրեք միօրեանկ էր, եւ ոչ երբեմն այսպէս եւ երբեմն այնպէս»:

«Արդ, զայստիկ եւ զսոյնպիսիս ըստ նմին օրինակի զրեւ ոչինչ խղճեցաք, այլ միայն զանխարդախութիւն սիրեալ եւ պահեալ յամենայնի, քան ոչ եղաք զզուլաւոր Հայեցիւք զհաւատարիմ զրեւ ի վար արեկանել ի զաղապարս, բայց եթէ յակամայս ինչ սխալեալ էաք, յորմէ ոչ ուր նստար զերժ կտանի, ի բաղդատութեանս ընդ օրինակին՝ ուղղեցաք, որպէս զի ըստ ամենայնի եւ յամենայնի զնոյն նմանութիւն բերցել ընդ ընտիր զաղապարէս մերում եւ արտօմ թուեսցի յաշա Հնասէր ուսումնականաց սուրդիս յընթեկնութիւն իրր զհնապիր մատենաք»:

«Եւս եւս Հնու թիւնն ժամանակաց զիշտութեանն Երեւանի ցեցոյ էր մատենայ ի կերպարէր զքանի մի տեղիւն, յորս մի կամ երկու ըստ պակասեց, զոր ընթեկնույ մեկ ձեղն Հնար, կամ կարճ ի կարճ իմաստասիրել ինչ, ուստի եւ զնոցա տեղիսն բաց թողաք»:

«Բնական Համարեալ զայստիկ ցայս վայր, ինչպեմք ասպա Հանդիպողացոյ սոյն մատենիս յիշել զմեզ յընդունական մաղթանս զուտոյն օրինակիս եւ զնուաստ զրէչս սորին, զնստար տիրացու Նալարէթս, որդի Գեղորդի Սիւնեցոյ եւ աշակերտ Տէր Միքայէլ վարժապետ քաւանայի: 1821 ի Կոստանդնուպոլսի, ՌՄՀ»:

1466

(Հիմ քիւ 392)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿՐԱՆՍԱՅԻ

ՍՈՒԶԱԿԱՆ

1831

ԹՈՒՂԻՔ՝ 134: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 24.5 × 19.5: ՊԻՒՒՔ՝ 31: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22 × 14: Թղ. ՆԱԵՑ ամիմ քէ՝ բուրբ կը պտտիմայ 23 × 18.5, եւ քէ՝ զբուրբեց 20 × 15: ՏՈՂԻՔ՝ 20 միմի նաշուով:

ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, շատ կոշտ մեխրազոյն-լապպտ վատարակ բուրբ: ԿԼԶՄ՝ զուստոր բուրբով պատուած բարակ ստուարաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վառ հիմ տեղեղ զաղիք: ԹԱՆԱՔ՝ զուստած

սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵՒՍ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 70, 112բ—117բ, 125բ—134բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1831: ԳՐԻՁ՝ ԾՈՒՑԱՑԵԱՑ Հ. ՊՅՈՒՍ: ՏԵՂԻ՝ ՍՈՆՆԱԿ: ԾԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ ՆՈՒՑԻ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. «Գաղղիայի պատմութեան մէկ մասը 1774—1815—1830, Գաղղաց Հ. Պ(օղոս) Վ. Յ(ովնանեան) 1831 Սուշալա»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. «Պատմութիւն Ֆրանսայի 1774—1815 ու 1830: Աշխարհի մէջը շատ

փոփոխութիւններ եղան, շատ երեւելի դիպումներ վաղուցու ատենները ու նորերս եկան անցան...»: Գլուխներու բաժանումներ կը պակսին: ԹՂ. 63ի վրայ կայ քարգմանութիւնը Կարոյոս Ժ. քաղաւորիմ պլմ Ումակիմ, որով 2 Օգոստոս 1830իմ իր երաժարակամը կը Ռերկոյացմէր:

ԹՂ. 80ա. «Տուն կամ ցեղ Պուպոնի»:

ԹՂ. 83բ. «Պանարաթէ Նափոլէոն»:

ԹՂ. 91բ. «Լուդովիկոս Ժ.2»:

ԹՂ. 120ա. «Յաղագս Հրամանադրոյ որք տունի կ'25 Յուլիսի 1830»:

1467

(Հիմ քիւ 396)

ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՑԱՑՏ

1886

ԹՈՒՂԹ՝ 85, իջեկալուած 1—39 եւ 1—55: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ 24.3 X 17: ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշմեկալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ միասին 20.5 X 15.5: ՏՈՂԻՔ՝ 28 եւ 13: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր պարզ քուրք: ԿԱՐՄ՝ կիսալաք, քրքաւալաք քարակ ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձոր շղագիւր, վարծ: ԹԱՆԱՔ՝ առաջիմ մասը մանուշակազոյմ ԹՂ. 55—67ա սեւ, ապա դարձեալ մանուշակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵՒՍ. չուի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 2բ, 22բ—54բ, 82ա—84բ, 85բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1886: ԳՐԻՁ՝ Սըրմաթէշեան Ա. Ստեփան: ՏԵՂԻ՝ ամեմաք: ԾԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուի, բայց տես ամեմաքերը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 55ա. «Գաղղիայի հայկական եկեղեցական ձայնագրութեան»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Մատիտով՝ հայկական խազերով գրուած եղանակ մը առանց բառերու:

ԹՂ. 3ա. «Իւլլադ բէշրէֆի ուսուլ մուհամմադ Օսման Պէշին»:

ԹՂ. 4ա. «Իւլլադ բէշրէֆի Գանբուրն տեւեկ»:

ԹՂ. 5բ. «Պէշրէֆի բէշրէֆի ուսուլ Զարպիֆնէտ Իսակըն»:

ԹՂ. 8ա. «Հիւսադ Հիւսայուն բէշրէֆի, տէվրի բէշրի Օսման Պէշին»:

ԹՂ. 9բ. «Հիւսադ Գարապաթի բէշրէֆի ուսուլ սակըն»:

ԹՂ. 10բ. «Բէշրէֆ կարճաւոր ուսուլ տեւեկ Գէմանի Թաղէոս»:

ԹՂ. 11բ. «Սուզընակ բէշրէֆի տէվրի բէշրէֆ»:

ԹՂ. 13ա. «Հիւսադ բէշրէֆի ուսուլ Պաթէֆ Թաթարըն»:

ԹՂ. 14բ. «Պէշրէֆի բէշրէֆի ուսուլ ինճիւր Զէֆի Մէհմէտ Աղանըն»:

ԹՂ. 15բ. «Բէշրէֆ Բաստ Սակըլ Պէշին»:

ԹՂ. 16բ. «Սուզընակ արա բէշրէֆի իւսուլ տեւեկ Սուլթան Սէլիմին»:

ԹՂ. 17բ. «Սէկեան Պարապաթի բէշրէֆի իւսուլ սակըն»:

ԹՂ. 18բ. «Լուսաւան բէշրէֆի զարպիւրէթ Հոսակըն»:

ԹՂ. 20ա. «Բէշրէֆ Բասթ մուհամմադ Գէմանի Գէմանի Թաղէոս»:

ԹՂ. 20բ. «Մուստաւոր բէշրէֆի մուհամմադ Մուսինին»:

ԹՂ. 22ա. «Բէշրէֆ Հիւսէյնի Պաթար ուսուլ Պաթիֆ Իսակըն»:

ԹՂ. 55ա. «Մասն Ա. Ձայնը եւ ձայնանիշը, Երաժշտութիւնը մարդու հոգին շարժելը արհեստն է...»: 55բ՝ «Ձայնագրութեան»:

թիւն» 56ա՝ «Երաժշտական ձայներուն տե-
ւողութիւնը» 59ա՝ «Զայնահատ» 60ա՝
«Բարձրանիշ եւ ստորանիշ» 610ր՝ «Կիսվեր
կամ կիսվար» 62ր՝ «Եղանակը եւ նոցա
կազմութիւնը» 63ա՝ «Շարականի ու թը ձայ-
ներն» 65ա՝ «Ելեւէջի տեղափոխութիւնը» 66ր՝
«Փոխանցումն եղանակաց» 70ր՝ «Զարտուղի
եղանակը» 71ա՝ «Զանազան

երաժշտական նշաններ» 72ր՝ «Երաժշտա-
կան ձայնից զօրութիւնը» 73ա՝ «Եւերդաշ-
նակութիւն» 73ր՝ «Զայնատութիւն» 74ր՝
«Ուսումն եղանակաց»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ստեփան Ա. Սրբաբեւեան,
1 Յունվար 1886»:

1468

(Հիմ քիւ 419)

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԼ—ԺԺ դար

ԹՐԻԱԿՐ 116. իջակութիւն՝ 1—220: ՄԵՆՈՒՆ-
ԹԻՒՆ՝ 24.2 × 20: ՊԻԱԿՐ՝ չեմ ճշտակում: ԳՐՈՒՆ-
ԹԻՒՆ՝ երկսիւն իւրաքանչիւրը 21 × 7.5: ՏՈՒԿ՝
28: ՆԻՒԻ՝ հիմ, զօրաւոր. հաստկնէլ քուղր: ԿԱՋՄ՝
հաստ քուղր մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ կազմը սկսած է
բայբայուիլ: ԳԻՐ՝ ամցման ճօղը: ԹԱՆԱԿ՝ զու-
նատած սեւ, շատ տեղ ճեքծուած: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝
եւ. շկամ: ԿԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 116ա մեծ մասով,
110ր: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ—ԺԺ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօր,
ՄԻԽԻՐԱՐԵԱՆ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ Վիեննա: ՅԻ-
ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենա Հ՝ Ընդարձակ քրիստոնէական
աշխարհաբար լեզուով: Ս. Գրոց եւ այլ կո-
չումները դրուած են յատուկ լուսանցքի մը
վրայ բնագրի դիմացը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա.՝ Հատադի ու Հա-
ւատաճի վրա: Պրակ Ա.՝ Ուղղափառ Հա-
ւատքի վրա: Ուղղափառ քրիստոնէին Հա-
ւատքը զերբնական լոյս մը, Աստուծոյ պոր-
դէն մը, ու Աստուծմէ Հեղած ստաքինու-
թիւն մի է...»:

Թղ. 43ա. «Գլուխ Բ.՝ Յուսոյ վրա»:

Թղ. 48ր. «Գլուխ Գ.՝ Սիրոյ վրա»:

Թղ. 64ա. «Գլուխ Դ.՝ Եկեղեցւոյ սուրբ
Խորհուրդներուն վրա»:

Թղ. 93ա. «Գլուխ Ե.՝ Քրիստոնէական
արդարութեան վրա»:

Թղ. 107ա. «Գլուխ Զ.՝ Մարդուն վեր-
ջիններուն վրա»:

1469

(Հիմ քիւ չուծի)

ԲՈՒՆ ՏՕՄԱՐ ՀԱՅՈՅ

ԱՆՆԱՆՍԻ

ԺԼ—ԺԺ դար

ԹՐԻԱԿՐ 24. ՄԵՆՈՒՆԹԻՒՆ՝ 23.7 × 17:
ՊԻԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒՆԹԻՒՆ՝ միասին 20 × 12.5: ՏՈՒԿ՝
27 միջին հաշուով, սակայն քաղմարիւ էջերու վրայ
հազիւ էջին մէկ քառորդը զրուած է միայն: ՆԻՒԻ՝
հիմ, զօրաւոր. միջակ հաստութեամբ քուղր: ԿԱՋՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լուս. ԳԻՐ՝ տեղի հիմ շղարի:
ԹԱՆԱԿ՝ զունատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝ եւ. չուծի:
ԿԱՏԱՐԿ՝ միայն ամբողջական էջերը Թղ. 12ր.

16ա—17ա, 19ա, 21ա, 22ա, 24ա: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԼ—ԺԺ
դար: ԳՐԻՉ՝ հաւամբար Շիւքիւրեան Հ. Ամդրեան:
ՏԵՂԻ՝ ամծամօր: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենա Հ՝ Թղ. 1ա. «Բուն տօմար
Հայոց, զոր կամեցայ զբէլ պարզաբանելով
ոչ թէ է պիտանի, այլ զի Հասակացի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. Աղիւսակ մըմ է գտնելու հա-
մար իւրաքանչիւր ամսամտին շաքարում
օրը:

Թղ. 2ա. Քրուն տօմար Հայոց, Կրկնակն
է: *Ձկրկնակ այսպէս արա...:*

Թղ. 2ա. Քիսակն է: *Ձկիսակ ամսոցն
այսպէս արա...:*

Թղ. 2բ. Քթուականն է: 4բ՝ Քինեն-
տասներեակն է: 4բ՝ Քչերադիրն է: 6ա՝
Քեթներեակն է: 7ա՝ Քճանուտէրն է: 7բ՝
Քմամտուտն է: 8ա՝ ՔՐազիւտն է: 8բ՝
Քնաջաւորն է: 9բ՝ Քնազ լրումն է: 10բ՝
Քրիւս գրոյ է: 13ա՝ Քնուող լուսինն այս-
պէս արա: 13բ՝ Քրումն լուսնի այսպէս
արա: 14ա՝ Քաւուրս լուսնի այսպէս արա:

14ա՝ Քրպէիւ լուսինն այսպէս արա: 17բ՝
Քեթէ կամիցիս դիտել թէ լուսինն յորում
կենդանակերպի է: 18բ՝ Քեթէ կամիցիս
դիտել թէ լուսինն յորում դօտող է: 19բ՝
Քաւիղ լուսնի այսպէս արա: 20բ՝ Քե. Եթէ
կամիցիս դիտել թէ լուսինն քանի ժամ լոյս
տայ ի դիշերի, կամ քանի ժամ ընդ խաւար
Հետեւի: 21բ՝ Քչասն արեղական, Եթէ կա-
միցիս դիտել թէ արեղակն յորում կիտի է:
22բ՝ Քեթէ կամիցիս դիտել թէ արեղակն
յորում կենդանակերպի է: 23ա՝ Քեթէ կա-
միցիս դիտել թէ արեղակն յորում դօտող
է: 23բ՝ Քեթէ կամիցիս դիտել թէ արեղակն
յորում դիւ է կամ քանի աստիճան բարձ-
րացեալ կամ քանի խոնարհեալ: 24բ՝ Քեթէ
կամիցիս դիտել թէ արեղակն քանի Հոյով
առնու. կամ քանի ասպարէզ ընթանայ:

1470

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՆԱՅ ԹՂԹՈՑ

ՍԵՔՈՒԼ

ՈՄԵ (1206)

ԹՈՒՂԹՐ՝ 188: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 17: ՊՐԱԿՐ՝
ԺԴ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 13: ՏՈՂԳ՝ 28:
ՆԻԻԹ՝ եին հասուկեկ ոգրեկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կաշե-
պատ տաշտակ. մերձատս եին գումատը լաքով
ծածկուած: Ումեցած է մանւ յապիշմեր, որոմք պտոթ
կարտուած են: ՀԱՆԳԱՄԱՆՐ՝ լու, շատ տեղեր հաւ-
բակի մը ձեռքով մարագուած: Խոմաւութեմէ բաւակեմ
կրած, եւ մամաւանց վերջին քերքերը ճնկկեր: ԳԻՐ՝
բոլորքեր. խորագրերը երկաթաքեր կամ ամացման եր-
կաթաքեր, միւսք թղ. 1բ. 2 եւ 186 մաճար բալորքեր
որոմք վերջեմ աւելցուած են): ԹԱՆԱԿ՝ տեւ՝
խորագրերն ու սկզբնատառերը կաքմիր: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆԿ՝ յոմի: ՃԱԿԱՍԱՋԱՐԿ, ԽՈՐԱՆ եւ ՂԻՒ-
ՍԱՆԱՋԱՐԿ՝ Թղ. 2ա կարմիր կապուտ ճաշակաւոր,
մէկ տող զարգացրեով: ԳՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ոչ գրչեմ,
հետագային գծադրուած, Թղ. 1ա Աստուածամայրը,
Գիտա Մամուկը գիրկը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՈՄԵ (1206):
ԳՐԻՉ՝ Պետրոս: ԿԱՋՄՈՂ՝ ամեմեք: ՏԵՂԻ՝ Մերձ
ի Դղեակն Լաքորում ի գերեռեղակ ամապատս
Ակապայ: ՏԵՐ՝ գրիչը: ԳԻՇԱՍԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
(գլխաւոր) Թղ. 186ա—: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Ա-
կազմին մերթին երեօին վրայ կցացուած պիտակի մը
վրայ կը կարգանք մեքեմագիր ծածկաւորքիւմ: ՏԵՐԿ
Ժող Մթոռեանի Հայ Ճեպարաց Հաւաքանոյէն,
Խորհրուած ՏԵՐ Ժող Մթոռեանի, 1863:

Մատենան է՝ Թղ. 1բ. Հաւաքումն
մեկնութեան եւթանցունց Թղթոց Կաթու-
ղիկեայց (Հատաճմութիւն): Հմմտ. Տաշեան
Ցուցակ Թիւ 48:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. Նախադրութիւն Թղթոյն Յա-
կովբայ, Արդարն Յակովրոս որ էր ըստ
մարմնոյ իւրաքանչիւր Տեառն մերոյ զրէ վայս
Թուղթ... Վերջ՝ Բայց պարտ է դիտել զի
ոմանք դաւաճանեն այսմ Թղթոյ եւ որ ի
Յուդայէն, Նոյնպէս եւ Պետրոսի երկրոր-
դին, զորոց պատմէ Եւսեբիոս յեկեղեցական
պատմութեանն, այլ մեք տեսաք զսոսա
ընկալեալս յամենեցունց, նախ քան զմեզ
Հարցն, եւ կարգեալս յեկեղեցիս ընդ այլ
Թուրաւսն Կաթուղիկեայս:

Թղ. 2ա. (Ա. 1) Յակովրոս Աստուծոյ
եւ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ... Սո-
վորութիւն է իւրաքանչիւր ումեք յառաքե-

յոցն դանձաւան կարգել թղթոցն զլուս Կորս
դրեն... Վերջ՝ զոր նախ ողջունել իրբն
դիտողադու թեան աւետարանին։

Թղ. 2բ. «Դիւղիմոսի՝ Որպէս մարդիկ
որք յաշխարհի յաշխարհադիրս, ի նամա-
կըս...»։

Թղ. 3ա. «Յոհաննու Ոսկերեանի՝
Անկեղծ սիրոյ կապանք եւ նեղութեան առա-
տու թիւն, առաքինութեան եւ զղջման առա-
ւելութիւն...»։

Թղ. 4ա. «Կիրիլի Աղեքսանդրացոյ՝
Թշնամանայ է յայտնապէս եւ հայշոյիչ
Աստուծոյ որ երկմխոն է...»։

Թղ. 4ա. «Պրիմենի Հաւր յինկերորդ
պատուիրանացն՝ Բարձ ի քնն զերկատու-
թիւն եւ մի ամենեւին երկմտելու ի ինդրելն
յԱստուծոյ...»։

Թղ. 4բ. «Սրբոյն Յոհաննու Ոսկերեանի
ի բանն որ յայազս որ առ մեզ ջնտութեանն
եւ որ ի նմանի կրիցն, էթի ոչ է պատճառ
Աստուծոյ այլ որ ինչ բարեքն եւ, այնոքիկ
են ի նմանէ՝ Յաղութի հրամայել եւ միշտ
համբերել փորձանացն...»։

Թղ. 4բ. «Որոյիկի՝ Յարժամ փորձել
Աստուծոյ դոք, վասն աւուրի փորձել եւ ոչ
էթի վասն ի չարիս ձգելոյ...»։

Թղ. 5ա. «Աւետիկ արքեպիսկոպոսի
Անտիոքացի ի սոգման յիսնկերորդ. Անարե-
նութեամբ յղացայ՝ Ոմանք զառաջակայ
բանս այսպէս կամեցան պատմել, թէ զցան-
կութիւնն մայր ասաց անարկնութեանն
Դաւիթ...»։

Թղ. 5բ. «Յովհ. Ոսկերեան՝ ի զորձեն
զմեկս ի փափկութեանց եւ ի դրասանաց
արեւալք ոչ զգամք եւ ոչ թախձիմք մինչեւ
առնելու զկատարումն...»։

Թղ. 6ա. «Աւետիկոսի՝ Զայս եւ յԱստու-
ծոյ յուրք ասացեալ թէ՝ Ես նոյն եմ եւ ոչ
երբեք փոփոխիմ...»։

Թղ. 8ա. «Սրբ. Յովհ. Ոսկ.՝ Այսինքն
է մեզ հաւասար Աստուծոյ լինել, ոգորմել
եւ զթալ, յարժամ զայս ոչ ունիցիմք յամե-
նեցանց զրկեալ լինիմք...»։

Թղ. 8բ. «Յոհաննու Ոսկ.՝ Զնոյն հա-
մաշունչ պատիւ ասուցարութք առ միմեանս,
եկն ողբասն՝ իւր նմանակ նորին...»։

Թղ. 8բ. «Սրբոյն Յոհաննու Ոսկերեանի
ի բանն որ ասէ՝ Դուք եղբարք իմ, զբարիս

զորձել մի եւն. Իրբն թէ մեծամեծ աւեր-
բախիմք ի նոցանէ, այսպէս անարգեմք
զինդրողն եւ զարձուցանեմք զերեսս ի նո-
ցանէ...»։

Թղ. 9ա. «Նորին՝ Կրեկէք քաջութեամբ
զյափշտակութիւնն որ ամեն ի վերայ մեք...»։

Թղ. 9ա. «Ապաղիւնարի՝ Որպէս կամիս
զու լինել առ քեզ, բնկերին քո՝ արդարեւ
մարդասէր, այնպէս եղիցին եւ զու համապո-
ւոյն...»։

Թղ. 9բ. «Ղեւտական՝ Թեպէտ եւ ոչ
պատշաճի այս առաջադրեալ բանիս պարու-
թիւնն, այլ վասն աւուրի հարկաւոր թուե-
ցաւ մեզ զնեւ...»։

Թղ. 10ա. «Յովհ. Ոսկ.՝ Հաւապոյն է բանիք
երկեցուցանել զմեզ, որպէս զի մի երբեք
իրաւն տապանադիցիք...»։

Թղ. 10բ. «Հիսիսիսի Քաւ՝ Որպէս
ձէթ ամեալ զնահատակեան ողորկ ասնէ եւ
զմեռս հակառակորդացն յարձէ...»։

Թղ. 10բ. «Յովհ. Ոսկ.՝ Ողորմութիւն
է արուեստ հաճելի եւ վերակացու զարձո-
ցացն զնա...»։

Թղ. 12ա. «Յովհ. Ոսկեր.՝ Թեպէտ եւ ի
հայր եւ յորդի եւ ի Սուրբ Հոգին ուղղապէս
ոք հաւատայ, այլ էթի զորձս չունիցի, ոչինչ
է նմա շահ հաւատն միայն առ ի փրկու-
թիւն...»։

Թղ. 12ա. «Նորին՝ Մեծ է հաւատն եւ
փրկական եւ ասանց որոս ոչ երբեք կայն
ի յախտեան...»։

Թղ. 13ա. «Կիրիլի Աղեքսանդրացոյ ի
մեկնութեան Հոռոսեցոց թղթոյն՝ Երանե-
լին Յակովորս զԱրքաշաք ի զորձոց ասէ
արդարացեալ, զի քննուցեց զորդին իւր
Իսահակ ի սեղանն պատարագ...»։

Թղ. 13բ. «Սրբոյն Կիրիլի Աղեք.՝
Տեսանե՛ս զի նախ քննուցի պատարագ պա-
տարապէս, այսինքն պրնտորական զիտու-
թիւնն Աստուծոյ...»։

Թղ. 13բ. «Աւետիկոսի Եպիսկոպոսի
Գաբազու՝ Էութ զրոց որ վիպել նմա եւ
վարուցն նորա, զի էր ի պրնտիւթեան,
ասէ՝ Մարգարիտ անկեալ յարդ...»։

Թղ. 14ա. «Ոսկեր.՝ Քանզի ուսուցանել
ասանց առնելոյ ոչինչ շահ ունիցի բնաւ այլ
եւ տուգանս...»։

Քղ. 14ա. «Թեպետ եւ բազում ինչ մեղանշեմք ամենեքեան, որպէս ոմն ասէ յաշակերտացն Գրիստոսի...»:

Քղ. 14բ. «Սուրբ Կիրղի՝ Սահմանեալ մտաց եւ իմաստութեան ցուցակ կատարման այս է յայտնի զի մի արտաքին ինչ լեզուս բերիցէ աթերաբերան որ է ճշմարտախաւս»:

Քղ. 15ա. «Յոհ. Ոսկե.՝ Ոչ երբեք նուազ քան զբերդ պահանջես զլեզուդ, քանզի արբուեալան երկար է...»:

Քղ. 15ա. «Ի Յեսուայ Որդւոյ Սիրաքա՝ Բաղումք անկան ի բերանոյ արոյ, սակայն ոչ որպէս եւ ի լեզուոյ...»:

Քղ. 16բ. «Սրբոյն Բարսղի Կես. Եպիս. ի մեկնութենէ Սաղմ. Լուեցո զլեզու քո ի չար եւն.՝ Եթէ սիրեսցես զկեանս, արասցես զպատուիրանն կենաց...»:

Քղ. 17ա. «Մխիթոսի՝ Որպէս սուսերն պարտաստ է ի հատանել, յորժամ լինի արազ ի ոսպանութիւն, այսպէս եւ լեզու զժնդակ»:

Քղ. 17բ. «Սրբոյն Յոհ. Ոսկե.՝ Արտաքոյ է այսպիսի խորհուրդ աշակերտաց Գրիստոսի, բարեաց եւ իմաստազունից եւ ամենայն բարոյ արժանաւոր եղելոց...»:

Քղ. 18ա. «Յոհաննու Ոսկեբերանի ի բանէն որ վասն բարեւ լարուց եւ անխռով ի սնափառութենէ լինելոյ այնոցիկ, որք ոչ կրթին մարդկային իմաստութեամբ՝ Սրբեանցուք զաղտս յունկանէ Հոգւոյն, վասն զի որպէս աղտ եւ տիղմ գունկն մարմնոյ խնուն»:

Քղ. 18բ. «Դիոնեսիոսի Աղեքսանդրացւոյ՝ Որ ոք ունիցի ազարակ բաւական իւր եւ ցանդա(յ) զգրացւոյն ի նոյն յաւելուլ վիճարանելով...»:

Քղ. 18բ. «Աեեռի Եպիսկոպոսի Անտիոքու՝ Այսպէս էր փարիսեցւոյն աղաւթքն եւ խնդրութեան որ յԼուկայ աւետարանն ամբաստանի...»:

Քղ. 19ա. «Այլ բանք Փրկչին՝ Ճշմարիտ է յամենայնի որ ասացն, թէ խնդրեցէք եւ տացի ձեզ...»:

Քղ. 19բ. «Այլ՝ Մի ոք զմտաւ. ածիցէ թէ զՀայցուածս ընդէ՞ր ոչ առնուցու յԱստուծոյ ունայն եւ սնտի խնդրոց...»:

Քղ. 19բ. «Որոգիւնի՝ Քանզի զչարուս թիւնն սահմանէ սէր աշխարհի, իսկ զառաքինութիւն Աստուծոյ...»:

Քղ. 22բ. «Աեեռիանոսի՝ Այս է զոր ասէ թէ փափաքէ եւ ցանկայ Հոգիս որ առ մեզ է Աստուծոյ մտերիմ լինել...»:

Քղ. 23ա. «Դիոնիսիոսի՝ Ամբարտաւանութիւն ի սպառ վերացեալ չարիք, խոնարհութեան վարք՝ նմին հակառակ մեծամեծ բարիք...»:

Քղ. 23բ. «Յոհ.՝ Քանզի որ յետ մեղանշելոյն յապաշխարութիւն մտանէ, ոչ լալոյ այլ երանութեան է արժանի...»:

Քղ. 23բ. «Մխիթոսի ՔՀ.՝ Երանեալ է այր որ առաջի Աստուծոյ խոնարհեալ է, ըստ որում ասէ Յակովբոս. Ոննարհեցարոք յանդիման Տեառն...»:

Քղ. 24ա. «Սրբոյն Կիրղի Աղեքսանդր. ի մեկն. Դուկ. աւետարանին՝ Չամենայն չարիս հատանէ զմտածութեանց մերոց եւ զանարանութեան զսկիզբն եւ զձեռնոց...»:

Քղ. 24բ. «Սուրբ Կիրղի՝ Որք ի վաճառական շահասիրութիւն եւ ի վաշխս անյազ բացեալ են զըբրանս իւրեանց...»:

Քղ. 24բ. «Յոհ. Ոսկ. յըստ Դուկա աւե. որ ասէ Հրեշտակութեամբ ի խաղաղութիւն աղաչեսցէ՝ Ոչ հատանէ զիշխանութիւնն, այլ ցուցանէ թէ ամենայն որ յանձնէ կատարի այլ կարաւոր եւ վերին շնորհացն...»:

Քղ. 24բ. «Ոսկեբ.՝ Մտցուք այսուհետեւ ի ճանապարհս, անձուկս, մինչեւ ցե՞րր փափկացուք...»:

Քղ. 25ա. «Մխիթոսի՝ Նախ ասէ զտանջանսն վասն մարդկութեանն, զի ապաշխարեալք՝ սպառնալեացն արտաքոյ գտցին...»:

Քղ. 25ա. «Սուրբ Կիրղ.՝ Բարկութիւն հանդերձեալ տանջանացն է ի վերայ այնոցիկ, որք զնոնն զխոյս եւ զղուարակս ստուարացեալս եւ պարտաւալ...»:

Քղ. 25ա. «Յովհ. Ոսկ.՝ Ընդէ՞ր խափանէ զփափկութիւնն եւ այնպիսի սաստիկ յոյժ...»:

Քղ. 25բ. «Սուրբ Կիրղի՝ Յատաշաղոյն եղ Աստուած զտանջանսն բազում սպառնալեալք առաջի մեղաւորաց...»:

Քղ. 26ա. «Յոհ. Ոսկ.՝ Երկայնմտութիւն առ միմեանս համբերութիւն առ արտաքոյն...»:

Քղ. 26ա. «Նորին՝ Թեպետ եւ յաստիս թուին թողեալ աղքատքն, բազում առցեն յապառնին փառս...»:

մարմինն եւ արիւնն ճաշակիցէ՛ք յամենայնի զդուշաքարուք մի միայն մարմնո՞յ այլ եւ նորո՞ւ ճաշակել...» :

Թղ. 37ա. «Թէ՛ղորդորտոնի՛ Այսու անուամբ Համանգամայն ժողովէ՛ զորս ի շինութիւնն եկեղեցւոյ ընծայեալք լինին որք Համաժայն առ միմեանս բոլորեալք զնոյն իմանան, զնոյն խաւսին եւ մտաւք եւ կամաւք մի տուն լինին Աստուծոյ...» :

Թղ. 37ա. «Կիւրդի՛ Վէ՛մ ընտիր բազմանց կատարումն պատուական զՏէր մեր Յիսուս Գրիստոս կոչէ՛ աստուածութեանն փառաւք եւ մեծութեամբն մայալշաքեալ...» :

Թղ. 37բ. «ՅՈՒ. Ոսկ.՝ Այս ասացեալս ի Գրիստոս Թարգմանի, զի եւ ինքն արկ յաւետարանն զմարդարէութիւնն զայս...» :

Թղ. 37բ. «Երիդմոսի՛ Զվէ՛մ որ արտաքս Հանեալ անարգեցին շինողքն, այլ եւս անպեան եղեւ զլուխ...» :

Թղ. 38բ. «Սեւեոիոսի Անտիոքայ՝ Ժողովուրդ սեփականն ասէ՛, քանզի առանձինն ստացուած եւ սեփական մեծութիւնն ունի» :

Թղ. 39բ. «ՅՈՒ. Ոսկ.՝ Ոչ խափանէ զբարեպաշտութիւնն, Հնազանդութիւնն եւ տես, ոչ ասաց խառն ի խուռն թէ՛ լուարուք» :

Թղ. 40բ. «ՅՈՒ. Ոսկեբ.՝ Ասէ՛ առաքեալն Պաւղոս, Ժառայք Հնազանդ լերուք մարմնաւոր տերանց եւ զնէ՛ զայս բազում անգամ...» :

Թղ. 41բ. «Սեւեոի Անտիոքու Եպիսկոպոսի յընդդէմ Յուլիանոսի գրեցոցն՝ Որ մատչի պատարաք զանձին իւրոյ մեղս ոչ ունի, այլ բերէ՛ յինքեան զնոցին յանցանքն, մասն որոց պատարադի...» :

Թղ. 41բ. «Սեւեոիայ՝ Գանգի մէջքէ՛ Հառնա ըստ մարմնոյ, անարժան իւր խոցուած եւ միշտաք տանջանայ...» :

Թղ. 42ա. «Թէ՛ղորդորտոնի՛ Նոր եւ Հրաշալի է բժշկութեանս զործ, բժշկին առեալ զվէ՛րսն եւ Հիւանդն եհաս առողջութեան...» :

Թղ. 43ա. «Սեւեոի Անտիոքու՛ Առն եւ կնոջ Համախոհ զուպաւորութիւնն սուրբ է եւ ոչ ի շար...» :

Թղ. 43ա. «Սեւ. Ոսկ.՝ Զի՛նչ է խոնարհութիւնն որ յայլոց զնախատել չզրէ՛ որ ի յիշատակ բերէ՛ զմեզս...» :

Թղ. 43ա. «Սրբոյն Բարսղի Կեսար.՝ Որ

կամի ոչ զհասարակացն կալ կեանս, զոր այլ կենդանիք այլ զայն կեանս որ մահուամբ ոչ Հատանի...» :

Թղ. 43ա. «Հիւսիքոսի՛ Այս ոչ եթէ անկար էին կեանք մարգարէին երանելոյ որ զմեզ իբրեւ զորդեալս կոչեալ յորդորէ, այլ զմշտնջենաւորն զնէ՛ առաջի...» :

Թղ. 43բ. «Սրբոյն Բարսղի՛ Այլ եւս աւուրք բարութեան զորոց տա(յ) մարգարէս աւետիս ով է մարդ որ կամի զկեանս...» :

Թղ. 43բ. «Կիւրդի Աղեք.՝ Սրբոց մայելէ՛ այս փրկական ուսումն եւ ամենայն բանի արժանաւոր վարկանիմ զասացեալս» :

Թղ. 43բ. «Նորին Սուրբ Կիւրդի՛ Նենգութիւնն եւ արատ է մեծ ստութիւնն եւ խաբէութիւնն եւ բանսարկութիւն...» :

Թղ. 44ա. «Նորին՝ Զէ՛ առ մեզ ամենեւին ի միտ առնուլ յայսմանէ, զոլով զբաղեալք ի խորհուրդս զանազանս...» :

Թղ. 44ա. «Սրբոյն Բարսղի՛ Խոստմունքն եւ ի խրատք մուծանողք ի բարեպաշտութիւնն...» :

Թղ. 44ա. «Նորին Սրբոյ՝ Զխաղաղութիւնս զայս Տէրն ետ մեզ յասին. Զխաղաղութիւնն զիմ թողում ձեզ...» :

Թղ. 44ա. «Երիդմոսի՛ Գանգի զաւուրութիւնք Աստուծոյ որք տիրապէս զամենայն տեսանեն աշկ կոչին, եւ սոքա Հային ի մերայ արդարոց եւ լսեն զաղաւթս Նոցա...» :

Թղ. 44ա. «Կիւրդի՛ Ոչ երբեք անտես առնէ՛ Աստուած եւ ոչ ի մի ժամանակի զարդարս եւ զսուրբս...» :

Թղ. 44բ. «Հիւսիքոսի՛ Ընդէ՛ր մի դիտմանն Հայեցումնն ի զատնութիւնն եւ ի քաղցրութիւնն որոշի, քանզի զապաշխարողսն ընդունի...» :

Թղ. 45ա. «Երիդմոսի՛ Պարտ է ի զիտութիւնն Հաւատոյ այնպէս պատրաստ գտանել, որպէս թէ՛ յամենայն ժամանակի պահանջելոց իցեն ի մէջն բան...» :

Թղ. 45ա. «Սրբոյն Կիւրդի՛ Լուծանէ՛ աստ զընդդիմադրութիւնն ոմանց, որք ընդդէմ եկեալ ասեն, զի թէ՛ աւղտակար էր Գրիստոսի մարմնաւորութիւնն, զիմ՞ող արդեւք տարժամ ոչ մարդացաւ յառաջ քան զբազում դարս...» :

Թղ. 46բ. «Սրբոյն Եփրեմի՛ Այն որ

անկաւն յերկնից իրբեւ. զգայական, կամեցաւ
Թաքնել յերկրի...»:

Թղ. 45ր. «Տիմոթէի՛, Հոգւով չոգա
քարոզեաց ի զժողսն, քանզի Հոգի՛ զոլով
րաւական էր երեւել Հոգւոցն...»:

Թղ. 46ր. «Սեւեռոսի՛, եւ այս ի Թղթ-
թոյն որ առ Ամոն՝ Քարոզեաց որոց ի
զժողսն էին, զի զնոսա արձակեցէ՛ որք
Հանդերձեալ էին Հաւատալ...»:

Թղ. 47ա. «Ամոնի՛ քահանայի յոր առ
Սեւեռ եպիսկոպոս Անտիոքոս՝ Թղթոյն՝
եւ Հարց զիս քողոստիկոսն Կեսարիոս եթէ
իջեալ ի զժողս Բանին Աստուծոյ Յիսուսի,
ամենեկոցն՝ Հոգւոցն արձակեցան կապանք»:

Թղ. 48ր. «Ի պատասխանոյն Սեւեռի որ
առ Ամոնն զրեաց՝ Ոչ ամենեցուն կալանա-
ւորացն, այլ միայն որոց ծանեան զնա եւ
Հաւատացին քաւսութիւն շնորհեաց...»:

Թղ. 49ր. «Սրբոյն Աթանասի՛ Արքեպիս-
կոպոսի Աղեքսանդրոս՝ Վասն այնորեկ
առաքեալ ոչ ասաց աստուածութեամբն չար-
չարայն Քրիստոսի վասն մեր այլ մարմնով»:

Թղ. 50ա. «Սրբոյն Կիրիլի՛ Ոչ ապա
ուրեմն Հարկ է իմանալ զԲանն Աստուծոյ որ
եղևն վասն մեր մարմնով կամաւորապէս
չարչարեալ...»:

Թղ. 50ա. «Սեւեռի՛ Արքեպիսկոպոսի
Անտիոքայ՝ Յայտնապէս ցուցանէ ասելն
մարմնով Աթէ նոյն ինքն ասոնց չարչարա-
նաց մնայր ըստ աստուածութեանն...»:

Թղ. 50ա. «Նորին ի Թղթոյն որ առ
Անդրոնիկոս Միարանութեանցն սահմանող՝
Քրիստոսի չարչարելն վասն մեր մարմնով,
այսպէս է իմացեալ ի մէջ, ըստ կանխա-
քան զայս եղելոյ բանին...»:

Թղ. 50ր. «Նորին յորս առ ի Կոստան-
դինոս Պապիս ուղղափառան Թղթոյ՝
Քրիստոսի չարչարելն վասն մեր մարմնով
ոչ էթէ ըստ կարծեաց ոմանց ցրտաբանից
յծողութիւն անուանի, այլ մի եւ անկրճատե-
լի տեսանի...»:

Թղ. 50ր. «Նորին նոյնոյ՝ Քրիստոսի
չարչարեալ մարմնով Պետրոս Հարկաւորի
ասել, որպէս զի զսահման չարչարանացն
միոյ պատկերի եւ միոյ զիմաց...»:

Թղ. 50ր. «Սուրբ Կիրիլի՛ Որպէս եւ էր
էութեամբ Աստուած Քրիստոս իմաստու-
թեամբ եւ Հանճարեղապէս ոչակերտն մարմ-
նով չարչարեալ զնա ասէ...»:

Թղ. 51ա. «Գրիգորի՛ Աստուածաբանի՝
Չարչարելի ըստ մարմնոյ եւ անչարչարելի
ըստ աստուածութեանն...»:

Թղ. 51ա. «Սեւեռի՛ Ջայս ինչ խրատէ.
թէ պատշաճ է ի Հեթանոսական եւ ի զեղիս
զործոցն Հրաժարել եւ մի ընթանալ ընդ Հին
սովորութիւնսն...»:

Թղ. 51ր. «Սեւեռի՛, յորմէ ընդ Ազգե-
սանդրոսի Համակարգութեանն՝ ԶՀանդերձե-
լոցն ասէ աստանաւոր ի պատրաստի կացեալ
զատաստան...»:

Թղ. 52ա. «Սեւեռոսի՛ Անտիոքոս՝ Մեռ-
եալս կոչէ զորս ընդ Հեթանոսս Հաւատարին
եւ մեղաւք զանձինս մեռուցանեն...»:

Թղ. 53ա. «Սեւեռի՛ Մեռեալս զիտէ
աստուածային Գիրք զմեղաւորս մահացեալս
յանցանաւք ըստ Հոգւոյ...»:

Թղ. 53ր. «Նորին՝ Վասն զի ոչ միայն
արդարոց այլ եւ մեղաւորաց մանաւանդ ի
մահ մեղուցելոց քարոզեցաւ աւետարանն առ
ի կանխել եւ յառաջագոյն դարձանն...»:

Թղ. 54ա. «Յեռ՝ Ոսկերեր՝ Որպէս
զՔրիստոս թէ ընդունիս զպաշտօն, մի
տրտնջար, եւ մի յամաթ առնել...»:

Թղ. 54ա. «Սեւեռիանասի Գորք՝ Զորս
յաւտարսիրութենէն բարիք լինին ուսուցանել
Ղափտ...»:

Թղ. 54ր. «Սրբոյն Կիրիլի՛ Ոյք զսեղանս
աւտարացն զնեն եղիցին զուարթանք,
յուժարք...»:

Թղ. 55ա. «Սրբոյն Բարդուղի՛ Քանդի բը-
նաւ որական իմն է սոյս սովորութիւն զժաւա-
րանալ առաւել յորժամ ընտանեացն ինչ պա-
տահեցին...»:

Թղ. 55ր. «Խոսեւեա՛ Պատուիրանն է
ջանիւ եւ ճշմութեան զործով որդարոց
զանձինս կեցուցանել...»:

Թղ. 57ա. «Յեռ՝ Քրիստոս տալ. Որ
կամիցի ի ձկնջ տառջին լինել, եղիցի ձկն
պաշտանեայ, զի որ խոնարհեցուցանել
զանձն իր բարձրացցի: Զի՞նչ տեսե, թէ
խոնարհեցուցանեմ զանձն յայնժամ եղչի
բարձր, այդ ասէ...»:

Թղ. 57ր. «Թէոփոսեայ՝ Նաւապետ ունիք
եւ կառավար, ընդ նորա նախախնամու-
թեամբն արկէք զանձինս, որպէսզի անչարժ
մնայցէք եւ առանց ալեկոծութեան...»:

Թղ. 58ա. «Սեւեռեայ՝ Աստի իմանամք

զերդզիմամարտին դադանարարութիւն եւ զանյազութիւն, զի զամենեանան զորս ի ստադիոնս յայս արժանի եղեն իջանել, ջանայ մռնելովն երկեցուցանել...» :

Թղ. 59ա. «ՅՈւ. Ոսկե.՝ Տես թէ զիա՞րդ յորժամ զբանս աղաւթիցն աւարտէ, խառնէ ընդ նմին եւ զխաղաղութիւն... Վերջ՝ Կատարումն առաջին Թղթոյն Պետրոսի» :

Թղ. 59ա. «Նախադրութիւն Պետրոսի Երկրորդ Թղթոյն՝ Գրէ դարձեալ նոյն ինքն Պետրոս եւ զայս թուղթ եւ առաջէ վերստին առ Հաւատացեալսն...» :

Թղ. 59բ. «Թուղթ Պետրոսի Երկրորդ՝ Սիմոն Պետրոս ծառայ եւ առաքեալ Յիսուսի Բրիստոսի... Ձի մի եմք մի ունելով դուխ զսրբութիւնն մեր Բրիստոս ըրազմութիւն անդամոցս...» :

Թղ. 60ա. «ՅՈւաննու.՝ Ոչինչ զոյ Հաւատար խաղաղութեանն, վասն որոյ եւ զնոյն միտ խնդրեմք աղաւթել...» :

Թղ. 60բ. «Ոսկեր.՝ Չայստիկ լսելով ամենայն իրաւք զանձինս ամբաստացուք եւ զգուշացուք ասացելոցս...» :

Թղ. 61ա. «Սուրբ Կիւրղի՝ Յանդիման կացուցանէ թէ մարգարէանալ Սրբոյ Հոգւոյն էր ներգործութիւն...» :

Թղ. 61ա. «Կիւրղի՝ Առասպելք են յիրաւի եւ մարդկային իմաստութիւն առաջարկութիւնք Հերետիկոսացն...» :

Թղ. 61բ. «Կիւրղի Աղեքսանդրու Եպիսկոպոսի. Առ ի յիշատակելն զմարդարէն Միքիաս եւ զնորին ասացեալն՝ Հովիտք Հալեացին իբրեւ զմոմ յերեսաց հոյս են իբրեւ զլուր Հեղեալ՝ Հովիտք զիւացն են կանառք եւ ըրազմութիւնք, որք խորտակեցան անկան եւ իբրեւ զմոմ հալեցան...» :

Թղ. 65ա. «Սրբոյն Եփրեմի՝ Չար գլորումն եհաս աշխարհի, մոլելոց, պոռնկելոց, յիմար առ բարեպաշտութիւն եղելոց» :

Թղ. 65բ. «Կաթի՛ն զպատճառն իմանալ, է՞ր վասն նոքա այսպէս արհաւիրաւք կործանեցան. յաղաղս մի մեղաց որ էր առ նոսա չար եւ անիծեալ...» :

Թղ. 66ա. «Ալեեռի ի Թղթոյն որ առ Ղեւոնդ քարտուղարն՝ Հաւատայ ստուգապէս, զի վասն ի վերայ սոցա չարչարանաց եւ հառալանաց, մեծ յԱստուծոյ առնըդունիս վարձս...» :

Թղ. 68բ. «Եւսերեայ Եմեսու.՝ Ապա թէ զու պահանջես յինէն պահել քեզ Հնազանդութիւն, զու ընդէ՞ր լինիս անունկնդիր Աստուծոյ...» :

Թղ. 68բ. «ՅՈւհա.՝ Եթէ առ էչն ներգործեաց շնորհքն Աստուծոյ եւ առ մարդ յաղաղս աւաւտի Իսրայէլացւոցն յայտ է թէ եւ ոչ ի մէնջ Հրաժարէ ներգործել...» :

Թղ. 69բ. «Ձի առանց Հաւատոյ Հաճոյ լինել ասէ Պաւղոս աստուածային խորհրդոցն քահանայադործաւոյն...» :

Թղ. 71ա. «Եւսերեայ՝ Դու ի սկզբանէ Տէր զերկիր Հաստատեցեր եւ զործք ձեռաց քոց երկինք են ասէ սաղմոսողն, եթէ դու ոչ էիր ի սկզբանէ ով Տէր որ զերկիր Հաստատեցեր...» :

Թղ. 71բ. «Եւսերեա Կեսարու՝ Փոքր ինչ ասէ եւ ցաւազին են յոյժ կեանք մարդկան եւ ոչ որպէս զյաւիտենականն եւ զանսպառն...» :

Թղ. 71բ. «Սրբոյն Աթանասի՝ Հազար ամ զժամանակ աւրինաւոր Հաւատոցն դնէ, որոց կատարեցելոց յաստուածեղէն զալրտեանն եկեղեցի բուսեալ ծաղկեցաւ...» :

Թղ. 72բ. «Ալեեռի Արքեպիսկոպոսի Անտիոքու՝ Ոչ մեք միայն եմք յուսացեալ յարութեամբ ի լաւագոյնն փոխադրել այլ եւ որ վասն մեր ամենայն արարածս որ երեւի» :

Թղ. 73ա. «Նորին՝ Չոր աւրինակ տէր, յորժամ ընդ չար զործոց պատժեսցի, ծառայն Հաղորդ զտանի պատժապարտութեան...» :

Թղ. 73ա. «Նորին՝ Կարթեալ զմեզ մեղացն, Թաւալցոյց յունայնութեան եւ յապականութեան կեանս...» :

Թղ. 74բ. «Կիւրղի՝ Ոմանց թուի ամենիմաստն Պաւղոս թէ դժուարինս ինչ ասէ, այսինքն դժուարիմաց ըստ սրբոյ առաքելոյն ձայնի... Վերջ՝ Կատարումն ի Բրիստոս Երկրորդ Թղթոյն Պետրոսի» :

Թղ. 75ա. «Նախադրութիւն Առաջին Թղթոյն Յովհաննու.՝ Յովհաննէս որ զաւետարանն գրեաց, նոյն առաքէ Թուղթ առ Հաւատացեալսն Տեսուն...» :

Թղ. 76ա. «Թուղթ Յովհաննու Կաթուղիկէ Առաջին՝ Որ էրն ի սկզբանէ, զորմէ լուաքն, որում ականատեսն իսկ եղեաց... Խորհուրդ իմ ինձ, խորհուրդ իմ ինձ եւ իմոցն լուաք յԱստուծոյ...» :

Թղ. 78ա. «Սեւեռի Անտիոք»՝ Որ էրն ի սկզբանէ ասէ, զորմէ յուսքն եւ ձեռք չաշտփեցին ի վերայ Բանին կենաց եւ ո՞րպէս սա որ ասաց զկատուած ոչ որ ետես երբեք...»:

Թղ. 80բ. «Հարցումն» Ասաց աստուածայինն Յովհաննէս թէ Աստուած յոյս է եւ յաւելյ զարձեալ թէ որպէս եւ նա ի յոյս է եւ որպէս ինքն որ յոյս է ընդ յոյս ընթանա(յ) եւ զիս՝բոլ որ յոյս ասի, լինի ի յուսի, որպէս այլ ի յայլում: Պատասխանի Մաքսիմոսի՝ Որ ըստ զոյոյթեան ճշմարտապէս է յոյս, Աստուած, ընթանայ եւ է յեղեալս ի մարդկանէ յոյս բարեպաշտութեամբ...»:

Թղ. 84բ. «Սեւեռի Արեպիսիոսիոսի Անտիոքոս»՝ Զի զիտէ զյուսաւորեալսն մկրտութեամբ ոչ յանշարժար բնութիւնն վերացեալս...»:

Թղ. 87բ. «Կիրդի Աղեք»՝ Հանդերձեալ է յաղաղս սիրոյ ընդերկարս ճառել...»:

Թղ. 91ա. «Սեւեռիոսի Անտիոք»՝ Աստուածարանն Յովհաննէս զըրբ առ ոմանս ասելով թէ զրեմ ձեզ որդեակեք եւ առ այս թէ զրեմ ձեզ հարք...»:

Թղ. 91ա. «Սրբոյն Կիրդի ի Տոկևոր Խոստովանութենէն»՝ Պարտ է իմանալ Երկտասարդս եւ ի կարդի արանց զայնոսիկ, որք հանձարով ծերք իցեն եւ իմանալու յաղալութեամբ որ ի Քրիստոս մանկուե՞ք»:

Թղ. 91բ. «Սրբոյն Կիրդի Երզնցին աստօջարանէ»՝ Համանուն իրաց եւ անուանց պատահի ներքինս մեր մարդ արտաքնութեամբ...»:

Թղ. 98բ. «Կիրդի Աղեքս»՝ Զի՞նչ այլ որք յաշխարհի, բոց թէ ունայնութիւն, զորս ոչ կալան պիտանի, որք զմեացականն տեսնեն եւ գործեն...»:

Թղ. 98բ. «Սեւեռի Անտիոքոս Եպիսկոպոսի»՝ Յաղաղս այսորիկ Տէրն յաւետարանին աշակերտացն ասէր. Դուք ոչ էք յաշխարհէս այսինքն յաշխարհական ցանկութեանց եւ ի սահնցմանց...»:

Թղ. 99ա. «Սեւեռի Անտիոքացոյ»՝ Ասէ Յովհաննէս առաքեալն եւ աւետարանին, որդեակեք յետին ժամանակ է եւ ոչ արդեւք ստեանց...»:

Թղ. 100բ. «Սեւեռի Անտիոքացոյ ի Թղթոյն որ առ Իրաղիճանոս»՝ Աւձեալք են ոչ միայն մարդարեւքն եւ որք իրբեւ ցնոսս սուրբքն յատմջ քան ցնոսս...»:

Թղ. 105ա. «Սեւեռիոսի Եպիսկոպոսի Անտ»՝ Որք յայս կեանս որդիք Աստուծոյ կոչեցաք որբեալք մկրտութեամբ...»:

Թղ. 105ա. «Հարցումն» Զինչ է զոր ասէ աստուածարանն Յովհաննէս, սիրելիք այժմ որդիք Աստուծոյ եմք... Պատասխանի Մաքսիմոսի՝ Սուրբ Աւետարանիչ մեծն Յովհաննէս վասն այսորիկ զգէմս հանդերձեցոց փառացն որում արդարեւ հանդիպին անպիտանայ ասէ...»:

Թղ. 113ա. «Յոհաննոս Ոսկեր»՝ Քանիցս անգամ է՞ թէ մեղանշեմք ի աստանայլ լինեմք...»:

Թղ. 114ա. «Սեւեռիոսի Անտիոքացոյ»՝ Մի ոք կարծեսցէ ասել թէ անընդունակ է կրից մեղացն բնութիւնս...»:

Թղ. 114բ. «Հարցումն» Եթէ ըստ Երանեւոյն Յովհաննոս որ ծնեալն է ոչ կարէ մեղանշել զի սերմն նորս ի նմա է, ընդէ՞ր ծնելոցս յԱստուծոյ մկրտութեամբն Լեյն կարելի մեղանշել: Պատասխանի Մաքսիմոսի՝ Զծնունդ մեր յԱստուծոյ ըստ Երկուց զիմաց պարտ է որոշել...»:

Թղ. 125բ. «Այս յոյդիքի անպատեղ կազմուած է. պէտք է զրուի ընդմէջ 120 եւ 121ի»: Յոհաննոս Ոսկերեւոսի ի բանն առաքելոյ՝ Մի ոք զձեզ խարեցէ զի եթէ ոչ նախ եկեացէ ապստամբութիւն եւ յայտնեցի մարդն անաբնութեան, որդին կորսեալն: Յաղաղս Նեոֆին ասէ եւ մեծ յայտնէ խորհուրդ զինչ է ապստամբութիւն...»:

Թղ. 132բ. «Յուհ. Ոսկեր»՝ Այր զո՞ր ասէ, զկատարեալն եւ զճշմարտոն եւ ոչ մինչեւ ի բանս, այլ ի սրտէ...»:

Թղ. 132բ. «Հարցումն» Եթէ ըստ Յովհաննոս որ Երկնչի ոչ է կատարեալ ի ուրն, զիս՝բոլ մարդարէն ասէ. Երկերսոք ի Տեառնէ ամենայն սուրբք նորս... Պատասխանի Մաքսիմոսի՝ Աստուածեղէն զրոց բարեկարգութիւն եւ կեցուցանող հոյեւորն արեւեք:

Թղ. 114բ. «Սեւեռի Եպիսկոպոսի Անտիոքոս»՝ Տեսանե՞ս զի որ ծնեալն է յԱստուծոյ սակս այնորիկ ոչ կարէ մեղանշել զի պահէ զանձն եւ ոչ եթէ բնութեամբ ի բացեալ լինի ի կրիցն...»:

Թղ. 145բ. «Աւարտեցաւ Տերամբ ստալին թուղթս Յոհաննոս»:

Թղ. 145բ. «Նախադրութիւն Յովհաննոս Երկրորդ Թղթոյն: Զաստօջում Թղթոյն պառ-

րութիւն եւ զմիտս ունի եւ այս թուղթ հա՛մառաւ եւ կարճ բանի...» :

Թղ. 146ա. «Թուղթ Յովհաննու Երկրորդ : Յերիցուէ առ ընտրեալ Կիրիայ եւ առ որդեակս իւր դոր եւզ սիրեմ ճշմարտութեամբ : Ծանեաք զտոլորութիւն երանելոյս յաւետարանէն եւ յատաջին թղթոյն...» :

Թղ. 149բ. «Կատարումն ի Տէր Երկրորդ թղթոյն Յովհաննու» :

Թղ. 149բ. «Նախադրութիւն Յովհաննու Երրորդ թղթոյն՝ Գրէ նոյն երանելի զայս երրորդ թուղթ սակայն Գայիտիս զրէ...» :

Թղ. 150ա. «Թուղթ Յու. Գ.» Յերիցուէ առ Գայիտս սիրելի, զոր սիրեմ ճշմարտութեամբ : Սիրելի վասն մանայն իրաց... Երկու շնորհս կատարեալս ի վարդապետէն աշակերտս արժանի եղեւ ընդունել...» :

Թղ. 151ա. «Մըրոյն Բարսղի՝ Որ զվկայսն պատուէ, վկայէ առանց չարչարանաց, առանց զանի եւ բանդի...» :

Թղ. 153ա. «Կատարումն ի Տէր Գ. Թղթոյս Յու.» :

Թղ. 153ա. «Նախադրութիւն Թղթոյն Յուդայի : Զթուղթս զայս զրէ նորոգ հաւատացելոցն այսու պատճառանաք...» :

Թղ. 153բ. «Թուղթ Յուդայի եղբար Յակովբայ : Յուդայ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ եւ եղբար Յակովբայ : Կարեւորապէս զոյգ անուան իւրոյ ի մէջ ածէ եւ զեզրաւուն ի սկիզբն թղթիս...» :

Թղ. 154բ. «Սուրբ Կիրիլի՝ Ամրացուցանէ զմեզ եւ զոյգ նմին կարկէ զհերետիկոսս զի ճղնիցիք ասէ ի վերայ հաւատոցն...» :

Թղ. 155ա. «Մաքսիմոսի Կրանաւորի՝ իշխանութիւն զայն ասէ զյուշէից զոյացուցանել եւ հաստատել զնոսա որպէս եւ զմեզ» :

Թղ. 156ա. «Ժմիգեսի Գաւ.» Ո կարասցէ վերահասու լինել մարդասիրութեան նորա, կամ ով պատմեսցէ զճմարտութիւնն նորա...» :

Թղ. 157բ. «Սեւեռիոս Արքեպիսկոպոսի Անտիոքու ի թղթոյն զոր առ Թումայ Եպիսկոպոսն Գերմանիկեցւոց զրեան» Գիտելի է թէ վասն այնոցիկ ասէ զայս, որք զցանդութիւն եւ զգիւրիսն մարմնոյ իրեւն զբարեպաշտութիւն համարին եթէ զմարմին պղծեն...» :

Թղ. 127բ. «Հարցումն՝ Որ իցէ առ ի մարմնոյն աշտեղեակ հանդերձ : Պատասխանի Մաքսիմոսի՝ Հանդերձ մաքոր առաքինի կեանքն է...» : Վերջ՝ Թղ. 165ա. «Կատարումն Աստուծով թղթոցն Կաթողիկոսայց» :

Թղ. 166ա. Հաւամաքար սխալ կազմուած քուզք մըմ է գրուած տարբեր գրչէ : Սկիզբ՝ «Զայս ասելով աստուածայնոյն Յուդայի Յակոբեան աղօթս ասներով ի վերայ նոցա աւրչնելով եւ փառաւորելով զճմարտն Աստուած զՍուրբ Երրորդութիւնն...» : Վերջ՝ «զանցեալն, զպժմոսս եւ զհանդերձեալսն ասաց, վախճան ոչ ունելով զի զրձ հոս կ'ընդհատի :

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆՔ՝

Բռնի գրչէ : Թղ. 165ա. «Փառք եւ զուհութիւն, աւրչնութիւն եւ բարբառնութիւն ամենատեբն Երրորդութեանն, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս : Այս բազմալոյս եւ աստուածախաւս մատենի ցանկացոյ նուաստ եւ տրուպս յորդիս Եկեղեցւոյ Պետրոս եւ սկիզբն արարի տկար մարմնով անպատկան նիւթով եւ անպատշաճ ղեղով, անարձեստ զրչով : Սակայն եկն ի կատարումն ողորմութեամբն Աստուծոյ, որ է աւրչնեալ յաւիտեանս : Գրեցաւ մերձ ի զղեակս Լամբրուն ի դերանշակ անապատս Սկեւրա ի մէջ Քրիստոսազգեաց սուրբ ճղնաւոր եղբարց միաբանակեցաց, որոց ձեռնտութեամբ յանդեալ աւարտեցաւ կտակս սիրոյ կամաւք, զորս զամենեանս պահեսցէ Քրիստոս անարատս ի կամս ողորմութեան իւրոյ եւ արժանի արասցէ իւրոյ աստուածայն փառաց ողորմութեանն : Արդ, որք ընթեռնուէ եւ արինակէք, թողութիւն մեղաց խնդրեցէք յԱստուծոյ մեղաւորին Պետրոսի եւ ծնաւոց իմոց սուրբ Հաւրեղաւոր իմոյ Պաշտարոյ որ ծեր եւ տկար կենաւք զնիւթս պատրասեաց, որ եւ աշխատի վասն մեր յամենայն պէտս, հատուցէ սմա Քրիստոս, որ առատն է ի պարգեւս : Եւ զբեցաւ ի թուիս Հայ(ոց) ՈՒԾ (1206), ի յիշատակ հարազատացն իմոց Եղնատիկոսի քահանայի եւ Շիշայի սարկաւազի, որք յառաջ վախճանեցան ի Քրիստոսս եւ սուրբ Հաւրեղաւոր իմոյ Յովհաննիսի, որ զմեզ զամենեանս սնոց եւ ուսոյց : Աղաչեմ, սիրով յիշել ո բարի ընթերցողք : Յայտմ ամի վախճանեցաւ ի Քրիստոսս վարդապետն իմ Յովհաննէս տիկնազգի, որում ողորմեսցի Քրիստոս : Արդ որք սիրով յիշէք զվերազրեալսս ի սմա ի թողութիւն մեղաց, յիշեսցէ եւ զմեզ Քրիստոս յողորմութիւնն իւր եւ նմա փառք յաւիտեանս» :

Թղ. 141ր. «Ջմեղաւոր զրոյիկս, զսկար մարմնով եւ զհիւանդս ուղիով աղէրսիւ աղաւթս յիշել ի Տէր ու աստուածասէր բնթերցողքս»:

Թղ. 150ա. «Ջպետրոս մեղաւոր զրիշ եւ զծնողսն իմ յիշել աղաւթս ի Յիւդացոյ ողորմեսցի Բրիստոս. ամէն»:

Թղ. 145ր. «Դաւթի քահանայի հար իմոյ եւ Յուաննիսի կրտսնաւոր քահանայի եւ Խաչատրոյ հարեղարաց իմոց եւ Եղնատիոսի եղբար իմոյ յառաջ վախճանեալ ի Բրիստոս ի զերեզմանս նոցա ցաւոյ ողորմութեանն Աստուծոյ իմցէ ի նոյ սոսիս եւ մեղուցելոյ զրոյիս Պետրոսի Տէր իմ Բրիստոս ողորմեսցի»:

Թղ. 150ա. «Ո՛հ ո՛հ, խիստ տկարուկ կամ Տէր Յիսուս Բրիստոս աւգնեալ ինձ»:

Թղ. 56ա. «Այսաւ ձեռն խիստ մեղեալ, զի իմանալիս կրկին է սառեալ, վայ»:

Թղ. 4ա. «Մեղուցեալ այս զրոյիս Տէր իմ Բրիստոս ողորմեսցի»։ Նոյն իմաստով եւ գրեթէ նոյն բառերով կը կրկնուի այս պաղատամբը։ Թղ. 12ա, 24ա, 42ր, 46ա, 48ր, 51ա, 62ա, 74ա, 115ա, 133բ։

Թղ. 44ր. «Ո՛հ սորին կարատ ողորմելիս, յիս կուրացաւ իմանալիս»:

Թղ. 55ա. «Աղաւթ գլխած Տէրոյ իմ, զեղկէլիս ժի զրկեր ի մեծէ շնորհիւ»:

Թղ. 147ա. «Աւագ նազելի բանիցս աստուածայնոց յանպատկանաւոր նիւթս»:

Թղ. 59ր. «BHB. IIOY Թոյր չթոյն է»:

Թղ. 165ր. Հետագայի։ «Ջմեղապարտս զԹորոս յիշեալիք ի Բրիստոս աղաւթս։ Ջծոյս ի բարիս եւ զաղաւթս ի շարիս պաւլէտ շողս եւ զրազմայլիկ պակ ուրիս Առեկաւնոս նուստ վարդապետս ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ աղաւթս պաղատիմ աղերսանալք եւ խնդրեմ ի քաղցր եւ յողորմած բարոց ձեր ոյ պրոյկ Աստուծոյ սուրբ եւ ցանկալի քահանայ Տէր Առոմ, յիշելոյ որքանի արայ եւ Տէր զյիւդոց»:

Թղ. 1ա. (Շեղագիր) «Նախահալիս (Կէսարացի Յակոբ Նախա՝ օղոյ, որ 150 տարի առաջ վարժապետեանի փոխեր են հաւերս) յիշատակներէն, զոր քաղաքական տնտոյ կացութեան բերմամբ աւելի ապաւով երկիր մը խնամքով պահուելոյ համար ծախեցի։ Մերսին, 7 Մայիս 1921, Յակոբ Տ. վարժապետեան»:

1471

(Հին Բիւ 414)

ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա. ՀԱՏՈՐ

ԱՆԻՄԱՆՈՒԹ

1825

ԲՈՒՂԹՔ՝ 480: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 10-5: ՊՐԱԿ՝ 11-4ր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միսիւմ 10 X 14-5: ՏՈՂՔ՝ 10 միլիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ 11մ զօրաւոր հաստիկի բուլք: ԿԱՅՄ՝ բոլրապատ տոնաբարուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողք ոկսած է քայքայուիլ: ԳԻՐ՝ 11մ շնագիր: ԲԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. լիւմ: ԳԱՏԱԿ՝ Թղ. 1—2, 484—480: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820: ԳՐԻՉ՝ Թմկեան 2. Կարապետ: ՏԵՂԻ՝ ԱՅՈՒՄ՝ ԵՆՈՒՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուղի. կողքի կոնալիմ վրայ գրուած է մատիտով և՛. Թարգմանութիւն 2. Կարապետ Թրեկերեան Միքիթարեան 1825:

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. «Փիլիսոփայական բովանդակութիւն որ ըստ մտաց արդոյն Թովմայի հրեշտակային վարդապետի մասն չորրորդ բարոյական»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Յառաջարկան: Անցանեմք ի մասնն փիլիսոփայութեան՝ Բարոյական

իմաստասիրութիւն տնտանեայ յոր զլիւրան բովանդակ փիլիսոփայութեան ըստ Լաիտանտիոսին ստեղծ...»:

Թղ. 8ա. «Քնդիր Ա.՝ Յաղպոս տանդելոյ եւ կատարելագործելոյ զբարոյց վարդապետութիւն»:

Թղ. 49ր. «Քնդիր Բ.՝ Յաղպոս երջանկութեան մարդոյ»:

Թղ. 78ա. «Քնդիր Գ.՝ Յաղպոս բարոյականութեան մարդկային ներգործութեան»:

Թղ. 135ա. «Քնդիր Դ.՝ Յաղպոս բնական օրինաց»:

Թղ. 199ր. «Քնդիր Ե.՝ Յաղպոս բնական կացութեան մարդկան»:

Թղ 260ր. «Քնդիր Զ.՝ Յաղպոս իրականաց»:

Թղ. 376ա. «Քնդիր Է.՝ Յաղպոս պաշտամանց մարդոյ առհասարակ»:

1472

(Հիմ թիւ 250 եւ 63)

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1825

ԹՈՒՂԹՔ՝ 435: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 19-25: ՊՐԱԿ՝ ԿՐ—ՃԻԵ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 18 X 14-5: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ ԷԻՑ զօրաւոր հաստ կապտա—կամամշի զարեօղ քաւղք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքաւ տուա—րաքաւղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ԷԻՑ վարժ շե—զագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԷԻՑ չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—6, 432—435: ԶԱՄԱՆԿ՝ 1825: ԳՐԻՉ՝ Թրքիկերեան Հ. Կարապետ: ՏԵՂԻ՝ ԷԻՑ ամառաքար Վիեննա: ՏԵՆԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵ—ԿՈՒԹԻՒՆ՝ կողքի վրայ՝ Քարազանեան Հ. Կարապետ Թրքիկերեան 1825:

Մատենան է՝ «Բարոյական փիլիսոփայ—ութիւն»: Շարունակութիւն թիւ 1471 ձեռա—գրի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 7ա. «Խնդիր Ը. Յաղապս պաշ—տամանց մարդկան ժառանգորակի եւ նախ յաղապս պաշտաման որ առ Աստուած, ըստ որում Հնդկնակ բնութեան, կամ յաղապս

բնական կրօնի: Զբաժանումն պաշտամանց աւանդէ Առաքեալն...»:

ԹՂ. 43ա. «Խնդիր Թ.՝ Յաղապս յայտնեալ կրօնի»:

ԹՂ. 193բ. «Խնդիր Ժ.՝ Յաղապս պաշ—տամանց մարդոյ առ ինքն»:

ԹՂ. 227բ. «Խնդիր ԺԱ.՝ Յաղապս մարդ—կան առ պլս ընդհանրապէս»:

ԹՂ. 260բ. «Խնդիր ԺԲ.՝ Յաղապս փո—փոխակի պաշտամանց ամուսնացելոց»:

ԹՂ. 295բ. «Խնդիր ԺԳ.՝ Յաղապս փո—փոխակի պաշտամանց ծնողաց առ որդիս եւ որդւոցն առ ծնողս»:

ԹՂ. 332բ. «Խնդիր ԺԴ.՝ Յաղապս փո—փոխակի պաշտամանց տերանց եւ ծառայից»:

ԹՂ. 337բ. «Խնդիր Վերջին՝ Յաղապս պաշտամանց զերազոյն իշխանութեանց առ ստորակարգեալ ժողովուրդս եւ սոցին առ նոսա»:

1473

(Հիմ թիւ 239)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ (°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 250, իջեկայնած 1—468: ՄԵՆՈՒԹԻ—ԹԻՒՆ՝ 24 X 18: ՊՐԱԿ՝ ԼԱ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17-5 X 12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ԷԻՑ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քիսցած քաւղք: ԿԱՋՄ՝ ԷԻՑ Է կի—սեղանի, քաղածածկ ստուարաքաւղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ առաջին կողմը կորսուած կեանքի կաշիքն ԷԻՑ միտսիւմ, ԷԻՑ արեւն չուծի մէջ միջացած քաւղաւ Է, որովհետեւ շատ տեղ գրութիւնը յուացուած է: ԳԻՐ՝ ԷԻՑ Բարեբաղի մօտ զագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սրճագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԷԻՑ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 244—250: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամեռ—նօք, Միլիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ ԷԻՑ ամառաքար Թրիեստ: ՏԵՆԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Տեսական Աստուածաբա—նութիւն Ա.՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒ 1695 ձեռագրին ԷԻՑ Լոյմ, ուստի կու տամք միայն վիճաբանութեանց սկզբնա—ւորութեանց քաղաքաւարները: Անուամա—քերք չուծի: Վիճաբանութիւն Ա.՝ ԹՂ. 1ա, Բ.՝ 34բ., Գ.՝ 60բ., Դ.՝ 76ա:

ԹՂ. 107ա. «Ճառ ի վերայ կանոնաց Հաւատոյ: Վիճաբանութիւն Ա.՝ Բ.՝ 138բ, Գ.՝ 151բ, Դ.՝ 242ա:

1474

(Հիմ քիւ շումի)

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ — ԹԵՐԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

1914էն շատ յառաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 08: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 15: ՊՐԱԿՔ՝ 0: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 11.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ ողորկ, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ շումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճորագղմ չղագղիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հոն. շումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 04—08: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1914էն շատ առաջ: ԳՐԻՋ՝ անծանօթ. Միջքաքիւս մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ շումի:

Մատենա է՝ «Իմաստասիրութիւն», քերի, աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԿԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Գաղարատութիւն և՝ Իմաստասիրութեան պաշտօնարար: Գիտնալ՝ և բանի մը ներքին հանգամանքը հանձնար»:

ԹՂ. 3ա. «Մասն և՝ Բանագիտութիւն»:
ԹՂ. 10ա. «Գլուխ և՝ նախաւոր օրէնք խորհելոյ»:

ԹՂ. 22ա. «Գլուխ և՝ Իմաստասն» iudicium»:

ԹՂ. 63ա. «և՝ Մասն: Հիմարտութիւն և՝ մոլորութիւն»:

1475

(Հիմ քիւ շումի)

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԱՌԱՐԿԱՑ ԶՐՕՍԱՆԱՑ

ՎԻՆՆԱ

1832

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 14: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստ քուղք: ԿԱՋՄ՝ շումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ տղեղ ճօտքերի մօտ չղագղիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հոն. շումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2թ. 18թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832: ԳՐԻՋ՝ Շիւքիւրեան Հ. Անդրեաս: ՏԵՂԻ՝ վիեճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ շումի:

Մատենա է՝ «Զուարճալի և՝ անմեկ առարկայ պրօսանաց արդիւնաւոր ի վարձութիւն շարից պիտաւոր պորճոյութեանց թուարանական արուեստին...»: Ամէն բանով մոյմ բլլալով քիւ 1476 ձեռագրին հետ՝ տես ամիջ:

1476

(Հիմ քիւ 380)

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԱՌԱՐԿԱՑ ԶՐՕՍԱՆԱՑ

ՎԻՆՆԱ

1832

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10 X 13.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, հաստկեկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ շումի:

ՈՒ, միայն կարուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ չղագղիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ շումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2թ. 10թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832:

ԳՐԻԳ՝ հաւաճարար Շիւֆիւրեան Է. Ամգրէաս: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅՈՒՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի. քայց ՀՄՄՄ. ԹՊ. 2ա աճուամքեքքը եւ քՊ. 3ա՝ Յարդոբակ:

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Զուարճալի եւ անմեղ առարկայ գրասանաց եւ արդիւնաւոր ի վարժութիւն չորից զլիւսաւոր զործողութեանց թուարանական արուեստին որք են դումար, հանում, բազմապատկութիւն, եւ բաժանում հարկաւոր ամենայն հասակի, եւ միանգամայն առ ի դանձելոյ անձանց զհոգեւոր արդիւնն օժանդակելով հոգւոց քաւարանին ի փառս Աստուծոյ ի վննա, ի տպարանի Զ. Է. Մխիթարեանց 1832»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 4ա. «Բացատրութիւն առարկայիս գրասանաց: Այս առարկայ գրասանաց է արդարեւ անմեղ, զուարճալի, կենցաղօգուտ, եւ առիթ հոգեւոր արդեանց...»: Կը բաժնուի եօթը յօդուամծեքը:

ԹՊ. 13ա. «Եկաստ»:

ԹՊ. 14ա. «Յաւելուած»:

ԹՊ. 15բ. «Պարման պատրանաց»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 3ա. «Յորդորակ, փոյթ մեծ էր նախնեաց ի բարեկարգութիւն վարուց հաւատացելոց կարգել զբարեպաշտական արարողութիւն կրօնի, եւ զպէսպէս հանդիսութիւնն տօնախմբութեանց՝ փոխանակ վաղեմի անկարգ եւ հեթանոսական սովորութեանց եւ ծիսից, յոր միտս եւ մեր ի նոյն ճիղն փութացեալ մատակարարեմք բարեւէր բազմութեան Արամեան ազգիս զառաջիկայ զուարճալի առարկայ գրասանաց փոխանակ այլ առարկայից, որպէս թղթոյ, նարտի, աղիւսակի, եւ սոցին նմանեաց, որովք սովոր են յաճախակի զբաղնուլ բազումք ի պատճառս գրասանաց...»: Արդ՝ առ ի խափանել զայս ամենայն անկարգ սովորութիւնս մէջ հարազատ ազգի մերում, աշխատութիւն յանձն առաք կարգել զայս առարկայ գրասանաց...» եւ այլ մմամ խօսքեր:

1477

(Հիմ քիւ չուժի)

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ (ՊԱԿԱՍԱՒՈՐ)

ԱՆԽԱՆՈԹ

ԺՁ. դար

ԹՈՒԼՊՔ՝ 21: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 17-5: ՊՐԱԿՔ՝ երկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, իւրաքանչիւրը 18 X 6: ՏՈՒՊՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ ռոքի միջակ իւստութեամբ քուղք: ԿԱՅՄ՝ չուժի, կազմեալմ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ քուղքի, սկզբնատեքը երկաթագիր կամ քաջնագիր կարմիր-կամաճ: ԹԱՆԱԿ՝ աւել, խորագրեմ ու սկզբնագրեմ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամեն սիւնակ կարմիր տարզ կամ կըրկիմ գծով շրջամակի մէջ առնուած: ԽՈՐԱՆ՝ ԹՊ. 2ա, կարմիր, կամաճ, դեղին, կամաճաւոր եւ ճաշակով: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐՔ՝ ԹՊ. 1բ, 2ա, 4բ, 9բ, 18ա, 21բ: ԴԱՏԱԿ՝ 1ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՁ. դար: ԳՐԻԳ եւ ՏԵՂԻ՝ ամեաճք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենան է՝ «Խորհրդատեւոր Սրբոյ Պատարագի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1բ. «Աւրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ: Յորժամ կամիցի քահանայն...»: Կընդհատի որովհետեւ քուղք կը պակսի ընդմէջ ԹՊ. 1 եւ 2-ի:

ԹՊ. 2ա. «Որ զգեցեալ եւ զլոյս որպէս հանդերձ...»:

ԹՊ. 12 եւ 13ի միջեւ քուղք կը պակսի:

ԹՊ. 21բ. Բնագիրը կընդհատուի վերջիմ աւետարանի վերջաւորութեամ մօտ, քուղքեր իմկած են:

1478

(Հիմ քիւ չուծի)

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹՈՎԼԱՆՆԵՍ ՎԱՐԻԱՊԵՏԻ

ՍԵՑԻՏԱՊԱՏ

1763

ԹՈՒՂԹՔ՝ 7: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 16:3: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 10 X 12: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորաւոր շատ զիմացիւմ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քոքակազմ: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանջը լաւ, ԹՂ. 1 կէտէն պատահած աւ համաւած, համաւած է ման: Վեր- չիմ քուզք մը ԹՂ. 8—ը: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ թուրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, ԹՂ. 2ա—ի վրայ խորագիրն աւ սկզբ- թատառքը կտրմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ, յուծի: ԴԱ- ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1763: ԳՐԻՉ՝ Յոնանմէս վարդապետ: ՏԻՂԻ՝ Սէյիտապատ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 7թ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 2ա՝ «Գեղեցաւ ի Կ. Պոլիս 5 Ղրուշի 1008 Հ. Գրիգորեան»:

Մատենան է՝ «Ի Թոհաննէս վարդապե- տէ, Պոնտապոն» Սուրբ Էջմիածնի Նուիրա- կէ արարեալ Համաոտ պատմութիւն վասն անցից իւրոց որ ի Բաղարայու. նաւեալ է ի Հնդկաստան»։ Հմմ. Բաղմալէպ 1857 էջ 42 եւ 1883 էջ 341:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Անտուածընտիր եւ Սրբադնա- փայլ Տեսնող Յակոբ զԵրախայլ ՎՆՆապետի սուրբ զարչապարացն երկրպագութիւն մա- տուցանեմ հրակէզ սիրով: Որ եւ բաղմաւ»:

խոնարհութեամբ եւ պատկառանք այժմ նորալուր բանս սկիզբն արարեալ Համաոտ- տարար պատմեսցուք զանցս մեր ամենայն...

Քանզի ի Թուականիս մերոյ ՌՄԺԿ (1762) Յունվարի քսան ի քաղաքն Քասրա ամենայն պատրաստութեամբ մտաք ի նաւն Սայէ՛ ԶՂ- լէպի կոչեցեալ Թուրքին... Արդ մեք Ժե. անձինքս որք աղատեցաք ի ծովէն Ե՛ հոգիք որ Հայոց ազգէն կաք այս է նախ եւ անար- ժանս եւ երկրորդ մեր Տէր Եղիսէփն եւ եր- կու. նորաշան կոյս աղջկունք, որք Զուղայե- ցի իծանայ Մինասեան յուսանողի Գրիգոր աղայի զստերքն էին եւ մէկ եւս նաքար տղայ, իսկ այլքն Ֆոանկէ եւ Թուրք էին»:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 7թ. «Գրեցաւ ձեռամբ իմով ի յերկիրս Հնդկաց ի Բանդալայ զատառն ի Սէյիտա- պատ կոչեցեալ, ի Թուականիս Հայոց ՌՄԺԿ (1763), յատուր սուրբ Սարգսի պաշտոց չորեք- շաբթին: Սրբոյ Էջմիածնի տնաթման նուիրակ եւ զԵրախայլ տէրութեանոյ անպիտան ծառայ, Թոհաննէս վարդապետ»:

1479

(Հիմ քիւ չուծի)

ԿԱՐԳ ԶՈՒՐ ՕՐԸՆԵԼՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ Կամ ՎԵՆԵՏԻԱ (°)

1750էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24 X 18:5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 10 X 13: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քոքակազմ: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, ԹՂ. 8 կէ- սէն պատահած: ԳԻՐ՝ անցման թուրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ զոմատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ, չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 7թ մեծ մասով, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1750էն ետք: ԳՐԻՉ՝ անձամբ Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վենետիկ կամ Թրիեստ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Կարդ չուք օրհնելոյ», ըմբիքցաւածնքը որդուած եմ միայն Ոչանա- կովի:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Շարական ԴՁ. Լոյս ի յուսոյ եւն...»:

Թղ. 1բ. «Զկնի ասի քարոզս ձայնիւ, զոր ասացեալ է ի Յովհ. Պլուզ վարդապետէ Մործորեայոյ. Յամենայն ժամ օրհնեմք զօրհնեալ Փրկիչդ իմ մանուէլ...»:

Թղ. 2բ. «Այլ տաղ անոյշ ի Սորեկայ կոստանդիայ. Քրիստոս Բանդ Հօր, ծնունդ անժամանակ, որ նախ ի կուսէն ծնեալ ժամանակաւ...»:

Թղ. 2բ. «Յորդորակ ի Գրիգորէ Կաթո-

ղիկոսէ. Ու զարմանալի խորհուրդս այս մեծ յայտնեալ...»:

Թղ. 3ա. «Այլ տաղ անոյշ ջրօրհնաց. Այսօր ձայնն հայրական յերկնից իջեալ...»:

Թղ. 3բ. «Օրհնութիւն ջրոյ զոր ասացեալ է սրբոյն Բարսղի հայրապետի Կեսարացւոյ. Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ յամենայնի հզօր եւ սքանչելապետ, որ արարեբ զերկինս եւ զերկիր...»:

1480

(Հիմ քիւ 1070)

ՔԱՐՈՁԱԳԻՐՔ ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ

ԱՆՆԱՆՕԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 19: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23.5 X 18: ՊՐԱԿ՝ մերկայիս երկու, բայց չէ մշտնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 12: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր հասկեկ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուկի, կազմաւորեմ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գեշ, կազմաւորեմ ջուր տեւած, քաղաք կազմաւորուած ու քաղաքուած: ԳԻՐ՝ եիմ ամբողջ մօտաւոր: ԹԱՆՈՒՔ՝ տեւ, խօսքաւորեմ ու սկզբնատուած կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուկի: ՏԵՂԵ՝ ԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա՝ «Առաջեալ ի Կ. Պոլս 1812»:

մակուած, բայց տեղ քաղուած ու սկզբնատուածն ալ մշտնակուած: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յառաջարան: Քանի որ կը մտածեմ թէ աշխարհքս մեծապէս փափաղ ունէր չորս հազար տարիէ ի վեր եւ անդադար կը խնդրէր Աստուծէ որ փութով յուզարկէ իւր Միածին Որդին...»: Վերջ՝ «Ահա հիմա միայն ինձի դառն երեւցաւ մահը տեսնելով որ դուն իմ պատճառաւ...»: Կ'ընդհատի:

Մատենան է՝ Քարոզագրէ մը «Քարոզ աւազ Ուրբաթու» կտորը: Տաղերը չեն օրի-

1481

(Հիմ քիւ չուկի)

ՆՈՐ ՏՕՄԱՐ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՈՑ

ԹՐԻԵՍ (*)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28.8 X 17.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5 X 10.5 մեծութեամբ շրջամեկի մէջ ամբողջ: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չուկ: ԳԻՐ՝ տեղ մօտաւոր: ԹԱՆՈՒՔ՝ տեւ: ԶԱՆՏԱՐԱՆՔ՝ տեղաւորուած: Թղ. 2ա: ԶԱՐԴԱՐՔ՝ տեղաւորուած: Թղ. 2ա: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 7բ—12բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ եւմ-

մաբար 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Միսիոնարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒՆ՝ չուկի:

Մատենան է՝ «Նոր Տօմար Հռովմայեցւոյ»։ Ամէն քառուկ մայն է Թիւ. 1997՝ ձեռագրին հետ, տեւ ամբ։

1482

(Հիմքի 101)

ՄԻԽԻԹԱՐԵԱՆ ՔԵՐԹՈՒԱՆՔ

ՎԻՆԵՆԱ

1829—1842

ԹԻՈՂԻՔ՝ 49: ՄԵՆԹԻԹԻՆ՝ 23-8 X 20: ՊՐԱԿ՝ չին ճշմարտությամբ: ԳՐԻԹԻՆ՝ միասին, ստանալով 15 X 13. լուսամբի լուսամբի: ՏՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻԹԻՆ՝ եին զորադր հաստիկի յուրք: ԿԱԶՄ՝ ՅԵՐ-կային չուրի. կազմահան եղած: Կտուրքը ծակեզած յուրյան ԳԱՀԱՄԱԿ՝ սկիզբը հաստ քուրք մը: ՀԱՆԳԱՄԱԿ՝ քայլադր, միացածը մաքուր: ԳԻՐ՝ մաքուր մօր մօրադր: ԻԼԱՆՔ՝ սե: ԶԱՐԻԱՐԱՆՔ՝ չուրի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Իձ. 1—4. 47: Նոսեմ քուրքեր կը պակսին: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1829—1842: ԳԻՐ՝ ՄԻԽԻ-թարհամբ: ՏՆԻՆ՝ ՎԻՆԵՆԱ: ԵՐԵՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուրի:

Մատենան է՝ 1829—1842ի շրջանին ՎԻՆԵՆԱ զանազան առիթներով գրուած էներուած — ստանալովներ: Ոսկեղարեան հայրերի վերածնունդի մէկ պատկերն է: Տե՛ս Արիւնեան՝ Դաստիարակ Հայերէնն ու Վեր-հնական գրողը. ՎԻՆԵՆԱ 1936:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ

ԹՂ. 5ա. ՅԵԱՆՈՐ Հանդիսի Երեսօրհան-տան Կերպարանաւ Արիւնեանի Արքա-նոր. «Մեծահանգէս խաչապաշտ Հոգի ի կա-միւրեան յաղթանակ...» (7 տուն) գրուած «Յամի 1829 Մայիս 27 Վ. Հ. Դարիթ (Խաչ-պարտաշեան)»:

ԹՂ. 6ա. ՅԵԱՆՈՐ անտան Կերպարանաւ Արքանոր Արիւնեանի. Ոչ զՀոգիականայն փայլանաչապ շողալ երկնից շանթաշար» (8 տուն) ստորագրուած՝ «Վ. Հ. Դարիթ (Խաչպարտաշեան)»:

ԹՂ. 7ա. ԱՆԱ Երկրի օճեալն Պ. Հ. Թաղէս, Պ. Հ. Մանուկ, Պ. Հ. Յակոբոս ի Հանդիսի քահանայութեան. Լրեան Մուսա-սի ի բերան կաջ աստանօր ակրեկաւ...» (9 տուն) ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Պետրոս (Խակիտարեան) յամի 1829 Դեկտ. 16»:

ԹՂ. 8բ. ՅԵԱՆՈՐ անտան Կերպարա-նաւ Արքանոր Արիւնեանի. Դուայ շան-թաշար յամպը բոցալաւ Զեւս Կապիտո-լեան...» (9 տուն), ստորագրուած «Պ. Հ. Թաղէս (Մուրատեան)»:

ԹՂ. 10ա. ԱՆԱ Երկրի օճեալն Պ. Հ. Թովմաս ի Հանդիսի քահանայութեան. Են

առ մեզ երկինք, Են քաղաքահայեաց այլ չեն պրզերծի...» (5 տուն), ստորագրուած «Պ. Հ. Թաղէս (Մուրատեան) յամի 1831 Դեկտ. 8»:

ԹՂ. 11ա. ԱՆԱ Երկրի օճեալն Պ. Հ. Թովմաս ի Հանդիսի քահանայութեան. Կեղ-դեղաճայն Նընէր Նուայս յոսկի քնար Որդէս...» (9 տուն), ստորագրուած «Պ. Հ. Պետրոս (Խակիտարեան), յամի 1831 Դեկտ. 8»:

ԹՂ. 12բ. ՅԵԱՆՈՐ անտան Կերպարա-նաւ Արքանոր Արիւնեանի. Ոչ իմ սերկեան սկիզ ապուր Ապոլոնեան...» (11 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Թաղէս (Մուրատե-ան)»:

ԹՂ. 14ա. ԱՆԱ Երկրի Չ. Մանուկն ու Շիւքիւրեան ի Հանդիսի քահանայութեան. Շերթեալ արիւնիս սիւզ ընդ Յերդանեան» (21 տուն), ստորագրուած «Պ. Հ. Աղէստե-րը (Պալմեան), յամի 1832 Դեկտ. 16»:

ԹՂ. 16ա. ՅԵԱՆՈՐ օճեալն Պ. Քահա-նայից Չ. Պետրոսի, Չ. Աղէստեղի. Չըն-չեան ի զուր ապրին Ռոմալեան Տաճար-դերձակ...» (6 տուն), ստորագրուած «Պ. Հ. Թաղէս (Մուրատեան), յամի 1831 Մայիս 17»:

ԹՂ. 17ա. Եի դարձին ի Հոգիայ Կե-րպարանաւ Արքանոր Արիւնեանի. Ան ինչ հաղթ արիւն ի կառս ոսկիանիս պարկե-րեան...» (10 տուն) ստորագրուած «Պ. Հ. Թաղէս (Մուրատեան), յամի 1835 ՎԻՆԵՆԱ»:

ԹՂ. 18բ. Եի դարձին ի Հոգիայ Կե-րպարանաւ Արքանոր Արիւնեանի. Մինչ Ար-դանեան սիւզանեմ քո ճեմէր նաւակն ընդ զսղոյճուն սիւզը մայր...» (10 տուն), ստորագրուած «Անտոն Պէրդիւրեան (Գարա-գաշեան Հ. Մատարի), ի Քրիստոսայ-ցուրի, յամի 1835»:

ԹՂ. 20ա. ՅԵԱՆՈՐ անտան Կերպարա-նաւ Արքանոր Արիւնեանի. Մայր բորձուն Ողիմպեայ, Սասանին բորձին յանգ...»:

(11 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Մաղաքիաս Սամուէլեան, յամի 1837 Յուլիս 21»:

Քղ. 21բ. «Առ Յարգելի օծեալսն Պ. Հ. Յովհաննէս, Պ. Հ. Գէորգ, Պ. Հ. Անդրէաս, Պ. Հ. Մաղաքիաս ի Հանդիսի քահանայութեան. Երզնէ երդողն հռչակունչ. Երբեմն ի քնար զիւր մըրմունչ...»: (30 տուն) ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան (Գալաղաշեան), 1838 ի 14 Յունիս»:

Քղ. 24բ. «Յաւուր անուան Գերապաշտառ Արքաճօր Արիստակէսի. Հար դու յաղիս եւ ի լար, Ողբ երթիչու քնարահար...»: (18 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1838 Յուլիս»:

Քղ. 26բ. «Առ յարգելի օծեալսն Պ. Հ. Բառնարաս, Պ. Հ. Եղուարդ, Պ. Հ. Քերովբէ, Պ. Հ. Գարբէէլ, ի Հանդիսի քահանայութեան. Որ լուսաթոյր իբր աղանեակ հերձեալ դամբ...»: (16 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մաղաքիաս Սամուէլեան, յամի 1838 ի 20 Սեպտ.»:

Քղ. 28բ. «Առ յարգելի Օծեալսն Պ. Հ. Բառնարաս, Պ. Հ. Եղուարդ, Պ. Հ. Քերովբէ, Պ. Հ. Գարբէէլ, ի Հանդիսի քահանայութեան. Ուր Տէր, ուխտից քոց Օծեալն յիւղ անոյ՜...»: (20 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1838 ի 20 Սեպտ.»:

Քղ. 30բ. «Ի տօնի Անարատ Յղութեան փառաւորեալ սրբոյ Կուսին Մարիամու Աստուածածնի նուաջ. Այսօր խայտայ Յովակիմ, զըստերբ ամուլըն բերկրի...»: (11 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան, 1838 Դեկտ. 8»:

Քղ. 32ա. «Յաւուր անուան Ամենապատիւ Արքաճօր Արիստակէս. Ես առաւել զուարթարար կարծեմ ըլլոյս աւուրս այս»: (10 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան, 1839»:

Քղ. 33բ. «Առ Հոգեւոր Տէր եւ Հայր Արիստակէս Աղարեանց, Մեծարկոյ եւ Մեծապատիւ. Արքեպիսկոպոս Կեսարու եւ Ընդհանրական Արքահայր Մխիթարեան Ուխտին, ընծայեալ ի նշանակ սիրոյ եւ մեծաբանաց յաւուր տօնի անուանն. Ոչ զգպիւնդարեան խնդրեմք հնարաւոր երզոց պահունանս...»: (6 տուն) ստորագրուած՝ «Եղ. Մատաթիա Պէրպէրեան, 1840 Յուլիս 21»:

Քղ. 34բ. «ՅՕծումն պաշտման քահանայութեան Պ. Հ. Անանիայ, Պ. Հ. Տիմո-

թեայ, Պ. Հ. Մատաթիայ, Պ. Հ. Դեռնդեայ. Ահա ըմբէշ նահատակք, Ոչ թաթաւեալ յիւղ խառնակ...»: (15 տուն), ստորագրուած՝ «Եղ. Յովսէփ Գաթըրճեան, 1840 Նոյեմբեր 15»:

Քղ. 36բ. «Քաջի եւ աստուածասէր ասպետի՝ Պարոն Աղեքսանդրի Ռափայէլի Դարամեան, նուէր սիրոյ ի նշանակ ուրախութեան ողջամբ զպատեանն ի վանս Մխիթարեանց նուաջ. Զինչ նըշանակ զուրթութեանս, որ քան զաւուրցըն կարդի...»: (25 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1840 Դեկտ. 22»:

Քղ. 39ա. «Առ Հոգեւոր Տէր եւ Հայր Արիստակէս Աղարեանց մեծարկոյ եւ մեծապատիւ. Արքեպիսկոպոս Կեսարու եւ Ընդհանրական Արքահայր Մխիթարեան Ուխտին, ընծայեալ ի նշանակ սիրոյ եւ մեծաբանաց յսկիզբն նորոյ տարւոյ, Կեանք են ի կամաց նորա. Դարձեալ ըսկիզբն տարւոյ, Աւետաւոր ըզբարւոյ...»: (20 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1841»:

Քղ. 41ա. «Ուխտ Մխիթարեան քաջի եւ աստուածասէր ասպետի՝ Պարոն Աղեքսանդրի Ռափայէլի Դարամեան, արժանաւոր եղբոր իւրոյ եւ հիւրին, զնորոյ ուրախութեանս աւետի. Զի այդպէս փոյթ եմք ըստէպ ուրախ լինել ընդ տարիս...»: (10 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1841»:

Քղ. 42բ. «Յաւուր անուան քաջի եւ աստուածասէր ասպետի՝ Պարոն Աղեքսանդրի Ռափայէլի Դարամեան նուաջ. Իցէ արդեւք կարելուր, Գտն ի յանդու տարեւոր...»: (16 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1841 Ապրիլ 5»:

Քղ. 44բ. «Ընտրելոցդ եւ նուիրելոց հոգեկից հոգեկիր կատարելոց յաստուածակարգ քահանայութիւն պատուելի Հարցդ Դուկայ, Յովսեփայ եւ Վրթանայ յեղբարցդ սիրոյ նուաջ. Տեսի զպատիւ օծման քո, որով ընտրեալդ զատեար...»: (11 տուն), ստորագրուած՝ «Պ. Հ. Մատաթիա Պէրպէրեան, յամի 1841 Յունիս 10»:

Քղ. 46ա. «Մեծամեծար, Մեծապատիւ Տեառնդ եւ Հօր Արիստակէս Կեսարացոյ Հայրապետի, յուրախութիւն նորոյ տարւոյ նուագեալ. Զի՜ այդչափ շատ ինչ ջանիք

նուազայարդար եւ գուսան...» (15 տու՛ն), ստորագրուած՝ *«Կրթարան, յամի 1842 Յանուարեայ Ա.»* :

Թղ. 48ա. «Առ Մեծապատիւ եւ Մեծարդոյ Տէր եւ Հայր Արքստակէս Ազարեան, Արքեպիսկոպոս Կեսարեայ եւ Առաջնորդ

Հաճօրէն Մխիթարեանց Վիճնացոց, յաւուր տօնի անուան ի ՌՄԴԱ ամի ի քսաներորդ ութերորդ աւուր Մարտի ամսեան 1842:

Երգ. Զունելով ինչ բաական, Մերոյ սիրոյս գրականան...» (28 տող), ստորագրուած՝ «Գ. Հ. Մատաթիա Պէրպրեան» :

1483

(Հին քիւ չու՛նի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻՆԵՆԱ

1863

ԻՍՈՒՎԻԹՔ՝ Թ. ՄԵՆՈՒԹԻԻՆ՝ 23.4 × 15.5: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասին, զանազան մեծութիւններով. առնուած 10 × 10.5 շքամանկ սէջ: ՏՈՂՔ՝ միակերպ չէ: Նիւիթ՝ միջակ հաստութեամբ ազնիւ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղապատ ստուարաքուղք. լրան ճնշումով ասկեզով զարդեր, մէջտեղը՝ իւլմ գորտեամբ: Ոսկի է մանկ տուրք: ԽՂԵՆԱՅ ՊԱՀ՝ ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական հաստիկ ազնիւ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՐԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ծօտը, ԶԱՐԴԱ՝ ԳՐԻՐ՝ Թղ. 2ա, 3ա, 4ա, 5ա: ԽԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկան: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 2բ, 3բ. Թ. ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1863: ԳՐԻԶ՝ Մխիթարեան վարժարանի աշակերտներ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՌԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չու՛նի բայց տես անուամբերը Թղ. 2ա:

Մատենա է՝ Շնորհաւորական գրեր:

Թղ. 2ա՝ «Զայս ինչ քեզ սիրելի Հայր ի տօնի անուանդ շնորհապարտ որդիքդ ընծայեն. 1863»: Ողջուած է ԳԵՐԿ. Հ. Յակոբոս Պողոսեանիմ:

ՐՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՆ

Թղ. 3ա. «Միւրիւր եւ պատուական Հայր»: Աշխարհաբար արձակ 10 տողոց շնորհաւորական:

Թղ. 4ա. «Հոգեւոր եւ սիրելի Հայր, Տես թղչայրդ բարեբար...» (5 տու՛ն) :

Թղ. 5ա. Փրամսերէն լիզուով արձակ շնորհաւորական մը:

1484

(Հին քիւ 426)

ՃԱՇՈՑ

ԻՐՒՆԵՍ (°)

1810էն առաջ

ԻՍՈՒՎԻԹՔ՝ ԹՅ. ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 23.8 × 18.2: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 17 × 12.5: ՏՈՂՔ՝ 28: Նիւիթ՝ հիմ գորատը հաստիկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսալուր, քղապատ շատ բարակ ստուարաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՐԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մաքուր եւ ճաշակաւոր գրուած ծօտրդի Թղ. 50-էն ետք հիմ շղագիր: ԽԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատուրը ու սկզբնագրեղ. ինչպէս մանկ խորագրեր կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկան: ՀԱՆԱՏԱՐԿ՝ մատիտով, կէս մմսցած Թղ. 1ա: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 50բ-58բ, 60բ: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ անմաք. Մխիթարեաններ:

ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար թրինտ: ՌԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւճ. չկան:

Մատենա է՝ «Ճաշոց»:

ՐՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Ճարպալոյց Կնդկեան Տեսնի ճերոյ Յիսուսի Գրիստոսի ի 24 Դեկտեմբերի ժամամուտ Աստուածածին ամէնօրհնելայ»:

կը տրուիմ մաւ ըմբերցուածները հիմ կամ մօր կտակարամէն եւ աւետարանը, ամբողջութեամբ:

Թղ. 30ա. Ապայից տօմերէն միայն Պետրոսի Հայրապետին եւ Ս. Անտոնի աւուր պատկերը կայ, վերջինին կը կցուի Թղ. 31բ՝ «Երկրորդ օր Անտոնի Աբրայի անապատականի ի 18 Յունվարի», առանց ըմբերցուածներու:

Թղ. 32ա. «Քառասներեայ զալուստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ի տաճարն

կամ Տեառնդատալ ի 2 Փետրվարի»: Ասոր կը յաջորդէ Թղ. 32բ՝ Առաջաւորաց Բարեկենդանի կիրակին եւ Պահոց շաբաթը շաշու ըմբերցուածներով եւ աւետարաններով միմեկին Քառասներեայ Պահոց երկրորդ կիրակին, շաբաթամեկի օրերը մամնապէս լման ըմբերցուածներով եւ աւետարաններով:

Թղ. 59ա. Մենդեան Ճրագալոյցէն՝ 24 Դեկտեմբեր, մինչեւ Ութերորդ օր Մենդեան՝ 1 Յունվար, լման ութօրէքի շաշու պատշաճի ըմբերցուածներ:

1485

(Հիմ քիւ 394)

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՅԱՍՏՈՒԱԾԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

ժի՞ դարու կէտերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 37, իրեկայուած 1—71: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 23.7 X 15: ՊՐԱԿՔ՝ չի՞ մշտնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 20 X 11: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ ոգորկ զօրաւոր բարակ քուղ: ԿԱՋՄ՝ մօր կիտալաւ քղթապատ տոնաբարաւ: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկտակմ հաստ կամեմէ քուղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մարմինը կազմէմ բաժնուած է: ԳԻՐ՝ մօրազգի մօրգիր, մաշկաւոր, խորագրերը վայելչագիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ՞. չկամ: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 1, 38բ մեծ մատակ, 37: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժի՞ դարու կէտերը: ԳՐԻՉ՝ ամեմաթ Միթերաբամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճարաւ վիճեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չա՞նի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Համառօտ պատրաստութիւն ի բովանդակ Աստուածախօսութիւն»:

ԲՈՎԱՆԻԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Պատրաստութիւնն յԱստուածախօսութիւն զուսանելիսն տեղեկացուցանել, թէ զի՞նչ է զոր առի՞ն ուսանել, եւ զոր զնացս ի ամին գնայցեն, զի դիւրեաւ եւ յապահովս յիւրեանց նպատակն ժամանել կարացեն...»:

Թղ. 2բ. «Ճառ Ա.՝ Նկարագիր» (Գլուխ Ա—Գ):

Թղ. 24բ. «Ճառ Բ.՝ Եօրինաւոր կարգ» (Գլուխ Ա—Գ):

1486

(Հիմ քիւ 384 եւ 72)

ԾԱՂԿԱՌԱՂ ՀԱՒԱՔՄՈՒՆՔ Ի ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՑ ՀԱՅՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1840ի ատենները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 317: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 23.5 X 18.5: ՊՐԱԿՔ՝ չի՞ մշտնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 18 X 9, վերջաւորութեմ երթալով աւելի կը լայնեայ: ՏՈՂՔ՝ 25 միջին հաշուով: ՆԻԹ՝ երկ զօրաւոր հասակակ քուղ: ԿԱՋՄ՝ քղթապատ ստուարա-

քուղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԱԿ՝ լաւ: ԳՐԻ՝ մօրգիր միջեւ հիմ շագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ՞. չա՞նի: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 1. 2բ, 8, 8բ, 10բ—13բ, 14բ, 15բ, 16բ, 31ա, 35—38, 48բ, 53բ, 54բ—55բ, 56բ 57ա, 58բ—60բ, 88բ, 90բ, 92, 96բ, 125, 132բ—133բ,

157թ. 219թ. 220թ. 222թ. 223թ.—240թ. 241թ. 247թ.
253թ. 252թ. 255թ.—264թ. 268թ. 274թ. 275թ. 276թ.
277թ. 278թ. 280թ. 283թ. 284թ. 287թ. 288թ. 289թ.
290թ. 292թ. 293թ. 296թ. 297թ. 298թ. 300թ. 301թ.
303թ. 304թ. 305թ. 306թ. 310թ. 311թ.—317թ. ԺԱՄԱՆ
ՆԱԿ՝ 1940թ. տահնմանքը: ԳԻՒԶ՝ աճածագր. Միփրար-
եռանքը: ՏԵՂԻ՝ վիեթնամ (°): ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուֆի:

Մատենա Հ՝ Ծագկաբաղ հատաճուգի
ի մատենագրաց Հայոց:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒՅԻՒՆ

Հեղինակները կը դնենք պարբերի կար-
գով, այն քաղաքամարտով, ուր դրուած է
ամուսնը. կտորին սկիզբը կամ վերջը:

Աղաթանկեղոս՝ Թղ. 207թ, 210ա, 258թ:

Ասողիկ՝ Թղ. 281ա:

Աստուածաշուշն՝ Թղ. 2ա, 3ա, 7ա,
7թ, 14ա, 15ա, 16ա, 17ա, 17թ, 18ա, 18թ,
19ա, 32ա, 32թ, 33ա, 82թ, 83թ, 84թ, 85ա,
87ա, 88ա, 90ա, 112թ, 160թ, 218թ, 232ա:

Արիստակէս Հասարկերտացի՝ Թղ.
143թ, 144թ, 146ա, 148ա, 149թ, 153ա, 153թ:

Ս. Բարսեղ Կեսարացի՝ 40ա, 168թ,
170ա, 170թ, 172թ, 177թ, 181ա, 184ա, 189ա,
192թ, 194ա, 196թ, 197ա, 198ա, 202ա, 203թ,
204ա, 204թ, 212ա, 212թ, 213թ, 215ա, 216թ,
224ա, 229թ, 230ա:

Գրիգոր Արարտունի՝ Թղ. 288ա:

Գրիգոր Մաղիստրոս՝ Թղ. 307ա:

Գրիգոր Նարեկացի՝ 20թ, 21ա, 21թ,
22թ, 24ա, 95ա, 98ա, 230թ:

Գրիգոր Ներսացի՝ Թղ. 5ա, 39թ, 157ա:

Եղեղիկ՝ 5թ, 19ա, 19թ, 33թ, 219ա, 220ա:

Եղեղիկ՝ Թղ. 2ա, 7ա, 56ա, 63ա, 67ա,
89թ, 149ա, 256թ, 257թ, 273ա:

Թովմայ Արծրունի՝ Թղ. 139ա, 184թ:

Իգնատիոս (Վարդապետ)՝ Թղ. 297ա:

Ս. Կիրակոս՝ Թղ. 4թ, 25թ, 26ա, 91ա,
165ա, 193ա, 221ա:

Հարանց Վարդ՝ 4ա, 25ա:

Հազար Փարպեցի՝ 5թ, 24թ, 78ա, 131թ,
304ա, 309ա, 311ա:

Մամբրէկ Վերծանող՝ Թղ. 55թ, 58ա:

Մովսէս Խորենացի՝ 7ա, 9ա, 54ա, 59ա,
70ա, 70թ, 71ա, 72ա, 73ա, 74ա, 75թ, 119թ,
121թ, 122թ, 123ա, 124թ, 128ա, 129ա, 132ա,
134ա, 135ա, 141ա, 274ա, 275ա, 276ա,
277ա, 278ա, 282ա, 283ա, 285ա, 287ա,
289ա, 292ա, 293ա, 298ա, 301ա:

Յովհան Կաթողիկոս՝ Թղ. 96ա, 97ա,
113ա, 236թ, 239ա, 241ա, 242ա, 261ա,
262ա, 263ա, 270ա, 279ա, 299ա:

Յովհաննէս Մամիկոնեան՝ Թղ. 260ա:
Ներսէս Շնորհալի՝ Թղ. 265ա, 284ա,
286ա, 290ա, 291ա, 294ա, 295ա, 303ա,
305ա, 306ա:

Նեղոս՝ Թղ. 3թ, 4ա, 17թ:

Ոսկերեանի Մեկնութիւն Մատթէի՝
Թղ. 7ա, 7թ, 8ա, 9ա, 9թ, 10ա, 40թ, 41ա,
41թ, 42ա, 42թ, 43ա, 43թ, 44ա, 44թ, 45ա,
45թ, 46ա, 46թ, 47ա:

Ոսկերեանի Մեկնութիւն Յովհաննէս՝
Թղ. 50ա, 50թ, 51ա, 51թ, 52ա, 52թ, 53ա:
Ոսկերեանի Մեկնութիւն Պատմութիւն
Թղ.՝ Թղ. 47թ, 48ա, 48թ, 49ա:

Պրոպից զիրք՝ Թղ. 2ա, 7ա, 140թ,
185ա, 187ա, 200թ, 205ա, 210թ, 233ա,
243ա, 244ա, 246ա, 250ա, 251թ, 252ա:

Սարգիս Վարդապետ՝ 28թ, 29ա, 29թ,
30ա, 30թ, 31ա, 31թ, 34թ, 38ա, 38թ, 39ա,
99ա, 101թ, 111ա, 235ա:

Սերերեանոս՝ 4թ, 26թ, 27ա, 27թ, 28ա,
34ա:

1487

(Հին քի 67)

ՎԱՐԻ ԵՐԱՆԵԼԻ ԼԵՈՆԱՐՏՈՍԻ

Վ.Ի.ՆԱԿ և ՆՈՐՇԻՆԱՎԱՆԻ (Klosterneuburg)

1870

ԹՈՒՂԻՒԹ՝ 310. իջակալուած 1—003: ՄԵՐՈՒՆ-
ԻՒՆՆ՝ 23.7 × 10: ՊՐԱԿ՝ չին ճշմանկուած: ԳՐՈՒՆ-
ԻՒՆՆ՝ միասին 20 × 10.5: ՏՈՂԻՒՆ՝ 23—24: ՆԻՒԹ՝
հիմ գծամբ միջակ հատուքիամբ թիպացած բուրգը:
ՆԱԿՐ՝ կիտակալի, քաղաքաւ ստուարաբուրգը:

ԹՂԻՒՆՆՈՒ ՊԼԱՊԼԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մկակալոմ
կապալտ հասարակ բուրգը: ՀԱՆԳԱՐԱՆԻՒՆ՝ գործածու-
ք ճեղք կողմի և կապով շատ վնասուած: ԳԻՒՄ՝ Ուր
չաղաքի: ԹԱՆԼԱՐ՝ գոմատկու սկսած սեւ: ԳԱՐ՝
ԳԱՐԱՆԻՒՆ՝ հիմ չուծի: ԴԱՆԼԱԿ՝ Թղ. 310թ: ԺԱՄԱՆ-

նԱԿ՝ 1870: ԳՐԻՁ՝ Զամանամ Հ. Համազասպ: ՑՆԴԻ՝ Վիեճա եւ Նորշիմալմաճ (Klosterneuburg): ՆՕ-ԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 8բ. 9ա. 178բ, 307բ:

Մատենան է՝ «Երանելոյն Հէոնարտոսի վարքը» աշխարհաբար: Թարգմանիչ խալալկամէն՝ Զամանեան Հ. Համազասպ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յառաջարան: Գեղի կ'ընծա-յեմ ազնիւ ընթերցող...»:

ԹՂ. 3բ. «Դժոխք: Ով դժոխք, ով դժոխք, ո՛հ ինչ զարհուրելի խօսք...»:

ԹՂ. 9ա. «Գիրք Ա՛.՝ Սրբոյն ծննդենէն

մինչեւ իւր մահը» (Գլուխ Ա—ԺԸ):

ԹՂ. 179ա. «Գիրք Բ՛.՝ Երանելի Հէոնարտոսին առաքինութեանց վրայ» (Գլուխ Ա—Ի):

ՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԹՂ. 9ա. «1870 Յունվար 30»:

ԹՂ. 178բ. «Վերջ առաջին մասին 1870 Ապրիլ 25»:

ԹՂ. 307բ. «Ի Նորշիմալման 1870 Յունիս 8»:

ԹՂ. 8բ. «1870 Օգոստոս 2: Ի տօնի Թագուհւոյն Հրեշտակաց, Ի Վիէննայ»:

1488

(Հիմ քիւ չունի)

ՅԱՆԳԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

1850ի տտնմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80, իջակութեամբ 1—113: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊՐԱԿՔ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ քառասուն, իւրաքանչիւրը 17 X 8: ՑՈՂՔ՝ 36: ՆԻԹ՝ Իիմ հաստկիկ զօրաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, բաց ետևի քաղցրում վրայ 47—80 ձէք քաղցր: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ ու հաշակաւոր ձուր-գիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Իմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 57բ—60բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տտնմները: ԳՐԻՁ՝ հաւանաբար Ուգոմեան Հ. Ռաֆայել: ՑՆԴԻ՝ անյայտ: ՅԻՇԱՅԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ Յանգարան նմանավանկ վերջաւորութեամբ բառերով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ազատագնեայ, ահամայ, ահա, աղիւսեայ, ամսօրեայ, այլազնեայ, այծեայ, անաչեայ, անբաղայ...»: Վերջ՝ ԹՂ. 52ա.

«Անուրջ, աչաւուրջ, լուրջ, կամուրջ, չուրջ»:

ԹՂ. 52ա. Բառարան մըն է: «Ազորանք—մթերքը աղբոյ, Ազաղու—Բոյս, Ազատքեղ—Բոյս...»: Վերջ՝ «Քեզուրտ—ձգառալն, Գմին—դարան, Գսին, Գուուկ»:

ԹՂ. 53բ. «Ի Հայոց լեզուի գոն բազում բառք լծորդատառք, որք թէպէտ յարտաբերութեան սակաւ ինչ, այլ Ի նշանակութեան բազմօք Ի մէջ իւրեանց տարբերին: Յորմէ արժան է Ի միտ առնուլ, Թէ քանի խնամով պարտ իցէ զայնր լեզուի ուսանել զյարմարազրուութիւն (ուզազգրութիւն): Ազան — v. pernoctarunt, induti sunt, n. celer: Ական—n, foramen, cuniculus, gemma, gen, oculi... Վերջ՝ Փոխ — mutuum: Փոռ — Gula, collum: Օռ — Aura: Օթ — Pernoctatio»:

ԹՂ. 56բ. «Յանկ»:

1489

(Հիմ քիւ 566 եւ Ա. 80)

ԿԱՏԱՐԻՆԷ ԷՄԻԼԻՐԻՔ՝ ՊԱՏՄՈՒԹ ԻԻՆ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՎԻԵՆԱ (Ք)

1824էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 171, իջակութեամբ 1—319: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23.5 X 16: ՊՐԱԿՔ՝ չնմանակութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 X 11: ՑՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ հաստ-

կիկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքատ տտու-բաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անգամա ձուր-գիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Իմ.

չկան: ՊԱՏԵՐՆԵՐ՝ քաղաքի ալ տպագրութիւն՝ ԹՊ. 3ր. 36ր. 95ր. 109ր. 119ր: ԳԱՏԱԿ՝ ԹՊ. 1. 2ր. 3ա. 35ր. 39ա. 95ա. 109ա. 119ա. 167ր. 170—171: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1824էն ետք: ԳՐԻԶ՝ ամսաց: ՄԻՅԵՐԱՊ-համ մը: ՏԵՂԻ՝ համաժողովրդաց: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Աննա Կատարի-նէ իմէրէրէն համառօտ վարքը եւ Գրիտո-սի շարժարանացը վրայ Ս. Աւետարանին պատմութեան համաձայն տեսած տեսիլքը»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 4ա. «Աննա Կատարին իմէրէրէն վարուցը համառօտութիւնը: Աննա Կատարին իմէրէրէ, Բեռնարդոս իմէրէրէ եւ Աննա Հիլլը աղքատ ըստ ըստ Բարեպաշտ վեղացի-նեան զուտըր ծնա: 1774ին Սեպտեմբերի 8ին...»:

1490

(Հիմ քիւ 383 եւ 57)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ՃԱՌ Ի ՎԵՐԱՑ ՀՐԵՇԱԿԱՑ

ԹՐԻԽՍՏ (°)

ԺԼ զար

ԹՈՒՂԻՓ՝ 150, իշակայնած 1—200: ՄԵՐՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 23-0 X 17: ՊՐԱԿ՝ ԺԻ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 18 X 11: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԻ՝ հիմ եստեկել զօրաւոր քաղաք: ԿԱՍՄ՝ քաղաքատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ, մօտըրի մօտ զաղաքի: ԻԱՆԱՔ՝ զօնաւորած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուծի: ԳԱՏԱԿ՝ ԹՊ. 1—2, 152ք—150ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ զարաւ երկրորդ կէս: ԳՐԻԶ՝ ամսաց, ՄԻՅԵՐԱՊ համ մը: ՏԵՂԻ՝ համաժողովրդաց: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Աստուածարանութիւն, ճառ ի վերայ Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 3ա. «Յետ քննելոյ պատուածային անձինս ճառէ սուրբ Թովմաս ի վերայ ել-ման արարածոց յԱստուծոյ...»:

ԹՊ. 3բ. «Վիճարանութիւն Ա.՝ ի վերայ զոյութեան եւ զինչութեան Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 25ա. «Վիճարանութիւն Բ.՝ ի

ԹՊ. 37ա. «Գրիտոսի շարժարանաց տե-սիլքը Կատարինայ իմէրէրէ Աստուծոյն կրօնաւորին յայտնելու համաձայն: Գրիտոսի վերջին ընթերցումը: Վերջին ընթերցումը պատմութիւնը: Զորեքարթի իրեկուն Գրիտոսի վերջին անգամուն մէծ կոչունքի պնաց Սիմոն բորոտին տունը...»: Վերջ՝ ԹՊ. 150բ՝ «Հոս Գրիտոսի շարժարանաց տեսիլքը կը լրմնայ. իսկ վերջին պատահած մէկ քանի բաները զոր օրինակ Գրիտոսի յարու-թիւնը եւ անոր վերաբերեալ պատմութիւն-ները աս Կոյսին ուրիշ ունեցած յայտնու-թիւններէն առնելով հոս կը զննէք»:

ԹՊ. 151ա. «Յիսուսի զերգմանին պահ-պանութիւնը...»: Վերջ՝ ԹՊ. 167ա՝ «Հոս լմնացան աս տեսիլները, որոնք Փետրվարի 18ին մինչեւ զատկին աղջիկ շարաթը տեւ-ցին, կամ թէ՛ ըսենք, մինչեւ Ապրիլի 6ր 1823ին: Վերջ»:

ԹՊ. 168ա. «Յանկ»:

վերայ տեղւոյ եւ տեղական շարժման հրեշ-տակաց»:

ԹՊ. 41բ. «Վիճարանութիւն Գ.՝ ի վերայ պատշաճելոյ եւ առ կամ հրեշտակաց»:

ԹՊ. 70բ. «Վիճարանութիւն Դ.՝ ի վերայ շնորհաց եւ փառաց Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 85բ. «Վիճարանութիւն Ե.՝ ի վերայ յանգանաց Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 104բ. «Վիճարանութիւն Զ.՝ ի վերայ պատժոց զիւրաց»:

ԹՊ. 121ա. «Վիճարանութիւն Է.՝ ի վերայ խօսակցութեան եւ յուսաւորութեան Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 134բ. «Վիճարանութիւն Ը.՝ ի վերայ քահանայապետութեանց, կարգաց, առաքմանց եւ պահպանութեանց Հրեշտակաց»:

ԹՊ. 147բ. «Յանկ զրոյս»:

1491

(Հիմ քիւ չումի)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՅ՝ ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԹՈՒՂԹՔ՝ 62: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 19: ՊՐԱԿՔ՝ 16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 X 12: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գաւ-
նատեմ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝
62ա մեծ մասով, 62բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849: ԳՐԻՉ՝
Պիւլքիւնեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Լուդովիկոս Դիւլյ» երկ-
րաչափութիւն: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ազգրնական երկրաչափու-

թիւն: Երկրաչափութիւնը սովորութիւն է
երկու մաս բաժնել...»:

ԹՂ. 1ա. «Հարթաչափութիւն» (§ 1—
137):

ԹՂ. 17բ. «Հաստատաչափութիւն»:
(§ 138—195):

ԹՂ. 29ա. «Երեքանկիւնաչափութիւն»:
(§ 196—229):

ԹՂ. 38բ. «Գնդական երեքանկիւնաչա-
փութիւն» (§ 230—297):

ԹՂ. 52ա. «Երկայնածեւ բոլորակ»:
(§ 298—314):

ԹՂ. 56ա. «Աւելի: Կորագրիծ» (§ 315—
332):

1492

(Հիմ քիւ չումի)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՅ՝ ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԹՈՒՂԹՔ՝ 70: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 19: ՊՐԱԿՔ՝ 19: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 X 12: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ վարժ շղագիր: ԹԱ-
ՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ՊԱՏԿԱՐԱՆՔ՝
Յիւլիւս վերաբերեալ երկրաչափական ձեւեր: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 70բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849: ԳՐԻՉ՝ Պիւլքիւ-

նեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չումի:

Մատենան է՝ «Լուդովիկոս Դիւլյ» երկ-
րաչափութիւն: Բնագիրը նոյն ըլլալով թիւ
1491 ձեռագրին հետ: Բովանդակութիւնը
սին աճը:

1493

(Հիմ քիւ չումի)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՅ՝ ԵՐԵՔԱՆԿԻՒՆԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԹՈՒՂԹՔ՝ 40: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 19: ՊՐԱԿՔ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5 X 11.5: ՏՈՂՔ՝ 27:

ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մոթ ամցման մօտեցիր: ԹԱ-

նԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չուժի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 37բ—40բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1549: ԳՐԻԶ՝ Պիլղիլիճեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեճեան: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենան է՝ Հուրդովիկոս Դիւրյ՝

Երեքանկիւնաչափութիւնն: Ջեռագիրս բովանդակույրեամբ մոյն է *Թիւ* 1491 ձեռագրին մէկ մասին հետ § 196—332: Բովանդակութիւնը տես անդ:

1494

(Հիմ քիւ 385)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՑ՝ ԵՐԵՔԱՆԿԻՆԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԲՈՒԴՐՔ՝ 42: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 × 19: ՊՐԱԿ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10 × 11.5: ՏՈՂԻ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ բուղք: ԿԱԶՄ՝ գումատաբ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքէ ճիշ մը վնասուած: ԳԻՐ՝ ճօր ամցման ճօրքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝ Յիւրիմ վերաբերեալ երկրաչափական ձեւեր բնագրին մէջ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 35ա—39ա, 40բ, 41բ—42բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849:

ԳՐԻԶ՝ Պիլղիլիճեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեճեան: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենան է՝ Հուրդովիկոս Դիւրյ՝
Երեքանկիւնաչափութիւնն: Բնագրով *Թիւ* 1491 ձեռագրի մէկ մասին հետ մոյն ըլլալով § 196—332, տես անդ:

1495

(Հիմ քիւ չուժի)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՑ՝ ԵՐԵՔԱՆԿԻՆԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԲՈՒԴՐՔ՝ 32: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 × 19: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18 × 13.5: ՏՈՂԻ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ սղիտակ բուղք: ԿԱԶՄ՝ պարզ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ չհղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չուժի: ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝ Յիւրիմ վերաբերեալ երկրաչափական ձեւեր բնագրին մէջ: ԴԱՏԱՐԿ՝

31բ—32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849: ԳՐԻԶ՝ Պիլղիլիճեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեճեան, ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենան է՝ Հուրդովիկոս Դիւրյ՝
Երեքանկիւնաչափութիւնն, Թիւ 1491 ձեռագրի բնագրի մէկ մասին հետ § 196—332 մոյն, տես անդ:

1496

(Հիմ քիւ 391)

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ԴԻԼՈՑ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ՈՒՍՈՂՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1849

ԲՈՒԴՐՔ՝ 79, իջակուած 1—154: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24.7 × 20: ՊՐԱԿ՝ չիմ մշակուած: ԳՐՈՒՆ՝

ԹԻՒՆ՝ միասեւ 21 × 12.5: ՏՈՂԻ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ բուղք: ԿԱԶՄ՝ ճօրքոյն կի-

սալաք, քաղաքացու սուռարաքուզը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լա: ԳԻՐ՝ հին վարժ շաղգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, գունա-տեղու սկսած եւ տեղ-տեղ մերժծուած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկան: ՊԱՏԿԵՐ՝ երկրաշափաթեան բաժնի մէջ ճիւղին վերաբերեալ երկրաշափակեմ ձեւեր: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1, 79: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1849: ԳՐԻՉ՝ ՊԻԼ-պիլիթեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի բալլ Հմմտ. ամուսնաքերթը Թ. 1ա:

Մատենա է՝ Թ. 1ա. «Լուդովիկոսի Դիլոյի սկզբնական դասագիրք պարզ ուսուցողութեան, Թարգմանեաց Հ. Պետրոս Վ.» Պիլպիլիթեան ի Միխիթարեան Ուխտէն: Վիէննա 1849»:

1497

(Հին քիւ չումի)

ՕՐԻՆԱԿԻ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ (Պակասաւար)

ԱՆԵՄԱՍՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 7: ՄԵՆԻԹԻԹԻՆ՝ 28.2 X 17: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւմ 17.5 X 12.5: ՏՈՂՔ՝ 32 եւ ցակա: ՆԻԹ՝ հին զորաւոր քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կոթակը խոնարհութիւն տեսած, ուստի քաղաքը ցկսած է կազմալուծուել: ԳԻՐ՝ մտաբեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 7բ եւ զրեք է մտնէ էջի վարի կողմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարաւ սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամենուր: ՏԵՂԻ՝ ամենուր: ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ «Օրինակէ նամակագրութեան» ցակասաւար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թ. 1ա. «Օրինակ Սրբազանի գրելոյ, Մեծապայծառ եւ Հրաշափառ Թաղ եւ պսակ լուսաւորչակրօն ազգիս Հայոց եւ պարծանք Համօրէն վարդապետաց Տեսնոն Եփրեմի սրբազան Կաթողիկոսին զԵթերաշու մաքուր զարշապան Համբուրդով եւ գերկնացնուող զօրհնութիւնն խնդրեմ մեծաւ բաղձանօք: Արդ որպէս պայծառափայլ աստղ առաւօտու...»: Ստորագրութիւն՝ «Կարապետ սեւակիր եպիսկոպոսիս»:

Թ. 1բ. «Իմաստնաճեմ երիցապետի ջհափայլ Տեսնոն սրբազան արհի եպիսկոպոսի

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թ. 2ա. «Պատրաստութիւն: Ուսողութիւնն Հաստատեալ կայ ի վերայ տեսիկանց մտացն, զոր իւրաքանչիւր ոք ունի...»: (Տ. 1-2):

Թ. 2բ. «Համարողութիւն»: (Տ. 3-110):

Թ. 31ա. «Յաղագս Ղոզարիթմայց կամ պատշաճաւոր թուոց»: (Տ. 111-120):

Թ. 33բ. «Աղգեբրա»: (Տ. 121-137):

Թ. 43ա. «Երկրաշափութիւն»: Ասկէ անդին մայն է քիւ 1491 ձեռագրին հետ Տ. 1-195:

պոսի իջեկանելոյ ի սուրբ Աթոռն էլմիածնի սրբոյ նրբանցն Համբուրդ սիրոյ մատուցանեմ մեծաւ յարգիւ...»: Ստորագրութիւն չումի, յայտնուեցրում կը մշակուեցնէ միայն այն առնեմ երբ կայ:

Թ. 2ա. «Գլուխ սրբոյ Եկեղեցւոյ կոչելոյ եւ զարդ պայծառութեանց Համայն Լուսաւորչաժին Հայկազեան ազգիս բարձրապատիւ եւ ամէնարժան Տեսնոն Պողոս սրբազան պատրիարքի մաքուր նրբանցն Համբուրդ սիրոյ մատուցանեմ մեծաւ յարգիւ...»: Կը յիշուի «Տեղապահ Քաղաքի Կարին»:

Թ. 2բ. «Ի վանս Սուրբ Աստուածածնի բնակեալ իմ աչաց լոյս Տէր Յովհաննէս Համեստափայլ քահանայի գերամաքուր սրբոյ աշոյն Համբուրդ սիրոյ մատուցանեմ մեծաւ սիրով...»: Կը յիշուի «Տեղապահ Սարգիս» եւ «Դաւիթ վարդապետ»:

Թ. 3ա. «Երիցազոյն գերափայլ Սիմէոն արհի եպիսկոպոսի եւ գերամաքուր սրբոյ աշոյն Համբուրդ սիրոյ մատուցանեմ ի ցոյց բնիկ սիրոյ ունակութիւն...»: Ստորագրութիւն՝ «Գրիգորեան Գեորգ»:

Թ. 3բ. «Գերապատիւ չեղազարդ եւ պանծալի տանն սրբոյ Կարապետի ժամասաց

աւազ սարկաւազ տիրացու Յօհաննէս զերի-
մաստ եղբօրն իմոյ ողջոյն կարօտարար մա-
սուցանեմ...»։ Ստորագրութիւն՝ «Գրի-
գորեան Գէորգ»։

Թղ. 4ա. «Բարեբաստիկ խոհեմ վերա-
պատուելի երաժիշտ աւագ ոսրկաւազ ի
սրբոյ ինձան սպասաւորի յարգելի Յովսէփայ
Ջեք եղբօրն իմոյ, կարի յոյժ կարօտի
ողջոյն սիրոյ ըղբձեմ մեծաւ յարգիւ...»։
Ստորագրութիւն՝ «Հանգուցեալ Տէր Ստե-
փանոս քահանայի որդի Ջաքար»։

Թղ. 4բ. «Շքեղ եւ պեճձ պայծառափայլ
կղերիկոսի պաշտօնի նորոյ Սիօնի սրբոյ ին-
ձան աղնի կարասպետի մեծարդի եղբօրն իմոյ
կարի յոյժ կարօտի սիրոյ ողջոյն ընծայեմ»։

Թղ. 5ա. «Գեղեցկախօս շքեղափառ եւ
մեծապատիւ եղբօրն իմոյ Սէրօբ երջանկա-
րար եւ համայն քոյ կարի յոյժ սիրով եւ փա-
փաղամբ ողջոյն սիրոյ ընծայեմ միշտ եւ
յարաժամ ի բարին հարցանեմ...»։ Կը յիշ-
ուի «Քաղաքի կարին», ստորագրութիւն՝
«Գրիգորեան Գէորգ»։

Թղ. 5բ. «Աբիաջան եւ քրտնաշխատ
վերակացուի տանն մերոյ զխոցին իմ պար-
ծանաց սահալ հօրս ձեռն համբուրելով զոր-
պիսութիւնն հարցանելով կարօտարար սի-
րոյ բարեւ. մասուցանեմ եւ զօրհնութիւնդ
միշտ խնդրեմ...»։ Կը յիշուի «Եղբայրս Յա-
րութիւն», ստորագրութիւն՝ «Գէորգ»։

Թղ. 6ա. «Եւ իմ ձեռին ցուպ անթառամ
ծաղիկ հոգւոյս սիրելի որդւոյս կարի յոյժ
կարօտի ողջոյն սիրոյ ընծայեմ եւ խնդրեմ
միշտ ի բարին կեալ...»։ Ուղղուած է Մովս-
սէս որդւոյն՝ ստորագրուած՝ «Գրիգորեան
Գէորգ»։

Թղ. 6բ. «Վսեմափայլ սիրելոյ հոգւոյն
քաջախոհ գերազնիւ Մովսէս չքեղաշուք
եղբօրն իմոյ կարի յոյժ կարօտի սիրոյ
ողջոյն ընծայեմ...»։

Թղ. 7ա. Որոշ չէ քէ այս ձեռագրին կը
պատկանի այս քուզրը. գիլը տարբեր է.
տարբեր է մասեւ միւրը, վերջաւորութիւնը
կ'երեւի ճառի մը կամ ազօր քի մը... Երբ
տացութեան քեզ փառքս ընդ հօր եւ հոգւոյդ
սրբոյ...»։

1498

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԳԵՂԱԶԱՐԴ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 5: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.8 X 18.3:
ՊՐԱԿՔ՝ Թղ. 3 եւ 4՝ Գ. պրակիմ աղեւի եւ ետեւի
քերթերն են, իսկ Թղ. 5ը Գ.ի առաջինը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
երկուսն 14.5 X 4.5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 21:
ՆԻՒԹ՝ լաւ կոնւած մագաղաթ: ՀԱՆԳՄԱՆՔ՝
գործածութեան եւ խմբաւորութեան քաւակամ վնաս-
ուած, մամաւանդ ձկաթմբը: ԳԻՐ՝ բոլորգիթ,
սկզբնատառերը երկարագիթ կամ գորդագիթ եւ
քոչնագիթ: ԹԱՆՔ՝ սեւ, սկզբնատառերը եւ սկզբնա-
տառերը սևիկ, երկրորդ տողը կարմիր: ԶԱՐԴԱԳՐԵՐ՝
Թղ. 2ա, 3ա, 5ա: ԱՌԻՄԱՆՑԱՐԴԵՐ՝ 2ա՝ Յովհան-
նէս Մկրտիչ, 3ա՝ Յիսուս եւ Մատթէոս մտաւոր,
5ա՝ Յիսուս եւ զպիթ մը: ՆԿԱՐ՝ Թղ. 1բ՝ Մատթէոս
աւետարանիչ, ամէն ալ շատ գեղեցիկ գոյներով եւ
շատ ճաշակուոր: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա: ԺԱՄԱՆԿ՝
ժԳՇԺԴ դար: ԳՐԻՑ՝ անծածօր: ԾԱՂԱՌՈՂ՝ ամծա-
ծօր: ՏՆՂԻ՝ ամծածօր: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ յուճի: ՏԵ-
ՂԵՆԻՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 2ա մատիտով 2. Ներքեւ ԱՎԻՍ-
եանի գրով՝ «Ընդաւար ի հարց մերոյ ի Կ. Պոլս» 18
նոյեմբ. 1934:

ԺԳՇԺԴ դար

Հատակտորս է՝ Մաս աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Մատթէոս Բ. 18-Գ 8:

Թղ. 3ա. Մատթէոս Բ. 4-15:

Թղ. 4ա. Մատթէոս ԺԲ. 22-42:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Հետաքրքրական լուսամցագրութիւններ
ունի, ինչպէս Թղ. 3ա՝ Մատթէոս Բ. 8 դար-
ժացան-ի դիմաց լուսամցի վրայ գրած է՝
երկեանս Թղ. 5բ՝ Մատթէոս ԺԲ. 42՝
Դշխոյ-իմ դիմաց լուսամցի վրայ՝ աբխայ-
կին:

1499

(Հիմ քիւ 1057)

ՎԱՍՏԱԿ ՈՍԿԵՂԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1807

ԹՈՒԴԹՔ՝ 48, իջակալւած 1—98: ՄԵՍՈՒՔ՝ 23.2 X 17.2: ՊՐԱԿ՝ ԵԻՊԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՍԻԱՆ 18.6 X 11: ՏՈՂՔ՝ 24—28: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ ԵԻՊ քաղաք: ՎԱՍՄ՝ լուսնի, կապնաման եղած: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկիզբը քաղաքի թաղք մը: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ միջակ: ԳԻՐ՝ ամսման հատըրը: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերը կարմիր: ԶԱՐ՝ ԴԱՐԱՆՔ՝ ԵւՑ. լուսնի, լուսնացիները քաղաքը: Եւ կարմիր քաղաքով գիծ մը: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՁ. 6ր. 47ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻՉ՝ ՏԵՐ Միլզան քաղաք: ՏԵՐ՝ Գ. Պալիս: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ տեւ ծակապարիս: Եւ ԹՁ. 90ր, 93ա: ՏԵՐԿԵՆԻՐԻՆ՝ Պաղատանի Բ. կողմը Եւ Ժճ. Զ. ՅԱՆԿԻՍ ԵՐ՝ Մարտիրոս: Կ. 9. 1917:

Մատանս է՝ ԹՁ. 1ա. Վաստակ ոսկեղէն: Սամուէլ Խաբբի Հրէին, որ յանդիմանէ զՀրէից մուրթութիւն: Նախ ի յարապականէ ի լատինական թարգմանեցեալ եւ ի լատինականէն ի հասարակ բարբառն Հեկեւնացոց, եւ տպագրեցեալ Ժախիւզ պատուականադուին եւ պիտանացուի պարոն Նիքոլասի Լազուրթոսի, ի Լիփսիայի, ի տպարանի Պէթիթթօրֆին, յամի 1769: Եւ ներկայիս թարգմանեցեալ ի Հեկեւնականէն ի Հայկական բարբառ, ի Մեքիսեղեկէ բանաստեղծ յամի Տեառն 1774 եւ յՕգոստոսի 7: Արդարեալ եւ Ժախիւզ Զօպան անուն նորաբողոքով բարեպաշտն իշխանին, որ է որդի Հովսեփան Մարտիրոս մեծ բարեպաշտ իշխանին, որդւոյ հանգուցեալ երկրպագու Յարութիւն երկիւղած եւ արդիւնաւոր իշխանին Ապրէիսցոյ, իսկ այժմ ի Հայրապետութեան լուսակազմ սրբոյ Գաղտին Միտանաիշի Տեառն Դանիէլի աստուածակոչ եւ օրինաւոր բաղմաշարար սրբազան կաթողիկոսի ամենայն լուսաւորչածին երամոց Հայկազեանս սեռի, Գաղափարեալ ի յընտիր գաղափարէ ձեռամբ Տէր Միլզոն մեղսամած քահանայէ եւ անարժան սպասաւորէ սրբոց Հրեշտակապետաց տաճարին, որ է ի Պալատն Կոստանդնուպոլսոյ, Յամի Տեառն 1807 եւ մերոյս ՌՄԾԶ. յՕգոստոսի 1: Բնագիրն ընդ մերքեւ քիւնքով նշանակուած եւ մաշտնիկով քիւնքով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՁ. 2ա. Վարժան է ունիլ ամենայն քրիստոնէի զայնպիսի գրեանս ի յընթերցու-

մըն եւ ի խոկումն, որպէս է ոսկեղէնս այս գրքոյս... Վերջ՝ Այսոքիկ բանքս Մանդաքսիս Թովմային են, որ դատալիկայ գրքոյն կրս սրբագրեաց:

ԹՁ. 3ա. Աւա ընթերցողն: Զի՞նչ է շահն ի տրամաբանելոյ մեր ընդ Հրէիցն... Վերջ՝ Եւ ակն ունիմ թէ սա լինի ձեզ առաջնորդ հոգւոյ կեցութեան: Նիքիֆորոս հաբեղայ Թէօդօքիս:

ԹՁ. 7ա. Վերնադիր Թղթոյն: Թուղթ գրեցեալ ի Սամուէլ վարդապետէ Խարայլացոյ սերնցելոյն ի Թաղաւորութենէն Մարտիկայ, առ Խաբբի Խահահն, որ է վարդապետ ի Մուլիուլմէդն սինակօղային, որ է ի յասացեալ Թաղաւորութիւն: Թուղթ՝ Աստուածն, եղբայր զեղ պահեսցէ եւ զեղ պահպանեսցէ մինչեւ ի յազատիլն մեր ի գերութենէս յայսմանէ...:

ԹՁ. 7բ. Պաղմաթարգմանօրի Մեքիսեղեկին: Նշանակեալ զի ի Մատթէի աւետարանին ի յառաջին գլուխն եւ 11 համարն, ուր ասէ ի Թարգմանութեան մերում. Առ գերութեամբն Բարեկացոց, քանզի մէղիգեւիտ փոխարնակութիւն թարգմանի եւ ոչ գերութիւն, բայց թարգմանիչն մեր զմէթիգեւիտայն, որ է փոխարնակութիւն, պարզապէս գերութիւն թարգմանեալ են:

ԹՁ. 8ա. Գլուխ Ա.՝ Վասն է՞ր Հրէայքն են ի ներքոյ բարկութեանն Աստուծոյ:

ԹՁ. 9բ. Գլուխ Բ.՝ Յուցանէ, թէ Աստուած ծանր մեղաց միոյ, յորում դտանին, են ցրուցեալք եւ յանդիմանէ զի նուցանէ եղեալ պահպանութիւնն օրինացն:

ԹՁ. 10բ. Գլուխ Գ.՝ Թէ որով բանիւ ամենայն օրինական պահպանութիւն Հրէից ոչ է ընդունելի առ Աստուած վասն մեղաց նոցին:

ԹՁ. 12ա. Գլուխ Դ.՝ Յանդիման կացուցանէ թէ Հրէայք են կոյրք:

ԹՁ. 12բ. Գլուխ Ե.՝ Թէ Հրէայք մուրեցուցանեն զայլս եւ զանձինս իւրեանց:

ԹՁ. 14բ. Գլուխ Զ.՝ Ո՞րն է մեղքս յաղաքս որոյ Հրեայքն գտանին ի յայս գերութիւնս:

ԹՁ. 15բ. Գլուխ Է.՝ Թէ արդարն

Երեսույթ, քրիստոնէից Աստուածն՝ անխառնա-
բար վասնուեցան։

Թղ. 17ր. «Գլուխ Ը.» Որով կերպի-
զկնի սպանանեցեալ լինելոյն Քրիստոսի
ցրուեցան Հրէայքն ըստ Դանիէլի մարգարէ-
ութեանն։

Թղ. 18ր. «Գլուխ Թ.» Թէ երկու ևն
Քրիստոսի զալուստքն։

Թղ. 19ա. «Գլուխ Ժ.» Յաղապ առաջնոյ
դաստեանն Քրիստոսի։

Թղ. 21ա. «Գլուխ ԺԱ.» Յաղապ երկ-
րորդ դաստեանն Քրիստոսի, զի յայնժամ
դատելոց է հանդերձ զօրութեամբ։

Թղ. 22ա. «Գլուխ ԺԲ.» Յաղապ
Քրիստոսի համարձեանն։

Թղ. 23ա. «Գլուխ ԺԳ.» Տակաւին մա-
նուանց ցուցանէ զմարմնական համարձե-
մքն Քրիստոսի։

Թղ. 25ր. «Գլուխ ԺԴ.» Յաղապ կու-
րութեան Հրէիցն, որք ոչ հաստացին և ոչ
զղջացան թէ Քրիստոս եկն։

Թղ. 26ա. «Գլուխ ԺԵ.» Որով կերպի-
մարգարէք յառաջ զուշակեցին շուրջ
զՔրիստոսի. զանհաստութիւնն և զկուրու-
թիւնն Հրէիցն։

Թղ. 27ր. «Գլուխ ԺԶ.» Յանդիման կա-
ցուցանէ զՀրէից արհամարհութիւնն վաս-
նհաստութեան նոցին և զընտրութիւնն
հեթանոսաց վասն հաստոց նոցին։

Թղ. 29ր. «Գլուխ ԺԷ.» Յաղապ կեն-
դանարութեան հեթանոսացն և բարձրման
Հրէիցն, որպէս և ի հետեւեալ զյիսոյս
տեսանեմք։

Թղ. 30ա. «Գլուխ ԺԸ.» Որով կերպի-
հեթանոսքն կենդանադորձեցեալք ի ձեռն
հաստոցն, մաքրապէս և զուրութեամբ
պահնէ զնոր օրէնան։

Թղ. 30բ. «Գլուխ ԺԹ.» Յաղապ ընտ-
րութեան առաքելոցն ի տեղի մարգարէիցն։

Թղ. 33ր. «Գլուխ Ի.» Յաղապ ի բաց
ձգման Հրէիցն զոչին և ընտրութեան խոր-
հրդոյ քրիստոնէիցն։

Թղ. 36ա. «Գլուխ ԻԱ.» Թէ Աստուած
ի բաց ընկէջ զպահնցողութիւնսն չարաթուն
և զդոհս Հրէիցն և ընտրեաց զզոհն քրիս-
տոնէիցն։

Թղ. 37ա. «Գլուխ ԻԲ.» Ապացուցանէ
զմեծութիւն սինակոպային և զընտրութիւնն
եկեղեցւոյն ի ձեռն բանին ասացելոյ ի
Տեսնոն առ Ռերեկայն։

Թղ. 38ա. «Գլուխ ԻԳ.» Ապացուցանէ
զնոյնն ի ձեռն բանիցն Մարգարայ մարգա-
րէիցն։

Թղ. 39բ. «Գլուխ ԻԴ.» Թէ սաղմոսե-
րութիւնն քրիստոնէից է ընդունելի առ
Աստուած։

Թղ. 40բ. «Գլուխ ԻԵ.» Թէ Հրէայքն
յիմարարար յանդիմանեն զսաղմոսեղոյն
քրիստոնէիցն։

Թղ. 42ա. «Գլուխ ԻԶ.» Երրորդ ցուցա-
նէ զսպաստամբութիւնն Հրէից ի յԱստուծոյ։

Թղ. 43բ. «Գլուխ ԻԷ.» Երրորդ ցուցա-
նելով վերաբերել զբանս ոմանս Սարակի-
նոսացն յաղապ Երեսույթ և Մարիամու մօր
նորին։

Թղ. 45ա. Շնչանակեալ Զի զբոյսն այս
երևի թէ թաղուցա ի Հրէիցն առաւել քան
Բժէլ մա, որ և այս ի յայնժամէ եղբակա-
յանայ, որովհետև նոյն վարդապետն Սա-
մուէլ զրօցն առ Ռարբի Խաշակն ասաց թէ.
«Ինչքին միայն հազար մաք ի ժամանակն
յայնժամէ» յորմէ հետէ ցրուեցան, յերբ
տիրեաց Տիրոսն սրբոյ Քաղաքին։ Վասնորոյ
երևի զի վարդապետի զկնի հազար մաքն
զերութեան և ցրութեանն Հրէից չարապ-
րեցաւ զերբս այս։ Այլ Հրէայքն մինչ տեսին
զինքեանս յաղթեցեալս ի յայնքան յայտնի
վկայութեանց մարգարէիցն, թաղուցին
զայսքան ժամանակ զերբս զայս, զի մի
յանդիմանեցին ի հաստացելոց քրիստո-
նէիցն ի ձեռն ի մինչ պարունակեցելոց
վկայութեանց։ Վասնորոյ թարգմանեցաւ ի
հազար չորսհարիւրերորդ մամն որ ի Քրիս-
տոնէ։

Թղ. 48ա. «Եանկ մատենիս»։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 45բ. «Վերջարանութիւն Թրնո-
թիւն անեղբական, և փառք անյոնի, բարե-
բանութիւն անյափ, և զոհութիւն անսպա-
ռելի, այնք մարտոյ, որ է ինքնարուս...»
«Զի ցանկացեալ յիմաստնոցն յատկացուց
եղև, և նախ ի նոցուց թարգմանի, և ապա
ի հանճարիցն յունաց» և յերկրորդին
«Թարգմանի ի նոցուց, և ապա ի բունասի-
րացն զերազով ազգիս Հայոց, և յերկրոր-
դին «Թարգմանի ի մերս ազնի յուստորեան
հոգւով ի Մկրիսեղիկ զպրի և հոգիից
իմաստասիրէ, խնդրածք և յոմարութեամբ
չբեղադին պերճապատիւ Հոյտեանց Մար-
տիրոս հանդուցեալ բարեպաշտոն նշխանի
որդոյն, որ և ինքն անտաք նախնայն

անուանակոչի, որոյ Տէր ըստ բարեպաշտօնի իւրոյ ըղձի՝ վարձն ըստ վաստակոցն՝ աստ ըստ անուանն կոչման մեծի անուանն նախնաց՝ եւ ի բարեացն եւ փառացն մի վերջացուցէ, եւ Հանդերձելումն՝ զորս փրոցն սիրելեաց է՝ խոստացեալ, զայնս պարգեւեացէ, Եւ տուողին բարեաց՝ փառք յաւիտեանս ամէն, այժմ եւ յաւէտ եւ յապագայն:

Թղ. 47ա.՝

«Սփեանութիւնն թէպէտ առ իս զեւտ յարալէզ.

Այլ զու շնորհեա խուն ինձ խօսիլ միակ մի եզ.

Հաշիւ ուղիղ առ ի Փրկչէն՝ որ է նոյն Հեզ.

Աբամեան սեռի Թառիմ (ՌՄԻԹ—1780^ա)

կամաւ զէտ ցօղ ի սէզ. Կալ վանկ անդարձ ի սմայ (վայի՛ս)

բառս ամիսն է քեզ. Է ի վայելս Թարգմանցուցչին զԹածին առ մեզ:

Եւ զայս երես անկեալ աղբրսեմ վայելողաց զայս՝ ներել սխալանացս, որ ի սա, զի տկարութիւնս ինքնին խոստովանիմ: Զնչին ծառայ Յիսուսի՝ Սահակ եւեթ էրէջ Ամցիւնցիս, վերի ռոմամարի ալ առաջին գիրքը կը կազմեն «ՄԱՀԱԿ»:

1500

(Հիմ քիւ չուծի)

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

(Պաշտօնաւոր)

ԱՆՆԱՆՈՒ

1700ի կէսերը

ԹՈՒՂՔ՝ 12: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 23-4 X 18-2: ՊՐԱՎ՝ ՅԵՐԵՄԻԱ ՄԻԱԿ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻԱԿԻՆ 18 X 11: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ զօքաւոր իմ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զարծածութեմէ քաւակամ աղտաւած: ԳԻՐ՝ ճօքերի: ԹԱՆԱՔ՝ աւ, խաւարքերն ու սկզբնաւառքը կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ իմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ եւամեայք 1730ական տարեմարտ: ԳՐԻՉ՝ ամեամօք: ՏԵՂԻ՝ ամեամօք: ՅԻՇԱՅԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քրիստոնէական վարդապետութիւն» հարցում պատասխանով զարարախառն ռաւկօրէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՆԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Աղբիւրն քուզքեր ինկած ըլլալուն կը սկսի՝ Վէասն զի միայն կամօք իւրովք եւ մեծամեծ զօրութեամբ իւրով կարօղ է զի արասցէ եւ զի աւիրեացէ զամենայն բան եւ զամենայն ինչ: Ի՞նչ կու Հաւատաս թէ ինչ Սրբունի Երբորդութիւնն...», Այդ ձեւով Թղ. 2ա՝ «Ի՞նչ իր ինչ սրբունի կաթողիկէ Յեկեղեցին...»:

Թղ. 2բ. Վէասն երկրորդ ինչ իրացն, որում ունի պարտս քրիստոնեայն, այսինքն վասն Յոյսինն:

Թղ. 4ա. Վէասն այլոց աղօթից եւ աղաչանաց սրբոցն ամենիցն:

Թղ. 5ա. Վէասն երրորդ իրացն, որում

պարտս ունի քրիստոնէայն, որում ինչ սէրնն:

Թղ. 5բ. Վէասն չորրորդ իրացն, որում ինչ պիտոյական քրիստոնէին, յորում ինչն բարի գործքն:

Թղ. 6ա. «Թարգմանութիւն տասն պատուիրանացն»:

Թղ. 6բ. Վէասն Հինգերորդ պատուիրանացն Յեկեղեցւոյն:

Թղ. 7ա. Վէասն առաջին մեղացն որ յանուննի մահացու:

Թղ. 7ա. Հակառակ յայսմ մեղացս ինչն յօթն առաքինութիւնքն:

Թղ. 8ա. Վէասն եօթն խորհրդոցն սրբունոյ Յեկեղեցւոյն:

Թղ. 9ա. «Խոստովանութիւնն»:

Թղ. 10ա. Վէասն այլ բարի ընչիցն, յորում մեծմեծն ի քրիստոնէական վարդապետութիւնն: Թղ. 12ն հոգ քուզքեր ինկած ըլլալուն կը վերջանայ՝ «Ո՛ր Թարգմանութիւնս աստուածային Գրոցն ձեռնարկիմք մեզ ուղղափառ քրիստոնէայքս: Զայն...»:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Որքան կ'երեւի զարծս յամարեմի վրայէն քարգմառած է, Հմմտ. Թղ. 8բ՝ «Եւ, քեզէ-

ոն», փոխանակ *Վերջին Օծման*. Թղ. 11թ՝ «*Ի սուրբ Սկզբագիրեն*», փոխան *Սկիշ* բառին : Թղ. 11թ. «*Գումպուլիկնայ*», փոխան *Վարդա-րանի*, աչքի կը գարնէ նաեւ յունարէն յօդի

գարծածութիւնը Հմմտ. Թղ. 1թ. «*Եօ Յիսուս*», Թղ. 12թ. «*Եօ զանեռ*», իզական գոյականներ՝ Թղ. 1ա՝ «*Սրբուհի երբորդու-թիւն*», Թղ. 2ա՝ «*Սրբուհի եկեղեցի*» :

1501

(Հիմ Բիւ 1088)

ԳՈՒՌՆ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼԱՏԻՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԲՐԻՒՅՍ

ԺԼ. Ի ՎԵՐԵՐԵ

ԹՈՒՂԲԻ. 175. ՄԵՍՈՒԹԻՆ. 23-4×17-7 : ՊՐԱԿԻ. ԻԲ. : ԳՐՈՒԹԻՆ. միառիւմ 17-5 × 12-5 : ՆԻԻԹ. եիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք : ԿԱՅՄ. քաթաղտ ստուարաքուղք : ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ. լաւ : ԳԻՐ. եիմ շեղագիր : ԶԱՐԳԱՐԱՆԻ. եւն. չկամ : ԴԱՏԱՐԿ. 175. ԺԱՄԱՆԱԿ. ԺԼ. Ի ՎԵՐԵՐԵ : ԳՐԻԶ. ամծամօք : ՏԵՂԻ. հաւամարար Թրիստ : ՌԵՄԱՏԱԿԱ-ԳՐՈՒԹԻՆԵՆԻ. չկամ :

Մատանս է՝ Դիւոն քերականութեան յեղուին յատնականի վասն կրտսերագոյն քերականաց : Լատիններէն—Հայերէն—Իտալ-յերէն :

ԲՈՎԱՆԻ-ԱՎՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «*Մասն Ա.՝ Յաղպս հոյովման անուանց, յծորդութեան քայից եւ չորեքտա-սան կանոնաց վասն շարադրութեան : Եւ-ղպս հոյովման անուանց*» :

Թղ. 2թ. «*Յուցակ կերպարմանց կամ ամենայն եղբարուք հոյովից ի հինգ հոյով-մունս*» : Կը յաջորդեն եիմզ հոյովները :

Թղ. 13ա. «*Էի վերայ ամականաց հոյով-մանց*» :

Թղ. 21թ. «*Էի վերայ զերանուանց*» :

Թղ. 32ա. «*Բաղդատութիւն ի նախադ-րութեանց մակրայական առեկոյց*» :

Թղ. 33ա. «*Էի վերայ յծորդութեանց կամ խոնարհմանց քայից*» : Կը հետեւին Էական բալը եւ Ռերգործական բալի չորս յծորդու-թիւնները :

Թղ. 71ա. «*Էծորդութիւն մայնակրական քայից*» :

Թղ. 78ա. «*Բայք մայնակրականք նչա-նականութեամբ չղորդականք*» :

Թղ. 81թ. «*Էի վերայ հասարակ քայից*» :

Թղ. 82ա. «*Էի վերայ յծորդութեան զար-տուդի կամ անկանոն քայից*» :

Թղ. 110ա. «*Էի վերայ պակասաւոր քայից*» :

Թղ. 112ա. «*Էի վերայ անղմ քայից*» :

Թղ. 113թ. «*Զորեքտասան պատուէրք կամ կանոնք վասն շարադրութեան*» :

Թղ. 121թ. «*Մասն Բ.՝ Առաջին սկզբ-րունք կամ ի վերայ ուրի մասանց բանի եւ ի վերայ սեռից անուանց : Եւսեյեայ, Առ ի լրումն առաջին սկզբանցս զառակս եկորուի, երեխայրի յատնեան : Վասն երեքագոյնից կամ յատկապէս ասացեալ կրտսերաց*» :

Թղ. 112ա. «*Առաջին սկզբունք կամ ի վերայ ուրի մասանց բանի : Գիրք որով յատնէք վարին*» :

Թղ. 122թ. «*Մասունք բանի : Ի վերայ անուան*» :

Թղ. 124ա. «*Զանապան սեռք ամակա-նաց*» :

Թղ. 129ա. «*Էի վերայ զրական, բաղդա-տական եւ զերադրական անուանց*» :

Թղ. 132թ. «*Էի վերայ զերանուան*» :

Թղ. 133ա. «*Էի վերայ երբորդ մասին բանի, այս է ի վերայ քայից*» :

Թղ. 135թ. «*Էի վերայ շարարդ մասին բանի, ի վերայ ընդունելութեան*» :

Թղ. 136թ. «*Էի վերայ հինգերորդ մասին բանի, այս է ի վերայ նախադրութեան*» :

Թղ. 138թ. «*Էի վերայ վեցերորդ մասին բանի, ի վերայ մարայից*» :

Թղ. 144թ. «*Էի վերայ եօթներորդ մասին բանի, ի վերայ միջարկութեան*» :

Թղ. 145ա. «*Էի վերայ ութերորդ մասին բանի, այսինքն ի վերայ չաղկապից*» :

Թղ. 146ա. «*Էի վերայ պատահմանց կամ վերաբերելոց մասանց բանի*» :

Թղ. 148թ. «*Էլրումն հրահանգաց կարի իմն պիտանի համրակաց եւ պրեթի հարկա-ւոր*» : Համաձայնութեամբ եւ ռիի հարցեր :

Թղ. 160թ. «*Էի վերայ սեռից անուանց*» :

1502

(Հիմ թիւ չունի)

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԿ ԵԱՐԱԿՆՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

Ա. Հատոր

1938—1940

ԹՈՒԼՊՊ՝ 302, իջակայումս՝ 1—604: ՄԵՍՈՒՊՈՒՆ՝ 23.5 X 16.5: ՊՐԱԿՊ՝ լին ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին իրապակում ձայնագրութեան միասնով, կը բռնէ ամբողջ էջը: ՏՈՂՊ՝ 8: ՆԻԻԹ՝ շատ գէշ փայտատափ թուղթ: ԿԱՐՄ՝ մօր լաթակաղմ, կանակիմ յակնիպ գրեթով՝ Armenische Hymnen I. 1—6048: ԹՂԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական պարզ թուղթ: ՀԱՅԳԱՄԱՆՊ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մօրայի գիծերը թագմանկում մեկեմպով տպւում, իսկ խագիրն ու գրութիւնը մատիտով: ԶԱՐԳԱՐԱՆՊ՝ եւճ. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1938—1940: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Սրապեան Հ. Մովսէս: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԵԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Եւրոպական խաղագրութեամբ ձայնագրութեան Եւրոպական, Վիեննայի Միջերկրական Մայր Վանքի մէջ աւանդաբար եկած եղանակներով, ձայնագրութեան Հ. Մովսէս Վրդ. Սրապեանի կողմէ: Ա. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Մանկունք եւ Համբարձիք Պահոց»։ ԱՁ—ԴԿ։

ԹՂ. 19ա. «Եւրոպեան Օրհնութիւնք»։ ԱՁ—ԴԿ։

ԹՂ. 81բ. «Ե. Կիրակէ Խաչի, Հարց ԴԶ. Որ ի ճառակերպեան նստիս յաթոռ...»։ Ամբողջ պատկերով, ինչպէս յաջորդումն ալ։

ԹՂ. 88բ. «Զ. Կիրակէ Խաչի, Հարց ԴԶ. Երոթամ ի խաչին քեռեցեար...»։

ԹՂ. 94բ. «Է. Կիրակէ, Տօն Դիւտի Խաչի, Օրհնութիւն ԱՁ, Հրաշակերտ եւ զօրեղ...»։

ԹՂ. 107ա. «Համբարձիք Երեսնք ի նոր Կիրակէէ»։ Կը իսկապէս միմիջեւ Պետեպետեւի Զ. Կիրակէն։

ԹՂ. 177ա. «Տօն Թաղաւորութեան Դրեւտոնի, Օրհնութիւն ԴԶ. Ուրախ լըր սուրբ Եկեղեցի...»։

ԹՂ. 181բ. «Ը. Կիրակէ Խաչի, Հարց ԴԿ. Որ զամենագոր զօրութիւնը թոցուցեր ի Բաբելոն...»։

ԹՂ. 185ա. «Տօն Ամենայն Սրբոց, Օրհնութիւն ԴԶ. Երանելի սուրբ առաքելք»։

ԹՂ. 195ա. «Թ. Կիրակէ Խաչի, Հարց ԴԿ. Այսօր ցրեման երկինք եւ երկիր...»։

ԹՂ. 198ա. «Ա. Կիրակէ Երեսնակայ, Հարց ԱՁ. Օրհնակ եւ Տէր Աստուած Հարցըն ժերոց...»։

ԹՂ. 201ա. «Տօն Պաշտպանութեան, Օրհնութիւն ԲԶ. Ուրախացի Սրբուհի»։

ԹՂ. 213բ. «Ընծայումն Ա. Աստուածածնի, Օրհնութիւն ԳԿ. Երզնգէ զորդէ Սինի երդ նոր...»։

ԹՂ. 226ա. «Բ. Կիրակէ Երեսնակայ, Հարց ԱԿ. Անկիզբն Իանդ ժարմնացար ի Կուսէն...»։

ԹՂ. 228բ. «Գ. Կիրակէ Երեսնակայ, Հարց ԲԶ. Որ Թաղաւորը եւ յաւիտեանց Տէր...»։

ԹՂ. 232բ. «Դ. Կիրակէ Երեսնակայ, Հարց ԲԿ. Որ զծառայի զկերպարանս յանձն առեր...»։

ԹՂ. 235բ. «Ե. Կիրակէ Երեսնակայ, Որ յաւիտեանց եւ Աստուած Տէր ամենայն կենդանութեան...»։

ԹՂ. 239բ. «Զ. Կիրակէ Երեսնակայ, Հարց ԴԶ. Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս...»։

ԹՂ. 242բ. «Անուն Երեսնակ, Օրհնութիւն ԳԿ. Փառաշէ Հօր ճառապայ զոր մասն ժեր ժարմնացաւ...»։

ԹՂ. 249բ. «Բ. Կիրակէ զկնի Եպատնութեան, Հարց ԲԿ. Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս...»։

ԹՂ. 252բ. «Բ. Կիրակէ Բառասնորդաց, Օրհնութիւն ԴԶ. Որ զօրէնս սրբութեան պահոց...»։

ԹՂ. 263բ. «Գ. Կիրակէ Բառասնորդաց, Օրհնութիւն ԳԿ. Օրհնեմ զքեզ անբակիզըն Հայր...»։

ԹՂ. 273ա. «Դ. Կիրակէ Բառասնորդաց, Օրհնութիւն ԴԶ. Որ արարեր զօրութեամբ...»։

ԹՂ. 282բ. «Սուրբ Երեսնակ, Օրհնութիւն ԲԿ. Որ զօրդին Դաւթի զԵրեսնակ ծառայ թո...»։

ԹՂ. 294ա. «Ե. Կիրակէ Բառասնորդաց, Օրհնութիւն ԲԿ. Որ պատուիրան ճշմարտութեան...»։ Կը վերջամայ Ողորմեան վերջին տունի մէջտեղէն, շարունակութիւնը տես Բ. Հատոր:

ՎԻԵՆՆԱ

Բ. Հատոր

1940—1941

Քշ. 117ա. Երգեցողութիւնք Արեւազալի
ժամում:

Ք. 120. Նրգի մաշու ժամու :

Ք. 127բ. Երգի երեկոյեան ժամու :

Ք. 128ա. Երգի կադադրական ժամու :

թղ. 141ա. «Յրհնութիւնք Դարտիրոս-
ւայ 112—74»:

ԹԴ. 162ա. «Հարցք Մարտիրոսաց 112—
74»:

ԹԴ. 203ա. «Մանկուհի Է. Համբարձիկ
ժառանգորդուհի ԱԶ-ԴԴ»:

Թղ. 216ր. ՀԿանոն Պահոց, Օրհնու-
միւնք ԱԶ—ԴԿ:

Рр. 239р. «Записка Ивана Игг—74».

Թղ. 281ա. «Հարց հանդատուն իջ—
743.

Թղ. 301թ. «Մանկունք հայտ 119—74».

Թղ. 305ր. ՀԳԽՍ և խաբաց Գրիգորիտի
Աղուանից Կաթ. Օրհնութիւն ԴԿ: Արմատ
Ճշմարիտ...:

ԹԴ. 312Բ. «Անանիայ Առաքելոյն: Հարց
ԴԶ: Սբանելադործ Աստուած որ ցուցեր
դրաբանելիս ք...»:

Թղ. 316ա. «Ե. Զորեքյարաթի պահոց :
Հարց ԳԿ. Սուրբ Ստեփանոս Հայր անակիդրն
այխարհի ողորմեա...» :

ԲՊ. 317ա. «Դրոնեւորութիւնս պապացոյց, Օրհնութիւն Դիւ: Իմաստութիւն երկնային իջեալ ի սերունտ...»:

Մատենան է՝ Երեւանյան խաղաղու-
քեամբ ձայնագրուած Շարակնոց, Վիեննայի
Խիթրարեան Մայր Վանքի մէջ աւանդաբար
եկած եղանակներու, ձայնագրուած Զ. Մո/-
սէս Վոյ. Սրապեանի կողմէ: Բ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քշ. 1ա. Շարունակություն է Ա. Հա-
տոյին:

ԲՊ. ՁԲ. ԿԻՐԱԿԷՔԱՆԱՆՈՐԴԱՅ :
ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ ԲՁ : ՈՐ ՂԽՈՐՀՈՐԴ ՔՈ ՎԱՂՐԱ-
ՄԵՆԵՂ . . . :

Թղ. 14ր. «Կիւրակէ ծաղկազարդ : Հե-
տեւակ չարական ԴԶ : Թապաւոր պոլով...» :

Թղ. 27թ. «Զատիկ: Օրհնութիւն ԱԶ,
Այսօր յարեաւ. ի մեռելոց...»:

Քշ. 36բ. «Տէր գի բազում...»: Կիշ-
բայիմ ժամու բոլոր երգերը, պարզ կամ
համդիստակամ:

ԲՊ. 48ա. «Քաղուած հանդատեան չարականաց ԱԶ—ԴԿ» : Համգտեան Պաշտօնի յարակից երգերով :

Քղ. Ցևա. Ալեյուք եւ Թագաւորք :

Ք. 99ա. Առաւօտեան ժամու երգեր:

1504

(Հիմ թիւ չունի)

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ՇԱՐԱԿՆՈՑ

ՎԻՆՆԱ

Գ. Հատոր

1941—1942

ԹՈՒԴԹ՝ 328, Իջականւած 1247—1898: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 23-5 X 16-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանւած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ ՆԻԻԹ, ԿԱՋՄ՝ (Armenische Hymnen III 1247—1898), ԹՂԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱ, ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ, ԹԱՆԱԹ, ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ, ԳՐԻՑ, ՀԵՂԻՆԱ, ՏԵՂԻ, ՅԵՇԱՆԱՐԱՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1502: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԹՂ. 1898 ք-ի վրայ ճշմանւած է՝ «Մ.Ա.Փ. ՎԻՆՆԱ 1942»:

Մատենան է՝ Երազական խաղաղութեամբ ձեռնարկուած շարակնոց, Վիեննայի Մալր Վանճիմ մէջ աւանդաբար եկած եղանակներու: Ձեռնագրուած Հ. Մովսէս Վրդ. Սրապեանի կողմէ Գ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Աւետարանչաց Մատթէոսի՝ Հարց ԱԶ. Էակից բանըդ Հօր...» (իւր պատկերով):

ԹՂ. 4ա. «Ղուենկիանոսի Հարիւրապետի՝ Մանկունք ԴԿ. ՍՏ. Թովսէփ քեզ...»:

ԹՂ. 4բ. «Նարեկեանց ՄԿ. եւ Հբ. ԴԿ. Այսօր ընդ անմարմնոցն...»:

ԹՂ. 6ա. «Ստեփանոսի Հո. Հայրապետի ՄԿ. ԴԶ. Յրենայ այսօր...»: Եւ ԹՂ. 7ա. «Հբ. ԴԿ. Մարտիրոս եւ Վրկայ...»:

ԹՂ. 8ա. «Մետրոփանոսի ՄԿ. ԳԶ. Ով Հրաշալի նախաՀարգ...»:

ԹՂ. 10ա. «Հրեշտակապետաց Գարբրէէի եւ Միքայէլի՝ Օրհն. ԲԿ. Որ յանէից ստեղծեր...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 17բ. «Մելիտոսի՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԳԶ. Այսօր երկնայնոցն...»:

ԹՂ. 18բ. «Յովհաննու Ոսկեբերանի՝ Օրհն. ԱԿ. Որք զարդարեցին...» (իւր սարօքն) եւ ԹՂ. 21ա. ՄԿ. եւ Հբ. ԴԿ. ՍՏ. «Որ յանկիգրն...»:

ԹՂ. 22ա. «Ձորեղաբթի Հարց ԳԶ. Որ նստիս ի վերայ քերթեից...» (իւր պատկերով):

ԹՂ. 23բ. «Համօրէն Առաքելոց Հբ. ԱԿ. ի յանսահման ծովէն...»:

ԹՂ. 25բ. «Հարց ԴԶ. Որ զերիս

ճանկունս ի հրոյն փերկեցեր...» (իւր պատկերով):

ԹՂ. 27ա. «Գրիգորի Սքանչելալործի՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԲԶ. Որ լուսով աստուածային Բանին...»:

ԹՂ. 27բ. «Բ. Նորեղաբթի Հարց ԳԿ. Օրհնեալ Տէր Աստուած Հարցն ձերոց...» (իւր պատկերով):

ԹՂ. 28բ. «Կղեմայ՝ ՄԿ. ԳԶ. Մանկունք նոր Սիովնի...»:

ԹՂ. 29ա. «Հարցն Եզրկատացոց՝ Օրհն. ԱԶ. Որ դերադանցեալ զլուսայք...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 33բ. «Նիկողայոսի Հայրապետի՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԴԿ. ՍՏ. Հիացան անմարմինք»:

ԹՂ. 35ա. «Մինասայ՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԲԿ. Ըզյիշատակ վրկայիցն...»:

ԹՂ. 35բ. «Եւստրատիոսի ՄԿ. եւ Հբ. ԲԿ. Որ զհուր սիրոյ քո...»:

ԹՂ. 37ա. «Ս. Յակոբայ Մծրնայ Հայրապետի՝ Օրհն. ԳԿ. Յաղթող եւ սուրբ Հայրապետ...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 42բ. «Եղիշատիոսի՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԴԶ. Որ Հրաւիրեցեր զյառաջագոյն ընտրեալն...»:

ԹՂ. 43բ. «Աղդէի Հայրապետին եւ Արդարու Թաղաւորին՝ Օրհն. ԱԿ. Որ զերկնաւոր Թաղաւորութեանը քո...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 46բ. «Ենդոսի՝ ՄԿ. եւ Հբ. ԴԿ. Այսօր ընդ անմարմնոցն դասակցեալ...»:

ԹՂ. 47բ. Մենդեան պահոց Հարցերը Ա—Ե իրենց պատկերով:

ԹՂ. 54ա. «Դաւթի մարդարէի՝ Օրհնութիւն ԴԶ. Յաղթող գտաւ յօրհնարանն...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 61ա. «Ս. Ստեփանոսի Նախավայի՝ Օրհն. ԳԿ. Նահատակ բարի...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 69ա. «Գլխաւոր Առաքելոցն՝ Օրհն. ԴԶ. Յրենայ այսօր Եկեղեցի...» (իւր սարօքն):

ԹՂ. 77բ. «Որդոցն Որոտման՝ Օրհն. ԴԿ. Որ էն յէութեան...» (իւր սարօքն):

Թղ. 85թ. «Մենունդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Օրհ. ԴԿ. Խորհուրդ մեծ...» (իւր սարգոյն): Ասոր կը հետեւի ամբողջ ութօրեքը իւր սարգոյն Բ. օր՝ Թղ. 90թ. Գ. օր՝ 98թ. Դ. օր՝ 103ա, Ե. օր՝ 109ա, Զ. օր՝ 113թ, Է. օր՝ 119ա:

Թղ. 124ա. «Ս. Բարդուի եւ Գրիգորի Նիսացոյն: Մկ. ԴԿ. ՍՏ. Լուսապաշտոնի մատիւր...», 125թ. Հր. ԳԶ. «Որ համա- նման մեծին եղիայի...»:

Թղ. 127թ. «Յայտնութիւն եւ Մկրտու- թիւն Յիսուսի Քրիստոսի: Օրհ. ԴԶ. Լոյս ի լուսոյ ի շօրէ...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 134թ. «Կիրակէ որ զկնի ութօրէից Մենդեան իսնդիայի: Հարց ԴԶ. Միածին Որդի Աստուծոյ...» (իւր պատկերով):

Թղ. 137ա. «Զորեքարթի: Հարց ԲԿ. Տէր Աստուած Հարցն մերոց...» (իւր պատ- կերով):

Թղ. 138ա. «Ա. Կիրակէ զկնի Յայտ- նութեան: Հարց ԴԶ. Ծաղումբն Միածնի...» (իւր պատկերով):

Թղ. 140ա. «Ա. Զորեքարթի: Հարց ԲԿ. Մանկանց ըզմայն քեզ վերադնեմք» (իւր պատկերով):

Թղ. 142ա. «Բ. Զորեքարթի: Հարց ԳԶ. Օրհնեալ եւ Տէր եւ փառաւորեալ...» (իւր պատկերով):

Թղ. 143թ. «Մենունդ Յովհաննու Կարա- պետին: Օրհ. ԱԿ. Արեգականն արդարու- թեան...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 149թ. «Ս. Անտոնի անապատակա- նի: Օրհ. ԴԶ. Որ զերազանցեալ զըտար...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 154թ. «Թէոդոսի Թագաւորին: Հարց ԱԶ. Օրհնեմք զքեզ Քրիստոս...» (իւր պատկերով):

Թղ. 157թ. «Կիրակոսի եւ Յովհիտայ: Մանկունք ԲԿ. Յարմատոյ բարեաց...», 158թ. «Համարարի ԲԿ. Վարդապետ յառեալ ծաղիկ...»:

Թղ. 159թ. «Ս. Վահանայ Գողթնացոյն: Մկ. եւ Հր. ԲԶ. Զարմանալի է ինձ...»:

Թղ. 162թ. «Տեառնընդատալ: Նախատո- նակ ԱԶ. Մարմնացեալ ի Կուսէն...», 163ա՝ «Համարարի ԴԿ. Մարմնացեալ ի Կուսէն...»:

Թղ. 164ա. «Առաքաւորի Բարեկենդան: Հարց ԴԶ. Փառաւորելով զանուն քո...» (իւր պատկերով):

Թղ. 167ա. «Եւ. ի Հարց ԴԿ. Աստուած Հարցըն մերոց...» (իւր պատկերով):

Թղ. 168ա. «Յիշատակ Յովնանու Մար- ցարէին: Համարարի ԲԿ. Ապաշխարութեամբ ապրեցաւ քաղաքն...»:

Թղ. 168թ. «Ս. Ատովմանց զօրավարաց: Մկ. եւ Հր. ԱԿ. Աղաւեմք զքեզ Տէր...»:

Թղ. 169թ. «Ս. Մուքիսանց Քօշիցն: Մկ. եւ Հր. ԲԶ. Ըստուգութեամբ տեղեկաց- եալ...»:

Թղ. 171ա. «Ս. Ոսկեանց: Մկ. եւ Հր. ԳԶ. Որք արժանաւորեցայք...»:

Թղ. 172ա. «Ս. Սահակայ Պարթի: Մկ. եւ Հր. ԴԿ. Որ յարմատոց Հարցն սրբոց»:

Թղ. 172թ. «Ս. Ղեւոնդեանց քա- իանայիցն: Հր. ԴԿ. Անճառելի Բանդ Աստուած...»:

Թղ. 175թ. «Ս. Վարդանանց զօրավա- րաց: Օրհ. ԴԿ. Նորահրաշ պըսակաւոր...», 176ա՝ ճոյնը ծանր եղանակով, 176թ՝ ճոյնը եկմալիամի ծայմազրոյքեամբ:

Թղ. 176թ. «Բուռ Բարեկենդանի նախա- տնակ Հր. ԴԿ. Բանն որ ընդ Հօր յնու- թեան...»:

Թղ. 178թ. «Ս. Թէոդորոսի զինաւորի: Օրհ. ԳԿ. Զըզնաւորական աշխատութեանց» (իւր սարգոյն):

Թղ. 180թ. «Ս. Կիրդի Երուսաղեմայ Հայրապետի»: Հետեւակ շարակամներէն ինչին՝ «Այսօր ուրախացեալ ցընծան...»:

Թղ. 181թ. «Գ. Ուրբաթ, Հարց ԲԿ. Աստուած Հըզօր Թաղաւոր...» (իւր պատկե- րով):

Թղ. 183ա. «Ս. Յովհաննու Երուսա- ղեմայ Հայր. ի»: Հետեւակ շարակամներէն «Հրաշափառ ճըզնութեամբ պատերազմ- եալք...»:

Թղ. 184թ. «Ս. Գառանիցն Սերաստոյն: Օրհ. ԳԿ. Այսօր ընդ անմարմնոցդ դաս...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 191ա. «Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի մուտն ի Վերապն Օրհ. ԳԿ. Այսօր զուար- ճացեալ ցընծայ...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 196ա. «Զ. Ուրբաթ, Հարց ԴԿ. Օրհնեալ Տէր Աստուած...» (իւր պատկե- րով):

Թղ. 199ա. «Աւետումն: Օրհ. ԱԿ. Խոր- իտրդն անճառ...» (իւր սարգոյն):

Թղ. 207ա. «Ս. Կուսի Մենդեան նախա-

սոնակ: Հր. ԱԿ. Որ նախիմաց իմաստու-
թեամբ...»:

Թղ. 208թ. Վերջապակ Ղազարու Յա-
րութեան՝ Օրհ. ԱԶ. Այսօր գոյով ի Բե-
թանիա...» (իւր սարօքն):

Թղ. 213ա. Վերջերի դալստեան: Դասք
լուսեղէն...»:

Թղ. 213թ. Վստաւոտու երգ: Այսօր
մտանէ թաղաւորն...»:

Թղ. 214ա. Վայսօր ընդ հրակերպեան
դասուց...»:

Թղ. 214թ. Ծաղկազարդի երկկայեան ժա-
մբարութեմն՝ «Տփրիտոս թաղաւորն...»:

Թղ. 215ա. Դոնրացեփի շարակմէ:
Իրեմց սարօքը եւ արարազութիւններով՝ Թղ.
218ա՝ Աւագ Բշ. ի, 224ա՝ Աւագ Գշ. ի, 227թ՝
Աւագ Դշ. ի, 232թ՝ Աւագ Եշ. ի, 280ա՝ Կարդ
Ոտնուայի, 242թ՝ Աւագ Ուրբաթ, 256թ՝
Աւագ Շաբաթ:

Թղ. 262ա. Վշառիկ, Հր. ԱԶ: Ընդ լու-
սանալ միաշարաթի...»:

Թղ. 263ա. Վերկուշարաթի: Մեռելոց:
Օրհ. ԱԿ. Առաքեցար ի Հօրէ Բանդ

Աստուած...» (իւր սարօքն): Նոյնպէս՝
264թ՝ Ա. Գշ. ի, 268թ՝ Ա. Դշ. ի, 269ա՝ Ա.
Եշ. ի, 272ա՝ Ա. Ուրբաթ, 275ա՝ Ա. Շաբաթ,
278ա՝ Նոր Կիւրակէ:

Թղ. 283թ. Վնդաստան: Եւ եւրա իա-
ղաղութեան...»:

Թղ. 285ա. Վկղարնաւորութիւնք շարա-
կանաց ըստ ութ ձայնից ԱԶ—ԴԿ»:

Թղ. 293ա. ՎՓառք Հօր եւ Այժմ եւ ժիշտ
ըստ ութ ձայնից ԱԶ—ԴԿ»:

Թղ. 296թ. ՎԳ. Կիւրակէ զկնի Յայտնու-
թեան: Հարց ԳԶ. Արարիչդ արարածոց...»
(իւր պատկերով):

Թղ. 299ա. ՎԳ. Զորեքաթի: Հարց
ԳԶ. Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած...» (իւր
պատկերով):

Թղ. 300թ. ՎԴ. Կիւրակէ զկնի Յայտնու-
թեան: Այսօր զնաւ մեղ պատարաղ...» (իւր
պատկերով):

Թղ. 303ա. Վժանկ սյրուբենական» (3
հատորներում միասին):

Թղ. 322ա. Վերկրորդ Ցանկ: Ամուսնաց:

1505

(Հիմ թիւ չունի)

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ԵԱՐԱԿՆՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

Դ. Հատոր

1942

ՅՈՒՂԹՔ՝ 38, իլյակայուած 1890—1896 եւ
1—10: Մեծոթիթիւն՝ 23.3X15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՆԻԽԹ,
ԹԱՆԱԳ, ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ, ԳՐԻԶ, ՀԵՂԻՆԱԿ. ՑԵՂԻ,
ՓԱՄԱՆԱԿ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1502:
ԿԱԶՄ՝ չունի, տառածիճ թերթիք եմ, ՀԱՐԳԱՐԱՆԳ՝
լաւ:

Մատենան է՝ Եւրոպական ձայնագրու-
թեամբ Շարակմոց Վիեննայի Միջիթարեան
Վամբի մէջ աւանդաբար եկած եղանակնե-
րաւ: Ձայնագրուած Հ. Մոյսէս Վրդ. Սրապ-
եանի կողմէ: Դ. Հատոր, կէս մնացած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. ՎԳիսաւոր առաքելոցն Պետրո-

սի եւ Պօղոսի եւ ԺԲիցն: Հր. ԴԿ. ՍՏ. Որ
անպարազիրն է յէութեան...»:

Թղ. 2թ. ՎՏօն Տապանակին Տեառն:
Հր. ԱԶ. Որ ի լերինն այլակերպեալ...»:

Թղ. 3թ. ՎՍ. Թաղէոսի առաքելոյն եւ
Սանդիսոյ Կուսին զկնի ի քէն Հայցեմք-ի.
Եւ Համարաբեալ զձայնն Յուդայի...»:

Թղ. 4ա. Վնախահարց: Հր. ԴԿ. Այսօր
ցընծայ զուարճացեալ եկեղեցի...»:

Թղ. 5ա. ՎՏօն Շողակաթին: Հր. ԴԶ.
ըստ էջմիածնի շարակնոցին: Այսօր ժողով-
եալ սրբոց ի միասին...»:

Թղ. 8ա. Վնախատունակ Փոխման Ս.
Աստուածածնի, ըստ էջմիածնի շարակնո-
ցին: ԴԶ. Որ ըզնախածօրն ըզյանցանս...»:

Թղ. 10թ. «Տօն նաւակատեաց արդոյ իւշինն, Հր. ԱԶ. Որ զանարատ րազուկս քո ի խաչին...»:

Թղ. 12ա. «Տօն Վարդայ իւշինն, նախատեսակ, Հր. ԱԿ. Նըշնաւս ամենայաղթ խաչիւղդ...»:

Թղ. 13թ. «Ս. Թարգմանչացն, էլմիածնի շարակնոցին եղանակը: Մկ. ԳԶ. Նըմանեալ Մովսէսի...»:

Թղ. 15ա. «Ս. Ներսէսի հայրապետին, Հր. ԴԶ. Որ ընտրեցար յԱստուծոյ...»:

Թղ. 16թ. «Դանիէլի մարգարէին: Հր. ԴԶ. Որ զյառաջադոյն ընտրեալսն...»:

Թղ. 17ա. «Բ. Բշի յինանց Հրց. ԱԿ. Որ եկի ի Ժրկու թիւն...» (իր պատկերով): Նոյնպէս՝ 18թ. Բ. Գշի, 20թ. Բ. Եշի, 22թ. Բ. Ուրբ. 24թ. Բ. Շարաթ, 26թ. Գ. Կիր. Աշխարհամարան:

«Թղ. 31ա. «Շարականք տալոյ զգլկեստ Միաբանութեանս»:

Թղ. 33ա. «Շարականք ուխտադրութեան նորընծայից»:

1506

(Հիմ քիւ 380)

ԴՌՈՒՆ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼԵԶՈՒՆ ԼԱՏԻՆԱԿԱՆԻ

ԹՐԻԵՍՏ (Դ)

ԺԼ-ի վերջերը

ԹՌԻԵՍՏ՝ 261. Իլյակալուած 1—305: Մեմֆոն-թիւն՝ 23.5 × 16.5: ՊՐԱԿ՝ ԼԱ. ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն, փոխ ի փոխ Օսեւ երկսիւն, Օնիքիմ համապը 18 × 11.3: ՏՈՂԳ՝ 25—26: Նիիթի՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուրք: ԿԱԶՄ՝ կաշնպատ ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ, քամի մը տեղ տուեալներ, տեղեցած է կապիւններ: ԳԻՐ՝ կառնաւոր եւ գեղեցիկ ռուրդեր, խորագիրները երկարագիր կամ բոլորգիր, սկզբնատառերը շատ անգամ կենդանագիր կամ քաջանգիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուստառ սրճազգոյն: ԶԱՐԴԻՐ՝ Թղ. 7ա, Դ5ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—6, 26թ վարի կէտը, 32թ վարի կէտը, 250թ—261: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ-ի վերջերը: ԳՐԻԶ՝ ամռանօր, Միլիքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՆԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ «Դուռն լատինականութեան Լեզուն Լատինականի»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7ա. «Մասն Ա.՝ Սորոմ հոյակեցեալք լինին մասունք րանին: Յաղապ հոյակմանց անունաց զոյականաց: Գլուխ Ա.»:

Բովանդակութիւնը նոյն է Թիւ 1601 ձեռագրին հետ, վերջաւորութեամբ՝ Թղ. 242ա—256ա ունի լատիններէն բերականութեամբ ամփոփում մը լատիններէն լեզուով:

1507

(Հիմ քիւ 411)

ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ Հ. ՊՕՂՈՍ՝ ԲԱՐՈՁԱԳԻՐԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1841—1854

ԹՌԻԵՍՏ՝ 446: Մեմֆոն-թիւն՝ 23.2 × 19: ՊՐԱԿ՝ չեն Օշանկալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18 × 13, Թղ. 410—440՝ 32 × 15.5: ՏՈՂԳ՝ 23, Թղ. 410—440՝ 38: Նիիթի՝ զամազան տեսակի քուրքեր, հաստ, քարակ, ազմիւ, վատորակ, քիսազգոյն կամ օղիտակ խառն ի խառն: Նոյնպէս հաւասար չեն զամազան մասերու քուրքերուն մեծութիւնները, մասնաւոր թղ. 410—442, որոնց մեծութիւնն է 34.5 × 22 եւ ծալուած միասին կազմուած կ'երեւի, սակայն վեր-

ջեն կազմէն համուած, զօքածակ կարեմալու համար: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի քարապատ ստուարաքուրք: ԹՐԵՍԱՆ ՊԱՆԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական վարդազգոյն հաստակի քուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ, միայն Թղ. 410—442 կազմէն համուած: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ չաղգիր: ԹԱՆԱԿ՝ եւս: ԶԱՐԴԱՄԱՆԳ՝ եւս, չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 3թ—8թ, 20, 38թ—40թ, 50թ—52թ, 70, 74—70, 91թ—92թ, 115—116, 127թ—128թ, 137թ—140թ, 155—156, 180թ, 192, 203թ—204թ.

227բ, 238, 245բ, 264—285, 280—281, 304բ, 305բ, 403—409, 424բ, 436, 437բ—438բ, 440բ—446բ: ԺԱՄԱՆԱԿ 1841—1854: ԳՐԻԶ՝ ԳՆԱՄԱՆԻ Զ. ՊՅՈՒՄ: ՏԵՂԻՒ Կ. ՊՅՈՒՄ: ԳԵՆԱՄԱՆԱԿՈՒՄՆ՝ չուժի, բայց տես անունները ԹՂ. 3ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. Վարդգէսի Տաճկաց բարբառ, ի կերակէս եւ ի տօնս ինչ յաման 1841—1854 ի Կոստանդնուպոլիս: Դրեաց եւ. ասաց Հ. Պողոս Վարդապետ Յովնանեանց Մխիթարեանց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 9ա. ՎՄԵՔ սիրեսցուք զԱստուած վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ: Պիղ Ալլահը սէվէլիմ, չիւնջի շէնտի պիղի էվլէլ սէվտի: Էսկի զէմանլէնտէ՝ տիննանըն տինսիլիք վէ

փուլէրէսթիք զարանլըը իշինտէ...: Յագրող փարզմեքու միայն սկզբնաւորութեանց թղթաւամարմերը կը ըլլանան: ԹՂ. 21ա, 41ա, 53ա, 61ա, 71ա, 77ա, 93ա, 105ա, 117ա, 129ա՝ Ս. Յակոբ, 141ա, 157ա՝ Կտակ շարշարանաց, 181ա, 193ա, 205ա, 214ա, 228ա, 237ա, 246ա, 254ա, 266ա, 282ա, 290ա:

ԹՂ. 305ա. Վարդանաշի Գրիտոնկան Վարդապետութեան նախ քան զերեկոյի Հասարակաց աղօթս յամի 1841: ԹՂ. 306ա՝ Ա, 314ա՝ Բ, 322ա՝ Գ, 330ա՝ Դ. 338ա՝ Ե, 346ա՝ Զ, 354ա՝ Է, Լ՝ չկայ, 362ա՝ Թ, 370ա՝ Ժ, 378ա՝ ԺԱ, 386ա՝ ԺԲ, 391ա՝ ԺԳ, 397ա՝ ԺԴ:

ԹՂ. 410ա՝ դարձեալ փարզմեր ԹՂ. 410ա, 425ա, 439ա, 440ա:

1508

(Հիմ թիւ չունի)

ԴԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԽԱՏՈՑ

ՎԻԵՆԱ (°)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16-5 X 12-5: ՏՈՂԳ՝ 20—21: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ՎԱՄ՝ եիմ զուճաւոր քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ զարծածութեան իւզոտած, մտախոյ թաղմաթիւ ընթերցանութեան մշտնջերմ: ԳԻՐ՝ մտքգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԱ՝ ԹՂ. 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ 1870էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻՒ՝ հաւանաբար վիճեմ: ԳԵՆԱՄԱՆԱԿՈՒՄՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Դաւանութիւն հաւատայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՎԵՍ (այս անուն եւ մականուն) Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ...: Հմմտ. 2եռ. Թիւ 1625:

1509

(Հիմ թիւ չունի)

ԴԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԽԱՏՈՑ

ՎԻԵՆԱ (°)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18-3: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16-5 X 18: ՏՈՂԳ՝ 14: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր հաստակի քուլք: ՎԱՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ զարծածութեան իւզոտած. կարմիր մտախոյ ընթերցանութեան մշտնջերմ դրամած եւ մաճաղակալ մշտնջերմ ընտրեմ վրայ սրբագրութեան կատարում: ԳԻՐ՝ մտքգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԱ՝ ԹՂ. 4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ 1870էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միխայիլեան

եւմ մը: ՏԵՂԻՒ՝ հաւանաբար վիճեմ: ԳԵՆԱՄԱՆԱԿՈՒՄՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Դաւանութիւն հաւատայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՎԵՍ (այս անուն եւ մականուն) Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ...: Հմմտ. 2եռ. Թիւ 1625:

1510

(Հիմ քիւ չուցի)

ԴԱԻԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԻԱՏՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23-3 X 18-8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 12-5: ՏՈՂՔ՝ 20-21: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ գունաւոր, հիմ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զօրածնութեմէ ազտուած, ընթերցանութեամբ համար գիծեր քաշուած: ԳԻՐ՝ մամր ճտըր-գիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ր վարի կեցը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էն առաջ: ԳՐԻՉ՝

ամծամօք. Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Դաւանուքիւն հաւատալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ես (այս անուն եւ մականուն) Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ . . .» հմմտ. 2Ես. Թիւ 1625:

1511

(Հիմ քիւ չուցի)

ԴԱԻԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԻԱՏՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5 X 17-7: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 12-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ գունաւոր քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զօրածնութեմէ իւզտած եւ ազտուած, բնագրիմ վրայ միջամով սրբագրութիւններ կատարուած եւ մատիտով ըմբերեցանութեամբ համար գիծեր քաշուած: ԳԻՐ՝ ամբողջ ճտըրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էն առաջ:

ԳՐԻՉ՝ ամծամօք. Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Դաւանուքիւն հաւատալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ես (այս անուն, մականուն) Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ . . .» հմմտ. 2Ես. Թիւ 1625:

1512

(Հիմ քիւ չուցի)

ԴԱԻԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԻԱՏՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 3: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23-5 X 18-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10 X 12: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ գունաւոր քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ առջեւի կողքէն զը պակսի, զօրածնութեմէ ազտուած, բնագրիմ վրայ մատիտով սրբագրութիւններ կատարուած եւ ընթերցանութեամբ համար գիծեր քաշուած: ԳԻՐ՝ ամբողջ ճտըրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էն

առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք. Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Դաւանուքիւն հաւատալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ես (այս անուն, մականուն) Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ . . .» հմմտ. 2Ես. Թիւ 1625:

1513

(Հիմ քիւ 907)

ԲԱՆԱՅ ԹԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻՃԱՌ ՊԱՏՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՍՆ ԶԱՐԶԱ

ԿԱՐԻՆ

1838

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 23 X 18-Ճ: ՊՐԱԿ՝ միայն առաջինն է: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտինն 18 X 14-Ճ: ՏՈՂԴ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հին զորաւոր քիչ մը հաստ քուլք: ԿԱՋՄ՝ յունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին երեսները մաշած եւ ազատած, բնականօրէն լաւ: ԳԻՐ՝ հին շէնքեր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 3բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1838: ԳՐԻՃ՝ ՇԷՔՐԱՅԻՄ ԳՐԵՂ: ՏԵՂԻ՝ Կարին: ԵՆԵԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուրի, բայց Հմմտ. ԹՂ. 1ա ամուսնաքննութիւն: ՏԵՂԵ-ԿՈՒԹԻՆ՝ ԹՂ. 1ա՝ «Առաքել Ի Կ. Պաղոյ 1812»:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Ճառ պատմաբանական վասն փրկագործ յարչարանաց եւ խաչելութեան Տեառն մերոյ եւ փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի Հաւաքեալ ի Համաձայնութենէ չորից աւետարանաց անսխալ եւ միադիւրամէն Հոգեշունչ պատմութեան ըստ ստեանքեան երեւելի Հարց եւ ուղղատես

մեկնաց աստուածաշունչ դրոց, բարձր Հրամանաւ Տեառն Կարապետի Սրբազան Արքեպիսկոպոսի Ծայրագոյն վերատեսչի Կարնոյ մայրաքաղաքի եւ այլոց ի ձեռն գրչութեան ամենանուստ Գրիգորի ապարդեան մանկավարժի Շէքերեան Կարնեցոյ ի 1838 ամի Տեառն ի Դեկտեմբերի երկուսին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. «Բան նախնթաց, Ով անգամք որոյ զինուորեայն Եկեղեցոյ յարմարեալք կարգաց քահանայապետն երկնայն...»:

ԹՂ. 3բ. «Յատարանութիւն: Աղբիւրն ողորմութեան եւ ճանապարհն ճշմարտութեան Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս յետ աւարտման խորհրդոյ...»: ԹՂ. 12բ-ով կ'ընդհատուի:

1514

(Հիմ քիւ չունի)

Հ. ԳԵՈՐԳԱՅ ՎՐԴ. Ի ԱՅԵԹԱՊԵՏՈՅ ԹՈՒՂԹ ԱՌ ՈՒՂՂԱՓԱՌՍ ԱՆԿԻՐԻՈՅ

ԱՆՆԱՆՈՅ

1757էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 9: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 23-2 X 18: ՊՐԱԿ՝ չեն ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտինն 15-5 X 11: ՏՈՂԴ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ զորաւոր հասակին հին քուլք: ԿԱՋՄ՝ ձոր կիսալաք ստուարքքուլք: ԹՂԵԱՆՈՅ ՊԱՋՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը երկուական օղիտակ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօսքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 8, 9: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1757էն ետք: ԳՐԻՃ՝ ամսանոց: ՏԵՂԻ՝ ամսանոց: ԵՆԵԱՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկան:

շրջանին մէջ: Կը առվիցներ քէ որոշ պարագաներու բերմամբ կամ պատճառներու համար Հայ Կաթողիկէներուն քայլ տուեալ է յատուածային հազարդակցութիւն ոչ կաթողիկէներու հետ: Հռովմ կը կամչուի պատասխանատուութեամբ համար: Թուլքս իր վարդապետութեամբ յետսկոյնում է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. «Էնկիւրու ուղղափառ դարտաշարա սէլամ: Պէն նէլայիզ դուրսնուզ էնթապլը Հայր Գէորգ Վարդապետ, Մխիթար Արքանըն չէրադր...» Վերջ՝ «Ճազըլուր պու մէջթուպ Հոռատա»՝ յամի Տեառն 1757 Սեպտեմբերի 28 սինտէն:

Մատենան է՝ «Թուղթ Հ. Գէորգ Վրդ. Ի Այնթապցոյ առ Ուղղափառ Անկիւրիոյ, 26 Սեպտեմբեր 1757», հայատառ քրեքիւն: Հ. Գէորգ Այնթապցի Մխիթարեան վարդապետ մըն էր եւ կ'առաքելագործէր Անկիւրիայ

1515

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐ ԱԻՏԱԼԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ԹՐԻԵՍ (°)

1794

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5 X 17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 13-5: ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ էին զորաւոր միջակ հաստաքեամբ քուրք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ԼԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման թոքերի: ԹԱՆԱԹ՝ զուգարած ուղեղով: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հեծ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 12ա եւ ք մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1794: ԳՐԻԶ՝ անձամբ, Միւր-քաքեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 12ք:

Մատենա է՝ «Սասունցի Աւտայեան Պօղոս Վարդապետի գիր առ Մշեցի և Արանցի էնկիպարեան Տէր Յովհաննէս»: Նոյն ընդ 26ա. Թիւ 1373 եւ 1517:

ԵԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ

ԹՂ. 12ք. «Օրինակեալ 1794 Մարտի 15»:

1516

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՆՈՆ ԹԻՒԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՎԻՆՆԱ (°)

ԺԻՒ ՊԱՐՈՒ ՎԵՐԳ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 17-2: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 11-5: ՏՈՂԹ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ թուրք սպիտակ քուրք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ԼԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ թուրք, խրատագիր-մեծը շատ մանր: ԹԱՆԱԹ՝ մուր շագանակի: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հեծ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ 24ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԻՒ ՊԱՐՈՒ ՎԵՐԳԻՆ տասնամեակի: ԳՐԻԶ՝ անձամբ, հաւանաբար Միւրքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վի-ննա: ԵԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆՆԵՐ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Կանոնադրութիւն Թիւ պատարագի» իմպլէտ տպուած է 1904ին Վի-ննա հրատարակուած հոգիարարութիւն մէջ էջ 1—25: Հմմտ. 26ա. Թիւ 1576:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՐԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մանսթութիւնք սակս Թիւ պատարագի»:

ԹՂ. 3ա. «Օրէնք արկանելոյ սպաս Եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 12ք. «Օրէնք Նուիրադորձելոյ դմանը Նշարի ժամանակի կամ ժողովայնի ժառանգարարութիւն ժողովրդեան և կամ զայլ մեծ Նշար վասն զնելոյ ի ճանաչել»:

ԹՂ. 13ք. «Օրէնք ժառանգարարելոյ ժողովրդեան զուրք Խորհուրդն Հաղորդութեան ի պատարագի կամ արտաքոյ Նորին»:

ԹՂ. 14ք. «Հրահանգ վասն սպասարարի Թիւ պատարագի»:

ԹՂ. 15ք. «Օրէնք արկանելոյ սպաս Եկեղեցւոյ»: Կրկնուքիւն է ԹՂ. 3աի:

1517

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐ ԱԻՏԱԼԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՎՐԴԱՐԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊՐԱԿ՝ 1: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 13-5: ՏՈՂԹ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հաստակի էին զորաւոր քուրք: ԿԱԶՄ՝ թուրք: ԹԱՆԱԹ՝ զԱՐԴԱՐԱՆՆԵՐ՝ սկիզբն ու վերջը

երկուսկան սպիտակ քուրք: ԼԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ թուրքերի: ԹԱՆԱԹ՝ մուր շագանակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հեծ. չկան: ԿՆԻԹ՝ Վիեննայի Միւրքարեամ Մատենադարանի կոթիք: ԹՂ. 2ա. Որ. եւ 10ա. ի

վրայ, 10ր: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1, 10ր վարի կեսը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաքաւար 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամեռնութիւն: ՏԵՂԻ՝ ցոլէ 4: ՊՈՒՅ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ յատուկ իմաստով չունի:

Մատենան է՝ «Մասունցի Աւտայեան Պօղոս Վրդ-ի Թուղթ առ Մշեցի եւ Աւրանցի էնկերպարեան Տէր Յովհաննէս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

(Հմմտ. Ձեռ. քիւ 1373): Թղ. 1ա. «Եւ Սասնցի Աւտայեան Պօղոս ապարդիւն վարդապետս, որ երեսուն ամօք միաբան Մշուսուր Կարապետու գերաւոյակ վանիցն, եւ մի ամ եւս Առաքնորդ. եւ վասն ուղղափառ հաւատոյ մերկացուցեալ, եւ արտաքսեալ, եւ յետոյ յեղեհաւ քաղաք որ է Ուռայ. երեք ամ կէս առաքնորդ. եւ անտի հանդերձ եղեհացի աշակերտաւ իմով Յակոբ սարկաւազաւ սիրով մեծաւ եկի ի Հուովմ: Առ

Մշեցի եւ Աւրանցի էնկերպարեան Տէր Յովհաննէս ձեռնառուն աշակերտն իմ ենթադրեցեալքս Հային, ցանկանալով հոգւոյ նորին փրկութեան, Սկիզբն. ի բաղմաց ամաց հետէ կամք էր ինձ ի դրութեանց իմոց առ թեզ թողուլ յիշատակ, որոյ նկատումն յառեալ Հայի առ անգին հոգւոյդ փրկութիւնն, ով որդեակ իմ Տէր Յովհաննէս... վերջ՝ Դարձեալ երդմանցուցանեմ զթեզ ի ներքոյ հարկի պարաւանդութեան, զի պատասխանիցես ինձ գրեցմամբդ, որով օրինակաւ եւ իցէ: Գրեցաւ յամի Տեառն փրկութեան մերոյ ՌՁԴԳ եւ Հայոց ՌՄԽԵ՝ Պօղոս Վարդապետ Աւտայեան: Տ(եղի) Կ(նքոյ)»:

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6բ. վարի յաւանքի վրայ՝ «Ո՛հ ցաւոյս որ ոչ կարացի ըստ բաւականին սըրբազրել, վասնզի գնացողն չուտով զնայոց էր, որ էր այն վարդապետն, որ երբեմն Սրուբէկ ասուր»:

1518

(Հիմ քիւ 815)

Յ. ԱԼԻԵՐ՝ ՀՐԱՀԱՆԳ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Հատոր Բ.

ՎԻՆՆԱ (Դ)

1840ի ատենները

Թիւղթ-ի՝ 289, իջեալութեամբ՝ 1—825: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 × 20: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 × 13: ՏՈՂԻ՝ 29 միջին հաշուով: Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ էին գորտուր քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքային ստաւարաքուլք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական հաստ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ տեղ-տեղ միջակ ձերձմութեամբ, ընդ-հանուրը լուս: ԳԻՐ՝ էին շաղգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ հեռ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենները: ԳՐԻՉ՝ ամեռնութիւն: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաւար վիճեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Հրահանգ եկեղեցական պատմութեան Հատոր երկրորդ, ի Հինգե-

րորդ դարէ մինչեւ ի վախճան ութերորդ դարուն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Թողուած Ա.՝ Որդիներեանց եւ Մարդակերպադաւանք, յայսմանէ ի վեր երեւեալ շփոթութիւնք յեղիպտոս եւ յայլ տեղիս: Մորրութիւնք, որ ի գիրս Որդիներէն եւ վարդապետութիւնն ի յայտ եւ ի ծանօթութիւն եկին Նաեւ առ կենդանութեամբ նորա...» (Թողուած Ա—Լէ):

1519

(Հիմ քիւ 1056 եւ 906)

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏԻՐ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ-ի սկիզբները

Թիւղթ-ի՝ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 × 19: ՊՐԱԿ՝ մէկ ու կէս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը՝ 18 × 7: ՏՈՂԻ՝ 29: Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ գո-

րտուր էին քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ չուն տեսած, ընդհանուրը լուս: ԳԻՐ՝ ձուրգիք, սկզբնագրերը ճամբ մը տեղ գարգագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ

եւ կտրմբ: ՁԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա մէկ սիւնակ, 2բ, 16բ մէկ սիւնակ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. Ի սկիզբմբբ: ԳՐԻԶ՝ ամծամբբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա՝ «Առաքալ Ի Գ. Գալաթ 1812»:

Մատենան է՝ «Խորհրդատետր սրբոյ Պատարադի կամ Օրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցոյ»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Օրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ յորժամ կամիցի քահանայն պատարագ ժատուցանել: Պարտ է այսպէս խորհրդաբար զգեստաւորիլ: Մտցէ յաւանդատունն Հան-

դերձ սարկաւազօքն ուր զգեստքն են պատարադի եւ զգեստալ պաշտօնէիցն ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի: Քահանայք քոր զգեստքին...»:

ԹՂ. 3ա. «Աղօթք առանձնական պատարադի քահանային յատալ քան զգեստաւորիլն: Որ զգեստալ ես զլոյս որպէս Հանդերձ...»:

ԹՂ. 4բ. «Գրիգորի Նարեկացւոյն. Ամենակալ բարերար մարդաւէր Աստուած...»: Ապա կը շարունակուի պատարագը մինչեւ ԹՂ. 16բ՝ «Եւ մտեալ յաւանդատունն մերկաւորի ի զգեստուցն եւ երթիցէ խաղաղութեամբ»:

1520

(Հիմ քիւ չուծի)

ՔԱՂՈՒԱԾ ՈՒՄՊԵՏԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍ (°)

1810էն առաջ (°)

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 18, իջեկալուած 1—34: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.8 × 17: ՊՐԱԿ՝ Գ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5 × 10.5: ՏՈՂԻՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ, միջակ հաստութեամբ գորտաբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մատրցի շատ մօտ շղագիբ: ԹԱՆԱԿ՝ սրճագլմ-սեւ: ՁԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւս. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 18: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամբար 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ ամծամբբ Միքեղեանի մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քաղուած Ումպէտ իմաստասիրական»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ի վերայ նախադասութեանց, Դադափաբ կրկնակի զանազանին, ըստ բովանդակութեան եւ ըստ տարածութեան», Զեռագիրս բովանդակութեամբ մոյմ է Թիւ 1632 Զեռագրի մէկ մասին հետ տե՛ս ամդ ԹՂ. 31բ—37ա:

1521

(Հիմ քիւ չուծի)

ՔԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍ (°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 39: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 × 18.7: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 × 14: ՏՈՂԻՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաբ հաստեկի քուղք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ գամագամ ձեւի շղագիբ, քաղմաքի գրիչմբու գործ ըլլալով: ԹԱՆԱԿ՝ գուճատած սեւ: ՁԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 37բ. 38բ—39բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն շատ

չառաջ: ԳՐԻԶ՝ ամծամբբ, Միքեղեանիմբբ: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քաղուած իմաստասիրական» Հմտ. Զեռ. Թիւ 1632 ԹՂ. 137ա—193ա: Ներկայ ձեռագիրը Թիւ 1632ի սկզբնագիրն ըլլալ կ'ըրեւի:

1522

(Հիմ քիւ չուձի)

ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՋՄՄԱՌ

ՌՄՀԳ (1824)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 186, իջեկայում 1—384: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 17: ՊՐԱԿՔ՝ Ա—Ի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՄ—սիւն 18 X 12: ՏՈՒԼՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ ԵԻձ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՌՄ՝ կաշեկապտ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, քանի մը տեղ ճեղքեր, քանի մը տեղաւոր ճեղքածուծ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԹՔ՝ 2ա, 3ա, 18բ, 41ա, 144ա, 168բ, 175բ: ՋԱՐԳԻՐ՝ ԹՔ՝ 40բ, 143ա, բոլորն ալ շատ հաստութեամբ միտգոյն սեւ գծազարդութեամբ: ԳԻՐ՝ ճօղքեր, տեղաւոր ամցամ ճօղքեր: Խորագրերը բոլորքի կամ քրքիմ ճան շեղագիր: ԳԱՄԱՐԿ՝ ԹՔ՝ 1, 2բ, 148բ, 186: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՀԳ (1824): ԳՐԻՑ՝ ճեղք Ներսէս Բեքիացի: ՏԵՂԻ՝ Ջմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ տեւ ճակատաքուլք ԹՔ՝ 2ա: ՏԵՂԵՂՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՔ՝ 1բ. Ե՛ զորս Աթապապա Վարդապետ Պաշտօնաւոր զոր պաշտի Քուլք Ե՛ ժամանակ հաստութի թ. Գ. Պոլս: Գ. 1825: Հ. Գրքարէն: (ՏԵՂՈՒՆ՝ ճանաչում ճանաչում էլ 278 ճեղք. 738, քանի քրքրորդ վասն է ճեղքաւոր):

Մատենան է՝ ԹՔ՝ 2ա. Բարոյական Աստուածաբանութիւն ըստ անտեղիւր եւ անայթքեց եկեղեցւոյ վարդապետութեան զոր արարեալ է Հ. Պողոսի Գարբիէլի Անտոն(ն)իկայի Յիսուսեան միաբանութեան աստուածաբան վարդապետի: Մասն Երկրորդ, Յաղագս խորհրդոց եւ պատմոց դատակնքոյ, Յաւելեալ ի նոյն բազում ծանօթութիւն փոխպոսի Դէկար. ի կարգէ փրանկ. կանոնապահութեան: Թարգմանեալ զուղութեամբ ի Հայ. բարբառ ի Յ. Տէր Ներսէս Գաւանայէ Բեքիացւոյ յաշակերտաց զպրոցի սրբոյն Միքայէլի որ ի Լիբանան հրամանաւ Գեղեղմանիկ Տեառն Տեառն Բ. Գրեգորիսի Զ. Կաթողիկոսի Հայոց ուղղափառաց 1824, ՌՄՀԳ, ի վասն Փոխման Սուրբ Գուրգ, ի Կաթողիկոսարանի Հայոց ուղղափառաց:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ՝ 3ա. Ընտա յաղագս վերջին օծման, վերջին օծումն է խորհուրդ սահմանեալ ի Դրխաստէ...:

ԹՔ՝ 19բ. Ընտա յաղագս Կարգի, Կարգ առեալ լինի կրկնակի, նախ ի տեղի որոշ եւ սուրբ հանդիսաւոր ծիսիւ...:

ԹՔ՝ 41ա. Ընտա յաղագս Պապի, Գլուխ Ա.՝ Յաղագս Հարսնախօսութեան որ նախապատրաստութիւն իմն համարի առ Պապ: ԶԻՆՆ է Հարսնախօսութիւն, Հարսնախօսութիւն է փոփոխ եւ օրինաւոր խոստումն ամուսնութեան...:

ԹՔ՝ 48բ. Գլուխ Բ.՝ Յաղագս բնութեան յատկութեանց Պապի:

ԹՔ՝ 62բ. Գլուխ Գ.՝ Յաղագս արգելմանց Պապի:

ԹՔ՝ 144ա. Ընտա յաղագս դատակնքոյ եւ պարականոնութեանց, Գլուխ Ա.՝ Յաղագս դատակնքոյ ընդհանրապէս: ԶԻՆՆ է դատակնք: Պատասխանեմ՝ Եկեղեցական բժշկական պատիժ որ նախ առաջին զրկէ ի խոգելուր բարեաց...:

ԹՔ՝ 162բ. Գլուխ Բ.՝ Յաղագս բանադրանաց:

ԹՔ՝ 169բ. Գլուխ Գ.՝ Յաղագս արգելմանց:

ԹՔ՝ 172ա. Գլուխ Դ.՝ Յաղագս կախմանց:

ԹՔ՝ 175բ. Գլուխ Ե.՝ Յաղագս պարականոնութեանց:

ԹՔ՝ 185ա. Եմանկ:

1523

(Հիմ քիւ 565)

ՃԱՇՈՑ

ԱՆԻՄԱՌՈՒ

ԺԸ Դարաւ վերջերը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 175, իջեկայում 1—324: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊՐԱԿՔ՝ ԻԹ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՄ—սիւն 18 X 12: ՏՈՒԼՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ ԵԻձ զօրաւոր, միջակ

հաստութեամբ եւ քարակ քուլք խառն: ԿԱՌՄ՝ կաշեկապտ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ ճեղքածուծ: ՋԱՐ՝

ԳԱՐԱՆԻՔ՝ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1—2, 164ր մեծ մասով, 165ա—173ր: ԺԱՄԱՐԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Ճաշոց», Դեկտ. 26ի Ծովունդ չի թանջար, չուծի ման ձուովմալանամ արագարաքիւնները, բաց ունի մեծ պանդ շրջանի ամեմօրեայ անտարամներ: Միասին կազմուած է 1803ի Թրիստ տպագրուած հարիւրդաստիւրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 3ա. «Ի Բուն Բարեկենդանի կիրակէին ձառու ժամանակ այս է. Միաժին Որդի... Ալէլուիա, Հոովմայեցու ժԳ. 11, Ալէլուիա, Մատթէոս եւն.», Գրուած եւ քէ՛ ընթերցուած եւ քէ՛ անտարամները ամբողջապէս: Երբեմն ընթերցուածը հին

կտակարանն է: Առանց ընդհատումի կը հասնի մինչեւ Վարդապետի մարտիկը եւ Թշ. 110ր-ի վրայ կը դնէ ծանօթութիւն՝ «Եօթներորդում կիրակէին Վարդապետ է, ի միւս տետրակներն գրեալ է, գիտ եւ կարգայ ի փառս Յիսուսի Քրիստոսի, որ է օրհնեալ յախտանա յախտենից ամէն»։ Այս մտքը սակայն կը պակսի, որովհետեւ շարունակութիւնը կը սկսի Թշ. 111ա Յիսնկաց յորեշարթիւ որ է յիսնկաց պանդը երբորդ օրը, եւ կը հասնի Թշ. 162ա մինչեւ ապայից տօներէն Պետրոսի Հայրապետին եւ Արիստղոսայ սարկաւազին: Թշ. 162բ-ի տակ կայ ծանօթութիւն՝ «Ապա Անտօնի», սակայն որ-քան կ'ընդիմ հետ ալ պակասաւոր է, որովհետեւ 163ա-ի վրայ կը յաջորդեն տարբեր գրչէ գրուած՝ Յովնան Մարգարէի օրումն ճաշու ընթերցուածները անտարամով մը Մատթէոս ժԲ. 38:

1524

(Հին քիւ չումի)

ՍԿՋԱՌԻՆԻՔ ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ (՝)

1840ի տետրներ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 52, իշակուած միայն 1—66: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.7 X 18.5: ԳՐԱԿ՝ 13: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 11: ՑՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ միշակ հաստաքեմք արգիլ քաղք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱԿ՝ լու, արտաքին քաղքը զգուտած: ԳԻՐ՝ ճարճարգի: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւն. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 52: ԺԱՄԱՐԱԿ՝ 1840ի տետրները: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ: ՄԻՅՊԱՐԵՄԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարք վիթթոմ: ՅԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թշ. 1ա. «Գլխաւոր սկզբունք երկրաչափութեան», Կիւստո:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Առաջին տեղեկութիւն: Տեղեկութիւն դիմելութենէ եւ զտարածութենէ իրաց: Գիտութիւն, որ զհանգամանաց եւ զչափոց մեծութեանց իրաց արդեամբք ի միջի եղելոց ճառել առնուցու, անուանեալ կոչի երկրաչափութիւն...»:

Թշ. 2ա. «Բ.՝ Տեղեկութիւն զերեսաց մարմնոյ, զգծի եւ զկիտէն»:

Թշ. 3բ. «Գ.՝ Յայտնադնի եւս որոշումն գծի, երեսաց եւ մարմնոյ»:

Թշ. 7բ. «Դ.՝ Յաղագս թէ զհարը նշանակիցին կէտք, գիծք, երեսք եւ մարմինք»:

Թշ. 10բ. «Ե.՝ զործ եւ բաժանմունք երկրաչափութեան»:

Թշ. 11բ. «Զ.՝ Առակք»:

Թշ. 12բ. «Մասն Ա.՝ Հարթ երկրաչափութիւն»:

Թշ. 12բ. «Հատուած Ա.՝ Գլխաւոր սկզբունք երկրաչափութեան: Գլուխ Ա.՝ Տեղեկութիւն զչափոց եւ զհանգամանաց ազգ ազգ անկեանց» (Համար 1—10):

Թշ. 18բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղագս գրի եւ տեղոյ ուղիղ գծին միմեանց համեմատութեամբ» (Համար 11—16):

Թշ. 21ա. «Գլուխ Գ.՝ Գլխաւոր հանգամանք երեքանկեան եւ բազմանկեան» (Համար 17—34):

Թշ. 35ա. «Գլուխ Դ.՝ Թէ զհարը կամ որպէս պարտ եւ պատշաճ իցէ ի դրոշմելն զձեւս ի կիր արկանել զկանոնսն, զոր ի վերադրոյնսն ասացաք» (Համար 35—39):

Թշ. 40ա. «Գլուխ Ե.՝ Կազմութիւնք ի գծից եւ յանկեանց» (Համար 40—48):

Թշ. 49բ. «Գլուխ Զ.՝ Ի ձեռն ուղղամիջ հեռաւորութեան զհաւասար ձեւոց դրոշմելն» (Համար 49—51):

1525

(Հիմ քիւ չունի)

ՀՄԱՅԱԳԻՐ

ԱՆՆԱՆՈՐ

ԺԹ դար

ՅՈՒՆԻՔՔ՝ 29. Իջեալայում 1—52: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-8 X 17: ՊԻՆԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, ամբողջ էջը առանց լուսանցի: ՏՈՂՔ՝ շատ ամկանոց: ՆԻԻԹ՝ զանազան տեսակի եւ գլխի քաղթ, ԹՊ. 1, 2, 20, 21 կապտա, 19, 28 դեղին, 22—24 վարդապղնձ, 25—27 եւ 29 կանաչ, մնացածը քիւսացած ճերմակ: ԿԱՋՄ՝ յունի, միայն իրարու կարուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գործածուած եւ խոնավութիւն տեսած: ԳԻՐ՝ եին շեղագիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԳԵՄԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ծածկազրուքիւններ եւ մոզակամ ձեւեր գրեթէ ամէն էջի վրայ բազմաթիւ: ԴԱՏԱՆՔ՝ ԹՊ. 1—3, 28ր վարի կէտը, 29ա: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՅՆԴ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ Հաւաքում մամե տեսակ՝ ի մասնաւորի քարեպաշտական—աւելորդապաշտական հաւագիրներու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 4ա. ճառագարի, գրէ վրան տուր, բժշկի Աստուծով:

ԹՊ. 4բ. ՎՄԱՆԱԿԵԹԻ սիրոյ այս Բլամբոնայի ծառիս վրայ կախէ, սիրէ գէշք ինչ որ կամէ ունիս կը կատարի: Իրարու մէջ գտած էինք բարեպաշտական—ծածկազրուքիւններով եւ ձեւերով ու արարներով մամե գիրքեր:

ԹՊ. 6ա. Նստել եսմե շարուած եմ աւե—

տարանէն այն գլուխները եւ համարները, որոնց ընթերցուածով զանազան հարցեր լուծուելու են:

ԹՊ. 8բ. Ջանազան պաշտական—գրերու բնագիրներ եւ ծածուկ նշաններ:

ԹՊ. 11ա. Սաղմոսարանէն յառաջ կը բերուի բարձր 150 սաղմոսներու սկզբնաւորութիւնները եւ ամենց զորաւորագոյն տաղերը, եւ թէ ինչ ձեւով կրնան գործածուիլ եւ ինչ բանի կրնան օգտակար ըլլալ: Իբրեւ օրինակ յառաջ կը բերենք առաջինը: ՃԵՐԱՆԿԱՆ է՝ այր ի վերայ Թիւղին մինչեւ զայս տեղն՝ եւ տեղեւ նորա մի Թարեցի Բլամբոնայի գրէ կնոջ վրան պահէ որ տղան չի ցրէ ծնունդէն ժամն մինչեւ հետ պահէ որ չի վերասի: Դարձեալ գրէ մինչեւ զայն տեղն չանդերց Բլամբոնայի վերայ ասացինք եւ Բլամբոնայի նուախային ման ամէ գերանով ժողով կախէ, այն ծառին պտուղը ոչ Թապի, իսմ իջէն կախէ, մինչեւ որ չի հասնի այլ սոցին նման գործոց զորութիւն ունի եւ կատարեալ. Աստուծով Բլամբոնայի այս է: Կը յաջորդեն զանազան գիծեր ու նշաններ:

ԹՊ. 26բ. Ամբիւն զանազան հիւսանքութիւններու եւ փորձամբներու դէմ գործածուելիք թրքերմանքու օրինակներ են:

1526

(Հիմ քիւ 382)

Ն. ՇՆՈՐՀԱԼԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՐԱՅ ՈՒՆԵՑԱՄ ԱԶԳԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻՆԵՆԱ

1859

ՅՈՒՆԻՔՔ՝ 117: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23-3 X 19-2: ՊԻՆԿՔ՝ չեն նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 12-5: ՏՈՂՔ՝ 19—30, շատ ամկանոց: ՆԻԻԹ՝ միակ նաստաւքեամբ կէտ ազորի քաղթ: ԿԱՋՄ՝ քաղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամենապէս լաւ, բնագրիս վրայ բազմաթիւ տեղեր յաւելումներ եւ արագրութիւններ: ԳԻՐ՝ վարձ մտապաշտ շղագիր: ԹԱՆԿ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ եւն. յունի: ԴԱՏԱՆՔ՝ 1բ, 13, 21բ, 37բ, 49բ, 74բ—76ա, 87, 94բ—85բ, 104բ—106բ, 110բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1869: ԳՐԻՑ՝ ամբողջ: ՅՆԴ՝ վիճան: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկան:

Մատենա է՝ ԹՊ. 1ա. Ն. Շնորհալի եւ (Յունաստանի) Հայաստանի վրայ ունեցած ազդեցութիւնը: Վիճենա 1859: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. Ճառաջարան: Մարդու մը վարքը գրելու համար հարկ է յառաջագոյն բարձր մարդկեղէն կենաց ընդհանուր տեսու—

թիւն մ'ունենալ եւ ան ժամանակին նկարագիրը գիտենել, որուն մէջ կենսագրելի մարդը ապրած ու գործած է...»:

Ք. 6ա. «Գրութիւն Ա.» Շնորհալոյն ցեղը, իր Հայրը Ապրեալս՝ Ռուբէն իշխանին ժիր գործունէութեանը գործակից կ'ըլլայ: Մ. Գրիգոր Վկայասէր, ու Ս. Ներսէսի տղայութիւնը, կրթութիւնը ու Սեւ. Լեւոնի կարծիք Վանքին այն ատենուան ուսումնական վիճակը: 1905—1113: Մարալու կողմէն, Մովսէս զղեկին վրայ Պաշլաւունի իշխան մը կը տիրէր...»:

Ք. 14ա. «Գրութիւն Բ.» Եւրոպայի աս դարուն վիճակը՝ Պաշլաւիքը, Բիւզանդեան կայսերքը: Ազգին վիճակը Մ. Գրիգորիսի կաթողիկոսութեան տակ, Աղթամարայ չիօթը, Շնորհալին թահնայութեան ու Հայրապետութեան աստիճան կը բարձրանայ ու իր եղբորը գործակից կ'ըլլայ: Ազգին վրայ ունեցած ազդեցութիւնը ու մեծ գործունէութիւնը: 1073—1141»:

Ք. 35ա. «Գրութիւն Գ.» Հռոմկա զղեկը Մ. Գրիգորիսի Հայրապետական աթոռ կ'ըլլայ: Թորոս Բ. ու Աւշին իշխանին մէջ Շնորհալոյն ձեռքով եղած Հաշտութիւնը, Ալէքս. դէսին Ս. Ներսէսի հետ Մամեստիա քաղաքը ըրած ընտանութիւնը: Հայոց Եկեղեցւոյն Հաւատոյ խոստովանութիւնը: 1147—1165»:

Ք. 47ա. «Գրութիւն Դ.» Ալէքս. դէսին Կոստանդնուպոլիս դառնալը: Մանուէլ կայ-

սըր Ներսէս Շնորհալին Կ. Պոլիս կը Հրաւիրէ: 1167»:

Ք. 50ա. «Գրութիւն Ե.» Մ. Գրիգորիս կաթողիկոսական դահէն կը Հրաժարի ու իր եղբայրը յաղորդ կը նստեցնէ: Իր առանձնանալը ու մահը: 1166»:

Ք. 54ա. «Գրութիւն Զ.» Շնորհալոյն դահնկալութեան ժամանակ ժողովականաց առջին ըրած Ատենախօսութիւնը եւ իր ժողովրդեան դրած Ընդհանրականները»:

Ք. 62ա. «Գրութիւն Է.» Կայսեր դեսպանը ընծայական թղթով մը Շնորհալին կը ներկայանայ, որն որ կայսեր Հրաւէրը ընդունելն կը Հրաժարի: Իր առանձին թուղթը ու ազգին Հաւատոյ խորհրներու նկատմամբ դրածները: 1168»:

Ք. 72ա. «Գրութիւն Ը.» Մանուէլ կայսրը Ներսէս Շնորհալոյն թղթին մեծ Հաճութիւն կը ցուցնէ: Անդրադոյն թղթակցութիւն մը Թէորիանոս իմաստասիրին ձեռքով: 1169—1170»:

Ք. 89բ. «Գրութիւն Թ.» Շնորհալին Յունաց հետ միաբանութիւն Հաստատելու ներկատմամբ կրած դժուարութիւնները, աս նկատմամբ Հայոց Եպիսկոպոսաց ու վարդապետաց տուած ծանուցադիրը, իր տարածամ մահը: 1173»:

Ք. 96ա. «Գրութիւն Ժ.» Մ. Ներսէսի Հոգւոյն ու զիտաւորութեանց նկարագիրը»:

Ք. 106բ. «Գրութիւն ԺԱ.» Ս. Ներսէսի գործքերէն քաղուած մէկ քանի Հոգեւոր ու վճռական խրատները:

1527

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՂԱԳԻՐԳ

ԿՏՈՒՑ ԱՆԱՊԱՏ

ՌՄԲ (1753), ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ դար,

ՔՈՒՂԹԻՒՆ՝ 132: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 17: ՊՐԱԿ՝ շատ խոռոմի ձեւով ճշմանկաւ, ազնուի գարծ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 13, Ք. 129ա-էն օկնալ 15-6 X 10-5: ՏՈՂԻՒՆ՝ 33, 129ա-էն ետք 26: ՆԻՒԹ՝ իմ զորաւոր միջակ հասուլքեամբ քուլք, 129էն ետք մալի հնազալմ եւ ազարկեամբ: ԿԱՂՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրան ճնշւումով զարդեր: ԹՂԹԱՆԱՅ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ օկիզմ ու վերջը երկուական քեքքեր, արմնգմէ միմ երկու տեղմ ալ կազմիմ կցցուած է տեւ վաքը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ չափացած տեղի եւ ամենալի, բարբաբոս խոռոմգիր: Ք. 129էն ամպիմ

ճաշկաւոր ճարգիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, առջեւի մասը յրախոռմ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՒՆ՝ չունի: ԿՆԻԿ՝ Ք. 1ա ամբքեռնի, ինչպէս ճան. Ք. 34ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ընդմէջ 24 եւ 25ի կէտը մկրատով կտրուած համուած, 28բ, 33բ վարի կէտը, 54ա վարի կէտը, 54բ, 82բ, 106բ, 107բ վարի կէտը, 109ա վարի կէտը, 106բ, 128 եւ 128ի միջեւ քուլքի մը կէտը մկրատով կտրուած համուած, 152բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԲ (1753): ԳՐԻՑ՝ ամծամբք: ԿԱՂՄՈՂ՝ ամծամբք: ՏԵՂԻՒՆ՝ կոռց ամպատ: ՏԵՐ՝ ամծամբք: ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Ք. 121բ: ԵԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ Ք. 152բ՝ մատուալ՝ Ե. Տէր

Պետրոսեան: Թղ. 10-իմ վրայ կցցուած քղթեակ մը՝ «Քորագործ, Աստուծոյ Հ. Գրիգորիս Վ. Մանթոյ ի. Գուլոյ, յՅ. Յուլիոս ընկալաւ: Ի Վիեննա յՅ. Յուլ. 1956: Հ. Ն. Ա. 3:

Մատենան է՝ Պարագրիֆ եւ հաւա-
փածոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Բնան առաջին զմեղաց, յորս տեսանին խոթութեան, կերպն բռնկելոյն եւ համեմատութիւն յայտնի: Անա բորոտ մը երկիր պաղանէր եւ ասէր, Տէր Տէր եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել: Բորոտիւս այսու կարող եմք իմանալ զիրաքանչիւր արդարացեալ մեղաւորն...»:

Թղ. 5բ. «Բնան առաջին զայնց, որք զապաշխարութիւնն սկսին, թէ ի կողմանէ ապաշխարողին, թէ ի կողմանէ Աստուծոյ ողորմողին, պատահիլ սովորք: Յեւանելն Յիսուսի ի նաւակն հետեւեցան նմա աշակերտքն իւր: Պատահի ցանգ յորժամ ոք սկսանի ապաշխարութիւն, ծանր փորձու-
թիւնք բախեն զեա...»:

Թղ. 8ա. «Բնան զնոյնոյ նիւթոյ, զպատ-
կանաւոր նմանութենէ առ զինուորեալ եկե-
ղեցին, հեղինակութեամբ Ուկեբերանին որ
քան առ... (ամբօքնամի): Յեւանելն Յիսուսի
ի նաւակն, Նախ արար Աստուծոմ զուան ան-
մեղութեան յորում զԱլամ...»:

Թղ. 10բ. «Բնան երեք զնաւակէ խաչին,
զինչ պատճառն, զինչ ծառն, զինչ առաքա-
տըն ով վաճառողն եւ զինչ վաճառելին եւ
զինչ զնի: Գլուխ 27. Յեւանելն Յիսուսի ի
նաւակն, Լստ երանելոյն Ջերոնիմոսի ի
վերայ Աստութոսի մեկնութեանն, որ քանիցս
ամբոխն զՏէրամբ ետիր...»:

Թղ. 13ա. «Բնան առաջին, ո՞րն այս
այգիս, ո՞վ տանուտէրն, ո՞ք մշակէն, ո՞ք
այսգիիկ ժամն, զի՞նչ այս դահեկանս, ո՞վ
տնտեսն եւ ինչ ամբաստանուն, այն ցուցա-
նի: Նման է արքայութիւն երկնից առն
տանուտեառն, որ եւ յառաւօտու ամեւ մշա-
կըս յայգի իւր: Տէրն մեր ցանգ ընդ ամբո-
խին առակօք խօսէր զի բարիքն եւ խոնարհքն
իմանայցէին»:

Թղ. 16ա. «Բնան երկրորդ, զինչ այգեանն
նշանակի, վասն ո՞րն մշակէն ի նմա արկա-
նին, եւ զինչ վաճէն նոցա խոտապցեալ լինի:
Գլուխ 18. Գնացէք եւ դուք յայգին իմ եւ
զոր ինչ արժան է սաց ձեզ եւայն: Զայս

Տէրն մեր ասաց այնք մշակաց, որք կային
դատարկք ի Հրապարակ...»:

Թղ. 19բ. «Բնան 3, որ ամէ զմեզ առ
ապաշխարութիւնն բանիւ, օրինակաւ եւ
խոտամբ: Գլուխ 19. Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ ասաց Տէր այգոյն տնտեսի իւրոյ եւ
այն: Այսու այգեաւ կարեմք իմանալ
զապաշխարութիւնն, յորում զանազան ժա-
մանակօք մշակէն ամին...»:

Թղ. 22բ. «Բնան 3, Յարաջայտի թէ որ-
պէս Քրիստոսի օրինական որ արդապէս,
հշմարտապէս, կարողապէս եւ ամբողջապէս
յարեաւ, եւ մեք պարտիմք յարուցանիլ:
Երթայք ասացէք աշակերտացն նորա եւ
ցՊետրոս եթէ յառաջանայ քան զմեզ: Արդ
առաջին կինն եղեւ ի մէջ օձին եւ մարդոյն
բարեկող զնա ի կորուստն...»:

Թղ. 24ա. «Սաղմոս ի Դաւիթ, ըսկիգրն
արասցուք այսուհետեւ: Երանեալ է այր որ
ոչ զնաց ի խորհուրդս ամբարշտաց եւ այլն:
Բայց նախ խնդրեսցուք թէ զինչ է առանձինն
պատճառ սաղմոսիս յառաջաբանն...»:
Գրուած է, ամբողջը միայն 9 տող:

Թղ. 25ա. «Խօկգրանէ արար Աստուած
զերկինս եւ զերկիր: Վարդապետք ասեն թէ
Աստուած ի սկզբանէ լինելութեան արարա-
ծոցս երիս գործս արար...»:

Թղ. 30ա. «Բնան երկրորդ զնոյնոյ,
այսինքն Յովաննէս վասն երեց առաքեցաւ:
Եւ ձայն բարբառոյ յանապատի եմ, ուղեցէք
զճանապարհս ձեր, զի ի Հրէայս բազում
կարծիք զոյն վասն նորա, զի ոմանք
զՔրիստոս ասէին...»:

Թղ. 34ա. «Բնան 3, զպատժոյ դատա-
պարտելոց եւ զփառացն Աստուծոյ ընտելոց:
Ժողովեցէ նախ զորոմն եւ կայեցէ զնա ի
խրճունս առ ի այրել: Արդ ոչ կամեցաւ
Տէրն զի որոմնք յառաջ քան զհունձն ար-
մատախլիցէին...»:

Թղ. 38բ. «Բնան 3, զնոյնոյ, յորում ցու-
ցանի թէ որպէս Քրիստոս կորուսանի, որ-
պէս զտանի է ըստ որում պահէլ պարտիմք զնա:
Մնաց մանուկն Յիսուս յերուսաղէմ: Զի
բազում են որք կորուսանեն զՅիսուս,
վասնորոյ օգտակար է զայնս գիտել որովք
կորուսանի...»:

Թղ. 40բ. «Բնան 3, թէ որպէս Քրիստոս
խնդրեալ է ըստ որում ժամանակի, ըստ
որում տեղում, ըստ որում կերպի: Հայր քո
եւ ես տառապեալ խնդրեալք զեզ: Արդ

բազումք են որք զԹիսուս խնդրեն եւ ոչ
յտանեն...»:

Թղ. 42բ. «Բնա առաջին, 2, 3: Սլ սեր-
մանացան սերմանել զսերմանիս եւ այլն:
Արդ պահանջի բարի սերմանողի նախատե-
սութիւն...»:

Թղ. 49ա. «Բնա առաջին ի յորում տա-
րակուսութիւնք ի վերայ աշխարհին, գեղեց-
կապէս լուծանին, Հարցմունք եւ պատասխա-
նիք թէ Յօհաննու, թէ Հրէից: Առաքեցին
Հրէայք յերուսաղէմէ քահանայս եւ զԼեւ-
տացիս առ Յովհաննէս զի Հարցցեն ցնա թէ
դու ով ես: Յայսմիկ աշխարհի բազում կար-
գաւ խնդրելիք Հանդիպին...»:

Թղ. 46ա. «ՅՐհնեալ որ գայ յանուն
Տեսուն: Այս ամբոյս տեսանելով զմեծամեծ
եւ գլաճախ սընչելիսն, զոր առնէր
Քրիստոս եւ մանաւանդ լսելով թէ զԼազա-
րոս երեքօրեայն յարոյց...»:

Թղ. 47բ. «Երկրորդ կիրակէի գալստե-
ան Տեսուն: Իսն առաջին զարթմանէ քառա-
կի ստեղծութեանց, այսինքն երկնայնոց, երկ-
րայնոց, բնականաց, իմացականաց, յերկ-
րորդումն գալստեանն Քրիստոսի: Գլուխ
Դ.: Եղիցին նշանք յարեգակն եւ ի լուսինն
եւ յաստերս եւ յերկրի տաղնապ Հեթանո-
սաց: Արդ ի նախասացեալ կիրակէուն ասա-
ցաւ զգալստենէն Քրիստոսի...»:

Թղ. 50բ. «Գլուխ Ե., Իսն երրորդ
զնիւթոյ նշոյն: Յայնժամ տեսցեն զՈրդի
մարդոյ եկեալ ամպօք եւ զօրութեամբ եւ
փառօք բազմօք, այսինքն ասէ Իսրայէլի
Տէրս ընդբընումն ծայրագունի բարոյի, յիւ-
րաքանչիւրումն դատաստանի երեք անձինք
պահանջին...»:

Թղ. 52բ. «Երրորդ կիրակէի գալստեանն
Տեսուն Իսն 2. ի վերայ աւետարանին ՂԳ.ից
զերազանց առաքինութեանց որք գտանի ի
Ծօհաննէս: Զինչ ելիք տեսանել յանապա-
տին, զեղեզն չարստուն ի Նոզմոյ եւ այլն:
Արդ գովասանութիւն որ լինի ի հակառա-
կորդէ...»:

Թղ. 55ա. «Թխտահամար 80: Ոչ ոք
կարէ հայել յարեգակն եթէ ոչ բանացէ
զայս իւր, այսպէս, եթէ ոչ բացցին աչք
ոգւոց, ոչ կարէ տեսանել զլոյսն ճշմարիտ
որ յաշխարհ եկն...»:

Թղ. 55բ. «Թարքերեմ չափական կտոր
մը որ կը սկսի՝ «Մէօզ սահեպի օղյան
ուշաք»:

Թղ. 56ա. «Բնա առաջին զմեղաց որպի-
սին բորոտութեամբն, սակս երից պատճա-
ռաց նշանանէ: Գլուխ 124: Մինչ մտանէր
Թիսուս ի գիւղաքաղաք իմն, պատահեցան
նմա տասն արք բորոտք: Յառաջեաց եկն
մեծ բծիչն զի բոլոր աշխարհս անկեալ էր ի
մեծ Հիւանդութիւն...»:

Թղ. 58ա. «Բնա երկրորդ յորում ցուցանի
սեռն Հիւանդութեան, կերպի բժշկութեան
նմա ներգործութիւնն: Պատահեցան նմա
տասն արք բորոտք որք կացին ի Հեռաստա-
նէ: Ըստ փիլիսոփային Պոյեյցիոսի, որ ցան-
կալ բժշկիլ, պարտ է նմա բանալ զվէրս իւր
ի ժամանակի Հիւանդութեան...»:

Թղ. 59բ. «Երրորդ, բան աւետարանին,
յորում առաջիկ մեծատունն եւ աղքատն առ
որ կածութիւն անին ի կենի, ի մահուան,
զկնի մահուն: Գլուխ 85: Այլ ոմն էր մեծա-
տուն որ ազանէր թէՀեզ եւ ծիրանիս եւ
այլն: Յաւետարանի Քրիստոս զայն զոր ասէր
բանիւք, Հաստատէր օրինակաւ...»:

Թղ. 63բ. «Բնա երկրորդ, յորում ցու-
ցանի մեղադրելի կեանք մեծատան եւ
զարհուրելի պատիժ նորին: Գլուխ 86: Այլ
ոմն էր մեծատուն, որ ազանէր զթեհեզս:
Յայսոսիկ երկուս ճշմարտացաւ այն, որ ասի
մեծատունն եւ աղքատն պատահեցան միմ-
եանց...»:

Թղ. 67բ. «Բնա 3, յորում բացայայտի
վախճանն մեծատան, որքան առ քառադի
պատիժն: Մեծաւ մեծատունն եւ թաղեցաւ
ի դժոխս: Ըստ ասացելոյ իմաստնոյն ոչ որ
զետեղեալ է առաջի աչաց բաւական է
հայել...»:

Թղ. 72ա. «Բնա առաջին... (անըմքեռ-
նելի) մեղաւորին: Գլուխ 2Թ. Այլ ոմն էր
մեծատուն, որոյ էր ստտես եւ եղեւ զմանէ
ամբաստանութիւն եւ այլն: Այսինքն ասէ
միջնական մեկնիչն, Հոգեւորապէս այսո այս
է Աստուածն ամենակարող...»:

Թղ. 78բ. «Բնա 3, զբարեկամութենէ,
զի այս ընդ ում եւ վասն ո՞յր: Արարէք ձեզ
բարեկամս յանիրաւ մամօտայէ: Ըստ ասացե-
լոյ ուրումն փիլիսոփայի, իւրաքանչիւր ոք
պարտի ունիլ զմի բարեկամ...»:

Թղ. 83ա. «Որոգիքնս փիլիսո-
փային յերգա Երգոցին մեկնութենէ: Հարսն
ասէ. Համբուրեցէ զիս ի Համբուրից բերա-
նոյ իւրոյ: Արդ Հրէայք յօրինաց անտի փու-
թացան մերձեանալ ի Համբոյր բերանոյն...»:

(Հմմտ. Տաշեան Յուզակ, էջ 361, 2-րդ թիւ 92)։

Թղ. 102ա. «Բան առաջին զմեզաց որպէս բորոտութեամբ սակս երկից պատճառաց նշանակից ցուցանէ։ Գլուխ ձիւի։ Սին ժտանէր Յիսուս...»։ (Նայլ ընդ Թղ. 55ա)։

Թղ. 103ա. «Բան 2, յորում ցուցանի սեռն Հիւանդութեան, կերպն բժշկութեան, նաեւ ներգործութեան...»։ (Նայլ ընդ Թղ. 58ա)։

Թղ. 106ա. «Յեռու անուն ուրումն քանակի բան վասն Համոց ամենայնից։ Արդ եօթն են Համք, նախ փոթթն, 2՝ Թըթուն, 3՝ քաղցրն, 4՝ դառն, 5՝ աղին, 6՝ կծուն, 7՝ անլին եւ անՀամն...»։

Թղ. 107ա. Աղօթք մը՝ «Սուրբք եւ սիրեցեակք յամենասուրբ Երրորդութենէն Հոգիք Հարկաւորք՝ Գաբրիէլ, եւ Միքայէլ, Ռաֆայէլ եւ Սարաքիէլ, Ուրիէլ եւ Մուսիէլ, Դակուէլ, Անանիէլ, Բարաքիէլ, Աշօնիէլ, Փանուէլ, Մաղանաէլ, Նաթանայէլ, Մեղքոս, Յովիէլ, Սարսիէլ, Սողիւնէլ, Բովանդակիէլ, Տածիէլ, սուրբ Հրեշտակք, եւ Հրեշտակապետք, Տէրութիւնք, Իշխանութիւնք, Զօրութիւնք, Սերօքէք, եւ Գերօքէք, Աթոռք Հրանիւթք, Հրեղէնք եւ Լուսեղէնք, Բոցեղէնք եւ այլ ամենայն Կարգաւորութիւնք երկնաւորք, որք միշտ եւ Հանապազ կայք առաջի Տեառն Աստուծոյ մերոյ...»։

Թղ. 108ա. «Գոյնն պիւր կիւզէլէ մեկէլ մերտիմ տրամա՞։ Ճիսկուհի մայր Կոյս Տալիթա Մարիամ. Բեկեալ սրտիւ Հառաչանօք առ քեզ դամ...»։ Իւրաքանչիւր տան սկզբնագիրը կը կազմէ՝ Ի ՂԱՋԱՐԻ։

Թղ. 108բ. Հակառակն զրուած։ «Իսկակից Հօր ծնունդ անդէլ, Ամենազօր արքայդ ահեղ...»։ Իւրաքանչիւր տան սկզբնագիրը կը կազմեն՝ Ի ՂԱՋԱՐԻ։

Թղ. 109ա. Զօրս դեղագրեք, երկուքը քուրմերն, երկուքը հայերն։ Գ-ը՝ «Ղըլլ դուրտ եղած ձիոյն փոքր Հան լակոտն յերկուս Հերձեալ ի վերայ միջանց կապէ, Աստուծով լաւանք, բայց շուրջ ածեն...»։

Թղ. 110ա. «Զգուշ լերուի ի սուտ մարգարէից, որք ոչխարենօք դան առ ձեզ։ Զհանդերձիւն երեք ինչ տեսանի, կեղծախօսութիւն...»։

Թղ. 111ա. «Վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի հոգւոյն եւ այլն։ Զի չորք են Հոգիք, Աստուծոյ, մարդկային, յար եւ Հրեշտակք»։

Թղ. 112բ. «Եւ դան յերէքով, որդի Տիմէի Բարաթիէոս նստէր կոյր յանց ճանապարհին։ Իբրեւ ետես սատանայ զմարդն ի շնորհս...»։

Թղ. 113բ. «Յովիւնայ 3 Գլուխ։ Իարձարուք առ Տէր յամենայն սրտէ ձերմէ պաշտելով...»։

Թղ. 117բ. «Ի կատարել աւուրց Պենտեկոստէից եկն Հոգին Սուրբ ի վերնատուն։ Զինչ զանազանութիւն է սմա ի մարգարէսն, յառաքեալսն, բազում ինչ...»։

Թղ. 119բ. «Թողով արարեալ քահանայապետիցն ի վերայ Յիսուսի, որ Հարուածովք զԹողովուրդն եղիպտոսի էհար»։

Թղ. 120բ. Հակառակն զրուած։ «Ի Սահմանաց Գրոց մեկնութենէ, ըստ այնմ թէ ամենայն չար տանջելի։ Թէ վասն էք արար Աստուած զսատանայ եւ զինչ եղեւ պատճառ չարութեան նորա...»։

Թղ. 121բ. «Օրհնութիւն յետ քարոզին Տաճիկի բարբառով։ Օրհնութիւն Թիւրքի։ Պէնիմ ահէթ պապալարմ...»։

Թղ. 122ա. «Վասն փօռոյն Թօթափելոյ եւ այս վեց պատճառի...»։

Թղ. 122բ. «Փախեցուք ի մեղաց իբրեւ յերեսաց (օձի) յառեծու։ Երեք կերպիւ ասին առեծք...»։

Թղ. 123ա. «Յերիս իրս քնակի Աստուած, նախ ասի յերկինս...»։ Այս կտարիմ մէջ խառն է Խմէմ տեսակ Ուիք։ Թղ. 123բ՝ «Յաւուրք Վանականայ վարդապետին արեւդակն 18 ամիս խաւարեցաւ, յաւուրն երեք ժամ լոյս տայր զայն եւս գրեթէ աղօտեալ, յայսմանէ պատճառեցաւ. Ժանտամա՛, նախ ի Կոստանդնուպօլիս, յառաջին օրն Հինդ 5 Թ, 2՝ 11 Թս, այնքան, մինչդէ 3000 մարդ անդ մեռան եւ այլ բազում քաղաքք անմարդ մնացին։ Նախ ձեռաց մէջն րուշտ երեւէր, երեք ժամուն որպէս զսուր միջադէր զմարդն ի կենաց, Իայց ի Մայթայ ոչ, զի սուրբ գլուխն անդ գլուով ըստ Կիրակոսի Վիպախանին։ Յետ Ներսիսի Կլայեցւոյն նստաւ Յօհաննէս Հայրապետն, ի սորա աւուրս Համակ Պարսիկն իշխէր Հայոց, որոյ ապարանն այրեալ, չեղեւ Հնար շինուցանել, իսկ ի բերել զԳետարդէն Սուրբ Նշանին, իսկոյն շինաւ Հուրն եւ նորա տեսեալ զնշանն Հաւատաց ի Բրիտոսս։ Յաւուրս երկրորդ Յուստիանոսի, ի ձեռն ուրումն անաստուած Հրէի տօմարագտի կամեցան զՏեառնընդառաջն

ընդ Եննդեան առնել: Երուսաղէմացւոց զէմ կացեալ յԱշխարհամատրան տաճարին երեւեցաւ աստուածային անշն, անտի լուր բղխեալ, ապա լուեցին, Թահան Օմնեցին ի Հելմի արքայէն որ յետ Օմարա կայաւ զերիս իրս խնդրեաց, այսինքն ա. զի բռնութեամբ մի ածցին զոք ի կրօնս իւրեանց, 2. եկեղեցաւ կանգ ազատ լիցին ի Հարկաց, 3. Համարձակ պաշտօնեանց զկարգս: ՈՒՅԶ (1187) Թուին Հայոց Դաւիթ Հայրապետն ընդ Լէօն արքային կանոնեցին՝ կրօնաւորք բնաւ միս չուտել: Զաշարեսա Հայրապետն ի միում աւուր սարկաւազ, քահանայ, կաթողիկոս եղև, եկաց իմ եւ...»: Թղ. 126ա. «Բայց ըստ Պրուզայ՝ բազում անգամ յիշողութիւնն մոռանայ...»:

Թղ. 126բ. «Ըստ Պրուզայ երեք իրօք զանազանի իշխանն»: Թղ. 128ա՝ «Թէոդոս Փափն յարկանելն զարինն Քրիստոսի մեկան, վասն զՓիւռոսի Հերետիկոսին, սարսափեցան ներկայ եղեալք...»:

Թղ. 128բ. Առաջ մը՝ «Մինչ շուն մի ուտէր զմեռեալ էջ, զէպ եղև շան ուրումն ընդ այն դի...»:

Թղ. 128ա. «Յովհաննէս վարդապետի Իսպահանցւոյ արարեալ յաղազս դառնալոյն շարժարանացն Քրիստոսի Աստուծոյ Գլուխ իԱ: Երբ ժամանեալ եմ եւ Հանդերձեալս պատմաբանել զգարմանազօծութիւն յահեղ եւ սքանչելի անձիցն յորս եղևն եւ կատարեցան յահագիւն աւուր մեծի ուրբաթուա...»:

ԹԵՄԱՍԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 121բ. «ԲՄԲ (1753) Օգոստոսի 3 ի վանս ի Կոտուց անապատն գրեցաւ»:

Թղթեմ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ ԹՈՒՂԹՔ՝ 4, ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ ՁԵՐԿԱՅԻՆ 22X16, Ժամանակին էջ մը ասիք երկար եղած է, կտրուած է վտրի կողմամբ: ԳրոթիՒՆ՝ երկշերտ: ՁԵՐԿԱՅԻՆ 20X6 իւրաքանչիւրք: ՏՈՂԹ՝ 26: Նիտթ՝ շատ էին զարկ զեղծած քուղք: ՀԱՅՊԱՄԱՆԿ՝ բաւական մասնաւոր մնացած, միտթ Թղ. 1ա—բ եւ 1բ կտրուած է կողմում: ԳիՐ՝ միջին մնացածն ամբողջ երկարազգիր: ԹԱՆԱԿ՝ զամառած սեւ: ՀԱՅՊԱՄԱՆԿ՝ կտրմիր եւ կամեմ: Քամաւալ Թղ. 2բ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԿ՝ Թախարդիմ տիպով՝ Թղ. 2բ. 3ա, 4ա: ԽՈՐԱԳԻՐԹ՝ զբաւած եմ ասիք մնաց միջին մնացածն երկարազգիր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ զար: ԳԻՐԻՉ՝ եւն. ամեմածք:

Բնադիրն է՝ Հատակատր շաշոցի, հալկակամ ամբողջով: Թղթերու կտրվո է՝ 1, 3, 4, 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. Կը սկսի՝ «...զի այն իսկ եւ աւելնք եւ մաքարէք», որ վերջաւորութիւնն է ՄԵՀԵԿԻ ԻԱ՝ եղիւնի Հայոց վարդապետի՝ աւտարածին:

Թղ. 1բ՝ «ՄԵՀԵԿԻ Թղ. 3ա՝ ԻԳ: Սրբոյն Գեորգա զաւրափարին եւ այս կանոն կատարէ»: Կայ ամբողջ պատկերը պատկան ըմբերցումներով:

Թղ. 4ա. «Արեգ Ե: Եղեկիկի եւ եղեկիկի (երկու անգամ) եւ Զաքարիա Հաւրն Յովհաննէս եւ այս կանոն կատարէ»: Կը շարունակուի ամբողջ պատկերը Թղ. 4բ եւ 2ա ու 2բ:

Թղ. 2բ. «Արեգ Ժ: Նիկիա սուրբ Ժողովոյն որ ի ձեռն Կոստանդինուսի Ժողովեցան ԵԺԸ Հայրապետն եւ այս կանոն կատարէ»: Կայ միայն ըմբերցումն սկզբնաւորութիւնը:

1528

(Հիմ քիւ չուծի)

ՍՈՒՐԻ ԽԱՅ ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՆԱՐԸ

ԱՆԵՆՈԹ

1820ի ատեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 16-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 X 9-5: ՏՈՂԹ՝ 32: Նիտթ՝ երեք զարկ միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՐԱՄ՝ քաղցով, վրան շաղկիկի ձեւով ազատ ամեմած: ՀԱՅՊԱՄԱՆԿ՝ լու: ԳիՐ՝ էին սղեղ շաղկիկ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, մարմնաւոր: ՁԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ եւն. չուծի:

ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 1, 11բ—12բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820ի ատեմները: ԳԻՐԻՉ՝ համապատասխան չէ: Անգրաւս: ՏԵՂԻ՝ ամեմածք: ԹԵՄԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Սուրբ Խաչ Եղարարութիւն կանոնարար», Թուրքերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Վապ Ա.՝ Բուհանի ամէլէրի Գու եղբայրութիւնուն էն պէտքիւք վէ պալլը կիւնիւ Անարատ Յղութիւն տուր. . . » (Ա—Ժ) :

Թղ. 3բ. Վապ Բ.՝ Իգորդալը մատէշ—լէրէն (Ա—Ժ 2) :

Թղ. 5բ. Վապ Գ.՝ Մանուկալուարըն խըզմէթլէրի» (Ա—Ը) :

Թղ. 7ա. Վապ Դ.՝ Ժողովքալարըն չրութլարըն (Ա—Ժ Գ) :

Թղ. 9բ. Վապ Ե.՝ Եղբայրութիւնուն իրատլարըն (Ա—Դ) :

Թղ. 10ա. Վապ Զ.՝ Եղբայրութիւն մարուզլարըն (Ա—Ժ Դ) :

1529

(Հիմ քիւ չումի)

ՅԱՂԱԳՍ ՄԻՍԻՕՆԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ (°)

1810Էճ առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5 X 18-5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւ 18-5 X 10-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ Էիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղքիբ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Էւմ. չումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 6—8, 24բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաճար 1810Էճ առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքիթար-Էմմ վը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատեանն է՝ Թղ. 1ա. Վաղապս միսսիօնարութեան, այսինքն առաքելութեան եւ մասնաւոր իշխանութեանց միսսիօնարաց» : Հմմտ. Զեռ. Թիւ 2123:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վաւելուած է: Պօսիմք աստանօր երկու հատուածովք: Նախ ընդհանուր եւ զամփոփեալ իշխանութենէ միսսիօնարին եւ ապա զհարկաւոր գիտելաց նորա, Հատուած Ա., Գլուխ Ա.՝ Յաղապս միսսիօնարութեան եւ մասնաւոր իշխանութեանց նորա: Զի՞նչ է առաքելութիւն. է իշխանութիւն հանդերձ

պարտաւորութեամբ քարոզելոյ. . . » (25 կէտ) :

Թղ. 4բ. ՎԱյս գիպուածք են հանեալք ի կոնդակէ Ընթրեաց Տեառն ի կոնտակագրի ի հատորն 6.: Այս վեց գիպուածք արտաքոյ Հռոմմա քաղաքին եւ ի մէջ Իտալիոյ քահանայապետին պահեալք: Բռնարարութիւն եկեղեցական աղատութեան. . . » (6 կէտ) :

Թղ. 5ա. Վաղապս ամփոփեալ իշխանութեանց միսսիօնարին: Ո՞րպիսի յատուկ կարողութիւն կամ ո՞րպիսի մասնաւոր իշխանութիւնք կարեն տուեալ լինիլ միսսիօնարին: Կարեն տուեալ լինիլ ի սրբազան Պապէ. . . » :

Թղ. 9ա. Վաղապս հարկաւոր գիտելեաց միսսիօնարին: Առտանօր դնեմք եւ զհարկաւոր գիտելի խնդիրս ինչ վիճաբանականս զանազան գլխովք, ի վիճաբանել ընդ անհաստս, ընդ հերետիկոսս եւ ընդ հերձուածողս: Յաղապս հաստոյ Գլ. Ա.: Ընդէ՞ր հաստատոս Թէ Գրիստոս է Աստուած եւ մարդ. . . » :

1530

(Հիմ քիւ 619)

ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ Հ. ՊՕՂՈՍ ՎՐԴ. Ի ԽՕՍԳ ՅԱԻՈՒՐՍ ՎԱՆԱԿԱՆ ՀՐԱՆԱԿԱՑ

ՎԻԵՆԱ

1856—1860

ԹՈՒՂԹՔ՝ 140: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 19: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանալած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւ: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ Էիմ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝

քաթակ ստուաքքքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Էիմ շղագիր, ճօղքի շատ մօտ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Էւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ—Տբ,

26թ.—27թ., 63, 75թ., 87թ., 100թ.—101թ., 113թ., 138թ.—140թ.: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1856—1890: ԳՐԻՋ՝ Յովնանեմ Հ. Պապ: ՅԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Խօսք Հ. Պողոսի Վրդ. Ի Յովնանեան յաւուրս վանական հրահանգաց Ի Վիէննա 1856—1860», Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Հայրն փառաց տացէ ձեզ զհոգին... Եփես. Ա. 17—18: Մարդ աշխարհք կու գայ, ու իր կենաց օրերուն շարքը սկսած ատենէն՝ իր վրայ հանդիպած կերպ-կերպ դիպումաներու շղթայ մը կը սկսի հիւսուելու...»:

Թղ. 16ա. «Օրհնեալ է Աստուած... Եփես. Ա. 3—4: Սրբութիւն ու անարատութիւն՝ երկու գերազոյն սեպականութիւններ են, որոնք Աստուծոյ եւ աստուածայնոց յատուկ բլլալով...»:

Թղ. 28ա. «Դուք... իբրեւ զկանխագէտս զգուշանջիք... Բ. Պետր. Գ. 17: Սկզբնական յանցանքը մարդկային ազգին վրայ իր մահաբեր հարուածը բերելէն ետքը...»:

Թղ. 40ա. «Մեք օրինացուք զԱստուած... Ա. Յովհ. Դ. 19: Ճշմարտութիւն մը, որն որ երկնաւոր Վարդապետը բանիւք եւ գործովք սորվեցուց ու հրատարակեց...»:

Թղ. 52ա. «Այս են յաւիտենական կենքէք... Յովհ. Ժ. 3: Մտաւայ մը իր տիրոջը, աշակերտի մը իր վարդապետին, զօրականի մը իր զօրավարին...»:

Թղ. 64ա. «Քրիստոս... ձեզ եթող օրինակ... Ա. Պետր. Բ. 21: Մարդ իր կենաց առջի ժամանակներէն աշուրները աշխարհք բանալու սկսած ատենէն՝ նոյն իսկ իր բնական գործողութեանց մէջ նմանողութեամբ ամէն բան կը կատարէ...»:

Թղ. 76ա. «Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր... Ղուկ Ա. 47 եւ 48: Որուն սկիզբը, գոյութիւնն ու ինքն իսկ բոլորովին սքանչելիք մըն է, անոր կենաց ամէն հանգամանքն ալ սքանչելի, վարքն ու վարժունքը եւ խօսքերն իսկ սքանչելի են...»:

Թղ. 88ա. «Աղբիւր կենաց են միտք, որոց ունին զնա: Առակք ԺԶ. 22: Եթուս Քրիստոս մեր աստուածային վարդապետը որ իր կենաց օրերը մարդկան երջանկութիւնը հիմնելու եւ մշտնջենաւոր բարեաց զանձն անոնց յայտնելու համար անցուց...»:

Թղ. 102ա. «ԾնորՀօջն Աստուծոյ եմ զինչ եւ իցեմ... Ա. Կորն. ԺԵ. 10: Նոր ու ցանկալի առաւօտ մը ծագեցաւ բոլոր մարդկութեան համար...»:

Թղ. 114ա. «Բերան խոնարհաց խորհի զիմաստութիւն... Առակք ԺԱ. 2: Առաքինութեանց ասպարեղիսն ու կատարելութեան շաղկապ վրայ վարժ ու յաղող քայլերով յառաջադէմ բլլալու համար...»:

Թղ. 126ա. «Ամենայն որ ոք եթող զտուն... Մատթ. ԺԺ. 19: Ոչ ոք կրնայ ուրանալ, Բէ երբ որ անձ մը աշխարհք թող տալով ու աշխարհական կենանքէն հրաժարելով՝ կրօն կամ վանականութեան վիճակի մէջ կը մտնէ...»:

1531

(Հիմ քիւ 1072)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆԱՍԴՈՒՐՆՈՒՆ ԿԱՄ ԳԱՐԱԴԱՆՈՒՆ ՍՕՑԻՆԸ

ԿԵՆԻԱ

1900ի սկիզբները
Յախագազապարը 1790

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 16, իջեկալուած 1—28: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 14.8: ՊՐԱԿԻՔ՝ երկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մրտեմ 19 X 11: ՏՈՂԻՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ ճարագոյն գծաւոր Յոսեփի քուղք: ԿԱՐԱ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճարագոյն շեղադիր: ԹԱՆԱԿ՝ գուճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թ. 14թ մեծ մտք, 15—16: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1900ի սկիզբները, Յախագազապարը 1790: ԳՐԻՋ՝ անծանօթ:

ՅՈՒՐ: ՅԵՂԻ՝ հաւանաբար Կեայա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Նաադուրնուն կամ Գարադանուն սոյնինը կցելով 1564 թուականութեան Գրիստոսի ծննդեանը, մինչեւ ի մեր ատենը, որ է թուականը

Քրիստոսի 1790: Հումգալաքայոց գաւառա-
բարբառով գրուած ձեռագրէ մը մօր օրինա-
կութիւն է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Առաջին սկիզբը եւ զուխը
Նասդուրնուն սօյին եւ սօփին, որն որ կասլի
Հասլօֆի ֆամիլիայ մաճոնակ եւ կամ Գա-
բաղանեան էղիլ է Յակոբը Նասդուրնան,
որին չօրը կողմանէ այսինքն Նասդուրնի
օղկայ րան չխտիք, քանց թէ ինչպէս օր
Հայաստանցի ըլալով ու Հայաստանու երկի-
րը կենալով՝ երեւելի մարդ էղիլ է, զէ իրեն
մեծ խելքին ու խօճութեանը Համար շատ
տարի եկեղեցական եղիլ է անտեղը, այսինքն
Հայոց երկիրը...»:

Թղ. 3բ. «Է. Սահակ երկուսում որդին
Նասդուրնին գնաց վեցերորդ Կառուոս կայսե-
րը մօտ պատուելու եւ ծառայելու իրեն ինչ-
պէս իմբէրադօրի...»:

Թղ. 8ա. «Դ. Մանուկ իրեքում որդին
Նասդուրնի Գաբրիէլանեան խօճայ ու Տօլվաթ-
ւոր, նաեւ եկեղեցական Հայաքաղաքին Կէր-
լայու ու տասնէրկու երդւնցած Աղանուն
մէջ երեւելի ու առջի...»:

Թղ. 9ա. «Ե. Ջորսում որդին Նասդու-
րնի Գաբրիէլանեան էղիլ է Նիկօլը Տօլվաթւոր,
օտարասէր ու ողորմած աղքատին ու օտար

մարդիքաց վրայ, արաւ իրեն կնիկ յեղիսա-
բեթայ քաղաքէն զՄանուշակը Սըմբեթ-
րեան...»: (Ասոր քառը եղած է Հ. Բարսեղ
Լաւլօֆեան, Մխիթարեան 1735—1809):

Թղ. 12ա. «Ս. Հինգում որդին Նասդու-
րնի Գաբաղանեան եղիլ է Աղայ Գիրգորը, ալ
շնորհալի ու ըրիտ երեսօք քան զամէն իրեն
աղբորտիքը ու տասնէրկու Աղանուն մէջ
Հայաքաղաքին Կերլայու երդւնցած Տօլ-
վաթւոր ու խօճայ, խոհմ ու Հանդարտ,
միամիտ սրտով մարդ, առաւ իրեն կնիկ
յեղիսաբեթ քաղաքէն զՄարիամ դէսը Աղայ
Պետրոսի Գօրօմեան կամ Քէլեան...»:

Թղ. 13ա. «Զ. Վեցում որդին Նասդուրնի
Գաբաղանեան եղիլ է Տօնիկը, խօճայ Տօլ-
վաթւոր, ողորմած ու աղքատասէր, ուրա-
խամիտ, առաւ իրեն կնիկ զդուստրը Իսկէն-
տէր Տէրտէրին կամ Տէրտէրիցուն Հօրսիմէ
անունով...»:

Թղ. 13բ. «Է. Օննինում որդին Նասդու-
րնի Գաբաղանեան էղիլ է Յակոբը որն որ
Իթով քիչ ապրիլ է, այսինքն 26 տարի միայն
ու տղայ կտրիլ մէտիլ է Սիպինը մեծ մայրա-
քաղաքը...» Թղ. 14բ. «...բայց Հիմպի ետի
ատենները մաճոնակ կցեցինք րանէցնելու
ղպպուն Նասդուրնին անունը, այսինքն է
Հասլօֆեան կ'ասիւիք ու կի վրէին իրեն
Թոռները ու Թոռներուն Թոռները...»:

1532

(Հիմ քիւ 1055)

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

ԿԱՐԻՆ

1839

ԹՈՒԼՊՔՐ՝ 38: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊԱԿՔ՝
եղկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւն 18 X 15: ՏՈՒՂՔ՝ 27:
ՆԻԹՔ՝ ինք օրաւոր կապու թուղթ: ԿԱԶՄ՝ քաղա-
կազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, պակասաւոր է ընդմէջ Թղ.
19 եւ 20ի: ԳԻՐ՝ ճօտրգիր, սկզբնագիր գլխագրերը
քաջագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եմ. յկամ:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 37 եւ 38: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1839: ԳՐԻՑ՝
Գրիգոր Եւֆրեմեան կարմեցի: ՏԵՂԻ՝ կարիւ: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի, սեւ Թղ. 38բ:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ: Թղ. 1ա—16ա՝
«Քարոզ շարշարանաց» (աշխարհաբար), Թղ.
16բ—18ա՝ «Պատմութիւն Ռուսիոսի», Թղ.
18բ—19բ՝ «Պատմութիւն անողորմ Պետրո-

սի» (կէտ մնացած), Թղ. 20ա—36ա՝ «Քա-
րոզ շարշարանաց» (գրաբար):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Բան նախընթաց: Անդամք
սրբոյ զինուորեալ եկեղեցւոյ յարմարեալք
կարգաց քահանայապետութեան երկնայ-
նոց...»:

Թղ. 2ա. «Յառաջարանութիւն: Աղբիւրն
ողորմութեան եւ ճանապարհն ճշմարտու-
թեան Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս իւր կենա-
րար մարմնոյ եւ արեան նոր Ուխտի Խոր-

1534

(Հիմ Թիւ 259)

ԼԱՏԻՆԵՐԻԷՆԻ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1840ի աստնմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 78: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 18.8: ՊՐԱԿ՝ չեմ ծշմակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16 X 12: ՏՈՂՔ՝ 20 միջիւ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ կէս ռոքիկ միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ ունեցած է միայն քաթեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բոլորովիմ քայքայած, շատ տեղեր զատուած, եւ ազտուած: ԳԻՐ՝ վարձ գեղեցիկ մօր շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած, զօրշ զգլմ մը առած է: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի աստնմները: ԳՐԻՑ՝ անծածօք, ՄԻԹԻ՝ քաթեպ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմա: ԳԻՇԱՅԱՆՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Լատիներէնի քերականութիւն», Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Կերպականութիւն», Զայնա-ւորք...»:

ԹՂ. 17բ. «Գլուխ Ա՝ Գոյականաց Հոլո-վումբը»:

ԹՂ. 40ա. «Գլուխ Բ՝ Գոյականին զար-տուղութիւնները»:

ԹՂ. 41ա. «Գլուխ Գ՝ Ածական»:

ԹՂ. 56բ. «Գլուխ Ե՝ Դերանուն», (Գլուխ Դ. չկայ):

ԹՂ. 65ա. «Գլուխ Զ՝ Բայ»:

1535

(Հիմ Թիւ չումի)

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ՍՐՏԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1850ի աստնմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 18.5: ՊՐԱԿ՝ երկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 13: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ մօրքագլմ հաստակ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՊ. 6բ վարի կէտը, 7-8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի աստնմները: ԳՐԻՑ՝ անծածօք՝ ՄԻԹԻ՝ քաթեպ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմա: ԳԻՇԱՅԱՆՎԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հոգեւոր Ընկերութիւն ամէնասուրբ Սրտին Մարիամու որ Հաստատեալ է ի Հոռով քաղաք վասն զմեղաւորս»

յապաշխարութիւն ածելոյ» (Կանոնադրութիւն):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Վախճան բարեպաշտ ընկե-րութեանս այսորիկ է ունել յանձին զառաւել ծառայութիւն եւ մեծարանս առ ամենասուրբ Կոյսն...»:

ԹՂ. 4բ. «Աղօթք որ կատարի ի պատիւ Սրտին Մարիամու: Ով սուրբ Սիրտ Մարիամու, որ յամենայն ժամ մեղաւորաց ապաստան եւ ապաւէն ես...»:

1536

(Հիմ Թիւ չումի)

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՆՏՈՆ ԱՔԲԱՍԻ ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1823 (°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20, իջակուած 1-33: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 16.5: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5 X 12: ՏՈՂՔ՝ 82: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ

հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չաւ: ԳԻՐ՝ հիմ տգեղ, մօտքգրի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՅԱՐԿ՝

Թղ. 20բ. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւածաբար 1828ի առեմեքը: ԳՐԻՁ՝ հաւածաբար Շիւքիւքեան Հ. Անգրէտա: ՏԵՂԻ՝ հաւածաբար Վիսնոն: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Բերխտոնէական հախօտ սուրբ Անտօն Արքայ, հախօտ Աղքատութիւն Եղբայրութիւն ուզուն վէ ճէսիմ կանոնլարը»: Հայաստան Թուրքիոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պապ Ա.՝ Բուհանի ամէլէրի: Պու եղբայրութիւնուն էն պէօյիւք վէ պաշըր աղըր կիւնիւ սուրբ Աստուածածին Կոյս

Մարիամըն Մենուդու տուր...» (Ա—ԻԴ), ՀԱՄԱՆ. ԶԵՆ. ԹԻՇ 2268:

Թղ. 6բ. «Պապ Բ.՝ Իքտիզալը մատուէլէրի» (Ա—ԺԲ):

Թղ. 10ա. «Պապ Գ.՝ Մանսուպլարն խըզմէթլէրի» (Ա—ԺԲ):

Թղ. 12ա. «Պապ Դ.՝ Ժողովքլարն շրուքլարը» (Ա—ԺԲ):

Թղ. 15բ. «Պապ Ե.՝ Եղբայրութիւն իրատլարը» (Ա—ԺԲ):

Թղ. 17ա. «Պապ Զ.՝ Եղբայրութիւն մասրաֆլարը» (Ա—ԺԵ):

Թղ. 19բ. «Սօն քիւլամ»:

1537

(Հիմ քիւ 252)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆԱԽԱՇԱԽԻՂ

ՍՈՒԶԱՎԱ

ՌՄՁԸ (1839)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5X18: ՊՐԱԿՔ՝ յիմ ճշմանկան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10X14.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ իմ զօրաւոր հասակեկ քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաւապատ ստուարաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ իմ թուրքի շատ մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իմ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 27բ—28բ, 47բ—48բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՁԸ (1839): ԳՐԻՁ՝ Թալմանեմ Հ. Պօզոն: ՏԵՂԻ՝ Սուլապա: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի քայց տնա ամուսնաքերքը Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Նախաշաւիղ յուսումն ընդհանուր պատմութեան ի Հ. Պօղոսէ Թոփանեանց ի Միւիթ. Միւր. Սուլապա 1839 (ՌՄՁԸ) ի մահիճն հիւանդութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա.՝ Սահման տիեզերական պատմութեան: Տիեզերական պատմութիւնն է ուսումն որ ճշդիւ աւանդէ զստոյգ եւ զնշանաւոր դէպս...»:

Թղ. 4բ. «Բ.՝ Հանգամանք պատմիչ»:

Թղ. 5ա. «Գ.՝ Աղբիւրք պատմութեան»:

Թղ. 6բ. «Դ.՝ Պատմական ճշմարտութիւն»:

Թղ. 7բ. «Ե.՝ Բաժանումն պատմական գիտութեանց»:

Թղ. 8ա. «Զ.՝ Գլխաւոր պատմական գիտութիւնք»:

Թղ. 10ա. «Է.՝ Նախապատրաստող պատմական գիտութիւնք»:

Թղ. 11բ. «Ը.՝ Ածանցեալ պատմական գիտութիւնք»:

Թղ. 19բ. «Թ.՝ Պատմական օգնիչ գիտութիւնք»:

Թղ. 21ա. «Ժ.՝ Կարգ եւ ոճ աւանդելոյ եւ ուսուցանելոյ զընդհանուր պատմութիւնն»:

Թղ. 23ա. «ԺԱ.՝ Յաւելուած ի նախընթացան»:

Թղ. 25ա. «ԺԲ.՝ Բաժանումն ընդհանուր պատմութեան յուր դարս»:

Թղ. 30ա. «Յաղագս կերակրոց նախնեանց»:

Թղ. 36ա. «Վաղեմի եւ պէսպէս կարծիք եւ բանք յաղագս ռեզանց»:

Թղ. 38ա. «Յաղագս վաղեմի նշանադրաց Եգիպտացոց»:

1538

(Հիմ Թիւ չաւմի)

ՕՐԻՆԱԿՔ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԹ դարու առաջին քառորդ.

Քննիչ Թ. 8: Մեծնոսրիտի 22-5 X 17: ՊՐԱՎ՝
միջա: ԳՐԻՌԹԻԻՒՄ՝ միասին 17-5 X 11-5: ՅՈՂԻՂ՝
23: ՆՍԻՐ՝ հիմ զբարբա, միջուկ հաստոթեթաթ
բառաթ: ԿԱՍՄ՝ չաթի: ԿԱՆԿԱՄԱՐԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ
չաթգիթ: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՄԱՐԻՔ՝ եււ: չաթի:
ԿԱՍԱՐԻՔ՝ Թ. 1. 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ. Պ. դարբա առաջիմ
հառաթթ: ԳԻՐ՝ ածածաթ: ՅՂԻՂ՝ ածածաթ: ԶԻՄԱ՝
ՅԱՍԱՐԻՂ՝ չաթի:

Մատենա է՝ Օրինակի նամակագրու-
թեան :

ԲՅՎ ԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Ազդարարութիւն կամ խրատ
առ ուսանողն: Հեշտրեկալ յսեխագս ինձ ըն-

ծայեցաւ քարտիզի լուր աւետաւոր դարձիչ ողջնեպա՝ ի Համալսարանդ...»։ 2բ՝ «Աղ- դարարութիւն առ ուսանողն մտանելոյ ի Կարգ եկեղեցական»։ 3ա՝ «Անբարարութիւն կամ անմեղադրութիւն վասն զանցառու- թեան զրոց ողջունի, կամ տուեալ լինի պատճառ վասն ընդմէջելոյ զԹուղթս ողջու- նի»։ 3բ՝ «Անբարարութիւն վասն ընդ Հատե- լոյ ողջունի»։ 4ա՝ «Անբարարութիւն վասն ընդՀատման զուրթեան թղթոց», եւեւ. յա- ցադնմերն ալ մնամն միութեով։

1539

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՁԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

♣—♣U η_{wp}

ԹՈՒՂԻՔԻ 1: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 14 X 18: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆԻ՝ երկրից: Միմալմեքոյ լալմեքիւնն է 9 հմ.:
ԻՆԻՐ՝ մագաղապ: ՀԱՆԻՄԱՆՆԻ՝ չափազանց գէշ:
ԵՐՖԱՆ Կ՛ԵՐԻՆԻ՝ զօրեղեղեղ է և իբրիւ ՄԱՍԿԱՎԱՐՆԵՐ
ՊԱՆՊԱՆԻՆԻ՝ եւ կզոյւտած կաթն է կազիքն. համեղու
համաբար վրան հառազն զորն քանոնն ըլլալու հն,
զարկեկոտ մագաղապի վարկ մազը ուղղակի կ'սփռէ և
Եւ Բաշալմիլ ամփոքունած, 1977ին Աւստրիական
Պետական Մատենադարանին ցնառգիրքներու մտքոր
հետեւ հաստատութեան մէջ երբեք կարելի չէ մարդո-
ւում է ևւ արդարկում, վրան բարակ, քափամցիկ
մագաղապ մը Բաշուն՝ դրանք և յատուկ տալիք մը
է: ԳԻՒԻ՝ միտին մտքողանքն հին երկաթաքիւն: ԹՄ-

Հատակոտորս է՝ մաս մը Աստուածա-
շունչեմ :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Յուլի 17 ...երկրի միջև ոսկե-
ճաճաչ (22), Բ. սիւնակ՝ ԼԸ 2. ...զմէջ
քո միջև մեծաձայն եւ ամ (7): Ի. կողմը
ամրոթեռնի, գրեթէ լուսացուած, աւրուած:

1540

(Հիմ ք-իւ 238)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ Բ.

ԹԴԻԵՍ

1793

ԹՈՒՂԹՔ՝ 338, ԲԳՔԱԿԱՅԻՆԱԾ՝ 1-554: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 22.5 × 16.5: ՊՐԱԿՔ՝ ԷԳ: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝
ՎԻՄԵՐԻՆ 17.5 × 11.5: ՑՈՂՔ՝ 27: ՆԻԹ՝ ԷԻՑ ԳՐԱ-
ՆԵ ԽԱՍՏԻԿԵՆ ԹԱԼԵՔ: ԿԼԻՄ՝ ՁԵՐԱԿԻՍ ԴԱՅԻՆ, ՎԱԳ-

Խալիմն ունեցած է: ՀԱՆԳԱՄԱՐՆՔ՝ լաւ: Գո՛ր, մօրա-
ցանկ մօտքդդ: ԹԱՆՆՔ՝ սեւ, զաւանտած: ԶԱՐԴՆ-
ՐԱՆՔ՝ Խճ. Հումի: ԴԱՅՄԱՐԿ՝ Թ. 1, 2թ, 337—338:
ՀԱՄԱՐԱՆԱԿ՝ 1703: ԳՐԻԶ՝ Եւսեփեան Զ. Պետրոս:

Մատենա է՝ «Տեառն Յակոբայ Նախանկոստանդնուպոլսոյ Պատրիարքի Քարոզք կիրակէից»։ Պալասաւոր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Քարոզ ժԹ.» ի նոյն աւագ Հինդլարաթին ի խորհուրդ ոտնուային ի բանն ՅօՀ. ԺԳ. Յառնէ լընթրեաց...»։ Գըրուած է միայն տալը տող ապա կէտ թողուած է։

Թղ. 1ա. Օտար գրով հազիւ ընթեռնի՝ «Երկոտասան պարզութէն ի դրախտին զոր կորուսաք, նախ տեսութիւնն Աստուծոյ...»։

Թղ. 2ա. «Ողնեա Հողիդ Սուրբ Աստուած»։ Քարոզ Ա՝ Մեծի պահոց ըրեկենդանի կիրակէին, Նախ առ բանն Եսայեայ ՄԼ. Գոչեա զօրութեամբ եւ մի խնայեր...»։

Թղ. 7ա. «Քարոզ Բ.» ի նոյն կիրակէին ի վերայ պահոց, ի բանն առաքելոյն. Եւ զայս գիտել պարտ է մեզ վասն ժամանակին...»։

Թղ. 10ա. «Քարոզ Գ.» Մեծի պահոց, ի վերայ Մատթէի 2. Զոյոյշ լերութե ռոգրմութեան ձերութ...»։

Թղ. 13բ. «Քարոզ Դ.» Երկրորդ կիրակի մեծի պահոց, ի բանն Մատթէի Ե. 12, Մի համարիք թէ եկի լուծանել զօրէնս...»։

Թղ. 19ա. «Քարոզ Ե.» Երրորդ կիրակէի մեծի պահոց, ի վերայ անառակին, Ղուկ. ԺԵ., Եւ էին մերձ առ նա մանայն մաքսաւորք...»։

Թղ. 26ա. «Քարոզ Զ.» Զորրորդ կիրակէի մեծի պահոց, ի վերայ տնտեսին, Այր ոմն էր մեծատուն...»։

Թղ. 31ա. «Քարոզ Է.» Երկրորդ, ի նոյն կիրակէի ի վերայ մեծատանն եւ Ղազարու, Այր ոմն էր մեծատուն...»։

Թղ. 35բ. «Քարոզ Ը.» Շարաթի աւուրն, ի վերայ Խ Մանկանցն վկայից, որք ի Սեբաստիա կատարեցան Եւ քառասուն խաբիսիս արծաթիս...»։ (Քարոզի վերջաւորութեմ իմկած է մէկ թուղթ)։

Թղ. 37ա. «Քարոզ Թ.» Հինգերորդ կիրակի մեծի պահոց ի վերայ զատաւորին, Դատաւոր մի էր ի քաղաքի...»։

Թղ. 42ա. «Քարոզ Ժ.» Առ նոյն կիրակէի ի վերայ փարիսեցւոյն եւ մաքսաւորին, Արք երկու ելին ի տաճարն...»։ (Թուղթ մը կը պակտի ընդմէջ Թղ. 42 եւ 43ի)։

Թղ. 76ա. «Քարոզ ԺԱ.» ի վերայ չարաւանաց եւ մտից վիրապին սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին, Ըղծելին Աստուծոյ եւ մարդկան Մոլոխս...»։

Թղ. 82բ. «Քարոզ ԺԲ.» Վեցերորդ կիրակէի մեծի պահոց ի վերայ Մատթէի ԻԲ. 34, զպատուիրանէ սրբոյն Աստուծոյ եւ ընկերին, Իսկ փարիսեցիքն իրրեւ լուան եթէ պապանձեցոյ...»։

Թղ. 87բ. «Քարոզ ԺԳ.» Շարաթի աւուրն ի վերայ յարութեան Ղազարու, Եւ էր ոմն Հիւանդ Ղազարոս...»։

Թղ. 90բ. «Քարոզ ԺԴ.» Յաւուր սրբոյ Մաղկաղաղիւն, ի բանն Մատթէի Ի. 22, Եւ յեւանելն նոցա յերեքօլէ...»։

Թղ. 98բ. «Քարոզ ԺԵ.» Առ նոյն կիրակէի երեկոյին ի խորհուրդ զոնրացէքին Մատթէոս ԻԵ. Յայնժամ նմանեցի արքայութիւնն երկնից տասն կուսանաց...»։

Թղ. 104ա. «Քարոզ ԺԶ.» Մեծի աւագ երկուշաբաթի աւուրն, ի բանն Մատթէի ԻԱ. 18, Եւ այդւոյն իրրեւ դարձաւ անդրէն ի քաղաքն քաղցեալ...»։

Թղ. 107ա. «Քարոզ ԺԷ.» Աւագ Դշ. եւ ի խորհուրդ մատնութեան Գրիստոսի, Եւ էր զատիկ եւ ըաղարջակեր...»։

Թղ. 110բ. «Քարոզ ԺԸ.» Աւագ Հինգշաբաթի աւուրն, ի խորհուրդ պատարաղին, ի բանն առաջին Կորնթացւոց ԺԱ. Առ հաց զոհացաւ երեկ...»։

Թղ. 114բ. «Քարոզ ԺԹ.» ի նոյն աւագ Հինգշաբաթին, ի խորհուրդ ոտնուային, ի բանն Յօհաննու ԺԳ. 4. Յառնէ յնթրեաց անտի...»։

Թղ. 118բ. «Քարոզ Ի. Կտակ չարաւանացն Գրիստոսի ըստ կարգի աւուրն, Զաքարիաս մարարէն մտաւորական տեսարան» Թղ. 125բ. Բաղդի մէջ՝ «Ուր ես մայր իմ քաղցր եւ անուշ նազելի...»։ Թղ. 129ա Բաղդի մէջ՝ «Այ իմ անեման Որդեակ...»։ Թղ.

120թ խարոզի մէջ՝ «Կարմիր ու հերմակ երեսն թէ զտցես դեղնած տեսանել...»։ Թղ. 130ա՝ քարոզի մէջ՝ «Որդեակ Յիսուս կենաց իմ յոյս...»։

Թղ. 131ա. «Քարոզ ի Ա՛» Յաղագս թաղման Քրիստոսի եւ փառաւոր գերեզմանին. իբրեւ երկնյ եղեւ...»։ Քարոզը կ'ընդիատի, որովհետեւ ամբողջ պրակ մը ինկած է ընդմէջ 132 եւ 133 թղթերում։

Թղ. 133ա. Թղթեր ինկած ըլլալում կայ միայն Քարոզ ԻԳ-իմ վերջաւորութիւնը։

Թղ. 133բ. «Քարոզ իԴ.՝ երբորդ կիւրակէի զկնի Ջատկին, ի վերայ աշխարամատրան տաճարի սրբոյ Յարութեան։ Եղիցի լաւութս յետինս յայտնի լեառն Տեառն...»։

Թղ. 136ա. «Քարոզ իԵ.՝ Զորբորդ կիւրակէի ի բանն Յօճաննու Թ. 19, Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ոչ կարէ Որդի Մարդոյ առնել յանձնէ...»։

Թղ. 139ա. «Քարոզ իԶ.՝ Հինգերորդ կիրակէի զկնի Յարութեան Ջատկին, իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ...»։

Թղ. 142բ. «Քարոզ իԻ.՝ Վեցերորդ կիրակէի զկնի Յարութեան Ջատկի, ի բանն Յօճաննու Թ. 39։ Եւ ասէ Յիսուս ի զատաստան եկի յաշխարհս...»։

Թղ. 145բ. «Քարոզ իԸ.՝ Արտաբոյ կիւրակէից վասն Համբարձմանն Քրիստոսի։ Եւ յայտնի իսկ մեծ է խորհուրդն...»։

Թղ. 148բ. «Քարոզ իԻԲ.՝ Եօթներորդ կիրակէի զկնի սուրբ Ջատկին։ Երկրորդ Մաղկազարդին, ի բանն Յօճաննու ԺԲ. 9, ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր ի տօնն...»։

Թղ. 152բ. «Քարոզ իԱ՛. Զպործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ Տէր եւ զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա ի մեզ, Հոգւոյն Սրբոյ Գալստեան, ի վերայ բանին Յօճաննու ԺԴ. 15, ուր ասէ Տէրն. Եթէ սիրէք զիս զպատուիրանս իմ սպահնջիք...»։

Թղ. 157բ. «Քարոզ իԱԱ՛. Սրբոյ երբորդութեանն, ի վերայ բանին Յօճաննու. երեք են որք վկայեն յերկինս...»։

Թղ. 161բ. «Քարոզ իԲ.՝ Երկրորդ կիւրակէի զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ բանին Հուկասու Դ. 25։ Արդարեւ ասեմ ձեզ զի բազում այրիք էին...»։

Թղ. 164բ. «Քարոզ իԳ.՝ ի վերայ ելման ի վերակէն սրբոյն Գրիգորի Հուսաւորչին, ի բանն Մատթէոսի ԺԹ. 28. Դուք եկիք զկնի իմ...»։

Թղ. 167ա. «Քարոզ իԴ.՝ ի վերայ տօնի եկեղեցւոյ որ ի սրբոյն Գրիգորէ Հուսաւորչէն կարգեալ, յետ ելանելոյն ի վերայէն։ Եւ եղեն յայնժամ նաւակատիւ յերօսուղէմ...»։

Թղ. 170բ. «Քարոզ իԵ.՝ Երբորդ կիւրակէի զկնի Գալստեան Հոգւոյն Սրբոյ ի վերայ աւետարանին. Յայնժամ զնաց Յիսուս ընդ արտոյրայսն...» (միայն 11 տառ, օրինակութիւնը ընդհատուած է)։

Թղ. 173ա.՝ Թուղթեր ինկած ըլլալում կայ միայն ԼԸ. Քարոզին վերջաւորութիւնը եւ գրուած է քաջառվիմ տարբեր գրչի մը, եւսամաքար հոս դրուած է տարբեր ձևագրէ մը։

Թղ. 173ա. «Քարոզ իԹ.՝ Վեցերորդ կիւրակէի զկնի Պենտէկոստէի ի վերայ աւետարանին Մատթէոսի ԺԴ. 13. Երբմէ ուսանիմք թէ ոչ պարտիմք զկարողութիւն մեր չափակցեալ...»։

Թղ. 177ա. «Քարոզ իԽ.՝ Վարդավառի կիրակէին, ի խորհուրդ Այլակերպութեան Տեառն ի վերայ Մատթէոսի ԺԶ. 13։ Ուր բացայայտին կարծողութիւնք Հրէից...»։

Թղ. 183ա. «Քարոզ իԱԱ՛. Երկրորդ կիւրակէի զկնի Վարդավառին, ի վերայ Մատթէոսի ԺԸ. 10, Զգոյշ լըուք մի համարիցէք զմի ի փոքրկանցս...»։

Թղ. 187բ. «Քարոզ իԲԲ.՝ Երբորդ կիրակէի զկնի Վարդավառի ի վերայ Մատթէի ԺԹ. 3, յորմէ իմանամք հարցումն փարիսեցւոց վասն արձակման կնիջ...»։

Թղ. 192ա. «Քարոզ իԳԳ.՝ Զորբորդ կիւրակէի զկնի Վարդավառին ի վերայ Մարկոսի Ա. 14։ Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու»։

Թղ. 196ա. «Քարոզ ԽԴ»՝ Հինգերորդ կերակէի զկէի Վարդապետին Մարկոսի Բ. 1—12, յորում ցուցանի շնորհալի վարդապետութիւնն Քրիստոսի...» (միայն 21 տող ապա ընդհատուած) :

Թղ. 197ա. Վեց պրակ Ի—ԻԵ իմկած ըլլալուն կը սկսի Կ. Քարոզի կէսէն :

Թղ. 199ա. «Քարոզ ԿԱ»՝ Վեցերորդ կերակէի զկէի սրբոյ Խաչին, Ի վերայ Ղուկասու Դ. 14. Եւ դարձաւ Յիսուս զօրու—

թեամբ Հոգւոյն...» :

Թղ. 202ա. «Քարոզ ԿԲ»՝ Ի վերայ Յօսեփայ Աստուածաւորն եւ Յօսեփայ Արեմթացւոյն, Ղազարոսի՝ բարեկամին Քրիստոսի եւ քուերացն նորա Մարիամու եւ Մարթայի, Ի վերայ աւետարանին Մատթէի Ա. 16. Յօկոբ ծնաւ զԅօսէթ...» :

Թղ. 204բ. «Քարոզ ԿԳ»՝ Եօթներորդ կերակէի Խաչիչաւուն, Ի վերայ Մատթէի ԻԴ. 30, Եւ ապա երեւեցի նշան Որդոյ մարդոյ յերկինս» (միայն 19 տող, մնացածը չկայ) :

1543

(Հիմ քիւ 379)

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍԻՈՑ

ՍՈՒՋԱՎԱ

ՌՄՁ (1831)

ԹՈՒՂԹԻՐ՝ 212: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22.4 × 18.5: ՊՐԱԿ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19.5 × 13.5: ՏՈՒՂ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ Եիմ զօրաւոր հաստկեկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղապատ ստուարաքուղք: ՀԱՎԱՄԱՆ՝ Կազէի կռնակը վնասուած: ԳԻՐ՝ Պօրգրի մօտ Եիմ շղագիր: ԹԱՆԱ՝ գումատած տն: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ չաօի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1. 2բ. 3բ—4բ, 41բ, 209բ—212բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1830—1831: ԳՐԻՉ՝ Յովնանեմ Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ Սուշավա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաօի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Աշխարհադրութիւն Ասիոյ ըստ նոր ծանօթութեանց աշխատարեւի Լ. Պօղոսի Յովնանեանց Միւթ. Սուշավա 1831—ՌՄՁ»: Շատ հետաքրքրական է մանաւանդ Հայաստանի գլուխը: Աշխարհադրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Աշխարհադրութեան վրայ ընդհանուր գիտելիքներ: Աշխարհադրութիւնը ինչ է ու ինչ կը սորվեցնէ: Ա. Աշխարհադրութիւնը կամ յիսակ խօսելով երկրադրութիւնը պիտուական ու զուարճալի գիտութիւն մըն է...» :

Թղ. 5բ. «Գիտելիք չափաբերական աշխարհադրութեան վրայ: Բ.» երկիրը ինչ ձեւ ունի :

Այս գլխում կը յաջորդեն Փիզիզական, բնական եւ քաղաքական աշխարհադրութեան 28 գլուխներ:

Թղ. 42ա. «Մասն Ա.» Ասիա: Դիրք ու ընդարձակութիւն...» :

Թղ. 47ա. «Գլուխ Ա.» Ասիայի մէջ Տաճկի մասը :

Թղ. 51բ. «Յօդուած Ա.» Հայաստան: Մանօթութեամ մէջ՝ «Երազընէ պէտք է մեղի մեր հայրենական երկրին վրայ դատ ու աւելի որոշ տեղեկութիւն ունենալ, անոր համար անիկա ուրիշ տեղութիւններէ զատած ուսմանէն առաջ կը դնենք, իր վրայ աւելի ընդարձակ դրելով: Աս պատճառիս համար ալ իր Տաճկի ու Մոսկովի տակը ըլլող զանազան մասերը մէկ դիւին մէջ երկու յօդուածով իրեւ մէկ տեղութիւն կ'աւանդենք, որ իր վրայ եղած ծանօթութիւնները ցրված չըլլալով՝ կարգադրները հնչտ իմաք առնեն: Բնագիր՝ «ա— Անուն: Ասիային աս մասը մենք բուն մեր լեզուով կ'անուանենք Հայաստան, Հայք...»: 52ա՝ «բ— Դիրք ու ընդարձակութիւն»: 52բ՝ «գ— Գետերը»: 54բ՝ «դ— Երկրին հանգամանքը, օդը ու բերքերը»: 58ա՝ «ե— Վաճառք ու առուտուր»: 60բ՝ «զ— Բնակիչք, իրենց կրօնքը ու լեզուն»: 60բ՝ «է— Կառավարութիւն»: 60բ՝ «բ— Բաժանում» :

Թղ. 61բ. «Մասն Ա.» Հայաստանի մէջ Տաճկի տեղերը :

Թղ. 62ա. «Ա. Ելալէթ կամ էրզրում նահանգ»: 63ա՝ «Էրզրում կամ Կարին» :

64ա՝ «*Յնուս կամ Յնիս*»: 65ա՝ «*Թէքման կամ Մանանադի*»: 65ա՝ «*Բասեն*»: 65բ՝ «*Հասանիւլայ*»: 66ա՝ «*Թորթում*»: 66ա՝ «*Այեր կամ Հունուտ*»: 66բ՝ «*Բայբերդ կամ Պայպուրթ*»: 67ա՝ «*Տէրճան*»: 67ա՝ «*Երդն-կայ կամ Եկեղեցաց*»: 68բ՝ «*Կամախ կամ Դա-րանադի*»: 68բ՝ «*Կոստին*»: 69ա՝ «*Քալէթ*»: 69ա՝ «*Կեդի*»: 69բ՝ «*Գուզիլան*»: 69բ՝ «*Տու-սիկ*»: 69բ՝ «*Մալազկերտ կամ Մանազկերտ*»:

Թղ. 70ա. «Բ». *Էյալէթ կամ նահանգ Ախալցխա*: 71բ՝ «*Ախալցխա քաղաք*»: 71բ՝ «*Նաոխման*»: 72ա՝ «*Օլթի*»: 72ա՝ «*Ճէնէք*»: 72ա՝ «*Աղզոր*»: 72ա՝ «*Ախալքալաքի*»: 73ա՝ «*Քերթէս կամ Կէրթվիս*»: 73ա՝ «*Դոփաու-վան կամ Փառաւան*»: 73ա՝ «*Փայաթլին*»: 73ա՝ «*Շապշտ*»: 73ա՝ «*Սաթլէ*»: 73ա՝ «*Արտանուճ*»: 73բ՝ «*Տանծուտ*»: 74ա՝ «*Ար-տահան*»: 74ա՝ «*Կեօլա*»: 74ա՝ «*Արթվին*»: 74բ՝ «*Էրխան*»: 74բ՝ «*Սինդոթ*»: 74բ՝ «*Մաճ-խէ*»: 74բ՝ «*Աճարա*»: 75ա՝ «*Պարխալ*»: 75ա՝ «*Կիսկիմ*»: 75ա՝ «*Բերդադրակ*»: 75բ՝ «*Քոտորլուր*»: 75բ՝ «*Թաւակէր*, *Զրլորր*, *Ջէլալէթ*, *Գուապլեան*, *Բոցղով*, *Իմէրխէվ*, *Թէրալէթ*, *Լիվան*»:

Թղ. 76ա. «Գ». *Էյալէթ կամ նահանգ Գարս կամ Դարս*: 76բ՝ «*Գարս քաղաք*»: 78ա՝ «*Քուճվան կամ Թախթին*»: 78ա՝ «*Կէշ-վան կամ Կէշվան*»: 78ա՝ «*Գաղեղման կամ Կաղղվան*»: 78բ՝ «*Եօրէկէ*»: 78բ՝ «*Անի*»: 79ա՝ «*Ջարիլատ*»:

Թղ. 79ա. «Դ». *Էյալէթ կամ նահանգ Պայէդիտ*: 79բ՝ «*Պայէդիտ քաղաք*»: 80ա՝ «*Տիտորին*»: 80ա՝ «*Նահեա*»: 80բ՝ «*Ալաչկերտ կամ Բաղրեւանդ*»: 81ա՝ «*Մրկէզա*», 81ա՝ «*Քալի եադի*»: 81բ՝ «*Բաղնոց*»:

Թղ. 81բ. «Ե». *Էյալէթ կամ նահանգ Վան*: 83բ՝ «*Վան քաղաք*»: 85բ՝ «*Նարեկ*»: 85ա՝ «*Քոչապ*»: 85ա՝ «*Շոգուր վանք*»: 85ա՝ «*Ճուլամերկ կամ Հաքեարի*»: 85բ՝ «*Ու-տան*»: 85բ՝ «*Մկուտ*»: 86ա՝ «*Շատախ*»: 86ա՝ «*Արթ*»: 86ա՝ «*Արծկէ*»: 86ա՝ «*Արճէ*»: 86բ՝ «*Բերկերի կամ Պարկերի*»: 86բ՝ «*Բաղէ* կամ *Պիտիզ*»: 87ա՝ «*Քիզան*»: 87ա՝ «*Ջըրը-խան*»: 87բ՝ «*Շիրվան*, *Կիզան*, *Պայքան* *և* *Դատիք*»: 87բ՝ «*Մուշ*»: 88ա՝ «*Սաուռն*»: 88բ՝ «*Սուսամ*»:

Թղ. 88բ՝ «Զ». *Էյալէթ կամ նահանգ Տի-արպէթի*: 90ա՝ «*Ամիրթ*»: 90ա՝ «*Ալիբու-ղար*»: 90բ՝ «*Թէրճի*»: 90բ՝ «*Միւֆարդին*

կամ Նիբրեհտ»: 90բ՝ «*Միհրանի*»: 90բ՝ «*Աթաղ*»: 90բ՝ «*Ալլ կամ Էլիշ*»: 90բ՝ «*Ճա-պաղուր*»: 91ա՝ «*Բայու*»: 91ա՝ «*Ջարան-ճաք*»: 91՝ «*Ջիբիչէկէք*»: 91ա՝ «*Սեւերէք*»: 91բ՝ «*Սալուր*»: 91բ՝ «*Սըղերտ*»: 92ա՝ «*Քնդու*»: 92ա՝ «*Հընիքիյի*»: 92ա՝ «*Քար-բերդ կամ Դարփութ*»: 92բ՝ «*Ջերմուկ*»: 93ա՝ «*Շնջուր*»: 93ա՝ «*Արդին*»: 93բ՝ «*Հադ-րո*»: 94ա՝ «*Իսեան*»: 94ա՝ «*Ալիտի*»: 94ա՝ «*Ամատա կամ Իմատի*»:

Թղ. 95ա. «Փ». *Հայաստան Ա. Էյալէթ կամ նահանգ Սիլաս կամ Սեւաստ*: 95բ՝ «*Սիլաս կամ Սեբաստիա քաղաք*»: 96ա՝ «*Թոզաթ*»: 96բ՝ «*Պոթ* կամ *Պոդիս*»: 97ա՝ «*Տիվրիկի կամ Տիվրիկի*»: 97ա՝ «*Արկալէր կամ Արարիկ*»: 97բ՝ «*Ակն կամ Էլին*»:

Թղ. 98ա. «Բ». *Էյալէթ կամ նահանգ Գայսէրի կամ Կապադովկա*: 98բ՝ «*Գայ-սէրի կամ Կեսարիա*»: 99բ՝ «*Թալաս*»: 99բ՝ «*Տէրէվանք*»: 99բ՝ «*Ս. Կարապետի Վանք*»:

Թղ. 100ա. «Գ». *Էյալէթ կամ նահանգ Նիկտէ*:

Թղ. 100ա. «Դ». *Էյալէթ կամ նահանգ Մալադիէ*: 100բ՝ «*Մալադիէ կամ Մէլիտի-նէ*»: 100բ՝ «*Կէրկէր*»: 100բ՝ «*Սամուսատ կամ Սամուսիա*»:

Թղ. 101ա. «Ե». *Էյալէթ կամ նահանգ Շապին Գարա Հիսար*: 101ա՝ «*Աղաբապատ կամ Աղաբապալայ*»:

Թղ. 102ա. «Մասն Բ.» *Հայաստանի մէջ Մուկովի տեղերը*: 103բ՝ «*Երեւան*»: 104ա՝ «*Քորփիւրապ կամ Արտաշատ*»: 104ա՝ «*Էլ-միսին կամ Իւզլիխա*»: 105ա՝ «*Գեղար-քունի*»: 105ա՝ «*Նախիւբան*»: 105ա՝ «*Աւստա-պատ կամ Իւրտիպատ*»: 105բ՝ «*Ջահուկ*»: 105բ՝ «*Ջուղա*»: 105բ՝ «*Շոռուտ*»: 106բ՝ «*Աղուլին*»: 106ա՝ «*Քարան*»: 106բ՝ «*Տա-թու*»: 106բ՝ «*Որոտն*»: 106բ՝ «*Սալամաս*»: 106բ՝ «*Թէսուր*»: 106բ՝ «*Քոյ*»: 107ա՝ «*Մէկ-մանպատ*»: 107ա՝ «*Մարանդ*»: 107ա՝ «*Թիֆ-լիզ*»: 109ա՝ «*Կէնէկ կամ Դանճակ*»: 110ա՝ «*Բարտա կամ Պէրտէ*»: 110ա՝ «*Շամքար*»: 110ա՝ «*Գարապաղ*»: 110բ՝ «*Քանտա*»: 110բ՝ «*Հաղբատ*»: 110բ՝ «*Սանահին*»: 111ա՝ «*Դո-մանի*»: 111ա՝ «*Ղոտի*»: 111ա՝ «*Բամպուկ*»: 111ա՝ «*Գանճասար*»:

Թղ. 112ա. «Յօղուած Բ.» *Փոքր Ասիա կամ Անատոլի*:

Թղ. 113ա. «Ա». *Էյալէթ կամ նահանգ Անատոլու մասնաւոր*: Յաջորդ գլուխներում

մէջ յատուկէն կը մշտնակեմք միայն այն գաւառները որոնք հայաշատ են: 113ր՝ «Ժապիւտար»: 119ր՝ «Գատը քէօք»: 122ր՝ «Պուրսա կամ Պրուսա»: 125ր՝ «Քիւթաշիւ կամ Կուտիւնա»: 126ր՝ «Էնկիւրիւ կամ Անկիւրիւս»: 130ա՝ «Իզմիր կամ Զմիւռիւս»:

Թղ. 131ր. «Բ. էյալէթ կամ նահանգ Գարաման»:

Թղ. 132ր. «Գ. էյալէթ կամ նահանգ Ատանա կամ Կիլիկիա»: 133ա՝ «Ատանա»: 133բ՝ «Մախէ»: 133բ՝ «Միս»: 134բ՝ «Անաւարդա կամ Այնզարպէ»: 134բ՝ «Ուլալ»: 134բ՝ «Այաս»: 134բ՝ «Դարսուս կամ Տարսուն»: 135բ՝ «Ժըլէլի կամ Սալքիա»: 135բ՝ «Սէլիֆէ»: 135բ՝ «Էրմինաք»:

Թղ. 136ա. «Է. էյալէթ կամ նահանգ Մարաշ կամ Եփրատաղէ»: 136բ՝ «Մարաշ քաղաք»: 137ա՝ «Զէյթուն կամ Զէյթունի»: 138բ՝ «Փըռնըզ»: 139ա՝ «Այնթապ»:

Թղ. 140ա. «Ե. էյալէթ կամ նահանգ Սիվաս կամ Սեւաստ»: 140ա՝ «Ամասիա կամ Ամասիէ»: 140բ՝ «Ճանիկ կամ Ժէնիք»:

Թղ. 141ա. «Զ. էյալէթ կամ նահանգ Դրապոնո կամ Լադիստան»: 141բ. «Դրապոնո կամ Տրապիզոն»: 143ա՝ «Պաթուսի»: 143բ՝ «Համշէն»: 144ա՝ «Կիրեսոն կամ Կիրասոն»:

Թղ. 144ա. «Փոքր Ասիային կամ Անատոլիոն երեսիլի կղզիները»:

Թղ. 149ա. «Յօղուած Գ.՝ Ասորիք»:

Թղ. 164ա. «Յօղուած Դ.՝ Միջագետք»: 165ա՝ «Ուրֆա»: 166ա՝ «Կարմունջ»: 168բ՝ «Րուս Գալէ կամ Հոռոմիլա»:

Թղ. 169բ. «Յօղուած Ե.՝ Իրաք Արապի»: 172ա՝ «Մէջրտին»:

Թղ. 175ա. «Գլուխ Բ.՝ Արաբիա կամ Արապիստան»:

Թղ. 186ա. «Գլուխ Գ.՝ Պարսկաստան, կամ Անճախտան»: 193ա՝ «Ջուղա»:

Թղ. 202ա. «Գլուխ Դ.՝ Պէլուսիստան»:

Թղ. 205ա. «Գլուխ Ե.՝ Բապուլիստան, Աղուանք կամ Աղուանիստան»:

ՀԵՏԱՔՐՔԱՎԱՆ

Տեսակ տեսակ տեղեկութիւններու կարգին Թղ. 138ա Զէյթունի քաճմին մէջ կը յիշէ Վասիլ Անտարան անուամբ ամուսնի հրաշագործ ձեռագիր մը:

Թղ. 68բ. կամախի գլխում մէջ՝ «Հոս գերեզմանի, կամ գոց տեղի մը մէջ սեւ ու լորցած մարմին մը կայ, որուն համար երգնկաղի կ'ըսեն որ Հայոց Պապ Թադաւորին մարմինն է, ու Ներսէս Մեծը զինքը անիծելուն համար ոչ չողը ու ոչ չուրը գինքը ընդունեցաւ ու անանկ անթաղ մնաց: Տաճկները իր քովը կոնք (լէկէն) ու ջուր կը դնեն որ պատէստ առնէ»:

Թղ. 139ա. Այնթապի մասին՝ «Ունի 20-000 բնակիչ որ են Տաճիկ, Հայ, որոնք ունին եկեղեցի մը ու Կէսկէս որոնք կէս մը քրիստոնեայ են ու կէս մը Տաճիկ, Ասոնք առաջ Հայ էին, բայց երկուստաններու դառուն մէջը բռնութեամբ տաճիկացան, հագուանին Տաճիկ է բայց միշտ հայերէն կը խօսին մաքրի» ու յիստակ դրաբառի նման, մանաւանդ կնկտիք, որոնք տաճիկվար չեն գիտեր: Քրիստոնէից բոլոր ծէսերը, պահքերը, նաեւ մեծ պաշքը կը պահեն, իրենց զակընդերը գողտուկ մկրտել կու տան, զքրիստոնեայ քահանայէն գիշերուկ կը պատկիւն, կիրակի օրերը պատարաւ կը տեսնեն, հիւանդանան նէ գիշերով քահանայ կը կանչեն, կը խոստովանին, ու հաղորդ կ'առնեն, ասանկով ամէն բանը կ'ընեն քրիստոնէի պէս, բայց դրաքանց Տաճիկ օրէնքները ու կարգերը կը պահեն, ան ալ չ'արկէ, անոր համար կ'աշխատին որ Տաճիկ քաղցներ չի բնակին, ու իրենց մօտը Մոնլա մը դայ նէ, շուտով ճամբան: Աս պատճառով ըսվեցան Կէսկէս»: Եւ մեծ ուրիշ հետաքրքրական տեղեկութիւններ:

1544

(Հիմ քիւ 257)

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԻԼՀԷԼՄԱՅ ԳԻՒԹ ՄԻՋԻՆ ԴԱՐՔ ՎԻԵՆՆԱ

1851

Թուղթք՝ 188: Մեծութիւն՝ 22.8 X 18: ՊՐԱԿ՝ չնձ մշտնակեմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19.5 X 9.6: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ քարակ, ճարագլճ քաղք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քաղագատ ստուարա-

քաղք: ԹԺԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկեղման հաստ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարագլճ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զանաւան: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւձ. լուսն: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ք-2ք,

48, 106ա, 104բ վաքի կեւը. 197—198: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1851: ԳՐԻԳ՝ հաւածաբար Գաթըրճեան Հ. Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ Վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ յուրի:

Մատենան է՝ «Մարգէր աշխարհագրութեան եւ պատմութեան Հին, միջին եւ նոր ժամանակաց, վասն վերին դասակարգաց ի բարձրագոյն դպրոցս ի Վիւհեմայ փուց, յուսուցչէ յուղղափառ վարժարանի ի Կողոնիա Տուսար Բ.՝ Միջին Դարք: Ձորորդ ուղղեալ տպագրութիւն երկու աշխարհացոյց տախտակօք ի Քուպլէնց 1850: Թարգմանեցաւ ի Վիէննա 1851»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Պատրաստութիւն, Ազգաց դաղթականութենէն յառաջ Գերմանիայի վիճակը» (§ 1—3):

Թղ. 15բ. «Բ.՝ Գաղթականութիւն ագրաց» (§ 4—6):

Թղ. 20ա. «Միջին պատմութիւն, Առաջին միջոց: Հոռմայեցոց արեւմտեան տէրութեան կործանումէն մինչուկ Կարոլինեանց ու Արասեանց դաւակալութիւնը (476—752)» (§ 7—18):

Թղ. 55ա. «Երկրորդ միջոց, Կարոլինեանց դաւակալութենէն մինչուկ Խաչակրաց ժամանակը (752—1000ին ժողովրդ)» (§ 19—32):

Թղ. 100ա. «Միջոց երրորդ, Խաչակրաց ժամանակ (1000—1273)» (§ 33—34):

Թղ. 136ա. «Ձորորդ միջոց ժամանակի, Խաչակրաց կատարածէն մինչուկ Ամբրիկայի դիւտը (1273—1492)» (§ 45—58):

1545

(Հիմ թիւ 621)

ՓԻՒԻՑ՝ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1851

ԹՈՒՂԹՔ՝ 208: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22.8 X 18: ՊՐԱԿ՝ յեմ ձեռնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20 X 10 ընդեմքաւ: ՏՈՂԹ՝ 20 X 34 շատ ամկամոն: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի, լաքաղատ ստուարաքուլք, կեանկիմ գաղթի: ԹՂԹԵՍՈՒՆ՝ ՊԱՇԱՅԱՄԱՆ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական հաստակի քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ, քաղմաքիւ էջեր յեմ օրեմկուած, ձախաղաղաքաւ մէջը դրուած է, որմէ քուլքերու կարգին հաշուած եմէ: ԳԻՐ՝ շատ ամկամոն, գեղեցիկ միջիւ շատ տղեղ զղաղթի: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւս. չկամ: ԳԱՏԱՐԱ՝ Թղ. 1բ—4բ, 16, 32, 62բ, 77բ, 86ա—81ա, 98բ, 105բ, 108ա—170բ, 192բ—196բ, 203բ—208բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1851: ԳՐԻԳ՝ ամեմոց, Միջնաբանաւ աշակերտներ: ՏԵՂԻ՝ Վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ յուրի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մարգէր աշխարհագրութեան եւ պատմութեան Հին, միջին եւ նոր ժամանակաց, վասն վերին դասակարգաց ի բարձրագոյն դպրոցս: ի Վիւհեմայ փուց, յուսուցչէ յուղղափառ վարժարանի ի Կողոնիա Տուսար Բ. միջին դարք: Ձորորդ ուղղեալ տպագրութիւն երկու աշխարհացոյց տախտակօք ի Քուպլէնց 1850: Թարգմանեցաւ ի Վիէննա 1851»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 1544 ձեռագրին հետ Աղայ ըլլալուն տես ամը:

1546

(Հիմ թիւ 567)

ՊՈՒՑԻՆՍԱԿԻ — ՓԻՒՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻԵՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 110, իջեղալուած 1—208: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18.5: ՊՐԱԿ՝ յեմ ձեռնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5 X 14: ՏՈՂԹ՝ 23 միջիմ հաշ-

ուով: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի, լաքաղատ ստուարաքուլք: ԹՂԹԵՍՈՒՆ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական քուլք գոնով

քուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը բուրբովիմ փայլած.
կոզքը քառասուն: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ զու-
նատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեծ. շկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.
1, 2ք, 208ք մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846: ԳՐԻՑ՝
ամծամօք Մխիթարեանց: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ լուսի բայց տես առնալապիքը ԹՂ. 2ա:

յրանաւոր փիլիսոփայութիւն Ա.՝ Վասն բը-
նութեան ոգւոյ առնալապի: Ողի կոչեմք
դայն, որ կեայ ի մեզ եւ զդպր եւ իմանայ եւ.
կամի եւ իրադէտ է անձին իւրոյ զոր եւ.
կոչեմք փոխաւալաւ անուան ին...

Մատենա է՝ Հրահանգ փիլիսոփայու-
թեան որ դրեալ է ի Վիեննայի Պուլիտեի,
յճկերութեան Յիսուսի: Մասն Ա.՝ Թարգ-
մանեցաւ (Ի Հ. Յովսեփայ Վ. Գաթրըճեանց
Կ. Մ.) յամի 1846:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Տեղեկութիւն ինչ յառաջ քան

ԹՂ. 7ա. Հրահանգ բանաւոր փիլի-
սոփայութեան: Մասն Ա.՝ Վասն տեսչեան
եւ բաժանման բանաւոր փիլիսոփայու-
թեան:

ԹՂ. 55բ. Վերկրորդ մասն՝ բանաւոր
փիլիսոփայութեան: Բանաւոր փիլիսոփայու-
թիւն մերձեցուցեալ:

1547

(Հիմ քիւ 568)

ՊՈՒԶԻՍՏՐԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ

1846

ԹՈՒԼԹՐ՝ 120: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 23 X 18: ՊՐԱԿ՝
չեմ ճշմանաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 18:
ՏՈՂԻ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ միջակ իստուրեմք քուրք:
ԿԱՋՄ՝ կիտակալ լաթազատ ստուարքուրք, կոնա-
կիմ ճշմանով ոսկեզօծ գարդիբ եւ Հրահանգ փիլի-
սոփայութեան, Բ. Բանաւոր փիլիսոփայութիւն: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, գործածութեմ բաւական
մշտած: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ զուտատած
սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ առջեւ քառ մը ԹՂ. 1ա եւ
120ք, հետագայ գրչէ մը: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 2ք,
3ք—34ք, 35ք, 73ք, 118, 119ք—120ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1846: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Մխիթարեանց: ՏԵՂԻ՝
ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ հետագայ գրչիմ-
ք՝ ԹՂ. 1ա, 2ա, 120ա:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2ա՝ Հրահանգ փիլի-
սոփայութեան, որ դրեալ է ի Վիեննայի
Պուլիտեի յճկերութեան Յիսուսի: Մասն
Երկրորդ (Կատարութիւն) Թարգմանե-
ցաւ. (Ի Հ. Յովսեփայ Վրդ. Գաթրըճեան)
յամի 1846:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Մասն ի մետափիլիսոփայութիւն փիլի-
սոփայութիւն:

ԹՂ. 11ա. Առաջին մասն մետափիլի-
սոփայութեան: Մետափիլիսոփայութիւն
ընդհանրական կամ հա-
ստութիւն:

ԹՂ. 35ա եւ 36ա. Մասն երկրորդ
մետափիլիսոփայութեան որ ան-
ուանեալ կոչի մասնաւոր փիլիսոփայութիւն
մետափիլիսոփայութեան: Աշխարհաստութիւն:

ԹՂ. 73ա. եւ 74ա. Մասնաւոր մետա-
փիլիսոփայութեան փիլիսոփայութիւն, Հասած երկ-
րորդ Հոգեխօսութիւն:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ հետագայի՝

ԹՂ. 1ա. Դիմ է փիլիսոփայութիւնը,
գիտե՞ս, չես գիտե՞ր՝ գնա սորվէ, գիտե՞ս
ծոցդ պահէ:

ԹՂ. 2ա. «Pall Peter 1865 Մարտ 13»:

ԹՂ. 120ա. Դիմ է, վարդապետ փիլիսո-
փայութեան պիտոյ ըլլաք, ուրեմն բարե-
մաղթութիւն ընեմք, Նման ամենամեծ ծաւ-
թաւիւններ կամ մանւ որիք տեղեր:

1548

(Հիմ քիւ 569)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 65, իջակալուած 1—186: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 22.8 X 18.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 18.5 X 13: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, լաթապատ ստուարաքուղք, կռակիմ ճնշումով զարդեր եւ գրութիւնս՝ «Հրահանք փրկութեան» Բաւար փրկութեան թիւն: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեան բաւակամ մշտած, բայց ընդհանուր լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ շղագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, օրագրութեանք կարմիրով: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա—2բ, 3բ, 7, 47բ. 65: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846: ԳՐԻՑ՝ ամեանք, Միսի-

թաքեանք: ՏԵՂԻ՝ Վիեթնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւս. չկամ:

Մատենան է՝ «Պուլիսիքի» փրկութեան թիւն Ա.:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 1546 ձեռագրիմ հետ մայն ըլլալով կու տամք միայն գլխաւոր բաժնեւորանք քաղաքաւարները: ԹՂ. 8ա. «Բաւար փրկութեան» 48ա՝ «Բ. Մատն»:

1549

(Հիմ քիւ 570)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 142, իջակալուած 1—273: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԿԱՋՄ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱԿ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՑ, ՏԵՂԻ՝ նոյն քիւ 1547 ձեռագրիմ հետ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ—2բ, 3բ, 48, 61բ, 62բ, 141ա—142բ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Պուլիսիքի» փրկութեան թիւն Բ.:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բնագրով մայն է Թիւ 1547 ձեռագրիմ հետ: Կու տամք միայն գլխաւոր մասերու քաղաքաւարները: ԹՂ. 4ա. «Մեթափիւսկեան փրկութեան» 49ա՝ «Աշխարհափրկութեան» 93ա՝ «Հոգեփրկութեան»:

1550

(Հիմ քիւ 573)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 102, իջակալուած 1—108: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂՔ, ՆԻՒԹ, ԿԱՋՄ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱԿ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՑ, ՏԵՂԻ, ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տեւ Թիւ 1546 ձեռագրիմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը բաւակամ վնասուած: ԹՂԵՆԱԿ՝ ՊԱՆԳԱՆԱԿ՝ ուկրաինա լեզուով լեզուով լեզուով: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 6բ—8բ, 61բ, 101բ—102բ:

Մատենան է՝ «Պուլիսիքի» փրկութեան թիւն Ա.:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն մայն ըլլալով Թիւ 1546ի հետ կու տամք միայն գլխաւոր մասերու քաղաքաւարները: ԹՂ. 9ա՝ «Ա. Մատն»: ԹՂ. 62ա՝ «Բ. Մատն»:

1551

(Հիմ թիւ 576)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 120. Իջակայուած 1—231: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂԳ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ. ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ՝ (ձառն վարժ շղագիր), ԹԱՆԱՔ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՋ, ՏԵՂԻ, ԹԻԼ 1547 ձեռագրից հետ Յոյն: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 2ր, 41—42, 46ր, 110ր—120ր: ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Պուշինսքի՝ Փիլիսոփայու—
թիւն Բ. 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոյն թիւ 1547 ձեռագրից հետ, ուստի կու տամք գլխաւոր բաժանումներու միայն թղթաւարմերը: Թղ. 3ա՝ «Մետափիւսկեան Փիլիսոփայութիւն»: 13ա՝ «Էպիստու—
էզոպիստութիւն»:

1552

(Հիմ թիւ 575)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻԵՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 98, Իջակայուած 1—191: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂԳ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ. ԹՂԵԾԱՅ ՊԱՆՊԱՆԱԿ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, տես Ձեռ. Թիւ 1546: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 2ր, 6ր, 97բ—98բ: ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՋ, ՏԵՂԻ, ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1546:

Մատենա է՝ Պուշինսքի՝ Փիլիսոփայու—
թիւն Ա. 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն նոյն է թիւ 1546ի հետ: Կը նշանակեմք միայն գլխաւոր գլուխներու թղթաւարմերը: Թղ. 3ա՝ «Բանաւոր փիլիսոփայութիւն Ա. մաս»: Թղ. 47բ՝ «Բ. մաս»:

1553

(Հիմ թիւ 572)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 132: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂԳ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ. ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1547: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ, ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2ր, 3ր, 42ր, 84ր, 130ա—132բ, տեղ—տեղ ձաքտուցներ: ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՋ, ՏԵՂԻ, տես Ձեռ. Թիւ 1547: ԵՒՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Պուշինսքի՝ Փիլիսոփայու—
թիւն Բ. 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոյն թիւ 1547 ձեռագրից հետ: Կու տամք միայն գլխաւոր գլուխներու թղթաւարմերը: Թղ. 4ա՝ «Մետափիւսկեան փիլիսոփայութիւն»: 14ա՝ «Էպիստու—
էզոպիստութիւն»: 43ա՝ «Ախարհաբոսութիւն»: 85ա՝ «Հոգե—
բոսութիւն»:

1554

(Հիմ քիւ չուի)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 100, իջակալուած 1—182: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ, ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂՔ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ,
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ, ԳՐԻԶ, ՏԵՂԻ, ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես ԶԵՆ. քիւ
1548: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ք, 6ք—7ք:

Մատենան է՝ «Պուլինսքի՝ փիլիսոփայու-
թիւն Ա.»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քիւ 1546 Զեռագրին հետ մայմ: Կու տամք
միայն գլխաւոր գլուխներու քղթահաւար-
ները: ԹՂ. 3ա՝ «Ա. Մաս: 46ա՝ «Բ. Մաս:

1555

(Հիմ քիւ 578)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 136, իջակալուած 1—254: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ, ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂՔ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ,
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ՝ տես ԶԵՆ. քիւ 1547:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 4ք,
44, 87, 132—136ք: Դատարկ քաղքերու վրայ քաղ-
մաքիւ տեղեր ծառատուքներ կամ: ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻԶ,
ՏԵՂԻ, տես ԶԵՆ. քիւ 1547: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուի,
բայց կամ հոս-հոն ամենամ ճաքագրուքիցներ մատի-
տակ աշակերտներու կողմէ կատարուած:

Մատենան է՝ «Պուլինսքի՝ փիլիսոփայու-
թիւն Բ.»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայմ քիւ 1547 Զեռագրին հետ: Կու տամք
միայն գլխաւոր գլուխներու քղթահաւար-
ները: ԹՂ. 5ա՝ «Մեթափիսոփան փիլիսո-
փայութիւն», 45ա՝ «Ալիսարհափսոսութիւն»,
88ա՝ «Հոգեփսոսութիւն»:

1556

(Հիմ քիւ 571)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 94, իջակալուած 1—171: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂՔ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ, ԹՂԵԱՅ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ, ԳՐԻԶ, ՏԵՂԻ, ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես ԶԵՆ. քիւ
1548: ՊՐԱԿՔ՝ 11: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը վնասուած:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ք, 3ք, 7ք, 83ք—94ք:

Մատենան է՝ «Պուլինսքի՝ փիլիսոփայու-
թիւն Ա.»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայմ քիւ 1546 Զեռագրին հետ: Կու տամք
միայն գլխաւոր գլուխներու քղթահաւարնե-
րը: ԹՂ. 4ա՝ «Բանաւոր փիլիսոփայութիւն
Ա. Մաս: 46ա՝ «Բ. Մաս:

1557

(Հիմ թիւ 574)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ — ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻՆՆԱ

1841

ՅՈՒԴԹՔ՝ 122: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂԹ, ՆԻԻԹ, ԿԱԶՄ, ՀԱՆԱՄԱՆԹ, ԳԻՐ՝ տես ԶԵՆ. թիւ 1547: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ, սրբագրութիւն. Յեր կատարուած են գումատած կարմիրով: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 38բ—38բ, 122բ՝ Ժառանգներ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1841: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ Միքայելեաններ: ՏԵՂԻ՝ Վիեճոմ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հետագայի գրիչներ թղ. 78ա. կամ մասն ամօշում Յոթեր, ինչպէս թղ. 122ա, 1ա եւն.:

Մատենան է՝ «Պուշինգի» Հրահանգը փրկարկապութեան, ամուսնապարբ չումի, մնացածը մոյմ է թիւ 1547 ձեռագրիմ հետ:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 78ա. «Յամի 1841 զվերոյրեալ մատենան բազում փոյթ յանձին ցուցադ յեւրաբարդի զի մի իմաստից խորդութիւն եւ ո՛չ բարոք դրեալ զոն մատենիս մի՛ լիցի դուռ եւ խարու յուրթեանց» (գրուած մատնով):

1558

(Հիմ թիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ԶՐՕՐՀՆԵԱՑ

ԹՐԻԵՍՏ (")

1700ի վերջերը

ՅՈՒԴԹՔ՝ Յ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 × 17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19 × 13-5: ՏՈՂԹ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ զորաւոր քուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԱՄԱՆԹ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շղապեր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւն. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերք: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ Միքայելեան մը: ՏԵՂԻ՝ հումամբար թրիեսո: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԹ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Կանոն Զրօրհեանց», (պապատար):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւի մասը պակսելում՝ կը սկսի Դ. Թաղաւորութեանց Ընթերցուածէն. «Եւ եկն յնդիսէէ մարգարէ յերիգով» (Բ. 19):

Թղ. 2ա. «Բարոք ի վերայ ջուրցն օրհնութեան, զոր ասացեալ է Յովհաննէսի Պուղ մեծի վարդապետի Մործորկւոյ, Յամենայն ժամ օրհնեմք զօրհնեալ փրկիչդ իմ մանուէլ...»:

Թղ. 3ա. «Օրհնութիւն ջրոյ դոր ասացեալ է սրբոյն Բարսղի Կեսարացոյ, Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած ամենակալ...»:

Թղ. 6ա. «Տաղ անոյշ ի Սորեկայ Կոստանդնայ: Քրիստոս Բանդ. Հօր, Ծնունդ անժամանակ...»:

Թղ. 6ա. «Այլ տաղ անոյշ ջրօրհնեանց, Այսօր ձայնն Հայրական յերկնից իջեալ Հանդական...»:

1559

(Հիմ թիւ չումի)

ՀՐԱՀԱՆԳ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ Բ.

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԹ դար

ՅՈՒԴԹՔ՝ ՕՑ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22 × 18.5: ՊՐԱԿ՝ 17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 × 14: ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր հաստակի քուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԱՄԱՆԹ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շղապեր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւն. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 67—68: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ.

ԿԱՄԱՆԹ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ շղապեր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւն. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 67—68: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ.

Միտքաբան մը: ՏՆՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԼ-
ԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Հրահանգ փոխտոփայու-
թեան Բ.Յ.:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Երկրորդ մասն. Հոգեբանու-
թիւն: Ճառ Ա.» Ի վերայ հրեշտակաց: 1

ԹՂ. 3ա. «Ճառ Բ.» Յաղպա մարդկային
մտաց: Հմմտ. Զեռ. Թիւ 1964:

1560

(Հիմ Թիւ 208)

ՔԱՂՈՒԱԾՈՒԹՅՑ ԹԱՄՄԻԱՆԵԱՅ ՄԱՐԿԵՂԻՆՈՍԷ ՎԱՍՆ ԻՐԱՑ ԵՒ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԱՑ ՊԱՐՄԻՑ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՅՈՒՆԱՑ ԿԱՄ ՀՈՌՄԱՅԵՑԻՈՑ
ԸՆԴ ՄԻՄԵԱՆՍ

ՎԻԵՆՆԱ

1858

ԹՈՒՂԹՐ. 87: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 22-7X19: ՊՐԱԿՐ՝
չեմ Ոչառակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21X14-5,
բազմաթիւ լուսանկարներ վրայ ալ կամ յաւելումներ
կամ սքազրութիւններ: ՏՈՂՐ՝ 30 միլիմ եաշուով:
Նիւթ՝ միջակ եաստութեամբ կէս ոգորկ քուզր:
ԿԱԶՄ՝ քաղթայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՐ՝ լաւ, կազմը վնաս-
ուած: ԳԻՐ՝ վարժ տղից Յար շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գու-
նաւորած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՐ՝ եւմ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝
ԹՂ. 65—68, 71բ—71բ, 82բ—83բ, 86—87: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1858: ԳՐԻՑ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆԻՑ՝ Յովնանեամ Հ.
Պաղոս: ՏՆՂԻ՝ Վիեննա: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ 4ա. «Քաղուածոյց յԱմ-
միանեայ Մարկեղինոսէ վասն իրաց եւ պա-
տեբազմաց Պարսից, Հայոց եւ Յունաց կամ
Հռոմայեցւոց ընդ միմեանս: Թարգմ. Հ.
Պաղոս Վրդ. Յովնանեան 1858»: ԹՂ. 2ա.
«Ammiani Marcellini Rerum gestarum qui
de XXXI superunt, Libri XVIII, Ope
USS, codicum emendati ab Henrico Valesio
et auctoribus adnotationibus illustrati, cui
Hadrianus Valesius, Historiographus Regius,
Fr. Lindenbergii H. in eundem Historicum
ampliores observationes et collectaeceae vari-
arum lectionum adiecit. Parisiis MDCLXXXI.
Ex his (XVIII) Libris Ammiani Marcellini
Res gestas Persarum et Romanorum cum Ar-
menis summam (in lingua armenica)
in suum proprium usum perscripsit P. Paulus
Hunanian Dr. M. ad ea adiecit (in eadem
lingua) Excerpta ex Historis Zosimi, denique

in Epitome redigit quae Faustus Byzantius
ac Moses Chorenensis in suis Histori-
arum armeniacarum libris de Arsace (II)
rege Armenorum scripserunt, Vindobonae
MDCCCLXIII.»

Այսիմքմ քարգմանուած եմ Ամմիանոսէն եւ
Զոսիմոսէն Հայոց վերաբերեալ հատուածնե-
րը, որոնց իբրեւ յաւելուած դրուած եմ
Փաստոսէն եւ Մովսէս Քորենացիէն Ողյմ
նիւթերու հալոյ կտորները:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. «Գիրք ԺԴ. Գլ. 1ի Տեղ. Ը,
էջ 2: Աննիրադրանոս որդի Դաղմատիոսի
եղբոր մեծիկն Կոստանդիանոսի կացուցաւ ի
սմանէ Թաղաւոր Պոնտոսի...»:

ԹՂ. 6Դա. «Ե Զոսիմոսէ. Վասն իրաց եւ
պատեբազմաց Պարսից, Հայոց եւ Յունաց
կամ Հռոմայեցւոց ընդ միմեանս քաղուա-
ծոյց: Գիրք Ա միւնչեւ ցլլուին 18 չիք ինչ
գրեթէ զիրաց Արեւելից կամ Պարթեւաց...»:

ԹՂ. 7Դա. «Բուզանդայ պատմութեան
կարգ զանցից իրաց առ Արշակաւ Բ., փ.
Բուզանդ զայսպիսի իմն ունի կարգ զամենայն
անցից...»:

ԹՂ. 8Դա. «Վասն կարգի բանից Մ.
Քորենացւոյ ի պատմութեան Արշակայ Բ.,
Յառաջ քան զԽոսեղ Վերակայ Բ. զՏիրանայ
հօրէ այսպէս կարգէ Մ. Քորենացի դրանս
եւ զպատմութիւն իւր...»:

1561

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵՐԷՆԻ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԹ. Ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22, իջակայումս 29—70: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 16.5: ՊՐԱԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 11.5: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻԹՔ՝ հին զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ պարզ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քիչ մը աղտոտած, մնացածը լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ մօտքով: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 22 եւ կազմերը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. Ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ հաւաքաբար ՇԻՔԻՐԵԱՆ Հ. Անդրեաս: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար ՎԻԵՆՆԱ կամ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Համառոտ քերականութիւն Հայերէնի ուղեւի մասը պակաս: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Պրակ Զ՝ Բայերուն վրայ, Բայն է, որ մէկ բանի ըլլալը, կամ գործելը եւ կրելը կը նշանակէ...:

ԹՂ. 3ա. Պրակ Է՝ Բայերուն խոնարհմունքներուն վրայ:

ԹՂ. 11բ. Պրակ Ը՝ Անկանոն Բայերուն խոնարհմունքին վրայ:

ԹՂ. 17ա. Պրակ Թ՝ Զորս մասունք բանի ի վերայ:

1562

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻԵՆՆԱ

1814 (*)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18, իջակայումս 1—29: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.7 X 16.5: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 11.6: ՏՈՂՔ՝ 31 միջին հաշուով: ՆԻԹՔ՝ հին զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զորածախքնէ աղտոտած: ԳԻՐ՝ եին մօտքով մօտ շղագին: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 16բ—18բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814 (*): ԳՐԻՉ՝ հաւաքաբար

ՇԻՔԻՐԵԱՆ Հ. Անդրեաս: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Համառոտ քերականութիւն: Մասն Առաջին: Բովանդակութեամբ Ուղի Թիւ 2223 ձեռագրին հետ միմչեւ ԹՂ. 17ա: Տես ամը:

1563

(Հիմ քիւ չումի)

Ս. ԱԹԱՆԱՍԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐՈՒՑ ԱՆՏՈՆԻ ԱՆԱՊԱՏԱԿԱՆԻ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌՄՂ (1841)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12, իջակայումս 1—22: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2 X 13.5: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5 X 8.7: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԹՔ՝ հին միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ պարզ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտքով շատ մօտ շղա-

գին: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1բ, եւ կազմ քուլքը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՂ (1841): ԳՐԻՉ՝ ամբողջ, Միտքաբան մը: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Երանելւոյն Աթանասի Աղեքսանդրու եպիսկոպոսի» Պատմութիւն վարուց Երանելւոյն Անտոնի անապատականի, Օրինակութիւն ի Ճառընտրէն Վիէննացւոց (Բերուած, արուած): Ի Վիէննա ԲՄՂ. 1841»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Պատմութիւն վարուց երանելւոյն Անտոնի անապատականի: Բարուրք

է նախանձ դնել ընդ միայնակեացս եգիպտոսի, հաւասարել կամ առաւելուլ նոքաք կամեցեալ յառաքինութեան վարուց նոցա»:

Թղ. 2բ. «Զի՛նչ Անտոնի իցէ: Ազգաւ եպատացի, յազատ ծնադաց, որք ստացուածս չափաւորս ունէին...»:

Թղ. 12բ. Վերջ՝ «Ջայս սյսուհետեւ առաջի այլ եղբարցն ընթերցջիք... եւ նմա փառք յաւիտեանս, ամէն»:

1564

(Հիմ քիւ 262)

ՏՕՆԱՑՈՅՑ

ՎԻՆՆԱ (°)

1823 (°)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 72: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 14.5: ՊՐԱԿ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսեմ, շքնամակի մէջ առձաւած 17 X 10: ՏՈՂՔ՝ 34: ՆԻՒԹ՝ հասակել էիմ քուլք: ԿԱԶՄ՝ չաօի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտքդի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրելիմ, խրատակամ մերը եւ սկզբատառերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս չաօի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ եւսամարտը 1823էն առաջ: ԳՐԻՁ՝ ամծածք: ՏԵՂԻ՝ ցուցէ վիեթմա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չաօի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Տօնացոյց ըստ ծիսին Հայաստանեայցս Եկեղեցւոյ, առ ի կատարել անվրէպ յաւուրն զի ժամերգութիւնս»: Ումի մասը լատիմական տօմեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Զատկացոյց 1823—1899:

Թղ. 1բ. «Յունուար՝ ԱՆ: Տօն տնօրէնութեան թլիպատութեան եւ անուանադրութեան Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ, ի գիշերի. Օրհնեալ Տէր մեր, Հայր մեր, Տէր եթէ զըթ. Յիշե, ի գիշ. երգ, Առաւօտ լու...»:

Թղ. 2բ. «Կանոն ջուր օրհնելոյ յաւուր Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, իւրտաւանքիմ մէջ՝ «Արեւմտեանք օրհնեն նաեւ ի պատիւ Գ. Թադաւորաց զոսկի, կնդրուկ եւ զմուռն»:

Թղ. 10բ. Մոխրաց օրը՝ «Մանիր սիրելի, զի յառաջ քան զմտանել յանկողին, իբրեւ զկէս ժամու պարտ է առանձնանալ եւ առնել զհամառօտ քննութիւն ի վերայ անցուցեալ աւուրն եւ ամփոփել զանձն, եւ ցա-

ւիլ վասն արարեալ զանցառութեանց եւ պակասութեանց եւ խնդրելով զթողութիւն ի Տեառնէ յանձնեացէ զանձն բոլորովին ի սուրբ վէրսն նորա, եւ մտածելով զսուրբ չարչարանն ննջեացէ խաղաղութեամբ եւ զանկողնովն հանապազ ունիցի զխաչելութիւն մի փոքր: Մի մոռացի յամենայն օր ի ժամու ինչ պատեհաւոր իբր զկէս ժամու արացէ ջերմեանդութեամբ զկրթութիւնս աղօթից եւ կամ զմտածութիւն Հոգեւոր ի կերակուր Հոգւոյ եւ ի Հոգեւոր զարդացումն: Արժան է եւս գիտել, զի ամենայն բարեպաշտ քրիստոնեայ, թող թէ կղերիկոսն, պարտական է ընտրել ի Ռ. Դասնարական պահ զմի ամբողջ շաբաթ, այսինքն զէ օր, զի կայցէ զկեանս Հրաժարական ի մարդկանէ, լուրթեամբ, Հոգեւոր ընթերցմամբ եւ ճշմութեամբ, սակաւակերութեամբ, եւ բազմիցս խոստովանելով Հոգեւոր առաջնորդին իւրոյ, անցուցէ զէ օրն պատաղելով բոլորովին ի Հոգեւոր կեանս, եւ մի զանց արացէ ճնշել զմարմին ներքսպէս, որպէս եւ իցէ եւս»:

Թղ. 17ա՝ Դռնբացէ՛ք արարողութիւնը ամբողջութեամբ:

Թղ. 19ա. «Վարդ մեծի Հինգշաբաթին զապաշխարողն արձակելոյ»: Բարեպաշտ զոգր-բով ամբողջապէս:

Թղ. 24ա. «Կարգ մեծի Հինգշաբաթի ոտնելուպին»: Ամբողջապէս:

Թղ. 67բ. «Կանոն վասն սրբոյ խաչի տօնին, յորժամ կամին խաչ վերաց առնել»:

Տօմացոյցը կը հասնի մինչեւ **Հոկտեմբեր, Ե. Կիրակի զինի ութօրէից Խաչի, մնացածը կը պակսի:**

Լատին տօմացոյցէն Ոկրմուծուածմերն
ԵՈ. **Թշ. 8ա՝ «Փետրուար ԻԵ. Մատաթիա առաքեալ»:** **Թշ. 11բ՝ «Մարտ Է. Ս. Թովմաս Ակուինացի»:** **11բ՝ «Մարտ ԺԲ. Գրիգոր Պապ»:** **11բ՝ «Մարտ ԺԹ. Ս. Յովսէփ»:** **12ա՝ «Մարտ ԻԱ. Ս. Պենտեկոստ Աբայայ»:** **10ա՝ «Ապրիլ ԺԱ. Դեռնդ Պապ»:** **10ա՝ «Ապրիլ ԻԵ. Դուկաս աւետարանիչ»:** **36բ՝ «Մայիս Ա. Փիլիպպոս Ե. Յակոբոս»:** **36բ՝ «Մայիս Գ. Գիւտ Ս. Խաչի»:** **37ա՝ «Հինգշաբթի ութօրէից Գալստեան. Տօն Մարմնոյ Եւ Արեան Տեառն»:** **45բ՝ «Յունիս ԺԳ. Ս. Անտոն**

Պատուացի»: **45բ՝ «Յունիս ԻԹ. Պետրոս Պօղոս»:** **51բ՝ «Յուլիս Բ. Այսելուքիւն Ս. Կուսին»:** **52ա՝ «Յուլիս ԻԵ. Յակոբ առաքեալ»:** **52ա՝ «Յուլիս ԻԶ. Ս. Աննա»:** **57ա՝ «Օգոստոս Ժ. Լաւրէնտիոս Վկայ»:** **57ա՝ «Օգոստոս ԺԵ. Վերախոխումն»:** **57ա՝ «Օգոստոս ԻԳ. Բարդուղիմէոս առաքեալ»:** **57ա՝ «Օգոստոս ԻԸ. Ս. Օղոստինոս»:** **63բ՝ «Սեպտեմբեր ԺԴ. Անուանադուրթիւն Մարմայ»:** **63բ՝ «Սեպտեմբեր ԻԱ. Մատթէոս աւետարանիչ»:** **64ա՝ «Սեպտեմբեր ԻԹ. Միքայէլ Հրեշտակապետ»:** **64ա՝ «Սեպտեմբեր Լ. Ս. Հերոնիմոս»:** **70ա՝ «Հոկտեմբերի առաջին կիրակի. Տօն ամենասուրբ վարդաբանի»:** **70ա՝ «Հոկտեմբեր ԻԸ. Սիմօնի Եւ Յուդայի»:**

1565

(Հին քիւ չուծի)

ՔԱՐՈՋԱԳԻՐՔ ՄԵՐՃԱՆՃԵԱՆ Հ. ՍԵՐՈՎԱԲԵ ՎՐԴ. Ի

Կ. ՊՈԼԻՍ

1856էն առաջ

ԹՈՒՂՔՔ՝ 102: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.3 X 18:
ՊՐԱԿՔ՝ 20: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 14.5: **ՑՈՂՔ՝ 28:** ՆԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ կէտ ոգրել քուզը:
ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուրը լուս: ԳԻՐ՝ վարժ ճարտգիր: **ԹԱՆԱՔ՝ սեւ:** ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ ԵՒՅ. չուծի: **ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 20բ—22բ, 28բ, 90բ, 102:** ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1856էն առաջ: **ԳՐԻՑ՝ ՄԵՐՃԱՆՃԵԱՆ Հ. ՍԵՐՈՎԱԲԵ:** **ՑԵՂԻ՝ Կ. ՊՈԼԻՍ:** **ՑԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա քրէ:**

Մատեանս է՝ «Քարոզագիրք» Մէրճանճեան Հ. Սերովբէ Վրդ. Ի հայտատար Թրքերէն: Ընդամէնը 10 քառք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Աղիզ Ալլահ, Սալիւհիզ կիւնահարցորդ խոստումնտա ինսան էվլատընըն դալպինտէ...»:

Թշ. 11ա. 2. «Եթէ ոք կամի զկամս նորա առնել, զիտասցէ վասն վարդապետութեան յԱտուճո՛յ իցէ արդեօք: Յովհ. Է. 17»:

Թշ. 23ա. 3. «Տէվրի ուսուլի: Պէլի, հէր պիր տէվրին քէնտինէ, մաղսուզ ատէթի ուսուլի վար...»:

Թշ. 29ա. 4. «Առաստովանանք: Դուկաս աւետարանիչին տէ արտիւնճիւ Էֆէնտիմիզ տրիսիզ պիր ճննիւնին...»:

Թշ. 39բ. 5. «Եւ լինի յետին մարդոյն պնտրիկ չար քան զառաջինն: Մատթ. ԺԲ. 45»:

Թշ. 48ա. 6. «Փռք միւս եւս ժամանակ ընդ մեղ եմ, Յովհ. Է. 33»:

Թշ. 57ա. 7. «Ակա ժ(ամամ)կաւ մզեալ ամպարիչտ սոյլորութիւն իբրեւ զօրէնս պահեցաւ: Իմաստ. ԺԴ. 16»:

Թշ. 66ա. 8. «Աւէ ցնա, կամի՞ս ողջ լինել: Յովհ. Ե. 8»:

Թշ. 75ա. 9. «Խայրն հասէտտարլըդ: Մէլուն շէթանն զըզանճըրըր իլէ տիւնայէ էօլիւմ կիրտի...»:

Թշ. 81ա. 10. «Էֆէնտիզ Յիսուս Քրիստոսուն սէսինի իշիթմէք, վէ սէլամէթ եօլունտա զվալուզ նասպ...»:

ՑԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թշ. 1ա. Տարբեր քրէ: «Քարոզք Հ. Սերովբէի Վ. Մէրճանճեան (Ապտուլահան) + 1856: Մօրեղայր մօր իմոյ, տուեալք Ի Կ. Պոլիս: Քարոզիչ երեսիւն էր: 2այս քարոզ յանձն արար ինձ ջոր Գեր. Հ. Գրիգորիս Ծ. Վ. Մէրճանճեանի, Միթ. Վեհետկոյ, Խաչիւ Եւ Գորուարիւ Հ. Սերովբէի, զի մնացէ ցանկ առ մեզ: Հ. Գարբիէ Մէնէլիճեան»:

1566

(Հիմ քիւ չումի)

ՂՈՒԿԻԱՆՈՒ ԲԱՆՔ

ԱՆՑԱՅՏ

1850ի աստեմեքը

ՅՈՒՂԹՔ՝ 20, իջեկալուած 1—38: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 22 X 18: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 13: ՏՈՂԳ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստու-
քեամբ կէս օգորկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ եւ ճշգրտաբար ճարգիր:
ԹԱՆԱԿ՝ զումատած սեւ: ՋԱՐԳՄԱՆԿ՝ հիմ. չումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 20: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի աստեմեքը:
ԳՐԻՋ՝ հաւամքաբար Ուգուեմեմ Հ. Ռափայէլ: ՏԵՂԻ՝
աճյալտ: ՅԻՇԱՏԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չլտած:

Մատեանն է՝ «Բանք Ղուկիանու»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ա.» վասն անբոյց կամ
վարուց Ղուկիանոսի: Սուղ ինչ կանխա-
մինչեւ լուծալ էի ի դպրոցս երթեւեկել,
մօտ յարբունս գոլով, Հայր իմ ի խորհուրդ
ընդ բարեկամաց եմուտ, թէ զինչ ուսուցա-
նեցէ ինձ...»:

ԹՂ. 4ա. «Բ.» Առ նա որ ասացեալն էր
թէ Պրոմեթէոս ոմն ի բանս իցես: Պրոմե-

թէոս ապա զիս լինել ասես, եթէ յայն սակա
ո լաւազդիդ զի եւ գործք իմ կաւակերտ են,
ճանաչեմ զնկարդ...»:

ԹՂ. 6ա. «Գ.» Առ Նիգրինոս Թուղթ,
Ղուկիանոս Նիգրինոսի խնդալ. Ձդիչերա-
հաւս յԱթէնս՝ ասէ առական, որպէս թէ Ժաղ-
րական իմն իցէ...»:

ԹՂ. 6ա. «Դ.» Նիգրինոսն կամ վասն
իմաստասիրաց վարուց: Բարեկամ ոմն,
Ղուկիանոս: Բարեկամ ոմն, Ձիարդ լուրջ
երեսօք եւ բարձրադուխ ի քաղաք մեր դարձ
արարեր...»:

ԹՂ. 13բ. «Ե.» Տիմոն կամ մարդասեաց.
Տիմոն, Արամազդ, Հերմէս, Պղուտոն,
Պենիա, Գնաթոնիդէս, Փիղիադէս, Դեմիան,
Թրասիկդէս: Տիմոն. Ո Արամազդ, բարեկա-
մութեան հաստիչ եւ վանատուր եւ ընկերա-
սէր եւ զերդաստանաց թեւարկու եւ շանթ-
ընկէց...»:

1567

(Հիմ քիւ 212/18)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՆՑԻՆՑ ԱՆՑԵԼՈՑ Ի ՀԱՅՍ

ՎԻՆՆԱ (°)

1850ի աստեմեքը

ՅՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 22.6 X 17.5:
ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 12, տեղ-տեղ
լուսամբներու վրայ ալ կամ գրութիւններ: ՏՈՂԳ՝
28: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ կէս օգորկ քուղք:
ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լու, քաղաքը սկսած է
ճարտարութի: ԳԻՐ՝ ճոր վարժ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զու-
մատած սեւ: ՋԱՐԳՄԱՆԿ՝ հիմ. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1850ի աստեմեքը: ԳՐԻՋ եւ ԹԱՐԳՄԱՆԻՋ՝ հաւամքա-
բար Գաբրըբեմ Հ. Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ հաւամքաբար
Վիեմեմ: ՅԻՇԱՏԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չումի:

Մատեանն է՝ «Narratio de rebus Ar-
meniae» գործիմ յաւաքեմ բնագրի քարգ-
մամուքիւմը, կատարուած հաւամքաբար Գա-
բրըբեան Հ. Յովսէփի կողմէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատմութիւն ի սրբոյն Գրի-
գորէ մինչեւ զայժմ, զայայազատաց նորա,
այսինքն է Աթոռոյ նորա եւ զանցիցն յայն-
ժամ անցելոյց եւ զՊաղատուրաց որք յաւուրս
նոցա կային, եթէ առ Հռոմայեցիս եւ եթէ
առ Պարսս, ի միտ առեալ ճանաչելոյ թէ
մինչեւ ցերբ զուղիղ հաւատս կալան Հայք,
զոր ի սրբոյն Գրիգորէ եւ ի սուրբ Սիւնհոդո-
սէ անտի ինկեալ ընկալան, թէ երբ եւ յոր
ձեռն մուրեքան, որպէս քաղաքավարեցան,
որպիսի խնդիրք զհաւատոցն եղեն, եւ զիարդ
ի մուրութեան անդ կացին մնացին մինչեւ

ցայսօր ժամանակին:

ՅՅաւուրս աստուածասէր Կոստանդիանու մեծի արքայի գումարեցաւ սուրբ Սիւն-հողոսն Նիկիայ ընդդէմ Արիստի...»: Վերջ թղ. 10ա. «Եւ նոցա առաւել զգիտոս մարդկան սիրեալ շար զգիտոս Աստուծոյ, անդրէն վերասին նախ զանձինս նշովեցին, զի Հս-յորդ եղեն Հռոմայեցոց եւ այնպէս անբժշկե-լիք Կոստն ի չարիս»:

Թղ. 10ա. «Կաթողիկոսք Հայոց, Սուրբ Գրիգոր Հուսանորիչ ամս 1: Սուրբ Ռըստա-կէս որդի Նորա ամս Բ...»: Վերջ ցուցակի՝ «Աշոտ Բագրատունի ամս Գ: Ներսէս Կաթ-սարական ամս Գ: Սմբատ Բագրատունի»:

Թղ. 12ա. Վերջ՝ «Յաւուրս Անաստասի-ոսի Պապի Արկադէայ կայսեր եւ Ոսկերեքա-նի սահմանեցաւ օր Մենդեան Տնտոն եւ գրե-ցին երկոքին յետինքն առ մեծն Սահակ Կա-թողիկոս Հայոց Մեծաց, որ չէր յայնժամ

յաթոռ եպիսկոպոսութեան իւրոյ այլ յԱր-տաշ աշխարհի, որ զնացեալ էր ընդ Թագա-ւորին Հայոց առ արքայն Պարսից: Արդ առ-եալ զթուղթն անօրէնն Սուրմակ՝ ազդ առնէ արքային Պարսից եթէ ի բանի են ընդ կայսեր Թագաւորն Հայոց Արտաշիրս եւ Կաթողիկոսն, որու՞մ Հաւատոս ընծայեալ արքային Պարսից, ետ աքսորել զսուրբն Սահակ, յոյր սակս ոչ առաքեցաւ. պատասխանի թղթոցն ի սրբոյն Սահակայ ոչ առ Կայսր եւ ոչ առ սուրբն Յովհան Ոսկերեքան»:

Գործիս մասին տես՝ «La narratio de rebus Armeniae, edition critique et commentaire par Gérard Garitte. Louvain, 1952. Corpus scriptorum christianorum orientaliū, Subsidia, Tome 4.»: Առաջին մասին արեւե-լախայերէմ քարզմանութիւն մը կատարած է Բարթիկեան Հրաշ, ի Բանբեր Մատենադա-րանի, Թիւ. G, էջ 457—470: Երեւան 1962:

1568

(Հին քիւ չումի)

ԲԱՒԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ — ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ Ա. ՀԱՏՈՐ Ա—Թ

ՎԻԵՆԱ եւ ՊՈԼԻՍ

1870—1920

ԹՈՒԴԹՔ՝ 1027, իջեկայուած քայց կազմուելու ժամանակ կտրուած: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5 X 14.5: ՊՐԱՎՔ՝ յեմ ըջմակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10 X 11: ՏՈՂՔ՝ շատ ամկանոց: Նիւթ՝ գծաւոր եւ ամգին հաստաքակ բարակ, երբեմն հաստակեկ Յամակի քուղթ: ԿԱՋՄ՝ չումի, կազմեամեց եղած է: ՀԱՆԳԱ-ՄԱՆՔ՝ արտաճուստ շատ գէշ, կոզք չումի, գործա-ծուքեմէ քղթերու ծայրերը գալարուած, ումամբ պտտած: ԳՐՈ՛ շղագիր: ԹԱՎՔ՝ տեւ, գործած-ուած է ճաշ շատ սուղ մատիտ: ՋՐԱԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԼՐԱՆ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 124բ—127բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870—1920: ԳՐԻԳ եւ ՀՆԻԿԱԿ՝ Արիստեան Հ. Դաթիկ 1852—1920: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա եւ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Բառարան Հայերէն—Պը-րանսերէն»: Գործը կէս մնացած է, սակայն հայերէնի բաժինը արագընկեմ է: Կը բռ-վանդակէ մանւ բազմաթիւ գաւառական բառեր: Մասնաւոր աշխատամբ տարուած է բնագիտական, գիտական եւ բժշկական բառերու: Առոր մագուր օրինակաւորիւմն է Թիւ. 2382 Ձեռ. Է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա, ա, (aib) première lettre et voyelle de l'Alphabet, A, a, à, sa valeur numérique = 1 ou I, un(e), premier(e), ա' = 10.000 dix mille...»:

Թղ. 424բ. Յառաջ կը բերեմք միայն հայերէնէն առաջին բառերը՝ «Բ, Բա բաբա-խել, Բարախին, Բարախում, Բարան, Բա-րանխաղ, Բարէ, Բազ, Բազին...»:

Թղ. 535ա. «Գ, Գար, Գարծիլ, Գա-դաթ(ն), Գազաթանկիւն...»:

Թղ. 650ա. «Դ, Դա, Դարբի, Դար(փ)նի, Դարբան...»:

Թղ. 755բ. «Ե, երենադոյն, երենադործ, երենադործութիւն...»:

Թղ. 851ա. «Զ, Զազիր, Զազրբան, Զազրբանել...»:

Թղ. 913բ. «Հ, Էարան(ական, ութիւն), Էարասութիւն, Էակ...»:

Թղ. 916ա. «Ը, Ըլլալ, Ըլլալիք, Ըլ-լուիլ, Ըղեղ...»:

Թղ. 995բ. «Թապ, Թապ(ադանկուր, ապործ, աղիք)...»:

1569

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ Բ. ՀԱՏՈՐ Ժ—Մ

ՎԻՆԵՆԱ — Կ. ՊՈԼԻՍ

1870—1920

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1188, իջեկայումս, քայք կազմուելու տեսե կտրուած: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8 X 15: ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՏՈՂԹ, ՆԻԹՔ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1568: ԿԱՋՄ՝ կիսայալք քաջապատ ստուարաքուղք: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կազքի կռնակը պատուած կտրուած: ԳԻՐ, ԹԱՆԱԿ, ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ տես Թիւ 1568 Ձեռ.: ԴԱՏԱՐԿ՝ լամո՛ թղ. 1, 1184—1185: ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻԶ, ՏԵՂԻ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1568:

Մատենան է՝ «Բառարան Հայերէն-Ֆրանսերէն, Բ. Հատոր»: Շարունակութիւն Թիւ 1568 Ձեռագրին: Տե՛ս անդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ժ, Ժաժ, Ժախ, Ժախնոց, Ժախուկ, Ժաւ...»:

Թղ. 22բ. «Ի, Ի բաց, Ի բնէ, Ի բռին, Ի հեռուկ...»:

ղ. 65ա. «Լ. Լարադոր, Լարիւրին-թ(ոս), Լարակ...»:

Թղ. 132բ. «Ո, Ոար, Ոարանք, Ոար-դարձիկ, Ոարբայ...»:

Թղ. 301բ. «Ս, Սադ, Սպիկ, Սադեցնել, Սադիլ...»:

Թղ. 382բ. «Կ, Կադ, Կարել, Կադիոն, Կ(Գ)ադ...»:

Թղ. 653բ. «Հ, Հա, Հադ, Հադադ, Հա-դադային, Հադադապիւ...»:

Թղ. 919ա. «Զ, Զարուել, Զադ, Զա-դախոտ, Զադախոտի...»:

Թղ. 954բ. «Ղ, Ղակիւ, Ղաճար, Ղ(Լ)այքա, Ղանդանո(ւ)ն, Ղարիք(կ)ոն»:

Թղ. 956բ. «Ճ, Ճադ, Ճադար, Ճադա-րաճուկ, Ճադար(ա)նոց»:

Թղ. 1003ա, «Մ, Մադադաթ, Մադադա-թադործ, Մադադաթեայ...»:

1570

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ Գ. ՀԱՏՈՐ Ե—Յ

ՎԻՆԵՆԱ — Կ. ՊՈԼԻՍ

1870—1920

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1047: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԿՔ, ԳՐՈՒ-ԹԻՒՆ, ՏՈՂԹ, ՆԻԹՔ, ԿԱՋՄ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԹԱ-ՆԱԿ, ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1568: ԴԱՏԱՐԿ լՄԱՆ՝ թղ. 1, 1035բ—1047բ: ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻԶ, ՀԵՂԻՆԱԿ, ՏԵՂԻ, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 1568:

Մատենան է՝ «Բառարան Հայերէն-Ֆրանսերէն Գ. Հատոր»: Ե—Յ, շարունակութիւն Թիւ 1568 եւ 1569 ձեռագիրներուն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ե, Եադ, Եադած, Եադե-նալ...»:

Թղ. 90բ. «Ն, Նա, Նադրիոն, Նադրո(ւ)ն, Նադրո(ւ)նային...»:

Թղ. 192ա. «Շ, Շարաթ, Շարաթադիր, Շարաթական, Շարաթաճու...»:

Թղ. 282ա. «Ո, Ոբոդոս, Ոգեթափ, Ոգեւից, Ոգեխառնիլ...»:

Թղ. 346ա. «Զ, Զադնուական, Զադ-նուութիւն, Զալիլ...»:

Թղ. 369ա. «Պ, Պադանել, Պադիկ, Պադնել, Պադնուիլ...»:

Թղ. 473բ. «Ջ, Զարբոն, Զալոտ, Զա-լուբիր, Զախել...»:

Թղ. 494բ. «Ռ, Ռարբի, Ռադիան, Ռադմ, Ռադմադէտ...»:

Թղ. 499բ. «Ս, Սա, Սարադիլ, Սարակ, Սարաւովթ...»:

Թղ. 618բ. «Վ, Վադերակուդ, Վադե-րաճի, Վադերաճուկ...»:

Թղ. 724բ. «Տ, Տաղնայ, Տաղնայա-
բեր, Տաղնայել, Տաղնայեցենե...» :

Թղ. 820բ. «Ր, Րարուն, Րարունական,
Րարունայետ...» :

Թղ. 821բ. «Ծաթկել, Ծաթկեցենել,
Ծաթկրտել, Ծախ...» :

Թղ. 855բ. «Փ, Փադուր, Փադրու, Փա-
թաթ, Փաթաթել...» :

Թղ. 923բ. «Բ, Բալել, Բալեցենել, Բա-
լեցուել, Բալուկ...» :

Թղ. 1001ա. «Օ, Օղնական, Օղնակա-
նութիւն, Օղնել...» :

Թղ. 1034բ. «Ճ, Ճեմէ, Ճիդիկա, Ճիդի-
յական, Ճիրդին...» :

1571

(Հիմ քիւ չումի)

ՐԱՖՖԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. հատոր

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 70, իյակալուած 1—126: ՄԵԾՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 22-5 X 18-5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Յշմեկուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեմ 19-5 X 12: ՏՈՂՔ՝ 27 ընդ-
հանարպետ: ՆԻԻԹ՝ միմչե Թղ. 34 շատ գեշ եւ վա-
տորակ քուզք, ամկէ ամգիմ ոգորկ, զորաւոր քուզք:
ԿԱՋՄ՝ քաթեայ. ինգն բամ մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ աբ-
տաճուստ քիշ մը պատառած, ընդեամուրը լաւ: ԳԻՐ՝
վարժ ճորագոյն, տե—տեղ դժուար ընթեանի չղագիր:
ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝
Թղ. 69ա—70բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջերը:
ԳՐԻՑ՝ Վիպագիր Բաթֆի: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հայոց Պատմութիւն Հայ-
կազանց Հարստութեան սկզբից մինչեւ Ար-

շակունեաց Հարստութեան վերջը»: Ամբողջը
բաժնուած է 45 գլուխներու: Համեմի լեզու-
ով գրուած նախակրթարանի դասագիրք մըն
է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Առաջին շրջան: Հայկ 2000
նախ քան Գր. Թէ ջրհեղեղից յետոյ (2345
նախ քան Քրիստոս) Նոյի տապալը նստաւ
Հայաստանի Արարատ սարի դադաթան վրա,
այդ վկայում է Սուրբ Գիրքը...» :

Թղ. 12բ. «Ներկորդ շրջան: Արշակունե-
եաց Հարստութեան» եւմ:

1572

(Հիմ քիւ չումի)

ՐԱՖՖԻ — ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Բ. հատոր

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 124, իյակալուած 1—56 միայն: ՄԵ-
ԾՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8 X 17-6: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Յշմեկուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեմ 18-5 X 11-5: ՏՈՂՔ՝ 25 ընդ-
հանարպետ: ՆԻԻԹ՝ ամգիւ ոգորկ քուզք: ԿԱՋՄ՝
կաշեպատ քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ
ճորագոյն չղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 31ա մեծ մտածով, 31բ—
124բ, պս վերջին քուզքը պտորած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ
դարու վերջերը: ԳՐԻՑ՝ Վիպառամ Բաթֆի: ՏԵՂԻ՝
ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հայոց Պատմութիւն Բ.
Հատոր, Մարդպաններու շրջանէն մինչեւ.

Կիլիկիան Հայաստանի Թաղաւորութեան Լե-
ւոն Վերջինի մահը 433—1393»: Ա. Հատորը
տեւ քիւ 1571 ձեռագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մարդպանների եւ Ոստիկան-
ների դարը, 433—640» :

Թղ. 11բ. «Ներորդ շրջան: Բագրատունե-
եաց Հարստութիւն» :

Թղ. 19բ. «Զորորդ շրջան: Ռուբենե-
եանց Հարստութիւն» :

1573

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՒՆՈՆ

1908—1919

ԹՈՒՂԹՔ՝ 51: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×17: ՊՐԱԿ՝
յիմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԵՍԻՈՒՄ 17×13:
ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻՒԹ՝ հասարակ գծաւոր միջակ հաս-
տոյքեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ հաստկեկ քուղք: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամենը յաւ: ԳԻՐ՝ մօր վարձ չղագիր:
ԹԱՆԱՔ՝ տեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԼՈՒՄԱ-
ՆԿԱՐ՝ առաջիմ կողմի մերթիմ երեսիմ՝ քատրայի տե-
սարան մը, 3ր՝ Բաժնիքի ընտանիքը 1919 թիւ Նայեմ-
բերի 12ին ի Լոնդոն: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ, աւելն էլի ք կող-
մը եւ ճաւ, 42աւ, 40 եւ 50: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1908—1919,
ԳՐԻՑ՝ Արամ Բաժնիք: ՏԵՂԻ՝ Լոնդոն: ՅԻՇԱՏԱԿԱ-
ՐԱՆ՝ 5ա եւ 6մմտ. մատ. ամուսնաքերքը ԹՂ. 1ա
եւ 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Բաժնիքի, Հայաս-
տանի վերաշինութիւնը: Փոխաբերական
պատկեր մի արարածով, Բաժնիքի Սալթի ան-
տիպ վէպի մի հատուածից: Վերածննդ Արամ
Բաժնիքի: Նայն խորագիրը կը ԹՂ. 2ա, ուր
վերաշինութիւն բառին տեղ դրուած է վե-
րածնութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. «Անգղիական մամուլի կարծի-
քը մի քանի քաղաքներէն...»:

ԹՂ. 9ա. «Գործող անձինք: Հերոսներ.
Ա՝ Կրօնական կեանք, Բ՝ Դպրոցներ կամ
իմացական կեանք, Գ՝ Հող կամ նիւթական
կեանք, Դ՝ Թաւ եւ դաւաղան կամ քաղա-
քական կեանք: Աստուածներ. Աթենաս՝
իմաստութեան աստուածուհի, Հերմէս՝
նաղաղութեան աստուած: Ողիներ. Շինու-
թեան Ողին: Պաւարի արքանեակները. Պու-
տոն՝ Դժոխքի արքան, մահու եւ խաւարի
թագաւորը: Ա եւ Բ ծերունիք՝ Պաւար կամ
մեղեղային կեանք: ԹՂ. 10ա մայն գործող
ամօրմմներէ գաւ կամ մաւ. Ա—Ե մարտիկ-
ներ՝ Ազգերի Համերայնութիւն»:

ԹՂ. 11ա. «Տեսարանը՝ Թատրոնական
րեմը ներկայացնում է մի աշխարհ, ուր խա-
ւարի հետ տրուած է մեղեղութիւն եւ մէլա-
մախճաւ տրորութիւն: Հետու, րեմի խոր-

ջում, պատկերանում է ժինապատ Մասիւր:
Երեւում են սրբազայրերի սիւներ: Այստեղ
եւ այնտեղ ընկած են ճարտարարուեստ
պարանջների աւերակներ, խաչքարեր,
սիւնակներ եւ այլն»:

ԹՂ. 12ա. «Երեւոյթ Ա՝ Շինութեան
Ողի: Ներսէ մտնում: Միայնակ շրջում է
այդ մահահրաւէր տարածութեան վրայ,
պտտում է փլատակների շուրջ...: Ամէլը
10 Երեւոյթներ, կը վերջանայ զի բիր-
ձայնից բնութեան շրջող» երգի իրմը տուե-
լով:

ԹՂ. 61ա. Բաժնիքի ճկարով 44×28.5
մեծութեամբ տպագրուած էջ մըն է, գովա-
սանակամ, բնագրատուքիւմ մը կտորիս:
«Թատրոն: Սալթի անտիպ գրուածքից մի
գլուխ: Վարդույրը բարձրանում է, Թա-
րօնական րեմը ձեւացնում է մի սքանչելի
տեսարան... Վերջ՝ Թատրոնի մէջ հնչում
են ծափահարութիւններ եւ հեծցէ յարթու-
թիւն... Կեցցէ Նոր Սերունդ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 5ա. «Ազգ. Սոյն փոխաբերական
պատկերը, որի նիւթը աղաւ կերպով վեր-
ցուած է Բաժնիքի Սալթի անտիպ վէպից,
ներկայացուած է առաջին անգամ Լոնդոն
Յունիար 20ին 1906 թ. ի Bijon Theatre եւ
Victoria Hall, նոյնը կրկնուած է Յունիար
19ին 1907ին միեւնոյն թատրոնում: Երկու
դէպքումն էլ «Հայաստանի վերաշինութիւ-
նը» անուան տակ: Այժմ փոքրիկ փոփոխու-
թիւնների ենթարկելով եւ վերջում ներկայ
պարագաներին յարմարեցրած յաւելումներ
անելով տալիս ենք «Վերածնութիւն» անու-
նը: Արամ Բաժնիք, Լոնդոն նոյեմբերի 17ին
1908»:

ԹՂ. 1ա. «Ներկայացուած է առաջին ան-
գամ Յունիար 20ին 1906 թ. Լոնտոն ի Bijon
Theatre: Երկրորդ անգամ՝ Յունիար 19ին
1907 նոյն տեղը: Երրորդ անգամ Յունիա ին
1903 St. Kensington Hall»:

1574

(Հիմ Թիւ 616)

ՀԱՅԵՐԷՆ ՍՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

4. ՊՈԼԻՍ

1888

ԹՈՒՂԹՔ՝ 68. առաջին եւ վերջինը պահպանակին կացուած է, իրականութեւ 1—27 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.7 X 18: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X 12: ՑՈՒՂՔ՝ 24: ՆԻԹՔ՝ գծաւոր դրոշմակա տետրակ: ԿԱՐՄ՝ լաթապատ ստուարաքաղաք. կողքին վրայ ճեշտեմով գործեր եւ գրութիւն «Collège des Pères Méchitaristes, Constantinople»: ԹՂԹԵՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը կապուտ բուրձ մը, որուն կացուած են ԹՂ. 1 եւ 58: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ Թորագլխի շրջանը: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ եւ մա- ճուշակ խառն: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չափ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 2թ, 3թ, 5թ, 6թ, 7թ, 8թ, 9թ, 10թ, 11թ, 12թ, 13թ, 14թ, 15թ, 16թ, 17թ, 18թ, 19թ, 20թ, 21թ, 22թ, 23թ, 24թ, 25թ, 26թ, 27թ—28թ, 29թ, 30թ, 31թ, 32թ, 33թ, 34թ, 35թ, 36թ, 37թ, 38թ—58թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻԶ՝ ձերմակեան Հ. Անգրեան: ՑԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵՆԵՆԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 3թ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1թ՝ «Սղագրութիւն ըստ ոճոյ Տիւրուայէի մերձեցուցեալ Հայերէն արդի լեզուի ի Հ. Ա. ձերմակեան եւ ի Ս. Վալենթայէ ի Կոստանդնուպոլիս 1888»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Աղագրութեամբ՝ աստղի մը մէջ գրուած ԹՂ. 1թ-ի բնագիրը:

ԹՂ. 12թ. «Սղագրութեան գաղափարն ու բաժանումը: Սղագրութիւնն ըստ Տիւրուայէի ոճոյն է համառօտ գրելու կերպ մը, որով կրնանք խօսուածքի արագութեան համընթանալ...»:

ԹՂ. 13թ. «Մասն Ա.՝ Սղագրական դրե- րու, վանկ ու բառ գրելու վրայ: Յօդուած Ա.՝ Սղագրական գրեր: Հայերէն սղագրու- թեան մէջ քանութիւնք բաղաձայն, հինգ ձայնադր եւ վեց երկբարբառ գրել կայ...»:

ԹՂ. 15թ. «Գրերու կազմութիւնը: Ա.՝ 2այնաւոր գրերու կազմութիւնը»:

ԹՂ. 16թ. «Երկրորդ բառը»:

ԹՂ. 17թ. «Բ.՝ Բաղաձայն գրերու կազ- մութիւնը»:

ԹՂ. 21թ. «Գ.՝ Այս գրերէն զատ կան քանի մը սղագրական նշաններ...»:

ԹՂ. 22թ. «Դ.՝ Բարդ բաղաձայն գրեր»:

ԹՂ. 24թ. «Պատշաճութեան գրեր»:

ԹՂ. 25թ. «Կրկնուած բաղաձայններ»:

ԹՂ. 26թ. «Բաղաձայն դրեր ձայնաւորի հետ կապել, վանկ չիւնել»:

ԹՂ. 31թ. «Բառ գրել»:

ԹՂ. 32թ. «Բաղադրեալ բառեր»:

ԹՂ. 33թ. «Յատուկ անուն»:

ԹՂ. 33թ. «Օտար բառեր»:

ԹՂ. 34թ. «Ուղղագրութիւն»:

ԹՂ. 36թ. «Ջեղել»:

ԹՂ. 37թ. «Մասն Բ.՝ Համառօտու- թիւնք: Բառերու համառօտութիւն»:

ԵՆԵՆԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 3թ. «Ենչ արդիւնք որ պահանջան մե- քենայից գիւտը ներթական աշխատութեանց համար ունեցած է եւ կ'ունենայ, նոյն ար- դիւնքը սղագրութիւնը գրելու նկատմամբ ունի: Մեքենայը վործոյն արագութիւնն կու տան, որով ժամերով տեսելու գործողութիւ- նը քիչ ժամանակի մէջ կը լրմնենայ... Սոյն- պէս ալ սղագրութիւնը գրելու տեսողութիւ- նը կը կարճեցնէ, եւ երկայն ատեն գրելով պատճառած յոգնութիւնը կը բաւոյնա գոր- ղէն... Նոյն իսկ հին ազգայն մէջ սղագրու- թիւնը գործածելու ճիշդ մը եղած է... Ինչ որ Յունաց եւ Լատինաց մէջ մի եւ նոյնը կը տեսնենք Հայոց մէջ Հայերէն լեզուի վրայ Հայ լեզուն իւր սեպհակաւն նշանագիրներն ունենալէն ետեւ, միշտ աշխատած է (ան- շուշտ գրիւններէ), հնարել գրելու կերպ մը, որ աւելի գրերութիւն տայ գորդին դրուած- քին դանդաղութիւն բաւանալով: Արագ գրե- լու ճիշդ պատճառ եղած է ինչպէս Հայերէն, նոյնպէս ամէն լեզուաց մէջ գրերուն ձեւը փոխելու, խրթին եւ կնճռեալ ձեւը պարզ ու համառօտ ձեւի վերածելով եւ միանգամայն զանազան համառօտութիւններ հնարելու, զոր կրնանք առանձին գրչաց կամ նստարաց համառօտութիւնք անուանել»:

«Հայերէն գրութեան մէջ տեսնուած համառօտութիւնք երեք կերպ են. Առաջին՝ զոր պատուագրութիւն կ'անուանենք, է բառին (բնականապէս յաճախ գործածուած) մէջէն ձայնաւորները դուրս ձգել եւ միայն բաղաձայններով գրել բառը եւ դուրս ձգուած ձայնաւորներուն տեղ, վրան նշան մը դնել, զոր սովորական եղած է պատիւ կոչել: Այս կերպ համառօտութիւնք ստոյգ կը կարճեցնեն գրութիւնը, բայց մէկալ կող-

մանէ գրուածն կարգաւ խրթնութիւն կու տան: Երկրորդն է՝ կրճատել բառն փոխանակ ամբողջ գրելու անոր մէջ մասը եւ կամ մէջէն երու-երեք գիր դնելով ամբողջ բառը կարգաւ: Այս աւելի դիւրութիւն կու տայ գրելու, բայց որով բառերու վրայ միայն կրնայ գործածուիլ: Երրորդը՝ զոր մենք խառնում կ'ըսենք, աւելի գրի համառոտութիւնն են: Է գրերն փոխանակ զատ-զատ ամբողջ գրելու, խառնել (եստ յառաջ կը քեր փակագրերու օրինակներ իմջաւս: Ըստ: ընդ, ամենայն...): Հայ լեզուին պատուապարտութիւնը, կրճատումն ու խառնումը, որչափ համառոտութեանց կերպեր ալ ըլլայ, դեռ սղագրութեան պաշտօնը կատարելու դասական չէ, եւ. Հայերէն լեզուն չունի սղագրութիւն, ինչ որ հասարակարար սղագրութիւն ըսելով կ'իմացուի: Փորձուած էր երբեմն Հնարել Հայերէն լեզուին համար սղագրութիւն, բայց յաջողութիւն չէ կրցած ունենալ: Նոյնպէս ուղղուած է սղագրական ոճ մը մերձեցնել Հայ լեզուի, բայց մինչեւ հիմա արդիւնք չէ տեսնուած: ... Գրեթէ հինգ տարի է, որ սկսած էինք սղագրութեան ոճ մը Հայերէն լեզուի մերձեցնելու ետեւէ ըլլալ: Ինչպէս մեզմէ յառաջ մեր Միաբանութեան Վ. Հարց մին (Վ. Հ. Յովսէփ Վ. Գաթրճեանց ուզած էր Հայերէն եւ Տաճկերէն լեզուաց սղագրութիւնը տալ ազգին, բայց գործն ի սկսուածին մնալով չ'յաջողեցաւ), նոյնպէս ալ մենք ուղեցինք գերմանական ոճը, որ իւր Հնարողին անուամբ կապեցապրկերի ոճ կ'անուանուի, Հայերէն լեզուի սղագրութեան հիմ առնուլ: Գործն յաջողած կը համարէինք եւ շատ դիւրին կը կարծէինք Հայերէն սղագրութիւնն այս գերմանական հիման վրայ զետեղել, քանի որ միայն վեր ի վերջոյ Հայեցուածք մըն էր Հայերէն բառերու վրայ դարձուցանին: Խոնջաւ. գործը, երբ տեսանք թէ Հայ բառերու չորս մինչեւ հինգ բաղաձայնները կապեցապրկերի ոճով առանց ձայնաւոր նշան մը դրած ըլլալու իրարու քով զետեղելը գը-

րեթէ անկարելի է: Շատ աշխատեցանք այս օգտակար գործոյն յառաջանալուն արդեւթը բառնալու հնարք մը կամ կերպ մը գտնելու, բայց անկարելի եղաւ մեզի այն, քանի որ աչքերնուն առջեւ միայն գերմանական ոճն, թէպէտ գանազան լեզուաց մերձեցուած, ունէինք: Վերջապէս մէկ կողմանէ գործոյն օգտակարութիւնը, մէկալ կողմանէ մեր հիմ առնուլ ուզած ոճն Հայերէն լեզուին մերձեցնելուն դժուարին, չըսեմ անկարելի ըլլալը պատճառ եղաւ սղագրութեան ուրիշ ոճերուն հետամուտ ըլլալու, յուսալով որ զուցէ կրնանք աւելի դիւրին եւ աւելի պարզ ոճի հանդիպիլ, որուն Հայերէն բառերու գրութեան խրթնութիւնը կարենայ դիւրամտոյց ըլլալ: Ի՞նչոք ալ, ձայնական սղագրութեան, զոր իմիլ Տիւրքուայէ Գաղղիերէն լեզուին համար հնարած է, զբաղած ատեննիւ, այս ոճոյն մէջ գրուած պարզ եւ դիւրապար ըլլալը տեսնելով, յոյս մը ծնաւ արտերնուս մէջ, թէ Հայ բառերու մէջ տեսնուած բաղաձայններու կոյտը կրնայ այս ոճին գրերով դիւրաւ գրուիլ, առանց չիփթութիւն կամ երկրապոլութիւն պատճառելու: Ուստի մենաւ մուխ եղանք Տիւրքուայէի ոճն իւր ամբողջ յօրինուածովը հիմ դնելով, նորէն սղագրութիւնը յօրինելու, որ յաջողեցաւ իսկ, եւ կ'ընծայենք այժմ Հայ երիտասարդութեան, որ գրաւոր աշխատութեանց հետամուտ են, իրեն միջոց մը, որ իրենց երկարատեւ գրութեանց ծանրութիւնը բառնալ, զանոնք կարճ ժամանակի մէջ աւարտելու դիւրութիւն տալով: Իրեն միջոց մը, որ կարենան հրապարակախօսութիւններ, նոյն իսկ խօսուած ատեն հաւատարմութեամբ գրի առնուլ, իրեն միջոց մը, որ կարենան այն զեղեցիկ մտածութիւնները ու զազափարները, զոր բեղուն կը ծնանի, առանց երկար ժամանակի միջոցի կարօտ ըլլալու գրել: Ահաւա՜րկ սղագրութիւնը շահարք է գրագրի, օգտակար է մատենագրի եւ հարկաւոր է այն ամենուն, որոնք գրաւոր աշխատութեան կը պարապին եւ կ'ուզեն ժամանակ շահիլ:

1575

(Հիմ քիւ 617)

ՀԱՅԹԵՐԻՆ ՍՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

1888 (°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 49, առաջին եւ վերջին քաղաքը ցախեղանակի կցուած են: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.7X18: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ փառքիմ 18.5X18: ՏՈՒՂ՝ 24: ՆԻԹ՝ գծաւոր, զգրացական տնտրակի քաղաք: ԿԱՅ՝ լայնագետ տնտարաքաղաք, վրձն ճշգրտով գորգեր եւ Collège des Pères Méchitharistes

Constantinople. ԹՂԵԱՍ ՊԱԿԱՆԱՆ՝ ակիքն ու վերջը մեկնակն կապտայ քաղաք: ՀԱՆԿԱՄԱՆԻ՝ լուս: ԳԻՐ՝ վրձն ճարտար շրջաքի: ԹԱՆԱՔ՝ ան ու մա- մուշակագան խառն: ՋԱՐԿԱՐԱՆՔ՝ ԵԱՍ. չկան: ԴԱ- ՏԱՐԻ՝ ԹՔ. 1ա—2ր, 15ր—17ր, 18ր—19ր, 24ր, 27ր—28ր, 37ր, 38ր—49ր: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ Խառնաքար 1888թ

ատեմոնը: Գրիգ' հաւամարար ձերմակեան Հ. Անդ-
րէս: Տեղի' հաւամարար Կ. Պոլս: ՅԵՄԱՆԿԱ-
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենա է՝ «Հայերէն սղադրութիւն»
հմմտ. Թիւ 1574 ձեռագիրը, որմէ սակայն
տարբեր է այս՝ խմբագրութեամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Հայերէն սղադրութեան մէջ
յառաջ եկած դրերը 28 հատ են, որոնցմէ
հինգը ձայնաւոր եւ քսանուիւրեքը բաղաձայն
են...»:

Թղ. 4ա. «Մասն Ա՝ ձայնաւոր եւ բա-
ղաձայն դրեր»:

Թղ. 4բ. «Երկրորդաբայ»:

Թղ. 5բ. «Բաղադրեալ ձայններ կամ
ոնդականք»:

Թղ. 6բ. «Բաղաձայն դրեր»:

Թղ. 9ա. «Բաղադրեալ բաղաձայններ»:

Թղ. 11ա. «Բաղաձայն դրեր ձայնաւորի
հետ կապել, վանել շինել»:

Թղ. 11բ. «Բառ դրեր»:

Թղ. 12ա. «Կրճատմունք, Շեշտերու եւ
կէտերու կրճատմունք»:

Թղ. 12ա. «Հայր մեր» (սղագրութեան
օրինակ),

Թղ. 13ա. «Ընթերցութեան կտորներ»
(սղագրութեամբ):

Թղ. 14ա. «Գրերու վրայէն կէտ, փոխ
ու շնտ թողուլ»:

Թղ. 14բ. «Ձեռքներ»:

Թղ. 20ա. «Յաւելում»:

Թղ. 22ա. «Բարդ բաղաձայն»:

Թղ. 24ա. «Ուղղագրութիւն»:

Թղ. 25բ. «Ընդհանուր դիտողութիւն»
(մատիտով գրուած):

Թղ. 27ա. «Համառոտութիւն»:

Թղ. 29ա. «Սղում» Գերականական
սղումներ»:

Թղ. 38ա. «Սղագրութեամբ դրուած
կտորներ»:

1576

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԱՆՈՆ ԹԻՒՒ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22.6 X 14.5:
ՊՐԱՎՐ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18 X 0.7:
ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ սղիտակ միջակ քուղք: ԿԱՐՄ՝
չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ հիմ շեղագիր:
ԹԱՆԱՔ՝ մուշ քաղցածակի: ՁԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 18ա եջիմ մեծ մասը, 18բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջիմ տասնամեակիմ: ԳՐԻԳ՝
ամենօր, հաւամարար Միեքարեան վը: Տեղի՝ հա-
ւամարար Վիեմա: ՅԵՄԱՆԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենա է՝ «Կանոնագրութիւն Թիւ.
Պատարագի», իմչալէ հրատարակուած է
1904ին Վիեմա տպուած խորհրդատեսութիւն
մէջ էջ 1—26 խրատագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մասնթութիւնք սակա Թիւ.
Պատարագի»:

Թղ. 4բ. «Օրէնք արկանելոյ սպաս եկե-
ղեցւոյ»:

Թղ. 13ա. «Օրէնք նուիրագործելոյ
դմանը նշխարհ ի մասնատիլ կամ ի մաղդ-
մայն ի մատակարարութիւն Ժողովրդեան եւ
կամ զայլ նշխար վասն ղնելոյ ի ճաճանչն»:

Թղ. 14բ. «Օրէնք մատակարարելոյ Ժո-
ղովրդեան զսուր խորհուրդն Հաղորդու-
թեան ի պատարագի կամ արտաքոյ նորին»:

Թղ. 15բ. «Հրահանգք վասն սպասաւորի
ի Թիւ. Պատարագի»:

1577

(Հիմ թիւ 388)

ՔԱՐՈՂ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ՇԱՀ ԻՍՄԱԵԼԻՆ ՄԵՆԳԵՊԵՍԻ
ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ.ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22.7 X 19: ՊՐԱՎՐ՝
չեմ ճշմականած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17 X 10:
ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ հիմ քաղակ քուղք: ԿԱՐՄ՝ իրա-

րու կաջուած քուղքեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ տեղ-տեղ
ճեկկեր, ու ծայրերը աղտոտած: ԳԻՐ՝ տեղե հիմ շե-
ղագիր, փնտռուով գրուած: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՁԱՐԿԱ-

ԲԱՆԳ՝ ԵՈՒ չկամ: ԴԱՏԱԲԱՂ՝ ԹՂ. 1, 45—48: ԺԱՄԻՆ-
ՆԱԿ՝ ԺԹ դարաւ սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝
անծանօթ: ԹԻՇԱՏԱՅԱՆԲԱՆ՝ չուրի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻԽՆ՝
ԹՂ. 1ա՝ «Հեռահեռութեամբ գրոյց 1912»:

Մատենան է՝ «Գարոզ չարչարանաց» :
Աշխարհաբար եւ յաւելուած քուրքերէն
«Շահ իմային մենեղպէսի» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «ՅԻՍԻԱՍ ԳԻՒՍԽՈՍ ՈՐԴԵՆԻ»
Աստուծոյ այսօրվան քաշած շարժարանքը
ձեզ ՀԱՍՏԱՏԱՑԵԼՈՂԵՒ տեսնալու կը Հրաւիրէ
Երէջիս մարգարէյնի բերանով զի ողորոյ
Կրթին մէկ զըլխոյն մէջը կըրէ. ձեզի կսեմ,
ձեզի կսեմ ով աս աշխարհիս ճանապարհէն
անցնող ժողովուրդդ, դարձէջ նայեցէ տե-
սէջ զի իմ ցաւիս ձեզ շարժարանքիս պէն ցաւ-
եմ իւրջարանք հեշէ հղած կա՞մ էր, որ իմ
մրտս եկաւ Հաստ...» Թղ. 13ա՝ «ՈՐԵՒ

ժայր իմ...» (12 տում), Թղ. 22ա՝ «Այ իմ
որդեանկ այ իմ ձաղուկ...» (9 տում), Թղ. 26բ՝
«Արի դնա քաղցրիկ ժայր իմ...» (6 տում) :

ՔԴ. 29ա. «Հառ սուրբ Յարութեան,
Հ՝ Գրիստոսի մարմինը չառ կեցա՛ւ մը
խաչին վրայ: Գ՝ Հէ՛մէն ան իրկունը դնաց
Յովսէփ Արեմաթացի մեծ էշխանը Պիղատոս-
սի, ուզեց Գրիստոսի մարմինը թաղեմ տէ՛ք»
վերջ ընդհատուած՝ «Ճետտամն վերէն չա՛միշ
աւէր է՛ին, որը ըսաց զի ճշտակներ տեսանէ՛ս
ան զէսիմ՝մեծի յարես. ըսին...»: (Ամբողջը
հարցով-պատասխանով):

Թղ. 31ա. «Շահ իմայլին մենզեպէսի»
Թուրքերէն: Պարսկաստանի Շահ իմայլի
թագաւորին կիւլի-գաբի հետ սիրային աը-
կածայնը յաւուսող աշուղական
հետմանաւ երգեր: «Այլսենէ էյիլտէ պէօյլ
էշէրհան յուլանուզի տեարի զանաւարտէ
պիբ բատուզէ վար...»:

1578

(Հիմ Թիւ 1066)

ԸՆԹԱՑՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ଡଃ ଏସ୍.ଏ.ଏ.ଏ.

ԹՈՒՂԹՔ՝ 118: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22:2X18: ՂՐԱԿՔ՝
չեմ եղանակալուծ: ԳՐԻԹԻՒՆ՝ միառնեմ 18X15:
ՏՈՂԹՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ միջևի հաստառընամբ բռնվի
ԴԱՆՄ՝ կաշեղատառ եղանկ կ'երեւի սակալմի պատր կազ-
մանեմ հայտնի է եւ կաշեմ մնացած է միջով փտերկի
կառատեղի մը: ՀԱՆԹԱՄԱՆՔ՝ քանի մը տեղ ճննելով:
ԳԻՒ՝ շատ մանքը անցմամբ ձուրգորի: ԹԱՄԱՆՔ՝ սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն: չուծի: ԴԱՏՈՂԻՔ՝ Թ. 1, 55թի
մեծ տառ, հոն-հոն, 118թի վարկի մը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԹՔ՝ դար: ԳՐԻԹ՝ ամենաքան: ՏՆԴ՝ ամենաքան: ԶԻ-
ՀԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏՆԿԵՆՈՒԹԻՒՆՔ՝ Թ. 4, 1թ:
ԳՐԻԹ՝ ի ձեռն 2, 6: ԶԱՎԱԿՄԱՆ ՏՔ՝ միաբարձրեալն է. Գ.
1917ա:

Մատենան է՝ «Ընթացք Հայկական դպրութեան» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 2ա. Ներածութիւն: Ի՞նչ ըսել է
դպրութիւն:

Քղ. 2բ. «Մասն Ա.» Քերականութիւն:

թշ. 2բ. «Մասն (կ) հառադիտու-
թիւն»:

Թղ. Յա. «Գլուխ Ա.՝ Անուն»:

ԹԴ. 3ր. «Յօդուած Ա.՝ Փոփոխութիւնք
յանդամնց» :

Թղ. Յր. «Հայտնեալ Ս. Թիւ»:

Թղ. Եթ. «Հատուած Բ.» Հոյով:

Թղ. 19ա. «Հանրական և մասնական»
(Թուական ածական),

பி. ௭. 25௫. «பெரியநாய» :

Քր: 29ս: 41-42-43:

Р. 7. 38р. «Башня».

Քղ. 43բ. «Մակբալ» :

Թղ. 50թ. «Շաղկապ» :

Թղ. Ենթա. ՎՄ իջարկութիւնք:

Թղ. 59թ. «Գիրքը Բ.՝ Զուգադորու թիւն» :

ፆጊ. 62፱. ሩዓረቢክ ዚ. ስኒያ ሥጋኮ ካ

թշ. 66թ. Վրլուխ Բ.՝ Խնդիր եւ խնդրա-

Թղ. 67ա. «Յօդուած Ա.՝ Խնդիրք
բայից» :

Թղ. 67ա. «Հատուած Ա.» Հասարակ
խնդիրք:

Թղ. 69ա. «Հատուած Բ.» Յատուկ
խնդիրք:

Թղ. 78բ. «Յօդուած Բ.» Խնդիր ան-
ուանց:

Թղ. 79ա. «Հատուած Ա.» Խնդիր ներ-
դրծու թեանք:

Թղ. 82բ. «Հատուած Բ.» Խնդիր տար-
բերութեանք:

Թղ. 84բ. «Յօդուած Գ.» Մակրայներուն
վրայք:

Թղ. 87ա. «Գլուխ Գ.» Յատկացուցիչ
յատկացեալք:

Թղ. 91ա. «Գլուխ Դ.» Մակդիր եւ են-
թակայք:

Թղ. 92բ. «Յօդուած Ա.» Մակդիր ի
յոյական անուանցք:

Թղ. 99բ. «Յօդուած Բ.» Մակդիր յարա-
կական անուանցք:

Թղ. 103ա. «Յօդուած Գ.» Մակդիր ի
քանակական ածականացք:

Թղ. 107բ. «Յօդուած Դ.» Մակդիր ի
յերանուանցք:

Թղ. 111ա. «Գլուխ Ե.» Յարարերող եւ
յարաբերեալք:

1579

(Հիմ թիւ չունի)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐՈՑ ՎԱՆԱՑ

ՎԻԵՆԱ

1814ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: Մեծոթիւն՝ 22.4X18-8: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18.5X13: ՏՈՂՔ՝ 19:
ՆԻՒԹ՝ հիմ գորաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ մօր քաթեայ:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման մօտրցիր: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1,
8բ վարք մասք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814ի ատենները հաւա-
նաքար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միսիքարեան մը: ՏԵՂԻ՝
հաւամաքար վիեծմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Մաշտոցի մաս, «Յաղապս
օրհնութեան եւ հիմնարկութեան ի շինու-
թիւն վանաց»: Որքան կ'երեւի, արարողու-
թիւն կազմուած է 1814իմ վիեծմայի Միսի-

քարեանց մայր վանքի հիմնարկութեան հա-
մար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Առնու Հայրապետն զԹապն եւ
դպիրքն երգեն զհետեւեալ կցորդն եւ զվաղ-
մոսն, եւ մինչ երգեն դպիրքն, Հայրապետն
Թաղ ի գլուխ սրակեսցէ զօրհնեալ ջուրն
զտեղեաւ ուր եղեալ կայ խաչն...»: Մէջ ընդ
մէջ կը յաջորդեն ազօքքմեր եւ օրհնութիւն-
ներ, ու կ'երգեցուին շարականներ՝ «Եջ
Միածինն ի Հօրէ, Ապաւինեցաք ի իւշ քո,
եւ Սրբոց Քառասնից Մանկունքի վերջին
տունը՝ Թաղաւոր երկնաւոր»:

1580

(Հիմ թիւ չունի)

Ս. ՆԵՐՍԵՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՈՑ ԺԱՌ Ի ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ՏԵԱՌՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8, իյակայուած 1—16: Մեծոթիւն՝
22.5X17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 17X
12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ հիմ գորաւոր միջակ հաստու-
քեամք քուղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սքանգայն: ԶԱՐԳԱ-

ՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դար: ԳՐԻՉ՝
ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Տեառն Ներսէսի Տարսո-
նի եպիսկոպոսի ասացեալ բարեբանութիւն

ներբողական գովութեամբ ի համարաճումն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի յերկինս» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 1ա. «Յնծա այսօր հարսն ողջախոհ եկեղեցի Հեթանոսաց ի պատիւ յիշատակի

փեսային զո Քրիստոսի խորհրդոց...» : Վերջ՝ «արժանի լինիցուք յետ ելիցն աստի երկնային տանն օթեկանացն հոգւով եւ յաւիտենական կենացն ի հանդերձեալ զայրւտոն մարմնով : Ենորօք եւ գթութեամբ Տեառն մերոյ...» :

1581

(Հիմ քիւ 1068)

ՊԱՏԿԵՐ ԱՐՏԱՇԻՐ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՄԵՐՈՑ ԵՒ ՎԱՐԳ Ս . ՍԱՀԱԿԱՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28 : ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 23.5X18 : ՊՐԱԿՔ՝ Բ : ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17.5X18 : ՏՈՂՔ՝ 81 : ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաւաք : ԿԱՐՄ՝ չուսի : ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս : ԳԻՐ՝ էիմ ամցմամ ճշտը-գիթ : ԹԱՆԱՔ՝ զամատած սեւ : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ . յկամ : ԴԱՑԱՐԿ՝ Քղ. 1, 26բ—28բ : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները : ԳՐԻՁ՝ ամծամօք : ՑԵՂԻ՝ հաւամաքաք Կ . Պալիս : ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ 14բ : ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ Քղ. 1ա . «Առաքեալ ի Կ . Պոլսոյ 1812» :

Մատենա է՝ Քղ. 2ա—14ա՝ «Պատկեր Արտաշիր Թագաւորին մերոյ» քատերիսաղ մը : Քղ. 15ա—25ա՝ «Սուրբ Սահակ Պարթեւին Հայոց հայրապետին վարքը» : Աշխարհաքաք :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Տեսարան, Յառաջարանութիւն» :

Քղ. 2բ. «Անձինք խաղարկուաց՝ Արտաշիր Թագաւոր Հայոց : Ծառայք Արտաշիր՝ Վրէն, Շապուհ, Գնէլ, Մանուկ : Սուրբ Սահակ Պարթեւ : Սուրճակ երէց : Նախարարք Հայոց՝ Համազասպ, Տօռէն, Կամարական, Գաղիչոյ, Սուրէն, Տանատ, Արտակ, Գաղալ : Միմոսք Գ . : Վառձ արքայ Պարսից : Ծառայք Վառձայ՝ Ըսասան, Սուրէն, Սըմբատ, Քրմապետ, Դահիճ» :

Քղ. 3ա. «Վարապոյր : Աշխարհասէր բարք Արտաշիր եւ անկումն ի Թագաւորու-

թեւն» :

Քղ. 7ա. «Վարապոյր Բ : Անիբաւ խորհուրդ եւ անմիաբանութիւն նախարարաց» :

Քղ. 9ա. «Վարապոյր Գ : Մատնութիւն Արտաշիրի առաջի Վառձ արքայի» :

Քղ. 12բ. «Վարապոյր Դ : Աղետալի վիճակ Արտաշիր Թագաւորին» :

Քղ. 15ա. «Սուրբ Սահակ Պարթեւին Հայոց հայրապետին վարքը : Առաջինէն եաքը երկրորդ . Լուսաւորիչ ամէն Հայաստան ըլլօղեներուն, լուսազարդու շառաւիղ սուրբ Դրիգորին...» :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Քղ. 14բ. «Վերջարանութիւն : (Շեղագրով) : Ահա այս պատկեր Արտաշիր Թագաւորին մերոյ զօր ըստ Թերակատար կարողութեան մերոյ ձեւացուցաք, յայտնի առնէ ամենեցուն խրատելով ըզմեզ, թէ լաւ է հրնազանդութիւն քան ըզզօհ ընտիր, որմէ օրինակ առեալ մեր ջանասցուք հըրու եւ հրնազանդ լինել հոգեւոր եւ մարմնաւոր հարց, խոհեմ ծերոց եւ իմաստուն վարժողաց, որպէս զի մի եւ մեզ հասցէ կրել զանցս ողբալի Արտաշիրն : Վասնորոյ խնդրեմք խոնարհութեամբ ոչ միայն ներել մեր մանկական Թերութեան այլ եւ շնորհել մեզ ծննդական օրհնութիւն ձեր, որոց օր քան զօր առաջեալ, թէ ի հոգեւոր մասին եւ թէ ուսումնասիրութեան, եղիցուք հրմուտ եւ տեղեակ զատակազ կիրթ եւ առաքինի, որպէս փափաքէ բարեգութիւն Երեսնադարեան Հայրութեան ձերոյ : Վախճան» :

1582

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄՈՒՓՐԱՍԱԹ, ՀԷՔԻՄԱՐԱՆ, ԲԺՇԿԱՐԱՆ
(շատ քերի)

ԱՆՆԱՆՈՐ

ՌՄԺԹ (1770)

ԹՈՒԴԹՔ՝ 41: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22-8 X 17-8: ՊՐԱՆԿ՝ չնձ Բշամալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միասին 17-5 X 11-5: ՏՈՂԳ՝ 44: ՆԻԻԹ՝ հիծ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ Ոռք քզքեայ: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆԻ՝ քաւակամ քուլքեր կը պակսին քայց մնացածը լաւ: ԳԻՐ՝ ամցմամ Թուրքի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ հւն. չուծի: ԳԱՍԱՐԿ՝ ԹՊ. 41ա վարքի մասը, 41բ: ԹԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԺԹ (1770), ԳՐԻՉ՝ Ստեփան Բժիշկ Ասքեցի: ԿԱՋՄՈՂ՝ Ալիմեւ 4. Ներսէս: ՏԵՂԻ՝ ամեծօր: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՊ. 20ա: ԵԱՆՈ-ԹՈՒԹԻՒՆ՝ Ա. կողի Ոռքիմ երեսին՝ ԶՁձեռագիրք, որ կորի խառնակեալ եւսա ի ձեռս մեր, ածի ի կարգ եւ կազմեցի: Հ. Ներսէս, 1914 Ապրիլ 9. Վիեննա:

Մատենան է՝ Մուֆրատաթ, Հէքիմարան եւ Բժշկարան, քերի առջեւն, եւ մէջընդմէջ քուլքեր:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. Առջեւն քերի ըլլալով կը սկսի՝ Եսերկով կապեն, Հերունով մաղի պէս ծակ ծակ անեն, Կարուն մէջն թաղեն, զամիս մնայ, յետոյ հանեն, բանեցնեն կէս տրմէն, մինչեւ ա տրմն. տալ կու լինի... 3 կը յաջորդեմ ապա լուսամցմերու վրայ Ոռք շամակաւ գլուխներ՝ ԹՊ. 1բ՝ Եւարապ-ներ: 2ա՝ Եւարապներ: 3բ՝ Պէխուտ անեւ-լու, Աշագաւի: 4բ՝ Ականջագաւի, Ատամ-նագաւի: 5ա՝ Եղերն, Գոսի, Փանդահր, Հուքամայ: 6բ՝ Հէքիմի աղ, Եղ սղույի:

1583

(Հիմ քիւ չուծի)

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԻՔ ԸՍՏ ԱՅՐՈՒԲԵՆԻ

ԱՆՆԱՆՈՐ

ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 26, իրականութեւ 1—171, կը պակ-սին է 1—16, 33—123, 148—159, 172էն մեղի: ՄԵ-ծաքիմ 22-4 X 18: ՊՐԱՆԿ՝ պարզ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18-6 X 12-3: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաս-տութեամբ պարզ քուլք: ԿԱՋՄ՝ Ոռքազմ քզքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամեծաւ ամցմամ Թուր-գի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ հւն. չկամ: ԹԱՄԱՆ-

եղ զովելի, Եղ խոստի, Խոստուկի, Ֆար-Ֆիռնի: 7ա՝ Մուրապաներն: 7բ՝ Կուլ-պա շաքարն, Լիմոն շարապի:

ԹՊ. 8ա. Մուֆրատաթ, որ ամենայն ղեղերուն խանիաթն եւ որպիսութիւնն պայ-եան կ'անէ:

ԹՊ. 20բ. Աստ կու լիւծեմ գրեղերուն փոխանակն որ զինքն բժշկապետն են շինել, վասն այն պատճառով, որ թէ մին ղեղն չի զտընվի վասն իրաց մի եւ պակաս լինի, նա զայն փոխան զնեն որ բանն կատարի պակաս չի մնայ Աստուծոյ: Այս խորագրիմ կը հե-տեւի պարբերական ցամկ մը, մինչեւ Զ գիրը, մնացածը չկայ:

ԹՊ. 22ա. Հէքիմարան եւ Բժշկարան մուխթասը, որ է Համառոտ: Կը յաջորդեմ լուսամցի վրայ գլուխներ՝ Գլխացաւի, Գլուխն շուլ դայ, Աշագ, Ականջի... եւս.:

ԹՊ. 35ա. Հէքիմարան մուխթասը ամենայն ցաւոց ղեղ կարգաւ: Մարդոյ որ դուլին ցաւի, ղեղն այս է...:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 20ա. Կատարեցաւ մուֆրատաթս թվին ՌՄԺԹ (1770) Նոյեմբերի Ժն օրն, ձեռամբ Ամթեցի բժիշկ Ստեփան անարժան դպրէ Ալիֆնարցւոյ:

ՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեծօր: ՏԵՂԻ՝ ամեծօր: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Կանոնագիրք ուր այրու-րեմական շարքով դասաւորուած են կամոմ-մերը:

ԲՈՎԱԼՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առաջին մասը պակաս ըլլալով կը սկսի՝ «Անասուն պղծեալ ի մարդկանէ սպանցի եւ արտաքս ընկեացի, զի մի կերցէ ոք ի կաթանէն...»:

Թղ. 4բ. «Բ.՝ Բաթակէն սրբայ եւս պարտ է տալ ժողովրդեանն, ոչ թերացուցեալ զսրբութիւնն...»:

Թղ. 6ա. «Գ.՝ Գազանարեկի Հինգ մասնէ մին մասն աղքատաց տալի է, թէ ոչ տայցեն, մէկ ամ ապաշխարեցեն...»:

Թղ. 8ա. «Դ.՝ Դաշնադիրք թէ դրժեացեն դաշանցն եւ երգմանցն, ուստի լինիցին դերութիւնք եւ սպանութիւնք, ընդ ուրացողն են եւ կրկին ընկալին զդատաստան սպաննողացն...»:

Թղ. 8 եւ 9ի միջեւ կը պակսին քաղաքի քաղաքներ, ուստի կը սկսի՝ Թղ. 9ա. «Ենալ միանգամ կամ երկիցս եւ կամ երիցս, եւ ոչ յամեալ ի չաղախմանն, ունի ապաշխարան կրել Դ (4) ամ չարաթու պահօք զհասարակ աւուրս բաց ի չարաթէ եւ կիրակէ...»:

Թղ. 11բ. «Ո՛ր Ողջոյն տացեն երիցունք եպիսկոպոսաց ի ժամ պատարագի եւ ապա ժողովրդականք միմեանց եւ ապա մատուցի պատարագն...»:

Թղ. 14ա. «Զ.՝ Զարախօսն զընկերաց իւրեանց ապաշխարեցին ի (40) օր պահօք եւ յաւուրս ի (20) ծուր կրկնեցեն...»:

Թղ. 14ա. «Գ.՝ Պահել զկիրակէս եւ զաւուրս Պէնտէկոստէին, այսինքն գլինունքս ոչ հրամայի, այլ օր յանդգնին պահել ընդ նոյնիք են...»:

Թղ. 19բ. «Զ.՝ Զարխաուն զինեաւ պատարագողն նոյնեալ եղիցի...»:

Թղ. 19բ. «Ա.՝ Սահմանս, այսինքն զսինոր ընկերին յափշտակողաց իջեն ի վերայ նորա անէծք հրամանաւ Աստուծոյ եւ եղիցին նոյնեալ ի կեանսն եւ ի մահուան իւրեանց...»:

Թղ. 20 եւ 21ի միջեւ քաղաքներ պակսելուն Թղ. 21ա կը սկսի՝ «Վտանդ հաստատեցան ի հրահանգի անդ եկեղեցւոյ մանկանց, եւ ոյք հրաժարեալ են յաշխարհէ, անդ մտեալ մաքրութեամբ կացցեն եւ վասն աշխարհի աղօթեցեն...»:

Թղ. 21բ. «Տ.՝ Տանարն աղօթից պատուեցի, յորում հաստատեալ է սուրբ եւ աստուածորակ սեղանն եւ ըստ արժանւոյն պահեցի զարդարոյն անխափան յուծմամբ կանթեղից եւ խնկարկութեամբ...»:

Թղ. 23ա. «Փ.՝ Փակել զդրունս եկեղեցւոյ մի ի իշխանցին զորք—եպիսկոպոսք՝ եւ խափանել զպաշտօնս աղօթից վասն մեծ ուրուք յանցանաց, այլ զմեղուցելոցն անձինս բանադրել պարտք է...»:

Թղ. 23բ. «Բ.՝ Բահանայաթաղ առնել չէ պարտ զայն վախճանեալ քահանայ, որ որոշեալ էր (ի) կենդանութեան իւրում ի հաղորդութենէ վասն յանցանացն իւրոց»:

Թղ. 26բ. Կը վերջանայ՝ «Բահանայ եթէ ի գիշերն առանց իմացման երազափորձեալ իցէ մէկ օր Հինգ ծուր կրկնեցէ, եւ եթէ իմանալով փորձեցաւ չ' (100) ծուր կրկնեցէ, եւ եթէ յետ գի...» (կ'ընդհատի):

1584

(Հիմ քիւ 620)

ԳՊՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՅԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ (քերի)

ՎԻՆՆԱ (°)

1826

ՅՈՒԹՔ՝ 12, իջեալաւ 1—15: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5X10: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիմ 19X14-5: ՏՈՂԱ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւսք ետստկիկ քուլք: ՎԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ քաւակամ յաւ: ԳԻՐ՝ հիմ ամցմամ ձօնաքիք: ԹԱՆԱ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ յուծի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 3բ—4բ, 12բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1826:

ԳՐԻԶ՝ Յովնան 2. Պօզոս: ՏԵՂԻ՝ հաւանքար վիճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յուծի, բայց տես Թգ. 5ա:

Մատեանս է՝ «Դպրութիւն երբայական լեզուի», քերի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մասն Ա. Նշանադիրք եւ հանրական կանոնք զայնցանէ: Յօդուած Ա. Բաղաձայն տառք»:

Թղ. 2բ. «Յօդուած Բ.՝ Ձայնաւորք»:

Թղ. 5ա. «Քերականութիւն երբայեցի բարբառոյ ի Հ. Գ. Վ. Յովնանեան, 1826: Մասն Ա.՝ Յաղազ Տառից: Տառք երբայեց-ւոց, զոր ինքեանք օթիօթ ԳՈՐԻՉ Նշանա

անուանեն թուով քսան եւ երկու եւ եւ ամե-նեքեան բաղաձայնք...»:

Թղ. 9բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղազ կիտից եւ նշանաց, որք առ երբայեցիս զձայնաւոր տառից վարեն պաշտօն»:

Թղ. 12ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղազ կիտից, որ զպայման զօրութեան բաղաձայնից ի զէմս բերեն»:

1585

(Հիմ Թիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ

1814

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22, իջեկալուած 1—38: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5×16.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18×12.5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր, միջակ հաս-տաւքեամբ քուզք: ԿԱԶՄ՝ քաքեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ էիմ մօտքերի մօտ զգագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գու-նատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 20—22: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814: ԳՐԻՉ՝ հաւանա-

բար ԵԻՎԻՔԵԱՆ Հ. Անդրեաս: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻ-ԵԱՑԱՎԱՐԱՆ՝ Թղ. 19ա:

Մատենան է՝ «Համառօտ քերականու-թիւն Բ.» Ձեռագիրս ամէն բանով մղմ է Թիւ 2197 ձեռագրին հետ, տես ամէն:

1586

(Հիմ Թիւ չումի)

ՄԱՇՏՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

1818

ԹՈՒՂԹՔ՝ 90, իջեկալուած մէկ մասը 1—110: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22×16.3: ՊՐԱԿ՝ չումի, մեծ մասով առանձին քուզքեր են: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18×13: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստու-քեամբ սպիտակ քուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱ-ՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մամբ մօրքով մօտքերի: ԹԱ-ՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 3բ, 29ա, 68ա մեծ մասով, 68բ, 67բ, 75բ վարի կէտք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1818: ԳՐԻՉ՝ իւսկիւտարիւմ Հ. Պետրաս: ՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ: ՅԻՇԱՎԱՐԱՆ՝ տես նախորդէրք Թղ. 1ա, 2ա, 62ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մաշտոց գիրք կամ ծիսարան, ըստ արարողութեան եւ ըստ ծիսի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, յորում ասանդին խրատք եւ կանոնք զգուշութեամբ եւ ըստ կարգի պաշտելոյ զսուրբ խորհուրդս եւ կատարելոյ զայլ արարողութիւնս Եկե-

ղեցւոյ եւ զօրհնութիւնս առ ի պէտս Հաւա-տացեալ Ժողովրդեան: Նորոգ Համահաւաք-եալ եւ եղեալ ի կարգի քրտնավաստակ աշ-խատասիրութեամբ Հ. Պետրոս Վարդապետի Իւսկիւտարեան որ ի Մխիթարեան Միաբա-նութենէ վեննայի ի վեննա յամի Տեառն 1818 եւ ի թուականի Հայոց ՌՄՈՒՆ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Յաղազս պաշտաման սուրբ Խորհրդոց ի Հասարակի: Ձամենայն որ ինչ միանգամ ի վաղեմի օրինադրութեանց ուղ-ղափառ սուրբ Եկեղեցւոյ եւ սուրբ կանոնաց յաղազս ծիսից եւ արարողութեանց սուրբ խորհրդոց ի գրի աստ բովանդակի, զգուշու-թեամբ եւ բարեկրօնութեամբ պահպանել,

եւ ամենայն ուրեք անվթար պաշտել կամեցեալ...»:

Թղ. 7բ. «Յաղագս պաշտաման սուրբ Խորհրդոյ Մկրտութեան»:

Թղ. 12ա. «Յաղագս պաշտաման սուրբ Խորհրդոյ Դրոշմին»:

Թղ. 13ա. «Յաղագս պաշտաման սուրբ Խորհրդոյ Պսակին»:

Թղ. 14ա. «Յաղագս պաշտաման սուրբ Խորհրդոյ Ապաշխարութեան»:

Թղ. 18բ. «Յաղագս պաշտաման Խորհրդոյ ամենասուրբ Հաղորդութեան»:

Թղ. 20ա. «Քարոզ պատուիրանի ասացեալ սրբոյն Բարսղի Կեսարու Հայրապետի, զոր յաւուր մեծի Հինգշաբաթին ի պատարագին ընթերնու քահանայն ի բեմին զկնի Հաւատամբին, կամ յառաջ քան զՀայր մերն: Լուարուք ինձ որդեակք իմ սիրելիք, եւ ես զերկուղ Տեառն ուսուցանեմ ձեզ իբրեւ Հաւազատ որդւոց...»:

Թղ. 23ա. «Յաղագս պաշտաման սուրբ Խորհրդոյ Վերջին Օծման»:

Թղ. 33ա. «Յաղագս պաշտամանց ննջեցելոց»:

Թղ. 37բ. «Կանոն օրհնութեան ջրոյ յաւուր Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Թղ. 40ա. «Կանոն օրհնութեան տանց յաւուր տօնի Յայտնութեան եւ Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Թղ. 40ա. «Կանոն օրհնութեան տանց յաւուր Զատկի Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Թղ. 40բ. «Կանոն օրհնութեան խաղողոյ»:

Թղ. 41բ. «Կանոն խաչալուսայ առնելոյ»:

Թղ. 42ա. «Կանոն օրհնութեան աղի»:

Թղ. 42ա. «Կանոն օրհնութեան ջրհորոյ»:

Թղ. 42բ. «Կանոն օրհնութեան արմատեաց, սերմանց, շեղջի, կալոյ եւ Հնձանոյ»:

Թղ. 42բ. «Կանոն օրհնութեան խնկոյ»:

Թղ. 43ա. «Կանոն օրհնութեան նոր գրոց»:

Թղ. 43ա. «Կանոն օրհնութեան զգեստուց եկեղեցւոյ»:

Թղ. 43ա. «Կանոն պարզ օրհնութեան սկւոյ եւ մաղձայի»:

Թղ. 43բ. «Կանոն օրհնութեան տաճարի պղծելոյ»:

Թղ. 43բ. «Կանոն օրհնութեան ժամհարի այսինքն զանգակի եւ կոշնակի»:

Թղ. 44ա. «Կանոն օրհնութեան եւ օծման խաչի»:

Թղ. 46բ. «Կանոն օրհնութեան եւ օծման աւազանի»:

Թղ. 47ա. «Կանոն օրհնութեան եւ օծման նկարարի եկեղեցւոյ»:

Թղ. 47բ. «Կանոն օրհնութեան նոր դրան եկեղեցւոյ»:

Թղ. 47բ. «Կանոն աղօթից վասն երաշտի»:

Թղ. 48ա. «Յաւելուած օրհնութեանց Կանոն օրհնութեան ջրոյ»:

Թղ. 49ա. «Կանոն օրհնութեան մոմեղինաց յաւուր Տեառնըղատային»:

Թղ. 49բ. «Կանոն օրհնութեան մոմեղինաց արտաքոյ աւուր Տեառնըղատային»:

Թղ. 50ա. «Կանոն օրհնութեան մոխրոյ յառաջին չորեքշաբաթի քառասնորդաց պահոց»:

Թղ. 50բ. «Կանոն օրհնութեան արմատեանց ի Մաղկազարդի կիւրակէին»:

Թղ. 51բ. «Կանոն օրհնութեան տանց արտաքոյ Յայտնութեան եւ Զատկին»:

Թղ. 51բ. «Կանոն օրհնութեան նորոյ տան»:

Թղ. 52ա. «Կանոն օրհնութեան առաղաստի»:

Թղ. 52ա. «Կանոն օրհնութեան նորոյ նաւու»:

Թղ. 52ա. «Կանոն օրհնութեան պտղոց եւ այգեաց»:

Թղ. 52ա. «Կանոն օրհնութեան ուխտաւորաց, յորժամ դնալոց են յուխտաւորիս»:

Թղ. 52բ. «Կանոն օրհնութեան ուխտաւորաց զկնի դարձի նոցա»:

Թղ. 53ա. «Կանոն օրհնութեան զատկական զառին»:

Թղ. 53ա. «Կանոն օրհնութեան ձուռոց»:

Թղ. 53ա. «Կանոն օրհնութեան Հացի»:

Թղ. 53ա. «Դարձեալ կանոն օրհնութեան Հացի»:

Թղ. 53բ. «Կանոն օրհնութեան նոր պտղոց երախայրեաց» :

Թղ. 53բ. «Կանոն օրհնութեան զինչ եւ իցէ կերելեաց» :

Թղ. 53բ. «Կանոն օրհնութեան ձիթոյ լոկոյ» :

Թղ. 54ա. «Կանոն օրհնութեան պատառաց սեղանոյ» :

Թղ. 54ա. «Կանոն օրհնութեան մարմնակալաց պսիւնքն դորփուրայից» :

Թղ. 54ա. «Կանոն օրհնութեան տապանակի կամ արկեղ պահելոյ զամենասուրբ Հաղորդութիւնն» :

Թղ. 54բ. «Կանոն օրհնութեան պատկերաց Տեստն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի» :

Թղ. 55ա. «Յաղագս երդմնեցուցչութեան դիւահարաց» :

Թղ. 56ա. «Կանոն երդմնեցուցչութեան դիւահարաց» :

Թղ. 60բ. «Յաղագս մատենից, զորս պարտէ ունել ժողովորդապետաց կամ աւարերիցանց» :

Թղ. 60բ. «Պատճէն դրելոյ զմկրտեալս եւ զգործեալս յառաջին մատենին» :

Թղ. 61ա. «Պատճէն դրելոյ զպսակեալս յերկրորդ մատենին» :

Թղ. 61բ. «Պատճէն դրելոյ զվիճակ չոգւոց յերրորդ մատենին» :

Թղ. 61բ. «Պատճէն դրելոյ զնշնեցալս ի չորրորդ մատենին» :

Թղ. 61բ. «Պատճէն դրելոյ զնշնեցալս ի չորրորդ մատենին» :

Թղ. 62ա. «Ճանկ մատենին» :

Թղ. 63—75. Յաւելուածներ եմ ու սըրբազարթիւմներ համուած գամագամ ձեռագիրներէ :

Թղ. 76ա. «Կանոն թաղման եպիսկոպոսի կամ Նայրապետի կամ Ուխտի առաջնորդի կամ քահանայի» : Յաղագս կը բերուիմ բոլոր մարգարէներու Մահչեքը :

Թղ. 90ա. «Օրհնութիւն պատառաց սեղանոյ» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

Թղ. 90բ. «Օրհնութիւն մարմնակալաց» :

ուծոյ շրջէ... Նովին իրատու Առաքելոյն իրատեալք յանձին Տիմոթեայ եւ Համօրէն արեւմտեան եւ արեւելեան Եկեղեցեաց Նայրապետք փոյթ յանձին կալան ապաքէն ի վաղ ժամանակաց զամենայն զեկեղեցւոց զպաշտամանցն զկարգա օրինադրել... Այսպէս եւ ի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյն անդառնի ի սկզբանէ՝ Հարցոց բարեխնամ տնտեսութեամբ բարեկարգութեանցն Հաստատեցան աւանդութիւնք Հեղձկնոց առաւելապէս պայծառացեալ... Շատ լիցի ինձ յիշատակել զերանելի զՄարգարէնիչն զուրբն Մեսրոպի՝ զՄաշտոց վարժապետ յարանուանեալ, որ զԵկեղեցի կարգաց սուրբ Խորհրդոցն մատակարարութեան գորէնս եւ զազօթս աստուածիմաստ րանիւք մեզ ցուցեալ աւանդէր, որոյ եւ չնաչ զրութեանն մատեան իւր մականուամբն յարանուանեալ՝ յորջրջեցաւ Մաշտոց զիբը. ինչին առյալայն օրհնութիւնս եւ ազօթս ըստ այլեւայլ պիտոյցն Հաստատեցուցի՝ այլոց ի նոյն յաւելեալ, եւ արդարեւ ամենայնիւ եւ ամենայն մասամբք զերապանձ անդիւսանալ յօրինուածովք եւ իմաստելք՝ ուկեղեղ մատենին գրութիւն, զորոյ զիրաւացի զովութեամբն առ կարճելոյ զրանիս զրուցատրութիւն լաւ եւս թուի կամակար մտօք զանց առնել, քան աւելորդ րանիւք զՀասարակաց բերանոյ քարոզ դրուատից՝ միւսանգամ աստանօր կրկնել։ Այլեւ Հանդերձ պսոս ամենայնիւ բազում ինչ կայր պիտանի, առ ըստ ամենայն պիտոյցն Հարկի մատուան լրութեան, ի ինչ՝ որ ըստ կարի կարեւոր իրատուց մասին ի Հասարակի եւ ի մասնաւորի վասն սուրբ Խորհրդոցն պաշտաման, եւ վասն այլոց կարգաց, ի ինչ՝ որ բոլորովին յաղաւարտութենէ զԵկեղեցի կարգաց սուրբ Եկեղեցւոյ ի բաց թողեալ, որպիսի է Հիւանդացն Օծութեան սուրբ Խորհուրդ, եւ ինչ՝ որ ըստ Հաստատեցելոցն բարեպաշտութեան պիտանի ազօթից եւ օրհնութեանց պատճէնք, նմին իրի ոչ սողկաւ ինչ արկանել կամեցաւ զնախնեացն երկասիրութեամբ, որ քաւ եւ ձի լիցի, այլ յառաւել եւս պայծառութիւն ըստ ժամանակիս պիտանութեան ջանաւար եղեալ, եւ յետինս եւ կրեւոր եւ անպիտան յուխտի մանկանց Եկեղեցւոյ՝ Պետրոս Իսկիւտարեան մեղաւմած կրօնաւոր քահանայ եւ վարդապետ կարգի սրբոյ Հօրն ինչիս Աբրայի ի Միաբանութենէ բարեյիշատակ Տեստն Միխիթարայ Վարդապետի եւ Աբրայի, յամի փրկութեան մերոյ Հազարորդի ութարիւրորդի ութուտասաներորդի, եւ ի Հայկազեան թուականութեանս Հազարորդի երկերիւրորդի քառասներորդի եօթներորդի, ապաւինեալ ի ինձամս Փրկչին իմոյ Յիսուսի, եւ ի սատար օժանդակութեան Մօր իմոյ եւ պաշտպանի Տիրամօր սուրբ Կուսին, ձեռն ի գրութիւն միեցի, առ ի լրումն բովանդակութեան Մաշտոց գրոցն,

ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 2ա. «Բան աշխատասիրին։ Անօթն ընտրութեան երանելին Պօղոս, զՀարսին Քրիստոսի զԵկեղեցւոյ բարեգարդութեանն ինձամ աստուածայինն նախանձու յանձին բերեալ, զԵփեսացւոց Եկեղեցւոյն զեպիսկոպոսն Տիմոթէոս իրատէր ասելով. Գիտասցես, թէ որպէս պարտ իցէ քեզ ի տան Աստ»

զորս միանգամ կարելուր ծանօթութիւնըն իցեն ի սուրբ խորհրդոցն մատակարարութեան, եւ զորս միանգամ այլուստ ցիրեցան՝ խոպան ոճովը եւ շարադրածովը՝ հարկ հատասցելոցն առեալ յեկեղեցւոյ մերում սկիզբն արար ի կիր արկանին, ընտանի շարակարգութեամբ եւ վայելչադոյն յօրինուածովը՝ ուղղափառապէս ի մի պարուրեալ, եւ զի մի յանդուգն ժպրհութեան դատաստան ինձ ընծայեցի, փութացայ աստանօր տալ զհամար բանիս տնտեսութեան: Աւանիկ որ ինչ միանգամ ի Մաշտոց գիրս բովանդակի, զնոյն եւ ես մտադիր ընտրութեամբ ի տպագիր եւ ի ձեռագիր օրինակաց որչափ ինչ միանգամ առ ձեռն գտան՝ հաւաքեալ դրոշմեցի: Յաւելի զկանոն պաշտելոյ զսուրբ խորհուրդն վերջին Օծման, ոչ ըստ նախնեաց ոմանց առ ի յունականէն Թարգմանութեան, որ ոչ ուրեք ի դործ ածեալ տեսանի ի մերում ժամանակի, այլ ըստ առ ի յատինականէն Թարգմանութեան ըստ նորոգ հասարակաց գործածութեան, որպէս եւ ի տպագիր ոմանս է տեսնել: Զօրհանութիւնս, զորս միանգամ առ ի նախնեաց գտի յօրինեալս, ժողովեալ ի մի վայր ի մատենի աստ բովանդակեցի: Իսկ որ ինչ յետուստ ուրեմն դամ առ դամ յոմանց ըստ պիտանութեան գտի յաւելեալ, զոտիս հայկազեանս ոճով՝ որչափ իմովսանն էր եւ որչափ ընտրելն իրանն տանէր՝ պատշաճեցուցեալ, ուրոյն զիրով դասակարգեցի, Յաւելուած օրհնութեանց առանձինն կարգեալ: Այլ զպէսպէս եւ զպիտանի խրատս առ ի գիրտութիւն եւ ի զգաստութիւն պաշտօնէից եկեղեցւոյ ի պաշտամունս սուրբ խորհրդոց, եւ այլոց ծիսից եւ արարողութեանց եկեղեցւոյ, եւ վասն օժանդակելոյ հիւանդաց, եւ աղօթելոյ ի վերայ նոցին, այլեւ զվերոյիշեալ նիւթ

յաւելուածոյ օրհնութեանց եւ զկանոն երգմանեցուցութեան դիւանարաց ոչ յանպէտ յումպէտ մտացածին աղբրաց ուստեք, եւ ոչ ըստ քմաց հաճոյից անձին իմոյ ինչ շարահասեցի, այլ առաւել Թարգմանողորէն կարգեցի, առեալ ի ծիսարանէ սրբոյ եկեղեցւոյն Հռովմայ, որ մայրն է եւ վարդապետ եւ հահանգէլ ամենայն եկեղեցեաց, եւ զամենայն զայտուիկ ընտրեալոյն կարգաւ գրեցի, որպէս զիարդ միանգամ ըստ տկար ապիկար խորհրդոյ մտացս պատշաճադոյն դատեցայ դիւարադոյն եւ ամենահեղտ գործածութեան: Սակայն եւ այնպէս՝ Թէպէտ եւ առաւելապէս վասն անձին իմոյ գործածութեան պիտոյից քան վասն այլոցն ի կիր առութիւն աշխատայոյր ջրտամբք վաստակեցի, ոչ իբր յանխալ եւ յամենադուատելի իմն գործ ապաստանիմ յիմս երկասիրութեան չնչին տառապանս: Այլ ամենայնիւ եւ ըստ ամենայնի ներքոյ արկանեմ իմաստուն եւ խոհական ուղղադրութեան, որոց անկն իցէ. զի իմ վախճան նպատակի ոչ այլ ինչ է, բայց միայն գիտել, Թէ ո՞րպէս պարտ իցէ ի տան Աստուծոյ շրջել, ըստ Առաքելոյն խրատու: Զայս եւեթ հայցեմ ի սրտէ, զի եթէ վրկական ինչ եւ անգղուլութեամբ գրեցաւ յինէն, այն՝ զմարդկայինս տկարութեան պայման գիտելով չափ՝ իմումս տհաս խաղաղտութեան եւ անպիտանութեան ընծայեցի, իսկ որ ինչ բարի եւ շահաւէտ՝ այն ամենայն բոլորապէս Տեառնազրեցի անեղին Աստուծոյ, յորմէ են ամենայն տուրք բարիք եւ ամենայն պարգեւը կատարեալաջ:

Թղ. 62ա. «Յատարումս մատենիս եղիցի ի փառս Աստուծոյ եւ ի պատիւ օրհնաբանեալ սուրբ Կուսին Մարիամու եւ սրբոյ Զօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին եւ ամենայն սրբոց»:

1587

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱԼՄԱԳ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ Բ.

ԹՐԻԵՍԻՍ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ծԼ—ծԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21-5X18: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսեմ 17-5X14: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորտաք միջակ հաստաքեամբ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՄԱՄԱՄԱՄՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ վաքմ շաղգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ՋՐԴԱՄԱՄԱՄՔ՝ հւն. չումի: ԳԱՍՏՐԱՄՔ՝ Թղ. 18: ԺԱՄԱՄԱՄՔ՝ ծԼ—ծԹ ձաք: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքիթաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: կամ ՎԻԵՆՆԱ: ԹԻՇԱՄԱՄԱՄԱՄՔ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Բ.»:

ԲՈՎԱՆԵՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճառ Բ.» Յաղագս աստուածային ստորոգեկեաց: Եւայ Թիւ 1964 ձեռագրիմ հետ, այս սակայմ կը բովանդակէ միայն Գլուխ Ա—Թ:

1588

(Հիմ քիւ 641)

ՀՈԳԵՇԱՀ ՆԻԻԹՔ ՔԱՐՈՋԻՑ

ԹԷՆՏՈՍԻԱ (")

1887էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 126, իլակալուծ 1—243: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22.2X17.2: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանակուծ: ԳԼՐՈՒԹԻՆ՝ մրասիւմ 18X13: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ ուսական քուղք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քղքալատ ստուարքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ազգի անցման Յուրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուծի: ԿՆԻՔ՝ ԹՂ. 3ա: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 3բ, 126բ—128բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887էն ետք: ԳՐԻՑ՝ Արծրուծի Յովնանու: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թեոսոսիա: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 3ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. «Հողեշահ Նիւթք քարոզից, ընտրեալ ի բազում սուրբ Գրոց, բանք իմաստալից եւ օգտակարք մանայն մարդկան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 4ա. «Գլուխ Ա՝ Յաղազս սիրոյն Աստուծոյ, որ ունի ի վերայ մարդոյ: Եթէ ոչ

Հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն միայն կայ ասէ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս զխորհրդաւոր բանս զայս...»: Գլուխք՝ Ա—ԾԳ:

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 3ա. «Որք ընթեռնուք եւ օգուտ քաղեալ ուրախանայք զոհացեալ զԱստուած փառս տուք մանասուրբ անուան Նորա, որ յատկապէս անարատ Մնողին իւրոյ բարեխօսութեամբն ողորմեալ Նուաստիս զօրացոյց եւ յաղորհաց աշխատաւորել վասն օգտի Հողոց եւ մարմնոց օրհնեալ ազգիս Հայոց ըստ պարտաւորութեանս իմոյ»: Տակը կմիք մը՝ «Յովհաննէս Արծրունի 1887 (") Թէոսոսիա (")»:

1589

(Հիմ քիւ 429)

ՀՐԱՀԱՆԳ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ Դ. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԻՆ

ՎԻԵՆԱ (")

ԺԹ դարու սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 70: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22X18.5: ՊՐԱԿՔ՝ 18: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասիւմ 16.5X14: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստակի քուղք: ԿԱՐՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնական աղտոտած: ԳԻՐ՝ հիմ վաթք զղաղի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 69—70: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու սկիզբներ: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Հրահանք փիլիսոփայութեան Դ., Բարոյականութիւն», Պալատաւոր, կը սկսի «Ճառ Ա., Յօդուած Բ., Քնդդր Բ., Ձեռնարկութիւն Դ»ի մէջտեղում: Հմտութեան Թիւ 1987:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Առջեւի մասը պակասաւոր «Հիստակ է Թէ իւր զգածմունքն օրինակ իմն ջերմին եւ ցրտոյ, յինքնէն եւ կամ յինքեան բնածին զօրութենէ...» Ձեռագիրս քովամալուքեամբ Թիւ 1967ի հետ միմ քովամալուքեամբ միայն ճառերում սկզբնաւորութեամբ քղքալատաւորները. «Ճառ Բ.» ԹՂ. 27բ, «Մատենաւոր բարոյական, Ճառ Ա.» 31ա, Բ.՝ 37բ, Գ.՝ 43ա:

1590

(Հիմ թիւ 614)

ԹՈՎՆԱՆԵԱՆ Հ. ՊՕՂՈՍ՝ ԲԱՐՈՋԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1842—1854

ԹՈՒՂԹՔ՝ 164: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-3X18-5: ՊՐԱԿ՝ չիմ Եշտմակուտ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթեւ 19X14 մթիւն հաշուով: ՑՈՂԻ՝ 23 մթիւն հաշուով: ՆԻԹՔ՝ գամգամ տեսակի եւ գայմեքով մթիւն հաշուութեամբ թուաք: ԿԱՋՄ՝ կապոյտ հաշուակի թուաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ շրջակ: ԹԱՆԱԿ՝ գամտատե սեւ: ԶԱՐԳՐԱՆՔ՝ հիւ. չումի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2թ—7թ, 20թ, 31—32, 46—48, 63—64, 83թ—84թ, 88թ, 97թ, 103—104, 128թ—129թ, 148թ, 156—164: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1842—1854: ԳՐԻՉ՝ Եղմանամ Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵԻՇԱՑԱՆՔ՝ չումի:

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Գարոզի է կերակրէս եւ ի տուն ինչ յաման 1842—1854 ի Կոստանդնուպոլիս, գրեաց եւ ասաց Հ. Պօղոս Վարդապետ Յոմանեանց Մխիթարեան»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 8ա. «Այս է պատուէր իմ, զի երեսնից զմիմանս... Մարդուս սիրտը սիրոյ տեղ ըլլալուն...»:

ԹՊ. 21ա. «Յերկեցէ գառաշնորդս ձեր... Հայաստանայց երկիր, դուն որ...»:

ԹՊ. 33ա. «Եթէ ոք... ոչ անսայցէ ողջմտութեան բանից... Աստուծոյ Որդին երկինքէն վար իջնալով...»:

ԹՊ. 49ա. «Երատեա զորդի չո... Մէկ դիաց Աստուծոյ այն մեծ պատուիրանը...»:

ԹՊ. 65ա. «Մեք քարոզեսցուք զխաչեւեալն Քրիստոս... Աշխարհք իր որդւոցը քաջութիւնը մենեցունելու...»:

ԹՊ. 85ա. «Այսուհետեւ եղբարք որ ինչ ճշմարտութեամբ է... զայն խորհիլիք: Զարմանալի ժամանակի մը հասեր ենք...»:

ԹՊ. 105ա. «Զի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է: Մոլորած, ճամբան կորսնցուցած տկար ճամբորդ մը...»:

ԹՊ. 129ա. «Լեւուք ընդ միմեանս քաղցունք... Որչափ մարդ բնական լուսոյ ու արդարաբերութեան...»:

ԹՊ. 150ա. «Ի ժողովի քահանայից ի Կոստանդնուպոլիս: Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս: Աշակերտք ճշմարտութեան եւ սպասուորք բանին կենաց...»:

1591

(Հիմ թիւ չումի)

ԱՆԵՏԱՐԱՆ

ԱՆԵՏԱՐՈՐ

ՌՃԵԼ (1699)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 246: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16: ՊՐԱԿ՝ Լ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկթիւն իւրաքանչիւրը 15X5: ՑՈՂԻ՝ 21: ՆԻԹՔ՝ հիմ գորտուր ազդի միջակ հաստութեամբ թուաք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտ տախտակ, ժամանակիմ ռանցած ըլլալու է նաեւ զարգիւթ, որո՞ք պոսթ հանուած հիւ, մեացած հիւ միջակ գամբուր բազմաթիւ ծակեքը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ քարակ մարմնով բոլորակ, սկզբնատառքը երկաթազդի, զարգացիք կամ թուազդի: ԹԱՆԱԿ՝ հեւ, սկզբնատառքը եւ սկզբնագրքը կարմիր: ԽՈՒՍԱՆՔ՝ 7ա, 74ա, 117ա, 189ա, կրկնագլմ, կարմիր եւ կապոյտ: ԼՈՒՍԱՆՔ՝ ԶԱՐԳՐԱՆՔ՝ կարմիր գայմով ԹՊ. 7ա, 8թ, 9ա, 10ա, 10թ, 11ա, 11թ, 12թ, 13թ, 14թ, 16թ, 18ա, 18ա, 21թ, 23ա, 23թ, 24ա, 24թ, 28ա, 27թ, 29ա, 29թ, 30թ, 31թ, 32թ, 34ա, 35ա, 36ա, 36թ, 37ա, 37թ, 38թ, 38թ, 40ա,

41ա, 43ա, 43թ, 44թ, 46թ, 47թ, 48թ, 50ա, 51թ, 52թ, 53թ, 54թ, 56ա, 59ա, 63թ, 64ա, 65ա, 66թ, 68ա, 71ա, 71թ, 74ա, 76ա, 75թ, 78ա, 77ա, 77թ, 78թ, 79թ, 80ա, 80թ, 81ա, 82ա, 82թ, 84ա, 85ա, 85թ, 86ա, 88թ, 87թ, 88թ, 89թ, 90թ, 91ա, 91թ, 92ա, 93ա, 94թ, 95թ, 97ա, 97թ, 98թ, 98ա, 100ա, 101ա, 102ա, 103թ, 104թ, 105ա, 107թ, 108ա, 112ա, 114թ, 117ա, 119ա, 119թ, 121թ, 122ա, 122թ, 123թ, 124թ, 127թ, 129ա, 129թ, 130թ, 131ա, 131թ, 132թ, 133ա, 135թ, 136թ, 138ա, 139ա, 140թ, 143ա, 144ա, 145թ, 148թ, 147ա, 148թ, 148թ, 150թ, 152ա, 154ա, 155ա, 156թ, 157թ, 158թ, 159թ, 161ա, 163թ, 165ա, 166թ, 167թ, 168ա, 169թ, 171թ, 172թ, 173ա, 174ա, 175թ, 177թ, 178թ, 181ա, 184ա, 185ա, 186թ, 187ա, 189ա, 190ա, 190թ, 191ա, 191թ, 192ա,

183ա, 183բ, 184բ, 186ա, 186բ, 187ա, 188ա, 189ա, 200ա, 201ա, 201բ, 202բ, 203ա, 204ա, 206ա, 206բ, 207ա, 208ա, 208բ, 209բ, 210ա, 211բ, 214ա, 214բ, 215ա, 216բ, 219ա, 219բ, 220ա, 221ա, 222բ, 223բ, 224բ, 226ա, 232բ, 234բ, 238ա, 239բ, 240ա, 240բ, 241բ: ՆԱՍՐԿ՝ Թղ. 6բ՝ Մտաբեռս, շատ չէ յաղագած: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—8ա կամ 8ա մի Ժառանգանք, 73ա եւ բ մէկական տիւմակ, 116բ, 243ա եւ բ էջերում մեծ մասը, 244—246: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌձեւԸ կամ ԶԱՄԱՄԱՋԹ (1699): ԳՐԻԳ՝ Արիստակէս: ՏԵՂԻ՝ ոճեմա- 86բ: ՏԵՂ՝ Տէր Աստուածատուր: ՅԵՒՏԱՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ Թղ. 118ա, 242բ, 188բ, 115բ, 243բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆԻՐ՝ Թղ. 8ա՝ Վարդան Կ. Գոյոյ 2. Գրք- ցորթի վ. Մանեան, 15 փոք. 1865:

Մատենան է՝ Աւետարան:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7ա. Աւետարան ըստ Մատթէոսի:

Թղ. 73բ՝ Վարդանուհի Մարկոսի Աւետարանին:

Թղ. 74ա. Աւետարան ըստ Մարկոսի:

ԺՁ. 9—20 չումի:

Թղ. 117ա. Աւետարան ըստ Դուկա-

տան:

Թղ. 188ա. Վարդանուհի Յովհաննու Աւետարանին:

Թղ. 188ա. Վեանկ դիւոյն Յովհաննու Աւետարանին:

Թղ. 189ա. Աւետարան ըստ Յովհաննու: Ժ. 53, Ը. 11 չումի:

ՅԵՒՏԱՍԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 116ա. Վարդան... Որ ետ կարողու- Թին մեղաւած զբռնի լոկ անուամբ կոչեալ Արիստակիս, ի հասանել յաւարտ աւետա- րանին... Կատարումն սորա եղեւ այս իրին, ի մեծ Բուականի ԶԱՄԱՄԱՋԹ (1699) ամին, յամանան Յունկարայ քրտան եւ չորսին զբրաւ եղեւ սորա յոր երեքարթին: Ստաց- եալ եղեւ սուրբ աւետարանս յաղագս Վար- ղեհատին Հոգոյն եւ առն իւրում Աստուա- ծատուրին եւ որդւոցն Երեմիային եւ Նդի- ային, Զաքարիային եւ Մարտիրոսին եւ Ալիքսանին եւ զստերացն Շահարոյն եւ Շահ-

դատին, որք ստացան ի հալալ ընչինն անջնջի յիշատակ եւ ետուն ի մեռն Տէր Աստուածատուրին, որում ընդ երկայն աւուրս արացցէ ամէն Հայր մեր... յ:

Թղ. 242բ. Վարդան... Որ ետ կարողու- Թին մեղաւած զբռնի, լոկ անուամբ կոչ- եալ Արիստակիսին ի հասանել յաւարտ աւե- տարանին... Կատարումն սորա եղեւ այս իրին ի մեծ Բուականի ԶԱՄԱՄԱՋԹ (1699) ամին, յամանան Յունկարայ քրտան եւ չորսին, զբրաւ եղեւ սորա յոր երեքարթին:

Թղ. 188բ. Տարբեր գրչէ Ստրգիւրով. Վիշապակի է սուրբ աւետարանս Պէպէտ մահտեի Պապ աղային հօրն Միլեոնին Մէ- լէնէ մօրն Սառային, եղբարցն Յարութիւնին եւ Պետրոսին, կնոջն Վառվառնին եւ Անային եւ եղ յիշատակ ի դուռն սուրբ Աստուածա- յնին, լսելով զբարբառ սուրբ մարգարէին որ ասէ Թէ երանի որ ունիցի յիշատակ ի Սիօն եւ ընդանակ յերուսաղէմ, վասն այսր երանութեան ցանկանայոյ, այս մահտեի Պապ աղայս ըստացաւ զսուրբ աւետարանս ի հալալ արդեանցն իւրոց եւ եղ յիշատակ ի սուրբ եկեղեցին, զոր Տէր Յիսուս զիւր յի- շատակն անջնջի արացցէ, եւ սոսկալի ատենին լսել տացէ զերանաւէտ բարբառն, որ ասէ արդարոցն, եկայք օրհնելք Հօր իմոյ, Ժառանգեցէք զարքայութիւնն իմ, Նա եւս ոչ ոք ունի Հրաման որ Հանէ զսուրբ աւե- տարանս ի դրանէ սուրբ եկեղեցոյս եւ ոք յանդէին, ընդ Ակիտորեալ տանջեցին Գրե- ցաւ Բիլին Ռձեւին (1746), Հոկտեմբերի Ժ.ին:

Թղ. 188բ. Դարձեալ տարբեր գրչէ. Վեանկարեալ մահտեի Յակոբին մակա- նուամբ Սուրբի ասեն եւ կողակցուն կենդա- նի Ռակոնի այս կարդացողըն մէկ Հայր մեր որ այսէ, Աստուած ի մեղքն չիւնէ, ամէն:

Թղ. 115բ. Երկու տող բերում, ապա՝ ՎՓոխեալ եղեւ առ Տէր ի սոյն ամի Ռձեւ Բիլին:

Թղ. 243բ. Տարբեր գրչէ. ՎՄարաւամ, Նիկողոս, Մարկոս:

ՎՃՈՇՈՆԵՆց տիրացու Պողոսին տունն է գրվեր, Թէ գրողն օր կու Հարցանէք Ղըւնոց տիրացու Յակոբին դիրն է:

1592

(Հիմ քիւ չումի)

ՓԻԼԻՍՈՓԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

ԺԹ դար

ՔՈՒԼԹՔ՝ 503, իլեպալուած 1—997: ՄԵՍՈՒ- ԹԻՒՆ՝ 22.8×18: ՔՐԱԿՔ՝ չնձ Եղանկուած: ԳՐՈՒ- ԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 16.5×12: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԹ՝ բարակ

հասարակ քաղք: ԿԱՄ՝ կիսակաշի, քաղապատ ստուարաքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գեշ, գործա- ծալքեմէ կազմը քաղապատ, կազմը վճարուած: ԳՐԻ՝

վարժ, մաքուր ճարտարական շրջան: ԹԱՆԱԿ՝ գունատե սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկան: ԳԱՏԱՐԿ՝ 1բ, 13բ, 32բ, 35բ, 47, 51բ, 92բ, 116, 503բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժ.թ. դար: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միսթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Փոխադրուած է,
Քարդանաբար յորինեաց Վ. Հ. Սերոբէ
Տէրվիեան: Աշխարհաբար:

1593

(Հիմ քիւ 406)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՏԻՆԵՐԵՆ—ՀԱՅԵՐԵՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒԼԹ՝ 707: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22-5X17: ՊՐԱԿ՝ 94: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտին 19X14: ՏՈՂԿ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ զորաւոր քարակ քուրք: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի, քաղաքատ ստուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, ԹՂ- 38—42 դարս հաճառեմ եմ, վիքլեմ՝ միտին կազմաւոր դատարկ քերքեանմ վրայ օրինակաւու համար: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—32, ուր առջին անգին գրուած է միայն մէկ-քիւսու տալ, 706մ մեծ մատակ, 706թ—707թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժ.թ. դար: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միսթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ քիւսու, վիեճմա կամ Պալիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Քառարան Լատիներէնէ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. «Պատրաստութիւն Ա. Իմաստասիրութեան դաղափարն ու պաշտօնը»:
ԹՂ. 8ա. «Բանագիրութիւն»:
ԹՂ. 87ա. «Մտախօսութիւն»:
ԹՂ. 181ա. «Բնազանցութիւն»:
ԹՂ. 334ա. «Հոգեխօսութիւն»:
ԹՂ. 482ա. «Իմաստասիրութիւն գեղեցիկ արուեստից (զգացողական Aesthetic)»:

Հայերէն տեղ-տեղ գրուած է լատիններէնը միայն առանց հայերէնի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 33ա. «A. Ab (նիւ) Ի. յ. դարձեալ անուն ամսոյ ճուղիս...»: Հոս կը դնենք միայն գիրերու սկզբնաւորութեանց էջերը: A՝ 33ա, B՝ 93ա, C՝ 104բ, D՝ 186ա, E՝ 225բ, F՝ 261ա, G՝ 285բ, H՝ 297ա, J՝ 310ա, L՝ 366ա, M՝ 388բ, N՝ 419ա, O՝ 432ա, P՝ 454բ, Q՝ 541ա, R՝ 547բ, S՝ 575ա, T՝ 648ա, V՝ 676ա, X՝ 704բ, Z՝ 705ա:

1594

(Հիմ քիւ 260 եւ 85)

ՓԻԼՍՈՓԱՑՈՒԹԻՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1840ի առեմները

ԹՈՒԼԹ՝ 95, իջեկալուած 1—188: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22-3X13-7: ՊՐԱԿ՝ 28: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտին 17-5X14: ՏՈՂԿ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ էիմ զորաւոր միջակ հաստութեամբ քուրք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքատ ստուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, կազմէ քիւ մը զմտաւոր: ԳԻՐ՝ ճարտարի շատ մօտ շրջան: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 95: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տեղեկները: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միսթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւճ. չունի:

Մատենան է՝ Փոխադրուած է Ա. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. Անխորագիր. «Ապագէն օրէնք եղեն դպրոցաց բազում ինչ ծանուցանել յառաջագոյն, որ եւ յայն սակա ճառ յառաջաբանական, զի աւանդի յառաջագոյն՝ մինչեւ իջեալ յիւրաքանչիւր մասունն փոխադրուած են...»:

ԹՂ. 9բ. Անխորագիր. «Մինչեւ մտեալ է խորս Տրամաբանութեան, Հարկ է կանխաբանել ինչ ինչ...»:

ի յայտնապէսն, նոյնպէս եւ այլ բազումք մարտիրոսք նահատակին ի յերկիրս մեր...»:

Քղ. Ծր. «Ժիկ գուցէ ասասցեն թէ ո՞րպէս կարեն արեւելեան եւ արեւմտեան Եկեղեցիքն Հաւասարապէս ուղիղ կաթողիկէ լինել ի միասին, որովհետեւ այնքան դանաղանութիւն կայ ի մէջ նոցա եւ ոչ իւրեք միաբանին՝ Պատասխանի՝ Արդ կարծիքդ սխալ մեծ է եղբայր, զոր պարտ է քեզ ի բաց ձգել, քանզի դու կարծես այն զանազանութիւնք Հաւատոյ գոլ, բայց կարծիքդ այդ սուտ է, զի ոչ են զանազանութիւնք Հաւատոց այլ միայն իմաստասիրական բանաձեւ կերպից խօսելոյ...»:

Քղ. Զր. «Զայն ասելի է եւ վասն ըխման Հոգւոյն Սրբոյ, Լաթինացիք ասեն թէ Հոգին Սուրբ յառաջ գայ ի Հօրէ եւ Որդւոյ, իսկ Եկեղեցիքն Հօռոմոց, Հայոց, Ասորոց, Խալտոց, Հապէշից, Եթօպացւոց, ամենեքեան ասեն թէ ի Հօրէ ելանէ եւ առաքի առ քեզ ձեռամբ Որդւոյ, Բայց այս է միայն կերպից խօսելոյ եւ ոչ զանազանութիւն Հաւատոյ, քանզի Հաւատքն մեր ուսուցանէ մեզ վասն ըխման Հոգւոյն Սրբոյ զայս միայն, թէ Որդին առաքէ մեզ ի Հօրէ զՀոգին Սուրբ, որ ի Հօրէ ելանէ...»:

Քղ. Ծր. «Մոյնպէս եւ արեւմտեան եւ արեւելեան Եկեղեցիք Հաւատան միաբան սրտիւ թէ կիսամասնայ արդարոց հոգիքն զնան ի տեղի մի տրտմութեան, ուր թողութիւն ստանան մեղաց իւրեանց աղօթիւք եւ ողորմութեամբ տօք կենդանեաց, իսկ զայս անուանեն իւրաքանչիւր ազգ ըստ յատկութեան լեզուի իւրոյ, Հօռոմք, Հայք, Ասորիք, Խալտիք, Հապէշք, Եթօպացիք կոչեն զայն տեղին Հոգւոյ կայանք, իսկ Լաթինացիք ասեն զնա հոգոց մաքրարան, իւրաքանչիւր ըստ յատկութեան լեզուի իւրոյ...»:

Քղ. 11ր. «Ճանաչեա զճշմարիտն եւ Հաւատա որ ամենեքին արեւելեան եւ արեւմտեան Եկեղեցիքն մի եւ նոյն Հաւատա ունին եւ եղբարք զուրով ամենեքեան եւ ուղղահաւատ կաթողիկէ, ահաւասիկ լուծուան ամենայն հակաճառութեանց եւ կռուաց, որք ի վաղուց հետէ վասն ընդունայն եւ չնչին իրաց վրդովին եւ պատառն զխեղճ ազգն մեր, ոչ ոք է վառեալ ի սէրն Քրիստոսի, որ ջանալէ չիջնուանելով զհօրն վրդովմանց, այլ ոմանք ի նախանձու եւ ոմանք ի սիրոյ փառաց փոխանակ ջրոյ իւղս եւ ծծումքս

արկանեն վասն առաւելութեան հրոյն, Ոհ թշուառութեան ժամանակիս, վկայ եւ Աստուած ի հոգի իմ, որ այս մեկնութիւնս զանազանութեան լեզուաց առբերի, ոչ ի սիրոյ ազգին իմոյ եւ ոչ նախանձու, եւ ոչ վասն հաճելոյ Փրօնկաց, այլ միայն վասն սիրոյ ճշմարտութեան զոր Հրամայէ Քրիստոս վասն դանձու տանն Աստուծոյ զոր տեսանեմ այսօր առեալ եւ երեւեալ յաղապ ընդունայն իրաց եւ ողբամ զի եւ նոքա որոց պարտքն է ջանալ խաղաղացուցանել զԵկեղեցիքն Քրիստոսի, իսկ նոքա առաւել հրեշտակ աւերին զնա ի ձեռն ընդունայն հակաճառութեանց իւրեանց, եւ գիտեա ով ընթերցող, այս մեկնութիւնս ոչ թէ նոր չինեալ ի գլխոյ իմէ, այլ յառաջ քան զիս բազում սուրբ Հայրապետք եւ վարդապետք ամենայն ազգաց զոյնն մեկնութիւնս արարեալ են, այս է սուրբն Ներսէս Շնորհալի ի Քրիստոս Որդին...»:

Քղ. 20ա. «Հաւատամք Նիկիոյ ժողովոյն այս է. Հաւատամք ի մի Աստուած...»:

Քղ. 20բ. «Հաւատամք Կոստանդնուպոլսոյ ժողովոյն. Հաւատամք ի մի Աստուած»:

Քղ. 25ա. «Պատասխանի առ քանի մի Հարցմունս Կոստանդնուպոլսոյ եղբարց ի վերայ առաջադրի մեկնութեան Կաթողիկէ եւ ընդհանրական Եկեղեցւոյն, Յուդարկեալ էի օրինակ մի այս վերոյգրեալ մեկնութենէս ի Կոստանդնուպոլսիս եւ քանի մի եղբարք ի Համշիրակաց իմոց արարեալ են ի վերայ նորա զքանի մի Հարցմունս, որոց արժան է այժմ պատասխանել. Հարցմունք Ա.՝ Թէ չկայ միաս որ երկարեակաց եկեղեցիքն երկու բնութիւն ասեն ի Քրիստոս, որպէս ուսուցանէ մեկնութիւն քոյ, ապա վասն է՞ր Հայրապետք Նզովեցիքն զերկարեականս՝ Պատասխանի՝ Պիտոյ է երկու սեռն զանազանել զերկարեականս, նախ սեռն երկարեակաց նոքա են, որք անուամբ երկուց բնութեանց հասկանան ի Քրիստոս մի Աստուած եւ մի մարդ զանազան ի միմեանց...»:

Քղ. 26ա. «Հարցմունք Բ.՝ Մեք տեսաք զբազում վարդապետս Լաթինացւոց, որ ունէին զաղանդն Հերձուածող երկարեակաց, ապա վասն է՞ր ուղահաւատ ասեն զԵկեղեցիս Լաթինացւոյն՝ Պատասխանի՝ Գիտեմ որ վարդապետք Լաթինացւոց Հերձուածող են, զի երկու բնութիւն ասելով զանազանեն ի Քրիստոս Աստուածն եւ մարդն...»:

Թղ. 27ր. Կը վերջաւան ընդհատուելով՝
«Մական յետ այսորիկ ասեմք թէ ոչ է պէտք
վասն այսորիկ հերժուածող անուանել զեկե-

զեցին Լաթինացոց, զի պատճառն այսէ՝
Սուրբ Օգոստինոս ասէ թէ վասն դատելոյ
զորպի...» :

1597

(Հիմ քիւ 336)

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ ՂԱՏԻՆ ԲԱՐԱԱՌՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌԵԺԷ (1608)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 441. Իրականութեւն Ս—ՀԻ Բ. 1—730:
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.6 X 14: ՊՐԱԿ՝ չեմ ջնջեալութեան:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ 17X9.5: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԽԹ՝ մի-
ջակ հաստութեամբ՝ զմաւր քաղք: ԿԱՅՄ՝ լաթապատ
ստաւարաքաղք, վրան ճշուամով զարդեր: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ, բազմաքիւ տեղեր քաղքեակներ կացուած
եմ իբրեւ յաւելութեան: ԳԻՐ՝ ճոր շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ՋԱՆԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուծի: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1ր,
2ա—3բ, 4բ—10բ, 46, 290բ, 322բ, 348բ, 390բ, 390բ,
427—441: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌԵԺԷ (1608): ԳՐԻՑ ԵՒ ՀԵ-
ՂԻՆԱԿ՝ թալեմեմեմ Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ ՎԵՄԵՄ: ԵԻ-
ՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի, բայց տեւ ամառաքեր-
քը Թղ. 4ա:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Հիմնական դպ-
րութիւն Ղատին բարբառոյ, յորինեաց Հ.
Պօղոս Վ. Յովնանեանց, Մխիթ. Մասն Ա.:
Վիեննա ՌԵԺԷ (1608)» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 11ա. «Դպրութիւն Ղատին բար-
բառոյ, Պատրաստութիւն» եւմ. Բովանդա-
կութեամբ նոյն Թիւ 2227 ձեռագրիմ հետ:

1598

(Հիմ քիւ չուծի)

ԹՈՒՂԹ ՈՒՐԱԽԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏՈՐԴՈՐԱՆԱՑ

ՀԻՈՎՄ

1830

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.6X13.2: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ 18.6X9: ՏՈՂՔ՝ 20:
ՆԻԽԹ՝ հիմ բարակ քաղք: ԿԱՅՄ՝ քաղքեակով:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդեմեմալ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր:
ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, ճերձեալութեւն սկսած: ՋԱՆԱՐԱՆՔ՝
եւմ. չուծի: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 7—8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830:
ԳՐԻՑ՝ Ամսոնեմ միայն մը: ՏԵՂԻ՝ Հազմ: ԵԻ-
ՇԱՏԱՎԱԳՐԱՆ՝ չուծի, բայց հմմտ. ամսոնաքերքը
Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Թուղթ ուրա-
խակցութեան եւ յորդորանաց մեծաւոր
կարգիւնալի սրբոյ ժողովոյ Տարածութեան
Հաւատոյ, Հրամանաւ եւ յանուն Տեառն
մերոյ Ը. Պիոս քահանայապետի, առ կղերի-
կոսս եւ առ ժողովուրդն ուղղափառ ազգին
Հայոց, Ի Հոռով, 1830, Ի դպրատան յուր-
բանեան, Տարածութեան Հաւատոյ, Ի Հա-
տինէ Ի Հայ բան յեղեալ յուծեմնէ բանասիրէ:

Ի միարանից անտի միանձանց Հայոց Ան-
տոմնեանց, Ի նոյն ամի, Ի 20 Օգոստոսի» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Թուղթ առ կղերիկոսս եւ առ
ժողովուրդն ազգին Հայոց ուղղափառաց:
Շնորհք ընդ ձեզ եւ խղաղութիւնն բազմա-
ցի: Օրհնեալ է Աստուած Հայր ողորմութեան
եւ Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ
ոչ միայն զժառանգութեամբ այլեւորութիւնն
զբազեալ Ի յետին աւուրս ընդդէմ ուղղադ-
աւան ազգին Հայոց անմառնի իւրով գթու-
թեամբ ցածուցանել հաճեցաւ...» :

Վերջ՝ «Շնորհեալ Ի Հոռով, առ ոտս
սրբոյ ժողովոյն Տարածութեան Հաւատոյ, Ի
Ժ. Երորդ օր Օգոստոսի 1830: Տէր Մաւրիոս
Կապեղար, Մեծաւոր Կարգիւնար, Կաստ-
րուկիոս Կասարական, Նոտար» :

1599

(Հիմ թիւ 649)

ԴՈՒՌՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼԱԹԻՆ ԼԵՋՈՒԻ

ԹՐԻԵՍ (°)

ԺԸ-ի վերջերը

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 215, իջեկալուած՝ 1—421: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 21.8X15.2: ՊՐԱԿ՝ ԻԷ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւն 17X12: ՏՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ միջեկ հաստուալ քեւմը զօրաւոր էին քուլք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ քաւակամ լաւ, շատ տեղեր ուտիմակներ: ԳԻՐ՝ էին ամբամբ բալարգիր: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սրճագլմ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ ԵԱՑ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 214ք—215: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ-ի վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, ՏԵՂԻ՝ Խաւամբար Թրիեստ: ՅԵՆԱՏԱՐԱՐԱՆԻՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ *Վրուռն քերականութեան Լաթին լեզուի*, Լատիներէմ—Հայերէմ հմմտ. *Ձեռ. Թիւ 1601*:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 3ա. *Վասն Ա.՝ Յորում Հոլովին Ժառուհի բանի, Յաղազս Հոլովմանց անուանց գոյականաց, Գլուխ Ա. 3*:

1600

(Հիմ թիւ 652 եւ 96)

ԴՈՒՌՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼԱԹԻՆԱԿԱՆԻ ԼԵՋՈՒԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 203, իջեկալուած 1—433, ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 21.5X15.3: ՊՐԱԿ՝ 27: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւն, տեղտեղ կրկնասիւն, միտսիւն՝ 16.5X10: ՏՈՂԻՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւոր միջեկ հաստուալ քեւմը ազնիւ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տախտակ, կանակը ոսկեգոծ, ճերկաղիս անի միայն մեկ կապիչ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ կռչքը քաւակամ վեռուած էւ սկսած է ճեկներ ըլլալ, ընդհանուրը լաւ: ԳԻՐ՝ ամբամբ ճոտրգիր, սկզբնագրերը երկաքաղիք, մանւ գարդաղներ, խորագրերը բալարգիր: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ շատ մաշակաւոր անւ՝ ԹՂ. 4ա, 24ք, 31ա, 32ա, 33ք, 34ք, 35ք, 132ա, 132ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 201 մեծ մտաւով, 201ք—203ք: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 201 մեծ մտաւով, 201ք—203ք:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆԻՔ՝ չուի, ԵԱՑ կապիւն ԹՂ. 1ք-ի վրայ կամ եօքը գրեր որ վերջին տառագոյն ըլլալու է՝ *ԵՎ(Երազասուհի) Հ(ոյր) Ան(հիւ) Ճ(ապագա) Կանխ Է*:

Մատենան է՝ *ԹՂ. 4ա. Վրուռն քերականութեան Լաթինականի լեզուի*:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Նայն ընդ *Ձեռ. Թիւ 1601*:

1601

(Հիմ թիւ 1101 եւ 97)

ԴՈՒՌՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԼԵՋՈՒԻ ԼԱԹԻՆԱԿԱՆԻ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԿԱՄ ԹՐԻԵՍ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 250: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 21.8X15.4: ՊՐԱԿ՝ 33: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւն 17X12: ՏՈՂԻՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւոր միջեկ հաստուալ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքուլք: Նիւնը ոսկեգոծ գարդեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ, քամի մը տեղ ճեկներ: ԳԻՐ՝ ճոտրգիր էւ ամբամբ ճոտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝

ՆԱԿ՝ գունատած անւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ ԵԱՑ. չուի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—4, 27, 135ք—136ք, 228ք—232ք, 247—258: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միւլքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ վեճերիկ կամ Թրիեստ: ՅԵՆԱՏԱՐԱՐԱՆԻՔ՝ չուի:

Մատենան է՝ «Դուռն քերականութեան լեզուին Լաթինականին» :

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Մասն Ա.՝ Յորում Հոլովեցեալք լինին մասունք բանին : Գլուխ Ա.՝ Յաղապ Հոլովմանց անուանց զոյականաց» :

Թղ. 20ա. «Գլուխ Բ.՝ Յաղապ Հոլովմանց անուանց ածականաց» :

Թղ. 28ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղապ Հոլովմանց դերանունաց» :

Թղ. 34ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղապ լծորդութեան բայից կանոնաւորաց եւ նախ յաղապ բային էականին» :

Թղ. 37ա. «Գլուխ Ե.՝ Յաղապ առաջնոյ լծորդութեան բայից ներգործականաց որոց աներեւոյթն եզերի արե, ո՞րդոն Amare» :

Թղ. 43ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղապ երկրորդի լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց աներեւոյթն եզերի ր ere ո՞րդոն Docere» :

Թղ. 49ա. «Գլուխ Է.՝ Յաղապ երրորդի լծորդութեան բայից ներգործականաց, որոց աներեւոյթն եզերի ր ere կարճ, ո՞րդոն Legere» :

Թղ. 55բ. «Գլուխ Ը.՝ Յաղապ չորրորդի լծորդութեան բայից ներգործականաց որոց աներեւոյթն եզերի ր ire ո՞րդոն Andire» :

Թղ. 60ա. «Գլուխ Թ.՝ Յաղապ լծորդութեան բայից ձայնակրականաց պատկանեցեցող առ երրորդ լծորդութիւնն որոց աներեւոյթն եզերի ր ի ո՞րդոն Ut» :

Թղ. 63ա. «Գլուխ Ժ.՝ Յաղապ լծորդութեան բայից հասարակաց պատկանեցեցող առ չորրորդ լծորդութիւնն, որոց աներեւոյթն եզերի ր իռ ո՞րդոն Dimitri» :

Թղ. 66ա. «Գլուխ ԺԱ.՝ Յաղապ լծորդութեան բայից անկանոնից» :

Թղ. 85ա. «Գլուխ ԺԲ.՝ Յաղապ լծորդութեանց բայից պակասաւորաց» :

Թղ. 88ա. «Գլուխ ԺԳ.՝ Յաղապ լծորդութեանց բայից դիմադրկից» :

Թղ. 92ա. «Գլուխ ԺԴ.՝ Յաղապ նախադրութեանց» :

Թղ. 96ա. «Մասն Բ.՝ Յորում ղնին Ժանթութիւնք ոմանք զկանոնաց մասանց բանին : Գլուխ Ա.՝ Յաղապ Հոլովմանց անուանց զոյականաց ր միասին ընդ ածականաց եւ զկանոնաց ոմանց պատկանեցեցող առ իւրաքանչիւրս Հոլովմունս» :

Թղ. 113բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղապ անուանց որք կոչին Anomali այսինքն անկանոնք» :

Թղ. 115ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղապ ածականակերպից մասնկանց» :

Թղ. 116բ. «Գլուխ Դ.՝ Յաղապ անուանց դրականաց բաղադատականաց եւ պարադրականաց» :

Թղ. 117բ. «Գլուխ Ե.՝ Յաղապ սեռից անուանց» :

Թղ. 137ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղապ բայից» :

Թղ. 233ա. Լատիներէնի քերականութիւն լատիններէն լեզուով :

1602

(Հիմ քիւ 647 եւ 117)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԵՐԵՆԻ

ԹՐԻԵՍՏ

1803

ԹՐԻԵՍՏ 47, իրականում 1—83: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21X15-5: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X10-5: ՏՈՂ՝ 25: ՆԻԽԹ՝ էիմ գորաւոր միջակ եռաստիքեամբ քուլք: ԿԱՍՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու, մշտմը շատ մերժում: ԳԻՐ՝ շատ զեղծիկ ճշտագիր: ԹԱՆԱ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ եւմ. չուճի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1բ, 2բ. 43բ—47բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1803: ԳՐԻՁ՝ Շիֆերեմ Պետրոս Դալի: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չուճի, քայք հմտ. ամուսնաթերթը Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Առաջին սկզբունք Իտալերէն քերականութեան ր պէտս մանկանց տղայոց աւանդել ի Հայ բարբառ : Ի Թրիեստ, յամի Տեառն 1803 եւ ր Թուին Հայոց ԻՄԵՐ, Յուլիսի 7, 1803: Օրինականալ ր Շիֆերեան Պետրոս դպրէ» :

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Քերականութիւնն որ Իտալե-

բէն առի Gramatica է ազատական արհեստը:

Թղ. 3բ.՝ «Ի վերայ գլխադրաց» 4բ՝ «Ի վերայ մասանց բանի»:

Թղ. 4բ.՝ «Ի վերայ անուան» 5բ՝ «Հոլովումն գոյական անուանց արականաց» 6բ՝ «Անուանք արականք» 6բ՝ «Անուանք իգականք» 7ա՝ «Արական անուանք իգական վերջաւորութեամբ» 7բ՝ «Անուանք արականք եւ իգականք» 8ա՝ «Անուանք զարտուղիք այսինքն արականք յեզականն եւ իգական յոգնականն» 8բ՝ «Հոլովումն գոյական անուան ընդ ածականի»:

Թղ. 9բ.՝ «Ի վերայ դերանուան» 10ա՝ «Ստացական եւ այլ դերանուանք յարեալք ի գոյականն» 11բ՝ «Յարարեցական դերանուանք»:

Թղ. 12ա.՝ «Ի վերայ բայի» 12բ՝ «Առաջին օտանդակ բայ Avere» 14ա՝ «Երկրորդ

օտանդակ բայ Essere» 15բ՝ «Առաջին լծորդութիւն ի are, որպէս amare» 17ա՝ «Երկրորդ լծորդութիւն ի ere, երկար, որպէս temere» 19ա՝ «Երրորդ լծորդութիւն ի ere, սուղ, որպէս leggere» 21ա՝ «Չորրորդ լծորդութիւն ի ire, որպէս finire» 23ա՝ «Լծորդութիւն կրաւորական բայից» 23բ՝ «Լծորդութիւն ձայնակրական կամ փոխադարձ բայից» 24բ՝ «Լծորդութիւն զարտուղի anomale, կամ անկանոն irregolare բայից» 34ա՝ «Ի վերայ դիմազուրկ բայից»:

Թղ. 35ա.՝ «Ի վերայ մակբայից»:

Թղ. 37ա.՝ «Ի վերայ նախադրութեան»:

Թղ. 38բ.՝ «Ի վերայ շաղկապի»:

Թղ. 39բ.՝ «Ի վերայ միջակութեան»:

Թղ. 40ա.՝ «Ի վերայ համաձայնութեան»:

Թղ. 42ա.՝ «Բարոյական առասպելք»:

1603

(Հիմ թիւ 403)

ԴԱԻԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱԻԱՏՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 21×17.4: ՊՐԱԿ՝ մթակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 17×12.5: ՑՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր կոշտ քուլք: ԿԱՋՄ՝ էիմ զուժաւոր քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քամաքն մերծնուած, բնագործ վրայ մամիտով ընթերցեալ քամաքն մշտմանը դրուած, բնագործ սրբագրուած: ԳԻՐ՝ էիմ շղագործ, Յօտորգի մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էն

առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միթքաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճեալ վիճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Դաւանութիւն հաւատոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Եւ (այս անուն)», հաստատուն հաւատով հաւատամ...: Տես Ձեռ. Թիւ 1625:

1604

(Հիմ թիւ 266 եւ 100)

ՔԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 196, իջակալուած 1—379: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8×13: ՊՐԱԿ՝ ին: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 14.5×8.2: ՑՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքապետ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բուական լու: ԳԻՐ՝ ամցման հօտորգի միջնիւ էիմ շղագործ: ԹԱՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 194ա—196ա, 196: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի

սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միթքաքեաններ: ՏԵՂԻ՝ հաւաճեալ վիճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Քաղուած իմաստասիրական» Կը պակսի ամուսնացեալները, սակայն բովանդակութեամբ մը Թիւ 1632 ձեռագրին հետ, տես ամը:

1605

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՒԱՔԱՄՈՑ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՊՈՒԱՄՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ (")

1820էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 11: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8X15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5X12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ եիմ քաղաքի քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ վրամ չուր քաղաք, ազատած, ճմարքուած, միլաքը ճեքածուած եւ քաղաքը ծակուած: ԳԻՐ՝ եիմ մամը ամցմամ ճարգիք: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 11ա վարի մար, 11բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւա-
նարար Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ պատմական վաւերագրերու եւ ազգային դիպումաց ի Կ. Պոլիս, 1800ի առաջին քաղաքին: Աշխարհարար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Նազելի բարեկամիւ Պարոն Տիրատուրիդ ողջոյն: Ծնորհակալ եմ մեծապէս, որ այն Թովմայ Վարդապետի Մաքսէտեան անունեալ գրուածքը ձեռքս հասցուցիք...»: Վերջ՝ «Մի սպասէք ինչպէս Փարաւոն սպասեց եւ իր Հորովելովը Յանէսին եւ Յամբէսին անմտութիւնը ճանչցաւ: Որ ունիցի կանանց լսելոյ լուրիցէ, ի 20 Յունիսի 1820: Յետ Գրուածքեան Աս Թուղթս կնքած ժամանակս Փէշտմալճեան տիրացու Գրիգորին գրածն ալ ձեռքս հասաւ, ամսա ժամանակս պարապ չկորսնցնեմ տէի, Թովմայ Վարդապետին կ'ազաւծեմ որ ինքը ուտելէն եւ յաղենալէն ետքը զմնացուածն թող տայ իրենց տղոցը տիրացուներուն: Կրնայի անուանալ ընել, ամսա ինչպէս իմանց, միայն պաշտօնիս անունը կը դնեմ: Անաչառ եւ

ճշմարտախօս բարեկամ Մատթէոս Մարկոս»:

ԹՂ. 6բ. «Հատուած ի դրութենէ անտի, որ ասի Հայելի արդար, գրեալ 1820: Յամի 1816 Յունվարի 12ին, երբոր մեր երեւելի իշխանները Արքայոց հաւատքի վարդապետութեան վրայ թիւրքի գրացուած խօսքերէն տարակուսելով խնդրեցին նէ Մոնսիներ Բօրէսիէն որ իրենց խղճմտանքին հանդատութեանը համար քննուին Արքայի Վարդապետները՝ Կը կանչէ Մոնսիները իր առաջը անոնցմէ Հինգ Հոգի. Հ. Ղուկաս Օղորուլեան մեծաւորին, Հ. Ղուկաս Ինճիճեան, Հ. Մինաս Բժշկեան, Հ. Շիխան Դումաճանեան, Հ. Փիլիպպոս Դերճիմանեան եւ կ'առաջարկէ իրենց աս իրեք հարցմունքը...»:

ԹՂ. 7բ. «Տեղեկութիւն ի վերայ Մխիթարեանց բնակելոց ի Վէնէտիկ, Կառուցանող Միքայէլեան ինքեւ. նա ինքն Մխիթար Արքայ, որ էր Սերաստացի սնեալ ի մէջ նոյն իսկ ազգին Հայոց եւ կրօնաւորեալ ընդ Հայոց ի վրան Սուրբ Նշան կոչեցեալ, յորում բնակէին վանականք Հայոց...»: Ստորագրուած՝ «Մեսրոպ Վրդ. Աղաչարեան, Սերովբէ Վրդ. Ճէվաչիճեան, Թաղէոս Վրդ. Ասկերեան, Թովմաս Վրդ. Մաքսէթեան»:

ԹՂ. 11ա. «Ես ներքոյ գրեալս ի մասնաւորի վասն անձին իմոյ խոստովանիմ, եթէ հաղորդեցայ ընդ տեսական Հայ Հերետիկոս...»: Ստորագրութիւն՝ «Մատայ անարժան Պօղոս Վրդպետ. Զեկպեան ստորագրեցի»:

1606

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՒԱՔԱՄՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԴԻՊՈՒԱՄՈՑ

ԱՆԽԱՆՈՐ

1853էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 40, իջակալուած 1—65: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20.2X15: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X10: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ քաղաքի ազգի եիմ քաղաք: ԿԱԶՄ՝

չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճարգիք: ԹԱՆԱՔ՝ զուստատ տեւ, ալմ շաղամակի գոյն առած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.

33ք—40: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1853էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամօռնօք: ՏԵՂԻ՝ ամօռնօք: ԵԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուօք:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ ազգային պատմական անցուղարձերու եւ վաւերագրերու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քշ. 1ա. «Թուղթ Աղեքսանդրի Հայոց կաթողիկոսի առ Կղեմէն մետասաներորդ Պապ, ժամանեցէ Քարտէզս ի Գահն Հռովմայ, ուր եղեալ կայ վէմն Հաւատոյ Հիմն սուրբ Եկեղեցւոյ ի սրբազան ձեռս նորին փոխանորդի Տեառն Գլեմէնտոսի երեսն երջանկի տիեզերական Հայրապետի որոյ Հասուցանողն յԱստուծոյ եւ ի նմանէ օրհնեցի: Ի գերապետէ եւ ի գերասկզբնական պատճառէ յԱստուծոյ Հօրէ եւ ի գերակատար եւ ի գերածնունդ նորին բնութեան իսկակից եւ անժամանակ Միածին Իանէն...»: Վերջ՝ «Գրեցաւ ՌՃԾԼ (1709) Թուին Փետրվար ամսոյն ին ի սուրբ էջմիածին»:

Քշ. 5բ. «Թուղթ Աբրահամու կաթողիկոսի առ Ճուղայեցիս, Յիսուսի Գրիստոսի Մառայ Տէր Աբրահամ կաթողիկոս ամենայն Հայոց եւ Պատրիարք Վարդապետու լուսակառոյց եւ տիրանուէր սերովբէական եւ Քրիստոսաբար ատինասարաս արքիադետակ գեղազարդ եւ գերամաքուր սրբոյ եւ մեծի աստուածաձէջ Աթոռոյն էջմիածին»: Վերջ՝ «Գրեցաւ Հազար Հարիւր ութսուն եւ Հինգ (1736) Փետրվար ամսին մէկուսն ի Ղաշտ որ կոչի Մուղանաւ, վերջ»:

Քշ. 8բ. «Թուղթ Սիաբանից Ամենափրկչին որ ի նոր Ջուղայ առ Յովհաննէս կաթողիկոս: Առ լուսաւորչական Հայոց Սիւնհոդոսն Սրբոյ էջմիածին: Խոնարհաբար յայտարարութիւն ի վարդապետաց սրբոյ վանաց Ամենափրկչի եւ ի քահանայից եւ յիշխանաց նորոյն Ջուղայու: Քաջայայտ է ամենեցուն զի սինքիւքոր մնացեալ ազգս Հայոց աստ ի նոր Ջուղայ տարագրեալ ի Հայրենեաց եւ ի մէջ ազգաց բնակեալ թէ որքան վիշտս Հայածանս եւ անտանելի նեղութիւնս կրեմք...»: Ստորագրութիւն՝ «Է Նորս Ջուղայ որ ի քաղաքն յԱպահան յամի Տեառն 1839 Դեկ. 30: Ամենախոնարհ ծառայք, յաջորդ Յակոբոս ծայրագոյն վարդապետ: Աստուածատուր ծայրագոյն վարդապետ»:

Քշ. 11ա. «Պարաւական գրութիւն Եղիա կրօնաւորի Պօղոսեան ի Լիմն Անպատէ»:

Բացայայտութիւն ամօթալի գաղտնեաց Աթոռոյն էջմիածին, Շարագրեալ ի կրօնաւոր Եղիայէ Պօղոսեան եկեղւոյ ի Հնդիկս յամի Տեառն 1835 եւ ի նորայնէն եւ ի փոքրագիր քաղաքին Մալմի: Հայկազեան Պարոնայց բնակեղոց ի Հնդիկս ի Կալկաթայ բան գլխաւորաւորաւ Գահնէ, զփոխատենէն Եփրեմայ Կաթողիկոսի, զտարագրութենէ ներսէն եպիսկոպոսի եւ զընտրութենէ նոր կաթողիկոսի: Ունեալ եմ կանխաւ եւ զիտեմ թէ բարւոք է ծածկել զգարչելիս քան յայտնել: Վերջ՝ «Օրինակեալ էր յօրինակէ անտի եկեղւոյ ի Հնդկաստանէ 18 Յունվար 1839 եւ օրինակն էր գրեալ ըստ վկայելոյ օրինակողին կարի յաղաղալ յարմարագրութեամբ: Օրինակեցաւ վերտոին յերկրորդ օրինակէ յամի Տեառն 1853 ի Հոկտեմբեր 12»:

Քշ. 15բ. «Կայսերական կարգաւորութիւնք ի պետս սրբոյն էջմիածին: Ի նախագաղաքիս իսկական ձեռնամբ նորին կայսերական մակագրեալ է: Եղիցի ըստ այսմ ի Ս. Պետրբուրգ, ի 11 Մարտի 1836: Կարգադրութիւն յաղաքս կառավարութեան գործոց Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյ ի Ռուսաստան: Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս ընդհանրական իրաւանց եւ արտօնութեանց Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյ»:

Քշ. 16բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս ծայրագոյն Պատրիարքին էջմիածին»:

Քշ. 18բ. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս Լուսաւորչական Հայոց Սիւնհոդոսի էջմիածին»:

Քշ. 22ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղաքս թեմակալ առաջնորդաց Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյ»:

Քշ. 24բ. «Գլուխ Ե.՝ Յաղաքս Լուսաւորչական Հայոց Հոգեւոր ատենից (կոնսիստորիայից) եւ Հոգեւոր կառավարութեանց»:

Քշ. 26ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղաքս մենաստանաց»:

Քշ. 28ա. «Գլուխ Է.՝ Յաղաքս ամուսնաւոր եկեղեցականաց»:

Քշ. 29ա. «Գլուխ Ը.՝ Յաղաքս Հոգեւոր դպրոցաց Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյ»:

Քշ. 29բ. «Գլուխ Թ.՝ Յաղաքս կառավարութեան կայից Լուսաւորչական եկեղեցւոյ Հայոց»:

Քշ. 30բ. «Գլուխ Ժ.՝ Յաղաքս եկամտից սրբազնագործ եւ ստորին եկեղեցական պաշտօնէից Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյ եւ

յաղաքս խնամարկութեան այրեաց եւ որրոց եղցին»:

Թղ. 32ա. «Ստորապրեաց ատենակալ թագաւորական խորհրդարանին՝ Կոմս Նովոսելցով, Թարգմանեաց ատենադպիր եւ Թարգման Լուսաւորչական Հայոց Սիւնհոդոսին

էջմիածնի՝ Մկրտիչ Բարտաշեանց»: Ասոր կը հետեւի՝ «Մանօթութիւնք», իսկ վերջաւորութեամբ՝ «Յուհանէս Վրպ. էջմիածնեցի, Կառավարիչ տպարանի, Տպաւի Կալկաթա, ի սկզբան Յունվարի յամի Տեառն 1840»:

1607

(Հիմ թիւ 1100)

ՀԱՆԻՆՈՍ — ԲԺՇԿԱՐԱՆ ՔԱՂՈՒԱՄՈՑ ԵՒ ԳԻՐ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆՑ

Կ. ԿՈԼԻՍ

1748

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 205, իրաւայում 1—435: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.2×17: ՊՐԱԿԻՔ՝ լեւ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16×10: ՏՈՂԻՔ՝ 25: ՆԻԹԻՔ՝ միջակ էիմ քուչք: ԿԱՋՄ՝ կարում եմ քուչքերը, բայց կազք չկայ: ԹՂԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ մէկական սպիտակ քուչք սկիզբն ու հոսեւ: ՀԱՆԳՄԱՆԻՔ՝ գործածութեւն քաւական կրած է, շատ տեղեր քամաքն մերծում եւ քաւաքիւն էլեր կազմեմ քամում: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիր, մտքգրի շատ մօտ: Թղ. 136բ—146բ մօր շեղագիր գամգամ գլմի քաւաքնով գրում: ԹՄԱՆԻՔ՝ մուք շեղամեկ: ՋԱՐԳՄԱՆԻՔ՝ հ.մ. լկամ: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 146բ վարի կէսը, 147—169, 178ա վարի մեծ մասը, 178բ—180բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1748: ԳՐԻՑ՝ Յակոբ Արեւել Վիսնայի Սիթթրեան Մասնադարեան Դկա. Լեւոն Գ. Միւստեան Ի Բէյրութ Ի ձեռն Հ. Ն. Արեւելի, 28 Հոկտ. 1840. Բէյրութ:

Մատենան է՝ «Ճալինոս, որ է Բժշկական քաղութանոյ»՝ Թղ. 1ա—133ա: 133բ—146բ հայերեւմ եւ թրքերեւմ մորաքոյմ ժողովրդական դեղագրքեր, Թղ. 160ա—178ա «Գիր օրհնութեանց»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.—Թղ. 1ա. «1. Սկիզբն եղաք զճաղկանց ոմանց վիպագեկութիւնն, յորոց ազնւածեմք եւ գովարդելի զհամասփիւռէ Հրաշագործի...»:

Թղ. 2ա. «2. Այլ խոտ մի կայ որ տրեւնայ ասնն զանունն...»:

Թղ. 2բ. «3. Այլ բոյս մի կայ որ Տաճիկն ղուլիլի ղամէր ասէ, որ Թարգմանի լուսին»:
Հնդկէր Թղ. 2 եւ 3ի կը պակտին երկու քեթքեր, որով ամբողջապէս կը պակտի Թիւ 4ը, եւ Թիւ 5ի սկիզբը:

Թղ. 5բ. «6. Այլ վասն խոտին որ լօշ-

տակ ասնն եւ Տաճիկն ուրունկուլ ասէ...»:

Թղ. 9ա. «Աստուծով բացադրեցուք զայաց օգտութիւնքն»:
Հոս յառաջ կը բերուին աչքի հիւանդութեանց դէմ գամգամ դեղագրքեր Թիւ 7—69:

Թղ. 13ա. «Աստէն եղաք Աստուծով ստածումն գլխոյ»:
Գլխու գամգամ հիւանդութիւններու դէմ դեղագրքերու՝ առանց բաժանմունքի կը յաջորդեն գամգամ, ամէն տեսակ հիւանդութիւններու դէմ դեղագրքեր Թիւ 70—871:

Թղ. 133բ—146բ մորաքոյմ գրիչներէ գամգամ դեղագրքեր:

Թղ. 181ա—205բ Այբեմական ցամկէ հիւանդութիւններու համաձայն եւ իւրաքանչիւրի դիմաց դրում եւ դեղագրի քիւր եւ ձեռագրի իջեհամարը: Այս ցամկը կը համըմարեայ միայն միջին Մ գիրը, մնացած քուչքերը ինկած են:

Բ.—Թղ. 160ա—178ա Օրհնութեանց գիրքեր են (կամ օրհնակ մամականութեան) եւ կը սկսի՝ «Միտով Սուրբ Հոգւոյն սէր եղեալ շարադրանաց արտադրել քաղցր ոճի ուժեմն անպիտանէ որպէս յայտն աւարտէ»:
Առաջարանութիւն»:

Թղ. 160ա—162ա «(Թիւ 1—7) Վարդապետաց»:

Թղ. 162բ. «(8) Տիրացուէ առ տիրացու»:

Թղ. 163ա. «(9) Ի պապէ առ Թոռն»:

Թղ. 163ա. «(10) Ի Թոռնէ առ պապն»:

Թղ. 163բ. «(11) Մանկանց»:

Թղ. 163բ. «(12) Տիկնանց»:

Թղ. 164ա. «(13) Յառնէ առ տիկինն»:

Թղ. 164բ. «(14) Հարսի կամ խաթունի»:

- Թղ. 165ա. «(15) Կանանց»:
 Թղ. 165ա. «(16) Երիտասարդաց»:
 Թղ. 165բ. «(17) Միայնակեցին»:
 Թղ. 166բ. «(18) Զննաւորին»:
 Թղ. 166ա. «(19) Կրօնաւորաց»:
 Թղ. 166ա. «(20) Վանահարաց»:
 Թղ. 166բ. «(21) Առ ի փոքր քեր, ի փոքր եղբորէն առ մեծ քոյրն»:
 Թղ. 166բ. «(22) Յորդայ առ մայր»:
 Թղ. 167ա. «(23) Եղբարց»:
 Թղ. 168ա. «(24) Առ փոքր քրոջ եւ փոքր եղբոր»:
 Թղ. 168բ. «(25) Ի մեծ եղբորէ առ փոքր»:
 Թղ. 169ա. «(26) Յորդայ առ Հայր»:
 Թղ. 169բ. «(27) Երաժշտաց»:
 Թղ. 170բ. «(28) Թարգման Վարդապետին»:
 Թղ. 171ա. «(29) Յումեմնէ անձնէ ի տարաժամ Հասակի մեռեալ որդւոյ Հօրն մխիթարութեան վասն»:
 Թղ. 171բ. «(30) Ռէլիգի»:
 Թղ. 172ա. «(31) Պօճաներաց»:
 Թղ. 172ա. «(32) Իշխանին»:
 Թղ. 172բ. «(33) Դքսին»:
 Թղ. 172բ. «(34) Պարոնին»:
 Թղ. 173ա. «(35) Իշխանին»:
 Թղ. 173բ. «(36) Տիրակէրին»:
 Թղ. 173բ. «(37) Իշխանազուն զինուորին»:
 Թղ. 174ա. «(38) Թաղաւորին»:
 Թղ. 174ա. «(39) Փիլիսոփայից»:
 Թղ. 175ա. «(40) Սարկաւազաց»:
 Թղ. 175բ. «(41) Բաժընկերաց, այս է օրթախից»:
 Թղ. 175բ. «(42) Քահանային»:
 Թղ. 176բ. «(43) Տիրացուաց»:
 Թղ. 176բ. «(44—48) Եւս Դպրին»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 177բ. «Կարողութեամբ Սուրբ Հոգւոյն աւարտեցաւ Տերամբ 1748, 1197 ապրիլի 26 օրն Գշ. ի յերբորդում շաբաթու յինանցն, յետ աշխարհամատրան կիւրակէին, որ աշխարհօրէն ասի կանանչ կիրակի, աշխատութեամբ բազմախալ եւ յոգնամեղ Յակոբ Արեղայի Վիգանդեցւոյ եղիցի յիշատակ ի յերկրի (գաղափարագրով) Հանգուցեօջ Հանդերձ: Յիշատակարան առաջաբանութեան: Պէյօղլուն, Եւդոկիացի այր բարեպաշտ Հեղահոգի եւ առաքինաճէր, ծեր արեօջ, իրբ 69 ամօջ նորին յարկն իրբ չորեք ամօջ կնոյվ Հանդերձ ճետաւ իմով Արթունիւ, որ է ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ Գրիգոր դպիր, ամաւ Հնգետասանիւ, զոր Տէր զարդարեացէ զինքն երկնային շնորհօջ, ժառանգ եւ յիշատակ բարեաց պահեցէ: Եւ վերոյ յիշեցեալ բարի ծերոյն, որոյ անունն Յօհաննէս ճանաչի եւ ենթադրականաւ տիրացու Յօհաննէս, նաեւ մականայնով Ժամկոյժլուն: Տէր Քրիստոս իւրն եւ իւրայնոցն Հանգիստն յաւիտեանկան շնորհեցէ, որոյ զերխտիսն անհաշ տեսաք ի նմանէ, Տէր Հատուցէ իւր սուրբ յարգայութեան: Նաեւ Հանգուցեալ քաղց(բ)իկ դստերն իւրոյ Կատարինէ խաթունն սրբոց կուսանացն դասեցէ, որ 29 ամաւ եմուտ ի Հող չիրին: Ընդ նմին եւ զերիցուհիս իմ զՓամպուհին Համայնիւք: Եւս կարգացողացդ եւ լսողացդ եւ զԱստուած ողորմի ասողացդ, Քրիստոս ողորմեցի: Ամէն»:

«Քեաթիպ Թօխֆէ էլ Հաքիր Եաքուպ, քի էչէ ի ինճիլ եսխուշուփուր խուպ»:

«Կարգակցաց Հարց եւ եղբարց մերոց, նաեւ Համայնից Համօրէն) Ժողովոց քրիստոնէից, ծառայ եւ քնյին երկրասփիւռ Հող եւ մոխիր» Յակոբ Յօհաննիսեան իրբ արեղայն»:

Թղ. 1ա. «Աւգնեայ Հոգիդ Սուրբ Աստուած ինձ անպիտան ծառայող, զոր սկսայ ծրել զձալինոսս զայս 1748 եւ 1197 ներ Մարտի 24 Հինգշաբաթ»:

1608

(Հիմ Բիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՆԱՆԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱՆՑ Թ. ՌՈՏԵՐԻ

ՎԻՆՆԱ

ՌՈՒՂԲԳ՝ 116, իշակուում 1—210: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-8X17: ՊՐԱԿ՝ ԺԴ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաւիս 17X12: ՏՈՂԳ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր քուլք: ԿԱԶՄ՝ քաթնոյ: ՀԱՆԳԱՆ՝

ՄԱՆԳ՝ կազմը Հալապոյ, ապաքեոյ ընդամանը լուս: ԳԻՐ՝ մօր շաղկիք: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ եւ մամուշաւիգոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւս. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2բ, 82բ—88, 107բ—116բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻՉ՝

ամծմեօք, Միքթաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեճեմ: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ բայց տեօ ամուսնաբերքը թգ. 2ա:

Մատենաս է՝ 2ա. «Համառոտութիւն Կանոնական իրաւանց, Համառոտեալ ի գրոց Յովհաննու Խոտերի վարդապետի կանոնական իրաւանց, Վիեննա ի վանս Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1888»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Վասն կանոնական իրաւանց եւ աղբերաց նորաց»:

Թղ. 5բ. «Ժողովածոյք Եկեղեցական Հասարակաց իրաւանց»:

Թղ. 6բ. «Վասն Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 9բ. «Վասն Հոռվմէական քահանայապետի»:

Թղ. 13բ. «Վասն Ընդհանուր Ժողովոց»:

Թղ. 17բ. «Վասն օղնականաց գլխաւորութեան»:

Թղ. 20բ. «Վասն Եկեղեցական իշխա-

նութեան նկատմամբ մասնական Եկեղեցեաց»:

Թղ. 23ա. «Վասն եպիսկոպոսաց»:

Թղ. 44ա. «Վասն կանոնիկոսական Ժողովոյ»:

Թղ. 51բ. «Ի վերայ Ժողովրդապետաց»:

Թղ. 56ա. «Վասն աշխարհիկ Կղերի»:

Թղ. 59ա. «Վասն կրօնաւոր Կղերի»:

Թղ. 63ա. «Վասն Եկեղեցական բարեբարութեանց»:

Թղ. 67ա. «Վասն Ժողովրդապետութեանց»:

Թղ. 68ա. «Պաշտպանութեան իրաւունք»:

Թղ. 68բ. «Սուրբ եւ կրօնական իրաց վրայ»:

Թղ. 71ա. «Վասն Եկեղեցական ստացուածոց»:

Թղ. 74բ. «Ճառ ի վերայ ամուսնութեան»:

Թղ. 99ա. «Յանկ»:

1609

(Հիմ քիւ 1177)

ԻԼԱՀԻ ԼԱՅՆԱՋԻՐԱ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼՔՔ՝ 40: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20×16: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանալ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքեմ 16×13: ՏՈՂՔ՝ 16 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ եիմ հատկեկ քուզք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտտ տոտաբաքուզք: ՀԱՆԳՄ՝ ՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, խոնաւութեմ եւ գործածութեմ բարբովիմ քաշալուած եւ պտտաւտում: ԳԻՐ՝ ճետքիք, քամի մը գրիչներու գործ: ԹԱՄԱՔ՝ տեւ: ՋԱՐԴՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐՔ՝ Թգ. 15ա մեծ մտով, 22ա (ձաքաւութեմբով), 26բ մեծ մտով, 30ա մեծ մտով, 32ա մեծ մտով, 39բ ձաքաւութեմբով, 40 միջիմ պտտաւտիկ մը մեղացած է: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՁ—աճալս: ՏԵՂԻ՝ աճալս: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջիմ կողիմ ճերքիմ երեթիմ՝ «Եւ Նուրէ Վիեննական Միթթաբեան Մատենադարանի 20-1-1982, փայլէ 2ադ, աշակերտ Միթթաբեան Լիւիէ, Իթաքուոյ»:

Մատենաս է՝ Տաղարամ քաքաբերէմ: «Իլահի լայնաղբրա» Ամմմա տաղեր: Շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ատէ՛ օլ Հէւայի իշլալէթի լէյթան իփտիտայ...» Լիգուլ հասկնալու է, տաղերու խորագրերը գտնելու համար, շատ իրարու մէջ գրուած են: Հայերէն տաղ մը կայ Թղ. 3բ. «Գօվայսանք գօվէյլի սուրբ Տէր-Հուլի Աստուածածնայ: Գօվէյմ ըզէզդ սիրօվ մեծաւ լուսաղբուր Աստուածածին, զեզ վայէլէյ շատ գօվայսանք հազարփուր Աստուածածին...»:

1610

(Հիմ Թիւ 1213)

ՇԱՐԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1811ԷՍ ԵՍԻԲ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 88, իջեկայումս 1—186, ՄԵՆՈՒՊՈՒՆ՝ 20.5X18: ՊՐԱԿ՝ 11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ . 18X8, 2բրանայի մէջ առնուած: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորտար հաստկեկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չէ ունեցած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման մետրքեր: ԹԱՆՆՔ՝ մուշ. սրճագլմ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուճի: ԴԱՏԱՐՔ՝ 1, 85—88: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1811ԷՍ ԵՍԻԲ: ԳՐԻՑ՝ ՇԻՔԻՆԵԱՆ Հ. Աճգրեալ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՅՈՅ: ԹԵՏԱՍԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ քմագրի մէջ՝ ԹՔ. ՏԻ:

Մատենան է՝ «Շարակարդութիւն սրբոց եւ ուղղափառ Հայրապետաց եւ Վարդապետաց Եկեղեցւոյն Հայոց եւ ուղղափառ Ժողովոց նոցինչ: Ժամամեկագրեկամ կարգով կը սկսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն, ալ Տեառն 302 եւ կը հասցնէ մինչեւ 1808:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ առէ ի դաւանութեան իւրում որպէս դրէ սուրբն Յոհան Ոսկեբերան...»:

ԹՂ. 133ա. Կը գրէ Յարութիւն Վրդ. Բասեմցիի մատին՝ «Եւ եկեալ քնակեցաւ ի Թրիքստ, ուր նորոգ Հիմնարկեալ էր Վանք Մխիթարեան, լինել ձեռնադրիչ եպիսկոպոս վանաց, յորմէ եւ ձեռնադրեցաւ, որ զքաղուածն արար, ընդ այլ երկու ընկերան, որք էին Վ. Հ. Ստեփան Վարդապետն Մարաց, զեռայրն Հ. Անդրէասին Շիւքիւրեանց եւ Պ. Հ. Յովսէփն Ոսկեանց Կուսիրնացի յամին Գրիստայի 1789 յաւուր Հրաշխի Հոգէգալստեան, որպէս եւ միով առաւ յառաջ ձեռնադրեալ էր Վ. Հ. Պետրոսն Շիւքիւրեանց, մարմնաւոր Հայրն գրողի քաղուածոյս...»:

ԹՂ. 68աԷՍ սկսեալ կը պատմէ Կուսիրնայի Հայ կաթողիկէներու ղեկավորը եւ Շիւքիւրեան Հ. Պետրոսի կեանքը՝ աշխարհական մեռումով՝ Վարդապետ մահտեսի Սահակ:

ԹՂ. 81ա. «Եւ յետ ամաց ինչ կամեցեալ մահտեսի Վարդապետի վարել զվանական կեանս՝ առաքեալ նախ զորդի իւր զվերոյիշեալ զՅարութիւն պատանին, գոլով եւ նորա ի նոյն միտս վառեալ անդատին ի մանկութեան

նէ իւրմէ, որ ել ի Կոստանդնուպոլսոյ ընդ ցամաք ի 4. Հոկտ. 1784 եւ անցեալ ընդ Պուքրէշտ եւ ընդ Վիեննա Գերմանիոյ՝ եհաս ի 25 Մայիսի 1785 ի Մխիթարեան վանս ի Թրիքստ որ նորոգ Հիմնարկեալ էր ի 1773 ամէ Փրկչին եւ այսր, ուր եհաս եւ ինքն ի յաջորդ ամին յամեանն Փեպրվարի ընդ փետային իւրոյ որ եւ էր այրի յընդհանրական կոտորածէ ժառանգի եւ այսր, որպէս յիշատակեցաւ վերագոյնդ: Ապա կրօնաւորեցաւ նախ ինքն մահտեսի Վարդապետն յՍխիթարեան կրօնս, որում եղաւ անուն Պետրոս եւ եղեւ առաջին միաբան Թրեստեան վանաց, զի որ յառաջն էին քան զնա, ամենեքին եկեալ էին ի Վնէժեան վանաց, Եւ զի էր սա ինքն սարկաւազ, եւս եւ նախ քան զճանաչել իւր զճնմարտութիւն՝ ձեռնադրեցաւ անմիջապէս յետ աւուրց ինչ ուխտի իւրոյ քահանայ ի Բասեմցի Յարութիւն վարդապետէ, որ քնակէր ի Թրիքստ որպէս դրեցաւ ի վեր անդր, ի նմին ամի ուխտեցին փետային իւր, որում եղաւ անուն Ստեփաննոս եւ որդին իւր, որ եւ կոչեցաւ Անդրէաս Հանդերմ միւս այլ Կուսիրնացի ընկերաւ՝ Յովսէփ անուն, որք ի նոյն Բասեմցի Յարութիւն վարդապետէ ընկալեալ կարգաւ զաստիճանս՝ ձեռնադրեցան քահանայ, ըստ որում յիշեցաւ ի վերոյ. Եւ արդ որ արար զայս քաղուածս պատմութեան՝ գոլով մեկնեալ ի Կոստանդնուպոլսոյ յամին 1784 որպէս յայտ է ի վերոյ՝ չունի ինչ Հիմնովին տեղեկութիւն եւ զայլոց եղելոց անդէն յետ այնորիկ նկատմամբ ազգին ի գրել, յայն սակս սկիզբն անէն աստէն պատմել ինչ-ինչ Համառօտիւ զՄխիթարեան Կրօնէ իւրմէ, Թէ զիս՝ որ կալաւ զսկիզբն եւ զերկուց զլիաւոր վանաց նորա, Վնէժու եւ Թրեստու, եթէ զիարդ Հիմնարկեցան եւ Թէ որպէս եղեւ փոխադրութիւնն Թրեստեան վանաց ի Վննայ կայսերանիտ քաղաքն Գերմանիոյ Մխիթար վարդապետ ձնեալ ի Սեբաստիա յամին 1676...»: Հակառակ հոս դրուած առաջադրութեան քննարկը կը հասնի միայն մինչեւ

Մխիթարայ մահը 1749՝ Թղ. 84թ՝ «Եւ յաջորդեաց ի տեղի նորա Ստեփաննոս Վրդպ. Մելքոնեան Կոստանդնուպոլսեցի յերիտա-

սարդական Հասակի իւրում, հաւանութեամբ եւ ընտրութեամբ Հասակակացացն իւրոց»։ Եւ ասով կը փակուի։

1611

(Հիմ քիւ չուցի)

ՈՍԿԵՓՈՐԻԿ

ՇՈՒՄԷՆ

1932էն առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 10։ ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21×18-5։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 18.5×11.5։ ՏՈՂՔ՝ 20։ ՆԻՒԹ՝ Յոբանայի գծաւոր Յովակի քուրք։ ԿԱՋՄ՝ չուցի առանձին քուրքեր իւր։ ՀԱՆԱՄԱՆՔ՝ լաւ։ ԳԻՐ՝ Յոբանայի շղագիր։ ԹԱՆԱՔ՝ մանուշակ։ ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւր չկամ։ ԴԱՏԱՐԿ՝ ամէն քուրքի երկրորդ կողմը։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1932էն առաջ։ ԳՐԻՉ՝ Տէր Արամիս Գառնիայի Այվազեան Բաժնի Բիւրոյի իւր չուցի, յոյսութեամբ ընդօրինակած է բնագրէն Տէր Արամիս Գառնիայի Այվազեան Բաժնի Բիւրոյի իւր չուցի։

բաղաձայնի համեմատ էր իւրական ուղղագրութեամբ Ստ. Տէրանիւսի։

Թղթերս են՝ Օրինակութիւն այն մեծագրէն, ուսկից օրինակուած է Թիւ 2074 մեծագիրը։ «Ոսկեփորիկ Շուգէն»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 2074 Թղ. 120ա—123ա։

1612

(Հիմ քիւ չուցի)

ՊԱՇՏՈՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ (Ազօթագիրք)

ՎԻԵՆՆԱ

ՌՄՀԷ (1828)

ԹՈՒԴԹՔ՝ 10։ ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×13։ ՊՐԱԿ՝ միակ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 15.5×8-5։ ՏՈՂՔ՝ 31։ ՆԻՒԹ՝ իւր չուցի յոյսակ յատուցեամբ քուրք։ ԿԱՋՄ՝ չուցի։ ՀԱՆԱՄԱՆՔ՝ լաւ։ ԳԻՐ՝ Յոբանայի շղագիր։ ԹԱՆԱՔ՝ սեւ։ ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւր չուցի։ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 10թ։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՀԷ (1828)։ ԳՐԻՉ՝ ամենաճշգրիտ, Մխիթարեան մը։ ՏԵՂԻ՝ Վիեննա։ ԳԻՇԱՍՏԱՐԿ՝ չուցի։

Մատենան է՝ «Պաշտոն Աստուածային, կամ կրթութիւն աստուածապաշտութեան։ Յօրինեալ Թարգմանաբար ի լատին լեզուէ ի հայ բարբառ Տեառն Միջայէլի Գրիգորիոսի Վարդապետի Սանոսեան Թեոդոսիուպոլսեցւոյ, առաքելական քարոզչի։ Յօդուտ մեծազնայ բարեպաշտից եւ որոց փափաքին փրկութեան։ Ի փառս Աստուծոյ եւ ի պատիւ օրհնաբանեալ Կուսին։ Ի Վիեննա, ի տպարանի Հարց Մխիթարեանց 1828 ՌՄՀԷ»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Աղօթք առաւօտեան, Յանուն Հօր... Յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիգորիոսի խաչեցելոյ յարեայց...»։

Թղ. 6ա. «Աղօթք Թովմայի Աղուինացւոյ, զոր պարտ է ասել զօրհանապազ յաղագս վարուց ուղղութեան։ Տուր ինձ մարդասէր Աստուած զհաճոյս քո եռանդեամբ խնդրել»։

Թղ. 6բ. «Մաղմոս Ղ. Որ բնակեալն է յօգնութիւն...»։ Որում կը յաջորդեն երկու ազօթքներ։

Թղ. 8ա. «Աղօթք ի ժամու տեսութեան պատարագի»։

Թղ. 10ա. «Մաղթանք»։ «Փրկիչը Յիսուս օրհնեալ լիցիս, Որ ինձ ետուր մեղաւորիս Ըզժամանակ ողբալ յատուկ» (6 տալ)։

1613

(Հիմ քիւ 677)

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ ԵՒ ՊԱՇՏԱՄԱՆՑ

ՎԻՆԵՆԱ (°)

1840ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 84, իջեալուած՝ 1—182: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8×14: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 16×10: ՏՈՂՔ՝ 33: ՆԻԹ՝ եիմ գորտաք հասակիկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուճի, քաջ կարուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաճուտ ազուտուած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիրք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 14ք—15տ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենները: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքիքաքեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճաքար վիեմոտ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Մեկնութիւն Ս. Աստիճանաց եւ Պաշտամանց» հարցում պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գլուխ Գ.» ի վարդապետութենէ Հատաղ վասն կիսասարկաւագաց: Յաղաքս Եկեղեցւոյ, Բանկապտիկ է Եկեղեցին Աստուծոյ ըստ վիճակին: Պիի՝ Կրկին, ղինուորեալ եւ յաղթանակող...»:

ԹՂ. 9ա. «Գլուխ Գ.» ի վերայ բանաղբանաց եւ անկանոնականութեան ի Հասարակի»:

ԹՂ. 16ք. «Մասն Գ.» Յաղաքս սարկաւագութեան եւ վերաբերելոցն առ այն: Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս Սարկաւագութեան»:

ԹՂ. 20ա. «Գլուխ Գ (Բ).՝ Խառն խնդիրք ինչ վասն սարկաւագաց»:

ԹՂ. 29ք. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս մկրտութեան»:

ԹՂ. 41ք. «Մասն Գ.» Յաղաքս Բանանայութեան: Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս Նիւթոյ, կերպի, պաշտաման, եւն. քահանայութեան առ Հասարակչ»:

ԹՂ. 47ք. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս ամենաւորք Խորհրդոյ Հաղորդութեան»:

ԹՂ. 59ա. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս պատարաքի եւ վերաբերելոցն առ նա»:

1614

(Հիմ քիւ 582)

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՇԱՆՕԹ

ԺԹ դարու կէտերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իջեալուած 1—23 միտքիւ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8×15.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 18.5×12.5: ՏՈՂՔ՝ 30 միքիւ հաշուով: ՆԻԹ՝ եիմ գորտաք ազմիւ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քաջազուտ ստաւարաքուղք, վրամ ճշմանով գարգիւր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կտգը բիւ մը վնասուած: ԳԻՐ՝ ճար շատ վարժ շղագիրք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 14ք 26ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կէտերը: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքիքաքեամ մը: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ եւմ. չուճի:

Մատենան է՝ «Կանոն Մկրտութեան տղայոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. «Յորժամ տղայն ութօրեայ լինի, առնու քահանայն զերեսայն եւ զկնքահայրն կամ տայ բերել ի դուրս Եկեղեցւոյ եւ այս կարգ կատարի...»:

1615

(Հիմ քիւ չուծի)

ՅԱՆՈՐ ՆԱԼԵԱՆ՝ ՔԱՐՈՁՔ ԿԻՐԱԿԵՒՑ

ԱՆՍԱՆՈՐ

1700ի վերջ

ԹՈՒԼՊՔ՝ 288: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-ՅX15-Յ:
ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշտակութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
16X11-Յ: ՏՈՒՂՔ՝ 23: ՆԻԹՔ՝ հիմ միջակ հաստու-
քեամբ քաղք: ԿԱԼՄ՝ կաշեպատ ստուարաքաղք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, շատ տեղեր քամեմբ մերծնում:
ԳԻՐ՝ հիմ շեղացիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
հւն: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2ր, 221ւ—223ր: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերք: ԳՐԻՁ՝ ամեամբ: ՏԵՂԻ՝
ամեամբ: ԹԵՆԱՏԱՐԱՆ՝ չկայ: ՏԵՆԿՈՒԹԻՒՆ՝
Ա. կողքի մերքիմ երեսիմ կայցում քաքեակի մը
վրայ՝ ՏԵՐ Ժաք Մաթուհանի Հայ Ձեռագրաց
Հասարակութեան, հուրք ՏԵՐ Ժողով Մաթուհանի
1883:

Մատենան է՝ Քարոզգիրք Կիրակէից
յօրինեալ ի Յակոբ Աստուածարան Պատրի-
արգէ հոստանդուպոստ, Եամի Տեառն 1755
եւ ի Հայոց ՌՄԴ, ի Մարտի 3, Իսկ այժմ ըստ
կարգի ընթացից բանին հատընտիր հաւաք-
մամբ համառոտեալ առ դիրաւ ներտողու-
թիւն քարոզչաց:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 3ա. Առաջին քարոզ Պենտէկոստէի
Հոգւոյն Սրբոյ Գալստեան, ի վերայ բանին
Յովհաննու ԺԴ. 15, ուր ասէ Տէրն. Եթէ
սիրէք զիս, զպատուիրանս իմ պահեալիք:

ԹՊ. 19ա. Քարոզ Բ.՝ Երկրորդ քարոզ
Սրբոյ Երրորդութեան, ի վերայ բանին Յով-
հաննու. Երեք են որք վկայեն...

ԹՊ. 24բ. Քարոզ Գ.՝ Երկրորդ կիրա-
կէին զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ բանին
Հովհաննու Դ. 25, Արդարեւ. ասեմ ձեզ, զի
բազում այրիք էին...

ԹՊ. 32ա. Քարոզ Դ.՝ ի վերայ ելման
ի վերապէն սրբոյն Գրիգորի մեր Լուսաւոր-
չի, Դուք որ եկիք զկնի իմ...

ԹՊ. 36ա. Քարոզ Ե.՝ ի վերայ տօնի
եկեղեցւոյ, կարգեալ ի սրբոյն Գրիգորէ Լու-
սաւորչէն մերմէ յետ ելման ի վերապէն,
Եղեն յայնժամ նաւակատիք...

ԹՊ. 42բ. Քարոզ Զ.՝ Երրորդ կիրա-
կէի զկնի Հոգւոյն Սրբոյ Գալստեան, ի վերայ
աւետարանին. Յայնժամ դայ Յիսուս ընդ
արտորայս...

ԹՊ. 54բ. Քարոզ Է.՝ Զորրորդ կիրա-
կէի զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ աւետա-
րանին Մատթ. ԺԲ. 38, ուր յանդիմանի նախ
ուրացութիւն դպրաց...

ԹՊ. 62ա. Քարոզ Ը.՝ Հինգերորդ կիր-
ակէի զկնի Պենտէկոստէին ի վերայ Մատ-
թէոսի ԺԳ. 24, Ուր երեք ինչ մնայ մեզ դի-
տել, նախ թէ ո՞րն է աշարակն...

ԹՊ. 66բ. Քարոզ Թ.՝ Յաղագս դիտի
Նշխարաց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին,
Զայս քարոզ յիւրում կարգի պարտ է տեղադ-
րել, նման է արցայութիւնն երկնից առն
վաճառականի...

ԹՊ. 74ա. Քարոզ Ժ.՝ Վեցերորդ կիր-
ակէի զկնի Պենտէկոստէին ի վերայ Մատ-
թէոսի աւետարանին ԺԴ. 13, Եւ իբրեւ
լուսա Յիսուս զնաց անտի նաւու...

ԹՊ. 81բ. Քարոզ ԺԱ.՝ Կիրակէի
Վարդավառի Այլակերպութեան Տեառն, ի
վերայ Մատթէոսի ԺԶ. 13, Ուր նախ բացա-
յայտին կարծիքն Հրէից... ԹՊ. 82բ. Էա-
րզնի մէջ յառաջ կը բերուի Շնորհալիւն՝
Քնոսի բանիւ նա հարցական, ընդ աշակերտն
երկոտաւան...

ԹՊ. 95ա. Քարոզ ԺԲ.՝ Երկրորդ կիր-
ակէի զկնի Վարդավառին, ի վերայ Մատ-
թէոսի ԺԸ. 10, Զգոյշ լերուք, թի արհամար-
հիցէք...

ԹՊ. 103ա. Քարոզ ԺԳ.՝ Երրորդ կիր-
ակէի զկնի Վարդավառին Մարկոսի Բ.
1—12, Յորում ցուցանի սքանչելի վարդա-
պետութիւնն Քրիստոսի...

ԹՊ. 111ա. Քարոզ ԺԴ.՝ ի վերայ Մար-
կոսի Ս. 14, Եւ յետ մասնելոյն Յովհաննու:

ԹՊ. 117ա. Քարոզ ԺԵ.՝ Հինգերորդ
կիրակէի զկնի Վարդավառին Մարկոսի Բ.
1—12, Յորում ցուցանի սքանչելի վարդա-
պետութիւնն Քրիստոսի...

ԹՊ. 125ա. Քարոզ ԺԶ.՝ Շողակաթի
Աստուածածնի, իլման Բանին Աստուծոյ ի
Վաղարշապատ քաղաք, ի շարքի աւուրն
Վերափոխման նաւակատեաց: Զգոյշ լեր,
ցուցաւ քեզ օրինակ...

Թղ. 129ա. «Քարոզ ժէ՛.՝ Յաղաքս Վերափոխման Սրբոյ Աստուածածնին: Ի վերայ Բ. Թազ. է. 1, Եւ յորժամ նստաւ Դաւիթ ի տան իւրում...»:

Թղ. 140բ. «Երկրորդ կիւրակէի զկնի վերափոխման, Քարոզ Բ. ի վերայ աւետարանին Դուկասու Ա. 39, Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ...»:

Թղ. 148բ. «Քարոզ ժէ՛.՝ Ի վերայ Յովակիմայ եւ Աննայի ծնողաց Սուրբ Աստուածածնին եւ կանանց իւղարերցի: Փոքրիկ աղբիւրն եղեւ գետ մեծ...»:

Թղ. 151բ. «Քարոզ ժԼ՛.՝ Երրորդ կիւրակէի զկնի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին: Ի վերայ Մարկոսի Դ. 35, Իբրեւ ընդ երկու լինէր ասէ եկայք անցցուք յայնկոյս...»:

Թղ. 160ա. «Քարոզ ժԹ՛.՝ Չորրորդ կիւրակէի զկնի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին: Ի վերայ Մարկոսի 2. 30, Ժողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս...»:

Թղ. 165բ. «Քարոզ ի՛.՝ Հինգերորդ կիւրակէի զկնի Վերափոխման Աստուածածնին: Ի վերայ Մարկոսի է. 32, Ուր նախ զիտուի եւ զհամրն բժշկէ...»:

Թղ. 175բ. «Քարոզ իԱ՛.՝ Արտաքոյ կիւրակէից, Սեպտեմբերի 8, Ի վերայ ծննդեան Սուրբ Աստուածածնին ի Յովակիմայ եւ յԱննայէ: Եւ ծանիցի ի մէջ ազգաց զաւակ նոցա...»:

Թղ. 179բ. «Քարոզ իԲ՛.՝ Խաչվերացի կիւրակէին ի պատիւ սրբոյ խաչին: Ի վերայ աւետարանին Յովաննու Գ. 14, Որպէս բարձրացոյց Մովսէս զօճն...»:

Թղ. 188ա. «Քարոզ իԳ՛.՝ Երկրորդ կիւրակէի զկնի Խաչվերացի: Ի վերայ աւետարանին որ ըստ Մարկոսի Ժ. 1, Եւ անտի յարուցեալ դայ ի սահման Հրէաստանի...»:

Թղ. 193բ. «Ի շարաթի աւուր ի վերայ սրբոյն Դէորդայ մեծի վկային Քարոզ իԴ՛.՝ Եփես. 2. 11, Զգեցարուք զսպարազինութիւնն...»:

Թղ. 199ա. «Քարոզ իԵ՛.՝ Երրորդ կիւրակէի Վարդապետութեան խաչին: Ի բանն առաքելոյն Գաղ. 2. 14, Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել...»:

Թղ. 202բ. «Քարոզ իԶ՛.՝ Ի պատիւ սրբոց Եօթնասուռն եւ երկու Զաւակերտացն Քրիստոսի: Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր այլ եւս ՀԲ...»:

Թղ. 208բ. «Քարոզ իԷ՛.՝ Չորրորդ կիւրակէի զկնի սուրբ խաչի վերացման: Ի վերայ Մարկոսի ԺԱ. 27, Գան միասնաբար յերուսաղէմ...»:

Թղ. 213բ. «Քարոզ իԸ՛.՝ Հինգերորդ կիւրակէի զկնի Խաչվերացին: Ի վերայ Մարկոսի ԺԲ. 35, Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ մինչ ուսուցանէր ի տաճարին...»:

Թղ. 224ա. «Քարոզ իԹ՛.՝ Ի բանն Եսայեայ Խ. 9, Եւ ի վերայ լերինդ բարձու...»:

Թղ. 230ա. «Քարոզ Լ՛.՝ Վեցերորդ կիւրակէի զկնի սրբոյ խաչին: Դուկասու Դ. 14, Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ...»:

Թղ. 234բ. «Քարոզ ԼԱ՛.՝ Ի վերայ Յովսէփայ Աստուածածնորն եւ Յովսէփայ Արեւմտացւոյն եւ Լազարոսի բարեկամին Քրիստոսի, եւ ճերջն նորա Մարիամու եւ Մարթայի: Ի վերայ աւետարանին Մատթէոսի Ա. 16, Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ...»:

Թղ. 238բ. «Քարոզ ԼԲ՛.՝ Եօթներորդ կիւրակէի Խաչվերացին: Ի վերայ Մատթէոսի ԻԴ. 30, Եւ ապա երեւեցի նշան...»:

Թղ. 241բ. «Քարոզ ԼԳ՛.՝ Ութերորդ կիւրակէին: Ի վերայ Դուկասու Ը. 17, Զիջ ինչ ծածուկ որ ոչ յայտ լիցի...»:

Թղ. 245ա. «Քարոզ ԼԴ՛.՝ Ի վերայ Հրեւտակապետացն եւ ամենայն երկնային զօրաց: Ի վերայ Մատթէոսի ԺԸ. 10, Զգոյշ լերուք մի արհամարհիցէք...»:

Թղ. 250ա. «Քարոզ ԼԵ՛.՝ Իններորդ կիւրակէի զկնի Խաչվերացին: Ի վերայ Դուկասու Ը. 48, Եւ մինչդեռ նա խօսէր դայ ոմն ի տանէ...»:

Թղ. 257ա. «Քարոզ ԼԶ՛.՝ Համօրէն սուրբ վարդապետաց եկեղեցւոյ, յաւուր տօնի սրբոյն Յովաննու Ոսկերեքանին: Ի վերայ Մատթէոսի Ե. 19, Որ արասցէ եւ ուսուցէ, նա մեծ կոչեացի...»:

Թղ. 262ա. «Քարոզ ԼԷ՛.՝ Տասներորդ կիւրակէի զկնի սրբոյ խաչի Վերացման: Ի վերայ Դուկասու Թ. 44, Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ մեծամեծացն...»:

Թղ. 268բ. «Քարոզ ԼԸ՛.՝ Արտաքոյ կիւրակէից, ի տօնի ամենայն մարգարէից, յերեքշաբթի աւուր զկնի տօնի Հրեշտակաց: Ի վերայ բանին սրբոյն Ստեփաննոսի. Զո՞ ի մարգարէից ոչ Հալածեցին...»:

Թղ. 274բ. «Քարոզ ԼԹ՛.՝ Ի վերայ Հա-

ժօրէն առաքելոց: Եւ իբրեւ այդ եղեւ, Կոշ-
եաց զաշակերտան...»:

Թղ. 278ա. «Քարոզ յ՝ Ի բանն առա-
քելոյն Բ. Կորնթ. ԺԳ. 12, Ողջոյն տան ձեզ
սուրբք...»:

Թղ. 283ա. «Քարոզ յԱՄ. Ի Նոյնմարերի
ԻԱ. Ի տօնի երից ամաց ընծայման սրբոյ Կու-
սին Ի տաճարն Սողոմոնի: Տարաւ գիս ար-

ջայ Ի սենեակ իւր...» (Բ. մատնի մէջ կէս
կը մնայ, քուզքեր ինկած են):

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ չուծի քայք վերջին կռո-
քի մերսի կռով գրուած է կարն դեղագիր մը՝
«2 ժոժ, 1 քաֆէս զարտաշքանի» (*), 1 սարդի
թել, խառնեալ յիբեարա յինի դեղ ճի-
ուլի» (*):

1616

(Հիմ քիւ 607)

ԿԱՏԱՐԻՆԷ ԷՄԻԼԻՈՒԴԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ ՏԵԱՐՆ ՄԵՐՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1824էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 116, իյակալուած 1—227: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20.8X14.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միատնիս 17X10.5: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ եիմ
գորտաք միյակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ կի-
սակալի, քայքապտտ ստուարաքուզք: ԹՂԹԵԱՆ
ՊԱՆՊԱՆՆԱՆ՝ ոկիգրն ու վերջը մեկակամ կամեմ
քուզք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ բաւակամ լուս, սակալմ գոր-
ծածութեմ քուզքերը բաւակամ իւզստած եւ ազոս-
տած: ԳԻՐ՝ եիմ մօտքի շատ մօտ շղագիր, վերջերը
աւելի վարծ: ԹԱՆՔ՝ տն: ԶԱՐԶԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 114: ԺԱՐԱՆԱՆ՝ 1824էն ետք:

ԳՐԻՉ՝ անծանօք, Միիքաքեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանա-
քար վիեմն: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատեանս է՝ «Կատարինէ Էմմէրիքի Եր-
սուի Հարչարանքերու տեսիլքը»:

ԲՈՎԱՆԴԱՆԻԹԻՒՆ

Նոյն Թիւ 1489 ձեռագրին հետ, հոս կը
պակսի միայն Էմմէրիքի վարքը հմմտ. հոմ
Թղ. 4ա:

1617

(Հիմ քիւ 267 եւ 104)

ՀԱՅԵԼԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1820

ԹՈՒՂԹՔ՝ 176, իյակալուած 1—333: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20.8X12.8: ՊՐԱԿ՝ իւր, ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միատնիս: 16X8: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԹ՝ եիմ գորտաք,
միյակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քայքապտտ
ստուարաքուզք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ կազմը կռեմկէմ
քայքալին ցեցեկեր: ԳԻՐ՝ անցման մօտքիք: ԹԱ-
ՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, Յր—Գր, Տա
վարի կէտը, 175ա—176թ: ԺԱՐԱՆԱՆ՝ 1820: ԳՐԻՉ՝
Յովնանեմ Եղ. Պօռն: ՏԵՂԻ՝ վիեմն: ՅԻՇԱՏԱԿԱ-
ՐԱՆ՝ չուծի, սակալմ հմմտ. անծանաքքը Թղ. 3ա:

Մատեանս է՝ Թղ. 3ա. «Հայկի ճշմարիտ
ապաշխարութեան արարեալ յիտալական
բարբառ Վ. Հօր Յակովբոսի Փառապան-
տեան Փլովրենտացոյ Ի Կարգէ Հարց Դա-
րողաց, Թարգմանեաց Ի Հայ»: Ասկէ անդիմ

աւրուած քայք կը կարդացուի՝ «Եւ անտուստ
Թարգմանեալ Ի Հայկական բարբառ Ի Միւր-
Թարեան կրօնաւորէ միոյն Հրամանաւ գերի-
մաստ Աքրահօր իւրոյ Գերապայծառ Գերա-
պատի Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի
Բարեկեանց Արհեպիսկոպոսի սրբոյ Էմմէ-
անի եւ ընդհանրական Աքրայի Միւրթար-
եան Միաբանութեան Վեհնայոյն միմյնի հոս
աւրուած. Ենդ. Պօռն Յովնանեանց ուխտ-
եալ Միւրթարեան Ի փառս Աստուծոյ եւ Ի
պատիւ ամէնօրեան Տիրամօր Կուսին Մա-
րիամու յամի Տեառն 1820 յ18 Մեկտ. Ի Վեհ-
նաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Յառաջարանութիւն հեղինակի գրոյս: Երկրորդ տարեան է ապաքէն ըստ ասից գերապատեւ սրբոյ վարդապետին Հերոնիմոսի ապաշխարութիւնն զինի նաւաբեկութեան...»:

Թղ. 8բ. «Հայելի ապաշխարութեան»: Թղ. 9ա. «Զանազանութիւն անալիս»: Գլուխ Ա.՝ Թէ զինչ իցէ ապաշխարութիւնն:

Թղ. 10ա. «Զանազանութիւն Բ.՝ Թէ քանի՞ են որք տան մեզ ապաշխարել եւ ոչ յապաղել զայն»:

Թղ. 21բ. «Զանազանութիւն Գ.՝ Թէ ո՞րք են, որք արգելուն եւ ի բաց քեցեն զմեզ յապաշխարութենէ»:

Թղ. 38ա. «Զանազանութիւն Դ.՝ Թէ որք են մասունք ապաշխարութեան եւ քանի ինչ խնդրի առ ճշարիտ ապաշխարութիւնն: Եւ նախ յաղազս գլխաւոր մասին, որ այն ինքն է զղլումն»:

Թղ. 48ա. «Զանազանութիւն Ե.՝ Ուր ճառի գերկրորդ մասնէ ապաշխարութեան, որ այն ինքն է խոստովանութիւնն»:

Թղ. 95բ. «Ճառ ի վերայ Հպարտութեան»:

Թղ. 118ա. «Ճառ ի վերայ խոնարհութեան»:

Թղ. 129ա. «Ճառ ի վերայ սնափառութեան»:

Թղ. 160ա. «Ճառ ի վերայ երազոց»:

1618

(Հիմ քիւ 114)

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՀՕՐ

ԹՐԻԽՍ

1803

ԹՈՒԿԹ.՝ 162: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20-8X18-8: ՊՐԱԿ.՝ Ի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X8: ՏՈՂԳ.՝ 22: ՆԻՒԹ ԵԻՑ զօրաւոր շատ կոշտ ծրարք քուզք: ԿԱՍՄ.՝ քաղաքացու ստաւաքաւազք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ԵԻՑ շեղագիր: ԹԱՆԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԵԻՑ. լուծի: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 4բ, 169—162: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1803: ԳՐԻՑ՝ Իւսկիւտարեան Է. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ: ՅԻՇԱՍՏԱՐԱՆ՝ տեւ ճալատաքերքք Թղ. 4ա, ԵՑ 168բ:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Կրթութիւն խոստովանաւոր յորում ցուցանի նորաժուտ խոստովանաւորք ճանապարհ օգտիւ մատակարարելոյ զսուրբ Խորհուրդն ապաշխարութեան: Ի լոյս ընծայեալ յիտալական բարբառի Սէնեքերեան Հ. Պողոսէի կարգէն Յիսուսեանց, եւ անտի Թարգմանեալ ի մերս՝ յօգուտ Հոգաբարձուաց Հոգւոց: Ի Թրեստ, Յամի Տեառն 1803 եւ ի Թուրին Հայոց ՌՄՄԲ, ի տպարանի Հարց Մխիթարեանց, Հրամանաւ Մեծաւորաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Յառաջարանութիւն. Թէ զինչ իցեն, գրոցող ունիմք ճառել: Նա ինքն գերազոյն Տէրն որ ինքնին միայնակ կամեցաւ կազմել զմարդն, ոչ նոյնպէս կամեցաւ վերանորոգել զնա ինքնին...»:

Թղ. 8ա. «Կրթութիւն խոստովանաւոր, Գլուխ Ա.՝ Յաղազս թէ խոստովանաւորն է դատաւոր, եւ յաղազս գիտութեան որ պիտանի է նմա առ ի քաջ դատել»:

Թղ. 14ա. «Գլուխ Բ.՝ Թէ ո՞րպէս պարտ է խոստովանաւորն Հարցանել զխոստովանորդիս իւր»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Գ.՝ Թէ զիմա՞րդ պարտ է խոստովանաւորն զինչ ապաշխարան»:

Թղ. 29ա. «Գլուխ Դ.՝ Թէ զինչ կանոն պարտ է գործածել խոստովանաւոր յարձակելն եւ ի զլանալ զայն»:

Թղ. 34բ. «Գլուխ Ե.՝ Ի վերայ մասնաւոր դժուարութեանց, որք պատահին ի դատելն զնոսա, որոց կայցէ մերձաւոր առիթ մեղանշելոյ»:

Թղ. 49ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղազս թէ խոստովանաւորն ունի զպաշտօն բժշկի, եւ յաղազս օժտացն՝ որք պիտանի են նմա առ օգտիւ ի կիր արկանելոյ զայն»:

Թղ. 60ա. «Գլուխ Է.՝ Թէ զիմա՞րդ պարտ է խոստովանաւոր դարձան տանել տգիտութեան»:

Թղ. 73ա. «Գլուխ Ը.՝ Թէ զիմա՞րդ պարտ

է խոստովանաւոր դարձան տանել խոստաւորութեան:

Թղ. 91ա. «Գլուխ Թ.» Թէ զհարզ պարտ է խոստովանաւորն վարել ընդ հայհայիչս:

Թղ. 100ա. «Գլուխ Ժ.» Թէ զհարզ պարտ է խոստովանաւոր վարել, ընդ որս պարտաւորեալ են անգրէն դարձուցանել:

Թղ. 113ա. «Գլուխ ԺԱ.» Թէ զհարզ պարտ է խոստովանաւորն վարել ընդ որս Թարթափին յատելութիւնս:

Թղ. 125ա. «Գլուխ ԺԲ.» Թէ զհարզ

պարտ է խոստովանաւորն վարել ընդ որս ցանկութեամբ են հարեալ:

Թղ. 143ա. «Գլուխ Վերջին» Թէ զհարզ պարտ է խոստովանաւոր դարձան տանել խղճահարաց, ուր կարճ ի կարճոյ եւ ի վերայ յապաղման ուխտից:

Թղ. 158ա. «Յանկ Գլխոցն»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 4ա. «1803 Յուլիս 18»: Թղ. 159բ. «Վախճան 1803 Հոկտեմբեր 6»:

1619

(Հիմ քիւ 115)

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՂԻ

ԹՐԻԽՍ

1802—1803

ԹՈՒՂԹՔ՝ 139: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8X13.5: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մփախւ 15.5X7.5: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր հաստիկ կոշտ ծրարի քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքաղաւ ստուարքուղք: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ էիմ շեղազիւ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. շկաթ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 134բ—139բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1802—1803: ԳՐԻՑ՝ իսկիւտարեան և. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիքսո: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Զեկտաքեքքը Թղ. 4ա եւ 134ա:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Կրթութիւն ապաշխարողի առ ի բարուք խոստովանել: Հոգեւոր ապաշխարութիւն, որով մարթ է իւրաքանչիւր ուսմեք պտանել զապահով ճանապարհ դառնալոյ ի շնորհ Տեառն իւրոյ եւ ի նմին մնալոյ: Ի յոյս ընծայեալ յիստական լեզուի Սենեհրեան Հ. Պօղոսէ ի կարգէ Յիսուսեանց: Եւ անտի ի մերս յեղեալ բարբառ ի մեծագոյն օգուտ մերազնեայ հոգեւոր քրիստոնէից: Ի Թրեստ, Յամի Տեառն 1802 եւ ի Թուականիս Հայոց ՌԴՄԱ, Հրամանաւ Մեծաւորաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Յառաջարանութիւն Թէ զի՞նչ են՝ զորոց առաջի կայ մեզ ճատել: Աստուածային նախախնամութիւնն ոչ հաճեցաւ միայն ընդ ծնունդ մարդոյ, այլ զի գիտէր Թէ յետ ծննդեանն չէր ընդ երկար առողջ մնալոց՝ վասն այնորիկ եւ զգեղ նորա փութացաւ հոգալ ի խոտս, ի հանքս եւ յայլ խառնուրդս...»:

Թղ. 8ա. «Գլուխ Ա.» Հրաւէր առ ապաշխարողն, զի մատիցէ ի խոստովանել:

Թղ. 11ա. «Գլուխ Բ.» ի վերայ քննութեան, որով պարտ է ապաշխարողին տրամադրել զանձն առ խոստովանութիւն»:

Թղ. 15ա. «Գլուխ Գ.» ի վերայ մեղաց ինչ, որք սովոր են ի հասարակի ի քննութեան մնալ թաղուն»:

Թղ. 23բ. «Գլուխ Դ.» ի վերայ թագուն մեղաց որք առաւել սեփական են իւրաքանչիւր վիճակի»:

Թղ. 30ա. «Գլուխ Ե.» ի վերայ քննութեան խորհրդոց»:

Թղ. 34բ. «Գլուխ Զ.» ի վերայ զղջման, որ պահանջի յապաշխարողէն»:

Թղ. 42ա. «Գլուխ Է.» Եղանակ այսր զղջման»:

Թղ. 48բ. «Գլուխ Ը.» ի վերայ առաջադրութեան, որ պէտք է ապաշխարողին»:

Թղ. 54ա. «Գլուխ Թ.» Թէ որպէս զայս առաջադրութիւն պարտ է տարածանել ի վերայ խուսելոյ ի մեղաց եւ յառթից նորան»:

Թղ. 59ա. «Գլուխ Ժ.» Ուր առաջի դնի աղօթք մատուցանելի նախ քան զխոստովանութիւն»:

Թղ. 62ա. «Գլուխ ԺԱ.» ի վերայ գլխաւորապէս թէութեանց, որոց պարտ է զուրկեթանալ խոստովանութեան»:

Թղ. 68ա. «Գլուխ Բ». Թէ որպէս պարտ է կեալ ապաշխարողին զկնի խոստովանութեան:

Թղ. 70ա. «Գլուխ ԺԳ». Դեղորայք, որովք պարտ է ապաշխարողին զգուշանալ զի մի մեղիցէ միւսանգամ:

Թղ. 78բ. «Գլուխ ԺԴ». Ուր առաջի դնի ապաշխարողին ծանրութիւն մեղաց, զի մի անգրէն է նոյն դարձցի:

Թղ. 90բ. «Գլուխ ԺԵ». Արդիւնք հանապազորդութեան խոստովանութեան:

Թղ. 101ա. «Գլուխ Վերջին» Ի վերայ ընդհանրական խոստովանութեան:

Թղ. 105ա. «Քննարանի ի դիւրացուցանել զեղանակ խոստովանութեան»:

Թղ. 113ա. «Աւժմանք աղօթից դիւրացուցիչ ներդրործութեան զղլման»:

Թղ. 118ա. «Ջերմեանդն հայցուածք արարեալ ըստ իւրաքանչիւր աւուրց շարաթու»:

Թղ. 123բ. «Հոգեւոր փառարանութիւն, յորում պարունակին զլիաւոր մասունք թրիստոնէական վարդապետութեան»:

«Ի թեզ հաւատամ Աստուած վերնական Հըզոր արարիչ՝ կարող յաւիտեան»:

«Եւ ըզքեզ սիրեմ՝ միայն աննըման, Եւ ի թեզ յուսամ՝ յոյս իմ տիրական...»

(87 տում) որոմց վերջիմները կը կազմեն՝ «Պետրոսի» (հաւամարաքը Իսկիւտարիւն):

Թղ. 131ա. «Հանապազորեայ յայտարարութիւնք բարի մահուան»:

ՅԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

Թղ. 4ա. «1802 4 Հոկտեմբեր»:

Թղ. 134ա. «Վերջ՝ ի 26 Ապրիլ 1803»:

1620

(Հիմ քիւ 648)

ԱՆԱՌԱԿ ՈՐԴԻ (ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ)

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

ԺԹ դարու կէսերը

ԹՈՒԴԹԻՔ՝ 24, իջալայութեւ 1—49: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×13.5: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16.5×10.5: ՏՈՂԻՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր կապիւս եռասունէի քուրք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ Թղ. 1ք. պատան, մնացածը քիւ մը աղօտտած: ԳԻՐ՝ ճօտքքի մման հիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ ԿԱՆԻՔ՝ ԿԱՆԱԿ՝ ԿԱՆԱԿ՝ Թղ. 24ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կէսերը: ԳՐԻՔ՝ անծանօք: ՏԵՂԻ՝ հաւաճարաք Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատեանս է՝ Թատերախաղ մը քուրքերէն լեզուով՝ «Անարի(ռ)ակ որդի, Գոմէտիս շարադրել օլմուլ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Քրեանս: Պու անար(ռ)ակ որդիներն բէտէրի, պիւր նաժտար տէվլէթիլ վէ թիսի զատէ իտի...»: Առաջիմ արարուածը ունի եօթը տեւիլ:

Թղ. 8ա. «Բ. արարուած» հիմք տեւիլ—մերով:

Թղ. 15ա. «Գ. արարուած» 17 տեւիլ—մերով:

1621

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐՈՒՅ ՄՐԲՈՑ ԿՈՒՍԻՆ ԿԱՏԱՐԻՆԵԱՑ ԱՂԵԲՍԱՆԴՐԱՑԻՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դարու երկրորդ կէս

ԹՈՒԴԹԻՔ՝ 32, իջալայութեւ 1—64: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×15.5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5×11: ՏՈՂԻՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝

լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ ճօտքքի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ ԿԱՆԱԿ՝ ԿԱՆԱԿ՝ Թղ. 11ա—14ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու երկրորդ կէս: ԳՐԻՔ՝ անծանօք: ՏԵՂԻ՝ անծանօք: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն վարուց սրբոյ Կուսին Կատարինեայ Աղէքսանդրացւոյ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պրակ Ա.» Զիարդ եւ ուր եւ երբ եղեն ծնունդ եւ սնունդ եւ դարձումն ի լոյս աստուածգիտութեան սրբուհոյ Կուսին Կատարինեայ : Եւրջ վաճօք Փրկչին, մինչդեռ եկեղեցին Գրաւոսի ի կողմանս աշխարհաց իրիւն դարուսեակն առաւտեան լուսափայլէր... :

Թղ. 7ա. «Պրակ Բ.» Զիարդ կամ որպէս եղեւ նահատակութիւն սրբոյ Կուսին Կատարինեայ, վասն ոյր պատճառի ընկալաւ եւ ուստի ընկալաւ :

Թղ. 10բ—14ա պակասաւոր է բնագիրը :

Թղ. 20ա. «Պրակ Գ.» Զիարդ կամ որպէս եղեն երրորդ կամ չորրորդ տանջանք սրբոյ Կուսին Կատարինեայ եւ որպէս կատարեցաւ նա եւ քանի սքանչելիք եղեն ի Տեառնէ ի վերայ նորա՝ Վերջ՝ Թղ. 18ա՝ «Իսկ այժմ մարմին կուսին է ի մեծ Հոռով՝ եւ անդադար ղդիս ի մարմնոյ նորա իւր օրհնեալ եւ անուշահոտ» :

1622

(Հիմ քիւ չունի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դար

ԹՈՒԹԻՒՆՔ՝ 142, իջակալութեւ 1—104 միայն : ՄԵՇՈՒԹԻՒՆՔ՝ 21×16 : ՊՐԱԿՔ՝ չեն նշանակուած : ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ միտաիւն 15.5×12 լուսանցէ—լուսանցէ : ՏՈՂՔ՝ 17 : ՆԻԻԹ՝ բարակ հասարակ աշակերտակամ տետրակի գծաւոր քաղք : ԿԱԶՄ՝ կիսայայթ քաղքապատ ստուարաքաղք : ՀԱՄԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, գործածութեմէ քաւակամ մշածե, համարակի մը կողմէ կազմը նորոգուած : ԳԻՐ՝ ձօսը նորոգուած : ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, երբեմն խորագիրները կարմիր կամ մանուշակ : ԶԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան : ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 68—84, 88բ—136բ, 138բ—140բ, որոնց վրայ տեղ տեղ գրիչ մը Բ. Մակաւայեցւոց գրէին, որքան կ'երևի բառաբան մը ուղած է կազմել : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար : ԳՐԻՑ՝ ամբողջ, ՄԵԻԹաբան մը : ՏԵՂԻ՝ համաճարար վիեճան : ՅԵՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չունի :

Մատենան է՝ «Երգարան» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ակոռիին մեծ կարասին բուրդիքն են բազմեր...» (5 տուն) :

Թղ. 2ա. «Երգ Սրբոյ Ստեփանոսի : Ահա բարբառ զօրութեան...» (6 տուն) :

Թղ. 2բ. «Երգ : Անդ ուր Կեփայ Հանգչին ոսկերք...» (3 տուն) :

Թղ. 3ա. «Երգ : Ան դուք սէպք Արեաց...» (1 տուն) :

Թղ. 3բ. «Երգ : Անքին ընկեր մեռանում եմ...» (10 տուն) :

Թղ. 4բ. «Երգ մարդուս ոչնչութեան

վրայ : Ախարհէքս մերկ եկայ, մերկ պիտի երթամ...» (18 տուն) :

Թղ. 7ա. «Երգ : Բիւր լուրջ մայնի. օն գոչեցէ դրուսան...» (4 տուն) :

Թղ. 7բ. «Վահանայ վերջին պատերազմը իր մէկ զինուորէն պատմուած : Գիշերը նոր էր անցեր...» (19 տուն) :

Թղ. 9բ. «Երգ : Գործ քաջութեան Հռչակ հարան...» (20 տուն) :

Թղ. 10բ. «Երգ : Դու ժանտ Վասակ այր ուխտանենդ...» (6 տուն) :

Թղ. 11ա. «Երգ յաղթութեան : Երգենք երգենք երգեր յաղթութեան...» (2 տուն) :

Թղ. 11բ. «Առ սուրբ Անտոն : Ըզեզ սուրբ Հայր Անտոնիէ...» (2 տուն եւ կրկնեք) :

Թղ. 12ա. «Երգ : Իմ Հայրենիքս զիս կը կանչէ...» (5 տուն) :

Թղ. 12ա. «Երգ Վարդանայ : Ի պարս ընտրելոց վեհից դիւցազանց...» (3 տուն) :

Թղ. 12բ. «Երգ : Ի բիւր մայնից բնութեան չեղ...» (4 տուն) :

Թղ. 13բ. «Երգ : Լուրջ լերուք ընկերք» (4 տուն) :

Թղ. 14ա. «Ողբ : Կասիր աղէ անագորոյն դու իշխան...» (10 տուն) :

Թղ. 15բ. «Երգ : Կապոյտ երկնքում աստղ մի փայլուն...» (1 տուն) :

Թղ. 15բ. «Երգ Աբրահամ, Հաճեաց այսօր Տէր մարդասէր...» (2 տում) :

Թղ. 16ա. «Հնչեացեն երգք արդ ի Թորդան...» (3 տում) :

Թղ. 17ա. «Քաջալեր Արամայ առ զօրս, Հայկեան որդիք օն եկայք...» (4 տում) :

Թղ. 18ա. «Երգ: ձգունքս անցցեն, Հարցափորձին ահա վերջ է...» (1 տում) :

Թղ. 18ա. «Երգ: ձեպենք արաւենք որդիք Թորգոմեան...» (2 տում) :

Թղ. 18բ. «Երգ Հայրենի: Մինչդեռ յուսով խայտայ բնութիւն...» (3 տում) :

Թղ. 19ա. «Երգ: Մեռցի մեռցի սերունդ Պարսից...» (2 տում) :

Թղ. 19բ. «Երգ Արամայ: Մեր քաջ Հայոց զօրութիւն...» (6 տում) :

Թղ. 20ա. «Ս. Կոյս Մարիամ: Ծուշանաղեղ դու օրիորդ...» (3 տում) :

Թղ. 21ա. «Երգ: Ծեփոհ ունիմք քեզ ո երկինք...» (2 տում) :

Թղ. 21բ. «Երգ: Որպէս ամս արագ սրանայ...» (2 տում) :

Թղ. 22ա. «Ենուաղ: Ոչ զՊինդարեան խնդրեմք Հնարաւոր երգոց պաճուճան...» (3 տում) :

Թղ. 22բ. «Մաղթանք առ Ս. Կոյս: Ով ամենուն մէկ Հատիկ յոյս...» (1 տում) :

Թղ. 23ա. «Երգ Քահանայապետի: Ուր սուրբ Պետրոս չիբիմ դրուած...» (1 տում) :

Թղ. 23ա. «Զէ, չէ, չէ, չէ, չէ, չենք ընդունիր...» (2 տում) :

Թղ. 23բ. «Երգ: Զունելով ինչ բաւական...» (2 տում) :

Թղ. 24ա. «Երգ: Պահէ Աստուած ու պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անջուն...» (2 տում) :

Թղ. 24բ. «Ս. Աստուածածնի պատկերի մ'առչեւ: Սենեկին մեծ կու տայ զարդ Աստուածածնի մէկ պատկեր...» (12 տում) : Ստորագրուած՝ «Մեկտ. 15 1872 Մ. Լանցէնտօրֆ» :

Թղ. 28ա. «Երգ: Ստիպեն երկինք երգել աղօթք Պինդարեան...» (1 տում) :

Թղ. 28ա. «Ս. Աստուածածնի Սրտին: Սիրտ Մարեմայ ամբօ շուշան...» (4 տում) :

Թղ. 28բ. «Երգ: Տաճարք փակեալք սին Հրապարակք...» (5 տում) :

Թղ. 27բ. «Երգ: Տղաքներ պատերազմ ունինք...» (15 տող) :

Թղ. 28ա. «Ենուաղ: Տուր Տէր գոչել ի մի բերան...» (2 տում) :

Թղ. 28բ. «Երգ: Յուրտ կը փչեր ձմեռ սաստիկ...» (1 տում) :

Թղ. 28բ. «Երգ: Փողք Հնչեն, շայեն զէնք, այբք Թնդան...» (4 տում) :

Թղ. 29ա. «Ողբ: Քանի լացաւ Երասխ դարեր...» (7 տում) :

Թղ. 30ա. «Հայ գինուոր մը: Քաջաց արեան եմ ծնունդ...» (6 տում) :

Թղ. 31ա. «Երգ: Օն եկայք դուք միաբան ձգեսցուք զնառու պարան...» (2 տում) :

Թղ. 31ա. «Երգ Վարդանանց զօրավարաց եւ այլոց զօրականաց Հայոց: Օն առ ալցուք ի դաշտ ի կողմն մեծ Արտազո...» (3 տում) :

Թղ. 32ա. «Ենուաղ: Երգ: Աւաղ, առ ինչ ցաւ էր սիրտս պատեր...» (2 տում) :

Թղ. 32բ. «Շարական: Աղբիւր կենաց եւ փրկութեան մերոյ Հոգի Հօր...» (1 տում) :

Թղ. 32բ. «Երգ: Ան արիք յերդ եղբարք...» (3 տում) :

Թղ. 33ա. «Երգ: Արդ, լերուք խնդակից լուսածին պարք երկնից...» (16 տող) :

Թղ. 33բ. «Երգ: Ան մեր նախնի դարուց կարդամք Հրաւէր...» (8 տում եւ կրկնեց մը) :

Թղ. 35ա. «Երգ եւ գնացք զօրացն Հայոց ընդ Վահանայ Մամիկոնենոյ ի Շաւարշական դաշտին վրէժք: Օն անդր յառաջ, Բամ փորտան բարձուստ բամբինք յԱյրարատեան դաշտն ի վայր...» (4 տում) :

Թղ. 36ա. «Երգ: Եղկելեաց ու խեղճ աղջատաց Տէր կայնող Աստուածածին...» (4 տում) :

Թղ. 36բ. «Առ Ս. Կոյս Աստուածածին: Եկաւ յերկնից Հրեշտակաց Թաղուհին...» (4 տում) :

Թղ. 37ա. «Երգ: Էն դիզան բէտ բէտ դիզան, տեսէք էն ոյն է, դեղի Համբէքն է...» (11 տում) :

Թղ. 38ա. «Երգ յետ քննութեան: Ընկերք ահա մեր միամեայ ուսմանց այսօր Հաշի...» (3 տում) :

Թղ. 38ա. «Քրախոյս ի լուսաւորութիւն: Ժամ է Հայոց արիք ձեր բաղդն ողորենել...» (2 տում եւ կրկնեց մը) :

Թղ. 38բ. «Երգ: Կ'երդունեք, կ'երդունեք ի մէջ սրահիս...» (4 տում) :

Թղ. 39բ. «Երգ: Կրճռակ ուտի կու
գաս, ծառայ եմ ձայնիդ...» (10 տուն):

Թղ. 40բ. Բռնարարվիմ մար գրչէ մը:
«Երեւան: Գարուն Երեւան, սիրուն Երեւան»
(2 տուն, կրկններգով մը):

Թղ. 42ա. «Երգ Արջայութեան: Կարօտս
կը լեցուէր մէկ երկինք բացուէր...» (4
տուն):

Թղ. 42բ. «Երգ: Կայր ի թոքս ու լերդս
կեանքիս բերդին հետ...» (4 տուն):

Թղ. 43ա. «Երգ: Հայրենիք սրբազան իմ
սիրուն աշխարհ...» (6 տուն):

Թղ. 43ա. «Երգ որսորդի: Հնչեցան
փողք յանկարծ...» (3 տուն):

Թղ. 44ա. «Երգ: Կայէն Արէլ, Մտիկ ըրէ
պատեմ քեզ դործ Կայենի...» (15 տուն):

Թղ. 45բ. «Երգ: Մնացէք բարեաւ իմ
ընտանիք...» (2 տուն):

Թղ. 46ա. «Երգ: Մնացես սէր իմ սէր»
(3 տուն):

Թղ. 46բ. «Երգ Մենդեան Գրիստոսի:
Յիսուս Գրիստոս մեզ ծնաւ ուրախ լերուք»
(3 տուն):

Թղ. 46բ. «Երգ: Յորժամ բազմիս յա-
թոռ փառաց ի սուրբ տան...» (2 տուն, եւ
կրկններգ մը):

Թղ. 47ա. «Երգ ի Թագաւորութիւն
Տրդատայ յետ բռնակալութեան Սասանեանց:
Յազատն ի վեր ի Մասիս...» (8 տուն):

Թղ. 48բ. «Հայր մեր որ յերկինս ես: Ով
Հայր մեր, Հայր որ ես յերկինս...» (18
տուն):

Թղ. 49ա. «Երգ: Ո՞րն է աշխարհ Հայաս-
տան, միթէ սա՞ է Պարսկաստան...» (3
տուն):

Թղ. 49բ. «Պարծանք Հայութեան: Ո՞վ
է այն, որ դետին Բարեւեան վիթխարին նե-
տեց անշունչ...» (2 տուն):

Թղ. 49բ. «Երգ: Ո Տէր զօրութեանց
Հայեաց քաղցրաբար...» (3 տուն):

Թղ. 50ա. «Բարեկ եւ Վասակ: Ո՞ւր
կ'երթաս Հայր, ո՞ւր գիս ձգես...» (6 տուն):

Թղ. 51ա. «Երգ: Վարդան մեր քաջ զօ-
րավար...» (13 տուն):

Թղ. 51բ. «Ողբ: Օն փութացէ՛ք, հասեալ
է ժամ...» (12 տուն):

Թղ. 52ա. «Երգ զուարճալի: Մայրն եւ
Որդին: Անոյշ գնակն աշերն առեր...» (6
տուն):

Թղ. 52բ. «Երգ: Օրհնեալ է Տէր յաւիտ-
եան...» (1 տուն):

Թղ. 85ա. «Տաճկերէն երգ: Փատիշա-
հւմ պին հայա...» (5 տուն):

Թղ. 85բ. «Երգ: Վէրտիվէնտէն էնէր
իքէն...» (1 տուն):

Թղ. 88ա. «Երգ: Պէրպէր Թիւքեաննտա
հրգտանըմ գալտը...» (2 տուն եւ կրկններգ
մը):

Թղ. 86ա. «Երգ: Լէֆթէրիմին փիւս-
կիւլիւ տիւր քէսէսի...» (1 տուն):

Թղ. 86բ. «Ողբ: Էլփտան չըդտի պիր
տէօրթ Թարաֆա պաղտի...» (15 տուն):

Թղ. 97ա. «Nos culpae solutos...» (1
տուն):

Թղ. 137ա. «Յանկ դերմաներէն երգե-
րու» (դուրս համուած եմ):

Թղ. 138ա. «Յանկ Փրանսերէն եւ լատի-
նեւրէն երգերու» (դուրս համուած եմ):

Թղ. 141ա. «Յանկ (հայերէն) երգոց»:

1623

ՍԻՒՐԿԻՆ ՊԵՅԻԹԼԵՐԻ — ԱՔՍՈՐԱԿԱՆԻ ՏԱՂԵՐ

ՎԵՆԵՏԻԿ

1883

ՅՈՒՂԹՔԻ 18, իլյալուած՝ 1—22: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝
21×16.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5×
11: ՆԻՒԹ՝ ճար գծաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ արտաճուտ էջ մը աղտոտած, ընդհա-
նուրը լու: ԳԻՐ՝ ճար շղագիր: ԹԱՆՈՒՔ՝ գումատած
օւ: ԶԱՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ եւմ. չկան: ԳԱՅԱՐԿ՝ Թղ.
1բ, 13ա—16բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1883: ՑՆԴԻ՝ Վեճմսիկ:
ԳՐԻՉ՝ Ստեփան Ստամբուլեան: ԿՆԻՔ՝ Թղ. 2ա՝ ԱՅ-

տանձման միաբանութեան Օրբադիզի մատենադար-
նի կնիքը: ՅԻՄԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ԾԱՌՕՔԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ «ՍԻՒՐԿԻՆ ՊԵՅԻԹԼԵՐԻ»
Ախարակաւի Տաղեր: Հայ Կաթողիկէներու
հալածամիջնորդ վրայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Տէօթ զարտաշարն խղճէթ
էթմէսի: Սիւրկինէ կէտի ֆէրմանըմզ...»
(5 տում):

Թղ. 2բ. «Ամասեա քալէսինին...
էնտիքէրինին օտանաւորը սէնէ 1781 յունիս
9ունտա: Սիֆդան եաքլաշտըմ ուրկանա...»
(21 տում):

Թղ. 5ա. «Էքինճի սայիֆէ: Տիյնէինիդ.

նաքլիմիզ Թարիխ իտէլիմ...» (47 տում եւ
կը վերջանայ): «Քեւթահա իշիւն 1831»:

Թղ. 10բ. «Պու խալաշանք Թամամ օլտու
պիթսի...» (14 տում):

ԵԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Իրքեւ խորագիր՝ «Տէֆտէր,
Սիւրկին Պէյիթլէրի, Ստեփան Աղա Ստամ-
պօլրեան 1883 Օգոստ. 12 ի Վենետիկ»:

1624

(Հիմ քիւ չումի)

ԴԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՑ

ՎԻՆՆԱ (°)

1850ի առեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 6: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21×17.5: ՊՐԱԿ՝
միտկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×14: ՏՈՂՔ՝ 18:
ՆԻԻԹ՝ հին զորաւոր կռշտ քաւաք: ԿԱՁՄ՝ գունաւոր
քաւաք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ, քնացքին վրայ սրբագ-
րութիւններ եւ գունաւոր մատիտով բաժանումներ:
ԳԻՐ՝ հիմ, մօտրգիքը յիշեցնող շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2,
6բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի առեմները: ԳՐԻՋ՝ ամծածօք,
Միսիքաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ եւամտաքար վիեմն: ԹԻ-
ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Իսլանդիւն Հաւա-
տոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ես (այս անուն), Հաստատուն
Հաւատով Հաւատամ...» Վերջ՝ «Եւ Տէր
լիցի ինձ (իմ) օգնական եւ սուրբ աւետա-
րանն Աստուծոյ»:

1625

(Հիմ քիւ չումի)

ԴԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1870էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20.6×17: ՊՐԱԿ՝
միտկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×10.5: ՏՈՂՔ՝ 17:
ՆԻԻԹ՝ հին զորաւոր կռշտ քաւաք: ԿԱՁՄ՝ գունաւոր
ԹՈՒՂԹ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քիչ մը ազտուած, մատիտով
ընթերցանութեան մշաններ դրուած հիմ, եւ բնագրին
վրայ գտնուած սրբագրութիւններ կատարուած: ԳԻՐ՝
հիմ ամբամն մօտրգիք, շղագրի շատ մօտ: ԹԱ-
ՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է մերծծուիլ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկալ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էն առաջ:

ԳՐԻՋ՝ ամծածօք, Միսիքաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ եւա-
մաքար վիեմն: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւմ. չկան:

Մատենան է՝ «Իսլանդիւն Հաւա-
տոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ես (այս անուն) Հաստատուն
Հաւատով Հաւատամ եւ դաւանիմ...» Վերջ՝
«Եւ սուրբ Աւետարանն Աստուծոյ»:

1626

(Հիմ քիւ 643 եւ 107)

ԿԱՐԳ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՀԱՐԻ ԿԱՄ ԶԱՆԳԱԿԻ

ՎԻԵՆԱ (°)

1820ի ատեննեքը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 9: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21×12-8: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 18×8: ՏՈՂՔ՝ 33: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մաքր անցման մօտքերը եւ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 9ք.: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820ի ատեննեքը: ԳՐԻՉ՝ ամծա-մօք, ՄԻՅՔԱՐԵԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեցաւ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Վարդ օրհնութեան ժա-
մահարի կամ զանգակի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մինչեւ իցէ եղեալ ժամա-
հարի կամ զանգակի ի զանգակատուն օրհ-
նեացի օրինակ զայս: Նախ հարկ է զանգակի
այնպիսի իմն դրիւք կախիլ ուրեք վերամ-
բարձ, մինչեւ կարող լինել ուժ եւ իցէ հե-
տամատոյց ներքոյ եւ արտաքոյ ձեռնամուխ
շօշափել եւ չուրջ զաւ զնվաւ ազատաքայլ...»
Վեքը՝ «Եւ մերկացեալ ի զդեստուցն երթի-
ցէ խաղաղութեամբ»:

1627

(Հիմ քիւ 680)

ԳԻՐԳ ՄՏԱՄՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջեքը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 83, իջակայուած 57—112: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20.9×12.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐ-
ՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 15.5×8: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻՒԹ՝
նորագոյն միջակ հաստութեամբ տեղ տեղ գծաւոր
քուզք: ԿԱՋՄ՝ լաքածածկ ստաւաքաւոր: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ գեշ, կազմը բազմաւոր, քուզքը սկզբն
եմ քափի: ԳԻՐ՝ նորագոյն շղագիր, տեղ-տեղ մօտք-
քիւ կը մօտենայ: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւմ. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 28ք. մեծ մտաւ, 54ք
մեծ մտաւ, 55ա—63ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի վեր-
ջեքը: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք ՄԻՅՔԱՐԵԱՆ՝ ճեղի՝ հա-
ւանաբար վիճեցաւ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Մատենական ազօք-ֆմեր
տարւոյն օրերու վրայ բաժնուած: Աշխար-
հաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Փետրուար: Խոնարհութիւն:
Խոնարհութիւնն ամէն առաքինութեանց
հիմն է, ուստի եւ ան հողույն վրայ՝ որ խո-
նարհութիւն չկայ՝ ուրիշ առաքինութիւն չի
կրնար գտնուիլ, բայց միայն սոսկ երեւոյթ»:
ԹՂ. 33ա. «Մարտ: Մահացուցում:
Առաջին քայլն՝ որ Բրիտանիոյ ետեւէն երթալ
ուղղը պիտի առնու է՝ ինչպէս որ նոյն ինքն
ըսաւ, ինքզինքն ուրանալ...»:

ԹՂ. 50ա. «Ապրիլ: Համբարութիւն:
Արքայութիւն մտնալու արքունական դուռը
խաչն է...»:

1628

(Հիմ քիւ չուցի)

ՄԱՆՐԱՎԵՊԻ ԵՒ ԱՌԱԿԻ ԵԶՈՎՐՈՍԻ

ԱՆԵՄԱՆՈՒ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 64, իջակայուած 1—125: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝
20.7×18.8: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 17×
11: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր կոշտ մոլորա-

զոյն-կամեց թուզք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
արտաքին թուզքերը աղուտած, մնացածը լաւ: ԳԻՐ՝
մօտքերը, վերջաւորութեամբ՝ անցման մօտքեր: ԹԱՆ-

ՆԱԲ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 64ա մեծ մասով, 64բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՆ զարաւ վերջերը: ԳՐԻԶ՝ ամծաթ: ՏՆԴԻ՝ ամծաթ: ՅԵՏԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի, ԹՂ. 63աի վրայ 8րդ գրչով ՄԷՐԻՆ՝ ՄԵՐԱՍ՝ ևս 1857:

Մասեանս է՝ Մամրավեպետու եւ առակ-
մետու իւստիապետ մըն է, մաս կը խօսի ընդ-
համարապէս գրի եւ գրականութեամբ մասին:
ԹՂ. 20ա—47ա՝ Եզովքոսի առակները: ԹՂ. 60ա—63ա՝ ջերմեռանդակամ պատմութիւն-
ներ: ԹՂ. 63բ—64ա մօր գրչէ շեղագիր՝
բարդակամ պատմութիւն մը կիսատ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ԹՂ. 1ա. Երկու կարճ պատմութեան,
առաջինը կը սկսի՝ Մասնուկ ոմն առէր պան-
ծալով թէ դիտուն եմ ես, վասն զի տեսեալ
է իմ զբազում իմաստունս: Լուեալ զայս
ուրումն իմաստաւորի ասէ ցնա. Տեսեալ է
իմ զբազում փարթամս բայց այժմ է եմ փար-
թամ...:

ԹՂ. 1ա. Յառաջարանի պէս բամ մըն է,
կու տայ գրչիս կառայքը: Մէրէ հարկ է նախ
վարժալի ի գիր կամ ի գրագրութիւն մինչեւ
ցրանտեղծութիւն քո հաստեալ, յետ
այնորիկ ի խրատս բարուց եւս եւ յօրէնս
մարգիլ յառաջին մասին: Յերկրորդում մա-
սին պարտ է քեզ կրթիլ յառաքինութիւն զի
հասցեա ի կատարելութիւն յաղոթութեամբ,
Յերկրորդում մասին ընթեռնով զպատմու-
թիւնս այլոց ազգաց եւ զոր ուսար բարուք
յուշի պահեսցես եւ հրահանգես: Իսկ ի
չորրորդում մասին լսելով զիմաստունսն
Եւրպիոյ եւ զբարս վայրենեաց նորոյ աշ-
խարհիս, զարգացցիս:

ԹՂ. 1բ. ՁԷՐԻՆ է գրագրութիւնն,
Գրագրութիւնն կիրթ եւ յաղոթակ յարդարե-
լով յընթերցանութիւն...:

ԹՂ. 2ա. ՁԻՄԻՐ յօդին տառք: Ապա-
քէն տեսեր վերադոյնն եթէ որպէս ճայնաւոր
տառքն միանալով ընդ բաղաձայնս...:

ԹՂ. 4ա. ՄԻՐԱԿԻՍ էր գիրն Հայոց, էր
երկաթագիր սրբոյն Մեարովպայ գտեալ

գիրն, որք ի նախնումն գրէին երկաթալորով
եւ կամ երկաթադոյն սեւակաւ, ուստի Հին
ձեռագիրք եւ երկաթագիրք: Այլ զի փոքր
մի դժուարին էր սա ի գրիլ, արարին պլա-
գիր եւ Հնարեցին զբոլորգիրն յառաջ քան
զեօթնհարկուր ամ եւ զուով առաւել դիւրա-
դոյն եղեւ գործածական: Ապա զկնի ամաց
երկերեւրից Հնարեցին զնօտրգիրն եւ եղեւ
այժմ բոլորգիրն տպագիր, որով տպեմք
զգիրս եւ նօտրգիրն եղեւ ձեռագիր գործա-
ծական: Կը խօսի ապա տպագրութեամբ գիւ-
տիմ վրայ, որում վերջաւորութեամբ կը յարէ՝
«Ձկնի ամաց հարկերից սկսաւ տպագրու-
թիւնն Հայոց»:

ԹՂ. 5բ. Կը սկսիմ Պատմութիւնս խո-
րագրի տակ 24 պատմութեան: Առաջինը՝
Պատմէ Կաղնեսոս, թէ իբրեւ Հանդերձեալ
էր դարձ առնել ի Հոռովմայ՝ Կրեմացի ոմն
եղեւ ընդ նմա ուղղեկից...:

ԹՂ. 20ա. Մեռալք եղորոսի, ի վերայ
աջադալի՝ եւմ., իւրաքանչիւրիմ կը կցուի՝
«Իմաստ առակիս»:

ԹՂ. 47ա. Դարձեալ պատմութեանը
շարք մը 29 կտոր, իսկաւ Յումակամ եւ
Հոռովակամ գրականութեան: Առաջինը՝
Մէր ոմն գէր յոյժ, Հեծեալ ի ձի երթար
զճանապարհ իւր...:

ԹՂ. 60ա. Զերմեռանդակամ պատմու-
թիւններ տարբեր գրչէ, աշխարհաբար լե-
զուով չարս կտոր, առնուած գամգամ հեղի-
մակներ: Առաջինը՝ Մուրք Կոյս Աստուա-
ծածնա երախտեացը երախտադէտ ըլլալը եւ
ինքը զինքը իրմէ պսակելը հրաշական
մատենով յայտնի կ'ըլլայ: Աշխարհիս կար-
գին սովորութեանը տրած է, որ փեսայն եւ
հարսը պսակված մատենին խորհրդով մատ-
ենին երգածեն...:

ԹՂ. 63բ. Կէս մնացած բարդակամ
պատմութիւն մը մօր շեղագրով գրուած՝
Մօր մը կտակը: Գուրիս Ա՝ Մեռնադի իրի-
կունը արտաքոյ կարգի ցուրտ կ'ընէր...:

1629

(Հիմ քիւ 676)

Ս. ԲԵՆԵԴԻԿՏՈՍԻ ԿԱՆՈՆԻՔ

ՎԻԵՆՆԱ (")

1842էն առաջ

ԹԻՆՂԹԻ՝ 64, իջակուած 1—115: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 20.7×13: ՊՐԱՎԻ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միասին
16.5×0.5: ՏՈՂԻ՝ 19: ՆԻԹ՝ Էիմ, զօրաւոր իստ-

կեկ քաղք: ԿԱՐՎ՝ յումի բայց կարուած է: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆԻ՝ լաւ, արտաքուստ թիչ մը կեցատուած: ԳԻՐ՝
Էիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ զուստուած սեւ: ԶԱՐԴԱՆ-

ԴԱԳԻՐ՝ Թղ. 3ա: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1—2, 13ա մեծ մասով, 33ա մեծ մասով, 68բ, 69բ մեծ մասով, 79բ, 85բ մեծ մասով, 86, 89բ, 101—104: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առայ: ԳՐԻՁ՝ ամեամօք Միքեղայանի մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիքստ: ՅԵՆԱՏԱՐ՝ չկալ:

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. «Առաջին մասն փրիսոփայութեան անուանեալ Տրամարանութիւն»:

ԱՌՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Տրամարանութիւնն է առաջին մասն փրիսոփայութեան, որ ուղղէ զփիտս կամ զբանն ի ճանաչումն ճշմարտութեան»:

Թղ. 4ա. «Փոքր տրամարանութիւն որ պարունակէ զկանոնս եւ զեղանակ ուղղելոյ զփիտս ի ճանաչումն ճշմարտութեան»:

Թղ. 4բ. «Ճառ Ա.» ի վերայ Դատման»:

Թղ. 13բ. «Ճառ Բ.» ի վերայ Նկատման»:

Թղ. 23ա. «Ճառ Գ.» ի վերայ Տրամարանութեան»:

Թղ. 33բ. «Յաւելուած» ի վերայ Ողորդ»:

Թղ. 35ա. «Մեծ Տրամարանութիւն, որ պարունակէ զխնդիրս եղեալս ի վերայ Տրամարանական իրաց»:

Թղ. 35բ. «Վիճարանութիւն նախընթաց, ի վերայ խնդրոց ինչ եղելոց զՏրամարանութեան»:

Թղ. 45բ. «Ճառ Ա.» ի վերայ խնդրոց, որք վերաբերին առ Հմբռնումն»:

Թղ. 46ա. «Վիճարանութիւն Ա.» ի վերայ ընդհանրից»:

Թղ. 65ա. «Վիճարանութիւն Բ.» ի վերայ Ստորագութեանց»:

Թղ. 93բ. «Ճառ Բ.» ի վերայ խնդրոց, որք վերաբերին առ Դատումն»:

Թղ. 98ա. «Ճառ Գ.» ի վերայ խնդրոց, որք վերաբերին առ Տրամարանութիւն»:

1632

(Հիմ Թիւ 350)

ՔԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԻՅՆԱ

ՌՄԿԻ (1815)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 231, իջեկալուած՝ 1—446: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.4X13: ՊՐԱԿ՝ Ի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտերն 14.6X9: ՑՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹՔ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ զբաւար քիչ կնկաւած քաւք, միջնիւ Թղ. 176 կապղտի զարմաղ, մեծացածը աղտոտ սպիտակ: ԿԱՋՄ՝ արդ խոտաբարձութիւն: ՀԱՆԳԱՄԱՐ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ կամեմատը ձոր ձորագիւղ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, քիչ մը զտեմատած: ԶԱՐԴԱՐԱՐ՝ եւս. յուրի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1, 2բ, 124ա մեծ մասը, 191ա մեծ մասը, 191բ—192բ, 225բ վտրի կտր, 226ա վտրի կտր, 228բ, 227բ—231բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1815: ԳՐԻՁ՝ ամեամօք, Մըլիքեղանի մը: ՏԵՂԻ՝ վիճեմ: ՅԵՆԱՏԱՐ՝ յուրի, սեւ ճակատաբարձութիւն Թղ. 2ա: Թղ. 231բ՝ «Ո՛վ ինքզնուկդ»:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Քաղաւած իմաստասիրական, ինչ-ինչ թարգմանեալ եւ ինչ-ինչ յօրինեալ ի Գերապայծառ Գերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետէ Բարեկեանց Ջուղայեցոյ, Արքեպիսկոպոսի Մորոյ Էմիլիանի եւ Ընդհանրական Աբրայի Միխիթրեան Միաբանութեան վերնառն եւս. եւս. ի դիւրութիւն եւ ի յօգուտ իւրոց աշակերտաց: Յամի Տեառն

1815 եւ ի Թուականիս Հայոց ՌՄԿԻ»:

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ (Հիմ Թիւ 1831):

ԱՌՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Խնդիր Ա.» ի վերայ գաղափարի: Քանզի այս առաջին ներգործութիւն մտաց...»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Ա.» ի վերայ ծաղման եւ բնութեան գաղափարաց»:

Թղ. 6ա. «Գլուխ Բ.» ի վերայ բաժանման գաղափարաց կամ ծանօթութեանց»:

Թղ. 13ա. «Գլուխ Գ.» ի վերայ եղբոր առնառարակ եւ բաժանման նորաց»:

Թղ. 14բ. «Գլուխ Դ.» ի վերայ նշանի եւ բացատրութեան գաղափարաց»:

Թղ. 18ա. «Գլուխ Ե.» ի վերայ ձայնի եւ ձայնաւոր եղբրաց»:

Թղ. 20բ. «Գլուխ Զ.» ի բաժանման ձայնաւոր եղբրաց»:

Թղ. 28ա. *«Է վերայ ենթադրութեան»* ;
 Թղ. 29բ. *«Մահման յորջորջման»* ;
 Թղ. 30բ. *«Է վերայ համանդամայնութեան»* ;

Թղ. 31բ. *«Է վերայ նախադասութեան»* ;
 Թղ. 37ա. *«Է վերայ հակադրութեան»* ;
 Թղ. 40ա. *«Վասն անդադարձութեան նախադասութեան»* ;

Թղ. 41ա. *«Է վերայ ձեռնարկութեան»* ;
 Թղ. 48ա. *«Մեկնութիւն երրորդ եւ հինգերորդ կանոնաց Արիստոտելի որ յաղագս հաւաքարանութեան»* ;

Թղ. 55բ. *«Է վերայ տրամարանութեան»* ;

Թղ. 61ա. *«Ճառ ի վերայ առարկայի առհասարակ»* ;

Թղ. 84ա. *«Է վերայ տրամարանութեան»* ;

Թղ. 124բ. *«Է վերայ ունակութեան»* ,
 ի բովանդակութենէ Աստուածարանութեան Հրեշտակային վարդապետին եկեղեցւոյ սրբոյն Թովմայի Աղուիհացւոյ թարգմանեալ : Յառաջին մասին երկրորդի մասին, ինչդի ի՞նչ՝ ի վերայ ունակութեանց ընդհանրապէս, ըստ էութեան նոցա :

Թղ. 137ա. *«Խնդիր Ծ՝ ի վերայ ենթակայի ունակութեանց ի վեց պրակս բաժանեալ»* ;

Թղ. 153բ. *«Խնդիր ԾԱ՝ ի վերայ պատճառի ունակութեանց ըստ ձեռնեան նոցա, ի չորս պրակս բաժանեալ»* ;

Թղ. 163բ. *«Խնդիր ԾԲ՝ ի վերայ յաւելումն ունակութեան յերիս պրակս բաժանեալ»* ;

Թղ. 173ա. *«Խնդիր ԾԳ՝ ի ապականութեան եւ նուազութեան ունակութեանց յերիս պրակս բաժանեալ»* ;

Թղ. 181բ. *«Խնդիր ԾԴ՝ ի վերայ զանազանութեան ունակութեանց ի չորս պրակս բաժանեալ»* ;

Թղ. 193ա. *«Է վերայ ընդհանրոյ : Արդեօք ընդհանուրն մնա՞յ ի ներդրածական ստորոգութեան»* ;

Թղ. 215բ. *«Է վերայ դերազանցական առնչութեանց»* ;

Թղ. 226ա. *«Է վերայ ստորոգութեան՝ ուր եւ կալ»* ;

Թղ. 227ա. *«Յանկ քաղաածոյս»* ;

1633

(Հիմ քիւ 353 եւ 111)

ԽՈՒՄՈՒՆԻՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆՔ

ԹՐԻԵՍՍ (°)

1810էն առաջ

ԹՐԻՒԹՔ՝ 182, իջակալուած՝ 1—314 եւ 1—48 : ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X13.3 : ՊՐԱԿՔ՝ յեմ 82ամեկուած : ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5X9.5 : ՏՈՂՔ՝ 23—25 : ՆԻԹ՝ եիմ զօրաւոր կշտ քաղք : ՎԱՍՄ՝ պարզ ստաւարքաւք : ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմք սկսած է քաղաքի, առաջին կողմի վերի մասը պատած, Թղ. 40 կետեմ պատած : ԳԻՐ՝ եիմ շնչազիր : ԹԱՆԱՔ՝ սեւ : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յկալ : ԴԱՅԱՐԱՆՔ՝ 1—2, 157բ, 163բ մեծ մտալ, 164—165, 182 : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ : ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միքիթաքեմ մը : ՏԵՂԻ՝ շատ հաւամքար Թրիեստ : ԵԻՉԱՆԱԿԱՆՔ՝ չուծի :

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. *«Խոկմունք քրիստոնէականք վասն իւրաքանչիւր աւուր տարւոյ»* ;

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. *«Յունվար, Օր Ա՝ Յաղագս»*

ՊՐԻՐԴՈՅ տնօրէնութեան, Իրեւ Հայրն յաւիտեական եղանուն Որդւոյ իւրոյ Յիսուսի, հարկեցոյ զնա թլփատիլ, իսկ թլփատութիւնն ետ նմա զիստարեւթիւն, զնուաստութիւն եւ զշարժարանս յանձն առնուլ... : Ամէն մտածակամ բաժնուած է երեք մասի :

Թղ. 52բ. *«Փետրուար, Օր Ա՝ Յաղագս հաւատոյ»* ;

Թղ. 96բ. *«Մարտ, Օր Ա՝ Յաղագս վախճանի մարդոյ»* ;

Թղ. 160ա. *«Յաւուր Ղազարու Յարութեան : Յաղագս ցաւոյ Քրիստոսի վասն վերահաս չարչարանաց իւրոց»* : Կը հառնի միմյնի Զատիկի երրորդ օրը :

Թղ. 181բ. *«Յաղագս վիրացն Քրիստոսի Տեառն մերոյ»* : Բնագիրը կէս մնացած է :

1634

(Հիմ քիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀՈՒՆԳԱՐԵՐԷՆ—ԼԱՅՆԵՐԷՆ

ԳՈՂՈԺԱՐ

1894

ԹՈՒՂԹՔ՝ 128: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20.7×17.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ Ոչանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկտիւմ, մէկ տիւմը հումգաքերէն, երկրորդը հայերէն, երկուէն միտսիւմ՝ 16×11: ՏՈՂԹ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ Ոտքագլմ գծաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ Ոտք կիտայլաք, քաջապատ ստատարաքուլք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀ—ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական քուլք: ՀԱՆԳԱՄ—ՄԱՆԹ՝ շատ լատ: ԳԻՐ՝ Ոտքագլմ շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ տւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հւմ. չում: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1894: ԳՐԻՉ ԵՆ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Ամսոն վոյթեմ: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չում:

Մատենան է՝ Բառագիրք Հումգաքերէն: Մէկ Հայերէն, հայերէն բաժնին մէջ տեղ տեղ մաքուր աշխարհաբար բառիւմ բով դրուած է մասն կարմիր մեյանով մայ բառը հումգաքաւայոյց գաւառաբարբառով:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ր՝ «Բացատրութիւն Համառոտագրութեանց»: Նմայշի համար հոս կը դնենք սկիզբէն քանի մը բառ՝ «Abbanhagy թողուլ, զանց առնել, ablak պատուհան, ablaktábla պատուհանի փեղկ, ábra ձեւ»:

Յետեղ կը բերենք մասն Հումգաքաւայոյց բարբառի յատուկ քանի մը նմայմեր ԹՂ. 4ա՝ «Հաղիւ — ճորով, կենալ — կի կաննի», ԹՂ. 5ա՝ «այնչափ — ատիսա», ԹՂ. 6ա՝ «որք — որքովարի, բա՛ — փորիչ, խըրլեց, կին — գողոնայ, սեղան — ըսողո, Հայր — աթա, դարձեալ — պաշխա» եւմ.:

ԹՂ. 104ա. «Յաւելուած»:

1635

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱԿԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՓԱՓԱՊԱՇՏԻՑՆ

ԱՆՅԱՏՏ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20.3×18: ՊՐԱԿ՝ միակ որ է քիւ 4ք: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկտիւմ 17×8 Իւրաքամայիւք: ՏՈՂԹ՝ 39: ՆԻԻԹ՝ հիմ զորաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չում: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լատ: ԳԻՐ՝ ամբամ ճութեգիր: ԹԱՆԱԹ՝ տւ: ԶԱՐԴԱՐԿԻՐ՝ հւմ. չում: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 4ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամայոյ: ՏԵՂԻ՝ ամայոյ: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չում:

Մատենան է՝ ընդարձակ գործի մը մէկ մասը «Հակահառուրթիւն ընդդէմ փափապաշտոցն»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յողուած վէցերորդ՝ Յողազս այնմ, թէ երբ եւ որպէս անկան փափապաշտքն առ այս սեղանակապուտ աղանդս,

որք անարգեն զսրբազան բաժակն, Զայս նիւթս վայել է զննել ի յառաջոյ իւրմէ եւ ի յիսկզբան անտի մինչ զի մինչեւ դատնիցի ճշմարտութիւն իրին...»:

ԹՂ. 3ք. «Յողուած եթնեբորդ՝ Արդ ահա այսպիսի փափա եւ այսպիսի ժողովս եւ այսպիսի կացութիւնս եւ Բարբիւռնական շփոթումն ունելով յայնմ ժամանակի փափապաշտութեան, կենդեցին արեւմտեան վճռեաց ի յասացեալ տիեզերական եւ փափայական ժողովոյն որ ի Կոստանդիա քաղաքն երկրին Գերմանացոյ...»: Վերջ՝ «Յակարէն Ճըլորեցնիայի գունդն ոչ ի իշխեաց առաջարկել երբէք վասն այսորիկ, պատկառելով թերեւ ի յարեւելականացն որ անդ կային»:

1636

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՐԳ ՌԱՄՀԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՍԱՆՈԹ

Ժէ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80, իջակալուած 1—166, կը զակսի 1—2, 13—14: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 20-8X16: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Յշմեակալած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 12-5X8 եւ 11: ՏՈՂԹ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋԱՄ՝ կաշեպտտ, հիմ չէ, յարմարցուած քամ մը վրամ յատկեակամ խաշերով: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀ—ՊԱՆԱՎ՝ ետեւը երկու պարապ քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ քաւակամ ազոտութեմ: ԳԻՐ՝ հիմ ամբ—մամ Յօտրգիր: ԹԱՆԱՎ՝ օեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չու—Յի: ԿՆԻԹ՝ Յօր, բազմաքիւ տեղեր Սամուէլ Արս—լանեամի, որ ճուրխտումն եղած է: ՓԱՄԱՆԱՎ՝ Ժէ—ԺԷ դար: ԳՐԻՑ՝ ամեմաք: ՏՆԻԻ՝ ամեմաք: ՅԻ—ՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ հետազայի, ամեմաք բամբը՝ ԹՂ. Յա, 32ա:

Մատենան է՝ «Գիրք Ռամհարութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Առջեւէն քուզք մը պակսելուն՝ կը սկսի՝ ԹՂ. 1ա՝ «Վասն թվոյ մարդոյ գիտե—նաս Թէ շատ ապրի Թէ քիչ, զարկ դռամ... Թէ ուզես ի յայլ տեղ երթաս... Դարձեալ Թէ կամիս գիտել Թէ այն տեղի որ կամիս գնալ շահ լինի Թէ գէն... Վասն ճանապարհի Հարցանեն Թէ շահի Թէ գէն լինի... Դուռն վասն իրաց ուզելոյ... Դուռն վասն Համար կնոջ... Դուռն վասն կնոջ առնելոյ... Վասն կնոջ Թէ կորիճ բերէ Թէ աղջիկ...»:

ԹՂ. 1բ. «Վասն հեռաւորի Թէ դայ եթէ չգայ... Վասն հեռաւորի Թէ ուշ գայ եթէ չուռ... Վասն կորստեան... Վասն մեծ գրաստի... Վասն ինչ բանի Թէ Հարցանէ, Թէ կամիս առնել՝ կատարի Թէ ոչ... Վասն Հիւանդի... Վասն Հարսանեաց... Վասն երազի... Վասն յաղթելոյ... Վասն բանի»:

ԹՂ. 2ա. «Վասն գունեւերուն գիտենաս... Դուռն ԺԶ շաքիլն...»:

ԹՂ. 2բ. «Եթէ կամիցիս գիտել եթէ ուշախն որ ծնի էրկան մերձէն է Թէ օտա—րէ... Վասն կանանց Թէ ինչ դործոց պա—

րապին սուրբ են եթէ անսուրբ են... Վասն Հիւանդի զարկ դռամ...»:

ԹՂ. 3ա. «Կ'ասեն Թէ այս մարդս սիրե—լու թիւն առնէ հետ ինձ եթէ չէ...» եւ ասոնց նման միւրքեր:

ԹՂ. 16ա. «Վասն ըռամին չաքիւրուն եւ աստղերուն...»:

ԹՂ. 32ա. «Սկիզբն իմաստութեան եւ Հիմն կերպի վիճակիտ որ կոչի Լակդան, զոր ի բազում գիտնականաց արհեստէ դրոց եղիպտացւոց ի մի Հաւաքեալ եւ յայտնի»: (Աւրուած է չի կարդացուիր) «Գրոց զոր ունի մեծ եւ փառաւոր խորհուրդ զոր ի միւս երեսն տեսցես»:

ԹՂ. 32բ. «Զոր զըթածն Աստուած յայտնել կամեցաւ եւ առաքեաց զհրեշտակն առ Դանիէլ մարդարէն եւ եցոյց զպատմու—թիւն Դ եղանակաց եւ զկէտերն զայս...» որում կը յաջորդեն 16 «Տճդշեր ճճիշեր եւ Տճուշեր»:

ԹՂ. 57ա. «Յադապս Ը կերպին որ ծնանի յառաջնոցն եւ այլոցն զի սոքա են անսուտ վկայք ամենայն իրաց: Յորժամ ելանէ քի լահեանէն ճամիաթն, ցուցանէ աղէկ մարդ—կանց...» ասոր կը յաջորդեն 16 «Դուռնշեր եւ քամի մը ուրիշ չքուարկուած «Դուռնշեր»:

ԹՂ. 73ա. «Այս են աւուրք զոր պարտ է զարնուլ դռամն եւ այլ ոչ եւս: Լուսնին Ա օրէն մինչեւ Դ օրն Հանապազ զարկ...»:

ԹՂ. 79ա. «Ճանկ գրոյս ըստ այբուրե—նիցն ի վերայ թուոյ թղթոյն գրեցի զի դիւ—րաւ գտցես»:

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ

Հետազայի՝ ԹՂ. 6ա. «ՌԴԳ (1644) զայս գրեցի Արզան զաղագում»:

ԹՂ. 32ա. «Դրեաց Ռ... (ամընթեմնի) Կարապետ, Հայոց Թուրն... (աւրիլով քուզ—քը ծակած) Արզն զաղագում Արզան (՝) Միւրք»:

1639

(Հիմ քիւ 333 եւ 124)

ՄՈՂՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ԼԱՅՈՑ

ԱՆՍԱՆՈՐ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹ՝ 190, իրականում 1—388: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X15.5: ՊԼԱԿ՝ միայն միջեւ ժ. մշակակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X10: ՏՈՂԹ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր հասակիկ քույր: ՆԱԶՄ՝ կիսակաշի քղթապտտ ստաւարաքույր: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական կապոյտ քույր: ՀԱՆԳԱՎ՝ շտալա: ԳԻՐ՝ ճարգիք գեղեցիկ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ եւթ, չուծի: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԸ—ԺԹ գար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօր: ՏԵՂԻ՝ ամծամօր: ԹԵԱՆԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Մոլորութիւնք Հայոց», վկայաւթիւմներ յառաջ կը բերուին ուրոյն ուրոյն գլուխներով՝ Ի Ս. Գրոց, «Յուշանի ի Հայոց», «Յուշանի ի Հարց», «Ի պատճառաց», «Լուծմունք առարկութեանց»:

ԲՈՎԱՆԻԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յաղապս մոլորութեանցն Հայոց առ հասարակ, Մոլորութիւնք ի բանս հաւատոյ որք ի հանդիսի են յազգի մերում վերածին ի չորս գլուխս...»:

ԹՂ. 2ա. «Յաղապս բնութեանցն Գրիստոսի»:

ԹՂ. 12ա. «Մասն Բ.» Յաղապս կամաց եւ ներգործութեանցն Գրիստոսի»:

ԹՂ. 17ա. «Խնդիր Գ.» Յաղապս կրից Գրիստոսի»:

ԹՂ. 23ա. «Խնդիր Դ.» Յաղապս Ժողովոյն Գողկեղոնի»:

ԹՂ. 26ա. «Խնդիր Ե.» Յաղապս բխման Հոգւոյն Սրբոյ»:

ԹՂ. 32ա. «Խնդիր Զ.» Յաղապս առանձնական դատաստանի»:

ԹՂ. 35բ. «Հատուած Բ.» Թէ Հոգիք մեղաւորաց զկնի մահուն երթան ի դժոխս»:

ԹՂ. 40ա. «Հատուած Գ.» Թէ Հոգիք արդարոց այժմէն զնան յարգայութիւն եւ են անդ»:

ԹՂ. 49ա. «Խնդիր Է.» Յաղապս երանական տեսութեան»:

ԹՂ. 54բ. «Խնդիր Ը.» Յաղապս քաւարանի»:

ԹՂ. 60բ. «Խնդիր Թ.» Յաղապս ոչ

վերկելոյն Գրիստոսի զամբարիչսս ի դժոխոց այլ միայն զարդարաս»:

ԹՂ. 64ա. «Խնդիր Ժ.» Յաղապս գլխաւորութեան Գետրոսի»:

ԹՂ. 72ա. «Խնդիր ԺԱ.» Յաղապս գլխաւորութեան Հոռովմայ Հայրապետին»:

ԹՂ. 80ա. «Յաղապս մոլորութեանցն Հայոց որ ի վերայ ծիսից, Թէ չէ օրէն պահել զխտրական օրէնս եւ առնել պատարագս զենմանց»:

ԹՂ. 86բ. «Խնդիր Բ.» Թէ պարտ է ի բաժակ պատարագին արկանել լուր»:

ԹՂ. 89բ. «Խնդիր Գ.» Յաղապս վերջին Օծման»:

ԹՂ. 90բ. «Խնդիր Դ.» Յաղապս յաւելուածոյ Երեւարբեհին, որ այն ինքն է Սուրբ Աստուածն»:

ԹՂ. 91բ. «Խնդիր Ե.» Յաղապս աւուրտօնի Մենդեանն Գրիստոսի»:

ԹՂ. 92ա. «Յաղապս առանձնական մոլորութեանց ոմանց Հայոց»:

ԹՂ. 93ա. «Յաղապս արտադրութեան բանական Հոգւոյ»:

ԹՂ. 108ա. «Մասն Բ.» Յաղապս Խորհրդոց եկեղեցւոյ ըստ Հայաստանայց եկեղեցւոյ, Յաղապս Խորհրդոց առ հասարակ»:

ԹՂ. 108ա. «Գլուխ Ա.» Յաղապս Մկրտութեան»:

ԹՂ. 112ա. «Գլուխ Բ.» Յաղապս Դրոշմի»:

ԹՂ. 117ա. «Գլուխ Գ.» Յաղապս Հաղորդութեան»:

ԹՂ. 128ա. «Գլուխ Դ.» Յաղապս Ապաշխարութեան»:

ԹՂ. 134բ. «Գլուխ Ե.» Յաղապս Վերջին Օծման»:

ԹՂ. 135ա. «Գլուխ Զ.» Յաղապս Կարգի»:

ԹՂ. 148ա. «Գլուխ Է.» Յաղապս Պսակի»:

ԹՂ. 154բ. «Գլուխ Գ.» Յաղապս Ժողովոց»:

Թղ. 154բ. «Հատուած Ա.» Յաղաքս ժողովոց Հայոց»:

Թղ. 155ա. «Գլուխ Ա.» Յաղաքս ժողովոց Հայոց, որք ի պատճառս տեղի գտեալ Հերձուածոց»:

Թղ. 169բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս այլ եւս ժողովոց Հայոց, որ ի պէսպէս պատճառս բարեաց»:

Թղ. 171բ. «Հատուած Բ.» Յաղաքս Զարաթողովոց»:

Թղ. 171բ. «Գլուխ Ա.» Յաղաքս չարաժողովոց Դինայ»:

Թղ. 173բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս այլոց չարաժողովոց»:

Թղ. 174ա. «Հատուած Գ.» Յաղաքս Տիեզերական ժողովոց ընդհանուր Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 174բ. «Գլուխ Ա.» Յաղաքս ընդհանուր ժողովոց Արեւելեաց»:

Թղ. 187բ. «Հատուած Բ.» Յաղաքս ընդհանուր ժողովոց Արեւմտեաց»: Կը փակուի Տրիդենտեան ժողովով:

1640

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՐՃԱՌՕՏ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ

1799

ԹՈՒՂԹՔ՝ 82: Իջեալուած 1—82: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X18: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X18: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ վտարակ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ էիմ սգեզ շղագիթ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, ձերծեւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 82: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1799: ԳՐԻՋ՝ ամեացք, Միիքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիես: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Կարճատու Հաճառողութիւն քրիստոնէական վարդապետութեան ի պէտս մանկանց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յանուն Հօր... Ո՛ր վստեղ զգեզ յայս ի վերայ աշխարհի...»:

Թղ. 1բ. «Գլուխ Ա.» ի վերայ ուղղափառ Հատուոյ»:

Թղ. 9բ. «Գլուխ Բ.» ի վերայ յուսոյ»:

Թղ. 13բ. «Գլուխ Գ.» ի վերայ սիրոյ»:

Թղ. 15ա. «Գլուխ Դ.» ի վերայ մեղաց»:

Թղ. 19ա. «Գլուխ Ե.» ի վերայ առաքինութեան»:

Թղ. 22ա. «Գլուխ Զ.» ի վերայ բարեկարգութեան»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Է.» ի վերայ շնորհաց Աստուծոյ»:

Թղ. 24բ. «Գլուխ Ը.» ի վերայ խորհրդոց Եկեղեցւոյ»:

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 1ա. «1799 Յուլիսի 17, սկիզբն գործոյս Օգոստոսի 12, Վերջ»:

1641

(Հիմ քիւ 271)

ՄՏԱՆԱԿԱՆՔ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ

1802

ԹՈՒՂԹՔ՝ 58: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X13: ՊՐԱԿՔ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 15X8: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ էիմ գորաւոր հաստակէն եւ կոշտ քուլք: ԿԱՋՄ՝ ունեցած է կոշտ քուլքէ կազ մը, մնացած է միայն ետեւիմը:

ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ ընցամեւոր լաւ, կռակը ցեցակիք: ԳԻՐ՝ անցամեւ փոքրիկ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ ձերծեւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 57—58: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1802: ԳՐԻՋ՝ ամեացք,

Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրքեստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի բայց հմմտ. ամուսնաբերքը՝ ԹՊ. 1ա:

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. «Մտածութիւնք ի պէտս նոցա, որք ամփոփեն զմիտս զաւուրս ութն առ ի առնել զընդհանրական խոստովանութիւն. արարեալ յիտալական լեզու ի Զիթօ Հ. Անտոնիոսէ ի Կարդէ Յիսուսեանց եւ անտի Թարգմանեալ ի մեր բարբառ յօլուտ Հայկազեան Հողեսիբաց: Ի Թրեստ յամի Տեառն 1802 եւ ի Թուականիս Հայոց ՌՄԾԱ. Հրամանաւ մեծաւորաց: 1802, 24 Սեպտ. »:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. «Յառաջարանութիւն հեղինակին առ ընթերցողս: Զառային ինն մտածութիւն» որք ի փոքր յայս գիրք պարունակին, սկսեալ յերկրորդէն՝ շարադրեցի ամօք

ինչ յառաջ ի հաճել զմիտս ուսման մտերմի իմոյ... »:

ԹՊ. 3ա. «Յառաջնում աւուր Մտածութիւն Ա. Պատրաստութիւն նոցա, որք ամփոփեն զմիտս յուշ ածել զյաւիտեական ճշմարտութիւնս»: Ուրք օրումն համար նկատի առնուած են երկուական մտածականներ, իւրաքանչիւրը երեք բաժինով:

ԹՊ. 28ա. «Գործնական կրթութիւնք վասն բարոք կառավարելոյ դանձն ի պատրաստելն առ ընդհանրական խոստովանութիւն: Արարեալ յիտալական բարբառ ի Զիթօ Հ. Անտոնիոսէ ի Կարդէ Յիսուսեանց եւ անտի Թարգմանեալ ի մերս բարբառս:

ԹՊ. 28բ. «Կրթութիւն Ա.՝ Թէ քանի՞ օլտակար իցէ ամենեցուն եւ քանի՞ պիտանի ոմանց՝ առնել միանգամ զընդհանրական խոստովանութիւն»: Ասոր կը յաջորդեն միւլլան եւ թիւ Ը. կրթութիւններ:

1642

(Հիմ թիւ չուճի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆՔ ԻՆՉ ՄԻԱԲՆԱԿ ԶԱՐԱՓԱՌԱՅ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՔ

ԹՐԻԵՍՏ (°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 6: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 19-8X14: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասու 16X10-5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԽԹ՝ էիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ բուլք: ԿԱԶՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳՐԻ՝ էիմ վարժ շագործ: ԹԱՆԱՔ՝ զօւնատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ, չուճի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 3ա մեծ մասով, 3բ-6բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամ-ծամօք, Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Պրակ է՝ ԹՊ. 1ա. «Հարցմունք ինչ միաբնակ շառափառաց եւ պատասխանիք երկաբնակ ուղղափառաց »:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Հչ. Ընդէ՞ր անուանիք դուք պոչատք, կամ պոչը կտրածք: Պիս.՝ Վասն զի շան նմանութեամբ մեք ընտանի հմք եւ տան պահապանք, վասնորոյ հատեալ են պոչք եւ ականջք մեր... »:

Ընդամէնը ասոր մնամ էիմզ հարցում-պատասխաններ են:

1643

(Հիմ թիւ չուճի)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՊՈՒԱՄՈՑ Ի ՏՐԱՊԻԶՈՆ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ

1826—1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 200, իջակալուած է ԹՊ. 57աէն սկզբ-հալ 1—281: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 21-5X15-3: ՊՐԱԿ՝ 25: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 16X8: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԽԹ՝ էիմ քաթակ

քաթակ: ԿԱԶՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, քամաք տեղ-տեղ մերժուած, պակասաւոր է 1826 Մարտ 15—1831 Մայիս, ասոր մէկ մասը կարնի է լրացնել թիւ

1044 ձեռագրեմ: Գիր' եիմ անցմամ ցտորգիր: ԹԱ-
ՆԱԳ' անէ, խորագրերը մտնուշակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ
եւմ. չկած: ԴԱՏԱՐԿ' Թ. Գ. Թա—Տր, 197—200ր: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ' 1828—1848: ԳՐԻԶ' ամծանթ: ՏԵՂԻ' եւաւ-
նաքար Տրապիզոն: ԹԵՄԱՏԱՆԱԿԱՆ' շտեմ:

Մատենան է՝ «Ժամանակագրութիւն
աղայլին դիպուածոց ի Տրապիզոն»: Ասկէ
օրինակուած կ'երեւի քիւ 1644 ձեռագիրը:
Յառաջ կը բերեմք միայն ամէն տարւոյ
սկզբնաւորութիւնը:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պ. 1ա. «1826 Յունւար 3: Հնչէ լուր,
եթէ Օսմանեան տէրութիւն արտասահման
արաբալ իջէ ի Կոստանդնուպօլսէ գերեւելի
իշխան ուղղափարաց՝ զԲընկըրեանս, զՏա-
վութեանս, զԱղնաորեանս, զԼըյճեանս եւ
զայլ մեծամեծս թուով քսանեւութ եւ այս
լուր երկիւղ մեծ էարկ ի սիրտս ուղղափա-
ռաց տեղւոյս»:

Պ. 5բ. Մարտ 15էն սկսեալ չէ օրի-
նակուած:

Պ. 9ա. «1831 Մայիս 24: Նամակ
յոսկինարեան Մինասէ, յորում յայտ առնէ
զընտրութիւն Տեառն Յովհաննու Կիրղեան
յառաջնորդութիւն Տրապիզոն»:

Պ. 14բ. «1832 Յունւար 2: Ընդունին
ուղղափառք Հրաման ի կուսակալէ առ ի բա-
նասիլ ի Հայոց չարափառաց ըստ քաղաքա-
կան տրոց»:

Պ. 23բ. «1833 Յունւար 7: Սղութիւն
ցորենույ նեղէ յոյժ զքաղաքացիս, մինչեւ
զին մի Հոխայ հացի բարձրանալ ի 64 փարա
եւ զին մի քիւլէ ցորենույ երեսուն դահեկան,
զի չլուանի ցորեան բնաւ ի համբարանոցս եւ
մարացորեանն նոյնպէս սպառեալ»:

Պ. 30ա. «1834 Յունւար 1: Ի դառնալ
անդ իբր երկամսեայ ժամանակաւ առաջնոր-
դի Հայոց Գրիգորի եպիսկոպոսի ի Կիւմիւշ-
խանայէ, յղէ Յովհաննէս վարդապետ զՏէր
Պետրոս Կիրունցի ի շնորհաւորել զգալուստ
նորին, յորմէ շարժեալ եւ ինքն, զայ այսօր
անձամբ ի շնորհաւորել զմուտ տարւոյս: Զի
թէպէտ յետ դալստեան Կիրղեան վարդա-
պետի ստէպ թղթակցութեամբ խօսէին, այլ
անձամբ չեն էին կանխեալ երբէք յայցելու-
թիւն միմեանց»:

Պ. 41բ. «1835 Յունւար 1: Ժողով
ուղղափառաց ուր ընտրին ոգիւ հինգ կա-
ռավար անուամբ ի լնուլ զքաղաքական կա-

րեւոր պետս Ժողովրդեան, որոց անուանք
են Պօղոս Մալմեան, Յովսէփ Ոսկինարեան,
Մահտեսի Գափտան Պալի, Պետրոս Զիւ-
պիէթեան եւ Յակովբ Մալմարեան, որք եւ
պայմանագրութեամբ եւ կնքովք իւրեանց
պարտաւորեն զանձինս յայն պաշտօն յոր
ընտրեցան, աղաչեն եւ զՅովհաննէս վարդա-
պետ մոռանալ զյանցեալսն եւ կալ ինքեանց
ի թիկունս»:

Պ. 21բ. «1836 Յունւար 1: Եկին
առաջաւորք Ժողովրդեան յառաջնորդարան
եւ ի Հաչիւ եղեալ զմուտս եկեղեցւոյ գտին
զգումար դրամոցն ինն հազար երեք հարիւր
վաթսուն, զոր բաժանեցին յինքեանս առ ի
չահեցուցանել»:

Պ. 58բ. «1837 Փետրւար 10: Սեւկեան
Յովհաննէս Վրդպ. առաջնորդ Տրապիզոնի
դառնայ ի Կարնոյ սասանօր ի Տրապիզոն»:

Պ. 80ա. «1838 Յունւար 1: Լսէ Կիրեղ
զորումն դործոց Մարիմեան Յովհաննու որ
ընդ Միւսի Կերզիի եւ խօսի բազում բանս
անարգանաց զմեանէ եւ զայս յայն սակս, զի
ի բազմաժամանակեայ նեղութեան անդ
իւրում չէ առ յանձն դիմել զեթ անգամ մի
առ ինքն եւ միջնորդ ունել զինքն առ Միւսի
Կերզի»:

Պ. 95ա. «1839 Յունւար 1: Յառաջնում
աւուր տարեգլխոյս հաւաքին յառաջնորդա-
րանն եւ տեսանեն զի լուսարարն Յակովբ
Մարմարեան ծախեալ էր ցալն վայր ի մտից
եկեղեցւոյ դահեկանս հազար վեցհարիւր ի
պետս կերակրոյ քահանայից եւ կարեւոր
պիտոյից առաջնորդարանի, խորհին անդա-
նօր ոմանք ի հաւաքել զայս գումար ի Ժո-
ղովրդենէ, այլ չառու ոք յանձն վճարել
ինչ ի քսակէ իւրմէ եւ մուտք եկեղեցւոյ որ
հասնալ էր 8238 վճարելովք եւ զպարտոս
Նախաշի մնաց 4038 դահեկան: Ի սմին աւուր
ընկեցին եւ զժամկոյ Մկրտիչ ի ժամակոյնու-
թենէ եւ կարգեցին փոխանակ նորա զՏիւր-
կերեան Յովհաննէս Նեպիկ անուանեալ»:

Պ. 103ա. «1840 Յունւար 3: Հրաւիրէ
առաջնորդն զառաջաւորս Ժողովրդեանն յա-
ռաջնորդարանն եւ պահանջէ ի նոցանէ զվճար
պարտուց եկեղեցւոյ եւ նոքա առաջի առնեն
նմա դրամս հաւաքեալս ի պարտաւորաց դա-
հեկանս զեօթն հազար եւ զմուտս եկեղեցւոյ
իբր վեց հազար, յոր յաւելուն եւ զտուչու-
թիւն մահտեսի Յարութիւնի Յակովբեան,
իսկ սակս մնացեալ եօթն հազար դահեկա-

նաց պահանջին ժամանակս: Այլ Սելվեան վարդապետ շանուռ յանձն եւ առիպէ զնոսա գտանել զելս եւ սակս մնացելոյն, ընդ որ ի նեղ անկեալ առաջի ատեն զպղծմի ջահս, աշտանակս, բուրմառս, քրցոս, եւ զայլ այսպիսի վաղնջական եւ զանդորձադրելի կարասիս եկեղեցւոյ եւ ասնն եթէ յետ վաճառելոյ զայսոսիկ եթէ պակասեացի զուժար պարտուցն, հոգացաւք եւ զայնն:

Թղ. 111թ. «1841 Յունվար 3: Կիւրեղ զրէ նամակ առ առաջնորդ, զի կոնդակաւ իւրով հաստատեացէ զնորոգ հաստատեալ դանձանակն: Տայ եւ հրամանս վերակացուաց դանձանակին, զի զնոսա որոց շատ ասնն զշարաթական պարտն չներել, այլ մատնել ի բանտ սուլաշչի: Էառ ի Յակովբայ Ամպարեան եւ զհաշիւ դանձանակի աղքատաց եւ յանձնեաց նոցա»:

Թղ. 127թ. «1842 Յունվար 9: Տեսալ առաջնորդ վարդապետն թէ Ղարակօղեանք թէպէտ եւ կանխն յեկեղեցի, բայց չմատչին յատեան խոստովանութեան: Յորդորամատոյց եղեւ նոցա մատչիլ ի խոստովանութիւն, իսկ նոցա ցուցեալ զյոժարութիւն իւրեանց, պատճառս ի մէջ բերին զդժտութիւն իւրեանց ընդ՝ ոճանս ի համազգեաց իւրեանն»:

Թղ. 142ա. «1843 Յունվար 6: Հսէ Սելվեան վարդապետ զհաւաքումն քաղաքական տրոց եւ զանհոգութիւն վճարման մնացեալ պարտուց Միսի Կերգիի, զանգատի ի նամակի անդ իւրում որ առ Կիւրեղեան վարդապետ այսպէս: Իրօք ինձ ալ կը թուի թէ այդ ապերախտ մարդիկ այս անգամիս ալ զմեզ բոլորովին պիտոր ամօթով թողուն Միսի Կերգիին առաջը, եւ այդ իւրեանց

պարտք անհոգաբար մեզի պիտոր բառնան եւ յամենայն կողմանէ չարաչար զմեզ կողոպտելու պիտոր դատին: Թէպէտ այս յանցանքը Կիւրեղին է պիտեմ, բայց բանասարկութիւն եւ ներքնագործութիւն բոլորովին Մամեկեանին ըլլալը հիշ կասկած չունիմ»:

Թղ. 156թ. «1844 Յունվար 2: Աղասի Եւդոկիացի նգովիք հերքեալ զժողար վարդապետութիւնն նորաղանդից եւ տունեալ զշաղկապութիւն ուղղափառ հաւատոյ սկիզբն ասնէ խոստովանութեան»:

Թղ. 167թ. «1845 Յունվար 1: Փոխանակ Պօղոս վարդապետի Պետրոսեան եկն առաջնորդ Հայոց չարափառաց Կարապետ վարդապետ Պուրասցի ի վանաց Արմաշու»:

Թղ. 181ա. «1846 Յունվար 5: Բնակիչք Կանիթա Թաղի (ուր Գափուշիք զնեցին տուն բնակութեան) եթէ Յոյնք եւ եթէ Տաճիկք ետունն աղերսապիլր առ Միսէլիմն, եթէ չկամին զմեզնիկ փափաղան ի Թաղի իւրեանց եւ Միսէլիմն լըղեաց զգիր աղերսանաց նոցա առ կուսակալն»:

Թղ. 197ա. Վերջ՝ «Դեկտեմբեր 22: Դիւահնար աղանդ Կալուխեանց նմուտ ապաւնէ եւ յուղղափառն Տրապիզոնի, այլ չկարաց հանապազորդել, զի չնորհք երկնաւորին պահնաց զայս հօտ փոքրիկ ի գիշատիչ ժանեաց ապականիչ գայլոցն: Զեղիտ մուտ եւ ի Յոյնս, այլ Հայք եւեթ չարափառք հետեւողք դառն դժոխային աղանդոյս: Ունէին թէպէտ եւ սոքա զազատութիւն, սակայն բղեալին չեցոյց երբեք հաճութիւն ընդ այս նոր աղանդ, նա եւ ի ստիպել առթի իրել, խստիւ եւս պատժեաց, սակայն եւ այնպէս եղիտ ի նոցանէ զբազում հետեւողքս»:

1644

(Հիմ թիւ չունի)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՊԼՈՒԱԾՈՑ Ի ՏՐԱՊԵԶՈՆ

ՊԵՐՏՈՒԹ

1829—1837 սկզբնագիրը

ԹՈՒՂԹՔ. 50: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ. 21-8X17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասն: Թղ. 1—2՝ 21-2X18, Թղ. 3-6 ետք 18X13: ՏՈՂԳ՝ 22, Ա. մասը 26: ՆԻԻԹ՝ Ոռքազայն գծուոր քաղքով աշտնեքտակամ տնտրակ: ԿԱՂՄ՝ քաղքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Ոռք

բազայն շեղագիր: ԹԱՄԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆԳ՝ եւն. չկամ: ԳԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 50թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ոռքազայն օրի-Ոռքազայն մեծ է 1829—1837ի գրուած սկզբնագրի վրայէն: ԳՐԻՉ՝ ամենուր: ՏԵՂԻ՝ Պէրտաք: ՏԵՂԱ՝ ՏԱՄԱՐԱՆ չունի:

Մատենան է՝ «Ժամանակադրութիւն ազգային դիպուածոց ի Տրապիզոն քաղաք 1829—1837»։ Յատաք կը ընդմեջ միայն ամէն տարւոյ սկզբնաւորութիւնը։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «1829 Յունուար 3։ Որդի Զինի օղլու Յովհաննէսու նորածին, ի Հինգ ամսոց հետէ կայր առանց մկրտութեան, ի Հիւանդանոց իւրում յաւուրս յայտոսիկ առ ի չղոյէ քահանայի մկրտեաց զնա տիրացու Յակովբ Մարմարեան եւ անուանեաց զնա Անտոն, որ եւ մեռաւ առ օրին»։

Թշ. 3ա. «1830 Յունուար 9։ Կոչեալ Կիւրեղ զՄկրտիչ Ամպարեան, զՄարիմեան Պօղոս, զՄարիմեան Յովհաննէս, զՊետրոս Մըսըր, զՅակոբ Շիշմանեան, զՊետրոս Զիւպէթեան, զՍերովբէ Տէր Մանուկեան, զՊայլի Սաղըեան եւ եղոց նոցա ինչ ծախեալն էր ի սկզբանէ անտի հաւածանաց մինչեւ ցայժմ եւ գտաւ գումարն վաթսուս եւ

վեց հազար, որոյ 41 հազարն վճարեցին ուղղափառք քաղաքին, տասն եւ ութն հազարն Եկեղեցի ի դրամոց իւրոց եւ յարծաթեղինացն, Հինգ հազարն եկն ի Հոռմայէ եւ իբր 2000ն ի Ղրիմէ»։

Թշ. 7բ. «1831 Յունուար 1։ Ժողովին իշխանք ուղղափառաց ի Ժամատան եւ հաշիւարարեալ զմուտս եկեղեցւոյ զտաննն զգումար դահեկանացն 1442 զոր ծախեալ էին ի զգեստս եւ ի ուսեստ Տեառն Գրիգորի Խոճիկեան»։ Մնացածը տե՛ս Թիւ 1643 Զեռագիրը։

Թշ. 50ա. կը վերջանայ՝ «Մայիս 3։ Գրի նամակ ամբաստանութեան զԿիրիլէ ի Պօլիս առ ազգային իշխանին եւ առ Յակովբ Ձէլէպի։ Յայտմ նամակի առաջի առնեն զործակալք քաղաքիս զստահակութիւն Կիւրղի եւ զամենայն հակառակութեան զործս նորին եւ խնդրեն Հրովարտակ քաղաքանաց սակս նորոս»։

1645

(Հիմ Բիւ 1097)

ԽԵԴԻՐԻՔ ԿՐՕՆԱԿԱՆՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1822էմ ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 17։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5×18։ ՊՐԱԿ՝ միակ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թգ. 2ա—7ա եւ 12ա—13բ միւսիւմ 18×13, Թգ. 7բ—11բ իրկսիւմ 18-5×5 իւրաքանչիւրք։ ՅՈՂՔ՝ 80—81։ ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր միւսիւմ հաստաւքեամբ քուլք։ ԿԱՁՄ՝ չուծի։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չու։ ԳԻՐ՝ ճօրգիք։ ԹԱՆԱԿ՝ ան։ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ։ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 1 բացի մանչամ օտարաւմբէրէ, 14—17։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1822էմ իտէ։ ԳՐԻՑ՝ ամծածօք։ ՅԵՂԻ՝ հաւառաբար Կ. Պոլիս։ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԵՐ՝ չկամ։ ԾԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թգ. 1բ՝ Գեհեալ ի մեռն Հ. Յովսէփոյ Տէր Մարգարեան Կ. Պ. 1817»։

Մատենան է՝ «Յոնգիրք Կրօնականք» 1820եամ տարիներում ի Կ. Պոլիս։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. 25 Փետրուար 1816իմ Հ. Միւլքայէլ Զամչեանի կողմամէ Պալսէմ գրուած մամակի մը պատճէմն է ուղղուած առ Հ. Մկրտիչ եւ Հ. Իգնատիոս։ «Զգիր վերա-

պատուութեան ձերոյ ի Հռովմայ ի Ե Դեկտեմբերի 1815 ընկալայ ի 16 Փետրվարի ի 1816, ընթերցայ առաջի մերայնոց զամենայն զբանսը ընդ որ ոչ սակաւ ուրախ լեալ նոցա փառս մատուցին Տեառն...»։ Նամակիմ տակ՝ «Ի 1816 Հոկտեմբերի 3 ըստ Հնոյն, օրինակեցաւ ի դպրոցն Լուսաւորչեան, ի Ժողով Արշարունեաց»։

Թշ. 5ա. Պատմէմ մամակի մը գրուած մայմալէ Հ. Միւլքայէլ Զամչեանի կողմէ 18 Յունուար 1820իմ Պէկողլուէմ՝ «Վերապատուելի վարդապետաց եղբարց իմոց տեարց ի Տէր խնդալ, Իցէ Թէ յաւելից հայիլ ի տաճար Տեառն զօրութեանց զի յեղան զինեւ ջուրք եւ անդունդք անհնարիք պաշարեցին զիս, եմուտ գլուխ իմ ընդ անկողնով...»։

Թշ. 5բ. Վայտարարութիւն ողջամիտ դասանութեան մեր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ։ Եկեղեցի Հայաստանեայց ի սկզբանէ եւ

այսր ունի եւ դաւանի զուղղափառ հաւատս
ճշմարտութեան եւ քանզի զկիրառութիւն
բառից որ ի բանս հաւատոյ՝ այլք այլապէս
իմանային եւ իմանան, յայսմանէ բաժանումն
անկեալ է ի մէջ մեր...» (4 կէտ) :

Թղ. Յա. «Երկրորդ անգամ զոս յղեցին
հանդերձ Գոլժեան կարգաւորօք միարանու-
թեամբ՝ զյայտարարութիւնս առ Հայս ի
կենդանութեան վառողապետի Սիմօն աղայի,
որք բազումս ի Գոլժեան կարգաւորաց խօ-
սէին առաջին զյայտարարութենէ՝ մի՞թէ
այսչափս է եւն. : Իսկնք զրեալ առ Հայս
յամի Տեառն 1819 Յունվարի՝ Նախ բանի
Սրբոյն Ներսեսի Ենորհալայն յերկու բնու-
թիւն ասելոյն ի Քրիստոս յորժամ ոչ վասն
բաժանման է լատ Նեստորի, այլ վասն
անշիթթութեան երկուցն ի մի անձն ոչ
փախչիլ, այլ դաւանել նոյն ըստ նորուն
Սրբոյն...» (10 կէտ) :

Թղ. Դր. «Ի յանաբաժան Տեառն Քերովրէէ
առ սիրելի եղբարս Ազգին Հայոց» :

«Ընդ վայր պարպատին

Որսալ խորանոց

Նանիբ զիշերի

Մինչեւ Տէրունայն

Աղօտ շամանդաղ

Առեալ ի յանօթ

Նա իսկ գողտրկան

Կան թէ պերճանալ

Անդուլ անդադար

Ողբամ վանջատեալս...» :

Թղ. Գա. «Իարձեալ նորին ասացեալ առ
սխրասարաս սիրելի Սիմօն վարդապետ» :

«Նանիբ եւ խոտան

Եորթել գողուղի

Ոչինչ են պարծանք

Յանգլոյշ վեր տալ

Թէ ոք ոչ մտցէ

Ընդ քեզ մի կարծեր...» :

Թղ. Գր. «Յօրինեալ ի Գրիգոր վարժա-
պետէ Փէշտամայճիեան, բան պատասխա-
նատուութեան յամի Տեառն 1817» :

«Զար է բնաւոր

Զարապոյն քան զայն

Պաշարեալ եւ քո

Ոչ ուղիղ վատիս

Զազկոս մեր ողջոյն

Թէ են մոլորեալ

Քեզ ասեմ սրբեա

Այլ զակըն հոգւոյդ

Տեսցես ճշգրտութիւն

Թէ ուղիղ պրնամք...» :

Թղ. 12ա. «Պատուական եւ սիրելի եղ-
բորորդոյ իմոյ Պարոն Մկրտչի ողջոյն եւ
օրհնութիւն, ի Փարիզ, ի Դեկտեմբեր 26,
1819: Յետ բազում բանից պրէ այսպէս. Իայց
աշխատիլ չէ կաթորիկաց հայածման բանը
քեզմէ կը լսեմ, քանի որ աս բանին մէջը՝
որդիք աշխիւղ բացէք, որ պօշ տեղը զուգ
ալ արան չերթաք...» : Վերջ՝ «որ աշխիւղ
բանաք եւ պօշ տեղը էչ նահատակ յըլլաք,
ինչպէս կ'ըսէ ռաժկած առակը, քիչէն շատը
իմացէք, Նուաստ եւ անպիտան հօրեղբայր
ձեր Հայր Յօհաննէս վարդապետ Զօհրապ-
եան» :

Թղ. 13ա. «Տիրացոյ Նիկողայոս սիրելի-
ւոյ ողջոյն եւ օրհնութիւն ի Քրիստոս
Յիսուս: 1822 Մայիս 13 ի Պէյօղլու: Նոր
բանը սիրել ու հինը ատել ամէն մարդ ունի,
իայց խնայցին ոչ ամէն նոր բանը կը սիրէ
եւ ոչ ամէն հին բանը կ'ատէ...» : Վերջ՝ «Եւ
այս քեզ պրածէս շատ բան կարես իմանալ
թէ մտառութեամբ մտախոհ ըլլաս նէ. ողջ
լեր, Նուաստ ծառայ Հայր Սերովրէ վրդ.
Արքայեան: Օրինակ զոյն Հ. Սերովրէի
Մխիթարեան, որ առ հետեալ սարկաւազ
Նիկողայոս Պօյսեցի յաջորդ ի Թէքիրտաղ» :

1646

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲՈՒՍԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1850ի շուրջ

ԹԻՒԼՊԻՔ՝ 14: ՄԵՆԵՌԻԹԻՒՆ՝ 20X12.5: ՊԻԱԿ՝
1: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 1ա—7ր միասին, 8ա—9ր չորեքօրհ-
եալ: ՏՈՂԻՔ՝ 28—32, ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր սպիտակ

քուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լա: ԳԻՐ՝ եօր
շեղագիր, քիչ մը ծօտ գրի կը մօտեմայ: ԹԱՆԱԿ՝
մուգ շագանակ: ԶԱՆԳԱՐԱՆ՝ եւժ. չունի: ԳԱ-

ՏՄԿԿ 10—14, ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830ի ատեմեքը: ԳՐԻԶ՝ ամեմեք, Խաւսմեքար Միքիարեան մը: ՏՆՂԻ՝ Խաւսմեքար Վիեմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Բաղարան Բուսարան-կան, ամիսարագիր, Ա. մաս. Թղ. 1ա—5ր Հատիմներէն — Գերմաններէն — Հայերէն — Յը-

րաններէն, 271 գիտական բառեր: Երկրորդ մասին մէջ **Թղ. 6ա—6ր** մըն երապակաւ բառերը դասաւորուած են այլաբանական կարգով, իսկ **7ա—9ր** մըն երապակաւ բառերը դրուած են բուսաբանական— գիտական դասաւորումով:

1647

(Հիմ թիւ 1098)

ՕՐԻՆԱԿԻ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1907էն Խոֆ

ՅՈՒԼՈՒԹ՝ 42, իջեկալուած՝ 1—15: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X15-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10-5X13-2: ՏՈՂԻ՝ 10: ՆԻԹ՝ Յը բարակ զեծաւոր թուղթ: ԿԱՋՄ՝ բարակ տուարաթուղթ: ՀԱԿԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կազմէն բաժնուած: ԳԻՐ՝ Յըրգայն չնագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մանուշակի մետ սեւ: ՋԱՐ-ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱԿ՝ 1ր, 33ր—42ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1907էն Խոֆ: ԳՐԻԶ՝ ամեմեք: ՏՆՂԻ՝ Կ. Պոլիս, ինչպէս գրուած է վերջին կազմի մերսի կողմէ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ եւն. չունի:

Մատենան է՝ Պաշտոնական Նամակա-դրութեանց պատճեններ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վճիռք բարոյականք իւրա-դրեալ ի վերայ յիմի եւ իտեալ յաւերական **Պարսեպոլոյոյ:** Այս գլուխը ամենեւին կապ չունի յայլադմերու հետ:

Թղ. 2ա. Պատճեն: Նորին ամենապատուութիւն Տէր Տէր Յարութիւն բարձրաշնորհ սրբազան արքեպիսկոպոս, բարեխնամ Պատրիարք առաքելական Աթոռոյ սրբոց Յակոբեանց ի սուրբ Երուսաղէմ: Աստուածաբաւ Տէր իմ եւ Հայր Հոգեւոր: Աստ ի Դամասկոս եօթնամեայ պաշտոնավարութենէն զկնի, այսօր ապաւինեալ ողորմութեան Աստուծոյ եւ օթանդակութեան երկնահաճոյ ալօթից սուրբ Հօրդ, Կ'ուղեւորիմ զէպ ի Բարեխնոյ: Ստորագրուած՝ 11 Մարտ 1902 ի Դամասկոս, Գարրիէլ Մ. Վրդպ. Անդշանէ:

Թղ. 10ր. Յեաթոռ առաքելական սրբոց Յակոբեանց Երուսաղէմ ի 17ն Յունվարի 1907 ամի, Համար 224: Ամենապատու. Տէր Տէր Մաղաքիա Սրբազան արքեպիսկոպոս, բարեխնամ Պատրիարք Հայոց Թուրքիոյ ի Կ. Պոլիս: Յաւ ի սիրտ կու գամ ծանուցա-

նել Ձեր Սրբազան եղբայրութեան, սուրբ Աթոռոյ միաբաններէն Տէր Մամբրէ Լալիսկոպոս Մարկոսեանի մահւ, որ կրկին վիշտ պատճառեց մեզ...: Ստորագրուած՝ յայրական սիրոյ ողջունի մնամք աղօթա-կից Պատրիարք սուրբ Երուսաղէմի, Յա-րութիւն արքեպիսկոպոս:

Թղ. 12ա. Յեաթոռ առաքելական սրբոց Յակոբեանց Երուսաղէմ ի 24ն Փետրվարի 1907 ամի, Համար 21: Արժանապատու Տէր Մատթէոս վարդապետ Դայրճիեան, Լիւս-մտից տեսուչ սուրբ Աթոռոյ ի Կ. Պոլիս: Տեղեկանալով թէ սուրբ Աթոռոյ Հայոց քննիչ Յաննատոգոյ վր յախառութիւնները աւարտած եւ իւր Տեղեկալիր մատուցած է Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան Պատկ. Խառն Ժողովոյն...: Ստորագրուած՝ յայրական սիրոյ ողջունի եւ օրհնութեամբ մնամք աղօթարար Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի Յարութիւն արքեպիսկոպոս:

Թղ. 14ա. Համար 22: Նորին սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր Մկրտիչ վեհապառ եւ Սրբազնակատար Կաթողիկոս ամենայն Հայոց: Աստուածաբաւ սուրբ Հայրապետ: Հաւատալ արժան է զի սուրբ Օծութիւն Ձեր զիտել զիտէ եթէ որոց սպասարք են իս-նին կենաց եւ պաշտօնայն սրբոյ Եկեղեցւոյ ըստ ուխտին իւրեանց, որ առաջի Աստուծոյ եւ մարդկան՝ պարտին պահել անսասան զԵկեղեցի սուրբ եւ անվթար՝ զկարգ նորա եւ զկանոն...: Ստորագրուած ի 11 Մարտ 1907 ամի, ի Վանա սրբոց Յակոբեանց Երուսաղէմ: Պատրիարք սուրբ Երուսաղէմի Յարութիւն արքեպիսկոպոս:

Թղ. 10ր. Յեաթոռ Երուսաղէմի Հա-

ուսկան խնդրոյն ներկայացեալ վարչական ատենակազմաց կողմանէ առ Աղղային Կեդրոնական վարչութիւն, խառն ժողովն ի նիստ Մարտ 14 եւ անփոփոխ ընդունուած ու միաձայնութեամբ վարչակարգուած է այս վարչական վերջնական որոշմանդրը: Աղղային Կեդրոնական վարչութեան խառն ժողովն առաջի աշաջ ունենալով սուրբ երուսաղէմայ վանուց երկրորդական (1893 Մայիս 1էն ցփերէն Ապրիլի 1905) մատակարարութեան հաշուեցոյցները եւ ունի ժամանակամիջոցի մէջ ի նորոյ կառուցեալ կալուածոց շինութեանց հաշիւներն...»:

Քղ. 26ա. «Նամակ Ատանայի առաջնորդ Մուշեղ Եպիսկոպոս Սեբասթիանի առ Պատրիարքն Կ. Պօլսոյ Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան: 11/29 Մայիս 1906: Ամենապատիւ սրբազան Հայր: Աղղերնականութեան սոյն առանձնացումի պահուս ներեցէ որ միայնութեան մտամփոփ վայրկեաններէն մէկ քանին նուիրեմ սոյն մասնաւոր եւ անձնական նամակիս, որ նամակ մը լայլէ աւելի, ներքին մտերմական խօսակցութիւն մը, պոթեկացող խղճի մը խոստովանանքը պիտի լայլայ Ձեզի զէմ...»: Ստորագրուած՝ «Մ(ուշեղ) Ե(պիսկոպոս) Ս(եբասթիան)»:

1648

(Հիմ քիւ 352 եւ 128)

ԳԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

ԺԹ-ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 180, իջակալուած՝ 1—850: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20×13: ՊՐԱԿՔ՝ 23: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15-5×8-5: ՏՈՂՔ՝ 81: ՆԻԹ՝ եիմ գորատըր հաստկեկ կազդսի զարմոզ քուզը: ԿԱԶՄ՝ կաշնպատ տախտակ, կռնակիմ ճնշումով զարդեր: ԳՂԹԵԱՅ ՊԱՂԱՄԱՆԻՔ՝ երկուսեակ քուզը սկիզբն ու վերջը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ կազմը սկսած է քայքայելի: ԳԻՐ՝ ձօտըցիք եւ ամբամ ձօտըցիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԳՐԱՄԱՆԻՔ՝ չուծի:

ԴԱՏԱՐԻՔ՝ Քղ. 1, 177ա մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ-ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամեամօր, Միքիթաբեամներ: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեճեա, կրնայ նայ իսկ Թրիստ ըլլայ: ՅԵՄԱՆԱՄԱՆԻՔ՝ չուծի:

Մատենաս է՝ «Գաղղուած իմաստասիրական»: Ձեռագիրս նոյն է ի՞նչ 1632իմ հետ տես ամէլ:

1649

(Հիմ քիւ 1748)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

1926 (1856)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 20×13: ՊՐԱԿՔ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×12: ՏՈՂՔ՝ 23 միլիմ հաշուով: ՆԻԹ՝ ձօտըցիք քառակուսի գրեկըով միջակ հաստութեամբ քուզը: ԿԱԶՄ՝ սեւ մամաքուզ, ձօքերու տնոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ խմբաւորքնէ վնասուած, միլամը պուզած: ԳԻՐ՝ ձօտըցիք, քիչ մը ձօտըցիք յիշեցնող զաւգիք: ԹԱՆԱՔ՝ մանուշակագույն: ԳՂԱՄԱՆԻՔ՝ հիւս. չուծի: ԴԱՄԱՆԻՔ՝ Քղ. 1ա, 35բ—45բ, 47—48: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1926: ԳՐԻՉ՝ էլմահեան Համբարձում: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ՏԵՐ՝ Օր: Խօրալեւծ Թաւրվանդ: ՅԵՄԱՆԱՄԱՆԻՔ՝ Թղ. 1բ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Հայաստանի առաջը, իմ սիրելի դաւադուհըս կը թաքալին օտար աշխարհ(հ)...» (5 տուն):

Քղ. 3ա. «Պանդուխտ: Մի հրճեմ մայր իմ, մի հրճեմ, չէ թէ կը մերնիմ...» (11 տուն):

Քղ. 4ա. «Ահա մօտեցաւ մահուան ժամը...» (7 տուն):

Քղ. 4բ. «Անմահ ես ով դու կին, քեզ փիւր հրանի...» (9 տուն):

Մատենաս է՝ «Երգարան»:

Թղ. 5ա. «Մեղեքի տեղի յարութեան, ի գերեզման յարուցելուն անմահի...» (3 տուև) :

Թղ. 5բ. «Քրիստայէ չաղըմաք երէի, Զարդիկ որդիք սուրբ(ր) Սրօնի, արիւր եկայլ եկեղեցի...» (3 տուև) :

Թղ. 5բ. «Ողմբ Աստուածածին իւզերինէ: Աստուածածին Կուսմբ Մարիեմ կայր առ խաչին...» (3 տուև) :

Թղ. 5բ. «Մեղեքի: Թիւր կարծեալ է դողման, մըտով չէմ ես...» (4 տուև) :

Թղ. 6ա. «Երբ, Զքեզ Աստուծ դո՛ւ(ր)ա- նեմք, եւ դքեզ Տէր խոստովանեմք...» (5 տուև) :

Թղ. 6բ. «Ուր ես Մայր իմ, յայ քա- ռոպունտա յաղբոյրբ: Ուր ես Մայր իմ, քաղցրբ եւ անուշ սիրելի...» (2 տուև) :

Թղ. 6բ. «Քերեղմանիդ քարին յիւրայ յարդի նըման հօտ կու. Բայ...» (3 տուև) :

Թղ. 7ա. «Ներսէս Ծնոր(ւ)ալինին եար- տըղը շա(րա)կան նեկեցելոց. Անըզկիւր Աստուկան կիւզբ արարչութեան...» (3 տուև) նոյնը Թուրքերէն՝ Թղ. 7բ. «Եվկէսիդ ալլահ է կէլէ եարտտը...» (3 տուև) :

Թղ. 8բ. «Ուշտու աթըրդ հայաթ զուշու պէնտէն, պէնտէն...» (19 տուև) :

Թղ. 10ա. «Երկէր Տէր Ողբոմա յալուր պատշաճի: Քրիստոս յարեալ ի մերելոց, լուս ծագեցաւ արարածոց...» (30 տուև) :

Թղ. 13ա. «Զքեզ Աստուած զոհարա- նեմք եւ դքեզ Տէր խոստովան(ե)մք...» (5 տուև) :

Թղ. 13բ. «Շաղ օլ եւ յալիտէ կէօյլէր սուլթանը...» (14 տուև) :

Թղ. 15ա. «Շաղ օլ սուլթան ասիմանի» (6 տուև) :

Թղ. 15բ. «Պու լէպէրտէ նէ միւմքին քի...» (8 տուև) :

Թղ. 16բ. «Հաղորքութեան իւզերինէ, Կերէջտէն նուրսուն իկտէրտէն չէօյլէ...» (5 տուև) :

Թղ. 17ա. «Մուր(բ) հայր Յովսեփէ, Մարտ 19տա: Կելին քարտաշլար հէրիմիդ պիւրիք...» (5 տուև) :

Թղ. 17բ. «Մըրութնուն իւզերինէ, Թիսուս մուհապէթին տերտի...» (4 տուև) :

Թղ. 18ա. «Մըրութին իւզերինէ, Թիսուս մուն գանը թնի...» (4 տուև) :

Թղ. 18բ. «Թիսուսուն աղիդ Երեւելինէ, Թիսուս աշմըլ երեւելինի...» (7 տուև) :

Թղ. 19ա. «Աղիդ զիքիւր քուտրիկ քեանի...» (4 տուև) :

Թղ. 19բ. «Պարծիւր ալսիւր, պարծիւր արա՛ւ չուր տանիմ...» (5 տուև) :

Թղ. 19բ. «Մընու(ն)ք իւզերինէ, Հընչ- տակներն երէր երկնային մէր դաշտերուն մէջ երգեցին...» (2 տուև) :

Թղ. 20ա. «Թիսուսուն տողուշունա նէ սեհէթքի Քրիստոս տուլտու ալիտիս...» (6 տուև) :

Թղ. 20բ. «Պաշա սըր: Մընուիդ քի- չիւք պիւր շիհրտիւր ալիտիս...» (8 տուև) :

Թղ. 21բ. «Մընուք իւզերինէ: Էմմա- նուէլ քեմրեմ ուլլահ...» (5 տուև) :

Թղ. 22ա. «Մուրբ Յովսեփա սինու, Կե- լին դարտաշլար, Հէրիմիդ պիւրիք...» (5 տուև) :

Թղ. 22բ. «Թիսուսուկ իւզերինէ, Աղյա- եալըմ, աղյաեալըմ, երեւելիմիդ տողյա- յըմ...» (6 տուև) :

Թղ. 23ա. «Եպիսկոպոս, մեծալոր, յարդապետ իւզերինէ, Ծնորհապատկ հայրա- պետիս ագէի քնար կարուցել...» (5 տուև) :

Թղ. 24ա. «Թէքարը: Օն ըրհանդէս ներբողին, յովապետիս մերոյ այս անուն...» (7 տուև) :

Թղ. 25ա. «Թէքարը: Կեցցես, կեցցես, կեցցես դու յաւէտ...» (3 տուև) :

Թղ. 25ա. «Տէրթիւ յալիտէ: Տէրթիւ յալիտէ դարա պաղլարըն...» (7 տուև) :

Թղ. 26ա. «Զօլտէ չաղբը լան թիւրքի: Պապամըն կիլիտէ յօք տուր եմէկէր...» (5 տուև) :

Թղ. 26բ. «Թիսուսու յիւր, Իւթէ Թիսուսու թութտուլար զաշլար իւն վուր- տուլար...» (19 տուև) :

Թղ. 28բ. «Զօճիւք նէնիսի ույուտմաք իչին: Անուշ ըունիկդ աչքերն ատեր...» (8 տուև) :

Թղ. 29բ. նոյնը Թիւրքերէն՝ «Թիւրքճէսի նէնիսին. Թաթլը ույու կէօղին աթըլ...» (9 տուև) :

Թղ. 30բ. «Մէնդիւլար հայ հայ, մէնդիւ- վար, Հայ մէնդիւլար, մէնդիւլար մէնդիւլա- րըկ վախտլար...» (50 տուև) :

Թղ. 46ա. Ընդհանուր ցանկ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 1բ. «Երգարան, 1826 Փետրվար 1: 1911 Շուպատ 1: Մարաշցի Տիւրքու Համ- րարմոմ էլմաճընանը դրեց» :

Մատիոնով՝ «Գու. երգարան իրարադեան
միւսիւ. Անդրեան վէ Նազարէթէ պէօյիւք
վայիտէսի իրարադեան Թուրլանդ խամբ
թարաֆընտան հէտիյէ» :

Թղ. 8ր. «Տէր ողորմեա էրկէրի յովուր
պաքչաճի հէրի պիբի կաթողիկոստան,
նպիսկոպոսարտան, վարդապետէրտէն,
դաճաննարտան, տիրացուարտան այմա-
տըր, չօք վարդապետ, տիրացուար պու

տէֆտէրմտէն. հազարար, պու տէֆտէր
հախօտ երգարան 70 սէնէլիք տիր, տաճա
չօք չէյլի վարք» :

«1928 Փետրվար 3տէ հազարար, Գու եա-
ղըլանլարն կիւղէլ կիւղէլ հասլը հասլի
ժաքամարը վար սատիւ ինուան թօքանըր
հազան 60 այթմիլ սէնէլիք տիրացու տուր
Համ(քարձում) էլմաճըեան» :

1650

(Հիմ քիւ 346)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱ (°)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 140: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-2X13: ՊՐԱԿՔ՝
չեմ ճշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17X10-5:
ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԽԹ՝ զօրաւոր Յօրսգոյմ միլակ հաս-
տօւթեամբ քուդք: ԿԱՋՄ՝ քզրապատ ստօւարա-
յուդք: ԹՂԹԵԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մե-
կակամ հաստ կոշտ քուդք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, տեղ-
տեղ մեյտմը ճերձուած: ԳԻՐ՝ իիմ շեղագիթ: ԹԱ-
ՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. յկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ.
1. 68ր. 138ր վարի կեւը. 137—140: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԹ. դարաւ կեւերը: ԳՐԻՁ՝ ամառօք, Միխթարեամ
մը: ՏՆՂԻ՝ հաւամբօք վիեմօ: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չուծի:

Մատեանն է՝ «Միջին Գաւառութիւն» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ի Գրիստոսէ մինչեւ ցմեծն

Կոստանդիանոս կայսր, Լմ 1—324, 300ամեայ
ժամանակ, Վիճակ Հո. տէրութեան: Յետ
100ամեայ խռովութեանց Կայիոս Ոկտաւ
յիւի Աւդոստոս, ամ 30 յ. Բ» : (Տ 2—96) :

Թղ. 29ա. «Միջին պատմութիւն, Ի Կոս-
տանդիանոսէ մինչեւ ցկործանումն ամեւ-
մտեան տէրութեան (324—480) այս ինքն
ժամանակ 160 ամաց» : (Տ 97—140) :

Թղ. 51բ. «Միջին պատմութիւն, Ի կոր-
ծանմանէ արեւմտեան տէրութեան մինչեւ
ցկարողս մեծ (480—768) այսինքն ժամա-
նակք 290 ամաց» : (Տ 141—220) :

Թղ. 97բ. «Միջին պատմութիւն, Ի Կարո-
ղոս մեծէ ցճաճանայապետ Գրիգոր մեծ ամ
768—1073, ժամանակ 300 ամաց» : (Տ 221—
287) :

1651

(Հիմ քիւ 347)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱ (°)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 168: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-4X13: ՊՐԱԿՔ՝
չեմ ճշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 18-5X8-3:
ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԽԹ՝ միլակ հաստութեամբ քուդք:
ԿԱՋՄ՝ քզրապատ ստօւարաքուդք: ԹՂԹԵԱՆՑ ՊԱՀ-
ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը պարք քուդք մը: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ իիմ շեղագիթ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. յկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 13բ մեծ
մատով. 14—34, 38—42, 43բ—54բ, 165, 166բ մեծ
մատով. 168: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. ի կեւերը: ԳՐԻՁ՝ ամ-

ծամօք, Միխթարեամ մը: ՏՆՂԻ՝ հաւամբար վիեմ-
օ: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատեանն է՝ Թղ. 1ա. «Միջին պատ-
մութիւն» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Հարստութիւն ճաճանայապե-

տաց, հաշակերբ (Ա. 1073—1305) միջոց ժա-
մանակի 330 ամաց» : (§ 303—499) :

Թղ. 84ա. «Միջին պատմութիւն 1305—
1500» : (§ 450—623) :

1652

(Հիմ քիւ չունի)

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԻՐԵՂԵԱՆԻ

ՏՐԱՊԵՋՈՆ

մինչեւ 1852 եւ 1878

Թովութիւն՝ 142: Թղ. 1—118 Ա. մաս հայերէն, Բ. մաս՝ Թղ. 110—142 իտալերէն: Մեծնութիւն՝ Ա. մաս 20-3×13-5, Բ. մաս 18-2×11-3: ՊԱԿԲ չեմ Յաճակ-
ուած: Գրնութիւն միասեւ 10×9: ՏՐԱԳ՝ 27: Նիւթ
հիմ բարակ քուղք: ԿԱՂՄ՝ լաքակազմ, քաթապատ
ստոսարաքուղք: Բ. մասը միասեւ չէ կազմուած:
ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ յաւ, քանի մը քերքեր կազմեմ
բաժնուած: ԳԻՐ՝ հիմ ամցմամ ճօտրցիր, իտալերէնը
ըմքացիլ չեղացիր: ԹԱՆԱ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՄԱՆ՝ հեմ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 113—118, 119բ, 128բ—142բ:
ԺԱՄԱՆ՝ Ա. մասի մինչեւ 1852, երկբորը մասիմ՝
1878: ԳՐԻՑ՝ Ա. մաս՝ եղիմակը Յովնանեւ Կիրեղ-
եան Սեղիսպոստ Տրապիզոնի, Բ. մաս՝ Տրապիզոնի
Սպանիակամ փօն Դեպքանը՝ G. B. Marengo: ՏԵ-
ՂԻ՝ Տրապիզոն: ՅԻՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ յատուկեմ
չկայ:

Մատենան է՝ «Անճանկան օրագրութիւն
Գերայ. Յովհաննէս Կիրեղեան Տրապիզոնի
Եպիսկոպոսին 1798 Դեկ. 25 — 1852 Դեկտ.
14» : Յառաջ կը բերեմք միայն քանի մը
նմայնորդ :

ԲՈՎՀԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «1798 Դեկտ. 25: Յետ պսակե-
լոյ հօր իմոյ Կիրեղի Ղըյամեան ընդ օրիորդի
Իսկուհւոյ Տէր Մանուկեան, առաջին ծնունդ.
նոցա եղէ եւ եւ ի ժամանակի անդ յորում ի
լոյս ընծայեցայ էր հայրն իմ ի Կոստանդնու-
պօլիս» :

Թղ. 2ա. «1799 Յունվար 1: Մկրտեաց
ղիս եւ ետ ղերուհուրդ ղերուի Յակովբ քա-
հանայ Լիբանանցի եւ ետ ինձ անուն Յով-
հաննէս ըստ խնդրոյ կնքահօր իմոյ Ուղուն
օղլու չարափառի...» :

Թղ. 2ա. «1802: Ի տղայութեան իմում
անդ հետաքրքրութիւն իմն էր յիս տեսանել
զեղեցիկ առարկայս, զդուստպիղ ծաղկունս
եւ դարդս...» :

Թղ. 2բ. «1804: Յետ լրացուցանելոյ

զհինգերորդ իմումս հասակի յղեաց զիս
մայր իմ ի դպրոց առ ուսանիլ անդ ղերեթե-
ցանութիւն առնթեր տիրացու Ալեքի Կիւլ-
եան խորշուրցւոյ, որ էր վարժապետ
դպրոցի Հայոց ուղղափառաց ընդ վերակա-
ցութեամբ Տեառն Ստեփանոսի վարդապետի
Շաւարճեան...» :

Թղ. 3ա. «1805: Մինչեւ կանխէի ի
դպրոց, մեռաւ մին յաշակերտաց անտու դպ-
րոցին Յովհաննէս անուն Մանուկ Լալէյրա-
նեան, ոչ միայն անուանակից ինձ այլ եւ հա-
սակակից եւ դասակից: Եւ երբ ի դերեղմա-
նոցի անդ կատարէին զկարդ թաղման նորա
քահանայը, տեսի զնա եւ ծանեայ այլ չուս-
րեցայ իսպառ թէ յինչ սակա ծածկեն զնա
ընդ հողով: Լուեայ էի այս զանուն մահու եւ
զհանգերեմաւ կենաց, զարթայութեմ եւ
զղճոխոց, այլ չունէի ի միտս իմ զզաղա-
փար ինչ զսոցանէ...» :

Թղ. 6ա. «1812: Գրէ հայր իմ նամակ
ստէպ յեւպատորիա քաղաքէ խրիմու, որ է
Կէօղէվէ եւ խնդրէ զիս առնթեր իւր...» :

Թղ. 12բ. «1816 Յունվար 18: Ելի ի
Պերա եւ դնացի ի տուն Հ. Մինասայ (Բժշկ-
եան) ... զողացաւ հնարիւք իմն զհաճու-
թիւն կամաց իմոց առաքել զիս ի Վէնէտիկ
ի վանս իւրեանց... յետս կացի ղյիսովին ի
կանխելոյ առ նա եւ եղի ի մար դառնայ ի
Տրապիզոն...» եւմ. :

Թղ. 119ա. «Vita de venerabile Monsignor
Giovanni Ghiureghian, vescovo di Trebisonda
dal originale in armeno scritto di propria
mano del venerabile, compilata da G. B.
Marengo vice console di Spanga in Trebisonda
l'anno 1878» իտալերէն քարգամուութիւն
կը հասնի միայն մինչեւ 26 Սեպտ. 1812:

1653

(Հիմ քիւ 1031 Գ.)

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՂԱՐԱՆ — ԵՐԳԱՐԱՆ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅՈՑ

ՀԱՅԱՔԱՂԱՔ ԿԵՌԼԱ (°)

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 18: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.3X13: ՊՐԱԿ՝ 66րկայնի միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ միասին 18.5X11: ՏՈՂԳ 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր կոշտ քուղք: ԿԱՅՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ իրականիմ հատակոտոր մըն է միայն աւելի ընդարձակ գործէ մը միայն մէկ պրակ, քաւակամ ուղտոտած: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չուծի: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար Հալաբա—զաբ Կեայա: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ԵԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա լուսամտքի վրայ մատիտով՝ «Առաքել ի վամս: Շնորհակցայ ի վ. Հ. Միքայէլ Թուրքաեմեմ, Կեայա 1014»:

Մատենան է՝ Ժողովրդական Տաղա—րան—Երգարան Հունդարահայոց, իրենց բարբառով: Ներկայս հասակոտոր մըն է միայն աւելի մեծ գործէ մը, միայն մէկ պրակ: Երգերու վրայ նշանակուած է Գաւառի հոսկարներն այն երգին ամուրն, որուն հղանակով կ'երգեցունէին ասոմք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Առջեւի մասը պակսելուն՝ կը սկսի ուրբերորդ տան կէտէն՝

«Տա շատունց համբերութիւն,
Որք սիրէն ղխաղութիւն...»:

31. դ. վերջին տունն է՝

«Բայց ծլ—մնողացը յայ է
Ձէ իւսչին անդադար տունը
Պէղդ է իրմովը ծէծվին,
Մինչեւ զոգին ամաղին»:

ԹՂ. 3ր. «Մէր աղչիկնու, Օ բարեկամ բարչ...» (ամընքեռնիլի):

«Աս ինչ պատուհաս ծէս է,
Օր դժգ կըտրիճը կ'ուղէ,
Պէղդ է ալեւ օրբովինք,
Մինչեւ տօլաթ գընորվինք...»:

19. դ. վերջին տունը՝

Օր սօրվէցնուենք դեղ
Այսպէս խախցընէլու դմէդ
Ձի Թարթէլով դուն մէր մէչ
Ձմէր սրբութիւնը հէչ»:

ԹՂ. 5ր. «Պար ընդէմ ընտրուկսի աղչիկնու: Եւ անցանէ մեծութիւն ի Թա...»:

(ամընքեռնիլի): «İtt hagynám én ezt a várost ha lehet».

«Ձի զէտլի օր, վօլ ղի դըլօխս բուլլակ,
Ձդըլօխս օցի դլիսու պէս համ փօլօրէ
Օր ատպէս էրկան ես էրիկ ինձ ընտրեմի
Մինչեւ ամէն ծէր աղչիկնու մամը
Թարժի...»:

9. դ. վերջին տունը՝

«Մէսքինս ար ես կուսութեան մէչ պի մընամ

Եւ մինչեւ ի մայ գանտօլաթ տօլաթս
պի լամ

Ամէն աղչիկան ես խըրատ սիլօլ տալով,
Օր չընտրէ, զէ պի ցաւի սրտէ ողբա—լով»:

ԹՂ. 6ր. «Մէր աղչիկնու պար: De mit törem az tejet».

«Վայ ինձ մըսքին աղչիկան
Ձունիմ իք մ'ալ օղնական
Իմ ծէրութեան,
Ձէ անձաւ Ժամանակը
Կարգըվէլու ատենը
Տըղակութեանը
Վայ ծերացայ ըսպըլիդ եղայ
Ինչի խըվիմ
Գոսիցօլ իմ, բաց դըլիսօլ իմ
Ինչ պի անիմ...»:

11. դ. վերջին տունը՝

«Գիտիմ ալ էս ինչ պ'անիմ
Ձէ դաբարտլ պի հաղնիմ
Ու պի ծածկիմ
Անովը դմազէրէս
Շոււկրովը զերէս
Ու պի դըրվիմ
Թէ բաղդ ունիմ կարգըված իմ
Պի ուժէկվիմ
Բայց դցաւ զիէցդիբըս
Պի համբէրիմ»:

ԹՂ. Ու. «Տըղու խըրատ,
Աստուած գըթած եւ մարդ,
Նաէ տըղայ, ինչպէս կամիս
Ձատըլի անձեռնու օր չի ցաւիս,

Երկի որ ծերութեան մօտ հասնիս
Կըսէ՞վէ՞լու չի նաչարվիս...

13-դ վերջին տունը՝

Վեոտ Աստըծոյ զընորքը
Պ'երթայ էրէսէտ ամօթը
Պի նախ դուռն քեզ զնարը
Մինչեւ տանի դէզ մահը:

Թղ. 10թ. «Պար Հարաճութեան»: Zöld
Martzi bet...» (ամըմքեռնիլի):

Վերկի ալ զանունըտ թանկ զինի
Եւ մըխթալի ըրախի
Եւ ունիմ խէսմաթ լըսելու
Դէր պըրըկնուս դէրճընէլու
Կու զայ ինձ ուրախանալու...

14-դ վերջին տունը՝

Վժի խումբ ինձ անհատնէլի
Ըլայ ձէրըս րախի զինի,
Վուլ ալ սոյս իմ վերի կամքըս
Կօխէ նայ չուենայ անտէնը
Կաթ մը գինի ըրախի ձէրքը:
Թղ. 12թ. «Տալաուդիի պար»: Վոդէ

Վանգում:

Վճալաուդի տալաուդի
Գրաղընիս դուռն զոտըր մէզի
Բայց ասովը ինչ կանիս
Ձէրընէրէս կը խափիս...

12-դ վերջին տունը՝

Վճայ չարնուս զլեղութիւնը
Օզ չի ցաւիս գտրտութիւնը
Վասն Աստըծոյ սիրուն
Համբիրիս զան սիրով դուն:

Թղ. 13թ. «Պար բիրախ»: İsten, meğ Atya
Kedves:

Վնաս մէ ինծիկ դուն ով բիրաճի,
Ինչու իս այտպէս մեծ դապաքճի

Այդ շատ մըլուսն մէջ

Ինչ չայ կ'իմանաս

Երբ լեղի զինքը

Սերտ սերտ կուլ կու տաս...

18-դ վերջին տունը՝

Թող ալ էս ծըխէ ով պատճար ունի,
Ու համ ակրան սերտ սերտ կի ցաւի,
Կամ ում տալարը ուտէլվին կ'ուրի
Պազսութիւն ունի մըլուլ զրիսդիրիս:

Թղ. 15թ. «Պար չար մօրերու»: Անցանկ
մեծութիւն:

Մայր տըղոցըտ Հարմունքը վեր կ'էլ
Աստուածվէ քեզ պատճաճ կի խընդրէ
Ձէրամ գտրղաքըտ դեպրութենով
Մեծցուցիր արանց Աստըծոյ ահոյ...

13-դ վերջին տունը՝

Վրիտացիր թէ պարտիս դուն սէտ տալու
Աստըծոյ զտըղաքըտ անձնելու
Մի տանի ալես զնոցայ Հողիդը
Անիրաւ մայր ճօրովի դրճողքը:

Թղ. 17ա. «Պար ընդէն թշնամայց»:
Kintsem feleségem».

Վեղապը ինչ խալտեցի,
Ձէր ընդէմ ինչ արի,
Ձէ զիս անարդէցիք
Եւ այտչափ ատէցիք...

19-դ տուն՝

Ձէ աշխարհս զբարին
Ձիտէ ամէնէվին,
Բարի վիճարէլու
Բայց գիտէ ազտրէլու:

20-դ տուն՝

Վճառու պէս կի քալէ» հոս կը վերցանայ
ձեռագիրը:

1654

(Հիմ քիւ 1031)

ԳՐԻԳՈՐ ՓԵՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ՝ ԳԱՆՁԱՐԱՆ ՆԱՄԱԿԱՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՄԶԲ (1833)

ԹՈՒԹՎՈՒՄ 123, իջեկալուած 1—241: ՄԵԾՈՒՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20-ՅX15-2: ՊՐԱԿ՝ Ա—ԺԶ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասնիւ 14-ՏX11: ՏՈՒՂ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ ինձ գօրաւոր
միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ կարուած է
բայց կողքը կորուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ արտաքին
քուղքերը ազտուած, ընդհանուրը լու: ԳԻՐ՝ մօտը-
գիր, կը հանկի զէպի ամբմամ մօտըգիր: ԹԱՆՎՈՒՄ՝ տեւ:

ՋԱՐԴԱՐԱՆ՝ հւն. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2թ վա-
րէն միքտառով կտրուած, 121թ—123թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1833: ԳՐԻԶ՝ Յօնաննէս Կոստանդնուպոլսեցի: ՏԵՂԻ՝
հաւանաբար Կ. Պոլս: ԹԵՂԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես Յակա-
տտաւղքը Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. Վրանճարան նա-

մակաց, յորում իբր պատուական զարդ ինչ հարստութեան պահին օրինակք յուրեւ զեղափայլել շարադրութեանց բազմադիմի նամակաց զեղազարդ բանից բարեփայելուչ դասաորութեամբ յարմարապիւր ընտրի պերճախօս իմաստից հարստութեամբ ի Փէլտիմարեան Գրիգորի գերիմաստ վարժապետէ կոստանդնուպօլսոյ։ Զլուրաւոր համեմատութեամբ բաւ ընդդիմ օրինակեալ ի նուաստ Յօաննիսէ կոստանդնուպօլսեցոյ։ ԲԻՄԶԵ։

ԲՈՎԱՆԻՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Էթնղակապոյն վշտամբեր անընդհատ հեղեղեալ զառնաղէտ կրից՝ հաւածանաց, կոսպանաց եւ մահահրաւէր կոշկոծանաց, սըրտապիլնը ժուժկալութեամբ ըստ օրինակի նախաշաւից առաջնորդին քոյոյ Յիսուսի՝ լինելով զիմպըտ, հասուցումն զարժոյց արդարակ իրաւամբք դառաջապոյն սահմանայն քեզ ի Տեառնէ զհոգեւորապետութեան Հայկազեան ազդիւս ընկալեալ տեսչութիւն. Տեառն, Տեառն Դանիէլի երանեալ սրբազան կաթողիկոսի երկնեմբաց զարշապարացն հետոց երկրամած դիմօք զծառայական նուիրեմ համբոյր խոր խոնարհութեամբ։ Ահաւասիկ՝ հողմ քաղցրասիւկ ի տեսչութեան խնամոց այցելութեան Տեառն հեղիկ եւ բարեխառն հնչեալ...» (Ստորագրութիւն չունի, ստորագրութիւնները կը Ոչառնակեմք միայն հիմն, ուր դրուած կոյ)։

Թղ. 6ա. «Վանխարաւէր ընտրութեամբ Հողւոյն սրբութեան յառաջապոյն սահմանելոյ ի կոշումն առաքելական պաշտօնի հոյութեապետութեան համօրէն Աքանազեանս գրոհի, Տեառն եւ Տեառն Դանիէլի աստուածատեսակ քահանայապետի շնորհաբաշխ ալոյն համբոյր որդիական մատուցանեմ միշտ ի դուռն անկեալ։ Սքանչեւհրաշ մանայն մտաց առատաձիւր համասփիւռ խնամոցն լուսածաւալ խաղացեալ վտակք ամենակալ մարդասիրին...»։

Թղ. 7բ. «Ող քաղցրութեան հողեշունչ հողմոց խորակահար սրտից մերոց սիրտիչ, ամպ կենսացող մանկանց Սիոնի հողերոյս սերմանց բուսուցիչ, Տեառն եփրեմի աստուածներտր կաթողիկոսի Հօր մերոյ սրբոյ երկնանձեմ զարշապարացն մատուցանեմ համբոյր ամենայն խոնարհութեամբ։ Արդեօք դիշեր ծածկեացէ՞ իսպառ դոսկիւնունջ ճանանչ արեւուն ծայման...»։

Թղ. 10ա. «Ուռ ողկուղալից որթոյն կենդանոյ, բաժակ բերկրութեան ազդիւս թախծելոյ, Տեառն եւ Տեառն Կիրակոսի աստուածներտր կաթողիկոսի զերահրաշ Աթոռոյն Կիլիկիոյ եւ արժանաժառանգ Յաջորդի Հօրն Հաւատոյ Սրբոյ Հուսարդչին մերոյ, շնորհաբաշխ Ալոյն նուիրեմ համբոյր խոր խոնարհութեամբ։ Ծածանչ նշուրից անստուեր սրբոյ հողւոյն Աստուծոյ ի վառաբանէ սրտից ծայկեալ ի հողիս ի ձեռն շնորհաձիւր բանից նամակիւր...»։

Թղ. 13բ. «Հոյութի. խնամածու բանաւոր հօտի երկնաւոր հօտապետին՝ արածող ի մարմանդս աստուածեղէն պատուիրանաց եւ լիւրիչ քաջահմուտ պարզեւեալ մեղ յԱստուծոյ ի զարման հոյեկան վերաց. քաղաք իմանալի կացեալ ի վերայ լեբին բարձու. եւ ճրաղ լուսափայլ սուրբ եկեղեցւոյ Տեառն եւ Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) սուրբ եւ աստուածաբաշխ կաթողիկոսի շնորհափայլ Ալոյն։ Բազմապատիկ են յոյժ արդարեւ պարզեւք զթութեան առատաբաշխ Ալոյն Քրիստոսի շնորհեալ Հայկազեանս ազդի...»։

Թղ. 14բ. «Հօտապետ քաղ Հայկազեանս հօտի Տեառն եւ Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) բարեխնատակ սրբազան կաթողիկոսի զորովապութ Հօր մերոյ աստուածամեծ Ալոյն մատուցանեմ համբոյր որդիական։ Զբաժակ քաղցրութեան անապակ սիրելոյ շրթմարջ հողւոյս արբան միանգամ, ուրախանամ հանապաղ անպակաս առաւելութեամբ զոհարանութեամբ...»։

Թղ. 15բ. «Աստուածաբաշխ հոյութեապետի համօրէն Աքանազեան գրոհի Տեառն Տեառն եփրեմի վեհափառ կաթողիկոսի զորովազուր Հօր մերոյ սրբոյ շնորհաձիւր Ալոյն նուիրեմ համբոյր ամենայն խոնարհութեամբ։ Սքանչացի ոք թերեւս, տեսնելով զանզոյս բնութիւն արարածոց իբրեւ գրեական ստեղծութեան խորհրդածութեամբ վախճանի հանապազորդել ի գործ իբրեւ ի լրումն պաշտաման պարտաւորութեան իրեանց...»։ Ստորագրութիւն՝ «Վսեմափառ տէրութեան քուժ մշտանուէր ծառայ Գրիգոր Փէշտրմայանեան մանկավարժ դպրոցին Օրթազիլի, աշակերտ Թէոդորոս սարկաւազի երդնկացոյ, միաբանի սրբոյ եւ մեծի Աթոռոյ կնիքով»։

Թղ. 19ա. «Շնորհաձիւր պարզեւաց Հող-

ւոյն Յիսուսի Քրիստոսի մարմնեղէն տաղաւար եւ իմանալի Հրոյ սիրոյն Աստուծոյ կենդանախարոյն բուրլառ Տեառն Տեառն Եփրեմի գերապահ կաթուղիկոսի սրբոյ Աթոռոյն իշխաններ, մեծապատիւ Եղբոր մերոյ ընտրելոյ՝ ողջոյն եւ սէր եւ խաղաղութիւն բաղմասցի, Ամրաւաղոր Հոյնի Աստուծոյ, որ կութեամբ իւրով ամենայն ուրեք եւ յամենայնի է միշտ ի ցուցանել զհաճութիւն քաղցրութեան կամաց իւրոց առ սիրելիս իւր...»:

Թղ. 21ր. «Յաջոյն բարձրելոյ ընտրեալ եւ փառազարդեալ Հովնուպետ բարի բանսւոր Հօտիս Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քողոված) վեհափառ կաթուղիկոսի շնորհաղեղ Աջոյն որդիական նուիրեմ խանդակաթ սիրով: Լուսամբի պարզեւ օրհնառաք շնորհաց անձնաւոր արփուղէ ճառաղայթեալ ի սիրտ մեր եւ հողի, լցոյց զմեզ անբաւարա ուրախութեամբ...»:

Թղ. 22ր. «Տախտակ անձնաւոր աստուածային օրինաց եւ մատեան շնչաւոր դործոց բարութեան Տեառն Տեառն: Շնորհունիմ զամբաւ խնամոց Աջոյն Բարձրելոյ, որ յաղոցեաց մեզ հանդիլ երբեմն ի դիրկս յուսածին մօր մերոյ...»:

Թղ. 24ա. «Մաքրութեամբ շնորհամբի յուսոյն օթարան եւ հեղութեամբ կամաց հանդուսեան Արարչին ընկալարան, Տեառն Տեառն: Արփիաղեղ ծորումն Հայրական սիրոյ յանհատահոս աղբերէ Հոյուղոյ առատացեալ դերաշտեալ անդաստան սրտիս արբուցանէ...»:

Թղ. 25ա. «Փոյլ քաջահնոց կենսամբի աւետեաց, քարոզ կենդանի Հոյեպարզեւ պատկամաց Տեառն: Պարք Հրեղէնք եւ երկպարք Հրեղէնք ամբարձին զեղիս, իսկ զքեզ ով Հայր բարեգութ, ո՛րք ոմանք Հնուացուցին ի մէջը...»:

Թղ. 25բ. «Հոյեպարզեւ շնորհացն բաշխող անսպառ եւ նուազելոց Հողով անապականութեան Հացին մատակարար Տեառն: Զիարդ կարօտեալ զրկելոյս ինձ ի լիութենէ բազմապատիկ բարերարութեանց թոց դուանիցին սփոխանք...»:

Թղ. 27ա. «Տիրատունն այգւոյ երկասէր մշակ բանեղէն Հօտիս Հովիւ դերուսեան, խոթացեալ Հողուց բժիշկ բարեկարգ զեղծեալ լեւիոց բարեաց նպատակ Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քողոված) աստուածաբա-

եալ արքեպիսկոպոսի Հօր մեր դերաշարդ Համրոյր որդիական մատուցանեմք միշտ յիղձ եռափափաք: Աստուածահրաշ տեսչութեան զործոցն հանդէսք սքանչելի արդարեւ մերումս զտանին փանաքիմաց մտաց...»:

Թղ. 28ա. «Ամաքափայլ վարուք փայլեալ ի մարմնի, յցեալ պարզեւօք Հոյւոյն Յիսուսի Տեառն Պօղոսի արհի երջանիկ, շնորհաբաշխ Աջոյն Համրոյր նուիրի: Ահա ընկալալ Պետղ արհիական, զնամակ օրհնառաք Հօրդ սրբութեան որ ի քանաներք մարտի զրեցան առ մեզ մխիթար ի նիկոմիդան...»:

Թղ. 28բ. «Անօթ յարդարուն երկնամբի շնորհի եւ մատակարար Հոյեւոր կենացն Հացի Տեառն (ամուսն տեղը պարապ քողոված) արհիապանձ կաթիսկոպոսի Հայրապատիւ Եղբոր մերոյ ընտրելոյ ողջոյն սիրոյ նուիրեմ յամենայն սրտէ: Երկնաքողաքացի վարուց թոց հանդէս, որով յերկրի դանմարմնոցն բերես սխալի բարեմասնութեամբ զմանութիւն...»:

Թղ. 29բ. «Աստուածային սիրոյն վառարան եւ Հոյուոյն Սրբոյ շնորհացն ընդունարան Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քողոված) ի Քրիստոսապսակ կաթիսկոպոսի աստուածամբարձ Աջոյն նուիրի Համրոյր որդիական բաղուձ կարօտանօք: Օրհնատալ պատճէն շնորհաւորութեան Հարսանեաց զոր յառաջ քան զպստոսիկ աւուրս ընկալաք ոտ ի Հօրէդ սրբոյ եւ իրբեւ. ցօղ առաւօտեան տեղացեալ յանդս՝ պարարտացոյց զսիրոս մեր...»:

Թղ. 30ա. «Յնկանոց ոսկի, արժան ընդունակ բուրման աղօթից եւ անօթ ընտիր աստուածային Հոյուոյն պարզեւաց Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը բաց քողոված) Համահրեշտակ արքեպիսկոպոսի եւ բանաւոր Հօտին Քրիստոսի արժանաւոր Հովուի Հօր մերոյ սրբոյ աստուածամբարձ Աջոյն մատուցանեմ Համրոյր խոնարհութեամբ: Ո՛ր քանի ուրախութեան է առիթ, լուրս քաղոց ջուրեան աղնուապութ Հօրդ սրբոյ, որ առաւել քան զբաժակ անապական զուարթացոյց զսիրտ իմ...»:

Թղ. 30բ. «Լուսածաղիկ բուրաստան առաքանաբարդ դործոց եւ յղնահամբար թանգարան զիտութեան զրոց Տեառն. խորիսիս մեղու՝ բանք քաղցունք եւ բճիճ անապական՝ ողբաբար սիրտ խոնարհիք»:

Թշ. 30բ. «Ջարդ փառաց ճոխութեանն տանն Աստուծոյ եւ վայելչութիւնս զեղոյ հարսին եկեղեցոյ Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը քաց քաղուած է) սրբանեալ արքեպիսկոպոսին շնորհաձիր Ալոյն համբոյր որդիականն նուիրեալ ընդունական աղօթիցդ փափաքիմ՝ Զցօղ արդիւնաբեր քաղցրութեան կամաց քոց առաւելեալ ցուցեր այժմ առ մեզ ի ձեռն օրհնատաք բանից նամակից»:

Թշ. 32ա. «Հրեշտակալիւն վարուց մաքրութեամբ ծայրագուռին արժանացեալ շնորհի եւ փշման, չարապատին եղբօր սիրեւոյ Տեառն Տեառն: Գեղեցիկ յոյժ եւ սքանչելի հոգւոյն տեսանելեաց յանմահական սիրոյն շարաւիղաց վերաբուսեալ ծաղիկք եւ պտուղք...»:

Թշ. 33բ. «Շնորհափայլ եւ աստուածարեալ ձօրդ սրբոյ Տեառն... (ամուսն տեղը քաց քաղուած) զերհաճաչ վարդապետի սրբոյ Ալոյն: Քանքար անապական ճշմարիտ սիրոյ սուրբ ձօրդ իմոյ, զոր ընկալեալ ունիմ ի սեղանաւոր հոգիս անդստին ի մանկական տիցո...»:

Թշ. 36բ. «Աստուածընտիր Հօր մերոյ սրբոյ շնորհաբաշխ Ալոյն համբոյր: Ոչինչ առաւել կարեւոր պառչանի Տեառն եւ ժողովրդեանն այսքան լրումն եկեղեցւոյ, մանաւանդ քաշանայական դասուց, որովք պաշտին սրբարար խորհուրդք ի պէտս հոգւոց նաւասացելոց...»:

Թշ. 37բ. «Ամփեր հոգեմատեան աստուածեղէն պատգամաց եւ անօթ պատուական շնորհաց Տեառն: Շնորհ ունիմ զամենախնամ դթուծենէ երկնաւորին որ անբաւ մարդասիրութեամբ իւրով զհոգեկից եղբայրը իմ պահեալ խնամէ քաջողութեամբ»:

Թշ. 37բ. «Գանձարան անձնաւոր երկնաձիր պարգեւաց եւ քարոզ կենդանի հոգեւունչ կտակարանաց Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը քաց քաղուած) արհիսպանծ եպիսկոպոսի եւ արժանաժառանգ Պատրիարքի աստուածային Աթոռոյն սրբոյ Երուսաղէմի երկնաշու դարչապարացն համբոյր նուիրի: Գո՛հ եմք հանապաղ զամենիմաստ տեսութենէ թարեխնամ մատանց Ալոյն Աննի, որ զերագունակ նմանութեամբ հրաշալագրեաց երկին ի յերկրի զպանծալին տիեզերաց...»:

Թշ. 38ա. «Շարաւիղ բարի որթոյն Յիսուսի, հոգիս որ Հայր որդոյս Սիրմին,

վեհափառ եւ ազնուափայլ Պատրիարքի Տեառն մերոյ սրբոց դարչապարացն մատուցանեմք համբոյր ամենայն խոնարհութեամբ: Անսպառ սէր հովուիդ հակոդի ի փոյթ խնամոց բանաւոր հօտին վստահացոյց զմեզ այժմ մեծաւ յուսով դիմել յոտս վեհանձնութեան ձերութեամբ...»:

Թշ. 38բ. «Գերապատեւ Հայր: Ի բազմապատիկ կենցաղօրուտ պատուիրանաց անտի, զոր նախատայեաց զդուլութեամբ ասեղեցեր մեզ ի խրատ մի եւ սյս ճանաչի՝ երախտաղէտն լինել...»:

Թշ. 39բ. «Ջահ լուսապայծառ եկեղեցւոյն Քրիստոսի Տեառն Տեառն... (ամուսն տեղը քաց քաղուած) առաքելադոժ արքեպիսկոպոսի հոգեւոր Հօր իմոյ սրբոյ շնորհաբաշխ Ալոյն համբոյր: Զպարգեւ շնորհացն անապականութեան զոր հեղբի ի հոգիս մեր եւ զցնծութիւն Հոգւոյն Աստուծոյ զոր ետուր մեզ ի ձեռնադրութենէ երիցութեան...»:

Թշ. 40ա. «Աստուածային սիրոյն վառարան եւ Հոգւոյն Սրբոյ շնորհացն ընդունարան Տեառն Քրիստոսապսակ եպիսկոպոսի աստուածամերձ Ալոյն համբոյր: Ոյ շանի ուրախութեան եղեւ մեզ առիթ լուրն քաջողջութեան աղնուալուծ Հօրդ սրբոյ, զի արդարեւ առաւել քան զամենայն բաժակ անապակ զուարթացոյց զսիրտ իմ...»:

Թշ. 40բ. «Առ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ քաջառաժմէկ իշխանդ իմ թարերար Տէր սիրանուէր թարեմաղթութիւն: Ոչ սակաւ ինչ միտթարութիւն տրտմաթախիծ կրիք վարակեալ անձինս էր տեսանել, ուր ազդ մեր ողջոյն որ մինչեւ ցայս վայր ի հոգմոյ ատելութեան լեռնակուտակ արեօք միասուց եւ տուգանաց ըստ նաւու իմն օրինակի վեր ի վայր տարուբերէր...»:

Թշ. 46բ.

«Ազնիւ տոհմական, իշխան քաջալանջ Ռետին քաղցրութեան, վա՛հ լուսաճաճանչ

Քանքար բեղմնաւոր, բարեաց աննահանջ

Ազգիս բիրաւոր պարծանք իսկաքանչ»: Ակզմատաւորը կը կազմեն՝ «Առ քաջ արանց մահտեսի Առաքել Ամիրա ի Գրիգորէ»:

Թշ. 47ա. «Քաջարանց իշխան, հիգոյս բարեխնամ: Տեղացին ինձ նետք ի տանէ

Տեառն, տեղացին ինձ քարինք ի չեղեղատէն
կեդրոնի...» վերջ՝

«Անձրեւ դիշերոյ, ցօղ առաւօտեան

Ձեղձունք քոյդ սիրոյ առ իս յորդեցան»
Եօրօնքորդ տունն է՝

«Այլ Հողւոյն Սբրոյ շնորհացն օգնութեան
եղէ պատաստան Գրիգորս անսիրտան»:

Թղ. 50ա. «Գերամեծար տոհմական,
Սէր արփին սէր սիրողիդ ազկիս ցոլապայ-
ծառ ցոլացեալ ի լապտեր սրտիս ղեռանդն
վառման բաղձանաց մերոց բորբոքեաց...»:

Թղ. 52ա. «Պորհողով մտաց» լապտեր
լուսաւոր, բարեխից պողով պարտէզ բանա-
ւոր, աղետամեծար Ամիրայի սէր եւ բարեւ
ի խոնարհ ողւոյ նուիրի: Յանապառ սիրոյդ
առ մեզ խաղացմանց՝ չըթաժք սրտի արբ-
եալ անձկութեամբ, ի լերդախմած տոչոր-
մանէ բոցակէզ կրիցս անբոբերեւեաց զովա-
ցայ որպէս երկիր ծարաւուս ի քաղցրատե-
ղաց ցօղոյ ոռոգեալ...»:

Թղ. 53ա. «Քրիստոսասէր եւ բարեպաշ-
տեմ... (ամուսնի տեղը բաց քաղուած) Աղայ,
ողջոյն սիրոյ մատուցանեմք քեզ ամենայն
կարեկցութեամբ: Ով է որ կարծիս ինչ ի
մտի դիցէ եթէ սերմանացանն վայրափառին
ստեն զսերմանիս...»:

Թղ. 54բ. «Շնորհարոյս շառաւիղ տնկոյն
օրհնութեան... (ամուսնի տեղը բաց քաղ-
ուած) Աղայ, եղբայր պատուական ողջոյն
չառ: Համբաւ. բարութեան զեղածաղիկ
վայելչացեալ անձնիդ բարոյս իբր Հոտ
անոյշ բուրեալ ի Հոտաստանէ զմայլեցոյց
զհոյիս առաւել քան զբուրումն նարդեան
ազնուի...»:

Թղ. 56ա. «Բուրփառ բանաւոր խնկոց
իւրենեաց, ծաղիկ շնորհաւոր Հոտեան
բուրմանց ազնիւ... (ամուսնի տեղը բաց
քաղուած) Հարազատ մեր եւ մտերմ, ողջոյն
եւ սէր բաղմանցի: Բաղցրածաշակ բանաւոր
պատարադիր ի շնորհարոյս շառաւիղէդ առ
մեզ մատուցեալ անշուշտ ծանոց մեզ յար-
մատոց բարեաց լինել քեզ բողբոջ բարբերք»:

Թղ. 58բ. Լուսարորոք վառարան աստ-
ուածային սիրոյն կաշծական ազնիւ... (ամ-
ուսնի տեղը բաց քաղուած) մտերմի իմոյ
ողջոյն շատ: Բոցափայլ շառաւիղ անաչառ
սիրոյդ լիմանայի այս հոգւոյս ցոլացեալ ի
ձեռն օդաչու. բանից պատճէնիդ առաւօտ
ցնծութեան պարգեւեաց ինձ նոս...»:

Թղ. 59ա. «Շնորհափայլ եւ պատուա-
մեծար ազնիւ տիրացու... (ամուսնի տեղը
բաց քաղուած) եղբորդ մերոյ սէր առատ ի
խորոց սրտէ մատուցանեմ ամենայն մտեր-
մութեամբ: Համբաւ. յարի քաջափառ
հմտութեան քո ի հրահանգս դիտութեան եւ
լուս անործելի եռանդակին բաղձանաց առ-
դասէր բարոյիցդ ի Հոտաւոր այդմ վայրէ
հնչեալ ի լսելիս մեր ուրախ արար դսիրտ
մեր առաւել քան զգինի անուշակ...»:

Թղ. 60բ. «Անդաստանին Քրիստոսի
բանաւոր մշակք Հոյեւոր Հարք, ողջ լերուք
ի Տէր ամենայն խաղաղութեամբ: Որովհե-
տեւ պարտաւոր եմք ամենեքեան բառ իւրա-
քանչիւր կարողութեան աշխատ լինել եւ ջա-
նալ ի պէտս եւ յօյուս ազգիս...»:

Թղ. 61բ. «Հոյեւծին եւ Հարապատ որդ-
ւոց, զերամեծար պայազատաց, աղնուափայլ
եղբարց եւ պատուական տոհմականաց,
Գոհանամ զաստուածային մարդասէր խնա-
մոցն վասն ձեր ամենեցուն լսելով հանապա-
ղօր զհամբաւս ձեր բարիս Հոչակ Հարեալ
րնդ տիեզերս ամենայն...»:

Թղ. 62բ. «Գերամեծար սիրելոյդ
խնդալ: Յոլովից արդարեւ ի զէպ է մեծոց
զովեստից զտանիկ արժանաւոր...»:

Թղ. 65բ. «Բարեջան ի փոյթ Հոյեւոր
կենաց, սիրելի որդւոյդ իմոյ ծնողական
զթով մատուցանեմ սէր առատ ի կարօտ
դիմաց...»:

Թղ. 66ա. «Աղնիւ որդեակ իմ: Յնծու-
թիւն ոչ սակաւ նոր ի նորոյ առաւելաւ. յիս
յաւետաժառանգ թղթոյ որդւոյդ սիրելոյ»:

Թղ. 67ա. «Յիսուսի Քրիստոսի Մատայ
Տէր... (ամուսնի տեղը բաց քաղուած է)
վարդապետ եւ շնորհիւ Սուրբ Հողւոյն Դէտ
եւ Առաջնորդ աստուածապաշտ քաղաքի...
(ամուսնի տեղը բաց քաղուած է) եւ շրջակայ
վիճակաց շորին: Յորմէ ժամանեալ Հանգէ
ողջոյն Փրկչական եւ օրհնութեան աստ-
ուածային առ ամենեան ձեզ, որք բնակեալ
էք ի քաղաքս, ի դեօղս եւ յազարակս, առ
եկեղեցականս եւ աշխարհականս, առ իշխա-
նաւորս եւ սոսկականս, առ արք եւ կանայս
եւ առ Համայն Ժողովրդականս Խնամք եւ
զթութիւն Ամենասուրբ Երրորդութեան իջ-
եալ առաքառացի ի ձեզ իբրեւ զանձրեւ որ
տեղայ յերկիր...»:

Թղ. 68ա. «Պարոյի բանաւոր սիրոյն
Աստուծոյ, Հոգեկիրց որդւոյդ իմոյ սէր եւ

օրհնութիւն մատուցանեմ ծնողական զիւրի : Ամենայն շարժութիւնք մարդկային զործողութեան ի բնական կարգի մտածեալ՝ ստույգ իմն է...» :

Ք. 68թ. «Յամենայնի վաթսանն է զովելի : Ոսկի պատուական ի ճմիրէն կրօնայ, կարծրապէս մարմինք սօվար են լինել բեկանուտք...» :

Ք. 73թ. «Ծրայ լուսատու՝ միկապատ մտաց եւ աղբիւր բարի հողով ծարաւեաց, նշրայր մտերմ տիրացու : Պօղոս սիրող հայրենեաց, ողջ լինել քեզ ըղձանամ յօգուտ հասարակաց : Զի՞նչ արեւօք ըղձալի դէրեղծական բնութեան քան ի մահկանացու վիճակի լինել անմահ...» :

Ք. 76թ. «Վսեմափառ պայապատ : Զերկնատունէ ծառայ սիրոյն Աստուծոյ զանուշակ տոտու ընկերին սիրոյ լի եւ առատ բեղմնաւորութեամբ մատուցանելով մեզ ի ճաշակ հոգեւորական զեղեցիկ շառաւիղ ցուցար իսկաքանչ...» :

Ք. 79թ. «Շնորհապարէ շառաւիղ տղարեր յարեաց, ազնիւ տո՛մական, պարծանք հայրենեաց, ողջ լինել քեզ ըղձանամ ամենայն բարեբաստութեամբ : Յեռանդնալին սիրոյ ազնուափայլ սիրելեացոյ տոշորեալ իմ հանապաղ համարէի զանձն քաղցրասիւղ օղով տեսութեան ձերոյ զովանալ...» :

Ք. 80թ. «Սէր մեր անխաբդախ, որ ի բազում բամանակաց հնտէ իրբն. զմոր նեղեմայ թաքուցեալ ի խորս սրտի մերոյ կայր մնայր անարձարձիւ, ի հասանիլ մեր առ աղնուականութիւն ձեր անդրէն նոր ի նորոյ ցուցիք բորբոքեալ...» :

Ք. 81թ. «Մեծասպտիւ եւ վսեմափառ... (ամուամ տեղը բաց քաղուած) Աղայ : Ո՞ր ռետին ազնիւ դիտել սյնակէ քաղցրացուցանել զբիւս որպէս սէր սիրելոյդ զհողիս» :

Ք. 82թ. «Գերամեծար տուճական... (ամուամ տեղը բաց քաղուած է) Աղայ աղնուափայլ եղբոր ողջոյն սիրոյ խանդակաթ տենչեմար : Սէր արբին սէր սիրողիդ աղբիւս՝ բոցապայծառ ցուցեալ ի կայտերն օրտիս, վառ կայծեալ վառումն ըղձանաց մերոյ յարբոքեաց...» :

Ք. 84թ. «Ականախուռ ոյտակ ալիլիս պարծանաց, վսեմափառ իշխան... (ամուամ տեղը բաց քաղուած է) Ամիրայ, ողջ լինել քեզ ըղձանամ ամենայն բարութեամբ : Ոսկի անարատ թէպէտեւ պատուական է եւ յար-

զի, բայց ի վերայ յաւելեալ փաղփիւն եւ պայծառ եւս գտանի...» :

Ք. 85ա. «Ազնուափայլ եղբոր մերոյ ողջոյն սիրոյ ի կարօտ դիմաց : Շնորհ ունիմ զքէն յաղապս բազում սիրոյն զոր ցուցանես մեզ զբաւորական բարբառով բան ի մշտնեւնաւորել զնոյն...» :

Ք. 85ա. «Ազնուամեծար եւ չեղափառ... (ամուամ տեղը բաց քաղուած) Ամիրայ յարգութեան ողջոյն սիրոյ նուիրի ի կարօտ դիմաց : Զի՞նչ մեզ ըղձալի յատենւոցս յիշխանական նախնի պերճութեան վրասացի վայելչութեան...» :

Ք. 86ա. «Շեղաշուք փառաց ճոխութեան ազլիս պարծանաց պայծառ շառաւիղ, աղնուամեծար իշխան եղբոր իմոյ ընտրելոյ, նուէր սիրոյ ի կարօտ դիմաց : Նուալ քաղցրութեան աղնիւ սիրելոյդ հնչեալ աւանդի բանիւ եւ զրոյ յաղապարս հողոյս լսելեաց» :

Ք. 87ա. «Գերամեծար եւ բարեացապարտ Հօր մերոյ ընտրելոյ բաղմեբախտ աղոյն համբոյր ամենայն խոնարհութեամբ մատուցանեմ : Բարեբաղդիլի արդարեւ զանձինս համարեմք զի եղեաք արժանի լինելոյ որդի սյնակաւոյ Հօր, որոյ չիք կապար սերոյ եւ սահման զիւրոյ...» :

Ք. 87բ. «Ազնուաղարմ եւ վսեմափառ իշխան, ճշմարիտ բարեկամ մեր : Անուշահոտ բուրումն ծաղկանց յայտ առնէ զպատուականութիւն բուրաստանին...» :

Ք. 88ա. «Ազնուամեծար իշխան, բարեպաշտօն Սիմօն Աղայ, որդւոյդ սիրելոյ աստուածաւանդ օրհնութեան ողջոյն : Զէ ինչ անծանօթ ի քէն հայրական սէրն իմ, որով սիրեմ զսիրելիդ Աստուծոյ եւ մարդկան, զի անմոռաց ունիմ զքեզ ի մտի եւ յիշեմ յաղօթս առ Աստուած...» :

Ք. 88բ. «Քրիստոսաւել իշխան, զերամեծար... (ամուամ տեղը բաց քաղուած) Աղայ բարեացադարտ բարեկամի ողջոյն արժէր նուիրեմ յաւելք : Որպէս ծով զեղուն հոսէ զջուրն յափունս կոյս, եւ աղբիւր յորդառատ խաղացուցանէ վտակս ի խոնարհ...» :

Ք. 89ա. «Ազնիւ պայապատ... (ամուամ տեղը բաց քաղուած) Աղայ յարկելի եղբորդ ողջոյն շատ : Աստուածախնամ տեսչութիւն Արայապատին բնութեան, որ խորախորհուրդ եւ անյիշելի իմաստութեամբ զործէ,

թաղ զիտէ դամենայն ըստ կարգի եւ վայելուէ ուղղել առ իւրաքանչիւր վիսնան...» :

Քղ. 89բ.

«Ուր չէ բաւական բարբառ ծայնաւոր, ինչորէ վտանել միջնորդ զբաւոր, Սիրանիչ զրոյդ իմաստ կարի խոր, Հսկող զոք Թարգման եցոյց կարեւոր» :

Քղ. 90ա. «Արեւ լուսատու սրտիս սենեկի, վսեմափառ... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Աղայ, ողջ լեր ամենայն փառօք, Քաղցր բուրումն որդիական սիրոյդ՝ դեղեցիկ յոյժ քան զծաղիկն հովտաց եւ անուշահոտ քան զլուլանս Հովտաց զմայլեցուցանեն զսիրտ ծնողիդ...» :

Քղ. 90բ. «Աղնուամեծար բարերար իմ... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Աղայ, քրիստոսաւանդ ողջոյն մատուցանեմ ի սրտէ, Զառառապել ձիրս պարկեւաց բարեգութ կամաց քոց ընկալեալ պատարագ օրհնութեան զպտուղ շրթանց վասն քո եւ որոց ընդ քեզ են...» :

Քղ. 90բ. «Մէջ իմ Բուրումն անուշութեան անստերիւր սիրոյդ, որում անձկացեալն եմ անդստին հոգւով եւ մտօք...» :

Քղ. 91ա. «Սրտիս սենեկի ճրագ բաղմաւոյս, դերամեծար... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Աղայ, ազնիւ սիրելոյ ողջոյն սիրոյ մատուցանեմ խանդակաթ ըզձիւ, Օշարակ նոնենեաց անապակ սիրոյդ ի բանաւոր պարտիզէ հուրոյդ առատացեալ քաղցրացոյց զպառնութիւն կրիցս...» :

Քղ. 91բ. «Վսեմափառ պայազատ, իմ բարերար Տէր, Տաղնապ սրտի եւ յոյզ խորհրդոց հանապազ իրրեւ. զամպ աղամող մթապնեն զտեսութիւն մտաց իմոց...» :

Քղ. 91բ. «Գերամեծար եւ վսեմափառ Պարոն բարեպաշտոն Մանուկ Պէյ, պարծանք Հայկազեանց, ողջ լինել քեզ ըզձանամ ամենայն բարերաստութեամբ: Արդարեւ չեմ իսկ բաւական ըստ արժանւոյն մատուցանել զգոհարանական շնորհակալութիւն ամենախնամ Արարեալպետին յաղապ առ մեզ արարեալ ուրաւ բարեգթութեանց...» :

Քղ. 92բ. «Անուշածային սիրոյն վառարան դերամեծառ ազնուական Աղայ եղբոր մերոյ ընտրելոյ մատուցանեմ սէր առատ կարօտախառն ըզձիւ: Սէր սրտի քո եւ ջանք եւ տարժանմունք որ յաղապս պայծառութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ եւ վասն օլտի ազգիս

մերոյ յայտնի տեսանի ամենեցուն, որոց աչք են ի գլուխս իւրեանց...» :

Քղ. 93բ. «Մեծարու սիրելոյդ խնդալ, Եկն եհան ինձ օր տրտմութեան եւ տարակուսանաց, օր միկի եւ մառախոյդ...» :

Քղ. 94բ. «Սիրող Աստուծոյ սիրով ընկերին, ազնուապութ բարերար... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Զէլէպի, ողջ լեր զօրացեալ Տերամբ ի մխթարութիւնս ապրիս: Ամենայն աղէտք թշուառութեան մերոյ եւ դառն տառապանաց յայտնի է ամենեցուն, զի ահա խնամածուն մեր... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) ծառայ ձեր, կայ ի բոռոյ մահու չարաշար տանջեալ ի տարապարտուց...» :

Քղ. 95ա. «Վսեմափառ պայազատ, իմ յատկեղ բարերար: Արդարեւ ոչ եմք բաւական երկրածնէքս ամենայն զարժանին մատուցանել զբարերանութիւն ամենիմաստ մատանց աղոյ Բարձրելոյն...» :

Քղ. 96բ. «Բարերար մեր եւ պաշտպան պարտ հոգեբարձու իշխանացոյ ազգօլոստ զպարատանս Միշակչիդի՝ բաղմեբախտ ձեռաց համբոյր ամենայն խոնարհութեամբ մատուցանեմ: Բազմապատիկ բարերարութիւն ձեր, զոր առ իս ցուցիք անդստին ի մանկութենէ իմձէ, անմոռաց ունիմ ի սրտի մինչեւ ցելս չնչոյ ի մարմնոյ...» :

Քղ. 96բ. «Բարերար մեր եւ պաշտպան Գրիստոսաւոր Աղայ, Սէրն եւ զթութիւն զոր ի սկզբանէ հետէ ունիս ի վերայ ձեր, քան զլոյս պայծառ արեւու. յայտ յանդիման տեսանի...» :

Քղ. 97ա. «Պերճապատիւ իշխան ասուածաւոր... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Աղայ սիրելի որդւոյդ իմոյ ողջոյն եւ օրհնութիւն բազում կարօտով մատուցանեմ: Եթէ ի զործոյ պարտ էր զիրան սյալարանել, ապա զսէրն ոչ հուր թեթեւ, այլ ոսկի ծանրակշիռ արժան էր կոչել...» :

Քղ. 97բ. «Բուրաստան բանաւոր հոյեբոյս ծաղկանց, տունէ արդասաւոր կենսարոյժ սէրեցանց... (ամուսն տեղը բաց քաղուած) Երէ եղբայրական նուիրի Ոյ զիտեմ, եթէ ընդէ՞ր յեղտիփոխեալ թուին ժամանակ հոլովման աւուրց դրնութիւն իւրեանց...» :

Քղ. 98բ. «Գերամեծար բարերար, Բարին է որում ամենեքին բաղձան, եւ որքան ազնուաւոյն իցէ Լեւիական, այնքան

յարդոյ և պատուական գտանի ներդրծու-
թիւնն...» :

Թղ. 101ր. «Ճարմանդ ոսկեւծոյ Հոգեկից
սիրոյ, աղնուամեծար... (առնւնք բաց քող-
ուած) Աղայ Լորօրդ ընտրելոյ խնդալ, Մի և
պարզն ըստ Հակոթթեան և բազմապատիկ
ըստ ներդրծութեան ձրխառուր շնորհ Հոգ-
ւոյն սրբութեան...» :

Թղ. 103տ. «Գերամեծար... (առնաւ
տեղը բաց քողուած) Աղայ բարեաց կամ
բարեկամիդ խնդալ, Ուրախ լինիմք, յորժամ
տեսանեմք զանշնական Հոյս տեկոց և բու-
սոց ընդարմացեալս յըրտաշունչ օդոյ՝
դարթնուլ զերմութեամբ զարնային եղանա-
կի...» :

Թղ. 103ր. «Ականակուտ պսակ զլիւոյս
պարծոնաց փառք մայելչութեան՝ պարզելիչ
բարեաց, աղնուամեծար Տէրդ իմ զթամ,
ողջ լեր ի կեանս ամօք պարպայծ, Աստ-
ուածային անբաւ մարդասիրութեան է նշա-
նակ, յորժամ առ կարօտեալ ոք օգնականու-
թեան պարզելէ տեսուչ իմաստուն և խնա-
մակալ...» :

Թղ. 104ա. «Ուր իմ բարեկուտ Տէր,
Քաղցրացաւ յիս սէր քո ներսոյր մտերիմ,
քոն զամենայն ժամանակս կենաց իմոց,
տառելաւ զօթ քո յիս քան զամենեւին...» :

Թղ. 104ր. «Գերապատիւ և մեծապատ
Տեսող իմոյ զորուպալութ... (առնաւ տե-
ղը բաց քողուած) Աղայ ի խնդալ: Չօրապիծ
նամակ մեհանձնութեանդ ընկալեալ, ոպոյ
չափ ուրախ եղէ...» :

Թղ. 105ա. «Հոգեկից սիրելի իմ ազնիւ
գերամեծար... (առնաւ տեղը բաց քող-
ուած) Աղայ ողջոյն շատ Շնորհ ունիմ
դՏեսունէ, որպէս մինչև յսոյժ, նոյնպէս և
յամենայն կեանս իմ, որ փրկեաց զանձն իմ
ի մեհանձնութեանդ ընկալեալ...» :

Թղ. 105ր. «Բարեացապարտ բազմբարխա
Հայր իմ աղնուպալութ, և թալ պարծանաց
անձինս զերամեծար... (առնաւ տեղը բաց
քողուած) Աղայ, ողջ և ամբողջ կենօք ի
խնամ Տեսող զօրապիծ Հանապալ: Քաջ
զիտեմ զփափաք անձկութեան սրտի ձերոյ և
զզորով զթոյն որ առ քո և մխիթարիմ ոչ
սակաւ...» :

Թղ. 106ա.

«Գերապալծառ աղնիւ Պարօն,
Մանուկ Պէյ մեր բարեպաշտօն,

Պարծանք Հայոց, վարդ ի կոկոն,
Համբոյր ոտից մառչի ի ձօն...» :

Վերջ՝

«Այժմ սիրոյ որպէս նշան
Առաքեցի ըզմու ձրկան,
Զոր մատուցէ Ձեր Տէրութեան
Անտօնաքի սուրհանդակն այն,
Լեր քաջառողջ ուր վեհ իշխան,
Փառաւորեալ այժմ և յապայն,
Առ ի պարծանս ազգիս Հայկեան,
Ի ցնծութիւն մեր յաւիտեան» :

Թղ. 107ա. «Միբոյն Յիսուսի վառարան
ոսկի, սեւորէ տոհմական, Աղայ... (առ-
նաւ տեղը բաց քողուած) ողջ լինել քեզ
ըզմանամ ամենայն բարեօք: Մոպայ մարախ-
ոյ վարանական կսկծանաց պատեալ պա-
շարեալ զմտացս տեսութիւն, անհնարին
Հոյովք տալեանպեցին զսիրտ իմ...» :

Թղ. 108ա.

«Պատուամեծար Սիմօն Աղայ
Ողջ և առողջ լեր յարակալ,
Ուրախարար սիրոյդ բաժակ
Հոյովոյս մատան կայ անպակ...» :

Վերջ՝

«Ըստ եղեկեայ անշուշտ յուսամք
Քաջողջութեան ունել վիճակ:
Աղօթբարար Տէր Գրիգոր
Ողջոյն սիրոյ տայ մտադիւր-
Փառօք փայլեալ քո օր քան զօր
Ողջ լեր ի Տէր մաքուր վարուք» :

Թղ. 109ա.

«Աղնուամեծար Անտօն Աղայի
Ըզձակաթ սիրով ողջոյն նուիրի:
Հոյեղարժ քնար քո սիրտ սէրափին
Յուսին իմ Հնչեցոյց նուազ կենսածին,
Որով զուարթացեալ անձն իմ տրտմա-
զին

Ծնծայ ի Հոյին ցնծայ ի մարմին...» :

Վերջ՝

«Ողջ լեր ի պարծանս Հայկազեան զրոհին
Սիրողդ Աստուծոյ սիրողդ ընկերին,
Մնամ աւանիկ յարգութեան քոյին
Նուառտ Մերկեոփս ծառայ մտերիմ» :

Թղ. 110ա.

«Ծօհաննէս Աղայ, եղբորդ ազնիւ
Նուիրեմք զսէր, թախծապին սրտիւ:
Անհաս է մտաց խորք աստուածային
Անճառ է բանից տեսչութիւն վերին,

Միայն արարածք ստեղծուածք ձեռին,
իր ընդ հայելի ցուցակ և նմին...»:

Վերջ՝

«Միտիեալ լերուք յուսով Անեղին
Որ մխիթարիչ է մերոյ վշտին,
Զոր պարզեւեաց մեզ մահուամբ ի
խաչին
Եւ չարչարանօք Բանն Միածին,
Որ զանմահութիւն տայ մեզ օրհասին,
Եւ զգեաւ շնորհէ դաղթանակին»:

Թղ. 111ա.

«Ազնիւ Աղայ՝

Մաղիկ շնորհարոյս յարմատոց բարեաց
Վարդ անուշահոտ հոգւոյն պարգեւաց»:

Վերջ՝

«Եւ լեր ողջ ի կեանս ամօք պարսփայծ
Ի պարծանս մեր երկուց մանկածուսաց»:

Թղ. 111ա.

«Գերամեծար վեհ իշխանիդ
Արիւնքան պարծանք զարմիդ,
Փլիկպոսի Ամիրայիդ,
Նուիրի սէր անկեղծ ի սիրտ:
Հոյսոյն սրբութեան պարզեւ շնորհաց
Սովոր է հանգչիլ յողիս խոնարհաց,
Եւ որք վարին ըստ հոգւոյն կամաց,
Որդիք Աստուծոյ կոչին ըստ արդեանց»:

Վերջ՝

«Առողջ եւ ամբողջ անփորձ ի շարեաց
Տաց է եւ դործոցդ յաղոցած բարեաց,
Լինել ազգիս մեր ցնծութիւն փառաց,
Հայրենի երկիր շուք վայելութեանց,
Պայազատ տունիդ պարծանք դերազանց,
Եւ իմոյս արտի պատճառ ցնծութեանց»:

Թղ. 112ա. «Մաբուր հոգեկիր Քրիստոսապսակ իրաշնորհ մեծարու եղբայր տենչալի: Առաքատ սիրոյ բաց է յարածամ ի դուռն սրտի, բաշխէ հանապաղ կամք մեր անմեական զոյն ոսկեթել պատտառ պատուական ի շնամ քարին գոյութեան սրտի...»: Ստորագրութիւն՝ «Յարութիւն վարդապետ Պրոսպոյու»:

Թղ. 113ա. «Տիրախեամ յիճակին... (ամուսն տնգը բաց քողաւած) արքայիսկոպոսութեանն ժառանգաւոր բարձր արժանապատիւ որբազան Հայր թապաղարդ արհի, առաքելապանծ զովիլի: Անծերանալի է սէր, որ ոչ մեռանի, պահուով ցողէ, որ ոչ սպաւի, նշուրազարդ աստղ է երկնային...»: Ստորագրութիւն՝ «Յարութիւն Վարդապետ»:

Թղ. 113բ. «Մեծազունի եւս բարձրութեան արժանաւոր աստուածիմաստ Զօր հոգեւորի Տեառն Յարութիւն շնորհալի վարդապետի մեծվայելուչ իմն մտերմութեամբ հոգւոյ աշոյն սրոյ համարոյր մատուցանեմք: Զկայ ինչ երբէք մթաւ մոռացութեան, ուր մտերմին սիրոյ դեղալոյս արեւ ճառագայթէ եւ ոչ իսկ անուշակ զմայլումն ուրեք գտանի...»: Ստորագրութիւն՝ «Մնամ աստուածիմաստ Զեր տէրութեան Զերմեռանդ եւ Նուաստ ծառայ Տէր Յօհաննէս»:

Թղ. 114բ. «Հանդիսազարդիցն յիճակեցութեամբ երանազոյնս պերեացեղոյ պայծառաշուք Զօր հոգեւոր Տեառն Յարութիւն աստուածիմաստ վարդապետի յաւերժապոյն իմն եռանդեամբ հոգւոյ աշոյն սրոյ համարոյր մատուցանեմք յամենայն սրտի: Որոք զդեղեցիկն սիրոյ առեալ է ճաշակ, զօրեացն ինչ արդեօք կենցաղականաց հոգոց տաղտապանք յետս կասեցուցանել ի մշտաշարժն հոգեգնացութեան, եւ ոչ բնաւ երբէք...»: Ստորագրութիւն՝ «Մնամք միշտ պայծառաշուք տէրութեան Զեր Տէր Յօհաննէս»:

Թղ. 115բ. «Հեղինակին հաւատոց հաւատարմի պաշտունից ազնուալուծ եղբարց եւ պատուական սիրելեաց իմոց սիրանուէր բարեմաղթութիւն: Ոչ երբէք խիթամ երաշխաւորել անձամբ վասն ձեր, եթէ ոչինչ ցաւ ազդեաց ի ձեզ այդ արկած...»: Ստորագրութիւն՝ «Մնամ բարօրութեան ձերում միշտ ազօթարար Յակոբիկ Կեսարացի Մանուէլեան»:

Թղ. 116բ. «Եօթնարիւնեան շնորհաց հոյւոյն ընդունարան իմաստնապնծ Յարութիւն շնորհաշուք վարդապետի ի համարոյր աշոյն ողջոյն խոնարհական: Եթէ յոճախուռն դադափառք որ յիշխանական մաթին փօջու աշխարհիս, եւ որ միանկամ ի յայնածաւալ ծոց չորեքծաղեան տիեզերաց...»:

Թղ. 117ա. «Վեհ դերամեծար եւ բարեկրօն Հայրդ սրբութեան հաճեաց ընդունիլ կաթողին զիմ խանդ աշոյն համբուրման»:

Բերեալ յիս տնկի ի դարաստանէ երեկոյնական

Հոտաւէտ ծաղիկ անթարշաճ սիրոյդ սրտիս զդուարան...»:

Վերջ՝

«Ի պսակ բանիս յաւ վարկանիմ կալ ապաբան»:

նուստտ խոնարհ ծառայ Գրիգորս
Կոստանդեանն» :

Թղ. 117ր. «Հայր իմ, պաշտպան իմ եւ
Տէր իմ, բարերար իմ, Գոթին զանձն իմ
հիւստածք դրութեան ազնուական հայրու-
թեանդ յանկողինս մահնացն կսկծալին դառ-
նութեամբ ախտից հիւանդութեան...» :

Թղ. 118ր. Տապաւնագիրնք, յառաջ կը
քերթնի ամբողջութեամբ :

«Անցաւոր կենաց մարդկեղէն բնութեան
Անանց յիշատակ է այս մահարժան :
Ոչ մոայլ մահու ծածկէ ի մթն
Զջահս պայծառ ազդիս Արամեան :
Բիւզանդեան քաղաք պանծայ առ յապան,
եղեալ հայրենի վեհիս ծննդեան,
Թահանէս անուն պարզեւ Տիրական,
Կոչեալ խորհրդով վերին տեսչութեան :
Մարմին իւր ոչ ետ զիւր ձիրս միայն,
Զհասակ առնող զպեղ պատուական,
Այլ եւ հոգին ետ զմիտ խոհական
Զկամք բարեսէր զկիրք բնական :
Տէր Զաքարիաս, արհիւն ընտրական,
Ազգասէր կոչեալ տեսուչ բիւզանդեան,
Լուեալ զսորայս համբաւ բարութեան,
Ընկալաւ սիրով աշակերտ ինքեան :
Հմտաւարժ ցուցաւ ի հանդէս ուսման
Կոչեցաւ Տէրամբ ի կարդ սրբազան,
Գաջ ատենախօս իւր անդուպական,
Հոգւոյն պատգամաց փող ազդողական :
Կարգի Պատրիարդ, երկիցս անդամ,
Հովուէ զհօտ իւր զամս երեքտասան :
Սա անընչասէր, հեղ եւ քաղցրարան,
Ողեւ սիրելի ազգաց ամենայն :
Անկեալ բազմօրեայ ի ցաւ անդարման
Հրաժեշտ յաթոռոյն տայ յօժարակամ :
Եկաց ցաւագին այլ եւս չորս ամ,
Վաթսուն ամենի ել յերկնից խորան» :
(Հմտ. Հ. Ամատեան ԱճճԱմուռճԵՐԻ քա-
նարան Գ. Էջ 703 քիւ 1385) :

Թղ. 119ա.

«Նպատակ բարեաց այր բարխնդիր,
Տէր Գէորգ անուն քահանայ ընտիր,
Երզնկայ քաղաք իւր բնիկ երկիր,
Հայկազանց դիւզիս թփելի հողեկիր :
Հաւատոյ, յուսոյ, սիրոյ անպատիր,
Զսիրտ իւր կաղմեաց յապտեր լուսալիր,
Թողեալ զատեւոր զաշխարհս նանիր,
Երկրին կենդանեաց ել այժմ ի խնդիր :
Առ քեզ Տէր կոչէ, Դու լեր ունկնդիր,

Յօղեա ի շիրիմս զԳիւղդ դժիր,
Հանդիս վերին կամար լուսալիր
Զհոգի սորին փառօք լիալիր» :

Թղ. 119ա.

«Ազնիւ տոհմական, իշխան փառաւոր,
Ինքնալարժ ճարտար ի դիւտ նորանոր :
Սա եղեւ. նախկին, ի յաղկէս հանուր,
Մեծ վառօղպետ արքայից հօր :
Եւրոպեան աղանց ճարտարք մտաւոր,
Ազնիւն ընդ սորայս վերնաձիր շընորհ :
Զոր լուեալ ստիպ Պարսից Թապաւոր,
Խնդրէ յարքայէս յղեւ անդանօր :
Նա զի պերճացեալ ի զօրծրս մաքուր,
Ազգօգուտ սիրով վառէր մտաղիւր :
Անկատար մնաց բաղձանք սրտի իւր,
Որ ցանկայր առնել մի զաղլս բոլոր :
Քեզ անկեալեալ արքայն երկնաւոր,
Եկաց բարեպէս ի կեանս բոլոր :
Արա աղաչեմ ի կեանս հոգեւոր,
Անվախճան փառօք միշտ պսակաւոր» :

Թղ. 119ա.

«Ահա նա է, նաւ հաւաքեր ազդիս բարեաց,
Թողեալ զքեզ կարօտ բաղմաց կարեւորաց :
Իշխան վսեմ, ոստ քաջուղէշ աղիւ.
նախնեաց,
Յօղուտ ազդիս սիրով վառեալ ջահ
լուսազդեաց,
Զհաւատ ուղիղ, զյոյս հաստատ, սէր
աննախանձ,
Գործովք բարեաց կալաւ յանձին թոշակ
կենաց,
Եհաս նմա եւ յաստուածոստ պարկեւ.
շնորհաց,
Իմաստութիւն, հանճար խորին, առանց
ուսմանց :
Մշանչիլի դիւտ նորանոր ուշիմ մտաց,
Զհեռաւորս, Զմերձաւորս յապուշ կըթ-
եաց :
Ուստի հօր այս տէրութիւն տիրող պաւնց,
Վառօղպետ յորդոց յորդիս զսա պատ-
ուեաց :
Արդ աղաչեմ հանդի ընդ սուրբս Աստուած
զթած,
Ի յերկնային նաւահանդիստ քո անկա-
կած :
Զորդիս նորա պահեա փառօք ընդ ջո կա-
մաց,
Ազդիս մերոյ մընալ պարծանք չքեղա-
պանծ» :

Թղ. 119թ.

«Արմատոց բարեաց ընտիր բարունակ,
Ազնիւ ծնողաց պանծալի զաւակ:
Մարմնով վեհանմնեայ, առիւծ ուժեղակ,
Հոգւովն խոնարհ, ողջամիտ տառարակ:
Ի քսան եւ ութ ամաց իւր վիճակ,
Շնչեաց տարաժամ մահարեք խորակ:
Վայելուէ ծաղկեալ առոյդ իւր հասակ,
Հիւժեական ցաւով թարշամի երազ:
Յիսուս իմ, յոյս իմ, կեցուցիչ եւ կեանք,
Յոսկերս իմ ցօղեա զարեան քո կայլակ:
Անդրէն ծաղկեցո ըզտունկս ցամաք,
Փառօք զարդացոյ յաղբանկաց քաղաք»:

Թղ. 119թ.

«Իշխան մեծարու, որ յաղթող կարեաց,
Յաղթի ի ցաւոց զօրանայ յԱստուած:
Թէ բազում ունէր, մեծութիւն փառաց,
Իայց նուազ ցուցան, առ հոգւոյն բարեաց:
Տեսլեամք վայելուէ ըստ իւրոց նախնեաց,
Այլ հոգւոյն իւր գեղ բազմօք դերազանց:
Ձէրդեան տոհմի սերունդ քաջ արանց,
Յակոբեան Աղայ, բարեհէր բազմաց:
Յիսուս եւ չորս ամ աստ բարեոք եկաց,
Այլ անդ չաճեալ զվարձս անանց:
Թողու իւր որդի, պարծանք Հայրենեաց
Քաջատուր Աղայ նպաստ տնանկաց:
Քնդէր առ ի ձէնջ զաղօթից Հայցուած,
Հանդիլի առ Աստուած փառօք յուսադրեաց»:

Թղ. 120ա.

«Ապփի բազմեալստ այս ազնիւ իշխան,
Տեսլեամք փառաւոր մօռք խոհական,
Սիրոյն Աստուծոյ հոգին վառարան,
Սիրոյ ընկերին սիրտ իւր օթարան:
Ի ծով իմաստից դրոց դիտութեան,
Աղնիւ մարդարտոյ դլտիլ բազմաջան,
Ճըրպ վուսաւոր դործովք բարութեան,
Պրսակ պարծանաց տոհմին իւր համայն:
Մինչեւ էր հասեալ յայլիս ծերութեան,
Շիջաւ ի հողմոց խտտաշունչ մահուան,
Առ քեզ պաղատիմ Աստուած դթութեան,
Արա ժառանգորդ բարեաց անխաճան»:

Թղ. 120ա.

«Բարեբաղդ թուէր կենացս վիճակ
Վայելուէ ծաղկէր զուարթ իմ հասակ,
Հարսնացայ փառօք յաշխարհիս ի կարգ,
Երկու ինձ ծնալ նազելի զաւակ:
Այր իմ ցանկալի էր զլիսոյս պսակ,
Սէր սրտի նորա ինձ անոյշ բաժակ,

Անլոյծ կարծեցեալ սիրոյ մեր լծակ,
Պարարն մահու ելոյծ այժմ երազ:
Քեթիւ հայեցար երկին վերնայարկ
Յիս ցոլացոցեք զժանսախտ շանթառաք,
Շինուածոյ մարմնոյս փշրեալ զվանդակ
Ի բաց թուոցեք զհոյսոյս տառարակ:
Ձեքզ աղաչեմ փրկիչ իմ եւ կեանք
Ձհոգի աղախնոյս մոյծ յերկնից քաղաք»:

Թղ. 120ա.

«Կոյս վայելչագեղ իսկուհի Տուտու,
Պարկեշտ գնացիւք օրինակ բարւոյ,
Հարայ տարաժամ ի ժանսախտ ցաւոյ,
Մինչ էր հասակաւ տանսեռութ տարւոյ,
Պաշտասար Աղայ Հայր իմ սիրարկու,
Ճանպագեան տոհմին ծնունդ էր յարւոյ,
Իսկ սա վարդագեղ ծաղիկ դարնայնոյ,
Պտուղ ընդհարոյս բարեբեր տնկոյ:
Փողն կարմրազոյն հարսնութեան իւրոյ,
Սեւազոյն ներկաւ ստուերաւ մահու,
Փոխան հարսնութեան առն մանդոյ
Հարսն Յիսուսի եղեւ ըստ հոգւոյ:
Դու հոգի բարի, հոգի բարձրելոյ,
Փարատեա զսուգ եղբօրն ընտրելոյ,
Ձհոգի աղախնոյդ ընկալ եւ Հանդի
Ընդ սուրբ կուսանաց ի հարկն յուսոյ»:

Թղ. 120բ.

«Մշտաշարժ անիւ կառաց աշխարհիս,
Տանի ճեպրնթաց դանձինս բարիս,
Սա որ զաղքատաց լնոյր զպարտիս,
Եթող անխամ զնոցին կարիս:
Առն իւր պսակ եղև. մեծադիս,
Դթով խնամէր զօրդիս ընտանիս:
Ի վաթսնամեան ժամանեալ ի տիս,
Ել յաստի կենաց սուգ մեծ ետ տոհմիս:
Արդ մերով ձայնի. պոչէ Տէր Յիսուս,
Ընկեալ զհոգի Սուրբան ծառայիս»:

Թղ. 120բ.

«Հեռացաւ անդարձ սիրող ընկերին,
Հեռացաւ ի բաց քաջ առաքինին:
Հանճարեղ եւ ժիւր յիւր դժուարին,
Ջատապով հօր զրկեալ տկարին:
Յաջորդ տոյժ եւ մահ յօժար կամոյին,
Յօգուտ իւր ազդին արհեստաւորին:
Ի բանս աներկիւղ, ի մեծ դիւանին,
Կորիւն առեժժու ըստ իւր ծնողին:
Առ բազում մշտաց կանխեալ օրհասին,
Ննջէ ի յիսուս եւ եօթն ամին:
Ձեքզ ունի յոյս Յիսուս Միածին,
Հանդիլի ի վշտաց ի յարկն վերին»:

Թղ. 120ր.

«Պարոն Գաբրիէլ չառաւիղ բարի,
Այր հօգր բանիւք ի հազարաց մի,
Բամից դովիլի հօր ազնիւ որդի,
Որ յերկրէն Բալուայ Տէր Մանուէլի.
Նման ծնողին առիւծ կորովի.
Գործունեայ բարեաց խոհեմ եւ արի.
Աստէն թողեալ իւր ութ զաւակ յարկի,
Բառնի ի կենաց ի վաթսուն ամի.
Բոնեալ աղաչէ զորս էք ի մարմնի,
Իւր սակա մաղթել Յիսուսի Փրկչի.
Ի Աստուած Հանդդ զսորին հոգի,
Լուսոյ տեսութեանդ արա արժանիք:
Սկզբնաւառեալը կը կազմեն՝ «Պարոն
Գաբրիէլ»:

Թղ. 121ա.

«Յաւօք հեծութեամբ մտի ես յաշխարհ
Յաւօք այժմ երթամ ի յերկիր օտար,
Գաբրիէլ կոչմամբ լեալ պատուամեծար,
Եղէ մեծանուն բեհեզաւաճառ.
Ի յերկրէ Բալուայ զայր քաջահանճար,
ՉՏէր Մանուէլ ունէի ինձ հայր,
Ութն էր իմ զաւակ, սրտիս մխիթար:
Եթառն եւ ութ ամ ապրեցայ յայս վայր,

Թողեալ զամենայն որ ինձ աստէն կայր,
Զգործս իմ միայն տանիմ սրաւար,
Միեկի եղբարք հայցեմ կամակար,
Զաղօթից նուէր տալ ուղւոյս պաշար:
Այ դու բարեկուծ Տէր անյիշաչար,
Հանգո զհոգիս ի յերկնից կամար:
Թղ. 121ա.

«Յաւօք տրտմութեամբ ծնեալ յաշխարհի,
Յաւօք դառնութեամբ յաշխարհէ փոխի.
Թուրվանտա Խաթուն Տիկին դովիլի,
Դուստր Հով Յակոբ մեծ Ամիրայի,
Սա ամուսնացաւ. Զատեյեան տոճի
Ընդ ծխաւաճառ Ստեփան Աղայի,
Ի յառնէ իւրմէ մնացեալ այրի
Երեքին որդւոյ դտաւ մայր բարի:
Քառասուն եւ հինգ յամի Հասակի,
Մահաբեր նետիւք ժանտախտին խոցի:
Զքեզ աղաչեմք Միածին Որդի,
Ընկալ եւ Հանդդ զաղախնոյդ հոգի»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի բայց Թղ. 1ա կը
կարդումք «Արամ Շահինեան 1898 զնեցի տա-
սը դահեկանի Իսկիւտար իճատիէն», Թղ.
123բ մատիտով գծուած եմ քանի մը գաղա-
փարագրեր աստղաբաշխութեամբ վերաբեր-
եալ:

1655

(Հիմ քիւ 355)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ՎԻԵՆԱ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20-3X13-2:
ՊՐԱԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ՝ 15X8-5: ՏՈՂՔ՝
18: ՆԻԻԹ՝ Յօրազգի պարզ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք:
ՀԱՆԳՐԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ Յօր Յօրազգի: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ՋԱՐԳՐԱՄԱՆՔ՝ չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար:
ԳՐԻՁ՝ ամեմօք, Միխիթարեան մը: ՏՆՂԻ՝ Վիմմա:
ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ վաճառեմ Մաշտոցի մաս
մը, ութօրեայ կրթութեան փակման արարո-
ղաբիւմը: Հմմտ. Զեռ. Թիւ 2124:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Աղօթք վասն յետնոյ աւուր
հոգեւոր կրթութեանցն, Տէր Աստուած իմ,
տպաւորեալ ի խորս սրտի իմոյ զայս ամենայն
դանաստիկ պատգամ ճշմարտութեան...»:

Թղ. 4ա. «Ըղբեզ Աստուած զովաբա-
նեմք...» (13 տուն) Եւն. հմմտ. Զեռ. Թիւ
2124:

1656

(Հիմ քիւ 363)

ԳԱՍԱՏԵՏՐ ԺԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

1808

ԹՈՒՂԹՔ՝ 241, իջակալած 1—255: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20-2X13-5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ձեռնագրած: ԳՐՈՒ-

ԹԻՒՆ՝ միասիւմ 15X8-5: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ վարդա-
զգի քաղաք ազնիւ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ տունա-

բաքուղք. վրամ ճնշուսով զարդեր եւ կռնակին յոկե-
ցիք՝ ճաքտառաւորքիւնք եւ զարդեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝
լաւ, Թղ. 235 եւ 236ի միջեւ բազմաթիւ քուղքեր
մկրատուած են: Գիրի՝ վարժ, ոչ պիտի մ գնդեցիկ
բաց ճաշակաւոր մոր շղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, տեղ-
տեղ սկսած է մերժել: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. յումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—5, 6ր, 7ր, 74, 83ր, 130ր, 235ր—
241ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808: ԳՐԻՁ՝ Զեմեմեան կարապետ
Գ. Զմիւռնացի: ՏԵՂԻ՝ Երասաղեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ-
ԳՐՈՒԹԻՒՆԳ՝ Թղ. 1ա, 8ա (սնուսմաքուղք), 7ա:

Մատենան է՝ 6ա. Շրատաւոր ճարտա-
սանութեան ծաղկաճաղ հաւաքելու համա-
ռուտեաց ի պէտս աշակերտաց կարապետ
Պատուելի Յ. Շաղբէրեան, յերուսաղէմ, ի
վասն սրբոց Յակոբեանց, Օրինակեաց Կա-
րապետ Գ. Զ(էմէնճեան) ձուլիչ: 1808:
Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8ա. Շրուլի (Մասն) Ա.՝ Յաղապս
ճարտասանութեան: Հ. Ի՛նչ է ճարտասա-
նութիւնը: Պ. Ունկնդիրները համոզելու հա-
մար բարեւոյ խօսելու արհեստը ճարտասա-
նութիւն կ'ըսուի... (Գլուխք Ա—Ե):

Թղ. 43ա. Մասն Բ.՝ Յաղապս Գիրտի:
Թղ. 84ա. Մասն Գ.՝ Տրամադրու-
թիւնք:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՐ

Թղ. 7ա. Շնուէր առ արժանապատիւ
Տեառն Մատթէոս շնորհաբայլ Ս. Հայր:
Օրինակեաց Ն(աւստ) Կարապետ Գ. Զէմէն-
ճեան ձուլիչ Սաղիմայ, Զմիւռնացի:

Թղ. 1ա. Տարբեր գրչէ. Յիշատակ
վասն յորեմի Տեառն Հ. Եղիշէ Գ. Վ. Գաֆ-
թանեան: Ա. Գ. Պ. 3:

1657

(Հիմ քիւ 272 եւ 120)

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹ՝ 100: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 20×12-5: ՊՐԱԿ՝
Թ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաիւմ 15-5×8: ՏՈՒԳ՝ 24: ՆԻԻԹ՝
եիմ, զորաւոր միջակ եաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝
կաշեպտտ ստուարքուղք, վրամ ճնշուսով զարդեր:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ կռզեքու մերժիմ կռզմը յումաւութեմէ
վճասուած: ԳԻՐԻ՝ ամցմամ Ուտրգիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 100ա վարքի
կէսը, 100ր ճարտութեան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար:
ԳՐԻՁ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ՝
յումի:

Մատենան է՝ Վերիստոնէական ընդար-
ձակք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Յորհուրդէ հաւատոյ, Նախ
յաղապս Աստուծոյ, Հարցումն՝ Ո՞վ ստեղծ
զեւզ եւ եղ յաշխարհի, Պատասխանի՝ Աստ-
ուած...:

Թղ. 13ր. Շրուլի Բ.՝ Յաղապս տէրու-
նական աղօթիցք:

Թղ. 16ա. Շրուլի Գ.՝ Յաղապս պատ-
ուիրանաց Աստուծոյ եւ Եկեղեցւոյն:

Թղ. 22ր. Շրուլի Դ.՝ Յաղապս Խորհ-
րոյ Եկեղեցւոյն:

Թղ. 25ա. Շրուլի Ե.՝ Յաղապս Խոստո-
վանութեան:

Թղ. 38ա. Շրուլի Զ.՝ Յաղապս Հաղոր-
դութեան:

Թղ. 50ա. Շրուլի Է.՝ Յաղապս սրբոյ
Պատարազի:

Թղ. 56ա. Շրուլի Ը.՝ Յաղապս մեղաց:

Թղ. 64ա. Շրուլի Թ.՝ Յաղապս աստ-
ուածաբանական առաքելութեան:

Թղ. 71ր. Շրուլի Ժ.՝ Զանազան ուսուց-
մունք յաղապս պարտականութեան սեփօրէն
առ ջրիստոնեայն:

Թղ. 81ա. Շրուլի ԺԲ(ԺԱ)՝ Այլ զանա-
զան ուսուցմունք աղօթիցք:

Թղ. 96ա. Վերիստոնէական վարդապե-
տութիւն վասն ուսուցանելոյ զփոքր երա-
խայն:

1658

(Հիմ քիւ 274)

ՍԵԼԵՓՏԷ, Ի ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱԿԱՑ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 60: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 20.3X14.5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ Յառաջանում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X8: ՏՈՂԹ՝ 25—27: ՆԻԹՔ՝ իմ զորաւոր հասակի, կա- մաչի զարմազ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ հաստ քաղաք մը: ՀԱՆ- ԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ տեսակ-տեսակ, Յօտը- գիրքի միջին իմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ ուն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ Միքիթարեաններ: ՏՆՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Մաղկաբազ հատընտիր հաւաքածոյ գեղեցիկ բարդալից պատմու- քեանց ի Ս. Գրոց, կամ իմչալու գրուած է առաջին կողքի առաջին երեսին՝ «Մեկեքտէ, ի վարժութիւն Համբակաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Արարչադործի աշխարհ, սյր եւ կին ստեղծանին: Ամենակալն Աստուած ի վեց աւուրս արար զերկին եւ զերկիր...»:

ԹՂ. 1բ. «Յանցումն նախաստեղծիցն եւ պատիժ»:

ԹՂ. 2բ. «Կայնէ սպանանէ զեղբայր իւր զԱբէլ»:

ԹՂ. 3բ. «Զարիք մարդկան, ջրհեղեղն, ուխտ Աստուծոյ ընդ Նոյի»: Եւ պայտէս յառաջ միմչիւ՝

ԹՂ. 56բ. «Մահ երկոցունց՝ Տօրիթայ եւ Տօրիայ»:

1659

(Հիմ քիւ 356)

ԱԼՓ. ԼԻԳՈՒՈՐԵԱՆ՝ ՃԱՌ ԶԵԱՀԱԿԷՏՈՒԹԵՆԷ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԱՑ

ՎԻԵՆՆԱ

1880

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 19.8X12.8: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին՝ 17X10.5: ՏՈՂԹ՝ 28: ՆԻԹՔ՝ Յօրագրիմ գծաւոր հաստալի քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօրագրիմ մամբ շե- ղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգուտած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 13բ—16բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏՆՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ տես Յակատաքերը ԹՂ. 1ա եւ 13ա:

Մատենան է՝ «Հաւաքածոյն ի զգե- ուրական Հրահանգացն որ ի միայնութեան կատարիցին, Հանեալ ի գործոց սրբոյն Ալիոնսոսի Լիգուորեան, 1880 Փետրուար 5»:

Լիգուորեայ առաջի այնմ որ զնոսին ի լոյս ընծայեաց...»:

ԹՂ. 2ա. «Թուղթ առ պատանի ոք որ դեռ եւս ի վարժս էր, վարանեալ տաղնապէր յանձն իւր եթէ զի՛նչ ինչ պայման կենաց ընտրիցէ եւ որոշիցէ անձին իւրում, յորում դարձեալ ճառի զարդեանց եւս, որ ի Հոգե-ւորական կրթութեանց անտի ծնանիցին եւ ի զանխուլ եւ յանապատ ինչ տեղուղ կատա-րիցին: Ընկալայ զոչ յետին եւ զյանկալի գիրն, յորում ազդ առնէիք ինձ եթէ ի ծո-վածուսի ախիս ընկղձեալ գտանիք...»: Բաժ-նուած է 15 բաժիճճնրու:

ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. (Յառաջաբանութիւն) «Այնչափ իմն մեծ Թուեցան առաւելութիւնք առաջիկայ փոքր ինչ ճառիս յամենայն գործս սրբոյն

ԹՂ. 13ա. «Փառք Յիսուսին որ արժանի արար զիս Հանել ի գլուխ զայս դոյզն ինչ գործ, քեւ սկսայ, դու տուր ինձ զօրութիւն եւ կարողութիւն եւ զայլոցն ամենայնի զկատարածն»:

1660

(Հիմ քիւ 378)

ՊԱՏՃԷՆ ԹՂԹՈՑՆ ԵՓՐԵՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԱՆՇԱՆՈՒ

ԺԹ դար, Ոսթազազափարը 1801

ԹՈՒՂԹՔ՝ 5, իջակութեամբ 3—12: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20×16.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×15: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն ռզարկ գծաւոր տոնորակի քուղք: ԿԱԶՄ՝ ճորագոյն լաքածակ քուղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը հաստակի քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ, առջեւէն կը զտկսի միայն քուղք մը: ԳԻՐ՝ ճորագոյն շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մաքուր: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝ եւս. չկան: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 5ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ճաշագազափարը 1801, որմէ օրինակութեամբ է ճեղքալոյս: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ԵՐԵՄԻԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ Աստուծոյ պաշտօնակի իրարեք հրեային: «Աստուծոյ ի մերոց ի Կ. Պոլսոյ, ընկալաւ 30. Հնկոյ. 1953: Հ. Ն. Ալիմանց:

Մատենան է՝ Պատմէն Եփրեմ Արքեպիսկոպոսի առ մեծն Պօլիս գրեալ գրոյն: ԲՈՂԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վեհապատիւ յարգելի Եղբօրդ

1661

(Հիմ քիւ 678 եւ 123)

ԱՐՈՒԵՍ ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ (՝)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 90, իջակութեամբ 1—170: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20×15.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 15×10: ՏՈՂԳ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստաքեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ եիմ զօրաւոր քուղքով ծածկութեամբ 1786իմ Թրիեսոս տղութեամբ Միտանկան տուալէքս ամուսնով քուրմերէն գործիմ իրարու կցցութեամբ քուղքերէն շիմուած ստուարաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ մարմինը լաւ, կոշիք ճեղքեր: ԳԻՐ՝ ճոտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝ եւս. չունի: ԶԱՐԳԱՐԻՐ՝ Թղ. 2ա, ձակատագարը՝ Թղ. 12ա: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 188ք մեծ մասով, 87ա—90ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՄԻԻՔարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեսոս: ԵՐԵՄԻԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Արուեստ Ճարտասանութեան:

Իմոյ Տեառնդ Յովհաննէս սրբազան Պատրիարքի մեծիդ Պօլսոյ, չեղաշուք եւ մեծահաւատ բարեմիտ իշխանաց Ամիրայից, արդարաւաստակ իշխանից եւ առ Հասարակ օրհնեալ ժողովրդականաց մեծին Պօլսոյ, այս ինչ յաստուածակոյս կողմանէ յայտարարութիւն: Սոսկալի է ինձ ձայն Փրկչին որ ասէ. Վայ այնմիկ որ ասիցէ զլոյսն խաւար եւ զխաւարն լոյս...: Վերջ՝ «եւ վասն իշխան օրհնեալ ամիրայից եւ ժողովրդոց՝ մնամ ջերմեանդ աղօթարար եւ մինչեւ ցապառիւ շնչոյն ի վերայ ճշմարտութեան Հաստատուն մնացող՝ ամենախնամ Եփրեմ Արքեպիսկոպոս բոլոր Հայոցս Ռուսաստանոյ: Յամի Տեառն 1801 եւ Սեպտեմբերի ամսոյ տասն եւ ինն: Ի յարգայանիստ քաղաքն Մոսկով:»

ԲՈՂԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Նախակրթութիւնը ճարտասանութեան: Նախակրթութիւնը, որ եւ ներածութիւնը ճարտասանութեան կոչին՝ են նախընթաց կրթութիւնը ինչ Թերակիրթ մտաց Համբաւաց...»:

Թղ. 2բ. «Պրակ Ա.՝ ի վերայ վիպասանութեան»:

Թղ. 3բ. «Պրակ Բ.՝ ի վերայ առասպելաց»:

Թղ. 4բ. «Պրակ Գ.՝ ի վերայ պիտոյից»:

Թղ. 5բ. «Պրակ Դ.՝ ի վերայ ոտանաւորաց»:

Թղ. 8բ. «Ճարտասանութիւն ի Հինդդիրս բովանդակեալ, Ճառ յառաջարանա-

կան՝ Պրակ միայնակ՝ Ի վերայ ընդհանուր հանդամանաց ճարտասանութեանն :

Թղ. 12ա. «Գիրք Ա.» Պրակ Ա.՝ Ի վերայ գիտի եւ տեղեաց ճարտասանութեանն :

Թղ. 29ա. «Պրակ Բ.» Ի վերայ ընդլայնմանն :

Թղ. 30բ. «Պրակ Գ.» Ի վերայ կրից եւ շարժութեան նոցա :

Թղ. 36ա. «Գիրք Բ.» Ի վերայ ճարտասանական տրամադրութեան : Պրակ Ա.՝ Թիզին՝ եւ քանկատիկ իցի տրամադրութիւնն :

Թղ. 37ա. «Պրակ Բ.» Ի վերայ յառաջարանութեան :

Թղ. 40ա. «Պրակ Գ.» Ի վերայ սոսաջարկութեան :

Թղ. 42ա. «Պրակ Դ.» Ի վերայ հաստատութեան :

Թղ. 45բ. «Պրակ Ե.» Ի վերայ վերջարանութեան :

Թղ. 46բ. «Գիրք Գ.» Ի վերայ ճոխարանութեան :

Թղ. 46բ. «Պրակ Ա.» Ի վերայ քաջարանութեան :

Թղ. 48բ. «Պրակ Բ.» Ի վերայ վայելչարանութեան :

Թղ. 49բ. «Պրակ Գ.» Ի վերայ բառից ըստ փոխակերպութեան :

Թղ. 54բ. «Պրակ Դ.» Ի վերայ ձեւոց բառից ըստ դասաւորութեան :

Թղ. 58բ. «Պրակ Ե.» Ի վերայ ձեւոց իմաստից :

Թղ. 64ա. «Պրակ Զ.» Ի վերայ պարբերութեան :

Թղ. 65բ. «Պրակ Է.» Ի վերայ Ոճոյն :

Թղ. 67ա. «Գիրք Դ.» Ի վերայ երից հանդիսից ճարտասանութեան, որք են՝ Կացրդական, Բաղիսդական եւ Ատենական :

Թղ. 81ա. «Գիրք Ե.» Ի վերայ արտասանութեան :

Թղ. 85ա. «Յանկ պրակաց եւ յօդուածոց Ի մատենիս բովանդակելոց :

1662

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (*)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 20: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20×16: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 17.5×16: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ բարակ գծաւոր դարձակամ տնտրակի քուղք: ԿԱՅՄ՝ քաջիւղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒ՝ լաւ, մարգուտ: ԳԻՐ՝ մար վարձ չազիր: ԹԱՆԱԿ՝ մեծուշակ: ԶԱՐ՝ ԳԱՐԱԿ՝ եւժ. յումի: ԴԱՍԱԿ՝ ԹՂ. 1, 20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ Մարգարեան Գրիգոր Եփէմի: ՏԵՂԻ՝ համաժարար Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ յումի, քայց հմտ. առաջին կողքի վրայ գրաւթիւմբ:

Մատեան 5՝ Առաջին կողքին վրայ գրուած՝ «Պատմութիւն Հայ վաճառականութեան, դասախօսեց Գրիգոր Էփէմի Մարգարեան»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա.» վաճառականութեան

Թիւն Հայոց, Զկայ աշխարհիս մէջ երկիր մը որ կարենայ իւր պիտոյքները կատարելապէս դոճացնել...»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Բ.» Նաճապետական չրջանն:

Թղ. 5բ. «Գլուխ Գ.» Արշակունեաց չրջանն:

Թղ. 8բ. «Դաս Դ.» Գրիստոնեայ Հայք, Մարգարեան, Պատրիկէ եւ Ոստիկանք:

Թղ. 11ա. «Դաս Ե.» Բազարատունիք եւ պատճառք Հայ դաղթականութեանց:

Թղ. 13ա. «Դաս Զ.» Հայ դաղթականութեան վիճակն:

Թղ. 18ա. «Դաս Է.» Թուրքիոյ Հայոց առեւտրոյ նիւթը եւ իրենց ընթացքը առեւտրական ասպարէզին մէջ:

1663

(Հիմ թիւ 359)

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՂՄՈՍԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

ՀՌՈՂՄ

1790

ԹՈՒՂԹՔ՝ 183, իցապաւում՝ 1—350: ՄԵՆՈՒ-
թիւն՝ 20.2×13.8: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանաւում: ԳՐՈՒ-
թիւն՝ միասին 14×9.3: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ զո-
րաւթ միցակ եաստեւթեամբ քուզք: ԿԱԶՄ՝ կաշե-
պտտ ստաւարաքուզք, կոնակը ռսկեցիր ճնշումով՝
«Rito di offi. e messa Armena»: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝
լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճետրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ
ճերժեռում: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԽՑ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.
1—3, 182—183: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1790: ԳՐԻԶ՝ Բագիմեան
Տէր Գրիգոր Անայցիտացի: ՏԵՂԻ՝ Հառվմ: ՅԵՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 181բ:

Մատենան է՝ «Արարողութիւն դործնա-
կան Հայկական սաղմոսերգութեան» քարզ-
մանում խալիքէնի: Խալիքէն խորագիրն
է՝ ԹՂ. 4ա՝ «Rito psalmodico pratico Arme-
no ò sia Modo pratico di facilmente poter
senza guida imparar' il Rito dell' Officio
privato, e della Messa letta, giusta la presente
disciplina Armena Cattolica. Autore D.
Gregorio Baghinanti Sacerdote Armeno
d'Alcalziche in Georgia».

ԲՈՂԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. Թարգմանիչ—գրչի կոպսմէ 1790
Դեկտ. 16ին առ Ս. Ժողովն ուղղած մամակին
պատճենը խալիքէնի: «All' Emo. e Rmo. Sig.
II Sig. Cardinale L. Antonelli Prefto. della S.
Congne. de Prop. Fide. Ecco Emo. Sig., una
opera della mia lucubrazione».

ԹՂ. 6ա. «Rito pratico Armeno dell'
Officio e della Messa letta con delle
prenotazioni all'uno, e o all'altra. Prefazione».

ԹՂ. 7ա. «Parte prima, in cui si tratta,
e si espone il Rito del Divin' Officio».

ԹՂ. 63ա. «Ordine Primo. Indice I. Dell'
Officio delle Domeniche Quinquagesima
inclusive, sino a quella delle Palme esclusive,
e delle Feste della Croce, fuori dell'Appa-
rizzazione, che cade in tempo Pasquale. A mano
dritta sono li titoli delle cose indicate, de alla
manca in primo luogo la pagina dell'Orario
stampato in Venezia l'an. 1752, ed in secondo
la pag. dell'Innario stampato in Constantino—

poli l'Anno 1768. Գիշերային Ժամ: Ora
Notturna.»:

ԹՂ. 102ա. «Ordine Secondo. Degli
Indici degli Inni, che servono al Matutino.
(Notturmo)».

ԹՂ. 116ա. «Ordine III., Degli Indici
Inni, che servono al Matutino».

ԹՂ. 127բ. «Ordine IV., Ժաշու չարակա-
նաց: Degli Inni Meridionali».

ԹՂ. 130ա. «Ordine V., Համբարձի չա-
րականաց: Degli Inni detti Levavi di
Vespro».

ԹՂ. 135ա. «Parte Seconda, In cui si
espongono le Ceremonie della Messa letta
Armena».

ԹՂ. 174բ. «Modo di sentir le confes-
sioni, e di dar assoluzione de'peccati, e delle
Censure».

ԹՂ. 178ա. «Orazione da farsi sopra gli
infermi».

ԹՂ. 178բ. Ցանկ զիսաց: «Indice».

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 181բ. «Հաստատութիւն: Զայս
դործս կոչեալ Արարողութիւն դործնական
Հայկական Սաղմոսերգութեան եւն. տեսեալ
եւ ճննեալ, եւ չդտեալ ինչ ի սմին ընդդէմ
զործոյ ճշմարտութեան Հայկական ծիսի եւ
արարողութեան, վկայեմ եւ Հաստատեմ,
ի Հոռմ 16 Դեկտեմբեր 1790: Տէր Ստեփան-
նոս Վրդ. Ավթանդիլեան, չնորհին Աս-
տուծոյ եւ Առաքելական Սրբոյ Գահին Արք-
եպիսկոպոս Թիֆլիզոյ եւ ձեռնադրող Հայոց:
Approvazione. Quest'Opera intitulata: Rito
Psalmodico Pratico Armeno etc. avendo
riveduto, ed esaminato, e niente vi trovando
contrario al fatto di verità di Rito, e discip-
lina Armena attesto, et approvo. Roma questo
di 16 Xbre. 1790. D. Stefano Autandil colla
grazia di Dio e della S. Sede Aplica. Arci-
vescovo di Teflis, deputato Ordinance per gli
Armeni».

1664

(Հին քիւ չումի)

ՊԵՐԱԹ ԶԱՔԱՐԻՍԱ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ ԹՈՒՐԿԵՐԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (*)

ԺԸ դար

ԹՈՒՐԿՔ՝ Ե: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 168X12.5: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 16X9: ՏՈՒՐԿ՝ 33:
ՆԻԹ՝ էին գորաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք:
ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ էին անցման
նետրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 5ա վարի կէտք, 5բ—5բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ.
Պոլիս: ՏԵՄԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Պէրաթ Զաքարիա Պատ-
րիարքի (1773—1781) քուրճեքին լեզուով:
ԹՂ. 1ա. Հնատարի շէրիֆի տաճկականն է:
Հմմտ. ՁԵՌ. ԹԻ. 2273:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Հեռանի շէրիֆ ալիշան
Թէվդի շէրիֆի Հիւսայիւն Հիւսայիւն
Խառնապոլ վէ Թէվապի շէրիֆի Խառնապոլ
էի իւ պու տարէնտէի Ֆէրմանի Հիւսայիւն
դուվէթիւ մուխթար միւլէթիւ մէսիւ Զա-
քարիա նամ բահիպ...: Վերջ՝ Հէյոլէ
պիւլէլէ, ալմէթի շէրիֆի իւլիսաթ լա-
ւար, վէսէլամ:

1665

(Հին քիւ չումի)

ՈՒԹՕՐԵԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՆ

ՌԱՊԱՏ

1891

ԹՈՒՐԿՔ՝ 116, իշակուած 1—228: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՆ՝ 20X14.5: ՊՐԱԿ՝ չն մշտնկուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆ՝ միասին 16X11: ՏՈՒՐԿ՝ 21: ՆԻԹ՝ գտաւոր
նազրկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, լաւագոյն տուա-
րաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԹՂ. 118 եւ 114ի միջեւ 2—3
պրակ մարգարէտ զուրա համաւած է: ԳԻՐ՝ ոչ գե-
ղեցիկ բայց մտաւոր գրուած էին 6նի շղագիր: ԹԱ-
ՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 3բ, 4բ, 118բ, 115—116: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1891: ԳՐԻՑ՝ Միջիւնեղեկեան Ստեփան Եպիս-
կոսոս: ՏԵՂԻ՝ Ռապալ: ՏէՐ՝ Գրիշը: ՏԵՄԱՏԱՆԱ-
ՐԱՆ՝ չումի, բայց տես անաւանաքեք ԹՂ. 4ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 4ա. Ութօրեայ Հո-
դեւոր կրթութիւնի դիւրութիւն թէ տուողին
եւ թէ բնոյննու, աշխատասիրութիւն Ստե-

փան Վ. Մեղիսեղեկեան Եպիսկոպոսի Կ.
Աթոռոյ, Ի Ռապալ 1891: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 5ա. Հատարատութիւն ութօրեայ
կրթութեան: Ութօրեայ կրթութիւնն է նո-
րողութիւն Հին մարդոյն ի նորն...: Ամէն
օրուան համար դրուած են երկ-երկու մտա-
ծակամ եւ ամենց միջեւ Հիւսայիւն մը:

ԹՂ. 109բ. Հիւսայիւն, Աստուծոյ շնոր-
հիւ եւ անհուն ողորմութեամբ Հոգեւոր
կրթութիւնն ըրինք...:

ԹՂ. 114ա. Ճանկ:

1666

(Հին քիւ չումի)

ՅԱՋՐՈՒՊԻԹԻՆ ԳԱՀԱՆԱՅԻՑ Ի ՌՈՒՍՉՈՒԴ

ՌՈՒՍՉՈՒԴ

1950

ԹՈՒՐԿՔ՝ 72: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 20X16: ՊՐԱԿ՝
Ե: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 18X14: ՏՈՒՐԿ՝ 20: ՆԻԹ՝

մարգարէ գտաւոր տեսքակի քուղք: ԿԱՋՄ՝ քնիւ-
կար, անանց կաշի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մարա-

դոյժ վարժ շղագիրք: ԹԱՆԱԹ՝ կապուտ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԹ՝
 և՛՛՛, չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 12բ, 25—26, 37—38, 40—50,
 61—62: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՅԵՂԻ՝
 Ռուսուգ: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ տե՛ս առաջին
 կողմից առաջին երեսը, ամծամբերքը:

Մատենան է՝ Գրիգ Երկրորդ: Պրակք
 Ա—Զ, Յաջորդութիւնք քահանայից, որք ի
 քաղաքիս յայտնիկ կարգ ըստ կարգէ գրահա-
 նայութեանն վարեցին զպաշտօն. ընդօրինա-
 կեցաւ. Բուսուգ 1 Մայիս 1950, Եօրինեաց
 իշխակիր եւ Ասպետ Տէր Կարապետ Ասազ
 Քահանայ Պօյանեանց, ծնեալ Բուսուգ 1837
 եւ վախճանեցաւ 1911 Դեկտեմբեր 10/23 եւ
 յաւուրն Սուրբ Մինասայ Թաղեցաւ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Գրիգ Բ՝ Հազար ութնարիւր
 եւ ութնասուն թուականն էր Տեառն մերոյ,
 յաւուր միում ընդ երեկս մինչդեռ ի սրահի
 սուրբ եկեղեցւոյ ճեմ առեալ չըլէի եւ երե-
 կոյեան ժամերգութեան ժամանակին սպա-
 ւէի...:

Թղ. 2ա. Գրուի Ա՝ Տէր իշխատուր:

Թղ. 3ա. Գրուի Բ՝ Տէր Պարսամ
 Ապպապն Մահտեսի Գրիգոր Սայրեան:

Թղ. 3բ. Գրուի Գ՝ Արճանապրութիւն
 ի մէջ Յայմաուրացի:

Թղ. 4ա. Գրուի Դ՝ Տէր Պօղոս ի
 Բուսուգ:

Թղ. 4բ. Գրուի Ե՝ Տէր Ստեփան:

Թղ. 4գ. Գրուի Զ՝ Տէր Ստեփան այլ
 ոմն:

Թղ. 5ա. Գրուի Է՝ Տէր Մկրտիչ:

Թղ. 5բ. Գրուի Ը՝ Տէր Յակոբ
 Ապէտէեան:

Թղ. 5գ. Գրուի Թ՝ Տէր Արիստակէս
 Ա՝:

Թղ. 7բ. Գրուի Ժ՝ Տէր Գալուստ
 Ասազ քահանայ ի տանէ Տէր իշխատուր:

Թղ. 14ա. Գրուի ԺԱ՝ Տէր Յակոբ Բ.
 Յակոբեան:

Թղ. 15բ. Գրուի ԺԲ՝ Տէր Գրիգոր
 Ասազ քահանայ Ա. Տէր Գալուստեան:

Թղ. 19բ. Գրուի ԺԳ՝ Ասազ Սարկա-
 սազ Մարտիրոս:

Թղ. 19բ. Գրուի ԺԴ՝ Տէր Պետրոս:

Թղ. 20ա. Գրուի ԺԵ՝ Տէր Յակոբ
 Գ՝:

Թղ. 21ա. Գրուի ԺԶ՝ Տէր Արրահամ:

Թղ. 21բ. Գրուի ԺԷ՝ Տէր Յովհաննէս
 Վանցի:

Թղ. 22ա. Գրուի ԺԸ՝ Տէր Մանուկ կամ
 Մանուէլ:

Թղ. 27ա. Գրուի ԺԹ՝ Տէր Ռաֆայէլ
 ի Կ. Պոլսոյ:

Թղ. 27ա. Գրուի Ի՝ Տէր Եղիշէ
 Պատիկեան:

Թղ. 28ա. Գրուի ԻԱ՝ իշխակ կամ
 իշխատուր Ասազ Սարկաւազ:

Թղ. 28ա. Գրուի ԻԲ՝ Տէր Գրիգոր Բ.
 Ասազ Քահանայ Գլխաւորեան:

Թղ. 29բ. Գրուի ԻԳ՝ Այժմ դարձու-
 ցուէ զո՛ն բանին յաղաղս թէ զիս՝ որ ձեռ-
 նադրեցայ քահանայ:

1667

(Հիմ քիւ 192)

ՀՄԱՅԻՆ

ԱՆՄԱՆՈԹ

ՌՃԼԷ (1688)

ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 531×9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին:
 Նիւթ՝ ին՛ի զբաւոր հաստ քուլք: ԿԱՋՄ՝ ցայտ
 մըն է առանց գրծեցմբու: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ շատ գէշ,
 շատ տեղ պատռած, ցեցակեր, չհասկցողմբու կօզմէ
 կոծակէն ամեն տեսակ քուլքերով իրարու միաց-
 ուած: ԳԻՐ՝ ճօրգիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, խորագրերը եւ
 սկզբնատաղերը կարմիր: ԺԱԿԱՏԱՋԱՐԴ՝ սկիզբը:
 ՆԿԱՐԱՆԴ՝ բաական յաղաղ, ցուծաւոր ճշմէն մշտեալ
 (քիւրքը հարկարգամբքը կը ճշմանկեմ) Յիսուս
 եւ 12 առաքեալներ, առաջին վեց առաքեալներն իստ

Գառն Աստուծ, ապա մեծեցեալ ճը: 131-ին կը
 փակուի յայնչութեան պտուկերով, յայնիմ երկու կող-
 մը Աստուածամայրն եւ Յովհաննէս առաքեալը: 154՝
 Աստուածամայրը Յիսուս Մանուկը գրիկը, Յովհաննէս
 Մկրտիչ, Ս. Ստեփանոս Նախակապ, Ս. Գրիգոր Լու-
 տարիչ, Ս. Եօթան ստացողը, Արքաշամու գոնը,
 միջին 245: 308՝ ինքեա իրշտակը: 354՝ Ս. Գե-
 օրգ: 400՝ Ս. Սարգիս: 445՝ Յիսուս, Թաղան եւ Ալը:
 475՝ Ս. Միքայիլ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՃԼԷ (1688):
 ԳՐԻՉ՝ ամծամբ, Մաղկուղ՝ ամծամբ: ՅԵՂԻ՝ ամ-

ծածոր: Տէր՝ Այեթում: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ վերադա-
րութեամբ:

Գլանս է՝ Հմայիլ:

ԲՈՎԱՆԿԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այկիբը Վաղարշ Տեառն Ներսէսի Հայրա-
պետի ասացեալ: Հաւատով խոստովանիմք,
բոլոր տունները:

131՝ Վաղարշ վասն կապանաց դիւաց եւ
կախարդաց եւ վասն դատաստանի աջողելոյ
եւ վասն քաղցրութեան եւ երես(ը) բախտու-
թեան: Թագաւոր Հօր, ապաւնն ծարաւելոց,
փրկիչ նեղելոց...:

161՝ Վաղարշ Սուրբ Կոյս Մարիամ Աստ-
ուածածինն: Աստուածածինն ամէնաւրհնեալ,
զպաղատանս մեր ընկալ...:

175՝ Վաղարշ սրբոյն Եփրայիմ Կաթա-
պետին: Այլ եւ բարեխօսութեամբ սրբոյն
Եփրայիմ Կաթապետին...:

187՝ Վաղարշ սրբոյն Հատիկանոսի
Նախավրկային: Ի քէն Հայրն արտասուա-
գին Նախավրկայ Տեառն Արարչին...:

200՝ Վաղարշ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւոր-
չին: Խնդրեմք ի քէն Հայր պատուական,
Լուսաւորիչ ազգի մարդկան...:

214՝ Վաղարշ պահպանութեան: Տէր
Երուսա, դու ես օգնական իմ, եւ ի ձեռն ձեռ
եմ յամենայն ժամ...:

246՝ Վաղարշ սուրբ Հօրն Արարածու
եւ նշանացն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ,
Բարեխօսութեամբ եւ աստուածային սուրբ
նշանացն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ...:
Ազօթփ գրուած է իրար խաչանառ լոռա-
նով, այնպէս որ քառակուսիներ կը ձեւա-
նան: Ազօթփիս քառակուսիներ կը ձեւա-
նան: Եւ ի նախ Արարած զօրդին իւր զՍահակ
եւ տարաւ ի զհնիւս իւր եւ ասէ որդին իւր
Սահակ ցըւայրն...:

320՝ Վաղարշ Հրեշտակաց պահպանու-
թեան: Գաբրիէլ, Միքայէլ, Ռաֆայէլ,
Դակուէլ...:

327՝ Վաղարշ անուանք Հրեշտակաց
Սարաիէլ, Սարադիէլ, Գուրիէլ...:

331՝ Վաղարշ վասն ճանապարհորդաց:
Կենդանեալայէլ, Կենդանայէլ, որ էք սպասա-
ւորք Աստուծոյ...:

337՝ Վաղարշ շար Նաղարի եւ շար լեզուի

ամէն: Հրանիթ Հրապալ Հրանս Համատուն
Համակէզ որ էք սպասաւորք Աստուծոյ...:

347՝ Վաղարշ զաւակ ծնելոյ: Նայեա
յաղաչանս ծառայիս ձեռն եւ աղախնոյս...:

365՝ Վաղարշ սրբոյն Գէորգայ զօրա-
ւարին ամէն: Բարեխօսութեամբ սուրբ զօ-
րավարացն սրբոյն Գէորգայ զօրավարին եւ
Մեծկեռիոսի զինաւորին...:

372՝ Վաղարշ եւ բարեխօսութեամբ սուրբ
Թապաւորացն Եղեկիայ, Սեդեկիայ, Մա-
նասէի...:

377՝ Վաղարշ շար Նաղարի եւ շար լեզուի
ամէն: Տէր Աստուած մարդասէր, մարդասի-
րի Հօր Որդի...:

387՝ Վաղարշ զլիցացաւի եւ աշից ցաւի
ամէն: Գայր զետն ի Յորդանան եւ բեր...:

397՝ Վաղարշ յաներեւութից պահպա-
նութեան: Եւ ի խափիւլ ալթաֆ Նիքիթամի
մանէ Խափեայ լաթիփիւնէն թէզէլ օլա պինէն...:

410՝ Վաղարշ սրբոյն Սարգսի զօրավա-
րին: Երջանիկ մեծ զօրական եւ Քրիստոսի
յաղթող վկայն զլուս զօրացն...:

427՝ Վաղարշ Նարեկացոյ: Որդի Աստ-
ուծոյ կենդանոյ, աւրհնեալ ամենայնի
Հօրդ...:

455՝ Վաղարշ Թաղայի եւ Այլ ամէն:
Տէրն մեր Երուսա Քրիստոս եւ սուրբն Գա-
բրիէլ Հրեշտակապետն երթային յեղեր ծո-
վուն...:

463՝ Վաղարշ Թաղայի եւ Այլ: Սուրբ
Սիովն սուրբն Սիւսի եւ սուրբն Սիսիանէ եւ
սուրբն Նովիէլ...:

483՝ Վաղարշ սրբոյն Մեծկեռիոսի
զինաւորի: Բարեխօսութեամբ սրբոյն Մեծ-
կեռիոսի զինաւորին եւ այլ ամենայն սուրբ
զինաւորացն...:

495՝ Վաղարշ Նարեկացոյ: Ընկալ քաղց-
րութեամբ Տէր Աստուած...:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Վերադարձութեամբ՝ Պրեմյալ Հեմայիլ
ի Թվին Հայոց ՌձԼԷ (1688) Դեկտեմբրի ԻԲ.
ի վայելումն Ալեքսանդր (ազօթփներում մեղ-
ալ շատ տեղեր գրուած է այս անունը) Աստ-
ուած բարով վայելել տացն եւ յետ աստեացս
եւանելոյն զերկնից սուրբ արքայութիւնն
պարգևեացն ամէն: Հայր մեր որ յերկնս,
սուրբ եղիցի անուն ձեռն:

1668

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՋԱԳԻՐԳ

ԱՆՍԱՍ

1858

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20, իջակալուած 1—23 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19.7X16.6: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 10X13: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ եիմ քաթակ քալաթ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ մօտք եւ ամցմամ մօտքգիր: ԹԱՆԱՔ՝ զուճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 7բ—8բ, 20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1858 հմմտ. ԹՂ. 7աի վաթի յուսմացքիմ վրայ՝ Կ. Ի 16 Փետր. 1858, ԳՐԻՉ՝ հաւամբաթ Ուզունեան Հ. Ռափայել: ՏԵՆԱՏԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Գարդղապիրք», հաւա-
մաբար Ուզունեան Հ. Ռափայելի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ա.» ի նոր տարւոյ. Յառաւ-
տէ մինչեւ ցերեկոյ կատարեսցես զիս (Եսայի
ԼԸ. 13 ըստ դատ.). Զինչ են կեանք մարդոյ,
նոր իմն եւ օտարաբոյ խնդիր մարթ է երեւել
ոմանց...»:

ԹՂ. 9ա. «Երկրորդ Կիրակի զկնի վար-
դավառի. վասն թէ զիարդ գնալ ունիմք ընդ
նոսա, որ առ մեղս իւրեանց ձգեցին յանձինս
իւրեանց զվիշտս: Տեսեալ Յիսուսի զքաղաքն
եւաց ի վերայ նորա (Ղուկ. ԺԹ. 41), Դեռ
եւս կայր Երուսաղէմ ի խրոխտ պայծառու-
թեան իւրում...»:

ԹՂ. 13ա. «Գ. Կիր. զկնի վարդ., վասն
լրութեամբ դատելոյ զգործս այլոց: Ասա-
ուած իմ, գոհանամ զքէն, զի ոչ եմ իրբեւ.
զայլս ի մարդկանէ... (Ղուկ. ԺԸ. 11):
Յամբարտաւան՝ Փարիսեցիս յայս՝ զորոյ
զնացս ընթերցայ այսօր ձեզ յաւետարանէ»:

ԹՂ. 17ա. «Դ. Կիր. զկնի վարդ., եւ
պատուիրեաց նոցա, զի մի ումեք ասիցեն
(Մարկ. Է. 38). ի բժշկութեան կուրի եւ
խի վարեցաւ Յիսուս լի Հրաշխիք՝ բարերար
ոք մեծ...»:

1669

(Հիմ թիւ չունի)

ՀՈԳԵՒՈՐ ՔԵՐԹՈՒԱՄԲ

ԱՆՍԱՍ

1850ի ատեմոները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 23: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19.5X16: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 15X13: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ քաթակ եիմ քալաթ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, քալաթ կը ցակօի 17 եւ 18ի միջեւ: ԳԻՐ՝ մա-
քուք գեղեցիկ մօտքգիր: ԹԱՆԱՔ՝ զուճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 23բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ատեմոները: ԳՐԻՉ՝ հաւամբաթ
Ուզունեան Հ. Ռափայել: ՏԵՆԱՏԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Նոգեւոր քերթումներու
հաւաքածոյ, հաւամբաթ ի Հ. Ռափայել
Վրդ. է Ուզունեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ա.» Եկայք երթիցուք մինչեւ

ցիւթիւնէմ... Աստուածեղէն ծըննդեան
գիտակէ անցանեն ժամք զիչերի...»:

ԹՂ. 2բ. «Բ.» Ծնաւ զՈրդին իւր զանդ-
րանիկ... Գերամաքուր Կոյսն Մայր եղեւ,
Աստուած ծընաւ ի Կուսէ...»:

ԹՂ. 4բ. «Գրտանիցէք զՄանուկ պատեալ
ի խանձարուր... Թող խնդրեսցէ այլ ոք
անձին ի մուշտ Հընդկաց ճոխ աւար...»:

ԹՂ. 6ա. «Դ.» Եւ Հովիւքն էին ի
տեղւոյն... Հովիւք խաշանց՝ երկնից վեր-
նոց Հաճոյական մանկւոյն...»:

ԹՂ. 7բ. «Եւ իբրեւ լցան աւուրք ու...
(Երեք այս տունք են սկիզբն Զ. Ին), Լուս՝ յը
արդեօք ըզմանուկ իւր Մայրբն Յիսուս
անուանեաց...»:

Թղ. 9ա. «Զ.» Եւ կոչեցաւ անուն նորա
Եհուս. (Երեք առաջին տունք են Ե.ի),
Ուրեմն բնակել թողեալ զերկինս, սակաւ
ինչ է յախոտին...»:

Թղ. 10բ. «Է.» Ահա մողդ յարեւելից
եկին. Եւ. զինչ ամբոխ օտարածեւ, զիմեալ
յայցէ ի հոռոտս...»:

Թղ. 12ա. «Ը.» Սիմէոն եկն Հոլոյսին ի
տաճարն... Ջահս ի տաճար բերէք, սեղանք
բորբոքեցին բոցափայլ...»:

Թղ. 14ա. «Թ.» Մնաց Եհուս Մանուկն
յերուսաղէմ... Տարեկան տօնք կոչն կոչս
սուրբ, երթ ի Սաղիմ ուղեկից...»:

Թղ. 16ա. «Ժ.» Եւ իբրեւ ոչ զտին,
զարձան անդրէն յերուսաղէմ... Բարէ
զիարդ որոց սիրեն, ժամք անապան յոյժ
վարկին...»:

Թղ. 17բ. «Գուլիէլմայ Բեկանսի.
Ի Մնունդն Գրիստոսի, Յառաջ քան զայլս
խոնարհ զայցէ քոյդ Բեկանոս ի րապին...
(Յակոբոս Վաղիոս առ սուրբ Կոյսն), Գուլի-
էլմոս Բեկանոս Բեղզիացոց ձայնիւ հաւա-
նականարար Վան տէր Պէկ, կամ Վէրպէկ
կոչեցեալ, ծնաւ յերբա յամի 1608...»:

Թղ. 18ա. «Առ մանկացեալն Եհուս,
Ուրդի Աստուծոյ եւ Կուսի եւ փափկութիւն
երկնի եւ երկրի, Հասարակօրէն ասեն թէ
բանաստեղծութիւն ոչ որպէս այլ զիտո-
թիւնք ստացեալ լինի...»:

Թղ. 21ա. «Գիրք Բ. Գ. Յաստաւածա-
բանական մատենան Լեւսիոսի Բ. Ե. որ յետ
մահուան նորա զբողմեցաւ. Ըստ դիպաց
մահ զԼեւսիոսի տեսեալ տապան ի զարինն...»:

1670

(Հիմ քիւ 362)

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ Հ. ԳԱՐԵԳԻՆ՝ ՔԵՐԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻԵՆԱ

ՌՊԱ (1881)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 102, իջակալւած 1—357: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 10.8×12: ՊՐԱԿՐ՝ 48: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
10×0: ՏՈՒՂ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ միջակ եաստուքեամբ
գծաւոր քուրք: ԿԱՋՄ՝ կիսամույթ, քաջապատ
ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտքիք
եւ Ոտը շղագիթ խառն: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2բ, 10բ, 75բ, 76բ, 186բ—
187բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՊԱ (1881): ԳՐԻՉ՝ Ամծամօք,
Միխիլարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեճա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Տարեք զպրութեան կամ
նոր բերականութիւն Հայկազեան Լեզուի»:
Հեղինակաւորիւն ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ Հ. Գարեգին
Վրդ.ի, ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻԱՄԲ Թիւ. 1711
ծնադրին եւս Ույն: Հոս կը պակսի միայն
Հատընտրի բնագիրներու մասը եւ Ցանկը:

1671

(Հիմ քիւ չուծի)

ԽՐԱՏՔ ՎԱՍՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԵԱՆ (Հ. ՀԵԼՈՒԵՏ)

ՎԻԵՆԱ

1850

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16×4.20, իջակալւած 1—25: ՊՐԱԿ՝
2: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1—16՝ 20×12.5, Թղ. 17—20՝
21.5×17.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14×8 եւ 18×12:
ՆԻԻԹ՝ մաքուր սպիտակ քուրք եւ կապտոյր զարմոզ
զօրչ եասարակ սեւագրութեամբ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուծի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ պահուած եւ մաքուր: ԳԻՐ՝ Ա.

Մաս՝ շատ գեղեցիկ Յօտքիք, Բ. Մաս՝ վարժ շղա-
գիք: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չկամ: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 14բ—16բ, 19ա մեծ մտածվ եւ 18բ—
20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850: ՏԵՂԻ՝ Վիեճա: ԳՐԻՉ՝ ած-
ծամօք Միխիլարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա ամուսնաքերքը՝ «Պրատե Պիտանիէ առ Ամենեանն որ ընդ Կատարունն փափաքիցեն եւ Առանձինն ի պէտս Նորնծայից Կապուկինացն, յօրինեալ ի Հ. Եռնեստայի Հեղուետէ, որ եկաց վերակացու նորնծայից Կապուկինաց ի Վիննայ քաղաքէ Աստորիացոց աշխարհին: Իրոշմեալ ի Ղինտրոն (Linz) 1688: Թարգմանեալ ի զատին բնագրէ ի Հայ, ի Վիէննա, ի Վանս Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1850»: Միւսիւ Թղ. 14ա մահուր օրինակութիւն է, իսկ Թղ. 17ա—19ա օրինակութեամբ համար պատրաստուած սեւագրութիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Բան առ Նորնծայս: Քանզի բազում անգամ ցանկացարուք...»:

Թղ. 4ա. «Ճառ Ա. Վասն անձինն ուրացութեան եւ մեռուցման: Ա. Վասն ներքին կարողութեանց Հոգւոյ, որպիսի ինչ վասն կամաց, մտաց եւ ուշոյ յիշատակաց: Գլուխ Ա. Թէ գինչ անձինն ուրացութիւն եւ մեռուցումն իցէ, եւ թէ որչափ եւ քանիօն կարեւոր սյն առն վանականի»:

Թղ. 14ա. Գլուխ Բ. Երուսմ միայն խորագիրը գրուած է մահուր, շարունակութիւնը մնացած է միայն սեւագրութեամբ:

1672

(Հիմ թիւ 335 եւ 116)

ՀԱՆԱՊԱՐՀ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1810էն առաջ

ԹՈՒՂՓՐ՝ 160: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20×13: ՊՐԱԿ՝ ՀԵՄ Յշմակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միսսիմ 15×8: ՏՈՂՓ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՄ, զօրաւոր հաստ կոշտ քուղք: ԿԱՁՄ՝ քաղաքատ ստուարաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՓ՝ յաւ, համի մը տեղ ձմեկեր: ԳԻՐ՝ ԵԻՄ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՓ՝ ԵԻՄ. չուի: ԳԱՍԱՐԿ՝ Թգ. 1—3, 4թ, 153թ—160թ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ անծածօք, Միսթարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Թըրքեստ: ՅԵՄԱՍԱՐԱՆ՝ չուի, բայց տեւ ձակատաքերքը Թգ. 4ա:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Ճանապարհ Փրկութեան: Յորում պարունակին բազմադէմ խրատք եւ աղօթք, որովք ուսանին ուղղափառ քրիստոնեայք ընթանալ ի ճանապարհ իրկութեան Հոգւոց իւրեանց. բաժանեալ ի պլուխս պլուխս ըստ իւրաքանչիւր նիւթոց. Արարեալ ըստ խրատոց մասին աշխարհաբառ լեզուաւ, եւ ըստ աղօթից մասին դրաբառ լեզուաւ, յառաւել դիւրութիւն բարեպաշտոց, աշխատասիրութեամբ կրօնաւորի ուրումն ի խնդրոյ իրօնակցաց իւրոց. եւ հրամանաւ Արքայօր իւրոյ Գերապայծառ Գերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի Բարկեանց Արքեպիսկոպոսի սրբոյ Էջմիածնի սպապրեալ. Ի Թրքեստ Յամի Տեառն 18... (տեղը բաց քաղուած) եւ ի Թուրքի Հայոց Ռ... (տեղը բաց քաղուած)»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Առ դործածօղ զրոցս: Գիտեմ, որ աս դործքս ոճանց Հաճելի պիտի ըլլայ, ու ոճանց անհաճոյ...»:

Թղ. 6ա. «Բաժանումն դործոյս»:

Թղ. 6ա. «Ճանապարհ իրկութեան: Կանոնք բարի կենաց: Աստուած է առաջին սկիզբն մեր...»:

Թղ. 15ա. «Աղօթք առաւօտեան»:

Թղ. 26թ. «Վասն սրբոյ պատարագին խրատք»:

Թղ. 39ա. «Վասն ապաշխարութեան խրատք»:

Թղ. 63ա. «Վասն ամենասուրբ Հաղորդութեան խրատք»:

Թղ. 76ա. «Պէտքէն ջերմեռանդն աղօթք առ սուրբ Կոյս Աստուածածինն Մարիամ»:

Թղ. 85ա. «Ներսէսիւոյն Գրիգորի Նաբեկացոյ առ Մայր Երանութեան աղերս մաղթանաց բանի, ի խորոց սրտից խօսք ընդ Տիրուհւոյն Բան 2... Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց եւ ահարկու սրտաբեկութեանց, պակուցանողական սաստկութեանց աստուածային բարկութեանց տաղնապեալ ողբով թախծութեան խպարաղաչեմ դէպք սուրբ Աստուածածին...»:

Թղ. 87ա. «Հոգեւոր պատրաստութիւն առ ամենասուրբ ծնունդն Քրիստոսին»:

Թղ. 89ա. «Աղօթք վասն Հոգւոց Քաւարանի»:

Թղ. 93ա. «Եօթնօրեայ կրթութիւն աղօթից»:

Թղ. 104ա. «Պաղատանք առ ամենայն սուրբ»: (Լիքաճիւղ):

Թղ. 110ա. «Համառոտ մտածութիւնք ի վերայ չորից վերջնոց մարդոյն»:

Թղ. 112բ. «Մտածութիւնք ըստ իւրաքանչիւր աւուրց ժամոյն»:

Մէջքնդմէջ կը համդիպիմք՝

Թղ. 127բ. «Եկ Սուրբ Հոգի ստեղծող էից...» (7 տուճ): Թղ. 131բ. «Ողջոյն ընդ զեզ աստղ ծովային...» (7 տուճ): Թղ. 136ա. «Եկ չորհարալիս ով սուրբ Հոգի...» (10

տուճ): Թղ. 141ա. «Ըղբեղ Աստուած դովարանեմք...» (13 տուճ): Թղ. 144ա. «Վայր առ խաչին Մայր ցաւագին...» (7 տուճ):

Թղ. 147ա. «Աղօթք երեկոյեան»:

Թղ. 149բ. «Մաղթանք զօրաւորք վասն արձաւրաց գիշերայնոց՝ սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ Բան ԺԲ. Ընկալ քաղցրութեամբ Տէր Աստուած Հօգր զդառնացողիս զաղայանա...»:

Թղ. 150բ. «Նորին սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ Բան ԽԼ. Որդի Աստուծոյ կենդանոյ օրհնեալ յամենայնի...»:

Թղ. 151ա. «Նորին սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ Բան ԴԴ. Աստուած յախտենական, բարեբար եւ ամենակալ, ստեղծիչ լուսոյ եւ օրհնիչ դիշերոյ...»:

1673

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԱՐԳ ԶՐՈՑ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԽՍՏ (*)

ԺԸ—ԺԹ դայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 10×12.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10×8.5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, միամեջ շատ տեղեր թեր: ԺՈՒՄ՝ ամբամ ծոտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՆՔ՝ եւժ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3բ—4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերք: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւածաւոր Թրիքստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Կարգ ջրոյ օրհնութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաւուրս կիրակէից կամ յորժամ եւ իցէ, մինչ չարկաւոր լիցի օրհնել»:

նել, պատրաստեալ զաղ եւ զխոր մաքուր ի մէջ եկեղեցւոյ կամ յաւանդատան, եւ արկեալ զիրեւ զանանային զվերնաշապիկ եւ զուրար ծիրանադոյն, նախ ասացէ խաչակնքելով զինքն Յանուն Հօր...» եւժ.: «Երգմեցելութիւն աղի» եւժ.: Վերջ՝ «Յետ օրհնութեան ջրոյն կարեն առնուլ անտի Հաւատացեալքն Քրիստոսի եւ տանիլ ընդ իւրեանս մասնաւոր անօթովք ի ցօղել զհիւանդս, զտունս, զանդաւանս, զայգիս եւն., եւ պահել ի սենեկի իւրեանց, զի կարացեն Հանապազորք ստէպ ցօղել զինքեանս նովաւ»:

1674

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(Հատակտոր)

ՎԵՆԵՏԻԿ (*)

1750

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5×18.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 15.5×8: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ միւլակ հաստութեամբ էին զօրաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝

չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբամ ծոտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ գաւառաւոր օրծաղակ: ԶԱՐԴԱՆՔ՝ եւժ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 7բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թղ. 8բ՝

«շարադրայի» յամբն իբր 1750»: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏՅՂԻ՝ հաւաժարար վեցետիկ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ յուծի:

Մատենան է՝ «Աստղագիտութիւն»: Մեծ գործի մը մէկ մասն է միայն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղագս Լուսնթագի: Նաեւ ի սմա տեսալ եղեն դիտակամր երեւոյթք ինչ կամ ֆէնոմենայք յոյժ սքանչելիք, այսինքն դօտիք, շորք աստեղք եւ երկու բիծք...»:

Թղ. 1բ. «Յաղագս Հրատի: Նոյն դիտակն եցոյց մեզ զերկու բիծն զմակերեւութիւ մարմնոյ հրատին, որք ետուն դատիթ ճանաչելոյ թէ մոլորակն այս ունի զշարժումն մասնաւոր շուրջ զսահնդիւ իւրոյ...»:

Թղ. 2բ. «Յաղագս Արեղական: Երեւին

ի սմա բիծք ինչ որք եւ կարեն դիւրաւ յայտ եղանիլ, եթէ միջնորդութեամբ դիտական ընկալցուք կամ առցուք զպատկեր արեւուն ի միում սպիտակ թղթի...»:

Թղ. 4ա. «Յաղագս Արուսեկի: Մոլորակն այս երեւեցաւ երբեմն դիտակամր լինիլ բոլորակ, երբեմն եղիւրաւոր...»:

Թղ. 5ա. «Յաղագս Փայլածուի: Նաեւ փայլածուն պտուտի շուրջ զարեգակամբ որպէս եւ արուսեակն, բայց մերձաւորադոյն քան զամենեւեան...»:

Թղ. 5բ. «Յաղագս Լուսնի: Ի մէջ ամենայն մոլորակաց լուսինն ունի զվայրաւոր տեղին նկատմամբ առ մեզ...»:

Թղ. 6բ. «Գլուխ ԼԲ՝ Յաղագս ձեւակերպութեան աստեղաց: Մոլորակք, եթէ համեմատիցին ի մէջ ինքեանց, կամ բնդ այլ աստեղաց, առեն զզանազան ձեւ...»:

1675

(Հիմ թիւ 341 եւ 138)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1788էն ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 280, իջակուած 485—1020: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19.5×13.3: ՊՐԱԿՔ՝ Լ—ԿԻ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 14×7.5: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ ազնիւ քուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստկեկ խեղճ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճօտագիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. լկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 279—280: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1788էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ, Մխիթարեան մը: ՏՅՂԻ՝ հաւաժարար Թրիեստ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ յուծի:

Մատենան է՝ 1788ին Թրիեստ տպագրուած Պիլուարտի Աստուածաբանութեան 464դ. հշով ընդհատուած Ա. Հատորին շարու-

նակութիւնը, կազմուած տպագրուած բաժնիմ եետ միասին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վիճարանութիւն Ե՝ ի վերայ դիտութեանն Աստուծոյ. Յետ քննելոյ զոր վերաբերին առ զոյացութիւնն Աստուծոյ մնայ քննել զորս վերաբերին առ զործողութիւնն նորա...»:

Թղ. 65ա. «Վիճարանութիւն 2՝ ի վերայ նախագիտութեան ապագայից»:

1676

(Հիմ թիւ 202)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԳ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 127: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20×12.5: ՊՐԱԿՔ՝ 18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 16×8.5: ՏՈՂՔ՝ 40—42: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր հաստկեկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քղք-

նայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճօտագիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 120բ—127բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԳ դար: ԳՐԻՉ՝ ամ-

ծամօք Միխայիլովնք: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուֆի:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻԻՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մոլոր լալով քիւ 1675 ձեռագրին հետ, հաս կու տանք միայն Վիեննայում ինքնաբերու քղա- համարմբը: Վիեննայում թիւն Ե.՝ Թղ. 1ա, Զ.՝ 32բ:

1677

(Հիմ քիւ 340)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1788էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 267, իջակալուած 177—272: ՄԵՇՈՒ- ԹԻՆ՝ 10.5X13.5: ՊՐԱԿ՝ ԺԲ—ԽԴ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասեւ 14X8: ՏՈՂԻ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր հասկեկ քաղք: ԿԱՋՄ՝ սարգ ստուարաքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբամ ճտրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, Ժիչ մը գումատած: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ հւն. չուֆի: ԳԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 240—267: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1788էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միխայիլովն մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամա- քար Թրիեստ: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուֆի:

տորի մէկ մասը, որ միասին կազմուած է տպագրութեամ հետ: Տպագիրէն առնուած է միայն 176 էջ:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՆ

Ձեռագիրս բնագիրը տպագրութեամբ արդէն ծամօք ըլլալուն կը դնեմք հոս միայն Վիեննայում ինքնաբերու սկզբնաւորութիւնը ըստ քղաքահամարմբում: Վիեննայում թիւն Գ.՝ Թղ. 44ա, Դ.՝ 89բ, Ե.՝ 147բ, Զ.՝ 226բ:

Մատենան է՝ 1788իմ Թրիեստ տպուած Պիլուալտի աստուածաբանութեամ Գ. Հա-

1678

(Հիմ քիւ 294)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՆ

Բ. Հատար

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 405, իջակալուած՝ 1—800: ՄԵՇՈՒ- ԹԻՆ՝ 19.8X12.3: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշտակուած: ԳՐՈՒ- ԹԻՆ՝ միասեւ 15X9: ՏՈՂԻ՝ 28—30: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր հասակեկ քաղք: ԿԱՋՄ՝ խեղճ ստուարա- քաղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր ճտրգրէն սկսեալ միմչեւ շեղագիր, քաղմաքիւ զըշագիրմբոր: Գործն ըլլալով: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԳԱՐԳԱՐԱՆ՝ հւն. չկամ: ԳԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 205ա վարի կեղք. 205բ, 350բ, 401ա վարի կեղք, 401բ մեծ մասը, 402—405: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միխայիլովնք: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուֆի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Աստուծոյ եւ Աստուածայի ստորոգութեանց»: Շարու- նակութիւն Թիւ 1675 ձեռագրին: Հմտու. Ոսկեան Յուդակ էջ 746, Ձեռ. 1080:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 4ա. «Վիեննայում թիւն Ե.՝ Ի վերայ կամացն Աստուծոյ»:

Թղ. 130ա. «Վիեննայում թիւն Ը.՝ Ի վերայ նախասահմանութեանց կամ աստ-

ուածային վճռոց որ ի վերայ աղատ ներգործութեանց մերոցն ։

Թղ. 258ա. *Վիճարանութիւն Թ.՝ ի վերայ նախախնամութեան, նախասահմանութեան եւ անարգութեանն ։*

Թղ. 401բ. *Վեանկ վիճարանութեանց, պրակաց, յօղուածոց, խնդրոց, հետեւութեանց, զարուղութեանց, եւ այլն, որք պարունակին յայսմ հատորիչ ասով կը փակուի, առանց ցամկի օրինակութեան ։*

1679

(Հիմ քիւ 291)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 218, իջակալուած՝ 465—899: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 18.6X13: ՊՐԱԿ՝ 1, մնացածները չեն ճշուեցուցած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X7.6: ՑՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճօղքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 213բ—218բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միխրաբեաններ: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ կամ Վիեճեմ: ԶԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ճառ ի վերայ Աստուծոյ եւ աստուածային ստորոգութեանց ։ Դա—

րունակութիւն 1788ին Թրիքստ տպուած Պիլուարտի Աստուածաբանութեան Ա. Հատորին ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մղն ըլլալով Թիւ 1675 ձեռագրին հետ հոս կուտամբ միայն վիճարանութիւններու սկզբնաւորութիւններու քղքահամարները: *Վիճարանութիւն Ե.՝ Թղ. 1ա. 2.՝ 57ա ։*

1680

(Հիմ քիւ 342)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 230: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 10.8X12.3: ՊՐԱԿ՝ չեն ճշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16X8.5: ՑՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճօղքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 1—7, 226ա վարի կէսը, 226բ—230բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ կամ Վիեճեմ: ԶԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ճառ ի վերայ Աստուծոյ եւ աստուածային ստորոգութեանց ։ Հմմտ. Ոսկեան Յուշակ 266. 1080, էջ 746 ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8ա. Առջեւէն կը պակսին 2—3 քղքեր որ ԷԸ. վիճարանութեան սկզբնաւորութիւնը՝ *Վիճարանութեանց կամ աստուածային վճռոց ի վերայ աղատ ներգործութեանց մերոցն ։*

Թղ. 108ա. *Վիճարանութիւն Թ.՝ ի վերայ նախախնամութեան, նախասահմանութեան եւ անարգութեանն ։ (Հմմտ. Թիւ 1678) ։*

1681

(Հիմ ք-ի. 293)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԵՆԱ

1819

ՔՈՒՂԹԻՔ 105, մեկ մասը իրականում 1—109: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՆՆԵՐ 21X13-5: ՊՐԱԿՔ 20: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ միասին 16X9: ՏՈՂԻՔ 25—28: ՆԻԻԹ ԿԻՔ, զորքա-
մար, միջակ հաստատեցիմար բուրգը: ԿԱՂՄ՝ խնդիր
ստատեբարդար թ: ԿԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԿԱՄ՝ անց-
ման ձուրգրի: ԹԱՆԱՔ՝ սեռ: ԶԱՐԿԱՄԱՆՔ՝ հեռ-
չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1ք—2ք, 156—161: ԸՆԴ մեջ 156
և 156իմ միքսանդ ԿԻՔ բուրգ կտրանում հանում
է: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1819: ԳՐԻՏ՝ անձամբ, ՄԻՋԵՊԱՐՔան-
նք: ՏԵՂԻՔ՝ կենսան: ԳԻՏԵՆԱՄԱՆԱՆՔ՝ լուծի:

Մատենանս է՝ Թղ. 1ա. «Բովանդակու-
թիւն սրբոյն Թովմայի...» Հմմտ Զեռ 1811,
ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն քովմդակութեամբ Ոսկի ըլ-
լալով **ԹԻ** 1678 ձեռագրին հետ եռս կու-
տամք միայն Վեհաբանութիւններու սկզբնա-
ւորութեանց թղթախանարմերը: **Վեհաբա-
նութեան Ի. Թղ. 3ա, Ը.՝ 121ա** (Միայն
այսամ):

1682

(Հիմ քիւ 270)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1821

ՔՈՒՆԴՔԻ՝ 187, իլակալուսած միայն մեկ մասը 1—25: Մեծոռիքիտիկ՝ 20-8×18: ՊՐԱԿԻ՝ ի՛ն: ԳՐՈՒՒՔԻ՛Ն՝ միասուեմ 17×9: ՏՈՒՂԻ՝ 32: ՆՈՒՔ՝ հիմ զօրաւոր Քէյ մը հաստ աւ կոյտ արգել: ԿԱՍԻ՝ քայքայ: ՀԱՆԿԱՆՈՒՔԻ՛Ն՝ լաւ: ԳԻ՛Ւ՝ սեռացիմ մտորգիք: ԹԱՆԱԿԻ՝ աւել: ՋԱՐԴԱՄԱՆԻ՝ չուճի: ԴԱՏԱՐԱԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 185բ—187բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1821: ԳԻ՛Զ՝ անծաւթք, Մխթեմիաթանձք: ՏԵՂԻ՝ Վիեռնա: ՅԵՇԱՆԱԿԻ՛Ն՝ ԳՐՈՒՔԻ՛Ն՝ չուճի, բայց սեռ ԹՂ. 2ա՝ ճակատաւթքնք:

Մատենան է՝ «Զատ ի վերայ Շնորհացոյ
Թղ. Չա.՝ «Բովանդակութիւն սրբոյն
Թովմայի յերիւբեակ ըստ օրինի արդի դպրո-
ցաց կամ ընթացք աստուածաբանութեան
ըստ մտաց եւ որչափ մարթ է ըստ կարգի եւ
ըստ նկարագրի սրբոյն Թովմայի յերուս-
թովանդակութեան ի պահանջել իրաց՝ յա-
ւելեակ զգարտութիւնս յեկեղեցական
պատմութիւնս։ Առ ի պէտս Թովմայեան դպ-

րոցաց, Արարեալ Հօրն Կառուոյի Հռննատոսի Գլխաւորարի Հռնվինեցոյ, ի կարգէ Հարց Քարողաց, սրբազան աստուածաբանութեան վարդապետի եւ այնր կարգի երէցաց զաւտապետի ի Բեղզեան զաւտի Գաղղիացոց, Հատոր Վեցերորդ՝ որ պարունակէ զճառն որ ի վերայ շնորհաց, Թարգմանեալ ի լատինական ի Հայ թարգմ. յաշակերտաց ամենապատիւ Տեառն Մխիթարեանց Բաբունապետի եւ ժեժի Աբբայի։ Օրինակեալ ի Վիննա ի Վանն Հարց Մխիթարեանց յամի Տեառն 1821։ Հմմտ. 2եռ. Թի. 1684։ (Վիճ. ԱՊ—)։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրք **Թ**-ի 1684ի հետ նայմ ըլլալուն
կը դնեմք միայն Վիճաբանութիւններու թղթա-
հատարները: Վիճաբանութիւն Ա.' Թղ.
3ա, Բ.' 44ա, Գ.' 118ա:

1683

(Հիմ թիւ 351)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1821

ԹՈՒՂԹՔ՝ 148: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X13: ՊՐԱԿ՝ ԻԵ—ԵԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16-5X9-5: ՏՈՂԹ՝ 32: ՆԻՒԹ՝ ԷԻՑ, զօրաւոր, հասակեկ Քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ԷՑ: չկայ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 148բ—148բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1821: ԳՐԻՏ՝ ամծամօք, ՄԻԹՔԱՔԵԱՑՑՆԵՐ, ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Շնորհաց», Տեսակամ Աստուածաբանութիւն Հատոր Բ.

շարունակութիւն Թիւ 1682 ձեռագրին: (Վիճ. Դ—Ը):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիր Թիւ 1684ի հետ նոյն ըլլալուն կու տամք միայն Վիճաբանութիւններու քղքախաւարները: Վիճաբանութիւն Դ.՝ ԹՂ. 2ա, Ե.՝ 20բ, Զ.՝ 87ա, Է.՝ 99ա, Ը.՝ 123բ:

1684

(Հիմ թիւ 360)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 344, իջեկայուն 1—888: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20-4X13: ՊՐԱԿ՝ ԵԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X8: ՏՈՂԹ՝ 32: ՆԻՒԹ՝ ԷԻՑ զօրաւոր Քիչ մը հաստ եւ կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ԷՑ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 343բ—344բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՏ՝ ամծամօք, ՄԻԹՔԱՔԵԱՑՑՆԵՐ կամ ՎԻՆՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Շնորհաց», Տեսակամ Աստուածաբանութիւն: Մուրբն Թուժան Խն. ԺԹ. ժինչեւ առ ՃԺԴ: Հմտ. Ոսկեան Յուցակ Էջ 745, Ձեռ. 1079: (Վիճ. Ա—Ը):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վիճաբանութիւն Յատաշարան՝ Ի վերայ պէսպէս մոլորութեանց որ Ի

վերայ շնորհաց, Ի վերայ շնորհաց Եղե՛ն մոլորութիւնք ընդհակառակս միմեանց...:

ԹՂ. 47բ. Վիճաբանութիւն Բ.՝ Նախաշախիշ՝ Ի վերայ պէսպէս վիճակաց մարդկային բնութեանց:

ԹՂ. 125ա. Վիճաբանութիւն Գ.՝ Ի վերայ հարկաւորութեան շնորհաց:

ԹՂ. 196բ. Վիճաբանութիւն Դ.՝ Ի վերայ էութեան շնորհաց:

ԹՂ. 212բ. Վիճաբանութիւն Ե.՝ Ի վերայ բաժանման շնորհաց:

ԹՂ. 276ա. Վիճաբանութիւն Զ.՝ Ի վերայ պատճառի շնորհաց:

ԹՂ. 289բ. Վիճաբանութիւն Է.՝ Ի վերայ արդարացուցման մեղաւորին:

ԹՂ. 316բ. Վիճաբանութիւն Ը.՝ Ի վերայ արդեանց արդարաց:

1685

(Հիմ թիւ 269)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1819

ԹՈՒՂԹՔ՝ 246: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 20-7X13-3: ՊՐԱԿ՝ 30: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16-6X9-6: ՏՈՂԹ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ ԷԻՑ, զօրաւոր հասակեկ, Քիչ մը կոշտ

քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ, քամի մը տեղ քամաքը ներծծուած: ԳԻՐ՝ ամցման ճօտքեր, քամի մը գրքիցներու զօր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝

ԲԱՆԳ՝ չուծի: ԶԱԿԱՏԱՋԱՐԴ՝ ԹՂ. 3ա տղագրութեան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 2բ, 241ա մեծ մատը, 241բ—245բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՈՅ: ԵՆԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Հառ ի վերայ Շնորհաց»:
ԹՂ. 2ա. «Բովանդակութիւն Սրբոյն Թով-
մայի...» տես 26ո. Թիւ 1682: (Վիճ. Ա—Գ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մոյմ ըլ-
լալով Թիւ 1684 ձեռագրին հետ, կու տամք
միայն Վիճարանութիւններու քաջահամար-
մերը: Վիճարանութիւն Ա.՝ ԹՂ. 3ա, Բ.՝
58ա, Գ.՝ 158ա:

1686

(Հիմ քիւ 334)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1819

ԹՈՒՂԹ՝ 158: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X13: ՊՐԱԿ՝
չեմ մշամակութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X9.5:
ՏՈՂԹ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ, գորտաք, հաստկեկ, քիչ մը
կոշտ քուղք: ԿԱՋԱՄ՝ քաջեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱՆ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ ամցման ձուրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝
հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 158—158: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1810: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝
ՎԻՆՈՅ: ԵՆԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Հառ ի վերայ Շնորհաց»:

Տեսական Աստուածաբանութիւն՝ Թիւ 1685
ձեռագրի շարունակութիւնը: (Վիճ. Դ—Ը),

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակով մոյմ ըլլալով 1683
ձեռագրին հետ, կու տամք միայն Վիճարա-
նութիւններու քաջահամարները: Վիճարա-
նութիւն Դ.՝ ԹՂ. 1ա, Ե.՝ 16ա, Զ.՝ 77բ, Է.՝
92բ, Ը.՝ 122ա:

1687

(Հիմ քիւ 349)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1820

ԹՈՒՂԹ՝ 206, իջակալութեան 1—390: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 20.7X13.3: ՊՐԱԿ՝ չեմ մշամակութեան: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 17.5X9: ՏՈՂԹ՝ 28—32: ՆԻԻԹ՝ հիմ
գորտաք, քիչ մը հաստկեկ եւ կոշտ քուղք: ԿԱՋԱՄ՝
քաջեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ձուրգիր
զամազան գրիչներու գործ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆ՝ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 4բ, 135ա մեծ մա-
տով, 135բ, 180ա մեծ մատով, 180բ—206բ: ԺԱՄԱՆ-
ԱԿ՝ 1820: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, զամազան Միխրաբեան-
ներ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՈՅ: ԵՆԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Հառ ի վերայ Շնորհաց»:

Բովանդակութիւն Սրբոյն Թովմայի...
Հմտ. 26ո. Թիւ 2010: (Վիճ. Ա—Գ),

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մոյմ ըլ-
լալով Թիւ 1684 ձեռագրին հետ կու տամք
միայն Վիճարանութիւններու քաջահամար-
ները: Վիճարանութիւն Ա.՝ ԹՂ. 5ա, Բ.՝
58ա, Գ.՝ 136ա:

1688

(Հիմ քիւ 361)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1820

ԹՈՒՂԹ՝ 164, իջակալութեան մեկ մատը միայն
301—314: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20.4X12.8: ՊՐԱԿ՝ չեմ
մշամակութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X9: ՏՈՂԹ՝

26—30: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք, հաստկեկ, քիչ մը կոշտ
քուղք: ԿԱՋԱՄ՝ քաջեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՐԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝
ամցման ձուրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մեր-

ծնունդ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 101բ մեծ մասով, 162ա—184բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, ՄԻՔՔԱՐԽԱՌՆԵՐ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՅՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Շնորհաց», Տեսական Աստուածաբանութիւն Հատար Բ., շարունակութիւն ԹԻ. 1687 Ձեռագրի: (ՎԻՃ. Դ—Ը):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն նայն ըլլալով ԹԻ. 1644 ան-
ագրին հետ, կու տանք միայն վիճաբանու-
թիւններու քղթահամարները: ՎԻՃԱՐԱՆՈՒ-
ԹԻՆ Դ.՝ ԹՂ. 4, Ե.՝ 20բ, Զ.՝ 85բ, Է.՝
101բ, Ը.՝ 135բ:

1689

(Հիմ քիւ 357)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՇՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 138: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X13: ՊՐԱԿՔ՝
չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X9:
ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ
քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու: ԳԻՐ՝ անցման ճօրագիր, քաղմաքիւ գրչանքնե-
րու գործ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չունի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 134—138: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ
դար: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, ՄԻՔՔԱՐԽԱՌՆԵՐ: ՏԵՂԻ՝
Թրիքստ կամ ՎԻՅՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Մարդե-

ղութեան», Տեսական Աստուածաբանութիւն:
Հմտ. Ձեռ. 1809 որում ԹՂ. 88ա—էն կը
սկսի: (ՎԻՃ. Դ—Է):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն ԹԻ. 1809 անագրի հետ նայն
ըլլալով՝ կը զննեմք միայն վիճաբանութիւն-
ներու քղթահամարները: ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
Դ.՝ ԹՂ. 4ա, Ե.՝ 78ա, Զ.՝ 97բ, Է.՝ 114ա:

1690

(Հիմ քիւ 276)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՇՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 313: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5X12-8:
ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
16X10: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր հաստկեկ
քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու: ԳԻՐ՝ անցման ճօրագիր, քաղմաքիւ գրչանքնու
գործ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չունի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 188բ մեծ մասով, 308բ—313բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, ՄԻՔՔԱՐ-
ԽԱՌՆԵՐ: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ կամ ՎԻՅՆԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱ-
ՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Մարդե-
ղութեան», Տեսական Աստուածաբանու-
թիւն, շարունակութիւն ԹԻ. 1689 անագ-

գրին: (ՎԻՃ. Ը—ԻԳ): Հմտ. Ձեռ. 1809 եւ
1694:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն նայն ըլլալով 1809 եւ 1694
անագրներուն հետ կու տանք միայն վի-
ճաբանութիւններու քղթահամարները: ՎԻ-
ՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ Ը.՝ 4ա, Թ.՝ 26բ, Ժ.՝ 57բ,
ԺԱ.՝ 68բ, ԺԲ.՝ 76բ, ԺԳ.՝ 81բ, ԺԴ.՝ 93բ,
ԺԵ.՝ 97ա, ԺԶ.՝ 112բ, ԺԷ.՝ 118բ, ԺԸ.՝
134բ, ԺԹ.՝ 166բ, Ի.՝ 223ա, ԻԱ.՝ 245, ԻԲ.՝
261ա, ԻԳ.՝ 268ա:

1691

(Հիմ թիւ 294)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1808

ԹՈՒՂԹՔ՝ 240, իջեկալուած 601—678: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5X13: ՊՐԱԿՔ՝ ԼՐԱԿԱ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 13.5X8: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քիչ մը կըշտ քուզք: ԿԱԶՄ՝ քաջեղ: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբը հաստ քուզք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճորագոյն շատ կամուր ճօտրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 239ր մեծ մասը, 240: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միեիքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՏԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Հառ ի վերայ Մարդեղութեան», Տեսակամ Աստուածաբանութիւն Բ. Հատոր, Ա. հատորն է Թիւ 1809 ձեռագիրը: Հմտ. Ոսկեան Յուզակ Ձեռ. 1081, էջ 746: (Վիճ. Ժ—ԻԳ):

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 1694 ձեռագիրն հետ մայն ըլլալամ, կը գնեմք միայն վիճաբանութիւններու քաշախաւարները: Վիճաբանութիւն Ժ.՝ Թղ. 1ա, ԺԱ.՝ 13ր, ԺԲ՝ 23ա, ԺԳ՝ 30ա, ԺԴ՝ 41ա, ԺԵ՝ 45ա, ԺԶ՝ 59ր, ԺԷ՝ 65ա, ԺԸ՝ 71ա, ԺԹ՝ 106ր, Ի՝ 157ր, ԻԱ՝ 168ա, ԻԲ՝ 182ա, ԻԳ՝ 188ա:

Թղ. 231. Վեանկ վիճաբանութեանց, Պրակայ, Յօդուածոց, Խնդրոց, Հետեւութեանց, Զարտուղութեանց, եւն. որք պարունակին յայտ հատորի: (Վիճ. Ա—ԻԳ):

1692

(Հիմ թիւ 297)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 234, իջեկալուած 621—672: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18.6X12: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18X9: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քիչ մը կըշտ քուզք: ԿԱԶՄ՝ քաջակամ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամեմօք, զամեղամ գրիչներէ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 229—234: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միեիքարեաններ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիճմա: ԵՏԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Հառ ի վերայ Մարդեղութեան», Տեսակամ Աստուածաբանութիւն Բ. Հատոր: Ա. Հատոր տես Թիւ 1693 ձեռա-

գիրը: Ձեռագիրն մայն է Թիւ 1694 ձեռագրի հետ: (Վիճ. Ժ—ԻԳ):

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն մայն ըլլալով Թիւ 1694ի հետ կու տամք միայն վիճաբանութիւններու քաշախաւարները: Վիճաբանութիւն Ժ.՝ Թղ. 3ա, ԺԱ՝ 17ր, ԺԲ՝ 28ր, ԺԳ՝ 36ր, ԺԴ՝ 51ա, ԺԵ՝ 55ա, ԺԶ՝ 69ր, ԺԷ՝ 74ր, ԺԸ՝ 79ր, ԺԹ՝ 106ր, Ի՝ 153ա, ԻԱ՝ 164ա, ԻԲ՝ 179ա, ԻԳ՝ 185ա:

1693

(Հիմ թիւ 358)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 263, իջեկալուած՝ 1—620: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 19.6X12: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18X9: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԽԹ՝ եիմ, զօ-

րաւոր միջակ հաստութեամբ քիչ մը կըշտ քուզք: ԿԱԶՄ՝ քաջեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամեմօք, ճօտրգիր Թղ. 190եմ մեղիմ տարբեր գրչէ: ԹԱՆԱԿ՝

սեւ: ՁԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւՑ. չաւի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1. 1890 Վաթի կէտը. 1889, 261—263: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամօթաթ Միջառքեանք: Տեղի՝ Թրիքտո կամ Վիեթմ: ՅԵՆԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չաւի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Մարգեղութեան»: Տեսական Աստուածաբանութիւն, ընդ ընդ. 2609 (Վիճ. Ա—Թ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս Թիւ 1809 ձեռագրին հետ լայն բովանդակութիւնն ունենալուն՝ կու տամք միայն վիճարանութիւններու քաջահամարները: Յառաջաբան՝ 2ա, Ա.՝ 4ա, Բ.՝ 11ա, Գ.՝ 48բ. Դ.՝ 72, Ե.՝ 137, Զ.՝ 153ա, Է.՝ 168բ, Ը.՝ 190ա, Թ.՝ 225ա:

1694

(Հիմ Թիւ 296)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թրիքտո կամ Վիեթն

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 178, իջակալութե՝ 1—368: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X13: ՊՐԱԿՔ՝ 22: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 16-5X10: ՏՈՂԹ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր միջակ հաստութեամբ քիչ մը կոշտ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտքգրէ միջակ ամացման Յօտքգր, քանի մը գրչիներու գործ է: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՁԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւՑ. չաւի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամօթաթ, Միջառքեանք: Տեղի՝ Թրիքտո կամ Վիեթմ: ՅԵՆԱՏԱՐԱՐՈՒՆ՝ չաւի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Մարգեղութեան»: Տեսական Աստուածաբանութիւն: Հմտ. 260. Թիւ 1809, որում շարունակութիւնն է: Հմտ. Ոսկեան Ցուցակ 260. Թիւ 1081 էջ 746: (Վիճ. Ժ—ԻԳ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Վիճարանութիւն Ժ.» ի վերայ երանական գիտութեան հոգւոյն Բրիտտոսի:

ԹՊ. 11բ. «Վիճարանութիւն ԺԱ.» ի վերայ հեղական գիտութեան Աստուծոյ:

ԹՊ. 19ա. «Վիճարանութիւն ԺԲ.» ի վերայ ստացական գիտութեան Բրիտտոսի:

ԹՊ. 25ա. «Վիճարանութիւն ԺԳ.» ի վերայ կարողութեան հոգւոյն Բրիտտոսի:

ԹՊ. 34բ. «Վիճարանութիւն ԺԴ.» ի վերայ պահպանութեան մարմնոյն զորս էառ Որդին Աստուծոյ:

ԹՊ. 37բ. «Վիճարանութիւն ԺԵ.» ի

վերայ պահպանութեան հոգւոյ, զորս էառ Բրիտտոս, ուր եւ ի վերայ անհղանչականութեան նորայ:

ԹՊ. 50բ. «Վիճարանութիւն ԺԶ.» ի վերայ հետեւական միաւորութեան ըստ այնց, որք պատշաճին Բրիտտոսի ըստ գոլոյ եւ ըստ եղանակոյ, կամ ի վերայ հաղորդութեան յատկութեանց:

ԹՊ. 55ա. «Վիճարանութիւն ԺԷ.» ի վերայ պատշաճեւոյ առ միութիւն ի Բրիտտոս ըստ գոլոյն:

ԹՊ. 60ա. «Վիճարանութիւն ԺԸ.» ի վերայ պատշաճեւոյ առ միութիւն ի Բրիտտոս ըստ կամացն:

ԹՊ. 89բ. «Վիճարանութիւն ԺԹ.» ի վերայ արդիւնական եւ հատուցանողական դործոցն Բրիտտոսի:

ԹՊ. 128ա. «Վիճարանութիւն Ի.» ի վերայ ծառայութեան, աղօթից եւ քահանայութեան Բրիտտոսի:

ԹՊ. 135բ. «Վիճարանութիւն ԻԱ.» ի վերայ որդեգրութեան Բրիտտոսի:

ԹՊ. 145ա. «Վիճարանութիւն ԻԲ.» ի վերայ նախասահմանութեան Բրիտտոսի:

ԹՊ. 149ա. «Վիճարանութիւն ԻԳ.» ի վերայ երկրպագութեան Բրիտտոսի եւ պաշտման պատկերացն:

1695

(Հիմ Թիւ 268)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վիեթն

1819

ԹՈՒՂԹՔ՝ 233, իջակալութե՝ 1—558: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20-7X12: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանութե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 16X9: ՏՈՂԹ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զո-

րաւոր, հաստիկ, քիչ մը կոշտ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտքգր եւ ամացման Յօտքգր, քանի մը գրչագրներու գործն ըլլալուն:

ԹԱՆԱԲ՝ սեւ: ՁԱՐԳԱՐԱՆԲ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—3, 4ր, 150ր, 231ր վարի կէտը, 232—233: ԺԱ՝ ՄԱՆԱԿ՝ 181ր: ԳՐԻՉ՝ ամծածօք, Միթրարեանք: ՏԵՂԻ՝ Վիեճժ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի, բոլոր տես ճակատարուղքը ԹՂ. 4ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 4ա. «Ճառի վերայ Հաւատոյ, Բովանդակութիւն սրբոյն Թովմայի յերթիւրեալ ըստ օրինի արդի դպրոցաց, կամ Ընթացք Աստուածարանութեան ըստ մտաց եւ որչափ մարթ է ըստ նկարագրի սրբոյն Թովմայի յիւրուս՝ բովանդակութեան, ի պահանջի իրաց՝ յաւելեալ զդարձուղութիւնս յեկեղեցական պատմութիւնս, առ ի պէտս Թովմայեան դպրոցաց. Արարեալ Հօրն Կառուոյն Հոննատոսի Պիլուարտի Հռոմիէնդեցոյ, ի Կարգէ Հարց Քարողաց, սրբազան Աստուածարանութեան Վարդապետի, եւ այլն Կարդի Գաւառապետի ի Բեղդեան վաւառի Գաղղիացոց, Հատոր Եօթներորդ, Թարգմանեալ ի Լատինականէ ի Հայ բարբառ յաշակերտաց ամենապատիւ Տեառն Միթրարայ Բարոնապետի եւ մեծի Աբբայի: Որինակեալ ի Վեննա, ի Վանս Հարց Միթրարեան Միարանութեան յամի Տեառն 1819», Հմմտ. Ոսկեան Յուդակ, ՁԵՆ. Թիւ. 1104, էջ 767:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. Վերնարանութիւն Ա.՝ ի վերայ առարկայի հաւատոյ: Պրակ Ա.՝ Ո՛ր էջն առարկայ հաւատոյ: Հաւատքն պէտպէս առեալ լինի...»:

ԹՂ. 39ր. Վերնարանութիւն Բ.՝ ի վերայ ներքին եւ արտաքին ներդրածութեան հաւատոյ»:

ԹՂ. 87ր. Վերնարանութիւն Գ.՝ ի վերայ ունեկութեան, ենթակայի, պատճառաց եւ դարձաց հաւատոյ»:

ԹՂ. 84ա. Վերնարանութիւն Դ.՝ Յաղաղ մոլորութեանց հակադրելոց հաւատոյ»:

ԹՂ. 113ր. «Ճառի վերայ կանոնաց հաւատոյ»:

ԹՂ. 113ր. Վերնարանութիւն Ա.՝ ի վերայ սուրբ Գրոց»:

ԹՂ. 143 եւ 144ի միջեւ քուղքեր կը պակսիմ, հակառակ որ իջագրութիւնը առանց ընդհատելու շարունակուած է, այս պատճառով կը պակսի Ա. Վերնարանութեան վերջաւորութիւնը եւ Բ. իմ սկիզբը որ ըլլալու էր՝ «Ի վերայ աւանդութեան»:

ԹՂ. 151ա. Վերնարանութիւն Գ.՝ Յաղաղ եկեղեցոյ»:

1696

(Հիմ քիւ 339)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ Վիեննա

ԹՈՒԴԹ՝ 204, իջակալած միշտ մէկ մասը 1—145: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7×12.2: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5×10: ՏՂԴ՝ 20: Նիւթ՝ եիմ գորտաք, հաստեկի քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՐԿ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձուր միջեւ ամցման ձուրգիք, քամի մը գրչագրեմքու գործ: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ: ՁԱՐԳԱՐԱՆԲ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 74ր, 203ր վարի կէտը, 204: ԺԱՄԱՐԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ զար: ԳՐԻՉ՝ ամծածօք, Միթրարեանք: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեճժ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենան է՝ «Ճառի վերայ Հաւատոյ:

1697

(Հիմ քիւ 227)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ Վիեննա

ԹՈՒԴԹ՝ 184: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 10.7×12.2: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին

18×9: ՏՂԴ՝ 22—33 շատ ամկանոն: Նիւթ՝ եիմ գորտաք հաստեկի քիչ մը կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղք-

ԺԸ—ԺԹ դար

Տեսական Աստուածարանութիւն: Հատոր Ա.»,

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն բովանդակութեամբ միայն ըլլալով քիւ 1695՝ ձեռագրիմ հետ, կու տամք միայն վիճարանութիւններու քղքահամարները: Վերնարանութիւն Ա.՝ ԹՂ. 2ա, Բ.՝ 41ր, Գ.՝ 75ա, Դ.՝ 85ա: Ճառի վերայ կանոնաց հաւատոյ Ա.՝ 107ա, Բ.՝ 138ա, Գ.՝ 148ր:

ԺԸ—ԺԹ դար

հայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Սօսրգրեմ միջնու
անցման Սօսրգրի. Բանի մը գրչազրի գործն ըլլա-
լուս: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ լուսն: ԴԱՏԱՐԿ՝
Թղ. 1. 1822-ի վարի կէտը. 1822—1842: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք. ՄԽԻՔ—արեւմտեք:
ՏԵՂԻ՝ Թրիսուս կամ Վիսթնա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ լուսն:

Մատենան է՝ «Ճառի վերայ Հաւատոյ»:
Տեսական Աստուածաբանութիւն: Բ. Հատոր,
չարունակութիւն Թի. 1696 ձեռագրին:

Հմտ. Ոսկեան Ցուցակ էջ 767. Ձեռ. Թի.
1104:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *«Վիճարանութիւն Դ.»* Յաղապ
Ծայրագոյն Բանապետեան:

Թղ. 154բ. հորագիրը չէ գրուած՝ *«Վի-
ճարանութիւն Ե.»* Յաղապ Ընդհանրական
Ժողովոյց:

1698

(Հիմ քիւ չունի)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ (°)

1810էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 79, իրականութեամբ 3—162: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 20.5×13: ՊՐԱԿ՝ Դ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
10.5×9.5: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ
հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ մերկայիւս լուսն:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքերը չկան, կազմը սկսած է փա-
փայտի, վերջին պարակը մտնումն քուղքովին
բաժնուած, քաղքերու վարի ամկիւնը իւզուած: ԳԻՐ՝
Սօսրգրի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. լուսն:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն ետք: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, ՄԽԻ-
քարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար Վիսթնա: ՅԵՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ լուսն:

*Մատենան է՝ «Աստուածաբանութիւն,
Ճառի վերայ Հաւատոյ»:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայլ է Թի. 1695 ձեռագրին հետ լուսնի
սակայն յառաջարանը եւ կը պակսի չորրորդ
վիճարանութեան Պրակ Գ.էն վերջ: Թղ. 3ա՝
*«Վիճարանութիւն Ա., 33բ՝ Բ, 57ա՝ Գ,
72ա՝ Դ»:*

1699

(Հիմ քիւ չունի)

ՔԱՐՈՋ ԺՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ՝ կամ ՊՈԼԻՄ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5×12.5: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×9.5: ՆԻԻԹ՝ մի-
ջակ հաստութեամբ հիմ զօրաւոր քուղք: ԿԱԶՄ՝
լուսն: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ անցման Սօսրգրի:
ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3ա—ի երկու երբորգը, 3բ—Ցր: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար Վիսթնա
կամ Պոլիս: ԳՐԻԶ՝ հաւամաքար Շիւֆիլքեան Հ.
Անդրեաս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ լուսն:

Մատենան է՝ «Քարոզ Ճշմարտութեան»:
Քարոզագիրք մը Հայաստան քուրքերէն, կէս
մնացած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Ծննդ. Ա. 2. Առաջ Աստուած
եղիցի լոյս եւ եղև լոյս, եանի Այլա՜ն աղ-
միշան տէտի, ըլլէ Թիւշանլը օլտուն, վէ
անիտէ օլտուն...»:*

1700

(Հիմ թիւ չունի)

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

ԹՐԻԵՍ (՝)

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹԵՐԹ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X14.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10X11: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր քուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ էիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 7թ, 8: ԹՂ. 1ը իբրեւ պահպանակ կը ծառայէ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեսոս: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միխայիլեան մը: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Խոստովանութիւն կամ Դաւանութիւն Հաւատոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն: Եւ Հաստատ Հաւատով Հաւատամ եւ դաւանիմ...»: Ունի 28 քաթիւ: Իսկ ԹՂ. 7ա—ի վրայ գրուած է Արժակման բանաձեւը՝ «Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս արժակեցէ զքեզ եւ առաքելական հեղինակութեամբ...»:

1701

(Հիմ թիւ 1000)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ԹՐԻԵՍ

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X7.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր հասակեկ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մաքուր եւ գեղեցիկ ձտք: ԳԻՐ՝ ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 5թ—ՏԹ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեսոս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկան:

Մատենան է՝ Վանական մաշտոցի մը վերջիմ պրակը, «Օրհնութեան» արարազուքեան մէկ մասով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Սաղմոս 69: Աստուած յողնել

ինձ նայեաց եւ Տէր յընկերել ինձ փութա»: Ասոր կը յաջորդեն զամազան աղօթքներ որոնցմէ մին, ԹՂ. 3ա՝ «Տէր Աստուած բարերար, եւ ուղղիչ ամենայն Հաւատացեալ, Հայեաց մարդասիրութեամբ ի ծառայս քո Ա. առաջնորդն մեր, զոր կարգեցեր Ուղիւ եկեղեցւոյ Թրեստու...»:

ԹՂ. 4թ. «Եւ արդ մեծի այս սրբութեան...» (2 տուլ):

ԹՂ. 5ա. Կը վերջացնէ աղօթքով՝ «Աղօթեցուք. Աստուած որ մեզ ի ներգոյ հրաշալի խորհրդոյ գլխատակ չարչարանաց... յաւիտեանս ամէն»:

1702

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՋԱԳԻՐԻ ԳՐԻԳՈՐԻ ՏԱԹԵՒԱՑԻՈՑ

ՇՆՆԵՐՈՒ ԱՆԱՊԱՏ

1674—1682

ԹՈՒՂԹՔ՝ 522: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X13.5: ՊՐԱԿ՝ Ա—ԽԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13X7.5:

ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էիմ զամազան հաստութիւններով զօրաւոր քուղքեր: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ տախտակ վրան

Յնշուտով զարդեր. ունի ճանկ կաշեպլ փակամասս: ՀԱՄԳԱՄԱՆՔ՝ քուրքերում ծալքերը լուր տեսած, բայց ընդամենը լաւ է, առջեւէն կը պակսեն քերքեր, Թղ. 4ի եւ 5ի միջեւ համառած են մոլորակէ քուրքեր, եւ հաւանաբար Սկար մըն ալ, կտրուած են մուռած են Թղ. 14էն յաւանազարդը, ինչպէս ճանկ Թղ. 370 եւ 434, 438ի մը տեղ ուտիմակի կը գտնուի: Գիր՝ բոլորգիր, սկզբնագրերը զարդազեր, քանջազեր կամ երկաթազեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերը, սկզբնատողներն ու սկզբնագրերը կարմիր: ԼՈՒՍԱՆՑԱՐԱՐԴ՝ Թղ. 24ր, 34ր, 38ա, 45ր, 48ա, 55ա, 61ա, 64ա, 72ա, 77ր, 82ր, 87ա, 92ա, 95ա, 101ր, 108ր, 114ա, 119ր, 120ա, 124ա, 142ա, 147ա, 154ա, 163ա, 168ա, 178ա, 185ա, 191ր, 195ա, 202ա, 210ա, 220ա, 231ա, 240ր, 249ա, 257ա, 264ա, 273ա, 282ա, 292ա, 300ա, 310ր, 318ա, 327ա, 336ա, 342ր, 349ր, 350ա, 358ա, 366ր, 405ա, 413ա, 418ր, 425ր, 438ր, 446ր, 450ա, 460ա, 478ր, 492ա, 501ա, 511ր, 521ա: ԿՆԻՓ՝ Թղ. 3ա, աւրուած, ամբարշտով: ԴԱՏԱՐԱՐՔ՝ Թղ. 3ա—4ր, 322ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1674—1682: ԳՐԻՑ՝ իրիթիս կուսում: ԵՆՂԻՒ ԵՆԵՐԵՆ ամաղապի կուսում: ԵՆԵՐ՝ Երիթիս վարդապետ: ԵՆԵՆԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 521ա, 820ր:

Մատենան է՝ Քարոզադիր Գրիգորի Տաթեւացոյ Հմմտ. տպ. Կ. Պոլս 1740 եւ 1741, բնագիրները սակայն իրարմէ շատ կը տարբերին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յանկ է առաջակայ դեմալ Քարոզացի եւ յոսեան սոփա վարդապետի զոր կամազ», ծանկս կը հասնի միայն միւլան Ծ (50)դ քաղաքը, միւլ ձեռագիրս կը բովանդակէ աւելի քաղաքներ:

Թղ. 4 եւ 5ի միջեւ քուրք պակսելու և քաղաքը ըստ ճանկին՝ «Վասն Տանաքանեան օրինացն ի բանն. Ես եմ Տէր Աստուած քո» եւայլով, կը սկսի (Թղ. 5ա) «Վասն որոյ պատճառն եւ առաւել քան զայս առանկէ մեղ պատուիրանք, այսինքն հայր՝ որդւոց եւ օրէնք...»:

Թղ. 14ա. «Բ՝ Նորին քարոզ եւ խրատ քոմ: Նոր օրէնագիրն Տէրն մեր Քրիստոս ամենայն մարդկան ի բանն որ ստէ. Հայեաց ի քեզ դոցէ լինիցի բան ծածուկ ի սրտի զճարտգ օրինացն Հրաժայէ յաշտանակի գնել...»:

Թղ. 24ր. «Գ՝ Յայլմէ քարոզ համարձման ի բան Մարկոսի. Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս համարձաւ յերկինս եւ նստաւ ընդ ալմէ Հօր: Որպէս ասն վարդապետք թէ կարդ է բնութեան եւ կանոնք Աստուծոյ զի ամենայն ինչ նախ դործեսցէ...»:

Թղ. 34ր. «Դ՝ Դարձեալ յայլմէ, վասն Սուրբ Հոգւոյն ի նոյն բանն. Երեւցաւ նոցա բաժանեալ լեզուք իրբեւ հոյ եւ լցան ամենեքեան Հոգով Սրբով: Վասն առաջակայ բանին չորս ինչ ասելի է, նախ լցեալ է Հոգւով, երկրորդ թէ որպէս խուս Հոգւով Սրբով, երրորդ...»:

Թղ. 38ա. «Ե՝ Նորին քարոզ ի բանն որ ասէ Յակոբոս. Հաւատք առանց գործոց մեռեալ են առանձինն: Ասն վարդապետք թէ առաքինութիւն է առնելն եւ ոչ զիտելն միայն...»:

Թղ. 45ր. «Զ՝ Նորին քարոզ վասն յուսոյ ի բանն առաքելոյն. Յոյս երբեք ոչ ամաչեցուցանէ: Երեք են աստուածային առաքելութիւնք, այսինքն հաւատն, յոյս եւ սէրն...»:

Թղ. 48ա. «Է՝ Յայլմէ քարոզ վասն սիրոյ ի բանն. Այս է պատուէր իմ զի սիրեալիք զմիմեանս, ասէ Տէրն յաւանաբանին: Վարդապետք ասն թէ սուրբ սէրն չորս յատկութիւն ունի...»:

Թղ. 55ա. «Ը՝ Նորին քարոզ վասն առաքելութեան ի բանն. Գովելի են յոգեցիկքն եւ պարսաւելի են զարեւիթն ասէ իմաստուն ստորոգիւն ամենայն աշխարհի (Աբիստոտէ): Եւ զի ըստ Պղատոնի Հոգին եռամասնեալ դուրով՝ բան, ցասումն եւ ցանկութիւն...»:

Թղ. 61ա. «Թ՝ Նորին քարոզ վասն արդարութեան ի բանն. Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն: Աստուած զմարդն իսկ զբոս բարի եւ արդար ստեղծեաց առանց մեղաց»:

Թղ. 61ա. «Ժ՝ Նորին քարոզ վասն է խորհրդոյ մկրտութեան ի բանն. Թէ ոք ոչ ծնցի ի... Մենայն ի մարմնոյ... եւ ծնեալն ի Հոգւոյ Հոգի... եւ կամ այլ ինչ, Բայց նախ զայս Հարցանեմք թէ վասն է՞ր կարդ եկեղեցւոյ բանիւ աւանդեցաւ եւ ոչ զբով...»:

Թղ. 72ա. «ԺԱ՝ Նորին քարոզ վասն Հաղորդութեան ի բանն. ԶՀայն զոր ես տաց մարմին իմ է եւ զբաժակց զոր ես տաց հաղորդութիւն մարմնոյ կամ այլ ինչ: Նախ ասելի է թէ վասն է՞ր կոչի Հաղորդութիւն...»:

Թղ. 77ր. «ԺԲ՝ Նորին ի Պարտ է դասնէլ զքարոզ ձեռնադրութեան, ի բանն. Քահանայք քո զղեցցին զարդարութիւն, կամ այլ ինչ: Նախ պարտ է զիտել զինչ է սահման քահանայութեան...»:

Թղ. 82ր. «ԺԳ.» Նորին քարոյ վասն միայնակեցաց ի բանն որ ասէ. Որ ոչ թողու զհայր կամ զմայր կամ զաշխարհս եւ առնու պիտան եւ. պայ զկնի: Որպէս ասէ սուրբ Ռիոնեարոս՝ Յաստատուեալեանքն բարբառաւ թիւնքն եւ ի մարդկային կամաց երեք շնորհք անշիտթեայք իխնէ յեկեղեցի սուրբ...»:

Թղ. 87ա. «ԺԴ.» Նորին քարոյ վասն խորհրդոյ մեկաց ի բանն առակին. Խորհրդոյ Հարց եւ. փորձ եղիցի: Երեք են տեսակ մեղաց, զոր զորձն մարդիկ...»:

Թղ. 92ա. «ԺԵ.» Դարձեալ վասն չար լեզուի ի բանն. Լեզուս զլեզու քո ի չարութենէ եւ. չրթունք քո մի: Յառաջագոյն ասացաք զբարութիւն լեզուին յսքմամ յոճեք...»:

Թղ. 95ա. «ԺԶ.» Նորին քարոյ վասն խոստովանութեան ի բանն. Խոստովան լերուք միմեանց զմեզս: Որպէս ոսկի աղտեղեալ ի բազում ժամանակս, կարօտի ճարտար արուեստաւորի...»:

Թղ. 101ր. «ԺԷ.» Նորին առաջին քարոյ վասն աղօթից ի բանն առաքելոյ. յԱ. Տիմոթէէ. Աղաչեմ զձեզ նախ քան զամենայն առնել աղօթս, խնդրուածս, պաղատանս, եւ այլն: Նախ զիտեղի է զի երեք են տեսակ բարի զործոց, այսինքն պահք, աղօթք եւ ողորմութիւնք...»:

Թղ. 108ր. «ԺԸ.» Նորին վասն աղօթից ի բանն. Եթէ էին հարձք եւ. ինն Հարսնածութիւն, ասէ յԵրզնս: Բանս առակաւոր յայտ առնէ զժամանակ աղօթիցն որ ի հնուսն եւ ի նորոսս...»:

Թղ. 114ա. «ԺԹ.» Նորին քարոյ նորակերտ զրան եկեղեցոյ ի բանն. Այս դուռն Տեսուն է արդարք մտնանք ընդ սա: Գլխով պարտ է զի դուռն զառաջին մուտն նշանակէ...»:

Թղ. 119ր. «Ժ.» Նորին քարոյ վասն եկեղեցոյ ժողովուրդեան ի բանն. Սեւա եմ ես եւ. զեկեղեցիկ զստեքք Երուսաղեմի որպէս վրան Կենդարու եւ. զխորանն Սողոմոնի եւ. այլոքն, Նախ զիտեղի է զի սուրբ եկեղեցի որք են ժողովուրդք քրիստոնէից...»:

Թղ. 129ա. «ԺԱ.» Նորին քարոյ վասն զլիաց խարէութեանց եւ. մեծատանց եւ. աղքատաց ի բանն Առակին որ ասէ. Երկու ինչ խնդրեմ ի քէն, զչնորս քո մի հեռի առնեք յինն մինչ մեռանիցիմ, զզօրաւոր եւ. զսուտն հեռի արա յինն: Աստուած զմարդն

խմատուն եւ հանճարեղ կենդանի է ստեղծեալ...»:

Թղ. 134ա. «ԺԲ.» Նորին քարոյ ի տօն Պետրոսի եւ Պաւլոսի ի խորհուրդ երկուտան առաքելոցն ի բանն. Կոչեցեալ առ ինքն զերկուստանս աշակերտս, եւ. առաքեալ զնոսա: Թէ վասն է՞ր զառաքելսն երկուտանս ընտրեաց, վարդապետք եկեղեցոյ ասն բազում պատճառս...»:

Թղ. 141ր. «ԺԳ.» Նորին քարոյ վասն Հիւ աշակերտացն ի բանն. Յետ այսորիկ երեւցոյց Տէր այլ եւս Հիւ առաքելս եւ. առաքեաց զնոսա երկու երկու: Իսկ եւթանասուն եւ երկու աշակերտացն նախանկար եւ. օրինակ խորհրդոյ բազումք են...»:

Թղ. 147ա. «ԺԴ.» Նորին քարոյ յօր վարդապետի աշաւարհնութեան վասն ընծայից եւ պատարագաց. Պատուեալ ըզՏէր ի քոց որդար վաստակոց եւայն: Տուրք ողորմութեան յերկուս զէմս որդի...»:

Թղ. 154ա. «ԺԵ.» Նորին քարոյ վարդապետին ի բանն Մաթէոսի. Եւ յետ վեց աւուր առնու զՊետրոս եւ զՅակոբս եւ. զՅովհաննէս եւ հանէ ի լեռնս բարձր եւ. այլակերպեցաւ. առաջի նոցա. Տէր Տէր տուր ինձ լեզու խրատու զի զիտայցից խօսել զբանս ի ժամու...»:

Թղ. 163ա. «ԺԶ.» Յայմէ քարոյ վասն Փոխման Աստուածածնին Կուսին ի Տեախնէն Յոհաննու. Նշան մեծ երեւցաւ յերկինս, կին մի արկեալ զիւրե զարեդակն եւ լուսին ի ներքոյ ոտից նորա եւ ի վերայ զլիւթ նորա պտակ յերկոտսան աստեղաց: Զուրա Դաւիթ եւ եհան զտապանակն Տեառն ի տանէն Արիաթարայ...»:

Թղ. 168ա. «ԺԷ.» Նորին քարոյ վասն ծննդեան սուրբ Կուսին ի Յովակիմայ եւ Աննայ, որ յետ փոխմանն ի Սելպուսեմերի Ըն տօնեմք, ի բանն. Հոգին Սուրբ եկեցէ ի քեզ եւ զօրութիւն Բարձրելոյն: Զամենաշնորհ եւ զտօնայի աւուրս ծննդեան ծնողին Աստուծոյ...»:

Թղ. 178ա. «ԺԸ.» Նորին քարոյ Խաչի տօնին, ի բանն. Փայտ կենաց է ամենեցուն, որ պատապարին ի նա եւ. որ յենուն ի նա, իրիւն ի Տէր հաստատութեան: Աստուածային եւ նախնի մեծն ի մարդարէս աշխարհապատուսն Մովսէս...»:

Թղ. 183ա. «ԺԹ.» Յայմէ քարոյ Հրեշտակեան տօնին ի բանն որ ասէ Տեախն. Եղեւ

պատերազմ յերկրինս. Միշայէլ եւ Հրեշտակ իւր, կոլւ ընդ վիշտպին եւ ոչ կարացին ընդդէմ կալ եւ տեղի ոչ գտաւ յերկրինս: Յորժամ էլ Յակոբ ի տանէ Հօր իւրոյ եւ երթայր յօտարութիւն...»:

Թղ. 191թ. «ԷԼ.» Գարող մահու ի բանն. Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց, ո Տէր եւ ծառայ չոյ եմ, ծառայ եւ որդի աղախնոյ չո: Յամենայն արարածս դոն պատուական եւ ազնիւ...»:

Թղ. 195ա. «ԷԼԱ.» Յայլմէ քարոզ վասն դալստեանն Քրիստոսի ի բանն. Զի որպէս փայլակ, որ ելանէ յարեւելից եւ երեւի մինչեւ ի մուտն արեւու, այնպէս եղիցի զպրօսան: Զփրկական գալուտան Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ կրկին անգամ ասեն սուրբ Գիրք...»:

Թղ. 202ա. «ԷԼԲ.» Նորին քարոզ Աւետեաց սուրբ Աստուածածնին ի բանն որ ասէ. Իջէ որպէս զանձրեւն ի Աստուածայինքն ամենայն, խոր են եւ անհաս, ծածուկ եւ թաքուն յերեւելի տեսութեանց...»:

Թղ. 210ա. «ԷԼԳ.» Նորին քարոզ վասն ծննդեանն Քրիստոսի ի բանն. Տէր ասաց ցիս Որդի իմ եւ դու եւ Մնեւնդ Քրիստոսի կրկին ուսուցանեն Գիրք, նախ յառաջ քան զյաւիտեանս եւ նախ քան զժամանակս...»:

Թղ. 220ա. «ԷԼԴ.» Յայլմէ վասն մկրտութեան ի բանն. Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց եւ յուսով: Վարդապետք ասեն թէ երկիրս ոչ տայ պտուղ վասն կրկին պատճառի...»:

Թղ. 231ա. «ԷԼԵ.» Յայլմէ քարոզ վասն պահոց ի բանն. Եւ պահեալ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն պիշեր: Ասէ Յոր թէ կենաքս մարդոյ պատերազմ է ի վերայ երկրի...»:

Թղ. 240թ. «ԷԼԶ.» Նորին քարոզ վարդապետաց եւ եպիսկոպոսաց ի բանն առաքելոյն. Զորս ետ Աստուած յեկեղեցւոյ այս են. Նախ՝ զառաքելայ, երկրորդ՝ զմարդարէս, երրորդ՝ զվարդապետս: Յաղպս առաջարկեալ տեսութեանս երիս իրա բացայայտելի է մեղ...»:

Թղ. 248թ. «ԷԼԸ.» Նորին քարոզ վասն մեղաւորաց Հերձուածողաց եւ ուրացողաց Վասակայ եւ այլոց, ի բանն որ ասէ. Ոհ, որոց թողեալ իցէ զճանապարհս ուղիղս եւ զնացեալ ընդ ճանապարհ խաւարայինս: Զանապարհ կենցաղոյս կրկին է, մինն բարի, եւ միւսն չար...»:

Թղ. 257ա. «ԷԼԸ.» Նորին քարոզ վասն

ողէվարին ի բանն Առակին. Հայի ի բարձունս եւ յափշութիւն ճանապարհին: Վարդապետք ասեն, յորժամ ելանէ Հոգին ի մարմնոյն եւ բաժանի, ի բարձունս Հայեցի...»:

Թղ. 264ա. «ԷԼԹ.» Նորին քարոզ Բուն Բարեկենդանին յառաջին կիրակէն ի բանն. Զբարձ մարմնոյ ակն է: Ամենայն բարք առակաւոր քարոզութեանց Քրիստոսի դիւրալուր են...»:

Թղ. 273ա. «ԷԼԺ.» Նորին զարձակ ի սկիզբն պահոց վասն խոստովանութեան, ի բանն. Լուսացարուք սրբեցարուք: Զօրութիւն աղտեղութեան ոչ միայն ի կենդանի մարդս տեսանեմք այլ եւ...»:

Թղ. 282ա. «ԷԼԱ.» Նորին ի նոյն կիրակէ քարոզ վասն խնդրելոյ, ի բանն. Խնդրեցէք նախ զարգայութիւնն եւ զարդարութիւն նորա եւ այլն ամենայն յաւելցի ձեզ: Ի ձեռնտուութենէ Հոգւոյն Սրբոյ եւ ժամադակութեամբ աղօթից՝ ձեր կամիմ աստանծօր յաղաքս երից իրաց տեսութիւն տալ բանիս...»:

Թղ. 292ա. «ԷԼԲ.» Յայլմէ քարոզ վասն ողորմութեան, ի բանն աւետարանին. Եղբրուք դժած, որպէս եւ Հայրն ձեր դժած է: Բնութեամբ է որ Հայրն սիրէ զորդին...»:

Թղ. 300ա. «ԷԼԳ.» Երրորդ կիրակէին, Նորին քարոզ քառասնորդաց ի բանն. Պահեալ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր եւ ապա: Յաղաքս քառասնորդաց պահոց երեք ինչ Հարցանելի է...»:

Թղ. 310ա. «ԷԼԴ.» Գարող վասն աղօթից ի բանն Դուկասու. Յամենայն ժամ պարտ է յաղաթս կալ եւ ոչ ձանձրանալ: Վարդապետք ասեն թէ աղաթք յոյժ օգուտ է վասն Գ պատճառի...»:

Թղ. 318ա. «ԷԼԵ.» Երրորդ կիրակէին քարոզ վասն զղման եւ խոստովանութեան ի զէմ սննտակ որդւոյ. Առն միոյ էին երկու որդիք, ասէ կրտսերն ցՀայր իւր, տուր ինձ բաժին յընչիցդ եւ նա բաժանեաց զկենսոս եւ: Դէմք առակիս առ ամենակալ բնութիւն Արարչին Հայի եւ առն անուամբ զնա նշանակէ...»:

Թղ. 326թ. «ԷԼԶ.» Գարող վասն տնտեսին ի բանն աւետարանին որ ասէ. Այր մի էր մեծատուն, որ ունէր տնտես: Եղև ամբաստանութիւն զնմանէ իսայն: Նախ պարտ է դիտել զի բազումք իօրօք զանազանի մեծութիւնն Աստուծոյ...»:

Թղ. 336ա. «ԷԼԸ.» Նորին քարոզ ի բանն

աւետարանին որ ասէ. Դատաւոր մի էր ի քաղաքի: Ոմանք դրանս առակի յԱստուած հանեն զի նա է դատաւոր եւ իշխան ամենեցուն...»:

Թղ. 342բ. «ԵԼ՝. Նորին քարոզ յարութեան Ղազարու ի բանն որ ասէ. եւ էր ամն հիւանդ Ղազարոս ի Թեթանիա: Եւն բառ ի սուրբ Գիրս յերրորդ տեղոյ զի...»:

Թղ. 349բ. «ԵԹ՝. Նորին քարոզ վասն սուրբ Ղաղորդութեանն, ի բանն Քրիստոսի. Մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է եւ արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է: Ի փրկական խորհուրդ Ղաղորդութեանն Քրիստոսի Գործունէք երեսի...»:

Թղ. 356ա. «ԵՄ՝. Յայլմէ քարոզ մեծի տւար ուրբաթուն ի բան առաքելոյն. Կտակ յետ մահու. Հաստատուն է. Ողբ ի վերայ խաչելութեանն Քրիստոսի: Սովորութիւն է մարդկան յորժամ մեռանի ոք ի յայլ տեղիս եւ. առնէ կտակ...»:

Թղ. 370բ. «Գրիգորի եռամեծ քաջ չեռտորի եւ. անյաղթ իրիւսոփայի, աշակերտի Եովհան Որոտնեցոյ տարբեակ բանս խրատականս ողէչաւս եւ. անճար իմաստալեղ ի մեկնութիւն եւ ի դոյնստ փառաց տունից տէրունականաց. ի պատիւ. սրբոց եւ ի պատճառ դիտութեան անճարաց, մանաւանդ ի յողբ արտասուաց անճանց թաղծեւոյց: Յաւետ ի ճշգրտութիւն կարգաց ուղղափառաց, եւ յեղծումն բարբալմանց չարափառաց, ի յիղձ մաղթանաց ոմանց բանասիրաց եղբարց Հարազատաց նորին աշակերտաց, աղնեայ Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս: Ա՛. Վասն տարէմտին քարոզ, այլ եւ ի խորհուրդ ժամհարին եւ թէ տարի է Քրիստոս, ի բանն որ ասէ. Փող Հարէք ի դուխս ամսոց յաւուր նշանաւորի: Ի տաւնս տարեկանաց մերոց եւ յաւուրն (նշան)աւորի փող Հարէք...»:

Թղ. 386ա. «Բ՝. Գրիգորի եռամեծի աշակերտի քարոզ վասն ծննդեան ի բանն. Առաքեաց դրան իւր եւ բժշկեաց եւ փրկեաց զնոսա: Մեծ են զործք աստուածայինք եւ Հրաշալիք...»:

Թղ. 396բ. «Գ. ԺԳ՝. Նորին դարձեալ վասն Տեառն ընդ առաջին ի բանն որ. Իբրեւ լցան աւուրք նորա ըստ արիւնացն Սովսիսի ամին զմանուկն Յիսուս: Լրումն արինաց եւ. մարգարէից Քրիստոս է...»:

Թղ. 405ա. «Դ. ԺԸ՝. Դարձեալ խրատ

կրտաւորաց թէ զինչ Հարկաւոր է յանպատ ընտրողաց եւ զինչ պիտանացու, նորին դարձեալ առ նոյն: Ասեմք նախ եթէ այն է Հարկաւոր առանց որոյ կեալ ոչ իսկ պիտանացու...»:

Թղ. 413ա. «Ե. ԻԱ՛. Նորին քարոզ վասն շարաթապահոց այլ եւ վասն առաջաւորին ի բանն Յովնանու. Ահա երեք աւուրք եւ. ոչ եւս իցէ: Վասն պահոց նախ պիտելի է զի մարդն Հողի է եւ մարմին...»:

Թղ. 418բ. «Զ. ԾԷ՛. Յայլմէ վասն շարաթի աւուրն սրբոյն Թէոդորոսի եւ. այլոց ի բանն Առաքելոյ. Այնպէս ընթացարուք զի Հասանիցէք: Սովորութիւն է թաղաւորաց որ զնան յասպարհան եւ յորժամ ժողովին ամենայն քաղաքէն զնեն պատուական իրք ի բարձր տեղաւոր...»:

Թղ. 425բ. «Է. ԿԴ՝. Երկրորդ կիրակիին, նորին քարոզ ի բանն աւետարանին. Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում ի ճանապարհի: Ասաց նախ քան զայս թէ մատուցանիցես պատարաղ եւ յիշեա՛ թող զպատարազն...»:

Թղ. 433բ. «Շարաթի օր ի տաւնին Եովհաննու քարոզ յայլմէ վասն վարդապետութեան եւ ողորմութեան, ի բան աւետարանին. Ահա եւ սերմանաւան եւ ի սերմանին: Նախ ինչդիր թէ վասն զինչ պատճառի Քրիստոս առակօք խօսէր, պատասխանեն վարդապետք...»:

Թղ. 439բ. «Թ. ԿԵ՛. Դարձեալ քարոզ ի նոյն, ի գէժս յողաց դարդոս. Եւ սերմանացան սերմանել, է որ անկաւ: Որպէս բժիշկ որ ներհակաւն առողջ առնէ, զհոյ ցաւն տաքն եւ զիբմն Հոյն հանէ...»:

Թղ. 446բ. «Ժ. Հ՛. Քարոզ մեծատանն եւ Ղազարու. Այր մի էր մեծատուն, ազանէր ընկեղս եւ ծիրանիս, եւ աղքատ Ղազարու անկեալ: Չամենայն առակաւոր բանս որ խաւսի եւետարանն ճշմարտութեամբ եղեալ է եւ. ոչ սոսկ միայն իմաստութիւնս բան...»:

Թղ. 459ա. «ԺԱ. ԶԶ՛. Նորին քարոզ վասն աղօթից, ի բանն. Արք երկու եկին ի տաճարն կալ յաղօթս, մին փարիսեցի եւ միւս մաքաւոր: Պարտ է զլիտել զի ժամ աղօթիցն որ կարդեալ են մեղ ոչ ի նորս միայն է այլ ի Հնումն պատրաստեալ էր եւ օրէնս եղեալ...»:

Թղ. 466. «ԺԲ. ԶԵ՛. Շարաթ քարոզ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ի բանն

առաքելոյ. Նմանողք ինձ եղերուք որպէս եւ ես Գրիստոսի Առաքեալն Հեթանոսաց եւ քարոզն աշխարհի, երրորդ երկնից տեսողն»:

Թղ. 478բ. «ԺԳ. Հէ.՝ Նորին դարձեալ քարոզ սուրբ Լուսաւորչին, ի բանն. Դուք էք լոյս աշխարհի, Փրկիչն բոլորից Տէր մեր Յիսուս Գրիստոս լոյս կողեաց զինքն աշխարհի...»:

Թղ. 492ա. «ԺԴ. ՂԸ.՝ Նորին դարձեալ քարոզ մեծի Գլ.ին ի բանն. Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց, որք զլապտեր: Որքան մարդն ի Հելտութիւն աշխարհիս իցէ ըմբռնեալ, ոչ իմանայ զվախճան կենաց...»:

Թղ. 501ա. «ԺԵ. ՂԷ.՝ Յայլմէ քարոզ վասն պատարադին ի բանն առաքելոյ. Փորձեցէ մարդ զանձն իւր ապա ի Հացէ կերիցէ եւ ի բաժակէ արբցէ: Ասեն բժիշկք թէ դանազան է կերակուր մարդոյն, Հիւանդաց եւ առողջաց...»:

Թղ. 511բ. «ԺԶ. ՂԸ.՝ Նորին քարոզ ոտնալուային ի բանն. Արկ ըուր ի կոնքն եւ էառ զենկակ եւ լուաց զոտս աշակերտացն: Իազմալուծ եւ մարգասէր է Աստուած, որ լսող առատ ողորմութեան իւրոյ դժբացաւ յաղիս մարդկան...»:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 521ա. «Փառք... Արդ ես յետինս մանկանց եկեղեցւոյ ամենաթշուառս եւ Հճղքս ի բանասիրաց, Երիմեայ վարդապետս ցանկացող եղէ քարոզութեանս գրոց եւ ետուրիւր հարազատ ճշտս իմում Երիմեայ եւ կուսակրօն Հաւատաւորի, որ մեծաւ աշխատութեամբ եւ տառապանօք զամս Հինկ ապա

աւարտեալ ի կատար եկան: Արդ զընցաւ սա ի կուսարանին Շնչէրու յանապատին եւ ընդ Հովանեաւ սուրբ Աստուածածնին, որ ի ժամանակս մեր քաղութ կրօնաւոր կանայք եւ կուսանէ ժողովեալ կային անտ, Թուով իրբեւ ձ եւ կամ այլ աւելի, պարապեալք ի ծառայութիւն Գրիստոսի ի Թուականիս հայկական Ռձի եւ Գին (1674), սկըսեալ ՌձԼ եւ մէկին (1682) աւարտեալ, ի հայրապետութեան մերոյ աղին Տեառն Հանգուցեալ հայրապետին մերոյ Յակոբայ Զուգայեցոյ, եւ առաջնորդութեան Տաթեւու վանիցս Տէր Յովհաննէս արհեսպիկոսութի, եւ Թաղաւորութեան Պարսկական ազգի Շահ Սուլէ-մանին: Արդ որք Հանդիպէք այսրմ Հոգիակազմ եւ լուսազարդ մատենիս, կարդալով, կամ օրինակելով, եղբարք աղայեմ, վասն Աստուծոյ, մի զըմբոստնու ի վերայ անիմաստ զըրբութեանս մերոյ զի կար մեր այս էր: Այլ յաղայեմ զամենեանեղ. զի գրիւրապատիկ քանքարոյ պարտապանս արժանի Համարիցիք միտ Աստուած ողորմի ասելոյ, եւ որք յիշէք՝ միոյն Հարիւրապատիկ առնուցուք յանձատ Պարզեւատուէն Գրիստոսէ: Դարձեալ աղայեմ եղբարք, յիշեցէք զհարազատ Հօր եղբայրն իմ զՏէր Պետրոս սրբապան եւ կուսակրօն քահանայն, որ Հանդուցեալ է առ Գրիստոս, եւ զձեռնս իմ զմահճապի Կիրակոսն եւ զմայրն իմ զՍառայն, եւ զՀօր եղբայրն իմ զմահճապի Կարապետն, եւ զՀոգեւոր վարժապետն իմ զկուսակրօն Եղիսէն, եւ զՔաղցրիկ եղբայրն իմ Մաթէոս սարկաւազն, եւ կրօնք քոյրն իմ զկուսակրօն Հովսիսիմէն եւ զամենայն արեան մերձաւորսն իմ: Եւ ձեզ յիշողացդ, եւ ձեզ յիշեցելոցս, եւ ամենայն Հաւատացելոց առհասարակ ողորմեցի Գրիստոս Աստուածն մեր ի միւսանգամ վալստեանն իւրոյ...»:

Թղ. 520բ. «Զբաղմամբս յամենայնի եւ զանարժան գրիչս եւ զձեռնսն իմ աղայեմ յիշել ի սուրբ աղօթս ձերն»:

1703

(Հիմ թիւ չունի)

ԳԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՄԱՐԴԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂՔԻՔ՝ 88, իջալայուած 1—165: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20×12.8: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ջնամուկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 16×9.5: ՏՈՒՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ իսաւրակ գծաւոր քուլք: ԿԱՑՄ՝ մօրազգիմ կիսալաք քաղաքատ ստուաքաքուլք: ԹՂԹԻՍԸ ՊԱՆՊԱՆԿՆԸ՝ օկիզքն ու վերքը մեկակամ ավարդ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր վարժ գեղեցիկ շղագիր: ԹԱՆԻՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՐՔ՝ եւմ:

չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 84բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ ամեմօք, ՄԻԻԽաբեմ մը: ՏԵՂԻ՝ իսաւրաքար վիեմօ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Դասեր քաղաքավարութեան կամ մարդավարութեան»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Յեռաշարան, Մարդկային ընկերութեան քաղցրութիւնը վայելելու համար, կան վայելչութիւններ ու պատշաճութիւններ, որոնց ամէն մարդ պէտք է մտադրութիւն ընէ . . . :

Թղ. 5ա. Վասն Ա.՝ Մարդուն բարոյա-

կան կենաց պարտքերն ու վայելչութիւնները: (1—24):

Թղ. 57ա. Վասն Բ.՝ Մարդուն ընկերական կենաց պարտքերն ու վայելչութիւնները: (Ա—Դ):

Թղ. 69ա. Վասն Գ.՝ Մարդուն քաղաքական կենաց պարտքերն ու վայելչութիւնները: (1—9):

1704

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ Հ. ԳԱՐԵԳԻՆ՝ ՔԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԿԱԶՅԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻԵՆԱ

1881

Թիւղթի՝ 224, իջակալութեամբ 1—468: ՄեծՈւթիւն՝ 20×13: ՊրԱԿ՝ չեմ ճշմանաբար: ԳրՈւթիւն՝ միասին 15×8: ՅՈՒԹ՝ 21: Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր: Բուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսովայր քաղաքացատ ստուարութեամբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լուս: ԳիՐ՝ ճօտր եւ ճօտրածիւ շղագիր, խառն: ԹԱՆԱՎ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ եւճ. չկայ: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 2բ—3բ, 9բ, 20բ, 85բ—88բ, 92բ, 93բ, 206ա—208բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1881: ԳրՈւթ՝ Անյայտ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՎԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի, տես սակայն ամառա-նաթերքը Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Տարբեր գրութեան, կամ նոր քերականութիւն Հայկազեան Լեզուի»: Գ. Հ. Գ(արեգին Մելգոնեան): Վիեննա 1881: Հմտ. թիւ 1711: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. Պատրաստութիւն քերական-

նութեան համառոտ: Ի՞նչ է խօսիլ, խորհուրդն, դադապար, խօսիլ է մարդուն մտաց մէջ եղած խորհուրդներն արտաքս յայտնելով զանոնք ուրիշի մը հաղորդել, ինչպէս. Մայր, ծարաւի եմ ես, տուր ինձ ջուր ցուրտ . . . :

Թղ. 10ա. Պատրաստութիւն ընդարձակ քերականութեան, քննութեան, քննական: (Ա—Դ):

Թղ. 21ա—92ա. Վասն Ա. Ստուգարանութիւն:

Թղ. 94ա—192բ. Վասն Բ. Համաձայնութիւն:

Թղ. 193ա—205բ. Հատըմտիր քննարկը՝ Ուր Աստուածաշունչին եւ եզրնիկին:

Թղ. 209ա—224բ. Յեռնակ Գլխոց եւ Նիւթոց:

1705

(Հիմ թիւ չունի)

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԽՂՃԻ ՄՏԱՅ

ՎԻԵՆԱ (՝)

1850ի ատենանքը

Թիւղթի՝ 20: ՄեծՈւթիւն՝ 10.4×11.8: ՊրԱԿ՝ 2: ԳրՈւթիւն՝ միասին 14.5×8: ՅՈՒԹ՝ 39: Նիւթ՝ բարակ ուղղիւր քաղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ խառնութեամբ քաղքով վառարան: ԳիՐ՝ վարձ, ճօտրգրի մեծագոյն շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շաղամակազայն քարածած: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝

եւճ. չունի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 19բ—20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ատենանքը: ԳրՈւթ՝ անյայտ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՎԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Քննութիւն խղճի մտաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Քննութիւն Ա.» ի վերայ առաջնորդութեան արտաքին զգայնոց, Ա.՝ Քննեա թէ զհարդ վարիցիս տեսանելեօք, եթէ ի Հայելն ոչ այլում իմիք ի խնդիր լինիցիս...»:

Թղ. 2բ. «Քննութիւն Բ.» ի վերայ առաջնորդութեան կարեաց»:

Թղ. 3բ. «Քննութիւն Գ.» Թէ զհարդ պարտ իցէ վարել զերիս կարողութիւնս Հոգւոյ»:

Թղ. 5ա. «Քննութիւն Դ.» ի վերայ թերակատարութեանց քոց եւ առաքինութեանց»:

Թղ. 6ա. «Քննութիւն Ե.» Յաղապս թէ

զհարդ զնայցես ընդ Աստուծոյ»:

Թղ. 7բ. «Քննութիւն Զ.» Յաղապս թէ զհարդ զնայցես ընդ ընկերիդ»:

Թղ. 9ա. «Քննութիւն Է.» Յաղապս թէ զհարդ զնայցես ընդ անձին ջուժ»:

Թղ. 10բ. «Քննութիւն Ը.» Յաղապս թէ զհարդ վարիցիս ի կարգս կրօնից քոց եւ որպէս զնայցես ի սուրբ ուխտս քո»:

Թղ. 12բ. «Քննութիւն Թ.» Յաղապս կատարման գործոց որ առաւել սովորական իցեն»:

Թղ. 17բ. «Քննութիւն Ժ.» Յաղապս յօժարութեան ընդ կատարումն վարուց եւ վասն նշանաց յառաջադիմութեան եւ օղնութեան»:

1706

(Հիմ քիւ 338)

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

1850ի ատենները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 44: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 10.8X13: ՊՐԱԿՔ՝ յեմ ճշմանութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X11: ՏՈՂՔ՝ 25 միջին հաշուով: Նիտի՝ միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քաջակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բնագրին մէջ բազմաթիւ սրբազրուքներ, տեղ-տեղ աւելի փոքր դիրքով քուղքեր հմտ. Թղ. 10—18, 20—23, 28—31, Թղ. 32—44 ամբի հաստակի քուղք: ԳԻՐ՝ տգեղ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԳԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1, 32—44: ԺԱ՝ ՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ատենները: ԳՐԻՉ՝ ամլայտ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճեա: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Բարոյական փիլիսոփայութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ներածութիւն ի բարոյականն, Բաժանումն փիլիսոփայութեան ի տեսական եւ ի դործնական հիմնեալ ի բնութեան մտաց մերոց, Ա. Փիլիսոփայութիւն դործնական կամ բարոյական սահմանի բանաւ որ զիտութիւն սկզբանց եւ օրինաց...»:

Թղ. 2բ. «Առաջին մասն, Բարոյական ընդհանուր» (Գլուխք Ա—Ե):

Թղ. 20ա. «Մասն Բ.» Բարոյական մերձեցուցեալ» (Գլուխք Ա—Բ):

1707

(Հիմ քիւ չումի)

ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

1910ի ատենները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 70, իրակաւում 1—84 միջմ: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X13: ՊՐԱԿՔ՝ յեմ ճշմանութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14.5X9.5: ՏՈՂՔ՝ 18: Նիտի՝ ստուաբաքուղք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆՆ՝ սկիզբն ու

վերջը մէկական կապոյտ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ խօնաւութեան յոյսովիմ մզոտած: ԳԻՐ՝ մոր շղագիր, գեղեցիկ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնաւորներն ու սկզբնատառերը կարմիր իսկ խօսքը մանուշակ: ԶԱՐԴԱՆ՝

գծաւոր պարզ քուգր: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի քղապատ
ԲԱՆԹ՝ Եւ. յումի: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1ք, 43ք—70ք:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1910ի առեցծերը: ԳՐԻՉ՝ ամեամբար, Միթի-
քարեմ մը: ՅԵՂԻ՝ հաւամբար վիւծեցա: ՅԻՇԱՅԱՅԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Հոգեւոր երգարան»,
վամակամ շարակնոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա՝ Կանոն հրաշափառ սո-
նախմբութեան Անուանն Յիսուսի: Օրհնու-
թիւն ԳԿ. Փառացըզ Հօր ճառադպր...» իւր
սարբօմ:

Թղ. 11ա. «Բ՝ Կանոն սրբոյ Հօրն ժերոյ
Անտոնի Աբրայի: Օրհնութիւն ԴԶ. Որ դե-
րազանցեալ զըտար...» իւր սարբօմ:

Թղ. 17ա. «Գ՝ Կանոն սրբոյն Յովսեփայ

Աստուածհօրն: Օրհնութիւն ԲԿ. Որ զորդին
Դաւթի գեղմէփ...» իւր սարբօմ:

Թղ. 26ք. «Դ՝ Կանոն հրաշափառ սո-
նախմբութեան ամենօրհնեալ Կուսին Մար-
իամու: Օրհնութիւն ԴԶ. Այսօր խումբը լու-
սեղինացն...» իւր սարբօմ:

Թղ. 33ա. «Ե՝ Օրհնք տալոյ զզգեստ
Միթարեան Միարանութեան առ նորըն-
ծայս: Շարական ԳԶ. Պահապան խնդրեմք ի
բէն...»:

Թղ. 36ա. «Զ՝ Օրհնք ուխտադրութեան
նորընծայից Միթարեան Միարանութեան:
Շարական ԳԶ. Աստուածածին դու ես յոյս
եւ ապաւն...»:

Թղ. 41ք. «Երգ զղջման: Առ ոսոս անկ-
եալ Կենարարիդ...» (Յ տուն) «Ջարհուրեալս
յաւելուածով:

1708

(Հիւն քիւ 357)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՌՈՏ

Ա. Հատոր

ԹՐԻԵՍ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԳՔ՝ 367: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20X13.5: ՊՐԱԿ՝
34: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաբան 15.5X10, քաղմաքիւ տե-
ղիւ յուսեցեմքով վրայ կամ յաւելումներ աւ սրբա-
գրութիւններ, եւ մղմ մպատակիմ կը ծառայեմ մտեւ
բազմաքիւ յաւելեալ կայցում գիտեմներ: Նիւթ՝
իմ գորտար, միջով հաստութեամբ քուգր: ԿԱՋՄ՝
ստաւարաքուգր, ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցմամ
նետքեր: ԹԱՆԱԿ՝ Եւ, խորագրերն աւ սկզբնաւորները
կարմիր: ՋԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ Եւ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ.
1—4, 5ք, 135ք մեծ մատով, 138—142, 148ա մեծ մա-
տով, 143ք, 212ք մեծ մատով, 213ա վարի մաք, 213ք,
306ք, 307ք, 308ա մեծ մատով, 308ք, 334ա մեծ մա-
տով, 334ք—337ք, 353ք—367ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ
դար: ԳՐԻՉ՝ հաւամբար Շիւքիբեմն Հ. Անգրէտս:
ՅԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՅԱՅԱՐԱՆ՝
չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 5ա. «Աստուածաբա-
նութիւն Համառօտ: Ժողովեալ ի յանուանի
Հեղինակաց ձեւով Հարցման եւ պատասխան-
ոյ առ դիւրին պահելոյ ի յիշողութեան
զհարկաւոր իմաստս սորա: Բաժանեալ ի վեց
վիրս:» (Գիրք Ա—Գ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Գիրք Առաջին, որ բովանդա-

կէ զսահմանս, դաժանմունս եւ զտեղիս
աստուածաբանութեան եւ զայլ պիտանի
խնդիրս վերարեբեալս առ նա, Հանդերձ դի-
տելի յաւելուածով: Հատոր Առաջին»:

Թղ. 6ա. «Խնդիր նախընթաց: Յաղազս
աստուածաբանութեան: Աստուածաբանու-
թեան անուն ի վերացեալս առեալ լինի
երբեմն փոխանակ աստուածաբանելոյ...»
(Պրակ 1 եւ 2):

Թղ. 13ք. «Գլուխ Ա՝ Յաւելուած
յաղազս ամենայն Հերետիկոսաց եւ ամենայն
Ժողովոց, յորում դնին Համառօտ աղանդք
նոցա զոր ուսուցին սկսեալ յառաջին դարուն
մինչեւ ցճեզ» (Յօդուած 1—18):

Թղ. 25ք. «Գլուխ Բ՝ Յաղազս Թուոյ
ընդհանրական Ժողովոց» Այս գլխում մտն է
մաւր Թղ. 27ա. «Յաղազս մասնաւոր Ժողո-
վոց, զորս արարին Հայք վասն ազգի իւր-
եանց» (Յօդուած 1—5):

Թղ. 29ա. «Գլուխ Գ՝ Յորում դնին
Համառօտ պատմութիւնք ամենայն Ժողովոց,
եթէ Հանրականաց եւ եթէ մասնաւորաց,
սկսեալ յառաջին դարուն մինչեւ ցճարս մեր:

կը հասնի մինչև 1727՝ ժողով երրորդուն-
եան: (Յօդուած 1—18):

Թշ. 143ա. «Գիրք Բ.» Որ բովանդակէ
զհամառութիւն ուսումնական եւ բարոյա-
կան աստուածաբանութեան Հարերտի եւ
այլոց հեղինակաց: (Գրակ 1—18):

Թշ. 144ա. «Մասն Ա: Խնդիր Ա.» Եա-
ղազ աստուածաբանութեան: Զինչ է աստ-
ուածաբանութիւն: (Գրակ 1—25):

Թշ. 157բ. «Խնդիր Բ.» Յաղազ խորհր-
դոյ ամենասուրբ երրորդութեան: (Գրակ
1—8):

Թշ. 162ա. «Խնդիր Գ.» Յաղազ
ստեղծման իրաց: (Գրակ 1—8):

Թշ. 166բ. «Խնդիր Դ.» Յաղազ խոր-
հրդոյ Մարդեղութեան: (Գրակ 1—15):

Թշ. 173ա. «Մասն Բ: Խնդիր Ա.»
Յաղազ ծանօթութեան մարդկային դոր-
ծոց: (Գրակ 1—15):

Թշ. 185ա. «Խնդիր Բ.» Յաղազ մոլու-
թեան եւ մեղաց: (Գրակ 1—8):

Թշ. 191ա. «Խնդիր Դ.» Յաղազ կանո-
նաց բարոց: (Գրակ 1—7):

Թշ. 199բ. «Խնդիր Դ.» Յաղազ սահ-
մանի եւ բաժանման աստուածաբանական
առաքինութեանց: (Գրակ 1—6):

Թշ. 208ա. «Խնդիր Ե.» Յաղազ ծան-
թութեան եւ բաժանման իրաւանց: (Գրակ
1—18):

Թշ. 226բ. «Խնդիր Զ.» Յաղազ սահ-
մանի կրօնի եւ գործոց նորաց: (Գրակ 1—9):

Թշ. 241ա. «Մասն Գ: Խնդիր Ա.»

Յաղազ խորհրդոց առ հասարակ: (Գրակ
1—6):

Թշ. 247ա. «Խնդիր Բ.» Յաղազ ծան-
թութեան Մկրտութեան: (Գրակ 1—4):

Թշ. 250ա. «Խնդիր Գ.» Յաղազ խոր-
հրդոյ Դրոշմին: (Գրակ 1—4):

Թշ. 253ա. «Խնդիր Դ.» Յաղազ Հա-
ղորդութեան: (Գրակ 1—10):

Թշ. 264բ. «Խնդիր Ե.» Յաղազ խորհր-
դոյ Ապաշխարութեան: (Գրակ 1—9):

Թշ. 284ա. «Խնդիր Զ.» Յաղազ խորհր-
դոյ Վերջին Օծման: (Գրակ միակ):

Թշ. 286բ. «Խնդիր Է.» Յաղազ խորհր-
դոյ Կարգին: (Գրակ 1—5):

Թշ. 301բ. «Խնդիր Ը.» Յաղազ խորհր-
դոյ Պսակի: (Գրակ 1—6):

Թշ. 306ա. «Աղիւսակ աղլատուծի ըստ
Հայոց սովորութեան»:

Թշ. 307ա. «Աղիւսակ աղլատուծի ըստ
Հատինացոց սովորութեան»:

Թշ. 308ա. «Գիրք Գ.» որ բովանդակէ
զսահման եւ զբաժանման ինչ ի համառոտ
բարոյական յաստուածաբանութենէ ժողով-
եալս եւ զայլ Հարկաւոր դիտելիս ինչ: (Գրակ
1—40):

Թշ. 309ա. «Մասն Ա: Ի վերայ բարոյա-
կան աստուածաբանութեան: Խնդիր միակ»:
(Գրակ 1—40):

Թշ. 333բ. Արձակման բանաձեւեր ըստ
Հատինացոց եւ ըստ Հայոց:

Թշ. 338ա. «Մասն Բ.» Հարկաւոր դի-
տելիք: (Գրակ 1—33):

1709

(Հիմ քիւ 273)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՌՈՏ Բ. Հատոր

ԹՐԻԽՍՏ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 424: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20×18.5: ՊՐԱԿՔ՝
36: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5×10, բազմաթիւ տե-
ղք կցցուած պիտակներով, կատարուած են սրբազ-
րութիւններ, յաւելումներ եւ փոփոխութիւններ:
Նիւթ՝ ինձ գորտւոր, միջակ հաստութեամբ քաղա-
կէ: ԿԱՅՐ՝ ստաւարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լաւ, տեղ-
տեղ քամաքը մերձեւում: ԳԻՐ՝ ամբամիջ ցտրգիր:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրերն ու սկզբնատառերը կար-
միր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1—2, 3ա
մեծ մտով, 3բ, 26ա վարի կէտը, 25բ, 32ա, 32բ,

51բ, 72բ վարի կէտը, 73բ, 77ա վարի կէտը, 77բ, 78ա
մեծ մտով, 78բ, 208ա վարի մտը, 208բ—221բ,
222ա մեծ մտով, 222բ, 347բ վարի մտը, 348ա—
364բ, 368ա մեծ մտով, 368բ, 368ա կէտը, 368բ—
367բ, 368ա մեծ մտով, 368բ—387բ, 388ա մեծ
մտով, 388բ—394բ, 395ա մեծ մտով, 395բ—424:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար
ՇԻՔԻՅԻՔԻԱՆ Հ. Անդրեաս, գտնէ մեկ մտը: ՏՆՂԻՔ՝
Թրիստ կամ Կ. Պոլիս: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Աստուածաբանութիւն
Համառոտ Հատոր Բ: Գիրք Դ—Զ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Յաւելուած ի վերայ պաշտօնի Միսիօնարութեան եւ իշխանութեանց նորա եւ ի վերայ Հարկաւոր պիտելեաց, Հանեալ ի զանազան Հեղինակաց եւ ի վիճաբանական աստուածաբանութենէ կղեմէսի Գալանոսի»: Թղ. 4ա. «Մասն Ա՝ Յաղապս միսիօնարութեան այսինքն առաքելութեան եւ մասնաւոր իշխանութեանց միսիօնարաց: Հատուած Ա՝ Յաղապս միսիօնարութեան եւ մասնաւոր իշխանութեանց նորա»: (Գլուխ 1—2): Մասնաւոր իշխանութիւններու կռնդակը դրուած է լատիններէն եւ հայերէն դէմ-դիմաց:

Թղ. 13ա. «Հատուած Բ՝ Յաղապս Հարկաւոր պիտելեաց միսիօնարին»: (Գլուխ Ա—Գ):

Թղ. 26ա. «Հատուած Գ՝ Յաղապս մոլորութեանցն Հայոց որք պարտի ուղղի»: (Գլուխ Ա—Ժ):

Թղ. 78ա. «Գիրք Ե՝ Հաւաքեալ ի վիճաբանական դրոց մեկնութեանց Յակովբայ Թրիսիի»: Թղ. 79ա. «Մասն Ա՝ Վիճաբանական ցուցմունք զհաստելեաց: Հակաճառութիւն Ա՝ Յաղապս Աստուծոյ»: (Թիւ 1—4):

Թղ. 82բ. «Հակաճառութիւն Բ՝ Յաղապս Բանի Աստուծոյ»: (Թիւ 1—19):

Թղ. 92բ. «Հակաճառութիւն Գ՝ Յաղապս Թեմապետր Երրորդութեան»: (Թիւ 1—3):

Թղ. 95ա. «Հակաճառութիւն Դ՝ Յաղապս Գրիստոսի»: (Թիւ 1—17):

Թղ. 105ա. «Հակաճառութիւն Ե՝ Յաղապս Եկեղեցւոյն Գրիստոսի զինուորեալ ի յերկրի»: (Թիւ 1—15):

Թղ. 110ա. «Հակաճառութիւն Զ՝ Յաղապս Հոովմէական քահանայապետին ծայրադոյն Գլխոյ Եկեղեցւոյ եւ փոխանորդին Գրիստոսի»: (Թիւ 1—17):

Թղ. 117ա. «Հակաճառութիւն Է՝ Յաղապս ընդհանրական Ժողովոց»: (Թիւ 1—9):

Թղ. 119բ. «Հակաճառութիւն Ը՝ Յաղապս Հովուաց Եկեղեցւոյ»: (Թիւ 1—14):

Թղ. 124ա. «Հակաճառութիւն Թ՝ Յաղապս միայնակեաց եւ այլոց կրօնաւորաց»: (Թիւ 1—10):

Թղ. 127բ. «Հակաճառութիւն Ժ՝ Յաղապս

Պապ քաղաքական իշխանաց»: (Թիւ 1—8): Թղ. 131ա. «Հակաճառութիւն ԺԱ՝ Յաղապս կրօնից (կամ կացից) նախահարցն, եւ յաղապս սկզբնական մեղաց»: (Թիւ 1—10):

Թղ. 135ա. «Հակաճառութիւն ԺԲ՝ Յաղապս ներդրածական մեղաց եւ պատճառի նորուն»: (Թիւ 1—10):

Թղ. 139ա. «Հակաճառութիւն ԺԳ՝ Յաղապս անձնիշխանութեան մարդոյ եւ յաղապս Աստուծոյ յախտնական կանխադիտութեան, նախատեսութեան, նախասահմանութեան եւ անարդութեան»: (Թիւ 1—8):

Թղ. 143բ. «Հակաճառութիւն ԺԴ՝ Յաղապս շնորհացն Աստուծոյ»: (Թիւ 1—17):

Թղ. 149ա. «Հակաճառութիւն ԺԵ՝ Յաղապս արդարացուցման»: (Թիւ 1—23):

Թղ. 158ա. «Հակաճառութիւն ԺԶ՝ Յաղապս արդեանց»: (Թիւ 1—13):

Թղ. 163ա. «Հակաճառութիւն ԺԷ՝ Յաղապս Աղօթից, Պահոց, եւ Ողորմութեան»: (Թիւ 1—13):

Թղ. 169ա. «Հակաճառութիւն ԺԸ՝ Յաղապս խորհրդոց եւ այլ արարողութեանց Եկեղեցւոյ»: (Թիւ 1—14):

Թղ. 174ա. «Հակաճառութիւն ԺԹ՝ Յաղապս Մկրտութեան»: (Թիւ 1—10):

Թղ. 177բ. «Հակաճառութիւն Ի՝ Յաղապս Դրօշմի»: (Թիւ 1—4):

Թղ. 178բ. «Հակաճառութիւն ԻԱ՝ Յաղապս խորհրդոյ Հաղորդութեան»: (Թիւ 1—12):

Թղ. 184բ. «Հակաճառութիւն ԻԲ՝ Յաղապս Գատարադի Հաղորդութեան»: (Թիւ 1—12):

Թղ. 189բ. «Հակաճառութիւն ԻԳ՝ Յաղապս Ապաշխարութեան»: (Թիւ 1—9):

Թղ. 193բ. «Հակաճառութիւն ԻԴ՝ Յաղապս ներդրութեանց»: (Թիւ 1—4):

Թղ. 195ա. «Հակաճառութիւն ԻԵ՝ Յաղապս Վերջին Օծման»: (Թիւ 1—3):

Թղ. 195ա. «Հակաճառութիւն ԻԶ՝ Յաղապս Զեռնադրութեան»: (Թիւ 1—4):

Թղ. 196բ. «Հակաճառութիւն ԻԷ՝ Յաղապս Պսակի»: (Թիւ 1—4):

Թղ. 198ա. «Հակաճառութիւն ԻԸ՝ Յաղապս անձնական Հոգեւոց, յարութեան մեռելոց եւ յաղապս վերջին դատաստանի»: (Թիւ 1—3):

Թղ. 199բ. «Հակաճառութիւն ԻԹ՝

Յաղագս քաւարանի եւ դժոխոց: (Թիւ 1—9):

Թղ. 202թ. «Հակաճառութիւն 1.՝ Յաղագս երկնից եւ սրբոց»: (Թիւ 1—11):

Թղ. 208ա. «Մասն Բ.՝ Աստանօր դնին մեկնութիւնք եւ լուծմունք ընդդէմ եկեալ վիճարանական ցուցմանց եւ վկայութեանց ի նոյն գրոց Հեղինակին Հանեալք»: Գրուած է միայն այս խորագիրը առանց քննարկի:

Թղ. 222ա. «Գիրք Զ.՝ Որ բովանդակէ զհամառոտութիւն բարոյական աստուածաբանութեան Հէրմ Բուզեմբաւոսի դիպուածագէտ աստուածաբանի»:

Թղ. 223ա. «Մասն Ա.՝ Խնդիր Ա.՝ Յաղագս ներքին կանոնի կամ խղճի մտաց»: (Պրակ 1—6):

Թղ. 229թ. «Խնդիր Բ.՝ Յաղագս պատուիրանաց աստուածաբանական առաքինութեանց եւ նախ յաղագս պատուիրանաց Հաւատոյ»: (Պրակ 1—10):

Թղ. 236թ. «Խնդիր Գ.՝ Յաղագս տասնաբանեայ պատուիրանաց եւ եկեղեցւոյն»:

(Պրակ 1—24):

Թղ. 284թ. «Խնդիր Դ.՝ Յաղագս մասնաւոր պատուիրանաց, որք են սեփական որոշեալ աստիճանի մարդկանց»: (Պրակ 1—9):

Թղ. 300թ. «Խնդիր Ե.՝ Թէ զիարգ ճանաչին եւ որոշին մեղք»: (Պրակ 1—5):

Թղ. 307ա. «Խնդիր Զ.՝ Յաղագս Խորհրդոց առհասարակ»: (Պրակ 1—11):

Թղ. 365ա. «Մասն Բ.՝ Յաւելումն: Սահմանաց եւ բաժանմանց աստուածաբանական իմաստից ուր ոչ գտանին ի համառոտութեանս յայտնիկ պրոբրենական կարգաւ»: Այս ցանկը միայն սկսուած է եւ գրուած է գրեթէ մշինչ, շատ տեղ միայն պատկան էլին վրաց գրուած է կարմիր մեկանով Ա ու Բ-ը ի պատրաստութիւն գալիք ցանկին:

Թղ. 395ա. «Ճանկ անուանց եւ իրաց համառոտութեան՝ աստուածաբանութեանս պրոբրենական կարգաւ», Բան չէ գրուած սակայն, էջերը մնացած են դատարկ:

1710

(Հիմ քիւ 344 եւ 150)

ԿՐԵՍՈՍ ԵՒ ԿՈՂՐՈՍ

ՎԻՆՆԱ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 178: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5X12-8: ՊՐԱԿ՝ ԻԲ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16X8-5: ՑՈՂԻՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ Էիմ զօրուք միջակ հաստաքեմք քուլք: ԿԱԶՄ՝ քաքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ կազմը սկսած է ֆայլայի: ԳԻՐ՝ Յօրագիր, յառաջընթացութիւններ գիրքը շատ մօրք եւ անցման Յօրագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2թ—3թ, 177թ—178թ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1819: ԳԻՐԶ՝ ամենամօր Միւթքաքեմ մը: ՑԵՂԻՔ՝ Վիեննա: ՑԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի, տեւ մակատաքեքը Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կրեանս եւ Կողբան»-ու, այս է մեծութեան եւ աղբատութեան կորուստ կամ չաճ, ի բարբար եւ յարդար կառավարչէ աշխարհի յԱստուծոյ տնտեսեալ: Յօրինեալ ի Հօրէն Գէորգայ Ստեփանեան, որ ի միաբանութենէ Յիսուսի, ի սփոփանս կողոպտելոց եւ ի խրատ կողոպտելեաց: Թարգմանեալ զգուշութեամբ եւ ըստ կարի ըստ Հայկազեան լեզուի ոճոյ ի կրօնաւորէ միոյն Մխիթարեան Միաբանու-

1819

թեան Յամի Տեառն 1819 եւ ի Թուին Հայոց ՌՄԿԸ, ի Վիեննա:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Նախերգանք: Արդարեւ ճամբարապէս դատաւոր կոչի որ կառավարէն զայս աշխարհ...»:

Թղ. 6ա. «Կրեանս եւ Կողբոս, այս է մեծութեան եւ աղբատութեան կորուստ կամ չաճ ի բարբար եւ յարդար Աստուծոյ տնտեսեալ: Գլուխ Ա.՝ Թէ ընդէր աղբատութիւն տեւի է եւ արհամարհ յայս մարդկան»:

Թղ. 11թ. «Գլուխ Բ.՝ Թէ զինչ եւ քանի պատիկ իցէ աղբատութիւնս եւ յաղագր երից դատուց նորա»:

Թղ. 21ա. «Գլուխ Գ.՝ Թէ նաեւ ըստ վարդապետութեան Հեթանոսաց՝ արժան է

նախաձեռնար ընտրել զաղքատութիւն զան
զմեծութիւնն:

Թղ. 26ա. «Գլուխ Դ.» Թէ զանի լի են
թուառութեամբ ստացումն, ժառանգու-
թիւն եւ կորուստ մեծութեանն:

Թղ. 35բ. «Գլուխ Ե.» Թէ զանի յարակից
են միմեանց մեծութիւնք եւ մոլութիւնք:

Թղ. 52ա. «Գլուխ Զ.» Ի յանկարգ եւ
յանձնարարութեանքն անկանին մարդիկ
ի բարկութեան եւ ի վրէժիկորութեան Աս-
տուծոյ եւ ի կորուստ ընչից, բայց չէ արժան
ուժեք դատել վասն սոյն կորստեանն:

Թղ. 62ա. «Գլուխ Է.» Որպէս մեծու-
թեանց, նոյնպէս եւ մեծատանց դիմաժար-
տին մոլութիւնք, յայն սակա կամ պարտ է
ուներ զինչս իբրեւ փուշս եւ որոզայթս եւ
կամ ժեքեմբ:

Թղ. 71ա. «Գլուխ Ը.» Թէ զանի բազում
յաւիտեանական դատապարտութեան առիթ են
մեծութիւնք:

Թղ. 83բ. «Գլուխ Թ.» Թէ որպիսի իցէ
մահ մեծատանց եւ աղքատաց:

Թղ. 91ա. «Գլուխ Ժ.» Մեծութիւն աղ-
քատաց է արքայութիւնն երկնից, որ ոչ նոցա
եւ եթ' այլեւ այլոց ի ձեռն նոցա խոստաց-
եալ լինի:

Թղ. 98ա. «Գլուխ ԺԱ.» Մեծութիւնք
աղքատաց են առաքինութիւնք:

Թղ. 109բ. «Գլուխ ԺԲ.» Պարտ է
երկայնմտութեամբ տանել աղքատաց ի կո-
ղոպտին ի սնոսի մեծութեանց, որք յակա-
մայս ոչ կարեն կողոպտել յառաքինութեանց
եւ յայլոց բարեաց:

Թղ. 116ա. «Գլուխ ԺԳ.» Թէ որպէս
հոգայ Աստուած զաղքատս իւր:

Թղ. 128բ. «Գլուխ ԺԴ.» Ի վերայ կա-
մաւոր աղքատութեան Մովսեսի, Նիլայի,
Յովհաննու Մկրտչի, Գրիստոսի, Սուրբ
Աստուածածնի, Առաքելոց, եւ առաջին
քրիստոնէից:

Թղ. 140բ. «Գլուխ ԺԵ.» Բարեկամք եւ
եղբարք Գրիստոսի Տեառն մերոյ, այս է՝
կամաւոր աղքատք, բազումք եղեն, եւս եւ ի
վերջին դարս:

Թղ. 157ա. «Գլուխ ԺԶ.» Եղեն հեթա-
նոսք, որք սիրեցին եւ զովեցին զաղքատու-
թիւնն:

Թղ. 167բ. «Գլուխ ԺԷ.» Ի վերայ մտաց
սրբոյն Բեռնարդոսի, որ յաղագս երկց տե-
սակաց աղքատութեան, եւ ի վերայ օրինա-
կաց Կորնոսի եւ Կրիստոսի:

1711

(Հիմ քիւ 280)

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ Հ. ԳԱՐԵԳԻՆ՝ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻՆՆԱ կամ ՊՈԼԻՍ

1881

ՌՈՒՂԹԻ՝ 239, իջեկայումս 1—887 միայն: Մե-
ծնութիւն՝ 19.5X18.5: ՊՐԱԿԻ՝ չեն ճշմանկումս:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X10: ՏՈՂԻ՝ 24: ՆԻԻԹ՝
ճորձազմ գծուար միջիկ հաստութեամբ քուլք:
ԿԱԶՄ՝ ճորձազմ կիտալք, քաղաքատ ստուարա-
քուլք: ԹԱԹԵԱՅ ՊԱԶԱՆԿ՝ սկիզբն աւ վերջը
պարզ քուլք մը: ԳԻՐ՝ ճոր շեղագիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ:
ԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւս. չափ: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1բ, 2բ,
3բ, 4բ, 199ա մեծ մասով, 199բ—202ա, 203ա վարի
կետը, 203բ—215ա, 235, 237—238, 239բ: ԺԱՄԱՆԿ՝
1881: ԳՐԻԶ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ կամ Կ.
Պոլիս: ՅԻՇԱՅԱԿԱՆ՝ չափ:

Մատենան է՝ «Տարեք զպրութեան կամ
նոր քերականութիւն Հայկազեան լեզուի»: Գրաքար
եւ աշխարհաքար: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ
1704:

ՐՈՒՂԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Յառաջարան: Օրէն է մեզ որք
յայլոց աւելոցաք, պիտանի լինել միշտ
կարանուելոց: Բնարան եւ յառաջարան այս-
քան միայն»:

Թղ. 5ա. «Պարաստութիւն քերակա-
նութեան: Նախաշուից ընթարձակ, Գրին
վրայ: 9բ՝ «Վանկ: 12ա՝ «Մեմանկ: 13ա՝
«Պարաստութիւն քերականութեան»: 14բ՝
«Յոսելու եղանակը»:

Թղ. 15ա. «Գլուխ Ա.» բարբառին
վրայ:

Թղ. 18ա. «Մասն Ա.» Ստուգաբանու-
թիւն:

Թղ. 20ա. «Հատուած Ա.» Գոյականք:

Թղ. 21ա. «Հատուած Բ.» Գոյականին պարզաները:

Թղ. 27բ. «Հատուած Գ.» Ածական:

Թղ. 35ա. «Հատուած Դ.» Դերանուն:

Թղ. 38բ. «Հատուած Բ.» Բայն:

Թղ. 61ա. «Դաս Բ.» Նախադրութիւնք:

Թղ. 67բ. «Մակբայ»:

Թղ. 77բ. «Շաղկապ»:

Թղ. 83ա. «Յաւելուած»: Առաջին մաս: Լուծում:

Թղ. 91ա. «Առաջին մասին լուծման օրինակներ»:

Թղ. 95ա. «Բ. Մաս: Համաձայնութիւն»:

Թղ. 99ա. «Գլուխ Ա.» Ենթակայ:

Թղ. 102ա. «Գլուխ Բ.» Զեղչում:

Թղ. 102բ. «Գլուխ Գ.» Ենթակային զեղչում, կամ ենթական զօրութեամբ:

Թղ. 104բ. «Գլուխ Դ.» Ենթական ոչ զեղչեալ այլ ներգործութեամբ եղեալ:

Թղ. 105բ. «Գլուխ Ե.» Զօղ:

Թղ. 108ա. «Գլուխ Զ.» Ստորոգելի:

Թղ. 111ա. «Յօդուած Ա.» Բացայայտիչ եւ բացայայտելի:

Թղ. 116բ. «Յօդուած Բ.» Ածական ստորոգելիք, վերադիր եւ վերադրելի:

Թղ. 119ա. «Համաձայնութիւն Բ: Յօդուած Գ.» Բայական ստորոգելիք:

Թղ. 122ա. «Գլուխ Բ.» Զարդարուն կամ բազման կամ բազմամասն նախադասութիւն»:

Թղ. 125ա. «Հատուած Բ: Գլուխ Ա.» Հոլովագիտութիւն»:

Թղ. 131բ. «Գլուխ Բ.» Խնդրառութիւն»:

Թղ. 144բ. «Միախնդիր նախադրութիւնք»:

Թղ. 150բ. «Բազմախնդիր նախադրութիւնք կամ բուն նախադրութիւնք»:

Թղ. 155բ. «Հատուած Գ.» Բաղադրեալ նախադասութիւն»:

Թղ. 159ա. «Հատուած Դ.» Շարադասութիւն»:

Թղ. 167բ. «Զարդարուն նախադասութիւն, զարդարուն կամ լրացուցիչներուն շրջում»:

Թղ. 170ա. «Հատուած Դ.» Նախադասութեանց շարքը: 170բ. «Համադաս պարբերութիւն»: 171բ. «Համադաս պարբերութեան տեսակները»: 171բ. «Զաւարի»:

175ա. «Զօղեալ Համադաս պարբերութիւն»: 175բ. «Ամփոփեալ կամ զեղչեալ նախադասութիւնք»: 175բ. «Ստորադաս պարբերութիւն»: 176բ. «Գոյական նախադասութիւն»: 178ա. «Ածական նախադասութիւն կամ յարբերական նախադասութիւն»: 180ա. «Մակբայական նախադասութիւն»: 182բ. «Պատճառականութեան մակբայական նախադասութիւնք»: 184բ. «Երկրորդական նախադասութեանց կրճատում»: 185ա. «Գոյական նախադասութեան կրճատում»: 186բ. «Ածական նախադասութեան կրճատում»: 187բ. «Մակբայական նախադասութեան կրճատում»: 188ա. «Ստորադաս պարբերութեան անդամոց դասաւորութիւնը կամ շարքը»:

Թղ. 191ա. «Յաւելուած քերականութեան: Լուծում»: 191բ. «Ստուգարանական լուծում»: 193բ. «Համաձայնական լուծում»: 198ա. «Տրամաբանական լուծման օրինակ»:

Թղ. 206ա. Կը շարժ Զարաղ, արալոտն» քառի հոմանիշներ՝ «Զարաղաքայլ, քաջադաս, արալոտն, արալադնայ, քալրնթայ, փոյթ, արաղ, շոյտ, ճեպոյլ, փութոյլ, վաղ-վաղակի, փութանակի, փութապէս, արաղարաղ, շտապ, երեզութիւն, շտապաւ, տաղնապաւ, ճեպ ի ճեպոյ, փոյթ ընդ փոյթ, արաղաշարժ, ժիր, կայտառ, թեթեալաշարժ, ճարտար, խուճապ, ափ յափոյ վաղվաղակի, սրնթայ, դիրաղաշարժ, ետ ընդ ետ, արաղաթեւ, արաթոյլ, բարեզնայ, արաթեւ, նոյնհետայն, ի նմին ժամու, նոյնժամայն, անդէն եւ անդ, անդէն, փութացող»:

Թղ. 206բ. «Խարբայ» քառի հոմանիշներ՝ «Մուտակասպաս, պատրիշ, սասիսոս, խարդախ, նենգաւոր, խարբայ, քաղցրաբան, աղերսարուն, շողժող, փաղաքուշ, ջծնի, շողջողթ, մարդահաճոյ, պատիւր, դաւաճան, խարամակ, խարուսիկ, նենգագործ, նենգող, դրժող»:

Թղ. 215բ. Նշանաւոր տարբեր ուղղագրութեամբ քառեր: «Գարի, կարի, քարի» եւմ.:

Թղ. 217ա. Հատըմտիր կտորմեր:

Թղ. 229ա. «Յանկ դիտող կամ նիւթող»: Այբուբենակալ կարգով:

Թղ. 236ա. «Վերկապ»:

Թղ. 239ա. Դերանուններու հոլովմանց պատկեր:

1712

(Հիմ քիւ 458)

ԱՍՏՂԱԲԱՇԽԱԿԱՆ ՏԱԽՏԱԿՆԵՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

ԺԸ-ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔԻ. 28: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 34×23: ՊՐԱԿԻ. 13: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ շատ ամկանոն, պատկերներու համաժողով: ՏՈՂԹՔԻ յատուկ իմաստով չունի: Նիւթ՝ ինքն զգաւոր, հաստկեկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆԻ՝ լուս: ԳԻՐ՝ սղեղ վարժ ճարգիք: ԹԱՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւճ. չունի: ՊԱՏԿԵՐ-ՆԵՐ՝ ՅԻՔԻՆ վերաբերեալ ԹՔ. 11ք, 16ք, 21ք: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 1—3, 8ք—5ք, 6ք—9ք, 10ք—11ք, 12ք—13ք, 14ք—16ք, 17ք—18ք, 18ք—19ք, 20ք—21ք, 22ք—24ք, 25ք—28ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ-ի վերջերք: ԳՐԻՁ՝ Զամչեան Հ. Յակոբոս: ՏԵՂԻ՝ հումանայր Կ. Պոլսոյ: ՅԵՆԱՅԱՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆԻ՝ չկան: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՔ. 1ա՝ ԳՎ. Հ. Յակոբոս Վ. Զ(ամչեան) է ձեռագիրք՝ աստղաբաշխականք:

Մատենան է՝ Աստղաբաշխական տախտակներ: Ամբողջը փարձ-անագրութիւն մը կ'ընելայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 4ա. 26ա Ժ-ի համար, որ չէ գծագրուած՝ մեկնութիւններ: Խտայերէն—

հայերէն: ԹՔ. 6ա՝ Ողմը 26ա Ժ-ի համար: 10ա՝ Ողմը 26ա Ժ-ի համար:

ԹՔ. 11ք—12ա՝ 1762 Հոկտեմբեր 8ի արեւու խաւարման պատկերը հաշիւներով (26ա. 2):

ԹՔ. 14ա. Ե. 26ա ի համար մեկնողական տողեր: Ձեւը չէ գծուած:

ԹՔ. 15ք—16ա. 1760 Յունիսի 13ի արեւու խաւարման պատկերը զամագան հաշիւներով: (26ա. 7):

ԹՔ. 18ա. Պատարուն լուսնի 1 Նոյեմբեր 1762: (26ա. 9):

ԹՔ. 20ա. Պատարուն լուսնի 7 Մայիս 1762: (26ա. 8):

ԹՔ. 21ք—22ա: Պատարուն լուսնի 18 Մայիս 1761: (26ա. 11):

ԹՔ. 25ա. Աստղաբաշխական զամագան բառերու մեկնութիւն, իտայերէն եւ հայերէն:

1713

(Հիմ քիւ չունի)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՌԱՅԻՖ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

ԿՈՒՏԻՆԱ

1881—1910

ԹՈՒՂԹՔԻ. 73: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 38.5×24: ՊՐԱԿԻ՝ չնձ ճշմանաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20×19.5: ՏՈՂԹՔԻ 40 միջին հաշուով: Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ զգրկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսալայնի, քաղաքատնային: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ կազմը քաղաքային: Վերջին: ԳԻՐ՝ ինքն զգաւոր, տեղ-տեղ, մանաւանդ վերջուրային, ճարգիքն ճեղքուած քաղաքիք: ԹԱՆԱԿ՝ միջին ԹՔ. 51ա սեւ, ապա մանուշակագոյն: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւճ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 72ք—73ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1881—1910: ԳՐԻՁ՝ Յովսէփ Վարդանեան: ՏԵՂԻ՝ Կուսիմա: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԵՆԱՅԱՆԱԿՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողմն ճարգիքն երեսին գրուած է՝ Յովսէփ Վարդանեանի Բէֆտեր օրը: 1881 Սէքտեմբ. 8:

Մատենան է՝ «Ժամանակագրութիւն» ըստ Յովսէփ Վարդանեանի, Հայրը՝ Վիկեն. Միքի. Հ. Արեւտակէս Վարդանեանի, Հայտառ թրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 1ա. Պատարուն Կաթողիկէ Հայոց, ընդհանուր գիծերով, 1758—1910:

ԹՔ. 27ա. Գաւազանագիրք Գաւազանայր-պետաց 42—1903:

ԹՔ. 29ա. Համառոտ պատմութիւն Վե-

մետղայ եւ վիճմայի Միխրաբեանց 1676—1910: Հայերէն:

Թշ. 31ա. Գաւազմագիրք Տանն Կիլիկիոյ ուղղափառ Կաթողիկոսներու 1704—1910:

Թշ. 32ա. Պատմութիւն Օսմանեան պետութեան մինչեւ 1909:

Թշ. 34ա. Կուտիմանայ կաթողիկէներու պատմութիւն 1777—1901: Սկիզբը Հայերէն Թղ. 34բ. էն ետք Թուրքերէն:

1714

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՁԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ—ԺԵ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 1: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 32.5X24: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն 25X8 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԳ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ էին լաւ կռուած միջակ հաստութեամբ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ խոնավութիւն տեսած ծայրերը շատ մշտած: ԳԻՐ՝ մեծ բալբգիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. չկամ: ԿՆԻԳ՝ Թղ. 1ա Ամռանեան

Միաբանութեան 1871ի կոնքը կարմիր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ—ԺԵ դար: ԳՐԻՁ՝ ամռանք: ՏԵՂԻ՝ ամռանք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հատակոտորս է՝ մաս մը Աստուածաշունչէն ԾՆՆԴ. Բ. 11—Գ. 14:

1715

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԵՏՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԱ—ԺԲ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 2: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 33.2X24: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, 25X7 իւրաքանչիւրը: ՆԻՒԹ՝ լաւ կռուած մագաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ քառակամ մաշուր մեղացած: ԳԻՐ՝ միջակ հասակով մաշուր երկաթագիր: ԹԱՆԱԳ՝ գունատած շագանակագոյն, ՅԻՇԱՏԱՐԱՆԵՆ՝ ԼՈՒՍԱՆՅԱԶԱՐԴ՝ շատ գեղեցիկ գունազեղ ոսկեգոյն, Թղ. 1բ, 2ա, Յայն տեղերը մասնազարդեր: ԳՐԻՁ, ՏԵՂԻ՝ չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԱ—ԺԲ դար: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հատակոտորս է՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. Մատթ. ԺԵ. 13—24:

Թշ. 2ա. Մատթ. ԺԸ. 32—ԺԹ. 8:

1716

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԲԺՇԿԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 6: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 32.5X20.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 27X15.5: ՏՈՂԳ՝ 52: ՆԻՒԹ՝ էին միջակ հաստութեամբ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ շատ գէշ, ծայրերը բզրտուած: Միւսները շատ տեղեր մերծծուած: ԳԻՐ՝ ամբողջ մօտրգիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐ-

ԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 6բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՁ՝ ամռանք: ՏԵՂԻ՝ ամռանք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի, բայց հմմտ. Թղ. 4ա:

Հատակոտորս է՝ Մաս Բժշկարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Դարձեալ դեղ վասն միջաց
ցաւի, Բըթանն քրքրէ, հակիթի սպի-
տակուցը քսէ, աջ զէնճէֆրէ, հինտխտան
ճէվուզի զայս երկուսն ծեծէ ու վերան ցանէ
եւ կապէ, Աստուծով լաւանայ»:* Այսպէս
յառաջ, դեղեր գամագամ ցաւորու դէմ՝

*Ստամոքսի, մայաւրի, քրտնխաշի, ատամ-
նացաւի, նէվաղիւի, սթմայի, հազի, գլխա-
ցաւի, մայն բանալու, պաղաժի եւն:*

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

*Նորագոյն Թղ. 4ա. «Ստեփան Տէրտէր-
եան, Րուսճուր 14 Սեպտ. 1838»:*

1717

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՌԸՆՏՐԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԱ—ԺԲ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1, այսօր չորս մասի պատշաճ, գը-
ծածուած է իբրեւ ճեղքադի պանայանակ: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ այսօրուամ կտրատուած վիճակիմ մէջ 44×31:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն առայիմը 40×11, երկբարդը
40×12: ՏՈՂՔ՝ 40: ՆԻԻԹ՝ շատ եիմ քուզք: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ չորս մասի կտրուած: ԳԻՐ՝ եիմ երկաթա-
գիր, դէպի աջ շեղ ուղղութեամբ: Տեղ-տեղ կամ
նաեւ բոլորգիրք: ԹԱՆԱՐ՝ զուստուած սրճագոյն
զտրած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԱ—ԺԲ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

*Հատակտորս է՝ մաս մը Պրակայի վկա-
յութեմէն:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«...մատնեղը են ի կրուստս
յաւիտենից, Դատաւորն ասէ Համարձակե-
ցար եւ զատուածսն հայհոյել...»:* Վերջ
«Սուրբն Պրակղոս ասէ, զի յոյս իմ Գրիտոս
է, այն որ կայ եւ մնայ յաւիտեան»:

1718

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻՆՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԱ—ԺԲ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 32.2×25.6: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ երկսիւն 25×8 իւրաքանչիւրը: ՆԻԻԹ՝ յաւ
կռկուած մագաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ա կռկմը լուս, ք
կռկմը կարծես գրաւքիւնը լուսացած: ԳԻՐ՝ միջակ
հասակով գեղեցիկ երկաթագիրք: ԹԱՆԱՐ՝ զուստուած
սրճագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝

ԺԱ—ԺԲ. դար: ԳՐԻՉ՝ ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Հատակտորս է՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *Մադթէոս Իէ. 21—34:*

1719

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՇՈՑԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

Ժ—ԺԱ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ երկուք միառիմ
20(18)×23: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն մերկալիս կայ
միայն մեկ մասը 18.5×6.5: ՏՈՂՔ՝ վերի մասէն կը
զակարծ, մերկալիս 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ, հոստակիկ մագա-

ղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ շուրջ բոլորը ամբողջ-
վիմ բզբտուած, 1ք եւ 2ա գրաւքիւնն ալ մաշած,
հոս-հան ձառառոււքն: ԳԻՐ՝ շատ գեղեցիկ եւ մանր
միջիմ Մեթրագիւն երկաթագիրք: ԹԱՆԱՐ՝ զուստուած

սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԿԵՑ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ
դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՑԱՆ-
ԱՐԱՆ՝ չուճի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1բ՝ գոտաւ առ
ԽԱՑՈՒՅԵԱԿ Հ.Հ. Զատման 1811 Յուլիս ի Տրապի-
զոն:

Հատակոտորս է՝ Երուսաղէմեան շաշո-
ցի մաս վր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՎԵՐԱԿԻՆ Բ. Տապանակին որ ի
կարիաթարիժ՝ օրումն Երկրորդ ընթերց-

ուածէն Բ. Թագաւորութենէն մաս վր: ԹՂ.
1բ՝ կը յաջորդէ Երապետաց թղթայն ըն-
թերցումը:

ԹՂ. 2ա. ՎԵՐԱԿԻՆ Զ. Ի Դիր Եսայիայ
Մարգարէի՝ օրումն Ղուկասու աւետարա-
նէն՝ վերջաւորութիւնը:

ԹՂ. 2բ. ՎԵՐԱԿԻՆ Ա. Ի Մակարայեց-
ւոց՝ օրումն յԵրապետաց թղթայն ընթերց-
ումով առաջին մասը:

1720

(Հին քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՈՍԿԵՐԵՐԱՆԻ ՄԱՏԹԷԻ ՄԵՆՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՆԾԱՆՕԹ

Թ—Ժ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 1, որ մէջտեղէն բաժնուած է Երկու-
քի: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ ձեռնագիր 25.5X14.5, սկզբնական
եղած ըլլալու է 25.5X20: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ
18.3X5.7 իւրաքանչիւրը: ՏՈՒԴՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ Կիւ
միջակ հատուքեամբ մագաղաթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
շատ գէշ, մէջտեղէն կտրուելով գործածուած է իբրեւ
ՄԱԳԱՐԱԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ, բաց ամէկ գտա ցեցակեր,
պատաստած եւ գրութիւնը վրայէն լուացուած: ԳԻՐ՝
շատ մանր միջին Մեթոքեան երկաթագիր, գիրքում
մեծութիւնը հազիւ 2 հազարորդամբը: ԹԱՆԱԿ՝
հաւանաբար եղած է սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԿԵՑ. չկամ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թ—Ժ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝

ամծամօք: ՅԻՇԱՑԱՆԱՐԱՆ ԵՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ կը
պակսի:

Հատակոտորս է՝ մաս վր Ոսկերեանի
Մատթէի մեկնութենէն հմտ. վեմետիկի
տպագրութիւնը Ա. Հատար էջ 184 վերէն մօ-
տաւորապէս 23-դ տողէն մինչեւ մօտաւորա-
պէս 185ի վարը: Մօտաւորապէս կը շնչանձն
որովհետեւ քէ՝ ամընթեմնի է գրեթէ եւ քէ՝
կը պակսիւն տողերու մեծ մասը:

1721

(Հին քիւ չումի)

ՌԱԶՕԹԱԿ ՍԸՖԱՑ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԹԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5X18.5, ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 23X18: ՏՈՒԴՔ՝ ամբողջ 40+81:
ՆԻՒԹ՝ Կիւ քարակ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մէջտեղէն
չորս մասի ծալուած եւ ծալէն իրարմէ քաժնուած:
ԳԻՐ՝ Յոսեփ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԿԵՑ.
չկայ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԹԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ կամպանեմ
Գ.: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՑԱՆԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1բ:

Թուղթս է՝ ԹՂ. 1բ՝ Ռազոթայ Սըֆայ
ամուռնով Պարսկերէն գրքէն քարգմանութիւն
վր՝ Մաքսիմի վարդապետութեան մասին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՎԵՐԱԿԻՆ ՎԱԿԱՆԱՐԱՆ ԵՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ
ՆԷՄ: ՈՐՈՎՆԵՆԵՆ ԱՅՐ ՀՄՈՒՆ ԵՍ ԲՆԱԿԱՆ ՎԻ-
ՍՈՒԹԵԱՆԵ ԵՆ ԿՐԹԵԱԿ ԵՍ Ի ԱՐՀԵԱՍՈ ՎԻՅԻ-
ՍՈՒԿԱՅԻՆԵՆ, ՆԱԵՆ ՆՄԱՆ ԵՍ ԱԹԵՆԱԳՈԾ,
ՈՐԵ ԳՆԱԿԱՅԻՆ ԵՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ, յօժարութիւն
անձին կալայ գրել քեզ զպատմութիւն աւար-
ապիւնի յաւուրն դատաստանի ըստ վարդա-
պետութեան Մահմետի, զի ծանկցեա զնր-

բարոյն քարոզութիւն նորա: Կանխապէս զարթուեցէ Աստուած զհոգի մահու հրեշտակին, որ կոչի Ագրայիլ, որ ըստ հրամանի Աստուծոյ առեալ փող մի, որոյ մեծութիւնն հաւասարեցի 500 տարւոյ ճանապարհազնացութեան, կացեալ ի քաղաքին Երուսաղէմ, փողեցէ... Վերջ՝ Ձկնի այսր ամենայնի մեռցին ամենայն անասունք եւ դարձցին ի փոշի հողոյ, բաց ի ուղտէն Մահմետի, որոյ ընկալութիւնն լինիցի ի զբախտին ընդ երանելիաց, եւ այս վասն արժանապատուութեան Մահմետի, Աւարտեալ զայս ամենայն,

արդարեւ եղիցին ի մշտնջենաւոր փառս յերկնից եւ մեղաւորքն դատապարտեցին ի յախոնեական տանջանաչ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ կամ վերջաբամ՝ Թղ. 1բ. «Ձոր ինչ պատկանի առ փառս սրբոց եւ տանջանս մեղաւորաց, առ այնս եւս վոյ մեծ վարդապետութիւն Մահմետի, զայնս այլում դիպող ժամանակի զրեցից սիրելութեանդ քուս, այժմ աւարտեմ զքանս իմ եւ մնամ պատուելութեանդ սիրահար ծառայ՝ Գ. Կանյանեան: Թարգմանեցեալ ի Պարսից լեզուէ Ռազոթալ Սըֆայ անուանեալ հռչակաւոր գրէչ»:

1722

(Հիմ քիւ 486)

Հ. ԱԼՈԻՍԵԱՅ ԹՈՆԵԻ ՀՐԱՀԱՆԳ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1844

ԹՈՒՂԹ՝ 57, իրաւայում 1—108: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 32.5X21: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւ 30X11: ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԹ՝ ողորկ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՅՄ՝ քաջակամ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ, ձաքրեր գործածութեմէ զայտրած: ԳԻՐ՝ ձոր շիջացի: ԹԱՆԱԿ՝ մալք շաղմակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 10բ, 11, 23ա վարի կեց, 23բ, 29բ, 33բ, 37բ մեծ մաք, 42բ վարի մեծ մաք, 43բ, 57ա մեծ մաք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1844: ԳՐԻՉ՝ Գաքընեմ Հ. Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ վիեմ: Յ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ բացի Թղ. 57ա-էմ ուր յաւաքեմ գրուած է «Միայն Աստուծոյ փառք»:

Մատենա չէ՝ «Հրահանգ վարդապետութեան յուսումն որոց մատչիցին ի քննութիւն առ ընդունելոյ խուզումն հերաց եւ զկարգն եկեղեցականս, Եօրինեալ ի Հ. Ալոիսեայ Թոնեի, (P. Aloisio Togni), Թարգմանեալ ի Հ. Յովսէփայ Գաթըրնեան ի Միխիթ. Ուխտէն ըստ Հռոմէական տպագր. ամին 1839, ի Վիեննա յամի 1844»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մասն Ա., Գլուխ Ա.՝ Վասն պահանջից ի վաւեր եւ յօրինաւոր ընդունելութիւն խուզման հերաց եւ եկեղեցական կարգաց»:

Թղ. 7բ. «Գլուխ Բ.՝ Վասն առաջին կշիռիկոսական խուզման հերաց»:

Թղ. 12ա. «Գլուխ Գ.՝ Վասն կարգի ի սեռի»:

Թղ. 17բ. «Գլուխ Դ.՝ Վասն փոքր կարգաց առանձին»:

Թղ. 24ա. «Գլուխ Ե.՝ Վասն սրբոյ կարգի կիսասարկաւարդութեան»:

Թղ. 35ա. «Գլուխ Զ.՝ Վասն քահանայապետական կարգի Սարկաւարդութեան»:

Թղ. 41ա. «Գլուխ Է.՝ Վասն քահանայապետական կարգի Երիցութեան»:

Թղ. 57բ. Տարբեր գրէչ՝ «Յանկ»:

1723

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆԳ

ՎԻԵՆՆԱ

1873

ԹՈՒՂԹ՝ 7: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 32.9X25.8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւ զմտաւ լայնութեամբ: ՆԻԹ՝ հաստ քուլք: ԿԱՅՄ՝ կիսալայք, քաջագատ ստաւ-

քաքուլք: ԹՂԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական քաքուլք քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳՐԻ՝ ձորագիւ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԿ՝ ամէմ էջ

կարմիր գծերով շրջանակի մէջ առնուած է: ԶԱՐԳԱ-
ԳՐԻՐ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1873: ԳՐԻՑ՝ Միսթաքեան վարժարանի աշակերտներ:
ՄԱՂԱՊՈՂ՝ ձյաները: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չուօթի. բայց տես առնամաքերը ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ Շմոքիաւորակամ գրու-
թիւններու փումը մը մուիրուած՝ **ԹՂ. 1ա՝**
«Բեզ մեծարդոյ եւ վերապատուելի Հայր
Վարդան Վ. Ըստկարեան յաւուր տօնի առ-
ուան որդիքը նուիրեն 1873 թ 20 Փետրուա-
րի»

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա՝ «Մեծարդոյ եւ Հոգեւոր Հայր.
Յուզի աշխարհ ըրբրկօք քան զծով ինչ
ալեկոծ...» (4 տում):

ԹՂ. 2բ՝ Լատիներէն, 1ա՝ Գերմանե-
րէն, 4բ՝ Դրաբար, 5ա՝ Յրանսերէն, 5բ՝
Աշխարհարար, 6ա՝ Հունգարերէն, 6բ—7բ՝
Թուրքերէն արձակ շմոքիաւորակամ ուղերձ-
ներ:

ԹՂ. 3ա. «Սիրելի Հայր. ինչ ցանկալի
տես արեւ տըլաւ մեզի նոր բարեւ...» (9
տում):

1724

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻԵՆՆԱ

1883

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄեծՈւթիտիւն՝ 32×24.7: ՊՐԱԿ՝
չկան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 12×9: ՏՈՂՔ՝ 16: Նիւթ՝ հաստ
ագծի, բուլք: ԿԱՋՄ՝ փառակազմ, լաքազատ
ստուարաբուլք, վրան ոսկեգոծ կոխուած գորգներ,
կտուրք մի ոսկի: ԹՂԹԻՆՆԱՅ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու
վերջը մէկական հաստ ագծիւ բուլք: ՀԱՐԳԱՄԱՆՔ՝
շատ լուս: ԳԻՐ՝ տես իւրաքանչիւրը վաք: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ամէն էջ յատուկ սեւ գծերով
ճաշակաւոր շրջանակի մէջ առնուած է: ԽՈՐԱՆ՝ ԹՂ.
2, շատ մուրք գծագրութիւն չիմական բուլքով:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 11բ, 12: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888:
ԳՐԻՑ՝ Միսթաքեան վարժարանի աշակերտներ: ՄԱՂ-
ԱՊՈՂ՝ ձյաները: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չուօթի բայց տես ճակատաբերքը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ Շմոքիաւորակամներու
հաւաքածոյ (**ԹՂ. 2ա**) **«Ի բարեհաւան աւուր**
տաւնի առնանդ քեզ մեծարդոյ եւ պատուա-

կան Հ. Վարդան Վ. Ըստկարեան նուիրել
զայս սիրտ ձեռնաստու իրգեկացոյ յ1. Փետր-
ուարի 1883»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. (Նոր վարժ զագիր) «Մեծարդոյ
եւ պատուական Հայր, Զայն ցընծութեան
հան զիս, լերինս Մասնաց...» (13 տում):

ԹՂ. 5ա. (Նտորգիր) «Երբ խաւար խոր
գիւղերն առած...» (56 տալ):

ԹՂ. 7ա՝ Լատիներէն, 8ա՝ Գերմանե-
րէն, 9ա՝ Յրանսերէն, 10ա՝ Իտալերէն,
11ա՝ Թուրքերէն լեզուներով արձակ շմոք-
իաւորակամ ուղերձներ:

1725

(Հիմ քիւ չումի)

ՍՐԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԱԿԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆԱՑ

ՎԻԵՆՆԱ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄեծՈւթիտիւն՝ 32×20.2: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ կրկնաթիւն, առանց լուսանցքներու, ամբողջ
էջը կը բռնեն, սիւնակները իրարմէ բաժնուած են
միայն պարզ գծով մը: ՏՈՂՔ՝ 75: Նիւթ՝ զօրաւոր
հաստկեղ բուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ լուս:
ԳԻՐ՝ շատ մանր ճորագոյն ճտորգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ,
սքրագրութիւնները կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն.

չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ա երկարագ սիւնակ եւ ԹՂ.
2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ Այսլանեան Գեղար.
Հ. Արսէն: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա կամ Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱ-
ՐԱՆ՝ չումի:

Թերթն է՝ Սքրագրութիւն շարակաւանց,
կտաւորուած Գերպ. Հ. Արսէն Արք. Այսլան-

հանի կռովէ, շարականները դրուած եւ իրենց յատուկ խագերով :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Կանոն Մենդեան Քրիստոսի» :* Ա—է օրերու կանոններ, բայցն ար իրենց սարօքը :

Թղ. 1ա. *«Կանոն Տնօրէնութեան եւ Անուան Քրիստոսի» :* ԱԶ. երկր ի բրեւ զօրհնութիւն շորբորդ աւուր ձննդեան Քրիստոսի : Որ օրինադիրդ ես մշտնջենաւոր օրինաց . . . » իւր սարօքն :

Թղ. 2բ. *«Կանոն Յայտնութեան եւ Մկրտութեան Քրիստոսի» :* Ա—Ը աւուրք, բայցն ալ իրենց սարօքը :

1726

(Հիմ քիւ չումի)

ՅԱԽԵԼՈՒԱԾ ԶԱՇՈՑԻ ԼԵՀԱՀԱՅՈՑ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

1800ի սկիզբը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 4: ՄԵՆԴԵԱՆԻՒԹԻՒՆ՝ 32.3X21.2: ՊՐԱԿ՝ միակ : ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, իւրաքանչիւրը 26X8: ՏՈՒԴՔ՝ 46: ՆԻԽԻԹ՝ էիմ զօրաւոր հաստ քուզք : ԿԱԶՄ՝ չումի, կազմեաւմ եղած, հմմտ. **Թղ. 2ա**՝ Համուած 1677իմ Հռոմ տպուած լատինականութիւն Պատարագից գրքի սկիզբէն : ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ : ԳԻՐ՝ անցմամ հոտրգիր : ԹԱՆԱԿ՝ մուք օրնագրի եւ կարմիր : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ : ԳԱՏԱՐԿ՝ **Թղ. 1, 4բ** : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները : ԳՐԻԶ՝ անծանօք : ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար կեանստան : ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւն. չումի :

Մատենա է՝ Լեւոնայոց շաշոցի նմջեցնոց բաժինը :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *«Ժամամուտը ննջեցելոց» :*

Թղ. 2բ. *«Պատարաւ չանապազորդականաց կամ օր ըստ օրական եւ ամենաւոր ննջեցելոց» :*

Թղ. 3ա. *«Պատարաւ յաւուր փողման կամ մահուան կամ ներկայեղադրութեան մեկուսն, կամ առաջիկայդրութիւն ննջեցելոց» :*

Թղ. 3բ. *«Պատարաւ ի տարեկից կամ վասն դարձականի ննջեցելոց» :*

1727

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻՆՆԱ

1809

ԹՈՒԴԹՔ՝ 6: ՄԵՆԴԵԱՆԻՒԹԻՒՆ՝ 32.3X26: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն զամագամ լայնութեամբ : ՆԻԽԻԹ՝ հաստիկն ազմի քուզք : ԿԱԶՄ՝ քաջապատ ստուարաւորք վրամ ճնշումով ոսկեգոծ գարգիւր եւ գրաւքիւն՝ շիգձէք, **Թղ. ԹԵԱՅ** ՊԱՀԱՄԱՆԿ՝ սկիզբն աւ վերջը մեկական հաստ քուզք : ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը բայցնովիմ քաջապատ, բնագրէն սկիզբը անուանաբերքը, որում վրայ հաւանօրէն մուք գծագրութիւններ եղան ըլլամ, փրցուած համուած է : ԳԻՐ՝ մար հոտրգիր : ԹԱՆԱԿ՝ տեւ : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամէն էլ շրջանակուած է օրնագրի գիծերով : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ **Թղ. 1ա, 2ա** : ԳԱՏԱՐԿ՝ **Թղ. 4բ, 6** : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808 ինչպէս գրուած է **Թղ. 5բ**—ի տակ : ԳՐԻԶ՝ Միտքարեան վարժարանի աշակերտներ : ԾԱԿՈՂ՝ նոյնները : ՏԵՂԻ՝ վիճեա : ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի :

Մատենա է՝ Շնորհաւորական փուռը մը, մուկրուած հաւամաքար Ըստկարեան Հ. Վարդանի :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Մեծարդոյ եւ Հոգեւոր Հայր. Հայդ երեկոյն յաջորդեալ, ահա զիչեբ ցանկալի . . . » (4 տուն) :*

Թղ. 2ա՝ Աշխարհաբար, **3ա՝** Ֆրանսերէն, **4ա՝** Հայաստա թուրքերէն, **5ա՝** Գերմաներէն արձակ շնորհաւորական ուղերձներ :

Ինաւք կենցաղք յաճիւն դառնան
 Ըստ գուշակի եւ ըստ Դաւթեան... »:
 Թղ. 2ա. « Էլ յաւուր մահուան կամ
 ներկայութեան ննջեցելոց »:
 Թղ. 3ա. « Էլ տարեդարձականի ննջեցե-
 լոց »:
 Թղ. 3բ. « Ուխտաւորականք պատա-
 րադք: Յաղապս երանուհւոյ Կուսին Մարիա-
 մու ի Գալստեան »:
 Թղ. 4բ. « Էլ Մենդեհէ՛ Տեառն մինչեւ
 Տեառն Ընդառաջ »:

Թղ. 5ա. « Էլ Մաքրութենէն մինչեւ ի
 Գալուստն »:
 Թղ. 6ա. « Յաղապս ամենասրբոյ ոգաւրի
 երանուհւոյ Կուսին »:
 Թղ. 7ա. « Վասն ճանապարհորդաց »:
 Թղ. 7բ. « Վասն Հիւանդաց »:
 Թղ. 8բ. « Վասն ամենայն կարեաց եւ
 պիտոյից եւ պէսպէս նեղութեանց »:
 Թղ. 9ա. « Սրբոյն Անդոնի Փատուաց-
 ւոյն »:
 Թղ. 9բ. « Աղօթք դանաղանք ասելիք
 ըստ պէսպէս Հարկաւորութեանց »:

1730

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԱՐՈՋ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ

ՊՈԼԻՍ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԳ՝ 8, իշակալուած 1—15: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 32-5X22: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28-5X19: ՆԻԻԹ՝ եի՞մ միջակ եաստութեամբ քուղք: ԿԱՋԱՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ Բի՛ւ մը ազտատած: ԳԻՐ՝ Յօր-
 գիր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ եւ՛մ չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 8ա—ի կեօք եւ 8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ Պոլիս: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք Միսի-
 քաքեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ « Բարոզ Զարչարանաց »
 Խալատաւ—քուրճերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. « Վիրաւորեցաւ վասն մեղաց
 մերոց եւ պատեցեաւ վասն մերոց անօրէ-
 նութեանց. Եւայի ՄԳ. 5: Տէօրտ պին սէ-
 նէտէն թէ՛ ճապարհ » Ալլա՛հն պիր թանճիք
 է՛վլատընն... »:

1731

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՒԱՔԱՇՈՅ (ԱՐՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ)

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1870—1925

ԹՈՒՂԹԳ՝ 115: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 32X24: ՊՐԱԿ՝
 յատուկ իմաստով չկամ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ քուղքերու
 մեծութեան եւամաստ: ՏՈՂԳ՝ ճղմղտ: ՆԻԻԹ՝ գա-
 մազան մեծութեամբ եւ զամազան քալովով քուղքեր:
 ԿԱՋԱՄ՝ կիտայք քղապատ ստուարքուղք: ՀԱՆ-
 ԳԱՄԱՆԳ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճօք շղագրքեր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ եւ
 մանուշակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ եւ՛մ չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ.
 30—40, 42բ, 86բ—87բ, 74բ, 75բ, 76բ, 77բ, 78բ,
 79բ, 80բ, 81բ, 82բ, 83բ, 84բ, 85բ, 86բ, 87բ, 88բ,
 89բ, 90բ, 91բ, 92բ, 93բ, 94բ, 97բ, 88բ, 99բ, 100բ,
 101բ, 102բ, 103բ, 104բ, 106բ, 107բ, 108բ—109բ,
 110բ, 111բ, 112բ, 118բ, 114բ, 116բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
 1870—1925: ԳՐԻՉ՝ զամազամ ամճեր: ՏԵՂԻ՝ մեծ
 մասով Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ, զանազան
 ձեռագիրներէ, մեծ մասով Գիրք Թղթոցի
 մասեր օրինակուած եւ թխսին կազմուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.— Թղ. 1ա. « Մտութիւնն Մահէտի,
 ի ժամանակս Մահէտի Հասեալ առ մեզ այր
 ճշմարիտ որ եթող մեզ զպատմութիւն... »:
 Վերք ճեղհեւ այս ի ժամանակս Վուրթայ իշ-
 խանին Տաճկաց »: Արտագրուած կազարեան
 ձեւադրամի ձեռագրէն Հ. Ներսէս Ակիմեանի
 ձեռքով:

Բ.— Թղ. 13ա. «Վասն ամանաց լուսաւորաց Եղիոսի եւ Եպիփանու եպիսկոպոսի Կիպրացւոց: Եղիոս ասէ. ԶԻ՞նչ են ամանք լուսոյ արեգական...»: Վերջ՝ «այս են անդէն որ յարակայք անուանին»:

Թղ. 14բ. «Մենանդրի եւ Եպիփանու Կիպրացւոյ: Մենանդր ասէ. Նիւթ արաշուրթանն Հո՞ւր ասի թէ ոչ...»: Վերջ՝ «եւ ոչ տայ նմա առէն անկանել յերկիր, այլ անդէն շինուցանէ զհուրն ձգտեալ»:

Թղ. 16բ. «Դաւթի Հարբացւոյ եւ Փիլիսոփայի որ յիմաստասիրական եւ յիմաստասիրելի Հարցուածս: Հր. ԶԻ՞նչ է մարդ...»: Վերջ՝ «եւ եթէ կամիցն տեսանել զբոլոր զանեղանեղին Աստուած՝ իբրեւ զմօժ հալին յերեսաց նորա»:

Թղ. 18բ. «Կիւրղի եւ Վաղնետիանոսի Հերեսիովտի, Կիւրեղ ասէ. Դու զՂուքս արարած ասես...»: Վերջ՝ «եւ փշեաց յոգին զլոյսն եւ արար անմեռ զնա եւ արար ի Հողոյ»:

Գ.— Թղ. 19ա. «Յառաջբան Դաւթի մեկնութեան արարեալ Աթանասի եպիսկոպոսապետի Աղեքսանդրացւոյ: Զամենայն երգոց սաղմոսարանացն Դաւթի զնբրուական միտքն իւր պտեալ եւ այլոց յայտնի կացուցեալ...»: Վերջ՝ «որոց հասին սուրբք եւ արդարք... որում Փառք... Ամէն»:

Դ.— Թղ. 27ա. «Ստեփանոսի Օրպելեան՝ Զորրորդ ձեռնարկս ընդդիմարանութեան վասն երկու բնութեանցն այլեւայլ, եւ թէ անհնար է միում զիմում լինել եւ Համարած ձայնակցութիւն նոցա Նեստորի եւ այլոց Հերձուածողացն, ի Վերայ լերինդ բարձու աւետարանիչդ Սիրովն...»: Վերջ՝ «ահա ասացի ձեզ զամենայն ի փառս Որդւոյն Աստուծոյ որ է արհնեալ յաւիտեանս ամէն»:

Ե.— Թղ. 31ա. «Քուրստ զոր առաքեաց Յակոբոս Երուսաղէմի առ Կողրատոս, զի ցուցցէ նմա թէ զինչ ետ Տիբերիոս կայսր վասն Հռէիցն որ խաչ հանին զԲրիտատոս: Յակոբոս եպիսկոպոս Երուսաղեմի առ Կողրատոս անուռ բարի եւ աշակերտ հաւատացեալ ի Տէր ողջոյն: Լուսյս եւ եւ ուրախ եղէ թէ ջանի փոյթ ունիս զու վասն զարգութեան աւետարանին Քրիստոսի...»: Վերջ՝ «եւ սպասեմ եւ ակն ունիմ զի գրես ինձ զպատճէն բանիցս այսոցիկ ի ձեռն Ասիողիսեայ»:

Զ.— Թղ. 33ա. «Նամականի նախնեաց

բոլորգէր գրեալ յամի Տեառն 1293 ի Թոյմայէ Հռոմկաջոյ եւ պարունակեալն եւ այսոցիկ»: Ամտոմեանց Զեռագրատմ Կիրք Թղթոցի ցամկն է: Հմմտ. Ակինեան—Ոսկեան Յուցակ էջ 21:

Է.— Թղ. 41ա. Գաթրոնեան Հ. Յովսէփի գրով: «Ահաւասիկ Արդիւղի յօրինած եւ Հայոց առ այն միաբանած համալուար խոստովանութիւնն ու կանոնները իբրեւ. եօթն նգովք, զորն որ մեր ուղղափառ Հարթր Խորասանիկ եւ Ատրպաճիկ կանոնադրութիւն անուանած են: Ասիկա ութերորդ դարէն ետքը Կանոնադրոց մէջ երբեք չի պակսիր, որն որ շատ անմտութեամբ 351 կամ Անտիոքայ Ժողովոյն 25 կանոնք ետեւէն կ'աւելցուի, իբրեւ թէ նոյն սուրբ Ժողովոյն վերաբերեալ, Խոստովանիմք, որպէս ուսուցին Գիրք սուրբք եւ վարդապետք ճշմարիտք 318էն որ ի Նիկիա...»: Վերջ՝ «որ ասէ թէ մարմինն ոչ ետես դապականութիւն: Առջի երեք կանոններէն ետքը որոնք ուղղակի մոլորութիւն չեն պարունակեր կ'ըսէ. Դ.— Որ Համարձակիցի զմարմինն Աստուծոյ ապականացու. ասել...»: Վերջ՝ «եւ խոստովանիմք եւ երկիր պապանեմք սուրբ Երրորդութեան Հօր... Ամէն»:

Ը.— Թղ. 43ա. «Կանոնք եւ խոստովանութիւն Երր. Ժողովոյն Անտիոքայ: Խոստովանիմք որպէս ուսուցին Գիրք եւ վարդապետք ճշմարիտք...»: Վերջ՝ «ի Փիւնիկեցւոց, ի նախնեաց յԱրարցոց ի Միջպետաց, ի Կիւլիկեցւոց իսաւրացւոց ԼԴ եպիսկոպոսունք»:

Թ.— Թղ. 44ա. «Սրբասիրի եւ ճշմարտի Տեառն Աբրահամոս. Հայոց Կաթողիկոսի ի Կիւրովն Վրաց Կաթողիկոսէ խոնարհութեամբ եւ սիրով ողջոյն: Ահաւասիկ այս եւ ի մէջն երրորդ Թուղթ դրեցաւ...»: Վերջ՝ «զոր զգեցան ի նմանէն զսաճանք»:

Թղ. 44բ. «Զորրորդ Քաղկեդոնի Ժողովն: Զորրորդ Ժողովն որ եղեւ ի Քաղկեդոնի սուրբ Հարցն Ո եւ Լիցն ի Թաղաւորութեան Մարկիանոսի...»: Վերջ՝ «Եւրաբան չիւր ոք ի մէջն Համարս տարոց եմք դատաւորին յաւուրն մեծի»: Օրինակուած կ'երեւի Անտոնեանց Գիրք Թղթոցէն:

Ժ.— Թղ. 45ա. «Պետրոսի Աղեքսանդրոս Հայրապետի Թուղթ Առաջին առ Ակակ Կոստանդնուպոլսոյ Հայրապետ: Ընդօրինակեալ

ամենայն ճշդութեամբ ի ձեռնադիր մատենէ դիւանի Հարց Անտովնեանց որ ի Միջագեղ Կոստանդնուպոլսոյ եւ նուիրեալ առ Ք. Լայր Միխիթարեան Միարանութեան Վենայու ըստ խնդրանց Նոյնն։ Ակզմաւորութիւնը կը պակսի... Հոր սեռմանեաց սատանայ ի մէջ Եկեղեցեաց, Եւ մինչ զայդ զամենայն լուս եւ կրօնք Պետրոս, երկեալ յոյժ ի դատաստանէն Աստուծոյ... Վերջ՝ եւ կնքեցի զԹուղթ իմ խաչի ի վերուստ։

Թղ. 46ր. Երկրորդ Թուղթ Պետրոսի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ Ակակ, Յուսիսն աւուրց կատարելոյ ելանելոյ աստի... Վերջ՝ զարժուցի անդրէն զի կնքուին որպէս եւ առ իսն եւսաւ։

Թղ. 47ա. Թուղթ Ա. Ակակա առ Պետրոս Կատարարք իմաստունք բշխաց զանդամ ապականեալ ի ձեռն երկաթոյ սրոյ սովոր եւ Հատանել... Վերջ՝ Հայր, Թող Նոցա զի ոչ գիտեն զինչ գործեն։

Թղ. 47բ. Երրորդ Թուղթ Պետրոսի առ Ակակ Հայրապետ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ Ակակ, Զգրեալոյ որ ի մէջ առ մեզ ետուր բերել... Վերջ՝ Երկնէ դարձցի առ ձեզ եւ ողորմեսցի։

Թղ. 48բ. Թուղթ երկրորդ Ակակա առ Պետրոս, ՅԱկակա առ Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Եւ այժմ ինձ արդար մա... իմ զանձն իմ... Վերջ՝ Աստուծոյ մարդասիրի եւ վարդապետութեան ջուժ։

Թղ. 49ա. Թուղթ չորրորդ Պետրոսի Հայրապետի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Լուս սիրելի, ո՞րչափ աշխատ անեն զանձն իմ... Վերջ՝ Հայր, մաշնե թէ Հատցէ ոչ զգլուխ իմ։

Թղ. 49բ. Թուղթ երրորդ Ակակա առ Պետրոս, ՅԱկակա առ Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Մի ժամ ասացիք եւ այլ ոչ յաւելից խաւսել այսուհետեւ... Վերջ՝ Եւ այսուհետեւ լուս եւ ոչ խաւսիմ րայց զի մեղա Թող ինձ։

Թղ. 50բ. Թուղթ Հինգերորդ Պետրոսի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ երանելի Ակակ Հայրապետ որ ի Կոստանդնուպոլսոյ, Նեղութիւն է ինձ յամենայն կողմանց եւ որովայք մահու սիւնեաց ի վերայ իմ... Վերջ՝ Հոգեւոր ինքնութեւ տղէտեք եւ Հաղորդիցիմք ի պատարագս Հերետիկոսաց, ողջ լնի Տէրամբ Նղրայր իմ սիրելի։

Թղ. 51բ. Թուղթ չորրորդ Ակակա առ Պետրոս, Ակակ Հայրապետ որ է ի Կոստանդնուպոլսոյ առ Պետրոս Հայր իմ եւ Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Ամենայն ինչ ըստ աղաւթից իմոց կատարեցաւ առ իս... Վերջ՝ Հոր տուեալ է զեղ յԱստուծոյ փախանակ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ իւրոյ սրբոյ։

Թղ. 52ա. Թուղթ վեցերորդ Պետրոսի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ Ակակ Հայրապետ որ է ի Կոստանդնուպոլսոյ, Գանգի զամենեան որ Աստուծոյ Հաճոյ եւ ընդունելի՝ ընկալայ։ Վերջ՝ Եւ այսուհետեւ մի տեսցես զու զնա մինչեւ յերկրորդ անգամ զարուստն։

Թղ. 55ա. Զեռնարկ զոր արար ի Թղթին Ակակիոս Հայրապետ որ է ի Կոստանդնուպոլսոյ, Կարդացի եւ ընդունիմ զամենայն որ ինչ յառնազոյն գրեալ էր... Վերջ՝ Հոր նմա վանչէ փառք եւ մեծութիւն եւ երկրպագութիւն ընդ Հայր... Ամէն։

Թղ. 55բ. Թուղթ Հինգերորդ Ակակա առ Պետրոս, Ակակ Հայրապետ որ է ի Կոստանդնուպոլսոյ եպիսկոպոս ցՊետրոս Հայր իմ եւ Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Որպէս զճատարապետ իմաստուն ընկալայ յԱստուծոյ գհիմն ապաշխարութեան... Վերջ՝ Հայր Հանապաղ յիշեսցես զիս, որ պաշտաւանակիցս եւ կամակիցս եմ զոս։

Թղ. 56ա. Թուղթ եւթներորդ Պետրոսի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ Ակակ զլուս եպիսկոպոսաց որ են ի Կոստանդնուպոլսոյ, ԶԹուղթն իմ զոր ետուր բերել ցիս, զոր իմով ձեռնարկութեամբ դրեալ էր... Վերջ՝ Եւ սրբասէր ընկերակից եւ պաշտաւանակից Հայր իմ Ակակիոս։

Թղ. 56բ. Թուղթ վեցերորդ Ակակա առ Պետրոս, Ակակ Հայրապետ եպիսկոպոսաց որ են ի Կոստանդնուպոլսոյ, ցՊետրոս Հայր իմ եւ Հայրապետ Աղեքսանդրացոց, Յորժամ եկին յայս զաղաք Թագաւորութեան երանելիք եւ սրբասէր եպիսկոպոսք... Վերջ՝ Եւ աղոթմ արա ի վերայ իմ ընկերակից եւ պաշտաւանակից Հայր իմ։

Թղ. 57ա. Թուղթ ութերորդ Պետրոսի առ Ակակ, Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացոց առ Ակակ սիրելի իմ եւ Գլուխ եպիսկոպոսաց որ են ի Կոստանդնուպոլսոյ, Ի տանս եւ ինն ամսոյն որ կուրի Փիլոն...։

Վերջ՝ «փոխանակ ամենայն մարմնոյ սրբոյ եկեղեցւոյ»:

Թղ. 58ա. «Թուղթ եօթներորդ Ակակա առ Պետրոս: Ակակ Գլուխ եպիսկոպոսաց որ են ի Կոստանդնուպաւլիս ցՊետրոս Հայր իմ եւ Հայրապետ Աղեքսանդրացոյց: Սուրբ եւ Հաւատարիմ քանզի Պետրոս կոչեցից զքեզ զգարողիչ ուղղափառութեան...»: Վերջ՝ «ետեի զնա ճշմարտութեամբ եւ արդարութեամբ, զի նմա վայելէ փառք... Ամէն...»:

Թղ. 58բ. «Թուղթ իններորդ Պետրոսի առ Ակակ Պետրոս Հայրապետ Աղեքսանդրացւոց առ Ակակ պաշտանակից իմ եւ ընկերակից եւ Հայրապետ եպիսկոպոսաց, որ են ի Կոստանդնուպաւլիս: Անա արժանի եղեր սուրբ Հայր իմ տեսանել զփառո Տեառն մերոյ...»: Վերջ՝ «զատել զկենդանիս եւ զմեռեալս զի նմա վայելէ փառք... Ամէն»:

Թղ. 59բ՝ Տաշեան օրինակած է Ակակի այս քիթակցութիւններում մասիմ Otto Badenhewer ի fǝmnuթիւնը՝ Patrologie 1894 էջ 503:

ԺԱ.— Թղ. 60ա. «Երատք ոգեւաւք սուրբ վարդապետին Եղնկայ Կողբացոյ ասացեալ վասն ազտի կրօնաւորաց: Աստուածասէրն իւր կամաց որպէս թշնամոյ զդուշանայ, լաւ է յիստակ խորհրդով ննջել քան պեղծ խորհրդով աղաւթել...»: Վերջ՝ «եւ ուրախակիցք նոցա եղեալ աւրհնութիւնս եւ փառո վերառաքեացն Հաւր եւ... Ամէն»:

Թղ. 62բ. «Հարցումն Աշոտոյ որդւոյ Սմբատայ Հայոց Թագաւորին եւ պատասխանի Եղնկայ Կողբացոյ Հայոց վարդապետին: Թագաւորն ասէ. Զի՞նչ է առաջաւորաց խորհուրդն եւ անպատարակ եւ անընթեքցուած»: Վերջ՝ «որ վասն Աստուծոյ կամի ճշնել յաստուածախրացն ուսանի զպաշտաւնն»:

Հոս ծանօթութիւն դրուած՝ «Այս կտորները առնուած են՝ ծառք եւմ Գիբք Յովհաննու Աստուածարանի: ԶԶԱ (1332) ԺԴ. դար: ԹՈՒՂԹՔ՝ տեղը դատարկ թողուած: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17×11, ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 13×9: ԹԵՐԹՔ՝ ին (25): Ա. Թերթը կը պակսի, սկիզբը մէկ Թուղթ ու վերջը վեց Թուղթ նոր դրուած ու անյարգ նօտագրով շարունակուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանրապէս անմասն մնացած է, շատ ջիւղ տեղ ցեցակեր ու նորոգուած: ԳիՐ՝ բոլորովոր ոչ այնքան կանոնաւոր: ՆԻՒԹ՝ Թուղթ: ՅԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Փառք... ի ԶԶԱ Թուա-

բերութեան Հայկազեան տուժարիս աւարտեցաւ գիրքս այս ձեռամբ... Յովհաննիսի, յանապատիս որ կոչի Ս. Գորգ, ընդ Հովանեաւ սուրբ Գորգիս եւ սուրբ Մատինիս... Ա.՝ Աստուածասէրէն ունինք չորս օրինակ, Բ.՝ Զի՞նչ է առաջաւորաց խորհուրդն՝ տասն օրինակ, Գ.՝ Ընդէ՞ր լինի կրօնաւորն անժու՞մ՝ մէկ օրինակ»:

Թղ. 64բ. «Էի ճառից զանազան Հեղինակաց գրեալ ՊԴ (1355): Ի թղթին Եղնկայ որ առ Մաշդոց, Բանն Աստուած ի վաղջան ժամանակաց եղեալ վասն մեր մարդ...»: Վերջ՝ «ոչ ասի մարմին մարդոյ այլ մարմին Աստուծոյ»:

Թղ. 64բ. «Հարցումն Արժանայ եւ պատասխանի Եղնկայ Կողբացոյ Հայոց վարդապետի: Արժան ասէ. Զի՞նչ է կրօնաւորութեան կարգն...»: Վերջ՝ «եւ այն վասն մեր աւգոտի է: (յայտէ՛ նօտրաղոր օրինակէ՛) Ի դործ եւ յաղթս բաժանեա զանցնը...»: Վերջ՝ «զի այնպէս շնորհակալ առ Բարերարն լիցիս եւ Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեանս: (Հարցումն Արժանայ օրինակեցաւ 1599 Թուականի զաղափարէ)»:

Թղ. 68ա. «Համար 728. յետ Հարցմանց Աշոտ Թագաւորի եւ Եղնկայ վարդապետին՝ Նորին Եղնակ վարդապետի վասն Համբարութեան եւ խաղաղութեան ճառ: Արդ յորժամ մարդն շնորհս առնու Աստուծոյ իմաստութեան եւ երկիւղի...»: Վերջ՝ «խնդրեայ զխաղաղութիւն եւ երթ զհետ նորա եւ Քրիստոսի փառք յ»:

Թղ. 69ա. «Ենորին Եղնակ վարդապետի վասն Խոնարհութեան: Արդ այսպէս ասէ առաքեալն ամենայն խոնարհութեամբ զմիմեանս լաւ Համարել քան զանձինս...»: Վերջ՝ «եթէ զինքն խոնարհութեամբ յետին Համարիցի վասն Քրիստոսի, որ է տարճեալ... Ամէն»:

Թղ. 70բ. «Ենորին Եղնակ վարդապետի: Զկարգեալ աղաւթն զհասարակաց գտունիքեան եւ գրիչերոյ ընաւ մի անտես առեւր...»: Վերջ՝ «եւ ողջ լեր ի կամս Աստուծոյ Հանապազ»:

Թղ. 70բ. «Ենորին Եղն: Արդ եթէ կամիս որ յաղթս յաշխարհի...»: Վերջ՝ «եւ շնորհիւն Աստուծոյ յաղթս աշխարհի եւ Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ»:

Թղ. 72ա. «Ենորին Եղնակ վարդապետի վասն խորհրդոյ: Արդ յառաջ քան զամենայն

խորհրդոց՝ մաքրութեան ջան տուր...: Վերջ՝ պի լինիս տաճար Հողոյն Սրբոյ, որում ընդ Հարս եւ... Ամէն:

ԺԲ.— Թղ. 73ա. «Յառաջնումն աւուրն զործք է՝ երկին վերին...»: Վերջ՝ «զոր կիրեղ Երուսաղեմի Հայրապետն ի կարճառաւ յափ ափոյ ասացեալսն ցուցանէ»:

Թղ. 73բ. «Վասն ինն Դասուց եղելոց: Առաջին դասք եկեղեցւոյ Հայրապետութիւն...»: Վերջ՝ «աւա ցուցաք զեկեղեցի ինն դասս նման երկնից ի սպաս Որդոյն Աստուծոյ»:

ԺԳ.— Թղ. 74ա. «Այս Յունացի դերն է»: Կը հետեւի ծածկագրութեամբ այբ ու բնոյցամկ մը, որում տակ տտրագրութեամբ է՝ «Յ. Բայրուրացի» եւ Ակնեան Հ. Ներսէսի կողմէ մատուցած ծառայութեամբ՝ «Փոքրիկ թուղթ տետրակ զանազան բովանդակութեամբ նտորագիր: Ի թիւս որոց գրութեամբ է հետեւեալը»:

ԺԴ.— Թղ. 75ա. «Տեսնուն Յովհաննու կաթողիկոսի ընդդէմ այնոցիկ, որ ապականեն զսուրբ Պրոքուրոզն ի ձեռն խմորոյ եւ ջրոյ: Ահա յառաջագոյն ծանուցեալ առաքելոցն զապստամբութիւն հերձուածոյն ի ճշմարիտ Հաւատոյն եթէ այլայլեն զՊրոքուրոզ տեսալէնութեանն Քրիստոսի...»: Վերջ՝ «զորքոք ճշմարտութիւնն խմորով լինի: Փառք Քրիստոսի... (Յունանէսի Իմաստասիրի Հայոց Հայրապետի) Զմեղաւոր զորդս զԹումաս եւ զԵնադոն իմ յիշեցէք ի Քրիստոս»: Տակը ծանօթութիւն՝ «Աւրինակեալ յօրինակէ Վնեակոյ, յաղափարեալ Հ. Գարեգին ձիգմէնեան 29 Օգոստոս 1879»:

ԺԵ.— Թղ. 81ա. «Թուղթ Հայոց ի Պարսառ ուղղափառաւ: Սրբասէր եւ ճշմարտասէր եւ սուրբ Հաւատոց եւ առաւել Քրիստոսի ծառայելոց տէրանց մերոց եւ եղբարց սրբոց նահատակաց, Տէր Դանիէլ Քարմա եպիսկոպոս եւ Մաղջայ եւ Շատայ քովրեպիսկոպոսունք եւ Աբայ եւ Մար երիցունք...»: Վերջ՝ «եւ զայս Հաւատոյ նամակ ընդ իւրեանս առին յաշխարհ իւրեանց»:

Թղ. 89ա. «Բ. Թուղթ Հայոց ի Պարսառ ուղղափառաւ: Եղբարց մերոց սիրելեաց ուղղափառաց եւ Հաւատարմաց, մտերիմ ծառայից Աստուծոյ, եպիսկոպոսաց եւ վեհապետաց...»: Վերջ՝ «Հանապաղ բաց է խոստովանողաց եւ ապաշխարողաց»:

Թղ. 95ա. «Դիտողութիւնք Հ. Յովհաննայ Գ(աթրեմեանց) ի թուղթս եւն. Երանելի՛ տես Սեբեթիանոս 102, 123 (երկիցս)» եւմ.:

Թղ. 95բ. «Ի թղթոյ Ասորեաց ուղղափառաց ի Հայս առ Ներսէս եւ Ներշապուհ եպիսկոպոս Տարօնոյ: Մարդացաւ կատարելապէս...»: Քննութիւն մըն է քաղաքային, ինչպէս նաեւ Թղ. 96ա՝ «Թղթոյն Արդիտոյ առ Ներսէս», կատարուած Գաթրեմեանի կողմէ:

Թղ. 97ա. «Ուխտ միարանութեան Հայոց աշխարհիս ի ձեռն Ներսիսի եւ Պետրոսի Սիւնեաց եպիսկոպոսի եւ այլոց աթոռակցաց եւ տանուտերանց եւ ազատաց եւ Համօրէն Ժողովուրդականաց: Վասն զի հնաս մեզ վտանգ Հողեւոր դիպուածի...»: Վերջ՝ «եւ կնքեցաք առաջին՝ սրտից մերովք յուսոյն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ եւ ապա մատանեօք մերովք»:

ԺԶ.— Թղ. 101ա. «Որոշումն Նեստորականաց ի սրբոյ Եկեղեցւոյ: Ուղղափառաց եւ ճշմարիտ Հաւատացելոց աթոռակցաց մերոց Գրիգորի Մարդաբնական եպիսկոպոսի, Գրիգորի Արծրունեաց եպիսկոպոսի ի Ներսիսէ Հայոց Կաթողիկոսէ, ի Ներշապուհ Տարօնոյ եւ Մամիկոնէից եպիսկոպոսէ, ի Պետրոսէ Սիւնեաց եպիսկոպոսէ Հողեւոր սիրով ողջոյն: Գիտութիւն լինի սրբութեանդ ձերում յաղաքս Հողեւոր վտանգիս որ հնաս մեզ յանիծեալ Նեստորականաց...»: Վերջ՝ «Ի կենցաղումս զուարճացեալ բերկրեացի եւ յաւիտենից բարիսն վայելեացէ»: Կը յաջորդեն Ուխտի վերաբերեալ զամալամ մաքագրութիւններ կատարուած Տաշեան Հ. Յակովբոսի կողմէ:

Թղ. 104ա. «Սրբասէր եպիսկոպոսաց Մանասէի, Յովհաննիսի... երկրպագութիւն: Զահման Հաւատոյ զոր ուղղափառ վարդապետաց Հայաստան աշխարհիս էր Հաստատեալ անշարժելի պահել եւ հռոմայ յամենայն հերձուածոց...»: Վերջ՝ «Սարգիս Զաւազանեան եւ վարդապետ Քիչան ի վերայ եղին»: Կը հետեւին Տաշեանի մաքագրութիւններ:

ԺԷ.— Թղ. 106ա. «Վանոնք որ եղան ի Դունի մինչդեռ մտածութիւն էր: Վասն յառաջագոյն սուրբ Հարցն եւ ուղղափառ...»:

վարդապետացն մերժեալ էր եւ ի բաց ընկեցեալ սոսկալի նդովիւք զամենայն հերձուածողս...»։ Վերջ՝ «յարգար դատաւարնացն Աստուծոյ, աստ եւ ի հանդերձելումն»։

ԺԼ.— Թղ. 110ա. «Փառաւորելոյ տեւրանց վրթանիս տերանց նուիրակի եւ վարդապետի Գլկան որդւոյ (Շարասղարիք) ի Սորմենայ Հայոց զօրավարէ։ Մեք բազում անգամ յանդիման լանիւք եւ ի հեռուստ.

զորով խօսեցաք...»։ Վերջ՝ «եւ ըստ աւետարանին բանի լինիմք մի հօտ եւ մի հովիւ»։

ԺԲ.— Թղ. 113ա. «Պատասխանի թղթոյն որ առ վրթանէս վարդապետ վրեաց, Գրեմի զի բարձադէմ եւ պկսպէս օրինակօք խօսեցայք ցուցանել զանձինս համարոհս եւ միաբանս ընդ մեզ հաւատով...»։ Վերջ՝ «զիսմ'ըդ ի վեհագունից հրապարակախօս համարանկեալ հրաման տայցէ ճոռմարանելով»։

1732

(Հիմ քիւ չունի)

ՅԱԿՈԲԱՑ ՆԱԼԵԱՆ ՔԱՐՈՉՔ ԿԻՒՐԱԿԵԻՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1758էն ետք

ԹՈՒԼԹՔ՝ 681, իջեալուած 1—1348: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 32.5×21: ՊՐԱՒՔ՝ Ա—ԿՐ զամագմ թեքաշամեղով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկօիւմ 25×7.5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւար, միջակ հետաւորքեմք թուղք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաթուղք, վրեմ թիշումով ասկեզօք գորգք, շատ գաքաքարում է մտնումը կռմակը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, առաջին կողմք միտք գրեթէ բաժնուած է մտքմէն, եւ արտաքին գործածութեմէ բաւական կրած: ԳԻՐ՝ գէղի շնագիր գացող բուրգիք, Թղ. 680ա—681բ՝ ճուրգք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրեք կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չկան: ԿՆԻԹ՝ Թղ. 575 թիշտակ է Ս. Թակաք: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2 մեծ մտնով, 156ա էլին կտը, 156բ—158բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1758էն ետք, թուղք չիմուած է 1742ից (չըղ թշմ), ԳՐԻԶ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ ամեմօք, Պալիս կամ Երուսաղէմ (?), ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ եւտաղայի 1ա: ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ՝ «Ընկալաք ի Վիեննա յաւուր ամանորոյ 1858 ամի Հ.Ն.Ա.»։

Մատենան է՝ «Տեառն Յակոբայ Նալեան Պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ Քարոզք կիւրակէից ձԺԷ, յօրինեալք յամսն 1755—1758», ինչպէս գրուած է Թղ. 1բ. ի վրայ Հ. Ներսէս Վրդ. Ալիսեանի կողմէ: Սկիզբէն կը պակսի թուղք մը:

ԻՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Ալիքը կը պակսի, կը սկսի Ա. Քարոզի առաջին մասնով՝ «Պենտէկոստէի Գալատեան Սրբոյ Հոգւոյն»։

Թղ. 14բ. «Քարոզ Բ., Սրբոյ Երրորդութեան ի վերայ բանին Յօհաննու՝ երեք են որք վկայեն յերկինս. Հայր, Բանն եւ Հոգին Սուրբ եւ սոքա երեքեանն մի են...»։

Թղ. 19բ. «Քարոզ Գ., երկրորդ կիրակէին զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ բանին Դուկասու Դ. 25, Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի բազում այրիք էին յաւուրս եղիայի ի մէջ Խարայէի...»։

Թղ. 26բ. «Քարոզ Դ., ի վերայ տօնի Եկեղեցւոյ, ի վերայ ելման ի վերապէն սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչի»։

Թղ. 29բ. «Քարոզ Ե., ի վերայ տօնի Եկեղեցւոյ կարգեալ ի սրբոյն Գրիգորէ Լուսաւորչէն յետ ելմանն ի վերապէն. Եղեն յայնժամ նաակատիք յերուսաղէմ...»։

Թղ. 36բ. «Քարոզ Զ., Երրորդ կիրակէ զկնի Հոգւոյն Սրբոյ Դաւթեան, ի վերայ աւետարանին. Յայնժամ զնաց Յիսուս ընդ արտօրայս նոցա ի շարաթու...»։

Թղ. 47բ. «Քարոզ Է., Զորրորդ կիրակէին զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ աւետարանին Մատթէի ԺԲ. 38, ուր յանդիմանի նախ ուրացութիւն դպրաց եւ փարիսեցւոց»։

Թղ. 50ա. «Քարոզ Ը., Հինգերորդ կիրակէին զկնի Պենտէկոստէին, ի վերայ Մատ. ԺԳ. 24, յորմէ երկւք արտահանին, նախ թէ որն է ագարակն եւ բարի սերմն եւ սերմանացանն, երկրորդ՝ զինչ է չունն եւ որն է որոնն եւ ցանողն, երրորդ՝ որն է հունձն եւ հնձողքն»։

Թղ. 60ա. «Քարոզ Թ., Յաղպս դիւտի նշխարաց սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին, իւրում տեղւով տեղաւորելի է այս քարոզս. Նման է արքայութիւն երկնից. առակ վաճառականի...»։

թղ. 66թ. Քարոզ ժ., Վեցերորդ կիրակէի զինի Պէտէպոստին, ի վերայ աւետարանին որ ըստ Մատթէոսի ժ. 13, Եւ իբրեւ լուսւ Յիսուս զնաց անտի նաւու անապատ տեղի...»:

թղ. 72թ. Քարոզ ժԱ., Կիրակէի Վարդապետին Այլակերպութեան Տեսնուի, ի վերայ Մատ. ժ. 2, 14, ուր նախ րացայայտին կարծողութիւնքն Հրէից զՔրիստոսէ...»:

թղ. 85ա. Քարոզ ժԲ., Երկրորդ կիրակէի զինի Վարդապետին, ի վերայ Մատթէի 18, 10, Զգոյշ լերուք մի արհամարհեցէ զմի ի փոքրկանցս այսցանէ...»:

թղ. 91ա. Քարոզ ժԳ., Երրորդ կիրակէի զինի Վարդապետին, ի վերայ Մատ. ժ. 3, նախ հարցումն փարիսեցւոց վասն արձակման կնոջ, երկրորդ...»:

թղ. 98թ. Քարոզ ժԴ., Զորրորդ կիրակէի զինի Վարդապետին, ի վերայ Մարկոսի Ա. 14, Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու եկն Յիսուս ի Գալիլեայ...»:

թղ. 104ա. Քարոզ ժԵ., Հինգերորդ կիրակէի զինի Վարդապետին, Մարկոսի Բ. 1, 12, Յորում նախացուցանի շնորհալի Վարդապետին Քրիստոսի, ոյր պատճառաւ խոնէին զնովաւ ի լսել զբանն...»:

թղ. 111թ. Քարոզ ժԶ., Շողակաթի Աստուածածնին իջման Բանին Աստուծոյ ի վաղարշապատ քաղաքի ի շարաթի աւուրն Վերափոխման նաւակատեաց, Զգուշ լերորպէս ցուցաւ քեզ օրինակ ի լերինն արասցես. Ելից. ԻԵ. 40»:

թղ. 114թ. Քարոզ ժԷ., Յաղագս Վերափոխման ամէնօրէնեալ Սրբուհոյ Աստուածածնին Մօր եւ Մշտակուսի, ի վերայ Բ. Թաղաւորաց Ա. 1, Եւ եղեւ յորժամ նստաւ Դաւիթ ի տան իւրում եւ Տէր Հանգոյց զնա ամենայն թշնամեաց...»:

թղ. 124թ. Քարոզ ժԸ., Երկրորդ կիրակէի զինի Վերափոխման, ի վերայ աւետարանին Ղուկասու Ա. 39, Յարուցեալ Մարիամ յաւուրնս այնոսիկ գնաց ի լեռնաւկողմէ...»:

թղ. 132թ. Քարոզ ժԹ., ի վերայ Յովակիմայ եւ Աննայի ծնողաց Սուրբ Աստուածածնին եւ կանանց իւզաբերից, Փոքրիկ աղբիւրն եղեւ զետ մեծ եւ էր լոյս եւ արեւ...»:

թղ. 135ա. Քարոզ ժ., Երրորդ կիրակէին զինի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին, ի վերայ Մարկոսի Դ. 35, Իբրեւ ընդ երեկս լինիւր ասէ, եկայք անցուք յայն կոյս...»:

րակէին զինի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին, ի վերայ Մարկոսի Դ. 35, Իբրեւ ընդ երեկս լինիւր ասէ, եկայք անցուք յայն կոյս...»:

թղ. 142ա. Քարոզ ժԱ., Զորրորդ կիրակէի զինի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին, ի վերայ Մարկոսի Զ. 30: Ժողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս եւ պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին...»:

թղ. 148ա. Քարոզ ժԲ., Հինգերորդ կիրակէի զինի Վերափոխման Աստուածածնին, ի վերայ Մարկոսի Է. 32, ուր նախ զնուրն եւ զհամբն բռնէ Քրիստոս օրինակ ընտելեան մերոյ...»:

թղ. 159ա. Քարոզ ժԳ., Արտաջոյ կիրակէից, Սեպտեմբերի Ը. ի վերայ Մենդեան Սուրբ Աստուածածնին ի Յովակիմայ եւ Աննայէ, Եւ ծանեցէ ի մէջ ազգաց զաւակնոց եւ ծնունդէ նոցա ի մէջ Ժողովրդոց...»:

թղ. 163ա. Քարոզ ժԴ., Քալվերացի կերակէին, ի պատիւ Սրբոյ Քալիին, ի վերայ աւետարանին Յովհաննու Գ. 14, Որպէս բարձրացոյց Մովսէս զօձն յանապատի, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է Որդոյ Մարտոյ...»:

թղ. 171թ. Քարոզ ժԵ., ի շարաթի աւուրն ի վերայ Սրբոյն Գեորգայ մեծի վկային, Եփեսացւոց Զ. 11, Ըզգեցարուք զսպառազինութիւն Աստուծոյ զի կարողք լինի՞րք կալ ընդդէմ Հնարիցն սատանայի...»:

թղ. 177թ. Քարոզ ժԶ., Երրորդ կիրակէի Վարդապետ Սրբոյ Քալիին, ի բանն առաքելոյն, Գաղատացւոց Զ. 14, Այլ ինչ քաւ լիցի պարծիլ, բայց միայն ի խաչ Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի...»:

թղ. 181ա. Քարոզ ժԷ., ի պատիւ սրբոց Եփեսաստունեակու Աշակերտացն Քրիստոսի, Ետ այսորիկ երեւցոյց Տէր եւ այլ եւս Հի եւ առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր ամենայն քաղաքս...»:

թղ. 187ա. Քարոզ ժԸ., Երկրորդ կիրակէի զինի Քալվերացին, ի վերայ աւետարանին որ ըստ Մարկոսի ժ., Եւ յանտի յարուցեալ զայ ի սահմանս Հրէաստանի...»:

թղ. 192ա. Քարոզ ժԹ., ի վերայ չորից աւետարանացն, ի բանն Եսայիայ ԽԹ., Ել ի վերայ լերինդ բարձու աւետարանիչդ խոնի...»:

թղ. 197ա. Քարոզ ժ., Հինգերորդ կիրակէին զինի Վերափոխման Սուրբ Աստուածածնին, ի վերայ Մարկոսի Դ. 35, Իբրեւ ընդ երեկս լինիւր ասէ, եկայք անցուք յայն կոյս...»:

բակէին զկնի սրբոյ Խաչի վերացմանն, ի վերայ Մարկոսի ԺԲ. 35, Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ մինչ ուռուցանէր ի տաճարին, զիարդ ասն զպիւրքն եթէ Գրիստոսն որդի Դաւթի է...»:

Թղ. 203ա. Քարոզ Ա., Եօթներորդ կերակէի Խաչդիւտին, ի վերայ Մատթէոսի ԻԴ. 30, Եւ ապա երեւցի Նշան Որդւոյ յերկինս...»:

Թղ. 205ա. Քարոզ ԼԲ., Վեցերորդ կերակէի զկնի սրբոյ Խաչին: Դուկասու Դ. 14, Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգոյն ի Գալիլիայ...»:

Թղ. 209ա. Քարոզ ԼԳ., ի վերայ Յօսեփայ Աստուածաճօրն եւ Յովսեփայ Արեւմտացուն, Դազարոսի բարեկամին Գրիստոսի եւ քիւրոյն նորա Մարիամու եւ Մարթայի: ի վերայ աւետարանին Մատթէոս Ա. 16, Յակոբ ծնաւ զՅովսեփ զայրն Մարիամու...»:

Թղ. 211ա. Քարոզ ԼԴ., Ութերորդ կերակէի: ի վերայ Դուկասու Ը. 17, Զիք ինչ ծածուկ, որ ոչ յայտ լիցի եւ ոչ վաղտնի որ ոչ յայտ լիցի...»:

Թղ. 216ա. Քարոզ ԼԵ., Իններորդ կերակէի: ի վերայ Դուկասու Ը. 8, Եւ մինչդեռ նա խօսէր զայս ոմն ի տանէ Ժողովրդապետին եւ ասէ մեռաւ դուստրն ջոյ...»:

Թղ. 221ա. Քարոզ ԼԶ., Հասարակ սուրբ վարդապետաց Եկեղեցւոյ: Յաւուր տօնի սրբոյն Յոհաննու Ոսկիաբանի: ի վերայ Մատթէոսի Է. 19, Որ արասցէ եւ ուռուցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից...»:

Թղ. 226բ. Քարոզ ԼԸ., ի մէջ պահոց սրբոյն Յակոբայ յերեջարաթին ի վերայ առաքելոցն մերոն թողէսոսի եւ Բարդուղիմէոսի: ի վերայ Սիրաբայ ԽԴ. 1, ուր ասէ վասն նահապետաց. Գովսեցուք զարս փառաւորաբոյնս եւ զծնողս մեր...»:

Թղ. 232ա. Քարոզ ԼԸ., Երկրորդ կերակէի զկնի Առաջաւորաց: ի բանն Յոհաննու Է. 37, ի վերջում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս աղաղակէր...»:

Թղ. 234բ. Քարոզ ԼԹ., ի վերայ երից սուրբ Ժողովոցն, ի տօնի Կոստանդնուպոլսոյ սրբոյ Ժողովոյն: Առ բանն իմաստութեան Զ. 26, Բազմութիւն իմաստնոց փրկութիւն աշխարհի...»:

Թղ. 237ա. Քարոզ Խ., ի վերայ սրբոյն Պետրոսի Հայրապետին Աղէքսանդրոյ: Եւ եմ հովիւն, քաջ հովիւ զանձն իւր զնկ ի վերայ ոչխարաց...»:

Թղ. 240ա. Քարոզ ԽԱ., ի վերայ սրբոց կրօնաւորաց եւ յառկապէս ի վերայ մեծին սրբոյն Անտօնինոսի: Որ սիրէ զայսր իւր եւ զմայր իւր առաւել քան զիս չէ ինձ արժանի...»:

Թղ. 242բ. Քարոզ ԽԲ., ի վերայ ծննդեանն Յօհաննու Մկրտչին: ի բանն Եսայայ Խ. 3, Զայն բարբառոյ յանապատի պատրաստ արարէք զճանապարհս Տեառն...»:

Թղ. 247ա. Քարոզ ԽԳ., Յաղպս նախապատրաստութեան առ ի բարեպէս ընդունիլ զծնեալ Խմանդէյն Յիսուս...»:

Թղ. 253ա. Քարոզ ԽԴ., ի վերայ սրբոյն մեծին Թէոդոսի եւ այլոց բարեպաշտ թաղաւորաց: Լուարուք թաղաւորք եւ միտ առէք: ուսարուք դատաւորք ծաղաղ երկրի: իմաստութիւն Զ. 2...»:

Թղ. 258ա. Քարոզ ԽԵ., ի վերայ Թարգմանչացն մերոց սրբոյն Իսահակայ Հայրապետին եւ Մեսրոպայ վարդապետին ի բանն Ա. Կորնթ. ԺԲ. Գ, Թէպէտ բաժինք շնորհաց եւ այլ Հոգիի նոյն է...»:

Թղ. 259ա. Քարոզ ԽԶ., ի վերայ Վարդանանց զօրավարացն Հայոց ՌԼԶ վկայիցն որք կատարեցան ի մեծ պատերազմին: Բայց Հոգիք արդարուց ի մեծին Աստուծոյ եւ եւ ոչ մերձեսցի առ նոսա մահ... իմաստութիւն Գ. 1»:

Թղ. 261բ. Քարոզ ԽԷ., Աւազ հինկաշարաթի աւուրն ի խորհուրդ սրբոյ պատարագին: ի բանն Ա. Կորնթ. ԺԱ. 23, Էստ զհաց, զուհացաւ. երեկ եւ ասէ առէք եւ կերայք այս է մարմին իմ...»:

Թղ. 268ա. Քարոզ ԽԸ., ի նոյն աւազ հինկաշարաթին ի խորհուրդ ոտնուպային: ի բանն Յովհաննու ԺԳ. 3, Յառնէ ընթերցանտի եւ զնէ զհանդերձսն եւ առեալ զննճակ սփածաւ...»:

Թղ. 274բ. Քարոզ ԽԹ., Մեծի աւազ Բ. շարաթի աւուրն: ի բանն Մատթէոսի ԻԱ. 18, Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ անդրէն ի քաղաքն քաղցեաւ...»:

Թղ. 279ա. Քարոզ Մ., Աւազ չորեքշարաթին ի խորհուրդ մատնութեանն Գրիստոսի: Մարկոս ԺԴ., Եւ էք զատիկ եւ բաղաջակեր յետ երկուց աւուրոց...»:

Թղ. 284բ. Քարոզ ՄԱ., Ի խորհուրդ աւագ շարաթին Աստուածուրացութեան Հրէիցն, վասն կնքելոյ զերեզմանին Տեառն եւ կարգելոյ պահպանացն: Ժողովեցան քահանայապետն եւ փարիսեցիքն առ Պիղատոս եւ ասեն...»:

Թղ. 286ա. Քարոզ ՄԲ., Յաղագս թաղմանն Քրիստոսի եւ փառաւոր զերեզմանին, Իրրեւ երեկոյ եղեւ եկն այր մի մեծատուն յԱրեմաթեայ, յորում անունն էր Յոսէփ...»:

Թղ. 290բ. Քարոզ ՄԴ., Ըստ կարգի կիրակէից սրբոյ Յարութեանն Քրիստոսի: Պատասխանի ետ Հրեշտակն եւ ասէ ցկանայտն, մի երկնիչդ դուք, դիտեմ զի զՅիսուս զխաչիւիւսն խնդրէք...»:

Թղ. 298ա. Քարոզ ՄԴ., Երկրորդ քարոզ ի վերայ Յարութեանն Քրիստոսի եւ ի վերայ ոմանց պարագայից: Մարկոս ԺՁ. 1, Եւ իբրեւ կանց շարաթն, Մարիամ Մալղաղենացի եւ Մարիամ Յակոբայ...»:

Թղ. 306ա. Քարոզ ՄԵ., Երկրորդ կիրակէի, այսինքն ի վերայ Նոր Կիրակէին: Եւ յետ ութ աւուրն դարձեալ էին ի ներքս աշակերտն եւ Թոմաս ընդ նոսա...»:

Թղ. 313բ. Քարոզ ՄԶ., Չորրորդ կիրակէի ի բանն Յոհաննու Ե. 19, Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա, ոչ կարէ Որդի Մարդոյ առնել յանձնէ...»:

Թղ. 319ա. Քարոզ ՄԵ., Երրորդ կիրակէի զկնի Ջատկին ի վերայ Աշխարհամատրան տաճարի սրբոյ Յարութեանն: Եղիցի յաւուրս յետինս յայտնի լեառն Տեառն...»:

Թղ. 323ա. Քարոզ ՄԸ., Հինկերորդ կիրակէի զկնի Յարութեանն Ջատկին, Յօան. Է. 14, Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ, էլ Յիսուս ի տաճարն...»:

Թղ. 329բ. Քարոզ ՄԹ., Վեցերորդ կիրակէի զկնի Յարութեանն Ջատկին, Ի բանն Օհաննու Թ. 39, Եւ ասէ Յիսուս ի դատաստան եկի յաշխարհս յայս...»:

Թղ. 336ա. Քարոզ Կ., Արտաղոյ կիրակէից վասն Համբարձմանն Քրիստոսի: Եւ յայտնի իսկ մեծ է խորհուրդն աստուածապատեմեան որ երեւեցաւ մարմնով, արդարացաւ Հոգւով...»:

Թղ. 340բ. Քարոզ ԿԱ., Եօթներորդ

կիրակէի զկնի սրբոյ Ջատկին, Երկրորդ Մարդագարդին: Ի բանն Յօհաննու ԺԲ. 12, Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր ի տօնն...»:

Թղ. 345բ. Քարոզ ԿԲ., Առաջին կիրակէի իննակամար Մենդեան պահոց: Ի վերայ Ղուկասու ԺԱ., Եւ եղեւ ի տեղում ուրեք կալ յաղօթ...»:

Թղ. 355բ. Քարոզ ԿԳ., Երկրորդ կիրակէի Մենդեան յանեկաց: Ի վերայ Ղուկասու ԺԲ. 13, Ասէ մի ի ժողովրդենն ցնա, վարդապետ ասա ցեղայր իմ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն...»:

Թղ. 360ա. Քարոզ ԿԴ., Երրորդ կիրակէի: Ի վերայ Ղուկասու ԺԳ., Եկին ոմանք ի նմին Ժամանակի եւ պատմեցին նմա վասն Գալիլեացւոց զորոց զարինն Պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա...»:

Թղ. 366ա. Քարոզ ԿԵ. Յղութեանն Աստուածածինն որ կատարի Դեկտեմբերի Թ., Ի վերայ Երեմոց Երկոյ Զ. 3, Գեղեցիկ եւ մերձաւոր իմ, իբրեւ զանուշահոտութիւն...»:

Թղ. 370ա. Քարոզ ԿԶ., Չորրորդ կիրակէին: Ի վերայ Ղուկասու ԺԴ. 12, 8, Ասէ ցկոշնատէնն, յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամս քո...»:

Թղ. 378բ. Քարոզ ԿԷ., Ի շարաթի աւուրն ի վերայ սրբոյն Յակովբայ Մծբնայ Հայրապետին, Ի բանն Եսայայի ԻԴ. Իսոյց արդ լուր Յակոբ ծառայ իմ եւ Իսրայէլ զոր ընտրեցիդ...»:

Թղ. 383ա. Քարոզ ԿԸ., Հինգերորդ կիրակէին: Ի վերայ Ղուկասու ԺԷ. Եւ ասաց առ աշակերտսն իւր, ոչ է մարթ չգալ զայթակղութեան...»:

Թղ. 388բ. Քարոզ ԿԹ., Ի վերայ սրբոյն Իդնատիոսի աստուածազգեաց Հայրապետին, Ի վերայ բանին Մարկոսի Թ. 35, Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ի մէջ նոցա...»:

Թղ. 393ա. Քարոզ Զ., Վեցերորդ կիրակէին, Ի բանն Ղուկասու ԺԸ. 9, Արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթ...»:

Թղ. 400ա. Քարոզ ԶԱ., Արտաղոյ կիրակէից, Ի տօնի Դաւթի մարդարէին եւ Յակոբայ Տեառնեղծօրն: Նաթան մարդարէն բերանով Աստուծոյ ասաց յայսպէս ասացես ցծառայ իմ Դաւիթ, յայսպէս ասէ Տէր ամենակալ, առի եւ զքեզ ի վանաց Հօտից...»:

Թղ. 408ա.

ԷՒԼԵԹ արքայ այսահալած մարդարէ, Բնարի Հարմամբ նա զայսր շարս վարէ, Նոր ոմն Որսիւս քրիստոնէից երգարան, Բնարին հնչմամբ հաշտ առնէ գէն ընդ մարդկան: (12 տուն):

Թղ. 408բ. Քարոզ ՀԲ., ի վերայ սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկայ սարկաւազին եւ առաջին մեծի եւ անախտ վկային: Կոչեցին երկոտասանքն զբազմութիւն աշակերտացն եւ ասնն ընտրեցէք եղբարք վկայեալս ի ձէնը...:

Թղ. 414բ. Քարոզ ՀԳ., ի վերայ զլիստուր առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի, ի բանն Մենդոց Ա. 16, եւ արար Աստուած զերկուս լուսաւորս զմեծամեծս...:

Թղ. 421բ. Քարոզ ՀԴ., ի վերայ Որդւոցն Որոտման Յօհաննու աւետարանչին եւ Յակոբայ մեծի առաքելոյն: Եւ յաթոռոյ անտի ելանէին փայլատակմունք եւ ձայնք եւ որոտմունք եւ եօթն զամբարք... Յայտն. Գ. 53:

Թղ. 425ա. Քարոզ ՀԵ., Եօթներորդ կիրակէի ի մէջ Յայտնութեան պահոց, ի վերայ աւետարանին որ ըստ Ղուկասու ԺԹ. 12, Ասէ այր ոմն ազնուական զնաց աշխարհ հեռի առնուլ իւր Թագաւորութիւն եւ դառնալ...:

Թղ. 432ա. Քարոզ ՀԶ., ի վերայ սրբոյն Բարսեղի Եպիսկոպոսապետին մեծին Կեսարու եօթնալոյս հայրապետին: Ելից ԺԳ. 21, Գրեալ է թէ զկնի ելից Իսրայէլի ի յեզիպտոսէ Աստուած առաջնորդէր նոցա...:

Թղ. 436ա. Քարոզ ՀԷ., Ութերորդ կիրակէին ի մէջ Յայտնութեան պահոց, Ղուկասու ԻԲ. 24, եւ եղեւ հակառակութիւն ի մէջ նոցա թէ ո՞վ ի նոցանէ Համարիցի մեծ::

Թղ. 440բ. Քարոզ ՀԸ., Խթման առաւօտուն ի նախատօնակ Մենդեան Քրիստոսի յիշատակ Աւետման: Եւ յամսեանն վեցերորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ Հրեշտակ Աստուծոյ...:

Թղ. 444ա. Քարոզ ՀԹ., ի վերայ զերամաշուր եւ զերաքանչ Մենդեանն Յիսուսի Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Քարոզ նախկին: Ի վերայ Մատթէոսի, Գիրք Մենդեան Յիսուսի Քրիստոսի...:

Թղ. 448բ. Քարոզ Զ., Քարոզ երկրորդ Մենդեանն Յիսուսի Քրիստոսի: ի վերայ

բանին Մատթէոսի, եւ Յիսուս Քրիստոսի ծնունդն այսպէս, խօսեալ...:

Թղ. 449բ. Քարոզ ԶԱ., Քարոզ երրորդ ի վերայ Մենդեանն Քրիստոսի: Առ բանն նսայեայ. Ահա կոյս յղացի եւ ծնցի որդի...:

Թղ. 453բ. Քարոզ ԶԲ., Քարոզ չորրորդ ի վերայ Մենդեանն Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ ի ծնանիւն Յիսուսի ի Բէթղեհէմ Հրէաստանի...:

Թղ. 457բ. Քարոզ ԶԳ., Քարոզ հինգերորդ ի վերայ Մենդեանն Քրիստոսի, Յաւետումն Հրեշտակին. Աւետարանեմ ձեզ զուրախութիւն մեծ որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն...:

Թղ. 462բ. Քարոզ ԶԴ., ի վերայ Բլիստութեանն Քրիստոսի: Եւ յաւուրն ութերորդի եկին Բլիստիկ զնա...:

Թղ. 465ա. Քարոզ ԶԵ., ի վերայ մկրտութեանն Քրիստոսի, Յայնժամ զայ Յիսուս ի Գալիլիէ ի Յորդանան...:

Թղ. 471ա. Քարոզ ԶԶ., Առաջին կիրակէի զկնի Աստուծայայտնութեան: ի վերայ Յօհաննու Բ., եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ի Կանա Գալիլեացոց...:

Թղ. 474բ. Քարոզ ԶԵ., Երկրորդ կիրակէի զկնի Մենդեանն Քրիստոսի: ի վերայ բանին Յօհաննու Գ. 13, եւ ոչ որք ել յերկինս եթէ ոչ որ էջն ի յերկինց...:

Թղ. 478բ. Քարոզ ԶԶ., Երրորդ կիրակէին: ի վերայ Յօհաննու Դ. 43, եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի եւ զնաց ի Գալիլիայ...:

Թղ. 483ա. Քարոզ ԶԴ., Երրորդ կիրակէի զկնի Մենդեանն Քրիստոսի ի վերայ Յօհաննու Զ. 39, Այս են կամք Հօր իմոյ, որ առաքեացն զիս...:

Թղ. 488բ. Քարոզ Զ., Առաջաւորաց պահոց կիրակէի բարեկենդանին: ի վերայ Յօհաննու Զ. 15, Իրբեւ գիտաց թէ զաւրց են յափշտակել զնա զի արասցեն զնա Թաղաւոր զնաց...:

Թղ. 494ա. Քարոզ ԶԱ., Առաջաւորի պահոցն ի բանն Քրիստոսի. Արք Նինուէացիք յարիցեն ի զատաստանի...:

Թղ. 505ա. Քարոզ ԶԲ., Արտաքոյ կիրակէից: ի վերայ սրբոյն Սարգսի զօրավարին եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսի: ի վերայ նսայեայ ԽԱ. 2, Ո՞ր զարթոյց յարեւիլից զարարութիւն եւ կոչեաց զնա զհետ...:

Թղ. 507ա. Քարող ՂԳ., Առաջաւորաց կիրակէին, Յօհանն. Զ. 22, ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ կայր յայնկոյս ծովուն...»:

Թղ. 513ա. Քարող ՂԴ., ի վերայ քառասնօրեայ դարստեանն Տեառն ի տաճարն: ի վերայ Ղուկասոս Բ. 22, եւ իբրեւ յցան աւուրջ սրբութեան նորա ըստ օրինացն Մովսէսի...»:

Թղ. 521ա. Քարող ՂԵ., Մեծի պահոց բարեկենդանի կիրակէին, նախ առ բանն հայեայ ՄԸ., Գոչեա դօրութեամբ եւ մի խնայեք...»:

Թղ. 527ա. Քարող ՂԶ., ի նոյն կիրակէին ի վերայ պահոց ի բանն առաքելոյն. եւ զայս գիտել պարտ է մեզ վասն ժամանակին զի արդ ժամ է մեզ քնոյ դարձնուլ... Հոգմ. ԺԳ. 11»:

Թղ. 531բ. Քարող ՂԶ., Մեծի բարեկենդանին ի վերայ Մատթէի Զ., Զգուշ լերուք ողորմութեան ձերում...»:

Թղ. 536ա. Քարող ՂԸ., Երկրորդ կիրակէի մեծի պահոց ի բանն Մատթ. Ե. 17, Մի Համարիք թէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմարգարէս այլ լնուլ...»:

Թղ. 545ա. Քարող ՂԹ., Երրորդ կիրակէի մեծի պահոց ի վերայ անառակին: Ղուկաս ԺԵ., եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք լսել ի նմանէ...»:

Թղ. 555բ. Քարող ձ., Զորրորդ կիրակէի մեծի պահոց ի վերայ տնտեսին. Այր ոմն էր մեծատուն...»:

Թղ. 561բ. Քարող ձԱ., Երկրորդ քարող ի նոյն կիրակէին ի վերայ մեծատանն եւ Ղազարու. Այր ոմն էր մեծատուն...»:

Թղ. 568ա. Քարող ձԲ., Շաբաթի աւուրն ի վերայ Գառասուն Մանկանցն վկայից որք ի Սեփաստիա կատարեցան: եւ քառասուն խարիսխս արծաթիս արասցես... Ելից իձ. 19»:

Թղ. 569բ. Քարող ձԳ., Հինգերորդ կիրակէի մեծի պահոց ի վերայ դատաւորին: Դատաւոր մի էր ի քաղաքի ուրումն յԱստուծոյ ոչ երկնէր...»:

Թղ. 575բ. Քարող ձԴ., Առ նոյն կիրակին ի վերայ փարիսեացոյն եւ մաքսաւորին: Արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթս...»:

Թղ. 582բ. Քարող ձԵ., ի վերայ չար-չարանաց եւ մտից վրդապին սրբոյն Գրիգորի մեր Լուսաւորչին: Լիճայի Աստուծոյ եւ

մարդկան Մովսէս, որոյ յիշատակն օրհնութեամբ է... Սիրաք ԽԵ. »:

Թղ. 589ա. Քարող ձԶ., Վեցերորդ կիրակէի մեծի պահոց, ի վերայ Մատթ. ԻԲ. 34, Զպատուիրանէ սրբոյն Աստուծոյ եւ ընկերին: Իսկ փարիսեիքն իբրեւ լուսն եթէ պապանձեցոյց զսաղակեցիսն...»:

Թղ. 595ա. Քարող ձԷ., Շաբաթի աւուրն ի վերայ յարութեան Ղազարու: եւ էր ոմն Հիւանդ Ղազարոս...»:

Թղ. 600ա. Քարող ձԸ., Յաւուր սրբոյ Մաղկազարդին ի բանն Մատթէոսի Ի. 29, եւ յեկանին նոցա յերիջովէ...»:

Թղ. 611բ. Քարող ձԹ., Առ նոյն կիրակէի երկնոյին ի խորհուրդ դռնբաշէին: Մատթէոս ԻԵ., Յայնժամ նմանեցի արքայութիւնն երկնից տասն կուսանաց...»:

Թղ. 619բ. Քարող ձԺ., ի վերայ սրբոց Հրեշտակացն եւ ամենայն երկնային զօրացն: ի վերայ Մատթէոսի ԺԸ. 10, Զոյշ լերուք մի արհամարհիցէք զմի ի փոքրկանց յայսցանէ...»:

Թղ. 623բ. Քարող ձԺԱ., Նոյնմբրի ԻԱ: ի տօնի երից ամաց Ընծայեցման Սրբոյ Կուսին ի տաճարն Սաղամօնի: Տարաւ զիս արքայ ի սենեակ իւր ցնծացուք եւ ուրախ լիցուք...»:

Թղ. 627ա. Քարող ձԺԲ., Արտաջոյ կիրակէից ի տօնի ամենայն մարդարէից, յերեքշաբթի աւուրն զկնի տօնի Հրեշտակապետաց: ի վերայ բանի սրբոյն Ստեփանոսի. Զո՞ ի մարգարէից ոչ Հայածեցին Հարձն ձեր եւ սպանին...»:

Թղ. 631բ. Քարող ձԺԳ., ի վերայ Համօրէն առաքելոցն. Ղուկաս Զ. 13, եւ իբրեւ այդ եղեւ, կոչեաց զայլակերտսն եւ ընտրեաց ի նոցանէ երկոտասան...»:

Թղ. 635բ. Քարող ձԺԴ., ի չաբաթի աւուրն ի վերայ ամենայն սրբոյն: ի բանն առաքելոյն Բ. Կորն. ԺԳ. 12, Ողջոյն տան ձեզ սուրբք ամենեքին...»:

Թղ. 638բ. Քարող ձԺԵ., Զորրորդ կիրակէի զկնի սրբոյ Խաչի վերացմանն: ի վերայ Մարկոսի ԺԱ. 27, Դաս միւսանդամ յերուսաղէմ եւ մինչդեռ ի տաճարի անդ զգնայր...»:

Թղ. 642բ. Քարող ձԺԶ., Տասներորդ կիրակէի զկնի սրբոյ Խաչի վերացմանն: ի վերայ Ղուկասու Թ. 44, եւ դարձանային

ամենեքեան ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ...

Թշ. 647ր. Կտակ շարշարանացն Գրիստոսի ըստ կարգի Բարոզ ՃԺԻ. Յաղագս նախաշարժման ի լաց եւ յողորմէն վասն շարշարանացն Գրիստոսի, զորս մեղք մեր պատճառեցին...»:

Բնագրիմ մէջ Թշ. 658ր՝

Կարմիր ու ճերմակն երես

Թշ. Կտանես դեղնած տեսանես.

Գլուխն յոսկւոյ կեփազոյ

Արդ պտակեալ է ի վշոյ...»:

Նոյմպէս բնագրիմ մէջ Թշ. 659ա՝

Որդեակ Յիսուս կենաց իմ յոյս

էր լողորմիս խեղճ վերելոյս,

Արեւ որդւոյս լոյս էր հոգւոյս,

Միւն ամպոյ էր իմ արեւ լոյս...»:

Թշ. 660ր. Եւրդ ի դիմաց Աստուածած-

նին, առ խաչեցեալ միակ Որդին»:

Այ իմ ամպ թեթեւ, Յիսուս,
Ծողեցեր յաշացդ արտասուս,
Այ իմ բարի արեւ Որդի
Մթնցար զէտ խոր գիշերի...»:

Վերջ՝

Այ իմ քնար տասնադի

Կտեցար ձայնիկդ ոչ լսի:

Այ իմ ուսնածոր զաւակ

Բոլորից ցաւ օշարակ»:

Թշ. 661ր. «Յանկ զբոյս միայն զլիցոց
եւ բնաբանից նորին»:

Թշ. 669ա. «Յանկ զբոյս այրենական
ի վերայ նշանաւոր իրաց»:

ԵԻՄԱՏԱԿԱՐԱՆ

Նոր շեղագրով՝ Թշ. 1ա. «Այս ձեռագիր
քարոզագիրքը Վիեննայի Միեթարեան Միա-
րանութեան գրադարանին կը նուիրէ Տիկին
Արաքսի Ամպարեան (Շելիսկոյիս-Եղիպտոս,
27 Հոկտ. 1955): Հ. Բարսեղ Յէրհանթեան
կրն. Միեթ»:

1733

(Հիմ քիւ 485)

ՀԱՄԱՐԱՐԱՌՈՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԹՐԻԻԹՍ — ՎԻԵՆՆԱ

1780—1840ի ատենները

ԹՐԻԹՍ 663: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 32X22.5: ՊՐԱԿ՝ 34: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկարւմ 28X0 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂ՝ 36—41: ՆԻԻԹ՝ հիմ զբարւոր միջակ հաստութեամբ քաղք: ՆԱՋՄ՝ կիսակաշի քաղքապտ ստուարաքաղք: ԹՂԹԵՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն աւ վերջը մէկական շաղանակազոյն թուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտքիք, 7—8 գրէյնք եմ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, որոշ տեղեր գունատ: ՋՐԱՆԱՐԱՆ՝ հիմ. չկամ: ԳԱՏԱՐ՝ 62ր մեծ մատով, 63, 63ր մեծ մատով, 64—66, 222ր մեծ մատով, 346ր—383ր, 662ա մեծ մատով, 662բ—683ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1780—1840ի շրջաններում: ԳՐԻԶ՝ ամեմաք, ՄԻԹՊԱՆԵՄԱՆԵՐ, ճաղագրաբան հօքը հօգի: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ Վիեննա: ԵԻՄԱՏԱԿԱՐԱՆԻԹԻՆ՝ Թշ. 661ր:

Մատենան է՝ «Համարարաւ Նոր Կտարարանի», այսինքն քաղագիրք մը որ ցոյց կու տայ թէ ո՞ր քաղք ո՞ր եւ քանի՞ ամգամ կու գայ Նոր Կտարարանի գրքերու: Բայ, քաղք յառաջ կը բերուի ամբողջ մախապատութեամբ: Թշ. 562ա՝ Կանոն՝ Այս համարարաւ պակասաւոր է, եւ կը լրանայ այսպէս. առնելու է Նոր Կտարարան մը, ու անոր մէջ եկած բառն անոր մէջ աւելու է

սկանով Ա գրէն մինչեւ Օ գրին, եւ այն ժամանակն ինչ բառ որ Նոր Կտարարանին մէջ անաւր մնացած է, ըսել է թէ այս համարարաւ մէջ չկայ, զուրս մնացեր է, զոր անպայման մէջ առնելու է. հասկցա՞ր: Այս դիտադիքիւնը իրաւացի կ'ընելի, որովհետեւ որոշ քաղք բոլորովին դուրս քաղուած են, որում ամբողջաբարձ է Ուսեւ հեղինակը, որովհետեւ Թշ. 414ի վրայ կ'ստուած քաղքեակի մը վրայ կը կարդամք՝ «Ոչինչ՝ ի սկզբանէ գործոյս չէ սկսեալ, բայց յետոյ ի թղթոյն Հոովմայեցուց սկսանի, վասնորոյ պարտ է լրացուցանել, որոյ ազալաւ եւ տեղ իսկ աստ թողացուցանի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Գլուխներու էջերը կու տամք:

Թշ. 1ա՝ Ա, 78ա՝ Բ, 97ա՝ Գ, 123ր՝ Դ, 134ր՝ Ե, 165ա՝ Զ, 175ր՝ Է, 176ա՝ Ը, 182ա՝ Թ, 189ա՝ Ժ, 195ա՝ Ի, 209ր՝ Լ, 225ա՝ Խ, 240ա՝ Մ, 246ա՝ Կ, 274ա՝ Զ, 312ր՝ Զ, 317ր՝

7, 318ա՝ ծ, 322ա՝ Մ, 362բ՝ Յ, 394ա՝ Ն, 404բ՝ Ծ, 410ա՝ Ո, 432ա՝ Զ, 436ա՝ Պ, 455բ՝ Զ, 456բ՝ Ի, 457ա՝ Ս, 476ա՝ Վ, 485բ՝ Տ, 502բ՝ Բ, 503ա՝ Ե, 506ա՝ Փ, 515ա՝ Գ, 555բ՝ Օ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 561բ. «Եւ որ սկզբն է ամենայնի եւ կատարած, նմա օրհնութիւն եւ փառք եւ խմաստութիւն եւ զոհութիւն եւ պատիւ եւ զօրութիւն եւ շնորհք Տեառն Աստուծոյ մերոյ յախտեանս յախտենից. ամէն»:

1734

(Հիմ քիւ 487)

Հ. ԱՂԵՔԱՆԻՐ ՊԱԼՃԱՆԻ ԶԱՌ Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ԾԻՍԻՑ ՔՐԻՍՏՈՆԵՒՑ

ՎԻԵՆԱ

1840ի ատեմմերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 50, իյագրուած 1—100: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 31-8X22: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23X15: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ Եթէ գրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, բաժի մը տեղ ցեղակեր: ԳԻՐ՝ ցեղեցիկ եւ կ'առնաւոր ձուրցիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեռ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաքաբար 1840ի ժամանակները: ԳՐԻՑ՝ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Պալմեան Հ. Աղեքսանդր: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Զատ ի վերայ սուրբ ծիսից Գրիգորիէից ի Հ. Աղեքսանդր Վրդ.է Գալճեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. (Եռաշարան):

Թղ. 1բ. «Պրակ Ա.՝ ի վերայ սահմանի, բաժանման, բնութեան, սկզբնաւորութեան»:

1735

(Հիմ քիւ չուծի)

ՇՆՈՐՀԱՌՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻԵՆԱ

1870ի ատեմմերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 5: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 31-8X23-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 31-8X23-5: ԳՐՈՒԹԱՆՍՈՒՆ՝ քաղաք, վրան ճշգրտով սկզբած գարդիք եւ ճշգրտութիւնը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը քաղաք, առջեւէն ձեռն-ամուսնաքիթքը, որ հաւաքաբար ցեղեցիկ գծագրութեամբ էր քննուած: ԳԻՐ՝ ձուրցիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամեն էջ կարմիր գծերով շրջանակի մէջ առնուած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1ա, 2ա, 3ա, 4ա: ԴԱՏԱԿ՝ Թղ. 1բ, 2բ, 5: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870ի ատեմմերը: ԳՐԻՑ՝ Միքայիլեան վարժարանի աշակերտները: ԵՄԱԿՈՂ՝ ճղմերը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Շնորհաւորականներու հաւաքածոյ, ձուրցուած հաւաքաբար Հատկարեան Հ. Վարդանիմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մեծարկոյ եւ Հոգեւոր Հայր: Գեղեցիկ բանք ոչ պիտին...» (5 տուն):

Թղ. 2ա՝ Գրաբար, 3ա՝ Ծրանսերէն, 4ա՝ Աշխարհաբար արձակ շնորհաւորական ուղերձներ:

1736

(Հիմ քիւ յումի)

ՀԱՇԻԻ ԵՂԵԻՄՏԻՑ ԵՒ ԳԻՐԳ ՄԿՐՏԵԼՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ Ս. ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՐՑ Ի ԹՐԻԵՍՏ

ԹՐԻԵՍ

1797—1811

ԹՈՒՂԻԹՔ 24: ՄԵՆՍԻՌԹԻՒՆ՝ 82X22-5: ՊՐԱՎ՝
միակ է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթափած 80X18: ՏՈՂԻՔ՝ մերկեց
հանշուղձ 90: ՆՈՒԹ՝ հին գորգումը, հատուկ բնույթ:
ԿԱՅՈ՛ կազդ չունի: ԲԱՄԱՄԱՄԱՒ՝ լուս: ԳԻՒ՛ հին
չլագեք: ԹԱՆԱՐ՝ սև: ԶԱՐԴԱՄԱՆՐ՝ հւս, չունի:
ԳԱՇԱՐԱ՛ Թ. 1, 8թ, 6թ, 6թ, 7թ, 8թ, 9թ, 10թ, 12թ,
13թ, 14թ, 19—24: Գտառվել էրբար կազմի բացմա-
նով տպիք քաղեսկանք ներմուծում եմ, ծածկոյա-
րիմենքով: ԺԱՄԱՆԱ՛ 1797—1811: ԳԻՒԻ՝ Մկրտչ-
յան Հ: Մասրէտա: ՏՆԼԻ՛ Թրքեստ: ՑԻՆԱՍԿԱՐԱՆ՝
յամ:

Մատենան է՝ «Հաշիւ ելեւմտից եւ Կիրք
Մկրտիկոց Ս. Մարտիրոսայ եկեղեցւոյ Մխի-
թարեան Հարց ի Թրիեստ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Չա. ՀՀաչիւ մօտից եկեղեցւոյ Սրբոց
Մարտիրոսաց 1797, զանազան մոլորք, գան-

ճանակ, պատարագիք, գումարք են»։ Հոսկը յիշուիմ «6 Յունվար՝ Յակոբի Ապտալենց, զհայն հՀան 27 Թուգաթ...» Եւ բազմաթիւ ուրիշ ամուսններ :

Թշ. 16ա. Գիբբե Վարդուհայ 1778—1811,
Այս օրինակալթիւն մըն է պաշտոնական
գրքէն Հմտութ. Տաշեան Յունացկ Թշ. 454, էջ
924, որովհետեւ հոս միայն որոշ թիւեր կան՝
2, Ը, Լ, Կ, Գ, Դ, Զ, ԺԹ, ձԺԳ, ձԺԾ, ձԺԲ,
ձԻԲ, ձԻԳ, ձԻԸ, ձԻԲ, ձԻ, ձԻԳ, ձԻԴ, ձԻԵ,
ձԻԸ, ձԻԹ, ձԻԲ, ձԻԳ, ձԻԴ, ձԻԵ, ձԻԶ,
ձԻԷ, ձԻ, ձԻԲ, ձԻԳ, ձԻԴ, ձԻԵ, ձԻԶ,
ձԻԷ, ձԻ, ձԻԲ, ձԻԳ, ձԻԴ, ձԻԵ, ձԻԶ,
վերջինս հասկնալու է 1775—1811 տարիներ-
ուն համար:

1737

(Հիմն թիւ հոսանք)

ՊԼՏԻՆՈՒԹԻՒՆ, ՊԼՐՍԻՑ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810-г онго

ՔՈՒԼԹՔՐ 18: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 32X22.5: ՊՐԱՆՆԵՐ: ԳՐԻՌԹԻՒՆՆԵՐ՝ մԻՐԱՆՈՒՄ 22.5X17: ՑՈՒԼԹՐ 46: ՆԻՒԹՐ՝ հԻՒՑ ԳԵՐԱՄԱՐ՝ մԻՐԱՆՆԵՐԻ ԽԵՄԻԿԱԼ ՔԱՐԿԵՐ: ԿԱՍՏՐ՝ ՔԱՐԿԱԿԱՎՄ: ՀԱՆԳԱՍՄԱՆԹ՝ լԱՆ: ԳԻՌ՝ ԿԻՆԵՐՈՒՄ: ՔՈՒԼԹՐՆԵՐ՝ շԱՄ զԱՌՄԱՆՈՒՄ ՆԵՆ: ՋԱՐԵՐ՝ ԲԱՆԳՐ՝ ԿԻՆ: ՀԱՆԳ՝ ԶԱՍՏՐԱՆՆԵՐ՝ ՔՐ. 10ա վարժ ԿԵՆԵՐ, 10բ—10բբ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810Էձ առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծա-
նեթ, ՄԻՅԻՔԱՐԵՒՆԱՆ մը: ՑՈՒԼԹ՝ ԽԱՆՁԱՐԱՐ ՔՐԻՒՅԵՐ: ՅԵՐԵՄԱՆԱԿՐԱՆՆԵՐ՝ ՀԱՆԻՑ:

Մատենանս է՝ «Գաղտնաթիւն Գարսից» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՎ. 1ա. «Յառաջաբանութիւն: Ապաքէն
քանի մի ամբ են յորմէ հետէ ետուն մեզ

տեղեկութիւն ծանօթագիրք եւ այլ լուրք
չուրջ գիտաոնակութեամբն Պարսից...» :

Թղ. Նա. «Ներածութիւն առ պատմութիւն», Վերջին խառնակութեանն Պարսից կամ Համառոտութիւն պատմութեանն Սօֆեազ»:

Թղ. Նա. «Ծաղկաւն ցեղին Սօֆեա» :

Թղ. Ցա. Հիւմայէլ, արքայ Պարսից
առաջինն ի ցեղէն Սօֆեաց յամին 1499» :

Թղ. Սր. Հիսամազ, որդւի իսմայէլի, երկ-
րորդ արքայ ի ցեղէն Սօֆեաց յամին 1525
երորդի: Այս գլուխը կէս կը մնայ, կ'ընդ-
նասի:

1738

(Հիմ թիւ չունի)

ՅԱԻԵԼՈՒԱՄ ՀԱՇՈՑԻ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅՈՑ

ՎԵՆԵՏԻԱ(°)

1776էն առաջ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 3: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31-5X22: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 20-5X7-5: ՏՈՂԻՔ՝ 38: ՆԻԻԹ՝ ինն, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ չունի, կազմեալ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԹՂ. 3ը պատուած, զօրածառքնէ ծալքերը ազոտած: ԳԻՐ՝ զհեղեղի մետրքի, խորագրերը բոլորքի, սկզբնատերը երկաթաղիք կամ բաշմաղիք տպուած (1): ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատերը կարմիր: ՀԱՆԳԱՋԱՐԱՐ՝ ԹՂ. 1ա տպուած: ԳԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 3: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1776էն յառաջ: ԳՐԻՋ՝ հաւաքաբար Միքիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Հաւաքաբար Վեներիկ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հետագայի ԹՂ. 3ը:

Մատենա չ՝ Հունգարախայք ձաշոցի նմանցից բաժնի: Որքան կ'երբելի համուած է տպագրի մը մէջէն ուր դրուած էր իբրեւ յաւելուած:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *«Ժամամուտք պահոց»:*

ԹՂ. 1ա. *«Է համայնչման ամենից հաւատացից նմանցից»:*

ԹՂ. 1ա.՝

«Յառուր յայնիկ յառուր ցառման, Բնաւ կենցաղէ յաճին դառնան, Ըստ պուշակի եւ ըստ Դաւթեան...»:

ԹՂ. 1բ. *«Է յառուր մահուան կամ ներկայագրութեան նմանցից»:*

ԹՂ. 2ա. *«Է տարեկարձականի նմանցից»:*

ԹՂ. 2բ. *«Հանապալարիկեան վասն նմանցից»:*

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Հետագայի շեղագրով՝ *«Այս խորհուրդատէրը պընցի եւ ալ վար պըրվածը վանքէն Հայր Բարսէղէն (Լաւոֆեան) նոյն վանքի 2.40 վասն այս փոքրիկ ժամիս Սէպտեմբ. ԹՎ. 776 Ունվարի 7: Էլիզապէթ (Բալախ) Օհան Դուրուքեց»:*

1739

(Հիմ թիւ չունի)

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՌՈՇԻԱՅ՝ ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱԹԻՆԵՐԷՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆ

ԼԻՎՈՐՆՈ

1796

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 350, իջակութեամբ 1—802: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31.2X22.5: ՊՐԱԿ՝ 35: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 20X18: ՏՈՂԻՔ՝ 36—37: ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր կապուակիկ ինն թուղթ: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, թղթապատ տառաքառք: ԹՂԹԱՅ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկզբն ու վերջը մէկական զօրաւոր, հաստ թուղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կռօքի կաշի շատ տեղեր ուտիմակեր, ծակոտած: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մուր շագանակաղոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ ԵՒՆ. չկան: ԿՆԻՔ՝ ԹՂ. 2ա Լիվոնայի Հայ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի եկեղեցւոյ: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 1, 2ա մեծ մասը, 2բ, 75բ, 340, 350: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1796: ԳՐԻՋ՝ Շերիմանեան Յարութիւն: ՏԵՂԻ՝ Լիվոնո: ՏԵՂԻ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 348բ:

Մատենա չ՝ «Բառարան Լաթիներէն եւ Հայերէն, արարեալ Ե Ստեփաննոսէ Ստեփանեան Ռոշայ աստուածաբան վարդապետէ կամէնցացւոյ»: Աշխատաւորութեամբ մասիմ տեւս՝ Ալիշան Հ. Ղեւոնդ Ի Բազմավէպ 1852, էջ 95:

ԲՈՎԱՆՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հստ կաւ տամբ իւրաքանչիւր գրի սկզբնաւորութիւնը՝ ԹՂ. 3ա՝ A, 36բ՝ B, 43բ՝ C,

92ա՝ D, 117ա՝ E, 135բ՝ F, 147բ՝ G, 153բ՝ H, 159բ՝ I, 190ա՝ K, 190ա՝ L, 201ա՝ M, 218ա՝ N, 224բ՝ O, 234բ՝ P, 273բ՝ Q, 278բ՝ R, 290ա՝ S, 321ա՝ T, 334ա՝ U(V), 348ա՝ X, 348ա՝ Y, 348ա՝ Z:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 348բ. «Կատարեցաւ. օրինակումն Բառարանիս ի Հիփոնո քաղաք յամի Տեառն 1796 ի 16 մայիսի, ձեռամբ եւ ի վայելումն Յարութենիս Շէրիմանեան, որդւոյ Գրիգորի»:

1740

(Հիմ քիւ 982)

ԲԺՇԿԱՐԱՆ — ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՑԱՑՏ

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31.5×20: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբն 27.5×18: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ Խղ. 1 պտտած, Թղ. 8, 20—24 իրարմէ գտնուած: ԳԻՐ՝ եիծ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, մանուշակագլմ, մանւ մտնողով Թղ. 21բ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 24ա երկու երբորդ, 24բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ ամլպտ: ԳՐԻԶ՝ ամլպտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Բժշկարան—Դեղագործութիւն», հայատառ—քուլքներէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Հապսլ պօլ 10 տրմ...», Ընդամենը 140 դեղագրեր, որոնցմէ կը պակսի 33ի վերջը, 34—36, 37ի սկիզբը: Առանց քուլքներեամ Թղ. 21բ-ի վրայ աւելցուած է մանւ մոր գրչէ երկու յաւելեալ դեղագիր:

Թղ. 22ա. Ցանկ 1—140:

1741

(Հիմ քիւ չուծի)

ՇՆՈՐ ՀԱՒՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻՇՆԵԱ

1875

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8, իւրաքանչիւրի մաքիւ բարակ պահպանակ մետաքսեղք, որոնք հաշուի մէջ չեն: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31.2×23.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբն, մեծած, գամաղմ: ՆԻԻԹ՝ հաստ աղմիւ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաջաղատ ստուարաքուլք, վրան ճնշումով ոսկեգոծ գարգիւր: ԹՂԾԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական հաստ աղմիւ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղմը վնասուած: ԳԻՐ՝ մօր մօտքեր, խորագիրները գամաղմ ձեւի գիրքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ամէն էջ մուլք սրնագլմ շրջանակի մէջ առնուած: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1875: ԳՐԻԶ՝ Միեքարան վարժարանի ուղեկիւրներ: ԵԱԿՈՂ՝ մղմները: ՏԵՂԻ՝ վիւծմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի քաղ տնւ առնամաքները Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Շնորհաւորակամներու հաւաքածոյ մտնող Ըստկարեան Հ. Վարդանիմ: Թղ 1ա. «Ջայս ինչ քեզ Դեղագործ պատուական հոգեւոր Հայր, ի բարեկէսն

աւուր տօնի անուանդ նուիրեն որդիքդ Յամի 1875 ի 4 Փետրուարի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Հոգեւոր Հայր. 2րդ, ինչ աղէ ըղճեղ այժմ ժողովեաց ամ ըզբն. Հայր...» (7 տուն):

Թղ. 3ա. Գերմաներէն արձակ շնորհաւորակամ ուղեւոր մը:

Թղ. 4ա. «Յարդոյ Հայր. Իւրաքանչիւր օրուան շատ շատ բարիք հետը կան...» (5 տուն):

Թղ. 5ա՝ Ֆրանսերէն, 6ա՝ Գրաբար, 7ա՝ Հունդարերէն, 8ր՝ Յունարէն արձակ շնորհաւորակամ ուղեւոր մը:

Թղ. 8ա. «Յարդոյապատի. Հայր. Գեղեցիկ խօսք ինչ պէտք են, երբ երախտօք լի որդիք...» (4 տուն):

1742

(Հիմ քիւ չումի)

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ Ի ԿԱՐՆՈՅ ՅԵՐՈՒՍԱԿԷՄ

ԿԱՐԻՆ—ԵՐՈՒՍԱԿԷՄ

1805

ՔՈՒԼԹՔ՝ 28: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31×11.7: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնի չորս տողանոց տառաւորի ձեւով 28×8: ՏՈՂՔ՝ 48—52: ՆԻԻԹ՝ հիմ, միջակ, զորաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱ—ՄԱՆՔ՝ միջակ, պակաս է սկիզբէն քուղք մը, ճոյն—պէս թղ. 25 եւ 26ի միջեւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիծ: ԹԱ—ՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1805: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ կտրիմ միջեւ նորոստով: ՅԻՇԱՑԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ յատուկ իմաստով չկայ, ամբողջը չափակամ ժամանակագրութիւն մըն է:

Մատենան է՝ «Ուխտագնացութիւն ի կարնոյ յերուսաղէմ», սկզբի մասը պակաս: Օրակամ ժամանակագրութիւն մը, ամբողջը չափակամ տառաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա.

«Բարեւագիր անտից գրեցինք
Մեր սիրելեացն յուղարկեցինք»:

Որպիսոյ թիւնն մեր ծանուցինք,
Յիւրեանց մէնէ գիր խըղղրեցինք,
13 Եւաթթի ԳԶ.
«Եղեւ դառնալըն մեր թուին
Հասանք ափըն Մուրատ գետին,
Ջարհուրելի խիստ ահագին,
Նըման լայն եւ խորունկ ծովին...»:

Թղ. 26ա.

«Եղեւ դառնալըն մեր թուին
Դըսան եւ Հինդ յորելինին,
Այլ եւ քառեակ մի յայնա յարին
Ի ԻԳ—ըն Յունիսին»:
(25×50) + 4 + 551 = 1805

Թղ. 27ա.—28բ. Յաւելուածական տուներ
եմ, բնագրի մէջ ամցուելիք, ինչպէս կը
կարդամք Թղ. 28բ-ի վերջաւորութեամբ՝ «Ի.
տուն ի տեսրակին մէջն գիտ»:

1743

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՂԱՆԴԱՐԱՆ ԿԱՄ ՏՈՄԱՐ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1815էն առաջ

ՔՈՒԼԹՔ՝ 9, իջակաւորած 1—12 միայն: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 31×22: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնի 28×5×18.5: ՏՈՂՔ՝ 33—35: ՆԻԻԹ՝ հիմ զորաւոր, հաստեղի քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին քուղքերը աղտոտած, մնացածը լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիծ, Թղ. 6բ—7ա եւ 8ա նոր ձուրդիք: ԹԱ—ՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 7ա վարի մեծ մասը, 7բ, 8բ, 9: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1815էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱ—ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Կաղանդարան կամ եկեղեցական համար կամ հաշիւ, որ ի մեզ ասի Տոմար»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Կաղանդարանն որ ըստ մեզ
Տոմար, առեալ է ի բառէս կաղանդ...»:

Թղ. 1ա. «Օր: Յաստեղարալից բաժա—
նի օրն ի բնական եւ յարունասական...»:

Թղ. 3բ. «Եօթնեակ: Եօթնեակն է շա—
րունակ յաջորդութիւն եօթն աւուրց...»:

Թղ. 2ա. «Ամիս: Անուամբ ամիս իմաց—
եալ լինի երկոտասաներորդ մասն տար—
ւոյն...»:

Թղ. 3ա. «Տարի: Տարին նշանակէ զայն
միջոց ժամանակին, յորում ճանապարհ

Հատանէ արեգակն ընդ բոլոր Զօդիակոսն»:

Թղ. 4բ. «Նահանջ, որ առ լատինա ասի կրկնալեցեակ Եււլիոսեան տարին ունի աւուրս 365...»:

Թղ. 4բ. «Արեգակնային շրջան: Եւ քանզի Եւլիոսեան Հասարակ տարին ունի գաւուրս 365...»:

Թղ. 6բ. «Երջան լուսնոյ կամ ոսկեթիւ: Երջանն լուսնոյ է շրջան 19 ամաց պարբերականաց...»:

Թղ. 8ա. Զատկի տախտակ մըն է 1815—1830 ճշտ լատինացոց նոր տոմարին: Եւ ճշտ Հայոց ազգին տոմարին: Կը Աշտուկուի Ոսեւ 1824ի համար ծաղաւտիկը. բացատրութեամբ համադրած:

1744

(Հին քիւ չումի)

ՄԱՇՏՈՑ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ

ԹԻՒԵՍՏ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1801

ԵՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21.5: ՊՐԱԿ՝ Ուրկալս: Երբորգն է ԵՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21.5: ՊՐԱԿ՝ Ուրկալս: Երբորգն է ընդարձակ հատարէ մը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 28×10, լայն յուսեցեալ մը սքաւորութիւններու եւ յաւելումներու համար: ՏՈՂԳ՝ 30 միջին հաշուով: Նիւթ՝ եին զորարար կէտ կոկուսեւ քուզք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ արտաճուտ աղտոտած, տեղտեղ մեղմեց ձեռնածած: ԳԻՐ՝ միջին Թղ. 27բ. եին շեղագիր, Թղ. 28եմ անգին մոլմպէտ շեղագիր բայց շատ կոշտ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղտեղ գունատած: ԶԱՐԻ՝ ԴԱՐԱՆԻ՝ եււ. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1801: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ, Միսիքսեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ Կ. Պոլս: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ «Մաշտոց եւ Խորհրդատեւոյ» հաւաքուած ձեռագիրներէ եւ տեղտեղ հաւմամատուքեան կը դնէ, կամ պարզապէս կը ձգէ Հ. Գէորգին կամ Ասկէրեան Հ. Թադէոսի օրինակածին: (Հմտ. Զեռ. Թիւ 1750):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «Յանկ»:

Թղ. 2ա. «Կանոն մկրտութեան երեխային»:

Թղ. 4բ. «Կանոն Խորհրդոյ Դրոշմի»:

Թղ. 5բ. «Կանոն Հարսանեաց պսակի»:

Թղ. 7բ. «Աղօթք ի վերայ Հիւանդաց»:

Թղ. 7բ. «Այլ աղօթք ի վերայ Հիւանդաց»:

Թղ. 7բ. «Աղօթք ի վերայ Հիւանդացեալ տղայոց»:

Թղ. 8ա. «Այլ աղօթք ի վերայ Հիւանդացեալ տղայոց»:

Թղ. 8ա. «Աղօթք ի վերայ այսահարաց»:

Թղ. 8ա. «Օրհնութիւն յորժամ կինն ի տղայաբերան լինի դժուար»:

Թղ. 8բ. «Աւետարանք ըզկուրթեան»:

Թղ. 8բ. «Կանոն Հաղորդութիւն տալոյ Հիւանդաց»:

Թղ. 9բ. «Կանոն օծութեան Հիւանդաց»:

Թղ. 9բ. «Կանոն օծութեան Հիւանդաց»:

Թղ. 10բ. «Կանոն ի ժամ Հոգեկարութեան մանկան»:

Թղ. 10բ. «Կանոն յորժամ սկսանի Հիւանդ(ն աւանդ)ել զՀոգին»:

Թղ. 11ա. «Կանոն յետ աւանդման Հոգւոյն»:

Թղ. 11ա. «Կանոն Թաղման»:

Թղ. 14ա. «Կանոն տղայաթաղ առնելոյ»:

Թղ. 15բ. «Խորհուրդ սրբոյ պատարազին»:

Թղ. 20ա. «Ընթերցուածք՝ Պահոց, մարտիրոսաց եւն.»:

Թղ. 21բ. «Կանոն օրհնութեան մոմեղինաց ի Տեառն ընդառաջին»:

Թղ. 21բ. «Կանոն օրհնութեան մոմարոյ»:

Թղ. 21բ. «Կանոն օրհնութեան արձանեաց»:

Թղ. 21բ. «Կանոն Զուր օրհնելոյ»:

Թղ. 22բ. «Կանոն զհանդերձեղէն սպաս օրհնելոյ»:

Թղ. 22բ. «Կանոն սկիւ եւ մաղձայ օրհնելոյ»:

Թղ. 22բ. «Կանոն խաչ օրհնելոյ»:

Թղ. 23ա. «Կանոն պատկեր օրհնելոյ»:

Թղ. 23ա. «Կանոն օրհնութեան նորա-
կերտ դրոց»:

Թղ. 23բ. «Կանոն խաղող օրհնելոյ»:

Թղ. 23բ. «Կանոն զանգս եւ զարմախս
սերմանեաց, դեղիլ եւ զհնձան օրհնելոյ»:

Թղ. 24ա. «Աղօթք ի վերայ երաշտու-
թեան որ անձրեւ լինի»:

Թղ. 24ա. «Կանոն խաչալուսայ առնելոյ»:

Թղ. 24ա. «Օրհնութիւն աղի»:

Թղ. 24ա. «Օրհնութիւն վարդարանի»:

Թղ. 24բ. «Օրհնութիւն հանդերձի սուրբ
Աստուածածնի»:

Թղ. 24բ. «Օրհնութիւն նորբնծայ կու-
սի»:

Թղ. 25ա. «Օրհնութիւն դինչ իցէ ուտել-
եաց»:

Թղ. 25ա. «Կանոն ջրօրհնեաց»:

Թղ. 26ա. «Էլիշանութիւն տալոյ զօրհ-
նութիւն լիակատար ներողութիւն եւն»:

Թղ. 26ա. «Կանոն յորժամ դժառանք-
եայ տղայն անեն յեկեղեցին»:

Թղ. 27ա. «Կանոն յորժամ կինն ի
տղայաբերն դժուար լինի»:

Թղ. 27բ. «Օրինակ խմն օգնելոյ հիւան-
դաց որք մերձ ի մահ»:

Թղ. 28ա. «Կարգ դրեւեաց եւ հանելիք»:

Գրուելիքներում ծրագիրն է:

Թղ. 28բ. «Ի վերայ Թափօրի վասն խնդ-
րելոյ զանձրեւ»:

Թղ. 29ա. «Ի վերայ Թափօրի վասն
խնդրելոյ զպարգաութիւն օղոյ»:

Թղ. 29ա. «Պաղատանք հայցելոյ զհան-
դարտութիւն մարկաց եւ փոթորկեալ օղոյ»:

Թղ. 30ա. «Պաղատանք հայցելոյ դառա-
տութիւն ի ժամանակի սովու»:

Թղ. 30բ. «Պաղատանք ի ժամանակի
ժանտամահու եւ կոտորածի մարդկան»:

Թղ. 30բ. «Պաղատանք ի ժամանակի
պատերազմի»:

Թղ. 30բ. «Պաղատանք յինչ եւ իցէ
փորձութեան եւ ի նեղութեան»:

Թղ. 31բ. «Պաղատանք սանկի ի գոհա-
ցողական Թափօր»:

Թղ. 32բ. «Ի վերայ Թափօրի ի փոխաղ-
րելն զնշխարս երեւելի սրբոց»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 1ա. «Յամի Տեառն 1801 յամսեան
նոյնմերթի օրինակեցաւ ի ձեռագրէ Հ.
Դաւիթ Վարդապետի ձեռմակեան Կոստանդ-
նուպօլսեցոյ»:

1745

(Հիմ քիւ 712)

ՃԱՇՈՅ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ԹԻՒՒ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՀՈՒՍՏ

1770

Թուղթ՝ 75, իցալայում՝ 1—182: Մեծոփ-
թիւն՝ 30.6X22: Պրկագ՝ չեմ ճշմանկում: Գրոփ-
թիւն՝ երկսիւմ 25X16.2: ՏՈՂԳ՝ 33: Նիթ՝ հաստ-
կել սգիտակ գորտը քուլք: ԿԱՄ՝ կաշեպատ
օտուարքուլք 3 կարմիր ճշմանքիզով: ՊԱՊԱՆԱԿ՝
Նեմ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ շատ լաւ: Գիթ՝ Յուրգիք,
գլխագիթեր երկաթագիթ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ ու կարմիր:
ՋԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ Թղ. 2ա. կարմիր-սեւ շրջանակի մէջ:
ՊԱՏԵՐԱՆԿ՝ տպագրում՝ ամեն ալ տարագրում:
Vincenzo Billy, Թղ. 8բ. Աստուածամայրը, Յիսուս
Մանուել գիթիկ, յաթիմերէն գրուքեամբ՝ Vera
efigies S. Mariae Maioris Romae. Maria Mater
gratiae, Mater misericordiae. Tu nos ab hoste
protege, et mortis hora suscipe. Թղ. 30բ. վերջիմ
քթիթիկ յաթիմերէն Մատք. իձ. 28 տնդիզով: Թղ.
45բ. եռանկիւրիմը Սազմոսի Մ. 11, 12 եւ 18 կաշու-
մերով եւ իտալիերէն վերստառքուլք՝ Il peccatore
convertito al piede della croce del Salvatore:

ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1 մեծ մասով, 2բ. ժա վարի կեքը, 26ա
վարի մասը, 31ա վարի մասը, 35ա մէկ ու կէս սիւ-
մակ, 35բ մէկ ու կէս սիւմակ, 36ա վարի կեքը, 36բ
մէկ ու կէս սիւմակ, 75բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1770: ԳԻԹ՝
Պաղատանք 4. Գեարդ: ԿԱՄՈՂ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝
Հոսմ: ՏԵՐ՝ Գարատում քաղաքակառույցի: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 3ա յառաջաբանքիմը: ՏԵՂԵՎՈՒ-
թիւն՝ Թղ. 1բ. «Ի զորք Աթանաս Վարդապետի
Պաթիթիթեան, Նուէք Մատենադարանին Միթիթա-
րեանց Վիեննայ ի ձեռն Հ. Գրիգորիս Վրդ. Ի Գալի-
թեան» 4. Պոլիս 1896: Թղ. 1ա. «Այս գիրքն է
էնկիւրի քաղաքի վասն ուղղափառ ժողովրդոցն»
(մեկամով վրմն զմըում, հազիւ ընթեմի): «Գ.
Վ. Ն.՝:

Մատենա է՝ «Ճաշոց Գիրք վասն Թիւ
պատարադի բոլոր տարւոյն ըստ կարգի

տօնացուցին եւ ճաշոցին յօրինեալ. յորում բաց ի ընթերցուածոցն եւ ի յաւետարանաց եղեալ կան եւ ժամառութեն եւ մեհեղինն եւ ալէլուիքն ըստ պատշաճին: Ապա խորհրդատեան ամբողջ, թիւ պատարագի արարողութեամբն: Գրեալ աշխատասիրութեամբ ըստ հրամանի մեծաւորաց. ի Հայր Գէորգ Վարդապետէ Պաղտատեան Անդապեցւոյ, ի Հոսֆ քաղաքի մեծի յամի Տեառն 1770 ի Յունուարի 20»:

ԲՈՎԱԼՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Բան առ Տօնասէրս յաղապս խորհրդատեան եւ համառօտ ծաշոց Գրգիս եւ որոց ըստ կարգի»: (Ամբողջը հրատարակուած է, տես Կեղայի Յուցակ էջ 217 թիւ 2):

Թղ. 1ա. «Ծաշոց Գրգի թիւ պատարագի ըստ արարողութեան Հայաստանայց Եկեղեցւոյ, ի կիրառութիւն ուղղափառ քահանայից Հայոց, ի յառաջաւորաց բարեկեանդանի կիրակէին ժամառուտ եւն»: Հոս կը կարդամք ծամօթալիւն՝ «Ըստ տօնացուցին մերոյ ի յառաջաւորաց պահան տօնք ոչ լինին եւ ի յեկեղեցիս ի հանդիսի եւ ոչ պատարագք մատուցանին. ուստի եւ ոչ զոն առանձինն ընթերցմունք եւ աւետարանք: Բայց եթէ ոք կամ իցի մատուցանել զսուրբ պատարագն, զհետ երթեալ արարողութեանն որ պահի ի յայլ շարթապահան տարւոյն առ դիւրութիւն նոցա, աստէն զին վասն իւրաքանչիւր աւուրց ընթերցուածք եւ աւետարանք ըստ կարգի»: Եւ կը Աշխատեալիմ հետեւեալ ընթերցուած-աւետարանմանը:

Բշ., Բ. Տիմ. Գ. 1—9, Յովհ. Բ. 12—22:

Գշ., Բ. Տիմ. Գ. 10—13, Յովհ. Բ. 23—Գ. 12:

Դշ., Բ. Տիմ. Գ. 14—17, Յովհ. Գ. 13—21:

Եշ., Բ. Տիմ. Դ. 1—8, Յովհ. Գ. 22—36:

Ուրբ. Յովնան Գ. 1—10, Մատթ. ԺԲ. 38—42:

Թղ. 10ա. «Բուն բարեկեանդան այսինքն է առաջին կիրակի քառասորդաց պահոց»: Հոս ալ կը գտնեմք ծամօթալիւն՝ «Գիտելի է աստէն, զի ազգն մեր զհետ երթեալ արարողութեանն բազում եկեղեցեաց ազգաց արեւելեայց, ի քառասորդական պահան միայն ի կիրակէսն եւ ի շարթա աւուրսն

մատուցանէ զսուրբ պատարագ հանդիսի յեկեղեցիս, թէպէտ ի ներքոյ վարապետի, Իսկ ի յայլ աւուրսն կատարէ միայն ընթերցուածովք, առանց աւետարանաց զարարողութիւն ինչ, զոր ոմանք կոչեն չոր պատարագ եւ այլք կիսապատարագ: Ուստի կամեցողացն մատուցանել զամբողջ սուրբ պատարագ, որպէս ի յայլ պահսն ի ընթացս տարւոյն, ըստ սովորութեան ազգացն լատինացոց, եղաք աստէն յետ իւրաքանչիւր ընթերցուածոց աւուրսն եւ զընթերցուածս աւետարանաց ըստ կարգի, եւ ըստ ոճոյ արարողութեանն մերոյ ի դիւրութիւն պատարագողաց»:

Թղ. 10ա. «Ակիցքն քառասորդաց պահոց աղուհացից»: Հոս կը գտնեմք Աշխատեալ բացառիկ ընթերցուած-աւետարանմանը:

Ա. Կիր., Հոռմ. ԺԳ. 11—ԺԴ. 6, Մատթ. Զ. 1—21:

Ա. Բշ., Հոռմ. ԺԴ. 7—12, Յովհ. Զ. 1—14:

Ա. Գշ., Հոռմ. ԺԴ. 13—18, Յովհ. Զ. 15—22:

Ա. Դշ., Հոռմ. ԺԴ. 19—23, Յովհ. Զ. 22—27:

Ա. Եշ., Հոռմ. ԺԵ. 1—13, Յովհ. Զ. 28—36:

Ա. Ուր., Հոռմ. ԺԵ. 14—19, Յովհ. Զ. 39—46:

Բ. Կիր., Հոռմ. ԺԶ. 1—5, Մատթ. Ե. 17—24:

Բ. Բշ., Հոռմ. ԺԶ. 6—14, Մատթ. Ե. 25—37:

Բ. Գշ., Հոռմ. ԺԶ. 15—21, Մատթ. Ե. 38—48:

Բ. Դշ., Հոռմ. ԺԴ. 1—10, Յովհ. Զ. 47—57:

Բ. Եշ., Հոռմ. ԺԴ. 11—14, Յովհ. Զ. 58—72:

Բ. Ուր., Հոռմ. ԺԶ. 17—20, Յովհ. Է. 1—13:

Գ. Կիր., Բ. Կոր. Զ. 1—10, Ղուկ. ԺԵ. 1—32:

Գ. Բշ., Կորոս. Բ. 8—15, Յովհ. Է. 14—23:

Գ. Գշ., Կորոս. Բ. 16—23, Յովհ. Է. 24—36:

Գ. Դշ., Կորոս. Գ. 1—11, Յովհ. Է. 37—53:

Գ. ԵԶ., Կողոս. Գ. 12—17, Յովհ. Լ. 1—11:

Գ. Ուր., Եբր. ԺԱ. 1—16, Յովհ. Լ. 12—20:

Դ. Կիր., Եփես. Դ. 17—24, Ղուկ. ԺԶ. 1—31:

Դ. ԲԶ., Եփես. Դ. 25—32, Յովհ. Լ. 22—30:

Դ. ԴԶ., Եփես. Ե. 1—14, Յովհ. Լ. 31—43:

Դ. ԴԶ., Եփես. Ե. 15—24, Յովհ. Լ. 44—59:

Դ. ԵԶ., Ա. Կոր. Լ. 5—13, Յովհ. Թ. 1—38:

Դ. Ուր., Ա. Կոր. Թ. 1—12, Յովհ. Թ. 39—Ժ. 10:

Ե. Կիր., Փիլ. Գ. 1—12, Ղուկ. ԺԷ. 20—ԺԸ. 14:

Ե. ԲԶ., Եբր. Ա. 1—14, Յովհ. Ժ. 11—16:

Ե. ԴԶ., Եբր. Բ. 1—10, Յովհ. Ժ. 17—21:

Ե. ԴԶ., Եբր. Բ. 11—18, Յովհ. ԺԱ. 47—54:

Ե. ԵԶ., Եբր. Գ. 1—11, Յովհ. ԺԱ. 55—ԺԲ. 11:

Ե. Ուր., Եբր. Դ. 12—19, Յովհ. ԺԲ. 12—23:

Զ. Կիր., Կող. Բ. 8—15, Մատթ. ԻԲ. 15—46:

Զ. ԲԶ., Ա. Կոր. ԺԲ. 1—11, Մատթ. ԻԳ. 1—12:

Զ. ԴԶ., Ա. Կոր. ԺԲ. 12—27, Մատթ. ԻԳ. 13—39:

Զ. ԴԶ., Ա. Կոր. ԺԲ. 28—ԺԳ. 10, Յովհ. ԺԲ. 24—26:

Զ. ԵԶ., Ա. Տիմ. Բ. 1—7, Յովհ. ԺԲ. 27—43:

Զ. Ուր., Ա. Տիմ. Գ. 14—16, Յովհ. ԺԲ. 44—50:

Աւագ ԲԶ., Փիլ. Գ. 7—22, Մատթ. ԻԱ. 18—22:

Աւագ ԴԶ., Հռոմ. Ե. 6—11, Մատթ. ԻԱ. 23—32:

Աւագ ԴԶ., Եփես. Բ. 4—16, Մատթ. ԻԱ. 33—48:

Թղ. 15ր. Մեծի եւ Հրաշափառ Զատիկի կենսաբեր յարութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, Կիրակի» եւմ.:

Թղ. 17ա. Մեծի եւ Հրաշափառ

Գալստեան Հոգւոյն Սրբոյ, Պէնտէկոստէի կիրակէին» եւմ.: Պէնտէկոստէի յաջորդող ութօրէփն դրուած են այն ընթերցուած—անտարանները, որոնք ըստ ձեռագրաց «կարգեաց սուրբ Հայրապետն Հայոց Ներսէս Կաթողիկոս, կանոնն վասն եւթն աւուրց Պենտակոստէին» ասումք այն ընթերցուածներն են, որոնք դրուած են այսօր առաւօտեան ժամերգութեան վերջաւորութեան:

Թղ. 23ա. «Ժամամուտք ըստ կարգի աւուրց պահոց եւ տօնից տէրունականաց եւ ամենայն սրբոց: Մենդեան եւ Աստուածածնի», Կը սկսի՝ «Աստուածածին առնանդիտակ...»:

Թղ. 26ր. «Կարգ մեսեդեաց Նախ քան զգիրքն պատարագին»:

Թղ. 31ա. «Աւագ մեսեդիք պապիխարութեան աղուհացից»:

Թղ. 31բ. «Ճաշու ալէլուք ամենայն տօնից կարգաւ»:

Թղ. 35բ. «Աղօթք խնկարկութեան. իռնկ մատուցանեմ առաջի ք...»:

Թղ. 36ա. «Oratio dicenda ante celebrationem Missae. Ego volo celebrare missam»:

Թղ. 37ա. «Օրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ»: Թիւ պատարագի բնագիրն է բազմաթիւ եւ մանրամասն խրատագիրներով, ունեմք բաւական հետաքրքրական: Կիսաթուր դարձուած խաղաղութիւնները ամբողջական են մինչեւ զայացափոխութիւնը եւ վերջինս՝ ի պատիւ Ս. հարերդոյն: Գայացափոխութեան խօսքերուն համար ունի հետեւեալ խրատը. «Առէք կերէք, ասասցէ զհետեւեալ բառսը խաչանիշ ի վերայ Նշխարին. այս է մարմին իմ», եւ դարձեալ՝ «Արբէք ի սմանէ ամենեքեան. զորեսին հետեւեալ բառսը խաչանիշ ասասցէ. այս է արիւն իմ»: Սուրբ Նշխարը քեկամեղիւն առաջ՝ «քահանայն Համբուրեցէ զսուրբ Նշխարն արտասուօք եւ ապա բեկցէ»: Ճաշակմամ աղօթքն է՝ «Հաւատով Հաւատամ յամենասուրբ Երրորդութիւնն ի Հայր եւ յորդի եւ ի Հոգի Սուրբ: Ապա ճաշակեցէ ի մարմնոյն եւ ասացէ. Հաւատով ճաշակեմ զսուրբ եւ զկենդանարար մարմինս քո Քրիստոս Աստուած իմ Յիսուս, ի Թողութիւն մեղաց իմոց, եւ արբցէ ի սուրբ բաժակէն եւ ասացէ. Հաւատով Ընդնեմ զբարարար եւ զմաքրիչ արիւնս քո Քրիստոս Աստուած իմ Յիսուս, ի Թողութիւն մեղաց իմոց, եւ յետ ճաշակելոյ ի

մարմնոյ եւ յարենէ Տեառն, խաշակնքեցէ ի վերայ բերանոյ իւրոյ եւ ասացէ զբանս Թուայի առաքելոյն. Մարմին քո անապական լինէ ինձ ի կեանս: Եւ սուրբ արիւն քո ի շաւուրին եւ ի Թողովրին մեղաց: Որ օրհնես զայնոսիկ աղօթքէն յառաջ՝ զբանսն զարձգի ի խորանէն եւ խաշակնքեցէ ի վերայ ժողովրդեանն. խաղաղութիւն ամենեցուն...»: Կատարումն օրինացն կը յաջորդէ «Օրհնեցիցը» եւ «Օրհնեալք եղբուրք» վերջին օրհնութիւնը: Վերջին անտարանք բաղումէ ձեռքէ վերջ «Սուրբ խաչիւ» բարոգով ու «Պահպանեալ» աղօթքով միասին, որուն «Հայր Մեր»-ը քահանայն խորանէն հեռանալու ժամանակ կ'ըսէ: (Հմտ. Կեռլայի Ցուցակ, էջ 222—223):

Թղ. 53բ. «Արարողութիւն հաղորդելոյ զժողովուրդն ի սուրբ պատարալին»: Հոս ալ կայ տարբերութիւն մը. «Յետ ճաշակելոյ քահանային ի մարմնոյ եւ յարենէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի, յառաջ քան զղղղելն զըսկիւն ասացէ սպասաւորն. Երկիւղիւ եւ հատուով յառաջ մատիք եւ սրբութեամբ հաղորդեցարուք: Իսկ քահանայն զարձգի նուիրօջն առ ժողովուրդն եւ սպասաւորն ընդ ժողովրդեան ի միասին ասացն զայս. Աստուած մեր եւ Տէր մեր երեցաւ. մեզ օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն: Ապա քահանայն ունելով ի ձեռին զսուրբ Որհնուրդն ի տես ժողովրդեան ասացէ. Հաւատա՛մ ի Հայր...»: Ա. Հաղորդութեամբ «Կեցո Տէր զժողովուրդս քո» օրհնութեամբ սպասաւորը կը պատասխանէ՝ «Էցաք ի բարութեանց քոց Տէր...»:

Թղ. 54ա. «Վարդավառի»:

Թղ. 55ա. «Մեծի եւ Հրաշափառ Վերափոխման ամենօրհնեալ Աստուածածնին»:

Թղ. 57բ. «Յայսմ վայրի դնեմք զտօնն Մենդեան Աստուածածնի որ կատարի ի Սեպտեմբերի 8ին»:

Թղ. 58ա. «Մեծի եւ Հրաշափառ տօնախմբութեան խաչվերացի»:

Թղ. 63ա. «Յայսմ վայրի ի Նոյեմբերի 21, յինչ օր որ հանդիպի Տօն է Ընծայման ամենօրհնեալ սուրբ Աստուածածնին երեք-ամեայ ի տաճարն ի ծնողաց իւրոց»:

Թղ. 64բ. «Յայսմ վայրի ի Դեկտեմբեր 9, յինչ օր հանդիպի Տօն է Յղուքեան սուրբ Կուսին Մարիամու Աստուածածնի ի ծնողաց իւրոց»:

Թղ. 65բ. «Զբազալոյց Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի, որ կատարի ի Դեկտեմբերի 24ին»:

Ծմնդեան պահէ չի ճանցմար, այլ ունի միայն Թղ. 66բ՝ Ծմնդեան Ութօրէքին դրուած չորս աւագ Տօնքը, իսկ միջանկեալ Դ. եւ Ուր. օրերուն համար երկու պատկերմք՝ 1.— Երբ. Ա. 1—14, Մատթ. Ա. 18—25, 2.— Գաղատ. Դ. 4—7, Մատթ. Ա. 1—17: Ութօրէքէն ետք՝ «Պահ Յայտնութեան, տօնք ոչ կատարին», միայն եթէ ազատ շաբաթ օր մը հանդիպի, կը դնէ՝ «Բարսղի Հայրապետին եւ Սեղբեւորոյն եւն.»:

Թղ. 66բ. «Զբազալոյց Յայտնութեան Տեառն Յիսուսի Բրիստոսի, որ կատարի ի 5 Յունվարի»:

Թղ. 67ա. «Զ4նի ութօրէից Յայտնութեան»:

Թղ. 67բ. «Տօնք Սրբոց յետ Յայտնութեան»:

Թղ. 69ա. «Ի Տօնի Քառասնօրեայ Գալստեանն Բրիստոսի ի տաճարն որ է Տեառնընդառաջ, որ կատարի ի Փետրվարի 2»:

Թղ. 69ա. «Վասն Համօրէն ննջեցելոց եւ վասն ո եւ իցէ մեռելոց»: Ա. Թեա. Դ. 12—17, Յովհ. Ե. 19—30:

Թղ. 69ա. «Ի Տօնի Մենդեան Յօհաննու Մկրտչին»:

Թղ. 69բ. «Ի Տօնի Գլխատման Յօհաննու Մկրտչին եւ Կարապետին»:

Թղ. 70ա. «Յանկ Այրուբենական, Ամենայն սրբոց որոց զյիշատակս կատարէ Եկեղեցին Հայոց եւ վասն որոց զպատարագս մատուցանէ, եւ զի որովհետեւ ոչ տօնէ զնոսա ըստ Յայսմաւորին, այլ ըստ կարգի Տօնացուցին, զբազումս ի նոցանէ ի միասին տօնէ. Ուստի ի կամիւն զտանել ի ճաշոց գիրս յայս զընթերցութեան պատարագի նոցա, դու կալ թեզ զառաջին սուրբն եւ ըստ սկզբնատարին որոնեա յայսմիկ ցանկի. եւ ի զտանելը առ զթիւն որ կայ Հանդէպ, որ ցուցանէ թեզ առաջինն, զերեսա թղթը, եւ երկրորդն գէջն յորս կան նշանակեալ ընթերցութեան եւ աւետարանքն եւ բաց, եւ ընթերցի զնոսա: Սակայն պարտիս գիտել, զի եթէ ոմանք ի տաճարաց սրբոց ոչ զըտցին յայսմիկ ցանկի դու մի զարմացիս եւ մի շփոթեցիս, քանզի ոմանք ի նոցանէ անխախտ գոլով եւ անփոփոխ յոմանս աւուրս տարւոյն, ոչ են պիտոյ երբեք որոնել ի ցան-

կիս, այլ կալով ի կարգի իւրեանց, ունին եւ զընթերցուածս պատարագին անդէն նշանեալս, որովհետեւ, ի յառաջաւորաց բարեկենդանէն (զորմէ սկիզբ արարաք զճաշոց գիրան մեր) մինչեւ ցվարդաւառն, աւուրք են չսփեալք եւ թուեալք, եւ միջոցն միշտ են անխախտք եւ անփոփոխք. Ուստի ոչ են պիտոյ զսօնս հանդիպեալս ի միջոցիս զնել ի յայրուրեանական ցանկիս: Գանդի կարգաւ կան եղեալք, ոչ միայն տկրուի տօնքն, այլ եւ սրբոցն, նաեւ կիրակէք եւ չորեքշաբաթիք եւ ուրբաթք եւ ամենայն պահք ի նոյն իմիջոցի: Եւ միայն զոմանս ի սրբոց, զորոց զսօնքն, ոմանք եկեղեցիք կատարեն հանդիսիս. զոր օրինակ զՄանկանցն Բեթղէնէ մի եւ զԱռաքելոցն Գրիստոսի եւ զմանեաց, զայնոսիկ ի դիւրութիւն համբալագունիք՝ մեք եղաք ի ցանկիս, զորս ի կամիլն նոցա

սօնել, ուր պիտոյն իցէ եւ ըստ աւուրց ամսոց, զընթերցուածսն եւ ընթերցցին ըստ պատշաճին:

Թղ. 72ա. (Յանկ երկրորդ. Վառն ընթերցուածոց թիւ պատարագին անշարժ սօնից հանդիպելոյ ընդ բոլոր տարին, ըստ ամսոց եւ ըստ աւուրց սօնացուցին մերոյ):

Թղ. 72բ. (Տարբեր գրով) ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ Տեղւոյն: ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ նորոգ տանն:

Թղ. 73ա. (Տարբեր գրիչ) Կերպ օրհնելոյ զՆՈՐ յորով սրակին հաւատացեալք:

Թղ. 74բ. Լատիններէն Անրոգութեամբ աղօթք մը եւ ապա՝ ԸՆԴՀ Հովանեաւ պաշտպանութեան լոյ պապաինիմք՝ աղօթքը իսկիւրէն:

Թղ. 75ա. ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ կնոջ իսկոյն զկնի ծննդեանն:

1746

(Հիմ թիւ 281)

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ ԱՌ. ՅՈՒՅԱԿ Բ. ԿԱՅՍՐ

ԹՐԻԽՍՏ(°)

1780ի ատենները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 10: ՄԵԾՈՒԹԻՆ՝ 30.5×21.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասիւմ 25×15: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր, եստիկնի թաղք: ԿԱՅՐ՝ քաղք: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լա: ԳԻՐ՝ Յօրգրիք: ԹԱՆԱԿ՝ տե: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1780ի ատենները: ԳՐԻՉ՝ Բուզղայեան Հ. Նիկողայոս: ՏԵՂԻ՝ Խաւաթքէն Թրիստո: ՅԻՇԱՆ՝ ՏԱՆԱԳՐՈՒԹԻՆ՝ չուի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆ՝ Թղ. 10բ՝ ԵԻՁ. Վ. Հ. Նիկողայոսիմ զամբան զրուածք:

Մատենան է՝ Բաց մամակ ՏՐՈՒԿ խանդկաթ ծառայ Կուաքէր ոմն Իտալացիքի՝ ռազմաւաճ առ Յովսէփ Բ. Կայսր Աւստրիոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 3ա. Վրբազան Կայսր-Արքայական

Մեծօրհնութիւն. Ով կայսր, մի անարժան համարիլ լսել զձայն առն միւր, որ հաղի է բարձրացեալ ի միջակ դաս մասնաւորի, սակայն է բաւականապէս փիլիսոփայ առ ի լիթողուլ զքեզ խաբիլ ի պատիւր երեւութից: Վերջ՝ Այսպէս խօսի եւ դուռակէ քեզ այր մի, որ քեզ մեծարէ, եւ սիրէ դուցէ առաւել քան զնոսա, որք ունին զպատիւ մերձենալոյ քեզ, եւ որոց դու տաս զթողակ: Ներեա նախանձուս, լիք յայսմ եւս մեծ, մինչ անկեալ առ ոտո աթոռոյդ համարձակիմ խոստովանիլ զանձն իմ սրբազան արքայական եւ կայսերական մեծ վայելչութեան առաքելականի տրուալ խանդակաւ ծառայ Կուաքէր ոմն Իտալացիք:

1747

(Հիմ թիւ չուի)

ԺԱՄԱԳԻՐԳ—ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ—ՇԱՐԱԿԱՆՈՑ

ԱՆՇԱՆՈՒԹ

Ժէ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 183: ՄԵԾՈՒԹԻՆ՝ 31×21.5: ՊՐԱԿ՝ Լ. կը պակսիմ ամբողջապէս Ա—Լ: Մնացած պակսիմբէն ալ կը պակսիմ բազմաթիւ քերքեր: ԳՐՈՒԹԻՆ՝

Թղ. 1—17բ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը 22.5×6.5, Թղ. 18ա—183բ միասիւմ 22×14: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ Խաւաթքեան թաղք: ԿԱՅՐ՝ կաղ-

մասնա մեղմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, խոնարհութիւն շատ կրթած. բազմաթիւ քղեր կը պահպանէ: ԳՐ՝ բոլոր-ցիւր, սկզբնատառերը երկաթապղծ, շատ տեղեր գար-գացիք բայց մուգ արուեստով, երեքգումբնաւ: ԹԱ-ՆԱՔ՝ սեւ, խորագրերն ու սկզբնատառերը կարմիր: ՃԱԿԱՏԱԶԱՐԴ՝ փռէր՝ Թ. 2ա, 10ա, 13ա, 22ա, 44բ, 71բ, 100ա, 136բ, 157բ: ԿՈՐԱՆ՝ Թ. 1բ, 82բ: ԿԻ-ՍԱՆՈՐԱՆ՝ 18ա, 83ա: ԼՈՒՍԱՆՅԱԶԱՐԴ՝ Թ. 2ա, 3ա, 4ա, 5ա, 6ա, 7ա, 8բ, 10ա, 11ա, 12բ, 13ա, 14բ, 16ա, 17ա, 18ա, 19բ, 21ա, 22ա, 23ա, 24ա, 24բ, 25բ, 26բ, 27բ, 28բ, 29բ, 30բ, 31ա, 31բ, 32ա, 32բ, 33ա, 34բ, 35ա, 36ա, 37ա, 38ա, 39ա, 40ա, 41ա, 41բ, 42բ, 43բ, 44բ, 45բ, 47բ, 49ա, 51ա, 52ա, 53բ, 55ա, 55բ, 56բ, 59ա, 59բ, 61ա, 62ա, 64բ, 67ա, 68ա, 69ա, 71ա, 71բ, 72բ, 73բ, 74բ, 75բ, 76բ, 77ա, 78բ, 79ա, 80բ, 81բ, 83ա, 84ա, 86բ, 87ա, 88ա, 90ա, 90բ, 93բ, 96ա, 98բ, 100բ, 102բ, 104բ, 106ա, 106բ, 110ա, 111ա, 112ա, 113ա, 114ա, 114բ, 115բ, 116բ, 119ա, 120բ, 121բ, 123ա, 126ա, 127ա, 128բ, 129բ, 130բ, 131ա, 132բ, 134բ, 135բ, 136բ, 137բ, 138բ, 139ա, 140ա, 140բ, 141բ, 142ա, 143բ, 144բ, 145ա, 146ա, 147ա, 148ա, 154բ, 157բ, 159ա, 160ա, 161բ, 162բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ. գար: ԳՐԻՉ՝ Գրիգոր: ԵՂԱՆՈՐ՝ ամսամբ: ՏԵՂԻ՝ ամսամբ, ՅԵՆԱՏԱ-ԿԱՐԴՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 82ա: ԵՆԱՏՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 14ա. ՆՈՐԱՐ ՎԻՆՆԱԿԱՆ ՄԻԹԲԱՐԵԱՅԻ ՆՐԵՆԵԱՐԵԱ-ՆԱԿԻՐՈՒ ՄԵՐԸ ԿԱՐԴԻ ԹՐԵԱՆԵԱՆ, 20 ՀԵԿ-1946, Հ. Հմայեակ: ԵՆԱՐ Ի ՎՏԱՆ Ի ՆՅԻԹԻՐ, 1931: Հ. Ն. Ա.:

Մատենան է՝ Թ. 1—17բ. Ժամագիրք եւ Սաղմոսարան, Թ. 18ա—163բ՝ Շարակ-նոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. Կանոն Ապաշխարութեան՝ Վերջաւորութիւնը՝ «...պից մեղաց իմոց աղաչեմ զքեզ կրկին աղաչեմ: Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն Աստուած...»:

Թ. 2ա. Վերջաւորութիւնն է խաղաղա-կան ժանուն վերջին արգելին՝ «...ողորմու-թեան քաւութեան եւ թողութեան մեղաց, դասաւորեալ պայծառացոյ...»:

Թ. 2ա. Կարգաւորութիւն Հասարա-կաց աղաւթից հանդստեան ժամուն, որ կատարի ի դէմս Հաւր Աստուծոյ զի պահպա-նողական աղօլ Միածնին պահեցի զմեզ խաղաղութեամբ ի խաւարային գիշերին...»:

Թ. 2 եւ 3ի միջեւ իմկած եմ բազմաթիւ քերթեր, ուստի Թ. 3ա կը սկսի Զ. Դ Սաղմոսէն՝ «Տէր մի սրտտուութեամբ քով...» մինչեւ Սաղմ. Ժէ.:

Թ. 8բ. Աւերհնութիւն Մովսէսի եւ որդւոցն Իսրայէլի. Աւերհնացուք զՏէր...»

(Եկեց Ժե. 1—19): Ապա կը յաջորդեն Վերանհալքի (ԴԿ) մաղթանքը, քարոզը եւ աղաթը:

Թ. 10ա. Սաղմոս ի Դաւիթ. Երկինք պատմեն զհառա...» Սաղմ. ԺԼ—ԺԳ, միև-չև կէտը, որովհետեւ քուզքեր իմկած են:

Թ. 13ա. Թուղքեր իմկած ըլլալուն կայ միտքն «Ողորմեսց» (ԲԶ) քարոզի մէկ մասը եւ աղօթքը:

Թ. 13ա. Վերեւ զի բարի է Իսրայէլի Աստուած...» Սաղմ. ՀԲ—ՀԴ, ապա քուզքեր իմկած են:

Թ. 15ա. Թղքեր իմկած ըլլալուն՝ կը սկսի ՃԽԲ սաղմոսի կէսէն մինչեւ Սաղմ. ՃԽէ:

Թ. 17ա. Աղաւթ Ամբակումայ մար-գարէին. Տէր զուր քո լույս եւ երկեայ...» (Ամբակում Գ. 2—19): Ապա կը յաջորդէ Վերանհալքի մաղթանքը (ԴԶ):

Շարակնոց, բոլոր շարակամները ամ-բաղական պատկերներով:

Թ. 18ա. Կանոն Մերեղեան եւ Յայտ-նութեան Գրիտոսի Աստուծոյ մերոյ. Երդե-ցէք որդիք Սիովնի երկ նոր...» (ԳԿ): Ըստ իմէքամ ըլլալու էր Մերեղեան Աստուածածնի:

Թ. 19բ. Կանոն Մերեղեան Սրբունոյ Աստուածածնին (Ի) ծնաւդացն Յովակիմայ եւ Աննայի: Որ նախիմաց իմաստութեամբ (ԱԿ):

Թ. 21ա. Կանոն Աւետեաց Աստուա-ծածնին: Պորհուրդ անճառ ծածկեալ յաղ-պաց...» (ԱԿ):

Թ. 22ա. Կանոն Աստուածայայտու-թեան Ճրագալուծին. Ուրախացիք Սրբուն-հի...» (ԲԶ):

Թ. 23ա. Կանոն Աստուածայայտու-թեան առաջի աւուրն. Պորհուրդ մեծ եւ սքանչելի...» (ԴԿ):

Թ. 24բ. Կանոն երկրորդ աւուրն: Այսար Բանն ի Հաւրէ...» (ԴԿ):

Թ. 24բ. Կանոն երրորդ աւուրն: Իսկից Հաւր եւ Հողույ...» (ԳԿ):

Թ. 25բ. Կանոն չորրորդ աւուրն: Այսար Գարեթէլ ցընծութեամբ...» (ԳԶ):

Թ. 26բ. Կանոն հինգերորդ աւուրն: Այսար որ յաթոռ փառաց ընդ Հաւր...» (ԳԶ):

Թ. 27բ. Կանոն վեցերորդ աւուրն: Անկաքանկան տեսիլ...» (ԳԶ):

Թղ. 28ր. Վանոն եւթներորդ աւուրն Սեպտեմբրի րընութիւն...» (Բ2) :

Թղ. 29ր. Վանոն ութներորդ աւուր Նոյս ի լուսոյ...» (Դ2) :

Թղ. 30ր. Յարութեան Մեծացուցէք ժխայճութիւն...» (Ա2—Դ4) :

Թղ. 33ա. Վանոն Տեառնընդառաջին Մարմնացեալք ի Կուսէն...» (Ա2) :

Թղ. 34ր. Վանոն Անտոնի անապատական ճրկաւորի Որ զերազանցեալ զրտար» (Ա2) :

Թղ. 35ա. Վանովն խոտանարակացն Յաւուրց զերջին ժամանակին...» (Բ2) :

Թղ. 36ա. Վանոն Թէոդորոսի Թապաւորին Որ զերկնաւոր Թապաւորութեանը զո զարինակ...» (Ա4) :

Թղ. 37ա. Վանոն Դաթայ մարզարէին եւ Յակովբա Արզարոյն Յաղթող զըտալ յաւրճարանս...» (Դ2) :

Թղ. 38ա. Վանոն սրբոյն Ստեփանոսի նախալըկային Նահատակ բարի Քրիստոսի» (Դ4) :

Թղ. 39ա. Վանոն Պետրոսի եւ Պաղոսի առաքելոցն Ճընծայ այսաւր սուրբ Եկեղեցի...» (Դ2) :

Թղ. 40ա. Վանոն Յոհաննու եւ Յակոբ որդոցն որոտաման Որ էն յէութեան Որդի միշտ յէն...» (Դ4) :

Թղ. 41ա. «Շարական երկոյտասան առաքելոցն Քրիստոսի ի յանսահման ծովէն Հայր զըթութեանց...» (Ա4) :

Թղ. 41բ. Վանոն Համարէն առաքելոցն Նրանելի սուրբ առաքեալք...» (Դ2) :

Թղ. 42բ. Վանոն եւթանասուն երկու առաքելոցն Քրիստոսի իմաստութիւն երկնային իջեալ ի վերուստ...» (Դ4) :

Թղ. 43բ. Վանոն Յովնանու Մարգարէին Որ զանճառեի ծածկապէս խորհուրդ» (Դ4) :

Թղ. 44բ. Վանոն Բուն Բարեկենդանին առաջի կիրակի աղուհացին Բանն որ ընդ Հաւր յէութեան...» (Դ4) :

Թղ. 47բ. Վանոն երկրորդ կիրակէի աղուհացից պահոցն Որ զարէնըս սրբութեան...» (Դ2) :

Թղ. 51ա. Վանոն երրորդ կիրակէի աղուհացիցն Սարհնեմբ զեեզ անընկիցրն Հայր...» (Դ4) :

Թղ. 55բ. Վանոն չորրորդ կիրակէի

աղուհացից պահոցն Որ արարեւ զարութեամբ...» (Դ2) :

Թղ. 59բ. Վանոն սրբոց Քառասնիցն Սեբաստիա Այսաւր ընդ անմարմնոցն դասս պարեն...» (Դ4) :

Թղ. 61ա. Վանոն Հինգերորդ կիրակէի աղուհացիցն Որ պատուիրան ճըմարտութեան աւանդեցեր...» (Բ4) :

Թղ. 64բ. Յոհաննէս Վարդապետի Եղբկացոյ է ասացեալ անձինքս Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին Այսաւր զուարճացեալ ջընծայ...» (Դ4) :

Թղ. 66բ. Յովաննէս Վարդապետի է ասացեալ Լեւինք մանայն այսաւր ջընծացէք...» (Դ4) :

Թղ. 68ա. Վանոն վեցերորդ կիրակէի Որ ըզխորհուրդ զո զալըստեան...» (Բ2) :

Թղ. 71բ. Վանոն Դալաստեանն Քրիստոսի ի Բեթանիայ Այսաւր զուրդ ի Բեթանիայ...» (Ա2) :

Թղ. 72բ. Վանոն զալըստեանն Տեառն յերուսաղէմ Որ վերաբարհեալ յաթորոս ճըրովքէնց...» (Ա2) :

Թղ. 73բ. Վանովն երկրորդ զալըստեանն Քրիստոսի Աստուծոյ Թաղաւոր զուրդ զո յախարհ...» (Դ2) :

Թղ. 74բ. Վանոն մեծի աւագ երկուշաբթի Անեղն ի Հաւրէ ծընեալ Որդի...» (Բ2) :

Թղ. 75բ. Վանոն մեծի երեքշաբթի աւուրն իմաստուն կուսանքն...» (Բ4) :

Թղ. 76բ. Վանովն մեծի չորեքշաբթին Որ յաթոռ փառաց բաղմեալ...» (Դ2) :

Թղ. 77ա. Վանովն մեծի Հինգշաբթի աւուրն Վերաձգաւղն երկնից...» (Դ2) :

Թղ. 78բ. Վանովն մեծի աւագ Ուրբաթին Այսաւր ի կատարուեմն աստուածային...» (Դ2) :

Թղ. 79ա. Վանովն մեծի ուրբաթի զիւրեղին Արծաթաբլուրեմբարն մոլեալ Յուդայ...» (Բ2) :

Թղ. 80ա. «Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի է ասացեալ մեծի ուրբաթուն դիւերն եւ մատուցեանն ի Յուդայէ Այսաւր անճառ լուսոյ ծագումն ի փրկութեան մեր կատ ժամագրքին մէջն եւ գրեւ ով եղբայրք, Հանց իմացիք» :

Թղ. 80բ. Վանովն մեծի շաբաթուն Թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Պարգեւատուն ամենեցուն...» (Բ2) :

Թղ. 81բ. «Ճաշու դովեայք յինանցն ասայ, Յարեա: Գրիստոս ի մեռելոց...» (ԱԶ):

Թղ. 82ա. Յորդորակս յինանցն չարթաճլն ասայ արարչականի տեղ զատ ի կիրակէիցն, զայս Փիլիպոս Նոզեւոր Տէրն է սահմանեալ: Նորին աւետեաց բարբառ, նորազուարճ ձայնիւ այսաւր զոչէր Գաբրիէլ ի զարբեր կանանցն...»:

Թղ. 83ա. «Կանոն մեծի սուրբ եւ հրաշափառ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Այսաւր յարեա ի մեռելոց...» (ԱԶ):

Թղ. 84ա. «Կանոն կենսաբեր Յարութեան Գրիստոսի: Որ եկիր ի փրկութիւն տիեզերաց...» (ԱԶ):

Թղ. 86բ. «Շարաթ Յովհաննու Մկրտտէին: Նախայաւտեան Բանին պատճառ...» (ԱԶ):

Թղ. 87ա. «Կանոն Ջատկին նոր կիրակէի: Նորոգեալ կըզդիք առ Աստուած...» (ԴԿ):

Թղ. 90բ. «Այս կիրակիս աշխարհամատրան ախ: Երկըրպաղեմք ճեզ Գրիստոս...» (ԳԶ): Կը յաջորդեն յարութեամ կիրակիներու պատկերները:

Թղ. 102բ. «Յայս Հինչալբթիս Համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս...» (ԴԶ):

Թղ. 104բ. «Կանոն երկրորդ Մաղկազարդին: Մեծայհարջ այս խորհուրդ աւանդութեամբ...» (ԴԿ):

Թղ. 109ա. «Կանոն Պենտակոստէի կիրակի: Առաքելոյ աղանդ իջանելով...» (ԴԶ):

Թղ. 110բ. «Կանոն երկրորդ աւուր: Նոյն եւ նրժան Հաւր եւ Որդւոյ...» (ԲԶ):

Թղ. 111ա. «Կանոն երրորդ աւուրն: Այսաւր երկնայինքն ուրախացան...» (ԲԿ):

Թղ. 112ա. «Կանոն Նորբորդ աւուրն: Արեգական արդարութեան...» (ԳԶ):

Թղ. 113ա. «Կանոն Հինգերորդ աւուր: Ջանրակգրեալ բըղխումն ի Հաւրէ...» (ԳԿ):

Թղ. 114ա. «Կանոն վեցերորդ աւուրն: Անճաշարար բաժակ հեղեալ...» (ԴԶ):

Թղ. 114բ. «Կանոն եւթներորդ աւուրն: Ի Հարաշարժ յաղբերէն...» (ԴԿ):

Թղ. 115բ. «Կանոն ծննդեան Յովաննու Մկրտչին: Արեգական արդարութեան ծագման...» (ԱԿ):

Թղ. 118բ. «Կանոն Յովաննու Մկրտտէին: Ջմարգարէ բարեկրիս եւ զԹապաւորիս զինաւոր...» (ԳԶ):

Թղ. 119ա. «Կանոն մեծի սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ: Ով երջանիկ Տէր սուրբ Գրիգոր...» (ԲԶ):

Թղ. 120բ. «Կանոն որդոցն եւ Թառանցն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին: Որ զլոյս աստուածային քո զիտութեան...» (ԱԿ):

Թղ. 121բ. «Կանոն սրբոյն Ներսէսի Հայրապետին: Որ զլոյս անճառ շնորհաց...» (ԲԿ):

Թղ. 122բ. «Շարական սրբոյն Սահակայ Հայրապետին: Որ յարմատոց Հարցն սրբոց...» (ԴԿ):

Թղ. 122բ. «Կանոն սրբոց Հրեոփսիմեանց կուսանացն: Անձինք նրի բեալք...» (ԴԿ):

Թղ. 126ա. «Շարական սրբոյն Սանդիստոյ կուսին: Քեւ պարծի այսաւր...» (ԴԿ):

Թղ. 126ա. «Կանոն սրբոյն Տապանակին: Ըզքեզ քաղաք Աստուծոյ...» (ԱԿ):

Թղ. 127ա. «Կանոն վարդապետին: Որ ի լերին այլակերպեալ ցուցեր...» (ԱԶ):

Թղ. 128բ. «Կանոն վարդապետին երկրորդ աւուրն: Ժառապաթ փառաց Հաւր Որդիք Միածին...» (ԲԿ):

Թղ. 129բ. «Կանոն վարդապետին երրորդ աւուրն: Այսաւր որ էն ի յերկինս...» (ԳԶ):

Թղ. 130բ. «Կանոն Շողակաթի տեսնան սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի: Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի...» (ԳԶ):

Թղ. 131ա. «Կանոն Փոխման Աստուածածնին: Այսաւր ժողովեալ սրբոցն ի միասին...» (ԴԶ):

Թղ. 132բ. «Կանոն Փոխման Սուրբ Աստուածածնին: Արեւելք զերարփին եւ աւթարան...» (ԴԿ):

Թղ. 134բ. «Կանոն երկրորդ աւուրն: Այսաւր զանճառելի ծննդեան...» (ԴԿ):

Թղ. 135բ. «Կանոն երրորդ աւուրն: Այսաւր Հրաշափառ կոչմամբ...» (ԴԶ):

Թղ. 136բ. «Կանոն նաւակատեաց

սրբոյ խաչին: Ի վերայ վիմի հաստոյ շինեցեր...» (ԲԿ):

ԹՂ. 137բ. «Կանոն սրբոյ խաչին երկրորդ աւուրն: Որ զանարատ բազուկս քո...» (ԱԶ):

ԹՂ. 138բ. «Կանոն երրորդ աւուրն: Զարուժին սուրբ խաչի քո Գրիստոս...» (ԴԶ):

ԹՂ. 139ա. «Կանոն սրբոյ խաչին չորրորդ աւուրն: Խաչը կենարար որ եղի: Ճեղ փրկուժին...» (ԲԿ):

ԹՂ. 140ա. «Կանոն սրբոյ խաչին հինգերորդ աւուրն: Ուրախ լիք սուրբ եկեղեցի...» (ԳԶ):

ԹՂ. 140բ. «Կանոն սրբոյ խաչին վեցերորդ աւուրն: Անպատումն կառք անքննելի...» (ԲԿ):

ԹՂ. 141բ. «Կանոն սրբոյ խաչին եւթներորդ աւուրն: Անպական սուրբ զխաչն օրհնեսցուք...» (ԲԶ):

ԹՂ. 142ա. «Կանոն սրբոյ խաչին ութ աւուր: Որ ծաղեցեր ճեղ լոյս ձեծ...» (ԳԶ):

ԹՂ. 143բ. «Կանոն վարադայ սուրբ խաչին: Նշանաւ ամենայաղթ խաչիւդ քո Գրիստոս...» (ԱԿ):

ԹՂ. 144բ. «Կանոն Գիւտ սուրբ խաչին Ի ձեռն դըշխոյն յերուսաղէմ: Հրաշակերտ եւ զաւրեղ փայտ խաչի...» (ԱԶ):

ԹՂ. 145ա. «Կանոն սրբոյ Յակովբայ Մըքնայ Հայրապետին: Յաղթող եւ սուրբ Հայրապետ...» (ԳԿ):

ԹՂ. 146ա. «Կանոն Մանկանց Բեթղէէմի: Այսաւր անձեղ սուրբ ձանկունքն...» (ԴԶ):

ԹՂ. 147ա. «Կանոն սրբոց Հրեշտակապետաց Միքայէլի եւ Գաբրիէլի եւ ամենայն երկնային զաւրացն Ի Ներսէսէ ասացեալ: Որ յանէից ստեղծեր զպաշտօնեայս քո...» (ԲԿ):

ԹՂ. 148ա. «Կանոն սրբոց Հայրապետացն որ Ի Նիկիայ ժողովեացն: Այսաւր սրբոց Հայրապետացն ժողովեալք...» (ԳԶ):

ԹՂ. 150ա. «Շարական սրբոյն Ինքնայտիոսի Հայրապետին: Որ Հրաւիրեցեր զյառաջողոյն...» (ԴԶ):

ԹՂ. 150ա. «Շարական սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերանին: Որ յանսկիզբն Ի Հաւրէ» (ԴԿ):

ԹՂ. 150ա. «Շարական Գրիգորի աստուածայանին: Որ լուսով աստուածային բանիւ...» (ԲԶ):

ԹՂ. 150ա. «Շարական սրբոյն Բարսեղի Հայրապետին: Լուսապայծառ իմաստիւք...» (Ստեղի):

ԹՂ. 150բ. «Շարական սրբոյն Եփրեմի Խորոյ վարդապետին: Որ Համայնքման ձեծին եղիայի...» (ԳԶ):

ԹՂ. 151ա. «Շարական սրբոց Եւստրատիոսեանց: Որ զհուր սիրոյ քո բորբոքեցեր» (ԲԿ):

ԹՂ. 151ա. «Շարական երկուց բերոց: սրբ այրեցան յեկեղեցին: Այսաւր ընդ անձարմեց զասակեցեալ...» (ԴԿ):

ԹՂ. 151բ. «Շարական սրբոյն Թէոդորոսի զարաւարին: Որ շնորհեցեր Ի սկզբանէ...» (ԴԶ):

ԹՂ. 151բ. «Շարական սրբոյն Ստեփաննոսի Ուլեհոյ: Յընծայ այսաւր եկեղեցի...» (ԴԶ):

ԹՂ. 152ա. «Նորին Ստեփաննոսի: Մարտիրոս եւ վրկայ Գրիստոսի...» (ԴԿ):

ԹՂ. 152ա. «Շարական Նիկողայոսի Հայրապետին: Հիացան անձարմինքն...» (Ստեղի):

ԹՂ. 152ա. «Շարական մեռնաւորներոյ: Որ յառաջողոյն յաւրէն...» (ԴԶ):

ԹՂ. 152բ. «Շարական սրբոց Սուրբաբանց Գաւշիցն: Ստուգութեամբ տեղեկացեալ...» (ԲԶ):

ԹՂ. 152բ. «Շարական Վահան Գողթնեցոյն: Զարմանալի է ինձ...» (ԲԶ):

ԹՂ. 153ա. «Շարական Դաւթա Դունեցոյն: Լըցեալ աստուածային շնորհիւ...» (ԲԿ):

ԹՂ. 153ա. «Շարական սրբոյն Կիրակոսի եւ Յուդիտայ: Յարմատոց բարեաց քաղցր շառաւիղ...» (ԲԿ):

ԹՂ. 153բ. «Շարական սրբոց Ոսկեանցն: Որք արժանաւորեցայք...» (ԳԶ):

ԹՂ. 153բ. «Շարական Ատոմեանց զաւրաւարացն: Աղաչեմք զքեզ Տէր բարեխաւութեամբ...» (ԱԿ):

ԹՂ. 154ա. «Շարական սրբոց Վարդանանց զաւրաւարացն: Արիացեալք առ Հաւառական...» (ԴԶ. Ստեղի):

Թղ. 154ա. «Շարական սրբոյն Մինասայ, Ըզլիշատակ վրայիցն...» (ԲԿ):

Թղ. 154ա. «Շարական Կերդի չարապետին: Մանկունը նոր Սինի...» (ԳԶ):

Թղ. 154բ. «Կանոնն սրբոց Ղեռնտեանց քահանայիցն: Որ յառաջնադոյն սահմանեցեր զԿրկութիւն...» (ԴԶ):

Թղ. 157բ. «Կանոն Համարէն մարտի-

րոսաց: Ըզեքց արդար եւ ուղիղ...» (ԱԶ—ԳԶ) մնացածը ինկած է:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 82ա՝ «Ով Տէր Յիսուս, հաքիմ ճարտար, Կերեզմանէն փառաւ յարեար, զԳրիգոր Գրչեան մի մոռանար: Մեղայ, Տեառն մեղայ»:

1748

(Հիմ քիւ չունի)

ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՄԲՐՈՆԱՅԻՈՅ՝ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՄՀԳ (1824)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 88: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 31×20.7: ՊՐԱԿ՝ Թ, իւրաքանչիւրը 10ակամ քերթով, վերջիմ պրակէմ կը պակսիմ երկու քաղքեր, հաւանաբար զատարկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 23×15: ՏՈՒՐ՝ 33: ՆԻԻԹ՝ սպիտակ քարակ քաղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զէշ, խոնավութեմէ, մանուսանց սկիզբի քաղքերը, փնցած, ծակոտած: Թաղքը բաւական օգնաբարձ է: ԳԻՐ՝ ճօրգիք, կանոնաւոր, խորագրերը՝ բօրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չկան: ԿՆԻՔ՝ Թղ. 1ա եւ 87ա, Միսիքեան մատենադարանի կնիքը: ԴԱՏԱԿ՝ 87բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՀԳ (1824): ԳՐԻՉ՝ Գեորգեան Նազարէք: ՏՆՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԹԻՇԱՏԱԿԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 87ա: ՏՆՂԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա «Գնեցաւ 12 Թրգ. Ուկույ, Հ. Հմայեակ Համբար-հան, 12 Ա.Գ. 1027»:

Մատենան է՝ «Երեսիսի Համբրոնացւոյ Խորհրդածութիւնը ի կարգս եկեղեցւոյ», Զեռագիրս շարունակութիւնն է Թիւ. 237 ձեռագրին: Հմտ. Տաշեան ծուցակ 140 եւ 619 էջէ: Նոյնպէս՝ տպագրութիւնն ի վեմն-տիկ 1847:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Տեառն Ներսէսի Եպիսկոպոսի Կիւիկեցւոյ Տարածնի, Խորհրդածութիւն վասն ուղղափառ Հաւատոյ եկեղեցւոյ, որ ի Սուրբ Երրորդութիւնն եւ ի Տնօրէնութիւնն Գրիստոսի: Սկիզբն՝ «Հաւատամք իմացականի գիտութեամբ զԱստուած...»: Վերջ՝ «Վասնորոյ եւ բանս զխաւորեցաւ ի պատիւ եւ ի զոհութիւն անուան իւրոյ, եւ աստուածութեանն փառաց, որ է օրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»:

Թղ. 9բ. «(Ի) Խնդրոյ Հայցման երիցա-

զոյն եղբարց, քննութիւն կարկաց եկեղեցւոյ եւ բացատրապէս որոշումն արտաբնական մտեալ ի սա նորաձեւութեանց», Սկիզբն՝ «Սկիզբն առաջի եղեալ բանիս Կոնստանդնուպոլսէ կարգեմք...»: Վերջ՝ Հաւատամք է եւ ուսեմ զպտուղ աշխատութեան իմոյ զմեր զարթնուլն առ ճշմարտութիւնն, Յիսուսի Գրիստոսի Տեառն մերոյ, որ է օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն»:

Թղ. 18ա. «Դարձեալ վերստին խորութիւն նորաձեւութեանց որք մտին յեկեղեցի. եւ քննութիւն պատուոյ եւ աստիճանաց զօրութեան ի սա վիճակելոցն պարզաբար: Ընդ որս եւ ընդդիմադրութիւնն: Սկիզբն՝ «Որոց դիտաւորութիւն ակնկալութեան մարտաց ի սնտի մարմնական փառացս յուսոյ պատրի...»: Վերջ՝ «Զի անդատապարտ եւ իմաստուն լիցուք ի դոք եւ ի պաշտօն Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, որում փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»:

Թղ. 23բ. «Քննութիւն օրինակաց, Հաստատութիւն Հարցն աւանդութեանց, որք սահմանեցին յամենայն տեղիս շրջապատէն նրստի Եպիսկոպոսաց ի քաղաքս, եւ ոչ թէ ի վանս: Ընդ որս եւ վասն պատարագի ընդդիմադրութեանց պատասխանի: Սկիզբն՝ «Պարզաբար, որպէս կարծեմ, եղ առաջի բանս զբացատրութիւն քահանայութեան եւ կրօնաւորութեան: Սակայն կարեւոր է ուսանել, ո՞ր աղաղաւ եմուտ այսպիսի անբարեձեւութիւն ի մէջ մեր...»: Թղ. 27ա կը սկսի՝ «Հարցմունք եւ պատասխանի Ներսիսի եւ Գրիգորի»։ ու կը վերջանայ՝ Այս-

պիսի հայրենի աւանդութիւնս հետեւեալ պայծառապէս փայեցուցուց զփառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ ի գործս մեր եւ զՀօրն նորա Հոգւով Սրբով, որ ի օրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»:

Թղ. 34թ. Քրիստոսն ինն դասուց աստուծանաց եկեղեցւոյ եւ յատկութիւն դործառնութեանց նոցա եւ զլեւաստաց: Ընդ որս եւ դիմադրութիւն այսոցիկ խորհրդոց ունայնացուցանողաց: Սկիզբն՝ «Եկեղեցի Քրիստոսի եւ քրիստոնէից առաքեալքն խօսիւք հարսնացեալ երկնաւոր փեսային իւրոյ Քրիստոսի յօրինեաց զսննեակ իւր պէսպէս սպասաւորաց պատմուհանօք...»: Վերջ՝ «Եւ զնա ունել պսակ զլիսոց մերոց, որ պատուական է քան զականս պատուականս եւ ոչ ինչ է չար, որ հակառակ կայ նմա, ըստ ասացելուն: Որում յերկրպագուաց ծառայիցս փառք ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյն, յաւիտեանս. ամէն»:

Թղ. 39թ. «Ընդէր յարոյ եւ ոչ ի կհաւոյ է զգեստ քահանայականն»: Սկիզբն՝ «Էի հին օրէնսն մինչչեւ էր Աստուած ընդ ծնանելի բնութիւնս խառնեալ...»: Վերջ՝ քահանայապետի զճմարիտ Գառն, որ բառնայ զմեզ աշխարհի»:

Թղ. 39թ. «Էմաստասիրութեամբ քահայտութիւն աստուածային խորհրդոյ պատարագին եւ առ ունայնացուցիչսն զնոյն ընդդէմադրութիւն»: Սկիզբն՝ «Քանզի որ մինչեւ ցայժմ, հաստատելոյ զճմարտութիւն, բանն կարօտացեալ, ի պէտս այնորիկ՝ այսր եւ անդր ճարակեցաւ...»: Վերջ՝ «Եւ ճրագ զսոյն ունելով՝ ի յաւիտեանական կեանս լուսաւոր չաղօք ժամանել շնորհօք Հոգւոյն Աստուծոյ, որ է օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն»:

Թղ. 46թ. «Բնախօսութեամբ քննութիւն, յաղաղս զօրութեան աղօթից եւ հաստատութիւն, թէ պարտ է ներդրծութեամբ մտաց ի նոյն կանխել»: Սկիզբն՝ «Արարիւն Աստուած զեղական արարածոց կենդանեացս ազգ՝ յերիս սեռս զանազանեալ որոշեաց»: Վերջ՝ «Եւ դարձցին առ Տէրդ, որք ի ծաղաց երկրէ յուսկ զիտութեան փափաքին, քեզ փառք պարծանք, եւ դրաւ. աշխարհի ի յերկինս փառաւորեալ յաւիտեանս եւ յաւիտենից. ամէն»:

Թղ. 51ա. «Զի՞նչ է կամ զի՞նչ նշանակէ՝

անուանեն զտունն Աստուծոյ եկեղեցի»: Սկիզբն՝ «Եկեղեցի անուն տրիապէս ի լիբայ ժողովրդեանն առնու քան ի տանն ըստ այնմ զոր ասաց Աստուած առ Մովսէս...»: Վերջ՝ «Էի վերայ թո ինեցից զեկեղեցի իմ, զուղիղ դասաւորութիւն հետեւեցուցանել, զքրիստոնէից ժողովուրդս նշանակեալ»:

Թղ. 51բ. «Զի՞նչ նշանակէ իպական անուամբ զեկեղեցիս կոչել եւ հարսն Աստուծոյ անուանել. իսկ զՔրիստոս փեսայ, որպէս ասէ առաքեալն: Սկիզբն՝ «Տէր մեր ասաց յաւետարանին. Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից տան Թապաւորի...»: Վերջ՝ «զպատմուհանս առաքինութեան իւրոյ նմուս ուղղէ, ուրեմն կարի վայելչապէս խորհելով առաքեալ անուանեաց զեկեղեցի Հարսն Քրիստոսի»:

Թղ. 52թ. «Ո՞րպէս եւ ո՞րք աղապաւ մերս եկեղեցի անուանի զուստր վերին Սիոնի եւ Երուսաղէմի»: Սկիզբն՝ «Սիոնի վերին եւ Երուսաղէմ, ուսուցանեն մեզ Քրիք Սուրբք խորհրդականապէս առաքելոց եւ մարգարէից, զժողովս սրբոցն որ առ Աստուած...»: Վերջ՝ «Եւ այսպիսի կարծիս յանձնաւ մեր հաստատելին, մայր անուանել մեզ զվերին Սիոնի եւ Երուսաղէմ»:

Թղ. 53թ. «Թէ պարտ է հաւատալ զեկեղեցի Աստուծոյ երկին՝ յերկրի»: Սկիզբն՝ «Աստուած մարդ եղեւ եւ երկնաւորն երկրաւոր...»: Վերջ՝ «Եւ մաքրեալ աչաց իմանալեաց յայտնապէս երեւի, որպէս բազում անկամ տեսին, որոց բաց եւ անախտք էին միտքը»:

Թղ. 54ա. «Զի յորժամ մտանեմք ի տաճարս սուրբ, պարտ է հաւատալ մեզ անընդմիջաբար առաջի Աստուծոյ, որպէս եւ Հրեշտակն»: Սկիզբն՝ «Փառքն Աստուծոյ եւ ներդրծութիւն խնամոցն եւ զօրութիւն հասանէ առ երկնաւորս եւ առ երկրաւորս»: Վերջ՝ «որք իմացականապէս զիմանալի խուկն մերոց աղօթիցն առնուն եւ Աստուծոյ նուիրեն, ըստ որում ուսաք ի Յայտնութենէ անտի Յովհաննու»:

Թղ. 54բ. «Զի՞նչ նշանակէ մեւ կերպարանաց սրբոյ տաճարի եկեղեցւոյ, զի անշրպետեալ է խորանն ի հասարակաց խմբարնչս տաճարին»: Սկիզբն՝ «Երկին ի յերկրի հաւատացեալ զուր տունն...»: Վերջ՝ «Հապացոյց փառաց աթոռոյն Աստուծոյ,

զորով շուրջ կան անընդմիջաբար աթոռքն, սերովբէն եւ զերովբէն:

Թղ. 54թ. «ԶԻ՞նչ նշանակէ սեղանն սուրբ»: Սկիզբն՝ «Եւ զսեղանն սուրբ պատկեր Աստուծոյ...»: Վերջ՝ «այսպէս եւ յոյս մանայն եկեղեցւոյն զճանապարհն է կախեալ աղօթից ի խորհրդածութիւն պատարագին, որ մաղթէ Աստուծոյ վասն մերն:

Թղ. 55ա. «ԶԻ՞նչ նշանակէ զգետտ կերպասուցն, զոր ի վերայ սրբոյ սեղանոյն սփռեմք»: Սկիզբն՝ «Առանց խորհրդոյ աւանդութիւն յընդհանուր եկեղեցիս զրիստոնէից ոչ է...»: Վերջ՝ «Եւ նա մեզ զանապականութիւն շնորհէ, որ ի Յովսէփայն մեզ ընծայել տուաւ թողութիւն մեղաց մերոց Գրիստոս»:

Թղ. 55բ. «ԶԻ՞նչ նշանակեն աստիճանք աթոռոց շուրջ զսրբով սեղանովն ի միմեանց ուղղեալ, ի վերայ որոյ ճառնայապետականն աթոռն հաստատեալ»: Սկիզբն՝ «Ամբողջ պահելով զկարգ բանին եւ զայս կարեմք ճշգրիտ ուսանել...»: Վերջ՝ «Եւ ուր նա է՝ առ նովա եւ ընդ նովա են պաշտօնայնք իւր հոգիք հրեշտակք առնթր ճամադասիցն իւրեանց ճառնայիցն որպէս ասացաւ»:

Թղ. 55բ. «ԶԻ՞նչ յայտ առնեն լուցմունք ջահիցն եւ լապտերանք եւ բուրումն խնկոցն ի սուրբ եկեղեցիս»: Սկիզբն՝ «Հայտ ծայրապոյն եւ անմերձեանայն է Աստուած...»: Վերջ՝ «զի միմեանց վկայ լինիցին, մարմնաւորս հոգեւորին եւ հոգեւորս մարմնաւորին, ի մարմին եւ ի հոգի եղելոցս անսպիտ սիրոյ նշանակէ»:

Թղ. 56բ. «Դասակարգութիւնք եկեղեցւոյ՝ ճամատիպ երկնաւորացն կարգաց»: Սկիզբն՝ «Զի երկին յերկրի տաճարս սուրբ անց ցուցաւ, որպէս կարծեմ. պարտ է դիտել...»: Վերջ՝ «որովք աստուածային հանճարոյն դան սոքա ի դիտութիւն եւ ի լուսաւոր տեղեկութիւն»:

Թղ. 57ա. «ԶԻ՞նչ բացայայտէ անունն երէց կոչել զվերակացոս ժողովրդոցն եպիսկոպոս կամ ճառնայ»: Սկիզբն՝ «Երէց ծերունեացն է անուն, փոխելոցն յերիտասարդական հասակէն եւ ի ծերութիւն յեղաշրջելոցն...»: Վերջ՝ «վասն որոյ եւ ծերոց պատիւ առին ի մէջ ժողովրդոցն. որպէս հայր ի մէջ հոգւոյ երկամբն ծնելոյ մանկանցն նախադասելով»:

Թղ. 57բ. «Ընդէ՞ր ճառնայ անուանին երեցունք»: Սկիզբն՝ «Քահանայ ըստ մերումս պատշաճեալ լեզուի մաքրով կամ սրբիչ անուանի...»: Վերջ՝ «սորք դարձեալ եւ զերախայսն մկրտութեամբ. զմեղօք շաղախեալսն՝ թողութեամբ. դրարելործն օրհնութեամբ. ուստի եւ տիրապէս առ զմաքրողական անունն որ է ճառնայն»:

Թղ. 58ա. «ԶԻ՞նչ զօրութիւն եպիսկոպոսն անուն ցուցանէ»: Սկիզբն՝ «Անուանքս այսոքիկ ոչ թէ բնաւորն էութեան են, այլ ներգործութեան գործոյն...»: Վերջ՝ «Եւ զի՞մք միխթարեցայց յուսակտուր կործանեալս ի կամաց իմոց»:

Թղ. 58ա. «ԶԻ՞նչ է տիրապէս ճառնայադորութիւն սոցա»: Սկիզբն՝ «Հերիւտակ լինել յԱստուծոյ առ մարդիկ եւ ի սոցանէ միջնորդ խաղաղութեան առ Աստուած...»: Վերջ՝ «առցուք դաւանութն հրաւիրեալքս ի ժառանգութիւն կենաց յաւիտեականաց, այս է ճառնայադոր ծելն»:

Թղ. 59ա. «Յօրպիսեաց հասակաց իրաւացի է անուն զզանազան աստիճանն»: Սկիզբն՝ «Յայտնի է այս ճշմարտութեամբ օրինացն եւ բնութեամբս կրօնիւք, զի Տէր մեր որ ամենակատարն էր բնութեամբ...»: Վերջ՝ «իսկ զնա տեսաք այսմ օրինաւոր սահմանի ի ներքոյ կացեալ մեզ ի խրատ»:

Թղ. 59բ. «Որո՞վ որոշեալ ճանաչին յեկեղեցի այսոքիկ դասք»: Սկիզբն՝ «Ծառալական եւ իշխանական տեսակ զպետուցն յայտնապէս զանազանէ զնոսս ի միմեանց»: Վերջ՝ «որպէս ցուցաւ, եւ ոչ սեփական դործ, այլ զիջումն ի պէտս հօտին»:

Թղ. 60ա. «ԶԻ՞նչ նշանակէ բացաւ զլիով կալ սոցա ի տան Աստուծոյ ի ժամ աղօթիցն, ի խորհրդական տեղով. քննելի է զըստոյնք»: Սկիզբն՝ «Հէթանոսաց ատաքեալն Պօղոս կրթելով զնոսս յօրէն ճշմարիտս, կարի իմն կարեւոր զայս հրամայէ նոցա ունել զայս կերպարան...»: Վերջ՝ «արիւնն Յիսուսի սրբէ զմեզ յամենայն մեղացն»:

Թղ. 61բ. «ԶԻ՞նչ են եւ ո՞րպէս այլ մարմնական զգեստ, որով պահուցեալ բացաղութիւն զխորհրդական պաշտօնն կատարեն ժառանգաւորք եկեղեցւոյն»: Սկիզբն՝ «Յուցաւ հասարակ բանին, թէ ամենայն որ

ժառանգաւոր(ի) է զգեստ դոտելոյնն եւ իշխանականն...»։ Վերջ՝ «Եւ ճողոպրել միշտ յանաչառ ատենէ զդուշացուք»։

Թղ. 65ա. «Զի՞նչ նշանակէ անուանել զպատարազն խորհուրդ»։ Սկիզբն՝ «Խորհուրդ ի մարմնական» սովոր եմք կոչել զժամանակս, յոր Թաղաւորն վիշխանակիցան առնու առնեմին...»։ Վերջ՝ «Գի՜ զպատուիրանս նորա ասէ պահեմք եւ զհաճոյսն առաջի նորա անեմք»։

Թղ. 66ա. «Զի՞նչ յայտ առնէ անուանելն զայս խորհուրդ պատարազ»։ Սկիզբն՝ «Պատարազն հաշտութեան նուէր է ի ծառայէ Տեստն մատուցեալ...»։ Վերջ՝ «այլ հաւատացուք քառութիւն լինել զնոյն մեղաց մերոց, այլեւ ամենայն աշխարհի, որպէս եւ ասացաւ»։

Թղ. 66բ. «Զի՞նչ ցուցանէ զպատարազս անուանել Գոհութիւն»։ Սկիզբն՝ «Յարժամ քնեմք զազգումն զուրութեանս, ուստի՞ ծնեալ արդեօք ի բազմապատիկ երախտեացն զնոյն զտեսեմք...»։ Վերջ՝ «Ո՞վ է Աստուած իբրեւ զիս, կարող թողուլ զմեզս, եւ ջնջել զանօրէնութիւնս»։

Թղ. 67ա. «ԶԳոհութիւնս Հաղորդութիւն առ ի՞նչ հայի անուանեն»։ Սկիզբն՝ «Հաղորդութեան յորջորջումն յայտ առնէ թէ զանազանութիւն բազմութեան ի մի անձնաւորութիւն վան սովաւ...»։ Վերջ՝ «Եւ յեղաշրջեալ ըստ նորին սրբութեանն տարաւնամք, հաղորդեալք իրերեք եւ միացեալք ի Քրիստոս»։

Թղ. 67բ. «Ո՞րպէս պարտիմք հաւատալ, թէ ճշմարտապէս Քրիստոս է սա առ որ հաղորդեցաք եւ մարմին Քրիստոսի եւ ոչ օրինակ մարմնոյն Քրիստոսի»։ Սկիզբն՝ «Բաղում եւ պէսպէս բանք՝ վասն այսր ի Տեստէ ասացեալ եւ յառաքելոց նորին...»։ Վերջ՝ «Նուրեմն արժատ մի ունենլով եւ պատճառ՝ մի անուանին մարմին, եւ միոյ Քրիստոսի մարմին, միոյ Հոգւոյ զոյլով ընդունակ»։

Թղ. 69ա. «Ո՞րպէս կարացուք հաւատալ թէ յամենայն տիեզերաց եկեղեցիս զանազան ազգաց մի Քրիստոս եւ մի մարմին Քրիստոսի պատարազին»։ Սկիզբն՝ «Ունիմք եւ այսմ բաղձապատիկ ի Գրոց վարդապետութիւն...»։ Վերջ՝ «Գի՜ զմիջնորդն իաղազու-

թեան ամենայարն հնարէ ցուցանել նիթատելութեան, քան զոր չիք ինչ աղէտից արժանի»։

Թղ. 70բ. «Եւ թէ պարտ է հաւատալ ի ձեռն անարժան քահանայի զպատարազն կատարեալ որպէս զարրոց»։ Սկիզբն՝ «Աստուած յառաջին արարչութեանն արեւիակն ստեղծ մարմնոյ ի վայելս...»։ Վերջ՝ «Եւ ոչ թէ որպէս ի սոսկ հաց եւ զինի որ ամենեցուն է համարեակելի»։

Թղ. 71բ. «Որքան է շնորհ ի պատարազին, ի բացուստ տեսութեամբն առանց ճաշակման»։ Սկիզբն՝ «Տիրապէս մաքրութիւն եւ ոչ քնաւ. ոչ կենդանւոյ եւ ոչ մեռելոյ, որպէս ոմանք կարծեցին...»։ Վերջ՝ «Եւ վերստին ի դրունս մահու. դարձեալ մեղաց չաղարիմար»։

Թղ. 71բ. «Ուստի՞ եմուտ այս սովորութիւն՝ զյիշատակ մեռելոցն ի պատարազն խնդրել. եւ է՞ր վասն»։ Սկիզբն՝ «Սովորութիւնս այս ի սրբոց անտի աւանդեալ...»։ Վերջ՝ «Ոչ օգնեցցեն ինչք յաւուր բարկութեան, այլ արդարութիւն փրկէ ի մահուան յաւիտեանականէ»։

Թղ. 73ա. «Խորհրդածութիւն ի նոյն»։ Սկիզբն՝ «Քրիստոս խնդրեաց վասն առաքելոցն. Հայր կամիմ, զի ուր են իցեմ եւ սոքա ընդ իս իցեն...»։ Վերջ՝ «Ի բաց կացուք իշխանութեամբ՝ զոր ետ մեզ Տէր, ի շինել եւ ոչ ի քակել, ի փառս անուան իւրոյ, որ է օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն»։

Թղ. 77բ. «Բաղդատութիւն առ միմեանս սահմանադրութեանց եկեղեցւոյ քրիստոնէլից. Հոռոմոց, Փռանկաց, Հայոց եւ առ մի զիտաւորութիւն ցուցակ նոցին աւարտման»։ Սկիզբն՝ «Եթէ նոցա, որ գիրքս Սուրբս Հին կտակարանեացն քննեցին եւ յեկեղեցի աւանդեցին...»։ Վերջ՝ «Եւ եթէ այլ ոք քան զմերս այլ յետ մեր վեղեցկացուցանէ զնոյնս եւ ցնորայն ի փառս Քրիստոսի եւ ի պարծանս եկեղեցւոյ՝ յորում օրհնի նա յաւիտեան»։

Թղ. 83ա. «Որքա՞ն եւ սահման վերոգրեալ դործոյս բարեմեւ սպասաւորութեան»։ Սկիզբն՝ «Քահգի բաղում ինչ եցոյց բանս հրահանգութեան դործ սարկաւազացն աստիճանի...»։ Վերջ՝ «Ընկեր, զիս՝ ու մտքս այս, ոչ ունենլով հանդերձ հարանեաց»։

Թղ. 84ա. «Մարոյն Դիոնիսիոսի յաղապս եկեղեցական ասանդութեանց եւ դիտումն նոցին»։ Սկիզբն՝ «Արդ քանզի որ մերս է քանանայազործութիւն ով սրբազանդ Տիմոթէոս...»։ Վերջը՝ «յորժամ տնտեսութիւն տնօրէնութեան յանձն արարեալ է ինձ։ Վախճան»։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 87ա. «Օրինակեցաւ խորհրդածուրթեանս գիրք Մարոյն Ներսէսի Լամբրոնացոյ»։ յընտրելագոյն զաղափարէ բաղդաստեղ ընդ երկու հնազոյն օրինակս, հաստատրիմ եւ զգուշաւոր գրչութեամբ Գէորգեան Նազարէթի գրագիր դպրի Կոստանդնուպոլսեցոյ։ 1824։ Ի Կոստանդնուպոլսիս։ ԻՄ 293։

1749

(Հիմ քիւ 1107)

ԵՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ՍՐՐՈՑ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԼԵՀԱՀԱՅՈՑ

ԱՆԾԱՆՕԹ (ԼԵՀԱՍՏԱՆ)

ԺԺ դար

ՅՈՒՂԹՔ՝ 18. ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 30-5X19։ ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ 27-5X15։ ՏՈՂՔ՝ 40։ ՆԻԻԹ՝ հաստ, կռտ եւ գորաւոր քուղք։ ԿԱՋՄ՝ չուրի։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը հանուած ըլլալուն՝ շատ գէշ, գործածութեմէ աղտոտած, մեծամեղ էլեքու վարի ծայրերը։ ԳԻՐ՝ դէպի ճուրղի հակաղ բոլորգիր. սկզբնագրերը՝ երկաթագիր։ ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրերն ու խրատագրերը կտրմիր։ ԶԱՐԴԱՐԱՆՆԵՐ՝ չուրի։ ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 16բ-ի վարի կէսը, որում վրայ լեւերէն գուճաւոր մատիտով անճշմ ծանօթագրութիւններ գրուած են։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԺ. դար։ ԳԻՐԻ՝ անծանօթ։ ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեւոստան։ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկան։

Մատեանս է՝ «Կարգ Պատարագի» (Լեհահայոց)։

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Քանանայն պատրաստեալ, սպասաւորօք հանդերձ գալ առաջի սուրբ սեղանոյն եւ զպատշաճաւոր խոնարհութեամբ նմա արարեալ, խաչակնքէ, եւ յստակ ձայնիւ ասէ։ Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ...» եւմ. Աստիճանաց աղօթքը կը կատարուի լատինական ծէսի մեմս։

Թղ. 2բ. «Ժամամուտ»։ Կան բացէմ՝ Նընցեղաց, Թաղաւորաց, Յայտնութեան, Ս. Երրորդութեան, Մարմնոյ եւ Արեան Տեան, Մենդեան Յովհաննու Մկրտչի, տօններում յարմարուած յատուկ ժամամուտներ։

Թղ. 9բ. «Կանոն Պատարագի։ Քանանայն տարածեալ եւ կցեալ զճեռս եւ համարձեալ զայս յերկինս եւ իսկոյն իրուցեալ, խորին խոնարհեալ առաջի սեղանոյն, զճեռս ի վերայ նորա եղեալ ասէ։ Զքեզ ուրեմն ամենաղթած Հայր, ի ճեռն Յիսուսի Քրիստոսի Որդոյ քոյ Տեառն մերոյ խոնարհեալ աղաչեմք եւ խնդրեմք...»։

Թղ. 10բ եւ 11ա. Հոգեպն Սրբոյ կոչման՝ Սուրբ Տեսակներու վրայ կը խաչակնքէ միայն մէկական անգամ, փոխան երեք անգամ երեքի։

Թղ. 13բ. «Հայր սուրբ որ անուանեցեր զմեզ անուանակցութեամբ Միածնի քո» գոհացողական աղօթքի առաջին մասը դրուած է՝ «Լըւոյն Հոգւոյն Սրբոյ»էլ յառաջ, իսկ երկրորդ մասը անկէ ետք։ Յովհաննու Ոսկերեանի աղօթքը բաւարարիլի զանց առնուած է։

Թղ. 14բ. Ճաշակումի բաժինը առնուած է գրեթէ ամբողջապէս լատին ծեսէն։

Թղ. 16ա. Վերջին անտարամը դրուած է «Օրհնեալք եղբրուք»էն ետք, եւ վերջաւորութեամբ՝ սպասաւորը կը պատասխանէ «Աստուծոյ գոհութիւն»։ «Եւ՝ Աւարտեալ (Քանանայն) զԱւետարանն, առնու զսկիւնս եւ իջանէ ի բեմն եւ արարեալ զխոնարհութիւն երթայ»։

1750

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՇՏՈՑ ԳԻՐԲ ԼԱՄԱՌՈՏ

ՎԵՆԵՏԻԿ, Կ. ՊՈԼԻՄ

1801

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22, իրանելուած՝ 1—31: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 30×21: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միա-
սիւն 27×10, լայն ազատ սիւնանով: ՏՈՂԳ՝ 36:
ՆԻԻԹ՝ հաստիկի զօրաւոր էին քուղք: ԿԱՑՄ՝ չումի:
ԼԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ, քամի մը տեղ թնկեք: ԳՐ՝ հիմ
շեղագիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ հեմ. չկամ:
ԴԱՑԱՐԿ՝ 1ք, 19—22: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1801: ԳՐԻՉ՝ ամ-
ծամբ, հաւանաբար Միօքաքանմ մը: ՏԵՂԻ՝ ամ-
ծամբ, գուցէ Վեմտիկ կամ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՑԱԿԱ՝
ՐԱՆ՝ չկամ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 1ա. «ՅՈՒԹԻ
ՏԵՆՈՆ 1801 օրինակեալ ի ձեռագրէ Հ. Գէորգ (Յա-
խապէտ՝ Թաղէոս, որուն վրայն մեղանով գիծ մը
հաշուած է) Վարդապետի Հիւրճուհան կոստանդնու-
պոլսեցոյ»:

Մատենան է՝ «Մատոց Գիրք Համառոտ, յորում պարունակին արարողութիւնք Խոր-
հրդոց Եկեղեցւոյ եւ այլ մասնաւոր պաշտա-
մանց, Գրեալ ի Վանա Սրբոյն Ղազարու,
յամին 1784: Շարակամները եւ ընթերց-
ուածները միայն մշտնապիլի գրուած են,
շատ տեղեր մոյմ իսկ ազօքմները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ

ԹՂ. 2ա. «Կանոն Նշան օրհնելոյ»:

ԹՂ. 2ա. «Կանոն Պատկի Հանդերձ օրհնելոյ»:

ԹՂ. 2բ. «Կանոն յորժամ կինն ի տղայա-
բերոց լինի դժուար»:

ԹՂ. 2բ. «Կանոն ի վերայ Հիւանդաց եւ
լեւրմնոտաց»:

ԹՂ. 3ա. «Օրինակ իմն օգնելոյ Հիւան-
դաց, որք են մերձ ի մահ»:

ԹՂ. 4ա. «Կանոն յորժամ Հիւանդն
սկսանի աւանդել զհոգին»:

ԹՂ. 4բ. «Կանոն խաչ օրհնելոյ»:

ԹՂ. 5ա. «Կանոն օրհնութեան պատկե-
րի»:

ԹՂ. 6ա. «Կանոն զամենայն Հանդերձե-
ղէն սպաս օրհնելոյ»:

ԹՂ. 6բ. «Կանոն օրհնութեան ջրոյ»:

ԹՂ. 7բ. «Կանոն խաչալուս առնելոյ ի
բժշկութիւն ամենայն ընութեանց, տեկոց,
բուսոց, եւ պտղոց, հօտից խաչանց, եւ

անասնոց, եւ ամենայն ցեղ ցաւոց եւ վտան-
գաւոր նեղութեանց»:

ԹՂ. 8բ. «Կանոն զարմախ, զերմանս,
զշեղջ, զկալ, եւ զհնձան օրհնելոյ»:

ԹՂ. 9բ. «Այլ կանոն շեղջ եւ կալ օր-
հնելոյ»:

ԹՂ. 9բ. «Աղօթք վասն երաշտութեան»:

ԹՂ. 10ա. «Կանոն խիստ ամպոց եւ
կարկտի եւ այլ ցամառ եւ նեղութեան»:

ԹՂ. 10բ. «Աղօթք ի վերայ այսաւարաց»:

ԹՂ. 10բ. «Կանոն ջրհոր օրհնելոյ»:

ԹՂ. 11բ. «Կանոն խաղող օրհնելոյ»:

ԹՂ. 12բ. «Կանոն օրհնելոյ զպէսպէս իրս
լստ Մաշտոցի Սոյ եւ լստ Հոռէականին»:

ԹՂ. 12բ. «Օրհնութիւն դառին, զոր ի
զատկին բաշխեն ժողովրդեան»:

ԹՂ. 12բ. «Օրհնութիւն ձուռոց»:

ԹՂ. 12բ. «Օրհնութիւն պտղոց»:

ԹՂ. 13ա. «Օրհնութիւն նոր տան լստ
Հոռէականին»:

ԹՂ. 13ա. «Օրհնութիւն առաքաւտի»:

ԹՂ. 13ա. «Օրհնութիւն նոր նաւու»:

ԹՂ. 13բ. «Օրհնութիւն գինւոյ»:

ԹՂ. 13բ. «Օրհնութիւն կուսանաց եւ
այրեաց, յորժամ ընծայեն զանձինս ի կարգ
կրօնաւորութեան»:

ԹՂ. 14բ. «Կանոն օրհնութեան մոմեղի-
նաց ի տօնի Տեառնընդառաջին»:

ԹՂ. 15ա. «Կանոն օրհնելոյ զժողիւր
վասն չորեքշաբաթի աւուր մոխրոց»:

ԹՂ. 16ա. «Կանոն օրհնութեան ոստոց
ձիթենեաց արժանեանց Մարկապարդի»:

ԹՂ. 17ա. «Կերպ շնորհելոյ զմահուան
ներողութիւն»:

ԹՂ. 17ա. «Օրհնութիւն վարդաբանի»:

ԹՂ. 17բ—18բ. Երեք ցամիքի են, երեք
գամազմ մաշտոցներու իջախմարմնաւ
համեմատութեամբ: Ա.— Հ. Գէորգեայ
Հիւրճուհան, Բ.— Հ. Թաղէոս Ասկէրեանց,
Գ.— Հ. Դաւթի ձերմակեանց: (Լմտ. Ձեռ.
Թիւ 1749):

1751

(Հիմ քիւ չուձի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՏԻՆԱՅԻ

ԱՆԾԱՆՈՅ

1780ի առեմները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 21: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 80-8X20-7: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօւմ 28-5X18-5: ՏՈՒԴՔ՝ 45: ՆԻԻԹ՝ էիմ գորտաբ, միջակ հաստաբարձար քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ անցման ճանապարհ: ԹԱՆԱՔ՝ ան: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱ: չուձի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 18—21, ԹՂ. 13ի զոյգը կը պակօթ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1780ի առեմնքը: ԳՐԻԶ՝ ամեամբ, ՄԻԽՅԱՆԻՍՏԱՆ՝ ամեամբ: ԹԻՆԱՆԱՅՈՒՆ՝ ԹԻՆԱՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ Պատմութիւն Կուտինայի: Հմմտ. Տաշեան Յուդակ էջ 991:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վիթուին Հայոց ՌԻՃԳ (1764) էր վարդապետ ոմն Յովհաննէս անուն, որ մականուամբ կոչուէր Տէտէն ի Կողմանէ Կարնոյ քաղաքին ելեալ զայր ի քաղաքն Գաղիան:

ԹՂ. 1բ. Գիւլիս Բ.՝ Գալուստ Տէտէ վարդապետին ի Կուտինան:

ԹՂ. 2բ. Յաղաքս զնացման վարդապետին ի Կուտինան:

1752

(Հիմ քիւ 7)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Ա.

ՀՈՒՍՏ

1880էմ ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 51: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 80-7X21: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ երաժշտած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօւմ 28-5X10, լայն լուսանցքներ քաղաքում եմ սրբազանքիմններու եւ յաւելումներու համար: ՏՈՒԴՔ՝ 85: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստաբարձար գծաւոր ողորկ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ քաղաք: ԹԱՆԱՔ՝ մութ սրբազանք: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱ: չուձի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880էմ ետք: ԳՐԻԶ՝ Պալմեմ Լ. Արեւմտեան: ՏԵՂԻ՝ Հոստ: ԹԻՆԱՆԱՅՈՒՆ՝ չուձի: Քաղաքի համայնական ամեամբարձար ԹՂ. 1ա: ՏԵՂԻՆԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ կողմն վրայ գրաւած է՝ «Institutiones Theologiae, autore Leop. Br. Liebermann. Tom. I. Prolegomena in universam Theologiam».

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Ուսումնական

պետին ի Թաղն վերին այսինքն ի սուրբ Թէոդորոս եկեղեցին:

ԹՂ. 8ա. Յաղաքս Հալածանաց, որ եղեւ ի Կուտինայ:

ԹՂ. 10ա. Յաղաքս իման վարդապետաց ի քաղաքէն Կուտինայ ի մեծն Պօլիս:

ԹՂ. 12ա. Յաղաքս աղատութեան մերոյ:

ԹՂ. 12բ. Յաղաքս մատնութեան ուղղափառաց ի ձեռն Եւդէն Ալի բաշային:

ԹՂ. 13բ. Վասն Հալածանաց, որ եղեւ յետ ելանել վարդապետաց ի քաղաքէն Կուտինային:

ԹՂ. 16ա. Հըրաշ որ եղեւ ի խաչելութենէ:

ԹՂ. 16ա. Հըրաշ երկրորդ, որ եղեւ ամ մի յառաջ Հալածման, զոր եհան Չաքարիայ պատրիարքին:

ԹՂ. 16բ. Վասն Տէր Աստուածատուր Բաշանայի:

ուսածաբանութեան Տեառն Փրան. Լէոփ. Լիպերմանայ, վարդապետի Ե. աստուածաբանութեան եւ ընդհ. աթոռակալի Արկինտորատեան թեմի: Թրքմ. Գեր. Հ. Ալ(եքսանդր) Աբգ. Պալմեան ի Հոստ, Հատոր Ա. Բովանդակին ի սմա նախակարգ բանք վասն ընդհանուր աստուածաբանութեան, յանդիմանութիւն ըրիտոննէական կրօնից եւ կաթողիկէայ Հաւատոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Նախակարգ բանք. Վասն ընդհանուր աստուածաբանութեան: (§ 1):

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա.» Աստուածաբանու-
թիւն եւ բազմազոյն բաժանմունք նորայ:
(§ 2—12):

Թղ. 12ա. «Գլուխ Բ.» Հրահանգք
նպաստաւորք աստուածաբանութեան: (§
13—24):

Թղ. 23բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս օրինակի
ուսուցանելոյ եւ ուսանելոյ զաստուածաբա-
նութիւն: (§ 25—52):

Թղ. 42բ. «Գլուխ Դ.» Համառոտ պատ-
մութիւն աստուածաբանական ուսման:

1753

(Հիմ քիւ 6)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Ա.

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1883

ԹՈՒՂԹՔ՝ 92: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 81×21.8: ՊՐԱԿ՝
յեմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ 28×18, լայն
ազատ լուսամբնով մը: ՅՈՂՔ՝ 28, միջիւմ հաշուով:
ԿԱՋՄ՝ հասակիկ մանուշակագոյն քուլք մը: ՆԻԻԹ՝
ժառանգութիւն գեղեցիկ միջակ հաստութեամբ քուլք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարագոյն, վարձ շաղկապ:
ԹԱՆԱԿ՝ զուգահեռ ձեւով: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ-
շուկի: ԿԱՏԱՐԿ՝ 91բ—92բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1883: ԳՐԻՑ՝
ամենամաք, ՄԻՔԻՔԱՐԵԱՑ՝ մը: ՅԵՂԻ՝ հաւանաբար
վիւննա: ՅԵՆԱՅԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա եւ 91ա:
ՅԵՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ կազմի վրայ՝ «Theologiae Dogma-
ticae generalis Liber Primus. Continens demon-
strationem religionis Christianae». Նոյնը՝ ձեւ
հարկիւմ «Եկեղեցւոր Հրահանգք աստուածաբա-
նութեան: Գրք Առաջին՝ Յանգիմանութիւն Գրիգոր-
նէական կրօնի»:

Մատենա է՝ «Ընդհանուր Հրահանգարգ
Աստուածաբանութեան Գրք Ա», Յանգիմա-
նութիւն Գրիգորնէական կրօնի»:
(Հիւլի-
մով՝ փր. Լիպեման, Թարգմ. Պալման Հ.
Աղեքսանդր):

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղագրան» (§ 1—9):

Թղ. 4բ. «Գլուխ Ա.» Յաղագս հնարաւոր-

րութեան, օգտակարութեան եւ կարեւորու-
թեան յայտնութեան: (§ 10—36):

Թղ. 14բ. «Գլուխ Բ.» Յաղագս զոյու-
թեան յայտնութեան: (§ 37—75):

Թղ. 27բ. «Մասն Բ.» Յաղագս աստուա-
ծային յայտնութեան ի հին եւ ի նոր
կտակարանս: (§ 76—77):

Թղ. 28բ. «Գլուխ Ա.» Պաշտպանին
վաւերականութիւն, ճշմարտութիւն եւ ճո-
խութիւն Գրոց, զորս Գրիգորնէայք առ
նուիրականս ունին: (§ 78—137):

Թղ. 52բ. «Գլուխ Բ.» Ճուշանի ճշմար-
տութիւն աստուածային յայտնութեան եղելոյ
յառաջ ճան զԳրիգորնս եւ Գրիգորնս:
(§ 138—225):

Թղ. 86ա. «Գլուխ Գ.» Բաց ի քրիս-
տոնէական կրօնից ոչ այլ յայտնութիւն
աստուածային զոյ յաշխարհի: (§ 226—240):

ՅԵՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մկիգրն օրինակելոյ, 10 Օգ.
1883»:

Թղ. 91ա. «Աւարտեցաւ օրինակելն ի 14
նոյ. 1883»:

1754

(Հիմ քիւ 8)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Ա—Բ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1884

ԹՈՒՂԹՔ՝ 63: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 80.6×21.8: ՊՐԱԿ՝
յեմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ 28×18:
ՅՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ ժառանգութիւն գեղեցիկ հաս-

տութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ բարակ, բարձրացած
ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝
ճար վարձ շաղկապ: ԹԱՆԱԿ՝ զուգահեռ ձեւով:

ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԷԱԹ. յուճի: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՊ. 62—63: ժԱՄԱՆԱԿ՝ 1884: ԳՐԻԶ՝ աճածաճ: Միջքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Խուճաճար Վիճաճ: ՅԵՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա և 61բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողքին վրայ՝ «Theologia Dogmatica Specialis. Liber I. De Deo et divinis attributionibus. Liber II. De SSa Trinitate». Ձյմը ճառ: Եղբեր՝: ՅԵՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ 1ա, 25բ, 28ա, 61բ:

Մատենան է՝ «Հրամանակարգ աստուածաբանութիւն մասնաւոր: Գիրք Ա.՝ Վասն Աստուծոյ եւ աստուածային ստորոգելեաց: Գիրք Բ.՝ Յաղաքս Ամենասուրբ Երրորդութեան»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Հրամանակարգ աստուածաբանութիւն մասնաւոր. Յառաջարան»:

ԹՊ. 3ա. «Գիրք Ա.՝ Գառն Աստուծոյ եւ աստուածային ստորոգելեաց» (Տ 1—5):

ԹՊ. 4բ. «Գրուի Ա.՝ Վասն միութեան Աստուծոյ տեղեկութիւնք» (Տ 6—13):

ԹՊ. 9ա. «Գրուի Բ.՝ Յաղաքս բնութեան Աստուծոյ եւ կատարելութեանց նորա առհասարակ» (Տ 14—28):

ԹՊ. 14բ. «Գրուի Գ.՝ Յաղաքս աստուածային ստորոգելեաց առանձինն» (Տ 29—93):

ԹՊ. 28ա. «Գիրք Բ.՝ Յաղաքս Ամենասուրբ Երրորդութեան» (Տ 1—4):

ԹՊ. 27բ. «Մասն Ա.՝ Յաղաքս գոյութեան Ս. Երրորդութեան» (Տ 5):

ԹՊ. 27բ. «Գրուի Ա.՝ Զարդոյ Երրորդութեան անհասարակ» (Տ 6—21):

ԹՊ. 33ա. «Գրուի Բ.՝ Յաղաքս Աստուածութեան Բանին եւ Հոգւոյն Սրբոյ առանձինն» (Տ 22—65):

ԹՊ. 51բ. «Գրուի Գ.՝ Յաղաքս կատարեալ միութեան բնութեան յերիս Անձինն» (Տ 66—87):

ԹՊ. 52բ. «Մասն Բ.՝ Յաղաքս յատկութեանց ինչ ամենասուրբ Երրորդութեան» (Տ 68):

ԹՊ. 53ա. «Գրուի Ա.՝ Յաղաքս աստուածային բիմանց» (Տ 69—84):

ԹՊ. 59բ. «Գրուի Բ.՝ Յաղաքս առաջման աստուածային Անձանց» (Տ 85—86):

ԹՊ. 60ա. «Գրուի Գ.՝ Յաղաքս այլոց ինչ յատկութեանց ամենասուրբ Երրորդութեան» (Տ 87—91):

ՅԵՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Սկիզբն ընդօրինակելոյ 16 Մարտի 1884»:

ԹՊ. 25բ. «Աւարտ ընդօրինակ. 12 Ապր. 1884»:

ԹՊ. 28ա. «Սկիզբն օրին. 4 Յունիս 1884»:

ԹՊ. 61բ. «Աւարտ ընդօրինակելոյ 1 Օգ. 1884»:

1755

(Հիմ քիւ 9)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Բ.

ՎԻՆՆԱ (")

1883—1884

ԹԻՒԼԹՔ՝ 110: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21.8: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբն 28×18, լոյճ ազատ լուսանցեալ մը: ՏՈՂՔ՝ 40: ՆԻԻԹ՝ Քառակուսի գիծերով միջին Խառնաքանդ բաւլը: ԿԱՐՄ՝ Խառնիկ մանուշակագլմ բաւլը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ վարժ ձոր շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատելու սկզբած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԷԱԹ. յուճի: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՊ. 110ա վարժ կէշ, 110բ: ժԱՄԱՆԱԿ՝ 1883—1884: ԳՐԻԶ՝ աճածաճ, Միջքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Խուճաճար Վիճաճ: ՅԵՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա և 110ա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ կողքին վրայ՝ «Theologiae Dogmaticae Liber Secundus, continens demonstrationem religionis Catholicae». Ձյմը ճառ: Եղբեր՝: Խառնաքանդաբնութեան:

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. «Ընդհանուր Հրամանակարգ աստուածաբանութեան Գիրք Բ.՝ Բանդիմանութիւն կաթոլիկէ կրօնից»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. Ամխարագիր: «Զբոստոնէական կրօնից ծագումն եւ զաստուածեղէն ծնունդս միջին ցայս վայր Հաստատեցաք» (Տ 1—22):

ԹՊ. 7ա. «Յառաջընթաց բանք. Տեղեկութիւնք» (Տ 23—49):

Թղ. 14ա. «Մասն Ա.» Յաղազս ճշմարիտ Եկեղեցւոյ Գրիստոսի: (§ 50):

Թղ. 14բ. «Գլուխ Ա.» Թէ որպիսի ինչ պարտ է լինել Եկեղեցւոյ Գրիստոսի: (§ 51—163):

Թղ. 54ա. «Գլուխ Բ.» Յայլ եւ այլ քրիստոնէական ընկերութեանց, ո՞ր այն ճշմարիտ Եկեղեցի Գրիստոսի իցէ: (§ 164—216):

Թղ. 76բ. «Մասն Բ.» Յաղազս կանոնի Հաւատոց, կամ միջոցաց, որովք Գրիստոս զկրօնս իւր կամեցաւ պահել յԵկեղեցւոյ իւրում: (§ 217—219):

Թղ. 78ա. «Գլուխ Ա.» Վասն Սուրբ Դրոց: (§ 220—239):

Թղ. 87ա. «Գլուխ Բ.» Վասն Աւանդութեան կամ Բանին Աստուծոյ աւանդելոյ: (§ 240—252):

Թղ. 94ա. «Գլուխ Գ.» Յաղազս անսխալութեան Եկեղեցւոյ: (§ 253—276):

Թղ. 105ա. «Գլուխ Դ.» Յաղազս անսխալութեան Քահանայապետին Հոռոմայ: (§ 277—289):

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 1ա. «Սկզբն օրինակելոյ 16 նոյ. 1883»:

Թղ. 110ա. «Աւարտեցաւ ընդօրինակուութիւնն ի 16 Մարտի 1884»:

1756

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Բ—Դ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1884*

ԹՈՒՂԹՔ՝ 50: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 80-5X21: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28-5X14, յղմն ազատ լուսամցեով: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻՒԹ՝ քառակուսի գծաւոր միջեկ իստոսքեամբ քուլք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր եւ վարձ չղաղիք: ԹԱՆԱՔ՝ զուճատելու ոկեամ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 45ա մեծ մտով, 45բ—50բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1884ի տամնէքը: ԳՐԻՉ՝ անծածք, Միքայէլ—

եամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիճեցաւ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Աստուածաբանութիւն Լիպէրմանայ Գիրք Դ. Բ Հատորի», Ներկայս մասնակի օրինակութիւնն է (§ 1—71) Թիւ 1757 ձեռագրին, տես անդ:

1757

(Հիմ քիւ 11)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Բ—Դ

ՀՈՒՍ՝

1883էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 90: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 80-5X20-5: ՊՐԱԿՔ՝ 50: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28-5X12, վրամ բազմաքիւ սքրաքուքիւմնիքով: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻՒԹ՝ եիմ գծաւոր ազարկ քուլք: ԿԱԶՄ՝ քղքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը քաղաքաւ: ԳԻՐ՝ վարձ մօր չղաղիք: ԹԱՆԱՔ՝ զուճատելու ոկեամ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 90ա վարձ կէտը, 90բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1883էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ Պայման 4. Աղիքամագր: ՏԵՂԻ՝ Հում: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա, 90ա:

Մատենան է՝ «Աստուածաբանութիւն Լիպէրմանայ», Բ. Հատորի Դ. Գիրքը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գիրք Դ.» Վասն փրկութեան ազգի մարդկան: (§ 1—4):

Թղ. 2բ. «Մասն Ա.» Եղե՛ւ արդեօք խոստացեալ Փրկիչ ո՞մն, եւ տուա՞ւ մարդկան: (§ 5):

Թղ. 3ա. «Գլուխ Ա.» Հանդերձեալ Փրկիչն՝ խոստացեալ եւ ակնկալեալ: (§ 6—31):

Թղ. 15ա. «Գլուխ Բ.» Յիսուս Նազովրեցի

է Փրկչին այն, որ եղեւ խոստացեալ»:
(§ 32—35):

Քղ. 17բ. Վրասն Բ.՝ Վասն սեպհակա-
նութեանց Փրկչին, կամ վասն Խորհրդոյ
Մարդկութեան»: (§ 36—39):

Քղ. 20ա. «Գրուիւ Ա.՝ Յաղաքս աստ-
ուածութեան եւ մարդկութեան Փրկչին»:
(§ 40—70):

Քղ. 33ա. «Գրուիւ Բ.՝ Վասն երկուց
բնութեանց սքանչելի միաւորութեան»: (§
71—110):

Քղ. 53ա. «Գրուիւ Գ.՝ Հետեանք»:
(§ 111—145):

Քղ. 73ա. Վրասն Գ.՝ Որպիսի ինչ էր
փրկութիւնն որ եղեւ մեզ Քրիստոսիւ»:
(§ 146—148):

Քղ. 74ա. «Գրուիւ Ա.՝ Վասն ճշմարտու-
թեան հասուցման»: (§ 149—185):

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԴ

Քղ. 1ա. Վկիգրն սրբազրութեան 13
Մարտ 1883, սկիզբն ընդօրինակելոյ 14 Հոկ.
1884:

Քղ. 90ա. Վարտ սրբազրութեան ի 12
Ապր. 1883:

1758

(Հիմ քիւ 10)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Գ.

ՎԻՆՆԱ (°)

1884

ԹՈՒՂԹԳ՝ 34: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 81×21.3: ՊՐԱԿ՝
չիմ ճշմանում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 28.2×13:
ՑՈՂԳ՝ 89: ՆԻԻԹ՝ ժառանգութիւն գիծերով միջակ
հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստկնէ մանուշակա-
գոյն քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարժ ճար
շղագիթ: ԹԱՆԱՎ՝ գամտակաւ սկսած սեւ: ՋԱՐ-
ԳԱՐԱՆ՝ եւմ. չուճի: ԴԱՆԱՐ՝ Քղ. 83—84: ԹԱՄԱ-
ՆԱՎ՝ 1884: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք Միքայելեան մը: ՑԵՂԻ՝
հաւաքարով վիճիմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Քղ.
1ա եւ 82բ: ՑԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողմէն վրայ՝
«Theologia Dogmatica Specialis. Liber III. De
Deo Creatore», ճղմը Զան: կայքէջէ քարգմտու-
թեամբ:

Մատեանն է՝ «Հրամանակարգ աստու-
ծաբանութիւն մասնաւոր: Գիրք Գ.՝ Վասն
Աստուծոյ Արարչի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 1ա. «Գիրք Գ.՝ Վասն Աստուծոյ
Արարչի»: (§ 1—2):

Քղ. 1բ. «Գրուիւ Ա.՝ Արարչութիւն եւ
վարչութիւն աշխարհի»: (§ 3—7):

Քղ. 5բ. «Գրուիւ Բ.՝ Յաղաքս արարչու-
թեան Հրեշտակաց եւ մարդկան, եւ յաղաքս
սկզբնական վիճակի նոցա»: (§ 8—27):

Քղ. 14բ. «Գրուիւ Գ.՝ Անկուսն Հրեշ-
տակաց եւ մարդկան»: (§ 28—43):

Քղ. 26բ. «Գրուիւ Դ.՝ Յաղաքս կցորդու-
թեան Հրեշտակաց ընդ մարդկան»: (§ 44—
53):

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԴ

Քղ. 1ա. Վկիգրն ընդօրին. 2 Օգ.
1884:

Քղ. 32բ. Վարտ ընդօրինակելոյ 16
Սեպտ. 1884:

1759

(Հիմ քիւ 12)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԻՊԵՐՄԱՆԱՅ Բ/Ե—Է

ՀՈՒՄ

1880—1883

ԹՈՒՂԹԳ՝ 327: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 80.3×20.5: ՊՐԱԿ՝
158: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 27×11 քաղմաքիւ սրբազ-

րութիւններով: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր ուղղակի քուլք: ԿԱՋՄ՝
քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւական լու: ԳԻՐ՝ հիմ

վարձ շաղկի: ԹԱՆԱՔ՝ գումարած ան, իսկ ԹՂ. 101թ—158թ՝ մոմուշակաղցի: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հԱՄ. չուկի: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 252թ, 282թ, 317թ—318ա, 327թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880—83: ԳՐԻՉ Պայմանն Հ. Աղբաղաղ: ՏԵՂԻ՝ ՀԱՍԹ: ՅԻՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա և 327ա:

Մատենան է՝ Աստուածաբանութիւն
Լիպերմանայ, Հատոր Բ, Գիրք Ե—է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գիրք Ե.» Յաղագս շնորհաց
և արդարացուցման: (§ 1—6):

ԹՂ. 3բ. «Մասն Ա.» Յաղագս բնութեան
շնորհաց: (§ 7):

ԹՂ. 3բ. «Գլուխ Ա.» Յաղագս բնու-
թեան սրբարար շնորհաց: (§ 8—27):

ԹՂ. 16ա. «Գլուխ Բ.» Յաղագս բնու-
թեան ներգործական շնորհաց: (§ 28—31):

ԹՂ. 18ա. «Մասն Բ.» Յաղագս կարեւո-
րութեան շնորհաց: (§ 32—50):

ԹՂ. 29ա. «Գլուխ Ա.» Ընդէմ այնոցիկ,
որք զկարեւորութիւն շնորհաց ջնջին կարի-
իմն զանձնիխանութեան զօրութիւն բարձ-
րացուցանելով: (§ 51—68):

ԹՂ. 40ա. «Գլուխ Բ.» Ընդէմ այնոցիկ,
որք կործանեն զգօրութիւնն անձնիխանու-
թեան, յորժամ զկարեւոր հարկ շնորհաց
կարի յոյժ պնդեն: (§ 69—83):

ԹՂ. 46բ. «Մասն Գ.» Յաղագս գործու-
նէութեան շնորհաց: (§ 84):

ԹՂ. 47ա. «Գլուխ Ա.» Յաղագս գոր-
ծունայ շնորհաց (§ 85—101):

ԹՂ. 57բ. «Գլուխ Բ.» Յաղագս բաւա-
կան շնորհաց: (§ 102—107):

ԹՂ. 60ա. «Մասն Դ.» Յաղագս բաշխման
շնորհաց: (§ 108):

ԹՂ. 60ա. «Գլուխ Ա.» Արդեօք ըստ
արդեանց տուեալ լինին շնորհքն: (§ 109—
114):

ԹՂ. 63ա. «Գլուխ Բ.» Արդեօք շնորհք
տուեալ լինին ամենայն մարդոյ: (§ 115—
122):

ԹՂ. 66բ. «Գլուխ Գ.» Արդեօք շնորհք
հաւասար ամենեցուն շնորհիցին: (§ 123—
134):

ԹՂ. 72բ. «Գիրք Զ.» Յաղագս խորհր-
դոց: (§ 1—5):

ԹՂ. 73բ. «Մասն Ա.» Զխորհրդոց
համօրէն: (§ 6):

ԹՂ. 73բ. «Գլուխ Ա.» Յաղագս բնու-
թեան խորհրդոց: (§ 7—16):

ԹՂ. 77բ. «Գլուխ Բ.» Յաղագս զոյու-
թեան եւ թուոյ խորհրդոց: (§ 17—32):

ԹՂ. 80ա. «Գլուխ Գ.» Յաղագս արտա-
քին պատճառաց խորհրդոց: (§ 33—58):

ԹՂ. 91բ. «Գլուխ Դ.» Յաղագս գործոց
խորհրդոց: (§ 59—70):

ԹՂ. 97ա. «Մասն Բ.» Վասն Մկրտու-
թեան եւ Դրոշմի: (§ 71):

ԹՂ. 97ա. «Գլուխ Ա.» Վասն Մկրտու-
թեան: (§ 72—126):

ԹՂ. 124ա. «Գլուխ Բ.» Վասն Դրոշմի:
(§ 127—155):

ԹՂ. 136ա. «Մասն Գ.» Յաղագս ամե-
նասուրբ խորհրդոյ Հաղորդութեան: (§
156—157):

ԹՂ. 137ա. «Գլուխ Ա.» Վասն անճառ
խորհրդեան իրական ներկայութեան: (§
158—201):

ԹՂ. 168ա. «Գլուխ Բ.» Վասն Ամենա-
սուրբ Հաղորդութեան, ըստ որում է խոր-
հուրդ: (§ 202—238):

ԹՂ. 186ա. «Գլուխ Գ.» Վասն Ս. խոր-
հուրդ Գոհութեան, ըստ որում է պատա-
րագ: (§ 239—259):

ԹՂ. 198ա. «Մասն Դ.» Վասն խորհրդոյ
Ապաշխարութեան: (§ 260):

ԹՂ. 198բ. «Գլուխ Ա.» Զապաշխարու-
թեան խորհրդոյ առ հասարակ: (§ 261—
314):

ԹՂ. 218ա. «Գլուխ Բ.» Յաղագս Զղը-
ման: (§ 315—332):

ԹՂ. 226բ. «Գլուխ Գ.» Վասն խոստո-
վանութեան: (§ 333—358):

ԹՂ. 235բ. «Գլուխ Դ.» Յաղագս հա-
տուցման: (§ 359—376):

ԹՂ. 247բ. «խորհուրդ Վերջին Օծման»: (§
377—390):

ԹՂ. 253ա. «Մասն Ե.» Յաղագս Կարգի
եւ Ամուսնութեան: (§ 391):

ԹՂ. 253բ. «Գլուխ Ա.» Վասն զոյու-
թեան խորհրդոյ Կարգի: (§ 392—411):

ԹՂ. 265բ. «Գլուխ Բ.» Վասն ի խոր-
հուրդ Կարգի կարեւորացն: (§ 412—420):

ԹՂ. 270ա. «Գիրք Զ.» Վասն խորհրդոյ
Ամուսնութեան: (§ 421):

ԹՂ. 270բ. «Գլուխ Ա.» Զբնութենէ եւ
զհաստատութենէ Ամուսնութեան առ հասա-
րակ: (§ 422—430):

Թղ. 273բ. «Գլուխ Բ.» Վասն Ամուսնութեան ըստ որում է Խորհուրդ նորոյ Օրինաց, (§ 431—446) :

Թղ. 283ա. «Գլուխ Գ.» Վասն յատկութեան ինչ Ամուսնութեան, (§ 447—470) :

Թղ. 293ա. «Գիրք է.» Յաղագս վիճակի մարդոյ յետ մահուան, (§ 1) :

Թղ. 293բ. «Գլուխ Ա.» Յաղագս դիպաց, որք դիպիցին մարդոյ վաղվաղակի յետ մահան, (§ 2—29) :

Թղ. 305բ. «Գլուխ Բ.» Յաղագս կցոր-

դութեան կենդանեաց ընդ ննջեցելոց, (§ 30—54) :

Թղ. 318բ. «Գլուխ Գ.» Վասն որոց ի վախճան ժամանակի դիպիցին, (§ 55—75) :

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԲ

Թղ. 1ա. «Սկզբն սրբադրութեան 13 Ապր. 1883» :

Թղ. 327ա. «Աւարտեցաւ Տէրամբ առաջին թարգմանութիւնս ի Հոռմ ի 25 Սեպտ. 1880, յետ բազում երկայն ժամանակեան ընդհատութեան, Աւարտեցաւ սրբադրութիւնն ի 21 Յուլ. 1883» :

1760

(Հիմ քիւ 10 Ա)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԱԾԱՆԱՅ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷԻՑ (ՄԻՓԱՅԷԼ ԱԶՆԱԻՐՆԱՆ)

Կ. ՊՈԼԻՍ

1867

ԹՈՒԼԹՔ՝ 50, իջեկալուած՝ 1—79: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 30.5×21: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 27×18: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱԶՄ՝ քաւքաց: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարժ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւմ. յիւմ: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 3բ, 6բ, 7, 29, 41բ երեքիմ երկուսք, 42, 49ա մեծ մատակ, 49բ—50բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1867: ՑԵՆԻ՝ Կ. Պոլիս: ԳՐԻՑ՝ Գալաթիոն 4. ՅԱՎՍԷՖ: ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 49ա:

Մատենան է՝ «Էրմէնի Գաթրիքէլէրին սոն Հալածումէ»: Հեղինակ՝ Միքայէլ Ազնաւորեան: Հայաստան քաւքիքիմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Անուամբերբը՝ «Թէօֆէ Գաթրիքէլէրին Սոն Հալածումէ էվալըրըն»:

տան Թէֆրիզի իհապ իթմէսի վէ Տէվլէթը Օսմանիէն ըրիսեալէրինտէն գաթրիք մէզէն պիւնէ օլանլէրին քեաֆֆէսինէ իսթանպուլտէ ֆաթրիք թախթիսինէ ախար ֆաթրիքէլէրին իսթիլաւընտան ազատէ օլարազ միլլէթ րատտէսինէ կիրմէլէրինին աւվալըն: Կը հառնի միմլը 1827:

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 49ա. «Ընդօրինակեցի զգիրս ի Կոստանդինուպոլիս յօրինակէ նորին իսկ պատուական մատենադրին (հոս յաւելուած մը օտար գրչի՝ Ալիսին ըստ բանից Վ. Հ. Յովսեփայ Վ. Գաթրիքեան՝ Միքայէլ Աղայի (Ազնաւորեան) յամի 1867 Նոյ., ընդունելով զայն յեղբօրէ նորա ի Վիլնէ Աղայէ եւ ի կողակցէ Հանգուցելոյն ի Թագուհւոյ Կէօլէեան: Հ. Յովսեփ Գաթրիքեան Կր. Միլիթ. »:

1761

(Հիմ քիւ չումի)

Ս. ԱԾԱՆԱՄԱՅ՝ ՎԱՐԲ Ս. ԱՆՏՈՆԻ ԱՐԱՅԵՐ

ԹՐԻԽ՝ՍՏ ԿԱՎ ՎԵՆԵՏԻՐԿ

ԺԸ. դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 6: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 30×21.5: ՊՐԱԿ՝ 84: միասին: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 25×15: ՑՈՂՔ՝ 84:

ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր էիմ քաւք: ԿԱԶՄ՝ քաղաքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, առաջիմ էլը ըստ ազատած, իսկ

վերջինից լուսամբից պատահում։ Գի՛ր՝ ճտորգիր, խորագրերը բոլորգիր։ ԹԱՆԱԳ՝ սեւ։ ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. չկամ։ ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 6ր. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դար։ ԳՐԻՑ՝ ամեմեթ, հաւամեթար ՄԻՔԻՊԵՐԵԱՑ՝ մը։ ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վեմեսիկ հաւամեթար։ ՅԻՇԱՍՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկամ, ծարատուհմեր՝ ԹՊ. 6ր.։

Մատենան է՝ *«Վարդ Սրբոյն Անտոնի Արքայի զոր գրեաց Աթանաս Հայրապետն Աղեքաանդրոս»*։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. *«Մեծն Անտոնիոս Եզրպատացի էր ազգաւ, ծնեալ յազնուական եւ ի բարեպաշտ ծնողաց...»*։

ԹՊ. 4ա. *«Ընորին ի նոյն պատմութենէ վասն մահուն Անտոնի, Զորագլխի ուրումն բազմօք աղաչեցեալ զերանելի Անտոնիոս իջանել ի լեռնէն եւ զալ առ նա...»*։

1762

(Հիմ Թիւ 509)

ՄԱՆԱՆԱՅ ՀՈԳԻՈՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԿԱՄ ԹՐԻԵՍ

ԺԸ դար

ԹՈՒԼԹ՝ 20։ ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 30×20։3։ ՊՐԱԿ՝ միակ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 28×10, լայն դատարկ քաղւած սեւեակով յաւելումներու եւ սրբազրուքիւմներու եւամբ։ ՆԻՒԹ՝ միյակ հաստաւքեամբ եիմ գորտուք քուլք։ ԿԱՋՄ՝ քզքեպ։ ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ։ ԳԻՐ՝ եիմ ճտորգիր, Ս. Գրոց տեղիքները ճար բոլորգիր։ ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, ճերծծում։ ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. չկամ։ ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1ր, 17—20ր.։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար։ ԳՐԻՑ՝ ամեմեթ, ՄԻՔԻՊԵՐԵԱՑ՝ մը։ ՏԵՂԻ՝ Վեմեսիկ կամ Թրիեստ։ ՅԻՇԱՍՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի։

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. *«Մտածական աղօթք վասն իւրաքանչիւր աւուր միոյ ամսոյ։ Արտահանեալ ի գրեոյն կոչեցելոյ Մանանայ Հոգւոց զոր արարեալ է Ինչնիէրի*

գարոյն լճնկերութենէ Յիսուսի, Թարգմանեալ յիտալական լեզուէ ի Հայ բարբառ առ ի յաշակերտաց գերափայլ եւ զուարթահաճանչ Միկթարայ մեծի Արքայի Հօր Սերաստացոյն»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. *«Մտածութիւն Ա.՝ Յամենայն դործս քո յիշեա զվախճան քո եւ յաւիտեան ոչ մեղիցես։ Սերաք է. 40։ Մտածեա թէ որչափ մեծ է ոչ մեղանչել մահու չափ մեղօք յայսմ ողորմելի աշխարհիս...» (Մտածութիւնք Ա—ԺԶ)։*

1763

(Հիմ Թիւ 229)

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅԵ ԵՎԵՂԵՑԻՈՑ

ԶՄԻՒՌՆԱ

1890

ԹՈՒԼԹ՝ 56։ ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 80×2×21։ ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 22×5×12։ ՑՈՒԳ՝ 29։ ՆԻՒԹ՝ միյակ հաստաւքեամբ ռարկ քուլք։ ԿԱՋՄ՝ կիւտալք, քզքեպատ ստուարաքաւք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ։ ԳԻՐ՝ վտրծ մաշուք ճարգայն շղագիր։ ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ։ ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւն. չունի։ ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2ր, 3ր, 4ր, 35ր, 36ր, 56։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1890։ ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԵՑԻՈՑ՝ Տէրտեքեամ Հ. Ղուկաս։ ՏԵՂԻ՝ Յմուտիւ։ ՅԻՇԱՍՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի քայց տեւ Յաւալարեմէ՝ ԹՊ. 4ա եւ Նախալարեմէ՝ ԹՊ. 5ա—7ր.։

Մատենան է՝ *«Վարդապետութիւն Հայաստանայց Եկեղեցւոյ։ Գրեց՝ Ղուկաս Վրդ. Տէրտեքեան»*։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 4ա. *«Յառաջարան։ Ազգին մէջ յուզուած ազգային կրօնական խնդիրները ազգային տեսակէտով քննադատելը աւելի աղէկ կ'երեւայ, վասն զի մէկու մը ազգային*

զգածման չըպէիր, աւելի համոզիչ է, եւ աւելի լուսաւոր եւ աւելի լուսաւորող Այս ճամբան աւելի կարճ է, եւ օտար տարրներէ ազատ ըլլալով, աւելի դիւրեւթոնելի կ'ըլլայ, եւ դիւրաւ նպատակին հասցնող: Անոր համար ալ այս ճամբան ընտրեցի առաջիկայ գրութեանս մէջ, թողով աստուածաբանից երկայն ճամբան, որ կը յենու օտար ազգաց Հարց վկայութեանց վրայ: Հաճին երկինք օգտակար ընելու այս գրութիւնս, որուն մի միայն նպատակն է լուսաւորել մեր ազգային կղերքը:

Թղ. Ծա. Նախաւաւելի, Հայաստանեայց Եկեղեցի ըսելով չեմ իմանար ոչ այսօրուան օրս կեցող էջմիածնական Եկեղեցին, որուն ծայրագոյն Եպիսկոպոսապետք էջմիածին կը նստին, ոչ Սոյց եւ Աղթամարայ աթոռները, եւ ոչ ալ կաթողիկէական Հայոց Եկեղեցին, որուն Պատրիարք-Կաթողիկոսն Կոստանդնուպօլսոյ դրած է իւր աթոռն: Այլ կ'իմանամ այն Եկեղեցին, զոր հաստատեց սուրբն Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայաստան ի քրիստոնէութիւն դարձնելու ատեն, եւ որուն յաջորդեցին այնչափ սուրբ եւ առաքելաշնորհ Հայրապետք, ինչպէս իւր որդիքն եւ թոռունքն եւ Ս. Սահակ եւ Թարգմանիչք, եւ այլ մեծամեծ Հայրապետք. Գրիգորեանք եւ Ներսիսեանք եւ այլք: Իմ նպատակս այս Եկեղեցւոյն վարդապետութիւնը փնտռել է եւ ցուցնելը:

Սկսին ազգ իւր Եկեղեցւոյն վարդապետութեան վրայ խօսք ըլլալու ատեն, նախ իւր Եկեղեցւոյն մէջ գտնուած աւանդութիւնը կը փնտռէ. երկրորդ՝ իւր սրբոց Հայրապետաց զրուցածներն, եւ երրորդ՝ իւր ազգային Ընդհանրական Ժողովոց վճիռներն: Ասոնցմէ կ'իմանայ իւր Եկեղեցւոյն վարդապետութիւնը: Ինչպէս ուրիշ քրիստոնեայ ազգաց մէջ, մեր մէջն ալ փայլեցան մեծամեծ Հայրապետներ, որոնք իբրեւ լուսաւոր եւ պայծառ աստղեր իրենց վարդապետութեամբ լուսաւորեցին մեր Հայաստան աշխարհը: Ասոնք հետաւոր վրայ խնդիրներ յուղուած ատեն հետաւոր վայրերն իրարու չով եկան, ժողովքներ ըրին եւ այն խնդիրները լուծեցին, կրօնական երկպառակութիւնները վերցուցին, եւ Քրիստոսի հօտը կառավարեցին ըստ ոգւոյ իւր Հիմնադրին: Իրենք ուղիղ ճամբէն երթալով, նոյն հօտը

առաջնորդեցին տարին, ուր էր Քրիստոսի փարախը:

Վերջ այս սուրբ եւ մեծամեծ Հայրապետները իրաւունք պիտի չունենան Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հարցն ըսուելու, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ վարդապետութիւնն ներկայացնելու եւ սահմանելու, եթէ անոնց ժողովքով որոշածները Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ որոշումները չկրնան պիտոր ըսուիլ, որոնց վրայ ուրեմն պիտի դնենք մեր հիմնարդեօք մօտաւոր ժամանակներու եւ անցելոյն քանի՜ մը տգէտ վարդապետաց վրայ, որոնք ոչ չպիտիւն աղէկ կը հասկընային, եւ ոչ ալ աստուածաբանական գիտութեանց, եւ ազգային եկեղեցական պատմութեան տեղեակէ էին: Եթէ այս մեր սուրբ Հարցն եւ սուրբ Հայրապետներն մէկդի թողունք, ուրիշ բան չմար մեզի, եթէ ոչ մշտնջենաւոր կոռույ ինքիք, երկպառակութեան պատճառներ, եւ իրար ատեղու լուցկիւնքեր, ունենալով մեզի առաջնորդ տգէտները: Յիշաւի այս եղած է պատճառ, որ յետին ժամանակներս կրօնական խնդիրներն ազգիս մէջ չատնայով, վերջապէս ուրիշ բանով չեն լմնցներ, եթէ ոչ երբայր զեղբայր Հայածելով, եւ ի վախճանի իրարմէ բաժնուելով: Ո՛ր ազգապէս իբրտ, մանաւանդ թէ ըսելու ենք, ո՞ր քրիստոնեայ սիրտ կրնայ առանց ողբոց եւ արտասուաց տեսնել այս վիճակը: Քրիստոնեայ ըլլանք, մէկ աւազանէ ծնած որդիք, մէկ հաշտութեան սեղանոյ հաղորդոց եղբարք, եւ իրար ատենք... Երակներուս մէջ մէկ արիւն չըջան ընէ, մէկ լեզու խօսինք եւ մէկ պատմութիւն ունենանք, մէկ ծէս ունենանք, նոյն սուրբ Հայրերը պատուենք եւ մեծարենք, եւ իրար չկրնանք հասկնալ, մեր բաժանման ճար ու դեղ չկրնանք գտնել: Ահա մեր բաժինը... Յիշաւի ողբալի բանը:

Սկս ցաւալի եւ ողբալի վիճակը տեսնելով, ձեռք զարկի առաջիկայ տողերս գրելու: Իմ կարծիքս այս է. որ մեր ազգին բաժանումը տեղի չէր ունենար, եթէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ սրբոց Հարց գրածներուն եւ անոնց ժողովքներուն որոշումները միտ դրած ըլլայինք: Այս կ'ըսեմ առ հասարակ ամէն կողմնակցութեանց համար: Ոչ միաբանաւորք, եւ ոչ ալ անոնց յաջորդող կաթողիկեայ կողման կղերը, եւ ոչ ալ էջմիածնի կողման կղերը ասոր միտ դրած չէ: Այս կը ցուցնէ մեզի պատմութիւնը: Եւ

եթէ պատճառը փնտռենք, կը գտնենք դրա-
բարի տղիտուութիւնը, ձեռագրաց չգտնուիլը,
եւ ընդհանրապէս Հայաստանի վրայ եղած
յարձակմանց պատճառաւ ոչ ժողովրդեան
եւ ոչ ալ կղերին խաղաղութիւն չգտնելը:
Այս ի սկզբան, ետքը յաջորդեր է իրար հա-
լածել, որ բնական է, որուն վրայ չեմ ուզեր
խօսիլ»:

«Միայն Մխիթարեան Հարց այս աղետէն
ազատ եղած են, ասոնք նախնեաց գիրքերը,
սրբոց Հարց գործքերը ժողոված տպած են,
գրաբարի տեղեակ եղած են, նախնի սրբոց
Հարց միտ զննելով Հայտաւէր ճամբայ մը
բռնած են, բայց որո՞նց կըցած են Հասկըցը-
նել այս ճամբան: Եւ ոչ մէկուն, վասն զի
իրենցմէ դուրս գտնուողք առ Հասարակ
երկուց ծայրայեղ կողմնակցութեանց վերա-
բերող անձինք էին»:

«Պատմութիւնն է, եւ միայն պատմու-
թեան փիլիսոփայութիւնն, որ մարդուս
կ'առաջնորդէ, եւ ի մասնաւորի մեզի պէս
ազգի, որ ինչպէս ըսի, շատ լուսաւոր
աստղեր ունեցեր ենք, բաւականք ի լուսա-
ւորել զմեզ: Եւ որովհետեւ նպատակ դրեր
եմ մեր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Ս. Հայ-
րերէն, Հայրապետներէն եւ ժողովներէն
ցուցնել Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ վարդա-
պետութիւնը, կը յուսամ որ եւ ոչ մի կողմն
կընայ եւ կարող պիտի ըլլայ պարսաւադիր
ըլլալու ինձի. իմ նպատակս՝ ասով ազգային
կղերը լուսաւորել է, եւ բաժանման միջնորդ
մէջնողէն վերցընել»:

«Հայաստանեայց Եկեղեցին առաքելա-
շնորհ մարդիկներէ Հաստատակալ Եկեղեցի է.
եթէ կը հաւատանք որ այս մարդիկը Հոգւով
Սրբով լցեալ մարդիկ էին, այն աստե՛ն պէտք
ենք հետեւցընել, թէ չէին կրնար վարդա-
պետել այնպիսի ինչ, որ ընդհանրական Եկե-
ղեցւոյ վարդապետութեան դէմ ըլլար, վասն
զի չկրնար ըլլալ որ Հոգին Սուրբ տեղ մը
ասանկ խօսի, եւ մէկալ տեղ անանկ, ի թէ
մեր մէջը վէճ կայ, բաժանում եւ երկպառա-
կութիւն կայ, յայտնի բան է, որ մենք ենք
մեր ցաւոց պատճառները. որ այն առաքելա-
կան Հարց խօսքերը աղէկ Հասկընալով, եւ
կամ աւելի Հասկընալ չուզելով, իրարու դէմ
գոռալու նիւթ ըրած ենք: Անոնց գտցած
լժընցուցած վէճըը մենք նորէն նորէն կը
բանանք, անոնց որոշած արջենիս գրածը

մենք կը գտցենք, որ լստենենք: Այս է ահա
մեր ներկայ վիճակը»:

«Այս ճառիս մէջ նիւթերը հետեւեալ
կերպով բաժնած եմ.

Ա. Գաղկեղոնի ժողովքին, եւ Քրիս-
տոսի երկուց բնութեանց վարդապետու-
թեան վրայ: (Թղ. 8ա—11բ):

Բ. Հոգւոյն Սրբոյ ի Հօրէ եւ յորդոյ
բիժան վրայ: (Թղ. 12—14ա):

Գ. Անդիլի աշխարհը մեղաց Հատուց-
ման եւ սրբոց երանական տեսութեան վրայ:
(Թղ. 14բ—16ա):

Դ. Պետրոսի առաքելոյն եւ յաջորդացը
գլխաւորութեան վրայ: (Թղ. 16բ—21ա):

Ե. Կաթողիկէականի եւ իջմիածնակա-
նի տարբերութեան վրայ: (Այս երկու
կողմնակցութիւնները այլ եւ այլ անուններ
ալ ունին, որոնք իւրաքանչիւր ոք ըստ կամի
եւ ըստ բերման առած կամ դրած է. ինչպէս՝
Հոմէական, պապական, լուսաւորական,
Գրիգորեան, Հայ, ուղղափառ, չարափառ
եւն. մենք մեր գրութեան մէջ իրարմէ զա-
նազանելու համար այս երկու անունները
ընտրած ենք, մանաւանդ ստիպուած ենք
առնել): (Թղ. 27բ—35ա):

Ինքան դրած նիւթերուս անցնել
յառաջ կ'աղայնեմ ընթերցողներս ժտադրու-
թեամբ եւ առանց կըքի կարգալ այս ճառս,
որուն նպատակն է շինել եւ ոչ քակել»:

Թղ. 34բ. Իրնւր վերջաբաժն. «Մեր գրած
այս ճառը ինչպէս կը տեսնեն ընթերցողք,
տեսական է, գործնական ճամբայ մը միու-
թեան դեռ ցուցըցած չենք: Այսու նկատ-
մամբ ինչ որ գրելու ըլլանք, կարծեաց սահ-
մանէն դուրս չկրնար ելլել: Այսու ամենայ-
նիւ չենք քաշուիլ մեր տկար կարծիքն ալ
ըսելու Միութիւն ըլլալու համար»:

1. Ձորս Կաթողիկոսունք իրենց հի-
մակուան դիրքը պահելու են իրենց սահման-
ներովն եւ ժողովրդովը: Թեմական միու-
թիւնը ապագայ յարմար ժամանակին թող-
լով:

2. Մեր գրած ճառին առջի չորս
գլուխներուն մէջ գրուած Հայաստանեայց
Եկեղեցւոյ վարդապետութիւնը ընդունելու
են միաբան:

3. Ե. գլխոյն մէջ գրուած զանցառու-
թիւնները չուկելու կամք ունենալու են եւ
չուկելու ջանք ընելու են:

4. Հաւատացելոց ազատ թող տրուելու է, որ եկեղեցին ուզին երթան, բաց ի ժողովրդապետական պաշտամանց, որոնք իւրաքանչիւր կաթողիկոսի պիտի վերաբերին եւ իւրաքանչիւրին եկեղեցին պիտի կատարուին ըստ ծիսի որ սովորութիւն եղած է այն եկեղեցւոյն մէջ, եւ ի քահանայէ, որ դուռած է այն կաթողիկոսէն:

Այս է մեր կարծեքը:

Թղ. 37ա. «Մանսթութիւն» (1—40).

Թղ. 53բ. Թիւ 38 ծանօթութիւնը. «Մխիթարեանք ընաւ հաւան չէին Լատինաց եւ Գոլէճցոց խստապահանջութեան, անոր համար ի սկզբանէ իսկ իրենց Հիմն շատ արդիւնաւոր եղած են թէ եկեղեցւոյ եւ թէ Ազգին առջեւ իրենց ժողոված ձեռագիրներով, տպած գիրքերով, Հայերէն լեզուն ապականութենէ ազատելու ջանքով եւ ծէսերը պահպանելու եռանդով: Աստուծոյ նախախնամութիւնը յարոյց զՄխիթար այնպիսի ժամանակ, որ ազգը անկամութեան մէջ բոլորովին կորսուելու վտանգի հասած էր: Ինչ» Գրիգորեանց եւ Ներսիսեանց պէս թէ կրօնասէր էր եւ թէ ազգասէր. շատ նեղութեամբք հաստատեց իւր Միաբանութիւնն Վենետիկ Ս. Ղազարու կղզին, եւ ազգին համար շատ աշխատելէն ետքը կնքեց Հոն իւր սրբակեաց կենսքը 1749ին, ինչ ազգը այն տեսակէտով չէր նկատեր, ինչ տեսակէտով որ կը նկատէր կաթողիկեայ կղերի մնացած մասը: Հայոց եկեղեցիները անհաղորդելի չէր համարէր, ազգին բաժանումը չէր ուզեր, ինչպէս յայտնի է իւր «Պատճառք» ըստած ճառէն. անոր համար ալ 1718ին Հռոմ եղած ատեն աշխատեցաւ, եւ Ս. Գահէն ընդունեցաւ 1718ին վճիռը Կղեմէս ԺԱ. ժամանակ, որով զիտուն վարդապետաց խորհուրդին կը ձգուէր յաստ-

ուածային հաղորդակցութեան խնդիրը, ի բաց առեալ որ ինչ յաստուածային եւ ի ընական իրաւանց արգելեալ է: Նոյն հաշտասէր ոգւով էին իւր աշակերտներն ալ, որուն համար ալ միշտ հալածուեցան Լատիններէն եւ Գոլէճցիներէն, սակայն ասոնք (Մխիթարեանք) իրենց աստուածաբանական գիտութեամբ, որ միացեալ էր մեր սրբոց Հարց եւ մեր եկեղեցական պատմութեան տեղեկութեան Հետ, պաշտպանեցին քաղութեամբ Միաբանութիւնը Հռոմայ Ս. Գահէն առջեւ: Ասոր անխիտելի ապացոյց են Հռոմայ այլ եւ այլ ժամանակ տուած վճիռները, այսինքն 1718ի Սեպտեմբերի 26ին, 1816ին Յուլիսի 6ին, 1819ին Յունիսի 19ին, եւ Յուլիսի 31ին, 1820ին Մարտի 18ին եւ Դեկտեմբերի 1ին, 1821ին Յուլիսի 2ին, 1822ին Յունիսի 12ին, եւ վերջապէս մեր ատենները «Մխիթարեան Վենետիկ» վատահամբաւէլ գրքին դատապարտութիւնը: Մխիթարեան Հարց ծային լսելի լրջալուս պատճառը երկոցունց կողմանց, այսինքն ըսել կ'ուզենք՝ Պատրիարքաց եւ կաթողիկեայ կղերին չափազանցութիւնն էր: Պատրիարքները բռնաւորք էին, եւ կաթողիկեայ կղերը կրօնամոլ եւ ազէտ: Խնդիրը աւելի աւարի, կողոպուտի վրայ էր, որ կը ծածկուէր ընդ թողով, մէկ կողմանէ ազգասիրութեան, եւ մէկալ կողմանէ կրօնասիրութեան: Այս ծածուկ լծակը, որ կը շարժէր ամենայն ինչ, յայտնի կ'ակնարկէ Մխիթար Աբբահայր իւր «Պատճառք» ճառին մէջ (տպ. ի Զմիւռնիա, եր. 32) այսպէս. «Եկեղեցականք Հայոց մինչ զհալածանս յարուցանան, ոչ այնքան վասն հաւատոց առնեն, որքան վասն դադարման յատուկ մարմնաւոր շահից իւրեանց: Քանզի մարմնաւոր ապրուստ նոցուն է ի տրոց ժողովրդեանն, եւ մինչ ուղղափառքն ոչ զնան յեկեղեցին նոցին, պակասին տուրքն եւ առ այս նոքին կատաղեանք» յարուցանեն զհալածանս:

1764

(Հիմ Թիւ 25 Ա)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

ԹՐԻՆԵՍՏ կամ ՎԻՆՆԱՆԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 88: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30×11: ՊՐԱԿ՝ չեմ ջշմանալ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւս, բռնած է տմբալ էլը անմեց ազատ յուսանցքներու: ՏՆԳՔ՝ 77: ԼԻԻԹ՝ հիմ գորտաւոր, միջակ քանտութեամբ քուլք: ԿԱՅՄ՝ կիսալաշի, քոլքապատ ստուարաքուլք: ԹԼԹԵՆԱ ՊԱՂԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեղմակմ գտաւրկ՝ քուլք: ՀԱՆԳԱՐԱՐԱՐ՝ արտաբնատ բաւական լաւ, սակայն գործածութեմէ քուլքեր բռնաքսկիմ իւզուած եւ տղատած: ԳԻՐ՝ շատ մեծը ձուրքիք:

ԹԱՆԱՔ՝ տււ: ԶԱՐԳԱՐԱՐՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՅԱՐԱՐ՝ Թղ. 92բ—95բ, 97: ԺԱՐԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ անծածոք, Միւրքաբան մը: ՏԵԼԻ՝ Թրինետ կամ Վիեննա: ՏԵՆԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուիմ:

Մատենան է՝ «Բաւարան Լատիններէն—Հայերէն»: Յառաջ կը բերեմք միայն սկզբնաւորութիւնները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Abactor, վարիչ, վտարակ, հատակապուտ, խաշնդող, խաշնավար»:

Թղ. 8ա. «Bacoa, ակրուկա, կտիտոն, սպուռ, մարգարիտ»:

Թղ. 9ա. «Cabalhus, ձի, բեռկիր»:

Թղ. 18բ. «De, զ, յաղապս, վասն, յ»:

Թղ. 24բ. «Daproppter, վասն այնորիկ»:

Թղ. 30բ. «Fabacha, բակլաթան»:

Թղ. 34բ. «Gebata, սկաւառակ»:

Թղ. 38ա. «Habeo, ունել, կայնուել, ստանալ, ընդունել, յանձնն ունել, համարել»:

Թղ. 38ա. «Jacio, ձգել, ընկնելուել, արձակել, արկանել, նետածիլ լինել, սփռել, առել»:

Թղ. 44բ. «Kalendae, կաղանդք, ամսամուտք»:

Թղ. 44բ. «Labana կամ or, սասանիլ, դանդաշել, գնդգեղիլ, դեղեւիլ, որպէս մերձի սայթաք լինել, քրտաբեկ լինել»:

Թղ. 48ա. «Macellarius, նպարալաճառ, սպանդապետ, մսադործ, սպանդանոցին»:

Թղ. 52ա. «Nabkum, սրինգ, սաղմոսաբան, տաւիլ, զեաք»:

Թղ. 54ա. «Ob, վասն, յաղապս, սակ»:

Թղ. 57ա. «Pabulor, ճարակիլ, արածիլ»:

Թղ. 69բ. «Quacum(n)que, յոր կողմն եւ ընդ որ կողմ եւ, յոր, որ ինչ»:

Թղ. 71ա. «Rabies, կատաղութիւն, մոլեղնութիւն, բարկութիւն»:

Թղ. 75ա. «Sabina, աշտէ, տէգ, բրիթ, խոտ մի»:

Թղ. 84ա. «Tebefacio, մաշել, կակղեցուցանել, թուլացուցանել, չորացուցանել, ապականել»:

Թղ. 88ա. «Vacat, պարապութիւն է, մարթ է, ի դէպ է, ցանկալ, փափաքել, զոյ, պարապ»:

Թղ. 92ա. «Xenius, հիւր, վանատուր, հիւրասէր»:

Թղ. 92ա. «Zamia, վզեան, մնատ, կորուստ, կոնոն կամ խողակ փեւոյ»:

Թղ. 96բ կրկնակն է Թղ. 49ին, նայմպէս Թղ. 98բ՝ 51ին:

Թղ. 98բ. Յաւելուած մը կայ, ընդամենը 20 բառ:

1765

(Հին Թիւ 77)

ԲԱՆԱԳԻՐԻՔ ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1850ի շուրջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 60: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 30×19: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 24×15: ՏՈՂՔ՝ 80—83 ամկնանք: ԹԵՐԹՔ՝ ամբողջը մէկ պրակ է: ՆԻՒԹ՝ գծաւոր աշակերտակառ տեսութեան քուլք: ԿԱՋՄ՝ յումի: ՊԱՀՊԱՆԱՆ՝ ազգեւը դեղին քարակ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ Բիչ մը վնասուած, ամկնանքը: ԳԻՐ՝ ճօտք եւ շեղագիր, տես միտսիւմ: ԶԱՐԴԵՐ, ԵՈՐԱՆԵՐ, ՆԱՄԱՆԵՐ՝ չկան: ԳԱՏԱՐԻ՝ 1ա, 55բ էջին վարի կէտը, 56ա—60բ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճման: ԳԻՐԶ՝ անձանք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի շուրջ: ԹԵՍՏԱՄԱՆ՝ չկայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մատենան է՝ Բառագիրք Կենդանաբանական Բառերու, որոմէ կերպուած կամ գործածուած են վիճմանայի Մխիթարեան Հայրերէն՝ իրենց գամագամ գիտական հրատարակութիւններուն մէջ: Հայերէն—լատիններէն—

լատիններէն—գերմաներէն—ֆրանսերէն: Յառաջ կը բերենք իբրեւ մտայն տալ գիրէն քանի մը բառ (Հայերէնի մտքը միայն):

Թղ. 1բ. Ազատի, Ազգալ, Ազգաւ, Ականթէ, Ականջաժուտ, Ակալ, չունեցող կենդանիներ կամ Ատամաւտք են:

Թղ. 6բ. Բազէ, Բազմաստրալէ, Բազնիլի կամ Պիծակ, Բաշխ, Բասիլիսկոս, Բեշկ ժշկոյ, Բզեզ, Բնդեռն են:

Թղ. 7բ. Գազանէ, Գալարածետ, Գալարողիկ, Գաղտակուր, Գալլ, Գալլաժուկն, Գաղթեկ, Գաղազ, Գամիոն են:

Թղ. 9բ. Դաս, Դասաւորութիւն, Դեպիլ, Դեղմանիկ, Դեղպիլ, Դիոմէդ, Դիւրաւաբար, Դիւրաւոր, Դիւրոյ են:

Թղ. 10բ. «Եղբորդէս կամ Այծակիթ, Եղնակ ոսկի, Եկքանաքաղ կամ Կարծիր կատար, Եղիճ ծովային» ԽԱ.:

Թղ. 12բ. «Ջանգակակերպ Թոք, Ջաշացու, Ջեռուն, Ջիզ կամ Մրճաճուկ, Ջիւզնիս, Ջովարկէս, Ջորիլ» ԽԱ.:

Թղ. 12բ. «Էշ, Էշայծեամն» ԽԱ.:

Թղ. 12բ. «Ընտել, Ընճառիւծ, Ընճուղտ,

Թղ. 12բ. Թաղանթաթեւ, Թանցր, Թանցրահաւ, Թանցրամորթ, Թառափ, Թաւտա» ԽԱ.:

Թղ. 15բ. «Ժանտահոտ, Ժանտահոտ Աբիս, Ժանտասամոյր, Ժանտաքիս, Ժայռահաւ» ԽԱ.:

Թղ. 15բ. Իգուան, Իժ, Ինճ, Իննգուան, Իչակէս, Իշամեղու, Իշակայրի» ԽԱ.:

Թղ. 15բ. «Լապտերաւոր, Լողակ, Լողացող, Լոր, Լորամարդ, Լորահաւ, Լորցնակ կամ Կողինջ» ԽԱ.:

Թղ. 16բ. «Պածկտիկ, Պաղընակ կամ Տրինք, Պաղտրտուն, Պաղտրտնիկ կամ Դողդողաքի, Պաշափառ» ԽԱ.:

Թղ. 18բ. «Մառազնաց, Մառազորտ, Մառկոտիկ կամ Փայտփոր, Միծառն, Միծառնանանք, Միծառնաճուկն» ԽԱ.:

Թղ. 20բ. «Կաթնատուք կամ Ստնտուք, Կայծորիկ, Կայտառ, Կանարեան սարեկիկ կամ Դեղձանիկ, Կանգուրոս» ԽԱ.:

Թղ. 24բ. «Համբարիք կամ Համբարուք կամ Կէտազիք, Հազարտուռի կամ Օձասանդր, Հաստայիքուք, Հարցուկ» ԽԱ.:

Թղ. 26բ. «Ձեռնաթռիչ, Ձի, Ձիւղետի, Ձիակն թռչուն կամ Կտցար, Ձիապիծակ կամ Գոռեխ, Ձիաստաց» ԽԱ.:

Թղ. 27բ. «Ճազար, Ճախնայինք, Ճանճ, Ճառազայթեպք, Ճարեկ, Ճեպիւն կամ Ճպուռն, Ճճեկեր, Ճճիակեր» ԽԱ.:

Թղ. 28բ. «Մալուղ, Մազոտ, Մահիկ, Մամուկ, Մարախ, Մարգարտազարդ, Մարբի, Մարի, Մաքաւոն, Մեկնակ» ԽԱ.:

Թղ. 32բ. «Յամոյր, Յամբազնացք, Յամրուկ, Յարամանի, Յափշտակիչ կամ Յափշտակող, Յոպոպ, Յովազակուք» ԽԱ.:

Թղ. 33բ. «Նախս, Նապաստակ, Նաւակալ, Նեպուտ, Նեռոճ, Ներկէս, Նկարէն հաւ, Նկրտող, Նհանք» ԽԱ.:

Թղ. 34բ. «Շահէն, Շանաճուկն, Շատակեր, Շիմբանէ, Շնազայլ, Շնազուխ, Շնանմար, Շնկնճիթ, Շնորոք» ԽԱ.:

Թղ. 35բ. «Ողնի, Ողնահարեպք, Ուխար, Ոլիլ, Ուկէարծիւք, Ուտար, Որդունք, Որդան կարծիր, Որի» ԽԱ.:

Թղ. 37բ. «Ձեղը, Ձիղը, Ձղլիկ, Ձղլիկան, Ձորեքճոռիք, Ձուկանք» ԽԱ.:

Թղ. 37բ. «Պաշտոնասէր կամ Հարցուկ, Պապկայ կամ Դուղաք, Պապկայիկ, Պասկուճ, Պատկողանի» ԽԱ.:

Թղ. 39բ. «Ջայլեամն, Ջորի, Ջրածին կամ Հեղածին, Ջրբղձ, Ջրչուն կամ Շնչրի, Ջրցան կամ Գեղմոյն» ԽԱ.:

Թղ. 39բ. «Ռեզակապիկ, Ռեզակուպ, Ռեզեղլիւր» ԽԱ.:

Թղ. 40բ. «Սազ, Սաղամանդր, Սաղաւարտայ, Սաղաւարտաւոր, Սաղաւարտակ, Սաղմոն, Սամոյր» ԽԱ.:

Թղ. 42բ. «Վագերաճի, Վազր, Վազողք, Վահագն, Վարազ, Վիթ, Վիշապ, Վիշապ ճուկն, Վիշապ Օճն, Վիշապակ» ԽԱ.:

Թղ. 43բ. «Տակերեան, Տառեղ, Տաւրակ, Տարգալկուռ, Տարմ, Տարմահաւ, Տափամտնի, Տափտանիք» ԽԱ.:

Թղ. 44բ. «Յախճիխ, Յախսարեկ, Յանցաթեւ, Յեծ, Յեց, Յին, Յնորք, Յուլ, Յպտանիք» ԽԱ.:

Թղ. 45բ. «Փաղանք, Փայեթն, Փայտմորեկ, Փայտոլի կամ Մլուկ, Փայտփոր կամ Մառկորիկ, Փառն» ԽԱ.:

Թղ. 46բ. «Քաղիկ, Քանդակագործ, Քաշահաւ, Քարաղիաց, Քարալէզ, Քարաբր, Քարաթոթոչ կամ Կովաղիաց» ԽԱ.:

Թղ. 47բ. «Օղայինք, Օձ, Օձասանդր, Օձաճուկն, Օձամողէս, Օձք, Օձակերպք, Օձարծուի, Օձիկ» ԽԱ.:

Թղ. 49բ. «Յաւելուած, Կտաւաքաղ, Մանիճ, Երկնահաւ, Մեղրասուն, Մեղրածուծ, Հերձակտուցք, Աղանի» ԽԱ.:

Թղ. 52ա. Օտար բառերու պարբնական ցանկ:

Թղ. 54ա. Կը շարունակուի Թղ. 49բ-ի յաւելումը:

1766

(Հիմ քիւ չուցի)

ՃԱՇՈՑ ԼԵՀԱՀԱՅՈՑ (Պակասաւոր)

ԼԵՀԱՅՈՑԱՆ

1700ի վերջերը

ԹՈՒԼՐՔ՝ 212: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 29-ՅX21-Յ: ՊՐԱԿՐ՝ չիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրաքանչիւրը՝ 22X7: ՅՈՒԿ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էիմ գորաւոր հաստիկի քուլք: ԿԱՍՄ՝ չուցի կազմանալ հաշոմ է, չուամբ դեւ մտաւոր ժովժով կը պահէ քերթերը: ՀԱՆԳԱՍՄԱՆ՝ գէշ, խոնարհութիւն եւ կազմը հոմաւոր ըլլալով շատ փնտցած է սկիզբն ու վերջը եւ կը պակսիմ թագաւորի քերթեր: ԳԻՐ՝ մտածադատուկ Յարցիքի մը: ԹԱՄԱՆ՝ ան, խորագրեմն ու սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԿԱՐԱՆ՝ եւմ. չուցի: ԴԱՐԱՆ՝ Թ. 43ր, 51ր, 60ր, 121ր կէտը, 182ր, 135ր, 140ր, 161ր: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1700ի վերջերը: ԳՐԻՅ՝ ամծածածք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեհաստան: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չկամ: ԵԱՆՈՒԹԻՒԹԻՒՆ՝ Թ. 195ա շերտ ընդ իւր Պեթրոս Վրդ. Մովսէսեան Կոնստանտին Սեփեան ի Լեհաստան: Վրկեն 1 Դեկտ. 1907:

Մատենան է՝ «Ճաշոց» Լեհահայոց շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Կահանայէ զոր զգեցցին զարդարութիւն...»: Պատարագի զգեստաւորման մտածմ:

Թ. 2բ. «Եւ յետ զգեցելոյ քահանային, ելանէ ի սրբատանէն սպասաւորօքն հանդերձ առ խորանն եւ կնքէ զինքն նշանաւ խաչին» Պատարագ:

Թ. 4ա—26բ. Ժամամուտներ, մեծ մտածվ յատիմակամ ծէսէն քարգմանուած:

Թ. 26ա—36ա. Պատարագը կը շարունակուի:

Թ. 36բ. «Երբ Ամբրոսիոսի հայրապետի եւ վարդապետի նկեղեցւոյ. Ըջեղ Աստուած գովմէ, Զքեզ Տէր խոստովանիմք...»: Որում կը յաջորդեն շնորհակալութեան աղօթքներ:

Թ. 39ա. «Պատարագ յաղաք Ս. Մարիամու ի կիրակէէ զայստեան մինչեւ ջրնուհոն Տեառն»: Կը յաջորդեն գալստեան չորս կիրակիներ:

Թ. 42բ. «Ի հրկմանն Մընըդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի»:

Թ. 44ա. «Ի Մընըդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի»: Կը յաջորդեն Թ.

45ա՝ «Ի տունի Ս. Ստեփանոսի Նախալըկայի»: Թ. 45բ՝ «Ի տունի Ս. Յոաննու առաքելոյ եւ աւետարանչի»: Թ. 46բ՝ «Ի տունի սրբոց Անճեղ Մանկանց Բեթղէէմի»: Թ. 47ա՝ «Կիրակիներ ութօրէի Մընըդեանըն Տեառն»: Թ. 48ա՝ «Պատարագ յաղաք ութօրէի Մընըդեան Տեառն»: Թ. 49ա՝ «Ի տունի Ս. Սեղբեստրոսի Փափին»:

Թ. 50ա. «Ի Թլիստոսեան Տեառն եւ ութօրէի Մընըդեան»:

Թ. 50բ. «Ի հրապարուցի Աստուածայայտութեան»:

Թ. 52ա. «Ի տունի Աստուածայայտութեան եւ երկի Մոզուց»: Կը յաջորդէ՝ Թ. 52բ՝ «Եթէ Յայտնութիւն զայցէ ի կիրակէին»: Թ. 53ա՝ «Կիրակի ի մէջ Յայտնութեան ութօրէի»: Թ. 53բ՝ «Ի ութօրէի Աստուածայայտութեան»:

Թ. 54ա. «Ուխտական պատարագ յաղաք Երանելոյ Մարիամայ Կուսի ի Մընըդենէ մինչեւ ցըՏեառնընդառաջ»:

Թ. 54բ. «Երկրորդ Կիրակի զկնի Աստուածայայտութեան»: Կը յաջորդեն՝ Թ. 55ա՝ «Երկրորդ Կիրակի զկնի Աստուածայայտութեան»: Թ. 56ա՝ «Զերրորդ Կիր.»: Թ. 56բ՝ «Հինգերորդ»: Թ. 57ա՝ «Վեցերորդ»:

Թ. 57բ. «Կիրակի ի Եթանասերորդում»: Թ. 58ա՝ «Ի Վաթնեւորդում»: Թ. 61ա՝ «Կիրակի Բուն Բարեկենդան ի Յիսնեւորդում»: Թ. 62բ՝ «Առաջին չորեքշաբթի քառասորդաց պահոց»: Թ. 63բ՝ «Հինգշաբթի»: Թ. 64ա՝ «Ուրբաթի օր»: Թ. 64բ՝ «Շաբաթի օր»:

Թ. 65ա. «Առաջին Կիրակի»: Թ. 67բ՝ «Երկուշաբթի»: Թ. 68բ՝ «Երեքշաբթի»: Թ. 69ա՝ «Չորեքշաբթի»: Թ. 70՝ «Հինգշաբթի»: Թ. 71ա՝ «Ուրբաթ չորից Ժամանակաց»: Թ. 72ա՝ «Շաբաթ չորից Ժամանակաց»:

Թ. 74ա. «Երկրորդ Կիրակի քառասորդաց պահոց»: Թ. 76բ՝ «Երկուշաբթի»: Թ. 76ա՝ «Երեքշաբթի»: Թ. 77ա՝ «Չորեք»

շաբթի: Թղ. 78ա՝ «Հինգշաբթի»: Թղ. 78բ՝ «Ուրբաթի օրն»: Թղ. 80ա՝ «Շաբաթ օրն»:

Թղ. 81ա՝ «Երրորդ Կիրակի քառասնօրեայ պահոց»: Թղ. 82բ՝ «Երկուշաբթի»: Թղ. 83բ՝ «Երեքշաբթի»: Թղ. 84ա՝ «Զորեքշաբթի»: Թղ. 85բ՝ «Հինգշաբթի»: Թղ. 85բ՝ «Ուրբաթի օրն»: Թղ. 80ա՝ «Շաբաթ օրն»:

Թղ. 90ա՝ «Զորրորդ Կիրակի քառասնօրեայ պահոց»: Թղ. 91բ՝ «Երկուշաբթի»: Թղ. 93ա՝ «Երեքշաբթի»: Թղ. 94ա՝ «Զորեքշաբթի»: Թղ. 95բ՝ «Հինգշաբթի»: Թղ. 96ա՝ «Ուրբաթի օրն»: Թղ. 98ա՝ «Շաբաթի օրն»:

Թղ. 98բ. «Կիրակի յաղազ շաբաթաշաբաթ օր է Հինգերորդ քառասնօրեայ պահոց»:

Թղ. 101ա՝ «Երկուշաբթի»: Թղ. 101բ՝ «Երեքշաբթի»: Թղ. 102բ՝ «Զորեքշաբթի»:

Թղ. 103բ՝ «Հինգշաբթի»: Թղ. 104բ՝ «Ուրբաթի օրն»: Թղ. 105ա՝ «Երկուշաբթի»:

Թղ. 105բ՝ «Երեքշաբթի»: Թղ. 106ա՝ «Զորեքշաբթի»:

Թղ. 106բ՝ «Զորեքշաբթի»:

Թղ. 108ա. «Կիրակի Արմաշենեայ օր է Մաղկապարտ»: Թղ. 109ա՝ «Աւագ Երկուշաբթի»: Թղ. 109բ՝ «Աւագ Երեքշաբթի»: Թղ. 113ա՝ «Աւագ Զորեքշաբթի»: Թղ. 117բ՝ «Էփեմի Զինգշաբթի Լիւթեայ Տեսն»:

Թղ. 118բ՝ «Էփեմի Ուրբաթի օրն»: Թղ. 121ա՝ «Էփեմի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 122ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 122բ. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 123ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 124ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 125ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 126ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 127ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 128ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 128բ. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 129ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 130ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 131ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 132ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 133ա. «Կիրակի Հրաշալի Սուրբաթի օրն»:

Թղ. 133ա. «Յաւուր Համբարձման Տեսն»:

Թղ. 133բ. «Կիրակի ի մէջ ութօրէի Համբարձման»:

Թղ. 134բ. «Շաբաթի Հակման Պենտէկոստէն»:

Թղ. 136ա. «Կիրակի Սրբոյ Պենտէկոստէն»:

Թղ. 137ա. «Երկուշաբթի»: Թղ. 137բ. «Երեքշաբթի»: Թղ. 138ա. «Զորեքշաբթի»:

Թղ. 138բ. «Հինգշաբթի»: Թղ. 139ա. «Ուրբաթի օրն»:

Թղ. 141ա. «Էփեմի Ամենասուրբ Երրորդ օրն»:

Թղ. 141բ. «Էփեմի Ամենասուրբ Երրորդ օրն»:

Թղ. 142բ. «Էփեմի Ամենասուրբ Երրորդ օրն»:

Թղ. 143ա. «Գովհա Սիւն զՓրկչն զո»:

Գովհա զԻւրաք եւ զՀովհան զո...»:

Թղ. 144ա. «Կիրակի Երկուշաբթի օրն»:

Թղ. 144բ. «Երրորդ Կիրակի»:

Թղ. 145բ. «Զորեքշաբթի Կիրակի»:

Թղ. 146բ. «Հինգերորդ Կիրակի»:

Թղ. 147բ. «Եփեմի Զինգշաբթի Կիրակի»:

Թղ. 148բ. «Էփեմի Սուրբաթի Կիրակի»:

Թղ. 149բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 149բ. «Մետաքսեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 150ա. «Երկուսուսան Կիրակի»:

Թղ. 151ա. «Երեքշաբթի Կիրակի»:

Թղ. 151բ. «Զորեքշաբթի Կիրակի»:

Թղ. 152բ. «Հինգերորդ Կիրակի»:

Թղ. 153ա. «Վեցուսուսան Կիրակի»:

Թղ. 153բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 154բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 155ա. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 155բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 156ա. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 156բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 157ա. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 157բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 158ա. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 158բ. «Տեսնեցորդ Կիրակի»:

Թղ. 159ա. «Երրորդ Կիրակի օրն»:

Թղ. 159բ. «Երրորդ Կիրակի օրն»:

Թղ. 160ա. «Զորեքշաբթի Կիրակի»:

Թղ. 160բ. «Հինգերորդ Կիրակի»:

Թղ. 160բ. «Վեցերորդ Կիրակի»:

Թղ. 162ա. «Հասարակ Սրբոյ ի Հոգիման միոյ առաջնոյ»:

Թղ. 162բ. «Հասարակ միոյ մարտիրոսի եւ Հայրապետի»:

Թղ. 163ա. «Վասն Նոյնոյ Հասարակի միւս պատարագ»:

Թղ. 164ա. «Հասարակ միոյ մարտիրոսի ոչ Հայրապետի»:

Թղ. 164բ. «Վասն Նոյնոյ Հա-

սարակի միւս պատարագ։ Թ. 165ա՝ չհասարակի միոյ մարտիրոսի։

Թ. 166ա՝ Հասարակ մարտիրոսաց զինի Զատիկն ի Նոր Կիրակէն մինչեւ ցընկուտն սրբոյ Պետէկոստէին։ Թ. 166բ՝ Յաղագս բազմաց մարտիրոսաց ի Զատիկան ժամանակի։ Թ. 167բ՝ Վի հասարակի մարտիրոսաց ի Զատիկանի ժամանակի։ Թ. 168ա՝ Հասարակ բազմաց մարտիրոսաց արտաքոյ Զատիկանի ժամանակի։ Թ. 168բ՝ Յաղագս նոյնոյ հասարակի միւս պատարագ։ Թ. 169բ՝ Յաղագս նոյնոյ հասարակի միւս պատարագ։ Թ. 170ա՝ Վերստին այլ ընթերցուածք եւ աւետարանք վասն բազմաց մարտիրոսաց։

Թ. 172բ. Հասարակ խոստովանողի հայրապետի Եկեղեցոյ։ Թ. 173բ՝ Յաղագս նոյնոյ հասարակի այլ պատարագ։ Թ. 174ա՝ Վերստին այլ ընթերցուածք եւ աւետարանք վասն խոստովանողի հայրապետի։ Թ. 175ա՝ Հասարակ Վարդապետի Եկեղեցոյ։ Թ. 176բ՝ Հասարակ խոստովանողի ոչ հայրապետի։ Թ. 177ա՝ Յաղագս նոյնոյ հասարակի միւս պատարագ։ Թ. 177բ՝ Դարձեալ վերստին այլ ընթերցուածք եւ աւետարան վասն խոստովանողի ոչ հայրապետի։ Թ. 178ա՝ Յաղագս նոյնոյ հասարակի պատարագ վասն Ապապոսի։

Թ. 179ա. Հասարակ Կուսից, վասն կուսի եւ մարտիրոսի։ Թ. 179բ՝ Դարձեալ վասն կուսի եւ մարտիրոսի։ Թ. 180բ՝ Հասարակ վասն բազմաց կուսանաց եւ մարտիրոսաց։ Թ. 181ա՝ Վասն կուսի միայն։ Թ. 181բ՝ Դարձեալ վասն կուսի միայն այլ պատարագ։ Թ. 181բ՝ Հասարակ ոչ կուսից, վասն միոյ մարտիրոսի ոչ կուսի։ Թ. 182ա՝ Վասն ոչ կուսի եւ ոչ մարտիրոսի։ Թ. 183բ՝ Դարձեալ միւս ընթերցուած վասն այրոյ։

Թ. 183բ. Վի տարէլիցի նաւակտեաց եկեղեցոյ։

Թ. 184բ. Ուխտական պատարագք Երկուշաբթի յաղագս Սրբոյ Երրորդութեան։ Թ. 185ա՝ Վասն գահացողութեան Աստուծոյ ասի պատարագ յաղագս Ս. Ս. Երրորդութեան կամ յաղագս Ուսոյն Սրբոյ, կամ յաղագս Երա. Մար. Կու. վերստինով զազօթս Էտապոյս։ Թ. 185ա՝ Երեքշաբթի յաղագս Հրեշտակաց։ Թ. 186ա՝ Զորեքշաբթի յաղագս ՍՍ. առաքելոցն Պետրոսի եւ

Պօղոսի։ Թ. 186բ՝ Հինգշաբթի պատարագ յաղագս Ուսոյն Սրբոյ կամ յաղագս ՍՍ. Էռեսարիսթեայ։ Թ. 187ա՝ Պատարագ յաղագս ՍՍ. Էռեսարիսթեայի Խորհրդոյ։ Թ. 188ա՝ Յաւուր Ուրաթի պատարագ յաղագս Սրբոյ իսախին։ Թ. 188բ՝ Պատարագ յաղագս Հարչարանաց Յիսուսի Գրիստոսի։ Թ. 189բ՝ Շաբաթի օրն պատարագ յաղագս Սրբոյ Կուսին Մարիամու։

Թ. 190բ. Պատարագ վասն ընտրելոյ ծայրագունի վեհապետին ի դատարկանալն Աթոռոյն։ Թ. 191ա՝ Վի տարէլից ընտրութեան կամ ձեռնադրութեան Եպիսկոպոսի։ Թ. 191ա՝ Յաւուր արարչութեան եւ պսակեցման Փափին եւ նոյնոյ աւուր տարէլից։ Թ. 191բ՝ Վի տարէլից ընտրութեան կամ ձեռնադրութեան Եպիսկոպոսի ասի պատարագ։

Թ. 191բ. Պատարագ վասն բառնալոյ զհերձուած։ Թ. 192բ՝ Պատարագ վասն ոյր եւ իցէ հարկաւորութեան։ Թ. 193ա՝ Պատարագ վասն Թողութեան մեղաց։ Թ. 194ա՝ Պատարագ ընդդէմ անհաւատից։ Թ. 194բ՝ Պատարագ ի ժամանակի պատերազմի։ Թ. 195բ՝ Պատարագ վասն իսաղաղութեան։ Թ. 196ա՝ Պատարագ վասն տարամբեւելոյ զմահ տարամահ կամ ի շինդամահի։ Թ. 197ա՝ Պատարագ վասն Հիւնդաց։ Թ. 197բ՝ Պատարագ վասն ուխտարարաց կամ ճանապարհորդաց։

Թ. 198բ. Պատարագ վասն փեսայի եւ հարսին։

Թ. 200բ. Վասն օրհնելոյ եւ պըսակելոյ զհարսնացեալուն։ Հարցումները կը կատարուին լեհերէն, գրուած Հայ տաւերով։ Թ. 205ա՝ Վարդ ութերորդու աւուր հարսանեաց բերելոյ եւ մուծանելոյ զհարսն եկեղեցին։

Թ. 206ա. Յատուկ պատարագաց յաղագս Մբոց։ Ի հսկման Սրբոյն Անդրէի առաքելոյն։ Թ. 207ա՝ Վի տօնի օրոյն Անդրէի առաքելոյն։

Թ. 207բ. Վի տօնի սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին մուտն ի վիրապին։ Թ. 208բ՝ Շաբաթ, Գուստ Նշխարաց օրոյն Գրիգորի Լուսաւորչին։

Թ. 208ա. Վի տօնի Վերափոխման ամէնօրհնել Մարիամու։

Թ. 209բ. Վի տօնի Սուրբ Յովակիմայ եւ Աննայի ծնողաց Սուրբ Աստուածածնին։

Թղ. 210բ. «Վարդավառ կիրակէ Այլա-
կերպութեանն»:

Թղ. 211ա. «Ի տօնի սրբոց հրեշտակա-
պետացն Միքայէլի եւ Գարբէլի եւ ամենայն
երկնային զօրացն»:

Թղ. 211բ. «Ի տօնի սուրբ զլիաւոր
առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի»:

Թղ. 212ա. «Ի տօնի Աւետման Սուրբ
Աստուածածնին»:

1767

(Հիմ քիւ 512)

ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ Հ. ՂՈՒԿԱՍ՝ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԿՐԿՆԱՏՈՒՄԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻՒԱ

1891

ԹՈՒՂԹԳ՝ 187: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 29-9X21: ՊՐԱԿ՝
յնմ ճշմանում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 23-5X12-5:
ՏՈՂԳ՝ 26 մթիւն հաշուով: ՆԻՒԹ՝ միլիոն հաւաստ-
քեմար ցարգ քուլք: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի, քաջապատ
ստուարաքուլք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու
վերջը մէկական հազար քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ կազ-
մը քանում, մթնիւ Թղ. 21 կազմւմ քաժնում:
ԳԻՐ՝ վարժ, գեղեցիկ շաղգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սնու: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆԻ՝ հմ. յկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ-Տք,
120ա, 100բ-187բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1891: ԳՐԻՑ՝ Տէր-
տէրեան Հ. Ղուկաս: ՏԵՐԻ՝ Զմբումի: ՅԻՇԱՏԱԿԱ-
ՐԱՆ՝ յունի, քաջ հմմտ. Թղ. 2ա եւ 186ա:

Մատենան է՝ «Հաշուակալութիւն կրկ-
նատումարի: Դրեց Ղուկաս Վ. Տէրտէրեան
ի Զմիւռնիա, Ա. Հատոր, տեսական»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Հատում Ա՝ Նախակրթա-
կան տեղեկութիւններ: Գրուի Ա՝ Վաճառա-
կանին գործողութեանց բաժանումը»:

Թղ. 5բ. «Գրուի Բ՝ Վաճառագիր
(facture)»:

Թղ. 7բ. «Գրուի Գ՝ Հաշիւ գնման
(compte d'achat) եւ Հաշիւ վաճառման
(compte de vente)»:

Թղ. 9ա. «Գրուի Դ՝ Ընկալեալք եւ
ընկալադիրք»:

Թղ. 9բ. «Գրուի Ե՝ Տոմսակի ըստ հրա-
մանի (lettre à l'ordre), փոխանակագիրք
(lettre de change), հրամանագիրք (mandat)
եւ Քուլթք վարկի (lettre du crédit)»:

Թղ. 16բ. «Գրուի Զ՝ Տոկոսիք (intérêt)
եւ Զեղչ (escompte). Յետագրի ժը տուչու-
թիւնը եւ յետագրի հաշիւը եւ միջին ժա-
մագրութիւն»:

Թղ. 20ա. «Գրուի Զ՝ Ընթացիկ Հաշիւ-
ներ»:

Թղ. 23բ. «Հատում Բ՝ Պարզատոմա-
րի եւ կրկնատոմարի Հաշուակալութեանց
ընդհանուր տեսութիւնն: Գրուի Ա՝ Պար-
զատոմարի գրութիւնները»:

Թղ. 31ա. «Գրուի Բ՝ Կրկնատոմարի
գրութիւնները»:

Թղ. 54ա. «Հատում Գ՝ Հաշիւներուն
ընդհանուր տեսութիւնը: Գրուի Ա՝ Դրա-
մագիրքի Հաշուի վրայ» (Compte de Capital
կամ Compte des fonds)»:

Թղ. 56ա. «Գրուի Բ՝ Արկղի Հաշուին
վրայ»:

Թղ. 56ա. «Գրուի Գ՝ Ընդունելի Թղթե-
րու եւ կամ քաշում եւ խրկում Թղթերու
Հաշիւներ»:

Թղ. 59ա. «Գրուի Դ՝ Ընդհանուր
վաճառքի Հաշուին վրայ»:

Թղ. 60բ. «Գրուի Ե՝ Վճարելի Թղթոց
Հաշուին վրայ»:

Թղ. 63բ. «Գրուի Զ՝ Կահուց կարաս-
եաց Հաշուին վրայ»:

Թղ. 65ա. «Գրուի Է՝ Շահ եւ վնասի
Հաշուին վրայ»:

Թղ. 67ա. «Գրուի Ը՝ Մասնաւոր
անձանց թէ առանձին եւ թէ միահամուռ
(ամէնը մէկտեղ) Հաշիւներուն վրայ»:

Թղ. 71բ. «Գրուի Թ՝ «Յառն Հաշիւնե-
րու վրայ»:

Թղ. 77ա. «Գրուի Ժ՝ Ճամբորդութեան
Հաշիւներուն վրայ»:

Թղ. 79բ. «Գրուի ԺԱ՝ Անշարժ ստաց-
ուածոց Հաշուին վրայ»:

Թղ. 80ա. «Գլուխ ԺԲ.» Ժառանգու-
թեան հաշուին վրայ:

Թղ. 80բ. «Գլուխ ԺԳ.» Վերջացուման
(liquidation) հաշուին վրայ:

Թղ. 85ա. «Գլուխ ԺԴ.» Հաշիւներուն
ընդհանուր շարքին վրայ:

Թղ. 89ա. «Հատուած Դ.» Առտուների
մէջ գործածուած այլեւայլ գէրքերու վրայ:
Գլուխ Ա.՝ Ստուերագրի կամ Զեռատետրի
վրայ:

Թղ. 91բ. «Գլուխ Բ.» Օրագրի վրայ:

Թղ. 96ա. «Գլուխ Գ.» Մատենի վրայ:

Թղ. 96բ. «Գլուխ Դ.» Օրագիր—Մատ-
ենան:

Թղ. 99ա. «Գլուխ Ե.» Կահագրոց գրքին
եւ նամակներու օրինակին վրայ:

Թղ. 103ա. «Հատուած Ե.» Ընդհանուր
կշռոյ վրայ, Գլուխ Ա.՝ Կշիռ գրութեանց:

Թղ. 108բ. «Գլուխ Բ.» Կահագրի վրայ:

Թղ. 110ա. «Գլուխ Գ.» Հաշիւներու
հաւասարութեան (sokde) վրայ:

Թղ. 114բ. «Գլուխ Դ.» Կշիռ հաւասար-
ութեամբ կամ կշիռ կահագրի:

Թղ. 115ա. «Հատուած Զ.» Ընկերու-
թեանց վրայ ընդհանրապէս: Գլուխ Ա.՝
Ընկերութեանց վրայ ընդհանուր տեղեկու-
թիւն:

Թղ. 117ա. «Գլուխ Բ.» Ընկերներուն
հաշիւներուն վրայ:

Թղ. 118ա. «Գլուխ Գ.» Իսթատորդու-
թեամբ (action) ընկերութեանց գրութիւն-
ներուն վրայ:

Թղ. 120բ. «Հատուած Է.» Մասնակցու-
թեամբ ընկերութեանց հաշիւներուն վրայ:

Թղ. 132ա. «Հատուած Ը.» Մովական
գործողութեանց եւ յապահովացուցմանց
վրայ: Գլուխ Ա.՝ Մովական գործողութեանց
վրայ:

Թղ. 133ա. «Գլուխ Բ.» Յապահովա-
ցուցումն:

Թղ. 135ա. «Հատուած Թ.» Հրապարա-
կական առեւտրական թղթերու եւ ոսկի ու
արծաթի դրամներու վերաբերեալ նիւթոց
վրայ: Գլուխ Ա.՝ Հասոյթներու վրայ ընդ-
հանրապէս:

Թղ. 137ա. «Գլուխ Բ.» Տէրութեան
վրայ եղած հասոյթներ:

Թղ. 139ա. «Գլուխ Գ.» Հրապարակա-
կան թղթոց ընթացքին վրայ:

Թղ. 139բ. «Գլուխ Դ.» Ոսկի եւ արծաթի
ստակներու վրայ:

Թղ. 140բ. «Հատուած Ժ.» Օտար տէ-
րութեանց հետ գործողութիւններ: Գլուխ
Ա.՝ Դրամափոխութեանց վրայ ընդհանրա-
պէս (change):

Թղ. 145ա. «Գլուխ Բ.» Ընտրողու-
թեանց վրայ:

Թղ. 152բ. «Գլուխ Գ.» Դրամաեղանին
մէջի հրամաններուն վրայ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 166ա. «881 Հոկտ. 1891 աւարտե-
ցաւ օրինակութիւնն»:

1768

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄԱՇՏՈՑ ԶԵՆՈՒՄԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԲՐԻԵՍ (°)

1810էն առաջ

ԲՈՒՂԹԻՆ՝ Գ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 29-3×20-5: ՊՐԱԿ՝
միտկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկսիւս սեւ կրկնագիծ շրջանակի
մէջ առնուած, Երկուէք միտսիւս 25-5×15: ՏՈՂԳ՝ 83:
ՆԻՒԹ՝ Էիմ գորտաւոր, միտկի ետտուրքեամբ քաւղը:
ԵԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լու: ԳԻՐ՝ մաքուր
նետրգրի: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրեմերը, խրատագրե-
մերն ու սկզբնատառերը կարմիր: ԱՄԴԱԳԻՐ՝ Թղ.

1ա, 7ա: ՓԱԿՄԱՆ ԱՄԴԻ՝ Թղ. 8բ: ԴԱՏԱԿ՝ Թղ. 8բ
մէկ սիւնակ: ՓԱՄԱՆԱ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ տն-
ծամբ, Միեքարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ Խաւանքաբ
Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնագրու-
թեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Սկիզբն աստիճանաց կղերիկոսաց: Պատրաստեցի յառաջագոյն զանազան արծաթի սկտեղք ի վերայ մասնաւոր սեղանոյ...»:

Թղ. 1բ. «Կարգ խուզման Հերաց»:

Թղ. 2բ. «Կարգ Դոնապանութեան»:

Թղ. 3բ. «Կարգ Ընթերցողութեան»:

Թղ. 5ա. «Կարգ Երզնէցուցուցութեան»:

Թղ. 5բ. «Կարգ Զահրէկալութեան»:

Թղ. 7ա. «Կարգ ձեռնադրութեան կիսաստարկաւագաց»:

1769

(Հիմ քիւ 476)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑ

ԹՐԻԵՍՍ (°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 30×20, ԹՎ. 5—8՝ 24×17.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20×12.5, 5—8՝ շքեմակի մէջ առնուած 18×11: ՑՈՂՔ՝ 28, 5—8՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ գումառ ոսկեգորգ պտի քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ մօտերը: ԹԱՆՔ՝ սեւ, խորագիրները, խրատագիրները եւ սկզբնատառերը կտրմբ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ: չկա՛: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՎ. 1, 4բ վաքի կէսը, 8ք, 8—12: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծածօք, ՄԻԽ՝ քաքեմ մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեսոս: ՑԻՇԱՑԱՎԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ վանական Մաշտոց:

Բնագրին վրայ կատարուած եմ բազմաթիւ յաղաւումներ եւ սրբագրութիւններ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Կարգ տալոյ զգլխոս կրօնիս: Քաւանայն, այս է Աբրայն կամ մեծաւորն զգլխեալ զապկի...»:

Թղ. 5ա. «Կարգ Ուխտի: Նորընծայն արարեալ նախ զխոստովանութիւն եւ ընկալեալ զսուրբ Հաղորդութիւն կոչեսցի առնել զուխտագրութիւն...»: Ուխտագրութեամբ ամփոփուած տեղը բաց քաղուած է:

1770

(Հիմ քիւ չունի)

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԻՆՆԱ (°)

1840ի առնմանը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 214: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 28.3×22.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ մշտնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 24×14: ՑՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւարարիմ չալէպուած: ԳԻՐ՝ բոմի մը տեւակ մօր եւ հիմ շագրեր: ԹԱՆՔ՝ գումառակալ սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ: չունի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՎ. 117բ, 185, 177բ, 188—190, 198բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի առնմանը: ԳՐԻՉ՝ ամծածօք ՄԻԽ՝ քաքեմներ: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիննա: ՑԻՇԱՑԱՎԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Ուսումն քնական գիտութեանց՝ Քիմիա եւ Ֆիզիկա:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն օրինակութիւն է Թիւ 1772 ձեռագրէն, բայց պակասաւոր: Հոս կը նշանակեմք միայն գրութեան բաղադրականը:

1ա՝ Մուտք, 4ա՝ Ա., 7ա՝ Բ., 26բ՝ Գ., 50ա՝ Դ., 66ա՝ Ե., 91ա՝ Զ., 136ա՝ Է., 150ա՝ Ը., 191ա՝ Ժ. պակասաւոր, 197բ՝ ԺԱ.:

1771

(Հիմ քիւ չուծի)

Հ. ԳԱՐԻԲԵԼ ՄԵՆՎԻՇԵԱՆ՝ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՍՏՈՒԳԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՎԻԵՆԱ-ԻԶՄԻՐ-ՊՈԼԻԱ-ՆՈՎԻՍԱՏ

1887—1930

Քոնդիթ՝ 420, քայք անկուած եմ բացեմ բազմաթիւ՝ քնացրիմ մէջ եւ իբրեւ յաւելում, գամագամ մեծութեամբ քաղքեքաւ վրայ մաքաղութիւններ։ Մեծնիթիւն՝ 20x21։ Պրկիթ՝ չեմ նշանակուած։ Գրոնիթիւն՝ երկսիւն, ամբողջ էջը կը բաժնէ։ Տրկիթ՝ պղտգամ, մինչեւ 100 ու աւելի։ Նիթիթ՝ քարակ մաքր գծեթեով քաղք։ ՎԱՐՄ՝ կիտայք քաղապետ ստուարաքաղք, ամբողջը սամուած է կամեանց զոյնով կտաւի շաղկիկ մէջ։ ԹՂԵՍԱՆ ՊԼԱՊԱՆԱՆ՝ օկերմ ու վերջը սքնագոյն քուղք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՐ՝ գէշ, կազմը բազմաթիւ, մէջեմ քաղքեք կազմէն հլած, գործածութեմէ բազմաթիւ քաղքեքաւ ծայրերը պտտուած։ Գիթ՝ չափազանց մաքր մաքր քաղք գեղեցիկ շղագիթ։ ԹԱՆԱԿ՝ մեծ մառավ գունատած ան։ ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՐ՝ եւմ. չեմ։ ԴԱՏԱՐԿ՝ բազմաթիւ տեղերէ լիքաւ որոշ մաքր։ ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1887—1890։ ԳՐԻՑ, ՀԵՂԻՆԱՆ՝ ՄԵՆՎԻՇԵԱՆ Հ. Գարբիէ։ ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմա, իզմիթ, Կ. Պալիս, Նովիքաշ։ ՅԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի, հմմտ. սակայն թա՛ լա։

Մատենան է՝ Հայերէնի ստուգաբանական բառարան, Թղ. 1էն առաջ կ'պցուած պիտակի մը վրայ կու տայ ծրագիրը։

«Մարգեր Համառօտ Հայերէն բառարանի։ Ա.— Փակեալ ունիցի զամենայն կարեւոր բանն Հայերէն լեզուի, զոսկի դարուն եւ զայլոցն, այլ 1⁰.— զատկալ որդիցիին աստղանիչ նշանաւ բանեղ ոսկի դարուն յայլոցն։ 2⁰.— Ի բաց թողից (եւ կամ ինձ լաւագոյնս եւս թուի ի վերջ կոյս մատենին զնել) զամենայն բանն՝ որք ոչ ի կիր արկանիցին այժմ, որպէս զվայծակաճանճանչեցուցանել են. են. Բ.— Ձինդիր բայից ճշդիւ՝ զտաւկաւ նշանակեցից Համառօտ ինչ օրինակաւ։ Այս, որպէս հաւանեալ իսկ եմ, լեռնու զկարեւորագոյն մասն թերութեանց, որոց վասն բազումք յետս կան յոսմանէ դրաւոր Հայերէնին։ Օրինակ՝ յայնժամ միայն, յորժամ կարեւոր ի լուաւորել զմիտս բանից իցէ։ Գ.— Առ ի զեւրոպական վերադիրս ի բաց վտարելոյ, եղից առնիթեր, զոյականաց զկարեւորագոյն վերադիրս, այսպէս. երկնիք՝ լուրջ, յստակ ... են. են. Հ.— մառուն։ Դ.— Համառօտ Համաբարբառ, զ. օր. ազան = ճղճիմ, կծծի են. են. Ե.— Ձկննդանեաց, զորուսոց եւ զհանգաց անուանս կամիմ ըստ կարի իմում որդել, եզեալ առնիթեր զլատ. կամ զԵՆԱԿԱՆԱՆ

որպէս ինչ եւ դտից ի Թարգմանութեան, Զ.— Ձնշանակութիւնս կարգ ըստ կարգէ եղից. նախ զքնականս եւ ապա զայլասացիկն։ Է.— Աշխարհաբարեւ եւ տաճականաւ մեկնեցից, որում բազում ինչ նպաստ լինիցի բառադիրքս Վ. Հ. Երեմեան։ Ն. Մ. Հ. Գ. (արքիէլ) Մէն(էվիշեան)։

Իբրեւ աղբիւր կը գործածէ Հայ եւ օտար հեղինակներու քաղմաքիւ երկասիրութիւնները, իսկ քառերու պաշարը հաւաքուած է ամբողջ մատենագրութեմէ, տայով կոչումներու տեղիքները քիւով եւ համարներով։ Ստուգաբանուած բառերու արմատները գրուած են մեծ մառավ երապակամ գիրերով, իսկ արաբերէմ, պարսկերէմ, ասորերէմ, եբրայեցերէմ, յունարէմ, սամեֆրիթ, ռուսերէմ, գերմաներէմ՝ իրենց սեփական յատուկ այբուրենով։

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Բառարանիս համար գործածուած մատենագրութեամ ցամկ, որոնցմէ իւրաքանչիւրին համար նշանակուած են յատուկ նշաններ։

Թղ. 6ա. «Ա.՝ ա՛ թշուառական. Վարք եւ վկայութիւնք որոց Հատընտիր ճաղեալք ի ճաղընտրոց Հատ. Բ. 388...» Կու տամք միայն քաղքեքամարները ըստ այբուրենի Բ.՝ 40ա, Գ.՝ 53ա, Դ.՝ 64ա, Ե.՝ 73ա, Զ.՝ 83ա, Է.՝ 90ա, Ը.՝ 92ա, Թ.՝ 96ա, Ժ.՝ 103ա, Ի.՝ 106ա, Լ.՝ 110ա, Խ.՝ 117ա, Ս.՝ 130ա, Կ.՝ 136ա, Զ.՝ 154ա, Զ.՝ 173ա, Դ.՝ 178ա, Ժ.՝ 180ա, Մ.՝ 185ա, Թ.՝ 206ա, Ն.՝ 218ա, Ծ.՝ 232ա, Ո.՝ 243ա, Զ.՝ 261ա, Պ.՝ 268ա, Զ.՝ 290ա, Բ.՝ 293ա, Ս.՝ 295ա, Վ.՝ 319ա, Տ.՝ 335ա, Բ.՝ 353ա, Թ.՝ 356ա, Ի.՝ 362ա, Փ.՝ 364ա, Պ.՝ 375ա, Օ.՝ 390ա, Ֆ.՝ 396ա։

Թղ. 418բ. Յաւելում մըմ է եւ ցամկ գամագամ տանջամբներու, իրենց տեղիքներով՝ գրականութեամ մէջ։

ՅԻՇԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գործս սկսած է՝ «Մ. Ա. Փ. 1887 թ. 6. Հ. Գարբիէլ Մէն(էվիշեան)։

1772

(Հիմ թիւ չունի)

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

1840ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 282, իջեկայումս 1—892 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 28-8X22-5: ՊՐԱԿ՝ 29: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսեւ 22X15-5: ՏՈՂԳ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ էին միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւակամ լուս: ԳԻՐ՝ ձուրգիբ, բամի մը ամենքէ գրաւած: ԹԱՆԱՔ՝ սնու: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հում. չումի: ԳԵՄԳՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ Յիւլիան վերաբերեալ, մտախտով բազմաթիւ տեղեր: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 198—200, 232բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենները: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ Միխայիլ Թարեման: ՏԵՂԻ՝ հասանաբար Վիեննա: ԹԵՄԱՆԱԿ՝ ԿԱՐՈՒԹԻՆ՝ չումի, բամի մը տեղ մտախտով մոլորք 1848 եւ 1852 տարիներէ, ձեռագիրս ռուսամ համար զործածող աշակերտներէ:

Մատենան է՝ Ուսումն բնական գիտութեանց՝ Գիւրիտ եւ Ֆիլիքս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. ՎՄԱՆՄԱՆ բնական գիտութեան: Բնական գիտութիւնն է. Գիտութիւն, որոյ նիւթ է օրոշել եւ մեկնել գերեւոյթս, որ յանգործիւս որ բնութեան երեւոյթին...: (§ 1—8):

ԹՂ. 5ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Յաղաք մարմնոց

1773

(Հիմ թիւ 497)

ՏՈՆԱՑՈՅՑ 1799 ԱՄԻՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1799

ԹՈՒՂԹՔ՝ 68, իջեկայումս 1—118: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 30X20: ՊՐԱԿ՝ Ա—: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկուս, 27X10 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԳ՝ 43 միջին հաշուով: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւոր միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ հաստակի թուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաշիքը վճառած, մեղմը շատ տեղ մերծծուած: ԳԻՐ՝ վարժ ձուրգիբ: ԹԱՆԱՔ՝ սնու: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չումի, սկիզբը կպ միայն ԹՂ. 1ա Միխայիլ Թարեման Վիեննայում գիտնալը: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 68բ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1799: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ, Միխայիլ Թարեման մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ԹԵՄԱՆԱԿ՝ յատուկ իմաստով չումի, բաց տեւ ԹՂ. 68ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. ՎՏՈՆԱԿՈՅ 1799 ամի Տեառն եւ ՌՄԻՆԸ մեծաց Հայոց Թուս—

առհասարակ: (§ 9—16):

ԹՂ. 8ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Յաղաք զօրութեանց նիւթոց: (§ 17—52):

ԹՂ. 29ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Գիւրիտի բնականութիւնը ի վերայ նիւթոց ինչ, որոց ուսումն առաւելապէս կարեւոր է: (§ 53—83):

ԹՂ. 61ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Յաղաք չասարակակշիռն կշռոյ (չասարակակշիռութեան) զօրութեանց: (§ 84—113):

ԹՂ. 69ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Վասն շարժման: (§ 114—151):

ԹՂ. 100ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Վասն ծանրութեան: (§ 152—175):

ԹՂ. 145ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Զրակշիռութիւն: (§ 176—186):

ԹՂ. 160ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Օղակշիռութիւն: (§ 187—216):

ԴՈՒԼԱՆՔ՝ կը պակսի (§ 217—239):

ԹՂ. 201ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Մագնիսականութիւն: (§ 240—252):

ԹՂ. 213ա. ՎԴՈՒԼԱՆՔ՝ Եղեկատրիոնականութիւն: (§ 253—268):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. ՎՄԻՆԱՆ Յունուար ունի զաւուրս ԼԱ. Յունուարի 1., ՏՈՆ Տեօբէնութեան,

Թղթապետութեան եւ Անուան Քրիստոսի եւ Հ. օր Մենդեան: Ի գիշերին՝ Օրհ. ԳԿ Փառացդ Հօր: Այլ. 49. Եղիցի...:

Թղ. 4ա. Տարալմ գիրը Գ. ըլլալով Յուսուար 13իմ պէտք է տօնուէր Առաջաւորաց բարեկենդանը, եւ ապա յից տարբերը պէտք է փոխադրուէին Վարդապետի յաջորդող տարբերէմ ետք, բայց առանց կարեւորութիւն տալու առանց մէկ մասը մշտնապէս եմ Առաջաւորաց պահէի օրերուն, նայի իսկ ամսոմ չորեքշաբթի օրը: Նայմը կը տնտնուի մանւ աւրիշ տեղեր: Կը համոզիպիմ մանւ լաւտնակամ տօնեքու ինչպէս Թղ. 9ա. «Փետր. 25՝ Մատաթեայ առաքելոյն»: Թղ. 10ա. «Մարտ 7՝ Թովմայի Ազուկնացւոյն»: Թղ. 10բ. «Մարտ 12՝ Գրիգորի Պապին»: Թղ. 17բ. «Ապրիլի 2՝ Սրբոյն Յովսեփայ Աստուածաւոր»: Թղ. 18ա. «Ապրիլի 3՝ Սրբոյն Բենեդիկտոսի Աբբային»: Թղ. 19ա. «Ապրիլի 11՝ Լէոնին Պապին»: Թղ. 21ա. «Ապրիլ 25՝ Մարկոսի Աստուածաւորին»: Թղ. 22ա. «Մայիս 1՝ Առաքելոյն Փիլիպպոսի եւ Յակովբայի»: Թղ. 28բ. «Յունիս 13՝ Սրբոյն Անտոնի Պատուացւոյն»: Թղ. 31ա. «Յունիս 29՝ Գլխաւոր առաքելոյն Պետրոսի եւ Պօղոսի»: Թղ. 31բ. «Յունիս 2՝ Այցելութիւն Ս. Կուսին առ Եղիսարեթ»: Թղ. 34բ. «Յունիս 25՝ Յակովբայ Առաքելոյն»: Թղ. 34բ. «Յունիս 28՝ Աննայի մօր Ս. Աստուածածին»: Թղ. 36ա. «Օգոստոս 7՝ Պօղիկարայոսի Զմիւռնիոյ Հայրապետին եւ Արեւելեան Վկայից»: Թղ. 36բ. «Օգոստոս 10՝ Լաւրենտիոսի վկային»: Թղ. 37ա. Վերափոխութիւնը դրուած է Օգոստոս 15իմ փոխանակ ըլլալու 18իմ կիրակի օրը: Թղ. 38ա. «Օգոստոս 24՝ Բարթոլոմէոսի առաքելոյն»: Թղ. 38բ. «Օգոստոս 28՝

Օգոստինոսի Հայրապետին եւ վարդապետին Եկեղեցւոյն»: Թղ. 41ա. «Սեպտեմբեր 15՝ Տօն անուան սրբուհւոյ Կուսին»: Պաշտօնացը Սեպ. 15իմ դրուելու տեղ փոխադրուած է Սեպտ. 22ին: Թղ. 42ա. «Սեպտեմբեր 19՝ Մատթէոսի առաքելոյն եւ աւետարանչին»: Թղ. 44ա. «Սեպտեմբեր 30՝ Միքայէլի Հրեշտակապետին»: Թղ. 44բ. «Հոկտ. 1՝ Երոնիմոսի Հայրապետին եւ վարդապետին Եկեղեցւոյն»: Թղ. 45ա. «Հոկտեմբեր 6՝ Տօն ամենասուրբ Վարդապետին»: Թղ. 48բ. «Նոյեմբեր 1՝ Տօն ամենայն Սրբոց»: Թղ. 48բ. «Նոյեմբեր 2՝ Սրբոյն Յուստոսի Վկային, պաշտպանի Թրեստու»: Թղ. 49ա. «Նոյեմբեր 4՝ Յիշատակ Համօրէն Ննջեցելոց»: Թղ. 53բ. Դեկտեմբեր 7՝ Ամբրոսիոսի Հայրապետին եւ վարդապետին Եկեղեցւոյն»: Թղ. 54բ. «Դեկտեմբեր 13՝ Լուսիայ կուսին»: Թղ. 55բ. «Դեկտեմբեր 21՝ Թովմայի առաքելոյն»: Թղ. 56բ. «Դեկտ. 25՝ Մենուղ Տեառն մերոյ»: Թղ. 57բ. «Դեկտեմբեր 28՝ Անմեղ Մանկանցն Բեթղեհեմի»: Թղ. 58ա. «Դեկտեմբեր 31՝ Սեղբատորոսի Հոովմայ Հայրապետին»:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 58ա. «Կատարումն տարւոյն լիցի արդեամբք ի փառս ամենակալին Աստուծոյ (Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ) եւ ի պատիւ օրհնաբանեալ Կուսին եւ (սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին եւ սրբոյն Անտոնի Աբբայի եւ) ամենայն Սրբոց (երկնաւորաց եւ երկրաւորաց յաւիտեանս յաւիտենից ամէն)»:

1774

(Հիմ քիւ չունի)

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ՔԱՓՈՒԶԻՆԱՑ ԱՌ ՍԻՄՈՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ

ԱՆԱԼՑԻԱ

1760էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 29.5X21.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ մշտնակալութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբն 24X18: ՏՈՂԹ՝ 31: ՆԻԹՔ՝ զօրաւոր սպիտակ իմ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ մարգարէ կիսալաթ: ԹՂԵՍԵՑ ՊԱՊԱՆԱԿ՝

աղբեւն եւ ետեւն երկուսկամ սպիտակ քաղաք: ԿԱՐԱՄԱՆԱԿ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ռոտրոգիր: ԹԱՆԱԿ՝ մաքր շաղմակի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. լիւան: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 18բ էլիմ մեծազգայն մտքը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1760էն

հաջ: ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար Քափուլին վաքապետ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Այալցիւ: ՅԵՆԱՅԱԿԱԳՐՈՒ-
թԻՆԵՆԻՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Պատասխանի Հարց
Քափուլինաց, որք ի Վրաստան յԱխալցխա
քաղաքին քարոզութեան պարսպին, առ
զրուածն կամ առ Թուղթն առաքեալ նոցա ի
Միմօնէ կաթողիկոսէ (ըստ մականգրելոյն
իւրոյ) Պատրիարքէ Հայոց»: Որքան կ'ենեւի
ձեռագիրս բուն պատասխանին սեւագրու-
թիւնն է, որովհետեւ բնագրին վրայ բազմա-
թիւ տրագրութիւններ կատարուած են: Այս
իմաստով Թղ. 1աի յուսմացքի վրայ գրուած
կը գտնենք՝ «ա. զայս ամենայն Թիւն
բանիւքն հանդերձ սկզբնադիր արա ի գրեմն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բնագիրը մայաբամէ մը ետք կը բաժնուի
39 յօդուածներու:

Սկիզբն, Թղ. 1ա. «Ձեռ առ մեզ գրեալ
գիրն կամ գրողը՝ ընկալաք եւ իմացաք
անտի կյանդիմանելն քո զմեզ ի բազում իրս
եթէ ի վերայ հանգամանաց հաւատոյ մերոյ
եւ եթէ ի վերայ եղանակին որով վարեմք,
այլ մեծաւ անիրաւութեամբ եւ գլխովին
տարապարտ զայս ամենայն առնես» եւն.:
Ապա կը թուովին Միմօն կաթողիկոսի կռքէ
դրուած ութը գլխաւոր ամբաստանութիւն-
ներ ընդդէմ Քափուլինաց, որոնց պատաս-
խան կը տրուի մի առ մի:

1775

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՀԱՒԱՏՆ ԱՆՊԱՏԱՍԽԱՆԻ

ԱՆՅԱՏ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒԼՔԻ՝ 38: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 29:5X20: ՊՐԱԿ՝
3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսին 27X18: ՏՈՂԻ՝ 42: ՆԻԻԹ՝
հիմ գորտար, միջակ հաստութեամբ բուլք: ԿԱՋՄ՝
չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ չղցիր: ԹԱ-
ՆԱԿ՝ զանաւոր սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ իմ. չունի:
ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 34բ—38բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու
վերջեր: ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար Միմօնաբեմ մը: ՏԵ-
ՂԻ՝ ամպտ: ՅԵՆԱՅԱԿԱԳՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Անհաւատն
առանց պատասխանոյ, կամ անհաւատացողն
առանց պատասխանոյ: Գործ Պողոսի Սէնեթ-
եան, ի Միաբանութենէ Յիսուսեան, ուր
ցուցանի թէ ոչ կարէ ոչ ճանաչել թէ որն
իցէ ճշմարիտ կրօնն, որ կամի ճանաչել զնա:
Ըստ հակաբանական ոճոյ՝ Անհաւատն ան-
պատասխանի: Գործ Պողոսի Սենեթեան, ի
Միաբանութենէ Յիսուսեան, յորում ցուցանի

թէ կարէ ճանաչել եւ որոշել զճշմարիտ
կրօնն, որ միանգամ կամի զնա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մասն Ա՝ Գլուխ Ա՝ Վախ-
ճան հեղինակի ի յայս գործ, եւ ճանապարհ
զոր ունի: Ոչինչ մեծապէս ջանիւ մշակեն
պարտիզպանք ի տունկս իւրեանց, քան թէ
զարմատն...»:

Թղ. 6բ. «Գլուխ Բ՝ Որչափ անարժան
իցեն հաւատոյ անաստուածքն, Այս ձեռով
կը յաջորդեն իրարու ԺԴ գլուխներ, վերջիսն
է՝

Թղ. 34ա. «Գլուխ ԺԴ՝ Վկայութիւն,
զոր վկայեն վասն Աստուծոյ գազանքն
սքանչելի սերնդեամբ իւրեանց»:

1776

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՐՈՒԹԵՍ ԿԱՄ ՈՍԿԵՓՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՅԻՆ ԳԻՐԻՔ

ԱՆԵՆՈՐ

1773էն ետք

ԹՈՒԼՔԻ՝ 136: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 29:2X22:5: ՊՐԱԿ՝
չիմ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսին 28X17:

ՏՈՂԻ՝ 32—33: ՆԻԻԹ՝ իրապակեմ հաշակագրի
բուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտակալի, քաղապտու կրկն ձեռ-

տառերով ստուգարքով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քննարկելու: Գիր՝ Յորազայն բարձրագին: ԹԱՆԼԱՔ՝ սեւ եւ մանուշակագոյն: ՋՈՐԴԱՄԱՆՔ՝ եւս լկան: ԴԱՏԱԿ՝ ԹՁ. 2բ, 3ա, 110բ—112ա, 113ա—114ա, 127բ—134բ, 135բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն ետ: ԳՐԻՑ՝ կնարագոյն տիրացու կիրակոս: ՏԵՂԻ՝ ամենաթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆՔ՝ ԹՁ. 1բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Ա կնարագին: ԳՐԻՑ՝ ՎԱՍԿԱՅԻՐ Ի Կ. ԳԵՂՈՅԻ Լ. ԳՐԻՑՐԵՑ՝ ՎՐԶ. ՄԱՆԿԱՆ 1868 Հ. 0. Ս.:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1—93բ. «Արուեստ Գիրքական կամ Ոսկեփոխութիւն», կամ մասն մէջ ընդ մէջ բուսական դիպագրեր (ԹՂ. 94ա—99բ): «Գաթիկ գիրք» (ԹՂ. 100բ—110ա):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Գծուած՝ զամագամ պատկերներ եւ քիմիական փորձերու համար գործածելի անօրհներու:

ԹՂ. 3բ. «Ցանկ գրքերու աստիկ տեսանելի դերութեան»: Ցամկը կազմուած է ԱԲԳ՝ կարգով:

ԹՂ. 8ա. «Առաջարանութիւն. Գովական յարուեստ է օգնական եւ գործեալ բնութեանն եօթն ազգ իրվոյն, որ ի Քանէճ արարեալ զայս իմաստասիրեալ գիրքս: Գիրքական արհեստ եւ բազում ճարտար վարպետաց եւ իմաստից յուսանելով եւ քաղվածելով եօթը նիւթոց վրայ: Եւ անարժան Պապադարս որդոյ Ձեղարինէ, արի Ձէթալոյ: Ըսկանի յամի փրկին Ռեմ(“) Աստուծով ամէն: Գլուխ Ա՝ Ոսկին, արծաթն, պղինձն, կւայկն, արճիճն...» (իւրաքանչիւրի ինքն դրուած է յատուկ զապփարագիրք եւ բնագրին մէջ անկէ ետք շատ տեղեր այս զամագամ մետաղները կը նշանակուին միայն զապփարագրով: Ումի Յոէ գլուխ (347), կարճ կամ երկար խրատներով: Շատերում տակ գրուած է «Փորձեցի փուճ ելաւ օվ եղբայր» (ԹՂ. 81բ), Յառաջ կը քերթմի Բամի վը հետաքրքրական ամուններ:

ԹՂ. 15բ. Ի՛ն. Գլխում վերեւ՝ «Սկանի գիրք Պապադարս որդոյն Ձեղարինէ արի Ձէղալոյ ըսկանի յամի Փրկին Ռեմ գրվեցաւ Աստուծով ամէն: Գիտաւրէ, գիրքս այս բաժանի երկս մասունս, որոց առաջինն յայտնէ գիրս պիտական գործոյն, երկրորդ

մասն յայտնէ զամանն որ պիտոյ է գործոյն, երրորդ մասն զգործելն իրվոյն...»:

ԹՂ. 81բ. «...Ա տարիէն ետեւ Մարի պեար կու դառնայ, բաւէ: Տէր Յոհաննեսի պարգեւն է այս...»:

ԹՂ. 82ա. «...Փորձեցի, փուճ ելաւ այս թէրթիտ պըս սուտ է»:

ԹՂ. 83բ. «Այս դուռն բոխիլ Պետրոս էմմուն գրէն գրեցանք Ձընկէզէկցի»:

ԹՂ. 83բ. «Պատճառ զբոյս այս է որ ի Թըվին Փրկին ՌՄԻԲ-ին (1773) եւ Յունվար Ա. ամսոյ, որ բնակեալ էաք ի Հայկ պաշաքին, Հանդիպեցանք Տէրվիլ Ամէտին, առաք խրատն ի տեմսին բազումք, աշխատեցան եւ ոչ գտին, փառք կամեցող անմահ Արարչին, թէ որ կամի տվող է, այսպիսի փառս ուղղին որ կ'ասեն թէ չի լինիր, բայց անհշարինն Հընարաւոր է կամեցողին, որ կամեցաւ, զայս մեղաւորին պատճառ, Վասն Հըաւորին խղճացաւ եւ ողորմեցաւ եւ իւր կամանս ետուր լինել զայս մանունին, որ աչօք իմոքս տեսի եւ ձեռօք իմոքս լինցի եւ կերպ ի Հացէն եւ ապա գրեցի եւ յուսուցի աշակերտաց իմոց եւ ամենայն չըբալորաց կարօտելոց զայս այսպէս: Առ Լ տրմ. որմայ, արծաթ եւ հալէ...»:

ԹՂ. 87բ. «ՄԻԲ Դուռն, Ոսկեան, փորձէ, Աստուած ողորմի Թոխատցի բոխիլ Յարութիւնին ծնողացն Հոգոյն եւ եւս իւր Հոգոյն, այս անգտանելի մեծագին պարգեւս ի դասն Ժամանակիս իմոյ պարգեւեաց ինձ եւ պատճառ եղեւ իմոյ տանս եւ զաւակացս կեցութեան, վարձս ատցէ ի Գրիստոսէ Աստուծոյ մերմէ ի միւսանգամ զալստեան ամէն: Առ ա մասխալ մի սեղիկ... լինի ոսկի լաւ»:

ԹՂ. 88բ. «...մինչեւ որ ներկրվի, մի ձանձրանար, բոխիլ էնթապի Տօնիկին է»:

ԹՂ. 93բ. «...փառք տուր Աստուծոյ եւ տասնին արն տուր աղքատաց եւ յիշեայ Հայր մեղայիւ մի կեսարացի տիրացու Կիրակոս. ամէն»:

ԹՂ. 94ա. «Այս են նշանք է խոտիցն որք կան ի ներքեւ Հէօքի եւ գորութիւնն է մոլորակաց, եւ թէ ոք զբոսանէ զօգայ բառմ(“) բազում օգնութիւն անէն ի ձեռն դեղոց եւ փարթամանայ...»:

Քդ. 100բ. Հետախառնութիւն եւ յառաջաբան յանուն Աստուծոյ զթափանքն եւ ողորմածին եւ ինքն օգնէ մեզ միշտ : Ընկամունք օգնականութեամբն Աստուծոյ զրեմէ զԳաֆին զիրքն եւ զիմաստութիւնն, որ ասեմ Քար զարմանաւոր եւ պատական... : Ա—Ձ գլխի :

Քդ. 104ա. «Պատմութիւն արուեստիս : Սկիզբն գրոց արեւուն եւ լուսնի (ռսկի եւ արծաթ), զոր հրեշտակն եցոյց Աշխատարարմանաւն Աստուծոյ ի յառաջն եւ ես Զիպեոս հանի ի դուրս զայս զիրքս ի գրոց փիլիսոփայիցն եւ յոյժ գորհացայ զԱստուծոյ... Իսկ ես Զիպեոս ասեմ մեզ ճշմարտապէս զի հանեալ եմ զայս զիրքս ի փիլիսոփայիցն զբանցն եւ է ուստոյ՞ արուեստ... եւ այլ Աւելուստ մի որում անունն էր Կաօնոս... զողջացաւ զայս արուեստս ի Մովսէսէ... » :

Քդ. 112բ. «Բնագիրք արարեալ մահտեսի Գրիգորէ : Իոյն իմաստասերէ՝ Արեգակ» միմչեւ Արծաթ, ապա ընդհատուած :

Քդ. 114բ. «Բնագիրք արարեալ մահտեսի Գրիգորէ» Հայերէն-Քուրդիստէն :

Քդ. 135ա. «Ծանկ բառից բնական իրաց, բուսոց, արմատից, հանքաց, խոտից եւ կենդանեաց» : Կայ միայն Ա գրի մէկ մտքը Աբարիոն-Անանուս : Շարունակութիւնը տես Զեռ. Թիւ 1375 :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Քդ. 1բ. «Ձայս պատմական եւ գովական ժիւրիական հազմագիրտ աննժման յարուեստս զայս վկայեալ բազմից իմաստուն վարդապետաց եւ խորաբէտ փիլիսոփայից եւ ճարտասան ժիւրիական վարդապետք զաշխարհու եւ տեղեակ զանազան ազգաց եւ լեզվաց զիրքերէ օրինակեցինք զայս զիրքս, վասն օգուտ բազմաց եւ թողուցինք աշխարհի, կարօտելոց որ գործեն երկիւղին Աստուծոյ եւ առթերեա մարդկան : Տուր ողորմութիւն աղքատաց եւ կարօտալոց օգնէ այս բարեյիշատակ արուեստիս : Վաստակէն տասնէն

մէկն մի խնայեր երբեք եւ մի մոռնար կարօտներն, զայս կը պատվիրեմ մեզ նախապէս : Գործէ խոնարհութեամբ, խոհեմութեամբ, ըստաստութեամբ, ըստուշութեամբ, համբերութեամբ, մի հպարտանար, մի պարծենար, մի սուտ գուրուցեր, մի մարդ խաբեր, մի միեան զնէ՞ զհոգիներն, մի տար զարեւութին լոյ շանց եւ մի արկաներ մարգարիտ առաջի խոգանց ըստ ըանին սուրբ անետարանի, որ պակասեն եւ ոտնակոխ ընեն անգիտութեամբ եւ միասեն : Ծշմարիտ գործն լոյ՞ դու հաւատայ Աստուած առանց կասկածի, առանց երկբայութեան, երկիւղիւ, աստուածապաշտութեամբ, պահօք, եւ աղօթիք, եւ մենք այսպէս ուսանք մերս վարդապետաց եւ գործեցինք, կերանք հացէս այսմինկ եւ յուսուցինք բարի աշակերտաց մերոց առանց թաղուցանելոյ եւ օրինակեցինք այս անուանալ (անուանի) իմաստուն վարդապետաց եւ փիլիսոփայից կարգաւորաց, թաղաւորաց, իշխանաց եւ աշխարհականաց, զիրքերն որ անվանք պիտի յիշեմք իր տեղերով եւ անուներովը յամի Փրկչին ՌԴԺԲ (1593—1412) այս անուանեալ անունները կը գրեմք : Էլ Գաղի իմաստասէրն, որ զայս արուեստս չինեց, Արիստոտէլ, Դիոս, Կորնելոս փիլիսոփայք : Առէն առուտուրն, որ է Ընկիւտոք Տէ Գուրի Վալ, Պաւլոսիստայ որդոյն Զեղարինէ Արի Զեղալոյ : Ընդդիւ իմաստասէրն այս գործոյս տեղեակ : Եպիսկոպոս Իգորի տեղեակ իմաստուն վարդապետն : Իշխանն Ազու Արիպն Սինեայ, իմաստուն արուեստաւ : Սէնէկայ, Հէրմոս իմաստասէրն վարդապետն քն. («) Մէրէտին իմաստուն փիլիսոփայն : Թափորն Առաջեայ իմաստասէրն : Ազամոս վարդապետն : Ժէպէրոս իմաստասէրն : Գրբըզոր աստուածաբանն զոր գրեաց տաղամար խոտն : Տէրվիւ Աւմէտն Իգորիսի վարդապետն : Զեպիւ իմաստալից, կապելոյ մարդկան կապս յուսուցանէ, զի Տինքար (կամ Զիտինքար) իմաստասէրը Ղուր երկնային գոյն : Ընդդիւ զաւելուստ այս երջանիկ արուեստիս : Պուլիթարս ըստ գրոց, Ղուր մուր տէն սէնկի վարդապետն : Պուլիթարայ իմաստուն վարդապետն, Իգորիս Յունանէս Կորի զավակն այսպէս արար ըզլիք զօհալին : Սեբուսան Իգորի գործոյն վարդապետն : Սեաւ վարդապետն, պղինձագործն : Պունուֆաց իմաստասէրն կապելի գործին : Դամինիկոս վարդապետն ոսկէզոյն առէ : Խալէտն, որ ասաց թէ մի հաւատայք, արեգակն կարէ լինիլ առաց արեգակի, եւ կամ լուսինն առանց լուսնի, եւ այտ անհնար է » :

Թղ. 47ա. «Աւետարան ըստ Մատթէ-
ոսի»: Թղ. 57ա՝ «Աւետարան ըստ Մարկո-
սի», բաղադրու ժՁ 9—20: Թղ. 63բ՝ «Աւե-

տարան ըստ Ղուկասու»: Թղ. 72ա՝ «Աւե-
տարան ըստ Թովհաննու», բնագրին մէջ է
է. 53 — Ը. 11:

1779

(Հիմ քիւ չումի)

ԱԹԵՆԱԳՈՐԵԱՅ ԶԱՏԱԳՈՎՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԻՆՆԱ (°)

1866էմ հոտ (°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24, իրաւաւորւած Ա—է եւ 1—39: Մե-
ծՈՒԹԻՒՆ՝ 29×23: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մըա-
սիւմ 21×14-6, լայն լուսամտէնքու վրայ դրուած եմ
յաւելուածներ եւ սքաւորութիւններ: ՏՈՂՔ՝ 30:
ՆԻՒԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ ազորկ քաւք:
ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, միջեւ
Թղ. 3ա բնագրին վրայ գծեր քաւուած եմ: ԳԻՐ-
ՎԱՐՔ՝ ճարտարի մասն շրջագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐ-
ԴԱՐՈՒՄ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐՈՒՄ՝ Թղ. 23բ—24բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1866էմ հոտ: ԳՐԻՁ՝ ճերմիշեմ
Հ. Սքաւորէ: Ցեղի՝ Վիեննա(°): ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չումի:

Մատենան է՝ «Աթենագորայ Զատագո-
վութիւնք, Թարգմանութիւն Տէրմիշեան Հ.-
Մերովէի» իմշակեա ճշմանկուած է Թղ. 1աի
վրայ մատիտով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Եթէ ո ոք էր Աթենագորաս
եւ գին է ինչ գրեաց: Զփիլիսոփայն լինել
Աթենագորայ անուն իսկ գրոցն յայտ առնէ»:

Թղ. 3բ. «Յանդիմանութիւն: Տրտունջ
լինի Աթենագորաս եթէ ընդ իշխանութեամբ
արդարակորով եւ իրաւաւորէ Թագաւո-
րացն...»:

Թղ. 4բ. «Աթենագորայ Աթենացոյ
փիլիսոփայի շրիստոնէի Հրեշտակութիւն
վասն շրիստոնէից առ ինքնակալսն Մարկոս
Աբեղիոս Անտոնինոս եւ Ղուկիոս Աբեղիոս
Կոմոդոս, առ Հայալանս, Սարմատականս,
նա՝ եւ փիլիսոփայս: Աշխարհ տնտեսութեան
ձերոյ, Թագաւորք մեծամեծք...» (Ա—Լէ):

1780

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԻՆՆԱ

1865

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 29-8×23: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ մըասիւմ: ՆԻՒԹ՝ հաստակի ազնի քաւք:
ԿԱԶՄ՝ քաղաքատ ստաւարաքաւք, վրան ճշմանով
ռակեզոծ գաղթեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմք քիւ մը
վնասուած, ԳԻՐ՝ ճարտար: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ ամէմ մէկ էջ կարմիր գծերով շրջառակի մէջ
առնուած: ԴԱՏԱՐՈՒՄ՝ Թղ. 1, 4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1865:
ԳՐԻՁ՝ Միշխարեան վարժարանի աշակերտներ: Ցե-
ղի՝ Վիեննա: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 3բ:

Փունջ մտրուած հաւամարար Այտընեան Հ.
Արսէնիմ, ամուսնաբերք չումի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա՝ «Գրաբար, 3ա՝ աշխարհաբար
շնորհաւորական արձակ ուղերձներ եմ:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3բ. «Է Վիեննա, ի Վանս 9. Ս.
Աստուածածնի ի 11 Դեկտեմբերի 1865»:

Մատենան է՝ Շնորհաւորակամներու

1781

(Հիմ քիւ լումի)

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ 1—1846 ԵՒ

ՏՈՀՄԱՇԱՌԻ ՔԵՐՈՎԱԴԻ ԲԱԳՐԱՏԵԱՆԻ ԵՒ ԿՆՈՋ՝ ԿԱՏԱՐԻՆԵ ՔԷԼԵՇԵԱՆԻ

ԿԱՐԻՆ

1857ԷՄ ԵՄԲ

ԹՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 115X76: ՆԻԻԹ ԵՒ
ԿԱՐՄ՝ միակ հաստաւքեամբ ուղբի քաղք գումա-
ւոր կտաւի վրայ կցցուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ծաղրնքը
պատառաւտած, մէկ կողմ վրամ ձէք քափած, աղ-
տառած: ԳԻՐ՝ խռամ, մտոր ԵՒ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝
սեւ, մէկ մտքը մտտիտով գծուած: ՊԱՅԿԵՐ՝ ամբողջը
հերկու պատկեր ԵՒ տանիմածառի ձեւով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1857ԷՄ ԵՄԲ: ԳՐԻՋ՝ ամծածոք: ՑԵՂԻ՝ Կարիմ: ՑԵՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ լումի:

Քարտէզս է՝ «Տիեզերական Պատմութիւն
1—1846ԷՄ Տոհմածառ Քերովի բազրատ-
եանի ԵՒ կնոջ՝ Կատարինէ Քէլէշեանի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԺ, գծագրուած երկու պատկերմեր
ԵՄ, մէկ երեսի վրայ:

Ա. ՄԵԺ խաչ մը, որ պատառած է
բազմաթիւ ճիւղաւորումներ ունեցող որքա-
տումկեով մը: Խաչի ԵՒ որքատումկի արմա-
տիմ վրայ գրուած է «Յիսուս Քրիստոս Քա-
հանայապետ» ԵՒ ապա որքատումկի վրայ
տարիներու կարգով կը յաջորդեն Հռոմեաց
փառաւորապետներու անունները մինչեւ
Պիոս Թ. 1846: Որքատումկի ուտերու վրայ
գրուած ԵՄ իւրաքանչիւր փառաւորապետի
շրջանին պատահած կարեւորագոյն դէպքերը
կամ մոյմ ժամանակի մեծագոյն տարբերու-
մանները: Որքատումկի աջն ու ձախին
կամ մաւի յօտուած արգասներ, որոնց վրայ
գրուած ԵՄ ժամանակի հերձուածներն ու
հերետիկոսութիւնները կամ մոլորութիւն-
ները Յիսուսի այն խօսքին պատկերաւոր
մեղկեղացմամբ ուր կ'ընէ ծա եմ որքն ճշմա-
րիտ... (Յովհ. ԺԵ. 1):

Բ. Վերինին տակը գծուած է տնիմ-
ծառ մը՝ Քերովի Սրապիոնի Բազրատեանի
ԵՒ իր կնոջ Կատարինէ Քէլէշեանի 1716—

1857: Իրբեւ ծանօթութիւն կը կարգամբ՝
«Կատարինէ ԵՒ Քերովի յետ ընդունելոյ
զգասկ ամուսնութեան ի Հայոց յաւուրս
Կարապետ Վարդապետի Առաջնորդի նոցա,
զանակոծ արկանի ի բանտ Քերովիէն, սակա
անհաւան լինելոյ նորա ընդունելոյ զՀայու-
թիւն ԵՒ յաղագս անդրդուելի մնալոյն իւրում
Ի հոռիմէական հաւատս ԵՒ վասն իսոստո-
վանելոյ զանուն քահանային, որ զինքեան
պսակեաց մնայ ի բանտին զաւուրս ինչ, Ձկնի
տուգանօք զերծեալ, պատրաստեն ի դաղթա-
կանութիւն յԱխալցիայ, առ պատերազմաւ
Ռուսաց ընդ Օսմանեանս (1829) քրիստոն-
եայք զրեթէ ամենեքին դաղթեն, Ձկնի վեց
ամսոց Քերովիէ խոյ տայ յԱխալցիայէ ի
Հայրենի ԵՒ տիրանայ իւրոցն կալուածոց,
Եւտ 7 աւուրց ԵՒ Պատարինէ հասանէ ի
Կարին հալածական ի պահանջողաց Ռուս-
իոյ»:

Քերովիէի մախմիքներէն Ամայի մը
մտաիմ գրուած է մոյմպէս ծանօթութիւնս՝
«Ի Թուին 1716 Անոյ Հափափեալ յԱղբիսպաշ
Ի Ձէթէոց ԵՒ վարեալ ի գերութիւն աստ ի
Կարին, վաճառեցաւ Արաբացի ուսմիմ մե-
ծատան, Ապա այրն լի տրտմութեամբ Թա-
փառեալ ընդ սահմանակից զաւառս, որոն-
մամբ հասանէ ի Կարին ԵՒ որպէս զի գիւ-
րացուցէ զաշխատանս իւր առ ի գտանել
զկինն, ծպտեալ ի կերպարան մուրկի սկսանի
մի առ մի լըլիլ ընդ դրուան քաղաքին յողոր-
մութիւնս: Յաւուր միում բաց գտեալ
զդուան մեծատանն Արաբացոյ մտանէ ի
ներքս ԵՒ կինն իւր հացեփ գոլով անդ, ճա-
նաչեն զմիմեանս ԵՒ աղաչանօք ազատին ի
գերութեանէն կալով մնալով յայնմ հետէ ի
Կարին»:

1782

(Հիմ քիւ չումի)

ՔԱՐՈՂԱԳԻՐԲ

Կ. ՊՈԼԻՍՊ

1820Էմ Խոփ

ԹՈՒԼՔՔՔ 130, գրքիմ ք՛ սկիզբմ ու ք՛ վերջը կամ բազմաթիւ փոքրուած էջերու կտորներ որոմէ չեմ հաշուած, իրարարուած մասն է 283—339: ՄԵՆՈՒՔՔ 29X21: ՊՐԱԿՔՔ չեմ հշումկուած: ԳՐՈՒՔՔ Իրաթիւմ 20X14: ՏՈՂՔՔ 27: Նիւթ՝ ռաբրկ բարակ Բուլք: ԿԱՋՄ՛ կիտակաշի, քաղապատ ստուարաբուլք: ԹՂԹԵՍՔ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՛ վերջաւորու քեմ կամայ կէսն պտտած Բուլք մը: ՀԱՆԳԱՒԱՆԱԿ՛ փոքրուած եմ սկիզբն հուսադաշում 130 եւ վերջն ալ մայիմ քաղքեր, որոմցմէ մնացած եմ միայն կտորաւմէներ, կազմն միացած, կազմն ալ խոնաւաւքնէ շատ կրած է: ԳԻՐ՛ բնթացիկ հետք գիւ, ԹՂ. 89-էն Խոփ եմ շեղագիւ: ԹԱՆԱԿ՛ սեւ, շատ տեղեր մերծուած: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՛ եւն. չկամ: ԴԱՏԱԿ՛ ԹՂ. 1 եւ 1a: ԺԱՄԱՆԱԿ՛ 1820Էմ Խոփ: ԳՐԻՋ՛ Յակար վաղ. Տեղիլքեմ: ՏԵՂԻ՛ Կ. Պոլիս: ԵԻՏԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՛ ԹՂ. 108, ի բնագրի եւ ԹՂ. 115: ԵԱՆՈՑՈՒԹԻՒՆ՛ ԹՂ. 1m՝ *Առաջալ է մերց ի Ե. Պոլսէ, ընկալաք 130. Հոկա. 1853. Հ. Ն. Ակիւ-հան:*

Մատենան է՝ Քարոզագիրք, կը բն-վանդակէ մեծի քանի մը աշխարհաբար քաղցմը: Կը սկսի ՄԻ՛. քարագի Խոսի Մա-սեմ, իմնիւ ՂԻ՛. քարագի կիւր, պակաս մասը փոքրուած է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Կէսն՝ զործեաց զնա այլ ոչ համարակեցաւ յամենասուրբ Մայր Նորայ: Վերջ՝ զգի արժանի բնակարան լիցուք մեծ-վայելութեանն Աստուծոյ բարեխօսութեամբ ամենասուրբ Աստուածամայն:

ԹՂ. 2ա. Քարոզ ՄԻ՛, Տօն սրբոյն Յակոբայ Հայրապետին: Սեանչիլ է Աս-տուած ի վերայ սրբոց իւրոց, (Մաղ. Կի. 37) աղաղակէ սուրբ մարգարէն Դաւիթ...: Վերջ՝ զայսոցիւ կարեմք ըստ կարի նմանօղ լինիլ վարուց նոցա եւ բարեխօսութեամբ նոցին երկնաւոր փառացն ժառանգաւոր, որում լիցի մեզ ամենեցուն հասանի շնորհիւ Տեառն մերոյ Յիսուսի. ամէն:

ԹՂ. 4բ. Քարոզ ՄԵ՛, Որդուց Որոտ-ման Յակոբայ Առաքելոյն եւ Յովհաննու Աստուածաբան Աւետարանչին: Ասա զի նստցին սոքա երկու որդիք իմ (Մատթ. Ի.

21): Սոքոմէ մայր երկուց հարազատ եւ սուրբ եղբարք...: Վերջ՝ զգի ընդ բարի եւ հաւատարիմ ծառայցին մտանել յարջայու-թիւն նորա արժանացուք բարեխօսութեամբ բաժակարու աշակերտացն մեծին Յակոբայ եւ Յովհաննու Աստուածաբան Աւետարան-չին:

ԹՂ. 7ա. Քարոզ ՄԻ՛. (ՄՁ չկայ), Սրբոյն Նիկողայոսի Սեանչիլադործ Հայրա-պետի, ինձ յոյժ մեծարու եղն բարեկամք ըր Աստուած (Մաղ. ՃԼԸ. 17): Երկնաւոր վարդապետն մեր Յիսուս Բրիստոս զաշա-կերտս իւր բարեկամ ինքեան անուանէ...: Վերջ՝ զգի տեսնալ մեր զնոսա զօրացեալս եւ մեծարեալս ջանացուք հետեւի նոցա, զի եւ ի փառս նոցա հասանել արժանացուք շնորհօք եւ ողորմութեամբ Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի. ամէն:

ԹՂ. 9ա. Քարոզ ՄԸ՛, Սրբոց Հրեշտա-կաց: Ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք (Եբր. Ա. 14): Ի տօնախմբել մեր զսուրբս ուր ի մարդկային զարմէ...: Վերջ՝ ճեռքա սիրեցեան զմեզ եւ օգնեցին մեզ եւ փսն մեր բարեխօսեցեան առ Աստուած:

ԹՂ. 11բ. Առաջին կիւրակի յարու-թեան: Քարոզ ՄԹ՛, Յիշատակ սրբոյն Եղիայի մարգարէին: Արդարեւ ասեմ մեզ (Դուկ. Դ. 25): Մի ոք կարծեսցէ թէ Հայաս-տանեայց սուրբ եկեղեցի ոչ ըստ արժանւոյն պատուէ եւ մեծարէ զսուրբ մարգարէն Եղիա...: Վերջ՝ զգի արժանի լիցուք շնորհաց ողորմութեանն Աստուծոյ եւ բարե-խօսութեամբ եւ աղօթիւք սուրբ մարգարէին Եղիայի եւ ամենայն առաւելածաւաճող սրբոց. ամէն:

ԹՂ. 14ա. Քարոզ Կ., Առաջին կիւրակէ զինի Մնդեան: Սկիզբն նշանաց Տեառն: Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ի Կանայ Դաւիթացուց (Յովհ. Բ. 1): Անհամար նշանս արար Յիսուս ի ներմարդութեան իւրում...: Վերջ՝ ճեռքին փոխեցին ի հանդերձեալ աշխարհին ի զինի ուրախարար փառացն արջայութեան. ամէն:

Քղ. 16ա. «Քարոզ ԿԱ., Եր(կ)րորդ կիրակի զկնի Մենդեան, Հաւատք գործովք փայլեալ, Որ Հաւատայ յի», ընդունի զկեանս յաւիտեանականս (Յով. 2. 46) : Ամենաբարի Արարիչն Աստուած ի ստեղծանելն իւրում զայս մեծ աշխարհ...» : Վերջ՝ «զի որ Հաւատայ յիս, ընդունի զկեանս յաւիտեանականս, որում արժանացուցէ Աստուած. ամէն» :

Քղ. 18բ. «Քարոզ ԿԲ., Կիրակէ պահոց Մենդեան : Գուն մեղաց : Զարթիր, զարթիր, արի կաց Երուսաղէմ (Եսայ. ԾԲ. 1) : Գանի՞ խորհրդաւոր է զի ի կիրակէիս, որում անմիջապէս զհետ զայ գերահրաշ տուն...» : Վերջ՝ «եւ արկացէ ի դործս բարիս, զի աստ զշնորհս Տեառն եւ ի Հանդերձեան զփառս նորա վայելեալիք յաւիտեան. ամէն» :

Քղ. 20բ. «Քարոզ ԿԳ., Երազուլուստ (աւ) Մենդեան : Պատրաստութիւն առ Մենուդ Տեառն : Մտցուք ի յարկս նորա (Սաղ. ձԼԱ. 6) : Յորժամ սուրբ մարգարէն Դաւիթ օգնականութեամբն Աստուծոյ Հանգեաւ ի պատերազմաց...» : Վերջ՝ «Հոտանուէ լիցուք առ Աստուած եւ այնպէս ի սրբութիւնսն մերձեացուք» :

Քղ. 22բ. «Քարոզ ԿԴ., Սրբոց Վարդանանց զօրավարաց : Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց (Սաղ. ձԺԵ. 6) : Երբեմն երեւցան ի Սեբաստիայ ի մանկունք միաբանութեամբ ի լինն նահատակեալ...» : Վերջ՝ «զի այնպիսին ոչ մեռանի այլ սկիզբն անուռ կեալ յաւիտեան» :

Քղ. 24բ. «Քարոզ ԿԵ., Կտակ չարչարանաց : Յառաջաբանութիւն : Զի՞նչ է այս, զոր արարեր այսօր ո սուրբ Եկեղեցի Աստուծոյ փեսային մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի...» : Վերջ՝ «եւ Հաւատարմացոյց մեզ զէր աստուածութեան. ԾնորՀ փրկագործ չարչարանաց Տեառն մերոյ եղիցի ընդ Հոգւոց մերոց. ամէն» :

Քղ. 42ա. «Քարոզ ԿԶ., Յուսակտուր անպարկեշտաբար ըստ հեթանոսաց կոծել եւ ողբալ զմեռեալս՝ են մեղք մահաբեր, ըստ հոգւոյ եւ ըստ մարմնոյ, ուստի ի դժնայ սովորութեանց ատի չարեաց՝ զընտանին առ Հրաժարեցուցանել Համաօտ խրատաբանութիւն : Լուարուք սիրելիք զպատուէր եւ զիրաւ, ունկն դիք բանի Տեառն Աստուծոյ...» : Վերջ՝ «եւ զամենեանս զեզ ընդ արդարս գրելով՝ ընկալցի ի յարկսն լուսոյ

ի միւսանգամ զայստեան, որում փառք յաւիտեանս. ամէն» :

Քղ. 48ա. «Քարոզ ԿԷ., Յառաջաբանութիւն քարոզի կիրակէի ի վերայ բանի Հոգեշունչ բանին Յսայեայ՝ Այդի եղեւ սիրեցելոյ յանկեան եւն. : Աստուածայնոյ գերասցանչ մեծութեանն, որոյ բնակութիւն տարակացեալ է յամենայն մեծեղաց...» : Վերջ՝ «որովք եւ վերաժամանել ի փառս է բարեբախտութիւն, արդարեւ երանութիւն մեծ : Այսքան առ այս բաւ է» :

Քղ. 54բ. «Քարոզ ԿԸ., Յառաջաբանութիւն : Զուարճալի է զլուրն անդստին յականէ աղբեր ըմպել...» : Վերջ՝ «զի եւ ընդ այս Համաբանեցի գործ մեր, այսքան առ այս : ԾնորՀ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցի ընդ մեզ. ամէն» :

Քղ. 61ա. «Քարոզ ԿԹ., Դարձեալ ի սոյն ոճ, մեծի պահոց յերրորդ շաբաթն Տնտեսի առ նոյն բնաբան թէ՛ Այր մի էր մեծատուն, որոյ էր տնտես, եւ եղեւ զմեանէ ամբաստանութիւն, որպէս թէ վատնիցէ զինչս նորա : Արդ այժմ տեսնելի է, թէ որպիսի՞ տուն իցէ Հինգերորդ տուն այսմ յաղթող մեծատանս...» : Վերջ՝ «եւ իւր մարդասիրութեամբն ներեցէ ամենայն յանցանց մերոց, ընորՀ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցի ընդ մեզ. ամէն» :

Քղ. 63բ. «Քարոզ Հ., ի տօնի գիւտի պատուական նշխարաց սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին : Յունիս 21 : Յառաջաբանութիւն : Լուսածնունդ որդիք սրբոյ Լուսաւորչի՞ ազգ Արամեան որբացեալք ի Հօրէն լուսոյ...» : Վերջ՝ «եւ օրհնութեան աստուածակիր աշոյղ ի գլուխ յօրինողի սոյնոյ սկսաւ մանկաբանութեան Հանգուցեալ զօրացուցէ ի վարս, որ Հանոյ իցէ Աստուծոյ եւ քեզ. ամէն» :

Քղ. 66բ. «Քարոզ ՀԱ., Վասն ապաշխարութեան մեծի պահոցս աղուհացի, Յառաջաբանութիւն : Բազում տաղնապ եւ ամենավրդով վշտօք կենցաղոյս աշխատեալ եւ տառապեալ գոյով...» : Վերջ՝ «որում եւ զմեզ զամենեանս արժանի արասցէ ներող քաղցրութեամբ եւ անստեղծ մարդասիրութեամբ բարեբարն Աստուած. ամէն» :

Քղ. 78բ. «Քարոզ ՀԲ., Այսօր մայր մեր սուրբ Եկեղեցի երկու մեծահրաշ տօնք միատեղ կկատարէ. նախ՝ Տօն Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, եւ երկրորդ՝ Տօն

Մկրտութեան: Այսօր Ղուկաս քրազան աւետարանին բերանով Հրեշտակին մեզի մէծ ուրախութեան միւտով մը կուտայ...»: Վերջ՝ «Քրիստոսի կենդանարար մարմնոյ եւ արեան արժանաւորելով միշտ Հանապաղամէն»: (Աշխարհաբար, Թրքերեմով խառն):

Քդ. 81ա. «Քարոզ ՀԳ., Յաղաք սրբոյն Յակոբայ Հայրապետին: Սովորութիւն է աստուածային սրբոց դրոց եւ քրազան վարդապետաց մերոց...»: Վերջ՝ «Եւ զմեռեալս յարոյց արտաբուռն ըստ շարականին» Իդիւմամբ քոց սուրբ արտասուեաց կենսագործէիր զմեռեալս, որ եւ բարերարն են...:

Քդ. 82բ. «Քարոզ ՀԴ., Յաղաք սրբոյն Ստեփանոսի նախավկային: Եթէ ոք զիս պարտեաց զկնի իմ եկեցէն են. (Յովհ.): Հարազատ ողբուոցն է յատկութիւն զմանուկիւն Հօրն բերել յինքն...»: Վերջ՝ «Եւ տեսանէ զգոհութեան բացեալ եւ փոխանակ պատկոց տանջանարանքն պատրաստեալք, յորոց փրկեցէ Քրիստոս զամենեանսն»: Հոս կը յաւելու՝

«Եւ յի Գեորգի եւ Պողոսի, տես Տաթեւացին եւ յայնմաւորն յորոց բաւականապէս ճառին գովասնութիւնք, նմանապէս եւ Որդւոցն Որոտման, ուստի մեք չկարելով քան զայն առաւել գովել, լռեցաք եւ մամանակ են ոչ ունէաք: Վերջ՝ ամէն»:

Քդ. 87բ. «Քարոզ ՀԵ., Զկնի սուրբ Մենդեան երկրորդ կիրակի: Եւ եղեն Հարսանիք ի Կանա Գալիլեացոց զտառ սրբուհին Մարիամ, զտառ եւ միածին Որդին Յիսուս իւր աշակերտօցն Հանդերձ: Արդեօք պատահամբ ռաստ գալով Յիսուս Կանա Գալիլեացոց Հարսանիքը կանչըվեցաւ...»: Վերջ՝ «Ի Հարսանիսն անապական զձեզ առաքեաց Հայր փառաց, Հրաւիրատուկ արտմականաց են...», որով եւ զամենեանսն արժանիս արասցէ. ամէն»: (Թրքախառն աշխարհաբար):

Քդ. 89ա. «Քարոզ ՀԶ., Տօն մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Յայնժամ զայ Յիսուս ի Գալիլայէ ի Յորդանան մկրտիլ ի Յովհաննէ (Մատթ. Գ. 2): Սկզբնաւորութիւն: Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցի առաքելական աւանդութիւնը անայլայելի պահելով՝ գծնունդ եւ զՄկրտութիւն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ մէկ օր կկատարէ տօնախմբութիւնը...»: Ի մէջ այլոց հոս կը կարդաւ՝ «Միեւրեթ մեր, Հոռոմները

Երուսաղէմ մամենաչար պատրիարք Արտեմոն անուն եպիսկոպոս մը ունէին, Հորս Հարիւր տարի առաջ այն չար պատրիարքը Յորդանան երթալու համար փոխեց Դեկ. 25ին դարձուց Մնունդը, յունկարի վեցին թողուց Մկրտութիւնը...»: Վերջ՝ «զազգա Հայոց օրհնեցէ, զգաւական մեր ի շնորհս սուրբ Հոգւոյն զարդացուցէ եւ զձեզ զամենեանսն Հրաշափառ աւուրս շնորհիւ շատ տարի խաղաղութեամբ Հասուցէ միշտ եւ Հանապաղամէն»: (Թրքախառն աշխարհաբար):

Քդ. 91ա. «Քարոզ ՀԷ., Կաղանդ: Խոկումն մահուան: Տոյց ինձ Տէր զկատարած իմ (Մաղ. ԼԸ. 5): Ամենայն արարողութիւնք սուրբ Եկեղեցոյ խորհրդաւորք են: Վերջ՝ «Եւ գիտասցուք թէ որչափ ինչ պակասեալ է ի մէջն»:

Քդ. 92բ. «Քարոզ ՀԸ., Երկրորդ կիրակի Մենդեան: Սէր Աստուծոյ առ մարդ: Այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր Միածին եւ (Յովհ. Գ. 16): Նիկողիմոս անուն այր ոմն դիտնական ի մէջ փարիսեցոց վարդապետ օրինաց եւ իշխան Հրէից...»: Վերջ՝ «ապա նա է ճշմարիտ սիրող Աստուծոյ, որ ամենայնիւ սիրէ զԱստուած»:

Քդ. 94բ. «Քարոզ ՀԹ., Բուն լարեկենդանին: Անկումն նախաստեղծից: Եւ ասացի թէ աստուածք իցէք (Մաղ. 2Ա. 8): Սուրբ մարգարէն Դաւիթ ի միտ բերելով զառաջին անմահական եւ երանաւէտ վիճակ մարդկութեանս ասէ...»: Վերջ՝ «Եւ այս իսկ է ճանապարհ դառնալ յՆդեմ վերստին եւ դարձնալ յորդիս Աստուծոյ համարիւն»:

Քդ. 97ա. «Քարոզ ՀՁ., Թաղումն Տեառն: Յովհէփ զնեաց կտաւ (Մարկ. ԺԵ. 46): Յորժամ Փրկին մեր Յիսուս Քրիստոս ի վերայ խաչին աւանդեաց զամենասուրբ Հոգին...»: Վերջ՝ «ապա ուր գանձն մեր է, անդ եւ սիրտ մեր եղբայրն: Վերջ»:

Քդ. 99ա. (Գիրք կը փոխուի շեղագրի) «Քարոզ ՀԱ., Վարդայ սուրբ խաչ: Եւ ուղարանութիւն: Արեւելեան թագաւորութեան եղբիւր՝ մինչ բարձրացաւ փառօք, մինչ զեղեցկացաւ զօրութեամբ...»: Վերջ՝ «Եւ ազգիս Հայոց անձակտիտի սէր եւ միաբանութիւն շնորհեցէ. ամէն»:

Քդ. 100ա. (Հիմ շեղագիր) «Քարոզ ՀԲ., Քառաթեւ Ս. Խաչն Քրիստոսի որով եղեւ

փրկութիւն շառանկին աշխարհի, միշտ ի վերայ ձեր հովանի եւ պահպան եղիցի, ի չարեաց եւ ի փորձանաց զերծ կացուցէ. ամէն: Թող չի պարծենայ Սամփսոն իր անյաղթ զօրութեանը վրա...»: Վերջ՝ «որով եղեւ փրկութիւն շառանկին աշխարհի, միշտ ի վերայ ձեր հովանի եւ պահպան եղիցի, ի չարեաց եւ ի փորձանաց զերծ կացուցէ. ամէն»: (Թրքախառն աշխարհաբար):

Թղ. 101թ. «Քարոզ 2Գ., Յաղագս խնարհութեան, Նոյեմ. Յառաջաբանութիւն, Չարմացեալ եմ ի վերայ մեծի անհանգստութեան ձերոյ եւ տարակոյտ զիս ունի առ այդ ո՞վ մարդիկ...»: Վերջ՝ «համառօտաբար կնքեալ կամեցեալ զբանս մեր, խնդրեմք սիրովն Քրիստոսի մարդասիրի Փրկչին մերոյ ի ձերմէ ներօղ քաղցրութենէ անբասիր ունիլ զհեզ ծառայն ձեր գլօրինող փոքրիկ քարոզիս զՅակոբ շինի վարդապետ Տեղապետմ» զհոգեծէին ուրջին Պետրոս Եղիսեղոսի Աթուռմեան, (Հմտ. Տաշ-եան ցուցակ էջ՝ 637 ուր այս ամօր կը յիշուի 1821ին իբրեւ վարդապետ), շնորհ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ձեզ. ամէն»: Այս ամօր վրայն այս քարոզի հեղինակն է Եւսեբիոս Երեւանցի ի յաւրանքիս գրիչը, չէ կարելի եզրակացնել:

Թղ. 106թ. «Քարոզ 2Գ., Յաղագս երեսման սրբոյ խաչի, Յառաջաբանութիւն: Եկեղեցին բաժանի յերիս. ի յաղթող, ի նիւթական եւ ի զինուորեալ...»: Վերջ՝ «որ եւ ձեզ եւ ձեզ եղիցի պահպան յամենայն փորձութենէ խաչն, շնորհ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցի ընդ ձեզ. ամէն»:

Թղ. 108թ. «Քարոզ 2Ե., Յաղագս սուրբ եւ մաքուր, անմոլար Հաւատոյ մերոյ չորստոնէականի: Յառաջաբանութիւն, Նորապէս նկատողաց ամենից յայտնի տեսանի եթէ ազգ չորստոնէից որքան յառաջադէմ գտանի յառաքինութիւն...»: Թղ. 111ի վրայ յամկարծ քննարկ վեջ կը համադրուի 12 տող քրքրեմն պարբերութեան մը, նայմպէս Թղ. 113թ՝ 9 տող, իսկ Թղ. 116թ կը կարդումք՝ «ամենայն մասամբ տկար Յակոբ անուն իբր վարդապետ Տեղապետմ յետինս բանահիւսաց ազանազանս սեռիս...»: Թղ. 116թ յարձեալ քրքրեմն երկու տող, Վերջ՝ «յազգի մերում աղքատ կրօնաւորք ամենեւին անպատիւ արհամարհեալ գտանին, վասնորոյ

եւ ինչս ժողովեալ եւ փարթաժութեամբ պատուիլ ցանկան: Այսքան առ այս բաւականացին խոհեմ սիրելեաց»:

Թղ. 117թ. «Քարոզ 2Զ., Վերացման սրբոյ խաչին, սեպտեմբեր ամսոյն, Եւ բուսոյց Տէր Աստուած զծառն կենաց ի մէջ դարխտին, Գրված է իմաստութեան զբերն մէջը Թէ Աստուած Հաստատեց զմարդն յանեղծութիւն...»: Վերջ՝ «որպէս Համր որ ոչ բանայ զբերան իւր եւ խօսիլ: Վերջ: (Բաւական մեղուր աշխարհաբար):

Թղ. 121ա. «Քարոզ 2Է., Նոր տարւոյս: Մայր մեր սուրբ Եկեղեցւոյ արարողութիւնները խորհրդաւոր են...»: Վերջ՝ «որ Համարձակ պարզերես ելլանք դատաստանին օրը առաջի Աստուծոյ: Որ եւ բարբարոն Աստուած նոր տարւոյս շնորհին եւ սուրբ Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զձեզ զամենեւեանը յամենայն արատոյ մեղաց սրբեաց, մաքրեաց եւ արասցէ զձեզ տաճար եւ բնակարան ամենասուրբ Երրորդութեան որով վայելեալիք աստուածային եւ անպատում ուրախութիւնսն երկնից արեւոյթեանն. ամէն»: (Թրքախառն աշխարհաբար):

Թղ. 123ա. «Քարոզ 2Ը., Յաղագս մեծի պահոցի: Յառաջաբանութիւն: Յետ արտաքսելոյ մարդոյս ի վայելազարդ փառաց: Վերջ՝ «Արարիչն մարմնացեալ նախ ինքն պահեաց եւ ձեզ ուսոյց պահել եւ գնալ զհետ իւր»:

Թղ. 124ա. «Քարոզ 2Թ., Դարձեալ ի նոյն ոճ բանի, քարոզ մեծի պահոց յառաջին շաբաթուն, Բնաբան՝ Պահեալ զ40 տիւ եւ զ40 գիշեր ապա քաղցեալ: Հօր եւ փառաւորեալ յաղթող արքայ Արտաշէս Պարսից առնէր մեծահաց կոչուն...»: Վերջ՝ «երկնաքաղաքացիք Հրեշտակք յայս պահարանս պահոց պահեն զամենայն բարիս եւ զկուսութիւնս իւրեանց ի ղողոց փորձութեանց, եւն»:

Թղ. 126թ. «Քարոզ 2Ժ., Դարձեալ ի սոյն ոճ բանի քարոզ մեծի սրբազան պահոցս քառասնորդաց առ նոյն ընաբանն. Պահեալ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր եւն: Յաղագս զօրութեանս պահոց: Արդ Քրիստոս Տէր մեր Փրկիչ եւ բարբարոն մեր պահեալ զքառասուն տիւ...»: Վերջ՝ «այլ թողեալ ապաստան խղճի մտաց նոցա եւ սիրոյ սրտից

նոցա որ առ Աստուած, Համառոտապէս անցանել ջանացաք:

Թղ. 129ա. «Քարոզ ՂԱ., Թէ պահէն բանայ զայն մտաց եւ հոգոյն եւ թէ արքան շնորհ առբերէ ի պահօղոն: Արդ պահեալ Գրիստոս զ40 տիւ եւ զ40 զիշեր վերացոյց զհօղն յերեսաց Մովսեսի այսինքն զԹու-թիւն իմացութեան...»: Վերջ՝ «Տէր Յիսուս փրկելով յամենայն չարեաց զգարացեց ի պահս եւ յաղօթս ի Հաճոյ իւր. ամէն»:

Թղ. 129բ. «Քարոզ ՂԲ., Քարոզ մեծի պահոց յերկրորդ շաբաթն Անառակին ի վերայ ընաբան(ին)՝ բանին Երգ Երգոցի. Համբուրեացէ զիս ի Համբուրեց բերանոյ իւրոյ: Յառաջարանութիւն: Ի բազում դարս յարանել(ե)աց բարկութիւնն Աստուծոյ ի վերայ ամբարշտութեան եւ ապստամբու-թեան մարդկան...»: Վերջ՝ «Եւ ընդունիլ ի նմանէ զներողութեան շնորհ եւ վայելիլ ի Հանգստեան երկիւղած Հնազանդութեամբ: Տէր Յիսուս ամենից շնորհեաց զայս զգա-տութիւն: Ենորհք Տեսնոն. եւն»:

Թղ. 134ա. «Քարոզ ՂԳ., Դարձեալ քարոզ ի նոյն ոճ բանի յերկրորդ շաբաթն մեծի պահոց ի դարձ անառակին առ նոյն ընաբան թէ՛ Անն միոջ էին երկու որդիք եւն. եւ թէ յարուցեալ զնոցէջ առ Հայրն իմ եւն., ի գնաստիոս մեկնիչ Ղուկասու եւ այլք ի վերայ ասմ բանի չունին ինչ խօսեցեալ: Վերջ՝ «այսինքն առ այս բաւականացին եւ Տէր Յիսուս ներեսցէ ամենայն յանցանաց մերոց իւր մարդասէր զԹութեամբն. ամէն»:

Թղ. 135բ. «Քարոզ ՂԴ., Յերրորդ շաբաթ մեծի պահոց առ առակն Տնտեսին: Յառաջարանութիւն: Կենարարն մեր եւ Փրկիչն տիեզերաց Յիսուս Գրիստոս տաղա-կացեալ զանհաւատարմութենէ ստեղծ-ուածոց...»: Վերջ՝ կէս կը մնայ, քուզքեր պատռած համառած ըլլալուն՝ «որպէս պա-ստիքեաց Դաւթի թէ դու ննջեսցես առ Հարս քո եւ յարուցից զաւակ ի քէն եւ նա լին»:

Զնագգիրս ունեցած ըլլալու է մառ-կամեալոր յիշատակարան եւ ցամկ ինչպէս ցոյց կու տան մնացած պատմիկները:

1783

(Հին Թիւ 605/807)

ԳԻՐԳ ՌԱՄՀԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԵՄԱՆՈՒ

1850էն ետք

ԹԻՒՂԹՔ՝ 400, իջեալուած է 1—800: ՄԵՆՈՒ-թիւն՝ 28.7×20.5: ՊՐԱԿ՝ ճշմանկուած էմ, բայց կազմելու առնմ կտրուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28×13.5: ՏՈՂԻ՝ 28—30: ՆԻԻԹ՝ գետնոր բարակ քուղք: ԿԱՐՄ՝ կիսալայնի, վրան ճշմանկ վաղար, մեծացող քղապատ ստուարաքուղք: Կաղճիմ կեան-կը գրուած է՝ «ԻժԻժ», ԹՂԹԵՍ ՊԱՆՈՒՄԻՆ՝ մե-կակամ սրճագոյն բարակ քուղք: ՀԱՆՈՒՄԱՆ՝ շատ լուս: ԳԻՐ՝ աղբի շնագգիր: ԹԱՆԱ՝ Քիչ մը գում-տած սնու, շատ սեղիք, մեծաւանդ խորագրերը մա-նուշակ-կարմիր: ԶԱՐԴԱՆՈՒՄ՝ ամէն էջ մեծաւան-կարմիր գիծերու մէջ առնուած է: Ուրիշ գորգքը կամ պատկերներ չկան, բացի բազմաթիւ տասնագու-շակութեամ աղիւսեղներ եւ զամբան առանկառու-թեամ ձեւերէ ու ճշմանկներ: ԴԱՐԱՐԻ՝ 2ք վարի կե-տը, 6ա վարի կետը, 6բ—12բ, 15բ, 18ա մեծ մտքը, 20բ մեծ մտքը, 23բ մեծ մտքը, 28բ—30բ, 33բ, 38բ վարի կետը, 41ա վարի կետը, 41բ, 44բ—54բ, 57ա վարի կետը, 57բ, 60ա վարի կետը, 60բ, 66բ, 68ա վարի կետը, 68բ—70բ, 82բ, 81ա մեծ մտքը, 91բ—93բ, 98բ վարի կետը, 99բ վարի կետը, 102բ, 106ա վարի կետը, 113բ—123բ, 133բ—142բ, 144բ, 146ա

վարի կետը, 150բ—154բ, 160բ—164բ, 170բ—175բ, 181բ—186բ, 192բ—197բ, 203բ—208բ, 214բ—218բ, 224բ—229ա, 233բ—238բ, 237 վարի կետը, 242ա վարի կետը, 247բ վարի կետը, 250ա—253ա, 256, 257ա վա-րի կետը, 263ա վարի կետը, 266բ վարի կետը, 268ա վարի կետը, 268ա վարի կետը, 268ա վարի կետը, 270բ էջի մեծ մտքը, 271ա—272ա, 273բ վարի կետը, 274ա—276ա, 289բ—293բ, 300ա վարի կետը, 300բ, 304ա վարի կետը, 306ա վարի կետը, 306բ—313բ, 317ա էջի մեծ մտքը, 322բ վարի կետը, 323բ վարի կետը, 325ա վարի կետը, 326բ, 328ա վարի կետը, 328բ—328բ, 332բ վարի կե-տը, 339բ վարի կետը, 341բ—346ա, 348ա վարի կետը, 348բ, 354բ, 355բ, 356բ վարի կետը, 357ա, 358բ—387բ, 378ա վարի կետը, 378բ, 375բ վարի կետը, 377ա—388բ, 393ա—396բ, 399ա էջի մեծ մտքը, 399բ—400բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ ամեծած, 1850-էն հոս: ԳՐԻՉ՝ ամեծած: ՏԵՂԻ՝ ամեծած: ՅԻՇԱՆԱՅԻՆ-ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան: ՅԻՇԱՆԱՅԻՆԻՔ՝ Ա պա-ստեղիկ վրայ կը կարգաձէ՛ պառակտցի ի Կ. Գոյոյ վ. Հ. Եղիշ Գ-ՔԹ-Կեան:

Մատենան է՝ «Գիրք Ռամհարութեան»:

կամ գործը գուշակութեան արեստին: Գրա-
բար-աշխարհաբար-թուրքերն իստմ, մէջ
ընդ մէջ կու գամ ման ծածկագրութիւններ:

Թղ. 1ա. Վատաշխարհութիւն: Արդ
գիտե՞նք է, զի բազում մասանց արհեստից
պարտ է ուսումնականին թա՛ ճմուռ լինել
թուաբանութեան, զի թուականն եւ երաժշ-
տականն եւ երկրագիտականն եւ աստեղա-
բաշխականն թիւով է խմշակուրի...:

Թղ. 2բ. Գերունը իմաստութեան, որ
յիշած է ի վերայ հոյն: Յորժամ ելանէ
հուրն ի միգանէն եւ երթայ թ տնէն ի Ա
տունն, եւ լինի կերպն բարի...:

Թղ. 13ա. Վկիգրն ուսմանութեան:
Աստի կարես իմանալ գտնունն եւ զխառն-
ութեան եօթն ժողորակաց, եւ չորից տարե-
րաց, նոյնպէս զսեռն ազգականութեանց եւ
զգործոն, զոճութիւնն, զգիտութիւնն, զոյնն,
համն, բնութիւնն, եւ զգործըն նոցին, թէ
զինչ գուշակէ ի վերայ երկրի, եւ զկերպն
մարդկան, զայսոցիկ մեկնեցին հաստատա-
բար Բարբէնայի (Բաբելոնացի?) եւ բաժանե-
ցին անսխալ, հանդերձ մեկնութեամբ վար-
դապետաց եւ աստեղաբաշխից, օգնութեամբն
Աստուծոյ: Այս խորագրին կը յաջորդեն 16
գլուխներով 16 ծածկագիր նշաններու բա-
ցատրութիւնը:

Թղ. 83ա. Վստ գրեմք զվշտասան տան
բնութիւնն մի ըստ միոյն եւ ապա կերպք
մարդոյ որ յայտնէ: Միմյնեւ Թղ. 91ա
դարձեալ ուրիշ մեկնութիւն մը՝ նոյն 16
նշաններու:

Թղ. 94ա. Նշաններու մեկնութեամբ 119
գուշակութիւններն:

Թղ. 103ա. Վաղաքս մեկնութեանց
այնմ կերպից, որք ծնանի յերկուց կերպից: Այս
խորագրին կը յաջորդեն 16 գլուխներ,
իւրաքանչիւրը Դիոսն» մեկնագրութեամբ:

Թղ. 132ա. Վաղաքս ուրիշ կերպից որք
ոչ դան ի կշիռն, զի պարտ է գիտել զգորու-
թիւնն սոցա՝ զոչ զալ ի կշիռն, եւ գտանիլն
ի ուսմանութեան եւ ի պէնիսութեան եւ ի պան-
եաթիմահաթն, եւ կամ յերկու լուծ կերպէ,
եւ յերկու Ֆարտ կերպէ մայնել կամ յայտ-
նիլն, եւ կամ յերկու կշիռն եւ կամ ի միոյն
երեւելն, որովք կարես գործածել զանցեալ-
սին, զնեղկայն եւ զապառնիսն, եթէ կերպից
մինն ոչ լինի, եւ թէ երեւի բազում, ունին
զայլ եւ այլ պատմութիւնն թէ ի լինիլութիւն
կերպից բազում, եւ թէ ոչ լինիլ բնաւ:

Թղ. 143ա. Վաղաքս չորրեակ կերպից
ի մի ծնունդ լինելոց:

Թղ. 145ա. Վաղաքս ծնանելոյ ճեմա-
թին ի լուծ կերպէ, որ է առաջին պատկեր,
որ իլանէ յալմէ եւ յահեկէ ի կշիռն եւ զիւր
պատմութիւնն:

Թղ. 145բ-160ա: Գուշակութեանց տախ-
տակներն են ըստ նշանաց, գամագամ պարա-
գամներու համար ինչպէս՝ Վասն զամբիբի
գիտութեան, Վասն ծառայութեան առաջի
Թագաւորի, Վասն դատաստանի երթալոյ,
Վասն ինչ վաստակելոյ, Վասն խնդրելոյ ինչ
յոճեքէ, Վասն ամուսնութեան եւ պսակի,
Վասն պատեղաւոր կանանց, Վասն հիւանդի
եւ ցաւոց, Վասն քաղաքի եւ պարսպի, Վասն
տղայ լինելոյ, Վասն հեծելոց գնալոյ, Վասն
հեծելոց գալոյ, Վասն երկուց կողմանց
հեծելոց, Վասն պահեալ իրաց, Վասն Նրու-
սաղմէ գնալոյ, Վասն Թախտան գնալոյ,
Վասն որպիսութեան տարւոյն, Վասն բեր-
ման տարւոյն, Վասն գողացեալ իրաց, Վասն
ճանապարհի գնացողի, Վասն հեռաւորի,
Վասն բանտարգելոց, Վասն անճեմի, Վասն
Թաղեալ իրաց, Վասն վաճառականութեան:
Նոյն մէտով եւ նոյն ճիւղերու մտքն գուշա-
կութեանց տախտակներն են ման միմյնեւ
Թղ. 224ա, որոնց խորագրերն են՝

Թղ. 155ա. Վաղաքս ծնանելոյ Թարիին
ի լուծ կերպէ, յալմէ եւ յահեկէ իլանելոյ ի
կշիռն եւ զիւր պատմութիւնն:

Թղ. 165ա. Վաղաքս ծնանելոյ Նուրա-
թի խորհրդն ի լուծ կերպէ, յալմէ եւ յահե-
կէ, եւ իլանելոյ ի կշիռն եւ զիւր պատմու-
թիւնն:

Թղ. 176ա. Վաղաքս Նուրաթի տախիլն
ծնանելոյ ի լուծ կերպէ, յալմէ եւ յահեկէ,
եւ իլանելոյ ի կշիռն եւ զիւր պատմու-
թիւնն:

Թղ. 187ա. Տոգ մը ծածկագրութեամբ՝
չալմէ եւ ահեկէ, եւ իլանելոյ ի կշիռն եւ
իւր պատմութիւնն: Ատոր կը յաջորդէ
հետաքրքրական ծածկագրութեամբ վեց տող:

Թղ. 198ա. Վաղաքս խապղի խորհրդն
ծնանելոյ յալմէ եւ յահեկէ եւ իլանելոյ ի
կշիռն եւ զիւր պատմութիւնն:

Թղ. 209ա. Վաղաքս ծնանելոյ գլուզէն
ի լուծ կերպէ յալմէ եւ ահեկէ, եւ իլանելոյ
ի կշիռն եւ զիւր պատմութիւնն:

Թղ. 219ա. Վաղաքս ծնանելոյ իշթիման

ի լուծ կերպէ յալմէ եւ անկէ իջանելոյ ի կշիռն, եւ գիւր պատմութիւնն:

Թշ. 229թ. Յաղազս առաջին տան գուշակութեան, եթէ առաջին տունն լիցի մին ի սոցանէ, մեկնեա ըստ այնու գինը եւս հոս կ'ընդհատի եւ քամի մը տալ պարտաքողութեամբ է: Թշ. 230էն սկսեալ կը յաջորդեն դարձեալ տախտակներ, այս ամբողջ մշտնադիմումն ամեն մշտնադիմութիւնները տարբեր դիրքերով դասաւորուած, բոլոր գուշակութիւնները կը մնան գրեթէ մայմ միութեամբ մտնին, հետեւեալ շարքով՝ «Վասն հեռուորի, Վասն ճանապարհի, Վասն աւազաց, Վասն հիւանդութեան, Վասն յղութեան, Վասն ամուսնութեան, Վասն վաճառի, Վասն դատաստանի, Վասն հեծելոց գնալոյ, Վասն պարպի, Վասն հեծելոց դալոյ, Վասն երկուց կողմանց, Վասն զողութեան, Վասն արծն բուռի, Վասն տարւոյն բերման, Վասն տարւոյն որպիսութեան, Վասն կարեաց, Վասն յորս գնալոյ, Վասն պատերազմի, Վասն բանտի, Վասն ընկերութեան, Վասն նաւելոյ»:

Թշ. 232թ եւ 233ա-ի վրայ կամ երկու գուշակութեանց տախտակներ «Ամելի միզան» խորագրի մերժել: Նիւթերն են՝ «Մաթուկի, Ըղզակի, Հեռուորի, Թաղածի, Տղայի, Պատեղաւորի, Հիւանդի, Պաակի, Վաճառականութեան, Կորուստի, Ժանապարհի, Զրնտանածի, Թագաւորի, Սերելեաց, Զարկամի, Երազի, Ումեռի, Թշնամեաց»:

Թշ. 237ա. Առանց խորագրի կը սկսի. «Առաջին ոմանց աստեղաբաշխացն թէ երկու են բաշխողութիւն, երբ մօրմէն տղան կը բաժնուի այն ժամն դալէ՛ մի կ'ելանէ, երբ այն դալէ՛ն եղաւ՝ նա իր տեղն միւս դալէ՛ մի ալ կ'ելանէ, եւ այն ազգ հօգեթա առնէ, որ պատասխանն այս է. պարտ է այն դալէ՛ն լաւ նայիլ...»:

Թշ. 238. «Նշանք մոլորակաց եւ ռամի կէտերն»: Յառաջ կը բերուին մոլորակներու ամուսնները ըստ Հայոց, Ֆրանկաց, Յունաց, Ահէմաց, Արապից»:

Թշ. 249թ. «Ամիսք գնանգան ազգաց եւ կենդանակերպք»: Յառաջ կը բերուին՝ «Ամիսք եսիմա ատէթով, Հայոց, Տաճկաց, Օսմանցւոց, Հրէից, Կենդանակերպք Հայկաբար եւ տանկաբար»:

Թշ. 239ա. «Պուրճ պուլմագ»:

Թշ. 239թ. Առանց խորագրի կը սկսի՝

«Դարձեալ տամ քեզ խրատ որ լինիս վերահասու այսմ ռամիլ արհեստիս, նախագոյն պարտ է գիտնալ ընթացքն արեգական ինչպէս գրեալ եմք...»:

Թշ. 242թ. «Կրակն, քամին, ջուրն եւ հողն գտնալու բոլորակ»: Պատմութիւն բոլորակին որ ցուցանէ որպիսութիւն կետերաց, նախ պարտին իմանալ զայս կէտերաց հոլութիւն, հուրն, հողմ, ջուրն, եւ հողն, եւ զգալուածքն սոցին եւ ընթացմունս, որ հնգեւտասան տանէ յառաջ ելանէ, եւ մտանէ ի մէջ ռամին, զմաթուկն խնդրէ, ահա էլութիւնն սորա, յետագայ թղթոյս դրեալ եմք կարգաւ: Կը յաջորդեն Թշ. 243ա-ի վրայ երկու տախտակներ բացատրութիւններով:

Թշ. 243ա. «Աղիւսակ կերպերուն, աստղերուն, պուրճերուն, օրերուն»:

Թշ. 244ա. «Յաղազս չեքերուն թէ ո՛րն է չարն եւ ո՛րն է բարին»:

Թշ. 245թ. «Ահա ժՁ տան բարի ընդն եւ չարն կամ բարի մտնողն եւ չարն»:

Թշ. 246ա. «Այսմ ասացուք վասն չարեաց եւ բարեաց վերտասան կերպից, թէ ո՛րն որոյ տունն չար է, եւ ո՛րն որոյ տունն բարի կամ չար»:

Թշ. 246թ. «Ա. աղիւսակ, յաղազս աստեղաց կերպից բնութեանց չարեաց եւ բարեաց ի շրջին յո եւ իցէ տեղիս»:

Թշ. 247ա. «Յաղազս գուշակցութեան երկոտասան կենդանակերպից»:

Թշ. 248ա. «Յաղազս կերպերուն ատէթին յերաքանչիւր տան եւ վասն հիւանդի, թէ քանի օր ապրի կամ երբ լաւանայ»:

Թշ. 248թ. «Տուտտուսին էն այս համարք»:

Թշ. 249թ. «Կէտերուն ո՛ր եղանակէն ըլլալը»:

Թշ. 253թ. «Յաղազս եօթն մոլորակաց»:

Թշ. 256ա. «Թամիլի որո՞ւ շինած ըլլալը»: Սկիզբ՝ «Եւ այսպէս գրեթէ Եւ մանիա Շիրակացին, թէ այս արհեստս Դանիէլ Մարգարին է եւ ի վերայ Դ տարերաց շինած է...»:

Թշ. 257թ. «Վեց չայեցմանց բոլորակը»: Առաջադաշխտեալ գուշակութեանց երկրաչափական-բոլորակ ձեւերու պատկեր մը, որում մեկնութիւնը կը սկսի Թշ. 258ա-էն:

Թշ. 259ա. Իրարու մէջ մտած բոլորակներու աստղաբաշխական պատկեր մը:

Թղ. 260ա. Վեաղազս երկոտասան կենդանակերպից եւ եօթն մոլորակաց։

Թղ. 261ա. Ռոլորակ՝ գիշեր եւ ցերեկի։

Թղ. 261բ. Գոուակութիւնք երկոտասան տեղեաց։

Թղ. 263բ. Վեաղազս զցիցն վկայն։

Թղ. 264ա. Վասն զտէլի գիտելոյ տունն այսինքն պատճառ տունն, որք են վկայ։

Թղ. 265ա. Վասն արտաքսող կերպից զոր պարտ է գիտել յոյժ։

Թղ. 266ա. Վեաղազ լորս տարերաց եւ այլ։

Թղ. 266բ. Երկոտասան թէսքին։ Այս գլխում վերջաւորութեամ կը կարդամք՝ այս եւ այլ բազում գուշակութիւն ունի, բայց աստ այսքան դրեցաք վասն պիտոյանալու, եթէ կամիս կատարեալն տեսնել, Հայեա ի դիրքն վեց Հազարեկի անդ գտանես կատարեալ մեկնութիւնն։

Թղ. 268բ. Վեաղազս լուսնի աւուրց։

Թղ. 269բ. Չար աստղ, որ սուքը կ'ըսուի։

Թղ. 270ա. Վասն մեծ զամիրի։

Թղ. 270բ. Թէսքին պազտած եօլու։

Թղ. 272բ. Վեաղաք եւ Հայեցք, որ է տեսութիւն եւ ծանօթութիւն եւ կամք։ Նութի խօսք, որ է ձայն ասել եւ լսել եւ զրուցել, ինթիսալն կցիլ, որ է միարանիլ Հասանիլ եւ Ժողովել, ինթիսալն կտրիլ, որ է որոշիլ արգիլիլ եւ զրդումն առնել։

Թղ. 275բ. Վեաղազս ցուցակ աղիւսակ։

Թղ. 276ա. Հայեցք։

Թղ. 277բ. Վեաղաքութիւն առջի ցուցակին (Հայեցքին)։

Թղ. 278ա. Վիճակ ներկայի եւ ապառնիւ։

Թղ. 279ա. Փնտռածդ իմանալ։

Թղ. 281բ. Երուսն զամիր գտանելոյ, որ է խորհուրդ։

Թղ. 285ա. Վեաղազս կէտից յորմէ գտանին խորհուրդ։

Թղ. 287ա. Երուս մի այլ, այս է ի կերպից Հիւթ արա այսպէս։

Թղ. 288բ. Վեաղազս զամիրի։

Թղ. 284ա. Վայս զամիրի Հարցումն է, երբ զամիր ինա այսպէս ասա։

Թղ. 289ա. Երարձեալ վասն խորհուրդ գտանելոյ։

Թղ. 299բ. Երարձեալ վասն ծածկեալ խորհուրդի։

Թղ. 301ա. Երուսն ճանապարհորդի։

Թղ. 303ա. Հեռաւոր ինչ վիճակի մէջ է։ Բաւարկածն գուշակութեանց տախտակ մը։

Թղ. 304ա. Երկոտասան տունք երկնից։ Այս պատկերքիմ մեկնութիւնը կը գտնուի Թղ. 303բ-ի վրայ եւ կը սկսի՝ Վերջ ուսմարութիւնն է արհեստն գովելի եւ ազատական, կազմեալ ի վերայ ԺԲ տանց յերկնից եւ ի լորից յանկեանց աշխարհի...։

Թղ. 304բ. Ռոլորակ կողմանց աշխարհի, ամէն տեսակ գործոց։ Պատկերքիմ մեկնութիւնը կը սկսի՝ Ռեւանարութիւնն է արհեստ իմն գաղտնի եւ ազատական, կազմեալ յերկնազարդ մարդ եւ անմոլար աստեղաց եւ ի լորից յանկեանց աշխարհի...։

Թղ. 314ա. Երուսն տէֆինէյի, այսինքն զանձին։

Թղ. 317բ. Երարձեալ զանձ գտնալու։

Թղ. 329ա. Երուսն պահածի։

Թղ. 330ա. Պատմենք այժմ բնութիւնն կերպերաց Ժամուց որ իմաստն պահուտն։

Թղ. 332ա. Երարձեալ վասն պահած իրաց։

Թղ. 333ա. Չայս է դուսն Հիւանդի եւ է յոյժ պիտանի։

Թղ. 336ա. Երարձեալ Հայեա ի վերայ յայսմ պատկերքիմ եւ մեկնեա գցան նորին։ Հետագայ գրչէ՝ Հիւանդի Համար պատկեր եւ անոր ցաւած տեղերը։ Մարդու մարմնայ պատկեր մըն է, ամպամնքաւ գամագամ տեղերը գամագամ ճշմանքով։

Թղ. 337բ. Վեաղազս Հիւանդի կորստեանն եւ փախտականի։

Թղ. 340ա. Վասն ցաւոց։

Թղ. 346բ. Վասն գողի։

Թղ. 349ա. Վայս դուսն գողի եւ կորստեան, որ ցուցանէ գողին կերպն։

Թղ. 352ա. Երարձեալ եթէ Հարցանեն թէ գողն ինչպէս մարդ է կամ ինչ արհեստ ունի։

Թղ. 353ա. Երարձեալ վասն գողի, թէ ուր տարին կամ դրին։

Թղ. 355ա. Երուսն փախածի կամ կորածի։

Թղ. 356ա. Երուսն Բ. դատախազաց թէ ով ո՞ւմ յաղթէ։

Քղ. 357բ. Վասն յղի կանանց դուռն այս է՝:

Քղ. 368ա. Քարոտմուզ աս չըգարմա քարուսուտութիւն՝:

Քղ. 371բ. Աղիւսակ անուն հանելու՝:

Քղ. 372բ. Վասն անուն հանելոյ յոյժ գերադոյն՝:

Քղ. 374ա. Շիմտի տահա ժձ չէլին նէ Թարզ նօքտաւարն Հիսապը վար պիլմէլի գիրա ժձ չէլին ժձ Թիւրիւ պաքըլը վար՝:

Քղ. 376ա. Ձինչ է ձեն տան՝:

Քղ. 380ա. Այլ կերպ ուսմարութեան, առաւել թիւրադոյն՝:

Քղ. 387ա. Վասն տարւոյն անձրեւաց՝:

Քղ. 387ա. Դարձեալ ասն թէ յայսմ ամի ամանութիւն լինի թէ ոչ՝:

Քղ. 388ա. Դարձեալ եթէ հարցանեն վասն մալի վաստակի՝:

Քղ. 388բ. Օրթափոխութեան վրայ՝:

Քղ. 392ա. Վասն աստեղաց ցոլութեան՝:

Քղ. 392բ. Վասն երազի՝:

Քղ. 397ա. Տարբեր գրչէ՝ ճեանկ՝:

1784

(Հիմ Իւ չումի)

ԿՈՂԳ ՄԱԳԱՂԱԹԵԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ (°)

ԺԹ դար

ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 28×19: ԿԱՁՄ՝ Յախապէս մառնալակ գլմով, պսօք շաղամակի գլմ առած էիմ քաւիշով պատուած տախտակ: Ժամանակին ունեցած է արծաթեղ գորգեր: Սկիզբը խոյնիւղիւս մը, աչիմ եւ ձախիմ Աստուածամօր եւ Ս. Յովնանիսի պատկերներով, կամակին՝ Աստուածամօր պատկերը, ռոշերում տակ լուսիմը, երկուսն ալ եղած են ձուածն: շրջանակով ճառագայթներու մէջ: Ունեցած է մանւ պարոճ ձեւով արծաթեղ փակիչներ: Այսօր առանց մեծացած են միայն հետքեր եւ սկիզբը երկու արծաթեղ պատուտակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ մեծամեծ կշռակը քաւիշը պատած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ. դար: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեւոնտան, կողքին տակ գործածուած քուլքիմ գրութեանն երեսնացնով:

Առարկայս է՝ ինչպէս մէջը կայցում քուլքի մը վրայ կը կարդանք՝ «Այս Հին կափարիի փայտեղէն՝ Հին Թաւաւ հանդերձ հանաւ ի գրչադիր Հին մագաղաթեայ գրոց չորրից աւետարանաց, գոր երեւր այսր ի վիշննա Մեծապայծառ Արքեպիսկոպոս Հաւոյ Դեոպոլոյ ի Գաղիտիա Տէր Յովսէփ

Գրիգոր Ռոմալեան յամի Տեան ՌԳՀԶ (1876) ի ՌԵԻԶ Թուականին Հայոց, Իսկ գրուն մատեանն ետ կազմել նորոգ կարմիր Թաւաւ եւ նոր արծաթի փառաւոր զարդուք եւ տարաւ ի նոյն քաղաք ի պէտս եկեղեցւոյ Իւրոյ, Թողեալ առ մեզ գլին կափարիչն իրբեւ յիշատակ ազգային հնութեան, Հ. Գողոս Վրդպտ. Յոյնականց (1876): Օրիմակում է մանւ գլխաւոր յիշատակարանը առանձին քուլքի մը վրայ որում իրբեւ խորագիր դրւած է՝ «Օրինակ յիշատակարանի մագաղաթայ գրոց չորրից աւետարանաց (որ գտանի յեկեղեցի Հայոց ի Լեոպոլիս)՝ գրեալ ի կատարած աւետարանին Մատթէ. Թուական չիք»: Յիշատակարանս երատարակում է՝ Յուգակ Հայերէն ձեռագրաց ի ԼՂՈՎ եւ ի Ստանիսլաւով՝ Հ. Ներսէս Ակինեանի գործին մէջ, տպ. Վիշննա 1961, էջ 34, ձեռագիր Թիւ 2/25:

1785

(Հիմ Իւ 97)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Ա. ՀԱՏՈՐ

ՎԻՆԵՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ՅՈՒՂԹԳ՝ 180: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 29×22: ՊՐԱԿԳ՝ չիմ Պշամակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երեսնամեղ, իւրա-

ժամկիւրը միջին հաշուով 8, 8, 7-5 լայնքով: ՅՈՂԳ՝ Պշտութեմ չէ կարելի ըսել, տաքերու մեծաւոր

քաժամուսն չկայ: Նիժիժ՝ միջակ հաստութեամբ սղիտակ քուղի: ԿԱՋՄ՝ քղթեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կը ճիւղակէ բազմաթիւ ճիւղակեալ չկազմուած քուղիքեր: Ընդամասը լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մեծը ճոր վարժ չկազմեր: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԴՄԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուճի: ԴԱՑԱՐԿ՝ շատ տեղեր էջերու տառակ կամ պակաս մասերը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժժ դարու վերջերը: ԳԻՒՋ՝ ամռանը, ՄԻժԻժքանձեր: ՏԵՂԻ՝ եւտամարտը վիճակ: ՏԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ Բայերու բառարան Ա. Հատոր: Բայերը օրինակուած են մատիտով, ասոնց տակ մայմ բայերով շինուած կոչուամեր՝ Աստուածաշունչէն եւ մատենագրութեան, տալով ամենց տեղը, գլուխը եւ համարը կամ տպագրութեան էջը: Ձախիմ դրուած են աշխարհաբարով բայիմ գամագամ մշտմակութիւնները: Գարծս ամբողջական չ'երեւար, բայց շատ աշխատամբ տարուած է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ազահանամ, աջայ. չ. Ազահանամ, եջի. չ., Յախչտակեմք եւ ազահանամ ՈՄ. Դ. 61...»:

Թղ. 80բ. «Բարախեմ. Մունկը նորա գիժեանս բարախէն Դան. Ե., Բազկեմ, Բազմամարդացուցանեմ...»:

Թղ. 101ա. «Գ. Գազաշիմ, Գազադանամ, Գազադացուցանեմ...»:

Թղ. 128բ. «Դ. Դադարեմ, Դադարեցուցանեմ, Դադարիմ...»:

Թղ. 150բ. «Եզանամ, եզերիմ, Ելանեմ...»:

Թղ. 172բ. «Զազրամ, Զազրանամ, Զազրացուցանեմ...»:

1786

(Հիմ քիւ 98)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Բ. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺՅ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹ՝ 151: Մնացածը քիւ 1785 ձեռագրիմ հետ մղմ:

Մատենան է՝ Բայերու բառարան Բ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Զարկանիմ, Զարկուցանեմ, Զարհուրեցուցանեմ...»:

Թղ. 39ա. «Հականամ, Էանամ, Էացուցանեմ...»:

Թղ. 49բ. «Ըղերճեմ, Ըղճամ, Ըղճանամ...»:

Թղ. 58բ. «Թազաւորեմ, Թազաւորեցուցանեմ, Թազեում...»:

Թղ. 85ա. «Ժամադրեմ, Ժամանակագրեմ, Ժամանակեմ...»:

Թղ. 92բ. «Իզանամ, Իմանամ, Իմաստնանամ...»:

Թղ. 98բ. «Լակեմ, Լամ, Լամբեմ...»:

Թղ. 114բ. «Խարեմ, Խարիմ, Խաթարեմ...»:

1787

(Հիմ քիւ 99)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Գ. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺՅ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹ՝ 158: Մնացածը տեւ ձեւ. քիւ 1785:

Մատենան է՝ Բայերու բառարան: Գ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մադեմ, Մադիմ, Մադեցուցանեմ...»:

Թղ. 18ա. «Կազեմ, Կազիմ, Կազդու-
րեմ...»:

Թղ. 68բ. «Հազաժիմ, Հազամ, Հազեմ»:

Թղ. 128բ. «Զախոդեմ, Զադեմ, Զադ-
կեմ...»:

Թղ. 135բ. «Համբարեմ, Հեկավարեմ,
Հուդեմ...»:

Թղ. 136բ. «Ճախարակեմ, Ճախրեմ,
Ճակատազրեմ...»:

Թղ. 150բ. «Մազլեմ, Մազլցեմ, Մա-
լեմ...»:

1788

(Հիմ Թիւ 100)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Դ. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 149: Մնացածը Թիւ 1785 ձեռագրիմ
հետ մղի:

Մատեանս է՝ Բայերու բառագիրք Դ.
Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մարթեցուցանեմ, Մարթե-
ցուցանիմ, Մարմաջեմ...»:

Թղ. 33բ. «Յազենամ, Յազիմ, Յազե-
ցուցանեմ...»:

Թղ. 71ա. «Նազիմ, Նախարանեմ, Նա-
խադասեմ...»:

Թղ. 95բ. «Շարաթանամ, Շարաթացու-
ցանեմ, Շալակեմ...»:

Թղ. 116ա. «Ողեխառնիմ, Ողեմ, Ողո-
րիմ...»:

Թղ. 139բ. «Զալմակեմ, Զարարանեմ,
Զարազանիմ...»:

Թղ. 144բ. «Պազանեմ, Պալարանամ,
Պախարակեմ...»:

1789

(Հիմ Թիւ 101)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Ե. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 147: Մնացածը տեռ Զեռ. Թիւ 1785:

Մատեանս է՝ Բայերու բառարան Ե.
Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «ՊաՀնակեմ, ՊաՀպանանամ,
ՊաՀպանեմ...»:

Թղ. 46բ. «Զախեմ, Զախլախեմ, Զա-
Հացուցանեմ...»:

Թղ. 52բ. «Ռեթակոժեմ, Ռշտանամ...»:

Թղ. 52բ. «Սադրեմ, Սալանամ, Սալա-
րիմ...»:

Թղ. 96ա. «Վազեմ, Վադեմ, Վազվա-
դեմ...»:

Թղ. 125բ. «Տազնապեմ, Տազնապիմ,
Տազնապեցուցանեմ...»:

1790

(Հիմ քիւ 102)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒ Զ. ՀԱՏՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 128: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 68—128: ՄՏՈՒՑԱԿ՝ 1785 ձեռագրիմ հետ ձեռն:

Մատենան է՝ Բայերու բառարան Զ. Հատոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Տրամեցուցանեմ, Տրամիմ, Տրամիմ...»:

ԹՂ. 3բ. «Բախանամ, Բամեմ, Բուռեմ...»:

ԹՂ. 4ա. «Ճաննում, Ճաննում...»:

ԹՂ. 17ա. «Փաթաթեմ, Փաթաթեմ, Փաթաթեմ...»:

ԹՂ. 43ա. «Քակեմ, Քակեմ, Քակեմ...»:

ԹՂ. 60բ. «Օգնեմ, Օգնեմ, Օգնեմ...»:

1791

(Հիմ քիւ 307 եւ 168)

ԵԶՈՎԲԵԱՆ ԱՌԱԿ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 129, իրականում 1—97 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-4X18-2: ՊՐԱԿ՝ միջին 2 միայն ձեռնագրում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 14X8: ՏՈՒՑԱԿ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զորանոց, միայն հաստաթեմք: ԹՈՒՑԱԿ՝ կլմՄ՝ քաղաքային տնտեսական: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ ձեռագիր: ԹՈՒՑԱԿ՝ 25—32, 68բ, 116—121, 128—129: ԹՈՒՑԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐՈՒՑ՝ ամբողջ: ՏԵՂԻ՝ ամբողջ: ՅԵՆՈՒՑԱԿ՝ չունի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. «Առակե եզովք-հան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Յաղաք աղուհաւ միոյ եւ այծի: Մարաւեալ այծի միոյ եւ աղուհաւ իջին ի ջրհոր ինչ առ ի ըմպել զջուր...»:

ԹՂ. 122ա. «Առակե ինչ ընտիրք»:

1792

(Հիմ քիւ 317 եւ Ա/174)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ ՄՏԱԾՈՒԹԵԱՆՑ Ա.

ԹՐԻԵՍ

1807

ԹՈՒՂԹՔ՝ 280: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-4X12-5: ՊՐԱԿ՝ ԺԸ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 14X8: ՏՈՒՑԱԿ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ զորանոց միայն հաստաթեմք: ԹՈՒՑԱԿ՝ կլմՄ՝ կիսակաշի, քաղաքային տնտեսական: ԹՂԵԱՆՑ

ՊԱՂԱՆԱԿ՝ ցիգրան ու վերջը մեկական տրամագիծ հասարակ թաղք: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹՈՒՑԱԿ՝ զուգարան ունի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ 25—32, 68բ, 116—121, 128—129: ԹՈՒՑԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐՈՒՑ՝ ամբողջ: ՏԵՂԻ՝ ամբողջ: ՅԵՆՈՒՑԱԿ՝ չունի:

260թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻՁ՝ հաւաճաբար իւղկիւտաբլեմա ձ. Պոսթա: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի, բաց հմմտ. ամառաժողովք ԹՊ. 1ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Քաղաքածք մատենութեանց վասն ամենայն աւուրց տարւոյն, մասնաւորապէս յազուտ կրօնաւորաց, ի լոյս ընծայեալ յիտալական բարբառ յուսմանէ զանայն Հնկերութեանն Յիսուսի, եւ անտի Թարգմանեալ ի հայ բարբառ ի կրօնաւորէ միոյն Միթթարեան Միաբանութեանն Հրամանաւ գերարգելի Աբրահամ իւրոյ գերապայծառ գերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի Դարեկեանց, արքեպիսկոպոսի սրբոյ էջմիածնի:

Առաջին մասն վեցամսեան: Ի Թրեստ, 1807 Հոկտեմբեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Առ կրօնաւորն վերջանող գրոցս: Մտածութիւնն աւետարանական ճշմարտութեանց եւ յաւիտենական սկզբանց, է ցողն այն եղեմական որ ոռոգանէ եւ տածէ զհամբոյն առաքելութիւնս...»:

ԹՂ. 3ա. «Վերակէ առաջին, Գալստեան: Տեսցեն զորդի մարդոյ... (Ղուկ. ԻԱ. 27): Մտածեալ զի այսօր եկեղեցին առաջի դէպ զվերջին դատաստանն...»: Կը հասկի միմյնի Պեմտեկոստէի ուրօրէի շարաք օրը:

1793

(Հիմ քիւ 164 եւ 173թ)

ՄՈՎԱԿՍԻ ԽՈՐԵՆԱՑԻՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1826Էձ հտք

ԹՈՒՂԹԳ՝ 280, առաջիմն ու վերջիմն կազմեալմ կցեալած, իյեղալուած՝ 1—430: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-3X12: ՊՐԱԿԳ՝ չեմ ճշմանալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 15-5X9: ՏՈՂԳ՝ 27: ՆԻԹԻ՝ եիմ զօրաւոր հասակի քույր քույր: ԿԱՐՄ՝ քաջազատ ստուարաքույր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ կանալը բոլորակիմ ճեմիք: ԳԻՐ՝ անցման ձօնագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԳ՝ ԹՊ. 1—3, 13թ մեծ մատով, 194թ մեծ մատով, 229—230: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1826Էձ հոգ: ԳՐԻՁ՝ ամռաժողովք: ՏԵՂԻ՝ ամռաժողովք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԻԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 2ա՝ Տեւեան ձ. Յակոբոս գրով՝ «Օրհնակուած Վնեակոյ 1828թ ապագրութեան»:

Մատենան է՝ «Մովսիսի Խորենացոյ Պատմութիւն Հայոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. Ցանկէ առաջին գրոց:

ԹՂ. 6ա. «Ցանկէ երկրորդ գրոց»:

ԹՂ. 10թ. «Ցանկէ երրորդ հատածի»:

ԹՂ. 14ա. «Գիրք առաջին ծննդաբանութիւն Հայոց մեծաց: Ա՝ Մովսիսի Խորենացոյ յաղագս մերոյս յիսկգրանն յայսմ բանիցս Սահակայ Բագրատունւոյ խնդալ: Զանապառ խաղացմունս աստուածայնոցն ի թեզ շնորհացն եւ զանդուլ Հոգւոյն ի վերայ զի իմացուածոցը շարժմունս ծանեայ...»:

ԹՂ. 54թ. «Ի Պարսից առապելեաց, Յաղագս Բիւրասպի Աթուհակայ»:

ԹՂ. 57ա. «Գիրք Բ՝ Բան միջակ պատմութեան մերոցն նախնեաց»:

ԹՂ. 132ա. «Հատած Գ՝ Ա. Աւարտաբանութիւն մերոյ Հայրենեաց»:

ԹՂ. 195ա. «Այլ ընթերցուած»:

ԹՂ. 198թ. «Ցանկէ անուանց»:

1794

(Հիմ քիւ 305)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԺՈՂՈՎՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԳ՝ 258, իյեղալուած 1—483: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-2X14-5: ՊՐԱԿԳ՝ չեմ ճշմանալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 15X12: ՏՈՂԳ՝ 29: ՆԻԹԻ՝ եիմ

զօրաւոր քաղաք քույր: ԿԱՐՄ՝ կաջազատ ստուարաքույր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լու: ԳԻՐ՝ անցման ձօնագիր, եիմ: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԳ՝

ՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—6, 253ա վարդ կեռը, 253բ—258բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ, ՄԽԻԹԱՐ—համ վը: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱՎԱՐԱՆ՝ յուսիս:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ժողովոց Եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7ա. «Մանթութիւնք Ժողովոց սուրբ Եկեղեցւոյ յորս յայտնի ցուցանին ճշգիւ սուրբ կանոնք, եւս եւ հին եւ նոր ծէսք Եկեղեցւոյ եւ զվնասոր մասունք եկեղեցական պատմութեան, որոյ հեղինակն է Յովհաննէս Քարասուրբոս»:

Թղ. 17ա. «Յաղագս երկից Ժողովոց Անտիոքայ»:

Թղ. 17բ. «Ժողովն Սինուացւոց»:

Թղ. 18բ. «Ժողովն Էդիքերեան»:

Թղ. 24ա. «Ժողով Անկիւրիայ»:

Թղ. 25բ. «Ժողով Նէոկեսարիոյ»:

Թղ. 27բ. «Ժողով Արեղաթենայ»:

Թղ. 32ա. «Պատմութիւն տիեզերահռչակ առաջին Ժողովոյն Նիկիայ»:

Թղ. 67ա. «Ժողով Հռովմայ առ Սեղաբսորոս քահանայապետի»:

Թղ. 69բ. «Գործք արինսոսաց ընդդէմ Նիկիոյ ճշմարտութեան ի Ժամանակ մեծին Կոստանդինոսի եւ չարաժողով Տիրոսի»:

Թղ. 75բ. «Ժողով Գանգրենայ»:

Թղ. 78ա. «Ժողով Անտիոքայ»:

Թղ. 81բ. «Վէճն ի վերայ եկեղեցական նահանգաց»:

Թղ. 85բ. «Կատարումն կանոնաց Անտիոքայ»:

Թղ. 86բ. «Տիեզերագումար Ժողով Սարդիկայ»:

Թղ. 88բ. «Ժողով Կարթագինեայ, որ առաջին անուանի առ Յուլիոս Պապիւ»:

Թղ. 92ա. «Առաջին եւ երկրորդ Ժողով Մեղիդոնու, վերստին աջորդ ուղղափառ եպիսկոպոսաց եւ տառապանք Եկեղեցեաց յԱրինսոսաց»:

Թղ. 97ա. «Ժողով Սիրմիայ եւ Անկիւրիայ»:

Թղ. 98բ. «Յաղագս չարաժողովոց Արիմիայ, Սելեւկիայ եւ Կոստանդնուպոլսոյ»:

Թղ. 102ա. «Ժողով Լաուդիկեայ»:

Թղ. 113ա. «Ժողով Աղէքսանդրիայ առ Լիբերիոս Պապիւ»:

Թղ. 114բ. «Երկրորդ տիեզերագումար Ժողով եւ Կոստանդնուպոլսոյ նախկին, ընդ նմին Ժողով Հռովմայ առ Դամասոսի»:

Թղ. 122ա. «Ժողով Տուրինոյ»:

Թղ. 124ա. «Զորբորդ Ժողով Կարթագինեայ»:

Թղ. 133ա. «Հինգերորդ Ժողով Կարթագինեայ»:

Թղ. 133բ. «Ծառ ի վերայ տեսականորդրոց»:

Թղ. 135ա. «Լերուսն Կարթագինեայ կանոնաց»:

Թղ. 136ա. «Հերմուած Պեղագիտութիւն»:

Թղ. 137բ. «Ժողով Մելիտանու»:

Թղ. 139բ. «Յաղագս լրական Ժողովոյն Ախրիկայ եւ վեցերորդի Կարթագինեայ»:

Թղ. 143բ. «Ժողով Տոնտոնի առաջին»:

Թղ. 145բ. «Տիեզերագումար Ժողով Եփեսոսի»:

Թղ. 147ա. «Ժողով Արաւիայ»:

Թղ. 149ա. «Ժողով Վասիւնայ կամ Վասիւնայ»:

Թղ. 149բ. «Երկրորդ Ժողով Արեղաթենայ»:

Թղ. 149բ. «Ժողով Նաննետայ»:

Թղ. 150ա. «Տիեզերագումար Ժողով Գաղկեդոնի»:

Թղ. 157ա. «Վէճք ի վերայ դրեց, մասանց եւ կանոնաց նախնի եկեղեցեաց»:

Թղ. 162բ. «Երրորդ Ժողով Արեղաթենայ»:

Թղ. 163բ. «Ժողով Ագաթենայ»:

Թղ. 165ա. «Վէճն ի վերայ աշխարհական եւ նժդեհից հաղորդութեան»:

Թղ. 116բ. «Լերուսն Ագաթենայ կանոնաց»:

Թղ. 168ա. «Առաջին Ժողով Աւրելիանու»:

Թղ. 169բ. «Երկրորդ Ժողով Արաւիկանու»:

Թղ. 171բ. «Բ. Ժողով Լուգդոնեան»:

Թղ. 172ա. «Բ. Ժողով Տուրոնի»:

Թղ. 173բ. «Գ. Ժողով Տոնտանու»:

Թղ. 174բ. «Բ. Ժողով մատիսկոնեան»:

Թղ. 175ա. «Բ. Ժողով Կոստանդնուպոլսոյ ի տիեզերագումարս Ե.՝

Թղ. 181բ. «Դ. Ժողով Տոնտանու»:

Թղ. 183բ. «Ժողով Կարթոնայ»:

Թղ. 188բ. «Զ. Ժողով տիեզերագումար»:

Թղ. 195բ. «Յաւելուած վեցերորդ

ժողովոյն եւ վէճ զերկրեղկեան ցուցական եկեղեցւոյն:

Թղ. 198թ. «Ժողով չինգլեցեան ի Տրուդոյն»:

Թղ. 200ա. «Եօթներորդ տիեզերահռչակ ժողով եւ նիկիայ երկրորդ»:

Թղ. 204բ. «Յաղագս ժողովոյ Ֆրանկո-Ֆորիայ եւ Գարոլուսեան գրոց»:

Թղ. 205ա. «Ժողով Վորմսայ»:

Թղ. 206ա. «Ը. ժողով տիեզերական եւ Դ. Կոստանդնուպոլսոյ»:

Թղ. 210ա. «Վէճ ի վերայ բաժանարար արգելմանց ինչ կարգաց առ նախնիս, որք արդ ոչ բաժանեն»:

Թղ. 213բ. «Ժողով Տրիբորիայ»:

Թղ. 215բ. «Ժողովք ինչ Գաղղիայ գումարեալ յոստոն ի պայծառ լերին եւ ի Գիվիոն, ի պատճառս ապօրինաւոր ամուսնութեանց առաջին փրկականի եւ յետոյ փրկականի Օգոստոսի Թաքաւորաց Ֆրանսիայ»:

Թղ. 216ա. «Ժողով Թ. տիեզերագումար կամ Լատերանոս առ երկրորդ Կայիստոսի»:

Թղ. 218ա. «Ժ. ժողով տիեզերագումար»:

Լատերանոս երկրորդ, առ երկրորդ իննեկենտրոս Պապի»:

Թղ. 219ա. «Ժողով Գ. Լատերանոս, ԺԱ. տիեզերական առ երրորդ Աղեքսանդր քահանայապետի»:

Թղ. 220բ. «ԺԲ. ժողով ընդհանուր, Դ. Լատերանոս առ Գ. իննեկենտրոս քահանայապետի»:

Թղ. 225ա. «ԺԳ. ժողով ընդհանրական Լուգդոնի առ չորրորդ իննեկենտրոսի»:

Թղ. 226բ. «ԺԴ. ժողով ընդհանրական, Բ. Լուգդոնի առ Ժ. Գրիգորի»:

Թղ. 229բ. «ԺԵ. ընդհանուր ժողով Վիեննայ»:

Թղ. 231բ. «Ժողով Պիզանոս ԺԶ. եւ Կոստանդնուպոլսոյ ԺԷ. ընդհանրական»:

Թղ. 234ա. «ԺԸ. ժողով ընդհանրական Մլոքենտոյն»:

Թղ. 235բ. «Ժողով Բասիլիայ»:

Թղ. 237ա. «Յաւելուած ժողովոյն Բասիլիայ յաղագս ռոմկի ամ յամէն»:

Թղ. 238ա. «ԺԹ. ժողով տիեզերական, Ե. Լատերանոս առ Ժ. Լէոնի»:

Թղ. 240բ. «Ժողով Տրիդենտինոյ Ի. ի մէջ տիեզերագումարից»:

1795

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԲ

ԱՆԵՄԱՆՈԹ

1750էն ետք

ԹՈՒՂԹՔԻ՝ 32: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18×12-3: ՊՐԱԿՔ՝ Ա՛—Դ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15×9: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիճ զօրաւոր միջակ հետտուրքեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ եիճ ամացման մետրքիբ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4ա, 5ա, 6ա, 28ա մեծ մտաւ, 28բ—32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1750էն ետք հետաձգաբ: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՑԱՄԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է Կանոնագիրք առաջելոց եւ Հայրապետաց յաղագս ազգականութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գիտելի է զի ազգականութիւնն տար որոշեալ անձանցն է եւ ոչ անհատին, զի անհատն ինքն է որ ոչ հատանիլ

կարէ եւ ոչ բաժանիլ եւ ինքն ինքեան ազգ զիարդ կարէ լինել...»:

Թղ. 7բ. «Քրատ ազգականութեան եւ վասն ամուսնացելոց յառաջին վարդապետաց սրբոց» Կանոն է այնոցիկ որք սրբութեամբ սնանի եւ լինի կտրիճ տղայն ԺԵ տարոյն փեսացու եւ աղջիկ ԺԲ տարոյն Հարսնացու»:

Թղ. 9բ—18ա. Դրուած եմ կանոններ՝ Ա՛—ԶԼԸ, «Որ զչորեքշաբթի կամ գուրբաթ կամ զարուհացն կամ զառաջաւոր կամ զպահճ վարդապետին, զԱստուածածինն, զՅաւի եւ յայտնութեան ակամա լու(ծ)ցէ յօր պահեացէ...»:

Թղ. 18ա. «Կոչումն ապաշխարութեան Յօհաննու Մանգեղանաց ասացեալ: Երթայ քահանայն մեղուցելովն ի դուռն եկեղեցւոյն եւ սաղորոսէ...» (ԶԼԹ—ՄԼԹ):

1796

(Հիմ քիւ չուձի)

ԳԱԼԻԱՆՈՍԻ ԿԱՆՈՆՔ ԱՍՏԵՂԱԲԱՇԵԱԿԱՆՔ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.7X12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 15X11: ՏՈՂԹ՝ 22: ՆԻՒԹ՝ եիմ միջակ եռասուքեամբ զարուար քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, տակալմ միլամբ սկսած է ձերծծուիլ: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր, խորագրերը բոլորգիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած տել: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուձի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 3-4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամբամբ: ՏԵՂԻ՝ ամբամբ: ԲԻՇԱՆԱԿ՝ չուձի:

այս ունի ինքեան զձուկնն տանուտէր, զի չնչնն ի ժամանակի յայսմիկ հողմունք սաստիկէ...»:

ԹՂ. 1բ. «Ամսոյն Մարտի: Ամիսս այս զիսոյն ունի ինքեան զտանուտէրն կենդանակերպ, զի ի ժամանակի յայսմիկ զարթնու գետինն եւ սկսանի բողբոջել զդալարս...»:

Մատենան է՝ «Կանոնք աստեղագրչխականք վասն պահպանելոյ զառողջութիւն մարմնոյ, շարադրեալ ի Գալիանոսէ բժշկէ մեծէ»: (Պալլապալա):

ԹՂ. 2ա. «Ամսոյն Ապրիլի: Ամիսս այս զՅուլին ունի ինքեան տանուտէր, զի սկսանին զօրանալ եղանակք, չնչնն հողմունք շահաւորք եւ տեղանին անձրեւ...»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ամսոյն Յունվարի: Ամիսս ունի ինքեան զՋրհոսն տանուտէր, քանզի առատանան ի ժամանակի յայսմիկ գիճութիւնք յէակս...»:

ԹՂ. 2բ. «Ամսոյն Մայիսի: Ամիսս այս ունի ինքեան զՅուլուորն տանուտէր, զի ի յամսոյս այսմիկ քաղցր հողմունք չնչնն, լուրքն պարզին...»:

ԹՂ. 1բ. «Ամսոյն Փետրվարի: Ամիսս

ԹՂ. 2բ. «Յունիսի ամսոյն: Ամիսս այս ունի ինքեան զԽեցգետինն տանուտէր, զի լեբմութիւնն սկսի առատանալ, արիւնն նուազի» հոս կընդհատի եւ կը վերադառնայ:

1797

(Հիմ քիւ չուձի)

ՄԻՆԱՍԱՅ ԹՈՒԽԱԹԵՑԻՈՑ՝ ՈՂԲ Ի ՎԵՐԱՅ ՕԼԱԽԱՅ ԵՐԿՐԻ ՀԱՅՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1850ի ասեմնմբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 15.5X7: ՏՈՂԹ՝ 31: ՆԻՒԹ՝ մարագայմ միջակ եռասուքեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբամբ մարգրի: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած տել: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուձի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ասեմնմբը: ԳՐԻՑ՝ ամբամբ: ՏԵՂԻ՝ ամբամբ: ԲԻՇԱՆԱԿ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուձի:

երկրի Հայերուն ի Թօխաթցի Մինաս սարկօագէ ասացեալս:

Մատենան է՝ «Ողբ ի վերայ Օլախաց

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Գոչեմ առ ձեզ ողբեղական Հառաչելով յոյժ լալական, Քահանայք եւ աշխարհական, Մունդրը դրէք ամենեքեան» (110 տում):

1798

(Հիմ քիւ չումի)

ԶԱՅՆ ՏԵԱՌՆ ԱՄԵՆԱԿԱԼԻ

ԱՆԵԱՆՈԹ

1778

Թոմիթֆ 12: Մեծոթիտիւն՝ 17-7×12-3: ՊՐԱԿ՝
միւսկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ 14×10: ՏՈՂԳ՝ 26:
ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրաւոր միւսիւմ հաստութեամբ քուլք:
ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամբամ
նետրգիք, շատ տգեղ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝
հեւ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1ա, 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1778:
ԳՐԻՑ՝ ամբամբ: ՏԵՂԻ՝ ամբամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 12բ:

Մատենան է՝ «Զայն Տեառն ամենա-
կալի», աղօթագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կը պարունակէ մեծ մերտգութիւններ
ուճեցող աղօթքներ եւ մերտգութիւն շահելու
հրահանգներ: Շատ տեղեր լատինացի վրայ
գրաւած է՝ «զոյ այս աղօթքն է զբոլոյկ»:

Ումի մասն կարճ պատմութեամբ մերտգութեան
արդիւնաւէտութիւնը ցոյց տալու
համար, ամէմ իմչ սակայն խառնակ վիճա-
կի մէջ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 12բ. «Օրինակս այսր ներդու-
թեանց Գարաւաքտ սուրբ խաչին թարգմա-
նեցաւ ի Հայ լեզու յամի Տեառն 1738: Պատ-
մութիւնք այսոքիկ քարաւատք սուրբ խաչին
զրի ի դիրս Հոգւոց քաւարանին: Ի յերկրորդ
մասին որ կոչի Հրաշից ամենասուրբ պա-
տարագին ի յէջն 492 եւ էջ 7 պատմութեան
ուր գրեցեալ է՝ բաց, ընթերցիր նաեւ զիս
յիշեալ զորս աշխատութեամբ գրեցի ի ժա-
մանակի մեծի Հայածման զոր եհան Ջաքա-
րիս պատրիարքն: Յամի Փրկչին 1778 Օգոս-
տոսի 31»:

1799

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՄՍՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՔԻՆ ԿՈՒՏԵՆԱՅՈՒ

ՊՈՒՔՐԵՇՏ

1785

Թոմիթֆ 26, քուլքեր կը պահսիմ ընդմէջ ԹՂ.
24 եւ 26ի: Մեծոթիտիւն՝ 17-5×12-5: ՊՐԱԿ՝ 8:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ 14×11: ՏՈՂԳ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ հիմ
զօրաւոր միւսիւմ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շնչեղքեր: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ, տեղ-տեղ գունատած: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ հեւ. չումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1785: ԳՐԻՑ՝
Երեւանի մերտգութեան: ՏԵՂԻ՝ Պուրիշտ: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի, տեւ ձալատքներ:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն քաղաքին
Կուտիւնայու որ է Գիւթաւան: Շարադրեալ
յաւազ սարկաւադէ՝ Կուտիւնացւոյ ի զարմէ
քաղաքումիկ Նիւքիւրեանց ի մահտեսի
իսահակէ վարժապետէ դպրատան նոյն
քաղաքին Կուտիւնայու ըստ ամենայնի ակա-
նատես եւ ականխաւոր իրաց եղելոց ի նմա
եւ անձնակիր մեծի Հայածմանց այնք քաղա-
քին որ վասն ուղղափառ Հաւատոյ, պար-

զապէս գրեալ, եւ յետոյ օրինակեալ, եւ
յաւելեալ կամ պակասեցուցեալ ինչինչ
յորդոյ նորա ի Յարութիւն շնչին դպրէ՝
Յամի Տեառն 1785 եւ ի Հայոց ՌՄԼԻ ի
Փետրվարի ամս. 1 ի Պուրիշտ որ է Ուլաւ,
զի ելեալ ի Կոստանդնուպոլսոյ դէմ եղեալ
զնայաք ի Թրքստէ վասն կրօնաւորութեան
յանդր եղեալ վանան Հարց Միւթարեանց
ընդ Թոմիսահանեան մահտեսի Յօհաննիսին
եւ Հասեալ ի Պուրիշտ նստաք ամիսս իբր 5,
յորում ունելով զպարապորդ ժամանակ,
յայս գործ աշխատեցալ ի փառս Աստուծոյ
եւ յօհաննարեանութիւն անուան նորա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յառաջարկութիւն»:

ԹՂ. 3ա. «Պրակ Ա.» Յաղաղս նախա-

կան որպիսութեան Հայոց Կուսինացւոց»:

Թղ. 6ա. «Պրակ Բ.» Թէ գիտ՞րդ, ուստի՞ եւ ո՞րպէս սկզբնաւորեցաւ իդէ ուսումնասիրութեան ի Կուսինացիս»:

Թղ. 9բ. «Պրակ Գ.» Թէ որով միևնոյն առաքէր Աստուած զոգ զի առաջնորդեցէր մեզ առանց գիտելոյ մեր»:

Թղ. 11բ. «Պրակ Դ.» Յաղագս դարստեան Վարդապետին ի Կուսինայ եւ Հաստատեցման դպրատան եւ զգործոց նորա»:

Թղ. 15բ. «Պրակ Ե.» Յաղագս տեղա-

փոխութեան դպրատան եւ նախակցեանաւորման լեզուի Հայկազնոյ ի Կուսինայ»:

Թղ. 18ա. «Պրակ Զ.» Յաղագս վերադարձման Վարդապետին առ մեզ յեկեղեցին սրբոյն Սարգսի եւ լուսաւորութեան մերոյ ի ճանաչումն ճշարտութեան»:

Թղ. 21բ. «Պրակ Է.» Յաղագս չուսման Տէտէ Վարդապետին ի Կուսինայէ եւ մահուանն եւ յաղագս յաւորդացն որք կառավարեցին զդպրատունն զկնի նորա եւ այլոց իրաց եղելոց զայնու ժամանակաւ»:

1800

(Հիմ Թիւ 818)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻՔ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1880

ԹՈՒԼԹՔ՝ 552, Իջեալութեան 1—1085, Ժամի մը աճգամ փոփոխութեան: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-Յ X 12: ՊՐԱԿ՝ լին ճշմանութեան: ԳՈՐԹԻՒՆ՝ միտելն 13 X 7-5: ՏՈՂՔ՝ 13: ՆԻԻԹ՝ ճարտարն քաղաքի աղբիւրովը: ԿԱՍՄ՝ կիսակաշի լաքապատ, սկիզբն աւ վերջը՝ աղակիսով ծածկուած տղաքրտեան Ս. պատկերն: Թիւ Երեսուն եւ Աստուածամոր: Առաջին աղակիսն կտորեւ է: Ամբողջը դրսեւ է լաքէ շինուած մասնաւոր պանթաֆոնի մէջ: ՀԱՆԳԱՍՏՈՒՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ, գիւրտ ըմբռնալի ճարտարն ճարտար: ԹԱՆԱՔ՝ մեծաւորակապ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւս, չկան: ՊՆՏԿԵՆԻՆ՝ բոլորն ալ տղաքրտեան, շտաբը գումաւոր: Թղ. 1ա, 2բ, 4բ լուսանկար գրչին, 7բ, 8ա, 9բ, 12բ, 14բ, 20բ, 34բ, 38բ, 42բ, 53ա, 53բ, 56ա, 62ա, 68բ, 72բ, 78ա, 78բ, 83ա, 88ա, 88բ, 92ա, 92բ, 95ա, 95բ, 103բ, 106բ, 108բ, 114բ, 116բ, 121բ, 122ա, 122բ, 135բ, 137ա, 137բ, 146բ, 152բ, 157ա, 157բ, 161ա, 161բ, 166բ, 170բ, 179ա, 179բ, 183բ, 188բ, 195բ, 198բ, 201բ, 207ա, 207բ, 211ա, 211բ, 216ա, 216բ, 219ա, 219բ, 221ա, 221բ, 224ա, 224բ, 226բ, 230ա, 230բ, 235բ, 236ա, 236բ, 239բ, 242բ, 243ա, 243բ, 249ա, 249բ, 256ա, 256բ, 260բ, 264ա, 265բ, 270ա, 270բ, 283ա, 283բ, 286բ, 288բ, 289ա, 289բ, 295բ, 306ա, 306բ, 324ա, 324բ, 329ա, 338բ, 342բ, 349բ, 362բ, 371բ, 375բ, 378բ, 387ա, 387բ, 394բ, 396բ, 400բ, 403բ, 406բ, 410բ, 413բ, 421բ, 422բ, 427բ, 435բ, 438բ, 442բ, 446բ, 448բ, 451բ, 458բ, 463բ, 468բ, 477ա, 477բ—ի վրայն վրա տաճարն եւ կրտսեան է, 480բ, 487բ, 497ա, 497բ, 510ա, 510բ, 518ա, 518բ, 514բ, 515բ, 520ա, 520բ, 524բ, 528ա, 528բ, 527ա, 528ա, 528բ, 532ա, 532ա, 533բ, 534բ, 538ա, 538բ, 537ա, 538բ, 548բ, 548բ, 548ա, 548բ, 547բ, 549բ, 550ա եւսին կոչիքն ճարտարն երեսը: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1բ, 2ա, 4ա, 7ա, 12ա, 14ա, 20ա, 34ա, 39ա, 42ա, 56բ, 62բ, 68ա, 72ա, 83բ, 108ա, 108ա, 108ա, 114ա, 116ա, 135ա, 146ա, 152ա, 168ա, 170ա, 183ա,

193ա, 194բ մեծ մասով, 196ա, 198ա, 200բ վրայ կէշը, 201ա, 226ա, 239ա, 260ա, 264բ, 265ա, 288ա, 289ա, 295ա, 329բ, 338ա, 342ա, 349ա, 362ա, 368բ, 371ա, 375ա, 378ա, 394ա, 396ա, 400ա, 403ա, 406ա, 410ա, 413ա, 421ա, 423ա, 427ա, 435ա, 438ա, 442ա, 446ա, 448ա, 451ա, 458ա, 463ա, 468ա, 477ա, 477բ, 480ա, 487ա, 497ա, 497բ, 510ա, 510բ, 518ա, 518բ, 514ա, 515ա, 520ա, 520բ, 524ա, 528ա, 528բ, 527ա, 528ա, 528բ, 532ա, 532ա, 533ա, 534ա, 538ա, 538բ, 537ա, 538ա, 548ա, 548ա, 548ա, 548ա, 547ա, 549ա, 550ա եւսին կոչիքն ճարտարն երեսը: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 3ա, 6ա:

Մատենան է՝ «Աղօթագիրք» կազմուած եղ. ճարտարագիտ ճարտարագիտ—ճարտարագիտ կազմէ (Մխիթարեան):

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8բ. «Ջրուշուրիւն ի շար սովորութեան, Սուրբ Ղազար Հայրապետ Շատ դժար է խալսի մեղաց սովորութեան...»: Աստի կը հետեւին գամագամ սլաքակամ աղօթքները:

Թղ. 10բ. «Առաւօտեան աղօթք: Տէր եթէ զըրթունս իմ բանա...»:

Թղ. 13ա. «Գերպ ըսելու Հրեշտակային զՈղջոյն քեզ Մարիեան առաւօտը, կէս օրը ու իրիկունը, երբ որ զանգակը կը զարնուի պէտք է գլուխինս բանալ, ու խաչ Հանել երեսինս ու ըսել առ աղօթքս, որպէս զի ներողութիւն վաստակինք: Հրեշտակ Տեստն աւետեաց Կուսին Մարիամ...»:

Թղ. 15ա. «Հայր մեր... Ողջոյն քեզ Մարիամ... Փառք Հօր...»:

Թղ. 16բ. «Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր...»:

Թղ. 17բ. «Յոռատովանիմ առաջի Աստուծոյ ամենակալի...»:

Թղ. 18ա. «Ներգործութիւն զղջման: Աստուած իմ բոլոր սրտանց կը ցաւիմ...»:

Թղ. 18բ. «Ներգործութիւն Հաւատոյ, յուսոյ, սիրոյ, ցաւոց եւ յառաջագործութեան: Յիսուս կը Հաւատամ որ դուն առ սուրբ Խորհրդեան մէջ ներկայ ես...»:

Թղ. 21ա. «Մայր ցաւագին: Կոյս սուրբ, մայր տառապանաց, աիկին մարտիրոսաց»:

Թղ. 22բ. «Հէ սապակ օլունանազ տուա...»:

Թղ. 26բ. «Աղօթք առ սուրբ առաքեալս Պետրոս եւ Պօղոս: Ով սուրբ առաքեալքդ Պետրոս եւ Պօղոս ընտրեմ գեղջ այսօր եւ միշտ...»:

Թղ. 29բ. «Համառօտ ներգործութիւն Հաւատոյ, յուսոյ, սիրոյ եւ զղջման, զոր ամենայն քրիստոնէս պարտ է առնել յամենայն աւուր առաջի Աստուծոյ: Տէր իմ եւ Աստուած իմ, խոնարհեալ առաջի անշափ մեծութեանդ քո...»:

Թղ. 31ա. «Մաղթանք վասն բարեպէս մեռանելոյ, յորժամ Հիւանդն կայ ի վտանգի առ խաչելութիւն Քրիստոսի ասացէ զաղօթս: Երկիրպագեմ քեզ Յիսուս Քրիստոս եւ օրհնաբանեմ զքեզ...»:

Թղ. 35ա. «Աղօթք գործ Հաւատոյ, զոր պարտ է առնել առաջի ամենասուրբ Խորհրդոյն, եթէ ի բազմոցի եղեալ իցէ, եւ եթէ փակեալ ի տապանակի, այլ եւ յառաջ քան զսուրբ Հաղորդութիւն: Եւ Հաւատամ Հաստատութեամբ վասն զի այսպէս յայտնեց Աստուած...»: Կը յաջորդեն Կեանքի յուսոյ, սիրոյ եւ զղջման մեքանիսմներ:

Թղ. 40ա. «Մտածութիւնք զանազան յաղաքս Հարչարանաց Տեառն իւրաքանչիւր մասանց: Աղօթք: Աստուած որ վասն փրկութեան աշխարհի կամեցար ծնանիլ...»:

Թղ. 43ա. «Յիսուսը վասն բարեւոյ խոտովանելոյ գտնող: Նախ քան զխոստովանութիւն խորհեաց ի քեզ թէ զիարդ...»: Դրուն կը յաջորդեն խոստովանութեան գամագամ աղօթքներ:

Թղ. 61բ. «Աղօթք յառաջ քան զՀաղորդութիւն: Առ գետս Բաբելացոց անդ նստէաք եւ յայաք...»: Կը յաջորդեն Ս. Հաղորդութեան գամագամ աղօթքներ ընդ որոս՝

Թղ. 67բ. «Աղօթք սրբոյն Օգոստինոսի: Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս ճանաչեցեմ զիս, ճանաչեցեմ զքեզ...»: Թղ. 71բ. «Որտանաւոր սրբոյն Թմայի առ սրբազան Հաղորդութիւն: Երկիրպագեմ Թագեալ Աստուած քեզ ջերմապէս որ եսթ այսոց ձեռոց ծածկից ճշմարտապէս...»:

Թղ. 87բ. «Աղօթք Ծառային Աստուծոյ Հ. Բեռնարտոսի Կլաւսիայ առ ամենասուրբ Երրորդութիւն: Հայր յաւիտենական, աշաւասիկ խեղճ ողորմելի արարած մը անկարող ամենայնի...»:

Թղ. 90ա. «Աղօթք ի խնդրել զԹողութիւն յանցանաց: Յոյս իմ ես դու տէր, քաւիչ յանցանաց իմոց...»:

Թղ. 91բ. «Երգ առ սուրբ Հոգին վասն մաղթելոյ զչնորհս: Եկ սուրբ Հոգի ստեղծող էից...»:

Թղ. 93բ. «Շարական ի պատիւ սրբոց զխաւոր առաքելոց Պետրոսի եւ Պօղոսի: Որ երկուքումք ընտրելովք...»:

Թղ. 94բ. «Պսակ սիրոյ առ Աստուած: Աստուած իմ անբաւ բարութիւն, կամէի միշտ սիրել...»:

Թղ. 104ա. «Եղբայրութիւն ամենասուրբ Սրտին Յիսուսի յեկեղեցւոյ Անարատ Յղութեան Սուրբ Աստուածածնի Հարց Մխիթարեանց Վիեննայի Կոստանդնուպոլիս: Բարեխիշտակ Պիոս է. քահանայապետը 1801 մարտ 7 տուած Կոնդակովը այս եղբայրութեան գրուող եղբայրներուն, որոնք գրուելուն օրը...»: Յառաջ կը բերէ պայմաններն ու արձանագրութիւն կերպը:

Թղ. 109ա. «Հաւատամք ի մի Աստուած...»:

Թղ. 111ա. «Անկանիմք առաջի քո Աստուածածնին...» շարակամը, «Ընդ Հոփանեաւ, Ողջ լեր Թագուհի» եւ յարակից աղօթքները...:

Թղ. 113ա. «Աղօթք վասն Մխիթարեան Միարանութեան: Տէր Աստուած բարերար եւ մարդասէր...»:

Թղ. 115ա. «Աղօթք վասն սուրբ Եկեղեցւոյ: Տէր որ Հիմեցուցեր զեկեղեցի քո ի վերայ վիմին Հաւատով...»:

Թղ. 117ա. «Աղօթք վասն սրբազան Փափին: Տէր երկնի եւ երկրի իշխան եւ առաջնորդ անմոլար ամենայն Հաւատաշեւոյ...»:

Թղ. 118ա. «Աղօթք վասն Հայրապետին

վիճակի։ Աստուած ամենակալ եւ Տէր տէրանց, Հեղ զգթութիւնդ քոյ ի վերայ ծառայիդ...»։

Թղ. 118թ. «Տաղ մարմնոյ եւ արեան Տեառն։ Երգեալ լեզու փառաւորի, զխորհուրդ մարմնոյ Տեառն Յիսուսի...»։

Թղ. 119ա. «Տաղ յորդորական ի պատիւ Արքութեան յորժամ է ի բազմոցի։ Եկայք որդիք նոր Սիրնի, նոր երգս առցուք մերում փրկչի...» (11 տուն)։

Թղ. 120ա. «Աղօթք առ Տէրն մեր։ Տէր Աստուած բարձրեալ ամենակալ, լոյս անքնին...»։

Թղ. 121ա. «Աղօթք առ սրբազան մարմինն։ Ողջոյն քեզ ով մարմին Քրիստոսի ծնեցեալ ի սրբոյ կուսէն...»։

Թղ. 123ա. «Աղօթք վասն Գառն Աստուծոյ որ բառնաս զմեզս աշխարհի։ Ով քաղցրագուսեղ եւ ամենագութ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս...»։

Թղ. 124թ. «Այլ աղօթք առ Յիսուս Փրկիչ։ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ ոչ միայն արժանի Համարեցար առնուլ զմերն մարմին եւ Համբերել...»։

Թղ. 125թ. «Ժողձք եւ պաղատանք։ Ով ամենասիրելի ու ամենայն սիրով լցեալ Սիրտ Տեառն իմոյ Յիսուսի...»։

Թղ. 127ա. Ծարուծակութիւնն է Թղ. 118թ-էն։

Թղ. 127թ. «Աղօթք առ Տէր մեր։ Աստուած, որ մեզ ի ներքոյ Հրաշալի խորհրդոյ զյիշատակ չարչարանաց քոց թողեր...»։

Թղ. 128ա. «Հոգի Քրիստոսի որ սրբէ զիս...»։

Թղ. 129ա. «Հառաչանք սիրոյ առ Սիրտ Յիսուսի։ Ով գթած Յիսուս լըսէ ինձի...»։

Թղ. 133ա. «Աղօթք Սրտին Յիսուսի։ Տէր Յիսուս Քրիստոս ով կրնայ պատմել ջուստիդ քաղցրութիւնը...»։

Թղ. 136ա. «Աղօթք։ Ահաւասիկ ով սիրելի իմ բարի Յիսուս ես ջուս ամենասուրբ ներկայութեանդ առջին երեսի վրայ իյնալով...»։

Թղ. 138ա. «Եօթն նուէրք Քրիստոսի անգին արեանը։ Ով Հայր յաւիտեական ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պատուական արեան արեւինքը...»։

Թղ. 143ա. «Աղօթք Սուրբն Օգոստինոսի առ սուրբ Հոգին։ Եկ արդ ով աստուածային Սուրբ Հոգի մխիթարութիւն տրտեցեցող»։

Թղ. 144թ. «Աղօթք առ սուրբ Սիրտն Յիսուսի։ Ինչուան ո՛րք Հասաւ ջուսն Հոգն գթութիւնդ...»։

Թղ. 145թ. «Համառօտ կրթութիւն ի պատիւ ցաւագին Սրտին Մարիամու»։ (Եօթն ծառ)։

Թղ. 153ա. «Աղօթք առ Աստուած յիշատակաւ սրբոյն Անդրէի Աւելլեանցոյ վասն ապրելոյ ի յանկարծաւաս մահուանէ։ Ով բարեգութ Տէր իմ Յիսուս, յաղապս ոգեսպառ տաքնապիդ...»։

Թղ. 157թ. «Աղօթք առ սուրբն Պրանչիսկո Աստիգեան։ Ով երանանորէ սերովբէակրօն սուրբն Պրանչիսկոս, որ Խաչելոյն սիրով վառուած...»։

Թղ. 159թ. «Շարական առ սուրբն Պրանչիսկոս Աստիգեան։ Պարտանք եկեղեցւոյ...» (Ամտոմի)։

Թղ. 160թ. «Խօսք սուրբն Պրանչիսկոս Աստիգեցոյն։ Օրհնութիւն սուրբն Պրանչիսկոս Աստիգաւոյ որով օրհնէր զհաւատացեալս, եւ օրհնեց զեղբայր Լեոնն զընկեր իւր...»։ Կը յաջորդեն քանի մը պաղատական աղօթքներ եւս։

Թղ. 167ա. «Մաղմոս ապաշխարութեան։ Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան ջուս...»։

Թղ. 171ա. «Լիթանիայք ամենայն սրբոց»։ Յարակից աղօթքներով։

Թղ. 194ա. «Հառաչանք(ք) առ Յիսուս Փրկիչ։ Հառաչանք կարդամք առ քեզ Գառն Աստուծոյ...»։

Թղ. 194ա. «Հառաչանք առ սուրբ Աստուածածին։ Գոչեմք առ քեզ Տիրածին Կոյս»։

Թղ. 196ա. «Աղօթք առ սուրբ Աստուածածին։ Ով քաղցրագութ Մայր ողորմութեան ահա ջուս ամենասուրբ ոտքդ ինկած»։

Թղ. 199ա. «Աղօթք առ պահապան Հրեշտակն։ Ով փառաւորեալ պահապան Հրեշտակ իմ երկնային...»։

Թղ. 202ա. «Աղօթք առ պաշտպան սուրբն Սեանչելադործ։ Ով սուրբ Հայր իմ Պրանչիսկոս, սուրբը Աստուծոյ...»։

Թղ. 206ա. «Հիւանդութեան մէջ կամ ուրիշ վտանգներու մէջ աս Հետեւեալ աղօթքս ալ զուրցէ։ Որ բուժեցեր զանրութիւնս, Զիմոյս բուժեալ ցղաւս անձինս...»։

Թղ. 208թ. «Աղօթք առ սուրբ Յովսէփ Աստուածածնօր։ Ով երկնային պաշտպան, Հօր պահապան...»։

Թղ. 210բ. «Աղօթք Հիւանդներու համար, Ով գթած եւ բարեգութ Տէր իմ, որ քուկին սիրելի որդիքներդ...» :

Թղ. 214բ. «Սաղմոս, Ողորմեա ինձ Տէր զի Հիւանդ եմ ես...» : Ծարակամ ճես ասացի Տէր որդեմա հոգւոյ իմոյ...» :

Թղ. 215բ. «Յիշատակ սերովբեական սրբոյն Յրանչիկոսի Աստիգացւոյն, Անթիֆօնայ, իմաստուն մարդու կը նմանցնեմ...» : Կը յաղորդէ «Աղօթք եւ կրկին Անթիֆօնաներն» :

Թղ. 218բ. «Յիշատակ սրբոյ հօրն մերոյ Տօմինիկոսի, Այս այր արճամարհելով զայնարհ...» եւ Աղօթք :

Թղ. 220բ. «Աղօթք առ սուրբն Անտոն Պատուացի, Ով սքանչելագործ սուրբ Անտոն Պատուացի սիրելի սուրբդ Աստուծոյ...» :

Թղ. 223բ. «Աղօթք առ սուրբն Վիչէնցիոս Ծէրերեան, Ով սքանչելագործ եւ փառաւոր եալ սուրբ Վիչէնցիոս սուրբդ Աստուծոյ, երկնային փառաբան...» :

Թղ. 227ա. «Աղօթք առ սուրբն Անտոն ճգնաւոր, Ով երանելի սուրբ Հայր Անտոն, մարդկային ընծութենէս վեր հրաշայի...» :

Թղ. 229բ. «Աղօթք առ սուրբն Լստանիսլաւոս, Մանր նեղութեանց եւ ամենախաբէտոր պիտոյից մէջ... Հայր երկնաւոր երկնքի արքունեացդ եւ ամէն արարածոց Հետ...» :

Թղ. 237ա. «Աղօթք առ սուրբ Լուիճի Կոնճակա, Ով սուրբ Լուիճի, Հրեշտակային վարքով զարդարեալ...» :

Թղ. 240ա. «Աղօթք առ սուրբ Յովնէփ Աստուածաւայր, Յիշատակ Յոբելիկի քահանայութեան Վ. Հ. Պօղոսի Յովնանեան Միխիթարեան Վարդապետ Վիչէնա 1874 : Նոյն վարդապետէն ընծայեալ առ Սղ. Յրանչիկոս Խաւաֆեան կրօնաւոր Միխիթարեան, Ով սուրբ Նահապետ, որ Հիմայ երկնից ուրախութեան մէջ...» :

Թղ. 244ա. «Աղօթք առ խաչելեալն Գրիստոս, Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, որդի Աստուծոյ կենդանւոյ, դուն ձեռովընեդ տաճեցիր խաչին վրայ...» :

Թղ. 248բ. «Երգ Տեառն Ներսեսի : Սիրտ իմ առ լեզ աղաղակէ, Բանդ որ ընդ Հօր ի սկզբանէ...» :

Թղ. 250ա. «Աղօթք առ պատրաստութիւն մահուան, Ով Տէր իմ Յիսուս քանի որ զգայարանքներս ողջ են...» :

Թղ. 252բ. «Այլ աղօթք առ Յիսուս Փրկիչ : Ողորմած Փրկիչ իմ Յիսուս Գրիստոս, որ քուկին պատուական արիւնովդ» : Թղ. 254բ. «Սաղմոս, Լուիցէ քեզ Տէր յաւուր անձկութեան...» :

Թղ. 255բ. «Մաղթանք վասն քրիստոնէաբար մեռանելոյ» : (Լիթանիա) :

Թղ. 261ա. «Եղծ ի խորոց սրտէ ի հասանելի ի վերջին կէտի Հիւանդի մահուան, Արդէն իսկ առողջ եւ կարող գտով յանձն առնեմ զիս քեզ...» :

Թղ. 266ա. «Վասն մեռելոց, Եկայք երկրպագուք այնձիկ թագաւորին, որում կեան ամենեքեան...» : Առք կը յաղորդէ 268բ՝ «Վասն մեռելոց եպիսկոպոսաց կամ քահանայից», 269ա՝ «Վասն հօրն եւ մօրն», 269բ՝ «Վասն մեռելոց եղբայր մերձաւորաց եւ բարերարաց», 270բ՝ «Վասն մեռելոց», 271ա՝ «Յաւուր տարեղարձականի», 271բ՝ «Լիթանեայք վասն մեռելոց», յարակից աղօթքներով :

Թղ. 280ա. «Երգ վասն մեռելոց, Յաւուր յայնձիկ յաւուր ցասման...» :

Թղ. 282բ. «Աղօթք առ սուրբն Յովհաննէս Մկրտիչ, Մեծ Ներմեռանդութեամբ որտի քեզի կը դիմեմ ով սուրբ Յովհաննէս Մկրտիչ...» :

Թղ. 285բ. «Աղօթք առ սուրբն Ստեփանոս, Պարծանք սուրբ հաւատոյ, առաջին մարտիրոս եւ վկայ...» :

Թղ. 288բ. «Տուա սուրբ Ռօքոսա եռմուրհազ հաստէլիյինտէն գուրթումագ իշին : Մէլամ անան եա սուրբ Ռօքոս...» :

Թղ. 290բ. «Շարական առ սուրբ Յակոբ Մծբին հայրապետ : Սուրբ ես Տէր եւ ի սուրբն հանդուցեալ...» :

Թղ. 291բ. «Յիւանց ատեն, Ուրախ լեր թագուհի երկնից ալելուիա...» :

Թղ. 292բ. «Երեկոյեան ժամերգութիւն սուրբ Աստուածածնայ եւ որոյն Յրանչիկոսի Աստիգացւոյն» :

Թղ. 325ա. «Գթած Սրտին եկեղեցին», ամուռով բարեպաշտական ընկերութեամբ մը ամբարձարուելու պայմաններն ու ընկերութեամբ մատուցելը :

Թղ. 333ա. «Աղօթք վասն յորեկան ներողութիւն վաստկելու համար եւ մանաւանդ ուրիշ եկեղեցիներուն այցելութեան ելլելու ատենը ընելու է : Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս,

կը հաւատամ ու կը խոստովանիմ որ քու անճառ բարութիւնը...» :

Թղ. 339ա. «Տաղ զոր պարտ է ասել յորժամ ելանեմք յայցելութիւն յեկեղեցիս, ի վերջին յեկեղեցիս այս գովարանութեան երջն պարտ ու պատշաճ է ասել, եւ կամ ունիմք զինդութիւն ինչ հոգեւոր կամ մարմնաւոր, Լիզեզ Աստուած գովարանեմք» :

Թղ. 343ա. «Ջանազան լատիներէն աղօթքներ ու հարկաւոր երգեր ու սաղմոսներ ու ընթերցումք: Ին նօմինէ Բաթրիս էթ Ֆիլիի, էթ Սրբիթիւս սանգթի ամէն», հայատառ լատիներէն :

Թղ. 382բ. «Պատրաստութիւն ծննդեան Գրիստոսի»: Յարակից աղօթքիմ հետ միասին :

Թղ. 385ա. Կը յայտնուիմ հայատառ լատիներէն աղօթքներ :

Թղ. 411ա. «Համառօտ վարք սուրբն Յրանչիսկոսի Աստիգացոյն, որուն նմանը աշխարհք չէ եկած, որն որ ջանաց պահել աւետարանին ոչ միայն օրէնքները, հապայ ամէն խրատները, որով ամենեւին Գրիստոսի նշման կ'ըլլայ մարդ ինչպէս է՝ իր ամէն ունեցածը աղբատներուն տալ, աշխարհքիս ամէն կերպ արհամարհութիւնը փնտռել, փառքէ ու պատիւէ փախչել ու յիմար ըլլալ վրան Գրիստոսի, որով աշխարհիս ամէկ նոր կերպարանափոխութիւն մը բերաւ զարմանալի: Ծնաւ Յրանչիսկոս յամէն Գրիստոսի հաղար հարիւր ութուն ու երկուէրն...» :

Թղ. 469ա. «Լիթանիա ի պատիւ սուրբ Սրտին Յիսուսի»: Ասել վերջ դարձեալ կը շարունակուի Ս. Յրեանիկոսի վարքը: Թղ. 492ա՝ «Աս վարքը ընտիր ու բանիբուն հեղինակէ մը քաղցի, որ գաղիացի Յրանչիսկեան քահանայ մը, Ներանձնացեայներու կարգէն, անունը Դանտիտօ Շալիփու Հ. Իսնէլիզօյին ինձած Յրանչիսկեանց ժամանակագրութենէն» :

Թղ. 492բ. «Վերթութիւն եւ նմանութիւն սուրբն Յրանչիսկոսի: Եթէ զործեալ էր իմ միայն զմեզս ներելիս, պարտ էի լալ...» :

Թղ. 496ա. «Աղօթք սուրբն Յրանչիսկոսի առ սուրբ Աստուածածին: Ողջոյն քեզ Մարիամ, մայր Աստուծոյ...» :

Թղ. 498ա. «Համառօտ եղանակ սանելոյ զսուրբ Վարդաբանն» :

Թղ. 502բ. «Պաղատանք առ Տիկինն մեր Լուրդայ»: (Լիթանիա): Յարակից աղօթքով :

Թղ. 507ա. «Վերթութեան վերջի մտածական: Այն ինչ հաւաստի է, ով կրօնաւոր, զի որ քո ունիցի յանձին մեծապէս փոթ պնդութեան», յարակից փակմամ աղօթքով :

Թղ. 509ա. Սլացակամ աղօթքներու ծաղկեփռումը մըն է՝ «Իմ մէկհատիկ երջանկութիւն» Աստուծոյ հաւատարիմ մնալն է» :

Թղ. 514ա. «Ներգործութիւն հոգեւորական հաղորդութեան: Կը հաւատամ քեզի փրկիչ իմ...» :

Թղ. 515ա. «Նուէր, Ես Յրանչիսկօ, քեզի երախտագէտ ըլլալու...» :

Թղ. 516ա. «Բարի մահ ունենալու համար անկողին երթալու ատեն ըսէ: Աղօթք: Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, Աստուած բարութեան, Հայր ողորմութեան...» :

Թղ. 519բ. «Աղօթք առ Միքայէլ Հրեշտակապետ: Փառաւորեալ սուրբ Հրեշտակապետ Միքայէլ, պաշտպանէ զիս...» :

Թղ. 521ա. «Ամէն օր ընելու աղօթք: Աստուած արարելի երկին եւ երկրի, որ ստեղծեցիր զիս...» :

Թղ. 523բ. Հայատառ լատիներէն, Եպս հայատառ իտալերէն աղօթք մը առ սուրբ Յրեանչիսկօն :

Թղ. 525ա. «Աղօթք առ սրբոյ Հօրն մերոյ Յրանչիսկօյ Տ'Աստիի: Տէր Աստուած ամենակալ, որ ճոխացուցեր զեկեղեցի թո՛ւ» :

Թղ. 525ա. «Այլ առ նոյն սուրբ Յրանչիսկօի աղօթք: Ով Հայր մեր սուրբն Յրանչիսկօ, աղաչեմ քեզ զի միջնորդութեամբ» :

Թղ. 527բ. «Աղօթք առ սուրբ Անտօն Պատուացի: Ով Հայր մեր սուրբ Անտօն Պատուացի, դուն որ ունիս զչնորհա առաջի Աստուծոյ...» :

Թղ. 528բ. «Լիթանիա առ սրբոյ Հօրն մերոյ Յրանչիսկօյի Ափսացոյն» :

Թղ. 532բ. «Աղօթք ասացեալ ի սրբոյ Հօրն մերոյ Յրանչիսկօի ընդհանուր հաւատացելոյ կը պատուիրէ ըսեն ամէն ատեն: Ով որչափ երջանիկ ու երանելի են անոնք, որ գլխաւոր կը սիրեն...» :

Թղ. 535ա. Ձերմեռանդութիւն առ Լուրդի եւ Լա Սալեթի Տիրամայրը :

Թղ. 544ա. «Աղօթք առ սուրբ Սիրտ Աստուածածին: Ով սուրբ Աստուածածին Մարիամ, քեզ թո՛ւ ամենազօր պաշտպանութեանդ ներգրեւ առ...» :

Թղ. 545բ. «Ի՞նչքա՞ն առ Մարիամ Կոյս անարատ» :

Ով սիրելի Մարիամ
Իմ բերկրութիւն եւ հելտանք,
Յամենայն ժամ զԳո զանուն,
Կամիմ կոչել անժողաց...» (10 տաւ),
Թղ. 548ա. «Գոփասանք առ սուրբ
Աստուածածին: Մայր սուրբ սքանչելի
լուսոյն...»:

Թղ. 550ա. «Լիթանիա ի պատիւ Անարատ
Եղութեան ամենասուրբ Կուսին Մարիամու»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 3ա. «Աս աղօթագիրքը սրբոյն
Յրանչիսկոսի Աստիգացւոյն նուիրեալ է,
մէջը զանազան ներողութեան ու շատ օգտա-
կար աղօթքներ են, պէտք է որ ով որ աս
գիրքը ձեռքը առնէ, ամէն օր ամբողջ ընէ
աս մէջի աղօթքները քերականութեամբ:
Կոպպօյն 1880: Մխիթարեան Վանատան
Հոկտեմբեր»:

Թղ. 3բ. «Գրեաց աս աղօթագիրքը
սրբոյն Յրանչիսկոսի յետնորդ Եղբայր
Յրանչիսկոս Խափաֆեանը (վրամ մելամնլ
փաշաւած եւ կարմիր մելամնլ գրուած՝
ձիւանքանք): Կրօնաւորը Կոպպօյն Մխի-
թարեան դպրոցին մէջը իր ետքի կտակը
ընելով իր Մխիթարեան Միեաբանութեան
մէջը ձգելովը, թէ իրեն ողբութեան ժա-
մանակը իրեն զործածելու համար, յաւի-
տեան յիշատակ բովանդակ Միեաբանու-
թեան»:

Թղ. 5ա. «Կարնեցի Աբրահամին երրորդ
որդին եւ մայր նորա Թերեզինա ձիւանքան
բարեպաշտ ծնողացմէ ծնաւ Յարութիւն
Խափաֆեան, Հազար ութըհարիւր տասնը-

չորսի մարտի տասներ հինկին: Աս տղան
ժանտամազէն բռնելովը թէ ինքը, եւ թէ
բարեպաշտ ծնողքը ուխտ ըրին որ եթէ ողջ
կենալու որ ըլլայ, զինքը բոլորովին Աստու-
ծոյ նուիրենք ու անոր համար Հազար ութը
հարիւր երեսունին Վիէննայ Մխիթարեանց
Վանքը Պաշտպան Ս. Աստուածածնայ յար-
գելի Վ. Հ. Վրթանեսին ձեռնովը խրկուեցաւ:
Թրիեստի վրայէն, ու մնաց Հոն տարի մը
Հափ ուսանողութիւն ըրաւ ու անկից իմացաւ
որ Ս. Ֆրանչիսկոսն, որն որ ան երեսելի
սուրբը քահանայութիւն յանձն չէ առած,
ըստ այնմ իրեն բաղձալովը Հազար ութը
հարիւր երեսունը մէկին յանձն առաւ
աշխատաւոր եղբայրութիւնը: Հազար ութը
հարիւր երեսուն ութին Մայիս 20ին եղաւ
նորընծայ ու անուան փոփոխութեան ժամա-
նակը անշաղի ժամանակ բախձացած սուրբին
անունը շատ զժուարութեամբ կըրցաւ
ընդունիլ, ան ատենունն սկսեալ Յրանչիս-
կոս կոչուեցաւ: Ասխացւոյն անունը ըն-
դունելուն վրայ շատ ուրախ եղաւ, Հազար
ութը հարուր քառասունը մէկին Փետրուար
2ին Ապրիլեան Արիստակէս Գերապայծառ
Արքեպիսկոպոսին, Աբրայ Հօր աղբիւր երեք
ուխտը դրաւ, այսինքն Հնազանդութիւն,
աղբատութիւն, ողջախողութիւն ու երթալ
ի քարոզութիւն: 1844ին չոգաւ Թրեստ
վաճն անտուութեան մնացին անդ տարածախ
եւ ամենքն դարձան Վանքը եւ անդ մնաց:
1845ին եկաւ ի Պօլիս Հոգաբարձութեան ու
դպրոցին մէջու վարէր դպրոցը ու կըթէր
գմանկունաւ եւ աստուածապաշտութիւն:
Իւրաքանչիւր ոք յոր կոչումն կոչեցաք ի
մին կացց: Ինչ որ ընենք նէ Աստուծոյ
սիրուն Համար պիտի ընենք»:

1801

(Հին քիւ չումի)

ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ ԼԱՏԻՆ ԲԱՐԲԱՌՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ (°)

ԺԺ դար

ԹՈՒՂԹԻՐ՝ 397, իսկալաւած 1—642 միայն: ՄԵ-
ԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18-2X11-6: ՊԲԱԿԻՐ՝ չեմ ճշմանկուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւեմ 18X8-6: ՏՈՂԻՐ՝ 20: ՆԻԹԻՐ՝
ճօրագլմ, բարեկ գծաւոր ճօնակի քաւք: ԿԱՔՄ՝
կիսակաշի, քաքաղառ ստաւարաքաւք: ԹՂԹԵՆԹ
ՊԱՀՊԵՆԱՎ՝ սկիզբն աւ վերը մէկակամ գունաւոր
քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՐ՝ ընդեմնուրը լաւ, սակայն
խօսեալքեմէ շատ վնասուած, մեծաւանդ կեզքէ:
ԳԻՐ՝ եմ, ճօրագրի մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գունա-
ւած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆԻՐ՝ եւմ. չումի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ.
1—17, 48թ—49թ, 155—156, 274, 380—397: ԺԱՄԱ-
ՆԱՎ՝ ԺԺ գարաւ կտէն ասգին: ԳԻԻԶ՝ անձնաք,

Միեքթրեմ մը: ՏԵՂԻՐ՝ հաւանաբար Վիեմա: ՅԻ-
ԵԱՑԱՎԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Դպրութիւն Լատին բար-
բառոյն»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 18ա. «Պատրաստութիւն: Դպրու-
թիւն Լատին բարբառոյ (Grammatica latina)
ուսուցանէ զճեւ կամ զհեղաբարանա (For-
mae) բառից նոյն լեզուի...»:

Թղ. 19բ. «Հատած Ա.» Հնչումն (Sonus), նշանագիր (Littera)»:

Թղ. 20ա. «Հատած Բ.» նշանագիրք Ղատին բարբառոյ»:

Թղ. 21բ. «Հատած Գ.» Ձայնաւոր նշանագիրք (Litterae vocales)»:

Թղ. 24ա. «Հատած Դ.» Ձայնակից (= Բաղաձայն) նշանագիրք (Litterae consonantes)»:

Թղ. 30ա. «Հատած Ե.» Փոփոխել ձայնակից նշանագրաց»:

Թղ. 33ա. «Հատած Զ.» Վասն կէտից եւ այլ եւս նշանակաց»:

Թղ. 36բ. «Հատած Է.» Սիւղորայք (Syllabae)»:

Թղ. 38ա. «Հատած Ը.» Ձափ սիւղորայից եւ պայմանք ուղիղ ասելոյ եւ շնչոտելոյ, որ է առողջանութիւն (Prosodia)»:

Թղ. 45բ. «Հատած Թ.» Շեշտ (Accentus)»:

Թղ. 50ա. «Մասն Ա.» Ստուգաբանութիւն, որ է ուսումն զյօրինուածոյ մասանց բանի, Նախալուծի, Բառք եւ սեպհականութիւնք նոցա»:

Թղ. 54ա. «Գլուխ Ա.» Գոյական անուն (Nomen substantivum)»:

Թղ. 97բ. «Ածական անուանք»:

Թղ. 117ա. «Թուական անուանք (Nomina numeralia)»:

Թղ. 138ա. «Դերանուն (Pronomen)»:

Թղ. 157ա. «Բայ (Verbum)»:

Թղ. 275ա. «Անփոփոխելի մասունք բանի (Partes orationis indeclinabiles)»:

Թղ. 275բ. «Մակրայք կամ վերադիրք բայից (Adverbia)»:

Թղ. 290ա. «Նախդիրք կամ նախադրութիւնք (Praepositiones)»:

Թղ. 316ա. «Յօդակապք (Շաղկապք) (Coniunctiones)»:

Թղ. 325ա. «Վասն մասնկանց (Particulae)»:

Թղ. 348բ. «Միջարկութիւն (Interiection)»:

Թղ. 356ա. «Վասն կարգաց յօրինուածոց բառից»:

Թղ. 365ա. «Ածանցական վերադիրք Adiectiva derivata)»:

Թղ. 372ա. «Ածանցական բայք (Verba derivata)»:

Թղ. 376ա. «Յօդուածոյ բառք»:

1802

(Հիմ քիւ 369 եւ 163)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱՀԱՐԻ ԵՒ ԿԱՆՈՆ ՆԱԽԱԿԱՏԵԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ (")

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իջեկայւած 1—48: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18×11.4: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեիւ 18×9: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ իիմ, միջակ եւտաւքեամբ գորտար ոգորկ քուլք: ԿԱՐՄ՝ գումար քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ իիմ չիզգորք: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ, տեղ-տեղ մերծնած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. յումի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 12—14, 25—28: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ ամեմաք, Միքթաբեամ վը: ԵԿՂԻ՝ հաւաքարք վիճմա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱՀԱՐԻ

ԿԱՄ զանգակի» եւ «Կանոնն նաւակատեաց եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Կարգ օրհնութեան ժամահարի կամ զանգակի. Մինչեւ իցէ եղեալ ժամահարի կամ զանգակի ի զանգակատուն օրհնեսցի օրինակ զայս...»:

Թղ. 15ա. «Կանոնն նաւակատեաց եկեղեցւոյ», մոյմ Թիւ 2202 ձեռագրի ենտ, տես ամդ:

1803

(Հիմ թիւ 319)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏԻՆԵՐԷՆԻ

ՎԻՆԵՆԱ (*)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 105, իյակալուած 1—207: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18X11.7: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 15X9: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻՒԹ՝ էիմ գրաւար միջակ հաստալքեամբ թուալք: ԿԱԶՄ՝ քաղաքաւտ տաւարալքուալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մեյամը ճեքծծումած, գործածուլքեմէ Ժիլ մը վնասումած: ԳԻՐ՝ ամցման ճատրգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԿԱՄ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 105: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար

1800ի սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ ամծանաք, ՄԻՅԽԱՐԱՅԱՅ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենա է՝ «Գերականութիւն Հատի-նեբէն լեզուի»: Նայմ Թիւ 2184 ձեռագրիւմ հետ, տես անդ:

1804

(Հիմ թիւ 371 եւ 165)

ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1783

ԹՈՒՂԹՔ՝ 29: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18-1X12: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 18X7.7: ՏՈՂՔ՝ 16: ՆԻՒԹ՝ միջակ, գորաւար, էիմ թուալք: ԿԱԶՄ՝ քաղաքաւտ, էիմ գորաւարի կաման ի հաստակեկ թուալքով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճատրգիք, խորագրեք ճատրգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ եւ կարմիր: ԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 2ա, ուրիշ գորալք չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1ա, 24ա—28բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1783: ԳՐԻԶ՝ Մաւտեթի իտեակ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 28բ: ՏԵՂԵՂՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1բ-ի վրայ կցումած է տպագրում: Միշխարեանց զինմանը եւ տակը՝ «Հ. Պատրոս Շիւքիւրեանց, Կրօնաւար Միւլթարեան», որ ճայ իմիջ Մաւտեթի Սաեակն է:

Մատենա է՝ «Գրիստոնէական Վարդապետութիւն» հարցում-պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յաղագս քրիստոնէական վարդապետութեան»:

ԹՂ. 4ա. «Յաղագս Աստուծոյ կամ Երրորդութեան»:

ԹՂ. 6ա. «Յաղագս մարդեղութեան Որդւոյն Աստուծոյ»:

ԹՂ. 12բ. «Յաղագս պատուիրանաց Աստուծոյ եւ Սուրբ Եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 13բ. «Յաղագս խորհրդոց Սուրբ Եկեղեցւոյ: Գլուխ 2»:

ԹՂ. 18բ. «Գլուխ է., Յաղագս ողորմութեան»:

ԹՂ. 19բ. «Գլուխ Ը., Յաղագս մեղաց»:

ԹՂ. 21ա. «Յաղագս վերջնոց մարդոյն: Գլուխ Թ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 23բ. «Գրեցաւ տետրս այս յամէ Տեառն 1783, յունիսի ամսոյն միոյշ, ձեռամբ մեղապարտ Մահտեսի Իսահակ վարժապետի Կուտիւնայ քաղաքին, յորում երբեմն կրթէր վարժէր զմանկունս քաղաքին: Փախաւ անտի ի Հայաստանաց զոր եհան Չաքարեայ Պատրիարքն եւ եկն ի Պէյօղլուն, եղև վարժապետ մանկանց Պէյօղլին: Ո ոք Հանդիպի սմ եւ օգտի ինչ ի սմանէ, յիշեացէ զաշխատողն սորին միով Հայր Մերիւ եւս Ողորունի, ինքն եւս յիշեալ լիցի յԱստուծոյ. ամէն»:

1805

(Հիմ Թիւ չուճի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՔ Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՐՏԱՍԱՆԱԿԱՆ ԻՐԱՑ

ԱՆԾԱՆՕԹ

1750ኛታ ክፍል

ՔՈՒՂԹՈՒՅ՝ 22, իրականում 1—35: ՄՍԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18X12-7: ԳՐԱՄ՝ մթակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆԻ՝ մթախան: 18X5-8: ՏՈՂԱՐ՝ 21: ՆԻՒՅ՝ հին, մթակ, զորապետ: Բալալ: ԿԱՍԱ՝ քաղաքակալ, իրքեր կազմ կը ժողովրդի: հաստիսկի զարդանալը գունամար հին քաղաք: մը: ՀԱՆ՝ ԿԱՄԱՆԱՐ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ կամեանքով: Քաղաքին, խաղաղիքները բոլորքը, Հարցումը բառը տաճն սեղ: չկազմեր: ՔԱՆԱՐ՝ աւ, սկզբնազգիքը կարմիր: ՋԱՐԿԱՐԱՆԱՐ՝ լիպ, բնագործն ու հարցում—զատաւ: Քաղաք իրարմը բաժանում են կանաչ մշակումը հարաւում: ցինով մը, ճալճալ կանաչի ցինով բաժնաւում: Կանաչցիք: ԻՍՏԱՐԱՐ՝ Քա. 1, 20բ—22բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբանը 1780ն խոք: ԳԻՐԻ՝ անմասն: ՏԵՂԻ՝ անմասն: ՏԵԿԱՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ լիպն: ԾԱՆԹՈՒՆ՝ Թա՛. Իք. ՎԱՊԱՊԱՊԱՆ. Հանաքից ք ճանն Հ. ՅԱՆԿԻՍ ՏԵՊԱՊԱՊԱՊԱՆ, Կ. 1 Մարտ 1920ս:

Մատենան է՝ ԹԴ. Ձա. «Հարցմունք եւ
պատասխանիք ի վերայ ճարտասանական
իրաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Յաղագս վիպասանութեան.
Զի՞նչ է վիպասանութիւնն...»:

Թշ. Չա. «Յաղագս յատկութեանց վիպասանութեան. Քանի՞ յատկութիւնս ունի վիպասանութիւն...» :

Թղ. Յա. «Յաղաքս տեսակաց վիպասանութեանց. Քանի՞ են տեսակք վիպասանութեան...»:

ԽՂ. 3բ. Վաղադա առասպելաց. Զ/հե
է առասպելն...» :

ԹՂ. 4ա. «Յաղագս կանոնաց առասպել-
յեաց. Գանի^հ կանոնս ունի առասպելն...»:

ԹՂ. 4թ. «Յաղագրս պիտոյից. Զի՞նչ են
պէտքն...» :

Քղ. Նա. «Յաղագս մասանց, որովք
ճառին պէտքն. Գանի՜ մասամբք ճառին
երբեակ ազգք պիտոյից»:

Թշ. Յա. «Յաղագս Հարոտասանութեան.
ԶԻ՛ն, է Հարոտասանութիւնն...»:

ՔՂ. ՅԲ. Վնդաշտ առարկայի. Ո՞րք են
առարկայք իւրաքանչիւր կարողութեան կամ
արհեստի...»:

Թղ. 7ա. «Յաղագս ճարտասանական
խնդրոց. գր^ն է խնդիրն ճարտասանական» :

Քշ. 8թ. «Յաշագա հանդիսի. Զինչ է
հանդեսն...» :

Թղ. Զա. «Յաղաքս մասանց ճարտասանութեան. Գանի՞ են մասունք ճարտասանութեան...»:

Թշ. Ծբ. «Յաղագս ձեռնարկութեան.
Զի՞նչ է ձեռնարկութիւնն...»:

Թղ. 11ա. «Յաղագս ճարտասանական
տեղեկաց, Զի՞նչ են տեղիքն ճարտասանա-
կանք...»:

Թղ. 11բ. «Յաղագս ներքին տեղեաց.
Ջրոն, են ներքին տեղիքն...»:

Քշ. 12ա. «Յաղապս սահմանի. Զի՞նչ է
սահմանն...» :

Թշ. 12բ. «Յաղագս թուղթան մասանց .
26^ն է թուղթան մասանց...» :

Թշ. 13ա. «Յաղագս ստուգաբանութեան. Զի՞նչ է ստուգաբանութիւնն...» :

թղ. 13բ. «Յաղագս լծորդաց. Զի՞նչ են լծորդք...»:

Թղ. 13բ. «Յաղագս սեռի. Զի՞նչ է սեռն
դատ ճարտասանիդ...» :

ԹՂ. 14ա. Վնադապս տեսակի. Զի՞նչ է
տեսակն...»:

Թշ. 14ա. «Յաղագս նմանութեան.
Զի՞նչ է նմանութիւն...»:

Թղ. 14բ. «Յաղագոս աննմանութեան.
Ձի՞նք է աննմանութիւնն...»:

Թղ. 14բ. Վաղագս Հակադրութեան.
Ձի՞ն է հակադրութիւնն...»:

ԽՂ. 15ա. ՎՅԱՂԱԳԱ յԱՐԱԿՑԱՅ. ԶԻՆԶ

Թղ. 16ա. «Յաղագոս Հետեւանաց. 28^ն»

Թղ. 16ա. «Յաղագս ընդդիմամարտից»

Թղ. 18ա. «Յաղապոս պատճառի. Զի՞նչ
է աստիճանը...»:

թղ. 18բ. «Յաղագս գործոց. Զինչ է

Քաղ. 19ա. «Նաղապա բաղդատուութեան»

Զի ն է բաղդատու թրան... Ն, Ամրի Զիայ
գիտել պարտ է, զի որք բաղդատենն պար-

տին իննել ի նոյն կարգի, ապա թէ ոչ յոռի լինի բաղդատութիւնն: Վերջ:

Թղ. 20ա. Կը յաջորդէ յաւելուած մը, սկիզբը գրաբար, վերջէն աշխարհաբար. «Որպէս նիւթ եւ տեսակ են բաղկացողիչ սկզբունք մարդոյ, նոյնպէս սեռ եւ տարբերութիւն են էական կացուցիչ մարդոյ»:

«Հիմ շարունակ քանակութիւն ունեցողին բոլոր կսվի, հիմ տարրորոշ քանա-

կութիւն ունեցողին բոլոր կսվի: Լաքին ամենայն կսվի մինակ տարրորոշ քանակութիւն ունեցողին, զերէ շարունակ քանակութիւնը ըստ որում երեք է. այսինքն՝ լայնութիւն, երկայնութիւն եւ խորութիւն, պէտք է մաթէմաթիքական գիտութեան առարկայ ըլլալ: Լաքին տարրորոշ քանակութիւնը ըստ որում առ թիւն կը վերաբերի, հարկաւ ենթակայ կլլայ թուաբանութեանն»:

1806

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՐԱՆՀԱՄՈՒ ԱՆԿԻՒՐԱՑԻՈՅ ՈՂԲ ՎԱՍՆ ԱՌՄԱՆ ՍՏԱՄՊՈԼՈՒ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1813

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 13X7: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտւար, միջակ հաստութեամբ կապուկեկ քաւալք: ԿԱՋՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւայլմ չափ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1813: ԳՐԻՋ՝ ամ-ծամօք, ՄԻԻՋԱՐԵՆԱՄ մը: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալս: ՏԻՇԱՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 8թ:

Մատենան է՝ իբրեւ խորագիր բան մը չէ գրուած քայք է՝ «Արբաճաճու Անկիւրաց-այ Ողբ վասն առաջն Ստամպուլու»: Հմմտ. Տաշեան Ցուցակ էջ 1052:

ԲՈՎԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա.

«Յիննարիւր եւ երկու թուին (ՋԲ=1453) Դառն եւ ի վատ ժամանակին

Տէրն եղեւ. յոյժ զայրագին

Ընդդէմ Յունաց սոպրո ազգին (90 տում) :

ՏԻՇԱՆՍԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 8թ. «Եւս Արբաճաճու լցեալ մեղօք յօրինեցի զայս ողբ քանզի զմայրաքաղաքն Կոստանդնուպօլիս տեսի ի ժամ լարկութեան Տեառն, յամիսս երիս միայն ի նմա կացեալ, Բազում անդամ զանկար պատմունանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի աջք իմովք տեսի, որոյ ի յուստ գնացեալ իսկ էի ի քաղաք անդր, եւ զայլ բազում սրբութիւնս: Արդ աղայնիմ զընթերցողսն մի մեղադրել զիս՝ եթէ սխալ ինչ գտանիցէք ի տեսարակս զի ըստ կարողութեանս զայս այսքան գրեցի: Ողջ լեռուք»:

«Օրինակեցաւ ի Կոստանդնուպօլիս յամի Տեառն 1813 ի Դեկտեմ. 8»:

1807

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ Մ. Տ. ՊԱՌԱՇԷՆ ՓԱՍՏԱՐԱՆԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1840ի առեմնաբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17.7X12.2: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկամօ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 13.5X9: ՏՈՂՔ՝ 22-28: ՆԻԻԹ՝ Թղ. 1-8 հիմ հաստեկեկ քաւալք, Թղ. 9-24 ուղղակ ազմիւ քաւալք: ԿԱՋՄ՝ ճորագայն կիսալաթ ստուարաքաւալք: ԹՂԹԵՍՈՒՆ՝ ՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ ազմտակ քաւալք:

ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր, ճութ-գրի շատ մօտ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 22-24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն հետէ: ԳՐԻՋ՝ անծամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պալս: ՏԻՇԱՆՍԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Մոնսիէօ Տ. Պառաշէն փաստաբանի Հայկական Հարցի կապակցութեամբ ուղղած քաջ մամականիքը: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԻԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Սուլթան Մահմուտին խորհրդականաց մէկը Մոնսիէ Տ. Պառաշէնը մտաւտնով Օսմանեան տէրութեան խնրը եւ շէննայու ճարը, եւ իր ժողովրդոց՝ Տանկաց, Հայոց, Հոռոմոց, Հրէից, Հանգիստ խաղաղ ապրելու շարէն, կը գրէ Սուլթան Մէհմետին աս թուղթս կարճատու: Թաղաւոր, Զեր մեծանուն ժողովրդապետ Հայրը Սուլթան Մահմուտը ըսաւ թէ պէտք է որ օր մը իմ ժողովուրդս ամէնը մէկ հաւասար ըլլան, ճամիւն ճանչնայ Տանկը, քրիստոնեան՝ ժամը, հրեան՝ սինովան...»: Վերջ՝ «Սերանի թախտիը եւ թաղաւորութեանը, որ ծաթի, երեսնայ ամպերուն տակէն ելած սապահ երկրորդի պէս: Նուաստ եւ պատրաստական ծառայ Տ(օգթէօն) Պ(առաշէն)»:

ԹՂ. 5բ. «Թուղթ Հրատարակական առ ամենայն ժողովուրդս Տանկաց, Ով ժողովուրդէ, ով մարդիկ Օսմանեանք եւ Թիւրքէնք, հետեւողք օրէնսդիր Մէհմետին, որ խոր Թաթարստանէն անհամար հազար, անթի ծարաւ, չուրք հազած, եկաք ընկաք աս բարբեր ծաղկալից երկրի վրայ, գէնկին եւ տէր մեծամեծ քաղաքաց եւ ժողովրդոց, Ով Միւսուլմանք ամէն երկրի, լսեցէ հիմայ մեր մայրին, որ ձեր ականջը կզոռայ, Զեր արիւնները թաթխած մալակոնած կտրուութիւնները հտաւ կտրեցաւ, ձեր տէրութիւնը մեծնալը հիմա լսեցաւ: Ինչքան Սկիւթացիքը չէ՞ք մի, ան Հոնք, Ղաւմուխք, Մուղլաք, Քարախատայք, Թաթարք, Տանկիք եւ այլ խառնաղանճ հիւսիսային կոչու կոսպալու ըսոված ազգերը, որ Աթթիւլայ ձեր բռնաւոր թաղաւորին հետ ի հինգերորդ դարուն, անհամար, բիւրաւոր, կողոպտելու, եղծաւ ընելու համեսով կատարած վաղեցիք, եկաք կոնեցիք Եւրոպայ, Հոռովմայեցուց վրան, ծնեկովեցաք, յաղթեցիք, յաղթեցիք, ոչ կտոր մը հոս խնդրեցիք ստրկեցաք, ոչ քրիստոնեայ եղաք որ հետեւինք միանանք, այլ մոխիր անապատ բրիք ան կէօզէլիմ աշխարհները, քաղվեցաք գացիք տեղերնիդ... ի Հայաստան հոն ինչեր չըրիք... բոլոր մէկ մեծ դերեզմանատուն մը

ըրիք... ուր ոտքը կոխեց՝ ձեռքը աւրեց, եօխ ըրաւ, վէրան ըրաւ... խաղաղով խնայելով մայր մնա՛ց որ չլացուցիք...»: Վերջ՝ «Ես բուն դեղին մեքեանը ու բէլիթան իշտէ ցըրցիք ձեզի, որ Ֆարազը կըծու կըսկոնեցնող է եւ երկար բեհրիւ պէտք է, լաթին պու ետընըն մահլէթի պու... կը բռնէ: չլու ծառայ Տ. Պ. 3»:

ԹՂ. 10ա. «Թուղթ Հրատարակական առ ամենայն ժողովուրդս քրիստոնէից խաղապաշտից եւ Հրէից: Ով ազգ եւ ժողովուրդք անուանիք եւ հզօրք եւ մեծք ատենօք որ հիմա ծանր պոյունտուրախի տակ կը տըգաք, դարձուցէք ձեր բոլորած ցաւած աշխարհիդ դէպի արեւմուտք, ուր հիմա արեւն է, ուր միայն կը գտնուի ձեր տերտին դեղը եւ ճաքը, մտիկ ըրէք ըսածներուս, խելվինիդ աղէկ մը վրայ ժողովելով...»: Վերջ՝ «Բայց առաջ լատ արգիւլէմիւ ի՛նչն են, որ աս գրով աղված խրատին դուք այլ պաշայտէ խայրէթով Հայկէսով ընել ամէն արեւելեան մէկ խաղաղական ոգւով եւ սիրով եղբօր պէս պաշտուելով վարվելով»:

ԹՂ. 15ա. «Հոռոմոց, Ով ազգ Հոռոմոց, ով ժողովուրդք մեծ իմաստութեամբ, գիտութեամբ եւ ուսով, որ Աղեքսանդր Մահմուդեանցին սանճախը բիւրեան Ասիա թափօր Հանեցիք ինչպէս Հնուստան կանտը եւ Հայրենասէր ազգասէր գործովք անմահացաք յերկրի, ձեզի ալ ունիմ քանի մի բան զուրցելու...»: Վերջ՝ «Հիմա մոեցէք հետեւեցէք աս սիրոյ եւ խաղաղութեան խրատներուս, որ բիւրեան րովանդակ խալիք դուք եւ ամէն ազգ քրիստոնէից եւ երուսաղէմ սուրբ քաղաքը»:

ԹՂ. 16բ. «Հրէից, Զիֆթ մի խօսք մնալ ձեզի ունիմ ասել ով զաւակը Աբրահամու Հրէայք, ազգք անուանի հին փառք եւ նոր խեղճութեամբ...»: Վերջ՝ «Ուստի ձեզ տեսնեցք սիրտ առէք մի ուշացնէք աս խորհուրդս, խրատս ընելու առաջ առելու խելունք ստրկերնիդ թէք ընելու եւ սիրով եղբայրութեամբ միաբանելու ետքը աղաչանաց արգուհային բանը խուսուր մնացածին մենք կեղեր ենք: Ն. Մ. Փաստաբան արեւելեան ազգաց մոնսիէ Տօգթէօն Պառաշէն»:

ԹՂ. 21ա. «Յ. Բ. Հոս էն ետքը բան մըն ալ ունիմ ձեզի ըսել ով Հայք, որ դուք հիմա աս թուղթը կարդացած չի կարդացած»:

հասկացած չի հասկացած՝ պիտի երթաք Հոռ-
մին եւ Հրէին, պէշքիմ ալ Տաճկին միտքը
իմանալու համար, եւ, իլլէ պօշ պօղազու-
թին աշխէյուլ ըսէք պատմէք, որոնք չեն
սորված իրենց կեանքին մէջ ասլա դէմադէմ
բացերես ճշմարտութիւն տեսնել եւ խօրա-
թել, այլ միշտ խապա քողերու տակ անկ-
անճին կըրճ մը կ'ընէ, աս մէկ մեծն Հիւան-
դութիւն մի է, երբոր մէկը իր միտքին մէջ,
ընտոր փորուն միտէին մէջ բան չի կըրնար
սինտիրմիշ ընել պահել, ինչեւ կան Հոռոմոց
եւ Հրէից մէջ որ դուք խապար չէք, Կա՛յ մի
բան մը ձեր մէջը, որ ամէն ազգ թշնամի ու

բարեկամ, որ չի գիտնան աս ինչէն կու
գայ... ան ալ չեմ ըսեր:

Թղ. 21թ. Նախագուշակութիւն յամի
Տեառն 1148: Տէր զկապեալս որ է ի փակ
արձակեացէ ի յընդարձակ շարժէ կրկին
զազդն Յրէնկ (գաղափարագրով) անհուն
հեծեալ եւ հետեւակ բորբոքելով...: Վերջ՝
զգոր առացին ամաց Թուոց եւ ի տուեալ Նշանս
զրոց տեսաք մտօք թէ է գալոց: Ներսէս
Շնորհալի ի յՈղբ Եղեսիոյ տպ. ի Փարեզ
երես 82ա: Ասոր կը յաջորդէ չորս գաղափա-
րագրերու ճշմտալութիւնը՝ «Յրէնկ, այլադ-
գի, զմբէթ կնտի, գերեզմանի քար»:

1808

(Հիմ քիւ 304)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆՆԱՆԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 282, իրաւալուծ 1—825: ՄԵԾՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17.6X18: ՊՐԱԿՔ՝ Լ—ԾԼ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտսիւ 12X7: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ, զորաւոր,
միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քաջեաց:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճօրագիր: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 230թ
մեծ մտաղ, 231—232: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար:
ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միթթաբեանք: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ
կամ Վիւննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մատենան է՝ Ճառ ի վերայ Աստուծոյ
եւ աստուածային ստորոգութեանց: Շարու-
մալութիւն Թրիքստ 1788իմ տպուած Պիլ-

ուարտի աստուածաբանութեամ Ա. Հատո-
րիմ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մոյմ ըլ-
լալով Թիւ 1675 ձեռագրիմ հետ, հոս կու
տամք միայն վիճարանութիւններու սկզբնա-
ւորութեանց քաջախամարները: Վիճաբա-
նութիւն Ա՝. Թղ. 1ա, 2՝. 5ա:

Թղ. 222թ. «Ճանկ»: Ուր ցանկուած է
ման տպագրութիւնը:

1809

(Հիմ քիւ 303)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍՏ

1808

ԹՈՒՂԹՔ՝ 249, իրաւալուծ 3—500: ՄԵԾՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17.7X12: ՊՐԱԿՔ՝ ԼԱ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւ
18.6X8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր միջակ
հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քաջեաց, կտ միայն
ստեղի կողքէ: ԹՂԹԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ հոսիւր միայն
մէկ տարբ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճօրա-
գրիմ, շատ կամեմաւոր ճօրագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1808: ԳՐԻՉ՝ Միթթաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ: ՅԻ-
ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Բովանդակու-
թիւն սրբոյն Թովմայի յերկրեալ ըստ օրինի
արդի դպրոցաց կամ Ընթացք Աստուածաբա-
նութեան ըստ մտաց եւ որչափ մարթ է ըստ
կարգի եւ ըստ նկարագրի սրբոյն Թովմայի
յիւրօժ բովանդակութեան, ի պահանջի
իրաց յաւելեալ զգարտուղութիւնս յեկեղե-
ցական պատմութիւնս առ ի պէտս Թով-

մայեան դպրոցաց: Արարեալ Հօրն Կառուցի Հոննատոսի Պիլուարտի Հոնվինցուոյ, ի կարգէ Հարց Գարդչաց, սրբազան Աստուածաբանութեան վարդապետի եւ այնր Կարգի երիցս զաւառապետի ի Բեղդեան զաւառի Գաղղիացուոց: Հատոր Երեքտասաներորդ, որ պարունակէ զճառն որ ի վերայ մարդեղութեան: Թարգմանեալ ի Լատինականէ ի Հայ բարբառ յաշակերտաց ամենապատիւ Տեառն Մխիթարայ Բարունապետի եւ մեծի Աբբայի: Օրինակեալ ի Թրեստ ի Վանս Հարց Մխիթարեան Միաբանութեանն յամի Տեառն 1808: Հմտ. Ոսկեան Յուշակ էջ 746, Ձեռագիր թիւ 1081: (Վիճ. Ա—Թ):

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ճառ ի վերայ մարդեղութեան: Սուրբն Թովմաս Գ. մ. ա. Ա. մինչեւ ցԹ.: Եւստաթեանութիւն, յորում յառաջ բերին ազգի ազգի Հերետիկոսութիւնք որ ի վերայ խորհրդայ մարդեղութեան: Չայս ճառ սուրբն Թովմաս ի կրկին մասն բաժանէ...»:

Թղ. 4ա. «Վիճաբանութիւն Ա.» ի վերայ կարելութեան եւ ճանաչելութեան մարդեղութեան:

Թղ. 12բ. «Վիճաբանութիւն Բ.» ի վերայ զոյութեան մարդեղութեան ընդդէմ Հրէից:

Թղ. 57ա. «Վիճաբանութիւն Գ.» ի վերայ պատշաճականութեան, հարկաւորութեան եւ պատճառի մարդեղութեան:

Թղ. 88ա. «Վիճաբանութիւն Դ.» ի վերայ զինչութեան մարդեղութեան կամ ի վերայ անձնաւորական միաւորութեան:

Թղ. 148բ. «Վիճաբանութիւն Ե.» ի վերայ բարոյական եւ Ֆիզիկական պատճառի մարդեղութեան:

Թղ. 163ա. «Վիճաբանութիւն Զ.» ի վերայ առող անձին:

Թղ. 177ա. «Վիճաբանութիւն Է.» ի վերայ առնլի եւ առեալ ընութեան, եւս եւ ի վերայ կարգի առման:

Թղ. 194բ. «Վիճաբանութիւն Ը.» ի վերայ շնորհաց Գրիստոսի ըստ որում է առանձին մարդ:

Թղ. 219բ. «Վիճաբանութիւն Թ.» ի վերայ շնորհաց Գրիստոսի, ըստ որում է գլուխ Եկեղեցու:

1810

(Հիմ քիւ 302)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԽՍ

1807

ԹՈՒՂԹՐ. 207: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ. 18X12: ՊՐԱԿՐ. չեմ ձեռնագրեմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միտաւ 12X7-5: ՏՈՒՂՐ. 24: ՆԻԽԹ. ԿԵՑ, զԵՐԱՆՈՐ, միջակ հաստաւ քնամբ քուլք: ԿԱՑՄՐ. քարեղ: ԹՂԹԱՅ ՊԱՆՊԱՆՎԱՐ. սկիզբն ու վերջը մեկտեմն հաստակի քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ. կողմը սկսած է Էփէփլի: ԳԻՐՐ. շատ ճաշակաւոր, միտեմ գեղեցիկ ճարտար, մեմբ: ԹԱՆԱԿՐ. սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԹ. չուծի: ԳԱՑԱՐԿՐ. ԹՂ. 1բ, 206—207: ԺԱՄԱՆԱԿՐ. 1807: ԳՐԻՆԳ. ամենաք, ՄԻԽԹ. քաղեմ մը: ՏԵՂԻՐ. Թրիստ: ՏԵՄԱՑԱԿԱՐԱՆՎԱՐ. չուծի, ԿԻՄՈ. ճակատաքնքը ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Բովանդակութիւն սրբոյն Թովմայի յերկրեալ ըստ օրինի արդի դպրոցաց կամ՝ Ընթացք Աստուածաբանութեան ըստ մտաց եւ որչափ մարթ է

ըստ կարգի եւ ըստ նկարագրի սրբոյն Թովմայի յերկրում բովանդակութեան, ի պահանջել իրաց յաւելեալ զգարտութիւնս յեկեղեցական պատմութիւնս: Առ ի պէտս Թովմայեան դպրոցաց: Արարեալ Հօրն Կառուցի Հոննատոսի Պիլուարտի Հոնվինցուոյ ի Կարգէ Հարց Գարդչաց, սրբազան աստուածաբանութեան վարդապետի եւ այնր Կարգի երիցս զաւառապետի ի Բեղդեան զաւառի Գաղղիացուոց: Հատոր Երկրորդ, որ պարունակէ զմնացեալ վիճաբանութիւնս ի ճառն որ ի վերայ միոյն Աստուծոյ եւ աստուածային ստորոգելաց: Թարգմանեալ ի Լատինականէ ի Հայ բարբառ յաշակերտաց

ամենապատիւ Տեառն Մխիթարայ Բարունապետի եւ մեծի Աբրայի: Օրինակեալ ի Թրեստ, ի Վանս Հարց Մխիթարեան Միաբանութեան, յամի Տեառն 1807» (վերջին 76ադ գրութեմ է վերջէն մտտերտով):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ նայմ

ըլլալով Թիւ 1675 ձեռագրին հետ, կու տամք միայն վիճաբանութիւններու քղթահամարները: Վիճաբանութիւն Ե.՝ Թղ. 2ա, Զ.՝ 47ա:

Թղ. 199ա. «Յանկ»: Ցամկիս մէջ առնուած են նաեւ 1788ին Թրիեստ տպագրութեան բովանդակութիւնը:

1811

(Հիմ քիւ 295)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1807

ԹՈՒԼԹՔ՝ 344, իջեկալուած՝ 1—688: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17×13: ՊՐԱԿՔ՝ չեն ձշռակալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13×8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հին գրատար, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղքեայ: ԹՂԵԼՍ ԳԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական հաստիկ կոշտ քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ նայմ ընդ ձեռ. 1810: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 341բ վարք մասը, 344բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Միտքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՆԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուձի, հմտ. ձակատաքերքը Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ «Բովանդակութիւն սրբոյն Թովմայի...» հմտ. Ձեռ. Թիւ 1810 Թղ. 1ա, որուն չարունակութիւնն է ձեռագիրս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բնագրով նայմ ըլլալով Թիւ 1678ին հետ հոս կու տամք միայն վիճաբանութիւններու քղթահամարները: Վիճաբանութիւն է.՝ Թղ. 2ա, Ը.՝ 120ա, Թ.՝ 231բ:

Թղ. 341բ. «Յանկ»:

1812

(Հիմ քիւ 185)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ ԿԱՄ ՎԻԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ ՊԱՐ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 357, իջեկալուած 1—460 եւ 1—246: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17×12.2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14×9: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հին գրատար, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չուձի, կազմանամ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կարուածքէն բաժնուած են Թղ. 1—7: ԳԻՐ՝ սկիզբը գեղեցիկ նորագոյն նորագիր, երջալով իջ վերածուի ամցմամ նորագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չուձի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 354բ—357բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: Գրիչ՝ ամծամօք, Միտքաբեամներ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ վիեննա: ՅԵՆԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ «Հառ ի վերայ Հաւատոյ» Տեսական Աստուածաբանութիւն, Ա. եւ Բ.

հատար միասին: Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1695 եւ 1697:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բնագրով նայմ ըլլալով Թիւ 1695 եւ 1697 ձեռագիրներուն հետ, կու տամք միայն վիճաբանութիւններու քղթահամարները: Վիճաբանութիւն Ա.՝ Թղ. 1ա, Բ.՝ 42ա, Գ.՝ 69բ, Դ.՝ 83բ: Հառ ի վերայ Կանոնաց Հաւատոյ Ա.՝ 112ա, Բ.՝ 143ա, Գ.՝ 155ա, Դ.՝ 231ա, Ե.՝ 325բ խորագիրը չէ գրուած:

1813

(Հիմ քիւ 189)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹԻՒՆԻՔ

ՍՈՒՑՈՎԱԿ (")

1837—1839

ՅՈՒՅԱԿ 1839, վերջինս կողմէն կայանած: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ. 17-7X11-7: ՊՐԱԿԻՔ՝ յիմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. միտումն 15X9: ՏՈՂԻՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ իմ ճշմարտութեամբ, քանի որ տեսնել, հաստատել միջին բարակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ հաստակել ճշմարտութեամբ, որովհետեւ վերջ կայանած իմ մտածումն օրերի եւ վերջին քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամբողջովն ճշմարտութեամբ: ԹԱՆԱԿ՝ անհ: տեղ-տեղ մերժում: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ իմ: չկան: ԴԱՏԱԿ՝ Թ. 1-3, 4 մեծ մտածով, 5-19, 68 մեծ մտածով, 68-87, 81 մեծ մտածով, 82-80, 98, 99-104, 188-189: ԺԱՄԱՆԻՔ՝ 1837-1839: ԳՐՈՒՑ՝ ՅԱՄԱՆԻՔ՝ Հ. Պոստ: ՏԵՂԻՔ՝ համարաբար մտածում: ՅԻՇԱՏԱԿԱՆՆ. չունի:

Մատենան է՝ «Տարեկան Հատուկութիւն» կամ Հետաքրքրական տեղեկութիւններ, Գրագիտական, պատմական, բնագիտական, նորագոյն գիտութիւն: Բաժանում տարւոյ օրերու վրայ:

ԲՈՎԱՆԻՆԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 4. «Երբ եղև գիտ կամ սկիզբն դրոշմելոյ զգիրս, Գիտ արուեստի դրոշմելոյ զգիրս ի ձեռն ՅԱՎ. Կաշիկներգի...»:

Թ. 20. 1837: Ա՝ Նշանք ինչ ապագայ փոփոխութեան օգոց: Երաշտութեան զենտ դայ անձրեւ...»:

Թ. 21. Վ.՝ Հանրական խրատք ի պահպանութիւն առողջութեան: Զիջ լաւ եւս հետք ի պահպանութիւն առողջութեան քան զանձնապահ լինել ի ժամանակի առողջութեան յամենայն սպեղանաց եւ յամենայնէ որ սոցա նման են...»: Ասոր կը յաջորդեմ Գիթ գլուխներ ամեն տեսակ հետաքրքրական իմ գիտական ծանօթութիւններով:

Թ. 68. Հետաքրքրական լուրեր ԱՆԻՔ. Վ. ազգ իմ փորձիկ օձի, զոր տիկնայք

յարեւելեան հնդկիս ղենն ի ծոց իւրեանց ի պէտս զովութեան...» յաւելեալ՝ երկու փրամներէն յետույ մտեր:

Թ. 79. «Պատերազմ Տրուպալայ, Յեզերս Ասիայ հանդէպ Յունաց աշխարհին բարձրացեալ կայր քաղաք մի երեւելի ընդաւելութեամբ...»:

Թ. 91. «Կարգ Մաղդալուց: Այս ձեռնուն կարգ կամ Միսրանութիւն հաստատեցաւ յամի 1099 ի ձեռն Գէորգիայ Գաղիացոյ...»:

Թ. 94. «Վասն Թունոց բանք վարկ-պարագի, Բուրց են աւելի քան 40 տեսակ ծանուցեալ ի բնական պատմութեան...»:

Թ. 105. Հետաքրքրական նորութիւններ 1838 տարւոյ 1-81: Վ.՝ Նաոստու է ընկերութիւն առ ի խոյզ եւ ի քննութիւն հնութեանց եւ պատմութեան...»:

Թ. 154. Հետաքրքրական նորութիւններ 1839 տարւոյ 1-22: Վ.՝ Շարի դրամագէտ անգղիացի յայտ առնել ի գրութեան ուրեք, Թէ Հոովմայեցիք յնգիպատացոց ուսեալ ղենին ի վերայ դրամոց իւրեանց զպատկեր արծուոյ եւ լանթի, որպէս եւ ցարդ տեսանին, զայս առնէին Հոովմայեցիք առ ի ցոյց տրեւելոյ եւ իշխանութեան իւրեանց ի վերայ նգիպատի...»:

Թ. 178. Տնտեսական ծանօթութիւններ: Վերական Հոովմայեցոց սկիզբն էառ ի լինութեան քաղաքին Հոովմայ...»:

Թ. 186. Երկարակեցութեամբ կանոններ: Վերական հասարակաբար յիշին երկայնակեաց, զի չիք իրեն զայս արհեստ կամ զործ աշխատեցուցիչ ոգւոյ եւ մարմնոյ...»:

1814

(Հիմ քիւ չունի)

ՎԱՅՈՒԹԻՒՆԻՔ Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՆԱՏՈՅ

ԱՆՍԱՆՈՅ

ԺԹ քաղ

ՅՈՒՅԱԿ 8, իջեկաւուած 1-11: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ. 17X12: ՊՐԱԿ՝ միտել: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. միտումն 13X9: ՏՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ իմ, ճշմարտ, միջին հաստատ-

քեամք քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամբողջովն ճշմարտութեամբ: ԹԱՆԱԿ՝ մտք շտգանակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ իմ: չունի: ԴԱՏԱԿ՝ 6 մեծ մտք:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միփքաբեմ մը: ՑԵՂԻ՝ ամծամօք: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Վկայութիւնք ի վերայ մասանց ինչ հաւատոյ, որպէս հաւատայ եւ ուսուցանէ Կաթողիկէ Եկեղեցին Քրիստոսի»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ի վերայ երկուց բնութեանց Քրիստոսի: Գրիգոր Կաթողիկոս գրէ յերկրորդ Թուղթն առ Տոստէորդին...»:

ԹՂ. 1բ. «Ի վերայ բոլրման Հոգւոյ Սրբոյ ի Հօրէ եւ յորդոյ: Սուրբ Հայրն մեր Գրիգոր Լուսաւորիչ ի գերս մեծին Ագաթանգեղոսի երես 153 առէ...»:

ԹՂ. 2ա. «Ի վերայ երանութեան եւ պատփոյ Հոգւոյ անմիջապէս զկնի մահուան: Ղուկաս ԺԶ. 22՝ Ամէն ասեմ լիցի, այսօր ընդ իս իցես ի դարստին...»:

ԹՂ. 4ա. «Ի վերայ գլխաւորութեան սրբոյն Պետրոսի եւ Յաջորդաց նորա: Մատթ. ԺԶ. 17, 18՝ Ասէ Քրիստոս Տէրն մեր. Երանի լիցի Սիմօն որդի Յովնանու...»:

ԹՂ. 5բ. «Ի վերայ Խորհրդոյ Վերջին Օծման: Մարկ. Զ. 13՝, Առաքեալքն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի յետ առնոյ ի նմանէ Հրաման եւ զպատուէր, երթեալ քարոզէին...»:

ԹՂ. 6ա. Ստաւադրուած է՝ «Անտօն Մարկեան, եպիսկոպոս Սիդնոյ եւ Վիդար Առաքեալական: Ստեփաննոս Վրդպ. Ա. զերեւան, եպիսկոպոս Կոզդիուպօլսոյ: Զ. Ղուկաս Վ. ինճիճեան: Պօղոս Մարուշեանց Վրդպ. որդի Դպրատան: Անտօն Վրդպ. Նուրի-ճանեանց, որդի Դպրատան: Զ. Պօղոս Վ. Թնկրեան»:

ԹՂ. 6բ. «Ըստ խնդրոյ գլխաւորաց ազգիս մերոյ՝ միայն զվկայութիւնս ի մասանց ինչ հաւատոյ՝ զերեւալ տամք ի ձեռս նոցա՝ ըստ պահանջելոյ իւրեանց, ոչինչ յիշելով զերեւելի նիւթոյ ծխի, որք են իրր հաւատոյք, զորոյ զվկայութիւնս եւ զփաստս՝ ամենայն ոք կարէ գտանել ի բազում մեռապիրս եւ ի տպագրեալս, որպէս եւ զվերոյյիշեալսն մեր»:

1815

(Հիմ քիւ 308)

ՔՐԻՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆԻ

ՎԻՆԵՆԱ (՝)

ԺԹԻ սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 114, իրականում 1—121 միայն: ՄԵՆՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18×11: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 15×9: ՑՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակշի, քաջապատ ստուաքեալք: ՀԱՂԱՎՈՒՄ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մերծծուած: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ՛. չուծի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1—3, 108 եւ Բ մեծ մտաղ, 108 եւ

107 հակառակ կազմուած, 107բ—117բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹԻ սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միփքաբեմ մը: ՑԵՂԻ՝ հաւամբար վիճեմ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քերականութիւն Լատիներէն լեզուի»: Նոյն ԹԻւ 2184 ձեռագրիւ հետ, մանրամասն բովանդակութիւնը տես ամը:

1816

(Հիմ քիւ չուծի)

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ (՝)

ԺԹ—ի դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 182, իրագրում է 1—637 սակայն կը պահպնէ բազմաքիւ քերթեր, ուստի իրագրութիւնը ստեղծ կ'ընդհատի: ՄԵՆՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5 × 10.7: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ,

շքեղակի մէջ՝ 13×7: ՑՈՂՔ՝ 13 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ մոլորակ զծաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակշի, քաջապատ ստուաքեալք: ՀԱՂԱՎՈՒՄ՝ շատ գեղ, զօրեղութեամբ բո-

լորսկիմ չպաշտուած: Գի՛ր՝ ճարագա՛ն շնագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զօմատած սն: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամէն էչ տա՛նուած է կարմիր գիծով շրջաճի մէջ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ր, 123ա, 128բ, 143ա, 186բ—170բ, 181—182: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԹ դարէն միմէն: Ի դարձ սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ բազմաթիւ ամծամբներ: ՅԵՂԻ՝ հումամբար վիճմած: ՅԵՄԱՅԱՎԱՐՆ՝ չուի:

Մատենան է՝ «Աշխարհական ճրգարան: Ժողովածոյը Հայերէն երգոց»: Շատերու մտկը գրուած է «(բառամայն) ձայնագրեալ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Երգ Վարդանանց զօրավարաց եւ այլոց զօրականաց Հայոց: Օն առ ելցուք ի դաշտ...» (8 տու մ):

ԹՂ. 3ա. «Երգ եւ դնացք զօրացն Հայոց ընդ Վահանայ Մամիկոնենոյ ի Շաւարշական դաշտին, վրէժք, Օն անդր յառաջ: Բամ փորոտան...» (4 տու մ): Ստորագրուած՝ «Ալիշանեան»:

ԹՂ. 5ա. «Երգ մեծին Վարդանայ ի Ժամանակի պատերազմի որ կատարեցաւ ի դաշտին Աւարայրի, Հուր բարկութեան համայն Հայոց...» (1 տու մ): Ստորագրուած՝ «Ռ. Սետեֆեան»:

ԹՂ. 5բ. «Երգ առ արքայութեամբ Տրդատայ յետ րոճակալութեան Սասանեանց: Յազատն ի վեր ի Մասիս...» (8 տու մ): Ստորագրուած՝ «Հ. Ա. Բագրատունի»:

ԹՂ. 7բ. «Քրախոյս ի լուսաւորութիւն: Ժամ է Հայեր, մեր բախտն ողջունել...» (2 տու մ):

ԹՂ. 9ա. «Հրաժեշտ առ Հայրենիս: Մնացէք բարեաւ իմ ընտանիք...» (2 տու մ): «Ռ. Պալեան»:

ԹՂ. 9բ. «Երգ Հայրենի, Մինդրեռ յուսով խայտայ բնութիւն...» (3 տու մ): «Մ. Պէշիկթաշեան»:

ԹՂ. 10բ. «Պարծանք Հայութեան: Ով է այն որ դետին...» (2 տու մ): «Ռ. Պալեան»:

ԹՂ. 11ա. «Եղբայր եմք մեք: Ի բիւր ձայնից բնութեան շքեղ...» (5 տու մ): «Մ. Պէշիկթաշեան, քառամայն ձայնագրեալ տես Բազմավէպ ԼԴ. 1876»:

ԹՂ. 12բ. «Գարուն: Ոհ ինչ անուշ եւ ինչպէս զով...» (4 տու մ): «Մ. Պէշիկթաշեան»:

ԹՂ. 13բ. «Վահանայ վերջին պատերազմը իր մէկ զինուորէն պատմուած: Գիշերը նոր էր անցեր...» (18 տու մ):

ԹՂ. 10բ. «Յետ ըննութեան աշակերտաց վարժարանիս Պետրոսեան ի Կոստինայ 1880: Ընկերք ահա մեր միամեայ ուսմանց այսօր հաշիւ...» (3 տու մ): «Ռ. Պալեան»:

ԹՂ. 17ա. «Յետ ըննութեան եւ պարգեւաբաշխութեան Պետրոսեան վարժարանիս ի Կոստինայ 1877: Տեսէք մանկունք զբարդ կարդայ ասպարէզ...» (1 տու մ): «Եղանակ՝ Պ. Թերզեան, Խօսք՝ Տ. Ս. Վ. Բաղնունի»:

ԹՂ. 18ա. «Քրախոյս առ Հայրենիս: Տեսիլ կրկնակի պայծառ արագ լուսաբեր...» (1 տու մ): «Եղանակ՝ Պ. Թերզեան, Խօսք՝ Տ. Ս. Վ. Բաղնունի»:

ԹՂ. 19ա. «Հայր մեր որ յերկինս ես: Ով Հայր մեր, Հայր որ ես յերկինս...» (3 տու մ): «Եղանակ՝ Գերմանական, Խօսք՝ Խորէն Եպիս. Նար-Պէյն»:

ԹՂ. 20ա. «Աղօթք երեկոյեան: Գոհութիւն Գեղ ով բարեբար Տէր...» (1 տու մ): «Ռ. Պալեան»:

ԹՂ. 20բ. «Երգ Բարեկենդանի: Ակուրբին մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...» (5 տու մ):

ԹՂ. 21բ. «Երգ Աւտորիայ: Պահէ Աստուած ու պաշտպանէ...» (2 տու մ):

ԹՂ. 22ա. «Երգ քահանայապետի: Անդ ուր Կեփպ հանգիլին ոսկերք...» (1 տու մ): «Թրգմ. Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան»:

ԹՂ. 22բ. «Երգ: Չեն օրերս մեզ օր խնդութեան...» (1 տու մ): «Գերբեցուի ինչպէս Kommst Freunde, trinket froh mit mir. Չայլ եւս երկօրին տունս տես յեւրոպա 1868»:

ԹՂ. 23ա. «Ս. Աստուածածնի պատկերի մ'առնել, որ երգի որպէս Փատիշահ զին եաշա: Սենեկին մեծ կու տայ զարդ...» (12 տու մ): «Մեպտեմբեր 15, 1872 Մարիա Լանցէնտօրֆ Վ. Հ. Վարդան» Ըստկարեան»:

ԹՂ. 25ա. «Երգ առ Ս. Կոյս Մարիամ: Շուշանաբղղ դու օրորդ...» (3 տու մ):

ԹՂ. 26ա. «Հառաչական երգ առ Հայրենիս: Մէջ մ'ալ, ոհ, ան մեր Հայրենի չէն երկիրներ տեսայի...» (2 տու մ): «Գերբեցուի ինչպէս Einmal noch die schöne Gegend meiner Heimat möcht' ich seh'n»:

ԹՂ. 26բ. «Երգ: Որպէս ամպ արագ սրանայ...» (1 տու մ): «Հ. Գերովբէ Սպանեան: Գերբեցուի ինչպէս Wie so schnell die Wolken flieh'n»:

Թղ. 27ա. «Երգ: Ստիպեն երկինք երգել աղեօք Պինդարեան...» (1 տուև):

27ա. «Արգ Ս. Ստեփանոսի: Ահա բարբառ զօրութեան...» (1 տուև):

Թղ. 28ա. «Ենթրող արի Վարդանայ: Ի պարս ըտրելոց վեհից դիցազանց...» (3 տուև):

Թղ. 28բ. «Առ Ս. Անտոն: Լիզեղ սուրբ Հայր Անտոնիէ...» (3 տուև), «Յօրինեալ յերանհայոյն Մխիթարայ ի գալն ի Հոռվմ ընդէմ ամբաստանութեանց»:

Թղ. 29բ. «Հառաջանք: Քանի լացաւ Երասի դարեր...» (5 տուև): «Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան: Կ'երգեցուի ինչպէս լեւեբէն Muszko moja czyś posłanką?»:

Թղ. 30բ. «Երգ: Աւաղ, առ ինչ ցաւեր սիրտս պատեր...» (2 տուև), «Հ. Եւդիմէոս Համբարեան: Hétas! Գաղղիերէն»:

Թղ. 31բ. «Երգ: Ենթրս ունիմք քեզ ո երկինք...» (2 տուև):

Թղ. 32բ. «Երգ յաղթութեան: Երգենք երգենք երգեր յաղթութեան...» (2 տուև):

Թղ. 33ա. «Երգ: Կ'երդնունք, կ'երդնունք ի մէջ սրահիս...» (2 տուև):

Թղ. 33բ. «Երգ: Որն է աշխարհ Հայաստան...» (3 տուև):

Թղ. 34ա. «Երգ Հայրենեաց: Հայրենիք սրբազան իմ սիրուն աշխարհ...» (7 տուև):

Թղ. 35ա. «Երգ: Աջնիւ ընկեր մեռանում եմ...» (8 տուև):

Թղ. 36ա. «Երգ: Զունելով ինչ բաւական» (7 տուև), «Գարազաշեան»:

Թղ. 37բ. «Երգ: Լուրջ լերուք ընկերք» (4 տուև), «Կ'երգեցուի ինչպէս Lustig, ihr Brüder!»:

Թղ. 38ա. «Երգ: Փողք Հնչեն, չաչեն զէնք, այերք Թնդան...» (3 տուև), «Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան»:

Թղ. 38ա. «Երգ: Մեռցի մեռցի սերունդ Պարսից...» (2 տուև):

Թղ. 39բ. «Կատիր աղէ անագորոյն դու իշխան...» (10 տուև):

Թղ. 41ա. «Առ Սիրտն Մարեմայ: Սիրտ Մարեմայ անբիծ չուշան...» (4 տուև):

Թղ. 42ա. «Երգ: Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի...» (7 տուև):

Թղ. 43ա. «Երգ: Մեծի սիրոյն տիպ գեղեցիկ...» (2 տուև):

Թղ. 43բ. «Ոչ զՊինդարեան խնդրեմք

Հնարաւոր երգոց պատճառան...» (3 տուև): «Հ. Մ. Գարազաշեան»:

Թղ. 44բ. «Երգ: Ոհ առ ինչ չքեղ գիշեր...» (1 տուև): «Հ. Քերովբէ Սպեհեան»:

Թղ. 45ա. «Երգ: Տաճարք փակեալք սին Հրապարակք...» (5 տուև):

Թղ. 46ա. «Երգ Աբբազօր: Հաճեաց այսօր Տէր մարդասէր...» (2 տուև):

Թղ. 46բ. «Նուագ: Տուր Տէր դռնի ի մի բերան...» (2 տուև): «Հ. Սերովբէ Տէրվիշեան»:

Թղ. 47բ. «Նուագ: Տեսէք բազմալ կայ յօդոց...» (4 տուև):

Թղ. 49ա. «Արտավազդ ի վիշն Մասեաց: Գարունն էր կենացս դեռ...» (3 տուև):

Թղ. 50ա. «Արախոյս Արամայ առ զօրան: Հայկեան որդիք օն եկայք...» (4 տուև):

Թղ. 51ա. «Երգ: Ժգունքս անցին հարցափորմին ահա վերջ է...» (1 տուև):

Թղ. 51բ. «Երգ: Զրոյցք են, թէ զարք առնեն յորոշ չափ դարձադարձ...» (4 տուև): «Կ'երգեցուի ինչպէս Das ist ein trübes Wandern. Հ. Մաղաքիաս Սամուէլեան»:

Թղ. 52բ. «Երգ: Ուստի կու գաս դու գառնիկ...» (4 տուև):

Թղ. 53բ. «Նուագ: Ո պայծառ իրբի, չուշան...» (1 տուև), «Կ'երգեցուի ինչպէս Wer hat dich, du schöner Wald. Հ. Մաղաքիաս Սամուէլեան»:

Թղ. 53բ. «Երգ: Ետաւիդ բարի տոհմին Ռուբենեան...» (տուևներու բաժանում չեն ընտր):

Թղ. 54բ. «Երգ: Կըռունկ ուստի կու գաս...» (5 տուև):

Թղ. 56բ. «Երգ Վասակայ: Դու ժանտ Վասակ այր ուխտանեմք...» (8 տուև):

Թղ. 57բ. «Երգ քահանայապետի: Ուր սուրբ Պետրոս չիբիմ դրուած...» (1 տուև), «Տես՝ Անդ ուր Կեփայ Հանգչին ոսկերք», Թղ. 22ա:

Թղ. 58ա. «Հառաջանք ճշմարիտ ազգասէր Հայ սրտի մ'առ երկինս: Երգի տաճկերէն՝ էյ տիւլ: Ոհ սիրտ իմ Թախծեալ, բեր առին վախճան...» (1 տուև): «Է Վիէննա 1. 2. 1883»:

Թղ. 58բ. «Նուագ: Երիվարք ընտիրք չորք սուրան արազ...» (11 տուև): «Եղաշնակ՝ ի պարս ընտրելոց»:

Քղ. 60ա. «Նուազ, Գործք քաջութեան
հոչակ հարան...» (5 տուև) :

Քղ. 61ա. «Երբ որոտորդի, Հընչեցան
փողք յանկարծ...» (4 տուև) :

Քղ. 62ա. «Նուազ, Վարդան մեր քաջ
գորավար...» (3 տուև) :

Քղ. 62բ. «Երբ, Ո Տէր զօրութեանց
հայեաց քաղցրաբար...» (3 տուև) :

Քղ. 63բ. «Նուազ, Զէ, չէ, չէ, չէ, չէ,
չէ, չենք ընդունիր...» (2 տուև) :

Քղ. 64ա. «Երբ, Ճեպենք արշաւենք
որդիք Թորգոմեան...» (2 տուև) :

Քղ. 64բ. «Երբ, Բիւր լուր ձայնիւ օն
դռնեցէք...» (4 տուև) :

Քղ. 66բ. «Երբ, Մեր քաջ Հայոց զօրու-
թիւն...» (6 տուև) :

Քղ. 67բ. «Երբ, ինչո՞ւ Վասակ մատնե-
ցիր...» (4 տուև) :

Քղ. 68ա. «Նուազ, Տղաքներ պատերազմ
ունինք...» (1 տուև) :

Քղ. 68բ. «Երբ, Շողաբարձ աղանի...»
(4 տուև) :

Քղ. 69բ. «Երբ, Կարօտս կը լեցուէր
մէկ երկինք բացուէր...» (4 տուև) :

Քղ. 70ա. «Երբ, Շառաւիղ բարի տոճին
Թուրքեան...» (2 տուև) :

Քղ. 70բ. «Հայ զինուոր մը, Քաջաց
արեան եմ ծնունդ...» (6 տուև) :

Քղ. 71բ. «Երբ, իմ հայրենիքս զիս կը
կանչէ...» (3 տուև) :

Քղ. 72ա. «Երբ, Յորդոր հայրենասիրաց,
Հայրենեաց սիրով վառուած վեհ սրտեր...»
(2 տուև) :

Քղ. 73ա. «Բարիկ' եւ Վասակ, Բարիկ'
Ո՞ւր կ'երթաս Հայր որ զիս ձգես...» (6
տուև փոխմ ի փոխմ) :

Քղ. 74ա. «Երբ, Յորժամ բազմիս յաթոռ
փառաց ի սուրբ տան...» (1 տուև, Սէլվի-
խանի ուղղումով) :

Քղ. 74բ. «Երբ, Եկ ով սուրբ Հոգի
յստակ հուր...» (3 տուև) : «Կ'երգեցուի
ինչպէս Venez Esprit Saint pur amour. Հ.
Մաղաքիաս Սամուէլեան» :

Քղ. 75բ. «Նուազ, Ան դուք սէգք
ազգք Արեաց...» (3 տուև) :

Քղ. 76ա. «Երբ, Ան արիք յերգ
եղբարք...» (3 տուև) : «Որ երգի որպէս
Heil dir o!» :

Քղ. 77ա. «Նուազ, Ան մեր նախնի

դարուց կարդամք հրաւէր...» (տուևներու
բաժանում չ'ընկաւ) :

Քղ. 78բ. «Երբ, Բնաւ իցէ՞ հնար առել
որպէս...» (6 տուև) :

Քղ. 79բ. «Երբ տրամական, իմ սիրելի
զաւակունքս կը Թափառիմ օտար աշխարհ»
(5 տուև) :

Քղ. 80բ. «Նուազ, Դու յոյս եւ սէր
եւ կեանք մեր հայրենեաց...» (2 տուև) :

Քղ. 81ա. «Նուազ, Երասիս դու Հայ
սրտին ինչպէս Թուրք կու տաս...» (բա-
ժանում չ'ընկաւ) :

Քղ. 81բ. «Մաղթեմք առ Ս. Կոյս, Ով
ամենուն մէկ հատիկ յոյս դու Ս. Կոյս...»
(1 տուև) : «Հ. Քերովիչ Սպենեան» :

Քղ. 82ա. «Պարբեր, Կապուտ երկնքում
աստղ մի փայլուն...» (1 տուև) :

Քղ. 82բ. «Մենդեան Քրիստոսի, Յիսուս
Քրիստոս ծնաւ ուրախ լեռուք...» (3 տուև) :

Քղ. 83ա. «Նուազ, Անուշ քնակն աչերն
առեր...» (6 տուև միայն ու երգի փոխմ ի
փոխմ) :

Քղ. 84ա. «Երբ ի պատիւ Մարեմայ,
Խնկի ծառին նման ես...» (4 տուև) :

Քղ. 85ա. «Ի Մենդեան կամ յԱնարատ
Յղութեան սրբոյ Կուսին Մարիամու, Աշ-
խարհ Համօրէն դիւին էր դերի...» (8 տուև) :

Քղ. 86ա. «Որք Հայոց, Ափսոս քեզ
Հայոց խնդճիկ ժողովուրդ...» (6 տուև) :

Քղ. 87ա. «Երբ, Անի քաղաք նստէր կու
լար...» (2 տուև) :

Քղ. 87բ. «Առ Ս. Աստուածածին, Ան
նազելի Աստուածածին...» (4 տուև) :
«Ղուկիանոս տպ. Վենետիկ» :

Քղ. 88բ. «Երբ, Արշ լեռուք խնդակից»
(1 տուև) :

Քղ. 89ա. «Աշխարհիս ունայնութեան եւ
մարդուս ոչնչութեան վրայ, Աշխարհքըս
մերկ եկայ, մերկ պիտի երթամ...» (17
տուև) :

Քղ. 92ա. «Նուազ, Առաւօտեանց քաղցր
եւ անուշ հովերէ...» (1 տուև) :

Քղ. 92բ. «Նուազ, Աշխոյժ նաւաստին
անվեհեր ճակատ...» (5 տուև) :

Քղ. 93բ. «Խմբական, Արկածք Հայոց
ժամանակին ընդանին...» (1 տուև) : «Եղի-
ազար Մէլէքեան» :

Քղ. 94բ. «Երբ տրամական, Առաջնորդէ
ինձ ով Տէր...» (8 տուև) :

Թղ. 96ա. «Բարեմաղթութիւն առ Հայս: Արիացիք զոնեայ հայր մեր Արմենակ...» (1 տում):

Թղ. 96բ. «Երգ: Արի քաջաբար յարձակեցան...» (1 տում):

Թղ. 97ա. «Երգ: Էն դիզան բէտ բէտ դիզան, տեսէք էն որն է...» (11 տում):

Թղ. 98ա. «Երգ Ալեքսաննոսի: Մեծի սիրոյն տիպ զեղեցիկ...» (1 տում):

Թղ. 98ա. «Երգ արքային Հայոց Արտաւազդայ, Ինչո՞ւ բոլոր մարդիկ ինծի դէմ են ելեր...» (1 տում):

Թղ. 99ա. «Կայէն եւ Աբէլ: Մտիկ ըրէ պտտեմ թեզ դործ Կայենի...» (15 տում):

Թղ. 101ա. «Դպրոցական աղօթք առաւօտեան: Մայրակարմիր արշալոյս վանեալ զխաւար գիշերոյս...» (1 տում):

Թղ. 102ա. «Երգ վրիժառու: Հնչեաց բարբառ մարտադոռ...» (1 տում):

Թղ. 103ա. «Երգ Աբբա՛ւօր: Հնչեսցեն երգք արք ի Թորդան...» (3 տում): «Եղաւակ Sur le front»:

Թղ. 104ա. «Երգ: Մեր հայրենիք թշուառ անտէր...» (3 տում):

Թղ. 104բ. «Երգ: Մէկ ողորմութիւն...» (1 տում):

Թղ. 105բ. «Երգ յաղթական Օսմանեանց, Յանուն քաջ Օսմանեան երգեմք երգ յաղթական...» (1 տում):

Թղ. 106բ. «Երգ: Նորարոյս հայրիկ մանկունք Հայկայ...» (1 տում):

Թղ. 107բ. «Երգ բանտարկելոյ, Ով դու նըժդեհ ծիծառն անմեղ...» (10 տում):

Թղ. 109ա. «Առ Թազուհի Հայոց, Ողջոյն ընդ թեզ Հայաստան...» (1 տում):

Թղ. 109բ. «Երգ: Գարգէւ երկնառաք ոգի զուարթուն...» (1 տում):

Թղ. 110ա. «Նուէր սիրոյ: Միրահրաւէր կոշունքիս այս փառաւոր յիշատակ...» (4 տում):

Թղ. 111ա. «Երգ: Յուրտ կը փչեր ձմեռ սաստիկ...» (1 տում):

Թղ. 111բ. «Զանգակ, Աղօթս առնել ժողովուրդք ջրխտոնեայք...» (2 տում):

Թղ. 111բ. «Երգ: Աղատն Աստուած այն օրից...» (2 տում):

Թղ. 112ա. «Երգ նորոյ տարւոյ: Շնորհաւոր նոր տարի...» (4 տում):

Թղ. 112բ. «Երգումն: Սուրբ օրօրանով զաւակիս կ'երդնում...» (2 տում):

Թղ. 113ա. «Երգ: Մայր Արաքսի ափերով...» (3 տում):

Թղ. 113բ. «Երգ Զէյթունցոց: Զէյթունցիներ մեր զօրանք...» (4 տում):

Թղ. 114ա. «Զայն տուր ով ծովակ ինչու լուռ ես...» (4 տում):

Թղ. 114բ. «Դուռակ զարնան: Կուկու կուկու կ'երգէ ծառէն...» (3 տում):

Թղ. 115ա. «Երգ զարնան: Ինչ զեղեցիկ բընութիւն...» (3 տում):

Թղ. 116ա. «Երգ պանդուխտ պատանեկի, Միծառնակ, ծիծեռնակ, դու զարնան սիրուն թռչնակ...» (8 տում): «Աշտարակեցիկն՝ Գ. Դողդիսանեան»:

Թղ. 117բ. «Մաղթանք: Տէր կեցո դու զՀայո...» (2 տում): «Մ. Դ. Թաղիադեան»:

Թղ. 118բ. «Պապուն Աւարայրի: Ո՛հ դու բարեկամ այրած սրտերու...» (4 տում): «Հ. Դեւեղ Այիշան»:

Թղ. 119բ. «Արշաւանք: Արշաւան քաջն յասպար ի սուր...» (3 տում):

Թղ. 120բ. «Երգ: Ինչ անոյշ զեղօններ յեղանակիս ով թռչնիկ...» (3 տում):

Թղ. 121բ. «Երգ: Թէ հայրենեաց պսակադիր...» (9 տում):

Թղ. 123ա. «Մասեաց ստորոտը հրաժելու: Ինչ դարեր, ո՛հ պերճ Մասիս...» (3 տում):

Թղ. 123բ. «Տաղ ի Ռոստոմ Գէյ, Մունեակիս ի ձայն բարձր աղաղակէ...» (14 տող):

Թղ. 124բ. «Մովակ, Զայն տուր ով ծովակ...» (1 տում):

Թղ. 125ա. «Ազատ եմ: Թող զիս մայր իմ, Թող որ ազատ քալեմ...» (8 տում):

Թղ. 126ա. «Ճախարակ, Մանիր մանիր ճախարակ...» (4 տում):

Թղ. 126բ. «Հայոց երգումը: Սուրբ օրօրանով զաւակիս կ'երդնում...» (2 տում):

Թղ. 127ա. «Ահա աղանին Նոյեան տապանին...» (բաժանումներ չեն տեսնուիր): «Խորէն Եպիս. Նարպէյ, որ է Լուսինեան»:

Թղ. 128ա. «Մայրենի լեզու: Ով մեծաքանչ դու լեզու...» (9 տում): «Հ. Եփրեմ Զաքընեան»:

Թղ. 129բ. «Աղօթք երեկոյեան, երթամ
Հանգիմ ջունս եկեր...» (2 տում) :

Թղ. 130ա. «Կոսմոսաբույի, Կոսմո-
բաբուլին էն օղին է...» (1 տում) :

Թղ. 130բ. «Ինձ Համար չէ գարնան
գայլ...» (3 տում) :

Թղ. 131ա. «Եկարիչ, Ակնապիչ անձայն
խորհուրդ ճակատիդ...» (7 տում) :

Թղ. 132ա. «Հայ հեք մեք, Թէ Մեսրոպ-
եան մեր տօներու...» (1 տում, քննարկ մեկ
մասը պատուած կորսուած է) :

Թղ. 132բ. «Կիլիկիա, Երբ որ բացուին
դռներն յուսոյ...» (3 տում) :

Թղ. 133բ. «Իմ երգը, Հեռացել եմ ի
Հայրենի աշխարհից...» (4 տում) :

Թղ. 134ա. «Որսորդ, Հապա քաջազունք
Հայոց զաւակունք...» (2 տում) :

Թղ. 134բ. «Երգ Աշամայ, Դու ով Աս-
տուած անսահման...» (1 տում) :

Թղ. 135ա. «Երգ Հրեշտակաց, Հոս են
ակունք ջինջ արտասուս...» (1 տում) :

Թղ. 135բ. «Երգ Հայաստանի, Ան-
խիղճօրէն մեք դատում են...» (2 տում) :

Թղ. 135բ. «Մեղ ինչ է պակաս, Առաւօտ
կանուխ Հայի երեխայք...» (1 տում) :

Թղ. 137ա. «Վանեցեաց խրախոյս, Հերիք
որդեակք այսքան տարուան տառապանք...»
(4 տում) :

Թղ. 137բ. «Դու զով խնդրես մայր իմ
անոյշ...» (3 տում) : Ծառումնալիքիմը տես
Թղ. 145բ :

Թղ. 138ա. «Զայն Հնչեց էրգիրումին
Հայոց լեռներէն...» (7 տում) :

Թղ. 139ա. «Հաճի Գալուստ, Ես եմ
ազատ Հայ պատանի...» (5 տում) :

Թղ. 139բ. «Հանգիստ իմ անուշ, անցար
զընացիր...» (1 տում) :

Թղ. 140ա. «Թէ մեծացիր, սիրուն
որդի...» (6 տում) :

Թղ. 140բ. «Հայրիկ ինձ Հրաման տուր,
վարժուելու երթամ...» (3 տում) :

Թղ. 141ա. «Դու ով քաջ Ձէյթուն, Հայ
դիւցազանց տուն...» (1 տում) :

Թղ. 141բ. «Քանի տարի է Հայրենիք
սիրուն...» (1 տում) :

Թղ. 141բ. «Վերլաբան, Լըռեց, Ամպերը
եկան ծածկեցին երկինք...» (2 տում) :

Թղ. 142բ. «Թէ իմ ալեւոր Հերքս սեւ-
նային...» (2 տում) :

Թղ. 143բ. «Առ Հնչակ, Հեռաւոր երկիր
նստած դու նօդեհ...» (4 տում) :

Թղ. 144ա. «Տալուրիկցի կարիճը, Տալ-
ուրիկցի կարիճ եմ խորդ...» (2 տում) :

Թղ. 144բ. «Առաւօտ կանուխ Հայի
երեխայք...» (6 տում) : «Գամառ Գաթիպա» :

Թղ. 145բ. Ծառումնալիքիմ Թղ. 137բ-ի
«Կարմիր կալակք ցայտեն վերջէս...» (4
տում) : «Մ. Պէշիկթաշլեան» :

Թղ. 146բ. «Պատերազմի կոչ, Տուր
ձեռքը եղբայր, Ժամ է շարժելու...» (5
տում) : «Գ. Թաղէտեան» :

Թղ. 147ա. «Ենդերագործ էք Հայրենիք»
(2 տում) :

Թղ. 147բ. «Հայերու թուրը, Դու խելօք
հաշուով վաճառական ես...» (8 տում) :

«Գամառ Գաթիպա» :

Թղ. 148ա. «Մանկութեան օրեր, երազի
նրման...» (3 տում) : «Մ. Նալբանդեանց» :

Թղ. 148բ. Խղցումը քաղաքի մը վրայ :
«Եվանք զացինք Քէյտաշ, եէնի խամաժին»
(5 տում) :

Թղ. 149ա. «Զարթիր որդեակ ուշ բեր
վեր կաց...» (5 տում) : Տակը գրում՝
«ընդամէնը 15 տուն է, Պ. Վ. Նաթանեան» :

Թղ. 150ա-էմ ամբիկ երգապալան խազե-
րով մտքագրումը :

Թղ. 150ա. «Ի Հին մեծութեանց տեսեր
Թափուր զազգ մեր...» : Գրումը եմ մտե-
նդամակն գերմաներէմ բառերը՝ Die Him-
mel rühmen des Ewigen Ehre» :

Թղ. 154բ. «Պահ Հ Աստուած» : Թղ. 21բ-ի
եղանակը : Տակը գերմաներէմ՝ «Gott erhalte,
Gott beschütze» :

Թղ. 158ա. «Հաճեաց այսօր» : Թղ. 48ա-ի
եղանակը : Տակը գերմաներէմ՝ «Heil dir o
theures Vaterland» :

Թղ. 158ա. Գերմաներէմ երգ մը՝
«Auferstanden ist der Herr» :

Թղ. 160ա. «Ստիպեն երկինք» : Թղ.
27ա-ի եղանակը առանց բառերու :

Թղ. 160բ. «Որ զուր են, ի զուր բռնաւոր»
եղանակը առանց բառերու :

Թղ. 161բ. «Ձէյթունցիներ» : Թղ. 113բ-ի
եղանակը առանց բառերու :

Թղ. 162ա. «Զարթիր սիրտ իմ վշտահար»
երգի եղանակը առանց բառերու :

մասով, 107բ, 108ա մեծ մասով, 109ա մեծ մասով, 109բ—114ա, 114բ մեծ մասով, 116ա, 116բ, 117ա մեծ մասով, 119բ մեծ մասով, 120բ կեսը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ զարու վերջ: ԳՐԻՁ՝ Ոսկեամ Հ. Յավեփ: ՏԵՂԻ՝ Խուամբար Թրիստ: ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուսի բաց տես ԹՂ. 107ա եւ 1ա աւ շու:

Մատենան է՝ «Տօնացոյց եւ Մաշտոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Աստէն սկսեալ ի կիրակէէ բուն բարեկենդանին գրի կարգաւ մինչեւ ի յուրեքորդ օր Պէնտէկոստէին: Բուն բարեկենդանին կիր. Օրհ. Դի՛ Բանն որ ընդ Հօր 137, Երգ Այսօր անճառ, Աւետ. Մատ. ԻՁ. 31, Յայտժամ ասէ. վ. 15 ելաց դառնապէս, Երգ Նորոգող, Հրց. ԱՁ՛ Ուրախացիր 138 եւմ. »:

ԹՂ. 12բ. «Աստէն գրի կարգաւ կիր., չորեք., եւ ուրբ. բովանդակ միջոցիս, որ զկնի Պէնտէկոստ. մինչեւ ցԻ. կիր. առաջաւորաց բարեկեն. »:

ԹՂ. 16ա. «Աստէն գրին տօնք սրբոց եւ տէրունականաց պարտեհնի կարգաւ »:

ԹՂ. 30ա. Կը յաջորդեմ քաղաքներ եւ աղօթքներ՝ «Ոնդրեցողք», Գում ամենազօր 30բ՝ «Սուրբ ճշմարտութիւն», «Սուրբ երեսններ»:

31ա՝ «Պատկիչ սրբոց», «Սուրբ զԱստուածածին», «Ընկալ Տէր զաղայանս»:

31բ՝ «Սուրբ խաչիւս», «Պատկանեա զմեզ», «Սուրբ Եկեղեցեաւս», «Ի մէջ տաճարիս»:

32ա՝ «Ոնդրեցողք», «Թաղաւոր խաղաղութեան»:

ԹՂ. 32բ. «Օրհնութիւն Հանդիսաւոր անդապտանի»:

ԹՂ. 33ա. «Քրիստոս Աստուած մեր, վասն խաչի ջո... »:

ԹՂ. 34ա. «Օրհնութիւն լմպելաց վասն Հիւանդաց»:

ԹՂ. 34ա. «Օրհնութիւն Հացի վասն Հիւանդաց»:

ԹՂ. 34բ. «Օրհնութիւն Նոր գինւոյ»:

ԹՂ. 35ա. «Օրհնութիւն Նոր պողոյ»:

ԹՂ. 35ա. «Օրհնութիւն Նոր տան»:

ԹՂ. 35բ. «Օրհնութիւն Նոր նաւուն»:

ԹՂ. 36ա. «Օրհնութիւն Նորոգող»:

ԹՂ. 37բ. «Օրհնութիւն Նոր խաչի»:

ԹՂ. 39ա. «Օրհնութիւն Նոր պատկերի»:

ԹՂ. 41ա. «Օրհնութիւն Նոր խաղաղոյ»:

ԹՂ. 43ա. «Կարգ վերջին օծման»:

ԹՂ. 54ա. «Կարգ տուն օրհնելոյ ի Ծննդեանն»:

ԹՂ. 55բ. «Կարգ տուն օրհնելոյ ի Զատիկի»:

ԹՂ. 57ա. «Կանոն մկրտելոյ զերեխայն»:

ԹՂ. 60ա. «Կանոն Դրոյմի»:

ԹՂ. 61բ. «Կանոն պատկելոյ»:

ԹՂ. 64բ. «Կարգ Թաղման մեծի»:

ԹՂ. 70բ. «Կարգ Թաղման տղայի»:

ԹՂ. 74ա. «Օրհնութիւն մօմի Տեառնընդառաջին»:

ԹՂ. 81ա. «Ներողութիւն ի կէտ մահուան շնորհելի, սահմանեալ եւ տուեալ ի Բենեդիկտոսէ ԺԴ. երօրդէ ի լիակատար Թողութիւն»:

ԹՂ. 83ա. «Զկնի խոստովանութեան, հաղորդութեան, վերջին օծման եւ պապական լիակատար ներողութեան պարտէ օգնել Հիւանդին մերձ ի մահ եղելոյ այսպէս»:

ԹՂ. 85բ. «Օրհնութիւն Հիւանդաց»:

ԹՂ. 87բ. «Օրհնութիւն ի վերայ կնոջ որ մերձ ի ծնանելի իջէ»:

ԹՂ. 88ա. «Օրհնութիւն կնոջ որ յետ ծննդեանն»:

ԹՂ. 88բ. «Օրհնութիւն ի վերայ կնոջ եւ մանկան յետ 40 աւուրն որ զկնի ծննդեանն»:

ԹՂ. 89բ. «Կանոն տալոյ զվերջին Թօլակն»:

ԹՂ. 91բ. «Կանոն արձակման զՀերետիկոսս եւ զՀերձուածողոս»:

ԹՂ. 93բ. «Կանոն մերժելոյ զկախարդութիւնս»:

ԹՂ. 95ա. «Կանոն արձակման ի նզովից եւ ի բանադրանաց»:

ԹՂ. 95բ. «Կանոն օրհնելոյ զՀանդերձ կուսանաց եւ զԳեղոցանելոյ»:

ԹՂ. 99բ. «Կանոն ուխտելոյ մայրապետին»:

Ուխտադրութեամբ քանդածիմ է՝ «Էս Հոփօթիմէ երուսաղէմացի, ազգաւ Հայ, դուստր Ոսկեանց Գեւորդին եւ կնոջ Նորա Մարիամու իմով ընտրութեամբ եւ ազատ կամօքն յօժարութեամբ եւ սիրով ուխտեմ առաջի Աստուծոյ... »:

ԹՂ. 103ա. «Կանոն օրհնելոյ զԹէզպիշ վարդաբանին կամ պատկաց»:

ԹՂ. 103բ. «Կանոն օրհնելոյ զմարմնակալ կամ զկափարիշ եւ կամ զմաքրիշ»:

ԹՂ. 104ա. «Կանոն ջուր օրհնելոյ»:

ԹՂ. 106ա. «Օրհնութիւն Աստուածածնայ Հանդերձի ի տալն եւ ի նորոգելն»:

Թղ. 106բ. «Օրհնութիւն ժողովոյ»:

Թղ. 108բ. «Ի վերայ գլխաւորութեան սրբոյն Պետրոսի»:

Թղ. 108բ. «Ի վերայ հոռմէական պապին որ յաջորդ Պետրոսի»:

Թղ. 115բ—123բ հակառակեմ գրուած է:

Թղ. 123բ. Լատինական գիրերով յունարեմ հերակամական ձեւեր:

Թղ. 123ա. Լատիներէմ գրերով յունարեմ, իտալերէմ եւ հայերէմ խօսակցութիւն:

Թղ. 122բ. Հայերէն—յունարէն (լատինատառ) բառարան եւ հերակամական ձեւեր:

Թղ. 119ա. Հայատառ արաբերէմ հերակամական ձեւեր եւ խօսակցութիւն:

Թղ. 116ա. Լատիներէմ հայերէմ քամի մը բառեր, վարդարամի ազօք մը հայերէմ, ապա լատիներէմ Հայր մեր—Ողորդ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 107ա. «Յիշատակութիւն զանազան անցելոցն», 1806 Հոկտ. 9. Ելի ի Պօլսոյ եւ ի 2 Նոյեմ. հասայ ի Նազարէթ եւ ի 23 Նոյեմ. մտի ի վանս»:

Թղ. 107ա. Կայցուած քղթեակի մը վրայ: «Ապրիլ 18. տեսիլք ընտրութեանն: Մայիս 17. վճարք ճամպիւլին գիր առ Արքային ընդ փուր: Մայիս 18. վճարք ճամպիւլին, գիր առ Արքային ընդ ծով, Յունիս 2. վճարք ճամպիւլի, գիր առ Հ. Անդրէաս, ի միջի առ Արքային: Մարտի 1. Գիր ազգին առ Արքային: Յունիս 17. Գիր P. Policarpov չառաքեմ մինչեւ չառից զպատասխանքս որ վասն ազգին»:

Թղ. 1ա. «Շենդանի գառ մի եւ ամբողջ քէպապ, առաւօտուն ոռօզ լիւերոյն»:

Թղ. 2ա. «Հ. Յ(ովսէփ) Ո(սկեան) Կ(րօմաւոր) Մ(իփաքեան)», Կոստինայի 1763—1835»:

1819

(Հիմ քիւ չումի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

ԺԺ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 85, իջեղալուած 1—100 միտն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ մշտնկալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտնիմ, յաւանցիկ յաւանցիկ 13X7: ՏՈՂՔ՝ 13: ՆԻԻԹ՝ մարգարէ բարակ քուլք: ԿԱՁՄ՝ կիտալաք, քաղաքատ օտաւարաքուլք: ԹՂԹԵՆՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ ակիգրն ու վերջը մկեղան զարգ հասկնիկ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը քանուած, բազմաքիւ քուլքեր կազմէն կան: ԳԻՐ՝ մօր մօրաքիւ: ԹԱՆՈՒՔ՝ ակ, խորագրեր կարմիր կամ մանուշակ: ՁԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ տմէն էր անմանած է կարմիր կապալտ շրջանակի մէջ, Թղ. 1ա—ք գեղեցիկ գծադրութեամբ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 48—85: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԺ դարն վերջերք: ԳՐԻՉ՝ ձգտալեան Յարութիւն (ձգտալեան Հ. Պօզան), ԵՄՂԱՊՂ՝ հաւանաքար գրիլը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՏԵՐ՝ գրիլը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Երգարան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՊՈԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Երգ բարեկենդանի, Ակոռնի մեծ կարասին բոլորիքն են բազմեր...» (5 տուն), Ստորագրուած՝ «Վ. Հ. Եփրեմ Ձազըճեան»:

Թղ. 2բ. «Երգ Վարդանանց Ջօրափարաց

եւ այլոց զօրականաց Հայոց: Օն առ Ելցուք ի դաշտ, ի կողմն մեծ Արտազուն...» (3 տուն),

Թղ. 3բ. «Երգ եւ զնացք զօրացն Հայոց ընդ Վահանայ Մամիկոնեայ ի Շաւարշական դաշտին վրէժք՝ Օն անդր յառաջ: Բամ, փորոտան բորձուտ բոժբիւնք յԱյրարատեան դաշտն ի վայր...» (4 տուն), Ստորագրուած՝ «Հ. Դեւոնդ Ալիւան»:

Թղ. 6ա. «Երգ մեծին Վարդանայ ի Ժամանակի պատերազմին որ կատարեցաւ ի դաշտն Մարալարի: Հուր բարկութեան համայն Հայոց բորբոքեալ գեղդ բոց բարկանայթ...» (1 տուն), Ստորագրուած՝ «Մ. Սէտէֆեան»:

Թղ. 7ա. «Ի Թաղաւորութիւն Տրդատայ յետ բռնակալութեան Սասանեանց: Յազատն ի վեր ի Մաթիս արիւք որդիք Հայկեան...» (7 տուն), Ստորագրուած՝ «Հ. Արսէն Կ. Բազրատունի»:

Թղ. 9ա. «Երգ խրախոյս ի լուսաւորութիւն ազգի, Ժամ է, Հայեր արիւք ձեր բախտըն ողորմեալ...» (մէկ տուն),

Թղ. 10ա. «Երբ Աղատն Աստուած այն օրից երբ հաճեցաւ շունչ փչել...» (2 տալ) :

Թղ. 10բ. «Երբ վասն ընտանեաց, Մնացէջ բարեաւ իմ ընտանիք...» (1 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռուբէն Պալեան» :

Թղ. 11ա. «Երբ Հայրենի Մինչդեռ յուսով խայտայ բնութիւն...» (3 տալ) : Ստորագրուած՝ «Մ. Պէշիկթաշլեան» :

Թղ. 12ա. «Պարծանք Հայութեան : Ով է այն որ զետին Բարեկեան վիթխարին նետից անշունչ...» (2 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռ. Պալեան» :

Թղ. 13ա. «Երբ Միութեան՝ Եղբայր եմք մեք : Ի բիւր մայից բնութեան շրջեց» (4 տալ) : Ստորագրուած՝ «Մ. Պէշիկթաշլեան» :

Թղ. 14ա. «Երբ զարնան : Ո՛հ ինչ անուշ եւ ինչպէս զով...» (4 տալ) : Ստորագրուած՝ «Մ. Պէշիկթաշլեան» :

Թղ. 15բ. «Վահանայ վերջին պատեալաբար իմ մէջ զինուորէն պատմուած : Դիւշերը նոր էր անցեր...» (19 տալ) :

Թղ. 19ա. «Յետ քննութեան աշակերտաց վարժարանին Պետրոսեան Կուսինայ 1880 : Ընկերք ահա մեր միամեայ ուսմանց այսօր հաշիւ...» (3 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռուբէն Պալեան» :

Թղ. 20ա. «Յաւուր քննութեան եւ պարգեւաբաշխութեան աշակերտաց Պետրոսեան վարժարանին Կուսինայ 1877 : Տեսէ՛ք մանկունք զիրար կարգայ ասպարէզ...» (1 տալ) : Ստորագրուած՝ «Նզանակ՝ Պ. Թէրզեան, Խօսք՝ Տ. Ս. Վ. Բաղնունի» :

Թղ. 21բ. «Քրախոյս առ Հայրենիս : Տեսիլ կրկնակի պայծառ արեգ լուսաբեր...» (1 տալ) : Ստորագրուած՝ «Նզանակ՝ Պ. Թէրզեան, Խօսք՝ Տ. Ս. Վ. Բաղնունի» :

Թղ. 22բ. «Հայր մեր որ յերկինս ես : Ով Հայր մեր, Հայր որ ես յերկինս...» (3 տալ) :

Թղ. 23բ. «Դպրոցական աղօթք առաւօտեան : Մայրակարմիր արշալոյս վանեալ գլխաւոր գիշերոյս...» (2 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռուբէն Պալեան» :

Թղ. 24ա. «Դպրոցական աղօթք երեկոյեան : Գոհութիւն քեզ ով բարերար Տէր...» (1 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռուբէն Պալեան» :

Թղ. 24բ. «Երբ Անտրոիոյ : Պահէ Աստուած ու պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անջուն...» (2 տալ) :

Թղ. 25բ. «Նաւարկութիւն ի Հնդկաստան : Ան եկայք դուք միաբան ձգեսցուք զնաւու պարան...» (2 տալ) : Ստորագրուած՝ «Քարգմանեայ Պ. Հ. Գարբիէլ» :

Թղ. 26ա. «Երբ Գահաւայապետի : Անդ ուր կեկայ հանգիսի օսկերք...» (1 տալ) :

Թղ. 26ա. «Երբ Սեղանի : Զնն օրերս օր խնդութեան օն եկէ՛ք միաբան...» (3 տալ) :

Թղ. 27բ. «Ս. Աստուածածնի պատկերի մ'առնել : Սենեկիս մեծ կու տայ զարդ Աստուածածնի մէջ պատկեր...» (12 տալ) : Ստորագրուած՝ «Վ. Հ. Վարդան Լսակաբեան» :

Թղ. 29բ. «Երբ առ Ս. Կոյս Մարիամ : Շուշանագեղ դու Օրիորդ...» (24 տալ) :

Թղ. 30բ. «Հառաչական երգ առ Հայրենիք : Մէյ մ'ալ, ո՛հ, ան մեր Հայրենի երկիրներ չէն տեսնէի...» (2 տալ) :

Թղ. 31ա. «Հանդէս սիրոյ : Որպէս ամպ արագ արնայ...» (1 տալ) :

Թղ. 31բ. «Երբ Ստիպեն երկինք երգել աղօթք Պիղարեան...» (1 տալ) :

Թղ. 31բ. «Երբ Ս. Ստեփանոսի : Ահա բարբառ զօրութեան...» (1 տալ) :

Թղ. 33ա. «Ներբող արի Վարդանայ : Ի պարս ընտրելոց վեհից դիւցազանց...» (3 տալ) :

Թղ. 33բ. «Երբ : Ո՛հ աս ինչ չեղ գիշեր : ցորեկն ալ մարդ չի յիշեր...» (1 տալ) :

Թղ. 34ա. «Երբ Ս. Ալեքսիոսին : Մեծի սիրոյն տիպ գեղեցիկ...» (2 տալ) :

Թղ. 34ա. «Շարական : Աղբիւր կենաց եւ փրկութեան մերոյ Հոգի Հօր եւ Որդոյ» (1 տալ) :

Թղ. 34բ. «Երբ : Ժգուէս անցին Հարցափորձին ահա վերջ է...» (4 տալ) :

Թղ. 35ա. «Երբ առ սուրբ Աստուածամայրն : Ով սրբուհի Մայր, ով սիրելի Մայր» (1 տալ) :

Թղ. 35բ. «Երբ : Շառաւիղ բարի տոհմին Ռուբինեան...» (1 տալ) :

Թղ. 36ա. «Ջանգակ» խորագրով երկերով տաղանգ բնագիրներ :

Թղ. 36բ. «Երբ Հոգաբարձութեան : Լստ Արարչապետին Հաստատութեան կարգին» (5 տալ) :

Թղ. 37ա. «Երբ Աստուածածնայ : Որ տիեզերաց զԱրարիչ ծնար...» (1 տալ) : Ստորագրուած՝ «Ռուբէն Պալեան» :

Թղ. 37բ. «Երբ առ սուրբ Անտոնի,
Ըզեզ սուրբ Հայր Անտոնի...» (3 տուն):

Թղ. 38ա. «Հառաչանք: Քանի լացաւ
Երասխ դարեր...» (5 տուն):

Թղ. 39բ. «Երբ, Ասող այս ինչ ցաւ էր
սիրտս պատեր...» (2 տուն):

Թղ. 40ա. «Երբ, Շնորհ ունիմք քեզ ո
երկինք...» (2 տուն):

Թղ. 41բ. «Երբ յաղթութեան, Երկինք,
երգենք երգեր յաղթութեան...» (2 տուն):

Թղ. 42ա. «Երբ, Կերդնունք կ'երդնունք
ի մէջ սրահիս...» (2 տուն):

Թղ. 42բ. «Երբ Հայաստան աշխարհի,
Որն է աշխարհն Հայաստան...» (3 տուն):

Թղ. 43բ. «Երբ, Հայրենիք սրբազան իմ
սիրուն աշխարհ...» (12 տուն):

Թղ. 44ա. «Երբ, Ազնիւ ընկեր մեռանում
եմ...» (8 տուն):

Թղ. 45բ. «Երբ, Զունելով ինչ բաւական
մերոյ սիրոյս գրաւական...» (2 տուն):

Թղ. 46ա. «Երբ, Լուրջ լերուք ընկերք,
մի լիջիք խոժոռ յակումբի...» (5 տուն):

Թղ. 47ա. «Երբ, Փողք չնչն, շաչն
զէնք, այերք թնդան...» (14 տուն):

1820

(Հիմ քիւ 326)

ՖԻԶԻԳԱ ՊՕՂՈՍ՝ ԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (Գ)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 182, իջեկալուած 1—317: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 16.9X10.7: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանալուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեմ 12X7.5: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝
եիմ ձգորկ քուզք: ԿԱՂՄ՝ յաքածածկ քաքակ
ստաւաքաքալք, աքչիւք եռեմկիւմ փակիլու: ԹՂԹ-
ԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԿ՝ սկիգքն աւ վերքը գումագնդ հաստ
քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կոզքը մտքմեմ քամնուած է,
մեացածք բաւակամ լաւ պահուած: ԳԻՐ՝ անցմամ
ճուրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ, քիւ մը գումատելու սկսած:
ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ դար:
ԳՐԻՉ՝ ֆիզիգա Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքաք Կ. Պոլիս:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա
մատիւնով՝ «Գործ ֆիզիգա Պօղոսի»:

Մատենան է՝ «Փիլիսոփայութիւն» գրք
Ֆիզիգա Պօղոսի:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մանօթական ճառ նախընթաց,
Զբոլորական հանգամանօքն նախանիւթոյն,
Քան զոր ի լայնածիգն բան ուր ի բազմակէպն
գլխովք հաւաստի կացուցանեմք խորհրդա-
կան զանազան քննութեամբ ի նախանիւթն
աշխարհի գոտոյդ պատճառս ճշմարտու-
թեամբ եղելոյ էիցն ի էից, Թէ զի՛արդ՝
որք են՝ եղեն...»:

Թղ. 11բ. «Զի՛նչ է էական, էական է
հակադրեալ ոչնչի եւ որ պոյն»:

Թղ. 28ա. «Թէ զի՛արդ ի գերբնական
կարգի գորութեան»:

Թղ. 74բ. «Զի՛արդ բարութիւն Աս-
տուծոյն»:

Թղ. 82ա. «Զի՛արդ սրբութիւն Աս-
տուծոյն»:

Թղ. 84բ. «Զի՛արդ նախանիւթութիւն
Աստուծոյն»:

Թղ. 89ա. «Զի՛նչ է էական յայլմէն»:

Թղ. 90բ. «Զի՛նչ է էական նիւթական»:

Թղ. 93բ. «Զի՛նչ է էական բաղադրեալ»:

Թղ. 95բ. «Զի՛նչ է շարժումն»:

Թղ. 96բ. «Շարժումն տեղական,
շարժումն գոյացական»:

Թղ. 99ա. «Զի՛նչ շարժումն գոյացա-
կան»:

Թղ. 102ա. «Ո՛րք են սկզբունք իրաց
ըստ Կովընոյն»:

Թղ. 105ա. «Շարժումն բոլորական իբր
շարժումն մասնական»:

Թղ. 108բ. «Պակասութիւն է պատճառ
ծննդեան»:

Թղ. 114բ. «Զի՛արդ խմորին ի զանգուած
գոյացութեան»:

Թղ. 123ա. «Աննիւթականութիւն հոգ-
ւոյն»:

Թղ. 125բ. «Կարգ կենդանեաց»:

1821

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԵԻԹԱՐ ԱՐԲԱՅՑ՝ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆԻՔ ՎԱՍՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ

1750ի տտեմբըր

ԹՈՒՂԹՔ՝ 82: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17-8X12: ՊՐԱԿ՝ միտլ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաիմ 15X10: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորտար միտլի հաստալիքամբ կամայի գորտալ քուլթ: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ձորքերէ միմչիւ տեցմա ձորքեր, շատ փափայլում: ԹԱՆՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ գունատ: ԶԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ: չումի: ԳԱՏԱՐ՝ ԹՔ՝ 1, 31—32: ԺԱ՝ ՄԱՆԱԿ՝ 1750ի տտեմբըր: ԳԻՐ՝ ամեմաթ, ՄԻԻ՝ քարեման: ՏԵՂ՝ հաւածաքար վեմտիկ: ՅԻՇԱ՝ ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Մտածութիւնք շարադրեցեալք ի Գերարգելոյ եւ ի Գերապայծառ Աբայէ մերէ վասն եօթնից աւուրց ութօրէի կրթութեան», Հմմտ. տղաքրուածը Վենետիկ 1969 էջ 83—111: Վեմտիկի երատորալիքիւնը հարագտ չէ, բայցալիմ վեռալշուաւ է ամբողջը, մնացած եմ միայն Միխարայ գաղափարները բաց մշ լեզու, հմմտ. ամբ էջ 9: Ներկայ կ'ընդի թէ օրինակաւ է աղբակի սկզբագրի վրայէն, եւ ունի յաւելում մը գրուած իր աշակերտներէն:

ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Մտածութիւն վասն առաջնում աւուր: Խոկումն առաջին: Յաստուծոյ ստեղծեալ եւ առ ի ծառայել նմա, տես թէ ծառայեալ եւ մինչեւ ցայս վայր շարունակաբար եւ ամբողջապէս թէ ոչ...» (ամէն մտածակամ ունի 7 գլուխ):

ԹՂ. 3ա. «Խոկումն վասն երկրորդի աւուր: Ոչ ոք կարէ լինիլ ինքն ինքեան առաջնորդ առ հոգեւոր յառաջադիմութիւնս, եւ մանաւանդ եւ որ ունի առաջնորդող եւ ոչ կամի հետեւիլ նմա...»:

ԹՂ. 4ա. «Խոկումն վասն երրորդի աւուր: Ամենայն փորձութիւնք դիւականք դառնան ի բարին եւ յօգուտն մեր, եթէ հանդերձ մեծաւ ջանիւ ընդդիմանայցեմք, եւ եթէ զդիւականք գոն մեք ոչ ճանաչեմք, յայլմէ դիտրհուրդ հարցանել հարկաւորմէ...»:

ԹՂ. 7ա. «Խոկումն չորրորդի աւուր: Զգործս կամ զսօսս ընկերի չորս ի զէն կամեցեալ վաղճան տարածես եւ առ ի զէն կամեցեալ լըսկբանայ յառաջեցեալ վճռես, ապա ընդէ՛ր գջոյդ ներկայական դատաստանայ, թէ՛ յորոց սկզբանց յառաջանայ եւ առ որ վաղճան տարածի ոչ մտածես...»:

ԹՂ. 8ա. «Խոկումն վասն հինգերորդի աւուր: Մտածես եւ զայս թէ ոչ ոք, որ ըստ յօժարութեան զգայութեան առնէ գիմն առնէ բարեպէս, զի զգայութեան արաջնորդն է մարմնական յօժարութիւնն...»:

ԹՂ. 10բ. «Խոկումն վասն վեցերորդի աւուր: Մտածես թէ որ քանիցս անգամ ի յաւուրն որոնեալ եւ եւ որոնես զիրս ոմանս որ իցէ քեզ յատուկ եւ մասնաւոր...»:

ԹՂ. 13բ. «Խոկումն վասն եօթներորդի աւուր: Մտածես թէ արգիօք գերկիւղն Աստուծոյ միշտ ունի ի սրտի ճում...»:

ԹՂ. 18ա. «Աղօթեցուց. Ով Հայր բարեգութ, ներես մեզ յանցաւորացս, որք առկացուցեալք եղեաք առաջի հանդիսավեհի մեծութեան չոր...»:

ԹՂ. 18ա. «Նղբարք պատրաստեցուց զսիրտս մեր առ Աստուած եւ զնեալ բարութեղանակաւ զխիղճ մտաց մերոց...»:

ԹՂ. 18բ. Կը յաջորդեմ երեքմտանոց 17 մտածակամներ: «Յայսմ աւուր մտածեցուց զյանցանք մեր...», «Եայսմ աւուր մտածեցուց զկարճութիւն կենաց մերոց...», զկէտ մահուան մերոյ..., զյետին դատաստան..., զտանջանք դժոխոց..., զփառս արքայութեան..., զաստուածային բարեբարութիւն..., զխոնարհութիւն Տեառն մերոյ..., զտէն Յիսուս..., զաղօթել Տեառն մերոյ ի պարտիզին..., զմբռնեցումն Տեառն մերոյ..., զմիայնակ թողանիլ Յիսուսի յիւրոց աշակերտաց..., զկապիւն Յիսուսի ի սեան..., զպսակիւն Տեառն մերոյ..., ի մահ վրճոյն Գրիստոսի..., զխոկումն Տեառն Յիսուսի ի Գողգոթայ...»:

ԹՂ. 23ա. «Աղօթք սրբոյն Անտէմոսի առ

ամենօրհնեալ Կոյսն Մարիամ. Ով գլխած մայր ողորմածին Աստուծոյ, մի անարժան համարեցիս լինել նաեւ մայր ինձ չարազուհեղի մեղապարտեալ...»:

Թղ. 23ա. Աղօթք առ ամենօրհնեալ Կոյսն Մարիամ Պետրոսի Դամասկացոյն. Ով Թագուհի աշխարհի, սանդուղ երկնի, աթոռ Աստուծոյ...»:

Թղ. 23բ. Աղօթք առ ամենօրհնեալ Կոյսն Մարիամ Լուսովիկոսի Աղոզիոսի. Ով մայր քաղցր բարեխօս ողորմեաց ինձ...»:

Թղ. 23բ. Աղօթք սրբոյն Բեռնարտոսի առ ամենօրհնեցեալ Կոյսն Մարիամ. Ով տիրուհի մեր, բարեխօս մեր...»:

Թղ. 24ա. Աղօթք սրբոյն Թոմայի Նորադիւղացոյն առ ամենօրհնեալ Կոյսն Մարիամ. Ով սքանչելի եւ ամենայնի պատույ արժանաւորագունեղ Կոյս...»:

Թղ. 24բ. Աղօթք սրբոյն Թոմայի Հրեշտակայնոյ վարդապետին առ ամենեւեռնուհի Կոյսն Մարիամ Աստուածածին. Ով ամենեւեռնուհի եւ ամենաքաղցր Կոյս Մարիամ...»:

Թղ. 24բ. Աղօթք Թոմայի Գեմբացոյն առ ամենաարեւելի Կոյսն Մարիամ. Ով ծայրադէպ Կոյս Մարիամ, մայր Թագաւորին յաւիտեանականի...»:

Թղ. 25ա. Շաքքաւամ օրերու վրայ քամաւաւ սլացական իղձեր: «Կիրակի. Մայր Աստուծոյ տուր ինձ զսիրտ ըստ սրտի Որդւոյ քոյ...»:

Թղ. 25բ. «Սրբոյն Բեռնարտոսի. Գեղ երկիր պաշտենմ ով ամենաբարձր...»:

Թղ. 25բ. «Սրբոյն Պօնավնթուրայի. Ենորհակալ եմ գլխն ով Մայր գլխած...»:

Թղ. 27ա. «Թէ որպէս պարտ է առնել զկրթութիւնն քառասորդական պահոց, Նախ զի յաւուրն մոխրոց զկնի երեկոյեան ժամասացութեան բնաւն եղեալ զծուրն ի վերայ աղօթեցեալն օր ի սենեկի ընթերցելն զաւուր պատշաճի բուրաստանին զկէս մասն... երբեք ձաղեցնէ ձաղկոց զբարձուն... յաւուրս չորեքշաբաթու եւ ուրբաթու անցնէ զմիջով զերկաթեայ խայթոցալի զօտին զժամ մի եւ կէս, մինչ արտաքոյ քառասորդական պահոց յայլ եօթնեկս, յայսոսիկ երկուս աւուրն կրէին զայն զմի կամ զկէս ժամ ըստ կացուցման Գերբարդեցեալ Սրբայ Հօրն մերոյ... տեսանելով զմի պատարագ... այնու զիտաւորութեամբ... զի միշտ ի հաստատութեան եւ ի խաղաղութեան պահեցէ Աստուած զՄիաբանութիւնս մեր, միջնորդութեամբ երանուհւոյ Կուսին Մարիամու, ի ձեռն ուրոյ կամեցեալ է Աստուած կառուցանել զՄիաբանութիւնս մեր... եւ մաղթել զօգնութիւն եւ զշնորհ բոլորից անձնց միաբանից եւ զերկար կեանս, նաեւ զերջանկապէս կատարումն կենաց Գերբարդեցեալ Գերիմաստ Արքայ Հօրն մերոյ. ամէն»:

Թղ. 28ա. «Թէ որպէս պարտ է առնել զութօրեայ կրթութիւնն, Նախ պարտ է զի իւրաքանչիւր ոչ արասցէ զընդհանրական խոստովանութիւն...»:

1822

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԱՐՈՋԱԳԻՐԳ

ԱՆՆԱՆՈՒԹ

ԺԺ դար

ԹՈՒՂԹԳ՝ 49: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5X12-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ նշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտում 18X7-5: ՏՈՂԳ՝ 19: ՆՈՒԹ՝ էիմ զօրաւոր միջակ եստաւաքեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ եստակեկ գումաւոր քուղք: ՎՋ: ՀԱՆԳԱՄԱՐՆԳ՝ ետեւի կողմեր խոնաւութեմ վնասում: ԳԻՐ՝ քամի մը տեսել, ընդեմուրք անցման ճոտքեր: ԹԱՆԱԳ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՐ՝ չումի: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2ա վարի կողմը, 2բ, 47ա-49բ: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ ԺԺ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՑԵՂԻ՝ ամծամօք: ՑԵՄԱՍԱՄԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Գարոդագիրք»: Տեղ-տեղ քրքախառն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մահման Խորհրդոյ Հաղորդութեան եւ տեսական բան ընդ նմա, Խորհուրդ Մարմնոյ եւ Արեան Քրիստոսի սահմանեալ առ Հոգեւորական կերակուր Հոգւոյ...»:

Թղ. 3ա. «Ասէ Տէրն. Զիք ինչ ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի, եւ գաղտնի որ ոչ ծանիցի, Ապա ուրեմն ամենայն որ է գաղտնի գալոց է ի յայտ ի կատարումն կանխասացութեան Տեառն...»:

Թղ. 13բ. «Բանք ի վերայ աղօթից ասացեալ, Զի՞նչ են աղօթք. Աղօթքն է վերածումն մտաց առ Աստուած...»:

Թղ. 20ա. «Յաղազս Գանոց, Այսպիսի դատաստան է, զի որում մեք եկեղեցականքս առաւել պարտական եմք, զայն եղեալ եմք ի վերայ ժողովրդոց...»:

Թղ. 28ա. «Յաղազս ճշմարիտ Եկեղեցւոյն Գրիստոսի, Զի՞նչ է աւետարանական եւ առաքելական Եկեղեցին, է այն որ Հետեւի աւետարանին Գրիստոսի եւ թղթոյն առաքելոց նորա...»:

Թղ. 31ա. «Յաղազս Ծոմարականութեան, Իմտի նշտէրսին՝ զ, պու շիմտիքի պահք տէտիկիմիզ Մովսէսին օաջլայտըղբալ՝ ր»:

Թղ. 33բ. «Յաղազս Հաղորդութեան, զոր սահմանեաց Տէրն ի սուրբ վերնատան, Արդ տեսցուք թէ զինչ արար Տէրն ի վերնատան եւ որպէս որբադործեաց...»:

1823

(Հիմ քիւ Գ 25)

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

1873

ԹՈՒՂԹՔ՝ 63, իջեալուած 1—92: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5X12-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիւմ 14X8-5: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր միջակ հետաւորքեամբ քիտացած քաւք: ԿԱԶՄ՝ կիսալայք, քաղաքացաւ ստաւարաքաւք: ԹՂԹԵՄԱ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը կամայ զոյնով քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբմամ ճարգեր: ԹԱՆԱԿ՝ ան, սկսած է մերծծուիլ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ չուր: ԴԱՍՏԱՆՔ՝ 47—63: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1873: ԳՐԻԶ՝ ամբմամ, Միքիքաւքամ մը: ՏԵՂԻ՝ հետաւորքար վիճեմ: ԵԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 46բ:

Մատենան է՝ «Իմաստութիւն Սողոմոնի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Միտեցէ՛ք զարդարութիւն ոյք դատիք գերկիր...»: Վերջ՝ «Եւ յամենայն տեղիս քոյով պաշտպանութեամբ Տէրն»:

ԵԻՇԱՍԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 46բ. «Վախճան մատենիս՝ յամին 1873 յամենան վեցերորդի»:

1824

(Հիմ քիւ 315)

ՄԱՀԻ ՄԷՐԻԻՄ (ՄԱՅԻՍ ՄԱՐԵՄԱՅ)

Կ. ՊՈԼԻՍ

1883

ԹՈՒՂԹՔ՝ 336, իջեալուած 1—638: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 17-8X10-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիւմ 12-5X8: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ բարակ զօրաւոր ազնիւ քաւք: ԿԱԶՄ՝ մերկայիս չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բոլորովին կազմանաւ եղած, բոլորք քաւքերը առանձին: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիւր, բարակ մարմնով ճարգեր: ԹԱՆԱԿ՝ ան: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չլաւ: ԴԱՍՏԱՆՔ՝ Թղ. 1, 2բ, 334ա—338բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1883: ԳՐԻԶ՝ Առաքելեան կարապետ վրդ.: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆՔ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Գործն 1886ին վիճեմ տղաքրուած է:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա՝ «Քէօյա՛ն Մայիս

այլը, եախօտ նէվթարդ Մահի Մէրիէմ: Պիք էյի քահանայնն ճէմաթա կէլիշի կիւզէլ թարիֆ էթտիլի պիքեր Մարիամնն էօմրիւ: Իթալեան լիսանընտա պէլիշնէ տէֆա պասմասընտան թէրճիմէ էյլէմիւ տիք կարապետ վ. Առաքելեան ինգարէ եպիսկոպոսու, 1883 Հասամպոլտա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տես տղաքրուքիւնը Վիեննա 1888: Որոշ կտորներ կը պակսին տղաքրուքեամ մէջ:

1825

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՐԳ ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԶՋՈՒՐ ԵՒ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԵՎԱՐԱՅ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԸ դարաւ վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 7: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17-8×12-2: ՊՐԱԿ՝
 միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15×10: ՏՈՂՔ՝ 17:
 ՆԻԻԹ՝ հիմ զորաւոր, միջակ հաստաւքեամբ քուլք:
 ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չաւ: ԳԻՐ՝ ճետքիք:
 ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, մերծծում: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չումի:
 ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 23բ, 8ա մեծ մասը, 8բ—7բ: ԺԱՄԱՆ-
 ՆԱԿ՝ ԺԸ դարաւ վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝
 ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Պրակն է՝ Կարգ օրհնելոյ զըւրբ եւ
 ժողովուն հոգեկարաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վճառուր կրարակէից եւ քանիցս

անգամ պիտոյ եղիցի քահանայն ի պատրաստ
 ունելով զաղ եւ զըւրբ մաքուր... Երբմե-
 ցուցանեմ...»:

ԹՂ. 4ա. Կարգ ի սրբազան Տեառնէ
 մերմէ Բենեդիկտոսէ Պապէն ԺԴ. երորդէ
 հաւանեալ, զոր պահելոց են ըստ պարապոյ
 ժամանակի (որպէս ստորեւ ի կանոն նշա-
 նակի) ի տալն զօրհնութիւն հոգեկարաց,
 այնք՝ որք առեալ ունին զիշխանութիւն
 յԱռաքելական Աթոռոյ:

1826

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՈԹԱԳԻՐԻՔ Ս. ԿՈՒՄԻ
(ՄԵԻԹԱՐ ԱՐԱՎԱՅՐ)

ԱՆԾԱՆՕԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5×12-5: ՊՐԱԿ՝
 միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 14×8: ՏՈՂՔ՝ 21:
 ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստաւքեամբ քուլք:
 ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԹՂ. 1ա վարքի կողմ
 ցիստած: ԳԻՐ՝ ճետքիք: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, մերծծ-
 ում: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 8բ:
 ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամ-
 ծամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մտանան է՝ Աղթաքիք Սուրբ Կու-
 սի: (Հմտ. 26ո. 1821 ԹՂ. 23ա—25բ,
 18ա—18բ եւմ.):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Աղթաք սրբոյ Աննյմոսի առ ամենօր-
 նեալ Կոյսն Մարիամ: Ով զթած Մայր,
 ողորմածին Աստուծոյ...»:

ԹՂ. 1ա. Աղթաք առ ամենօրնեալ
 Կոյսն Մարիամ Պետրոսի Դամակացոյն:
 Ով Թագունի աշխարհի, սանդուղ երկնի:

ԹՂ. 1բ. Աղթաք առ ամենօրնեալ
 Կոյսն Մարիամ Լուսովիկոսի Աղոզիտի: Ով
 Մայր քաղցր բարեխօս, ողորմեսց ինձ...»:

ԹՂ. 1բ. Աղթաք սրբոյ Բեռնարդոսի
 առ ամենօրնեալ Կոյսն Մարիամ: Ով
 Տիրուհի մեր, բարեխօս մեր...»:

ԹՂ. 2ա. Աղթաք սրբոյ Թոմայի Նո-
 րադիւղեցոյն առ ամենօրնեալ Կոյսն Մա-
 րիամ: Ով սքանչելի եւ ամենայն պատույ
 արժանաւորադուեղ Կոյս...»:

ԹՂ. 2ա. Աղթաք սրբոյ Թոմայի
 հրեշտակայնոյ վարդապետին առ ամենեւ-
 նուհի Կոյսն Մարիամ Աստուածածին: Ով
 ամեներանուհի եւ ամենաքաղցր Կոյս Մա-
 րիամ...»:

ԹՂ. 2բ. Աղթաք Թոմայի Գեմբացոյն
 առ ամենասրբուհի Կոյսն Մարիամ: Ով
 ծայրագոյն յարգելի Կոյս Մարիամ...»:

ԹՂ. 3ա. Մարոյն Բեռնարդոսի: Քեզ
 երկիրպագանեմ ով ամենաբարձր...»:

ԹՂ. 3ա. Մարոյն Պօնալենթուրայի:
 Շնորհակալ եմ զքէն ով մայր զթած...»:

ԹՂ. 4ա. Աղթաքսուրբ: Ով Հայր բարե-
 գութ, ներեա մեզ յանցաւորացս որք առ
 կացուցեալք եղաք...»:

ԹՂ. 4ա. Եղբարք պատրաստեսցուք
 զիրոս մեր առ Աստուած...»:

ԹՂ. 4բ. Վայսմ աւուր մտածեսցուք
 զյանցանս մեր...» (17 կտար, իւրաքանչիւրը
 երեք մասով):

1827

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՇԱՐԱԿՆՈՑ
(ՄԽԻԹԱՐ ԱՐԱՆՆԱԿ)

ՎԻՆՆԱ (°)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8, ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5×11-5: ՊՐԱԿ՝
միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 15×8: ՏՈՂԹ՝ 24:
ՆԻԹ՝ միայն հաստալքեմի քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լուս: ԳԻՐ՝ հիմ շարքեր: ԹԱՆԱԿ՝ գու-
նատու նու: ՋԱՐԱՐԱՆ՝ հիմ, չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝
5-8: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ դարու վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամ-
ռեմբ, ՄԽԻԹԱՐԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճե-
մ: ՏԵՂԱՏԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ «Վանական Շարակնոց»:
(ՄԽԻԹԱՐ ԱՐԱՆՆԱԿ):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Շարականք Ս. Յովսէփայ,
Օրհնութիւն ԲԿ., Որ զորդին Դաթի զՅով-
սէփ ծառայ...» իւր ստորագրում:

ԹՂ. 3բ. «Շարականք Տօնի Անուան Ս.
Աստուածածնի, Օրհնութիւն, Այսօր խումբ
լուսեղինացն...» իւր ստորագրում:

1828

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻՔ Ս. ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ (°)

1914 (°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 217, իրականում 1-411: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17-6×13-5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միայն 11-5×8-5: ՏՈՂԹ՝ 13: ՆԻԹ՝
հաստակեղ ազնի քուլք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ ստուա-
քաքուլք, վրամ ճշմանակ գործեր: ԹՂԹԱՆ ՊԱԼ-
ՊԱՆԱ՝ սկիզբն ու վերջը մէկտեղեմ քուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆ՝ շատ լուս: ԳԻՐ՝ ճարագոյն վարձ շարքեր:
ԹԱՆԱԿ՝ նու, տեղ-տեղ ման: մանուշակ: ՋԱՐԱՐ-
ԱՆ՝ ամէն էջ կտրմի շարժանի մէջ առնում է:
ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1-4, 210թ.—217թ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1914(°),
ԳՐԻՑ՝ Մայիսի 4, Փիլիպոս: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
վիճեմ: ՏԵՂԱՏԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ ԹՂ. 5ա. «Ի պատիւ առ-
տուածային Փրկչին Ս. Հաղորդութեան
երեսուն մտածական աղօթք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Յիսուս, իմ Աստուածս,
Նուիրում Ս. Հաղորդութեան: Ով Փրկիչ իմ
Յիսուս Բրիտան...»:

1829

(Հիմ քիւ չումի)

ՀՐԱԽԷՐ ՈՐԻՐ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ (Ա. Հատար)

ՄԱՌԻՆ (ՎԻՆՆԱ)

1912

ԹՈՒՂԹՔ՝ 107, իրականում 1-207: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17-6×13: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միայն 11-5×8-5: ՏՈՂԹ՝ 13: ՆԻԹ՝
հաստակեղ ազնի քուլք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ ստուա-

քաքուլք, վրամ ճշմանակ գործեր, ոսկեգոյն լուս մը,
կտուրքն ոսկեգոյն: ԹՂԹԱՆ ՊԱՆԱ՝ սկիզբն
ու վերջը, մէկտեղեմ դատարկ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝
շատ լուս: ԳԻՐ՝ ճարագոյն վարձ է: գեղեցիկ շարքեր:

ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամեն էջ կարմիր շքեղ-
 թանկի մէջ տաճուած: ԶԱՐԴ՝ ԹՂ. Ե: ԶԱՅԱՏԱԶԱՐԴ՝
 ԹՂ. 7ա եւ 41ա, սեւ միամանկ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ,
 3բ, 4բ, 105բ—107բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1912: ԳՐԻԶ՝ Մալ-
 ճեման Եղ. Փիլիպպոս: ՏԵՂԻ՝ Մուկը (Վիեննա), ԵԻ-
 ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 5ա եւ 4ա:

Մատենան է՝ «Հրաւէր Սուրբ Հաղորդու-
 թեան Թարգմանեց գերմաներէնէ Եղ. Փիլիպպոս Մալճեան Մալէր 1912»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6բ. «Հրաւէր: Որդիք Աստուծոյ
 փութացէք եկէ՛ք...» (3 տուեալ տառաւոր
 վը):

ԹՂ. 7ա. «Քաւանայապետական կոնդակը
 20 Դեկտեմբեր 1905 եւ Ս. Հաղորդութեան
 նկատմամբ լրացուցիչ կոնդակներ»:

ԹՂ. 41ա. «Ս. Հաղորդութեան զարմա-
 նալի ազդեցութիւնները»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 4ա. «Նուէր որդիական սիրոյ առ
 Վ. Հ. Պօղոս Վ. Զաքարեան վերակացու
 վարժարանիս ի սօնի անուան»:

ԹՂ. 5ա. «Մեծարդոյ Հայր: Անցան ինծի
 Համար դպրոցական տասնեակ երջանիկ տա-
 րիներ եւ զուգէ այս դիպող առիթն անգամ
 մըն ալ ձեռք չկարենամ ձգել, անոր Համար
 փութացի, իբրեւ երախտագիտութիւն այն
 անցեալ տարիներու իմ վրաս տարուած
 խնամոց, այս գրքովս Հրամանոց նուիրել,
 գիտակից ըլլալով միանգամայն թէ ոչինչ
 Համեմատութիւն ունի այս գործը Զեր րբաճ-
 ներուն Հանդէպ, սակայն զիս առ այս զըրգող
 շարժառիթը կը յուսամ թէ բաւականաչափ
 տեղը կը լեցնէ, վասն զի ճշմարիտ է այն
 խօսքը թէ՛ Սիրտ երախտագէտ, միշտ իսկ
 եւ յաւէտ իբր բարերարին գոհար է անդին: Գրքովս
 բնազդին ոչինչ մէկ մասն է, սակայն
 միտք ունիմ ապագային ամբողջը Թարգմա-
 նելու եւ եթէ կարելի է այսու առիթ ըլլալ,
 Հայ կաթողիկէ Հասարակութեան մէջ Քա-
 Վանայապետին բազմանոց Համաձայն Ս.
 Հաղորդութեան մերձենալն առաւել եւս
 տարածելու»:

1830

(Հիմ թիւ չունի)

ՀՐԱԽԷՐ ՍՈՒՐԲ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ (Բ. Հատոր)

ՄԱՌԻԷՐ (ՎԻԵՆՆԱ)

1913

ԹՈՒՂԹՔ՝ 129, իրականութե 1—236: ՄԵՇՈՒՆ-
 ԹԻՒՆ՝ 17.7×13: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշտակութե: ԳՐՈՒՆ-
 ԹԻՒՆ՝ միաթիւմ՝ 12×8.5: ՏՈՂՔ՝ 13: ՆԻՒԹ՝ հաս-
 տիկնեկ ամբողջ քաղք: ԿԱԶՄ՝ յաթարատ տառաւոր-
 քաղք, վրամ ճնշումով գարգիբ, սկիզբը ռուկեզոծ
 խաչ մը, կտաւքը ռուկ: ԹՂԹԵԱՆ ՊԼԱՅԱՆԱԿ՝
 սկիզբն ու վերջը: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճոր
 վարժ գեղեցիկ շաղգիբ: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
 ամեն էջ կարմիր շքեղաթանկի մէջ տաճուած է: ԶԱՐԴ՝
 ԹՂ. 3բ: ԶԱՅԱՏԱԶԱՐԴ՝ ԹՂ. 8ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1,
 2բ, 3բ, 119ա—120բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1913: ԳՐԻԶ՝ Մալ-
 ճեման Եղ. Փիլիպպոս: ՏԵՂԻ՝ Մուկը (Վիեննա), ԵԻ-
 ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի բաց տեւ ամուսնաւորքը ԹՂ.
 8ա եւ 4ա:

Մատենան է՝ «Հրաւէր Ս. Հաղորդու-
 թեան, գրեց Հ. Հնքերկոս Միւլլէր Բ. Ա.
 Հ., Թարգմանեց Եղ. Փիլիպպոս Մալճեան,
 Մալէր 1913»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Հրաւէր Ս. Հաղորդութեան,
 ճամբորդ ենք ամէնքս այս երկրի վրայ...»
 (4 տուեալ չափով):

ԹՂ. 7ա. «Ս. Հաղորդութեան Հեռաւոր
 պատրաստութիւն»:

ԹՂ. 36բ. «Մերձաւոր պատրաստութիւն
 Ս. Հաղորդութեան եւ անոր յաջորդող
 շնորհակալութիւն»:

ԹՂ. 72ա. «Հաղորդութեան օրերուն
 Համար աւօրեայ շնորհանդուսութիւններ»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 4ա. «Առ մեծարդոյ եւ վերապատ-
 ուելի Հ. Պօղոս Վ. Զաքարեան վերակացու
 վարժարանի Միխիթարեան ի նշանակ
 երախտագիտութեան եւ սիրոյ»:

1831

(Հիմ թիւ 190 եւ 194)

ՈՒՄՊԷՏ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍ

♭♯—♭♯ 4. 2. 1.

[illegible]

Մատենա Հ՝ Ուսման իմաստասիրական
Գերապայծառ Գերապատիւ Տեառն Տեառն
Աստուածատրոյ Վարդապետի Բարեկենաց
Ջողպացոյ՝ Արքեպիսկոպոսի արքայ իմ
ածնի եւ Ընդհանրական Աբրայի Միթթարեան
Միաբանութեան Թրիեմսուռ եւն. 3 : (Հմմտ.
Ձեռն. Թիւ 2191) :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԴ. Չա. Է՛ վերայ գաղափարի՝ Քանզի
այս առաջին ներգործութիւն մտաջ որպէս
վերագոյն ասացաք, յարգի է յոյժ, եւ յածի
զճանօթութեամբ իրաց՝ . . . :

Թղ. 27թ. Վի վերայ ենթադրութեան» :

Թղ. 31բ. «ՄաՀման յորջորջման» :

Թղ. 32ա. Հի վերայ նախադասու-
թեանն :

Թղ. 36բ. «Ի վերայ ձեռնարկութեան» :

Թ. 59ա. «Ի վերայ լարանդանց» :

Թշ. 66թ. «Ի վերայ ստորոգութեանցն
ուր եւ կալ» :

Թղ. Յ7ա. «Թէ որով ներգործութեամբ
մտաց ընութիւնն լիցի ընդհանուր»:

Թղ. 72բ. «Ի վերայ սահմանի» :

Թղ. 74ա. «Ի վերայ շարժութեանց
մարմնոց» :

Թղ. 77թ. «Արդեօք աշխարհն իցէ՞
յաւիտեանից» :

ԹՂ. 80ա. «Սահման յորջորջման» :

Թղ. 80թ. «Նշանք փոփոխակի հանդի-
տականք» :

Թղ. 81ա. «Վասն անդրադարձութեան նախադասութեանց» :

Թղ. 82ա. «Ի բովանդակութենէ Աստուածաբանութեան սրբոյն Թովմայի Հրեյ-տակային վարդապետի: Մասն Ա. Խնդիր ԽԶ.» ի վերայ սկզբան տեւողութեան արաբածոյ, յերիս պրակս բաժանեալ:

Թղ. 152բ. «Ի վերայ վերածութեան Հա-
ւաքաբանութեանց առ անկարելին» :

Թղ. 155ա. «Ի վերայ զանազանութեան
գործնական եւ տեսական գիտութեան» :

Թղ. 159ա. «Ի վերայ բանական հոգւոյ» :

Թղ. 161ա. Քարգմանեայ ի բորց փի-
լիսոփայութեան Վ. Հ. Փլակիլոսի Հոննցի
ի կարգէ սրբոյն հենեղիկապոսի Հաստ. Ա.,
Վիհ. Գ., Խ. Գ., Պրակ Գ., Արդեօջ գոյա-
ցութիւնն ըստ ինքեան սառանց քանակու-
թեան չունիցի՝ ամենեւին զհական զամ-
բողայ չոյնի՝ մասնանոց :

Թղ. 175ա. Վի վերայ ունակութեանց ։
 Ի թովադակութենէ աստուածաբանութեան
 հրեշտակային վարդապետին Եկեղեցւոյ
 սրբոյն Թովմայի Ակունիացւոյ Թարգմանեալ ։
 Յատույին մասէն հերկորդի մասին ։ Խնդիր
 ի՞նք ։ Վի վերայ ունակութեանց ընդհանրա-
 պէս ։ Ի թովաութեան նոցա ։

Քշ. 189ա. «Խնդիր Մ.՝ Ի վերայ են-
թակայի ունակութեանց» :

ԹԴ. 208բ. «Յնդիր ՄԱ.» Ի վերայ պատ-
ճառի ունակութեանը բոտ ծննդեան նոցա» :

Քշ. 217բ. «Յնդիր ՅԲ.»-ի վերայ
լավեյուածոյ ունակութեանը:

Թղ. 227թ. «Խնդիր ՄԳ.» Ի վերայ ապա-
կանութեան եւ նուազութեան ունակու-
թեանը :

Թղ. 245բ. «Ճառ ի վերայ առարկայի
առհասարակ» :

թղ. 254ա. «Ի վերայ տրամաբանութեան» :

Թղ. 272ա. «Ի վերայ գիտելիութեան
էակի բանի» :

Թղ. 276ա. «Արդեօք տրամաբանութիւնն իցէ դիտութիւն»:

Թղ. 278ա. «Ի վերայ գերազանցական առնչութեանց ի փիլիս. Ստրասպուրկի Ֆիզ. Գ. դիրք 2»:

Թղ. 183բ. «Քնդերի թէ արդեօք փոխադարձ առնչութիւնն ստորոգութեանական եզերի կերպաբար առ առնչական ինչ ստորագութեանական թէ առ բացարձակ ինչ»:

Թղ. 288բ. «Արդեօք ընդհանուրն մնա՞յ ի ներգործական ստորոգութեան»:

Թղ. 306բ. «Ծառ ի վերայ շարժման առնասարակ»:

Թղ. 314. «Արդեօք առնչութիւնն զանազանի յիւրմէ հիմանէ, թարգմ. ի փիլիսոփայ. Սալեզ. 3»:

Թղ. 372ա. «Յուցակ իմաստասիրական դպրութեանս»:

1832

(Հիմ թիւ 313)

ՔԱՂՈՒԱԾՈՅ Ի ՀԻՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵՆՆԵՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1850էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ. 230. ՄԵՄՈՒԹԻՒՆՆԵՆ՝ 17.5X11: ՊՐԱԿՔ. չեմ զննակալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X9: ՏՈՂՔ. 24: ՆԻԻԹ՝ հաստակել, կապուկալեմալի զարմազ հիմ զօրաւոր քուլք: ԿԱՅՄ՝ կազմեան հզած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւակամ լաւ, միայն աւելի պրակը բաժնուած է մտքմեմ: ԳԻՐ՝ ամցման մօտքդիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1, 2բ, 33—34, 85բ, 88, 84բ, 98—100, 101բ, 122բ մեծ մասով, 123—125, 126բ, 222բ—230ա, 230բ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն առայ: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՄԻԹԵՐԱՐԵՄՈՒՄ՝ ԳՆԿԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Քաղուածոյ», կամ աւելի ճիշդ «Հաւաքածոյ» հիմ մասնագրութեան ժամի մը հեղինակներու մօտ գործածուած առաջիններու եւ ոճաբանութեան: Տես՝ մասն. 2եւ. Թիւ 1817:

ԲՈՎԱՆԴԱՆԻԹԻՒՆ

Թղ. 2ա—32բ. «Յեւեհեայ Կեսարացոյ: Գրոնիկոն Մ. Ա. Ընդ պէսպէս մատենան առաջնոց պատմութեանց անցի...»:

Թղ. 35ա—82բ. «Բ.՝ Յովհաննէս Կաթողիկոս, Պատմութիւն Հայոց, Բանական առաքինութեամբ ետուն մեզ զկարգս պատմութեանց...»:

Թղ. 84ա—97բ. «Գ.՝ Յովհաննէս Օմեկցի: Եկեղեցական կանոնք եւ ճառ ընդդէմ Պաւղիկեանց, Հաճեցողացն նախատիպ մեծն Յովր ասէր Երբեմն յիւրում բանն նեղեալ ի փորձանացն արկածից. Ո՞վ առնէր զիս ըստ աւուրցն առաջնոց...»:

Թղ. 101ա—122բ. «Դ.՝ Եղեհիկ Կողբացի: Եղծ աղանդոց: Զմիտս յստակել եւ զսորհուրդս որքել, զյոյզս շարժմանց պարզել»:

Թղ. 126ա—222ա. «Ե.՝ Յովհան Ոսկի Բերան: Մեկնութիւն յաւետարանագիրն Մատթէոս: Սրբական վարս ընծայեցուցանել, ինքն ինքեամբ հզիտ զնոցա մտացն յստակութիւն...»:

Թղ. 230բ. «Յանկ»:

1833

(Հիմ թիւ չումի)

ՔԱՐՈՁ ՍԻՄԵՆՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԵԱՒՈՒՐ ԱՒԱԳ ՌԻՐԱԾՈՒ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԼ դարու վերջ

ԹՈՒՂԹՔ. 12, իջակալուած 1—18: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 17.4X11.8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X8.5: ՏՈՂՔ. 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ

հաստաւորեմք քուլք: ԿԱՅՄ՝ բարակագու: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման մօտքդիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1, 2, 12:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻՑ՝ ամեամեք: ՏԵՂԻ՝ ամեամեք: ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուհի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 2ր. ՎՄԱՐԵԳՈՒ ձեռագրերու ի ձեռք Հ. ՅՈՎ. Տէր-Մարգարեանի: Կ. Պ. 1 Մարտ 1920:

Մատենան է՝ «Գարոզ Միսէօնի Կաթուղիկոսի (Երեւանցի 1763—1780) յաւուր աւագ ուրբաթու ի բանն. Եւ եղիցի օրն այն ոչ տիւ իցէ եւ ոչ գիշեր: Զաքարիա 19»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Վարապիւի ով սիրելիք վասն նոր նշանացն որք երեւին այսօր, քանզի ոչ գիտեմ թէ ո՞րպիսի օր է այս եթէ տիւ» ո՞ւր է գեղեցիկ լոյսն, եթէ գիշեր՝ զի՞նչ է նորանշան սուգս...»: Վերջ՝ «որոյ վասն մեռաւ Գրիստոս զի Գրիստոսի չարչարանացն եւ կեկեանացն կցորդ լիցուք եւ փառացն հաղորդ»:

1834

(Հիմ քիւ չուցի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԱԾԱՆԱՑ ՎԱՍՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՀԱՒԱՏՈՅ ՅԱՄԻ 1790

Կ. ՊՈԼԻՄ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17.2X18: ՊՐԱԿ՝ չիմ նշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիմ 13.5X8, շատ տեղեր քրքրաքրքիւմներով: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ միջակ էիմ զօրաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ մօր կիսալաք ստաւաքքուլք: ԹՂԹԵՍՑ ՊԱՊԱՆԱԿ՝ սկիզբը 7 քուլք, վերջը 1: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳՐԻ՝ ԹՂ. 1—22ա էիմ շեղագիք, մօրքքի շատ մօտ, 22բ—26բ՝ մօր շեղագիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԿԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 27—28: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի առաջիմ կեպիմ: ԳՐԻՑ՝ ամեամեք, ՏԵՂԻ՝ հաւամեքքուլ: ԳՈՒԹ: ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ յատուկ իմաստով, ամբողջը յիշատակաքմ մքմ է, էմքիմ: ԵԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՔ՝ ԹՂ. 1ա. «Նուգիթուլ ի դիւտե՛ Անտոնեան Միսթանից Օրթոգէոյ Կ. Պալայ 1907»:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Պատմութիւն մատնութեան, չարչարանաց, նախապանաց եւ ի բանտ արկանելոյ յիշմիածին եւ գերծանելոյ անտի եւ մահուան Ախալցխացի Տէր Սահակ պատուելի քահանային ի պատճառ ուղղափառ հաւատոյ, որ եղեւ չուրջ 1790 ամօք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «է՛, Միրեցելոյ եղբոր յարգոյապատիւ Տեառն Գրիգորի սրբակրօն մեծաշան եւ բարենախանձ Քահանայի, Ընկալայ

զգրութիւն պատասխանոյ շնորհածիւր մատանցղ...»:

ԹՂ. 2ա. Սկիզբն՝ «Ջայսպիսի անցս սորա իրեւն ակնատեսն ոչ կարեմ առնել քեզ, զի եւ ես յայնժամ ի Սեւան յաքորոս էի...» Վերջ՝ «ահա քեզ համառօտիւ զամենայն անցս մատնութեան պատուելի Տէր Իսահակ քահանայի արարի, զորչափ ի ճշմարտութենէ ունէի»:

ԹՂ. 7ա. «Մեկ անգը մեր որ յիշմիածին, զոր ի բերանոյ մերմէ լոբկ ցանկառդ այս են եւ այսպիսի: Զառաջիկն ի գրելն քեզ որ կամէր ինձ աւետիս միայն մատուցանել, գերծանիլս իւրով հանգամանօքն միայն պատմեցի...»: Վերջ՝ «այս եւ զիպուածք մեր եւ փորձութիւնք կրեալ յիշմիածին եւ կերպ ազատութեանս, զոր լիով համառօտեցի քեզ, Եւ մնայ մեզ այժմ յաւարտ թղթոյս զմիտս երկուց թղթոց ծայրաքաղ առնել քեզ, եթէ յորդորական թղթոյն որ առ Կաթուղիկոսն եւ թէ պատասխանական թղթոյն զոր գրեցաք ընդէմ բանիցն նորին Կաթուղիկոսի, որպէս խոստացեալ եմք ի միջի անդ պատմութեանս»:

1835

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՄԻՍ ՄԱՐԵՄԱՅ

ՎԻԵՆՆԱ

1882

ՅՈՒՂԹՔ՝ 88, իջեցանուած 1—150: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.4×11.2: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 18.5×7.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ ձորագոյն թաքակ ազնիւ թուղք: ԿԱՂՄ՝ լաթածածկ ստուաթա-
թուղք: ԹՂԹԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն աւ վերջը
սկիզկամ թուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շտա զէշ, խառնու-
թեմէ շտա վնասուած: ԳԻՐ՝ ձոր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ՁԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 80ա մեծ
մասը, 80բ, 82բ—80բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1882: ԳՐԻՉ՝
Ամբիկեան Հ. Օգոստինոս: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար վիեռ-
նա: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ համա-
թՂ. 81բ:

Մատենան է՝ «Ամիս Մարեմայ»: Մայիս
ամսուայ իւրաքանչիւր օրուան համար
մտածանքն մը եւ ազօրք մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատրաստութիւն, Երեք այլ
եւ այլ պատճառք են, որ յորդորել պարտին
զգեղ առ ի ձեռնարկոյ զերանելի հոյսն Մա-
րիամ...», 4ա՝ Օր Ա.՝ Յղութիւն, 7բ՝ Օր
Բ.՝ Յղութիւն, 9բ՝ Օր Գ.՝ Յղութիւն, 11բ՝
Օր Դ.՝ Մեռնող, 14ա՝ Օր Ե.՝ Մեռնող, 16բ՝
Օր Զ.՝ Մեռնող, 19ա՝ Օր Է.՝ Ընծայումն, 21ա՝
Օր Ը.՝ Ընծայումն, 23ա՝ Օր Թ.՝

Ընծայումն, 25բ՝ Օր Ժ.՝ Աւետիք, 28ա՝ Օր
ԺԱ.՝ Աւետիք, 30ա՝ Օր ԺԲ.՝ Աւետիք, 32ա՝
Օր ԺԳ.՝ Այցելութիւն, 34ա՝ Օր ԺԴ.՝ Այցե-
լութիւն, 36ա՝ Օր ԺԵ.՝ Այցելութիւն, 38բ՝
Օր ԺԶ.՝ Սրբութիւն, 40բ՝ Օր ԺԷ.՝ Սրբու-
թիւն, 42բ՝ Օր ԺԸ.՝ Սրբութիւն, 44բ՝ Օր
ԺԹ.՝ Ցաւք, 46բ՝ Օր Ի.՝ Ցաւք, 49ա՝ Օր
ԻԱ.՝ Ցաւք, 51բ՝ Օր ԻԲ.՝ Ուրախութիւնք,
53բ՝ Օր ԻԳ.՝ Ուրախութիւնք, 55բ՝ Օր ԻԴ.՝
Ուրախութիւնք, 57բ՝ Օր ԻԵ.՝ Կեանք, 60բ՝
Օր ԻԶ.՝ Կեանք, 63բ՝ Օր ԻԷ.՝ Կեանք, 66ա՝
Օր ԻԸ.՝ Փոխումն, 68բ՝ Օր ԻԹ.՝ Փոխումն,
70բ՝ Օր Լ.՝ Փոխումն, 73ա՝ Օր ԼԱ.՝ Մտա-
ծութիւն վերջին:

ԹՂ. 77ա. «Ողջ լեր թաղուհի... Ողջոյն
թաղուհի երկնաւորաց... Օրհնեցէ զմեզ
սրբուհի հոյսն...» եւ Լուրիտամեան լի-
թամիսն հետեւող ազօրք մնարով:

ԹՂ. 81ա. «Ցանկ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 81բ. Վի փ(առն) Մ(իոյն) Ա(ստու-
ծոյ) եւ Պ(առն) Ս(րբոյ) Կ(ուսիկ) Մ(ա-
րիամայ) 27. 8. 82: Հ. Աւգոստինոս Ամբի-
կեան:

1836

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆԻՔ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ Կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ՅՈՒՂԹՔ՝ 80, իջեցանուած 1—68: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
17.5×11: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտսիւն 14×7: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւր
կապուտի զարմող հասակն թուղք: ԿԱՂՄ՝ գումաթ
թղքով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, տեղ-տեղ մեղմը
նարձեռն: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ:
ՁԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 30: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝
Թրիեստ կամ վիեռնա: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Հարցմունք զերականու-
թեան», նոյն ընդ Ձեռ. Թիւ 2277 մերկայս
չունի միայն Թիւ 2277ի վերջաբանութիւնը
ուստի կը վերջանայ՝ «Քաղաքութեան
երկաթագիր գրոց, որ եւ ասի փակագիր»
(ԹՂ. 29բ.):

1837

(Հիմ թիւ 202 եւ 142)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1808

ԹՈՒՂԹՔ՝ 314, իջակալուած 1—624: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16-3X11-5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X8: ԶՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորտաւոր միջակ հաստաւ քեւմք քուզք: ԿԱԶՄ՝ քաքեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է գործածութեանէն քաքեղսով ու պատառաստով, ԳԻՐ՝ շատ մաքուր անցման ճօղրգիք, տեղիքները եւ կոշտութիւնը շատ մաքուր ու բարեկարգ քեւմք քեւմքով գրուած: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չափի, քաքի թղ. ճառք վրայ գտնուող քաքի մը կէտ գործողութիւնը: ԿԱՏԱՐԿ՝ թղ. 1ք—2ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ, ՄԽԻԹ՝ քաքեւմ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափի:

Մատենան է՝ «Տեսական աստուածաբան»

ՆՈՒԹԻՒՆ, խորագիրը նոյն ընդ Ձեռ. Թիւ 1682:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրն նոյն ըլլալով բնագրով Թիւ 1684 Ձեռագրի հետ, հոս կու տամք միայն վիճարարութիւններու քաքաւամարմնը: Ա՝ Թղ. ճառ, Բ՝ 45ք, Գ՝ 117ք, Դ՝ 182ք, Ե՝ 196ք, Զ՝ 251ք, Է՝ 264ք, Ը՝ 288ք, Յանկ՝ 314ք, որ կ'ընդհատի երկրորդ վիճարարութեան երրորդ յօդուածով, քուզքեր իմկած ըլլալով:

1838

(Հիմ թիւ 320 եւ 241)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1797էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 212, իջակալուած 1—341 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5X12: ՊՐԱԿՔ՝ միայն միջեւ 81 ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12-5X7-5: ԶՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ, գորտաւոր, միջակ հաստաւ քեւմք քուզք: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ տախտակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս. ԳԻՐ՝ ճօղրգիք, շատ մաքուր եւ ճաշակաւոր, խորագրերը բարձր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ, ճԱՅԱՑԱԶԱՐԿ՝ եւ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ տպագրուած թղ. 4ք եւ 147ք: ԿԱՏԱՐԿ՝ թղ. 1—8, 192ք վարի կէտը, 192ք, 196ք—212ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1797էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ, ՄԽԻԹ՝ քաքեւմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ոչ գրի՝ առջեւի կողմէն մերձիկ երեսը:

Մատենան է՝ «Տեսական Աստուածաբանութիւն Բ. Հատոր: Ճառք վերայ Հաւատոյ»: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ 1897:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ք. «Վիճարարութիւն Դ՝ Յաղաքածայրագոյն քահանայապետին»:

Թղ. 147ք. «Վիճարարութիւն Ե՝ ի վերայ Հանրական Ժողովոց»:

Թղ. 193ք. «Յանկ»:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Հետագայի, Առաջին կազմին մերձիկ երեսը՝ «Յամի Տեսան 1797 ի 1 Մեպտեմբերի, Կոստանդնուպոլսեցի Այվազեան Վ. Հ. Յովհաննէս Վարդապետն յառաջ քան զյուսին ի մեծն Պօլս, յիշատակ եթող զգիրքս գրեալսն Միթրարեան Հարց Վանաց Սրբոց Վկայից ի Թրիեստ»:

յամպս նստիս, ի ջերմ աղօթս հայեաց հաճ...» (4 տառ) :

Թղ. 19բ. «Ո՛հ աս ինչ ընդեղ գիշեր, ցորեկ ալ մարդ չի յիշեր...» (1 տառ) :

Թղ. 19բ. «Երգ Գահանայապետի, Ուր սուրբ Պետրոս լիբիմ դբուած, եւ Հռովմայ սիրտը կենդանի...» (1 տառ) :

Թղ. 20ա. «Զբոյցք են 'ւ թէ դարձ առնեն յորոշ լափ դարձադարճ...» (4 տառ) :

Թղ. 20բ. «Ասող աս ինչ ցաւ էր սիրտս պատեր, խեղճ է իմ վիճակս առաջ...» (2 տառ) :

Թղ. 21ա. «Բնաւ իցէ՞ հնար ասել որպէս պերճ վարդաճառն աշաղութը...» (2 տառ) :

Թղ. 21բ. «Առ դառն անձեղ, Ուստի կու գաս դու գառնիկ, չեմ կրնար ըսի մարիկ» (8 տառ) :

Թղ. 22ա. «Ո՛ր պաշտառ իբրեւ շուշան, վարդ ծագեցար, արծաթեմբ...» (1 տառ) :

Թղ. 22ա. «Ձէ՛ ճշմարիտ թէ ուղղութիւն իցէ իսկ, անուն է պարտք, յորմէ բնաւ գերծ չէ ոք...» (8 տառ) :

Թղ. 23ա. «Ծղունքս անձին հարցափորձեն, ահա վերջ է...» (1 տառ) :

Թղ. 23ա. «Ծարական: Աղբեր կենաց եւ փրկութեան մերոյ Հոգի Հօր եւ Որդւոյ...» (1 տառ) :

Թղ. 23բ. «Ըզգեց սուրբ Հայր Անտոնիէ, բաղձամ գովել ի սերտ սրտէ...» (3 տառ) :

Թղ. 23բ. «Հրաւէր առ քաջազուն Մամիկոնեան տոհմին: Տաճարք փակեալք սին հրապարակք, լռեն աղօթք, ողբ կոծեն...» (5 տառ) :

Թղ. 24ա. «Սն դուք սէջ ազդ Արեաց, երկինք են ձեզ հովանի...» (3 տառ) :

Թղ. 24բ. «Հառաչանք: Քանի լացաւ Երասխ դարեր, Պերճ Այրարատ քուն ես դեռ...» (5 տառ) :

Թղ. 25բ. «Խրախոյս Արամայ առ զօրսն, Հայկեան որդիք օն եկայք, իցուք ի մարտ զի՞ յամբ կայք...» (4 տառ) :

Թղ. 26բ. «Ձեն օրերս մեզ խնդութեան, օն եկէք մեզ միաբան...» (3 տառ) :

Թղ. 27ա. «Ենկ ով սուրբ Հոգի յստակ հուր, Հանգիլ ի լեզուս մեր այսահար...» (2 տառ) :

Թղ. 27բ. «Դու ժանտ Վասակ այր ուխտանեղ, եղեւ աշխարհս քեւ աւերակ» (6 տառ) :

Թղ. 28ա. «Վահանայ վերջին պատերազմը իր մէկ զինուորէն պատմուած: Գիշերը նոր էր անցըր, ոսկեճաճանչ արեւէն...» (19 տառ) :

Թղ. 31ա. «Հայերուն զգացմունքն ու ողբը: Կասիր աղէ, անազորոյն դու իշխան, տես զինչ վայրք են, զոր տաս հրոսիդ ի կոխան...» (10 տառ) :

Թղ. 32բ. «Քաջայ արեան եմ ծնունդ, աշխունքս վառեալ ի հուր...» (3 տառ) :

Թղ. 33ա. «Կըստնկ ուստի կու գաս, ծառայ եմ ձայնիդ...» (10 տառ) :

Թղ. 34բ. «Ծառաւիղ բարի, տոհմին Մամիկոնեան, Առիւծ անվեհեր, արի ախոյեան...» (1 տառ) :

Թղ. 34բ. «Տաղ ի վերայ Տրդատայ: Մաղիկ պաշտառ վարդ Թերաբայ, վայելազեղ շուշան հովտաց...» (5 տառ) :

Թղ. 35ա. «Տաղ ի վերայ Գայլ Վահանայ: Նետ Թափանցիկ սուսեր հատու երկբերան, Խայթոց մահու ահեղ գնդիկ պարակական...» (5 տառ) :

Թղ. 36ա. «Տաղ ի վերայ Սմբատայ Մամիկոնեան: Թաղ փառաց մերոց այր ցանկալի, Գոհար անգին զանճ գովելի...» (6 տառ) :

Թղ. 36բ. «Տաղ ի վերայ Վասակայ: Վասակ տիրադրուծ, այր չարագրգիւր, ընդդէմ Քրիստոսին ժըպիրճ մարտադիր...» (4 տառ) :

Թղ. 37ա. «Երգ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին: Ազգն Հայոց մինչ Թափառէր, ի մէջ մեղաց յոյժ խարխափէր...» (9 տառ) :

Թղ. 38ա. «Տաղ ի վերայ Գագիկ Թազաւորին: Առիւծ հզօր Բազաւորտիւն, զի ննջես յայդ անլոյս գեր...» (5 տառ) :

Թղ. 38բ. «Վ վերայ արքայից Կիլիկեաց: Ուտ բարեգեղ ճիւղ օրհնութեան, մեծդ Ռուբէն սեպուծ իշխան...» (6 տառ) :

Թղ. 39բ. «Մասեաց ստորոտը հրաժեշտ, ինչ դարեր ո՛հ պերճ Մասիս, պատեց աս ոտքը շուշան ու վարդ...» (3 տառ) :

Թղ. 40ա. «Գաղթող Հայ մը: Մնաս բարով իմ բերկրալից որբոցըս, պերճ Մասիս՝ յաւէտ մընաս բարով...» (5 տառ) :

Թղ. 40բ. «Մեծին Տիգրանայ մէկ զօրականին պատերազմի օրն իր հայրենեացը տուած հրաժեշտը: Գիշերն անցաւ լոյսն

առաջընթաց լինելու սարժմի ել կրեւան...» (4
տուօ) :

Թղ. 41բ. «Արեւելք» Առ մեծըն Հայք,
տուն Թորգոմի յազգ եւ ծընոնդըն Յարեթի»
(4 տուն) :

ԹՂ. 42ա. «Էջմիածին: Եւ արդ թեղ
բանիւ բերեմ: Հայաստանեայց Եկեղեցի...»
(22 տուձ):

Թղ. 44բ. «Անի: Իբրոս հրմուս լալեաց
բանի, եւ քաջ տեղեակ այրման սրբտի...»
(31 տուռ):

Թղ. 48բ. «Բիւր լուրջ ձայնիւ օն գոչեցէք, Դրուժան, Դրուժան...» (4 տուօ) :

ԹԴ. 50թ. «Եւանջիլիա» Գրքարան, Երևան:

Թղ. 51բ. «Փառելի չափը պին եաշա,
ասքերին իլէ պին եաշա...» (5 տուն) :

ԹՂ. ԾՀա. «Հայրենեաց սիրով վառուած
վեհ սրտեր, ի՞նչ կը յապաղէք ելլել ի հան-
դէս...» (2 տալս) :

Թղ. 52թ. «Նորարդյս խայրիկ, մանկունք
Հայկեան, Օն մատիք յայս վեհ հանդէս...»
(1 երկար տուն) :

Քշ. 118ա. Ֆրանսերէն երգեր :

Քշ. 125բ. Խառնված երգեր:

Քշ. 127ա. Լատիներէն երգեր :

Թղ. 158ա. Գերմաներեն երգեր :

1840

(2ክፍ ያኩ 181)

ԱՍՄՈՒՆՔ ԴՊՐԱՏԱՆԱԿԱՆՔ

ԱՐԱՊԿԻՖ

1856

[illegible]

Մատենան է՝ «Առաւելի դպրատանական»
չարադրեալ Յովսէփյան գերդէօն վարդապե-
տին Սաղմկեղոյ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2թ. «Յառաւօտեան պահու ի դու-
մարիլ մանկանց յուսումնարանն, կանգնեցի
ոմն ի դասատուաց եւ ասացէ ի բերան
գրարոյական զայս խրատ. Առ ձեզ եմ բանք
իմ ով դուժարեալ դառե ուսումնականաց»,
եւ՝ «Ձկնի բարոյ. Եւ եւս խաղաղութեան...
Աղաչեցուք զամենակալն Աստուած զանձն
պարգեւաց...»։ 7ա՝ «Ձկնի ասասցնի
զաղթն զայս. Տէր Աստուած ամենակալ,
արարիչ եւ զոյացողիչ երեւեանց...»։ 8թ՝
«Ապա սաղմոս շինի կամ շինի լման ասա
Ձկնի երգս զայս յեղանակի Որ զտերութեւ ըն-

գալտեանդ, եւ կամ յայլ յարմարաւոր
եղանակ — Անճառելի աղբիւր շնորհաց . . »
(12 տում) :

Թղ. 11բ. «Միջօրէական ամսուհի ի ժամ
ճաշոյն ի վերայ սեղանոյն: Նախ երկու ի
ժանկանց ասացան ի Թիւ սաղմոս շնոյն.
Բարձր առնեն զգեզ եւն. ժինլեւ ցվերն,
ապա հեռեւեակ շարով. Եւ եւ խաղաղու-
թեան... Գոհանակով բարեբանեսցուզ զա-
մենառատ պարգեւդ...» 12ա՝ «Ապա ասա
զաղօթս զայս: Ամենակալ Տէր Աստուած բա-
րերար, Տէր երկնի...» 13ա՝ «Զկնի այս
երգ ի նոյն եղանակ. Պարգեւատու տնճառ
շնորհաց...» (12 տում): 14բ՝ «Ապա Հայր
մեր ի ծայն, եւ ապա պարկեշտաբար բաղ-
մայ մայիշեցեն զպարգեւն Աստուծոյ»:

ԹՊ. 16ա. «Խրատ յերկոյեան ժամու, զոր ասել պարտ է դասատուի մանկանց. Որք զծանրութիւն աւուրս բարձեալ...» 18ա՝ «Ապա ասացան մանկունքն զերգս զայս. Սով անասՀման Համայն բարեաց...» (12 տուվ) :

Քշ. 20ա. «Բանք մաղթանաց առ Հոգին
Սուրբ Աստուծոյ, ի դիմաց ուսումնականաց
մանկանց վարժարանին. Անսպառելի, յարա-
հոս արդիւր բարութեան...» 21բ՝ «Երգ.
Իականիր անճառ յնորհաց...» (10 տող),

Թշ. 22թ. «Աղօթք հարկաւոր ի Յովսէփայ զարմատս վարժապետէ, ի վայելս ժանկանց ուսումնարանին Արապկերու: Եղբարք սիրեցեալք, աղակեսցուք միաբանական ձայնիւ...»:

Թշ. 24ա. «Երգ յերեկոյեան ժամու, որ երգի. Իսկականին միակ Որդի: Իսկականին միակ Որդի, Յիսուս Քրիստոս Որդի Կուսի» (9 տում):

Թշ. 25ա. «Ընկալ Գաղցրութեամբն չափաբերեալ: Ընկալ քաղցրութեամբ ով աղբիւր բարեաց...» (11 տում):

Թշ. 26ա. «Ձայաբերութիւն Որդի Աստուծոյն: Արթնոյն Գրիգորի հիւսուածք աղբարից, խօսք ընդ Աստուծոյ ի խորոց սրտից: Որդի Աստուծոյ կենդանայ էի...» (9 տում):

Թշ. 27թ. «Ներբող ի նոյնոյ հեղինակէ ի վերայ Սուլթան Նէճեպ խանի, ի ինդրոյ երկրացոց, յաջորդել Հօրն: Նորոգ նուիրումն նորահիւս բանի...» (14 տում):

Թշ. 29ա. «Էի զալ յարգեցեալ եղբոր Պատուելոյ, Փաղանշանութիւն սիրոյն իսկութեան...» (3 տում):

Թշ. 29թ. «Մակադրութիւնք յղելոցն փեսայի իւրոյ ընդ աղախնածին զաւակին ոտանաւոր չափով, ի յարգեանց պտղոյ քոյք բուրաստանաց...» (10 տում):

Թշ. 30թ. «Էի նոյն քերթողէ ի վայելս ժանկանց, Դրոնք երկաթացիկ սրտիս սենեկի...» (3 տում), որում վերջիմն է՝

«Որդեակ իմ սիրուն Պօղոս նազելի,
Խառնին ի քեզ բանք մեր հոգելի,
Ուսնացեալդ յաւէտ յէական բարւոյն
Ի ցեղ Ուրուրկեան որ Արապկերցի»:

Թշ. 31ա. «Ողբ ի վերայ խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի յիւր բերանոյ, առ օրհնաբանեալ Մայրն ակնարկելով. Ով դառնութիւն չարչարանաց» (5 տում):

Թշ. 31թ. «Էի Տիրուհւոյն եղեւ ասացեալ: Գառնուկ Որդեակ Մօր քո միածին...» (5 տում):

Թշ. 32ա. «Այս եւ ի Մօրէն: Ով անցաւոր բոլոր ազգ մարդկան...» (5 տում):

Թշ. 32թ. «Էի Պետրոսէ Բերթումեցոյ սրբասեալ բարունայ ի բերանոյ Տեառն

բարանութեամբ: Ուր եւ Մայր իմ, քաղցր եւ անուշ նազելի...» (6 երկտող):

Թշ. 33ա. «Էի Սրբուհւոյն առ Որդին: Վայ ինձ Որդեակ արփի զգեցեալ...» (19 տում):

Թշ. 34ա. «Այս եւ ի Տիրուհւոյն: Եկ Գարբիէլ իմ ողբունաբեր...» (5 տում):

Թշ. 35ա. «Այս եւ ի Կուսէն: Այ իմ Որդեակ, աւետեաց զաւակ...» (3 տում):

Թշ. 35թ. «Քրիստոնէական Վարդապետութեան Մասն Առաջին: Սիրելի եղբայր, դու ի՞նչ ես. Շնորհօք եւ ողորմութեամբ Աստուծոյ քրիստոնեայ եմ...»:

Թշ. 39ա. «Քրիստոնէական Վարդապետութեան Մասն Երրորդ: ԶԻ՞նչ է Եկեղեցին. Եկեղեցին է բազմութիւն Հաւատապնդող...»: Հոս Թշ. 40, եւ 41ա կը կարգաւորվեն. «Ե՞րբ կացոյց Քրիստոս զԽորհուրդ Վերջին Օծման. Յորժամ զառաքեալսն առաքեաց առ ի բժշկել, որք զհիւանդսն օծանէին իւղով, Ե՞րբ ընդունիմք զՎերջին Օծումն յուղղափառ Եկեղեցւոյ. Ի մկրտութեան, զկնի դրոշմելոյ ճակատին միւտնաւ, օծանին եւ այլ զգայարանքն, որ է Խորհուրդ Վերջին Օծման: Վասն է՞ր ոչ թողեալ լինի Վերջին Օծումն ըստ այլոց քրիստոնէից ազգաց ի ժամանակի հիւանդութեան. Վասն զի բազումք յանկարծակի մեռանելով, մնան զուրկ ի սրբոյ Խորհուրդոյ, սակս որոյ եւ Եկեղեցին Հայաստանեայց զկնի Մկրտութեան եւ Դրոշմին, կատարէ եւ զԽորհուրդ Վերջին Օծման, զի մի ոք անմասն ելանիցէ յայն սուրբ Խորհուրդոյն: ԶԻ՞նչ է Վերջին Օծումն. է ազատութիւն ի ներքին եւ ի փոշետեսակ մեղաց, որ տայ հոգւոյն զկարողութիւն ի տոկալ ընդդէմ սատանայական փորձութեանց օծմամբ զգայարանաց»:

ՅԻՇՈՒՍԱԿԱՐԱՆ

Թշ. 2ա. «Ամսունք դպրատանական, չարագրեալ Յովսէփայ գերգզօս վարժապետին Սաղմկեցւոյ, որ յԱրապկեր, սակս ուսումնասիրաց: Եւ այժմ 1856 եւ ի 1 Նոյեմբեր ամսոյ աշխատասիրեալ ուրումն դպրի, ըստ Հայցման բարեճոխ Արապկերցի Եկաւեանց Քրիստոսատուրեան Տիբացու Գրիգոր գիտնական իմաստասիրի հարազատ սիրելոյ, որ ի Միաբանութենէ Սրբոյ Մայր Աթոռոյ Սաղմայ, գտլով ի վերայ գրեալ թուին ի Գ. Պօլս, ի Վէճիլարան Սրբոյն Սաղմայ ընդ շնորհիւ արժանապատիւ

երջանիկ փոխանորդի եւ արժանավայել ծայրագոյն Րաբրինոյն, յամի Տեառն 1856 եւ ի 1 Նոյեմբերի ի Տրախնամ բարեկարգ քաղաքն յԱրապկերն»:

Թղ. 1ա. «Դ. Խ. Թիւ 18, 83 Օգ. 1, Զնչին Նուէր մը առ Մխիթարեան Միաբանութիւն Վիեննայի. Դ. Խաչկեանէն, 19 Փետրուար 1897, Հասցիւդ Կ. Պոլսոյ»:

1841

(Հիմ քիւ չումի)

ԱԻԵՏԱՐԱՆ Ի ԶԵՆ ՄՏԱԾԱԿԱՆԻ

ԹՐԻԵՍՍ

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 148, իջակալութեւ 1—279: ՄԵՆՈՒԻԹԻՆ՝ 16×11: ՊՐԱԿՔ՝ 19: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 14×9: ՏՈՂՔ՝ 25 միջին հաշուով: ՆԻԻԹ՝ հիմ, գորտաբ, զամագրեմ հաստալքեամբ եւ որակով քաղքեր: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ սգեղ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 5բ, 148բ—148բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ Շիւքիւքեմ Հ. Անգրեւոս: ՏՈՂԻ՝ Թրիեսոս: ԹԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մուրբ Աւետարան ըստ Համաձայնութեան չորից աւետարանչաց, վերածեալ ի մտածական ձեւ վասն իւրաքանչիւր աւուր բոլոր տարւոյ: Աշխատախրութեամբ Հ. Անդրէաս Վարդապետի

Շիւքիւքեանց Կոստանացոյ ի Թրեստեան Միաբանութենէ Մխիթարայ մեծի Արքայի ի լոյս ընծայեալ Թարգմանաբար ի բնագրէ տպագրելոյ ի Հռովմ: Հատոր Ա.: Տպագրեալ արդեամբ եւ ծախիւք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. «Յառաջարանութիւն: Բազում քաղճօրինակ մտածական գիրս կարգեցին»: Ներկայս կը բովանդակէ առաջին 19 մտածականները, իւրաքանչիւրը երեք մասով եւ փակմամբ աղօթքով:

1842

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ ՊՍԱԿԱՑ — ԹՐԻԵՍՍ

ԹՐԻԵՍՍ

1798—1808

ԹՈՒՂԹՔ՝ 86: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 16×12: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմարտութեւ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ Միասին 10×7.5 միջին հաշուով: ՏՈՂՔ՝ 18, շատ անկամոն: ՆԻԻԹ՝ հիմ, գորտաբ, միջակ հաստալքեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքաղք, աղբիւր պահպանակով եւ ապրիլի մերձին մտնի վրայ ծառակով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լաւ, քայք կամակը ճնշկեր: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 12—86: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1798—1808: ԳՐԻՑ՝ Հ. Մատթեոս Մկրտչեմ: ՏՈՂԻ՝ Թրիեսոս: ԹԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թրիեստի Մխիթարեան ժողովրդապետական եկեղեցւոյ մէջ կատարուած պատկերում ծանուցմանց պատմիչներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 3ա. «Գիտնաք սիրելիք, որ Պարոն Յովսէփն Հանգուցեալ Վրացի Պրն. Յարու-

Թիւն Աւայի, ի Մուայէ եկեալ, Հայ ազգաւ 37 տարվան ազատ մարդ, որ քսան տարի է աս քաղաքս կեցած: Եւ Մարիանէ, դուստր Թումազո Շտոլֆայի, 28 տարվան կիւն, ծնեալ ի քաղաքս, որ էր կողակից Հանգուցեալ Զահկեցի Բարբի Անտոնի... Թրեսոս 2, 8, 9 Սեպտ. 1798»:

Յաջորդներում մէջ յառաջ կը բերենք միայն անուններն ու քուտակները:

Թղ. 3բ. «Պարոն Պողոս, որդի Պարոն Գրիգորի Հէոմէթեանց, ծնեալ ի Վէնէտիկ, ի խաթուն Մատալէնայէ Շէհրեմանեանց... եւ Մարիամ դուստր Իդրիգի Աղայ Մարգարայ, ծնեալ ի խաթուն Եղիսաբեթէ... Թրեսոս, 30 Դեկտ. 1798 եւ 1, 6 Յունվ. 1799»:

Թղ. 4ա. «Ճիւղածա Պէննաթօն ծնեալ ի Տօրու Ուտինայի (տալլը) լատին ծիսով եւ Հոփիսիմէ տէ Բաօլին, ծնեալ ի Տիարպէքիւր ազգաւ Հայ ... Թրեստ, 13, 14, 20 Ապր. 1800»:

Թղ. 4բ. «Պուռուստուղեան Տօմինիկոսն 43 տարուան, ծնեալ ի Գաղատիայ եւ Հուլիա դուստր Մինասեան Աբրահամու 23 տարուան, ծնեալ ի Թուրքիոյ Մոսայի ... Թրեստ, 21 եւ 28 Սեպտ. ու 5 Հոկտ. 1800»:

Թղ. 5ա. «Չամչեանց Պարոն Ստեփանն Կոստանդնուպօլսի ծնեալ ի Կոստանդնուպօլսի եւ Սինեօրա Ճիօսէֆֆա, դուստր Իկնացի Գէոքչիլանի ի Սինեօրա Ռօզայի, բնակ ի Տօնէպէրկօյ ընդ իշխանութեամբ Կօնիցիայի եւ Կոստանիկայի ... Թրեստ, 7, 14, 15 Օգոստոս 1803»:

Թղ. 5բ. «Տուգախցի Պարոն Յակոբն Կոստանիացի եւ Խաթուն Թադուհի Գաղատացի դուստր Հանգուշեալ Մինասեան Աբրահամու ... Թրեստ, 29 Յունվ. 2 եւ 5 Փետր. 1804»:

Թղ. 6ա. «Սինեօր Մաթթիա Ճիօվանի Թատէօ Հօյցման, ծնեալ ի Թրեստ, օրինաւոր որդի Հանգուշեալ Սինեօր Ճիօվանի Թատէօյի եւ Սինեօրա Գառօլիայի, եւ Խաթուն Թադուհի Գէորգեան ծնեալ ի Թրեստ օրինաւոր դուստր Պարոն Անդրանիկի Գէորգեան եւ Խաթուն Մարիամու Բարիկեան ... Թրեստ, 12, 15 եւ 19 Օգոստոս 1804»:

Թղ. 6բ. «Պօղոսն Անանեանց, ծնեալ ի Կոստանդնուպօլսի, որդի Հանգուշեալ Յովակիմայ Անանեանց, եւ Օսոյա Մուլեանի, ծնեալ յՕդրբօ, դուստր օրինաւոր Մուլեանի Տօմինիկոսի ... Թրեստ, 16, 23, 30 Սեպտ. 1804: Ի Պսակ Կապեալ եղին ի 7 Հոկտ. 1804 Ճիլվիթու եկեղեցին»:

Թղ. 7ա. «Գէորգ Արդարեան, որ եւ Ճիուստինէի, ծնեալ ի Պաֆլուով, որդի օրինաւոր Արդարեան Յովհաննիսի, եւ Սինեօրա Կատարինէ Սթացաբանէ, այրի կին Հանգուշեալ Պարոն Թադուրի Բարսեղեան ... Թրեստ, 15, 21, 28 Ապրիլ 1805»:

Թղ. 7բ. «Սինեօր Ճիլվէթօ տԱռթուա Գաղղիացի եւ Սինեօրա Մարիա Տրաքեօսմէսա ... Թրեստ, 19 Յունվ. 1806»:

Թղ. 8ա. «Պարոն Պետրոս Ճիուստինէի, ծնեալ ի Պաֆլուով, օրինաւոր որդի Հանգուշեալ Արդարեան, որ եւ Ճիուստինէի

Յովհաննիսի, եւ Սինեօրա Մարիա, դուստր Հանգուշեալ Յովսեփայ Փեթրօվիչի ի Վիլլաքօյ ... Թրեստ, 19 Յունվ. 1806»:

Թղ. 8բ. «Սինեօր Միշայէլ Սանգասան ի Վէոնայէ, այրի Միսնգամ, եւ Խաթուն Մարիամ Ռօզա դուստր Իքթիքցի Պարոն Յովհաննիսի Պետրոսի Զաքարեան ... Թրեստ, 13, 20, 27 Ապրիլ 1806»:

Թղ. 9ա. «Սինեօր Անթօնի Գեմբելլէ, բնակ քաղաքի ազգաւ Գերմանացի, եւ Խաթուն Աննա, ծնեալ ի քաղաքի, դուստր Հուպ Օղլու Պարոն Պետրոսի Գաղատացւոյ ... Թրեստ, 1 Յունիս 1806»:

Թղ. 9բ. «Պարոն Պետրոս, որդի Պարոն Յարութիւնի Յովակիմեան, ծնեալ ի Կոստանդնուպօլսի, եւ Խաթուն Մարիամ, դուստր Պարոն Յովսեփայ Խաթիսեան Պարաօնի ... Թրեստ, 18 եւ 25 Յունվ. 1807»:

Թղ. 10ա. «Սինեօր Ճիուղէքքէ տալլ' Ակարայի, արուեստիւ արծաթագործ, որդի Հանգուշեալ Անթօնի տալլ' Ակայթայի, արուեստիւ արծաթագործ, եւ Խաթուն Պրիսիսայրի կին Հանգուշեալ Անտոն Գուքիայի, դուստր Հանգուշեալ Կարապետի Աստուածատուրեան Զմիւռնացի ի 10 ամաց Հետէ բնակեալ աստ ... Թրեստ, 26 Ապրիլի եւ 3, 10 Մայիսի 1807»:

Թղ. 10բ. «Ճիուստինէի Պարոն Գէորգն ծնեալ ի Պաֆլուով, բնակչի ի քաղաքի, այրի մի անգամ, եւ Խաթուն Կատարինէ ծնեալ յԱգոնա, դուստր Գիօթթէրճի Պարոն Պօղոսի Գաղատացւոյ ... Թրեստ, 24, 31 Յունվ. եւ 2 Փետր. 1808»:

Թղ. 11ա. «Պարոն Միշայէլ Մինասեան, ծնեալ ի Թրեստ, որդի Հանգուշեալ Մինասեան Աբրահամու, եւ Խաթուն Կատարինէ, ծնեալ ի Թրեստ, դուստր Յովակիմեան Պարոն Յարութիւնի ... Թրեստ, 24 Ապրիլի եւ 1, 8 Մայիսի 1808»:

Թղ. 11բ. «Սինեօր Պիսաի Գրիգնէ, ազգաւ Գերմանացի, ծնեալ ի Մառպուրկին քաղաք Սթիւրիայի, ազատ, ի Հասակի 30 ամաց, բնակեալ ի Թրեստ ի 15 ամաց Հետէ, եւ Խաթուն Ճէրէզդիա Սօֆիա, ազգաւ Հայ, դուստր Պարոն Պետրոսի Յարութիւնեան, ծնեալ աստ ի Թրեստ, ազատ, ի Հասակի 18 ամաց ... Թրեստ, 1, 2, 6 Նոյեմբերի 1808»:

Ա. Կաղիմ Աերքիմ Երեսիմ Կաղաւած

փռակիմ մէջ՝ քաղքեակի մը վրայ կայ **Թղ.** 5-ա-ի վրայ յիշուած ամսերու վերաբերեալ հաստատուեալ մը իտալերէն լեզուով:

Նոյմ տեղ՝ քաղքեակի մը վրայ՝ «**Յօղուած** 29 ի 16 **Յունվարի** 1783 ի Վիննա: Յայտ առնեմք զօրութեամբ ներկայ օրինադրութեանց, զի յայսմհետէ ամենայն եւ զինչ եւ իցէ հաւանութիւն, թէ եւ յայտնի, ոչ եղիցի բաւական ի կատարումն դաշնադրութեան

ամուսնութեան. այլ հաստատեմք իբրեւ զհական **Թէութիւն** դաշնադրութեան, եւ վասն այսօրիկ անտնօրինելի վասն իւրոց վավերութեան, զի փոխադարձ հաւանութիւնն դաշնադրողաց՝ յայտնեցի ի ներկայութեան ժողովրդապետի, յորոյ ժողովրդապետութեան, կամ ի վիճակի բնակեցեցն պատկեալէն, որպէս եւ ի ներկայութեան երկուց վկայից»:

1843

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ ԵՏԻՅՅԻ

Կ. ՊՈՒԼԻՍ

1885

ԹՈՒԼԹՔ՝ 272, իրականութեամբ 1—446 եւ 1—71: ՄԵՆՈՒԹԻԻՆ՝ 15.8×10.5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ Զառնակաւ: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միտսիւմ 10.5×5: ՏՈՂՔ՝ 19: ՆԻԻԹ՝ քարակ փայլում ազնիւ քուղք: ԿԱԶՄ՝ կիտակաշի քաղքազատ ստուարաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ձուրգրի բնայթով շղագրի, ոչ պնճեմ գեղեցիկ բայց հատիկ—հատիկ եւ շատ ճշգրտաւ գրուած: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 13բ, 88բ, 176բ, 206բ, 225—228, 262բ—266բ, 271—272: ԺԱՄԱՆԱՔ՝ 1885: ԳՐԻՑ՝ Առաջինամ կարազատ Եղիսկոպոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի բայց տեւ ամուսնաքերքը ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ **Թղ. 1ա.** «Մէճմուայի էտիյէ: Միւթէնէլի տուալար: Էնզարէ Եպիսկոպոսու Առաջեկեան կարապետ վարդապետին վազըթ վազըթ տըրիւն քիթապ—

լարտան տէլչիրմիլ օլտուղու տուալարըն վէ իպատէթէ տաիլ թալիմաթլարըն մէճմուաւը 1885: Ըստամպօլտա: Սըրա Նիզամ Կէօզէթմէյերէք, Կէլիշի Կիւզէլ Եազըլմէշ: Բազմաթիւ աղօթքներ եւ լիթամիւսներ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՆՆ

Թղ. 2ա. «Աֆէթ վէ Թէշիւքէ վաղթըն—տա ահուզարար: Եա Թիսուսուն սէվկիւլիւ Եիւրէյի...»:

Թղ. 119բ. «Ներսէս Լամբրոնացիին սուրբ Հաղորդութիւնա աշխլը տուաւը: Կէօզէթիւ սանա չէվիրիբիմ...»:

Թղ. 227ա. Պատարագի աղօթքներ: Նոր իշաղրութեամբ կը սկսի:

1844

(Հիմ քիւ 210)

ՀԱՒԱՔՈՒՄՆ ՍԱՀՄԱՆԱՑ

ԹՐԻԵՍՏ

1790ի տետնները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 112: ՄԵՆՈՒԹԻԻՆ՝ 15.3×10.3: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միտսիւմ 12×7.5: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ իիմ, գորտաւոր, միշակ հաստաւորեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ հատկեկ քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձուրգրի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՎԱՏԱԶԱՐԿ՝ տղուած ԹՂ. 1ա, Միշիքարեան Միտարմուքեան գիմաշնալը՝ տակը «Հ. Պետրոս Երէզնիքեան Գրեմաւոր Միթիթիւն» հնթազրուքեամբ, տեւ ա. կազի մերքին երեսը: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 6բ—6բ, 12բ վարի մտքը, 15բ վարի կտքը,

16ա—17բ, 18ա վարի կտքը, 18բ—21բ, 26բ մեծ մտքը, 27ա—28ա, 30ա մեծ մտքը, 35, 36ա մեծ մտքով, 37ա, 37բ վարի կտքը, 38ա, 38ա—40բ, 41բ, 42բ մեծ մտքով, 43ա, 44ա, 49ա մեծ մտքով, 49բ—50բ, 55ա վարի կտքը, 55բ—57բ, 58ա վարի մտքը, 58բ—61ա, 64ա մեծ մտքով, 64բ—66բ, 69ա—70բ, 74բ—75բ, 76ա վարի կտքը, 76բ, 78բ մեծ մտքով, 79ա—80բ, 81ա վարի մտքը, 81բ, 84ա—85բ, 86բ, 88ա մեծ մտքով, 90ա—90բ, 93բ վարի մտքը, 94ա—95բ, 96բ, 100բ

վարի մասը, 101ա—103բ, 105ա—106ա, 108բ վարի մասը, 107ա—107բ, 108ա վարի կեսը, 108բ—112բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1790ական տարիները: ԳՐԻՉ՝ ԾԽՔԻՐ-ԽԱՄ Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրքիստ: ՏԷՐ՝ գրքեր: ԹԻ-ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափ:

Մտածան է՝ Հաւաքումն սահմանաց կարճադունից համառոտաբար ի վերայ այբուբենից:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ա.» Արտաքին սկիզբն է որ կայ արտաքոյ քան զիրն որ է սկիզբն...:

Թղ. 9ա. «Բ.» Բնական իմաստութիւնն է ճանաչումն իրաց ի ձեռն սկզբանց քնական լուծով ծանուցեալ...:

Թղ. 13ա. «Գ.» Գերբնական իմաստութիւնն է ճանաչումն իրաց ի ձեռն պատճառաց կամ սկզբանց գերքնականաց...:

Թղ. 18ա. «Դ.» Դրական եզրն է որ զիր նշանակէ...:

Թղ. 22ա. «Ե.» Եզրն տրամաբանական սահմանի ըստ Արիստոտելի՝ Եզրն յոր լուծանի նախադասութիւն իբր ի ստորոգեալ կամ յենթակայ...:

Թղ. 25բ. «Զ.» Չատկական ենթադրութիւնն տես գենթադրութիւն...:

Թղ. 30բ. «Է.» Էական ասի իմն ըստ որում ունի զգոյ...:

Թղ. 32բ. «Ը.» Ընդհանուր եզրն է որ ասի զբազմաց փաղանդեանպէս եւ տրամաբանաբար...:

Թղ. 36ա. «Թ.» Թանձրացեալն է որ նշանակէ զկերպն ընդ ենթակային...:

Թղ. 37բ. «Ժ.» Ժամանակն է շարունակ յաջորդութիւն շարժման կամ չափ շարժման...:

Թղ. 38բ. «Ի.» Իմաստութիւնն սահմանի ճանաչումն իրաց ի ձեռն բարձրագոյն պատճառաց...:

Թղ. 41ա. «Լ.» Լրացեալ ենթադրութիւն՝ տես գենթադրութիւն լրացեալ...:

Թղ. 42ա. «Պ.» Պարէական հաւաքաբանութիւնն է որ բաղկանայ ի նախադասութեանց, որք առ երեւոյթս են ճշմարիտ բայց իրօք են սուտ...:

Թղ. 43բ. «Ս.» Մենուդ զոյացական՝ տես զզայացական ծնունդն...:

Թղ. 44բ. «Կ.» Կերպական պատճառն, որ տայ զգոյ իրին, այսինքն որոշէ զիրն ի ներքուստ, առ սեփական եղանակ զոյոյ...:

Թղ. 51ա. «Հ.» Հասարակ եզրն է որ զբազումն նշանակէ...:

Թղ. 58ա. «Զ.» Չայնաւոր եզրն՝ տես զեզրն ժայնաւոր...:

Թղ. 61բ. «Ը.» Զնամբիտ նախադասութիւնն է որ բացատրէ զիրս որպէս եւ ենն...:

Թղ. 62բ. «Մ.» Մտաւոր եզրն՝ տես զեզր մտաւոր...:

Թղ. 67ա. «Ե.» Եատուկ եզրն է որ զմիոյն միայն ասի, կամ յանունադրութեան կամ ի սովորութենէ եւ կամ յառադրութենէ...:

Թղ. 71ա. «Ն.» Ներքին սկիզբն է որ կայ յիրում, որոյ է սկիզբն...:

Թղ. 76ա. «Ծ.» Ծարունակ քանակութիւնն է որոյ մասունքն շարունակեալ կացուցանեն զանդուած...:

Թղ. 77ա. «Ո.» Որոշեալ ենթադրութիւն՝ տես գենթադրութիւն որոշեալ...:

Թղ. 81ա. «Զ.» Զարն է յորմէ ամենեւեան խորշին...:

Թղ. 82ա. «Պ.» Պատճառն է, որ հոսէ զդոյ ի յայլ, նախ իսկական հոսմամբ, երկրորդ կախմամբ գործոյն ի նմանէ...:

Թղ. 88ա. «Զ.» Զերմութիւնն է որակութիւն որ զայլասեռն ցրէ եւ հոսմասեռս ժողովէ...:

Թղ. 87ա. «Ս.» Սկիզբն առ հասարակ սահմանի է այն, յորմէ իմն ելանէ...:

Թղ. 91ա. «Վ.» Վախճանն է որոյ վասն լինի իմն...:

Թղ. 96ա. «Տ.» Տարն (ըստ Արիստոտելի) է յորմէ իրն բաղադրի նախ...:

Թղ. 99ա. «Ե.» Եուցումն հաւաքաբանութեան է յորժամ սկզբունքն յորս ուղղութիւն նորա հաստատի՝ յառաջ բերին...:

Թղ. 100ա. «Փ.» Փիլիսոփայութիւնն է բառ յունական ի մերս իմաստասիրութիւն թարգմանի...:

Թղ. 104ա. «Ք.» Քանակութիւնն սահմանի՝ Պատահումն տարածող իրին ի մասունս...:

Թղ. 106բ. «Օ.» Օտարացուցումն եզեր է փոփոխութիւն եզեր, յիւրմէ նշանակութենէ ի նշանակութիւն օտար վասն յարադրութեան այլ ինչ եզեր...:

Թղ. 108ա. «Ճ.» Ճիշդական սահմանն է բան բացայայտի իրին ի ձեռն Ֆիզիկական մասանց այսինքն նիւթոյ եւ կերպի...:

1845

(Հիմ քիւ 212 եւ 196)

ԹՈՎԱՐՈՒ ԳԵՄԱՐԱՅԻՆՈՑ ԶԱՂԱԳՍ ԶՀԵՏ ԳՆԱԼՈՑ ԲՐԻՍՏՈՍԻ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՐՔ՝ 184. իջեկայումս 1—348: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 15X11-6: ՊՐԱԿՔ՝ ԻԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ
11X6: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, ազնիւ
քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ շատ կամեմաւոր եւ մեծաւոր նորազայն ձուրգիք:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝
ԹՂ. 183—184: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝
ամենաճաշ, ՄԻՅԻՔԱՐԵՄԱՅ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ
Վիեննա: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Թովմայի
Քիմպազույ կանոնաւոր կանոնիկոսի ի
կարգէ որոյն Օգոստինոսի, յաղազս զհետ
զնալոյ Գրիստոսի: Տպագրութիւններէմ
տարբեր քարգմանութիւն մըն է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գրիք Ա՝. խրատեալ առ հոգեւոր
կեանս պիտանիւ, Գլուխ Ա՝. Յաղազս զհետ
զնալոյ Գրիստոսի եւ արհամարհելոյ զա-
մենայն ունայնութիւնս աշխարհի: Որ զայ
զկնի իմ, ընդ խաւար մի զնասցէ. ասէ
Տէրն, Այս բանք են Գրիստոսի, որով
խրատիմք զհետ զնալ վարուց նորա եւ
զնացից, եթէ կամիմք ճշմարտապէս լուսա-
ւորիլ, եւ յամենայն կուրութենէ սրտի
ազատիլ...»: Կը բովանդակէ լրամ 4 գիր-
քեր:

1846

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻ ԿԱՅԱՏԱՆԻ ԹՈՒՐԻԲԵՐԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

ԺԸ դար

ԹՈՒԼԹՐՔ՝ 180. իջեկայումս 1—350: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 15.2X11: ՊՐԱԿՔ՝ չնմ ճշմանկումս: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 10X7-6: ՏՈՂՔ՝ 13: ՆԻԹ՝ հիմ,
զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝
կաշեպտտ ստաւաքաղաք, վրամ ճշնամով շտեկոց
զարգիք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական իւղառեմ, զարծա-
ծութեմէ, քայք ընդամաւոր լաւ: ԳԻՐ՝ տղիւ ձուր-
գիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴՆԻ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա, 17թ,
սեւ, անյոյճ բանք: ԿՆԻՔ՝ ԹՂ. 180թ՝ «Վարժարան
Դերց Անբաւ Յոսթեան, Բերայն: ԴԱՏԱՐՔ՝ ԹՂ.
1թ, 2թ, 180տ, ամբողջ ալ ձաքատուհանով: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻԶ՝ անպար: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
Կ. Պալես: ՏԵՐ՝ Բեմբուհեմ Գրիգոր: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐ-
ՈՒԹԻՒՆ՝ չունի, ստացոյի՝ ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ Հայտաւա թուրքերէմ
Ազօրագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Առաւօտեան, գիրքայիմ ու
գմապամ ազօրքներ. «Եւ չֆէնտիմ էպէտի
Ալլա...»:

ԹՂ. 48ա. Ս. Պատարագի ազօրքներ:

ԹՂ. 70ա. Խոստովանմիք ազօրքներ:

ԹՂ. 81թ. Ս. Հաղաքութեան ազօրք-
ներ:

ԹՂ. 86թ. Շարաքակամ օրերու ազօրք-
ներ:

ԹՂ. 107թ. Լիքամիւմներ. Աստուածա-
մի, 110թ՝ Յիսուսի, 114թ՝ Ամենայն սրբոց:

ԹՂ. 120ա. «Ման(ա)ռէ փատիլահան
տուվասը. Տէր ամենակալ», քարքերէմ:

ԹՂ. 125ա. «Բըսանը փատահան այն
հէր պիբ կիւնիւ էլի»:

ԹՂ. 174թ. Զամապամ ազօրքներ:

ԹԵՄԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Տարբեր գրով՝ «Թիւ(ր)քէ
պարտէզ քիթապը, սէնէ 1821 սէնէսինտէ
օգոստոսիւն 20սինտէ: Բէթէգեան Գիրքորուս
տուր պու էլիսգըր քիթապ, հէյ քիմի
պուլուրաս, կեթեթին սահապընս վերսին.
ամէն»:

1847

(Հիմ քիւ 216)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԻՅԵՐԵՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԹ գարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15-3X10: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտացի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 11X8: ՏՈՂԹ՝ 17: ՆԻՒԹ՝ միջակ հասակաւ քանիս գծաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կիսալաք քաղաքաւ ստաւարա- քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաղաքը շուր տեղած եւ մեղաքը պտղած: ԳԻՐ՝ հիմ ճառագրի ճամ 24ագրի: ԹԱՆԱՐ՝ մուք մեղալան: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիւ. լուսի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 32բ ճարտարաւորաւ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ զարու վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամալա: ՏԵՂԻ՝ ամալա: ԳԻՇԱՅԱԿԱՐԹԻՒՆ՝ չեմ:

Մատենա է՝ Հայտաւ Թարգմանով աղօթագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կը սկսի առաւօտեան ու գիշերային աղօթքներով, ԹՂ. 3բ՝ Ս. Վարդարան, 8բ՝ Աստուածամոր աղօթքներ, 9բ՝ Լաւրետան- եան Լիքամիւն Հայերէն, որում կը յայտարարեմ զամալան աղօթքներ եւ շնամեղաւորութիւն- ներ իմչպէս 23բ՝ Եօթն խոյի, մէջ ընդ մէջ հայերէն կարն աղօթքներով, 30ա՝ Լատինե- րէն սպասարարութիւն պատարագի, ամէնն ալ հայտաւ:

1848

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՍՓԻՒՆ ԵԱՂԿԻՆ ԵՒ ՌԱՄԳԻՐԻ

ԱՆԵՆՈՒԹ

ԺԵ—ԺԸ գար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15X10-4: ՊՐԱԿ՝ պտու միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 12X8-5: ՏՈՂԹ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ հիմ ճարտար հասակեկ չուտ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ ճարտար չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կոնալը մեղալան: ԳԻՐ՝ ճարտարեւ կ'ամացի ճարտար: ԹԱ- ՆԱՐ՝ աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիւ. չեմ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ գար: ԳՐԻՑ՝ ամալա: ՏԵՂԻ՝ ամալա: ԳԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ Պատմութիւն Համասփիւն Ժաղկին՝ եւ մաս մը Ռամագիրքէն: Հմմտ. Տաշեան Յուլիան Թիւ 17, էջ 126:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Պատմութիւն Համասփիւն Ժաղկին: Խնդրեայ զնայ յորժամ Յուլի լինի տանուէր՝ երթի Բասեն եւ խնդրեայ ի զիւղն որ կոչի Դարուն որ շերտուկն է...: Վերջ՝ յորժամ ի քացախն արկանեն եւ մար- ղոյ տան Թմբի, զոր եւ Բրիտանի արքու- ցին:

ԹՂ. 4ա. Վաան գողի՝ Յով որ կանկած ունիս, առ Դ պատահ հաց, ի վերայ լաւալի գրէ...: Ենթէ կամիցի գիտել զհիւանդն Թէ մահու է Թէ կենաց...: Ենթէ կամիցիս գիտել զայրն եւ զկինն, Թէ որն յառաջ մեռանի...: Եւ մամ հարցեր:

ԹՂ. 11ա. Աղիւսակ մըն է ուր կը համադրուին Վերպէն են, Տունքն են այսոցիկ, Կողմանքն են, Տարերքն են, Որձ եւ էգ, Ամիսն է, Աւրն է:

ԹՂ. 11բ. Դարձեալ աղիւսակ մը ուր համադրուած են՝ Վերպէն են, Սուքն այքն են, Ատաթ Տրապուլի, Համարք տներուն, Ատաթ, Աւրերն է:

ԹՂ. 12ա. Աղիւսակ ուր համադրուած են՝ Վերպէ, Գրերն են, Մոլորական, Կեն- դանակերպէ, Գուներն է:

ԹՂ. 12բ. Աղիւսակ ուր համադրուած են՝ Վերպէ, Համեր է այսոցիկ, Այս հոտն է:

1849

(Հիմ քիւ չումի)

ՇԱՐԱԿՆՈՅ — ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԼ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14.9X9.5: ՊՐԱԿ՝
պոսո միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտուիւ 10.5X6: ՏՈՂՔ՝
22: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր միջակ հաստաքիւմ
քաւլք: ԿԱՁՄ՝ ձեքիւղիւ չումի: ՀԱՆԳՄԱՆՔ՝ լու:
ԳԻՐ՝ մամբ ձորքիւ, սկզբագրիւ զորագրիւ եւ
քաւլագրիւ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբագրիւ զամաւան
մանուշակ եւ կարմիր, կարմիր եւ ձոյնակ սկզբագրիւ:
ՃԱԿԱՏԱՏԱՐՔ՝ ԹՔ. 8ա: ԼՈՒՄԱՆՈՒՄԱՆՔ՝
ԹՔ. 1ա, 4ա, 8ա, 10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ դար: ԳՐԻՉ՝
ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՆՔ՝ չումի:

Մատենան է՝ Զեռագիր շարակնոցի մը
մէկ պրակի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Հատակնոր ըլլալուն՝ կը
սկսի Համգոսեան ԴԶ Տէր յերկմիցի վերջիմ

տամ կէտն՝ «անան արդարեւ եւ մեղաւորեւ
ծածկին յանձնուելու լուսոյն...»:

ԹՂ. 1ա. «Հարց Դի. Յաւիտենից Աս.
տուած եւ արարիչ յամենայնի...» ամբողջ
իր պատկերովը:

ԹՂ. 4ա. «Երգ Տեան Ներսէսի ասաց-
եալ յաղագս Ննջեցելոց: Աստուած անեղ
անժամանակ...»:

ԹՂ. 8ա. «Արհնութիւններ Յարութեան
Տեան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: ԱԶ.
Երգեացուք երգ նոր...»:

ԹՂ. 10բ. «ԱԿ: Երգեցէք Տեան երգ
նոր եւ արհնեցէք զանուն նորա...»: Կայ
միմիւր «Նայեցարուք» ի վերջը:

1850

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՈԹԱԳԻՐԻՔ Ս. ՅԻՍՈՒՍԻ ՀԱՅԱՏԱՆԻ ԹՈՒՐԻԳԻՆԷՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1876

ԹՈՒՂԹՔ՝ 204, իջակալուծ 1—306 եւ 1—76:
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15X10.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ձեռնակուն:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտուիւ 10.5X5: ՏՈՂՔ՝ 19: ՆԻԻԹ՝
քաւլակ եիմ վատրակ քաւլք: ԿԱՁՄ՝ կաշեպատ
ստուարաքաւլք, վրան ձեռնակուն զարդաւուն ռսիկ
յաւ մը եւ կանակիմ: «ԵԻՐԷՔ ՏԱՆԼԱՐՔ»: ՀԱՆԳՄ-
ԱՆՔ՝ շտա լու: ԳԻՐ՝ մամբ, ձորքիւ մամ, ոչ
գնդիկ, քայք մաշակաւոր գրուն շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ՋՈՐԴԱՆԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԳԱՏԱՆՔ՝ ԹՔ. 1, 2,
3բ, 16բ, 26բ, 43բ, 61բ, 75բ, 88բ, 101բ, 111, 156բ,
159—161, 182բ, 200բ—201բ, 202բ—204բ: ԿԱՄԱՆԱԿ՝
1876: ԳՐԻՉ՝ Առաքելեան կարագիտ սղոյնպոս:
ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԵՇԱՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա՝ «Հայր Սէֆոնտո
Ճրանքուն Յիսուսու աղիգ եւրէյինէ
իպատէթեար օլանլարն մէճմուսը նա-
մէյլէ տէվլէթիւ Վէ սորայայ գոմուլ օլտու-
ղու քիթպլըն օնտօրութիւնի. պատմաւ-
տան այլեմըլ պագը իպատէթլը: Առաքել-
եան Կարագիտ վարդապետին զայրէթիլէ:
1876: Հստամպօլտա»: Եւ ԹՂ. 162ա՝ «Մէր-

համէթ գըզգարտաշլարնըն զուլանմար
իլին Թէրթիպ օլունմուլ տուա մէճմուսըն-
տան այլեմա պիւր դաշ տուար: Մէզգուր
քիթպլըն իսմի պու տուր՝ Formulaire
de prières à l'usage des Filles de la Charité.
Առաքելեան Կարագիտ վարդապետին Թէր-
հիմէթի: 1876: Հստամպօլտա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. «Քրիսթիյաննա եաշամանըն
զանունու»:

ԹՂ. 17ա. «Արգիւլէտիլիլ լութուֆ-
լարը գաղանմադ իլիլ, Յիսուսուն զայէթ
աղիգ եւրէյինէ մուխթասար պիւր տօղուգ
կիւն տուսը...» եւ գամագամ ազօքֆմնրու
տեսակներ:

ԹՂ. 157ա. Յամլի՝ «Ճեհրիսթ»:
Բ. Մատ՝ ԹՂ. 163ա. «Հաղորդութիւն
արմատան էվլէլ սօլլէնիլէ պիլիւր տուա»:
ԹՂ. 202ա. Յամլի՝ «Ճեհրիսթ»:

1851

(Հիմ թիւ չունի)

ԱԼԹԱՐԲ ԵՒ ԲԺՇԿԱՐԱՆ

ԱՆԾԱՆՈՐ

1624Է՛ն առաջ

ԹՈՒԼԹԻՔ՝ 37: ՄԵՆԹԻԹԻԽ՝ 15X10.8: ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշմեպիւմ: ԳՐՈՒԹԻԽ՝ միսթիւմ 12X7: ՅԱՐԿ՝ 24-29: ՆԻԻԹ՝ իմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ կաշի, վրամ ճնշուեալ գարդիբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ գէշ, կազմի կեանքը մկեակեր, կը պակսիմ քազմաթիւ քաւքեր: ԳԻՐ՝ ամբամ ճտարգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սն: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ չունի: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ ՌՀԴ (1624)Է՛ն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամեմաթ: ՏԵՂԻ՝ ամեմաթ: ՏԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻԽ՝ ԹՊ. 1ա-ի վրայ կացուած քաքեակի մը վրայ՝ ՎԵՐԱՅԵԱՅ ԳՐԺԼԿԱՐԱՆ ԳՅԱՅ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՎՈՎՈՎՈՎ Ի ՎԵՆՆԱ Հ. Գ. Մանեան, յամի 1990 յԱՐԵՒԻ 1: Հ. Ն. Ա.:

Մատենան է՝ Աղթարք (Հարցունք Սողոմոնի ընդ Ժի դեւ) եւ Բժշկարան պալատաւոր երկուքն ալ: (Հմտ. Տաշեան Թ. 397, էջ 849):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԽ՝

ԹՊ. 1ա. Սկիզբէն պակաս բլլալում կը սկսի Վասցին իմաստունքի մէջտեղէն: Վառացուելուն այս է՝ Պիմար լաւալ ըսահման ալ ըսահման ալ կայ Ալլահ, կայ Ալլահ:

ԹՊ. 1ա. ՎԻ՝ Ասացին իմաստունքն թէ որ ի Տուկ ծնանի, այն դիւին անունն Եւր իպի իպիս է...:

ԹՊ. 2ա. ՎԳ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ ով որ Եւրաւոր ծնանի, այնոր դիւին անունն Ճապիր իպի Մէրվան է...:

ԹՊ. 2բ. ՎԴ՝ Ասացին իմաստասէրքն զայս թէ ով ի Քեզեպտին ծնանի այնոր դիւին անունն Մէյմուն իպի Ձէնկի է...:

ԹՊ. 3ա. ՎԵ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ որում աստղն Առեւն լինի, այնոր դիւին անունն Սահ իպի Վարաքն է...:

ԹՊ. 4ա. ՎԶ՝ Ասացին իմաստունքն թէ ով ի Կոյս ծնանի այն դիւին անունն Տարիշ իպի Շարլար է...:

ԹՊ. 5ա. ՎԷ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ որում աստղն ի Կլիոն լինի այնոր դիւին անունն Ջապլայ իպի Վարաքն է...:

ԹՊ. 5բ. ՎԸ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ որում աստղն որ ի Կարիճն լինի, այնոր դիւին անունն Եւրաւոր է...:

ԹՊ. 6բ. ՎԹ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ որում որ աստղն Աղեղնաւորն լինի, այնոր դիւին անունն Ակու-ալ-Պաշիր է...:

ԹՊ. 7բ. ՎԺ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ որում աստղն Այճեղլիւրն լինի, այնոր դիւին անունն Պոլայ ասեն...:

ԹՊ. 8բ. ՎԺԱ՝ Ասացին իմաստունքն թէ ով որ աստղն ի Ջրոսն լինի, այնոր դիւին անունն Մանգուր է...:

ԹՊ. 9բ. ՎԺԲ՝ Ասացին իմաստասէրքն թէ ով աստղն որ ի Ձուկն լինի, այնոր դիւին անունն Դամղայ է...:

ԹՊ. 10բ. ՎԻ Նաւասարդի Գ եւ Ե... յառաջ կը բերուի նայիլում եւ ապա Հոսմայեցոց ամրեմերով գտնաւոր զօրաւորութեամբ պատմութեան եղալ օրերու ցամալ մը:

ԹՊ. 10բ. Կոզմետիկի եւ տակի լուսամբ-քիմ վրայ՝ Վէհազնէի եւ սրբազնազունեղ Եղորդի իմայ նազելոյ եւ դերադոյի, պատուականազունոյ եւ երանաշնորհի ճալի Հոստորի եւ անյաղթ փրկութեայի Եկէօի աստականաւ պրեմացելոյ եւ երկը երրորդականաւ երանութեամբ բարգաւաճեցելոյ այս անուն վարժապետի եւ տեղեւոյ պատրիարքի մեծի աթոռոյն Կոստանդնուպոլսոյ եւ փոխանորդի Յոհաննու Ոսկէբերան ապաշխարութեան եւ Գրիգորի աստուածաբանի մատուցանեմ ողոյն Յիսուսականդ եւ ասէր Տեառնառաջ Հանդերձ Սողոմոնեան Համբուրի ըստ Պարիսի եւ ըստ Դիոմիդեայ ընդ ամբալիս՝ հոս կ'ընդհատի:

ԹՊ. 11ա. Շարքաւայ օրերու Տանուտերմերը շարժուաթիւ աւուր Տանուտէրն լուսին է...:

ԹՊ. 11բ. ՎՀարցումն յաղաքս որոտման եւ շարժի: Յոհանարի ամիսն թէ շարժի մեղր լինի... յապալա յառաջ տարաւայ բոլոր ամիսներում համար:

ԹՊ. 12ա. ՎԱստուն ճարտար եւ ցանկալի Գիտուն ճարտար, իմաստաւոր բարի Հմուտ Գրոց ամենայնի Գան զամենայն մարդ աւելի:

այս ձևով չափեալամ ուղեորմնաւ շարք մըմ է ուղուած Վարդապետի, Եպիսկոպոսի, Ժողովրդականների, Աշխարհականի, Պարոնի, Իշխանի, Եղբոր, Պատրիարքի, ևն.:

Թղ. 17ա. Բժշկարանի մասեր՝ «Սիրտն քաջի, աչաց, ձայնի, վասն տուժանի, դոզն բռնվի» ևն.:

Թղ. 19ա. «Վասն տղայի է աւուրն որ տեսանեն թէ բարի է թէ չար, Եթէ կերակի լինի տղայն, նախանձաւոր լինի...»:

Թղ. 20ա. «Եեղ այն ցաւոյն, որ մարդն արիւն դոզէ...»: Եւ զամազամ ուրիշ դեղագրեր:

Թղ. 20բ. «Բժշկարան եւ հաքիմարան ըստոյգ եւ գարմանալի մեծին ճալալիոս հաքիմին արարեալ, Դեղ որ իլուածք լինի ի փողջն եւ ջանա որ խեղդէ, եւ դեղ չի մտանէ ի վերայ, դու առ զուրի տերեւն եւ ծծէ զլուրն հան եւ կաթ մի նշի ձէթ կաթեցոյ ի ներսն եւ շող շող խաղալ տուր առնել, լաւանայ Աստուծով...»:

Թղ. 21ա. «Ուրեմն իմաստնասիրի ասացեալ յաղագս լուսնին աւուրցս որ գերազն յայտնէ, Առաջին աւրն լուսնին բարի է Հիմն արկանել, սերմ անել...»:

Թղ. 24բ. «Սրբոյն Կիրդի հայրապետին ասացեալ է վասն կաղանդաց թէ զինչ լինիցի: Եթէ կաղանդն կերակի լինի, ձմեռն պինդ եւ ձիւնամեծ...»: Եւ զամազամ օղբերուքարանական գուշակութիւններ:

Թղ. 25բ. Դարձեալ դեղագրեր՝ «Վորա-ցաւի, ակուան ցաւի, ակուանչի ցաւ...» ևն.:

Թղ. 32ա. «Վասն լերդին նշանն թէ որպէս է բնութիւն նորա կամ զինչ է դեղ նորա: Լերդն իշխան է անձինն...»:

Թղ. 34ա. «Եեղ աչաց լաւ եւ ընդիր, Առ հուգիագի թութի եւ պահրի թութի եւ քերիճ թութի...»:

Թղ. 36ա. «Մուրման բունի դեղ լաւ: Զընկուղի մէջն լո ծծէճ եւ քացխով շաղէ»:

Թղ. 36ա. «Յաղաղս սնկան: Որ իսկի մարդ առանց իւր չկայ կամ ի յաղիքն կամ ի նստոյ տեղն կամ ի բերանն...»:

Թղ. 37բ. «Դիւրոյ է որ ցաւի: Առ չիրիկ եւ քացախ...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի քայց Թղ. 19ա՝ լուսամեցի վրայ՝ «ՌԶԴ (1624) Մեռաւ Յա-կոր»:

1852

(Հիմ Թիւ 215)

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՐԱՏՆԵՐ

ՎԻՆԵՆԱ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 16: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 14.8X10: ՊՐԱԿ՝ 4, չեմ ճշմեպնութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիմ 10X7: ՏՈՒԳ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ ճարագայ միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չուցի, միտս իբրեւ լարութեամբ է: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մտք մեցմեմ ճար-գի: ԹԱՆԱԿ՝ զամտութեամբ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ չուցի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1, 9բ—10բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԹ. դարու վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, ՄԻԵՔարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամարար վիեմեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Հոգեւոր խրատներ»: Աշ-խարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Օրուան սովորական դորձեբըր

աղէկ ընելու վրայ: Մեր հոգեւոր յառաջա-դիմութիւնը ու բոլոր կատարելութիւնը եր-կու բանի վրայ հաստատուած է...»: Ասոր կը յաջորդեն Թղ. 2բ՝ «Առտու ելլել»: 3ա՝ «Հոգեւոր ընթերցութեամբ»: 3ա՝ «Հոգեւոր պաշտամունք, ժամասացութիւն, աղօթք, վարդարան»: 3բ՝ «Մտածական»: 4ա՝ «Պա-տարագին զոհը»: 5ա՝ «ճոտսովանութիւն»: 5բ՝ «Հաղորդութիւն»: 7ա՝ «Ուսում կամ ձեռագործ»: 7ա՝ «Կերակուր»: 7բ՝ «Հան-գիստ»: 8ա՝ «Մ. Հաղորդութեան այցելու-թիւն»: 8բ՝ «Քրիստոսի խղճի մտաց»:

1853

(Հիմ քիւ 217)

ԳԻՐԹ ՄՏԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

ԱՆՆԱՆՈՒ

1716էն առաջ

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 58, իրաւաւորութեան է միայն 1—42: ՄԵՒՈՒԹԻՒՆՆ 14-8X10-5: ՊՐԱԿԻՒՆ ԵՑ Զնաւանութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ միաւորութեան 12X7-5: ՏՈՂԹԻՒՆ 19, ընդհանրապէս: Նիւթ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուրդ: ԿԱՂՄ՝ մագաղաթապատ ստաւաքաքուրդ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹԻՒՆՆ ընդհանրապէս լու՝ շատ խառնակ քամ մը, կազմութեան քամ մը տեսակ գիրքերէ: ԳԻՐԻՒՆ 1—22 կառնաւոր ճտրգիր, ապա տեսակ տեսակ գիրքեր, խառնակութեամբ մը: ԹԱՆԿԻՒՆՆ իւր զոմաւորութեան: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹԻՒՆՆ ԵՑ. չկան: ԳԱՏԱՐԻՒՆ ԹՅ. 1ա որ կէտ քուրդ մըն է միայն, 26ր վարի կէտ, 30ր վարի կէտ, 87ր, 68ա: ԺԱՄԱՆԱԿՆ 1716էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամենամօքներ: ՏԵՐԻՒՆ Միջինեղ վարապետ: ՏՅՂԻՒՆ ամենամօք: ՏԵՐԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 26ր, 46ա:

Մատենան է՝ «Գիրք Մտածութեանց եւ Հաւաքածոյ»:

ԲՈՎԱՆԻՒԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆ

ԹՂ. 1բ. «Մերեցեալ եղբայրք իմ ի Գրիստոս: Զմտածութեան զայս պարտիք երես մասունք բաժանել, որպէս եւ բաժանեալս է, այսինքն առաջին մասն մտածել աւուր չորեքեղբայրքի, երկրորդ մասն մտածել աւուր ուրբայրքի, երրորդ մասն մտածել աւուր կիրակէի, ի փառս մարմնադի տնօրէնութեան Տեառն մերոյ Գրիստոսի. ամէն»:

ԹՂ. 2ա. «Մտածութեանց յաղաքս հնկեստասան տնօրէնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Յաղաքս աւետման Հրեշտակապետին: Մասն առաջին: Յիշեա ով ապերախտ Հոգի իմ, առաջին տնօրէնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի, երկնաւոր փեսային քո...»: Այսպէս 15 մտածակամբներ:

ԹՂ. 8ա. Ե. մտածակամբն վերջը՝ «Յեա մտածական աղօթից ասա զայս»:

Ողջոյն ընդ քեզ աստղ ծովային, Մայր Աստուծոյ տնօրէնի բանին: Միշտ կուսութեամբ երեսելի, Եւ դուռն երկնից երանելի...» (6 տուն):

ԹՂ. 23ա. «Աղօթք վասն աւուր տօնի Յայտնութեան: Բաղձալի Տէր իմ, զի որպէս փոխանակ ցուցակի միջնորդութեամբ նորոյ աստեղին կամեցար բացայայտել զգալուստն քոյ յաշխարհ...»:

ԹՂ. 24ա. «Գործ Հաւատոյ, յուսոյ, սիրոյ, զղջման, տխրութեան, առաջադրութեան: Եւ Հաւատամ Հաստատապէս զի այսպէս յայտնեց Աստուած...»:

ԹՂ. 24բ. Շարքաւայ իւրաքանչիւր օրուայ համաձայն տարր մը իբրեւ օրինակ տառնաւ ցանկ մը:

ԹՂ. 25ա. «Լիթանիայ առ Աստուածածինն», յարակից ազօրքով:

ԹՂ. 27բ. Զատկական ցանկ մը 1758—1771:

ԹՂ. 31ա. Շարունակութեամբ ԹՂ. 24բէն:

ԹՂ. 31բ. «Գառնուկ ընդէր տրտում եղեալ շրջիս, Եղեալ շրջիս...»: Սկզբնագրերը կը կազմեն՝ «ԳԱՆՈՒՄՏ»:

ԹՂ. 32ա. «Գուրգորէթ սահիպնէ վալիտէ օլտուն օլպիքիւր սուլթանի սէն պիքիւր տոյտուն փուր նուր իքէն կինէ նուր ի ալէմ տոյտուն մէրհամէթ զըլպանա օլտուն պազը իշին...»: Սկզբնագրերը կը կազմեն՝ «ԳՐԻԳՈՐ»:

ԹՂ. 33բ. «Ալէկոնեցաւ նաւն իմ Հոգմովն չարի...» (3 տուն):

ԹՂ. 34ա. «Քանից իցեն պարազայք գրոց: Տասն են. եւ են այսոցիկ՝ զրակագործութեան, յարմարագրութեան...»:

ԹՂ. 34բ. «Ամէնօրէնեալ Կոյս անարատ Մայր եւ ծնող Յիսուսի...» (9 տուն):

ԹՂ. 35ա. «Ոմանք սքանչապէս ասեն, վասն էր է Սուրբն Պետրոս միայն գլուխ ընդհանրոյ է...» (10 տուն):

ԹՂ. 36ա. «Երանուհի Մարիամ Կոյս դրուստելի, զեղեցկացան ծնօտ վարուցդ Հանդոյն տատրակի, սուրբ պարկեշտութեամբ, պարանոց քո է մանեակ ոսկի...» (6 տուն):

ԹՂ. 36բ. «Ելէմիմիդ տիւշտու էնկինէ Ընայթթ շինտի զէնկինէ Մէհպուլա թաթթիւմ տէնկինէ Տօստում նէ մայրուլլանմշան Նազլիմ թէզալ չաքլանընրան» (5 տուն):

Թղ. 37ա. «Ենա եմ դուռն, ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ... Եւ՝ ստեղծեցի զքեզ առանց քեզ, ոչ արդարացուցանեմ զքեզ առանց քեզ»:

Թղ. 37ա. «Հաւակիթ մէկ ի մէջն մօխրին երէ, Թեղնուցն հանէ դուռն ցէէ...»: Դե-դագիր մըմ է:

Թղ. 37բ. «Եւաւասարդէ 12 — Օգոստոսի 1» Եւ պոսպէս միւս ամիսներում ալ համեմա-տութիւնը:

Թղ. 38ա.՝

«Տաղ առ սուրբ Երրորդութիւն:
Անճառ անհաս ստեղծող զոյութեանց
բնաւից,
Կարողութիւն անհուն, Հայրդ Համայ-
նից,
Շնորհեայ ինձ զօրութիւն մտաց եւ բնից
Պարզօրէն ճանաչել զարարիչդ էից...»
(12 տում):

Թղ. 39ա.՝

«Տաղ սրբունւոյ Կուսին Մարիեամու:
Գոչեմք առ քեզ սրբունի Կոյս,
Զի դու ես միշտ աներկբայ յոյս.
Լեր բարեխօս վասն եղկելոյս,
Եւ մի Թողուր զիս խորասոյգ...»
(5 տում):

Թղ. 39ա.՝

«Տաղ ի վերայ մարգարէից եւ առաքելոց:
Անճառ անհասին Որդւոյն Միածնին
Մաքուր եւ ամբիժ կատարողք բանից
նորին.
Սուրբ Հայրդ Դաւիթ իւզովն եղբիւրին,
Օծեցար ձեռամբ մաքուր սուրբ մար-
գարէին...» (16 տում):

Թղ. 41ա.՝

«Տաղ Աստուածածնին:
Դուռն երկնից խորան լուսեղէն
ի մարմնի սրովքէ հողեղէն,
Սրբունի, Սրբունի,
Բնակեցաւ ի քեզ Բանն
Եւ ծնաւ ի քէն, եւ ծնաւ ի քէն,
Կոյս դու լեր միշտ ապաւէն» (4 տում):

Թղ. 41բ.՝

«Տաղ Հովհաննիսեանց:
Երջանիկ հողիւրաւ կոյսդ մաքուր
սուրբ Հովհաննիսէ
Լոյս ծագեցար ի լատինէ Հայոց մեծաց
յարեւմտէ...» (12 տում):

Թղ. 42բ.՝

«Տաղ վարդի եւ պիւլպիւլի:
Պիւլպիւլն է հագեր ի յոտն կօշիկ
Ձվարդին կու բընալըք էրոզ անուշիկ,
Ձայնէ արձակէր կու կանչէ վարդ,
վարդ, վարդ,
վարդ դու զրարդ ես պիւլպիւլ դուն
վարդ» (8 տում հաղորդմ-քաւրհերմ):
Թղ. 43ա.՝

«Երանեալ Կոյս սուրբ Տալիթա Մարիամ,
Լըուհի փաք վէ ուրուքերի Սուլթան,
Փրկչին մերոյ տուն եւ տեղի բնակու-
թեան,
Պէնիմ արդիմ սունտում սանայ Մէր-
իմ...» (8 տում,
սկզբնագրերը կը կազմեն՝ «ԵՐԵՄՄԱՑԻ»):

Թղ. 44ա. «Թէ բնաւ սոնախմբութիւնք
տէրունականք այսինքն Մնունդ եւ Յարու-
թիւնն եւ այլք որք հետեւին նոցին ուղղապէս
հռչակիցին ի յեկեղեցւոյն Քրիստոսի Հո-
մէականէ ընտեփականում ժամանակի եւ
ընտեփականում աւուր իւրեանց: Եկեղեցին
Քրիստոսի Հոմէականի յսկզբանէ ուսեալ ի
սրբոյն Պետրոսէ գլխաւոր առաքելոց, միշտ
հռչակեաց անփոփոխապէս, զաւետումն ի
Մարտի 25, զԵնունդն Քրիստոսի Դեկտեմ-
բերի 25, զյայտնութիւնն Յունվարի 6 եւ
Տեառնընդառաջն Փետրվարի 2»: Եւ մամ
տումարկում հրահանգներ:

Թղ. 44բ. «Թաղաւոր Թաղաւորաց,
ստեղծող Տէր եւ արարիչ Հայր եւ Որդի եւ
սուրբ Հոգի, Երրորդութիւն եւ մի աստու-
ածութիւն, զքեզ խոստովանիմ բոլորով սրտիւ
դաւանիմ եւ երկրի պաշանեմ, որ ոչնչ
զոյացուցեր զիս...»:

Թղ. 47բ. «Աղօթք առաւտեան: Եւ
դնիցես ծոնտր արացես նշան խաչին ասե-
լով, շնորհակալ եմ զքէն Տէր իմ եւ Աստուած
իմ եւ որ ստեղծեց զիս քրիստոնեայ...»:

Թղ. 48բ. «Աղօթք յերեկոյեան: Յառաջ
քան զերթալն առ ի ննջել, դնիցես զծոնտր,
որպէս առաւտն եւ արացես նշան խաչին
ասելով. Քեզ երկիր պաշանեմ Տէր իմ եւ
Աստուած իմ, զքեզ սիրեմ ամենայնէ սրտէ
իմմէ...»:

Թղ. 50ա. «Համառոտութիւն քրիստո-
նէականի վարդապետութեան: Դու քրիս-
տոնեայ ես: Եւ արացես նշան խաչին ասե-
լով...» հարցում-պատասխանով:

ԹԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 29ր. «Տէր Մեղիսէթ վարդապետ յամի Տեառն 1750, Մայիս ամիս 1—31 օր պատարագեցի: Եւ Տէր Մեղիսէթ վարդապետս պատարագեցի Յունիս ամիս 1—7: Յամի Տեառն 1753»:

Թղ. 30ր. «Յամի Տեառն 1749 Յունվարի ամսոյն եւ Տէր Մեղիսէթ վարդապետս առի Պարօն Առաքելէն 49 լիտրէ կեւ»: Ապա կը յաջորդէ ցամկ մը, քէ 1750ին ա՛ր օրերը պատարագած է:

Թղ. 30ր. «Եւ Մեղիսէթ վարդապետս տրւի 3 Հարուր տուքանդ Հայոց եկեղեցին 1743 Յունիս 22»:

Թղ. 45ա. «Թուին Փրկչին 1700 երեքհարուրին պտուղն ի Հարուր երեսուն երկու տոկոսմէ կ'անէ, որ եւ տրւած էմ Յոհաննէն Ղաբանցի»:

Թղ. 45ր. «Տիրացու լուսարարին վասն կալէսի վարձու տուաւ ինձ Տէր Մեղիսէթ քահանայիս 10 ճուլի եւ չորս կոացիեալ փոխ: Տիրացու լուսարարէն ընկալա Յուլիսի 8 օրն չորէքշաբաթի Հ յարջիլ: Յունիսի 29 նաեւս ընկալա...»: Եւ մտմ մտքագրութիւն մը:

Թղ. 45ր. «Ամի Տեառն 1716 եւ Տէր

Մեղիսէթս եկա ի քաղաքն Ալիկուռնա յունիսի 30 օրն երեքշաբաթի: Ամի Տեառն 1716ին Յունիս ամսոյն մինչեւ Յունվար, ողջ պատարագին փողն ընկալեալ էմ: Ամի Տեառն 1717ին Յունվար, Փետրվար, ոչ էմ ընկալեալ փողն պատարագին: Մարտ, Ապրիլ, ընկալեալ էմ պատարագի փողն: Մայիս, Յունիս, Յունիս ոչ էմ ընկալեալ փողն պատարագին: Օգոստոսի փողն պատարագի պարոն Ռուստամն տուալ Հ յառջիլ: Սեպտեմբեր ամսոյն պատարագ արարի 3 Մարջիլ Տէր Յոհաննէն տուաւ: Հոկտեմբեր ամիսն պարոն Ռուստամն տվաւ 7 յարջիլ պատարագի: Նոյն ճեւալ մոքեր եմ մտն. **Թղ. 46ա** եւ ր 1718 տարւոյ իմալ, մոյ մ անմնմնեալ:

Թղ. 57ա. «Յամի Տեառն 1748 եւ Տէր Մեղիսէթ վարդապետս առի 60 լիտրէ Պարօն Առաքելէն...»:

Թղ. 57ա. «Ամի Տեառն 1749 Պարօն Օվակիմէն վասն պատարագի լիտրէ առի»: Եւ մտմ մոքեր:

Թղ. 78ր. «Յորժամ կապա ծէվեա թէ բէշն թէ թերեղս վէրէվն կամ կտրածին կողմ դիր ներս ու կարէ...»:

Թղ. 78ր. «Թուին Փրկչին 1756ին Նէմսէ Թազաւորն եկաւ Ստանպուլ: 1757 յուլիս ամսոյն առի ջուխան»:

1854

(Հիմ Թիւ 208)

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

ԱՆՍԱՆՈՓ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂՔԻ 49: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 14: 9×10: 8: ՊՐԱԿՔ՝ չնձ մշտնապէս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքեւ 10×7: 8ՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրուար միշտի հաստաւ քեւսք սպիտակ քուրք: ԿԱՄ՝ չուսի, կազմեալմ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ մտք մտքագրմ մօտքեր, խորագրեր քուրքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ գունատած, սկիզբի խորագրեր մ. սկզբնաւորներ կտրմիք: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւն. չուսի: ԶԱՐԴԱՐՈՒՄ ԹՂ՝ 2ա, ամենշաղկ: ԴԱՏԱՐՔ՝ ԹՂ՝ 1, 16ր—24ր, 33ա—49ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ զարաւ սկիզբներք: ԳՐԻՉ՝ ամենաւօք, ՄԻՔԱՐԱՆՔ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ զուգէ Վիեմն: ՅԻՇԱՍԱԿԱՆՔ՝ չուսի:

Մատենա է՝ Աղօթագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Համառօտ եղանակ ասելոյ զուրբ վարդարանն... Յառաջին ուրախա-

կան տնօրէնութեան Քրիստոսի խորհեացութեալ...»:

Թղ. 4ա. «Աղօթք առ ամենօրեանս Կոյն Մարիամ: Ողջ լեր Թազուհի...» յառաջիկայ մտնեալ:

Թղ. 5ա. «Պաշտօնաւոր առ ամենօրեանս սուրբ Աստուածածինն» (Լիթանիա): Հետեւեալ աղօթք մտնեալ էմս միտքին:

Թղ. 7ա. «Աղօթք վասն լուսաւորութեան մտաց: Պաշտաւացոյ զիս ով բարի Յիսուս, պայծառութեամբ լուսոյն ներքնայնոյ...»:

Թղ. 7բ. «Աղօթք վասն չնորհակալութեան զբարեբարութենէ Աստուծոյ: Աստուած յաւիտեանակալ, ի խորոց սրտի իմոյ զոհանամ զգէն...»:

Թղ. 9ա. «Աղօթք ներգործութեան հաստոյ, յուսոյ, սիրոյ, Տէր իմ եւ Աստուած իմ, ես հաւատամ հաստատապէս...»:

Թղ. 10ա. «Աղօթք իննօղջեցիտի փափին, որ ոչ միանգամ ասիցէ օրն, ոչ մեռանի թարց խոստովանութեան: Տէր Յիսուս Գրիստոս, լուր ինձ մեղաւորիս...», այս աղօթքին կը յաջորդեն ուրիշ մերձալուծեանց աղօթքներ ալ, որոնց կարգին՝ **Թղ. 11ա.** «Կղեմէս ութերորդի», **11բ.** «Փետտոսի պապին», **12ա.** «Պոնիֆաչիոսի պապին» եւն.:

Թղ. 13բ. «Աղերսանք առ բարերար փրկչին մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Ուստի խոստովանիմ ճշմարտապէս թէ արժանի եմ ես պատեոյ...»:

Թղ. 14ա. «Աղերսանք վասն արդեանց Գրիստոսի, որու կարեմք ընկալնուլ զթողութիւն մեղաց: Ասալ թէ զհարկ զբազումս եւ զծանոնս ունիմք ամբարեցեալ...»:

Թղ. 14բ. «Աղօթք ի սուրբն Ալուսիոս Կոնժակայն: Ով հրեշտակային վարուել զարդարեալ օուրբ Ալոսիոս...», ասոր կը յաջորդեն դարձեալ մերձալուծիւն ունեցող կարմ սլացեալեան աղօթքներ:

Թղ. 15բ. «Աղօթք առ սուրբ Կոյս Աստուածածինն: Վասն անարատ քո կուսութեան, վասն անբիծ քո ծննդեան...»:

Թղ. 16ա. «Աղօթք առ ամենասուրբ Աստուածածինն վասն հանգստութեան գիշերի: Մեծարեմք եւ սիրեմք եւ օրհնեմք զքեզ...»:

Թղ. 25ա. «Աղօթք սրբոյն Պետրոսի Աղէքսանդրացւոյն առ ի հայցել զսէրն Աստուծոյ զկնի Հաղորդութեան, ի վեր քան զամենայն շնորհ, տուր ինձ Տէր զշնորհս սիրոյ քո...»:

Թղ. 28ա. «Աղօթք յաղաղս ջերմեռանդապէս ընդունելոյ զՀաղորդութիւնն: Որովհետեւ Գրիստոս կերակրէ զհոգիս մեր ճաշակամբ արագանի մարմնոյ իւրոյ...», հետեւեալ աղօթքներով:

Թղ. 31բ. «Աղօթք սրբոյն Օդոստինոսի զկնի Հաղորդութեան: Ամենաքաղցր եւ բարերար Տէր իմ Յիսուս...»:

Թղ. 32ա. «Աղօթք առ Տէրն մեր եւ առ ամենասուրբ Կոյսն զկնի ամենասուրբ Հաղորդութեան: Անբաւ զոհութիւնս մատուցանեմ անսահման բարութեան քոմ...»:

1855

(Հիմ թիւ 205)

ՏՕՆԱՑՈՅՑ 1839 ԱՄԻՆ

ԼԵՈՊՈԼԻՍ (Գ)

1839

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14-8X12: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 12X11: ՑՈՂՔ՝ 20: ՆՈՒԹ՝ հիմ խոտակի կոշտ քաւք: ԿՈՋՄ՝ քաղցր: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ՝ քաւքը շատ մշմեմ եւ միամը տեղ-տեղ մերծծուած: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիթ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1839: ԳՐԻՑ՝ ամ-ծամբ: ՑԵՂԻ՝ եռամաքաք Լեպոլիտ: ՅԵՆԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չամի: ՑԵՂԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողմին մեր-քին երեսին՝ «Առաքեաց Գեր. Սահակ Սահակեան Արքեպիսկոպոս Լեմպէրէի Հայոց, հուլիս մասնա-ղարանին Միթթարեանց ի վիճնա յամի 1835»:

Մատենան է՝ ինչպէս գրուած է կողմին վրայ՝ «Տօնացոյց Հայոց: Ամի Տեառն 1839: Տարեգիրն է՝ Ժ. Յիշեա եւ զգորդոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յունավար ԼԱ, 1 ԳԻՐ: Նոր տարի, Տօն թլպատութեան Տեառն: Պաշտօն նշեցեալ: Օրհնութիւն ԱՅ, Որ խոստացար: ԳՁ, ձակապի լուսամբներում վրայ ամիս-մերում ամուսնեմը գրուած եմ մասի լեհերիմ լեզուով:

Վերջ՝

Թղ. 18ա. «Դեկտեմբեր» 31 ԳԻ. Սեղ-բեստրոսի Հոսմայ Հայրապետին: Օրհնութիւն ԳՁ: Այսօր սրբոց Հայրապետաց: Մանկունք ԳՁ Մանկունքը նոր: Նախատե-նակ: ԴԿ: Ջեզ Մատուած գովեմք:

1856

(Հիմ թիւ չունի)

ՆԵՐՍԵՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՅ՝ ՈՂԻ ԵՂԵՍԻՈՅ

ՎԻՆՆԱ (*)

1840ի ասեմները

ԹՈՒԴԹ՝ 46: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 14-4X8: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ մթաթիւ 10X5-3: ՏՈՒԹ՝ 28: ՆԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր մօտեցիք մօմբ: ԹԱՆԻ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐՆ՝ հիմ, չունի: ԳԱՏԱՐՆ՝ ԹՂ. 1 վնքի մօտ, 43—48: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ասեմները: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միջքաթեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ՅԵՆՏԱՆԱՐՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ողբ եղբայրդ արարեալ Տեառն Ներսէսի Շնորհալոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա.

«Արդ որդացէ՛ք եկեղեցիք,
Հարստւո՛ւք վերին առաքաւստի,
Հարք եւ եղբարք իմ սիրելիք,
Որք ընդ հանուր կողմն աշխարհի...»:
Վնք՝ ԹՂ. 42բ.
«Եկալք որդիք իմ սիրելիք,
Որոց երկիւղն է պանծալի,
Մըրբեալ սըրբոց որ ի մարմնի
Աստուածութեան միշտ երեւի»:

1857

(Հիմ թիւ չունի)

ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԻՆ — ՄԱՍՆԱՐԱՆ — ՃԱՆԱՐԱՆ

ԱՆԾԱՆՈՅ

ԺԸ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 118: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 14.5X10: ՊՐԱԿ՝ քանի մը տեղ բանք մը ճշմանկան: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ մթաթիւ 11.5X8-5, ԹՂ. 65ա—67բ երկօրիւ 10.5X3-5 իւրաքանչիւրը: ՆԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտտ տախտակ, մօտեցիլու համար վրան ամեմաշակ անով յաք մը կայանած: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ շատ ցէշ, կազմը բաւարարիմ խալալուած, որքան կ'ընտել մէջը փորձած է քուլքերը իրենց տեղերը տեղաւորել թաց մօլ փորձը մեմէ ալ ընելով չլայողանալ: Ոչ միայն կը պակսիմ բազմաթիւ քուլքեր, այլ խառն ի խառն դրուած քուլքերու կարգիմ մերստնուած նմ ման տարքեր հեռագրեմքեր ալ կտարմեր: ԳԻՐ՝ մօտեցիք եւ ամեմա մօտեցիք, միմիւր հիմ ամեմա մօտեցիք: ԹԱՆԻ՝ սեւ, տեղ-տեղ սկզբ-հեռագրեք կտարմք, կամ ման կամեմ: ԶԱՐԴԱՐՆ՝ չունի: ԳԱՏԱՐՆ՝ միայն վաթի կեանք՝ ԹՂ. 1բ, 2ա, 3ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ ամեմօք: ՅԵՆՏԱՆԱԿՐՈՒԹԻՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆ՝ առաջիմ կազմիմ մերքիմ երեսիմ՝ «Բարեկամս Edouard Terzi-ի միջնորդութեամբ Պր. Անդրէաս Շէկերլան կը յուրիմ մեռագրի վիճեմակեմ Հարց Մատենադրանիս: Գահիրէ, 19-2-1885, Հ. Վարդան Միշկեհեղեկեան»:

Մատենան է՝ Դեղագիրներու հաւաքածոյ, Մասնարան-Ճանարան, կը պարունակէ

ման միւրքեա բաւարարիմ օտար կտար մը՝ «Բան զԱշխարհացուցէ», մէջընդմէջ խառն կամ ման Աղթարքի կտարմեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա—6ա.

Ձմեռան մոգական բանականք եւ, մէջընդմէջ ամեմօք տախտակ գրուած բառեր կը բովանդակէ եւ հայագիր արարեմքեր աղօթքիմ աղօթքիմ դիւր հալածելու կամ չար աշէն պահպանելու համար: Բացառութիւն կը կազմէ միայն ԹՂ. 4բ, որ գրուած է արգէն տարքեր գրով՝ «Միշտ սուր հուսալիս խիստ ոգտակար է, ծիրանկիտանէն կու կալ, առ այն ճուրէն...»:

ԹՂ. 6բ. (Տարքեր գրով) «Ձերմ թէ կամիս իմանալ եւ թէ առաւօտուն բռնէ զաֆրոնայէն է թէ կէս առուրն, բռնէ սէվ-սայանէ...» եւ ամեն տեսակ դեղագրեր, խառն ի խառն:

ԹՂ. 41ա. «Շնորհն եւ ողորմութիւնն Արարչին անմահին Աստուծոյ, որ պարգեւող է ամենայնի բարեաց, փառք ստեղծողին

նօք, Միքայելեան մը: Տեղի՝ ամեմօք: ՅԻՇԱՅԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չուի:

Մատենան է՝ «Գիրք Ժողովրդեանց»
(ամխորագիր):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Կիրակի օրուամ մտածակամը
պէտք է ըլլայ՝ «Յաղագս խոնարհութեան
Գրքատոհմ», որ կը սկսի Գ. քաժմիմ կէսէն:

Թղ. 2բ. «Յերկուշաբաթի, Յաղագս Հնա-

դանդութեան Գրքատոհմ: Զմտաւ ած զա-
սացեալսն առաքելոյն զԳրքատոհմ. Լեալ
Հնադանդ ժաշու չափ...»:

Թղ. 5բ. «Յերեքշաբաթի, Յաղագս Համ-
բերութեան Գրքատոհմ»:

Թղ. 7բ. «Չորեքշաբաթի, Յաղագս Հե-
զութեան Գրքատոհմ»:

Թղ. 10բ. «Հինգշաբաթի, Յաղագս ար-
համարութեան, զոր արար Գրքատոհմ աշ-
խարհի»: Այս մտածակամը կ'ընդհատի Գ.
մտեմ, մեմցածը չկայ:

1859

(Հիմ քիւ չուի)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՄՕՐ ԶԱԽԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԱՄԻՍԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1880

ԹՈՒՂԹՔ՝ 104, իրականութե 1—189: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 14.7X9.8: ՊՐԱԿ՝ չիմ մշտնակալութե: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասեւ 10.5X6: ՏՈՂՔ՝ 19: ՆԻԻԹ՝ բարեկ,
ազարկ ամբիւ քուղ: ԿԱԶՄ՝ կիսակայի, քաղաքատ
ստաւարաքուղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ եւ մաշուր
մեցած: ԳԻՐ՝ մօրքքի շատ մօտ շղագիր, ոչ պղծում
գեղեցիկ քաղ հատիկ հատիկ եւ մաշակուր գրութե:
ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուի:
ԴԱՏԱՆՔ՝ Թղ. 1, 2բ, 87բ, 100բ—104բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1880: ԳՐԻՅ՝ Առաքելեան կարապետ Սիմեոնապ
Ամիկիւքայ: Տեղի՝ Կ. Պոլիս: Տեղի՝ Գրիչը: ՅԻՇԱՅԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չուի քաղ համա. ամեմեքքքք Թղ. 2ա:
ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ՝ առաջիմ կողքի մերքիմ երեւիմ
վրայ. ը գրք զարապեա եղիկուղոսի Անկիւրիայ,
առաքեալ Կ. Պոլիս Վիկենա յամի 1905: Հ.
Բ(Երազմէ) Յ(աղանահան):

Մատենան է՝ Սեպտեմբերի, Ատուա-
ծամօր ցաւերում մուիրութե ամառամ ջեր-

մեռամդարիւմնը: Թղ. 2ա. «Հայէթ ազիզ
Պիքիրին աճրարնա սունուլմուշ Սեպտեմ-
բեր այը, Իթախան լիսանընտա զայէթէ
այընմըջ օլուպ Հայլէզ նամ կանոնիկոսուն
Ֆրանսըզնայա Թէրեմէնիստէն Թիւրքէնէ
Թէրեմէնէ էլլէտի ինգարէ եպիսկոպոսու
Առաքելեան Կարապետ Վարդապետ: 1880,
Լստամպոլտա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Պիրինի կիւն. Մարտիրոս-
լարըն սուլթանը Մարիամ, Տիւնեա իւզէրին-
տէ վուզու պուլան էն զիյատէ Հայրժիլ պիր
վուզուաթըն...»:

Թղ. 98ա. «Յիւհրիսթ», Յամկ:

1860

(Հիմ քիւ չուի)

ՆԵՐՍԷՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՈՑ ՆԵՐՐՈՂԵԱՆՔ

ՎԻՆՆԱ (")

1840ի տետնմարը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14.5X9: ՊՐԱԿ՝
8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10X6.8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝
հիմ, զօրուր, միշակ հատաւարքամբ քուղ: ԿԱԶՄ՝
չուի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօրքքի շատ

մամբ մօրքքի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԴԱՏԱՆՔ՝ Թղ. 24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տետնմարը:
ԳՐԻՅ՝ ամեմօք, Միքայելեան մը: Տեղի՝ հաւաճա-
քար Վիկենա: ՅԻՇԱՅԱՎԱՐԱՆ՝ չուի:

Մատենան է՝ «Երանելւոյն Ներսէսի Տարսնի եպիսկոպոսի Ներբողեան ի Համբարձումն Գրիստոսի եւ ի Ս. Հոգին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յնծա այսօր Հարսն ողջախոհ

Եկեղեցի Հեթանոսաց ի պատիւ յիշատակի Փեսային քո Գրիստոսի խորհրդոց...»:

Թղ. 14ա. «Ստիպիմ ի սիրոյ սրտիս բաղձնաց նուիրել զբանս աղքատ մտաց իմոց աւուրս մեծի...»:

1861

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԱՌԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ՊԱՀՈՑ ՀԱՇՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ

ԹՐԻԵՍ (°)

1810էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 14.5×9.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 13×8: ՏՈՂՔ՝ 23 միջիմ հաշուով: Նիւթ՝ հիմ, զօրւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՂՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ տգնչ շղտգիբ: ԹԱՆԱՔ՝ զուժատեծ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 7ք—8ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1810էն առայ: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Երեւանի Զ. Անգրեան: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Քառասնարդաւան պահոց ճաշու ընթերցուածք եւ աւետա-

րանք»: Բնագիրները միայն մշակակովի դրուած են իրենց համարներով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «ՕՐ մոխրոց, Դէ. ի Ընթ. Մար. Յովելեայ Գլ. Բ. Հմ. 12, եւ արդ. ստէ Տէր Աստուած ձեր, Վերջ՝ 19, ի նախատինս աղաաց, Աւ. Մատթ. 2. 16, եւ յորժամ պահեցէք, 21 սիրտք ձեր եղիցին...»: Կը հասնի մինչեւ Ղազարու Յարութեան մայիսի ուրբաթ օրը:

1862

(Հիմ քիւ չումի)

ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՇԱՆՈՒ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 14.5×10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 12×7: ՏՈՂՔ՝ 21: Նիւթ՝ հիմ զօրւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՂՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մօտքգիբ մաշուր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 6ք—18ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ անծածօք: ՏԵՂԻ՝ անծածօք: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Փիլիսոփայու-

թիւն ի վերայ բնութեան ձեռնարկութեան եւ եւս ընդհանուր կանոնաց նորաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ձեռնարկութիւնն է բան բաղկացեալ ի բազում նախադասութեանց այնպիսի կարգաւ դասաւորելոց, զի մին յայլմէ կամ յայլոց մակաբերեացի...»: Կը հետեւի մալու իմը կամոններ:

1863

(Հիմ թիւ Թ 1344)

ՅԱԽԵԼՈՒԱԾՔ ԱՂՕԹԻՑ

ԿԵՌԱԼԱ

ԺԹ ԳԱՐԱՆ ՆԿԻՐԱՅԻՐ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 61: ՄԵՆԹԻԹԻՆ՝ 14.5X9.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշտեալսած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միաթիւմ 11.5X7 միջիւն հաշուով: ՏՈՂԹՔ՝ 16—23: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զորաւոր միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ կաշեկազմ ստուարաքուղք, վրամ ճնշումով ոսկեգոծ զարդեր, ոսկի է կտորում էլ: ՀԱՆՊԱՄԱՆՔ՝ զորածնութեմէ շատ մաշած ու կեղտոտած, ճնկեր, կազմը սկսած է փայտիլ: ԳԻՐ՝ էիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զոմտած ուր: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 41: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ ԳԱՐԱՆ ՆԿԻՐԱՅԻՐ: ԳՐԻՑ՝ քաղի մը ածածառք գրիմներ: ՏԵՂԻ՝ Կեղա, Հալաֆազա՛: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ առջիկ պանդխտակի առաջիմ երեսը էլ ճիշտ:

Մատենան է՝ «Յաւելուածք աղօթից»:
Միաթիւմ կազմուած է 1793իմ Վենետիկ՝
Թրանսիլվանիոյ Հայոց համար տալուած
Գիրք աղօթից-իմ հետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Փառաւորեալ սուրբ Օսէփ
մառուր փէսայ Մարիամայ...»:

ԹՂ. 2ա. «Հանդերձ լիակատար Ներո-
ղութեամբ խորհուրդ ամենասուրբ Վարդա-
րանին...»: Եւ յարակից աղօթքներ:

ԹՂ. 15ա. «Երգ Սրբութեան: Օրհնեմք
զայս սուրբ սեղանն...» (5 տուն):

ԹՂ. 16ա. «Աղօթք ինչպէս պար(տ)ան է
եւ պէտք է ասելու այս ինը Վարդարանը
Երեսուի անպատմելի չարչարանացը շաբ-
թուն...»:

ԹՂ. 19ա. «Հաղորդովէլուն էտեանց
չնորակալութիւն. տալու Աստուծոյ: Եր-
կիր պագանելով զոհանամ զգէն...»:

ԹՂ. 20ա. «Աղօթք աղէրսովանք Հոգեւոր
պարտինք ասելու ամէն օր: Հոգի Բրիս-
տոսի սրբեա զիս...»:

ԹՂ. 22բ. «Հաղորդք ընծորակաւոր
հոգւոյն պարտիս: Ալբիս լոյս այսօր...»:

ԹՂ. 23բ. «Աղօթք անուան ամենօրհնեալ
Կուսին Մայրամայ: Ով քաղցր Կոյս Մար-
իամ...»:

ԹՂ. 26ա. «Այլ աղօթք ամէնօրհնեալ
Կուսին Մարիամայ: Ով զարաղի Մայր Աս-
տուծոյ...»:

ԹՂ. 28ա. «Մեծ ուրբաթնաւորը, որն որ
կասին Քրիստոսի գերեզմնի վերայ: Էկօցէք
քրիստոնէյ մարդիք...»:

ԹՂ. 29բ. «Դիտաւորութիւն զնելու երբ
կի լըսէ մարդը զսուրբ պատարագը... Ներ-
գործութիւն՝ Ամենակարօխ մշնջնեաւոր
Աստուած տուր մեզի զհաւատ...»:

ԹՂ. 35բ. «Երգ Վերափոխման Տիրամօր
սուրբ Կուսին եւ բարով մնայ ցաւազնեալն
որդով եւ զարաղի մեր մօտէն: Բարով մնայ
կ'արնունք մինք զգու մօտէն...» (8 տուն):

ԹՂ. 37ա. «Խնդրեմք մեծ աստուածու-
թիւն, հօս մէկ մարմին եւ արիւն երես ընկ-
եալ...» (6 տուն):

ԹՂ. 38բ. «Օվ Մարիամ Թանկ անուն...»
(5 տուն):

ԹՂ. 42ա. «Ենպիւրէնմի բրգէ: Երեք
աստուածաբանական առաքինութեանց այս-
ինքն հաւատոյ, յուսոյ եւ սիրոյ վրայ: Հա-
ւատամ զեզ, յուսամ ի զեզ...» (9 տուն):

ԹՂ. 44ա. Երգ ապաշխարութեան 50ում
սաղմոսին զօրայ: Ողորմեա Աստուած իմ...»
(10 տուն):

ԹՂ. 47ա. «Յաւալի Կոյս Մարիամ
մահուտ մեծ ցաւէրուտ...»:

ԹՂ. 47բ. «Վոլորմաց Երեսու Փրկիչ,
Երեսու բարի...»:

ԹՂ. 48ա. «Տէր իմ Երեսու Քրիստոս
Փրկիչ իմ...»:

ԹՂ. 49բ. «Գոհութիւն եւ փառաբանու-
թիւն մատուցանեմք...»: Պատարագի գո-
հութիւնն է միմյնի Ագաւորութիւն:

ԹՂ. 50բ. «Աղօթք սուրբ Աննայ դե-
մաց: Վօվօր ասէ զայս աղօթքը...: Ողոյն
զեզ Կոյս Մարիամ...»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 51բ. «1787, (այս պրագրաւած)
1887, 29 Novembris: Հաղար ութը(°) եօթը
(°) Հարուր ու ուժունը օղնին նօյնմայրի
քրտանովնին փրտակվէնք»:

Առաջիմ պանպաղմակ թուղքի առաջիմ
երեսիմ վրայ՝ «In perennem memoriam
dilectissimae Matris Annae Mariae Nago
Consortis Josephi quondam Gabrus defunctae
Anno 1853 die 12 Martii quae nimirum
Ecclesia Armena colit festum S. Gregorii
Illuminatoris. Zach. Gabrus mp.».

1864

(Հիմ քիւ 275)

ՎԱՐՔ ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԲԵՐՔՄԱՆՍԱՅ

ՎԻՆԵՆԱ

1848

ԹՈՒՂԹՔ՝ 188, իշակայւած 1—374: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 14.7X8.5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմտկում: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտսիւն 11X8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ,
միշակ հաստութեամբ զորաւոր քուլք: ԿԱՂՄ՝ ճորա-
զայն կիտալաք, քաղաքատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ կազմը ճաշայնիւ սկոտե, զործածութեմէ
քուլքերը բաւական աղտոտած: ԳԻՐ՝ շատ մաքուր
ամցման ճօտրգիր: ԹԱՆՔ՝ զոմտոտած սեւ: ԶԱՐԳԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւմ. չուծի: ԳԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 2ք, 186ք մեծ
մտալ, 186ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1848: ԳԻՒՑ՝ ամծամօք,
Միխրաբանմանք: ՏԵՂԻ՝ Վիւննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ճոր գրչէ, առայն կազմիմ
մեքքիմ երեսիմ կազմած քաջեակի մը վրայ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Վարք երանելի
Երվանդանու Բերքմանայ, Յրկերութենէ
Երեսուխի, զոր յօրինեալ է Հ. Վերքեղեայ,
Կեպարեայ, վերականգուի նորայ, ի Վիւննա,
ի Վանա Պ. Սուրբ Աստուածածնի, 1848»:
Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Մուկիտ Վիտեղեայի, Երեսու-
հանք ընդհանրական Արքային Յովհաննէս
Բերքմանսին վրայ տուած վկայութիւնը:
Ստուգել Յովհաննէս Բերքմանս, մեր օրհ-
նեալ Նորայրը, անմեղ, բարորդին մաքուր,
ջերմեռանդ, հրեշտակային կատարելութիւն-
ներով ու հաստատուն առաքինութիւններով
զարդարուած եւ Միաբանութեան կարգերն
ու կանոնները ճշդիւ պահող պատանի մըն
էր...»:

ԹՂ. 4ա. «Վարք Երանելի Յովհաննու
Բերքմանայ, Առջի մաս՝ Մնունդ, կրթու-
թիւն եւ կեանք Յովհաննու ի Փրանսիայ»:

ԹՂ. 27ա. «Երկրորդ մաս՝ Յովհաննէ-
սին Հոռմայու զարդոցին մէջ անցուցած
կեանքը մինչեւ իր վերջին հիւանդութիւնը»:

ԹՂ. 103ա. «Երրորդ մաս՝ Յովհաննէսին
վերջին հիւանդութիւնն ու մահը»:

ԹՂ. 140ա. «Գովհաստ Հ. Կոնստանդայ
Աղապիդէի Յովհաննէս Բերքմանայ կենացը
վրայ»:

ԹՂ. 158ա. «Զորրորդ մաս՝ Զանազան
հոգեւոր բաներու ժողովածոյք, զորն որ
Յովհաննէս Բերքմանս իրեն համար շինած
է, որոնք կրնան նաեւ ուրիշին ծառայել»:

ԹՂ. 180ա. «Ս. Աստուածածնայ տառն-
ուերկու աստղերուն պատկը»:

ԹՂ. 186ա. «Երանելի Յովհաննէս Բերք-
մանսին վարուցը Յանկը»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ (Նորագոյն գրչէ)

Առաջիմ կողմն մերքիմ երեսիմ կազմած
քաջեակի մը վրայ. «Թանկագին հատորիկ
մը մեր կղերանոցի ձեռագրաց հաւաքածոյին
մէջ, Բայց զԲաբարտարար ոչ յիշատակա-
րութիւն, ոչ ալ ուրիշ որեւէ տեղեկութիւն
մը ունի, ուստի կարելի չէ իմանալ Բարդ-
մանիչին եւ գրողին (աւելի ճիշդ՝ գրչին-
րուն, զի մէկէ աւելի են) անունները: Ամէն
պարազային Վիւննական Միխրաբան կղե-
րանոցի նոյնժամանակեայ աւազ աշակերտ-
ներէն ըլլալու են, զի մեր ճով միայն կղերա-
նոցին արտադրութիւնները կը պահուին:
Հմտ. նոյն հեղինակէն Թարգմանուած Ս.
Ե. Պերքմանի վարքը, տպ. Վենետիկ,
1891, որ այս ձեռագրէն շատ աւելի համա-
ռօտ է: Վիւննա, Միխրաբան կղերանոց,
17 Մարտ, 1963, ՆՂ. Ս(մոն) Պ(պի-
կեան)»:

1865

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄԱՇՏՈՅ ԶԵՆՈՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԵՆԱՅՈՒ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 101, իշակայւած 1—36 եւ 1—24
միայն: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 14.5X9.7: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ

ճշմտկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 11X8.5: ՏՈՂՔ՝
20: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միշակ հաստութեամբ

քաղաք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ ստուարաքաղաք, վրամ ճնշուժով գարգիւր: ԹՂԹԻՆԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մկեակամ կապուտ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ԹՂ. 1—42բ մօտգիրք, վերջերք աւելի ամցմամ մօտգիրք, մնացածը եիմ շնագիրք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբմտառաքն աւ խրատագիրքերը կտրմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յոսի: ԳԱՏԱՐԻ՝ ԹՂ. 27ա—31բ, 43ա—46բ, 100բ—101բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏՆՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չուգի:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնագրութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՐԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Կարգ խուզման հերաց: Պատրաստեցի յառաջագոյն մկրատ ի խուզել զհերս...»:

ԹՂ. 7բ. «Կարգ Դոնապանութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Դոնապանութեան պատրաստեցի յառաջագոյն բանալի եկեղեցոյն...»:

ԹՂ. 11ա. «Կարգ Ընթերցողութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Ընթերցողութեան պատրաստեցի յառաջագոյն Գիրքն...»:

Թեան պատրաստեցի յառաջագոյն Գիրք Ընթերցողութեան...»:

ԹՂ. 13բ. «Կարգ Երգմանցիութեան: Վասն նուիրելոցն պատրաստեցի յառաջագոյն Մաշտոց Գիրքն...»:

ԹՂ. 16ա. «Կարգ Զահրկալութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Զահրկալութեան պատրաստեցի յառաջագոյն աշտանակ շիջեալ մոմեղինաւ...»:

ԹՂ. 19ա. «Կարգ Կիսասարկաւազութեան: Վասն նուիրելոցն ի ձեռնադրութիւն կիսասարկաւազութեան, պատրաստեցին յառաջագոյն հոլանի հանդերձ...»:

ԹՂ. 32ա. «Կարգ Սարկաւազութեան: Վասն նուիրելոցն ի ձեռնադրութիւն Սարկաւազութեան պատրաստեցին յառաջագոյն հոլանի հանդերձ...»:

ԹՂ. 47ա. «Կարգ Քահանայութեան: Վասն նուիրելոցն ի ձեռնադրութիւն Քահանայութեան պատրաստեցին յառաջագոյն բազպանք...»: Վերջ՝ ԹՂ. 100ա՝ «Եւ ապա յեկեղեցոյ կան եւ ուսանին զպատշաճեալսն առ կարգ իւրեանց»:

1866

(Հիմ քիւ 206)

ԱՌԱՆՁԻՆԸ ՀՐԱՀԱՆԳԻ ԵՒ ԿԱՆՈՒՔ (ՄԽԻԹԱՐԱՆ ԱՐԲԱՅԻ)

ԹՐԻԵՍ

1795

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48, իշակալութեան 1—65 միայն: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 14.5X10: ՊՐԱՎՔ՝ չեմ ճշտակալութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 12X7: ՏՈՒՔ՝ 18: ԿԱՋՄ՝ բարակ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, կոմակը միայն վնասուած: ԳԻՐ՝ ամցմամ մօտգիրք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՆՔ՝ բոլորը ալ տղագրութեան: ԶԱՆԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 2ա, 35ա, ԹՂ. 1բ՝ Միթաքառեւ Միթաքառեւ զիմեղեմը, տակը տղագրութեան: Գ. Պարսո Շիւքիւրեանց կրօնաւոր Միթաքառեւ: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1ա, 34բ, 48: ԳՐԻԶ՝ Շիւքիւրեան Հ. Պետրոս: ՏՆՂԻ՝ Թիւրքոս: ՏԵՐ՝ գրքեր: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 81բ, 84ա:

Մատենան է՝ «Առանձին հրահանգ եւ կանոնք Միթաքառայ Աբբայի», քաղաք մը յաւելուածմիջով: Հմմտ. Վիեննայի ամբարանակամ տղագրութիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՐԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ներկրթիւնութիւն եւ խրատ,

զորս եթէ բարեպէս ի դործ անդիցես զբազում օգուտս գտես»: Նախ բուռն հարկանելի է զխոնարհութիւնն եւ զքաղցրաբարոյութիւնն քանզի այսոքիւ շահիս զխաղաղութիւնն Գրեւորութիւն...» (40 հրաւանգք):

ԹՂ. 24ա. «Յաւելուածք կանոնաց դրելոց առ քարոզիչս ի Պաշկալութեան: Մի ոք ի ձէնջ արասցէ զիր ինչ ի ծածուկ, բաց ի յիւրոց առանձնաւորական դործոց, որպէս զի մի իմանայանս այլ ընկերք իւր...» (23 կանոններ):

ԹՂ. 31ա. «Եւ Ստեփաննոս Վարդապետ Աբբայ Հայր, զայս ամենայն կարեւոր համարեալ վասն մերայնոց եղելոցն ի Պաշկալով սահմանեցի զի ընդ այլ կանոնսն խառնեալ՝ պահանջէ սիրով ի յօգուտ ձեր եւ մողորմութեանս»:

ԹՂ. 32ա. «Յաւելուածք կանոնաց դրե-

լոց առ ի Պալմալովկան քարոզիչս մեր: Մի ոք ի մէջ ամենեւին ըստ այնմ եւ յառաջագոյն գրեցի, միջնորդ լիցի հարսնախօսուեան, կամ յորդորեացէ զայս անուն ոք առնուլ իւր կնուքեան զայն ոք...» (6 հրահանգներ):

Թղ. 35ա. «Գանոն վասն նորընծայից եւ ուսանողաց որք կրթին ի նորընծայարանի եւ ի դպրատան յայսմիկ, Նախ քան զամենայն հարկաւորագունեղ է պահել զամենայն հրաման եւ զպատուէր զոր մեծաւորն առաջադրէ...» (33 կանոններ):

Թղ. 46ա.

«Մի համարիք քեզ արժանի
Պատուոյ սիրոյ ըստ ամենայնի
Զի մի գուցէ մինչ հանդիպի»

Այն քեզ լիցի մակարդ չարի...» (17 տուն):

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 31բ. «Կանոնս այս ձեռամբ Հայր Մարկոս Վ. Իսկզուցեան, յնդարեթապօլիս, յամի Տեառն 1750 Հոգտեմբերի 3: Իսկ երկրորդ անգամ եղեւ օրինակեալ ի Կուտինացի Հայր Պետրոսէ Շիւքիւրեանց, Մխիթարեան կրօնաւորէ ի Թրեստ 1795 Հոգտեմբեր 22: Ի Վանս Հարց Մխիթարեանց»:

Թղ. 34ա. «Յամի Հայոց 1211 (1762) Սեպտեմբերի 29, ի տօնի Վարդապետ Խաչին սարկաւազ ձեռնադրեցայ ի Կուտինայ քաղաքին ի յԱթանաս Վարդապետէ Նիկոմիթիացոյ: 1215 (1768) Թուին Հայոց Տէտէ Վարդապետն եկն ի Կուտինայ, հաստատեաց զըպրատունն եւ ժողովեաց զմանկունս քաղաքին: Վարժելով դաստիարակեաց եկաց յամս Յին, յետոյ զնաց ի Կոստանդնուպօլիս եւ եկաց անդ եւ կաց ամս երկուս եւ անդ վախճանեցաւ: Եւ ես մահտեսի Սահակս նստայ ի դպրատանն 1776 Իրրին ամս երկուս 220 աշակերտ եղեն մեծ եւ փոքր: Իսկ ի սկսանիւն հալածանաց 1226 (1777) Հայոց» հոս կ'ընդհատի:

1867

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՂԹԱՐԲ

ՎԱՆ (°)

ԻՍՄԻԹ (1810)

ԹՈՒՂԹԳ՝ 103: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 14.6X0.6: ՊՐԱԿ՝ միացմ միջեւ ժի Զշմեկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միա-սիւս ԱՄԵ: ՆԻԻԹ՝ էիմ, գործարք հատկեկ թուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաջապատ տաւարաքուլք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ վերջաւորութեան տղիտակ թուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ, բայց գործածութեմէ շատ իւզատեմ եւ ալատտեմ: ԳԻՐ՝ ճուրջք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրեմ ու սկզբնագրեք կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ չունի: ԿՆԻԿ՝ քաղաքի տեղեր ամցիւրեմ, Պր. Սամուէլ Արաբեանի, որ ճուրջատում եղած է ճեղագրեք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810: ԳՐԻՑ՝ Յովնանիւս վանքի: ՏԵՂԻ՝ վան(°): ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Թղ. 98բ:

Մատենան է՝ «Աղթարք»: Հմմտ. Տաշեան Ցուցակ էջ 849 Ձեռ. Թիւ 397:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. «Աղթարք արանց եւ կանանց, կալ զանուն եւ զմօրն, եւ միաւորեալ, եւ տես թէ քանի կուլի, երթ ժի ժի եւ զոր ինչ մնայ, զայն կենդանակերպացոյ: Աղթարք արանց: Խոյն եւ իւր աստղն Հրատն է,

արապերէն մարեխն է իւր աստղին իմաստա-սէրէն թէ մարդ որ այս աղթարքս ծնանի, նա լինի նմանութեամբ եւ կերպարանօք խարտէչ եւ կարմրահերձ եւ մաղն դոռուղ, եւ արտոտ...»: 3բ՝ «Աղթարք կանանց: Խոյն եւ իւր աստղն Մարեխն է...»: 4բ՝ «Հարց-մունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստունքն, թէ նորա աստղն որ ի Խոյն լինի, դիւին անուն Ջորդիչայ...»: 5ա՝ «Հուսցուելոյն այս է՝ Ժածկադերբով տող մը...»: 5բ՝ «Միւսիւնցն այս է. Միւսիւնցն էր հաքէլ նուրի էլ...»: «Վրան պահելոյն այս է. Յանուն Աստուծոյ դթածին եւ ողորմածին...»:

Թղ. 6ա. «Բ.՝ Աղթարք արանց: Ծոյլ եւ իւր աստղն լուսաբերն է, որ արապերէն Ջօհրայ է...»: 7բ՝ «Աղթարք կանանց: Ծուլ եւ իւր աստղն Ջօհրայն է...»: 8ա՝ «Հարց-մունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրէն թէ ով որ ի Ծոյն ծնանի նորա դիւին անուն Սաֆեահի Սահիպի իպլիս է...»: 8բ՝ Թաղե-

լոյն, իժմելոյն: 9ա՝ «Լուսաշվելոյն, Գլուխն պահելոյն»:

Թղ. 9բ. «Գ.՝ Աղթարք արանց, Երկաւոր եւ իւր աստղն Փայլածուն է, արապերէն Օտարիտն է...»: 10բ՝ «Աղթարք կանանց, Երկաւոր եւ իւր աստղն Օտարիտն է...»: 11բ՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ ով որ Երկաւորն ծնանի անոր դիւի անուն ծապիր Իպնի Մէրվան է»: 12ա՝ «Աւերակ թաղելոյն» Եւմ. (8 թղոյդ պակասեցանք յեմք Աշմանկեր):

Թղ. 12բ. «Դ.՝ Աղթարք արանց, ինքն գետին իւր աստղն Լուսինն է...»: 14ա՝ «Աղթարք կանաց, ինքնգետին եւ իւր աստղն Լուսինն է...»: 14բ՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ ով որ այս աստղն ծնանի, անոր դիւին անուն Մէյմուն Իպնի Զէնկի է...»:

Թղ. 15բ. «Ե.՝ Աղթարք արանց, Առիւծ իւր աստղ արեգակն է...»: 17ա՝ «Աղթարք կանանց, Առիւծ եւ իւր աստղն արեգակն է...»: 18ա՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն, թէ որում աստղն որ Առիւծ լինի՝ անոր դիւին անուն Սահ Իպնի Վազան է...»:

Թղ. 19ա. «Զ.՝ Աղթարք արանց, Կոյս եւ իւր աստղն Փայլածուն է արապերէն Օտարիտ...»: 21ա՝ «Աղթարք կանանց, Կոյսն եւ իւր աստղն Օտարիտն է...»: 21բ՝ «Հարցմունքն Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ ով որ ի Կոյսն ծնանի, անոր դիւին անունն Տարիշ Իպնի Շար ասեն...»:

Թղ. 22բ. «Է.՝ Աղթարք արանց, Կշիռ եւ իւր աստղն Զօհրայն է...»: 24ա՝ «Աղթարք կանանց, Կշիռ եւ իւր աստղն Զօհրայն է...»: 25բ՝ «Հարցմունքն Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ յորում աստղն ի Կշիռն լինի, նորա դիւին անունն Զապա Իպնի Վազտան ասեն...»:

Թղ. 26բ. «Ը.՝ Աղթարք արանց, Կարիճ եւ իւր աստղն Մարիխն է: 28բ՝ «Աղթարք կանանց, Կարիճն եւ իւր աստղն Մարիխն է: 28բ՝ «Ասացին իմաստասէրքն թէ յորում աստղն որ Կարիճ լինի, նորա դիւին անունն Եահուտ է...»:

Թղ. 30բ. «Թ.՝ Աղթարք արանց, Աղեղնաւոր, որ է արապերէն Դաւաիր աստղն Մուշթարին է...»: 32բ՝ «Աղթարք կանանց, Աղեղնաւոր եւ իւր աստղն Մուշթարին է...»: 33բ՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին

իմաստասէրքն թէ որում աստղն որ Աղեղնաւորն լինի, անոր դիւին անունն Ապու Լապաշիր է...»:

Թղ. 34բ. «Ժ.՝ Աղթարք արանց, Այծեղջուրն որ է ձէտի, իւր աստղն Զօհայն է...»: 36ա՝ «Աղթարք կանանց, Այծեղջուրն եւ իւր աստղն Զօհայն է...»: 37ա՝ «Սողոմօնի Հարցմունք, Ասացին իմաստասէրքն թէ որում աստղն Այծեղջուրն լինի, անոր դիւին անունն Պուլաս է...»:

Թղ. 38բ. «ԺԱ.՝ Աղթարք արանց, Զրհոսն իւր աստղն Զօհայն է...»: 39բ՝ «Աղթարք կանանց, Զրհոս եւ իւր աստղն Զօհայն է...»: 40բ՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ ով որ այս Զրհոսն ծնանի, անոր դիւին անուն Մանսուր է...»:

Թղ. 41բ. «ԺԲ.՝ Աղթարք արանց, Զուկ որ արապերէն Լուսթ ասի, իւր աստղն Մուշթարին է...»: 43բ՝ «Աղթարք կանանց Զուկն եւ իւր աստղն Մուշթարին է...»: 44ա՝ «Հարցմունք Սողոմօնի, Ասացին իմաստասէրքն թէ մարդ որ ի Զուկն ծնանի, իւր աստղն Մուշթարին է, անոր դիւին անունն Շամշայ է...»:

Թղ. 45բ. Լուսնի ո՛ր կենդանակերպի մէջ գտնուիլու աղիւտակ մըմ է:

Թղ. 46ա. «Դուռն իմանալոյ թէ զհետ հօր կամ մօր կամ թէ Հարկանէ(՞) այր եւ կին միաբանութիւն առնէ թէ ոչ, Այր եւ կինն կամ Հայրն եւ որդին, կամ մայրն եւ որդին Համարեա զերկուսին աստղն...»:

Թղ. 46բ. «Պիտանի դուռ իմանալոյ թէ այրն առաջ մեռանի թէ կինն, Կալ զերկուսեան անունն եւ միաւորեա եւ ժի՛թի ի վերայ ած...»:

Թղ. 47ա. «Դուռ իմանալոյ վասն յղի կանանց, մանչ ծնանի թէ աղջիկ, Կալ զանուն մօր եւ զհօր եւ զվերադիրն տարւոյն ի վերայ բեր...»:

Թղ. 47ա. «Դուռ իմանալոյ վասն Հիւանդի, մահու է թէ կենաց է: Կալ զաւուր պատկերն, որում Հիւանդացաւ Հիւանդն եւ զանուն Հիւանդին...»:

Թղ. 47ա. «Վասն լաւապէս դեղորայք գուշելոյ, Յաղազս դեղորայք լինելոյ Հասաթակ անձինդ, լուր սիրելի, յոտից մինչեւ ցգլուխ որոնեա եւ Հաշիւ արա...»:

Թղ. 49ա. «Այս վեճակս Նիկիոյ Գծով Հայրապետք սահմանեցին»: Տակը աղիւտակ

մըն է հարիզմակամ՝ հիմզ եւ ուզածիդ՝ վեց տուներով, իւրաքանչիւրին մէջ գրուած գիր մը Ա—Վ: Ասոր կը հետեւին Ա—Վ իւրաքանչիւր գրի համեմատ երեք տողմը մեկմուքիւններ:

Թղ. 53ա. Ազիւսակ մը, Թղ. 53բ՝ բոլորակ մը:

Թղ. 54ա. Հրեշտակաց, նահապետներու եւ առաքեալ-աշակերտներու անուան ջանկ մը:

Թղ. 55բ. «Ա.» Պետրոս առաքեալ: Արա, զբանդ թո, լինի...» (չափակամ է Ա—Ժ տուներով, ինչպէս բոլոր յաջորդներն ալ):

Թղ. 56ա. «Բ.» Իարթուղիմէոս առաքեալ: Աւետիս քեզ մեծութեան...»:

Թղ. 57ա. «Գ.» Թոմաս առաքեալ: Աւետիս տուր եւ խնայ...»:

Թղ. 58ա. «Դ.» Յօնանէս առաքեալ: Արքունանաս մտէն դիմաց եւ լինիս տէր տիեզերաց...»:

Թղ. 59ա. «Զ.» (Ե. կը պակսի, քուզքեր ինկած են) Տիտոս: Ահա կու գայ թո գերիս»:

Թղ. 59բ. «Է.» Ղուկաս աւետարանիչ: Ահա ելաւ միեակ բարի, աւադ երթալը թո յաւոյի...»:

Թղ. 60բ. «Ը.» Ստեփաննոս նախավկայ: Արդ կու լինի քեզ նոր որդի խիստ շնորհազարդ եւ պիտանի...»:

Թղ. 61բ. «Թ.» Անդրէաս առաքեալ: Աստուած է մեծ Թադաւոր, այլ չի տիրէ երկիր ժխոր...»:

Թղ. 62բ. «Ժ.» Թադէոս առաքեալ: Արի ուզէ աստ գտանես, զոր կորուսեր երկիր ի ներս...»:

Թղ. 63բ. «ԺԱ.» Մատթէոս աւետարանիչ: Աւետիս քեզ յերկար կենաց, եւ շատ բարի ժամանակաց...»:

Թղ. 64բ. «ԺԲ.» Պրոխորոն: Ահա կու գայ հիւր հոռաւոր, մեծ եւ հզոր քան զթազաւոր...»:

Թղ. 65ա. «ԺԳ.» Յակոբոս առաքեալ: Արի կաց յաղօթս քեզէն, եւ գոհացիր զարարողէն...»:

Թղ. 66ա. «ԺԴ.» Փիլիպպոս առաքեալ: Ահա տամ քեզ ես աւետիս, Դօւլլաթ եւ բախտ աստընւորիս...»:

Թղ. 67ա. «ԺԵ.» Սիմոն առաքեալ: Աւետիս տուր դու եւ կանչէ, զօրօք հզոր պատերազմէ...»:

Թղ. 68ա. «ԺԶ.» Պօղոս առաքեալ:

Աղողական եւ զօրաւոր, դիպիս կնոջ հաւատաւոր...»:

Թղ. 68բ. «Վ.» Վլասն տղայի, որ ծնեալք աւուրքն իմանացես գրնութիւն նորին»: Կիրակիէ միջեւ Ծաքաք: «Կիրակի աւուր ծնած տղայն նախ անձնաւոր...»:

Թղ. 70ա. «Վ.» Վասն յանկարծակի հանդերձ այրի»: Կիրակի-Ծաքաք: «Թէ կիրակի ցորենէն այրի հանդերձ մարդոյ...»:

Թղ. 71ա. «Վ.» Վասն հիւանդի կենաց եւ մահուն»: Կիրակի-Ծաքաք: «Թէ կիրակի հիւանդանայ՝ հինգշաբաթի որ անցանի ապրի...»:

Թղ. 71բ. Կենդանակերպներու ցանկ մընէ: «Ոյն եւ Կարիճ իւր աստղն Մարեխն է...»:

Թղ. 72ա. «Աղբերս առ սուրբ հրեշտակակետք: Սուրբք եւ սիրեցեալք ամենասուրբ Երրորդութենէն հոգիք հարկաւորք Գաբրիէլ, Միքայէլ, Ռաֆայէլ...»:

Թղ. 73ա. «Յաղազս մոլորակաց: Երեւակն յամենայն կենդանակերպ կենաց երկու տարի եւ կէս...»:

Թղ. 75ա. «Յաղազս դիտաւոր աստղն յորժամ որ երեւայ: Յորժամ ի խոյն կենդանակերպն երեւի գուշակէ նոր Թադաւոր մի յարիցէ յարեւելից...»:

Թղ. 80ա. «Յաղազս դիտաւոր աստղաց որ երեւի ի Յունովարի ամիս, որ ասեն աստղադէտքն թէ այս աստղին անունն պատերազմի աստղ է: Յունովարն երեւի, դուշակէ անցանի Հոռոց աշխարհն սասանութիւն»:

Թղ. 81բ. «Վ.» Վասն փառաւոր աստղաց: Եւ յորժամ տեսանես մեծ եւ փառաւոր աստղ որ ցոլանայ յարեւմտից յարեւելս եւ բոց կաթէ...»:

Թղ. 82բ. «Յաղազս մոլորականացն որ կենդանակերպն մտանէ գինչ լինի: Եւ յորժամ Զօհալն ի խոյն մտանէ, Թադաւորք փախչին յերկրէ յերկիր...»:

Թղ. 84բ. «Յաղազս Մուշթարուն գուշակումն: Եւ յորժամ Մուշթարին ի խոյն մտանէ, գուշակէ անձրեւք բաղումք...»:

Թղ. 85բ. «Յաղազս Գուլ-Վիշապին եւ Տուտ-Վիշապին եւ իւր բնութիւնն եւ դործն Հրատին մի են ի փնասակարութեանն: Եւ յորժամ Տուտ Վիշապին եւ... (գաղափարաբար) խոյն մտանէ, Թադաւոր մի ծնանի...»:

Թղ. 87ա. «Յորժամ Այծեղջիւրն մտանէ, գուշակէ, որ լինի ի Տաճկունքն

պակասանք եւ ամենայն իմաստաստաց նեղութիւն», արում կը յարորդեմ արաքերէն հիմն ռւ կէտ տող եւ մոգական պատկերներ:

Թղ. 87բ. «Յաղաքս արեգական պարուհիս: Խոյն չարութիւն երկրի մի եւ մահ չորդոտանեաց...»:

Թղ. 88բ. «Յաղաքս բակ առնելոյ արեգական, Յունկար դուռակէ, բազմանան դողք եւ քաղաւոր ոմն փախչի...»:

Թղ. 89բ. «Յաղաքս խաւարման արեգական, Խոյն գուռակէ վախ եւ հիւանդութիւն սեռամեծեաց...»:

Թղ. 91բ. «Յաղաքս պարուհիս լուսնին, Խոյն գուռակէ, որ մեծուն պիտո լինի, եւ ամառն շող յոյժ...»:

Թղ. 93ա. «Յաղաքս բակ առնելոյ լուսնին, Խոյն գուռակէ, երկար ամպոյն Նշանակ եւ ցուրտ յող եւ անձրեւ...»:

Թղ. 94ա. «Յաղաքս խաւարման լուսնի, Խոյն խաւարի լուսինն գուռակէ մահ չորդոտանեաց...»:

Թղ. 95բ. «Յաղաքս շարժի ի վերայ կենդանակերպի լուսնին, Թէ որ կենդանակերպ է նոյն, պահն կամ զինէ է գուռակումն նորա: Թէ Խոյն է եւ ցորեկ, գուռակէ որ լինի պատերազմունք...»:

Թղ. 96բ. «Վասն Աղեղան, որ իջանէ ի վերայ լուսնին: Յորժամ ի Խոյն լինի լուսինն, եւ Աղեղն իջէ արեւելս գուռակէ ցաւք եւ հեծութիւնք...»:

Թղ. 98բ. «Յաղաքս աստեղաց որ սերեն

զմիմենանս եւ ատեն, Զօհալ սերելի է Մուշթարին...»:

Թղ. 99ա. «Վէթէնէ, զէհէ, էն, մուշապէհէ, Թիլէմ ասլի, ասթի...»: Թղ. 99բ. «Մանիր ով սերելի, այս աղօթքս ինչ բանի համար կարգան նիյէթն հասրլ կու լինի»:

Թղ. 101ա. «Գիր վասն լեզուկապի, Զայս թլսմն դրէ Մարեխ սահաթին չարկամին անուն հօր մօր...», տակը պատկեր մը:

Թղ. 101բ. «Բաթանեղոյ, Գրէ զայս թլսմն սոխի ջրով եւ անուանքն...»: «Վասն ատելութեան: Զայս Գ թլսմն դրէ Գ ընկուղի մէջ դէր...»: «Թէ ուզես որ գողացած մալն բերել տառ...»:

Թղ. 102ա. «Եթէ կամիս կախարդած մարդ ազատես...»: Տակը կրկին հառնկիւմն ինքով կազմուած աստղեր մոգական գրութիւններով:

Թղ. 102բ. «Անուանք ժի հրէշտակացն որ հրային, յողային, ջրային, հողային...»:

Թղ. 103ա. Դեզագրեր՝ «Ջերման դէր», «Վասն մայնի որ գօրեղի», «Գլխացաւի դեղ»:

Թղ. 1ա եւ բ, ինչպէս մասն 103բի վրայ կը գտնուին բարբարոս գրերով գրուած մոգական խրատներ, գրեթէ ամբողջովին մոմաւանդ Թղ. 103բ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 98բ. «Արդ գրեցաւ աղթարքս եւ պէսպէս գուռակութեան դիրքս ձեռամբ Յովհաննու դրչի Վանեցեոյ Թվին ՌՄՄԹ (1810) Մարտի Ի. օրին»:

1868

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԾԱՐԱԿՆՈՑԻ

ՎԻԵՆՆԱ (*)

ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 1+4, իջակայութե 29—38: ՄԵՄՈՒՔՈՒՆ՝ 14.1X9.1: ՊՐԱԿ՝ ճեղքայն մէջ: ԳՐՈՒՔՈՒՆ՝ ստախն 10X6.5: ՑՈՂՔ՝ 17: ՆԻԹ՝ հիմ գօրաւոր հատս քաղք: ՀԱՆԴԱՄԱՐՔ՝ արտաքին երեսները աղտոտած: ԳԻՐ՝ ճտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, ՄԻԻԹՔԵՐԱՄ մը: ՑԵՂԻ՝ վիեմնա(*) : ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հասակոտորք է՝ Մաս Մաղկաքաղ շաբակնոցի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Ս. Ստեփաննոս Նախավկայի ճաշու շարակամի վերջըներ եւ վերջիմ տունը: «Համօրէն Ննջեցեւոց՝ Որ յանէից ստեղծող դոյնի...»:

Թղ. 1բ. «Մենդեան Գրիստոսի՝ Խորհուրդ մեծ...»:

Թղ. 2ա. «Յարութեան Գրիստոսի՝ Այսօր յարեալ...»:

Թղ. 3ա. «Շարական հայրապետական

ի զընենուն առ ի պատարագել՝ Հրաշափառ Աստուած...»:

Թղ. 3բ. «Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի»:
Թղ. 4ա. «Շարական Հայրապետական ձայնաւոր պատարագի՝ Որ զխորհուրդ քո զայստեանդ...»:

Թղ. 4բ. «Կանոն Անուան ամէնորենեալ Կուսին Մարիամու՝ որ երգի զընթէ որպէս Այսօր Ժողովեալ. Այսօր խումբք լուսեղի-նացն...»: Առաջին տան կէտը միայն. ապա կ'ընդհատի:

1869

(Հիմ քիւ չունի)

ՏԱՂԱՐԱՆ (Հատակոտոր)

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒԴԹՔՔՔ 8: ՄԵՇՈՒԹԻԻՆ՝ 14×10: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասուն 11.5×8: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ զորտար քարակ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու չէ, քամաքը մերծծուած, քաղաքը քամաքէն ծանկեմ: ԳԻՐ՝ ճօտգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Տաղարան» ի հատակոտոր մը, մէկ պրակ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

Թղ. 1ա. «Տաղ Յարութեան՝ Դասըն Հրէական էին պահապան սուրբ զերեզմանին որ եղաւ մարմինն աննման...»:

Թղ. 2ա. «Տաղ Յարութեան՝ Նոր ծաղիկ պայծառ ցուցաւ ի նոր զերեզմանէն...»:

Թղ. 2բ. «Տաղ Յարութեան՝ Կանայքն արտասուօք լային զբարձօղն արտասուաց, զմեռելոց կենդանատուն որպէս զմեռեալ»:

Թղ. 3ա. «Տաղ Յարութեան՝ Կանանցըն կանխեալ եկին ի զերեզման, գիւղս անուշս բերին ի յօծանել զՏէրն...»:

Թղ. 3բ. «Տաղ Յարութեան՝ Եկեալ Մարիամ Մազդաղեանցին այն առաւօտին միաշարաթին...»:

Թղ. 4ա. «Տաղ Յարութեան՝ Դռչէր Հրեշտակն առ վիմին վասն յարութեան

Եիսուսին կանայք դուք զի՞ զարհուրիք, լալով խնդրէք զկենդանին...»:

Թղ. 4բ. «Տաղ Յարութեան՝ Յայնժամ սիրով տիրական, լցեալ կանանց խնդրութեամբ դան առ Պետրոս Բունանեան եւ սիրեցեալսն ցեոհան...»:

Թղ. 5ա. «Տաղ Նոր Կիրակի՝ Այսօր նոր արեւ հարեալ ի նորահաշ արեղակնէ, ի նորահաշ արեղակնէ...»:

Թղ. 6ա. «Տաղ Համբարձման Խ՝ Այսօր անդրանիկ Հօր Որդին յերկինս սլանայ Առամային կերպիւ...»:

Թղ. 6բ. «Տաղ Հոգւոյ Գալստեան՝ Ներհուսեցուք զբաղըր եղանակ վայելչա-հիւս երից անմանց, ծնողին եւ ծնեցիկոյն եւ բխեցելոյ սրբոյ Հոգւոյն...»:

Թղ. 7ա. «Տաղ Հոգւոյ Գալստեան՝ Այսօր սուրբ Հոգին Աստուած եկեալ յաշ-խարհս, յաշխարհս Հնչեաց զձայն որոտման մեծի»:

Թղ. 7բ. «Տաղ Վարդապետին՝ Այսօր ցնծայ լեռն թափօր եւ զուարճանայ մեծն Ահերձոն, քանզի լոյսն աստուածային սյսօր ծաղեաց յայն սուրբ լերին...»:

Թղ. 8բ. «Տաղ Վերափոխման՝ Այսօր Դարբիէլ Հրեշտակապետն եկեալ բերեալ զբարբիտն պսակ յաղթօղ Կուսին...»:

1870

(Հիմ քիւ 214)

ԻՆՏՐԵՆԱՑ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻԻՆՔ

ՎԻՃԵՆԱ

1881

ԹՈՒԴԹՔՔ 129: ՄԵՇՈՒԹԻԻՆ՝ 14.2×10.5: ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասուն 12.5×8:

ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ մօրազոյն հատաքակ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ կիսալար, քաղաքատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆ-

ԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, տեղ-տեղ մնամբ ճիւղծուած: ԳԻՐ՝ ճարագլմ վարժ շնչագիր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 2ք մեծ մատով, 3ք—12ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1881: ԳՐԻՉ՝ ամծած. ՍԽԻՔԱՐԵԽԱՑ մը: ՑԵՂԻ՝ վիճմ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի, տեւ ճախտաբնալքը ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Վիննորէք կամ պատրաստութիւն ինչ փոքրիկ ի գլխաւոր տուն ինչ Մարեմայ եւ Յիսուսի ի Վանս Պաշտպան Ս. Կուսին 1881:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Վիննորէք պատրաստութիւն ի տուն Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի Սկիզբն առնի ի 16 Դեկտեմբերի: Ատուած յօգնել ինձ նայեաց... Յիսուս Մանուկ սիրուն, որ վասն մերոյ փրկութեան ի ծոցոյ անտի Հօր իջեր յարգանք Կուսին...:

ԹՂ. 3ա. Վիննորէք պատրաստութիւն սրբութեան սրբոյ Կուսին: 24 Յունուար: Եկ սուրբ Հոգի... Ով հայելի մաքուր սուրբ Մարիամ, դու անդէն իբրեւ լցան քառասնորէք ժամանակ յետ ծննդեանն...:

ԹՂ. 9ա. Վիննորէք պատրաստութիւն վասն տօնի Աւետեաց սրբոյ Կուսին, որում պարտ է սկիզբն առնել ի վերջապաններորդում աւուր Մարտիրոս ամօհանն: Եկ սուրբ Հոգի... Մեծարեմ գեղեց ով սուրբ Կոյս Մա-

րիամ, եւ զարմացեալ սքանչանամ ընդ քո խոնարհութիւնդ...:

ԹՂ. 12ա. Վիննորէք պատրաստութիւն Փոխման Կուսի: Սկիզբն առնի ի 6 Ապրիստոսի: Եկ սուրբ Հոգի... Ով փառաւորեալ եւ մեծաշուն Կոյս, ի մէջ առտեղաց երեւեալ ի լոյս...:

ԹՂ. 22ա. Վիննորէք պատրաստութիւն ծննդեան փառաւորեալ Կ. Մարիամու, սկսեալ յերեսներորդում աւուր Ապրիստոսի: Եկ սուրբ Հոգի... Ով ամենասուրբ Կոյս Մարիամ, որ ի յաւիտենից ընտրեալ սահմանեցար յմերորդութենէ...:

ԹՂ. 25ա. Պաշտպանք առ Ս. Յովնէի: Սուրբ Հայր Յովնէի կուսանաց պահպանք:

ԹՂ. 25ա. Աւետման ութօրէք: Կողմունէ գեղեց Աստուած ով Մարիամ...:

ԹՂ. 26ա. Վիննորէք կրթութիւն եւթն ցաւոյ ամենասուրբ Կուսին Մարիամայ: Եկ սուրբ Հոգի... Առաջին մասը լսած ատեննիս մտածենք երանուհւոյ Կուսին Մարիամայ առաջին ցաւը...:

ԹՂ. 30ք. Վիննորէք պատրաստութիւն վասն տօնի Պաշտպանութեան Կուսին Մարիամայ: Ով Կոյսը երանելի, դու կացեք ինձ հօր պաշտպան զամենայն աւուրս կենաց իմոց...:

1871

(Հիմ քիւ 223)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԳ

ԱՆՇԱՆՈՒԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 61: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 14.2X0-1: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտմիմ 12X6: ՑՈՂՔ՝ 20—21: ՆԻԽԹ՝ ճարագլմ պարզ քաւք: ԿԱՐՄ՝ քաղաքատ ստուարաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղն բակուած, ոկսած է քաղաքի: ԳԻՐ՝ վարժ շնչագիր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատեւ ոկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 23ք մեծ մատով, 24ա—25ք, 62ա—61ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՅ դարու կէտեմ առջիմ: ԳՐԻՉ՝ ամծած, ՍԽԻՔԱՐԵԽԱՑ մը: ՑԵՂԻ՝ հաւամարք վիճմ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մատենան է՝ Աղօթագիրք, պատրաստութիւն եւ շնորհակալութիւն Ս. Պատարագի, բաժնուած շաքքաւոյ օրերու վրայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Քիւ գին ինչ պահանջի վասն արժանաւորութեամբ զՅորհուրդ Պատարագին կատարելոյ:

ԹՂ. 2ք. Վատալ քան զՅորհուրդ Պատարագին: Խորտարաւորութեմ մը իմ մտածակամի ձեւով կու գամ աղօթքմեր քաժնուած շաքքաւոյ օրերու վրայ: 7ա՝ Երկուշաբթի, 8ք՝ Երեքշաբթի, 8ք՝ Զորեքշաբթի, 10ք՝ Հինգշաբթի, 12ա՝ Ուրբաթ, 13ք՝ Շաբաթ, 14ք՝ Կիրակի:

ԹՂ. 16ա. *Աղօթք Թովմայի Գեմբաց-
այ... Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, անկեղծա-
ւոր մտօք մատուցանեմ զիս քեզ այսօր ի
մշտնջենաւոր ծառայ, յարբանեկութիւն...* :

ԹՂ. 18ա. *Աղօթք սրբոյն Բեռնարդոսի
առ Սուրբ Կոյսն, Ով օրհնեալը եւ որ դուեր
զչնորհս եւ ծնար զկեանս կենդանութեանն :*

Առնմամբ գտաւ կամ մասն առանց խորագրի
ուրիշ ազօր-քմերն ալ :

ԹՂ. 26ա. *Գոհութիւն յետ Պատարագին :
Ժողովեալ ամփոփեա դու զքեզ իբր զչորրիբ
բանն ժամու...* : Խորհրդածութիւններէս

հտէ կու գտ թՂ. 29բ՝ *Երկուշաբթի, 30բ՝
Երեքշաբթի, 31բ՝ Զորեքշաբթի, 33բ՝
Հինգշաբթի, 35ա՝ Ուրբաթ, 36բ՝ Շաբաթ,
37բ՝ Կիրակէ :*

ԹՂ. 38բ. *Աղօթք Ս. Թովմայ Աբուի-
նացայ : Ենորհս մատուցանեմ քեզ Տէր
սուրբ Հայր յաւիտենական...* : Ասոր կը
յաջորդեն մեծ ուրիշ ամխորագիր ազօր-
քմեր :

ԹՂ. 49ա. *Համառօտ եղանակ ասելոյ
զուրբ Վարդարանն :*

1872

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԱՀՄԵՏԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԹՈՒՂԹԳ՝ 11: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14-2X9-7: ՊՐԱԿ՝
այսօր միայն մէկ, եւ մամ է ձեռագրի մը, որուն
Ժ. արտել եղած է ձեռնագր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն
10-5X8-6: ՑՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ Եիմ զօրաւոր հասակեկ
քուղք: ԿԱԶՄ՝ ձեռնագր չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ զօր-
ածառքեմ սեւցած, իւրացած: ԳԻՐ՝ մօտքգիր: ԹԱ-
ՆԱԿ՝ տեւ, խորագրեմ ու սկզբագրեմ կարմիր:
ՋԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ Եւմ. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժե դար:
ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝
չումի:

Մատենան է՝ հատակցտոր մը *«Պատ-
մութիւն ծննդեան եւ սննդեան արբանեկին
Նեոան Մահմէտին եւ Թագաւորին Նորա
չարին»*: Հմմտ. Բրիտանական Թանգարան
Թիւ 4580 առ Conybeare էջ 278 :

Ժէ դար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *Աստանօր կամ եղեւ ինձ
դարձեալ երկրորդ անգամ բուռն հարկանել
զմատենից ժամանակագրաց պատմութեանց
կարգաւ ծանուցանել, թէ որպէս կամ զինչ
գործեցան յայնարէին Հայոց եւ Բարիւրաց-
ւոց, Յունաց եւ առ հասարակ ընդ տիեզերս
ամենայն...* : Կը վերջանայ ընդհատուելով՝
*«Իբրեւ Հերակլա որդիքն հասնէ Հոռմիկա եւ
Վան անդէն բազում զօրօք Մէհմէտի փախ-
եան խաչիւն յԱնտիօք եւ Մահմէտ»* (հոս
կ'ընդհատի) :

1873

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԹՈՒՂԹԳ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14X8-5: ՊՐԱԿ՝
Երկու, չեմ ճշմարտած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 11X
5-5: ՑՈՂԳ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ Եիմ զօրաւոր, միջակ ծա-
տուքեմ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝
յու: ԳԻՐ՝ մօտքգիր մօտքգիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐ-
ԳԱՐԱՆԳ՝ Եւմ. չումի: ԳԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 12: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ Ժե դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ, Միջքայեմ մը:
ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Ժե դար

Մատենան է՝ Մաշտոցի մաս՝ *«Կարգ
յանմարարութեան հոգւոյ»* :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. *«Իբրեւ մատենից հանդերձ
լրոյն օրհնութեան առ հիւանդին ասելով.
Ողորդութիւն տանս այսմիկ եւ ամենայն
ընակչաց ի սմա...* » :

1874

(Հիմ քիւ չուծի)

ՁԱՅՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 218: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14.1X9.8: ՊՐԱԿ՝ չնձ Զշմեպսւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10X6: ՏՈՂՔ՝ 16: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրւար, միջակ հաստաւ: քեւմք քուզք: ԿԱՋՄ՝ արժամ կ'եքեի քաջեպ կազ՝ մը միայն ունեցած է, որ պսօք կ'օրսուած է: ԹՂԵԱՆՁ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ ետեղ զուժաւոր քուզք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԱԿ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ մաքուր եւ գեղեցիկ մօտրգիւր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԱԿ՝ եւձ չուծի: ՊԱՏԿԱՆ՝ տղազրուած, ԹՂ. 4ք: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ք—4ա, 198—218: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարձ կ'էսէն ետէ: ԳՐԻԶ՝ ամծածօք: ՏԵՂԻ՝ ամծածօք: ՏԻՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 3ա: ՎԱՆԱՏԵԿԱՆ ԺՅՈՒՅԻՐՆ Ի ԺՅՈՒՅԻՐ ՏԵՐ՝ Մարգարեան: Կ. Գ., 1 Մարտ 1920:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. Ձայն Յիսուսի ի սիրտ քահանայի, որ է ամօրեայ մտածութիւն ի պէտս քահանայից, յաւելեալ ի վերջոյ խրատաւ պիտանիս առ խոստովանահարս եւ առ ձեռնադրելի գղերս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. Վառաջիկ օր: Մտաւոր աղօթք: Բանի միխթարեալ եմ որդեակ, յի յերկիր անկեալ քո առ ոտս իմ աստանօր, զդուաւորութիւն խնդրես յիշէն...: 9ք՝ ՎԵ. օր՝ վարանան: 13ք՝ ՎԵ. օր Արժանապատուութիւն: 17ք՝ ՎԵ. օր՝ Սրբութիւն: 21ք՝ ՎԵ. օր՝ Մեղք: 25ք՝ ՎԵ. օր՝ Մեղք երկրորդ: 29ք՝ ՎԵ. օր՝ Գայթակղութիւն: 33ք՝ ՎԵ. օր՝ Սեղանակապուտ պատարագ: 37ք՝ ՎԵ. օր՝ Վերասահեցծութիւն: 41ք՝ ՎԵ. օր՝ Անժաքութիւն: 45ա՝ ՎԵ. օր՝ Ազանու-

թիւն: 50ք՝ ՎԵ. օր՝ Հպարտութիւն: 54ք՝ ՎԵ. օր՝ Մահ առաջին: 58ա՝ ՎԵ. օր՝ Մահ երկրորդ: 61ք՝ ՎԵ. օր՝ Դատաստան առաջին: 65ա՝ ՎԵ. օր՝ Դատաստան երկրորդ: 69ա՝ ՎԵ. օր՝ Դատաստան երկրորդ: 72ա՝ ՎԵ. օր՝ Դժոխք: 75ք՝ ՎԵ. օր՝ Վտանգ դատապարտութեան: 79ա՝ ՎԵ. օր՝ Մեղք ներելի: 82ա՝ ՎԵ. օր՝ Գաղղութիւն: 85ք՝ ՎԵ. օր՝ Դատարկութիւն: 89ա՝ ՎԵ. օր՝ Ուսումն: 93ք՝ ՎԵ. օր՝ Հաւատք: 98ա՝ ՎԵ. օր՝ Յղիս: 101ա՝ ՎԵ. օր՝ Սէր Աստուծոյ: 104ք՝ ՎԵ. օր՝ Սէր ընկերին: 108ա՝ ՎԵ. օր՝ Նախանձաւորութիւն: 111ք՝ ՎԵ. օր՝ Խոնարհութիւն եւ հեղութիւն: 117ք՝ ՎԵ. օր՝ Մեղքութիւն: 122ա՝ ՎԵ. օր՝ Արքայութիւն:

ԹՂ. 126ա. Վերնութիւն խղճի մտաց ի պէտս առն եկեղեցականի: Առ ի՞նչ վախճան ընտրեալ իցէ զվիճակ եկեղեցական...:

ԹՂ. 135ա. Վերադառնալ առ խոստովանահարս առեալ ի որդոյն Կառուղոսէ, ի որդոյն Փրանկիսկոսէ Սալեղացոյ եւ յայլոց: Զարթութիւն ջիւնը եւ զմաքրութիւն խղճի մտաց կալլիւր յանձին...:

ԹՂ. 187ք. Վերադառնալ առ ձեռնադրելիս ի ճանաչել զկոչումն իւրեանց եւ ի գէպ զալ նմին: Գննեցէք քաջ զկոչումն. Զէ ուժեղ իշխելի մտանել ի գործն ուրուք թագաւորի, բայց միայն կոչեցեալ առ ի նմանէ...:

ԹՂ. 196ք. Վճանկ:

1875

(Հիմ քիւ չուծի)

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԵՒ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱԿԱՆ, ԵՒ ԱՂՈԹԱԳԻՐՔ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 116, իջեպսւած: Ա—ՁԳ. Ե. Ա—ՁԼ: միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 12.8X10: ՊՐԱԿ՝ չնձ Զշմաւսած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10X6: ՏՈՂՔ՝ 24:

ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրւար, միջակ հաստաւ: քեւմք քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի, կազմաւոր եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆԱԿ՝ զօրծածութեմէ որոշ քուզքի իւզուած եւ աղւտած:

Գիր՝ Զոր Յօտրգիր: ԹԱՆԱԲ՝ ուր, բաւական զումտած: ԶԱՐԿԱՐԱՆԳ՝ ԷւՅ. չափ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 113ր, 115ա վարի կէտը, 115բ—116ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չափ, հետագայի՝ ԹՂ. 113ա: ՏԵՂԵՂԻ՝ ԹՂ. 116ր՝ ՍԱՆԿԱՅԵԱՆ Ի Կ. ՊԱՆԿ Ի 23 ԴԷԿ. 1903:

Մատենան է՝ «Կանոնադիր եւ կատարելութիւն կրօնաւորական եւ աղօթագիրք»։ յորքան կ'երեւի պատկաւած է Անտոնեան Միաբանութեան ամբարմնարկն մէկուն։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գրուի Ա.» Յաղագս Կատարելութեան։ Ոմանք եւ մանաւանդ կանայք Հաստատեալ են ի մտի մեծի կատարելութեան ժամանակ յորժամ ասին զյորով ձայնաւոր աղօթքս...»։

ԹՂ. 3ա. «Գրուի Բ.» Յաղագս Կատարելութեան։

ԹՂ. 4բ. «Գրուի Գ.» Յաղագս Հոգեւոր Հօր կամ առաջնորդի։

ԹՂ. 5բ. «Գրուի Դ.» Յաղագս Ընթերցանութեան Հոգեւոր զորոց։

ԹՂ. 6բ. «Գրուի Ե.» Յաղագս մտածական աղօթից։

ԹՂ. 9բ. «Գրուի Զ.» Յաղագս ձայնաւոր աղօթից։

ԹՂ. 13բ. «Գրուի Է.» Յաղագս առաջիկայ ունեւոյ զԱստուած։

ԹՂ. 15ա. «Գրուի Ը.» Յաճախ մատչիլ ի սուրբ Խորհուրդն Խոստովանութեան։ Վերջաւորութեամբ՝ ԹՂ. 29բ կայ Անտոնեան Միաբաններու յիշատալութեամբ ձեւը։ «Եւս (այս ոք) խոստանամ եւ ուրտեմ ամենակալին Աստուծոյ...»։

ԹՂ. 31ա. «Համառօտ բան բովանդակիչ ամենայնի, զորս պարտապան են պահել նորընծայք Հայոց ուղղափառաց Կարգի սրբոյ Հօրն մերոյ Անտոնի Աբաբայի Մեծի, Գրուի Ա.» Յաղագս մտից ի կրօնաւորութիւն։ Հարկ է նորընծայի լինել զաւակ ջրիտունէի եւ Հաստատուն յուղղափառ Հաւատոս...»։

ԹՂ. 31բ. «Գրուի Բ.» Յաղագս արհամարհութեան առօրէիցս։

ԹՂ. 31բ. «Գրուի Գ.» Յաղագս ողջախոհութեան։

ԹՂ. 32ա. «Գրուի Դ.» Յաղագս Հնազանդութեան։

ԹՂ. 32ա. «Գրուի Ե.» Յաղագս Ընդունելութեան սուրբ Խորհրդոյ։

ԹՂ. 32բ. «Գրուի Զ.» Յաղագս սիրոյ։

ԹՂ. 32բ. «Գրուի Է.» Յաղագս խոնարհութեան։

ԹՂ. 33ա. «Գրուի Ը.» Յաղագս նուաճելոյ զկիրս Համբարութեամբ։

ԹՂ. 33ա. «Գրուի Թ.» Յաղագս պարկեշտութեան։

ԹՂ. 33բ. «Գրուի Ժ.» Յաղագս լուսութեան։

ԹՂ. 34ա. «Գրուի ԺԱ.» Յաղագս աղօթից։

ԹՂ. 34բ. «Գրուի ԺԲ.» Յաղագս յայտնելոյ զխիղճ մտացն։

ԹՂ. 34բ. «Գրուի ԺԳ.» Յաղագս ձեռագործի։

ԹՂ. 35ա. «Գրուի ԺԴ.» Յաղագս սեղանոյ։

ԹՂ. 35ա. «Գրուի ԺԵ.» Յաղագս Հոգեւոր կրթութեան։

ԹՂ. 36ա. «Կանոնք ուղղափառ կրօնաւորացն Հայոց ի Կարգէ սրբոյն Անտոնի Աբաբայի Մեծի, Գրուի Ա.» Յաղագս Հնազանդութեան։ Պարտ է կրօնաւորին զիւր մեծաւորն Համարիլ ի տեղի Գրիստոսի ամենեւին առանց զանազանութեան...»։

ԹՂ. 36բ. «Գրուի Բ.» Յաղագս ողջախոհութեան։

ԹՂ. 36բ. «Գրուի Գ.» Յաղագս աղքատութեան։

ԹՂ. 37ա. «Գրուի Դ.» Յաղագս խոնարհութեան։

ԹՂ. 37ա. «Գրուի Ե.» Յաղագս եղբայրսիրութեան։

ԹՂ. 37բ. «Գրուի Զ.» Յաղագս Համբարութեան։

ԹՂ. 37բ. «Գրուի Է.» Յաղագս Կանգնածի կրօնաւորաց։

ԹՂ. 38ա. «Գրուի Ը.» Յաղագս բնակելոյ ի սենեկի։

ԹՂ. 38ա. «Գրուի Թ.» Յաղագս ճանապարհորդաց։

ԹՂ. 38ա. «Գրուի Ժ.» Յաղագս սեղանոյ։

ԹՂ. 39ա. «Գրուի ԺԱ.» Յաղագս ձեռագործի։

Թղ. 39ա. «Գլուխ ԺԲ.» Յաղաքս լուս-
թեան»:

Թղ. 39ա. «Գլուխ ԺԳ.» Յաղաքս մուս-
տր աղօթից»:

Թղ. 39բ. «Գլուխ ԺԴ.» Յաղաքս ձայ-
նաւոր աղօթից»:

Թղ. 40ա. «Գլուխ ԺԵ.» Յաղաքս խոր-
հրդական խոստովանութեան»:

Թղ. 40ա. «Գլուխ ԺԶ.» Յաղաքս ըն-
դունելութեան սուրբ խորհրդից»:

Թղ. 40բ. «Գլուխ ԺԷ.» Յաղաքս պար-
կեշտութեան»:

Թղ. 41ա. «Գլուխ ԺԸ.» Յաղաքս հի-
ւանդաց»:

Թղ. 41ա. Վերջ՝ «Օրինակ նորոգու-
թեան ուխտից»:

Թղ. 42ա. «Յանկ»:

Թղ. 43ա. «Մաղթոս ՃԼԱ. Գահանայք զո
զգեցցին զարդարութիւն...», եւ յաջորդող
պատարագի պատրաստութեամբ աղօթքները:

Թղ. 44բ. «Աղօթք առ սուրբն ըստ
աւուրն յիշատակի, Ով սուրբ (Այս անուն)
աշուարիկ յարդիւնս զո ապաւինեալ...»:

Թղ. 46ա. «Աղօթք առաւօտեան», երրոր-
դութիւն անբաժանելի Աստուած յաւիտեանա-
կան...»: Ամէնը հօքը աղօթքներ:

Թղ. 50ա. «Գոհութիւն յերեկոյի առ
Աստուած», Անդորրացեալ եւ հանգստացեալ
ի Ծանրութենէ աշխատութեանց աւուրս...»
ուրջ աղօթք:

Թղ. 54բ. «Աղօթք յառաջ քան զխոստո-
վանութիւն», երկրպագեմ քեզ Աստուած իմ
ամենասուրբ երրորդութիւն» երեք աղօթք:

Թղ. 57ա. «Աղօթք յառաջ քան զգերաբար
խորհուրդն Հաղորդութեան», Գաղղարաբար
եւ մարգարէք Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս,
միակ սէր իմ...» 20 աղօթքներ, որոնցմէ
վերջ է՝ **Թղ. 87ա.** «Աղօթք սրբոյն Օգոստին-
նոսի զկնի Հաղորդութեան», Ամենաբարձր
եւ բարեբար Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, որ
վասն ամբառ բարութեան զո մտեր...»:

Թղ. 89բ. «Աղօթք սրբոյն Թովմայի
Ակունքացւոյն վասն ստանալոյ զառաքելնու-
թիւնս, Շնորհեա ինձ մարդասէր Տէր զհա-
նոյս զո...»:

Թղ. 70բ. «Դարձեալ աղօթք նորա», Գո-
հանամ զգէն Տէր սուրբ, Հայր ամենակալ,
Աստուած յաւիտեանական...»:

Թղ. 71բ. «Պատկ Կուսին» (Եօքն իոյ),
Աղերս առաջին ցաւոյ, Ով ամենասուրբ
Մայր ցաւազին, ցաւակից եմ ցաւոյդ մե-
ծի...»:

Թղ. 74բ. «Երգ ցաւազին առ Կոյսն Մա-
րիամ՝ Կայր առ խաչին մայր ցաւազին...»
(20 տուն):

Թղ. 76ա. «Մաղթանք ամենասուրբ
Կուսին վասն ժամու մահուան», Ով ամենա-
սուրբ Տէրուհի իմ Մարիամ...»: Այս
աղօթքին կը կցուին Աստուածամոր ուղղուած
14 աղօթքներ որոնցմէ են՝ **Թղ. 78ա.** «Աղօթք
սրբոյն Յովհաննու Դամասկացւոյն առ Կոյսն
Մարիամ», Ուրախ լեր Կոյս Մարիամ, որ յոյս
եւ ապաւնէր եւ քրիստոսադաւան ժողովրդ-
եանս...»: **83բ.** «Եւոսեփայն աղօթք սրբոյն
Իսահակարայի առ երջանկագարդ Կոյսն Մա-
րիամ», Ուրախ լեր տերամք Մարիամ, Մայր
ողորմութեան...»: **86ա.** «Փոյթեանդն եւ
աղերսային աղօթք սրբոյն Օգոստիննոսի առ
Տէրուհին երկնից Կոյսն Մարիամ, Ո ճշ-
մարիտ արդարաբար եւ գերերջանիկ Մա-
րիամ...»:

Թղ. 89բ. «Եւոսեփայն եւ հոգեւարժ
աղօթք առ իմաշխարհ յաղաքս ընդունելու-
թեան այնր շնորհաց որոց յաւիտ պէտս ունի
անձն իւրաքանչիւր», Անճառարժան անձկալիդ
իմ Աստուած...»:

Թղ. 91ա. «Աղօթք առ Աստուածաճայր
սուրբն Յովսէփ», Լուսութեամբ սրտի իմոյ
խնդամ եւ զուարճանամ...»:

Թղ. 92ա. «Աղօթք առ Հրեշտակակրօն
սուրբ Արքիդ Գոնձակայ, Ով սուրբ Արքիդոս
Հրեշտակակրօն վարուք ճգնեալ...»:

Թղ. 94ա. «Հրահանք խղճի մտաց ընդ
ամենայն յանցուածոց ի պահու ընդհանուր
խոստովանութեան», Որ միանգամ յօժարա-
փոյթ ընդհանուր խոստովանութեամբ մաք-
րել եւ սրբել զխիղճ իւր...»: (Հայելի խղճի
մտաց):

Թղ. 114ա. «Յանկ աղօթից»:

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ Երեւանցի՝ **Թղ. 113ա.**
«Այս գիրքը առնողին աղաչանք մը ունիմ,
որ եթէ կարելի է նէ, մէկ Հայր մեր, մէկ
Ողբոյն քեզ մըն ալ Յովսէփ Դարիաբաճեանին
զուրցէ: Ահա այս է աղաչանքս սիրելի
Եղբայր, եւ ձեռքդ կը համբուրեմ, որ
չմոռնաս»:

Թղ. 8բ. «Յիւնեանց, Յարեալ Քրիստոս ի մեռելոց...»:

Թղ. 10ա. «Կանոն շրապալուցի Մենդիւնեան Քրիստոսի, խորհուրդ մեծ...»:

Թղ. 11ա. «Շարականք վասն Հայրապետական պատարաքի»:

Թղ. 12բ. «Շարական ուխտադրութեան»:

Թղ. 13բ. «Շարականք նորենծայութեան»:

Թղ. 15ա. «Եկ սուրբ Հոգի...» (7 տում):

Թղ. 16ա. «Թաղման Տեառն, Կայր առ խաչին...» (5 տում):

Թղ. 16բ. «Պարգեւատուն ամենեցուն...» (8 տում):

Թղ. 17ա. «Յովսէփայ, Յովսէփ քեզ...» (3 տում):

Թղ. 17բ. «Երգ: Ով նորածին...» (12 տում):

Թղ. 18բ. «Ջգեզ Աստուած դովաբանեմք...» (13 տում):

Թղ. 20ա. «Ուրախ լիք սուրբ Եկեղեցի...» (3 տում):

Թղ. 20բ. «Շարական յեւնեան ի զատկական թափօր, Լուսաւորեաց Նորաստեմծի Հասեալ է լոյս ք...» (3 տում):

Թղ. 21ա. «Ջորհնեաց, Ով զարմանալի, Այսօր ձայնըն Հայրական, Լոյս ի լուսոյ»:

Թղ. 23բ. «Կարգ Հայերէն օրհնութեան, Հացս այս մարմին...» (3 տում):

Թղ. 23բ. «Եւ արդ մեծի...» (2 տում):

Թղ. 24ա. «Կանոն թաղման մեռելոց»:

Թղ. 27ա. «Յամենայն ժամ օրհնեմք զօրհնեալ Փրկիչը Հիմանուէլ...» (1 տում):

Թղ. 30ա. «Երգ: Աղաչեմք զքեզ Աստուածածին...» (18 տում):

Թղ. 32ա. «Կանոն ի Հրաշափառ տօնի Անուան Յիսուսի: Օրհն. ԴԿ. Փառացրդ Հօր...» իւր սաքօքն:

Թղ. 35ա. «Կանոն ի Հրաշափառ տօնի Անուան ամէնօրհնեալ Կուսին Մարիամու: Օրհն. ԴԶ. Այսօր խորհրդէ Հասեղինացն...» իւր սաքօքն:

Թղ. 38ա. «Կանոն ի տօնի սրբոյ Յովսէփայ Աստուածահօրն: Օրհն. ԲԿ. Որ զորդին Դաւթի...» իւր սաքօքն:

Թղ. 41բ. «Կանոն ի Հրաշափառ տօնի սրբոյն Անտօնի: Օրհն. ԴԶ. Որ գերազանցեալ դաւար...» իւր սաքօքն:

Թղ. 44ա. «Երգ: Առ ոտս անկեալ կենարարիդ...» (8 տում):

Թղ. 45բ. «Կանոն տուն օրհնեաց, Լոյս ի լուսոյ...»:

Թղ. 46բ. «Տեառնընդառաջի ԴԿ. Անկիգրն Իսնն...» (3 տում):

Թղ. 47բ. «Կանոն Հրաշափառ տօնախմբութեան Մարմնոյ եւ Արեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Օրհն. ԳԶ. Վերաձգողն երկնից...» իւր սաքօքն:

Թղ. 72ա. «Յանկ»:

1878

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ս. ԳՐՈՑ ԸՆԴԴԵՄ ԱՂԱՆԴԱՌՈՐԱՑ

ԱՆՍԱՆՈԹ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՓ՝ 82: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7X10: ՊՐԱԿ՝ չնն նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X7.5: ՑՈՂՓ՝ 15: ՆԻԹ՝ հիմ բարակ քաղց: ԿԱՊ՝ քաղց: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ աղցի քաղցի կողք մարմնեմ քաժուած: ԳՐՈՒ՝ հիմ շեղաքիք, քաժի մը տեսակ: ԹԱՆՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ մերծուած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 82բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՑԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՆԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՑԵՂԵՆԴԻՒՆ՝ առաջիմ կողքի մերքիմ երեսիմ՝ «Գահրէ, 1935 Սեպտ. 2. Վ(արդեան) Մեղք(եռեղեմեան)»:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Վկայութիւնք

Ս. Գրոց ընդդէմ այլեւայլ աղանդաւորաց»:

Կարն Մեկնութիւններով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղագս աւանդութեան: Գովեմ զմեզ, զի զամենայն ինչ զիմ յիշէք եւ որպէս աւանդեցի ձեզ զաւանդութիւն առնիցէք: Ա. Կորն. ԺԱ. 2»:

Այս ծնունդ իստեմուած եմ տեղիմները եւ զաւանդութեան Թղ. 3բ՝ «Յաղագս ողորմութեան կամ սրբոց»:

Թղ. 5ա՝ «Յաղագս Աստուածամայրութեան

Կուտին եւ նորին կուտութեան», Թղ. 5բ՝ «Յաղազս խոստովանութեան», Թղ. 6բ՝ «Յաղազս նմանող լինելոյ Առաքելոց Վարդապետի իւրեանց եւ ընդունելոյ զՀոգի Սուրբ, եւ յաղազս սքանչելեաց նոցին», Թղ. 8ա՝ «Յաղազս բարեխօսութեան սրբոց», Թղ. 11ա՝ «Վերայ յաղաութեան սրբոց եւ յաղազս բարեխօսութեան Գրիստոսի», Թղ. 12բ՝ «Վերայ գործոց բարեաց, առանց որոյ չիք փրկութիւն», Թղ. 15ա՝ «Յաղազս նշխարաց սրբոց», Թղ. 16բ՝ «Յաղազս նախասահմանութեան», Թղ. 18ա՝ «Յաղազս անարգութեան», Թղ. 19ա՝ «Յաղազս թէ Աստուած ոչ է պատճառ դրական անարգութեան եւ մեղաց», Թղ. 19բ՝ «Յաղազս փառաց Աստուծոյ», Թղ. 20ա՝ «Վերայ շնորհաց», Թղ. 22բ՝ «Սուրբք Աստուծոյ ընդ Գրիստոսի Թաղաւորեն յերկնս», Թղ. 23ա՝

«Վերայ անձնիշխանութեան մարդոյ», Թղ. 24բ՝ «Վերայ սկզբնական մեղաց Ադամայ եւ ստեղծման եւ փրկութեան նորայ», Թղ. 25ա՝ «Ընդդէմ սիմոնականութեան», Թղ. 25բ՝ «Յաղազս մարդեղութեան Գրիստոսի եւ երկուց բնութեանց նորին եւ կամաց», Թղ. 27բ՝ «Վասն զալստեան Մեհայի այսինքն Փրկչին», Թղ. 27բ՝ «Յաղազս ըղիման Հոգւոյ Սրբոյ ի Հօրէ եւ Որդւոյ», Թղ. 28ա՝ «Յաղազս քաւարանի եւ ներելի մեղաց», Թղ. 28բ՝ «Յաղազս պահոց մանաւանդ քառանորդաց եւ ծոմոց», Թղ. 29ա՝ «Յաղազս Վերջի Օծման», Թղ. 29բ՝ «Յաղազս յարգելոյ զպատկերս», Թղ. 30ա՝ «Յաղազս աշակերտաց» որոց զբանս պարտ է լսել», Թղ. 30ա՝ «Յաղազս Սրբոյ Եկեղեցւոյ», Թղ. 32ա՝ «Ներկիր պազանել մարդոյ», Թղ. 32ա՝ «Յաղազս անիծից եւ օրհնութեան»:

1879

(Հիմ Թիւ 866)

ՄԻՐՏ ԵՒՍՈՒՄԻ ԱՂՕԹԱԳԻՐԳ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ

ԱՆՅԱՏՏ

ԺԺ գար

ԹՈՒՐԳՐ 123: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ 14X8.5: ՊՐԱԿՐ՝ պոսթ ժէ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ միտսիւմ 10X6.5: ՏՈՂԳ՝ 18: ՆԻՒԹ՝ հիմ գորտաբ հաստկեկ քաղբ: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտտ տախտակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ շատ գէշ, կազմը բազմաթիւ, առջեւի կողքը կտրատուած, բազմաթիւ քաղբք կը պակսիմ: ԳԻՐ՝ հիմ թուրգիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրերն ու ակգրատառերը կտրմիր: ՋԱՐԴՐԱՆԳ՝ հիւմ: չափի: ԴԱՏԱՐԳ՝ Թղ. 123բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԺ գար: ԳՐԻՑ՝ ամպտ: ՏԵՂԻ՝ ամպտ: ԵՒՄ՝ ՇԱՏԱՆԱՐԱՆՆ՝ չափի: ՏԵՂԵՆՈՒԹԻՒՆՆ՝ առաջիմ կողմն ձերքիմ երեսիմ: ԵՆԱՆԳ՝ յեղաբոց Գըղարկեան, Կ. Պոլիս, 30 Մայիս 1909: Հ. Թ(ովմա) Յ(էտեկեան)՝:

Մատեանս է՝ «Սիրտ Յիսուսի Աղօթա—

չիրք» հայտատա քուրքերէմ: Շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Պալատաւոր ըլլալուն կը սկսի՝ «... տուրուր ... Յիսուս Գրիստոսու ազիմ Թալապիլէ...»:

Թղ. 8ա. «Իմ զալանմաք, վէ սունուլմաք ազիլ Երեւէկինէ Յիսուս Գրիստոսուն»:

Թղ. 58բ. Ս. Յրանչիսկոս Գաւաւրեանի վարք եւ ապա զամազամ ազօքմեր եւ լիքամիւմեր:

1880

(Հիմ Թիւ չումի)

ՇԱՐԱԿՆՈՑ

ԿԵՂԻ (ԳՂԻ)?

ԺԳ—ԺԴ դար

ԹՈՒՐԳՐ 311: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ 14X11: ՊՐԱԿՐ՝ Ա—Լ, բաւակամ պակտա քաղբքերով, մանաւանդ վերջիմնք: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ միտսիւմ 10X7: ՏՈՂԳ՝

23: ՆԻՒԹ՝ հիմ միւլակ հաստաւրեամբ քաղբ: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտտ տախտակ, փակամամտով: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ գործածաւրեանէ չափազանց մաշած, ապտատած եւ

սեւեմ: ԳԻՐ՝ մանք բալբարքի, սկզբնագրքը երկա-
քագրի, Իրեմմ ման ցարգագրք: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ,
սկզբնագրքը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս չաւի:
ԿԻՍԱՆՈՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 1ա կարմիր միագլուխ շատ կամեմա-
ւաք, 122ա: ԼՈՒՍԱՆՅԱՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 1ա, 4ա, 6ք, 10ք,
12ք, 14ա, 16ա, 18ա, 19ք, 22ա, 23ա, 24ա,
24ք, 25ա, 26ա, 28ք, 30ա, 32ա, 33ք, 38ա, 39ք, 40ա,
43ա, 44ք (8ալման, շատ փնացած), 47ք, 49ա, 53ա,
55ա, 59ա, 60ք, 63ք, 66ք, 68ա, 70ա, 74ք, 77ա, 79ք,
83ք, 90ա, 92ք, 98ա, 97ք, 99ք, 102ա, 103ք, 105ք,
107ա, 108ք, 111ք (շատ փնացած), 114ա, 119ք, 120ք,
122ա, 123ք, 128ա (գլուխ 8ալմանաւ Մկրտչի), 129ք,
130ք, 134ք, 135ք, 140ք, 144ք, 149ք, 152ք, 158ա,
160ք, 162ք, 168ա, 170ա, 172ա, 173ք, 176ա, 178ք,
181ք, 183ա, 188ք, 192ք, 194ք, 197ա, 198ք, 200ք,
202ա, 204ք, 206ք, 208ք, 210ա, 211ք, 212ք, 214ա,
215ք, 216ք, 218ա, 220ա, 222ա, 223ք, 225ք, 227ա,
229ա, 230ա, 232ա, 233ա, 244ք, 245ա, 251ա, 252ք,
254ա, 256ք, 258ք (պտտած), 260ք, 263ա, 265ք,
267ք, 270ա, 271ա, 272ք, 274ա, 276ա, 278ա, 279ա,
281ք, 286ա, 288ա, 290ք, 292ք (շատ մաշած), 302ա
(հետազգայի), ՃԱԿԱՆՅԱՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 47ք, 97ք, 168ա,
208ք, 254ա, 271ա, 288ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԳ—ԺԴ դար:
ԳՐԻՏ՝ Կիրակոս եղիսիպոս Կեղայ (Գղի), ԿԱՋԱՆՂ՝
Կիրակոս Սեցի: ՑԵՂԻ՝ Խաւմարաք Կեղի: ՑԻՆԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 283ք, 298ք: ՍԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ՝ Ա-
կաղի մերժիմ երեսիմ վրայ կացուած քաղեակ մը՝
«Թէրատակարան»: Եւսէք է մասնաւոր Միխթարեան
Վարժարանի է Հաղթէի, է Պ. Ժիրայր Բերմէթ-
լեանի է Բէյրութի, է իշխատակ երկուց որդւոց իւրոց՝
Վաղգէնայ եւ Վարժեանի, աշակերտաց Վարժարա-
նի: Բէյրութ, յամ 1963:

Մասնաւոր է՝ Ծարակնոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Երգեցէ՛ք որդիք Սիոնի՛ն երգ
նոր...» (ԳԿ):

ԹՊ. 4ա. «Կանոնն Աննայի եւ Յովակիմայ
ծնաւազն Աստուածածնին: Որ նախիմաց
իմաստութեամբ...» (ԱԿ):

ԹՊ. 6ք. «Կանոնն Աւետեաց Աստուա-
ծածնին: Որ Կրօնորդն անճառ...» (ԱԿ):

ԹՊ. 8 եւ 9ի միջեւ քուղք պակսելուն
Աւետեան կանոնը կ'ընդհատի Տէր յերկնիցով
իսկ յաջորդ Ծննդեան Ա. օրումն պատկերել
կը պակսելն Որ Կրօնորդն մեծի առաջին երկու
տունները:

ԹՊ. 10ք. «Կանոնն երկրորդ աւուրն:
Այսաւր Բանն ի Հօրէ...» (ԴԿ):

ԹՊ. 12ա. «Կանոնն երրորդ աւուրն:
Էակից Հաւր եւ Հոգւոյն...» (ԳԿ):

ԹՊ. 14ա. «Կանոնն չորրորդ աւուր:
Այսաւր Գարբիէլ ցընծութեամբ...» (ԳԶ):

ԹՊ. 16ա. «Կանոնն Հինգ աւուրն: Այսաւր
որ յաթոռ...» (ԴԶ):

ԹՊ. 16 եւ 17ի միջեւ քուղք կը պակսի,
աւստի Հինգերորդ օրումն կամոնը կ'ընդհա-
տի Հարցի երրորդ տուն մէջտեղ, իսկ Վեցե-
րորդ օրումն կամոնն ալ կը սկսի Հարցէն:
Անեղանելի բընութիւն...» (ԲԶ):

ԹՊ. 18ա. «Կանոնն եւթներորդ աւուր:
Անեղանելի բնութիւն...» ԲԶ:

ԹՊ. 19ք. «Կանոնն ութներորդ աւուրն:
Լոյս ի լուսոյ...» (ԴԶ):

ԹՊ. 22ա. «Մեծացուցէ՛ք Յարութեան
Տեսն մերոյ Յիւուսի...» (ԱԶ—ԴԿ):

ԹՊ. 26ա. «Կանոնն Տեսնընդհատային:
Մարմնացեալ ի Կուէ...» (ԱԶ):

ԹՊ. 28ք. «Կանոնն սրբոյն Անտոնի
Անապատականի: Որ գերազանցեալ գլուխը...»
(ԱԿ Կրիստն ԱԶի):

ԹՊ. 30ա. «Կանոնն Թէոդոսի Թաղաւո-
րի: Որ գերեզմաւոր Թաղաւորութեան թըր...»
(ԱԿ):

ԹՊ. 32ա. «Կանոնն Դաւթի եւ Յակովբոս:
Յաղթող գլուխ յարձնաբան...» (ԴԶ):

ԹՊ. 33ք. «Կանոնն սրբոյն Ստեփանոսի
Նախալկայի: Նահատակ բարի...» (ԴԿ):

ԹՊ. 36ա. «Կանոնն սրբոց առաքելոցն
Պետրոսի եւ Պողոսի: Յընծա այսաւր եկեղե-
ցի Աստուծոյ...» (ԴԶ):

ԹՊ. 38ք. «Կանոնն որդւոցն որոտման
Յովհաննոս եւ Յակովբայ: Որ էն յեւթեան
Որդի...» (ԴԿ):

ԹՊ. 40ա. «Կանոնն Համաւրէն առաքե-
լոց: Երանելի սուրբ առաքեալ...» (ԳԶ):

ԹՊ. 43ա. «Կանոնն Եւթնասուուն եւ
երկու աշակերտաց, (վրամ գլուխն՝ առա-
քելոց), իմաստութիւն երկնային...» (ԴԿ):

ԹՊ. 44ք. «Կանոն Յունանու Մարգարէին:
Որ զանճառելի ծածկապէս խորհուրդ...»
(ԴԿ):

ԹՊ. 46ք. «Ծարակն Համամայ: Հայր
երկնաւոր անկանիմ առաջի անոխակալ ճո
գթութեանը...»:

ԹՊ. 47ք. «Բուն բարեկեցականին առաջի
կիրակին աղուհացից, Տեսն Ներսէսի ասա-
ցեալ: Բանն որ ընդ Հօր...» (ԴԿ):

ԹՊ. 53ա. «Կանոնն երկրորդ կ'երկակէն
աղուհացից: Որ զարեւնա սրբութեան պա-
հոց...» (ԴԿ):

ԹՊ. 59ա. «Կանոնն երրորդ կ'երկակէի

աղուհացից: Աւուհեմք զքեզ անըսկիցրն
Հայր...» (ԳԿ):

Թղ. 68ա. «Կանոնն չորրորդ կիրակէի
աղուհացից: Որ արարեր զաւրութեամբ...»
(ԳԶ):

Թղ. 74բ. «Կանոնն սրբոց Քառասներոն»: (Ուրիշէ մը՝ Շարական...): «Այսաւր ընդ
անմարմնոցն դասս...» (ԳԿ):

Թղ. 77ա. «Կանոնն Հինգերորդ կիրակէի
աղուհացից: Որ պատուիրան ճշմարտութեան...» (ԲԿ):

Թղ. 83բ. (Լուսաւորչի): «Այսաւր
զուարճացեալ ցընծայ...» (ԳԿ):

Թղ. 90ա. «Կանոնն վեցերորդ կիրակէի
աղուհացից: Որ զխորհուրդ քո զալստեանդ»
(ԲԶ):

Թղ. 97բ. (Ղազարու): «Այսաւր գոլով
ի Բեթանիա...» (ԱԶ):

Թղ. 99բ. «Կանոնն զալստեան Տեառն
յերուսաղէմ: Որ վերաւհանիս յաթուղս...»
(ԱԶ):

Թղ. 102ա. «Կանոնն երկրորդ ծաղ-
կազարդին: Թազաւոր գոլով...» (ԴԶ):

Թղ. 103բ. «Կանոնն մեծի երկուշաբա-
թին: Անեղն ի Հաւրէ ծընեալ Որդի...»
(ԲԶ):

Թղ. 105բ. «Կանոնն մեծի երեքշաբա-
թին: Իմաստուն կուսանքն պատրաստեալ...»
(ԲԿ):

Թղ. 107ա. «Կանոնն մեծի չորեքշաբա-
թին: Որ յաթու փառաց բազմեալ...» (ԳԶ):

Թղ. 108բ. «Կանոնն մեծի Հինգշաբաթի:
Վերաճաւդն երկնից...» (ԳԶ):

Թղ. 111բ. «Կանոնն մեծի ուրբաթին:
Այսաւր ի կատարումն...» (ԳԶ):

Թղ. 114ա. «Երբ Տեառն Ներսէսի Հայոց
Կաթուղիկոսի ասացեալ յաղագս մեծի ուր-
բաթին գեշերին աւետարանացն: Այսաւր
անճառ...» (ԴԿ):

Թղ. 117 եւ 118ի միջեւ քուզք կը պակ-
սի ձևով կը պակսիմ Այսաւր անճառի
ՏԻԾԻՓՔ տուները եւ Նորողոյ Տիեզերացի
առաջիմ տունը:

Թղ. 119բ. «Կանոնն մեծի շաբաթուն:
Պարգեւատուն ամենեցուն...» (ԲԶ), քուզ-
քի պակսելու ընդմէջ 119 եւ 120ի կամոն
պակասաւոր է:

Թղ. 120բ. «Ճաշու գովեայք յինանցն:
Յարեաւ Քրիստոս...» (ԱԶ):

Թղ. 122ա. «Կանոնն սուրբ Պատեքին:
Այսաւր յարեալ...» (ԱԶ):

Թղ. 123բ. «Կանոնն սուրբ եւ կենսաբեր
յարութեան Քրիստոսի: Որ եկիր ի փրկու-
թիւն տիեզերաց...» (ԱԶ):

Թղ. 128ա. «Շարաթ աւար Յովհան-
նու Մկրտչի: Նախալախտեան Բանին պատ-
մաւդ...» (ԱԶ):

Թղ. 128բ. «Կանոնն նոր կիրակէին
կրկին զատկին: Նորոգեալ կղզիք...» (ԴԿ):

Թղ. 132բ. «Յայս չորեքշաբաթիս Ան-
տեաց Աստուածածնին Հարցն զկոթատն
ասա. Ուրախ լեր Մարիամ: Շարալիմը
բայց չէ գրած:

Թղ. 135ա. «Յայս կիրակի աշխարհա-
մատրան է: Երկրորդագեմք քեզ Քրիստոս...»
(ԳԶ):

Թղ. 156ա. «Յայս Հինգշաբաթիս Հաժ-
բարձումն է: Հաժբարձաւ Տէրըն մեր...»
(ԴԶ):

Թղ. 160ա. «Յայս կիրակէս երկրորդ
Ծաղկազարդ է: Մեծահրաշ այս խորհուրդ...»
(ԴԿ):

Թղ. 168ա. (Պենտեկոստէի) «Առաջելոյ
աղանոյ...» (ԴԶ):

Թղ. 170ա. «Կանոնն երկրորդ աւուրն
Սուրբ Հոգւոյն. Նոյն եւ նման...» (ԲԶ):

Թղ. 172ա. «Կանոնն երրորդ աւուրն:
Այսաւր երկնայինքն ուրախացան...» (ԲԿ):

Թղ. 173բ. «Կանոնն չորրորդ աւուրն:
Արեգակն արդարութեան Քրիստոս...» (ԳԶ):

Թղ. 175ա. «Կանոնն Հինգերորդ աւուրն:
Զանսկզբնաբար բղիթումն...» (ԳԿ):

Թղ. 176բ. «Կանոնն Մենդեանն Յովհան-
նու Մկրտչի: Արեգակն արդարութեան...»
(ԱԿ):

Թղ. 181բ. «Կանոնն Յովհաննու Մկրտչի:
Զմարդարէ բարձրելոյն...» (ԳԶ):

Թղ. 183ա. «Կանոնն Սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչի: Ով երջանիկ Տէր...» (ԲԶ):

Թղ. 186ա. «Շարական սրբոյն Ներսէսի
Հայրապետի: Որ ընտրեցար յԱստուծոյ...»
(ԴԶ):

Թղ. 186ա. «Շարական Սրբոյն Սահակայ
Հայր: Որ յարմատոց Հարցն սրբոց...»
(ԴԿ):

Թղ. 186բ. «Կանոնն սրբոց Հռիփսի-
մեանց: Անձինք նուիրեալք...» (ԴԿ):

Թղ. 192ա. «Շարական սրբուհոյն Սան-
դիստոյ: Քեւ պարծի այսաւր...» (ԴԿ):

Թշ. 192բ. Կանոնն սրբոյ Տապանակին։
Ըզգեղ քաղաք Աստուծոյ...» (ԱԿ)։

Թշ. 194բ. Կանոնն Վարդավառին
առաջի աւր։ Որ ի լերինն այլակերպեալ...»
(ԱԶ)։

Թշ. 197ա. Կանոնն երկրորդ աւուրն։
Ճառադայթ փառաց Հաւր...» (ԲԿ)։

Թշ. 198բ. Կանոնն երրորդ աւուրն
վարդավառի։ Այսաւր որ էնն ի յերկինս...»
(ԳԶ)։

Թշ. 200բ. Կանոնն Շողակաթին։ Ուրախ
լեր սուրբ եկեղեցի...» (ԳԶ)։

Թշ. 202բ. Կանոնն Փոխման Աստուա-
ծածնին առաջի աւր։ Այսաւր ժողովեալ
սրբոցն...» (ԳԶ)։

Թշ. 204բ. Կանոնն երկրորդ աւուրն։
Այսաւր զանճառելի ծննդեան քո Տէր...»
(ԴԿ)։

Թշ. 206բ. Կանոնն երրորդ աւուրն։
Այսաւր Հրաշափառ կոյժմար...» (ԴԶ)։

Թշ. 208բ. (Նաւակատիք Ս. Խաչի)։ Եւ
վերայ վիժի Հաւատոյ...» (ԲԿ—ՄՏ)։

Թշ. 210ա. Կանոնն երկրորդ աւուրն։ Որ
զանարատ բազուկս քո...» (ԱԶ)։

Թշ. 211բ. Կանոնն երրորդ աւուրն։
Ջաւուրթին սուրբ խաչի...» (ԴԶ)։

Թշ. 212բ. Կանոնն չորրորդ աւուրն։
Խաչին կենարար...» (ԲԿ)։

Թշ. 214ա. Կանոնն Հինգերորդ աւուրն։
Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի...» (ԳԶ)։

Թշ. 215բ. Կանոնն վեցերորդ աւուրն։
Անպատում լին կառք...» (ԲԿ)։

Թշ. 216բ. Կանոնն եւթներորդ աւուրն։
Անպական սուրբ զխաչն...» (ԲԿ)։

Թշ. 218ա. Կանոնն ութերորդ աւուրն։
Որ ծաղեցեր մեզ լոյս մեծ...» (ԳԶ)։

Թշ. 220ա. Կանոնն Վարդայ խաչին։
Նըշանաւ ամենայադթ խաչիւրդ քո...» (ԱԿ)։

Թշ. 222ա. Կանոնն Գիւտ խաչին։
Հրաշակերտ եւ զաւրեղ...» (ԱԶ)։

Թշ. 223բ. Կանոնն սրբոյ մարգարէից։
Որ զաստուածային զարուծութիւնդ քո...»
(ԱԿ)։

Թշ. 225բ. Այլ Հարցն սրբոյ մարգարէ-
ից։ Որ յերկնային զինուորութեանց...»
(ԱԶ)։

Թշ. 225 եւ 226ի միջեւ քուղքեր պակ-
սելում Թարգմանչաց կանոնը կը սկսի Հարցի
կէտէն։

Թշ. 227ա. Կանոնն սրբոյն Յակովբայ

Մծնայ Հայր։ Յաղթող եւ սուրբ Հայրա-
պետ...» (ԳԿ)։

Թշ. 229ա. Կանոնն Ս. Մանկանց
Բեթղեհէժի։ Այսաւր անմեղ սուրբ մանկուն-
քն...» (ԴԶ)։

Թշ. 230ա. Կանոնն սրբոց Հրեշտակա-
պետացն Միգայէլի եւ Գաբրիէլի եւ ամենայն
երկնային զաւրաց։ Որ յանէից ստեղծեր...»
(ԲԿ—ՄՏ)։

Թշ. 232ա. Կանոնն սրբոց Հայրապետ-
ացն։ Այսաւր սրբոց Հայրապետացն ժողո-
վեալք...» (ԳԶ)։

Թշ. 235ա. Շարական Իգնատիոսի Հայ-
րապետին։ Որ Հրաւիրեցեր զյառաջադոյն
ընտրեալն...» (ԴԶ)։

Թշ. 235ա. Շարական Յովհաննու Ու-
կեբերանին։ Որ յանսկիզբն ի Հաւրէ...»
(ԴԿ)։

Թշ. 235բ. Շարական Նիկողայոսի Հայ-
րապետի։ Հիացան անմարմինք...» (ՄՏ)։

Թշ. 235 եւ 236ի միջեւ քուղքեր պակ-
սելում Եփրեմի շարեկամի առջեւի մասը կը
պակսի։

Թշ. 238ա. Շարական սրբոց Եւստրա-
տիոսեանց։ Որ զհուր սիրոյ քո բորբեքե-
ցեր...» (ԲԿ)։

Թշ. 236բ. Շարական երկուց բիւրուցն։
Այսաւր ընդ անմարմնոց դասակցեալ...»
(ԴԿ)։

Թշ. 237ա. Շարական Թէոդորոսի
զաւրավարի։ Որ ընտրեցեր ի սկզբանէ զՀա-
նոյ եղեալոն...» (ԴԶ)։

Թշ. 237բ. Շարական սրբոյն Ստեփան-
նոսի Ունեցալոյն։ Յընծայ այսաւր սուրբ
եկեղեցի...» (ԴԶ)։

Թշ. 238ա. Շարական Միւռոն աւրհնե-
լոյ։ Որ յառաջադոյն յաւրէնս...» (ԴԶ)։

Թշ. 238բ. Մեսեղի Միւռոնի ի վերայ
նորածնեալ։ Հայր ամենակալ, որ առաքեցեր
զՄիածին Որդիդ...»։

Թշ. 239ա. Շարական սրբոց Սուքիա-
սանց։ Ստուգութեամբ տեղեկացեալ...»
(ԲԶ)։

Թշ. 239ա. Շարական Վահանայ Գողդ-
նացոյ։ Ջարմանալի է ինձ...» (ԲԶ)։

Թշ. 240ա. Շարական Կիրակոսի եւ
Յուլիտայ։ Յարմատոց բարեաց...» (ԲԿ)։

Թշ. 241ա. Շարական սրբոց Ոսկեանց։
Որք արմատաւորեցայք...» (ԳԶ)։

Թղ. 241բ. «Շարական սրբոց Վարդա-
նանց, Արիացեալք առ Հակոբական...» (ՄՏ) ;
Թղ. 243ա. «Շարականք սրբոց Դեոն-
դեանց, Պայծառացան այսաւր եկեղեցիք...»
(ԴՁ) :

Թղ. 244բ. «Երգ առաջի աւուր միաշա-
բաթին եւ ի խորհուրդ արարութեանն եւ ի
յար...» Զորաստեղծեալ Բանն յանէից...» :

Թղ. 245ա. Արարչականք : (ԲՇ—ՇԲ) :

Թղ. 249բ. «Երգ արեւադային զկնի
եղիցի անուն Տեառն աւրհնեալ, Յարեւելից
մինչ ի մուտ...» (ԴԿ) : Ասոր կը յայտնուի
արեւագալի ժամում միւս երգերն ալ :

Թղ. 251ա. Ճաշու ժամու երգերը :

Թղ. 252բ. «Նայեա սիրով Հայրըդ
զըթան...» (ԲՁ) :

Թղ. 253բ. «Ի թէն հայցեմք Հայր զըթու-
թեանց...» (ԳՁ) :

Թղ. 254ա. «Կարգ համաւրէն մարտի-
րոսաց, Լըգեզ արդար եւ ուղիղ...» (ԱՁ—
ԴԿ) :

Թղ. 271ա. «Կարգ հանգըստեան ննջե-
ցելոց : Աւրհնեալ եւ դու Քրիստոս...» (ԱՁ—
ԴԿ) :

Թղ. 284ա. «Արարիչ եւ մարդասէր...» :

Թղ. 284 եւ 285ի միջեւ քուրքեր պակ-
սելում Աստուած անեղը կը սկսի Ս գիրէն :

Թղ. 286ա. «Աւրհնութիւն Յարութեան
Տեառն մերոյ, Երգեսցուք երգ նոր...» (ԱՁ—
ԳԿ շատ պակասաւոր) :

Թղ. 296ա. Նախարդ քուրքերը պակաս
ըլլալուն Անտոնի, Կրօնիդեայ եւ Եօթն խո-
տանարակներու շարակամը կտէն կը սկսի եւ
քուրքս հոս սխալ կազմուած է :

Թղ. 297ա. Յարութեամ օրհնութիւնները
կը շարունակուին :

Թղ. 298ա. «Կանոն եաթներորդ աւուրն :
Ի Հարաշարք աղբերէն...» (ԴԿ) :

Թղ. 299բ. «Կանոն սրբոյն Ներսէսի, Որ
զլոյս անճառ շնորհաց...» (ԲԿ) :

Թղ. 302ա. «Կանոն սրբոց Դեոնդեանց :
Որ յառաջագոյն սահմանեցար...» (ԴՁ) :

Թղ. 304ա. Թուրքեր պակսելում կամ
սխալ կազմուած ըլլալուն դարձեալ Ննջեցե-
լոց շարակամներ կը սկսին :

Թղ. 307բ. «Կիրակոսի Վարդապետի
ասացեալ զանձինս ի սուրբ Աստուածածին
Կոյսն : Արեւելք դերարբին...» (ԴԿ) :

Թղ. 311ա. «Շարական սրբոյն Սարգսի
զարեալարին : Ամենասուրբ Երրորդութեան
ընտրեալ ծառայ...» (ԱԿ) :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 285բ. «Զգրող տառիս զհիրակոս
եպիսկոպոս Կեղո եւ զծնողն իմ զՍտեփանոս
եւ զմայրն իմ զԵղիզ եւ զհղայրն իմ զՓի-
լիպոս եւ զՀաւրեղայրն զառաքելաշնորհ
եպիսկոպոսունքն զՏէր Փիլիպոս եւ զՏէր
Սահակ եւ զՏէր Գրիգոր եւ զերախտաւորն
զՏէր Կոստանդին եւ զՀաւրաքոյրն իմ
զԽաթուն Տալիթն, որ սնոյց զիս անհայր եւ
անմայր, եւ Տէր Յիսուս ողորմեսցի յիշո-
ղացդ եւ յիշեցելոցս եւ նմա փառք» :

Թղ. 296բ. «Արգ վերըստին կազմեցաւ
եւ նորոգեցաւ եղանակաւոր տառս որ կոչի
Հարակնոց ձեռամբ ողնամեղ սուտանուն
ղըպիր Սըացի Կիրակոսիս ի դուռն սուրբ
Նշանին եւ այլ բազմայնաւք սրբորցի ի քա-
ղաք հոս կ'ընդհատի, քուրքս համուած ըլ-
լալուն :

1881

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՅՑՅԵԼՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Ս. ԿՈՒՍՒ

ԱՆՍԱՆՈՐ

ԺԹ դար

Քրիտիկ. 133, իջակութեամբ 1—222: Մեծոփ-
թիւն՝ 13.8×10: Պրնակ.՝ չեմ ճշմանութեամբ: Գրութի-
ւն միասին 10.5×7: Տրնակ.՝ 15: Նիւթ՝ մօր
միջակ հաստութեամբ քուրք: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի
ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաճախութեամբ կոգեք
եւ գործածութեամբ ամբողջը քիչ մը վնասուած, կազ-
մէն կտրուած է ԺԳ. 25բ: Գիւր՝ առանձնապատկ
Յարգիր մը: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկան:

ԴԱՏԱՐԿ՝ ԺԳ. 1—8, 120—133: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար:
Գրիչ՝ անծածք: Տեղի՝ անծածք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չունի:

Մատենան է՝ «Այցելութիւն Ս. Հաղոր-
դութեան եւ Ս. Կոյս Աստուածածոր», ամենը
ԼԱ (31) այցելութիւն, հոգեւորական հա-
ղորդութեամբ քանի մը բանաձեւերով սկիզբը :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 9ա. «Կանխաբանութիւն առ ամե-
նասուրբ Խորհուրդն: Հաւատալ արժան է
ըստ անշուշտ վարդապետութեան Հաւատոյս
մերոյ թէ ի նուիրադործեալ Նշխարի անդ
տիրապէս բովանդակի Յիսուս Քրիստոս ընդ
տեսակաւ Հացի...»:

Թղ. 17ա. «Յաղագս այցելութեան սրբոյ
Կուսին: Իսկ որ ինչ բանք յաղագս այցելու-
թեան սրբոյ Կուսին անուանի Հասարակօրէն,
արժանի ընդունելութեան է կարծիք սրբոյն
Բեռնարդոսի...»:

Թղ. 20ա. «Յաղագս Հոգեւոր Հաղորդու-
թեան: Առ հաճոյ ընծայելոյ յաչս զոր զկրթու-
թիւն Հոգեւոր Հաղորդութեան ի մի մի
յաղորդ այցելութիւնդ՝ Հանդիսացայց ցու-
ցանել...»:

Թղ. 22բ. «Ներգործութիւն Հոգեւոր
Հաղորդութեան: Աստուած իմ Յիսուս, Հա-
ւատամ եթէ տիրապէս բովանդակիս յահա-
ւոր խորհրդեան...»:

Թղ. 24ա. «Ներգործութիւնք, զոր ի
դէպ է առնուլ ի սկզբան իւրաքանչիւր այցե-
լութեան ամենասուրբ Խորհրդեան: Աս-
տուած իմ Յիսուս որ ի սէր Որդւոց մարդ-
կան կաս ի տուէ եւ ի դէշերի յայս զար-
մանաբանչ Խորհուրդ...»:

Թղ. 27ա-էմ սկսեալ կը սկսիմ Այցելու-
թիւն Ա., Բ, Եւմ.:

Մէքքմէք կը համալիպիմ՝ Թղ. 29բ.
«Աղօթք սրբոյն Եփրեմի առ սուրբ Կոյսն: Ով
Կոյս ամբիծ եւ անարատ Աստուածամայրդ
Մարիամ...»:

Թղ. 32բ. «Աղօթք նորին սրբոյն Եփրեմի
առ սուրբ Կոյսն: Թազուհի տիեզերաց բա-
րեգութ Տիրուհի մեր...»:

Թղ. 38բ. «Աղօթք սրբոյն Գերմանոսի:
Պաշտպանութիւն եւ խնդութիւն մեր Իսկու-
հի իմ...»:

Թղ. 41ա. «Աղօթք սրբոյն Բեռնարդոսի
առ սուրբ Կոյսն: Առ քեզ Համբառնամք զայս
մեր Թազուհի ամենայն ծաղաց երկրի...»:

Թղ. 43բ. «Աղօթք նորին սրբոյն Բեռ-
նարդոսի առ սուրբ Կոյսն: Մարիամ դու ես
այն Ժաշտուի կիցն յոր եգիտ Հանգիստ
Փրկիչն...»:

Թղ. 50ա. «Աղօթք նորին սրբոյն Բեռ-

նարդոսի: Ով մեծաճրաղ քաղցրութիւն եւ
Համակ սիրելիդ իմ Մարիամ, չէ ոք որ յի-
շատակէ զանուն քո եւ ոչ բորբոքեցի սի-
րով...»:

Թղ. 52բ. «Աղօթք սրբոյն Յովհաննու
Դամասկացոյն: Ուրախ լեր Մարիամ յոյս
Քրիստոնէից, ընկալ զաղաչանս մեղուցե-
լոյս...»:

Թղ. 56ա. «Աղօթք սրբոյն Անդրէի
Կրետացոյ կամ Երուսաղեմացոյ: Ուրախ
լեր բերկրեալ Տէր ընդ քեզ, ուրախ լեր
պատճառ խնդութեան մերոյ...»:

Թղ. 59ա. «Աղօթք նորին սրբոյն Անդրէի:
Մայր ողորմութեան, անցո ի մէնջ զցասուին
բարկութեան Որդւոյ քո...»:

Թղ. 61բ. «Աղօթք սրբոյն Իդելփանոսի:
Իսկուհի իմ եւ մայր Տեսուն իմոյ, օրհնեալ
ես ի կանայս...»:

Թղ. 64բ. «Աղօթք նորին սրբոյն Իդել-
փանոսի: Ով վեհապանծ Տիրուհի իմ,
ամենախնարհ Աղաթին Որդւոյ քո...»:

Թղ. 67բ. «Աղօթք սրբոյն Անսելմոսի:
Աղաչեմ քեզ ամենաբարեւոր ի մեծաբանս
այնր շնորհաց զոր արար ընդ քեզ Աս-
տուած...»:

Թղ. 70բ. «Աղօթք նորին սրբոյն Անսել-
մոսի: Օգնեա ինձ ազնուաշուք Տիրուհի
առանց Հայելոյ ի բազմութիւն մեղաց իմոց»:

Թղ. 73ա. «Աղօթք սրբոյն Պետրոսի
Դամիանեան: Կոյս սուրբ օգնեա որոց կար-
դան առ քեզ, դարձ առ մեզ, միթէ վասն
աստուածակերպ ճոխանալոյդ մոռացա՞ր
զորդիս մարդկան...»:

Թղ. 75բ. «Աղօթք նորին սրբոյն Պետ-
րոսի Դամիանեան: Մայր Աստուծոյ, դարձ
առ մեզ սիրով, գիտեմք Իսկուհի, զի
բոլորովին զգեցեալ ես զգթութիւն...»:

Թղ. 78ա. «Աղօթք սրբոյն Աթանասի:
Իսկուհի մեր շնորհեաց քեզ Բարձեալն
զամենայն ազգ շնորհաց...»:

Թղ. 81ա. «Աղօթք Աբբային Կիլենսիոսի:
Ձգեա զիս Կոյս Մարիամ, զի զհետ Հոռոյ
իւղոց չոց ընթացայց...»:

Թղ. 84ա. «Աղօթք նորին Աբբայի Կել-
լեն, առ սուրբ Կոյսն: Ով Կոյս քաղցրագութ,
դու զսեր շնորհս առաջի Աստուծոյ, քանզի

տուց: 56թ՝ «Աղօթք առաւօտու աւուր կրթութեան»:

Թղ. 58ա. «Կրթութիւն այցելութեան ամենասուրբ Հաղորդութեան, զոր իւրաքանչիւր ոք կարէ առնել ըստ ներքին շարժման հոգւոյն: Մտածումն ի վերայ կրթութեան, Հաւատամ յուսով, սիրեմ երկիր պազանեմ...»:

Թղ. 59ա. «Վլացումն մտաց առ սրբազան Սիրտն Յիսուսի Քրիստոսի Տեսնոն մերոյ, վասն ամենայն աւուրց շարաթու»:

Թղ. 61ա. «Պատկն Յիսուսի ի փառս եւ ի պատիւ սրբազան Սրտին, եւ վասն երեսուն եւ երկից ամաց կենաց Յիսուսի Քրիստոսի, շարահիւսեալ է 30 ողջունից եւ ի 3 Հայր մերից: Ամենասուրբ Հոգի Յիսուսի Քրիստոսի սրբեա զիս...»:

Թղ. 64թ. «Աղօթք առ ամենասուրբ Երրորդութիւնն վասն սրբազան Սրտին Յիսուսի Քրիստոսի առ Հայրն յաւիտեանական: Հայր յաւիտեանական ամենակարօղ, սուրբ եւ ողորմած...»:

Թղ. 70ա. «Աղօթք առ ամենասուրբ Երրորդութիւնն: Ամենասուրբ եւ երկրպագելի Երրորդութիւնն մի աստուածութիւն աղաչեմ զքեզ...», յարմար կը յաջորդեն 22 կարմ աղօթքներ:

Թղ. 76ա. «Աղօթք առ սրբազան Սիրտն երանուելոյ Կուսին Մարիամու: Ով սրբազան Սիրտ Մարիամու միշտ Կուսին, անբիծ եւ անարատ...»:

Թղ. 78ա. «Լիթաննայք առ սրբազան Սիրտն Կուսին Մարիամու»:

Թղ. 82ա. «Աղօթք ի գովեստ ամենասուրբ Կուսին յլացելոյն առանց սկզբնական մեղաց, զոր արարեալ է Սիստոսի չորրորդի ճանապարհներին, որ եւ ասողաց զայս աղօթս շնորհեաց բազում ամաց ներողութիւն: Ողջ լեր ամենասուրբ Կոյս Մարիամ, մայր Աստուծոյ, Թագուհի երկնից...»:

Թղ. 86թ. «Նուիրումն կրթութեանս առ երանուհի Կոյսն: Մատուցուք զայսոսիկ երկոտասան ողջոյն...»:

Թղ. 87թ. «Աղօթք վասն ընկերակցութեան Աստուածածնայ առ ի դուռնալ դամբնասուրբ Երրորդութեան: Երկիր պազանեմ զեզ Հայր յաւիտեանական, Հանդերձ ամենայն դասուք...»:

Թղ. 89թ. «Առ նոյն երանուհի Կոյսն: Վերապատուեմ զքեզ Կոյս ամենասրբուհի, Թագուհի երկնից...»:

Թղ. 91թ. «Աղօթք Մէթրիտեայ վասն մահուան: Ով Տիրուհի իմ սրբուհի Մարիամ, որպէս Հայրն Աստուած...»:

Թղ. 92թ. «Աղօթք եւ ողջունատուութիւն առ երանուհի Կոյսն: Մեծարեմ եւ սիրեմ, եւ օրհնեմ զքեզ յամենայն սրտէ...»:

Թղ. 93ա. «Ողջ լեր Թագուհի մայր ողորմութեան...»:

Թղ. 93ա. «Աղօթք առ պահապան Հրեշտակն: Ով սուրբ Հրեշտակ պահապան եւ առաջնորդ իմ, աղաչեմ զքեզ Հանձնաց խնամածել ի վերայ իմ...»:

Թղ. 94ա. «Աղօթք առ Սուրբն, որ է յատուկ բարեխոսն չոր: Ով Սուրբ (Այս Անուն) փաստաբան եւ ամենասիրելի խնամակալու իմ...»:

Թղ. 96ա. «Սրբոյն Աթանասի Աղեքսանդրու Հայրապետի մաղթանք առ սուրբ Կոյսն Մարիամ: Լուր աղաչեալ մերոց սուրբ Կոյս Մարիամ Աստուածածինն եւ լիշեա զմեզ...»:

Թղ. 96թ. «Սրբոյն Աբբայ Եփրեմի Խուրին Ասորոյ բանջ պաղատանաց առ սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ով անբիծ եւ անարատ Կոյս Մարիամ Աստուածածինն, Թագուհի երկնի եւ երկրի...»:

Թղ. 98ա. «Սրբոյն Յովնանու Դամասկացոյ աղերս մաղթանաց առ սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ողջոյն ընդ քեզ Մարիամ որ յոյս եւ ապաւնն եւ քրիստոնէից...»:

Թղ. 98թ. «Հայցուած առ Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ողջոյն քեզ Մարիամ, Թագուհի երկնից եւ երկրի...»:

Թղ. 99թ. «Յանձնարարութիւն առ սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ով քաղցրագուր եւ ողորմած Տիրուհի իմ, ի չոր բազմագուր խնամս մայրենի զթութեան...»:

Թղ. 100ա. «Պաղատանք առ ամենօրհնեալ Կոյսն Մարիամ: Ով մայր զթութեան եւ ողորմութեան, Հաւատարիմ սպասաւոր, գերազոյն խնամակալու...»:

Թղ. 101ա. «Աղօթք ի պատիւ Անարատ Յղութեան Կուսին Մարիամու: Ամենեւին զեղեցիկ ես Մարիամ...»:

Թղ. 101թ. «Այլ աղօթք ի պատիւ Անարատ Յղութեան: Վասն Անարատ Յղութեան, վասն սրտի մաքրութեան...»:

Թղ. 102ա. «Պաշտօնացի եւ զովեստ առ ամենօրհնեալ կոյսն Մարիամ Աստուածածին: Ողջոյն զեզ Մարիամ դուստր Հօր Աստուծոյ...»:

Թղ. 103ա. «Մաղթանք առ կոյսն: Մարիամ սուրբ Աստուածածին, երկունք ծննդեան քո եմ...»:

Թղ. 103ա. «Աղօթք սրբոյն Օգոստինոսի, որոց ասան զայս, յաւուրն միանգամ շնորհեալ է նոցա ներողութիւն միւյ տարւոյ: Վասն խոցոտեան սրտի քո աղաչեմ զքեզ...»:

Թղ. 105ա. «Հնգետասան աղօթք ասացեալ ի սրբուհոյն Պրիմիայ: Ով Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս մշտնջենաւոր քաղցրութիւն քոյդ սիրելեաց...»:

Թղ. 110թ. «Աղօթք սրբոյն Օգոստինոսի յաղաքս մտածման չարչարանաց Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի: Աստուած որ վասն իրկութեան աշխարհի կամեցար մարմնանալ...»:

Թղ. 111թ. «Աղօթք առ ի ողջունելոյ զամենայն անդամս Յիսուսի Քրիստոսի եւ յանձն առնելոյ զինքն Աստուծոյ: Ով սոսկալի բնաւից բոլորից իշխանութեանց...»:

Թղ. 113թ. «Հոգի Քրիստոսի սրբեա լիս...»:

Թղ. 115ա. «Հայելի անխաբ տեսական եւ գործնական ճանաչումն անձին: Ներածութիւն՝ Թէպէտ առաջին Հայեցուածով Թուի Թէ չէ պարտ այլում առաջինութեան...»:

Թղ. 123ա. «Մտածութիւն Ա.՝ Կիրակէի: Թէ մեք ի կողմանէ մերմէ ոչինչ եմք ի բնական կարգի: Ոչինչ ես ի գոյն: Մտածեալ Թէ Համայն արուեստ ճանաչման անձին կայանայ ի յորոշելն զազնին յանարգէն»:

Թղ. 131ա. «Մտածութիւն Բ.՝ երկուշաբաթի: Թէ զինչ եմք ի կարգի շնորհաց: Հարկաւոր է սրբարար շնորհք: Մտածեալ Թէ Թէ եւ ունիցիս զոմանս սեպակական պարգեւս»:

Թղ. 141ա. «Մտածութիւն՝ Գ.՝ Երեքշաբաթի: Թշուառութիւն սկզբնական մեղաց: Ամօթն: Մտածեալ զառաջին ներգործութիւնս ոչնչութեան քո ի մէջ Թշուառութեանց...»:

Թղ. 152ա. «Մտածութիւն Դ.՝ Զորեքշաբաթի: Յաղաքս ներգործական մեղաց: Անցեալ մեղք: Մտածեալ Թէ քանի չար քան զոչինչն ես վասն անցեալ մեղաց քոց...»:

Թղ. 162ա. «Մտածութիւն Ե.՝ Հինգշաբաթի: Դժոխքն է մեծաղոյն պատճառ խոնարհութեան: Այսմ վճռոյ արժանացար: Մտածեալ զամօթն աւազակի ուրուք, որ յաղթեալ յիրաւացն եւ դատապարտեալ ի մահ...»:

Թղ. 172ա. «Մտածութիւն Զ.՝ Ուրբաթու: Յաղաքս պատճառաց խոնարհեցողանելոյ զմեզ վասն բարի գործոց մերոց: Թէ ի նոսա բոլորն է յԱստուծոյ: Մտածեալ զյետին թշուառութիւն քո յայնմ, զի նոյն իսկ Հարստութիւն բարի գործոց քոց ըստ իրաց ինչ առաւել աղքատացուցանեն զքեզ...»:

Թղ. 183ա. «Մտածութիւն Է.՝ Շաբաթու: Յաղաքս ոչնչութեան մերում, բաղդատեալ սրբոցն եւ Աստուծոյ: Բաղդատեալ զքեզ ծառայիցն Աստուծոյ, որք կեան ի վերայ երկրի: Մտածեալ զի տուեալ Թէ այլ ամենայն բարեգործութիւնք...»:

Թղ. 194ա. «Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացոյ ասացեալ Աղօթք ի զովեստ սուրբ Աստուածածնի: Խնդա եւ ուրախ լիբ ձայնի երգոցս օրհնութեան քումդ երանութեան բանաղովութեան...»:

Թղ. 198թ. «Ենդ առ ցաւաղին Մայրն Աստուծոյ վասն չարչարանաց Միածնի Որդւոյն իւրոյն»:

«Կայր առ խաչին Մայր ցաւաղին Արտասուալից եւ տրտմադին,
Մինչ էր զգնայտէ կախեալ Որդին...»
(20 տում):

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Հետագայի:

Թղ. 1ա. «1842 Դեկտեմբեր 12 մայրս առ Աստուած փօխեցաւ, Յիսուս Հանդիստ յալիտենական պարգէվէ ամէն»:

«1830 Ապրիլի չորսնա մեր Մեկքսթէ կէա յաշխարհ մկրտվեցալ Տէր Գիրգորին ձեռամբ, Աստուած մէջ շնորհաց պայշէն»:

Ա. Կողիմ Օնրքիմ երեսիմ՝ «1844 Մէկտեմբեր 11 մեր Կատարինան յաշխարհ էկաւ, Աստուած մէջ շնորհաց պաշէն եւ մկրտվեցաւ Բոճիա, Տէր Մէքօրին ձեռամբ ամէն»:

1883

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՍՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՈՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԳՐԱԲԱՐԻ

ՎԻԵՆՆԱ

1840էն առաջ

Քրիտիկ 27, իջեկայում 1—80: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՔ
13.7X8.5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝
միտսիւ 10X5.5: ՏՈՒՑՔ՝ 21: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր,
միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի
քաղաքայտ ստուարաքուլք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԿ՝
սկզբն ու վերջն մէկակամ ցարք քուլք: ՀԱՆԳԱՆ՝
ՄԱՆԿ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ գեղեցիկ նարգիք: ԹԱՆԱԿ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չիմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 27:
ԺԱՐԱՆԿ՝ 1840էն առաջ, կ'երգակցանքն առաջիմ
կողմն մերժիմ երեսիմ ամվարք գրչակ գրաւած ամանէ
մը՝ «*Հիւսիս-Ազգերան*», որ 1840—1845 Վիեննա Միտ-
քարեան վարժարանի աշակերտ եղած է: ԳՐԻԶ՝
ամալայ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաքար վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿ՝
ՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Աստիքիւնք եւ եւ ոճաբա-
նութիւնք Գրաբարի, հաւաքուած եիմ մա-
տնագրութեմէ, տեղերը ուղղեց չիմ ճշմ-
անկում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վասպարէզ մարտի ճաջ շան-
դիսացան: Ով խաւար թանձրատարած կու-
րացուցի՜ երկազիտակ զգայարանացս...»: Վերջ՝ «Եւ սմա զմեծամեծ ասպազուո-
թեանցն հասուցանել մրցանակս»:

1884

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԺՇԿԱՐԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1895

Քրիտիկ 158, իջեկայում 1—312: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՔ
13.5X10: ՊՐԱԿՔ՝ 20: ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ միտսիւ 10X8:
ՏՈՒՑՔ՝ 12: ՆԻԽԹ՝ միջակ հաստութեամբ
երկարաքայմ քաղաքայտ իջեկայում քուլք: ԿԱՋՄ՝ քու-
շապտ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝
նարգիւ վարք շղագիք: ԹԱՆԱԿ՝ մամուշակցայմ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ր, 8ր,
144ր—146ր, 187—188: ԺԱՐԱՆԿ՝ 1895: ԳՐԻԶ՝ եւ
ՀԵՂԻՆԿ՝ Զորեան Գրիգոր Կ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս:
ՅԻՇԱՅԱԿ՝ ԹՂ. 8ա (Յաւաքարեան), ՏԵՂԻԿ՝
ԹՂ. 1ր. «Նուր Մատենագրութի Միթթա-
րեան Միտարութեան Ի Զինեթեան Յարութիւն
Էջնիւն», 23/4 Օգ. 1895:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Գիրք Բժշկու-
թեան Բուսական-Ի Եւ Զեղայինութեանց այլ-
եւայլից, Հեղինակ եւ Միտագրայն ուրոյն
ուրոյն Կորձող Գ. Կ. Զորեան, Ի Կ. Պոլիս
յիւնեափան»։ Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5բ. «Մանթութիւնք: * Այն զեղերը
կամ գրութիւնք, որք աստղանիշով են, Հին
գրքէն առնուած են...»:

ԹՂ. 6ա. «Գիրքիւն չափերու»:

ԹՂ. 7ա. «Ընդհանուր գիրքիւն: Հի-
ւանդի մը վիճակը մանրամասնօրէն հար-
ցնել...»:

ԹՂ. 8ա. «Հաւաքածոյ գիրքութեան եւ
զեղաշինութեան ախտից Ախրոտիքեան եւ
Աստղիկեան, ամփոփեց Գ. Կ. Զորեան, 1895
նոյ. 20»:

ԹՂ. 20ա. «Համառոտ բառարան զեղերու
Տանկերէնէ Ի Յրանսերէն»:

ԹՂ. 33ա. «Յանկ փոքր — բոսթիգ —
բժշկութեանց Յր. Գրգոյիկն պարունակու-
թեանց»։ ԹՂ. 40ա. «Մանթութիւն՝ Այս
հաստերին մէջի պարունակութիւնները, ցա-
ւերը եւ այլն, Յրանսերէն Գրգոյիկն մը
առնուած են: Յրանսերէն Գրգոյիկն անունը՝
Hygiène - Médecine - Pharmacie domestique.
Petit Manuel de Médecine Pratique par le
Docteur Mover, Paris»:

ԹՂ. 41ա. «Սկիզբն զեղաշինութեանց»:
115 զեղագրքի:

թղ. 146ա. Վեանկ գրքոյկիս պարունակում է թեմանցը:

թղ. 149ա. Վեուցակ ընդհանուր գրուածոց:

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

թղ. 3ա. Վեառաջարան: Արդի մարդկային կազմութեան նայելով արդարեւ կը տարբերին ի նախնեացն ըստ Հին գրութեանց: Թէպէտ չեմք դիտեր թէ իրենց կազմութենէն զատ նաեւ բնութիւնք կը կրէին ներկայ վիճակաց պէս այսչափ ցաւեր եւ կամ նոցա ցաւեր ունէին իրենց մէջ ատից բազմաթիւ ճիւղեր, եւ որոնց նաեւ դեղեր... այն դեղերը կամ գորութիւնք, որք իրենց առջեւ աստղանիշ մը չեն կրեր անոնք փորձուած օգտակար եւ լաւ Համարուած են, իսկ աստղանիշ կրողները ըստ իս յարդի

եւ փորձ չեն, վասն զի Հին գիր, օտար տետրակէ մը առնուած են, միմիայն սա խնդրոյն Համար, որովհետեւ Հին գրութիւնով եւ կոչտ շարադրութեամբ մը ներկայացան իմ աչքիս: Գուշակելով որ կարելի է Հին ժամանակաց դեղեր են փորձուած ուստի զայն ներկայ աշխարհէս չկորսնցնելու: Համար: Միայն սա յիշեմ, որ իրենց մէջ վնասակար դեղեր պարունակողները որպէս-զի չը մեղադրուիմ, թող չը դործածուին: Այժմ կը յուսամ, որ ինչպէս ես ի մասնկութենէ Հետաքրքիր եւ փափաքող եղած եմ թշկական դործոց, նմանապէս զիմ դործ ընթերցողք մեծ սիրով եւ Հետաքրքրութեամբ պիտի առնուն ի ձեռին եւ ընթերցանութիւնը ի գլուխ պիտի ածեն, ներող ըլլալով այն սխալանացը, որք յանդէտս սպրդած են գրչէս: Հեղինակ դործոյս. Գրիգոր Կ. Ձորեան, ի Կ. Պոլիս յունեաբան, ի Հաճի Գատն Համաժինն:

1885

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՇՈՒ ԾԱՐԱԿԱՆՔ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԺ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 82, իջեալուած 183—258: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-ՅՅ-2: ՊՐԱԿՔ՝ Ա—Ը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտսիւմ 11X6-5: ՏՈՒԼՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր քաղաք, միջակ հաստութեամբ: ԿԱՋՄ՝ չումի, կազմեալ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը եւմուած ըլլալով, պակասաւոր է սկիզբէն եւ վերջէն, եւ պրակ-նիքը իրարմէ կը բաժնուին: ԳԻՐ՝ Յօտրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ տի: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1ա. ամբշտ բաժ մը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԺ. դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Ճաշու շարականք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

թղ. 1ա. Վնարատ Յղութեան Աստուածածնի եւս եւ Մննդեան նորին ի յԱնայէ: ԳԿ: Մառ կենաց տնկեալ...: Տարալ պարզը շրջամը մի՞նչիւ ծննդեան ձրագաւլայցը:

1886

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆՔ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐԶԻՆ ԵՒ ԲԱՐՍԵԼԻ ԿԵՍԱՐՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԷ դարու վերջերը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 14: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 12-ՅՅ-8: ՊՐԱԿՔ՝ 2, երկրորդ պրակէն միայն երկու քաղաք: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտսիւմ 10X7: ՏՈՒԼՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ էիմ միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի, կազմեալ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական աղտոտած եւ տեղ-տեղ քամաքը մերձուած: ԳԻՐ՝ Թղ. 1 եւ 12—

14 Յօտրգիր ճոքագոյն, Թղ. 2—11 շատ էիմ շեղագիր. Թղ. 14ր քաղաքներ մը: ԹԱՆԱԿ՝ տի, քիչ մը զու-նատած, խորագրերը կտրմիր: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ տի. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԷ. դարու վերջերը, Յօր մասը ԺԸ. դարու սկիզբերը: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՆՐՈՐԳՈՒ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. ԹՊ. 1ա. «Առաքեցաւ ի Կ. Պոլսոյ 1883 թետբ. 23, Հ. Ն. Առ»:

Մատենան է՝ «Հարցմունք սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին եւ պատմութիւն հրեշտակին վասն որդոց մարդկան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Առբն Գրիգորիոս Լուսաւորիչն Հայոց զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր հաց ոչ եկեր եւ ջուր ոչ էարբ, խնդրեաց յԱստուծոյ եւ ասէ. Ով Տէր եւ

արարիչ ամենայնի առաքեալ առ իս զհրեշտակ չոր ցուցանէ ինձ զտեղիս արդարոյն եւ մեղաւորին...»:

ԹՊ. 14բ. «Հարցմունք սրբոյն Բարսեղի Կեսարու Հայրապետին եւ պատասխանից սրբոյն Գրիգորի. Բարսեղ ասէ, յորժամ ոչ երկինք էին եւ ոչ երկիրս, յորժ՝ վերայ հանգչէր աթոռ աստուածութեան...»:

Ձեռագիրը կ'ընդհատի՝ «Գրիգոր ասէ որչափ լայնութիւն երկրի է, այնչափ բարձրութիւնն երկնից եւ եթէ կամիցիս գիտել զբարձրութիւնն երկնից յերկրէ» հոս կ'ընդհատի:

1887

(Հիմ թիւ 550)

ՎԱՐՔ Ս. ՅՐԱՆՁԻՍԿՈՍԻ

ՎԻԵՆՆԱ

1820ի տոնմնեքը

ԹՈՒԼՔՔՔ. 17. ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. 18-2X8-5: ՊՐԱԿՔՔ. 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. միտիւմ 9-5X5: ՏՈՒԼՔՔ. 18: ՆԻԹՔՔ. ոչ շատ էին կապոյտի գարնազ միջակ հաստութեամբ թուղթ: ԿԱՋՄՔՔ. չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՔՔ. արտաճուտ աղտոտած: ԳիՐՔՔ. մոքագլմ մօտքգիր: ԹԱՆԱՔՔՔ. գաւառայալ սկզբած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔՔՔ. ԽՈՒՆ. չկամ: ԳԱՏԱՐՔՔՔ. ԹՊ. 17բ. ԺԱՄԱՆԱԿՔՔ. 1820ի տոնմնեքը: ԳՐԻՁՔՔ. հաւամքար Ուզունման Հ. Ռաֆայել: ՏԵՂԻՔՔ. ՎԻՅՈՒՆ: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆՔՔՔ. չումի:

Մատենան է՝ «Վարք Ս. Յրանչիսկոսի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Ջարդարեալն երկնային իմաստութեամբ եւ շնորհօք Բարձրելոյն մեծ Հիմնադիր Կարգի կրօնաւորաց սուրբն Յրանչիսկոս...»:

ԹՊ. 13բ. «Կրթութիւն եւ նմանութիւն»:

ԹՊ. 16բ. «Աղօթք սրբոյն առ Մարիամ: Ողջոյն քեզ Մարիամ, մայր Աստուծոյ, Թաղուհի, Կոյս, սուրբ քան զամենայն արարածս...»:

1888

(Հիմ թիւ չումի)

ԱՂՈԹԱԳԻՐՔ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒԼՔՔՔ. 12. ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. 18-2X8-7: ՊՐԱԿՔՔ. միակ, միտմնեքը կը պակսիմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. միտիւմ 11-5X7: ՏՈՒԼՔՔՔ. 16: ՆԻԹՔՔՔ. էին զբաւար, միջակ հաստութեամբ թուղթ: ԿԱՋՄՔՔ. չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՔՔ. լաւ: ԳիՐՔՔ. խեղճ մօտք գիր մը: ԹԱՆԱՔՔՔ. սեւ, խոշաղքեմն աւ սկզբածառեքը կտրմբ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔՔՔ. ԹՊ. 1ա. Շակտագարգի համար պատրաստուած բայց կէս մնացած, խեղճ բան մը: ԺԱՄԱՆԱԿՔՔ. ԺԹ դար: ԳՐԻՁՔՔ. ամնամօք: ՏԵՂԻՔՔ. ամնամօք: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆՔՔՔ. չումի:

Մատենան է՝ Աղօթագրքի մը մէկ պրակը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Աղօթք Սրբոյն Պատրիարք Աղեքսանդրացւոյն առ ի այցել զսէրն Աստուծոյ զկնի Հաղորդութեան ի վեր քան զամենայն շնորհ սուրբ ինձ Տէր, զշնորհս սիրոյ չոր...»:

ԹՊ. 6բ. «Յաղագս շնորհաւորապէս ընդունելոյ զհաղորդութիւնն»: Ասոր կը յաջորդեն զամագամ մերգործութեանց ազօրք մեր առանց հեղիմակի ամուսնի:

1889

(Հիմ քիւ չումի)

ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԵՒՈՐ

ԱՆԾԱՆՈՐ

ԺԸ դարու վերջերը

Թուղթ՝ Ե: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18X8:5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաբան 10X8: ՏՈՂԳ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր, քարակ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՅԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ սգեղ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ հեւ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. Եր: ԺԱՄԱՆԱ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՑ՝ ամծածոթ: ՏԵՂԻ՝ ամծածոթ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Մատուցիւն Հոգեւոր», Թղ. 2ա՝ «Ի մատուցեանց մատենէ միոյ գրեցի զայս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Քանիցս անգամ մեղք ինչ Թողանի, այնքանիցս նուազի արժանաւորին Թողութեան...»:

Թղ. 4ա. «Իսկ յառթից մարմնական մեղաց պարտ է զգուշանալ այսպէս...» (11 կէտ):

Թղ. 5բ. «Վկայութիւնք սուրբ Գրոց»:

1890

(Հիմ քիւ չումի)

ՇԱՐԱԿՆՈՑ ՔԱՂՈՒԱԾՈՑ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԱՂԱՐԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1855

Թուղթ՝ 55, իրակայութեւ 1—108: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 12:7X9:3: ՊՐԱԿ՝ չեմ Ձեռնակութեւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաբան 9:5X8: ՏՈՂԳ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր աղորկ քաւք: ԿԱՋՄ՝ մորազոյն կիսալաք քաղաքաւոր ստուարաւազք: ՀԱՅԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցմամ մտադիր, վերջերք անկի գեղեցկացած: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆ՝ հեւ. չեւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1. 51բ մեծ մասով, ուր երկու քուղքեր իրարու կցուած են, 54բ—55բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1855: ԳՐԻՑ՝ Թոմեան Հ. Պաղիկարպոս (1836—1883): ՏԵՂԻ՝ Վիւննա: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա մօր գրով՝ «Ն. Ե. Վ. Հ. Պաղիկարպոս Վ. Թոմեան նա ինչեւ օրինակեաց զայս յամի 1855 եւ էր յայնժամ ուսանող»:

Մատենան է՝ «Շարակնոց քաղաւածոյ եւ Հոգեւոր տաղարան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Ճաշու Թափօրի եւ հաւորմտիք շարակամներու հաւաքածոյ մըն է միմչեւ Թղ. 16բ:

Թղ. 17ա. «Կանոն Հրաշափառ տօնախմբութեան Անուան Յիսուսի, Օրհնութիւն ԳԿ. Փառացդ Հօր ճառադայթ...» իւր տարօքմ:

Թղ. 22ա. «Տաւն սրբոյն Յովսեփայ Աստուածաճօրն, Օրհնութիւն ԲԿ. Որ զորդին Դաւթի զԵղիսէփ...» իւր տարօքմ:

Թղ. 28բ. «Տաւն Անուան ամենասուրբ Կուսին Մարիամու, Օրհնութիւն ԳԶ. Այսօր խումբք յուսեղինացն...» իւր տարօքմ:

Թղ. 35բ. «Օրհնէք տալոյ զզգեստ Մխիթարեան Միաբանութեան առ նորընծայս, Շարական ԳԶ. Պաշտպան խնդրեմք ի քէն Քրիստոս...» միապմ շարակամները:

Թղ. 37ա. «Ուսանաւոր: Եկ Սուրբ Հոգի ստեղծող էից...» (7 տում):

Թղ. 38բ. «Օրհնէք ուխտադրութեան նորընծայիք Մխիթարեան Միաբանութեան, Շարական ԳԶ. Աստուածածին դու ես յոյս եւ ապաւէն...» շարակամներն ու սաղմոսները միապմ, ասոնց կարգին կը համդիպիմք մաւր Թղ. 39ա՝ «Ըղջեղ Աստուած զովարանեմք...» (13 տում):

Թղ. 43ա. «Ուսանաւորք: Առ ոտս անկեալ Կենարարիդ...» (6 տում):

Թղ. 45ա. «Հաջս այս մարմին է Քրիստոսի...» (3 տում):

Թղ. 45ր. *«Եւ արդ ձեռի այս Սրբու-
թեան...»* (2 տուն) :

Թղ. 46ա. *«Ջարհուրեալ դողացաւ
ամենամեղ անձն իմ...»* (1 տուն) :

Թղ. 46ա. *«Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ
դեհզ...»* (1 տուն) :

Թղ. 46ա. *«Ով նորածին որդիք լուսոյ»*
(12 տուն) :

Թղ. 47ր. *«Կայր առ խաչին Մայր ցաւա-
դին...»* (20 տուն) :

Թղ. 50ա. *«Եկայք որդիք նոր Սիոնի...»*
(9 տուն) :

Թղ. 52ա. *«Ցանկ»* :

1891

(Հիմ քիւ 1094)

ՋԱՐԴԱԳԻՐ ՍԿՋԲՆԱՏԱՌԵՐ

ԹՐԻԽՍՏ (°)

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 43: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 13X24: ՊՐԱԿՔ՝
չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի, գծագրուքիւն-
նքն եմ, իւրաքանչիւր էղն վրայ երկու տառ: ՆԻԹՔ՝
ազնիւ եին քարակ քուպ: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի քաշա-
պատ ստաւաքաքուպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ:
ԳԻՐ՝ միայն զարգացք: ԹԱՆԱԿ՝ մուշ շագանակա-
գոյն եւ ջրով լուծուած քանաք: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամէն
քուպքի Բ. կողմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերը:
ԳՐԻԶ՝ ամծածօք Միփքարեան մը: ՏՆԳԻ՝ հաւանա-
քար Թրիստ: ՅԵՆԱՏԱՐԿԱՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Ջարդագիր սկզբնատառեր,
երազայկումն ճաշկանով մարդ-կենդանագրեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Իւրաքանչիւր գիրէն գծուած եմ երբեմն
քանի մը օրինակներ: Թղ. 2ա—37ա. Ա՝ 3,
Բ՝ 1, Գ՝ 1, Դ՝ 1, Ե՝ 5, Զ՝ 1, Է՝ 3, Ը՝ 1, Թ՝ 2,

Ժ՝ 2, Ի՝ 3, Լ՝ 1, Խ՝ 1, Ծ՝ 1, Կ՝ 2, Զ՝ 4, Զ՝ 1,
Ղ՝ 1, Ժ՝ 3, Մ՝ 1, Թ՝ 2, Ն՝ 2, Ծ՝ 2, Ո՝ 2, Զ՝ 1,
Պ՝ 3, Զ՝ 3, Խ՝ 2, Ս՝ 2, Վ՝ 1, Տ՝ 3, Ր՝ 1, Ծ՝ 1,
Ի՝ 3, Ժ՝ 1, Գ՝ 1, Թ՝ 2, Զ՝ 2: Առնցմէ գատ
կայ ման. Թղ. 38ա—42ա. ԱԾ (Աստուած),
է, ՍԲ (Սարք), ՏՐ (Տէր), ՅՍ (Յիսուս),
ԵԻ (Յիսուսի), ՔՍ (Քրիստոս), ՔԻ (Քրիս-
տոսի): Թղ. 41ա եւ 42ա—ի վրայ կը հանդի-
պինք Միփքարեան Միաքանութեան երկու
տեսակ զինանշաններու, որոնցմէ հետաքր-
քակում է Թղ. 41ա-ը ուր զինանշանի երկու
կողմ կը տեսնենք Միաքանութեան երկու
պաշտպաններու պատկերները Ս. Ամտոն եւ
Ս. Բենեդիկտոս, իսկ զինանշանի վերի բաժ-
նին մետալիտնի մէջ Միփքար Աբբա՛ւօր
Տեախէք:

1892

(Հիմ քիւ չունի)

ԺԱՄԱԳԻՐԻՔ — ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՏՏ

ԺԴ—ԺԵ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 126: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 13.5X8.5: ՊՐԱԿՔ՝
միջին ի՞ր կը տեսնուի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւն 8X6:
ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԹՔ՝ եին քարակ քուպ: ԿԱՋՄ՝ կա-
շեպատ տաշտակ, վրան ճշուսով զարգք: ԹՂԵՆԱՅ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը երեքական մօր քուպ-
քեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մերկալիս շատ լաւ, մտածագի-
տօրէն մօրագում, քաջքու պակաս տեղերը ար-
ուեստով յրացում: ՆԱՆՈՐԻ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բոլոր-
վին փնցած, որգնակեր, բոլոր քուպքերը իբրեւ

կղած, միակտուք խաւաքարի վերածուած բոլոր-
վին աղտոտած, ամեկաքաղցի զէշ վիճակի մէջ,
պատառատուն եւ բզքտուած: ԳԻՐ՝ բոլորգիր գնդե-
ցիկ, սկզբնատառքեր երկաքաղցք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ,
սկզբնատառքեր կարմիր, սկզբնատառքեր կեռասի գոյ-
նով կամ սպի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ ԼՈՒՍԱՆԱՅԱՋԱՐԻՔ՝
զանգազն ոսկեգոծ Թղ. 4ա, 7բ, 11ա, 16բ, 28բ, 32բ,
40ա, 47ա, 58ա, 58բ, 60ա, 64ա, 71բ, 81ա, 98ա,
108ա, 108բ, 115բ, 118ա, 122ա: Բոլորն ալ գեղեցիկ

տեսած է ապա տպագրութեամբ Վեմետիկ
1872ին :

ԲՈՎՆԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. Վարեւելից լերինն որ ամբառնայ
յետկուսէ Լուդովիկեան նաւահանգստի կղզ-

այն Գաղղիոյ, են Հիւլէ երկու աւերակէ ի խալանացեալ վայրի ի ծործոր Հովտաձև։ շրջապատեալ ի բարձրաբերձ քառաժայռից։ Վերջ՝ ճեւ զայս ասացեալ մենկեցան յինչն ձերմանն լախօք, յողունս են իմ ընդ աղի- ողորմ վէշս ձերմունին հնդեալ արտասուան։

1894

(Հիմ քիւ չուցի)

ՃԻՕՎԱՆՆԻՆԻ ՔՐԻՍԹԻՑԱՆԸՆ ՊՕՐՃԼԱՐԸ

4. ᐅᐅᐅᐅᐅ

1877

ՔՈՒՆՎՈՒՔ՝ 415, իջեկայառետ Ա—Լ, 1—495 և 1—287: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆԻ՝ 12-6X10: ՊՐԱՎՈՔ՝ չեն ճշանդանալ: ԳՐՈՒԹԻՒՆԻ՝ միառիմ 9X5: ՏՈՂԻՔ՝ 18: ՆԻՒԹ՝ էին բարակ գեղձին-շագանակի զլյուձ վառաբակ բուլբ: ՎԼԵՄ՝ ինտեսուլի, բաշտառառ ստուռաբաշտառ: ՀԱՆԱՄԱՄԱՆՔ՝ շատ լուս: ԳԻՐ՝ հօտաքրի մօտ շաղպրի, մեծեր հատիկի հատիկ, ոչ սղմեմ գեղձ-ցնի, բայց շատ մաշակալար գրանտ: ՔԱՄԱՆՔ՝ սև: ՀԱՐԱՐՈՒՄՆԻՔ՝ հեմ. չանթ: ՉԱՍՏԱՆՔ՝ Թ.Ղ. 1, 2թ, 18, 28թթ—272թ, 278թ, 407թ, 418—415: ԺԱՄԱՄԱՆՔ՝ 1877: ԳԻՐԳ՝ Սառիքեան կարգապահ Վարդապետ: ՏԵՂԻ՝ Գ. Պալին: ՏԵՐԻ՝ Գրիգին: ՅԻՇԱՆԱՎԱՐՄԱՆՔ՝ չանթ բացի հսկմ. տեղանախաբայք Թ.Ղ. 2ա: ՏԵՂԻՆԻԹԻՒՆԻՔ՝ առաքին կազմի Յիրգին Իրեյն՝ ՎԱՊԱՅԻՑԻ Կ. Գ. Պալին Կ. Գ. Կրիկով 1905: Դ. Գրիգորյան Յուժան-հանք:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Թրիսթիյանըն
պօրճլարը, Մալոմաթ Թահսիլինէ Հալէս-
քար տէրի գանյույար իյին, Հենրիկոս

Ճիւղանհինի նամ Աստուածաբան վարդապետէն գլխիմէ արքեմբը. վէ Առաքելեան Կարապետ վարդապետտէն թէրճիմէ օրոնմուշուուր: Ճիւղի էվվէլ, 1877 Ըստմապօլտան» 1

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Յա. ՎԻԻԲԵՐԵԻՃԻՆ ԻՓատեոփ.
Իւզու ջիթապըն մէտիհնէ տաիւր պէնիմ
կիպի պիւր էտնանըն գալգըլմասընտան
րոա...» :

Թղ. 19ա. «Միւթեալէմէի մուգատտէ-
մէ. Պապր մահիւն» :

թղ. 273ա. «Պիրինեճի հիսսէնին իւսւլէ-
սէ»:

Թղ. 408ա. «Նիհարիւթ» : Յամկ :

1895

(Հիմ Թիւ 3018)

ՀԻՕՎԱՆՆԻՆԻ ՔՐԻՍԹԻՑԱՆԸՆ ՊՕՐՃԼԱՐԸ Բ.

ԱՆԳՄՐԱ

1878

ՔՈՒՂՔԻ 356, իջեղեղանաւ 1-374 եւ 1-814:
ՄԵՐԻՔԻՔԻՒՆԻՆԻ 12-5X10: ՊՐԼԻԿԻ շնն Ուշանալիս
ՔՈՒՂՔԻՔԻՒՆԻՆԻ Միտանալի 9X5: ՏՈՂԻԿԻ 16: ՆԻՒՔԻ
բարեկարգ զոյգեղանաւ-շղանալիս զոյգն Վարդանի ջոյգը:
ԿԻՆԱՄՄԻ Կիսանալի, քաղաքական ստանալաւ զաւել:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻԿԻ շաւլ լաւ: ԳՐԻՐԻ Նստալիս զոյգն շղանալի,
բարեկարգ, ստանալ յաւաքնալ զոյգն զոյգն, զալից հետոյ իտանալի:

ճաշակատը գրուած: ԹԱՆԼԹ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝
 ԷՆԻ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2թ, 190, 191թ, 849,
 359թ-358թ: ԴԱՄԱՆԱԿ՝ 1878: ԳՐԻՉ՝ Ասաբէկեան
 Կարապետ Եղիսկադեա: ՏՆՐ՝ գրիչը: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
 չուճի ռազ իվկո. ամուսնաթերթը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. Վերիսթիյանը

պօրճարը, մալուժաթ Թահսիլինէ հալէս-
քեար տէլիզանլարա իլին. Հենրիկոս Ճիօվ-
անէրին նամ Աստուածարան վարդապետուն
դալէմէ ալընմը. Վէ Առաքելեան Կարապետ
եպիսկոպոստան Թէքնիմէ օլունմուշ տուր.
Ճիլտի սանի: 1878, չնգարէտէ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ժքինճի հիսնէ. ատապիյաթ
իւլէրինէ»:

Թղ. 191ա. «Ժքինճի հիսնէին իւլէ-
լէրին»:

Թղ. 350ա. «Յիհրիթ»: Յանկ:

1896

(Հիմ քիւ 551)

ՔԱՂՈՒԱԾՈՅ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆՔ ՎԱՅԵԼՈՒՉ ԽՕՍԻՑ

ՎԻՅՆԱ

1840ի ատեմները

ԹՈՒԴԹԻՆ՝ 180, իջնայում 1—244 միսն: Մե-
ծՈՒԹԻՒՆ՝ 12.5×8: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 9×4.5: ՏՈՂԻ՝ 18: ՆԻԻԹ՝
գօրաւք էիմ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝
կիսայաթ քաթապտ ստաւարաքուլք: ԹՂԹԱՅ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական հաստ քուլք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ կազմը սկսած է քայքայի: ԳԻՐ՝
մօրագայն մօրքիբ, Թղ. 129ա—130բ մօրագայն շեղա-
ցիբ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւմ. չումի: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 83բ—86բ, 87բ, 127ա—128բ, 128բ,
131—136 հագին հոս-հոմ տաղ մը միսն գրում: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատեմները: ԳԻԻՉ՝ հաւամարաթ
Ուզումեմ չ. Ռաֆայէլ: ՏԵՂԻ՝ Վիեմն: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ Քաղուածոյ Համառօտու-
թիւնը վայելուչ խօսից քաղեալ ի դրոց Յով-
հաննու Ոսկերեանի: Հմմտ. Զեռ. Թիւ
1832 եւ 1817:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գիրք Ա՝ Քաղուածոյք ի

դրոց Յովհաննու Ոսկերեանի Պատճառական
Հաղկապի օրինակ, իսկ արք. քանդի յայնպիսի
շնորհացն վրիպեցաք, աւն առեալ յերկրորդն
դիմեսցուք (1) ...»:

Թղ. 97ա. «Գիրք Բ՝ Ոչ եթէ առ ծու-
լութեան ինչ քանդի երկոցունց ջերմ էին
հաւատք (405) ...»:

Թղ. 129ա. «Քաղուածոյ Համառօտու-
թիւնը վայելուչ խօսից քաղեալ ի դրոց
եղիլէի վարդապետի վասն Վարդանայ եւ
Հայոց պատերազմին: Առաջին հեղինակ»:

Թղ. 130ա. «Առաջին յեղանակ: Ժա-
մանակէն, Ահա ոչ ըստ կամաց արտասուլից
ողորովը ճառապրեմք գրադում հարուածըս,
յօրում պատահեցաք եւ մեք իսկ ականա-
տեաք լինելով (11) ...»: Վերջ՝ Թղ. 130բ.
«Սկսաւ այլ եւս խորհուրդ յաւելուլ, իբր ոք
զի ի հուր բորբոքեալ յաւելլով բազում նիւթս
փայտից (14) ...»:

1897

(Հիմ քիւ 552)

ԵԿԵԼԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՅՆԱ

1840ի ատեմները

ԹՈՒԴԹԻՆ՝ 810: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 12.7×8.8: ՊՐԱԿ՝
չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10.7×8:
ՏՈՂԻ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ էիմ, միակ հաստութեամբ
քուլք: ԿԱՋՄ՝ մօր կիսայաթ ստաւարաքուլք:
ԹՂԹԱՅ զանազանակ սկիզբն ու վերջը մէկական
կապտաւուն քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղա-
ցիբ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 1, 272բ վարի կէսը, 273ա—274բ, 302ա վարի
կէսը, 302բ—310բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատեմները:
ԳՐԻՉ՝ հաւամարաթ Ուզումեմ չ. Ռաֆայէլ: ՏԵՂԻ՝
հաւամարաթ Վիեմն: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ «Եկեղեցական պատմու-
թիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Հատած Ա.» Ի Մենդենէ
Տեառն մերոյ Յիսուսի ցկոտանդիանոս :
(Ամ 1—324, 300ամեայ ժամանակ)» :

Թղ. 47ա. «Հատած Բ.» Ի Կոստան-
դիանոսէ մինչեւ ցկործանումն արեւմտեան
տէրութեան (324—480) այսինքն ժամանակ
160 ամաց» :

Թղ. 90բ. «Հատած Գ.» Ի Կործանմանէ

արեւմտեան տէրութեան մինչեւ ցկարողոս
մեծ (480—768) ժամանակ 290 ամաց» :

Թղ. 182ա. «Հատած Դ.» Ի մեծէն
Կարողոսէ մինչեւ ցջահանայապետ Գրիգոր
Է. մեծ : (Ամ 768—1073, այսինքն ժամանակ
300 ամաց)» :

Թղ. 275ա. «Հատած Ե.» ժամանակ
Հարստութեան քահանայապետաց եւ խալա-
կիրք : (Ամ 1073—1305, միջոց 300 ամաց)» :

1898

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԵԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1803

ԹՈՒՂԹՔ՝ 49, Ձեռագիր է միայն Թղ. 4, 6, 8, 10,
12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36,
38, 40 : Մեծնիթիւն՝ 12.5x7.7 : ՊՐԱԿ՝ 2 : ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին ամբողջ էջը : ՏՈՂՔ՝ շատ անկամեմ,
միջին 27 : Նիւթ՝ էիմ զօրաւոր միջակ եաստու-
քեամք քուղք : ԿԱՅՄ՝ քղքակազմ : ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լաւ : ԳԻՐ՝ անցման ճօղգիրք : ԹԱՆԱՔ՝ զուճատած
սեւ : ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ : ԴԱՏԱՐԿ՝ կը մշտեա-
կենք միայն լման դատարկմբը՝ Թղ. 4ա, 32, 34ա,
36բ, 38, 40բ : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1803 : ԳՐԻՉ՝ Գեօլեան
Անտոն : ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս : ՏԵՐ՝ գրիչը : ՅԻՇԱՑԱՆԿԱ-
ՐԱՆ՝ չումի : ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողմի առա-
ջին երեսին վրայ կայցուած քուղք մը՝ «Անտոն
Քէօլեան : Օրագրութիւն 1803—1817 : Պակտ է առ-
բեկան (Օրացոյց, որոյ վերայ օրագրութիւնն գրուած
է, Վեներեկէ) 1807, 1808, 1810 : 1808 տարեկան է

1806 եւ 1808ա. Պակտի ի ձեռագրատան ընդ նորա-
գոյն ձեռագիրք : Հ. Գ(րիգորի) Գ(ալէֆեաբեան)» :

Մատեանն է՝ «Օրագրութիւն Անտոն
Քէօլեանի» : Վեներեկի տպագրուած օրա-
ցոյցին մէջ միշտուած են յաւելեալ քղքեր
որոնց վրայ գրուած է օրը-օրին օրագրու-
թիւնս :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4բ. «Յունվարի առաջին օրն լոտոս
եւ ջերմ էր օդն որպէս զարնանային ժամա-
նակի պէս...» միջին Դեկտեմբերի վերջը :

1899

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԵԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1804

ՏԵԱ ՁԵԱ. Թիւ 1898 : Կը զննեմ միայն տարբերու-
թիւնները : ԹՈՒՂԹՔ՝ 41 : Ձեռագիրք՝ Թղ. 4, 6, 8,
10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34,
36 : ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4ա, 6, 10ա, 14, 30ա, 36ա : ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1804 :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4բ. «Յունվար 21՝ Ալաթտին փաշայն
եկն եւ Հանդիսութեամբ ամուսնացաւ ընդ
դատերն Սուլթան Համիտ արքային...» միմ-
31 Դեկտեմբեր :

1900

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՆՏՈՆ ՔԷՕԼԷՅԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1805

Հմտ. Ձեռ. 1888 եւ 1890: ԹՈՒՂԹԻ՝ 43: Ձեռագիր՝ Թղ. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 18ա, 22բ, 24ա, 38, 38բ, 40: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1805:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Գուշակութիւն վասն հայրապետաց Հոռվմայ արժողոյն» : (Ս. Մազաքիայի գուշակութիւններն են) :

Թղ. 4բ. «Յունվար 5: Մեռանի քոիկն աներ եղբոր իմոյ...» միջիւ 31 Դեկտեմբեր:

1901

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՆՏՈՆ ՔԷՕԼԷՅԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1806

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1898էն—1900: ԹՈՒՂԹԻ՝ 46, Ձեռագիր՝ Թղ. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 43, 45: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2, 4ա, 8բ, 12բ, 28, 32բ, 36բ, 40, 43, 45: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1806:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4բ. «Յունվար 2: Յետ կէս աւուրն պատահեցաւ ամպրոպ եւ փոթորիկ եւ սառոյց եւ կարկուտ եւ կայծակն եւ յետ նորա պարզեցաւ եւ յերկնոյն թխպազին եւ անձրեւ յորդ...» միջիւ 31 Դեկտեմբեր:

1902

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՆՏՈՆ ՔԷՕԼԷՅԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1808

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1898էն—1901: ԹՈՒՂԹԻ՝ 43, Ձեռագիր՝ 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3ա, 39բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3բ. «Առաջին օր տարվոյս եղեւ հանդիսութիւն մեծ ի Պէյօղլու յեկեղեցին Գաղղիական ղեսպանին, որ ի Սան Լուի, էր հանդիսութիւնն այսպէս. Արքայի վարդապետք մեր Հայր Պօղոսն Թնկոեան պատարապիւ...» միջիւ 31 Դեկտեմբեր:

1903

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1808

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1898ԷԹ—1902: ԹՈՒՂԹՔ՝ 40, ՁԵՌՆԱԳՐ՝ ԹՂ. 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 35: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 23, 27, 29ա, 31ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Դեկտեմբեր 20 ըստ Հնոյն, Գապահանքի վերի խալէն մէկ խաչվէ մը

գոցեց յետոյ եամախները բացին ու նստեցան, խապահանքի եկաւ ասով բացաւ ըսելին պաշլայեցին կըռվրտել...»:

ԹՂ. 3բ. «Թունվար 1: Սարային ժամը Հայու զգեստով մենե՛ մայնաւոր պատարազ ընել տվաւ Ծրանքսըդի էլլին, ապագի քա՛հանաներուն: Պատարազ ընողը Թնկու օղլու Հ. Պողոսը...»:

1904

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1811

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1898ԷԹ—1903: ԹՈՒՂԹՔ՝ 41, ՁԵՌՆԱԳՐ՝ ԹՂ. 3 եւ 4ի միջեւ քաթեակ մը, 4 եւ 5ի միջեւ քաթեակ մը, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 30ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1811:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3 եւ 4ի միջեւ քաթեակ մը՝ «Թունվար 1: Հանդիսապէս Թաղուսն լինի Գաղատացի էմիկսիզ Թօհաննու ի Պէյօղլու գերեզմանավայրն...» միջեւ 31 Դեկտեմբեր:

1905

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1812

Հմտ. Ձեռ. Թիւ 1898ԷԹ—1904: ԹՈՒՂԹՔ՝ 46, ՁԵՌՆԱԳՐ՝ ԹՂ. 3, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 37, 39, 41, 43: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 7բ, 11բ, 28ա, 32բ, 34բ, 39բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1812:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Ամօշմա հաշիւներ:

ԹՂ. 5ա. «Պարոն Սիմոնին Ձէմպէրէք-ճեան Հալանքերուն տղան Անտոն, որ Վար-

դանին քրոջը տղան է եւ այս Վարդանն է պապն պարոն Սիմոնին...»:

ԹՂ. 5բ. «Թունվար 1): «Պարզ էր օրն: (Թունվար 3): Քառա ել փշեաց եւ անձրեւ եւ ի դիշերին եւս շարունակեաց եւ ապա յառաւօտուն պահու ձիւնեաց եւ եղեւ ցուրտ: Յայսմ դիշերի վախճանեցաւ էնքսէր-ճի Վարդանն, Հայր էնիշէիս Սարգսին, ի ծերունթեան իւրում մերձ 85 ամաց...» միջեւ 31 Դեկտեմբեր:

1906

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷՆԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1813

Հմտ. Զեռ. թիւ 1898էն—1905: ԹՈՒՂԹՔ՝ 49. Զեռագիր՝ Թղ. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 18-2×7-8: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 6ա, 37բ, 38ա, 44բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1813:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Վի Սուրբ Ղազարու վանքն են այժմ անձինք Գերապայծառ Ստեփաննոս Աբբահայրն Գիւլէր Ագոնց շորհովցի ի վեցերորդ դասէն, ապա կը դրուի անուանելու ցամկը 21 վարդապետներ, 5 վարժա-

րանցիք, 9 նարնձայք, 2 աշխատաւոր եղբարք եւ 1 ծառայ:

Թղ. 4ա. Մալթայի կղզին ունի չըրանս 60 մղոն եւ գիւղս 24, երկու նաւահանգիստ:

Թղ. 4բ. Հաշիւներ են:

Թղ. 6բ. ՅՈՒՆՎԱՐ 1: Մեծ ուրախութիւն եղեւ այսօր ի սեղանի, ամենայն մանկունք նորընծայարանին ամին զպտղեղէնս առաջի Գերապայծառին եւ ապա քահանայք բաժանեցին ամենեցուն: (Այս ամբողջը վրամ գիծ քաշուելով արուած) միմչեւ 31 Դեկտեմբեր:

1907

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷՆԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1814

Հմտ. Զեռ. թիւ 1898էն—1906: ԹՈՒՂԹՔ՝ 48. Զեռագիր՝ Թղ. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 32ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. Մինեաթուղանի մէկ նարուիթանցի մոնսիւ Մառաս անունով եկեալ էր ի Մալթայու ի Պոլիս ի ժանտամահ փախուցեալ, սա յոյժ քաջ յարուեստս իւր, նկարեաց զբազմաց դէմս եւ զպատկեր Տիրամօր եւն. եւն. փոքրիկ մի կերպարանն

նկարէր միով պուպլունիւ, ամօք էր անցեալ զքառասուն եւ բնութիւնն ազնիւ ոմն էր:

Թղ. 4բ. ՅՈՒՆՎԱՐ 1—3: Յայս միջոց եղեւ խոռովութիւն ընդ Հայս եւ ընդ Յոյնս վասն քանի մի պատճառաց: Մինն եղեւ ի կողմն Պոլսոյ, Աղջիկ մի սպասաւորելով ի դուռն Յունաց, կամէին ի յոյն շրջել, Յայս միջոց մեռաւ ի ժանտամահ աղջիկն եւ Յոյնք կամէին թողել, այլ Հայք չթողելով, ինքեանք թողեցին: Զդուստր ծամպագեան Հաճի Կարապետին էառ ի կնութիւն միջոյ մի Յոյն եւ նորոգ մկրտեցին... միմչեւ 31 Դեկտեմբեր:

1908

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԷՆԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1815

Հմտ. Զեռ. թիւ 1898էն—1907: ԹՈՒՂԹՔ՝ 43. Զեռագիր՝ Թղ. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22,

24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 4ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1815:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4թ. ՅՅԵՆՎԱՐ 1 և 2: Անճրեւային էր օրս: Եղեւ անճրեւ յորդ եւ յառաջեռում պահու գիշերոյն սաստիկ քամի հարաւային

հեղեւ անճրեւոյն տեւեաց սակաւ մի միջոց եւ ապա ի լոյս կիւրակէին պարզեցաւ եւ հանդարտեցաւ օդն...» միջին Դեկտեմբեր 31:

1909

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԵԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1816

Հմտ. ցեւ. Թիւ 1898-1908: ԹՈՒՂԹՔ՝ 44, ցեւագիր՝ Թղ. 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 3ա, 37թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1816:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3թ. ՅՅԵՆՎԱՐ: Ամառ գլխէն օդը մաքուր գնաց եւ միւլայիմ, բայց յունվարի մէկէն միակերպ պարզ օդն եւ արեգակնային

եղեւ եւ կակուղ ցրտութիւն: Լէճոնավաճառ ոմն կոյր մուրացիկ այլազգ մեռաւ, եւ ըստ ասից բազմաց գտաւ առ նմա 300 քսակ դրամոց: Ի ձայնեւ առ արքայ չընկալաւ ի դանձ իւր այլ ասաց շինել զամենայն խաւարը՝ Ստանպօլու, որովհետեւ ի վերայ նոյն խալտրութին չահեցաւ զայն...» միջին 31 Դեկտեմբեր:

1910

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՆՏՈՆ ՔԵՕԼԵԵԱՆ՝ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1817

Հմտ. ցեւ. Թիւ 1898-1909: ԹՈՒՂԹՔ՝ 32, ցեւագիր՝ Թղ. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4ա, 18ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1817:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4թ. ՅՅԵՆՎԱՐ 1: Վախճանեցաւ Հիւսաւփէրտին Սօմալեան, որ էր լեաւ հայր մերս Հ. Սուքիասայ իջվածով իմն, եւ էր ամաց շուրջ իննսուս...» միջին 31 Դեկտեմբեր:

1911

(Հիմ քիւ չուցի)

ԿԱՆՈՆՔ ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՆՈՐԶԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ (")

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 32: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 12.8×6: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտին 10×6: ՑՈՂՔ՝ 16: ՆԻԻԹ՝ Եիմ գորտուր քուզք: ԿԱՋՄ՝ քաջեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, սակտն քամաքը անթծուած: ԳԻՐ՝ ճօրգիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՐ՝ Ե. Զ. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 1—2, 32թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻԳ՝ անծանօթ: ՑԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Կանոնք եղբայրութեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի հաստատեալ յեկե—

դեցւոջ Դոմինիկեանց ի Կ. Պոլիս ի Կալաթա
 եւ ի Ս. Գէորգ: Հայերէն եւ Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Յա. Եղիաթուրյանը սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ է միոյն վասն ուղղափառ Հաւատաւեցելոց ազգին մերոյ ի պատու սրբոյն եւ ի լուսաւորութիւն ազգին ի պարծանալ Բրիտանոսի, եւ բովանդակի յերկու Հարիւր Հոգի: Պարտաւորութիւնք եղբարաց միաբանութեանաւ առաջի Բրիտանոսի: Ամենայն եղբարք մեր ոչ պարտին լինել ինչեանաւս...»: Կը յայտարարէ 23 խմբագիր:

թղ. 15բ-16ա. «Աղօթքի» ի պատիւ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին, քաղեալ ի նախնեաց. Գրիգորիոս արքիպական, արեգակնեփայլ ճաշ, անշիջանելի լուսոյն լցեալ...»:

Թշ. 18թ. «Արար Գրիգոր Լուսաւորչին քարտաւըղը տըրքի, կէրէ՛ց Յիսուս էֆէնտի-միզէ իպատէթ, վէ պու սըրու՛նուզ իզզէթ, վէ կէրէ՛ց միլլէթիմիզէ Փայտա օլմա՛ց իշիննալընըզ էրմէնի միլլէթինտէն օլան ուղա-բարարընն չաճքնա քուտուլմուտուրը քի ճէմի իրէ իւզ քիշը օլաճաճ տըրը, Գարտաւլարընն չուզուր պարտի մաթընթարը պէանն»:

1912

(Հիմ քիւ չուցի)

ԿԱՆՈՆՔ ԻՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱԿՈՐԶԻ

ԱՆԾԱՆՕՅՑ

1800ի սկիզբում

Քննչութիւն՝ 8: Մեծնիւթիտիկ 12-2X8: ՊՐԱՄ: Միակ: Գործողութիւն՝ Միաթիւ 9X7: ՏՈՂԻՔ՝ 13: Նիւթի՝ հիմ գոտեմար միջակ հաստութեամբ բուլղը: ԿԱՏԱՐ՝ զամտեմբ բուլղը: ԴԱՆԿԱՄԱՐԻՔ՝ յատ լաւ: ԳԻՒ՝ մօքազգիւ մօքազգիւ: ՔԱՆԿԱՐ՝ տեւ: ԶԱՐ՝ ԴԱՐԱՐԱՐԱՐ՝ հւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1. 8թ. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800թ միջկիցքը: ԳԻՒԴ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՏԻՆԱՄԱՐԱՐԱՐ՝ չամի:

Մատենան է՝ Կանոնք եղբայրութեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի (ամխորագիր): Նոյն ընդ Զեռ. Թիւ 1911: Կայ միայն հայերէնի վարդ:

1913

(Հիմ քիւ չուցի)

ՏԵՏՐ ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՂԲԱՑՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐՏԻՆ ՅԻՍՈՒՄԻ

ԹՐԻԵՄՏ

1803

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍԽԻԹԻՆՆ՝ 12X10: ՊՐԱԿ՝
 ՄԻՆԿ՝ ԳՈՐԻԹԻՆՆ՝ ՄԻՆԻՍԻՍ 8-5X5-6: ՏՈՂԹ՝ 13:
 ՆԻՆԹՔ՝ ՎԵՐԱՄԱՐ, ՄԻՆԿԻ խառնուրդով կապտադեղ
 քույր: ԿԱՅՄ՝ չունի: ԿԱՆԱՄԱՐ՝ չունի: ԳԻՐԻ՝
 ԹՈՐԳԵՐ, խորագրերը բոլորգիր: ԹԱՆԱՔ՝ անէ:
 ԶԱՐԻՆԹ՝ չունի: ԴԱՏԱՐ՝ 7մ-8ը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
 1803: ԳՐԻԶ՝ ՄԿԱՐԻՆԱՍ Կ.: Մատթեոս: ՏՆՂԻ՝
 ԹԻՆԵԱՍ: ԹԻՆԱՍԿԱՆՈՒՄ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Տեոր անդամադրութեան
ի պատուական եղբայրութիւնն ընդ անուամբ
ամենասուրբ Սրտին Յիսուսի կանոնաբար
հիմնարկեալ ի Հոռլմ ի պատուական եկե-
ղեցոյ յորոյն Մարիամ ի մատրան վասն
ամենայն շատաւորեց ընդ ամենայն կող-
մանն աշխարհի եղեցոց»

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. զես Հ. Մատթէոս Մկրտչեան
առ ի առաւելուլ Հանապազոր եւս քան զեւս
զգառս Յիսուսի եւ զբորորքեալ Սրտի նորա,
որ յաճեանաւորք Խորհրդեան Սեղանոյ տո-
յորի սբրով...»։

Թղ. Շա. «Սրբազան ներողութիւնք» :

Թղ. 4ա. «Գործք պարտաւորութեան» :

Թղ. Եւ. «Գիտելիք» :

Թղ. 6բ. «Գրեցաւ յեղբայրութիւնս ի 1
Մայիսի յամին 1803: Տեղի Կնքոյ: Լ. Փելեգր
կրօնաւոր, առաջին ի Միաբանութեան
սրբոյն Պօղոսի առաքելոյ: Մատենադրեալ
նրդ տառիւս ի Թիւ եղբարցն 47573»:

1914

(Հիմ քիւ չուցի)

ՄԱՇՏՈՑ ԹԱՂՄԱՆ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 76: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 12-1X9: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտիմ 9-5X8: ՑՈՒՂՔ՝ 15: ՆԻԻԹ՝ ճորագլմ քաղաք թուգ: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լաւ, սակայն զործածութիմէ քուղքիքը բաւական չիզնած: ԳԻՐ՝ շիզագիք: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ-չիւմ: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1, 54—56, 58ա, 59ա—76ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծածած: ՑԵՂԻ՝ ամծածած: ԳԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի: ՑԵՂԵԿՈՒԹԻՆ՝ առաջիմ կազմիմ ճիւղիմ երեսը՝ մտնիտով՝ ԳԻՇԻՐԷ, 1835 Սեպտեմբեր, Հ. Վ. Միջինկէնիմ:

Մատենան է՝ Մաշտոց Թաղման:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. ՅԵԱՆՈՆ Հօր եւ Որդւոյ եւն.: Օրհնեալ Տէր մեր եւն.: Օրհնութիւն եւն.: Խնկարկութիւն: Ետաջ քան զթաղունն: Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեալ...:

ԹՂ. 22ա. ՅԵԱՆ տանին ի դուռն եկեղեցուն: Ասեն Շարական ԴԿ: Բանդ Աստուած որ ի ծոց Հօր...:

ԹՂ. 28բ. ՅԵԱՆ ապա տանին ի գերեզման աւելով. Տեսեալ զքեզ մահու...:

ԹՂ. 57ա եւ բ, ու 58բ՝ արաքերէն ազօք-քնիք: Արաքերէն գրութիւն կայ մաւր մտնիտով՝ ԹՂ. 76բ:

1915

(Հիմ քիւ 555)

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՆ Ս. ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1840ի ատենմերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 72, իշակաւում 1—141: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 12-2X7-5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտիմ 7-5X4-7: ՑՈՒՂՔ՝ 16: ՆԻԻԹ՝ միշակ հաստաւքեալ պարք թուգ: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի, լաքածածկ ստուարաքաղաք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը հաստ թուգ: մը: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լաւ, կազ-քը սակայն կազմէն կիտակ չափ բաժնած: ԳԻՐ՝ ճոր ճորագիք, մտնի: ԹԱՆԱՔ՝ զամտտեւ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուցի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 72բ մեծ մտնով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենմերը: ԳՐԻՉ՝ հաւաճաբար Ուղանեմ Հ. Ռաֆայել: ՑԵՂԻ՝ վիսնիմ: ԳԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Վայցելութիւն Ս. Հաղորդութեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Գործք վասն հոգեւորական հաղորդութեան: Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, երկիր պաշանեմ արտի քում արդոյ...:

ԹՂ. 4ա. Վայցելութիւն Ա. Ահաւասիկ աղբիւր ամենայն բարութեան...: Ամէնը ԻՍ այցելութիւն, Ս. Խորհրդոյ եւ Աստուածամօր Մարիամայ եւն.:

ԹՂ. 71ա. Վաղօթք զոր ի կատարած այցելութեանն յամենայն նուազի պարտ է առնել: Միենառուր եւ անարատ Կոյս եւ Մայր իմ Մարիամ առ քեզ որ մայր ես Տեառն իմոյ...:

1916

(Հիմ քիւ 555)

ԿԵՐՈՂ ԱՂՕԹԵԼՈՑ

ՎԻՆՆԱ (°)

1840ի ատենմերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 70, իշակաւում 1—144: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 11-8X8-2: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝

8X4-5, շատ ամկանիմ: ՑՈՒՂՔ՝ 13 շատ ամկանիմ: ՆԻԻԹ՝ իմ զօրաւոր ազնիւ թուգ: ԿԱՋՄ՝ լաքած-

կազմ ստաւարաւազք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ կազմը խոնարհութիւն կրած, մեղացածք լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճարտար: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ՃԱՆԱՑԱԳՐԱՐԴ՝ Թղ. Թա՝ սեւ ճաշակաւոր: ԱՌԻՍԱՆՑԱԳՐԱՐԴ՝ Թղ. Թա՝ սեւ ճաշակաւոր: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1—3. 4բ.—5բ. 42բ. 45բ. 52բ. 63բ. 78—79, մշտնապէս եմք միայն ամբողջական զատարկ էջեր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տակձեռքը: ԳՐԻՑ՝ Ուզունեան Հ. Ռաֆայէլ: ՏԵՂԻ՝ Վիսնից(?!): ՅԻՇԱՍՏԱՐԱՆ՝ չուճի, եմտո. ճակատաբերքը:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Կերպ աղօթելոյ ընդդէմ սրբոյ պատարագին իւրաքանչիւր արարողութեան բաղդատեալ ըստ չարչարանացն Յիսուսի, որով վերածնայի պաղատանքն մեր դիտաւորութեան քանանային: Այլ եւ կերպ խոստովանութեան եւ տոնացոյց հանդիսի եղեալ աստ ի միասին: Գաղափար որդին տպեցեալ յամի Տեառն ՌԶԱ (=1701) եւ Հայոց ՌԶԾ (1701) յՕգոստոսի ամսեան յԱմստեղօղաժում»: Հմմտ. Հայ Հնատիպ գրքն մատենագիտական ցուցակ (1512—1800) Երեւան 1963, էջ 53, թիւ 191, ուր տրուած տեղեկութիւնները չեն համապատասխաներ մերկայիս տաւալմներու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Գործիք չարչարանաց Փրկչին եւ զգեստ պատարագին եւ սեղանոյն: Ակնարկութիւն: Քննեա եթէ Փրկչին աշխարհի որպէս նշանօք եւ գործովք զգեղ ուսոյց. զբոյս իրկութեանն: Աղօթքն: Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ անճատիկ չարչարանօք...»:

1917

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՐՑԱՐԱՆ ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆԻ

ԱՆՆԱՆՕԹ

ԹՈՒՂԹԻՆ՝ 16, իջակալած 1—14 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 11.2X8.6: ՊՐԱՎ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 8.5X6: ՏՆԻԹ՝ 12: ՆԻԹ՝ զօրաւոր էին միջակ հաստաւքեամք քուզք: ԿԱԶՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ էին ճարտարի մետ շղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ զուգատեւ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ չուճի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 9—16: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՍՏԱՐԱՆ՝ չուճի:

Այս ձեւով իրարու ետեւ ետեւ շարուած են 36 Ազմարկութիւններ եւ Աղօթքներ:

Թղ. 43ա. «Արարողութիւն վասն պատարագ. Թէ որում խորհրդի է: Քանանայն նշանակէ զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս...»: Ապա կը մեկնուիմ պատարագի համոզեմներու մշտնակութիւնները մէկիկ մէկիկ:

Թղ. 46ա. «Նշանակութիւն արարողութեան պանծալի սուրբ պատարագին Հայոց: Ի գալն քանանային առաջի բեմին՝ նշանակէ գալն Քրիստոսի աշակերտօքն ի խառն ձեռքեաց...»:

Թղ. 53ա. «Յաղագս խոստովանութեան: Ամենայն քրիստոնեայ, որ մեղանչէ, ոչ կարէ ապրիլ եթէ ոչ...»:

Թղ. 53բ. «Յաղագս քննութեան»:

Թղ. 59ա. «Յաղագս զղջման»:

Թղ. 62բ. «Յաղագս խոստովանութեան»:

Թղ. 65բ. «Գոհութիւն գկնի խոստովանութեան»:

Թղ. 66բ. «Յաղագս գկնի խոստովանութեան»:

Թղ. 67բ. «Քննչի գկնի խոստովանութեան»:

Թղ. 69ա. «Աղօթք իւրաքանչիւր անձին Հաւատացելոց ի Քրիստոս: Զոր արարեալ է սրբոյ Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի: Հաւատով խոստովանիմ...»:

Թղ. 77ա. «Հայր մեր...» եւ քանի մը կարճ տալանքով ամբողջութիւն: Վերջ՝ «Մեծ է Տէր եւ մեծ է Տէր, բարձեալ եւ Աստուած»:

ԺԸ դարու վերջերք

Մատենան է՝ «Հարցարան Քրիստոնէական», առանց պատասխանման:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Քանի են Խորհուրդք Եկեղեցւոյ...»: Վերջ՝ «Զինչ է անկանոնակա՝ նութիւն»:

1918

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻ ԵՒ ՏԱՂԱՐԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ

ՎԻՆԵՆԱ

1843

ԹՈՒԴԹՔ՝ 24, իրականում 1—34: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 11.7X7: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 8X4.5: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք, միջուկ հաստաք-քանակ: ԿԱՋՄ՝ գումատաք քաղաքական: ՀԱՆ-ԳԱՄԱԿ լու: ԳԻՐ՝ մեծ հիմ ամբամ ճարտար, շատ մեծ: ԹԱՆԱԿ՝ գումատաք սրճաղայ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 1, 19—24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1843: ԳՐԻԾ՝ ամբամք ՄԻԽՔԱՐԵԱՆ մք: ՏԵՂԻ՝ ՎԻ-հիմ: ՅԵՐԵՐ: ՅԵՐԵՐԱՎԱՐԱՆ՝ տնո ճարտարապետք:

«Մատենան է՝ Աղօթագիրք Յերմեոս-դական եւ Տաղարան Հոգեւորք»: ԹՔ. 2ա-ի վրայ կը կարդանք՝ «Տեղեկութիւն: Պատկա-սայս յօրինեալ ի Ղարեանայ Գիւղեանայ Երեսնանց ի Հոռոմայեցոց բարբառ եւ անտի Թարգմանեալ ի Հայ՝ իւրեք իւրեք նուազ կամ աւելի քան զնկարագիրն՝ յամի 1843 յամսնան Սեպտեմբերի ի Վիէննա ի Վանս Պաշտպան Ս. Աստուածածնի ըստ օրինակին այնմիկ որ դրոմեալ գտաւ յԱստուրպիա յամի 1765 խառն ընդ գիրտն Յ. Եւսեբեայ Հիւրեմեմբուրգայ Երեսնանց, Վանս գրոյ եւ սիրոյ առ Մարիամ Կոյսն»:

ԲՈՂԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 2ա. «Թէ որպիսի ինչ իցեն աղօթքս

եւ որով օրինակաւ պարտ իցէ կատարել»:
ԹՔ. 9բ. «Աղօթք առ ամենասուրբ խաչեմեայն Երեսնա. Ան առնեալ առաջի մեծկայելութեան փառաց քոյ...»:

ԹՔ. 10ա. «Պատկ Գործոյ սիրոյն Աստուծոյ, Կամէի Աստուած իմ գլխաւոր բա-րութիւն, եթէ սիրեալ էր իմ միշտ զքեզ»:
ԹՔ. 13բ. «Երգ առ Հոգին Սուրբ, Եկ սուրբ Հոգի ստեղծող էից...» (7 տուն),

ԹՔ. 14ա. «Երգ գործութեան, Ըզեց Աստուած գովարանեմք» (13 տուն),
ԹՔ. 16ա. «Երգ ապաշխարութեան, Առ ոտս անկեալ Կենարարի...» (6 տուն),

ԹՔ. 17ա. «Եւթն սաղմոսք ապաշխարութեան» (գրուած է միայն իւրաքանչիւր սաղմոսին սկզբնաւորութիւնը),
ԹՔ. 18ա. «Աղօթք Տեառն Ներսեսի Հայոց Կաթողիկոսի, Հաւատով խոստովա-նիմ...» (գրուած է միայն իւրաքանչիւր տան սկզբնաւորութիւնը):

ԹՔ. 18բ. «Աղօթք առ Սուրբ Կոյսն Փիղոմենա: Ով սքանչելի Կոյս եւ մարտի-րոս...»:

ԹՔ. 18բ. «Աղօթք առ Սուրբ Կոյսն Փիղոմենա: Ով սքանչելի Կոյս եւ մարտի-րոս...»:

1919

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻ ՀԱՅԱՏԱՆԻ ԹՈՒՐԿԵՐԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ (°)

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 123, իրականում 1—245: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 11X8: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 8X5.5: ՏՈՂՔ՝ 14: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք, միջուկ հաստաք-քանակ: ԿԱՋՄ՝ կա-չնեպատ ստուգաքանակ: ՀԱՆ-ԳԱՄԱԿ՝ գործածու-քանկ: Բաւական աղտոստած, ընդամենը լու: ԳԻՐ՝ ճարտար, խորագրեք բարձր: ԹԱՆԱԿ՝ տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԹՔ. 2ա մտնուով, բաւական յայտն: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 1, 2բ, 123 որոնց վրայ միայն ճարտ-

տառներ կան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԾ՝ ամբամ: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Կ. Պալիս: ՏԵՂ՝ Սամուէլեմ Ամոն: ՅԵՐԵՐԱՎԱՐԱՆՔ՝ միայն ստացաղի ԹՔ. 2ա: ՏԵՂԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՔ. 1ա. «Առա-քեցաւ ի Կ. Պալիս Ե Դեկա. 1808»:

Մատենան է՝ Աղօթագիրք Հայաստան Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. Առաւտեան աղօթքներ. «Եւ
բապպիմ, շիւքիւր վէրբիմ սան...»:

Թղ. 16ա. Երեկոյեան աղօթքներ:

Թղ. 20բ. Ս. Պատարագի աղօթքներ:

Թղ. 59բ. Զամագան ջերմեանդուքիւն-
ներ:

Թղ. 76ա. Մահեան վրայ գամագան
պատմաւածքներ:

Թղ. 102բ. Երեկոյեան աղօթքներ: Հա-
ւատով Խոստովանիմ քուրհերեմ. Եման էլէ
իդար իտէրիմ...»:

Թղ. 112բ. «Լիթանիա սուրբ Աստու-
ծածինէն». Հպերեմ, հիմ խմբագրութեամբ.
հետեւող աղօթքներով քուրհերեմ: 120բ.
«Ի խորոց կարգացի» Սաղմոսը: Թղ. 121 եւ
122ի միջեւ կը պակսիմ երկու քուրհ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Տարբեր գրչեւ եւ տարբեր
որակով վերջեմ անլցուած քաղի վրայ
«Եւագրտը Սամուէլեան Անտոնոսան, Թարիխի
1833 Յունվար 5»:

1920

(Հիմ քիւ չումի)

ՀՈԳԵՒՈՐ ԲԱՆՔ ՍՐԲՈՑ (ՀԱՅԱՏԱՌԻ ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ)

Կ. ՊՈԼԻՍ (*)

ԺԹ դարու սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 58: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 10-7×8: ՊՐԱԿՔ՝
է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսեմ 8×5-5: ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝
հիմ միշակ հասուութեամբ զորուք քուրհ: ԿԱՋՄ՝
քաղակազմ եղած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմ կը պակսի,
առաջիմ քուրհքը վնասուած, քաղք ընդհանուրը լաւ:
ԳԻՐ՝ շատ մանր մաքուր անցման ճուրղիք: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ,
56ա մեծ մասով եւ 56բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու
սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամպտ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ.
Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ.
1ա. «Ի զորոց կարագեան եղիւհոգոսի Անկիւրեայ,
առաջեցաւ ի վիհնեան յամի 1905: Հ. Ք(երդբէ
Յաւնեան)»:

Մատենան է՝ «Հոգեւոր բանք Սրբոց»,
Հայաստան Թուրքերեմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Սուրբարտան սէօյլէնմիլ
բուհանի սէօյլէր. Պաթըրընա կէթիւր քի
կիւնանըն սանա սունտուղու սէֆա»: Վերջ՝
Թղ. 55բ. «Ուրդիլէր խոստովանաւայրտան
նասիւնաթ ալմայարապ ուխտ էթմէսիւնէր»:

1921

(Հիմ քիւ չումի)

ԶԵՐՄԵՆԱՆԴՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

ՎԻԵՆԱ (*)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 8-2×8-3: ՊՐԱԿՔ՝
չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսեմ 8×4-5:
ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ բարակ ուղորկ քուրհ: ԿԱՋՄ՝
քաղակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուրը լաւ: ԳԻՐ՝
մաքիկ ճուրղիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: Երեւոյթ: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. լկամ: ՊԱՏԿԵՐ՝ տպուած Թղ. 2բ
Պաշտպան Ս. Աստուածածին: ԴԱՏԱՐԿ՝ Զա, 11, 20:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միքիարեան
մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիհնեան: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Սուրբ Աստուածածնայ
ջերմեանդուքեան վրայ»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ուհ, ինչպիսի մեծ յոյս կրնայ
ունենալ Հոգի մը, որն որ իր վստահութիւնը
Աստուծոյ Սօր բարեխոսութեանը վրայ կը
դնէ...» (բաժնուած է 15 կէտերու):

Թղ. 18բ. «Աղօթք, իմ Տիկինս, թէ որ
դուն ինծի համար կ'աղաչես, ստուգիւ կը
փրկուիմ...»:

Թղ. 19բ. «Տեղիք վկայութեանց»:

1922

(Հիմ քիւ 563)

ԱՂԹԱԳԻՐՔ

ՎԻՆՆԱ (°)

1840ի ատեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 188, իջեկայումս 1—282 միայն։ ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 10-1X6-7։ ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտում։ ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 8X4-6։ ՏՈՂՔ՝ 15։ ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն հասարակ ոգոյն քաղք։ ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքաղք, վրան ճշմարտով օսկեգոծ զարդեր։ ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԿ՝ օկիզմն ու վերջը մեկակամ սրճագոյն քաղք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կողքէ իջ մը վճատում։ ԳԻՐ՝ ճար շեղագիր։ ԹԱՆԱՔ՝ սեւ։ ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուծի։ ՏՊԳՐՈՒՄՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝ ԹՂ. 1ք, 23ք, 47ք, 61ք, 52ք, 68ք, 83ք ՎՍՐՐ Հոգիք քաւարանին գրաւքեամք, 88ք, 104ք, 108ք, 116ք, 137ք։ ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 22ք—23ք, 51ք—62ք, 68ք, 82ք—83ք, 88ք, 92ք, 104ք, 107ք—108ք, 116ք, 138ք—137ք, 152ք—153ք, 160ք, 168ք—187ք, 188ք—193ք։ ԺԱՄԱՆԿ՝ 1840ի ատեմները։ ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Ուգուանեմ Հ. Ռաֆայել։ ՏԵՒԻ՝ հաւանաբար Վիսեմ։ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի։

Մատենան է՝ «Աղթադիրը»։

ԲՈՎԱՆԳԱՎԱՐԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. «Նախապատրաստութիւն սրբոյ պատարագի։ Մաղմ. ՃԼԱ. Կցորդ Գահանայք թո զգեցցին...»։

ԹՂ. 24ա. «Աղթթէ դոհութեան զկնի պատարագին։ Աղթթէ սրբոյն Թովմայի Ակուինացւոյ։ Գոհանամ զգէն Տէր սուրբ Հայր ամենակալ...»։

ԹՂ. 25ա. «Սրբոյն Թովմայի Ակուինացւոյ, Զանճատելի ողորմութիւն թո Տէր Յիսուս Քրիստոս խոնարհեալ աղաչեմ...» եւ յաղորդող այլեւայլ աղօթքներ։

ԹՂ. 29ա. «Աղթթէ սրբոյն Պողիկարպոսի, Հայր Միածնի Որդւոյ թո Յիսուսի Քրիստոսի օրհնելոյ օրհնեմ զգեալ...» եւ ուրիշ աղօթքներ։

ԹՂ. 33ա. «Աղթթէ առաւօտեան։ Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս...» եւ զամազմ ուրիշ աղօթքներ։

ԹՂ. 53ա. «Աղթթէ վասն իւրաքանչիւր աւուրց շարաթու. տո Ս. Կոյսն»։

ԹՂ. 70ա. «Աղթթէ երեւոյեան։ Անբաւելի բարութիւն, սրտի մտօք զոհանամ զգէն...»։

ԹՂ. 71ք. «Քննութիւն խղճի մտաց»։

ԹՂ. 84ա. «Աղթթէ վասն Հոգւոցն քաւարանի» (ըստ աւուրց շարաթու)։

ԹՂ. 89ա. «Պսակ Ս. Վարդարանի յաւուրս»։

ԹՂ. 93ա. «Լիթանիա առ սուրբ Աստուածածինն»։ Յարակից աղօթքներով։

ԹՂ. 98ա. «Լիթանիա յանարատ Յղութիւն սրբոյ Կուսին»։ Յարակից աղօթքներով։

ԹՂ. 102ա. «Աղթթէ Յարութեան Քրիստոսի. Ուրախ լըր թաղուհի երկնից...»։

ԹՂ. 102ք. «Աղթթէ Մնչդեան Տեառն մերոյ, Օրհնեալ է ժամն այն...»։

ԹՂ. 103ա. «Աղթթէ առ սրբուհի Կատարինէ»։

ԹՂ. 105ա. «Ողբ առ սուրբ Կոյսն ցաւագին։ Կայր առ խաչին...» (20 տում)։

ԹՂ. 109ա. «Աղթթէ յառաջ քան զխորհուրդն խոստովանութեան»։

ԹՂ. 111ա. «Աղթթէ զկնի խոստովանութեան»։

ԹՂ. 114ա. «Աղթթէ ջերմ եւ կարճատեղ առ Ս. Կոյսն»։

ԹՂ. 117ա. «Աղթթէ ի տօնս սրբոյ Կուսին Մարեմայ»։

ԹՂ. 138ա. «Գործք զոր ի սկզբան անդ յայց ելանելոյ առ Գոհութեան Խորհուրդն պարտ է յամենայն նուազի կատարել»։

ԹՂ. 140ա. «Աղթթէ վասն Հոգեւորական Հաղորդութեան»։ Եւ աղօթք այցելութեամբ, յաջորդող այլեւայլ աղօթքներով։

ԹՂ. 158ա. «Մտածութիւնք քաղեալ յԱսանկինեայ»։

ԹՂ. 161ա. «Աղթթէ ի վերայ Հիւանդաց եւ ջերմոտաց»։ Կը հետեւիմ մանր քոշկութեամ աւետարաններ։

ԹՂ. 188ա. «Օրհնութիւն Վարդարանի սրբոյ Կարգին Դոմինիկեանց»։

1923

(Հիմ քիւ չումի)

ԶԵՐՄԵՆԱՆԳՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դարու կէտերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20, վերջինը կողքին կացուած է. իջակալաւ 1—37: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 9-8X8: ՊՐԱԿՔ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 7X4: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի մերկայիս, մայակալէ՝ հաստկեկ քուլք մը, որուն միջակ վերջին կողքը մնացած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաճուստ աղտառած, միայնը քաւակամ մերձեւած եւ քուլքը քիւսացած: ԳԻՐ՝ շատ մամբ եիմ շղագիր. ճատրգքի մամբ: ԹԱՆԱՔ՝ եւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ: 20: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կէտերը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միեքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ վերջին կողքին վրայ ծագել ընթացիկ, մատիւնով՝ լի ԳՐԵՅ ԳԶՐ. ԳԶՐ. ԳՐԵՂՈՐ ԳՈՐԵԿԿԵԱՆ:

Մատենան է՝ «Սուրբ Աստուածածնայ շէրմեռանդութեան վրայ»: Հմտ. Զեռ. 1921:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ո՛հ ինչպիսի մեծ յոյս կրնայ ունենալ Հոգի մը, որն որ իր վստահութիւնը Աստուծոյ Մօր բարեխօսութեանը վրայ կը դնէ...»: Բաժնուած է 15 մասերու եւ ԹՂ. 18թ՝ կը հետեւի աղօթք մը՝ «Իմ Տիկին, թիւ որ Դուսն ինձի Համար կ'աղաչես, ստուգիւ կը փրկուի...»:

ԹՂ. 19թ. Տեղիք վկայութեամբ:

1924

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԺՇԿԱՐԱՆ — ԴԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՑԱՅՏ

1800ի կէտերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 98: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28X20: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 22X12-5: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր հաստքով քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսայտք ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածու. քեմէ շատ մաշած: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գու. ճատած եւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 10թ—12թ, 98թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի կէտն եւ: ՏԵՂԻ՝ անյայտ: ԳՐԻԶ՝ անյայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ԵԱՆՈՒԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողքի մերսի երեսին՝ «Առեւանգի Պ. Թարութիւն եւ Սուրբան Թէրզեան կը նուիրեն մատենան Վիեննայի Միւ. Թարեան Մատենադարանի ի յիշատակ, ի մեռն Հ. Ն. Ալիսեանի, Կիպրոս-Նիկոսիա, 3 Օգոստոս 1845»:

Մատենան է՝ «Բժշկարան—Դեղագործութիւն», հայատառ—քուլքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Անչէ վէ պէյան էթմէսի Թիւր-լիւ Թիւրլիւ գուվէթիւնի վէ Հըզմէթիւնի սուրբ Սաղմոսուն պէան»: Յառաջ կը բերուին շի՛ տաղմամբը:

ԹՂ. 6թ. «Անչէ վէ պէյան էթմէսի Թիւր-լիւ Թիւրլիւ գուվէթիւնի վէ Խզմէթիւնի աղիդ Նարեկին»: Յառաջ կը բերուին Նարեկի Ղեզլիւմեր:

ԹՂ. 13ա. կը սկսին դեղագրերը առանց քուլքերովի:

1925

(Հիմ քիւ 434)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 584, իջակալաւ 1—1188: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26-8X17-5: ՊՐԱԿՔ՝ կթ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-

սին 21X12: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քիւսացած գծաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսա-

կաշի, քաջապատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է քաջապատի, մանուշակ սկզբէն բազմաթիւ քաղաքներ բաժնուած են կազմէն: Գրի՝ մօրազան վարժ զազգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումարտիւ սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հեռ. ինքն: ԳԱՑԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2 մեծ մասով, 3ը—4ը, 58ը—584ը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳՐԻՑ հե. ԹԱՐԿԱՄԱՆՔ՝ Թաշմեան (Տաշմեան) Եղ. Յակոբսոն եւ Պիլէզիկեան Եղ. Բաժնաբաժն: ՑԵՂԻ՝ Վիեննա: ՑԻՆԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ իւրիք բաց հմտ. անուարժեքք ԹՊ. 3ա:

Մատենան է՝ «Համառոտ Աստուածաբանութիւն տեսական Հ. Հուրթեր Ը. Յ. Թարգմանեալ ի լատին բնագրէն զբոլմելոյ յամի 1885: Հատոր Ա.: Վիեննա Ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի 1887: Թրգմ. Եղ. Յակոբսոն Թաշմեան եւ Եղ. Բաժնաբաժն Պիլէզիկեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 5ա. «Լախակարգ բան: Աստուածաբանութիւնն որպէս եւ աստուածաբանութիւն անուանն յայտ առնէ, է ճառ կամ գիտութիւն զԱստուծոյ...»:

ԹՊ. 11ա. «Ընդհանուր Աստուածաբանութիւն ճառ Ա.՝ Զատագովութիւն ջրիստունէական յայտնութեան» (Տ 1—93):

ԹՊ. 77ա. «Ճառ Բ.՝ Ի վերայ աղբերաց աստուածեղէն յայտնութեան» (Տ 94—168):

ԹՊ. 137ա. «Ճառ Գ.՝ Վասն Եկեղեցւոյ Դրիստոսի» (Տ 169—365):

ԹՊ. 289ա. «Ճառ Դ.՝ Վասն Ժազման եւ կանոնի հաստոյ» (Տ 366—413):

ԹՊ. 343ա. «Ճառ Ե.՝ Վասն Ժիոյ եւ երեքանձնեայ Աստուծոյ» (Տ 414—540):

ԹՊ. 479ա. «Ճառ Զ.՝ Վասն Աստուծոյ ստեղծողի» (Տ 550—872):

1926

(Հիմ Բիւ 433)

ՀՈՒՐԹԻՒՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ

1887

ԹՈՒԴԹՔ՝ 378, իջեկալուած 815—1820: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.6×17.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկալած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբան 21×14: ՑՈՒԿ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ քիւացած գծաւոր քաղաք: ԿԱՐԱՄ՝ կիսակաշի, քաջապատ ստուարաքաղաք: ԹՊԵՆԱՑ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական քիւացան արագ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեան կողմի կաշի վնասուած, ապա քէ ոչ ընդհանուր լուս: ԳՐԻ՝ մօրազան վարժ զազգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումարտիւ սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ իւրիք: ԳԱՑԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2 մեծ մասով, 18ը, 88ը—88ը, 854, 868ը—878ը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: Երեքանձնեայ: ԳՐԻՑ՝ անձնաբք: ՄԻՍԻ՝ քաղաքներ: ՑԵՂԻ՝ Վիեննա: ՑԻՆԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ իւրիք:

Մատենան է՝ «Տեսական Աստուածաբանութիւն Հուրթերի Հատոր Բ. Թարգմանութիւն Տաշմեան Եղ. Յակոբսոն եւ Պիլէզիկեան Եղ. Բաժնաբաժն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 3ա. «Ճառ Է.՝ Վասն Բանին մարմնացելոյ» (Տ 678—811):

ԹՊ. 89ա. «Ճառ Ը.՝ Վասն շնորաց Դրիստոսի» (Տ 812—985):

ԹՊ. 177ա. «Ճառ Թ.՝ Վասն խորհրդոյ» (Տ 986—1222):

ԹՊ. 307ա. «Ճառ Ժ.՝ Վասն Աստուծոյ ամենակատարի» (Տ 1223—1301):

ԹՊ. 355ա. «Յանկ ընդհանուր աստուածաբանութեան» Ա. Ի. Ի հատոր միտաբան:

ԹՊ. 360ա. «Յանկ նիւթոյ»:

1927

(Հիմ Բիւ 134)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ ԱՐԱՆԵԼԵԱՑՑ

ՎԻԵՆՆԱ

1827—1847

ԹՈՒԴԹՔ՝ 518, իջեկալուած Ա.—ԺԹ եւ 1—668: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5×19.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկալած:

ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբան 23×14.5: ՑՈՒԿ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՐԱՄ՝

չուճի: ԼԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ գէշ, բոլոր քաղաքները իրարմէ գտնուած, ամէն կողմ սրբազորութիւններ. յաւելուածներ եւ յապաւումներ: ԳիՐ՝ հին, հասարակ շատ սօս շղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ սնն, շատ տեղ ներծծուած: ԶԱՐԳԱՆԱՐ՝ հեմ, չուճի: ԳԱՏԱՐԿ՝ ամիմատ եւ Յշմանել: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1827 գրութիւն, 1847 սրբագրութիւն: ԳՐԻԶ՝ Յովնանեմ ձ. Պաղատ, սրբագրութիւն՝ Յովնանեմ ձ. Ղեւնդ եւ շամնեմ ձ. Փիլիպպոս: ԶԵՂԻ՝ վիճնմ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 12: ՏԵՆԿԱՆԻԹԻՆ՝ ձեռագրի վրայէն տպուած է վիճնմայի 1847ի հրատարակութիւնը: Յառաջընթացութիւններ կու տանք յսրբագրուած ձեռով: ձեռագիրս տպագրութեմէն շատ տալիս ընդարձակ է, իսկ վաղի կտորներ դուրս քաղուած են տպագրի մէջ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 15ա եւ 240ա. «Պատմութիւն տիեզերական ժողովոց յարեւելս գումարելոց աշխատասիրեալ ձ. Պաղատի Յովնանեանց Կոստանդնուպոլսոյ Միթրարեան Միարանութիւնէ, Հրամանաւ Ամենապատիւ Տեառն Տեառն Արիստակէս Վարդապետի Ազարեանց Արհիպիսկոպոսի Կենսաբու եւ Արքայօր Հատոր Ա (Բ), Ի Վիեննա, Ի տպարանի Միթրարեանց ԻՄՁ. (183.)» վերջիմ քիւր չէ գրուած:

ԲՈՎԱՆԵՆԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա—3բ՝ 38.5×24.5 մեծութեամբ քաղաքի վրայ մատիտով մտքագրութիւններ են: Նայմպէ մտքագրութիւններ են, մայիսդիմ մնամ ԹՂ. 5—6, Գրուած 34×11 մեծութեամբ քաղաքի մը վրայ: ԹՂ. 7՝ Բամի մը դիտագրութիւններ են զամազամ յաւելումներ կամ յապաւումներ կատարելու համար բնագրիմ մէջ: ԹՂ. 8ա—9ա՝ մայմպէ սրբագրութիւններ են գրուած 37×22 մեծութեամբ քաղաքի մը վրայ: ԹՂ. 10ա՝ Նիւքի մասիմ ուղղագրութիւններ, քաղաքի մեծութիւն՝ 36.5×21.5: ԹՂ. 11ա՝ յաւելուած մը, մուծուելիք իրքեւ ծամօթութիւն, բնագրի մէջ:

ԹՂ. 17ա. Յառաջարան կանխարանութիւն: Որոց միանգամ ըստ աստուածատուր կրօնիցն Քրիստոսի ընկալեալ են զկիւղիս, մասնաւոր առաւել որոց յեկեղեցւոյ նորուն սպասաւորիցն կան դասակարգի չիք ինչ այնպէս չհշտ եւ բաղձալի՝ իրքեւ զատաքիւնի նախնեաց իւրեանց զատաքնորդաց եւ զպաշտօնէիցն Եկեղեցւոյ զպանծալի նահատակութիւն ի նկարու տեսանել...» (նմտ. տպ. էջ՝ Ը.) ԹՂ. 28ա—31բ յառաջարանս դարձեալ օրինակուած է սրբագրուած ձեռով՝

«Ճշմարտահաւատ փառաւորաց...» տես տպագրութիւնը:

ԹՂ. 49բ. «Յողուած Ա.՝ Առաջին ժողով Առաքելոց» (ի՛նչ փակագծի մէջ դրուած են տպագրութեամ էջերը):

ԹՂ. 56բ. «Յողուած Բ.՝ Երկրորդ ժողով Առաքելոց» (1)»:

ԹՂ. 64ա. «Յողուած Գ.՝ Երրորդ ժողով Առաքելոց» (2)»:

ԹՂ. 79ա. «Առաջին ժողով տիեզերական որ է առաջին ընդհանուր սուրբ ժողովն Նիկիայ (1)»:

ԹՂ. 135ա. «Ժողով Սարգիկեայ» (67)»:

ԹՂ. 144ա. «Երկրորդ ժողով տիեզերական, որ է առաջին ընդհանուր սուրբ սինոնոքոսն Կոստանդնուպոլսոյ» (95)»:

ԹՂ. 177ա. «Երրորդ ժողով տիեզերական, որ է ընդհանուր սուրբ ժողովն Եփեսոսի» (137)»:

ԹՂ. 243ա. «Զորրորդ ժողով տիեզերական, որ է ընդհանուր սուրբ ժողովն Փաղկեդոնի» (221)»:

ԹՂ. 339ա. «Հինգերորդ ժողով տիեզերական, որ է երկրորդ ընդհանուր սուրբ ժողովն Կոստանդնուպոլսոյ» (347)»:

ԹՂ. 371ա. «Յաւելուած վասն Որդիենայ» (390)»:

ԹՂ. 376ա. «Վեցերորդ ժողով տիեզերական, որ է երրորդ ընդհանուր սուրբ ժողովն Կոստանդնուպոլսոյ» (397)»:

ԹՂ. 429ա. «Եւթներորդ ժողով տիեզերական, որ է երկրորդ ընդհանուր սուրբ ժողովն Նիկիայ» (469)»:

ԹՂ. 472ա. «Ութերորդ ժողով տիեզերական, որ է չորրորդ ընդհանուր սուրբ ժողովն Կոստանդնուպոլսոյ» (523)»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 12ա. «Վասն պատմութեան տիեզերական ժողովոց: Զտարակուսիմ բնա՝ եթէ յօրինուած բանից մատնելիս կամ ոճն չէ ըստ յօրինուածոյ կամ ոճոյ՝ զոր վարեն այժմ մերքն եւ թէպէտ եւ ջան եղի ուղղել ըստ իմիճ զկարծեալ ուղղելիսն, բայց գիտեմ զի ոճն սովին ոչ փոխեցաւ յայլ: Արդ ինձ այնպէս թուի, եթէ իմաստուն ուղղիչքն պարտէ իմայն զերեւելի եւ զմեծ պակասութիւնն ուղղել եւ զոճն թողուլ այնպէս որպէս եւ էն, այն զի միթէ մարթ ի՛նչ իցէ զբոլոր մասեանն նորոգ յօրինել յոճ այլ: Թող տեսցէ ազգս, եթէ է եւ այլ ոճ ի վասն մեր թէպէտ եւ բազմօք անկատար քան

զայլոցն, եւ չէ՛ աճենայն յօրինուած ժիոյ անձին, Ի սակաւ բանից աստի իմաստունքն բազում ինչ կարեն իմանալ, եւ զիս չհամարին իբր հաճեալ ընդ յօրինուած բանից իւրոց...»:

Վի բանս հաւատոյ եւ վարդապետութեան Եկեղեցւոյ՝ խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ, զի չգրեցի ինչ կամաւ եւ գիտութեամբ բանս ինչ ըստ իմոց մտաց»:

Վի յօրինուած պատմութեան ըստ կարի իմում քննեցի զաճենայն, զոր պարտ եւ պատշաճ էր քննել, եւ ժամանակն, կամ մատենանքն՝ զորս յայսպիսի ամեն գտի եւ ընթերցայ՝ ուսուցին ինձ»:

Վի ազգում ինչ դժեալ կամ ջնջեալ եմ կապարեայ գրչաւ, թողեալ զբանսն բաց եւ յայտնի, զի եթէ պատշաճ համարեցի՝ մնացեն ի կարգի անդ ընդ գործեկիսն»:

Վեառաջադն զբեալ էի ի ԺԱ. դուռին զհամառօտ տեսութիւն աճենայն տիեզերական ժողովոց, զոր յետոյ հանի ի բաց կամ ջնջելի, այլ թուի թէ մարթէ թողուլ զայնս, մանաւանդ զի զպատմութիւն արեւմտեան

սիւնհոդոսաց կարծեմ ոչ այնպէս արապ կարեմէ գործեց»:

Վի յանուանս յորջորջմանց, այսինքն ի յատուկ անուանս անձանց եւ այլն, չէ՛ պարտ կարի իմն խոտորել ի հասարակ կարգէն, զոր օրինակ՝ իննովկենտիոս, ընդէ՞ր չափեցե՞ն իննովկենտիոս եւն. եւն. եւն., որովհետեւ ոչ ասեմք Յոսէփ այլ Յովսէփ եւն. եւն. եւն.»:

Վի անցի վասն ազգին Հայոց գրեմք զմատենանս, ուստի եւ կարեւոր համարեցայ յիշել ուր ինչ պիտանի երեւէ՞ր՝ զբանս եւ զվկայութիւնս Հայ մատենագրաց եւ պատմաւաց»:

Վի երեսն յետ այսորիկ երբեմն երբեմն ծանուցից ինչ ինչ՝ զորս կարեւոր համարեցայ ծանուցանել, եւ Պ. Հ. Ղեւոնդ գրեցէ՛ն ինձ եթէ գուցէ ինչ տարակուսելի այլովքն հանդերձ... Ղ. Պողոս Յոմիսանեանց, կրօն. Միխիթ»:

Թղ. 528ա. Թուղթիմ տակը մատիտով՝ հազիւ ընթերցուի. «1827 14 Օգոստոս»:

Թղ. 174ա. Տճալի առ Հ. Փիլիպպոս եւ ընթերցի ի նմանէ»:

1928

(Հիմ քի 39)

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ Ա.

ԹՐԻԽՍՏ

1800էն առաջ

ԹՐԻՒԹՐՔ՝ 806: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 28.5X19: ՊՐԱԿ՝ 21: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 20X10: ՏՐԱԿ՝ 33: ՆԻԻԹ՝ իիմ զօրաւոր զանազան հաստաւորեալ թուղթ: ՎԱՋՄ՝ բարակ ստաւաքաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը քայ-քայանոց: ԳԻՒ՝ իիմ ճօղգրի շատ մօտ շղագիթ: ԹԱՆԱՐՔ՝ սեւ, խորագրեք սեղ-սեղ կարմիր: ՋԱՐԴԱՐՈՒՄ՝ եւն. չուրի: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1ք—3ք, 4ք, 8, 10ք, 34ա, 35ա, 50ա, 51ք, 58, 58ք, 68, 71ք, 74ա, 78ա, 79ք, 80ք, 83ա, 107, 109ք, 118ք, 204ք, 212ք, 22ա, 230ք, 233ա, 238ա, 244ա, 247ա, 249ք, 256ա, 262ա, 266ք, 268ա, 277ք, 281ք, 284, 288ք, 291, 293, 296ք, 297ք—298ք, 305ա—306ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաքա-քաք 1800էն առաջ: ԳՐԻՁ՝ անձնագր. ՄԻԽԻԹԱՆՔ՝ մե: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաք Թրիքստ: ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ չուրի:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. Համառօտութիւն ուսումնական աստուածաբանութեան, ըստ անըստերիւր եւ անայլաժ վարդապետութեան սրբոյն Թովմայի, ժողովեալ ի մեծամեծ հեղինակաց թովմայականաց եւ յայոց, զորոց զանազան դեմք ի լուսանց մատենիս, Հատոր Առաջին, ուր դնին կար-

գաւ սահմանք եւ բաժանմունք աստուածաբանական իմաստից հանդերձ գիտելի խնդրովք եւ յաւելուածովք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. Գիրք Սահմանաց եւ բաժանման աստուածաբանական իմաստից, ուր դնին եւ յաւելուածք աստուածաբանական խնդրոց պիտանիք: Պրակ Ա՝ Յաղագս սահմանի եւ բաժանման աստուածաբանութեան ընդհանրապէս առեալ»:

Թղ. 9ա. Վերալ Բ՝ Յաղագս աստուածաբանական տեղեաց»:

Թղ. 11ա. Վերալ Գ՝ Յաղագս իւրաքանչիւր տեղեաց առանձինն»:

Թղ. 58ա. Վերալ Դ՝ Յաղագս աւանդութեան»:

Թղ. 87ա. Վերալ Ե՝ Յաղագս Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 103ա. Վերալ Զ՝ Յաղագս սուրբ ժողովոց Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 205ա. «Պրակ է. Յաղազս ոմանց մասնաւոր, կամ զաւառական երեսելի եւ ընդունելի ժողովոց եւ հերետիկոսութեանց դատապարտելոց ի նոցանէն»:

Թղ. 213ա. «Պրակ Ը. Յաղազս Հոռվմ-էական Եկեղեցւոյ»:

Թղ. 289ա. «Պրակ Թ. Յաղազս մնացեալ հինգ տեղեաց աստուածաբանութեան, զորս յառաջիկայդ հանդերձեալ եմք խօսիլ իւրաքանչիւր յօդուածով»:

Թղ. 229ա. «Պրակ Ժ. Յաղազս առարկայի աստուածաբանութեան»:

1929

(Հիմ քիւ 33)

ԹԱԳՈՒՑԵԱԿ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ՎԻՆՆԱ (°)

1850ի ատեմները

ԹՈՒԴԹԻՆ՝ 28: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 28-5×20: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 23×18: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ միակ հաստութեամբ ոգորի քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուկի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ արտաքին քաղքերը վնասուած: ԳԻՐ՝ վարժ գեղեցիկ շաղգիր: ԹԱՆԱԳ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ չուկի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ք, 23ք—28ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ատեմները: ԳՐԻՑ՝ անշատ ՄԻՔՔԱՐԵԱՆ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմամ: ԹԻ—ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Թագուցեալ մարգարիտ, Սուրբ Ալէքսանդրոսի վարուց պատմութիւնը քատերական ձեւով մկարագրուած: Աշխարհաբար»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. «Արարուած Ա.՝ Տեսարան Ա.՝ Աւետիկ լեւան վրայ բաց միջոց մը մէկ կողմանէ տունները, եւ մէկալ կողմանէ ծառերը բռնած, ներսերը Եւփիմիանոսի տունը, մարմորէ նստարան մը ծառերուն տակը: Ալեքսիոս կը մտնէ վերարկուով մը պատած, սաստիկ յոգնած: Քիչիճիկ մը կը նստի, ետքէն ոտք կ'ելլէ: Ալեքսիոս. Կ'իմանա՞մ որ մինչեւ հոս երկնից հրամաններուն հնազանդեցայ...» (Տեսարան Ա—է) :

Թղ. 13ա. «Արարուած Բ.՝ Հինգ տարւոյ միջոցով կը բաժնուի առջի արարուածը Բ.էն» (Տեսարան Ա—Ե) :

1930

(Հիմ քիւ չուկի)

ԺԱՄԱՐԳԻՐԿ ՍԱՐՄՈՍԱՐԱՆ (Պակասաւոր)

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԵ ղար

ԹՈՒԴԹԻՆ՝ 245: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 28×21: ՊՐԱԿ՝ ԻՋ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկսիւմ իւրաքանչիւրը՝ 19×6-5: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ Իճ միակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ կազմեամ եղած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ չափազանց գեշ, զործածութեմէ, խոնարհութեմէ բոլորով փնջած, ազոտած, ոգր քեքք մը չկայ: ԳԻՐ՝ Իճ բալրգիր, սկզբնաւորութիւնները զարգացիր եւ քաջագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրերը կարմիր: ԼՈՒՍԱՆԱՋԱՐԿ՝ շատ գեղեցիկ ու կանոնաւոր, երեզումեմ Թղ. 11ա, 13ա, 15ա, 19ք, 21ք, 24ա, 26ա, 27ք, 32ա, 32ա, 60ա, 61ա, 65ա, 73ա, 77ք, 82ք, 88ա, 97ա, 116ա, 124ա, 125ք, 127ա, 128ք, 130ք,

182ա, 183ք, 186ա, 188ք, 140ա, 142ք, 144ք, 146ք, 148ք, 150ք, 153ք, 156ա, 158ա, 159ք, 162ք, 164ք, 187ա, 189ա, 171ա, 173ա, 174ք, 176ք, 178ք, 182ք, 184ք, 186ք, 188ք, 191ք, 194ա, 195ք, 197ք, 199ք, 200ա, 202ք, 203ա, 204ք շատ փնջած, 206ա, 208ա, 210ա, 211ք, 213ա, 214ք, 216ք, 219ա, 220ք, 222ք, 225ք, 227ք, 228ա, 230ք, 232ա, 234ա, 235ա, 238ա, 240ա, 241ա, 242ա: ԽՈՐԱՆ՝ 124ա: ԺԱՎԱՏԱ—ՋԱՐԴ՝ 21ք, 27ք, 32ա, 65ա, 73ա, 82ք, 84ա, 97ա, 138ք, 157ք, 184ք, 213ա, 228ա, 242ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ 5ք մեծ մտած, 60ք մեծ մտած, 123ա մեծ մտած, 123ք, 184ա մեծ մտած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ ղար: ԳՐԻՑ՝

ԵԱԿՈՂ՝ ՏԵՂԻ՝ ամենօր: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆՔ՝ չկան
բացի հետագայիմ գրուած ամենամեծի մը տողերէ
Թ. 153ա:

Մատենան է՝ «Ժամագիրք—Սաղմոսա-
րան», շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. Բագմաթիւ քերթեր իմկած ըլ-
լալում՝ կը սկսի քմագրի կէտէն, ապաշխա-
րութեամ մեղայեմբով՝ «...ութեամբ եւ
մասամբ նորին, Որկրամոլութեամբ եւ
մասամբ նորին...»:

Թ. 1 եւ 2ի միջեւ քուրք իմկած ըլլա-
լում կը սկսի ժամերգութեամ խրատագիրմն-
րու կէտէն, «...աւր ի քարոզն այսպէս արա
Գ. Գ. տուն եւ եւս Խաղաղութեան, Վասն ի
վերուստ...»:

Թ. 2 եւ 3ի միջեւ նոյնպէս քուրք կը
պակսի ուստի Թ. 3ը կը սկսի «...սգէ բարձր
ձայնին Համբարձէք ի լման ասէ գտուն...»
(Պատարագի վերաքերում):

Թ. 3 եւ 4ի միջեւ նոյնպէս քուրք կը
պակսի ուստի Թ. 4ը կը սկսի՝ «նա ասէ
զբարոզն Վասն գտանելոյ եւ զարհուրթիւն
եւ զհառքն...»:

Թ. 5 եւ 6ի միջեւ քուրք մը համեմատ
է, որ գիշերայիմ ժամու սկզբնաւորութիւնմ
ըլլալու է, ուստի Թ. 6ա կը սկսի «...նաւք
անձն իմ եւ կեանք իմ ի զժոխս մասնեցաւ
Համբարձայ եւ ընդ այնոսիկ որ իջան ի
գութ...» ու կը յաջորդէ գիշերայիմ ժամը:

Թ. 8ա. «Յիշեսցուք ի գիշերի զանուն
քո Տէր...»:

Թ. 10բ. «Տեառն Ներսէսի ասացեալ
Ողբանք անձին ամենայն ուսեք. Աշխարհ
ամենայն առ իս նայեցեալ...» (Ա—Բ):

Թ. 12ա. «Առաւօտ լուսոյ...» (Ա—Բ):
Թ. 13ա.

«Աստուածածին Մայր Գրիստոսի
իմ յոյսն դու աւուր մեծի
Բարեխաւ ընդունելի
Գրիստոս քննիւ մեզ ողորմի
Տէր ողորմեա
Աստուածածին բարեխաւսեա...» (Ա—
Բ):

Թ. 15ա. «Այսաւր անճառ լուսոյն
ծագուն...» (Ա—Բ):

Թ. 19բ. «Նորոգաւ տիեզերաց...»
(Ներսէսի է քանո պա):

Թ. 21բ. «Թագաւորք ապաշխարու-
թեան»:

Թ. 25ա. «Թագաւորք մարտիրոսաց»:

Թ. 27բ. «Այլուք գիշերի յարու-
թեան»:

Թ. 31բ. «Գարգաւորութիւն Հասարա-
կաց աղաթից Առաւուտու ժամուն, որ կա-
տարի ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ յորձէ
ըմբռնեալ եղեւ ի Հրէից: Լցաք առաւա-
տու...»:

Թ. 37ա. Իւղարեքից Փառքէն ետք ունի
յաւելումմը՝
«Յարութեան» Լուսապաշտա...
Համբարձան՝ Համբարձէք ի իջանք...
Դաւստեան՝ Դասք լուսեղէնք...
Հոգեգալստեան՝ Իջեալ Հոգին...
Վարդապետի՝ Յրեմա Թարաւր, Հերմոն...
Մենդեան՝ Հոյլք Հոգեղէնք...
Տեառնընդառաջի՝ Գառաւորաւորեալ տրդայ...
Գառաւորեալ՝ Յամենայն աւուր...»:

Թ. 57բ. «Տէր ամենակալ Աստուած
Արրահամո...»:

Թ. 60ա. «Ներք վասն առաջի միայնա-
թուն է. Նորաստեղծեալ բանն յանէից...»:

Թ. 61ա. «Եւ վասն երկնային զաւրացն
է այս. Արարչական բանին Հրաման...»
(Ա—Բ):

Թ. 64բ. «Գարգաւորութիւն Հասարա-
կաց աղօթից Արեւազալի ժամուն որ կատարի
ի դէմս Հոգւոյն Աստուծոյ այլ եւ ի դէմս յա-
րութեանն Գրիստոսի եւ երեւման աշակեր-
տացն. Եղիցի անուն Տեառն աւրհնեալ...»:

Թ. 71բ. «Ճանապարհ բարի Գրիստոս
երգը կը շարունակուի՝

«Ի քէն աղբսիւ Հայցեմք Սուրբ Աստուա-
ծածին

Անդադար բարեխաւսեա առ քո Միա-
ծինն

Ի քէն Հայցեմք Տիրամայր Սուրբ Աս-
տուածածին
Վասն մեր բարեխաւսեա աւուրն ահե-
ղին»:

Թ. 73ա. Կը սկսի ճաշու ժամը առանց
խորագրի:

Թ. 77բ. «Գարգաւորութիւն Հասարա-
կաց աղաթից Վեցերորդ ժամուն, որ կա-
տարի ի դէմս Հաւր Աստուծոյ, այլ եւ ի
դէմս չարչարանաց եւ խաչելութեան Որդ-
ւոյն Աստուծոյ»:

Թղ. 82բ. «Կարգաւորութիւն Հասարակաց աղաւթից Իննեորդ ժամու, որ կատարի ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ, այլ եւ մահուան եւ բանական Հոգւոյն աւանդման»:

Թղ. 87բ. Ճաշուծամա՛ւ՝ «Սաղմոսերգութիւնս եւ զաղաչանս ընկալցի մարդասէրն Աստուած» մաղթամբին ամբիջապէս առանց ընդհատման կը կցուի պատարագի «Օրհնեալ Թագաւորութիւն»ը եւ ըստ պատշաճի «Ժամամուտ»ը:

Թղ. 88ա. Ժամամուտք կարգով:

Թղ. 95ա. «Հաւատամք ի մի Աստուած»:

Թղ. 97ա. «Կարգաւորութիւն Հասարակաց աղաւթից երեկոյի ժամուն, որ կատարի ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ, որ էջ ի խաչէն եւ պատեալ պատարագակալաւ եղին ի զերեզմանի»:

Թղ. 101ա. «Փառք» կարգաւ:

Թղ. 107բ. «Կարգաւորութիւն Հասարակաց աղաւթից Խաղաղական ժամոյն, որ կատարի ի դէմս Հոգւոյն Աստուծոյ, այլ եւ ի դէմն Բանին Աստուծոյ, որ եղաւ ի զերեզմանի եւ էջ ի դժոխք եւ խաղաղութիւն արար Հոգւոցն»:

Թղ. 116ա. «Կարգաւորութիւն Հասարակաց աղաւթից Հանգստեան ժամուն որ կատարի ի դէմս Հասարակաց»:

Թղ. 120բ. «Ընկալ քաղցրութեամբ...»:

Թղ. 121ա. «Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ աւրհնեալք ամենայնի...»:

Թղ. 121բ. «Հաւատով խոստովանի»:

Թղ. 124ա. Սաղմոսարան: «Երանեալ է այր...» Տունեքով եւ զուրդայմեքով (Սաղմ. Ա—Ժէ):

Թղ. 136ա. «Աւրհնութիւն Մովսէսի եւ որդւոցն Իսրայէլի երգէր եւ ասէր. Աւրհնեացուք զՏէր զի փառաւ է փառաւորեալ...» (Ելից ԺԵ. 1—19): Կը յաջորդեն Երանեալի մաղթանքները քարոզմ ու աղօթքը (ԴԿ): Գարգիմ համար կ'ըսէ՝ «զոր արարեալ է Սրբոյն Սահակայ եւ Մեսրոբայ»:

Թղ. 138բ. «Երկինք պատմեն» (Սաղմ. ԺԸ—ԼԵ):

Թղ. 150բ. «Սաղմոս ի Դաւիթ, Նայեցարուք երկինք եւ խաւսեցայց եւ լուիցէ երկիր զպատգամս բերանոյ իմոյ...» (Բ. Օրէմք ԼԲ. 1—21): Կը յաջորդեն Երկինք պատմեն—ի մաղթանքը քարոզմ ու աղօթքը (ԱԶ):

Թղ. 153բ. «Սաղմոս ի Դաւիթ. Մի նախանձիր ընդ շարս...» (Սաղմ. ԼԶ—ԾԻ):

Թղ. 169ա. «Աւրհնութիւն Մովսէսի Մարգարէին: Մարգարէն Մովսէս ասէր. Զի Հուր բորբոքեցաւ ի բարկութենէ իմմէ...» (Բ. Օրէմք ԼԲ. 22—43) կը յաջորդեն Մի նախանձիր—ի մաղթանքը. քարոզը եւ աղօթքը (ԱԿ):

Թղ. 171ա. «Է կատարած վասն Ժողովրդեանն որ ի սրբոյն հեռացեալ էին, ի ժամանակի զի կալան զնա այլազկիւն ի Գլխ արձանազիր սաղմոս ի Դաւիթ: Ողորմեա ինձ Աստուած...» (Սաղմ. ՄԵ—ԼԱ):

Թղ. 182բ. «Աղաւթք Աննայի Մարգարէի. Հաստատեցաւ սիրտ իմ Տէր...» (Ա. Թագ. Բ. 1—10): Կը յաջորդեն մաղթանք, քարոզ եւ աղօթք Ողորմեա—ի (ԲԶ):

Թղ. 184բ. «Պակասեցան աւրհնութիւնք ի Դաւթ որդւոյ Յեսայեայ: Սաղմոս յԱսաի, Իբրեւ զի բարի է Իսրայելի Աստուած...» (Սաղմ. ԼԲ—ԶԸ):

Թղ. 199բ. «Աւրհնութիւն Եսայեայ Մարգարէի: Ի գիշերաց կանխէ Հոգի իմ առաւաւտ առնել...» (Եսայի ԻԶ. 9—20):

Թղ. 200ա. «Տէր ապաւէն եղեր մեր...» (Սաղմ. ԶԹ—ՃԵ):

Թղ. 211բ. «Աղաւթք Եղեկեա Թագաւորին. Ես ասացի ի վերանալ աւուրց իմոց...» (Եսայի ԼԸ. 9—20) կը յաջորդեն ԳԶ մարտիրոսաց եւ տէրունական տոմից մաղթանքները միայն:

Թղ. 213ա. «Խոստովան եղերուք Տեառն» (Սաղմ. ՃԶ—ՃԺԸ):

Թղ. 227բ. «Փոխ ի փառս Աստուծոյ: Աւրհնեցէ զԱստուած յաւրհնութիւն նոր» (Եսայի ԽԲ. 10—13 եւ ԽԵ. 8):

Թղ. 228ա. «Աղաւթք Սուրենու մարգարէին է. ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի...» (Յովնան Բ. 3—10): Կը յաջորդեն Խոստովանի, մարտիրոսաց եւ տէրունական տոնից մաղթանքները միայն (ԳԿ):

Թղ. 228բ. «Երգ աստիճանաց: ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի...» (Սաղմ. ՃԺԹ—ՃԽԵ):

Թղ. 241ա. «Աղաւթք Ամբակոմայ մարգարէին: Տէր զլուր քո լուս եւ երկեա» (Ամբակոմ Գ. 2—10) հոս կ'ընդհատի, քուզք իմկած է:

Թղ. 242ա. ձառնցի մաս մը կը սկսի:
Ի Զ. Մեռնդ է Տեռն մեղր Յիսուսի Գրիս-
տոսի եւ իրարհէք եւ Գրիստոսի փառք
յաւիտեանս ամէն: Աստուածայայտութեան
հրաշայտցին առաջի աւուր...: Եւ իրատագիր
է ամբողջը միմչեւ 245բ ութօրէքի համար:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հետագայի՝ Թղ. 163ա.
(նոսր գրով) Վերստոսի ծառայ Եւէտ, Թվ.
ՌժժԵ (1888), Գրիստոսի ծառայ Էրից
փոխ(») Աւէտ Թվ. ՌժժԵ (1895), (Բոլոր
գրով) Վաստուծոյ ծառայ Աւէտ:

1931

(Հիմ քիւ 236)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՔՐԻՏՍ(°)

1810էն առաջ

ՔՐԻՏՍ-ՔՐ. 368, իրականութեւ 1—738: Մեռնի-
թիւն՝ 28.8×20: ՊՐԱԿ՝ ԿԶ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեմ
18×12: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ գամեղմ հատուածիմնե-
րով եիմ զօրաւր քուղք: ԿԱԶՄ՝ չումի, մալեմարա
ունեցեմ է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամեցեմ նոսր-
գիր: ԹԱՆԱԿ՝ գամետեիւ սկսեմ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ հաւա-
մարա Երիւթեմ Հ. Անդրեա: ՏԵՂԻ՝ հաւամարա
Քրիստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատեանս է՝ «Ճառ Ի վերայ շնորհաց,
Տեսական Աստուածաբանութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոյմ ըլլալով Թիւ 1684 Ձեռագրիմ հետ
կու տամք միայն վիճարմութիւննը
քղքեանմարնը: Վիճարանութիւն Ա.
Թղ. 1ա, Բ.՝ 44ա, Գ.՝ 120բ, Դ.՝ 196ա,
Ե.՝ 214ա, Զ.՝ 285ա, Է.՝ 301բ, Ը.՝ 335բ:

1932

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՇՈՑԻ

ԱՆԾԱՆՈՒՄ

ԺԵ—ԺԶ դար

ՔՐԻՏՍ-ՔՐ. 2: Մեռնիթիւն՝ 27×18.5: ԳՐՈՒ-
թիւն՝ երկսիւմ՝ 20.5×8: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ եիմ
բարակ լաւ կեկուած քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գամե-
տեիւմնէ եւ իմեմութեմ բաւական վեմուած,
ծարեիք պատառտած: ԳԻՐ՝ բոլորգիր, բարակ
մարմնով: Սկզբնաւորքը երկաթագիր եւ գրգռ-
գիր: ԼՈՒՍԱՆՈՒՄԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1բ, 2ա, բաւական մա-
շակաւոր, կարմիր-կեմալ-շագանակ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԵ—ԺԶ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմեթ: ՏԵՂԻ՝ ամեմեթ:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Հատակաւորս է՝ «Մաս ձառնցի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յովակիմայ եւ Աննայի»

Առակաց ըմբերցումով մէրսեղն միմչեւ
օրումն տեսարանի վերջը:

Թղ. 1բ. «Երկրորդ Կիրակին (Յետ Փոխ-
ման) Սղ. Գեղ վայելէ, Ընթերցուած յնայ-
եայ մարգարէէ. Մահ արձակեաց Տէր...»
որ կ'ընդհատի:

Թղ. 2ա. Կեռնէ կը շարունակէ Փոխման
Բ. ուրբաբու կարմրացուց թուղթիմ:

Թղ. 2ա. «Հրոտ. ԻԹ. Թումայի Առաքելոյն
Սղ. Կց. Ընդ ամենայն երկիր: Ընթերցուած
Ի Մաղաքիայ մարգարէէ. Ով Աստուած որ-
պէս...» միմչեւ տեսարանի կէտը:

1933

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱԼԱԾԱՆԱՑ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵՅԻՑ

Կ. ՊՈԼԻՍՊ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 26X21: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22.5X17.5: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ շաղկեր: ԹԱՆԱԿ՝ զօւնտանեմ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չկամ: ԴԱՑԱՐԱՆ՝ ԹՂ. Յա մեծ մասով, Յք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքաբ Կ. Պոլս: ԳՐԻՑ՝ հաւամաքաբ Գաթըր-ճեմ Է. Յովսէփ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Մուխասար Թէվարիհ: Բաթրիկ Թայֆէսինէ օյան Հալածուսէ Էրմէնի միլլէթինտէն, վէ կէօնակէօն կէլէն ուզու-

պէթէր: Իսա Մէսիհ սէնէսի 1827: Հայա-տառ քուրճեքէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «1828 Մարտ 7-ի շարժապա էքիննի Ֆէրմանն սիւրէթի: Բաթրիկ 12 վարդապետէր էլէ...»:

ԹՂ. 3ա. «1827 Դեկտ. 29 Դերչէմպէ կիւնիւ էլէ Ֆէրմանն սիւրէթի էնկիւրիւլէրին: Կարապետ Բաթրիկ չուգանը եանընտա գույուսնուլարըն...»:

1934

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԻՔ Ի ՎԵՐԱՑ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԾԻՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍՊ

1818

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10, իջեկայլաւ 1—18: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X19: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20X14: ՏՈՒՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ԹՂ. 1ք բալարովիմ պատուան, ԹՂ. 10էն ետք ալ ըլլայալ եմ հրկու քուղքեր, որոնք այսօր կը պակսին: ԳԻՐ՝ ամբամ ճարգեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չկամ: ԴԱՑԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1818: ԳՐԻՑ՝ ամեմաք: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 10ք եւ եմսմ. ամեմաքեքք ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Վկայութիւնք ի վերայ ինչ ինչ քրիստոնէական վարդապետութեան եւ ծիսի: Բաղեալ ի գրոց Աստուածաբան Հայրապետաց մերոց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչիի եւ Սրբոյն Ներսէսի Շնորհաւլոյն: Բանդի ի սկզբանէ Հայաստանեայց Սուրբ Եկեղեցի ի սոցնէ ընկալեալ ունի մինչեւ ցայժմ զհաւատոյ ուղղափառութիւն եւ ի սոցին կանոնադրութենէ զեկեղեցական բարեկարգութիւն եւ զգործոց պարկէշտութիւն եւ զմեղաց խտրութիւն եւ

զամենայն հարկաւորս անպակաս ի փրկութիւն հոգեոց: Ուստի զայսոսիկ Սուրբ եւ Աստուածազգեաց Հայրապետքս կենդանի բանիւք իւրեանց ունելով առաջնորդ առ ճշմարտութեան ճանապարհ առ Աստուած եւ ամենայն Աստուածաշուք վարդապետութեանց սոցին Հայրենի դաստիարակութեամբք ճայնակիցք լինիմք զդուշացեալ առ ի ոչ խտրորիլ յաւէտ յալ եւ ոչ յահեակ յարգունական պողոտայէն՝ զոր ցուցին մեզ եւ միշտ ընթերցեալ ի նոցին աշակերտութեան փութամբ գտանիլ անմոլար, որպէս եւ ուխտիւ զսոյն Հաստատեաց եւ Ժողովն Ազգիս եղեալ ի Կոստանդնուպօլիս ի Պատրիարքարանն Ղուրուչէմէի ի 1817 Հոկտեմբերի 23»:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ի վերայ միաւորութեան Բանին», Յառաջ կը քերտիմ կոչումներ եւ

վկայություններ մայիս 10. Գրեգոր Լուսաուր-
չէն, ապա Ներսէս Շնորհալիչն, յայտարարեցին
այլ մայիս 11-ին:

Թղ. 3ա. «Ի վերայ Աստուածային երմանց,
Եւսեբիոսը Երրորդութիւնն»:

Թղ. 5ա. «Ի վերայ իշխանութեան
Առաքելոց եւ յայտարարեց Նոյնին»:

Թղ. 6բ. «Ի վերայ ի մարմնոյ ելեալ
հոգւոյ մարդկան»:

Թղ. 8ա. «Ի վերայ Ժողովոց»:

Թղ. 9ա. «Ի վերայ մատաղի»:

Թղ. 10ա. «Հասարակաբար ծանուցումն»:

Թղ. 10ա. «Վերջաբան»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 10բ. «1818 Փետրվար 23»:

1935

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԻՆՏԵԼԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆԱ

1885

ԹՈՒՂԹՔ՝ 208, իջեցնուած Ա—ԺԲ եւ 1—883:
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X16.5: ՊՐԱԿ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտրիս 22X18: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստու-
քեամբ գծաւոր քաւք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
գործածութեան շատ վաղուած: ԳԻՐ՝ վարժ ձոր
շղակիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, քիչ մը գունատած: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւս. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 8բ, 208բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1885: ԳՐԻՑ՝ Թաշնեան (Յաշնեան) եղ.
(Հ) Յակոբոս: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ.
208ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կինտելի, Ընդ-
հանուր Պատմութիւն, Բ. Միջին պատմու-
թիւն, (375—1492), Թարգմանութիւն գեր-
գերմաներէն բնագրէ, ըստ Երզնկայի պատմու-
թեան ի Փրակ 1879, ի Վիեննա, ի Վանս
Միթթարեանց, 1885»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Եւանկ»:

Թղ. 9ա. «Ներածութիւն»:

Թղ. 17բ. «Հատուած Ա՝ Աղգաց գաղ-

թականութեան սկիզբէն մինչեւ Մեծն Կա-
րոլոս (375—768)»:

Թղ. 43բ. «Հատուած Բ՝ Կարոլոս
Մեծին դահլիճէն մինչեւ Խաչակրաց
սկիզբն (768—1096)»:

Թղ. 85ա. «Հատուած Գ՝ Խաչակրաց
սկիզբէն մինչեւ Հռոդոփոս Հաբարուրգեա-
նին Գերմանիոյ կայսր ընտրուիլը (1096—
1273)»:

Թղ. 122բ. «Հատուած Դ՝ Հռոդոփոս
Հապսպուրկեանին գերմանական դահլիճ-
էն մինչեւ Ամերիկայի գտնուիլը (1273—
1492)»:

Թղ. 174բ. «Հատուած Ե՝ Կրթութիւն
միջին դարու»:

Թղ. 197ա. «Ժամանակագրական տախ-
տակ միջին դարու պատմութեան»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 203ա. «Թարգմանեց Ե. Յակոբոս
Թաշնեան, 12 Հոկտ. 1885—1 Դեկտ.:
Փ(առք) Ա(ստուծոյ) 1885, 1/12»:

1936

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԻՆՏԵԼԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Գ.

ՎԻԵՆԱ

1885

ԹՈՒՂԹՔ՝ 194: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X17.5: ՊՐԱԿ՝
9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտրիս 22X18.5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝

միջակ հաստութեամբ գծաւոր հաստակ քաւք:
ԿԱՋՄ՝ սրճագոյն պարզ քաւք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝

բաւական լաւ: Գիր' մարագղմ վարժ շղագիր: ԹԱ-
ՆԱԿ' գումատեղու օկտեմ օն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ' եւմ.
չուծի: ԴԱՅԱՐԿ' ԹՊ. 1—2, 3բ. 192ա—194բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ' 1885: ԳՐԻԶ' Թայեհամ (Տայեհամ) եղ. (Հ)
Թակոբոս: ՏԵՂԻ' վիեթմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ' ԹՊ.
191բ:

Մատենան է' ԹՊ. 3ա. *Էկինտիլի, ընդ-
Հանուր պատմութիւն, Գ., Նոր պատմու-
թիւն, 1492—1871: Թարգմանութիւն գեր-
մաներէն բնագրէ ըստ Յդ տպագրութեան ի
Փրակ 1880: Ի Վիէննա, ի Վանս Միսիթար-
եանց 1885*: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 4ա. *Եմանկ*:

ԹՊ. 8ա. *Էնոր դար, մուտ*:

ԹՊ. 8ա. *Առաջին հատածը 1492—*

1648, *այսինքն ցվեթֆայեան խաղաղու-
թիւն*:

ԹՊ. 61ա. *Հատուած Բ.՝ Վեթֆայեան
խաղաղութեան միւնչեւ զաղղիական յեղա-
փոխութեան սկսիլը (1648—1789)*:

ԹՊ. 100բ. *Հատուած Գ.՝ Նորագոյն
դար (1789—1871)*:

ԹՊ. 166ա. *Հատուած Դ.՝ Կրթութիւն
նոր դարու*:

ԹՊ. 181բ. *Յեանլուած*:

ԹՊ. 185ա. *Ճամանակագրական տախ-
տակ նոր դարու պատմութեան*:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 191բ. *Թարգմանեց Ե. Յակոբոս
Թաշեան, 10 Օգոստոս 1885—12 Հոկտեմ-
բեր, Փ(առք) Ա(ստուծոյ) 1885, 12/10*:

1937

(Հիմ քիւ չուծի)

ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵՆԻ ՈՒՐԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՄ ԵՂԱՄՏԱՆԻՒԻ

(Ողբերգութիւն)

ՎԻՆԵՆԱ

1880ի առեմնբր

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 46: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 26: ԵՄՈՒՆ՝ 17: ԳՐԱԿ՝ 4:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21×12: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝
գծաւոր պարզ քուղք: ԿԱՅՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝
գործածութեմէ բաւական վնասուած: Գիր՝ վարժ
շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ օն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ չուծի: ԴԱ-
ՏԱՐԿ ԹՊ. 1ա—3ա, 42բ, 43բ, 44բ, 45բ (վերջին երեք
քուղքերս յաւելուածներ են եւ մայրաք քուղքերէն
այ աւելի մեծ 26×21, հոնեղ տպագրութեմը): ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1880ի առեմնբր, ԹՊ. 3բ-ի վրայ մատիտով
Յշմանկութեմ ամուսնութեմ հետեւցնելով: ԳՐԻԶ՝ ամ-
ծածօք Միսիթարեան վը: ՏԵՂԻ՝ վիեթմ: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թատերախաղ մը: *Վահան
Մամիկոնեանի ուրացութիւնը կամ Խղճ-
մտանքի գորութիւնը*:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 3բ. *Անձինք. Ա. Արարուած:
1.— Մոճմատ, հոգաբարձու կրակատան
(մոռ): 2 եւ 3.— Մոռք: 4.— Ձարան, մոռ-
պետ: 5.— Ատրվչնասպ, մարգպան Հայաս-
տանի (Պարսիկ): 6.— Ատրներսեհ: 7.— Ձար-*

*միհր, զորավարք Պարսիկ: 9 եւ 10.— Երկու
անձնասպաք Պերոգի: 11.— Գաղղիւյ Խաղա-
րուհի: 12.— Յովհան, Մոկաց իշխան: 13.—
Սեւուկ Անձեւացի, Հայ ուրացեալ Նախա-
րարք: 14.— Վահան Մամիկոնեան*:

ԲԸ. Արարուած: 15.— Հայրիկ Սահակ,
Ժերունի ճգնող, պահպան լիբմանց: 16.—
Բեղզեբող: 17 եւ 18.— Ալլ երկու դեւք: 19.—
Հրեշտակ ոմն: 20.— Վարդան, Հայսեակ: 21
եւ 22.— Երկու այլ դեղագիւնք:

ԳԻ. Արարուած: 23.— Ներսէհ Երուան-
դունի: 24.— Սահակ Բաղրատունի: 25.—
Վասակ Մամիկոնեան: 26.— Ատոմ Գնունի,
Նախարարք հաւատացեալք: 27.— Հրաչեայ,
Հաղարապետ տան Ներսէհի: 28.— Մանդա-
կունի: 29.— Բաբգէնք:

ԹՊ. 4ա. *Ա. Արարուած: Եկրատան
քաղաքը Արեղական տաճարին մէջ, որ ըստ
պատշաճի յարդարուած, զարդարուած, մոռ-
պետին եւ արքային դահերն ու նուիրական
հուրը պատրաստ*: (Ա.—Թ տնիսի):

Թղ. 15ա. «Բ. Արարուած: Կը ներկայացուի Հայաստան Տղթուտ դեմին մօտերը ժայռերու քով քարանձաւի մը առջեւ, ուր բարձրացած են երկու կոթողք յանձան յիշատակ Վարդանանց»: (Ա—Ժէ տնօխ):

Թղ. 27ա. «Գ. Արարուած: Կը ներկայացուի ներսեւ Երուանդունւոյն ապարանքը, խորհրդոյ սրահին մէջը»: (Ա—ԻԴ տնօխ):

Թղ. 43ա. Իրքեր յաւելուած դրուած է:

«Վահան Մամիկոնեան ուրացութեան ժամանակ»: Մամօքուքիւմ մը լուսամտէն վրայ՝ «Եթէ կը հաւնիք, զի՛ բարի. անշուշտ անցած տարուան պէս բերնուց պիտի արտասանուի. շատ լաւ. մանաւանդ շատ ցանկալի բան. այսքան փութալուս պատճառն այս է. ա՛ռ քաջը Վահան, սրտիդ զգացումը օորվածիդ ոգւոյն համեմատ ըլլայ, իսկ բերանդ քու եւ ասոր ոգւոյն կենդանի ցոյց»:

1938

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԻԼՈՒԱՐՏԻ

Ա. Հատար

ԹՐԻԵՍ(°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X18.5: ՊՐԱԿ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21X10: ՏՈՂՔ՝ 84: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ ամցմամբ օտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 5բ—10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք Միեքարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

ՊՐԱԿՍ Է՝ «Աստուածաբանութիւն Պիւռաւարտի Ա.» կէտ քողուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Խնդիր Ա.» Յաղաքս սահմանաց եւ բաժանմանց աստուածաբանական իմաստից, ուր դնին եւ յաւելուածք աստուածաբանական խնդրոց պիտանիք: Պրակ Ա.՝ Յաղաքս սահմանի եւ բաժանման աստուածաբանութեան ընդհանրապէս առեալ: Վերջ՝ Թղ. 5ա՝ «Յօդուած միակնի առաջին պատասխանով կիտաւ քողուած»:

1939

(Հիմ քիւ 15)

Ե. ԱԼԲԵՐ՝ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻԵՆԱ

1830էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 447: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X20.5: ՊՐԱԿ՝ ձգվ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X11: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր հաստիկի կշռու քուլք: ԿԱՋՄ՝ բաքապտ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ զագեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2բ, 37—38, 370, 446բ—447բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830էն ետք: ԳՐԻՑ՝ Մուրառեմ—Շեհերթեմ չունի: Թալէս 1807—1837: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւմ. չունի: ԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա, մատիտով գրուած է «Կարեմ է Հ. Թալէսի Մուրառեմ կամ Շեհերթեմ», Հ. Պալէսի Վ. Յալէսեան»:

Մատենա է՝ Թղ. 2ա. «Սկզբունք եկեղեցական Պատմութեան, աշխատասիրեալ ի Վ. Հայր Յովհաննէս Նեպոմուկեան Արքեպիսկոպոս Բարեպաշտ Դպրոցաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Նախաբան: Կանխաւ՝ երեսուն ամօք յառաջ ի լոյս արձանագուցի զհամառօտութիւն եկեղեցական պատմութեան...»:

Թշ. 7ա. «Ճառ յառաջաբանական»
(Գլուխ Ա—Գ):

Թշ. 51ա. «Մասն Ա.՝ Յառաջին ամէ
քրիստոնէական թուականութեան մինչեւ
ցվաթեան շորթորդ դարու»: (Յօդուած Ա—
ՁԴ):

Թշ. 371ա. «Մանթութիւն Հարց եւ
եկեղեցական Մատենագրաց»:

Թշ. 377ա. «Սուրբն Կղեմէս Ա. Պապ
եւ Վկայ»:

Թշ. 379ա. «Սուրբ Իզնատիոս Վկայ»:

Թշ. 381բ. «Սուրբն Յուստինոս Վկայ»:

Թշ. 385ա. «Սուրբն Իրենէոս Վկայ»:

Թշ. 387բ. «Սուրբն Կիպրիանոս Կար-
դաղինեցւոց Հայրապետ եւ Վկայ»:

Թշ. 396բ. «Սուրբն Աթանաս Աղեթ-
սանդրիոյ Հայրապետ»:

Թշ. 401բ. «Սուրբն Հիւարիոս Եպիսկո-
պոս Պիկտաւիոյ»:

Թշ. 406բ. «Սուրբն Կիրեղ Հայրապետ
Երուսաղեմայ»:

Թշ. 411ա. «Սուրբն Բարսեղ Մեծն»:

Թշ. 418ա. «Սուրբն Գրիգոր Նազդիան-
զացի»:

Թշ. 431ա. «Սուրբն Եփրեմ»:

Թշ. 437ա. «Սուրբն Գրիգոր Նիսացի»:

Թշ. 442ա. «Սուրբն Ամբրոսիոս»:

1940

(Հիմ թիւ 237 եւ 52)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1793

ԹՈՒՂԹՔ՝ 281, իջակալուած 1—548: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 26.5X20: ՊՐԱԿՔ՝ ԼԵ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
17.5X11: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ գտնաւոր հաստութիւն-
ներով եին զօրաւոր քուղք: ԿԱԶՄ՝ բարակ ստուա-
րաքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կռիւն վնասուած եւ
մարմնէն բաժնուած: ԳԻՐ՝ Յօդագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գու-
նատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԶԱՎԱՏԱ-
ԶԱՐԴ՝ Թշ. 3ա: ԶԻՆԱՆՇԱՆ՝ Թշ. 2բ՝ Մխիթարեան
Միաբանութեան, տակը գրութեամբ: Հ. Պետրոս
Շիւքիւրեանց կրօնաւոր Մխիթարեան. տղազօր-
բուն: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1, 273բ, 279—281: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1793: ԳՐԻՑ՝ Շիւքիւրեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրի-
եստ: ՏԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ամուսնութեքք Թշ. 2ա:

Մատենան է՝ Աստուածաբանութիւն
Տեսական Ա. Հատոր՝ Ճառ յազազ մարդե-
ղութեան: Թշ. 2ա՝ «Աստուածաբանութիւնս
այս օրինակեալ յընտիր ձեռագրէ ի Կուստի-
նացի Հայր Պետրոսէ Շիւքիւրեանց Մխի-

թարեան Կրօնաւորէ ի Թրեստ, Յամի Փրկ-
չին 1793 Յունվարի 10: Եւ Եղև աւարտուն
սորին ի Վանս Հարց Մխիթարեանց», հաշ-
ւը, չորս ամուսնութեան մէջ «Ն.Կ.Վ.Ա.»
գրերը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոյն ըլլալով Թիւ 1809 Ձեռագրին հետ
կու տամք միայն Վիճաքամութիւններու
քղքահամարները: Ա.՝ 3ա, Բ.՝ 15ա, Գ.՝
65ա, Դ.՝ 98ա, Ե.՝ 163ա, Զ.՝ 179ա, Է.՝
194ա, Ը.՝ 213ա, Թ.՝ 240բ:

Թշ. 274ա. «Յանկ զրոյս»:

Թշ. 280ա. Աշակերտ մը Ոչնական է
քէ ինչ բաժնամեով կատարուած է գրքիս
դասախօսութիւնը:

1941

(Հիմ թիւ 159 եւ 29)

ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆՑ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ

1790

ԹՈՒՂԹՔ՝ 159, իջակալուած 1—297: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 26X19.5: ՊՐԱԿՔ՝ ԺԹ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին

17.5X12: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ եին զօրաւոր միջակ
հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ բարձրաստ ստուար-

բուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցմամ Յօտրցիր, տեղ-տեղ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, շատ տեղ ձերթծում: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւՑ: Կն: ՊԱՏԿԵՐ՝ ԹՂ. Ծր տղազորած՝ ՎՄ է մարգարէն Յիսուս որ ի Նազարէթէ եւ ծնածնէ շրջամակիմ վրայ՝ Վեւ լոս յաշուրէ եկէ, զի մէկայն որ Հաւատայ յիս, ի խաւորի մի մասցէ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 1-2, Ցր-6, 165-187: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1790: ԳՐԻԶ՝ Շիւթիւրեան Հ. Անգրեան: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ: ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի րայց հմմտ. ամուսամքերքք ԹՂ. 3ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. Վերջատակարան պատմութեանց ի սուրբ Եկեղեցւոյ Հաւանեալ եւ ընկալեալ ընդհանուր եւ տիեզերական սուրբ Ժողովոց: Հաւաքեալ յերեսելի մատենադրաց եւ ի գործոց ընտիր Հեղինակաց ի Գերպտ. Տն. Յովհաննիսէ Բաղուաբեան: Եւ Թարգմանեալ ի լատին լեզուէ ի Հայ բարբառ ի Հ. Ստեփաննոս Վարդապետէ ձո(ւ)րնովեցւոյ ի Միաբանութենէ Գեր-յարգոյ Տեառն Մխիթարայ Վարդապետի եւ մեծի Աբրայի, ըստ խնդրոյ կրօնակցի իւրոյ Հ. Ղուկասու Սիմոնեան ի Վէնէտիկ ի Վանս սրբոյն Ղազարու, յամի Տեառն 1779: Օրի-նակեալ ի Հ. Անդրէաս կրօնաւորէ Շիւթիւրեան, ի Միաբանութենէ Նոյն Մխիթարայ Վարդապետի մեծի Աբրայի ի Թրեստ, ի Վանս սրբոց Մարտիրոսաց, յամի Տեառն 1790:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Նիկիոյ առաջնորդի, որ է առաջնորդ ընդհանուր Ժողով: Եամի ծննդեան Գրիստոսի 347: Եամս ժամանակաց տէրութեան Իւլարիոսի մեծի Կոստանդինոսի Արիոս երէց Աղեքսանդրացի...:

ԹՂ. 13ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Սարդիկեայ, որ է յաւելուած առաջնորդ Ժողովոյն Նիկիոյ, յամի ծննդեան Գրիստոսի 347:

ԹՂ. 18ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Կոստանդնուպօլի, որ է երկրորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Փրկչին 381:

ԹՂ. 27բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Եփեսոսի, որ է երրորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Փրկչին 431:

ԹՂ. 38բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Գաղղեզոնի որ է չորրորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Փրկչին 451:

ԹՂ. 49ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն

Կոստանդնուպօլի երկրորդի, որ է Հինգե-րորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 553:

ԹՂ. 56ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Կոստանդնուպօլի երրորդի, որ է վեցերորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Փրկչին 681:

ԹՂ. 62բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Նիկիոյ երկրորդի, որ է եօթներորդ ընդ-հանուր Ժողով, յամի Տեառն 787:

ԹՂ. 72ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Կոստանդնուպօլի չորրորդի, որ է ութե-րորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 869:

ԹՂ. 83ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լատերանու առաջնորդի, որ է իններորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1121:

ԹՂ. 85բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լատերանու երկրորդի, որ է տասներորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1139:

ԹՂ. 88ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լատերանու երրորդի, որ է մեսասաներորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1179:

ԹՂ. 91ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լատերանու չորրորդի, որ է երկուսասանե-րորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1215:

ԹՂ. 93ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լուզդոնիոյ առաջնորդի, որ է երեքսասանե-րորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1245:

ԹՂ. 97ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լուզդոնիոյ երկրորդի, որ է չորեքսասանե-րորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Փրկչին 1274:

ԹՂ. 99բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Վիեննայու, որ է Հնգեսասաներորդ ընդ-հանուր Ժողով, յամի Փրկչին 1311:

ԹՂ. 101բ. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Կոստանդիոյ, որ է վեցսասաներորդ ընդ-հանուր Ժողով, յամի Տեառն 1414:

ԹՂ. 113ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Փլորենտիոյ, որ է եօթնեսասաներորդ ընդ-հանուր Ժողով, յամի Տեառն 1438:

ԹՂ. 117ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Լատերանու Հինգերորդի, որ է ութնեսասաներորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1512:

ԹՂ. 122ա. Վատմութիւն սուրբ Ժողովոյն Տրիտէնոյ, որ է իննեսասաներորդ ընդհանուր Ժողով, յամի Տեառն 1545:

ԹՂ. 154բ. Վեանկ պատմութեանց Ժողովոց:

ԹՂ. 158ա. Թէպէտ գրի ի պատմու-

Թեան աստ տիեզերական սուրբ ժողովոյն
Փլորէնտիոյ Թէ Նուիրակէ Հայոց եկին ի
Փլորենցիայ . . Եւզինէոս քահանայապետն . .
հրովարտակ ետ նոցա: Բայց ոչ ղնի. Թէ
որպիսի ինչ իցէ այն հրովարտակ: Աւասիկ
գտեալ մեր զնորին պատճէն օրինակեալ ի
Փլորէնտիա՝ յամին 1822 ի Սեպտեմբերի
չորս ի Լիբանանցի Հայր Սահակ Վարդապե-
տէ Գաղատացւոյ ի վաղեմի ձեռագրէ ի Հայ
բարբառ, զրեալ յամին 1439 ի Նոյեմբերի
22, որ պահի անդ ի դիւանի արքունի գրա-
տան ամենայն զգուշութեամբ, յորմէ հա-
մառօնեցաք: Վերջաւորութեամբ՝ «Decretum

originale unionis Armenorum cum Sancta Romana
Ecclesia promulgatum in Sacro universale Con-
cilio Florentino XXII. Novembris 1439. Deo laus.
Deo gratias. այս էր վերնագիր վերոգրեալ
օրինակի պատճէնի հրովարտակին: Եւ ի
վերջոյ՝ ի հաւատարմութիւն օրինակին՝
գրեալ էր վկայութիւն պահապան վերակա-
ցուի արքունի գրատան այսպէս. a di 4. Set-
tem. 1822 Io Canonico Gaspero Bencini Sotto-
bibliotecario della Libreria Mediceo Lavrenziana
di Firenze, attesto, che questa Copia è stata fatta
sull'archetipo esistente nella sudita Biblioteca".
Հմտ. Պատմութիւն Կաթողիկէ Վարդապե-
տութեան ի Հայա, Վիեննա 1878, Լատինե-
րէն քաժմին մէջ, էջ 132:

1942

(Հիմ քիւ 107)

ՎԱՐԳ Ս. ԱՆՏՈՆԻ ՊԱՏՈՒԱՅԻՈՅՆ

ԹՐԻԻՍՍ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԹ դարու սկիզբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 36, իջեկալուած 1—54: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
28×20.5: ՊՐԱԿՔ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 10×14:
ՏՈՂՔ՝ 21—27: ՆԻԻԹ՝ եիմ հաստեկի կշտ քուգթ:
ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուրը լաւ, տեղ-
տեղ մեղմը ձեքծուած: ԳԻՐ՝ Ուլի գրչէ չեմ, ամց-
մամ ձաղարկէ միմչեւ եիմ վաթ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
գումատեկու սկօած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ:
ԴԱՍԱՐԿ՝ Թ. 1, 34—36: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ դարու
սկիզբմերը: ԳՐԻՑ՝ ամծանօթ, Մխիթարեանց: ՏԵ-
ՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
չուցի:

Մատենա է՝ «Վարդ Ս. Անտոնի
Պատուացւոյն», նրկու տարբեր խմբագրու-
թիւններ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԳՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Գլուխ Ա՝. Ծնունդ եւ տղա-
յութիւն սրբոյն Անտոնի Պատուացւոյ:

Լուստանիոյ Թաղաւորութեան մէջ՝ որ
նաեւ Փորթուգալ կ'ըսուի, Լիսբոնա անունով
քաղաք մը կայ, որուն մէջը աղւոր ու մե-
ծաշէն եկեղեցի մը կայ...» (ամէնը Ա—
գլուխներ):

Թ. 2ա. «Համառօտ պատմութիւն
վարուց սրբոյն Անտոնի Պատուացւոյն ի
Կարգէ սրբոյն Տրանչիսկոսի: Գլուխ Ա.
Ծնողք սրբոյն Անտոնի Պատուացւոյն եւ
մանկութիւնը: Վերջին ծագը Ներուիլոյ՝
արեւմտեան կողմը՝ Լուստանիոյ Թաղաւո-
րութեան մէջ Լիզպոնա անունով քաղաք մը
կայ, որուն մէջը աղւոր ու մեծաշէն եկեղեցի
մը կայ...» (Այս բնագիրն ինչպէս մասեւ
մախթաղով վրայ, կատարուած եմ բազմաթիւ
սրբագրութիւններ, ամէնը՝ Գլուխ Ա—ԻԹ):

Թ. 30բ. «Յորդորական խօսք սրբոյն
վարուցը նմանելու համար»:

1943

(Հիմ քիւ 158)

ԿՐՕՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1870

ԹՈՒՂԹՔ՝ 50, իջեկալուած 1—81: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
26×20: ՊՐԱԿՔ՝ Ե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 20×16:

ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ բարակ եիմ գորսուր քուգթ:
ԿԱՋՄ՝ կիսակշի, քղբապատ ստուարաբուր:

ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՆՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը դատարկ քուղք մը: ԼԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ, մեծամը սկսած է քնածռնիլ: ԳԻՐ՝ եմ շագգիր, Յօտրգրի մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ զօնատած սեւ: ՋԱՐԴԱՄԱՆԳ՝ եւմ. յունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1, 2բ, 4բ, 45—60: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870: ԳՐԻՉ՝ Պերպեհեան Աւետիս: ՏԵՂԻ՝ Օրբաքիւզ (Կ. Պոլիս), ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յունի:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2ա. «Կրօնագիտութիւն շարադրեալ դիւրիմաց ոճով ի պէտս դպրոցաց, ըստ վարդապետութեան Հայաստանեայց ուղղափառ սուրբ եկեղեցւոյ: Ախատասիրութեամբ Աւետիս Վարժապետի Պէրպեհեան, ըստ խնդրոյ բարեպաշտ Հոգաբարձուաց արքայ Թարգմանչաց վարժարանին Օրթաքիւզի: Ի Կոստանդնուպօլիս յՕրթաքիւղ 1870»: Շտա տեղեր օտար գրչէ մը սրբագրութիւններ, գեղչլումներ եւ յաւելումներ կատարուած են: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱԼԱԴԱՆՈՒԹԻԻՆ

ԹՂ. 3ա. «Յառաջարանութիւն: Եկեղեցին ինչ կանոն եւ վարդապետութիւն որ դրեր է տիեզերական ժողովով, ամէն ալ Հոգւոյն Սրբոյ ազդեցութեամբ եւ ներշնչմամբ գրուած են...»:

ԹՂ. 4ա. «Երանութիւն կրօնագիտութեան»:

ԹՂ. 4ա. «Յօդուած Ա.՝ Կրօնից վրայ»:

ԹՂ. 4բ. «Յօդուած Բ.՝ Հրաշից վրայ»:

ԹՂ. 6ա. «Յօդուած Գ.՝ Մարգարէութեանց վրայ»:

ԹՂ. 9ա. «Մասն Ա.՝ Ուղղափառ Հաւատք»:

ԹՂ. 9բ. «Գլուխ Ա.՝ Հաւատամք ի մի Աստուած Հայր ամենակալ, յարարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց»:

ԹՂ. 10ա. «Գլուխ Բ.՝ «Եւ ի մի Տէր Յիսուս Բրիստոս յՈրդին Աստուծոյ ծնեալն ի Հօրէ»:

ԹՂ. 10բ. «Գլուխ Գ.՝ Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին Աստուած յանելն եւ ի կատարեալն»:

ԹՂ. 11ա. «Գլուխ Դ.՝ Հաւատամք ի մի միայն ընդհանրական եւ առաքելական սուրբ եկեղեցի»:

ԹՂ. 11բ. «Յօդուած Ա.՝ Միութիւն եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 12ա. «Յօդուած Բ.՝ Սրբութիւն եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 12բ. «Յօդուած Գ.՝ Ընդհանրականութիւն եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 13ա. «Յօդուած Դ.՝ Առաքելականութիւն եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 13բ. «Գլուխ Ե.՝ Սուրբ Խորհուրդք եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 14ա. «Յօդուած Ա.՝ Մկրտութիւն»:

ԹՂ. 18ա. «Յօդուած Բ.՝ Դրոշմն»:

ԹՂ. 18բ. «Յօդուած Գ.՝ Հաղորդութիւն»:

ԹՂ. 19ա. «Յօդուած Դ.՝ Պատարագ Բրիստոս»:

ԹՂ. 20բ. «Յօդուած Ե.՝ Մասնաւոր դատաստան Հոգւոց»: (Սրբագրողը խորագիրը նախ քան թէ եւ ըրած՝ «Վերահաւանք եկեղեցւոյ», ապա ամբողջ գլխում վրայ գիծ քաշած է):

ԹՂ. 22ա. «Յօդուած Զ.՝ Դոյափոխութեան վրայ»: Սրբագրիչը ըրած է՝ «Փոխարկումն Հացին եւ գինւոյն ի մարմին եւ յարին Տեան»:

ԹՂ. 23բ. «Յօդուած Է.՝ Ապաշխարութիւն»: Սրբագրողը առանձնապէս խոստովանման մասերը զննած է:

ԹՂ. 25ա. «Յօդուած Ը.՝ Պսակ»:

ԹՂ. 26ա. «Յօդուած Թ.՝ Զեռնադրութիւն»:

ԹՂ. 28ա. «Յօդուած Ժ.՝ Վերջին Օծումն»: Սրբագրողը նախ ըրած է՝ «Գիշեր ժամ», ապա դարձեալ սրբագրած ու գրած՝ «Վերջին Օծումն: Մեր ազգին մէջ ինչո՞ւ չկայ այս Վերջին Օծումը» հարցումին կը պատասխանէ՝ «Հին ատենը կար, ետքը քանի մը հարկաւոր պատճառներու համար եղով օծումը կաղարեցաւ, բայց աղօթքները եւ կարգը դր կատարուի ուղղիներուն մէջնեւ հիմա...» Իսկ սրբագրողը գրած է՝ «Խորհուրդը կը կատարուի, բայց իւրով օծութիւնը չը կատարուի, սկիզբէն Ս. Լուսաւորիչ ինչպէս աւանդեց նէ՝ անանկ մնաց, քանզի Խորհուրդին հարկաւոր եղածն ալ աղօթքն է միայն, եւ ոչ նիւթական օծումն իւրոյն, զոր դարձեալ աղօթքն է զօրաւոր ընողը ինչպէս կ'ըսէ Մեծն Խոսրով ժամագրքի մեկնութեան մէջ»:

ԹՂ. 28բ. «Գլուխ Զ.՝ Յարութիւն մարմնոց եւ ընդհանուր դատաստան Հոգւոց եւ մարմնոց»:

Այս գլուխը գրեթէ ամբողջութեամբ զննած է սրբագրիչը:

Թղ. 29բ. «Գլուխ Է.՝ Բարեխօսութիւն Սրբոց»:

Թղ. 31բ. «Գլուխ Ը.՝ Երկրպագութիւն իշաշափայտին Գրիստոսի»:

Թղ. 32բ. «Գլուխ Թ.՝ Յարգութիւն Սրբոց մասանց»:

Թղ. 33բ. «Գլուխ Ժ.՝ Յարգութիւն պատկերաց»:

Թղ. 37ա. «Գլուխ ԺԱ.՝ Միշտ կուսութիւն Աստուածամօրն եւ վերափոխումն նորին յերկինս»:

Թղ. 37ա. «Եօդուած Ա.՝ Անբաւ Յղութիւն Սուրբ Կուսին»:

Թղ. 38ա. «Եօդուած Բ.՝ Գրիստոսի ծննդենէն ետքը Սուրբ Կուսին կոչս մնալը»:

ըրած՝ «Մշտնջնաւոր կուսութիւն Աստուածածնին»:

Թղ. 39ա. «Եօդուած Գ.՝ Երջանիկ մահ՝ Տիրամօրն (եւ վերափոխումն մարմնոյն ի յերկինս)»:

Թղ. 40բ. «Եօդուած Դ.՝ Վերափոխումն մարմնոյն Աստուածամօրն»:

Թղ. 41ա. «Գլուխ ԺԲ.՝ Յաղագս սրբալոյս Միւռոնին»:

Թղ. 42բ. «Գլուխ ԺԳ.՝ Յաղագս ոտնուայի իւղոյն»:

Թղ. 43բ. «Ճանկ զխոց կրօնագիտութեան մասանէս»:

Թղ. 45. Ամբողջապէս սրբագրիչ կողմէ՝ «Գլուխ Զ.՝ 54 երեսը պիտի դրուի աս գլուխը, Վիճակ ոգւոց ննջեցելոց»:

1944

(Հիմ քիւ 138)

ՎԵՊ ՃԱՐՈՆԻ ՀԱԼԱԾԱՆՔՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿՆԸ

ՎԻՆԵՆԱ (*)

ԺԹ. դարու վերջերս

ԹՈՒՂԹՔ՝ 94, իջեալուած Ա—Բ եւ 1—158 միայն: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5X25-5: ՊՐԱԿՔ՝ 11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17-5X19: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ ինքն զմաւոր պարզ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնական քիչ մը ազոտած, ընդամուրը լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուտաւոր: ԵԼՔ՝ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵԼՔ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 93—94: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջերս: ԳՐԻՁ՝ ամածամբ, Միսիքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ ԵԼՔ՝ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ՅԵՆԱԿ՝ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԺԶ. դարուն Ճաբոնի մէջ Գրիստոնեաներու ոչմ հալածանքի տաճարականներէն վէպ մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յառաջարան, Հետեւեալ պատմութեան մէջ յառաջ բերուած դէպքերը ըստ մեծի մասին իրական ճշմարտութիւններն, սակայն պատմադրական հաւատարմութեամբ եւ ժամանակագրական կարգաւ իրարու չեն յաջորդեր...»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Ա.՝ Արուեստաւորին տունը: Մարը խոնարհուող արեւը հաղիւ թէ դադրած էր իր վերջին ճառաղայթներովը Միաբոյի զմբէթները...» (ամէնը 13 գլուխ է):

Թղ. 83ա. «Յաւելուած, Ծանօթութիւնք»:

1945

(Հիմ քիւ չուծի)

ՏՕՆԱՑՈՑԵ ԵՒ ՏՕՄԱՐ

ԹՐԻԵՍ (*)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 11: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25-5X18-5: ՊՐԱԿ՝ 1: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, շրջամակի մէջ առնուած

18-5X12: ՏՈՂՔ՝ 39: ՆԻԻԹ՝ ինքն զօրաւոր, միջակ հատաւորեալ քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝

ընդհանուրը լաւ, որքան ալ շատ քուղքեր կը պակսին: Գրի՛ մամբ մօտըզի: ԹԱՆԱԳ՝ տեւ, սկզբնաւորը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա. 11: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ ամծաւօք, Միխթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիխտ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ «Տօնացոյց եւ Տօմար» ուր դրուած են մտեւ գամագամ տալտակներ եւ մշամակուած են տարւոյ գիրերուն համեմատ տօմերու տեղափոխութիւնները: Ամբողջը պակասաւոր է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *Յիսնեկաց Դ. կերակրէն* կը սկսի (նախորդ մտքը չկայ): *Բարեկենդան Ս. Յակոբայ եւ ապա պաշէ սրբոյն Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին բայց տօնք լինին...*»:

ԹՂ. 1բ. Տախտակ փոփոխութեանց Դեկտ. 25 մինչեւ 31:

ԹՂ. 2բ. Տախտակ փոփոխութեանց Յունուար 1—14:

ԹՂ. 3ա. *«Յեբրորդում աւուր պաշոց յայտնութեան Հց. ԲԶ.»* Յաջորդ քուղքերուն վրայ յաջորդաբար կը շարունակուի մինչեւ Բուն Բարեկենդան:

ԹՂ. 3բ. Տախտակ փոփոխութեանց տօմից *Յունուար 14—27:*

ԹՂ. 6բ. Տախտակ փոփոխութեանց տօմից *Յունուար 11—Փետրուար 28:*

ԹՂ. 8բ. Տախտակ փոփոխութեանց տօմից *Յունուար 25—Մարտ 13:*

ԹՂ. 9բ. Տախտակ փոփոխութեանց տօմից *Փետրուար 9—Մարտ 27:*

ԹՂ. 10ա. Որքան կ'ընքի այս քուղքը ձեռագրիս չի պատկանիր, մախարդի մէկ մասին հետ մոյմ է, միայն աւելի ընդարձակ բռնած է եւ չի բաւականաւոր միայն ընթերցուածներու տեղերը մատմանշելով, այլ յառաջ կը բերէ գամումք ամբողջապէս: *Յայտնութեան Պաշոց եբրորդ* օրէն մինչեւ *Յայտնութեան* օրումն *Մատթէոսի* (Ա. 1) աւետարանի կէտը:

1946

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՋ ՎԱՍՆ ՄՈՒՐՈՅ ԱՌՈՒՐ

ԱՆԵԱՆՕԹ

1824

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×20.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 22×16: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԽԹ՝ եիմ միջակ նաստութեամբ մշտգոյն քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝՝ գորտաք արեւտեք եղած, շատ տեղեր քամաք մեքծուած: ԳՐԻ՝ շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 10ա վաքի մտքը, 10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1824: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Միխթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուձի:

Մատենան է՝ «Քարոյ վասն մոխրոց աւուր 1824»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. *«Քարոյ ի վերայ մաշուան մասն չորեքշաբթի մոխրոց աւուր, Բնաբան՝ Յիշեա ով մարդ զի հող էիր եւ ի հող դարձցիս: Ծննդ. Գ. 19: Մարգարէն Յովել Հրամայէ յայտ առաւօտուս, զի ի մայն զինուորական փողոյն ի Հրապարակս Ժողովեցին ամենայն Ժողովուրդք...»:* Քառգը մախարանէն ետք ունի երեք մասեր:

1947

(Հիմ թիւ չունի)

ՅԱԻԵԼՈՒԱԹՔ ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐԻ

ԱՆԵԱՆՕԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 11: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.4×18.5: ՊՐԱԿ՝ չիձ մշտնակուած ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 22×16:

ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԽԹ՝ եիմ միջակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քառաւոր, կտրուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ գործածութեմէ ծաղ-

քերք փծացած. քամաճը մերծծուած: Գիր՝ ամցմամ
Յօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուճի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ 11ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԸ—ԺԲ ցար: ԳՐԻԶ՝
ամծամօք. ՄԽԵՔ-աբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻ—
ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

**Մատենան է՝ «Յաւելուածք Խորհրդա-
տետրի» տպ. Հոռվմ 1677, որում հետ միա-
սին կարուած է ձեռագիրս:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ժամամուտք ըստ կարգի
աւուրց պահոց, տօնից տէրունականաց եւ
ամենայն սրբոց»:

Թղ. 6ա. Մեհեղիք կիրակեկց ըստ ձայ-
նից:

Թղ. 6ա. Ալէլուէ:

1948

(Հիմ քիւ չուճի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐԻԷԼ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

1850էմ հտֆ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25-ՇX20: ՊԱԿՔ՝
2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միառիւմ 20X16: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝
հիմ բարակ մախրագլմ—կապչաւի զարմազ
ճամակի բաւզք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ միշ-
մը մերծծուած, աւտի դժուար ըմբռնիլի: ԳԻՐ՝
ամցմամ Յօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. Գա մեծ մասով, 8ք—12ք: ԺԱ—
ՄԱՆԱԿ՝ 1850էմ հտֆ: ԳՐԻԶ՝ Գարբիէլ եպիսկոպոսի
մօտ ազգակամներէ միմ: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱ—
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

**Մատենան է՝ «Պատմութիւն Գարբիէլ
եպիսկոպոսի»:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղազս մտանելոյ իմոյ
յաւակերտութիւն Գարբիէլ եպիսկոպոսի յա-
մի Տեան 1839 եւ ձեռնադրութեան նորին ի
վարդապետ եւ յեպիսկոպոս միանգամայն:
Նոյն այս Գարբիէլ եպիսկոպոս էր ի բնիկ
քաղաքն Սիս ծնեալ ի Հայ ազգէ եւ սնեալ ի
դաւանութեանն Հայոց ի Միաբանութեան
Կաթողիկոսական Աթոռոյն Ստոյ: Ուստի եւ
իմ ունեւիւր ընդ նմա զմերձաւոր ազգակա-
նութիւն, ի ձեռնադրել նորին վարդապետ ի
1839 ամի Փրկչին ի Միքայէլ Կաթողիկոսէ
վերոյդեալ Աթոռոյն Ստոյ ի տիս 22 ամաց
հասակին, որպէս սովորեալ է ազգն Հայոց
զսոյնպիսի հասակի արս, եւս եւ զսոյն
նուազեալս մուծանել ի կարգ քահանայու-
թեան, որ է Խորհուրդ սուրբ Եկեղեցւոյ,

ետուն զիս ծնողքն իմ ի սպասարորութիւն
նորին Գարբիէլ եպիսկոպոսի քեռոյ իմոյ,
յայնժամ եւ իմ զոյւր իբրեւ ամաց Եօթնից»:

Թղ. 3ա. «Յաղազս առաջնորդութեանն
Գարբիէլ եպիսկոպոսի յԱտիոք յետ եպիս-
կոպոսութեանն եւ յաղազս աշակերտութեան
իմոյ առ նմա իննամեայ հանդերձ ծառայու-
թեան պաշտամամբ»:

Թղ. 5բ. «Յաղազս անկանելոյ Գարբիէլ
եպիսկոպոսի յառաջնորդական պաշտամանն
Ատիոքայ վիճակին ի ձեռն նենգութեան
երեցփոխանին Պէլէնու եւ յաղազս դատա-
տանաց սոցին որ եղեւ առաջի Կաթողիկո-
սի»:

Թղ. 7ա. «Յաղազս վերստին զնալոյ
Գարբիէլ եպիսկոպոսի ի Պէլէնէ Հրամանա-
Կաթողիկոսի ընդ Նիկողայոս եպիսկոպոսի
առ ի առնուլ զհամար առաջնորդութեանն,
եւ յաղազս դարձման նորին ի Հոռվմէական
սուրբ Եկեղեցի»:

Թղ. 9ա. Վերջ՝ «Ըստի սիրադրոյժ
յօրինեալ իսկոյն զնամակ ի դէսկոպոսիս
յերբեմն ժամանակի, վաղ ընդ փոյթ, իբրեւ
ի ձեռն արծուոյ սաւառնաթելից սլացելոյ
ընդ ամպս երկնից առ յափշտակեալս ի
ժանեաց չարին եւ յմոքնեալս յանճարին
սոսկալի յորոգայթ չարութեան նորին առա-
քէր, զայ ժամանել փութանակի առ ինքն
հասանել ի քաղաքն Լաթաքիայ»:

1949

(Հիմ թիւ 249 եւ 55)

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1810էն առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 158, իրականութեւ 1—291: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 28.5X19: ՊՐԱԿՔ՝ ԺԺ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սիւն 17.5X12: ՏՈՒԿՔ՝ 26: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր զա-
նազան հաստութիւններով թուալք: ԿԱԶՄ՝ բարակ
ստուաքաքալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման
նօսրգիւր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մերծնուած: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—5, 162—168:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ հաւանաբար ՇԻՆ-
ՔԻՐԵԱՑ Հ. Անդրեան: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ԹՐԻԵՍ:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

*Մատենան է՝ «Աստուածաբանութիւն,
ձառ. ի վերայ հրեշտակաց»:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայմ ըլլալով Թիւ 1490 Ձեռագրիմ հետ
կու տամք միայն վիճաբանութիւններու
թղթաւամբները: Ա.՝ 6ա, Բ.՝ 29ա, Գ.՝
46բ, Դ.՝ 77ա, Ե.՝ 91բ, Զ.՝ 110բ, Է.՝
126ա, Ը.՝ 139ա:

ԹՂ. 151բ. «Ճանկ վիճաբանութեանց,
պրակաց, յօդուածոց, խնդրոց, յաւելու-
ածոց, զարտուղութեանց, եւն. պարունակելոց
յայտ հատորի»: Գրուած է միայն այս խո-
րագիրը առանց բնագրի:

1950

(Հիմ թիւ 31)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ (՝)

1810էն առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 352, իրականութեւ 1—704: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 28X20: ՊՐԱԿՔ՝ եր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն
18.5X12: ՏՈՒԿՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ
հաստութեամբ թուալք: ԿԱԶՄ՝ բարակ ստուաքա-
քալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը բարձրակիմ ֆայֆա-
լուած: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 352բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, ՄԻՒ-
ՔԱՐԵԱՑ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ԹՐԻԵՍ: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չունի:

*Մատենան է՝ «Տեսական Աստուածա-
բանութիւն, ձառ. ի վերայ Աստուծոյ եւ աս-
տուածային ստորոգութեանց»:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նայմ ըլլալով Թիւ 1678 Ձեռագրիմ հետ,
կու տամք միայն վիճաբանութիւններու
թղթաւամբները: Վիճաբանութիւն է.
ԹՂ. 1ա, Ը.՝ 118ա, Թ.՝ 237ա:

1951

(Հիմ թիւ 16)

ՀԱՄԱՆՈՒԱՆՑ ԲԱՌԱՐԱՆ ԵԶՆԿԱՑ

ՎԻՆՆԱ (՝)

1855

ԹՈՒԴԹՔ՝ 333, իրականութեւ 1—461 միայն: ՄԵ-
ՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25.7X20.5 ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանութեւ:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 20X17: ՏՈՒԿՔ՝ չափազանց
անկանոն: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր հաստակի կանաչի
զարնոց թուալք: ԿԱԶՄ՝ կիտակաշի, թղթաղատ

ստուաքաքալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը ֆայֆալուած:
ԳԻՐ՝ շատ մանր եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—
2ա, 8բ—5բ, 237—333, անանգմ: զատ բնագրիմ մէջ
ալ կան բազմաթիւ ամբողջական կամ ողորդ մասով

դատարկ քուղիքը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1855: ԳՐԻՉ՝ ամծա-
նօք, Միխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբարար Վիսնա:
ՅԻՇԱՍՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի: ԵՄԱՌԹՈՒԹԻԻՆ՝ առաջին
կողմի ճերմի ճերմի վրայ՝ «Ե՛ր. Սեպտեմբ. 1855
սկսած չամանուանք ինչկայ ա. տեղում, կատարեցան
ի 11 Հոկտեմբ. 1855: ի 23 Հոկտ. 1855 սկսած
չամանուանք Եւսեթի...»:

Մատենան է՝ «Համանուանք բառարան
նշանակայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ԹՂ. 2թ. «Տեղեկութիւնք ինչ»:

Ա.— Կէտ նպատակի խմբագիր ճառիցս
այն իսկ է մանաւանդ՝ թեքել զգրիչն Համ-
բաղադուներն Հայերէնասիրաց ի յատակ
նշանակա բարբառոյ մատենագրաց Ոսկեղէն
դարու:

Բ.— Առ ի սոյն նպատակ Հասանելոյ
ածեմք ժողովեմք ի մի վայր՝ 1.— զամենայն
Համանուանս նախաւոր բանից: 2.— ուր
ուրեք պէտք ինչ լուսաւորութեան մտաց
Համանուանսն լինիցին՝ յաւելումք եւ զօրի-
նական: 3.— զնորանշան ինչ վերադիրս
գոյականաց ոմանց նշանակեմք՝ եթէ չգտա-
նիցին անդէն յօրինական: 4.— յետոյ ուրեմն
ածեմք ի մէջ զգեղեցիկ գեղեցիկ ասացածսն
եւ զդարձուածս բանից, որ զմիտս նախաւոր
բանիցն տայցեն ազգի ազգի կերպարանօք:

Գ.— Զի բովանդակ տայցեմք զմիտս
բանից մատենագրաց իւրաքանչիւր, է երբեք
զի ոչինչ խնայեմք յաշխատութիւն երկարել
զօրինական, սմին իրի իսկ երբեք երբեք եւ
զօղս (շաղկապ) եւ զբանից վերադիրսն
(մակբայ) ի միասին միանգամայն առեալ
ածեմք, զի մի ի բաց մնալոյ նոցա քայլա-
ռւմն կարգի ասացածոյ մատենագրին լինիցի:

Դ.— Զի մի յաճախութեամբ անուանց
մատենագրացն առ իւրաքանչիւր անուանս
կամ օրինակս կոչեցնլոց ծանարեռնի
զգաղուածոյսս առնիցեմք՝ նշանակօք լոկովք
զմատենագիրսն յայտ առնեմք, Այսպիսի
ինչ. ա՛յ յայտ առնէ զնշանիկ կողբացի, ր՛.
զիսկեբերանս այլովքն չանդերձն:

Ե.— Յորչափ էջք մատենագրութեանցն
ոչ ընդ մէջ Հատանիցին, զայլ եւ այլ
տումարսն նովին միով նշանագրու ցու-
ցանեմք, ապա եթէ տումար ինչ նոյն մա-
տենագրի նորոգ ինչ սկսանիցի, զայն
այլով նշանագրու նշանակեմք:

Զ.— Եօրինակաց մատենագրաց Ոսկե-
դարու որ յայլ եւ այլ գործարանս իցեն
դրուեալ, մեք զՍ. Ղազարու օրինական
արկանեմք ի կիր, եւ զէջն գրոցն ըստ այնմ
կոչեմք: իսկ զայլոց օրինակաց՝ եթէ ուրեք
առնուցումք ի կիր, ուրոյն անդէն առ նմին
զգաղաքսն՝ ուր դրուեալ իցեն՝ դնեմք:

Այսքան մեծ ծրագիր մը դնելէմ ետօ
հեղինակը միայն Եղեղիլ կրցած է աշխատա-
սիրել, եւ ամբո համար բազմապիսի դատարկ
էջեր կամ ամբողջ ձեռնարկիմ մէջ, որով
կիսկատար գործի մը տպաւորութիւնը կու
տայ:

ԹՂ. 5թ. «Ազահ»:

ԹՂ. 6ա. «Աղահութիւն. Եւ պատերազ-
մաց սկիզբն յազանութենէ մարդկան եղև. 81»:

Վերջ՝

ԹՂ. 236թ. «Քանդակագործ. (Գործ
դրուագործ), Քանդակագործութիւն. Գործ
դրուագործութեան. ա 206»:

1952

(Հիմ թիւ չուծի)

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑ ԱՐԳԵԼԵԼՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1880ի ատենագրք

ԹԻՒՂԹԻ՝ 56, իջեկայտուծ 1—108: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 26-3X17-8: ՊՐԱԿԻ՝ չեմ նշանակուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22X13: ՏՈՂԻ՝ 24: ՆԻԹԻ՝
գծաւոր քիտացած քուղի: ԿԱՅՄ՝ կիսայաք քղա-
պատ ստուարաքուղի: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն
ու վերջը մեկպառն հաստիկ քուղի: ՀԱՅԳԱՄԱՆԻ՝

չաւ: ԳԻՐԻ՝ ճոր վաքծ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆԻ՝ հւմ, չուծի: ԴԱՏԱՐԻ՝ ԹՂ. 1, 2թ, 5թ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880ի ատենագրք եւամասք: ԳՐԻՉ՝
ամծամօք, Միխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիսնա: ՅԻՇԱ-
ՍՏԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Ծանկ գրոց արդեւելոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Բենեդիկտոս Քաճանայապետ ժ. Ի. ի մշտնջենաւոր յիշատակ իրացս: Յայսմ սրբոյ առաքելական Աթոռոյ միշտ զգուշութեամբ եւ իմաստութեամբ կարգեցան եւ սրբութեամբ պահեցան որք յամբողջական պահպանութիւն անարատութեան կաթողիկէ կրօնից հայրցին... Տուեալ ի Հռովմ առ Ս. Մարեմայ Մեծի եւ կնքեալ կնքով ձկնորսի ի 23. աւուր Դեկտեմբերի 1757 յամի 18 քաճանայապետութեան մերոյ: Կայետանոս Անատոն»:

Թղ. 6ա. «Եղբ. Յերոնիմայ Պիոսի Սակքերի կրօնաւորի ի Կարգէն Քարոզչաց եւ Քարտուղարի Ս. Ժողովոյ գրոց արգելելոց բան առ կաթողիկէայ ընթերցողն»:

Թղ. 10ա. «Կանոնք ցանկի գրոցն արգելելոց՝ որք հրատարակեցան հրամանաւ սրբոյ Տրիդենտեան Ժողովոյ» (Կանոնք Ա—Ժ):

Թղ. 16բ. «Դիտողութիւնք լիեալք հրամանաւ Կղեմայ Ը. Քաճանայապետի ի Կանոն շորորդ եւ ինքերորդ»:

Թղ. 18բ. «Դիտողութիւնք յաւելեալք ի կանոնն Ժ. հրամանաւ Աղեքսանդրի Է. Քաճանայապետի»:

Թղ. 19բ. «Հրահանգք ի պէտս այնոցիկ, որոց պաշտօնն իցէ ըստ արժանոյն փութով եւ հաւատարմութեամբ հոգ ունել զարգելոյ, զուղղելոյ եւ զըրջելոյ զգիրս, զոր յաւել ի կանոն ցանկի Կղեմէս Ը. իւրովն ճոխութեամբ»:

Թղ. 28ա. «Սահմանադրութիւն Բենեդիկտոսի ժ. Ի. Քաճանայապետին որով սահմանի թէ զիարդ արժան իցէ զնալ ի քննել եւ յարգելու զգիրս: Արթուն եւ չրկաւայեաց հակողութիւն քաճանայապետացն Հռովմայ... 1753, յութերորդ իրեայ...»:

Թղ. 46բ. «Վճիռք գրոց արգելելոց, որք յանուանէ ոչ յիշիցին ի ցանկին»:

1953

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՐՈՒԵՍՏ ՃԱՐՏԱՐԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ Բ.

ՎԻԵՆԱ (°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 114, իջեկալուած 1—135 միլլի: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 28.1X18: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ Յշմեկալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաօսիմ 20X14: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ եհի բարակ գծաւոր քաւք: ԿԱՅՄ՝ կիտայաք, քաքաղաղտ օտաւաքաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մաք վաքք շղաղիր: ԹԱՄԱՐՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՐՔ՝ Եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1—5, 48ա—53բ, 73բ—107բ, 111—114: ԺԱՄԱՐԱԿ՝ ԺԹ դաքաւ վերցրը: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միիքաքեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքաք վիեմմ: ՅԻՇԱՅԱՐԱՐՔ՝ չումի:

Մատեանն է՝ «Արուեստ Ճարտարախօսութեան Բ. Մաս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Յանձնուկ միտս ճարտարախօսութիւն»:

Թղ. 7բ. «Գլուխ Ա՝ Ընդհանուր ճարտարախօսութիւն (Ars dicendi)»:

Թղ. 54ա. «Գլուխ Ա (Բ).՝ Ընդհանուր օրէնք խօսելոյ»:

ԺԹ դաքաւ վերցրը

Թղ. 67բ. «Գլուխ Գ՝ Յօրինուած»:

Թղ. 108ա. «Յանկ»:

Թղ. 54ա. «Պատուէր բարեաց յիշատակաց արժանի Քաճանայապետի Լեւոնի ժ. Ի. յաւելեալ ի վճիռն Ս. Ժող. ի 26 Մարտի 1825»:

Թղ. 54բ. «Յորդոր Ս. Ժողովոյ տուեալ ի 5. Մարտի 1828»:

Թղ. 55ա. «Յորդոր Ս. Ժող. տուեալ յ7. Յունուարի 1836»:

Թղ. 55բ. «Նորագոյն յաւելուած: Յերկոտասաներորդ աւուր Հոկտեմբերի ամին 1869 հրատարակեաց Ս. Տէրն մեր Պիոս Թ. Քաճանայապետ զՍահմանադրութիւնն որոյ սկիզբն է Առաքելական Աթոռոյ...»:

Թղ. 56ա. «Յայտարարութիւն վասն Վարդապետութեան Անարատ Յղութեան Երանելոյ Մարեմայ Կուսի»:

1956

(ᐱᐱᐱ ᐅᐅᐅ 139)

ՎԱՐՔ Ս. ՓՐԱՆԿԻՍԿՈՍԻ ԱՍԻԶԱՑԻՈՑ

ՎԻՇՆՆԱԿ (°)

ՔՈՒՂԹՔ՝ 68, իրականում 1—116: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 25:7X17: ՊԲԼՔ՝ չեն ճշմանում: ԳԲՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 21X12: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆՈՒԹ՝ հին
գործարար հասակի թույլ: ԿԱՍՂ՝ կստալի, բայց
վատ ստալաբարալ: ԹՂԵՆԻՍ ՊԱՀՄԱՆՆ՝ և՛
և՛ զինքը մեկնակամ օրհնազմ թույլ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու: ԳԻՐ՝ հին թուրքերի մյմն շաղգիք: ԹԱՆԱՔ՝
գուժամտառ սա: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հմ. չուծ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ ԺՔ դառու կետքը: ԳԻՐԶ՝ հուամեաբար վեց-
մեկ թիվ: Բ. Միշտիկ: ՏԵՂԻ՝ համեմաբար վիճեմ:
ՅԻՇԱՏԱՅԱՄԱՆՔ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Վարդ սրբոյն Փրանկիս-
կոսի Ասիղազալոյ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Ա.» ի վերայ եղանակի կենաց արդյոյն Փրանկիսկոսի, մինչ էր տա- կաւին ի Նանդերձս աշխարհականս։ Փրան- կիսկոսն ծնաւ յամին 1182 ի քաղաքին Աստի- գի. . »։ Ամբողջ քորճը կը բաժնուի 15 գլուխ- ներու։

$P_7 = 58\mu$. «Вмѣстѣ (4)».

1957

(Հիմ քիւ յունի)

ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԻԱԾ ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ (•)

1895-6 မှာမူ,

ԹՈՒՂԹԻ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 25-6X16: ՂՐԱԿԻՑ: ԳՐԻՌԹԻՒՆ՝ միասին, հյուպատման խաղաղարարական 21X12: ՏՈՂԻՔ՝ 12: ՆՆԻԹ՝ հասակին հերպետիկ մեայթի բազը: ԿԱՄԱ՝ կիսաբայ, բազապատ ստալաբարաբաբ: ԹՂԹԵՄՔ ՂԱՅՂԱՄԱՆ՝ սկիզբն ու վերջը մկնակներ հաստարած: ՀԱՄԻՂԱՄԱՆԻՔ՝ խոնամաքներ բազբը շատ վնասում են մկնաբույ: ԳԻՐ՝ մտաբզբի մմամալբիւն, Թճ. 14ա-էն մեղքն մեղաբզբի յամալաններն են շղաքով: ԹԱՄԱՆԻՔ՝ ուն: ՀԱՐԴԱՄԱՆԻՔ՝ հւմ. կառ: ԴԱՏԱՄԱ՝ Թճ. 18ա-24ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1895էն զատ: ԳՐԻԶ՝ մոմետոբ, ՄԻԻ-բաբարաբ: ԳԵՂԻ՝ Վճինմա: 1895 ՄԱՏԱՄԱՄԱՐԱՆ՝ յունք: ՏԵՂԵՂԻՌԹԻՒՆ՝ բառակարմը 1895 տառն են՝ առայինք բաբալապ տաղապոսին առայինք ներին վրալ գրառն առնաէն մը՝ ԳԵՐԳԵՐ ՄԻԲԱՆԵՆԵՐ, գրառն հետազարին, շղաքովը իբրիւ. ստացող ճնառաբին: Խնդրել առաքելով ամէն Վճինմա ՄԻԻԵՐԵՆԵՐ Վաբարման աղւնկերս եղած է 1895էն մինչեւ 1900: Ուստի մտաբզբով գրառն բաժմըն պէտէ է 1895էն առաջ կամ տալնեթր տեղաւորենք:

Մատենան է՝ Եւրոպական ժայռագրութեամբ հրատարակում: Միավոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 1ա. Վեր Հայրենիք, Թըշուառ
անտէր...» (2 տուն, ամփամօթ եղամակ),

Թղ. 1ա. «Ի՞ր երգը: Հեռացել եմ իմ մայրենի ախարհէս...» (1 տուն):

Թղ. 1թ. «Մայրենի լեզու: Ով մեծասքանչ
դու լեզու...» (1 տուն էր կրկնեբա, միաժամ
եղանակը գրեթէ նոյն Կովտառի ընծա-
յուածին հետ) :

Թղ. 2ա. «Երդում: Յառաջաբանէ մը
հոգ միաձայն՝ Սուրբ որօրանով զաւակիս
կ'երդնում...» (1 տուն):

Ք. 2բ. «Կասիր
իշխան...» (1 տուռ),

Թղ. Յա. «Գործք քաջութեան հրոչակ
հարան...» (2 տուն) :

Թղ. Յա. «Կ'երդնունք, կ'երդնունք ի
մէջ սրահիս...» (2 տուն) :

ՔՂ. 3բ. «Մինչ դեռ յուսով խայտայ
բնութիւն...» (2 տուօ) :

Թղ. 3բ. «Ո՛հ ինչ անոյշ եւ ինչպէս զով...» (2 տուօ) :

Թղ. 4ա. «Ժամ է Հայեր արիք ձեր բախտն ողջունել...» (1 տուօ) :

Թղ. 4բ. «Յազատն ի վեր ի Մասիս արիք որդիք Հայկեան...» (2 տուօ) :

Թղ. 4բ. «Շնորհ ունիմք քեզ ո երկինք» (1 տուօ) :

Թղ. 5ա. «Տաճարք փակեալք սին հրապարակք...» (2 տուօ) :

Թղ. 5ա. «Հայկեան որդիք օն եկայք ելցուք ի մարտ...» (1 տուօ) :

Թղ. 5բ. «Փողք Հընչեն, լաչեն զէնք...» (2 տուօ) :

Թղ. 5բ. «Իմ սիրելի զաւակունքս կը թափառին օտար աշխարհ...» (1 տուօ) :

Թղ. 6ա. «Անշուր ուր կեկայ Հանգլին ոսկերք...» (1 տուօ) :

Թղ. 6ա. «Էի պարս ընտրելոց վեհից ղիւցազանց...» (2 տուօ) :

Թղ. 6բ. «Զուենելով ինչ բաւական մերոյ սիրոյս զբաւական...» (1 տուօ) :

Թղ. 7ա. «Գիշերը նոր էր անցեր ոսկեճառնչ արեւէն...» (1 տուօ) :

Թղ. 7բ. «Երգենք երգենք երգեր յաղթութեան...» (1 տուօ) :

Թղ. 7բ. «Բիւր լուրջ ձայնիւ օն գոչեցէք ղրուժան...» (1 տուօ) :

Թղ. 8ա. «Դու ժանտ Վասակ, այր ուրտանենք...» (1 տուօ) :

Թղ. 8բ. «Հաճեաց այսօր Տէր մարդասէր...» (1 տուօ) :

Թղ. 8բ. «Պաճէ Աստուած ու պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անքուն...» (1 տուօ) :

Թղ. 9ա. «Ո՛ն առ ելցուք ի դաշտ...» (1 տուօ) :

Թղ. 9բ. «Ակոռի խորհուրդը. Ակոռիին մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...» (1 տուօ) :

Թղ. 9բ. «Միծեռնակ, ծիծեռնակ, դու գարնան սիրուն թռչնակ...» (2 տուօ) :

Թղ. 9բ. «Քանի լացաւ Երասխ դարեր» (1 տուօ) :

Թղ. 10ա. «Տէր կեցո դու ըզՀայս...» (1 տուօ) :

Թղ. 10բ. «Գիւղական աղջիկ եմ ես...» (1 տուօ) :

Թղ. 10բ. «Տաղ ի Ռոստոմ Բեկ, Մուսնետիկն ի ձայն բարձրոր աղաղակէ...» (1 տուօ) :

Թղ. 11ա. «Եկարիւ: Ակնապիւն անձայն խորհուրդ ճակատդ...» (1 տուօ) :

Թղ. 11ա. «Ձայն տուր ով ծովակ. Ամէն տեղ տիրած խորին լուծիւն...» (1 տուօ) :

Թղ. 11բ. «Տէր կեցո ըզՀայաստան...» (1 տուօ) :

Թղ. 12ա. «Ինձ Համար չէ դարնան գալը...» (1 տուօ) :

Թղ. 12ա. «Ո՛հ դու բարեկամ այրած սրբտեքու...» (1 տուօ) :

Թղ. 12բ. «Ի բիւր ձայնից բնութեան շքեղ...» (1 տուօ) :

Թղ. 12բ. «Իտալացի աղջկան երգը: Մեր Հայրենիք թըշուառ անտէր» (1 տուօ) :

Թղ. 13ա. «Արշաւանք: Արշաւան քաղքն յասպար ի սուր...» (1 տուօ) :

Թղ. 13բ. «Թիթեռնակ: Սիրուն թիթեռն, ինձ առա, ինչով ես դու ապրում» (1 տուօ) :

Թղ. 13բ. «Կենաց բաժակ: Եղբարք մի լուրջ ժողովեցէք քաղ արանց կերպի խմեցէք...» (1 տուօ) :

Թղ. 14ա. Անկէ ամօղիմ տարբեր, մոռազմ գրիչ: Կու կու կ'երգէ ծառէն...» (1 տուօ, քառաձայն) :

Թղ. 14բ. «Սեբաստեան որդիք, սուրբ սիրով բորբոք...» (2 տուօ, քառաձայն) :

Թղ. 15ա. Գերմաներէն երգ մը. «Reiters Morgenlied» :

Թղ. 15բ. «Ի Հին մեծութեանց...» (քառաձայն, քառերը չեն գրուած) :

Թղ. 16բ. «Ակոռիին մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...» (1 տուօ, քառաձայն) :

Թղ. 17ա. Քառաձայն երգ մը առանց քառերու :

Թղ. 17բ. Գերմաներէն «Versteh ich» երգին Alto. ձայնը միայն :

Թղ. 18ա. «Թորդոճական պերճ աշխարհ» (3 տուօ, միայն երկրորդ ձայնով) :

Թղ. 18ա. Ֆրանսերէն, երկրորդ ձայնը միայն՝ Oh, Méchithar, jette les yeux sur tes enfants...» (1 տուօ) :

1958

(Հիմ թիւ չուցի)

ԳԻՐԲ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԱԽԱՐԴՈՒԹԵԱՆ Բ. ԳԻՐԲ

ԱՆՇԱՆՈՐ

1732

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80, իջեկալուած ամեամթ օգոճ վը: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25-5X16: ՊՐԱԿ՝ չն ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21.5X12.8 մեծութեամբ շքեմ- ձակի մէջ: ՑՈՂՔ՝ 13 շտտ ամկանոմ: ՆԻԻԹ՝ տնս ճեռ. ԹԻ 2126: ԿԱԶՄ՝ կարմիր դերձմանով կաշիի մը վրայ կարուած, որ գրքիմ միայն կետը կը ծածկէ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱԿ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՉ, ՑԵՂԻ՝ ԵԱ. տնս ճեռագիբ թիւ 2126: ԵԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ զամեզմ էլիքու. վրայ կոխուած է ձուլքատուի՝ Պր. Սամուէլ Արուսեանի կնիքը:

Մատենան է՝ «Գիրք Մոգութեանց եւ Կախարդութեանց Բ. Գիրք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւէն քաղքեր կը պակսին, որովհետեւ կը սկսի էջ ծաւ: «Յոսէ Բ.» Գր... (ամբքեռնովի) Ա-ի, ծագումն գործի եւ ի գործեղացուցին չորք եւ, կատար եւ կիսկատար...»:

Թղ. 2ա. «Ի լոյսնոյ օր Ա-ի պատրաստեա մի երկար շապիք, շինեալ ի սեւ կտաւոյ...» որում կը հետեւին մայ լուսնոյ քաղք օրե- լում համար քալիսմաններ քուով 48:

Թղ. 29ա. «Յոսէ ի լրանալոյ զօճն հակայ պապանայ առ ի քէն, կրկնայ թայիսման հաղորդի...»:

1959

(Հիմ թիւ 146)

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ ԿԻՒՐԼԻ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՑԻՈՑ

ՎԻԵՆԱ (*)

1850ի տառնները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 65: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25-5X20: ՊՐԱԿ՝ չն ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն 22-5X9 իւթաճանչիբը: ՑՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստա- քեամբ գծաւոր քաղք: ԿԱԶՄ՝ քաղքեայ: ՀԱՆԳԱ- ՄԱՆՔ լու: ԳԻՐ վարծ, ձոր, երկու տարբեր շղագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգատու տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵԱ. չուցի: ԴԱՐԱՐ՝ Թղ. 1, 59-65: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տառննե- րը: ԳՐԻՉ՝ ամյալտ, երկու Միխայիլեաններ: ՑԵՂԻ՝ հաւամեքար վիեթմ: ՅԵԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Վկայութիւն Կիւրղի Երուսաղեմացոյ: Կոչումն Ընծայութեան մէջ յառաջ քերուած Ս. Գրոց տեղիքներու հա- ւաճեալ մը, դիմ դիմաց համադրուած Ս. Գրոց բուն բնագրին հետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Լուսացարուք, սրբեցարուք, ի բաց Թօթափեցէք զշարիս յանձանց ձերոց. Կոչ. 1: - ...ուք ընկեցէք զշարիս ձեր յանձանց ձերոց. Եսայի Ա. 16: Վերջ՝ Աս- տուած Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս- տոսի, Հայր փառաց տացէ ձեզ ոգի իմա- տութեան եւ յայտնութեան գիտութեան նորա լուսաւորեալ աշօք մտաց ձերոց. Կոչումն 427: - Աստուած Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Հայր փառաց, տացէ ձեզ զՀոգին իմաստութեան եւ յայտնութեան գիտութեամբն իւրով, լուսաւոր առնել զաչս օրտից: Եփես. Ա. 17»:

1960

(Հիմ ԹԻւ 246)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹԻՒՆՔ

ՍՈՒՋԱԿԱՆ

1834—1838

ԹՈՒՂԹՔ՝ 185. Իջեալութեամբ 1—267 միայն: Մեծ ժողովոյն՝ 25-5X20-3, Թ. 151էն սկսեալ զամառեան մեծաւթեամբ քաղաքներ: ՊՐԱԿՔ՝ Յշտեալութեամբ միմեջէն 32: ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ միասին 21X18: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻՒԹ՝ հիմ գորտաւոր հաստեղեկ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՆԱՆՔ՝ բաւական լաւ, կողմերը միայն կը պակսեն: ԳԻՐ՝ հիմ զաւգիւր, Յոսրոբի շատ մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ օճեւ, տեղ-տեղ մեծածառ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հեռ. չկան: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1ք, 137—148, 161ք—163ք, 174ք—176ք, 178ք—179ք, 180ք—185ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1834—1838: ԳՐԻՋ՝ Յովնանեան Հ. Պապ: ՏԵՂԻ՝ Սոյալաւ: ՅԻՄԱՏԱՆԱՐԱՆՔ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թ. 1ա. «Տարեկան հատուկութեան պատմականք, բարոյականք, աշխարհադրականք, բնապատմականք, բնագիտականք, աստղագիտականք, բնասիրականք եւ այլք. ի Հ. Պողոսէ Յովնանեանց Մարտիրոսեան Միաբանութենէ: Տարեկան Առաջին: Ի Սուլթան ՌՄԶԵ, 1830»: Գիտական կամ պատմական կարմ հետաքրքրական ծանօթութիւններ բաժնետեւ տարւոյ իւրաքանչիւր տարւոյ մը:

ԲՈՎԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «1834 Յունուար 1: Թէպէտ այժմեան կարգաւորութիւն եւ տարազ տարւոյ կամ տոմար եւրոպացւոյ զսկիւրն իւր ունի ի համարոյ ժամանակաց նախնի Հռովմայեցւոց, բայց ի սկզբնէ անտի բազմադէմ փոփոխութեանք եղեն ի սմին համարման»: Յառաջ կը բերենք քանի մը հետաքրքրական ազգային կտորներ միայն:

Թ. 5ա. «1834 Յունուար 7: Գեր. Սուքիաս Սոմալ յիտալական պատմութեան գրականութեան Հայոց յառաջ բերէ զբանս ինչ Փիղոստորատոսի Սոփեստեսի, որ ի Հռովմ յամի իբր 200 յաւուրս Սեփերոսի կայսեր ի լոյս ընծայեաց զվարս Ապոլոնիոսի Տիանէոսի, զոր ի զանազան ծանօթութեանց քաղեալ էր Յունիա կին Սեփերոսի կայսեր: Եւ բանքն յառաջ բերեալ ի Գեր. Սուքիասայ (Կր. 27) յաղագս Հռովմեան Հայկական գրոց, ի գրոց սորին սփեստեսայ են այս... Կալեալ եղեւ երբեմն ի Պամփիլիայ յովազ

մի հանդերձ օղամանեակաւ, զոր ունէր ի պարանոցի: Եւ էր այս օղամանեակ ոսկեղէն ունեւոյ ի վերայ մականգիւր Հայկական տառիւք այսպէս ԹԱԳԱՆՈՐ ԱՐՇԱԿ ԱՅՏՈՒՅՈՅ ՆԻԻՍԵԱՅ (Rex Arsaces Deo Nysaeo): Ընդ ժամանակս ընդ այնոսիկ Թագաւորէր ի Հայաստանի Արշակ... ի վարս Ապոլո. Տիան. Բ. գլ. Բ.: Այլ գիտուն լիցի, զի իմաստուն մատենագիրք համարին զայն զայս գրութիւն Փիղոստորատեսայ առասպելս, կամ լաւ եւ ասեւ՝ քաղուած իմն ինքնաստեղծ անհիմն գրուցաց, յորոյ իւրաքանչիւր Թերթս գրի ինչ հակառակ ուղիղ իմաստից: Մատենագիրն հնարէ բիւր հրաշալի անցս, եւ որ առաւել զարմանալի ներգործէ՝ այն է, զի այր մի որում արժան էր առ փոքր մի բարիոք միտս եւ դատունն ունել, զայնեան անայտ առասպելս իրեւ գրանս ճշմարտութեան զրեալ է անխորհրդ:

Թ. 9ա. «1834 Յունուար 15: Թագաւորք Կիպրոսի բաց ի մականունէս Թաղաւոր Կիպրոսի, կրէին եւ զմականունս՝ Թաղաւոր Երուսաղէմի եւ Հայաստանեայց, ոչ զի տիրէին Երուսաղէմայ աշխարհաց, այլ զի հեռաւոր իմն ազգակցութեամբ հաղորդեալ էին ընդ Թագաւորս սոցա, իբրեւ զի իջանկին ի Լուսինեան տոհմէ...»:

Թ. 11բ. 1834 Յունուար 22: Յաղագս Նունէի երանելոյ, իթէ որպէս եղեւ պատճառք փրկութեան վրայ...» Յառաջ կը բերէ Մովսէս Խրեմացւոյ մարդոց հատուածը Բ. 22:

Թ. 12ա. «1834 Յունուար 23: Դոյզն բան յԱյսոր անճառն Շնորհալոյ, իթէ քերթողութեան արհեստ պանծալի հանդիսանայ... զաքնիպագրէ պատկանցեն զիմաստալից զլուսի պանծալի քերթողիս Հայկադնոյ»:

Թ. 23բ. «1834 Փետրուար 16: Երանելոյն Կիւրդի Երուսաղէմայ Հայրապետի ի Կոլ. Ընծայ. 2. բանք՝ Վասն Մանեայ որ երբեմն Կորթիկոսն անուանէր եւ վասն վար-

դապետութեան նորա...» ամբողջ կտորը յառաջ կը բերէ Կոնստանտինոպոլիս:

Թղ. 55թ. «Մայիս 18: Ըստ Հաաստաբանելոյ մերոյն Մովսիսի խորհնացոյ» առեալ ի Բիւրոսեանն Սերիղղեայ՝ յայսպիսի իմն պատճառէ եղեւ կոշի լերինն Ուիմպիայ Դիւցընկէց... Ի բառնայն Զրուանայ... Պատմ. Հայոց Ա. Գլ. 2.3:

Թղ. 57ա. «Մայիս 20: Զկոշի Անուշանի որդոյ Արայեանն Արայի, որ կարգեալ էր ի Շամիրամայ ի վերակացութիւն աշխարհայն Հայոց Սօս, յայսպիսեաց պատճառէ աւանդէ լեալ Մովսէս խորհնացի... Պատմութիւն Ա. Գլ. 1.3:

Թղ. 63թ. «Յունիս 12: Մամէլուք, Մամլուք, ըստ Արարացոց Մէմալիք, այն է գերի, անուանին գերիք սերեալք ի Կովկասեան կողմանց...»:

Թղ. 71ա. «Յունիս 6: Գեղեցիկ Հաաստաբանէ Ամէտէ Ժօպէտ ասպետ Գաղղիացի ի ճանապարհորդութեան իւրոյ ընդ Պարսս եւ ընդ Հայաստան՝ զՀայոց այսպէս՝ Յօդ. ԺԳ. Յարեւելս եկեղեցիք ճրիստոսադաւանն մարտաբացոց ինն այնպէս Հոյակապք որպէս առ մեզ... Հմտութ. P. Amédée Jaubert. Voyage en Arménie et en Perse, Paris 1821, էջ 108—109»:

Թղ. 73թ. «Յունիս 14: Ի Մեծն Հայաստան ի նահանգին Ախալցխայի ի Պարսիս գեղի է եկեղեցի մեծ Համակ ճարարչէն օրորոցաձեւ երեսուն եւ երկու պատուանօք, կանգնեալ ի վերայ մարմարիոնեայ սեանց, յորոց յիւրաքանչիւրոն գրեալ կան ի լեզու վրաց այս բանք... Կայ աստ դանձ բազում, որպէսզի մարթէ է լինել այնու զկրկնապատկին եկեղեցոյս, բայց այն դանձ չէ առ իս, այլ առ միւս սեանն... Գնացի այս բանք ի վերայ ամենայն սեանց գրեալ էին, նմին իրի բնակիչքն բազում անգամ բրէին զճողն ի ներքոյ ամենայն սեանց եւ ոչ գտանէին զգանձն, Այս յամի իբր 1770 կոչեցին զայր ին ճարարեալ եւ վարժ յայգունակի բրուածս, որոյ ընթերցեալ զբանս ասաց թէ տեղի դանձուն ոչ է ընդ երկրաւ, այլ ի վերայ տանեաց: Եւ վասն զի ի վերին կողմ ճակատուն է փողբիկ պատուանն բոլորակաձեւ եւ առաջի նորա ընկուզեմի մեծ, որոյ ոստ ինչ հակեալ կայր ի նոյն կողմն, եղեալ անտի ցպատուանն գերան մեծ եւ մեծալ ի ներքս ոմանց գտին դանձ եւ Հանին անտի ութ կողմ,

որ է չորի մասն միոյ զիւնի եւ դարձն էին անգին եւ վեցանկիւնի: Եւ ի տարածիլ լրոյ այսր գիւտի, երկուցեալ բնակչացն Հատին ի բաց զընկուզեմին զայն»:

Թղ. 74թ. «17 Յունիս: Ի Մեծն Հայաստան ի նահանգին Ախալցխայի առ Բերդազրակ գիւղաքաղաքաւ ի զագաթ խոտաւէտ լերին է աղբեւր իմն նշանաւոր, որ ի ծագել արեգական սկզբնի բղխել մինչեւ ցերեկոյն պահ, եւ ի մուտս արեգական դաղարէ, Զարմանալի է եւ այն, զի ի նահանգին էրզրումի ի Հարաւոյ կուէ Տումլի լերին յաւազուտ տեղովէ բղխէ ջուր ինչ ջերմ յոյժ, իսկ ի Հակառակ կուսէն բղխէ ջուր այնպէս ցուրտ, մինչեւ յամարային չէ մարթ կանուլ ի նմա զձեռս»:

Թղ. 80ա. «Յոգոստոս 3: Մովսէս խորհնացի մերս վիպակատում, զոր ինչ ի Հայկայ ցԱրտաշէս Պարթեւ Թոռն Վաղարշակայ գրէ, առնու ի Մար Աբաս Կատինայ...» յառաջ կը բերէ Պատմութիւն Բ. Գլուխ Ժ.:

Թղ. 88թ. «Յոգոստոս 25: Երկայն ճառիւ գեղեցիկ կարգաբանէ ճալ վիպագիր մեր Մովսէս խորհնացի զամենայն կարգաց ուղղութեանց, զորս Վաղարշակ արքայ Հայոց յամենայն տէրութեան իւրում ի սկսանելոյ անտի Թազաւորութեան իւրոյ ժրացաւ գործել... Պատմութիւն Բ. Գլ. Ը.3:

Թղ. 93ա. «Սեպտեմբեր 9: Կոմս Փասքէվիչ, Երեւանեան ընդհանուր Հրամանատար զորացն Մոսկովայի ի վերջին պատերազմունս ընդ Պարսից եւ Տաճկաց, յետ կատարածի մարտին իբրեւ լինէր յերգերում ճաղաքի՝ ստացաւ զնոց արծաթոյ 34 արեւելեան գրչագիրն եւ տպագրեալ մատենաժը, զորս Հանդերձ այլ եւս ինն գրչագրօք, զորս առեալ էր ի գործանէ Գայազետի, առաքեաց ի Փէթէնսպոլսկ, Այս գրչագիրք են պատմական, քերականական, քերթողական եւ այլ սոյնպիսի գործք: Ի մէջ պատմական գրոցն երեւելի է Պատմութիւն Թիմէրլէնի, յորինեալ ի Նասրի Զատէէ եւ տպեալ ի Կոստանդնուպոլս յամի 1729, իսկ ի մէջ քերականական գրոցն Բառարանն Զակադախան լեզուի, յանանուն Հեղինակէ ումեմէնէ»:

Թղ. 94ա. «Սեպտեմբեր 23: Ամն 1756 է թուական կարի աղեւտալի են յոյժ չարազէպ վասն բնակչացն Տիարպէթիւրի, զորոյ գաղէտսն ցարդ բազում ղդութեամբ բերեն ի յիշատակութիւն: Ի մէին ամի յամենանն

Նոյեմբերի շնչեաց հողմ հիւսիսոյ այնպէս ցուրտ եւ սաստիկ, որպէս զի պաղղը Տիգրիս գետոյ եւ կարաւանաց եւ ուղեւորաց զաւուրս քառասուն ուղտուք եւ բեռամբարձ գրաստուք աներկիւղ ճանապարհ առնել ի վերայ նորաւ Ամենայն հեղուկէ, մինչեւ գիւնին իսկ սառեցան, ջուրն ճանալ յաղբերէ ի յանկաւ վայրկանս պաղէր։ Երբեք երբեք ի յանկէն յողոյն դուրընէք սառուցեալք նման զգաթի, մինչեւ անարեկ լինել ամենեցուն յայնպիսի տեսլենէ։ Ճանապարհք փակեցան առ ահի զայլոց, որք մինչեւ ի շէնս յարձակէին ի վերայ մարդկան։ Տունկէ զօսացան, ամենայն արհեստք եւ գործք լոցելին եւ բազումք յաղբատաց առ ի շըղէ պատսպարանաց հրոյ եւ պատկանաւոր զգեստուց մեռան զմահ թշուառութեան։ Ապա ի դալ ամին միւսոյ յամարայնի եղեւ անհնարին երաշտութիւն, մինչեւ բազում աղբերաց ցամաքել։ Գետոյ եկն մարախ անթիւ բաղմութեամբ, որք յիջանելն յերկիր ծածկէին զայն թզաչափ, իսկ ի վերանալն յօդս ստուերացուցանէին զչառաւիղս արեկական։ Գետ այսր ամենայնի տիրեաց սոյն կորստական, որ ծախեաց բաղում մարդիկ, եւ ի բաղմութենէ դիականցն կուտակելոց ապականեալ օդոյն առիթ եղեւ մահաբեր հիւանդութեան, յորմէ եւ բազում մեծամեծք, որք ի սոյլոյն կոտորածէ զերծեալ էին, մեռան անտանելի ցաւովք։ Թիւ մեռելոցն ի սոյլոյն ըստ գրաւոր հաշուի եհաս 980-000։

Թղ. 98բ. «Մեկտեմբեր 27։ Ամէտէ Ժօպէտ ի դիրս ճանապարհորդութեան իւրոյ ընդ Հայաստան եւն. Յօդ. ԺԴ. զրէ այսպէս. ի Ժանթութիւն եղանակի այնք ամասնց Հայաստանեայց, ընդ որս մեք ճանապարհ արարաք Ժառայեցէ հետեւորդ ցուցակդ, որ յայտ առնէ զկարգ Ժամանակի սկսանելոյ լուծանիլ ձեանց եւ սառուից յամի 1806։ (Հմտ. P. Am. Jaubert. Voyage en Arménie et en Perse, Paris 1821, էջ 128—129)։

Թղ. 103բ. «Հոկտեմբեր 7։ Ջանցս առման եւ բնաբարձ քանդման Տիգրանակերտի այսպէս իմն գրէ լինալ պատմութիւն մերոյն Մովսէսի ի յորենացոյ... Պատմութիւն Գ. Գլ. ԻԸ.։

Թղ. 105բ. «Հոկտեմբեր 13։ Ի Կէռլա քաղաք Տրանսիլվանիոյ, որ եւ Հայաքաղաք անուանեալ, որոյ բնակիչք զրեթէ ըստ բոլորին են Հայք, իսկ յայլոց ազգաց կարի

սակաւք, ի տօնի սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Հռուսաւորչին ոչ միայն համօրէն Հայք արբեն զօրն իրրեւ զմի յերեւելի տօնական աւուրց, այլ եւ ամենայն գործաւորաց այլոց ազգաց եւ արհեստաւորաց նոցա չէ հրաման ընալ զօրծել ինչ եւ ի տուրեւտիկ վաճառականութիւն պարսկ կալ, եւ եթէ ոք ըստ այս հրաման անցանէ, պարտական է ի պատիմ պատուհասի պատուիրանագանցութեանն¹² Փլօրինս վճարել։ Ի սոյն պէտս կարգեալ են առանձին լրտեսք, որք ի ամին աւուր շրջին ի քաղաքի եւ ի տեսանել զօր ի գործս, ազգ առնեն դատաւորաց տեղւոյն։

Թղ. 107բ. «Հոկտեմբեր 19։ Պատմէ մերս Մովսէս ի յորենացի թէ Արցաք արքայ յետ ընդունելոյն ձեռամբ Թադէի առաքելոյ զհաւատս քրիստոսականս, յօժարեցաւ դրել թուղթ առ Տիրերիոս կայսր... Պատմութիւն Բ. Գլ. ԼԳ.։

Թղ. 109ա. «Հոկտեմբեր 24։ Ընթերցուածոյ եւ յիշատակի արժանաւոր դոն այս բանք մերոյ Մովսէսի ի յորենացոյ... Գաղցր է ինձ ասել եւ յաղպօս զեղեցիկ դատարկութիւն Երուանդակերտի... Պատմութիւն Բ. Գլ. ԽԲ.։

Թղ. 111ա. «Հոկտեմբեր 27։ Արտաքոյ ամրոցին Կամախու ի Հայաստան, փոքր ինչ հեռի ի նմանէ է ճանապարհ անձուկ փորեալ ի քարայնին, յորոյ աւարտն երևի տեղի ինչ ի ձեւ մարդոյ բալմելոյ, իրրեւ կնիք ինչ տպաւորեալ յապառաժ լերին, վասնորոյ ասի թէ Ալլին նստելոյ յայնմ տեղով՝ յիսկանել անտի եթող տպացեալ ի վիմի դէմ նստեալ զերցին։ Մօտ ի սոյն տեղի ցցուեալ կայ կայմ ինչ ստուար երկու զրկաչափիք, որոյ ծայր հարուստ խորութեամբ մխալ է յապառաժի, զորմէ ասի լինել հաստաբուն նիդակ նստելոյն վարսեալ ի նմանէ կորովի բազկան ի վիմ անդր։ Ոչ կարի հեռի յայսմ տեղովէ երևի տպաւորեալ ի վիմի ձեւք երկուց պայտից, որոց չափ մեծութեան կրկին առաւել է քան զչափ պայտից հասարակ երկաթաբալ։

Թղ. 115ա. «Նոյեմբեր 5։ Վասն զի յԱրանց (այսինքն Արաց) ամսոյ է հանդիպեցաւ զնել զգիր թուականութեան Հայոց ազգիս ի ձեռն Անանիայի Շիրակացոյ... Արիստակէս Լաստիվերտացի։

Թղ. 116ա. «Նոյեմբեր 7։ Քսան եւ երկու գիր առ Դանիէլ Ասորոյ զրեալ (սքրոյն

Մեքուրդայ) ի հին ժամանակաց... Վարդանայ Վարդապետի Պատմ. Հայոց»:

Թղ. 117բ. Շնորհաբեր 11: Յաւուրս Արտաշիսի երկրորդի Հայոց արքայի ելին Արանք պատերազմաւ ի վերայ աշխարհին Հայոց...» յառաջ կը ընթէ Մովսէսն Պորենացիին Պատմ. Հայոց Բ. Գլ. Ծ.:

Թղ. 119բ. Շնորհաբեր 16: Ձօնեալ իսկ հեթանոսաց զաւուրս շարաթու արեգական եւ լուսնի... Անանիա Շիրակացի Աստղագիտութիւնը:

Թղ. 120բ. Շնորհաբեր 19: Ոչ եմք դարարեալ ի թարգմանութենէ եւս բազում մատենան, զորս ոչ եմք գտեալ ի մեր լեզուս... Գրիգորի Մագիստրոսի Թուղթ առ Վարդապետն Սարգիսը:

Թղ. 123բ. Շնորհաբեր 26: Են ոմանք ի նոցանէ (հեթանոսաց) որք զայացի զհետ երթեալք խաբեցան, որ ինչ միանգամ ի տարերցդ յերկնէ եւ յերկրէ գեղեցիկ ինչ առ երեսս հանդիպաւ, աստուածս անդանեցին... Յովհան Օձնեցի ի ճառն ընդդէմ Պաղիկեանց»:

Թղ. 127ա. Շնորհաբեր 4: Արուեստից լինեալք ինչ որ ինչ յաւուրս Արտաշիսի (երկրորդի մերոյ արքայի): Քանզի ի բազում ինչ գործք յաւուրս Արտաշիսի գործեցան... Մովսէս Պորենացի Բ. Գլ. ԾԶ.:

Թղ. 128ա. Շնորհաբեր 9: Ի յետին ժամանակս սկսաւ ծաղկիլ եւ զարգանալ յոյժ ի Բոյեմիա բուն Բոյեմական բարբառն: Այսմ պատճառս ետուն առաւելապէս իմն երկու ինչ... Երանի էր ազգին Հայոց, եթէ եւ ի մեզ յառնէին արք, որոց յաջորդէր զրութեամբք եւ յորդոր բանիւք իւրեանց շարժել զտիրտ երեւելեաց ազգիս առ ի խնամ տանելոյ ի ծաղկումն եւ ի զարգացումն ամենալաւ բարբառոյ մերոյ որով եւ ի պարծառութիւն ուսմանց եւ ի մեզ: Քանզի արդարեւ այժմ է ժամանակ ժրանալոյ որոց կարողքն են յայսպիսի օգտաւէտ իրողութեան, զի արդ ամենայն ազգ վայելն ի զբարապայծառ լոյս գիտութեանց»:

Թղ. 129ա. Շնորհաբեր 13: Պատճառ անուանելոյ ընդարձակութեանն որ յարեւելից յարեմուտս՝ երկայնութիւն, իսկ այնր որ է ի հիւսիսոյ ի հարաւ՝ յայնութիւն, ... զայսմանէ լուիցուք զոր գրէ մերս Մովսէս Պորենացի առեալ ի Պտղոմեայ աշխարհագրէ. Երկայնութեամբ յարեւելից սկիզբն արարեալ...»: Հմմտ. Աշխարհագրութիւն:

Թղ. 129բ. Շնորհաբեր 14: Զբուցէ մեզ զայս (բանս գժաղարշայ հաւոյ սրբոյ մեծին Տրդատոյ) բարդեման, որ յեղեսիայ... Մովս. Պորենացի, Պատմութիւն Բ. Գլ. ԿԶ.:

1961

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԱՏԱՐԻՆԵԱՅ ԵՄՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ԵՍՍՈՒՍԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ՎԻՆԵՆԱ

1868

Թիւրք. 256, իջեկալում 1—612: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25-5X16-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ըլլալ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 21X12-5: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ ետեկնի գործարք քուրք: ԿԱՐՄ՝ կիսեկալ, յաթածեկ ստաւարքուրք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՆԱՆԱԿ՝ մեկեկալ քուրք սկիզբն աւ վերք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ շատ քաղաքում: ԳԻՐ՝ ճօրգիր: ԹՆՆԱՐ՝ մաք սրճաղցն: ԶՍԴԴՄԱՆՔ՝ յատուկ իմաստով լուսի, լուսեցմանք քաղաքում եւ քաղաքի կարմիր քաղաքով քաղաքում քաղաքով մը: ԴԱՆԱՆԱԿ՝ 1ա գրքիւ տարազ էք, 39բ, 256ա վարի կեք, 256բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1858: ԳՐԻՑ՝ վեցմտնեմ 2. ՄԵՊԱՅԷ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԵՐԵՄԱՆԱԿ՝ չեմ:

Մատենան է՝ Դառն շարժարանք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ըստ մտածութեան բարեպաշտ Աննայի Կատարինեայ Հմմէրիկեան, Օգոստինեան կուսի ի մենաստանէ Ակնէթայէրի ի Տիւրքէն, որ հանգեալ ի Տէր Գ. Փետրվարի 1824: Եւ նախ համառօտ պատմութիւն վարուց նորա: Թարգմանեալ ի զերմանական լեզուէ ի Հ. Միքայէլ Աթոռակալէ Վեցմտնեան Միւրթարեան, ի Վանս Պաշտպան Սուրբ Աստուածանի ի Վիեննա, յամի փրկչին 1858»:

Թղ. 64ա. *Վեյխանութիւն եպիսկոպոսաց*: (Ա—ԺԸ):

Թղ. 76ա. *Վանանիկոսական ժողովոյ նկատմամբ եպիսկոպոսին ունեցած իրաւունքները*: (Ա—Զ):

Թղ. 78բ. *Օժնական եպիսկոպոսը*: (Ա—Է):

Թղ. 87բ. *Քեթմական սինհոդոսը* (Ա—Ե):

Թղ. 90բ. *Վանանիկոսաց ժողովը*: (Ա—ԺԶ):

Թղ. 113ա. *Ճողովորդապետը*: (Ա—Զ):

Թղ. 116ա. *Ճողովորդապետաց պարտքերը*: (Ա—Է):

Թղ. 120բ. *Ճողովորդապետաց իրաւունքները*: (Ա—ԺԴ):

Թղ. 133ա. *Վեյխարհիկ կղեր*: (Ա—ԺԳ):

Թղ. 143բ. *Վերօնաւորը*: (Ա—Ը, կը պակսին յաջորդ քերթերը, որովհետեւ այդ գլուխը գտնէ միմչեւ ժԳ հասնելու էր:

1964

(Հիմ քիւ 124 եւ 43)

ՀՐԱՀԱՆԳ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՅԱՆ Բ.

ՔՐԻՏԵՍ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ՔՈՒՂԹՔ՝ 165: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.7×20-5: ՊԻՍԿՔ՝ չեմ ճշմանաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×8, ազատ քաջութեամբ է լայն սիւնակ մը օրթագրութիւններու եւ յաւելումներու համար: ՏՈՂՔ՝ 30 միջին հաշուով: ՆԻԻԹ՝ միջակ հատաւորեամբ եին զօրաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաջազատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ եին վարժ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 70, 165: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամենաթ, Միեքաբեաններ: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ *Քրահանգ փիլիսոփայութեան, Հոգեբանութիւն*, այսօրմօք Բնագրաւորութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *Ճառ Բ.՝ Յաղաքս աստուածային ստորոգեւեաց: Եթէ ոք խնդրիցէ, թէ զի՞նչ էցէ ստորոգեւիւն Աստուծոյ, յորմէ այլեւ ամենայն, իբրեւ ասուակէ յաղաքեց յառաջ զան...» (Գլուխ Ա—ԺԱ):*

Թղ. 71ա. *Վերկրորդ մասն. Հոգեբանութիւն, Յաղաքս ստեղծեալ Հոգւոյ: — Ճառ Ա.՝ Ի վերայ Հրեշտակաց:*

Թղ. 74ա. *Ճառ Բ.՝ Յաղաքս մարդկային մասաց:*

1965

(Հիմ քիւ 422 եւ 56)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՔՐԻՏԵՍ

1793

ՔՈՒՂԹՔ՝ 156, իջակաւած 1—300: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5×19-5: ՊԻՍԿՔ՝ ԺԹ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×11: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ եին զօրաւոր հատակակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ բարակ ստուարաքուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, միայն առջեւի կողմը վարէմ պատած: ԳԻՐ՝ ճօրագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՎԱՏԱՐԱՐԿ՝ տղաւած Թղ. 5: ԶԻՆԱՆՇԱՆ՝ տղազրաւած Թղ. 4բ՝ Միեքաբեան Միքաեմաքեան, գրչի ամուսնով: ԶԱՐԴԱԳԻՐ՝ Թղ. 5ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3,

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1793: ԳՐԻՑ՝ Շիւքիւբեան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՏԵՂ՝ գրչի: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի, բայց տեւ ճակատաքերքը Թղ. 4ա:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. *Աստուածաբանութիւն այս օրինակեալ յընտր ձեռագրէ ի Կուսինացի Հայր Պետրոսէ Շիւքիւբեանց Միեքաբեան կրօնաւորէ, ի Թրիեստ: Յամի*

Փրկչին 1793 Յունվարի 10 եւ եղեւ աւար-
տունս որոնք: Ի վանս Հարց Միխիթարեանց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Ճառս ի վերայ Հրեշտակաց:

Նայմ ըլլալով քիւ 1480ի հետ կու տամք
միայն վիճարանութիւններու քղթահամար-
ները: Ա.՝ 5բ. Բ.՝ 27ա, Գ.՝ 43բ, Դ.՝ 74ա,
Ե.՝ 89ա, Զ.՝ 108ա, Է.՝ 124բ, Ը.՝ 137բ:

1966

(Հիմ քիւ չուծի)

ԿՈՆԴԱԿ ՊԻՈՍ Է. ԲԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻ

ԹՐԻԵՍԱ (°)

1800

ԹՈՒՂԹՔ՝ 6+6: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21.6: Խաչե-
րեց, իսկ 38.5×28 իտալերեց: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 29×15 եւ 35×24: ՏՈՂՔ՝ 48 եւ 37:
Նիւթ՝ հիմ, միջեկ հաստութեամբ զօրաւոր քուղք:
ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, Խաչերեմ քնագրիմ
վրայ քաղմաքիւ օրբագրութիւններ կատարուած են:
ԳԻՐ՝ Եօրագրի շատ մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումա-
տայն սկզբն սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. չուծի: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ Թղ. 6բ Խաչ, 6ա եւ ք իտալերեց: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1800: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝
հաւամաքար Թրիեսո: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Պիոս Է. Գաւառայայտի
կոմիտայը. «Առաքելական Թուղթք ի ձեւ
Համառօտագրի, յորում ծանուցանին նզո-
վեալ եւ նորոգ նզովին Հեղինակք, զործա-
դիրք եւ նպաստիչք յափշտակութեան տէ-
րութեանն Հոռվայ եւ այլոց նահանգաց
վերաբերելոց առ սուրբ Աթոռն»: Հայերեմ
քարգամաութիւնը եւ իտալերեմ բնագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պիոս Պապ Եօթներորդ ի
Մշտնջենաւոր յիշատակ: Յետ տիրելոյ
զօրացն Գաղղիացոց ի վերայ Համօրէն այլոց
արգաւանդ դաւառաց...» վերջ՝ «Տուա ի
Հոռմ առ Եկեղեցեաւ արդոյն Մարիամու
մեծի, ընդ ժառանեաւ ձկնորսին ի 10. աւուր
ամսեանն Յունիսի 1809, յամին տասներորդի
քահանայապետութեանս մերոյ: Պիոս Պապ
է. »:

Թղ. 6ա. «Պիոս Պապ Եօթներորդ, Կառա-
րեցան ապաքէն աղյամղյին խորհուրդք Թե-
նաթեաց առաքելական Աթոռոյն...» վերջ՝
«Տուա յառաքելական պալատանէս մերմէ
որ ի Գուերինայն այսօր ի 10 Յունիսի 1809:
Պիոս Պապ է. »:

Թղ. 1—5բ՝ իտալերեմը՝ «Pio PP. VII.
a perpetua memoria. Allorché in quel me-
morando giorno de 2 Febb. le truppe Fran-
cese...»:

1967

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀՐԱՀԱՆԳ ԳԻՒԽՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ Դ. ԲԱՐՈՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ (°)

ԺԹ Դարու սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 138: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24.8×19.5: ՊՐԱԿՔ՝
34: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×8, քաղսած է լայն
լուսամբի մը օրբագրութիւններու եւ յաւելումներու
համար: ՏՈՂՔ՝ 31: Նիւթ՝ հիմ զօրաւոր հաստակեկ
քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝
հիմ, վարժ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 138: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դա-
րու սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միխիթարեան մը:
ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեծի: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Հրահանգ Փիլիսոփայու-
թեան Բարոյականութիւն կամ բարոյականն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Փիլիսոփայութեան մասն, զոր
արդ սկսանիմք կանոնացն չահաւատութեամբ
եւ օգտակարութեամբ քան զայլոս կարի իսկ

առաւելու, եւ ի նմա պարտ է դադարել
համօրէն փխրոտփայութեան...»:

Թղ. 2բ. «Բարոյական ընդհանուր: Ճառ
Ա.՝ Յաղաքս սկզբանց մարդկային գործոց:
Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս ներքին սկզբանց գործոց
մարդկանց»: (Գլուխք Ա—Բ):

Թղ. 63բ. «Ճառ Բ.՝ Յաղաքս յատկու-
թեանց մարդկօրէն գործոց»: (Գլուխ Ա—Գ):

Թղ. 69ա. «Բարոյական մասնաւոր: Ճառ
Ա.՝ Յաղաքս պարտականութեանց մարդկան
նկատմամբ անձին»: (Գլուխք Ա—Բ):

Թղ. 83բ. «Ճառ Բ.՝ Յաղաքս պարտա-
կանութեան մարդոյ առ այլ մարդկին»: (Գլուխք Ա—Գ):

Թղ. 97ա. Ճառ Գ.՝ Յաղաքս պարտուց
մարդկութեան առ Աստուած: (Գլուխք Ա—
Գ):

1968

(Հիմ քիւ չուցի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԳՐԱԲԱՐ—ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ—ԹՈՒՐԿԵՐԵՆ (ԹԵՐԻ)

ՎԻՆՆԱ (*)

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒՐԿԵՐ 39, իջեկալուած 1—80: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝
25×20:5: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ 21×15: ՏՈՂ՝
80: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորշ գլանով կշտո հաստ քուլք:
ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շատ
ամօշտակ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ մեք-
ծեաւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հւմ: չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ
դարու սկիզբերը: ԳՐԻՋ՝ ամօշտակ, ՄԻԽՔԱՐԵՆ՝
սը: ՏԵՂԻ՝ հաւամարաք վիւննա: ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝
չուցի:

Մատենան է՝ «Բառարան Գրաբար—Աշ-

խարհաբար—Թուրքերէն»: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ
1417»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Ա.՝ Հայեկավար լեզուին առա-
ջին գիրն է, ու եօթը ձայնաւոր գիրերուն
մէկը...» Վերջ՝ «Անխճակուռ կամ անխճա-
կուր. նախդ. ած. Անխճի տակ ընկած,
խիստ անխճած: Անխճակուռ առնել, չարա-
չար անխճել»: Մնացածը կը պակսի:

1969

(Հիմ քիւ 113)

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ՇԱՐԱԿՆՈՑ

ԵՐՈՒՍԱԳԵՄ (*)

1888

ԹՈՒՐԿԵՐ 104, իջեկալուած 1—201: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆ՝ 25×17: ՊՐԱԿ՝ 13: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսեւ
19×13: ՏՈՂ՝ 8 յաղագիր, 8 բնագիր: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր
նախակի քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու:
ԳԻՐ՝ ձօնագիր մտած շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆ՝ հւմ: չուցի: ԴԱՏԱՐԱՆ՝ Թղ. 1բ, 102բ—104բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻՋ՝ Միեղատեանց Արշակ Ա.
Ստրկաւագ: ՏԵՂԻ՝ հաւամարաք նշանադէմ: ՅԻՇԱ-
ՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի, բայց տեւ ամառամբերքը Թղ.
1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Ներգէ ձայնա-
գրեալք ի աւուր տօնից, գրեց Արշակ Ա.

Սարկաւագ Միհրդատեանց միաբան Նրուա-
ղէմի եւ սարկաւագ Կիլիկիոյ Ձեռագիր
գրութեան» 23րդն է, 1888»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. «Կանոն Աստուածայայտնու-
թեան Ճրաղալուցին ԲՁ. ծանր՝ Օրհնե-
ցուք... Ուրախացիր սրբունի...» իւր սա-
րօքն:

Թղ. 9բ. «Օրհնութիւն Մենդեան Ա.

աւուրն ԴԿ. Ժանր՝ *Պորտուգալ մեծ...* իւր սարքով:

Թղ. 14ա. «Կանոն Ը. աւուր Մենդեան. Օրհնութիւն ԴԶ. վերնախաղ՝ Լոյս ի լուսոյ ի շօրէ... իւր սարքով:

Թղ. 21ա. «Հարց ԴԶ. Տեառնընդառաջի: Օրհնեմք զգեղ որ առաքեցար...»:

Թղ. 23բ. «Կանոն Դաթի Մարգարէին եւ Յակոբայ առաքելոյն: Օրհնութիւն ԴԶ. Ժանր՝ Յաղթող դտաւ յօրհնարանն...» իւր սարքով:

Թղ. 27բ. «Կանոն սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավրկային: Օրհնութիւն ԴԿ. Ժանր՝ Նահատակ բարի Քրիստոսի...» իւր սարքով:

Թղ. 33ա. «Մանկունք եւ Համբարձի Պօղոս Պետրոսի առաքելոյն: Ստեղի ԴԿ. Որ արփիւհարչ...»:

Թղ. 36բ. «Կանոն Որդւոցն Որոտման: Օրհնութիւն ԴԿ. Ժանր՝ Որ էն յէութեան Որդի...» իւր սարքով:

Թղ. 44ա. «ԴԿ. Ստեղի Մանկունք եւ Համբարձի Առաքելոյն Քրիստոսի: Առաքեալք Աստուծոյ...»:

Թղ. 46ա. «Հարց Յովնանու մարգարէին Ստեղի ԴԿ. Որ զանճառելին ծածկապէս խորհուրդ...» իւր պատկերով:

Թղ. 55բ. «Հարց Երբորդ ուուր Մենդեան ԴԿ. Սքանչելագործ Աստուած...» իւր սարքով:

Թղ. 59ա. «Կանոն Բուն Բարեկենդանին: Օրհնութիւն ԴԿ. Բանն որ ընդ շօր յնութեան...» իւր սարքով: Այլ պահաց Հարց խումբով:

Թղ. 69բ. «Կանոն Գ. Կիրակէի աղուհացից: Օրհնութիւն ԳԿ. Օրհնեմք զգեղ անըսկիցքն Հայր...» իւր սարքով եւ պահաց Թղ. եւ ԲԶ. Հարց խումբով:

Թղ. 83բ. «Կանոն շորբորդ կիրակէի աղուհացից: Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր՝ Որ արարեք զօրութեամբ...» իւր սարքով:

Թղ. 87բ. «Մանկունք Քառասնից Մանկանց ԴԶ. Ստեղի՝ Լուսապսակաց տօնիս»:

Թղ. 90ա. «Կանոն Հինգերորդ կիրակէի աղուհացից: Հարց ԴԶ. Ժանր—յորդոր: Որ ի սկիզբն փրկութեան մերոյ...»:

Թղ. 93ա. «Հարցք ապաշխարութեան ԴԶ. Ժանր: Հարցքն մերոց Աստուած...» ԴԶ ապաշխարութեամբ Հարցքն աւարտող խումբով:

Թղ. 100բ. «Կանոն վեցերորդ կիրակէի աղուհացից: Օրհնութիւն ԲԶ. Որ զխորհուրդ չոր գալըստեանդ...»:

1970

(Հիմ քիւ 144)

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ՎԻՆԵՆԱ (°)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂՔՔ՝ 74: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25-6X20-3: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմաստաց: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիմ 19X11: ՏՈՂՔ՝ 23—24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զծաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ հաստկեկ կաղաղ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր վարժ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զուեատելու սկսած, սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկեմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 73—74: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ Միսիքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիճմա: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատեան է՝ *Թարգմանութիւն Եսայեայ*

գաղեալ ի մեկնութենէ Ոսկերեանի»: Կոչումները դասաւորուած են մարգարէութեամբ գլուխներում կարգով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Բ. 2, Տուն Աստուծոյ ի վերայ գլխոց լեռանց...» Ոկտայ առնուած է միմյնի կի՝ գլխում իմնորդը համարը:

1971

(Հիմ Թիւ չունի)

ՁԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆՆԱ(*)

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իրականում 1—58: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 25.5X18: ՊՐԱԿ՝ չեմ մշակելու: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտաիւմ 22X12.5: ՏՈՂԹ՝ 12: ՆԻԻԹ՝ հաստակել, երկրպագում ձայնագրութեամբ համար քաղաքում գիծե-
րով քաղաք: ՎԱՐՄ՝ կիսովայ, քաղաքում ստուարա-
քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ գէշ, կազմը քաղաքում, խո-
նաւորութեան շատ վնասուած, մշակում: ԳԻՐ՝ ճոք
չկազմեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խոնարհութեան կտրմի: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆ՝ հեւ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԹ դարու վերջե-
րը: ԳՐԻԹ՝ ամենաք, ՄԻԹԹԹԹԹԹ վարժարանի
աշակերտ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ՅԻՇԱ-
ՏԱՎԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Երգարան», Երեւանի
միտաիւմ ձայնագրութեամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Մեր Հայրենիք, Թշուառ ան-
տէր...» (2 տուն, տարբեր եղանակով):

ԹՂ. 1ա. «Ժմ երգը: Հեռացեալ եմ իմ
Հայրենի աշխարհէս...» (1 տուն):

ԹՂ. 1բ. «Մայրենի լեզու: Ով մեծա-
քան զու լեզու...» (1 տուն, Կոմիտասեան
եղանակէն Բիշ մը տարբեր):

ԹՂ. 2ա. «Երգում: Յառաջարանէ մը
ետ» Սուրս որորանով զաւակիս կ'երգեն...»
(1 տուն):

ԹՂ. 2բ. «Կատիկ աղէ անազորոյն դու
իշխան...» (1 տուն):

ԹՂ. 2բ. «Գործը քաղաքեան Հրաշակ
Հարան...» (2 տուն):

ԹՂ. 3ա. «Կ'երգենք, կ'երգենք ի
մէջ սրահիս...» (2 տուն):

ԹՂ. 3ա. Առանց բառերու երեք տող
եղանակ մը:

ԹՂ. 3բ. «Մինչդեռ յուսով խայտայ
բնութիւն...» (2 տուն):

ԹՂ. 4ա. «Ո՛հ ինչ անոյշ եւ ինչպէս զով»
(2 տուն):

ԹՂ. 4ա. Առանց բառերու եղանակ մը:

ԹՂ. 4բ. «Ժամ է Հայեր արիք մեր
բախտն ողջունել...» (1 տուն):

ԹՂ. 5ա. «Յազանս ի վեր ի Մասիս
արիք որդիք Հայկեան...» (2 տուն):

ԹՂ. 5բ. «Շնորհ ունիմք քեզ ո երկինք»
(1 տուն):

ԹՂ. 6ա. «Տաճարը փակեալ, սին
Հրապարակ...» (2 տուն):

ԹՂ. 6բ. «Հայկեան որդիք օն եկայք
եյցուք ի մարտ...» (1 տուն):

ԹՂ. 6բ. «Պահէ Աստուած ու պաշտպա-
նէ Կայսրն ու երկիր մեր անջուն» (1 տուն):

ԹՂ. 7ա. «Փողք Հրշէյն, չաչին զէնք»
(2 տուն):

ԹՂ. 7բ. «Ժմ սիրելի զաւակունքս կը
Թափառել...» (1 տուն):

ԹՂ. 8ա. «Անդ ուր Կեփայ Հանգիւն
ուկերք...» (1 տուն):

ԹՂ. 8ա. «Են լսեցի մի անոյշ մայն»,
միայն եղանակը առանց բառերու:

ԹՂ. 8բ. «Ի պարս ընտրելոց վեհեց
դիւցազանք...» (1 տուն):

ԹՂ. 8բ. «Գրու ժանտ Վասակ այր ուխ-
տանէնք...» (1 տուն):

ԹՂ. 9ա. «Ձունելով ինչ բաւական մերոյ
սիրոյս գրաւական...» (1 տուն):

ԹՂ. 9բ. «Գիշերը նոր էր անցեր...»
(2 տուն):

ԹՂ. 9բ. Առանց բառերու եղանակ մը:

ԹՂ. 10ա. «Երգենք երգենք երգեր յաղ-
թութեան...» (1 տուն):

ԹՂ. 10բ. «Իւր լուրջ մայնի օն գոչե-
ցէք...» (1 տուն):

ԹՂ. 11ա. «Հաճեալ այսօր Տէր մարդա-
սէր...» (1 տուն):

ԹՂ. 11բ. «Օն առ եյցուք ի դաշտ...»
(1 տուն):

ԹՂ. 12ա. «Ակոսիւն մեծ կարասին
բոլորութեան են բազմեր...» (1 տուն):

ԹՂ. 12ա. «Միծեռնակ ծիծեռնակ, դու
գարնան սիրուն թռչնակ...» (1 տուն):

Թղ. 12բ. «Տէր կեցո դու զՀայս...» (1 տուձ) :

Թղ. 13ա. «Քանի լացաւ Երասխ դարեր» (1 տուձ) :

Թղ. 13ա. Առաջ քառքբու եղանակ մը :

Թղ. 13բ. «Գրեղական աղջիկ եմ ես զամբիւղալէն...» (1 տուձ) :

Թղ. 14ա. «Տաղ ի Ռոստոմ Բեկ : Մոնետիկըն ի ձայն բարձր աղաղակէ...» (2 տուձ) :

Թղ. 14բ. «Նկարիչ : Անապիչ անձայն խորհուրդ ճակատիդ...» (1 տուձ) :

Թղ. 14բ. «Ինձ Համար չէ դարնան դաւը...» (1 տուձ) :

Թղ. 15ա. «Տէր կեցո զՀայաստան...» (1 տուձ) :

Թղ. 15բ. «Ո՛հ դու բարեկամ այրած սրբերու...» (1 տուձ) :

Թղ. 16ա. «Ի բիւր ձայնից բնութեան չըբեղ...» (2 տուձ) :

Թղ. 16բ. «Ձայն տուր ով ծովակ : Ամէն տեղ տիրած խորին լըռութիւն...» (1 տուձ) :

Թղ. 17ա. «Իտալական աղջկան երգը : Մեր Հայրենիք Թըշուառ անտէր...» (1 տուձ, ծանօթ եղանակով) :

Թղ. 17բ. «Արշաւեն քաջն յասպարիսի» (1 տուձ) :

Թղ. 18ա. «Թիթեոնակ : Սիրուն թիթեո ինձ ասա...» (1 տուձ) :

Թղ. 18բ. «Եղբարք մի չուր ժողովեցէք քաջ արանց կերպիւ...» (1 տուձ) :

Թղ. 19ա. «Քու ցուրտ շիրմիդ վըրայ» (1 տուձ) :

Թղ. 19բ. «Ի՞մ Հայրենիք զիս կը կանչէ» (3 տուձ) :

Թղ. 20ա. «Կերամբամբուլին էն օղին է» (1 տուձ) :

Թղ. 20բ. «Երգ ի Շաւարշան : Բամ փորոտան, բարձուստ բոմբինք...» (1 տուձ) :

Թղ. 21ա. «Որտորդք : Հապա քաջաղունք, Հայոց քաջաղունք...» (1 տուձ) :

Թղ. 21բ. «Արտասուք : Տըխուր անուրջ երբ յանտառ առնուն տանին զիս...» (1 տուձ) :

Թղ. 22ա. «Ի՞նչ առ Հայրենիս : Կ'ուզէի ինձ Թեւեր տըրուիլ...» (1 տուձ) :

Թղ. 22բ. «Հայի դանգատը : Մեզի մոռացաւ Հայոց ազգը...» (1 տուձ) :

Թղ. 22բ. «Յիմում եմ : Ազգ իմ, ազգ իմ խըմում եմ ես միշտ կենաց քո անգին...» (2 տուձ) :

Թղ. 23ա. «Մանկութեան օրեր երազի նըման անցան...» (1 տուձ) :

Թղ. 23ա. «Երգ նաւավարի : Նաւավար դու ինչու այդպէս մտածմունքով կեանքդ տանջես...» (1 տուձ) :

Թղ. 23բ. «Հայերու թուրը : Դու խնօք Հաշուով վաճառական ես...» (2 տուձ) :

Թղ. 24ա. «Մանկութեան օրեր երազի նըման...» (1 տուձ) :

Թղ. 24ա. «Դաշտ Աւարայրի : Թէ իմ ալեւոր Հերքըս սենային...» (1 տուձ) :

Թղ. 24բ. «Աղին ընկեր մեռանում եմ» (2 տուձ) :

Թղ. 24բ. «Հայուն Հացը եւ ջուր մինչեւ ե՛րբ Տաճիկն ուտէ...» (1 տուձ) :

Թղ. 25ա. «Հրաւիր ի մարտ : Տղաքներ պատերազմ ունինք...» (2 տուձ) :

Թղ. 25բ. «Արաքսի արտասուք : Մայր Արաքսի ափերով...» (3 տուձ) :

Թղ. 26ա. «Երգ առ Հայրենիս : Ողջոյն ընդ քեզ Հայաստան...» (3 տուձ) :

Թղ. 26բ. «Պաղըրկընուն վրայ պար : Ամէն դիւց թէ որ նայիս, աշխարհըս բոլոր ման թարթիս...» (3 տուձ) :

Թղ. 27ա. «Աշխարհական բօլիճիանու վրայ պար : Վոկ որ կ'ուզէ սորվելու, բօլիցիս դիտնալու...» (2 տուձ) :

Թղ. 27բ. «Պար Կերլա քաղաքինը : Հայոց քաղաք դուն մեծ Կերլա...» (2 տուձ) :

Թղ. 28ա. «Ազատութիւն : Ազատ Աստուած այն օրից...» (4 տուձ) :

Թղ. 28բ. «Գրեղմանիս քարին վըրայ վարդի նըման Հոտ մ'ալ կայ...» (1 տուձ) :

Թղ. 28բ. «Երգ Սասունի : Ծագէ Արուսեակ, ծագէ արշալոյս...» (2 տուձ) :

1972

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՌԱԿԻ ԵԶՈՎՐՈՍԻ

ԲԵՐԻՒԱ

1896

ԹՈՒՂԹՔ՝ 40, իրականում 1—85: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5X17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 21.5X8.2, իրաճանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 21—25: ՆԻԽԹ՝ մօրազայն ճառակաւոր գիծերով պարզացւած տետրակի քուլք: ԿԱԶՄ՝ բարակ տուտարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօրազայն շեղագիծ: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ եւ մանուշակազգոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւր, չկամ: Բաղց մալէն էջ սեւ-կարմիր գիծերով շրջանակի մէջ առնուած է: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 15ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1896: ԳՐԻՑ՝ ամ-ծամօք: ՏԵՂԻ՝ Բերիւ (Հայկոյ), ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ մօրազայն ԹՂ. 2ա եւ ք:

Մատենա չ՝ ԱՌԱԿԻ ԵԶՈՎՐՈՍԻ, Առակ-մերում մեծ մասը առնուած է Վեմեռիկ տպուած Հ. Միմաւ Բժշկեանի գործէն: Միւ-նակի մէկ կողմ դրած է գրաբարը, դիմացը աշխարհաբարը ԱՐԳԻ կարգով: Մէջընդմէջ կու գան սակայն մանր պնդիտի առակներ, որոնք Եզովրոսի հետ գործ մը չունին, Հայ ժողովրդական սրաբանութիւններ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա.

«Աշխատութիւն միշտ շարունակ

Յաղթէ անուռ գաղթանակ

Թէ անհանգիստ ջանաւ յոգնիս

Ամէնէն շատ դուն կը շահիս...»:

ԹՂ. 16ա.

«Արդար Հատուցումն է ապերախտին

Ձրկել ի կենաց վատանալ յանձին

Որ ոք Հիմաք վայելել բարին

Արդ առաջի կայ Հանգիպել չարին...»:

ԹՂ. 27բ. Գիրք կը փոխուի: «Մարդ մը երջանկանալու Համար ուզածն, զինքն եր-ջանկութենէ կը զրկէ...»:

ԹՂ. 34ա. Կը վերացնէ՝ «Հեռ լեբան չը Հանգիպիր, բայց մարդիկ կը Հանգիպին: Տուն վարձելէ յառաջ զբեկցը, ուղղեւորելէ յառաջ ուղղեկիցը ճանչնալու է: Յիմարին բարկութիւնը խօսքէն, իմաստունինը գործ-քէն կը Հասկցուի»:

ԹՂ. 34բ—40բ. Յրամանքով—արաբերէմ գիտական բառերու բառարան մըն է, արա-բերէմի մասը կէս մնացած:

ԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 1ա. Գրչէն: «Առակը Եզովրոսի, գրեալի Բերիայ 13 Փետրուար 1896 տարւոյ»:

ԹՂ. 1բ. Հետագայի: «Վաճաղն Հա-նէսեանի փափաքին Համաձայն, սոյն գիրքը կը նուիրեմ Բանկալթի Մխիթարեան Վար-ժարանի, կինը՝ Մարի Հանէսեան, 9 Փետր. 1896: Ինթանպուլ»:

ԹՂ. 1ա. «Տիկին Մարի Արապեան ի յիշատակ իր լուսահոգի ամուսնոյն՝ Պր. Վաճաղն Հանէսեանի (Կարնեցի) կը նուիրէ Վիեննական Մխիթարեաններու Մատենա-դարանին: Մեզի բերաւ ու յանձնեց Պր. Տէթ. Արարատ Գէօղարեան (Նախկին աշա-կերստ Պոլսոյ Մխիթարեան Վարժարանին) Վիեննա, 14.9.1971»:

1973

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԲԱՐ ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻՆՆԵԱ

1850ի ասեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 92: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.8X18.5: ՊՐԱԿ՝ Ա—ԻԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 19.5X11.2: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԽԹ՝ բարակ ազոքի գծաւոր քուլք: ԿԱԶՄ՝ մօր կիսալար: ԹՂԵՆՑ ԹԱՎԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վե-րը երկուսովն պարզ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ,

մնացածը հոսի կողմը կտրծն ժանգոտած: ԳԻՐ՝ շեղագիծ: ԹԱՆԱԳ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չում: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 88բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի ասեմները: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Միքիաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեմն: ԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չում:

Մատենան է՝ Քերականութիւն Գրաբար
Հայերէն լեզուի: Բաժնուած է Ա. մասը 29
դասերու, երկրորդը՝ Համաձայնութիւնը
Թղ. 73ա՝ վեց դասի: Թղ. 19ա՝ կայ յաւե-
լուած մը: Քերականական կամոմները բա-
ցատրել է իւր մէկ դաս կը պարտական է դա-
սական գրականութեմէ աշխարհաբարի
քարգամուած կտորներ գրաբարի վերածե-
լու համար, իւրաքանչիւրին հետը բառա-
ցանկով մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա—26բ. «Հոլովմունք»: Թղ. 27ա.

«Թուական անուններ»: Թղ. 29բ—46ա.
«Ածական անուններ»: Թղ. 46ա—52բ. «Դե-
րանուններ»: Թղ. 51բ—67բ. «Բայեր»: Թղ.
67բ. «Նախադրութիւններ»: Թղ. 68ա.
«Մակբայեր»: Թղ. 70բ. «Շաղկապներ ու
միջարկութիւններ»:

Թղ. 73ա. «Բ. Մաս: Համաձայնութիւն:
Անուն Բայի»: Թղ. 75բ. «Յատկացուցիչ»:
Թղ. 78ա. «Բացայայտիչ»: Թղ. 79բ. «Տրա-
կան Հոլով»: Թղ. 81բ. «Հայցական, բա-
ցառական, զործիական ու կոչական Հոլով-
ներ»: Թղ. 83ա. «Ներգոյական Հոլով»:
Թղ. 89ա. «Պարզով Մեծին մահը»:

1974

(Հիմ քիւ 133)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԲԱՐԻ — ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1850ի տառնաբեր

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80, իջեկալուած 1—139: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
25.5×19.7: ՊՐԱԿՔ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22×
15.5, շատ անկամոմ: ՏՈՂԹ՝ 27, բայց շատ անկամոմ:
ՆԻԹՔ՝ եիմ միջակ հաստութեամբ գծաւոր քուղք:
ԿԱԶՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քիչ մը ազոտոսած:
ԳԻՐ՝ մարագով շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
եւթ. չուսի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տառնաբեր: ԳՐԻՉ՝ ամ-
ծամոք, Միսիքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճե-
նա: ՅԵՆԱԿԱՐԱՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ Քերականութիւն դասա-
կան Հայերէն գրաբար լեզուի, Համաձայ-
նութիւն: Բնագրով մայմ է ձեռագիրս քիւ
1975ի հետ, մերկայիս վերջին մասը սակայն
պակասաւոր է, (Թղ. 79բէն անդին՝ Ջեռ.
Թիւ 1975):

1975

(Հիմ քիւ 133)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԲԱՐ ԼԵԶՈՒԻ — ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1850ի տառնաբեր

ԹՈՒՂԹՔ՝ 88, իջեկալուած 1—178: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 25×20: ՊՐԱԿՔ՝ շատ անկամոմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասին 22.5×14: ՏՈՂԹ՝ 27 բայց շատ անկամոմ:
ՆԻԹՔ՝ եիմ գծաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք:
ԿԱԶՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ քիչ մը
ազոտոսած: ԳԻՐ՝ եիմ, մուրգի մեւ շղագիր: ԹԱ-
ՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չուսի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1850ի տառնաբեր: ԳՐԻՉ՝ ամծամոք, Միսիքարեան
մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ՅԵՆԱԿԱՐԱՆ՝
չուսի:

Մատենան է՝ Քերականութիւն Ոսկե-

դար Գրաբար լեզուի, Համաձայնութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Անուն բայի կրկնութեան
եւ ինչ Հոլով դրուելուն վրայ (մատիտով
գրուած): Ա. Անուն բային ուղղական Հոլով
կ'ըլլայ երբոր բայը դիմաւոր ժամանակ է»
(Ա—ԻԳ հատուածներով):

Թղ. 5ա. «Համաձայնութեան վրայ
անուն բայի» (մատիտով գրուած): Ա. երբ

որ խօսքին մի միայն անուն բայի կայ...»
(Ա—ԺԹ) :

Թղ. 9ա. «Յօղ» :

Թղ. 12բ. «Գոյական—ածական, ածա-
կան—գոյական, Ածական—գոյական—գոյական,
Գոյական—ածական—գոյական» :

Թղ. 17ա. «Եւսդիւր Զ Հայցական» :
Ատոր կը յայտարարեմ քաղմաթիւ փոքր հա-
տածներ զամբան մախդիրներու խնդրառու-
թեանց մասին :

Թղ. 55ա. «Քայ, սեռ եւն» :

Թղ. 85ա. «Դերբայ» :

Թղ. 92ա. Ոսկերբանէն, Կոչումն
Ընծայութեանէն, Զգօնէն, Աստուածա-
շունչէն, Եփրեմէն հաւաքուած գեղեցիկ
առուքեանց հաւաքածոյ մըն է :

Թղ. 98ա. «Յնդիւր գոյականներու եւ
ածականներու» :

Թղ. 97ա. «Բարդաւտական նախադասու-
թեանց այլեայլ ձեւեր» :

1976

(Հիմ քիւ չումն)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԲԱՐԻ — ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

1850ի տսեմները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 76, Իրականութեան 1—164: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
25.2X10.8: ՊՐԱԿ՝ 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22X
15: ՏՈՒԴ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ
գծուած քուղք: ԿԱՅՄ՝ չումն: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ Բիւ մը
աչտոսած: ԳԻՐ՝ հիմ, ճարտարի մասնագ շղագիր:
ԹԱՆԱՎ՝ աւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆ՝ Խճ. չումն: ԺԱՄԱՆԿ՝
1850ի տսեմները: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միջքաքեմ մը:
ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար վիճեմ: ՅԵՆԱՅԱՆՈՒԹՆ՝
չումն:

Մատենա է՝ «Քերականութիւն Գրաբար
ոսկերդար Հայերէնի»: Բովմդաւորութեամբ
նոյն քիւ 1975 ձեռագրին հետ, մերկայս
սակայն պակասաւոր: Կը պակսի ամբողջա-
կամ պրակ մը ընդմէջ Թղ. 62 եւ 63ի, նոյն-
պէս կը պակսի Թիւ 1975 ձեռագրի Թղ.
91թին յաջորդող մասը:

1977

(Հիմ քիւ 115)

ՊՈՒԶԻՆՍՔԻ—ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1850ի տսեմները

ԹՈՒԴԹՔ՝ 148: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.2X10.5: ՊՐԱԿ՝
12: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22X10.5: ՏՈՒԴ՝ 28:
ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ գծուած քուղք:
ԿԱՅՄ՝ չումն: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ քաղմաթիւ լու: ԳԻՐ՝
մաք վարժ շղագիր: ԹԱՆԱՎ՝ Բիւ մը գումասեղա-
նակած աւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆ՝ Խճ. չումն: ԴԱՅԱՐԿ՝
Թղ. 1, 64բ—65բ, 142բ—148բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1850ի
տսեմները: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք, Միջքաքեմ մը: ՏԵ-
ՂԻ՝ հաւաքաբար վիճեմ: ՅԵՆԱՅԱՆՈՒԹՆ՝ չումն:

Մատենա է՝ «Հրահանգ փիլիսոփայու-
թեան որ գրեալ է Ի Վիեննայի Պուլիտե-
նայի» :

քիւ, յԸնկերութենէ Յիսուսի: Թարգմանու-
թիւն Հ. Յովսէփ Վրդ. Գաթրընեանի» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Փիլիսոփայութիւն (իմաս-
տասիրութիւն) սահմանի ի կրկնորոնէ. Գի-
տութիւն իրաց սաստուածեղինաց եւ մարդ-
կեղինաց եւ պատճառաց յորոց կան եւ
յորդին...»: Այս գլխէն գալի մնացածը նոյն է
Թիւ 1546 եւ 1547ի հետ: Տես ամէն :

1978

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԼԱՏԻՆԵՐԻՆ — ՀԱՅԵՐԵՆ (Պակասաւոր)

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 34: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 25-3X18-5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկուսն 24X8 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԳ՝ 50—52: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնական էիչ մը ազատած եւ առաջիմ պրակի քաղաքիք էիչ մը պատահելու սկսած են: ԳԻՐ՝ հիմ ճարգրի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զանազան սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԶԱՐԴԱՐԻՐ՝ ԹՂ. 1ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու երկրորդ կէս: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքայելի մօտ մը: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵՆԻԹԻՆ՝ ԹՂ. 1ա: ԵՒ ԳՐԱՅ Վ. Հ. ՄԵՐԱՅ ՎՐԱՅ. Սարահան, Ի 6 Հոկտ. 1816:

Մատենան է՝ Բառարան Լատիներեն—Հայերեն պակասաւոր, միայն A գրիմ մէկ մասը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «A նախա. որ խնդրէ գհոյոգն բացա. ի կամ գն որպէս a propria ratione dirigatur Ուղղի յիւրմէ բանէ...»: Վերջ՝ «Aliter» քառով:

1979

(Հիմ քիւ 132)

ՀԱՐՍՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՎԻԵՆՆԱ

1808—1809

ԹՈՒՂԹՔ՝ 127: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 25X20: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 21.5X17: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հասարակ, գծաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, բնագրիմ մէջ բազմաքիւ տեղեր սրբազրուքիւններ կան: ԳԻՐ՝ վարժ մօր շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զանազան սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 116բ—127բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808—1809: ԳԻՐՉ՝ Կղեմէսեան Հ. Խորեն: ՏԵՂԻ՝ վիեճակ: ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի քաղաքի մօտ. ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ («Հարան Քրիստոսի») Braut Christi, Ս. Ա. Լիկուորի, Թարգմանեց Կղեմէսեան Հ. Խորեն, Ի Վիեննա, 30.3.1808, Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Կրօնաւորական լիճակին ու սուրբ ուխտից գերազանցութեան վրայ, Գրուի Ա. Կրօնաւորութեան գերազանցութիւնը:

ԹՂ. 14ա. «Գրուի Բ.՝ Աղգատութեան ուխտին վրայ»:

ԹՂ. 41բ. «Գրուի Գ.՝ Ողջախոհութեան ուխտին վրայ»:

ԹՂ. 63ա. «Գրուի Դ.՝ Հնազանդութեան ուխտին վրայ»:

ԹՂ. 93ա. «Գրուի Ե.՝ Քանի մը մասնաւոր խրատ (խորհուրդ, հրահանգ, կրթութիւն) Մեծաւորաց, Նորնծայից Վերականգնաց, Գործակալներու, Աւանդապահներու (Լուսարար), Դոնապաններու, Հիւանդապահներու, Խորհրդատուաց, Աշխատաւոր Եղբարց կամ Քերց համար, վանքի մէջ»:

ԹՂ. 109ա. «Գրուի Զ.՝ Կանոն վարուց կրօնաւորի մը համար, որ սուրբ ըլլալ կը ցանկայ»:

1980

(Հիմ քիւ չուսի)

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԼԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻ

ՎԻԵՆԱ(°)

1840ԷՈՒ առաջ

ՔՈՒՂԹՔ՝ 72, իջակալուած 1—182: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5×20.5: ՊՐԱԿՔ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 21.5×18.5: ՑՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հասակի քաւաք: ԿԱՋՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լաւ, բնագրիմ վրայ տեղ-տեղ սրբազրուածիւմ: ԳԻՐ՝ հիմ ձօտք-գրի միւս շրջագրի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չուսի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1, 68ք—72ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ԷՈՒ առաջ: ԳՐԻՁ՝ ամօտաճ: ՄԻԽԻՄԵՐԻԱՆՈՒՆ՝ ՑԵՂԻ՝ ամօտալոյս վիւսմա: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ Եկեղեցական պատմութիւն առաջին դարու աշխարհի: Վարդապետի եւ աշակերտի միջեւ խօսակցութեամբ հետաք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Եկեղեցական պատմութիւն

առաջին դարու աշխարհի, որ սկսանի յարարութենէ աշխարհի եւ ձգի մինչեւ ի ջրհեղեղն համաշխարհական, Եկեղեցական պատմութիւնն առաջին դարու աշխարհի բովանդակէ զամենայն, որք հային առարարութիւնն աշխարհի...:

ԹՂ. 3ա. Էձառ Ա. Յորում այն ամենայն, որ առարարութիւնն աշխարհի եւ առ վիճակ անմեղ Աշամայ հային, պարզին եւ առաւպելք եւ մոլորութիւնք ի վերայ առաջին դարու աշխարհիս հնարեցին արտաքին մատենագիրք ցրին:

ԹՂ. 58ա. Էձառ Բ. Ուր քննին եւ լուծանին դժուարութիւնք, զորս յաղազս վիճակին Աշամայ զկնի յանցաւորութեանն սովոր են առարարել Աստուածաբանք:

1981

(Հիմ քիւ 145)

ՎԱՅՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ԶԳՈՆԻ

ՎԻԵՆԱ(°)

ԺԹ դարու երկրորդ կէտ

ՔՈՒՂԹՔ՝ 80, իջակալուած 1—153: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 25.2×20: ՊՐԱԿՔ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւս, երկուք միաթիւ 22×19.5: ՑՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հասակի քաւաք զօտաւոր քաւաք: ԿԱՋՄ՝ քաւաք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շրջագրի: ԹԱՆԱՔ՝ գումակալու սկսած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չուսի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 77ք—80ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու երկրորդ կէտ: ԳՐԻՁ՝ ամօտաճ, ՄԻԽԻՄԵՐԻԱՆՈՒՆ՝ մը: ՑԵՂԻ՝ համաճարար վիւսմա: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ Եկեղեցական Ս. Գրոց՝

Զգոնի, Առաջին սիւնակիմ վրայ գրուած է Զգոնի բնագիրը, զիմացը՝ երկրորդին մէջ՝ Ս. Գրոց բնագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Մոյնպէս ամենայն հաստոյց մերոց Հիմն հաստատուն եւ ճշմարիտ է ինքն Տէրն մեր Յիսուս Գրիստոս... (Զգոն 6): Վերջ՝ Բնացաւ բերան իմ եւ այլ ոչ լուսից: 388ք:

1982

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ԵՒԱԳՐԻ

(Հիմ թիւ 147)

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դարու կեսերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 50, իջեալուած 1—80: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25×20: ՊՐԱԿՔ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկտիւն, երկուէջ միասին՝ 22×19.5: ՏՈՒԴՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաս- տուքեամբ գծաւոր քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղքայ: ԼԱՆ- ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճամի մը տեսակ ճոր շղագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգատեւ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 46բ—50բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կեսերը: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, ՄԻԽԵՐԱԵԹԱՑԵՐ: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիեծմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ *Վկայութիւնք Ս. Գրոց՝ Եւագրի*: Դեմ դիմաց դրուած են երկու

սիւնակներու մէջ եւագրի եւ Ս. Գրոց վկա- յութեանց բնագիրները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. *«Արդարացաւ իմաստութիւն յարդարոց իւրոց: Եւագր Դ. — Նոյն Մատթ. ԺԱ. 19»*: Վերջ՝ *«Որ կարողն է պահել զմեզ անարատ եւ անբիծս եւ կացուցանել առաջի նորա ցնծութեամբ: Եւագր 342: — Որ կա- րողն իցէ... Յուդայ 24»*:

1983

(Հիմ թիւ 149)

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ԲԱՐՍՂԻ ՎԵՑՈՐԵԱՑԻ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դարու կեսերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 6: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25×20: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկտիւն՝ երկուէջ միասին 22×10: ՏՈՒԴՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղքայ: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիծ, ճետրգրի շատ մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգատեւ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կեսերը: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, ՄԻԽԵՐԱԵԹԱՑԵՐ: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար վիեծմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ *Վկայութիւնք Ս. Գրոց Բարսղի Վեցօրեայի*: Մեկնութեամբ: Դեմ առ դեմ դիմելու համար երկու բնագիրները

մէկ սիւնակի վրայ օրինակուած են Բարսղի յառաջերութիւնները, իսկ Ս. Գրոց վկա- յութեանց վերապահուած սիւնակը մնացած է գրեթէ դատարկ, զործը կէս քաղուած է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. *«Թէ լիւիցի մարդարէութիւն ի մէջ ձեր, ես Տէր տեսեամբ յայտնեմ ձեզ եւ երազօք խօսիմ... Վեցօր. 3»*: Վերջ՝ *«Եւս եւ Հայր իմ մի եմք, եւ եթէ Որ ետես զիս, ետես զՀայր իմ: Վեց. 199»*:

1984

(Հիմ թիւ 150)

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ԱԳԱԹԱՆԳԵՂԵԱՅ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դարու կեսերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 41: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.5×20: ՊՐԱԿ՝ չեն ճշմանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկտիւն, երկուէջ միասին 22.5×18: ՏՈՒԴՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաս-

տութեամբ գծաւոր քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղքայ: ԼԱՆ- ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիծ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուգա- տեւ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւծ. չուծի: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ.

1, 34—41: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարաւ կեանքը: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միեքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճակ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յուճի:

Մատենան է՝ «Վկայութիւնք Ս. Գրոց առ Ագաթանգեղոս»: Երկու բնագիրները դէմ առ դէմ: Երկրորդ սիւնակը, Ս. Գրոց բնագրի բաժինը շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մասայք հնազանդ լիցին մարմնաւոր տերանց, Ագաթ 46: — Մասայք հնազանդ լիբուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց: Եփես. 2. 5»: Վերջ՝ «Սատէ՛ ծովու եւ ցամաքեցուցանէ՛ եւ զգետս ամենայն աւերէ: Ագաթ. 405»:

1985

(Հիմ թիւ 148)

ՎԱՍՅՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ԵՓՐԵՄԱՅ

ՎԻՆՆԱ(“)

1867

ԹՈՒՂԹՔ՝ 88: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.8X20: ՊՐԱԿՔ՝ 17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն 22X9 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ եիմ միջակ հաստութեամբ գծաւոր քաւք: ԿԱՐՄ՝ դիւղիմ հաստիկ քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումաւտեղաւ սկսած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յկամ: ԴԱՏԱՐԱՆ՝ Թղ. 1—2, 87ք—88ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ տես Թղ. 87ա՝ «1867 Յուլիոս 17»: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միեքարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճակ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յուճի:

Մատենան է՝ «Վկայութիւնք Եփրեմայ

Աստուածաշունչէն: Մենդոց—Բ. Մնացորդաց», Մէջ սիւնակիմ մէջ դրուած է Եփրեմի բնագիրը, միւսիմ մէջ Աստուածաշունչիմը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Սկզբանէ՛ հաստատեաց Աստուած՝ զհաստատութիւն երկնից եւ զհաստատութիւն երկրի...»: Մենդոց Ա. 1եմ միւնչեւ. Բ. Մնացորդաց 12. 14:

1986

(Հիմ թիւ 151)

ՎԱՍՅՈՒԹԻՒՆՔ Ս. ԳՐՈՑ՝ ՍԵԲԵՐԻԱՆՈՒ

ՎԻՆՆԱ(“)

1867

ԹՈՒՂԹՔ՝ 40, իջեկալաւտ 1—68, ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.8X20: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, երկուճք միասին 22X19: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր քաւք: ԿԱՐՄ՝ քաղցր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճամբ մը տեսակ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումաւտած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յուճի: ԴԱՏԱՐԱՆ՝ Թղ. 1, 35ք—40ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1867: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միեքարեանիմը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեճակ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ թղ. 35ա:

Մատենան է՝ «Վկայութիւնք Ս. Գրոց Սեբերիանոս»: Դէմ առ դէմ երկու բնագիրները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ո՛յ ոք գիտէ զմարդոյն որ ինչ ի մարդն է... Սեբ. 2: — Զի ո՞ր ոք ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն... Ա. Կոր. Բ. 11»: Վերջ՝ «Զարդէի, փառք իմ, զարթիք, սաղմոսարանդ եւ ճարդ. Սեբ. 182: — Զարդիք փառք իմ... Սաղմ. ԾԶ. 9»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔԻՒՆ

Թղ. 35ա. «1867 Մայիս 17»:

1987

(Հիմ թիւ 427)

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԹՈՒԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1830ի առեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 25×19-8: ՊՐԱԿ՝ 30 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ եիմ զբաւոր, միջակ հաւտութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւկամ եղտուած: ԳԻՐ՝ ամցամն ճետրցիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1ք. 69—89: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830ի առեմները: ԳՐԻՉ՝ Սաղաթիլեան Հ. Մատթէոս: ՏԵՂԻ՝ հաւաճաբար վիհեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ Թղ. 1ա. «Թուարանութիւն դործնական անկատար մնացեալ ի վ. Հ. Մատթէէ Սաղաթիլեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Թուարանութիւն դործնական Գլուխ Ա.՝ Թղ զի՞նչ իցէ Թուարանութիւնն եւ յաղապս բաժանման թուոց»:

Թղ. 5բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղապս յաւելման»:

Թղ. 13բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղապս բաժանելութեան թուոց»:

Թղ. 16ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղապս պէսպէս չափուց եւ կշռոց»:

Թղ. 17բ. «Գլուխ Դ.՝ Յաղապս կոտորակաց»:

Թղ. 22ա. «Գլուխ Ե.՝ Յաղապս յաւելման կոտորակաց»:

Թղ. 24ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղապս այլասեռութեան»:

Թղ. 29ա. «Գլուխ Է.՝ Յաղապս պարզ համեմատութեան»:

Թղ. 61ա. «Գլուխ Ը.՝ Յաղապս տասնորդական կոտորակաց, թէ զի՞նչ իցէ տասնորդական կոտորակաց»:

1988

(Հիմ թիւ չուցի)

ՀԱՄԱՐԱՐԱՐԱՆ (ԵՂԻՇԷԻ ՈՍԿ. ԵՍԱՑԵԱՑ, ԵՋՆԻԿ)

ՎԻՆՆԱ

1920—1930

ԹՈՒՂԹՔ՝ 895, իջակութեան 1—432 միջիմ: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 25.8×17.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանութեան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 22×13: ՏՈՂԻՔ՝ 81 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ եիմ, միջակ հաւտութեամբ տկար գիծերով քուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քղապատ ստուարաքուղք: Կոմակիմ գրութեամբ՝ Dictionnaire de la langue Francaise I., ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՆԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական սրճագլմ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կռզը վնասուած եւ մաշած, մարմինը լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մաճուր, հատիկ հատիկ գրուած մանր ճոր չազգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ք, 78բ, 183բ, 257—495: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1920—1930: ԳՐԻՉ՝ Արիկեան Հ. Դաճիկ: ՏԵՂԻ՝ վիհեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ «Համարարարաւ Եղիշէ» տպ. վեմնտիկ 1828, «Ոսկերեքանի Մեկնութիւն Եսայայ» տպ. վեմնտիկ 1880, «Եղեիկ» տպ.

վեմնտիկ 1826, Հաւաքեալ ի Հ. Դաճիկի վրդ. Արիկեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա—74ա՝ «Եղիշէ», Կու տառմ միայն լիբրերեմական ցամկը: Թղ. 2ա՝ Աղաւհութիւն, 14բ՝ Բազմաբոց, 17բ՝ Գաղան, 20ա՝ Դաղար, 21բ՝ Երբ, 24բ՝ զազիբ, 26բ՝ է, էր, են, 26բ՝ Ըղճանալ, 27ա՝ Թաղաւոր, 29ա՝ Ժամ, 29ա՝ Իբր, 30բ՝ Լայուն, 32ա՝ Խաբայ, 34ա՝ Մաղեւ, 35ա՝ Կաղած, 40ա՝ Հաղար, 46բ՝ Ձախ, 46բ՝ Հակիշ, 46բ՝ Ժախեւ, 47ա՝ Մաղաղաթ, 52բ՝ Յաղիթ, 54բ՝ Նա, 56ա՝ Շարաթ, 57ա՝ Ո, 60բ՝ Չար, 61ա՝ Պաղանեւ, 64բ՝ Ջանալ, 65ա՝ Ռաղիթ, 65ա՝ Սաղապատակ, 67բ՝ Վաթառ, 70ա՝

Տաղնայ, 72ր՝ Յառուբիւն, 73ա՝ Փա-
խուտ, 74ա՝ Քակել, 75ր՝ Օղնական:

Թղ. 77ա. «Ոսկեբերանի Մեկնութիւն
Եսայայ»։ Այբուբենական ցանկը։ 77ա՝
Ազահել, 91ր՝ Բազն, 95ր՝ Գազան, 98ա՝
Դա, 101ա՝ Երբայեցի, 103ր՝ Զայրանամ,
106ա՝ Է, 106ա՝ Ըղձական, 107ր՝ Թազ,
109ա՝ Ժամ, 110ա՝ Ի բաց, 112ա՝ Լալիւն,
113ա՝ Խաբեբայ, 116ա՝ Մազ, 117ր՝ Կազ,
122ր՝ Զազար, 128ր՝ Զազ, 129ր՝ Ժախարա-
կեմ, 130ր՝ Մազ, 136ա՝ Յազնամ, 139ր՝
Նա, 142ա՝ Շարաթ, 143ա՝ Ո, 146ր՝ Զա-
նարզական, 147ր՝ Պազանեմ, 151ա՝ Զախ-
լախեմ, 151ր՝ Ռարունի, 151ր՝ Սա, 155ա՝
Վազեմ, 158ա՝ Տաղնայ, 160ր՝ Յառուբիւն,
161ր՝ Փաթան, 163ա՝ Քակել, 164ա՝ Օղ-
նական:

Թղ. 166ա. «Եղեկ»։ Այբուբենական
քաղաքանունները։ Թղ. 166ա՝ Աբիմիլէք,
180ա՝ Բարեւայցի, 183ա՝ Գարաւոն, 186ա՝
Դա, 188ա՝ Երբայեցի, 192ա՝ Զ Նախդիր
Հայրական խնդրով, 194ր՝ Է, 194ր՝ Ըբան,
195ր՝ Թազար, 197ր՝ Ժամ, 198ա՝ Իբր,
202ա՝ Լաւ, 203ր՝ Խաբեբ, 205ր՝ Մազ, 206ր՝
Կազել, 212ա՝ Զազար, 218ա՝ Զազ, 218ր՝
Զուտ, 219ա՝ Ժախարազիր, 219ր՝ Մազա-
ղաթ, 227ր՝ Յազնուցանել, 231ր՝ Նա,
234ր՝ Շարաթ, 235ր՝ Ո, 240ա՝ Զախորժա-
կան, 241ա՝ Պազանել, 244ր՝ Զախլախել,
244ր՝ Սալահիկ, 247ր՝ Վախան, 249ր՝
Տաղնայ, 252ա՝ Բա, 252ա՝ Զ, 253ա՝
Փախել, 254ր՝ Քակել, 256ա՝ Օղնականու-
թիւն:

1989

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԱՇՏՈՑ

ԹՐԻԵՍԸ(°)

1810Էճ առաջ

ԹՐԻԵՍԸ(°) 22: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 25-4X19: ՊՐԱԿ՝
8: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միասնա, ուս գիծերով շրջանա-
կէջ առնուած 17-5X10-6: ՏՈՂԸ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ Էիմ
գորտուր, բարեկ թուղք: ՆԱՐԱՄ՝ շատ խնդ, գումա-
ւաք թուղքով պտտուած, շատ վտառակ բարեկ
ստուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ ինչք շատ գէշ,
մարմինը լաւ: ԳԻԻ՝ մարմինը: ԹԱՆԱԿ՝ ուս, խա-
տաղեքն ուս սկզբնաւորները կարմիր: ԺԱՆՏԱՐԱՄ՝
սպառնաւ: Թղ- 1ա-9ա: ԴԱՄԱՆ՝ Թղ- 11ր մեծ
մատով, 12-16: ԺԱՄԱՆ՝ 1810Էճ առաջ: ԳՐԻՑ՝
ամենաթ, ՄԻԵՔարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ Էստամբար
Թրիեստ: ՅԻՇԱՄԱՆՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Մաշտոց», պաշտօնաւոր:

ԲՈՎԱՆԻՆԻՆԻՆԻՆ

Թղ. 1ա. «Եկանոն մկրտութեան յորժամ
զամենայն քրիստոնէից տղայս մկրտեն,
Յորժամ տղայն ութօրեայ լինի առնու քա-
հանայն դերեխայն եւ զինքնայրն կամ տայ
բերել ի դուրս դաւթին սուրբ եկեղեցւոյ եւ
այս կարգ կատարի...»:

Թղ. 9ա. «Եկանոն Խորհրդոյ Դրոշմին»:
Եկտ պարտիկ քահանայն եկեալ առ բեմն
յորժամ սուրբ Մեռոնն, բաժրակ, միջուկ
հացի, կնկուղն...»:

Թղ. 12ա. «Եկանոն Հարսանեաց պսակի»:

Նախ զդուռութեամբ խոստովանեցանէ
քահանայն զհարսն եւ զգիտայն եւ ապա
սկսանի զկարգ ամուսնութեանն: Օրհնու-
թիւն մատանեաց: Քահանայն զկնի հաստա-
տեալ հարսնախոսութեանն ի մէջ առն եւ
կնոջ, խնդրեալ ի նոցանէ օրհնեաց յեկե-
ղեցւոյ զմատանին նոցա...»:

Թղ. 17ա. Վերջին Օծման արարողու-
թեան սկիզբը կը պակսի, կը սկսի հոս ըմ-
քերցուածէն:

Թղ. 19ր. «Իրանութիւն տալոյ զօրհ-
նութիւն լիակատար ներդրութեամբ հաւա-
տացեալ քրիստոնէից հոգեվարաց բնակելոց
յերկիրս հերետիկոսաց եւ անհաւատից,
տուեալ ի սրբազան Պապէն Կղեմայ չորեք-
տասաներորդէ յամի Տեառն 1772 ապրիլի
5»:

Թղ. 20ր. «Եկանոն եւ եղանակ հաստա-
եալ եւ սահմանեալ ի բարեյիշատակ Պապէն
Բենեդիկտոսէ չորեքտասաներորդէ, զոր
պարտին պահել ի դէպ ժամանակի եւ ի
տեղւոյ (շատ զբեցելումն ի ներքոյ յարարո-
ղութիւնն տալոյ զօրհնութիւն մերձ ի մահ
եղելոց) ամենեքին նոքա, որք ունին գիրխա-
նութիւն ընկալեալ յԱռաքելական Աթոռոյ»:

1990

(Հիմ թիւ չունի)

ԲՆԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 52: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25.8×20: ՊՐԱԿ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20×18: ՏՈՂԻՔ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ էին օղիտակ միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ կաթած է միայն, առանց կռիւի: ԹՂԵՆՆԱՑ ՊԱՀՊԱՆՆԱԿ՝ սկիզբն ու ետեւը մէկական գծաւոր զարդ զարդ թուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարձ Զար շաղկիւր: ԹԱՆԱԿ՝ տե: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հւն: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 22—52թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՋ՝ ամծառք, ՄԻԽԵՐԱՐԵԱՄ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաւոր վիճակ: ԹԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Բնական Աստուածաստութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Բնական աստուածաստութիւն ճառէ զԱստուծոյ, որչափ լուր բնական բանիւ զաստուծոյն մարթ իցէ ճանաչել...»:

Թ. 1ա. «Գլուխ Ա.՝ Վասն գոյութեան Աստուծոյ» (§ 174—180):

Թ. 17բ. «Գլուխ Բ.՝ Վասն կատարելութեանց Աստուծոյ եւ վասն նորին միութեան» (§ 190—191):

1991

(Հիմ թիւ 156 եւ 53)

ՏԵՄԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 96: Իջակաւուած 1—180: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25.2×10: ՊՐԱԿ՝ ԺԲ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×12: ՏՈՂԻՔ՝ 26: ՆԻՒԹ՝ էին զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ բարակ ստուարաթուղք, բարձր պատած: ԹՂԵՆՆԱՑ ՊԱՀՊԱՆՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական թուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ էին շաղկիւր, ճարձգի շատ մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ տե: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հւն: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 96: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՋ՝ ամծառք, ՄԻԽԵՐԱՐԵԱՄ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաւոր թրիեստ: ԹԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Տեսական Աստուածաբանութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Ճառ ի վերայ Մարգեղութեան Յառաջաբան, յորում յառաջ բերին ազգի ազգի հերետիկոսութիւնք որ ի վերայ ի որհրդոյ Մարգեղութեան»: Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մեղմ է թիւ 1809 ձեռագրին մէկ մասին հետ, ուստի կը նշանակենք հոս միայն վիճաբանութիւններու թղթաւորութեան: Վիճաբանութիւն Ա.՝ Թ. 4ա, 13ա՝ Բ, 61բ՝ Գ, 94ա՝ Դ:

1992

(Հիմ թիւ 468)

ԻՐԱԽԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1894

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 92: Իջակաւուած 1—183: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25×17: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին

20.5×12: ՏՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ զծաւոր թախ զղմով թուղք: ԿԱՋՄ՝ կիսալար,

բարձրագույն տնտեսագիտական: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ վարժ Զար շաղգիր: ԹԱՆԱԿ՝ մանուշակ: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆՔ՝ ԵՄ. յուճի: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՊ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. «Տեսութիւն իրաւագիտութեան, Դասախօսութիւն Յովհաննէս Էֆէնտի Շահազադեան, 19/31 Յունուար 1894, Ի Կոստանդնուպօլիս, Գրիլ՝ Հմայեակ Դիմակեան»։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. «Իրաւագիտութիւն, Դաս Ա՝ Մարդս ընկերական էակ մէջ, այսինքն կ'ուզէ

Իւր նմանեաց հետ ապրիւ...»։ ԹՊ. 5բ՝ «Դրական օրէնքներ»։ 6ա՝ «Հանրային օրէնք»։ 6բ՝ «Միջազգային օրէնք»։ 7ա՝ «Օրինաց ազդեցութիւնը երկրի մը տնտեսական վիճակին վրայ»։ 8ա՝ «Ձորեքին օրէնք»։ 8ա՝ «Օրինաց յետեւազդեցութիւնը»։ 8բ՝ «Օրէնքի մը ջնջումը»։ 8բ՝ «Հանրային շահույթ վերաբերեալ օրէնք»։ 9ա՝ «Շարտական իրաւունք եւ անշարտ իրաւունք...»։

ԹՊ. 31բ. «Առեւտրական իրաւագիտութիւն»։ 34բ՝ «Ընկերութիւն»։ 43բ՝ «Փոխանակազգիր»։ 48ա՝ «Մնանկութիւն»։

ԹՊ. 49բ. «Դատեր, Ատենան»։

ԹՊ. 62բ. «Պատական օրէնադրութիւն»։ Ընդամենը ԼԸ Դաս։

1993

(Հիմ քիւ 418 եւ 51)

Ե. ԱԼԲԻՐ՝ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Գ.

ՎԻՆՆԱ(°)

1840ի տոնճնքը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 132: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24-6X19-5: ՊՐԱԿ՝ 33: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 19X12: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ եիմ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Զար շաղգիր: ԹԱՆԱԿ՝ զոմատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ յուճի: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՊ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Սկզբունք եկեղեցական պատմութեան յօրինեալ ի Վերապ. Հայր Յովհաննէս Նեպոմուկեան Ալեքսէ Ի կարգէ Բարեպաշտ Դպրոցաց: Հատոր Գ.»։

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 3ա. «Մասն Գ՝ սկզբանց եկեղեցական պատմութեան: Յինչեքորդ դարէ մինչեւ ցերեկոտանեքորդ դար: Յօդուած Ա՝ Օրինադրի զի յառաջիկայութեան կայսեր եւ նորին դեսպանաց լիցի օծումն քահանայապետին Հռովմայ, Գործք Զրով եւ Կրով, արդեօք Եւզինէոս Բ. կարգեաց զնոսին»։ Յօդուածներ Ա—Ի։

1994

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԳ ՄՈՒԳՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՐԳՈՒԹԵԱՆՑ (Գ. Գիրք)

ԱՆԾԱՆՈՒԹ

1732

Մատենան է՝ «Գիրք Մոզութեանց եւ կախարդութեանց Գիրք Գ.»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Շինեալ զկնիքս բաղդարու-թիւնք ժտաղոյ ի կնիքս աղաշանաց հոգւոց» եւ թալիսմաններ:

Թղ. 2բ. «Շինեալ զկնիքս մեծի արքայի Սողոմոնայ: Շինեալ զլրջանն ի մատանեայ երկաթոյ...» եւ կը յաջորդեն զամազամ թալիսմաններ եւ Թղ. 4բ՝ «Շինեալ կնիքս գանձոյ գտանելոյ»: Թղ. 5ա՝ «Շինեալ կնիքս

վատապուրիւն գրուս վեցերորդի»: Թղ. 5բ՝ «Նասթուր շինել կնիքս սիրոյ»: Թղ. 6բ՝ «Շինեալ կնիքս վասն կորստեան»: Թղ. 7բ՝ «Ջվերածուին անուխոյ նիւթ»: Թղ. 8բ՝ «Շինեալ զկնիքս գտանելոյ»: Թղ. 9բ՝ «Շինեալ ի կնիքս դիւահարաց»: Թղ. 10բ՝ «Շինեալ զկնիքս ի անկատարի»: Թղ. 11բ՝ «Շինեալ զկնիքս բանտարկութեան անհնազանդ հոգոցն գրուս հինգերորդի»: Թղ. 13ա. «Շինեալ զկնիքս գոր ցուցանէ եւ տեսացուցանէ ի փափաքն իւրոյ թշնամին իւրոյ»: Թղ. 15բ՝ «Շինեալ թալիսմանքս կնքող զկնիքս մահուան գրուս հինգերորդի»:

1995

(Հիմ թիւ 248 եւ 31)

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՂՄՈՍԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

ՀՌՈՎՄ

1790

ԹՈՒՂԹՔ՝ 90, իջեկալածեմ 1—162: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 25-2X18-5: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19X11: ՏՈՂՔ՝ 40: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ թուղք: ԿԱՋՄ՝ թղթայ: ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ լաւ, միայն հետի կռիւն վերի մասին վրայ միայն քափած է եւ թուղքներ չորացուցած, ուստի պատռատուած: ԳԻՐ՝ ամգամ ճօրագիր, շատ մանր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկսած է ճեղքածուիլ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 1—3, 4բ, 5բ, 87բ—90բ:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1790: ԳՐԻՉ՝ Բագիթեան Տէր Գրիգոր Աթալցիացի: ՏԵՂԻ՝ Հռովմ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ թղ. 87ա:

Մատենան է՝ «Արարողութիւն գործնական հայկական սաղմոսերգութեան»: Ըստ այմեմայօր նայմ է թիւ 1663 Ձեռագրին հետ, որում սկզբնագիրը ըլլալ կ'ընդիւրի:

1996

(Հիմ թիւ 114)

ԸՆՏԻՐ ԲԱՆՔ ԵՒ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔ Ի ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵՆԷ

ԱՆՑԱՑ

1840ի ատեններ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 73: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 25X18-5: ՊՐԱԿ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X13: ՏՈՂՔ՝ 28—44, տեսակ-տեսակ: ՆԻԻԹ՝ քափ մը տեսակ հիմ միջակ հաստութեամբ զօրաւոր թուղք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՎԱՆՔ՝ քաւական լաւ, որոշ պրակներ, մանաւանդ 1, 3 եւ 18 միջանց շատ ներծծուած: ԳԻՐ՝ քափ մը տեսակ ճօրագիր շատ մօտ շղագիրներ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 8մ մեծ մասով, 6բ—8բ, 14բ, 19ա մեծ մասով, 18բ—20բ, 23ա վարի կէտը, 33բ—38բ, 48, 54բ մեծ մասով, 68, 69ա մեծ մասով, 69բ, 71բ վարի կէտը, 72ա—73բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատեններ: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ Միւր-

թաբաններ: ՏԵՂԻ՝ ամալտ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ թղթածրարի վրայ՝ «Գանալք առ Գեորգ. Հ. Սահակայ»:

Մատենան է՝ «Ընտիր բանք եւ ասացուածք քաղեալք ի Բարսղէ, Բուզանդայ, յնզնկայ, ի Սեբերիանոսէ, յնիւրեմէ, յԱպարանդեղեայ, եւն. եւս ի Խորենացուն, Յաճախայ. եւ ի Ձենոբայ» (իւրաքանչիւրին քով դրուած է տպագրութեան էջը): Հմմտ. Տաշեան թիւ 79:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Եզնիկ. Պարտեալ զպղտորութիւն աչացն զաղտն եւ զբիծն ի բաց պարզել...»:*

Թղ. 9ա. *«Բուզանդարան պատմութիւնք. Խոստարանութիւն նախադիտելի»:*

Թղ. 15ա. *«Եւսեբի. Կահաւորութիւն Համարեցայ...»:*

Թղ. 21ա. *«Բարսղի. Որպիտի՞ միտք ժամանեացն արժանաւոր իրօք...»:*

Թղ. 27ա. *«Ոսկի. Մազկոնչ մերձ ի մահն էր...»:*

Թղ. 37ա. *«Եփրեմ. Ձի Հաւանեցուցէ եւ Հանէ՞ թէ ամենայն ինչ արարածք են»:*

Թղ. 49ա. *«Ազաթանգեղոս. Երկիւղիւ որաիւ ի կապոյտ դաշտին...»:*

Թղ. 51ա. *«Կիւրեղ. Ոչինչ կեղծաւորութեամբ խորհուրդ յանձին կրել...»:*

Թղ. 55ա. *«Սեբերիանոս. Կարօտիմք եւ ձերովք աղօթիւք...»:*

Թղ. 59ա. *«Խորենացի. Ի Քաղէկացւոց եւ յԱսորեստանեաց մատենից ցանկազոյն են մեր իրք...»:*

Թղ. 65ա. *«Ջենոբ. Մեծարդոյ եւ պատուական Հոյակապ քաղաքիդ Կեօարեան քահանայապետ...»:*

Թղ. 67ա. *«Յաճախապատում. Հարց եւ ինչիւր ողջոյն ետու բերել...»:*

Թղ. 70ա. *«Մանդակունի. Ըստ ցուցուածին եւ ըստ վերին շարութեան դեղ յօրինեն...»:*

1997

(Հիմ թիւ չունի)

ՆՈՐ ՏՕՄԱՐ ՀՌՈՎՄԱՍԵՑՑԻՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առաջ

ԹՌԻՂԹԻՒՆ՝ 8: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 25×20: **ՊՐԱԿ՝** միակ: **ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝** միասեւ 18.5×12 մեծութեամբ շքեմակի մէջ առնուած: **ՑՈՂԻՒ՝** 21: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միայն հաստութեամբ քուլք: **ԿԱՋՄ՝** քալքեայ: **ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒ՝** լու: **ԳԻՐ՝** Յօտրգիք, խորագրերը մօր բոլորգիք: **ԹԱՆԱԲ՝** սև: **ՋԱՐԴԱԳԻՐ՝** Թղ. 3ա: **ԳԱՑԱՐԿ՝** Թղ. 1, 8բ: **ԺԱՄԱՆԱԿ՝** հաւանաբար 1810էն առաջ: **ԳՐԻՑ՝** հաւանաբար Միխայիլեան: **ՑԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝** չունի:

Պրակս է՝ **Թղ. 2ա.** *«Նոր Տօմար Հոռվմայեցւոց»:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *«Յառաջաբանութիւն. Նախ քան զիօսիլ մեր յաղաքս գտանելոյ զեօթներ»:*

հակ տարւոյն Հոռվմայեցւոյ՝ արժան է գիտել զի տարին ունի աւուրս 365 եւ ժամս գրեթէ վեց...»:

Թղ. 3ա. *«Նոր տօմար Հոռվմայեցւոց: Պրակ Ա., Յօդուած Ա.»* Ի վերայ գտանելոյ *զեօթներեակ տարւոյն»:*

Թղ. 4ա. *«Յօդուած Բ.»* Յաղաքս գտանելոյ *զոսկեթիւ տարւոյն»:*

Թղ. 4բ. *«Յօդուած Գ.»* Յաղաքս գտանելոյ *զվերադիւր տարւոյն»:*

Թղ. 6բ. *«Գլուխ Բ.»* Ի վերայ գտանելոյ *զգիր տարւոյն»:*

Թղ. 8ա. *«Գլուխ Գ.»* Վասն գտանելոյ *զշարժական տօնս որք զհետ երթան զատկիւն»:*

1998

(Հիմ թիւ չունի)

ՋԵՐՄԵՆՈՒՆԴՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀՌԻԹՍԻՄԵԱՆՑ ԵՒ ԳԱՅԻԱՆՆԱՆՑ

ԱՆԵԱՆՈՑ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՌԻՂԹԻՒՆ՝ 15, իւլայիսուած 1—14 միայն: **ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝** 25×20: **ՊՐԱԿ՝** 2: **ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝** միասեւ

21×18.5: **ՑՈՂԻՒ՝** 28: ՆԻԻԹ՝ հաստ կտրւ եիմ քուլք: **ԿԱՋՄ՝** չունի: **ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒ՝** լու: **ԳԻՐ՝** Յօտրգիք:

ԹԱՆԱԹ՝ տե: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւժ. չուժի: ԳԱՏԱՐԿ՝
Թգ. 1. 12ա մեծ մատով. 12բ—15բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ
գաբու վերջերք: ԳՐԻՉ՝ եււամթաթ Միփրարեամ
մը: ՏԵՂԻ՝ ամպլտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թգ. 11բ:

Մատենան է՝ անխորագիր՝ Զերմեոսն—
դու թիւն առ Ս. Կուսանն Հօրհիսիմեանք եւ
Գայիանեանք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թգ. 2ա. «Յանկալի է անուն քո կոյսդ
մաքուր սուրբ Հօրհիսիմէ, որ արհնազեղ
քում տեսութեան պայծառութիւն յիմարե-
ցոյց զթափաւորսն ի սէր անմաքուր...»:
Ասոր կը յաջորդեմ ապա 12 ըմբերցումներ
եւ 12 աղօթքներ առ սուրբն Հօրհիսիմէ կամ
սուրբն Գայիանէ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թգ. 11բ. «Բան առ ընթերցողս: Բազում
են ջերմեոսադէ ազգի մերում սրբոց Հօրհի-
սիմեանց եւ սրբոց Գայիանեանց երանեալ
կուսանաց, այլ բազումք չեն ծանօթք որպի-
սութեանց նոցա, թէ ուստի եկեալ եւ ուր
կատարեալք իցեն ի Քրիստոս, եւ քանի
եւանդազին սիրով յանձն առեալ իցեն
զմարտիրոսութիւն վասն Քրիստոսի, եւ
որքան նախանձախնդիրք էին անարատ պա-
հելոյ գկուսութիւնս իւրեանց, եւ թէ զիարդ
կանացի բնութեամբ առնապէս յանձն առին
զիսխուստ եւ զթափառական շրջին յօտար
աշխարհս յերկիւղէ Դիոկղետիանոսին, յա-
ղատ պահել զսուրբ կոյսն Հօրհիսիմէ աշ-
խարհային պղծալից գործոց, եւ թէ զիարդ
ապշտին ի Հնձանայարկն այն գործովք ձեռաց
իւրեանց, աղօթիւք եւ ջերմեոսադէութեամբս:
«Զայս ամենայն Համառօտապէս Հա-

ւաքեալ յԱզաթանդեղոսն եւ յայլոց զրեանց,
իրբեւ զգարնանային ծաղիկս անուշահոտս
փունջ կազմեալ ի բուրումն անուշահոտու-
թեան վարուց նոցա յոնգունս Հոգւոց Հա-
ւատացելոց, եւ զայն յերկոտառան թիւ
բաժանեալ ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդ-
դութեան, եւ իւրաքանչիւր թուոց առանձինն
առանձինն աղօթս յօրինեալ ի պատիւ սրբոց
կուսանաց, որպէս զի ընթերցող զրարի
վարս եւ իմանալով զանտանելի ճգնութիւնս
նոցա, մատուցեն զոնութիւն ամենակալ
արարչին, որ ետ նոցա զկարողութիւն ըմ-
բերել ցաւոց անըմբերեալաց: Եւ զի չաճոյ է
ամենայն սրբոց յիշատակութիւն շարշարա-
նաց իւրեանց յունել բարեխօս առ Աստուած,
եւ որովհետեւ երանելի սուրբ կուսանքս
այսոքիկ ըստ նախախնամութեանն Աստուծոյ
պատրաստեալք էին Հոգեւոր ծնող եւ մայր
լինել ողջոյն ազգի մերում ի Քրիստոս, եւ
եղեն ըստ տնտեսութեանն Աստուծոյ ի ծա-
մանակին եւ են պաշտպան եւ բարեխօս միշտ
ընդ սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Հուսաորչին
առաջի Քրիստոսի վասն մեր, եւ ըստ նմա-
նութեան առածի, զերախտիս երախտաւորին
վերաճանաչին է նշան սիրոյն Աստուծոյ,
եթէ եւ մեք երախտաւորեալքս ի սոցանէ
ճանաչելով զբարեբարութիւնս նոցա, եթէ ոչ
յամենայնում աւուր, գոնէ մի անգամ ի
տարւոյ, յաւուր տօնախմբութեան նոցա
յերիս աւուրս կատարիցեմք զընթերցումն
վարուցն Հետեւեալ աղօթիւք, ի պատիւ
անուանց ամենասուրբ Երրորդութեան եւ մի
աստուածութեան, որոց իւրաքանչիւրքն
եզերին չորիւք տառիւք, զորօրինակ՝ Հայր,
այսպէս եւ Հետեւեալքն, յայնժամ եւ նոքա
յօժար կամօք մատուցանեն զաղերս Հայցուա-
ծոցս ըստ ջերմեոսադէ լոգինք մերոց առ
ամենասուրբ Երրորդութիւնս եւ զանդառ-
նալի բարեխօսութիւնս իւրեանց ընդ մէջ
խառնեալ անթերի կատարին խնդրուածք
մեր բարիք ի Տեսառնէ Աստուծոյ մերմէս:

1999

(Հիմ Բիւ չուժի)

ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ — ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԷՓՓԻՄԵՐՏԵՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1775

ԹՈՒԼԹՐՔ՝ 14, իսկայաւած 1—23 միայն: ՄԵ-
ՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24.5X17: ՊՐԱԿԻՔ՝ 2 եւ կէտ: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտօւմ 22X18: ՏՈՂԻՔ՝ 48 միջիմ եռանույ:
ՆԻԻԹ՝ էիմ գորաւք, միջուկ հաստուրքեմք քոպք:
ԿԱՍՐ՝ չուժի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւակամ լաւ, քամաք

սեկայիմ Ոնրծծուած: ԳԻՐ՝ շատ մանր ծօղորդի մմամ
շաղգիր: ԹԱՆԱԹ՝ տեսարալ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւժ.
չուժի: ԳԱՏԱՐԿ՝ 12բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1776: ԳՐԻՉ՝ ՏԵՐ
Գրիգոր արքի: Բրգմիկից Եպայալ Օզլուսիմ: ՏԵՂԻ՝
Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուժի:

Մատենա է՝ Թղ. 1ա. «Ճառ ասողա-
բաշխական վասն կարգադրութեան էփփի-
մերտէսի շանդերմ պատշաճաւոր աղիւսակօք
եւ ոճ հաշուելոյ զխաւարունն ի ձեռն
կարկնոյ եւ եռանկիւնաչափութեան, մինչ
եղաք օրինակի աղազաւ զբազում այնց, որ
պատահելոց են յամէ 1782 մինչեւ ց1800,
հաշուեալ ըստ երկայնութեան 26 աստիճա-
նաց եւ 36 րոպէից ի Կղզոյ Երկաթոյ, ի
Թոմաէ Կուէրնիտսեան ընկերակցեալ ի հա-
մայարանի բարի արհեստից ի Միլան եւ
տեառնագրեալ առ վսեմափառ տիրուհւոյ
կրկնելայի եւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վսեմափառ, ի յառաջին
ըմբռնումն յոյժ ոչ միայն համարձակ...»:

Թղ. 1բ. «Առ մարդասէր ընթերցողս՝
Որովհետեւ դիտաւորութիւն իմ ի լոյս ըն-
ծայելոյ...»:

Թղ. 2ա. «Յանկ հետեւեալ գործոյ»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս ոսկե-
թուոյ եւ կերպի գտանելոյ զնա վասն ամե-
նայն ամի զկնի Մենդեան Յիսուսի Քրիստո-
սի»:

Թղ. 3ա. «Գլուխ Բ.՝ Վասն վերադրի
եւ որպէս գտանի»:

Թղ. 3բ. «Գլուխ Դ.՝ Արեգական շրջա-
նակի»:

Թղ. 3բ. «Գլուխ Ե.՝ Հոռոմեական թուա-
կանութեան»:

Թղ. 3բ. «Գլուխ Զ.՝ Տառի այսմաւոր-
քի եւ կերպի գտանելոյ զնա»:

Թղ. 4ա. «Գլուխ Է.՝ Կիւրական տա-
ռի եւ աղիւսակի նորա վասն անմիջապէս
գտանելոյ զնա»:

Թղ. 4ա. «Գլուխ Ը.՝ Զորս ժամանա-
կաց»:

Թղ. 4ա. «Գլուխ Թ.՝ Մեկնութիւն հե-
տեւեալ մշտնջենական աղիւսակի, որով
գտանին ամենայն տօնք շարժականք ամի»:

Թղ. 4բ. «Գլուխ Ժ.՝ Մեկնութիւն հե-
տեւեալ աղիւսակի վասն գտանելոյ զժամա-
նակի մտման արեգական ի կարտինալական
նշան»:

Թղ. 5ա. «Գլուխ ԺԱ.՝ Վասն զանգա-
նութեան ի մէջ կէսօրականի Միլանու եւ ի

մէջ կէսօրականի այլ տեղւոյ երկրի, եւ որ-
պէս իցէ հաշուեալ աղիւսակ նորա, որ
մեկնեալ լինի ի 1. երես»:

Թղ. 5բ. «Գլուխ ԺԲ.՝ Յաղաքս հասա-
րակաց ժամանակի կամ զանազանութեան ի
մէջ երկուց ժամանակաց հինգականի եւ իս-
կականի»:

Թղ. 6բ. «Գլուխ ԺԳ.՝ Յաղաքս դարու
եղելոյ ի յաղիւսակս հինգական շարժման»:

Թղ. 7ա. «Գլուխ ԺԴ.՝ Եղանակ գտա-
նելոյ զլայնութիւնն երկց բարձրագոյն մոլո-
րակաց՝ Երեւակին, Լուսնթագին եւ Հրա-
տին»:

Թղ. 7բ. «Գլուխ ԺԵ.՝ Կերպ գտանելոյ
զլայնութիւն երկց ասացեալ բարձրագոյն
մոլորակաց»:

Թղ. 8ա. «Գլուխ ԺԶ.՝ Կերպ գտանելոյ
զլայնութիւն ասացեալ ծածկագոյն մոլորա-
կաց Ափրոսիտայ եւ Փայլածուի»:

Թղ. 8բ. «Գլուխ ԺԷ.՝ Կերպ գտանելոյ
զլայնութիւն ասացեալ ծածկագոյն մոլորա-
կաց»:

Թղ. 9ա. «Առակ Դ.՝ Վասն գտանելոյ
զանկիւնն որ առնէ խաւարումն ընդ կէսա-
ւուր»:

Թղ. 9ա. «Առակ Դ.՝ Տուեալ երկայնու-
թեան եւ լայնութեան մոլորակի, կերպ
գտանելոյ զհոլովութիւն»:

Թղ. 10բ. «Առակ Ե.՝ Զկնի գտանելոյ
զերկայնութիւն, զլայնութիւն եւ զհոլովու-
թիւն մոլորակի գտանի իւր ուղիղ վերա-
ցումն»:

Թղ. 11ա. «Առակ Զ.՝ Գտանել զժամն,
զրոպէն, յորում մոլորակն անցանէ ընդ
կէսօրն»:

Թղ. 12ա. «Առակ Է.՝ Գտանել զծիրս
կէս աւուր, եւ կէս գիշերոյ վասն իւրա-
քանչիւր աւուրց տարւոյ, եւ հետեւաբար
զծագումն արեգական զկէսօրն, զկէս գիշերն
վասն իւրաքանչիւր տեղեաց երկրի»:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Այս եւ քիւ 2064 ձեռագիրներու եւ-
մադրութեամբ, վրամ զամագամ սրբագրու-
թիւններ կատարելով՝ խմբագրուած է քիւ
1447 ձեռագիրը: Տես ամբ յիշատակարանը:

2000

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀԱՄԱՌՕՏ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ Ա.

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1810էն հտփ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 37, իջակայումս 1—74: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24×10: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×13.5: ՑՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հիմ քաղաք քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ սկիզբները քաղաքում արտադրած եւ քաղաքները մինչեւ Թղ. 4 ճմաքֆած: ԳԻՐ՝ հիմ ճօտը-գրքի ճմամ վարժ շղաղք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեմ. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն հտփ: ԳԻՐԶ՝ ամօթ-ճօք, Միխրաքանճ մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաքար Վիճճա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Համառօտ քերականու-թիւն (Հայկազեան Լեզուի Ա)»: Բնագրով մղյն է Թիւ 2223 ձեռագրին հետ, կը պարու-նակէ ճանւ մաս մը Բ. հատարէն՝ Թղ. 34աէն անդիմ, հմմտ. Զեռ. Թիւ 2197՝ Թղ. շա-9ա:

2001

(Հիմ քիւ 424 եւ 41)

ՏԵՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1840ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 145, 146ը կողքիմ կազմում: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25.2×10.6: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×7.8, շատ լայն լուսամն-գով ուր մատիւնով գրումս եմ ճիւղիմ վերաքերայ հարցումներ: ՏՈՂՔ՝ 33: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հատակի քաղաք: ԿԱԶՄ՝ ցորդ ստաւարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկօծէ է փոքրիկ: ԳԻՐ՝ մօթը հիմ շղաղքի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ԳԱՏԱԿ՝ Թղ. 1—2, 75բ—78բ, 143—146: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատենները: ԳԻՐԶ՝ ամօթճօք, Միխրաքանճ մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաքար Վիճճա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Սկզբունք Տեսարանու-թեան եւ Աստղագիտութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. Թղ. 3ա. «Գլուխ Ա.՝ Ընդհանուր Ժանօթութիւնք տեսարանութեան, Տեսա-րանութիւնն է գիտութիւն տեսութեան, որ պատաղի չուրջ զյատկութեամբք եւ զհեր-դործութեամբ լուսոյ եւ զտեսութեանն բնա-ւորութիւն հետազօտէ»:

Թղ. 9ա. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս սաստկու-թեան լուսոյ կամ լուսաւորութեան մարմ-նոյ»:

Թղ. 13ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս ոտուե-րի»:

Թղ. 18ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղաքս դունոյ»:

Թղ. 20բ. «Գլուխ Ե.՝ Յաղաքս տեսու-թեան մեծութեան եւ յաղաքս ձեւոյ առա-կայից»:

Թղ. 26բ. «Գլուխ Զ.՝ Յաղաքս տեսու-ւոյթ շարժման, կամ տեսութեան շարժման՝ նըկատմամբ առ առարկայս, եւ առ Հայեցողն ի շարժիլն եթէ միոյն եւ եթէ երկուցն եւս»:

Բ. Թղ. 31ա. «Սկզբունք Դիտականութեան, Գլուխ Ա.՝ Նախաշախիղ ծանօթու-թիւնք դիտականութեան, Դիտականութեանն է գիտութիւն, որ հետազօտէ եւ դտա-նէ զներդործութիւնս եւ զերեւոյթս բեկ-բեկեալ շառաւիղաց»:

Թղ. 34ա. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս վառա-րանաց կամ պատկերաց ձեւացելոց զկնի միանգամ բեկբեկման»:

Թղ. 35բ. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս տեղոյ պատկերաց կամ յաղաքս հեռաւորութեան վառարանի նկատմամբ զանգաւն հեռաւորու-թեանք առարկային յանցանել շառաւիղին յօղոյ յապակիւն»:

Թղ. 40ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղաքս վառա-րանաց կամ պատկերաց զկնի կրկին բեկ-բեկման»:

Գ. Թղ. 46ա. «Սկզբունք Հայեարանու-թեան, Գլուխ Ա.՝ Նախաշախիղ ծանօթու-թիւնք Հայեարանութեան, Հայեարանու-

թիւնն է գիտութիւն որ ճառէ զտեսութենէ ի ձեռն ցոլացեալ շառաւիղաց։

Թղ. 49ա. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս վառարանաց եւ տեղւոյ պատկերաց ի գոգաւոր եւ ի կորնթարդ հայեւոյն։

Թղ. 54ա. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս մաւկարդակ հայեւաց եւ դրից պատկերաց ցոլացեւոց ընդ այնն։

Թղ. 60բ. «Գլուխ Դ.» Յաղաքս անձեւ, կոռնեան, բրգաձեւ եւ այլն հայեւաց։

Թղ. 63ա. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս տեւողական մեքենայից ինչ։

Դ. Թղ. 79ա. «Սկզբունք Աստղաբաշխութեան, Գլուխ Ա.» Նախաշուիչ ծանօթութիւնք աստղաբաշխութեան։ Աստղաբաշխութիւնն է գիտութիւն, որ զննէ զօրէնս, զշարժումն եւ զերեւոյթն դրից աշխարհի, այս է ամենայն երկնային մարմնոց եւ Հեւտազօտէ զպատճառս եւ զվախճան նոցա եւ վերածէ զնոսա ի հաշիւն։

Թղ. 82բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս չրջանակաց զնոյ աշխարհի եւ յաղաքս երեւութից որք մեկնին նոցա։

Թղ. 81բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս շարժման

աստեղաց եւ երեւութից ծագելոյ անտի եւ եղանակի գիտելոյ զայնն։

Թղ. 100բ. «Գլուխ Դ.» Յաղաքս չափոյ ժամանակի բացորոշելոյ շարժմամբ աստեղաց։

Թղ. 107բ. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս Հաստատուն աստեղաց։

Թղ. 112ա. «Գլուխ Զ.» Յաղաքս բեկբեկման եւ տեւողազանութեան աստեղաց։

Թղ. 117ա. «Մասն Բ. աստղաբաշխութեան, Գլուխ Ա.» Յաղաքս տիեզերական կամ մոլորական դրից։

Թղ. 120ա. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս արեգակնն։

Թղ. 123ա. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս լուսնոյ։

Թղ. 127ա. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս այլոց մոլորակաց ի հասարակի։

Թղ. 128բ. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս չրջանակաց մոլորակաց։

Թղ. 134ա. «Գլուխ Զ.» Յաղաքս խաւարմանց։

Թղ. 137բ. «Գլուխ Է.» Յաղաքս գիսաւորաց։

2002

(Հիմ քիւ 425 եւ 37)

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱ

1840ի տետմերք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 205: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 25×20: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմեակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտիւմ 18×8-2, լայն ազատ սիւնակներով: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրւոր հասակի քուլք: ԿԱՋՄ՝ հազարակ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԿԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է քաջայիլ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հեմ. չկամ: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 1, 205: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տետմերք: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք Միթարքիստեր: ՏԵՂԻ՝ շատ հաւանաբար վիեճակ: ՏԵՄԱՏԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Հրահանգ Փիլիսոփայութեան, Մասն Գ.» Մասնաւոր Բնաբանութիւն կամ յաղաքս երկրի եւ երկրային մարմնոցն։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ճառ Ա.» Յաղաքս որպիսոթեանց երկրային զգալի մարմնոց։

Թղ. 88ա. «Ճառ Բ.» Յաղաքս երեւութից պատշաճելոց առ հողազանդուած գունտն։

Թղ. 176ա. «Ճառ Գ.» Յաղաքս զանազան տեսակաց երկրային մարմնոց։

Թղ. 203—204 Լուսաբանութեան օրեմքները բացատրելու համար գծագրուած տախտակներ։

2003

(Հիմ թիւ չունի)

ՏԱՂ ՔԱՌԱՄԱՆՈՐԵԱՑ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

ԽՐԹՂ (Խաբաթա՞ղ)

1846

ԹՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21×13-3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօւն ամբողջ էլը: ՏՈՂԹ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորաւոր հաստ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ գունատնիւտ սկսած սեւ: ԶԱՐԴ՝ ԴԱՐԱՆԹ՝ եւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ք կողմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1848: ԳՐԻՉ՝ ամծամօթ: ՏԵՂԻ՝ ԽՐԹՂ (Խաբաթա՞ղ): ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1ա:

Թուուցիկս է՝ ԹՂ. 1ա՝ «Տաղ քառասունօրեայ դալստեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Քրիստոս փառաց Թագաւորն այսօր եկեալ է յընծայումն...» (11 տուն):

ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 1ա. «13ն փետրվարի 1846 ամի գրեցաւ է ԽՐԹՂ»:

2004

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810էմ առաջ

ԹՈՒՂԹ՝ 63: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 25×18-5: ՊՐԱԿ՝ 4 եւ կէտ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօւն 21-5×0-5: ՏՈՂԹ՝ 34: ՆԻԻԹ՝ եիմ գորաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ տեղ միլամբ ճերծծում: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ԶԱՐԴ՝ ԴԱՐԱՆԹ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ա մեծ մատով, 3ա վարի մտք, 4ա, 5ա մեծ մատով, 6ա, 7ա, 8ա, 9ա, 10ա, 11ա, 12ա մեծ մատով, 13ա, 14ա մեծ մատով, 15ա, 16ա, 17ա, 18ա, 19ա, 20ա, 23ա, 24ա, 25ա, 26ա մեծ մատով, 27ա, 27բ վարի կէտը, 28ա-29ա, 30ա վարի մեծ մտք, 31ա, 50ա վարի մտք, 50բ, 55ա վարի մեծ մտք, 55բ, 57բ, 58բ մեծ մտք, 59ա-60բ, 63ա վարի կէտը, 63բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էմ առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծամօթ, ՄԻՅԻՅԱՐԵԱՆ՝ մեծ: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Թրիես: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւն. չունի:

Մատեանս է՝ ԹՂ. 1ա. «Համառօտութիւն ուսումնական Աստուածաբանութեան ըստ անըստերիւր եւ անսայթաք վարդապետութեան սրբոյն Թովմայի, ժողովեալ ի մեծամեծ Հեղինակաց Թովմայականաց եւ այլոց, զորոց զանուանս ղնեմք է լուսանցս մատենիս: Հատոր երկրորդ: Ուր ղնին կարգաւ սահմանք եւ բաժանմունք աստուածա-

բանական իմաստից Հանդերձ գիտելի խնդրովք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Խնդիր Ա.՝ Յաղաքս Աստուծոյ եւ յաղաքս այնց, որք վերաբերին առ էւթթեանն Աստուծոյ»:

ԹՂ. 33. «Յորում առաջադրի մեթոտոս, ինչ, որով ժողովքն Հանրականք եւ մասնաւորք դիւրաւ եւ Հաստատուն պահին ի միտս»:

ԹՂ. 45բ. «Յաղաքս ճշմարիտ կիրառութեան ժողովոց ի լուսանել զգիտածս խղճի մտաց»:

ԹՂ. 51ա. «Յաղաքս դործածութեան կանոնական եւ քաղաքական իրաւանց եւ յաղաքս ուղիղ կիրառութեան գիտածագիտաց»:

ԹՂ. 61ա. «Գլուխ, յորում ղնին Համառօտ պատմութիւն ամենայն ժողովոց եւմ Հանրականաց եւ եթէ մասնաւորաց, սկսեալ յառաջին դարուն մինչեւ ցգարս մեր»:

2005

(Հիմ քիւ 420)

ԳԱՂՏՆԻՔ ԿԱՆԱՆՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1872

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 28×21: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22×19: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ բարակ երկտը հռոմեականներով քաղաք: ԿԱՂՄ՝ յումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաղաքում ծաղկաբեր գաղաթեմ եւ վճարում: ԳԻՐ՝ հարգում վարձ շաղկապի: ԹԱՆԱՔ՝ աւել: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. յումի: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թ. 1. 8—10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1872: ԳՐԻՑ՝ առաջին: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 1ա ԵԵ 1a Bibllothèque de Davoud No. 420:

Մատենան է՝ Թ. 2ա. «Գաղտնիք Կանանց, Թարգմանում չորսհարիւր տարուան ձեռագրէ, Յունանէս անուն Հայ արքեպիսկոպոսէ մի յօրինեալ, Կոստանդնուպոլիս 1872»։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Մերեւելի իմ, Թէպէտ ճուրխանանէլէ հետեւեալ ձեռք զարկի (Կանանց Գաղտնեաց) վրայ դրել, բայց թեթեւաբար մարդոց տկարութեանը նայելով, կվախնամ թէ գուցէ ճուրխանեղ կատա-

րել ուղեւով, ուրիշներուն գայթակղութեան առիթ տամ, Ուստի կինդրեմ եղբայրութենէդ որ իբրեւ հաստատուն ծառայ Գրեւտութի, ողջախոհ ականջով, անբիծ մտօք եւ անյողդողդ սրտիւ կարգաս ինչ որ քեզի կգրեմ եւ չհաղորդես զանոնք ծանծաղամիտ եւ վաւաչոտ մարդոց։ Երեքտասան յոդուածով պիտի յայտնեմ քեզ այս մասին համառօտիւ ինչ որ գիտեյ կարեւոր է»։

Թ. 2ա. «Գաղտնիք Կանանց»։ Ա. «Յղացումն»։ 2բ՝ ԵԲ. Սաղմիւ կերպաւորութիւնը։ 2բ՝ ԵԴ. Մոլորակաց ազդեցութիւնը։ 3ա՝ ԵԴ. Սաղմերու բազմապատկութիւնը։ 3բ՝ ԵԵ. Հոգոյն զօրութիւնն ու ծնանելու ժամանակը։ 4ա՝ ԵԶ. Յուցանք կամ Հրէչը։ 4բ՝ ԵԶ. Էգիւ յղացման նշանները։ 5ա՝ ԵԶ. Արգանդին մէջ զետեղեալ սաղմին արու կամ էգ բոյալը։ 5բ՝ ԵԹ. Կուտութեան իսխոտութիւնը։ 5բ՝ ԵԹ. Յղացման արգելութիւնը։ 6բ՝ ԵԹ. Սերման յառաջ գալը։ 6բ՝ ԵԹ. Կարողութիւնը։ 7բ՝ ԵԹ. Սերման շատնալը։

2006

(Հիմ քիւ 108)

ԶԱՔԱՐԻԱՏԻ ԿԱՊՐՈՒՇԵԱՆ ՀԱՅ ԼԱՏԻՆ ԵՒ ՄԱՃԱՌ ԼԵԶՈՒԱՅ ՆՈՐ ԲԱՌԳԻՐՔ (Հաւաք Գ.)

ՀԱՅԱՔԱՐԱՐ ԿԵՆԴՐ

1848

ԹՈՒՂԹՔ՝ 230, իջեղումն՝ 1—447: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 25×20: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկուսի 20×8 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հաստ եիմ զօրուր քաղաք: ԿԱՂՄ՝ կիսակաշի, քաղաքում կ ստաւարաքաղաք, կանակիմ գրքիմ իւրաքանչիւր կիսում լատիններէ լեզուով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կազմը խոնավութիւն տեսած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ աւել: ԶԱՎԱՑԱՐԱՆՔ՝ ՊԱՏԿԵՐ՝ Թ. 5ա, չիմակամ քաղաք գծում տեսարան մը: ԴԱՍԱՐԿ՝ Թ. 1—2, 3բ, 4բ, 228բ—230բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1848: ԳՐԻՑ՝ եւ ՀԱՆԴԱՆԱԿ՝ կաղաքում ճառարիւ: ՏԵՂԻ՝ Հաղափառք կեալ: ՏԵՐ՝ գրքիւ: ՅԻՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թ. 3ա. «Ջաբարիայի Կապրուշեան Հայ, Լադիւ եւ Մաճար լեզուաց նոր բառգիրք»։ (Նոյնը գրում է մահլ լատիններէ եւ հուլգաղաթիմ) Zachariae Gabrus Armeno-Latino-Hungaricum novum dictionary. Gábrus Zachariás' Örmény-Déák-Magyar új szótára. Գրեալ ի նոյն Ջաբարիայի Կապրուշեան ի Հայաբաղաքն: Յամի Տեառն 1848ին: Manu proprio: Թ. 4ա. «Հաստոր երրորդում, որ ունի յինքեան ի գրէ Կ մինչեւ ց զգիրս»։ Նոյնը լատիններէ եւ

հունգարերեն: Կը բովանդակէ գրական եւ
Հունգարահայոց յատուկ քաղեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Կ է 15. դիր Հայոց Ա ու Բ-ի,
որ Համար է 60. Gjen est 15. littera armen-
iaci a.b.c. et numerat 60. Gjen 15. betuje az
ormény a.b.c.nek és számlál 60...»:

Թղ. 56բ. «Հ է 16գորդ դիր Հայոց Ա
ու Բի եւ Համար է 70: Ho est 16a littera AB
armeniaci et numerat 70. Ho 16k betuje az
ormény a.b.c.nek és számlál 70...»:

Նախորդներն մտնում են Թղ. 128ա՝ 2,
128բ՝ 7, 130բ՝ 8, 142ա՝ 17, 193բ՝ 8, Կը
վերջանայ Եօրինաւ թառով:

2007

(Հիմ թիւ չունի)

ՕՐԻՆԱԿ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹ ԵԱՆ (ԳՐ. ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ)

Կ. ՊՈԼԻՍ

1820ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18, իջկայանում 1—12: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝
25×19: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտան 19-5×13:
ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ Եիմ գորտուր միջակ հաստու-
քեմբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գոր-
ծածուքեմբ քուղքով զմտուած: ԳԻՐ՝ Եիմ ճուրղի
շատ մետ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ-
չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820ի ատենները: ԳՐԻՋ՝ Փէշ-
տիմայնեան Գրիգոր (՝): ՏԵՂԻ՝ Եւանաքար Կ.
Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկան: ՏԵՂԵԿՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա եւ 11ա՝ «Գեւոր ի մեռն Հ. Պաշտօնայ
Տէր Մարգարեան, Կ. Պոլիս 1917»:

Մատենան է՝ «Օրինակ Եւանակագրու-
թեան Գրիգոր Փէշտիմայնեան Վարժապե-
տի»: Պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճրագ լուսատու միգապատ
մտաց եւ աղբիւր բարի ճղուով ծարաւեացն
եղբայր մտերիմ տիրացու Պողոս, սիրող
Հայրենեաց, ողջ լինել քեզ ըրճանամ յօգուտ
Հասարակաց: ԶԻ՞նչ արդեօք ըրճալի դի-
րեղծական բնութեան... Ստորագր. Գրիգոր
Փէշտիմայնեան մանկավարժ դպրոցի Օր-
թաղիւղ»:

Թղ. 3ա. «Լուսափայլ ճրագ եկեղեցւոյն
Քրիստոսի եւ քաղաք կենդանի կացեալ ի
վերայ բարձու, Տեառն Տեառն երիցս
երանեալ սրբազան... ի ամպաշու դարա-
պարացն մատուցանեմ Համարյր ի դուստ
անկեալ: Եթէ տեսիլ ջիւն եւ պայծառ ողբոյ»:

Թղ. 5ա. «Ալիսար Հիւնեաց դրատ Հո-
գեան...» (7 տուն ԱՔՐԱՀԱՄ սկզբնատա-
ներով):

Թղ. 5բ. «Աղբիւր նազելի ճղուոյս ցան-
կալի սիրատուն եւ գեղարդող յարուն
Յովհաննէս Հարազատ որդւոյդ իմոյ սէր եւ
օրհնութիւն ի բոլոր սրտէ նուիրեմ: Որ-
դիական սիրոյ քո կարիք կարօտոյ...»:

Թղ. 7ա. «Շնորհափայլ եւ Աստուա-
ծարեալ Հօրք Տեառն Յովհաննէս գերամեծար
վարդապետի սուրբ աղոյն մատուցանեմ
Համարյր որդիական սիրով եւ խոնարհու-
թեամբ: Զքանքար անապական ճմարիտ
սիրոյ սուրբ Հօրք իմոյ...»:

Թղ. 9բ. «Հովիւ ճղեւոր բանաւոր
Հօտիս եւ զլուս պատուական Հայկազեան
ազգիս, քաղաք կացեալ ի վերայ բարձու եւ
աղ Համեմէլ անդամոցս Քրիստոսի, Տեառն
Տեառն կիրակոսի սուրբ եւ Աստուածընտիր
Կաթողիկոսի գերառնչակ Աթոռոյն Տանն
Կիլիկիոյ եւ արժանաբաւ յաջորդի
սրոյ Լուսաւորչին մերոյ, քումք Աստուա-
ծարեալ եւ շնորհարար յաղոյն Համարյր
որդիական մատուցանեմ խոնարհութեամբ:
Բազմապատիկ եւ մեծահարալ են յոյժ պար-
զեւք գթութեան...»:

Թղ. 10բ. «Գերամեծար ազնուական
Յարութիւն Աղայ ողջ լինել քեզ ըրճանամ:
Ոչ սակաւ ի զարմանս կրթէ գիտ...»:

Թղ. 11ա. «Քրիստոսասէր եւ ազգասէր
Պարոն Սերբէր գերամեծար եղբոր ողջոյն
շատ: Զեռանդազիս վառումն Հայրենասէր
նախանձաւորութեան պատուական անմիջ
լսելով...»:

Թղ. 13ա. «Ստոյգ սիրելի եւ Հաւատարիմ

բարեկամ տիրացու Պողոս պատուական եղբորդ ողջոյն շատ։ Ոչինչ դանդաղիմ պարտաւոր դանձն իմ խոստովանել չուամք անյողդողդ բարեկամութեան...»։

Թղ. 16ա. «Մի՛ գրեր, Հրեշտակակրօն վարուց մաքրութեամբ ծայրագունի արժանացեալ շնորհի եւ փյման, Հայրապատիւ եղբոր սիրելոյ Տեառն Պողոսի Աստուածարեալ արքեպիսկոպոսի ողջոյն եւ սէր բազմասցի, Գեղեցիկ յոյժ եւ սքանչելի հոգւոյն տեսնեցեաց յանձնական սիրոյն շարաւիղաց վերարուեսեալ ծաղիկք եւ պտուղք...»։

Թղ. 17ա. «Մի՛ գրեր, Բուրվառ բանաւոր խնկոց իւղենաց, ծաղիկ շնորհաւոր հոտեւան բուրմանց, ազնիւ Մկրտիչ Հարազատ մեր եւ մտերիմ ողջոյն եւ սէր բազմասցի առ չեզ, Գաղցրաճաշակ բանաւոր պատարազիդ ի շնորհարոյն շառաւիղդ առ մեզ մատուցեալ... Ստորագրուած՝ Նուաստ ծառայ Գրիգոր Տիրացու Փեշտմայճեան»։

Թղ. 18բ. «Ազնիւ պայազատ Յովհաննէս Աղայ եղբորդ ընտրելոյ ողջոյն շատ։ Աստուածախնամ տեսչութիւն Արարչապետին բնութեան, որ խորախորհուրդ եւ անվրէպ իմաստութեամբ գործէ...»։

2008

(Հիմ Թիւ 417)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

(Ա. Հատար)

ԹՐԻԽՍ(°)

ՌՄԾԸ (1809)°

ԹՈՒԴԹՔ՝ 122, իջեալութեմ՝ 1—288։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25X18-Յ։ ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանութեմ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 22X18։ ՅՈՒԿ՝ 25։ ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ եիմ կապտաւուն քաւք։ ԿԱՋՄ՝ քզքեայ գամետը բարակ ուտաբարձուղք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ։ ԳԻՒ՝ ամբամ ձուրգիբ։ ԹԱՆԱԿ՝ քիչ մը գամետած սեւ։ ՋԱՐԳԱՆԱԿ՝ եւմ. չուսի։ ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 119—122։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1809 (?)։ ԳՐԻԶ՝ ամծածօր, Միքիքեան մը։ ՏԵՂԻ՝ Թրիստ (?)։ ՅԵՏԱՅԱԿԱՆ՝ չուսի։

Մատանս է՝ «Ընդհանուր Պատմութիւն Եկեղեցւոյն Քրիստոսի, ի սկզբանէ մինչեւ ի յետին վիճակ յաղթանակելոյն յերկինս, Բաղեալ զլիաւորաբար ի Յայտնութենէ սրբոյն Յովհաննու առաքելոյ։ Ա. Հատար»։ (Խաբազիբ առած եմք Թ. 2206 ձեռագրէն)։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Գիրք Ա. Վիւրայ երից առաջին զլիսոց։ Ստորագրութիւն եօթն ապագայ վիճակաց Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ ի Քրիստոսէ մինչեւ ի կատարած աշխարհիս, որք նշանակին եօթն Եկեղեցեօք Ասիայ, եօթն աստեղօք եւ եօթն Քաղաքանօքն։ Հատուած Ա.՝ ի վերայ առաջին զլիսոյ։ Յօդուած Ա.՝ Յաղագս մակագրոյ, հեղինակութեան, վախճանի եւ նիւթոյ Յայտնու-

թեան Գրոց ի Ա. Համարէ Ա. զլիսոյ մինչեւ յԼ. Համար նորին։ Գլուխ Ա. 1—20։

Թղ. 16բ. «Հատուած Բ. ի վերայ Բ. զլիսոյն։ Յաղագս չորից առաջին վիճակաց զինուորեալ Եկեղեցւոյն, Յօդուած Ա.՝ Յաղագս առաջին վիճակի զինուորեալ Եկեղեցւոյն որ է սերմանողական ի ժամանակէ Քրիստոսի եւ առաքելոց մինչեւ ցնեռոն»։ Գլուխ Բ. 1—28։

Թղ. 37ա. «Հատուած Գ. ի վերայ Գ. Գլիսոյն։ Յաղագս մնացեալ երից վիճակաց զինուորեալ Եկեղեցւոյ, Յօդուած Ա.՝ Յաղագս հինգերորդ վիճակի զինուորեալ Եկեղեցւոյ, որ է վիճակ վշտոյ՝ սկսեալ ի Լէւոնէ Ծ. եւ ի Գառուդէ Ծ. մինչեւ ցճահանայապետ սուրբ եւ ցիշխանն հօրք»։ Գլ. Գ. 1—22։

Թղ. 56բ. «Գիրք Բ. ի վերայ չորրորդ եւ հինգերորդ զլիսոյ Յայտնութեան։ Յաղագս բնութեան Եկեղեցւոյ եւ Քաղաւորութեան Քրիստոսի եւ գրոյն զաղտնեացն Աստուծոյ չորից զայնօքիւք, որք ցուցանին աստ սրբոյն Յովհաննու։ Հատուած Ա. ի վերայ չորրորդ զլիսոյն։ Յաղագս իշխանութեան զինուորեալ Եկեղեցւոյ, Յօդուած Ա.՝ Նախագիտելիք ինչ, որք Հարկաւոր են ի գիտել առ իմացեալ երկուս հետեւեալ զլիսոցն եւ այլոց։ Գլուխ Դ. 1—11։

Թղ. 68ա. «Գիրք Գ»: Ի վերայ Յայտնու-
թեան սրբոյն Յովհաննու: Գլ. 2. եւ է: Յա-
ղազս բանալոյ եւ կատարելոյ եօթն կնքոց եւ
մխիթարութեան գինուորեալ եւ յաղթա-
նակեալ Եկեղեցւոյ զկնի վշտաց: Յատուած
Ա.՝ Ի վերայ 2. գլխոյ: Յաղազս բանալոյ եւ
կատարելոյ վեց առաջին կնքոց: Թղ. 68բ.
«Յօդուած Ա.՝ Յաղազս բացման առաջին,
երկրորդ, երրորդ եւ չորրորդ կնքոց եւ չորս
միոց եւ հեծեցոյց Ի վերայ նոցա՝ որք ցուցան
սրբոյն Յովհաննու ի բանալ չորից առաջին
կնքոց»: Գլ. 2. 1—17:

Թղ. 78բ. Հատուած Բ.՝ Ի վերայ եօթ-
ներորդ գլխոյ: Յաղազս մխիթարութեան
գինուորեալ եւ յաղթանակեալ Եկեղեցւոյ Ի
վերայ կրեալ Հալածանաց: Թղ. 79ա.

Յօդուած Ա.՝ Յաղազս մխիթարութեան եւ
ազատութեան գինուորեալ Եկեղեցւոյ ի լծոյ
եւ ի Հալածանաց բռնաւորաց: Գլ. Է. 1—
17:

Թղ. 84բ. «Գիրք Դ»: Ի վերայ ութերորդ
եւ իններորդ գլխոց: Յաղազս բացման եօթ-
ներորդ կնքոյ եւ վեց առաջին Հրեշտակաց
փողահարաց: Հատուած Ա.՝ Յաղազս չորից
առաջին Հրեշտակաց փողահարաց: Յօդուած
Ա.՝ Յաղազս բացման եօթներորդ կնքոյ: Գլ. Ը. 1—13:

Թղ. 91ա. «Հատուած Բ.՝ Ի վերայ ին-
ներորդ գլխոյ: Յաղազս Հինդերորդ եւ
վեցերորդ Հրեշտակի: Յօդուած Ա.՝ Յա-
ղազս Հինգերորդ Հրեշտակի, որ փողէր: Գլ. Թ. 1—21:

2009

(Հիմ քիւ 423 եւ 33)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ԲԱՐԲԱՌՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1867էն առայ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 174, իջեկայուած 7 1—284: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 25-1X20: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 23X14: ՏՈՂԹ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ հիմ գո-
րաւոր հաստկեկ քաւք: ԿԱՋԻ՝ հաստ զաւթաւոր
քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ, տեղ-տեղ մշտնը ճերձ-
ծուած: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱ-
ՐԱՆԻՔ՝ եւթ. չկած: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 142—174: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1867էն առայ: ԳՐԻՁ՝ վեցմտնման 4. ՄԻՔԱՅԷԼ:
ՏԵՂԻ՝ հաւաքաքաւ վիեծմ: ՅԻՇԱՍԱՎԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քերականութիւն Գեր-
մանացի Բարբառոյց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մասն Ա.՝ Ի վերայ զրոյ,
վանկի, բառի եւ ուղիղ արտարբերութեան
նոցա: Գլուխ Ա.՝ Ի վերայ ձայնի, թուոյ,
բաժանման եւ որպիսութեան գրոց: (Գլք.
Ա—Դ)»:

Թղ. 73ա. «Մասն Բ.՝ Ի վերայ համա-
ձայնութեան: Գլուխ Ա.՝ Ի վերայ պարբե-
րութեան: (Գլուխք Ա—Ժ)»:

Թղ. 102բ. «Մասն Գ.՝ Պապէս վարժու-
թիւնք: Գլուխ Ա.՝ Նշանակութիւնք հարկա-
ւոր անուանց ինչ: Գերմ.—Հայ.—Թուրքերէն:
(Գլուխք Ա—Զ)»:

2010

(Հիմ քիւ չուծի)

ՈՒԹՕՐԵԱՑ ԱՌԱՆՁՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1858

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 157, իջեկայուած 1—307: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 25X16: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 21X12.3: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻՒԹ՝ հիմ

միակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋԻ՝ պարզ ստուա-
քաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ կազմի առաջիմ կողքը
չկայ, կազմը սկսած է քայքայուիլ: ԳԻՐ՝ ամցման

Յուրաքանչյուր: ԹԱՆԱԳ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւՅ. յկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 2բ մեծ մասը, 156թ—157թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1658: ԳՐԻՑ՝ Վեցմասնամե 2. Միջոցի: ՅՈՒՆԻՍԿՈՒԼ: ԵՄ, ՅՈՒՆԻՍԿՈՒԼ ԶԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԻՆ տեւ: ԶԱՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԹՊ. 2ա:

Մատենան է՝ Ուրբաթայ առանձնութիւն վասն կրօնաւորաց որդեգրաց սրբոյ Կուսին, երեք երեք մտածութեամբք ի վերայ վարուց եւ առաքինութեանց նորա, ի նմանիլ նմա եւ մի մի խորհրդածութեամբք ի վերայ Հարկաւոր իւրեւրոյ փրկութեան հոգւոյ վասն իւրաքանչիւր աւուր: Թարգմ. Վ. Հ. Միջոցի: Վ. Հ. Վեցմասնամե Միւթ. (Ամուսն գրուած է մատիտով) 1858:

ԲՈՒՆԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ

ԹՊ. 3ա. Մտածութիւն ի վերայ նմանացանելոյ զվարս մեր վարուց ամենասուրբ Կուսին, ի լինել Հարազատ որդեգիր նորին:

ԹՊ. 7ա. Մտածութիւն ի վերայ առանձին շնորհաց որք պարգեւեցան Մարիամու անդէն ի նմին վայրկեանի յղութեան նորա յարգանդի մօր իւրոյ, որ է օրինակ շնորհաց, որք պարգեւին կրօնաւորաց ի մտանել նոցա ի գիրկս կոնին:

ԹՊ. 12ա. Մտածութիւն ի վերայ առաւելութեանց ծննդեան Մարիամու, որ է օրինակ առաւելութեանց, որք շնորհին կրօնաւորաց յերկրորդ հոգեւոր ծննդեան իւրեանց, այն է յաւուր մտից նոցա ի Կրօն:

ԹՊ. 16ա. Մտածութիւնք ի վերայ մտաւոր եւ ձայնաւոր աղօթից:

ԹՊ. 22ա. Մտածութիւն ի վերայ ծանկեալ կենաց ամենասուրբ Կուսին:

ԹՊ. 28ա. Մտածութիւն ի վերայ առանձնութեան Մարիամու ի տաճարին, որ օրինակ է նուիրելոց Աստուծոյ ի մենարանս Կրօնին:

ԹՊ. 30ա. Մտածութիւն ի վերայ սիրոյն Մարիամու որ միշտ սաստկացաւ ի տաճարին, որ է օրինակ սիրոյն որդեգրաց նորա նուիրելոց Աստուծոյ, որում Հարկ է միշտ աճել ի նմանել նմա:

ԹՊ. 34բ. Մտածութիւնք ի վերայ Խոստովանութեան:

ԹՊ. 40բ. Մտածութիւն ի վերայ կենաց սրբոյ Կուսին յեւանելոյ նորա ի տաճարէն մինչեւ ցծննդե Երուսալմ Գրիստոսի: Ամուսնութիւն Մարիամու ընդ սրբոյն Յովսէփայ,

որ է օրինակ հոգեւոր ամուսնութեան կրօնաւորաց նուիրելոց Աստուծոյ ընդ Յիսուսի Գրիստոսի:

ԹՊ. 44բ. Մտածութիւն ի վերայ զբարձր Մարիամու ընդ Հրեշտակին, որում պարտին Հետեւել կրօնաւորք նուիրեալք զանձինս ուխտել ողջախոհութեան Աստուծոյ եւ Մօր նորա յորդեգրութիւն:

ԹՊ. 48բ. Մտածութիւն ի վերայ առաքինութեանց զորս զործեաց Մարիամ ի տան Նիխարեթի, որոց պարտ է լինել օրինակ առաքինութեանց, զորս պարտ է գործել որդեգրաց նորա ի կրօնի:

ԹՊ. 52ա. Մտածութիւնք ի վերայ առանձին բարեկամութեան:

ԹՊ. 59ա. Մտածութիւն ի վերայ յարգութեան Մարիամու առ օրէնս Աստուծոյ, որ է օրինակ յարգութեան, զոր պարտին ունել կրօնաւորք առ կանոնս իւրեանց, ի նմանել սրբոյ Կուսին, մանաւանդ նոցա, որք պարտին լինել որդեգիր նորին:

ԹՊ. 62ա. Գլուխ Գ.՝ Զբարկուութիւն:

ԹՊ. 63ա. Մտածութիւն ի վերայ կորուսանելոյ Մարիամու զՄանուկն Յիսուս ի տաճարին, որ է օրինակ կրօնաւորացն, որք կորուսանեն զԵրուսալմ ի տունս Կրօնի:

ԹՊ. 69ա. Մտածութիւն ի վերայ սուրբ փափազանաց Մարիամու ի խնդրել նորա զՄանուկն Յիսուս զկնի կորուսանելոյ զնա, որում պարտ է լինել օրինակ սուրբ փափազանացն որովք արժան է կրօնաւորաց խնդրել զԱստուծոյ ի Կրօնի զկնի կորուսանելոյ զնա:

ԹՊ. 74ա. Մտածութիւնք ի վերայ բնական հակառակութեանց:

ԹՊ. 79ա. Մտածութիւն ի վերայ սիրոյն Մարիամու առ աղքատութիւն, որում պարտին Հետեւել կրօնաւորք նուիրեալք Աստուծոյ ուխտել աղքատութեան:

ԹՊ. 83ա. Մտածութիւն ի վերայ սիրոյն Մարիամու առ Հնազանդութիւն, որում պարտին նմանել կրօնաւորք նուիրեալք Աստուծոյ ուխտել Հնազանդութեան:

ԹՊ. 87ա. Մտածութիւն ի վերայ սիրոյն Մարիամու առ մաքրութիւն, որում Հարկ է զհետ երթալ կրօնաւորաց նուիրելոց Աստուծոյ ուխտել ողջախոհութեան:

ԹՊ. 91բ. Մտածութիւն ի վերայ կանոնական աղօթից:

ԹՊ. 96ա. Մտածութիւն ի վերայ

սիրոյն Մարիամու առ Մանուկն Յիսուս, առ ընկերն եւ առ ինքն, որ է օրինակ սիրոյն, զոր հարկ է ունեն կրօնաւորաց նուիրելոց Աստուծոյ, մանաւանդ որդեգրաց նորա ի նմանել նմա, առ Աստուած՝ առ ընկերս իւրեանց եւ առ ինքեանսն:

Թղ. 100ա. «Մտածութիւն ի վերայ ցաւագիւն կենաց ամենասուրբ Կուսինն»:

Թղ. 104բ. «Մտածութիւն ի վերայ առաքինութեան Մարիամու ի Գողգոթայ, որ է օրինակ առաքինութեան կրօնաւորաց նուիրելոց Աստուծոյ, զոր պարտին ի գործ դնել ի խալս եւ ի նեղութիւնս իւրեանց»:

Թղ. 109ա. «Մտածութիւնք ի վերայ պաշտօնութեան կանոնաց»:

Թղ. 115ա. «Մտածութիւն ի վերայ սիրոյն որ միաւորէ զսիրտն Մարիամու ընդ սրտին Յիսուսի, որ է օրինակ սիրոյ կրօնաւորաց, որոց սրտից պարտ է լինել միշտ միաւորեալ ընդ Աստուծոյն»:

Թղ. 120ա. «Մտածութիւն ի վերայ մաքուր սիրոյ կամ Մարիամու, որ մեռանի ի սէր, վասն սիրոյ եւ ի սիրոյ, որ է օրինակ անգիւն մահուն, որով մեռանել արժան է ցանկալ կրօնաւորաց Աստուծոյ նուիրելոց»:

Թղ. 124ա. «Մտածութիւն ի վերայ քաղցրութեան մահուան Մարիամու, ազատ

ի տհաճութեանց, ի ցաւոց, յերկիւղէ եւ ի զարհուրանաց, որք խռովեն զհասեալս ի մամ մահուն, որ օրինակ է երջանիկ մահուան կրօնաւորաց նուիրելոց Աստուծոյ, որոց կեցեալ իցեն ըստ շնորհաց Կոչման իւրեանց»:

Թղ. 129ա. «Մտածութիւնք ի վերայ ամենասուրբ Խորհրդոյ Հաղորդութեան»:

Թղ. 134բ. «Մտածութիւն ի վերայ փառաւոր առանձին շնորհաց շնորհելոց յԱստուծոյ՝ Մարիամու գկնի մահուան նորա, որ օրինակ է առանձին շնորհացն, որոց պարտին ակն ունել կրօնաւորք նուիրեալք Աստուծոյն»:

Թղ. 138բ. «Մտածութիւն ի վերայ առաքինութեանցն որովք արժանի եղեւ Մարիամ մարառնալոյ ի փառս, որոց պարտ է հետեւել կրօնաւորաց վասն արժանի լինելոյ երկնից արքայութեան»:

Թղ. 143ա. «Մտածութիւն ի վերայ ջերմեռանդն սիրոյ առ ամենասուրբ Կոյսն եւ ի վերայ պատճառացն, յորոյ վերայ հիմնեալ է»:

Թղ. 147բ. «Մտածութիւնք ի վերայ Թուլութեան ի հոգեւոր կեանսն»:

Թղ. 155բ. «Ցանկ մտածութեանց»:

2011

(Հիմ Իւ 155)

ՀՐԱՀԱՆԳ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ Ա.

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 145: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25X20: ՊՐԱԿ՝ 35: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքում 18X9, ազատ բազում է լայն լուսամբէ մը օրբազուսթիմներու եւ յաւելումներու եամբ: ՏՈՂՔ՝ 26—30: ՆԻԹ՝ Բիչ մը հասկնել հիմ գորաւոր բազք: ԿԱԶՄ՝ քաղցրատ ստաւարաբազք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքը մարմնէմ բաժնուած: ԳԻՐ՝ հիմ վեր շղագիթ: ԹԱՆԱԿ՝ գուռատած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չկած: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 145: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամօթօք Միխիթարեամ մը: ՏԵՐԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մտեանս է՝ «Հրահանգք Փիլիսոփայութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճառ յառաջբանական, Ապագէն սովորութիւն եղեւ Դպրոցաց բազում ինչ ծանուցանել յառաջագոյն, որ եւ յայն սակա սովորաբար անուանի Ճառ Յառաջբանական...»:

Թղ. 10բ. «Մասն առաջին փիլիսոփայութեան կամ տրամաբանութեան, Զեւ մտեալ ի խորս տրամաբանութեան, հարկ է կանխաբանել ինչ ինչ...»:

Թղ. 11բ. «Ճառ Ա.՝ Յաղաղս բժրոնման կամ դաղափարի»:

Թղ. 30բ. «Ճառ Բ.՝ Յաղաղս դատման»:

Թղ. 121ա. «Ճառ Գ. Յաղաղս տրամաբանութեան»:

2012

(Հիմ թիւ 416 եւ 36)

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1840ի տսնմները

ԹՈՒՂՔՔ՝ 178: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25×19.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×8.5, լայն օրմանկներով ուր մատիտով գրուած են տեղ-տեղ բնագիտական օրինակ-պատկերներ, ձեւեր, կամ գրուած են հարցումներ շշխարհաբար լեզուով: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորուար հասակեկ քուզք: ԿԱՂՄ՝ պարզ տուարաքուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է Կաղմայի, կաղքը իւզուած: ԳԻՐ՝ եիմ շե-ազգիք: ԹԱՆԱՔ՝ տե: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 174բ մեծ մասով, 178: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տսնմները: ԳՐԻՁ՝ ամծամբ. Միթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեմա: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Հրահանգ Փի-լիսոփայութեան, Բնաբանութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Անունդ Ֆիզիկա առեալ է ի յունական բառէդ Ֆիզիս, որ է բնութիւն, վասնզի գրեութիւն մարմնոց հետազոտէ»:

ԹՂ. 2բ. «Ընդհանուր Բնաբանութիւն: Ընդհանուր բնաբանութիւն, որպէս եւ այժմ ասացաք, տիրապէս պարագումն է ի մեկեկ գրեհհանուր յատկութիւն մարմնոց»:

ԹՂ. 2բ. «Ճառ Ա՝ Յաղագս տարածութեան եւ բաժանականութեան նիւթոյ»:

ԹՂ. 8ա. «Ճառ Բ՝ Յաղագս ձեւոց մարմնոց»:

ԹՂ. 9բ. «Ճառ Գ՝ Յաղագս անթափանցելութեան մարմնոց»:

ԹՂ. 12ա. «Ճառ Դ՝ Յաղագս ծակոտ-կէնութեան մարմնոց»:

ԹՂ. 15բ. «Ճառ Ե՝ Յաղագս տեղւոյ մարմնոց»:

ԹՂ. 18բ. «Ճառ Զ՝ Յաղագս շարժականութեան մարմնոց կամ յաղագս մեքենականութեան»:

ԹՂ. 19ա. «Գլուխ Ա՝ Յաղագս ընդհանուր մեքենականութեան»:

ԹՂ. 44բ. «Գլուխ Բ՝ Յաղագս կշարա-նութեան»:

ԹՂ. 79ա. «Գլուխ Դ՝ Օղաչափութիւն»:

ԹՂ. 110ա. «Ճառ Է՝ Յաղագս ծանրութեան մարմնոց»:

ԹՂ. 121ա. «Բնաբանութիւն մասնաւոր: Մասն Ա՝ Բնաբանութիւն մասնաւոր կամ տիեզերագրութիւն: Ճառ Ա՝ Յաղագս երկնաշնորհ»:

ԹՂ. 125ա. «Յաղագս երկրային գետնոյ»:

ԹՂ. 130ա. «Մասն Բ՝ կամ Ատղաբաշխութիւն, Ճառ Ա՝ Յաղագս պէսպէս տեսակաց եւ երեւութից երկնային մարմնոց»:

ԹՂ. 144բ. «Ճառ Բ՝ Յաղագս դրից հնարեւոյ առ ի մեկեկ գերեւոյթ երկնային մարմնոց մերթ նկատմամբ միմեանց եւ մերթ նկատմամբ երկրի»:

ԹՂ. 175—177 տախտակներ են, ուր գծագրուքեաւ կը բացատրուին զանազան ֆիզի-գական օրէնքներ:

2013

(Հիմ թիւ 421 եւ 39)

ԲՆԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1840ի տսնմները

ԹՈՒՂՔՔ՝ 96, իլակայում 1—190: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25×19.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×8, քաղում են լայն լուսամբներ, ուր մատիտով ճշմանկում են գիտաղութիւններ եւ հարցումներ շշխարհաբար լեզուով: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորուար հասակեկ քուզք: ԿԱՂՄ՝ պարզ տուարաքուզք:

ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է Կաղմայի: ԳԻՐ՝ եիմ շեպագիք: ԹԱՆԱՔ՝ տե: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 96բ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տսնմները: ԳՐԻՁ՝ ամծամբ, Միթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեմա: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Հրահանգք փխրսփայականք, Բնագանցութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մակացութիւն կամ գիտութիւնն զորմէ արդ առեալ եմք ճառել սոփոր է անուանիլ բնագանցութիւն, որ առեալ լինի յերկուց աստի յունական բառիցս մեթա, ի վերոյ եւ ֆիզիս-բնութիւն, որոյ ճառք բանիցեն զիրաց որ ի վեր են քան զզգալի բնութիւն եւ վերացեալ յամենայն նիւթոց»:

Թղ. 2բ. «Բնագանցութիւն ընդհանուր: Գլուխ Ա.՝ Յաղագս ծանօթութեան եւ կարելութեան հակին»:

Թղ. 3բ. «Գլուխ Բ.՝ Զէութենէ հակաց»:

Թղ. 10ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղագս պատճառաց հակաց»:

Թղ. 13բ. «Գլուխ Դ.՝ Յաղագս ընդհանուր տեսակաց հակաց»:

Թղ. 27ա. «Գլուխ Ե.՝ Յաղագս յատկութեանց հակին»:

Թղ. 33բ. «Գլուխ Զ.՝ Յաղագս տեսողութեան հակին»:

Թղ. 36ա. «Մասնաւոր Բնագանցութիւն կամ Հոգեբանութիւն: Հոգեբանութիւն ըստ նշանակութեան անուան ցուցանէ զբան կամ զճառ զհոգւոյ, որչափ դան ի ծանօթութիւն բնական լուսով»:

Թղ. 36ա. «Մասն Ա. Հոգեբանութեան՝ ի վերայ անտեսող Հոգւոյ կամ ի վերայ Աստուծոյ»:

2014

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՄԱՇՏՈՑԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵԵՈՒԹԻՒՆ՝ 15.2X10.7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10X8-8: ՏՈՂՔ՝ 15: ՆԻԻԹ՝ եիմ միջակ հաստութեամբ քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քիչ մը աղտոտած: ԳԻՐ՝ բոլորգիր, սկզբնատառերը երկաթագիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԷ դար: ԳՐԻՉ՝ ամլայտ: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Հատակոտորս է՝ մաս Մաշտոցի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա-բ՝ Տաղ մը, մնացած եմ միայն 4—Ս գիրքը: Կը սկսի՝ ...զազրալի, Տէր ողորմեա: Կարգ ետուն ինձ Հրեշտակի, զայն կորուսի յայսմ աշխարհի...: Վերջ՝ Սրբութիւն ես ատեցի, զաղտեղութիւն//»:

Թղ. 2ա. «Զի Հայր սիրէ զՈրդի...» ԵՈՎՀ. Ե. 20—28:

2015

(Հիմ քիւ չուծի)

Հ. ՄԻՔԱՅԵԼԻ ԹՈՒՂԹ ԱՌ Ս. ԺՈՂՈՎՆ (Պակասաւոր)

ՎԵՆԵՏԻՔ (ԹՐԻԵՍՏ/Կ. ՊՈԼԻՍ)

1773էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵԵՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X12.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ամբողջ էջը առանց լուսանցի: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրատօր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՐՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զործածութեմէ բաւական աղտոտած: ԳԻՐ՝ իիմ շղագիր. Յօդքրի մօտ: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուծի: ԴԱՏՈՐԿ՝ Թղ. 3բ—4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն առաջ, կամ շատ

մօտ: ԳՐԻՉ՝ Հ. Գաբրիել: ՏԵՂԻ՝ վեմետիկ կամ Թրիե՞ստ (Կ. Պօլի՞ս), ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 4բ՝ «Գրուածք ի Հանգուցեալ Հ. Գաբրիէն»:

Պրակս է՝ «Հ. Միքայէլի Թուղթ առ Ս.

Ժողովը, Մաս մը Բ. գլխեմ: Հմտ. Ձեռ. Թիւ 2181:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Եւ միանգամ պատահեցաւ զի մի ոմն ի մէջը Հիւանդացաւ մեծաւ հիւանդութեամբ եւ մեք տեսեալ զի աղաղակէր

վասն ցաւոյն» առաջաք զի բերցեն զբժիշկն: Վերջ՝ «Քանզի ոչ են ընթերցեալ զկացութիւնն ի Սրբազան Պապէն, որոյ Հաստատութիւնն ի կացութիւնն կայանայ: Առտ Հրաժանքը ինչպէս որ կ'ուզես շինէ»: Առոր բնագիրը բաւական կը տարբերի քիւ 148 ձեռագրի բնագրէմ:

2016

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՂՕԹՔ Ի ՊԱՏԻՒ Ս. ՍՏԱՆԻՍԼԱՒՈՍԻ

ՎԻԵՆԱ(°)

ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 2: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.4X14.8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X11: ՏՈՂՔ՝ 34: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ հաստակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին երեսները քիչ մը աղտոտած: ԳԻՐ՝ մամր հիմ շնչագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գոյնատած սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմած: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիթմեա, ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Թերթս է՝ Աղոթք երեք ի պատիւ Ս. Ստանիսլաւոսի վասն ամենայն աւուրք:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վասն կուսական մաքրութեան: Մաքուր պաշտպան իմ Ստանիսլաւոս, Հրեշտակ մաքրութեան...»:

Թղ. 1ա. «Վասն սիրոյ օրբոյ: Վասն բարի մահուան»:

Թղ. 1բ. «Վասն ապաշխարութեան»:

Թղ. 2ա. «Վասն գործակից լինելոյ շնորհաց: Վասն Հանապագորդութեան»:

Մէջընդմէջ դրուած է վեց տունով երգ մը որ կը ըկօքի՝ «Վասն զարդու սրտին քո»:

2017

(Հիմ քիւ չուցի)

Ս. ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՈՅՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱՎԻ

ՎԻԵՆԱ(°)

ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 20.8X15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5X11.5: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ քաղցի փայլուն քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին երեսները քիչ մը աղտոտած: ԳԻՐ՝ միջին Թղ. 6բ ստորգիր, ամէկ ետք շնչագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեմած: ՏԵՂԻ՝ գուցէ վիթմեա(°), ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Բացատրութիւն արարողութեանց սրբոյ պատարագի ըստ Լամբրոնացւոյն»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Օրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ: Յորժամ կ'ամիցի քահանայն պատարագ մատուցանել, պարտ է այսպէս խորհրդաբար զգեստաւորիլ...» (Էջերում ստորտոր դրուած են ծանօթութիւններ):

Թղ. 6բ. «Արարողութիւնք Հանդիսական պատարագի Աթոռոյն Հայոց Պիւլիկիոյ որ ի Լիբանան: Երբ սովոր են Հանդիսական պատարագ մատուցանել, ձգեն զվարագրոյն արկանեն յատեան դասին զգրակալն...»:

2018

(Հիմ թիւ չունի)

ԱԿՆՈՑ ԱԶԱՑ ՍՐՏԻ
(Հատակադրութիւն)

ԱՆՇԱՆՈՐ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21-5×15-8: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 15-5×10-3: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հիմ
գորտաք, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ ծայրերը պատաստած: ԳԻՐ՝ գէշ ճօտքեր:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկայ: ԴԱՑԱՐԿ՝
ԹՂ. 1ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ:
ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Հատակադրութիւն է՝ մաս մը «Ակնոց Աւագ
Սրտի» գործէն, հմմտ. Ձեռ. Թիւ 2043 ԹՂ.
ՏՏԲ վերէն 10դ տաղ մինչեւ ԹՂ. ՏՅա վերէն
4դ տաղ:

2019

(Հիմ թիւ 624 ԺԱ)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԶԷԹՈՒՆ

ՌՃՀԳ/1724

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 11×8-5: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 7×5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ կէս
կալուած քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, յայտնի կ'երեւի
որ կրակէ համաւած է: ԳԻՐ՝ շատ մամր բալթեր:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնաւորները կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
ամէն էյ խորան մըն է կարմիր, կապոյտ, կանաչ,
նարնգազոյն գարգիւթով: Նկարիչը մեծ բան մը չէ:
ՆԿԱՐ՝ փոքր ԹՂ. 1ք եւ 2ա Նւեթիոս եւ կարպիւսոս:
ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 2ք, 3ա, 4ք, 5ա, 6ք, 7ա, 8ք:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՃՀԳ (1724): ԳՐԻԶ՝ Սահակ Նրէց: ՏԵ-
ՂԻ՝ Զէյքան: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հաս չկայ: ՏԵՂԵԿՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ Հատակադրութիւն առնուած են Ֆանուզի քիւ 1
Ձեռագրէն: Հմմտ. Համդէտ Ամսթերդամ 1804 էյ 49:

Հատակադրութիւն է՝ Մաս Աւտարամի
գրչագրի մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ք. «Նւեթի կարպիւսոսի սիրելի
եղբոր ողջոյն վասն իրիք»:

ԹՂ. 3ք. «Կանոն Ա. յորս չորհան»:

ԹՂ. 4ա. «Կանոն Բ. յորս երեքն»:

ԹՂ. 5ք. «Կանոն Զ. եւ Է.»:

ԹՂ. 6ա. «Կանոն Ը. յորս երկուս, Կանոն
Թ. յորս երկուս»:

ԹՂ. 7ք. «Կանոն Ժ. յորս երեքն առա.»:

ԹՂ. 8ա. «Առանձին իւրաքանչիւր ոք»:

2020

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆՇԱՆՈՐ

ԺԶ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5×13-7: ՆԻԻԹ՝
հիմ յաւ կալուած քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ամէն կող-
մով մկրտաով կտրտուած եւ մէջէն պատկերներու
մասեր համաւած: ԳԻՐ՝ բալթեր:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագիրները կարմիր: ԵՈՐԱՆ՝ ամբողջ էջը, գու-
նագեղ, ռակիթով, վարպետի գործ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ—ԺԷ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ: ՄԱՂ-

ԿՈՂ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ
եւ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ չկան:

Հատակադրութիւն է՝ Աւտարամի Համեմա-
տակամ տախտակ «Կանոն առաջին յորս
չորեքն»:

2021

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՐԳ ԵՒ ԹԻՒ ՏՈՀՄԻՑ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՅ (Հաստակոտոր)

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16X12: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ հաւանաբար կրկնասիւն հզան է սկզբնականը, հոս պատճառ է միայն մեկ, տշակոյման սիւնը 12X8-Ց: Սկզբնականը հաւանաբար երկար զլան մը հզան է: ՏՈՒԴ՝ կարելի չէ ճշգրիտ, որովհետեւ խառն է բա- լարակնքով: ՆԻԻԹ՝ բարակ հասարակ էին քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ պատճառ պատճառիկ մըն է միայն: ԳԻՐ՝ թուրքեր: ԹԱՆԱ՝ գումատան սեւ: ՊԱՏԿԵՐ- ՆԵՐ՝ կարմիր եւ դեղին բազմաթիւ բոլորակներ են, իւրաքանչիւրին մէջ ամուսն մը գրուած: ԺԱՄԱՆԱ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամռանը: ՏԵՂԻ՝ ամռանը: ՑԻՆԱԿԱՐԱՆ՝ հւն. չումի:

Հաստակոտոր է՝ «Կարգ եւ Թիւ առճիշտ Նոր Կտակարանաց» գործէն մտն մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Երգերիս այս ճոյր էր Աննայի ի յորմէ ծնաւ եղիսարեթ որ ամուսնացու- ցին...»:

ԹՂ. 1բ. Ե գրուած է գլխիվայր եւ կը վերջացնէ՝ «Տէրն չարչարեցաւ»:

2022

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՌԸՆՏԻՐԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

Ժ—ԺԱ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.6X17.5: ԳՐՈՒ- ԹԻՒՆ՝ երկսիւն 16.6X6.5 մերկայիս, երկարութիւնը ճախնաբար տալիս հզան ըլլալու է: ՏՈՒԴ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ էին հասակիկ մագաղաք: ՄԱԳԱՂԱԹԵՆՑ ՊԱՏԱՆԱՆ՝ տեղ գործածուած է մէջտեղէն կիսուս- լով: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ գէշ, մագաղաքը շատ վնասուած, ա. կռմը գրեթէ շատ տարած: ԳԻՐ՝ միջին Մեռ- բողան երկաթագիր: ԹԱՆԱ՝ քիւստան սեւ: ՁԱՐ- ԴԱՐԱՆ՝ հւն. չումի: ԺԱՄԱՆ՝ Ժ—ԺԱ դար: ԳՐԻՉ՝ ամռանը: ՏԵՂԻ՝ ամռանը: ՑԻՆԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. քի վերի լուսանցքի վրայ գլխիվայր՝ բռնիք մը

գրուած են, բայց ամբողջացի: Նպաստ միջանկնալ լուսանցքի վրայ յետագայն գրէ՝ կը կարգադրէ «Թուին ՈՂՐ (1228) եկն... Բարսեղ(?)...»:

Հաստակոտոր է՝ մտն Սեբաստիոյ Ս. Դաւանից վկայաբանութիւնը սրբոց, Հատ- ընտիր ճարհալէ ի ճառընտրաց Հատոր Բ: Վեհերիկ 1874 էջ 611 վերեմ 16: տողէն սկսեալ մինչեւ էջ 613 վերեմ 16 տող:

2023

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻՆՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԳ—ԺԴ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X12.8: ԳՐՈՒ- ԹԻՒՆ՝ երկսիւն 13X4 իւրաքանչիւրը: ՏՈՒԴ՝ 19:

ՆԻԻԹ՝ էին մագաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւական լաւ, որքան կ'երեւի ետևյալ խառնուրդին տեսն: ԳԻՐ՝

շատ գեղեցիկ բառերով: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատողներն ու սկզբնագրերը կարմիր կամ կամամուշ: ՋԱՐԴԱԳՐ՝ 1բ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ՝ 1բ: ՆԿԱՐ՝ բնագրին մէջ 6-5×5-5: Աւետումն Աստուածածնի, շատ գեղեցիկ, մեծ վարպետի գործ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԳԴ- դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ԵՄԿԱՆՈՂ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1աի վարի լուսամցիքն վրայ մատնուով՝ շէ-է-է ԳՐ. Ե-

վարկման է. Համարագր (ՅՎԺԺ), Զուգ, 1982:

Հաստակոտորն է՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ղուկաս Ա. 20—32:

2024

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԵՒՍԵԲԻԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆՆԷՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

Ժ—ԺԱ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ ամէն կողմանէ կտրուելէն ետէ մնացած է 8-7×12: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին մախարդ մեծութեամբ որ գրեթէ կը համապատասխանէ սկզբնականին: ՏՈՂԻՔ՝ մերկայիս 10: ՆԻԹ՝ շատ հիմ միայն հաստութեամբ մեղադար: ՄԱՐԴԱՎԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆՆԷՆ՝ հրաժէ շատ փոքր 8-7×6 մեծութեամբ ձեռագրի մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ գէշ, պատուած եւ աղտոտած: ԳԻՐ՝ միջին մեծութեամբ երկաթագիր, գիրքնուն բարձրաքիւնն է 0-25 կամ 0-30 հարկերով: դամբար: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ սեւ, չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ հաստամարտ մղմ ձեռագրէն համեմատ ըլլալ, ուսկից համեմատ է մասն Սեբաստիայ Ա. Նշանի վաճի քիւ 143 Յայտաւարէի Մագաղաթեղ պահպանակը: ՏԵՂԻ՝ Գուշկան Թարգմ Արքեպիսկոպոսի Յուշակ Հայերէն

ձեռագրաց Ա. Նշանի վաճից է Սեբաստիայ: Վիճիկ 1961 էջ 88:

Հաստակոտորն է՝ Մաս Եւսեբիոսի Եկեղեցական Պատմութենէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. Հմտ. տպագրութիւնը վեցնիսի 1877, էջ 129՝ վարի բաժին՝ տող 11—17: Որում բնագրէն մերկայիս շատ կը խոտորի:

ԹՊ. 1բ. Տպագրութիւն էջ 130՝ վարի բաժին՝ վերջին տողէն մինչեւ վերին եօթմերորդ տող:

2025

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ—ԺԵ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ 13: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 14-5×10-5 ՊՐԱԿ՝ ԹՊ. 12բ ԻԱ. պրակն առաջին քերթն է, իսկ 13բ մղմին վերջին: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսին 9-3×3 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԻՔ՝ 22: ՆԻԹ՝ հիմ հաստ մինչեւ շատ մուրք մագաղաթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ, բայց ջուր տնած ձեռագրէ մը բացուած են: ԳԻՐ՝ հիմ մամր բոլորգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատողները կամամուշ կամ կարմիր, Յայտաւար կարմիր են սկզբնատողները: ՋԱՐԴԱԳՐ՝ ԹՊ. 3բ, 8ա, 8ա, 8բ, 10ա, 11ա, 13ա, 13բ, 14ա, 15բ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ՝ ԹՊ. 3բ, 8ա, 8ա, 8բ, 10ա, 10ա, 11ա, 13ա, 13բ, 14ա, 15բ: ԽՈՐԱՆ՝ 1բ, 2ա, 10ա: Ամէն ալ շատ գեղեցիկ երկմերամզ եւ վարպետի գործ: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՊ. 1ա, 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԴ—ԺԵ

դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ԵՄԿԱՆՈՂ՝ քաջ վարպետ մը: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ձեռագրիս ստացուած է 1964ին:

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐՆԵՐՍ ԵՆ՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1բ. Հանդիս Գ. յորս երեքն է կանոնի Դ. 2:

Թղ. Չա. «Կանոնի Ե. յորս երկուն» :

ቅጥ. 3ወ. ሆሙስቅጥ ቆ.17—ፋ.7.

၁၇. ၄၁. ပုညသင်္ဂဟ ၁.၃၂—၁.၂၀၊

ቅጥ. 8፡፡ ሆኖታዊት፡፡ ከቅ.31—ከቅ.4፡፡

Քղ. Պատ. Մարկոս ՃԵ. 19—34:

Рт. 10м. Значения 11—10.

ፆ፯. 11፡ ፀጥረወኔኒኑ ዓ.33—፯.11:

Ք. 12ա. Յոյճանէն Դ. 24—39 :

ጭገ. 13፡ ፀጥረጠኒኒኛ፡ ኢ.14—25፡

Քղ. 14ա. Յոյհաննէս ժԲ. 23—48:

2026

(Հիմ քիւ 624 ԺԱ)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԿԻՊՐԻԱՆՈՍԻ

ԱՆԾԱՆՈՅՔ

ଡ଼ି—ଡ଼ି ନ଼ାମ

ԹՈՒԼՔՔ՝ 10: ՄՍԵՌՈՒԹԻՒՆ՝ 9-8X7:
 ՊՐԱՆԻՔ՝ ԹՂ- 1—2՝ Ա պըակի երկու արտաքին
 քեթեքերը, 5—6՝ Զ պըակի երկու արտաքին քեթեքերը
 7—10՝ Ե. պըակէն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւն 7X4—8:
 ՏՈՒԼՔ՝ 17: ՆԻՒԹ՝ եին զամառն ծեսուտընիմենարով
 ամառապալ: ԼԻՒԳԱՄԱՐՔ՝ զարծածուքնէն զրուքիւնը
 շտառ տեղեր յկարգադրելու տաքիւնան ամշած: ԳԻՐ՝
 մանք ճտորգիր: ԹԱՆԱՔ՝ աււ, շկզգնատաղերը և
 շկզգնաքերը կարմբը և սսկեգարգ: ԼՈՒՍԱՆՏԱՆ՝
 ԶԱՐԴ՝ ծաղիկներ՝ ԹՂ- 2ա, 3ա, 6ա, 6բ, 7բ, 8բ:
 ՆԿԱՐԱՆԻՔ՝ ԹՂ- 5բ՝ Ա. Սարգիս, 8ա՝ Սարք մը:
 Գր. ձորազայն զլիշկալքը զծուռն, ճառաբուսի սը:
 Բաշոր զծաղաքութիւնները միջակ—սկաքը զործեր են,
 կարմիր—կանաճ—կաղպուռ—սոսիկ զպանարով: ԴԱՏԱՐ՝
 ԹՂ- 1, 9բ—10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ զաք: ԳԻՒՆ՝
 տնծառնք: ՏԵՂԻ՝ տնծառնք: ՅԵՆԱՏԱՆԿԱՐԱՆ՝ յումի:
 ԶԵՂԻՆԿՈՒԹԻՒՆ՝ Զնառաքեա 1899էն առաջ հասաւա-
 ծային մէյն էր:

Հատակոտորս է՝ «Գիպրիանոս» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Չա. Վղոթջ վանն պահպանութեան
ամենայն չարէ պահեցէ Տէր Աստուած: Եւ
ես յամենայն ժամ զայս ասեմ հանապաղ թէ
այս գիրքն...» շատ դժուարաւ կը կար-
դաղցուի:

Թղ. Յա. Վերսուս Գրիստոս Որդի Աստուծոյ, Տէր որ սուրբ է անունը, Տէր Հրեշտակաց...: Թղ. Յք եւ 4ա շատ մաշած ըլլալուն չէ կարելի ստուգել թէ մոգյն առօքին շարունակութիւնն է:

Թղ. Ես. Վրիթ տղային եւ հիւանդին գրէ
եւ ի գլուին կապէ քուն լինի. Բաքա Մաք-
սիմիանոս եւ Ամիրջոս...»:

Ք. 6ա. Աւետարան ըստ Մարկոսի
Ա. 29—45 :

Թշ. 7ա. Աւետարան ըստ Ղուկասու
Դ.38—45:

2027

(Հիմ քիւ 624 ժ)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ՄԱՐԱՇ

ՌՃԽԵ (1896)

ՔՈՒՂԹԻՔ 4: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ 10.8X8.8: ՊՐԱԿԻ
Թ.Ձ. 1ք իւլ.գ արեւիկ տապիւ շէքքը է: ԳՈՐԹԻՒՆ
կապուիմ 7.5X5: ՏՈՂԻՔ 18: ՆԻԹԻՔ հէշ քաղաիկ կէ
նկտաւ թաւք: ՀԱՆԿԱՐԱՄԱՐՔ՝ գնդ, ցաղաիկ,
խմնուալքիմէ բարբոսմ: ԳԻՐ՝ մանր բոլորգիր: ԹԱ-
ՆԱՐ՝ սկւ, լաւնեղքիմի, խարաղիքիմը եւ սկզբ-
նաւառիքը կտորք: ՋԼՈՒՄԱՐԱՄ՝ խմ. զկամ:
ՆԿԱՐ՝ Թ.Ձ. 3ք Յովնանիւ տաւառաւիկ իկալը
սակալի բոլորալիմ իմացմ խմնուալքիմէ: ԴԱ-
ՆԱՐԳ Թ.Ձ. 1ք Վրիսի մաքը, 2ա, 3—4: ԺԱՄԱՐԱՆԿ՝
ՈՒՅՆ (1698): ԳԻՐԳ՝ Սարգիս երէց: ՏՆԴԻՐ՝ Մարտը:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ հոս չկա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝
Հատակադրմբա հանուած իմ Ֆռնուդի քււ 2 Ձեռա-
դրէմ: Հմմտ. Հանդէս Ամսօրեայ 1894 էջ 50:

Հատակոտորս է՝ Մաս Աւետարանի :

ԲՈՎԱՆՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա՝ Յովհաննու աւետարանի ցանկի վերջին մտաք լէ—ԽԳ եւ «Նախադրութիւն Յովհաննու Աւետարանին» :

2028

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԽՏԱՐԱՆԻ

ԶԻՅԹՈՒՆ

ቡሪዲ (1737)

ԹՈՒՂԹՔ: 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 11-2X8-6: ՊՐԱԿԻ-
ԲՅ: 1ք ը ՍՊ ցարկի կըքրիք քիքրի Է. իսկ ԲՅ: 2ք ը
ցարկի լաւ լիցի: ԳՆՈՒԹԻՒՆ՝ եղիկիս՝ իւրաժմ-
չիւք 7-5X2-5: ՏՈՂԹ: 17: ՆԻԻԹ՝ հիմ, մըջիկ
հաստաւքիմ կըլնամ թալ: ՀԱՆԿԱՄԱՐ՝ յա-
մաւալքիմ տեսած: ԳԻՐ՝ բալբարքի փնթ: ԹԱՆԱԲ՝
տւ, սկզբնատառքը եւ սկզբնատառքը կարմիր կամ
մամուլակ: ԶԱՐԿԱԳԻՐ՝ ԲՅ: 1ք եւ 2ք: Լաւանցը-
գորդը՝ ԲՅ: 1ք եւ 2ք. կարմիր-կապտի: ԹԱՄԱՆԱԿ՝
ՌՅՁՁ (1737): ԳԻՐ՝ հայաւորս ցարի եւ Մտակ

Իրեց: ԵԱՀԿՊՂ՝ մղմամբբ: ՏԵՂԻ՝ ՋԵՂԲԱՅ: ՅԵՂԵՆ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԷԽԵ չԵՄԵ: ՏԵՂԵՆԻԹԻԻՆ՝ ԽԱՄԱԿԱՌԱՌԱՐ
ՄԵԽ Է ՖԵԽԱՌԱՂԻ ԶԻՆ Զ ԴԵԽԱԳՐԻՄ: ՀՄՄԽ. ՀԱՅԵՆ
ԱՄՏՈՐԵՄԱՅ 1994 ԷՅ 50:

Հատակոտորոս է՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Քղ. 1ա. Մարկոս է.8—31:

2029

(Հիմ քիւ 624 է)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՄԱՇՏՈՑԻ

ՖԻԶՈՒԶԻ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ(*)

ቡኤቲ (1595)

ԹՈՂԻԹ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16X10-5: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միաթիթ 10.5X7: ՏՈՂԳ՝ 19: ՆԻԹԻ՝ հիմ,
միջակ հատույթեամբ, կլկուտեմ թուզք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՒԻ՝ լուս: ԳԻՐ՝ միջակ մեմբրանային բյուրեղան:
ԹԱՆԱԳ՝ սև, սկզբնատառքն ու իբրատազիրենը
կամայք: ՋԱՐԴԱՄԻՐ Ի լՈՒՄԱՅԹԱՋԻՐԻ՝ Թզ. 1ա
նախայգ: ԺԱՄԱՆԻ՝ Ռեհ (1565), ԳԻԳ՝ Մարտի-
բոս: ՏՆԳԻ՝ հատաճառք Ֆանուզ Կ. Կարազեդո:
ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ յուրի: ՏԵՆԿԿՈՒԹԻՒՆ՝ Հատակա-
տառ կը պատկանեմ Ֆանուզի Թի. Ե ճեռազգրեմ: Հմմտ.
Հանդէս Մատենաբ. 1994 թ. էջ: 22:

Հատակոտորս է՝ «Մաս Մաշտոցի» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երկրորդ Պսակի արարողութեան՝ պտակադրութիւնը կատարելէն յառաջ ըսուած ազօրքը՝ «Տէր Աստուած, որ ի Հրեշտակաց խաւեցեալ բանդ...» :

2030

(Հիմ քիւ չաւմի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ:

စုစုပေါင်း ၇၀၀ နီးပါး ဖြစ်သည်။

ՔՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՍՈՒԹԻՆՆԻ 10.7X7.8: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆՆԻ միաթիև 7X6: ՏՈՂԳ՝ 15: ՆԻԹ՝ ԷԻՑ շարակ-
յառաք: ՀԱՆԴԱՄԱՆԻ՝ շտա գեշ, ցեցակեր, պտտա-
նակ, խամաուրեմե՛ն թաղաքը կազմալուծված լի-
սկսած: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ մտադրե՛ր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ,
նկարապատեղը կարմիր է: Կապույտ: ԶԱՂԴԱՆԱԳ՝
եմմ լիված: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժե՛ժը դար: ԳԻՒՑ՝ ամծա-
նաք: ՑԻՆԻ՝ ամծանաք: ԳԻՆԵՍԱՍԻՐՆԻ՝ յունի՛ն:

Հատակոտորս է՝ Մաս ժամակարգում
թեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երեկոյեան ժամերգութեան վերջաւորութեան ազօրժներ՝ Թագաւոր, Սուրբ Եկեղեցեաւ, Առ դրան Ս. Եկեղեցոյս:

2031

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԽՈՐՀՐԱՏՏՏՐԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ 1: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ 15.4X9.7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ միասին 10X8: ՏՈՂՔ՝ 15: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ, զբաւար միջակ հաստութեամբ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մարագայն բոլորգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրեր եւ խորագրերմբը, ինչպէս մասն սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱՑ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չունի:

Հաստակոտորս է՝ Մաս Խորհրդատեսորի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հոգւայն սրբայ կոչման բաժնէմ՝ «...դժ-տնջենաւորակից քո եւ զէակից սուրբ Հոգիդ... Վերջ՝ Սուլաւ շնորհեա զսէր...»:

2032

(Հիմ թիւ 624 Ե)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԶ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ 11: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5X11.6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X7.5: ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ զբաւար կոկաւած քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ կամծաւար բոլորգիւր, սկզբնատառերը երկաթագիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնատառերն աւ տառերը կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱՑ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ—ԺԷ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Սաղմ. ԽԵ. 10—ԽԶ. 10:

ԹՂ. 2ա. Սաղմ. ՃԽԲ. 8—ՃԽԷ. 20:

ԹՂ. 8բ. «Աղօթք Ամբակումայ մար-գարէին»։ Ամբակում Գ. 2—19:

ԹՂ. 11ա. «Աւրհնութիւն Երկից Ման-կանց»։ Դանիէլ Գ. 26—32:

Մատենան է՝ Հատակատար մը ժամա-կարգութեամբ սաղմոսարամի:

2033

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՒՄ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԴ—ԺԵ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21.2X15.2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14.5X8: ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ լաւ կոկաւած միջակ հաստութեամբ ձորակ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ բոլորգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ չիչ մը գումատած սեւ, սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱՑ. չկամ: ԴԱՏԱՐԻ՝ ԹՂ. 1ա վարի կէտը, 2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԴ—ԺԵ. դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ ամբող-բը:

Հաստակոտորս է՝ Կամոմագրքի մը յիշատակարամի մէկ մասը:

ԵԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ

ԹՂ. 1ա. «...քեռորդոյն իւրոյ Խիկարն եւ այս զինչ երբաք պիտըանի եւ խրատական զայս դրեցի ի Թղտիս եւ զանպիտանն ոչ դրեցի զի խորագրդ դիւր Թուի եւ որ զհոգե-

ւոր խրատն ոչ ընդունի զմարմնաւորս տե-
սանէ եւ արասցէ նա հոգոյն ու մարմնոյն
շահ լինի եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս
ամէն»:

Թղ. 1բ. «Փառք... Շնորհիւ եւ ողոր-
մութեամբն Աստուծոյ յանգ ելեալ կատարե-
ցաւ աստուածաշունչ տառս որ կոչի կա-
նոնգիրք, որ է քանոն եւ ուղղիչ ամենայն

ուղղափառ հաւատացելոց ի Քրիստոս: Զոր
եղեալ եւ սահմանեալ է որոց ատաքելոց եւ
աւանդեալ առ սուրբ հարցն ատաշնոց եւ
ուղղափառ հայրապետացն եւ նորա լիապէս
լցուցեալ կանոնական բանիւք եւ խրատովք

աւանդեցին մեզ հաւատացելոցս...» հոս
կ'ընդհատի:

2034

(Հիմ քիւ չումի)

ՃԱՇՈՑԻ ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ

ԱՆԽԱՆՕԹ

Թ—Ժ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ մերկայիս 13-6X
18-2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 13X9-3 իւրաքանչիւրը
երկբարդ սիւնակը կտրուած, ռուսի մերկայիս միայն
7 լայնքով: ՏՈՂԹ՝ այսօր 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ մագաղաք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, շատ վնասուած, երկբարդ կռվմբ
գիրքը գրեթէ բոլորովիմ լուացուած: ԳԻՐ՝ հիմ
երկաքաղցիր, մամր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւմ. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թ—Ժ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ:
ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵ-

ՂԵՂԻԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա՝ մատիտով գրուած՝ «Պար-
գեւեաց Մ. Ն. Աբաման ի Ռուսլանք»:

Հատակոտորս է՝ մատ մը երուսաղէմեան
ճաշոցէմ: Նաք կիրակիի ըմբերուածմբէմ՝
Թղ. 1ա՝ Գործք Առաքելոց Ե. 38—41 եւ
Զ. 2—5: Թղ. 1բ՝ Յակոբայ Առ. Կաթողիկէից
Բղթէն Գ. 2—5, եւ Գ. 8—11:

2035

(Հիմ քիւ չումի)

ԱԿՆՈՑ ԱՉԱՑ ՍՐՏԻ ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ

ԱՆԽԱՆՕԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասիւմ 18X10: ՏՈՂԹ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւոր
միջակ եկատուքեամբ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ մոր մօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է մերծ-
ծաւիլ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ.
2բ—1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ:
ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Հատակոտորս է՝ մատ «Ակնոց աչաց
սրտի» գործէմ: Հմմտ. Ձեռ. քիւ 2043: Թղ.
48բ՝ վերէմ 18դ տող մինչեւ Թղ. 49ա վերջիմ
տող:

2036

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆԻ

ԱՆԽԱՆՕԹ

ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 16: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X7.3: ՊՐԱԿ՝
մասեր Ժ, ԺԱ, ԺԳ, ԺԴ, ԺԵ, ԺԶ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝

միասիւմ 6.5X4: ՏՈՂԹ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ քարակ
քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, խոնավքեմէ շատ

վնասուած, ԹՊ. 1ի վրայ մասը պատահած կորսուած, ամէն թուով արգելն գտաւ ի իրարմէ: ԳԻՐ՝ եիմ մաճուր եւ մամր Յարգիք: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, սկզբնաւոր եւ սկզբնագրիքը փոխն ի փոխն կտրմիք եւ կապուցու: ՋԱՐԴԱԳՐԻՐ՝ ԹՊ. 3ա, 5բ, 8բ, 10ա, 11բ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ՝ ԹՊ. 10ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժէ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Հատակտարմիքը զրուած եմ համակածանկի մը մէջ, որում վրայ գրուած եմ տաղերս՝ *«Ճեռագիր ռազմաներգութեան մը բեկորները: Հովնի գլուստի մեր զգրոյթի բազմ ածանելի ուղղութեան մը... 27 փառք. 1864: Գաւթիէ, Միւր-թարեան վարժարան (Գիւնիւթի էլ Արժան Փողոս Թիւ 8): Նուէր 50ամեայ Յարեւուր Մեծի. Հ. Ներսէս Վ. Արհեստի. Հ. Գր(իւր) Հէպոյեանէ, Յ. Գ. Քանի մը արւան աւանդան պրպտանմերէ հաջ կարելի*

Հեղու ուրիշ Թերթիկներ եւս գտնել... բոլոր դրացի ունեւոր ի դուր զեզերելով. Հ. Գր. Հ.Յ:

Հատակտարմիքն են՝ Մասեր Սաղմոսարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Սաղմոսէն՝ ԹՊ. 1՝ Լ.18—ԼԱ.5: ԹՊ. 2՝ ԾԳ.8—ԾԴ.15, ԹՊ. 3 եւ 4՝ ԿՁ 3—ԿԷ.22: ԹՊ. 5—8՝ 2.17—2Ե.7, ԹՊ. 9՝ ձՁ.6—15: ԹՊ. 10՝ ձՁ.38—ձԷ.11: ԹՊ. 11—13՝ ձԺԷ.21—ձԺԸ.42, ԹՊ. 14՝ ձԻԱ.1—ձԻԳ.4, ԹՊ. 15 եւ 16՝ ձԼԹ.3—ձԵԱ.4:

2037

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆԵՄԱՆՈՒ

Թ—Ժ դար

ԲՈՒԴԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15.8X11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 15.8X11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ սկզբնականը եւս ամենար քերու սիւն եղած ըլլալ, մերկայիւն կալ միայն մէկ սիւնի մէկ մասը 12X8.5: ՏՈՂՔ՝ 8, վերի մասը կտրուած: Նիւթ՝ եիմ միջակ հաստութեամբ մագաղաթ: ՄԱԳԱՂԱԹԵԱՅ ՊԱՂԱՄԱԿ-ի տեղ գործածուած: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ շատ աղտոտուած, պատուած եւ ք. կռալը գրութիւնը չաւցուած: ԳԻՐ՝ Մեռ-բոլորեմ երկաթագիր: ԹԱՆԱԳ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՐՔ՝ եւս չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թ—Ժ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝

չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ 1ա՝ *«Աւագեաց ի Գարեղ Հ. Յ(ւր) Դուստն 1810»:*

Հատակտարմիքն են՝ Մաս Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. Ղուկաս Դ 7—8, ԹՊ. 1բ. Ղուկաս Դ 18—19:

2038

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ՓՈՂԻԿ ԳԻԻԼ

ՋԼԸ (1489)

ԲՈՒԴԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18X18.5: ՊՐԱԿ՝ մերկայիւն հեթանոսագիր պարակի արտաբիւն քերու քերք եմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ արտաբիւն 18X9: ՏՈՂՔ՝ 19: Նիւթ՝ լաւ կտրուած եիմ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ գործածութեան բաւական վնասուած: ԳԻՐ՝ միջակ մեծութեամբ բոլորեմ, սկզբնատառերը քերակապով կալ գրագիրք: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, սկզբնատառերը եւ սկզբնատառերը կտրմիք: ՋԱՐԴԱՐԱՐՔ՝ ամէն էջի վրայ մեկնակամ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ՝ ամէն էջի վրայ մեկնակամ, հատարակ բանք, ամանալակ եւ կամեմէ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՋԼԸ (1489): ԳՐԻՉ՝ Սարգիս Վարդապետ

Ամենաբնիկ: ՏԵՂԻ՝ փաղիկ գիւղ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ հատակտարմիքն մաս եմ Ֆուռնուգի մեռագիրքում, Հմմտ. Համալի Ամսոքի 1894 էջ 61 քիւ 5 մեռագիրք:

Հատակտարմիքն են՝ Մաս մը Աւետարանէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. Մատթէոս ԻԷ.61—ԻԸ.7, ԹՊ. 2ա. Մարկոս Դ.16—28:

2039

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՇԱՐԱԿՆՈՑԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺՁ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 11-2X8-3: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 9X5-3: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ միջակ
հաստութեամբ մագաղաթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ ԹՂ. 1ա
բաւական աղտոտած եւ մագաղաթի փայլը կլան:
ԳԻՐ՝ մտնի բալորգիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, սկզբնատառերը
ու սկզբնատառերը կտրմիք եւ շագանակագոյն: ԶԱՐ-
ԴԱԳԻՐ՝ ԹՂ. 2բ ամլադոլ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՁ—ԺԷ դար:
ԳՐԻՉ՝ ամծամօթ: ՏԵՂԻ՝ ամծամօթ: ԹԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չունի:

Հատակոտորս է՝ Մաս 2ը չարակնոցէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Աւագ Հիմզաբքի որում
Ողորձեան, Տէր յերկնիցն ու Մանկունքը:

ԹՂ. 1բ. «Կանոն Մեծի Ուրբաթին Աւր-
նուրիւն ԴՁ. Այսպէս ի կատարունեն...»
եօթմերորդ ստղին կ'ընդհատի:

2040

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԺԱՄԱԳԻՐԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺՁ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10-4X7-7: ՊՐԱԿ՝
ներկայս 2. պրակի ներքու արտաքին թաղանթն են:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 7X4-5: ՏՈՂԹ՝ 15: ՆԻԻԹ՝
հիմ, զորաւոր լաւ կռկում թաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝
ԹՂ. 2-ի վերի յաւանքի մասը կտրւած, յաւան-
քագործը կռկոտուած: ԳԻՐ՝ կանոնաւոր բալորգիր.
սկզբնագրերը նրկաքաղիք: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, սկզբնա-
տառերը եւ սկզբնատառերը մոծուշակ եւ կտրմիք:
ԶԱՐԴԱԳԻՐ՝ ԹՂ. 1բ, 2բ: ԼՈՒՍԱՆՑԱԶԱՐԴ՝ ԹՂ. 1բ.
ամբողջ կտրմիքով եւ ռակնով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՁ—
ԺԷ: ԳՐԻՉ՝ ամծամօթ: ՏԵՂԻ՝ ամծամօթ: ԹԵՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1. Առատեան ժամերգութեան
Հարց սազմսի վերջաւորութիւնը, յարողող
մագաղանով, շատ մոխացուած:

ԹՂ. 1բ. Մարտիրոսաց ԱՁ Հարցի սկզբ-
նաւորութիւնը «Լեզբեղ արդար եւ ուղիղ...»:

ԹՂ. 2ա. Իւզաբերից Մարկոսի աւետա-
րանին վերջաւորութիւնը եւ սկիզբն Ղուկա-
սու աւետարանին:

Հատակոտորս է՝ Ժամագրքի մաս:

2041

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՄԱՇՏՈՑԻ

ԱՆՇԱՆՈԹ

ԺԲ—ԺԳ դար

ԹՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17-7X14: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 14X10: ՏՈՂԹ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ հիմ լաւ
կռկում միջակ հաստութեամբ բուրգ: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆԹ՝ բաւական աղտոտած, ծայրերը վնասուած:

ԳԻՐ՝ հիմ բալորգիր: ԹԱՆԱԹ՝ զուստած սեւ,
սկզբնագրերը կտրմիք: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւն. յիւսմ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԲ—ԺԳ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօթ: ՏԵՂԻ՝
ամծամօթ: ԹԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յունի: ՏԵՂԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

ԹՊ. 1ա՝ մատնուով գրուած՝ «ԹԻ. 958 Զեռագրին
Հեռ Կարինն Կհառ»:

Հատակոտորս է՝ Մաս Մաշտոցի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Կանոն նաւակատեաց եկեղեցոյ
պղծելոյ յանաւրիեաց եւ զշարժել սեղանն
վերստին հաստատել: Մասնէ եպիսկոպոսն

հանդերձ քահանայիւքն եւ հրամայէ զատակ
եկեղեցւոյն եւ զորմն որչափ ձեռն հասանէ
լուանալ եւ զդուռն եւ զսեմն. եւ զդեհնուն
քահանայքն եւ հոլոննն զսեղանն եւ զվարա-
զոյրն եւ զայլ...ն» (ամբարշտնի) զոր պիղծ
ձեռաւք շաւղափեալ են եւ դիցեն ի վերայ
փայտեղէն սեղանոյն եւ ասեն սաղմոս ի ԹԻ.
ՀԼ. Աստուած մտին Հեթանոսք ի ժառան-
գութիւն...» ապա կը յաջորդեմ առաջին ու
երկրորդ ազօքքը:

2042

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՑՈՑ ՏԱՂԱՐԱՆԷՆ

ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 14-6X9-6: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 12X7: ՑՈՂՔ՝ 18: ՆԻԹ՝ հիմ
գորաւոր կոշտ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական
մաքուր մնացած: ԳԻՐ՝ հիմ ամբողջ մօտքով, շատ
մօտ շեղագրի: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐՆ՝ ԹՊ. 2բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝
ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամօտածք: Հումգալաւիկ մը:
ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրանսիլվանիա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չունի:

Հատակոտորս է՝ Մաս Հունգարահայոց
տաղարանէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տաղը կէսեմ կը սկսի՝
«Պիղատոսին զնա խրկեցին,
Սուշ զբրան Թէ Հայժոյն է
ինք իրեն բերնով ախիլ է
Թէ Աստուծոյ մէծ Որդին է
Նաե(ւ) Թաղաւոր Հրէիցն է» (12 տուն),
ՎԵՐ՝
«Միւրուն Յիսուս խաչեալ վերին
Միւրուք Համար Թողես մէրնիմ
Շնորհեա զմեղացս Թողութիւն
Հողոյս երկնից արքայութիւն»:

2043

(Հիմ քիւ չունի)

ԱԿՆՈՑ ԱՅԱՑ ՍՐՏԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 121: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 24-5X17-5:
ՊՐԱԿ՝ 16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21X14: ՑՈՂՔ՝
35: ՆԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ գորաւոր
քուլք: ԿԱԶՄ՝ կարուած է բայց կռօք չէ ամցուած:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ պակասաւոր սկիզբէմ եւ վերջէմ, ԹՊ.
121 պատահած: ԳԻՐ՝ կը սկսի մօտքաւ, որ կամաց
կամաց կը վերածուի հիմ շեղագրի: ԹԱՆԱՔ՝ գու-
նատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐՆ՝
ԹՊ. 88բ, 91բ վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1800ի սկիզբ-
ները: ԳՐԻՉ՝ ճշմարտագէտ: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար
Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յառաջաբանը ԹՊ. 1ա-բ:

ՑԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա՝ «Կը Նուրբեն Վիսնայի
Մատենադարանին Տիկին Թաղուհի եւ Օր. Մարի
Գուլուստեան, թ ձեռն Հ. Յովսէփոյ Տէր-Մարգա-
րեան, Կ. Պ. 1917»:

Մատենան է՝ «Ակնոց աչաց որտի»,
1800ի շրջանին Կ. Պոլսոյ կրօնական խնդիր-
ներ, Վիճարարական գրուածք մը ընդդէմ
Սրմաքէշ Մանուէլի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2բ. «Գլուխ Ա.՝ Խնդիր Ա.՝ Հապառակութիւնք Սրմաքէչ Մանուէլին ի վերայ զդիման Հոգւոյն Սրբոյ, եւ մեր առ նոյնս Աստուծով դիմադրութիւն: Առաջին քարն զոր ձգես ի մեզ, մանաւանդ թէ յերկինս, է յաղազս զդիման Հոգւոյն Սրբոյ...»:

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա.՝ Պատասխանիք առ ցուցմունս Հակառակորդին»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Բ.՝ Երուսմ Հաստատի վկայութեամբք սուրբ Գրոց եւ Վարդապետաց, թէ Հոգին Սուրբ ելանէ կամ թլխի նաեւ յորդոյն»:

Թղ. 43ա. «Վկայութիւնք սրբոց Վարդապետաց»:

Թղ. 52ա. «Վկայութիւնք Հարցն Հայոց»:
Եւրոպ կը բերուիմ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Մովսէս Խորենացի, Գրիգոր Նարեկացի, Ներսէս Շնորհալի, Շարակնոց, Գանձաւանք, Ճալոց Գիրք, Բարսեղ ձոն, Յակոբ Պարթաբքի՝ Վէմ Հաւատոյ, Խաչատուր Վարդապետ, Կիրակոս Վարդապետ, Տաթևացոյ՝ Գիրք Հարցմանց թղթաւամբ՝ ձէ. ձէ՛՛. Շէ՛՛:

Թղ. 69ա. «Վկայութիւնք այլոց Վարդապետաց եւ Ժողովոց Հատինացոց»:

Թղ. 76բ. «Գլուխ Գ.՝ Ցուցանի թէ անխրատութիւն է նախատել զԼատինացիս եւ զմեզ վասն դնելոյն ի Հանդանակին զբառս ի յորդոյն սակս բացայայտութեան»:

Թղ. 83բ. «Խնդիր Բ.՝ Վասն պատարագելոյ ի տան եւ վասն բնակելոյ կարգաւորաց ի տունս աշխարհականաց»:

Թղ. 84ա. «Գլուխ Ա.՝ Յաղազս պատարագելոյ ի տան»:

Թղ. 89բ. «Գլուխ Բ.՝ Վասն բնակելոյ կարգաւորաց ի տունս աշխարհականաց»:

Թղ. 90բ. «Խնդիր Գ.՝ Երուսմ յանդիմանին անճոռնի զրպարտութիւնք Սրմաքէչին զոր զնէ ի չորրորդում գլուխն 183 թղթաւամբէն մինչեւ 119»:

Թղ. 92ա. «Գլուխ Ա.՝ Հաւաքումն զրպարտութեանց Սրմաքէչ իմանուէլին»:

Թղ. 100բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղազս քաւարանին թէ զինչ իմացեալ լինի»:

Թղ. 103ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղազս մկրտութեան Լատինացոց»:

Թղ. 106բ. «Գլուխ Գ.՝ Յաղազս հաղոր-

դութեան մարմնոյ եւ արեան ճեանոն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի»:

Թղ. 111ա. «Գլուխ Ե.՝ Յաղազս Դրոշմին Լատինացոց»:

Թղ. 113ա. «Գլուխ Զ.՝ Յաղազս Վերջին Օծման»:

Թղ. 115բ. «Խնդիր Դ.՝ Երուսմ յանդիմանին տգիտութիւն Սրմաքէչ Մանուէլի ի վերայ Գլխոյ սուրբ Եկեղեցւոյ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ (Յառաջաբան)

Թղ. 1ա. «Ակնոց աչաց սրտի Որոյ Հաւաքոցն թէպէտ եւ ըստ ձայնին նոյն է ընդ քեզ, այլ ոչ գիտեմ իցէ՞ արդեօք նոյն եւ ըստ անձին: Արդ յայսց յեզուաց խորհեցայ, վասն զի ոչ միայն անպատե՛ն է այլ եւ անհնար է նորօք ուղիղ եւ ըստ պատշաճի յորինել զԱստուածաբանական խնդիրս, որպէս եւ ի ձեռ յորինուածս տեսանեն աչք իմաստնոց: Վասն այնորիկ ընտրեցի զգրոց բարբառն բայց զպարզն եւ զգիրիմացն ամենեցուն, մինչեւ ուրեք ուրեք եւ զործածի նաեւ զտամկական բառ կամ դո՛ւ, երբեմն եւ զայլազգական՝ ըստ տանելոյ տեղւոյն: Իսկ ի դիմադրութիւնս բանից պաւազանիդ, փոյթ եղեմ ինձ բերել զբանս ակնոց տեստականին, ուր ուրեք նոր ինչ կամ այլ ազդ քան զչոյսն խօսի: Եւ զայս արարի ոչ միայն առ ի յանդիմանել զցըրորեալ վիճմունս եւ զստութիւնս նորա, այլ եւ զի բազում ուրեք բանք նորա եւ քոյդ լնդ միմեանս մարտընին եւ սպանանեն, եւ կուտարի խորհրդարար բանն Խաչկալ Թ. 20 «Վերջեցէ Մանասէ զնիգիւն զՄանասէ՛ զոպէս եւ այն, զոր ասէ Ժ. 8. «Փոփոխեցնեմ այր ընդ ընկերի եւ զայրացին եւ զղէ՛ իւրեանց ի բոցաղոյնս դարձուցնէ»: Այս ինքնամարտ Հակառակութիւն ձեր ընդ միմեանս՝ եղև. ինձ դիւրին ճանապարհ առ ի Հայածել զերկոսեանի ըստ Հանձնարից զաստատանին Փիլիպպոսի արքայի Մակեդոնացւոյ, որում իբրեւ առաջի մատուցան երկու արք միսսապարտք եւ դատեցան արժանի աքսորանաց, Հրամայեաց նոցա, զի մին Հանապապ զհետ վազելով միւսոյն, Հայածեցէ՛ զնա, եւ այնպէս Հայածօղն եւ Հայածեալն միանպա՛մայն մտարեցան ի սահմանաց Մակեդոնոյ: Եւ զայս եւս ծանիր, ի բերնից Գրանս դաւաղանիդ, կամ ակնոցին, կամ հեցայ ունիլ զնոյնս սովորարար ըստ բուն տանկական կամ ըստ ռամկական շարադրութեանն: Բայց ուր աւելորդ էր զայս առնել, միայն զիմացումս բանիցն եղի առ խորելոյ յերկարութեանէ: Բայց սակայն յիմեհնուն քոյ կամ այլոց, կարեւոր է բարուր ուղ զնէլ բանից ձերոց, զի ըստ այնմ ուղիղ եւ ըստ պիտոյն իմացին իմ պատասխանիք կամ դիմադրու-

Թիւնք: Այլ թե՛ եւս թախանձանօք յանձն առնեմ բարեպաշտ ընթերցողացն, որք կամիցին յօրինակել զսա եւ աղայեմ առնել զամենայն զգուշութիւն ի զրելն, եւ ապա ի համեմատելն ընդ բուն գաղաբարքին, նկատելով ի պարբերութիւնս բանին, ի կէտադրութիւնս, ի պարոյկանշանս, ի թղթաշաժարս, ի Թիւս գլխոց, եւ համարոց վկայութեանց, եւ յայս: Վասն զի որպէս եւ փորձն ցուցանէ, թեթեւ վրիպակցն եւս բազում անգամ թերի առնեն զիմաստ բանին կամ գլխովին հղծանեն, եւ մերթ ի հակառակ եւ ի թիւր իմաստ չրջեն զբանն: Իսկ իմ յետին աղալանք առ ամենեանս՝ այս են ընթերցող զգրեալքս մի աչօք հակառակութեան, մի

շտապելով, կամ առանց քննելոյ, այլ պատահիլ սմա սիրով ճշմարտութեան, խաղաղական մտօք եւ հանդարտ ընթերցանութեամբ, որով բանքն իմացին եւ ճշմարտութիւն պայծառասցի, զի եւ փափաքումն իմոց կամաց յայտնութիւն ճշմարտութեան է: Վասնորոյ զանուն իմ ճշմարտասէր միայն ստորագրեցի, այս է անուն իմ եւ այսպիսի կամիմ դու միշտ եւ ճանաչիլ, իսկ զյատուկ անուանէ իմէն ումեք փութ մի լիցի, վասն զի եւ յինէն իսկ թաղուցանէի զայն թէ հնար էր, որպէս զի պարծանք յաղթութեանն միայն եւեթ տացեն ճշմարտութեան, որ յաղթօղ է քան զամենայն: Օրհնեալ է Աստուած ճշմարտութեան:

2044

(Հիմ թիւ չունի)

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ԼԵՀԱՀԱՅՈՑ

(Պակասաւոր)

ԼԵՀԱՍՏԱՆ(°)

1700ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24.8X19.7: ՊՐԱԿ՝ չեմ ձեռնադրած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երեւելմ, իւրաքանչիւր 18X8-5: ՏՈՂՔ՝ 23—24: ՆԻԻԹ՝ եիմ ոգրել, միջով հաստաւքեմք քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի, կազմեամ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմն ազտութեմ: ԳԻՐ՝ ձուրգիւր եւ բալուրգիւր փոխմիջեմ, սկզբնագրերը երկաքաղիք: ԹԱՆԱԹ՝ գումատած սեւ եւ կարմիր: ՋՐԴՐԱՄԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերք: ԳՐԻՉ՝ ամծածօք: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքաք Լեհաստան: ՅԵՆԱՍՏԱՆՔ՝ չունի:

Մատենան է՝ Խորհրդատետր Լեհահայոց:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Կարգ Պատարագի: Դահանայն պատրաստելու սպասուորքն հանդերձ գայ»:

ԹՂ. 4ա. Ժամամուտք:

ԹՂ. 17ա. «Կանոն սրբոյ Պատարագի: Դահանայն տարածեալ եւ կցեալ ձեռքօք...»: Կը հաւանի միմչիւ. ճաշկուտմ, ապա կ'ընդհատի, քուլքեր իմկած ըլլալուն:

2045

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ԿԱՐՄԵՂԵԱՆ ԵՂՔԱՑՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵԱ°

1850էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24.5X19.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասուք 21X18: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ միջով հաստաւքեմք գորտաք եիմ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ չեղագիրք: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ՋՐԴՐԱՄԱՆՔ՝ եւս. չունի: ԴԱՄԱՆՔ՝ ԹՂ. 3—4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծամաք, ՄԻԹ՝ քաղաքն ալ: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքաք վիճեմ: ՅԵՆԱՍՏԱՆՔ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Օրհնութիւն Հանդերձի Եղբարց Կրօնի մերոյ»: ԹՂ. 2 եւ 3ի միջեւ

կազմած է մոյմիմ լատիմերէմ եւ լեհերէմ տպագրութեմ քամածելը: Այս քաղաքամաքիւմ տարբեր է Թիւ 2301 Ձեռագրի քաղաքամաքեմէմ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մունր եղեալ, որում պարտ իցէ ընդունել զհանդերձն աստացէ քահանայն. Ընկալաք Տէր զողորմութիւն քո...»:

2046

(Հիմ Թիւ 105)

ԵՒՍԵԲԵԱՅ ԳՐՈՆԻԿՈՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դարու սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 97: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 24.8×19.5: ՊՐԱԿՔ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ էիմ զօրաւոր հասակակի քաղք: ԿԱՋՄ՝ իրարու կողմում քաղքերէ շինուած ստաւարաքաղք: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ քանի մը գրիչներ, ամացման մօտրգրէ միմյեւ վարժ էիմ շղա-գիր: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ, տեղ-տեղ ճերձուած: ԶԱՐԴԱ-ՐԱՆՔ՝ յանի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1. 80. 92բ-97բ: ԺԱ-ՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամենաք-Միոթարեաններ: ՏԵՂԻ՝ ամենաք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յանի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա. *Աւարտեցաւ ի Կ. Պոլսէ Թ. Դեկտ. 1903»:*

օրինակէն առաջ, գուցէ տպագրութեան հա-մար պատրաստուած օրինակին վրայէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Խորագիր չունի: *«Ընդ պէսպէս մատենաւ առաջնոց պատմութեանց անցի, զոր Քաղղէացիք եւ Ասորեստանայք յիւս-տակեն...»:* Ցանկերը բնագրէն դուրս առանձին գրուած են ԹՂ. Ռ1-92ա, 1-16 ծանօթութեամբ ձեւով:

ԹՂ. 79բ. Կը վերջացնէ տպագրութեան ձեւով՝ *«Պակասին յօրինակիս անուանք կայսերաց եւ Հիւպատոսաց»:*

Մատենան է՝ *«Եւսեբեայ Քրոնիկոն» Ա. մաս:* Որքան կ'երեւի ձեռագիրս օրինա-կուած է 1818ին վեցնտիկ հրատարակուած

2047

(Հիմ Թիւ չունի)

ՎԱՅԵԼՉԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1869

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 13.8×24.8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 8×20: ՏՈՂՔ՝ 7: ՆԻՒԹ՝ էիմ միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղքակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտրգրի մոյշներ: ԹԱ-ՆԱՔ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամեն քաղքի ք. կազմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1869: ԳՐԻՉՆԵՐ՝ Երազմիսեան եղ. Ազատութեան, Գոսիմեան եղ. Մկրտիչ, Թարգման եղ. Միխայիլ, ճերմակեան եղ. Անդրե-աս, Աստուածատուութեան եղ. Յովնանեան, Կոյաւեան Աւետիք, Տէր Մկրտիչեան Ներսէս, Սէֆէրեան Գե-որգ, Արիկեան Յովսէփ, Քիւֆէլեան Յովսէփ, Մը-զալեան Մարտիրոս, Գարալեան Յովնանեան, ամեն

գրիչ մեկական է: ՏԵՂԻ՝ վիեճակ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ առաջին կողմին վրայ՝ *«Վայելչագրութիւնք, Հայերէն ի Վիեննա, Մխթարեան 1869»:*

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

12 գրիչներ մօտրգրով գրած են մայն մախառանքիւմը ապա այրութեան ամբող-ջապէս: *«Պատուեայ զհայր քո եւ զմայր...»:*

2048

(Հիմ քիւ չուցի)

ՎԱՐԲ Ս. ՍՏԱՆԻՍԼԱՒՈՍ ՔՈՍՏՔԱՍԵՒ

ՎԻՆՆԱ

1863

ԹՈՒՂԹՔ՝ 32. Իրաւաւորւած 1—50: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 24.5×18.8: ՊՐԱԿ՝ չնձ Զշմեկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ միասին 22×15.5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր պարզ քուղ: ԿԱՋՄ՝ կիսալար. քաղաքացատ ստաւարաքուղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքը կռնակէմ վնասուած, ամբողջը գործածութեմէ քիւղացած: ԳԻՐ՝ ձոր վարձ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐ՝ ԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չկած: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՁ. 1ք, 32: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1863: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմած: ՅԵՄԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ «Սուրբ Ստանիսլաւոս Բոստաջայի վարդը 1863» Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Գլուխ Ա՝ Սուրբ Ստանիսլաւոս Բոստաջայի տոհմն ու ծնունդը, Բոստաջայի տունը Լեւոնաւանի ամենէն հին տներէն մէկն է...» (Կը պարունակէ ընդամէնը 13 գլուխ),

ԹՂ. 31բ. «Յանկ գլխոց»:

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 31աի վրայ հետագայիմ տարբեր գրչէ մը գրուած է 1866 թուակամը, սակայն սխալ պէտք է համարիլ, ինչպէս գրուած է կողքին մատիտով: ԹՂ. ա՝ 1863ը գրչէմ է:

2049

(Հիմ քիւ 390 եւ 30)

ԽՈՒՍՈՒՆՔ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆՔ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 84: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 24.5×20: ՊՐԱԿ՝ չնձ Զշմեկուած, ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ երկսեւ 20.5×7.5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻԻԹ՝ եիձ, գորաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղ: ԿԱՋՄ՝ գումատոր հաստկէկ քուղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ ԳԻՐ՝ գեղեցիկ մօրագոյն ձօտքգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 84: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ, Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՄԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա է՝ «Պոլիտեք Բրիտանիա-կանը, վասն իւրաքանչիւր աւուր տարւոյ» Բ. Հատոր, Հմմտ. 2եւ. Թիւ 1633:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ապրիլ, Օր Ա՝ Յաղաք ջրիստոնէական արժանապատուութեան»:

ԹՂ. 12բ. ի վրայ ժԹ. օրումն մտածակամը սկիզբէն կ'ընդհատի:

ԹՂ. 13ա. «Յուլիս, Օր Ա՝ Յաղաք վախճանի մարդոյ»:

ԹՂ. 33բ. «Օգոստոս, Օր Ա՝ Թէ գոյ մի Աստուած»:

ԹՂ. 44բ. «Մայիս, Օր Ա՝ Յաղաք վախճանի մարդոյ»:

ԹՂ. 57բ. «Հոգեգալուստ՝ Յաղաքս պատճառաց իջման Հոգւոյն Սրբոյ»:

ԹՂ. 59բ. «Օր ԻԱ՝ Յաղաք խորհրդոց գաղտնի վարուց Բրիտանիա»:

ԹՂ. 64բ. «Հինդլարթի՝ Տօն ամենասուրբ Մարմնոյ եւ Արեան Բրիտանիա»:

ԹՂ. 70ա. «Յուլիս, Օր Ա՝ Յաղաք կարեւորութեան հաւատոյ»:

2050

(Հիմ քիւ 247)

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑՈՍՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԻ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1850ի առեմնեք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 123: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 24.7×19.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20.5×12.5: ՏՈՂԻՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քաջայայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ, բնագրիմ վրայ տեղ-տեղ սրբագրութիւններ: ԳԻՐ՝ մօտքգրի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. Թ. 11, 41թ, 94թ—85թ, 123թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի առեմնեքը: ԳՐԻԶ՝ Հ. Թ. Ա., հաւամարաք Միսիքարեան մը: ՏԵՂԻՔ՝ հաւամարաք վիճմամ: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Հասարակախոսութիւն, Բովանդակ Հիւն եւ Նոր Կտակարանին Համառոտ պատմութիւնը»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ա.՝ Ս. Գրքին վրայ, Ի՞նչ կը կոչուի սուրբ Գիրքը. Սուրբ Գիրքը Աստուծաշունչ կ'ըսուի...»:

ԹՂ. 12ա. «Պատմութիւն Հին Կտակարանի կամ գործոց յիշատակելոց յԱստուծաշունչ տառս ի Հ. Թ. Ա. (°) Աշխարհիս ստեղծման վրա» (Գլուխ Ա—ԺԸ):

ԹՂ. 21ա. «Պատմութիւն Աստուծաշունչ գրոց, Գիրք Բ., Գլուխ Ա.՝ Եզիպտոսի Նոր Թագաւորը զիսրայելացիները կը շարշարէ...» (Գլուխ Ա—ԺԳ):

ԹՂ. 42ա. «Պատմութիւն Աստուծաշունչ սուրբ Գրոց, Գիրք Գ., Գլուխ Ա.՝ Հեղի ու Սամուէլ Իսրայելացոց վերջի զատաւորները...» (Գլուխ Ա—ԻԶ):

ԹՂ. 86ա. «Պատմութիւն Աստուծաշունչ սուրբ Գրոց, Գիրք Դ., Գլուխ Ա.՝ Կիրոս Թագաւորը...» (Գլուխ Ա—Ը):

ԹՂ. 96ա. «Պատմութիւն սուրբ Աւետարանի կամ Նոր Կտակարան, Գլուխ Ա.՝ Ձորս Աւետարանիչներու վրայ...» (Գլուխ Բ—ԻԱ):

2051

(Հիմ քիւ չուծի)

ՎԱՐԴԱՆ — ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՅԱՏՏ

1870էն առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 31, իրականում 1—57: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 25×18: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21.5×14.5: ՏՈՂԻՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ մօտքգրի քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ արտաբաւտ քիչ մը վնասուած: ԳԻՐ՝ մօտքգրի վարձ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ միմեւ ԹՂ. 13ա գումարատ սեւ, ապա գումարատ կապուտ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չուծի: ԿՆԻՔ՝ մուսական զրաճմութեամբ ի փեքքապուրկ ԹՂ. 1ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 30թ—31թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870: ԳՐԻԶ՝ Գիթալի միջակ Մ.: ՏԵՂԻՔ՝ միջակ: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ յատուկ իմաստով չկայ, բայց հմտ. ԹՂ. 30ա եւ 2ա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ի վրայ 8 Գեկեմբեր 1870 քուսկանով ձուսեւրեմ գրութիւններ, որով մուսական քիտական զրաճմութիւնը կ'արգելու քատեքալագիս մերկայացուցել:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Վարդան, ողբերգութիւն բաժանեալ ի վեց մասունք»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Անճիւն»:

Վարդան — Սպարապետ Հայոց

Մուշկան Նիսալաւորտ — Սպարապետ Պարսից

Վասակ Սիւնի — Մատենի

Յովսէփ — Մերուհի

Սեբաստ — Պատմաւոր

Մազնոս — Որդի Վարդանայ

Վարդանայ — Կին Վարդանայ

Զորականք, Զորապետք, Քահանայք եւն.:

Եղիշութիւն է ի դաշտն Աւարայրի:

Ամենքու քով մատիտով ամուսնեք գրուած են, որմէ կը հետեւցնեմք բէ զգրք-գութիւն Օնրկայացուած է Յասուլիսանեհի խումբին կողմէ: (Բորով, Մաղաք, Յա-

սուլթանի, Տէօքէճեան, Միրիճան, Մե-
րուշ, Պայծառ) :

Թղ. 2ա. «Օր. Ա. Մասն Ա. Տեսարանն
է բանականտեղին Պարսից : Մուշկանայ բազ-
մեակ ի դահ եւ Վասակ յոտին կացեալ առաջի
նորա : Մուշկան՝ Մինչդեռ տիեզերք այն
նշանաւոր դարոյն մեր ինքնակալին հզօր
քայլերուն տակ կը հեծէ . . . » :

Թղ. 7ա. «Մասն Բ. Բանականտեղին
Հայոց : Վարդան եւ Վարդանոյշ : Վարդան՝
Ահա մահու եւ կենաց օրերը կը մօտենան » :

Թղ. 13բ. «Օր. Բ. Մասն Գ. Միեւնոյն
տեսարան : Տեսիլ Ա. Մաշտոս առանձին՝ Ով
զարհուրելի տեսարան . . . » :

Թղ. 19բ. «Մասն Դ. Բանականտեղին
Պարսից : Վասակ առանձին՝ Ինչո՞ւ այս
առաւօտեան լոյսը տխուր զգացմունքներով
սիրտս յուզեց . . . » :

Թղ. 23ա. «Օր. Գ. Մասն Ե. Տեսարանն
է դաշտն Աւարայրի, ետեւէն ի հեռուստ

բլուրք եւ արշալոյս : Տեսիլ Ա. Վարդան
ընկողմանեալ, յափշտակեալ երեւակայու-
թեամբ, մայն մի ի հեռուստ. Մազեաց այգն,
զարթիլ Վարդան . . . » :

Թղ. 28բ. «Մասն Զ. Աստ է տեսանել
զրանալ տիգաւոր եւ սուեքաւոր զօրա-
կանաց եւ զի յաղօթն բազկատարած զիռմ-
բս քահանայից, լըսելի լինին ի հեռուստ
լըռնչիւնք զինուց եւ աղաղակք զօրաց,
սկսեալ է պատերազմ . . . » :

Ամբողջ աղբրգութեամբ ընդիմառ զիժմ
է. Հայն՝ Հայաստանին եւ Հայաստան՝
Հայոցն :

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 30ա. «Վախճան Թատերգութեանս
Ռ. Ս. Օրինակութիւն Մ. Գրիթապեանին » :

Թղ. 2ա. «Վիեննայի Պատ. Մխիթարեան
Միաբանութեան նկատմամբ տածած Հա-
մակրանքին ու յարգանքիս իբր Հաւաստիք :
Դ(աշտեց) Խ(աշիկ) : Ե Յունիս 1887,
Հասցեղ » :

2052

(Հիմ քիւ 85)

ԱՌՁԵՈՒՆ ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԵՐՄԻՐ

1881

ԹՈՒԼԹՔ՝ 85, իջակալութեմ 1—188: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 24-5X19: ՊՐԱԿՔ՝ 22, ճշմանկութեմ: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ սիտիւն 22X15: Լուսանցքներուն վրայ ալ
բազմաթիւ սիլմանկալ գուլաներու խորագրեր:
ՏՈՒԿ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ բարեկ հիմ քուլք: ԿԱՋՄ՝
քուլքեր իրարու կցցանկով կազմուած ստուարա-
քուլք: ՀԱՆԳԱՍՏՆԻՒՄ՝ կոյճք վնասուած, սիլմանկ
սէջ շաճաբ գործածուած քլլալում քուլքերը իրարու
կը կցչին: ԳԻՐ՝ ճոր շղագիր, բազմաթիւ գուլաներ
գործագրեր եւ ճոյն իսկ քանդակ, բայց բոլորն ալ
ամէյաղ բանք: ԹԱՆԱԿ՝ սեմուշակազգի: ԴԱՏԱՐԿ՝
Թղ. 1, 72բ—74բ, 98բ—99բ: ԺԱՍՏԱՆԻՒՄ՝ 1881: ԳՐԻՑ՝
ՏԵՐ Մովսէսեան Գուլք: ԿԱՋՄՈՒՄ՝ գրիչը: ՏԵՐԻՒ՝
ԿԵՐՄԻՐ: ՏԵՐ՝ գրիչը: ԵՐԵՄԱՆԿԱՆՈՒՄ՝ Թղ. 10ա,
44ա, 55ա: ՏԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ՝ Թղ. 1բ՝ «De la Bib-
liothèque de Davoud No. 85» :

Մատենան է՝ Առաձեռն ճարտասանու-
թիւն տիպագրով՝ հաւաքածոյ գամգամ
գրակամ կտորանքու:

ԲՈՎԱՆԻՒԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մասն Ա.՝ Սահման եւ բա-
ժանում հեռուորական արուեստին Գլուխ

Ա.՝ Հ. Ի՞նչ է ճարտասանութիւն : Պ.
Արուեստ բարուք խօսելոյ . . . » : Ասոր կը
յաջորդեն ապա Թղ. 2բ՝ «Յաղաք գիւտի»,
3ա՝ «Յաղաք իրաց», 3բ՝ «Յաղաք կրից»,
3բ՝ «Յաղաք Պատմաբանութեան», 4բ՝
«Յաղաք Ղառաւորութեան», 4բ՝ «Յաղաք
ճորտանութեան», 5ա՝ «Յաղաք իմաս-
տից», 5ա՝ «Յաղաք առանձին իմաստից»,
5ա՝ «Յաղաք ընդ իրեարս յարաբերու-
թեանց իմաստից», 5բ՝ «Յաղաք ձեւոյ
իմաստից», 6ա՝ «Նկարադրական ձեւ», 6ա՝
«Վերք շարժող ձեւ», 6բ՝ «Վեղձիք ճարտա-
սանական», 6բ՝ «Յաղաք բարից», 7ա՝ «Յա-
ղաք ընդհանուր յատկութեանց խօսից»,
7ա՝ «Յաղաք ընդիրեարս յարաբերութեանց
խօսից», 7ա՝ «Յաղաք ձեւոյ բարից», 7բ՝
«Յաղաք ձեւոյ պարզ բարից», 7բ՝ «Յա-
ղաք փոխակերպութեանց», 8ա՝ «Յաղաք
զանազան տեսակաց ոճոյ», 8բ՝ «Յաղաք
պարզ ոճոյ», 8բ՝ «Յաղաք զարդարուն կամ
բարեխառն ոճոյ», 8բ՝ «Յաղաք վեմիք»,

9ա՝ «Յաղազս ոճոյ պատկանելոյ զանազան տեսակաց շարադրութեան», 9ա՝ «Յաղազս արտասանութեան», 9բ՝ «Յաղազս յիշողութեան», 9բ՝ «Յաղազս առողջանութեան», 9բ՝ «Յաղազս շարժուածոց մարմնոց»:

Թղ. 11ա. «Մասն Բ.՝ Կրթութիւնը ճարտասանականը»: Օրինակներ յառաջ բերուած են բացի Դաւիթ Տէր Մովսէսեան գրչի կողմէ եղած եեզիմակուքիւններէ. մանե քարգմանութիւններ կամ յառաջբերութիւններ գանձազան տպագրուած գործերէ. կը համդիպին մեծագոյնը՝ 23բ՝ Գարթեմբի, 24բ՝ Արաւաթ Թիւթիւնեան, 26բ՝ Բաղ-րատունի 2. Արսէն, 28բ՝ Շաթապրիան, 30ա՝ Հաննըգէն, 38բ՝ Թէոփրաստոս, 40ա՝ Սենեկա, 41բ՝ Ֆենելոն, 42բ՝ Մասիլեոն, 45ա՝ Կիկերոն, 46բ՝ Սալուստիոս, 47բ՝ Յրէյսիտուս, 49ա՝ Պէրնարտէն տը Սէն Բիէր, 55բ՝ Ամենակար խանութ, 61ա՝ Պօսիւէ, 61բ՝ Ալլուս Գելլոս, 65ա՝ Ռօլէն, 66ա՝ Մանտոնի, 68ա՝ Պլուտարքոս:

Թղ. 75ա. Մասն Գ.՝ խառն օրինակներ, կտորներ կամ՝ Թղ. 75բ՝ Սողոմոն, 76բ՝ խորէն Նարայէյ, 76ա՝ խորէն Վ. Գալֆա-յեան, 81ա՝ Ն. Պաղտասարեան, 85բ՝ Լորտ Պայրէն, 88բ՝ Թ. Թերզեան, 90ա՝ F. Léandre Cavé (Փրամսերէն), 91ա՝ Շարական Հոփ-սիմեանց:

Իւրաքանչիւր եեզիմակի անուն յիշած ենք միայն մէկ անգամ, սակայն իւրաքան-չիւրէն կան բազմաքիւ կտորներ:

ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 10ա. «Յայսմ հնաս տետրակս շնորհիւ Հոգոյն Սրբոյ եւ աշխատութեամբ մեծապատիւ վարժապետիս, ի Ս. Պարթեւեան Վարժարանի Կէրմիւրու, 1881, 28 Մարտ, Դաւիթ Գ. Տէր Մովսէսեան»:

Թղ. 44ա. «Դաւիթ Տէր Մովսէսեան, աշակերտ ի Պարթեւեան Կէրմիւրու վարժարանի, 1881 Սեպտեմբեր ամսուան»:

Թղ. 55ա. «Դաւիթ Տէր Մովսէսեան, աշակերտ ի Պարթեւեան Կէրմիւրու վարժարան, ի 1881 Հոկտեմբեր ամսուան»:

2053

(Հիմ քիւ չումի)

ՌԻՍՈՒՄԸ ՀԱՐՏԱՐԱՆԻ ՕՍՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ(“)

ԺԸ. դարու վերջերը

ԹՐԻԵՍՏ՝ 148, իրականութեմ՝ 5—296, 1—4 կը պակսի: ՄԵՍՈՒԹԻԻՆ՝ 24.4X17.5: ՊՐԱԿ՝ 19: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասին 20X14: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԹ՝ իմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՅՄ՝ կարուած է, բայց կողք չէ անցուած: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀ՝ ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբը երկու քուզք, որում երկրորդը պտտառածութեմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, քեպէտ քուր տեւած է: ԳԻՐ՝ մանր շեղադիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եռն. չումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 148—148: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միջերարեան մը: ՏԵՂԻ՝ համաճար Թրիեստ: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Ուսումն ճարտարախոսութեան» կը պակսին առաջին երկու գլուխ-ները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Գ.՝ Թէ զիս՞րդ մարթ է ճանաչել զգունդն թացութիւն բազում վիճակաց ի միում դատի եւ բազում դատմանց ի միում վիճակի»:

Թղ. 2ա. «Գլուխ Գ.՝ Թէ որ ատենա-

բանութիւն ունիցի զերկուս զլիսուր վիճակս»:

Թղ. 2 եւ 3ի միջեւ քուզք մը իմկած է, ուստի կը պակսի Գլ. Գ. ի վերջաւորութիւնը, իմչպէս ման Գլ. Ե. ի սկզբնաւորութիւնը:

Թղ. 3բ. «Գլուխ 2.՝ Յաղազս սոյրաւկան անուանց եւ պաշտամանց առարկու եւ պատասխանող ատենաբանին յատենական դատս»:

Թղ. 4բ. «Գլուխ Է.՝ Թէ արդեօք երբեմն դատախաղն վարէ՞ զգործ յանցաւորի եւ յանցաւորն դատախաղի, եւ վասն է՞ր յանցաւորն ի վարել անդ զգործ դատախաղին միշտ առ յանցաւորս»:

Թղ. 5ա. «Գլուխ Ը.՝ Թէ դատախաղին պատկանի միշտ յամենայն ցուցանին, եւ թէ ո՞ւր յերկուց այտի ի զէպ զայ սահմանել զվիճակ վիճիկն, ցուցանողի, թէ պատասխանողին, այսինքն դատախաղի՞ն թէ յանցաւորին»:

Թղ. 5ր. Վիճաբանութիւն Բ.՝ Յաղազս թուոյ ատենաբանական վիճակաց եւ խնդրոց, որ ընդ սոցօք անկանինն:

Թղ. 5ր. Գլուխ Ա.՝ Յորում նշանակին կարծիք ճարտասանից զԹուոյ ատենաբանական վիճակաց:

Թղ. 6ա. Գլուխ Բ.՝ Ներքին կարծիք այլոց հոնտորաց եւ պատասպարին կարծիք Տուղղիոսի եւ Կուրխտիւխանոսի:

Թղ. 8ր. Գլուխ Գ.՝ Յորում բացատրին բաժանմունք ատենաբանական վիճակի:

Թղ. 11ր. Վիճաբանութիւն Գ.՝ Յաղազս օգտի եւ կարեւորութեան ատենաբանական վիճակաց:

Թղ. 11ր. Գլուխ Ա.՝ Թէ հմտութիւն վիճակացն է հարկաւոր ի կատարեալ տեղեկութիւն բանից Կիկերոնի եւ Նախի խոնարանից:

Թղ. 13ա. Գլուխ Բ.՝ Թէ եւ սրբազան ատենաբանք զնոյն հարկաւորութիւն ունին զատենաբանական վիճակաց ի քարոզս, զոր ունէին Նախի խոնարանք ի հաստատել զամուսն ճառից իւրեանց:

Թղ. 14ր. Գլուխ Գ.՝ Յաղազս օգտի զոր մատակարարին կացորդական հանդիսի ատենաբանական վիճակացն ծանօթութիւնն:

Թղ. 16ա. Ջիւրդ կարեւոր իցէ ծանօթութիւն վիճակաց ի ճեմական բանս:

Թղ. 18ր. Գլուխ Ե.՝ Յաղազս օգտին որ քաղի յիւրաքանչիւր վիճակաց:

Թղ. 17ա. Գլուխ Զ.՝ Թէ ո՞ր յերից վիճակաց իցէ առաւել հարարակ եւ յաւէտ ատենաբանական:

Թղ. 20ա. Գլուխ Է.՝ Ո՞ր խնդիրք իցեն սեփականք ատենաբանից:

Թղ. 20ր. Վիճաբանութիւն Դ.՝ Յաղազս գուշակական վիճակի:

Թղ. 21ա. Գլուխ Ա.՝ Յորում աւանդի հանրական ծանօթութիւն գուշակական վիճակի զուգրնթաց եղելոց:

Թղ. 31ա. Գլուխ Բ.՝ Յաղազս սահմանի եւ բաժանման գուշակական վիճակի:

Թղ. 32ա. Գլուխ Գ.՝ Յաղազս անձանց եւ գործոց, որք զօրեն կալ ի դատաստանի:

Թղ. 33ր. Գլուխ Դ.՝ Յորում խնդրի, թէ յո՞ր ճարտասանից մարթ է առնուլ անթերի եւ կարգաւոր վարդապետութիւն ի ձեռնարկս ատենաբանական վիճից եղելոց ի գուշակական վիճակի:

Թղ. 34ր. Գլուխ Ե.՝ Յաղազս պատճառի, որ է առաջին տեղի գուշակական վիճակի նշանակեալ ի Կիկերոնէն:

Թղ. 35ր. Գլուխ Զ.՝ Յաղազս անձին եւ նմին պատշաճելոց, որ է երկրորդ տեղի գուշակական վիճակի նշանակեալ ի Կիկերոնէն:

Թղ. 41ա. Գլուխ Է.՝ Յաղազս գործոյ եւ վերաբերելոց նմին, որ է երրորդ տեղի գուշակական վիճակի:

Թղ. 42ա. Գլուխ Ը.՝ Թէ զիւրդ ճշգրտարանին գուշակութիւնն ընդ վարդապետութեան Կիկերոնի:

Թղ. 50ա. Գլուխ Թ.՝ Թէ զիւրդ մարթ է մուծանել յամենայն պատճառս զգործական խնդրս Կիկերոնի:

Թղ. 55ր. Գլուխ Ժ.՝ Յաղազս վարդապետութեան եւ ոճոյ հեղինակաց ճարտասանութեան:

Թղ. 61ա. Գլուխ ԺԱ.՝ Յաղազս կատարեալ ցուցմանց, որովք լինի վճար գուշակական վիճի:

Թղ. 67ա. Վիճաբանութիւն Ե.՝ Յաղազս սահմանական վիճակի:

Թղ. 67ր. Գլուխ Ա.՝ Յաղազս սահմանի եւ բաժանման սահմանական վիճակի:

Թղ. 68ա. Գլուխ Բ.՝ Յաղազս տեղեաց սահմանին եւ արուեստի սահմանելոյ հասարակօրէն:

Թղ. 69ր. Գլուխ Գ.՝ Յաղազս արուեստի, որ անկ է դատախազին ի սահմանել եւ ի հաստատել զսահման իւր:

Թղ. 70ր. Գլուխ Դ.՝ Յաղազս արուեստի, որ անկ է ջատագովին ի սահմանել եւ ի հաստատել զսահման իւր:

Թղ. 71ա. Գլուխ Ե.՝ Թէ ո՞վ է դատախազն եւ ո՞վ ջատագովն ի սահմանական վիճակի, որ հայի ի հայեցուածոս:

Թղ. 71ր. Գլուխ Զ.՝ Յաղազս տեղեաց Հերմոգինեսայ, եւ Թէ ո՞ր է ի նոյն դատախազն եւ ջատագովն:

Թղ. 72ր. Գլուխ Է.՝ Թէ ո՞ր տեղիք Հերմոգինեսայ են էական, եւ ո՞րք պատահական սահմանական վիճակի, եւ զիւրդ դրոշմութիւն սոցա ի սահմանական ճառս:

Թղ. 73ր. Վիճաբանութիւն Զ.՝ Յաղազս որակական վիճակի:

Թղ. 73ր. Գլուխ Ա.՝ Յաղազս սահմանի եւ բաժանման որակական վիճակի:

Թղ. 74ա. «Գլուխ Բ.» Յաղագս գործառնական վիճակի»:

Թղ. 80բ. «Գլուխ Գ.» Յաղագս բացարձակ իրաւարանական վիճակի»:

Թղ. 94ա. «Գլուխ Դ.» Յաղագս առեալ իրաւարանական վիճակի»:

Թղ. 106բ. «Գլուխ Ե.» Յաղագս օրինական վիճակաց»:

Թղ. 116բ. «Գլուխ Զ.» Յաղագս վիճակի բաղդատական որակութեան»:

Թղ. 123ա. «Վիճարանութիւն Է.» Յաղագս կիրառութեան ատենարանական վիճակաց ի ճառս երկից Հանդիսից»:

Թղ. 123ա. «Գլուխ Ա.» Յաղագս ար-

ուեստի կարգելոյ զառաջարկութիւնս քարոզից ի տարազ վիճակի»:

Թղ. 124բ. «Գլուխ Բ.» Յաղագս ի մէջ բերելոյ զպէսպէս վիճակս յատենարանութիւնս»:

Թղ. 127բ. «Գլուխ Գ.» Յաղագս կացորդական Հանդիսի եւ գործածութեան վիճակացն ի նմին»:

Թղ. 141ա. «Գլուխ Դ.» Յաղագս բաղդատական Հանդիսի եւ գործածութեան վիճակաց ի նմին»:

Թղ. 144բ. «Գլուխ Ե.» Յաղագս ատենական Հանդիսի եւ կիրառութեան վիճակացն ի նմին»:

2054

(Հիմ քիւ չուի)

ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԻՆ

1865

ԲՈՒԼԹՔ՝ 84, իջակալուած՝ 1—132 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24:7X18-8: ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշմեակալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X13: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ բարակ ուղղակ տղիւ քաղբ: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի, բարակալ ստուարաբուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, տեղ-տեղ քամալք ճերծծուելու սկսած է: ԳԻՐ՝ ծօտք փետրագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկաթ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2ա մեծ մասով, 2բ, 68բ, 81բ մեծ մասով, 82—84: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1865: ԳՐԻՉ՝ Թուրքայիւն Պոզոս: ՏԵՂԻ՝ Կտրիմ: ՅԻՇԱՐԱՆՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ Թղ. 68ա եւ 81բ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Մաղկաքաղ հաւաքեալ ի Համառօտ Աստուածարանութեան Գերապատիւ Հ. Կարոյոսին Հոննատոսի Պիլմարտի եւ Լուսովիկոսի Հարերթի Սորոնեան Աստուածարան Վարդապետէ: Յամի Տեառն 1865 գրուեցաւ: Աշխարհաբար:

ԲՈՒԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Համառօտութիւն ի վերայ 7 Խորհրդոց նոր Օրինաց: Գլուխ Առաջինը՝ ի վերայ Խորհրդոց առհասարակ: Յօդուած Ա.» ի վերայ զինչութեան Խորհրդոց: Ի՞նչ է Խորհուրդը: Խորհուրդը կը սահմանուի՝ Նշան սրբազան երեւելի եւ ֆիացող կացութեալ առ յԱստուծոյ ի սրբել զմեզ. կամ սրբոյն Թովմայի սահմանելոյն կէօրէ կտուի...»:

Թղ. 8բ. «Գլուխ Բ.» ի վերայ Մկրտուութեան»:

Թղ. 13բ. «Գլուխ Գ.» ի վերայ Խորհրդոյ Դրուից»:

Թղ. 15ա. «Գլուխ Դ.» ի վերայ Խորհրդոյ Հաղորդութեան»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Ե.» ի վերայ սրբոյ Պատարագին»:

Թղ. 28բ. «Գլուխ Զ.» ի վերայ Ապաւսխարութեան»:

Թղ. 41բ. «Գլուխ Է.» ի վերայ Բանաղբանաց»:

Թղ. 49բ. «Գլուխ Ը.» ի վերայ Վերջին Օծման»:

Թղ. 51բ. «Գլուխ Թ.» ի վերայ Կարգի»:

Թղ. 55բ. «Գլուխ ԺԱ.» ի վերայ անկանոնութեանց»:

Թղ. 58ա. «Գլուխ ԺԲ.» ի վերայ ամուսնութեան»:

Թղ. 63ա. «Գլուխ ԺԳ.» ի վերայ արգելմանց ամուսնութեան»:

Թղ. 69ա. «Ցանկ զլիսոց որք բովանդակին յայսմ գրութեան»:

Թղ. 70ա. «Համառօտ ծանօթութիւն ընդհանրական Ժողովոց»:

ՅԻՇԱՐԱՆՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 69ա. «1865ին Օդոստոսի 1 գրուեցաւ ի Կարին քաղաք»:

Թղ. 81բ. «1865 ի 1 Սեպտեմբերի գրուեցաւ ի Կարին: Պօղոս Թուրքալեան»:

Թղ. 94ա. «Յաղագս վատահամբաւ մութեան կեղծաւորութեան եւ որքան ատելի իցէ Աստուծոյ» :

Թղ. 98ա. «Որքան դարչելի իցէ մեղքն վաւախութեան եւ մասնաւորապէս շնորհիւն որքան անհաճոյ իցէ Աստուծոյ» :

Թղ. 102բ. «Յաղագս խորհրդականի խոստովանութեան եւ իւրոյ զօրութեան» :

Թղ. 109ա. «Յաղագս ծանրագունի վնասուն եւ յայտնագունի կործանմանն զոր բերեն հոգւոյն չար ընկերակցութիւնքն, վասնայնորիկ պարտիմք փախչիլ» :

Թղ. 113ա. «Յաղագս պատուիրանի յանդիմանութեան եղբօրն եւ յաղագս իւրոյ թէութեան եւ վարձուցն զոր ի նմանէ ստանայ» :

Թղ. 119ա. «Յաղագս զանազան արուեստի եւ կերպի զոր կիր առնու զեւն առ ի պատրել զմեզ եւ ընդդէմ որոյ նախապէս դիմեցուցանէ իւր զօրութիւնն» :

Թղ. 124ա. «Յաղագս վնասուն զոր պատճառէ որկրամոլութիւնն եւ օգտութեանն զոր առբերէ պահեցողութիւնն եւ որպէս պարտիմք սրբել զնա առ ի զոյ առ դիւնաւոր առաջի Աստուծոյ» :

Թղ. 130ա. «Յաղագս սրբազանի ընթրիւի կամ խրախճանի սեղանոյ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Բրիտանոսէ պատրաստեալ մարդոյն» :

Թղ. 134ա. «Յաղագս պատուոյ եւ մարութեան խղճմտանաց որով ջրիստոնեայն պարտի մերձենալ առ սրբազան Հաղորդութիւնն» :

Թղ. 138ա. «Յաղագս զօրութեան զոր սրբազան Հաղորդութիւնն տայ հաւատացեալ հոգւոյն առ ի ընկճել եւ յաղթել զերեւելի եւ զաներեւելի թշնամիան» :

Թղ. 142ա. «Յաղագս հոգևորի քաղցրութեանց, որք զպացեալք եւ հաշակեալք լինին ի սրբազան Հաղորդութեան սեղանոյ յորմէ արժանապէս ընկալանան» :

Թղ. 145բ. «Յանկ. Անն Աստուծոյ զկայ առ մարդն» : Թի. 1—25 :

Թղ. 146ա. Տարբեր գրչէ դրուած է միւրքերու ցանկ մը պարբերական կարգով :

Թղ. 146բ. Ուրիշ գրչէ Առաք. Գրոց քաղի մը տեղիքներու հաւաքածոյ մը՝ «Սաղկ» կոչուած, այս է անճոռնի զապանի անմարմնոյ . . . :

2056

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱՐԳԵՊԻՍԿԱՊՈՍԱՑ ՄԱՐՏԻՆՈՑ

ՄԱՐՏԻՆ

1898—1921

ԹՈՒՂԹՔ՝ 231, իլակալուած՝ 1—423: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 24-ՅX17.7: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաձայն 18-ՅX12.5: ՏՈՒՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ Թղ. 1—179 եւ 187—213 եւ 224—231 եւիմ զօրաւոր միլիակ հաստութեամբ քուզք, Թղ. 180—188 մորազղմ զօրիկ քուզք, 214—223 գծաւոր աշակերտակամ տետրակի քուզք: ԿԱՅՄ՝ կիսակաշի կտրմիւր, քաղաքաւ ստուարաքուզք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ քաւակամ լաւ, վերջին գրովք կազմէն ելած: ԳԻՐ՝ կը սկսի ճօնագրով քր ամգայաբար կը փոխուի եիմ շեղագրի: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ, չկամ: ՈՒԻՆԱՆԱԿ՝ Թղ. 203բ կիւլեամ ճօնակ Արքեպիսկոպոսի Մարտիմայ: ԿՆԻԿ՝ 52բ՝ կիւլեամ ճօնակ Մարտիմի Արքեպիսկոպոսիմ, 71բ՝ Թաղապաշտ ճօնակ Արքեպիսկոպոսի Մարտիմայ, 98ա՝ Եզրապաշտ Պետրոս Արքեպիսկոպոսի Մարտիմայ, 119բ՝ Ղամիտիւմ Արքեպիսկոպոսի երեւ տեսակ կիմքները: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 4բ, 61բ մեծ մասը, 62—64, 72—73, 80բ—81, 88—80, 98ա մեծ մասը, 98բ—99, 113բ մեծ մասը, 114, 119բ մեծ մասը:

սը, 120, 132ա մեծ մասը, 132բ, 141, 202ա վարի կէտը, 202բ—203ա, 217բ—221, 225, 230—231: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1898—1921: ԳՐԻՑ եւ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ կիւլեամ ճօնակ Արքեպիսկոպոս Մարտիմի: ՏԵՂԻ՝ Մարտիմ: ՏԵՐ՝ Գրիշը: ՅԵՆԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ Թղ. 198բ, 199ա եւ 3ա:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Հայ Կաթողիկէ Արքեպիսկոպոսաց Մարտիմոյ, Գրեաց Յուսիկ Վրդպ. Կիւլեան: Եւմի Տեառն 1898 ի Մարտիմ» : Թղ. 204ա—225ա կիւլեան օրագրութիւմ—ժամանակագրութիւն է միմիւր 20 փետրուար 1921: Աշխարհաբար :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Յառաջարան» որմէ ետք կու գայ տպագրուած ցանկ մը Թղ. 7ա՝ «Աղիւսակ Հայ Կաթողիկէ Արքեպիսկոպոսացն» :

Մամպոյ, որում վրդ քանի մը սքաքրու-
թիւնն եւ յաւելումն կատարած է գրիչը :

Թղ. 8ա. Նախ : Պատմութիւն Մելգոնի
Արքեպիսկոպոսի Թազպազեան : Թազպազեան
ծեղը :

Թղ. 12ա. Քազպազեան Մելգոնին
ծնունդը եւ դաստիարակութիւնը :

Թղ. 13բ. Քազպազեան Մելգոնին ծանր
հիւանդութիւնը :

Թղ. 17բ. Քազպազեան Մելգոնին Հոռով
երթալը :

Թղ. 20բ. Քազպազեան Մելգոնին քա-
հանայութիւնը եւ Մարտին դառնալը :

Թղ. 22բ. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին Մարտին դալը եւ առաջին
փութալան գործքերը :

Թղ. 26ա. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին փութալանութիւնը եւ Մար-
տինոյ Հայ ազգին կաթողիկոսութիւնը :

Թղ. 29բ. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին Առաքելական Նուիրակութեան
պաշտօնը :

Թղ. 33ա. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին Մարտինոյ մէջ կրած նեղու-
թիւնները :

Թղ. 35բ. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին ուսանող աշակերտները :

Թղ. 37բ. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին դէպ ի կիլիկայ ճամբորդու-
թիւնը Առաքելական Նուիրակութեան պաշ-
տօնով :

Թղ. 39ա. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին վարժարանին յառաջդիմու-
թիւնը եւ օգուտները :

Թղ. 42ա. Քազպազեան Տէր Մելգոնի
Վարդապետին եպիսկոպոսութիւնը :

Թղ. 44բ. Պազպազեան Մարտինոյ Մել-
գոն Արքեպիսկոպոսին գործքերը եւ աջոս-
րանքը :

Թղ. 47ա. Քազպազեան Մելգոնի Արքե-
պիսկոպոսին սուրբ Հաւատոյ Համար աջ-
սորուիլը, բանասիրուիլը եւ բանտին մէջ
վախճանիլը :

Թղ. 49բ. Քազպազեան Մելգոնի Արքե-
պիսկոպոսի վրայ, Մարտինոյ մէջ յաւանդու-
թենէ պատմուած դէպքերը :

Թղ. 52ա. ՎՄանութիւն :

Թղ. 53ա. Վերկորդ : Պատմութիւն
Մարտիրոսի Արքեպիսկոպոսի Թաթմանեան :
Թաթմանեան Մարտիրոս Մարտինոյ Արքե-

պիսկոպոսին ծնունդը, ձեռնադրուիլը եւ
կաթողիկոսութիւնը :

Թղ. 54ա. Քաթմանեան Մարտիրոս
Եպիսկոպոսին ըրած գործքերը :

Թղ. 57ա. Քաթմանեան Մարտիրոս
Եպիսկոպոսին կրած նեղութիւնը եւ Տիգ-
րանակերտէն փախիլը եւ Մարտին դալը :

Թղ. 59ա. Քաթմանեան Եպիսկոպոսին
փոխանորդութիւնը :

Թղ. 60ա. Քաթմանեան Մարտիրոս
Եպիսկոպոսին Մարտինոյ Աթոռոյն օրինաւոր
յաշորդութիւնը եւ մահը :

Թղ. 65ա. Վերկորդ : Պատմութիւն Մար-
գար Արքեպիսկոպոսի Թաթմանեան : Թաթմա-
նեան Մարգար Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին
ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրու-
թիւնը :

Թղ. 87բ. Քաթմանեան Մարգար Մար-
տինոյ Արքեպիսկոպոսին եպիսկոպոսական
ձեռնադրութիւնը :

Թղ. 68ա. Քաթմանեան Մարգար Մար-
տինոյ Արքեպիսկոպոսին երեսելի գործքերը
եւ անոր մահը :

Թղ. 74ա. Ձորբորդ : Պատմութիւն
Յովհաննու Արքեպիսկոպոսի Թազպազեան :
Թազպազեան Յովհաննէս Մարտինոյ Արքե-
պիսկոպոսին ծնունդը եւ քահանայական
ձեռնադրութիւնը :

Թղ. 76ա. Քազպազեան Յովհաննէս
Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին եպիսկոպոսա-
կան ձեռնադրութիւնը :

Թղ. 78ա. Քազպազեան Յովհաննէս
Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին հրաժարումը
եւ մահը :

Թղ. 82ա. Վինգերորդ : Պատմութիւն
Պալիթեան Յովնէփայ Արքեպիսկոպոսի :
Պալիթեան Յովնէփ Մարտինոյ Արքեպիսկո-
պոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադ-
րութիւնը :

Թղ. 83բ. Պալիթեան Տէր Յովնէփին
եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը :

Թղ. 86ա. Պալիթեան Յովնէփ Մար-
տինոյ Արքեպիսկոպոսին Առաքելական Նուիր-
ակութեան պաշտօնը եւ անոր մահը :

Թղ. 90ա. Վինգերորդ : Պատմութիւն
Եղեազարեան Պետրոսի Արքեպիսկոպոսի :
Եղեազարեան Պետրոս Մարտինոյ Արքեպիս-
կոպոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռ-
նադրութիւնը :

Թղ. 92ա. Եղեազարեան Պետրոս Մար-

տինոյ Արքեպիսկոպոսին ընտրութիւնը եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը:

Թշ. 94ա. «Եղեազարեան Պետրոս Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին երեւելի գործքերը եւ անոր մահը»:

Թշ. 100ա. «Եմօթներորդ: Պատմութիւն Թազպազեան Յովակիմ Արքեպիսկոպոսի: Թազպազեան Յովակիմ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ծնունդը, դաստիարակութիւնը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 101ա. «Յովակիմ Թազպազեան Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 102բ. «Թազպազեան Յովակիմ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին փութաջանութիւնը, երեւելի գործքերը, կրած նեղութիւնները եւ անոր մահը»:

Թշ. 115ա. «Ուրեղորդ: Պատմութիւն Ղանտիլեան Աբրահամ Արքեպիսկոպոսի: Ղանտիլեան Աբրահամ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 116բ. «Ղանտիլեան Աբրահամ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը եւ անոր մահը»:

Թշ. 121ա. «Իններորդ: Պատմութիւն Ֆարրաեան Յովսէփ Արքեպիսկոպոսի: Ֆարրայեան Յովսէփ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 122բ. «Ֆարրայեան Յովսէփ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 125բ. «Ֆարրայեան Յովսէփ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին երեւելի գործքերը եւ անոր մահը»:

Թշ. 133ա. «Տասներորդ: Պատմութիւն Շաշաթեան Գաբրիէլ Արքեպիսկոպոսի: Շաշաթեան Գաբրիէլ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 134ա. «Շաշաթեան Գաբրիէլ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ընտրութիւնը եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 136բ. «Շաշաթեան Գաբրիէլ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին երեւելի գործքերը եւ անոր մահը»:

Թշ. 142ա. «Մեռառաններորդ: Պատմութիւն Նազարեան Մելգոն Արքեպիսկոպոսի: Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

պոսին ծնունդը եւ քահանայական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 146բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ընտրութիւնը եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը»:

Թշ. 148բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին իր Վիճակին համար դրած բարեկարգութիւնները»:

Թշ. 152ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին Առաքելական Կաթողիկոսական փոխնորդութիւնը»:

Թշ. 155բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին Հոռովէն իր Վիճակը դառնալը եւ անոր գործքերը»:

Թշ. 157բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին Կ. Պոլսոյ Ազգային Սինհոդոսին եւ անկից Հոռովայ Վատիկանեան Տիեզերական Ժողովքին երթալը»:

Թշ. 160ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին մեծագործութիւնները»:

Թշ. 163ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին արեւելեան Հերմուածոյն ժամանակ կրած շատ մը նեղութիւնները»:

Թշ. 170բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին աքսորանքը»:

Թշ. 172բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին առ իւր Հօտը ցուցած Հայրական դուռը»:

Թշ. 177ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին նոր Կաթողիկոսին ընտրութեան՝ Պօլիս երթալը»:

Թշ. 178ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին ըրած ձեռնադրութիւնները»:

Թշ. 180ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին մահը»:

Թշ. 186ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին առաքինութիւնները եւ կատարելութիւնները»:

Թշ. 190ա. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին զանազան գործքերը»:

Թշ. 196բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին մեռաց տակ ծառայող քահանայից անունը եւ մականունը»:

Թշ. 199բ. «Նազարեան Մելգոն Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին պատմութեան շարունակութիւնը»:

Թղ. 201ա. «Նազարեան Մեղուն Արքեպիսկոպոսին մահը եւ Թաղումը եւ կաթողիկոսական Տեղապահութիւնը: Ամ Տեառն 1900 Նոյեմբեր 11»:

Թղ. 204ա. «Յամանակագրութիւնն Կիւլեան Յուսիկ Արքեպիսկոպոսի Մարտինոյ ըստ կարգի երկոստասներորդ Մամպոյ: Ժշմարիտը ըսելու համար, ես Յուսիկ Կիւլեան Արքեպիսկոպոս Մարտինոյ, որ այս ժամանակագրութիւնը հոս կ'օրինակեմ իմ Օրագրութեան վրայէն, նախ ընթերցողաց սիրոյն համար, երկրորդ՝ որպէս զի չկորսուի, պատշաճ թուեցի նոյնը հոս ալ օրինակել բառ առ բառ: Տես Օրագրութեանն երկրորդ հատորը երես 365»։ ... Ժամանակագրութիւնը կը սկսի 1840 եւ կը խառնի մինչեւ 20 փետրուար 1921: Մէջ ընդ մէջ կամ մանր քանի մը տաղեր:

Թղ. 212բ. «Յամի Տեառն 1910 Սեպտեմբեր 3: Շատ մը սրտի ցաւ ունեցայ, բոլոր գիշերը լացի, երբ որ լսեցի որ Մարտինոյ մէջ դեռ քանի մը խռովարար կան. անոնց դէմ մը գրեցի, որ եթէ հրաժարականն իրենց բաւական չէ, պատրաստ եմ իրենց հոգոց փրկութեան համար արիւնս ալ թափել ամենայն սիրով, միայն թէ այս արատը չընեն մեր սուրբ կաթողիկէ հաւատքին: Ով Յիսուս, աստուգ չնորհէ տուր: Սրտիս ցաւէն այս երգը գրեցի եւ միւրթարուելու համար լալով կ'երգէի»:

«Որդիք մօր իմոյ մարտեան ընդ իս, Գղերն եւ Ազգ Մարտինոյ Վիճակիս: Դանգատ գրելով Կաթողիկոսիս, Հեռագրելով Ժողովոյ Ազգիս, Յանցանք եղեալ զծեր հասակիս, Զոր ետ Աստուած ինձ անարժանիս, Իբր անկարող ի պարտ պաշտօնիս, Սուտ եւ անիրաւ զրպարտեցի զիս...» Վերջ՝

«Գրեցի զայս տող ողբականիս ի Զմեառ Վանս Փոխման Կուսիս, Յամի Տեառն 1910 Թուականիս Յերրորդ աւուր Սեպտեմբեր ամսիս: Եթէ զանուն իմ գիտե՛լ կամիս, Յուսիկ Կիւլեան ընդ միշտ կոչեն զիս: Արքեպիսկոպոս Հայոց Ազգիս Միջազեա Մարտինոյ քաղաքիս»:

Թղ. 217ա. Ժամանակագրութիւնը կը փախչի՝ «Յամի Տեառն 1921 փետրուար 20: Ետու զփոքր սուրբ Աստիճանս Եղ. Պողոսի

Պատիկեան Մարաշցոյ ի Վանս Զմեառու հանդիսի մեծաւ»:

Թղ. 224ա. «Մաղթանք առ Յիսուս Փրկիչ իմ, յորժամ Սուրբ Աթոռն ընկալաւ զհրաժարականս իմ յԱթոռոյն Մարտինոյ 1910 Նոյեմբեր 26»:

«Ով Յիսուս իմ Փրկիչ
Լեր ինձ յոյս եւ քաւիչ,
Յանցանաց եւ մեղաց
Եւ պէսպէս թերութեանց,
Լեր եւ կար զօրութեանց
Համբերել նեղութեանց...»
Վերջ՝

«Ով Մարիամ դու ընկալ
Փութով ինձ առ քեզ դալ:
Օրհնել միշտ զՅիսուս
Եւ զքեզ ով Սուրբ Կոյս,
Ի Զմեառ գրեցի
Զայս մաղթանս տողեցի
Յամի Տեառն 1910 Նոյեմբեր 26»:

Թղ. 226ա. Թղթեալ մը կացուած է որում վրդ կը կարգում մայմ գրէ՛ մատիտով գրուած՝

«Դա՛շ լեր եւ ուրախ ով սիրելիս,
Զայս ինձ արարին եւ Հրեայք Ազգիս:
Կամեցայ նոցա զամենայն բարիս,
Հատուցին ինձ դառնազոյն չարիս:
Ես ներեցի, եւ դու լեր իբրեւ զիս,
Ինձ նմանիլ, թէ դու կամեցիս:
Ի սէր զո ներեցի ըստ կարիս,
Եւ դու Տէր թող դոցա, դու՛ք ունիս»:

Թղ. 226ա. «Յանկ պատմութեանց Արքեպիսկոպոսացն Մարտինոյ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 198բ. «Աւարտեցաւ գրութիւն գրելիս յամի Տեառն 1899 Նոյեմբեր 20-ն, Միոյն Աստուծոյ Փառք եւ Դուրսութիւն յաւիտեան»:

Թղ. 199ա. «Ծանօթութիւն: Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսաց պատմութիւնը սկսայ գրել յամի Տեառն 1898 Յունուար մէկ թուականաւ: Եւ յամի Տեառն 1899 Նոյեմբեր 20 թուականին աւարտեցի զայն: Տասը շանգուցեալ բարեյիշատակ Արքեպիսկոպոսաց պատմութիւնները ամենայն աշխատութեամբ տեղեկէն հաւաքելով, համառօտութեամբ գրեցի, նշանակելով միայն երեւելի գէպքերը, իսկ ներկայ Նազարեան Արքեպիսկոպոսին պատմութիւնը, ըստ որում ակնանտեա վկայ, ասելի ընդարձակութեամբ գրեցի, դարձեալ նշանակելով անոր երեսելի

դորձքերը, համառոտութեան համար զանց քրի գրելու ամէն ղէպքերը եւ պարագաները: Այս հիմայ ողջ Արքեպիսկոպոսին վրայ աւելի տեղեկութիւն ուզողը թող կարդայ անոր թղթերը եւ զիւանագիրքը, որք կը պահուին Մարտինյ Աթոռոյն Դիւանը, Ասկից ետեւ իրր չարունակութիւն պատմութեան Նա- դարեանին պիտի արձանագրեմ անոր դորձ-

քերը: Ի Մարտին, 1899 Նոյեմբեր 20: Թուսիկ Մայրապոյն Վարդապետ Կիւլեան, Արքե- պիսկոպոսական Գարտուղար:

Թղ. 3ա. Նոր Վեհաճոյն յիշատակ իր պանծալի նախնիքներուն կը նուիրէ Վիեն- նական Մխիթարեան Միաբանութեան Մա- տենադարանին Պերճ Թագապեան: Հազմիկ 13.5-1967»:

2057

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՀՐԴԵՀԷՆ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1782

ԹոՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 24.5X10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10X15: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ զօրաւոր քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդեանուրը լաւ: ԳԻՐ՝ մօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. յկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2ա, 3բ, 4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1782: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չկայ:

Մատեանս է՝ «Պատմութիւն մեծի Հրդեհին Ստամպոլու»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վեհաճի Փրկչին 1782 ի յՕդոս- տոս 10 ըստ Հնոյն եւ ի սէնկի Տաճկաց ի Ռամազան ամսոյ 12 եւ ի Թագաւորութեան Սուլթան Համիտին եղեւ Հրդեհ մեծ եւ դառնաղէտ ի Ստամպոլ...»:

Թղ. 2բ եւ 3ա. Պոլսոյ աշխարհագրական քարտէզը է ուր մշամակուած եմ հրդեհին սահմանը եւ պարս լարեւորագոյն շէմքերու ամուճները:

2058

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՌԱՔԵԼ ԴԱԻՐԻԺԵՑԻ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆԵՂՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՎՇՏԱՑ ԶՈՐՍ ԿՐԵՑԻՆ ՀԱՅ ԱԶԳԱԻ ԲՐԻՍՏՈՆԵԱՑՔԻՆ, ՈՐՔ ԲՆԱԿԵԱԼՔ ԵՆ Ի ՔԱՂԱՔՆ Ի ԼՈՎ

ՎԻԵՆՆԱ(՝)

ԺԹ դարու կէսերուն

ԹոՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 24.5X10.5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 20X11: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զծաւոր ոգորկ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղքեայ: ՀԱՆԳԱ- ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ մեծաւ քղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. յուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 17-18: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կէսերը: ԳՐԻՑ՝ ամ- ծամօք. Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար վի- հեցա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատեանս է՝ Առաքել Դաւրիժեցւոյ Պատմութեան ԻԼ. գլուխը՝ «Պատմութիւն Նեղութեանց եւ վշտաց, զորո կրեցին Հայ

ազգաւ քրիստոնեայքն, որք բնակեալք են ի քաղաքն ի Լուս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Եւ վեր անդր ի կարգի պատ- մութեան, զոր գրեցաք վասն Մեղեխիթի կաթողիկոսին թէ դնաց նա յաշխարհն իլախաց...» վերջ՝ «յորում զպատմութիւնս շարադրեցաք ի թուականս մերում հազար եւ հարիւր եւ ինն ի Մայիսի ամսոյ տասն»:

2059

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՐՈՒԵՍ ՆԵՐԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ

ԺԸ. դարու վերջերը

ԹՈՒՂՔ՝ 23, իյակալուած 1—44: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24×19.8: ՊՐԱԿ՝ երեք: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×14: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հին զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաջակամ: ՀԱՆ՝ ԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւս: չկան: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 23: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար ՇԻՒՔԻՆԵԱՅ Լ. ԱՅԳՐԵԱՅ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիստ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆՔ՝ չումի:

Մատենա է՝ ՀԵՆՃԵՈՒԼԱԿ Ի վերայ արուեստի ներկարարութեան:

ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՊՐԱԿ Ա.՝ Ի վերայ սպիտակ գունոյ: ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Բ:

ԹՂ. 3ա. ՊՐԱԿ Բ.՝ Ի վերայ սեւ գունոյ: ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Գ:

ԹՂ. 5ա. ՊՐԱԿ Գ.՝ Ի վերայ կապուտ գունոյ: ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Ծ:

ԹՂ. 9բ. ՊՐԱԿ Դ.՝ Ի վերայ դեղին գունոյ: ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Դ:

ԹՂ. 11բ. ՊՐԱԿ Ե.՝ Ի վերայ նարանջադոյն ներկի:

ԹՂ. 12ա. ՊՐԱԿ Զ.՝ Ի վերայ կանաչ ներկոյ: ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Ե:

ԹՂ. 13բ. ՊՐԱԿ Զ.՝ Ի վերայ աշխտ գունոյ՝ Հրադոյն գունոյ (ալ դոյն) Scarlatta (Իսկէրէթ): ԵՐԵՈՒԼԱԿ Ա—Զ:

ԹՂ. 16բ. ՊՐԱԿ Ը.՝ Եղանակ Հանելոյ դոյն Zaffrone ծաղկի:

ԹՂ. 19բ. ՊՐԱԿ Թ.՝ Եղանակ ներկելոյ զարդադոյն Գաղղիոյ, որ ոչ զնառի նաեւ յարեւու:

ԹՂ. 20բ. Եղանակ ներկելոյ դինչ եւ իցէ նիւթ ի դոյն դեղձանիկ Թոնոյ, որ է քանարիայ ի ձեռն Զաֆրանո սափրանով:

ԹՂ. 21ա. ՎԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. Եղանակ մաքրելոյ զձեռն յինչ եւ իցէ գունոյ:

ԹՂ. 21ա. ՎԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. Եղանակ ներկելոյ ի դոյն Lilla դեղձ, զբուրդ, զվուշ, զկանեփ եւ զփետուր:

ԹՂ. 22ա. Ե՛ Ի վերայ Lanchin գունոյ:

ԹՂ. 22բ. Եղանակ ներկելոյ զլանքին Մալթայի:

2060

(Հիմ քիւ չումի)

ՃԱՇԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԻՆ(°)

1830էն առաջ

ԹՈՒՂՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24×15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16.5×9: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հին զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆ՝ ԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ մեծ ԵՐԵՈՒԼԱԿ՝ սեւ, սկզբնատառքը եւ սկզբնատառքը ճարմաւոր եւ կարմիր: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հաստակ ղան մը ԹՂ. 1ա: ԳԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 7բ—10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ անձամբ: ՏԵՂԻ՝ կարմիր: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆՔ՝ չումի քաղի ԹՂ. 1ա խորագրին վերջի՝ ընդ առաջ Հոգի Առաւել ճշմարիտ, ոչնեւ ակարգութեան իմոյ: ՏԵՂԻՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա՝ մատիտով ճշմարիտ՝ Առաւել ի Կ. Պոլսոյ 1812: Առաջ տակը Լ. Ներսէս վ. Արքեպիսկոպոսի զօրով զարգեալ մատիտով՝ ԹԵՐԻՆ Ի զրոյ ՏԵՐ ԳԵՐԳԵՐԻ ԽՈՐԵՐԵՆԵԱՅ (1830):

Մատենա է՝ ՀՃԱՇԱԿ զրականութեան: ԼՄՄՄ. Զեռ. Թիւ 2133:

ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. ՎԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ զործեալ իրաց Բան Ա.՝ Արք. Սուրբ Յրեմիոյ Լուսա- Կորի ի բրեւ հՀաս ի չափ կատարման խորհեցաւ ի միտս իւր Թէ Հարկ է ինձ Հա- տուցանել զպարտա հօր իմոյ զի մի ընդ պարտականութեամբ մնայցեմ... ասոր կը հետեւի 1բ՝ ՎԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ի բր ԶՐԵ- ծեալ իրաց, ՎԵՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ քաղայայտ:

2ա՝ «Վիպասանութիւն հաւանական, Վիպասանութիւն համառօտ»։ 2բ՝ «Վիպասանութիւն քաղցր»։ 3ա՝ «Անկատարն եղաւ ի տեղի կատարելոյն, Շարադրութիւն անգարդ»։ 3բ՝ «Շարադրութիւն զարդարեալ, Շարադրութիւն պատմական»։ 4ա՝ «Շարադրութիւն ատենական»։ 4բ՝ «Շարադրութիւն բանաստեղծական, Պատմութիւն առասպելական»։ 5ա՝ «Պատմութիւն բանական առասպելական»։ 5բ՝ «Պատմութիւն բարոյական առասպելական»։ 5բ՝ «Պատմութիւն բարոյական առասպելական»։ 6ա՝ «Պատմութիւն խառն առասպելական, Պատմութիւն օգտութեան առասպելական»։ 6բ՝ «Պատմութիւն բանական պիտոյից, Պատմութիւն զործնական պիտոյից»։ 7ա՝ «Պատմութիւն առասպելաց»։ Վերի կտորները տարբեր են քիւ 2133 ձեռագրի պատմութեամբներէն։

2061

(Հիմ քիւ չուցի)

ՅՈՒՅԼԵԱՆ ՊԵՅԱՆՆԱՄԷՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

1825

ԹՈՒՂՔՔ՝ 4: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24×17-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 20×11: ՏՈՂՔ՝ 36: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱԶՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր, Սօտրգրի շատ սօտ: ԹԱՆԱԿ՝ զուգադաս են: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1825: ԳՐԻՑ՝

Թիւփերեմ Հ. Աղդեաս: Տեղի՝ հաւանաբար Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա Հ՝ Թուրքերէն լեզուով՝ «Յորեքեան, հանի սուրբ տարի տեւիլէն Ներդուրութիւնուն պէյաննամէսի»։ Բնագրով մայիս է քիւ 2180 ձեռագրիմ ենտ։

2062

(Հիմ քիւ չուցի)

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌԻ ԳՐԻԳՈՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՕԼՍԵՑԻ (Պակասաւոր)

ԱՆԾԱՆՕԹ

1830էն ետք

ԹՈՒՂՔՔ՝ 16, իջակաւուած 1—16, 43—54, 57: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24×14-8: ՊՐԱԿ՝ պար 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 17-5×10-5: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ քաղքով քաղք: ԿԱԶՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցամ Սօտրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մերծծաւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չուցի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 15բ—16բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: Տեղի՝ ամծամօք: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենա Հ՝ «Նամականի գրեալ առ Գրիգոր Եպիսկոպոս Պօլսեցի Առաջնորդ Տրապիզոնի 1832»։

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Նամակ Ա.՝ Գրիգոր ամենայն ոգ, թէ մի ինչ յետ Աստուծոյ է պատուոյ արժանի, եւ գրեալ զարձեալ թէ այն է ճշմարտութիւնն եւեթ, զի ինչ ինչ բարի, ինչ ինչ հաճոյ առանց ճշմարտութեան...»։ Թղ. 8 եւ 9ի միջեւ 13 քաղք պակսելուս չէ կարելի ըսել քէ ամբողջը մէկ քէ աւելի՞ քաւով մամակներ են։

2063

(Հիմ քիւ չուցի)

ՇՆՈՐՀԱՆՈՐԱԿԱՆՔ

ՎԻՆՆԱ

1840էն ետք

ԹՈՒՂՔՔ՝ 68: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24-3×19-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 19×13 միջիմ եղաւով: ՏՈՂՔ՝ 25 միջիմ եղաւով: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստ քաղք: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի

քաղքապտ ստաւաքաւոր, վրամ ճնշումով ծակեզծ զարգեր, ծակի է մաւ. կտորէր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, առջեւի կողմը կը պակսի, կամակի կաշիիմ ենտ միասեւ, կազմը բոժոքաւոր պատուած, մէկէմ

քաղաքը համալած: Գրի՛ Պետրգրք, մերջեւ հիմ
շղագիրք: ԹԱՆԱԳ՛ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆ՝ հւմ. չումի:
ԴԱՏԱՐԱ՛ Թ. 1, 3—8, 30բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1840էն ետք: ԳՐԻԶ՛ բազմաթիւ Միւրքարեանք: ՏԵ-
ՂԻ՛ Վիւննա: ՅԻՏԱՏԱԿԱՐԱՆ՛ չումի:

Մատենան է՛ Շմբեաւորակամ գիրքերու
հաւաքածոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. Ջարամանլի բան մըն էր...»
(5 տում):

Թ. 7ա. Վնդէր ցայս ժամ յամեցի,
աղէ մատեայց ի պատիւ...» (16 տում)
ստորագրուած՝ «Հ. Մատաթիա Գարա-
զաշ(»):

Թ. 9ա. Վաստուածասէր եւ ազնուական
Տեառնդ Յովհաննու Աղարեան նուիրեալ ի
նշանակ ուրախութեան ողջամբ դայտեան ի
Վիւննա նուագ: Բերէ՛ աղէ, բերէ՛ զընար
Ղեամացի...» (6 տում):

Թ. 10ա. Վա սերտ եւ հոգեւոր եղբարս
Ե. Միսիթար, Ե. Մովսէս, Ե. Արբանամ,
Ե. Սահակ, Ե. Ջաջարիա, Ե. Աստուածա-
տուր, Ե. Թէոփիղոս լընկերացն սիրոյ վասն
ուրախութեան աւուր ուխտաւորութեան նո-
ցա երգ: Ստիպեն երկինք երգել աղեաւք
Պինդարեան...» (9 տում):

Թ. 11բ. Մեծապայծառ եւ մեծապա-
տիւ Տէր եւ Հայր զայս ինչ առ զեզ երգս
բարբառին բազմաց սմին նման տարեկանաց
ողջանդամ բարենշան հասանիցես. Դեռ եւս
զմի աւր եկեաց ա՛աւ անմահ ծերունի...»
(10 տում), Ստորեւ՝ յԱ. Յունուարի 1844:

Թ. 13ա. Վոչելոցդ եւ կարգելոցդ ի
Կարգ աւճուրթեան քահանայութեան աս-
տուածադիր պաշտաման Պ. Հ. Փիղիպպեայ,
Պ. Հ. Պետրոս ընծայեալ ի նշանակ սիրոյ
եղբայրութեան նուագ: Ձայն տուք որդւոցն
Ղեւեայ ժառանգորդաց վակասին...» (16
տում):

Թ. 14ա. Վա նուիրեալսդ աստուածըն-
տիրս քրիստոսադիր առաքելաշնորհ վիճակի
սրբութեան քահանայութեանն նուագ: Ձրի
ի Հոգւոյն, դու Ղեւուացիդ...» (20 տում):

Թ. 15բ. Վա սերտ եւ հոգեւոր եղբարս
Նդ. Թովմաս, Նդ. Իմբատիոս լընկերացն
սիրոյ վասն ուրախական աւուր ուխտաւո-
րութեան նոցա: ՁԻ՛ն Գրիստոսն հեւր
խնդէ՛ չառնու ի միտ ոգի կոյր...» (3
տում), Ստորեւ՝ «1844 Դեկտ. 8»:

Թ. 16բ. ԵԻ՛ւ յազի ին անեզր, զԻ՛նչ է
բնաւ Նորա բոյծ...» (5 տում), Ստորեւ՝
«1844 Դեկտ. 9. Հ. Մատաթիա (Գարազա-
շեամ):»:

Թ. 17բ. Վի նշանաւոր աւուր աւճու-
թեան ի Կարգ քրիստոսադիր պաշտաման
քահանայութեան Պ. Հ. Յարութիւնի, Պ. Հ.
Աթանասայ, Պ. Հ. Յովակիմայ ընծայի ի
նշանակ խնդութեան նուագ: Ո՛ւր Ահարոն
ոսկեմամուկ զո հանդերմ...» (9 տում):
Ստորեւ՝ «Դեկտ. 26, 1844»:

Թ. 19ա. Վա աստուածընտիր եւ
երջանիկ նուիրեալս Մի ընդ Կարգն աս-
տուածընտիր նախանձի չարակամ չունչ...»
(5 տում):

Թ. 20ա. Վա Մեծամեծար եւ Մեծա-
պայծառ Տէր Արիստակէս Աղարեանց Արքե-
պիսկոպոս Կեսարու, Դուրս եւ Առաջնորդ
Միսիթարեանց ի բարենշան դալըստեան
ամանորայ լընծայութիւն խնդութեան նուա-
գըս, երկայն աւուրք, ամբ կենաց յալմէ
քումմէ Հայր: Զուրախարար ժամ Յանեայ»
(12 տում), Ստորեւ՝ «1845 1 Յունվար»:

Թ. 21բ. Վեան մեծարանաց: Զո ոք
մարդ ի մարդկանէ կամ դիւցազն առցուք
այսաւր երգել...» (սրճակ), Ստորեւ՝ «1845
Յունիս 17»:

Թ. 22բ. Վեալ արանց Աղեքսանդր
Ռափայեղի Ղարամեանց, զեղ յաւտաւոր
տաւնի նորոյ տարեկանաց զերգս ընծայեմ,
աւուրս անթիւս եւ ամս անհամարս զեղ
մաղթել: Ամանորայ տաւնք հասին...» (10
տում), Ստորեւ՝ «1845 Հրոտից ամիս 1. Նդ.
Նիքիթմ»:

Թ. 23բ. Վեհուալ զօրացեալ եւ
անուանի լեալ...» երկաթաշունչ ընծայակա-
մէ մը ետք կը յաջորդեն մտերն՝ «Կոչումն
Անտոնի, Իսպառ համբերել Անտոնի, Փառք
Անտոնի» չափակամ գովերգ մը քրում ստորեւ
կը կարդամք՝ «1845 Յունուար 19 Պ. Հ.
Մատաթիա Պէրպէրեան»:

Թ. 25ա. «O de. Adsit diva mihi Musa»
(18 տոյ): Ստորեւ՝ «Պ. Հ. Յովսէփ Գա-
թրեան»:

Թ. 26ա. Վերդ, եկեալ կացցէ առ իս
հոխութեամբ Մուսայն...» (3 տում, քարգ-
մամուրիմն Է մաթադիմ), Ստորեւ՝ «Պ. Հ.
Մատաթիա Պէրպէրեան»:

Թղ. 27ա. «Քանգի իմաստուն էր Սողոմոն» ծանեալ...» (արձակ), Ստորի՝ «1840 Յունվար 1»:

Թղ. 28ա. «Ոչ այնպէս երկինք ընդ երեկոյս կարժրացեալ...» (արձակ):

Թղ. 28բ. «Մեծարդոյ եւ Մեծապատիւ Հոգեւոր Տէր եւ Հայր զայս ինչ քեզ որդիքդ ի բարեկան գալստեան նորոյ տարեկանաց

նուագեն...» (7 տուն): Ստորի՝ «1847 Դեկտ. 31»:

Թղ. 29բ. (նոր գրչէ) «Ու պերճութիւն քանիւս փառք զեղոյ ծնանին քեւ...» (4 տուն): Ստորի՝ «Ե Վիկենա 28 Դեկտ. 1848»:

Թղ. 30ա. (նոր գրչէ) «Շքեղ այս օրս հասեալ մերձ...» (4 տուն):

2064

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ — ԿԱՐ ԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԷՓԻՄԵՐԻՏԵՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1775էն առայ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 16: Լուսանցքի վրայ իտալեքէն բնագրի իջեալաժողովրդ Օլտանուաւ եմ: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 24×17.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21×13: ՏՈՒԿ՝ 38: Նիւթ՝ եմ գորաւք. միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՂՄ՝ չունի: ԼԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ գեղեցիկ մտորգիք: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 16բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1775էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ Ալեքսանեմ Լ. Զաւարիա վրդ. Ալեքի: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԵՄԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Հառ աստղարաշխական վասն կարդադրութեան իփիմեքիտէսի»: Ներկայ բնագիրը եմ ծառայած է քիւ 1447 ձեռագրի խմբագրութեամբ, Աղմակա կը լրացմէ քիւ 1999 ձեռագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գլուխ Գ.» Կերպ գտանելոյ զնորալուսնութիւն հիմնաւորս վերադարա աղիւսակին ժԱ.»: Ստորի՝ «1847 Դեկտ. 31»:

Թղ. 1բ. «Գլուխ ԺԴ.» Եղանակ գտանելոյ զիսկական տեղին արեգական ի ծիր խաւարման»:

Թղ. 2բ. «Գլուխ ԺԵ.» Կերպ գտանելոյ զերկայնութիւն լուսնի, կամ թէ զիւր իսկական տեղին ի ծիր խաւարման»:

Թղ. 4ա. «Նախադրութիւն Ա.» Առ ի գտանել զհոլովումն կամ զընթաց արեգական յո եւ ինչ ատուրս եւ ժամս բացորոշեալ տարւոյ»:

Թղ. 4բ. «Նախադրութիւն Բ.» Վասն գտանելոյ զուղիղ բարձրացումն արեգական յո եւ ինչ սահմանեալ ժամանակս»:

Թղ. 5բ. «Նախադրութիւն Ը.» Գտանել զժամանակ նորալուսնութեան կամ ծնեղեան լուսնի եւ հետեւաբար ճանաչել թէ յորում նորալուսնութեան եւ ի լրման նորա լինի խաւարումն»:

2065

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՐԵՒԱՑՈՑՑ ԱՂԻԻՍԱԿՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1773

ԹՈՒԴԹՔ՝ 34, իջեալաւ 1—68: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 24×17.5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20×13 միջին եռանկ: ՏՈՒԿ՝ 32 միջին եռանկ: Նիւթ՝ եմ գորաւք միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՂՄ՝ չունի: ԼԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ տեղեկ վրդ մետրերի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ. 22բ. 23բ. 25բ—27ա, 34բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1773: ԳՐԻՉ՝ Զաւարիա Լ. Յաւարիա: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԵՄԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ Թիւն՝ տես ամուսնաբեքը:

Մատենա է՝ Թղ. 1ա. «Արեւացոյց աղիւսակը ըստ միջօրեականի Փարիզեան, զորս եւ նորադոյն զիտողութեամբք իւրովք արտադրեաց այլն հռչակաւոր Նիկողայոս Լուդովիկոսն ի Կալիֆէն, ի մեծի համալսարանի գիտութեանց Փարիզեան... Լղղղ. արեւուն զպատանն Փարիզեան զիտութեանց աստղարաշխ, ընկեր այնց զպար-

տանցն որք ծաղկին ի Լճետին, ի Պետրոպոլիս, ի Բերդիբեյ, ի Հոլմիս, ի Բոնոնիս եւ ի Գոնտոնիզիս Կանդերմ յաւելմամբ մնացեալ արեւացոյց աղիւսակաց զորս Հաշուեաց Հայրն Մաքսիմիլիանոս Հէլլ, յԼեկերութենէն Յիսուսի, աստղաբաշխն կայսերական արքունի, մեծի Համալսարանին Վինդորոնցոց, զկնի առաջի տպագրութեանն Փարիզեան, Երկրորդ եւ լիակատար տպագրութիւն յամին 1758: Ի Վինդորոնէ, յամին 1763, Վասն Հասկանլոյ իմ, սկսայ Թարգմանել 1773, յապրիլի 25 կամ Մայիսի 6 ճշ. ժամ իբր 213:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մաքսիմիլիանոսի Հէլլ» յԼեկերութենէն Յիսուսի աստղաբաշխի կայսերականի արքունւոյ ի արեւացոյց աղիւսակս

յառաջարանութիւն՝ Զոր ի վաղուց ցանկայի, այժմ վերջապէս սկսանիմ զգործն...» լուսանցքի վրայ գրուած՝ «Երես գրքոյն լատինականի»։ Ասոր կը յաջորդեն Ա—ԻԹ աղիւսակներ եւ Թղ. 15ա—22ա՝ Ա—Ժ խրատներ։

Թղ. 23ա. «Լուսնացոյց աղիւսակք առ միջօրէականն Փարիզեան, զորս Հաշուեաց այրն մեծապայծառ Տորիաս Մայէն դպրատանն արքունի Goettingentis, ընկեր յառաջ քան զարս»։

Թղ. 24ա. «Յառաջարանութիւն», որում կը յաջորդեն Թղ. 27բ—34ա՝ Ա—Ծ Աղիւսակներ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2բ—4ա՝ վարի սիւմակի վրայ՝ «Անշնորհ թարգմանեալք»։

2066

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՋԱՅԱՆ ԼԵՋՈՒԻ Բ.

ՎԻՆՆԱ(°)

1814(°)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 20, իջակայումս 1—27: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 24.8×18.7: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 18.6×13: ՏՈՂՔ՝ 81: ՆԻԻԹ՝ չիմ զօրաւոր միջակ հաստաբեւմբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մօր մօտգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկսած է մերձծուի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 15բ—20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1814: ԳՐԻՋ՝ անմեծօք, Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 16ա:

Մատենան է՝ «Համառօտ քերականութիւն Հայկազնեան լեզուի Հատոր Բ»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս ամէն բանով մոյմ է Թիւ 2197ի հետ, տն'ս ամլք։

2067

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՏՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ՈՍԿԵԴԱՐ ԼԵՋՈՒԻ

ՎԻՆՆԱ կամ ԶՄԻԻՌՆԻԱ

1878—1887ի միջիւ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 104, իջակայումս 1—184: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 24.8×19.6: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 20.6×14.6: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր քիւսցած պարզ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսայաք, շատ տկար հաստկեկ քաքով մը: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակիմ հաստկեկ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղճը շուր տնսած եւ շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ մօր շատ կամոմաւոր չղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ, օրէնքները եւ կամոմները կարմիր եւ

գումատած մանուշակագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Խճ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 96—104: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1878—1887ի միջիւ: ԳՐԻՋ՝ Միլիտան Լ. Գաբրիել (1863—1887): ՏԵՂԻ՝ Վիեննա կամ Զմիւռնիա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Գիտնական քերականութիւն Հայերէն ոսկեդար լեզուին»։ Հեղինակ ՄԻԼԵՆԵԱՆ Հ. Գարեգին: Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 3ա. «Պատրաստութիւն քերականութեան Հայերէն ոսկեղար լեզուին: Մարդու իբր բանաւոր եւ զգայուն էակ՝ կարող է ի միտս իւր առարկայից ծանօթութեան հասնել, իրեն համար յատուկ գաղափարներ չինել...»:

Քղ. 3բ. «Հայերէն լեզուն: Մեր մայրենի լեզուն է Հայերէն, ամենահին կատարեալ լեզուն, որ ի նախնայ մերոց յորդոց յորդիս պէս պէս ձեւով եւ ազգի ազգի փոփոխութեամբ առ մեզ հասած է... Աւասիկ ոսկեղարու լեզուն զորով մեզ ընծայող մատենաք՝ որ են միմիայն աղբիւր իմ այս աշխատութեանս. աւսւաւ մատենաք՝ եզերիկ, Ազաթազեղոս, Բուզանդ, Զգան, Կորիւն, (Պորենացիի ընտրանք, Եղիշէ ընտրանք) եւ այլ ձեռագիրք: Բարեմանութիւնք՝ Ս. Գիրք, Ոսկերբան՝ Մատթէի, Քղթոց՝ Պոզոսի, Բարսեղ, Սեբեռիանոս, Կոչումն ընծայութեան, Եփրեմ, Արեւելեան վկայք եւայլն...» Կը իստի ապա զաւտաբարբառներու մասիմ եւ կը շարունակէ՝ «Ասկից յայտնի է արդ, եթէ ի զուր է եւ մտաց հակառակ աս մեր յընթաց դարոց փոփոխուած լեզուներն իբր մի Հայերէն լեզու համարիլ եւ ամէնուն մէկանց մի քերականութիւն յորինել, ինչպէս մինչեւ ցարդ ըրած են, փոխանակ տգիտութիւններն խոստովանելու, լեզուն վար զարկած են, պարսաւած ըսելով՝ Հայերէն լեզուն ազատ է, անկանոն, եւ թէ կայ մէկ կանոն՝ անկանոններն ա՛լ աւելի են, եւայլն: Այս եղած էր ահա իմ սրտիս մեծ ցաւ, եւ յորդոր, քննել ըստ գիտնական քննութեան Եւրոպացոց եւ տեսնել մեր նախնեաց կենդանաւոր կրթեալ լեզուն եւ կարգալ յորդոր, որ այսու սկզբամբ քննուի մեր լեզուն եւ քան զիս կատարեալ մը ընծայուի: Ազգին երբեմն, փոխանակ ասոր որ արդ ի սեռին իւրում կատարեալն է: Այս վախճանաւ է որ ջանացինք գիտնական սահմաններով աշակերտել միտքի վարժել ի քերականութեանն ուղիղ խորհել եւ խօսել, քննել տալ ամէն ուսած իրին պատճառն եւ վախճանն, եւ ուսանի իբրեւ գիտութիւն եւ ոչ լոկ արուեստ, եւ միտքն շնորարեռնէ հեղինակի մը ծառայելով, առանց ինք իրմէն ալ գիտս մը վրան ընելու»:

Քղ. 5ա. «Գիտնական քերականութիւն

Հայերէն ոսկեղար լեզուին: Քերականութեան սահմանն եւ բաժանումն»:

Քղ. 5ա. «Մասն Ա.՝ Բառակերտութիւն: 5ա. «Գլուխ Ա.՝ Բառին հնչումն եւ գիրն»: 5բ. «Գիրն ու տեսակները»: 5բ. «Զայնաւոր գիրը»: 6ա. «Բաղաձայն գիրը»: 7բ. «Վանկին եւ բառին արտաբերութիւնն»: 7բ. «Երկար եւ սուղ վանկերն»: 8ա. «Վանկի հնչման հնչտն եւ բութն»: 9ա. «Հնչման բաժանումն որ է Տրոնութիւնն»: 10ա. «Ուղղագրութիւն»: 10բ. «Մասնաւոր կանոնք ուղղագրութեան»: 11ա. «Բաղաձայն գրոց ուղղագրութիւնն»:

Քղ. 12ա. «Գլուխ Բ.՝ Բառին նշանակութիւնը եւ աղբրանք»:

Քղ. 13բ. «Գլուխ Գ.՝ Բառին ստուգաբանութիւնն եւ բարդութիւնն»: 14ա. «Կանոնք բարդութեան»:

Քղ. 15ա. «Մասն Բ.՝ Կերպագիտութիւնն»: 15ա. «Գլուխ Ա.՝ Գոյական բառին սահմանն եւ բաժանումն»: 16ա. «Գոյական բառի կազմութիւնն»: 16ա. «Գոյական բառին թիւն»: 17ա. «Գոյական բառին Հոլովումն»: 17բ. «Գոյական բառի Հոլովն»: 18բ. «Արմատական Հոլովմունք, անանցեալ Հոլովմունք»: 19ա. «Օրինակ առաջին Հոլովման եւ Հոլովոյն»: 19բ. «Օրինակ երկրորդ Հոլովման»: 20բ. «Երրորդ Հոլովման օրինակն»: 21ա. «Զորրորդ Հոլովման օրինակն»: 22ա. «Հինգերորդ Հոլովման օրինակն»: 22բ. «Վեցերորդ Հոլովման օրինակն»: 23ա. «Եւթներորդ Հոլովման օրինակն»: 24ա. «Ութերորդ Հոլովման օրինակն»: 24բ. «Զարտուղի համարեալ բառերուն մեկնութիւնն եւ պատճառն»:

Քղ. 25ա. «Գլուխ Բ.՝ Ածական բառն: Ածական բառին սահմանն եւ բաժանումն»: 25ա. «Որովորութեան ածականն»: 26բ. «Ածական բառին կազմութիւնն»: 26ա. «Ածական բառին աստիճանն»: 26ա. «Ածական բառին Հոլովումն եւ Հոլովն»: 26բ. «Թուական ածականն»: 26բ. «Որոշ թուական ածականն»: 27ա. «Դասական թուականն»: 27բ. «Անձնեական թուականն»: 27բ. «Վերական թուականն»: 27բ. «Անորոշ թուական ածականն»:

Քղ. 29ա. «Գլուխ Գ.՝ Դերանունն»: 29ա. «Գոյական դերանունն: Անձնական դերանունն»: 29բ. «Յարաբերական դերանունն»:

30ա՝ «Հարցական դերանունն»։ 30բ՝ «Ածական դերանունն»։ 30բ՝ «Ստացական դերանունն»։ 31ա՝ «Յուշական դերանունն»։ 31բ՝ «Որոշիչ դերանունն»։

Թղ. 32բ. «Գլուխ Դ.» Բայ, Բային սահմանն եւ բաժանումն։ 25գոգ բայ, ներգործական բայ, կրատական բայ»։ 33ա՝ «Բային զէմքն»։ 33բ՝ «Բային թին»։ 33բ՝ «Բային լծորդութիւնն»։ 33բ՝ «Բային խոնարանն»։ 34ա՝ «Բայից եղանակն»։ 34ա՝ «Ժամանակ բայի»։ 34բ՝ «Բային կազմութիւնն»։ 35ա՝ «Էծորդութիւնը չէգոգ էական բայից»։ 36ա՝ «Էծորդութիւնը ներգործական բայից»։ Առաջին լծորդութեանն օրինակ՝ Ա(մ)»։ 37բ՝ «Ենկրորդ լծորդութեանն օրինակն»։ 38բ՝ «Ենկրորդ լծորդութեանն օրինակն»։ 39բ՝ «Ենկրորդ լծորդութեանն օրինակն»։ 40ա՝ «Զարտուղի բայերն»։ 42բ՝ «Պակասաւոր բայերն»։ 43ա՝ «Բաղադրեալ խոնարհմունք բայից»։ 43բ՝ «Բային գործածութիւնն նկատմամբ իր խոնարհման մասանց»։ Դէմքի գործածութիւնն»։ 44ա՝ «Ժամանակին գործածութիւնն»։ 44բ՝ «Եղանակաց գործածութիւնն»։ 45ա՝ «Ստորադասական եղանակն»։ 45բ՝ «Դերբայից գործածութիւնն»։ Անբերելութիւն գործածութիւնն»։ 46բ՝ «Անցեալին գործածութիւնն»։ 47ա՝ «Ապաւնելոյն գործածութիւնն»։ 47ա՝ «Ընդունելութեան գործածութիւնն»։

Թղ. 48ա. «Գլուխ Ե.» Մակբայն, Մակբային սահմանն եւ բաժանումն»։ 48ա՝ «Որպիտական մակբայն»։ 48բ՝ «Քանակական մակբայն»։ 48բ՝ «Տեղական մակբայն»։ 48բ՝ «Ժամանակական մակբայն»։ 49ա՝ «Պատճառական մակբայն»։ 49ա՝ «Գնորպական մակբայն»։ 49ա՝ «Մակբային կազմութիւնն»։ 50բ՝ «Մակբային գործածութիւնն»։ Պարզ կամ յատուկ մակբայից գործածութիւնն»։ 51բ՝ «Մակբայակերպ մակբայից գործածութիւնն»։

Թղ. 52ա. «Գլուխ Զ.» Նախադրութիւն, Նախադրութեան սահմանն եւ բաժանումն»։ 52ա՝ «Տեղական նախադրութիւնն»։ 52ա՝ «Ժամանակական նախադրութիւնն»։ 52բ՝ «Պատճառական նախադրութիւնն»։ 52բ՝ «Միութեան (կցորդական) նախադրութիւնն»։ 52բ՝ «Ընանութեան նախադրութիւնն»։ 53ա՝ «Առաւելութեան նախադրութիւնն»։ 53ա՝ «Նախադրութեան կազմութիւնն»։

Թղ. 53բ. «Գլուխ Է.» Շաղկապն, Շաղկապին սահմանն եւ բաժանումն»։ 54ա՝

«Շաղկապին գործածութիւնն»։ Համադասաշաղկապին գործածութիւնն»։ 55ա՝ «Ստորադասաշաղկապին գործածութիւնն»։ 55բ՝ «Շաղկապին կազմութիւնն»։ 55բ՝ «Յատուկաշաղկապն»։ 56ա՝ «Անյատուկաշաղկապն»։

Թղ. 56ա. «Գլուխ Թ(Ը).» Միջակութիւն, Լղձական, զարմացական, ցաւակցութեան, յորդորական, արգելական»։

Թղ. 57ա. «Յաւելում»։ Հայերէն լեզուի յօդն»։ 57ա՝ «Յօդին գործածութիւնն»։

Թղ. 63ա. «Մասն Գ.» Համաձայնութիւն, Համաձայնութեան սահմանն եւ բաժանումն»։ 63ա՝ «Գլուխ Ա.» Նախադասութեան անդամոց համաձայնութիւնն»։ 64ա՝ «Պարզ նախադասութիւնն»։ Պարզ նախադասութիւնն կազմող էական բառերն. Ենթական եւ ստորոգելին»։ 65ա՝ «Ստորոգելին»։ 66ա՝ «Ածական ստորոգելին»։ 66բ՝ «Ջօղին»։ 67ա՝ «Ստորոգելիքն կրնա՞ն գեղյուլի»։ 67բ՝ «Բաղադրեալ նախադասութիւն»։ 67բ՝ «Ենթական եւ ստորոգելին ամբողջանելու կանոնն»։ 67բ՝ «Ենթական վերադրով մը»։ 68ա՝ «Ենթական բացայայտողն»։ 68ա՝ «Ենթական սեռական հոլով մը»։ 68բ՝ «Ստորոգելին ամբողջանելու եւ զարգացելու կանոնն»։ Բայակերպ ստորոգելին»։ 69ա՝ «Հայացական հոլովն իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բային»։ 69բ՝ «Բացառական հոլով իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բայից»։ 70ա՝ «Գործիական հոլով իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բայից»։ 70բ՝ «Սեռական հոլովն իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բայից»։ 71ա՝ «Տրական հոլովն իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բայից»։ 71բ՝ «Ներգոյյական հոլովն իբրեւ լրացուցիչ խնդիր բայից»։ 72ա՝ «Գոյական ստորոգելին»։ 73ա՝ «Ածական ստորոգելւոյն խնդիրն»։ 74բ՝ «Նախադրութեան խնդրառութիւնն, որ է լրացուցիչ խնդիր բային»։ 74ա՝ «Միանշանկ Նախադրութիւն»։ 75ա՝ «Բազմաշանկ Նախադրութիւն»։

Թղ. 79ա. «Գլուխ Գ.(Բ).» Պարբերութիւնն»։ 79բ՝ «Յօդիչ պարբերութիւնն»։ 79բ՝ «Ընդէմական պարբերութիւնն»։ 80ա՝ «Պատճառական պարբերութիւնն»։ 80բ՝ «Վախճանական պարբերութիւնն»։ 80բ՝ «Թէական պարբերութիւնն»։ 80բ՝ «Ենգրականութեան պարբերութիւնն»։ 81ա՝ «Բաղդատական պարբերութիւնն»։ 81ա՝ «Մեկնիչ պարբերութիւնն»։ 81բ՝ «Ստորադասա պարբերութիւնն»։ 81բ՝ «Գոյական պարբերութիւնն»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Օգնեա Հոգիչ Սուրբ Աստուած ճշմարիտ: Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ եւ Հոռոմէական աւեր եկեղեցւոյ պաշտօնեայ, Հայր Գէորգ Վարդապետ Պաղտատեան, կրօնաւոր ի կարգէ յորոյ Հօրն մերոյ Անտօնի Աբայի եւ ձեռնասուն ջանամեայ աշակերտ Մխիթարայ գերապանն Աբային եւ տիեզերալոյս աստուածաբանութեան վարդապետին, որոյ ի քաջավարժ դպրատանն երկոտասան ամօք կուռն աշխատակօք, քրտամբք եւ վաստակօք կրթեալ ի յաստուածաբանական գիտութիւնս մանրակտիտ եւ խիստ եւ անաշուտ զննութեամբ փորձեցայ առաջի փոխանորդի Պապին Հոռոմայ որ ի Վէնէտիկ, յանդիման աստուածաբանից նորա եւ առ ի նմանէ կոչեցայ անարժան առաջեկական քարոզիչ պաշտի իմոյ ի յնդհանուր տիեզերս բնակելոց, եւ այժմ ձեզ սիրելեաց իմոց եւ ծառայից Յիսուսի Քրիստոսի եղբարցդ ուղարկուաց բնակելոց ի Գաղատիայ ողջոյն... Վերջ՝ Գրեցաւ գիրս յամի Տեառն 1754 ի Դեկտեմբերի 17 Զնչին եւ անպիտան ծառայ Հայր Գէորգ Վրդ. Պաղտատեան, յաշակերտաց Մխիթարայ Աբային: Այս ոտաբազը լուքեմիցն գտտ կամ անեւ՝ Հաճի իմպիարալա, Այան Զնչկար, Փափագ-օղլու Հաճի-

Յարութիւն, Տէրվիչ-օղլու Հաճի-Սէրգիս, Զօլաթան-օղլու Հօնայ-Պաշտուր, Զաւրդ-օղլու Հաճի-Յարութիւն, Ենկէնի Խօնայ-Պետրոս, Հաճի-Դիւսուֆ-օղլու Յօնանէս, Ուզուն-Սնան-օղլու Տիրացու-Գէորգ, Խալատուր Խալֆայ, Կալա՝ Պու օր գիմէնին մոհիւրի վար պաշլուքը, Եագրճը-օղլու Խօնայ-Յարութիւն՝ մէհիւրուք, Տաւութ-օղլու Հաճի-Յարութիւն՝ մէհիւրուք, Կալու-օղլու Հաճի-Պօղոս՝ մէհիւրուք, Մահալ Խալֆայ՝ մէհիւրուք, Ուստն Դանէլ՝ մէհիւրուք, Միսկի-օղլու Հօնայ-Յալօր՝ մէհիւրուք, Օրհնեալ Ասվապուր, Սնան-օղլու Հօնայ-Սէրգիս, Եագրճը Յարութիւն, Կիւլիւկ-Օվանէս-օղլու Խօնայ-Գրիգոր, Հաճի-Վարդան-օղլու Խօնայ-Անտոն, Տէվէճի-օղլու Խօնայ-Սիմաւոն, Հաճի Ներսէս, Մէլէ-օղլու Խօնայ-Գրիգոր, Զուխանը Խօնայ-Գապար, Բերիմ-օղլու Ասլան, Շահին-օղլու Խօնայ Մովսէս, Կիւսպը-օղլու Հօնայ-Գրիգոր, Խօնայ Սամուէլ, Կարկայ-օղլու Խօնայ Յարութիւն, Փափագ-օղլու Խօնայ Ովանէս, Պու 15 աստմէրին չարիսինն մոհիւրի վարաք պաշլուքը, պոյկէ մալիմ օլա Քրիստոսի ծառայ Բերիմ-օղլու Ասլան: ԵՒՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 18ա. «Գրեցաւ ամի Տեառն 1755 Յուլիսին 9»:

2070

(Հիմ քիւ չուի)

ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՐՊԻՍՈՒԹԵԱՆ ԶԻՒԼԻՍԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՄՄԶ (1807)

ԹՈՒԼՐՔ՝ 80, իջեկալուած 1—62: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18-5: ՊԼԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթափն, շքեմակնի մէջ տաճար 15-5×10: ՏՈՒԼՐՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտուր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ մերկաքիւ չուի, բայց իջէ ունեցած է՝ քիքիւ քան մը միջակ: ՀԱՆԳԱՍԱՆՔ՝ արտաճուտ քիւ մը աղտաւած եւ մաշած, միլամը սկսած է մերծծուիլ: ԳԻՐ՝ հօտրգիր: ԹԱՆԿ՝ սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Խճ. չուի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1, 2բ, 28ա մեծ մասով, 28բ—30բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870: ԳՐԻՉ՝ Շիւքիւքեմ Պետրոս Դալիք: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵՒՇԱՏԱԿՈՒԹՐՆ՝ չուի բայց հսկա. ամառամաքը Թշ. 2ա:

Մատենան է՝ Թշ. 2ա. «Վիպասանութիւն որպիսութեան ձիւլիսին: Աշխատաւորութեամբ եւ մանրամասն զննութեամբ ի

լոյս ընծայեալ աշխարհաբառ լեզուաւ ըստ հաւանական կարծեաց եւ ասից երեւելի անձանց: Յամի Տեառն 1807 եւ ի Թուին Հայոց ՌՄՄԶ: Ի հոռտանդուպօլիս քաղաքի: Օրինակեալ ի Շիւքիւքեան Պետրոս Դալիք: Հմկտ. Թիւ 2080 ձեռագիրը: Ներկայս ամից հիմ է լեզուով: Հմկտ. Ոսկեան Յուլիսի էր 278 Զեռ. Թիւ 739:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 3ա. «Համառօտ պատմութիւն դիպուածոց որ եղեւ յԵստափօլ: Յամի Տեառն հազար ութը հարիւր եօթը, փետրվա-

ըի ութը (ըստ հնոյն) երբ որ եկան Անգղի-
ացւոց Նաւահանդէսը տասներմէկ հատ ատա-
ներուն առջեւը կեցան նէ...»:

Թղ. 5ա. «Մայիս 18: Աս ըսած աղաս
Մահառ խալէսի կնատէր...» եւն. կը հաս-
նի միմչեւ Յուլիս 18 Թղ. 26ր: «Յեւտ աս
բաները ըլլալուն արքան Թարաբ Խանան

եկաւ տեսնալ ու ժուռ դալու համար Տիւզ
ողլու...»:

Թղ. 2Տր. «Սուլթան Սէլիմը նոր թախ-
տը նստած ժամանակը աս ոտանաւորը իրեն
վրայ չինեց, որ Տաճկները կսեն նիւթբու.
հիւսիսիւն: Թէյալ Ալլաճ Նախպի կթտի...»
(4 տուն):

2071

(Հիմ թիւ 263 եւ 214)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԲԻԱՆՑՈՒԱՅԻ ՍՐԱՍԳՐԵԱԼ

Կ. ՊՈԼԻՄ

1797

ԹՈՒՂԹՔ՝ 104: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×16-5: ՊՐԱԿ՝ 13: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 18-5×13: ՏՈՂԹ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստկեկ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ քղ-
քաղատ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղմը քոյորովիմ քաղա-
յած: ԳԻՐ՝ ամծաշակ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ:
ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամբողջապէս՝
Թղ. 7ր. 101—104: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1797: ԳՐԻՉ՝ Մուրա-
տեան Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ Խաւանթարք Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ տե՛ս ամուսնաքերքը եւ 100ր: ՏԵՂԵԿՈՒ-
ԹԻՒՆՔ՝ առաջին կողմի՝ ամուսնաքերքիմ վերեւ՝
«Ի Դիւանէ Ամուսնեանց 1801: Առաքեցաւ ի Վիեննա
1805: Հ. Ք(երովբէ) Յ(ովնանեան)»:

Մատենան է՝ ամուսնաքերքը՝ «Ի
բառարանէ Իրանցօլայի հանեալ եւ սրբադ-
րեալ գգուչութեամբ յինէն յամին 1797: Հ.

Պօղոս Մուրատեանց»։ Իտայերէմ—Հայաստա
Թուրքերէմ—Լատինատառ Յունարէմ եւ իր-
քմմ մասն Հայերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Abbellire Կիզէլթէք,
Տօնաթմաք — Evprepizo, Omorfizo»։ Վերք՝
Թղ. 100ր՝ «Zuffa ճէնք Pölemos»։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 100ր. «Վերջ՝ Ի 28 Օդոստոս 1797
Զարդարեկն աւարտեցի ի 3 Սեպտ. II fine,
Սօնդ, to tēlos»։

2072

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՇՏԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8×17: ՊՐԱԿ՝
Սերկապս միտկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17×11: ՏՈՂԹ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ հիմ զօրաւոր, յաւ կռուած թուղթ:
ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնատ աղտոտած,
քայց ընդհանուրը լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
գունատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. կարմիր կրկնա-
գիծ լուսանցքներէն զատ չկայ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1817էն
ետէ: ԳՐԻՉ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամծամբ: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա՝ «Առաքեալ
Ի Կ. Պօղոս 1812»:

Մատենան է՝ «Հաշակ գրականութեան»:
Հմմտ. Ձեռ. Թիւ 2060 եւ 2133:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վիպասանութիւն զործեալ
իրաց, Ի սահմանս մեծահռչակ քաղաքին
Եւդոկիոյ այդէպան ոմն բաղում աշխատու-
թեամբ եւ ամենայն ջանիւք վաստակիր ի
պողատէտութիւն իւրում պարտիդի եւ միշտ
աւերեալ եւ քանդեալ դտանէր դպտուղս
ծառոցն...»:

Թղ. 1բ. «Վիպասանութիւն իրր զործեալ
իրաց, Վիպասանութիւն իրր բացայայտ»,
հետեւորդ մամբալէպերով:

Թղ. 2ա. «Վիպասանութիւն Հաւանական. եւ արդ յերկրին Տարօնոյ արտաքոյ պարսպի Հրաշալի վանից Սրբոյն Յօհաննու Կարապետի ի Հիւսիսակողմն էր շիրիմ ունենալ վկայի...»:

Թղ. 3ա. «Հաւանական Վիպասանութիւն. Բնակէր ի Կարին քաղաքի սրճադործ երիտասարդ մի Յօհաննէս անուն ազգաւ Հայ եւ Հաւատով քրիստոնեայ ուղղափառ...» Նախատիւութեամբ մը պատմութիւնն է՝ «Գործեցաւ այս ի 1817 ամի մարդեղութեան Փրկչին մերոյ ի 17 յօդոտոտիս»:

Թղ. 4ա. «Վիպասանութիւն Համառոտ»:

Աստուածապատկեալ ծիրանածին ինքնակալ Կոյսրն Նիկողայոս...» Ռուս-Պարսկական պատերազմի մասին:

Թղ. 4բ. Էմ ամսին կը յաջորդեն Վիպասանութիւններ՝ «Համառոտ, քաղցր, դարձարեալ, Շաղադրութիւն, Պատմութիւն, Առասպել, Պէտք»:

Թղ. 12բ. «Նառն պէտքքի տակ կը կարդամք՝ «Ժպիւ պր ոմն Յարութիւն վարժապետ ի իջկանեցաւ ի տուն եկեղեցականի միոյ ի գեղջ քրիստոնէի յԱխալքաղաք Նահանգի...» Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ ամկտր-գութեամբ մասին գովադատներ:

2073

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅԵ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

ԺԹ քար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×14.8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19.5×12: ՏՈՂՔ՝ 42: ՆԻԻԹ՝ ճարագմ թարակ, քառակուսի գիծերով մուկնի թուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ արտաքուստ աղտոտած: ԳԻՐ՝ ճարագմ շղաղկի: ԹԱՆՈՒՔ՝ զմեռած սեւ, խրատագրեմ կարմիր: ՋԱՐԴԱՐՈՒՔ՝ չումի: ԴԱՋԱՐՔ՝ Թղ. 6—8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ քար: ԳՐԻՑ՝ ամեռաց: ՄԻԻԹԱՐԵԱՄ մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա(°): ԵՒՇԱՋԱՎԱՐՈՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Կանոն օրհնութեան Նորակառոյց եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Եռաւ ճան զամենայն ի յաջկոյս աւագ սեղանոյն պատրաստ լինիցի աթոռն եպիսկոպոսի եւ եթէ իցէ թեմական՝ եւ ամպ Հովանիին ի վերայ աթոռոյն, եւ քահանայապետական ամենայն զգեստք եւ զարդք մերձ նմին եւ եւս միջուկ Հացի եւ բամպակ ի մէջ սկտեղաց եւ կոնք...»:

2074

(Հիմ քիւ չումի)

ՈՍԿԵՓՈՐԻԿ

ՇՈՒՄԷՆ

1932 մար օրինակութիւն

ԹՈՒՂԹՔ՝ 150, իջեկայաւած 1—290: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1—118՝ 20.4×16.7, մեղացած 21.8×17.8: ՊՐԱԿ՝ 7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին Ա մաս՝ 16.5×15, Բ մաս՝ 18×15: ՏՈՂՔ՝ 19 եւ 20: ՆԻԻԹ՝ ճարագմ հասարակ զարագեղան տնարակի թուղք: ԿԱՋՄ՝ երեք հատար է, առաջին երկուքն ճարագմ կիսալար հասկեկի թուղք, երրորդը հասարակ թուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճարագմ հասարակ շղաղկի: ԹԱՆՈՒՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐՈՒՔ՝ հեմ-չկտ: ԴԱՋԱՐՔ՝ Թղ. 148—150բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1932ին օրինակած էին ձեռագրէ մը: ԳՐԻՑ՝ օրինակութեամբ: Այլագրեմ Աքամուս Գեռնալ: ԳՐԻՑ՝ Ստեփան: ՏԵՂԻ՝ օրինակութեամբ Շումի:

ՏԵՂ՝ սկզբագրի՝ Մատթէոս Գեռնալ: ԵՒՇԱՋԱՎԱՐՈՒՆ՝ սկզբագրի՝ Թղ. 28ա, 83բ, 82բ, 85բ, 87բ, 73ա, 78բ, 82բ, 138ա, 144բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կողմին ճարագմ երեսին վրայ՝ «Եղեղեցւոյ սեպկանութեան Շումի» Ս. Առաքելոսին եկեղեցւոյ սեպկանութեան ձեռագիր գրքէն, որ սկիզբը որեւէ յիշատակարան եւ թուական չունենալով, ինչ տեսարան գրքէն կոչուելէ ինչ յայտնի, սակայն իր զարուակութեան համար իւր լուս (Հաւանութի ձեռք Ս. Հարց) զոր կ'ընդգրկեմք, 1932 փետրուար 28: Աթոռան Գեռնալ Այլագրեմ:

Մատենան է՝ «Ստեփանի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յովհաննու Ոսկերերանի ասացեալ յաղագս աղաթից սգաստութեան (պատրաստութեան)։ Լուարուք զբանն Տեառն ահեղ եւ զարմանալի... Վերջ՝ զի տունն իմ տունն աղաթից կոչեացի ամենայն Հեթանոսաց ասէ Տէր»։

Թղ. 1բ. «Սուրբ Վարդապետն Վարդանայ ասացեալ խրատ վասն Հաւատոյ ի Հայր եւ յորդի եւ ի Սուրբ Հոգին։ Միաստուածութիւնն անհասանելի եւ անքակելի ասացին մեզ ամենայն Աստուածաշունչ գիրք... Վերջ՝ եւ դարձեալ ասէ Դաւիթ. Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր, որ է Հայր եւ... (ծամօքութիւն մը դրուած է՝ «Հոս թերի կամ թերթեր պակաս ըլլալուն յայտնի է, նիւթը բոլորովին կը փոխուի եւ կը սկսի պահուց վրայ խօսիլ»)։

Թղ. 2ա. «.../եւ սիրող է աղաթից եւ պահոց եւ պարկեշտութեան, նա մարմնաւոր Հրեշտակ է... Վերջ՝ եւ մարդարէքն վկայ են թէ ողորմութեամբ եւ դժով տնանկաց քաւեացին մեղք/...» (ծամօքութիւն մը դրուած է՝ «Հոս յանկարծ նիւթը կը փոխուի էջը վերջնաւորվի եւ ուրիշ նիւթի կրայ կը ճառէ, ուստի չի գիտցուիր թէ քանի՞ էջ կամ թերթ պակաս է»)։

Թղ. 6ա. «.../մեծնածութեամբ եւ դիտնակոչ Հմայութեամբ եւ այլ դիւաշունչ փաթեթք եւ Հայթայթունք... Վերջ՝ սրբոցն Հրամանքն այս է Հաստատուն որ ի տանի տաղաւարացն նդովին եւ անիծանեն»)։

Թղ. 11բ. «Պատմութիւն վասն անջուն որդանցն թէ զինչ են կամ ուստի իցեն։ Եւ արդ եկայք ժողովուրդք Աստուծոյ եւ ժողովեցարուք ի միասին առաջնորդք... Վերջ՝ եւ երանի անասնոց եւ չեղելոց մարդկան, որ ոչ տեսանէ զեղբութիւնն զահաղին։ Յայն...» (ծամօքութիւն մը՝ «Հոս էջը փոխուելով՝ նիւթն այլ կը փոխուի, ուստի կը կարծուի որ թերթեր պակաս ըլլան»)։

Թղ. 15ա. «.../վարուցն առաքինութեան, որ եւ լսելի լինէին աղաթք նորայ առաջի Աստուծոյ, որպէս երանելի Աստուածաշարք մարդարէն Դաւիթ ասէ... Վերջ՝ զայն տացէ Գրիստոս Աստուած ճշմարիտ խոստովանողացն ընդ որս եւ զմեզ արժանի արասցէ Գրիստոս այնմ պարզեաց եւ նմա փառք...»։

Թղ. 21բ. «Ծեր ոմն ի ժամ աղաթիցն

մեծ շնորհս տեսանէր... Վերջ՝ եւ խառնափնդոր կենաւ զեղբարսն անվարձս առնէ։ Եւ այլն որ ի...»։

Թղ. 23ա. «Երանելոյն Մակարա պիտանաւոր խրատ ողէշաբ։ Որոց յսն դրանն Աստուծոյ եւ առնեն զպտուղ բարի, նշան ի նոսա այսոքիկ են... Վերջ՝ այլ անդադար աղաթեայ եւ յամենայնի զոհացիր զԱստուծոյ ըստ Առաքելոյն բանի։ Եւ այլ ոչ կայր յօրինակն»)։

Թղ. 24ա. «Հարցումն Աւոտա, Որդոյ Մմբատայ Հայոց Թագաւորի, եւ պատասխանի Եղեակա Հայոց Վարդապետի»։ (Հոս ծամօքութիւն մը՝ «3 տող վար նիւթը փոխուած կը կարծուի»)։ «Թագաւորն ասէ՝ զի՞նչ է առաջաւորութեան խորհուրդն անպատարազ եւ անթիթեցում... Վերջ՝ եւ ոչ բացախայտի եւ անթիթեցում մտացն եւ ոչ խրինջէ շարժեալ յարձակմամբ ախտից ցանկութեանց եւ Գրիստոսի փառք»)։

Թղ. 26բ. «Յովհաննու Ոսկերերանոյ ասացեալ է. յկեստիս Կուսին Մարիամու Աստուածածնին անարատին։ Դարձեալ խնդութիւն ակետեն, դարակացոյ ապտումիսն զգացումն... Վերջ՝ ի վեր է քան դարկնն բնութեանն եւ զգոյս խոստանան առ նայ զգալուստ, ծաղկ/...» (ծամօքութիւն մը՝ «Հոս եւս նիւթը կը փոխուի, թերթեր պակաս ըլլալու են»)։

Թղ. 29ա. «.../եթէ ով է տէրն իշոյն եւ ով յաւանակին... Վերջ՝ Հրէնոյքն ցրուեցան յաղզս եւ Հթանոք ժողովեցան ընդ ամենայն եկեղեցիս Գրիստոսի, արդ չատ եւ բաւական է այս առ ի խրատ իմաստոցն եւ Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փառք»)։

Թղ. 31բ. «Յառաջին կիրակէին պահոցն՝ Սեւերիանոսի ուղղափառի ասացեալ։ Այր մի ինչեղք յերուսաղէմ եւ անկաւ ի ձեռս աւաղակաց... Վերջ՝ յայնժամ ապա կուտարեցուք զպատուիրանս Գրիստոսի յորում...»։

Թղ. 34ա. «Պատմութիւն Աստուածածնին Մար Տեառն։ Ի Թուոյ պատմութեան երկուտասն աղդին էր Յովակիմ մեծատուն յոյժ... Վերջ՝ բայց դժարմին նորայ ոչ զտանէին, այլ զարինն մածեալ իրեն զբար, եւ զարհուրեալ երանէին արտաքս եւ Գրիստոսի փառք յաւիտեանս»)։

Թղ. 45բ. «Յովհաննու Ոսկերերանոյ ասացեալ յաղագս չլալոյ զվաղճանեալն,

մանաւանդ որ ի տղայքն են: Բեր այսուհետեւ մանաւանդ քան զառաջադնիցն փութարեւր վարդապետութեան մտցուք ի ներքս: Վերջ՝ բայց միայն ի նայ ապականեալ մեզ՝ ի մարդասիրութիւնն Աստուծոյ զի նմա վայելէ փառք, պատիւ ի յաւ...»:

Թղ. 53ա. «Երանելոյն Սեւերանոսի ասացեալ ի Մնուղն Փրկչին Աստուծոյ մերոյ: Արեգակն եւհաւ մեզ երկնային զարուհն Քրիստոս... Վերջ՝ որք աւրհնէին զԱստուած եւ ասէին փառք ի բարձունսն Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն յաւիտեանս ամէն»:

Թղ. 58ա. «Վասն տղայոցն զոր կոտորեաց Հերովդէս ի Մնուղեան Քրիստոսի եւ վասն վրէժխնդրութեան նորին եւ չար սատակմանն: Այլ ի ժամանակին իբրեւ ծնաւ Քրիստոս ի Բեթղէմի Եւրոպեանց... Վերջ՝ եւ սուրբն որ ի նոցանէ սպանեան զկեանսն յաւիտենից եւ Քրիստոսի Փրկչին մերոյ փառք...»:

Թղ. 58բ. «Երանելոյն Եպիփանի Կիւրացոյ եպիսկոպոսի ասացեալ: Դովեոս ի Սուրբ Կոյն Մարիամ Աստուածածինն եւ ի Մայրն Փրկչին: Զփայլեալ ճառագայթս Աստուածածինն, զանսկիզբն եւ զանհասանելի զաւրութիւնն... Վերջ՝ Երրորդութիւն անբաժանելի եւ Համալոյ, փառաւորեալ յաւիտեանս ամէն»:

Թղ. 67բ. «Երանելոյն Պրոկոբի եպիսկոպոսի Կոստանդնուպոլսի ասացեալ ի սուրբ Կոյն Մարիամ եւ ի սուրբն Ստեփանոս Նախափայն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Երեւելի արեգակն ընդ երկնեաւ ծագելով զարուսեակն եւ ընդ ինքեան ունելով ծագի... Վերջ՝ պարգեւեաց տաւոողացս մեզ զԹողութիւն յանցանաց մերոց եւ թիւ փառք Հանդերձ Հաւր...»:

Թղ. 73բ. «Երանելոյն Գրիգորի Նիսացոյ ասացեալ ի Բեթլէհէմի մանկուհին: Դարձեալ ծերունիս եւ առ ի բանիցս անիմ յապարհս... Վերջ՝ եւ շարժեցան ձեռագործքն Եգիպտոսի յերեսաց նորայ վասն զի նմա վայելէ փառք...»:

Թղ. 79ա. «Երանելոյն Սիրիմի ասացեալ ի Մնուղ Փրկչին: Որ էրն ի սկզբանէ առ Աստուած Բանն կենդանի, զաւրաւոր եւ աթոռակիր... Վերջ՝ երկրպագութիւն թագաւորին յաւիտենից, որ կեցողացանէ գարաւան շնորհիւ իւրով, որում փառք...»:

Թղ. 82բ. «Յուդուարի ԺԱ. Յիշատակ է Պետրոսի Հայրապետին եւ Արիստողոմայ սարկաւազի վկայութիւն նոցին: Ի Թագաւորութեանն Դէոկղետիանոսի էր Հալածումն մեծ յամենայն իշխանութեան նորայ... Վերջ՝ եւ այժմ բարեխաւէ վասն Հաւտին իւրոյ առ Քրիստոս, որում փառք...»:

Թղ. 92ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Սարգիս զաւրավարին Քրիստոսի, Եւսեբի եպիսկոպոսի ասացեալ: Եւ էր Սարգիս այր լի շնորհաւ... Վերջ՝ եւ շինեցին վկայարան եւ եղին պատուով ի տեղւոյն սրբութեան փառաւորելով զամենասուրբ զԵրրորդութիւնդ այժմ...»:

Թղ. 105ա. «Երանելոյն Յակոբայ Սրճեցոյ եպիսկոպոսի ասացեալ: Յաղաքս Անտիոքայ, թէ որպէս մտին անուգեալքն Տեառն, աշակերտել զնոսայ յանուն Յիսուսի: Լուսով բանի թո զամ առ քեզ, Որդի Աստուծոյ տեսանել զճշմարիտ եւ զՏրաշալի պայծառութիւն թո... Վերջ՝ աւրհնեալ է Աստուած որ յամալթ արար զԹշնամին եւ ուրախ արար զծառայս իւր եւ թիւ փառք...»:

Թղ. 120ա. «Վանդնական Հրամանք Լուսաւորիչ սուրբ Հարցն մերոց եւ Առաջնորդաց Եկեղեցւոյ, զոր գրեցի Համառատ, Աւգնեա Սուրբ Հոգի: Մեղուցեալ ծառայս Քրիստոսի Յովհաննէս Նզնկացի Հրամանաւ սուրբ Պատրազին ամենայն Հայոց Յակոբայ, որ ի Թվւհա Նոոց 91 (1281), ասալեաց զմեզ ի մայրաքաղաքս ի Թէոդու պաւլոս, զլուի թրիստոնէութեանն Հաւատն է ճշմարիտ, զոր ունիմք առ Քրիստոս Աստուած... Վերջ՝ եւ այսպէս սրբութեամբ անուցանեն թրիստոնեայք զմանուկս իւրեանց եւ անաբատ կենալք պատեն»:

Թղ. 121բ. «Դաւիթ վարդապետի ասացեալ: Յորժամ ծնաւդին ծնեալն մերձ լինի գիտել այրն եթէ էրեք ամիս այլ կայ մնալ պիտի, ինչիւն ամուսնանալ աւելի... Վերջ՝ եւ զլուստորն մինչեւ ի Ժի տարին զինչ սուրբ զԵկեղեցի, անաբատ, որ աւրհնութեան պատկին արժանի լիցին»:

Թղ. 122ա. «Երկրորդն Յովհաննէս Վարդապետ: Եւ զաւրհնութեան պատկն յայնժամ դիցեն, երբ փեսացուն Ժի տարու լինի... Վերջ՝ եւ պաղատին առ Աստուած յոյն մեր, որ փրկէ զմեզ յամենայն Հնարից սատանայի եւ Քրիստոսի մարգարէին փառք»:

Թղ. 123ա. «Երբորդն Յովհաննէսի ասացեալ, Յամենայն աւր էրեք չոտ աղաթք առնեն քրիստոնեայն... Վերջ՝ մի ծուլութեամբ գրկէք ի Քրիստոսի տեղոյն»:

Թղ. 123բ. «Զորբորդն Յուհաննիսի, կիրակիքն մի ինչ զործէք մարմնական գործ, այլ ի դուռն եկեղեցւոյն ժողովին եւ զաբաթուն սղալանքն խոստովանին... Վերջ՝ եւ մեք այնմ աւուր սպասելով լոնսցուք յամենայն գործոց մարդկան»:

Թղ. 123բ. «Հինգերորդն Յուհաննիսի, Աւրինասպազ քրիստոնեայն յամէն քառասուն աւր հազորդեացին... Վերջ՝ Գրեցաւ կանոնական հրամանքս ոչ նոր ինչ եւ աւտար, այլ հրամանք է Աստուծոյ եւ առաքելոցն սրբոց՝ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի եւ սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի եւ սրբոյն Բարսղի Կեսարացւոյն եւ սուրբ կաթուղիկոսին Հայոց Տեառն Ներսեսի եւ այլ սրբոց Հարցն եւ վարդապետացն, եւ այս է ճանապարհն քրիստոնէից որ եւ յամենայն կիրակի եւ յերեսելի տաւն կարդան, զի աւրինասպազը եւ կանոնադարը կենաւ լիցին յաշխարհի, եպիսկոպոս եւ իշխան, երէց եւ տանուտէրք երեսելի, որ ազնական լինի եւ ձեռնտու եւ վերակացու եւ վրէժխնդիր, աւրնին յԱստուծոյ եւ յամենայն սրբոց եւ երիցի կանոնական բանքս աւրինացն Աստուծոյ ի շնորհաւորութիւն եւ ի լուսաւորութիւն մայրաքաղաքիս Կարնոյ, ի զարդ եւ ի պայծառութիւն Եկեղեցւոյ... ի բոլորից եւ ի մասանց արարածոց այսժ եւ...»:

Թղ. 129ա. «Յովհաննու Գառնեցւոյ խրատ Հոգէշահ մաննայն մարդոյ, մանաւանդ ժամարարի ի խնդրոյ Սարգիս քահանայի, իւր ձեռամբ գրած էք, եւ ես մեղուցեալ եւ սուտաւորն քահանայ անուամբ եւ ոչ գործով, իմով անարժան ձեռաձրս աւրինակեցի: Մտաւայակեցաւ ի Քրիստոս Յիսուս, Յովաննէս Գառնեցի հարցանեմ զողջունէ թուէ՛ քրտակից սեռն եւ սերտ սիրելի ի Տէր Սարգիս քահանայ այլ եւ ուրախութեամբ խնդաւ... Վերջ՝ եւ անհամեմատ հանգստեան եւ անվարձան վայելչութեանցն եւ պայծառ պսակացն եւ փարթամ փառացն ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր որ է աւրնեալ...»:

Թղ. 138ա. «Յաղաղս ժամու սուրբ պատարագին: Պարտ եւ պատշաճ է մեզ պատուել պատուական պաշտմամբ եւ պաղա-

տանաւ զժամ պատարագին... Վերջ՝ հասցեն համանգամայն հոգելից հայցմանցն եւ արդեւնացելի ճանցուսցեն ըստ կարի ի փառն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ որ է աւրնեալ...»:

Թղ. 140բ. «Նորին Յովաննու խրատ վասն երրորդ ժամու աւուրն յաղագս պատարագին: Աստուած Աստուած մեր, Աստուած կենարար եւ կենդանարար յաւիտեանից... Վերջ՝ սուրբ մեզ սուրբ սրտիւ միաբանութեամբ իրրեւ ընդ մի բերան փառաւորել զեզք ճշմարիտդ Աստուած Հայր ամենակալ ընդ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ Այսժմ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 144բ. «Փառք... Որոյ ծառայս անպիտան Ստեփաննոս, էի եւ եմ եւ եղէց վիճակ եւ ժառանգութիւն, միայն թէ ընկալցի անարգամեծար Տէրն, որոյ շնորհիւ սկիզբն արարի աստուածախն սուրբ զրոցս եւ ողորմութեամբ եւ աւղնականութեամբ շնորին յանկ հանի: Արդ ով Աստուածասէր սիրելի Հայր իմ ըստ Հոգւոյ Տէր Մաթէոս եւ... սփացող^(*) ցանկայի՝ ... քամի վը տող ետէ՛ արդէն կ'ընդհատի, իմկած է:

Թղ. 20ա. «Ով եղբարք զծնաւոյսն իմ փոխեցեալ առ Աստուած եւ զհամբունս վշտով, ի մեղոյ նախնով, յապայս եւ այսժմով, զարմիւք համայնով, մաղթեմ մատակրով, Հոգով եւ մարմնով, անթինջ յապահով, Տէրամբ մեզ լիով»:

Թղ. 33բ. «Զողորմելի հոգս եւ յերի, ծառայ ամէն զբշականի, ով սուրբ ընթերցաւդք այսժ ճառի, յիշման արէք միշտ արժանի, զի Տէրն մեր քաղցր եւ բարի, ի մեզ զթասցի յաւրն աճեղի, նաեւ Մաթէոս ուղիղ քահանայի, ըստացողի այսժ սուրբ կտակի, եւ ամենայն իւր ազդատութիւն, Տէր մեր Յիսուս ողորմեսցի ամէն»:

Թղ. 52բ. «Զառացող սուրբ մատենիս զՄատթէոս սրբասէր քահանայ եւ զբարի կենակիցն իւր եւ զծնաւոյսն իւրեանց, այլ եւ զամենայն արեան մերձաւորան իւրեանց զկենդանիսն եւ զհանդիսցեալսն առ Տէրն ամենեցուն յիշնալիք ի Քրիստոս եւ Աստուած զմեզ յիշէ ամէն: Նաեւ զծնողսն իմ եւ դամենայն արեան մերձակայսն իմ եւ զբաղմամբ զբրիւս աղաչեմ»:

Թղ. 55բ. «Տէր Աստուած ողորմես ստացողի սորա Մատթէոս քահանայի եւ ծնաւոյս իւրոց եւ ամենայն զարմից եւ կարդացողաց եւ լսողաց եւ որ զամէնն ասէ, ամէն: Նաեւ ինձ քաղցամեղ զբշի սուտանուն Ստեփաննոս որ անուամբ կոչիմ եւ գործով ոչ, այլ եւ ծնաւոյց մերոց եւ ամենայն արեան մերձակայից, կենդանեացն եւ հան-

գուցելոցն, առհասարակ ողորմեա Տէր եւ
քեզ փառք յաւիտեանս ամէնն:

Քղ. 87բ. «Այսօրք Աստուածածնին բա-
րեխաւսութեամբն Գրիստոս Աստուած խա-
ղաղութիւնն պարգևեցեղ ժամնայն աշխա-
րհի, բառնայ զգտունն յարասրածոց, ողոր-
մեացի երախտաւորաց գրոցս եւ աշխատա-
ւորաց եւ կարողացողաց եւ լսողաց, նաեւ
ինձ անարժան գրչիս»:

Քղ. 73ա. Շիրիստոս Աստուած բա-
րեխաւոր ծնաւոր սուրբ Աստուածամայն
անարար թեմայի քո եւ արշախաւք սրբոյն
Ստեփաննոսի Նախավային եւ ամենայն
սրբոց, ողորմես ստացողի գրոցոց Մաթթեոս
քահանայի եւ ծնաւոց իւր. ամէն. Նան:
ինք բազմասղալ եւ անարժան գրչի ստուա-
նուն Ստեփաննոսի եւ ծնաւոց իմոց եւ
ամենայն արեան ժերեակայից իմոց կենե-

դանեացն եւ Հանգուցելոցն առհասարակ
ողորմեա Տէր ի քո տուկալի առեանն եւ
թողութիւն շնորհեա յանցանաց երախտա-
ւորաց մերոց եւ կարգացողաց եւ լսողաց եւ
որ զամէնն առէ :

Քղ. 78բ. «Ձանարժան գրիչն եւ գրար-
չաւասակ եղբայրն իմ զՄկրտիչն, զիոխն-
ցեայն առ Քրիստոս յիշեցէ ի սուրբ յաղա-
թս ձեր, ով սուրբ ընթերցողք եւ Աստուած
գճեց յիշէ ամէն»:

Ք. 82բ. «Զբաղմամբդ գրիչս եւ գտա-
ցող սորին զՄաթթէոս քահանայ աղայնեմ
յիյնցէք ի Տէր եւ Աստուած զձեզ յիշէ» :

Քդ. 138ա. «Ահ, ոհ, զբազմաաղալ
գրիչս աղաչեմ յիշեցէ ի սուրբ յաղաթա-
մէր, ով սուրբ ընթերցաւոյդ, եւ Աստուած
գճեց յիշէ յիւր արքայութեանն ամէն»:

2075

(Հիմ ք-իւ 1067)

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

սկզբնաճիւրը Ը—Թ դար

Վիեննայի 1864ի տպագրութեան վրայ կարմիր բռնակով նշանակուած իմ ձեռագիրն անտարածանքի տառարկայանքը: ՏՆԿԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Ձեռագիրն անտպագրութեան իմ վրայ միակ մօլ. 1-ի վրայ ծանօթութիւն մը՝ «Հռոմէական Ինքնակրօն ձեռագիրը Աստուծոյ ճշմարտութիւն: Կենտրոն թէ Սոսկիւն տառարկայանքի տակ չէն, Այլի տեղեկութիւններն են ասեանքն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրը պահպանւոյր եղած է: Կր

սկսի *Մատթեոս Ա. 10*: Զուրի ԺԶ. 2 եւ 3:
Զուրի ԻԶ. 14-ի մէկ մասը եւ 15-ի սկիզբը:

Կը պակսի *Մարգարէ* Ա. 1—27: Զումի
Ե. 4-ի կէտը, Ե. 30 եւ 31: Զումի ԺԶ. 9—20:
Հովասէն չումի Ը. 43-ի մէկ տողը: Կը
պակսի ԺԶ. 23-ԺԷ. 6-ի մէկ վտար: Կը պակսի
ԺԶ. 39—53:

Յուզաննէսէմ կը պակսի Ա.1—14, Գ. 6—22: Զումի Ե.4: Կը պակսի Է.38—Ը.31, Թ.24—մինչեւ վերջ:

2076

(Հիմ քիւ 629)

ԿԵՐԱԿՈՒՐ ՏՕՆԱՍԻՐԱՑ

ՎԻԾՆՆՄ

ጥሪ 1824

ՔՈՒԴԹԻՑ 262, էքզիպուստ 1—482; ՄՍԾՈՒ-
թիւիւ՝ 22X16: ՊԵՐԱՅԻՆ՝ աւմէ երեւոյ բազը մէկ
պարզ կը կազմէ: ԳՈՒՌԹԻՒԼ՝ սփռածիս 16:X16:
ՏՂԿԻՐ՝ 31: ՆՈՒԹԻ՜ հին գրաստը, սփշակ հատուտ,
բնական բազը: ՆՁՋՄ՝ չամբ: ՀԱՆՈՒՄԱՆԻՐ՝ ար-
տաբանութիւն մը աղանդուն, բայց բնահամըրը լաւ:
ԳԻՒ՛ հին, ներսըգիծ շտա մտն շագըրծ, շտա մտն
չալակաւոր: ՔԱՆԱԼԻ՜ շտա: ՋԱՐԲԱՐԱՆԻՐ՝ չամբ: ԴՆ-

ՅԱՐԱՐԻ ԹՊ. 8, 252: ԺԱՄԼԱՆԱԿ՝ 1820—1824: ԳՐԻՏ՝
Իւսկիւտաբլեռն Է. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՅՆԱ: ԾԱՆՈթԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԽԲՄ. ամուսնացեալքը ԹՊ.
1ա եւ 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Գերակուր տո-
նաւորաց, այս է բացատրութիւն մարգա-
րէական եւ առաքելական ընթերցումսոց եւ

սուրբ աւետարանաց, որք ի կիրակէս եւ ի տէրունական տօն տարւոյն ընթերցեալ լինին ի սուրբ պատարագս, չանդերձ բացատրութեամբ խորհրդոց աւուրցն ըստ պիտոնութեան: Արարեալ յաշարահարառ լեզու, առ ի պէտս ընթերցանութեան եւ հոգեկան մարզութեան նոցա, որք չենն գիտակ դրոց բարբառոյ, ի Հ. Պետրոս Վարդապետէ իւսկիւտարեան, որ ի Մխիթարեան Միաբանութենէ Վեննայի: Տպագրեալ հրամանաւ Տեառն Տեառն Արհիպատիւ Աստուածատրոյ վարդապետի Բարիկեանց արհիպիսկոպոսի եւ Աբբայի: 182. — ՈՒՄ. Ի Վեննա, ի տպագրատան Մխիթարեան Միաբանութեան, Կայսրաբայական արտօնութեամբ: Գործս քանի մը լի գումարով սրբագրուքեալ տպագրուած է Վիեննա 1852իմ:

ԲՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Յառաջարանութիւն»: Այս քաժմիմ մէջ 7^ր կը կարդամք. «Աս գիրքս աշխարհարառ գրելովս Կոստանդնուպօլիս քաղաքին մէջը եղած մեր ազգին աշխարհաբառ լեզուն ու ոճը բանեցուցի: Սակայն որովհետեւ ան աս ըսած գաւառական լեզուն շատ տաճկական բառերով ու խօսքերով խառնած է, որ իրաւի մեր լեզուն ճոխութեանը նայելով մենք անկարգութիւն է, անոր համար ես ասկից գզուշանալով, բնական լուրջից որ տաճկերէն բառ մը կամ խօսք մը խառնեմ: Բայց գիտնալովս, որ շատ բառ ալ մութ պիտի մնայ, ու զորքառ չդիտցող ժողովուրդը բան մը պիտի չի հասկնայ, ասանկ մութ զբառա խօսքերուն առջեւ փարենթազդի մէջ տաճկերէն նշանակութիւնը դրի, ինչպէս որ հասարակօրէն սովորութիւն է:» (Այս մասը չկայ տպագրութեամ մէջ):

Թղ. 11ա. «Ճորագրույց Մենդեան...» ըստ տպագրութեամ:

Թղ. 235ա. «Յանկ»:

Թղ. 236բ. «Անշարժ տուն»:

Թղ. 237ա. «Յանկ բոլոր խօսքերուն ու վկայութիւններուն, որ Աստուածաշունչին հին ու նոր կտակարանէն աս գրքին մէջը դրած են»:

Թղ. 242ա. «Յանկ Արուսեանի վրայ, որչափ որ աս գրքին մէջը նիւթ մը կամ բան մը դրուած է»:

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թղ. 2ա. «Գիտելիք ի վերայ գրութեան իմոյ, որուն եղեալ է անուն Կերակուր Տօնասիրաց»:

ա.— Յերեն Տէ կամօվին ի բաց ձգեալ եմ զթարգմանութիւնն բառին ապարանջի, ըստ որում մեծապէս անպատշաճ է ի դիմոր յոր յաճելի ի ձեռս ռաժկաց եւ մանկանց»:

բ.— Ձյատուկ անուանն կամօվին չեմ գրեալ զլիազորութիւն, եւ աղաւմ սյնակն թողուլ եւ չդնել զլիազորութիւն, վասնզի ականատեւ եմ չընդունելութեան այնք սովորութեան յազգին մերում եւ ականջալոր եւ զանգատացն որ զանկարանէն, զմամադրոց եւ զմամակարդութենէ սուրբ չարաթուն:

գ.— Քննել պարտ է զպարբերութիւնն որ յերեան 236 թէ Գրիստոս յետ յարութեանն ուսոյց զաշխարհոսն առաւել չեղական գիտութեամբ, քան թէ ստացական կամ փորձառական գիտութեան եղանակաւ:

դ.— Քննել պարտ է գտնել սրբոյն Կատարինեայ Սիէնացոյ՝ որ յերեան 238 դի չեմ առեալ ի վարուց սրբոց, զիցէ չէ նորա, այլ այլոյ ուրումն սրբոյ:

ե.— Ձոր ինչ գրեալ եմ վասն դաստառակին զոր. 244 կամ 245, թէ է ի ներքոյ երեւոտասն բանալեաց, զրեցի որպէս յիշէի: Ապաքէն ի 10 փետրվարի գրով չարցի ի ճէնուս թէ այնպէս ինչ թէ ոչ, եւ զայլ եւս տեղեկութիւնս՝ թէ յոր աւուրս բացեալ լինի եւն. զի եղից գկատարելայոյն պատմական տեղեկութիւն եւն. առ ուսոյն զորմոյն (որպէս ասեմ) չաթափ ինչ. որպէս եւ խնդրեցի զտպագրեալ օրինակ ինչ պատկերին, բաղձալով զի ի ճակատ զորոց զիցի մի միայն այն պատկեր քանդակեալ ի փոքրիկ դիրս, որովհետեւ ի Փրկչէն Յիսուսէ սկսանին ճառքն, բայց դեռ չընկալայ պատասխանի:

զ.— Յեր. 246 Կոստանդին Պրիփիոսմէն, թէ Կոստանդին Պրիփիւրաժին, ո՞րն է լաւ:

է.— Ի խոնարմուսն բային տալ՝ զորօրինակ տրււած, տրւած, ու չդիցի, եւ ամենայն ուրեք միօրինակ զիցի առանց թուանշանի:

ը.— Ընթացայ բառ ամենայնի ի վերայ տօնացոյն Վեննական, բայց անդ սկզբուց ընթերցուածոց եւ անտարանաց բաց ի համարոյն՝ դնին եւս բառիքն, իսկ վերջաւորութիւնքն դնին միայն բառ համարոյն եւ ոչ ըստ բառիցն: Ես աստէն հայեցայ ի տօնացոյցս Պօլսոյ, Բայց աղաչեմ, զի այդ հայեցի ի տպագրեալ ճառոցն մի առ մի, եւ եթէ ուրեք աւելորդ ինչ ըսն ի վերջաւորութեանն եղեալ ինչ, յապաւեցի: Բայց ի տարբերութիւն ընթերցուածոցն եւ անտարանացն որ բառ ճառցին եւ բառ Վեննական տօնացոյցին, մի ինչ բնաւին հպեցին:

թ.— Աղաչեմ չկալի ի կիրակէն՝ որ ի

մէջ ութօրէից մննդեանն Գրիստոսի եւ ի կիրակէն որ ի մէջ ութօրէից Աստուածայայտնութեանն, զի զայն խորհրդով այնպէս կարգեցի առ խորշիւղ ի խայտառակ տարբերութեանց ընթերցմանց յեկեղեցիս քաղաքս, այն զի յիրաւի չէի կարող եւ այլազոյն չէի առնել:

Ժ.— Յեր. 254 ի տօնի ամենատուր երրորդութեան եղի նաեւ զեղիական ընթերցուածս վասն երկուց պատճառաց. մի՛ զի մի վայրապար խալիթեցին աչքէ Հայոց, եւ երկրորդ՝ զի յիրաւի թուի թէ նախընթաց եօթնեկի պահէն է եղիական պահէ, եւ ոչ եղանակական պահէ (ըստ վայրապար դատի ոմանց) քանզի ըստ որում ունին զայն պահս Ասորիք, որպէս զնէ՛ յաւելուածադիրն Անթուանին, երեւի թէ՛ եւ Հայք առեալ են յԱսորուոց անտի:

Ժա.— Յեր. 391 յաւետարանին դնի. Բայց ան օրը ու ժամը ամենեւին մարդ մը չիտէ, ոչ երկնքին հրեշտակները, ու ոչ Որդին, բայց միեւակ Հայրը. ի լատին աւե-

տարանին չէ՞ Ու ոչ Որդին. վասն այնորիկ յիշեցի ի բացատրութեանն այսպէս. (Թէպէտ լատին հրատարակեալ աւետարանին մէջը աս Որդին չիտելը չի զննը): Այս բացատրութիւն եթէ կամէ իցեն՝ մնացէ, ապա թէ ոչ բարձրէ, զի ի միոյ կողմանէ խղճմէն մզել ի բերան տգիտաց զտարակուսանս ի վերայ տարբերութեան աւետարանի:

Ժբ.— Ջկրկնեալ ընթերցուածս եւ զաւետարանս յամենայն տեղիս ներգործութեամբ եղի: Աղաչեմ թողուլ այնպէս եւ մի յղել կոչողի: յառաջին տեղին, զի ռամկաց խիստ է այն:

Ժգ.— Ի ցանկին վկայութեանց եղեալ եմ եւ զվկայութիւնս յիշեալս ի յառաջարանութեանն հայերէն թուարքով երեսին, եթէ պատշաճ ինչ իցէ՛ մնացեն, ապա թէ՛ ոչ բարձրիկ:

Ժդ.— Այբեանական ցանկն նիւթոց միւսանգամ քննեցի զի եթէ ի շարակարգութեան այբուբենիցն վրիպակ ինչ կայցէ ուղղեցի: Ի 10. սեպտեմբերի 1824:

2077

(Հիմ քիւ չաւմի)

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԻՆԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ՝ Ա ԵՒ Բ ՄԱՍ

ԶՄԻՒՆՈՒՄ

1892

ԹՈՒՂՔ՝ 60: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×17-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 18-5×14-8: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ միշակ եռասուքեամբ գծուած քաւալք: ԿԱՍՄ՝ լաթապատ քաւալք, վրան մնչւմով անկեզօծ՝ Institut des P. P. Méchitaristes Smyrne: ՀԱՆԳՈՒՄՆԻ՝ լու: ԳԻՐ՝ գնդեցիկ մօրազոյն շղագիթ, մոյմ թիւ 2078-ին հետ: ԹԱՆՈՒՔ՝ մուք մաճուշակ: ԶԱՐԴՆԱՆՔ՝ հեմ. չաւմի: ԳԱՏԱՐ՝ Թ. 1, 2ր, 3ր, 38—60: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1892: ԳՐԻՑ՝ ամենօր Միքիմբեան մը: ՏԵՂԻ՝ Զմիւռմիւս: ՅԵՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կրթութիւն ուղղագրութեան, 1892»: Աշխարհարար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Յառաջաբան. Շարունակութիւնը տաղտուկ կը ծնանի, մանաւանդ տղոց, որոնց միտքը շուռ-շուռ մէկ բանէն միւսը թռիլի կ'ուզէ: Ահաւասիկ առաջիկայ զբոյրկս իրենց գործունէութեան համապատասխանող, կարճ-կարճ նախադասութիւններով, զանազան իմաստնալից խօսքերու բովանդակութիւն մըն է, որուն վրայէն կրթութեամբ ուղղագրութիւն սորվեցնել է նպատակներս:

«Երեսգիրքս իր նպատակին կը հասնի: Եթէ ուսուցիչը մաս-մաս, ինչպէս որ բաժ-

նած ենք, տուն տայ աշակերտաց եւ գրել հրամայէ, յետոյ կամ ինքը սրբագրէ եւ կամ թողու որ աշակերտը անմամբ բանան գրեւորէ եւ սխալին սրբագրեն, Համառօտ՝ կարճ նախադասութիւններէ, կամաց-կամաց ընդարձակին ելլելու համար, գրքիս երկրորդ եւ երրորդ մասերուն մէջ, աւելի ընդարձակ Առակներ, Պատմութիւններ եւ Որոշաւոր խօսքեր ալ աւելցուցած ենք, որոնք թէ՛ ուղղագրութեան, թէ՛ ընթերցման եւ թէ՛ բերանացի սորվելու եւ պատմելու կը ծառայեն:

«Կը յուսանք եւ նպատակներս պսակուած կը տեսնենք, եթէ ուսուցիչը յանձնեն դասագիրքս իրենց աշակերտաց եւ գործածութեան մտադիր ընեն:

Այս յառաջաբանին կը յաջորդին զամառն վարժաւորիւմներ ինչպէս Թղ. 4՝ Բ, Գ, Փ: Եւ Գ, Կ, Բ, Եր, Դ, Թ, Տ... եւն.:

Թղ. 21ա. «Բ. Մաս: Խառն կրթութիւնք ուղղագրութեան, 163 վարժաւորիւմներ:

Թղ. 30ա. «Գլխաւորաբար Գործածութեան կրթութիւնք, Ա—Ը վարժաւորիւմներ:

Թղ. 32ա. «Գլխաւոր կրթագրութեան կրթութիւնք, Ա—Ժ վարժաւորիւմներ:

2078

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՒՆԻՒՄ

1892

ԲՈՒՂԹԻՔ՝ 53: ՄԵՇԻՏԻՍԻՆ՝ 22-2X17-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18-5X14-5: ՏՈՂԻՔ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ միակ հաստալիքով քուլք: ԿԱՋՄ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ գեղեցիկ ձառ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ մուշ մանուշակագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հիւ: չկամ: ՊԱՏԱՆԻՆԻՔ՝ միւրիմ եղանակ՝ ԹՂ. 3ա, 3բ, 7ա: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 16բ, 52բ-53բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1892: ԳՐԻՑ՝ ամենաւեր, Միսթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Զմբանի: ԹԵՄԱՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Համառոտ Աշխարհագրութիւն ի պէտս պատրաստողական դասու Ա. Ընթացք», 1892 Ձմրանիս:

Եւ ԹՂ. 16ա. «Համառոտ Աշխարհագրութիւն, Բ. Ընթացք», Աշխարհաբար:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. «Դաս Ա.՝ Ի՞նչ է աշխարհագրութիւնը...» (Դաս Ա-ԼԲ),

ԹՂ. 16ա. «Համառոտ Աշխարհագրութիւն Բ. Ընթացք», 1892: ԹՂ. 17ա՝ «Դաս Ա.՝ Աշխարհագրութեան սահմանը: Ի՞նչ է աշխարհագրութիւնը...» (Դաս Ա-ՀԱ), Նկատի առնուած են շատ ամփոփ կերպով բալար աշխարհամասերը:

2079

(Հիմ թիւ 401)

ԳԼԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱԹՈՒՈՑՆ ՊԵՏՐՈՍԻ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1800ի սկիզբները

ԲՈՒՂԹԻՔ՝ 12: ՄԵՇԻՏԻՍԻՆ՝ 22X17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20X14: ՏՈՂԻՔ՝ 30: ՆԻՒԹ՝ եիմ զորաւոր հաստակի քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի, քեքել կարուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամենալի իմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հիւ: չկամ: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 1-2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ ամենաւեր: ՏԵՂԻ՝ ամենաւեր: ԹԵՄԱՆԱԿՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա՝ «Վկայութիւնք սրբոց Հարց առաջին դարուց ի վերայ գլխա-

ւորութեան Աթոռոյն Պետրոսի ի Հոռոմն ի մէջ տիեզերական եկեղեցոյն»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Սուրբն Յովնան Ոսկերեան դերազանցօրէն բարձրացուցանէր գյարդութիւն Աթոռոյն Անտիոքայ վասն ունեւոյ ի սկզբանէ զսուրբն Պետրոս իւր վարդապետ»: Այս ձեւով յառաջ կը բերուին կարգով վկայութիւնները:

2080

(Հիմ թիւ 90)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԴԻՊՈՒԱԾՈՑ ՈՐ ԵՂԵԻ ՅԸՍՏԱՄՊՈԼ

Կ. ՊՈԼԻՍ(Գ)

1809էն ետք

ԲՈՒՂԹԻՔ՝ 51, իրականութեամբ 1—08: ՄԵՇԻՏԻՍԻՆ՝ 22-5X17-5: ՊՐԱԿ՝ չեն ձեռնակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18-5X12-5: ՏՈՂԻՔ՝ 30: ՆԻՒԹ՝ քարակ ազօր քուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստակի քուլք մը: ԹՂԹԱՆԱԿ՝ սկիզբը պարզ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամենամ ճորդգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հիւ: չունի: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ 50բ—51բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամենաւեր: ՏԵՂԻ՝ հաստաք Կ. Պոլիս: ԹԵՄԱՆԱԿՐԱՆ՝ չունի:

ՄԱՆԱԿ՝ 1800էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամենաւեր: ՏԵՂԻ՝ հաստաք Կ. Պոլիս: ԹԵՄԱՆԱԿՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Համառոտ պատմութիւն դիպուածոց որ եղել յԼատամպոլ» 1807—1809: Աշխարհաբար: Հմմտ. Զեռ. Թիւ. 2070:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՅՊ. 1ա. 1807՝ Փետր. 8: Երբ որ եկաւ Անգլիացոց նաւահանգէսը մեծ ու պզտիկ տասներմէկ հատ, ու Ատաներուն առաջը կեցանք:

ՅՊ. 2ա. «Մայիս 13. 1807: Աս ըսած աղաս Թապիային մէջը տիվան ըրաւ ես—մախներուն հետ ու ըսաւ, ահա Թապաւորական Հրաման եկեր է, որ ամէնէն ալ հազուստիդ փութէ...»:

ՅՊ. 3բ. «Մայիս 15: Թապիայի ապստամբները ընդ ամէնէնը հազար ութը հարիւր հոգի էին, դըօշակներէ ձեռնարկներ...»:

ՅՊ. 9ա. «Մայիս 17, Ուրբաթ օր երկուց ու կէս ժամուն Սուլթան Սէլիմը վերուցին ու Սուլթան Մուստաֆան նստեցուցին...»:

ՅՊ. 11ա. «Մայիս 18: Շաբաթ առաւ—վանց՝ Սըռ քեաթիպի Ահմէտ էֆէնդին Պօզլուղան քէմէրը իր մարդուն տունը պահ—վըտած էր, իմացան որ հոն է, տանը բոլորը առին...»:

ՅՊ. 12ա. «Մայիս 20: Այս գործքերը լրմըննալէն ետքը երկուշաբթի առաւտոտուն կանուխ բերդի ապստամբները ուխտ ու դաշինք ըրին բոլոր տէրութեանը հետ...»:

ՅՊ. 12բ. «Մայիս 27: Վայտէ քեահեասի Եւսուֆ աղան որ տարի մը առաջ Քեասպէ էր դացած ուխտի համար ու ետք դարձեր եկեր էր մինչեւ Իզնիթիս...»:

ՅՊ. 13ա. «Յունիս 18: Արքան Ջարպ—խանան զնաց ժուռ դալու համար, ու Տիւզ օղլու Յովհաննէս Ձէլէպիին խուցն ալ մտաւ...»:

ՅՊ. 13բ. «Երկրորդ անգ յաւուրս Սուլթան Մուստաֆային չորրորդի, որ եղեւ, Յամի Տեառն 1807 Մայիսի 17 Սուլթան Մուստաֆան նստաւ դահը...»:

ՅՊ. 15ա. «Սեպտեմբեր 4: Արքան Թէքէի մապէյնը Թէպտիլ պինիլ ըրեր, հոնտեղը ապստամբներէն չորս հոգի մարդ հանվեցուցեր էին...»:

ՅՊ. 15բ. «Հոկտեմբեր 7: Կիրակի օրը Մոսկովի պզտի նաւով մը եկաւ Թայար փաշան, ուստի բերդիք ու եէնիլէրիք շատ ուրախացան...»:

ՅՊ. 18բ. «1808 Մայիս 1: Այլազգեաց կնքտիքը բազմութեամբ մէկտեղ ձեռնարկ

դաւազան կ'երթան կերակուրի ատեն Ստամ—պոլ էֆէնդիսիին խօսեալը...»:

ՅՊ. 18բ. «Մայիս 3: Պապահճի տային տէրութեանը հետ մէկ ըլլալով՝ դուռը խորհուրդի նստեցաւ ու ետքը զնաց ծեծ—կըվէր Մաճառի բերդը...»:

ՅՊ. 19բ. «Մայիս 31: Սէյիտ Ալի Պափուտան փաշան ալ Կիւրճիէ դարձած, ու քրիստոնէից օրինացը հակառակ ըլլալով, առոր զօրքը կիրակի օր առաղվանց յանկարծ կոխեցին Հայոց եկեղեցին...»:

ՅՊ. 19բ. «Յունիս 1: Երեջարթի դիշեր յանկարծ երեգահարիւր ձիաւոր Մուստաֆա փաշային մարդիքը Բուսէլիէն Ֆէնէն եկան...»:

ՅՊ. 21ա. «Յունիս 4: Քիւլիւ Նէղիր աղան, որ Հազնէ վէքիլի էր, տէրութիւնը ասիկայ բանակը խրկեց որ հրամայէ ներս դալու...»:

ՅՊ. 22ա. «Երբորդ անցք գալտեան Ալէմտար Մուստաֆա փաշայի ի մտանել պալատն արժուրի, Յամի Տեառն 1808 Յունիս 16: Հինգշաբթի օր առաղվանց Մուստաֆա փաշան դուռը եկաւ հինգ—վեց հազար մարդով ու ամէնք ալ իրեն հրացանով...»:

ՅՊ. 25բ. «Հարկ եղաւ ըսել Թէ ինչպէս մեռուցին զՍուլթան Սէլիմը եւ որչափ կա—րելի եղաւ տեղեկանալ նէ, պատմենք ըստ կարգի այժմ: Անմեղ Սուլթան Սէլիմ աս բաներէն բան մը չի տէր ու իր եղած տեղը կը կարգար, յանկարծ խըղար աղան քովը կ'երթայ ու կ'ըսէ...»:

ՅՊ. 27բ. «Մէրգիյեէյի Ֆազլպէկ պէրայի ջահատէթը Սէլիմ խան», կը յաջորդէ 21 առնուի քրքիւրէն քննարկած մը:

ՅՊ. 28բ. «Յունիս 18: Շաբաթ օրը Թա—դաւորը Աղա Պահմէսին եկաւ փաշային հետ մէկտեղ, ու ծածուկ շատ ատեն կը խօսին առանձինն...»:

ՅՊ. 28բ. «Օգոստոս 8: Եէնի չէհիրլի Քիսէ Մուսա փաշային գլուխը Իզմիրէն բերին, ու օրթա դրան առաջը դրին գրով հանդերձ, որոյ օրինակը այս է...»:

ՅՊ. 31ա. «Յաղագս կարգադրութեան Ալէմտար Մուստաֆա փաշային եւ նորա մահուանը, Մուստաֆա փաշան երբոր մէօհիւրը առաւ, քաղքին ամէն բանը կար—գի տակ դրաւ...»:

ՅՊ. 32ա. «Ո՛հ ահա հասաւ վերջին Բըւստաֆա խան քաղաքին Նոյեմբերի 2: Եր—

կուշաբթի գիշեր, որ Տաճկաց քաղաքը կէճէ-սի էր, հէնդէրեի կրակ մը կ'ընեն Ունխա-իանի Հրապարակին մէջ...»:

Թղ. 33ա. «Երեքշաբթի: Ենչիշէրիններուն մէկ խումբն ալ գնաց Թաւշան Թաշին ան-դին Թաթլը քույուն՝ Բեանհա պէյին խօնա-խը կ'ոխելու...»:

Թղ. 34ա. «Զորեքշաբթի: Առաւօտանց Գատը փաշան ելաւ Տէմիր քափուէն իր սէյմէններովը, մէկ հազարապետ մ'ալ ելաւ Սովուկ չէմէյէն...»:

Թղ. 36բ. «Հինգշաբթի: Գատը փաշան ու խափտան Րամիս փաշան օտարայէն ելան իրենց սպասաւորներուն հետ, մտան Փիլի-քաները, գնացին մինչեւ Քատի գեղ...»:

Թղ. 37ա. «Ուրբաթ: Առաւօտու Նորէն գնացին Լէվէնտ չիֆտլիյին ու տնսան որ մարդ չիկայ...»:

Թղ. 38բ. «Յաթի Տեան 1809: Եւ այս-պէս ըլլալով՝ բոլոր կարդացող էֆէնտինե-րը, ըրճանները ու քաղաքացուք ամմէնը, Թաքաւորին կողմն էին...»:

Թղ. 39ա. «Մարտ 24: Մոսկովները

կ'երթան Ենր կէօյ ըսված բերդին վրայ ու կը յաղթուին...»:

Թղ. 39ա. «Ի Ռուսոնիս Ապրիլի 6: Նախ եւ յառաջ սէֆէրէն պէրի Ենր կէօյին խալէն լաւ Թաթիր արեր են...»:

Թղ. 42ա. «Ապրիլ 12: Երեսուֆ փաշան Մատէնէն եկաւ ու նստեցաւ Ղուռը, բոլոր քաղաքիք ուրախացան, արքան հաթ խրկեց Ղուռը, որոյ օրինակը այս է...»:

Թղ. 44ա. «Մայիս 15: Արքան Թուրք խրկեց Ղուռը այսինքն Հարսի չէրիֆ, որ բոլոր այլազգիք մտիկ ըրին, որոյ օրինակն այս է...»:

Թղ. 46ա. «Յունիսի 23ին հաթ գնաց Ղուռը, որոյ օրինակն այս է...»:

Թղ. 49ա. «Յանկ Օսմանեան Թաքաւորաց եւ իշխանաց, երեսիի անձանց, որք աք-սորեցան, զլիստեցան եւ շարաշար մաւ-ուամբ սպանեալ ի ձեռն ապստամբաց քա-ղաքին եւ պատճառաւ նոցա: Սկսեալ ի Թուրի Գրիստոսի 1807 ի Փետրվարէ մինչեւ 1809 ի սկիզբն Օգոստոսի: Կը յաջորդեն 51 սպաննուած անձի անուանքը:

2081

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԻ Ս. ԳՐՈՑ ԸՆԴԵՄՄ ՄՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՆՇԱՆՈՒ

ԺԸ դարու երկրորդ կէս

ԹՈՂԻԹԻՔ՝ 24, իսկալուած 1—47: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16:5: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X11: ՏՈՂԻՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ իմ գորաւոր, միջակ-հասակեկ բուրդ: ԿԱՅՄ՝ յումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ հիմ Պատրիկ մամ չղագիր: ԹԱՆԻՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. յումի: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ Թղ. 1ա, 17բ—20ա միայն խորագիրները գրուած, 21ա—22ա միայն խորագիրնե-րը գրուած, 23բ—24բ միայն խորագիրները գրուած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու երկրորդ կէս: ԳՐԻՑ՝ ամծա-նօք: ցեղի՝ ամծանօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մատենան է՝ Վկայութիւնք Ս. Գրոց Ս. Հարց եւ փիլիսոփայից ընդդէմ մոլու-թեանց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «Ազաւութեան վերաբերեալ Վկայութիւնք Սուրբ Գրոց եւ բանք սրբոց Հարց եւ առածք փիլիսոփայից, հաւաքեալ

կարգաւ դնի աստ յօդուտ բանասիրաց: Պա-տասխանի ետ Աբար եւ ասէ ցՅԵՆՈՒ...»:

Թղ. 6բ. «Ազաւութեան վերաբերեալ բանք սրբոց Հարց: Ազաւութիւնն սահմանի ի սրբոյն Օգոստինոսէ. է անյաղ եւ անհա-մեառ ցանկութիւն փառաց կամ...»:

Թղ. 10բ. «Ազաւութեան վերաբերեալ առածք փիլիսոփայից: Սկսեալ ասէ...»:

Թղ. 13բ. «Ազաւութեան վերաբերեալ բանք յօրինակաց եւ ի նմանութեանց: Զի ընթերցեալ լինի, Թէ մեծատուն ուն ունէր»:

Թղ. 15ա—20ա՝ «Ակնատութեան վերա-բերեալ բանք» Ոսկորդի Ուամ ստորադա-ծանուններով:

Թղ. 20բ—22ա՝ «Ակն պարզ եւ ուղիղ դուրս վերաբերեալ բանք» Ողմ ձեռով:

Թղ. 22ա—24բ՝ «Անիրաւ. ական վերա-բերեալ» Ողմ ձեռով:

2082

(Հիմ թիւ չունի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԵՐԱՅ ՍԱՐԴԻՑՆ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դարաւ վերջերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՆԹԻԹԻՒՆ՝ 22-5X16-5: ՊԵՆՔ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միակ 17X12: ՏՈՂԹ՝ 28:
ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր միակ հաստութեամբ քաղք:
ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ էիմ շաղկիւր:
ԹԱՆԹ՝ զաւստան աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ չունի: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 3ք—8ք: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ դարաւ վերջերը:
ԳՐԻՉ՝ ամծանթ, ՄԻԽԻԹԵԱՆ մը(“): ՏԵՂԻ՝ ամ-
ծանթ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Պատմութիւն ի վերայ
սարգիցն որոտողութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՆԻԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Այ, երբ ասիւնի սարգիցն որ-
տողութեան, եւ նոցին բազմաշնար բազ-
մարուեստ դարանադրութեան... վերջ՝
երբ զայս օրինակ արիւնածուծն կամ ուղղա-
ծուծն լինին յիւրեան որսացեալ կենդանիս»:

2083

(Հիմ թիւ 405)

ՎԻԼՀԵԼՄ ՓԻԻՑ՝ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆՆԱ

1851

ԹՈՒԴԹՔ՝ 188, իրականութեւ 1—334: ՄԵՆԹԻ-
ԹԻՒՆ՝ 22-2X16: ՊԵՆՔ՝ չիմ ճշմանաւոր: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միակ 20X8: ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ միակ
հաստութեամբ մօրագոյն ամգիծ քաղք: ԿԱՐՄ՝
կիւնալք: ԶԳՐԱԿԱՆ ՍՈՒԱՐԱՔԱՅՈՒՆ: ԹՂԹԵԱՆ
ՊԱՏԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկտեմ զատարկ
հաստակ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ էիմ
շաղկիւր: ԹԱՆԹ՝ զաւստան աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝
եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք—2ք, 15ք, 80ք, 83ք:
ԺԱՄԱՆԿ՝ 1851: ԳՐԻՉ՝ ամծանթ, ՄԻԽԻԹԵԱՆ
մը: ՏԵՂԻ՝ վիճմ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չունի, բայց
սեռ ճակատաքերը ԹՂ. 1ա:՝

Մատենա է՝ ԹՂ. 1ա. «Մարգիւր
աշխարհագրութեան եւ պատմութեան հին,

միջին եւ նոր ժամանակաց վասն վերին դա-
սակարկաց ի բարձրագոյն դպրոցս ի Վիլ-
հելմայ Փիլց յուսուցչէ յուղղափառ վարժա-
րանի ի Գէօլլ, Տումար Բ՝ Միջին դարք:
Ձորորդ ուղղեալ տպագրութիւն երկու
աշխարհացոյց տախտակաւ ի Գոպլէնց:
Թարգմանեցաւ ի Վիլհելմայ յամին 1851ս:
Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱՆԻԹԻՒՆ

ՏԵՆ ՋԵՆ. ԹԻՒ 1644:

2084

(Հիմ թիւ 256)

ԱՐՈՒԵՍ ՃԱՐՏԱՐԱՆՈՍՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1850էն ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 188, իրականութեւ 1—257: ՄԵՆԹԻ-
ԹԻՒՆ՝ 22-3X18: ՊԵՆՔ՝ չիմ ճշմանաւոր: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միակ 16-5X12-5: ՏՈՂԹ՝ 18: ՆԻԻԹ՝
մօրագոյն հաստակ գծաւոր քաղք: ԿԱՐՄ՝ կիւն-
ալք: ԶԳՐԱԿԱՆ ՍՈՒԱՐԱՔԱՅՈՒՆ: ԹՂԹԵԱՆ ՊԱՏ-
ԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկտեմ զատարկ քաղք:
ԳԻՐ՝ սկիզբն մօտք, երբայնով ամցման մօտքեր: ԹԱ-

ՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.
1—8, 42ք, 68ք—80ք, 137ա—198ք: ԺԱՄԱՆԿ՝
1850էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամծանթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
վիճմ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ «Արուեստ ճարտարաբա-
սութեան»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 9ա. «Նախաշաւիղ: Գաղափարն ու սահմանը: Զարտարախօսութիւնն բառի նըշանակութեան նայելով է ճարտար խօսելու գիտութիւնը...»:

Թղ. 11բ. «Մասն Ա.՝ Ուղղախօսութիւն: Խօսելու օրէնք»:

Թղ. 12ա. «Գլուխ Ա.՝ Ընդհանուր օրէնք խօսելու»:

Թղ. 12բ. «Գլուխ Բ.՝ Խօսքի տարրնե-րուն վրայ»:

Թղ. 43ա. «Գլուխ Գ.՝ Եօրինում»:

Թղ. 70ա. «Մասն Բ.՝ Եանձուկ միտս ճարտարախօսութիւն»:

Թղ. 73բ. «Գլուխ Ա.՝ Ընդհանուր ճարտարախօսութիւն»:

Թղ. 136բ. Վերջ. «Ամէն մարդ որ ճառել, վարդապետել, ուղղել, խրատել, եւ տարա-կուսական իրաց վրայ դատաւոր կ'ուզէ ըր-լալ, հարկ է որ ամէն կրթէ, ասելութիւնէ, բարեկամութենէ, զթէ կամ բարկութենէ (չէթ) բոլորովին ազատ ըլլայ»:

Եիսուս լեր օղնական

Դու եւս Մայր սիրական,

Այժմ յաւէտ ապագան»:

2085

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԹՈՒՐԿԵՐԷՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԺ դար

ԹՈՒՐԿ. 216, իջեկալուած 428: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2×17.5: ՊՐԱԿ.՝ չեմ մշտնկալած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 17×12: ՏՈՂԿ.՝ 20: ՆԻԻԹ.՝ էիմ զօրաւոր ազմիլ քուզը: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ ստուարաքուզը, կամակիմ օսկեզօծ՝ շէր Կաակաբան 23: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ.՝ կազմի կամակը վնասուած: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ եւ ճաշակաւոր մօր մօտքգիր, սկզբնատաղբը մօր ոլորում շղագիր: ԹԱՆԱԿ.՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆԿ.՝ եմ. չումի: ԶԱՐ-ԴԱԳՐԵՐ՝ շատ գեղեցիկ եւ ճաշակաւոր սեւ գոմեվ՝ Թղ. 2ա, 63ա, 102ա, 168ա: ԴԱՏԱՐԿ.՝ Թղ. 1. 215—216: ԺԱՄԱՆԱԿ.՝ ԺԺ դարու կէսերը: ԳՐԻՉ.՝ ամծա-մօր: ՏԵՂԻ՝ ամծամօր: ԵԻՇԱՏԱԿԱՄԱՆ՝ չումի:

Մատեանն է՝ Աւետարան Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Սուրբ Մատթէոս աւետա-րանիչի հաղորդը ինճիլի շէրիֆ: Պապ 1.»

Եիսուս Դրիստոսուն մէվլուտ քիթապը քի Աբրահամ էվլատը Տափութուն էվլատը տըր...»:

Թղ. 63ա. «Սուրբ Մարկոս աւետարա-նիչի հաղորդը ինճիլի շէրիֆ: Պապ 1.՝ Ալլահըն էվլատը Իսա Մահիւն ինճիլի շէ-րիֆին պաշլանդը...»:

Թղ. 102ա. «Սուրբ Ղուկաս աւետա-րանիչի հաղորդը ինճիլի շէրիֆ: Պապ 1.՝ Թա իպթիտաքնտան իպնուլլահը կէօրէնէ-րին վէ օնուն խըզմէթինտէ պուլունանլարը վասֆի իւզը...»:

Թղ. 166ա. «Սուրբ Թահաննէս աւետա-րանիչի հաղորդը ինճիլի շէրիֆ: Պապ 1.՝ Սէլամ Ուլլահ զաթըրտան վար ըտը, վէ պու-Բէլամ Ուլլահ Ալլահըն Նէզդիլնէ իտի...»:

2086

(Հիմ քիւ չումի)

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԹՈՒՐԿԵՐԷՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԺ դար

ԹՈՒՐԿ. 272, իջեկալուած 1—538: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2×17.5: ՊՐԱԿ.՝ չեմ մշտնկալած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաիւմ 17×12.5: ՏՈՂԿ.՝ 20: ՆԻԻԹ.՝ էիմ զօրաւոր ազմիլ քուզը: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ ստուարաքուզը, կամակիմ՝ շէր Կաակաբան 23: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ.՝ լու: ԳԻՐ՝ ճաշակաւոր մօր մօտք-

գիր, սկզբնատաղբը գալարում շղագիր: ԹԱՆԱԿ.՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆԿ.՝ եմ. չումի: ԶԱՐԴԱԳՐԵՐ՝ սեւ քալց ճաշակաւոր Թղ. 2ա, 64բ, 80ա, 114ա, 132ա, 141ա, 150ա, 156բ, 162ա, 167բ, 170բ, 177ա, 182ա, 185ա, 186բ, 205բ, 213ա, 220բ, 225բ, 233ա, 234բ, 236ա, 238բ: ԴԱՏԱՐԿ.՝ Թղ. 1. 272: ԺԱՄԱՆԱԿ.

ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆ՝ ԹՂ. 2ա. 42. Բ. Նուրիճեանի գրքերէն:

Մատենան է՝ Նոր Կտակարան՝ Գործք Առաքելոց եւ Թուղթեր ու Յայտնութիւն՝ Թարգմարեմ լեզուով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Էփրայի Հաւարիուն: Պապ 1՝ Յիսուսուն կէօյէ չրգմաբնտան էվվէլ իւրիւտէտիյի բնաւարա Բուհուլլաւն էլի իլէ...:

ԹՂ. 64բ. Պօղոս առաքեալուն Բոմալլարա եղարդը մէջթուպ, 89ա՝ Քէօրտէս-իլէրէ իլէ, 114ա՝ Քօրտէս-իլէրէ իլէնճի, 132ա՝ Էնկիւր-իլէրէ, 141ա՝ Այազը-

առաքելէրէ, 150ա՝ Ճիլիպպուլլարա, 156ա՝ Գոլոսալլարա, 162ա՝ Սէլանիլ-իլէրէ իլէ, 167բ՝ Սէլանիլ-իլէրէ իլէնճի, 170բ՝ Տիմոթէոս իլէ, 177ա՝ Տիմոթէոս իլէնճի, 182ա՝ Տիմոթէոս, 185ա՝ Փիլիպոս, 186բ՝ Ենաուսիլէրէ:

ԹՂ. 205բ. Յակոբոս առաքեալուն Ալէս-սէվիլի եղարդը մէջթուպ, 213ա՝ Պետրոս իլէ, 220բ՝ Պետրոս իլէնճի, 225բ՝ Յոնանէս իլէ, 233ա՝ Յոնանէս իլէնճի, 234բ՝ Յոնանէս իլէնճի, 236ա՝ Յոնա:

ԹՂ. 238բ՝ Յովհաննէս առաքեալուն Ալլաւտան օլան իլլամ: Պապ 1՝ Յիսուս Գրիստոսուն իլլամը չի օնունլա Ալլաւ քէս-տի զուլլարըն...:

ԹՂ. 271ա. Ճիլիպպա:

2087

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄԵԻԹԱՐԱՅ ԱՐԱՍԵԻ ՄՏԱՆՈՒԹԻՆԻՎ ԱՍՆ ՈՒԹՕՐԵԱՅ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԻԿ(*)

ԺԸ դար

ԹՈՒԹԻՔ՝ 18, իջեալութեմ 1—81: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22.5X17: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐԻԹԻՆ՝ միտսիւ 18X10.5: ՏՈՒԿ՝ 21: ՆԻԹ՝ Եիճ գորտար միջակ հասաւորեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ քաջեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգիք, վարժ: ԹԱՆԱՐ՝ գունատեմ ան: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ Եւճ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 17—18: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միքիթարեմ վը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճարա վննտիկ: ՅԻՇԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. Եօթն Եօթնեակ մտածութիւնք վասն Եօթնից աւուրց ութօրէի

կրթութեան, զոր շարադրեաց Գերարդեղի Արապ Հայրն: Տեւ 26ա. Թիւ 1821:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. Վասն առաջնոյ աւուրն ՅԱՄԱՆՈՒՅ ստեղծեալ ես... (Մտածութիւնք Ա.—Է. աւուրն):

ԹՂ. 14բ. Թէ որպէս պարտ է առնել զութօրեայ կրթութիւնն:

ԹՂ. 16ա. Թէ որպէս պարտ է առնել զգառանդորական կրթութիւնն:

2088

(Հիմ քիւ 580)

ԲԱՆԻՎ ԱՍՆ ՈՒՍՄԱՆՑ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՆՉ ԻՐԱՑ ՍՈՒՉԱՎԱ ԵՒ ՎԻՆՆԱ

1838—1850

ԹՈՒԹԻՔ՝ 88: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 22.5X18.5: ՊՐԱԿ՝ չնճ մշտեալութեմ: ԳՐԻԹԻՆ՝ միտսիւ 18X13 միջին հաշուով: ՏՈՒԿ՝ 18—22: ՆԻԹ՝ զանաւան տեսակ եւ հաստաւորեամբ քուզքեր: ԿԱՋՄ՝ քաջեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ, տգնդ զաւգիք: ԹԱՆԱՐ՝ գունատեմ ան: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ Եւճ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 5բ—8բ, 13ա—14բ, 20ա—22բ, 25բ—26բ, 35ա—40բ, 42ա—44բ, 45բ—48բ, 55բ—60բ, 71բ, 73բ, 74բ—75բ, 77բ—79բ, 80բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝

1838—1850: ԳՐԻՉ՝ Յովհաննէմ Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ Սուլալա կամ Վիսնա: ՅԻՇԱՍԿԱՐԱՆ՝ չուծի, բայց տեւ ամառամիջքը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. Բնանք վասն ուսմանց եւ աղքային ինչ իրաց եւ այլ եւս վարկպարագի ափ յափոյ գրեալ 1838—1850 ի Հ. Պօղոս Վարդապետէ Յովհաննէան: Իր

ժամանակի քերքերէ քաղուած հետաքրքրական լուրեր կամ սեփական անդրադարձումներ եւ գիտադասիւններ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. Ուսումը ճշմարտապէս սիրողը ուսման իրմէ պահանջած աշխատութենէն ու նեղութենէն չի վախնար ու գերազանց պտուղներէն ինքը գինքը չի զրկեր...»:

Թղ. 9ա. Անցած ժամանակներու կամ դարերու հետ աս դարիս բաղդատութիւնը, ազգիս ուսումնականներուն կամ կարգացողներուն նկատմամբ: Հայութիւնը կը յորդորէ հետեւիլ գիտութեան:

Թղ. 15ա. Ստոյգ բան մըն է, որ քաղաքակրթութիւնը հիմնական ատենս բուն իսկ արհեստը ու ճամբան գտաւ մարդկան նոյն իսկ առանձնական կիրքերը կամ փափաղները ու մասնաւոր օգուտները հասարակաց բարոյն ծառայեցընելու...»:

Թղ. 23ա. Միշտ պահելու կրնայ ըստիւ, որ մարդ մը ազգկութիւնը կամ բարեբարոյութիւնը կը սիրէ, ու անոր հաստատուիլ ու տարածուիլը ստոյգ փափաղով ու անկեղծութեամբ կ'ուզէ, երբ որ կը տեսնուի, որ նոյն վայրկեան մէջ անոր հակառակ ըլլող ամէն բաներու ետեւէն կ'ըլլայ...»:

Թղ. 27ա. Պատրաստութիւնն ի պատմութիւն հին Յունաց աշխարհին:

Թղ. 32ա. Հին պատմութիւն Յունաց:

Թղ. 41ա. Շատ դժուար բան է յայտնի ու որոշ գիտնալ ու գրել, թէ գիտութիւնները ու արուեստները ինչպէս սկսան ու ուր տեղ նախ եւ առաջ դուրս ելան...»:

Թղ. 45ա Յունաստանի քաղաքակա-

նութեան կամ գիտութիւններու ու արուեստներու մէջ կրթութիւնը վրայ:

Թղ. 49ա. Տեսնէք վասն խօսից Կիզոյի ի վերայ պատմութեան յեղափոխութեան Անգլիայ, (F. Guizot 1787—1874):

Թղ. 61ա. Վասն փոփոխելու հանգամանաց ինչ յեղափոխական ազգս ի սկիզբն կոյս շորքատասներորդ դարու:

Թղ. 69ա. Յատուկ է առն ազգասիրի անարատ եւ անփոփոխ պահել ըստ իրում կարի զառանձինն սովորութիւնս, զարարողութիւնս եւ առաւել քան զամենայն զեկեղեցական ծէսս ազգի իւրոյ... Ճաւայի եւ սասանեցոյցի իմն է լսել յորժամ օտարք իսկ, եւ այլ ազգք ցատուցեալ են եւ ցատնուն ընդ մեր ազգատեանս վասն ինչնայոժար կամօք փոփոխելոյ սոցա զկարգս եւ զծէսս ազգիս: Աթոռն եւ Հայրապետ Հոռովմայ դառն զայրացմամբ յանդիմանեաց եւ թշնամանեաց զերիցոյնս եւ զառաջնորդս Հայ Եկեղեցոյն Լեհաստանի վասն փոփոխելոյ եւ այլայլելոյ զկարգս եւ զվայելուչ ծէս Եկեղեցոյ իւրեանց, զոր սուրբ Հարք ձեր ասէին ի Հոգւոյն Սրբոյ կրեալք եղին: Չայս ոչ միայն բանիք բերանոյ հաստատէր ծերունի արքեպիսկոպոսն Սամ. Սթլֆանովիչ յամի 1833 այլ եւ հաւաստի իմն է, եթէ թուղթք եւս դտանիցին ի դիւան արքեպիսկոպոսանոցին իվովի, որք զոյոյն հաստատենցին...»:

Թղ. 76ա. Մատենադիր, որ յայլոց մատենից հանէ ինչ կամ յօրինել բանս ըստ վկայութեան այլոց մատենադրաց, մանաւանդ ի պատմութիւնս, բազում զգուշութեամբ պարտի քննել զհանգամանս իւրաքանչիւր մատենադրի...»:

Թղ. 80ա. Պատմութիւնն նոր ժամանակի, կամ վերջին ամաց, յանկանելոյ նապոլէոնի մինչեւ ցմեր ժամանակս:

2089

(Հիմ քիւ 581)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹԻՒՆԻՔ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆՔ

ՍՈՒԶԱՎԱ

ՌՄԶՁ (1837)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 74: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2X18.2: ՊՐԱԿ՝ 19: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 20X14: ՏՈՒՂ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հետս վտարակ մօրեղայն քուղք: ԿԱՄ՝ քարակ օտարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ

տգեղ շղագիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ ճերմոտ: ԶԱՐԳԱՄԱՆ՝ չունի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1ք—3ք, 73ա—74ք: ԺԱՄԱՆ՝ ՌՄԶՁ (1837): ԳԻԶ՝ Յովնանի Հ. Պօզոս: ՏԵՂԻ՝ Սուլալա: ՅԵՄԱՆԿԱՄԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Տարեկան հատուկինք քնադատականք, զարեաց Հ. Պօղոս Յովնանեանց ի Մխթարեան Միաբանութենէ, Սուչաւա 1837 ՌՄՁԶ»։ Տարւոյն 12 ամիսներու իւրաքանչիւր օրում վրայ բաժնուած է գիտական գտնադրանքներու փոխարէնը քննարկմանը ուղարկելը։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յունվար 1.— Ի տեղիս ինչ ջուրք ծովու այնպէս պայծառ եւ մաքուր են, որպէսզի գլատակն նորա մարթ է

տեսանել, այս պայծառութիւն ջուրք տեսանի առ կղզեօք արեւմտեան Հնդկաց յԱմերիկա, որպէս պատմէ ճանապարհորդ ոմն, որ վեց միջին տասն ոտնաչափ խորութեամբ ետեա յայտնապէս զամենայն եղեալս ի յատակի անդ ծովու առ նոյն կղզեօք։

Թղ. 72բ. «Դեկտեմբեր 31.— Սովիմբ որպէս յայտ է, գունտն օդապարիկ Թեթեալոյն է քան զնոյնիս մասն օդոյն, զոր նա ի բաց վանէ ի կայից իւրոց, ուստի եւ պարտի ելանել ի վեր եւ այս վասն նորին իսկ պատճառի՝ յոյր սակն ծուխն ի վեր դիմէ յօդս»։

2090

(Հիմ քիւ 640)

ՏԱՂԱՐԱՆ

Կ. ՊՈՒԽՍ(“)

ԺԹ դարու երկրորդ կէտ

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 14: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22X14: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միադիւմ 19X10: ՏՈՂԹ՝ 26 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ էիմ, միակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստակն քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ կազմը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ էիմ զգալի: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հիւ. յումի: ԴԱՋԱՐԿ՝ Թղ. 3բ, 5բ, 13բ, 14բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու երկրորդ կէտ: ԳՐԻԶ՝ կամքից բաղաձեռն Միմա(“): ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալիս(“): ՅԻՇԱՋԱՆԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Տաղարան: Հայերէն եւ Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վասն զինչ տուն մարդկանց, Միտք դիւր բան սօրվէ իրկարէն...» (24 տում): Կ'աւելցուի 25դ մը՝ «Եթէ կամիս պատճառ բանիս իմանաս»

Թէ ում պատահեաց փորձանքս այս, Կասմըցի Բապուճճի Մինաս,

Որոյ շանդիպեաց զայս վրանաս»:

Թղ. 4ա. «Նաւարատի հօճան եւ իր էշը:

Տանկի զբրոց մէջ առակ մը տէս...» (33 տում):

Թղ. 6ա. Թուրքերէն առակաւ խօսքի գոհիկ ոմով: «Իսթիքաճէթսէ քալէմ՝ եանմատա շէմ օլսա, քիչի կէնէ միքտարի պէլատէն սէրինի քուրթարամազ, Հէյ դամ— կէ կիթմէ եապանէ...»:

Թղ. 8բ. Թուրքերէն խրատականներ գոհիկ ոմով: «Պիւր եազըր եազըրմ մուհապ— պէթէ հաթըրա...»:

Թղ. 8ա. Սալքամ Մանմուտի վրայ պատմութեմ մը, 80 տում: «Տէստան Սուլթան Մահմուտուն էօլմէսինին իւթիւնէ: Շէֆ— քէթլու հիւնքեարմ օլտու նամիլզամ...»:

Թղ. 11ա. Գեղեցիկ բարդախօսութիւն 26 տում ոտնաւոր: «Տէստան ակեհահինին եարտըրը, Խօտին ճահիւնըն օլմազ մէթ»:

Թղ. 14ա. Հակառակից գրութեմ: Տապանագիր մը քուրքերէն: «Միմա քատըն ճէլալեան Բինկէ հանը Սեբօթէ: Էյ Ֆէլէք, զիւլմի պէտ չարալըն յըքըր...» Ստորեւ Փիթարիի 1818 յարտ 2»:

2091

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՂԱԾԱՆԱՅ ՏԱՂԱԶԱԳԻՍԱԿ

ԱՆՍԱՆՈՑ

1807“

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 10: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2X18.4: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միադիւմ, երբեմն վանկերու եամիմատ երկուք բաժնուած՝ միաքիմ 19X13

լուսանցէկ—լուսանցէ: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ էիմ միակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ գէշ, խմաւուրքիմ շատ վնասուած ու աղտոտած:

Գիր՝ անցման ճօղերը: ԹԱՆԱՔ՝ գումարած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա եւ ք մեծ մտածով, 10ա վարի կէտը. 10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ԵԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1բ՝ «Եգիտ» ի զողաշին Արդուին եւ Էրեբ Ընդ Էր ի վառն 1812 Հոկտեմբեր, Հ. Ներսէս Արեւելահայ: ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Պատմութիւն Հայածառացի Կաթողիկէ Հայոց ի Կ. Պոլիս եւ ի դատաւ յամի 1807, Երզնայ ի Հ. Գէորգեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա՝

«Ընթացք բանիւ ծանոցական

Որք յազգս մեր պատահեցան

Դարուց ի դարս յիշատակաւ:

Ատիժ մեծի ողբերգական...» (95 տուն.

որոնց վերջիմ տուներու սկզբնագրերը կը կապեն՝ ՀԱՅՐ ԳԻՐԳԱՅ Է ԲԱՆՍ. ինչպէս Ոչանակուած է տաղիմ տակը մատիտով:

2092

(Հիմ քիւ 1071)

ՆՈՐԱՎԷՊԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1863

ԲՈՒԴՐՔ՝ 81, իջակալութեան 1—58: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.2×17: ՊՐԱԿ՝ երկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×12: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ ողբերկ քուրք: ԿԱՋՄ՝ քղ-քակաղով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղերը: ԹԱՆԱՐՔ՝ սեւ շատ տեղեր մերժուած: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1863: ԳՐԻԶ՝ Ս. Վ. Թաշմեան: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա՝ «Պոլիս» րէկուս 1912:

Մատենան է՝ Պոլսական գաւառաբայութեան մարտիկներ, Պոլսոյ բարձրեմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Առաջին Մասն. Նորարար պատմութիւն, Հիւանդացեալ պրի մը»:

Թղ. 5բ. «Սահակ Պիծաւ»:

Թղ. 10բ. «Յեկողարան»:

2093

(Հիմ քիւ 666)

ՎՃԻՌԻԳ ԴԱՏԱԿԱՆԲՈՅ

ՎԻՆՆԱ(Գ)

1869էն ետք

ԲՈՒԴՐՔ՝ 18, իջակալութեան 1—23: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.6×10: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ մօրազայն, հաշտակալութեան գծաւոր քուրք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ աղ-տաճառ միայն աղտոտած: ԳԻՐ՝ էին շեղագիր: ԹԱՆԱՐՔ՝ գումարած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 12բ—18բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1869էն ետք: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ. Միքայելեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Եկեղեցական դատակնիք-մերու վերաբերելով Պիոս Թ. Բաղնայակ-տի հրատարակած Վիեննա: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պիոս Եպիսկոպոս ծառայ ծառայից Աստուծոյ ի յաւերժական յիշատակ իրացն: Առաքելական Աթոռոյն տնտեսութեանը կը պատկանի...»:

Թղ. 2ա. «Տուեալ վճռոյ եւ առանձինն եղանակաւ. Հոռովայ քահանայապետին վերապահեալ բանադրանքները»:

Թղ. 4բ. «Տուեալ վճռոյ բանադրանքները որ Հոռովայ քահանայապետին վերապահեալ են»:

Թղ. 6բ. «Տուեալ վճռոյ բանադրանքներ, որ Եպիսկոպոսաց կամ վիճակաւորաց վերապահեալ են»:

Թղ. 7ա. «Տուեալ վճռոյ բանադրանքներ, որ մէկու մը վերապահեալ չեն»:

Թղ. 8ա. «Տուեալ վճռոյ եւ ծայրադոյն քահանայապետին վերապահեալ կախակոյութիւնը»:

Թղ. 9բ. «Տուեալ վճռոյ վերապահեալ արգելումներ»:

Վերջ՝ Թղ. 12բ. «Տուեալ ի Հոռովմ, առ Ս. Պետրոսի յամի 1869 Հոկտ. 12 եւ ի 24րդ ամի քահանայապետութեան մերոյ: Մարիոս Կարդ. Մատթէի, Փոխան-Ատենադպ. Ն. Կարդ. Բարաչիանի Քլա-րէլի, Տեաեալ ի դիւանէ՝ Տոմինիկոս Պրո-թի ի Գուհեմեի»:

2094

(Հիմ քիւ չումի)

Հ. ՊԱՆՈՒՍ ՎՐԻ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ՝ ՎԱՍՆ ԿԻՐԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՍԱՂԱԽԱՐՏԻ Ի ԹԻԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1850ի տոնմանը

ՅՈՒՂԹՔ՝ 16, իշակալութե 1—30: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×14: ՊՐԱԿ՝ միտել: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտել: ՑՈՒՐ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ ձուրք քաղակ սղիտակ քուրք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳՄԱՆՆԱ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձուրք, գէ-
ղի շեղագիր հեղաղ: ԹԱՆԱՐ՝ մաք շաղաճակ: ՁԱՐ-
ԴԱՐԱՆՆԱ՝ եւմ. չումի: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թ. 1, 15մ վարի
կէտը, 15ք, 16: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1850ական տարիներում:
ԳՐԻՑ՝ Յովնանեան Հ. Պապոս: ՑԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻ-
ՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չիտի:

Մատենան է՝ Թ. 1ա. Վասն կիրար-
կութեան ռաղաւարտի ի թիւ պատարագի:
Գրեաց Հ. Պապոս Յովնանեան ի Հրամանէ
Գեոր. Նախագահի ի Կ. Պոլիս, 185...?»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Արդեաւք անկա՛րգ ինչ իցէ ի
կիր արկանել քանանայից Հայոց ի պատա-
րագի զՍաղաւարտն: Յայտնի իակ է ի
սկզբանէ անտի Եկեղեցւոյ Գրիստոսի ամե-
նայն ուրեք, որպէս եւ Հարգ սուրբք եւ վար-
դապետք յայտ առնեն... Վերջ՝ Արդ մեզ
այնպէս իմն թուի, եթէ այս ամենայն բանիւք

ցրաւական ցուցաք եթէ կիրառութիւն սա-
ղաւարտի ի թիւ եւ ի ճայնաւոր պատարագի
ոչ միայն ոչ է անկարգ եւ անպատշաճական
ինչ եւ ոչ նորոգ կամ անկարգ սովորութեամբ
մուծեալ յազգ մեր, այլ յանձանօթ ժամա-
նակէ հետէ լեալ է իբրեւ մի ի զարդուց պա-
տարագի որպէս նախորտն, վական եւ այլն,
զորոց ոչ ոք ասէ եթէ պարտ է ի բաց բառ-
նալ, Եւ սուրբ Եկեղեցին իակ Հոռմմայ որ
գիտէ եւ ճանաչէ զամենայն զգեստս պատա-
րագի առ Հայս, այսպէս Համարեցաւ եւ ոչ
ասաց ինչ Հակոտակ սաղաւարտի եւ ոչ
արհամարհաց զայն: Նմին իրի պարտ եւ
պատշաճ է զգուշութեամբ եւ Հաստատու-
թեամբ խորհել՝ եթէ որչափ զայթակղու-
թիւնք, քանի խոռմութիւնք յառնեն յազգիս
յուչինչ պէտս, եթէ ոք յանկարծակի խորհ-
ուրդ ի մէջ առցէ եւ ջան դիցէ ի բաց բառ-
նալ զայնպիսի զարդ, որ սովորութեամբ
մուծեալ եւ Հաստատեալ է յազգիս, եւ
յամենայն վիճակս յամենայն եպիսկոպոսաց
յայնչափ ժամանակաց հետէ ընկալեալ:

2095

(Հիմ քիւ չումի)

ՏՐԱՄԱՆՈՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԸՆԴԻ ՆԱՀԱՊԵՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ԱՆՍԱՆՈՒՍ

ՌՄԾԳ (1804)

ՅՈՒՂԹՔ՝ 28: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×14: ՊՐԱԿ՝
Ց: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտել: 16×9-Ց: ՆԻԻԹ՝ հիմ գո-
րուրք միտել հաստութեամբ քուրք: ԿԱՐՄ՝ ք-
քեպ: ՀԱՆԳՄԱՆՆԱ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մեցմամ ձուրքի:
ԹԱՆԱՐ՝ աււ: ՁԱՐԴԱՐԱՆՆԱ՝ եւմ. չիտի: ԳԱՏԱՐԻ՝
Թ. 1, 27ք վարի կէտը, 28: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1804: ԳՐԻՑ՝
մեծածառ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Տրամախօսութիւն Հայ-
րապետ Վարդապետի ընդ Նահապետ Վար-
դապետի Յամի Տեառն 1804 եւ ի թուին

Հայոց ՌՄԾԳ, Հմմտ. Ոսկեան Յուցակ էլ
302 եւ 462, Ձեռագիր թիւ 755 եւ 883:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Հայրապետ՝ Օրհնեալ է Աս-
տուած, որ յաշոգեաց այսոր զճանապարհ քո
եւ զիմ Հանդիպել միմեանց վերտօտին... Նա-
հապետ՝ Կենդանի է Տէր եւ կենդանի է անձն
քո զի լաւապէս խօսեցար...»:

7—9, 44բ—48բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն շատ առաջ: Գրիգ՝ ամենամօթ, Միխայիլ Երեմիայի: Տեղի՝ հաւատարմութիւն: ՅԵՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ հեռ. չկամ:

Մատենան է՝ Առաքելականութիւն Ս. Թովմայի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Վերաբ. Թովմայի Ա. 2: Երեմիայի խօսքի՝ Ի վերայ ունակութեան ընդհանրապէս ըստ էութեան նոցա: Բաժանեալ է չորս պարագա: Յետ ներդրութեան ի վերջոյ՝

Թեանց խօսքի պարտ է ի վերայ սկզբանց մարդկային ներդրութեանց...

Թղ. 12բ. Վերջիւ Ս.՝ Ի վերայ ենթակայի ունակութեանց:

Թղ. 22ա. Վերջիւ ՍԱ.՝ Ի վերայ պատճառի ունակութեանց ըստ ծննդեան նոցա:

Թղ. 28ա. Վերջիւ ՍԲ.՝ Ի վերայ յաւելումով ունակութեանց:

Թղ. 34ա. Վերջիւ ՍԳ.՝ Ի վերայ ապականութեան եւ նուազութեան ունակութեանց:

Թղ. 38բ. Վերջիւ ՍԴ.՝ Ի վերայ զանազանութեան ունակութեանց:

2098

(Հիմ քիւ 1073)

ԳՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ԶԸՆԹԱՅԻՑ ԱՐԲԱՑԻ ԱՆՈՒԱՆԵԱԼ ԿՐՕՆԱԻՈՐԱՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1812

Թովմայի՝ Ե: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×16: ՊՐԱՎ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×14: ՏՆՆՎ՝ 87: ՆԻԻԹ՝ հիմ գործարք կապուած, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաւքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՎ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շնորհք: ԹԱՆՎ՝ աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՎ՝ հեռ. չկամ: ԳՐԻԳ՝ ամբ քանակ: Տեղի՝ Ի Պերպլե կոտակայանի մօտ: ՅԵՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ չկայ, տես խորագիրը:

տպագրութեամբ է նոցանէ ի լոյս ընծայելոյ յամի Տեառն 1810:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մի առ մի, գլուխ առ գլուխ յառաջ կը բերուին քննադատելի համարուած մտքերը յիշեալ հրատարակութեան: Իր ժամանակի կրօնական խնդիրներու արձագանքը է:

Թղ. 6բ. Վերջապահութեամբ՝ Վերջապահութեան բանասիրէ յամին 1812 ի Պերպլե կոտակայանի մօտ:

Մատենան է՝ Վերջապահութեան կարճատև զարգացումը ընթացիկ Արքայի առաջնակ կրօնաւորաց, շարժեալ է պատ է պատ գրութեան պատմութեան վարուց Միխայիլ Բաբունյանի եւ մեծի Արքայի:

2099

(Հիմ քիւ 1069)

ԱՊԱՍԱՆԱՐԱՆ ՍԻՐՈՑ ՄԵՏԱՍԱՍԵԱՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1815

Թովմայի՝ Ե, իջեալութեամբ 1—30: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×16.6: ՊՐԱՎ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×10: ՏՆՆՎ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ գործարք միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաւքակազմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՎ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճարտար, խորագրերը քաւքակազմ: ԹԱՆՎ՝ աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՎ՝ հեռ. չկամ: ԳՐԱՄԱՆՎ՝ Թղ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1815: ԳՐԻԳ՝ Յովնանի Եղեկեան: Տեղի՝ հաւատարմութիւն: Երեմիայի: ՅԵՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ չկայ, տես խորագիրը: ՍԱՆԴՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1բ՝ Վերջապահութեամբ է Կ. Պերպլե 2. Դեկտ. 1803:

Մատենան է՝ Ապառտանարան իրոյ Մետապատմայ, Բարձրանեալ ոտանաւոր չափամբ յիտալական լեզուէ ի Հայ բարբառ Երկաթիւթեամբ Պարոն Յովնանի Եղեկեան ի նուէր երկուց իմաստասէր եւ ազնուազարմ եղբորդուց Պարոն Յակոբու եւ Պարոն Մկրտիչ Տեղեկեան, Պետաց Արարունեան Ընկերութեան: 1815:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Դերասանք՝ Ափրդիտէ, Սէր, Պալաս, Ապոդոն, Հերմէս, Արէս, Պրոքէոս, Դաս Բաշաց, Տեսարանս կեղծի լինել առ եղերր Կիպրոսի»:

Թղ. 2բ. «Ապաստանարան սիրոյ, ի բանալ վարազուրի Թատրոնիս ունի երեւիլ փոքրիկ տեսարան ինչ որ առաջի առնէ զհերքին մասն քարայրի փապարելոյ ինքնին ի բնէ ի սիրտ լերին...»:

Թղ. 3ա. «Ափրդիտէ եւ Սէր ծպտեալ ի Հանդերձ ձկնորսի Ափրդիտէ՝

Ա՛ չնաշխարհիկ ծնունդ գեղափայլ ծնունդ
իմ երկանց,
Անգուգական փառք, քաջապինդ ասպար
իմոցս բազկաց,

Գլխաւուք պսակ մշտայաղթ պարծանք
խմբի տարբածուաց,
Փախիք դուք աստի, խոյս տուր տարա-
դէմ, քաջարաւ յրնթացս...»:

Վերջ՝
Թղ. 30բ. «Ամենեքին՝
Ա՛ որ բարբառն
Միշտ դարձիք քեւ նոյն
Հոգւոց ցրնծու թիւն
Եւ սըրտից գիշումն»:

«Յայտմ վայրի, յորում երգէն ամենեքին,
ոստնուն ի խնցաժողովից իւրեանց ի վերայ
ծովեզեր Ներէիդք եւ Տրիւտոնք որոց կա-
պեալ ի միասին զուարճարար կաքաւ ինչ,
աւարտեն զՀանդէսն»:

2100

(Հիմ քիւ չաօն)

ԱԼՓՈՆՍՈՍ ԼԻԳՈՒՈՐԻ՝ ԾԱԽԻՏԵՆԱԿԱՆ ՄՏԱՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԻՆ

1863

ԹՈՒՂԹՔ՝ 88, իջակալուած 1—140 միայն: Մե-
ծՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8X18: ՊՐԱԿՔ՝ Յշաճալուած չնմ:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաձայն 10X18-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝
բարակ գորաւոր քուզք: ԿԱՏՄ՝ կիսալար. քզրա-
պատ ստուարաբազր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողմը շատ
վճռուած: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր, ճտրգրի մօտ: ԹԱ-
ՆԱԿ՝ սեւ, շատ տեղեր քաճաճ: ՅԵՐԾԾԱԾ: ՋԱՐ-
ԴԱՐՄԱՆՔ՝ հեծ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 3բ,
72—88: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1863: ԳՐԻՑ՝ Զամանան Գերով-
քէ: ՏԵՂԻ՝ կարիմ: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 3ա, հմտ.
Յղմպէ տնումաքերքը Թղ. 2ա:

Մտտեան է՝ Թղ. 2ա. «Յաւիտեանական
մտածութիւն սրբոյն Արփոնոսի Լիգուորի,
Կաթողիկէ Առաքելութիւն ըսուած Զերմե-
ռանդ Միաբանութեան ծախդոր ի Հոռոյն
կանգնուած ամենատուր Անարատ Կուսին
Առաքելոց Թաղուէոյն մասնաւոր պաշտպա-
նութեան տակը: Կաթողիկէ Հաւատոյ ու
աստուածապաշտութեան աճման պաշտպա-
նութեան եւ տարածման Համար սրբազան
Քահանայապետին բացարձակ եւ անմիջա-
կան Հպատակութեամբ: Իտալերէնէ ի Հայ
բարբառ Թարգմանեց նորաթէք եկեղեցական
ղղերին մէկը, ձեռնտուութեամբ նոյն լեզուին
Հմուտ եղող եպիսկոպոսական քարտուղարի
մը, ի Կարին 1863 ի 22 Օգոստոսի»: Աշ-
խարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Ինձի եկէք, դուք որ վշտա-
ցեալ ու տառապեալ էք, ու եւ պճկ ձեր
վշտերէն պիտոր Հանգչեցունեմ: Գոյու-
թիւնք Աստուծոյ ամենաբերկրապելի Ան-
ուանը... Կանոն կենաց քրիստոնէի...» Եւ
զամագամ աղօթքներ:

Թղ. 11ա. «Յորհրդածութիւնք յաւի-
տեանական եւ շաքաթական կիրակէ: Մար-
դուս վերջին վախճանը, Նախ մտածէ ով Հո-
գի, չու հուրիւնդ, զոր ունիս, որ Աստուած
տուաւ, ստեղծելով զգեղ իրեն պատկերին
նման առանց չու արդեանցդ...»

Թղ. 19ա. «Շաքաթական խորհրդածու-
թիւնք Յիսուսի Գրիստոսի շարշարանաց
վրայ»:

Թղ. 28բ. «Վերպ լսելոյ զսուրբ պատա-
րագ»:

Թղ. 32ա. «Ներդրածութիւնք խոստումա-
նութեան եւ Հաղորդութեան»:

Թղ. 40ա. «Այցելութիւն ամենա-
սուրբ Կոյսն Մարիամ, Շարթուն ամէն մէկ
օրուան Համար»:

Թղ. 43ա. «Մաղթանք ծառային Աս-

տուծոյ Տէր Վինչենցիոս ֆալլօթթեանին, ուղղափառ հաւատոյ ու բարեպաշտութեան առաւելութեան ու տարածման համար: Ով յաւիտենական Հայր, զու անշուն ողորմութեանդ ու զու աստուածային Որդւոյդ Յիսուսին անհուն արդեանցը համար...»:

Թղ. 44թ. «Աղօթք առ ամենասուրբ Երրորդութիւն: Ծառային Աստուած Հայր Պերնարտոս Քլաուզեանին... Ով յաւիտենական Հայր, ահայ այս ողորմելի ու տկար արարածը...»:

Թղ. 45ա. «Աղօթք հաճոյական առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, ըստ յայտնութեան սրբոյն Գեղարուսայի, եւ կարեւորն ամէնն օր ըստելու ու ստեպ կրկնուելու մանաւանդ բուն բարեկենդանի օրերուն մէջ ի հասուցումն մեղաց մարդկան: Ով յաւիտենական Հայր, զեզի կը նուիրեմ Յիսուսին ամենասուրբ Սրտին սէրը...»:

Թղ. 45բ. «Աղաչանք յօրինեալ յարգելի Հայր Բարթողիմէոս Սալուցցեանին մեծամեծ նեղութիւններուն մէջ կենդանի վստահութիւն մը յԱստուած ունենալու համար: Աստուած իմ, Հայր ողորմութեանց եւ աղբիւր անսպառ մխիթարութեանց...»:

Թղ. 46ա. «Գրթութիւն շանապարհ ինչիին, Բօրթօ Մարտիրոսեան երանելի լէօնաբոսոսին, որն որ տեղ մը առաջելութիւն ըրած ատենը տեսաւ, որ չոն գրեթէ ամէնքը ամէնն օր շանապարհ ինչի այցելութիւնը կ'ընէին, ու ասով ալ մեղքէ հեռու մնալով սուրբ Ժողովուրդ մը կը կազմէին»:

Թղ. 49թ. «Սուրբ կրթութիւն առ աստուածային Սիրտ Յիսուսին»:

Թղ. 53թ. «Համառօտ կրթութիւն ի պատիւ Մարիամու ցաւազին Սրտին»:

Թղ. 54թ. «Զօրաւոր մաղթանք առ երանուհի Կոյսն Մարիամ, յօրինեալ յարգոյթապատիւ Հայր Բարթողիմէոս Սալուցեանէն, սուրբ Ֆրանչիսկոսի փոքր Կարգէն: Կարելի է, կարելի է, ամենասուրբ Թագուհի...»:

Թղ. 55թ. «Աղօթք առ սուրբ Միքայէլ Հրեշտակապետն, 56ա՝ «Ճաւել եւ ուրախութիւնն սրբոյն Յովսէփայն, 56բ՝ «Աղօթք առ ամենասուրբ առաքեալն Պետրոս եւ Պօղոս»:

Թղ. 57թ. «Աղօթք Ժառային Աստուծոյ Տէր Վինչենցիոս ֆալլօթթեանին առ սուրբն

Սթանիսլաո Գօթեան... Ով յաւիտենական Հայր, ի միութիւն բոլոր երկնային զօրաց»:

Թղ. 59ա. «Աղօթք առ սուրբն Ալօրզիոս Կոնցակեան»:

Թղ. 59բ. «Յորհուրդ Վարդաբանին»:

Թղ. 61ա. «Լիթանիա առ երանուհի Կոյսն Մարիամ, (Լաւրեոտանեմ), յարակից աղօթքներով, որոնց կը յաջորդեմ ապա զամազամ մեղքործութիւններ եւ լաքեղեմ աղօթքներ»:

Թղ. 70թ. «Հոգի Աստուածանուէր: Աշխարհ, դուն ինծի համար չես...» (10 տուն):

Թղ. 71թ. «Աղօթք յարատեւութիւն ընդունելու համար»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 3ա. «Յառաջաբանութիւն Թարգմանչին: Ես անարժանս, որ կարեւոր սեպեցի այս պզտի օգտակար ու արդիւնալից գրկւոյքը մեր լեզուն Թարգմանել, ըստ իմ աղբաւոր ու նորաթեք մտացոյն հետ բաղդատելով, այս իմ նորալարեմութեամբ համարձակեցայ այսպիսի շահաւէտ դործողութեան մը ձեռնարկել պաշտպանութեամբ Ամենասուրբ Կոյս Մարիամու Աստուածածնի, ինչպէս որ երանելի Հեղինակն ալ նոյն Սրբուհւոյն պաշտպանութեամբ նուիրեմք մեզ, ու ճիշդ կերպով հեղինակին ճարտուն հետեւեցայ, միայն թէ գրկւոյքիս վերջ ուրիշ գրքերէ չաղուած աղօթքներ անջնջուցի, զորոնց մեծ մասը գրեթէ այս երանելոյն հոգեւոր ու սիրով բորբոքուած գրքերէն հաւաքեմ եմ, իմ փոքրիկս ալ զիշ մը մեծացունելու դիտմամբ: Ի վերայ այս ամենայնի տարժանելի ու քրտնալան աշխատութեամբ հազ չազիւ դործադրութեան հասուցի, ըստ ինչպիսի անդունդ մը ինկայ, այսինքն երբեմն ուրախութեամբ ձեռնարկեցի յառաջ տանիլ, երբեմն վհատելով առ Ժամանակ ինչ անկիւն մը ձգած պահեցի, երբեմն ալ ես ինծի կազդուրիւ ըլլալով, յոյս կենդանացուցի, թէպէտ եւ մեծ նեղութեամբ, իսկ արդ դործոյն յաղողութիւն տեսնալով որքեւ կ'ուրախանեմ, եւ մեծապէս ապահով եմ, որ ընթերցողը ալ իրենց վեհանձն խոհակաւորութեամբ իմ վրիպակներս չի նշմարելով ներողամիտ կ'ըլլան, եւ զայս նուիրելով ամենասուրբ Կոյսին Մարիամու, կը մնամ իր մշտնջենաւոր պաշտպանութեան ու Ձեր ներողամիտ ազնուամեծութեան, որ եմ ծառաներու ծառայ ամենանուստ Գերովք Չամանեան»:

2101

(Հիմ քիւ չումի)

ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ

ԹՐԻԵՍ(°)

1829էն ետք

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×15.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5×11: ՏՈՂԻՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ արտաբնական իւղտանոց: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր ճտր զրի մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 4ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1829էն ետք: ԳՐԻՋ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2ա. «Հրովարտակ ի վերայ ցնծութեան Յորելեանի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Արքագան ծայրագոյն Քահանայապետն, որ արդ վարէ զիշխանութիւն... Վերջ՝ Տուեալ ի Թրեստ, յեպիսկոպոսարանէ մերմէ ի 24 Սեպտ. 1829: Անտօն Եպիսկոպոս Լէօնարտիս, Գէորգ Ուքմար քարտուղար խորհրդառնական»:

2102

(Հիմ քիւ չումի)

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ ԼԵՒՈՆ ԺԲ.Ի

ԱՆԾԱՆՈԹ

1824էն ետք

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 10, իջակալուծ 1—18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.3×15.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×10.5: ՏՈՂԻՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ ճտր զրի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, սկսած է ճերմծաւիլ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1824էն ետք: ԳՐԻՋ՝ հաւանաբար Շիւբիւրեան Հ. Ամդրեան: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2ա. «Արքագան Տեառն մերոյ Տեառն Լեւոնի, նախախնամութեամբ Աստուծոյ Պապի երկոտասաներորդի, Թուղթ չրբաբերական առ համօրէն Պատրիարքունս,

առ նախաթոռ Հայրապետս, առ Արհիեպիսկոպոսունս եւ առ Եպիսկոպոսունս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Առ պատուական եղբարս մեր, առ Պատրիարքունս... Իրեւ ի զաղաթ ծայրագոյն քահանայապետութեանս ժամանեցեալ... Վերջ՝ Տուաւ ի Հոովմ առ եկեղեցեաւ աւագ սրբոյն Մարիամու, յերրորդում աւուր Մայիսի, յամին 1824, յառաջեկորդում ամի քահանայապետութեան մերոյ»:

2103

(Հիմ քիւ 92)

ԱՂԱԲԻՐ ԲԱՑԵԱԼ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 50: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13×9.5: ՏՈՂԻՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր բաւական ռզարկ քուղք: ԿԱԶՄ՝ քղ-քնայ ճորագոյն: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճտր զրի մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, խորագրեղծ եւ սկզբնատուր զեր կարմիր: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 50ք—59ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար: ԳՐԻՋ՝ անծանօթ:

ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա՝ մատիտով գրած՝ «Առաքել Կ. Գուրոյ 1812, ի գրածանց Պատրիարք Աբդուլ ֆերիթի մահացն»։ Հմտ. Տաշեան Յուսէպ Թիւ 138: Սկզբնագրեղծ աւ կարմիրով գրած ի վերջնատուր ԹՂ. 15ա-էն սկսեալ չնմ գրած:

Մատենա է՝ «Աղբիւր Բացեալ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Երգ առ անհուն բարին Աստուած: Գարտաւորին Հանդէպ Հնչեալ...»: (Սկզբնագրերը՝ Պետրոսի):

Թղ. 3ա. «Բան առ բարեմիտ ընթերցողն, յաղագս առաջիկայ առակացս: Աստուածարեալ կանխարարառ...»:

Թղ. 9ա. «Երբորակ առ առակաւոր բանն Քրիստոսի: Գարտ է մարդոյ գիտել գիմաստ...»:

Թղ. 10ա. «Երգ առ Հոգին Սուրբ: Պանծալի անբիծ աղանձի մարդկայնոյ ագգի...»:

Թղ. 10ա. «Երգ աղերսխառն առ աստուածութիւնն անճառ, ասացեալ ի Տէր Գեորգոս: Փերթոմեան աստուածաբան Վարդապետէ: Ամենաքանչ խոր հուրիւն ինքնին եւ անմատոյց...»: Սկզբնատառերը կը կազմեն՝ Աստուած):

Թղ. 11բ. «Յաղագս Հաշտութեան Դուխ Ա.՝ Ամենախնամ միջնորդն Հաշտութեան եւ խաղաղարար Որդին Աստուծոյ...»:

Թղ. 15ա-էմ ամղին կարմրագրերը պակսելուն չեմք կրնար խորագիրները մշտնակել իսկ **Թղ. 50ա-ի** վրայ բնագիրը կ'ընդհատի:

2104

(Հիմ Թիւ 633)

ՕՐԱԳԻՐ ՀՈԳԵՒՈՐ

ՎԻԵՆՆԱ

1857(°)

ԹՈՒԴԹՔ՝ 152: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×14: ՊՐԱԿ՝ չեմ մշտնակաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԽԹ՝ գծաւոր միջակ հատուածաւոր բուլք: ԿԱՋՄ՝ լաթապատ տաւաքաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, կազմը բարձրակիմ քանակ, կոշիկը բաժնուած, գործածութեան քուլքերը քիտցած եւ աչքի մտնել մեծել Ապրիլ 10 քուլքերը կորսուած: ԳԻՐ՝ վարձ էին շաղկեր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չեմ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 14—18, 71բ, 88, 102բ, 134բ, 149, 150բ—152բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1857(°): ԳՐԻՑ՝ ամեմեօք, Միքայիլան սը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չեմ:

Մատենան է՝ «Օրագիր Հոգեւոր» աշխարհաբար: Հմմտ. **Զեռ:** Թիւ 2219:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առջեւի մտքը պակասաւոր, կը սկսի Ապրիլ 10ի կէտն՝ «...նմանապէս նոյն կարծիքն ունէր սուրբ Փրանկիսկոս...»:

Թղ. 17ա. «Մայիս: Քաղցրութիւն»: (1—31):

Թղ. 39ա. «Յունիս: Հնազանդութիւն»: (1—30):

Թղ. 53ա. «Յուլիս: Միաստութիւն»: (1—31):

Թղ. 72ա. «Օգոստոս: Փոյթ»: (1—31):

Թղ. 89ա. «Սեպտեմբեր: Աղօթք»: (1—30):

Թղ. 103ա. «Հոկտեմբեր: Վատահոութիւն»: (1—31):

Թղ. 115ա. «Նոյեմբեր: Սէր»: (1—30):

Թղ. 135ա. «Դեկտեմբեր: Միաւորութիւն»: (1—31):

Թղ. 150ա. «Յանկ»:

2105

(Հիմ Թիւ չեմ)

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ — ՖԻԶԻԿԱՅ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 54: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18.5: ՊՐԱԿ՝ 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×14: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԽԹ՝ էին միջակ հատուածաւոր, գորտաք թուլք: ԿԱՋՄ՝ չեմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ էին վարձ շաղկեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չեմ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝

ԺԹ դար սկզբները: ԳՐԻՑ՝ ամեմեօք, Միքայիլան սը: ՏԵՂԻ՝ համեմաք Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չեմ:

Մատենան է՝ «Բնաբանութիւն կամ ֆիզիկա»: (Հմմտ. Թ. 2012):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Անուղ Ֆիդիլա առեալ է ի յունական բառէն Ֆիդիս, որ է բնութիւն»:

Թղ. 1ա. «Ընդհանուր Բնաբանութիւն: ձառ առաջին՝ Յաղագս տարածութեան եւ բաժանելութեան նիւթոց»:

Թղ. 3բ. «Ճառ Բ.» Յաղագս ձեւոյ մարմնոց»:

Թղ. 4բ. «Ճառ Գ.» Յաղագս անթափանցելութեան մարմնոց»:

Թղ. 5բ. «Ճառ Դ.» Յաղագս ծակոտէկ-նութեան մարմնոց»:

Թղ. 7ա. «Ճառ Ե.» Յաղագս տեղոյ մարմնոց»:

Թղ. 9ա. «Ճառ Զ.» Յաղագս չարժակա-նութեան մարմնոց կամ յաղագս մեքենակա-նութեան»:

Թղ. 19ա. «Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Մասն Գ.» Մասնաւոր բնաբանութիւն, կամ յաղագս երկրի եւ երկրային մարմնոցն: Ճառ Ա.» Յաղագս որպիսութեանց երկրային զգալի մարմնոց»:

2106

(Հիմ քիւ 637 եւ 58)

ՀԱՒԱԳԱՇՈՅ

ՎԻՆՆԱ

1817—1819

ԹՈՒԴԹՔ՝ 73, իջեալաւած 1—55, միայն: Մե-
տՈՒԹԻՒՆ՝ 22×14.5: ՊՐԱԿՔ՝ 42+3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միասիւն Ա.՝ 17.5×10, Բ.՝ 17×8.5, Գ.՝ 17.5×10:
ՏՈՂՔ՝ Բ.՝ 28, Բ.՝ 25, Գ.՝ 28: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր
միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի քա-
ղաքաւ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը
քաղաք: ԳԻՐ՝ ճօտրցիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ 1ա, 20բ—31ա, 47բ—
48ա, 73բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ա.՝ 1817, Բ.՝ 1817, Գ.՝
1819: ԳԻՐԶ՝ ամծամօք, Միեքարեան մը: ԿԱԶՄՈՂ՝
իմֆաւեմամ Միֆաւէլ: ՏՆՂԻ՝ Վիմմա: ՅԵՇԱՏԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ վերջիմ կողքիմ ճեքսիմ:

Մատենան է՝ «Հաւաքածոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.— Թղ. 1բ. «Թարգմանեալ ի Լատին
բարբառոյ, յամի 1817 ի Վեննա. ի Վանս
պաշտպան սուրբ Աստուածածնի յընդարձակ
դործոյ Թովմայի Գեմբացոյ: Առ ի վարժու-
թիւն Թարգմանութեան»:

Թղ. 2ա. «Գիրք որ յաղագս երկից տա-
ղաւարաց, յորս կայանան երեք զինուորա-
կան առաքելութիւնք. յառաջնունն՝ աղբա-

տութիւն, յերկրորդունն՝ խոնարհութիւն եւ
յերրորդում՝ համբերութիւն»:

Բ.— Թղ. 31բ. «Թարգմանեալ ի Լատին
բարբառոյ ի քահանայէ միողէ Միթիարեան
Միաբանութեան ի Վիեննա 1817»:

Թղ. 32ա. «Բան առ նորընծայս: Նա-
խերդանք: Ժողովեցէք զնշխարեալ կոտորան,
զի մի ինչ կորիցէ: Այս բանք են Գրիստոսի
առ աշակերտան իւր...»: (Գլուխք Ա—Ը):

Գ.— Թղ. 48բ. «Թարգմանեալ ի Լատին
բարբառոյ, յամի 1819 ի Վեննա, ի Վանս
Պաշտպան սուրբ Աստուածածնի, յընդարձակ
դործոյ Թովմայի Գեմբացոյ: Առ ի վարժու-
թիւն Թարգմանութեան»:

Թղ. 49ա. «Բուրաստան վարդից, կամ
Պարտէզ վարդալից, Գլուխ Ա.» Յաղագս
բարեւոյ ընկերութեան հետամուտ լինելոյ եւ
ի շարէն խորշելոյ»: (Գլուխք Ա—ԺԸ):

ԳԻՐԶԱՆԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վերջիմ կողքիմ ճեքսիմ երեսիմ վրայ՝
«Կազմեալ 1829 Միֆայէլէ (Յֆսէլիմեալ)»:

2107

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՐԳ ՕՇՄԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՎԻՆՆԱ(°)

1870ի ատեմմեքը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄետՈՒԹԻՒՆ՝ 22×13.7: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18.5×12: ՏՈՂՔ՝ 28:
ՆԻՒԹ՝ քաղակ եիմ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտրցալմ վարժ չղաղիր: ԹԱՆԱԿ՝
զօմատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 6բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870ի ատեմմեքը: ԳԻՐԶ՝
ամծամօք, Միեքարեան մը: ՏՆՂԻ՝ հաւաւարաբ
Վիմմա: ԳԻՐԶԱՆԿԱԳՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Կարգ օծման նորակառոյց
եկեղեցոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ի նախընթաց երեկոյի օժան եկեղեցւոյ յաւարտել երեկոյեան ժամերգութեան, դպիրք եւ քարկապունք չորք զգեցեալ զան մտանեն ի դան յառաջոյ զան զամենեսեան խաչակիրն...»:

Թեան, դպիրք եւ քարկապունք չորք զգեցեալ զան մտանեն ի դան յառաջոյ զան զամենեսեան խաչակիրն...»:

2108

(Հիմ քիւ 630)

ԻՏԱԼԵՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐԻ

ԱՆՄԱՆՈՐ

ԺԼ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 46: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22X18-5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիւմ 18X18-5, ամպոյ էջքում վրայ իտայնքեմ, պոյ էջքում վրայ հայնքեմ: ՏՈՂԹ՝ 22, միջիմ հաշուով: Նիիթ՝ եմ, միջիմ հաստութեամբ զոքաւոր քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաւքաւտ ուտաւաւ քաւքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցմամ մօտ մօտքեր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳՄԱՆԹ՝ եւմ. չաւի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 44ք—46ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծամք: ՏԵՂԻ՝ ամծամք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւի:

Agop, Missionario apostolico ad istanza dell Signori Armeni abitanti in questa Città di Venezia. In Venezia, MDCXC, Apresso Michiel 'Angelo Barboni. Con licenza de' Superiori. Օրինակութիւն տպագրութեան վրայէն:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3բ. «Օրէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ: Յորժամ կամիցի զահաւայն պատարազ մատուցանել...», դիմացը՝ Թղ. 4ա՝ «Regola di vestirsi con il paramenti ecclesiastici. Quando il Sacerdote Armeno vuol celebrar la Messa...», եւ այսպէս յառաջ մինչեւ Թղ. 43բ՝ «Եւ ապա ընթերցցի զաւետարանն Յոհաննու. Ի սկզբանէ էր Բանն: Վերջ»: Թղ. 44ա՝ «Poł tegu l'Evangelio di S. Giovanni. In principio erat Verbum. Finis».

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. «Թարգմանութիւն իտալական սրբազան խորհրդատեսերն Հայոց շարագրեցեալ ի Յոհաննիսէ վարդապետէ Կոստանդինուպօլսեցւոյ բառ խնդրոյ մերայնոց Հայկազունեացն որք են ի Վենէտիկ զաղաքի յամ Տեառն 1690 ի 20 Փետր: վարի»։ «La Dichiarazione della Liturgia Armena. Fatta in Italiano dal M. R. D. Giovanni

2109

(Հիմ քիւ 639)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԼԵՀԱԼԱՅՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1891էմ ետօ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 66: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21.2X17.2: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիւմ 18X14: ՏՈՂԹ՝ 21: Նիիթ՝ հաստակ ստորակի գծաւոր քաւք: ԿԱՋՄ՝ չաւի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հարազայն վարժ շաւքեր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳՄԱՆԹ՝ եւմ. չաւի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 64ք—66ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1891էմ ետօ: ԳՐԻՉ՝ եւ ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ՝ ճալեմ Հ. Արքեպիսկոպոս: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար վիճեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւի:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յառաջարան, Կատարելով երբեմն Լեմպէրկի Համալսարանին մէջ ինծի Համար Հաճոյական եւ ամենեւին անժողանալի եկեղեցական պատմութեան ուսուցչի պարտքերս, ստիպուեցայ տեղացի եկեղեցեաց պատմութեան նկատմամբ աշակերտաց Հարեւանցի զաղապար մը տալու: Եւ այս նպատակաւ՝ նկատմամբ այս բանին, տեղեկութիւն կը ժողվէի զլաւորաբար Հայոց եկեղեցւոյն նկատմամբ, որուն կը վերաբերէի...»:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Լեհահայոց»։ Թարգմանութիւն Տայեան (Վոյսթերպիլի) Հ. Արքեպիսկոպոսի, Լեհերէն բնագրէն՝ «Zarych-rasiewicz Fr.—Xaver. Wiadomośc o Ormianach w Polsce, Lwów 1842»։ (Աշխարհաբար)։

Թղ. 1բ. Վասն Հայոց որ ի Լեւաստան։
Գլուխ Ա.՝ Վիճակ նախնի Հայոց յԱտիւն։

Թղ. 2բ. «Գլուխ Բ.՝ Պատճառք, որոնց
համար շատերը իրենց հայրենիքը թողու-
ցին»։

Թղ. 3ա. «Գլուխ Գ.՝ Ո՛ր կողմեր
ցրուեցան Հայք»։

Թղ. 3բ. «Հին Լեւաստանի որ տեղեր
րնակեցան»։

Թղ. 5բ. «Գլուխ Դ.՝ Հայոց Լեւաստան
դալուն առաջին ժամանակէտն»։

Թղ. 10ա. «Գլուխ Ե.՝ Երկրորդ դալուստն
Հայոց»։

Թղ. 12ա. «Գլուխ Զ.՝ Հայք ի Լեմպէրկ»։

Թղ. 13բ. «Գլուխ Է.՝ Գաղթիւր Վ. Հայոց
հոս քնակելու, եւ իրենց կրօնն պաշտելու
ընդունած ազատութիւնն կը հաստատէ»։

Թղ. 14բ. «Գլուխ Ը.՝ Ուրիշ արտօնու-
թեան թղթեր, որոնք Լեւոյ թագաւորներէ
Հայոց տրուեցան»։

Թղ. 15բ. «Գլուխ Թ.՝ Հին Հայոց կրօ-
նական վիճակը»։

Թղ. 18ա. «Գլուխ Ժ.՝ Թէ ինչ կրօն
ունէին Հայերը, որոնք Ռուսաստան ու Լե-
ւաստան եկան»։

Թղ. 19բ. «Գլուխ ԺԱ.՝ Ուրիշ ցուցումներ,
թէ Հայք կաթողիկէ եկեղեցւոյ հետ մի էին»։

Թղ. 21բ. «Գլուխ ԺԲ.՝ Հայոց Հոռմայ
եկեղեցւոյ հետ մի ըլլալուն նկատմամբ հե-
ղինակին կարծիքը»։

Թղ. 25ա. «Գլուխ ԺԳ.՝ Լեմպէրկ քաղ-
քին Հայոց եկեղեցւոյ վիճակը»։

Թղ. 27ա. «Գլուխ ԺԴ.՝ Լեմպէրկ քաղ-
քին Հայ եպիսկոպոսունք»։

Թղ. 31բ. «Գլուխ ԺԵ.՝ Մեղիսեղէկ
Պատրիարքն ի Լեմպէրկ»։

Թղ. 32ա. «Գլուխ ԺԶ.՝ Նիկողայոս

Թորոսեան եպիսկոպոս կը մեռնադրուի եւ
Կաթողիկէ եկեղեցւոյ կը դառնայ»։

Թղ. 36ա. «Գլուխ ԺԷ.՝ Հարք Թէադեանք
ի Լեմպէրկ»։

Թղ. 39բ. «Գլուխ ԺԸ.՝ Հայ արքեպիս-
կոպոսունք Թորոսեանին մահուանէն ետքը
մինչեւ մեր ժամանակը»։

Թղ. 41ա. «Գլուխ ԺԹ.՝ Հայ Էպիսկո-
պոսութիւնն պահպանելու հնարքն։ Թեմի
սահմանն ու եկամուտը»։

Թղ. 43ա. «Գլուխ Ի.՝ Հայոց եկեղեցի-
ները Լեմպէրկէն դուրս»։

Թղ. 44ա. «Գլուխ ԻԱ.՝ Կարգաւորու-
թիւն պաշտամանց Հայ-Կաթողիկէ եկեղե-
ցեաց մէջ»։

Թղ. 45ա. «Գլուխ ԻԲ.՝ Հայ կղերին
քաղաքակրթութեան ու գիտութեան վիճա-
կը»։

Թղ. 48ա. «Գլուխ ԻԳ.՝ Հայրապետա-
կան եկեղեցւոյ Հայոց, պաշտօնէից կարկաղ-
րութիւնն»։

Թղ. 49ա. «Գլուխ ԻԴ.՝ Կալիցիոյ Հայ
Ժողովրդապետութեանց վիճակը»։

Թղ. 50բ. «Գլուխ ԻԵ.՝ Հայ եկեղեցեաց
դրամազրկոյ դիրքը»։

Թղ. 52ա. «Գլուխ ԻԶ.՝ Վանքայք
Հայոց»։

Թղ. 52բ. «Գլուխ ԻԶ.՝ Պուլոմիոյ
Հայոց վիճակն»։

Թղ. 53բ. «Գլուխ ԻԸ.՝ Հայ եպիսկոպո-
սութիւնն ի Մոնթիւս առ Դենսդեր»։

Թղ. 54բ. «Գլուխ ԻԹ.՝ Հայք ի Ռու-
մենիայ»։

Թղ. 56ա. «Հինդեասասներորդ զլիսոյ
երկրորդ ծանօթութիւնը»։

2110

(Հիմ քիւ չուի)

ՇԱՐԱԿՆՈՅ ՀԱՄԱՌՈՏ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹԳ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21.7×17.5: ՊՐԱԿ՝
2: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ ԵՐԿԻՄ, շրջանակի մէջ տառաւ, ԵՐԿԻՄ
միտաիմ 19×13.5: ՏՈՂԳ՝ 20: ՆԻԻԹ՝
հատկէն զօրաւոր էին քուրք: ԿԱՋՄ՝ չուի, ժամա-
նակիմ ունեցած ըլլաւու է: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լու: ԳԻՐ՝
կամոմաւոր թուրքի: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրեմ ու

ուզքնատառք կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ եւմ. յեմ:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻԶ՝
ամծառք, Միլիթարեան մը: ՏՆՂԻ՝ հաւամաքար
Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱՐԱՆ՝ չուի:

Մատենան է՝ «Համառոտ Շարակնոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Կանոն Հրաշափառ տոնա-
խմբուժեան ամենասուրբ Երրորդութեան,
Օրհնութիւն ԲԿ՝ Երրորդութիւն անբաժանե-
լի...» իւր սարօքն:

Թղ. 2բ. «Կանոն Հրաշափառ տոնախմ-
բութեան Մարմնոյ եւ Արեան Տեսնոյ մերոյ
Յիսուայ Քրիստոսի: Վերաձգողն երկնից...»
իւր սարօքն:

Թղ. 4ա. «Կանոն Հրաշափառ տոնախմ-

բութեան Անուանն Յիսուայի: Փառացդ Հօր
ճառագայթ...» իւր սարօքն:

Թղ. 6ա. «Կանոն Հրաշափառ տոնախմ-
բութեան Անուան ամէնօրհնեալ Կուսին Մա-
րիամու: Այսօր խումբք լուսեղինացն երկ-
նայնոց դասուց...» իւր սարօքն:

Թղ. 8ա. «Կանոն սրբոյն Յովսեփայ
Աստուածահօրն: Օրհնութիւն ԲԿ. Որ երգի
ըստ եղանակի... Որ զորդին Դաւթի գեղմ-
սէփ ծառայ քո...» իւր սարօքն:

2111

(Հիմ թիւ չունի)

ԶԱՏԱԳՈՎԱԿԱՆ ՃԱՌՔ

ԶՄՄԱՌ (Լիքամամ)

1901

ԹՈՒՂԹՔ՝ 58: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22X18: ՊՐԱԿՔ՝
չիմ ճշմանկուտ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիմ 19X18:
ՏՈՂՔ՝ 20—28: ՆԻԻԹ՝ բարակ, փայլուն զօրաւոր
քուլք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Թղ. 18—24, 38—47 հարազայն
վարժ շղագիր, մեղացած ձուր եւ ամբամ ձուրգիր:
ԹԱՆԱՔ՝ մանուշակագլ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 8—9, 15բ—17բ, 24բ—25բ, 34—35,
48, 56բ—58բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1901: ԳՐԻՑ՝ Գեօղեյեան
Յովսէփ(“), ռաւմ կնիքի կող Թղ. 1ա: ՏԵՂԻ՝
Զմտա (Լիքամամ), ՅԵՏԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ եւմ. չումի:

Մատենա չ՝ Թղ. 2ա. «Ընդդէմ նիւ-
թակրօնից ճառք կամ բանախօսութիւնք ար-
տասանեալք ի Զմառեան Ընծայարանի յա-
մի 1901»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ճառ Ա.՝ Ի մեծութենէ եւ ի
զեղեցկութենէ արարածոց ըստ նմին Հա-

մամատութեան եւ Արարչագործն նոցա երե-
ւի, Իմաստութիւն ԺԳ. 5: Գերապայծառ
Տէր, Յարգոյ Տեարք, եւ պատուական
եղբարք, Յառաջբան. Այսպէս վճռեաց
Իմաստունն եւ զնոյն ի պէս պէս դարս մե-
ծահանճար միտք Հաստատեցին...»:

Թղ. 10ա. «Ճառ Բ.՝ Զմիժիական խնա-
մութենէ»:

Թղ. 18ա. «Ճառ Գ.՝ Երկինք պատմեն
զփառս Աստուծոյ»:

Թղ. 26ա. «(Ճառ) Դ.՝ Ճառ զայխար-
հածնութենէ»:

Թղ. 38ա. «Ճառ Ե.՝ Այս ծով մեծ եւ
անդորր»:

Թղ. 49ա. «Լուծումն առարկութեանց
որ ընդդէմ Աստուծատուր իշխանութեան
մարդոյ ի վերայ ամենայն երկրի»:

2112

(Հիմ թիւ 253 եւ 87)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ(“)

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 216, իրակայութեամբ՝ 1—404: ՄԵՄՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 22.2X17.5: ՊՐԱԿՔ՝ իմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտսիմ 18X18: ՏՈՂՔ՝ 37: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր,
միջակ հաստաքեմք քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաշապատ
ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ էիմ
շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—3, 37ա, 54, 84բ, 154, 207բ մեծ

մտածվ, 208, 214—216: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար:
ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միքեայեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանա-
բար Թրիեստ: ՅԵՏԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա չ՝ «Համառոտութիւն Փիլի-
սոփայութեան», Կարեւոր բառերու վրայ
գրուած է ման լատիներէմ համագործը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 4ա. «Յառաջարանութիւն: Նկատեալ զմարդն ըստ երբեակ որպիսութեան նորա, նախ՝ սոսկապէս ըստ որում է մարդ, երկրորդ՝ քաղաքապէս, ըստ որում է անդամ հասարակութեան, երրորդ՝ քրիստոնէապէս, ըստ որում է հաւատացեալ, հարկաւոր է փիլիսոփայութեան հմտութիւն...»:

Քղ. 5ա. «Գլուխ Ա.» ի վերայ փիլիսոփայութեան առ հասարակ եւ սահմանի նորա»:

Քղ. 8ա. «Առաջին մասն փիլիսոփայութեան անուանեալ լոկիզա կամ դէխլոկ, այն է տրամաբանութիւն»:

Քղ. 8ա. «Քնդիր Ա.» ի վերայ փոքր տրամաբանութեան»:

Քղ. 27ա. «Քնդիր Բ.» ի վերայ մեծ տրամաբանութեան»:

Քղ. 55ա. «Երկրորդ մասն փիլիսոփայութեան անուանեալ բնաբանութիւն որ յունարէն ասի Ֆիզիզայ»:

Քղ. 55ա. «Քնդիր Ա.» ի վերայ առարկայի, որպիսութեան եւ բաժանման բնաբանութեան»:

Քղ. 65բ. «Քնդիր Բ.» ի վերայ բնութեան եւ պատճառաց շարժական էակի»:

Քղ. 81ա. «Քնդիր Գ.» ի վերայ յատկութեան շարժական էակի, այսինքն ի վերայ շարժման, ընդ նմին եւ յաղաքս առնելութեան եւ կրելութեան»:

Քղ. 88բ. «Քնդիր Դ.» ի վերայ անհնոյ»:

Քղ. 95ա. «Երկրորդ մասն Ինքանու-

թեան, ի վերայ տեղաշարժական էակի, ի մասին յայտնի ճառեմք զիւրաքանչիւր տեսակաց շարժական էակաց առանձինն: Քնդիր Ա.» ի վերայ աշխարհի առհասարակ»:

Քղ. 108բ. «Քնդիր Բ.» ի վերայ ծննդական էակի, կամ յաղաքս ծննդեան եւ ծննդոց իրաց»:

Քղ. 116բ. «Քնդիր Գ.» ի վերայ կատարեալ խառնեցելոց»:

Քղ. 119ա. «Քնդիր Դ.» ի վերայ անկատար խառնեցելոց, կամ յաղաքս մեծեւորալից»:

Քղ. 123բ. «Քնդիր Ե.» ի վերայ հոգւոյ ընդհանրապէս»:

Քղ. 155ա. «Երրորդ մասն փիլիսոփայութեան անուանեալ համարնաբանութիւն, որ յունարէն ասի մեթաֆիզիզայ»:

Քղ. 155ա. «Քնդիր Ա.» ի վերայ համարնաբանութեան եւ բաժանման նորա»:

Քղ. 182ա. «Քնդիր Բ.» ի վերայ բարոյական ներգործութեանց»:

Քղ. 187ա. «Քնդիր Գ.» ի վերայ կրից առ հասարակ»:

Քղ. 192բ. «Քնդիր Դ.» ի վերայ բարութեան եւ չարութեան բարոց»:

Քղ. 195ա. «Քնդիր Ե.» ի վերայ բարոյական առաքինութեանց առ հասարակ»:

Քղ. 198բ. «Քնդիր Զ.» ի վերայ առաքինութեանց առանձինն»:

Քղ. 209ա. «Ցուցակ վերնադրաց մատենիս համառոտութեան փիլիսոփայութեան»:

2113

(Հիմ քիւ 657 եւ 92)

ԼԻԹԱՆԻԱ ԱՄԵՆԱՑՆ ՍՐԲՈՑ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810էն առայ

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 19: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 22.3X18.1: ՊՐԱԿ՝ ՎԻՈՒԹԻՒՆ՝ Երկրիւ, իւրամայնիւրք 18X8: ՏՈՂԻՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ Էիմ գորտաւոր միջով հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ հաստ քուղք մը, վրան պիտի օգտուեցած ասկեզով շաղկիկով: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբամ ձուրգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ զանաւոր սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ Էիմ յումի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Քղ. 1—մը մեծ մատով, 5—10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առայ: ԳՐԻՑ՝ ամեամբ, Միլիթարեմ մը: ՅԵՂԻ՝ Էուամբար Թրիւստ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Լիթանիա ամենայն սրբոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Մայթանք ամենայն սրբոց, Տէր ողորմեաց...»:

Քղ. 3բ. Վերջաւորութեամբ՝ դրուած Էմ քանի մը աւուր պատշաճի շարակամներ: Էի սուրբն Յուստոս աւագ կեկեղեցի ասա զայս շարական. Բ2. Ուրխախան հրեշտակ է յերկինս...» (3 տուն): «Յեկեղեցին Աստուածածինն ասա զայս շարական Բ2. Ըղբեղ ամէնորհնեալ Աստուածածին մայրդ

լուսոյ...» (3 տում) : «Յեկեղեցին սրբոյն Անտոնի Պատուաւոյն ասա զայս շարական. ԲԶ. Պարծանք եկեղեցւոյ...» (3 տում) : «Յեկեղեցին սրբոյն Պետրոսի ասա զայս շարական. ԴԶ. Ամոլք հաւատոյ...» (3 տում) : «Յամենայն յեկեղեցին զկնի աղօթելոյ լռելայն ասա զայս քաբողոս եւ զաղօթս : Վասն խաղաղութեան եւ Հայր դթան...» :

ԹՂ. 4ա. «Աղօթեալ վասն մեր Վիսնդրուածով ամենայն սրբոց յիթամիպի մէջ

Յերիւսալիմի հայ սուրբերում ամուսնեմ եմ՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ, Արիստակէս, Վրթանէս, Մեծն Ներսէս, Սահակ, Մեսրոբ, Յուսիկ, Ներսէս Շնորհալի, Ներսէս Լամբրոնացի, Գրիգորիս, Գրիգոր Նարեկացի, Ղեւոնդեանք, Վարդանեանք, Ոսկեանք, Սուքիասեանք, Աբգար, Կոստանդիանոս, Տրդատ, Թէոդոս, Սրբուհի Հռիփոյիմէ, Գայանէ, Սանդուխտ, Շուշան, Նուենայ, Մանեայ, Աշխէն, Խոսրովիդուխտ :

2114

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1814(°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20, իթեկայւած 1—38: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8X16.2: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթափւմ 17X10.5: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրւար, միթկ հաստաքեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զօրծածաքեմէ բաւական ազատւած: ԳԻՐ՝ հիմ ճօղքորի մօտ շղագիւր: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ: ՋՐԴԻՍՐԱՆՔ՝ եւմ: լկամ: ԳԱՅԱԿ՝ Թ. 1, 20: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ 1814(°).

ԳՐԻԶ՝ Երիւրեան Հ. Ամգրեա: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թ. 19ա:

Մատենան է՝ «Համառօտ քերականութիւն Բ. Մաս»: Ամէն բանով նայմ է Թիւ 2197 ձեռագրին հետ:

2115

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՐՋԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱԿՏՈՒՄՆ ՄԵՄԻ ԽՈՐԱՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՄԵԻԹԱՐԵԱՆՑ ԶԱՄԻ ՏԵԱՌՆ 1809

Կ. ՊՈԼԻՍ

1809էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 67: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16: ՊՐԱԿ՝ Ը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթափւմ 17X10: ՏՈՂՔ՝ 19—20: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրւար միթկ հաստաքեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, բացի ճամի մը տեմենա եղած քաւքերէ: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիւր: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ, շատ տեղեր ճրծծաւած: ՋՐԴԻՍՐԱՆՔ՝ եւմ: լկամ: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ 1809էն ետք: ԳՐԻԶ՝ ամծածած: ՏԵՂԻ՝ համաժողով Կ. Պոլսի: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ լկալ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 1ա՝ ըի դիւանէ Աստեանց:

Մատենան է՝ «Պարզաբանութիւն եւ քերականութիւն խորամանկութեան Մխիթարեանց յամի Տեառն 1809 (այս անուն) ի պատճառս կործանեալ միաբանութեան Հայոց հակառակադիւրաց ընդ ուղղափառաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Առ ամենապատիւ յարգոյամեծար Գերապայծառ Անտոն եպիսկոպոս Մարտիրոս ինչ միայնգամ ըստ իրաց ինչ յաղգիս Հայոց Հայի ի հոգեւոր յառաջադիմութիւն»:

ԹՂ. 2ա. «Պարզումն մեծի խորամանկութեան Մխիթարեանց յամի 1809: Յօդուած առաջներորդ: Առիթ այսր խորամանկութեան»:

ԹՂ. 3ա. «Յօդուած Բ.՝ Պայման այսր դաւանաց»:

ԹՂ. 8ա. «Յօդուած Գ.՝ Սկզբնաւորութիւն դաւադութեանց Հարց Մխիթարեանց»:

ԹՂ. 9բ. «Յօդուած Դ.՝ Յաջորդութիւն դաւադութեանց»:

ԹՂ. 11բ. «Յօդուած Ե.՝ Ժողով աշխարհականաց ի Սուրբ Գէորգ»:

ԹՂ. 13ա. «Յօդուած Զ.՝ Խորհրդակցութիւն Մարտիրոս ընդ Տիւղ զղուին»:

ԹՂ. 14ա. «Յօդուած Է.՝ Գնայ Աթանաս Մաղլբեան յեպիսկոպոսարան»:

ԹՂ. 15բ. «Յօդուած Ը.՝ Բանք դպրատան որդւոցն ընդ Տիւղ զղուին»:

2117

(Հիմ քիւ չումի)

ԿՏԱԿ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍԻ ԺՁ. Ի ԱՐՔԱՅԻՆ ԳԱՂՂԻՈՑ

ՎԻԵՆԱ

1817

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X15.5 ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 19X12: ՏՈՂՔ՝ 29:
ՆԻԹ՝ զօրաւոր եիմ միջակ հաստութեամբ քաղք:
ԿԱՂՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ջուր տնտես, ծայրերը
պտտաւուն: ԳԻՐ՝ չեղագիր: ԹԱՆՔ՝ զուգաստեւ սեւ:
ԱՐԴԻՄԱՆՔ՝ հւն: չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 4ր: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1817: ԳՐԻՉ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ հաւամքաբար
վիեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 4ա:

Մատենան է՝ Գլխակ Լուդովիկոսի
Վեշտասաներորդի արքային Գաղղիոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Յանուն ամենասուրբ Երրորդ-
դուքեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ,
այսօր ի 25 Դեկտեմբերի 1792 եւ արքայս
Գաղղիոյ Լուդովիկոս Վեշտասաներորդ

անուամբ, արգելեալ գորով աւելի քան զչորս
ամիսս ի յաշտարակի տաճարին Փարիզու
ի Հպատակաց իմոց... Վերջ՝ Գրեալ եւ
կրկին գրեալ յաշտարակի տաճարին ի 25
Դեկտեմբերի 1792, ստորագրեալ Լուդո-
վիկոս:

ԹՂ. 4ա. Եվերլին բանք արքային ի
բարձրաւանդակի սպանմանն՝ եւ մեռանիմ
անմեղ, ներեմ թշնամեաց իմոց եւ բաղձամ
զի մահն իմ լիցի օգտակար երջանութեան
Գաղղիոյ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 4ա. Եթարգմանեալ յիտալական
թարգմանութենէ 1817 Յունվար 31:

2118

(Հիմ քիւ 631 եւ 101)

ՀԱՒԱՔԱՄՈՑ

ՎԻԵՆԱ(Ք)

1831էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 57: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X15.5: ՊՐԱԿ՝
չեւ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ, ամբողջ
էջը բաժան ամեց լուսամեջքի: ՏՈՂՔ՝ 33 միջեմ
հաշտակ: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստ քաղք: ԿԱՂՄ՝
կիտակաք, քաղքապտ ստաւաքաքաղք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ ամալիմ պրեպը պեկուտեմ, հոնի կապը
ճեմկեր: ԳԻՐ՝ տգեղ հիմ շաղգիր: ԹԱՆՔ՝ զուգա-
ստեւ սեւ: ԱՐԴԻՄԱՆՔ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 10ք-
13ք, 26-57: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1831էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ Ոս-
կեան-Ալլաւանիմ Հ. Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ հաւամքաբար
վիեմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՊՐԱՆ՝ վերջեմ կապի մերժեմ
երեսեմ:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ զանազան
նիւթերու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Զատիկն Յունաց եւ Հայոց
ընդէր յետս միան քան զլատինացւոցն:
Պատասխանեմք. Յորժամ հՀան Աստուած

զորդիսն իւրայէլի յնգիպտոսէ Հրամայեաց
զայն օր ազատութեան տունել...:

ԹՂ. 1ա. Վուրբն Պետրոս զտէրունական
տունս ի տունել ըստ աւուրն, նախ եղիտ
զյղութիւն Յօհաննու Մկրտչին ըստ ի գիր
աւանդմանն Զաքարիայի Հօր Յօհաննու, որ
լեալ էր ի 24 Սեպտեմբերի: Յայտմանէ դուստ
եւ զօրն աւետման լեալ ի 25 Մարտի, քանզի
Գաբրիէլն ասաց յՄարիամ. Եւ այս վեցերորդ
ամիս է, որ յղի է Եղիսաբեթ աղգական քո:
Եւ անտի ի 25 Մարտէն դուստ զճնունդ
Յիւուսի լեալ ի 25 Դեկտեմբերի ղնելով
զամիսս 9 եւն. զամենայն տունս տէրունա-
կանս ըստ աւուրն ի գիր աւանդեաց ի
տունիւ: Կը յաջորդեմ ապա Յիւուսի աղգա-
կամակամ կապեալ մասէն պրպտումներ:

ԹՂ. 2ա. Պատարագի մեկնութիւն մըմ է:

«Պատարագն որ միշտ ի սուրբ եկեղեցւոյն լինի, նոյն է ընդ պատարագի խաչին...»:

Թղ. 3ա. «Ի վերայ միութեան եկեղեցւոյն Յիսուսի Գրիստոսի եւ զիսաւորութեան սրբոյն Պետրոսի»: Զամագան վկայութիւնն ըստ հաւատածոյ մըն է:

Թղ. 3բ. «Ահա ճշմարիտ ժամանակագրութիւնն որ զգոյշաւոր քննութեամբ սկսեալ ի քահանայապետութեանցն Յիսուսի Գրիստոսի Տեառն մերոյ...» կը հասցնէ մինչեւ 1831 «Յաջորդեաց սմա Գրիգոր ԺԶ. ի յամի Տեառն 1831 եւ նստաւ այսօր»:

Թղ. 7ա. «Կեղեասինոս Բ.էն ետք զրաւ ի Մաղաքիս եպիսկոպոսի վերագրուած վերջին 112 Պապերու մտօնի ծանօթ մարգարէական մկառագիրները»:

Թղ. 9ա. Հաւատոյ, աւանդութեան եւ Տիեզերական ժողովներու մտօնի ամփոփոյժ մը:

Թղ. 14ա. «Ողորմեցարուք ինձ, ողորմեցարուք, բարեկամք իմ՝ Յուր. ԺԹ. 21 ընթացմով քաւարանի հոգիներու մասին քարոզ մըն է: «Զի՞նչ այս ձայնս ողորմ եւ

աղաչանաց, ա՛յք են սոքա, որք զողորմութիւն խնդրեն...»:

Թղ. 16բ. «Քարոզ ի վերայ զիսաւորութեան Պետրոսի առաքելոյն: Քեզ ասեմ Պետրոս. Դու ես վիժ... Ուրախութիւն է ինձ այսօր եւ օր ցնծութեան, ի վերայ այս ընտանի քարոզելու...»:

Թղ. 22բ. Ֆրանսերէն-իտալերէն-սլաւերէն օժանդակ քայի խմանքման ցանկեր են:

Թղ. 23բ. «Նախազիտելիք Նարկարոյ»:

Կրօնական զանազան հարցերու մասին կարճ տեղեկութիւններ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Վերջին կողքի մերքին երեսին, հակառակէն գրուած: «Մնայ յամի Տեառն 1766: Մտի ի Կրօն սրբոյն Անտօնի 1786: Եղէ քահանայ 1788 Մայիս 11: Գնացի ի Պօլիս 1806 Մայիս 4: Դարձայ ի Թրիքստ 1809 Հոկտ. 14: Աւերեցաւ Վանք 1810 Հոկտեմբեր 28: Մտի ի Մալթայ 1810 Դեկտեմբեր 20: Ելի ի Մալթայէ եւ մտի յիզմիր 1811 Ապրիլ 21: Հատաւ Բէնեփօն 1816 Յունվար 1: 1825 Մարտի 12 եղեւ իմօ պատարագաց 3»:

2119

(Հիմ Իււ շումի)

ՄՏԵԾՈՒՆՈՍ ԵՊ. ԱԻԳՐԵԱՆ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԱՐԱՅԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1882

ԹՈՒԼԹԻ՝ 102, իրականութեւ 1—121 եւ 1—72: ՄԵՇԻԹԻՒՆ՝ 21-5×14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5×8: ՆԻԻԹ՝ եին քարակ քաղք: ԿԱԶՄ՝ կիսալաք ստուարաքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եին շղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ զանազան սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԹ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 2բ, 69ա մեն մտաով, 59բ, 61ա մեն մտաով, 61բ, 63բ—64բ, 65բ, 84բ, 102: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1882: 8եղի՝ Կ. Պօլիս: ԳԻՐԶ՝ կարագեւտ եղ. Առաքելեան: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Ստեփան եպիսկոպոս Աղգեբեան Հաղթթլէրինին քննտի էրեալըսը իւլէ Թէյնիժ օլունան Հիքեայէ: Սէնէ 1810: Իշպու Հիքեայէնին սուրէթինի ամբողջը Կարապետ Վրդ. Առաքելեան 1882 Հստամպօլտա»:

Հալատառ Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Թէպիղ չտէնին իՖատէսի»:

Ասոր կը յաջորդեն ապա 21 գլուխներ:

Թղ. 60ա. «Պապիւր Միխարն թէրինսմէսի»:

Թղ. 62ա. «1440 սէնէսինտէն պաշլա-յարադ, էնզարէ Եպիսկոպոսու Յովսէփ եպիսկոպոսուն մաղաղաթ իւղերինէ կաղմը օլտուղու թարիխ քեթապընտան ալընան փարշալար»:

Թղ. 65ա. «Պալթանը ինՖլէրինին Հիքեայէսի: 1832 սէնէսինտէ Առաքելեան տիրացու Կարապետին զալթէսէ ալտըղը Քիսէվիկտէտէն, 1882 սէնէսինտէ էնզարէ եպիսկոպոսու Առաքելեան Կարապետ զերապալմառն թկալիդ էթտիյէ Հիքայէ տիր: 1882 Հստամպօլտա, Պէօլիք Տէրէտէ: Թապիրաթն թաս-Հիհինէ կիրիլէյէրէք, հալընըղ կըրաղը փէրիշանտէ զապթ օլունան մատուլէր այ-նիյիլէ ճէմ օլունմուշ տուր»:

2120

(Հիմ թիւ չունի)

ԹՈՒՂԹ ԱՌ ԵՒԻՈԿԻԱՑԻՍ (Հայաստան քուրճերէմ)

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

ՌԶԾԲ (1703)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 144: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X16: ՊՐԱԿ՝ ԺԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X9-5: ՏՈՂԳ՝ 20: ՆԻՒԹ՝ հասկեկ գորտար էիմ քուրճ: ԿԱՍ՝ կաշի-պատ ստաւարքուրճ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ կաշի շատ վնասուած, վերջաւորութիւն բաւական քաղքեր կը պակսեն: ԳԻՐ՝ ձուրգոր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հւմ: չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌԶԾԲ (1703): ԳՐԻՑ՝ ամպտ: ՏԵՂԻ՝ Լեւոնտան: ՅԻՄԱՍՏԱՆԻՍԻՒՆ՝ չունի քայտ տնայնութեանը թ. 1-ը եւ առաջին կողմին մերձին երեսը ու 1-ը:

Մատենան է՝ «Թուղթք առ Եւդոկիային» հայաստան քուրճերէմ: Թ. 1-ա. «Նամէ հիւրէն վերիճի, պիղիմ միւլէթին ուղղափառութեան թիւ Թուրք շէհրինտէ: Հայան թիւ օյանմըլ խիւ հապուղ հալածանք Տաճիկէրէն ճիւլէ հօռմէթինտէ, պիղիմ միւլէթինտէ դարչու, Հոռմէական Կաթուղիկէ հաւատքը դաւանել օլանլարա, յամի Տեառն 1701: Անտէ հէմ Պաշ սէտրլիկինտէն օթրու սուրբ Պետրոսն Աթոռուն, վէ անքն Պէտլի Հոռմայ Գահանայապետինտէն օթրու, վէ ուղղափառլընտան օթրու Գաղկեդոնն սուրբ Ժողովուրն. տաիմ կէթրիլըլէր իսպաթլար Հայոց Եկեղեցիսին կէնտիսին տէն: Եւզրուր յամի Տեառն 1703 վէ Հայոց 1152 Լէհտէ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2-ա. «Ղայէթ սէվկիլի էվլաւարը»

մըզա, վէ դարտաշարմըզա պիղիմ Գրե-տոտա, ճշարտութիւն սէվիճի Թուրքլըլարա: Զօք սէլամ, վէ տուլա: Ֆասլ 1: Զաթը տըր ճէմէն հէյվանէթլէրէ խուտուա՝ ճէլամ սահիպի ինտանլարա էսինմէզ պաղըրվարն շիթտէթլի աճըլարըն կէնտիլէրին էվլաւարն...» (Գլուխ Ա-ԺԱ),

Թ. 49-ա. «Մուրքն Լէօն Փափըն նամէսի: Ֆլաւիանոս պատրիարքընա Ստամպուլուն էվտիքէսին հերետիկոսլընա դարչը: Պաշ 1: Լէօն եպիսկոպոս, ճիւլէտէն սէվկիլու Ֆլաւիանոս եղբայրա...» (Գլուխ Ա-ԺԸ),

ԵԻՄԱՍՏԱՆԻՍԻՒՆ

Թ. 1-ը. «Յիշատակ է այս դիրքս բազմաշան Հայ Ազգ. պատմագէտ եւ բանասէր յարգելի բարեկամս Պ. Կարապետ Պատմականի, առ ի բազմաճուտ խուզարկութեանց ազգօգուտ աշխատանաց նուրբէ (ստորագրութիւնը ամբօքեռնի), Բարիք 1923 Յուլիս 22»:

Առաջին կողմին մերձին երեսին՝ «Նուէր Պ. Կ. Յ. Բամաճեանէ Վիեննական Միթթարեան Մատենադարանին, Վիեննա 1924 Օգոստոս 4»:

ԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գործիս մասին տես Տաշեմ Եւդեակ Թիւ 12, էջ 107—116:

2121

(Հիմ թիւ չունի)

ԺԱՄԱՄՈՒՏԻՍ

ԱՆՅԱՆՏ

ԺԸ գարուն վերջերս

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.7X16: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X12: ՏՈՂԳ՝ 25: ՆԻՒԹ՝ էիմ գորտար, միջակ հաստութեամբ քուրճ: ԿԱՍ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձուրգոր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հւմ: չունի: ԴԱՍՏԱՆԻՍԻՒՆ՝ թ. 1, 6-ր մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ գարուն վերջերս: ԳՐԻՑ՝ հաստաքար Միթթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ ամպտ: ԵԻՄԱՍՏԱՆԻՍԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ժամամուտը ըստ պատշաճի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ժամամուտները իրարու կը յաջորդեն միմիկ պահոց (Թ. 2-ա), ապա մարտիրոսաց եւ ճշաւարաց (Թ. 2-ա), եւն.:

2122

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՕՏ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1814(°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 33. իջակայումս 1—64: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×16: ՊՐԱԿ՝ Բուզքիքը խառն ի խառն իրարու կցցուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13×10.5: ՏՈՂՔ՝ 35—38: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ խնգն կերպով իրարու կցարւած եւ կցցուած առանց կողքի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չեռակցողի մը կողմէ մօրօգուած, քուզքիքը իրարու կցցուած: ԳԻՐ՝ հիմ, մօտքքի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ:

ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814(°), ԳՐԻԶ՝ եւամեայք Շիւքիւրեան Հ. Անգրէա: ՏԵՂԻ՝ եւամեայք Վիեննա: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Համառօտ քերականութիւն Մասն Ա.» Բացի ամուսնաքերքէն եւ յիշատակարանէն՝ նոյն է ամէն քանով ընդ 2223 ձեռագրին հետ:

2123

(Հիմ քիւ չումի)

ՅԱՂԱԳՍ ՄԻՍԻՕՆԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28. իջակայումս 1—40: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.4×15.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×7: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 8—14: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ եւամեայք 1810էն առայ: ԳՐԻԶ՝ ամենօր, Միքիքային մը: ՏԵՂԻ՝ եւամեայք Թրիեստ: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Յաղագս Միսիօնարութեան (այսինքն սուրբ առաքելութեան) եւ միսիօնարի եւ մասնաւոր իշխանութեանց նորա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Զրէն՝ ի առաքելութիւնն: Ի իշխանութիւնն Հանդերձ պարտաւորութեամբ քարոզելոյ զաւետարանն Քրիստոսի

ընդ ամենայն տեղիս առաքելութեան...» (կը բաժնուի 25 կէտերու):

Թղ. 7ա. «Քսան զիպուածք պահեալք ընթերցաց Տեառն: Հերետիկոսք ու եւ իցէ աշանդոյ եւ որք ասպնջական նպաստաւոր ջատագով ինին նոցա...» (20 իրաւանգներ):

Թղ. 9ա. «Այլ վեց զիպուածք արտաքոյ Հռոմայ եւ ի մէջ Իտալիոյ ծայրապոյն քսանայապետին պահեալք: Բռնարարութիւն եկեղեցական ազատութեան...» (6 կէտ):

Թղ. 9բ. «Որաւք Միսիօնարայ Արքայի վասն Միսիօնարաց: Ներկրթութիւն եւ խրատ, զորս եթէ բարեպէս ի դորձ անցնա, ւտցնա զքաղութ օգուտս: Նախ բուռն Հարկանելի է գիտնարհութեան...» (40 հրահանգ):

2124

(Հիմ քիւ 1092)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

ԺԺ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14. իջակայումս 1—25: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×15.3: ՊՐԱԿ՝ չեմ ջնառկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16.5×11: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ մօրօգու

կիտայք քաղածակ ստուարաբար: ԹղթնԱՅ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր, շատ կամեմար մօտքքիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 14բ:

ԺԱՄԱՆԱԿ ԺՔ հար: ԳՐԻՃ՝ ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հուամեարք Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ վամական Մաշտոցի մաս մը, ալթօրեայ կրթութեան փակման արարադաւթիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Երեմ քաժիմով եւ կցուած ազօթքով մտածական ազօթք մը՝ «Ջիւա՛րդ հուցէ՛ մեզ հեար միշտ անշարժ կալ ի բարբոջ

առաջադրութիւնս: Որ զամենայն չափով եւ թուով եւ կշռով կարգեաց Աստուած...»:

ԹՂ. 8բ. «Ըզեց Աստուած գովաբանեմք...» (13 տուն), առար կը յաջորդեն ազօթքմեր տպա:

ԹՂ. 10բ. «Եկ Սուրբ Հոգի ստեղծող էից...» (7 տուն), որուն կը յաջորդեն գաւազան ազօթքմեր:

ԹՂ. 13բ.՝

«Եւ արդ մեծի այս սրբութեան

Երկիր պաշտօնը խոնարհական...» (2 տուն) ետեւեւ ազօթք մը:

2125

(Հիմ թիւ չուծի)

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅՔ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԲԱՌԻՑ

ՎԻԵՆԱ

1886

ԹՈՒՂԹՔ՝ 38: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.7×14.8: ՊՐԱԿ՝ 3. Թակամ քերքով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկօւնի 20.5×5.5: ՏՈՂԹ՝ 40—42: ՆԻԻԹ՝ քառակուսի գիծերով հասարակ աշակերտական տեսքակի քարակ քաղք: ԿԱՋՄ՝ արտաբնական դիզիմ, մեքանատ սպիտակ հաստ քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ մեք շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ տօգլմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1բ, 35 եւ 36: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1886: ԳՐԻՃ՝ ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Ժողովածոյն ուսումնական բարից այլեւայլ գրոց՝ որ են՝ Բնագիտութեան. Բնական Պատմութեան. Վաճառականութեան. Արուեստախօսութեան. Գիտերու Պատմութեան. Եւրոպա Օրագոյն.

Վաճառագիտութեան եւայլն»: Տրամներէն եւ գերամներէն խառն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գերամներէն կամ փրամներէն գիտական բաներու դիմաց դրուած է հայերէն նշանակութիւնը կամ յարմարեցուած մարաներու քառ մը: Դաստաւորուած է եւրոպական այբուբանի կարգով. սկիզբ՝ «Abberation sphérique գլոխական խոտորում», վերջ՝ «Zymosotechnie խմորաբանութիւն խմորագիտութիւն»:

2126

(Հիմ թիւ չուծի)

ԳԻՐԻՔ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԱԽԱՐԴՈՒԹԵԱՆՑ Ա. ԳԻՐԻՔ

ԱՆԵՄԱՅՈՒՅ

1732

ԹՈՒՂԹՔ՝ 46, իջակուած է բոլորովին ամծամօք: Ժակով հայկական քառանջաններով: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21.6×17: ՊՐԱԿ՝ չիմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնի 18.2×11 մեծաքեանք շրջանակի մը մէջ: ՏՈՂԹ՝ 13 եւ շատ անկանոն: ՆԻԻԹ՝ ճեղքմի մէջ քաղքաւած ազարի քաղք, բոլորովին դիզման: ԿԱՋՄ՝ կարուած է պարզ դիզմանով շաղանակազայն բրդեղ կտորի մը վրայ, որ կը ծառայէ իրրեւ կողմ, իսկ վերջինս ալ կարծաւորով հաստատուած է կտոր մը տպիտակ կտրի մէջ, աւելի եւս արտառոց կերպարանք մը տալու համար տարադիմ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝

քաղքը ճեղքմի մէջ արքեցունած ըլլալուն դիւրաքան դարձած է, քաղքաւ տեղեր ալ կարծես մասնաւոր պարծ, այնով ծակած, խանձած, մրկած, աւելի այլանշակ կերպարանք մը տալու համար: ԳԻՐ՝ փետրով գրուած խառնուրդ մը ճօտը եւ շեղագրի, յատուկ ճեղքով: ԹԱՆԱԿ՝ կարմիր: ԿՈՐԱՆ՝ ամօշակ սեւ, արարական գրքով զարդեր ճեղքուած: ԹՂ. 1ա: ՄՈԳԱՎԱՆ ԿՆԻՔՆԵՐ՝ ԹՂ. 6ա, 6բ, 16բ, 16ա, 16բ, 16ա, 16բ, 20ա: ԿՅԻՔՆԵՐ՝ եւ գրաւթիւններ անտեսանելի քանակով ԹՂ. 17 եւ 18ի վրայ: Ամտեսանելի քանակով մկարուած է մոլմոլեւ

Թղ. 48թի վրայ ազի մը: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1ք. 48ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1732: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԻՇԱՆԱԿ՝ չուծի, հմմտ. Թղ. 3ա: ԵԱ-ՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ զամեղամ էջերու վրայ կայ Սամուէլ Արայամեան մօտերտուռիմ կնիքը:

Մատենան է՝ «Գիրք մողութեան կախարհութեան կամ Ոգուց»: Թղ. 3ա.՝ «Եթայի Ռաճաշի Հնդկայ մէտասան գրգիցն է ընթերցուածը»: Ի Հայացունն Դանիէլ Վարդապետ կարմրավանքն Ձովդարեայ: Գրունն առուր Թւն. ԱՔԱԿԳԻՃ որ կը կարծենք քէ կարդալու է 1732:

ԲՈՎԱՆԿԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ճանկապատ», պսիմքն Յանկ գրայ:

Թղ. 3բ. «Կանոն Ա.» Ընթերցունն որինաց: Ընթերցունածն կանունաց եւ որինաց անկ Հոգիների, զոր ի գործէն եւ ի գործն գործացուցանեն ի այն փառաց մարդկութեանն, հաւատն զաշխարհի, երկնի, զոր ի գործն են մէջ բերաւոր աստղաց...»:

Թղ. 4բ. «Անունքն Հոգոցն»: Զիպրա - իշխող, Նատիր - իշխող...»:

Թղ. 5ա. «Կանոնոյ Ի. Ի բանալեաց: Պարունակունն գրուն. Հետեւեալ անունքն են գործող Հոգիների...»:

Թղ. 5բ. Մագակամ տախտակ մըն է խորագրով՝ «Ընտրեայ զանունքն Հոգուց ի մէջ գրութեան»:

Թղ. 6ա. Օձի պատկերով՝ գծուած կնիքի մը վերին: «Կերեք զոր կնքեա ի թախտան աղաչանաց Հոգուն գիպրաի, որք ի հարախութիւն Հոգուց եւ աղաչանաց»:

Թղ. 6բ. Սատանի գլխով գծուած կնիքի մը վերին: «Կերեք վասն աներեւութի կնիք այ միան վասն աներեւութաց»:

Թղ. 7ա. «Կանոն Գ.» Մանիր թիւերս չորք ի շարադրեալ են, սոքա անունքն են գործող Հոգուց...»:

Թղ. 8բ. «Ձանունքն աստղաց: Զար աստղ զոր փայլի ի վերայ արեւմուտքի յորժամ արեւն ի մար մտանելոյ...»:

Թղ. 9ա. «Կանոն Է. Օրն է լինելու զլոյսնի օր...»:

Թղ. 9բ. «Թախտակ Ա.» Զիպրա ախտն է Դաւիթ...» ամծամօք լեզուով խօսքեր: Էջիտ տակ կամ մանւ արաքերէմ գիրերով Ռախադասութիւններ:

Թղ. 11ա. «Վասնք: Երկնունն գի վտանք

է իւրոյ անձին, մի երկնէիք քանզի Հոգիքն խուժում են...»: Ասոր կը յաջորդեն եօրք քալիսմաններ:

Թղ. 15բ. Բոլորակածն մոգական նշան-մերով պատկերի մը տակ՝ «Կերեք ի մեծին արքան Սողոմոնի որ գինիքովս բանդարեկայ Հոգիքն ի մէջ սափորոյ»:

Թղ. 16ա. Բոլորակածն մոգական նշաններով պատկերի մը տակ՝ «Կերեք բաղ-դաւորութեան»: Տակը ուրիշ ձեւ մը եւ՝ «Կերեք ի դանձոյ եւ հարուստութիւն փնտռելոյ»:

Թղ. 16բ. Սիրտ մը, վրան աչք եւ դաշղմ մը իսկ տակը՝ «Կերեք սիրոյ»: Նոյն քաղքի վարի կէտին վրայ իրար խաչածեղ չորս եւ հիմք գծերու եւ արաքական քանի մը գիրերու տակ գրուած է՝ «Կերեք կորստեան ի զտանելոյ»:

Թղ. 17ա. Ամտեսանիլ քամաքով գծուած է արեւն ու լուսինը եւ երկիրը իսկ վրան՝ «Ընտրեմքն»:

Թղ. 18ա. Ամտեսանիլ քամաքով՝ «Թախտակն արքանի Սողոմոնի...»:

Թղ. 19ա. Գծուած աչք ձեւ մը եւ տակը՝ «Կերեք ատելութեան»: Նոյն էջին վրայ տակը օձով բոլորակածն պատկեր մը եւ տակը՝ «Կերեք բնիքեայ ի դիւանքս եւ զհաւանքս»:

Թղ. 19բ. Եզան գամկ մը եւ տակը՝ «Կերեք գործածանայ թախտան անկատար մնացելոյ»:

Թղ. 20ա. Գամկ մը, տակը խաչածն երկու ռսկեր: «Կերեք որ ի ցուցանէ թշնամին իւրոյ»:

Թղ. 20բ. «Գործքն Ա.» Վասն աներեւութեան: Առեալ արեւն սեւ օձ եւ ամանն նորածին կրկայի, զբացուց արեւմտն օձ ի թախտան հաչորդ ի միջ ամանին կրկայ...» ու կը յաջորդեն զամաքան մոգական բանա-ծելքեր:

Թղ. 23ա. «Վասն անբաղտի: Կտրեայ քաւոնոցն պոչոյ թունաւոր օձ երկոյտասան օրն լուսնի...» կը յաջորդեն զամաքան մո-գական բանածելքեր:

Թղ. 25ա. «Վասն գտանելոյ տեղն ան-ծանօթ դանցած: Գրեա վրան մորթի զոյոյ թախտան ի հաչորդի...»:

Թղ. 26ա. «Վասն դաղտեանց: Հաւա-քեայ զպտուղքն ի ծառոյ միւրանի...»:

Թղ. 27բ. «Վասն Երրոյ այրն, Առեալ փնջակն մազոյ գլխի գինոջ...»:

Թղ. 29ա. «Վասն Երրոյ գինոջ, Առեալ ի մազն գլխի այրոյ...»:

Թղ. 30բ. «Զարութիւնք, Դիւահարունն թշնամուտ իւրոյ, Առեալ ցորենն անուայ...»:

Թղ. 33ա. «Վասն բուժունն Հիւանդաց, Առեալ զգինին անարատ...»:

Թղ. 34ա. «Վասն բուժունն դիւահարացն, Գոցուք հաւն սեւ...»:

Թղ. 36ա. «Վասն բուժունն հաճախի դիւահարացն, Գործադրայ կանոնս ի դիւահարաց...»:

Թղ. 37բ. «Վասն Հիւանդացնելոյ մինչ ի մահս թշնամին իւրոյ, Առեալ ի ըզունկս թշնամուն իւրոյ...»:

Թղ. 40ա. «Վասն դարցուացքի առօրեայ անձին իւրոյ, Գանդի կամեցող ես ի տեսաներ դործքն եւ ի դադողեացն օտարոց...»:

Թղ. 42ա. «Վասն սպանութեան, Ղտնել զոճրագործն, Առեալ զգլխոյն սպանեալի, Ղիր ի վերայ տաղտակոյ...»:

Թղ. 44ա. «Վասն կորսողեան, Առեալ անունն նութ կորսողեալ, զբեայ վրան կտաւոյ...»:

2127

(Հիմ թիւ չունի)

ԳԻՐԳ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԿԱԽԱՐԳՈՒԹԵԱՆՑ Դ. ԳԻՐԳ

ԱՆԾԱՆՈԹ

1732

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իջեկալուած է ամօճագ ունի մը եւ ապիւնէն արժան կ'ընէր 7 քուար: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X17: ՊՐԱԿՔ՝ յիմ ճշմանկաւած, պարբայրմալ տամբմիմ քուարքեր եմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7X10.8 շրջանակի մը մէջ: ՑՈՂՔ՝ շատ ամկտան, միջիւ 13 տալ: ՆԻԻԹ՝ տես Ձեռ. Թիւ 2128: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ, ԳԻՐ, ԹԱՆԱՔ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԳՐԻՑ, ՑԵՂԻ ԵՒ ԵՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ տես Ձեռ. Թիւ 2128:

Մատենան է՝ «Գիրք մոգութեանց եւ կախարդութեանց Դ. Գիրք»:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Բանալիքն գործոցն գիտութեան»:

Թղ. 1բ. «Գաղտնիքն բանալեաց փնտռեալ կանոնքն ի մէջ հինգերորդ գրու»:

Թղ. 2ա. «Գաղտնիքն բանալեաց»:

Թղ. 2բ. «Բանալիքն գաղտնեաց»:

Թղ. 5ա. «Առեալ զհոգիքն ի մէջ ջրոյ»:

Թղ. 7ա. «Ահա հոգիքն երեւեալ են ի մէջ ջրոյ...» քալիսմամբերով:

Թղ. 9ա. «Վասն երեւութեան ի աչաց...» քալիսմամբերով:

Թղ. 17ա. «Գտանելոյ զկորուսեալ գանձոյ»:

Թղ. 21ա. «Գաղեալ գազանքն հոշոտու մէջ վասն օճոյ»:

Թղ. 21բ. «Վասն գայլոյ»:

Թղ. 22ա. «Վասն հոշոտի գազանաց»:

Թղ. 22բ. «Վասն կատղած եւ դիւահարած կատուի»:

Թղ. 23ա. «Վասն կատղած եւ ի դիւահարաց շանն»:

Թղ. 23բ. «Վասն անասնոցն ի տան զոր խնդեանն»:

2128

(Հիմ թիւ 889 եւ 90բ)

ԲԱՌԱԳԻՐԳ ՆՈՑՆԱՎԵՐՋ ԲԱՌԻՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1821

ԹՈՒՂԹՔ՝ 35: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8X14.5: ՊՐԱԿՔ՝ յիմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չորս եւ երեք սիւն, միասին կը բանեն ամբողջ էջը: ՑՈՂՔ՝ 68 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր միջակ հաստութեամբ քուար: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի քաղաքայտ տառաւոր

քուար: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զարծածութեմ բաւակամ սեւցած ու ապտոտած, կաղնի մեքենայ սկսած է քալալի: ԳԻՐ՝ շատ մօմը եիմ շնորհքի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է մեքենայի: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ եմ չունի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 88: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1821: ԳՐԻՑ՝

ցալընեմն Հ. Վրթմեռ: Տեղի՝ Վիեմեռ: ՅԵՄԱՍԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 34ա: Տեղեկություն՝ Թղ. 1ա-ի
վրայ մատիտով՝ «Ախառաթիքալ ի Հ. Վրթմեռ
ցալընեմն ի Մ(իթթարեան) Ո(ւթին) որ ի Վե-
նայ»:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Բառագիրք
նոյնավերջ բառից առ ի պէտս շարադրողաց
զոտանաւոր, ի Վեննա ի Գ. Սեպտ. 1821»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա.՝ Արբա, Դա, Կա, Նա,
...միմչիւ Օք՝ Առ աշօք, Նոցանօք» (Թղ.
34ա):

Թղ. 34բ. «Ճանկ վերջաւորութեանց
բառգրիք»:

ՅԵՄԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 34ա. «Աւարտ սորին ի 26 Սեպ.
1821»:

2129

(Հիմ քիւ չսմի)

ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՏԱՐՈՆԵՑԻՈՅ (ԱՍՈՂԻԿ) ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԳ—ԺԴ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 100: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X18: ՊՐԱԿ՝
ԺԱՒԱ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, իւրեմանցիւրը
29.5X7: ՏՈՂԹ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ միջակ եիմ բուզք:
ԿԱՎՄ՝ դիւրաքեք, կաշի: ԹՂԹԱՅ ՊԱՂԱՅԱԿ՝
սկիզբը եաստիկ եիմ բուզք մը, վերի տակիւմը
պատռած: ՀԱՌԳԱՄԱՆԹ՝ ընդամուրը լաւ, սակայմ
վերջիմ կազմադը պատռած շատ տեղեր զոցելու եամար
բուզքքը կպնցած է աւ բնագիրք ալ ծածկած: ԳԻՐ՝
բաւրգիր, կամոմաւոր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝
բամաքեքանց, Թղ. 1ա: ԴԱՍԱՐԿ՝ 38բ մէկ սիւմակ,
39, 40, 100բ սիւմակի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԳ—ԺԴ
դար: ԳՐԻԶ՝ կարագետ: Տեղի՝ ամմամօք: ՏԵՐ՝
Մարտիրոս Վարդապետ: ՅԵՄԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ 80բ: ԾԱ-
ՆՈՒԹԻՒԹԻՒՆ՝ պահպանակի վրայ կպնցած պիտակ
մը՝ «Տխար Ժադ Մաթուհանի Հոյ Ջեռ. Հաւաքանդէն՝
Նուիրուտ Տխար Ժոզէֆ Մաթուհանէ 1963», այս
պատռած պահպանակի վրայ կը կարգամք մղմպէս՝
«Պատմութիւն ՄԼ (պատռած) Հայոց Թագաւորաց
(պատռած) դիւանի և Տէր Ընե (պատռած) վասն
Հաւատոց Քր (պատռած) Յամի Ժադագրութեան և
(պատռած) Յամահան Հոյնապաշտոց Ապ (պատռած)
ի Ժադագր Ապաշտան Զուրդի ի Նորա Կոչեցալ ի
Եսիւն Ժոռայ Դ. Մովսէսեանց Գնաց», իսկ առաջիմ
կզգիմ մերքիմ երեսիմ՝ «Գնեալ ի Հ.Վ.Ե.Ի.Ջ»,
Հմմտ. Յուցակ Հայերեմ Զեռագրաց Զմմառի վամբի
Մատնադարամիմ Հատոր Բ. էջ 291 քիւր:

Մատենան է՝ իմչպեւ կը կարդամք վեր-
ջիմ կզգի մերսի կզգմը մօր ձեռագրով
զրուած՝ «Պատմութիւն Հայոց Ստեփաննոսի
Տարոնացոյ ժականուն Ասողիկ յորդորջեւոյ,
զրեալ ի սկզբան մետաքաներորդ դարուն
օրինակեալ ձեռամբ ուրումն Կարապետի ի
զիր բոլոր անյայտ թուականի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Որք յաստուածայինն պատ-
ուեալ շնորհէ պուետիկոսք եւ Հոնտորք Հա-
յաստանայ»:

Թղ. 4բ. «Յաղապս Պողոմիւհանց եղիպ-
տացոց Թագաւորաց»:

Թղ. 5ա. «Յաղապս իշխանաց երրայե-
ւոց, որք ի քանանայից անտի առաջնորդեցին
Ժողովրդեան յետ յետդարձին ի Քարելունէ»:

Թղ. 6բ. «Յաղապս Թաղաւորաց Ասորոց,
Մարաց եւ Պարսից»:

Թղ. 12ա. «Յաղապս Թաղաւորաց Հայոց
եւ Արշակունեաց»:

Թղ. 17բ. «Ստեփաննոսի Տարոնեցոյ
Պատմութիւն բանի ի պատմարական երկ-
րորդ Հանդէս: Ճանկը երկրորդ զիւրոյ
գրոցա»:

Թղ. 17բ. «Յաղապս Թաղաւորութեան
Տրդատայ եւ որ ի նմանէ Թաղաւորք ար-
շակունիք եւ լուսաւորութեանն Հայոց ի
ձեռն օրոյն Գրիգորի եւ որ ի նմանէ Հայ-
րապետք Հայոց»:

Թղ. 25ա. «Յաղապս իշխանաց Հայոց,
որք զկնի Թաղաւորացն Արշակունեաց եւ
Հայրապետաց Հայոց, որք զկնի տոհմին
սրբոյն Գրիգորի»:

Թղ. 38ա. «Թաղաւորք Պարսից սահմա-
նականք, անուանք եւ Ժամանակք»:

Թղ. 42բ. «Ամիր ալ Մուսիք Տաճկաց,
եւ որ ինչ յաւուրս Նոցա զորձեցաւ»:

Այս
զլուխը կը հասնի միայն (Թղ. 48ա) միմչիւ

տպագրութեամբ էլ 132, վերէն չորրորդ տա-
ղը՝ «Եւ դէէր կնիէր կապարեա ի պարանոցս»:

Թղ. 48բ. Առնթնառնիլ ի... Ժամանակաց
ինքնախաւսութիւն երրորդ հանդէս»:

Թղ. 49բ. Վտեփանոսի Տարօնեցւոյ
բան նախասացութիւն եւ յաղագս թագա-
ւորելոյն Աշոտոյ Բագրատունոյ»:

Թղ. 50ա. «Յաղագս թագաւորութեան
Աշոտի Բագրատունոյ թէ յորում Ժամանա-
կէ»:

Թղ. 51ա. «Յաղագս թագաւորութեան
Սմպատայ եւ որ ինչ յաւուրս նորա գոր-
ծեցան»:

Թղ. 52ա. «Վասն մահուան Սմբատայ
եւ աւերածոյ աշխարհիւ Հայոց յանաբէն
Յուսուփայ»:

Թղ. 53ա. «Յաղակս նախատակացն որ ի
Դուին քաղաքին կատարեցան յանաբէն
Յուսուփայ»:

Թղ. 54բ. «Յաղագս փախստի Բորզոյն
Սմբատայ եւ զանախոյ այրէն եւ թագա-
ւորելոյն Աշոտի»:

Թղ. 54բ. «Յաղագս թագաւորելոյն
Աթապայ եւ որ ինչ յաւուրս նորա գործեցան,
Եւ վարք միանձանց եւ բազմակեաց կրաւ-
նաւորաց»:

Թղ. 58բ. «Յաղագս թագաւորութեան
Աշոտայ որդւոյ Աթապայ եւ որ ինչ յաւուրս
նորա գործեցան: Եւ շինուած սրբութեանն
տեղեացն»:

Թղ. 60ա. «Յաղագս կաթողիկոսութեան
Տեառն խաչկայ եւ շինելոյ զեկեղեցին եւ
զտուն կաթողիկոսարանին»:

Թղ. 60բ. «Վասն պատերազմին Յունաց
որ յԱմիրս եւ երեսման աստեղն: Եւ մահ
Կիւռթան թագաւորի»:

Թղ. 61ա. «Վասն թագաւորելոյն Սմբա-
տայ, որդւոյ Աշոտի եւ շինելոյն զպարիսպն
Անայ հանդերձ եկեղեցեաւն եւ ի գալն Դաւ-
թի Կիւռսպատի ի Շիրական»:

Թղ. 61բ. «Վասն զալոյ ամիրային
Ապրհանայ ի Հայս, եւ յետոյ բառնալ իշխա-
նութիւն նորա ի խեղդայմահ լինելոյ»:

Թղ. 61բ. «Յաղագս կոտորածին Վաս-
պուրականի եւ ձերբակեալ լինելոյ իշխա-
նացն ի ձեռն Ապուտլփոյ Գողթան ամիրա-
ին»:

Թղ. 62ա. «Յաղակս թագաւորութեան
Վասլի եւ բռնակալութեան Վարդայ եւ
աւերածի աշխարհին Յունաց»:

Թղ. 62բ. «Վասն վերջին պատերազմին
Յունաց եւ փախստական լինելոյ բռնակալին
Վարդայ»:

Թղ. 63բ. «Յաղագս ամիրայութեան
Իպն-Պուրոյայ եւ իմաստութեան նորայ»:

Թղ. 64ա. «Յաղակս թագաւորութեան
Աթապայ ի Կարս եւ շինելոյ զՇիրիմն վասն
անուան իւրոյ»:

Թղ. 65ա. «Թէ որպէս եկն Ապր-Հաճ
Հոռվանդիկ ի Դուին քաղաք եւ հարկս
Հայոց տուեալ դարձաւ»:

Թղ. 65ա. «Դարձեալ էլն Ապրհանայ
յաշխարհն Վասպուրականի եւ մահ նորա,
եւ ամիրանալն Մամլանայ որդւոյ նորայ»:

Թղ. 66ա. «Յաղագս անցուցանելոյ թա-
գաւորութեան Վասլի ի Ժողովարանէս Հայոց
յաշխարհն Մակեդոնի եւ հայածանք ի ձեռն
Նեորապոլիսի Սեբաստու»:

Թղ. 66բ. «Պատասխանի թղթոյն նետ-
րապօլտին Սեբաստու դրեալ հրամանաւ
Տեառն խաչկայ»:

Թղ. 84բ. «Թէ զիարդ չարաչար մահուամբ
սատակեցաւ նետրապօլտին Սեբաստու, եւ
վասն թագաւորացն Բուլղարաց, որ սպանին
զնա»:

Թղ. 85ա. «Թէ որպէս չոգաւ զօրաւք
Թագաւորն Յունաց յաշխարհն Բուլղարաց
եւ պարտեալ փախստայ այս(բ)էն եկն»:

Թղ. 85ա. «Վասն ելանելոյ բռնակալին
Վարդայ ի Բաղդատայ եւ մտանելոյ յաշ-
խարհն Յունաց»:

Թղ. 85բ. «Ելն Փովասու (Փոկասու)
Վարդայ եւ ունել զթագաւորն Վարդ եւ թա-
գաւորել ինքեան»:

Թղ. 86ա. «Գնալ Փոկասու Վարդայ
յեզր ծովուն զօրօք եւ ելանել Վասլի եւ
սպաննել զնա»:

Թղ. 86բ. «Յաղագս երեսման աստեղն
եւ չարժման Կոստանդնուպօլիսի եւ մահա-
պատ ամպին Չորտուանէլին»:

Թղ. 87ա. «Յաղագս մերժելոյ զԹաւ-
տաւս ի թագաւորութենէ Ափխազաց եւ թա-
գաւորեցուցանելոյ զԲագրատ որդի Գուր-
գենայ»:

Թղ. 87բ. «Յաղակս չար գործոցն
Սմպատայ եւ մահոյ նորայ»:

Թղ. 88բ. «Յաղագս թագաւորելոյն
Դազկայ եւ որ ինչ յաւուրս նորայ»:

Թղ. 89բ. «Յաղագս Տեառն խաչկայ»:

Թղ. 89բ. «Յաղագս կաթողիկոսու-
թեան Տեառն Սարգսի»:

թղ. 90բ. «Թէ՛ զհարդ կրկին անգամ չոգաւ թագաւորն Վասիլ յաշխարհն Բուրդարաց եւ էառ զքաղաքն Վեռայի»:

թղ. 90բ. «Առաքումն ժանն պատրկի ի Բուրդարս եւ կալանաւոր լինել»:

թղ. 91ա. «Ել Տաճկաց զաւրուն Եգիւպտացուոց յաշխարհն Յունաց եւ միանգամ եւ երկիցս պատերազմեալ, եւ ելն թագաւորին Վասիլի ի վերայ նոցա»:

թղ. 91ա. «Յաղազս շարժմանն չորրորդ Հայոց»:

թղ. 91բ. «Դարձեալ ելն Եգիպտական զօրուն եւ վասն Բաբելոնի եւ մահ Դաւա-նոսին»:

թղ. 92ա. «Յաղազս ամիրային Բատայ մահուան եւ առումն Մանազկերտի եւ զայն Մամլանայ ի պատահումն կիւռապաղատին Դաւթի»:

թղ. 92բ. «Թէ՛ զհարդ քեռորդին Բատին ամիրայ եղեալ՝ Հանէ ի ներկերտոյ զՏաճիկ բնակիչս եւ մահ նորին յԱմթի»:

թղ. 93ա. «Կոտորած Վրաց զաւրուն ի Ուլաթ քաղաք»:

թղ. 93բ. «Վասն մեծի պատերազմին Պարսից եւ քրիստոնէից յԱպահունեաց դաւառի»:

թղ. 95բ. «Մուտն միւսանգամ թագաւորին Վասիլ Տաճկաց ի կողմանս Ասորուոց»:

թղ. 96ա. «...ռապաղատին Դաւթի եւ զայն Վասիլ յաշխարհն Արեւելից»:

թղ. 97ա. «Վասն զալուն Գուրդենայ յերկիրն Տայոց եւ զօրացն Յունաց ի դաւառն Բասենոյ»:

թղ. 97բ. «Թէ՛ զհարդ աւերեաց զգաւառն զՏաշիր եւ զՎրաց դաշտ»:

թղ. 98ա. «Յաղակս Նահայպետութեան Արծրունեաց, որ զմերովք ժամանակաւ քաղաւորեցին Վասպուրականի»:

թղ. 98բ. «Յաղակս շինելոյ արքային Դադկայ ի քաղաք Անուոյ զեկեղեցին մեծ, անուամբ սրբոյն Գրիգորի, Տրդատ վարդապետ (վարպետ) եկեղեցւոյ»:

թղ. 98բ. «Յաղազս վճարելոյ մահուամբ իշխանաց Փառխոսոյ»:

թղ. 98բ. «Բան վախճանի փառատրուկան սպառուած յիշատակարանի»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

թղ. 99բ. «Յաղազս զԳիլ յիշատակ, Արդարութեան եւ իմանալի արեգակն ի

զարնանաբեր ծոցածաւալ ծաղողութեան ի յադին աստուածակերտ ծառաստան տանս Աղբանազեան Թորգոմապետ գրոհի, ի ձեռն երկաքանչիւրոց դասուց սրբազանից եւթանանսից եւ երկոյտասանից, զԲարդղղիմէոս եւ զԲարդէոս չորհակերտ տաճողութեամբ սերժանեցի զբանն կենաց, ակնարկելով քալ չորհուրեալսն Գրիստոսի զարթոյցանել զՏէր ազարակին ի խորափոխ գրին տրոյ արեան վտակօք շաւման ձայնէր առ նահատակն, արի որ ննկեալ զի մի թշնամին որոմնացան յանդգնեցի զհերն, վասնորոյ ելանէր բազմատանը (ասկէ անդիմ գիրք կը փոխուի) չայրն Հաստահեղուս չնդմամբ արեամբ վկայիցն, որոյ շաղկալ էր երկիրն, այնու շինել զսուրբ կաթողիկէ անդուտ եւ այսր, որ է արք աստուածայինք չորհուրեալսն ալ, եւ ի կատարել ընթացից արեգականն ընդ իւր տարաւ զնշույլս լուսոյ իւրոյ, նա եւ չքացաւ Գիւնթապարն եւ արուսեանն ոչ երեւի, Բայց եւ միգապատեայս, որ զնոցայցն յիշատակ երկրորդեցի ձեզ, ով ծնունդք սրբութեան ողորմութեան ի ձեռս ձեր է, զի եւ Հաստայ տապաւարտանը, այլ ձեզ է որ փրկութեան եւ ժամանակ ընդունելի, ողորմեցարուք շանս սովամահի, տուք ողորմութիւն ինձ եւ եղբարց իմոց եւ ծնողաց եւ Գրիստոս Աստուած ի մեծի սոսկալի աւուրն զնա որ զմեզ յիշելոյ արժանի արասցէ, սրբոց առաքելոց եւ մարդարէից եւ մարտիրոսաց մասին արժանի արասցէ ամէն: Աղաչեմ մի անփոյթ առնէր եւ Տէր Հատուսեղ չեզ զվարձս քո: Ընդ նմին եւ ես յետինս յամենեանս եւ քան զընաս յոնցաւորս եւ անթիւ մեղօք ծանրարեռնեալս եւ արժանիս բազում մահուց եւ ոչ մի եւ ոչ մի կենաց, խաւարամածս չուրով Կարապետ Գրիգ, որ չեմ յիշելոյ, աղաչեմ յիշել յաղթմ առաջի Գրիստոսի զիս եւ զծնողն իմ զՏէր Յունանէս քահանայն եւ Վաթ չաթուն, որպէս զի աղօթիւք ձեր զտոց Գողթմութիւն ի Գրիստոսի եւ Տէր տացէ զորիտուր ձեզ բազումս. ամէն»:

ՀԵՏԱԳԱՅ ԳՐԻԶՆԵՐԷ

թղ. 100բ. Ենդագիր «Յետեալ ծառայ Դասպար Մովսէսեան», կը յաջորդեն անվան գրչափորձեր: Թղթեայ պաշպամակին ա էջիմ վրայ կը հանդիպիմք քառի մը անկարծիւր գրչափորձութիւններէ զատ՝ «ի քաղաքս Ասպահան Տուղայոյ ի նորս կոնկեակ, յետինս ծառայ Գ. Մովսէսեանց Գ. ենց»:

Իսկ ա. կողքի մերսի կողմ պիտակի մը վրայ գրուած է՝ «Գնեալ ի Զ. Վ. Ե. ի Զ(ուղայ)»:

թղ. 59ա. «Յիշատակ Մարտիրոս Վարդապետին»: Նոյնը՝ թղ. 63ա, 70ա:

թղ. 66ա. «Գիրքս յիշատակ է Մարտիրոս Վարդապետին»: Նոյնը՝ թղ. 75ա, 86ա, 88ա, 90ա:

2130

(Հիմ քիւ չափի)

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐՈՒ ՊԱՏՃԵՆՆԵՐ

ԵՐԵՒԱՆ(°)

1918—1919

ԹՈՒՂԹԳ. 27. Իյակուաւած՝ էջ 181—234: ՄԵՆՍԻՍԻՍԻՆ՝ 21.2X17: ՊՐԱԿ՝ չէ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16X14: ՑՈՂԳ. 19: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր միջակ հաստութեամբ քաւաք: ԿԱՋՄ՝ զարգ ղեք՝ ժամակ մը իրարու կաշուած, կողք չափի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ և գեղեցիկ շղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ մանուշակ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ևս. չափի: ԴԱՆՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 27բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1918—1919: ԳՐԻՑ՝ ամբողջ: ՑԵՂԻ՝ Երեւան(°): ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չափի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Կոլկասաւայերու և Թուրք կառավարութեան միջեւ կնքուած պայմանագրերու պատճէմներ: Քաղաւած ժամանակակից մամուլէն: Սշխարհագրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վերանայութիւններ Ալէքսանդրապոլի յանձնաժողովի նիստերի: Լրատու Թերթի Թիւ 445, 1918 Յուլիս 16, ԳՂ. Երեւան: Թերթ Թիւ 1, Հայկական առանձին

կորպուսի և Հայոց Ազգային Խորհրդի խառն յանձնաժողովի և Տաճկական զօրաբանակի յանձնաժողովի 1918 Թ. Յունիսի 19ի և 20ի միացեալ նիստերի նախագահութեամբ...» (Թերթ 1—4):

ԹՂ. 16ա. Վերաբերի մէջ Թուրք կառավարութեան և Հայկական Հանրապետութեան միջեւ փոխանակուած յուշագրերու պատճէմները: Լրագիր. Թիւ 5, 1918 Յուլիսի 19 ուրբաթը:

ԹՂ. 24ա. «Ժողովուրդ Թերթի Թիւ 184, 1918 Հոկտ. 13, Կիրակի, առնուած Ա. Խաչիսեանը որպէս արտաքին գործերի մինիստր»:

ԹՂ. 27ա. «Ձանգ, Թիւ 14, 1919 Յունվար 5, Ռոստոմի բարոյական մեծութեան մասին...»:

2131

(Հիմ քիւ չափի)

ԴԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹԳ. 4: ՄԵՆՍԻՍԻՍԻՆ՝ 21X17-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17X12: ՑՈՂԳ. 20: ՆԻԻԹ՝ էին հաստ զօրաւոր բայց վատարակ քաւաք: ԿԱՋՄ՝ գումաւոր քաւաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ, բնագործ վրայ քաղվածքի. սրբազանութիւններ կան: ԳԻՐ՝ միջին 2բ շղագիր, տպւած ամբողջութեամբ: ԹԱՆԱԳ՝ սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ևս. չափի: ԴԱՆՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 4բ վարձի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՑ՝

Միջաբան մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճակ: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չափի:

Մատենան է՝ Դաւանութիւն Հաւատոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Են այս անուն, Հաստատուն Հաւատով Հաւատամ...»: Եւրոպ կրկին ամբար ԹՂ. 2բ-էն սկսեալ:

2132

(Հիմ քիւ չափի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՏՕՄԱՐԻ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

ԺԷ—ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹԳ. 6: ՄԵՆՍԻՍԻՍԻՆ՝ 20.5X17: ՊՐԱԿ՝ պարսկ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16.5X12.2: ՑՈՂԳ. 33: ՆԻԻԹ՝ էին հաստիկ քաւաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ զարծածութեմէ մշտեծ ու պաշտած: ԳԻՐ՝ մեծը ձառագիր: ԹԱՆԱԳ՝ գումաւած սև, սկզբնա-

ւածները կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ևս. չափի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԷ—ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ամբողջ: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեւոնտաւ: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չափի: ՑԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1ա. Վերաբերի Լեւոնտայի 1807:

Հասակոտորն է՝ Մաս մը Տօմարէն: Ուր նշանակուած են իւրաքանչիւր օրուամ իմար երգեցեացիք շարակամները եւ ժամերգութեանց մասին հրահանգներ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Զատիկի Բ. կիրակէի մասէն կտար մը: «Քարոզ» Ս. Եկեղեցեաւ: Աղ. Ի

մէջ տաճարիւ: Ծառոյ ժամատուտ. Գնայի յարեաւ: Եարկ. Աջ. Յարեաւ Գրիստոս...: Թղ. 1բ. «Հինգշաբթի Տօն Համարամանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Պաշտօն նկնեցելոց...»:

Թղ. 2բ. «Կիրակի Պէնտէկոստի Տօն Գալստեան Հոգւոյն Սրբոյ»: Կը հասնի մինչեւ Յիսուսեկաց շարքադ կիրակէն:

2133

(Հիմ քիւ 926 եւ 1031բ)

ՀԱՇԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԻՆ(°)

1816(°)

ԲՈՒԴՐՔ՝ 83: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.4X15: ՊՐԱԿ՝ Ա—Ը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5X8-5: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ մետրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրերն ու սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ լուսամբները քաշուած են կարմիր պարզ գիծերով: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 61—63բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1816(°), հմտ. Թղ. 5ա: ԳՐԻԶ՝ ամծածօք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար կարիմ, հմտ. Թղ. 3բ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի, բացի Թղ. 2ա՝ «Մուրբ Նօզի Աստուած զնեա տկարիս»:

Մատենան է՝ «Ճաշակ գրականութեան» Մանրավէպեր են կամ ասացուածքներ, գաւազամ ձեւերով շարադրուած:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա—4ա. Վիպասամութեամ օրինակներն են հետեւեալ խորագրերով. «Վիպասանութիւն» գործեալ իրաց, իբր գործեալ իրաց, բացայայտ, Հաւանական, Համառօտ, քաղցր», վերջիմը երեք օրինակ: Առաջիմը կը սկսի՝ «Ի ժամանակի միում արուեստաւոր մի գոյր եւ ունէր զբաղում աշակերտս...»:

Թղ. 4բ—5բ. «Շարադրութիւն» տիտղոսի տակ յառաջ կը բերուին հիմք կտորներ հետեւեալ խորագրերով. «Շարադրութիւն» անգարդ, «գարդարեայ», «պատմական», «ատենական», «բանաստեղծական»: Առաջիմը կը սկսի. «Եւ արք ի ժամանակի մերում յոյժ սուղութիւն եղեւ ընդ ամենայն կողմանս Կարնոյ քաղաքին եւ տարածեցաւ ընդ ամենայն տեղիս մինչեւ ցերիս ամս...»: Այս շարադրութիւններու կարգին Թղ. 5ա կը կարդամք՝ «Յամի Փրկչին մերոյ ի Հաղար ութՀարիւր տասնեակեցին գոյր ի քաղաքն

Կարին դիտապետ ոմն: Յաւուր միում եկին բազում արք առ նա, վասն լինելոյ նոցա քահանայ՝ ասացին ցղիտապետն, զի եկեալ եմք առ քեզ եւ օծցես զմեզ քահանայ: Ասաց դիտապետն, Թէ դուք ունիք ձեզ վկայ արժանի լինելոյ կարգի քահանայութեան, եւ նոքա ասացին այդ ունիմք զբազում վկայս: Յայնմամ դիտապետն Հաւանեցաւ նոցա եւ ասաց ի մեծի պահոց յերկրորդ շարաքին ձեռնադրեցից զձեզ քահանայ: Եւ ի դալն յերկրորդ շարաքին զնոսա ձեռնադրեաց քահանայ եւ զհինգ արս եւս սարկուսպ, զայլ եւս երկուս կղերիկոս, որոց անուանքն էին այստեղի Գէորդ եւ Իսրայէլ...»:

Թղ. 6ա—8ա. «Պատմութիւն» անունով կը յաջորդեն վեց կտորներ: «Պատմութիւն» առասպելեաց», «բանական առասպելեաց», «բարոյական առասպելեաց», «խառն առասպելեաց», «օգտութեան առասպելեաց»: Առաջիմը կը սկսի՝ «Այդ ոմն տեսեալ զփառեան զի ընթանայր ի պողոտայ ինչ, ինքն եւս ընթացաւ զինչ նորա...»:

Թղ. 8ա—բ. «Պէտք» տիտղոսով երեք կտոր: «Պէտք» բանական», «գործնական», «խառն»: Առաջիմը կը սկսի՝ «Յոնարամիտ այդ ոմն ի ժամանակն Հայեցեալ ի դիրսն քերթողաց եւ տեսանէր զի ոմն ելանէր ի յաթոռոյն յերմէ...»:

Թղ. 8բ—10բ. «Ճառ ներրողական ի պիտոյից»: Կը յաջորդեն ութը կտոր՝ «Մեկնութեամբ», «պատճառօք», «դեղդիւմկօք», «նմանեօք», «յարացոյցիւ», «վկայութեամբ», «Համառօտ վերլարանութիւն»: Առաջիմը կը սկսի՝ «Արդարեւ. զի թէպէտ ի

դարս դարս գտան բազում զօրավարք, բայց
ի մէջ նոցա դերազանց գտաւ Քան զամենե-
անան քաջամարտիկ զինուորն Գրիստոսի
սուրբն Գէորգ...» :

Թղ. 11ա. «Հնգուտնեան ոտանաւոր ի
վերայ սուրբ Աստուածածնի յղացման» :
«Կոյս Աստուածածին տաճար Տիրածին,
Մայր անճառ Բանին,
Գովեալ Իսկուհին, Կոյս երանելին
Յղացեալ յարգանդին...» (10 տաղ) :

Թղ. 11ա. «Վեցոտեան ոտանաւոր,
վասն մատնութեան Քրիստոսի» :

«Ինքնազօր մատնեցաւ,
Սուրբ Հոգին փայլեցաւ :
Հօր կամաց հաճեցաւ
Բայ Որդւոյն սահմանաւ...» (12 տաղ) :

Թղ. 11բ. «Եօթնոտեան ոտանաւոր ի
վերայ սրբոց մարգարէից» :

«Բազմեալ էին այնք ի տան,
Սպասէին քում զայլոստեան :
Մինչ տեսին զքեզ զարմացան,
Յոյժ խնդութեամբ զուարճացան...» (16
տաղ) :

Թղ. 12ա. «Ութնոտեան ոտանաւոր առ
սուրբ Կոյսն Մարիամ» :

«Նդեալ ես մայր դու թարմ մանկան
Քահ ես լուսոյ պայծառ փայլման :
Ղամպար շող առաւօտեան,
Բազմազունից ես պատմական...» (16
տաղ, անգղագ տաղերու սկզբնաւորութիւնը
կաւ տաղ՝ ԵՂՍԱՅԵՐԹ) :

Թղ. 12բ. «Ութնոտեայ ոտանաւոր ի
վերայ սրբոյն Գէորգայ» :

«Գէորգ անուն քաջ զօրացեալ,
Փափազանօք առ Տէր հայեցեալ :
Էն կատարիչ խնդրուածաց
Եւ ի Տեառնէ վերաձայնեալ...» (12
տաղ, անգղագ տաղերու սկզբնաւորութիւնը
կազմեմ՝ ԳԵՈՐԳԱ) :

Թղ. 12բ. «Իննոտեայ ոտանաւոր ի
վերայ սուրբ Աստուածածնայ յօրինեալ» :
«Յանկալի լուսատու սուրբ տաճար
Հայոց մեր մեծաշէն կառուցար,
Ոսկեզօծ կամարն դու փայլեցեալ
Յերկնային առաջատն իրփեցար...» (4
տաղ) :

Թղ. 13ա. «Տասնոտեայ ոտանաւոր վասն
ծննդեան Քրիստոսի» :
«Հովիւքն երգէին. Նոր արջայն ծնեալ,
Ի խանձարուրս բրդեա պատատեալ,

Այլ ի մօուր անբանից եղեալ,
Որում թաղաւորք իսկ երկրպագեալ...»
(12 տաղ) :

Թղ. 13բ. «Մետասանոտեայ ոտանաւոր
ի վերայ սրբոց մարգարէից» :

«Նախապէս մարգարէքն զայս խորհէին,
Յիսուսի զայլոստեանն այնք ոպասէին :
Գալոց է Աստուածորդին իսկ ասէին,
Ի փրկել զազաւ մարդկան իւրովին...»
(12 տաղ) :

Թղ. 14ա. «Երկոտասանոտեայ ոտանա-
ւոր վասն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորին» :
«Ճրաք սրտից առ Տէր մտից մեզ առաքիչ,
Հայաստանեայ Գրիգորիոս Լուսաւո-
րիչ» :

«Երկոտասան պատկազարդ ազգաց ուղղիչ
Գլուխ եղեր հայրապետաց ով դու մաք-
րիչ...» (12 տաղ) :

Թղ. 14ա. «Ութնոտեայ ոտանաւոր
սրբոյն Կարապետի գերեզմանին» :

«Գերեզման այս Կարապետի
Պայծառ լուսով հռչակ փայլի :
Երեւելով փայլուն յերկրի,
Մեծապայծառ լուսով շնորհի...» (16
տաղ, սկզբնագրերը կը կազմեմ՝ ԳԵՐԵԶ-
ՄԱՆ) :

Թղ. 14բ—15ա. «Ննդիր» խորագրով
եօթը մախադատութիւններ. «Ննդիր՝ յարա-
կից», «տեսական», «գործնական», «անո-
րոյ», «տրոշեալ», «զլիւսաւոր», «մէջնա-
կեալ» : Անոնքն է՝ «Արդեօք արժա՞ն իցէ
իմաստուն մարդոյ խրատ տալ» :

Թղ. 15ա. «Հաւաքաբանութիւն՝ Աս-
տուած է արարիչ երկնի եւ երկրի, իսկ
Քրիստոս է Աստուած, ապա ուրեմն Քրիս-
տոս է արարիչ երկնի եւ երկրի» :

Թղ. 15ա. «Հնարք՝ Իսկ արդ, շնչաւոր
է, ուրեմն կենդանի է» :

Թղ. 15բ—16բ. «Սահման» խորագրով՝
«ի յատուկ պատահմանց», «յատուկ պա-
տահմանց», «ի հասարակ պատահմանց»,
«ի չորից պատճառաց», «ի գործոց»,
«յամբողջական մասանց», «ի մեռն ստորա-
դասութեան», «ի մեռն բացասութեան», «ի
մեռն նմանութեան», «ի մեռն հակադրու-
թեան», «ի մեռն ստուգաբանութեան»,
«նահման եւ այլաբանութիւն» : Անոնքն է՝
«Արհեստն հալելոյ զոսկին է օգտակար, իսկ
ոսկերչութիւն է արհեստ հալելոյ զոսկին,
ապա ուրեմն ոսկերչութիւն է օգտակար» :

Թղ. 16թ—17թ. «Թուումն մասանց» խորագրով հինգ կտոր, երեքը արձակ, երկուքը չափակամ: Առաջին չափակամն է՝

«Ելուզակքը շար լեռնային
ի տուն առնն միում մտին,
Ձգականլ արկղն կոտորեցին,
Ձոր ինչ ի նմա դոյր գերփեցին...»:

Թղ. 17թ—18թ. Կարն կտորմեր հետեւեալ խորագրերով՝ «Յաղազս ստուգարանուսեան», «Յաղազս դուրսեան», «Յաղազս սեռի», «ի տեսակէ յանհատն», «Յանհատից առ տեսակն», «ի տեսակէ յանհատն», «Յանհատից առ տեսակն»:

Թղ. 18թ—19ա. «Նմանութեան» խորագրով՝ «Յաղազս նմանութեան», «նմանութիւն դաղափարական», «կեղծման»: Առաջինը «իսկ ո՞ր վիշապն այնպէս ահազի կալէ զորս պատանել իբրեւ զբարկացողն...»:

Թղ. 19թ—20ա. «Հակադուրսիւն» անդամոց, «առնչական», «անդամոց բանից», «առնչական» դարձալ, «հակասական», «պակասական»: Առաջինը՝ «Արդ եմք հեղառ ի կրթել եւ ճակ ուսանիլ...»:

Թղ. 20թ—21ա. «Պարագայից» զուգընթաց, «հետեւորդ», «եւթերթաց»: Առաջինը՝ «Եւ արդ ահա զբաճաւորեալ ի զարդ քաջութեան, աստուածային զօրութեան եւ բանիւ Աստուծոյ...»:

Թղ. 21թ. «Յաղազս հետեւմանց» ի լուսաւորելի զիտնոց ի ճառապայթից աստուածադիտութեան, կորնչին անօրէնք...»:

Թղ. 22ա. «Յաղազս ընդդիմամարտից» Ահաւասիկ մանայն ձախողակի նեղութիւնն, աւերումն եւ քակտումն վերստին նորոգեցան ի մեղ...»:

Թղ. 22ա—23ա: «Պատճառ» արարչական», «Տեսական», «Վախճանական», «ի շորից պատճառաց»: Առաջինը՝ «Առաջնորդեաց Սողոմոնի նիւթ տղեղաւործութեան կորստեան, որ զսկիզբն իւր էառ ի մահու յանցաւորութենէ...»:

Թղ. 23ա. «Գործոց» Լուսակերպ մանկունքն զուարթացան ի վերինն նրուսաղէմ մկրտութեամբ սուրբ աւազանին...»:

Թղ. 23ա—23բ. «Յաղազս բաղդատականի», «ի փոքունէն առ մեծն», «ի հաւասարէն առ հաւասարն», «ի մեծէն առ փոքրն»: Առաջինը՝ «իսկ եթէ այրի աղքատն, իւր աղքատութեամբ յանտանելի տառապանսն

անկեալ ի մէջ մահճի նեղսազոյն անմիջապէս հեծէ...»:

Թղ. 23բ. «Համարույ» ի ծագել հրաշից սրբոյ խաչին ընդ տիեզերս մեծապէս շողացեալ, հռակեցաւ եւ համարանցեալ գերազանց լոյսն նորաց:

Թղ. 24ա—25թ. «Ընդլայնումն» իրաց», «Փոխարեութեան բառից», «Գերադրական բառից», «Նշյանշան բառից», «ի ձեռն թարդ բառից», «ի ձեռն շրջաբանութեան», «ի ձեռն կրկնութեան», «ի ձեռն աստիճանաց»: Առաջինը՝ «իսկ եւ անեմ ձեղ վասն ազատութեան հոգւոց ձերուց, զի ի զերծանիւն ձեր ի ձեռաց սատանայի անանց ուրախութիւն եղեւ ձեզ...»:

Թղ. 26ա—27ա. «Յաղազս» երկիրի», «Վաստահութեան», «Քնդութեան», «Յատեւութիւն», «Կարեկցութիւն»: Առաջինը՝ «իսկ արդ ահա ճոռմք հայեցան անպատշաճ գործս մանկանց եւ աշօք տեսին զարթմունս զեռաւարժից...»:

Թղ. 27թ—30թ. «Յառաջբանութիւն» հարցմամբ», «Համարձակութեամբ», «Աղերսանօք», «Բարկութեան», «Կարեկցութեամբ», «Գոշմամբ», «ի պարապայից», «ի մէջ արկանելով», «Հարցանելով», «ի կախ պահելով զբանն ի սկզբան անդ», «ի խոստովանութենէ անբաւականութեան անձին», «Պաշտօնի», «Յանցանաց պաշտօնի»: Առաջինը՝ «Եւ արդ, ո՞վ զիտակ եղեւ եզրակացութեան աշխարհիս, եւ կամ ո՞վ կարէ տուլ զտեղեկութիւն ինչ զմանէ...»:

Թղ. 31ա. «Հաւաքբանութիւն» տրամաբանական», «Ճարտասանական»: Առաջինը՝ «Մեծագոյն Ամենայն փիլիսոփայութիւն է գովելի...»:

Թղ. 31ա—32թ. «Հնարք», «Մականութիւն», «Յարացոյց», «Համաբարդութիւն», «Երկայնաբանութիւն», «Հերքումն», «Վերջաբանութիւն»: Առաջինը՝ «Եւ արդ ոչ ոք կարողանայ տեսանել մարմնաւոր աշօք զանտեսանելին...»:

Թղ. 33ա—35ա. «Յաղազս ճոխարանութեան փոխարեութեան», «Փոխարեութիւն», «Փոխադարձն եղեալ ի տեղի անփոխադարձի», «Անկենդանն եղեալ ի տեղի կենդանեաց», «Անկենդանն եղեալ ի տեղի անկենդանեաց», «Փոխանութիւն», «պարունակողն եղեալ ի տեղի պարունակելոյն», «Մականգրականն դնի ի տեղի ենթակայի»:

«Պարունակեալն եղաւ ի տեղի պարունակողին», «Ժամանակն դնի ի տեղի իրաց», «Թուրն դնի ի տեղի թուեալ իրաց», «Ի տեղի մասն դնի ի տեղի բոլորին», «Բոլորն դնի ի տեղի մասին», «Եկիւքն դնի ի տեղի իրին», «Սեռն դնի ի տեղի տեսակին», «Տեսակն դնի ի տեղի սեռին», «Որոշ թիւն դնի ի տեղի անորոշ թուոյն», Առաջիմը՝ «Եւ արդ անթառամ վարդն անեղին ոսկեզօծ գեղեցկութեամբն գերափայլեալ ի մէջ երկրի...»:

Թղ. 35ա—բ. «Հեզնութիւն», «Երգիծանութիւն», «Փոխառութիւն», «Այլաբանութիւն», Առաջիմը՝ «Արդ Գէորդ ուսաւ զգերականութիւնն իսկ Մարգարեաւ եւս ուսաւ, բայց միտքն նոցա լիովին ոչ տեղեկացան ճանաչելոյ խնրոյ իւրեանց...»:

Թղ. 36ա—38ա. «Յաղագս պիտակութեան», «Բանաստեղծութեան», «Չափազանցութիւն», «Շրջաբանութեան», «Կերակուում», «Դարձում», «Բարձրաւորութիւն», Առաջիմը՝ «Ժակ արդ զուսմբեալ չօտն անբաւ զօրութեամբն արդապէս չանց ի Դամասկոս...»:

Թղ. 38ա—39բ. «Կրկնապատկութիւն՝ Անմիջապէս», «Ընդմիջաբար», «Աստիճան», «Ժամանակութիւն նոյնանշանից», «Յոգնահալովութիւն», «Բազմաօղորութիւն», «Տարանջատութիւն», Առաջիմը՝ «Եւ արդ ով իմար, իսկ եւ իսկ ասեմ զեզ, ընթերցիր, ընթերցիր, զի իմաստազոյն լինիցիս...»:

Թղ. 40ա—43ա. «Թեոհականութիւն», «Լծակցութիւն ընդ նոսա», «Տրոհութիւն», «Յարանուն», «Նոյնահալով ձեւ», «Նոյնապերջ ձեւոյ», Առաջիմը՝ «Արդ այնպիսի աստեարանք յորդորելով (խրատին) զբազում ժողովուրդն ի մէջ եկեղեցւոյ պէս պէս բանիւ զիդման նոցա փափազով (լցուցանէին) ...»:

Թղ. 43ա—51բ. «Ներհակադրութիւն», «Հակակցութիւն», «Ժիսատագրութիւն», «Բացադանշութիւն», «Մակազանշութիւն», «Տարակուսութիւն», «Աղերսանք», «Անէծք», «Հարցում», «Ջանցառութիւն», «Լռութիւն», «Վստահութիւն», «Շնորհում», «Բացադրութիւն», «Նկարագրութիւն», «Դիմառնութիւն», «Բարառնութիւն», «Հակադրութիւն», «Կախում», «Հաղորդակցութիւն», «Ասխապաշարում», «Բաժանորդութիւն», «Ուղղութիւն», «Անցում», Առաջիմը՝ «Եւ արդ ընդէ՞ր լինի ի փառացն կորուստ եւ կամ ի կորստենէ փառս...»:

Թղ. 51բ—53ա. «Պարբերութիւն՝ Արունեստական», «Երկանդամ», «Եռանդամ», «Քառանդամ», «Ընդլայնում», «Թուոց», «Թուաւոր», Առաջիմը՝ «Ժակ արդ յորժամ վտարանդէր անօրէն արջայն Պարսից դադտնի զգօրս Հայոց խմբին, յայնժամ յայտնեալ նմա ի Տեառնէ...»:

Թղ. 53բ—55բ. «Ոճ՝ Վսեմական», «Վսեմական արունեստի», «Միջական», «Պարզ», «Վայելուչ ճոխաբանութեան», «Արունեստի», «Գոյութեան», Առաջիմը՝ «Ժակ արդ, սիրելի եւ ընկերակից իմ, զի որովչետես երիտասարդութեան զօրեղութիւնն առ մեզ Հաստատեալ կայ...»:

Թղ. 56ա—59ա. «Կցորդական Հանդէս», «Ժամանակն», «Բնական առաքինութիւն», «Փոխաբերութիւն», «Փոխաբերութիւն բացադարձութեան ձեւով», «Փոխաբերութիւն», «Վայելլականաւ», «Օգտակարաւ», «Հանդէս իմաստութեան», Առաջիմը՝ «Ժակ արդ, սպարապետն Փոնցիանոս պատերազմեցաւ ընդ թշնամոյն Մոզրոսի արջայի եւ զօրօք իւրովք յաղթեաց...»:

Թղ. 59բ. «Ճառ՝ Ծննդեան», «Հարսանեաց», Առաջիմը՝ «Ժակ արդ ի գերազանցեալ տոհմին Աբրահամու Հօր մերոյ շնորհեցաւ յԱստուծոյ Յովսէփի գաւազ նահապետին Յակոբայ եւ կնէտն Ռեբեկայն...»:

Թղ. 60ա. «Վերտառութիւն», «Համասփիւռ լուսազգեաց արձան եւ Հովիւ Հօտին Գրիստոսի սքանչելի խարխիս...»:

Թղ. 60բ. «Տապանագիր՝ Չուարճացիր Պետրոս արի Զի վաղճան Քո եղեւ բարի, էիր պահեալ խրատն Յիսուսի, Արժանացար վերին Հարկի, Շղար դու իսկ ի տապանի, Ի մահուանէ գերծար աստի, Մեղաւորք տան զեզ երանի, Զի կոչեցար Փրկչին Որդի, Լցար շնորհօք Տեառն արջայի, Ստացար զփառս յաւուրն վերջին»:

Թղ. 61ա. «Տապանագիր օրինաւոր, Մովսէս գիտակ երգարանից այն թարգմանիչ, Սուրբ եւ ընտիր ի խորին իսկ մանկանց վարժիչ, Ոսկերոյդով ազգին Հայոց էր զարդարել, Երկնաժառանգ լցեալ շնորհօք մեզ խրատիչ»:

Վսեմափառ խօսիք եղև բարեաց գտիչ,
 ԶանՀաւատս յիւրմէ զօրեղ դադարիչ:
 Սփռեաց մարդկան գիմաստութիւնս
 տղայոց բաշխիչ,
 Ստացաւ փառս ի Յիսուսէ սիրոյ տուիչ,
 Էակից Հօր պատուոյն արժան զօրեղ
 պատմիչ,

Իսկ յայտնեցաւ երկրորդ Մովսէսս մե-
 ղաց լուծիչ,
 Սուր եւ երազ անց ընդ կենցաղն սրա-
 թոյիչ:

Ի Հինգերորդ դարուն գլեհանաւ:
 Ամգոյց տոգորու սկզբնագրերը կը կազմեն՝
 ՄՈՎՍԷՍԻՍ:

2134

(Հիմ քիւ 650)

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԾԱՐԱԿՆՈՑ ԵՒ ՄԱՇՏՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1800ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16, իջեկայում 1—23 միայն: ՄԵ-
 ԵՈՒԹԻՒՆ՝ 21.2×12.5: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
 միասեւ 14×8: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ եիմ, զօրաւոր,
 միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱԶՄ՝ խեղճ կապկապ
 քուզք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքի քուզքը շատ գէշ,
 մարմինը լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ գեղեցիկ Յօր Յօտրգիր:
 ԹԱՆԱՔ՝ զուստաւած սեւ, խորագիրները տեղ-տեղ
 կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չաւնի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 12ա
 մեծ մտտով, 12ք—16ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի վերջերը:
 ԳՐԻՑ՝ ամօծմօք, Միփքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւա-
 ճաքար վիճմաւ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւնի:

Մատենան է՝ Հատընտիր շարակնոց եւ
 Մաշտոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ի 1 Յունուարի Կաղանդ, Տնո-
 րէնութիւն եւ Անուն Տեառն մերոյ: Ի գիշերի

Օրհնութիւն ԳԿ. Փառացի Հօր...» իւր սա-
 րօքն:

ԹՂ. 4ք. «Ի 6 Յունուարի յաւուր Յայտ-
 նութեան Կանոն ջուր օրհնելոյ: Յետ ար-
 ձակման պատարագի զգնեուն քահանայքն
 եւ երթան միարան ի ջուրն խաշիւ եւ աւե-
 տարանաւ եւ ամենայն զարդու ասելով շա-
 րական ԴՁ: Լոյս ի լուսոյ...»:

ԹՂ. 11ա. «Կանոն տուն օրհնելոյ: Լոյս
 ի լուսոյ...»:

ԹՂ. 11ք. «Եւ 17 Յունուարի սրբոյ Հօրն
 մերոյ Աստուծոյ Յերեկոյէ նախատեսակ
 առնիջիւր զկնի Յոյս Կենաց-ին, ի Գիշերի
 Օրհնութիւն ԴՁ. Որ պերագանցեալ զը-
 տար...» միայն մինչեւ քաղութանը,
 մնացածին օրինակութիւնը ընդհատած է:

2135

(Հիմ քիւ չաւնի)

ԶՈՒՅԱԿ ՁԵՌԱԳՐԱՑ ԵՒ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆՔ

ՎԻՆԵՆԱ

1828

ԹՈՒՂԹՔ՝ 46: ՄԵԵՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×14.0: ՊՐԱԿՔ՝
 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18×12: ՏՈՂՔ՝ 35: ՆԻԻԹ՝
 եիմ զօրաւոր հաստակն քուզք: ԿԱԶՄ՝ բարազատ
 ստաւարաքուզք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու
 վերջը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ առջեւէն քաւնի մը տրակ
 համուած կ'երեւի, մնացածը լաւ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ,
 մերծծաւած: ԳԻՐ՝ շեղագիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
 չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 15, 24ք, 25ք—46ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
 1828: ԳՐԻՑ՝ Յովնանեմ Հ. Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ վիճմաւ:
 ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 14ք. եւ ապալիմ պահպանակի
 երկրորդ երեսին, որ ցամկն է ձեռագրես, լատիներէն
 լեզուով:

Մատենան է՝ «Յուցակ Հայ Ձեռագրաց
 Մատենադարանի Մխիթարեանց ի Վիեննա»
 եւ Փրատներէն լեզուով Հայ եիմ Մատենա-
 գիրանբու մասին Ջրպետ Շահանի գրա-
 քիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կու տայ իւրաքանչիւր ձեռագրի բովան-
 ձակութիւնը կարն կերպով: Ձեռագրիս
 մասին տես Տաշեան Յուցակ էջ Գ., Հոմ

հրատարակւած է մասն յիշատակարանը ամբողջապէս:

Թղ. 16ա. «Օրինակեալ ի մատենէ, զոր ի Գաղղ. լեզու յօրինեալ է Շահան Զրպետ: Հ. Պ(օղոս) Յ(ովնամեմմ): Notice sur les principaux historiens d'Arménie»:

Թղ. 25ա. «Préface. Les manuscrits arméniens de la bibliothèque impériale (de Paris)» ստորագրւած՝ «M. Muradgia»:

Թղ. 25ա. Ցամկ մըմ է քանի մը այլ հին ստղագրութեանց:

2136

(Հիմ քիւ 661 եւ 94)

ԱՂԹԱՐԲ ՄՇՏՆՁԵՆԱԻՈՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1767

ԹՈՒՂԹՔ՝ 85, իջեկայւած 1—216: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 21-ՅX15-8: ՊՐԱԿՔ՝ ԺՋ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտաիւմ 18X10-5: ՏՈՂՔ՝ 88: ՆԻԹ՝ հին գորւաւոր
միջակ հաստութեամբ քաւաք: ԿԱՋՄ՝ կարւած է,
բայց երբեք կաղջ չէ ունեցած: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ար-
տաճաւառ շատ ազտոտած: ԳԻՐ՝ փետրագիր Յօրգրք:
ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ. յաւի: ԳԱՋԱՐԿ՝
Թղ. 1—8, 45ա—51ա, 54բ—58ա, 63բ, 64բ—66բ,
71բ—74ա, 92բ—96բ, Յշտեակած ե8է միայն լմամ
դատարկեմբ: ԳԵՄԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ բազմաթիւ կե-
ղամեկերայբու եւ աստղագիտական երկայք-մերու:
ԺԱՄԱՆԱՂ՝ 1787: ԳՐԻՑ՝ եռյատարեմ չ. իզմատիւս
Կօստանդնուպոլսեցի 1710—1730: ՏՈՂԻ՝ Կ. Պոլս:
ՅԻՇԱՋԱԿԱՐԱՆ՝ յաւի, բայց հմաւ. ամուսնեմբքը
Թղ. 9ա եւ Թղ. 96բ:

Մատենան է՝ **Թղ. 9ա.** «Աղթարք
մշտնջենաւոր Հոռտիլիոսի Բենիկկասեանց
Կոստնտնուպոլսի Յօրինեալ եւ բաժանեալ ի
Հինդ մասունն ի Հոկտամբրոսէ Բելտրանցայ
ի Տերբանովա յայնկոյս Կաղարքիայ Որպէս
եւ տեսնեն ի յերեսս, որ զկնի դայ: Գործ
կարեւոր եւ բերկրալի, որպէս եւ օգտակար
եւ պիտանի իւրաքանչիւր անձին եւ մանա-
ւանդ աստեղագիտաց, բնազնից, մարդա-
կագմութեան, բժշկաց, բնաբանից, վիրա-
բուսից, վարսավիրաց, ցգահանից, հանգա-
հանից մետաղաց, երկրագործաց, պատկե-
րահանաց, նաւավարաց, ճանապարհորդաց,
վերականգնուաց բանականաց, զօրավարաց,
զօրապետաց, նիզակակցաց եւ այլ ամենայն
կարգաբարձի անձին: Հանդերձ երկու բազ-
մաժանն աղիւսակօջ այնք ամենայնի, որ
բովանդակի յառաջիկայ աղթարքս: Թարգ-
մանեալ յիտալացոյ լեզուէ ի հայ բարբառ
աշխատասիրութեամբ (տակէ ամբիմ տարբեր
գրով) Կոստանդնուպոլսեցի Հայր Իգնատիոս
Վարդապետի աշակերտի Միքիթարայ Վար-
դապետի մեծի Աբրայի ի Կոստանդնուպոլսո:

(Դարձեալ գրչագրի գրով) **Յամի Տեանն**
1767 ի Փետրվարի 10»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 9բ. Գրութեան միւլքերու ցանկմ է:
«Յառաջնունն ճառի ծնունդ լուսնի, խաւար-
մունք, գիտաւոր աստեղք...»:

Թղ. 10ա. «Աղիւսակ իրաց առաւել
նշանաւորաց»:

Թղ. 18ա. «Աղիւսակ իրաց ինչ առաւել
մասնաւորաց այսր աղթարքի թողով զայլ
անբաւ հետաքրքրութիւնս, զոր ընթերցեալ
դոցես, քիչ շատ ախորժումն»:

Թղ. 21բ. «Բելտրանոս առ վերջանող
գրոցս»:

Թղ. 22ա. «Յառաջաբանութիւն Հոռ-
տիլիոսի Բենիկկասեանց»:

Թղ. 24ա. «Մասն Ա.» Ախտարքի մշտնջե-
նաւորի: Ճառ Ա.՝ Յորում վիպասանի Վասն
սոժարի նորոգ ուղղելոյ, վասն մշտնջենաւոր
ծննդեան լուսնի, վասն ժամանակի, յորում
լոյս տայ լուսինն յամենայն ամիս, վասն
երկոտասան կենդանակերպից եւ վասն
խաւարմանց»:

Թղ. 30ա. «Լուսնացոյց մշտնջենաւոր
յօրինեալ ըստ այսոցիկ մերոց ժամանակաց
ի Բելտրանոսէ»:

Թղ. 33բ. «Մնուսնք երկոտասան կեն-
դանակերպից»:

Թղ. 34ա. «Աղիւսակ գիտելոյ յիւրա-
քանչիւր աւուր տարւոյ Թէ քանի ժամս,
րոպէս եւ երկրորդս տացէ լոյս լուսինն
յառաջին օրէ ծննդեան իւրոյ եւ դարձեալ
յետ ԺՆ. երրորդի յիւրաքանչիւրում յաւուրոյ
իւրոց լուսնականաց»:

Թղ. 34բ. «Զիրարդ լոյս է լուսինն, եւ որչափ ժամանակ կայ յամէն եւ ի նուազել յաւուրս, որք ոչ են հաւատար»:

Թղ. 34բ. «Աղիւսակ գիտելոյ, թէ յորում կենդանակերպի լինի ծնունդ լուսնի յիրաքանչիւր աւուր եւ յամսեան տարւոյ մշտնջենաւորապէս»:

Թղ. 36ա. «Ոսք վասն խաւարմանց արեգական եւ լուսնի ուր տեսցի թէ յորում ամի, ամսեան, աւուր, ժամու, րոպէի, կենդանակերպի եւ աստիճանի լինի նոյն խաւարումն, նշանակելով իսկ թէ յորմէ՞ կողմանէ սկսանի խաւարել, որչափ ժամանակ տեւէ, եւ մոլորակն, որ իցէ տէր նոյն խաւարման եւ թէ յորում կենդանակերպի գտցի»:

Թղ. 40ա. «Ծառ Բ.» Առաջին մասին ակնթարթի մշտնջենաւորի: Ընթացք եօթն վրդան ծնոթղմ յորտ տոմ յոտ ետիոմսւր ընդ երկրոտասան կենդանակերպս երկնից, աղիւսակ հայեցուածոց, զոր առնէ լուսինն ընդ մոլորակաց, խօսք վասն եօթն մոլորակաց եւ վասն ժի կենդանակերպից զողիւկոսի: Աղիւսակ՝ Վասն հայեցուածոց եւ թէ զինչ իցէ, Վասն բարձրութեան բեւեռաց, Վասն երկրոտասան տանց, Վասն ժամուց միջօրէի, Վասն ժամուց ծագման արեւու, Վասն ժամուց մոլորակաց: Հաշիւ համարոյ ձեւոյն աստեղաբաշխականին»:

Թղ. 40ա. «Քանի ամբ, ամիսք, եւ աւուրք լինիցին իւրաքանչիւր մոլորակաց, մինչեւ ի դառնալ նոցա ի տեղի իւրեանց այսինքն ի պատել զՁողիակն: Գլուխ Ա.»:

Թղ. 40ա. «Առ ի գիտել թէ որչափ ժամանակ թաղաւորեն կենդանակերպք: Գլուխ Բ.»:

Թղ. 40բ. «Աղիւսակ յատուկ շարժմանց տասն կամարաց երկնից եւ մանաւանդ այն ինչ եղաւ, զի տացէ քեզ գիտել զմիջին շարժումնս հանապազօրեայս զմոլորակաց, զոր առնեն ի միում ժամու, ի միում աւուր, եւ ի միում ամի իւրաքանչիւր ի կամարաց եւ ի մոլորակաց: Գլուխ Գ.»:

Թղ. 41ա. «Կանոն գիտելոյ թէ որ մոլորակ եւ կենդանակերպ իցէ տանուտէր տարւոյն: Եւ դարձեալ, թէ որչափ ժամանակ դասնի մի մոլորակ ի տան այլոյ մոլորակի մշտնջենաւորապէս, այսինքն թէ որչափ ժամանակ կացցէ ի միում կենդանակերպի ի տան իւրաքանչիւր մոլորակի, որչափ ժամանակ կացցէ ի տան միւս մոլորակի, եւ առ

ի գիտել թէ քանի աստիճանս դասնիցի մոլորակն: Գլուխ Դ.»:

Թղ. 42ա. «Ընթացք, զոր առնէ լուսնը թաշ յամս իւր՝ ժի ի Ձողիակոսի: Գլուխ Ե.»:

Թղ. 42բ. «Ընթացք, զոր առնէ Հրատն ընդ իւր երկու ամի ի Ձողիակոսի: Գլուխ Զ.»:

Թղ. 43ա. «Ընթացք, զոր առնէ արեգակն յամենայն ամի ի Ձողիակոսի: Գլուխ Է.»:

Թղ. 43բ. «Ընթացք, զոր առնէ Արուսեակն ի մի տարին ի Ձողիակոսի: Գլուխ Ը.»:

Թղ. 44ա. «Ընթացք, զոր առնէ Փայլածուն յամենայն ամի ի Ձողիակոսի: Գլուխ Թ.»:

Թղ. 44բ. «Աղիւսակ ընթացից մշտնջենաւոր զոր առնէ լուսինն յերկրոտասան կենդանակերպս Ձողիակոսի յամս 19, որոյ ընդ վերջնալ դառնայ ի սկիզբն եւ այնպէս եղիցի մշտնջենաւորապէս: Գլուխ ժ.»:

Թղ. 61բ. «Աղիւսակք հայեցուածոց, զոր առնէ լուսինն ընդ այլ ամենայն մոլորակաց: Գլուխ ժԱ.»:

Թղ. 58բ. «Ոսք վասն եօթն մոլորակաց եւ վասն երկրոտասան կենդանակերպից Ձողիակոսի, որպէս եւ վասն նոցին սրակութեան, բնութեան եւ յատկութեան: Անուանք եւ ձեւք եօթն մոլորակաց եւ վասն զյիսոյ եւ տտան միշապին: Գլուխ ժԲ.»:

Թղ. 59ա. «Վասն մասանց Ձողիակոսին, որք կերպարներն զչորս մասունս զխաւորս տարւոյ: (Գլուխ ժԳ.)»:

Թղ. 59բ. «Վասն կենդանակերպից ուղղորդաց եւ խոտորնակաց: Գլուխ ժԴ.»:

Թղ. 60ա. «Վասն համեմատութեան երկրոտասան կենդանակերպից երկնից: Գլուխ ժԵ.»:

Թղ. 61ա. «Թէ քանի իցեն հայեցուածք, եւ զիրար ձեւանայցեն: Գլուխ ժԶ.»:

Թղ. 63ա. «Վասն բարձրութեան բեւեռաց այնչափ ըստ լայնութեան, որչափ բոտ երկայնութեան: Գլուխ ժԷ: Բաց յայտն անտի եղելոյ ի Ե. մասին վասն արհեստի նաւարկելոյ ի Գլուխ ժԸ.»:

Թղ. 64ա. «Աղիւսակք տանց ըստ աստիճանս բեւեռին 39 եւ ծառայեն վասն թաղաւորութեան նշապօսի, Հոռոսոյ, Սիլիկոյ: Գլուխ ժԹ.»:

Թղ. 67ա. «Աղիւսակ, թէ քանի ժամս եւ

րուպէս իցէ բովանդակ տիւն եւ գիշերն ի ծագմանէ արեգական մինչեւ ի մուտս ի բեւեռն 41. որ է պիտանի վասն տէրութեան ժամուց մոլորականաց: Գլուխ ԺԹ. 3:

Թղ. 67բ. Վնդիւսակ առ ի գիտել, թէ յորում ժամու իցէ միջօրէ ըստ ծագման եւ ըստ ի մուտս լինելոյ արեգական ի բեւեռն 41. Գլուխ Ի. 3:

Թղ. 68ա. Վնդիւսակ ժամուց մոլորականաց լուսնեան եւ գիշերոյ մշտնջենաւոր: Գլուխ ԻԱ. 3:

Թղ. 68բ. Օրինակ առնելոյ գերկնային պատկերն գուշակութեանց: Գլուխ ԻԲ. 3:

Թղ. 69բ. Նշանակութիւն ԺԲ տանց: Գլուխ ԻԳ. 3:

Թղ. 69բ. Վասն Հինգ էական իշխանութեանց: Գլուխ ԻԴ. 3:

Թղ. 70բ. Ձիարդ գտանին մոլորակէ, եւ ոյժ ի նոցանէ ունին աւելի իշխանութիւն. եւ որն իցէ ի ինքող տարւոյն: Գլուխ ԻԵ. 3:

Թղ. 71ա. Ճշառ Գ.՝ Վասն առաջին մասին արթարքացուցին մշտնջենաւորի: Վասն գուշակութեանց բովանդակ տարւոյ, եթէ վասն փոփոխութեան ժամանակաց, եւ եթէ վասն այլ ամենայն իրաց, որ նշմարեալ նկատի ի նոսա: Ճշառի վասն մէտէորէից եւ դարձեալ վասն գիտաւորաց եւ վասն բազում զարմանալեաց յետոյ պատահելոց: Գուշակութիւն մշտնջենաւոր հանդերձ մոլորակօք եւ երկնային կենդանակերպիւք, որ յիւրաքանչիւր ամի տիրեն: Գլուխ ԻԶ. 3:

Թղ. 74բ. Ձարմանալի գործք լուսնի ի մտանել իւր յիւրաքանչիւր կենդանակերպ երկնից, եթէ յաճիլ եւ եթէ ի նուազիլ: Շուրջ զառատութեամբ եւ զսովու: Գլուխ ԻԷ. 3:

Թղ. 75ա. Գուշակութիւն մշտնջենաւոր յամս ԻԸ մոլորակօք որք տիրեն: 1766—1793: (Գլուխ Գ.) 3:

Թղ. 75բ. Գուշակութիւն օրըստօրեայ ի 48 երկնային պատկերաց, այսինքն ի ծագելոյ եւ ի լինելոյ ի մուտս, հանդերձ փոփոխութեամբ եղանակաց, եւ պատշաճ ժամանակաւ երկրագործութեան յամսոյ յամիս ի մշտնջենաւորս: Գլուխ Դ. 3:

Թղ. 79ա. Գուշակումն նշանակեալ ի Հայեցուածոց փոփոխութեամբ եղանակաց: Գլուխ Ծ. 3:

Թղ. 80բ. Վնդիւսակ գիտել արեգակնային լուսնի: Գլուխ Զ. 3:

Թղ. 80բ. Հաճառու կերպ առնելոյ զգուշակութիւն ի վերայ այլալուծեան եղանակաց: Գլուխ Է. 3:

Թղ. 81ա. Վնդիւսակ Հայեցուածոց մոլորակաց ի մէջ իւրեանց, եւ ընդ լուսնի վասն փոփոխութեան օղոց: Գլուխ Ը. 3:

Թղ. 81բ. Մէթէորէ-լուծիքական ճառ: Գուշակութիւն գիտելոյ բնական նշանօք, զանձրեալ, զհողմս, զտօթ եւ զցուրտ եւ զմրիկի օր ըստ օրէ մշտնջենաւորապէս: Եւ նախ վասն նշանաց բարի եղանակի: Գլուխ Թ. 3:

Թղ. 81բ. Վասն նշանաց անձրեւի: Գլուխ Ժ. 3:

Թղ. 82ա. Վասն նշանաց հողմոց: Գլուխ ԺԱ. 3:

Թղ. 82բ. Վասն նշանաց տօթոյ: Գլուխ ԺԲ. 3:

Թղ. 82ա. Վասն նշանաց ցրտոյ: Գլուխ ԺԳ. 3:

Թղ. 82ա. Վասն նշանաց մրրկի: Գլուխ ԺԴ. 3:

Թղ. 82բ. Ձիարդ ի լուսնէ մարթ իցէ գուշակել զեղանակս բարիս կամ չարօ: Գլուխ ԺԵ. 3:

Թղ. 82բ. Ձիարդ յարեգականէ գուշակի եղանակն: Գլուխ ԺԶ. 3:

Թղ. 82բ. Ձիարդ ի ծիածանէ գուշակի եղանակն: Գլուխ ԺԷ. 3:

Թղ. 83ա. Ձիարդ ծնանին անձրեւք: Գլուխ ԺԸ. 3:

Թղ. 83ա. Ձիարդ ծնանի ձիւնն: Գլուխ ԺԹ. 3:

Թղ. 83բ. Ձիարդ ծնանին կարկուտք: Գլուխ Ի. 3:

Թղ. 83բ. Ձիարդ ծնանի ամպն: Գլուխ ԻԱ. 3:

Թղ. 83բ. Ձիարդ ծնանին որոտք եւ փայտակմունք: Գլուխ ԻԲ. 3:

Թղ. 83բ. Ձիարդ ծնանին կայծակունք: Գլուխ ԻԳ. 3:

Թղ. 83բ. Ուստի՜ ելանեն հողմք, եւ գետնաշարժք: Գլուխ ԻԴ. 3:

Թղ. 84ա. Ձիւն ինչ նշանակեն բիծքն սեւաւ լուսնի: Գլուխ ԻԵ. 3:

Թղ. 84ա. Յիշ ինչ իրաց կազմի ծիածանն: Գլուխ ԻԶ. 3:

Թղ. 84ա. Ձիարդ ծնանին ամպք, անձրեւք, կայծակունք եւ հողմք: Գլուխ ԻԷ. 3:

Թղ. 84բ. «Վասն գունոյ գիսաւորաց եւ վասն նշանակութեան նոցա: Գլուխ ԻԸ.»: 1

Թղ. 84բ. «Ժամանակքն, յորս երեւեցան գիսաւորք եւ խաւարմունք եւ պատահմունք նոցա: Գլուխ ԻԹ.»: 1

Թղ. 87բ. «Ճառ չորրորդ առաջնոյ մասին աղթարքիս մշտնջենաւորի: Վասն տարւոյ, վասն իննետասներեակի, վասն ցուցակի, որ եւ գիր տարւոյ, վասն եօթներեակի, վասն վերադրի, վասն չրջանի արեգական, վասն շարժական տօնից, վասն ծննդեան լուսնի: Զի՞նչ ինչ իցէ տարին: Գլուխ Ա.»: 1

Թղ. 88բ. «Վասն տարւոյ նահանջի: Գլուխ Բ.»: 1

Թղ. 88բ. «Բացատրութիւն տասն ասուրց, որք բարձեալ եղեն յամաց 1582: Գլուխ Գ.»: 1

Թղ. 89ա. «ճարտք ուղղութեանց յաւ ջորդարար մշտնջենաւորապէս: Գլուխ Դ.»: 1

Թղ. 88բ. «Թէ՛ զինչ իցէ ամիսն: Գլուխ Ե.»: 1

Թղ. 90ա. «Բացատրութիւն ժիւ ամսոց անուանելոց ի Հոռմայեցոց: Գլուխ Զ.»: 1

Թղ. 90ա. «Անուանք եղեալք ժիւ ամսոց ի զանգան ազգաց աշխարհի: Գլուխ Է.»: 1

ԵԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 95բ. Տարբեր գրչէ: «Ո՛չ կարաց կատարել զթարգմանութիւնն զի չուեաց ի վեներտիկ, Հ. Յակոբոս Վ. Զամշեան, Մխիթարեան»:

2137

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԵՈՐԳԱՅ Կ. ՊՈԼՍԵՑՒՈՑ ՎԱՍՆ ՄԻՈՑ ԲՆՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ(Ը)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԵ—ԺԸ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.7×10.5: ՊՐԱԿ՝ ՈՅԵԿԱՅԻՍ միայն մէկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԵՐԵՍԻՈ 14.5×6.5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստաւքեամբ եիմ կէտ կողաւած քաւք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: ԳԻՐ՝ Ոստրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ դար: ԳՐԻԶ՝ ամջպտ: ՏԵՂԻ՝ ամջպտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Հատակոտորս է՝ Ամբողջակամ պրակ մը ընդարձակ գործէ մը որ հաւամարար Գէորգ Կ. Պուսեցոյ գործն ըլլայ:

ԲՈՎԱՆԷՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «...րում եւ զգրեանն նորա ընթեռնոյր, այլ արար զայս վասն ծածուկ ռիսակալութեանն սրտի իւրոյ ընդդէմ նորա, զի Թէոդորոսն յայտնապէս կշտամբեալ էր զինքն ի մէջ Ժողովոյ միոյ... Վերջ՝ Արդ,

զայս ամենայն գրեցի աստուածպաշտութեան քոյ, վասն օլտութեան բաղմաց: Վերջ թղթոյն իրասի մինչեւ ցատտ»:

Թղ. 1բ. «Ահա տեսէք յայտնապէս թէ որք եւ շար զրդոտութեամբ եւ հերձուածովք ախտացեալ է այս թուղթ իրասին...»:

Թղ. 4բ. «Նոր ապացոյց անյաղթելի, վասն միոյ ընտրութեան Քրիստոսի, դտեալ ի Գէորգէ Աստուծոյ վարդապետէ Կոստանդնուպոլսեցոյ, ի փառս Աստուծոյ եւ ի հաստատութիւն ճշմարտութեան: Անթիւ ընտրութեան եւ վարդապետն Հեթանոսաց սուրբ Առաքեալն Պաղոս զղուացուցանէ զհաւատացեալս ի Քրիստոս... Վերջ՝ Զի յորժամ Հարցանեն զմեզ թէ զինչ է մարդ, ոչ այլ ինչ պատասխանեմք, րայց թէ մարդն հոգի միաւ//» հոս կ'ընդհատի:

2138

(Հիմ քիւ չումի)

ՔԱՐՈՉԱԳԻՐԻՔ (Պակասաւոր)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 5, իջեկալուած 1—10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿ՝ պսոք միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին

17×12: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ միջակ հաստաւքեամբ քաւք զոմով քաւք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չումի:

ՄԱՆՔ՝ քուզքերում ծայրերը բաւական վճատում։ Գիր՝ եին Յոսեփի շատ մօտ շղագիր, խորագրերը՝ ճոր շղագիր։ ԹԱՆՔ՝ աււ, ճերմածում։ ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. չաւի։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺՔ ջարու սկիզբ։ ԳՐԻճ՝ աճյալտ։ ՏԵՂԻ՝ աճյալտ։ ՅԵՄԱՆԱԿՍԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չլաւ։ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ՝ ԹՂ. 1ա՝ մաւաղով՝ «Գաբ յԱրզուի եւ բերի ընդ իս ի Վիենն», 1912 Սեպտ. 2. Ն(երսէս) Ա(հիենն)։

Մատենան է՝ «Քարոզգիրք, որ բովանդակէ զբեմբասացութիւնս կիւրակէից եւ տէրունական տօնից ամբողջ ժիոյ տարւոյ»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Քարոզ Ա.՝ ի տօնի տնօրէնութեան Գրիստոսի։ Անուն Յիսուսի, Բնաբան. Յանուն Գրիստոսի ամենայն ծունր կրկնեցի։ Փիլիպ. Բ. 10։ Յառաջարանութիւն. Բազումք ի ժարգարէից եւ նահապետաց ոչ սակաւք, վառեալ մեծափափաք իմն ըղձանօք...։ Առք կը յարգուէ ԹՂ. 2բ՝ «Առաջարկութիւն», ԹՂ. 5ա՝ «Մասն Բ», որ կէտ կը մնայ ԹՂ. 5 ի յարգազօք քուզքերը պակեղով։

2139

(Հիմ քիւ չաւի)

ՍԻՄԵՈՆԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԶՈՒՂԱՑԵՑԻՈՑ՝ ԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱՍՆ ԱՆՁԻՆ ՄԱՐԿՈՑ

ԱՆՍԱՆՈՑ

1728էն ետք

ԹՈՒԼՔ՝ 63։ ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16։ ՊՐԱԿ՝ 2։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնա 18X11։ ՏՈՒՐ՝ 26։ ՆԻԻԹ՝ էին միեւլ հաստաւքեամք քուզք։ ԿԱՄ՝ կաշեպատ տախտակ։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ խոնաւքեմէ եւ աղաւտախոնքեմէ քուզք շատ չորացած է։ Գիր՝ ճորագիր։ ԹԱՆՔ՝ գումատած աււ։ ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. չաւի։ ԴԱՅԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1ա, 58ա, 62բ, 63բ։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1728էն ետք, ԳՐԻճ՝ աճածաք։ ԿԱՄՈՒՐ՝ աճածաք։ ՏԵՂԻ՝ աճածաք։ ՅԵՄԱՆԱԿՍԳՐՈՒՆՔ՝ հետեւցայի՝ ԹՂ. 57բ, 63ա։ ՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 1բ՝ գրէմ՝ «Նախկին Հեղեմոսոս բառն աւել Նախկին աղագրեցեալ արամբարանութեան, որ ի Պաղատար զարէ իմաստայն» (Հմմտ. տպ. 1728 ի Կ. Պոլիս)։ ԹՂ. 1ա՝ գրաւմեքեղով՝ պիտակի վը վրայ՝ «Տիւր Ժառ Մթոնեանի Հոյ Ջեռագրաց Հաւաքածոյն, նուիրւած Տիւր Ժառէ՛ Մթոնեանէ. 1983»։

Մատենան է՝ Սիմէօնէ Զուղայեցւոյ Հայոց Վարդապետէ Արտաղրութիւն վասն անձին ժարդայն։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. (Յառաջարան)։
ԹՂ. 2ա. «Յաղաքս Թէ ոչ ոք հօգի՝ ժարմին է»։
ԹՂ. 4ա. «Յաղաքս Թէ ոչ ոք հօգի՝ պատահումն է»։
ԹՂ. 4բ. «Յաղաքս Թէ զի՛նչ իցէ հօգի»։
ԹՂ. 5բ. «Վասն սեօրէն բաժանան զօրութեան անձին»։

ԹՂ. 6ա. «Վասն զօրութեանց տնկական հոգւոյն»։

ԹՂ. 7ա. «Յաղաքս բաժանան զօրութեանց զգայականին»։

ԹՂ. 7բ. «Վասն արտաքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 8ա. «Վասն զգայարանաց եւ եւթակայից արտաքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 8բ. «Վասն դասաւորութեանց արտաքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 9ա. «Վասն հասարակաց եւ յատկաց արտաքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 10ա. «Վասն ներքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 11ա. «Վասն երկրորդումն ներքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 11բ. «Վասն հասարակ զգայութեանց»։

ԹՂ. 12ա. «Վասն կարծողականին»։

ԹՂ. 12բ. «Վասն տրամախոհականին»։

ԹՂ. 13բ. «Վասն յիշողականին»։

ԹՂ. 14ա. «Վասն զգայարանաց ներքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 15ա. «Վասն դասաւորութեան ներքին զգայութեանց»։

ԹՂ. 15բ. «Վասն զգայական զօրութեան, որ ոչ է զգայութիւն»։

Թղ. 16ր. «Վասն կամաց» :

Թղ. 17ա. «Վասն ցանկականին» :

Թղ. 17ա. «Վասն ցառմականին» :

Թղ. 17բ. «Վասն շարժողական զօրութեան» :

Թղ. 18ա. «Վասն գործարանաց կամացն եւ շարժողականին» :

Թղ. 18բ. «Վասն իմացական զօրութեան» :

Թղ. 19ա. «Վասն բաժանման ճանաչողական զօրութեանց եւ իմացական զօրութեան» :

Թղ. 19բ. «Վասն բանական կարծեաց եւ տրամախոհութեան եւ յիշման» :

Թղ. 20ա. «Բան» :

Թղ. 24բ. «Յաղագս անուան» :

Թղ. 28ա. «Յաղագս բայի» :

Թղ. 30ա. «Յաղագս բանի» :

Թղ. 56բ. «(Տաղ) Սրբոյն Ստեփաննոսի նախափկային» :

Ամբիծ աղաներ

Աղբիւր կենդանի

Արեւ լուսայի,

Բուրվառ խնկալի

Բուրումն շնորհալի

Բացող զդուռն երկրի...» (Ա—Բ) :

Թղ. 58բ. Բառարան մըմ է Թաւրքերեմ—Հալեբեմ գիտական—փիլիսոփայական քառերու : (Ա—Բ) :

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ

Թղ. 57բ. (Հետազայի) Ազգն Տէր Նահապետեան սոքա էն յառաջն տեղեակ չեմք մինչեւ այժմ հրմուտ գրով թէ այս ազգս ի տոհմէն Նոյն Նահապետէն է սսէն Տէր Ստեփանոս հեղաճողի քահանայ եւ որդի

նորա Խաչատուր արքեպիսկոպոս եւ եղբայրն Տէր Նահապետ եւ որդի նորայ Յարութիւն վարդապետ եւ որդի նորա Տէր Մկրտիչ եւ որդի նորայ Տէր Կարապետ քաջ քահանայն եւ որդի նորա երկրորդ խոհմագարդ եւ պերճիմաստ Տէր Նահապետն եւ նորա որդին չըքեղաչուք օրբանունդ քարոզարան Տէր Կարապետն եւ որդի նորա երրորդ նուաստ Տէր Նահապետն, եթէ այսուհետեւ ոք ընդերջէ զայս անուներս ողորմեացի սոցայ ներջողացն եւ կենդանեաց կենանք. ամէն» :

(Գիրը կը փախտի) «Թիւ Հայոց ՌՅԴ (1855) մարտի Ի.ին թիւ Փրկչի 1855 Մաղկազարդի կիրակի օրն երկնային Տաճ. Ին Տէր Կարապետ Հայրս առ Աստուած փոխեցաւ, երկուշաբթի օրն թաղեցաւ Տէր Նահապետ Հանգուցեալ Հօրը զերեզմանին մօտը, Տէր լուսաւորէ զհողին երկոցունց քահանայից լրման Խ տարի քահանայութիւն ըրեր է Տէր Կարապետ Հայրս, Տէր Կարապետեան Տէր Նահապետ» :

Թղ. 63ա. (Տարբեր գրով)

«Մերում Հայոց Թուականին

Հազար երեքհարիւր չորսին (1856)

Մաղկազարդի կիրակէին

Օրեր քսան ամսոյն մարտին

Երեկոյին առջի ժամոյն (աւրուած)

Հանդիպեցաւ մահն (աւրուած)

Տէր Նահապետեան Տէր Կարապետին (աւրուած)

Հանդիպեցաւ մահն նորին

Տէր Նահապետեան Տէր Կարապետ

Խոհմագարդ քահանային

Բարի մահուամբ զկեսնս յճարեաց

Անանց կենացն հետեւեաց» :

(Դարձեալ տարբեր գրով) «Սոյ Կաթողիկոս Միքայէլ սրբազանը վախճանեցաւ Թիւ Փրկչի 1855ին Յունիս ԻԶ-ին օրը բարեկենդան սրբոյ վարդապետի» :

Թղ. 58բ. Էջի մէկ մասը գրուած եմ ամնշամ հաշիւներ :

2140

(Հիմ Թիւ 668)

ԲԱՌԱԳԻՐԻՔ ՆՈՅՆԱՎԵՐՁ ԲԱՌԻՑ

ՎԻՆՆԱ

1821

ԹՈՒԼՔԻՔ՝ 34: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×13-7: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ հոտօխում, միասին 18.5×10: ՏՈՒՔ՝ 53 միջակ հաշուով: ՆԻԹ՝ եիմ զօրաւոր հատկեկ թուղբ: ԿԱԶՄ՝ պարզ բարեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ մանր եիմ շեղագիր: ԹԱՆՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեմ. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամարտ 1821: ԳԻՐԶ՝ հաւամարտ Զայլեան

Հ. ՎՐԵԱՆԵ: ՏԵԼԻ՝ հաւամարտ Վիեմա: ՅԻՇԱՆԱԿԱՄԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Բառապիրք նոյնափերջ բառից» : Ձեռագիրս օրինակութիւն է Թիւ 2128 ձեռագրեմ, տես անդ :

2141

(Հիմ քիւ չումի)

ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ ԵԱՐԱԿՆՈՑ

ԱՆՍԱՆՈՔ

1850ի ատնմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 435, իրականում 1—880, կը պակսիմ 1—2, 203—290: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8×13.8: ՊԵՆԿ՝ 54: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16×8: ՏՈՒՂ՝ 8—11 կրկնապատկեր: ՆԻՒԹ՝ քարակ, ճարագայն ուղղակի քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՆԱՆԱՎ՝ սկիզբը մէկ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամենը լաւ: ԳԻՐ՝ ճարագայն շնորհիւ, խաղաղ քաղաք եւ աշէի գործարար: ԹԱՆԱՎ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԳԵՆԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ պարզ խաչ մը՝ ԹՂ. 334բ: ԴԱՍՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 334ա եւ բ մեծ մտած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւամտարար 1850ի ատնմները: ԳՐԻՉ եւ ՏԵՂԻ՝ ամենամօթ: ՅԻՇԱՆԱԿԱՆՆԵՐ՝ չումի: ԵԱՆՈՒԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 432բ եւ պնդածմէկ Ս. կազմ, տես վարը:

Մատենա է՝ Պապա Համբարձումի խաղաղակ աստուածատու շարակնոց: Եարակնմները իրենց սարձն:

ԲՈՎԱՆԳՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Աղբիւ մտը պակսելում կը սկսի Ատուածածնի ՆՈՒՅԱՆ Լարցի երբարդ տունէն՝ «Որ զօրինակ Մարիամու Հոգիդ ցուցեր մարգարէին...»:

ԹՂ. 3ա. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան ճարագալուցին Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր՝ Ուրախացիւր Սրբուհի...»:

ԹՂ. 16ա. «Օրհնութիւն Տեառն մերոյ Մենդեան Ա. աւուրն ԴԿ. Ժանր՝ Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի...»:

ԹՂ. 18ա. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան առաջին աւուրն Օրհնութիւն ԴԿ. Ժանր յորդոր՝ Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի...»:

ԹՂ. 36բ. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Բ.ի աւուրն Օրհնութիւն ԴԿ. Ժանր յորդոր՝ Այսօր Բանի ի Հօրէ...»:

ԹՂ. 27ա. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Գ.ի աւուրն Օրհնութիւն ԴԿ. Ժանր յորդոր՝ Էակից Հօր եւ Հոգւոյ...»:

ԹՂ. 47բ. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Դ.ի աւուրն Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր յորդոր՝ Այսօր Գարբէլ ցընծութեամբ...»:

ԹՂ. 56ա. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Ե.ի աւուրն Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր յորդոր՝ Այսօր որ թափա փառաց...»:

ԹՂ. 67ա. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Զ.ի աւուրն Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր յորդոր՝ Անըկղըրանկան տեօխ...»:

ԹՂ. 75բ. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Է.ի աւուրն Օրհնութիւն ԲԶ. Ժանր յորդոր՝ Անեղանելի բընութիւն...»:

ԹՂ. 82բ. «Կանոն Աստուածայայտու-թեան Ը.ի աւուրն Համբարձի եւ Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր՝ Լոյս ի լուսոյ...»:

ԹՂ. 94ա. «Համբարձի եւ Հետեակ շարակն Տեառնըդառաջին ԱԶ. Ժանր յորդոր՝ Մարմնացեալի ի Կուէն...»:

ԹՂ. 103ա. «Կանոն Որդուցն Որոտման ԴԿ. Ժանր՝ Որ էն յէութեան...»:

ԹՂ. 112բ. «Որդուցն Որոտման Դարձ անձն իմ, ստորոգի մահու ձայնիւ, զկնի Մանկանց՝ Դարձ անձն իմ ի Հանգիստ...»:

ԹՂ. 113բ. «Այսօր Դասք Ժանր՝ (Թա-գաւոր Ս. Ստեփանոսի)»:

ԹՂ. 122ա. «Յիշատակութիւն առաքե-լոցն եւ առաջին լուսաւորչացն մերոց Թաղէոսի եւ Բարդուղիմէոսի: Առաքելոց եւ առաջին լուսաւորչացն մերոց...»:

ԹՂ. 122բ. «Դաւթի մարգարէին եւ Յակոբայ արդար առաքելոյն: Դաւթի մար-գարէին եւ Յակոբայ...»:

ԹՂ. 123ա. «Որդուցն Որոտման բաժա-կարդու Յակոբայ առաքելոյն եւ Յովհաննու Աստուածաբան Աւետարանիչն: Որդուցն Որոտման բաժակարդու Յակոբայ...»:

ԹՂ. 123բ. «Առաքելոցն Պետրոսի Վիմին Հաւատոյ եւ Պօղոսի անծոյն ընտրութեան: Առաքելոցն Պետրոսի Վիմին...»:

ԹՂ. 124ա. «Վարդանանց զօրավարացն մերոց ՌԶ վկայիցն: Վարդանանց զօրա-վարացն մերոց...»:

ԹՂ. 124բ. «Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ Գիւտի պատուական նշխարացն: Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ...»:

ԹՂ. 125ա. «Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ յիշատակն ի Վերապէն: Գրիգորի Լու-սաւորչին մերոյ...»:

ԹՂ. 125բ. «Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ

Մտին ի Վիրապն: Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ...»:

Թղ. 126ա. «Թովհաննու Կարապետին: Թովհաննու Կարապետին թոյ...»:

Թղ. 126բ. «Թաղէտի առաքելոյն մերոյ եւ Սանդրիտոյ կուսին: Թաղէտի առաքելոյն մերոյ...»:

Թղ. 127ա. «Կանօն Դաւթի մարգարէին եւ Յակոբայ առաքելոյն: Օրհնութիւն ԴԶ. ծանր՝ Յաղթող զըտաւ...» Թղ. 262բ կ'ընդհատի Հարցի երրորդ տուձէմ, քուզքեր ինկած ըլլալով:

Թղ. 131ա. Թուզքեր ինկած ըլլալով կը սկսի Պետրոս-Պօղոս-ի Մանկումբէմ՝ «Որ ի Հօրէ առաքեցաւ առաքելական քարոզութեամբ...»:

Թղ. 145բ. «Հարց Տեառն մերոյ Ծննդեան Հինդերորդի աւուրն ԴԿ. չափաւոր՝ Որ յանճառելի ծոցոյ Հօր...»:

Թղ. 147ա. «Հարց Տեառն մերոյ Ծննդեան վեցերորդի աւուրն ԴԿ. չափաւոր՝ Որ խոնարհեցար ի Հայրական ծոցոյ...»:

Թղ. 149ա. «Կանօն Թովհաննու մարգարէին Հարց ԴԿ. Ստեղի՝ Որ զանճառելի ծածկապէս խորհուրդ...»:

Թղ. 162բ. «Կանօն Բուն Բարեկենդանին Համբարձի եւ Օրհնութիւն ԴԿ. ծանր՝ Բանն որ ընդ Հօր յէութեան...»:

Թղ. 170ա. «Ծարականք Պահոց. Հարց միջակ կամ չափաւոր ԱԶ. չափաւոր Ա.՝ Որ Հայիս քաղցրութեամբ...»:

Թղ. 171բ. «Հարց ապաշխարութեան ԱԶ. չափաւոր Բ.՝ Որ Համազոյակից ես...»:

Թղ. 173բ. «Հարց ապաշխարութեան ԱԶ. վերնախաղ, միջակ Գ.՝ Որ յամենայնի ես կարող...»:

Թղ. 176ա. «Հարց ապաշխարութեան ԱԶ. աղցմի, չափաւոր կամ միջակ Դ.՝ Երգէին մանկունքն ի Հնդիս...»:

Թղ. 178ա. «Հարց ապաշխարութեան ԱԶ. չափաւոր կամ միջակ Ե.՝ Բարեբանեալ ես թաղաւոր անմահ...»:

Թղ. 179բ. «Հարց ապաշխարութեան ԱԶ. չափաւոր Զ.՝ Բարեբանեալ ես ի յաւիտեան...»:

Թղ. 181բ. «Մանկունք ապաշխարութեան ԱԶ. չափաւոր՝ Զառուստու զօրհներգութիւն...»:

Թղ. 182ա. «Համբարձի ԱԶ. ապաշխարութեան, չափաւոր՝ Ինձ օգնութիւն...»:

Թղ. 183բ. «Հարց երկրորդի կիրակէի աղուհացից ԱԿ. չափաւոր՝ Որ յառաջ քան զյաւիտեան...»:

Թղ. 185ա. «Ծարականք Պահոց Հարց ԱԿ. ծանր Ա.՝ Զանուն քո Գրիստոս...»:

Թղ. 187ա. «Հարց ԱԿ. ծանր Բ.՝ Որ խոնարհեցար ի տկարութիւնս մեր...»:

Թղ. 190ա. «Հարց ԱԿ. չափաւոր կամ ծանր Գ.՝ Աստուած Հարցըն մերոց...»:

Թղ. 192բ. «Հարց ԱԿ. ծանր Դ.՝ Օրհնեալ եւ փառաւորեալ Աստուած...»:

Թղ. 194բ. «Հարց ԱԿ. աղցմի, չափաւոր Ե.՝ Փառաւորեալ յաւիտեան...»:

Թղ. 196բ. «Հարց ԱԿ. ծանր Զ.՝ Զանճառ Հոթիւն...»:

Թղ. 199բ. «Մանկունք ԱԿ. ծանր յորդոր՝ Լոյս փառաց Բանդ Աստուած...»:

Թղ. 200բ. «Համբարձի ԱԿ. ծանր յորդոր՝ Օգնական մեր լեր...»:

Թղ. 201բ. «Կանօն Գ.՝ կիրակէի աղուհացից Համբարձի եւ Օրհնութիւն ԳԿ. ծանր՝ Օրհնեմք զքեզ անսկիզբն Հայր...»:

Թղ. 209ա. «Հարց ապաշխարութեան ԲԶ. չափաւոր Ա.՝ Օրհնեալ Տէր Աստուած...»:

Թղ. 211ա. «Հարց ապաշխարութեան ԲԶ. աղցմի, չափաւոր Բ.՝ Որ ապրեցուցեր զերիս մանկունս...»:

Թղ. 213ա. «Հարց ԲԶ. աղցմի, չափաւոր Գ.՝ Որ աւաւոր թոյով զօրութեամբ...»:

Թղ. 215ա. «Հարց ապաշխարութեան ԲԶ. ծանր՝ Ուղիղ եւ ճանապարհը քո...»:

Թղ. 220բ. «Մանկունք ապաշխարութեան ԲԶ. ծանր յորդոր՝ Մանկունք եկեղեցւոյ փառաբանիչ...»:

Թղ. 221ա. «Համբարձի ԲԶ. ծանր յորդոր՝ Համբառնալով զաշխարհ...»:

Թղ. 221բ. «Հարց ապաշխարութեան ԲԿ. չափաւոր Ա.՝ Հարցըն մերոց օրհնեալ ես Տէր...»:

Թղ. 223ա. «Հարց ապաշխարութեան ԲԿ. չափաւոր Բ.՝ Որ Հարցըն մերոց Աստուած...»:

Թղ. 225ա. «Հարց ապաշխարութեան ԲԿ. չափաւոր Գ.՝ Մանկունք զերեալ...»:

Թղ. 226բ. «Հարց ԲԿ. աղցմի, չափաւոր Դ.՝ Տէր Աստուած Հարցըն մերոց...»:

Թղ. 228բ. «Հարց ԲԿ. աղցմի, չափաւոր Ե.՝ Մանկանցն զձայնն քեզ վերադռնեմք...»:

Թշ. 232ա. «Մանկունք ԲԿ. Ժանր յորդոր՝ Արթունք եւ պատրաստէ եղբրուք...»:

Թշ. 232բ. «Համբարձի ԲԿ. Ժանր յորդոր՝ Յօգնութիւն մեղ ժամանեա...»:

Թշ. 233բ. «Հարց ապաշխարութեան ԲԿ. Ստեղի՝ Աստուած Հրգօր Թագաւոր...»:

Թշ. 239ա. «Մանկունք ԲԶ. Ժանր՝ Ալէկուիա...»:

Թշ. 241ա. «Կանօն յորդորդի կիւրակէի աղուհացից Օրհնութիւն ԳԶ. Ժանր՝ Որարարն զօրութեամբ...»:

Թշ. 245ա. «Հարց ապաշխարութեան ԳԶ. Ժանր յորդոր Ա՝ Փառաւորեալ անուն յոյ յաւիտեան...»:

Թշ. 247ա. «Հարց ապաշխարութեան ԳԶ. Ժանր յորդոր ԲԿ՝ Փառաւորեալ է անուն յոյ յաւիտեան...»:

Թշ. 248բ. «Հարց ապաշխարութեան ԳԶ. աղցմի, Գ՝ չափաւոր՝ Օրհնեալ եւ Տէր եւ փառաւորեալ...»:

Թշ. 250բ. «Հարց ապաշխարութեան ԳԶ. չափաւոր Դ՝ Հարցըն մերոց Աստուած...»:

Թշ. 252ա. «Հարց ԳԶ՝ աղցմի, չափաւոր Ե՝ Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած...»:

Թշ. 254ա. «Հարց ապաշխարութեան ԳԶ. չափաւոր Զ՝ Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած...»:

Թշ. 255բ. «Մանկունք ԳԶ. ապաշխարութեան, Ժանր յորդոր՝ Ըղբից բարեբանեն մանկունք...»:

Թշ. 256բ. «Համբարձի ԳԶ. Ժանր յորդոր՝ Զօրհնեղութիւնը բանաւոր...»:

Թշ. 258ա. «Հարց ԳԿ. աղցմի, միլակ Ա՝ Սուրբ Աստուած Հայր անսկիզբ...»:

Թշ. 259ա. «Հարց ապաշխարութեան ԳԿ. Ժանր յորդոր Բ՝ Աստուած բարձրեալ ահաւոր...»:

Թշ. 259բ. «Գործատունն Քառասնից Մանկանց ԴԶ. չափաւոր կամ միլակ՝ Օրհնեցէ ամենայն զործք...»:

Թշ. 260բ. «Մանկունք Քառասնից Մանկանց Ստեղի ԴԶ. Լուսապսակացն տօնիւ...»:

Թշ. 263ա. «Կանօն Հինգերորդի կիւրակէի աղուհացից ԲԿ. Ժանր յորդոր՝ Որպատուիրան ճըմարտութեան...»:

Թշ. 268բ. «Հարց ապաշխարութեան ԴԶ. Ժանր՝ Որ յամենայնի ցուցեր զգոյց անչիւսդ...»:

Թշ. 270ա. «Հարց ապաշխարութեան ԴԶ. Ժանր՝ Ճըմարտապէս դոհանամբ զգէն...»:

Թշ. 272ա. «Կանօն վեցերորդի կիւրակէի աղուհացից Համբարձի եւ Օրհնութիւն ԲԶ. Ժանր՝ Որ զերօրհուրդ զո զալըստեան...»:

Թշ. 274բ. «Հարց ԴԿ. Ժանր՝ Որ յանճարեւի ծոց Հօր Ժածկեալ...»:

Թշ. 278ա. «Հարց ապաշխարութեան ԴԿ. Ստեղի՝ Օրհնեալ Տէր Աստուած հարցըն մերոց...»:

Թշ. 287ա. «Մանկունք ԴԿ. Ստեղի՝ Յոյս իմ ի մանկութենէ...»:

Թշ. 289բ. «Մանկունք ԴԿ. Հազարու Ստեղի՝ Յիսուս Միածինն...»:

Թշ. 280բ. «Կանօն մեծի ողորդեան Մաղկազարդի կիւրակէին ի Գալստեան Տեառն յերուսաղէմ Համբարձի եւ Օրհնութիւն ԱԶ. Ժանր՝ Որ վերօրհնիւ յաթուր...»:

Թշ. 303ա. «Օրհնութիւն մեծի ԲԶ-ի ԲԶ. չափաւոր կամ Ժանր՝ Անեղն ի Հօրէ ծընեալ...»:

Թշ. 307ա. «Հարց մեծի ԳԶ-ի ԲԶ. Ժանր՝ Որ սքանչելիդ եւ ի բարձունս Տէր...»:

Թշ. 308բ. «Օրհնութիւն մեծի ԴԵ-ի ԳԶ. չափաւոր՝ Որ յաթուր փառաց բազմեալ...»:

Թշ. 310բ. «Օրհնութիւն մեծի ԵԶ-ի չափաւոր կամ Ժանր ԳԶ՝ Վերամզողն երկնից...»:

Թշ. 314բ. «Օրհնութիւն մեծի Ուրբաթին ԲԶ. Ժանր՝ Արծաթաիրութեամբն մոլեալ Յուդա...»:

Թշ. 319ա. «Կանօն Թաղման Տեառն մեծի Շաբաթուն ԲԶ. Ժանր՝ Պարգեւատուն ամենեղուն...»:

Թշ. 324ա. «Կանօն կենսաբեր Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի՝ Օրհնութիւն ԱԶ. վերսախաղ, Ժանր յորդոր՝ Այսօր յարեալ...»:

Թշ. 330ա. Դրուած եմ կարգուլ ԱԶ-ԴԿ բաժնիմբը:

Թշ. 335ա. «Հարց Յարութեան ԱԶ. Ժանր՝ Որ եկիր ի փրկութիւն...»:

Թշ. 337ա. «Հարց Յարութեան ԱԶ. վերսախաղ, Ժանր՝ Պայծառացի եկեղեցի...»:

Թշ. 340բ. «Հարց Յարութեան ԱԶ.

ծանր յորդոր «Ըստ Ա. Էմիլիանի»՝ Որ բարձրացար ի խաչին...»:

Քղ. 341բ. «Հարց Յարութեան Աջ. ծանր յորդոր՝ Ընդ երես մանկունս օրհնաբանսն...»:

Քղ. 343ա. «Հարց Յարութեան Աջ. ծանր յորդոր՝ Լոյսդ որ ի Հրեղէն աթոռ...»:

Քղ. 344ա. «Հարց Յարութեան Այ. ծանր՝ Որ եկիր ի փրկութիւն վասն ազդի մարդկան...»:

Քղ. 346բ. «Հարց Յարութեան Այ. ծանր՝ Որ վասն ժերոյ փրկութեան...»:

Քղ. 349ա. «Հարց Յարութեան Այ. ծանր՝ Անսկիզբն Բանդ մարմնացար...»:

Քղ. 352բ. «Հարց Յարութեան Այ. ծանր՝ Որ յաթոռ փառաց նստիս...»:

Քղ. 354բ. «Հարց Յարութեան Այ. ծանր յորդոր՝ Անեղանելիդ Աստուած իջեր յերկնից...»:

Քղ. 355բ. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր՝ Որ ի յերկնից իջեր...»:

Քղ. 360բ. «Հարց Աշխարհամատրան կիրակէին Գջ. ծանր՝ Երկրպագեմք քեզ Գրիստոս...»:

Քղ. 362բ. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր՝ Անապական Քանդ Աստուած...»:

Քղ. 366բ. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր՝ Որ Թաղաւորդ ես յաւիտեանից...»:

Քղ. 369ա. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր կամ Հափաւոր՝ Այսօր բեւեռեալ կաս ի խաչին...»:

Քղ. 372ա. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր յորդոր՝ Որ զըթացար ի սուրբ մանկունսն...»:

Քղ. 373ա. «Հարց Յարութեան Բջ. ծանր յորդոր՝ Որ զարդարեալ նորացուցեր...»:

Քղ. 374ա. «Հարց Յարութեան Բյ. ծանր՝ Որ յերկնային զինուորութեանցդ...»:

Քղ. 375ա. «Հարց Յարութեան Բյ. ծանր՝ Անսկիզբն Աստուած եւ ամենազօր...»:

Քղ. 376բ. «Հարց Յարութեան Բյ. ծանր՝ Որ զծառայի զկերպարանս...»:

Քղ. 378ա. «Հարց Յարութեան Բյ. ծանր յորդոր՝ Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս Բանդ Աստուած...»:

Քղ. 379ա. «Հարց Յարութեան Բյ. ծանր յորդոր՝ Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս...»:

Քղ. 380բ. «Հարց Յարութեան Գջ. Փառաւորեմք զքեզ Տէր Աստուած...»:

Քղ. 382ա. «Հարց Յարութեան Գջ. ծանր՝ Փառաւորեալ Որդի Աստուծոյ...»:

Քղ. 383բ. «Հարց Յարութեան Գջ. ծանր՝ Որ յաւիտեանից ես Աստուած...»:

Քղ. 386ա. «Հարց Յարութեան Գջ. ծանր յորդոր՝ Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս Տէր...»:

Քղ. 389ա. «Հարց Յարութեան Գջ. ծանր՝ Արարիչդ արարածոց...»:

Քղ. 391բ. «Հարց Յարութեան Գյ. ծանր՝ Անճառելի բնութիւն...»:

Քղ. 394ա. «Հարց Յարութեան Գյ. ծանր՝ Նախապախտեան Որդի...»:

Քղ. 397ա. «Հարց Յարութեան Գյ. ծանր՝ Այսօր զնեա մեզ պատարալ...»:

Քղ. 398բ. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Որ եկիր կամաւ Հօր...»:

Քղ. 400ա. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Որ բարեբանեալդ ես ի դասուց...»:

Քղ. 402ա. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Որ ի քառակրպեան յաթոռ նստիս...»:

Քղ. 403բ. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Յորժամ ի խաչին բեւեռեցար...»:

Քղ. 405ա. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր յորդոր՝ Միածին Որդի Աստուծոյ զաւետարանուն...»:

Քղ. 407ա. «Կանօն Համբարձման Տեառն Դջ. ծանր յորդոր՝ Համբարձաւ Տէրըն մեր...»:

Քղ. 413ա. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Ծաղումն Միածնի Որդոյ քոյ...»:

Քղ. 415բ. «Հարց Յարութեան Դջ. ծանր՝ Փառաւորելով զանուն քո սուրբ...»:

Քղ. 417ա. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Որ զամենազօր զօրութիւնդ քո...»:

Քղ. 418բ. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Այսօր ցնձան երկինք...»:

Քղ. 420ա. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ...»:

Քղ. 422բ. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Որ յառաջ քան զարեւ...»:

Քղ. 424բ. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Անսկիզբն Բանդ որ յանճառ յաթոռ նստիս...»:

Քղ. 429ա. «Հարց Յարութեան Դյ. ծանր՝ Որ յանեղանկերպ աթոռ նստիս...»:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Քղ. 432բ. Ճաւերթական յիւստակ ինծի սիրական եղող Մխիթարեան Վիէննայի Գրադարանին, ուր այցելած եւ Հիւրենկալութիւն վայելած եմ 1901 Նոյ. 28—3. Դեկ., 30 Յունվար 1938 Փրովտիւ, Աղէկանդր Տէմիրճիպալեան Նիկոմիդիացիին։

Քղ. Պաշտանակի Ա. էջը՝ Ծամօթութիւն՝ Վէյա խաղաղեալ շարականցը Վիեննայի մեր Մխիթարեան Գրադարանին կը

նուիրէ Զիլիպէէն Մեծպտ. Պր. Աղէքսանդր Տէմիրճիպալեան (Երկաթպետ)։ Սա՛ երբեմն սեպհականութիւն էր Երուսաղէմի Վանքին։ Պր. Տէմիրճիպալեանի նուէր եղած է Գէորգ Արեպա. Երէցեանէ (Միարան Երուսաղէմի), Պոյոյ Երուսաղէմայ պատրիարքական Փոխանորդ, իր 1890 թուականին Պուլկարիա այցելութեան առթիւ, իբր Հոգեւոր Հովիւ։ Առջեւէն կը պակտի երկու էջ, Փետրագիր է։ Զիլիպէ, 31 Յունուար 1938»։

2142

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՇՏԱԿ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

1837էմ ետք

ԹՈՒԼՔՔ՝ 16: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿՔ՝ սիւղի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ սիւղաւմ 18×12: ՏՈՂԱ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ քարակ հիմ քաւք: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱ՝ ՄԱԿ՝ արտաքին քաւքերը վնասուած: ԳԻՐ՝ հիմ, հատրդքի շտա սօտ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: Ուր-ծծում: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւ. չունի: ԴԱՏԱՐԱՎ՝ Թղ. 1, 17: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1837էմ ետք: ԳՐԻՑ՝ ամպստ: ՏԵՂԻ՝ Խաւաքաք Կ. Պալիս: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Հայակ Դպրութեան», Ուղերձմերու եւ Ուսմանգրութեան օրիմակմեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Այն ինչ նեղեալ ի յուզմանէ բազմատաղանալ քննութեանց... Թորոս անուն իմաստասէր պերճ պատանին Հայկազնեաց ունի խնճոյս բարեկամաց ի շուք իւրոյ Հարսանեաց...»։

Քղ. 3ա. «Եւ Հանդէս բերկրանաց սքանչելահալ ազատութեան ի ժանտացաւ նշխարաւ պատանայ ուսումնականի երգեաց վարժապետ նորին Աւետիս Պերպէռեան։ Այն ինչ ծագէր արծաթափայլ այգն անաղօտ իթերաց...» (19 տում ԱՒԵՏԻՍ ՎԱՐԺԱՊԵՏ ՎԿԱՅԷՆ՝ ըկգրմատուքով)։ Վերջ՝ «Ե Յուլիսի 15. 1837»։ Քղ. 4բ. «Մանթութիւն Հազներգութեան» ամուսնով գլխու մը մէջ կը բացատրուի գործածուած քիցարամակամ ամուսնները։ Վերջ՝ Քղ. 5բ. «Սկզբնատաղ տանց ոտանաւորիս բաղօղեն զայս բան. ԱՒԵՏԻՍ ՎԱՐԺԱՊԵՏ ՎԿԱՅԷՆ, յիւրաւի վկայ եմ, զի մայրն ճո ուխտեաց յայսմՀեռէ չլալ եւ չորտմիլ ի վերայ ճեւ ճո

եւ զսեւ Հանդերձ իւր մերկանալ։ Այսմ եւ եւ վկայ եմ ընդ աստուածոց եւ աստուածուհեաց»։

Քղ. 6ա. «Եւ տօնախմբութեան անուան վսեմափառ Տէր. Սողիւն Համառօտագիծ գրութեամբս շնորհաւորեմ զտօն ցնծութեան բարենշան անուան սիրելոյդ...»։

Քղ. 6ա. «Յարգապատիւ եւ ազնուազուծ վեհանձնութեան գերաշուք իշխանապետիդ աղերս ծառայական։ Բազումք զտանին արդարեւ անձինք արժանիք ողորմութեան...»։

Քղ. 6բ. «Աստուածաբալ Հօր մերոյ Տեառն եւ Տեառն... Արհապանծ եպիսկոպոսի սբբափայլ աշոյն նուիրեմ Համբոյր խոր խոնարհութեամբ։ Ո՞ր Հիւանդ այնքան յետաձիտ իցէ, որ Հեռացեալ ի խնամոց բժշկին ոչ Հառաչիցէ...»։

Քղ. 7ա. «Մթազին սրտի արեւ լուսատու, ազգօղ աննախանծ փերութեան սիրոյ, Տեառն Պօղոսի Հօր մեր գերյարգոյ Համբոյր սուրբ աշոյն ի խոնարհ ոգւոյ։ Եթէ գործոյն ազնուութիւն չափ եւ սահման դատեցաւ գործողին կատարելութեան...»։

Քղ. 7բ. «Յանսպառ աղբերէ Հոգւոյն շնորհաց զխորհրդական շուր աստուածային իմաստից արեւալ եւ զմայլեալ Տեառն Տեառն... շնորհազարգ վարդապետի աստուածամերձ աշոյն Համբոյր խոնարհական։ Սէրն զոր առ իս ցուցեր, առաւել դուստ գովելի, քան զոր այլոց Հաղորդեցեր...»։

Քղ. 8ա. «Հայրապատիւ եւ մեծարույ յարգութեան ձերում մաքրափայլ ձեռացն մատուցանեմ Համբոյր խոնարհական դիմօք»։

ԹՊ. 63—64: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1898: ԳՐԻՉ՝ Զամանակ
Հ. Համագառապ: ՏԵՂԻ՝ Տրամպիգոմ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 64ա եւ 69ա:

Մատենան է՝ «Զրոյցներ եւ առակներ»
խմբագրութեամբ Զամանակ Հ. Համագառ-
ապի: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Աստուծոյ Հրեշտակն երկրի
վրայ: Մայրիկ, ինչո՞ւ համար մարդիկ
այսպէս զանազան հասակի մէջ կը մեռ-
նին...»:

ԹՊ. 6ա. «Գարօտի տանձներն: Շատ
դարերէ յառաջ կարօտ անուկով բարեպաշտ
կէն մը կ'ապրէր Գորտաւանն...»:

ԹՊ. 15բ. «Նրեք բարեկամք, Բարեկամի
մը մի վստահիր, քանի որ զինքը փորձած
չես...»:

ԹՊ. 17ա. «Ս. Պետրոսի տարակոյսը,
Սպանիական ժողովրդեան զրոյց մը: Երբ
Տէրը դեռ աշխարհքի վրայ կը շրջէր...»:

ԹՊ. 29բ. «Զրոյց մշտնջենաւոր Հրէի,
Յովհաննէս, յԱստուած վստահէ: Մշտնջե-
նաւոր Հրէին զրոյցն՝ որն որ Ահապիւր կը
կոչուի, ամէն քրիստոնեայ ժողովրդոց մէջ
տարածուած է...»:

ԹՊ. 31ա. «Բիւրիկն ու լուսնը»: 31բ՝
«Օճոյ վրայ պալատ»: 32ա՝ «Աղուէսն,
Աքաղաղն ու դեղացիներ»: 32բ՝ «Աղուէսն ու
նոխազը»:

ԹՊ. 33ա. «Աւագ Ուրբաթու զրոյցներ:
Առջի գիշեր ճամբան էի, լուսինը կարծես
թէ մէկուն մարմնոյն վրայ ցուրտ ազդեցու-
թիւն մը կ'ընէր...»:

ԹՊ. 40բ. «Աքաղաղի ողորձածութիւն մը,
զոր կը պատմէր աղքատ դեղացի պառաւ մը,
զոր ես ալ կը փութամ գրով աւանդել
աշխարհի մարդկան ի խրախոյս եւ ի յորդոր

առ ողորձածութիւն: Երբեմն երկու եղբարք
կային, կը պատմէր պառաւն որոնք իրենց
ծնողացմէ յաղող հասոյթ ժառանգած
էին...»:

ԹՊ. 44ա. «Ամէն բարի գործք պիտի
վարձատրուի: Երբեմն կար կոմս մը, որն
որ շատ կանուխ իր ծնողքը կորսնցուցած
էր...»:

ԹՊ. 46ա. «Հոգեւոր ազդականութիւն:
Գնահայրն ու սանկը: Երբեմն կար շատ
աղքատ ու չքաւոր մարդ մը, որ իւր ութն-
բորդ որդին, որ պիտի ծնանէր քիչ մը վերջ,
հազուեցնելու եւ խանձարելու զգեստ
չունէր...»:

ԹՊ. 48ա. «Պարզամտին խոստովանու-
թիւնը: Մայր մը կատարեալ բարեսիրտ,
բայց շատ պարզամտ որդի մը ունէր...»:

ԹՊ. 49ա. «Գաւառական վէպ: Ս. Պե-
տրոս եւ խաղացողը: Ս. Պետրոս, ամէն մարդ
գիտէ աս, երբ իրեն հաճոյ է, իր աստուա-
ծային Տիրոջ հետ կ'իջնայ տեսնելու համար
թէ այս աշխարհիս մէջ իրերն ինչպէս են...»:

ԹՊ. 54բ. «Պաճուճապատանքը: Ս.
Պետրոս մինակուկ ու մոմտուկ, աքայու-
թեան նախասննկին մէջ մատերը կը շար-
ժէր...»:

ԹՊ. 59բ. «Սրբոց վրայ վստահութիւն:
Որդեակէ իմ, ձեզի օրինակ մը պիտի պատ-
մեմ: Օրինակը դիպուած մըն է, որ չի պա-
տահիր (կարելի է, այո, շատ կարելի է, որ
պատահի), բայց շատ տարիներէ ի վեր,
ցեղէ ցեղ կը պատմուի...»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԹՊ. 54ա. «3 Եռեռու 1898, Տրամպի-
գոն»:

ԹՊ. 59ա. «Տրամպիգոն, 18 Եռեռու
1898»:

2144

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ա.

ՎԻԵՆԱ(°)

1814-ի Խոփ

ՅՈՒԼԻՍԹ՝ 84, իբեպլաւած 1—84: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝
21.5X15.5: ՊՐԱԿ՝ միւս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11:

ՅՈՒԼԹ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ էիմ գորտեր, միջակ հաստու-
քեմմա քուղք: ԿԱՐՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:

Գիր' հիմ ձօտքերի մեամ շղագիր: ԹԱՆԱԳ' սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԲ' հւծ. չուծի: ԳԱՑԱՐԿ' ԹՊ. 1. 34: ԺԱՄԱՆԱԿ' 1814Է՛ խոփ: ԳՐԻՉ' ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ' հաւանաբար վիեծմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ' չուծի:

Մատենան է' «Համառոտ քերականութիւն Հայկազեան լեզուի Ա»: Նոյն Թիւ 2223 ձեռագրին հետ միմէն ԹՊ. 32ր, Հաս կը պակսի միայն ամուսնաբերքը եւ յիշատակարանը:

2145

(Հիմ քիւ չուծի)

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐ ՀՈՒԹԻՒՆՔ ՄԻՍԻՈՆԱՐԱՅ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹԲ' 10, իջակալուծ 1—17: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ' 21.5×15: ՊՐԱԿ' միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ' երկուծ, իւրաքանչիւրը 18.5×5: ՏՈՂԲ' 28: ՆԻԻԹ' հիմ զօրաւոր միակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱԶՄ' չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԲ' լաւ: ԳԻՐ' ձօտքեր: ԹԱՆԱԳ' սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԲ' հւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ' ԹՊ. 1. 10ր: ԺԱՄԱՆԱԿ' ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ' ամծամօք: ՏԵՂԻ' ամծամօք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ' չուծի:

Մատենան է' «Առանձնաշնորհութիւնք Մխիթարաց»: Երկիցզուեամ, առաջին սիւնակը լատիններէն, երկրորդը հայերէն քարգմանութիւնը: Հմտ. Թիւ 2123 Ձեռագիրը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. խորագիր չուծի: «Մատակա-

րարել զամենայն խորհուրդս եւս եւ զծխատէրականս բաց ի կարգէ եւ ի զորումէ...» (1—25):

ԹՊ. 7ր. «Քսան զիպուածք պահալք որ ի կոնդակի Ընթրեաց Տեառն: (1—20): Այս զիպուածք են հանեալք ի կոնսակի Ընթրեաց Տեառն, որպէս եղեալ կայ ի մատանս կոնսակաց ի չորրորդ եւ ի վեցերորդ հատորի»:

ԹՊ. 10ա. «Այլ վեց զիպուածք արտաքոյ Հոռմայս եւ ի մէջ Իտալիոյ ծայրաօդոյ քահանայապետին պահալք» (1—6):

2146

(Հիմ քիւ չուծի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՕՀԱՆՆԱՅ ԿՈԶԵՑԵԱԼ ՓԱՓԻՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810Է՛ առաջ(°)

ԹՈՒՂԹԲ' 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ' 21.5×18.5: ՊՐԱԿ' միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ' միասիւն 10×15: ՏՈՂԲ' 48: ՆԻԻԹ' հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱԶՄ' չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԲ' միջակ: ԳԻՐ' հիմ շղագիր: ԹԱՆԱԳ' սեւ, Օնրծնուծ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԲ' հւծ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ' ԹՊ. 8ա վարի կէտը, 3բ—4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ' 1810Է՛ առաջ(°), ԳՐԻՉ' ամծամօք, Մխիթարեան մը(°), ՏԵՂԻ' Թրիեստ(°), ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ' հւծ. չուծի:

Պրակս է' «Պատմութիւն Եօհաննայ կոչեցեալ Փափին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Եօհաննայ Անկլիացիին զիական հնարիւք (որպէս ասեն) ստացաւ զփափութիւն, վասն զի նա էջ զորով, եւ հաւատալ զինքն արու...»:

ԹՊ. 1ա. «Պատմասխանի պատմութեան: Սոյն իսկ պատմութիւն Եօհաննայ կոչ փափին, ըստ որում շաղիաղափին, նախ քան եւս զսկանիւն իմ ամանցելոյ զհմարտութիւնն ի սոյոյք պատմութեանց... վերջ՝ որում միթէ պարտ իցէ հաւատալ թէ ոչ, ահա արդէն բազում առարկութեամբ ցուցի»:

2147

(Հիմ քիւ 658)

ՀՐԱԻԿՐ ՍԻՐՈՑ

ԱՆՇԱՆՈՑ

ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹԳ՝ 13: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 21.5X17: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւ 17X12: ՏՈՒԿ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ իմ զօրաւար միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՁՄ՝ յուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ արտաճուտ տղտոտած, ճեկեր: ԳԻՐ՝ մեծ մօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւճ. յուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ք, 9ք—13ք ճաքատուֆեր եւ գրչափորձութիւններ հոս-հոս: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1820էն նստ: ԳՐԻՁ՝ ամծածօք: ՏԵՂԻ՝ ամծածօք: ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յուճի, հմտ. ամառամտ-քորքը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Բան Հրաւէր սիրոյ որ առաջի առնէ զպատասխանի խնդրոյ ինչ ինչ մասանց հաւատոյ ըստ լուսաւորչաւանդ վարդապետութեան Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցւոյ: Ազգային ժողովոյ հաւանութեամբ եւ խնդրանօք տպեալ արդեամբք Ս. Աստուածածնի Մայր Եկեղեցւոյ, ի Կոստանդնուպոլիս 1820 Մայիսի 17: Ի տպարանի Արապեան Պօղոսի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 3ա. «Յառաջաբանութիւն: Խաղաղարարն տիեզերաց Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, որ զմիջոյնն ցանկոյն քակեաց...»:

ԹՂ. 4ք. «Սուրբ եւ ուղղափառ վարդապետութիւն Եկեղեցւոյն Հայոց, այս է. յորով վերայ միայն է խնդիրն: Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոսն է Աստուած ճշմարիտ եւ մարդ ճշմարիտ... Վերջ՝ եւ այնպէս ճանաչեմք եւ ընդունիմք մեք ամենեքին ի միոյ աւագանէ ծնեալ լուսաւորչապաւակ Հայազգի Հարազատք: ԲՄԿԹ, մարտի 8»:

ԹՂ. 7ք. «Վերջաբանութիւն: Այս ամենայն բան վասն սիրոյ եւ խաղաղութեան կարգեալ սահմանեցաւ... Վերջ՝ Տեղի կնէյ, Քրիստոսի ծառայ Պօղոս Պատրիարք»:

ԹՂ. 9ք եւ 10ք գրչափորձութիւններ՝ «Աղայեմ զքեզ Աստուածածին...» (Մխիթար Արքեպօս տաղիմ բնագրով):

2148

(Հիմ քիւ 659)

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԳՐՈՒԹԻՆ ՖԻԶԻԿԱՅ ՊՕՂՈՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1848

ԹՈՒԼԹԳ՝ 24: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 21X18.8: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւ 18X10: ՏՈՒԿ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ իմ ազնիւ մանուշակի զարմազ քարակ մամակի քուլք: ԿԱՁՄ՝ գումաւար քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճորագոյն շնագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ գումաւած տեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւճ. յուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 22—24: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1848: ԳՐԻՁ՝ անգիւղ Պօղոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պօլիս: ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 21ք, հմտ. մանւ. ամառամտ-քորքը ԹՂ. 2ա եւ յառաջաբանը ԹՂ. 8ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Պատասխանագրութիւն: Ընդ լայնական իմացմունս էութեան մտաց եւ գորութեան զանազան յատկութեան ճանաչման նորա ի խորհուրդս իւր. յապացոյց իսկութեան առանձնականութեան իւրոյ յաննիւթական կարգի իմանալի էականց աշխարհի, ի յայտնութենէ Հանճարալիք գործողութեանց նորին, իմացուածս նոյնա-

կան ճշմարտութեանց աշխարհի, որ ինչ յզգալի երեւոյթս իցեն տիեզերական իրաց եւ որ ինչ յաներեւոյթս ծածկին գորութիւնք ի պատճառս շարժման շարժելեաց: Ի Ֆիզիկայ Պօղոսէ, ի Կոստանդնուպոլիս 1848 Սեպ. 11»:

ԹՂ. 3ա. «Մբախորհուրդ բարեկամիդ Սէր: Քննութիւն նախընթաց: Առ Հանրական իմացուածս խնդրոյն եւ կամ պատասխանագրութիւն Հայաստան Օրագրոյն ի Թիւն 116 ի խնդիրն եթէ՝ 1.—Մեր բանականութիւնը՝ մեր զաղափարներուն պարտաւոր եմք, Թէ չէ, 2.—Մեր զաղափարները՝ մեր զգացմունքներուն պարտաւոր եմք, Թէ չէ: Սոցին ամենեցուն եզրակացութիւն ի պատասխանագիրն մեր»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3թ. «Ջրանականութիւնն մեր ոչ իբրեւ էութիւն ինչ ըստ ինքեան զատ ի մտաց, այլ որպէս զօրութիւն ճանաչման ի միտս, կերպաւորօղ երեւակայմանց ի խորհուրդ իմացուածոց...»:

Թղ. 6թ. «Բան 9. Յաղազս ինքնութեան մտաց: Ապաքէն միտքն է գոյութիւն ճանաչման...»:

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 21թ. «Այսքան առ այժմ բաւ Համարեալ ողջ լինել քեզ ցանկամ ի նրբախորհուրդ իմացուածս յաղազ գոյութեան մտաց

եւ զօրութեան ճանաչման մտաց (նորա) եւ զործոց նորա ի խորհուրդս: Քանզի յայժ ընդարձակագոյն են իմացուածոցն նորա բանք ի յատկութիւնս իւր, մինչեւ ընդ Հասարակ ճամապի իսկ լինել տիեզերացն անբաւութեան զորմէ անբաւապէս ճառել ի բովանդակ խորհուրդս իւր, առանց յայնկոյ գէութիւնն ընդարձակագոյն յուսանիլ զգոյթիւնն ի բոլորական ճանաչումն իսկութեան տիեզերական ճամարտութեանց եւ յանդրադարձն իսկութեան գոյութեան իւրոյ: Որ եմ միշտ փափաքօղ սիրոյդ ձիգիքայ Պօղոս, 1848 Սեպտեմբեր 11: Ի Միրճան Այի Փաշայ խանն Կոստանդնուպօլսոյ ի սաստիկ Հարուածս աղէտայլի թշուառութեան անձինն»:

2149

(Հիմ քիւ 375 եւ 106)

ԿՏԱԿ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1815

ԹՈՒՂԹՔ՝ 32, իջակալւած 1—58: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.4X16: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 16X0.5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միակ ծաւալութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ գումաղոր ծաւալակէլ քաղաք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւալակ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ անցման նօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումաղոր տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չաւմի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2թ. 31ա մեծ մասով, 31բ—32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1815: ԳՐԻՉ՝ իսկիւտար լեան Հ, Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւմի, քայց տեւ անօրաւորքեր Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կտակ չարարանաց, խաչելութեան եւ մահուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ասացեալ յաշխարհաբար Հայերէն լեզու դաւառիս Կոստանդնուպօլսոյ Հ. Պետրոսի Իւսկիւտարլեան կրօնաւորի Մխիթարեան Միաբանութեանն Վեննայի: Յամի Տեառն 1815 յաւուր աւագ Ուրբաթու ի Կոստանդնուպօլիս քաղաքէ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Կտակ չարարանաց, խաչելութեան եւ մահուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Բնաբան՝ Դուք էք ի Քրիստոս Յիսուս, որ եղև մեզ իմաստութիւն յԱստուծոյ, արդարութիւն, եւ սրբութիւն, եւ փրկութիւն (Ա. Կորն. Ա. 30): Յառաջարանութիւն՝ Ա՛հ, ամա՛ն, կը մեռնի՛մ կոր: Աստուծոյ սիրո՛յն Համար Հասի՛ր ինձի, օգնութի՛ւն ըրէ՛, զթութի՛ւն ըրէ՛, կը մեռնի՛մ կոր...»: Վերջ՝ Թղ. 30թ՝ «Հէ՛մէն սուրբ Աստուածածնայ բարեխօսութեամբը Յիսուսին շնորհքը վրաներուս անպակաս բլլայ: Օրհնութիւն Աստուծոյ Հօր...»:

2150

(Հիմ քիւ 602)

ՀԱՄԱՌՈՏ ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼԻՒ(Ք) կամ ՎԻՆԵՆԱ(Ք)

1825

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16, իջակալւած 1—20: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21X12.7: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 17.5X0.5: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր ծաւալակէլ կոշտ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չաւմի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբուստ քիչ մը աղտոտած: ԳԻՐ՝ Յօր Սօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումաղոր տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝

Թղ. 1թ. 15թ—16թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1825: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Պոլիս կամ Վիեննա: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւմի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Համառօտ Քրիստոնէական վարդապետութիւն Հարց—

մամբը եւ պատասխանեալ, ի պէտս տղայոց նորոգ սկսանողաց յընթերցումն գրոց, 1825»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գլուխ Ա.» Հաւատքի վրա: Հարցում. Ո՞վ ստեղծեց ամէն բանը...»:

Թղ. 9բ. «Գլուխ Բ.» Յուսիս վրա»:

Թղ. 10բ. «Գլուխ Գ.» Սիրոյ վրա»:

Թղ. 12բ. «Գլուխ Դ.» Խորհուրդներուն վրա»:

Թղ. 13ա. «Առարկանցման աղօթք»:

2151

(Հիմ քիւ 670)

ԿԱՐԳ ՊԱՇՏԵՆԼՈՅ ԶԵՆՈՐՀՈՒՐԴՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕՍՄԱՆ

ԱՆՍՆԱՅԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20, իրեկայումս 1—20: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8X15.2: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին շրջանակի մէջ տառնում 16.6X10.6: ՑՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ գունատ բնական քաղաք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կողքէ շատ ճեղքեր, մարմինը լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ ճտրգիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ, խորագրերն ու խրատագրերը կարմիր: ԶԱՐԿԱՐԱՆՔ՝ յում: ԴԱՆՔ՝ Թղ. 14բ վարի կէտը, 15ա—20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ հատմամբ Միջքարեմ մը: ՑԵՂԻ՝ անձնոր: ՅԻՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Կարգ պաշտելոյ զԽորհուրդն Վերջին Օծման»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ի վերայ Խորհուրդն Վերջին

Օծման: Զխորհուրդ Վերջին Օծման զտաճմանեալն ի Գրիստոսէ Տեառնէ մերմէ, իբրեւ ղեղ երկնային փրկարար Հոգւոյ եւ մարմնոյ, ամենայն ջանիւ եւ խնամով պարտ է տալ ի վտանգէ մահուան եղեալ Հիւանդաց...»:

Թղ. 4ա. «Կարգ պաշտելոյ զԽորհուրդն Վերջին Օծման: Արդ քահանայն որ պաշտելոց զԽորհուրդն զայս, Հոգացի ըստ կարի պատրաստել ի տան Հիւանդին սեղան սպիտակ պատառաւ ծածկեալ...» Վերջ՝ Թղ. 14բ. «Իսկ եթէ Հիւանդն ծանրացի յոյժ եւ մերժ ի մահ լինիցի, եւ ոչ զտղի ժամանակ ասելոյ զամենայն աղօթք զայստեղի, քահանայն փութացի տալ զօրհնութիւնն»:

2152

(Հիմ քիւ չունի)

ՔԱՐՈՂԱԳԻՐԻՔ ԳԵՈՐԳԱՅ ԶՄԻՒՌՆԱՑԻՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1845

ԹՈՒՂԹՔ՝ 161, իրեկայումս 1—318: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8X15.7: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5X11.5: ՑՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ հիմ զարգ եւ ազնիւ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քաղաքատ ստաւաք: ԿԱՐՄ՝ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճորագլմն անցումն ճտրգիր, սկզբնատառքը շատ ամենայն գորագրի կամ քաղագրի: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԿԱՐԱՆՔ՝ եւն. յում: ՊՐԱԿ՝ տղայութեամբ, կայքում տալիս կազմի մերձիկ երեսը եւ Թղ. 1ա: Առաջինը՝ Հոգւոյն Սրբոյ Կայտառը, իսկ երկրորդը՝ Նքա՛մ Մանկումէ հեռացմն մէջ: ԿՆԻԹ՝ Թղ. 2ա: ՑԵՂ՝ Մանուկ 1844: ԴԱՆՔ՝ Թղ. 1բ, 8բ, 11բ, 62բ, 117բ, 145բ վարի մտքը, 148ա, 147բ վարի մեծ մտքը, 148ա—166ա,

158ա—վարի կէտը, 158բ—159բ, 161բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1845: ԳՐԻՑ՝ Մանուկ Գեորգի Օրագրիկացի: ՑԵՂ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՄԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ Կ. Պոլիս. Թղ. 2ա Գեորգի Օրագրիկացի: Թղ. 1բ՝ «Առաջեցաւ ի Պ. Պոլիս ի վանս, ի մերոց: Վիեննա 16 Յունուարի 1801 Հ. Ն. Ակնեան»:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Քարոզագիրք Հաւաքեալ աստի եւ անտի աշխատասիրութեամբ Գեորգի Կաթողիկոսի Զմիւռնացոյ, Դիւան Եւզակիւնոյ ի դիւանութիւն Նորակերթ քարոզչացն Ուխտին Սրբոյն Աննայի, ի Հայ-

բապետութեան Տեառն Տեառն եփերմի սրբազնականատար կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, Գաղափարեալ Հատընտիրսն ի նոցանէ ի Տէր Մանուկ քահանայէ Օրթագիւղցոյ եկեղեցոյն Սուրբ Աստուածածնի, Յամի Տեառն 1845ին Օգոստոս 15ին», Ուղղագրութեամբ չափազանց կաշտ տխրամբըր ցկատի չեմք առած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Քարոզ ի վերայ դատաստանի, Յայժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ զօրութեամբ եւ փառօք բազմօք: Խաղ առնէ աստուածային զօրութիւնն զի այս աշխարհս մէկ անցաւոր տեղ մըն է...»:

Թղ. 12ա. «Յաղազս նախանձու եւ բամբասանաց: Ես ճանաչեմ զիման եւ ճանաչիմ իմոցն: Որչափ մարդիկ որ ի մէջ աշխարհիս կան յերկուս բաժանին...»:

Թղ. 18բ. «Յաղազս Հարկաւորութեան զԱստուած սիրելոյ եւ զընկերս մեր: Սիրեացես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո: Յայտ է ամենեցունը զի Աստուած ի մէջ զբախտին ընդ այլ ծառոց տնկեաց եւ զայլ երկուս ծառս...»:

Թղ. 24ա. «Յաղազս սրբոյն Յակոբա Մծրնա Հայրապետի: Դարձարուք առ իս որդիք Հոռացեալք եւ ես սիրեցիք զձեզ եւ տաց ձեզ Հովիւ ըստ սրտի իմոյ եւ Հովուեսցէ իմաստանութեամբ: Ամենարարին Աստուած յորժամ կամեսցի վասն մեզաց Ժողովուրդեանն զպատիժ տալ, առաւել պատիժ նոցա զայս ընտրէ որ ի վերայ նոցա զտղէտ եւ զյիմար Հովիւս եւ զառաջնորդս կարգեսցէ...»:

Թղ. 27ա. «Յաղազս պարտաւորութեան մեր տալոյ միշտ Աստուծոյ զպտուղս բարեգործութեան: Այդի Տեառն զօրութեանց տունն Խարայէլի: Այգէզործն մինչ տեսանեն զՀող այդոյ իւրոյ թէ է բեղմնաւոր եւ որթք նորս միայն անպիտան ի պտղաբերութիւնն...»:

Թղ. 31բ. «Յաղազս ամենայն սրբոց: Արքայութիւն երկնից բռնադատի եւ բռունք յափշտակեն զնա: Թէ թաղաւոր ոք ի զԺուարամատչելի ինչ տեղի կուտեսցէ զմարդարիտս զեղեցիկս...»:

Թղ. 35ա. «Յաղազս Հրեշտակաց: Հրեշ-

տակք չոգիք եւ Հարկաւորք ի ապաստարոսութիւն վասն այնոցիկ որ Ժառանգելոց են զգիրկութիւն: Թէպէտ այսօր կատարեցաք զտօնախմբութիւնս սրբոց Հրեշտակաց իննեակ դասակարգութեանց երկնային քահանայապետութեանց...»:

Թղ. 39ա. «Յաղազս թէ որպէս պարտ է կալ յաղթս ի սուրբ եկեղեցին: Հայր իմ մինչեւ ցայժմ զործէ եւ ես զործեմ: Արդարեւ զործակից է Որդին Միածին Հօրն իւրոյ երկնաւորի յամենայն զործս նախախնամութեանն...»:

Թղ. 45ա. «Յաղազս զզման խոստովանութեան եւ ապաշխարութեան: Խնդրեցէք եւ տացի ձեզ: Տիրուկ կայսրն Հոռմայեցոյ ըստ պատմարանից էր յարուքս այնչափ ողորմած եւ գթած...»:

Թղ. 53ա. «Յաղազս Տնտեսին: Այր մի էր մեծատուն որոյ էր տնտես եւ եղև ամբաստանութիւն: Արդ որովհետեւ ծառայաւ ձեզ յանցելուսն առակն անառակ որդւոյն...»:

Թղ. 57բ. «Յաղազս պահոց: Երթոյք զործեցէք մի զկորստական կերակուրն այլ զկերակուրն որ մնայ ի կեանս յափտեանական: Յայտ է զի անցելու՞մ Հարաթու փոյթ մեծ էր ի մեզ զմարմինս պարսբելոյ եւ Հաւնելոյ...»:

Թղ. 61ա. «Յաղազս մաքրութեանն սրտի մերձեանալոյ առ սուրբ Հաղորդութիւն: Որ ուտէ զմարմին իմ եւ ըմպէ զարիւն իմ, ընդունի զկեանսն յափտեանական: Մարդկայինս ընտրութիւն մինչ էրն ի զբախտին եւ մինչեւ որ մեղուցեալ չէր աստուածային շնորհօքն անմահ էր եւ անմահ մնալոց էր...»:

Թղ. 69ա. «Յաղազս ոչ կարելոյ մեղաւորաց արժանապէս ընդունիլ Վրիստոս ի ձեռն Հաղորդութեան: Պատրաստ արարէք զճանապարհս Տեառն եւն: Սովորութիւն է զի Թաղաւոր ոք եթէ կամիցի ի քաղաք ինչ դիմել, յառաջագոյն պատուամարդ կամ Հրեշտակք առաքին յայն քաղաք...»:

Թղ. 73բ. «Յաղազս խոստովանութեան: Զոր արձակիցէք երկրի եկեղեցի արձակեալ են: Այսօր առաջի մտաց ձերոց զերկուս պատկերս ունիմ ներկայացուցանել, մին զարհուրելի եւ միւսն զարժանալի...»:

Թղ. 75բ. Բժաղարի մէջ մտնուած է՝ Այս երեսը սխալմամբ չի գրուելուն աղագաւ զայս իմաստութեամբ մարդկային խրատներս եղաք. Մի նախանձիր զու ընկերիդ լավութեան, դուրս մի հաներ թէ որ խառ ծածուկ բան...» Թղ. 76ա. Դարձեալ կը շարունակուի Թղ. 75ա-էն:

Թղ. 78ա. «Յաղազս գովելի եւ պարսաւելի աղօթողաց: Արդ ո՞ւմ նենանցուք զՏէր: Որովհետեւ Հեթանոսք ըստ իմաստութեանց մոլորամիտ իմացման զբազում շատուածս Հնարագործեալ էին...»:

Թղ. 82ա. «Յաղազս ճառասնօրեայ զալստեանն Քրիստոսի ի տաճարն: Խնդա եւ ուրախ լեր դուստր Սիօնի զի ահա ես եկից եւ բնակեցայց ի միջի ճուս ասէ Տէր: Որդիք Իսրայէլի յորժամ ի գերութենէ Բաբելացուց ազատեցան...»:

Թղ. 85բ. «Յաղազս աւետման ռուբր Աստուածածնի եւ զալ Քրիստոսի յմրուտադէմ ճաղաք յաւուր ծաղկագարդի եւ վառն զալստեան նորա ի ձեռն Հաղորդութեան ի սիրտս Հաւատացելոց: Ուրախ լեր յոյժ դուստր Սիօնի զի ահա Թագաւոր քոյ զայ առ քեզ: Թագաւորն Թագաւորաց զԱստուածն Աստուծաց զգիրկին Համայն տիեզերաց...»:

Թղ. 88բ. «Յաղազս ո՛նելիցէ սրբոց յարժարեցուցանելով ըստ դիտաւորութեան օրինակացն: Հայիչ յանագրոյնս եւ մաշէի: Անագրոյն մարդն այն է, որ զաստուածային օրէնս եւ զպատուիրանս արհամարհէ...»:

Թղ. 92ա. «Յաղազս պահոց: Հայր իմ միխնե ցայժմ գործէ եւ ես գործեմ: Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս Փրկիչն ամենայն աշխարհի, ողորմածն, զթածն եւ միշտ բարեբաւն ազգի մարդկան...»:

Թղ. 96բ. «Յաղազս բղիթխոհութեան մեղաց: Հայր իմ միխնե ցայժմ գործէ եւ ես գործեմ: Միանձին Որդին Աստուծոյ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ըստ որում ծանուցաք սիրելեացդ թէ է գործակից միշտ Հօրն իւրոյ երկնաւորի...»:

Թղ. 100ա. «Յաղազս Մաղկազարդի յաւուրն: Իբրեւ մօտ եղեն ի Բեթրաքէ Յիսուս արձակեաց զերկուս աշակերտաց իւրոց եւ ասէ իրթայք ի գեօղդ որ առաջի ձեր է, անդէն ետանիցէք գէշ կապեալ եւ յաւանակ ընդ նմին, լուծէք եւ ամէք ինձ:

Ի Հին ժամանակս կռապաշտից սովորութիւն էր որ յաւուրս տօնի կոց իւրեանց ի զոհ մատուցանէին զմի ոգ...»:

Թղ. 104ա. «Յաղազս Յարութեանն Քրիստոսի: Մի երկնչիք դուք, գիտեմ զի զՅիսուս զխաչելեալն խնդրէք, չէ առտ, ճանգի յարեաւ: Այսօր մատուցանեմ ձեզ աւետիս խնդութեան ով Գառին Քրիստոսի Հաւատացեալ Ժողովուրդք...»:

Թղ. 108ա. «Յաղազս անարատ յղութեան սուրբ Կուսին: Գեղեցիկ ես իբրեւ գմբուսաղէմ որպէս Հիացումն կարգեալ: Զգեղեցկութիւնն Սուրբ Կուսին Մարիամու նմանեցուցանէ Սողոմօն ոչ Հեշտակաց շնայաբարհի էութեան եւ ոչ արեգակնայ գեղեցկանշոյլ պայծառակերպութեան...»:

Թղ. 112բ. «Յաղազս Սուրբ Աստուածածնի: Մի երկնչի Մարիամ զի գտեր չնորհա Աստուծոյ: Մեծ եւ սքանչելի էր խորհուրդ ասոր աւուր, զոր ի սկզբանէ աշխարհի ընդ ժամանակս ժամանակս սկսաւ Աստուած յայտնել նահապետաց...»:

Թղ. 118ա. «Յաղազս Կաղանդի յաւուրն: Եւ եղիցի ամիս ամսոյ եւ շաբաթ ի շաբաթ է եւ եկեսցէ ամենայն մարմին երկիր պազանել ինձ եւ տեցեն զոսկերս առ իս անցուցելոց: Սկիզբն է այսօր նորոգ տարւոյս եւ կաղանդ կոչի, որում արժանացոյց զմեզ Աստուած ողորմութեամբ իւրով...»:

Թղ. 120բ. «Մանուցում կաղանդի յաւուրն: Օրոս այս՝ նոր տարուս սկիզբն է, եւ կոչի կաղանդ, վասնորոյ ասեմ սիրելեացտ իմոց չնորհաւոր կաղանդ եւ նոր տարի եղիցի...»:

Թղ. 122բ. «Յաղազս Քառասուն Մանկանց: Արասցես ճառասուն խորիսի արծաթոյ ի վերայ սեանցն խորանին: Ամենաբարին Աստուած յետ ազատելոյ զորդիսն Իսրայէլի ի ծառայութենէ յեգիպտոսի...»:

Թղ. 125ա. «Յաղազս ռուբր Սարգսի: Զի բարի կամ զի վայելուչ զի բնակին եղբարք ի միասին: Յայտնի է սիրելեացդ իմոց զի ուր սէր է անդ բաժանումն...»:

Թղ. 128ա. «Յաղազս Սուրբ Աստուածածնի: Եթէ որդիք Աբրահամու էիք, զգործան Աբրահամու գործէիք: Որովհետեւ ազգն Հրէից ի վերայ Աբրահամու մեծ

պարծանք ունէին, եւ պարծանք ասէին զայս եթէ զաւակք Արարձամու եմք...»:

Թղ. 133բ. «Յաղազս ծննդեանն Գրիստոսի: Աւետարանեմ ձեզ այսօր ուրախութիւն մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեան: Չկարեմ լռել այսօր ի Հրաշափառ տոնախմբութեան ծննդեանն Գրիստոսի...»:

Թղ. 137ա. «Յաղազս ծննդեանն Գրիստոսի: Աւետարանի աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանս: Չայս ուրախութիւնս Գաբրիէլ Հրեշտակապետն միայն Հովուաց Բեթլէհէմի աւետարանէ...»:

Թղ. 141ա. «Յաղազս քանքարաց տուելոց ի Գրիստոսէ իւրաքանչիւր Հաւատացելոց: Այր ոմն աղետական զնաց յաշխարհ Հեռի առնուլ իւր Թաղաւորութիւն եւ դառնալ: Այսօր ծննդեան կիրակի պահոց օրն է, վասնայնորիկ մայրս մեր սուրբ Եկեղեցին խորհրդով սահմանեալ է յայսմ աւուր ընթեռնուլ զայս աւետարանս...»:

Թղ. 146բ. Նորագոյն շեղագրով՝ «Մեծարդոյ իմբապիր, Մնողական սէրը ստիպելով զիս պահ մը Պօստոյ Հետզհետէ յառաջ քալող ազգային յառաջադիմութիւնը թողուլ եւ խումբ Համազգեաց բարոյական թշուառ վիճակին Հանդիսատես ըլլալ, ցաւօք սրտի կը պարտաւորիմ անոնց նկարագիրը Հոս արձանագրել, որուն Հրատարակութիւնը ազախանօք կը խնդրեմ»:

«Արդ երեք բազմամարդ Հայաբնակ գեղեր, որոնց մէկուն մէջ իմ ծնողացս բնակութիւնը կայ, Բաղարի դաւառին մէջ Նշանաւոր աղքեցութիւն մը ունին: Ատոնցմէ մէկը Նորդիւր, քաջ աշխատաւորներ եւ Հետեւաբար Հարուստ բնակիչներ ունին, որոնց տուները 1000ի կը Հասնին եւ բարոյական վիճակին մեծաքայլ աղէկանալու վրայ է: Այս գեղին մէջ 40 տուն Տաճիկ բնակիչ կայ: Երկրորդը Ձէնկիւլը, պէտք է պարծենայ իր միաբանութեամբը եւ փոքրիկ Թանգարանով: Այս գեղը 600ի օտ տունէ կը բաղկանայ: Ի՞նչ ըսեմ Երրորդին, որ այս յատկութիւններէն զուրկ, առելութեան, անմիաբանութեան, նախանձու, կոխներուն ասպարէզ եղած է եւ որ 360 Հայ եւ 15 Տաճիկ տուններ կը բաղկանայ, որ Ձէնկիւլէրի եւ

Նոր Գիւղի մէջտեղը կ'իյնայ, առաջինէն չինք վայրկեան Հետաւորութեամբ եւ երկրորդէն կէս ժամ: Եթեմպիղիք ծոյլ մարդիկ են եւ այս կողմերը քիչ չողի տէր: Իրենց յոյսը միակ մեռաբանի վրայ ըլլալուն համար, միշտ աղքատ մնացած են: Արհեստաւորը բաւական Հատ է, որոնք են՝ Դարբին (Նալպանտ) շիլիկիւր, եմէնիճի, բապուճճի, սէմէրճի, սարբիշ, տողրամաճի, մալիֆարթոճիներն իրենց Պօստոյ բերածները այս կողմերը տարածելով գեղին Հարուստ բնակիչներուն կարգին են: Այս գեղին սրճանոցներն ալ չինգի կը Հասնին, որոնք պօշ մնացած Հեն, մէկ ալ գինետուն կայ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 2բ. «Յառաջարանութիւն: Դիտումն իմ զայս գործ վասն քաջուշիմ քարոզացն ազգիս բանս սեղանաւորել, այլ միայն զբարոյեալսն իմ ի գիր արձանագոյցանել ի Հաւատարիմ վկայութիւն առաջի Աստուծոյ, թէ զայստիկ զամենայն եւ զայլ եւս րազում ի տեսչութեան իմում՝ Հեղեալ եմ ի յսելիս ժողովրդեան իմոյ, ի վերկութիւն Հոյսոյ նոցին եւ սովին ինչ թէ Տէր ի քննութեան յաւուրն զիս անդառապարտ արասցէ ի բանից անտի որ միշտ յակնաջի իմ Հնչէ թէ: Որդի մարդոյ, դէտ կացուցի գրեղք»:

«Կամէի թէպէտ եւ զամենայն միանգամայն յայս գիր բովանդակել, բայց ոչ մարթացայ առնել սակա ծերութեան եւ սակա անձին տկարութեան, մանաւանդ եւ ըստ ժամանակիս բազմավորով բերման յորում զառաջնորդական դրամբօք իւրով Ընդունալ տալեօք անհանգիստ ծիւղի եւ անբարինս տաղնապէի որ զայսբանս եւս ետ քարոզութեան ժամանակ, ինչ գտի ի գիր արձանագոյցի: Արդարեւ չիք յայսմ ինք պարծանք, զի ամենայն նիւթ քարոզիցս այստեղիկ առտի եւ անտի մեղմօրէն իմն ժողովեալ, եթէ լինիցի ինչ պարծանք, թերեւս այս ունի լինիլ, աշխատութիւն իմ ի կարգադրել վերկանս եւ փոյթ վասն պարզութեան ոճոյն, որ գրեթէ ամենեցուն եղեւ զիւրահասականայ թէ տակի եւս քան զայս ակնկալաց ինք պարծանք, զուցէ Հասցէ ինք յերեսաց ծերութեան եւ տկարութեան որով ի ներքոյ առաջնորդական ծանրապիւն բեռնի զոյով զայսբանիկս Հաղորդարացայ երեսան անկ զոյով: Ապաքնս սովին աշխատանքօ մերովի կարացին նորակիրթ քարոզիչք քմի ոչ զարժուցանել ի մեղաց, յայնժամ ի նոցունց ոչ զոյլ ինչ խնդրեմ, բայց միայն զայս ի մարտիր մարթանս իւրեանց յիշատակել գիշորոյ: Եպիսկոպոսն Եղգոկոյ, որ քաղաքաւ Ձմիւռնացի»:

2153

(Հիմ թիւ 638)

ՀՐԱՀԱՆԳԻ ՓԻԼ ԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆՔ

Բ. Հատոր

ԹՐԻԵՍ(°)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 53: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.3X18.5: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ Յշմեկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԵՊԻՄ 17X14: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ իիմ զօրաւոր հասակիկ թուղք: ԿԱԶՄ՝ թղթապատ ստուարաթուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ իիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, շատ տեղ մերծածած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւր. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 52ա—53բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՋ՝ տնտեսութ. ՄԵԻԹԵՐԻՄԵՆՆԵՐ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ԹՐԻԵՍ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Հրահանգք Փիլիսոփայականք, Բնազանցութիւն: Ա. մաս Բ. Հատորի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Մականութիւն կամ գիտութիւն զօրմէ առեալ եմք ճառել արդ սովոր է անուանել բնազանցութիւն...»:

ԹՂ. 2բ. «Բնազանցութիւն Ընդհանուր...»

Գլուխ Ա՝ Յաղագս ծանօթութեան եւ կարելիութեան էակին:

ԹՂ. 3բ. «Գլուխ Բ՝ Զէութենէ էակաց»:

ԹՂ. 6բ. «Գլուխ Գ՝ Յաղագս պատճառաց էակաց»:

ԹՂ. 8բ. «Գլուխ Դ՝ Յաղագս ընդհանուր տեսակաց էակաց»:

ԹՂ. 15ա. «Գլուխ Ե՝ Յաղագս յատկութեանց էակին»:

ԹՂ. 18բ. «Գլուխ Զ՝ Յաղագս տեղողութեան էակին»:

ԹՂ. 20ա. «Մասնաւոր Բնազանցութիւն կամ Հոգեբանութիւն... Մասն Ա՝ Ի վերայ անստեղծ Հոգւոյ կամ Ի վերայ Աստուծոյ... Ճառ Ա՝ Ի վերայ գոյութեան Աստուծոյ»:

ԹՂ. 21ա. «Գլուխ Ա՝ Յաղագս ձեռնարկութեանց, որովք ցուցանի գոյութիւնն Աստուծոյ»:

2154

(Հիմ թիւ չունի)

ԲԱՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ԱՐԳԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՎԻՐԱՀԱՅՈՑ

ՎՐԱՍՏԱՆ(°)

1827էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 3: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X18: ՊՐԱԿ՝ պղծ միայն կէս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 18X11: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ իիմ, միջակ հասակիկ մեր զօրաւոր թուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ թուղքաբան ծաղիկը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ իիմ ճառագրի շատ մետ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ իւր. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1827էն ետք: ԳՐԻՋ՝ չունի: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վրաստան: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Բան առաջեալ Ի Հանդիսի ընթերցանութեան կայսերական գրոյն յերեկոյեան ժամուկ ի 22. Փետր. 1827 ամի Ի Ներսէսէ վիճակաւոր արքեպիսկոպոսէ Հայոց Ի Վրաստան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Զօնութիւն գովեսցէ զանձն իւր... (Սերաք Ի՞ր Համար ԺԲ), Յնծացէք, ցնծացէք Ժառանգաւորքը արարչական անպատում ողորմութեանց Հաստատեցելոց յոսկերս եւ յարիւնս ձեր...»: Ընդհատելով կը վերջանայ՝ «Դանուն Աստուծոյ ամենակալի եւ ամենաբաւականի խրախոյս բարձեալ առ կայսր ամենողորմած զմարգարէականն սաղմոսեցուք. Գոյի ձեռն չի Ի վերայ»:

2155

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՐԹԵՐԷՆ

ԱՆՅԱՅՏ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 258, իլակաւում 1—503: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21.3×15.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 15×11: ՏՈՂԹ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ չիմ զօրաւոր, միլակ եւ հաստ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրան ճիշտումով ասկեթոն արեւելեան զարդեր: ԹՂԹԱՅ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն աւ վերջը մէկակամ զուգաւոր քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճօղաւոր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐ-ԴԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չուցի: ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝ տղազուած: չորս աւետարանիչներ՝ ԹՂ. 3թ, 72թ, 118թ, 198թ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա՝ ձաքստումներով, 2թ—3ա, 118թ—119ա, 197թ—198ա, 257թ—258թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ հաւաքաւոր Անտոն Տերվիշեան: ՏԵՂԻ՝ անյայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԹ՝ հետազայի ԹՂ. 2թ, առաջին զանգանակի ք երեսը:

Մատենա է՝ Զորս Աւետարաններ Հա-
յաստա Թուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1թ. Մարկոսի գլուխներու խորա-
գիրներ:

ԹՂ. 4ա. «Մատթէոս՝ Երեսու Բրե-
տոսուն տողաւորներն Հիջայէթի, քի թափ-
րին օղլու իտի քի Ապահաւանք...»:

ԹՂ. 73ա. «Ենճիլի չերթի սուր Մարկոս
աւետարանիչին նաքի իւզերէ, ի պեռլլաւ
Երեսու Բրետոսուն ինճիլի չերթին սի-
թաւ...»:

ԹՂ. 120ա. «Ենճիլի չերթի սուր Ղուկաս
աւետարանիչին թարթի, Զունքի չօք քիմ-
սէլէր իտէտիլէր թէքարաւ հազմադա պիտէ
իսպաթ օլան...»:

ԹՂ. 199ա. «Ենճիլի չերթի սուր Եսայե-
նէս աւետարանիչին ճիւճի պինճէ, Զաթը
չէլէինտէն իտի օլ քէլամ վէ քէլամ ալլահին
Հուզուրունտա իտի...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԹ

ԹՂ. 2թ. Մատիտով: «Թարգմանիչ եւ
զրոզ Անտոն Տէրվիշեան, Հալաճանքի
ատեն(»)»:

ԹՂ. 1ա. «Զմատենա զայս ձեռնագիր
ետ ինճ պարգեւ. Լուցիկայ Ղազարոսեան ի
27դ աւուր ամսեան Մարտի յամի Տեառն
1898: Հ. Արիստակէս Տալեան ի Միսիթա-
րեան Ուստէն: Հոս-հոն մատիտով՝ կը
կարդացուի. «Լուցիկ Ուլուխլեան 1865»
նաեւ 1855:

2156

(Հիմ քիւ չուցի)

ԵՐԳ Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՄԱՆՈՒԹ ԱՐՄՈՐԵԱԿ ՈՒՂԱՓԱՌԱՅ

ԱՆԳԱՐԱ(°)

1820

ԹՈՒՂԹՔ՝ 11: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21.4×15.7: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 18×0.5: ՏՈՂԹ՝ 18:
ՆԻԻԹ՝ չիմ միլակ հաստաւորաւոր զարկ քաղաք:
ԿԱՋՄ՝ կաղ չուցի, միլակ կարում է: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝
լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճօղաւոր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820: ԳՐԻԶ՝
անյայտ: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաւոր Անտոն կամ Կ. Պալիս:
ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԹ՝ չկան:

Մատենա է՝ «Երգ ի վերայ Հալաճան(օ)ք
աջօրեալ ուղղափառաց յամի Տեառն 1820»:
Հայաստա քուրճիլի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Տիւնէյիլի նաղլիլի թարթի
էտէլիմ...» (94 տուն):

2157

(Հիմ քիւ 651 եւ 91)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ ԶԱՆԳԱԿԻ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դարու սկիզբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21×15.5: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 17.5×12.5: ՏՈՂԹ՝ 22:

ՆԻԻԹ՝ չիմ, զօրաւոր, միլակ հաստաւորաւոր քաղաք:
ԿԱՋՄ՝ քաղաք յնգն քան մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ կաղը

շատ ստորին տեղակի քաղաք ըլլալուն արտաբնական
շատ խեղճ կերպարամբ մ'առնի: Գիր' հիմ շեղագիր:
ԹԱՆԱԳ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի:
ԴԱՍԱՐԿ՝ Թղ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկզբները:
ԳՐԻՉ՝ անձնագր, Միքայելեան մը: ՏԵՂԻ՝ Խաւանա-
րաք Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Կանոն օրհնութեան
զանգակի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Յաղագս օրհնութեան զան-

գակի: Ձանգակն պարտի օրհնիլ յառաջ քան
զղնիլ ի զանգակատան, այսու կարգաւ: Նախ
եւ առաջ պարտ է զզանգակն այնպէս կախել
եւ տեղաւորել, զի դիւրաւ մարթացի
ներքուստ եւ արտաքուստ հպելի, շօշափիլ...»
Վե՛րջ: «Յաւարտիլ աւետարանին հայրա-
պետն հաճութիւն զաւետարանն մատուցեալ
նմա ի միոյ ի պաշտօնէից: Ապա խաչակնքէ
ի վերայ զանգակին օրհնելոյ եւ առնու
զթագն եւ ձկնեալ դառնայ ի տեղին, ուր
զգետաւորեցաւ, եւ անդ հանեալ զսուրբ
զգեստն, երթայ ի խաղաղութիւն»:

2158

(Հիմ քիւ չունի)

ՇՐՋԱՔԱՐԱՆԿԱՆ ԹՈՒՂԹԻՔ ՊԻՈՍԻ Է.

ԹՐԻԽՍ

1809

ԹՈՒՂԹ՝ 82: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×15.5: ՊԵՐԿ՝
8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19.5×13: ՏՈՂԳ՝ 32:
ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ քիչ մը կոշտ
քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քղքեղ: ՀԱՅԴԱՄԱՆՔ՝ կողք
մտրմէն փոքր ըլլալուն, ծայրերը ազատած: Գիր՝
սղգը վտրճ հիմ ձտրքի մեմէ շղագիր: ԹԱՆԱԳ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1809:
ԳՐԻՉ՝ Խաւանաք Շիւքիւքեան Հ. Անդրեաս: ՏԵ-
ՂԻ՝ Թրիքստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Շրջաբերական Թուղթք
Պիոս Է. Քահանայապետի 1808—1809»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պիոս Է. առ Կարդինարս.
Գործ հայրական խնամոց եւ առաքելական
փութոյ մերոյ ի վճարումն պարտուց ...
1808 Փետր. 5: Է. Պիոս Պապ»:

Թղ. 4բ. «Առ Ասպետ Պարոն Ալպէրթի
դեպպան Թագաւորութեանն Իտալիոյ. Ի
սենեկաց Քուրիինայի, ի 19 Մայիսի 1808,
Իրբու եւսա յալանջն սրբազան Պապին
աղետալի լուր միաւորելոյ ընդ Թագաւորու-
թեանն Իտալիոյ զշարս գաւառս իւր...
Յուլիոս կարդինար Գաբրիէլեան»:

Թղ. 10ա. «Հնահանգ: Զիարդ դառնա-
զոյն եւս եղեն աղէտք որպէս զորս ի
վայրկենէ անտի յարձակելոյ Գաղղիացի
զօրաց ... Յուլիոս կարդինար Գաբրիէ-
լեան»:

Թղ. 15ա. «Երկրորդ հրահանգ ծայրա-
զոյն քահանայապետին Պիոսի Է. ի առ եպիս-

կոպոսունս նահանգաց իւրոց, Ի Հոռվմ, ի
29 Մայիսի 1808: Պաշտառազոյն տէրութիւն
ձեր իմացալ պապէն ի նամակնի ծրարէ
իմէ մասնաւոր առթիւ առաքելոյ ձեզ ի 22
առաջիկայ Մայիսի... Յուլիոս Կարդինար
Գաբրիէլեան»:

Թղ. 16բ. «Պիոս Է. Պապ. Հասու լեալ
թէ ի զանազան տեղիս սահմանաց երկրի
մերում, ոճանջ չարախորհուրդք արք թշնա-
միք բարեկարգութեան եւ հասարակաց հան-
դարտութեան ... Այսօր ի 24 Օգոստ. 1808,
ի Քուրիինայ առաքելական պալատէ մերմէ.
Է. Պիոս Պապ»:

Թղ. 17բ. «Ի ձեռն օրբազան հայրապե-
տին են տասն եւ ութ ամսոց երթեւեկու-
թիւնք թղթոց...»:

Թղ. 17բ. «Առ դեպպան Թագաւորաց
առնթեր սուրբ Աթոռոյն: Ի սենեկաց
Քուրիինայի, ի 30 Նոյեմ. 1808: Յառաջին
աւուրց անտի, յորմէ հետէ սկսաւ հրատարա-
կիլ Թերթ մի պարբերական, անուամբ
Հոռվմէական Կագէթայի... Իարթուղիմէոս
Կարդինար Փաքքա»:

Թղ. 21բ. «Է. Պիոս Պապ. Կատարեցաւ
հուսկ զկնի խաւարային դիտաւորութիւն
թշնամեացն Առաքելական Աթոռոյ... Տուեալ
յառաքելական պալատն մեր ի Քուրիինայն,
ի 10 Յուլիսի 1809: Է. Պիոս Պապ»:

Թղ. 22բ. «Գիր Օնֆիլիէի հազարվարի,
հրամանատար երկրորդ գնդի Տէլիեան

գորաց, առ սպառապետն Լեմառօխ, ի 11 Մայիսի 1808 յԱնգոնայ: Մեծ պարծանք էին ինձ անձնատուր լինել հրամանի բարձրութեան ձերոյ յինչ եւ իցէ պարագայիս...»:

Թղ. 23բ. «Պատօնեայ կրօնի Գիւթ տէ փռէմէնու առ եպիսկոպոսս եւ արքեպիսկոպոսս կայսերութեան Գաղղիոյ, ի 17 Մայիսի 1808 ի Փարէզ: Գերապայծառ, քեզ չնորհեալ առաքելութիւնն ի վեհաժամառ կարողինար դեսպանէ, եզերեցաւ...»:

Թղ. 23բ. «Առ դեսպանս այլոց տէրութեանց, ի սենեկաց Գուրիսնայի ի 15 Օգոստ. 1808: Կարողինար աստնադպիրն տէրութեան ընկալաւ զբացորոչ հրաման ի սրբութենէ իւրեմէ հաղորդել... Բարթուղիմէոս կարողինար Բաքթա»:

Թղ. 25բ. «Է. Պիոս Պապ. Սիրելի որդւոց մերոց եւ յարգելի եղբարց ողջոյն եւ առաքելական օրհնութիւն: Ոչ կարեւոր մեք

ով յարգելի եղբարք, ոչ առաւել յատկապէս եւ ոչ առաւել բացորոշապէս... Տուեալ ի Հռովմ յեկեղեցւոյ Մարիամու մեծի, ի 30 Օգոստ. 1808»:

Թղ. 31ա. «Առ դեսպանս այլոց տէրութեանց, ի սենեկաց Գուրիսնայի ի 28 Սեպտ. 1808: Եթէ արդարութիւնն եւ իրաւունք դատին, որոյ վասն երանելի հայրապետն կրեաց ընթացս ուրն ամսոց զանձամար բռնութիւնս եւ զարհամարհանս... Բարթուղիմէոս կարողինար Պաքթոս»:

Թղ. 32ա. «Մանուցումն: Է. Պիոս Պապ Հեղինակութեամբ Աստուծոյ ամենակալի, սրբոց առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի, եւ մեր, յայտ առնեմք թէ դուք եւ ամենայն մեր գործակիցք յեղեհնադործութիւնս... Տուեալ ի Հռովմ, առքնթեր սրբուհի Մարիամու մեծի, ի 11 Յունիսի 1809, ի Ժ. ամի քաշանայապետութեան մերում. Է. Պիոս Պապ»:

2159

(Հիմ քիւ 646)

ԿՐԱՍՍԷԹ — ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԻԵՆՆԱ(“)

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 619, իջեկայումս 1—070 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×16: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ մշտնակումս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×13.5: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԹ՝ զօրաւոր, բարակ ազնիւ քուրք: ԿԱՋՄ՝ կիսալայք, քրքազատ ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, կազմք քայլայած, կոզքը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ մամր մոր շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԿԵՐ. չկան: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ—11բ, 21—23, 356—519: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ զարաւ երկրորդ կէտ: ԳՐԻԶ՝ վարդաւան Է. Մովսէս: ՏԵՂԻ՝ Խաւաթար վիճմա: ՅԵՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չեմի:

Մատենան է՝ «Կրասսէթ—ի Քրիստոնէական Մտածութիւնք» ամուսնով զօրծին քարգամուտքիւնը, Մտածականմեր ամբողջ տարւոյ համար: Աշխարհաբար:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 12ա. «Յանկ Նիթոց»:

Թղ. 24ա. «Զորեղարթի Մոխրոց օր: Արտաքին ապաշխարութիւն կամ մարմնոյ մեռուցում: Աշխարհքիս մէջ ինչ բան կայ, մարդուս հողւոյն ու մարմնոյն պէս, որ իրարու հետ յըջափ համաժիտ ու համաշունչ են, այնչափ ալ անմիարան ու կոտարար ըլլան...»: Վերջ՝ Թղ. 355բ՝ «Եթէ Յիսուսի Թաղաւորութիւնը չեն ծաւալեր, ու ընդարձակեր, գէթ իր Բնամոյն Սաղայէլին տէրութիւնը մի տարածեր»:

2160

(Հիմ քիւ չեմի)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՀԷՔԵԱԹՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ԱՆՍԱՑ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 123, քրքալայումս մանմետակմ բուսնեմերով 1—00, աղա մասիտով, օտար քրչէ 61—119: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×15.5: ՊՐԱԿՆԵՐԸ՝ չեմ մշտնակումս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսին, լայն գունտաւոր

չրքամակներու մէջ տօնուած, չրքամակով միասին 18×13: Կան ճան տօններով բաժանուածք, հմմտ. 4բ, 15ա—27բ, 36ա—37բ, 41ա—42բ, 48բ—52բ, 67բ—71բ, 80ա—82բ, 100ա—111բ: ՆԻԹ՝ էիմ, միջակ

Թղ. 53թ—59թ. Կուզալ Աճատ հեֆեսքի արձակ շարադրամբը.— «Ջամանի ավաներիցայ վարիմիչ պիր փատիլահ Սուլթան Սալիմ նամիստայ»:

Ե. 65ա—70թ. Շահ Իսմահալ (Իսմաիլ): 140 քուրփի:

Թղ. 75ա—84թ. Շահ Իսմահալ հեֆեսքի արձակ շարադրամբը.— «Ջամանի ավաներիցայ վարիմիչ պիր փատիլահ Սուլթան Օսման նամիստայ»:

Զ. 85ա—93թ. Շահ Եուսուֆ հեֆեսքի մի այլ տարբերակ: 140 քուրփի:

Թղ. 95ա—105թ. Շահ Եուսուֆ հեֆեսքի արձակ շարադրամբը.— «Ջամանի ավաներիցայ վարիմիչ պիր փատիլահ Սուլթան Նաթիկ նամիստայ»:

Է. 105թ. Մասն ուսմագրքի.— «Պատի Նանայ եուլտուզին շարիխոր...»:

Թղ. 106ա—123թ. Ռամզրքի հայերեն մեկնութիւնները.— «Վասն ցցրուին. առաջին տան ցիցն յարեվելեան է եւ է(7) տան ցիցն արեմտից է. միմիանց վկալն»:

ՅԻՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 1ա. Մատիտով, հետագայ գրէ՛ւ Վլա զիրգը սավի զրնան եւ սուրաթ տու— զուզան վերկու բուփէ եւ արգնցի ծանուք Մարտիրոսեանին է»:

Թղ. 2ա. Կպցում է Թղ. 1ի վրայ, չկրցամք կարդալ:

Թղ. 2թ եւ 3ա. Բնագրի մամն սղագրու— քեամբ է, չկրցամք կարդալ:

2161

(Հիմ քիւ չու0ի)

ԹՈՎՄԱՅԻ ԱԳՈՒԻՆԱՑԻՈՑ ՅԱՂԱԳՍ ԶՕԴՈՒԱԾՈՑ ՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵԼԵՑԻՈՑ

ԿԵՌԻԱ

1915ի ատեմները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21×17.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 17×12: ՏՈՂՔ՝ 18: ԿԱՋՄ՝ չու0ի: ՀԱՆԳՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ՈՅՐ վարձ շղազիւ: ԹԱՆՆՔ՝ սեւ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1015ի ատեմները: ԳՐԻԶ՝ եղիայեամ Հ. Սրապիւմ: ՏԵՂԻ՝ Կեալա: ՑԻ— ՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ: ՏՆԼԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա մատիտով՝ *զերպի չայ ձեռագրէ մը, Թիւ 43, որինհետեւ ի ձեռն Վ. Հ. Սրապիւն եղիայեանից:* (Հմմտ. Կեալայի Ցուցակ էջ 274տ):

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Խաւսք սրբոյն Թոմայի վսեմական վարդապետի յԱգիւնոյ ասացեալ յաղաքս զօղուածոյ եւ խորհրդա—

ծութեան եկեղեցւոյ»։ Լուսամբքներում վրայ նշանակուած են մասն ձեռագրի յղրախա— մարմները։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Խնդրեաց յինչն ձեռոյ սիրե— լութիւն, զի յաղաքս զօղուածոյ Հաւատոյ եւ եկեղեցւոյ խորհրդածութեանց ձեզ Համառօտ ինչ վասն յիշատակի փոխադրեցից Երկրա— յութեամբն Հանդերձ...» (Ջաւթուած Ա—Ը, Թղ. 206ա—211ա):

2162

(Հիմ քիւ 644)

ՄՕՆՍԻԻ ՎԻԿԷ—Ի ԱՌԱԿԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

ԺԹ. դարձու վերքերը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 201: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ միմիւն Թղ. 82՝ 20.3×12.5, ապա 20.5×15.5: ՊՐԱԿ՝ չու0ի, առամէմն քուզքեր են մեծ մտով: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝

միասիւմ, Ա մաս՝ 18.5×10.5, Բ մաս՝ 18×10: ՏՈՂՔ՝ 10—20: ՆԻՒԹ՝ եիմ գորաւոր, հասակակ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չու0ի: ՀԱՆԳՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝

նուրգրիք: ԹԱՆԱԳ՝ ան: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԿԵՑ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ գրեթէ ամեն քաղաքի ք. կազմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարաւ վերջերքը: ԳՐԻԶ՝ ամացտ: ՅԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պալմա: ՅԵՆԱՏԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԿԵՑ. չուճի:

Մատենան է՝ ՄՍԵՆԻՒ ՎԻԿԷ Փրանսացի

Քահանայի՝ Առակէ Կիւղիտէ Մէսէլլէր, Հայ Եւ լատինատառ Թուրքերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1—82՝ լատինատառ, 83—201 հայատառ Թուրքերէմով մոյմ բնագիրները:

2163

(Հիմ քիւ 683)

ՕԼԵՆՏՈՐՑԻ ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆԻ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹԳ՝ 127, իշխանութեամբ 1—248: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8X18: ՊՐԱԿԳ՝ չիմ ճշմանկութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ 18X14-8: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստաւքեամբ գծաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կիսալաք, քաղաքապետ ստաւաքաւաք: ԹՂԹԵՆԱ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկտեմն հաստիկի քաղաք մը: ՀԱՆԿԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօր մաճար Եւ գեղեցիկ շղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ ան, խորագրերն ու խրատագրերն կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԿԵՑ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 122ք—127ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳՐԻԶ՝ Ժաճիկեամ Լաբաւանդր Եւտաղայի Հ. Գեորգ: ՅԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆԳ՝ ամաւանաքեք ԹՂ. 1ա, 77ք, 86ք, 121ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Հենր քերականութիւն գերմանական լեզուի՝ Օլենտորցի, լեզու մը կարդալ, դրեւ Եւ խառն սորվելու համար, ընթացք կատարեալ գերմանական լեզուի: Ա. Բ. հատոր: Թարգմանեալ ի Վ. Հ. Յովհաննէսէ (Թուստլեմ), ի Վիեննա, Պաշտպան Ս. Աստուածածնայ Վանքը:

1887 Յուլիս 17 Ա(ղեքասնդր) Փ(անչիկեան):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Առաջին աստիճանաւորութիւն, Ա. դաս», կը բաժնուի ԼԴ դասերու Եւ կը բովանդակէ 81 շարադրութիւն: Մաւօք գործիւ մեծաւմամբ ցուցակագրութիւն աւելորդ կը գտնենք, քարգամութիւնը կատարեամբ կ'ընդի փրանսերէնի վրայէն:

ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 77ք. «Միոյն Աստուծոյ փառք, Օգոստոս 24, 1887, Փառք քեզ Աստուած, Ուսանող Մխիթարեան Աղեքասնդր»:

ԹՂ. 86ք. «Օգնականութեամբ Յիսուսի, Մարեայ Եւ Յովաննայ»:

ԹՂ. 121ա. «Օգնականութեամբ սրբոյ Կուսին կ'երկացաւ: Աղեքասնդր ուսանող Մխիթարեան»:

2164

(Հիմ քիւ 687)

ՅԱՂԱԳՍ ԵՈՒՆԴԱՆ ԵՒ ՍԻՐՈՅ ԱՌ Ս. ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՍ

ՎԻԵՆՆԱ

1822

ԹՈՒՂԹԳ՝ 106, իշխանութեամբ 1—206: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 21-2X18-8: ՊՐԱԿԳ՝ չիմ ճշմանկութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ 18-5X10: ՏՈՂԳ՝ 88: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր քաղաքի քաղաք: ԿԱՋՄ՝ զամաւոր քաղաքով ծածկուած ստաւաքաւաք: ԹՂԹԵՆԱ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկտեմն զօրաւոր հիմ սղիւտակ քաղաք: ԳԻՐ՝ մօր մօրագիր, գեղեցիկ Եւ ճաշկաւաք: ԹԱՆԱԳ՝ ան, սկսած է մերծծել: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ ԿԵՑ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 8ա վարի կէտը, 3ք, 106ա վարի կէտը, 106ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝

1822: ԳՐԻԶ՝ Յովաննամ Հ. Պաշտ: ՅԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆԳ՝ չուճի, հիմն. ամաւանաքեք ԹՂ. 1ա Եւ 106ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Յաղագս եռանդան Եւ սիրոյ առ ամէնօրհնեալ սուրբ Կոյս Տիրածինն Մարիամ: Գիրք միակ, Յօրինեալ ի Յիսուսեան Վ. Հ. Յովհաննէ Եւսեբայ Ներիմբերգեան Եւ յեղեալ ի Հայ լեզու ի

(Հ). Պօղոսէ Եռլաննեանց ի Մխթարեան Միաբանութենէ, ի փառս Աստուծոյ եւ ի պատիւ ամենասուրբ Տիրուհոյն մերոյ, Եւսեբի Տեառն 1822 Մարտ 25»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. լի թարգմանչէն առ վերանշող Մարիամեան: Արդարեւ յիշատի ընդ յանդգնութեանն անկանէի դատաստանաւ ընթերցողդ առաքինական, եթէ հաստատէի զմիտս զրոյց կարգել առ ի զքոյդ առ ամենահրաշ Տիրածինն նորոգ զարթոցանելոյ զէքի եւ զեռանդն...»:

Թղ. 4ա. Վաղագս եռանդան եւ սիրոյ առ ամենորհնակ սուրբ Կոյս Տիրածինն Մարիամ: Գլուխ Ա. Թէ որչափ սիրելի է

Աստուած յաղագս փափաղելոյ իւրոյ մեծապէս զի սիրեցցուք եւ պատեցցուք զՄայր իւր»:

Թղ. 6ր. «Գլուխ Բ. Թէ քանի հաճոյական է Աստուծոյ սիրել եւ պատուել մեր զհրաշափառ Կոյսն Մարիամ զՄայր իւր»: Այս ձեռնով կրօնական—քանիպաշտական բովանդակութեամբ կը յաջորդեն 25 գլուխներ: Վերջինը՝ Թղ. 102ր. «Գլուխ Իե. Մաղթանք առ ամենասուրբ Կոյսն, որով խնդրեմք ի նման զի շնորհեցէ մեզ սիրով եւ եռանդամբ իւրով վարել»:

ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 105ա. Վախճան, ի փառս Աստուծոյ եւ ի պատիւ Տիրամօր Կուսի եւ սրբոյն Եովսեփոս»:

2165

(Հիմ քիւ չումի)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱԲԱՐ ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԱՆՇԱՆՈՒԹ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ. 95: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 21.1×17.5: ՊՐԱԿՔ. չեն Յշմակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասին 10×11: ՏՈՂՔ. 19: ՆԻԻԹՔ. մօրագոյն ոգորկ քուրք: ԿԱԶՄՔ. կիսակաշի, լաքածածկ ստուարաքուրք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿՔ. սկիզբն ու վերջն մէկական հաստիկով մէկ կողմով զոմզոյն քուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ. շատ լաւ: ԳԻՐՔ. շատ խառն, մօրագոյն միմիայն շնագոյն եւ մօրագոյն շաքարոյն: ԹԱՆԱԿՔ. սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ. եւժ. չկան: ԳԱՏԱՐԻՔ. 1—4ա, 92ա մեծ մասով, 92բ—95բ: ԺԱՄԱՆԱԿՔ. ԺԹ զար: ԳՐԻԶՔ. ամծամօր: ՏԵՂԻՔ. ամծամօր: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔ. չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ. Թղ. 4ր.՝ «Առ Գերբաբայի Հ. Հմայեակ Ե. Վ. Հմարտեան կը նուիրէ այս ձեռագիրը վառ երախտագիտութեան՝ Ժիրայր Ս. Ֆերանճեան, աշակերտ Ե. Գ. զատարանի Մխթարեան վարժարանի, Բանկաթի 1 Թուլմուր 1032: Ընկալաք տառաւոր ի Կ. Պոլսոյ ի 12. Նոյ. 1953: Հ. Ն. Ա.»:

Մատենան է՝ Քերականութիւն Գրարար

Հայերէն Լեզուի, հեղինակութիւն Աւետիս Վարժապետ Պէրպէրեանի (Խմբ. Թղ. 92ա): Հարցում—պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Լեզու կամ Խօսք: Ո՛վ է լեզուին հեղինակը — Աստուած է որ սորվեցցուց Աղամայ եւ Եւայի...»:

Թղ. 6ա. «Մասն Ա.՝ Բառագիրութիւն: Գլուխ Ա.՝ Անունն» (Գլուխ Ա—Բ):

Թղ. 48ա. «Մասն Բ.՝ Զուգադրութիւն բառից: Գլուխ Ա.՝ Տէր բայի եւ բաց» (Գլուխ Ա—Զ):

Թղ. 82բ. «Յաւելուած ի վերայ անհոյով մասանց բանին: Գլուխ Ա.՝ Կիրառութիւն զիմորոշ յօդից» (Գլուխ Ա—Դ):

2166

(Հիմ քիւ չումի)

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՂԻ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԳԵՐԵՆ

ԱՆՅԱՅՏ

1761էն քիչ ետ

ԹՈՒՂԹՔ. 219: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 19.5×14: ՊՐԱԿՔ. իւր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասին 13×8.5: ՏՈՂՔ. 22: ՆԻԻԹՔ. եիմ զօրաւոր եռասկիկ քուրք: ԿԱԶՄՔ. կա-

շեղատ քուրքներէ լեզուով գրուած քուրքեր իրարու կպցուելով շիռած ստուարաքուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ, կողքն վնասուած, տեղ-տեղ կազմւծ

բաթեր զատուած, վերջէն պակաս: Գիր՝ մաքուր ձուրգիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1, 2թ. 30թ, 209թ, 219 (մարտտոմարով), ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1751էն թիւ ետք: Գրիձ՝ ամլայտ: ՏՆԴԻ՝ ամլայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի, բայց տես ամուսնաքննքը Թ. 2ա: ՏԵՆԵՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 1ա. ՀԱՆԱԳԵՆՑ՝ Կ. Գուրգ Ի Վան 2. Գ(րդորիս) Մանեան, Ի Վան, Ի 18 Հոկտ. 1990: 2. Ն(երսէս) Ա(կիւնեան)՝:

Մատենան է՝ 1751ին վեցնտիկ տպուած «Պօղոս Սենեարեանի Կրթութիւն ապաշխարողի» գործին քուրճերէն քարգամուսքիւմը: Թ. 2ա. «Թալիմ Թովպէ էտէն շիմէյէ պիր էյիճէ խոստովանել օրմաք իլուն հոգեւոր քիթապ, քի անտէր հէր կիլիլ գատըր օլապիլիլ օկրէմէկէ չուպհէղիթ Սարգընը տոնմէկէ ըպպիլին շնորհքնա վէ սաքլանմաղա օնտա: Եպիլըմը Սեներ Թոռնու Պօղոստան Յիսուսեան Կարգընը դարտալըղընտան, Եէնկիլէ Թարգմանել օլտու Տալիան տիլինտէն էրմէնի տիլինէ, Սարգիս վարդապետէն վէ Ստամպօլլու Արքեպիսկոպոստան, Հէմանըն զահմէթի իլէ պասմա օլտու: Սուրբ էլմիլանիին Հայրապետիլիինտէ Տէր Ղազար Հայոց կաթողիկոսըն զէմանընտա: Սէնէ Ռէպպիլին 1751, վէ Հայոց ՌՄ. Վէնէտիկտէ Անտոն Պօթօլըն քնարիկանէսիտէ, Մեծաւորլըն իզնի իլէ:» (Հմտ. Խայրէմը՝

Հայ Հնատիպ Գրքի Մատենագիտական Տուցակ. Երեւան 1963, քիւ 521, էջ 129):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 3ա. «Ժղզէթի քահանայարա, ճանլարա մուպաշրէթ օլանլարա, վէ Գրիստոսուն ինսանի սիրուսինէ չօպան օլանլարա՝ խոնարհութիւն իլէ տուլուրու: Անը Թալապ իտէր իտի Ալլահ Եաղաթտըղընըն իվախտասընտա... Թ. 23թ՝ ստարագրու: քիւմ. Սարգիս Վարդապետ Ստամպօլլու Արք եպիսկոպոս Ուլու Կայսերիէ:»

Թ. 25ա. «Ժլք ճէվապի փիրինին օլմանէլէրին տուլուլմասը իլուն քի անլէրտէն օթրու էլվուտոր սօլլէմէկէ: Ալլահն իլք Թէտարիք կէօրուլու զանահաթլանմատը էլլէմէկէ քի...»

Թ. 31ա. «Տալլէթ ապաշխարօղ քիմսէյէ, քի Եաքլաշըն խոստովանութիւնա: Պաշ 1:» (Գլուխք Ա-ԺԶ):

Թ. 188ա. «Միվալ Թէֆտիլի իլուն՝ զօլալանտըրմաղա էլլէմէսիին խոստովանութիւնըն:»

Թ. 210ա. «Ջեմեոսեղական ըճէլէր, վէ աղօթքլար՝ սօլլէմէք իլուն հէր պիր կիւնունտէ հաթթանըն:»

Թ. 218ա. Տամկ գլխոց:

2167

(Հիմ քիւ 278 եւ 110)

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

ԹՐԻԵՍՏ

1801(*)

ԹՈՒՂՔԻ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19-6X16: ՊՐԱԿ՝ Խրկու: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միատիւմ 15X11-5: ՏՈՂՔ՝ 19: Նիւթ՝ Եիճ գորաւօր, Խոստիկի քուպ: ԿԱՋՄ՝ Բաքիլ, 1790թ թրիստ տղուած մաշտօցի Խրկու քնքքի, էջ 225-228: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: Գիր՝ Թ. 1-2 ձուրգիր, 3-4 շեղագիր: ԹԱՆԱԳ՝ զուստած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չիւծ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Խաւաճաք 1801: Գրիձ՝ կորպեղտ Գերբովամ (աղա 2. Արսէն), Թ. 2-4 ամծաձօք: ՏԵՆԻ՝ Թրիստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Խոստովանութիւն կամ Դաւանութիւն հաւատոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Ես Կարապետ Գերովբեան (աղա վրայէն քամաքով աւրուած եւ տեղը գրուած՝ Պետրոս Յովսէփեան, որ վերջէն լոյնպէս աւրուած է քամաքով) հաստատուն հաւատով հաւատած եւ դաւանիմ մի ըստ միով զամենայն պարունակեալս ի հանգանակի հաւատոյ...»:

Թ. 3ա. «Կերպ արճանկելոյ զհերձուածողն ի քանադքանայ, Դահանայն որ ունի զիշխանութիւն, յանձնեալ նմա ի վերնագունէն արճանկելոյ ի քանադքանայ...»:

2168

(Հիմ քիւ չումի)

ՄՈՎԱՍԻՍԻ ԽՈՐԵՆԱՑԻՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀՈՒԲՍԻՄԵԱՆՑ

ԹՐԻԵՍ

1798

ԹՐԻՂԹՔ՝ 20: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19×15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14.5×11: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եիմ շեղա-
գիր: ԹԱՆԱՔ՝ տեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ հւմ: չկամ: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 7—20: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1798: ԳՐԻՉ՝ առ-
ծամօք Միխրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՏԵՂԵԿՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 8թ՝ «Օրինակէք ի մեղքի դժուարէ
վանաց» որ ի 305 ԲՂԺՎԱՐԻՍ ի Թրիես ի 15
ՅԱՆՈՒ. 1798: Հմտ. Տաշեան Յուզակ էջ 10, 9 հա-
քիւ 2, ԹՂ. 153ա:

Մատենա է՝ «Պատմութիւն Սրբոց

Հռիփսիմեանցն Մովսիսի Խորենացոյ ասա-
ցեալ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յաղագս զանազան տեղեաց
եւ զնացից եւ վարուց սրբոց Հռիփսիմեանցն
ոչ երեւին գրեալ ի յորովից ճոխարան պատ-
մութեանց...» վերջ՝ «պայծառացուցանելով
զսիրտս հաւատացեալ ժողովրդոց տա-
նասիրաց եւ Աստուածասիրաց վասն զի
Քրիստոսի վայելէ փառք...»:

2169

(Հիմ քիւ չումի)

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅՈՑ

ՀԱՅԱՔԱՂԱՔ(°)

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՐԻՂԹՔ՝ 26, իջակալութեւ 1—124, կը պակսի
1—72: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.8×12.8: ՊՐԱԿ՝ չեմ
ճանաչում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5×9.5:
ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիմ հաստ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի,
կազմեան հղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գեշ, զործանութե-
մէ շատ աղտոտած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
զուճատած տեւ, շագանակի գոյն առած: ԶԱՐԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ հւմ, չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար:
ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ հաւամբաբ Լալաֆազաւ
կեալա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ.
1ա. «Երբ Երբ Ի. Բ. Հուլիանոս ի Կերայէ
1017 Միպա: 7»:

Մատենա է՝ Քրիստոնէական Հուճ-
գարանայոց լեզուաւ հարցում-պատասխա-
նով: Առջեւի եւ ետեւի մասը պակաս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատասխանի Խորհուրդն
եկեղեցոյ: Հրց. Ի՞նչ է Խորհուրդը...»:

ԹՂ. 1բ. «Մեկնութիւն միտրութեանը:
Հց. Ո՞րն է առաջին Խորհուրդը...»:

ԹՂ. 4ա. «Մեկնութիւն Դրոշմին: Հց.
Ո՞րն է երկուսում Խորհուրդն եկեղեցոյ...»:

ԹՂ. 5ա. «Մեկնութիւն Սուրբ Հաղոր-

դութեանը: Հց. Ո՞րն է իրեքում Խորհուրդը
եկեղեցոյ...»:

ԹՂ. 8բ. «Մեկնութիւն Ապախարու-
թեանը: Հց. Ո՞րն է չորսում Խորհուրդը
եկեղեցոյ...»:

ԹՂ. 12ա. «Մեկնութիւն Վերջին Օծմա-
նը: Հց. Ո՞րն է հինկում Խորհուրդը եկե-
ղեցոյ...»:

ԹՂ. 13ա. «Վասն Կարգին: Հց. Ո՞րն է
վեցում Խորհուրդն եկեղեցոյ...»:

ԹՂ. 13ա. «Մեկնութիւն Ամուսնու-
թեանը: Հց. Ո՞րն է օխշում Խորհուրդը
եկեղեցոյ...»:

ԹՂ. 14ա. «Գլուխ Խննդորդ: Մեկնու-
թիւն աստուածաբանական առաքինութիւն-
ներուն: Հց. Զարտ զայս չորս մասն զրիս-
տոնէական վարդապետութեանը կա՞յ օղկայ
բան սորվելու...»:

ԹՂ. 17ա. «Գլուխ Տասներորդ: Մեկնու-
թիւն յաղագս ծինական կամ զլիաւոր
առաքինութիւններուն: Հց. Քանի՞ են
ծինական կամ զլիաւոր առաքինութիւնե-
րը...»:

վասն սաստիկ տաքութեան», 20ա՝ «Դեղ վասն տալախի», «Վասն տիլալթըի», «Վասն փորցաւոյ», «Դեղ լուծման փորոյն», «Վասն

ուռեցքի փորոյն», 20բ՝ «Վասն քինայ առնոյ», 21ա՝ «Վասն խայթելոյ ի յօձէ», «Վասն ֆոնէկ ույուզիի»:

2171

(Հիմ քիւ շումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻՔ ԵՒ ԱՂՕԱՐԻՔ

ԱՆՅԱՅՏ

1800ի սկիզբները

ԲՈՒՂԹԻՔ՝ 21. իլակալուած 377—414: ՄԵՄՈՒ-
թիւն՝ 20×15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 3ա—7բ երկսիւմ,
ապա միտսիւմ 14×9.5: ԹՂ. 4 (378) տպագրուե-
լիւմ, հայերէն և թուրքերէն: Նիւթ՝ հասարակ
թուղթ: ԿԱԶՄ՝ Ոնրկալիս շումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ
զէշ: ԳԻՐ՝ բոլոր եւ ճտրգիթ խառն: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ
եւ մանուշակագոյն: ԶԱՐԴԱԳՐԻՐ՝ ԹՂ. 3ա, 9ա, շատ
խեղճ բաներ, ճղմպէս շատ խեղճ եւ ՀՈՒՍԱՅԱԶԱՐ-
ԳԻՐԸ՝ ԹՂ. 7բ, 8ա, 10բ եւ 21բ: Զարառուքներ՝
ԹՂ. 1ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1 եւ 2: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի
սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ ամլալտ: ԳՐԻՑ՝ ամլալտ: ՅԵՆԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 8ա եւ 9ա:

Մատենան է՝ Աղօթագիրք եւ Աղթարք,
հայերէն եւ հայատառ թուրքերէն:

ԲՈՒԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. Կը սկսի Տէր Ամենակալ
աղօթքի վերջին տուններով, որում կը յա-
ջորդէ Հաւատով խոստովանիմը հայերէն եւ
հայատառ թուրքերէն դէմ դիմաց:

ԹՂ. 10ա. Հայատառ թուրքերէնով
գանձազան ղեղազրեր:

ՅԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 8ա. «Պատճառ դրոյս այս է՝ ի
սուրբ սաղմոսս այս Ատանացի Աւետեան
Հանդուցեալ Մահտեսի Յովհաննէս Աղային՝
զոր Տէր Դրիստոս ի բարի վայելում
պարգևեց զորարձալի կենեց եւ ուրախու-
թեամբ միշտ. Ամէն»:

Եի թուին կենարարին մերոյ 1866 եւ ի
Դեկտեմբերի 17 օրն վերստին նորոգեցաւ
Արապեան տիրացու Մարթէոս Նուաստա-
յունեղ ծառայ Տեառն»:

ԹՂ. 9ա. «Էղպու զկպուրի չէրիֆին
ինչասինէ սէպկա օլան իսափիլէրին իսիմէլ-

րի Բէզբերաթի իշինն քէլիմաթը կնճաճ
Պա ինայէթի ճէմիի զուտըթթեանի՝ փշտը-
րի սէմա ի ճէնապիլ Պարի՝ վէ պիլ քէրէ-
մի՜նի մատնէի իմ իպնիլ վաճիտի՝ վէ
Բուհուլլահ չազըթթիլէրինն պիշատտ իւ-
սանի իլէ. պու թուրֆանտա եատիկեարըն
ստամբասի նի՜նայէթինէ վասըլ օլտուգտա-
ճէմիի մախլուպինէ նիմէթ վէ միտտէթ վէ
զուվլէթ պաղըշլալըճը րապպիլ ալէմիյնէ
չիլ քէրէլը զլուրպ. վէ իպնի Յեսսէ մէշուր
Տափուտ Աղիզ Նէպինն իւննէվլէրի փաթ
բուհինի չէֆէաթէ տալէթ իտիպ. մուդաթ-
տէ մէջքիւր կեսարիալը պաշ պապիլիկեան
մահտեսի Յովհաննէս աղայը. վէ մահտեսի
կարապետ վէ մահտեսի Սարգիս Յէլէպի
էվլատարընը, վէ կեսարիալը Աղազար զասէ
խօճա Յովհաննէսի, վէ պատէնու մահտեսի
ճըտըր աղայը, վէ տիրացու Յակոբ վէ տի-
րացու Աբրահամ էվլատարընը մահտեսի
կարապետ աղայը վէ տիրացու Յովհաննէս
էվլատընը, վէ իպտիտա արզու իտէն
կեսարիալը մահտեսի Նահապետեան ղերձակ
Անտիբեան օղլու Նահապետ Էղպալը, վէ
իմլառնա վէ ըստամբալընայ վէ սայրի
խըզմէթինէ իւլազ օլառլարըն ֆիլէմիմ-
լէսինի՝ կէշմիլէրի վէ չապթտա օլան աղ-
րապալարը իլէ մաճն՝ Էրմէնիկեան միլլիթի-
միզ օլաճ՝ օղլուպ Նէֆինի կէօրէն սիզ
միւհիւպլէրտէն. իսայր տուա իլէ՝ ետտ վէ
Բէզբերա իլլէմէլէրինիլ մէրճուտուր. Զի-
րա՝ իշպու մէջպուր Ճէպուրի չէրիֆի՝ չէր
քիմ թաստիլ իւղըլ օղլու իսէ. իպրէթ վէ
նասիշաթ՝ փէրվէրտէ վէ փիլիթէ՝ վէ չէր
վէճ իլէ փիւր թէրպիլիլ օլուպ չէլի քէմալ
քէմալթթինէ՝ եանի թանկընունէ մահա-
պլէթի նապարի չէրիֆի ինայէթինէ. պիյ
չիպչէ իրմէսի մուդարթէրտի գերա՝ մար-
դարէութիւն տուր»:

2172

(Հիմ քիւ 281)

ԳՊՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՅԻ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻՆԵՆԱ

1840ի առնճները

ԲՈՒՂԹԻՔ՝ 120: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 10.3×12.3:
ՊՐԱԿ՝ չնճ ճշամկալուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ

10.5×0.5: ՏՈՂԻՔ՝ 24: Նիւթ՝ հիմ գորտուր, միշակ
հաստութեամբ թուղթ: ԿԱԶՄ՝ Կիսակաշի բարակատ

ստուարաբանք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՆՊԱՆԱՅ՝ սկիզբն աւ վերջը հասարակ քաղաք: ՀԱՆՊԱՄԱՆՔ՝ լաւ, կողքը գործածութեան մշտն: ԳԻՐ՝ ամբասն Յարցիք: ԹԱՆԱԲ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. յունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 22բ, 23ա, 121բ—126բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տասնմեքը: ԳՐԻՑ՝ Պետրոսեան (Բիշեք) Հ. Անգրէտա: ՅԵՂԻ՝ Վիսնի: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Դպրութիւն արաբացի լեզուի»: ԹՂ. 96ա—Լմ սկսեալ արաբերէմները չեն գրուած, պարտաւ տեղեր քաղուած են: Օրինակութիւն է քիւ 2218 ձեռագրէն բաց մերկայ տալի ամբողջական է: Արաբերէն արաբատառ:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Նախաշաւիղ: Յօդուած Ա՝ Յաղապս Նշանագրաց Արաբացուց, զորս ի դործ ածեն նաեւ Տաճիկք եւ Պարսիկք Արաբացուց քսան եւ ութ են Նշանագրիք, որք Թէպէտ եւ ի միտարն կցեալ այլ եւ այլ եղանակաւ Թուին գրեալ...»:

ԹՂ. 3բ. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս ձայնաւորաց»:

ԹՂ. 5բ. «Յօդուած Գ՝ Յաղապս դարձման նշանի»:

ԹՂ. 28բ. «Յօդուած Դ՝ Յաղապս նուագական անուանի»:

ԹՂ. 31բ. «Յօդուած Դ՝ Յաղապս Թէ որպէս զոյական վերադիր (ածական) լինիցի»:

ԹՂ. 34ա. «Յօդուած Ե/2/՝ Յաղապս Թուական անուանի»:

ԹՂ. 38ա. «Յօդուած Զ/Բ/՝ Յաղապս դասական Թուաց»:

ԹՂ. 40ա. «Գլուխ Բ՝ Յաղապս դերանուան»:

ԹՂ. 52բ. «Գլուխ Գ՝ Յաղապս բայի առհասարակ»:(Այս գլխէն սկսեալ կը պահսի քիւ 2218 ձեռագրին մէջ:

ԹՂ. 53ա. «Յօդուած Ա՝ Յաղապս պարզայից բայի»:

ԹՂ. 57ա. «Յօդուած Բ՝ Յետ ցուցանելոյ զերկուց արժատական բայիցն եւս զհանգաման, կայ մնայ մեզ զերկուցուն եւս յաւելելոցն եւ զնոցին ձեւոցն խաւելը»:

ԹՂ. 57ա. «Պարկ Ա՝ Յաղապս յաւելելոցն եռագրին»:

ԹՂ. 62ա. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս յաւելելոցն քառագրին»:

ԹՂ. 63ա. «Յօդուած Գ՝ Յաղապս ընդունողականաց քառագրին եւ յաւելելոցն նորաց»:

ԹՂ. 65ա. «Յօդ. Զ՝ Օրինակ խոնարհման արաբացի բայից»:

ԹՂ. 68ա. «Գիտելիք յաղապս անցեալ ժամանակի»:

ԹՂ. 68բ. «Յաղապս մոտարեանի»:

ԹՂ. 75բ. «Յօդուած Զ՝ խոնարհումն բայի կցուածոյիւք հանդերձ»:

ԹՂ. 79ա. «Յօդուած Է՝ Յաղապս կազմութեան կրաւորական բայի»:

ԹՂ. 81ա. «Գլուխ Բ՝ Յաղապս վերլուծութեան եռագրից բայի»:

ԹՂ. 81բ. «Հատուած Ա՝ Յաղապս կրկնեալ բայի: Յօդուած Ա՝ Յաղապս վերլուծութեան կրկնեալ բայի»:

ԹՂ. 82ա. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս ալ ասղամ—ի (արաբատառ) կամ մուծանելոյ»:

ԹՂ. 87բ. «Հատուած Բ՝ Յաղապս համապարտ բայի»:

ԹՂ. 87բ. «Յօդուած Ա՝ Յաղապս կանոնացն համապի»:

ԹՂ. 91ա. «Հատուած Գ՝ Յաղապս տկարական բայի»:

ԹՂ. 91բ. «Յօդուած Ա՝ Յաղապս նշանագրացս ալ—իլաթի (արաբատառ) եւ կանոնացն նոցա»:

ԹՂ. 96ա. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս դարձմանոյ մուքալի ալ—ֆա'ար (արաբատառ) տկարականին»:

ԹՂ. 98ա. «Յօդուած Գ՝ Յաղապս դարձմանոյ մաքալի ալ—այնի (արաբատառ) տկարականին՝ այն (գիրը արաբատառ)»:

ԹՂ. 105բ. «Յօդուած Դ՝ Յաղապս դարձմանոյ տկարականին»:

ԹՂ. 112բ. «Հատուած Դ՝ Յաղապս կրկին տկարական բայի»:

ԹՂ. 113ա. «Յօդուած Ա՝ Յաղապս դարձմանոյ Ալլաֆիֆիլ մաֆրուքի»:

ԹՂ. 115ա. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս դարձմանոյ խառն անշատեալ պատատաւորի»:

ԹՂ. 117ա. «Հետեւանք: Յաղապս գլխաւոր համաձայնութեան բայի: Յօդուած Ա՝ Յաղապս կարգին զոր պահել պարտ է ի կազմութեան բանին»:

ԹՂ. 120բ. «Յօդուած Բ՝ Յաղապս զեղչման մոտարեան բայի»:

2173

(Հիմ քիւ չուցի)

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԱՌ ՀԱՐՍ ԵՒ ՄԱՐՍ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆԱՑ

ԹՐԻԵՍ

1804

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 19×12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15×10: ՆԻԻԹ՝ հիմ գործուր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ անցմամբ ճետրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ: չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1804: ՏԵՂԻ՝ Թրիեսոս: ԳՐԻՉ՝ հաստամբար իւսկիւտարիւմ Հ. Պետրոս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Անուամբարքեր: «Եղիատակութիւնք առ Հարս եւ մարս զերդաստանաց եւ առ որս խնամ տանին զայլոց: Ի խնդրոյ Տեառն Փերտինանդոսի Պոնտիոնեան՝ քարոզչի եւ առաքելական նախանուտարի, մատրանապետի եկեղեցւոյն կոչեցելոյ

Մայր Յաւադին որ ի Վէնէտիկ, աբարեալ յիտալական բարբառ՝ յորմէ եւ թարգմանեալ ի մերս, վասն Հասարակաց օգտի: Ի Թրիեսոս, յամի Տեառն 1804 յԳ. աւուր Օգոստոսի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ապաքէն ապականեալ դոյր՝ ընտրեալ մերոյ վասն մեղաց...» 14 բաժանում: Բնութիւն:

Թղ. 5ա. «Ընդհանուր ազդեցութիւնք: Գլխաւոր փոյթ եւ նպատակ մեր պարտի լինել շնորհն Աստուծոյ...»:

2174

(Հիմ քիւ չուցի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆԵԼՈՑ ԵՒ ՏԱԼՈՑ ՀԱՆԴԻՐՁՍ

ՎԻԵՆՆԱՔ

1900ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 10×11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×0: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն մասակի քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ քիւ մը վնասուած: ԳԻՐ՝ զեղեցիկ մօտր եւ զլազիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խրատակամեղը կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4—8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1900ի սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ հաստամբար Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ հաստամբար Զաքարեան Հ. Պապոս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Կանոն օրհնելոյ եւ տալոյ Հանդերձա»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Կանոն օրհնելոյ եւ տալոյ

զհանդերձ Ս. Սրտին Յիսուսի: Որ կամի ընդունել զհանդերձ Ս. Սրտին Յիսուսի ծուներ կրկնեցէ...»:

Թղ. 2ա. «Կանոն օրհնելոյ եւ տալոյ զհանդերձ Անարատ Յղութեան: Որ կամի ընդունել զսուրբ Հանդերձ Անարատ Յղութեան ծուներ կրկնեցէ...»:

Թղ. 3ա. «Կանոն օրհնելոյ եւ տալոյ զհանդերձ եւ ընդունելոյ յեղադրութիւն Ս. Կարգին Կարմեղականաց: Որ կամի որ ընդունել զսուրբ Հանդերձն Աստուածածնի...»:

2175

(Հիմ քիւ չուցի)

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԱՆԵՆԱՐԹ

ՌՃՆԹ (1700)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 283: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5×15-2: ՊՐԱԿ՝ Ա—ԻԲ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, 13×6 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԹ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ հաստակի ռաբրը

քուզք, մագաղաք Թղ. 27, 28, 96, 97, 106, 107, 145, 146, 153, 154, 224, 225, 234, 235: ԿԱՋՄ՝ կաշեղատ տախտակ, ճօխ գրոշմագաղաքով, առիւի կողմիւ

վրա արժանացել խաչելություն մը, շուրջը ուրքը կտար արժանացել տարեկան: խաչին վրայ կալ արժանացողութեան՝ *ճիշդապէս զ սուրբ Խաչը Հարգեալեան եւ Եղբ Մատառեալեան*, իսլամական թառմանով՝ 124: Ունեցան եւ ուրիշ գարդիքի այլ: ԹՂԹԱՆԱՆ ՊԱՆԱՊԱՆԱՆ՝ սիպդեր գդախն եւ տղտուիկ իրարու կցցանան թաղաքի: ՀԱՆՎԱԴԱՐԱՆՔ՝ իսմաուլթիւն եւ ջաւթ չափող գանգ վնասուած, մահաւանգ մահաբնկարները, քոռիք թաղաքներու թրքած վիճակի մէջ իրար կպելանք, իրենք իրենցինք թնազդքը համած են միւս էշին վրայ: Պաղտառեալի մերքին երեսի վրայ մնացած ճկարներն հետգրեւել կ'ընդարձակենք քէ թաղաքեր ու ճկարները իր տալսին սկիզբէն, ինչպէս մահու չալունի կ'երեսին, քէ վերջէն ալ կ'ընտառանով թաղաքը համաւած են: Կանաւի կաշին ճկչա՛ւած եւ, կաշիէ կաշեմը ալ վնասուած: Գի՛ր՝ կանոնաւոր, գզարիւթէն ալ հակաւ թաղաքի, սկըգորգները երկաթադրի կամ գորգաւ գորք-թաշմազօրք: ԹԱՆԱՒՔ՝ սեւ, սկըգորգները սպիւր, կամ կապուղ, սկըգորգադրքը սպիւ կամ կարմիր: ԶԱՐԴԱՆԳԻՐՆԵՐ՝ բազմաթիւ, գդախիցի եւ հաշակաւար, սպիւղ եւ երկմներով: ԽՈՐԴԱՆԵՐ՝ գանգաւ, սպիկեօճ, ընդաներազել վնասուած, միւս բոլոր ճկարներն մահւ, 28տ, 97տ, 148տ, 226տ: ԼՈՒՍԱՆՍԵՍԱՆԴՈՒՐ՝ ԹՁ. 24տ, 28տ ազգարմուկերուն կ'ընարներ, 28թ՝ ճղմնով, 29տ՝ ճղմնով, 97տ, 148տ, 155թ՝ ազգարմուկերուն ճկարներով, 160թ՝ ճղմնով, 166թ՝ ճղմնով, 226տ: ԿԱՐԴԱՆԵՐ ՍԱՐԱՈՂԱՊԱՆ ԷԶԵՐՈՂ՝ ԹՁ. 1ա՝ Գալուստ մեղզով, 2ա՝ Մկրտաւորեմ ճիւղսիւք, 3թ՝ Սաղկազարդի մուտք յիշատակով, 4ա՝ վերջին ընթրիք, 5թ՝ Գալուստ Լոգուիմ Սքըյ, 6թ՝ Ոսկուլայ, 7ա՝ Մատնաւորեմ Քեռուիք, 8թ՝ Յիսուս Խաչը յունիք Գազգարայ կը բարձրանայ, 9թ՝ Կալիսեղաբարեմ, 10ա՝ Խաչիկերեմ Յիսուս, 11թ՝ Յարաւորեմ, 12թ՝ Անտաւմ, 13ա՝ վերջին Դատաստան, 27թ՝ Մարտիւտ, 86թ՝ Մարկուս, 145թ՝ Դուկուս, 224թ՝ Յովնաննէս եւ Քրիստոսը աշակերտին հետ: Առանցմէ գտա ԹՁ. 14թ եւ 15ա՝ ԵԹԱՂԱՔ՝ Խուսիք եւ Կարդիմանոս, հաշակաւար ճղմեզգով չլլանմաներն մէջ առանում, մէկ կազմը՝ զարմառագործի մէջ կը ճկաւտուի Խուսիքն ու միւս կազմը՝ Կարդիմանոս. երկուքն ալ կապուղ եւ կարմիր գզետով ու կ'ըմք մըրտաւ: — ԹՁ. 16թ—23տ: ՀԱՄԱԲԱՐԱՐԱ ՍԱԽԱՆԱԿՆԵՐ (Կեռնմէք) բազմազգի, Թալումներով ու գազաններով: Իսկ համբաւաւորեմները ճշտակուած են իւրաքանչիւր Անտարանին բնագոյի վարի յառանգներն վրայ: ԿԱՐԴԱՆԵՐՆԵՐ՝ յառանգներն վրայ՝ Գրիգորոսի կեռնմէք գրուած գծեր: ԹՁ. 29թ, 30տ, 31տ, 32տ, 33ա, 34տ, 34թ, 36թ, 38տ, 38թ, 40տ, 41թ, 43տ, 43թ, 44ա, 44թ, 45թ, 47ա, 48թ, 48տ, 50թ, 61թ, 62տ, 63թ, 64թ, 55թ, 56թ, 57տ, 58տ, 58տ, 59թ, 60թ, 61թ, 62թ, 63տ, 64տ, 66տ, 67թ, 68թ, 68թ, 70տ, 71տ, 72տ, 73տ, 74տ, 76թ, 77թ, 80թ, 88թ, 84ա, 85տ, 88տ, 87տ, 88տ, 90տ, 91տ, 91թ, 92տ, 92թ, 98տ, 98թ, 99թ, 100տ, 100թ, 101թ, 102թ, 103թ, 104տ, 104թ, 106թ, 106տ, 107թ, 108թ, 109տ, 109թ, 110տ, 110տ, 111թ, 112թ, 113տ, 114տ, 115տ, 115թ, 116տ, 117տ, 118տ, 119տ, 120տ, 120թ, 121թ, 122տ, 123տ, 123թ, 124թ, 125տ, 125թ, 126թ, 126տ, 128թ, 130տ, 132թ, 133թ, 134թ, 137թ, 140ա, 147ա, 148ա, 148թ, 148թ, 150թ, 151տ, 152թ,

1530, 1640, 1670, 1680, 1590, 1800, 1800, 1610,
1620, 1630, 1660, 1680, 1680, 1690, 1700, 1720,
1730, 1740, 1760, 1770, 1770, 1780, 1800, 1810,
1820, 1850, 1880, 1870, 1880, 1880, 1890, 1920,
1950, 1960, 1970, 1980, 2000, 2010, 2030, 2050,
2060, 2080, 2080, 2100, 2110, 2120, 2130, 2130,
2140, 2140, 2170, 2170, 2180, 2200, 2200, 2260,
2260, 2260, 2270, 2270, 2280, 2280, 2280, 2300,
2310, 2310, 2320, 2320, 2330, 2350, 2360, 2360,
2380, 2380, 2390, 2400, 2420, 2430, 2440, 2450,
2460, 2460, 2470, 2490, 2510, 2520, 2530, 2540,
2560, 2570, 2580, 2590, 2600, 2600, 2610, 2610,
2620, 2640, 2640, 2700, 2720, 2740, 2760, 2770,
2780, 2780, 2780, 2800, ԳՆՏԱՐԻՊ Թ. 1, 2, 3, 4,
4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 14,
15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
վարի մեծ ստոր, 280 վարի մեծ ստոր, 270, 93 մեծ
ստորով, 960, 960, 1420 մեծ ստորով մեծ ստոր,
1440, վարի կտոր, 1440, 1450, 2210 մեծ ստորով,
2230—2240, 2820 մեծ ստորով, 2820—2880 արեֆի
իրարու կտցուած են: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ռեհեթ (1700), ար
հարակից խորագրուած և վերածուած է Ռեհեթ-
ի, ինչպէս բազմաթիւ տեղեր հիմա. Թ. 14, 24, 1420,
1420, 2800 մեծ ստորով խորագրուած և իրարու
գիրքերով, 2210ստորի մեծ տառերով գրած է: ԳԻՐԻՊ՝
Տեր Սարգիս: ՅԱԼԿՈՂ՝ ցուցէ արքայը, բայց չէ
լիշուած: ԿԼԿԼԿՈՂ՝ տեղանուն: ՏԵՐԻՊ՝ տեղանուն,
տեղի պարագ քաղաք: ՏԵՐ՝ տեղի պարագ քաղաք,
ԵՐԵՄԵԱՍԿԱՐԸ՝ Թ. 2810: ՏԵՐԸԿԻՆԻՊԻՆԿ՝
ՅԵԱՄԱՍԵՅ ևս ցուանէ Kohlen (Գնումառի),

Մատենան է՝ Աւետարան: (Հմմտ.
Հանդէս Ամսօրեայ 1965, էջ 74—78):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 14բ. «Եւսեբի Կարպիանոսի սիրելի եղբոր. Ամոնի Աշեբաճանդրացւոյ բազում աշխատութեամբ...» :

Քշ. 16բ—23ա. Համաձայնութեան կա-
նոն-տախտակներն են:

Թղ. 24ա. «Նախադրութիւն ըստ Մատթէի աւետարանին»: Թղ. 25ա. «Գլուխք ըստ Մատթէի»: Թղ. 28ա. «Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի...»:

Թղ. 94բ. «Նախադրութիւն Մարկոսի աւետարանին»: Թղ. 95ա. «Սկիզբն զլիցոց Մարկոսի»: Թղ. 97ա. «Սկիզբն աւետարանի Յիսուսի Բրիսաոսի...» Մարկոսի վերջաւորութիւնը թՁ. 9—20 յումի:

Թղ. 141բ. Հնարադրութիւն Ղուկասու
Աւետարանին; Թղ. 142բ. Վերութե Ղու-
կասու աւետարանին; Թղ. 146ա. Վրանգի-
թագումբ յաւժարեցին...»:

Թղ. 221ա. «Նախադրութիւն Յովհաննու
աւետարանին» : Թղ. 222ա. «Գլուխք

Յովհաննու աւետարանին»: Թղ. 225ա. «Ի սկզբանէ կը Բանն...»: Թղ. 280բ. Գլ. Է. 52—Ը=11 (Իրք կնոջն շնացելոյ):

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 281բ. «Փառք... Որ եւ շնորհի ողորմութեամբ Հոգոյն Աստուծոյ անէ Էլեակ կատարեցաւ սուրբ աւետարանս ձեռամբ յետին գրչի Տէր Սարգսի ունայնապօրծ մելանաորի ի Թվարբերութեան Ազգանազեան եւ Արեթական տուժարիս (քաղկալին անաջիմ տառը՝ զնջուած եւ յաջորդ գիրմ ալ զնջուած եւ անոր փոխան «Ո» գրուած) Ռեթ (1200), մարտի ամսոյ Ա.ին ընդ հոլանեաւ Լուսաւորչի եւ սրբոյն Գէորգեայ քաջ նաշատակին ի հայրապետութեան Տեառն Նաշապետին եւ արհիւկսկոպոսութեան Յաւորայ քաջ Բարունապետին զոր պահեցէ Տէր Աստուած ի կամս ողորմութեան իւրոյ: Որ եւ ցանկացող եղեն յայսմ աստուածապատմւմ եւ Քրիստոսաւեղ տառիս վաջառականք (ամուսնաց տեղը բաց քաղուած) եւ ստացան զսուրբ աւետարանս յիշատակ Հոգոյ իւրեանց եւ նախնեաց եւ ետուն ի դուռն սուրբ (անուամ տեղը բաց քաղուած) Կիւղաքաղաքին (անուամ տեղը բաց քաղուած) ի վայելումն եւ ի բնթերծումն քահանայից, որոց բիրապետիկ հատուցի նոցա ի միտանդամ դալատեանն Քրիստոսի: Արդ որք հանդիպիք սմա ընթեռնելոյ կամ դադարաւ առնելոյ, յիշեալիք ի մազարտիայլ եւ

ի սրբամատոյց յազօթս ձեր զվերայդրեայլք ի սմա: Նաեւ զձողի սորին զՏէր Սարգիս (քաղ մը արուած) եւ զհղարարքս եւ զքորքս եւ զորդիքս իմ. յիշեալիք ի Քրիստոս: Եւ զուրք յիշեալ յիշեալիք ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, որում փառք յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն»:

Թղ. 24բ. «Կատարեցաւ Հայոց Ռեթ (1197) Թիս» (տալքեր գրչէ):

Թղ. 142ա. (տալքեր գրով) «Վախճան Ռեթ Թիս Հայոց (1198)»:

Թղ. 280բ. (Մախորդիմ տառերու մամալ) «Հայոց Ռեթ Թուիս (1196)»:

Թղ. 284ա. (մամամալէս) «Տոմար Հայոց Ռեթ (1193)»:

ԿԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գլխաւոր Յիշատակագրութիւնը կը վկայէ թէ այս Աւետարանը գրուած է օրոն վը Նաշապետ Կաթողիկոսին, որ 1690—1704 կը գահակալէր Էջմիածնի մէջ: Նորագոյն խարդախորդ Ռ եւ ձ գրերը ցնջած է եւ ապա ձ գրին տեղը Ռ գիրը դրած եւ քաղկալով վերածած՝ Ռեթ (1200): Զնջուած տառերը դնելով կ'ունենանք Ռ-ձիւթ, որով Աւետարանին գրութեամբ քաղկալով կ'ըլլայ 1700: Միւս քաղկալներն ալ (մանր Յիշատակագրութիւններու) կնդդ են եւ սխալ դաստիարակած: Շախ՝ Ռեթ, ապա՝ Ռեթ, յետոյ՝ Ռեթ եւ Ռեթ, մինչ ըստ գրութեանց յաջորդութեանց պէտք է ըլլար՝ Ռեթ, Ռեթ, Ռեթ եւ Ռեթ:

2176

(Հիմ Իւլ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ

ԱՆՆԱՆՈՐ

ԹՈՒՂՐՔ՝ 16: ՄԵՏԵՈՒԹԻՒՆ՝ 19.5×12.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտան 14×7.5: ՏՈՂՐ՝ 28: ՆԻԺ՝ հիմ գորաւոր միջակ հաստութեամբ կամամչկեկ քուրդ: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լուս: ԳԻՐ՝ մօր մօտքեր: ԹԱՆԱՐ՝ սն: ԶԱՐԿԱՐԱՆ՝ հիմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամծածօր, Միտարեան մը: ՏԵՂԻ՝ ամծածօր: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենա է՝ Տաղարան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. (Մինաս Թոխաթեցոյ գոմասանէ Հերիսայի):

«Այս գոմասանէ Հերիսայի

Զոր ասացեալ Մինաս դարի

Որ քաղաքաւ էր Թոխաթիցի

Յետոյ մեռաւ Լովանացի:

Ի Հոգոյ հաւասար անձնէ

Եւ յանարժան ձեր ծառայէ

Շատ կարօտի բարեւ հառչէ

Մուրկ կրկնէ յուրիդ սրտէ...» (51 տուն):

Թղ. 4բ. «Գանդատ ի ձեռաց լուրց եւ ճանճից ասացեալ ի Ստեփանոս Թոխաթեցոյ»:

«Երբ որ ամառն մօտեցաւ

Լուսին ամսէն նոր ցկնեցաւ

Քրքերն ամսէն լուով լեցուաւ

Ի եկեղեցիներն ճապաղեցաւ...» (17 տուն):

Թղ. 6ա. «Պատմութիւն Պարոն Նա-
զիւային»:

«Երբ որ դարձայ ես ի Մեղրի
Խօճայ Խարան Հարցուց ինծի.
Պարոն աղբար իմ սիրելի
Անունդ ալ քո է նազելի
Ասքան երկիր ման դու եկիր
Յանոնցմէ ինչ զրոյց բերիր...» (8
տուռ) :

Թղ. 6բ.
«Ես քո սիրուն չեմ դիմանար
Երէքիմ Թութուլուսի եանար
Սուրբ Գրիգոր զիս մի մոռանար
Պէնի տուաւն ունութեայ...» (13
տուռ) :

Թղ. 7բ. «Մաղ Մննդեան Գրիստոսի»:
«Տըղայ պիգտիմ մեզի նման աւետիս
Կի ընծայի Գրիստոս արքայն աւե-
տիս...» (9 տուռ) :

Թղ. 8ա. «Տաղ Զատիկի»:
«Մարտն կու դայր ծաղկընեբով
Երկնից Հաւերն կարգալով
Հրեշտակապետ փառքս տալով
Յորժամ Հայոց Զատիկն դայր...» (14
տուռ) :

Թղ. 9ա. «Տաղ ըղձամբ սրտի առ
սուրբ Աստուածածինն»:
«Կուսանաց ես պարծանք Վալիտէ Սուր-
թան
Ինձի կէօյտէն սանս օլ Հիւքմի քէլամ.
Աւետեաց Գաբրիէլ ողջոյն Մարիամ,
Էզատ էլլէ պէնի Վալիտէ Սուրթան...» (8 տուռ) :

Թղ. 9բ. «Առ Կոյն Մարիամ»:
«Գթած ես դու եւ ողորմած մարդասէր,
մարդասէր Գրիստոս
Ըրանմի լօք փատիշահս Տէր Յիսուս,
Տէր Յիսուս.
Ըզնացեալքս նորոգեա զգեցո զար-
դարեա Գրիստոս
Միննէթ էլլէ պիգմի իշին ո՞վ սուրբ
Կոյս, ո՞վ սուրբ Կոյս
Միննէթ էլլէ պիբ օղլունա լոյս եւ Կոյս,
լոյս եւ Կոյս...» (7 տուռ) :

Թղ. 10ա.
«Գարունն եհաս ծաղկի այգին
Բուրէ Հոտն անմահութեան,
Ծօղար պիւլպիւլ ճէնկի կիւլտէ.
Ֆիրեատ իտէր պի գէման.
Այրի Հոգիս լալով ողբայ

Յարածամ առ Տէր արքայն
Վիճուտիմ այրածատըմ Թիւրիւ Թիւրիւ
պէլատէն
Վիճուտիմ այրածատըմ Թիւրիւ Թիւրիւ
կիւնահատէն...» (7 տուռ) :

Թղ. 11ա. «Երգ ասացեալ ի Հայր
Թադէոս Վարդապետէ առաջնոյ»:
«Եօթնարփեան շնորհօք էր լըցեալ
Բանականին գոյիւ պճեհալ
Հոգիս արեամբ Տեառն գընեալ
Ես գնոյն կորուսի,
Նէթտիմիսսէ քէնտիմ էթտիմ էֆէնտիմ
Գաֆիլ պուլունտում...» (7 տուռ) :

Թղ. 12ա. «Տաղ ի կարօտ սուրբ Երու-
սաղէմէ ի Յարութիւն սարկաւագէ Կոս-
տանդնուպօլսեցոյ ինքնէրճեան ասացեալ»:
«Անդադար ի խորոց Հառաչեմ կու լամ
Ահ իտուպ աղլէրիմ պիր չարէ գուլէմ,
Ճար չունիմ անճարակ գերի անկեալ եմ
Պիր կիւլտէ նազարմ կէօրէմ մի
եարէպ...» (8 տուռ) :
(Սկզբնագրերը կը կազմեն՝ ԱՐՈՒԹԻՒՆ) :

Թղ. 13ա. «Տաղ ի վերայ Նաւի»:
«Ահա տեսէք զի՞նչ կայր ծովին
Որ նաւն ուռամբ կայր,
Ահա տեսան նաւ կայր ծովին
Ծօղն ի տակին, տակն աւազին
Որ կու ծուփայր ծով, այ ցնծայր ծօղն,
Ու ծուփայր 'ւ առաջին զալին տայր...» (11 տուռ) :

Թղ. 14բ.
«Ելէք տեսէք զի՞նչ է կերեք զայգին,
Ելանք տեսանք այծն է կերեք զայգին
Այծն զայգին
Տակն արեգին
Մեզ բարի տարին
Ձեզ բարի տարին...» (10 տուռ) :

Թղ. 15բ. «Տաղ ուրախութեան ասա-
ցեալ ի Յովնաթանայ Շոռօթեցոյ»:
«Նստէք ի մէճլիս Հարէ եւ եղբարէ եւ
մեծ պարոնայք,
Գոհանամք ի Տեառնէ որ ունիմք սեղան,
Դուք միշտ չէն կենայք
Խնդրեմք որ այսօր քան զմէն օր շատ
կուրախանայք

Թաւերն չինի
Կարմիր գինի
Ձեզ անուշ լինի

Աղալար, ձեզ անուշ լինի...» (6 տուձ) :

Թղ. 16բ. «Եւորին Եոզնաթանու առաջեալ» :

«Տէր ողորմեա, Տէր յիշեա
կարմիր գինի, ճերմակ շուշայ .

Ուրախ կերէք համեղ այ

Այսօր ուրախութեան օր է

Թաւրն կարգաւ բոլորէ...» (4 տուձ) :

Թղ. 16բ. «Եւորին Եոզնաթանու առաջեալ» :

«Եկայք այսօր որդիք մարդկան

Ցնծասցուք ձայնիւ միաբան

Ձի եկեալ է Բարեկենդան

Ածէ խմենք կարմիր կթղայն

Գնա լիջ բեր գինու շուշայն» :

Ժամանակ է Թափայ դառանց//2 հոս
կ'ընդհատի :

2177

(Հիմ քիւ չուձի)

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1807

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18-8X15-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւձ 15X13-5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք հաստկեկ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ Յօրդղի մօտ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 11բ—12բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1807: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք, Միսիքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՇԱ-ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուձի քայց տեւ սկզբմաւորութիւնը Թղ. 1ա:

Մատեանս է՝ Թղ. 1ա. «Ի հրապարակական միճարանութեան որ եղև ի 10 Մարտի 1807, յաւարտ դասադասութեան իմաստասիրութեան Հ. Յարութիւնի Զոխտութեանց, Հ. Սահակայ Մաղաքեանց եւ Հ. Զաքարեայ Սամէլեանց, ի Գերապայծառ արքեպիսկոպոսէ եւ ի գերապատիւ Աբրահօրէն մերմէ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Առարկութիւնք ընդդէմ այնր խնդրոյ Հ. Յարութիւնի Զոխտութեանց, թէ կարելի է փոխարկութիւն հանքաց ի միմեանս արհեստիւ» :

Թղ. 6բ. «Առարկութիւնք ընդդէմ այնր խնդրոյ Հ. Սահակայ Մաղաքեանց, թէ երկնային մարմինք ազդեն ի ստորինս» :

Թղ. 9ա. «Առարկութիւնք ընդդէմ այնր խնդրոյ Հ. Զաքարեայ Սամէլեանց, թէ հակասական նախադասութեանց որ գնորդութեան կանաչ ապաղայէ՝ յառաջ քան զվճիռն Աստուծոյ եւ ոչ մին է որոշակի ճշմարիտ կամ սուտ» :

Թղ. 10բ. «Առարկութիւնք ընդդէմ այնմ խնդրոյ Հ. Զաքարեայ Սամէլեանց, թէ դտանին տեսակաւ տարբեր գիտութիւնք» :

Թղ. 11ա. «Գոյկեստ» :

2178

(Հիմ քիւ չուձի)

ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ԱՆԵԱՆՕԹ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 10X14-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւձ 15-5X11-5: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաք միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ Յօրդղի: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չուձի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուձի:

Մատեանս է՝ Մաշտոցի մաս՝ «Օրհնութիւն ջրոյ եւ օգնութիւն հոգեվարաց» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Օրհնութիւն ջրոյ: Օգնութիւն է մեզ անուամբ Տեառն... Երդմեանցոցանեմ դքեղ արարածդ աղի...» :

Թղ. 3ա. «Կարգ ի սրբազան Տեառնէ մերմէ Բենեդիկտոսէ ԺԻ. երորդէ հաւանեալ զոր պահելոց են ըստ պարապոյ ժամա-

նակի (որպէս ստորեւ ի կանոն նշանակի) ի տալն զօրհնութիւն Հոգեվարաց, այնք որք առեալ գիշխանութիւն յԱռաքելական Աթոսոյ, Զօրհնութիւն Հոգեվարաց քանզի սո-

վորութիւն է տալ յետ Խորհրդոյ Ապալխա-րութեան, Հաղորդութեան եւ Վերջին Օծման... Ետեւեմ կը յայտարարէ արքայազն-քինը:

2179

(Հիմ քիւ 279)

ԿԱՐՃԱՌՕՏ ԱՍՏԵՂԱԲԱՇԵՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈՂԻՍ

ՌՄՂԷ (1848)

ԹՈՒՂՓՔ՝ 125. Իրականութեւ 1—240: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5×13.7: ՊՐՈՒԿՔ՝ չեմ ճշտեցուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11-8×8: ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ ճոր արգի միայն հաստութեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քարապատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճոր վարժ շեղագիր: ԹԱՆՈՒԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐՈՒԿ՝ եւմ. չկամ: ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝ ճիւղին վերաբերեալ զծագրութիւնն միայն: ԴԱՏԱՐՔ՝ ԹՂ. 1—3, 123—125: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄՂԷ (1848), ԳՐԻՉ՝ 2. Մատթեոս Կեսարացի Մկր-Գալ-փայտն Այվատեմ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՆՈՒՄԱՐՈՒՆ՝ տես Զակատաքքքք ԹՂ. 4տ, 5տ, 112բ եւ 117բ: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Ա կազմի ճեքին երեսին՝ ԳԵՆԵԱՆ՝ Կ. Պոլիս 5 զրուլի, 1908 Հ. Գրքերէն:

Մատենան է՝ ԹՂ. 4ա. «Կարճատու առտեղաբաշի(ղ)ութիւն, Թարգմանեալ յանգղիականէն Թ. Կ. Զօլի Վ. Ա., աշխատասիրութեամբ Զ. Մատթէի Կեսարացոյ Մկր-Գալֆայեան Այվատեանց: Ի Կոստանդնուպոլիս 1848—ՌՄՂԷ»: Աշխարհարար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 9ա. «Ներածութիւն. Թէ որ մէկ դիտող մը երկնքին բոլոր երեւոյթքը մտադրութեամբ նկատէ, անանկ մէկ գիրքի մը որ ամպ չըլլայ եւ անանկ մէկ տեղի մը որ աչքին տեսութիւնը խափանելու առարկայ մը չի գտնուի, կը տեսնէ որ ամէն մէկ վայրկեանի զանազան կերպերու կը փոխուի...»:

ԹՂ. 12բ. «Առտեղաբաշխական բառք»:

ԹՂ. 19բ. «Հաստատուն աստեղք»:

ԹՂ. 26բ. «Աղիւսակ Համաստեղութեանց»:

ԹՂ. 29ա. «Երկրիս ձեւը եւ մեծութիւնը»:

ԹՂ. 31բ. «Չեղբիտ շարժումն երկրի զառանցիւք ի շրջանին»:

ԹՂ. 37բ. «Արեւ»:

ԹՂ. 43ա. «Տիւ եւ գիրքի եւ եղանակները»:

ԹՂ. 53բ. «Մթնոլորտական բեկումն ճառապայթից լուսոյ»:

ԹՂ. 60ա. «Լուսին»:

ԹՂ. 72ա. «Երեւոյթ լուսնի եւ խաւարմունք»:

ԹՂ. 89բ. «Արեգակնային դրութիւն»:

ԹՂ. 99բ. «Աղիւսակ արեգակնային դրութեան»:

ԹՂ. 106ա. «Գիսաւոր աստեղք»:

ԹՂ. 113ա. «Համանակ եւ անոր բաժանմունքները»:

ԹՂ. 118ա. «Բովանդակութիւն»:

ԵԻՏԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 5ա. «Յառաջաբան. Հետեւեալ Թերթերը մաթեմատիքական խորհրդածութեանց տեղեակ չեղողները աստեղաբաշխական երեւելի գործոց մէջ կրթելու եւ երկնքին գլխաւոր երեւոյթները հասկնալու կերպով անոնց բացատրելու մտքով գրուած են, Իոլոր գործոյն գաղափարին մէջ Հետեւեալ ընթացքը բռնուած է»: (Կարճ կերպով կու տայ զրքիս քովամղակութիւնը): «Այս կերպով այս պատիկ գործիս սկսեցինք, Թէ որ այս գործոյն Հետաքրքիր ընթերցողը Հեղինակին միտքը աղէկ հասկցած է նէ վարձատրուած է... Ուստի ես ալ ահա տրուպս ամենայն ուսումնասիրաց, ի փառս նորին Աստուծոյ եւ յօգուտ Հայ մանկեանց յանգիծեցնէ Թարգմանելով, կը նուիրեմ այս դուզնաքայ վաստակը իբր առհասարակայ իմումս Հայրենասիրութեան եւ ընդհանուր ազգին անկեղծ միաբանութեան եւ սիրոյ, Զերումդ ուշիմ ընթերցողաց նուաստ ծառայ Զ. Մատթէոս Մկր-Գալֆայեան Կեսարացի Այվատեանց: 1847»:

ԹՂ. 112բ. «1848 Մկատմ. 7, յի... յամե...»: Անթրոպոմի:

ԹՂ. 117բ. «Ահա լմնացաւ 1848 Սեպտեմբեր 8 յիւլիւտար Յատեմեոյ ամուսնային տունը վարի սիրելի օտան՝ Զ. Մատթէոս Մկր-Գալֆայեան Այվատեանց Կեսարացի»:

2180

(Հիմ քիւ չուցի)

ՅՈՐԵԼԵԱՆ ՊԵՑԱՆՆԱՄԷՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

1825

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18. Իջեակալուած 1—21: ՄԵՍՈՒԹԻԻՆ՝ 19.8×12.8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասիւն 15.5×9: ՏՈՂԹ՝ 32: Նիւթ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՅՄ՝ վտարակ հասակեկ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիթ, Յօրըգի շատ մօտ: ԹԱՆԱԿ՝ զուստաւած սեւ: ԶԱՐ՝ ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չլաւ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 11թ.—16թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1825: ԳՐԻԶ՝ Շիւքիքեամ 2. Վնդրէւո: ՏԵՂԻ՝ հաւամարք Կ. Պօլիս: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Թուրքերէմ լեզուով՝

«Թոքելեան, հանի սուրբ տարի, տեղիէն, ներողութիւնու պէյաննամէլէ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Պիղ Վիշենցիոս Գոռոկսի Ալլաշըն վէ առաքելական սուրբ Աթոռուն ինայէթի իլէ... Պու պիղիմ թէմիզ իշինտէ, չէր նէ դատար...»:

ԹՂ. 6ա. «Ստամպօլ Թեմիստէ յորելեան ներողութիւնու քաղանմա իշին օլունամայ մատուլէէր»:

2181

(Հիմ քիւ չուցի)

Հ. ՄԻՔԱՅԷԼԻ ԹՈՒՂԹ ԱՌ Ս. ԺՈՂՈՎՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ(°)

1773էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14: ՄԵՍՈՒԹԻԻՆ՝ 19×13: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝ միասիւն 18.5×11: ՏՈՂԹ՝ 28: Նիւթ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՅՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, ԹՂ. 11էմ մաս մը մկրտաով կտրուած, քայք վերջը՝ ԹՂ. 14 շատ մաշած վիճակով, (տրքամ կ'ընելի երկար ատեն զրգամի մէջ պահուելէ ետք) դարձեալ տեղի դրուած է: ԳԻՐ՝ էիմ ամցամ Յօրըգի: ԹԱՆԱԿ՝ զուստաւած սեւ: ԶԱՐ՝ ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 11թ, 12—14: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էմ առաջ կամ քուսակաւոր շատ մօտ: ԳՐԻԶ՝ Հ. Միքայէլ(°), ՏԵՂԻ՝ հաւամարք վննե-տիկ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի: ԵԱՆՈՒԹՈՒԹԻԻՆ՝ մա-տեմիկա միմիկ 1070 պահուած էր Միքարեան Դիւանը:

Մատենան է՝ «Հ. Միքայէլի Թուղթ առ Ս. Ժողովը»: Հմմտ. Զեռ. 2015:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻԻՆ

ԹՂ. 2ա. «Առաջարանութիւն: Արդ որովհետեւ զգերապատիւ տէրութիւնդ ձեր ճանաչեմ չայր եւ տէր հասարակաց, ուղղիշ կարգաց եւ մերթիշ անկարգութեանց, վասն կարողիկ եւ Հ. Միքայէլ քահանայն հարեալ ի խղճէ մտացս, կամիմ քայտ առնի տէրութեան ձերում զայստիկ...»:

ԹՂ. 2բ. «Գլուխ Ա՝ Յաղպս Միարա—

նութեան մերոյ, թէ որով եղանակաւ եւ թէ զի՞նչ ձեւ(°) բանս հասկացուցանելով Արքայն Միսթար ի ձեռն Կորնթոսի Լպիկոպոսին (եւ) ձեզ զհաստատութիւն Միարանութեան իւրոյ ընդունել»:

ԹՂ. 3բ. «Գլուխ Բ՝ Յաղպս առաքման կացութեան մերոյ ի Սուրբ Առաքելական Աթոռոյն, եւ յետ ընդունելոյ ի Միսթար Վարդապետէն եւ ի քսանեցունց ընկերաց նորին առ ի պահել զայն, արդեօք յօրէ յայնմանէ մինչ ցայսօր պահի՞ր կացութիւնն այն ի մեծաւորաց մերոց թէ ոչ»:

ԹՂ. 5ա. «Գլուխ Գ՝ Յաղպս եղանակի ուխտել տալոյն Միսթար Արքայի, իցէ՞ր արդեօք օրինաւորապէս, եւ թէ զի՞նչ բանս խաբէութեան գտանի, եւ թէ այժմ ի տեղի նորա յաջորդեալ մեծաւորն որդէս եւ որով եղանակաւ ուխտել տայ, եւ զի՞նչ տարբերութիւն ունի սորա ի նմանէ»:

ԹՂ. 7բ. «Գլուխ Դ՝: Խորագիր չուցի, Նիւթ է Հ. Եղիայ Վրդ. ի աքառակալութեամ շրջամը եւ ըմտրութիւնն ու կառավարութիւնը Միւթոնեանի, զոր միայն, «Մեծաւոր» տիտղոսով կը յիշէ եւ ոչ երբեք «Արքայ»:

2182

(Հիմ քիւ 845 եւ 152)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՍ

1803

ԹՐԻԵՍՍ 208, իջեալութեւ 1—411: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 19.5X11.5: ՊՐԱԿ՝ յեմ ճշմարտութեւ:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 17X9: ՏՈՂՔ՝ 35: ՆԻԹ՝ եիմ
գորտաւ միջակ ետտաւքեմք քուլք: ՎԱՋՄ՝ գու-
ճաւք քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամեմշակ
ամեմամ ճտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատեւ սեւ, խոքա-
գիւրմեք գումատեւ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ-
չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՁ. 208թ.—208թ որ կցցաւեւ է կազքի
քուլքիմ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1803: ԳՐԻԳ՝ Ոսկեմ Հ.
Յովսէփ: ՏԵՂԻ՝ Թրիես: ՏԵՍԱԿԱՐԱՆ՝ լաւի,
եմմա. ճակատաքեքք ԹՁ. 1ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Համառոտու-
թիւն սրբազան Վարդապետութեան որ ի
լընդաբնակ սրբազան վարդապետութենէ
չօրն Կարողութի Ռենատոսին Պիլլվարտի,
կրօնաւորի որ ի Կարգէ սրբոյն Տօմէնկոսի
եւ վարդապետի Ռե...նան (աւրաւած է)
Համալսարանին: Ըստ մտաց եւ ըստ ըն-
թացից սրբոյն Թովմայի Աղուինացոյն,
Աշխատասիրեալ ի Հայր Յովսէփ անբժան
Քահանայէ, ի կրօնաւորէ Մխիթարեան,
յոսկեանց: Յամի Տեառն 1803 Մայիսի 2:
Ի փառս Աստուծոյ եւ ի յօգուտ ուսումնա-
սիրաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Նախերգանք: Անվտանգաբար
չըլիլն ի մէջ լեռնացեալ ալեաց եւ կոհակաց
ի յովկիանոսի ի մայր ամենայն ջուրցն՝
արեւուն լաստիոնաց է, ոչ թէ տաշտից...»:

ԹՂ. 2ա. «Վիճաբանութիւն յառաջա-
բանական ի վերայ սրբազան վարդապետու-
թեան: Սուրբն Թովմ. մ. Ա. խ. Ա.»:

ԹՂ. 14ա. «Ճառ Ա.» ի վերայ Աստուծոյ
եւ աստուածային ստորագիշեանց որ ի Թ.
վիճ. բովանդակեալ: Վիճաբանութիւն Ա.
Յաղագս գոյութեանն Աստուծոյ»:

ԹՂ. 20բ. «Վիճաբանութիւն Բ.» Յաղագս
բնութեանն Աստուծոյ եւ յաղագս ստորագի-
շեաց նորին առհասարակ»:

ԹՂ. 28բ. «Վիճաբանութիւն Գ.» ի
վերայ ստորագիշեացն Աստուծոյ ի մասնա-
ւորի որք պատկանին առ գոյն»:

ԹՂ. 40բ. «Վիճաբանութիւն Դ.» ի վերայ

տեսանկութեան եւ ճանաչելութեանն Աս-
տուծոյ եւ ի վերայ անուան նորաց»:

ԹՂ. 57ա. «Վիճաբանութիւն Ե.» ի
վերայ գիտութեանն Աստուծոյ»:

ԹՂ. 64բ. «Վիճաբանութիւն Զ.» ի
վերայ նախագիտութեան արագայից»:

ԹՂ. 76ա. «Վիճաբանութիւն Է.» ի
վերայ կամացն Աստուծոյ»:

ԹՂ. 80ա. «Վիճաբանութիւն Ը.» ի
վերայ աստուածային վճռոց շուրջ ազատ
ներդրութեանց մերոց»:

ԹՂ. 101ա. «Վիճաբանութիւն Թ.» ի
վերայ նախախնամութեան, նախասահմա-
նութեան եւ անարգութեան»:

ԹՂ. 116ա. «Ճառ Բ.» ի վերայ խորհրդոյ
ամենատուր Երրորդութեանն: Վիճաբանու-
թիւն յառաջաբանական՝ ի վերայ ճշմարտու-
թեան եւ ճանաչելութեան սրբոյ Երրորդու-
թեանն»:

ԹՂ. 124ա. «Վիճաբանութիւն Ա.» ի
վերայ երմաց աստուածային Անձանց»:

ԹՂ. 129բ. «Վիճաբանութիւն Բ.» Յա-
ղագս աստուածային անշուքեանց»:

ԹՂ. 133ա. «Վիճաբանութիւն Գ.» Յա-
ղագս աստուածային անձանց առհասարակ
եւ յաղագս բազմաւորութեան նոցին եւ
եղանակի խօսելոյ մեր զնոցանէ եւ ծանո-
թութեանց որ ի նոսա»:

ԹՂ. 138բ. «Վիճաբանութիւն Դ.» Յա-
ղագս աստուածային անձանց ի մասնաւորի»:

ԹՂ. 145բ. «Վիճաբանութիւն Ե.» Յա-
ղագս բաղդատութեան անձանց առ էու-
թիւնն, առ անձնական յատկութիւնս, առ
ծանօթական ներդրութիւնս, առ միմեանս
եւ առ ստեղծուածս»:

ԹՂ. 147բ. «Ճառ Գ.» ի վերայ Հրեշտա-
կաց: Վիճաբանութիւն Ա.» ի վերայ գոյու-
թեան եւ գինչութեան Հրեշտակաց»:

ԹՂ. 152ա. «Վիճաբանութիւն Բ.» ի
վերայ տեղոյ եւ տեղական շարժման Հրեշ-
տակաց»:

ԹՂ. 154բ. «Վիճաբանութիւն Գ.» ի
վերայ պատշաճելոց առ միտս եւ առ կամս
Հրեշտակաց»:

Թղ. 156բ. «Վիճաբանութիւն Դ.» ի վերայ շնորհաց եւ փառաց հրեշտակաց»:

Թղ. 157ա. «Վիճաբանութիւն Ե.» ի վերայ յանցանաց հրեշտակաց»:

Թղ. 158ա. «Վիճաբանութիւն Զ.» ի վերայ պատժոց մեղուցեալ հրեշտակաց»:

Թղ. 159ա. «Վիճաբանութիւն Է.» ի վերայ լուսաւորութեան եւ խօսակցութեան հրեշտակաց»:

Թղ. 169բ. «Վիճաբանութիւն Ը.» ի վերայ քահանայապետութեանց, կարդաց, առաքմանց եւ պահպանութեանց հրեշտակաց»:

Թղ. 161բ. «Ճառ Դ.» ի վերայ մարդեղութեան Բանին Աստուծոյ: Վիճաբանութիւն Ա.' Մարդեղութիւն Բանին իցէ՞ կարելի եւ իցէ՞ պատշաճ»:

Թղ. 162բ. «Վիճաբանութիւն Բ.' Յաղագս դոյութեան մարդեղութեան ընդդէմ Հրէից»:

Թղ. 166բ. «Վիճաբանութիւն Գ.' Յաղագս պատշաճականութեան, հարկաւորութեան եւ պատճառի մարդեղութեան»:

Թղ. 169բ. «Վիճաբանութիւն Դ.' Յաղագս զինչութեան մարդեղութեան եւ յաղագս անձնաւորական միաւորութեան»:

Թղ. 173ա. «Վիճաբանութիւն Ե.' ի վերայ ֆիզիկական եւ բարոյական պատճառի մարդեղութեան Բանին Աստուծոյ»:

Թղ. 173բ. «Վիճաբանութիւն Զ.' Յաղագս եղերելոյն եւ զօտարին բնութիւն անձին Բանին»:

Թղ. 175ա. «Վիճաբանութիւն Է.' Յաղագս անյի եւ առեալ բնութեան եւ յաղագս կարգի առման»:

Թղ. 176ա. «Վիճաբանութիւն Ը.' Յաղագս շնորհաց Բրիստոսի ըստ որում է մարդ»:

Թղ. 177ա. «Վիճաբանութիւն Թ.' Յաղագս շնորհաց Բրիստոսի ըստ որում գլուխ եկեղեցւոյ»:

Թղ. 177բ. «Վիճաբանութիւն Ժ.' ի վերայ զիտութեան հոգւոյն Բրիստոսի»:

Թղ. 178ա. «Վիճաբանութիւն ԺԱ.' Յաղագս կարողութեան հոգւոյն Բրիստոսի եւ պակասութեանց մարմնոյն»:

Թղ. 179ա. «Վիճաբանութիւն ԺԲ.' Յաղագս միութեան Բրիստոսի եւ երկոյնութեան կամացն»:

Թղ. 180ա. «Վիճաբանութիւն ԺԳ.' Յաղագս արդիւնական եւ հատուցանողական գործոցն Բրիստոսի»:

Թղ. 181բ. «Վիճաբանութիւն ԺԴ.' Յաղագս ծառայութեան աղօթից եւ որդկորութեան Բրիստոսի»:

Թղ. 182ա. «Վիճաբանութիւն ԺԵ.' Յաղագս նախասահմանութեան Բրիստոսի եւ երկրպագութեան որ Բրիստոս եւ յաղագս պաշտման պատկերաց»:

Թղ. 184ա. «Ճառ Ե.' ի վերայ շնորհաց»:

Թղ. 192ա. «Ճառ Զ.' ի վերայ հաւատոյ»:

Թղ. 204ա. «Ցանկ»:

2183

(Հիմ քիւ չուի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 130, իսկալուած 1—272: ՄԵՐՈՒԹԻՆ՝ 10.4×13: ՊՐԱԿ՝ չիմ նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 14×8: ՏՈՂՔ՝ 20 միլիմ հաշուով: ՆՈՒԹ՝ գծաւոր, մեւե ամգիծ միլիակ հատուրեամբ պարզ բուրբ: ԿԱՋՄ՝ կիսալար, բարձրագու ստուռաբարբուր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը Էիչ մը վմաստած: ԳԻՐ՝ ձեւացուած մօտրգիբ: ԹԱՆՆՔ՝ գուժատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թգ. 1 մեծ մասով, 60բ—62բ, 63բ—67բ, 85ա—88բ, 92բ—96բ, 112ա—120բ, 128բ—135բ, 130: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԹ դարու վերջերը: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք, Միլիբարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վիեմա: ՅԵՇԱՏԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Երգարան: Հայերէն, Թուրքերէն, Թրամսերէն, Լատիներէն, Խտալերէն, Յունարէն եւ Գերմաներէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. «Նոր Երգարան (Հայերէն Երգեր): Երգ Բարեկենդանի, Ակոռիին մեծ կարասին...» (5 տուժ):

Թղ. 2բ. «Հառաչանք առ Հայրենիք»:

Մէյ մ'ալ ո՛հ ա՛ն մեք հայրենի շէն երկիրները տեսնէի...» (2 տուօ) :

Թղ. 3ա. «Երբք Աստորիոյ, Պահէ Աստուած ու պաշտպանէ...» (2 տուօ) :

Թղ. 3բ. «Երբք Քահանայապետի, Անդռն Կեփայ Հանգիշի ոսկերք...» (3 տուօ) :

Թղ. 4ա. «Որպէս ամպ արագ արանայ...» (2 տուօ) :

Թղ. 4ա. «Ով ամենասուրբ, ով բազում ժողորմ...» (1 տուօ) :

Թղ. 4բ. «Ստիպեն երկինք երգեր աղօթք Պինդարեան...» (1 տուօ) :

Թղ. 4բ. «Երբք Վարդանանց զօրավարաց, Ան առ այցուք ի դաշտ...» (3 տուօ) :

Թղ. 5ա. «Երբք սրբոյն Ստեփանոսի, Ահա բարբառ զօրութեան...» (6 տուօ) :

Թղ. 6ա. «Ընեբրող արի Վարդանայ, Ի պարս ընտրելոց վեհից դիւցազանց...» (6 տուօ) :

Թղ. 6բ. «Զունեղով ինչ բաւական...» (2 տուօ) :

Թղ. 7ա. «Հուրջ լերուք ընկերք...» (5 տուօ) :

Թղ. 7բ. «Փողք հնչեն, շայեն զէնք, այերք Բիդան...» (4 տուօ) :

Թղ. 8ա. «Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի...» (7 տուօ) :

Թղ. 9ա. «Նուադ: Ոյ զՊինդարեան խնդրեմք հնարաւոր երգոց պանուան...» (24 տուօ) :

Թղ. 10ա. «Ո՛հ առ ինչ չքեղ գիշեր...» (1 տուօ) :

Թղ. 10ա. «Երբք Աբրահամ, Հանապայտօր Տէր մարդասէր...» (2 տուօ) :

Թղ. 11ա. «Շարական: Աղբեր կենաց եւ փրկութեան մերոյ Հոգի ձօր եւ Որդւոյ...» (1 տուօ) :

Թղ. 11ա. «Երբք առ Ս. Անտոնի, Ըղջեղ Ս. Հայր Անտոնիէ...» (3 տուօ) :

Թղ. 11բ. «Նուադ: Տուր Տէր գոյել ի մի բերան...» (1 տուօ) :

Թղ. 11բ. «Շնորհ ունիմք քեզ ո երկինք...» (2 տուօ) :

Թղ. 12բ. «Գարուն է կենացս դեռ...» (10 տուօ) :

Թղ. 13բ. «Զգուռն անցին, հարցափորձին ահա վերջ է...» (4 տուօ) :

Թղ. 13բ. «Զրոյցք են Թէ դարք առնեն...» (7 տուօ) :

Թղ. 14բ. «Աւաղ առ ինչ ցաւեր սիրտս պատեր...» (2 տուօ) :

Թղ. 15ա. «Ով սրբուհի Մայր...» (1 տուօ) :

Թղ. 15ա. «Ուստի կու գաս դու գառնիկ...» (4 տուօ) :

Թղ. 15բ. «Ո պայծառ իրբեւ շուշան...» (1 տուօ) :

Թղ. 16ա. «Զեն օրերս մեզ խնդութեան...» (8 տուօ) :

Թղ. 16բ. «Շարաւիղ բարի տոհմին Ռուբենեան...» (1 տուօ) :

Թղ. 16բ. «Ան դուք սէգք ազգք Արեաց...» (3 տուօ) :

Թղ. 17ա. «Կռունկ ուստի կու գաս...» (10 տուօ) :

Թղ. 18բ. «Դու ժանտ Վասակ այր ուխտանեղ...» (8 տուօ) : 1873 Փետրուար 20 :

Թղ. 19ա. «Հրաւէր առ քաջազունս Մամիկոնեան տոհմին, Տաճար փակեալք սին հրապարակք...» (5 տուօ) :

Թղ. 19բ. «Հայ զինուորէ մը պատմուած Վահանայ վերջին պատերազմը, Գիշերը նոր էր անցեր...» (19 տուօ) :

Թղ. 21բ. «Հայ զինուոր մը, Քաջապարեան եմ ծնունդ...» (6 տուօ) :

Թղ. 22ա. «Բիւր լուրջ ձայնիւ աւն գոյնացուք դրութեան...» (6 տուօ) :

Թղ. 23ա. «Ան արիք յերգ եղբարք...» (3 տուօ) :

Թղ. 23բ. «Հառաչանք, Քանի լացաւ Երասխ դարեր...» (5 տուօ) :

Թղ. 24բ. «Քաջապար Արամայ առ զօրս, Հայկեան որդիք աւն եկայք...» (8 տուօ) :

Թղ. 25ա. «Մայրանք առ Ս. Կոյս, Ով ամենուն մէկ հատիկ յոյս...» (1 տուօ) :

Թղ. 25բ. «Երբք Ալեքսիանոսի: Մեծի սիրոյն տիպ գեղեցիկ...» (2 տուօ) :

Թղ. 26ա. «Երբք Քահանայապետին, Ուր Ս. Պետրոս չիբիմ դրուած...» (1 տուօ) :

Թղ. 26ա. «Ողբ: Կասիր աղէ անազորոյն դու իշխան...» (10 տուօ) :

Թղ. 27բ. «Աքորուած զինուոր մը, Մէյ մ'ալ ո՛հ տեսնէի Արմաւիր...» (1 տուօ) :

Թղ. 27բ. «Նոր երկինք պատր նոր էլք...» (1 տուօ) :

Թղ. 27բ. «Մենդեան Քրիստոսի: Յիսուս Քրիստոս մեզ ծնա ուրախ լերուք...» (3 տուօ) :

Թղ. 28ա. «Ո՛ւ՛ ձեզ ոչ, չի՞ք յաղթու-
թիւն...» (4 տում) :

Թղ. 29ա. «Երբք առ Ս. Կոյս Մարիամ :
Շուշանագիւղ դու օրհորդ...» (6 տում) :

Թղ. 29ա. «Ս. Հոգւոյն շնորհօք կուռ
զրահ...» (1 տում) :

Թղ. 29բ. «Երբք Արամայ : Մեր քաջ
Հայոց զօրութիւն...» (6 տում) :

Թղ. 30ա. «Հայրենեաց սիրով վառուած
վեհ սրբախ...» (եքվաք պարբերութիւն
մը) :

Թղ. 31ա. «Նորարոյս խայրիք մանկունք
Հայկայ...» (5 տում) :

Թղ. 31բ. «Ս. Աստուածածնի պատկերի
առջեւը : Սենեկիս մեծ կու տայ զարդ...
(12 տում) : Սեպտ. 15. 1872, Լանցէնտորֆ» :

Թղ. 32բ. «Ո՛ւ՛ պայծառ իբրեւ շուշան...»
(1 տում) :

Թղ. 33ա. «Ձէ՛ ճշմարիտ Թէ՛ ուղղու-
թիւն իցէ լոկ...» (տումի բաժանում չի
տեսնուիր) :

Թղ. 33բ. «Բնաւ իցէ՞ չնար ասել...»
(6 տում) :

Թղ. 34ա. «Եմ սիրելի զաւակունքս...»
(5 տում) :

Թղ. 35ա. «Տեսէ՛ք բազմեալ կայ յօղոց
կամարի...» (4 տում) :

Թղ. 36ա. «Երասիս դու Հայ սրտին...»
(տումներ բաժանում չ'երևար) :

Թղ. 36բ. «Քերփանի : Լէ՛յ չէ՛ խրիփ-
նի...» (բաժանումները պարզապէս չեն) :

Թղ. 37բ. «Ելանք զացինք քէօտաշ ենի
խամամին...» (5 տում) :

Թղ. 38ա. «Ո՛ւ՛ ինչ անոյշ եւ ինչպէս
զով...» (4 տում) :

Թղ. 39ա. «Հայաստան : Իմ հայրենիքս
զիս կը կանչէ...» (8 տում) :

Թղ. 39բ. «Արքա առ ընկեր : Ազնիւ ընկեր
մեռանում եմ...» (8 տում) :

Թղ. 40բ. «Պարբեք : Կապուռ երկնքում
ասող մի փայլուն...» (3 տում) :

Թղ. 41ա. «Ի Թաղաւորութիւն Տրդա-
տայ : Յազատն ի վերին Մասիս...» (5
տում) :

Թղ. 41բ. «Առ Թաղուհի Հայոց : Ողջոյն
ընդ քեզ Հայաստան...» (2 տում) :

Թղ. 41բ. «Առ պատերազմին Վարդանայ :
Որք քաջարար յարձակեցան...» (որոշ չէ Թէ
առաջին տողը խորագիր է Թէ երգին սկզբ-
նաւորութիւնը) :

Թղ. 42ա. «Ողբ ի վերայ Անի քաղաքին :
Անի քաղաք նստեր կու լայ...» (8 տում) :

Թղ. 43ա. «Ի տօնի սրբոյն Ստեփանոսի :
Շուշաբարձ աղանի...» (8 տում, Ա եւ Բ
մասերով՝ չորստակում) :

Թղ. 43բ. «Դու յոյս եւ սէր եւ կենք
մեր հայրենեաց...» (2 տում) :

Թղ. 44ա. «Ձէ՛ չէ՛ չէ՛ չէ՛ չենք
ընդունիր...» (2 տում) :

Թղ. 44բ. «Երբք (առ ի) խնդրել յաղ-
թութիւն : Ո՛ւ՛ Տէր զօրութեանց հայեաց
քաղցրաբար...» (3 տում) :

Թղ. 45ա. «Երբք արշաւանաց : Ճեպենք,
արշաւենք որդիք Թորգոմեան...» (3 տում) :

Թղ. 45բ. «Բարիկ եւ Վասակ : Ո՛ւ՛ր
կ'երթաս հայր, ո՛ւ՛ր զիս ձգես...» (6 տում) :

Թղ. 46ա. «Ինչո՞ւ Վասակ, մատնե-
ցիր...» (4 տում) :

Թղ. 46բ. «Մեռցի, մեռցի սերունդ
Պարոյց...» (2 տում) :

Թղ. 47ա. «Երգենք երգենք երգեր յաղ-
թութեան...» (2 տում) :

Թղ. 47բ. «Արիացիր զոնեա Մայր մեր
Արմէնիս...» (2 տում) :

Թղ. 48ա. «Երբք բաժանման : Մնացես
բարեաւ սէր իմ սէր...» (3 տում) :

Թղ. 48բ. «Անի մեր նախնի դարուց
կարդամք հրաւեր...» (1 տում) :

Թղ. 49ա. «Հոս ձայն կուտանք մեք
ծաղկալից...» (7 տում) :

Թղ. 49բ. «Երբք պատերազմին Վարդա-
նայ : Գործք քաղութեան հռչակ հարան...»
(5 տում) :

Թղ. 50ա. «Առ Կայսր Լէոն : Ո՛ւ՛ր
Լուսինեան այն քաջ Լեւոն...» (2 տում) :

Թղ. 50բ. «Հնչեցէ՛ք, փչնչեցէ՛ք, ի բամբ
ի բամբ...» (1 տում) :

Թղ. 50բ. «Մէկ ողորմութիւն...» (15
տում) :

Թղ. 52ա. «Հնչեցենք երգք ի մեծն
Գողթան...» (տումներ բաժանում չ'երև-
ար) :

Թղ. 53ա. «Կ'երդնունք, կ'երդնունք ի
մէջ օրահիս...» (2 տում) :

Թղ. 53ա. «Մանդարամէտք դժոխոց
ելէ՛ք ելէ՛ք ի խորոց...» (1 տում) :

Թղ. 53բ. «Տղաքներ, պատերազմ
ունինք...» (4 տում) :

Թղ. 53բ. «Ո՛րն է աշխարհն Հայաս-
տան...» (3 տում) :

Թղ. 54ա. «Առաւօտեանց քաղցր եւ
անոյշ հովերէ...» (3 տուն) :

Թղ. 54բ. «Բամբ որոտաց, բարուց
բոժպէնք...» (1 տուն, Բամ Բորտում երգմ
է ակամբով գրի առած) :

Թղ. 54բ. «Վարդան մեր քաջ զօրա-
վար...» (1 տուն) :

Թղ. 55ա. «Յորժամ բազմիս յաթոռ
փառաց...» (2 տուն) :

Թղ. 55բ. «Հայրենիք սրբազան իմ
սիրուն աշխարհ...» (3 տուն) :

Թղ. 56ա. (Ասկէ անդին տարքեր գրիւնք
եմ) : «Խրախոյս ի լուսաւորութիւն, Ժամ է
Հայեր, արիք մեր բազմիս ողջունել...» (1
տուն) :

Թղ. 56բ. «Երգ Հայրենի, Մինչեւ
յուսով խայտայ բնութիւն...» (3 տուն) :

Թղ. 57ա. «Ի բիւր ձայնից բնութեան
չլքեղ...» (4 տուն) :

Թղ. 57բ. «Ողբ: Օն փութացէք, Հասեալ
է ժամ...» (1 տուն) :

Թղ. 57բ. «Երգ զուարճալի: Մայրն՝
Անոյշ քնակն աշեր առեր...» (8 տուն) :

Թղ. 58ա. «Օրհնեալ է Տէր...» (1
տուն) :

Թղ. 58բ. «Աղօթս արեւել ժողովուրդք
քրիստոնեայք...» (1 տուն) :

Թղ. 58բ. «Մեր Հայրենիք Թշուառ ան-
տէր...» (7 տուն) :

Թղ. 59բ. «Սէվառտաբոլ իւզրէ, Աման
փատիշաւում իշին վէր պիղէ...» (14 տաղ) :

Թղ. 60ա. «Ուլան Հրեզրր, սէնտէ
Հնչականլարտա՞ն մը սըն...» (3 տուն) :

Թղ. 63ա. «Փատիշաւում պին եաշա...»
(5 տուն) :

Թղ. 68ա—70բ. Արաքական գրով քուր-
քերէն երգեր :

Թղ. 71ա—84բ. Ֆրամսերէն երգեր :

Թղ. 89ա—89բ. Լատիներէն երգեր :

Թղ. 90ա—92ա. Իտալերէն երգեր :

Թղ. 97ա—112ա. Գերմաներէն երգեր :

Թղ. 127ա—128բ. Հայաստա յաւաքէն
երգեր :

Թղ. 136ա. Յամլ երգերու :

2184

(Հիմ քիւ 343 եւ 135)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆԻ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԻԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՐԻԵՍՔ՝ 112, իջեալուած 1—218: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 19-2X18: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտսիւմ՝ 17X10: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ եիմ
զօրաւոր հասկիկէ քուլք: ՎԱՍ՝ կիւայաք, քաղա-
պառ ստուարաքուլք: ԹՂԵՍՑ ՊԱՍՏԱՆ՝ սկիզբն
ու վերջը մէկկանն հասկիկէ քուլք: ՀԱՆԳԱՍՏԱՆՔ՝
լու: ԳՐԻ՝ եիմ շնդագիւր: ԹԱՆԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ
նարձնուած: ՊԱՐԴԱՆԻՔ՝ լուսի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1,
29բ, 91բ, 108—112: ԺԱՍՏԱՆ՝ ԺԸ—ԺԹ դար:
ԳՐԻԶ՝ ամենաք, Միքթաքան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ
կամ Վիեննա: ՅԵՍԱՏԱՆԿ՝ լուսի:

Մատենան է՝ «Գերականութիւն Լատի-
ներէն լեզուի» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ներածութիւն Լատինական
քերականութեան, Թէպէտեւ բազում են
լեզուաց զանազանութիւնք, սակայն է ինչ,
որ յամենեւին ի նոսա միապէս վարդապե-
տի...» :

Թղ. 4բ. «Մասն Ա՝ Յաղաքս մասանց
բանի» : Թղ. 4բ. «Գլուխ Ա՝ Յաղաքս
բաժանման անուան» : (Գլուխ Ա—2) :

Թղ. 57բ. «Մասն Բ՝ Ի վերայ Համաձայ-
նութեան» : (Գլուխ Ա—ԺԶ) :

Թղ. 107ա. «Յաւելուած՝ Յաղաքս
Հռովմէական կաղանդից կամ աւուրց
իւրաքանչիւր ամսոց» :

2185

(Հիմ քիւ 163 եւ 182)

ԳԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1818

ԹՈՒԴԹՔ՝ 157, իլեկալուած 1—806: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 19.8X12.2: ՊՐԱԿՔ՝ միացմ միջեւ ծ. ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միացմիւ 15X8: ՏՈՂԳ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր նստակեկ քաւալ: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքատ ստաւարաքաւալ: ՀԱՆԳԱՍՄԱՆԳ՝ բաւակամ լու: ԳԻՐ՝ անցման ճտրգի: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ չուկի: ԴԱՅԱՐԳ՝ ԹՂ. 1, 2ք, 143ք, 157ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1818: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միեքաբանան: ՏԵՂԻ՝ վիեճմա: ՅԵՆԱՅԱՐԱՆԳ՝ տես անաւանքերք, ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Գաղաւաճ
իմաստաբերական տրամաբանական կանոնաց

եւ այլ ուսումնական ծանօթութեանց, հաւա-
քեալ յընտր ընտր հեղինակաց, Թարգմա-
նեալ ըստ մասին ի լատին լեզուէ եւ ըստ
մասին շարադրեալ ի Գերապայծառ Գերա-
պատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ
Արքեպիսկոպոսէ Զուլայեցոյ Ընդհանրա-
կան Աբրայի Միեքաբան Միաբանութեան
Վեհնայու: Առ դիւրնկալ մարդութիւն աշա-
կերաց իւրոց: Օրինակեալ ի Վեհնա, ի
Վանա Պաշտպան Ս. Աստուածածնի, յամի
Տեառն 1818: Ձեռագիրն քովանդակու-
քեալն նոյն է քիւ 1632ի հետ, տես անդ:

2186

(Հիմ քիւ չուկի)

ԿԻՐՈՒԹԻՆՆԻԿ ՈՒՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Գ. ՄԱՍ

ՋՄԻԻԿԻՆԻԱ

1892

ԹՈՒԴԹՔ՝ 50: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 19.2X14.5: ՊՐԱԿ՝ միաց: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միացիւ 17.5X12.5: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ միացիւ հաստաքեալն գծաւոր քաւալ: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ պարզ քաւալ, վրան ճնշումով՝ ասիգործ «Institut des PP. Mchicharistes, Smyrne», ՀԱՆԳԱՍՄԱՆԳ՝ լու: ԹՂ. 47—50 քաւաքերք աւելի քաւաք: ԳԻՐ՝ վարծ գեղեցիկ նոր շղագիր, նոյն Թիւ 2078 հետագրիմ հետ: ԹԱՆԱԿ՝ մուք մանուշակ: ԴԱՅԱՐԳ՝ 1ք, 44ք—46ք, 50: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1892: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, Միեքաբան մը: ՏԵՂԻ՝ ձմիւնանք: ՅԵՆԱՅԱՐԱՆԳ՝ չուկի:

Մատենան է՝ «Կերթութիւնք ուղղագրու-
թեան, Գ. Մասն: Ուսանաւոր խօսքեր,

Առական եւ Պատմութիւններ: Շարունա-
կութիւն Թիւ 2077 հետագրի:

ԲՈՎԱՆԻՊԱԿՈՒԹԻՆ

Օրինակները ընդամէնը 106 կտոր են,
որոնք առնուած են մեծ մասով Հանդէս
Ամբօրհայէն, Եւրոպայէն, Տոմար Ընտանե-
կանէն եւ Եւրոպական, մանաւանդ Ֆրանսա-
կան եւ գերմանական գրականութեան
իմացիւն մշտնկալուած է ցանկիմ մէջ ԹՂ.
47ա: Սկիզբ՝ «Գեղեցիկ ճամբան: Յոյսդ
բոլոր յԱստուած դիր...»:

2187

(Հիմ քիւ 373)

ԱՌԱՆՁՆՈՒԹԻՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՀՕՐ

ԹՐԻԵՍՏ

1804—1808

ԹՈՒԴԹՔ՝ 246: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 19.2X12.7: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միացիւ 15.5X8: ՏՈՂԳ՝ 24, վարի լուսացմանով վրայ՝ մէկ-երկու տալ վիպարիւնանք Ս. Գրքէն կամ Ս. Հայքերէն: ՆԻԻԹ՝ եիմ զորաւոր հաստակեկ կոշտ քաւալ: ԿԱՋՄ՝ քաղաքատ ստաւարաքաւալ: ՀԱՆ-

ԳԱՍՄԱՆԳ՝ լու: ԳԻՐ՝ եիմ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԳ՝ եւ. չուկի: ԴԱՅԱՐԳ՝ ԹՂ. 1—3, 4ք, 231ա—236ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1804—1808: ԳՐԻՉ՝ հաւա-
նաքար իւղիկաւորեալն Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԵՆԱՅԱՐԱՆԳ՝ չուկի, տես ԹՂ. 4ա անաւանքերք եւ ԹՂ. 230ք:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա. «Տասնօրեայ առանձնութիւն խոստովանաւոր ի հրահանգս հոգեւորաւ: Արարեալ յիտալական բարբառ ըստ նպաստից լուսել Աստուածաշունչ Գրոց, եւ օրբոց Հարց, Հօրն Կայետանու Մարիամու, որ ի Բերգամու քաղաքէ Բարբուշին կրօնաւորի, եւ անտի Բարգմանեալ ի մերս, յօգուտ շինութեան մշակաց պղտը Տեառն, ի Թրքեստ յամի Տեառն 1804 եւ ի Թուին մերում ՌՄԾԳ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Նախերգանք կամ ընթերցուած վասն աւուրն որ յառաջ քան զկրթութիւնսն, զոր պարտ է բաժանաբար ընթեռնուլ ընդ առաւօտն եւ ընդ երեկոյն: Զմեծի գովութեան եզիտ զտեղի հրաման ծայրագոյն քահանայպետին Եննովկենտիոսի երկօտառանքերդի, զոր եւան առ խոստովանահարս շրջաբերական թղթոյն իւրով որ յամին 1700...»:

Թղ. 18բ. «Մտածութիւնք յաւուրն որ յառաջ քան զկրթութիւնսն»:

Թղ. 34բ. «Յառաջնում աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ վերջին վախճանի մերոյ»: Թղ. 45ա. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր յառաջնում աւուր կրթութեանց՝ ի վերայ մաքուր դիտաւորութեան»:

Թղ. 55բ. «Յերկրորդում աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ ծանրութեան մեղաց»: Թղ. 66բ. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր յերկրորդում աւուր՝ Մաքութիւն խղճի մտաց»:

Թղ. 76ա. «Յերրորդում աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ մահուան»: Թղ. 85ա. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր յերրորդում աւուր՝ Գիտութիւն»:

Թղ. 94ա. «Ի չորրորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ դասաստանին»: Թղ. 103բ. «Գործնական քննութիւն

խոստովանաւոր ի չորրորդ աւուր՝ Խոնարհութիւն»:

Թղ. 111ա. «Ի հինգերորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ դժոխոց»: Թղ. 119բ. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր ի հինգերորդ աւուր՝ Սէր»:

Թղ. 127բ. «Ի վեցերորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ փառաց արքայութեան»: Թղ. 135բ. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր ի վեցերորդ աւուր՝ Նախանձ»:

Թղ. 145ա. «Յեօթներորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ առակի անառակ որդւոյն»: Թղ. 153ա. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւորն յեօթներորդ աւուր՝ Խոհեմութիւն»:

Թղ. 161բ. «Յութերորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ չարարանաց Յիսուսի Գրիստոսի»: Թղ. 178բ. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր յութերորդ աւուր՝ Դարձեալ ի վերայ խոհեմութեան»:

Թղ. 184ա. «Յիններորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ ամենասուրբ Հաղորդութեան»: Թղ. 193ա. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւորն յիններորդ աւուր՝ ի վերայ Հաղորդութեան խոստովանորդաց իւրոց»:

Թղ. 200բ. «Ի տասներորդ աւուր կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ սիրոյն Աստուծոյ»: Թղ. 209բ. «Գործնական քննութիւն խոստովանաւոր ի տասներորդ աւուր՝ ի վերայ աղօթից»:

Թղ. 218ա. «Յաւուրն որ զկնի կրթութեանց մտածութիւնք ի վերայ աղքատութեան հոգւոյն»:

Թղ. 230ա. «Յանկ գլխակարգութեանցն»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ

Թղ. 4ա. «Սկ(սեպտ) ի 21 Ապր. 1804»:
Թղ. 230բ. «Ի 6 Սեպտ. 1808»:

2188

(Հիմ Թիւ 408)

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻՔ

ՏՐԱՊԵՉՈՆ

1893

ԹՈՒՂԹՔ՝ 342, իջեկայաւած 1—874: ՄԾՈՒԹԻՒՆ՝ 19X16: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X12: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ միջակ

հաստութեամբ գծաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքացաւ սուսարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ձոր, վարժ չլազգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ:

ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ. 837—842: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1893: ԳՐԻԶ՝ Զամանեան Հ. Համազասպ: ՏԵՂԻ՝ Տրապիզոն: ՏԵՐ՝ Գրիք: ՅԵՐԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի. տե՛ս ամուսնաթիւքքը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Հաւաքունն հոգեւոր պատմութեանց: Տրապիզոն 12 Հոկտ. 1893: Հ. Հ. Վ. Զամանեան, Կ. Մ.» : ՄԵԾ մասով վարժ հարանցէմ փառուած պատմութիւններ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պատմութիւնները բաժնուած են միւլքերու, ինչպէս ԹՂ. 3ա՝ «Քրիստոնէական կատարելութիւն (Օրինակք Ա—Զ): 14ա՝ «Պատու յաւիտեական ճշմարտութեանց յատմութեանց (Օրինակք է—Ի): Եւ, ընդամենը յառաջ բերուած եւ 309 օրինակ պատմութիւններ:

ԹՂ. 335ա. «Ճանկ»:

2189

(Հիմ քիւ 181)

ՄԻԻԹԱՐԱՅ ԱՔԱՅԵՒ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆԻՔ ՎԱՍՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԿԱՄ ԹՐԻԵՍՏ

1750էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 19: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X13: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐԻԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 14X8: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ եիմ զօրաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ մեծը մօտքեր: ԹԱՆՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 18—14, 17բ, 18բ—19բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1750էն ետք: ԳՐԻԶ՝ ամենաօք, ՄԵԾքաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ Վեներիկ ԿԱՄ Թրիեստ: ՅԵՐԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Մատմութիւնք ութօրեայ կրթութեան ի Հօրէն մերմէ չաւարդեցեալք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Միմչեւ է. օրուամ մտածութիւնը մայր է բնագրով Թիւ 1821 ձեռագրիմ հետ:

ԹՂ. 15ա. Կպցուած քուլքի մը վրայ՝

«Մարտը ի գերյարգ Աբբաւորէ մերմէ տունեալ ի վերայ կերպին առնելոյ զհոգեւոր կրթութիւն: Յառաւօտու յետ ժամերգութեան...»: Կը յարդրեն 16 կէտեր:

ԹՂ. 16ա. Կպցուած քուլքի մը վրայ՝ «Կերպ կատարելոյ զութօրեայ կրթութիւն: Յառաւօտու յետ ժամերգութեան...»: 14 կէտեր, մեւմ մախարդներում:

ԹՂ. 17ա. Կպցուած քուլքի մը վրայ՝ «Յառաւօտուն յետ հոգալոյ զամենայն մարմնական պէտք... Վերջ՝ յետ աւարտմանն առելով զողորմեա փորն ձողել»:

ԹՂ. 18ա. Տարբեր գրով՝ «Որք կրթին ութօրեայ կրթութեամբ, զայն առանձնաբար քննելոց են... Վերջ՝ քանալ տնկել զնորա հակակայ առաքինութիւնն»:

2190

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԲԻԼՈՒԱՐՏԱՅ

ԹՐԻԵՍՏ(Գ)

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 155: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 19.4X14: ՊՐԱԿՔ՝ 19: ԳՐԻԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 13.5X8: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր սպիտակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ հաստ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտքեր: ԹԱՆՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 48ա—49բ, 96—98, 155: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻԶ՝ ամենաօք, ՄԵԾքաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ Կաւմաքար Թրիեստ: ՅԵՐԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Բարոյական Աստուածաբանութիւն Բիւլուարայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «(Յաղագս Պատուիրանաց): Խիղճ մտաց է զործնական թելադրութիւն բանի...»: ԹՂ. 12ա. «Յաղագս Երկրորդ պատուիրանի տասնաբանեայ օրինաց»: ԹՂ.

15ա. Յաղաքս երրորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 16ա. Յաղաքս չորրորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 17բ. Յաղաքս հինգերորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 20բ. Յաղաքս վեցերորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 22բ. Յաղաքս եօթներորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 39բ. Յաղաքս ութերորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 46բ. Յաղաքս իններորդ եւ տասներորդ պատուիրանի տասնաբանայ օրինաց: Թղ. 50ա. Յաղաքս Ա. պատուիրանի Եկեղեցւոյ: Թղ. 51բ. Յաղաքս Բ. պատուիրանի Եկեղեցւոյ որ է ի վերայ ծոցոց եւ պահոց: Թղ. 53բ. Յաղաքս Գ. եւ Դ. պատուիրանաց Եկեղեցւոյ: Թղ. 54բ. Յաղաքս Ե. պատուիրանի Եկեղեցւոյ:

Թղ. 56բ. Յաղաքս Պատուիրանի Եկեղեցւոյ ի վերայ Կղերց: Թղ. 62ա. Յաղաքս պատուիրանաց Եկեղեցւոյ ի վերայ նուիրեալ անձանց, տեղեաց եւ իրաց:

Թղ. 66ա. Յաղաքս մեղաց:

Թղ. 70ա. Յաղաքս խորհրդոց առհասարակ: Թղ. 72բ. Յաղաքս Մկրտութեան: Թղ. 75բ. Յաղաքս Դրոշմի: Թղ. 77ա. Յաղաքս Հաղորդութեան: Թղ. 78բ. Յաղաքս Պատարագի: Թղ. 80ա. Յաղաքս Ապախարութեան: Թղ. 85ա. Յաղաքս Վերջին Օծման: Թղ. 87ա. Յաղաքս Խորհրդոյ Կարգի: Թղ. 89ա. Յաղաքս Պսակի:

Թղ. 99ա. Վերականգնութիւնք եւ Համառոտ ցուցմունք նոցին առաջին Հատորի աստուածաբանութեանն Բիւլվարի: Վիճաբանութիւն Ա., 102ա՝ Բ., 106բ՝ Գ., 119ա՝ ԷԴ. Յաղաքս ճանաչելութեան եւ տեսութեան Աստուծոյ ի մէջ, 136բ՝ ԵԶ. Յաղաքս գիտութեան Աստուծոյ, 144բ՝ Զ. Յաղաքս նախադիտութեան ապագայից:

Թղ. 154բ. Վախճան առաջին Հատորին, որ յաղաքս Աստուծոյ եւ ստորագիւցեաց նորա:

2191

(Հիմ քիւ 290 եւ 164)

ՈՒՄՊԷՏ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 102, իջեցաւ 1—200: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 17.8X11.5: ՊՐԱԿ՝ ԺԳ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ Միտիւմ 13.5X7.5: ՏՈՒԿ՝ 24—28: ՆԻԻԹ՝ ԵԻԹ զօրաւոր, Ետտիկի քաղք: ԿԱՍՄ՝ Բաքալազ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ Մաթր մօր մօտքեր, վերջերք մեցում մօտքեր: ԹԱՆԿ՝ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ ԵԻԹ: Կիւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 101բ վարի կէտք, 102: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամեմօք Միթթա յեմեմեր: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՏԵՄԱՍԿԱՆԱՆ՝ չուր:

Մատենան է՝ Ումպէտ իմաստասիրական: Հմմտ. Ձեռ. Թիւ 1831:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 2ա. Էի վերայ շարժութեանց մարմնոց: Ենթադրեմք նախ, եթէ ոչինչ շարժութիւն, կամ սկիզբն շարժման էապէս եւ Հարկաւորապէս է յատկութիւն մարմնոյ ըստ որում մարմին...:

Թղ. 7ա. Էի վերայ անսահմանի ի բանէ

անսահմանին է. նախ՝ զի սահմանաւորն ի վերայ սահմանաւորի սահմանաբար յաւելեալ՝ ոչ առնէ զանսահման. վասն զի բովանդակ բաղկացեալն ունէր զսահման...:

Թղ. 8բ. Էմառ ի վերայ շարժման առհասարակ:

Թղ. 13բ. Էնդերի Թէ արդեօք գիտութիւն ինչ ստեղծական կարէ՞ լինել անսահման, զորօրինակ գիտութիւն Հոգւոյն Բրիստոնի եւն.:

Թղ. 24բ. Վերդեօք աշխարհս իցէ՞ յաւելեանից:

Թղ. 27ա. Էի բովանդակութենէ Աստուածաբանութեան սրբոյն Թովմայի Հրեւտակային վարդապետի: Մասն Ա. Խնդիր ԽԶ.՝ Ի վերայ սկզբան տեւողութեան արարածոց, յերիս պրակս բաժանեալ:

Թղ. 75բ. Բարգմանեալ ի գրոց փիլիսոփայութեան Վ. Հ. Փլակիդոսի Հոգնցի, ի

կարգէ սրբոյն Բենեդիկտոսի: Հատ. Ա., վիճ. Գ., Խ. Դ., Պրակ Գ.՝ Արդեօք գոյացութիւնն ըստ ինքեան առանց քանակութեան չունիցի՝ ամենեւին զգնական զամբաղայացուցիչ մասուննն:

Թղ. 92բ. ըի վերայ բանական հոգւոյ:

Թէ հարկ է նմա լինել հոգեղէն եւ չէ հնար լինել մարմնեղէն կամ նիւթեղէն:

Թղ. 94ա. ըի վերայ առարկայի հրեշտակաց:

Թղ. 97բ. ըի վերայ առարկայի կարողութեան:

2192

(Հիմ քիւ չունի)

ՏՕՆԱՑՈՑԻ ԼԵՀԱԼԱՑՈՑ (Կիսատ)

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

1848

ԹՈՒԼԹՔ՝ 21: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19.2×11.8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.6×10: ՑՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ եիմ հասարակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ աղտոտած, միշտ անդ-տեղ անքծնած, հոսեմ Թղ. 19 եւ 20 պատած: ԳԻՐ՝ ճարտգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 11բ—21: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1848, 2ամի որ միայն այն տարին 28 ասորիյն եկած է գտնիկը: ԳԻՐԻՉ՝ ամծածոք: ՑՆՂԻ՝ Լեհաստան: ՅԵՆԱԿԱՆԱՐԱՆ՝ չունի: ՑՆՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1բ. *Առաքեալ Գեոր. Սահակ Սահակեան Արքեպիսկոպոս Լեմդէրէի Հայոց եւսէր Միթթարեան Մասնադարանի ք վերենն յամի 1886:*

Մատենան է՝ Տօնացոյց Լեհահայոց, կէս մնացած, Յունուար-Յունիս: Ամէն էջի վերեւը ամուսայ ամուռը գրուած է ման լեհերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐ ԼԱ. 1. էջի: Նոր տարի: Տօն Բլիսատութեան Տեան: Գլ. Ն. Օրհ. Այ՝ Որ խոստացար: Թղ...:

2193

(Հիմ քիւ 165)

ՏԻՆԶՅՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ(Դ)

Ի. Կարա սկիզբները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 77 եւ 8 տախտակներ, իշակուած Ա. Բ. 1—147: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19×12: ՊՐԱԿ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×10: ՑՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ քաղաքի գծուած վատարակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ յաքաղաք տնտեսարար: Թիւումիմ վրայ երկու տիտակներ՝ ՏԻՆԶՅՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ (Գրէլ), եւ Տ.Տ.Մ. գրաքեամբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարտ 2դագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մանուշակագուն: ՋԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ՊԱՅԿԱՆՆԵՐ՝ ճիւղի վերաբերեալ, ետեւը երեք տախտակներ, որոնցմէ առաջինն կոնակիմ գծագրուած է մատիտով յարգաւելու տքոս մը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի վերջերը կամ Ի. Կարա սկիզբները: ԳԻՐԻՉ՝ ցուտ: ՑՆՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պոլիս: ՅԵՆԱԿԱՆԱՐԱՆ՝ չունի: Առջի գումարը քաղաքի պահպանիմ Բ. երեւիմ De la Bibliothèque de Davoud No. 185, եւ նոյնիմ Թղ. 77բ.:

Մատենան է՝ Տիեզերագրութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐԱՆ, Տիեզերագրութիւնը համառոտ աստղագիտութիւն է...:

Թղ. 1ա. ՎԱԿԱՐԱՆԵ Տիեզերագրութեան, Նախագիտութիւն: (Դաս Ա—Դ):

Թղ. 9ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Ա. Արեգակնային զրուրիւն: (Դաս Ե):

Թղ. 11բ. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Բ. Մոլորակներ: (Դաս 2—5):

Թղ. 14ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Գ. Երկիր: (Դաս Ը—ԻԵ):

Թղ. 47բ. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Դ. Լուսին: (Դաս ԻԶ—ԻԸ):

Թղ. 54ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Ա. Մնացեալ մեծ մոլորակներ: (Դաս ԻԹ—ԼԱ):

Թղ. 59բ. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Զ. Դիւանաբան: (Դաս ԼԲ):

Թղ. 62բ. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Է. Աստղեր: (Դաս ԼԳ—ԼԸ):

Թղ. 70ա. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Ը. Երկրագունտի միջոցաւ լուծուելու խնդիրներ:

Թղ. 78բ. ՎՅՈՒՆՎԱՐ Թ. Գիտական բառեր: (Հայերէմ-Յարմարներ):

2194

(Հիմ թիւ չունի)

ՀՐԱԽԵՐ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

1820 կամ ետքը

ԹՈՒՐՔՔ՝ 82. իջանյալուած 1—47 միայն: ՄԵ-
ԵՈՒԹԻՒՆ՝ 19×18: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
18-5×7: ՑՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստիկեկ
քաւոյ: ԿԱՋՄ՝ հաստիկեկ քաւոյ մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու: ԳԻՐ՝ հիմ ձորագրի շատ մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԴԱՑԱՐԻ՝ ԹՂ. 1,
80—82: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820 կամ քաւանիւսէ իջ ետք:
ԳՐԻՉ՝ ամծածոք: ՑԵՂԻ՝ հաւածածոք Կ. Պոլիս: ԳԻ-
ՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Հրաւէր սիրոյ, գրաւթիւմը
քաւրքերէն, եւ ամոր պատասխանը: Հիմա.
Տաշեան Յուզակ էջ 388 2եռ. Թիւ 111:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Մուհա պէթէ տէվաթ պա-
սըւրը իստամպուլտա 1820 Մայիս 17:
Միւհիւր Պօղոս Պատրիարք...»:

ԹՂ. 8բ. «Միւհապա», հարկընածու-
թիւն «Միւրոյ Հրաւէր»-ին վրայ եւ հերքում:
ԹՂ. 27բ ստորագրուած է «Մէնէ 1820 Յունիս
20: Պէնտէյի գուլունուզ փառասպիւտ ուղ-
ղափառլը ուստառը»: ԹՂ. 28ա. «Միւրպէթ»
եզրակացում-թիւն եւ յորդոր:

2195

(Հիմ թիւ չունի)

ՏԱՂԱՐԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՇԵՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒՐՔՔ՝ 10: ՄԵԵՈՒԹԻՒՆ՝ 19×11-7: ՊՐԱԿ՝
միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×10-5: ՑՈՂՔ՝ 84—
88: ՆԻԻԹ՝ հիմ, միայն հաստաւորած զօրաւոր
քաւոյ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝
հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն.
չունի: ԴԱՑԱՐԻ՝ ԹՂ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1700ի վերջերը:
ԳՐԻՉ՝ ամծածոք: ՑԵՂԻ՝ ամծածոք: ԳԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝
չունի:

Մատենան է՝ «Տաղարան աստղաբաշ-
խանակ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Լուսաւորքն են անապական երկնաբա-
տակ

Այլ զիմահար եւ խաղաղին լուսաւորեակ,
Դան զայլ մասունս երկնից նոքա գեր-
փառունակ

Ի դաշտ երկնից փթթեալ ծաղկունք
վարդատեակ...»:

ԹՂ. 3ա. «Յաղագս Հանգամանաց երկ-

նային մարմնոց»:

«Ունին քանակ երկնից մարմինք մեզ
Համարուն,

Խիտ եւ անօր՝ յաւէտ նիադ՝ լուսով
բեղուն,

Ըզճեւ ունին ամենեքեան զմիարուն
Ձգնտաճեւ ճախարակեայ զկատա-
րուն...»:

ԹՂ. 3բ. «Յաղագս Մոլորակաց»:

«Երեւեկին ցուրտ է բնութիւն չոր
մահարար,

Ձլրթաղյն զկապարի ունի տիպար
Տրտմականաց Հեղգականացն է աղա-

բար,

Վարանական տատամական խորհրդոց
չար...»:

ԹՂ. 2ա. «Յաղագս երկնից»:

«Երկնք կոչին վերին կամարք խորանա-
լէն,

Որ զգունտ տարերք զոգեալ ունին
պատուածօրէն

Ոչ եղծական Հողանիւթեայ կամ տալ-
բեղէն

Այլ Հինգերորդէ հուրիւն ինչ անեղա-
լէն...»:

ԹՂ. 2բ. «Յաղագս բնութեան, բաժա-
նման, մեծութեան եւ շարժման լուսաւո-
րաց»:

ԹՂ. 4ր. «Յաղազս ճանապարհաց երկնային շարժմանց կամ յաղազս տիեզերական զննոյս»:

«Ի զուեղ երկնից նախ մականգրի զիծ
միջերկնեայ
Որ ծայր ի ծայր ընդ մէտ երկրի ունե-
ցեալ զնայ,
Այս գիծ առանց է աշխարհի ստորակայ,
Իսկ կէտք ծայրից զծից բեւեռք են
Հակակայ...»:

ԹՂ. 6ր. «Յաղազս տարերաց»:
«Թիւ տարերաց է քառաթիւ»:

Նախ հուր կիզիչ ազդու խոտիւ,
Օղբն ձրիւք զուգապատիւ,
Ապա լոյծ ջուր հող ոտնկոխ...»:

ԹՂ. 7ա. «Յաղազս խառնուածոյ»:
«Մարդ բանական եւ մտաւոր
խառնուածս ունի կրկին խոտոր,
Ոմն հաւասար պատշաճաւոր,
Այլ ոմն անյօղ անզուգաւոր...»:

ԹՂ. 9ր. «Յաղազս երկնային աշխարհի»:
Երկինք կոչին բովանդակ կազմածն երկնից
Ի կամարէն լուսնի սկսեալ, մինչեւ ի հրեղէն
երկինք փաղառութեամբ...»:

2196

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1814

ԹՈՒՂԹՔ՝ 89, իջեկալուած 1—80: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.9X12.8: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 16X10: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ եիմ զբաւար միջակ հաստու-
քեամբ կապղտի զբաւար քուլք: ԿԱՋՄ՝ գումաւար
քալքեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զարծածալքեմէ բաւակամ
վնասուած, եւ չեասկցողի մը կողմէ կարաւած: ԳԻՐ՝
հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ մեքծուած:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ր, 39ր:

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814: ԳՐԻՑ՝ Երեւոյեան Հ. Անգրեւս:
ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 2ա եւ անու-
նաքերքը ԹՂ. 1ա:

Մատենա է՝ «Համառոտ քերականու-
թիւն Հայկազեան լեզուի» Աղյ ընդ Ձեռ. քիւ
2223 ամէմ բամնով, տես անը:

2197

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Բ.

ՎԻՆՆԱ

1814

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22, իջեկալուած 1—40: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.9X13: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 16.5X10: ՏՈՂՔ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ եիմ զբաւար միջակ հաստու-
քեամբ կապղտի զբաւար քուլք: ԿԱՋՄ՝ գումաւար
քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու, տեղ-տեղ քամաքը
մեքծուած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 22:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1814: ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար
Երեւոյեան Հ. Անգրեւս: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վի-
եննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 2ա:

Մատենա է՝ «Համառոտ քերականու-
թիւն Մասն Բ.» Հմտ. Ձեռ. քիւ 2223 Ա.
հատորը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Համաձայնութեան վրայ,
Քերականութեան չլիաւոր վախճանը հա-
մաձայնութիւնն է...»:

ԹՂ. 3ր. «Պրակ Ա՝ Անուն բայի չա-
մաձայնութեան վրայ»:

ԹՂ. 5ա. «Պրակ Բ՝ Խնդիրներու հա-
մաձայնութեան վրայ»:

ԹՂ. 9ր. «Պրակ Դ՝ Ածականի համա-
ձայնութեան վրայ»:

ԹՂ. 12ր. «Պրակ Դ՝ Բացայայտիչ
համաձայնութեան վրայ»:

Թղ. 13բ. «Պրակ Ե՝ Յատկացուցիչի համաձայնութեան վրայ»:

Թղ. 15ա. «Պրակ Զ՝ Թարաբերականի համաձայնութեան վրայ»:

Թղ. 18ա. «Պրակ Է՝ Մէկ քանի եւեցուկ բաներ համաձայնութեան վրայ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 21ա. «Վերջնականութիւն» Ի վախճանի գործոյս ազդ առնեմք ուսանողաց եւ պատուիրանաւ աւանդեմք՝ գլխաւոր ընթերցանութիւն նախնի եւ ընտիր հեղինակաց մերոց, քանզի չէ հնար ուժեք ստանալ զկատարեալ հայկաբանութիւն, եւ ոչինչ կանոն կամ վարդապետութիւն կարացցէ նկարագրել ի միտ ուրուք գրնտիր ոճս նախնեաց մերոց, եթէ ոչ ի գրուածս նոցա, որպիսիք են Սուրբ Գրիգ, հիւսածք Ներսէսի Շնորհալոյն, Լամբրոնացւոյն եւ որ ի սոցին սակի, դեղերեալ զցայտէ քեզեկ զբաղցրաբանութիւն նոցա յինքն զգեսցէ: Զայս համառօտ ազդեցութիւն խորհրդով յաւելաք աստ ի վերջոյ, Թարց որոյ կիսկատար լինէր գործս կարծիս առեալ համբակաց, Թէ առ ստացումն կատարեալ հայկաբանութեան բաւական իցէ մարգիլ միայն յորս գտանին յայս անձուկ գրքոյն համառօտեալ, ոչ միտ

եղեալ Թէ առանց վարժութեան ի գրուածս հեղինակաց՝ ոչինչ լեզուի հրնար է կատարեալ հմտութիւն, եւ ոչ իսկ մարթէ զբաւկանութիւն ինչ կարգել յինչ եւ իցէ լեզուի, յորում բովանդակեցին ամենայն գիտելիք նորոն, ուստի վայրապար ծանրաբեռութիւն դրով համբակաց, նա՛ առիթ մեծի շփոթութեան՝ մեծամտեան կազմել զդասադիրք այսր արուեստի՝ մնալով միշտ բազմաց ի գրոց ընտիր հեղինակաց հմտաւալ, ջանացաք որչափ հնար է բաւականաւալ սակաւ օրինակօք եւ կարճել զպէսպէսութիւն ոճոյ, Թողեալ զայս պատուէր ուսանողաց մերոց, զի յետ վարժելոյ հեւտեաւ ի սոսիս փոյթ տարցեն քաշել ի մատենից անտի նախնի ընտիր հեղինակաց լեզուի ազդիս մերոյ զկատարեալ հայկաբանութիւն եւ զբաղցրաբանութիւն ի ժամանել ի կատար արուեստին արեւամբք, զոր բաղձալով ամենեցուն՝ խնդրեմք անձին լինել մեղադիր, եթէ վրիպեցի ոք ի յուսոյն, եւ մեզ գթութեամբ ներել, եթէ վրիպեալս ուրեք գտցէ: Ապա եթէ յառաջացեալ ըստ խառնու պատուիրանս՝ զարգասիս կթեցէ, զայն շնորհացն Աստուծոյ եւ նպաստաւորութեան ամենօրհնակ կուսին ընծայեցէ, որում որդեգրեալք՝ զամենայն գործս մեր նուիրեալ, Միաբանութեամբս հանդերձ՝ մեղընտուութեան նորա կամք ապաստան:

2198

(Հիմ քիւ 372)

ՍՊԱՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱՎԻ ԵՒ ՏԱՂԱՐԱՆ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅՈՑ

ՊԱՇՅԱՆՈՎ

1811էմ առաջ

Թիւթի 63, իյակալուած 1—90 միտք: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7×12: ՊՐԱԿ՝ չնի մշտեցուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիմ 15×8: ՑՈՒԿ՝ 17 միքիմ հաշուով: Նիւթ՝ եիմ, եստիկեկ քաւք: ԿԱՂՄ՝ կիտեղալի ստաւաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՐ՝ ցեցեկեր, խոմեալքեիմ կողքը կազմալուծուած, գործածալքեիմ էլքերը ազտաւած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՐ՝ եւմ: յկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա, 69ա, 60բ վերի կէտը, 18բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1811էմ առաջ: ԳՐԻՁ՝ ամեմաթ: ՑԵՂԻ՝ Քաշալուով: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չաւք, բաց հմտ. Թղ. 1բ, 40ա եւ ք, 61էմ ամեիմ բազմաքիմ ձաղառուեիմ:

Մատենան է՝ Սպասաւորութիւն եւ տաղարան Հունգարահայոց բարբառով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Քաւ. Օրհնեալ Թագաւորութիւն...»: Վերջ սղտասաւորութեամ Թղ. 9ա:

Թղ. 9բ. «Յորհուրդ մեծ...» (3 տուլ):

Թղ. 9բ. «Առաւտեան երգ՝ Յիշեցուցէ ի գիշերի...», Զարթիք..., Զարթեցեալք...»:

Թղ. 13ա. «Առաւտ լուսոյ...»:

Թղ. 15բ. «Աղալեմք զքեզ Աստուծաձին...» (14 տուլ):

Թղ. 17ա. «Ըզբեզ Աստուած գոհաբանեմք...» (տուլնորը ամբոյն):

Թղ. 18բ. «Ողջոյն քեզ Մարիամ...» (7 տուլ):

Թղ. 19բ. «Ով շնորհօք լըցեալ սուրբ Կոյս...» (5 տուլ):

Թղ. 20ա. «Երգ առ Ս. Անտոն: Ըզբեզ Ս. Հայր Անտոնիէ...» (5 տուլ):

Թղ. 20բ. «Երջանիկ(կ) Յօսէփ, ընտրեալ նահապետ...» (5 տուլ):

Թղ. 21ա. «Եկայք դուք ով զբիստոնեայք զԱստուած ի օրհնել...» (4 տում) :

Թղ. 22ա. «Ով Յիսուս իմ եւ Փրկիչ իմ սուրբ անուամբդ զարթեցայ...» (4 տում) :

Թղ. 23ա. «Յիսուս անուն փրկիչ քաղցր եւ ազատիչ...» (4 տում) :

Թղ. 23բ. «Ի քեզ դիմեմք Մայր Աստուծոյ...» (4 տում) :

Թղ. 24ա. «Ով Հրաշայի Կոյս Մարիամ Մայր Յիսուսի աննրման...» (4 տում) :

Թղ. 24բ. «Կայր առ խաչին Մայր ցաւազին...» (8 տում) :

Թղ. 25ա. «Ով դառադի Մայր սիրելի...» (6 տում) :

Թղ. 26ա. «Երբ միտըդ զմաւն արհեւի...» (6 տում) :

Թղ. 26բ. «Երբ ի ժամ մաւնուան : Ուրուխ նայիմ, ուրուխ թարթիմ, օր մաւնուանէ ես խալութիմ...» (5 տում) :

Թղ. 27բ. «Աւետարեան տէվանց : Խոստովանեմք ի մի մկրտութիւն...» (5 տում) :

Թղ. 28ա. «Երբ չարարանաց Գրիստոսի : Գրիստոնէք ողբացէք օրտանց զօր սըրտմբէցէք...» (4 տում) :

Թղ. 28բ. «Յառուր յայնմիկ, յառուր ցաւման...» (8 տում) :

Թղ. 29բ. «Ողորմեա ինձ Աստուած...» (9 տում) :

Թղ. 30ա. «Ով քաղցր Փրկիչ մեր, մի նայիր զմեղքերս...» (3 տում) :

Թղ. 30բ. «Հայցեմք ի քէն Տէր մեր պարզեւատու...» (5 տում) :

Թղ. 31ա. «Յարեաւ Գրիստոս ի մեռելոց ալէլուիա...» (9 ալէլուիա) :

Թղ. 31բ. «Մատիք մատիք որդիք մարդոյ...» (2 տում) :

Թղ. 31բ. «Փրկութիւն մեր Հոգւոց այստ ներկայ է սիրով...» (5 տում) :

Թղ. 32բ. «Այլքան մեծ սրբազնութեանն է...» (4 տում) :

Թղ. 33ա. «Օրհնեալ պատուական մարմին Յիսուսի...» (5 տում) :

Թղ. 33բ. «Մուրք, օուրք, սուրք Աստուած որ Հայրդ ես ի յերկինս...» (9 տում) :

Թղ. 34ա. «Հաւատամք ի մի Աստուած...» (4 տում) :

Թղ. 34բ. «Մուրք ես Տէր Աստուած...» (3 տում) :

Թղ. 34բ. «Գովեա Սիւն զՓրկիչը...» (5 տում) :

Թղ. 35ա. «Պաշտեմք զսուրբ Նշխարչը թանկ տեսակ մանայնայ...» (2 տում) :

Թղ. 35բ. «Օրհնեա զմեր յերկիր, զմեր Հայոց քաղաք...» (2 տում) :

Թղ. 35բ. «Եկայք դուք ով Հրեշտակք...» (5 տում) :

Թղ. 36բ. «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ...» (2 տում) :

Թղ. 38ա. «Երբ առ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ : Առ քեզ դիմեմք եւ պաղատեմք արտաքնութիւն զքեզ խեղրեմ...» (5 տում) :

Թղ. 38բ. «Աղօթ : Ստեղծող Հասարակութեանց անսուտ ճշմարտութիւն : Թէպէտ եւ թէ՛ մայրաքաղաք շատ զօրաւոր ազգասիրակն եւ ազգապահպանման գաղափարներ եւ մտազոյժութիւններ կը պարունակէ :

Թղ. 40բ. «Ջայռքան ուրեմն սրբազնութիւն...» (2 տում) :

Թղ. 41ա. «Ի քէն Հայցեմք զօգնութիւն...» (1 տում) :

Թղ. 41ա. «Տէր ողորմեաց...» Ամենայն Արքայ լիթամիա :

Թղ. 48ա—58բ. Թուարքանկան գանգամ գործողութիւններ, գանգամ դարմանք տարքեր տեսելի վերածելու մտաւի դասեր, խրատարքանկութիւններ են :

Թղ. 59բ. «Index (Թանկ)» :

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ գրչի՝

Թղ. 40ա. «Փառք Փրկչին, եւ Մօր նորայ Մայրիմարու Կուսին, ձէրս փթթի, գիրս ար ձեռ յիշատակ մնայ» :

Թղ. 40բ. «Ի ժանտաւանէ, ի սովէ, ի Հոյս եւ ի պատերազմէ ազատէ զմեզ Տէր» :

Թղ. 1բ. Տարքեր գրչի : Յետի Տեառն 1811ին, Եանուարի մէկին այսինքն 1. Եղիսաբէդան զայս յիշատակու արի ի ձէրէմար մէ Ա. Սիմոն Լուսիկի Բէդրաշչի զօր որ զորէն է ինծի ի սըրտէ բարի իմում եւ արկաւ ինծի Տէրէմար քոյ, Simon Lulkats m. p., Petrus Gregori Bihots(?) m. p., 1811°, 1° Januarij Ersibet Wárosában» :

Թղ. 61ա. «1812, 12, 10ին Հայցին արաշ ասաց զըրօզը Թէ ինչի օր ասել է զուրք Կատարը Թէ մի Հաճի ու մի Երկի կըրթի մարդիւնայմէ զնայ անոր Համար քայ ու դուռն արաւ զըրօրը» : Կը յայտարարէ հաշուական ճշմարտութիւն :

2199

(Հիմ քիւ չունի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻԵՆԱ(°)

1800ի վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 91. իջեկալուած 1—248, բազմաքիւ թուղքեր համուած են: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7X18: ՊՐԱԿՔ՝ 12: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաքիւ, ռոտմաւորի օնուլ 18X11: ՏՈՒՂՔ՝ 20: ՆԻԽԻԹ՝ գծաւոր պարզ թուղք: ԿԱԶՄ՝ կիտալա ռոտմաւորաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմը քաղաքի, բազմաքիւ թուղքեր մէջէն համուած: ԳԻՐ՝ 80ր շաղգի: ԹԱՆԱԿ՝ 1—12ա մաճաղակաղաղ, 12բ—էն ամբիւն օնու: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ 1ւ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՎ. 1բ, 55բ, 56բ—61բ, 62բ, 73բ, 74բ, 75բ, 87բ, 88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի վերջերը: ԳՐԻԶ՝ ամծածօք, ՄԻԽԻԹԱՐԻՍԻՍ արեւելքու մը: ՏԵՂԻ՝ հաւածաթար վիճեցած: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Երգարան: ԹՎ. 1—54բ Հալեբեմ, 55—59ա Թաւրիբեմ, 62—74ա Գերմանիբեմ, 75—87ա Ֆրանսիբեմ, 88—91բ Իտալիբեմ եւ Լատինիբեմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՎ. 2ա. «Երգ Վարդանանց զօրավարաց եւ այլոց զօրականաց Հայոց: Օն առ Ելցուք ի դաշտ...» (3 տուն):

ԹՎ. 2բ. «Երգ եւ գնացք զօրացն Հայոց ընդ Վահանայ Մամիկոնեայի ի Շաւարճական դաշտին վրէժք, Օն անդր յառաջ, Բամբ, փորոտան բարձուտ բոմբիւնք...» (4 տուն):

Հ. Ղեւոնդ Ալիշան:

ԹՎ. 4ա. «Երգ մեծին Վարդանայ ի Ժամանակի պատերազմին որ կատարեցաւ ի դաշտն Աւարայրի: Հուր բարկութեան համայն Հայոց...» (1 տուն): Ի. Սէտէ-Ֆեան:

ԹՎ. 4բ. «Ե Քաղաւորութիւն Տրդատայ յետ բռնակալութեան Սասանեացն: Յազատն ի վեր ի Մաթիւ...» (8 տուն): Հ. Արսէն Կ. Բազրաուտի:

ԹՎ. 5բ. «Պարխոյս ի լուսաւորութիւն: Ժամէ Հայեր, արիք ձեր բաղդն ողջունել...» (1 տուն):

ԹՎ. 6ա. «Մնացէք բարեաւ իմ ընտանիք...» (2 տուն): Ի. Պալեան:

ԹՎ. 6բ. «Երգ Հայրենի: Միջնդեռ յուռով խայտայ ընութիւն...» (3 տուն): Մ. Պէլիկթալեան:

ԹՎ. 7ա. «Պարծանք Հայութեան: Ով է

այն որ գետին Բաբելեան վիթխարին նետեց անշունջ...» (2 տուն): Ի. Պալեան:

ԹՎ. 7բ. «Եղբայր եմք մեք, ի բիւր ձայնից ընութեան շքեղ...» (4 տուն): Մ. Պէլիկթալեան:

ԹՎ. 8ա. «Գարուն: Ու ինչ անուշ եւ ինչպէս զով...» (4 տուն): Մ. Պէլիկթալեան:

ԹՎ. 9ա. «Վահանայ վերջին պատերազմը իր մէջ զինուորէն պատմուած: Գիշերը նոր էր անցեր...» (19 տուն):

ԹՎ. 10ա. «Յետ քննութեան աշակերտաց վարժարանիս Պետրոսեան Կոտինայ 1880, Ընկերք ահա մեր միամեայ ուսմանց այսօր հաշիւ...» (3 տուն): Ի. Արսէն Պալեան:

ԹՎ. 10բ. «Յաւուր քննութեան եւ պարգեւաբաշխութեան աշակերտաց Պետրոսեան վարժարանիս Կոտինայ 1877: Տեսէք մանկունք, զիարդ երթայ առպարէզ...» (4 տուն): Եղանակ՝ Պողոս Թէրզեան, Խօսք՝ Տ. Ստեփան Վ. Բաղդեան:

ԹՎ. 11ա. «Տեսիլ կրկնակի պայծառ արեգ լուսաբեր...» (1 տուն): Եղանակ՝ Պողոս Թէրզեան, Խօսք՝ Տ. Ս. Վ. Բաղդեան:

ԹՎ. 12ա. «Հայր մեր որ յերկինս ես: Ով Հայր մեր, Հայր որ ես յերկինս...» (3 տուն): Եղանակ՝ Գերմանական, Խօսք՝ Խորէն Սպիւր. Նար-Պէյ:

ԹՎ. 12ա. «Աղօթք երեկոյեան, Գոհութիւն քեզ ով բարերար Տէր...» (2 տուն): Ի. Արսէն Պալեան:

ԹՎ. 12բ. «Երգ բարեկենդանի: Ակոռիին մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...» (5 տուն): Վ. Հ. Եփրեմ Զաքրեան:

ԹՎ. 13ա. «Պահէ Աստուած ու պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անջուն...» (2 տուն):

ԹՎ. 13ա. «Երգ Քահանայապետի: Անդ ուր Կեփայ Հանգլին ոսկերք...» (1 տուն):

ԹՎ. 13բ. «Զեմ օրերս օր խնդութեան...» (3 տուն):

ԹՎ. 14ա. «Ս. Աստուածածնի պատկերի մ'առջեւ: Սենեկին մեծ կու տայ զարդ...»

(2 տում)։ Սեպտ. 15. 1872 Մ. Հանցէն-տորֆ, Վ. Հ. Վարդան Վ. Ըստկարեան։

Քղ. 15ա. «Երբ առ Ս. Կոյս Մարիամ։ Շուշանգեղ դու օրիորդ պսակ վարդից Կոյս Մարիամ...» (3 տում)։

Քղ. 16ա. «Հառաչական երգ առ Հայրենիք։ Մէյ մ'ալ ոհ, ան մեր Հայրենի շէն երկրներ տեսնէի...» (2 տում)։

Քղ. 16ա. «Որպէս ամպ արագ սրանայ...» (1 տում)։

Քղ. 16բ. «Ով ամենասուրբ ով բազումողորմ քաղցր միշտ Կոյս Մարիամ...» (1 տում)։

Քղ. 16բ. «Ստիպեն երկինք երգել աղօք Պինդարեան...» (1 տում)։

Քղ. 16բ. «Երբ Ս. Ստեփաննոսի, Ահա բարբառ զօրութեան...» (6 տում)։

Քղ. 17ա. «Ներբող արի Վարդանայ, Ի պարս ընտրելոց վեհից դիւցազանց...» (3 տում)։

Քղ. 17բ. «Առ Ս. Անտոն, Ըղջեղ Ս. Հայր Անտոնիէ... (3 տում)։ Յօրինեալ յերանելոյն Միթթարայ ի գնալն ի Հոովմ ընդդէմ ամբաստանութեանց»։

Քղ. 18ա. «Հառաչանք։ Քանի լացաւ Երասի դարեր...» (5 տում)։

Քղ. 18բ. «Առաջ առ ինչ ցաւ էր սիրոսս պատեր...» (2 տում)։

Քղ. 19ա. «Շնորհ ունիմք քեզ ո երկինք...» (2 տում)։

Քղ. 20ա. «Երբ յաղթութեան, Երգենք, երգենք երգեր յաղթութեան...» (2 տում)։

Քղ. 20ա. «Կ'երդնունք կ'երդնունք ի մէջ սրահիս...» (2 տում)։

Քղ. 20բ. «Որն է աշխարհ Հայաստան միթէ սա է Պարսկաստան...» (3 տում)։

Քղ. 21ա. «Հայրենիք սրբազան, Իմ սիրուն աշխարհ...» (6 տում)։

Քղ. 21ա. «Աղնիւ ընկեր մեռանում եմ...» (8 տում)։

Քղ. 22ա. «Զունելով ինչ բաւական մերոյ սիրոյս գրաւական...» (2 տում)։

Քղ. 22բ. «Լուրջ լերուք ընկերք...» (5 տում)։

Քղ. 23ա. «Փողք չնչն, լաչն գէնք, այբք թնդան...» (4 տում)։

Քղ. 23բ. «Մեռցի, մեռցի սերունդ Պարսից...» (2 տում)։

Քղ. 24ա. «Ողբ։ Կասիր աղէ անաղորոյն

դու իշխան... (10 տում)։ Եւրոպա 1849, Թիւ 52»։

Քղ. 25ա. «Սիրտ Մարեմայ ամբիծ շուշան...» (4 տում)։

Քղ. 25բ. «Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի...» (7 տում)։

Քղ. 26ա. «Նուազ։ Ոչ Պինդարեան խնդրեմք Հրեարաւոր երգոց պաճուճանս...» (6 տում)։

Քղ. 26բ. «Ոհ առ ինչ շքեղ գիւեր...» (1 տում)։

Քղ. 27ա. «Տաճարք փակեալք սին Հրապարակք...» (5 տում)։

Քղ. 27բ. «Երբ Աբաւօր, Հաճեաց այսօր Տէր մարդաւէր...» (2 տում)։

Քղ. 28ա. «Մեծի սիրոյն տիպ գեղեցիկ...» (2 տում)։

Քղ. 28ա. «Նուազ։ Տուր Տէր գոչել ի մի բերան...» (2 տում)։

Քղ. 28բ. «Տեսէք բազմեալ կայ յօղոց կամարի Բարձրեալն ի դաւոյս...» (4 տում)։

Քղ. 29ա. «Արտաւազդ ի վիճն Մասեաց։ Գարունն էր կենացս դեռ...» (3 տում)։

Քղ. 30ա. «Քրախոյս Արամայ առ զօրն։ Հայկեան որդիք օն եկայք...» (4 տում)։

Քղ. 30բ. «Շարական, Աղբիւր կենաց եւ փրկութեան Հոգի Հօր եւ Որդւոյ...» (1 տում)։

Քղ. 31ա. «Ճգունքս անցին, Հարցափորձին ահա վերջ է...» (1 տում)։

Քղ. 31ա. «Զրոյցք են, Թէ դարք առնեն յորոշ չափ դարադարձ...» (տումներու քաժանութ չունի)։

Քղ. 31բ. «Ով Սրբուհի Մայր...» (1 տում)։

Քղ. 32ա. «Ուստի կու գաս դու դառնիկ...» (7 տում)։

Քղ. 32բ. «Ո պայծառ իբրեւ շուշան...» (10 տում)։

Քղ. 32բ. «Շառաւիղ բարի տոհմին Ռութենեան...» (տումներ չեն երևիր)։

Քղ. 33ա. «Ան դուք սէգք ազգք Արեաց...» (տումներ չեն տեսնուիր)։

Քղ. 33ա. «Գունակ ուստի կու գաս...» (2 տում)։

Քղ. 33բ. «Դու ժանտ Վասակ այր ուխտանենք...» (6 տում)։

Քղ. 34ա. «Հառաչանք ճշմարիտ աղօքաւէր Հայ քրտի մ'առ երկինք, Երգի որպէս

Տաճկ. էյ տիլ: Ու սիրա իմ թախծեալ, երբ
սոցեն վախճան... (3 տում): Ի Վիէննա,
1-2-1883:

Թղ. 34բ. «Երեմիայի ընտրեց ի՞նչ
սուրան արագ...» (11 տում): Եղանակ՝ Ի
պարս ընտրելոց:

Թղ. 35բ. «Երգ: Գործք քաջութեան
հույսի հարան...» (5 տում):

Թղ. 36ա. «Երգ որոտողի: Հընչեցան
փողք յանկարծ...» (3 տում):

Թղ. 36բ. «Վարդան մեր քաջ զօրա-
վար...» (3 տում):

Թղ. 37ա. «Ու Տէր զօրութեանց, հայեաց
քաղցրաբար...» (3 տում):

Թղ. 37բ. «Ձէ, չէ, չէ, չէ, չէ, չէնք
ընդունիր...» (2 տում):

Թղ. 37բ. «Ճեպենք արշաւենք որդիք
Թորոգմեան...» (2 տում):

Թղ. 38ա. «Բիւր լուրջ ձայնիւ օն
դուցեցէ, դրուժան...» (4 տում):

Թղ. 38բ. «Մեր քաջ Հայոց զօրու-
թիւն...» (6 տում):

Թղ. 39ա. «Ինչո՞ւ Վասակ մատնեցիր...»
(4 տում):

Թղ. 39բ. «Տղաքներ, պատերազմ
ունենք...» (տումի քաժամում չ'երեւիր):

Թղ. 40ա. «Շողաբարձ աղաւնի աւետեալ
արդ հանգչի...» (տումերու քաժամում
չ'երեւիր):

Թղ. 40բ. «Գարօտս կը լեցուէր, մէկ
երկինք բացուէր...» (4 տում):

Թղ. 40բ. «Շառաւիղ բարի տոհմին
Ռուբենեան...» (տումի քաժամում չ'ունի):

Թղ. 41ա. «Հայ դիւրուոր մը: Գալաց
արեան եմ ծնունդ...» (8 տում):

Թղ. 41բ. «Ի՞նչ Հայրենիքս դիւ կը կան-
չէ...» (3 տում):

Թղ. 42ա. «Հայրենեաց սիրով վառուած
վեհ սրտեր...» (5 տում):

Թղ. 42բ. «Երբ քահանայապետին: Ուր
սուրբ Պետրոս լիւրիմ դրուած...» (1 տում):

Թղ. 42բ. «Բարեկ եւ Վասակ: Բարեկ՝
Ուր կ'երթաս հայր, ուր դիւ ձգես...» (6
տում):

Թղ. 43բ. «Յորժամ բազմիս յաթոռ
փառաց ի սուրբ տան...» (տումերու քաժա-
մում չ'երեւիր):

Թղ. 44ա. «Եկ ով Սուրբ Հոգի յստակ
հուր...» (3 տում):

Թղ. 44բ. «Ան դուք սէգք ազգք
Արեաց...» (3 տում):

Թղ. 44բ. «Ան արեք յերգ եղբարք...»
(3 տում):

Թղ. 45ա. «Ան մեր նախնի դարուց
կարդամք հրաւէր...» (8 տում):

Թղ. 46ա. «Բնաւ իցէ՞ հնար աւել որ-
պէս...» (6 տում):

Թղ. 47ա. «Ի՞նչ սիրելի զաւակունքս կը
թափառին օտար աշխարհ...» (5 տում):

Թղ. 47բ. «Դու յոյս եւ սէր եւ կեանք
մեր Հայրենեաց...» (2 տում):

Թղ. 47բ. «Երասիս, դու Հայ սրտին
ինչպէս թունդ կու տաս...» (տումերու
քաժամում չ'երեւիր):

Թղ. 48ա. «Պարերդ: Կապուտ երկնքում
աստղ մի փայլուն...» (տումերու քաժամում
չ'երեւիր):

Թղ. 48բ. «Մենդեան Քրիստոսի: Յի-
սուս Քրիստոս մեզ ծնաւ, ուրախ լերուք...»
(3 տում):

Թղ. 49ա. «Մաղթանք առ Ս. Կոյս: Ով
ամենուն մէկ հատիկ յոյս...» (1 տում):

Թղ. 49ա. «Ով ձեզ ոչ, չիք յաղթու-
թիւն...» (4 տում):

Թղ. 49բ. «Արդ լերուք խնդակից լու-
սածին պարք երկնից...» (16 տող):

Թղ. 50ա. «Ի ծնունդ ամենասուրբ
Կուսին Մարիամու: Աշխարհ համարէն
դիւին էր գերի...» (8 տում): Եղանակ՝ Ի
պարս ընտրելոց:

Թղ. 51ա. «Երգ Աբաշօր, յաւուր
ամանորայ 1884: Հնչեցան երգք արդ ի
Թորոգան...» (3 տում): Եղանակ՝ Sur le
front:

Թղ. 51բ. «Օն եկայք դուք միաբան...»
(2 տում):

Թղ. 51բ. «Աշխարհքիս ունայնութեան
եւ մարդուս ոչնչութեան վրայ: Աշխարհքս
մերկ եկայ, մերկ պիտի երթամ...» (17
տում):

Թղ. 53ա. «Ի՞նչ դիզան, բէտ բէտ դիզան,
տեսէք էն որն է...» (11 տում):

Թղ. 54ա. «Երգ ի լուսանորոգն Միխ-
թար: Նշանակ ըստ Gott erhalte: Զարթիր
աշխարհ Ազգանազեան...» (4 տում): Տես
Բազմալէպ 1876, էր. 303:

Թղ. 55ա. «Մասն Բ. Տաճկերէն»։ Կը յայտարարեն 10 երգիք։

Թղ. 62ա. «Մասն Գ. Գերմաներէն»։ Կը յայտարարեն 19 երգիք, առնուցիւ Թղ. 72բ-ը բնագիրն է ծանօթ Ուրն է աշխարհն Հայաստան» երգին՝ «Was ist des Deutschen Vaterland?»։

Թղ. 74ա. «Ի բաց եղբարդ վանեացուք զիշտ...» հայերէն եւ գերմաներէն բնագրով

նայնագրուած՝ «Frisch auf ihr Brüder, seid heiter!»։

Թղ. 75ա. «Մասն Դ. Գաղղիերէն»։ Կը յայտարարեն 26 երգիք, որոնցմէ վերջինը Թղ. 87ա-ի վրայ՝ «Հերթը Որդեակ» երգի քարգամանքիւնն է, առնուած «L'Arménie» քերթի 1 Յունուար 1902ի քիւնն։

Թղ. 88ա. «Մասն Ե. Լատիներէն եւ իտալերէն»։ Նրիք լատիներէն եւ իտալերէն երգիք։

2200

(Հիմ քիւ 365)

ԿՐՕՆԱԽՈՐ Ի Ս. ԱՌԱՆՁՆՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1839

Թիւղթի՝ 263, իրականութեւ 1—535։ ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 19×13։ ՊՐԱԿԻ՝ յիմ նշանակութեւ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Վիստիւն 15×8-5։ ՏՈՂԻ՝ 24։ ՆԻԻԹ՝ Եիմ գորտաք, միջակ հաստութեամբ քուլք։ ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ տոտաքաքուլք։ ԹՂԹԵԱՆ ՊԱՀՊԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ շագանակազոյն քուլք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շտա յաւ։ ԳԻՐ՝ միջնա Թղ. 218ա Յետքիք, ամկէ ետք Եիմ շեղագիք։ ԹԱՆԱՐ՝ գունատած սեւ, տեղ-տեղ սկզած է հերթնուի։ ԶԱՐԴԱՐՈՒՆ՝ Եիմ. չունի։ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 33բ մեծ մտտով, 84ա, 263։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1839։ ԳԻՐԻ՝ ամծառաք, Միքիքաքանձանք։ ՅԵՂԻ՝ Վիստիւն։ ԵԻՇԱՄԱՆԻ՝ լուսնի քայք Խամստաճ Աղ-ի Թղ. 2ա։

Մատենան է՝ «Կրօնաւոր ի սուրբ առանձնութեան, այն է մտածութիւնք վասն աւուրց կրթութեան, Առաջին մասն, 1839»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Եւսխալաւիղ ի ճառա մատենին»։ ՅՈՂԵՐԷՆ Ա՝ Տեսչութիւնն այն, որ միակէս ճաղցր է եւ մեծագոր, որով ցանգ իսկ առնեթերակաց է Տէր Եկեղեցւոյ իւրում...»։

Թղ. 8ա. «ՅՈՂԵՐԷՆ Բ՝ Որպիսի ինչ իրք իցեն Հոգեւոր կրթութիւնք սրբոյն իգնատիոսի եւ զո՞ր Հրահանգա արդեօք յիւրեանց առնելաւցն պահանջիցեն»։

Թղ. 12բ. «ՅՈՂԵՐԷՆ Գ՝ Կարճառօտ Հրահանգք առ ի վարժ մտաւորական աղօթից»։

Թղ. 20ա. «ՅՈՂԵՐԷՆ Դ՝ Հրահանգք ի

վարժա Հոգեւոր ընթերցուածոց եւ ըննութեանց»։

Թղ. 22բ. «ՅՈՂԵՐԷՆ Ե՝ Որպիսի՞ պատրաստութեամբ պարտ իցէ սկիզբն առնել կրթութեան»։

Թղ. 25ա. «ՅՈՂԵՐԷՆ Զ՝ Իստանուլն մտածոց յաւուրս կրթութեան»։

Թղ. 28ա. «Ա. Զեկուցումն։ Վասն ժամանակին, յորում մաքրողական ճանապարհին մարթի միտ ղենլ յաւուրս կրթութեան»։

Թղ. 31ա. «Բ. Զեկուցումն։ Վասն ժամանակին, յորում լուսաւորական ճանապարհին պարտ է միտ ղենլ յաւուրս կրթութեան»։

Թղ. 32ա. «Գ. Զեկուցումն։ Վասն ժամանակին, յորում միաւորական ճանապարհին ի ղէպ է միտ ղենլ յաւուրս որբոյ կրթութեան»։

Թղ. 34բ. «Մտածութիւն պատրաստութեան, զոր պարտ է առնել աւուրբ յառաջ քան զկրթութիւնն։ Յաղագս եղկելի վիճակի անձին զաղջացելոյ»։

Թղ. 39ա. «Սրբոյ կրթութեան առաջին օր։ Յաղագս վախճանի մարդոյ»։ Թղ. 44բ՝ «Յաղագս միջնորդաց չահելոյ զվերջին վախճան»։ Թղ. 49բ՝ «Յաղագս ծանրութեան մահացու մեղաց»։ Թղ. 54բ՝ «Յաղագս պատժոց մեղաց»։

Թղ. 60թ. «Արքայ կրթութեան օր
երկրորդ, Յաղապ անձնական մեղաց»։ Թղ.
64թ՝ «Յաղապ չարեաց, որք են ի մեղա եւ
ծնախին յայնմանէ»։ Թղ. 68ա՝ «Յաղապս
մահու»։ Թղ. 73ա՝ «Յաղապ զանազանու-
թեան, որ է ի մէջ մահու դաղիացեալ եւ
եռանդնաւ կրօնաւորի»։

Քշ. 78ա. «Արբոյ կրթութեան օր
երրորդը: Յաղագս առանձնական դատա-
տանին»: Քշ. 84բ՝ «Յաղագս ընդհանրական
դատատանին»: Քշ. 91բ՝ «Յաղագս պատժոց
դատօրոյն»: Քշ. 98բ՝ «Յաղագս ամենի կրից
դատապարտելի դռնը»:

Թղ. 106ա. «Սբոյ կրթութեան օր
չորրորդ: Յաղաքս չարութեան ներելի
մեղաց»: Թղ. 112ա՝ «Յառակն անառակ
որդայն»: Թղ. 118բ՝ «Յաղաքս արքայու-
թեան զրկստոնի»: Թղ. 124բ՝ «Յաղաքս
բարեաց մարտնչութեան»:

Թղ. 130բ. «Աբրադ կրթութեան Հինգե-
րորդ օր: Յաղազս ծննդեան Յիսուսի Գրիս-
տոսի»: Թղ. 130ա՝ «Յաղազս Թլխատու-
թեան Գրիստոսի»: Թղ. 140ա՝ «Յաղազս
գալստեան մոգուց յերկրպագութիւն Գրիս-
տոսի»: Թղ. 144ա՝ Ի Յիսուս կորուսեալ է
ի տաճարն զտեալս:

Թղ. 147թ. «Մերոյ իրթութեան օր վեցե-
րորդ, Յաղաքս չորձութեանն Քրիստոսի
յանապատիւ», Թղ. 161թ.՝ «Յաղաքս երկուց-
դրօշուց», Թղ. 157ա՝ «Յաղաքս կրօնաւո-
րական կոյժան», Թղ. 161թ.՝ «Յաղաքս
սակտարանական վարդապետութեան, զոր
առաջի արար Քրիստոս յուրն երանու-
թիւնս»:

ԹՂ. 167ա. «Արքայ կրթութեան օր
եօթնեորդ: Յաղապս սահմանադրութեան
ամենասուրբ Հաղորդութեան»: ԹՂ. 174ա՝
«Յաղապս պատմառայն՝ որոց վասն արեան
քրտունն քամեաց Բրիստոս ի պարտիզին»: ԹՂ.
180բ՝ «Յաղապս թշնամեանաց Բրիս-
տոս ի յառեան ղառատրացաւ»: ԹՂ. 186ա՝
«Յաղապս ուրաքութեան սրբոյ Պետրոսի»:

Թղ. 193ա՝ «Արդյո՞ղ կրթութեան օր
ութեքորդը՝ Յաղապ ձաղկանաց Յիսուսի
Գրիստոսի»։ Թղ. 198բ՝ «Յաղապս փշեայ
պսակին»։ Թղ. 203ա՝ «Յաղապս խաչափայ-
տին» զոր բարձեալ տարաւ Տէրն»։ Թղ.
203ա՝ «Յաղապս Յիտուսի Գրիստոսի ի խաչն
բեւեռեալ»։

Թշ. 206բ. Մերրդ կրթութեան օր իննե-
րորդ: Յաղագս յարութեանն Գրիգորոսի:
Թշ. 211բ՝ Յաղագս Համբարձմանն Գրի-
գորոսի: Թշ. 216ա՝ Յաղագս զպատեան
Հոգևոր Մերրդ: Թշ. 221ա՝ Յաղագս
փառաց արքայութեանն:

Թղ. 227բ. Սիրբյ կրթութեան օր տասներորդ։ Յաղագս պարտունց սիրելոյ զՏէրն մեր Գրիստոս, վասն պէսպէս յոր- լորջնացնց զօր ունի նաւ։ Թղ. 233բ. Վեա- ղագոս դիտաւորութեանցն Գրիգորոսի ի ճատատանն զամենաուրբն խորհուրդ չաղոր- դութեան։ Թղ. 239ա՝ Վեաղագոս յԱստուծոյ ընկալեալ բարերարութեանց առ ի զարթու- ցանել ի մեզ զսէր նորաւ։ Թղ. 244բ՝ Վեաղագոս վառեալ բորբոքելոյ ի մեզ զհուր սիրոյն Աստուծոյ։

ԹԴ. 250Բ. «Մտածութիւն վասն Հոսեկ
վերջին երեկոյոյ, ԶԽա՛րդ գոյցէ մեզ Հնար
միշտ անշարժ կալ ի բարիոք առաջադրու-
թեան»: Կը հետեւին կրթութեան փալկան
աղօթքներ:

Реш. 261м. «Всё» :

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. Չա՛ւ՛ւ Վեղը... Ի կարի հոգեբան ճառից
Հօրն Գետորսեանն Յովհաննու Գիթաճմտի
նիւն էր եւ մատանան։ Սա ջանքի էր պէտս
նուիրական կուսանաց յօրինեալ էր զսա
Մատենադրին, յիտալական բարբառ դրեցաւ
գաղտայինն։ Այլ տեսնալ յետոյ այլոյ ուրուը
Հօր է նմին Միքայելեանն է եթէ զանձ
հարուստ աստուածեղէն իմաստից եւ իրաւաբ
կարեւորը ոչ սակաւ է վաղուց ուղղութիւն
մեղաբեւոյ կան ի մամ... յամենին կալաւ
յեղորդ զայն ի յատին բան, ղոյցի փոխուոյ
թեմաբ եւեթ... յարականս փոխեալ... Ի
մտածութեանց սորին մատենին զվեշտասանի
վաղուց եւ թարգմանեալ էր ոմանց է Գ.
Հայրց մերոց եւ ի լրումն գործոյն պակասէին
դեռ մտածութիւնը ջսան եւ յորս... զորս
յետոյ լցուցաւ մեծ ըստ պակասելոյն...
ԶՀաստատութիւն թարգմանութեան պա-
հել ջանացաւ ըստ կարի, իսկ եթէ իցեն
տակաւին անհմտութիւնը, եթէ ի թարգմա-
նութեանն եւ եթէ յոմն, յուսմը եթէ սէնը
հարապատեմեան ծածկեացէ, լնկալ զսա
եղբայր, զոր ընծայէ զեզ սէր սուրբ ի Դրիս-
տոս եւ զշահ հոգեւոր օգտի ջո ինդրէ միայն
ի փոխարենն։

Քշ. 263բ. Նշանակուած էմ 1865—1870 շրջանին վիճմնա կրթութեամ ժամանակ կարդացուած մտածականները:

2201

(Հիմ ԹԻԼ 687)

ՆՈՐ ՏԵՍԱՐԱՆ ՍՔԱՆՁԵԼԻ ԶԱՅՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1815

ԹՈՒԴԹՔ՝ 120, իջեցված 1—80 եւ 1—150: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-8X12-8: ՊՐԱԿՔ՝ 18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X8-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ հին գորտաբայան Խուրք: ԿԱՋՄ՝ Խաբալ: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊՆԱԿ՝ սկզբն աւ վերջը Խաբալ Խուրք մը: ՀԱՆԳՆԱԿ՝ Պրակ մը դուրս ելած, տեղ-տեղ Խաբալը սկսած է Երթնալի, Խուրքերը բազմաթիւ տեղեր ծակծկւած: ԳԻՐ՝ հին մամբ շատ մաքուր զգալի: ԹԱՆԿ՝ զամառած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հին: յաւաք: ԴԱՏԱԿ՝ ԹՂ. 128բ—129բ: ԺԱՄԱՆԱ՝ 1815: ԳՐԻՑ՝ իւսկիւտաքլան Լ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալմ: ՅԻՇԱՆԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 127ա եւ 128ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Նոր տեսարան սքանչելի ձայնակցութեանց Զամբիւսն Հ. Միքայէլին եւ Հ. Մկրտչի Աւգերեանն», Հմմտ. Ոսկեամ Յուլիան էջ 535 եւ 536:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Պատճառ առաջիկայ գործոյս: Որպէս ի խորալի տեսարանս եկեղեցական պատմութեանց աւանդելոյ մեզ տեսանեմք զվաղեմի զանազան վարդապետութիւնս հանդիսացեալս ի պէսպէս դարս, որոց ոմանք են վնասակար ողբաժիտ վարդապետութեան հաստոյ...»: Խաբալքիմեր լուսնագմբուռ վրայ գրուած են:

ԹՂ. 2ա. «Հիմնադիր այսորիկ Միաբանութեան»:

ԹՂ. 3ա. «Զի՛նչ վարդապետութիւն ուսուցանեն»:

ԹՂ. 3բ. «Ո՛րք եղեն նախկին քարոզիչք այս վարդապետութեան»:

ԹՂ. 4ա. «Նա ուսուր՝ իցէ գիտել զնոցա կողմնաւորութիւն»:

ԹՂ. 4բ. «Յայտնի պաշտպանութիւն Զամբիւս կաթողիկոսաց Հայոց զկնի Բաղ-կեղտնի Ժողովոյն եւ նախ Բաբկենի»:

ԹՂ. 6ա. «Ապա Ներսէսի Առաքակեց-ւոյն»:

ԹՂ. 8բ. «Անուղղակի պաշտպանումն եւ կողմնաւորութիւն Միքայէլի առ Աբրահամ Կաթողիկոս»:

ԹՂ. 9ա. «Յայտնի պաշտպանումն Անանիայի Շիրակացւոյն եւ Ստեփաննոսի Սիւնեցւոյն»:

ԹՂ. 10ա. «Զի՛մա՛րդ որոյն զդասս Կաթողիկոսաց Հայոց»:

ԹՂ. 13բ. «Պաշտպանէ բովանդակ զազգն Հայոց բռնի պատճառանօք»:

ԹՂ. 16բ. «Զայնակցութիւն Հ. Մկրտչին ընդ Վարդապետին»:

ԹՂ. 18ա. «Զի՛մա՛րդ որոյն զհերետիկոսս եւ զհերձուածս»:

ԹՂ. 18բ. «Զայնակցութիւն Աւգերեան աշակերտի ընդ Վարդապետին»:

ԹՂ. 20ա. «Քաղկեդոնական անուանէ զԵովսանէս պատմաբան գյար Կաթողիկոսն»:

ԹՂ. 21ա. «Ընդ ուղղափառս դասէ զՕհան Օհնեցին»:

ԹՂ. 22ա. «Պաշտպանումն կանոնի, որ յաղաքս խաչեցարին»:

ԹՂ. 23ա. «Զայնակցութիւն Հ. Մկրտչի Աբաբեան աստուածաբան վարդապետի»:

ԹՂ. 24բ. «Թէ՛ զինչ տայ խօսել ուրուաբաղ նահպետ վարդապետի եւ զինչ տայ նմա պատառիսն նա ինչն Հայրապետ վարդապետ (այս է՝ Հ. Մկրտչի Աբաբեան աստուածաբան, որդի Աւգերեան Հաճի Հայրապետի)»:

ԹՂ. 27ա. «Արդարացուցանէ զկանոն Օհնեցւոյն որ ի վերայ ծնընդեան Տեառն ի Զ. Յունվարի»:

ԹՂ. 29ա. «Զայնակցութիւն Հ. Մկրտչի աստուածաբան աշակերտի»:

ԹՂ. 29ա. «Պաշտպանումն Զամբիւս զանշուր պատարագելոյ»:

ԹՂ. 36ա. «Զայնակցութիւն Հ. Մկրտչի Ավգերեան աստուածաբանի»:

ԹՂ. 39ա. «Հնարք Աբաբեան վարդապետաց ի ցուցանել թէ՛ Հայք ընդունին զրդիւումն Հոգւոյն ի յողալոյ»:

ԹՂ. 40ա. «Զայնակցութիւն Հ. Մկրտչի ընդ վարդապետին»:

ԹՂ. 44բ. «Արդարացուցումն նորա զՀայս յաղաքս ինդունելոյ նոցա զհատուցումն արդարաց եւ ժողաւորաց նախ քան զընդհանրական դատաւանան»:

ԹՂ. 45ա. «Նոյնպէս զբաւարանն»:

Թղ. 45ր. «Նոր իմն հնար Ձամչեան ուղղափառութեան»:

Թղ. 49ա. «Գլխաւորումն բանից»:

Թղ. 50ա. «Նարունակութիւն կամ հաստատութիւն յառաջագոյն գրեալ մերումս տեսարանի կամ Յայտնի ապացոյց նոր հերձուածոց լինելոյ Վ. Հ. Միջայելի Ձամչեանց եւ բոլոր Միաբանութեան իւրոյ, քաղեալ ի բուն ձեռագիր գրուածոյ իւրոյ, զոր իբր հրաշխե՛ք ձեզեցա՛ք ի ձեռս մեր յամին 1815 Մարտի 4: Զոր ինչ միանգամ գրեալ էր մեր յառաջին անդ մերումս տեսարանի երեւեցուցիչ մոլոր վարդապետութեանց Արքայեանց...»:

Թղ. 61ա. «Յնդիր Բ.» ի վերայ ըլխման Հոգւոյն»:

Թղ. 64ա. «Ի վերայ խաչեցարիւ երգելոյ զԱւուրք Աստուած»:

Թղ. 66բ. «Ի վերայ Եկեղեցւոյն»:

Թղ. 80ա. «Վերջին Օծումն»:

Թղ. 96բ. «Վէճ Վ. Հ. Միջայելի Ձամչեանց ի վերայ ջրախանութեան, համառօտիւ քաղեալ ի ձեռագիր մատենէն իւրմէ»:

Թղ. 115ա. «Վէճ Վ. Հ. Միջայելի Ձամչեան նոր պաշտպանին ուղղափառութեան Հայոց ի վերայ տօնի Մենդեան եւ Մկրտութեան, համառօտիւ քաղեալ ի բուն ձեռագիր մատենէն իւրմէ»:

Թղ. 118բ. «Վէճ Վ. Հ. Միջայելի Ձամչեան ի վերայ քառարանի համառօտիւ քաղեալ յընդարձակ ձեռագիր մատենէն իւրմէ»:

Թղ. 123ա. «Յայտարարութիւն դաւանութեան Վ. Հ. Պօղոս Վարդապետի Թնկոեան աշակերտի Վ. Հ. Միջայելի վարդապետի Ձամչեան, զոր գրեաց ի ժամանակ վերջին միաբանութեան եւ հրատարակեաց թէ առ Հայս եւ թէ առ ուղղափառս, որով իւրաքանչիւր ո՛ր քաջ իմանայ, թէ քանի ազգակցութիւն ունի այս դաւանութիւն ընդ վերոգրեալ բանս Հ. Միջայելին»:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 127ա. «Գլխաւորումն բանից: Որով եւ վերջին դիտումն մտաց մերոց յայտ յանդիման եւ անկերեւ ողջամտաց առնեմք առաջի, զոր մինչեւ ցայժմ ոչ ու՛մեք ի մարդկանց համարձակածայն պարզաբանեցաւ: Իբր զի սոքա, այս է Մխիթարեան Միաբանութիւն, զոր չէ մարթ ծածկել, որպէս յառաջն ասացի, ընդ այլ եւ այլ անուամբ, յետ յայտնելոյ իւրեանց՝ գրով

զիւր անուանս, առ մեզ եւ առ այս, ոչ վասն այլ իրաց հիմնադրեցաւ ի Մխիթարայ, եթէ ոչ ընդ սնտոխապատիր կեղծեօք ուղղափառութեան, որսայլ զմիտս ուղղափառաց եւ մեքենայելոյ ի հերձուածողութիւն. Վասն նորոյ եւ զսոսա մարթ է համարել իբրեւ քարոզչի կամ մխոհետ ընդ դիմակօք ուղղափառութեան առաքեալ առ մեզ ի կողմանէ Հայոց հերձուածողաց: Եւ զայս իւրաքանչիւր որ ինքնին կարէ մակարեւել՝ յետ միանգամ ուշի մօտք ընթեռնոյլ զայս մեր զառաջիկայ համառօտութիւնս, զոր քաղեցաք ի բուն ձեռագիր մատենէն Վ. Հ. Միջայելի Ձամչեանց որ է բերան եւ հիմն բովանդակ նորին Միաբանութեան, որով եւ միանգամայն յայտնի տեսանէ զորպիսութիւն նորս, թէ զի՞նչ վարդապետէ արտաքուստ, եւ զի՞նչ բանդազուշէ ի ներքուստ, յորժամ զկեղծեալ դիմակն ուղղափառութեան ի բաց մերկանայ: Այս հնարք կեղծաւորութեան, մի ու՛մեք լիցի խորհել՝ եթէ առ այժմ մո՛ծեալ իցէ ի նոսա, որպէս եւ բարեմիտք իսկ խորհին, այլ՝ վաղեմի դիւտ Մխիթարայ՝ զոր աւանդեաց եւ աշակերտաց իւրոց գործել նոքօք մինչեւ հասանել փափաքանաց իւրեանց, որոյ վախճանն անյայտ է եւ անուր, եւ ոչ եւս է յայտնեալ որդապի, առ այս նոցա, որք առ այն դէմ եղեալ ընթանան, Ասացի Գիւտ Մխիթարայ, այս հնարք կեղծաւորութեան, զոր ոչ կարաց ծածկել իսկ նա ինքն ի կենդանութեան, զի այսու արտաքուստ զինքն առաջի Գահին ուղղափառ ձեւացուցանէր, եւ ի ներքուստ առ աշակերտսն զորպիսութիւն անձին իւրոյ յայտ առնէր եւ յիւրական վարդապետութիւնսն զնոսա կրթէր, որպէս եւ յայտնի ապացոյց այսմ ոչ միայն նորին իսկ աշակերտքն, որք յաւուրց անտի իւրոյ Մխիթարայ մինչեւ ցայժմ անդադար եւ անպակաս զնորն ճանապարհի կայնուն զշաւիղ, այլ եւ նոյն ինքն Մխիթար, ի կոշիլ իւրում ի Հոռովայ ի լսել զբան ի Գահէն, վասն գործոցն ձեռնասուն աշակերտի իւրում Հ. Նիդայ վարդապետի որ խառնախօս վարդապետութեամբ պղտորէր զմիտս ուղղափառ ի կոտորանդուպօլիս, ոչ կարաց ոչ մօտեց առ արտաքս ժայթքելոյ զամբարեալ եւ զապականեալ հոտս իւրում վարդապետութեան, զոր ի սրտին զանձեալ ունէր ի վարուց հետէ: Վասն այսորիկ անդէն սկսաւ ջատագով ցուցանել զինքն ոչ բանիւ, այլ գրով, եկեղեցւոյն Հայաստանեայց, եւ հնարս մեքենայել այլանդակ հնարապիսութեամբ, ունայն պատճառանօք եւ սնտոխի խարդախութեան, զի ի պատճառս արկեալ զեկեղեցին ընդհանուր, ի վի՛հս խարդաւանել մարթասցի ուղղափառս: Զայս ամենայն ոչ ի գլխոյ մերմէ հնարեցաք, եւ կամ ինչ բարուրանս ստղտանաց գրեցաք, այլ զԳՆՇ մարիտն եւ զանսուսն արձանազրեցաք,

առեալ ի գրոց իսկ նորին Մխիթարայ, զոր
և իւրաքանչիւր ոք կարէ գտանել առ
Սեդրոսին, զորմէ իսկ զանց արարաք աստէն
Թարգմանութեամբ երկրորդել: Արդ, առ ի
վերջ տալ բանիցս ոչ այլ ինչ կամիմք կարգել
աստանօր, եթէ ոչ խրախոյս եւ յորդոր մա-
սուցանել ողջամիտ ուղղափառաց, մի
երբէք հաւատա ընծայել այսպիսի արանց եւ

բանից նոցա, զի որոց ջանքն եւ փոյթն են ի
կործանումն լսողաց, զոր ոչ կարեմք ուրա-
նալ, զի այժօք բացօթ տեսանեմք եւ տեսեալ
եմ իսկ: Վերջ, 1815 Փետրուար 12 ի Կոս-
տանդնուպօլիս:

Թղ. 128ա. Շօրինակեալ ի Կոստանդնու-
պօլիս յամի Տեառն 1815, յամսեանն Նոյեմ-
բերիս:

2202

(Հիմ քիւ 370)

ԿԱՆՈՆ ՆԱՒԱԿԱՏԵԱՑ ԵՎԵՂԵՑԻՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16, իյակեալուած 1—27: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝
18.7×11.2: ՊՐԱԿ՝ Հիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
16.5×8: ԶՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ Էիմ գորւաք
հաստիկի քաւք: ԿԱՐՄ՝ գումատը քաւք: ՀԱՆԳՍ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճարգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ,
գումատած: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Էիմ. չուսի: ԴԱՏԱՐԿ՝
Թղ. 1, 15բ—16բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները:
ԳՐԻՉ՝ ամեամօք, Միքիաքեան մը: ՑԵՂ՝ հաւամա-
քաք Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կանոնի նա-
ւակատեաց եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Յերեկօրեայ հսկումն լինի
միաբան Ուխտիւն մինչեւ ցառաւառն ի նմին
եկեղեցւոյ եւ ապա յերրորդ մամուն տողովէ
եպիսկոպոսն զբազմութիւն Ուխտին եւ կան
ամենեքեան միաբան ի մէջ եկեղեցւոյն եւ
այս կանոնի կատարի. Սղ. ԻԵ. Ի Թիւ՝ Տէր
սիրեցի զվայելութիւն տան քո...»: Վերջ՝
Թղ. 15ա. «Եւ ապա պատարադ մատչի եւ
ուրջ օր նաւակատիւ արասցեն խնդութեամբ
ի փառս Աստուծոյ որ է օրհնեալ յաւիտեանս
ամէն»:

2203

(Հիմ քիւ 287 եւ 153)

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ՎԻԵՆՆԱ

1840ի տեսնները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 152: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5×11: ՊՐԱԿ՝
37, քառմէ չիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
16.5×8: ԶՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ Էիմ գորւաք, քիչ մը
կոշտ, կապտիկ գարեօք հաստիկի քաւք: ԿԱՐՄ՝ չու-
սի: ՀԱՆԳՍՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շիւղագիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումա-
տած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չուսի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա
եւ ք մեծ մատով, 6բ վարի կէտը, 7ա վարի կէտը,
7բ—10բ, 16բ—18, 20բ մեծ մատով, 21ա—22բ, 23բ
մեծ մատով, 24ա—26բ, 27ա մեծ մատով, 27բ—30բ,
32բ—34բ, 38բ վարի կէտը, 37ա—42բ, 43ա վարի կէ-
տը, 43բ—46բ, 47բ—50բ, 54ա մեծ մատով, 54բ, 55բ,
56բ, 59բ—62բ, 66բ, 67բ—70բ, 71բ—78բ, 81ա մեծ
մատով, 81բ—82բ, 88բ—90բ, 91ա վարի կէտը, 91բ—
94բ, 96բ վարի կէտը, 96ա—98բ, 99բ վարի կէտը,
100ա—102բ, 107ա վարի կէտը, 107բ—110բ, 111ա
վարի կէտը, 111բ—114բ, 116բ մեծ մատով, 117ա—
118բ, 120ա—122բ, 124ա մեծ մատով, 124բ—126բ,
128ա—130բ, 132ա—138բ, 139ա մեծ մատով, 139բ—

144բ, 148ա մեծ մատով, 148բ—148ա, 150ա վարի
կէտը, 160բ—162բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տեսնները:
ԳՐԻՉ՝ իսպնեման Հ. Գերովիէ, ինչպէս գրուած է
մատիտով առջին կողմի վրայ: ՑԵՂ՝ հաւամաքաք
Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուսի:

Մատենան է՝ «Թարգմանութիւն Հին եւ
նոր Կտակարանաց» ըստ խորագրին, իրա-
կանութեան մէջ ի մի հաւաքուած են պարս-
բնական կարգով 1836իմ վիմնտիկ հրա-
տարակուած Ս. Նիքիւի գործերն յատուկ
մեկնութիւններով բառեր, իրենց ամբողջ
տեղիքով: Նշմանկուած են հատարա իւ-
տպագրութեան իրենները: Ս. Նիքիւմեմ
գատ կը տեսնեմք մասն Ս. Իգմատիոսի
ամուրը, եւ արքան կ'երիւի պիտի յաջորդէին

Ուսել ուրիշներ, որոնց համար ազատ էջեր վերապահուած են:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա. Աստուղն երեւել առակի՝ ի սպառել մարգարէիցն, զի ինքն աստղն ընթացաւ պատմել թէ ով իցէ այն՝ առ որ փութացեալ ընթանան բանք մարգարէիցն: Ս. Եփրեմ Բ. 28: Այս ձեռնով ձկնատի կ'առնուին՝ Այլակերպութիւն, Աղօթք, Աւագակ:

Արծաթ, Արէլ, Արարչագործութիւն, Բաղարջ, Բարեկամ եւն. 3:

Վերջ. Թղ. 150ա. «Օձ: Եւ զոր օրինակ մաքառեցան առաջինքն յայսմիկ՝ թէ զիմարդ պահեցողք մեք եւ հաւատասցողք յայն յանիծեալ եւ ի սպանողն, այլ ընդ պատուիրանն հայէին եւ զթշկութիւնն հայեցեալ տեսնէին, սոյնպէս արժան է եւ վերջնոցն՝ զի մի զայթակղեացին խաչին, այլ ընդ զօրութիւն նորա նայեացին եւ դարձցին: Ս. Եփրեմ Ա. 246: 3:

2204

(Հիմ քիւ չուծի)

ՎԱՐՔ ՍՐԲՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

ԺԹ դարու վերջերք

ԹՈՒԼԹՔ՝ 49: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-8X11-5: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15X8-5: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՐՄ՝ չուծի: ՀԱՆ՝ ԳԱՄԱՆՔ՝ քաղքերը իրարմէ քաղքացան: ԳԻՐ՝ տգեղ ճարտար: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու վերջերք: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միջքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամեքար վիեճաւ: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի Թղ. 49ր ձառնուածք:

Մատենան է՝ «Վարք Սրբոց»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ս. Հերմանի վարուց պատմութիւնը:

մութիւնը: Նիտէրհայմ գետին եզերաց վրայ հեռութեամբն ու պայծառութեամբը շատ անուանի քաղաք մը կառուցուած է...»:

Թղ. 16ա. «Ս. Բեղադիրի վարուց պատմութիւնը: Սպանիայի Անտալուզիա ըսուած թագաւորութեան մէջ 921ին Մայիս ամսոյն մէջ աշխարհք եկաւ ան ազնիւ պատանին, որուն վարքը զրելու ձեռք դարկինք...»:

Թղ. 34բ. «Ս. Գաղիէի վարուց պատմութիւնը: Ս. Գաղիէի Պօղոսիոյ եւ Լիթանիի իշխանը Փորփուր քաղաքին մէջ Փրկչին 1457 թուականին ծնաւ...»:

2205

(Հիմ քիւ 388 եւ 160)

ՔԱՂՈՒԱԾ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ(՝)

1800ի սկիզբներ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 190, իջկալուած 1—284 եւ 1—59 միջակ: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 19X12: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանաւոր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15X8: ՏՈՂՔ՝ 22—25: ՆԻԻԹ՝ էին զօրաւոր հաստակի քաղք: ԿԱՐՄ՝ քաղքազատ ստուարքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ճեւր, միջին էին չեղաքի: ԹԱՆԱՔ՝ գաւառաւոր սեւ: ՋՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուծի: ԴԱՅԱԿ՝ Թղ. 1—3, 147—148, 188բ—194բ, 197—199: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբներ: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միջքարեամներ: ՏԵՂԻ՝ հաւամեքար վիեճաւ: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Քաղուած իմաստասիր»:

բական: Անուամեքերք չուծի, բայց ամէն բանով նոյն է քիւ 1632 ձեռագրին հետ, տես անդ: Ձեռագիրն ունի սակայն երկրորդ րաժիմ մըն ալ Թղ. 149—188՝ առնուած ստուարաբանութեմ, որուն բովանդակութիւնը տես ստորեւ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 149ա. «Ի վերայ չարժութեանց»:

մարմնոց, ենթադրեմք նախ եթէ ոչինչ չարժուութիւն կամ սկիզբն չարժմանն էապէս եւ Հարկաւորապէս է յատկութիւն մարմնոց...»:

Թղ. 155բ. «Է վերայ չարժման առ Հասարակ»:

Թղ. 161բ. «Է վերայ անսահմանի»:

Թղ. 163ա. «Ենդրի թէ արդեօք գիտութիւն ինչ ստեղծական կարէ՞ լինել անսահման, զոր օրինակ գիտութիւն Հոգւոյն Գրիտտոսի եւն...»:

Թղ. 176բ. «Արդեօք աշխարհս իցէ՞ յաւիտենից»:

Թղ. 179ա. «Է բովանդակութենէ աստուածաբանութեան սրբոյն Թովմայի Հրեշտակային վարդապետի, Մասն Ա.» Խնդիր ԽԶ.՝ Ի վերայ սկզբան տեւողութեան արարածոց յերիւ պրակս բաժանեալ»:

Թղ. 179ա. «Պրակ Ա.» Արդեօք տիեզերքս արարածոց միշտ եղէ՞ն»:

Թղ. 184բ. «Պրակ Բ.» Արդեօք սկսանել լինելութեան աշխարհի իցէ՞ մասն Հաւատոյն»:

2206

(Հիմ Բիւ 367 և 174)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ Բ. ՀԱՏՈՐ

ԹՐԻԵՍ

ՌՄԾԸ (1809)

ԹՈՒԴՔԻ՝ 237, իջակալութե՝ 1—432: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 13:5X13: ՊՐԱԿ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13:5X8:5: ՏՈՒՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ Էիմ գորտաւոր միջակ հատուածքեամբ քաղք: ԿԱԶՄ՝ յաւի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագիր, կամեմտաւ: ԹԱՆԱԿ՝ գումատե սն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԽԱՑ: ՆԱԹԻ: ԴԱՏԱՐԱՎ՝ Թղ. 1բ, 216բ մեծ մասով, 217—237: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1809: ԳՐԻԶ՝ ամծառք, Միլիթրեամ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ յաւի, բայց տեւ ձակատաքաղքը Թղ. 2ա:

Մատանս է՝ Թղ. 2ա. «Ընդհանուր Պատմութիւն Եկեղեցւոյն Քրիստոսի ի սկզբանէ նորա մինչեւ ի յետին վիճակ յաղթանակելոյն յերկինս, քաղեալ գլխաւորաբար ի Յայտնութենէ սրբոյն Յովհաննու առաքելոյ: Աշխատասիրութեամբ Գերապայծառ Տեառն Պատորկեալ: Թարգմանեալ զառաջինն յանգղիականէն ի գաղղիականն եւ անտի յիտալական լեզու, եւ այժմ յիտալականէն յեղեալ ի Հայ բարբառ վաստակօք կրօնաւորի ուրումն ի Մխիթարեան Միաբանութենէն հրամանաւ Գերլարգելի Աբբահօր Գերապայծառ Գերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուծամարդ Վարդապետի Բարեկեանց, Արքեպիսկոպոսի սրբոյ Էմիանին, Հատոր Երկրորդ, ի Թրիեստ, յամի Տեառն 1809 եւ ի Թուին Հայոց ՌՄԾԸ: Ի Վանս Մխիթարեան Միաբանութեանն»: Հմտ. Ձեռագիր Թիւ 2008:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ճանկ գլխոցն եւ վերնագրաց որք գտանին յայսմ երկրորդ Հատորի»:

Թղ. 4ա. «Ընդհանուր Պատմութիւն Եկեղեցւոյն Քրիստոսի բաժանեալ յօթն դարս եւ քաղեալ գլխաւորաբար ի Յայտնութենէ սրբոյն Յովհաննու առաքելոյ: Գլուխ Ժ.» Պատմութիւն վեցերորդ դարու Եկեղեցւոյն Քրիստոսի»:

Թղ. 5բ. «Բացումն վեցերորդ կնքոյն»:

Թղ. 13բ. «Նախերգանք: Մեկնութիւն մարգարէութեան վեցերորդ փողոյն»:

Թղ. 59ա. «Հնչումն վեցերորդ փողոյն»:

Թղ. 60ա. «Հեղումն վեցերորդ սկաւառակի բարկութեանն Աստուծոյ»:

Թղ. 87բ. «Գլուխ ԺԱ.» Դարձեալ պատմութիւն վեցերորդ դարուն»:

Թղ. 149բ. «Գլուխ ԺԲ.» Դարձեալ պատմութիւն վեցերորդ դարուն»:

Թղ. 175ա. «Գլուխ ԺԳ.» Պատմութիւն եօթներորդ դարու Եկեղեցւոյն Քրիստոսի, Բացումն եօթներորդ կնքոյն»:

Թղ. 176ա. «Հնչումն եօթներորդ փողոյն»:

Թղ. 178ա. «Հեղումն եօթներորդ սկաւառակի բարկութեանն Աստուծոյ»:

Թղ. 211ա. «Գլուխ ԺԴ.» Վերջաւորութիւն Յայտնութեան»:

Թղ. 216բ. «Գլուխ ԺԵ.» Խորհրդածութիւնք ի վերայ եօթն դարուց Եկեղեցւոյն Քրիստոսի: Այս խորագրով կը փակուի ձեռագիրս, քնագիրը չէ օրինակութեամբ»:

2207

(Հիմ քիւ 283)

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՎԻՆՆԱ(“)

ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 200, վերջին քաղաքը պոստամանկին կայացած: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 18×13: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 18×10: ՏՈՂԻ՝ 10—15: ՆԻԻԹ՝ ինն գորտուր: միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ ռանցած է միայն քաղաք, ռաւմ վերջին մասը միայն մնացած է և կը ծառայէ իրրիւ պահպանակ: ԹՎԻՆՆԱ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սնիգրը միայն, սպիտակ մարգարէ քաղաք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ կարը քակուած, քնդեմուրը լաւ: ԳԻՐ՝ անցման մօտըգիր: ԹԱՆԱՎ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆԻ՝ չաւի: ԴԱՏԱՐԻ՝ Թճ. 198—200: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԹ դարու սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ անծանօթ, ՄԻԻԽԻԽԻՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հասանաքար վիճման: ՅԵՄԱՆԱՎԱՐԱՆ՝ չաւի:

Մատենան է՝ Բատարան Հայերէն-Հայ-Երեւն, երբեմն կը դրուին մօտ յոյճարէն, լատիներէն, կամ իտալերէն և անոյն իսկ ֆրանսերէն համագոր բռնները:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Աւգէտակ - պոլին տակը:

Աւորանք - ԺԹերէ աղբոյ: Աւագու - արմարի կամ խոտ, carpassum...» ևն.:

ԹՂ. 14բ. «Բադ - փայ, բաժին, կցորդ, հաղորդ, կապ բերանոյ, Բադրոն, Բադրոնակ աշտիճան - դաւ, տախտ, մահիճէ...» ևն.:

Կը դնենք միայն սկզբնաւորութիւններու քաղաքայնամբները: Գ.՝ 20ա, Դ.՝ 26բ, Ե.՝ 30բ, Զ.՝ 33ա, Ը.՝ 35բ, Թ.՝ 37բ, Ժ.՝ 42բ, Ի.՝ 44ա, Լ.՝ 45ա, Խ.՝ 48ա, Մ.՝ 59ա, Կ.՝ 62բ, Հ.՝ 74բ, Չ.՝ 91բ, Դ.՝ 96բ, Ժ.՝ 98ա, Մ.՝ 102ա, Թ.՝ 111ա, Ն.՝ 117ա, Ծ.՝ 122ա, Ո.՝ 129բ, Չ.՝ 133ա, Պ.՝ 134ա, Զ.՝ 141բ, Ի.՝ 143ա, Մ.՝ 143բ, Վ.՝ 155ա, Տ.՝ 164բ, Բ.՝ 173ա, Տ.՝ 173բ, Ի.՝ 178ա, Փ.՝ 176բ, Դ.՝ 184բ, Օ.՝ 184ա:

2208

(Հիմ քիւ չաւնի)

ԻՍՊԵՆՆԱՆ Հ. ԳՐՈՒՎԱԵԻ ԳՐՈՒՈՒՄԱԾԻ

ՎԻՆՆԱ, ԶՄԻՒՆԻՆԱ և Կ. ՊՈՒՄ

1840—1870

ԹՈՒԴԹՔ՝ 100, իրականութե 1—77 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 18.5×15: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 15.5×10: ՏՈՂԻ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ քաղաք գծուր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ գնդեցի մօր շղագիր: ԹԱՆԱՎ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆԻ՝ ևն: չաւի: ԴԱՏԱՐԻ՝ Թճ. 58—100: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1840—1870: ԳՐԻՉ և ՀԵՂԻՆԱՎ՝ իսպանացի Հ. Գերալդէ: ՏԵՂԻ՝ Թճ. 1—17՝ վիճման, 18—24՝ Զմիւռնիւ, 25—35՝ վիճման, 36—52՝ Պոլսը գումաղան քաղաքը՝ Պերա, Պաշկալի, Սամաքիւ: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԵՄԱՆԱՎԱՐԱՆ՝ չաւի: ՏԵՂԻՎՈՒՆ՝ ԹԻՆ՝ կապիմ վրայ ստոր գրէ՝ «Վ. Հ. Գերալդէ վարդ. Իսպանացի»:

Մատենան է՝ Գերալդեմ իսպանացի Հ. Գերալդէի:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. Էի չարարանս Գրիստոսի:

Վիեննա 1840 Յունվար: Թող ինձ ըզցաս Տեառնդ իմ լալ...» (17 տուն):

ԹՂ. 3ա. Էի Խորհուրդն Գոհութեան: Վիեննա 1840: Երգիմ ըզգէրն անըսպառ...» (8 տուն):

ԹՂ. 4ա՝ Առանձնք, 4բ՝ Գերեզմանա-գիր, 4բ՝ Բարեկամք, 5ա՝ Նորհաւորու-թիւն, 5բ՝ Կոյր և օձ, 6բ՝ Նանրութիւն, 7ա՝ Գոյնատ, 8բ՝ Վաճառակ, 10ա՝ Մեղու և պարտիզպան (տե՛ս Եւրոպա. Մաթիսն): 10բ՝ Ոչխար և մայր իւր (Եւ-րոպա): 11բ՝ Զօրականք Աստուծոյ (Եւ-րոպա): 12բ՝ Վարդ (Եւրոպա): 14բ՝ Ով է այն, 15բ՝ Հովիւ աշայնի, 18ա՝ Զպիտն ու մրջիւն (Լաֆոնթէն), 19ա՝ Աղաւն ու աղուէն (Լաֆոնթէն), 20ա՝ Գորտ որ եղան

Հասանարիկ կ'ուզէ (Հաֆոնթէն), 21ա՝ Երկու ջորիք (Հաֆոնթէն), 22ա՝ Գայլ ու շուն (Հաֆոնթէն), 24ա՝ Առ Կոյսն անարատ, 25ա՝ Նուազի քի տօնի անուան Պ. Հ. Նիկողայ Ազգերեան 1856, 27ա՝ Ծնունդ 1856, 28բ՝ Ծնունդ 1857, 31ա՝ Մշակաց երգ (տե՛ս «Եղիսաբեթ»), 31բ՝ Ողբ (տե՛ս Եղիսաբեթ), 33ա՝ Ամուսինք (տե՛ս Եղիսաբեթ), 34ա՝ Սէր (տե՛ս Եղիսաբեթ), 34բ՝ Յոյս (տե՛ս Եղիսաբեթ), 35ա՝ Համբերութիւն (տե՛ս

Եղիսաբեթ), 35բ՝ Յարութիւն 1864, 36բ՝ Ծնորհաւորութիւն յորդոյ առ մայրն իւր, 38ա՝ Mme. Desboulie's, 39բ՝ Խօսակցութիւն, Դաստիարակութիւն. Շուշան, Կարինէ, Գոհար, Սաթենիկ, Բարենշան, Զատիկ. Թատրոն մըն է (Օրիորդաց Վարժարան, Կարգի Անարատ Յղութեան ի Սամաթիա), 51ա՝ Քննութենէ յառաջ, 52ա՝ Պարզեաբաշխութենէ ետքը (Օրիորդաց Վարժարանի ի Սամաթիա)։

2209

(Հիմ քիւ չուսի)

ՀՕՐՆ ԱՂՓՈՆՍՈՍԻ ՀՈՌՈՒԵՐԻԿԵԱՅ ՀՐԱՀԱՆԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1882

ԹՈՒՂԹՔ՝ 184, իջեցուցած 1—382: ՄԵՆՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 19X12: ՊՐԱԿՔ՝ 116 ճշմանկաւած: ԳՐՈՒ-ԹԻՒՆ՝ միտօն 15X8: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻՒԹ՝ ճորագայն պարք քաւք: ԿԱՏՄ՝ կիտալք քաւք պատա քաւք: ԹՂԹԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկանակ քաւք: ՀԱՆԳՈՍԱՆԱԿ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ ճարտար: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐԳՈՐԱՆԱԿ՝ Կեւ. չկան: ԴԱՏՈՐԿ՝ 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1882: ԳՐԻՉ՝ ճաշեամ փրանկիսկոն (ճաշեամ Հ. Յակոբյան): ՏԵՂԻ՝ Վիճակ: ԵՆԵԱՅԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ՝ 2բ, 3ա, 178բ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Հօրն Աղփոնսոսի Հոռոքերիկեայ Հրահանգ կատարման եւ ջրիստոնէական առաքինութեանց: Գ. մասն Բ. գրոց՝ Խոնարհութիւն: Թարգմանութիւն ի գաղղ. Բ. փրանկ. Տաշեան (Վ. Հ. Յակոբյան Վ. Տ.)» ամուսնեաւ մասը գրուած է մատիտով օտար գրչէ: Ե՛ Վիճակնա, ի Վանա Քաղապանութեան Ս. Աստուածածնի 1882»։ (Աշխարհաբար)։

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Մասն Գ.։ Երրորդ ճառ: Խոնարհութեան վրայ»։ Գրուի Ա—Խ (ԹՂ. 180ա)։

ԹՂ. 182ա. «Յանկ գլխոց»։

ԵՆԵԱՅԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 2բ.՝
«Ահա ճեղք եղբայր ճեղք դաշտ,
Որուն հետ երկինքն է հայտ.
Հաւոր անցնելով դու ասկից,
Կատարելութեան որ յայս կից...» (6 տաւմ, տակը ստորագրուած՝ մատիտով «Թարգմանիչը»)։

ԹՂ. 3ա. «Սիրելի ընթերցող: Առաքինութեան ճամբուն մէջ միշտ գամ ջան զգամ յառաջադէմ ընթանալու համար Ս. Հարք եւ հոգեւոր Մատենագիրք գլխաւորաբար երկու առաքինութիւն կը յանձնեն՝ աղօթք եւ խոնարհութիւն... Նոր սկսանողաց դիւրացնելու համար յորդորանօք եւ զործակցութեամբ աշակերտակիցներուս ձեռք զարկինք այն պատուական զրուածքը Հայերէն ալ Թարգմանութիւն, այնպիսի սկզբնագրի մը վրայէն, որ ամենուն ծանօթ եւ յայտնի է, սակայն օտար լեզուաւ լրլրուն սկսանողաց գրեթէ անօգուտ... արդէն այս չորս գրքերն ալ Թարգմանուած էին զարգար, բայց այս խոնարհութեան ճառը չկար, կամ չեն Թարգմանած, կամ ուրիշ պատճառի համար մեր ձեռք չէ հասած: Մենք ալ որպէս զի թէ առ Թարգմանութիւնը լրացնենք եւ թէ ի Թարգմանութեան վրած գրչի մըր ստանանք՝ գաղղիերէն սկզբնագիրն վրայէն Թարգմանեցինք, զոր Ռեկինոս Տէմարիոս Աբբան երկրորդ անգամ Թարգմանեց, բուն բնագրին՝ սպանիերէնէն երեք օրինակները առկէն ունենալով՝ աւելի 1815ին ի Սէփիլիա տպուածին հետեւեցաւ, որուն վրայէն է այս Հայ Թարգմանութիւնը, Եւ մեր վերջնական բաղձանքն է, որն այս դոյզն վաստակով տնկել մեր եղբայր տոհմի մէջ այս սքանչելի առաքինութիւնը, որպէս զի ասոր մէջ լաւ կրթութեամբ կարենան օր մը իրենց վախճանին հասնիլ՝ որ է զործել ի փառս Աստուծոյ եւ յօգուտ Ազգին՝ Վիճակնա»։

ԹՂ. 178բ. «Մայր, դու օգնէ»։

2210

(Հիմ թիւ 322)

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆԻ

ՎԻԵՆՆԱ(°)

ԺԹ. դարու սկիզբները

ՔՈՒՂԹՔ՝ 140, իջեկայումս 1—222 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.6×12.8: ՊՐԱԿՔ՝ 17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15×9: ՑՈՂՔ՝ 19: ՆԻԻԹ՝ էիմ զորաւոր հաստիկի թուղթ, ոչ ազնիւ: ԿԱՋՄ՝ թղթապատ ստաւարաբուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կաղքէ քիչ մը վնասուած, թանաքը մերծծուած, բնականուրը սակաւ թաւակամ լաւ: ԳԻՐ՝ էիմ շեղազիւ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 135բ—140բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ, Միիթարեան մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար վիսնայ: ՑԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Քերականութիւն Լատիներէն լեզուի»: Միջին ԹՂ. 181բ մայմ թիւ

2184 ձեռագրիմ հետ, մամրամասն բովանդակութիւնը տես ամբ: Ներկայումս ունի սակաւ յաւելումս մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 132ա. «Յաղագս ներդրածական բայից ինչ, որոց խնդրառութիւն տարբեր է ի հայկականէն»:

ԹՂ. 133ա. «Ձեզոք բայից ոմանց խնդրառութիւն»:

ԹՂ. 134ա. «Յաղագս հասարակ բայից»:

2211

(Հիմ թիւ 169 եւ 366)

ՄԵՑՎԷ ԽԻԻԼԱՍԷՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ՝

1816էն ետք

ՔՈՒՂԹՔ՝ 54, իջեկայումս 1—80: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18×18: ՊՐԱԿ՝ Զ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×8: ՆԻԻԹ՝ էիմ զորաւոր միջակ հաստաբանաբար ազնիւ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ թղթապատ զորաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման մատրցիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 58—54: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1816էն ետք: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պոլիս: ԳՐԻԶ՝ ամայտ: ՑԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Մէյլէ խիւլասէտի» — Պրատիկէն: Հայկառաւիկում գրութիւն մը ըմպելով 1816ին Հռոմ վերադարձուած՝

Անտոնեան Միաբանութենէ՝ Հ. Պողոս Տէվրիշեանի աշխատանքներում: Հայատառ բարբերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Մէյլէ Տէվրիշ օղլունուն հափաղըը Հոգելից Պատու նաժնիսէ օլան զիթապը խիւլասէ իտէր: Նէ մութլու սանա էրմէնեան միլլէթի զի սէն ուլջուտա...»:

2212

(Հիմ թիւ չունի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌՄՂԷ (1848)

ՔՈՒՂԹՔ՝ 64, իջեկայումս 1—84 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5×12.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ձեռնակումս: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14.5×8.5: ՑՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զորաւոր միջակ հաստաբանաբար թուղթ: ԿԱՋՄ՝ կիսաթ, թղթապատ ստաւարաբուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝

ՄԱՆՔ՝ կազմը ձեւում, զորածածկանքներ թուղթները ապտոտ: ԳԻՐ՝ մատրցիւր միջին չափով: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկամ: Ցղազրումս պատկեր վաղարշակի Լազը թագաւոր ԹՂ. 5բ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 3բ, 4բ, 5ա, 50—77, 81—84: ԺԱՄԱՆԱԿ՝

ՌՄՂն (1848): ԳՐԻՑ՝ ամծամբ, Միխայիլի
աշակերտ մը: ՅԵՂԻ՝ Վիճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ լու-
թի:

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. «Ժողովածոյդ
Հայկական եւ Տաճկական (յիշեալեմ) երգոց:
Ի Վիճմա ի Վանս Պ. Ս. Աստուածածնի
1848 ՌՄՂն»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Կեցցէ աշխարհն Հայոց Հա-
յաստան, կեաց զիջացալ ազգաց Համօրէն,
կեաց Վաղարշակ արքայ Հայոց մեծաց եւ
զիջացանց, մի ոք զգեզ պախարակեսցէ:
Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի...» (7 տուռ):

Թղ. 6բ. «Տաղ ի վերայ Եկեղեցւոյ,
փեսայն իմ գոչէ առ ի յերկնէ...» (5 տուռ):

Թղ. 7ա. «Տաղ ի վերայ Տրդատայ,
Մաղիկ պայծառ վարդ թերաբաց...» (5
տուռ):

Թղ. 7բ. «Տաղ ի վերայ Գայլ Վահանայ,
Նետ թափանցիկ սուսեր Հասու երկբերան...»
(5 տուռ):

Թղ. 8ա. «Տաղ ի վերայ Սմբատայ Մա-
միկոնեան, Թագ փառաց մերոց այր ցան-
կալի...» (5 տուռ):

Թղ. 8բ. «Տաղ ի վերայ զինչոյ,
Արփազեղ կառք արեւուն...» (3 տուռ):

Թղ. 9ա. «Վայելազեղ նազելի իմ...»
(6 տուռ):

Թղ. 9բ. «Հարսն ոսկեթել զուարթ
ճմեկով...» (7 տուռ):

Թղ. 10ա. «Տաղ ի վերայ ոսկւոյ,
Լուսափայլ տեսիլ քո պատկեր նմանեալ
լուսնի...» (4 տուռ):

Թղ. 10բ. «Շուշուսգեղ դու օրիորդ
պօսակ վարդից կոյս Մարիամ...» (3 տուռ):

Թղ. 11ա. «Մարգարիտ լուսազեղ ընտ-
րեալ Հաղարաց...» (4 տուռ):

Թղ. 11ա. «Տաղ ի վերայ Սենեքերիմայ,
Տիպ տենչալի արեգական երեւեցար ի տես
ակն...» (6 տուռ):

Թղ. 12ա. «Եկ ի լերանց խնկաբերաց,
անձկամ քո սիրոյդ...» (4 տուռ):

Թղ. 12բ. «Տաղ ի վերայ քաջն Վար-
դանայ: Ի պարս ընտրեցոյ վեհեց դիւցա-
զանց...» (8 տուռ):

Թղ. 13ա. «Տաղ ի վերայ քաջն Վասա-
կայ, Վասակ տիրադրութ, այր չարագը-
գիտ...» (4 տուռ):

Թղ. 13բ. «Սիրալիլ դուռատիս յար-
դանօք մեծվայել...» (4 ու կէտ տուռ):

Թղ. 14ա. «Ով իմ Սերկեան ոգիդ ազ-
դու Ապողոնեան...» (7 տուռ):

Թղ. 15ա. «Առ Վտակ, Միշտ հոռեմըր
քաղցըր եւ Հեղիկ...» (5 տուռ):

Թղ. 15բ. «Ի վերայ Տորթայ, Երգեա
անձըն իմ փառաց Տեառն օրհնութիւն...»
(5 տուռ):

Թղ. 16ա. «Առ դառն անմեղ, Ուստի՞
կու դառ դու դառնիկ...» (9 տուռ):

Թղ. 16բ. «Մասիս Հարկանէր զրպար-
տութիւն...» (3 տուռ):

Թղ. 17ա. «Քաջաշաղթ ազգին Անգղ-
իացւոց նուագ, Ըզրաստափայտ Գաղղիա-
կան, Ըղճիւնիկեան զիբերական...» (7
տուռ):

Թղ. 17բ. «Ի Մշունդ Քրիստոսի, Երդ
զարմանալի եղեր...» (5 տուռ):

Թղ. 18ա. «Բանայ մարդ թշուառ յոր-
ժամ ծընանի...» (4 տուռ):

Թղ. 18բ. «Մեծի սիրոյն տիպ զեղե-
ցիկ...» (21 տուռ):

Թղ. 21ա. «Ի նաւն: Ահա տեսէք զի՞նչ
կայր ծովին որ նաւն ուռամբ կայր...» (11
տուռ):

Թղ. 22ա. «Դառն է այդ աղքատու-
թիւն...» (3 ու կէտ տուռ):

Թղ. 22բ. «Սիրուն մանկիկ առ իս
դարձիր...» (7 տուռ):

Թղ. 23բ. «Կաց Պէտթիէ՛ խախտել
փորձես բայց ընդունայն...» (4 տուռ):

Թղ. 24ա. «Ի տապան Արեւի, Գիտեմ
Արեւ, լացին Հերիք ծնողք զքոյդ ոսկեր-
տիք...» (5 տուռ):

Թղ. 24բ. «Եկ ով Սուրբ Հոգի յստակ
Հուր...» (3 տուռ):

Թղ. 24բ. «Ճգունքս անցին Հարցա-
փորձին...» (1 տուռ):

Թղ. 25ա. «Երբ Հեռացիս դու ի մեղաց
անձն իմ...» (2 տուռ):

Թղ. 25բ. «Ով բարեկամդ իմ մըտերիմ,
ոյր ոչ ծառայք եւ աղախին...» (5 տուռ):

Թղ. 26ա. «Սարակցցցայդ իմ մշտա-
գով...» (14 տուռ):

Թղ. 27ա. «Առ սուրբն Անտոնի: Ըղբեզ
սուրբ Հայր Անտոնիէ...» (4 տուռ եւ մէկ
կրկնորդ):

Թղ. 27բ. «Յոյժ զեղեցիկ եւ պատուա-

կան պարծանք սեռի ազգի մարդկան...» (3 տում եւ 1 կրկնաբար) :

Թղ. 27բ. «Հար դու յաղիս եւ ի լար...» (6 տում) :

Թղ. 28բ. «Ակորիին մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...» (5 տում) :

Թղ. 29ա. «Երգէ տաճկականք, Քէթսէ-մանի պահէսինտէ ի ֆէնտիմիդ տուստէ...» (10 տում), Թուրքերէն երգքեր կը հասնին մինչեւ Թղ. 40բ. :

Թղ. 41ա. «Զէ ճշմարիտ թէ ուղղու-թիւն իցէ լոկ...» (6 տում) :

Թղ. 41բ. «Պահէ Աստուած ու պաշտ-պանէ կայսրն ու երկրի մեր անգուս...» (2 տում) :

Թղ. 42ա. «Հաճեաց այսօր Տէր մար-դասէր...» (2 տում) :

Թղ. 42բ. «Որպէս ամպ արագ սլա-նայ...» (1 տում) :

Թղ. 43ա. «Զորոյցք են թէ դարք առնեն յորոշ լափ դարձադարձ...» (տումներու բաժանում չ'երեւիր) :

Թղ. 43բ. «Ե՛կ ով Սուրբ Հոգի յստակ Հուր...» (տումներու բաժանում չ'երեւիր) :

Թղ. 44ա. «Ճգունքս անցին, հարցա-փորձին ահա վերջ է...» (1 տում) :

Թղ. 44ա. «Ով ամենասուրբ ով բա-զուսողորժ քաղցր միշտ Կոյո Մարիամ...» (1 տում) :

Թղ. 44բ. «Աւաղ աս ինչ ցաւեր սիրտս պատեր...» (տումներու բաժանում չ'երե-ւիր) :

Թղ. 45ա. «Մէ՛մ մ'ալ ոհ ան իմ հայրենի չէն երկիրներս տեսայի...» (2 տում) :

Թղ. 45ա. Լեհերէն երգքեր :

Թղ. 49ա եւ բ' Թուրքերէն երգքեր :

Թղ. 78ա. «Յանկ երգոց» :

2213

(Հիմ թիւ 299 եւ 166)

Ս. ԲՆԵՆԴԻԿՏՈՍԻ ԿԱՆՈՆՔ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԿԱՄ ԹՐԻԽՍՏ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 81, իջեկայւած՝ 1—148: ՄԵՄՈՒՔ-ԹԻՆՆ՝ 18-7X12-7: ՊՐԱՎՔ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միա-սիւս 18X8-5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆՈՒԹ՝ 5իւս զօրտաք միջակ հաւաքածայի սեղանակ քաղք: ԿԱՅՄ՝ քաղակ ստաւարքաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղքներ եւ ամցման ճօղքներ խառն: ԹԱՆՔ՝ ան: ԶԱՐԳԱՐԱՎՔ՝ եւս, լիւս: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 3բ, 6ա մեծ մասով, 79բ մեծ մասով, 80ա վաղի կտր. 81: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամծափք, ՄԻՔՐՈՒՄԵՆՆԵՐ: ՏԵՂԻ՝ վեհապետի կամ Թրիքսոս: ՅԵՍԱՅԱՍՐԱՆ՝ յունիք :

Մատենան է՝ Թղ. 3ա. «Կանոն սրբոյ Հօրն Բենէդիկտոսի Աբբային»: Հմտ. Տա-շեան Յուլիան Զեռ. 307 էջ 734 եւ Ակինեան Հ. Ն.՝ Ներսէս Լամբրոնացի, Ազգ. Մատ. ժՀԹ, Վրեհնա 1956 էջ 284: Այս քաղաքա-մաշիւմը տարբեր է սակայն բառեր մաշիւմը-մաշիւմ :

ԲՈՎԱՆԻԱՆՈՒԹԻՆՆ

Թղ. 4ա. «Վկայութիւնք ոմանք զկանոնէ սրբոյ Հօրն Բենէդիկտոսի»: Յառաջ կը բերուին՝ ընդ ձեռնադիր մատենէ զբազան սրբոյն Վիգորի փարիզականէ, 4բ՝ ընդ

ժողովոյ Առաքելադատանացոյ Հռիփսիմիայ յամի Տեառն 870 ենթ սրբոյն Լէօտէկարիոսի եպիսկոպոսի եւ մարտիրոսի, ի կանոնի Հնգեաւասաներորդէ, 4բ՝ ըն վարս սրբոյն Օտանոսի Աբբայի Կղանիւղէնացոյ, 5ա՝ «Կառափրիտոս Աբբայի Վինտոյնացին», 5բ՝ «Ասացուած մեծին Կոզմայի Մէտիլէոսի, ՂԵՐԱՆԻ Թօնացանայ երկրին, Յառաջոյ զլիւոյ զրդոյն Թօնայի Կալէրի որ մակազրի կրօնա-ւոր», 5բ՝ «Ուրբանոս ութերորդ պապն, ի կոնդակի առ մայրապետս Գրանգօնէնա-ցին» :

Թղ. 6բ. «Սրբագունեղի եւ աստուածա-հանդի Հօրն Բենէդիկտոսի, Հեղինակի միայնակեաց առ կանոն իւր յառաջա-նութիւն: Ունկնդիր լեր, ով որդեակ, պատուիրանաց վարդապետին, եւ խոնար-հեցո զունկն սրտի լոյս եւ զառազեցութիւն զթաճի Հօրն յօժարութեամբ ընկալ եւ զոր-ծունէաբար կատարեա...» :

Թղ. 10ա. «Մկասնի կանոն սրբոյ Հօրն Բենէդիկտոսի: Գլ. Ա.՝ Յաղաքս սեռից միայնակեաց» :

Քղ. 11ա. գլ. Բ.՝ Թէ որպիսի պարտ իցէ գու Աբբայն:

Քղ. 14ա. գլ. Գ.՝ Յաղազս եղբարց ի խորհուրդն առբերելեաց:

Քղ. 15բ. գլ. Դ.՝ Թէ ո՞րք իցեն գործիք բարեաց գործոց:

Քղ. 18ա. գլ. Ե.՝ Յաղազս հնազանդութեան:

Քղ. 19բ. գլ. Զ.՝ Յաղազս լուսութեան:

Քղ. 20բ. գլ. Է.՝ Յաղազս խոնարհութեան:

Քղ. 25բ. գլ. Ը.՝ Յաղազս աստուածայնոց պաշտամանց ի գիշերոց:

Քղ. 28ա. գլ. Թ.՝ Թէ քանիք սաղմոսք ասելիք իցեն ի ժամս գիշերայինոց:

Քղ. 27ա. գլ. Ժ.՝ Թէ զիարդ ի ժամանակի ամառան առնիցի օրհնութիւնն գիշերային:

Քղ. 27բ. գլ. ԺԱ.՝ Թէ որպէս առնիցին հսկմունք ի յաւուրք կիրակիցից:

Քղ. 29ա. գլ. ԺԲ.՝ Թէ որպիսաբար առնիցի հանդիսութիւն առաւօտեան ժամու:

Քղ. 29բ. գլ. ԺԳ.՝ Թէ զիարդ ի լուր աւուրք առնիցին առաւօտեան ժամքն:

Քղ. 30բ. գլ. ԺԴ.՝ Թէ որպիսաբար առնիցին հսկմունք ի տօնս սրբոց:

Քղ. 31ա. գլ. ԺԵ.՝ Թէ ի յորս ժամանակս ասիցէ այլելուիայ:

Քղ. 31բ. գլ. ԺԶ.՝ Թէ որպիսաբար ի մէջ աւուր առնիցին պաշտօնքն աստուածայինքն:

Քղ. 32ա. գլ. ԺԷ.՝ Թէ որքանք սաղմոսք ընդ այն ժամս երգելիք իցեն:

Քղ. 33ա. գլ. ԺԸ.՝ Թէ որով կարգաւ ասելիք իցեն սաղմոսքն:

Քղ. 35բ. գլ. ԺԹ.՝ Յաղազս խրատու սաղմոսելոյ:

Քղ. 38ա. գլ. Ի.՝ Յաղազս յարգութեան աղօթից:

Քղ. 36բ. գլ. ԻԱ.՝ Յաղազս տառնապետաց մենաստանի:

Քղ. 37ա. գլ. ԻԲ.՝ Թէ որպիսաբար ննջիցեն իրայնակեացք:

Քղ. 38ա. գլ. ԻԳ.՝ Յաղազս բանադրեցման յանցանաց:

Քղ. 38ա. գլ. ԻԴ.՝ Թէ որպիսի պարտ իցէ գու կերպն բանադրանաց:

Քղ. 39ա. գլ. ԻԵ.՝ Յաղազս ծանրագունից յանցանաց:

Քղ. 39բ. գլ. ԻԶ.՝ Յաղազս այնց, որք թարց հրամանի Աբբային կցորդին ընդ բանադրելոց:

Քղ. 39բ. գլ. ԻԷ.՝ Թէ որպիսաբար հոգածու պարտի գու Աբբայն շուրջ զբանադրեցելովք:

Քղ. 40բ. գլ. ԻԸ.՝ Յաղազս այնց, որք բազմիցս խրատեցեալ ոչ վերուղղին:

Քղ. 41բ. գլ. ԻԹ.՝ Միթէ պարտիցին վերստին վերընդունեցեալք լինիլ եղբարքն արտաքսեցեալք ի մենաստանէ:

Քղ. 42ա. գլ. Լ.՝ Յաղազս մանկանց փոքրագունի հասակի թէ որպիսաբար խրատապատիւ պարտիցին:

Քղ. 41ա. գլ. ԼԱ.՝ Յաղազս մատակարարի մենաստանին թէ որպիսի իցէ:

Քղ. 43բ. գլ. ԼԲ.՝ Յաղազս երկաթեղինաց կամ իրաց մենաստանին:

Քղ. 44ա. գլ. ԼԳ.՝ Միթէ պարտ իցէ իրայնակեցաց գիր ինչ յատուկ ունիլ:

Քղ. 44բ. գլ. ԼԴ.՝ Եթէ ամենեղին հաւասարապէս պարտիցին ընկալնուլ զհարկաւորոց:

Քղ. 45ա. գլ. ԼԵ.՝ Յաղազս շաբաթաւորաց խոհարանին:

Քղ. 46ա. գլ. ԼԶ.՝ Յաղազս եղբարց հիւանդաց:

Քղ. 47ա. գլ. ԼԷ.՝ Յաղազս ծերոց կամ աղայոց:

Քղ. 47ա. գլ. ԼԸ.՝ Յաղազս շաբաթականի ընթերցողի:

Քղ. 48ա. գլ. ԼԹ.՝ Յաղազս չափու կերակրոց:

Քղ. 49ա. գլ. Խ.՝ Յաղազս չափու ըմպելեաց:

Քղ. 49բ. գլ. ԽԱ.՝ Թէ յո՞րս ժամս պատկան իցէ ուտել եղբարց:

Քղ. 50բ. գլ. ԽԲ.՝ Թէ գինի եկեացէին, ոչ ոք խօսիցի:

Քղ. 51ա. գլ. ԽԳ.՝ Յաղազս այնց, որք առ գործն Աստուծոյ, կամ առ սեղան անագան ժամանեն:

Քղ. 52բ. գլ. ԽԴ.՝ Յաղազս այնց, որք բանադրին, թէ զիարդ բաւ արիցեն:

Քղ. 53բ. գլ. ԽԵ.՝ Յաղազս այնց, որք սխալին յաղօթարանի:

Քղ. 54ա. գլ. ԽԶ.՝ Յաղազս այնց, որք ի յայլ ո՞ր իցէ իրս սխալին կամ յանցանիցեն:

Թղ. 54բ. ՎԳԼ. ԽԷ.՝ Յաղաքս նշանա-
կելոյ ժամու պաշտամանն Աստուծոյն :

Թղ. 54բ. ՎԳԼ. ԽԸ.՝ Յաղաքս ձեռա-
դործի հանապազօրդականին :

Թղ. 56բ. ՎԳԼ. ԽԹ.՝ Յաղաքս քառա-
նորդականի պահեցողութեանն :

Թղ. 57բ. ՎԳԼ. Մ.՝ Յաղաքս եղբարց, որք հեռի յաղօթարանէ աշխատին, կամ ի ճանապարհի հեն :

Թղ. 58ա. ՎԳԼ. ՄԱ.՝ Յաղաքս եղբարց, որք ոչ այնքան հեռի չուեն :

Թղ. 58ա. ՎԳԼ. ՄԲ.՝ Յաղաքս աղօ-
թարանի մենաստանին :

Թղ. 58բ. ՎԳԼ. ՄԳ.՝ Յաղաքս հիւրից վերընդունեցեաց :

Թղ. 60ա. ՎԳԼ. ՄԴ.՝ Յաղաքս թէ միայնակեցացն ոչ պարտիցի ընդունիլ զգիրս կամ զպարգեւս թարց հրամանի Աբայինն :

Թղ. 60բ. ՎԳԼ. ՄԵ.՝ Յաղաքս զգնելեաց եւ Հողաթափից եղբարցն :

Թղ. 62ա. ՎԳԼ. ՄԶ.՝ Յաղաքս սեղանոյ Աբայինն :

Թղ. 62բ. ՎԳԼ. ՄԷ.՝ Յաղաքս արուես-
տաւորաց մենաստանինն :

Թղ. 63ա. ՎԳԼ. ՄԸ.՝ Յաղաքս խրատու վերընդունեցեաց եղբարցն :

Թղ. 65ա. ՎԳԼ. ՄԹ.՝ Յաղաքս որդոց ազնուականաց կամ աղքատաց որք մատու-
ցանինն :

Թղ. 66ա. ՎԳԼ. Կ.՝ Յաղաքս քահա-
նայից, որ կամիցին բնակիլ ի մենաստանինն :

Թղ. 66բ. ՎԳԼ. ԿԱ.՝ Յաղաքս միայնա-
կեցաց պանդխտաց, թէ որպիսաբար վերըն-
կալեալ լիցինն :

Թղ. 68ա. ՎԳԼ. ԿԲ.՝ Յաղաքս քահա-
նայից մենաստանինն :

Թղ. 68բ. ՎԳԼ. ԿԳ.՝ Յաղաքս կարգի
սողոյնինն :

Թղ. 70բ. ՎԳԼ. ԿԴ.՝ Յաղաքս կարգեց-
ման Աբայինն :

Թղ. 72ա. ՎԳԼ. ԿԵ.՝ Յաղաքս վերա-
կացուի մենաստանինն :

Թղ. 74ա. ՎԳԼ. ԿԶ.՝ Յաղաքս դոնա-
պանի մենաստանինն :

Թղ. 75ա. ՎԳԼ. ԿԷ.՝ Յաղաքս եղբարց ի
ճանապարհ ուղեւորելեացն :

Թղ. 75բ. ՎԳԼ. ԿԸ.՝ Եթէ եղբօր ուսեք
անկարելիք հրամայիցինն :

Թղ. 76ա. ՎԳԼ. ԿԹ.՝ Յաղաքս թէ ի
մենաստանի մի յանդգնիցին մինն զմիւսն
ջատագովելըն :

Թղ. 76բ. ՎԳԼ. Զ.՝ Յաղաքս թէ մի
յանդգնիցի ով ոք եւ իցէ, զոք երբէք հար-
կանել կամ բանադրելն :

Թղ. 77ա. ՎԳԼ. ԶԱ.՝ Յաղաքս թէ
հնազանդէ իցեն իրերաց եղբարցնն :

Թղ. 78ա. ՎԳԼ. ԶԲ.՝ Յաղաքս բարւոյ
նախանձու, զոր պարտին ունիլ միայնա-
կեացնն :

Թղ. 78բ. ՎԳԼ. ԶԳ.՝ Յաղաքս այնորիկ,
թէ ոչ մանայն պահումն արդարութեան իցէ
համակացուցեալ յայսմիկ կանոնին :

Թղ. 79բ. Կը վերջումայ՝ «Առնողաց
զայսոսիկ վերնայինք յայտնեացին թագաւո-
րութիւնք՝ Ամէն :

Թղ. 80ա. Գրքիս ցամկն է, սուկտն է
141—146 պաղկեսիւն՝ մնացած է միայն Գլ.
Հ—ՀԳ—ի մասը :

Թղ. 80բ. «Սուրբն Գրիգոր Հոռոմայ
Հայրապետն, այսորիկ անուան առաջինն,
յաղաքս վերահաստատութեան կանոնի սր-
բազունեղի Հօրն Բենէդիկտոսի, ի յատկօ-
րինութենէ շնորհեցելոյ մենաստանին Սուպ-
լալէնացւոյ, Եւ Գրիգոր սրբոյ Հոռօմականի
Եկեղեցւոյ Հայրապետ, գրեցի զվարս երա-
նեցելոյն Բենէդիկտոսի... Վերջ՝ զորս ինքն
սուրբն կառոյցն :

2214

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԻՋՈՑԳ ԿԱՏԱՐՆԵԼՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1886

ՔՈՒԼՔԻ 14, իջեկայւած 1—28: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻԻՆ՝ 18.5×11.5: ՔՐՈՒԿԻ 2: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միա-

սիւս 15.5×9: ՏՐՈՒՔ՝ 26: ՆԻԽԹ՝ գծաւոր միջակ
հաստութեամբ քաւք: ԿԱՐՄ՝ ճարկայիս չափ:

ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բալթալիմ իսկապետ, արտաքին
բազմաբն զարգացում եւ պատասխան, խնամաւորներ
վնասուած: Գիր՝ մաշուր Եստրգրի շատ մօտ վարժ
շաղկապ: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
եւն. չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻՉ՝ Այսմ Եղ.
Արտէմ: ՏԵՂԻ՝ Վիսնիմ: ՏԵՐ՝ Թիթայեմ Հ. Ամսոն:
ԾԻՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թ. 14ր:

Մատենան է՝ ՎԻՇՆԵՐ Կատարելութիւն
ստանալու համար: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Հոգեւոր գիրքերը շատ բան
կը պատրաստեն կամ կը ժատակարարեն
կատարելութեան համար...» (Ա—Դ):

ԾԻՇԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թ. 14ր. «Ամսոնաց յիշատակ Վ. Հ.
Անտոնի 1886 Հոկտ. 3, ի տօնի ամենա-
սուրբ վարդաբանի: Եղ. Արսէն Այսն:»

Թ. 1ա. «Թիթայեմ Եղ. Արսէնի:»

2215

(Հիմ քիւ չուծի)

ԳՐԱՐԱՅԱԳԻՐԻՔ

ԱՆՍԱՅ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48, իւլիանական 1—81 եւ 1—13:
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.8×11.3: ՊՐԱԿ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտաւ 13.5×8.2: ՏՈՂԹ՝ 28: ՆԻԹ՝ միջակ հա-
տուրեմամբ էին բազմ: ԿԱՄՍ՝ չուծի: ԼԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լաւ, կը պակաս էր 38—38: ԳԻՐ՝ մաշուր գնդեցիկ
Եստրգրի: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
եւն. չուծի: ԳԱՅԱՐԱՆ՝ Թ. 88ր, 40ր, 47ր—48ր:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Ուզա-
նեմ Հ. Ռաֆայել: ՏԵՂԻ՝ Եղայ: ԾԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝
չուծի:

Մատենան է՝ «Քարոզագիրք», հաւա-
մարար քարգմանութիւն Ուզունեան Հ.
Ռաֆայելի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Ա. Կիրակի Գալստեան:
Քարոզ Ա. Թէ էր վասն խաչ յաւուր դա-
տաստանի հանդերձեալ է երեւել: Բարձրա-
ցուցիք զգլուխս ձեր (Ղուկ. ԻԱ. 28):
Ոչինչ ի համօրէն պատճէնս աստուածային
զրոյց սաղբի, Թիլաղի, յարաղի յաճա-
խազայն, լաւ զվերջին աւուր յիշատակ...»

Թ. 11ա. «Քարոզ Բ. Պատեանկան
պարապմունք յաւուր Գալստեան: Յայնժամ
տեսցեն զՈրդի մարդոյ (Ղուկ. ԻԱ. 27):
Ժամանակն գալստեան է ժամանակն այն,

զորմէ Պաղոս ասէ. Ահաւաթիկ ժամանակ
ընդունելի...»

Թ. 17ա. «Քարոզ ի Տեառնդառաջի:
Տեսին աչք իմ զգիրկութիւն... (Ղուկ. Բ.
32): Մովսէսի Հին օրէնքը զաւակ ծնող
կրնկան մը քառուն օր տաճար մը տնալու
հրաման չէր ի տար...»

Թ. 24ա. «Զափէ դուրս բանը, չափէ
դուրս ալ գէշ է: Բանը զիտցող տանտէր մը
չափ կը պահէ...»

Թ. 34ր. «Քանեոսքի նախարարին վրայ:
Քանեոսքի Լեւ Նախարար մը սովորութիւն
էր ըրած...» (յամգաւար):

Թ. 40ա. «Ա. Բայց եւ ոչ նախ ընդ ի
քո միտս անկարծ տեսչին հասանել...»
(յամգաւար):

Թ. 41ա. «Քարոզ ի Մենդեան Քրիս-
տոսի: Բնաբան՝ Ահաւաթիկ աւետարանեմ
ձեզ զուրախութիւն մեծ... (Ղուկ. Բ. 10):
Զայսօրինակ ասէր երբեմն բազում հարիւր
մօթ յառաջ հրեշտակն երկնից...»: Վեր-
ջաւորութեամբ Թ. 47ա՝ «Երեւալ ի 25.
Դեկտ. 1850 ի Գերմանական լեզուէ Հօրն
Սոմմերի: Հաւանաբար միայն այս վերջիմ
քարոզը:

2216

(Հիմ քիւ 374)

ՊԱՐՏԵՋ ՀՈՎՈՒԱՅ ՀԱՄԱՌՕՏԵԱԿ

ՎԵՆԵՏԻԿ

1780

ԹՈՒՂԹՔ՝ 142, իւլիանական 1—285: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
18.5×13: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝

միտաւ 14×9.5: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻԹ՝ էին զօրաւար,
միջակ հատուրեմամբ բազմ: ԿԱՄՍ՝ գիրքաբեք

ստաւարաբարձք՝ կոնստանտինոպոլսի գրքավ՝ ՎՊՊ-
կանոնաւ: Գրեթեմեծական վարդապետութիւն մե-
տադրէ, Բարդանեալ յաշկեհատաց Միկիթայայ
Աբրայիմ, Վենետիկ 1780, ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ կողմի
մերժիմ մասին կայտարարութեամբ յոնաւարութե-
րամեմատ, ընդհանուր լաւ: Գի՛ր՝ ամբամն ձուր-
գրի: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՌԻՄԱՆՔ՝ եւս. լաւի:
ՏԱՎՐՈՒՄՈՒՄ ՊԱՏԿԱՆՔ՝ Ատաւանտաւոր՝ տակը գրու-
թիւմ՝ լինելու ամենայն յայտ կենաց եւ զօրութիւն Սի-
24, իսկ պատկերի նրբշտակները իրենց ձեռքերում
մէջ բռնած եւ զանազան վերադարձութիւններով ցուցա-
բերքեր: ԴԱՏԱՐ՝ Թ. 1-3-ում, 135-142-ը: ԺԱՄԱ-
ՆԱՎ՝ 1780: ԳՐԻՉ՝ Պալեան Յոսեփէ վարդ-
Անիկոսի: ՏԵՂԻ՝ Վենետիկ: ՅԻՇԱՏԱՆԱՐԱՆ՝ Թ. 133-ը:

Մատենան է՝ Վարդապետական Հարց-
մունք եւ պատասխաններ քաղեալ ի գրոց
Պարտեզ Հոգեւոր:

ԲՈՎԱՆԻԱՆԻԹԻԻՆ

Թ. 4-ա. Վատարիկն ճառէ՝ առաջնոյ
Հատորի Պարտեզի Հոգեւորաց: Յաղագս քրիս-
տոնական Հատարայ: Դու քրիստոնեայ՝ եւ:
Պ՝ Այո քրիստոնեայ եմ, չնորձօքն Աստու-
ծոյ... (Գլուխ Ա-Բ):

Թ. 8-ա. Վերկրորդ ճառէ՝ Մեկնու-
թիւն առաջնոյ մասին Հանգանակին: (Գլուխ
Ա-Ը):

Թ. 12-ա. Վերրորդ ճառէ՝ Մեկնու-
թիւն յօդուածոց, որք Հային յերկրորդ
Աննն Երրորդութեան: (Գլուխ Ա-Լ):

Թ. 23-ա. Վի չորրորդ ճառէ՝ Մեկնու-
թիւն առ երրորդ Աննն Երրորդութեան:
(Գլուխ Ա-ԺԸ):

Թ. 29-ը. Վարդապետական Հարց-
մունք եւ պատասխաններ յերկրորդ Հատորէ
Պարտեզի Հոգեւորաց: Ի ճառէն առաջնոյ,
Յաղագս յուսոյ, որ է երկրորդ Ատոուա-
ծաբանական Առաքինութիւն: (Գլուխ Ա-
Թ):

Թ. 32-ը. Վերկրորդ ճառէ՝ Յաղագս
աղօթից: (Գլուխ Ա-Դ):

Թ. 35-ա. Վերրորդ ճառէ՝ Յաղագս
տէրունական աղօթից: (Գլուխ Ա-ԺԱ):

Թ. 42-ը. Հարցմունք եւ պատասխաններ
ի չորրորդ ճառէն: Յաղագս Հրեշտակական
ողջունատուութեան, որոյ սկիզբն է Ողջոյն
ընդ քեզ Մարիամ: (Գլուխ Ա-Է):

Թ. 47-ը. Հարցմունք եւ պատասխաններ
յերրորդ Հատորէ Պարտեզի Հոգեւորաց: Ի
ճառէն առաջնոյ: Յաղագս սիրոյ, որ է երկ-

րորդ առաւանձաբանական առաքինութիւն:
(Գլուխ Ա-Գ):

Թ. 50-ա. Հարցմունք եւ պատասխա-
ններ յերկրորդ ճառէն: Յաղագս տասնաբա-
նայ Հրամանաց: (Գլուխ Ա-Բ):

Թ. 51-ը. Հարցմունք եւ պատասխա-
ններ յերրորդ ճառէն: Յաղագս պատուիրա-
նաց առաջնոյ տախտակին: (Գլուխ Ա-Ժ):

Թ. 58-ա. Հարցմունք եւ պատասխա-
ններ ի չորրորդ ճառէն: Յաղագս պատուիրա-
նաց երկրորդ տախտակին: (Գլուխ Ա-ԺԸ):

Թ. 71-ա. Յաղագս եօթն խորհրդոց
քաղեալ ի ճառէն առաջնոյ: Յաղագս խոր-
հրդոց առ Հատարակ: (Գլուխ Ա-Ը):

Թ. 74-ը. Վերկրորդ ճառէն: Յաղագս
Մկրտութեան: (Գլուխ Ա-Է):

Թ. 79-ա. Վերրորդ ճառէն: Յաղագս
Խորհրդոյ Դուռի: (Գլուխ Ա-Ձ):

Թ. 81-ը. Վի չորրորդ ճառէն: Յաղագս
Խորհրդոյ Հաղորդութեան: (Գլուխ Ա-
ԺԵ):

Թ. 87-ա. Վի Հինգերորդ ճառէն: Յա-
ղագս Խորհրդոյ Ապաշխարութեան: (Գլուխ
Ա-ԺԱ):

Թ. 96-ը. Վի յաւելուածոյ: Յաղագս
ներողութեանց: (Գլուխ Ա-Ե):

Թ. 99-ը. Վի վեցերորդ ճառէն: Յա-
ղագս Խորհրդոյ Վերջին Օձման: (Գլուխ Ա-
Ձ):

Թ. 101-ը. Վերրորդ ճառէն: Յաղագս
Խորհրդոյ Կարգին: (Գլուխ Ա-Դ):

Թ. 103-ա. Վուրդերորդ ճառէն: Յա-
ղագս Խորհրդոյ Պատիւ: (Գլուխ Ա-ԺԶ):

Թ. 113-ա. Վի քահանայական փողոյ:
Յաղագս զլիաւոր մոլութեան Հպարտու-
թեան: (Գլուխ Ա-ԺԱ):

Թ. 116-ը. Վերկրորդ ճառէն: Յաղագս
ազահութեան: (Գլուխ Ա-ԺԳ):

Թ. 119-ը. Վերրորդ ճառէն: Յաղագս
բոլորականութեան: (Գլուխ Ա-ԺԲ):

Թ. 122-ը. Վի չորրորդ ճառէն: Յաղագս
Նախանձու: (Գլուխ Ա-Թ):

Թ. 125-ա. Վի Հինգերորդ ճառէն: Յա-
ղագս որկրամոլութեան: (Գլուխ Ա-ԺԱ):

Թ. 128-ը. Վի վեցերորդ ճառէն: Յա-
ղագս բարկութեան: (Գլուխ Ա-Թ):

Թ. 131-ա. Վեթերերորդ ճառէն: Յա-
ղագս ծուրկութեան: (Գլուխ Ա-Թ):

Թ. 134-ա. Վեանկ զլիսոց գրոյս:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԲՆ. 133բ. «Երևանական օրինակոդի մատենիս: Քրիստոնէական վարդապետութեան գիրք մէկն եւ պարզ ոճն շարադրեալ է Մարկանտիոսէ Հոգնիկոսէ գրոցն որ անուանալի կոչի Գառնէզ Հովուսն, եւ ի լատին բարբառոյ Թարգմանեալ ի մեր լեզու յաշակերտաց Տեառն Միեթարայ մեծի վարդապետի եւ Աբբայի: Օրինակեցաւ ձեռագրանկարան զգրչի անարժան Յօսաննէս վարդապետի Գալլեան Անկիւրացոյ ի Վենէտիկ քաղաքի յամի Տեառն 1780 ի Նոյեմբեր 15 ի փառս ամենաօրհնաւ Երբորդութեան, որ է օրհնեալ յախտեանս ամէնչո:

Թղ. 2ր. «Աղեքսանդր Վրդպ. Խաչա-
տուրեան» :

ԻԼԼՈՐԹՈՒԹԻՒՆ

Վերը յիշուած *Գարեգէ Հովուաց* գործիմ
 հայերէնը տես *Տաշեան Յուլիան* էջ 246, թիւ
 50, խոսիմներն աղագումնութեամ խորագիրն է-
 «*Hortus Pastorum, in quo continetur omnis
 doctrina fidei et morum ad conclones, cate-
 chismum, controversias & casus conscientiae,
 omnibus animarum curatoribus necessaria.*
 Auctore R. D. Jacobo Marchantio pastore et
 decano couviniensi, in celebri coenobio cum
 Florentiensi, tum Lobbiensi quondam S.
 Theologiae Professore, Patavia, ex Typogra-
 phia Seminarii, MDCCXXVIII. Apud Joan-
 nem Manfrè, superiorum permissu»։ Մինչ
Տաշեանի ձեռքն ունցած տառաւորները թալ
 չէին տուած ստուգիլու թարգմանիչը, ասե-
 նը յետաքրքանալի նայեր հոս յիշատակարա-
 նութ։

2217

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

ԱՆԿԻՒՐԻԱ(՝)

182516 bnf

Թովկթի՝ 83: ՄեծոթիԹիԻՆ՝ 18.7X14.3:
ՊՐԱԿ՝ չեմ հշմանելս: ԳՐԹԻԹԻԻՆ՝ միսսիւմ
1811: ՏՈՂԻՔ՝ 28: ՆԻԹԻՔ՝ հեմ, միջևի եռաւս
բեռնով զօրաքա թալ: ԿԵՍՄ՝ կիսիկաշի թալա-
պստ ստաւաքաթալաք: ՀԱՄԿԱՄԱՐ՝ լաւ, բայց շատ
սոնդիք բանեմք մերծծուս: ԳԻԻ՝ աճցում հոտերք,
սմբք: ՋՐԻԴԱՐԱՐ՝ հեւ չեմք: ԴԱՏԱՐ՝ Թա-
75բ—83բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1826էն ետէ: ԳՐԻՃ՝ ամեռնօք,
առաջին կողքին մերքը մտոյիսով զրուսեւ 12՝
ՀՕԲազը՝ ԹիԻՆ 1819—1825 ՄԱՅԻՆԻՔ՝ Գալստ Վ. 1825
էժ. 183: ՏԵՂԻ՝ Անկիւբիք(“), հմտւ. Թա. 69ս:
ՏԵՐ՝ Յովսեփանէ վրջ. Կիւրքեան: ԹԵՂԱՏԱԿԱՐԱՐ՝
չաւմ: ՏԵՂԱՅԻՆԻՆԻՆ՝ Ա. կողին մերքին կապմը՝ ժ-
գրեմք Տ. Յովսեփէ՝ մաքաթիսին Կիւրքեան 1809:

Մատենան է՝ «Հաւաքածոյ ազգային
դիպուածոց», Օրագրութիւն եւ վաւերա-
գրեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Յանարժան Տեառնէ Բերովբէէ
առ սիրելի եղբարս ազգին Հայոց :

Ընդ վայր պարպատին ուսկանք որսորդաց
Յորսալ խորասոյգ վայրագոս լողակաց,
Նանիր գինբրի Պետրոս վաստակեաց,
Մինչևե Տերունայն ազդեւ հրամանաց...» (22 տուն)։

Թղ. 2թ. Վեմանարժան Գերովյեզէ առ
«Իրաւաբար» շինելի Սիմոնի վարդապետ :
Նանիբ եւ խոտան պարծանք ընտռեաց ,
Շորթիւ գողուղի զանուկ յաղթանաց
Ուինէ են պարծանք ճիւղանաւորաց
Վէր տալ յանգղուշ այտից երեսաց . . .
(6 տում) :

Քղ. Յր. և՛ Գրիգոր վարժապետն ֆէլ-
տրմալնեան բան պատասխանատուութեան,
Չար է ընաւոր կուրութիւն մտաց,
Չարազոյն քան զայն, կամաւոր նա-
խանձ.

Գալարեակ է ըր յայս դասն կարեաց,
Ոչ ուղիղ դատես զկարեւոր իրաց...»
(36 տուն):

Թղ. 6ա. «Յորդորակ է նմանէ,
Ով իմ Հայրենիք, փառքդ բարձրանայ,
Ով Հայրենասէրք ձեր սէրը շատնայ...»
(50 տուն): Վերջաւորութեամ՝ «Յամէ
Տեառն 1827»:

Քշ. 8ա. «ՐԻՆԱԿ ԲՂԹՅՈՒ ՎԱՍՏՐԻԲԱՐՔԻՆ
ՍՈՅ՝ ԵՒԱՌԵՐ ԳՐԻՍՏՈՍԵՐ ԺԱՈՅ ՏՋՐ ԿԻ-
ՐԱԿՈՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՃԻՆԱՅՆ ՀԱՊՈՅ, ԵՒ
ԺԱՐԱՔՈՅՆ ԳԱՍՏՐԻԲԱՐՔ ՄՃԵՐ ՏՈՆՆ ԿՐԻԽԻՅՈՒ
ԵՒ ԱՎԱՍՏԱՌԻՍ ՍՈՐԵՐ ԼՈՒՍԱՌՈՒՄԷՅ ԱՂՆՆ ԵՒ
ՅԱՆՈՆՆ ԱՃԻՆԱՍՏՐԱՐ ԵՐՐՈՐՈՐԱՆՆԵՆ ՆՈՒ

բակերտեալ չբեղապանծ վեհափառ երկնահանգայն մայր սուրբ Աթոռոյս: Երբէք ժամանեցէ որչափ անդեմք աստուածային բազմապատիկ օրհնութեամբ առ ի վերայ օրհնեալ ժողովրդացդ եւ ի միջի ձերում արժանապատիւ իշխանացդ եւ հասարակաց ամենեցուն մեծամեծացդ եւ փոքունցդ խնդալ Տէր Եկուս Բրիստոս առ յոյսն բնաւից յարազուարճ եւ բերկրական կենեւ: Եւ ընդ աստուածապարգէւ ողջունել եւ հողեւոր օրհնութեանս յայտ լիցի աստուածաբնութեան ձերում ըստ հողեւոր տեսութեան մերոյ...» Վերջ՝ «Գրեցաւ ի Թուին ՌՄԿԶ (1816) եւ յԱպրիլի 1: Ի հրաշալի վանս սրբոյ Կարապետին որ ի Կեսարիա մեծն:

Թղ. 9բ. «Եկուսի Բրիստոսի ծառայ Տէր Կիրակոս Կաթողիկոս ամենայն Հայոց, որ եւ Պատրիարք մեծի Տանն Կիլիկիոյ եւ սպասաւոր սրբոյ Լուսաւորչի Ալոյն եւ ամենասուրբ Երրորդութեան կառուցեալ Մայր Աթոռոյն, յորմէ սիրով ողջունել ծանիք ի Բերիա եղեալ օրհնեալ ազգդ մեր, ի մեծն Պօլսի եւ ներկայութեան սրբազան պատրիարքին երկուց կողմանց եղեալ դանադութիւնն այս է...» Վերջ՝ «Գրեցաւ ի ՌՄԿԶ յԱպրիլի 1 ի հրաշալի վանս սրբոյ Կարապետին Ն. Մ. Տէր Մանուէլ վկայեմ ի սկզբնատպէն բառ առ բառ օրինակեալ դադափառս այս: Ն. Մ. Տէր Միքայէլ վկայեմ թէ՛ դադափառս այս բառ առ բառ օրհնակեալ ի սկզբնատպէն անփոփոխ կրկին օրինակեցաւ 1817 Նոյ. Ի. Տ. Կ. Ն. Բ. Ա.:

Թղ. 10ա. «Ալեքսանդրի կղերց Պօլսոյ, Ամենեւրանեալ Հայր: Ամենախնարհ աղբրսարկուք Հայ միաօնարք Կոստանդնուպոլսոյ եռանդաղին յարգանքօք անկեալ առ ոսոս սրբութեան ձերոյ, դառնութեամբ սրտի եւ արինալից արտասուօք ալաց դիմեն առ ամենազուրկ Հայրդ Համօրէն հաւատացելոց, խնդրելով զգթութիւն եւ զողորմութիւն ի մօտալուս վտանգին յայսմիկ սահելով ի Թակարդ լարեալս ի Միաբարեան միանձանց Վենետիկոյ, որ վառն ուղղափառութեան ազգին Հայոց ընդ ամենայն արեւելոյ...»:

Թղ. 11բ. «Ատենախօսութիւն Տեառն եւ Տեառն Պօղոսի արհիեպիսկոպոսի եւ պատրիարքի մեծի Պօլսոյ առ հաւաքեալ ժողովրդականս ի նախանձախնդրութիւն անիրաւ

զրուցաց ի վերայ սրբոյ Եկեղեցւոյ Հայաստանեայց, ի տաճարի Սուրբ Աստուածածնին մայր եկեղեցւոյ որ ի Կոստանդնուպոլսոյ, յամի Տեառն 1817 ի 12. Դեկտեմբերի: Ես անդ ներկայ եղեալ Նիկողոսեան ճիւղէ դպիրս ունկնդիր գլուխ ի գիր առեալ արձանագրեցի: Ամենասուրբ Երրորդութեան շնորհքն ինչն ի միտս մեր խօսել զուղեղն եւ յականջս մեր ի լսել: Մեր առ ձեզ խօսիլն ոչ այլ ինչ է, այլ միայն վառն փառանց Աստուծոյ եւ եկեղեցւոյ շէրֆին ազգիս խաղաղութեան...»:

Թղ. 17ա. «Եղէթիւ ինայէթիւ վէ հալա Ստամպուլուս ուղղափառ էրմէնի միւնէթէն Գեբրապաշտա Մըւրրըր եպիսկոպոս ճէնապլէրի: Պունտան աշտեմ էրմէնի փաթրիլի ճէնապլէրի Հաղըրըւլ տին...»: Ստորագրուած՝ «18 Դեկտ. 1817 Էսմեֆ աւատալարը պէնտէլէրի»:

Թղ. 18ա. «Մօնսինեօն Հաղըթիլէրի: Էրմէնի փաթրիլի ճէնապլէրի պունտան աշտեմ իշխանէրի ճէլլ էտիպ միւնէթին պէյնինտէ Էօթէտէն պէրու տին խուսուսինտէ...»: Ստորագրուած՝ «26 Դեկտ. 1817 Զէմիյէթին մաթուլա իթտիլի քահանայէրտէն Թահրիր օլուն արգուհալ»:

Թղ. 18բ. «Մլորսական դաւանութիւն Պօղոս Պատրիարքի զոր առաջի եղ ուղղափառաց ի դաւանել եւ ի կնքել: Արդ որ ինչ կ'ընդունի Հայաստանեայց կաթողիկէ սուրբ եկեղեցին ընդունիմ եւ ես...»: Թուալամ՝ 1820:

Թղ. 19ա. «Երկրորդ դաւանութիւն նորին Պատրիարքի: Հաւատամք ի մի Աստուած եւն. առանց նշանակելոյ զբիւղումն Հոգւոյն եւ յորդոյ...»: Թուալամ՝ 1820:

Թղ. 19ա. «Ընդդէմ այսր դաւանութեան գրէ ոմն: Սրբագրելի է գոնէ այսպէս դաւանութիւնն յաճեալ յայժմ յանուն Պատրիարքին Հայոց: Արդ զոր ինչ ընդունի Կաթողիկէ սուրբ եկեղեցին ընդունիմ...»:

Թղ. 19բ. «Նամակ Անտօն Գեբրապաշտառի: Զօք շնորհակալմք քի մօլֆասալ մէք տուպուն ինչ պէնի պու գուրպէթտէ Թիւրիւ հապէրէր...»: Վերջ՝ «17 Դեկտ. 1820 Ն. Մ. Անտօն Մըւրըրեան եպիսկոպոս Սիդեմոյ եւ վիզար»:

Թղ. 21ա. «Նամակ յաճեալ յանուն Հ. Սրապիոնի: Սիրելի Պարոնիդ ողջոյն օրհնութեամբ: Առջի հրամանացդ արտօմալի

Բղթերը առնելով յերակի կը տրտմէի եւ ես լսելով ուղղափառաց յետին նեղութիւնը...: Ստորագրութիւն՝ «Տէր Աննիմոս Վարդապետ»:

ԲՊ. 25ա. «Կոնդակ Մօսսիեօր Քօրէզիյի: Գիշ Վիլէնցիոս Քօռէսի Սարգիս արհիեպիսկոպոսով վէ Իստամպուլտա պատրիարքական վիգար: Բաղպէթլիւ էրմէնի ուղղափառ քահանայարար վէ սէվլիւլիւ էրմէնի ուղղափառ ճէմանաթընա սէլամ վէ գէտէրանի օրհնութիւն: Տիւեանըն վէ ճէհէնէմէն պիղէ սարլը գալտըրտըղը Ֆուրթունալարըն էն զէսկին վագտիստէ...»: Վերջ՝ «Գէյ օղլունտա խանէմիզտէ Մայիս 2, 1820 Վիլէնցիոս Քօռէսի արքեպիսկոպոս, Յովհաննէս Քօլլօրօ արքեպիսկոպոս քանչէլարը»:

ԲՊ. 26բ. «Վճիւռ սուրբ Աթոռոյն: Գէշ կրօնաւոր Աբալյարարըն, վէ ժնլար իլէ պիրլիքտէ պաշկա իբի քահանայարարն վարիպ...»: Վերջ՝ «1820 Յունիս 5: Յունիոս քարտիրալ Սօմայեան սուրբ Ժողովք նազըր վէքիլի, Գառլօ Փէտիլիի սըռ զիւթիպի»:

ԲՊ. 27բ. «Տեղեկութիւն ի վերայ Միտի-Թարեանց բնակելոց ի Վէնէտիկ: Կառուցանող Միաբանութեանն եղեւ նա ինքն Միտի-Թար Աբբայ, որ էր Սեբաստացի, սնեալ ի մէջ նոյն իսկ ազգին Հայոց եւ կրօնաւորեալ ընդ Հայոց ի վանս Սուրբ Նշան կոչեցեալ...: Ստորագրուած՝ «Մեհարով վրդ. Աղա Ջրախան, Թոմայ Վրդ. Համալեան, Սերովբէ Վրդ. Ճէվահիրճեան, Թադէոս Վրդ. Ասկերեան»: (Հմմտ. Զեռ. Բիւ. 1605, ԲՊ. 7բ.):

ԲՊ. 32ա. «Օրապարտութիւն անցից եւ դիպուածոց Կոստանդնուպօլսոյ սկսեալ յաւի 1819 յետ մահուան Տիւքեանի եւ շարուանկեալ մինչեւ ջամ Տեառն... (քուակաթի տեղը բաց քաղուած): Երբ որ Աթանաս Աղային տունը ժամի ձեւով խորանի օտան դըտան, ու անիկայ ալ որ յանցանք մը եղաւ Տիւքեանց մահուանը, Թէ տընէրին ժամ ալ շինէր էն, աս բանը վախցուց ուղղափառներուն ամէնը...»:

ԲՊ. 34ա. «1820 Յունիս 9: Տաւութ Յովսէփի Աղային տունը Մաթոս Աղա, Նազարէթ Աղա, Տաւութ Անտոն Աղա, Թընկըր Յակովբ ու Թընկըր Յովսէփի Աղա խորհրդակցութիւն ընելէն ետքը ուզեցին որ մէկ հնարքով մը քահանայները մատենեն...»:

ԲՊ. 45բ. «1821 Մարտի 17: Ուլաշ

Գուշտան եղած Հոռոմ Գէյերը գլուխ կը քաշեն Թագաւորէն ու հոն շատ երկիրներ կը կոխեն ու Տաճիկները կը սպանեն...»:

ԲՊ. 50բ. «1822 Յունիս 2: Կատրիարքին Ֆերման ելաւ որ Զոհնէկի հետ Հայը աղջիկ չառնէ չի տայ, եթէ ընող կ'ըլլայ նէ նիքեաւ ընող քահանային հետ հարսը ու փեսան տանը դրանք առջեւը կախեն, աս Ֆէրմանին պատրիարքը մէկ քանի բան ալ ուզեց խոռնել բայց չեղաւ, նոյնպէս ճամիւները Ֆերման կարգապահեցաւ որ միտիման եղողը կըզըրպաշի աղջիկ չի տայ»:

ԲՊ. 56ա. «1823 Յունիս 3: Տօնանման Ախտէնիզէն եկաւ Թօփ նետեղով, բայց Թագաւորը խառնէր ճամբէր է. չու գէօփէքէրէ սէօլլէյին քի Թօփ աթմասընլար. նէ իշ կէօրտէյէր քի Թօփ աթմօրլար»:

ԲՊ. 58բ. «1824 Մայիս 20: Ֆոռնսօզին էլլին եկաւ ասօր փառօջ: Աս օրապարտութիւնը գրողը ուրիշ երկիր գնաց»:

ԲՊ. 58բ. «1825 Հոկտեմբերի 4: Աս օրապարտութիւնը գրողը եկաւ Ստամպուլ, Հիմայ իր դուրսը եղած ատենին դիպուածները գրեց»:

ԲՊ. 59ա. Կը փախէ՝ «Հոկտեմբեր 25: Ասօր կէնէ Ժողովք կար մեր սառաֆնէրուն մէջ, բայց ինչ բանի համար, յայտնի չեղաւ: 1831 Տ. Ե. Կ. Տ. ՌՄՁ յԱնկիւրիա»:

ԲՊ. 59բ. «Էրմէնի միլլէթինէ պիր մուխտասար պէյաննամէ: Նէ մուքլու սանա էրմէնեան միլլէթ...»: Կը յաջորդեն ասոր 20 գլուխ:

ԲՊ. 69ա. «Թուրք Յովհաննէս վարդապետի Տրապիզոնցոյ դրեալ ի Հնդկաստանէ առ Յակովբ Կաթողիկոս: ՅԱտուծոյ ընտրեալ եւ սրբազնափայլ Տեառն Յակովբայ գերափառ վեհապետի սուրբ գարշապարացն երկրպագութիւն մատուցանեմ ճրակեղ սիրով, որ եւ բազմաւ խոնարհութեամբ եւ պատկառանօք այժմ նորալուր բանս սկիզբն արարեալ համառօտաբար պատմեացուք զամենայն անցս մեր» (Հմմտ. Զեռ. Բիւ. 1478): Ստորագրուած՝ «Գրեցաւ իմովս ձեռամբ յերկիրն Հնդկաց ի Բանկալայ գաւառն ի Մէյխապատ քաղաքի ի Թուրնի մերոյ 1212 Յունիս 1 յորեղարաթի պահոց սրբոյն Սարգսի Զօրապարին: Անարժան նուիրակ Սուրբ Էջմիածնի Յովհաննէս Վրդ. Տրապիզոնցի»:

ԲՊ. 72ա. «Թուրք Գոնափառութէի առ

Եղիսիմայիս: Յանուն Աստուծոյ ողորմածի, ոչ գոյ Աստուած բաց ի Տեառնէ, ոչ Որդի եւ Ընկեր նորա: Ի դիմաց Ժողովոյն Գաղղիացւոց Հիննեալ մաքրութեամբ: Սպարապետ մեծն Պօնափառթէ Հրամանատար զօրաց Գաղղիացւոց յայտ առնէ ամենայն զօրաց Եղիսիմայեանց զի ի վաղուց Հետէ Սանճաթ զաւառացն Եղիսիմայի բռնացեալ վարէին ընդ Գաղղիացիս...»: Վերջ՝ «Գրեցաւ ի բանակին Գաղղիացւոց յԱղեքսանդրիա ԺԳ. յաւուր յամենան Մեսիթօրի յամին վեցերորդի Հասարակապետութեան: Ըստ մերս 1798 իբր յՕգոստոս»:

Թղ. 73բ. «Գերապայծառ Տեառն Տեառն Անտոն վարդապետի բազմարդին Վիքարի եւ արքեպիսկոպոսի Սատաղացւոց ողջոյն յարգական աջահամբոյր ի Քրիստոս: Փափաքելի էր մեզ եւ աւետիւք ինդրելի զայս զիբ ուղղել առ Գերապայծառութիւն ձեր ի բնիկ Աթոռ Զեր Հայրենի ի Կոստանդնու-

պօլիս...»: Վերջ՝ «Ի Վէնէտիկ ի վանս սուրբ Ղազարու, 22 Յուլիսի 1824: Ա. Մ. Սուքիաս Սոմալեան Ընդհանուր Արքանայր Մխիթարեանց»:

Թղ. 74ա. «Երզ ուղղափառաց ի դալ Օսմանեան արքայի յԱդրիանապօլսէ ի Կոստանդնուպօլիս»:

Ողջամբ իցէ դալուստ մեծի արքայիդ. ամին.

Երկայն աւուրբք ի խաղաղութեան յաւերժասլիբ

Ի մեծաշուք յՕսմանեան ի գահադ. ամին...» (6 տաղ):

Թղ. 74բ.

«Երբ Հայոց չարափառաց առ ի նոյն:

Երկնի եւ երկրի Թաղաւոր անճառ

Կացո ճշտայաղթ զարքայն մեր արդար,

Արքայից արքայս տիեզերակալ,

Որպէս բիր ական պահեա բարեբար...»

(12 տաղ):

2218

(Հին քիւ 288)

ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՍԻ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԻՆՆԱ

1840

ԹՈՒԴԹՔ՝ 83, իջեալուած 1—122: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 18.7X12: ՊՐԱԿՔ՝ 8, բայց չեն ճշմանաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ 18.5X10: ՏՈՒՐ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ինն զօրաւոր, միջակ հաստաւորեմք քաղաք: ՆԱՅՄ՝ չափի, բայց կարաւած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաքին երեսները ազտաւած, մնացածը լաւ: ԳԻՐ՝ ճօրագիր: ԹԱՆԱՔ՝ ան: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ չափի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 3ա քր կրկն քաղաք է, 11տ վարի կեղծ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840: ԳՐԻՑ ԵՒ ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Պարոտեան (Բիշեք) Հ. Անգրեւոս: ՏԵՂԻ՝ Վիքտոր: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չափի, միջակ Թղ. 1ք-ի վրայ կը կարգաճէ: «Հ. Անգրեւոս Բիշեք Կ. Մխիթարեան ի Վիննա»:

ԴԻՏՈՒԹԻՒՆ՝ Զեւագիրք մախագաղափարն է քիւ 2172 ճեղագրքն:

Մատեանն է՝ «Դպրութիւն Արաբացի լեզուի»:

ԲՈՎԱՆԻԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ե. «Նախաշաւիդ, Յօդուած Ա.՝ Յաղաքս նշանագրաց Արաբացւոց, զորս ի զորք ածեն նաեւ Տաճիկք եւ Պարսիկք: Արաբացւոց զսան եւ ութ են նշանագիրք...»:

Թղ. 4բ. «Յօդուած Բ.՝ Յաղաքս ձայնաւորաց»:

Թղ. 6ա. «Յօդուած Գ.՝ Յաղաքս նշանի դադարման որ է աստուգունի (արաբերէմ տառերով)»:

Թղ. 6ա. «Յօդուած Դ.՝ Յաղաքս այլոց նշանաց»:

Թղ. 7բ. «Յօդուած Ե.՝ Յաղաքս լուսնային եւ արեգակնային նշանագրաց»:

Թղ. 8ա. «Յօդուած Զ.՝ Յաղաքս Հնչման արաբացի նշանագրաց»:

Թղ. 10ա. Յօդուած Է.՝ Յաղաքս երկից տկար նշանագրաց որ են էլիփ, վառու եւ ի (արաբերէմ տառերով)»:

Թղ. 11բ. «Հրահանգք Արաբացի ճերականութեան, Յաղաքս մասանց բանի»:

Թղ. 12ա. «Մասն Ա.՝ Յաղաքս անուան առհասարակ, Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս բաժանման անուան»:

Թղ. 12բ. «Յօդուած Ա.՝ Յաղաքս տեւի»:

ԲՂ. 13բ. «Յողուած Բ.՝ Յաղապս
Բուռն» :

Թղ. 18ա. «Յօդուած Գ.՝ Յաղապս
Հոյովման անուանց առ Հասարակ» :

Թղ. 18թ. «Յօդուած Դ՝ Յաղագս Հա-
մաձայնութեան անուան ընդ յատկացուցիչ» :

Թղ. 24բ. «Յօդուած Ե.՝ Յաղագս
գաբարտուղի անուանից»:

Թղ. 29թ. «Արամե՛կն յօդուած։ Յաղաքոս
ածական անուանց եւ նորազական անուանց։
Յօդուած Ա.՝ Յաղաքոս ածական անուանց։

Թղ. 30բ. «Յօդուած Բ.» Յաղագս աս-
տիճանի անականայ» :

Թղ. 31բ. «Յօդուած Գ.՝ Յաղագս
նուագական անուանոց» :

Թղ. 35բ. «Յօդուած Դ.՝ Յաղաքս թէ որպէս գոյականքն ածական յինին»։

Թղ. 38թ. «Յօդուած Ա. (Զ.)՝ Յաղագս
Թուական անուանիչ»:

Թղ. 44բ. «Յօդուած Բ.՝ Յաղաքս դա-
սական Թուոյ» :

Թղ. 46ա. «Յողուած Գ.՝ Յաղաքս
տրամաբանական թուոյ» :

Քշ. 47ա. «Յողուած է՝ Յաղագս դե-
րանուան»: Ասկէ ամբիմ իմկած կ'երբեւի,
հմնո. Թիւ 2172 մեռագիրքը:

2219

(LbB p. 686)

ՕՐԱԳԻՐ ՀՈԳԵԽՈՐ

ՎԻՃԵՆՆԱ

1857

ՅՈՒՂԻՔԻ՝ 84, իջնականում 1—56: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 18:XXII: ԿՆԻՔ՝ 4: ԳՈՐԻՍԻՆՆԵՐ՝ միասին 16:XX: 84ԳԻ՝ 29: ՆԵՒԻՔ՝ արագի թաղը: ԿԱՍԱ՝ յարաբար ստուարաբարալը: ՀԱՆԿԱՍԱՆՆԻ՝ կազմը բարարալին ճաղախանում: ԳԻՒ՝ հին շաղաղը: ԿԱՍԻ՝ թունակ, զուգետոս սն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՆԻ՝ հեմ. կամք: ԳԱՏԱՆՆԻ՝ թղ. 2, 8թ, 82ա—84թ: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ 1857: ԳԻՐՁ՝ ամ-ծանրը, յարաբարեմ սը: 8ԿԴԻ՝ Կինհեմ: ԹԵՄԱՍՍ՝ ԿՈՐԱՆՆԻ՝ միասին:

Մատենա Է՝ Թղ. 3ա. «Օրադիր հոգե-
ւոր հանդերձ օգտակար յաւելուածով» Վե-
նետիկի 1839ին ութերորդ տպագրութենէն

Քարգվանուտած Վիեննա 1857: Հմմտ. ճան.
Ձեռ. թիւ 1638 եւ 2104:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԴ. Հա. «Առ բարեպաշտ ընթերցողն :
Նորէն կ'ընծայեմ քեզի բարեպաշտ ընթեր-
ցողը քանի մը տարի յառաջ ի լոյս ընծա-
յուած հոգեւոր օրագիրը...» :

Քղ. Յա. «Յոնոպար: Կատարեկութիւն»
(1-31):

2220

(Հիմ քիւ 300 եւ 162)

ՃԱՆԱՊԱՐՀ ԽԱԶԻ

ԱՆԾԱՆՕԹ

ଡ଼ିଲ୍—ଡ଼ିଲ୍ ନାମ

ՔՐԻՍՏՈՍԻՔ 24, իրականացած 1-40: ՄԵԾՈՒԽ
ՔԻՆԻՔ 18-7X12: ՊՐԻՄԻՔ չեն ծառայում անտես: ԳՐԻՍԻՔ
ՔՐԻՆԻՔ՝ միջանոց 15-6X8: ՑՈՒՂԻՔ 21: ՆԻՒՐԻՔ՝ միջանոց
հաստալքաժապ հին զարաթը բաղալ: ԿԱՋՄ՝ հին
զամաթը ստառաթաղալ: ՀԱՆԻՍԱՄԱՐՆԻՔ՝ լաւ:
ԳԻՒՒՔ՝ հին շեշաղքը շատ անկանալ: ՔՐԻՍՏԻՔ՝ սեւ,
շագանակ մերթնում: ԶՐԱՐԻՍԱՐՆԻՔ՝ հեմ. չամի:
ՄԱՋԱՐԻՔ՝ թղ. 1, 22-24: ԺԱՐԱՄԱՐՆԻՔ՝ ԺԸ-ԺԹ չամի:
ԳՐԻՍԻՔ՝ եւ ՑԻՒՂԻՔ՝ ամենաթ: ՑԻՆԵՆԻՍԱՐՆԻՔ՝ չամի:
ՔՐԻՍՏՈՍԻՔ 24, իրականացած 1-40: ՄԵԾՈՒԽ

Մատենան է՝ ճշանապարհ խաչի կամ

ցաւազին ճանապարհէն չարչարեալ Յիսուսի
մերոյ ի տանէն Պիղատոսի մինչեւ ի լեռան
Գողգոթայ: Հաստատեալ յեկեղեցիս Կարգին
Մինորաց Օստերվանդից որդոյն Յռանչիս-
կոսեալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. շք. «Մանուկունի» Եթէ ոչ ցան-

կասցի դիտել զյափ ներողութեանցն շնորհեցիւց...» :

Թղ. 4ա. Վարդ կատարելոյ զճանապարհ խաչին, կամ զցաւագին ճանապարհն արա-

րեալ ի յՈրուսդէմ ի չարչարեալ Յիսուսէ Փրկչէն մերմէն, Կը յարարգեմ 14 կայանմանը, մէջ ընդ մէջ Վարդ առ խաչին երգով, եւ վերջարամ աղօթքով մը առ Վուրբ Հայրն մեր Յոաննիսկոսն :

2221

(Հիմ թիւ չունի)

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՀԱԿԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆԻՔ

ԱՆՑԱՅՏ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒԼԹՔ՝ 32, իջեկայումս 1—84: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5×12.5: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 16.5×10: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԹՔ՝ էիմ զօրաւոր, միջոյ հաստութեամբ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ կարումս է րաջ կողմ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, բալթըվիւմ ապտտած, ցիւտտած եւ թղ. շէն սկսած մկնակներ: ԳԻՐ՝ վարժ ճարտգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ աճածաճ: ՑԵՂԻ՝ աճայտ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Կրօնական հանձնառութիւններ:

Թղ. 1ա. Վանխարանութիւն սուտ(“) Հակառակ(“)կորդ թշնամի մեր(“) պատասխանի(“)» : Հարցական դրամած բառերը շատ դժուարաւ ըմբռնուի եւն. ՎՆԿԱԼԵԱԿ զվի-

ճարանական քարոզ իմն ի առ ի քէն (ո ոք եւ իցես) եւ ընթերցեալ միանգամ եւ երկիցս, ծանեաք ստուգապէս թէ ո՞րով հոգւով են գրեցեալ. այս է հոգւով հակառակութեան եւ թանձրամած տգիտութեան...» :

Թղ. 3ա. Վեղաղա բղիման Հոգւոյն Սրբոյ ի Հօրէ ի յՈրուսդ, Նախ առաջին վկայութիւն մերումս ճարտարութեան է բանն Գրիստոսի որ ի Յովհ. ԺՃ. 15. Նա զիս փառաւորեսցէ զի յիմէ անտի առնուցու եւ պատմեսցէ ձեզ...» :

Թղ. 25բ. Վեղաղա երկուց բնութեանց Գրիստոսի, Յետ այսոցիկ սկսանին ապա...» :

2222

(Հիմ թիւ չունի)

ՀՐԱՀԱՆԳԻ ՎԱՍՆ ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԴԱՏԻՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ(“)

1911

ԹՈՒԼԹՔ՝ 11, իջեկայումս 1—20: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5×14: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 16.5×11: ՏՈՂՔ՝ 82: ՆԻԹՔ՝ քարեկ քառակուսի գիծերով թուղթ: ԿԱՋՄ՝ քղթեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ ճարտգր մարժ զղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գուր-ճատիւ սկսած, սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չունի: ԳԱՏԱԿ՝ Թղ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1911: ԳՐԻՑ՝ Ամբիկեմ Հ. Օգոստինոս: ՑԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս(“): ՅԻՇԱՑԱԿԱՆ՝ Թղ. 11բ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Վերահանգ առ Պատրիարքունան Արքեպիսկոպոսունս եւ Եպիսկոպոսունս արեւելեան ծիսից, զոր պարտ է ի կիր արկանել ի դասաւ ամուսնութեանց, հաւանեալ ընդհանուր ժողովոյ

Վսեմ. եւ Յարգ. Հարց ընդհանրական հաւատաքննչաց, յաւուր Զորեքարաթի ի 20 Յունիս 1883» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Վերահանգ: Որպէս դաշն ամուսնութեան՝ իբր բնութեան պաշտօն պահանջէ զմշտնջենաւոր եւ զանբաժանելի կենակցութիւն յամուսինս...» :

Թղ. 2ա. ՎՄան Ա. Յարգաւ ամբաստան լինելոյ զամուսնութիւնն :

Թղ. 5ա. ՎՄան Բ. Յարգաւ կանոնացն

զորս պարտ է պահել ի դատս ամուսնութեանց առանձինն»:

Քղ. 11բ. Վերջ՝ «Եթե եւ նման է թարգմանութիւնս ընդ լատին բնագրին, որ պահի ի Կաթողիկոսական դիւանի մերում: Ի Կաթողիկոսարանի մերում որ ի Բերա Կ. Պօլսի, ի 14 Հոկտեմբերի 1883: Ստեփանոս»:

նոս Գեորգի Ժ. Կաթողիկոս-Պատրիարք Կիլիկիոյ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 11բ. «Գաղղիայի բարեգալ ի դրոշմեալ օրինակէ ի թուին որ ի վեր անդր, ի ձեռն Հ. Աւգոստինեայ Վ. ի Ամրիկեան ի 26 Յունուարի 1911»:

2223

(Հիմ թիւ 289)

ՀԱՄԱՌՈՏ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՋԱՆԸ ԼԵՋՈՒԻ Ա.

ՎԻՆՆԱ

1814

ԹՈՒԼԹՔ՝ 87, իջակալւած 1—80: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18.4X12.5: ՊՐԱԿՔ՝ 5 բայց չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթափն 14.5X9.5: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆՈՒԹ՝ եիմ զօրաւոր բարակ քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքաւ ստաւաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գեշ, կռնակէն, մաքուր կազմի մասը զօրաւոր ճնկեր: ԳԻՐ՝ մորազոյն ձօնը—գիր: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ, տեղ—տեղ ճերձում: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յումն: ԳԱՏԱՐԿ՝ Քղ. 1բ, 37ա վարի կետը, 87բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1814: ԳԻՐԺ՝ Շիֆիւքեմ Հ. Ամգրեւ: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԵԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ տես ճակատաքերը՝ Քղ. 1ա, Յաւաթարմը՝ Քղ. 2, եւ 86բ—ի տակ կայցում քաղեակ մը:

Մատենան է՝ «Համառոտ քերականութիւն Հայկազեան լեզուի, ի դիւրութիւն նորապարտ մանկանց Մխիթարեանց դպրոցի վանաց ի Վիննա: Աշխատարեւել Հ. Անդրէաս Վարդապետի Շիֆիւքեմեանց ի Միաբանութենէ բարբիշատակ Բաբունապետի Մխիթարայ Վարդապետի եւ Մեծի Աբբայի: Տպագրեալ արդեամբք եւ ծախուք բարեպաշտից, Հրամանաւ ամենապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածաւորոյ Վարդապետի Բարիկեանց, Արհիեպիսկոպոսի սբրդ իջմիածնի եւ արժանաւարանգ Աբբայի, ի Վեննայ, ի Մխիթարեան տպարանի 1814»: (Տե՛ս Ձեռ. Թիւ 2196):

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 3ա. «Համառոտ քերականութիւն: Մասն Ա.՝ Գլուհ Ա.՝ ի վերայ անուան»: (Գլուխք Ա—Դ):

Քղ. 14բ. «(Մասն) Բ.՝ (Գլուխ Ա—Է):

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Քղ. 2ա. «Առ մտերիմ վերծանոցս: Գուցէ վասնզի արդէն այլ եւ այլ քերականութիւն»:

նութիւնք յազգի մերում Համառոտութիւնս ոչ մեծ ինչ եւ պիտանի թուեսցի բազմաց, ոչ Հասու տեսութեամբ նպատակի մերոյ զիրան դատեալ, ընդ որ չէ փոխանակ նոցա զսա եւեթ աւանդել, աւելորդ Համարեալ կամ անբաւական զնոսա, որ կարի տՀաս մտաց լինէր բերք, այլ սոյն սա մերս դուռնաքայ աշխատութիւն զպիտեան յարգութիւնս այդոցիկ ընդարձակ քերականութեանց ազգել ունի ուսումնասիրաց որոց փոյթ իցէ վարժել ի Հայկաբանութիւնս նախնաց, նախ մարդեացին Հնչեաւ ի վերայ այս Համառոտի Հարկաւոր զիտելեաց, եւ ապա ի ճոխազոյնս յայդոսիկ թէգերեսցին, որով ճաջայայտ ծանիցեն, թէ ոչ միայն կարճեսցին մեծամեծ դժուարութիւնք, այլեւ լի արդեամբք լինին աճեցունք եւ պողաբերք: Այս նպատ դիւրութեան չեւ եւս ի վեր երեւեալ յազգի մերում յինչ եւ իցէ մակացութիւնս ուսմանց, տեսանեմք յետնեալս զբազմութեան ի զեղեցիկ եւ ի չեւաղ մարդկային մրից իմաստից, ոմանց ի ստուարութենէ մատենից, եւ թուոյ Հատորից սարուցեալ, անվերջանալի զընթերցանութիւնս նոցա Համարելով, եւ ի կիտեց ի սկզբան անդ փութոյ մարգութեան մակացութեանց ի ծանրութենէ դժուարութեանց շրտուցեալ, անվանելի զոյն կարծելով, կառեալ կասեն նահանջին եւ ի բաց թողուն զմիակ կարեւոր պիտեան մարդկային ազգի զվարժութիւն իմաստից, ոչ նկատեալ զայն, թէ վերջացեալք ի մարդէկ յուսմանք մասին՝ Հազիւ երեւին ի բարս տարբերել ի դասակարգէ անբանից թէեւ կերպարանօք մարդոյ շրթեսցին, թա՛յ ցուցեալ զայս մեծին Դեռճեանայ զուարճաբաւս սոփեստի ի խղիւղելն ի միջօրէի ի բազմամբոխ Հրապարակի զմարդ լուցեալ զամբարաւ: Այսմ ամենայնից ցանկացեալ մեր դարման մատուցանել, փութայաք ի բազմաց Հետէ ամենայն զորոց դպրութեան ազգիս մերոյ զմասնաւոր Համառոտութիւնսն ի լոյս ընծայել, այլ որպէս

սկիզբն է ամենայն մակացութեան գիտութիւն լեզուի յիւրաքանչիւր ազգի, որոյ արուեստն է քերականութիւնն, յայն սակս եւ մեզ յայնմանէ կարեւոր թուեցաւ սկիզբն տալ այսմ բաղձալի փութոյ կամելով միանդամայն եւ զփորձ առնուլ, զի եթէ սա, որ առաւել կարեւորն է ամենայն մարդոյ, լիցի հաճելի ազգիս, եւ արտօմանք զգործածութիւն սորա ողջազուրկեցն ամենեքեան, ճանապարհ մեզ բացցի եւ այլոց դրոց մակացութեանց զայս օրինակ համառօտութիւն աշխատասիրել, զի եւ յազգի մերում, որպէս եւ յայլ ամենայն ազգս ամենայն գործեաց զպրօքեան յաճախեալ, եւ բազմապիսի նպաստաւորեալ եռանդ ուսման բորքեացի, եւ ուսումնասիրաց հանդէս պայծառացի, ի փառս միայն Աստուծոյ եւ ի պատիւ ամենօրհնեալ Մօրս մերոյ փառաւորեալ սուրբ Աստուածածնի, որում որդեգրեալս նուիրեմք, թէ եւ նուազունք, զամենայն երկասիրութիւն մեր, Մեք յետի կրտսերք Հարք Միխիթարեանք Միսրանք Վանաց ի Վէննայ»։

Թ. 30բ. «Օրինակեալ եմ զսոյն համառօտութիւն քերականութեան 1814 յԱպրիլի»։

2224

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՐԳ ԵԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԻՈՅ

ԱՆԾԱՆՈՅ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16. Մեծնիթիւն 18X11-5: ՊՐԱԿՔ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքեւ 18X8: ՑՈՂՔ՝ 19: ՆԻԻԹ՝ 8ը միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՅՄ՝ չումի: ՀԱՆԿԱՄԱՐՔ՝ բաւական լաւ, սակայն բազմաթիւ տեղեր զամոլ ծակեկուած: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՐՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թ. 8բ. վերի կէտը, 15բ. վերի կէտը, 16: ԺԱՄԻՆԱՅ՝ 1800ի սկիզբները: ԳԻՐԳ՝ ամեմաք: ՑԵՂԻ՝ ամեմաք: ԵԻՇԱՅԱՐԱՐԱՐՔ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Կարգ յանձնարարութեան հոգւոյ»։

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Երբժամ գնայ քահանայն առ

ի յանձնարարութիւն հոգւոյ Հիւանդին մեռանողի, առցէ ընդ իւր եթէ հնար է զմի ոք ի գղերցն, որ տանիցի զանօթ իրոյն օրհնութեան եւ իբրեւ մտանիցէ ի բնակարան Հիւանդին ասացէ...»։

Թ. 3ա. «Եւ յորժամ Հիւանդն յեւ հոգւոյ իւրոյ տաղնապետի, քահանայն ասացէ զաղօթս. Երթ հոգի քրիստոնէի...»։

Թ. 9ա. «Եթէ ընդերկար տաղնապետի հոգին, մարթ է ընթեռնուլ ի վերայ նորա զաւետարան...»։

Թ. 13բ. «Եւ ասէ քահանայն զաղօթս ի տաղնապի հոգւոյ Հիւանդին...»։

2225

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԵԿՆԻԹԻՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԱՑ

ԱՆԾԱՆՈՅ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16, իյեկալուած 1—25: Մեծնիթիւն՝ 18X12-2: ՊՐԱՅ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքեւ 15X8X8: ՑՈՂՔ՝ 26: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՅՄ՝ չումի: ՀԱՆԿԱՄԱՐՔ՝ արտաբաւ տալուած: ԳԻՐ՝ ամեմաք 8ըտքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԺԱՄԱՐԱՐՔ՝ Թ. 2ա, զամաւոր: ԶԱՐԳԱՐԱՐՔ՝ Թ. 2ա: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թ. 1, 14բ. մեծ մասով, 15—16: ԺԱՄԱՐԱՐՔ՝ ԺԸ դար: ԳԻՐԳ՝ ամեմաք: ՑԵՂԻ՝ ամեմաք: ԵԻՇԱՅԱՐԱՐԱՐՔ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Մեկնութիւն Աստիճանաց»։

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Յաղաքս Խորհրդոյ: Գնա՞նք են Խորհուրդք Եկեղեցւոյ: Եօթն են...»։

Թ. 10բ. «Յաղաքս ամենասուրբ պատարադի եւ Խորհրդոյ Հաղորդութեան Մարմնոյ եւ Արեան Տեան»։

Թ. 13բ. «Յաղաքս եկեղեցական բանադրանաց»։

Թ. 14բ. «Արեւելք-մաղրուպ, Արեւմուտք-մաղրուպ, Հիւսիս-չիմալ, Հարաւ-դպլէ»։ Այսքան:

2226

(Հիմ քիւ 689)

ՄԱՇՏՈՑ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆՑ

ԹՐԻԵՍ(°)

1800էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 125, իյալալաւած 1—185 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 13.2X12: ՊՐԱԿՔ՝ 18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X7.5: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ եիմ զօրաւոր ետօսկեկ օգիտակ քուլք: ԿԱԶՄ՝ կաշկալաւ ստաւա ետօսկալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօսքիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբատաղեքը, սկզբատաւեքը եւ յրատաղեքը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1, 49թ, 76թ, 82թ—84թ, 93, 109թ—135թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800էն առայ: ԳՐԻՉ՝ ամծաճք, ՄԻԵՔԱՊԵՐԱՅ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաճաք Թրիեստ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ յումի:

Մատենան է՝ Մաշտոց օրհնութեանց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. Վերառի վերայ օրհնութեանց առ հասարակ: Պարա է գիտել քահանային, Թէ որ իրաց օրհնութիւնք ըստ իրականց ինքեան պատկանին եւ ոյք եպիսկոպոսին...: Փաղաղքի մէջ կը գնեմք 1905ին վիեննա տղաւածին էջերը:

ԹՊ. 3ա. Վանոն օրհնութեան յրոյն: (570):

ԹՊ. 5թ. Վանոն օրհնութեան մոմեղինաց ի տօնի Տեառնընդառաջին: (548 էի մը տարբեր):

ԹՊ. 7թ. Վանոն օրհնութեան մոմեղինաց արտաքոյ աւուր Տեառնընդառաջին: (Չումի):

ԹՊ. 8ա. Վանոն օրհնութեան տան յաւուր Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսին: (542):

ԹՊ. 9թ. Վանոն օրհնութեան տան ի Զատիկ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսին: (558):

ԹՊ. 11թ. Օրհնութիւն տան արտաքոյ Յայտնութեան եւ Զատիկ: (Չումի):

ԹՊ. 12ա. Օրհնութիւն տեղւոյ: (Չումի):

ԹՊ. 12թ. Օրհնութիւն նոր տան: (606):

ԹՊ. 13թ. Օրհնութիւն առաքաւորի հարանեաց: (Չումի):

ԹՊ. 14ա. Օրհնութիւն նոր նաւու: (Չումի):

ԹՊ. 15ա. Օրհնութիւն ի վերայ պտղոց եւ այգեաց: (Չումի):

ԹՊ. 15թ. Օրհնութիւն կերակրեղինաց, յատկապէս ի Զատիկ Յարութեան: Օրհնութիւն զատկական դառին: (605):

ԹՊ. 16ա. Օրհնութիւն ձուռոց: (584):

ԹՊ. 16թ. Օրհնութիւն հացին: (585):

ԹՊ. 17ա. Վալլ օրհնութիւն հացին: (Չումի):

ԹՊ. 17թ. Օրհնութիւն նոր պտղոց: (586):

ԹՊ. 18ա. Օրհնութիւն դինչ եւ իցէ կերակրոց: (Չումի):

ԹՊ. 18թ. Օրհնութիւն պարզ միթոյն: (Չումի):

ԹՊ. 19թ. Օրհնութիւնք որք պատաճին եպիսկոպոսի կամ որոց ունին ի իսանութիւն: Օրհնութիւն քահանայական զգեստոց առ հասարակ: (Չումի):

ԹՊ. 21ա. Օրհնութիւն պատառաց կամ ծանկութից սեղանոյ: (646):

ԹՊ. 22ա. Օրհնութիւն մարմնակալաց: (645):

ԹՊ. 22թ. Օրհնութիւն տապանակի կամ մասնատփոյ ի պէտս ամենասուրբ Հաղորդութեան: (635):

ԹՊ. 23ա. Օրհնութիւն նոր խաչին: (Չումի):

ԹՊ. 24ա. Օրհնութիւն պատկերաց Գրիստոսի Տեառն մերոյ եւ ամենօրհնեալ Կուսին Մարիամու: (Չումի):

ԹՊ. 25ա. Վալլ օրհնութիւնք ի ձեռագիր մաշտոցէ Վ. Հ. Գէորգ Վարդապետի Հիւր-միւղեանց: Կանոն յորժամ կինն ի տղայաբերան լինի դժուար: (608):

ԹՊ. 27ա. Վանոն ի վերայ Հիւանդաց եւ ջերմոտաց: (120, բաւալիմ տարբեր):

ԹՊ. 28ա. Օրհնակ իմն օգնելոյ Հիւանդաց որք են մերձ ի մահ: (Չումի):

ԹՊ. 30թ. Վանոն յորժամ Հիւանդն սկսանի աւանդել զհոգին: (206, շատ տարբեր):

ԹՊ. 32ա. Վանոն զշեղջ, զկալ եւ

զհեծան օրհնելոյ: (584, բաւական տար-
բեր):

Թղ. 34ա. Վնդօթք վասն երաշտու-
թեան: (586):

Թղ. 35ա. Վնանոն խիտ ամպոց եւ
կարկտի եւ այլ ցամառն եւ նեղութեան: (588):

Թղ. 36ա. Վնդօթք ի վերայ այսահա-
րաց: (2ուծի):

Թղ. 36բ. Վնանոն ջրհոր օրհնելոյ: (581էն բոլորովին տարբեր):

Թղ. 40ա. Վնանոն խաղող օրհնելոյ: (561, համառոտում):

Թղ. 43ա. Վճրհնութիւն կուսանաց եւ
այրեաց, յորժամ ընծայեն զանձինս ի կարգ
կրօնաւորութեան: (2ուծի):

Թղ. 44բ. Վնանոն օրհնելոյ զմոխի
վասն չորեքշաբաթի աւուր մոխրոց: (551էն
տարբեր):

Թղ. 47ա. Վնանոն օրհնութեան ոստոց
ձիթենեաց կամ արժանեանաց ծաղկազարդի: (556էն տարբեր):

Թղ. 48բ. Վերայ շնորհելոյ զմահուան
նեղողութիւն: (202էն տարբեր):

Թղ. 50ա. Վնլ օրհնութիւն ճանեալք
ի ձեռագիր Մարտոց Վ. Հ. Թաղէոս Վար-
դապետի Ասկերեանց, Կանոն սկիւզ եւ
մարգարայ օրհնելոյ: (632էն բաւական տար-
բեր):

Թղ. 51ա. Վնդօթք որ ասի յօրհնութիւն
կուսանաց միայն եւ ոչ ամուսնացեալ կա-
նանց: (2ուծի):

Թղ. 53ա. Վնդօթք օրհնութեան ամուս-
նացեալ կանանց: (2ուծի):

Թղ. 53բ. Վնդօթք ի վերայ հիւանդա-
ցեալ մանկանց: (2ուծի):

Թղ. 55բ. Վնդօթք ի վերայ հոգեւարու-
թեան մանկանց: (2ուծի):

Թղ. 56բ. Վնանեալ ի ձեռագիր մաշտո-
ցէ Լեւոնոց: Հայցուածք խնդրելոյ զպար-
զութիւն օրոյ: (192 որոշ մաս մը միայն):

Թղ. 61ա. Վնայցուածք ի ժամանակի
սովուռ: (2ուծի):

Թղ. 63ա. Վնայցուածք ի ժամանակի
կոտորածի մարդկան եւ ժանտախտի: (2ու-
ծի):

Թղ. 65ա. Վնայցուածք ի ժամանակի
պատերազմի: (2ուծի):

Թղ. 67ա. Վնիկ եթէ պատերազմն իցէ
ընդդէմ Տաճկաց եւ այլոց անհաւատից կամ

հերետիկոսաց ի մէջ մարթնաց Լիթա-
նիայից ասացի: (2ուծի):

Թղ. 69ա. Վնայցուածք յիշ եւ իցէ
նեղութեան: (2ուծի):

Թղ. 73ա. Վնդօթք ընդդէմ կենդանեաց
եւ ճճեաց որք ապականեն զերկիր եւ զշուր: (2ուծի):

Թղ. 74ա. Վճրհնութիւն ի ժանտաժառու
անանոց: (2ուծի):

Թղ. 75ա. Վճրհնութիւն ճացի վասն
հիւանդաց: (185):

Թղ. 75բ. Վճրհնութիւն ըմպելեաց վասն
հիւանդաց: (2ուծի):

Թղ. 77ա. Վնանեալ ի ձեռագիր մաշտո-
ցէ Հ. Անանիայի Զամպազեանց, Յաղաքս
նկեղեցւոյ, սպասու ճանդերմ օրհնելոյ: (636էն բաւական տարբեր):

Թղ. 77բ. Վճրհնութիւն զխարկի, որ է
վարչամակ: (2ուծի):

Թղ. 78ա. Օրհնութիւն գօտոյ: (642էն
տարբեր):

Թղ. 78բ. Վճրհնութիւն շապկի: (640էն
տարբեր):

Թղ. 79բ. Վճրհնութիւն բաղկուրարի եւ
բազմանի: (640էն տարբեր):

Թղ. 80ա. Վճրհնութիւն ուրարի: (641էն տարբեր):

Թղ. 80բ. Վճրհնութիւն նափորտի որ է
շուրջոյ: (643էն տարբեր քարգումնա-
քիւն):

Թղ. 81բ. Վճրհնութիւն որբաց եւ
պատառակալաց որ է ծածկոց: (646էն
տարբեր):

Թղ. 85ա. Վնանեալ ի ձեռագիր մաշ-
տոցէ Վ. Հ. Դաւիթ Վարդապետի Զերմա-
կեանց, Կանոն յետ աւանդման հոգւոյն: (222):

Թղ. 87ա. Վնանոն օրհնութեան նորա-
կերտ գրոց: (684):

Թղ. 88ա. Վճրհնութիւն ճանդերմի
սուրբ Աստուածածինի: (2ուծի):

Թղ. 88բ. Վճրհնութիւն նորընծայ կու-
սի: (2ուծի):

Թղ. 90բ. Վնթերցուածք Պահոց, ի
սոնի մարտիրոսաց, ի սոնի մարգարէից, ի
սոնի առաքելոց, ի սոնի հայրապետաց, ի
ի կիւրակէս, ի սոնի Ս. Աստուածածինի, ի
սոնի Մենդեան Տեառն, ի սոնի Յալին,
վասն նեղեցեցոց:

Թղ. 94ա. «Կարգ պաշտելոյ զխորհուրդն վերջին Օժման» : (172) :

Թղ. 101ա. «Իշխանութիւն տալոյ զորհնութիւն իրականաբար ներդրութեամբ հաւատացեալ զրիստոնէից հոգեվարաց բնակելոյ

յերկիրս Հերետիկոսաց եւ անհաւատից» : (202, յաւելումով) :

Թղ. 108բ. «Արձակումն կամ ներդրութիւն ընդհանրէ եղբարց վարդաբանին ի ժամու մահուան» : (621) :

2227

(Հիմ քիւ 176)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼԱՏԻՆԵՐԵՆԻ

ՎԻԵՆՆԱ

1868

ԹՈՒՂԹԳ՝ 843: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18X11-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 15-5X8: ՏՈՂԳ՝ 21: ՆԻԹ՝ բարակ ոգոյի գծաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքայն ստուարաքաղաք: ԹՂԹԵՍ ՊԱՆՊԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջն մեկակաշ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ, բազմաքիւ տեղեր քաղաքակերտով յաւելումներ կատարուած են: ԳԻՐ՝ ճարտար շրջեր: ԹԱՆԿ՝ գումարած սեւ: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆԿ՝ եւմ. լուսնի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 127—128, 234—235, 814բ—815բ, 338—343: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1868: ԳՐԻԶ՝ ճշմանկում Հ. Պալոս: ՏՅՂԻ՝ վիճակ: ՏՆՐ՝ գրքեր: ՅԵՇԱՅԱՍԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ լուսնի, տես սակաւ ճշմանկութեամբ Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Բերականուրթիւն Լատիներէնի, զոր աշխատասիրեաց Վ. Հ. Պալոս Յոլանտեանց ի Միխայիլեան

Ուխտէն յամի Տեառն 1868 ի Վիէննա, ի Վանա Պաշտպան Սուրբ Աստուածածնէն» : Հմմտ. Թիւ 1801:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Կարուրթիւն Լատին բարաւոյ, Պատրաստութիւն. Դպրութիւն Լատին բարբառոյ ուսուցանէ զձեռն կամ զկերպարանս բառից նոյն լեզուի, մեկնէ զպայմանս դասելոյ զնոսա առ միմեանս եւ ի յօրինել զուղիղ ասացած եւ կարգէ գորէն» : (Հատուածք Ա—Ը) :

Թղ. 32ա. «Մասն Ա՝ Ստուգարանութիւն, որ է ուսումն զյօրինուածոյ մասանց բանի» : (Նախաշաւիղ եւ Դրութեւ Ա—ԻԵ) :

2228

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՐԳ ՍՐԲՈՅԼ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍԻ ԳՈՆԶԱԿԱՅ

ՎԻԵՆՆԱ

1852

ԹՈՒՂԹԳ՝ 177, իջակումն 1—47, 63—358: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-2X11: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 15-5X8-5: ՏՈՂԳ՝ 21—25: ՆԻԹ՝ քաղաք մը տեսակ քաղաք, 1—27 բարակ ազնիւ, մեղացած վտարակ քաղաքայն: ԿԱՋՄ՝ կիսակաշի, քաղաքայն ստուարաքաղաք: ԹՂԹԵՍ ՊԱՆՊԱՆԿ՝ սկիզբն ու վերջն մեկակաշ հասակակա քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ կազմը քաղաքայն, քաղաքներ սկսած են իրարմէ բարձրակի թափումի, առիւթի մտքը արդէն կազմաւորուած: ԳԻՐ՝ սկիզբն զնոյնից ճարտար ճարտար, կ'երեւի մեծաւ օրինակութիւն է, որ կ'էսմացած ըլլալով կազմուած է աղառնութիւն ճշմանկ գրաստիս հետ ի մի հատար: ԹԱՆԿ՝ գումարած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ լուսնի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 27բ, 177: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1852: ԳՐԻԶ՝ ճշմանկ Միխայիլեան: ՏՅՂԻ՝ վիճակ: ՅԵՇԱՅԱՍԳՐԱՆ՝ լուսնի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Վարդ Սրբոյն Լուդովիկոսի Գոնզակայ լուսնեւրոթիւնէ Յիսուսի, յօրինեալ ի Հ. Վիրգիլեայ Կերպարի աշակերտացի նորա: Վիէննա, Պ. Ս. Աստուածածնի վանքը 1852» :

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Յառաջարան: Հ. Վիրգիլիոս Գերարդին առ պատմութեան Հեղինակը Ս. Լուդովիկոս Գոնզակային ժամանակակից էր» :

Թղ. 4ա. «Վարդ Ս. Լուդովիկոսի Գոնզակայ լուսնեւրոթիւնէ Յիսուսի» : Դրութեւ Ա—Ե :

իւլ.՝ Ի սոնի ընծայման սուրբ Աստուածածնին», Թղ. 119ա՝ «Դեկտեմբերի Ը.» Անարատ Յղութեան սուրբ Աստուածածնին»:

Թղ. 120ա. «Աղիւսակ լարժական սոնից, աժ Տեառն, Ջատիկ եւ Տարեգիր 1837—2047» ըստ էին սոսմարի: Նոր գրիչ մը, էին սոսմարը մտքին հետ շինթելով գումատը մատիտով սրբագրութիւններ կատարած է եւ վերջապէս լարժեան գրած՝ «որպէս դու արարեր մոլոր-

րութեամբ եւ սղիտութեամբդ Գ. Վրդ. Գրքաւորեան, Լէօպոլդ 2 Հոկտեմբեր 1919», որ ռակայմ մէկը յետիմով զմիջ ուզած ատեն թուղթմ ալ պատառած է:

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Նորագոյի. «Գրեցաւ յամի Տեառն 1864, 25 Մայիսի, ձեռամբ Տ. Գրիգորի Րոմալկան Մայրադ. Վարդապետի»:

2230

(Հիմ քիւ 324)

ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅՈՑ

ՊԱՇՏԱՆԻՈՎ(°)

1825—1827

ԹՈՒՂԹԻ՝ 70: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18×11.5: ՊՐԱԿԻ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 16.5×9: ՏՈՂԻ՝ 14 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ էին զորաւոր հասկիկէ թուղթ: ԿԱՍՄ՝ քաջապատ ստուարաթուղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շատ գէշ, գործածութիւնէ շատ աղտոտած ցեցակեր եւ բազմաթիւ ծառաւորներով յեցում: ՀՄՈՒ. Թղ. 1, 2ա, 68բ, 69: ԳԻՐ՝ էին շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 65բ—68ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1825—1827: ԳՐԻՑ՝ ամծածած: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Պաշտովով: ԾԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի բաց ծառաւորներում մէջ կամ ամումներ, տես վարդ:

Մատենան է՝ Գրիգորեան Հումգա-րանայոց բարբառով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «1825 Յունվարի 31 Բշ.» խորագրին տակ գրում է՝ Յանուն Հօր..., Հայր մեր..., Ողորդն քեզ Մարիամ..., Հաւատաժէ՝ Առաքելականը, Խոստովանիմ..., Պատուիրանք Աստուծոյ..., Պատուիրանք Եկեղեցւոյ..., Խորհուրդք Եկեղեցւոյ..., Հրեշտակ Տեառն..., Պահապան երեշտակի

ագօթք, իմաստովամանքի մասին գիտելիքներ, Հաւատոյ—Յունայ—Սիրոյ գրչման մերգործութիւնք:

Թղ. 14ա. «1825 Դեկտ. 28ին Ուրբաթ օր: Սպասաւորութիւն Հայոց Թիւ սըբոյ Պատարագի»:

Թղ. 24ա. «1826 Մարտի 1 Դշ. օր: Կարճառօտ քրիստոնէական վարդապետութիւն Մասն Ա՝ Ով ըստեղծիլ է գաշարաւհը...»:

Թղ. 30ա. «Մայիս 10ին՝ Մասն Բ՝ Ինչ է սուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդը...»:

Թղ. 38բ. «1826 Դեկտեմբերի 22ին: Մասն Գ՝ Ինչպէս կրկնա խորհրդէլու մարդուն Հոգին մահացու մէջէն...»:

Թղ. 51բ. «1827 14ին Մարտի: Մասն Դ՝ Ուսկի՞ց կու զայ մէջիկ ամէն աղէկը...»:

ԾԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ՝ ծառաւորներում մէջ՝ «Միջոյն Սօբանեօ Յունվարի 31 Բշ. օր»:

Թղ. 70բ՝ «Վարդան»:

2231

(Հիմ քիւ 306 եւ 172)

ՈՏԱՆԱԻՐ ԲԱՆԻՔ ԻԻՍԿԻՏԱՐԱՆԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ԹԻՐԻՍՏ Եւ ՎԻԵՆՆԱ

1799—1818

ԹՈՒՂԹԻ՝ 166: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.2×12, ՊՐԱԿԻ՝ չիմ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ խոստովանքի ձեով 16.5×8: ՏՈՂԻ՝ 28 միջիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ էին զորաւոր միջով խոստովանքով, քիչ մը կամածիլ գործող թուղթ: ԿԱՍՄ՝ քաջապատ ստուարաթուղթ:

Թղթում ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը գումատը թուղթ մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ կազմը սկսած է քաջայաւել եւ ճիւղներ ըլլալ: ԳԻՐ՝ շատ մաքուր եւ գեղեցիկ մարմոցներ: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1—2, 3ա մեծ մասով, 3բ

մեծ մասով, 49թ—50թ, 57թ—58թ, 65թ մեծ մասով, 65թ, 80թ—85թ, 107—117, 127—153, 161թ—166թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1799—1818: ԳՐԻՉ՝ Իսկիտարեան Լ. Պետրոս: ՅՅԴԻ՝ Թրքիստ եւ Վիսթա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ յոսի, տես ձեկտարաբար ԹՊ. Յա:

Մատենան է՝ Թղ. Յա. «Ձանազան ոտա—նաւոր գրուածք է. Պետրոսի Իսկիտարեան Մխիթարեան կրօնաւորք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Յր. Իրքեւ յառաջաբան՝
«Մի գայթակղիւր՝ ով սիրելի,
Ձի եմ ըզհետ ոտից բանի.
Ինձ ըզբոսանք՝ զայս ընտրեցի,
Ձբաղնուլ սովին ի պարապի...» (2 տուն):

Թղ. 4ա. «Ոտանաւոր բանք հոգեւորա—կանք: Հոգեւոր փառաբանութիւն, յորում պարունակին զվաւոր մասունք ջրիստոնէ—ական վարդապետութեան, յօրինեալ Թարգ—մանողորդն յիտալական ոտանաւոր է. Պ—զոսի Սենեքեան յԼեկերութենէ Յիսուսի 1803»:

«Ի զեզ հաւատամ Աստուած վերնական,
Հըզօր արարիչ՝ կարօղ յաւիտեան.
Եւ ըզքեզ սիրեմ՝ միայն աննըման,

Եւ ի զեզ յուամ՝ յոյս իմ սիրական...» (87 տուն, վերջին տուններուն զգրմատառերը կը կազմեն) ՊԵՏՐՈՍԻ: Ատր կը յաջորդեն Թղ. 11թ՝ «1802 Պրնակ անթառամ սեռիս մարդկութեան...» (ՊԵՏՐՈՍԻ Է ԱՅՍ), 12ա՝ «1802 Սեպտեմբերի 8, Գումարք խմբից վեր—նոց դասուց զովեստ յօրինեն կուսիչ...», 12բ՝ «1803 Գովեստ ի սուրբ Վարդանս, Սի—րով հայրենեաց վառեալ զօրականք...», 13ա՝ «1803 Դարձեալ ի սուրբ Վարդանս երգ, Պարեմք ձայնիւ երգոց այսօր միա—բան...» (ՊԵՏՐՈՍԻ), 14ա՝ «1803 Անէճք ի վերայ Բյնամեաց մարդոյ՝ ամբաստանու—թեամբ անձին ապերախտութեան. Դու անիծեալ, որ զիս խաբան...», 15ա՝ «1803 Խրատք առ նմուշեալս յաշխարհի. Պան—դուխտ բընակք յայս աշխարհին...» (ՊԵՏ—ՐՈՍ), 16ա՝ «1803 Երգ ողբական ի դիմաց մեղաւոր անձին. Աւաղ իմում անձին տը—ջուն...» (ԱՐԻՍՏԱԿԻՍ), 16բ՝ «1803 Առ ոմն եղբայր իւր ըստ հոգւոյ բան յորդորական. Անցաւոր փառաց աստի կենցաղոյս...» (ԱՐՍԷՆԻԴ), 17ա՝ «1805 Առ մանկունս. Ով դու փոքրիկ պատանի...», Թղ. 18ա՝ «1806 Յուլիսի 15, ի ընչին

բաճանայէս Պետրոսէ առ նորընծայէ Ջա—բարիաս խրատք ըստ ճումղ խնդրոց. Ի գործ գերազանց՝ յերկըս դժուարին...» (Ի ՁԵՂԻՆ ՔԱՆԱՆԱՅԻՍ ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌ ՆՈՐԸՆԾԱՅԴ ՉԱՔԱՐԻԱՍ ԽՐԱՏՔ ՀՍՏ ԳՈՒՄԻ ՆՆԻՐՈՑ, ՉԱՔԱՐԻԱՍ), 23բ՝ «1807 Սեպտեմբերի 27. Նրկուն եղեալս առ զեզ դիմեմք...», 24ա՝ «1809 Անձկութիւնք սրտիս եղեալ ինձ խը—թան...» (Ա—Ք ՊԵՏՐՈՍ):

Թղ. 27բ. «1809 Ի Գաղղիական պատե—րազմունս. Տէր ուր հասանէ գործոց այս վախճան...», 27բ՝ «Տէրեա գաւառաց. տի—րեա աշխարհի...»:

Թղ. 28ա՝ «1809 Ահ Աստուած իմ Յի—սուս եւ սէր...» (Ա—Ք), 31ա՝ «Տէր դու գիտես զիմոյ սրտի...», 33ա՝ «Բան ի պատկերս ճանապարհի խաշի. Կենդանա—րարդ մարդկան ազգի...», 34բ՝ «Ով Սիրտ զաղցրագութիւն, 34բ՝ «Ընդ կամքս թո եւեթ հաճիմ», 34բ՝ «Որ շնորհեցեր մեզ մըխի—թար...», 35ա՝ «Հին անպարագիր...», 35ա՝ «Ձայս ձեզ նորահրաշ ետու տեսարան...», 35ա՝ «Նայեաց առ իս Տէր ողորմած...», 35բ՝ «Դու իմայն Տէր, դու ես յոյս իմ...», 36ա՝ «Եկ երազհաս մայր անիթազ...», 36ա՝ «Մեղեդի. Յեսեան գաւազան...», 36ա՝ «Բարձու մատին մատամբ բարձող...», 36ա՝ «Փրկչին աշխարհի՝ մինչ Մարիամ կայր...», 36բ՝ Հինգ կտոր կտրմ տուններ: 37ա՝ «Հէ—թանոսաց զենին եղծիլ...», 37ա՝ «Հանդիին զանդունդ՝ Անտոն անցեալ...», 37ա՝ «Ձայն տուք առ միմեանս լերինք բարձրացեալ...», 37բ՝ «Երգ ի սուրբն Յուստոս. Ըղիտունկ բուրման քոց աղօթից...», 37բ՝ «Որ զինքն ողջոյն ի յոյդ սակի...», 38ա՝ «Այս եւ ընթաց սովորական...», 38բ՝ «Աղանդ մի տեսի ի վերայ երկրի...», 39ա՝ «Որում տըլաւ յերկինց զաւակ...», 39բ՝ «Որոց ըստ զեզ մարդոյս բնութեան...»:

Թղ. 40ա՝ «Քովկունս գերեզմանական: Այս զեզ պատրաստեալ անձուկ անկողին...», 41ա՝ «Այ եղերելի աշխարհ անցական...»:

Թղ. 41բ. «1804 Ի մահ Հ. Անտոն Վար—դապետի Իւլգարտաշեան: Դառն ես դու ինձ ի լրսելիս...», «1804 Ի մահ եղբայր Վար—դանայ Ուզունեան ուխտելոյ. Յաղթահասակ ծաղիկ դարնան...», «1809 Ի մահ Պ. Հ. Ջաջարեայ Սամէլեանց. Դարձեալ տեսի առ իմ երի...» (ԴԱՆՆ Է):

Թղ. 43ա. «Այդ այգուն այգուն՝ դիմաց

քոց տըխեղծ...»: «Ահ ընդէր, մանկիկ տիոյդ...»: «Զխաբդ յինէն ոյր սիրտ մեռեալ...»: 44ր՝ «Քաջ խօսեցար իրաւապէս...»: 45ա՝ «Վահ վա՛ն անժիտ պատասխանեոյդ...»: 46ա՝ «Զուռի՛մ ինչ տալ պատասխանի...»: 47ա՝ «Երանի չեզ ով չեռեղման...»:

Թղ. 47բ. «1813 Տիկնոջ քաջի յիշատակաց, Ուլումպիայի վէժ անմոռաց...», Այլ բուն տապանազիրն այս է՝ Ուլումպիա տիկնոջ ընտրեալ...» (ՀԱՃԻ—ԱՐԱՊԵՏԵԱՆՆՈՒԼՈՒՄՊԻԱ):

Թղ. 48ա. «Ենաս աւառիկ ժամանակ վերջին...», Ստորեւ՝ «Զլատինեբէն տես ի Պիլլուարդ. Ճառ ի վերայ մարդեղութեան»: 48բ՝ «Մանուկն Աստուած Հեբրայեցի...», Ստորեւ՝ «Զլատին տես ի Պիլլուարտ. Ճառ ի վերայ մարդեղութեան»:

Թղ. 49ա. «Էի ես որպէս դու ես, լիցիս եւ դու որպէս եմ ես, Զբրոյց ծուռ եւ սուտ, կարճուտն է եւ անտուտ, 1816 Պարծի՞ս յանձին յինուած հողոյ...» (ՊԵՏՐՈՍ):

Թղ. 51ա. «Զբոյց խրատուց բարոյական» (36 կտոր):

Թղ. 59ա. «1810 Մարտի 4: Չայն մաղթանաց խոնարական...», Երկրորդ տու՝ 61ա՝ «Հայեաց գրթովդ տիրական յայս հօտ փոքրիկ Մըխիթարեան...»: Զորքորդ տու՝ «Ահա ինչ իւր վաճառեցան եւ օտարաց ի ձեռս տըւան...»: Եւսմ առիթով գրուած 61ա՝ «1810 Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած յաւիտեան...»: 64ա՝ «1810 Զի՛ տաղտապիս մարդ երբեուն...»: 64ա՝ «1810 Քաղցր է ճաշակ մարմնոյ Գառին...»: 64բ՝ «1810 Տէր երբ իցէ զի գոհութեամբ...»: 65ա՝ «1810 Սեպտեմբերի. Գընամ խուսեմ փախըտական...»:

Թղ. 66ա. «1811 Փետրվարի 18. Ի մուտս Վանաց Պաշտպան սուրբ Աստուածածնի ի Վեննա, առաջնորդութեամբ Գերապայծառ Գերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի Բարեկեանց Զուլայեցոյ՝ Արքեպիսկոպոսի օրրոյ էլժիածնի, առաջին Ընդհանրական Աբալայի Մխիթարեան Միաբանութեան Վեննայի եւն...», Յետոյ կը յերեմբ հոս ամբողջութեամբ յիշատակարանի քննչ ունենայում:

«Արի տրտմազգացան անձն իմ լալազին, Ահա հնչեցաւ աւետիք անդին, Զի մահ փոխեցաւ ի կեանն մեծագին, Հիւանդըն յարեաւ՝ ողջ առողջ յանձին»:

Հասէ՛ք աստ փութով՝ որք յամեն կողմին, Ընթացայք կանխաւ՝ հնչմունք շարագին:

Տեսէ՛ք կենդանի, զոր էր յօրհասին, Լեբուք խայտառակ, անկեալ ի դետին:

Եւ դու բանահիւս երազդ ի գըլին, Մատիբ աստանօր ի զարդ հանդիսին.

Երգեա ջաղցրութեամբ ի ձայն բերկրալին,

Առ ի զարդ տօնիս փառօք հրաշալին:

Եւ դու որ երբեմն անկեալ տիրազին, Տո՛ւմ Մըխիթարեան ի ցաւոց մահճին. Արի՛ արդ արի՛, պըսակօք դափնին, Զարդարեալ կայտառ՝ փառօք պանծալին:

Ո՛ւր են արդ նոքա, որ առ խանդ սրտին,

Թըրեռտեան ջրմամբ հրճուեալ պանծային.

Եւ զանկանգնելի չո յիշատակին, Բամբասանաց բան՝ զբրոյց առնէին:

Ո՛ւր են արդ նոքա, որք որ յաղուեսին, Թո՛ւնաց երկնից բոյնէ՛, ոչ գոն ասէին. Ո՛ւր են որք եւ ոչ ըզպէտս պարենին, Զկարասին անգամ չեզ ոչ թողուին:

Ո՛ւր են արդ նոքա, որք յիւրեանց խնդին,

Քոյոց անթեւ ձաղուց ռահ սահմանէին. Այլ ըզպիտանին՝ յայն զոռնիկ շաղին,

Անգութ ազանեալ՝ շատ շատ ճշդէին:

Բայց արդ ժամանեալ նոցա վաճառնին, Ծոխացան անյազ՝ յիւրեանց աւարին.

Բայց չեզ Տէր պահեաց՝ գերազանց բաժին,

Յեղակարծ շնորհեալ ճոխութիւն դանձին:

Եւ արդ բարձրացին նըւազք քարոզին, Պատմել հռչակել յոլորտ աշխարհին.

Զգերապանծ հրաշք աջոյ Անեղին, Զփութագին լըջան բարձու իւր բազկին:

Ի՞նչ հոյք թշնամեաց եղծիչք մեր վանին,

Կարկեալ պապանձեալ յամօթ եղիցին. Որ Տէր Ողորմեաց, ո՛ւր ձեզ ասէին,

Զեր պատարագաց ըստ երգոց ձայնին:

Ահա ողորմած գրթութիւն Հաստչին
Եհաս յօգնութիւն որդւոց թախծագին.
Ջնջեալ փարատեաց ըզառու տրտմու-

թիւն,
Ջանբաւ պարզեւեաց սրտի ցնծութիւն:

Ահա զվարատեալ զոլխարս այս հօտին,
Ի մի ժողովեաց ի ձայն իւր հովուին.
Ձեթող այնք երթալ ըզհետ օտարին,
Ջորոյ ձայն օտար ոչ ճանաչէին:

Ահա զաւազան ուշիմ Աբբային,
Արհի եւ արժան սուրբ Հայրապետին.
Հորդեաց ճանապարհ ի կարմիր ծովին,
Հրաշական անցից նըման Մովսեսին:

Ահա կուրակերպ անսալ հրամանին,
Հընազանդութեան սրբոյ տախտակին,
Ջամենայն հարթեաց ըզխոյ զժուարին,
Ջօրութեամբ զողջեան սուրբ տապանա-

կին:

Ահա զԱստուդոյ՝ ըզկայսեր մեծին,
Ըզսիրտն ելոյծ կակղութեամբ մոմին.
Որոյ զօրովեալ սիրով կաթողին,
Օգնեաց բազմադէմ մերոյ աղետին:

Ահա սիրտ կայսեր ի գիւղ Զիլլէին
Գրթայ թափառեալ մեր Հարց չորեքկին.
Փութով ի քաղաք յըղէ Կրուացին,
Անդէն պաճարել ծախուք արքունին:

Ահա եւ Վեննա՝ մայրաքաղաքին,
Խանդաղատէր սիրտ Արքիսկոպոսին.
Ջամենայն նըպաստ քաջի ձեռնտուին,
Կարկառէր անխոնջ կանգնեման մեր հօ-

տին:

Ահա արքունեաց մեծի քաղաքին,
Ձերեւեաց խափան լաթիւրինթոսին.
Որ ըստ ասելոյ փրքու եւ մեծին,
Անյոյս մեր ելից՝ էր կասկած մըթին:

Ահա ինքնակալ՝ քաջ արանց ինքնին,
Առանց առնլոյ զիտօհուրդ զարքունին.
Փութով հողացաւ զյետկար Աբբային,
Վըճարել վճռել զբշաւ իւր ձեռնին:

Ահա բազմամեայ կարծիք մեր խնդրին,
Գրծեալ կարճեցաւ ի միւրմ ամսին,
Ջոր պաշտպանութիւն Տիրամայր Կու-

սին,

Մեզ ի Երզնութեան աւետեաց տօնին:

Ահա այն էր վանք՝ Քափուչին կարդին,
Ի Փլացէլ ձայնեալ այս Հանգըրուանին.
Եւ եկեղեցի առ երկ նորին,
Միաբանութեան զըրեալ ի շնորհին:

Եւ դու ծառայից Մարիամ Կուսին,
Հիւրընկալ մեր վանք Սէռվիթաց Կրօ-
նին.
Հաւատա՞ դու արդ, ընթերցմամբ
վճռին,
Որ եհաս ի յերթն ամսոյ Յունվարին:

Բայց արդ զՆեացուք եւ մեք ընդ նոսին,
Հըրբաչք են յատուկ Աստուծոյ մատին.
Ջոր միջնորդութեամբ Գաւապան մեր
Կուսին,

Մեզ յանակնկալ եցոյց ի պահին:

Փութա արդ Աբբայդ փոքու մեր հօտին,
Աւետիս ձայնել Հարցըն Թրքետուն.
Աւետիս ձայնել Հարց որ ի Կուացին,
Աւետիս ձայնել Հարց որ ի Պօլսին:

Փետրվար ամսոյն յօր վեշտասանին,
Եկեալ մեր աստէն ընդ աւազանին.
Յանձնեցաւ մեզ վանք Քափուչին Կար-

գին,

Գոյով աստ ներկայ զաւառապետին:

Եկեալ մեր դարձեալ յաւուր երկրորդին,
Ի կիւրակէի, յօր եօթնետասնին.
Մատուցաւ աստէն ի փառքս Փրկչին,
Ըզզու անարիւն սուրբ պատարագին:

Տէր Աստուածատուր Սուրբ էջմիածնին,
Հայրապետ արհի, Աբբայն գովելին.
Հայր Արիստակէս Ազարեանց զարմին,
Ընդ Իւսկիւտարեան իս Հայր Պետրո-

սին:

Ընդ մեզ ցընծալից եղբայր ծերունին,
Գող ինընամեայ առոյգ պատանին.
Ոսկանեան Բարսեղ Թրքետու վանին,
Բազմամեայ կըցորդ նեղութեանց վըշ-

տին:

Եւ մինչ կատարուր նըւէր սեղանին,
Ահա եւ անդէն հօտին Հարք Կուացին.
Հայրըն Կըղմէս ընդ Հայր Արսէնին,
Եւ Հարքըն Անտոն ընդ Միքայելին:

Նոր այս մեր դասու աստի խմբովին,
Ի վանս Հիւրընկալ դարձաւ Սէռվիթին.
Ջի զայն ցնծութեան օր ի միասին,
Հըճուեալ բերկրեացուք ի պատիւ էին:

Իսկ ապա այսօր, յօր ութուտասունին,
Այս զարնանամերձ փետրվար ամսին.
Եկեալ բնակեցաք յայս նորոգ վանին,
Զոր տեառնազրեցաք Պաշտպան Սուրբ
Կուսին:

Այլ ո՛ր արեւոյնք մեր են հանգստին,
Անկողինք եւ այլք ի պէտս պարենին.
Յամէն բանէ զուրկ, զամբ մեք աստու-
տին,
Եղեալ ապաստան ի ինամա Արարչին:

Այլ մի երկիցուք եղբարք բժնաւին,
Աստուած ընդ մեզ է, Հայր մեր գը-
թալին.

Ահա զամենայն մեզ կահ պիտանին,
Այսօր իսկ փութով հոգացաւ ինքնին:

Ահա արդ զարունք մերոյս Կըօնին,
Մօտ մեզ երեւեալ գեղեցիկ ծաղկին.
Փութացուք եղբարք ըզդաշտ մեր ան-
դին,
Խնամով մըշակել ի յանգ մեր պարտին:

Մի լիցի յիշել զկորուստ Թըքստին,
Հաւաքոյն աստ վանք եւ եկեղեցին.
Որ ետ զփառաւոր զայս քան զառաջին,
Տացէ իսկ անշուշտ եւ զոր ի կարգին:

Իսկ մեր ծանուցեալ զերխտիս վերին,
Երախտեացն անյուշք մի զտցուք նմին.
Կանխեսցուք փութով ձայնիւ ցննային,
Երգել նըմա փառս ի խորոց սրտին:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Խարայելին,
Որ յայց ել գըթով ելոցս ի մըթին.
Եւ յընայնարհիկ ուժով իւր բազկին,
Արար փրկութիւն իւր ժողովրդին:

Յարոյց փրկութեան ի տանէ Դաւթին,
Մեզ գեղջիւր գլխոյ Արհի Աբրային.
Աննել առ մեր Հարս մեծ զորդամութիւն,
Իւրոյ սրբութեան յիշմամբ կըտակին:

Զերդումն զոր երդուաւ բերանով Կու-
սին,

Հօր մեր Մըխիթար մեծի Աբրային.
Եթէ փափազանք թո յաշոյնացին,
Եղէց ընդ քեզ, ընդ թո զաւակին:

Ետ մեզ փրկութիւն առանց երկիւղին,
Ի մեր Բընամեաց, յառեւեաց ձեռին.
Նոքա քանդեցին, իսպառ ցրուեցին,
Այլ Տէր ժողովեաց փոյթ ի միասին:

Հաստատեաց ըզմեզ յիւրում խորանին,
Կալ Հանապապօր զաւուրս մեր կենին.
Պաշտել սրբութեամբ եւ արդարութեամբ
Զուղչափառ կըտակ յիւր եկեղեցին:

Տալ ըզգիտութիւն իւր ժողովրդին,
Առ ի փրկութիւն Հայկազուն սեռին
Հոգալ Թողութիւն բիւր մեղաց նոցին,
Զոր նոքայն յանցեան ի Հարս առաջին:

Ահա ողորմ գութ անյիշալարին,
Ծաղէ արեգակն ի վերայ նոցին.
Փարատել ըզմէք յամառ Հերձուածին,
Լուսաւոր առնել յուղիղ Հաւատին:

Ահա ծաղէ լոյս յորս ի խաւարին,
Ի Թանձըր ստուեր մահու նստէին.
Զի ըզգընացըս մեր ուղղեսցէ զոտին,
Եւ մեր եռանդեամբ եւ զոտից նոցին:

Արդ զո՞ր գոհութիւն, զո՞ր փառքս ձայ-
նին,

Երգեսցուք քեզ Տէր որպէս զարժանին.
Զունիմք բաւական բան ի բերանին,
Զի անցաւ զանցաւ Հափ թո ի շնորհին:

Եւ մեք լըփութիմք յաւէտ գլխովին,
Զի ոյլն ունիմք արժանի նըմին.
Այլ կաւ զանպիտան առեր ի ձեռին,
Շինել լաւ անօթ ըստ սարաւ բրտին...»
ԻԱՄ:

Թղ. 71թ. «1812 Յուլիս 20 ի Սիպիւն,
Զօրութիւն դինւոյ: Արդ Բազումին բազնին
մեծի...»:

Թղ. 74ա. «1813 ի Կոստանդնուպոլիս
Դիմառնութիւն բանից անգեղլ եւ աշխար-
հառէր երիտասարդի մեծատան ի մահուան
իւրում: Զի՞ է, զի՞նչ է, զի՞ զայգ զընայգ
դուք տխրագին...»:

Թղ. 77ա. «1814 Հոկտեմբերի 20: Մըտի
խնդագին ի չէն Բիւզանդին...»:

Թղ. 77թ. «Ի Կոստանդնուպոլսոյ դրեալ
առ նորընծայ Գարեգին Քիւլանճեանց ի
վանս, ի դիմաց Նորա, Եւ պատանի հահ
մեռայ այսմ աշխարհի...»:

Թղ. 78ա. «1816 Մատիւր մատիւր Մայր
կաթոգին...»:

Թղ. 78թ. «1817 Օգոստոս 20 ի Թրեստ:
Եւ արդ հահ ճանապարհին...»:

Թղ. 80ա. «1817 ի հասակի 35 ամաց:
Մանուկ էի երբեմն եւ ես...»:

Թղ. 96ա. «Ուտանաւոր բանք Հանդիսա-

կանք: 1806 Օգոստոսի 24, ի ձեռնադրութեան եւ ի մատուցման առաջին պատարագաց Հ. Յարութիւն Ձուրուրեան, Հ. Սահակայ Սաղաքեան, Հ. Զաքարայ Սամէլեան: Ի Հոգւոյն մասնէ ի մարմնոյն բաժին...»:

Քղ. 97ա. «1806 Դեկտեմբերի 22. Յաւուր տօնի անուան արդոյն Աստուածատրոյ վկայի, անուանակցի արհիպատի Աբրահամ Երբոյ. Տուր Աստուած զտուր Աստուծոյդ...»:

Քղ. 97բ. «1807 Յունվարի 1: Շնորհաւորութիւն Նոր Տարւոյ: Ձեզ շնորհաւոր Հարք եւ եղբարք...»:

Քղ. 98ա. «1807 Յունիսի 14: Յնդունել Վ. Հ. Ստեփաննոսի Մարաց եւ Վ. Հ. Անդրէի Շիւքիւրեան զգաւազան վարդապետութեան: Բան առ եկեղեցական յիշատակութիւն մեր: Յայս վայր ժամանակ ծայր իմոյ գրչին...»:

Քղ. 99բ. «1809 Գերապայծառ յոշնամեծոր դերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի Բաբիկեանց Արհիպատի Արքեպիսկոպոսի Սրբոյ իմիժանի եւ արժանաժառանգ ընդհանրական Աբրայի Միխիթարեան Միաբանութեան Թրեստու եւն. եւն.: Ձնուստ բանիս նրւք չափաբերական ընծային, Նուիրեն, մատուցանեն, նորուն աշակերտք աստուածաբանական դասուն, ի նշան ինդութեան իւրեանց որ յաղագս ձեռնադրութեան երկուց կրօնակցաց իւրեանց ի ճանաչայութիւն, յամի Տեառն 1809 ի 2. Ապրիլի, ի տօնի արդոյ Ձատկին: Փոքու հօտիս նըւազ դասուք միանձնական...»:

Քղ. 101ա. «1809 Օգոստոսի 26: Յաւարտ հանդիսական աստուածաբանական վիճաբանութեան Հ. Մատթէոսի Մկրտչեան, Հ. Կիւմայ Զպեհան, Հ. Արիստակէայ Ազարեան, Հ. Պետրոսի Իււղիւտարեան եւ Հ. Արսէնի Բերովրեան: Կեցցէ յամայն երկար կենօք խաղաղական...»:

Քղ. 101բ. «1809 Օգոստոսի 26: Դարձեալ յաւարտ նոյն հանդիսի վիճաբանութեան բացազանչութիւն յաղաղ անձինս անշահութեան: Բանի երախտեաց եմ ես պարտական...»:

Քղ. 105ա. «Էմ փառաւոր դարձին ի Հոռովայ դերապատիւ Տեառն Տեառն Աստուածատրոյ Վարդապետի Բաբիկեանց Ար-

քեպիսկոպոսի իմիժանի եւ ընդհանրական Աբրայի Միխիթարեան Միաբանութեան Վենայի ի 26 Հոկտեմբերի 1817: Պանծա յաւետ հօտը զարիկ...»:

Քղ. 105բ. «Էմ մկրտութիւն Ստեփաննոսի Եղիպտացւոց զալ իշխանի յաւուր տօնի Աստուածայայտնութեան եւ Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի, յամի Փրկչին 1818 ի Յունվարի 6: Սրբաբանեալ մեծ է այսօր հանդէս տօնին...»:

Քղ. 106բ. «Ընկալ գըթով Աբրայ իմ մեծ...»:

Քղ. 118ա. «Զանազան անպէտ բանք: Երգ ի վերայ փախսական մահուան բարեկենդանի 1804: Երգի որպէս. Պիւր կիւղչին սէվտասը վար, զարիպ պաշտոտա: Իբրեւ լրւայ պատմել ոմանց հեծեմամբ մայրի...»:

Քղ. 119բ. «Բարաւոնութիւն այլաբանական ի դիմաց ծովու առ ձկնորոս: Երգի ըստ իտալական երգոյն Bandiera d'ogni vento 1804: Մայթաջ նաւակ ձկնորոսաց...»:

Քղ. 120ա. «Շարական Դի, երգի որպէս Հայր առաջոյ Միանձնի. Շընչեա Հոգմըդ հիւսիսոյ...»:

Քղ. 120բ. «1804 Յուլիսի 18: Վասն զնայոյ ի գեօղն Գոռնէօ: Հերձաւ ապաքէն տարբերեալ դատման...»:

Քղ. 121ա. «1805 Երգ դատմական վասն դարձի ի Գոռնէօյ: Վրէպ դատեցան իմաստասէր իմիճըն դուստրք...»:

Քղ. 121բ. «1806 Ընթերցուած ողջունադրի բարեկենդանի, Երգ: Նամակ եհաս առ մեզ այսօր, անկընթէ կնքեալ...»:

Քղ. 123ա. «1806 Բան վասն դարձին ի Գոռնէօյ: Այսօր ի բերան տրտում իմ անձին...»:

Քղ. 124ա. «1807 Բան վասն դարձի ի Գոռնէօյ: Վահ Գոռնէօ, վահ Գոռնէօ...»:

Քղ. 124բ. «1808 Վերջին օր բարեկենդանի: Ընդէր մեռանիս ով բարեկենդան... եւ Տեսի զնրւք փոխեալ բաժնին...»:

Քղ. 125ա. «Վերայ Պոսայի 1810 Մարտի 4: Ողջունադիր արեւելեան Պարոնի ուրում առ եղբայր իւր յԱղղորմ: Մեկնեալ ի ճէն ցաւով սրտի... Վերջ՝ երգի այս որպէս. Պէն լիւճի մուրտում Թալա...»:

Քղ. 154ա. «Գործք մանկութեան իմոյ: Առ սուրբ Կոյան 1799: Ունցակը մաքրութեան սիրող սրբութեան Կոյա երանական...»:

Քղ. 154ա. «Վ սուրբն Յակովքոս եղբայր

Թիսուսի, 1799: Յակովբոս քաջ և արի,
առաջեալ զովելի...»:

Թշ. 154թ. «Է պատրաստութիւն մահ-
ուան 1799, ի մըտի դէր սիրելի...»:

Թշ. 155ա. «Մուսա Գաղղիացուց ի
Թրեստ եւ ելջ նոցա անտի յամին 1799:
Պատմեմ զեղ ինչ զարմանալի...»:

Թշ. 156ա. «1799 Յանդիմանութիւն
արարեալ առապակեալ ի Դեմոսթենեսէ յա-

տենարանութեան: Դեմոսթենէս ատենարան
մեծիմաստ այր ճոռոմբան...»: Ատր կը
յաջորդեն մեծն բնաբաններով 10 կտոր ոտա-
նաւորներ:

Թշ. 160 եւ 161ի միջեւ կայցուած քզ-
քեակի մը վրայ՝ «Տապանադէր Միթարան
Միարանի, Յովհաննիսի Ռափայէլեան Սար-
կաւադի»: Տակը մատիտով՝ «1816 Մարտ
24»:

2232

(Հին քիւ 286)

ՏՕՆԱՅՈՅՑ

ԼԵՈՊՈԼԻՍՊ

1850

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18×14: ՊՐԱԿ՝
միտկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեմ 15×12: ՏՈՂԳ՝ 28:
ՆԻԻԹ՝ հին հատակիկ քուլք: ԿԱԶՄ՝ քաջեղ:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ գործածութեմ իւզուած: ԳԻՐ՝ Յօրը-
գիր: ԹԱՆԱԳ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ չուգի: ԴԱՏԱՐԿ՝
Թզ. 12թ, ուր մտնիտով խմամիսկեմ կապերու պատ-
կեր մը գծուած է: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850: ԳՐԻՉ՝ ամա-
նաք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Լեւոյիլիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
չուգի: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ՝ առաջին կազիմ մերքին
քրեմին՝ «Առաջեալ Գնք. Սահակ Սահակեան Արքե-
պիսկոսոս Լեւոյիլի Լայոյ Կուր Միթարան
Մատենադարանին ի Վիեննա յամին 1805»:

Մատենան է՝ ինչպէս գրուած է կազիի
առաջին քրեմին՝ «Տօնացոյց Լայոյ վասն

տարւոյ 1850 եւ միանգամայն ուղղաւորիչ
ժամառացութեանց: Տարեգիրն ծա:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Յունվար ԼԱ. 1. Գլի. Նոր
Տարի, Տօն Բրիտանութեան Տեառն, Գլ. Նն.
օրհ. Ան. Որ խոստացար, ԴՁ: Ճակատմն-
բում վրայ միտնեմքու ամուսնեքը գրուած են
մանւ լեհերէմ: Վերջ՝ Թշ. 12ա. «31. Գլի.
Սեղընտորոսի Հոռայ հայրապետին: Գլ.
Նն. օրհ. ԳՁ. Այս օր սրբոց Հայրապետաց:
Մկ. ԳՁ. Մանկունը Կոր. Նիսոկ. Դկ. Զեք
Աստուած գովեմք»:

2233

(Հին քիւ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ ԵՒ ԱՂԹԱՐԳ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԺԹ. դարու սկիզբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48, իրականութե 1—100: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17.5×12: ՊՐԱԿ՝ չին մշտնականութե: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտեմ 14×8: ՆԻԻԹ՝ հին գործարք միշակ
հատուկեմով քուլք: ԿԱԶՄ՝ կայացուտ ստուարա-
քուլք, վրան սակիով մշտնութե գործեր, սակի մանւ
կտուրքը: ՊԱՆԱՄԱՆԳ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական
քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լու պահպանուած, բայց
սեղ-սեղ ցեցակեր: ԳԻՐ՝ Յօրը եւ բոլոր լուան, Թզ-
16—28 եւ 88—45 մօր ցրչէ մը մօր սեղի շղագիր:
ԹԱՆԱԳ՝ սեւ, խորագրերը կաման, կտրմիք, շագ-
մակ, մանուշակագուն, իսկ մօր ցրչէ գրուածը մա-
նուշակագուն: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ՝ խեղճ բանք: Թզ. 2ա,
2թ, հաւ-հաւ գումար ցրեմք: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թզ. 15թ,
37թ, 46ա—48թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու առաջին կէտ:

Նօր մտքը աւելի ուշ: ՏԵՂԻ՝ և Պոլիս, Օրթագիր:
ԳՐԻՉ՝ ամպոս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուգի, տեւ ամ-
ուանաքերքը:

Մատենան է՝ Թշ. 2ա. Ամուսնացեալքը:
«Տաղարան փոքրիկ յորում պարունակին
խրախճանական երգք եւ յորդորակք եւ
տաղք, յօրինեալ ձայնակչիս չափամբ ըստ
անվրէպ կանոնի հանգերգութեան երաժշ-
տական արհեստին, ի դարասանն Օրթագիւ-
ղի»: Տաղերում քով դրուած է եղանակի
ամուսն ինչպէս՝ Ուսուսի Հաֆիֆ Գէյաթի,

Հիւսէյնի, բառտ, բահալի, նէղրիզի, փեն-
ճուկեանի, նէվա, իւլլազ, նէշապուրի,
նիհալէնտ, նիւհիւֆրի, սապա, շարկեան,
տիւկեան, Հիսարի, ժուհայէր, փիւսէլիքի,
Հիւսազ, շէհնազ, բահալիւրփան, պէսթէ-
նիկեարի, արազ, Հփիճ, եւն. եւն. Շատ
դժուար է տակայմ որոշ տաղերու քով իմա-
նալ քէ ուր կը սկսի, կամ քամի տունէ կը
բաղկանայ: Նորագոյն բաժինը կը բովանդա-
կէ աղթարական աղօթքներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ով ամենապայծառ նազելի
սուրբ անարատ Կոյս...» (4 տուն):

Թղ. 3բ. «Յանցաւոր եմ օրինաց, ունայ-
նացեալ ի բարեաց...» (4 տուն):

Թղ. 4բ. «Շուշանազդ դու օրիորդ
պսակ վարդից Կոյս Մարիամ...» (4 տուն):

Թղ. 6ա. «Ճընծայ երկինք ցնծայ աշ-
խարհ ընդ ցնծութիւն իմ ցանկալի...» (5
տուն):

Թղ. 7ա. «Ով տիրապէս տենչիս յազուրդ
արա ի թեզ միանալ...» (6 տուն):

Թղ. 8ա. «Միւն լուսաւոր ամպ Հովանի
պաշտպան նորոյս Իսրայէլի...» (5 տուն):

Թղ. 9ա. «Միտան լուսազարդ ան-
նժան գունազեղ երանգօք բարութեան...»
(2 տուն):

Թղ. 9ա. «Պայծառացիք կարգ աստե-
ղեան գուարթազեղ առ թեզ շողան...» (6
տուն):

Թղ. 10բ. «Զայն ձայնէ ձայն ցաւալի
ձայն կողկողանաց ի քո լուր...» (1 տուն):

Թղ. 10բ. «Են ընդէ՞ր կեամ թէ ոչ
ապրիմ վասն տոհմիդ հայրենական...» (3
տուն):

Թղ. 11բ. «Կիզանէ զիս ի հուր ահ ով
հոգի բարի կիզանէ փափազ ոսկւոյ...» (2
տուն):

Թղ. 11բ. «Ո՛ւր է տեսիլ գուարթուն
գեղոյ անմահ հոգի իմ...» (2 տուն):

Թղ. 12բ. «Միւն լուսոյ ցուցար յանա-
պատին Աստուած կամարար...» (4 տուն):

Թղ. 13ա. «Անձն իմ փափազի տեսիւն
քո, երեւաց ինձ հոգեւէր...» (1 տուն):

Թղ. 13բ. «Իմ նազելին յուսայի զիս
կամի սիրել...» (1 տուն):

Թղ. 13բ. «Աղբիւր լուսաւոր սիրտ
նազելւոյդ հոգէ շառալէ...» (1 տուն):

Թղ. 14ա. «Հեղ զեղ զանձերեւ սիրոյդ,
հեղ զեղ վերաց հոգւոյս զեղ...» (1 տուն):

Թղ. 14ա. «Յերերի եղէ սուգի ահա
նաւ շնչաւոր...» (1 տուն):

Թղ. 14բ. «Արուսեակն անկեալ գեղկելիս
գերեալ ինքեան իւրացոյց...» (1 տուն):

Թղ. 15ա. «Զառ ի թէն առեալ տաղանդ
ինչ ոսկին ոչինչ յարգեցի...» (1 տուն):

Թղ. 16ա. Նոր գրչէ: «Յաղագս սաղ-
մոսաց թէ զի՞նչ է եւ կամ վասն որոց իրաց
պիտանի որ ասացեալ է մարգարէն Դաւիթ
Հոգւով Սրբով, Ա. Առաջնորդն, Երանեալ
է այր որ ոչ... նոր տուն լինելու առա, ոչ
վնասի»: Այսպէս յառաջ միմչեւ շԺԱ սաղ-
մոր:

Թղ. 27ա. «Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի
միշտ ի խորոյկ օրտին վառի...» (7 տուն):

Թղ. 28ա. «Շառաւիղ ընտիր տոհմին
Ռուբինեան, առիւծ անվէհեր արի ախո-
յեան...» (7 տուն):

Թղ. 28բ. «Հըրկայ Հըզօր գեղապատշաճ
Հայկ մեր նախնի քաջ արանց...» (5 տուն):

Թղ. 29բ. «Պարծանք քաղաքաց քաղաք
մեծ Անի, քոջազարդ պնեալ հարսն նազե-
լի...» (5 տուն):

Թղ. 30բ. «Քաղցր տեսիլ արեւուն մեզ
հայեցաւ խոտազոյն...» (4 տուն):

Թղ. 31ա. «Միշտ բոցով քոյին վառիմ ի
սէր, ով հոռանուտ կեան...» (4 տուն):

Թղ. 32ա. «Մաղիկ պայծառ վարդ թե-
րաբաց...» (5 տուն):

Թղ. 32բ. «Հայր հաւատոյ, հովիււդ
քաջ, տիրազօր...» (5 տուն):

Թղ. 33բ. «Առիւծ հօր Բազրատունի,
զի ննջես յայդ յանդոյս դբի...» (5 տուն):

Թղ. 34ա. «Փայլականացայտ սուեք ազ-
դու շանթ բոցահրատ շփոթ ամպոյ...» (5
տուն):

Թղ. 35ա. «Հարսն անմահին Յիսուսի,
Յիսուսի ես սիրելի, սէր իմ հրաչազեղ
Հոգիփոխիմ...» (4 տուն):

Թղ. 35բ. «Արմատ բարի տունկ օրհնու-
թեան ի հաւատոյ արդարութեան...» (4
տուն):

Թղ. 36ա. «Փետայն իմ գոչէ առիւ ի
յերկնէ, սէր քո զիս այրէ, տատրակ նազե-
լի...» (5 տուն):

Թղ. 36բ. «Գեղեցիկ ես դու գովելի,
պարտէզ ծաղկեալ ի մէջ երկրի...» (6 տուն):

Թղ. 38ա. Նոր գրչէ: «Աղօթք սրբոյն
Գրիգորի Նարեկացոյ, Գլուխ Ա.՝ Վասն
յանկարծակի նեղութեան»: Այսպէս յառաջ
միմչեւ ԾԺ գրով:

Թղ. 40ա. «Սաղ. ԺԲ. Գրէ զայս վրադ

առ ու զնա ի դատաստան...» Ասարը կը յաջորդեմ ասպա գտնադամ խրատմեր քէ ո՛ր փորձամբի ժամանակ ինչ ազօք՝ կամ ազօք—

քի մասեր ըսելու, կամ բաճի մը վրայ գրելով վզեճ կախելու է Սաղմոսեմ, Նարեկեմ եւ Հաւատով Պոստովանիմէն:

2234

(Հիմ քիւ 1010)

ՀԱՇՈՑ (Պակասաւար)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X12: ՊՐԱԿ՝ միացն Ա—: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14.5X9: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էին բարակ զարաւար քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամբամն ճօտրգիր: ԹԱՆԱՔ՝ սու: ԶՐԻԳՐԱՆՔ՝ հւմ. չուճի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամլայտ: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ՅԻՇԱՅԱՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ձաշոցի մը առաջին պրաւը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «ԵՍԵՆԵՐՈՂՈՒՄ ԿԻՐԱԿԷԼԻՆ ՎԱՐՈՒՄ Է ԸՍՏ ՀԱՅՈՅ, ՃԱՆՈՒ ԺԱՄԱՄՈՒՄ. ԵՐԵՒԻ ԱՅՈՐ ԱՆԿԵՐՈՒՄՆ...» Կը տրուիմ ասպա Ալէլուիա սաղմոսն, Առաքելական ընթերցումն, Ալէլուիա սաղմոս, Աւետարան:

ԹՂ. 3բ՝ Բ. աւուր, 4բ՝ Գ. աւուր, 6ա՝ Ջորճարթի, 7ա՝ Հինգարթի՝ տուն է Եսայիայ մարգարէին, 8ա՝ Ուրբարթի:

2235

(Հիմ քիւ 1011)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԻՊՈՒՄԻՄ

ԹՐԻԵՍ(“)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 6: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X8: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էին միջակ հաստութեամբ զարաւար կապուսնի քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ էին շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սու: ԶՐԻԳՐԱՆՔ՝ հւմ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 6բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ ամբամն, Միթթարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Թրիեստ: ՅԻՇԱՅԱՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Կազէթա մը կը գրէ աս բանս. Թէ ինչ կերպով սրբազան փափը Սալմոսայէն ձօնթէնպլը տարին, ու ինչ

կերպով կը կենայ կոր աս ձօնթէնպլը ըսուած տեղը»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Սրբազան փափը Սալմոսայէն ձօնթէնպլը տարին առապայով, աս առապային մէջը սրբազան փափէն զատ ուրիշ մարդ չիկար... վերջ՝ չի դիմացաւ, բայց կիթէ իր պարտքը ու իր ծայրագոյն արժանապատուութիւնը մասնելով ու իր անխախտ Հաստատութիւնովը»:

2236

(Հիմ քիւ 321)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ(“)

1846

ԹՈՒՂԹՔ՝ 225, իջակալուած 1—256 եւ 1—72 միացն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17.8X12: ՊՐԱԿ՝ չիմ 8շաւակաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15.5X8.5: ՏՈՂՔ՝ 31: ՆԻԻԹ՝ էին միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քղապատ ստուարքաւար: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գարծաձուլքեմէլ քուլակամ վնասուած: ԳԻՐ՝ մամբ էին շաղգիր, վարծ: ԹԱՆԱՔ՝ սու, անթծաւու սկզբած: ԶՐԻԳՐԱՆՔ՝ հւմ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ուկեղք մէկ քուլք եւ ԹՂ. 127բ—128բ, 185—225: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1846: ԳՐԻՉ՝ ամբամն, Միթթարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Վինեմ: ՅԻՇԱՅԱՅԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Պատմութիւն Ընդհանուր»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Միջին պատմութիւն Հատան Ա. Ի ծննդենէ Տառն մերոյ Յիսուսի Գրիսաուսի մինչեւ ցիոստանդիանոս կայսր մեծ» (§ 1—98):

Քղ. 27ա. Հատած Բ. Ի կոտանդիա-
նոսէ մինչեւ ցկործանումն արեւմտեան տէ-
րութեանն: (Տ 97—140):

Քղ. 47բ. Հատած Գ. Ի կործանմանէ
արեւմտեան տէրութեան մինչեւ ցճարոցոս
մեծն: (Տ 141—220):

Քղ. 88ա. Հատած Դ. Ի Մեծէն Կար-
դոսէ մինչեւ ցճահնայապետ Գրիգոր է.
Մեծն: (Տ 221—302):

Քղ. 129ա. Հատած Ե. Ժամանակէ
Հարստութեան ճահնայապետաց եւ իս-
լակիբքն: (Տ 303—365 տպւ կ'ընդհատի):

2237

(Հիմ քիւ չունի)

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՐԱՏՆԵՐ

ԱՆՑԱՅՏ

ԺԹ. դարու սկիզբը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 6, իջեալուած առաջին տրակը 26—
29: ՄեծՈՒԹԻԻՆ՝ 17-5X11: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻԻՆ՝
միտսիւ 16X10: ՆԻԹ՝ էին զօրաւոր եռասկեկ
քաւք: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զարծածաւքեմէ
աղտոտած: ԳԻՐ՝ անցման մօտքովք: ԹԱՆԱՔ՝ զաւ-
մատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԹ. դարու սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ անյայտ: ԳՐԻՉ՝
անյայտ: ԵՒՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Գրիստոնեական եւ Հոգե-
ւոր խրատներ արշարաքար: Շատ տակա-
սաւոր: Ներկայս հատկապէս է միայն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Քղ. 1ա. Հատարեալ ժամանակը չը
Հասած արհեստի մի տայք...:

Քղ. 1բ. Հարկեւտութիւն, Գարկեւտու-
թիւնը առաւել կանանց պէտք է...:

Քղ. 5ա. Հերպ ճշմարիտ ապաշխարու-
թեան: Հինգ բան պէտք է ճշմարիտ ապաշ-
խարողին...:

2238

(Հիմ քիւ 690)

ՅԱՆԳԱՐԱՆ ԶԱՅՆԱԿԻՑ ԲԱՌԻՑ

ԱՆՑԱՅՏ

1850ի տետրերը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 137, իջեալուած 1—253 միայն:
ՄԵՇՈՒԹԻԻՆ՝ 18X11.5: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ կրկնասիւս
16X5 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԹ՝ միջին 48
էին զօրաւոր քաւք, ապա տակի վատ արկով
դիպցած քաւք: ԿԱՐՄ՝ քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
ընդամենը լաւ, բազմաքիւ տեղեր կ'ըցնուած քաւք-
եակներով յաւաւման կտաւրած էին: ԳԻՐ՝ վարժ
նորազայն շնչողքովք: ԹԱՆԱՔ՝ զամատած սեւ: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ հիւս. չունի: ԴԱՑԱՐԱՆ՝ Քղ.՝ 1ա, 4բ, 6բ,
16բ—17բ, 18բ, 23բ, 26բ, 31բ, 33բ, 48բ, 50բ, 66բ—
68բ, 73բ, 83բ, 92բ, 96բ, 104բ, 108բ, 113բ, 114բ,
117բ, 118բ, 123բ, 124բ, 132բ, 137բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1850ի տետրերը: ԳՐԻՉ՝ անյայտ: ՏԵՂԻ՝ անյայտ:
ԵՒՇԱՑԱԿԱՐՈՒԹԻՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Ճանաչարան ճայնակից
բարոյք, մամաճեղմն ըստբնութեան բառարան
մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Քղ. 1բ. Համարուած են մամաճեղմն
գիրքը եւ միաժամանակ ցամկն է Յանգա-
րանքն:

Քղ. 2ա. Ա՛, Ա՛, բա՛, դա՛, Լիբեա՛,
Եւրոպիա...:

Այս ձեւով իրարու կը յայտնեն, վեր-
ջաւորութիւնները մկատի առնուելով **Քղ.**
5ա՝ **«Ապ, Աբ, Ադ, Ամպ, Այբ, Այպ, Ադի,**
Արբ, Արիպ եւ...:

Քղ. 135ա. Հիտիլիք է Շնորհալիքն,
մկատի առած է Շնորհալիք չափակամ բա-
մատնողութեանց յամգերու համաձայնու-
թիւնը, իսկ **Քղ. 136բ՝ Շարակնոցիւնը:**

2239

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՂՈԹԱԳԻՐԻՔ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԻՔԵՐԻՆ

ԱՆՑԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 108, իջեալուած 1—202: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՆ՝ 17-5X11: ՊՐԱԿ՝ 10: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտսիւս

16-5X9: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԹ՝ էին միջակ եռասու-
քնամբ զօրաւոր քաւք: ԿԱՐՄ՝ կաղ չունի: ՀԱՆ-

ԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուրը լաւ, երեւի պրակը քաղցրեղէն
սկսած: Գրի՛ Եի՛ շնորհակալ: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած
սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Եւ՛ լաւ: ԳԱՏԱՐ՝ Թ. 1—2
(իբրեւ լաւ), 104—106, 107—108 (ձառ-
տուհիներով), ԺԱՄԱՆԱՔ՝ ԺԸ—ԺԹ զար: ԳՐԻՑ՝
առջալս: ՏԵՂԻ՝ առջալս: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝
չկամ:

Մատենան է՝ Հայաստան Թուրքերէն
աղօթագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 3ա. «Մապան տուվաւ, Հայր մէր,
Ողջուն քեզ, Հաւատանք, Ինանըրմէ կէօյի
էէրի հարատան...»:

Թ. 6ա. Պատարագի աղօթքներ, որուն
կը յաջորդեն բազմապիսի աղօթքներ եւ լի-
թամիւթներ:

2240

(Հիմ քիւ լաւն)

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՒՆԻՒՄ(°)

1891

ԹՈՒՂԹ՝ 30, իրականութեւ 1—39: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝
17.5X12.3: ՊՐԱՎ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ
18.5X10: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ միակ հատուածներ
գծաւոր քաղց: ԿԱՂՄ՝ կարգած, բայց կողմ չունի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձառ զննեցի շղագիր,
նոյն Թի. 973 ձեռագրին հետ: ԹԱՆԱՔ՝ մուշ. մա-
նուշակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Եւ՛ լաւ: ՊԱՏԱՐ՝ ՆՆՐ՝
ՅԻՔԻ՛ Վերաբերեալ Թ. 4, 7, 9, 12, 16, 23: ԴԱ-
ՏԱՐ՝ Թ. 1, 2, 4, 7, 12, 16, 23, 28—

30: ԺԱՄԱՆԱՔ՝ 1891: ԳՐԻՑ՝ անձամբ, Միթա-
քան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Զմիւթներ: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

**Մատենան է՝ «Ալիարհադուրիւն Հա-
մառա, Ի պէտս պատրաստողական դասու-
1891»:** Բովանդակութեամբ նոյն Թի. 2078
ձեռագրին առաջին մասին հետ մինչեւ Թ. 15բ:

2241

(Հիմ քիւ լաւն)

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԾԱՌԱԾ ՕՐ
Ա. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1871

ԹՈՒՂԹ՝ 192, իրականութեւ Ա—Ժ Եւ 1—351:
ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11: ՊՐԱՎ՝ չնձ ճշտակութեւ:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18.5X6: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝
Եի՛ միակ հատուածներ վտարակ քաղց: ԿԱՂՄ՝
կաշակաւ ստուարաքաղց, վրան ճշտակով զարդեր,
կանաչիւն ասկեղծ՝ «Առաւելածին իւզերինէ միւս-
հաս», ԹՂԾԱՆԱՔ՝ ՊԱՆԱՆԱՔ՝ սկիզբն ու վերջը կէս
գումատ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձառագրի մասն
ու զննեցի, բայց շատ ճշտակաւ գրուած շղագիր:
ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ Եւ՛ լաւ:
ԴԱՏԱՐ՝ Թ. 1, 2, 185բ, 190—192: ԺԱՄԱՆԱՔ՝
1871: ԳՐԻՑ՝ Առաջին կարգաւ տպագրուած
ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Եւ՛ չկամ:
ՏԵՂԻ՛ՆԻՒԹԻՒՆ՝ առաջին պաշտօնակի մերթին
Երեսին վրայ՝ «Ձեռագիր մատենի Կարգաւ Երե-
կոսոյի Անկերայի եւ առաջնաւ Ի Վիեննա յամէ
Տեւան 1905 Ի Կ. Պոլս, Հ. Բերման Երեւան»,
Կ. Մ. 3:

**Մատենան է՝ Ս. Առաւելածին Առի-
քան Ծարաք օրնոյ զերմեռանդութիւն
Ա. Հատոր: Թ. 2ա. «Աղիւզ պիւրի Մա-
րիամ Բազախ օրնոյն ճումա հրթիւնի:
Եւստո Ղայէթ աղիւզ Պիւրիին աղամէթիւնի,
Փաղիւթիւնի, Վէ Էնթիւալարը իւզերինէ**

**սէնէնին հէր պիւր ճումա իրթէսի կիւնիւրի
իւն թէրթիւ օրնոյն միւսալարաւ,
Ճիւլիւթ Թարիւնին փատրէ Զրանէսթ
Բապրինին թէնիւթի: Վէ Առաջինին Կա-
րապետ Վարդապետին լիսանընտան թէր-
ճիւնին տիւր: Ճիւլիւթ էվլէն 1871: Ըստա-
պօլտա»:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 3ա. «Կէօյիւն վէ Երեւն Սուլթանը,
վէ պիւրի մուհապէթիւ վալիտէիւ զայէթ
աղամէթիւ աղիւզ Պիւրի Մարիամ Առաւել-
ճումինէ Թաղամէթ... Ղայէթ էստա, նէլա-
յըք, վէ կիւնալարը էվլաւըն Կ. Վ. Առա-
ջինին»:

Թ. 5ա. «Միւլիւթին մուհապետէթ-
սի...»:

Թ. 10ա. «Պիւրիին միւսալարա...»:
Վերջինն է Թ. 178ա՝ «Երեւն ալթընը
միւսալարա»:

Թ. 186ա. Յանկ՝ «Ճիւրիւն»:

2242

(Հիմ թիւ չունի)

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՇԱՐԱԹ ՕՐ
Բ. Հատոր

Կ. ՊՈԼԻՍ

1871

ԹՈՒՂԹՔ՝ 198, իջակուած 1—374: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 17.5X11: ՊՐԱԿՔ՝ չիմ ճշմանակուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ միասին 15.5X8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ
միջակ հաստութեամբ վատարակ քուլք: ԿԱՋՄ՝
կաշեպատ ստաւարաքուլք, վրան ճիշտմով գորգեր,
կանակը ռոկնգոծ՝ ՎՍՏԱՍԻՆԻՆԻ ԻՂԵՐԻՆԻ ԺԻՄ-
ԿԱՄ Բ.Ճ: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿՔ՝ սկիզբն ու վերջը
երկգլան: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտրգրի շատ
մօտ, ոչ պիման գեղեցիկ, բայց շատ ճաշակուար
չղաղբը: ԹԱՆԱԿ՝ գոմտաւած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
հւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ք, 180, 194ք, 190—198:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1871: ԳՐԻՑ՝ Առաջինիմ կարագետ
նպիսեպաշտ: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլս: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԴՐՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Ս. Աստուածածնի մուկի-
րուած Շարաթ օրերու չեքմաւագութիւն Բ.
Հատոր: ԹՂ. 1ա՝ Աղիւղ Պիգի Մարիամ
Թաղախ օլունմուշ ճոմաւա իրթէսի, ծա-

խաւ, զայէթ աղիւղ Պիգիին ազամէթէրի,
Փագիւէթէրի, վէ էնթիւամարը իւզէրին
սէնէնին հէր պիր ճոմաւա իրթէսի կիւնլէրի
իլին թէրթիւ օլունմուշ միւլաւաղալար:
Ճիւղիթ Թարգիւնտէ Փատրէ Ճրանլեւաթ
Գապրինին թէնլիֆի, վէ Առաջինան Կա-
րագետ վարդագետին իթալեան լիսանըն-
տան թէրթիւսի տիր, Ճիւլտի սանի, 1871:
Հաստապօլտաւ: Շարունակութիւնն է թիւ
2241 Զեաւգրին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Վերիի հէտիննի միւլաւա-
ղա...: վերջինն է՝ ԹՂ. 181թ. Վիլի Բիլիննի
միւլաւաղալար:

ԹՂ. 190ա. Յանն Վիլհելմ:

2243

(Հիմ թիւ 176 եւ 193)

ԲԱՆԱՐԱՆ ԻՏԱԼԵՐԻՆ—ՀԱՅԵՐԵՆ

ԹՐԻԵՍ(՝)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 241, իջակուած 1—472: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 17.8X13: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ երկսիւն 13X4:
ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորաւար հաստիկի քուլք:
ԿԱՋՄ՝ քաշապատ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճօտրգր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ա, 16ք—
17ք, 22ք—28ա, 240ա—241ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար
1810էն առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամծմօք: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
Թրիեստ: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Բաւարաւ հաղաւտա
խալերէն-հալերէն գրեթէ ամբողջակամ է
մինչեւ ԹՂ. 49ք, ամկէ ետք գրուած եւ
միայն խալերէն մտոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ք. Վիտալերէն՝ Ապպաթէ, Հայե-
րէն՝ Աբապ...: վերջ՝ ԹՂ. 239ք. Միւլի-
ֆօլտ:

2244

(Հիմ թիւ 184)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ Վիեննա

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 430, իջակուած մէկ մտոր միտք
1—707: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 17X12: ՊՐԱԿ՝ ԵՐ: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ միասին 13X8: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ

գորաւար միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուն-
ի, կազմաւած եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝
ամցման ճօտրգր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չուն-

Յի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 438բ—438բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ
 դար: ԳՐԻԶ՝ ամռանը, Միեքաբանմ վր: ՏԵՂԻ՝
 Թրեխտ կամ Վիեռնա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ Աստուծոյ
 եւ աստուածային ստորգոյթեանց»: Շա-
 բունակութիւնն է թիւ 2249 ձեռագրին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մոյմ ըլ-
 լալով թիւ 1678 ձեռագրին հետ, հոս կու
 տամք միայն Վիեռնանուրիմներու սկզբ-
 նաւորութեանց թղթաւտարմերը: Վիեռ-
 անութիւն է՝ Թղ. 1ա, Ը՝ 149բ, Թ՝
 307բ:

2245

(Հիմ թիւ 195)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

ԹՈՒՂԹԻ՝ 103, իջեկալւած 1—203: ՄԵՆՈՒ-
 ԹԻՒՆ՝ 17.2X11.6: ՊՐԱԿ՝ չն ձեռնակութեան: ԳՐՈՒ-
 ԹԻՒՆ՝ միտիւն 13X8.6: ՏՈՂԻ՝ 14 միլիմ հաշուով:
 Նիւթ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր թուղթ: ԿԱՅՄ՝
 կիսալոթ թղթապատ ստուարաթուղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝
 կազմը մնացած, թուղթերը դեղնած: ԳԻՐ՝ ճառ-
 գրէն միջին շղագիր, խառն, (զամագամ ժամանակե-
 րան գրած): ԹԱՆԱԿ՝ գումատած տն: ՋՈՐԴԱՆ-
 ՐԱՆԻ՝ հմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—4, 33բ, 43բ—
 60բ, 70, 78—100: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարու վերջերը:
 ԳՐԻԶ՝ ամռանը, Միեքաբանմ աշկերտներ: ՏԵՂԻ՝
 եւամեայթար վիեռնա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Երզրան Հաղորդեմ—Թուր-
 քերէմ—Ֆրանսերէմ—Խաղերէմ—Գերմանի —
 քերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Երգ Վարդանանց զօրաւարաց
 եւ այլոց զօրակա(մա)ց Հայոց: Ան ելցուք
 ի դաշտ ի կողմն մեծ Արտազու...» (3
 տուն):

Թղ. 6ա. «Երգ բարեկենդանի: Ակոռիին
 մեծ կարասին բոլորտիքն են բազմեր...»
 (5 տուն):

Թղ. 7ա. «Երգ սրբոյն Ստեփաննոսի:
 Ահա բարբառ զօրութեան...» (24 տուն):

Թղ. 7բ. «Երգ մեծին Վարդանայ: Ի
 պարս ընտրելոց վեհից դիւցազանց...» (3
 տուն):

Թղ. 8ա. «Ոյ ըզգինդարեան խնդր(ե)մք
 Հնարաւոր երգոց պաճուհան...» (12 տուն):

Թղ. 9ա. «Երգ Աբրահմ, Հանեաց
 այսօր Տէր մարդասէր...» (2 տուն):

Թղ. 9բ. «Մտիպեն երկինք երգել աղեօք
 Պինդարեան...» (1 տուն):

Թղ. 10ա. «Երգ առ Ս. Կուսին: Ոյ
 ամենասուրբ, ոյ բազումողորմ...» (1
 տուն):

ԺԹ. դարու վերջերը

Թղ. 10ա. «Երգ Աւարիայ, Պահէ Աւ-
 տուած ու պաշտպանէ...» (4 տուն):

Թղ. 10բ. «Յիսուս Գրիգորոս ձեզ ծնաւ,
 ուրախ լերուք...» (11 տուն):

Թղ. 11ա. «Հայք ի դինքմպուս: Լուրջ
 լերուք ընկերք...» (5 տուն):

Թղ. 12ա. «Երգ: Փողք Հնչեն, չայեն
 զհնք, այերք թընդան...» (4 տուն):

Թղ. 12բ. «Երգ առ Ս. Կոյն Մարիամ:
 Շուշանդեղ դու օրորդ...» (2 տուն):

Թղ. 13ա. «Որպէս ամպ արագ սրանայ...»
 (2 տուն):

Թղ. 13բ. «Ձունելով ինչ բաւական
 մերոյ սրբոյն գրական...» (4 տուն):

Թղ. 14ա. «Երգ: Շնորհ ունիմք քեզ ո
 երկինք...» (2 տուն):

Թղ. 15ա. «Երգ: Ան արիք յերգ
 եղբարք...» (3 տուն):

Թղ. 15բ. «Արտաւազդ ի վիհն Մատենայ:
 Գարունն էր կենացս դեռ...» (5 տուն,
 տպագրուած, թուղթ վրամ կտցուած):

Թղ. 16բ. «Կրտսէկ ուստի դ բառ,
 ծառայ եմ մայնիդ...» (10 տուն):

Թղ. 18ա. «Հրաւէր առ քաջազունս
 Մտիկոնեանն տոհմին: Տաճարք փակեալք,
 սին Հրապարակք...» (5 տուն):

Թղ. 18բ. «Քաջալիք Արամայ առ զօրս:
 Հայկեան որդիք օն եկայք...» (4 տուն):

Թղ. 20ա. «Հառաչանք: Քանի լացաւ
 Երանի դարեր...» (30 տուն):

Թղ. 21ա. «Դու ժանտ Վասակ այր ուխ-
 տանենդ...» (6 տուն), «1873 Փետրուար
 20»:

Թղ. 22ա. «Անդ ուր Կեփայ Հանգչին
 ուկերք...» (3 տուն):

Թղ. 22բ. «Առ դառն անմեղ, Ուստի՜
կու դառ դու դառնիկ...» (8 տուն) :

Թղ. 23բ. «Աղբիւր կենաց եւ փրկու-
թեան մերոյ...» (1 տուն) :

Թղ. 24բ. «Ո՛հ աս ինչ չքեղ գիշեր...»
(1 տուն) :

Թղ. 24ա. «Ով ամենուն մէկհատիկ յոյս
դու սուրբ Կոյս...» (5 տող) :

Թղ. 24ա. «Մեծի սիրոյն տիպ գեղե-
ցիկ...» (2 տուն) :

Թղ. 24բ. «Մէջ մ'ալ ո՛հ ան մեր հայրենի
չէն երկիրներ տեսնէի...» (2 տուն) :

Թղ. 25ա. «Երբ քահանայապետի, Ուր
սուրբ Պետրոս շիրիմ դրուած...» (1 տուն) :

Թղ. 25ա. «Աւաղ աս ինչ ցաւեր սիրտս
պատեր...» (2 տուն) :

Թղ. 25բ. «Ողբ, Կասիկ աղէ անագորոյն
դու իշխան...» (10 տուն) :

Թղ. 27ա. «Մէջ մ'ալ ո՛հ տեսնէի Արմա-
ւի մեր Հայկազանց շիրիմներ...» (1 տուն) :

Թղ. 27բ. «Վահանայ վերջին պատե-
րազմի իր մէկ զինուորէն պատմուած, Գիշե-
ր նոր էր անցեր...» (տպագրուած) :

Թղ. 28բ. «Հայ գինուոր մը, Քաջայ
արեան եմ ծնունդ...» (3 տուն) :

Թղ. 29բ—30ա. Թուրքերէմ 4 երգ: Հա-
յտառա:

Թղ. 30բ. «Էջեղ սուրբ Հայր Անտո-
նիէ...» (3 տուն) :

Թղ. 31ա. «Աղբիւր կենաց եւ փրկու-
թեան մերոյ...» (1 տուն) :

Թղ. 31ա. «Հուրն սիրոյ իմոյս ազգի...»
(7 տուն) :

Թղ. 32ա. «Ո՛հ աս ինչ չքեղ գիշեր...»
(1 տուն) :

Թղ. 32ա. «Երբ Արքայոր, Տուր Տէր
դուի ի մի բերան...» (2 տուն) :

Թղ. 33ա. «Օն դուք սէգե ազգ Արեաց,
երկինք են մեզ հովանի...» (12 տող) :

Թղ. 34ա—43բ. Յրամսերէմ եւ իտալե-
րէմ երգեր:

Թղ. 61ա. «Բիւր լուրջ մայնիւ օն դուք-
ցէք...» (34 տող) :

Թղ. 62ա. «Ոչ, մեզ ոչ, չիք չիք յաղ-
թութիւն...» (4 տուն) :

Թղ. 62բ. «Սուրբ Հոգւոյն շնորհօք կու
զորահամառ...» (3 տուն) :

Թղ. 63ա. «Բոց վարդազեղ լոյս հա-
մասփիւռ...» (2 տուն) :

Թղ. 63բ. «Նոր երկինք այսր նոր ելք
արեւու...» (2 տուն) :

Թղ. 64բ. «Ս. Աստուածածնի պատկերի
մը առջեւ, Սենեկիս մեծ կու տայ զարդ...»
(12 տուն) : «Մեպտ. 16, 1872 Մարիա Լան-
ցէնտորֆ» :

Թղ. 66ա. «Ձէ, չէ, չէ, չէ, չենք
բնդունիր...» (2 տուն) :

Թղ. 66բ. «Մի հայրենիքս զիս կը կան-
չէ...» (6 տուն) :

Թղ. 67ա. «Մեր քաջ Հայոց զօրու-
թիւն...» (4 տուն) :

Թղ. 68ա. «Ի բիւր մայնից բնութեան
չքեղ» երգի առաջին մտքը կը պակսի քուլթ-
մը պատուած համուած ըլլալով, սրբոր կը
սկսի «Մատուէ Բուկին ըլլամ ի գիւղ, թէ
որ զարնեն փափուկ քնար...» (4 տուն) :

Թղ. 68բ. «Մինչդեռ յուսով խայտայ
բնութիւն...» (4 տուն) :

Թղ. 69բ. «Կ'երդունք, կ'երդունք ի
մէջ սրահի...» (4 տուն) :

Թղ. 71ա—77բ. Գերմաներէմ երգեր:

2246

(Հիմ քիւ 325)

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Կ. ՊՈԼԻՍ(«)

1842—1843

ԹՈՒՂԹՔ՝ 93: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17X11: ՊՐԱԿ՝
չնձ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X9:
ՏՈՂՔ՝ 16: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ գորտա-
քուլթ: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քաջապատ ստուարա-
քուլթ: ՀԱՆԳՈՒՄՆ՝ բնագիտութիւն, կազմ
վնասուած, Թղ. 9 պատուած, տեղ-տեղ քուլթեր

համուած են, հմտ. բնագիտ. Թղ. 89 եւ 90: ԳԻՐ՝
անցման ճանքեր: ԹԱՆԻՔ՝ սեւ, խորագիրներն ու
սկզբնականները, ճշմանկ վերջնականութեամբ կար-
միր: ՔԱՐԴՈՒՄՆ՝ հիմ. չունի: ՓԱՆԻՍԱՆ ՔԱՐԴ՝
Թղ. 89 սեւ ու կարմիր: ԴԱՆԻՍ՝ Թղ. 83ա. ԺԱ-
ՄԱՆԱՆ՝ 1842 եւ 1843: ԳՐԻՑ՝ Գորտաքիւն ճանքերով,

որդի ճգարամանի Պարան Յակոբի: ՅՅՂԻ՝ հաւանա-
բար Կ. Պալիս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1բ, 2ա, և
քաղաքիս կտորներու վերաւարութեան կտրմ տալեր,
ընդհանրապէս միայն ստորագրութիւն:

Մատենան է՝ Ժողովածու, ուր կան.
Նամակագրութիւն Գրաբար, աշխարհաբար,
հայտատա քուրճերէն, ազօքմներ, լիք-
միաներ, շարակամներ եւ տալեր, ինչպէս
մանր գտնագրմ հաշիւներ, առանց որոշ կտր-
գի:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2բ. Զտնագրմ Յամակներ: Որոշ
Յամակներու հաղցէմեր են. ԹՂ. 2բ՝ Մահ-
տեսի Ռափայէլ, ԹՂ. 3ա՝ Մանիէլ Աղա,
ԹՂ. 12ա՝ Վահան Աղա, ԹՂ. 39ա՝ Պօղոս
Աղա Յիւրիւզեան ի Պէկօղլու, ԹՂ. 41բ՝
Գրիգոր Վարդապետ, ԹՂ. 45բ՝ Մահտեսի
Թադէոր Աղա, ԹՂ. 47ա՝ Ստեփանոս Պա-
տրիարք, ԹՂ. 48ա՝ Մանուէլ Աղա, ԹՂ.
48բ՝ Մեհրոպ Եպիսկոպոս եւ Կարապետ
Աղա, ԹՂ. 60բ՝ Գէշիշ Մինաս Էփէնտի, ԹՂ.
65ա՝ Գարբիէլ Աղա, ԹՂ. 65բ՝ Մկրտիչ
Եղբայր, ԹՂ. 75ա՝ Նշան Աղա:

Մէլընդմէլ կան մանր Յամակագրութեանէ
տարբեր միւլքեր. այսպէս. ԹՂ. 25ա—27ա՝
«Զօրութիւն ճանաչելոյ եւ յիշելոյ. Յորժամ
Հոգին խորհրդով տանի զմաաղբուրիւն...»:

ԹՂ. 31ա—32ա. ՈՐ ուրանայ զդատառ-
տանի, ասէ, ամենայն զոր տեսանէմ յաշ-
խարհի, իբր ըստուեր, ի միում վայրկենի
ծնանի եւ մեռանի...»:

ԹՂ. 40ա—40բ. «Վասն Ժոյլ տղայի: Այր
ոմն ետ զորդի իւր առնիթեր ուրումն վար-
ժապետի, ուսանիլ զգիր...»:

ԹՂ. 49ա—50բ. «Երգ մանկանց որգ
եւանան ի դպրատանց. Դու Տէր Աստուած
գանձը չնորհաց...» (14 տուն):

ԹՂ. 51ա—54ա. «Եղտանի մեկրուտ
ազիզ պիգի Մարիամ վախտիլ Մեսիհ Հագ-
րէթիի ազիզ Գրիգոր Նարեկ պետիլիին
իֆատիւրիստէն իշպու պապի նիւազըն
լիսանի թիւրքիլ թէրմոմեսիտիւր. Մէր 8,
էյ իմտի պու ճատար իւրեք զըրըգ...»:

ԹՂ. 64բ—68բ. «Ազիզ Գրիգոր Նարեկայընն
արգուհալիւրիստէն իշպու... պապի թիւրքի
լիսանի թէրմոմեսիտիւր: Փատիլչահի պալեա
Հաղբիթիւրի մերտվէ Հիյալթիլ իզգեթտէ
էէճաայ...»:

ԹՂ. 67բ—73ա. Զտնագրմ տալեր, մե-
ղեղիմեր, շարակամներ:

ԹՂ. 76ա—77ա. «Պատուէր դպրատան
մանկանց. Այս են պատուիրանք մերոյս
դպրոցին...» (14 տուն):

ԹՂ. 77բ—79ա. «Հօր Աստուծոյ Որդի եւ
Բան...» (12 տուն):

ԹՂ. 79բ—80բ. «Զերգս օրհնութեանց ի
ձայն մաղթանաց զեզ վերնծայեմ Հաստիչ
բնութեանց...» (12 տուն):

ԹՂ. 81ա—բ. «Առաքիւնութեան սէրն է
լըրումն օրինաց, զերէ առանց սիրոյ մարդ
գինէ զործ որ փակչի, անկատար կու թո-
ղու...»:

ԹՂ. 83ա. Տապանագիր մը՝ «Որք շուրջ
եկեալք ճանապարհի այս քարախիտ անլէն
քաղքի... էլմաս անուն Երբատ որդի, եւ կին
էյի Պաղտեանց զարմի, Սառաֆ Օհանէն
Աղայի...»:

ԹՂ. 83բ. «Իշմ վէ իշֆան սեպեպի
րէֆաթ տըր...» (8 տուն):

ԹՂ. 84—87բ. Վաճառականական եւ
փոխառութեանց ամորրորագրելու եւ հաս-
տատականներու օրինակներ:

ԹՂ. 88ա. «Տեսի մանուկ անուամբ
գարուն...» (4 տուն, տարւոյ չորս եղա-
մակներու մտօմ):

ԹՂ. 88բ—91բ. Զտնագրմ հաշուի վերա-
բերեալ բանաձեւեր եւ հաշիւներ կատարելու
կերպեր:

ԹՂ. 92ա—բ. Զտնագրմ անկարեւոր
գրչափորմեր:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 1բ. «Այս տետրակը Տիրացու Յա-
րութիւնին է»:

ԹՂ. 2ա. «Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի,
սուր զօրութիւն Ժառայի ճօր, գի կարօղ
լինիցիմ զընլ բարուր: Առիթ ձեռագիր
տետրակիս իմոյ այս է, որ ես Տօղրամանի
Պարոն Յակոբի որդի՝ Յարութիւնս ուսայ
զայս աղնիւ գիրս եւ թուագիրս եւ ընթերց-
մուն Թառքիւրեան յարգելի նառիպ վար-
ժապետէ որ եւ քարերարն Աստուած ինքն
վարձատրեացէ աստ եւ ի յանթէրմելումն
յերկնից արքայութեանն արժանի արասցէ.
ամէն»:

Զանա դուն ըլլաս արի զօրաւոր
Զի օգուտ չաներ լաւութիւն Հօր մօր,
Գէ ընկերներէն ծուլից Հեռացիր,
Զըլլա ծուլութեամբ մնաս մութ խա-

2247

(Հիմ քիւ 691)

ՀԱՄԱՌՈՏ ՔԱՐՈՋԱԳԻՐԳ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

1884էմ առաջ

ԹՈՒՂԹԻՐ՝ 90, իջեկայուած 1—170: ՄԵՍՈՒԹԻՆՆ՝ 17X12: ՊՐԱԿԻ՝ յեմ Յեմակուած: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միտիւմ 12X7-5: ՏՈՂԻՐ՝ 15: ՆԻԽԹ՝ միջեկ հասուաքեամբ ոգորկ քուզք: ԿԱՋՄ՝ լաքապատ ստուարաքուզք, վրեմ Յեշումով գարգիք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՆ՝ լա: ԳԻԽ՝ մորագլոյն շատ վարժ շղագիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՆՆ՝ հեմ. յաւթ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ք, 90ք, 91ք—96ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1884էմ առաջ: ԳՐԻՑ՝ աղպտ: ՏԵՂԻՐ՝ Երուսաղէմ: ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 80ք եւ 91ա: ԵԱՆՈՒԹԻՆՆ՝ ԹՂ. 91ա յիշատակարանը կեզծ է: ԹՂ. 89 եւ 90 իրարու կցուած էին, չուրով իրարմէ գտնելէ ետք յայտնի եղաւ որ 1884էմ աւելի առջ ցատտեանմերու յիշատակով թուել կար հոն: Նոյնպէս ԹՂ. 91ա-ի յիշատակարանի գրիչը չափազանց տկար է ուզագործութեան մէջ: Այս խաղախոյզը պատահած ըլլալու է մանաւանդաբար ընդմէջ 2 եւ 3 քուզքերու, եւ ածող տեղ իճբը գրած է մոր մը ԹՂ. 2ա-ի վրայ, կեզծ քուտկանով:

Մատենան է՝ «Հոգեւոր խորհրդածու-թիւն», ԹՂ. 2ա՝ հարգախոյզէմ՝ «Հոգեւոր խորհրդածութիւն», լուծումն կրօնական այլ եւ այլ դասարէն խնդրոց, 1887 Երուսաղէմէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ

ԹՂ. 3ա. «Գլուխ Ա. Ինչ է Կաղանդը»: 9ք՝ «Ինչ է ձրապայտը», 8ք՝ «Ինչ է Ենունդ», Աստուածայայտուութիւն եւ Մկրտութիւն»: 11ա՝ «Ինչ է Անուանակոչութիւն Տեսան»:

ԹՂ. 11ք. «Գլուխ Բ. Ինչ է Տեսանընդառաջը»: 14ա՝ «Ինչու համար Առաջաւորաց պահոց շարքուն Գիրք եւ Աւետարան չի կարդացուիր»: 15ա՝ «Ինչու համար թեմ Բարեկենդանէն երկու շաբաթ առաջ սուրբ եկեղեցին չանգատեան շարական կ'երգէ», 18ա՝ «Ինչու Բարեկենդանի շաբաթ իրիկունը ինչու համար Համարաճի շարականը ըսած առեւը վարագոյրը կը ծածկուի»: 18ա՝ «Ինչ է Բուն Բարեկենդանը»:

ԹՂ. 22ա. «Գլուխ Գ. Ի վերայ թեմի պահոց եւ շաբաթապահոց», 31ք՝ «Ինչ է Աւագ Երկուշաբթիին խորհուրդը»: 32ք՝

«Ինչ է Աւագ Երեքշաբթը», 34ա՝ «Ինչ է Աւագ Չորեքշաբթին», 35ք՝ «Ինչ է թեմի Աւագ Հինգշաբթին», 39ա՝ «Ինչ է Աւագ Ուրբաթը», 41ք՝ «Ինչ է Աւագ Շաբաթ», 44ա՝ «Ինչ է Ս. Ջատիկը», 50ա՝ «Ինչ է Աւետարանը», 55ա՝ «Ինչ է Նոր Կիրակին», 59ա՝ «Ինչ է Աշխարհամատրան», 60ա՝ «Ինչ է Կարմիր Կիրակին», 61ա՝ «Ինչ է Երեւման Խաչը», 64ք՝ «Ինչ է Համբարձու-մը», 71ա՝ «Ինչ է Երկրորդ Մաղկազարդը»:

ԹՂ. 73ք. «Գլուխ Ե. Ինչ է Հոգեւա-լուստը», 78ա՝ «Ինչու համար Հոգեպալտէն ետեւ Սրբոց Հոգիսիմեանց տօնը կ'ըլլայ», 81ա՝ «Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցին քանի տօներուն Այսօր դասը կը երգէ»:

ՅԻՇԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆՆ

ԹՂ. 89ք. «1884 յունիս 30 Սողոմոնեան Անթէքեացի տիրացու Պողոսը աւագ սարկաւագ եղաւ Աստուածատուր Եպիսկոպոսէ: Իւսկիւտար պախալ Հանձն Առաքել Աղայ Պէքի Օղլու Երուսաղէմ հկաւ 85 Յուն. 12 շնաց»:

28 Յունվար 1885 Յարութիւն Եպիսկոպոսը Պատրիարք եղաւ Պօլսոյ:

Մէկ Մարտ 1885 Եսայի Պատրիարքը յերուսաղէմ հկաւ Պօլսոյ, Մատթէոս Եպիսկոպոս ի միառին հկան:

22 Մայիս 84 Մազլումեան Առաքել Վարդապետը յերուսաղէմ հկաւ:

2 Ապրիլ 85 Եղիշէ Վարդապետ վախճանեցաւ:

3 Ապրիլ 1885 Յարութիւն Պատրիարքը Պօլսոյ գնաց:

ԹՂ. 90ա. «1885 Ապրիլ 5 Փափագեան Ստեփան Էֆէնտին գնաց Պօլսոյ Դալթիար, 1884 Յունիս 20 իմբատրոս Վարդապետը վախճանեցաւ»:

Ըսքթայի իւսճ. Երկու տրմ. գնազընա ծեծելու է...

1884 հկաւ, 85 Ապրիլ 3 գնաց Եւդոկիայի Վառլառ եկէէն, Տէրը հտար ըլլայ:

1885 յՕգոստ. 29 Սրբոյ Աթոռոյ Երուսաղէմի Եսայի Պատրիարքը վախճանեցաւ:

Թղ. 91ա. Խարդախողիմ: «Մանգու-
թիւն. Այս Համառօտ Քարդաղիբը զբաց
եմ 1887ին: Եւ վերջը Աւետիս Վարդապետ
Հիմայի Անապատնն եկաւ Ս. Երուսաղէմ
ինձմէ խնդրեց որ օրինակէ, ես ալ տրուի
ինքը օրինակելէն վերջը քովէն բուն իսկ իմ

զբացըս իրէն քովէն կը բողնան ես ալ իրէն
օրինակացը դժուարաւ արի անոր Համար
զբուրիւնը տարբեր է իմ զբուրիւննէս
աւտակ այս ծանօթութիւնը գրեցի որ չտա-
րագուսիկ զբուրեանը վրայ: Արշակ Ա.
Սարկաւագ Խազադունի Միւրդատեանցն:

2248

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՆՈՆԻ ԵՂԱՍՏՐՈՒԹԵԱՆ Ս. ՅՐԱՆՁԻՍԿՈՍԻ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԸ դար

Թուղթ՝ 12: Մեծոթիտիւն՝ 17×12: ՊՐԱԿ՝
եքիւն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մրաբիւմ 12×7: ՏՈՂԳ՝ 18:
Նիւթ՝ եիմ զօրաւոր հաստ քաւթ: ԿԱՐՄ՝ քաթեպ:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճարգիւր: ԹԱ-
ՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնագրեք մաւք կարմիր: ՋԱՐԴԱ-
ՐԱՆԻ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 11բ—12բ: ԺԱՄԱՆ-
ԱՆԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝
ամծամօք: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Մանուցմունք
վասն մեծի Եղբայրակցութեան սրովբէավար
սուրբ Հօրն Ֆրանչիսկոսի: Թէ զինչ ոգուտ
եւ զինչ պարտաւորութիւն ունին զբեալքն
յայն եղբայրութիւն, որք կրեն զգօտեակն
սրբոյն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ներողութիւնք շնորհաւք ի
ճահանայապետաց վասն այնոցիկ, որք գրին
յեղբայրութիւն սրովբէավար սուրբ Հօրն
Ֆրանչիսկոսի»:

Թղ. 7ա. «Ոգուտք, զոր ընդունին
զբեալքն կամ որք առյապապ գրելոց են յայս
եղբայրութիւն, բաց ի վերոգրեալ ներողու-
թեանց եւ զանձուց շնորհելոց այսմ եղբայ-
րակցութեան»:

Թղ. 9բ. «Պարտաւորութիւնք ամենեցուն
նոցա, որք կամիցին զրիկ յայս աւագ եղբայ-
րութիւն»:

2249

(Հիմ քիւ 184)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍԿ ԿԱՄ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

Թուղթ՝ 214: Մեծոթիտիւն՝ 17×12: ՊՐԱԿ՝
յեմ ճշմեակաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մրաբիւմ 13×8:
ՏՈՂԳ՝ 26: Նիւթ՝ եիմ զօրաւոր, միշտիկ հաստու-
քեամբ քաւթ: ԿԱՐՄ՝ քաթեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լաւ:
ԳԻՐ՝ ամցմամ ճարգիւր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻ՝
եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 210—214: ԺԱՄԱՆԱՆԻ՝
ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամօք Միքայելեանք:
ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ վիեննա: ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չու-
նի:

Մատենան է՝ «Հաւ ի վերայ Աստուծոյ
եւ աստուածային ստորգութեանց»: Շա-

բումակութիւմ 1788ին Թրիեստ տպուած
Պիլլուարտի աստուածաբանութեամ Ա. հա-
տարիմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բնագրով նոյն բլլալով քիւ
1876 ձեռագրին հետ, հաս կու տամք միայն
վիճաբանութիւններու քաթեպեամբները:
Վիճաբանութիւն Ե՝ Թղ. 1ա, 2՝ 49բ:

Թղ. 203ա. Ցանկ, կը տարուանկէ մեաւ
տպագրուած մասին ցանկը:

2250

(Հիմ թիւ 177)

ԾԱՌ ԿԵՆԱՑ — ԷՕՄԻՒՐ ԱՂԱԶԸ, ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԿԵՐԵՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ(“)

1781էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 118, իջակալութեան 1—213 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.9X11: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճանաչում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 12X7: ՏՈՂՔ՝ 10: ՆԻԹՔ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ կիտակալի ճորագոյն, թղթաղտ ստուարաթուղթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, վերջին թղթերը իւզուտան, ճորագոյն: ԳԻՐ՝ ճօտրգիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. յումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 1 (ճառասուքնբարով), 2թ, 6թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1781էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամայտ: ՏԵՂԻ՝ հաւաճարար Կ. Պոլիս: ՏԵՄԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

օրունժուլաւոր էրմէնիճէյէ Ըստամպոլլու Աթանաս Վարդապետէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. Հէվէլա քէվլամ: Գրիտառուն Հասրէթի կէլինի իֆրաթ արդիւ չէիպ օլ էօմիւրիւ վէրիճի աղանա... Հաքիր զուլունուզ Աթանաս Վարդապետ Հոսմիլայ եպիսկոպոս:

Մատենան է՝ 1781ին վեմետիկ տպուած Ծառ Կենաց—ի թուրքերէն թարգմանութիւնը (Հմմտ. Հայ Հնարար Գրքի Մատենագիտական Ժուղակ, Երևան 1963, էջ 169, Թիւ 704): Թղ. 2ա. ԵՄառ Կենաց, հանի էօմիւր աղանը, քի իլինտէ եազրը տըր եէտի թիւրիլս մտածական սուրբ պատարագըն իորհուրդու իւզէրինէ, Հաֆտանըն Հէր պիր կիւնի իլին: Օնտան սողրա սըռանի տուվալար պատարագըն Հէր պիր արարողութիւնու իւզէրինէ, չօք Ֆայատըլ: Սողրա քայրը Հոգեւոր տուվալար, տուվայա մուհապէթի օլանլարըն ճան յաղլողը իլին: Թալաննա քիթապլարըն իլինտէն ալընըպ թէրճիւմէ

Թղ. 7ա. Բեազար կիւն իլին: Սուրբ պատարագըն իւք փայտի իւզէրինէ Պատարագ եէնի օրէնքին զուրպանը տըր: Վէ կէրէք քի պու զուրպան սունուլուն: Էվէլքի մտածական: Իքտիզա էտէր քի պիր սահիւ օրէնքին վէ սահիւ տինին զուրպանը օրսուն:

Տպագրութեան էջ 195—206 չկայ, մէկէն կը կցուի Թղ. 112ա՝ Ջերմեռանդ տուվա Ս. Աստուածածինէ: Եւ քայէթ միւպարէք պիթիր Մերիէմ, Ալլաշըն վալիտէսի, քէլամուլլա Յիւսուուն մէքեանը... Թղ. 116բ՝ վերջին տալթֆիմ կեւեմ ամդիմ կը պակտի:

2251

(Հիմ թիւ չունի)

ԿԵՐՊ ԻՄԱՆԱԼՈՑ ԶԵՆՈՒՆԻ ԼՈՒՍՆԻ

ՎԵՆԵՏԻԱ(“)

1755

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 11.5X7: ՆԻԹՔ՝ միջակ հաստութեամբ եիմ թուղթ: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօտրգիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ, խոթաքերը կտրմիր: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ թղ. 4թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ ամայտ, գուցէ վեմետիկ: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք, Միթքարեան մը: ՏԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Ջիլկին է կերպ իմանալոյ զծնունդ լուանի... զոր օրինակ ի սոյն ամի, որ է 1755...:

Թղ. 2բ. Կերպ եւ կանոն իմանալոյ թէ յիւրաքանչիւր ամի յորում ժամանակի Հանդիպի զատիկն: Եւ քանզի զատիկ մեր միշտ զհետ երթայ մարտի լուանին...:

Մատենան է՝ Կերպ իմանալոյ զծնունդ լուանի:

2252

(Հիմ քիւ 191)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1820

ԹՈՒՂԹՔ՝ 245: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 17X12: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13X8: ՏՈՂԹ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՅՄ՝ քաղաք ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մանր ծառերի եւ ամրամեծ ծառերի: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 3բ, 244ա—245բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1820: ԳՐԻՑ՝ ամենաբարձր: ՄԻՔԱՐԻՆԱՅԻՆ: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆԵՆԱ: ԹԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճառի վերայ խորհրդոյ Մարգարէութեան»: ԹՂ. 3ա. «Բովանդակու»

Թիւն սրբոյն Թովմայի...: Հմմտ. Զեռ. քիւ 1809:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բնագրով նյայն ըլլալով քիւ 1809 ձեռագրին հետ, հոս կու տանք միայն վիճաբանութիւններու սկզբնաւորութեամբ քղաքահամարները: Վիճաբանութիւն Յառաջաբանութիւն՝ ԹՂ. 4ա, Ա.՝ 6բ, Բ.՝ 14բ, Գ.՝ 63բ, Դ.՝ 93բ, Ե.՝ 148բ, Զ.՝ 163բ, Է.՝ 177ա, Ը.՝ 193բ, Թ.՝ 216ա:

2253

(Հիմ քիւ 182 եւ 191)

ԽՐԱՏՔ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱՅ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 62, իրականութեամբ 1—88 միայն: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 17.1X12: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11X8.7: ՏՈՂԹ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՅՄ՝ քաղաք ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամրամեծ ծառերի: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2, 48ա մեծ մասով, 48բ—62բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամենաբարձր: ՏԵՂԻ՝ ամենաբարձր: ԹԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Ճրատք իմաստասիրաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Ի փիլիսոփայից յաղագս խելաց եւ իմաստութեան Պղատոն առէ. Որք մեծամեծաց առաջի կան զգաստութեան ունին մեծի պէտս...»:

ԹՂ. 5ա. «Յաղագս բարեկամաց եւ սիրելիաց»:

ԹՂ. 7ա. «Յաղագս իշխանութեանց»:

ԹՂ. 9ա. «Յաղագս երգման»:

ԹՂ. 9բ. «Յաղագս խրատուց եւ իմաստութեան»:

ԹՂ. 11բ. «Յաղագս բարեբախտից եւ վատաց»:

ԹՂ. 12բ. «Յաղագս մեղաց խոտովանութեան»:

ԹՂ. 13բ. «Յաղագս բժշկաց»:

ԹՂ. 14ա. «Յաղագս դատաստանաց»:

ԹՂ. 14բ. «Յաղագս դատաւորաց»:

ԹՂ. 15ա. «Յաղագս քաղաքական օրինաց»:

ԹՂ. 16ա. «Յաղագս անառակութեան»:

ԹՂ. 16բ. «Յաղագս նախախնամութեան»:

ԹՂ. 17ա. «Յաղագս արծաթախորութեան եւ իմաստութեան»:

ԹՂ. 19ա. «Յաղագս արծաթախորութեան եւ աղքատութեան»:

ԹՂ. 20ա. «Յաղագս աղօթից»:

ԹՂ. 20բ. «Յաղագս արքեպիսկոպի»:

ԹՂ. 21բ. «Յաղագս պատուելոյ Հարց»:

ԹՂ. 23ա. «Յաղագս չղճողութեան»:

ԹՂ. 23բ. «Յաղագս քաղաքական վատագուութեան»:

ԹՂ. 24բ. «Յաղագս լուրութեան»:

Թղ. 26ա. Յեղաղա հանդերձեալ դա-
տաստանիւ :

Թղ. 26բ. Յեղաղա փառաց եւ հեզու-
թեանն :

Թղ. 27ա. Յեղաղա մահուան եւ փո-
խելոյ ի կենացն :

Թղ. 29ա. Յեղաղա չարութեան եւ
նեղագոհութեան կանանցն :

Թղ. 33ա. Յեղաղա բարբարոյ եւ
խմաստուն կանանցն :

Թղ. 36ա. Յեղաղա համեստութեան
կենցաղավարութեանն :

Թղ. 38բ. Յեղաղա բարեպաշտութեամբ
կելոյն :

Թղ. 43ա. Յեղաղա աստուածութեան
վկայութիւնքն :

2254

(Հիմ քիւ 180 եւ 198)

ՋԱՏԱԳՈՎՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑՑ ԵՎԵՂԵՑԻՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 26: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17X11-8: ՊԼԱԿ՝ 4, չեմ ճշմեկումն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԵՄԵՐԵ 13X8-5: ՏՈՂԹ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստու-
թեամբ քաւք: ԿԱԶՄ՝ զամաւոր էիմ քաւք: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղգիք: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ, տեղ-
տեղ ճերձուած: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԻ՝
Թղ. 26բ—26բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՑ՝ ած-
ծանք: ՏՈՂԻ՝ ամծանք: ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Ջատագովութիւն Հատարոյ
Հայաստանայց Եկեղեցւոյն :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Հայոց ուղղափառաց Եկեղեցի
սուրբ է, ապա վասն ի՞նչ դուք հղբարք
սիրելիք ի դուր եւ տարապարտուց բամբա-
սէջ զազն Հայոց թէ հերձուածողք իցեն.
քննեցէ՛ք զգիրս նոցա եկեղեցականս, նոցա
ձալու Գիրքն, ի՞նչ հրդարտարն, Աստուա-
ծաշունչն, Կանոնաց Գիրքն, եւ Այսմաւուր-
քն, Շարակնոցն, Մաշտոցն եւ զայլս նոցին
նմանս, որովք յամենայն տեղիս վարի Հայոց
սուրբ Եկեղեցի, զի նոքին իսկ են որք վկա-
յեն վասն վարդապետութեան մերոյ, եւ եթէ
ի գիրս այնոսիկ զայն իսկ ընթեռնուք, զոր
ընթեռնուք ի ձեռս, եթէ նոքա վասն ուղղա-

փառութեանն զնոյն ուսուցանեն, զոր ուսու-
ցանեն, ձերքն, այլ եւս մի դատէ՛ք զմեզ եւ
մի բամբասէ՛ք իրեւ զհերձուածողս... :

Թղ. 1բ. Վերաւոր զրպարտութիւնք
ընդդէմ Հայոց, Առաջին՝ Թէ Հայք ոչ ընդու-
նին ի Քրիստոս գերկու բնութիւնս: Երկ-
րորդ... :

Թղ. 2բ. Քննիք Ա.՝ Միթէ Հայք ըն-
դունին ի Քրիստոս զմի միայն բնութիւնն,
կամ եթէ գրնութիւնս երկուսն :

Թղ. 6ա. Քննիք Բ.՝ Միթէ Հայք ըն-
դունին զբաւարանն արդարոցն :

Թղ. 10ա. Քննիք Գ.՝ Միթէ Հայք դա-
ւանիցին՝ զՀոգի Սուրբ ելեալ ի Հօրէ միայն
եւ ոչ յորդոյն :

Թղ. 12ա. Քննիք Դ.՝ Միթէ Հայք ըն-
դունիցին՝ զՎերաւոր իշխանութիւնն սուրբ
Պետրոսի առաքելոյ եւ աթոռաժառանգից
նորա ի վերայ ամենայն քրիստոնէիցն :

Թղ. 16բ. Քննիք Ե.՝ Միթէ Հայք
ննջեցելոց հոգւոց հատուցումն յետն ձգեն
մինչեւ ի կատարածնն :

Թղ. 22ա. Քննիք Զ.՝ Միթէ Հայք
խափանիցեն՝ զիորհուրդ Մկրտութեանն :

2255

(Հիմ քիւ 692)

ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԻՄԱՏԱՍԻՐԻ ՕՁՆԵՑԻՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 38: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17X12: ՊԼԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԵՄԵՐԵ 12-5X8-5: ՏՈՂԹ՝ 25:
ՆԻՒԹ՝ էիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաւք:
ԿԱԶՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ ճօղգ-

գիր: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չկամ: ԳԱ-
ՏԱՐԻ՝ Թղ. 1, 38: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝
ամծանք: ՏՈՂԻ՝ ամծանք: ՏԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Առնեարանութիւն Յով-

Հաննու իմաստասիրի Օձնեցւոյ: Որքան կ'երբնի օրինակուած նոյն ձեռագրէն, ուստի կատարուած է վեցերորդի հրատարակութիւնը 1834ին: Ձեռագրիս մէջ դատարկ քառուած են շատ տեղեր, որքան կ'երբնի անդրաշնչի ըլլալուն պատճառով, մինչ տպագրութեան մէջ անոնք ամբողջացուած են երեւակայութեամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ա.— Գաղաթիւն վասն իւր

ըստ առաջնունն կենցաղին ուսումնասիրութեան միանգամայն եւ աստուածսիրութեան...» (տպ. էջ 14):

Թղ. 4ա. «Համբարողացն նախատիպ մեծն Յովր ասէր երբեմն յիւրում բանսն նեղեալ ի փորձանացն արկածից...»:

Թղ. 18բ. «Յաղագս երեկորին պաշտամանն»:

Թղ. 21ա. «Նորին կանոնք»:

Թղ. 27ա. «Նորին ընդդէմ Գողկեանց»:

2256

(Հիմ քիւ չուցի)

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԹՈՒՐԿԵՐԷՆ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ գարու կէտ

ԹՈՒՐԿ. 8: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 16-5X12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X8-5: ՏՈՒՐ. 21: ՆԻԹ.՝ եին զօրաւոր հասակեկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ վատքակ քուլք քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ եին շաղկեր, ճառքերի շատ մօտ: ԹԱՄԱՆՔ՝ սև: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԹ գարու կէտքը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Թուրքերէն լեզուով գրիւտնալեւան, քերի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի շնորհօք Տէր ընդ քեզ, ողջոյն քեզ Թադուհի մայր ողորմութեան: Սրբուհի Մարիամ Մայր երկնային շնորհաց, Թադուհի կուսանաց լիւր մեզ օգնական»:

Թղ. 2ա.՝ «Միվալ. Մէն քրիստոնեան մը սըն: Զէվապ. Գէլի քրիստոնեայքը Գրիստոն շնորհուլյան...»:

Թղ. 7ա. «Գլուխ Բ.: Հաւատամքըն մեկնութիւն ի իշին...»:

2257

(Հիմ քիւ չուցի)

ԳԻՐԳ ՄՏԱԾՈՒԹԵԱՆՑ ՊԵՏՐՈՍԻ ՓԻՆԱՄՈՆՏԵԱՅ

ԹՐԻԵՍՍ(*)

ԺԸ գարու վերջ

ԹՈՒՐԿ. 60: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 17X11-2: ՊՐԱԿ՝ է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14-5X8: ՏՈՒՐ. 22: ՆԻԹ.՝ եին զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կոշտ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ եին շեղագիր: ԹԱՄԱՆՔ՝ շատ գունատեւ սև: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ. Թղ. 1—2, 60բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ժԸ գարու վերջքը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ, Միքթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 3ա:

Մատենան է՝ «Գիրք Մտածութեանց Գեղորոտի փնտմոնեանց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Ներածութիւն: Տուք զարբեցութիւն տրամեցելոց եւ զգիշի ըմպել ցաւազնոտաց, այս է Հրամանն զոր ծանուցանէ մեզ Տէր...»:

Թղ. 8ա. «Մտածութիւն Ա.՝ վասն Կիրակէի, Հարկաւորութիւն չարչարանաց է քաջալիրութիւն ի նեղութեան»:

Թղ. 15ա. «Մտածութիւն Բ.՝ վասն երկուշաբթի: Ոգտակարութիւն չարչարանաց է քաջալիրութիւն ի նեղութեան»:

Թղ. 22բ. «Մտածութիւն Գ.» վասն երեքշաբաթի, Զարչարանքն է դեղ մեղաց եւ քաջալերութիւն ի նեղութեան»:

Թղ. 30ա. «Մտածութիւն Դ.» Յիշատակ դժոխոցն է քաջալերութիւն ի նեղութեան, վասն չորեքշաբաթի»:

Թղ. 38ա. «Մտածութիւն Ե.» վասն Հինգշաբաթի, Յիշատակ արքայութեան է քաջալերութիւն ի նեղութեան»:

Թղ. 45բ. «Մտածութիւն Զ.» վասն ուրբաթու, Օրինակն Յիսուսի Քրիստոսի է քաջալերութիւն ի նեղութեան»:

Թղ. 52բ. «Մտածութիւն Է.» Սէրն Աստուծոյ է քաջալերութիւն ի նեղութեան»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 3ա. «Նախերգանք Թարգմանչի դրոց»:

Օրէնք են բժշկաց զաղղս աղղս դեղօրէից ըստ ժամանակին, ըստ անձանց, ըստ հիւանդութեանց, ըստ խառնուածոց եւ ըստ պարագայիցն մատուցանել... Յորոց սակի է եւ դրուութիւն այս փոքրիկ առն մեծի եւ քաջ Հոգւոց բժշկի Յովհաննու Պետրոսի փինամոնեայ վարդապետի, որ ի կարգէն Յիսուսեանց... Նմին իբր եւ ես, որ տրուպս եմ վարդապատաց ծանուցեալ զպիտանուութիւն եւ զբազմարդիւն շահեկանութիւն սորա, կարեւոր վարկայ Թարգմանչի ի մեր լեզու, որպէս զի յաճախ եւ մտադիր ընթերցմամբ սորա մարթապոստէ բուժել զսխառ Հոգւոց մերոց...» Եւմ.:

2258

(Հիմ քիւ 804)

ՀԱՌԻ Ի ՎԵՐԱՅ ՔԱՒԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 285: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X11: ՊՐԱԿ՝ ԻԳ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X7: ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ Իիմ զօրտաք, հատկեկ քուզք: ԿԱԶՄ՝ կիտկաշի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ առջնի կոչքը համուած կորսուած է, առաջին քուզքը պտտուած, բնագրի մտքմեծն եւ վերջաւորութեմէ քուզքեր կը պակսին: ԳԻՐ՝ Իիմ ամբամն մտքգր: ԹԱՆՒՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Իւմ: չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ անյայտ: ՏԵՂԻ՝ անյայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Ճառ ի վերայ քաւարանի», հաջատառ քուրճերէմ: Ամբողջը մերկայից 84 գլուխ է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Սըճազ օգոմուշլարա ճէվա... (պատում), տուլուրուշլա (պատում): Տուզկուն մուհհապէթ միւրատիւտէր իփտի... Եէթիւմէկէ քաւարան ճանլարնա: Եօք տուր շուպէ...»: Ներկայից վերջին գլուխն է Թղ. 259բ՝ «ՕՂԵ իսէ փաջ տըր, վէ խէլասը տուշունմէք օլուէր իշուն, վէ աղթթէ էթմէք»:

2259

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՐԻ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԵԱՆՈԹ

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 158, իջակայումս մէկ մտքը իօլամական քուանջանով 1—318: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17X18: ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X9: ՏՈՂՔ՝ 28 միջին հաշուով: ՆԻԻԹ՝ միջակ հատուքեմմը Իիմ զօրտաք քուզք: ԿԱԶՄ՝ կաշիպատ ստուարքուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, բոլորովին փնջացած, աղտոտած, պտտուած: ԳԻՐ՝ ամբամն մտքգր եւ ամեն տեսակ յառն ամենայն գրք, բացի Թղ. 121ա—126բ որ գրուած է մամբ կամեմալը ճարգայն մտքգրով: ԹԱՆՒՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝

Իւմ: չումի: ԿՆԻՔ՝ բազմաթիւ տեղեր Ստմուկ Արսլանեմի անգլիանէմ լեզուով կնիք: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 104բ մեծ մտաով, 118բ մեծ մտաով, 120ա, 122բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները հաւանաբար: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ բում գրէն կը պակսին, Հետաքայիմները տես վարք: ՄԱՆՈՒԹԻՒԹԻՒՆ՝ Գիրքս չումէր է Ամերիկայէ Պր. Ստմուկ Արսլանեմի:

Մատենան է՝ «Գիրք Բժշկութեան», մարագլմ, գրուած գաղաղամ անձերէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Հողով սրբով կու հրամայէ սուրբ աւետարանին Յոհաննէս առեւով թէ ամենայն ինչ նովա եղեւ եւ առանց նորա եղեւն ոչինչ (աբ) եղեւ, որ եւ ճշմարտ է ասացեալն սրբոյն Աստուծոյ, որ եւ յայտ է թէ աղօթիք բռնկութիւնն, այլ ողորմութեամբն Աստուծոյ է եւ զամենայն ծաղկանց եւ բոյսուց եւ զամենայն զոր ինչ աշխարհի է որ իմաստութեամբ եւ Հանճարեղութեամբ լինի...»:

Թղ. 2բ. «Դարձեալ ասացաք թէ ամենայն վնաս ցաւքն դիմական են, կայ որ յուրիչ ցաւ է տարեբաց Հրայիկ յօգարն, օրաին, Հոռայիկ, յիմանաս պիտի տէրտին կորայ...»:
Կը յաջորդեմ 573 դեղագիրներ գտնաւորեալ հիւանդութիւններու համար:

Թղ. 121ա. «Դուռն առաջին որ յիշէ զուսումն բռնկութեան Գիտացի որ յառաջն կու յիշեմք բռնկութեան զուրիշն եւ այլ խօսք որ ասացին առաջինքն եւ վերջինքն...»:

Թղ. 121բ. «Թառաքին զուռն յիշեմք զբռնկութիւն զուսումն եւ զչնորհքն եւ զգործութիւն թէ որպէս է բռնկին եւ կամ որպէս ճանաչել պարտ է զմահացու դեղերն: Այլ գիտացի որ յառաջ այս ուսումն ի մէջ Հէլէնացոց էր եւ յետոյ ուսան շնորհիւք եւ զօրացաւ այս ուսումն ի Հնաւուստան...»:

Թղ. 123ա. «Երկրորդ զուռն որ ցուցանէ զբռնութիւն չափն, թէ մինչեւ ուր Հասնի եւ բանի բաժանի...»:

Թղ. 123բ. «Երրորդ զուռն որ յիշէ զնիւթն եւ միճաղն թէ որպէս է եւ զչափն նիւթերուն գիտացի...»:

Թղ. 124բ. «Չորրորդ զուռն որ յիշէ զխառնուածն եւ զբռնութիւն նոցա թէ որպէս է...»:

Թղ. 126ա. «Հինգերորդ զուռն յիշէ թէ որպէս ընծայի մանուկն որովայն մօրն...»:

Թղ. 128ա. Կը յաջորդեմ տալագաւաշ-կութեամբ տալիսեակ պատկերներ: Ապա

խառն ի խառն գտնաւորեալ դեղագրեր աւելի մօր ժամանակներէ:

Թղ. 148ա. «Մեծին Վարդայ ասացեալ երգ առ ամէնեւրանեցեալ կոյսն»:

«Աստուածածին կոյս»:

«Ամէնասաղն թոյս»:

«Ապաւն եւ յոյս»:

«Բանին Հօր տաճար»:

«Բարեբանեալ Մայր»:

«Բանն Աստուած ծնաւ...» (Ա—Բ):

Թղ. 160ա. «Օձուն կապրն այս է. Իսայ—Մուսայ, աւելեալի աղօթք Պօղոսի—Պետրոսի...» եւ ուրիշ աղօթքներ ու ոմեհաւատ երգումեցուցութեամբ բաժանուի:

ԾԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ. Հետագայի:

Թղ. 120բ. «Յարութիւն Տէր Սըհա—կեան, Տիրացու Յարութիւն, Թուին Տաճկաց 1300»:

Թղ. 143բ. «Մեր Յարութիւնին ըլլալն ի Թիւին Գրեհատոսի 1888ին մարտին 6ին աշխարհկաւ, Աստուած Հայրով մայրով սընուցանէ ամէն»:

Թղ. 147ա. «Օվանէսին ըլլալն Հայոց Ռֆիֆին (1873) Լուսաւորչին կիրակի մարտին ապրիլին 8ին, Մեր Սըհակին ըլլալն 1314ին է եղեր 1873 յունվարին 18ին, օրըս Հինգ—շաբթի: Հայոց Թւին 1323, Փրկչին Թւին 1873ին, Տաճկաց Թւին 1290»:

Թղ. 147բ. «Մայրն էվայ, Մեր Պետրոսին ըլլալն Թւին Տաճկաց 1296 նուիւրերն 8ին, կընթող Մուշոյեան Մըկրտիչն է: Փրկչին 1879»:

Թղ. 153ա. «Փրկչին Թւին 1878, Հայոց Թւին 1316, Տաճկաց Թւին 1297: Թիւատակ է այս գիրքը Գրեհ Տէր Սըհակին որդին մահտեի(°) Պետրոսի կրին Մարիեամ որդոյ որդին տիրացու Յարութիւն կրինը Նւայ, Զուրն Աննայ, եղբայր իմ Սըհակ եղբոր որդին Մարիեամ: Աստուած իրեանց Հոգիներուն առողջութիւն եւ արգարութիւն պարգեւացէ: Տէրն վերջին իւր արքայութեան արժանիստ արարցէ աստ եւ ի Հանդերձեալ—մը: Ողջ լերուք ի Տէր ամէն: Ի Յունվարի 21ին, Առնցմը գտտ գրեթէ ամէն քիչ մը պարագայ մնացած տեղ լեցուած է ամէն տեղ մօրաւորութեամբ եւ ամենաշակ գծագրութիւններով:

2260

(Հիմ թիւ չունի)

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Գ. Մաւ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 400, իշակաւուած 1—782: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17×12: ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանաւուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաթիւ 12×8: ՏՈՂԻՔ՝ 19—20: ՆԻԹԻՔ՝ բարակ ոգրիկ քուղք: ԿԱՂՄ՝ կաշեգտտ ստուարաքուղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀ ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբը քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ շատ գէշ, խոնավութեամբ շատ փճացած, աղտոտած, քամաք մերծծուած: ԳԻՐ՝ հիմ ամցւած մտորքիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ սեւ, չունի: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 399—400: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻՔ՝ ամծամբ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ԵԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 398ա՝ «Ջմատեան զայն դաժի է պարտիկէ մերում (Կ. Պոլիս) յամի Տեան 1900 թվականի 19 Հիւ տուած: Հ. Արիստակէ Տաշեան»:

Մատեանն է՝ «Բարոյական Աստուածաբանութիւն» Գ. մաս»:

ԲՈՎԱՆԻՍԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. Յաղաքս ի վերայ առաքինութեանց եւ նոցունց ներհական մոլութեանց»:

ԹՂ. 1ա. «Գլուխ Ա.՝ Խոհեմութիւն»:

ԹՂ. 1բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս արիութեան եւ մոլութեան նմի ներհակելոց եւ այլոց առաքինութեանց ընդ նմին»:

ԹՂ. 2բ. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս բարեխառնութեան եւ առաքինութեանց ընդ նմին կապակցելոց»:

ԹՂ. 4ա. Յաւելուած: Յաղաքս եկեղեցական պահոց»:

ԹՂ. 7ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղաքս առաքինութեան ընդ արդարութեան կապակցելոյ»:

ԹՂ. 8բ. «Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս պարտաւորութեան կղերիկոսաց»:

ԹՂ. 12ա. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս վիճակի եւ պարտաւորութեանց կրօնաւորաց»:

ԹՂ. 17բ. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս պարտաւորութեան ամուսնեաց»:

ԹՂ. 21ա. «Գլուխ Դ.՝ Յաղաքս պարտաւորութեանց ծնողաց, զաւակաց, եւ այլոց մեծաւորաց եւ ստորնագունից առ իրեարս»:

ԹՂ. 26բ. Յաղաքս պարտաւորութեանց պաշտօնէից դատաստանին կամ ատենակալաց»:

ԹՂ. 28բ. Յօդուած Ա.՝ Յաղաքս դատաւորի»:

ԹՂ. 30բ. Յօդուած Բ.՝ Յաղաքս ամբաստանողին կամ դատախազին»:

ԹՂ. 31բ. Յօդուած Գ.՝ Յաղաքս վկայից»:

ԹՂ. 34ա. Յօդուած Դ.՝ Յաղաքս յանցաւորի»:

ԹՂ. 36ա. Յօդուած Ե.՝ Յաղաքս պարտաւորութեան փաստաբանին»:

ԹՂ. 36ա. Յօդուած Զ.՝ Յաղաքս պարտաւորութեանց պատմողին, խորհրդականին, նոտարի, գործակալի եւ խնդրողին»:

ԹՂ. 36բ. Յօդուած Է.՝ Յաղաքս գորաց եւ գորավարաց»:

ԹՂ. 37ա. Յօդուած Ը.՝ Յաղաքս պարտաւորութեանց բժշկաց, դեղավաճառաց եւ վիրասպաց(«)»:

ԹՂ. 38ա. Յաղաքս պարտաւորութեանց գիւղականաց եւ գործավարաց»:

ԹՂ. 38բ. «Բան իրաւանց, արդարութեանց, անիրաւութեանց եւ հատուցման Մասն Ա.՝ Յաղաքս արդարութեան եւ իրաւանց, Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս արդարութեան»:

ԹՂ. 39ա. «Գլուխ Բ.՝ Զինչ են իրաւունք»:

ԹՂ. 39բ. Յօդուած Ա.՝ Յաղաքս տէրութեան»:

ԹՂ. 46ա. Յօդուած Բ.՝ Յաղաքս սեփականութեան, գործմանը սահմանադրութիւն առձայնեն»:

ԹՂ. 48ա. Յօդուած Գ.՝ Յաղաքս գործածութեան, վայելման եւ ծառայութեան»:

ԹՂ. 49բ. Յօդուած Դ.՝ Յաղաքս ստացման»:

ԹՂ. 50ա. «Մասն Բ.՝ Յաղաքս անիրաւութեանց եւ կարեւոր հատուցման ընդհանրապէս»:

ԹՂ. 50բ. «Գլուխ Բ.՝ Յաղաքս բնութեան եւ կարեւոր հատուցման»:

ԹՂ. 51ա. «Գլուխ Գ.՝ Յաղաքս ծառայութեան պարտաւորութեան հատուցման»:

Թղ. 74ա. «Գլուխ Դ.» Յաղաքս գործակցաց ի վնասն:

Թղ. 84բ. «Յողուած Ա.» Յաղաքս հրամայողին:

Թղ. 86բ. «Յողուած Բ.» Յաղաքս խրատատուին:

Թղ. 88բ. «Յողուած Գ.» Յաղաքս հաւանողին:

Թղ. 90ա. «Յողուած Դ.» Յաղաքս մարդեւորի կամ շողոքորթի եւ գովասանողին:

Թղ. 90բ. «Յողուած Ե.» Յաղաքս յուսադրին:

Թղ. 91բ. «Յողուած Զ.» Յաղաքս հաղորդակցին:

Թղ. 92ա. «Յողուած Է.» Յաղաքս բացասական պատճառաց:

Թղ. 95ա. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս պարագայից հատուցման եւ կարգի, զոր ի նմին պարտ է պահել:

Թղ. 109ա. «Գլուխ Զ.» Յաղաքս պատճառաց որք անբասիր առնեն ի հատուցմանէ կամ ի նորուն յապաղմանէ:

Թղ. 121բ. «Մասն Բ.» Յաղաքս անիրաւութեանց մասնաւորի եւ կարեւոր հատուցման, Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս անիրաւութեանց եւ վնասուց ի հոգեւորական բարիս եւ հարկաւորութեան հատուցման:

Թղ. 126բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս անիրաւութեանց ի մարմին ընկերին արարելոյ ի ձեռն օպաննութեան, կարճատուութեան եւ նոցունց կարեւոր հատուցման:

Թղ. 153բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս անիրաւութեան ի մարմին ընկերին արարելոյ կուսապղծութեամբ, շնուութեամբ եւ նորուն կարեւոր հատուցման:

Թղ. 167բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս անիրաւութեանց որք գործին ընդդէմ համբաւոյ եւ պատուոյ ի ձեռն յանդուգն դատողութեան, բաժբասանաց, զրպարտութեան եւ թշնամանաց եւ նոցունց կարեւոր հատուցման:

Թղ. 211բ. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս անիրա-

ւութեանց ի բարիս արարելոյ, որք ասին բարիք բաղդի, եւ զնոցուն կարեւոր հատուցման:

Թղ. 243բ. «Բան յաղաքս դաշնակցութեան: Մասն Ա.» Յաղաքս դաշնակցութեան ընդհանրապէս: Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս հութեան, բաժանման եւ դաշնակցութեան ընդհանրապէս:

Թղ. 258բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս հաւանութեան առ ի իսկութիւն դաշնակցութեան պահանջելոյ:

Թղ. 268բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս որոց կարօղ են դաշնակցի:

Թղ. 272բ. «Մասն Բ.» Յաղաքս դաշնակցութեանց ի մասնաւորի: Գլուխ Ա.՝ Յաղաքս խոստման:

Թղ. 279բ. «Գլուխ Բ.» Յաղաքս պարգեւատուութեան:

Թղ. 286բ. «Գլուխ Գ.» Յաղաքս փոխատուութեան եւ վաշխատութեան:

Թղ. 315բ. «Գլուխ Դ.» Յաղաքս աւանդի, անօթատուութեան, մաղթանակի եւ հրամանի:

Թղ. 324ա. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս գնելոյ եւ վաճառելոյ:

Թղ. 358ա. «Գլուխ Զ.» Յաղաքս վարձատուութեան եւ վարձատուութեան:

Թղ. 368ա. «Գլուխ Է.» Յաղաքս հասի, անկարարութեան եւ կալուածի:

Թղ. 369ա. «Գլուխ Ը.» Յաղաքս դաշնակցութեան ընկերութեան եւ վաճառակցութեան:

Թղ. 373ա. «Գլուխ Թ.» Յաղաքս հատուածութեան:

Թղ. 375բ. «Գլուխ Ժ.» Յաղաքս բաստի, յապահովութեան, երաշխաւորութեան, զրաւի եւ գրաւականի:

Թղ. 381բ. «Գլուխ ԺԱ.» Յաղաքս խաղու եւ զաշնաւոր խոստման:

Թղ. 389բ. «Գլուխ ԺԲ.» Յաղաքս վերջին կամաց:

Թղ. 396ա. «Յանկ»:

2261

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՎԱՍՆ ՆՈՐԸՆԾԱՅԻՑ

ԹՐԻԵՍ կամ ՎԵՆԵՏԻԱ

ԺԸ դար

ԹՐԻԵՍՔ՝ 18, իջեցաւ 1—21: ՄԵՍՈՒՄ՝ 16.8X12: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X8: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր կոշտ քուղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ձուրգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ զուգարտեմ տեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ: չումի: ԴԱՋԱՐ՝ ԹՔ. 1, 12ք—16ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԳՐԻՁ՝ անցման, ՄԵԽԻԹԱՅԻՑ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ ԹՐԻԵՍՔ կամ ՎԵՆԵՍԻԱ: ՅԻՇԱՋԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Կանոն վասն նորընծայից եւ ուսանողաց, որք կրթիւն ի նորընծայարանի եւ ի դպրատան յայտնի» (արարեալ Մխթարայ Աբայի):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Ա.» Նախ քան զամենայն, հարկաւորադունեղ է պահել զամենայն հրաման եւ զպատուէր զոր ճեշատորն առաջադրէ եւ ոչ զանց առնել զայնու մոռացութեամբ կամ կամակորութեամբ, եւ որ ոչ կամակորութեամբ զանց առնիցէ, անարժան զոչ զինքն զիտուացէ մասնակցութեան յայտրիկ հասարակութեան...» (այս ձեւով կը յաջորդեն ի Գ կամումներ):

ԹՔ. 10ա.

«Մի համարիւր զգեղ արժանի Պատուոյ սիրոյ, ըստ ամենայնի, Զի մի գուցէ մինչ հանդիպի Այն զեղ լիցի մակարդ չարի...» (17 տուն):

ԹՔ. 11բ.

«Այլ իմն ոտանաւոր. Թէ մեղադրող՝ իցես դու զեղ՝ ճշմարտութեամբ, ի մեղադրելու՝ յայլոց լցցիս՝ դու խնդութեամբ. Իսկ եթէ իցես՝ զեղ շատադով՝ չոյդ կուրութեամբ, ի մեղադրելու՝ յայլոց լցցիս չիտթութեամբ...» (2 տուն):

ԹՔ. 11բ.

«Այլ իմն ոտանաւոր. Սրբա զկատուած՝ բոլոր սրբոյն Վարիւր նորին սուրբ երկրիւր. Մի բնաւ տրտմիւր՝ այլով բանիւ, Իայց միայն թէ չոյով մեղիւ...» (5 տուն):

2262

(Հիմ քիւ չումի)

Հ. ԳԵՈՐԳԱՅ ՍՐԱՊԵԱՆ՝ ՃՆԱՊԱՐՀՈՒԹԻՒՆ ԱՔՍՈՐԵԱԼ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ

ԱՏԱԼԻԱ

1830

ԹՐԻԵՍՔ՝ 58, իջեցաւ 1—108: ՄԵՍՈՒՄ՝ 16.8X10.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ձեռնադնում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11X8: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԹ՝ սիլակ, զօրաւոր հիմ քուղք: ԿԱՋՄ՝ մօր կիսալաք ստուարաքուղք: ԹՂԹԱՅՈՒՆ ՊԱՀԱՄԱՆՔ՝ սկիզբն ու վերջը մեկեկամ սպիտակ քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ԹՔ. 1—54ք, հիմ շեղագիւր, ձուրգիւր շատ մօտ, 55ա—58ա մօր շեղագիւր: ԹԱՆԱՔ՝ մուր շագանակի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ: չեմ: ԴԱՋԱՐ՝ ԹՔ. 1ք, 57ա, 58ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1830: ԳՐԻՁ՝ Սրապեան Հ. Գեորգ: ՏԵՂԻ՝ Ատալիա: ՏԵՂԻ՝ գրիւր: ՅԻՇԱՋԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ յատուկ իմաստով չկող, ամբողջ ինքն միակ յիշատակարամ մըն է: ԵՄԱՐԹՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՔ. 2ա. «Ի դիւանէ Ամասեան Միաբանութեան»:

Մատենան է՝ «Ճանապարհորդութիւն աքսորեալ զաւանայից արարեալ ի Հ. Գեորգայ Սրապեան յԱնկերեանց, որ ի Միաբանութեան Հարց Լիբանանեանց, 1830 ՌՄ ՀԹ յԱտալիա», Ժամանակագրութիւն է օրով-քուակումով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 2ա. «Ճանապարհորդութիւն աքսորեալ զաւանայից, Ճանապարհորդութիւն զաւանայից մեծին Պօլսոյ ի զաղաքէ անտի մինչեւ յԱտալիա 1827: Կը սկսի Դեկտեմբեր»:

23էն, Հրատարակեցաւ թէ հանդերձեալ են ունել զքահանայս եւ ի բանտ մատնել...»:

Թղ. 3ա. «1828 Յունվար 8: Քսան եւ չորս Անկիւրիացի քահանայք առեալ զհրամանագիր (եօլ թէսկիրէսի) ըստ նորոգ սահմանադրութեան Օսմանեան տէրութեան, ելին ի Պօլսոյ...»:

Թղ. 4ա. «Փետրուար 1, Եկին յիմերեալ ման, ուր ի տեղին Այալպէլի ասացեալ ըմբռնեցան ի սաստիկ ցուրտ...»:

Թղ. 7բ. «Մարտ 1, Եկին ի Պոլսուր քաղաք մեծ, որ առաջի իւր ունի լին մեծ կամ ծովակ մի...»:

Թղ. 8ա. «Մարտ 6, Եկին յԱտայիս, ժամ հինգ անցին ընդ անտառս եւ ընդ թուփս...»:

Թղ. 13բ. «Մայիս 4, Եւսա Հ. Գէորգ Սրապեան ի Տրապիզոնէ...»:

Թղ. 18բ. «Յուլիոս 18, Եկն ի Տրապիզոնէ Տէր Յովհաննէս Կիրեղեան...»:

Թղ. 15ա. «Հոկտեմբեր 7, Եկն Պօղոս Պատրիարք յԱտայիս, երթալ յԱղեքսանդրիա...»:

Թղ. 17ա. «Անուանք եւ թիւ աջօրեալ քահանայից՝

1— Գէորգ Վարդապետ Փափազեան, Կոնստանդուպոլսոյ Ժողովոյն:

2— Պետրոս Վրդ. Ղուրպանեան:

3— Ստեփան Վրդ. Լսերեան:

4— Պօղոս Վրդ. Կայսերեան:

5— Կղեմէս Վրդ. Ճուրապանեան:

6— Անտոն Վրդ. Բէքմէզեան:

7— Միքայէլ Վրդ. Ասլանկիւլեան:

8— Յովհաննէս Վրդ. Հարէլեան:

9— Գրիգոր Վրդ. Վարդերեսեան:

10— Ստեփան Վրդ. Համբարձեան:

11— Միքայէլ Վրդ. Շիրինեան:

12— Անտոն Վրդ. Շիրմանեան:

13— Տէր Յովսէփ Գալստեան:

14— Տէր Յովսէփ Հոպիեան:

15— Տէր Պօղոս Աստուածատուրեան:

16— Տէր Գրիգոր Տէվրիեան:

17— Տէր Անտոն Էթէկուզուեան:

18— Տէր Յովհաննէս Իսկէնտարեան:

19— Տէր Փրանկիւկոս Շիրինեան:

20— Տէր Անտոն Հալաճեան:

21— Տէր Գրիգոր Ազրեան:

22— Տէր Յովհաննէս Կիրեղեան, բնիկ Տրապիզոնցի, աշակերտ Հ. Գէորգեայ:

23— Տէր Անտոն Էսապալեան, քահանայ Յովսէփի եպիսկոպոսի Մամտոյ:

Լիբանանեանք՝

24— Հ. Թովմա Թէրզի-Սահակեան:

25— Հ. Օղոստիոս Հէդիմեան:

26— Հ. Յովհաննէս Տողուճանեան:

27— Հ. Յովսէփ Փիթիմեան:

28— Հ. Գէորգ Սրապեան:

29— Հ. Սահակ Ահարոնեան:

30— Տէր Սահակ Պահարեան:

31— Տէր Մեսրոպ Թոքաթեան, երկրորդ սոքա քահանայք Կաթողիկոսի:

32— Հ. Տիմոթէոս Բէքմէզեան կրօնաւոր Միթարեանն:

Թղ. 18բ. «1829 Յունիսի 8, Եկն Հ. Արիստակէս Ղաապեան ի վանաց Լիբանանեան կրօնաւորաց...»:

Թղ. 18բ. «Յուլիոս 4, Անկա Կոնստանդուպոլսոյ ի պաշտօնէ իւրմէ...»:

Թղ. 20բ. «Մեպտեմբեր 3, Մինչդեռ յայսպիսի վիճակի ծփէալ, Եկն Տէր Վրթանէս Ահարոնեան քահանայ Կաթողիկոսի...»:

Թղ. 22ա. «Հոկտեմբեր 18, Վեցօրեայ հիւանդութեամբ յերկրորդ ժամու վախճանեցաւ Կղեմէս Վրդ. Ճուրապանեան երջանիկ մահուամբ... եղաւ այսպիսի տապանագիր՝

Այս է տապան Հանգստեան

Տէր Կղեմայ Ճուրապանեան,

Վարդապետի ճգնողական,

Վառն հաւատոյ աջօրական:

Ի հասակի վաթնամեան,

Երեք վերայ յաւելական,

Միջնասահման ի ծերութեան,

ՅԱտայիս հառ վախճան:

Քահանայքն հնգետասան,

Որք եւ նոյնպէս աջօրական,

Հանդիսաւոր կարգ կատարեալ,

Եղին աստէն ի գերեզման:

1829 Հոկտեմբեր 18»:

Թղ. 23բ. «1830 Փետրվարի 1, Էսա Գեորգապետ Գէորգ եպիսկոպոս թուրք ի Զմիւռնիայ ի Լուդովիկոս եպիսկոպոսէ Լատինացոց...»:

Թղ. 24ա. «Գլխաւոր բանք Հրովարտակի՝ ա— նախ ուղղափառ Հայք ազատ են եւ մինչեւ յաւիտեան ազատ լինին...»:

Թղ. 25ա. «Ճանապարհորդութիւն Հ. Գէորգեայ Սրապեան ի Տրապիզոնէ մինչեւ

յԱտայիւս Եւ Տեւ Հնդեռասանօրեայ բանտար-
կութեան յառաջնորդարանն Տրապիզոնի,
որպէս տեսցի յայլ դորժ մեր 29 Մարտ 1828,
ելի ի Տրապիզոնէ նաւակաւ եւ թիակօք...»:

Թղ. 25ր. Վկարիլ 2, Մեծատարժան
տառապանօք ընդ ծով եւ ընդ ցամաք, եկաք
ի Գիրառուն...»:

Թղ. 33ա. ՎՄայիս 1, Եկաք ի Զէլթիկ-
ճի...»:

Թղ. 34ա. Հմանապարհորդութիւն Տեառն
Յովհաննու Կիրեղեան ի Տրապիզոնէ յԱտա-
յիւս 1828 Յուլիս 12, Ի գիշերային պահու ի
ժամ 6 մերկ եւ անպատրաստ, դադտադողի
եղեալ ի նաւակ մի...»:

Թղ. 39ր. ՎՊոստոն 4, Յետ միջուռուր
եկն Հաճը Յակովբ. բերեալ ընդ իւր զերի-
վար մի...»:

Թղ. 43ա. Համառօտ պատմութիւն

ճանապարհորդութեան քաշանայից տարա-
գրելոց ի մեծէն Պօլսոյ մինչեւ ի Հոռովճ»:

Թղ. 51ա. Համառօտ պատմութիւն
երկից եղբարց, դոր պատմէ Հ. Արիստակէս
Հառապեան ակնատեսն վկայ»:

Թղ. 55ա. Հրաբժ քաշանայից յաջոր-
րանայ յԱտայիւս 1830: Մարտ 24, Հնդե-
տասն քաշանայք ընդ Գերապայծառ Եպիս-
կոպոսի ելաք յԱտայիւս եւ եկաք ի խան
անուանեալ Ձրպրքըր խան...»:

Թղ. 55բ. Վկարիլ 4, Եկաք ի Կէշի-
պօլի...»:

Թղ. 57բ. ՎՄայիս 1, Եկաք ի կամուրջն
Յակովբ Գէօրգիւսիւ անուանեալ...»:

Թղ. 58ա. ՎՄայիս 10, Եկաք յԱնկիրիս,
որ ընդ առաջ Ելին մեզ գրեթէ բովանդակ
քաղաքն...»: Վերջ՝ ՎԱՍ այս եղեւ պտուղ
երկամեայ աջսորանաց մերոց»:

2263

(Հիմ քիւ չումի)

ՌՈՊԻՍՍՈՆԻ ԱՐԿԱՆՆԵՐԸ (Հայտատա Թուրքերէն)

Կ. ՊՈԼԻՍ

1875

ԹՈՂԹՔ՝ 43, իշխալուած 1—55: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
18-5X12: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօն 11X11: ՆԻԻԹ՝
ձորագայ զտաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կիտալաք տառա-
րաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քնքնառնալ լաւ: ԳԻՐ՝
վարժ զպղծ: ԹԱՆՔ՝ սեւ եւ մեծուշակ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 37ա—43բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1875: ՏԵՂԻ՝ Գուսպալաւ, Կ. Պալս: ԳԻՐ՝
Յովհաննէս Հօճա իտրաքիս Օղլու: ՅԵՆԱՋԱՐԱՆ՝
Թղ. 1ա եւ բ:

Մատենան է՝ Ռոպիսսոնի արկածները
հայտատա քաղքերէն:

ՐՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Հէրքեայէի Բայէնսօն: Պին
ալթըրիւզ օթուզ իբէ սէնէի...»:

ՅԵՆԱՋԱՐԱՆՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Հէյլէտիմ իսթիմ իշպու
Հէրքեայէին մէտօնի, Հէրքիմսէ օղուրուկ
կէօրիւր զրուպը էմսային... Պէնտէլէրի
Յովհաննէս Հօճա Իպրահիմ Օղլունըն էսէրի
խամէսի տիր 1875 Ապրիլ 1, Գուսպալուս:

Թղ. 1բ. Թիւրքէն Հրուֆաթը իլէ
Թէրքիւկ Թէրքիմէի Բայէնսօնըն էրմէնէնէ
Հարֆիլէրիէն թաղիրաթը: Գուսպալուս:
1875 Ապրիլ 2»:

2264

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՐՔ ԵՒ ՅԵՆԱՋԱՐԱՆ ՀԱՆԳԱՍՏԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱԻՅՏԱՐԱՆՁԻ (ՀՅՏՏԵՆՈՂՈՒԹԵԱՄԱՐ ՊՐՈՒՈՐՈՆԻ)

ԱՆՇԱՆՈՒԹ

ԺԹ դարաւ սկիզբները

ԹՈՂԹՔ՝ 32: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-8X11-5: ՊՐԱՎՔ՝
5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօն 11X7: ՏՈՂՔ՝ 15: ՆԻԻԹ՝
էնիմ զորաւոր միջակ հոստալքեամք քաղաք: ԿԱՋՄ՝
քաղաքալ իտրաւած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝
ամբմաձ Եւրոպի: ԹԱՆՔ՝ սեւ, սկզբատառքը
կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ.

19ա մեծ մտալ, 19բ—22բ, 31ա վարի մտալ, 31բ—
32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դարաւ սկիզբները: ԳԻՐ՝
ամեմաթ: ՏԵՂԻ՝ ամեմաթ: ՅԵՆԱՋԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Վարք եւ յիշատակ
Հանգստեան Յովհաննու Աւետարանի»:

տնտեսութեամբ *Պրոխորովի* աշխարհաբար, *Էր* հատակցաւոր մը գրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Հէարց եւ վայադրաց ժխաբան աւանդութեանը կէտքէ, Գրիստոսի սիրելի աշակերտը եւ որոտման որդին Յովհաննէս

երուսաղէմի մէջ ուրբ Աստուածածնի սպասաւորելէն յետքը ինչպէս անոր անձնը-վեցաւ...»:

Թղ. 23ա. Առջեւի մասը կը պակսի ուստի կը սկսի՝ «Կցեալ Հրաժարեցաք յեղբարց մերոց եւ մտաք ի նաւն եւ իբր զաւուրս յորեղատասան նաւեալ Հասաք ի տեղի մի տասն մղոնաւ Հուպ Եփեսոսի...»:

2265

(Հիմ քիւ 179 եւ 192)

ԱՌԱՆՁԻՆ ԽՐԱՏՔ ԵՒ ԿԱՆՈՆՔ (ՄԽԻԹԱՐ ԱՐԲԱՅԻ)

ԹՐԻԵՍՏ(Դ)

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 82: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16-8X12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 12X7-5: ՏՈՂՔ՝ 19: ՆԻԹ՝ զօրաւոր, իիմ, հատակեկ քաւք: ԿԱՄ՝ չուծի: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ լու, արտաշուտ կնքատառ: ԳԻՐ՝ մաշուր ձօտքիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատնալ սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուծի: ԳԱՏԱՐ՝ Թղ. 1, 20ա մեծ մասով, 20բ—20ք, 28բ մեծ մասով, 28ա—32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաքեալ 1810էն առաջ: ԳԻՒՂ՝ ամծա-ձօք, Միեքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքեալ Թրիեստ: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Առանձին Հրահանգք եւ կանոնք» (Միեքաբայ Աբայի): Հիմնա-վիւծման տպուած ամբուտեամ հրատարա-կութիւնը եւ Թիւ 1866 ձեռագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Հնեակրթելուքիւն եւ խրատ,

զորս եթէ բարեպէս ի գործ ածիցես՝ բազում օգուտս քոցես 1— Նախ բուն Հարկանելի է զխոնարհութենէ... Կամոմմեր՝ 1—25, ապա Թղ. 17ա կը շարունակէ քուարկուսը 19էն սկսելով՝ եւ կը հասցնէ մինչեւ 31:

Թղ. 27ա. «Ոչ առնուցուն բնաւ միսինարք մեր զողորմութիւն ի յօժարութենէ սրտից իւրեանց, կամ ներգործաբար կամելով եւ ըստ այնմ յորդորելով գոողովորդն ի տալ, եւ կամ զհարկաւորութիւն պիտոյից մենաստանին յառաջ ածելով ի լսելիս ժողովրդեան...» Կերջ՝ Թղ. 29ա՝ «Բայց եթէ իցէ սակաւ դրամ, այսինքն Հարիւր զուրուշ կամ երկու Հարիւր եւ բացորոշապէս յղէ ողորմութիւն, կարես առնուլ վերասացեալ կերպիւ այսինքն առանց յօժարութեան»:

2266

(Հիմ քիւ չուծի)

ԲԱՌԱԳԻՐՔ, ԳՐԱԲԱՐ — ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

ԱՆՆԱՐՈՅ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 126: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17X12-6: ՊՐԱԿ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսեւ, մեկուս վրայ գրուած է գրաբար բառք, երկրորդին վրայ աշխարհաբարք, երբեմն սովորեալ ամբաղք տալք գրուած՝ երկուսք միասին 14-5X10: ՏՈՂՔ՝ միջին հաշուով 25: ՆԻԹ՝ իիմ զօրաւոր քաւք: ԿԱՄ՝ գումատնալ ստաւաք-քաւք: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցման ձօտքիք: ԹԱՆԱՔ՝ գումատնալ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐ՝ Թղ. 1, 26բ, 41, 126բ, 126ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳԻՒՂ՝ հաւաքեալ Միեքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ ամծաձօք: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Գիտական բառերու Բառադիրք Գրաբարէ Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. Նմոյշի հաւաք կու տամք բանի մը տալ՝

ԱՐ — Ամոյ անուն,

Աբանոս, Երեմոս — Ուսնիալ կամ ապա-նոյ,

Արիւն, Արիւն — Աֆիւն,

Ազաղաղ, Ազաղաղ — Քորոզ,

Ազանիւր—զգեհուլ կամ ուղեւանիւ...»
հւն.:

Կու տամք սկզբնաւորութիւններու քա-
քանաւորները՝ Ա.՝ 2ա, Բ.՝ 26ա, Գ.՝ 34ա,
Դ.՝ 42ա, Ե.՝ 48ա, Ջ.՝ 52բ, Է.՝ 55ա, Ը.՝
55ա, Թ.՝ 57բ, Ժ.՝ 61ա, Ի.՝ 61բ, Լ.՝ 63ա,
Խ.՝ 65բ, Մ.՝ 71ա, Կ.՝ 73ա, Հ.՝ 80ա, Ձ.՝
84բ, Ղ.՝ 85բ, Ճ.՝ 86ա, Մ.՝ 87բ, Յ.՝ 91բ,
Ն.՝ 93բ, Ծ.՝ 95բ, Ո.՝ 98ա, Զ.՝ 100բ, Գ.՝

101ա՝ 2.՝ 104բ, Բ.՝ 105բ, Ս.՝ 105բ, Վ.՝
110բ, Տ.՝ 113ա, Բ.՝ 116բ, Յ.՝ 116բ, Ի.՝
117բ, Փ.՝ 117բ, Բ.՝ 120ա, Օ.՝ 123բ, Ֆ.՝
123բ:

Թղ. 124ա. Գրուած են զանազան խորա-
գրեր առանց բնագրերու օր. «Ի վերայ զա-
նազան գիտելիաց, Ի վերայ համաստեղու-
թեան, որ է Ի կենդանակերպս...»:

Թղ. 126բ. Յանելուած մը՝ «Մեխակ —
քարամֆիլ, ունկի մեծ — 12 տրմ., Ունկի
փոքր — 8 տրմ...»:

2267

(Հիմ քիւ 328)

ԱՌԱԿՔ ՎԱՐԴԱՆԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ՎԻԵՆՆԱ(*)

1825էն հտֆ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 60: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 16-6X11: ՊՐԱԿՔ՝
չիմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնիմ 14.5X8:
ՏՈՂԹ՝ 21, միջին ինքնակալ: ՆԻԹ՝ ինչ զօրաւոր
հատկութիւն քուլք: ԿԱՅՄ՝ քաջապատ տուաւորա-
ւորք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, բայց կազմի տակն տեղ-
տեղ գրաւորութիւն ծայրերէն կտրուած է: ԳԻՐ՝ լոյսն
նշանակաւ: ԹԱՆԱԿ՝ աւել: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չուսի:
ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1—4, 6, 7ա, 12—44 քուլքերու ա
կազմը, 45—60: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1825էն հտֆ: ԳՐԻՉ՝ հա-

ւանաւոր ճշմարտութեամբ Հ. Ղեւոնդ: ՏԻՂԻ՝ հաւանաւոր
Վիեննա: ՏԻՆԱՅԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկայ:

Մատենան է՝ «Հատընտիր Առակք Վար-
դանայ Վարդապետի»: Օրինակութեամբ է 1825ի
Պարիսի հրատարակութեամբ վրայէն Ա—ԽԵ,
մինչեւ ԹԻ. Ե. հայերէնի դիմացը գրուած է
նաեւ Փրանսերէնը:

2268

(Հիմ քիւ չուսի)

Ս. ԱՆՏՈՆԻ ԵՂԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

(Թուրքերէն)

ՎԻԵՆՆԱ

1823

ԹՈՒՂԹՔ՝ 82, ինքնակալութեամբ 1—68: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝
16.5X11: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնիմ 14X8:
ՏՈՂԹ՝ 30: ՆԻԹ՝ ինչ զօրաւոր, միջին հաստա-
ւորք քուլք: ԿԱՅՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս:
ԳԻՐ՝ ինչ ճշմարտութեամբ մօտ շղակք: ԹԱՆԱԿ՝ աւել:
ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չուսի: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 31—
32: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1823: ԳՐԻՉ՝ հաւանաւոր Շիւքրիւքում
Հ. Սնդրեան: ՏԻՂԻ՝ Վիեննա: ՏԻՆԱՅԱՎԱՐԱՆ՝ հւն.
չուսի:

Մատենան է՝ Թուրքերէն լեզուով՝ Թղ.
1ա. «Բրիտանիական Եղայարութիւնն
հախար Աղջատութիւն Եղայարութիւնն
ընտանայ կանոնաւոր վէ գրթութիւնաւորը:
Պէտքէ, սէնէ 1823 Հոկտ. 25. Միւրթարը-

լարըն պատմահանէսինտէ, Հիւքիւմար միւ-
պաւիւրէրին իզնի իւնէ»:

ԲՈՎԱՆԻՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գու. Եղայարութիւնն էն
պէտքիւ վէ պաւլը դիւնէթ կիւնիւ իփտիտա
սուրբ Աստուածածին Կոյս Մարիամըն
Մնուդու տուր...» (Ա—Դ):

Թղ. 6բ. «Երթութիւն սեքիզ կիւնիւ
սուրբ Աստուածածին Մնուդու տու: Մտա-
ծական»:

Թղ. 14բ. «Սուրբ Աստուածածին
Լիթանիաւոր...»:

Թղ. 16բ. *Վերթութիւն սէքիզ կիւնիւք*
սուրբ Անտոն Աբայանըն տօնախմբութիւնուն—
տաւ Մտածականն:

Թղ. 28բ. *Վերգ. Զքեզ սուրբ Հայր*

Անտոնիէ... (9 տուն) եւ Ս. Անտոնի Համ—
բարձիի վերջին տունը՝ «Բաժակ հոգեւորա—
կան...»:

Թղ. 30ա. *«Խապէր»:*

2269

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
(Թուրքերէն)

ՎԻՆԵՆԱ

1823

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8, իրականութեամբ 1—14: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
18.5×11.5: ՊՐԱՎ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին
12.5×8: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ
հաստաքեամբ քուղք: ԿԱՂՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
յաւ: ԳԻՐ՝ վարժ շղագրի մօտ ձուրգիք: ԹԱՆԱՔ՝
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ,
8բ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1823: ԳՐԻՉ՝ ամօժաւոր,
ՄԻՔԵՐԱՅԻՆ՝ մը: ՅԵՂԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՅԱՎԱՐՈՒՆ՝
չունի, բայց հիմա. ամօժաւորքեր Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Պէյաննամէ, աղ—
բատար դպրատունլար աշըմըը իշին զու—

ռուլան եղբայրութիւնուն թարիֆի, Պէյանն,
սէնէ 1823, Հոկտեմբեր 25: ՄԻՔԵՐԱՅԻՆ՝
պատճառանէսինտէ: Հիւքիմար միւլաշիւր—
էրին իշին իէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Քրիստոնէական եղբայրու—
թիւնու հանի զրիստոնէական վարդապետու—
թիւն, եախօտ խրատ էօյրէթմէյէ չօճուք—
լարա զուռուլմուլ պու եղբայրութիւն»:
Ամէնը յի կամօժան:

2270

(Հիմ քիւ 331)

ՏՈՆԱՑՈՑԵՆ ԵՒ ՇԱՐԱԿԱՆՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

ԺԺ դարու սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 328, իրականութեամբ Թղ. 119էն անգին
միայն 1—417: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5×11: ՊՐԱՎ՝ չի
նշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14×8: ՏՈՂՔ՝
24 միջին հաշուով: ՆԻՒԹ՝ հիմ զորաւոր միջակ հաս—
տաքեամբ քիւ կոկաւտ քուղք: ԿԱՂՄ՝ բարակ
ստաւորքաւորք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ միջին Թղ. 7
քանակաւ ու քանակաւ ի վարժմէն տալիք կազմին
հետ միասին: ԳԻՐ՝ միջին Թղ. 108ա շատ ամօժ
չեղաւոր, աղա գեղեցիկ մամր ամօժման ձուրգիք:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկիզբի մասը սպտակ է մերձեւիլ:
ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չիւն: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 8բ, 108ա
վարի կէտը, 108բ—118բ, 327բ մեծ մասով, 328: ԺԱ—
ՄԱՆԱԿ՝ ԺԺ. դարու սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ ամօժաւոր,
ՄԻՔԵՐԱՅԻՆ՝ մը: ՅԵՂԻ՝ հաւանաբար վիեննա: ՅԵ—
ՆԱՅԱՎԱՐՈՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Տօնացոյց — Տոմար եւ
շարակնոց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Տօնացոյց ըստ Ժիսին Հայաս—

տանայց եկեղեցւոյ» (Բնագրին վրայ կա—
տարուած են բազմաքիւ սրբազորութիւններ),
առ ի կատարել անվրէպ յաւուրն զի ժամեր—
գութիւնս: Յունվար ամիսն ունի լի օր:
Կաղանդ, տնօրէնութեան եւ անուանադրու—
թեան Յիսուսի Գրիստոսի Տեառն մերոյ,
Հայր մեր, Տէր եթէ, ի Գիշերի Առաւօտ
լուսոյ... արդէս յառաջ տարազ տարուամ
համար:

Թղ. 102ա. «Գարգաւորութիւն հասարա—
կաց աղօթից Հայաստանայց եկեղեցւոյ
արարեալ սրբոյն Սահակայ Հայրապետին եւ
Մեսրոպայ վարդապետին, Գիւտայ եւ Յով—
հաննու Մանդակունոյ, Յանուն Հօր եւ
Որդւոյ...» միջին ԳԻ կամօժագլուխը:

Թղ. 118ա. «Շարական ի տօնի Հրաշա—
փառ տօնախմբութեան Անուան Յիսուսի
Օրհ. ԳԻ. Փառացոյ Հօր ճառագայթ...» իւր
սարօքն:

Թղ. 121ա. «Է տօնի Յղութեան, Ծննդեան, Ընծայման, եւ Այցեկութեան Տիրուհւոյ Կուսին, Օրհ. ԳԿ. Երգեցէ՛ք որդիք Սի- ուին...» իւր սարօքն:

Թղ. 122բ. «Է տօնի Անուան ամէնօր- նեալ Կուսին Մարիամու, Օրհ. ԳԶ. Այսօր խումբք լուսեղինացն...» իւր սարօքն:

Թղ. 123բ. «Է տօնի սրբոյն Յովսեփայ Աստուածաւորն, Օրհ. ԲԿ. Որ զորդին Դաթի գծովսէի...» իւր սարօքն:

Թղ. 125բ. «Է տօնի Մնողաց սրբոյ Աս- տուծածնի, Օրհ. ԱԿ. Որ նախիմաց իմաս- տութեամբ...» իւր սարօքն:

Թղ. 127բ. «Է տօնի Աւետման Կուսին, Օրհ. ԱԿ. Խորհուրդն անճառ ծանկեալն...» իւր սարօքն:

Թղ. 129բ. «Է տօնի Աստուածայայտնու- թեան ճրագալուցի, Օրհ. ԲԶ. Ուրախացիք Սրբուհի...» իւր սարօքն:

Թղ. 131ա. «Է տօնի Մննդեան Քրիստոս- սի Օրհ. ԴԿ. Խորհուրդ Ժեծ...» իւր սա- րօքն, ամբողջ ութօրէ՛ֆով:

Թղ. 140բ. «Է տօնի քառասնօրեայ գալտեան Տեառն ի տաճարն, Հետ. Շար. ԱԶ. Մարմնացեալք ի Կուսէն...» իւր սա- րօքն:

Թղ. 142բ. «Է տօնի սրբոյն Անտօնի եւ այլոց սրբոց ճշնաւորաց, Օրհ. ԱԶ եւ ԴԶ. Որ գերագանցեալ գտար...» իւր սարօքն:

Թղ. 144ա. «Է տօնի սրբոյն Թէոդոսի Թաղաւորին եւ այլոց սրբոց Թաղաւորացն, Օրհ. ԱԿ. Որ գերկնաւոր Թաղաւորութեանդ չո...» իւր սարօքն:

Թղ. 145ա. «Է տօնի սրբոյն Ստեփաննոսի առաջին մարտիրոսի, Հետ. Շար. ԳԿ. Նա- չատակ բարի Քրիստոսի...» իւր սարօքն:

Թղ. 147ա. «Է տօնի սրբոց Ղլխաւոր առաջելոց Պետրոսի եւ Պողոսի, Օրհ. ԴԶ. Երնծայ այսօր եկեղեցի...» իւր սարօքն:

Թղ. 149ա. «Է տօնի Որդւոց Որոտման Յակոբայ եւ Յովհաննու Օրհ. ԴԿ. Որ էնն յէութեան Որդի...» իւր սարօքն:

Թղ. 150բ. «Է տօնի սրբոց երկոտասան առաջելոցն Քրիստոսի Տեառն մերոյ, Օրհ. ԳԶ. Երանելի սուրբ առաջեալք...» իւր սա- րօքն:

Թղ. 153ա. «Է տօնի Հի աշակերտացն Քրիստոսի, Օրհ. ԴԿ. Խմաստութիւն երկ- նային իջեալ ի վերուստ...» իւր սարօքն:

Թղ. 155ա. «Յիշատակ Յովնանու Մար- գարէին, Հարց. ԴԿ. Որ զանճառելի...» իր պատկերով:

Թղ. 156ա. «Է տօնի Սարգսի զօրավա- րին, Օրհ. ԱԿ. Ամենասուրբ Երրորդութեանն ընտրեալ ծառայ...» իւր սարօքն:

Թղ. 157ա. «Կանոն Բուն Բարեկենդանի, Օրհ. ԴԿ. Բանն որ ընդ հօր...» իւր սարօքն, կը յաջորդեն Թղ. 159ա՝ Ապաշխարութեամ օրհնութեամ ռզարմայքն ԱԶ—ԴԿ. եւ ամ- բողջ աղուսացից շրջամը Ապաշխարութեամ Հարցելով, շաքաթ օրումն տօնելով եւ կի- րակիմբով:

Թղ. 195ա. «Յիշատակ Ղազարու յարու- թեան», որում կը յաջորդէ ամբողջ ամազ շաքաթը:

Թղ. 213ա. «Կիւրակէ Զատիկ Յարու- թեան Տեառն», ամազ օրհնութիւններով, Յարութեամ Հարցելով Թղ. 230բ, յաջորդող տօնելով:

Թղ. 248ա. «Է տօնի Պէտէկոստէի, Հոգւոյն Սրբոյ գալտեան», Ամբողջ ութօրէ- ֆով:

Թղ. 253ա. «Է տօնի սրբոց Հովսէփմեանց կուսանացն: Անճինք նուիրեալք...» իւր սա- րօքն: Կցումը՝ «Է տօնի սուրբ Սանդիտոյ կուսին՝ Գեւ պարծի...»:

Թղ. 255բ. «Է տօնի ծննդեան Յովհան- նու Մկրտչի: Արեղականն արդարութեան ծագման...» իւր սարօքն:

Թղ. 258ա. «Է տօնի մարմնոյ եւ արեան Տեառն, Օրհ. ԳԶ. Վերաձգողն երկնից...», Ամազ հիմզաբքի օրումն կը զրկէ հրա- համգով՝ «զտուսն»՝ յորս յիշի ոտնուայն մի՛ ասեր»:

Թղ. 258բ. «Է տօնի սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին, Օրհ. ԲԶ. Ով երջա- նելի Տէր...» իւր սարօքն:

Թղ. 259բ. «Է տօնի որդւոց եւ Թոռանց սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի, Հարց. ԱԿ. Որ զլոյս աստուածային...» իր պատկերով:

Թղ. 260բ. «Է տօնի սրբոյն Ներսէսի Հայրապետին, Օրհ. ԲԿ. Որ զլոյս անճառ...» իւր սարօքն: Եւսելուած՝ «Է տօնի սրբոյն Սաւակալ Հայոց Հայրապետի Մանկունք ԴԿ. Որ յարմատաց...»:

Թղ. 261բ. «Տապանակին, Օրհ. ԱԿ. Ըղբեզ զաղաք Աստուծոյ...» իւր սարօքն:

2272

(Հիմ քիւ չուցի)

ԹՈՒԴԹ ԿԻՐԱԿՈՍ ԿԱԹՈՒԼԻԿՈՍԻ ԱՌ ԵԹՐԵՄ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԹ դարու սկիզբ

ԹՈՒԴԹՔՔ. Ծ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ. 18X11: ՊՐԱԿՔ
 իրարու կարգած առաջին քույրքեր են: ԳՐՈՒ-
 թԻՒՆՆ. միասին 12X8.5: ՏՈՂՔՔ. 17: ՆԻԻԹՔՔ. քարակ
 ինք կապուսկիկ քույրք: ԿԱԶՄՔ. քարակ, իրարու
 կարգած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՔ. լու: ԳԻՐՔՔ. եին շեղագիրք:
 ԹԱՆՔՔ. սեւ: ՋԱՐԳԱԳԻՐՔՔ. եւ: չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿՔՔ.
 ԺԹ դարու սկիզբները: ԳՐԻԶՔՔ. ամենաք: ՏԵՂԻՔՔ.
 ամենաք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔՔ. չուցի: ՏԵՂԵՆԻԹԻՒՆՆ.
 ԹՔ. 1ա՝ *«Ափրեմ Կաթողիկոս եղած է 1809ին, մինչ
 նառեկի թուականն է 1800: Հ. Գր(իզորի Գալէմ.
 թարգման): Կիրակոսի զէպղը պատահած է 1818, զոր
 պատճէ Պէրպէրեան, Պատմ. էջ 98—101, բառ առ
 բառ նամական խոջերով: Հ. Գր(իզորի Գալէմ-
 թարգման)»:*

Մատենան է՝ Թուղթ Կիրակոս Կաթու-
 լիկոսի առ Եփրեմ Կաթուղիկոս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 1ա. «Նորհաճիքի պարզեւաց հոգ-

ւոյն Քրիստոսի մարմնեղէն տաղաւար եւ
 իմանալի հոյ սիրոյն Աստուծոյ կենդանա-
 խարոյկ բուրվառ Տ. Տ. Եփրեմի Ամենապա-
 տիկ Սրբազնակատար Կաթուղիկոսի սրբոյ
 Աթոռոյն իջմիածնի. Վեհափառ եղբոր մերոյ
 ընտելոյ ողջոյն եւ սէր եւ խաղաղութիւն
 բազմացի են: Ամբաւազոր Հոգին Աստու-
 ծոյ, որ էութեամբ իւրով ամենայն ուրեք եւ
 յամենայնի է միշտ, ի ցուցանել զհաճութիւն
 քաղցրութեան կամաց իւրոց առ սիրելիս
 իւր՝ արտաքին եւ զգալի նշանս ի մէջ մա-
 տուցանէր...»: Վերջ՝ «Միշտ ապաքէն
 ընդունական աղօթից Սրբութեան ձերոյ եւ
 միաբան նղբաց սրբոյ Աթոռոյէ կարօտեալ
 յամենայնի Պ. Մ. Ա. Կիրակոս Կաթուղիկոս
 ստորագրութեան(?)...» տալ մը քերտած,
 1800:

2273

(Հիմ քիւ չուցի)

ՊԵՐԱԹ ԶԱՔԱՐԻԱ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

Կ. ՊՈԼԻԹ(°)

1772էն ետք

ԹՈՒԴԹՔՔ. Ծ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ. 18X11.8: ՊՐԱԿՔ
 ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. միասին 12X7.8: ՏՈՂՔՔ. 20: ՆԻԻԹՔՔ.
 եին միջակ հաստաշեմք ձաքիկ քույրք: ԿԱԶՄՔՔ.
 եին գումատք քարակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՔ. լու: ԳԻՐՔՔ.
 եին ձուրքեր, ԹՔ. 1ա գորգքեր մը, խորագիրն ու
 սկզբնառաջ քարակ: ԹԱՆՔՔ. սեւ, սկզբնառաջ
 կարմիր: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔՔ. եւ: չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿՔՔ.
 1772էն ետք: ԳՐԻԶՔՔ. ամենաք: ՏԵՂԻՔՔ. հաւաքարք
 Կ. Պալմո: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՔՔ. չուցի: ԵՄՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆ.
 վերջին կազի ձաքիկ կազի՝ «Հայր Հ. Ե. Վ. Հա-
 բարեանի յիշատակն Անու Ս. Ձերեմէճեանէ 12
 Նոյեմբեր 1835»:

Մատենան է՝ Ազգիւն Հայոց Պատրիարկ
 Զաքարիա 1773—1781 աստուածաբան հիշա-

րիտ Վարդապետի պատրիարկութեան պէրա-
 թի թարգմանեալ օրինակն է»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՔ. 1ա. «Քի Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ,
 զայս շնորհաւոր Ֆէրմանի իմոյ զմեծաւորի
 ազգին քրիստոնէի Զաքարիա անուն (հիշա-
 րիտ) Վարդապետն, որ յորացի զվերջն
 բարեաւ, ի շնորհաւոր հեծելոյն իմոյ մատ-
 նահարեալ արդուհալ մատոյց...»: Վերջ՝
 «Այսպէս գիտացնեն եւ ի շնորհաւոր նշանի
 իմոյ դիմանան այսինքն համբերութիւն
 արացնեն: Գրեցաւ ի Թուին 1187 լէվալ
 ամսոյ հինկ»:

ԹՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 14ր. ՎԵՐԵԻ ԵՆԻՐԵԳԷ 4. ՅՈՒԹԻ
1832 Ն. Ա. 2:

Մատենան է՝ «Տօնացոյց ըստ Հայույ
նորոյ տօմարին եւ միանգամայն ուղղաւորիչ
ժամանացութեանց յաղագս առաջիկայ զկնի
նահանջի առաջնոյ մօր Տեառն 1821 ի յօգուտ
եւ ի վայելումն սրբակրօն կարգի կուսանաց
ընդ կանոնօք սրբոյ Հօրն Պէնէտիքթոսի, ի
մեծազոյն փառս եւ ի պատիւ Աստուծոյ եւ
սրբոց նորա օկիգրն եւ աւարտ տարւոյն»:

ԹՂ. 1ր. «Տարեկան բանալիք: Յայսմ
ամի ըստ Համարողութեան նորոյ տօմարին
տարեգիրն է Ր...»:

ԹՂ. 2ա. «Յունկար: Styczeń. 1. Բչ.
նոր Տարի, Տօն Քլիփատութեան Տեառն,
Պաշտօն Նշնցելոց: Օրհնութիւն Այ. Որ
խոտտացար Տէր ի քեզ...»: Ամէն օրում
համար Յշմակումեմ է շարակմնի սկզբնաւո-
րութիւնը: Հիմնակմնիմ հալ տօնացոյցն է,
տեղ-տեղ կամ յաւելումներ լատին տօնացոյ-
ցէմ:

2276

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԴԱՐԱԿՆՈՑԻ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆԱ

ԺԹ ԳԱՐ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2, իջեալութեմ 263—264: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 13-8X9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 10X8-5:
ՑՈՂՔ՝ 17: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր, միջակ հաստաւ
քեմսք քուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ աղտոտած: ԳԻՐ՝ ԹՂ.
1՝ մօտք, 2՝ էիմ շեղագիր, երկուսն ալ տարբեր
գրիչներ: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ ԳԱՐ: ԳՐԻԶ՝ ամծամք Միիքարեան-
ներ: ՑԵՂԻ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԵՄԱՆԱՐԱՆ՝
չումի:

Հատակոտորս է՝ մաս Շարակնոցի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Զտակի Առաւօտեմ ժամու
Մեծացուցէի վերջիմ տունը, Ոգորմեան,
Տէր յերկնիցը:

ԹՂ. 2ա. Յաւելումներ եմ մար ճեպէ:
Մեռելոց «Տէր Ոգորմեան», «Շարական վասն
Հայրապետական պատարագի՝ Հրաշափառ
Աստուած...»:

2277

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆԻՔ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ(Գ) կամ ՎԻԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ ԳԱՐ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 22, իջեալութեմ 1—40: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 16-8X11-5: ՊՐԱՆ՝ միտիւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտիւմ 13X7-7: ՑՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ զօրաւոր
հաստիկի քուղք: ԿԱՋՄ՝ զօրեծութեմ, իբրեւ
կտցում քուղքերէ շինութեմ կեզէ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիր: ԹԱՆՔ՝ Բիւ մը զուստած
սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՑԱՐՔ՝ ԹՂ. 1,
22: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ ԳԱՐ: ԳՐԻԶ՝ ամծամք,
Միիքարեան մը: ՑԵՂԻ՝ հաւաքաբար Թրիեստ կամ
Վիեննա: ՅԵՄԱՆԱՐԱՆ՝ չումի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Հարցունք քերականութեան:
Մասն Ա՝ Զի՛նչ է քերականութիւնն. է
արհեստ ազատական, որով մասունք բանի
ըստ կանոնաց կապակցին ընդ միմեանս
յանխալ շարաքութիւն բանի...»:

ԹՂ. 11ա. «Մասն Բ՝ ի վերայ Համա-
մայնութեան»: Վերջ՝ ԹՂ. 21ր՝ «Պահանջի
յաճախ ընթերցանութիւն նախնի եւ ընտիր
հեղինակաց՝ առ ի զանձել ի նոցանէ ի մօր
զընտիր ընտիր ոճս քաղցրաբանութեան լե-
զուի»:

Մատենան է՝ «Հարցունք քերականու-
թեան»: Հարցումն-պատասխանով:

2278

(Հիմ քիւ 973)

ԲԺՇԿԱՐԱՆ

ԱՆՆԱՆՈՐ

Ժէ—ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 63: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16X8: ՊՐԱԿ՝ չիմ ձեռնհաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ տմբող էչը առանց լուսանցքի: Տողք միջին հաշուով 18: Նիւթ՝ ինն միջակ հաստութեամբ կոշտ քաւք: ԿԱՁՄ՝ կռնիկաւ, իրարու կպցուած հաշակցքի մը քաւք-քերէն կռնուած ստաւարաքաւքով: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ շատ գէշ, գործածութեան, խաճախութեան եւ ցնցէ շատ վնասուած, պտտառատութիւն, կռնքէն եւ քաւքերէն: ԳԻՐ՝ քարքարոս խաճանգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ գունատութիւն: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չափ: ՊԱՆԿՆԵՐ՝ ԹՂ. 12ա գունատութիւն, մաքրապետի պտակներ մը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժէ—ԺԸ դար: ԳԻՐԻՑ՝ ամօթաք: ՏԵՂԻ՝ ամօթաք: ՅԻՇԱՍՏԱՐԱՆ՝ չափ:

Մատենան է՝ ԲԺՀԿԱՐԱՆ, շատ խառնակ բամ մը, տակն—ամիկ հաւաքուած դիպագրերով: Տեղ—տեղ քարքարէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1—5 Հափագրաց խառնակ բամ մըն է:

ԹՂ. 5բ. «Վասն սրբապետի առ 10 տմ. կարմիր շաքար, 2 տմ. ճերմակ նափտ, 1 տմ. պղղպեղ...»:

ԹՂ. 6բ. «Կին մի որ չի յղանայ դաս է գիրիս գրէր բարի սէւէթովըն...» եւն.:

ԹՂ. 62ա—ի վրայ շատ մաշուած, շատ տեղ ամբողջութեամբ, դրուած է գրքիս ցամակը, որում վրայէն հետեցնելով մատնան պէտք է պարունակէ. աւելի քան 90 տետակ գամա-գամ դիպագրեր:

2279

(Հիմ քիւ չաւնի)

ՅԱՆԴԻՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՂՃԻ ՄՏԱՑ

ՎԻՆՆԱ

1824

ԹՈՒՂԹՔ՝ 40, իջակաւած՝ 1—77: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16.8X11.8: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 12.5X7.8: ՏՈՒՂՔ՝ 26: ՆԻՒԹ՝ ինն գորտաք միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՁՄ՝ հաստակէ կոշտ քաւք մը: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ չաւ: ԳԻՐ՝ ինն շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւն. չաւ: ԳԱՐԱՆՔ՝ ԹՂ. 1բ, 40բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1824: ԳՐԻՑ՝ ամօթաք, ՄԻԻ-քտեւն մը: ՏԵՂԻ՝ վիճակ: ՅԻՇԱՍՏԱՐԱՆ՝ չաւ-նի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Յանդիմանութիւն խղճի մտաց ի դիւրութիւն խորհրդայ ապաշխարութեան կամ խոստովանութեան, յորում է վերջոյ յաւելայ լինին նաեւ ճանի մի կարեւոր բացատրութիւնք ի վերայ նորին խորհրդայ: Տպագրեալ 1824 Սեպտեմբեր 8: Ի վննա, ի տպարանի Հարց Մխիթարեանց, կայսրաբաշայական արտօնութեամբ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Յաղաքս ճննութեան խղճ-մտանքն՝ վասն այնոցիկ՝ որք յաճախակի մատչին ի խորհուրդ խոստովանութեան: Որք շանան ունիլ զմաքրութիւն եւ առ կա-տաբելադոյն կացութիւն կենաց նկարտին...»:

ԹՂ. 3ա. «Համառօտ ճննութիւն խղճի մտաց»:

ԹՂ. 23բ. «Վ վերայ եօթն դիւաւոր մա-հացու մեղաց»:

ԹՂ. 29ա. «Վ վերայ մասնակցելոյ մեղաց այլոց»:

ԹՂ. 30ա. «Վ վերայ հարկաւորութեան խոստովանութեան»:

ԹՂ. 31բ. «Վ վերայ մասանց խորհրդայ ապաշխարութեան»:

ԹՂ. 32բ. «Վ վերայ օգտակարութեան յաճախ խոստովանութեան»:

ԹՂ. 33բ. «Վ վերայ ընդհանրական խոս-տովանութեան»:

ԹՂ. 36բ. «Վ վերայ արդեւյալ խորհ-րդայ խոստովանութեան»:

ԹՂ. 37բ. «Վ վերայ դիպուածոց՝ որք նանրացուցանեն զխոստովանութիւն եւ լինի երկրորդիկ»:

ԹՂ. 38ա. «Վ վերայ օրինապէս կատարե-լոյ զխորհուրդ խոստովանութեան»:

ԹՂ. 39բ. «Վ վերայ գործոց ապաշխա-րութեան»:

2280

(Հիմ քիւ 183)

ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ

1808

ԹՈՒԴԹՔ՝ 386, իրականում՝ 1—771: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5X12: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմարտում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 12X8.6: ՏՈՒԴ՝ 27: ՆԻԹ՝ հիմ զորութիւնը միտիւմ հաստիւմ քաղք: ԿԱՐՄ՝ քաղքի ստաւարքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ կոմիկի կողքի կը պակսի: ԳԻՐ՝ շատ մանր անցման ճարտար: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՁԱՐԴԱՐԱՆ՝ չափ: ԴԱՐԱՐ՝ ԹՊ. 1, 2ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808: ԳՐԻՑ՝ անձանք, ՄԻԽՊԵՐԵՄԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիես: ՏԵՍԱԿԱՐԱՆ՝ չկող:

Մատենան է՝ «Հատ ի վերայ խորհրդոյ Մարտիրոսեան»: ԹՊ. 2ա. «Բուսանդակութիւն սրբոյն Թովմայի...» հմմտ. ձեռագիր քիւ 1808:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրը բնագրով մը լլայլով քիւ 1809 եւ 1894ի հետ հետ կու տամք միտիւմ վիճարմութիւններու սկզբնաւորութեանց քաղքանամարմնը: Վիճարմութիւն Յառաջաւանութիւն՝ ԹՊ. 3ա, Ա.՝ 5ք, Բ.՝ 12ք, Գ.՝ 49ա, Դ.՝ 72ք, Ե.՝ 116ք, Զ.՝ 127ք, Է.՝ 138ք, Ը.՝ 152ա, Թ.՝ 171ա, Ժ.՝ 194ա, ԺԱ.՝ 203ք, ԺԲ.՝ 210ք, ԺԳ.՝ 215ք, ԺԴ.՝ 223ք, ԺԵ.՝ 227ա, ԺԶ.՝ 239ք, ԺԷ.՝ 244ք, ԺԸ.՝ 250ա, ԺԹ.՝ 280ք, Ի.՝ 324ք, ԻԱ.՝ 333ա, ԻԲ.՝ 343ք, ԻԳ.՝ 348ա, ԻԴ.՝ 381ա:

2281

(Հիմ քիւ չափ)

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՆԵՏԻԱ

1754

ԹՈՒԴԹՔ՝ 10, իրականում՝ 1—20: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 18X11: ՊՐԱԿ՝ կող միտիւմ Ա. զորակը: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 12X7: ՏՈՒԴ՝ 28: ՆԻԹ՝ հիմ զորութիւնը լու կակում քաղք: ԿԱՐՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ քաղքի ստաւարքաւք քիւ մը միտիւմ եւ քաղքում: ԳԻՐ՝ ճարտար: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խաղաղքիւ ու սկզբնաւորութիւնը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հիմ. չափ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1754: ԳՐԻՑ՝ անձանք: ՏԵՂԻ՝ վեհապետ: ՏԵՍԱԿԱՐԱՆ՝ ԹՊ. 1ք:

Մատենան է՝ «Վարդապետութեան ճշմարտութեան, որով իմաստանալով մարդ ճանաչէ զմարդութիւն իւր, եւ եղանի իմաստուն եւ զգաստ: Շարադրեցեալ ի Պետրոսէ Աստուածաբան վարդապետէ եւ յոգնեալստ Քարգմանէ Թիֆլիզեցոյ Յամի Տեառն 1754 ի Վենետիկ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. «Վարդապետութեան առաջնաբերդը: Ընդդէմ նոցա, որք զինքեանս երջանիկ համարին վասն ունեւոյ զյարդուութիւն աշ»:

խարհիս այսմիկ: Ոչ դոյ աշխարհի այնպիսի մարդ որ ոչ ցանկանայցէ կեալ երջանկապէս...»:

ՏԵՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՊ. 1ք. «Բան առ ընթերցողսն: Զամս ոմանս կացայ ի քաղաքին Բալոնիկայ, ուր իշխան ոմն տեսանելով զիս օտարական եւ պանդուխտ ի քաղաքի այնմիկ, կամեցաւ զի յաւուրս կիրակէից ճաշիցէի ընդ նմա: Եւ ես նաեւ քան զքաղաքի ի սեղան խօսէի զբանս Հոգեւորս եւ այսպէս արարի ըստ Հրամանի նորա: Զայն զոր անդ ասացի իտալական բառիւ, զնոյն է աստ, զոր հա(յ)կականաւ գրեցի բառիւ: Մինչ ոչ զնէի անդ զբնաբան, զի ոչ յայնմիկ քարոզէի յեկեղեցւոյ այլ ի տան միում ընդ սակաւ անձանց առնէի զվարճաօտ խօսակցութիւն Հոգեւոր: Վասն այսորիկ ոչ եւս աստ տեսցես զբնաբան կամ երկարածիւ խօսակցութիւն: Ընկալարուք ուրեմն զսակաւ ընծայս այս, զի եթէ մտադրութեամբ ընթեռնուցուք, յուսամ զի ոչ զսակաւ առնուցուք զզգուս: Ողջ լիւրուք է Տէր»:

2282

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԾԱՂԿԱՔԱՂ ՇԱՐԱԿՆՈՑԻ

ՎԻՆՆԱ(°)

ԺԹ դար

ՅՈՒՂԹՔ՝ 4, իրաւաւորած՝ 7—8: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18.5X7.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10.5X5.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ բարակ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ճօղքեր, վերջաւորութեամբ մեջմեջ ճօղքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն: չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2բ—4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ. դար: ԳՐԻՉ՝ անմեծ: ՄԻԽՔԱՐԵԱԾ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ(°): ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Հատակոտորս է՝ Մաս Ծաղկաքաղ Շա—
րակնոցի մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ով նորածին որդիք լուսոյն տալի երկու վերջին տունները:

ԹՂ. 1ա. «Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի...» (ԳԶ):

ԹՂ. 1բ. «Կենդանարար Աստուած...» (ԴԶ):

ԹՂ. 2ա. «Հայերէն օրհնութիւն՝ Եւ արդ մեծի այս Սրբութեան...» (2 տուն) դրուած է մեւ. օրհնութեամբ զերմեամդութիւն— արարողութեամբ հիմ ձեւը:

2283

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԵՐՊ ՇԻՆԵԼՈՑ ԸԶՈՒՋՈՂԻ

ՎԵՆԵՏԻԿ կամ ԹՐԻԵՍՏ

ԺԸ դար

ՅՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 16.4X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5X8: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, սպիտակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ մեջմեջ ճօղքեր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն: չկան: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 4բ մեծ մասով, 5ա—10բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դար: ԵՆԵՆԱՎԱՐՔ՝ ԳՐԻՉ՝ հասանալիք ՄԻԽՔԱՐԵԱԾ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ ՎԵՆԵՍԻԿ կամ ԹՐԻԵՍՏ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Կերպ շինելոյ զգոգօլի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Պարտ է ունիլ միշտ ի պատ—
րաստի զթոյլ կամ զթեթեւ ըրախի, զոր

խառնեալ ընդ պէսպէս տեսակ իրաց...»: Կարգաւ կը բացատրուին զամագամ օղիներ շինելու կերպեր՝ անխոնի, փօրթուղալի, ֆիշէի, խաւչէի, խարանֆիլի, տարչիլի, ի տիւ զթիէն, նանէն, զէրէվիզէ, յաղաճ դաւունիէն, ի չնդատան ճէւիզէն, ի լեղի նշոյ, եւ վերջապէս ԹՂ. 3ա. «Ռօզօլի անա—
նուն»:

Վերջ՝ ԹՂ. 4ա—բ. «Եսկ ի յըմպելի փոքր ինչ վասն տեսանելոյ, թէ ո՞րպէս եղեւ, տեսանես, թէ պիտոյ է տակաւին շիւօփ, խառնեա փոքր մի եւս շիւօփ աւելի»:

2284

(Հիմ քիւ չումի)

ԽՆԻԻՐ ԶԳՈՑՈՒԹԵՆԷ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առաջ

ՅՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 16X11.8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X8: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ հիմ, ճօղք—
գրի մօտ շղագրեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, մերձծաւած: ԶԱՐ—
ԴԱՐԱՆՔ՝ հւն: չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 6բ—8բ: ԺԱ—

ՄԱՆԱԿ՝ հասանալիք 1810էն առաջ: ԳՐԻՉ՝ անծա—
մօք, ՄԻԽՔԱՐԵԱԾ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հասանալիք ԹՐԻԵՍՏ: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Զատագովանամ գրութիւն
մը՝ «Նշդիւր զգոյութեան Աստուծոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ճա(ռք որով) ապացուցանի թէ զոյ Աստուած, Գիտելի է նախ...: Վերջ՝ Հապա զոյ գերագոյն Հաստիչ աշխարհի:

ԹՂ. 1ա. «Հինգ զօրաւորագոյն պատ»

2285

(Հիմ Բիւ 200)

ԵՐԳԱՐԱՆ — ՏԱՂԱՐԱՆ

ԱՆՆԱՆՈՒ

1827—1833

ԹՈՒՂԹՔ՝ 54, վերջինս իտեւի կազմին կացուած, իջեկայուած միայն մէկ մասը 1—65: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 16-1X12: ՊՐԱԿՔ՝ Հիմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտելիմ 12-6X8: ՑՈՂՔ՝ 14—26 շատ ամկանոն: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հաստիչի քաղաք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քաղաքայտ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ կազմը սկսած է քաղաքայտի, ԹՂ. 28—63 մէկը փոքրած է կազմին ցոկի: ԳԻՐ՝ սկիզբը ճտարգիք, եքքալով կը զատնայ շեղագրի, վերջերք շատ ամկանոն եւ անձաշակ: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ՋԱՐԴԻՐԱՆՔ՝ հիմ յունի: ԴԱՏԱՐՔ՝ ԹՂ. 1—6, 44ք, 26ք, 28ա եւ ք, 41ա մեծ մտաով, 41ք, 44ք, 46ա: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1827—1833 ինչպէս գրուած է իւրաքանչիւր ռաւանութի տակ: ԳՐԻՑ՝ ամծանոք: ՑՈՂՔ՝ ամծանոք: ՑԻՍՏԱՆԱՐԱՆ՝ յունի:

Մատենան է՝ Երգարան—տաղարան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի Բնամիտ Հուր ցոյա... (6 տուն) գրուած 1828ին:

ԹՂ. 42ք. «Յողբերգութիւն խորագրով Մեծին:

Արշաւան քաղաք յասպար ի սուր, Գոռ մարտադրին դաշինք ի գուր, Մախնացին ի Հուր:

Վառնալ ի գէն ի զարդ չքնաղ Արիական տոհմ քաղաքանց,

Ելէք ի յաշխոյժ:

Հապա արիական տոհմ քաղաքանց,

Ելէք ի յաշխոյժ ի մարտ... (4 տուն), գրուած 1828ին:

ԹՂ. 43ք. «Յողբերգութիւն սրբոյն Թէոդորոսի վկային:

Յուսոյն ի ծագ գուր, զաղբերաւ:

Երգէ սոխակ,

Սիրելոյն ինձ յոյժ քաղցրացաւ:

Խօսք անուշակ... (13 տուն) գրուած 1829ին:

ԹՂ. 46ա. «Յողբերգութիւն մեծի Միհրդատայ:

Դարանք եւ Հաղբք ճրդին

Ատ անդ զինեւ,

Հուսահաճանչ

Փառք Հոյաթեւ,

Մատիւր ի Թոխի,

Պէտեալ ի զարդ,

Ձիս քեզ ի նըւէր

Ձօնեմ զըւարթ... չորս բաժնով ռաւաւար մը, իւրաքանչիւր բաժնի մը տունով, գրուած 1829ին:

ԹՂ. 48ա. «Յողբերգութիւն Արքայմանի վկային:

Սիրոյն ի Հուր, սէր իմ Յիսուս

Ձիմ սիրտ վառնալ,

Հիւծիմ ի սէր քո, Տէր Յիսուս,

Ձոր արդ ծանեայ... իւրաքանչիւ-

ԹՂ. 29ա. «Երգք յայտնութեան Գրիստոսի:

Ի յեթերա երեւեալ

Աստղ լուսոյ նորաքանչ,

Աղդէր մեզ ցնծութիւն,

Վառ ի վառ ի ճանաչ...: Իրարու հետ

կը խօսիմ երեք մոգերը Միգեմ, Գասպար եւ Պապատոսը, գրուած 1827—1830:

ԹՂ. 42ա. «Ողբերգութիւն Նոյի:

Երկինք զըւարթ ակնարկեն

Նահապետն ի սիրտ ցնծայ,

Ձանձն Աստուծոյ ի նըւէր

Ձան եւ կենօք ճոխանայ:

Աստուածապաշտոն ի յասպարէս

Գոռաղն ինքնին կորանայ

Աստուած եկաց ի Թիկուն»

բը քանի մը տունով, քեմք բաժինով չափա-
կամ բամաստեղծութիւն մը, գրուած 1833ին:

Թղ. 50ր. *Յողքերգութիւն Սմբատայ
առաջնոյ:*

Սանդարամետն յասպարէզ,

Ձինավարեալ ի կրկէս,

Մըրըկալից ի շանէր,

Քառաձի գարանտաղէն^()*

Ձկառս վարեալ լաղիսն զմեզ...» (8
տուն) գրուած 1831ին:

Թղ. 51ր. *«Յատակերգութիւն Սպուր-
իոսի աւագակին:*

Ձգաջալանը սիրտ վրոսմ,

Ձկորովին ես երգեմ,

Յաննըկուն յիւր բազուկ

Քաջն արանց կայ ի շուք...» երկու բա-
ժինով, իւրաքանչիւրը քանի մը տուն,
1833ին գրուած բամաստեղծութիւն մը:

Թղ. 52ա. *«Նորազերգութեան Շուն-
թչիի մողի Սինէացոց:*

Ճաշք աստուածոց Համադամք չեն

Իւղեփեցաց շանեալ խունչք են:

Տուք դէք առատ բուռուսն անոյշ

Գինին բանայ զուշ

Գինին մեզ տուք, որ բանայ զուշ,

Գինին բանայ զուշ...» (4 տուն)

գրուած 1833ին:

Թղ. 53ա. *«Սուրբ Լուսաւորին:*

Տեւիլ չըքնաղ եւ նորագուարճ

Ի բոց լող Հրացայտ,

Բարձունք Հայկայ տուք երկնընթացք

Հնդստեալ ի կայթ...» տունը չէ

կարելի քաժմիկ եւ գամագանի իրարմէ:

Թղ. 54ա. *«Յուղեքնացութիւն բարեյա-
ւոյ առտուածապարզեւ վեհի Նուրիհանայ
Անտոն Վարդապետի ծրգ:*

Ուղոյ լինի վեհ Դիտապետ,

Շողէ պայծառ երկնահանգէտ

Տուն Սրամայ զտուգ յանձնէր

Մերկեա քեզէն...» գրուած 1830 Օգոս-

տոս 20ին:

Թղ. 54ա. *«Յանն երգոց:*

2286

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՒԱՔԱՄՈՅ

ԱՆՄԱՆՈՅ

Յունիթի 155: Մնեմիթի 16X12: ՊՐԱԿՔ
ԺԴ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 12X9: ՅՈՂԻ՝ 19: ՆԻԻԹ՝
հիմ կիւնուած քուլք: ԿԱՄ՝ կաշեպատ տախտակ,
վրամ ճնշումով գորգք: ԹՂԹԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱՅ՝ վեր-
քը երկու իջարու կցցուած քուլքք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝
շատ գէշ, բազմաթիւ քուլքք կտրուէն ելած, իմէն
քուլքքը շատ հիմ ըլլալէն սկսած է փաշիւմալ: ԳԻՐ՝
հիմ բալթգիք, հրքիմ անցմամ երկաթագիք, սկզբ-
նաւանքը երկաթագիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնա-
ւանքն աւ խորագիքը կտրմք: ԶԱՐԻԱՐԱՆԻ՝ չու-
նի: ԶԱՆԶԱՐԱՆԻ՝ ԹՔ. 2ա, 37ա, 51բ, 55բ, միացալի
կառնաւոր: ԼՈՒՍԱՆԶԱՐԱՆԻ՝ ԹՔ. 37ա, 39բ, 47բ,
51բ, 52ա, 55բ: ԴԱՅԱՐԻ՝ ԹՔ. 1ա, 31—32, 119—
121: ԺԱՄԱՆԱՅ՝ ԺԳ—ԺԴ դար: ԳԻԻ՝ ամեմաթ:
ՅԵՂԻ՝ ամեմաթ: ՅԵՆԱՆԱՐԱՆԻ՝ ԹՔ. 37ա, 39բ, 47բ,
52բ, 55բ, 76բ, 80ա, 122ա: Հնտագալի՝ ԹՔ. 1բ:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ, Հմմտ. Տա-
շեան Ձեռ. քիւ 115, 116 եւ 324: Հնտագալ
գրչի է մը տարագրը բաժնուած է ԿՁ գուլիմե-
րու, եւ Յշմանուած է լուսանցիկ վրայ,
նյայնքը յառաջ կը բերեմք փակագծի մէջ
առնելով: Բնագրիս մէջ կամ բազմաթիւ
աւանդաւանք կտրմքք:

ԺԳ—ԺԴ դար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *«Լուծմունք սուրբ Գրոց Վար-
դանայ Վարդապետի Հայոց, Հրամանն պատ-
կառեցողիչ զոր պատուիրեցիք դրել զան-
ուանս խնդարկու կանանցն գերեզմանապա-
տի...»* (Տաշեան էջ 398/7):

Թղ. 4ա. *«(Բ.՝ Վասն Հայկէի եւ խնկոց)
Իսկ Հալուէն զոր բերին կէսիկ եղու եւ մեղու
չինւած ասեն...»*:

Թղ. 8բ. *«(Գ.՝ Նշխար կազմել) Լուր
սուղ ինչ եւ վասն խորհրդոյ սուրբ պատա-
րագին զոր ջերմ սիրեալ Նշխար կազմի Հին
կտակաւք սաղմոսին աստիճանաւորաց մե-
ռաւք...»* (Տաշեան էջ 324/9):

Թղ. 8բ. *«(Դ.՝ Վասն Մաթէի ազգաբա-
նութիւն) Հաւաքեցողք ծաղիկս ի մարգաց
աւետարանին պօսակել զքեզ, Մատթէոս
Թարգմանի երգ կենաց եւ աւետարանն բա-
նակ աւետեաց...»* (Տաշեան էջ 398/8,
769/9բ):

Թղ. 10ա. *«(Ե.՝ Վասն մողուցն եւ
ծնընդեան եւ թ աւր) Մողըն Բ տարով*

յառաջ դուշակեցան աստեղը եւ յերկրորդում աւուր ծնընդեանն երկրպագեցին Յիսուսի...»:

Թղ. 13բ. «(Զ.՝ Մկրտչին, Յորդանան) Մկրտչին եւ աստուածաբանին անունն ի Հին դրեանն մի է, բայց մանկադոյն հարձն մեր փոխեալ են...»:

Թղ. 15բ. «(Է.՝ Վասն փորձութեան աստ) Զի՞նչ է վարեցաւ Յիսուս ի Հոգոյն յանապատն փորձել ի սատանայէ...»:

Թղ. 21բ. «(Լ.՝ Վասն առաջ. որ ամուս.) Ո՞րք էին ամուսնաւորք յառաքելոցն. Յոհաննէս եւ Յակոբոս եղբայր իւր եւ Թովմաս կոյսք էին...»:

Թղ. 22ա. «(Թ.՝ Վասն Գրիստոսի նշանոյ) Գրիստոսի առաջին նշան զո՞ր պիտի ասել. պատասխան՝ նախ անսերմ յղութիւնն...»:

Թղ. 22բ. «Այլ բան վասն դիւահարին, իհնի եւ այլ պատճառ ի ընդ լուսնին, անեն ամենայն իրք...»:

Թղ. 23ա. «(Ժ.՝ Վասն աւետ. մեկնու.) Զի՞նչ է որ ասէ ճրագ մարմնոյ ակն է...»:

Թղ. 24բ. «(Վասն Հայր մերոյ) Զի՞նչ զարութիւն է Տեսնուողոյց աղաւթիցն Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո...»:

Թղ. 28ա. «(ԺԱ.՝ Վասն հարիւրաւորի եւ վաթնաւորի) Ո՞ր է հարիւրաւորն, վաթնաւորն եւ երանաւորն...»:

Թղ. 29ա. «(ԺԲ.՝ Ղուկաս, Մարկոս) Ղուկաս ազգաւ Յոյն է եւ քաղաքաւ Անտիոքացի եւ արուեստաւ բժիշկ...»:

Թղ. 29բ. «(ԺԳ.՝ Վասն Զաքարիայի) Զի՞նչ է որ ասէ Թէ ետես Զաքարիա ի խնդարկութեան աւուր, զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնդոցն...»:

Թղ. 30 եւ 33 քաղքեր կը պակսին, պակասեցնու տեղ դատարկ քաղքեր անցնաւ ձմ, ուտտի ԺԴ. գլուխը կը պակսի:

Թղ. 35բ. «(ԺԵ.՝ Վասն մեծատան) Առակաւորքն Ղուկասու ոտանք լեալ էին եւ կէսք լինելոյ, այրն մեծատունն որ ազանէր բահեզս եւ ծիրանին եւ Ղազարոս առ դրանն նորա վիրաւորեալ...»:

Թղ. 36ա. «(ԺԶ.՝ Վասն... ամբօքեմի) Զի՞նչ է որ ի յառնուի հաց ասէ. Անէք կերայք ամենեւեան զբաժակն չասաց Թէ կրէք ամենեւեան...»:

Թղ. 37ա. «(Գլուխ չէ գրուած) «Յովհաննէս յետ ԾԻ ամի չարչարանացն Տեառն

զրեաց զաւետարանն...» Թղ. 39ա՝ «Այն շնացեալ կնոջ իրքն, որ այլ քրիստոնեայք ունին զբաժ յիւրեանց աւետարանն, Պապէսաւ ումենն, աշակերտի յովհաննէս է զբաժ, որ հերձուած խաւեցաւ եւ խտեցաւ: Եւսեբի է յասել զայս՝ յետոյ են գրել»:

Թղ. 39բ. «(ԺԸ.՝ Վասն աւագակացն եւ Ղունկիանոսի եւ այլոց անուանց) Աւագակացն, որ ընդ աջմէն էր դաւանեաց զՏէր մեր Տէր եւ իշխան արքայութեան՝ Դէմաս էր անունն... եւ որ ի ձախմէն՝ անուն կեստաս...»:

Թղ. 42ա. «(ԺԹ.՝ Վասն յարութեան) Երեք իրք յետ յարութեանն Տէրն յանձն էառ վասն հաստատելոյ գարութիւնն...»:

Թղ. 45ա. «(Ի.՝ Աւետիք Աստուածածնի) Եւ յիշեցողք բան մի այլ ի սքանչելի հաւերի, ի ՀԲ Թուին ասէ էաք մեք նոյնպէս յերուսաղէմ եւ կայր փակակալ սուրբ եկեղեցոյն Յակոբա Պաւլոս անուն վարդապետ եւ էր աշակերտ մի նորա յոյժ առաքելին...»:

Թղ. 45ա. «(ԻԱ.՝ Վասն պահոց) Յատմեմ ձեզ յայս նման բան եղեալ ի նոյն Յերուսաղէմ. եպիսկոպոս եւ վարդապետ մի անուն Յովհաննէս ի դաւառէն Տաոց այր մթին վարուք եւ ճշմաւոր...»:

Թղ. 47բ. «(ԻԲ.՝ Վասն Թաղէոսի... ամբօքեմի) Այլ բան վարդապետի վանական վարդապետին ասացեալ բան հաւատոյ: Կենսաբուղիս սուրբ աւետարանն զԹաղէոս զմեր առաքեալն յերկտասանիցն է յասել Ղերէոս, որ անուանեցաւ զանունն փոխեալ, որպէս զՊետրոսին...» (Տաշեան էջ 769/10):

Թղ. 51բ. «(ԻԳ.՝ Ճրագալուցի զատկի տանի) Այլ բան վանականին ասացեալ: Զի՞նչ է ճրագալուցին լուծանեն...» (Տաշեան էջ 769/10/7):

Թղ. 52ա. «(ԻԴ.՝ Վասն Գրիստոսի) Վարդանա(յ) վարդապետի յիշատակ բանի: Ո՞ր է կերպարան ծառային եւ ո՞ր է գործն ծառային, զոր Տէրն յանձին կալաւ...»:

Թղ. 53ա. «(ԻԵ.՝ Վասն բառերու է) Այլ ճաշակ քեզ ի վայրի միկոց: Սահմանք մասանց պէսպէս շարժմանց եւ կրից: Բնութիւն է սկիզբն շարժման եւ դադարման...»:

Թղ. 55բ. «(ԻԶ.՝ Վասն անուան Աստուծոյ) Սրբազան կաթողիկոսի Հաոց Տեառն Կոստանդնուպոլիսի Տէր եւ յոյս վարդապետին Վարդանայ որ զբանքս յարաբարել է: Թէ ո՞րպէս իմանի Աստուած: Պատասխանի՝ Աստուած անբովանդակելի է...»:

Թղ. 59ա. «Իհ.՝ Վասն Արարածոց մեկնութենէ՝ Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկիր, Կամ է մեր զեգ նիւթ բանի տալ եւ ոչ կարգաւ մեկնութիւն գրել...» (Տաշեան էջ 769/9) :

Թղ. 71ա. «ԻԲ.՝ Վասն արեգական՝ Մերն Անանիայ ասէ. Թէ տարակուսի եւ վասն արեգական թէ ընդ ո՞ր գնա(յ), կամ ներքոյ երկրի ինչ կայ եւ կենդանի է Տէր զի ոչ ստեմ...» :

Թղ. 72ա. «ԻԲ.՝ Արարածոց մեկնութենէ՝ Եւ ասաց Աստուած. Բիսեցնէ Ղուրջ զեռունս շնչոց, եւ զիա՞րդ խաւսի Աստուած առանց շրթանց շարժելոյ...» :

Թղ. 76բ. «Լ.՝ Վասն շարաթու յԱրարածոց մեկնութենէ՝ Ջայլ աւուրան արարչութեամբ պատուեաց եւ զշարաթն սրբութեամբ եւ աւրչնութեամբ աւրչեաց զնա ասէ եւ սրբեաց զի ի նմա Հանգեաւ յամենայն գործոց...» :

Թղ. 80ա. «ԼԱ.՝ Վասն զետոցն յԱրարածոց մեկնութենէ՝ Եւ զետ ելանէր յերկրէ եւ ոռոգանէր զգրախոտն եւ անտի բաժանին Դ առաջ...» :

Թղ. 83բ. «ԼԲ.՝ Վասն Արամայ (եւ) Եւայի յԱրարածոց մեկնութենէ՝ Եւ Հարկ Աստուած Թմբրութիւն ի վերա(յ) Արամայ (եւ) առ կող եւ շինեաց կին: Թմբրութիւն քնոյ Հարկ զի մի ցաւեսցի...» :

Թղ. 85ա. «ԼԳ.՝ Վասն աւձին՝ Եւ աւձն էր իմաստնազոյն, ոչ քան զբանաւորսն այլ քան զգազանս...» :

Թղ. 90բ. «ԼԴ.՝ Վասն Արամայ(յ) Որ եւ ոչ մարմնով մեռաւ մինչ ԶԼ (930) ամ եւ այլոց ծննդոց պատճառ եղեւ եւ կենաց...» :

Թղ. 91ա. «ԼԵ.՝ Վասն Աբելի սպանման՝ Վասն Աբելի սպանման յասել է Եփրեմ թէ վասն այնորիկ քակեցաւ դժոխքն, զի անպարտ ոգի յառաջ զնաց ի նա...» :

Թղ. 93ա. «ԼԶ.՝ Վասն Արամայ որդեացն՝ Զի՞նչ էր առաքինութիւն Նոդայ. Պատասխանի՞ Միրզ չկերաւ եւ յերկրիցն չհայեցաւ եւ զի առաջին ապաշխարող էր...» :

Թղ. 94ա. «ԼԷ.՝ Թէ քանի տարի ապրեցան Արամ եւ որդիք՝ յԱրամայ(յ) ի ջրհեղեղն ծնունդէ ծ ամբ, ՍՄԽԲ (2242), Արամ ամս ԶԼ Սէթ՝ ԶԺԲ, Ենովս ԶԵ...» :

Թղ. 97ա. «ԼԸ.՝ Վասն դարբերոյն՝ Ի ջրհեղեղէն մինչ ի ծնունդն Աբրամածն ԶԽԲ ամ, անտի յելան յեգիպտոսէ ՇԵ...» :

Թղ. 97ա. «ԼԹ.՝ Վասն աստուածաշունչ գրոց՝ Իսկ քանի՞ գիրք են Աստուածաշունչ ընդունելիք՝ այս են. Ե գիրք Մովսէսի՝ Մնունդք, Ելք, Դեւտականք...» :

Թղ. 99ա. «Խ.՝ Յերգ Երգոց մեկնութենէն՝ Զի՞նչ է ասելն. Ես շուշան եմ Հովտաց եւ ծաղիկ դաշտաց...» :

Թղ. 102ա. «ՊԱ.՝ Վասն Մովսէսի ու իր որդեացն՝ Եւ ճմարիտ ապաշխարողացն փառքն լինի պակաս՝ քան զբնական անմեղ մնացելոցն յաւազանէն: Մովսէսի որդիքն ի՞նչ եղան որ չեն ի յիշուի...» :

Թղ. 103ա. «ՊԲ.՝ Վասն մարգ.՝ Մարիամ կոյս էր թէ ոչ, պատասխանի՞ Նիւսացին կոյս է յասել...» :

Թղ. 105ա. «ՊԳ.՝ Եղեկիէի տեսիլ՝ Եղեկիէի տեսիլն որ տեսանէր յաշխարհին քաղղեացոց՝ խաչածեւ կառք որ լինի Դ առաջ եւ յամէն մի լոց Դ կենդանի...» :

Թղ. 107ա. «ՊԴ.՝ Վասն աւետարանչացն՝ Եւ ճմարտութիւն իրացս ի սուրբ աւետարանիչն պատշաճի, մարդն՝ ի Մաթէոս որ ի մարդեղութենէն Տեառն սկսանի...» :

Թղ. 107բ. «ՊԵ.՝ Ի սաղմոսին մեկնութենէ՝ Իսկ ի Դաւիթ Թաղաւորակցէն ջո սակաւ ինչ տացուք պատճառ: Զի՞նչ է որ ասէ Դաւիթ ի մետաքսն սաղմոսին. Ապրեցոյ զիս Տէր զի նուազեաց սուրբ...» :

Թղ. 108բ. «ՊԶ.՝ Վասն խոնարհեցո եւ Ապրեցոյի երեկոյի՝ խոնարհեցո եւ ապրեցո ի՞նչ մտաւք ասեմք յերկունսն...» :

Թղ. 109ա. «ՊԷ.՝ Թէ Ամբիժն էր ասվի՝ Զի՞նչ մտաւք ասեմք մեռելոցն Ամբիժն...» :

Թղ. 111ա. «ՊԸ.՝ Վասն ձայնբերոյն՝ Եւ վասն էր խառնեաց ձայնս եւ նուազս ի բանս Հոգւոյն Դաւիթ. Պատասխանի. յաղաքս Բ պատճառ: Ա.՝ զի սատանայի դիւտ էր քնարաւք եւ տաղաւք իզացուցանել զմարդիկ... Եւ քանի՞ս բաժանեցին զձայնս զոյիցն: Ստեփանոս երաժիշտ բաժանեաց ԻԶ.՝ որք են այսք. բառաչել, պոռոչել, պապաչել, բշել, ֆնչել, մոնչալ, բբշել, մոմոսալ, ճշել, կանչել, զոգոհալ, վրնջել, զոռոչել, Հաջել, Հնչել, կառաչել, խըխընչել, կաղկանձել, վակել, ոռնալ, կարկաչել, սուղալ, լըլըլել եւ շինեց գործիք ԻԶ աղի, երգէին նոքաւք, եւ արար զայս

Թիմզիանոս Թեգրացի երաժիշտ, զի Ստեփանոս ԻՋ առանձին գործիչ չի եղացել եւ Թիմզիանոս Ա եւ ԻՋ աղի...» (Տեւ Աճառեան՝ Անձնանունների բառարան Դ. 611) :

Թղ. 117բ. «(ԽԹ.՝ Բաժանման լեզուաց) Լեզուքն ո՞րպէս բաժանեցան աշտարակաշինութեամբն...» :

Թղ. 118ի եւ 122ի միջեւ պարապ քուղքեր աւելցուած են կորսուածմիջոցում տեղ, ուստի կը պակսիմ Յ, ՅԱ, եւ ՅԲ գլուխները :

Թղ. 122ա. «(ՄԳ.՝ Վասն տաւնից եւ պատարագի) Միշտ կամիմ գիտակ գոլ ձեզ նոր իրաց եղելոց, մինչ զբէ զայս արեղայ մի ծեր Յովանէս անուն ԲՆՆեցի, պատմեաց մեզ թէ եւթն չորս յերուսաղեմէ գնացաք ի Սինէականն եւ կայր անդ Հոռոմ վանք մի, որ յոյժ սիրով ընկալան զմեզ եւ տային մեզ զրոյց թէ յառաջ քան զերեսուն ամ եկին առ մեզ ի ձեր ազգէդ խառնաուն աղաթովոր եւ մենք զիրենք չտեսաք աղէկ թէ Հայեր են...» (Տաշեան էջ 769/9/Բ) :

Թղ. 127բ. «(ՄԴ.՝ Նշանազրբերն է) Նշանազիրք անուանց կարճարականութիւն, Աբրահամ, Ահարոն, Ամբակոս, Աղէքսանդր...» այս իւրաքանչիւր ամուսնիմ դիմաց դրուած է գաղափարագիր մը որոմի մոյմ եմ Ա. Աբրահամեանի 1948իմ յերևան լոյս տեսած Հայկական Պաշտօնական Եղ 93—98 հրատարակուածմիջոցում հետ : Յամկս կը պարունակէ 263 գաղափարագիր, որոմցմ ումում տեղայմ աւելի համապատասխանիմ հաշուելու է : Թղ. 130ա կը վերջացնէ՝ «Այս այլ շատ լինի, բայց բաւական է մակացուցալ» :

Թղ. 130ա. «(ՄԵ.՝ Պիղատոսի թուղթն է) Թուղթ Պիղատոսի դատաւորի զոր զրեաց յաղաքս Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի եւ առաքեաց առ Տիբերոս կայսրն ի Հռոմ : Ի ժամանակին յայնիկ յետ խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի Պնտացով Պիղատոսիւ, այն որ ունէր զդատաւորական իշխանութիւնն Պաղեստինացւոց աշխարհի, եղեւ յիշատակարանաց այսոցիկ ի քաղաքին Երուսաղեմ...» (Տաշեան էջ 8/14) :

Թղ. 137բ. «(ՄՋ.՝ Դշոյոյն, Սողոմոն) Հարցմունք Դշոյոյն եւ պատասխանիք Սողոմոնի որդւոյ Դաւթի : Զի՞նչ է Աստուածն քո եւ ո՞ւմ նման է, եւ որո՞ւմ կերպարանի...» : (Տաշեան, էջ 769/9/Բ) :

Թղ. 140ա. «(ՄԹ.՝ Վասն բնութեան) Յաղաքս բնութեան զոր Հրամանցիք : Արտաքին իմաստասէրքն այսպէս ասացին : Բնութիւն՝ տեսակն է որ երեւի, այսինքն մարդոյն տեսակն մարդոյն բնութիւն է...» :

Թղ. 143ա. «Այլ ո՞ն վիճելոյ ընդ Քաղկեդոնիկսն : Հարց թէ Մարիամ զո՞ր բնութիւն ծնաւ, թէ ասեմ Աստուած եւ մարդ, ապա Աստուածածին եւ մարդածին թող ասեմ կատարեալն...» :

Թղ. 148ա. «(Կ.՝ Վասն Սբ. Երրորդութեան) Ակակ զրեաց ի Հայս : Մեք զխաչելայն մի ի Սբ. Երրորդութենէն գիտեմք, Գրիգոր սքանչելագործն ասէ : Թէ որ ասէ թէ այլ է որ խաչեցաւ եւ այլ է որ ոչ խաչեցաւ, նզովեալ եղիցի...» :

Թղ. 148բ. «(ԿԱ.՝ Խաչեցար) Իսկ վասն զՍուրբ Աստուածն խաչեցար ասեմ ի մեծէն ի դնատեմ Աստուածազգեցէն եղաւ, զի ետես երկայնի զաւրս եւ լաւ ի նոցանէ եւ կարգեաց յեկեղեցի, Սուրբատն է ասել զայս...» :

Թղ. 150ա. «(ԿԲ.՝ Վասն մատաղի) Վասն աւրճութեան եկեղեցոյ եւ խաչի եւ մատաղի Յոստոսի, որ երրորդ եպիսկոպոս Երուսաղեմի զկնի Յակոբա եւ Շմաւոնի, ի մեռն Յակոբոս եղբարն Տեառն լոնաց քահանայութիւնն Ղեւտական եւ Հաստատեցաւ Գրիստոսականս ող խորհրդովք...» :

Թղ. 150բ. «Սրբոյն Կիւրղի Երուսաղեմի Հայրապետին : Զատիկ Մովսէս ձայնեաց յնգապտոս ի վերա գառանքն եւ մեր գառն եւ զատիկ Գրիստոս է...» :

Թղ. 151ա. «Ի կանոնաց սրբոյն Սահակ(յ) : Մեծ Լուսաւորին արար ի ջրմացն եպիսկոպոս եւ քահանայ եւ օսրկաւազունս եւ ասեմ ցուրբն Գրիգոր : Հայր Կուրբ, ի պաշտան կոռն ի զոհիցն յնուաք զարկաւոր պէտք ամբմիցս, իսկ այժմ ուստի՞ կեցցուք...» :

Թղ. 151բ. «(ԿԳ.՝ Վասն խմորոյն) Վասն անխմոր նշխարին եւ անշուր բաժակին : Ս. Յովրեմայ : Խմորն սկսաւ յնայէ եւ ապականեաց զբնութիւնս, մինչեւ եկն խորհուրդ քաղարկին յանապականս Մարիամ եւ առանց ամուսնութեան ծնաւ զՀայն կենաց...» Տեղիմներ յառաջ կը բերուիմ Ս. Գրիգոր Աստուածաբանիմ, Կիւրեղ Աղեքսանդրացիիմ, Ոսկեբերանիմ, Կիւրիանոսիմ, Բարսումայ Ասորիիմ եւ Կեղեւստինոս Հռոմայ Պապիմ :

Թղ. 152ա. «(ԿԴ.՝ Ժողով Հայրապետաց) Յաղաքս Ժողովոյց որ եղեն, Զկնի ՅԺն ամի յարութեան Տեառն եղեւ Ժողովն Նիկիա...», Թղ. 152ա՝ «Յետ ՀԴ ամի եղեւ Կոստանդնուպոլիս...», Թղ. 152բ՝ «Զկնի ին ամի արժանաւոր Ժողովն երկրորդ եփեսոսի եղեւ...», Թղ. 153ա՝ «Երկրորդ ամի Մարկիանոսի Թաղաւորութեանն եղեւ Ժողովն չար ի Բաղկեդոն...», Թղ. 154բ՝ «Ի Թաղաւորութեան Յուստինոսի եղեւ Հինգերորդ Ժողովն ի Կոստանդնուպոլիս ճկն եպիսկոպոսաց...», Թղ. 154բ՝ «Արար եւ վեցերորդ Ժողով Ագադոն Պապն Հռոմա ի Թաղաւորութեանն Հարն Յուստինոսի...», Թղ. 155ա՝ «Ժակ եւթներորդ Ժողովն եղեւ ի Թաղաւորութեանն միւս Կոստանդնայ, յաղաքս զպատկերս անարգելոյ...»:

Թղ. 155բ. «(ԿԵ.՝ Գործաւորքն) Գործաւորք որ ի մարդն կան: Լոյս բանին եւ պայծառութիւնն ի խելքն ծագէ, որ է իմացականն միջին փորւած գլխոյն...»:

Թղ. 155բ. (ԿԶ.՝ չի կարդացուիր) «Տաղական բանի զորոյց: Իմաստոյ չէ փոյթ տաղական բան առնել/» հոս կը վերջանայ ձեռագիրը, քուզքեր ինկած են:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՐՖ

Ակգրեմագրիմ(*), Թղ. 37ա. «Զկենդանի ծառ կենաց պտղոյս տէրունական բանիցս ամենահացուցիչ ճաղցրահալակացս կերող ընթերցմանց՝ զլոյս վարդապետն Վարդան յիշատակեայ ի Տէր Յիսուս Քրիստոս»:

Թղ. 39բ. «Զանյայտ գանձիս յայտնիչ զՎարդան գանձապահ, որ փարթաժանայք Հոգով, յիշատակեալիք ի բարեբախտին ի Տէր»:

Թղ. 47բ. «ԶՀոգիացուցանող բանիցս պատճառն զՎարդան կրկին Հոգով կենդանի վարդապետ, յիշատակեալ ի Տէր որ աւգտիս ընթերցմամբ»:

Թղ. 52բ. «Արքազան կաթողիկոսի Հայոց Տեառն Կոստանդնայ յիշատակ» (Բարձրեբրդցի ըլլալու է 1221—1287) :

Թղ. 55բ. «Արքազան կաթողիկոսի Հայոց Տեառն Կոստանդնայ ողորմեսցի Տէր եւ լոյս վարդապետն Վարդանայ որ զբանքս յարժարել է»:

Թղ. 76բ. «Զխորին բանիցս մեկնող վարդապետն Վարդան յիշեայ ի Տէր Յիսուս»:

Թղ. 80ա. «Իմանալի լուսոյս ծագաւ լոյս վարդապետն Վարդան յիշեայ ի Տէր Յիսուս»:

Թղ. 122ա. «Զարժանի յիշատակի զսուրբ վարդապետն Վարդան, լուսոյ բանիցս ծագաւ լոյս յիշեայ ի Տէր»:

Թղ. 1բ. Հետագայի: Նոտրգրով:

«Մագեայ ինձ լոյս անշամանդաղ
Ըշտապ ըշտապ եւ Թարջ դանդաղ,
Աղբրեմ՝ քեզ չառնես ճապաղ

Ով որ վարպետն մոռանայ
Եւ երախտիքն ուրանայ,
Երկու աջօքն կուրանայ
Դռնէ ի դուռ Հաց մուրանայ»:

Թղ. 1բ. Նախորդէմ տարբեր գրով: «Այս Կիրթը մէկ անպիտան մեծ տգէտի դործ է: Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա»:

2287

(Հիմ Բիւ 947)

ԳԻՐԲ ՌԱՄՀԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԽԱՆՈԹ

ԺԼ—ԺԹ դար

ՌՈՒԿԹՔ՝ 208: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 16.2X10.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեն ճշմանաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաքիւմ 12X7.5: ՏՈՒԿ՝ 19—21: ՆԻՒԹ՝ եիմ, զօրւտը, միջակ հոտտալքեմաք քուզք: ԿԱՂՄ՝ կաշեպատ ստաւաքքուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ շատ իւզոտած ձաքառալքեմով լեցունած: ԳԻՐ՝ աչտոտ ձաքքիք: ԹԱՆԱՔ՝ անւ, տեղ-տեղ գումատած: ԶԱՐ-ԴԱՐԱՆՔ՝ չաւի: ԿՆԻԹ՝ Թղ. 1ա, 162ա, 205բ՝ վ. 6. Յակարեմ Մարգարեմ, քարեքիւմ, եղբերեմ, փրեմաքիւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 149ա. մեծ մտաով, 149բ—164բ. տեղ-տեղ ձաքառալքեմ, 172, 204բ—205ա: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ տեմաթք: ՏԵՂԻ՝ տեմաթք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ. 205բ. հետագայի:

Մատենան է՝ Գիրք Դամհարութեան, նաեւ Վեցաղաքեակ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւէմ պակաս, կը սկսի՝ «Վասն տալէթի դովասանութիւնն կիրակի չսկսէ: Մինչեւ ուրբաթ պաշ կացիր ամէն օր, լվացվէ, մաքուր հանդերձ հագիր, ամենայն կողմէ՛ մըրբ կացիր, պաշ եւ ջաղոմ եւ խալիթէ...»:

Թղ. 1բ. «Վասն այլ տաւէթի. է օր պաշ

եւ ծոճ կացիր Ը երբորդ օրն ծոճ բերանով
զնա ի գերեզմաններէն Ռ եւ Ա քար առ...» :

Թղ. 2ա. «Այս ղեղոյ շերտան գրէ: Միտէ
զայս Գ կտոր թուղթի վրայ գրէ Ա Ա պըճեղ
սխառր...» եւ մեմա ղեղագրեր: Կը հետեւին
տնայեւ-տնայեւ հմայութեամբ բամաճներ,
«Դուռ»ներ, ալիստակներ, ծածկագրութիւն-
ներ, աղօթքներ, համ գարմիւռ խրատներ
խառն ի խառն, հարերեմ, արարերեմ, քուր-
քերեմ, բոլորն ալ հաղատառ, ասոնց կարգին
աչքի կը գարնեմ ման հետաքրքրական հե-
տեւեալ կտորները:

Թղ. 80ա. «Այս բանք պատմութեանն
բառեց իմաստնոց եւ բանից նորա զոր
առեալ է ի Պարոնի գրոց որ թարգմանի ի
Հայոց լեզուն կամօքն Աստուծոյ...» :

Թղ. 109բ. «Վասն կապածի Աստուա-
ծային զօրութեամբն սուրբ Աստուածածնին
բարեխօսութեամբն, զայս հարսի, փեսային
կապն արձակելոյ. այսպէս արայ...» :

Թղ. 111ա. «Եթէ կամէս իմաստութիւն
ուսանիլ այսպէս արայ. Վարդավառի Ե.
առաւօտուն հազիր չորապ, վազէ...» :

Թղ. 131բ. «Վասն աժանութեան եւ
սղութեան. յորժամ արեգակն ինչ լինի, դու
զարկ բանն մարտի իԱին եւ...» :

Թղ. 148բ. «Յիսուսի Բրիտանոսի աւեւ-
տարանն որ ըստ Մարկոսի»: (Գ. 13—19) :

Թղ. 165ա. «Վասն ըրաժին չար եւ բա-
րի տուններն իմանալոյ...» :

Թղ. 170ա. «Վասն գիտաւոր աստեղաց
երեւելոյ թէ ինչու է նշան...» :

Թղ. 173ա. «Վասն որոտման յերկնից
թէ զինչ ցուցանէ...» :

Թղ. 183բ. «Ուսոգնալ կրնն սիրցնե-
լոյ...» :

Թղ. 195բ. «Վասն անուն հանելոյ,
այսինքն միտք իմանալոյ...» :

Թղ. 199բ. Ձմազամ ծածկագրութիւն-
ներու բամալիներ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Հետագայի:

Թղ. 205բ. Նոր շեղագրով: «Մոյն փեցհա-
զարեակը կպատկանէր Գնաբիւղ Պնտուա
(Մունճուսուն) գիւղէն Միխթար Տայիին,
ինչ երկար տարիներ ապրեցաւ Վըհուրթին
եւ ճինտարութիւն ընելով, Մեռած է 1845ին,
որուն յաջորդեց որդին Մովսէսը որ ան ալ
նոյնպէս ապրեցաւ: Մեծ համբաւ ունէր,
Հայ-Թուրք կղերիէին իրեն թէ օրն բա-
րի է թէ չար: Բէմի կնիւտէր եւ շատ
տուններու հիմը կամ յեռներու ստորոտները
փորել տուած է: Ժինտարութեամբ կապ-
րէին եւ մեծ ստացուածք դիզեցին: Սար-
գիս եղբայրն ալ ժամանակ մը զբա-
ղած է նոյն գործով, սակայն հօրը գերբը
(այսինքն ներկայ փեցհազարեակը) Մովսէս
գրաւետուն՝ երկար վէճեր ունեցան: Եւ գնեցի
զայս Մելքիսեդեկին թոռներէն: Ընտանեկան
ճիւղահամարը միւս երեսն է, կայիին ետեւը:
Վ. Յ. Յակոբեան Մարցուան, 1897» :

Թղ. 200ա. Բնագրին մէջ մերկիւսուած՝
«Ջայս ամէն գիրն ժողովես, չաղկապես նա
յինի այսօրեւ. Միխթարի որդիք Սարգիս եւ
Մովսէս անեն զայս գործն ... յիշան գիտ
մեղաւոր Սարգիսս Քրիստոս զճեզ յիշէ իւր
անեղ զարուստն ամէն» :

Թղ. 206բ. «Թ՛յին 1355 Տաճկի Հաճը
Հաճօր օղլի Սարգիսին վրան է տէյիլ գերբը
եւ աղաւեսը Դանէլ օղլի Հաճի Գրիգորին
տղան Ղուկասին վրան է: Ի նուառն ծառ.
Աստուծոյ» :

Վերջին կողքի մերքին երեսը՝ «Հայր մեր
Միխթար, 5270: Ենէլըր ամէ մայր մեր Մա-
րիամ, 542222: Սարգիս, 9024: Մովսէս,
7807: Մարկոս, Միխթար, Միխթար ժառ-
կու: Քոյրս մեր Մարինոս, 8221: Քոյրս մեր
Նդիսարեթ 2132 ծնաւ 1834, մահացաւ Յու-
լիսի 1835: Առաջին մայրս մեր Նդիսարեթ
2132, ծնաւ (Քերտած տարած) Մահն
Օգոստոսի 1825: Ենիսայրս մեր Մելքիսեդեկ
11329 ծնաւ Դեկտեմբեր 1837, մահն Օգոս-
տոս Թղ. 1878(*) :

2288

(Հիմ քիւ 832 եւ 199)

ՕՐԱՅՈՅՈՅ 1821

ՎԻՆՆԱ

1820

ԹՈՒՂԹԳ՝ 69: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5X18.5: ՊՐԱԿ՝
յնն ճշտակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 14X18.5:
ՑՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ելն գորտաք միակի հաստու-
քեամբ քուլք: ԿԱՃՄ՝ քաջազատ ստուարաքուլք:
ՀԱՆԳԱՄԱՐ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ելն զնազդեր: ԹԱՆԿ՝

սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 6—8,
19, 68բ—69բ, 69բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820: ԳՐԴ՝ հուա-
նաքար Երէկաբեմա Ը. Սնդրեա: ՑՆՂԻ՝ Վիքնեմ:
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի, տեւ մեղկատաքեքը, Թղ.
8ա:

Մատենան է՝ Թղ. 9ա. «Օրացոյց ամի Տեառն (Նահանջ ամի Տեառն) 1821 եւ Հայոց թուականին ՌՄՀ ըստ Հնոյ տօմարին, յորում ցուցանին ամենայն տօնք եւ պահք ազգին Հայոց, այլ եւ ամիսք եւ երեւելի տօնք Յունաց, Լատինացւոց, Հրէից եւ Տաճկաց եւ ամիսք Ազարիայի։ Այս եւս ծնունդ եւ լրումն եւ քառորդը լուսնի, նաեւ աղիւսակ ծագման արեւուն եւ կէս առեւրն եւ կէս գիշերին, ըստ Հաշուի 24 ժամուց, սկսեալ զկնի մտիցն արեւու, ըստ սովորութեան դաւառին Կոստանդնուպօլսոյ, որոյ աշխարհագրական լայնութիւնն է 41 աստիճան եւ 1 ժամն, ի վեճնա, ի վանս Պաշտպան Սուրբ Աստուածածնի։ Արտունութեամբ Կայսրաբայական Հրովարտականն։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա—5բ. Զանազան մեծամեծներու հառչենք են։

Թղ. 8բ. «Տարեկան բանալիք եւ Հարկաւոր գրեթե վասն (Նահանջ) Թուին Գրիստոսի 1821 եւ թուականին Հայոց ՌՄՀ, Յայտ ամի ըստ Հնոյ տօմարին Գիր Տարւոյ է Մ...»։

Թղ. 10ա. «Ժամանակագրութիւն աստուածաշունչ Գրոց եւ երեւելի իրաց, ի ստեղծմանէ աշխարհի մինչեւ ցայսմ են ամբ...»։

Թղ. 10բ. «Երեւելի շարժական տօնք եւ միջոց տօնից»։

Թղ. 11ա. «Տարեկան լրջան ըստ նոր տօմարի կամ ըստ Լատինացւոց»։

Թղ. 20ա. «Շրջան տարեկան ըստ Հին Տօմարի կամ ըստ Հայոց»։

Թղ. 28ա. «Տարեկան լրջան Եօթնեկաց»։

Թղ. 38բ. Կուսուցանէ թէ իմչ ձեռով կարելի է տօմարական օրէնքներով գտնել Նաւառարդի մէկը եւ պատկան տարեթիւը։

Թղ. 40բ. «Ամիսք ազգաց եղեայք ըստ կարգի նոցա առ դիւրագիւտ լինելոյ խնդրողաց»։ Դրումն են՝ «Հռոմայեացւոց, Հայոց, Տաճկեկաց, Ազարիայի, Տաճկաց, Հրէից»։

Թղ. 41ա. «Շրջան տարեկան ըստ տօմարին Հայոց»։

Թղ. 41ա. «Շրջան տարեկան ըստ Հրէից»։

Թղ. 47բ. «Տարեկան լրջան ըստ Տաճկաց»։

2289

(Հիմ թիւ չունի)

ԱԻՏՏԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ

ԲՐԳԵԻԿ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂՔՐՔ՝ 63։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15-8X10-4։ ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկում։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսեմ 12-6X8-3։ ՑՈՂՔ՝ 15—20։ ՆԻԻԹ՝ բարակ ձորակ քուլք։ ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուարաքուլք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս։ ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիր։ ԹԱՆԱԿ՝ սեւ եւ գումատած սեւ։ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չեմ։ ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1, 59տ, 60ք—62ք, 63բ։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դար։ ԳՐԻՑ՝ Պետրոս վրդ. Պապագանեմ։ ՑՆՂԻ՝ Բրգեիկ։ ՑԻՐ՝ գրէլը։ ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ հետազոյթ Թղ. 60տ, 63ա։

Մատենան է՝ 1776ին վեճմեթիկ տպուած Նոր Կառկարանի պալատաւոր օրինակ մը, միմչեւ էջ 38 եւ 401—877, որում առաջին մասը՝ միմչեւ էջ 36 լրացումն է հետագրով, իսկ թուլքերու տեղ օրինակումն է պատարագամատոյցը։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Աւետարան ըստ Մատթէոսի Աւետարանչի։ Գլուխ Ա.՝ Գիրք ծննդեան Յիսուսի Գրիստոսի...» կը հասնի միմչեւ Գլ. Թ. 34՝ «Դեռ փարիսեցիքն ասէին, թէ իշխանաւն դիւայ հանէ...» (Թղ. 22բ)։

Թղ. 28ա. «Ժամամուտը ըստ կարգի պահոց, տօնից տէրունականաց եւ ամենայն սրբոց»։

Թղ. 37ա. «Աղիւսեայք»։

Թղ. 41ա. Կը սկսի պատարագամատոյցի բնագիրը։ (Թիւ պատարագ)։

Թղ. 59բ. Մատիւտով՝ «Յորհուրդ խորին...»։

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Հետազոտի՝ Թղ. 60ա. «Այս աւետարանին գործիքն է երջանկայիտատակ Գեր-յարգելի Հանգուցեալ Պետրոս Վարդապետ Պալապանեանի Բրգնիկցի, Դասագիրքս

Բրգնիկի Ղարոցի՝ ուսումնական շրջանիս Ստեփան Պալապան, 1905—1908»։ Թղ. 63ա. Արարատառ՝ մատիտով եւ քառմաքով, իբրեւ խորագիր ունի՝ «Դրավար-տութիւն»։

2290

(Հիմ քիւ 329)

ԿԻՐԱԿՆԱՑՈՑՑ 1791—1797

ԱՆՅԱՑՏ

1790(*)

ԹՈՒԼԹՔ՝ Ե: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 18×10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18×8.5: ՏՈՂԹ՝ 33: ՆԻԽԹ՝ էին գորտաք, հաստկեկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քա-քալագով: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճօղգրի մօտ շղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ գունատած սեւ եւ կարմիր: ՋԱՐ-ԳԱՐԱՆԹ՝ սեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, Եր: ԺԱՄԱՆ-ԱՆԱ՝ հաւամաքար 1790: ԳՐԻՁ՝ ամծամօք: ՏԵՂԻ՝ ամշղտ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ Կիրակնացոյց 1791—1797 տարիներում համար:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջը աղիւսակ տախտակներ եւ ուր մշտնապատ է եւ իւրաքանչիւր տարւոյ կի-րակիները: Կայ մասն յաւելուած մը Թղ. 6ա. տարբեր գրէ, 1799ի համար, օրերում ամծամօք ցամկ մը:

2291

(Հիմ քիւ 203)

ԽՕՍԵԼԱԿԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
ԳԻՐՄԱՆԵՐԷՆ — ՀՈՒՆԳԱՐԵՐԷՆ — ԴՈՒՄԱՆԵՐԷՆ — ՁԵԽԵՐԷՆ
ԼԵՀԵՐԷՆ — ԽՐՈՒԱԹԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ (ՀԱՅԱՏԱՌ)

ԱՆՅԱՑՏ

1850-ին առաջ

ԹՈՒԼԹՔ՝ Ե1: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 16×12: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշտակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսեւ 18×5 իւրա-քանչիւրը: ՏՈՂԹ՝ 17—20: ՆԻԽԹ՝ էին գորտաք, միջակ հաստաքեւմաք քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսակալի, քալագաւտ ստաւարաքալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ արտա-մաստ լաւ սակալմ վերջաւորաքեւմաք քալագիր: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԹ՝ սեւ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 17—18ք, 83—88, 51ք—52ք, 58—59: ԺԱՄԱՆԱ՝ հաւամաքար 1850-ին առաջ: ԳՐԻՁ՝ ամշղտ: ՏԵՂԻ՝ ամշղտ: ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենա է՝ Հայաստան Գերմաներէն, Հունգարերէն, Ռումաներէն, Ձերերէն, Լե-հերէն, Խրուաթերէն եւ Ֆրանսերէն խօսե-լավարտութիւն: Եւր ըմագիրն է բաւարիմ համար:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մաճառակ: Մախ Ձօրաւզ տաս քրայց — Ձինալ քրտաթէթ: Իմ նամէն Կօթ տէն ֆաթէրս ունտ տէն սօնէն ունտ տէն Հայրիկէն կայաթէն ամէն — Օգրանօք,

էլ ֆիօնօք, էլ սէնթ լէյլէք էլթէնէք նէվէ-պէն, ամէն...»։ Եւր կաւ գամ խօստալա-մամքի վերաքերեալ հարցումներ, ապա 3ք՝ Հայք մեր, 4ք՝ Ողջոյն, 5ա՝ Հաւատաւք, 6ք՝ Տառնարամնայ պատուիրամներ, 7ք՝ Եօքը խորհուրդները, 7ք՝ Եկեղեցւոյ պատուիրա-մները, 8ք՝ Եօքը գլխաւոր մեղքերը, 8ք՝ վերջիմք մարդոյ, 9ա՝ աօրեայ խօսակցա-թիւմներ, 12ա՝ գործածակամ բառերու բա-ռարամ, 17ա՝ Շարքումն օրերում ամումները, 17ա՝ Ժամամեղը հարցմնու կերպեր, 17ա՝ համարմեքի քումաղմներ:

Թղ. 19ա. «Վօյօխիշ, Ուլահէրէն, Ձը նախնէք քրուլէ. Ըն նուլէլէ Թաթէլ Եւ Ֆիուլի, շա տուգուլոյի սըվընթ. ամէն...»։

Թղ. 37ա. «Պէյթմակ, նաւ փալացոց, փըլէթէ կընայեսէ. Կէլէի նախէթ քըլիթ, վէթիէնօ օցց ի սինա, ի տուխա սըվաթիւօ. ամէն...»։

Թղ. 53ա. «Վիստիշ Բրանի լէզու, փօք-

2294

(Հիմ քիւ չումի)

ԲՆԱԶՆՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՁԵՆՆԱԶՆՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԾԱՆՈՒԹ

ԺԵ—ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 238: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 16-5X11-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ մշակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիւմ 11X7: ՏՈՂՔ՝ 16: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ ետօտալեանի կոնուած քաղաք: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրան մնշումով զարդեր: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկզբը երկու քաղաք: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ լու, միտք կազմելու մէջ ճիւղ մտած: ԳԻՐ՝ մարգարէ մարգարէ, սկզբագրերը տեղ տեղ երկարագիր: ԹԱՆԱՔ՝ տե, խորագրերը կարմիր, տեղ-տեղ բարձրովի մտքուած: ՊԱՏԵՆԻ՝ 1997: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՔ. 1ք, 2ք, 13, 18ւ վարի կէտը, 18ք, 48, 207, 233—235, 238ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ դար: ԳԻՐԳ՝ ամեմեք: ՏԵՂԻ՝ ամեմեք: ՅԻՇԱՅԱՄԱՐԱՆ՝ հետազարի՝ ԹՔ. 238ւ:

Մատենան է՝ «Բնազննութիւն Փօթայնոյ եւ Համառօտեցեալ ի Ֆրանսիական Ստէլլուրոյ, Թարգմանեցեալ իսկ ի Յովհաննէս վարդապետէ Գոստանդնուպօլսեցւոյ (Հոյով), ի գուարճութիւն Հայկազունեաց ըստ խնդրոյ պարոն Գասպարի որդւոյ խօսալ Սարաթիւն ի յիշատակ անձին իւրոյ եւ Հոգւոց ծնողաց իւրոց եւ ի վայելումն ընտանեաց նորին ի փառս մեծազոյն Աստուծոյ»: Խոյն այս խորագիրը կրկին գրուած է ԹՂ. 2աի վրայ սկզբը մի քիչ տարբերութեամբ՝ «Բնազննութիւն բոլորի մարմնոյ մարդկայնոյ, արտադրեցեալ ի ծօան Պաթիւթայէ Փօթայնոյ եւմ.»։ Հմտ. Տաշեան 2եւ. Թիւ 282, էջ 668:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Յորդորակ առ Հայկ ազին վաճառական», Թաղաքի տակ կը ստորագրէ՝ «Զի ձեր եմ ամենեցուն ծառայ Յովհաննէս Վարդապետ Գոստանդնուպօլսեան»:

ԹՂ. 4ա. «Նախերգութիւն առ երանեցեալ եւ փառաւորեցեալ սուրբ Գրիգորիոս Լուսաւորիչն եւ առաջին Հայրապետն Հայաստանեայց»:

ԹՂ. 5բ. «Յաղաքս բնազնութեան բոլորի մարմնոյ մարդկայնոյ եւ նորին օգտակարութեան եւ զբարձրագոյնեան ըստ որում ծնանի ի սկզբանց բնականաց, Նախերգութիւն զբնական առաջնոյ»:

ԹՂ. 6բ. «Գիրք Ա.՝ Յաղաքս թէ զհարկ բնազնութիւնք ի ձեռն նշանաց երեւեցեալոց

ի մարմնոյ մտածնիցն զհակամտմունս հոգւոյն, Պրակ Ա.՝ Յաղաքս զիտութեանց զիւցազնականաց սընոտեաց եւ խարէականաց»:

ԹՂ. 12ա. «Պրակ Բ.՝ Յաղաքս զիւցազնարանութեանց բնութեանականաց, որք արկանին ի կիր ի ձեռն չորից»:

ԹՂ. 15ա. «Պրակ Գ.՝ Յաղաքս Համապատասխանատրութեան հոգւոյն ընդ մարմնոյն»:

ԹՂ. 17բ. «Պրակ Դ.՝ Յաղաքս թէ ի ձեռն մարմնականաց նշանից կենդանեաց ճանաչիցին բարք եւ Հակամտմունք նոցին, եւ թէ որք իցեն յարմարք այսպիսում պալտաման բանիս»:

ԹՂ. 20ա. «Պրակ Ե.՝ Յաղաքս թէ որպէս կարելի իցէ ճանաչել զբարս մարդկան զանազանս»:

ԹՂ. 20բ. «Պրակ Զ.՝ Յաղաքս նշանից պարզից խառնուածոց մարդկայնոյ մարմնոյն»:

ԹՂ. 21բ. «Պրակ Է.՝ Յաղաքս նշանից բաղադրեցեալոց խառնուածոյ մարմնոյ մարդկայնոյ»:

ԹՂ. 24ա. «Պրակ Ը.՝ Յաղաքս նշանից խառնուածոց ուղեղանն»:

ԹՂ. 25բ. «Պրակ Թ.՝ Յաղաքս նշանից բաղադրեցեալոց խառնուածոյ ուղեղանն»:

ԹՂ. 27ա. «Պրակ Ժ.՝ Յաղաքս նշանից պարզ խառնուածոյ սրտին»:

ԹՂ. 28ա. «Պրակ ԺԱ.՝ Յաղաքս նշանից բաղադրեցեալոց խառնուածոյ սրտին»:

ԹՂ. 29ա. «Պրակ ԺԲ.՝ Յաղաքս նշանից արիւնոտի խառնուածոյ մարմնոյ մարդկայնոյ»:

ԹՂ. 29բ. «Պրակ ԺԳ.՝ Յաղաքս նշանից մեղամաղձոտի խառնուածոյ մարմնոյ մարդկայնոյ»:

ԹՂ. 30ա. «Պրակ ԺԴ.՝ Յաղաքս նշանից շեկամաղձոտի խառնուածոյ մարմնոյ մարդկայնոյ»:

ԹՂ. 30բ. «Պրակ ԺԵ.՝ Յաղաքս նշանից մաղացոտի խառնուածոյ մարմնոյ մարդկայնոյ»:

թղ. 31ա. «Պրակ ԺԶ.» Յաղաքս համեմատութեան բարուց մարդկան զանազանից ընդ բարուց անբան կենդանեաց»:

թղ. 32ա. «Պրակ ԺԷ.» Յաղաքս մասանց կենդանեաց եւ նոցին բարուց, որովք մտածել կարեմք զբարս մարդկան զանազանս»:

թղ. 41ա. «Պրակ ԺԸ.» Յաղաքս այնոցիկ, որք ծնանին ի ներքոյ զանազանից մասանց երկրի եւ նոցին բարուց եւ սովորութեանց առհասարակ»:

թղ. 42բ. «Պրակ ԺԹ.» Յաղաքս բարուց զանազանից ազգաց բնակողաց ի զանազան մասունն երկրի առանձնաբար»:

թղ. 44բ. «Պրակ Ի.՝ Յաղաքս թէ որակուելուք զանազանք զաւառաց զանազանից պատճառեն ի մարդիկ զկերպս զանազանս»:

թղ. 46ա. «Պրակ ԻԱ.» Յաղաքս թէ ի ձեռն որակութեանց երեսաց կարելի իցէ ճանաչել զորակութիւնն սրտից»:

թղ. 47ա. «Պրակ ԻԲ.» Յաղաքս թէ որպէս ի ձեռն նշանից եւ որակութեանց աստեղաց կարելիք իցեն մտածենել որակութիւնք եւ բարք յղեցեցելոց կամ ծնեցելոց ի ժամանակի նոցին ազդեցութեան»:

թղ. 52բ. «Պրակ ԻԳ.» Յաղաքս թէ կարելի է ճանաչել զբարս մարդկան զանազանս ի ձեռն զանազանից կերակրոց զոր սովոր են ուտելը»:

թղ. 55ա. «Պրակ ԻԴ.» Յաղաքս թէ ի սնուցուհեաց կաթնալամբից եւս կարելի է մտածենել զբարս մարդկան զանազանս»:

թղ. 57բ. «Պրակ ԻԵ.» Յաղաքս թէ ի տիոց զանազանից եւս կարելի է մտածենել զբարս մարդկան զանազանս»:

թղ. 61բ. «Պրակ ԻԶ.» Յաղաքս թէ տիք եւ բարք մարդկան բաղդատին եղանակաց տարւոյն»:

թղ. 63ա. «Պրակ ԻԷ.» Յաղաքս թէ ի նշանաց հակառակաց կարելի է մտածենել զբարս մարդկան»:

թղ. 64ա. «Պրակ ԻԸ.» Յաղաքս թէ որպէս շաւղօք հառաքանութեան կարելիք են հետազօտել ախտակրութիւնք ի ձեռն իւրոցն նմանեաց»:

թղ. 64բ. «Պրակ ԻԹ.» Յաղաքս թէ որպէս ի ձեռն ճանաչման մասանց առն եւ կնոջ եւ նոցին բարուց կարելի է մտածել զբարս զանազանս»:

թղ. 68բ. «Պրակ Լ.» Յաղաքս թէ որպէս ի ձեռն ճանաչման մասանց եւ բարուց քա-

ղաքացւոյ եւ գիւղացւոյ կարեն մտածենել բարք մարդկան զանազանք»:

թղ. 67բ. «Յաղաքս թէ որք իցեն նշանք, մանաւանդականք, յորոց դատողաբանին բարք մարդկան զանազանք»:

թղ. 70բ. «Պրակ ԼԲ.» Յաղաքս թէ զինչ իցէ բնազննութիւնն»:

թղ. 71բ. «Պրակ ԼԳ.» Յաղաքս հաւաքաբանութեան բնազննականի, զոր ի կիրարկանեն բնազննութեւ առ ի գիտել զնշանս յատուկ»:

թղ. 72բ. «Վերջ գրեանն առաջնոյ»:

թղ. 73ա. «Յաղաքս բնազննութեան բոլորի մարմնոյ մարդկայնոյ»:

թղ. 73բ. «Գիրք երկրորդ: Յաղաքս նշանից յատուկաց եւ բաժանման բաղադրութեան մարմնոյ մարդկայնոյ Պրակ Ա.» Յաղաքս գլխոյ»:

թղ. 74բ. «Պրակ Բ.» Յաղաքս հերաց»:

թղ. 76ա. «Պրակ Գ.» Յաղաքս ճակատուն»:

թղ. 76ա. «Պրակ Դ.» Յաղաքս արտեւանաց, թարթից եւ իրանաց»:

թղ. 80ա. «Պրակ Ե.» Յաղաքս աչաց եւ մասանց նորին»:

թղ. 94ա. «Պրակ Զ.» Յաղաքս ականջաց, քթից եւ ունջաց»:

թղ. 95բ. «Պրակ Զ.» Յաղաքս դիմի եւ երեսաց»:

թղ. 97բ. «Պրակ Ը.» Յաղաքս այտից եւ լըթանց»:

թղ. 99բ. «Պրակ Թ.» Յաղաքս բերանոյ ատամանց եւ լեզուի»:

թղ. 101բ. «Պրակ Ժ.» Յաղաքս հեւմանն, հեծեծմանն եւ ծիծաղի»:

թղ. 102բ. «Պրակ ԺԱ.» Յաղաքս ձայնի եւ խօսութեան»:

թղ. 105ա. «Պրակ ԺԲ.» Յաղաքս ծնօտի եղանակի եւ պարանոցի»:

թղ. 107բ. «Պրակ ԺԳ.» Յաղաքս յետնոց եւ առաջնոց մասանց բնոյ կամ ասպատի մարմնոյ մարդկայնոյ»:

թղ. 112ա. «Պրակ ԺԴ.» Յաղաքս բազկաց եւ ճոռանց»:

թղ. 117ա. «Պրակ ԺԵ.» Յաղաքս քայլիցման»:

թղ. 119ա. «Պրակ ԺԶ.» Յաղաքս մարմնոյ եւ նորին դոնոյ եւ մասանցն»:

թղ. 121ա. «Վերջ գրեանն երկրորդի»:

ԹՂ. 121ա. «Յաղաքս բնազննութեան բոլորի մարմնոյ մարդկայնոյ, նախբազու-
թիւն գրեանն երրորդի»:

ԹՂ. 121բ. «Գիրք երրորդ: Յաղաքս Համագումարման նշանից մարմնոյ մարդ-
կայնոյ, Պրակ Ա.՝ Յաղաքս զօրութեանց եւ
մոլութեանց հոգւոյն»:

ԹՂ. 122բ. «Պրակ Բ.՝ Յաղաքս նշանից
առն արդարոյ, անիրաւի, բարեբարոյ, չա-
րաբարոյ եւ դատաւանի»:

ԹՂ. 125բ. «Պրակ Գ.՝ Յաղաքս նշանից
առն խաբարայի, խաբչի, աւագակի, չա-
րահարի եւ խորամանկի, չարագործի, անի-
րաւի, չարախնդացի, թունալամբի եւ թու-
նաւորի»:

ԹՂ. 128բ. «Պրակ Դ.՝ Յաղաքս նշանից
առն մարգասպանի, Հաւատարմի, անհաւա-
տի, խոհեմի, անխոհեմի եւ ուշիմի»:

ԹՂ. 131բ. «Պրակ Ե.՝ Յաղաքս նշանից
առն դիրակրթի, դժուարակրթի, բթամտի,
անգիտի, անզգայի եւ զգացողի»:

ԹՂ. 133ա. «Պրակ Զ.՝ Յաղաքս նշանից
առն կոպտի, լրբի, անհանճարի, ախմարի,
մտայուռի, Հաստատնոյ, փոփոխականի,
սրհետականի, չեթի, յիշողականի եւ ան-
յիշի»:

ԹՂ. 136ա. «Պրակ Է.՝ Յաղաքս նշանից
առն երկշտի, սրտտի, յանդգնոյ, անզգու-
շի եւ ճշպարտի»:

ԹՂ. 138ա. «Պրակ Ը.՝ Յաղաքս նշանաց
առն կանացոյ, փափկի, նազելոյ, անգօրի
եւ զօրեղի»:

ԹՂ. 142ա. «Պրակ Թ.՝ Յաղաքս նշանաց
առն մարտկի, քանդի սնապարծի, մեծա-
սրտի, մեծահոգւոյ, փոքրահոգւոյ, տրտնջու-
տի, չահասիրի, ազահի, ժըլատի, պընտի
եւ ազատականի»:

ԹՂ. 144բ. «Պրակ Ժ.՝ Յաղաքս նշանաց
առն բարկացողի խտասրտի, մեղմի, հեզի
եւ զոհեկի»:

ԹՂ. 148բ. «Պրակ ԺԱ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց առն վատախառնի, բողջախոհի, սիրա-
կանի, սիրահարի, ոչ սիրահարի, որկրա-
մոլի, արբըղի եւ չուայտի»:

ԹՂ. 150ա. «Պրակ ԺԲ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց առն քնափի, ծուլի, շշկածի, բարե-
խառնի, մեղամաղձոտի, գիւղականի, դատին
եւ աներեսի»:

ԹՂ. 152բ. «Պրակ ԺԳ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց ամօթխածի, կարծոտի, դիւալլի,

վայելի, յանդըգնոյ, սնապարծի, սնոտոյ,
կեղծաւորի եւ սրտասացի»:

ԹՂ. 154ա. «Պրակ ԺԴ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց առն զտուշի, Հաւատարմի, շողողորթի,
չուղի, խտասպարանոցի, խոշի, կոռասի-
րի, նախանձոտի, ամբարշտի, չարահաւա-
ճի, ողորմածի, զայբացկոտի, յիշոցնատուի,
որականի եւ ճուկատի»:

ԹՂ. 156բ. «Պրակ ԺԵ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց առն լեզուագարի, ունայնախօտի, սրա-
ձայնի, աղաղկոտի, ճարտասանի, անպար-
կեշտի, պաշարողի, վաշվաղտի, չըշա-
հայեացի, Հոգաբարձուի, աշխատաւորի,
զազանաբարոյի, վայրենաբարոյի, չարաբա-
րոյի, անհանդուժեկոյ»:

ԹՂ. 160ա. «Պրակ ԺԶ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց առն Հրակայի»:

ԹՂ. 160բ. «Պրակ ԺԷ.՝ Յաղաքս թէ ի
ձեռն խալից կամ պուտիցն, որք իցեն
յերեսող, կարելի է մըտածնել զայլ խալ
կամ զպուտո, որք են ի բոլոր մարմնոց
մարդկայնութիւն»:

ԹՂ. 162ա. «Պրակ ԺԸ.՝ Յաղաքս նշա-
նաց պուտիցն եւ խալիցն, որք գտանեն ի
մասունն մարմնոյն մարդկայնոյ»:

ԹՂ. 162ա. «Վերջ գրեանն երրորդի»:

ԹՂ. 162բ. «Յաղաքս բնազննութեան
բոլորի մարմնոյ մարդկայնոյ, նախբազու-
թիւն գրեանն յորրորդի»:

ԹՂ. 163բ. «Գիրք Զորրորդ: Յաղաքս
կերպից եւ եղանակաց, որովք մտածնեցելոց
եւ ճանաչեցելոց մերոց եւ այլոց ախտից
մոլութեանց եւ վատթարութեանց դեղք եւ
սպեղանիք պատրաստել կարեն»:

Պրակ Ա.՝ Յաղաքս թէ որպէս անգէտ ոք կարէ լինիլ
գիտուն եւ խոհեմ»:

ԹՂ. 165ա. «Պրակ Բ.՝ Յաղաքս թէ
որպէս մոռացկոտ ոք կարէ լինիլ յիշող»:

ԹՂ. 167ա. «Պրակ Գ.՝ Յաղաքս թէ
որպէս անիրաւ ոք, կարէ լինիլ իրաւախոհ
կամ արդար»:

ԹՂ. 168ա. «Պրակ Դ.՝ Յաղաքս թէ
որպէս մեղամաղձոտք եւ խեղառք կարեն
լինիլ առողջք եւ ուրախք»:

ԹՂ. 171ա. «Պրակ Ե.՝ Յաղաքս թէ
որպէս տիւուր ոք կարէ ստանալ զուրախու-
թիւն»:

ԹՂ. 172բ. «Պրակ Զ.՝ Յաղաքս թէ
որպէս սիրահարք կարեն թողուլ զառփունն
խւրեանց»:

թղ. 176թ. «Պրակ է՝. Յաղազս թէ որպէս ըղջախոհ ոք կարէ լինիլ ողջախոհ»:

թղ. 177ա. «Պրակ ութերորդ: Յաղազս թէ որպէս որկրամուլէ կամ գինէմուլէ կարեցեն լինիլ ժուժկալը»:

թղ. 178ա. «Պրակ թ՝. Յաղազս թէ որպէս ծոյլէ եւ քնափէ կարեն լինիլ արիւք եւ զգաստը»:

թղ. 179թ. «Պրակ ժ՝. Յաղազս թէ որպէս փափուկ եւ քնքուշէ կարեն լինիլ ամուրք եւ ուժեղք»:

թղ. 180թ. «Պրակ ժԱ՝. Յաղազս թէ որպէս երկչուտ ոք կարէ լինիլ վրաստան»:

թղ. 182ա. «Պրակ ժԲ՝. Յաղազս թէ որպէս զայրացկոտ ոք կարէ լինիլ Հեզ»:

թղ. 183թ. «Պրակ ժԳ՝. Յաղազս թէ որպէս անուժեղէ կարիցեն լինիլ ուժեղք»:

թղ. 184թ. «Պրակ ժԴ՝. Յաղազս թէ որպէս վայրենաբարոյ ոք կարէ լինիլ բարեբարոյ եւ հաճոյական»:

թղ. 185ա. «Պրակ ժԵ՝. Յաղազս թէ որպէս յափշտակողէ աւազակն եւ ազակէ կարիցեն ազատիլ ի մուլութեանց իւրեանց»:

թղ. 186ա. «Պրակ ժԶ՝. Յաղազս թէ որպէս խաբեբայէ եւ կոռուսէրք կարիցեն փոփոխել զբարս իւրեանց»:

թղ. 186թ. «Պրակ ժԷ՝. Յաղազս թէ որպէս լեզուազարք կարեն լրոնել եւ լինիլ սակաւախօս»:

թղ. 188ա. «Պրակ ժԸ՝. Յաղազս թէ որպէս լիրբ ոք կարիցէ լինիլ ամօթխած»:

թղ. 188ա. «Վեբլ բնազննութեան»:

թղ. 188թ. «Ճանկ բնազննութեան հանդերձ գլխահամարով եւ թղթահամարով» (սակալն չէ իջագործած):

թղ. 186թ. «Զեռնազննութիւն բնական, թարգմանեցեալ ի նոյնոյ հեղինակէ: Նախերգութիւն գրեցոյ»:

թղ. 198ա. «Ընձեռուած առաջին: Յաղազս բնական ձեռնազննութեան եւ բնութեան եւ պատճառաց զծիցն ձեռաց: Գլուխ Ա.»:

թղ. 200ա. «Գլուխ Բ՝. Յաղազս անուանց գլխաւոր զծիցն»:

թղ. 201թ. «Գլուխ Գ՝. Յաղազս անուանց զծից ռմանց մասնականաց»:

թղ. 203ա. «Գլուխ Դ՝. Յաղազս ձեռոց կերպագրեցելոց ի գրծից ձեռաց»:

թղ. 205ա. «Գլուխ Ե՝. Յաղազս բուրակաց ձեռացն եւ նոցին մուրրակաց»:

թղ. 206թ. «Գլուխ Զ՝. Յաղազս մատանց եւ նոցին մատանց»:

թղ. 209ա. «Գլուխ է՝. Յաղազս թէ բուլթն իրաւապէս իցեն ի ներքոյ իշխանութեան երեւակին»:

թղ. 209թ. «Գլուխ Ը՝. Յաղազս թէ ցուցակն իցէ ի ներքոյ իշխանութեան լուսթապին»:

թղ. 210ա. «Գլուխ Թ՝. Յաղազս թէ բուժակն է ընդ իշխանութեամբ երեւակին»:

թղ. 210թ. «Գլուխ ժ՝. Յաղազս թէ մատնեւորն իցէ ընդ իշխանութեամբ արեւականն»:

թղ. 210թ. «Գլուխ ժԱ՝. Յաղազս թէ ճկոյթն է ընդ իշխանութեամբ փայլածուին եւ ոչ լուսաբերին»:

թղ. 211ա. «Գլուխ ժԲ՝. Յաղազս թէ մեծ եռանկիւնին է ընդ իշխանութեամբ հրատին եւ ոչ փայլածուին»:

թղ. 211թ. «Գլուխ ժԳ՝. Յաղազս զանոյի լուսնոյն»:

թղ. 211թ. «Գլուխ ժԴ՝. Յաղազս զծոյն կենդանականին»:

թղ. 212ա. «Գլուխ ժԵ՝. Յաղազս զծոյն երեւակականին»:

թղ. 212թ. «Գլուխ ժԶ՝. Յաղազս զծոյն բնաւորականին»:

թղ. 212թ. «Գլուխ ժԷ՝. Յաղազս զծոյն սեղանականին»:

թղ. 213ա. «Գլուխ ժԸ՝. Յաղազս զծոյն արեւականն»:

թղ. 213թ. «Գլուխ ժԹ՝. Յաղազս զօտույն լուսաբերականին»:

թղ. 213թ. «Գլուխ ի՝. Յաղազս ճանապարհի կաթին»:

թղ. 214ա. «Գլուխ իԱ՝. Յաղազս փոքր եռանկիւնւոյն»:

թղ. 214ա. «Գլուխ իԲ՝. Յաղազս քառանկիւնւոյն»:

թղ. 214թ. «Գլուխ իԳ՝. Յաղազս սեղանոյն»:

թղ. 214թ. «Գլուխ իԴ՝. Յաղազս սեղանոյն»:

թղ. 215ա. «Ընձեռուած Երկրորդ: Յաղազս զուշակողութեան հիմնեցելոց ի գիծն ձեռաց: Գլուխ Ա՝. Յաղազս կանոնի ձեռնազննուաց»:

թղ. 216ա. «Գլուխ Բ՝. Յաղազս ձեռոց եւ որակութեանց մուրրակացն»:

թղ. 216թ. «Գլուխ Գ՝. Յաղազս զուշոց

մոլորակաց կենդանակերպից, խառնուածոց եւ տարբերց համապատասխանողաց մի-միանցն ։

Թղ. 218ա. «Գլուխ Դ.» Յաղաքս քանա-կութեան ձեռաց ։

Թղ. 221բ. «Գլուխ Ե.» Յաղաքս սեղմանց ։

Թղ. 220բ. «Գլուխ Զ.» Յաղաքս արիւղ ձեռին ։

Թղ. 220բ. «Գլուխ Է.» Յաղաքս մա-տանց ։

Թղ. 221ա. «Գլուխ Ը.» Յաղաքս կենդա-նական գծոյն ։

Թղ. 222ա. «Գլուխ Թ.» Յաղաքս գծոյն երեսակին ։

Թղ. 223բ. «Գլուխ Ժ.» Յաղաքս գծոյն բնաւորականին ։

Թղ. 224ա. «Գլուխ ԺԱ.» Յաղաքս սե-ղանական գծոյն ։

Թղ. 225ա. «Գլուխ ԺԲ.» Յաղաքս գծոյն արեգականն ։

Թղ. 225բ. «Գլուխ ԺԳ.» Յաղաքս գտնուլ լուսաբերին ։

Թղ. 226ա. «Գլուխ ԺԴ.» Յաղաքս շաղի կաթին ։

Թղ. 226ա. «Գլուխ ԺԵ.» Յաղաքս մեծ եռանկունւոյն ։

Թղ. 226բ. «Գլուխ ԺԶ.» Յաղաքս վեր-նագոյն անկեանն ։

Թղ. 227ա. «Գլուխ ԺԷ.» Յաղաքս ուղիղ անկեանն ։

Թղ. 227բ. «Գլուխ ԺԸ.» Յաղաքս անկեանն ձախոյ ։

Թղ. 228ա. «Գլուխ ԺԹ.» Յաղաքս անկեանն փոքրագունին ։

Թղ. 228ա. «Գլուխ Ի.» Յաղաքս քառանկեանն ։

Թղ. 228բ. «Գլուխ ԻԱ.» Յաղաքս սե-ղանոյն ։

Թղ. 228բ. «Գլուխ ԻԲ.» Յաղաքս յատ-կութեանց մոլորակաց ։

Թղ. 229բ. «Գլուխ ԻԳ.» Յաղաքս բնու-թեանց մոլորակաց ։

Թղ. 231ա. «Յանկ գրոցս ձեռնագննու-թեանն ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ԷԽՈՒԱԳՅՈՒՐ՝

Թղ. 236ա. «Այս գիրքըս առաւ Մըքայնը իր վարժապետէն ։ Ով եղբայր երբ կարդա-ցէս դու զայս գիրքըս, նախ յիշեցցէս ըզման-կավարժ տիրացու Յարութինը միեռով Հայր Մէրիվ եւ յետոյ յիշեցցէս անարժան Միքա-յէլըս որ ունէր փափաք զայսմ գրքոյս, ով եղբայր, երբ կարդասցես զայս դու, լավ իմացիր ըզիւրրատ ոտրին. ամէն ։

2295

(Հիմ քիւ չումի)

ԺԱՄՈՒ ԳԻՐԳ

ԱՆՆԱՆՈՒԹ

ԹՈՒԼԹԳ՝ 151 : ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 15X10-6 : ՊՐԱԿ՝ չնճ Զըմեակում : ԳՐՈՒԹԻՆ՝ Մրտիւմ 11X8 : ՑՈՒԳ՝ 21 : ՆԻԻԹ՝ Էիմ գորաւոր, ոչորիկ ազնիւ քաւաթ : ԿԱՐՄ՝ կըշեղատ ստաւարաբաւք, վրան ճնշումով գարգիւր : ԹՂԹԱՅ ՊԱՂԱՆԱԿ՝ սկիզբն աւ վերջը մէկտակն հաստիկ քաւաթ : ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ լուս, սեղ-տեղ սկսած է քանաքը մերծուիլ : ԳԻՐ՝ ճտարգիւր : ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնագրեմն ու տաղերը ինչպէս մտու խորագրեմն ու խորակալմեմնը կոր-միր : ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ամէն քրեւ սեղեզեծ շրջանակի մէջ տառաւ է : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1600ի կէտքում : ԳԻԻԶ՝ եւ ՑԵՂԻ՝ ամծածք : ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի : ՄԱՆՈ-ԹՈՒԹԻՆ՝ Ա. պտեղանակի ա. կողմը՝ Նուէր Աբայ Գալեմի 2. Պետրոս Տէր Պօղոսեանի, Յուլիս 1968 :

Մատենան է՝ «Ժամու գիրք», անխոր-գիւր :

1600ի կէտքում

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Շարական ... (բառ մը ան-ըմքեանի) յորժամ զգե... (անըմքեանի) : Խորհուրդ խորին... ։

Թղ. 2ա. «Շարական խնկարկութեան պատարագին. Յայս յարկ... ։

Թղ. 3ա. «Լնարակալը յԱտուծոյ... ։

Թղ. 3բ. «Մեղեդիք ըստ պատշաճի աւուրն ։

Թղ. 5ա. «Ժամամուտը ըստ կարգի աւուրց պաւոց եւ տունից տէրունականաց եւ ամենայն սրբոց ։

Թղ. 15ա. «Ճաշու շարականք ըստ պատշաճի աւուրց ։

2297

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՐՑՄՈՒՆԻՔ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810ԷՄ առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15-5X10-5: ՊԵՆԻ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12-5X8: ՏՈՒՐ՝ 22: ՆԻԽԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝ չափ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ գումատեղի: ԵԼՈՒՆ, ԵԼՈՒՆ: ԳԱՏԱՐ՝ ԹՔ. 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1810ԷՄ առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամենաք: ՄԻԽՔԱՐԵԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ԹՐԻԵՍ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՄՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Հարցմունք Տրամաբանութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔՂ. 1ա. «Յաղագս տրամաբանութեան թէ արդեօք իցէ գիտութիւն տեսական: Ընդդէմ առաջին եզրակացութեան: Ասեմ. Տրամաբանութիւնն է մասամբ իմն տեսական եւ մասամբ իմն գործնական...»: Կը պատասխանէ 11 առարկութիւններու:

2298

(Հիմ թիւ չունի)

ԹՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

ԹՐԻԵՍ(°)

1810ԷՄ առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15-5X10-7: ՊԵՆԻ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X7-5: ՏՈՒՐ՝ 18: ՆԻԽԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝ քաջաղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ, ճարտարի շատ մօտ շղագիր: ԹԱՆԱՐ՝ գումատեղի: ԵԼՈՒՆ, ԵԼՈՒՆ: ԳԱՏԱՐ՝ ԹՔ. 1, 7բ-8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1810ԷՄ առաջ: ԳՐԻՑ՝ ամենաք: ՄԻԽՔԱՐԵԱՆ՝ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար ԹՐԻԵՍ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՄՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Գրիտունէական» հարցում պատասխանով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔՂ. 2ա. «Հրց. 2^{րդ} պիտի չնորհս եւ զպարզեւս առնու մարդն յորժամ մկրտի եւ լինի զքրիստոնեայ...»: Վերջ՝ «Զի՞նչ է տասնաբանեայ պատուիրանն Աստուծոյ: Էօրէն ինչ եւ Հրաման որոյ զանց առնողն եւ ոչ կատարողն պարտաւորի առ մեղս եւ Հեռաբար լինի պարտաւոր յաւտոնական պատժոց, որ է դժոխքն»:

2299

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՆԻԿՆԻ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՆԱՔԱՄՈՑ

ԱՆԾԱՆՈԹ

ԺԸ եւ ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 18, իրականութեամբ 78—155, սակայն կը պակսեն 1—72, 74—148: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15-6X10-1: ՊԵՆԻ՝ արականութիւն չունի, բայց արտաբնական հաստակաւոր մըն է միջակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13-2X7-6 լուսամբէն լուսամբէն: ՏՈՒՐ՝ միջին 23: ՆԻԽԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝ չունի, կողմնակալ եղանակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գէշ, բազմաթիւ քուլքեր կը պակսեն, ռարիշներ քառակի լինեալով, զործածութեան իւրացում, աղտոտում: ԳԻՐ՝ ԹՔ. 3ա—7ա ճարտար, գլխացրեք երկաթագիր, մնացածը յաղտաւոր գրեք, մեծ մասը կատարեալ ազգէն զործ: ԹԱՆԱՐ՝ առաջին մասը սեւ, չափիմ, կարմիր, կամեմէ փոխ ի փոխ, մնացածը միջակ սեւ: ԶԱՐԴԱՐՄՆ՝ առաջին մասը բնագիր կամեմէ կամ շաղկապագիր, շրջանակ մէջ առնուած է: ԺԱՄԱՆԱԿԱՐՄ՝ ԹՔ. 3ա, կամեմէ զայնով

միջակ բան մը: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՔ. 2ա եւ բ, 13ա եւ 14ա վարք կտը, 15ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ եւ ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամենաք: ՏԵՂԻ՝ ամենաք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՄՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Հանդէս դպրութեան եւ Հաւաքածոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔՂ. 1ա. «Ողբ նորին Գրիգորի վասն ունայնութեանց աշխարհիս եւ եղծական փառաց եւ վայելչութեան, ձայնեաց առ ամենայն հասակ: Ունայնութիւն ձայնեաց Սողոմոն զաշխարհ, ունայնութիւն ունայնութեան»:

Թղ. 1բ. «Երբ Թարութեան: Այսօր ի սէր Հարսիդ սուրբ Փեսայն փառաց ուրախ լեր Եկեղեցի...»:

Թղ. 3ա. «Հանդէս դպրութեան, երգս յաւէժական, խորին խորհուրդ անհասական: Խորհուրդ խորին անհաս անսկիզբն...», Թազաւոր-ին կը յաջորդէ՝ «Լուսացից սրբութեամբ» պատարագի մուտքը, ապա աստի-նամաց աղօթքը մինչեւ «Յարկի սրբութեան: Եւ ապա ձգեն զվարագոյնն եւ դպիրքն եղանակեն մեղեդի խորհրդաւոր կամ տաղ»:

Թղ. 5բ. «Մեղեդիք ըստ պատշաճին: Իարբառ աւետեաց...», Նոր ծաղիկ այսօր... Գրիստոս փառաց Թազաւոր... Աստ Երայեցեաց մանկունքն... Եւ ձայն զառիւծուն...»:

Թղ. 6ա. «Եւ ձայն զառիւծուն ասեմ... Այսօր նոր արեւ հարեալ... Այսօր անդրանիկ Հօր Միածին... Նըւագեմք Հոգւոյն նըւագս... Գոհար վարդն վառ առեալ...»:

Թղ. 6բ. «Այսօր Գարբիէլ Հրեշտակապետն եկեալ... Այսօր ի ձեռն խաչին... Այսօր աղէ՛ մարգարէն... Այսօր զոյժամբ առիւծին... Գոհար վարդն ինքնագոյն...»:

Թղ. 7ա. «Եւ մէջ գիշերին դու զոհալ լուսափայլ... Աչքն ծով ի ծով... Տուփ ես խնկալի... Կոյս անապական եւ անխախտ... Այն Թազաւորին, այն նորածին փրկչին... Ուրախ լեր դէխոյ պանծալի Կոյս...»:

Թղ. 7բ. «Խաչն ի նախնում երեւեցաւ ծաղկեալ... Ի երրորդուն երեւեցաւ խաչն Նոյեայ...»:

Թղ. 8ա. «Հաւուն հաւուն արթնացեալ... (բառ մը անգլիացի) զիարդ զատաւ նստեալ միայնացեալ քաղաքն...»:

Թղ. 8բ. «Եկ իմ ազնիւ սիրասնունդ սիրելի... Զի ձեռն եհաս, անցին անցին անձրեւ...»:

Թղ. 9ա. «Ձիս խոցոտեաց ոտին իմ... Հանապազօր Հիւծիմ հալիմ...»:

Թղ. 9բ. «Անապական Մայր իսկական... Մայր սուրբ յուսոյ եւ սուրբ սիրոյ...»:

Թղ. 10ա. «Մայր ցանկալի Հիանալի... Եւսէտ բարի փայլուն տղի...»:

Թղ. 10բ. «Տաճար փայլեալ Եսայեան... Գեղ աղերսեմ յոյժ վերերգեմ... Աղերսարկեմ վերագոյնեմ...»:

Թղ. 11ա. «Անճառին խորան, Բանին բնակարան...»: (Ա-Բ):

Թղ. 13բ. «Բագմութիւնք Հրեշտակաց...» (Սրբապատգովում):

Թղ. 14ա. Հագիւ ըմբռնովի, գիրքը լուսոյւած եմ: Ամէն մէկ բառ կը սկսի Այբուբենի իրարաջադրոյ բոլոր գիրքով՝ «Աստուած բարի զայ դատաստան...»:

Թղ. 14բ. «Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց եւ ահաբեկ սրտաբեկութեանց...»:

Թղ. 15բ. «Եւ քանզի օրս է օրհնաբանեալ եւ լուսանորոգ կշռութեան երկուց ընտրութեանց արարածոցս սասանութեանց...»:

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 7բ-էն սկսեալ այնքան բարբառոս ուղղագրութեամբ եւ գիրքով գրուած է, որ ուղղագրութիւնը մկատի չտրիմէ:

2300

(Հիմ քիւ չունի)

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԻ Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՄԱՏՈՅ

ԱՆՆԱՆՈՑ

ԺԺ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16-6X11: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 12X8: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քաղաք: ՎԱՅՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ անցման ճութագիր: ԹԱՆԻՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եւս: չունի: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 8բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԺ. դար: ԳՐԻՑ՝ անծածօք Միջաբանի մը: ՏԵՂԻ՝ անծածօք: ԹԵՆԱՅԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Վկայութիւնք ի վերայ մասանց ինչ հաւատոյ, որպէս հաւատայ եւ ուսուցանէ Կաթողիկէ Եկեղեցին Գրիստոսի»: Ձեռագիրն նոյն է ըմբ. 26ա. 1814ին: Հոս կը պակսի սակայն Թղ. 6բ.ի վերաբառմը:

2301

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ԿԱՐՄԵՂԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔԻ. 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆ՝ 15-4×10-5: ՊՐԱԿ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 12×7: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն ճորակ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ, հիմ շեղագիր: ԹԱՆՆՔ՝ սեւ, միջ մը գումատած: ՋԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հիմ: չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 7բ, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ, Միխայիլեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքածոյ վիճակ: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ չումի:

Մատենան է՝ «ՕՐՀՆ օրհնելոյ զհանդերձս եւ ընդունելոյ զեղարար Ե. Կուսին Մարիամու ի լուսնէն Կարմեղայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Որ միանգամ հանդերձալ իցէ զբէլ զիւր անուն ի մեր ընկերութիւնս, ի նմին իսկ առուր մատիցէ ի խորհուրդս ապաշխարութեան եւ Գոհութեան...»:

ԹՂ. 5ա. «Կարգ տալոյ զընդհանրական արձակումն եղարարակցաց Ե. Կ. Մարիամու ի լուսնէն Կարմեղայ, յորժամ մերձ իցեն ի վախճանել»:

2302

(Հիմ քիւ չումի)

ՅՈՒՇԳ ԵՒ ՈՒՂԻ ԿՐՕՆԱԿՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԿԵՆԱՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ

1888

ԹՈՒՂԹՔԻ. 157, իջակաւած՝ 1—300: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 15-5×11-5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմարտութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միայն 10-5×7: ՏՈՂՔ՝ 14: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն միայն հաստութեամբ արգիլ քաղք: ԿԱՋՄ՝ կաշի: Կաշու տառապարար, վրան ծակցիք՝ «ՅԵՄԱՆԱԿ», կտաւքն ծակցած: ԹՂԵԱՆՑ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջն մեկտեղած հաստակի զարդաքաղք: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ շեղագիր—շարժագիր, խորագրերն եւ մէջ ընդ մէջ քանի մը տեղ ճոր ճորագիր: ԹԱՆՆՔ՝ սեւ, ԹՂ. 4ա մեծաւայլ: ՋԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ սղագրաւած եւ վրան կպցած՝ ԹՂ. 5բ Միխայիլ: Ատուածամոր եւ երկու կուսածմբուն հետ, 10բ, 18բ, 28բ, 60բ՝ Միխայիլ: Ատուածամոր խորածմբն ալիւ, 78ա, 84բ, 94բ, 111բ, 127բ, 137բ, 148բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ—3բ, 4բ, 10ա, 13ա, 18բ, 28բ, 42բ—47բ, 57, 60ա, 73բ, 127ա, 138ա, 143ա, 149բ—157բ: ՀԱՄԱՆԱԿ՝ 1888: ԳՐԻՑ՝ Գագեղանի Ե. Աստի: ՏԵՂԻ՝ հաւաքածոյ վիճակի: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ ԹՂ. 4ա, 1ա: ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ՝ ԹՂ. 1ա. «Հիւսիսայն»:

Մատենան է՝ «ՅՈՒՇԵ Եւ ՈՒՂԻ ԿՐՕՆԱԿՈՐԱԿԱՆ ԿԵՆԱՑ» եւ ԹՂ. 48ա՝ «ԷՃՄԱՐԻՒՄ Եւ սուրբ մանանայն քահանայական կենաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. «Մարկապտայ վասն կրօնաւորական կենաց ի սրբոց Հարց Եկեղեցւոյ յաղաք Կրօնաւորութեան: Ս. Աւետիսեան»:

Նազիանզացի, Բարսեղ եւ այլք ի սրբոց Հարց զերաշխարհիկս իսկ ասեմ զմիանունս...»:

ԹՂ. 11ա. «Յաղաքս երկից ուխտից, Պաշտոն տեսողն երկնից կապեալ ի տոռունս յիսուականս զանձն յերանելիս Թուէր...»:

ԹՂ. 19ա. «Աղագատութիւն: Աղագատութիւնն է կամոյն Հրաժարումն յամենայն երկրաւորաց...»:

ԹՂ. 23ա. «Ողբախոհութիւն: Այս առաջինութիւն մերձաւորապէս է յանձն եւ ի մարդն...»:

ԹՂ. 27ա. «Անձնութեան յերեքին ուխտն են՝ ուրացութիւն մտաց ընդից եւ մարմնայն...»:

ԹՂ. 29ա. «Աղղէ Ս. Պարթեւազն Հայրապետին: Պատուիրէ առողջ սուրբ եւ անարատ ինեւ ի պատուիրանացն պահպանութիւնս եւ անբիծ երախտեօ...»:

ԹՂ. 31բ. «Մանեկայն սրբոյն Գրիգորի խրատը ճշմարտաց (յարժար ամենեւին միանձնաց) եւ ցոյցէ հանդիսից որ յառաջինութիւն յորդորեն: Երջանիկս Հայր առաջնովն ցուցանէր մեզ զերիստոնէական պարտք...»:

Մխիթաւ. Նախ զի են ընդ տէրութեամբ անհաւատից եւ անկարելի է ունիլ զյատուկ եկեղեցի վասն ուղղափառաց ուր կատարեցին խորհուրդք... յառաջ կը ընթալին 12 կէտեր:

Թղ. 36ր. «Տէգնէթ այսինքն վճիռն Սանթ Օֆիցին եւ յաղաղ տարակուսութեան ուղղափառացն Հայոց ի վերայ զնալոյ յեկեղեցին ազգին իւրեանց ի կողմանս անհաւատից: Թարգմանեցեալ ի լատինականէ եւ իաւալականէ լեզուէ ի Հայ բարբառ եւ նուազոս ծառայէն Յիսուսի Ստեփաննոս Աստուածատրէ Եւդոկիացոյ: Հինգշաբթի յաւուրն երկոտասաներորդում ամսոյն Յունվարի յամի Տեառն 1717 յառաջ ամեցեալ եղեն ի մէջ ժողովոյն Սանթ Օֆիցին այն երեք տարակուսանքն, որ այսր առաքեցեալ էին ի սբազան ժողովոյն Փրօփականայոյ, առ որ եւ զսոյն առբերեալ եւ առադրեալ էր ի կողմանէ ուղղափառացն Հայոց Աբբաւայրն Մխիթար, որ է մեծաւոր կրօնաւորացն Հայոց ընկողացն ի Վէնէտիկ...»:

Թղ. 39ր.

«Պու եկտի քեաւաւոր եալան, Կենախինէ էթտի եաման.

Սուրբ Ժողովքտան չըքտը ֆէրման, Պուղտայտան սէլիտի սաման...» (4 տում),

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 40ա. «Ընդօրինակօղոս Հարկ դատիմ զգուշաւոր ընթերցանելացդ ծանուցանել, եթէ յամի Տեառն 1816 Հանդիպեալ ի Կոստանդնուպօլիս քաղաքի օրինակի սորին եւ կամեցեալ իմ ընդօրինակել, կամք եղեն ինձ զգրվազրութեան վրիպակօ յուղղութիւն վերածել, այլ քանզի գրիչն ի վերայ թիւր վարդապետութեան հեղինակին յաւելեալ էր եւ զիւրն սխալագրութիւն, որպէս թէ կատարելութիւն ի կատարելութեան վրայ, թէպէտ եւ ես ինքնին ժողովրդայ, սակայն եւ այնպէս ոչ կամեցայ մերձենալ բնաւին ի վրիպակոն զորոց գուշակողացն էր եւեթ զուլիղն տեսանել: Նմին իրի գանձեղադրութիւնն ակն ունիմ առ ի լընթերցանելեացդ յսել զհաճութիւն, եւ ողջ լերու: 1816 Հ. Պ(իտղոս) Ի(ւոլիտարիւմն) Կ(ոստանդ) Մ(խիթարեան):»:

2304

(Հիմ քիւ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՐԳՈՑ ԵՒ ՀԱՒԱՔԱՆՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1883

ԹՈՒՂԹՔ՝ 157, իրաւիւրան 1—48 միտմ: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15.8X10.8: ՊՐԱԿՔ՝ չնձ ճշմանկուտան: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտեւմ 12.6X7.6: ՑՈՂՔ՝ 15, միլիմ հաշուով: ՆԻԻԹ՝ գամագամ տեսնիլ քուլքեր, մեծ մտով մարագայմ քարակն գծաւոր ցարգ տեսլանիլ քուլք: ԿԱՁՄ՝ կիսալաք քաղաքացաւ ստուաքաքուլք: ԹՂԵՆԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱՅ՝ սկիզբը երկու, ետեւը մէկ հասարակ շտգամակալքն քուլք: Առջիկ երկրորդը հասարակ սցիտակ է: ՀԱՆԿԱՄԱՆՔ՝ կազմը սկսած է քաղաքի: ԳԻՐ՝ ամցմամ մարագրեմ միմիւ մարագայմ շեղագրի: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ՋՐԱՎԱԳԻՐՆԵՐ՝ բամի մը ամպաղ քամեր: ՊԱՅԿԵՐՆԵՐ՝ Թղ. 7ր, 10ր, 21ր, 24ր, բալօրն ալ սղագրուած եւ կպցուած: ԿՆԻԹ՝ Թղ. 28ա Թրիեստի Միթթարեան վարժարանի կծիքը: ՓԱՎԱԳԻՐ—ՋՐԱՎԱԳԻՐ՝ մը կպց Թան. առջիկ երկրորդ պոնպոնայի առաջիմ երեքիմ վրայ ԳԱՑԱՐ՝ Թղ. 1ր, 16ա, 21ա, 24ա, 35ր—38ր, 39ր, 44ր, 50, 71բ—157ր: ՓԱՄԱՆԱՅ՝ 1883, քաղաք քուլքակն ետէ միմ ալ ելած են յաւելումներ: ԳՐԻՑ՝ ամեծաք, Միթթարեաններ: ՑԵՂ՝ հաւամարաք վիսիմ, գան մէկ մտք, միւս մտք գուգ Թրիեստ: ՑԵՐ՝ հաւամարաք ել: Միթթիլ Ջաքանամ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հմմտ. Թղ. 68ր:

Մատենա է՝ Թղ. 1ա. «Տաղարան անուշ, Երգեր Հողեւոր: 1883 10, 11, 12. Եւ հաւաքածայ:

ԲՈՎԱՆԻՄԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Աղօթք վասն Մխիթարեան Միաբանութեան: Տէր Աստուած բարերար, մարդասէր...»:

Թղ. 2բ. «Երգ առ Սուրբ Հոգին վասն մաղթելոյ զԵնդրէս եւ ի Սուրբ Հոգի ստեղծող էից...» (7 տում):

Թղ. 3բ. «Տաղ զոր պարտ է սան յորժամ Հասանիմէ ի Նաւահանդիստ կամ դառնամք առ մերայինս եւ կամ ունիմք զհնդուութիւն ինչ Հողեւոր կամ մարմնաւոր: Ըղբայր Աստուած գովաբանեմ...» (13 տում):

Թղ. 6ա. «Երգ Ս. Աստուածածնի պատկերի մաղիւր: Սննկիւս կու տայ մեծ զարդ...» (12 տում):

Թղ. 8ա. «Երբ Աբբահոր: Հաճեաց այսօր
Տէր մարդասէր...» (2 տում):

Թղ. 9ա. «Երբ առ սուրբ Անտոնի:
Բաղձամ գովել բոլոր սրտէ, ըզբեզ սուրբ
Հայր Անտոնիէ...» (2 տում):

Թղ. 9բ. «Երբ Կայսեր: Պահէ Աստուած
ու պաշտպանէ Կայսեր ու երկիր մեր ան-
բուն...» (2 տում):

Թղ. 10բ. «Պանձ աւազ ուրբաթուն:
Երևուս Որդի մօրքս միաւոր, այացս լոյս
Աստուած աւաւոր...» (8 տում):

Թղ. 11ա. Ծառակնցեմ՝ «Յօղէր ար-
տօսքր ցաւազին...» (1 տում):

Թղ. 11բ. «Տաղ անոյշ: Ծարաւեցաւ
Տէրն ի խաչին որպէս մարդ...» (16 տում):

Թղ. 14ա. «Երբ սուրբ Յարութեանն
Երևուս: Ով նորածին որդիք լուսոյ...» (12
տում):

Թղ. 17ա. «Տաղ ջրօրհնեաց: Ով զար-
մանալի խորհուրդս այս մեծ յայտնեալ...»
(9 տում):

Թղ. 18բ. «Տաղ ջրօրհնեաց: Այսօր
ձայնն հայրական...» (11 տում):

Թղ. 20ա. «Երբ առ սուրբ Կոյսն Մա-
րիամ Աստուածածին: Ողջոյն ընդ քեզ ասող
ծովային...» (14 տում):

Թղ. 22ա. «Երբ Սրտին Երեսուխի Ամե-
նասուրբ Սիրտ դուն գրթա...» (12 տում):

Թղ. 23ա. «Երեսուխի եւ Մարիամայ
Սրտերուն զրուած երբարց շնորհուած լիա-
կատար ներողութիւնք»:

Թղ. 25ա. «Երբ Սրտին Մարեմայ: Սիրտ
Մարեմայ ամբիժ շուշան...» (3 տում):

Թղ. 26ա. «Երբ Ս. Հաղորդութեան ի
ժամու պատարագի՝ Vi adoro ogni momento
երկիրպագեմ քեզ ամէն վայրկեան...» (9
տում խաչքերէն-խաչքերէն):

Թղ. 27ա. «Երբ Ս. Հաղորդութեան:
Հացս այս մարմին է Քրիստոսի...» (3 տում):

Թղ. 27բ. «Երբ անուշ Ս. Հաղորդու-
թեան: Եւ արդ մեծի այս սրբութեան...»
(2 տում):

Թղ. 29ա. «Երբ Ս. Աստուածածնի առ
Մանկիկն Երեսուխ շօրօրոցին Քուր-
տերէն լեզուաւ: Էրտ ու էզման, տա հէլ
նայէն է...» (3 տում): Տաղը Հաչքերէն՝
«Երկրէնք ի երկիր չէին քեզ բաւական...»
(3 տում):

Թղ. 29բ. «Երբ Ս. Աստուածածնի առ

մանկիկն Երեսուխ: Ննջեա որդեակ քաղցր եւ
անոյշ...» (33 տում):

Թղ. 33ա. «Հրեշտակ Տեառն: Իսկեաց
Հրեշտակն վերնական...» (Ի-Ք-Ա-Յ սկզբ-
նագրերով, մէջնեղի բառերը կը կազմեն)
«Հրեշտակ Տեառն աւետեաց Կուսին Մա-
րիամու եւ յղացաւ ի Հոգւոյն Սրբոյ Ողջոյն
Քեզ Մարիամ լի շնորհօք աւաւաւսիկ կամ
աղախին Տեառն եղցի ինձ ըստ բանի ջում
ողջոյն քեզ Մարիամ ի շնորհօք եւ Բան
մարմին եղեւ եւ բնակեցաւ ի մեզ ողջոյն քեզ
Մարիամ լի շնորհօք»:

Թղ. 33ա. «Ողջոյն քեզ Մարիամ: Փառաց
Կուսիդ ողջոյն տուան...» (Փ-Ք-Ա-Ջ սկզբ-
նագրերով, մէջնեղի բառերը կը կազմեն)
«Ողջոյն Քեզ Մարիամ լի շնորհօք, Տէր ընդ
Քեզ, օրհնեալ եւ դու ի կանայս, օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո Երեսուխ: Սրբուհի Մա-
րիամ, մայր Աստուծոյ, աղօթեա վաճա մեր
մեղաւորացս, այժմ եւ ի ժամ մահու մերոյ
ամէն»:

Թղ. 39ա. Լաւիմքերէն՝ «Tantum ergo...»
(2 տում):

Թղ. 40ա. Գերմանքերէն՝ «Segenlied,
Heilig, heilig...» երազակամ խաղաղու-
թեամբ:

Թղ. 40բ. «Աղաչանք առ սուրբ Աստուա-
ծածին: Մայր Աստուծոյ ոհ դու լուր
մեզ...» (4 տում):

Թղ. 41ա. «Պաշտօնաւք սրտի առ Փրկիչն:
Առ ոտս անկեալ Կենարարիդ...» (1 տում,
վրայէն գիծերով աւրուած):

Թղ. 41բ. «Երբ առ սրբուհի Լուչիա:
Հայտատա իտալերէն՝ «Սուլ մարէ Լուչիա
լ'աւթօ դ'արջէնթ...» (3 տում):

Թղ. 42բ. «Պաշտօնաւք առ Երեսու
Փրկիչ: Առ ոտս անկեալ Կենարարիդ...» (6
տում):

Թղ. 45ա. «Տաղ առ զերեզմանաւ
Փրկիչն: Իշխան եւ Տէր Քերովբէից...» (12
տում):

Թղ. 47բ. «Առ ընկալ: Առ ընկալ զիս
քեզ անարատ դու Կոյս...» (1 տում):

Թղ. 47բ. «Ով ամենասուրբ: Ով ամենա-
սուրբ, ով բազումողորմ...» (1 տում):

Թղ. 48ա. «Ուր ցաւազին Մարեմայ ի
ժամու մահուան Երեսուխի: Աստուած մը
խաչուած երեք բնեւորով...» (25 տում):

Թղ. 51ա. «Ի զբոց Սարգսի Շնորհալից

Վարդապետի՝ Մեկնութիւն եօթանց Թղթող
Կաթուղիկեայց (Կ. Պոլս 1828, էջ 68)։ Եթէ
ձէկը կրօնաւոր կ'ուզէ ըլլալ...»։ Վերջ՝
«այլ փուշ կը բերէ, անիծուելու մերձ է եւ
վերջը ի վերջոյ պրտուելու արժանի է»։

Թղ. 66թ. «Նախասահմանութեան եւ
անարգութեան նշանները։ Ո՞րն են նշան
նախասահմանութեան եւ անարգութեան».
Պ.՝ Աստուածաբանները ուրջ նշան կը դը-
նեն...»։ Վերջ՝ «Մի զիս անտես առնել, այլ
օգնեա ինձ մարդասէր»։ Օրինակաւած Հ.

Մինաս Վ. Տրապիզոնցւոյ «Յայտնութիւն
Աստուածգիտութեան ի Հրահանգս մանկանց
Եկեղեցւոյ» գրքին, Վենետիկ 1820 էջ 107—
108։

Թղ. 69ա. «Գիւտ իսկ Շարական ԲՁ,
Ատաւինեցաք ի խաչ քո...» (14 տում)։

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 68թ. Տարբեր գրչէ՝ «Եղբ. Մկրտիչ,
Աստուած գգեց մասնակից ընէ նախասահ-
մանութեան։ Հ. Ս(րապիոն) Ե(ղիպեմ)»։

2305

(Հիմ Թիւ 207)

ՕԴԵՐԵԻՆԻԹԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ԹՐԻԵՍ ԵՒ ՎԻՆՆԱ

1865—1876

ԹՈՒՂԹՔ՝ 326։ ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 15-4X11-7՝
կազմը, որովհետեւ քույրերու մեծութիւնն է ընդ-
համարապէս միայն 12X10-5։ ՊՐԱԿ՝ չեն ճշմա-
կուած, ամբողջը կազմուած է յաւելեալ դասարկ
քերթերով անգործայն գիտազօրիւններու կամ
սրբազօրութիւններու համար։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին,
ամբողջ քույրը։ ՏՈՂՔ՝ 22 միջին հաշուով։ ՆԻԻԹ՝
իին զօրաւոր քույր, անխնայները ճարպիկ ոգորկ
քույր։ ԿԱԶՄ՝ կիսալաք քաջազատ ստուարաքույր։
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս. ԳԻՐ՝ ճոր շեղագիր։ ԹԱՆԱԿ՝
սեւ։ ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկան։ ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—39,
41—44, 47—50, 53—56, 59—62, 65—68, 71—74,
77—80, 83—86, 224—225, 251—256, 259—264, 266—
326։ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1865—1876։ ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար
Յովնանն է. Պօղոս։ ՏԵՂԻ՝ Թրիքտ Եւ Վիւննա։
ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի։

Մատենան է՝ ինչպէս գրուած է կազմին
վրայ՝ «Օղբերուութեան Գիտողութիւն»։ Ա. ի Թրիքտ 1865—1867։ Բ. ի
Վիննա 1867—1876»։ Խզմտութիւն ճշմա-
կուած է ամէն օրուայ քուսկանով ջերմաս-
տիճամբ դարձը եւ սեմակիւն մէջ եւ գանա-
զան ամբողջացող օղբերուութեանով փո-
փոխութիւնները։

ԲՈՒՄԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 40ա. «Ի Թրիքտ 1865։ Եղանակ։
Ի 5. Ապրիլի դաղարուին ջերմացուցանելոյ
զսեռեանին։ Ատրիճանք ջերմութեան յայտ
աւուր ի սենեկին էին + 11, պարպէս
մնաց զաւուրս 2—3, ապա ել յ+12, յետ
երկուց աւուրց ել յ13, ապա ի 14 եւ վերջա-
պէս ի 16 ամառոյ ել ի 15 եւ յ18 յառաւօտու
Թէպէտ եւ էր հողմ արեւելեան-հիւսիս (պո-
րա) ոչ կարի տկար, սակայն ի բանալ պա-
տուհանաց առ միջաւուրք ել սնդիկն ց16
ապա ի փակել պատուհանաց էջ ի 15,
Թէպէտ եւ հողմն դաղարեալ էր»։ Ապա կը
սկսի ամէն օր ճշմանկել։

Թղ. 88ա. «1866, Յունուար 1։ Ի սենեկի
+ 10, ամպապաւ, Հողմ յարեւելից տկար
յոյժ, Եղանակ, խոնաւ յառաւօտուն, Հիւ-
սիսային հողմ ոչ յոյժ տկար, Հր. + 13,
յեր. + 11։ Ի գիշերի անձրեւ սակաւ...»։

Թղ. 142ա՝ 1867, 176ա՝ 1868, 180ա՝
1869, 187ա՝ 1870, 199ա՝ 1871, 216ա՝ 1872,
222ա՝ 1873, 223ա՝ 1874, 232բ՝ 1875, 242ա՝
1876։

2306

(Հիմ Թիւ չունի)

ԿԱՐԳ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ՄԱՏՐԱՆ

ՎԻՆՆԱ(°)

1870(°)

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8։ ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 15-2X10։ ՊՐԱԿ՝
միայն։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին բռնած է ամբողջ էջը։

ՏՈՂՔ՝ 24։ ՆԻԻԹ՝ բարակ քույր։ ԿԱԶՄ՝ եւս. չա-
նի։ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս. ԳԻՐ՝ վարձ ճարպիկ ջա-

գիրք: ԹԱՆԱԲ՝ գումատան սև: ՋՐՈԳՐԱՐԱՐ՝ հւն: չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 3ր.—8ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870ի Ժա-
մատանքը: ԳՐԻԶ՝ ամեմեօք Մխիթարեանն վր: ՑԵ-
ՂԻ՝ հաւանաբար վիճման: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՐ՝ հւն: չու-
նի:

**Մատենան է՝ Կանոն եւ կարգ օրհնու-
թեան նորակերտ մատրանն:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Մարկ. Եւ եւս խաղաղութեան
եւն.: Հանդիսադիրն՝ Օրհնութիւն եւ փառք
եւն.: Դպիրքն ասեւ ՍՊ. ձԺԷ. խոստովան
եղեռութեւն...» (Նմանութեամբ Մաղկադարդի
դանբացէֆին):

2307

(Հիմ քիւ չունի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ՄԱՏՐԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ(°)

1870ի ատեմոնքը

ԹՈՒՂԹ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15×10: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաւ ամբողջ էլը, առանց
լուսանցքի: ՆԻՒԹ՝ քարակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարժ մար շղագիր: ԹԱՆԱԲ՝
գումատան սև: ՋՐՈԳՐԱՐԱՐ՝ հւն: չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝
ԹՊ. 3ր.—8ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870ի ատեմոնքը: ՑԵՂԻ՝
հաւանաբար վիճման: ԳՐԻԶ՝ ամեմեօք Մխիթարեան
մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՐ՝ չունի:

**Մատենան է՝ Կանոն եւ կարգ օրհնու-
թեան նորակերտ մատրանն:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Մարկ. Եւ եւս խաղաղութեան,
Հանդիսադիրն՝ Օրհնութիւն եւ փառք...,
Դպիրքն ասեւ ՍՊ. ձԺԷ...»:

ԹՊ. 3ա. «Կարգ օրհնութեան նորակերտ
մեհաստանի» գրուած է միայն սկզբնաւո-
րութեանն, շարականներն ու աղօթքները
նշանակովի:

2308

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ

ՎԻՆԵՆԱ

1869

ԹՈՒՂԹ՝ 164, իրականութեամբ 1—206: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 15.4×11.5: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանքութեամբ:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաւ 13×8: ՑՈՂԳ՝ 22: ՆԻՒԹ՝
մարագայ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կի-
սակշի, լուսանցքի ուսուարաբար: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝
գործածութեանն արդ քուլքեր կեցուտան եւ կազմե-
մանտուած: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ սև:
ՋՐՈԳՐԱՐԱՐ՝ չունի: ՑՊԳՐՈՒՄԵ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ՝
ԹՊ. 9ր, 28ր, 42ր, 56ր, 68ր, 121ր: ԴԱՏԱՐԿ՝ բնա-
հանքաբար տպակերպներու կանակը, ԹՊ. 164ա: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1869: ԳՐԻԶ՝ 2-ամեմանն Հ. Համբարձում:
ՑԵՂԻ՝ վիճման: ՑԵՂ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՐ՝ ԹՊ.
8ր: ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ա. «Գրեցաւ աղօթքներս
1869 Նոյ. 25: Ի Վիեննա, Ի վառ Պաշտոնի Ս. Առ-
աւանդին Հ. Հ. Զ. Կ. Մ. (Ճամբանն)»:

Մատենան է՝ Աղօթադիրքը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Հայեաց ընդ վերս, արիւնն
եւ արժանաւորութիւնն կախեալ Հոգեվար
եւ կենարար Յիսուս...»:

ԹՊ. 2ա. «Առաւօտեան Աղօթք ի զարթ-
նուլն ի ճնոյ: Ով Աստուած եւ Արարիչ աժե-
նայն իրաց...»: Որուն կը հետեւի խումբ մը
աղօթքներ:

ԹՊ. 10ա. «Պատրաստութիւն սրբոյ պա-
տարադի ի Հռոմէական պատարագամատու-
ցէ: Կց. Տէր մի յիշէր զմեզ մեր եւ ազգա-
կանաց մերոց...»: Աղօթքները բաժնուած
են շարքում բոլոր օրերում վրայ:

ԹՊ. 69ա. «Գործք շնորհակալութեան
զկնի Պատարադին, Նրբեմ զերգո երկց
մանկանց, զոր երգէին սուրբք ի Հոյն Հնոցի
եւ օրհնէին զՏէր...»: Հաս ալ շարքում
օրերում վրայ բաժնուած:

ԹՊ. 122ա. «Աղօթք առ սուրբ Կոյսն
վասն իւրաքանչիւր աւուրց շարքում: Կիւ-
րակէ՝ Ահա ով Մայր Աստուծոյ եւ Բոլա-
ռական մեղաւորս որ արժանի դժոխոց
եմ...»:

Թղ. 137ա. «Աղօթք խոստովանութեան: Ով Աստուած իմ, լոյս հոգւոյ իմոյ, լուսաւորեալ զայն որ զայ յաշխարհ...»:

Թղ. 144ա. «Աղօթք Երեկոյեան: Աղօթք շնորհակալութեան վասն ամենայն ընկալեալ բարերարութեանց յԱստուծոյ: Ամենազօր ճշտնջեանաւոր Աստուած եւ Հայր, զի Դու արարեր զիս յոչնէ...»:

Թղ. 148ա. «Աղօթք առ Սիրտն Մարեմայ: Աստուած բարութեան որ զսուրբ եւ զանաւորաւ Սիրտ Մարեմայ նոյն զգածմամբ ողորմութեան եւ գթութեան վասն մեր լցեր...»:

Թղ. 151բ. «Աղօթք առ սուրբ Սիրտն Յիսուսի: Երկիրպազանեմ զեզ ո աստուածեղէն Սիրտ Յիսուսի...»:

Թղ. 153բ. «Ժողջ է խորոց սրտի: Եկ սիրուն Յիսուս, քաղցր Յիսուս ազնիւ բարեկամ սրտի իմոյ...»:

Թղ. 154ա. «Ս. Փրանկիսկեայ սիրոյ հառաչանք: Ո Տէր իմ եւ Աստուած, ո՞ ես Դու եւ ո՞ եմ ես...»:

Թղ. 156բ. Սուրբ Վարդաբան: «Յառաջին ուրախական տնօրէնութեան Գրիստոսի խորհեցուք...»:

Թղ. 158ա. Պատրաստութիւն Յմնդեալ: «Օրհնեալ է Ժամն ով զոյս Մարիամ...»:

Թղ. 158բ. «Մաղթանք առ սուրբ Կոյսն: Ողջ լեր Թաղուհի...»:

Թղ. 159ա. «Բարերարութիւն առ Ս. Աստուածածինն. Տէր ողորմեաց...» (Լիթանիայ) յարակից աղօթքմեքով:

Թղ. 161ա. «Անկանիմք առաջի զո Աստուածածին...» (շարաւիմ):

Թղ. 161բ. Ազօթք վառն Մխիթարեան Միաբանութեան: «Տէր Աստուած բարերար եւ ժարդաւոր...»:

Թղ. 162ա. «Հաւատք, յոյս եւ սէր: Ով Աստուած իմ, հաւատամ ի զեզ...»:

Թղ. 162բ. Ս. Պատարագի աստիճանաց աղօթքը: Թղ. 163բ. «Գրիստոս ի մէջ... եւ Ս. Խաչիւս...»:

Թղ. 164բ. «Պոստովանիմ առաջի Աստուծոյ...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8բ. «1869 Նոյեմբեր 25»:

2309

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹՔ Ի ԳՐՈՑ ԹՈՎՄԱՑԻ ԳԵՄՐԱՑԻՈՑ

ԹՐԻԽՍՏ(°)

1810էն առաջ(°)

ԹՐԻԽՍՏ: 80: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 15X10: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11X8: ՏՐԱԿ՝ 19: ՆԻԻԹ՝ ԻԻճ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճօղքի շատ մօտ, ԻԻճ շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սև, մերձեւելլու սկսած: ԶԱՐԿԱՐԱՆ՝ ԻԻճ. չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 28բ մեծ մտաով, 29—80: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1810էն առաջ(°): ԳՐԻՑ՝ ամեծաւոր, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ: հաւաքաբար Թրիխտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ ԻԻճ. չումի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Աղօթք ի գրոց Թովմայի Գեմբացոյ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Աղօթք ի Հայցել զշնորհս եռանդեան: Տէր Աստուած իմ, դու ես ամենայն բարութիւն իմ...»:

Թղ. 3ա. «Աղօթք սիրով Յիսուսի բորբեալ սրտի»:

Թղ. 4ա. «Աղօթք Հայցելոյ զնուստ համարումն անձին»:

Թղ. 5բ. «Մաղթանք արհամարհելոյ զաշխարհ եւ ծառայելոյ Աստուծոյ»:

Թղ. 7ա. «Աղօթք խնդրելոյ զաստուծային նպաստ առ ի պահել զանձն ի մեծածառութիւնէ»:

Թղ. 8բ. «Աղօթք վասն զհաճոյս Աստուծոյ կատարելոյ յամենայն իղձ մեր»:

Թղ. 9բ. «Աղօթք խնդրելոյ յԱստուծոյ զմխիթարութիւն»:

Թղ. 10ա. «Աղօթք յանձն անելոյ Աստուծոյ զամենայն հոգ»:

Թղ. 10բ. «Աղօթք վասն համբերութեան թշուառութեանց կենցաղոյս»:

Թղ. 12ա. «Աղօթք խոստովանութեան տկարութեան անձին»:

Թղ. 13ա. «Աղօթք հայցելոյ զանդարտութեան սրտի եւ երկնային իմաստութեան» յիշատակաւ բազմապատիկ բարութեանցն նորայն:

Թղ. 18ա. «Աղօթք հայցելոյ զներքին խաղաղութիւն»:

Թղ. 19ա. «Աղօթք ընդէմ խորհրդոց չարաց»:

Թղ. 19բ. «Աղօթք վասն լուսաւորութեան մտաց»:

Թղ. 20բ. «Աղօթք հայցելոյ զազատութիւն մտաց»:

Թղ. 22ա. «Աղօթք յաղագս մաքրութեան սրտի եւ երկնային իմաստութեան»:

Թղ. 22բ. «Աղօթք կարգալոյ առ Աստուած ի ներութեան»:

Թղ. 23բ. «Ըղձական խօսք ընդ Աստուծոյ ի վերայ քաղցրութեան աստուածային սիրոյն»:

Թղ. 25բ. «Շնորհակալութիւն զԱստուծոյ վասն ճանաչելոյ զանձին ոչնչութիւն եւ սկարութիւն»:

Թղ. 28ա. «Է վերայ արեամբաւորութեան ամենայն ժամանակաւոր պատուոյ»:

2310

(Հիմ քիւ 431)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Հատոր

ՎԻՆՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 548, ինկալուած միայն մէկ մասը 1—685: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×17: ՊՐԱԿՔ՝ յեմ ճշմանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22×13: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻՒԹ՝ միայն հաստութեամբ գծաւոր, քիթացած քուլք: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի, քղքաղատ ստուաքաքուլք: ԹՂԹԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ սրճագոյն պարզ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՈՒՄ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ վառ, ոչ պնճամ գեղեցիկ, բայց ընթերցելի մարգարէ շեղագիր, զարծածոծ եւ բազմաքիւ պատուագիր—համառոտութիւններ: ԹԱՆԱՔ՝ գումատան սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՎ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1ա, 2բ—3բ, 296բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳՐԻՑ՝ Միտքաբաններ: ՏԵՂԻ՝ Վիճառ: ՅԻՇԱՏՈՒՄ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ, բայց սեռ Թղ. 1բ եւ 2ա՝ ճակատաբար:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Համառոտ Աստուածաբանութիւն. Տեսական, Հ. Հուրթեր Ը. Յ., Թարգմանեալ ի լատին բնագրէն դրոշմելոյ յամի 1885: Հատոր Ա., Վիեննա, ի վասն Պաշտպան Ս. Աստուածածնի»:

1887: Թղ. 1բ. «Թարգմանեցին՝ Եղ. Յակովբոս Թալճեան եւ Եղ. Բառնարաս Պիլգիկճեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ (այն ըլլալով Թիւ 1397, 1421 եւ 1925 ձեռագիրներու հետ, հոս կու տամք միայն գլխաւոր Դուխներու սկզբնաւորութեանց քղքաղատութիւնները: Թղ. 4ա. «Եւախագիրներ»:

Թղ. 9բ. «Ընդհանուր Աստուածաբանութիւն»:

Թղ. 64ա. «Է վերայ աղբերաց աստուածեղէն յայտնութեան»:

Թղ. 127ա. «Վասն Եկեղեցւոյ Դրստոյն»:

Թղ. 296ա. «Է վերայ ծագման եւ կանոնի հաւատոց»:

Թղ. 337ա. «Վասն միոյ եւ երեքաննայ Աստուծոյ»:

Թղ. 469ա. «Վասն Աստուծոյ ստեղծողի»:

2311

(Հիմ քիւ 432)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատոր

ՎԻՆՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 468: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×17: ՊՐԱԿՔ՝ յեմ ճշմանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22×13: ՏՈՂԹ՝ 23: ՆԻՒԹ՝ միայն հաստութեամբ, գծաւոր,

քիթացած քուլք: ԿԱԶՄ՝ կիսակաշի, քղքաղատ ստուաքաքուլք: ԹՂԹԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ սրճագոյն պարզ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՈՒՄ՝ շատ

ՄԱՆՈՒՐ 2-րդ լուսնի 2-րդ վարժ, այսինքն զեղեցիկ քայլ ընթացնելի, մարդկայն շեղագիր, բազմաթիւ պատուագիր-նամակաւորութիւններով: ԹԱՆԱՌ՝ գումարատե սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՈՒՄ՝ հւն. չկամ: ԴԱՏԱՐՈՒՄ՝ ԹՂ. 1-ր, 468-ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳՐԻՉ՝ Միջառարեաններ: ՏԵՆԴԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ, տես սակայն ԹՂ. 2-ր հւ 1-ր մակատարները:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2-ր. Համառոտ Աստուածաբանութիւն. Տեսական. Հ. Հուրթեր Լ. Յ. Բ. Բարգմանեալ ի լատին բնագրէն դրոշմելոյ յամի 1885: Հատոր Բ. Վիեննա 1887, ի վան Պաշտպան Ս. Աստուածանի: ԹՂ. 1-ր. Բարգմանեցին Եղ.

Յակովբոս Թաշնեան (Տաշեան) հւ Եղ. Բառնարաս Պիլեգիկեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բնագրով մղմ ըլլալով ԹԻԼ 1926 հւ 1922 մեղագիրներում հետ, հոս կուտամք միայն գլխաւոր բաժանմանումներու թղթաւեամբները: ԹՂ. 3-ր. Վասն Բանին Մարմնացելոյ, ԹՂ. 99-ր. Վասն Շնորհաց Գրիստոսի, ԹՂ. 222-ր. Վասն Խորհրդոց, ԹՂ. 405-ր. Վասն Աստուծոյ ամենակատարչի, Յանկ չուծի:

2312

(Հիմ Թիւ 430)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ Բ. Հատոր

ՎԻՆԵՆԱ

1887

ԹՈՒՂԹՔ՝ 562, իրականութե 1188—2235: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26X17: ՊՐԱՆՔ՝ չեմ հշտնականութե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21X12: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝ մարդկայն, բարակ, գծաւոր, ինքնաւոր ու զարդացած քաղթ: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի, թղթապատ ստաւարաքաղթ: ԹՂԹԵՆՈՒՄ՝ ՊԱՇՏԱՆԻՍ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական արմազով պարզ քաղթ: ՀԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ՝ զարմաշի, մեկ կողմը բնական, բազմաթիւ քաղթեր պատառած: ԳՐՈՒՄ՝ մարդկայն շեղագիր: ԹԱՆԱՌ՝ գումարատե սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՈՒՄ՝ չկամ: ԴԱՏԱՐՈՒՄ՝ ԹՂ. 515—520, 550-ր—552-ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1887: ԳՐԻՉ՝ Տաշեան Հ. Տեղաբնա հւ Պիլեգիկեան Հ. Բառնարաս: ՏԵՆԴԻ՝ Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի, բայց տես Թիւ 1897 մեղագիրը, որում երկրորդ հատորն է մերկայը:

Մատենա է՝ Համառոտ Աստուածաբանութիւն Տեսական Հ. Հուրթեր Լ. Յ. Բ. Բարգմանեալ ի լատին բնագրէն դրոշմելոյ

յամի 1885: Հատոր Բ. Առաջին հատորը տես Ձեռ. Թիւ 1397:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ մղմ է ԹԻԼ 1926 Ձեռագրին հետ, ուստի կուտամք միայն գլխաւոր գլուխներու սկզբնաւորութեան թղթաւեամբները: ԹՂ. 1-ր. Վասն Բանին Մարմնացելոյ, ԹՂ. 119-ր. Վասն շնորհաց Գրիստոսի, ԹՂ. 215-ր. Վասն Խորհրդոց, ԹՂ. 449-ր. Վասն Աստուծոյ ամենակատարչի, ԹՂ. 521-ր. Մեանկ, Ներկայ հատորը ունի մաս ԹՂ. 526-ր. Ներկայանկ:

2313

(Հիմ Թիւ 64)

ԿԱՏԱՐԻՆԵԱՅ ԷՄՄԷՐԻԿԻ ՎԱՐՔ Ս. ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ

ՎԻՆԵՆԱ

1840ի տունները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 268, իրականութե 1—516: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26X16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 21X12: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԹ՝ ինքն գծաւոր միջակ հաստութեամբ ազդի քաղթ: ԿԱՋՄ՝ կիտակաշի թղթապատ ստաւարաքաղթ: ՀԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ՝ լուսնի, ԳՐԻՉ՝ ամսական մարդկայն: ԹԱՆԱՌ՝ գումարատե սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՈՒՄ՝ հւն. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տունները: ՏԵՆԴԻ՝ հաւանաբար

Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ Վեցամսական Հ. Միջառարե: ՅԵՆԱՏԱՆԿԱՐՈՒՄ՝ չուծի:

Մատենա է՝ Էջ 1. Վարդ արդոյ Կուսին Մարիամու ըստ Հայեցողութեան Աննայի Կատարինեայ Էմմէրիկի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Էջ 1. «Գլուխ Ա.» նախնիք սուրբ Կուսին Մարիամու, մատենութիւն, պատմեալ ի 27 Յունիսի, յամի 1819: Ջայն ամենայն, զորս տեսեալ էր իմ ի վերայ վարուց նախնեաց սրբոյ Կուսին Մարիամու՝ ի մանկութեան իմում, տեսի յայսմ գիշերի նոյնպէս որոշ ի կարգ ինչ պատկերաց...»: Գլուխ Ա.—ՃԺ:

Էջ 428. «Մասն երկրորդ: Պակասելով պատմութեան նամէրէրէի, ջանացաք ընուլ

զայն, համառօտեալ զպատմութիւն երանելի Մարիամու Ակրեւտացւոյ»: Գլուխ Ա.—Ե:

Էջ 457. «Մասն երրորդ: Մահ օրբոյ Կուսին յեփեսոս»: Գլուխ Ա.—ԺԴ:

Էջ 502. «Վախճան զործոյն, մեկնութիւն աշխարհացոյց տախտակին», որ դրուած է 504 եւ 505 էջերու միջեւ եւ խորագիրն է՝ «Սուրբ երկրի ի ժամանակս Յիսուսի Գրիտոսի»:

Էջ 505. «Յան(կ) զրոյն»:

2314

(Հիմ քիւ 32)

ԳԱՐՈՁ ՄԾՂՔԻ ՎՐԱՅ

ԱՆՅԱՅՏ

1850ի տսեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8, իջեցաւուծ 1—18: ՄԾՈՒԹԻՒՆ՝ 25-5X21: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 21X19: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻԻԹ՝ հիմ, միջակ հաստութեամբ զնգնած քաւալք: ԿԱՋՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ծաղկաբեր զտատան, ընդհանուրը լուս: ԳԻՐ՝ հիմ քիւ մը տգեղ շնագործ: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գոյն տաած սեւ: ՋԱՐԴՆԱԿ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 8ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տսեմները: ԳՐԻՑ՝ ամենօր: ՏԵՂԻ՝ ամբողջ: ՅԻՇԱՅԱԿՎԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Գարոզ մեղքի վրայ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ի՞նչ դժբախտ օրերու հասանք, ով սիրելի ժողովուրդ իմ, որ ասանկ պատկանելի ժողովքի մը առջին մարմնական դարձելի մեղքերու վրայ խօսելու ստիպվեր եմ...»: Վերջ՝ «Իայց թէ մտլլլ (պտտած) նորէն ան դարձելի մարմնոյդ հաճոյքը պիտի կատարենէ, գէթ տեղ մը գտիր, որ Աստուած քեզ հոն չտեսնայ»:

2315

(Հիմ քիւ 153 եւ 74)

ԴԱՍԱԳԻՐԳ ԳՐԱՀԱՇՈՒԻ

ՎԻՆՆԱՊ

1840ի տսեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 274, վերջինը կազմի կցուած: ՄԾՈՒԹԻՒՆ՝ 25-6X18: ՊՐԱԿ՝ մատիտով ճշմանկանած 59, բաց շատ ականի հիմ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւմ 20X9, լայն լուսամտէ մը ազատ քաւած է, որ ամբողջ էր բազմաթիւ սրբազարդութիւններ, յաւելումներ եւ աշխարհաբար լեզուով, մատիտով գրուած հարցումներ: ՏՈՂՔ՝ 25—30, շատ ամկամած: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ սղիտակ քաւալք: ԿԱՋՄ՝ կիտալաք, քաղաքայտ ստաւաքաւալք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գրեթէ ամեն քաւալք միմյնի ԹՂ. 162 կազմէն զանկան, բազմաթիւ սրբազարդութիւններով շատ տեղեր բնագործ խմբաբաժան: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴՆԱԿ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 48ա, 190բ, 213ա վարի մեծ մտքը, 218բ—220բ, 235բ—240բ, 244բ, 248բ—273: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840ի տսեմները: ԳՐԻՑ՝

Միջաբանած մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճան: ՅԻՇԱՅԱԿՎԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Դասագիրք Գրահաշուի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մասն առաջին: Յաղագս Հաշուի ամբողջական քանակութեանց, Ա. Հատուած. Ներածութիւն յառաջաւիդ: Համար 1: Իւրաքանչիւր իր ինքնուրոյն առեալ է մի միութիւն յիւրում տեսակէ...»:

ԹՂ. 2ա. «Մասն առաջին: Յաղագս

հաշուի ամբողջական քանակութեանց։ Գըլուի Առաջին. նախաշաւիչ ծանօթութիւն։ Համար 1. Զինչ է միութիւն եւ թիւ։ Իւրաքանչիւր իր ինքնուրոյն առեալ՝ է մի միութիւն, յիւրուստ տեսակի...։ Նախորդ քաղաքիմ աւելի մաքուր օրինակութիւնն է։ (Համար 1—12)։

Թշ. 9բ. ՎՄասն երկրորդ։ Յաղաքս յաւելման։ (Համար 13—18)։

Թշ. 12բ. ՎՄասն երրորդ։ Յաղաքս հանման։ (Համար 19—25)։

Թշ. 15բ. ՎՄասն չորրորդ։ Յաղաքս բազմապատկութեան։ (Համար 26—34)։

Թշ. 20բ. ՎՄասն հինգերորդ։ Յաղաքս բաժանման։ (Համար 35—45)։

Թշ. 27բ. ՎՄասն յօրրորդ (վեցերորդ)։ Յաղաքս հաշուի պլատեսակ թուոց, որք կարող են լինել նոյնատեսակ։ (Համար 46—51)։

Թշ. 31ա. ՎՄասն (առաջին) եօթներորդ։ Յաղաքս Գրահաշուի։ (Համար 52—70)։

Թշ. 43բ. ՎՄասն երկրորդ։ Յաղաքս հաշուի կոտորակեալ քանակութեանց։ (Համար 71—86)։

Թշ. 54բ. ՀՀատուած Բ.։ Յաղաքս յաւելման, հանման, բազմապատկութեան, բաժանման կոտորակեալ։ (Համար 87—94)։

Թշ. 61ա. ՀՀատուած Գ.։ Յաղաքս տասներորդական կոտորակեալ։ (Համար 95—106)։

Թշ. 68բ. ՀՀատուած Դ.։ Յաղաքս չորթայակալ կոտորակեալ։ (Համար 107—112)։

Թշ. 73բ. ՎՄասն երրորդ։ Յաղաքս հաշուի կարողութեանց եւ արմատոց։ ՀՀատուած Ա.։ Յաղաքս կարողութեանց եւ արմատոց առհասարակ։ (Համար 113—137)։

Թշ. 83բ. ՀՀատուած Բ.։ Յաղաքս ելուզանելոյ քառակուսի եւ խորանարդ արմատ՝ ի բաղադրեալ քանակութեանց ի մասնաւորի։ (Համար 138—154)։

Թշ. 97ա. ՀՀատուած Գ.։ Յաղաքս արմատական քանակութեանց եւ եղանակի հաշուադրութեան նոցա։ (Համար 155—169)։

Թշ. 106բ. ՎՄասն չորրորդ։ Յաղաքս համեմատութեան եւ այլ եւ այլ պարապողութեանց նոցա, որ պատահին ի զանազան հայրէ։ ՀՀատուած Ա.։ Յաղաքս բաղադրութեան։ (Համար 170—176)։

Թշ. 110բ. ՀՀատուած Բ.։ Յաղաքս համեմատութեանց։ (Համար 177—191)։

Թշ. 119բ. ՀՀատուած Գ.։ Յաղաքս պարզ կանոնի երից։ (Համար 192—199)։

Թշ. 125ա. ՀՀատուած Դ.։ Յաղաքս բաղադրեալ կանոնի համեմատութեան։ (Համար 200—206)։

Թշ. 133ա. ՀՀատուած Ե.։ Յաղաքս կանոնի ընկերութեան։ (Համար 207—208)։

Թշ. 135բ. ՎՄասն հինգերորդ։ Յաղաքս առաջին եւ երկրորդ աստիճանի հաւասարութեանց, եւ յաղաքս եղանակի լուծանելոյ զպէսպէս խնդիրս։ ՀՀատուած Ա.։ Յաղաքս հաւասարութեանց եւ յաղաքս լուծման նորա։ (Համար 209—215)։

Թշ. 143ա. ՀՀատուած Բ.։ Յաղաքս գրահաշուական խնդրոց եւ լուծմանց նոցա։ (Համար 216—219)։

Թշ. 150ա. ՀՀատուած Գ.։ խնդրոց, յորս են պէսպէս յոլով անծանօթ քանակութիւնք։ (Համար 220—223)։

Թշ. 155ա. Յաղաքս եղանակի լուծանելոյ զանորոյ խնդիրս։ (Համար 224—228)։

Թշ. 163ա. ՎՄասն եօթներորդ։ Յաղաքս յառաջատուութեանց եւ պէսպէս գործողութեանց նոցա։ ՀՀատուած Ա.։ Յաղաքս թուաբանական եւ երկրաչափական յառաջատուութեանց։ Յաղաքս յառաջատուութեանց առ հասարակ։ (Համար 229—247)։ Շատ տեղեր խորագիրներու համար բաց տեղեր քաղուած են։ Թշ. 173—177 սխալ տեղ կազմուած են, գրուած քլլալու էին Թշ. 170էն առաջ։

Թշ. 184բ. Յաղաքս զուգադրութեանց եւ փոխադրութեանց քանակութեանց։ (Համար 248—252)։

Թշ. 188բ. Յաղաքս երկրաչափական յառաջատուութեան։ (Համար 253—254)։

Թշ. 191բ. ՀՀատուած Բ.։ Յաղաքս նշանակեալ։ (Համար 255—271)։

Թշ. 203բ. ՀՀատուած Գ.։ Գործադրութիւն երկրաչափական յառաջատուութեանց եւ նշանակեալ առ ի լուծման զպէսպէս խնդիրս։ (Համար 272—275)։

Թշ. 208բ. ՀՀատուած Դ.։ Յաղաքս (տեղը բաց քաղուած) եւ գործողութեան նորա։ (Համար 276—283)։ Համար 284—288 թուրքերը պարապ քաղուած են։

Թշ. 221ա. ՀՀատուած Ե.։ Հաշիւ յա-

ռաջատուութեանց ի ձեռն նշանակաց» (Համար 289—296) :

Թղ. 229բ. «Հատուած Զ. : Յաղաքս գործածութեան յառաջատուութեանց ի վերայ ելուցման կարողութեանց» : (Համար 287—301) : Համար 302—304ի համար պարապ բուզքեր վերադառնաւ եմ :

Թղ. 241ա. «Հատուած Է. : Յաղաքս գումարի ինչ ինչ ըստ մասին, հունաւոր եւ ըստ մասին անհուն յառաջատուութեանց ուր

եւ ծանօթ տամք զանսահմանաւոր մեծութեանց եւ զանսահմանաւոր փոքրկութեանց» : (Համար 305—313, վերջինս սակայն չէ օրինակուած) :

ՄԱՆՈԹ ՌԻԹԻՆ

Ձեռագիրս, արքան կ'երեւի, իբրեւ մոխրագաղափար ծառայած է 1843ին Վրենս հրատարակուած Տէրադրեան Հ. Ղուկասի «Յոնահանաւորն Ուսողութիւն» տիպոգրաֆ գործին :

2316

(Հիմ քիւ 118 եւ 32)

ՍԷՆԻԷՐԻ Հ. ՊՈՂՈՍՒ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ Ի ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՕՐԷՆՍ

ԹՐԻԵՍՏ՝

ԺԸ դարու երկրորդ կէտ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 84: ՄԵՆՈԹԻՒՆ 25×20-6: ՊՐԱԿ՝ չիմ Ձեռագիրուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, ամբողջ էրբ, առանց լուսանկարի: ՏՈՂՔ՝ 48—48: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զօրաւոր, քարակ քաղաք: ԿԱՊ՝ կիսաւոր, քաղաքաւոր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ Էիւ մը պատուած է: ԳԻՐ՝ էիմ սգեղ շեղագիր: ԹԱՆԿ՝ գումարած, շաղախակի գայն առած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չիւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2ա, 9բ, 11ա վարք մեծ մտք, 11բ, 16բ, 17բ մեծ մտքով, 18բ, 21բ մեծ մտքով, 23բ, 25բ վարք կէտ, 27բ վարք կէտ, 28բ մեծ մտքով, 31ա վարք կէտ, 31բ, 33բ վարք կէտ, 47, 83բ մեծ մտքով, 84: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ զարաւ երկրորդ կէտ: ԳՐԻՑ՝ ամպտ, Միխայիլ Բարաբաճ մը: ՏԵՂ՝ գուցէ Թրիեստ: ԵԻՄԱՆԱԿԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չիւմ:

Մատենան է՝ Թղ. 3բ. «Կրթութիւն զրիստոնէի, ի զրիստոնէական օրէնս, բանք բարոյականք, հարկաւորք զարողաց ի գիտել, յառ զարողութիւն. հանեալ ի գործոց Հ. Պողոսի Սէնիէրի, որ ի յերրորդ հատորէ, ի յերիս մասն բաժանելոյ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2բ. «Կանոն զարողի. Ամենայն զարող զմի բնաբան ի հաստատել եւ ի ցուցանել է...» (կը տրուիմ 12 կամոններ) :

Թղ. 3բ. «Կանոն Գարողի. Զայն, բանն, ոճն, եղանակ ասիցն ատենի լինիցի եւ մի յառանձնականի եւ մասնաւորի...» :

Թղ. 4ա. «Վերայ լսելոյ զբանն Աստուծոյ. Մասն Ա. : (Բանք Ա—ԼԱ) :

Թղ. 48ա. «Վերայ անիրաւութեան, որ լինի Աստուծոյ, մահացու մեղօք. Մասն Բ. : (Բանք Ա—ԻԲ) :

Թղ. 63ա. «Վերայ անմտութեան նորին, որ Թողու զղարձն մամու մահուան: Մասն Գ. : (Բանք Ա—ԼԷ) :

2317

(Հիմ քիւ չուի)

ՀԱՌ Ի ՎԵՐԱՑ ՀՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԹ դարու սկիզբը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 9: ՄԵՆՈԹԻՒՆ 25×20-6: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×5×15: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զօրաւոր, միակ հաստաւորք քաղաք: ԿԱՊ՝ չուի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ չուր տեսած, քանակք մեծեւած: ԳԻՐ՝ մարգայն ճուղքի: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չիւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1—2, 9բ:

ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ զարաւ սկիզբներ: ԳՐԻՑ՝ համառաբար Միխայիլ Բարաբաճ մը: ՏԵՂ՝ ամպտ: ԵԻՄԱՆԱԿԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չիւմ:

Մատենան է՝ «Հառ ի վերայ Հպարտութեան» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «**Ջր**» առեւ վասն քոյ. Յովհ. 1.22: **Կաթր, Գողթաթ, կաթր, եւ զա-**

րիւնաշաղախ նիզակդ ի քեզ դարձո, զմէ՞
նորանեմ պանծացեալ ի քոյ բազկի կորո-
վութիւն եւ...»:

2318

(Հիմ քիւ չումի)

ՀՐԱՀԱՆԳ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԽԵՍՏ

1800էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 26, իբրեւյալած 1—88 միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X17: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
տիւն, բաժան է ամբողջ էջը առանց յաւանքման: ՏՈՂՔ՝ 40 կամ ավելի, կամ պակաս, շատ անկանոն:
ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հատտութեամբ կէտ
կոկոնած քաղք: ԿԱԶՄ՝ չումի, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քնդ-
հանձնարը լու: ԳԻՐ՝ սգեղ անցման ճեւղերը: ԹԱՆԱՔ՝
սքանաքն զարձան աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չիւմ:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1ա, 19բ, 21—26: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800էն
առաջ: ԳՐԻՑ՝ Շիւքիւրեան Հ. Անգրեւոսի գիրք է:
ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիխեստ: ՅԵՆԱԿԱՎԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՆԵՐ՝ չիւմ: —

Մատենան է՝ «Հրահանգ Թուարանու-
թեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «**Մանթութիւնք կարճ ի կարճոյ**
զմանաւորութեանց ինչ գործողութեանց
թուարանականաց ընդհանրապէս: Գումար
թուց: Զմանէ չունի՞ք հարկաւորութիւն
ինչ մանաւոր ծանօթութեանց, զի առ Հա-
սարակ միօրինակ լինի այս ընդ մանկայն
ազինս եւ ազգս...»:

Թղ. 1բ. «**Գումար այլանեռ թուցո՛ւ:**
Թղ. 2ա. «**Հանուան թուցո՛ւ:**
Թղ. 2ա. «**Հանուան այլանեռ թուցո՛ւ:**
Թղ. 2բ. «**Բազմապատկութիւն թուցո՛ւ:**
Թղ. 2բ. «**Բազմապատկութիւն այլանեռ**
թուց, այսինքն մարդոյն ընդ մասանցն
ունելոց ընդ իւր:
Թղ. 9ա. «**Բաժանուան թուցո՛ւ:**
Թղ. 9բ. «**Բաժանուան այլանեռ թուցո՛ւ:**
Թղ. 10ա. «**Մանթութիւնք թուարանա-**
կան կոտրակաց:
Թղ. 13ա. «**Գումար կոտրակաց:**
Թղ. 14ա. «**Հանուան կոտրակաց:**
Թղ. 15ա. «**Բազմապատկութիւն կոտ-**
րակաց:
Թղ. 18ա. «**Մանթութիւնք կոտրակի՞**
կոտրակ ընդ կոտրակաց:
Թղ. 20ա. «**Յաղազս կանոնաց գործա-**
ծական թուարանութեան»:

2319

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՍԵՂԱՆՈՑ

ՎԻԵՆՆԱ

1878

ԹՈՒՂԹՔ՝ 6: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X17: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաւր 20.5X18.5: ՏՈՂՔ՝ 28:
ՆԻԻԹ՝ գծաւոր, միջակ հատտութեամբ զնգնած
քաղք: ԿԱԶՄ՝ չումի, միայն կարաւած է: ՀԱՆԳԱՄ-
ԱՆՔ՝ քաղքը Քիչ մը շատ զնգնած, տեղ-տեղ մա-
տիւնով սքանաքնութեանք: ԳԻՐ՝ ճեւղեր յիշեցնող
շնչագիր: ԹԱՆԱՔ՝ զամառած աւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
հւմ. չիւմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4բ—6բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թղ.
4ա՝ «1878 Օգոստոս 16»: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԳՐԻՑ՝ առ-
յայտ, Միքիւրեան մը: ԵՆԱԿԱՎԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չիւմ: —

Մատենան է՝ «Կանոն Օրհնութեան Նոր
Սեղանոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «**Առաջի բեմին կացեալ. ԳՀ.**
Օրհնեալ Տէր մեր եւ փրկիչ... Սաղմ.
Համբարձի...»: Եկեղեցւոյ օման աղաք-
աւթիւնն է, ամփոփուած եւ համառո-
տաւած:

2320

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X19: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, կը բաժնէ գրեթէ ամբողջ էջը: ՑՈՂԹ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ հիմ, գորտաք, միջակ հաստաքեամբ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ, ամցմամբ հոտրգիր: ԹԱՆԹ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հւմ. չումի: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար, ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՑԵՂԻ՝ ամջայտ: ԹԵՄԱՅԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չլամ:

Թուղթս է՝ Թղ. 1ա. «Մուրբ եւ ուղարար վարդապետութիւն եկեղեցւոյն Հայոց այս է, յորոյ վերայ է խնդիրն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս է Աստուած ճշմարիտ եւ մարդ ճշմարիտ,

նոյն ինքն որդի մարդոյ եւ որդի Աստուծոյ, համապի ձոր ըստ Աստուածութեան եւ համապի մեզ ըստ մարդկութեան: Ուստի ասեմք ընդ դէմ նեստորի՝ մի բնութիւն փոխանակ մի անձնաւորութեան... Ասեմք եւ ընդ դէմ եւտիքի երկու բնութիւն անբաժանելի մի Քրիստոս ըստ մտաց արքոց Հայոց եւ Ժողովոց...»: Վերջ՝ «Արդ, վասն անխտիր պահելոյ միշտ զմերոյ դրեալսն մի ըստ միոյն եւ ի միոյ աւագանէ ծնեալ լուսաւորչեան որդիք եւ հայագէի հարազատ եղբարքս երդնումք եւ կնքեմք հաստատութեան յանուն ամենասուրբ Երրորդութեան եւ այսպէս ի տիպ արձանացուցանեմք»:

2321

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՃԱՇՈՑԻ

ԱՆՅԱՅՏ

1850էն ետ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 3: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26X19: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5X12.5: ՑՈՂԹ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ հիմ, գորտաք, միջակ հաստաքեամբ քուլք: ԿԱՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ, հարագայն հոտրգիր, խորագրեր բաւորգիր: ԹԱՆԹ՝ սեւ, խորագրերն ու սկզբատառերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հւմ. չումի: ԳԱՏԱԿ՝ Թղ. 3: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1850էն ետ: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՑԵՂԻ՝ ամջայտ: ԹԵՄԱՅԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չլամ:

Մատենան է՝ ձաւոցէ մը երկու թերթեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճարգալոյց Մննդեան Տեսնի մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ կատարի ի 24 Դեկտեմբերի»: Դրումն է Ժամատուր, Ընթերցուածն, Ալէլուիան եւ Աւետարանը: Վրան բազմաթիւ գրչափորներ եղած են:

Թղ. 2ա. Սարգիս Զորավարի Ծառաքօրումն ամետարանը, որում կը յայտարարէ կիրակի, Ժամատուրով, Ընթերցուածով, Ալէլուիան, իսկ Աւետարանի միտքն մէկ մտքը:

2322

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆԻԿ ԵԶՆԸԿԱՅ

ՎԻՆՆԱՊ

1870ի ատենները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16, իրականում 1—20: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X20: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ քրկնիւ, ամբողջ էջը կը բաժնէ: ՑՈՂԹ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ գծաւոր պարզ քուլք: ԿԱՄ՝ քղբայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հոգ 24-

գիր: ԹԱՆԹ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ հւմ. չումի: ԳԱՏԱԿ՝ Թղ. 11—16: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1870ի ատենները: ՑԵՂԻ՝ համաժամար Վիսնա: ԳՐԻՑ՝ ամջայտ: ԹԵՄԱՅԱՎԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Վկայութիւնք Ս. Գրոց առ Եղեհի, Իրքն. եիմ ծառայած է Վենետիկի 1867ի հրատարակութիւնը: Դեմ դիմաց դրուած են Եղեհի եւ Աստուածաշունչ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վի մանկութենէ մարդիկ ի խնամ չարի միտեալ են: Եղեհի 44. — Միտք մարդկան հաստատեալ են ի խնամ չարի ի մանկութենէ իւրմէ: Մենք. Ը. 21...:

2323

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆԱՍ

1850էն ետք

ԹՈՒԹԻՔՔ. 92: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 24X19-5: ՊՐԱԿՔ. 23: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միտեալ 20X18-5: ՏՈՂՔ. 31 ընդ-հանրապէս: Նիւթ՝ եիմ, զօրաւոր, միջակ հաստու-թեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ճօղգրի շատ ճիշտ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 24, 90թ. 92թ վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՉ՝ հա-ւանաւոր Միքայելեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաւոր Վիեն-նա: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Հրահանգք փոխադարձութեան, Հոգեբանութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճառ Բ. Յաղաքս աստուա-ծային ստորոգելեաց»: (Գլուխք Ա—Թ):

Թղ. 25ա. «Ճառ Երկրորդ: Յաղաքս մարդկային մտաց»: (Գլուխ Ա—Ե):

2324

(Հիմ քիւ չուցի)

ԺԱՄԱՆՈՒՏՔ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ԹՐԻԵՍՏ

ԺԼ դարաւ վերջերը

ԹԱՆԱԿ՝ 5: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 25X18-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. 21X18: ՏՈՂՔ՝ 26: Նիւթ՝ եիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չու-ցի: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ ընդհանրապէս լուս: ԳԻՐ՝ ճօղգրի: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկսած է ճերձուիլ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չուցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 5թ. վարի կէտը: ԺԱՄԱ-ՆԱԿ՝ ԺԼ դարաւ վերջերը: ԳՐԻՉ՝ հաւանաւոր Միք-այելեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաւոր Թրիեստ: ՅԵՆԱՅԱ-ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Որ ի Հօրէ առաքեցար Ժըր-յէլ...»:

Թղ. 2ա. եւ 2բ. «Որպէս յետ Աստու-ծաւոր Թաղաւորին Իսրայէլի եղեկիայ, յարոյց Աստուած զՅովսէփ որ զամենայն կռակաշունչութիւնս ի բաց ընկէց...»: Ժա-մանուտի քով, լուսանցի վրայ մշմ մը դրուած է, քէ չի կարդացուիր:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Ժամամուտք ըստ կարգի աւուրց պահոց, տօնից տէրու-նականաց եւ ամենայն սրբոց»:

2325

(Հիմ քիւ 66/Ա)

ՔԱՐՈՒԹԻՒՆ 1827ՏԷ ՀԱԼԱՏՈՒՄԸՆ ՀԻՔԻՒՍԱՅԻՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1870ի տանձմեքը

ԹՈՒԹԻՔՔ. 28: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 25-5X19: ԳՐՈՒ-ԹԻՒՆ. միտեալ, ամբողջ էջը քանած է, առանց լուսանցիներ: ՏՈՂՔ՝ շատ անկանոն: ԿԱՋՄ՝ քաղք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ շատ վարժ ճա-րագրի շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զուստած են ճերձուած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870ի տանձմեքը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաւոր Կ. Պոլիս: ԳՐԻՉ՝ Գաթրեան Է. Յովսէփ: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

88

Մատենան է՝ «Գաթօլիքէրի» 1827տէ
Հայաճումբն Հիքքիայէնէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 1ա. «Հայաճումբն պաշտանկընը»
Երլըն (1827ին) սոն կիւնլէրիստէ Դեկտեմ-
բեր պընտա Լիբանանը Հ. Օղոստինոս

Հէքիմեան վէ Հ. Դանիէլ Համալպալը Դա-
զարոսեան Պէյօղլունտա Գալաթ սէրայըն
Իթթիսալինտէ մէքթէպ ալմըլարատը.
Կիւնիւն պիւրիստէ ազլամ Իսթիւ չօճուզլար
ատէթլէրիսէ կէօրէ տուա Իբրէրքէն...»
Կը հառնի միջնիւ «Դեկտեմբեր Փազար էր-
թէսի 3»:

2326

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԱ—ԺԲ դար

ԹՈՒՂՔ՝ 1: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25×17: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
երկսիւն 17.5×6.5, իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 21:
ՆԻԻԹ՝ հիմ, դեղմած, միջակ հաստութեամբ քուլք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բնօրինակը լու: ԳԻՐ՝ անցման եր-
կաքաղք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ:
ԺԱՄԱՆԱՔ՝ ԺԱ—ԺԲ դար: ԳՐԻՉ՝ անցման: ՏԵՂԻ՝
անկայտ: ՄԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Հասակոտորս է՝ Պոկուած քուլք մը

մեռագիր տետրամեմ վը: Յովհաննէս Զ.
42—57 միսկ զիւրդ առէ, եթե ես յերկնից
իջի — Որ ուստ զմարմին իմ եւ ըմպէ զարիւն
իմ, նայ յիս բնակեացե. եւ ես»||, վարի
լուսամբքի վրայ դրուած եմ միւս Աւետա-
րամիջնարու հետ համաձայնութեամբ քիւն-
բը:

2327

(Հիմ քիւ 120)

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱՐԱՐԻ

ՎԻԵՆՆԱՔ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂՔ՝ 121, իջակութեամբ 1—232: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 25×21: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւն 20×15: ՏՈՂՔ՝
22: ՆԻԻԹ՝ հառաքակ աշակերտակամ տետրակի գծա-
ւոր քուլք: ԿԱՐՄ՝ կիւտալք, քաղաքատ տետրա-
քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ խեղճ ճարտգիր մը
եւ խեղճ շեղագիր մը, բայց ամբողջը մեղմուր գրուած:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, մերծծուած: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ:
ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Քղ. 1—4, 52ք—54ք, 56ա մեծ մտաւլ,
56բ—57բ, 114ա մեծ մտաւլ, 114բ—117բ, 120բ—121բ:
ԺԱՄԱՆԱՔ՝ ԺԹ դարու վերջերը: ՏԵՂԻ՝ հառաքա-
րաք Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ Միլիթարեան աշակերտ մը:
ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Գերականութիւն Գրա-
բար լեզուի»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 5ա. «Դաս Ա՝ Գերականութիւնը
իւնէ է եւ ջանի մաս ունի: Գերականու-
թիւնը ան լեզուական գիտութիւն է որ լեզու
մը իր յատուկ կանոններովն աղէկ Հառկնալ,
չիտակ խօսիլ, եւ ուղիղ գրել կը սորվեցը-
նէ...»:

Քղ. 55ա. «Յանկ Նիւթոց Ա. մասին»:

Քղ. 58ա. «Բ. Մաս: Համաձայնու-
թիւն»:

Քղ. 118ա. «Յանկ Նիւթոց Բ. Մաս»:

2328

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԵԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԿԱՐԳԻ

ՎԻԵՆՆԱՔ

1880ի տակնները

ԹՈՒՂՔ՝ 79: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 25×16.5: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտսիւն, 21×13: ՏՈՂՔ՝ 23: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր
հասարակ աշակերտակամ տետրակի քուլք: ԿԱՐՄ՝
քաղաքայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լու: ԳԻՐ՝ մօր

շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
հիմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Քղ. 1—2 78բ մեծ մտաւլ, 79,
ԺԱՄԱՆԱՔ՝ 1880ի տակնները: ՏԵՂԻ՝ հառաքարա-
ք Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ Միլիթարեաններ: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝

չումի, վերջաւորութեամ յաւաքեալ գրեալ է՝
«Միայն Աստուծոյ փառք»:

Մատենան է՝ «Մեկնութիւն խորհրդոյ
Սրբոյ Կարգին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Մասն Ա. Գլուխ Ա.» Վասն
պահանջելոյ ի վաւեր եւ յօրինաւոր ընդու-
նելութիւն խուզման Հերաց եւ եկեղեցական
կարգաց:

Թղ. 8բ. «Գլուխ Բ.» Վասն առաջին
կղերիկոսական խուզման Հերաց:

Թղ. 12ա. «Գլուխ Գ.» Վասն Կարդի եւ
Սեպի:

Թղ. 18ա. «Գլուխ Դ.» Վասն Փոքր
Կարգաց առանձինն:

Թղ. 28ա. «Գլուխ Ե.» Վասն սրբոյ
Կարգի Կիսաառկաւազութեան:

Թղ. 40ա. «Գլուխ Զ.» Վասն քահանա-
յապետական Կարգի Սարկաւազութեան:

Թղ. 49ա. «Գլուխ Է.» Վասն սրբոյ եւ
քահանայապետական Կարգի Երեցութեան:

2329

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆԻՔ ՎԱՍՆ ԿՈՒՍԱՆԱՑ ԵՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ՝

1792°

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28, իջեկալուած 1—53: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝
25X18-5: ՊՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 20X14:
ՏՈՂՔ՝ ամկառն: ՆԻԻԹ՝ հիմ միջակ հաստութեամբ
գորտաւոր քուլք: ԿԱՅՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բա-
ւակամ աղտոտած եւ քուլքներ ծայրերը վնասուած:
ԳԻՐ՝ ձեռքեր: ԹԱՆՔ՝ սեւ, բաւակամ տեղեր
մերծծուած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չումի: ԳՈՏԱՐԻ՝
Թղ. 1. 28ա վտրի կէտը, 28բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1792: ՏԵ-
ՂԻ՝ հաւաքաւոր Կ. Պոլիս: ԳՐԻՑ՝ ամլայտ: ՅԵՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Կանոն վասն Կուսանաց»
եւ Հաւաքածոյ, տնք վտրը: Հայատառ
քուլքներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Կանոն յաղագս կուսանաց եւ
այլոց բարեպէս կենցաղավարելոյ: 1792,
Ապրէլի 15: Կանոնլարա պաշլաւազտան էվէլ
էփրիտա սուրբ խաչելութիւնու զարլուհա
գոյուկ 5 Ողղոյն...» կը յաջորդեն 17 կա-
ռններ:

Թղ. 6բ. «Մտածական տիւնեանն Հի-
յանէթլիս իշխն գոսատան գոսայա օրինակ
սիգէ»:

Թղ. 7ա. «Որ սիրէ գեղբայր իւր, ի լոյս
բնակի եւ զայթակղութիւն չիք ի նմա...»:

Թղ. 7բ. «Վասն պահոց զարոզ վէ նա-
սիհէթ փէհրիզ վէ օրուս իշխն, եւ պահեալ
զգոսառն տիւ...»:

Թղ. 10բ. «Տրէի իջ եւ Դեկտէմբերի 4:
Վկայաբանութիւն սրբուհոյ Վառվառէ,
Գրիստոսուն ճէրիէսի սրբուհի Վարվարեա
պիր պիգիր զգրուր...»:

Թղ. 13ա. «Աստուածածինին խնճը
հրաւըը, Նոր Դանճ գիրքինտէ պու պատմու-
թիւնու նաջլ էտէր...»:

Թղ. 18ա. «Քաղոց է. եւ Դեկտէմբերի
15: Տօն է Յակոբայ Մժրնայ հայրապետին,
Սուրբ Յակոբ հայրապետ Լուսաւորիչ աթա-
մարգըն հալաւը օղու իտի...»:

Թղ. 27ա. «Յաւելուած աղօթից»:

2330

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԻՔԵՐԷՆ

ԱՆՅԱՏՏ

1840ի ատեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 74: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 25X18: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միտքիւ 19X10-5: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորտաւոր,
հաստակեկ քուլք: ԿԱՅՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ աք-
տաժիմ քուլքները աղտոտած, ընդհանուրը լուս: ԳԻՐ՝

ձեռքեր: ԹԱՆՔ՝ սեւ, սկսած է մերծծուիլ: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԳՈՏԱՐԻ՝ Թղ. 73բ—74բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1840ի ատեմները: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ԳՐԻՑ՝
ամլայտ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Աղօթագիրք հայտատա
բուքներէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մասպա՛ տուլա՛ր Յանուն

Հօր, Հայր մեր, Սա փէտէրիմիդ, քի սէմա-
տէ սին... Ողջոյն Գեղ, Շնորհակալութեան
աղօթք, Պաշտպան Հրեշտակ...»:

Թղ. 2բ. Պատարագի աղօթքնէն՝
Ժամա կիրտիյինէ... եւն, օրըստօրնայ
աղօթքնէն:

2331

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱԼՈՑ

ՎԻՆՆԱ կամ ԹՐԻՆՍ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24-6X18-8: ՊՐԱԿ՝
միւսի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ 20X18: ՑՈՂՔ՝ 38:
ՆԻԻԹ՝ լին, գորտար, միւսի հաստութեամբ քաւք:
ԿԱՐՄ՝ չումի, միւսի կարտած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ տը-
տաքի քաւքնէն աղտոտած է: Կառուած: Գիր՝
ամգամն մօտքն: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ, երաւագործնէն ու
սկզբնատառնէն կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ:
ԴԱՑԱՐԿ՝ Թղ. 1, 12ա վարի կէտ, 12բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԸ դարաւ կամ ԺԹի սկիզբնէն: ՑԵՂԻ՝ Թրիստ
կամ Վիեննա: Գրիջ՝ շատ հաւանորէն Միքայելի
մը: ՆԱՆԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կանոն ծայրա-

դոյն դասգան եւ Վարդապետական իշխա-
նութիւն տալոյ աշակերտացն սպասաւորել
բարոգութեան բանին, որոյ այս է արարո-
ղութիւն ըստ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Զարդարեն զգասգանն եւ
դնեն ի սեղանն... Ընթերցուածները միայն
նշանակովի դրուած են»: Ա. Աստիճան՝ Եա,
Բ՝ Եբ, Գ՝ Եա, Դ՝ Եա, Ե՝ Եբ, Զ՝ Եբ, Է՝ Եա,
Ը՝ Եբ, Թ՝ Եբ, Ժ՝ Եա:

2332

(Հիմ քիւ 43 Ա.)

ՍԿՁՐՈՒՆՔ ԳՐԱՀԱՇՇՈՒԻ

ՎԻՆՆԱ՞

1840ական տարիներում

ԹՈՒՂԹՔ՝ 38: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24-6X19-6: ՊՐԱԿ՝
Ա—, Ը— չեն ճշմանաւոր: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ
17X7, աղտո քաւքած է լայն լուսանցք մը: ՑՈՂՔ՝
30 ընդհանրապէս: ՆԻԻԹ՝ ինն, երաւար, միւսի հա-
տաքնով քաւք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
ընդհանրապէս լուս: Գիր՝ մօտքն, մեծ մօտքն:
ԹԱՄԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1840ական տարիներում: Գրիջ՝ ամենաճշ: Միքայելի
մը: ՑԵՂԻ՝ հաւանորէն վիեննա: ՅԻՇԱՆԱ-
ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Ողջորէն Գը-
րահալուի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գրուի Ա.: Գրահալու՝ որ ըստ
Արարացի բարբառոյ ինճէպը կամ ինճէպը է

լսի, է ընդհանուր իմն թուարանութիւն՝ որ
ի վերացեալն խօսի զթուոց եւ գրանակու-
թեանց նշանադրաւ տառից...»: (1—17):

Թղ. 3ա. «Գրուի Բ.: Յաղաք վերծա-
նութեան, յաւելման, բարձման, բազմա-
պատկութեան եւ բաժանման»: (18—35):

Թղ. 12ա. «Գրուի Գ.: Յաղաք դոմա-
րի, բարձման, բազմապատկութեան եւ
բաժանման»: (36—44):

Թղ. 16ա. «Գրուի Դ.: Յաղաք կարո-
ղութեան»: (45—48 միւսի մշտնապէս են,
մնացած մասերում մէջ շարունակական քի-
ւր ընդհատած է):

Թղ. 34ա. «Յաղաք հաւասարութեան»:

2333

(Հիմ թիւ չունի)

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԻՐԱՐԵՆԱ ՄԻՆԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ, Գ. ՕՐԻՄԱԿ, 1711

ՎԻՆԵՆԱ

1810-ին հոտ

ԹԻՒՂԹԻՔ՝ 72, իջեցեալստե 1—141: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 25×16: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմարտութե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբան 20×11-5: ՏՈՂԻՔ՝ 21: ՆԻՒԹ՝ հասկնիկ, ալ շատ հիմ գծաւոր քուլք, լուսամտէնքը քաշաւան եմ կարմիր գլանով: ԿԱՅՄ՝ կիսալոք, քըզ-քաղաւտ ստաւորաքուլք, վրան պիտակ մը՝ «ՄԱՀ-ՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԻՐԱՐԵՆԱ ՄԻՆԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ, Գ. ՕՐԻՄԱԿ, 1711»:

բաւական հոտ: ԳՐԻՔ՝ հաւանաբար վիճակայի ՄԻՒՔ-քարեան մը: ՏԵՂԻՔ՝ հաւանաբար վիճակ: ՅԻՇԱՆ-ՏԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ չիմ:

Մատենան է՝ «Սահմանադրութիւն Միւթարեան Միւթարեան», ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ Գ. ՕՐԻՄԱԿ, 1711»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒ 2414 Զեռաբարիմ հետ մայի, տնտանի:

2334

(Հիմ թիւ չունի)

ԳԻՐԻՔ ՇՆՈՐԱՆՈՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁՆԵՐՈՒ

ՎԻՆԵՆԱ

1904—1949

ԹԻՒՂԹԻՔ՝ 487: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 24-7×20: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմարտութե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաբան 20-5×14-5 ընդհանրապէս: ՏՈՂԻՔ՝ միմէն 25: ՆԻՒԹ՝ գծաւոր, միջեկ հաստաւորաբար դիմաւոր քուլք: ԿԱՅՄ՝ կիս-շեղաւտ, լոքաւորիկ ստաւորաքուլք, առաջին կողմի վրայ տարբեր գորգ մը, չորս կռակեղաքարի, որոնցմէն երկուսը կը պակսին: Նայեցիսի կռակեղաքարի եղան եմ հաւաքեալի կողմի վրայ, մտաւոր եմ պիտակ միմ: Ճըճ-շուստով կռակեղաքարի դրոշմութե է՝ «Ստանաւորք եւ ճառք»: ԿԱՅՄ՝ գործածութեմէն բաւական մտաւոր է, կողմը սկսած է ճակտիկ, կազմէն բարձր-վիմ ճշմարտութե եւ վնասութե եմ թ. 23, 265, 266: ԳԻՐԻՔ՝ բարձր ալ հոր շեղաքարի: ԹԱՆԻՔ՝ սու: ԶԱՐԻՒՆԻՔ՝ եւ: չունի: ԿԱՅՄ՝ 1ք—2ք, 22, 24ա, 81ք, 44ք, 46ք—47ք, 49ք, 74ք, 119ա, 121ք—122ք, 124ք, 141ք, 161ք, 187, 188ա—189ա, 206ա, 207ք, 220, 305—437: ԺԱՄՄԱՆ՝ 1904—1949: ՏԵՂԻՔ՝ վիճակ: ԳՐԻՔ՝ տեւեմ հեղինակ իր գրքովը օրինակեմ է, ՄԻՒՔ-քարեան կղերականքի աշակերտներ: ՅԻՇԱՆ-ՏԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ չիմ:

մաւոր, կամ մաւորաւ հաւաքում է: Կը դը-մեմ հեղինակներու կարգով, փակագծի մէջ տարբեր իր բնայքը: Եթէ փակագծի մէջ տարբեր բան չէ ճշմարտութե, գրաբար չա-փակեմ-տաւորաւ է:

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ

Վարդանեան Եղ. Արիստակէս, Թ. 3ա (1904), 6ա (1905), 7ա (1905), 9ա (1906), 14ա (1908), 20ք (1907), 24ք (1907), 26ք (1907), 33ա (1907), 41ա (1909):

Հապոգեան Եղ. Մարոպ, Թ. 4ա (1905):

Տէր Մարգարեան Եղ. Յովսէփ, Թ. 5ա (1905), 8ա (1906, աշխարհաբար), 12ա (1906), 13ա (1906, աշխ.), 15ք (1906, աշխ.), 23ա (1907), 25ք (1907, աշխ.), 35ա (1907), 36ա (1908, աշխ.), 37ա (1908, աշխ.), 38ա (1908), 39ա (1908 աշխ.), 42ա (1909, աշխ.), 45ա (1909), 50ա (1910, աշխ.), 51ա (1910):

Եղիայեան Եղ. Սրայկոն, Թ. 10ա (1906, աշխ., արձակ), 16ք (1906, փրամ-սերէմ, արձակ), 43ա (1908, արձակ):

Մատենան է՝ Թ. 1ա. «Ստանաւորք եւ ճառք»: Վիճակ Միւթարեան Վարժարան, 1906 (սրբագրութե՝ 4): ՄԻՒՔ-քարեան կղերականքի աշակերտներու, գամեման առիթմե-րով իրենց վերակեցումները շնորհաւորելու համար գրած-կարդացած չափակեմ-տաւ-

Մատիկեան Եղ. Աղեքսանդր, Թղ. 19ա (1906, արձակ), 28ա (1907, աշխ., արձակ) :

Սրապեան Արշաւիր Եղ. Մովսէս, Թղ. 30բ (1907, գերմաներէն), 32ա (1907), 52ա (1910), 54ա (1910, արձակ), 60ա (1911), 64ա (1911), 68ա (1911, ֆրանսերէն, արձակ), 75ա (1912, լատիներէն, արձակ), 76ա (1912, գերմաներէն, արձակ) :

Մալճեան-Մալճեան Եղ. Փիլիպպոս, Թղ. 34ա (1907), 53ա (1910), 61ա (1911), 67ա (1911), 70ա (1912, աշխ., արձակ), 80ա (1912), 87ա (1913, աշխ., արձակ) :

Տէր Թովմասեան Պետրոս Եղ. Մուշեղ, Թղ. 48ա (1910), 57ա (1911) :

Ագեան Եղ. Իգնատիոս, Թղ. 56բ (1910), 59ա (1911, արձակ), 65ա (1911, արձակ), 66ա (1911, արձակ), 82բ (1912), 85բ (1913, արձակ) :

Ինգլիզեան Եղ. Գրիգոր, Թղ. 58ա (1911), 62ա (1911), 71ա (1912), 71բ (1912), 72բ (1912), 77բ (1912), 79ա (1912), 81ա (1912), 84ա (1913), 86ա (1913), 90ա (1913), 91ա (1913), 93ա (1914), 97ա (1914, աշխ.), 101ա (1914), 113ա (1916) :

Խեռայեան Եղ. Ղեւոնդ, Թղ. 63ա (1911), 69ա (1912) :

Կոզեան Եղ. Սահակ, Թղ. 84բ (1913), 89ա (1913), 92ա (1914), 96ա (1914), 98ա (1914, աշխ., արձակ), 100ա (1914, արձակ), 114ա և բ (1916, արձ.), 117բ (1916), 123բ (1916, արձակ) :

Ոսկեան Եղ. Համադաս, Թղ. 94ա (1914, գերմաներէն), 95ա (1914, արձակ), 99ա (1914, աշխ.), 103ա (1914), 104ա (1914), 105ա (1915), 109ա (1915, աշխ.), 110ա (1915), 119բ (1916, աշխ., արձակ), 123ա (1916, աշխ.), 131ա (1917), 134ա (1917, արձակ), 135ա (1917), 136ա (1917), 136բ (1917, արձակ), 137ա (1917, արձակ), 137բ (1917), 138բ (1918, արձակ), 142ա (1918), 143ա (1918), 143բ (1918), 144ա (1918), 144բ (1918), 145ա (1919) :

Նորպարոնեան Եղ. Յովհաննէս, Թղ. 102ա (1914), 107ա (1915, աշխ.), 111ա (1915), 127ա (1916), 129ա (1916), 133ա (1917) :

Մովսիսեան Եղ. Ղեւոնդ, Թղ. 106ա (1915), 108ա (1915, գերմաներէն, արձակ), 112ա (1916), 115բ, (1916, աշխ.) :

Տէր Ստեփանեան Յարութիւն Եղ. Թովմաս, Թղ. 116բ (1916, ֆրանսերէն, արձակ) :

Պօղոսեան Եղ. Նիքիմ, Թղ. 125ա (1916), 128ա (1916), 128ա (1916), 130ա (1917), 131բ (1917, գերմաներէն), 146բ (1919), 148բ (1919), 149բ (1920), 150ա (1920), 150բ (1920), 152ա (1920), 153ա (1920), 154ա (1920), 154բ (1920, գերմաներէն, արձակ), 155ա (1920), 158ա (1920), 158բ (1920), 160ա (1920), 162ա (1920), 164ա (1921), 165ա (1921), 168ա (1921), 168բ (1921) :

Աւետեան Յակոբ, Թղ. 139ա (1918), Գոսեան Եղ. Ռաֆայէլ, Թղ. 140ա (1918, յաւարէն, արձակ) :

Ինգլիզեան Եղ. Վահան, Թղ. 140բ (1918, գերմաներէն, արձակ), 145բ (1919), 156ա (1920, աշխ.), 157ա (1920, արձակ), 159ա (1920), 161բ (1920, գերմաներէն, արձակ), 163բ (1921), 166ա (1921, գերմաներէն, արձակ) :

Աւետեան Մինաս, Թղ. 147բ (1919),
Լէնկէլեան Աւարոն, Թղ. 161ա (1920, ֆրանսերէն, արձակ) :

Մանեան-Մանուկեան Յովսէփ Եղ. Գրիգորիոս, Թղ. 169բ (1921), 170ա (1922), 183բ (1922), 185բ (1924) :

Թորոսեան Յակոբ Եղ. Նիքիմ, Թղ. 170բ (1922), 171բ (1922), 172ա (1922), 173ա (1923), 173բ (1923), 174բ (1923), 176ա (1923), 176ա (1923), 176բ (1923), 177ա (1923), 178ա (1924), 179ա (1924, աշխ.), 179բ (1924), 182բ (1924), 186բ (1924, աշխ.) :

Գարամաշեան Ալֆրէտ Եղ. Աթանաս, Թղ. 180ա (1924, աշխ.), 200ա (1927, աշխ., արձակ) :

Տերմոյեան Եղ. Կարապետ, Թղ. 181ա (1924, արձակ), 182ա (1924, լատիներէն, արձակ) :

Խրլլազեան Եղ. Անդրէաս, Թղ. 184ա (1924, ֆրանսերէն, արձակ), 191բ (1926, աշխ.), 208ա (1928, աշխ.) :

Հէպոյեան Վահան Եղ. Գրիգոր, Թղ. 187ա (1925), 192բ (1926), 196ա (1926), 198ա (1926), 199ա (1927), 200բ (1927), 209բ (1928), 210ա (1928), 212բ (1929), 214բ (1929), 221ա (1931), 222ա (1931), 224ա (1931), 227բ (1931), 230ա (1931), 234բ (1932) :

Խըրլազեան Խոսն Եղ. (Հ.) Աւետիս, Թղ. 189բ (1925, աշխ., արձակ), 183բ (1926, աշխ. արձակ), 202ա (1927, գերմաներէն, արձակ), 213բ (1928, գերմաներէն, արձակ), 237ա (1933, աշխ.), 298բ (1948, աշխ.), 300ա (1948, աշխ.), 301ա (1948, աշխ.), 302ա (1948, աշխ.), 303ա (1948, աշխ.), 304ա (1949, աշխ.).

Աբեան Ալպէր Եղ. (Հ.) Միքայէլ, Թղ. 189բ (1925, աշխ., արձակ), 193բ (1926, աշխ., արձակ), 203բ (1927, արձակ), 235բ (1932), 236բ (1932), 238ա (1933, գերմաներէն, արձակ), 239ա (1933, արձակ), 242ա (1934), 243ա (1934, գերմաներէն, պաշտօն, արձակ), 282ա (1941, աշխ.).

Զարբիւեան Դէորդ, Թղ. 189բ (1925, աշխ., արձակ):

Խըրլազեան Նազար, Թղ. 189բ (1925, աշխ., արձակ):

Նարկէսեան Յակոբ Եղ. Յովսէփէս, Թղ. 190բ (1925, աշխ., արձակ), 194բ (1926, աշխ., արձակ), 197ա (1927, աշխ.), 204բ (1927, աշխ.), 206բ (1927, աշխ.), 215բ (1928, աշխ.), 216բ (1929, աշխ.), 217բ (1929, աշխ.), 223ա (1931, արեւելահայերէն), 226ա (1931), 229ա (1931, գերմաներէն), 231ա (1932), 232 (1932, արեւելահայերէն), 234ա (1932):

Բասմաեան Արթիւր, Թղ. 203ա (1927, աշխ., արձակ):

Փէստիլեան Օննիկ, Թղ. 203ա (1927, աշխ., արձակ):

Իսկէնտէրեան Վրէժն Եղ. Դանիէլ, Թղ. 203ա (1927, աշխ., արձակ), 219ա (1930, աշխ., արձակ):

Աւետիգեան Անտոն, Թղ. 203ա (1927, աշխ., արձակ):

Ֆէյէր Լատիսլաւոս Եղ. Աղեքսանդր, Թղ. 211բ (1928, աշխ., արձակ), 218բ (1930, գերմաներէն, արձակ), 225ա (1931, հունգարերէն), 233ա (1932, գերմաներէն, արձակ):

Ղաքարեան Գաբրիէլ Եղ. Մեսրոպ, Թղ. 238բ (1933), 241ա (1933), 244ա (1934, արձակ), 247ա (1934), 251բ (1935), 253ա (1935), 256ա (1935, աշխ., արձակ), 257ա (1935):

Աբշարունի Յակոբ, Թղ. 240ա (1933, արձակ):

Գոյրիկեան Գրիգոր Եղ. Գաբրիէլ, Թղ. 240ա (1933, արձակ), 247բ (1934, արձակ),

261ա (1936, աշխ., արձակ), 262բ (1938), 268բ (1939), 270ա (1939), 271ա (1940), 272ա (1940), 277ա (1940, լատիներէն, արձակ), 278ա (1940), 279ա (1941), 283ա (1941), 286ա (1941):

Տօնիկեան Յովսէփէս, Թղ. 240ա (1933, արձակ), 248ա (1934, ֆրանսերէն, արձակ):

Սեզուլեան Լատիսլաւոս Եղ. Օգոստոնոս, Թղ. 240ա (1933, արձակ), 247բ (1934, արձակ), 249ա (1934, արձակ), 255բ (1935, արձակ), 275ա (1940, աշխ.), 276ա (1940), 281ա (1941, աշխ.):

Ուզունեան Միհրան, Թղ. 240ա (1933, արձակ), 247բ (1934, արձակ):

Պոսոցեան Տօմի, Թղ. 240ա (1933, արձակ), 247բ (1934, արձակ):

Բոկտանովիչ Լեւոն, Թղ. 241բ (1933, աշխ., արձակ):

Սարաֆեան Եղ. Աղեքսանդր, Թղ. 243բ (1934, ռուսերէն), 246ա (1934, գերմաներէն, արձակ), 252ա (1935, գերմաներէն, արձակ):

Պօճէլեան Եղ. Արիստակէս, Թղ. 245ա (1934, արձակ), 250բ (1934, աշխ.), 251ա (1934, բուրժուէր, արձակ), 253բ (1935), 254ա (1935), 257բ (1936), 258բ (1936), 259ա (1936), 260ա (1936), 263բ (1938, գերմաներէն, արձակ), 264ա (1938, ֆրանսերէն, արձակ), 273ա (1940, գերմաներէն), 274ա (1940, աշխ.):

Կրասնիցզի Եղ. Թադէոս, Թղ. 250ա (1934, գերմաներէն: արձակ), 275ա (1940), լեհերէն):

Հաճաք Խոռար, Թղ. 255ա (1935, ֆրանսերէն, արձակ):

Վարդերեսեան Գալուստ, Թղ. 261բ (1936, աշխ., արձակ):

Մօրից Դոմինիկոս Եղ. Կղեմէս, Թղ. 264բ (1939, ռուսմաներէն, արձակ), 265ա (1939, հունգարերէն), 290բ (1944), 292բ (1944), 293ա (1944), 294ա (1945), 295ա (1945, աշխ.), 296ա (1945), 296բ (1945), 297բ (1945):

Ջէնկինեան Յակոբ, Թղ. 266ա (1937, աշխ., արձակ):

Գիւրգեան Յարութիւն Եղ. Մանուէլ, Թղ. 266բ (1937, աշխ., արձակ), 267ա (1938, աշխ., արձակ), 275բ (1940, գերմաներէն, արձակ):

Տելսեան Անտոն, Թղ. 269բ (1939,

փրանսերէն, արձակ), 276բ (1940, փրանսերէն, արձակ), 277բ (1940, լատիններէն, արձակ), 280բ (1940, փրանսերէն, արձակ), 287բ (1942):

Գարադշանեան Գէորգ Նշ. Կոմիտաս, Թղ. 280ա (1941, քուրճերէն, արձակ),

284ա (1941), 287ա (1942, աշխ.), 288բ (1943), 289բ (1943), 291բ (1944):

Տէր Մկրտիչեան Փիլիպպոս, Թղ. 284բ (1941, գերմաներէն, արձակ):

Դաւիթեան Բազարատ, Թղ. 285ա (1941, արձակ):

2335

(Հիմ քիւ չունի)

ՎԱՀԱԳՆ — ԹԱՏԵՐԱԽԱՂ

ՎԻՆՆԵԱ

1880ի տոնմները

Թոմշօֆ՝ 88: ՄեծՈւթիտի՝ 25X18: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ սիտսիւմ 21X18: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻՒԹ՝ գծաւոր հասարակ քաղք: ԿԱՁՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութիւնէ բաւական իւզոտած աւ վընտաւած: ԳԻՐ՝ հիմ չեղազգր: ԹԱՆԱԿ՝ գումատած սեւ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880ի տոնմները: ՏԵՂԻ՝ հաւաքաբար վիճման: ԳԻՐԻ՝ Միեքտեան մը: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ ՄԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Վահագն», քաւերգութիւն մը չորս արարով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Վահագն, Անձինք»:

Պարսկէ՝ Դարեհ Ա. Վաւարեան, արքայ. Շմերա երկրորդ, որդի արքայի 15 ամաց. Ջոտիրոս (Յոյն), Հին զօրավար Պարսից. Ոմիսա, պարսիկ, քաղ զօրավար Պարսից. Դատարսիս, Հայ, զօրավար Պարսից. Միհրաբուզան, Սենեկապետ արքայի. Ղազան, Ուտիկան արքայի, այր դաժան:

Հայք՝ Վահագն, Հայոց զօրավար եւ առաջնորդ դիւցազն. Արաւան, որդի Վահագնի 19 ամաց. Կայծակ, զինակիր Վահագնի, այր արազ, որդի Մանտոգմարի. Հայկ, զօրակաւ ոմն. Դատարսիս, զօրավար փախաւական առ Վահագն. Մատոգմար, Հովիւ Եփր 85 ամաց. Գոռակ, որդի Հովիւի, պատանի կայտառոյ:

Թղ. 1բ. ՎԱ. Արարուած: Հոս կը ներկայացուի Դարեհ յաղթական Բաբելոնի պալատին մէջ, առ ժամանակը, երբ Վահագն Դատարսիսին յաղթած՝ Ասորիք կ'առաջատակէր, որուն դէմ Դարեհ զԴատարսիս ետ կոչել տալով, զՈմիսան կը խրկէ. այս միջոցին Դատարսիս իբր խոհեմաբար վարուելով ինքնահրաման բանակը թող տուած

Ջոպիրոսին կը ներկայանայ Թազաւորը խաղաղութեան յորդորելով, որուն Դարեհ Հ'անսպէն գատ զինքն իբր կաշարաբեկ կը մերժէ, առոր վրայ Դատարսիս սրտաբեկ առ Վահագն կը դիմէ (Բ. Արարուածին մէջ): Ոմիսա զՂազան առած խրոխտալով Հայոց վրայ կը դիմէ, զՎահագն ողջ ողջ Դարեհին բերելու խոտմամբ: Տեսիլք Ա—Ժ:

Թղ. 10ա. ՎԱ. Արարուած: Վահագն Ասորոց երկիրը բանակ դրած, զԴատարսիս, որ իրեն կը դիմէ, մեծանձնութեամբ կ'ընդունի, անկէ հաւատարմութեան երդում ընդունելով: Հոս կու գայ նաեւ Ղազան Պարսից բանակին կողմանէ իբր հրեշտակ, որ հազիւ հաջ կրնայ պրծիլ, Դատարսիս եւ Ղազան իրարու հետ կը տեսնուին: Վահագն Պարսից դէմ դնելու համար Հայոց ճառ մը կը խօսի եւ պատերազմին սկիզբը կ'ըլլայ: Տեսիլք Ա—Ժ:

Թղ. 16բ. ՎԲ. Արարուած: Վահագն ժայռերու վրայ կը Թափառի ուր հովուի մը հետ տեսնուելէն ետքը զԿայծակ փնտրելու կ'երթայ եւ զինքը նոյն տեղը Ոմիսային հետ կռուի մէջ կը դանէ: Երկուքը զՈմիսան, խաղաղութիւն ընելու պայմանաւ կ'արձակեն. հոս Վահագն Կայծակէն իւր Արաւան որդւոյն եւ Դատարսիսին աներեւոյթ ըլլալը կ'իմանայ, բայց բան մը չկարենալով ընել՝ դուրս ելլելէն յառաջ Եփր հովուէն անոր եւ իւր որդւոյն դերի ինչալը կը լսէ, որուն վրայ դուրս կ'ելլէ. քիչ մ'եաքը Հայ զօրակաւ մը թղթով Ոմիսայէն խրկուած նոյն տեղը Կայծակին կը հանդիպի, որն որ նոյն Թուղթը կարգալէն ետքը կը պատուէ, առոր վրայ Վահագն կը հասնի, եղածը կ'իմանայ եւ

խիտ պատասխան մը նոյն անձին ձեռքը կը խրկէ. (Վահագն Ղազանին գլուխը կը բերէ) վերջապէս զորդին ազատելու մտք ամէնքը ծպտեալ Պարսկաստան կը դիմեն: (Դ. Արարուածին մէջ): Տեսիլք Ա—ԺԵ:

Թղ. 25ա. Վարարուած Դ. Դարեհ Բաբելոնի պալատը Ոմիայէն յաղթութեան լուրը կ'ընդունի, գերի ինկած Արաւանը

որդւոյ կարգը կը դառն, զԳոռակ եւ զԺեռունին պալատան ծառայութեան կ'ընդունի, Վահագն ծպտեալ արքունիք կը մտնէ, զԱրաւան, զԳոռակ եւ զԺեռունի առած անբեւոյթ կ'ըլլայ, բայց չի մ'եղար Դարեհին առջեւ իւր ով բլլայն եւ ինչ բբած ըլլալը կը յայտնէ, եւ վերջապէս դաշինք զնկելով տեսարանը կը լմնայ: Տեսիլք Ա—ԻԲ:

2336

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՅԱՊԻՐԻՔ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1889—1913

ԹՈՒՂԹ. 128: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ. 25X20.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միտեւմ, լուսամբ չէ քաղաւթ, շատ ամկամոն: ՏՈՂԹ. շատ ամկամոն: ՆԻՒԹ. գծաւոր եռաւորակ աշակերտակած տնորակի քաղաք: ԿԱՋՄ. եռտո քաղաք մը: ՀԱՆԳՍԱՐԱՔ. լու: ԳԻՐ. շեղագիր: ԹԱՆԱՔ. տն, տեղ-տեղ ծածկաւ քիւմնք կտր-միրով: ԶԱՐԴԱՐԱՐԱՔ. եւմ. չկան: ԴԱՏԱՐԱՔ. Թղ. 1—20, Թղ. 21բ—60բ բայք ք. կռքմբք, ճաւ—ճաւ, 63բ. 67—128: ԺԱՄԱՆԱԿ. 1889—1913: ՏԵԻՒՎ. վիւթ-նոս: ԳՐԻՑ. Միթքաւեմնք: ԵՄԵՆԱԿԱՐԱՆ. չումի:

Մատենան է՝ 1889—1913ի շրջանին Վիեննա Միթքարեան Կղերանոցի մէջ գտնուած աշակերտներու Մենդեան կամ Մկրտութեան վկայականներու օրինակութիւնը:

ԲՈՎԱՆԻՄԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 21ա. «Յովհաննէս որդի Զէնթէյան Մահտեսի Կղեմայ եւ Տիրուհոյ Իգմիրեան, մկրտեցաւ եւ դրոշմեցաւ ի Պետրոս Վրդպետէ Պաղտատարեան...»:

Կը բովանդակէ յաջորդ տնային Մկրտութեան վկայականը. Թղ. 21ա՝ Զէնթէյան Յովհաննէս, 22ա՝ Հարենեան Վիլէն, 23ա՝ Լուսաշիթի Յովհաննէս, 24ա՝ Պապաճանեան Գրիգոր, 25ա՝ Դամպուրեան Բօլ, 26ա՝ Դաշմայեան Վարդան—Միրան, 27ա՝ Բէնէնեան Յովհաննէս, 28ա՝ Մոյսէսովիլ Զաքարիա—Միքայէլ, 29ա՝ Տոնիկովիլ Անտոն—Գրիգոր, 30ա՝ Պիւքիւնեան Արշակ, Համբարեան Գրիգոր, Յովհանեան Մկրտիչ, Զիկէրեան Յակոբ, Զիկէրեան Պետրոս, Պիւքիւնեան Ստեփան, Թղ. 31ա՝ Առաքելեան Յովհաննէս, 32ա՝ Բէնէնեան Յովհաննէս, Թղ. 33ա՝ Թօփալ Կղեմէսեան Յարու-

թիւն, 34ա՝ Ալեանաքեան Նրուանդ—Կոմիտաս, Թղ. 35ա՝ Ապագեան Ստեփանոս, 36ա՝ Կեատուկեան Վահան, 37ա՝ Զնտոյեան Վահան, 38ա՝ Աղայիկեան Յակոբ, 39ա՝ Խաչատուրեան Յովհաննէս, 40ա՝ Պալեան Միքայէլ—Կոմիտաս, 41ա՝ Իսպերեան Պօղոս, Թղ. 42ա՝ Պալեան Սերովբէ, Թղ. 43ա՝ Անանեան Ռուբէն—Մկրտիչ, Թղ. 44ա՝ Սալիս Գէորգ, Թղ. 45ա՝ Զաքարեան Կարապետ, Թղ. 46ա՝ Զարֆեան Արշակ, Թղ. 47ա՝ Տէլիաղայեան Յարութիւն, Թղ. 48ա՝ Ակիւնեան Գրիգոր, Թղ. 49ա՝ Ակիւնեան Գարիէլ, 50ա՝ Տիրացուեան Լեւոն, Թղ. 51ա՝ Զնտոյեան Դաւաթ, 52ա՝ Կէօքապելեան Յակոբ—Յովսէփ, Թղ. 54ա՝ Խաճիկեան Գրիգոր, Թղ. 55ա՝ Երչմանեան Յովհաննէս, 56ա՝ Ֆէրիւքեան Մարիւս, Թղ. 58ա՝ Կիւրուխեան Ռաֆայէլ, Թղ. 58բ՝ Հապոգեան Նիփրեմ, Փանոսեան Թովմաս, Թղ. 59ա՝ Ուզուրեան Յովհաննէս—Մեսրոպ, Զուրուկեան Յովսէփ, Թղ. 59բ՝ Կապրալեան Մկրտիչ, Խորոզեան Պօղոս, Թղ. 60ա՝ Արդեան Յակոբ, Թղ. 82ա՝ Հուրուեան Մկրտիչ, 82բ՝ Երչմանեան Մուշեղ, Թէրզեան Կարապետ, Թղ. 83ա՝ Զամբարեան Պետրոս, Աւետիքեան Խաչատուր, Թղ. 83բ՝ Մարիմեան Յակոբ, 84ա՝ Բունկուց Անտոն, (Ալեքսանեան) Թէոդորոս—Նիկողայոս, Թղ. 84բ՝ Զըրզեան Վարդանեան Կարապետ, Պօռուրեան Յարութիւն, Թղ. 85ա՝ Մամուլեան Յովհաննէս, Թղ. 85բ՝ Մալանեան Յովհաննէս—Պետրոս, Թղ. 86ա՝ Անանեան Զօրի, Թղ. 86բ՝ Աքեան Պօղոս, Մանասեան Յակովբ,

ԹՂ. 87ա՝ Աբալաբեան-Մալանեան Յարու-
թիւն, ԹՂ. 87բ՝ Մատիկեան Դանիէլ, Եղ-
իայեան Պետրոս, ԹՂ. 88ա՝ Տէր Մարգա-
րեան Պետրոս, Սովեան Յարութիւն, Գօնչ-
էան Անտոն, ԹՂ. 88բ՝ Անտոնեան Զատիկ,
Կափիկըանեան-Տէր Թովմասեան Պետրոս,
ԹՂ. 89ա՝ Բէքէշեան Լեւոն, ԹՂ. 89բ՝
Ալվարեան Կարապետ, Կոկեան Լաւրենտիոս,
Պիտոյեան Ռուբէն, ԹՂ. 90ա՝ Ապագեան
Օքսենտիոս, Խեռալեան Մկրտիչ, ԹՂ. 90բ՝
Սրապեան Արշաւիր, Քէօսէյեան Յարու-
թիւն-Եղուարդ, ԹՂ. 91ա՝ Ակինեան Արիս-
տակէս, Ժախեանց Գրիգոր, ԹՂ. 91բ՝
Մովսէսեան Ղունկիանոս, Քօսեան Վարդ-

Լաւրենտիոս, 92ա՝ Ոսկանեան Անտոն,
Ինկիլիզեան Սիմոն, ԹՂ. 92բ՝ Բարոյեան
Բաղտասար, Վերապատուեան Յարութիւն,
ԹՂ. 93ա՝ Ճըլլըբեան Անտոն, Պօյանեան
Յարութիւն, ԹՂ. 94ա՝ Քօսեան Վարդ-
Լաւրենտիոս, Նորպարոնեան Գրիգոր, ԹՂ.
94բ՝ Թէօֆօք Նիկողայոս, Ճիկէրեան-
Գէորգեան Միհրան, ԹՂ. 95ա՝ Թէքէյեան
Յարութիւն, Զաքարեան Յարութիւն, ԹՂ.
95բ՝ Հուպունեան Գրիգոր, Քէսէնեան Դու-
լիեյան, ԹՂ. 96ա՝ Ինկիլիզեան Մանուէլ,
Տէր Նազարեթեան-Տէր Պօղոսեան Սիմոն,
ԹՂ. 96բ՝ Պիլէղիկեան Գրիգոր, Տէր Ստե-
փանեան Յարութիւն:

2337

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱԿԵՄԱՆՆ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1880ի տետմները

ԹՈՒԼՔԻՔ՝ 244, իլլապուած 57—623: ՄեծՈՒ-
թիւն՝ 23.5X17: ՊՐԱԿ՝ չնճ ճշմանկուած: ԳՐՈՒ-
թիւն՝ միասին 22X13: ՏՈՂԻՔ՝ 81 քմգեմըապէս:
Նիւթ՝ միտկ հաստութեամբ, եիցցած քաւաթ:
ԿԱՋՄ՝ ճերկալիս չունի, կտրմանմ եղած: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ քաւակմ կրած, առչելի մե-
տը միմչեւ էջ 86 ճերտալի կը պակի: Շատ տեղեր
քաւաթերը շատ վնասուած: ԳԻՐ՝ ճարգայմ, գեղեցիկ
եւ շատ վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շաղմակի գայմ
առած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝
232բ—238բ, 241տ—244բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880ի տետմնե-
րը: ԳԻՐԻՔ՝ տնտնաթ, Միլիթարեան մը: ՏԵԼԻ՝ տն-
տարակալ Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ հե-
տագայի՝ ԹՂ. 187բ, 220տ եւ ք:

Մատեանն է՝ Հակեմանի՝ Դասագիրք
Փիլիսոփայութեան, Թարգմանութիւն Եղբ.
Յակոբոս Թաշեանի (Տաշեան) կողմէ: Տես
236. Թիւ 2352:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 2352ի հետ մայմ ըլլալով կու տամք
միտլմ գլխաւոր բաժանմունքներու քաթա-
համարները: Միմչեւ ԹՂ. 17ա՝ Տրամաբա-
նութիւն, առչելի շատ պակասաւոր, ԹՂ.
17ա՝ Մտախօսութիւն, ԹՂ. 57բ՝ Բնագան-
ցութիւն, ԹՂ. 138ա՝ Հոգեխօսութիւն:

Ներկայումս մնի մանր՝ ԹՂ. 220ա. Վիսա-
տաբիրութիւն Գեղեցիկ Արուեստից: Զգա-
ցողական Aesthetik, Զգացողականի անճուկ

ուսմանն է. Իմաստասիրութիւն արուեստա-
կան գեղեցիկ...:

ԹՂ. 237ա. Վեանն:

ԵԻՇԱՅԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բոլորմ ալ հետագայի, եւ գալմագմ
գրիչները:

ԹՂ. 137բ. «Տէրամբ վերլ տունք բը-
նաղանցութեան 35 դասով, Սկօսեք 1902ի
Ապրիլ 1ին, աւարտեցինք Յունիս 24ին (ի
տօնի Ս. Յ. Մկրտիչ): Եղ. Ներսէս Ա(կի-
նեան), եւ Եղ. Արսէն Զ(նտոյեան) Մաւէր,
1902 Յունիս 24: Ա. քաղուածք Օգոստոս 6,
20 դասով, վերլ քաղուածքին՝ Դեկտ. 3ին»:

«14 Յունուարի 1925 Տերամբ վերլ
տունք բնագանցութեան, սկսած ըլլալով
Հոկտ. 10ին (1924), Եղ. Կարապետ, Եղ.
Յովսէփ, Եղ. Գրիգորիս. Ամէն»:

ԹՂ. 220ա. «Աւարտեցաք զԳ. Մասն
1902 Սեպտ. 20, սկսաք յՕգոստ. միանգա-
ժայն վայելեալ ի ճանգատեան: Եղ. Ներսէս
Ա(կինեան), Եղ. Արսէն Զ(նտոյեան), Մա-
ւէր 1902 21/9»:

«1889 Մայիս 19 կնքեցաք զուսումն փի-
լիսոփայութեան: Եղ. Արսէն, Եղ. Վահան,
Եղ. Մանուէլ, Եղ. Մատթէոս, Եղ. Արիս-
տակէն»:

«1882 Ապրիլ 29 կնքեցաք զուսումն փիլիսոփայութեան: Եղ. Աղեքսանդր, Եղ. Գէորգ, Եղ. Պետրոս, Եղ. Վարդան»:

«1886 Փետր. 7 կնքեցաք զուսումն փիլիսոփայութեան: Եղ. Սերովբէ, Եղ. Ստեփան»:

«1898 Փետր., Եղ. Թոմաս, Եղ. Գարեգին, Եղ. Քերովբէ»:

«1900 Նոյ. 9 ուր. եղաք ի բաց զսովայա ահաւոր: Եղ. Յուսիկ, Եղ. Խորէն, Եղ. Հմայեակ»:

«1902 Մեկտ. 20 աւարտեցաք 14 դասով զհոգեխօսութիւն: Եղ. Ներսէս Ա(կիւնեան), Էւ Եղ. Արսէն Զ(նոոյեան): 1903 Փետրուար 3: Քննութեամբ ի բաց եղաք զուսումն փիլիսոփայութեան: Ե. Ն. Ա., Ե. Ա. Զ.»:

«Աւարտեցաք զուսումն փիլիսոփայութեան: Եղ. Յարութիւն, Եղ. Աթանաս, Եղ.

Պետրոս, Եղ. Ղեւոնդ, Եղ. Աստուածատուր, Եղ. Սահակ, Ի Մաւէր, 1904 Յուլ. 19»:

Թղ. 220ր. «Աստարեցաք զուսումն փիլիսոփայութեան քննութեամբ առաջի Գեր. Հ. Թադ(էոս) Թոռնեան: 113 Փետր. 1908, Եղր. Յովսէփ Տ(էր) Մ(արգարեան), Եղր. Սրապիոն Ե(ղիայեան), Եղր. Աղեքսանդր Մ(ատիկեան), Եղր. Արիստակէս Վ(արդանեան), Եղր. Մեսրոպ Հ(ապողեան), Եղր. Անդրէաս Պ(ոտուրեան), Եղր. Պողիկարպոս Ս(ամուլեան), Եղր. Վրթանէն Պ(ուկուցեան)»:

«Կատարեցաք Տերամբ զուսումն փիլիսոփայութեան քննութեամբ յետ երկուց ամաց (1923 Հոկտ. — 1925 Յուլիս 7) առաջի Տն. Գրիգորի Գովրիկեան Աբրահօր ի Մաւէր Եղր. Կարապետ Տէրմ(ոյեան), Եղր. Յովսէփ Զաք(արեան) Էւ Եղր. Գրիգորիս Մանուկ(եան)»:

2338

(Հիմ քիւ չուծի)

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԱՌԱՐԿԱՑ ԶՐՕՍԱՆԱՑ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԳԵՐԵՆ

ՎԻԵՆԱ

1832

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25X20: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 19.5X14.5: ՏՈՂԹ՝ 83: ՆԻԹՔ՝ Էիմ, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՊՔ՝ քղքնայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ անցման ճօղքի: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ, սեռած է ձերծուիլ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Էւմ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1, 2ր, 12ր մեծ մասով. 13ր—14ր, 15ր—16ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832: ՑՈՂԻ՝ Վիմեմ: ԳՐԻՉ՝ Երիւթեան Հ. Անգրէաս: ՅԵՆԱՆԿԱՐԱՆ՝ չուծի, բայց տես անաւանքքերը:

Մատեանս է՝ Թղ. 2ա. «Ճերանք Վէ կիւնահաւք էյլէնճէ մատտէսի: Զօք ֆայտէլի իւթիւրաքա՞մ զեհահաթընըն տօթթ պալը

Իճրալարըն Էյլէնճէ մահիւր օլամաք իւլիւն. ճի պուշլար տոր. ճէմ, Թէնգիւլ, զարպ, Թաքսիմ, Հէր տէրէնէ ինսանլարա իւլտիլալը. Հէմտէ բուհանի միլլէլէր քաղանայա տախիր քաւարան ճանլարընա իմտատ էթմէ իլէ, Ալլահըն զանը իւլուն. Վեհնայ Միլիթարըլարըն պամահանէսիւտէ, 1832»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Համեմատէ 2եւ. Թիւ 1475, 1476 Էւմ.:

2339

(Հիմ քիւ չուծի)

ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ՔԱՀԱՆԱՅԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ՝

1749^a

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 24X17.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18X12.5: ՏՈՂԹ՝ 28: ՆԻԹՔ՝ միջակ հաստութեամբ զբաւոր Էիմ քուղք: ԿԱՊՔ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճօղքի: ԹԱՆԱԹ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Էւմ. չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 17ր, 20ր—24ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1749^a: ՑՈՂԻ՝ Էւմ.

աւանքար Կ. Պալիս: ԳՐԻՉ՝ անյայտ: ՅԵՆԱՆԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատեանս է՝ Թղ. 1ա. «Բէկիւլի, Վէ չահիթլիք աւվալի՝ Տէր Կոմիտաս սըր—

բանուէր ճանանանք, զի թէժամ օլտու ճէպպար, վէ եէնկիճի նաճատակութիւն իւէ Ըստամպօլտա, վէ ալտը սօլմազ պսակը՝ մարտիրոս լուջ զանը իւէր: Սէնէ 1707, վէ Հոկտեմբերին 25ինսէն:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ազիզ մարիֆէթի, վէ զայէթ րուլան, առաքինութիւն սէվիհնէի, վէ Գրիստոսու կէյինմիլ պու ճանանայ փատրիշան թաւտը Ըստամպօլտան օլուր իտի...»:

Թղ. 10բ. «Օլան սջանչիլիքերին պատմութիւնլարը սուրբ Կոմիտասըն սէպէպի

իւէն: Թղ. 11ա՝ «Պեր զայրը պատմութիւն տախի: Թղ. 13ա՝ «Պեր զայրը պատմութիւն: Թղ. 13բ՝ «Պեր զայրը պատմութիւն տաճա իպրէթիւն»:

Թղ. 16բ. «Նյ իմտի էշիտինկ, վէ Ֆիքրէ ալընըզ եա բարի ջըհստոնեալար, աբգար առէմիւն օլմէտինի...»:

Թղ. 18ա. «Սէլաթ Մեսիհէ Հիւմէթ օլան հէր պիւր զիմէսնէ իլուն անը եափմիլ տըր էրմէնիլէր Կաթողիկոսու Ներսէս էֆէնտի: Իմանիլէ իթրաֆ էտէրիմ, վէ սէճտէ գըլարըմ սանայ՝ եա ֆէտէր, վէ Օղուլ, վէ Բուհլ Գութա վէ լայիմութ թապիէթ...»: Հաւատով Յոստովանիմ—ը ամբողջութեամբ:

2340

(Հիմ քիւ չուցի)

ՊԱՏՃԱՒ ԾՌԱԶԱՍԿԻՆ ԵՒ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐԻՆ

ԹՐԻԽՍՏ՝

1773էն ետք

ԹՈՒՂԹ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24-5×17-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաթիւ 22-5×14-5: ՑՈՂԹ՝ 32 ընդամենապէս: ՆԻԻԹ՝ եիմ, գորաւոր, միջակ հաստաքեամ քուլք: ԿՆԱՐ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ արտաքին քնքքքքք արտաքին: ԳԻՐ՝ ճօղգրի մօտ շեղագիր: ԹԱՆԹ՝ շաղամեկի ցոյն առած սու: ԶՈՐ՝ ԴԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չիւցի: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. Եր վարի կեպ, 6—8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն ետք: ԳՐԻՑ՝ հաւամարար Միթրաքեամ մը: ՑՈՂԻ՝ հաւամարար Թրիստ: ՑԻ՝ ՇԱՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չիւցի:

Մատենա « Է՝ Թղ. 1ա. «Պատմառ ծաղապակին եւ ուղղութիւն նորին»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մազապակին, որ է ծուռ զատիկ, պատահի՝ ճանիցս անգամ ճշմարիտ զատիկն ոչ կատարի յիւրում ժամանակին ըստ կանոնաց Նիկիոյ սուրբ ժողովոյն: Եւ

լինի Մազապակին նախ ի մէջ Հայոց եւ Յունաց: Երկրորդ՝ յորժամ Հայք եւ Յոյք ոչ ի միասին ընդ Հատինացուց առնեն զգատիկն: Ի մէջ Հայոց եւ Յունաց պատահի Մազապակին Հինգ անգամ ի Հինգուարիւրէկին, յորում յայնժամ տարեգիրն Հայոց Ղատին, կամ Շայն Հանդիպի, Յորժամ տարեգիրն Ղատ Հանդիպի, յայնժամ Յոյք սխալին, եւ Հայք ուղիղ զատիկ առնեն, բայց յորժամ Շայն Հանդիպի, յայնժամ Հայք սխալին, եւ Յոյք ոչ: Իսկ ճանիցս անգամ Հայք եւ Յոյք ոչ ի միասին ընդ Հատինացիս առնեն, առնեն զգատիկն՝ այնճանիցս Մազապակի, որպէս ի վայր ցուցցուք: Վերջ՝ Հիսկ ըստ Հին տօմարին ի Փետրվարի Ին. մինչեւ ի Մարտի Ին. ներազրապէս Համաբելով»:

2341

(Հիմ քիւ չուցի)

ԽՐԱՏԱԿԱՆ ԲԱՆԹ Ի ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ ՀԵՐԶԵԱՑՆ ՊԱՏՐԱՆԱՑ

ԱՆՑԱՑՏ

ԺԸ—ԺԳ դար

ԹՈՒՂԹ՝ 4: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24×18: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 21×18, շատ ամկամոն: ՑՈՂԹ՝ 17—24: ՆԻԻԹ՝ եիմ, գորաւոր, միջակ հաստաքեամ քուլք:

ԿՆԱՐ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ լաւ, Թղ. 4էն մտա մը կտրուած: ԳԻՐ՝ վարժ, ամբամ ճօղգրի: ԹԱՆԹ՝ սեւ, սկսած է ճնքծնալի: ԶՈՐ՝ ԴԱՐԱՆԹ՝ եւմ. չիւցի:

ԳՆՏՈՐԿ՝ ԹՊ. 2ր. Եւ Յա վարքի կէտը, 3ր.—4ր. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Միքիթա-
րեան մը: ՅԵՂԻ՝ աղայտ: ՅԻՇԱՅԱԿՎԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. «Յորատական
բանը ասացեալ ի զգուրութիւն հերձեացն
պատրանաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Որդեակ, լուր իմոց առողջ բանից, եւ
անջինջ գրեալ յընդարձակութեան սրտի զո,
մի գուցէ յանգէտս ըմբռնեալ յայլաղանդիցն
պատրանաց, գերի առեալ տարցիս ընդ այլ
դուռն, զոր ինքնասաց ծայն գողոց եցոյց
մոլորական շաւիղ...»:

2342

(Հիմ քիւ 608 եւ 40)

ՊԱՏԿԵՐԻՔ ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԵԱՆ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24×19: ՊՐԱԿ՝
չնմ ճշմարտած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկալ, քաղաքն ալ
գծագրութիւններ եմ, գծագրուած 24×40-5 մետր-
քանակ քաղաքնու վրայ: Այս քաղաքնը կազմուած
եմ գերքը կազմազ մարմնայն քաղաքնու: Նիւթ-
հիմ, զբաւար, սպիտակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքայտ
տառաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգիք:
ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, չիմակամ քաղ: ՋՈՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԳՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ գիտակամ: ԴԱՏԱՐԿ՝
գրքի մարմնայն քաղաքնը եւ ամեն քաղաքի կնիւնը:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ աղայտ: ՅԵՂԻ՝
թրեխտ կամ վիճնա: ՅԻՇԱՅԱԿՎԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ Պատկերը երկրաչափու-
թեան, բնագիտութեան եւ աստղաբանու-
թեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գրութիւն մը չկալ, միայն ձեւերու վրայ
դրուած եմ ԱՐԳ՝ի ճշմարտութիւնը, գիտակամ
ձեւով:

ԹՊ. 2ա—7ա. երկրաչափական ձեւեր:

ԹՊ. 8ա—10ա. Բնագիտական օրէնքնե-
րու գծագրութիւններ:

ԹՊ. 11ա—14ա. Լայսի քննքեկման
օրէնքներ:

ԹՊ. 15ա—17ա. Աստղագիտական օրէնք-
ներու գծագրութիւններ:

2343

(Հիմ քիւ 53)

ՔԻԻԼԼԵՑԻ ՊԵՏՐՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ՝ Ի ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՆԱՅԵՆ ՀԱՆԳԱՄԱՆԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՍ ՅԵՂԵՑԻՈՅ

ԿԻԻՄԻԿԵԱՆԵ

1831

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 24×16-5: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 19-5×12: ՑՈՂՔ՝ 23: ՆԻԹ՝
ազարկ, հիմ, զբաւար քաղաք: ԿԱՋՄ՝ յաւնի: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգայն ճարգիք: ԹԱՆԱԿ՝
տեւ: ՋՈՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 1,
12ր. ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1831: ԳՐԻՉ՝ Գիւլիքի Պետրոս
վարդապետ: ԹՊ. 11ր.—12ա մանուկ: մը: ՅԵՂԻ՝
Կիւմիշլու: ՅԻՇԱՅԱԿՎԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 11ա:
ԵՄՆՈՒԹՎԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1ք. Պիտրոս ի ձեռն Հ.
Ազատեան վ. ի Ամբիկեց, ի Վիճնա, յամենայն
Ազատեան 1820ա:

Մատենան է՝ ԹՊ. 2ա. «Ուսանաւոր
բանը ասացեալ համառատաբար դիւրիմաց
ոճով ամենեցուն գիտելի, ի վիպաա-

նութիւն ամենայն հանգամանայ Հայաս-
տանեայցս Եկեղեցւոյ, ի սկզբանէ եւ այսօր,
յուսմենէն նուաւս բանասիրէ, տառնտունեան
ոտանաւորաւ: Յամի 1831, յամենայն Յու-
նիսի ի Կիւմիշլուսանայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա՝

«Ունկնդիւք եղբարք, բանիցս, որ ասեմ,
Ձազգին մեր Հայոց գեղեական պատմեմ,
Դիւրազոյն ոճով, պարզապէս յայտնեմ,
ի սկզբէն ի վերջն, աստ կարգաւ հառեմ»:

լուստարչէն կը սկսի եւ կը հասցնէ մինչեւ
Հայ Կաթողիկէ հասարակութեան դէմ եղած
հալածանքներուն ժամանակը: Կը վերջացնէ

ԵԾԵՆԱՏԱԿԱՐԱՆԻ մեռւով՝

Վ՛ սոյն աքսորանս, անձամբ իսկ էի,
Բոլոր զայսոսիկ, տեսեալ պատմեցի,
Ես նուաստ, անպէտ ծառայ Յիսուսի,
Պետրոս Վարդապետ, որ եմ Գիւլլեհի:
Եամի Տեառն 1831 Յուլիս 8,
Ի Կիւմիւլիսանայ:

Թղ. 11բ. Տարբեր գրէ՝. «Տաղ ասացեալ
ի Սէրովբէէ Վարդապետէ Հաճեան, զմո-
լորէն Ազգին Հայոց, Վարժապետէ Կարնոյ,
որոյ սկզբնատառք զանուն նորին բաղյօղեն»:

«Միտն իմ ողբայ զկորուստ իւր ողբալի,
եւ վշտացեալ բոլորովին տաղնապի»:

«Է՛ր լաս սիրտ իմ, է՛ր ողբաս, է՛ր հե-
կեկաս, մահ բռնացեալ կենաց սիրող
չմնաց...»:

Ստեմատրի մեռւով ոչք մըն է ազգային
ամկեալ վիճակը մերկայացնելով:

2344

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑՈՑԵ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՐԻԽՍՏ՝ 16, իջակալուած 1—31: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
24-5×16: ՊՐԱԿ՝ չնձ մշտնջուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտսիւմ 17×11: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զօրաւոր,
միջակ հաստութեամբ սպիտակ քուլք: ԿԱԶՄ՝ լա-
քածածկ ստուարաքուլք, վրած ճնշումով զարգիք
եւ իբրեւ գրութիւմ՝ DIRECTORIUM: ԹՂԹԵՆԱՑ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկակամ կէտ ուղղակ
սպիտակ քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝
ամբամ ճտրգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ.
չկամ: ԴԱՏԱՐԻԿ՝ 16տ մեծ մետով, 16ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամաք Միլիթրեան մը:
ՏԵՆԻ՝ Թրիքստ կամ վիճած: ԵԾԵՆԱՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Յուզակ Ընթերցուածոց
եւ Աւետարանացոյ Գատարազի: Թղ. 1ա.
«Հատոր եւ Թիւ Ընթերցուածոց եւ Աւետա-
րանաց Գատարազաց, որ ի ձաւոցին»։ Հոս
ակնարկուած ձաւոցն է եռամիտոր «ձաւոց
Գիրք գեղեցկատիպ եւ վայելուչ գաղափա-
րեցեալ ի մտանինց հնոց Թաղաւորացն Հա-
յոց տպագրեցեալ ի Հայրապետութեան սրբոյ
Աթոռոյն Էմիլիանի Տեառն Նշխարաբու
սրբազան Կաթողիկոսին, ներ տպարանում

ձուլայեցի Խօնայ Երեցու Սահրատի Որդի
Պարոն Գասպարին, եւ Թաթէոսի Երեցու
Երեւանցոյ Համազասպեան: Ի Թուականո-
թեան Արամեան ՌՃԸ, յամսեանն Յունվա-
րի ԺԵ: Իսկ ի Թուի Փրկչին 1886, ի Վէնէ-
տիկ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Արդեայ եպիսկոպոսին, տես՝
Պիոնի քահանային եւ Մարկոսի...» զիմացը
էջ չէ գրուած: «Աբրահամու եւ Խորենայ եւ
անարծաթ բժշկացն Կողմայի եւ Դամիանոսի
Գ. 94»։ Այս մեռւով կը գրուին հատորներն
ու էջանամարները: Սուրբերու ցամկը կը
կազմէ «Ա. Մասը»:

Թղ. 10բ. «Բ. Մասն: Կիւրակէից,
աւուրց պահոց, քառասներորդաց պահոց, շա-
րաթապահոց, զատկի, յինանց եւ պենտա-
կոստէին: Կիւրակէ, որ զկնի ութօրէից
Ծննդեան Հանդէպի, Գ. 202»:

2345

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԵՈՐԳԱՅ ԴՊՐԻ ՊԱԼԱՏԵՑԵՑԻՈՑ՝ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՑԻՈՑ ԼԵԶՈՒԻՆ (Պալատաւոր)

Կ. ՊՈԼԻՍ

1765էն ետք

ԹՐԻԽՍՏ՝ 16: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 25×18.5: ՊՐԱԿ՝
2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ, տարբեր էջն թանձ է:
ՏՈՂՔ՝ 31 ընդամարագէ: ՆԻԻԹ՝ էիմ, մտազա-

քամմաճ զօրաւոր, ուղղակ, միջակ հաստութեամբ
քուլք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամարդ
լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ, ճտրգիք մտ շիւղագիք, արաբերէմ-

ճեքը արարական գիրքով: ԹԱՆԱԳ՝ տե: ՋԱՐԴԱ-
ՐԱՆԻՔ՝ եւճ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1, 2բ, 12բ—15բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1765էն իտէ: ԳՐԻԶ՝ Աւետիս վարժապետ
Պիպեանն Կոստանդնուպոլսոյն: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալիս:
ՅԵՇԱՏԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ, բայց տես ճակա-
տաքերը Թ. 2ա:

Մատենան է՝ Թ. 2ա. «Քերականու-
թիւն Արարացւոց Հեզուին, յօրինեալ աշ-
խատասիրութեամբ բազմիմաստ եւ լեզուա-
գէտ մասնաւորի՝ քաջահմուտ քերթողի՝
Պատուելի Դէորդ դպրի Պալատցւոյ ի Կոս-
տանքնուպոլսոյ, յամի Տեառն 1765: Օրինա-

կեալ ի բնագրէ Հեզինակին՝ աշխատասիրու-
թեամբ Աւետիս վարժապետի Պերպեանն
Կոստանքնուպոլսոյն»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թ. 3ա. «Քերականութիւն Արարացւոց
Հեզուին: Մասն Ա., Արարացիք երբեակ դնեն
զմասունս բանի...» բովանդակութեամբ
նոյն Թիւ 2507 եւ 2358 Ձեռագրերմերում հետ,
հմտ. ամս: Հոս կը հասնի միմչել Թ. 12ա՝
2507 Ձեռագրի Թ. 8բի մէջտեղերը:

2346

(Հիմ քիւ 162)

ՏՈՒՄԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ Կամ Կ. ՊՈԼԻՒՍ

1753^a — 1774^a

ԹՈՒԼԹ՝ 77, իլակաւում 1—53 եւ 47—89:
ՄԵՌՈՒԹԻՒՆ՝ 24.6X18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X
11.6, բազմաթիւ օքրագրութիւններով եւ կցուած
քաղնակներով: ՏՈՒԼԹ՝ շատ անկամոն: Նիւթ՝ հիմ,
զբաւած, միլակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՋՄ՝
իւրաքանչեւ կցուած քուղքեր: ՀԱՅԿԱՄԱՆԻՔ՝ Թ. 47
կազմէն իլած, մնացածը լա: ԳԻՐ՝ տգեղ անցման
ճաշքեր: ՋԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ եւճ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թ. 1
մաքսաւորներով, 8բ, 13բ մեծ մասով, 14, 18բ,
23բ—27ա, 29ա, 81բ, 85ա միլակ երեք տող գրած,
35բ—46բ, 47բ, 50ա—52ա, 61բ—64ա, 68բ մեծ մասով,
69ա—77բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1768^a, 1774^a, Հմտ. Թ. 1
ա-ի վրայ գրութիւններ: ՏԵՂԻ՝ Վենետիկ կամ Կ.
Պալիս, ԳՐԻԶ՝ Գամշեան Հ. Յակոբոս: ՅԵՇԱՏԱՆԱ-
ԲԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թ. 2ա. «Հեական եւ Հար-
կաւոր սկզբունք առ ի վարել զզուգորդ
տուժարն վաճառական եւ տնտեսական»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Զգուգորդ տուժարն վաճա-
ռական եւ տնտեսական պարտ է վարել վեց
գրեամբք, որոց առաջինն անտանի Դաս-
տակ, երկրորդն՝ Օրըստորեայ, երրորդն՝
Արձանագրի, չորրորդն՝ Տուժար արկեղ,
կամ օնտկին, հինգերորդն՝ Զուգակիր, եւ
վեցերորդն՝ Յանկ...»:

Թ. 4ա. «Գրուիւ Ա.» Յաղաքս Դաստակ
տուժարին»:

Թ. 6բ. «Գրուիւ Բ.» Վասն օրըստորեայ
տուժարին»:

Թ. 16ա. «Գրուիւ Դ.» Վասն արձանա-
գիր տուժարին»:

Թ. 29բ. «Գրուիւ Դ.» Դիւաւոր Հա-
լիւն, որք պարտին նշանակիլ յԱրձանագրին
են այսոքիւն»:

Թ. 32ա. «Գրուիւ Ե.» Յաղաքս կազ-
մելոյ զԱղիւսական եւ փոխագրելոյ յԱրձա-
նագրին»:

Հոս քուղքեր կը պակսին:

Թ. 47ա. «Գրուիւ ԺԲ.» Յաղաքս Կար-
գի»:

Հոս դարձեալ պակսու է:

Թ. 48ա. «Գրուիւ Դ.» Վասն Տուժարի
Սնտկին»:

Թ. 52բ. «Գրուիւ Ե.» Յաղաքս Տուժա-
րի իրական Հաշուին»:

Թ. 54բ. «Գրուիւ Զ.» Յաղաքս Տուժա-
րին վարուն Հաշուին»:

Թ. 55բ. «Գրուիւ Զ.» Յաղաքս Լոմա-
յագրին, զոր կոչեն Փօլիցայ»:

Թ. 56ա. «Գրուիւ Ը.» Յաղաքս տու-
ժարին դրամատուութեան լոմայագրին, ըստ
խալացւոց del Libro delle Tratte»:

Թ. 57բ. «Գրուիւ Ը.» (Դարձեալ)՝ Յա-
ղաքս տուժարին դրամատուութեան լոմայա-
գրին, ըստ իտալացւոց de Libro del Rimes-
se»:

Թ. 59ա. «Գրուիւ Թ.» Յաղաքս ման-
րամարն ուժպէտ ծախուց, այսինքն մանր-
մունք ծախուց Համար»:

Թ. 59բ. «Գրուիւ Ժ.» Տուժար օրինա-
կաց ողջունագրաց»:

Թ. 59ա. «Գրուիւ ԺԱ.» Յաղաքս Տու-
ժարի ցուցակին, այսինքն ցանկին»:

Թղ. 64բ. «Ներածութիւն, պարունակէ գլխաւն գրելոյն ի տուսարն օրըստօրէին զիրողութիւնսն ի յառեւտրութիւնս վաճառակաւնաց: Պրակ Ա.» Յաղազս Դտարանին»:

Թղ. 65բ. «Պրակ 2.» Յաղազս գնելոյ»:

Թղ. 66բ. «Պրակ 3.» Յաղազս վաճառելիաց»:

Թղ. 67ա. «Պրակ Դ.» Յաղազս վճարմանն, զորս մեք վճարելոց եմք»:

Թղ. 67բ. «Պրակ 5.» Յաղազս Մուրհակի, այսինքն թէսկէրէի կամ ուէլէվուրայի, կամ յաղազս վճարմանն, զորս հատուցանելոց են մեզ»:

Թղ. 67բ. «Պրակ 6.» Յաղազս գրաւական դրամոցն, զորս ի գրաւ առնումք կամ տամք»:

Թղ. 68բ. «Պրակ 7.» Յաղազս լոծայագրին, այսինքն փողիցային»:

2347

(Հիմ քիւ չումի)

ՅԱԾՏՆՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲՈՒՀԻՈՅՆ ԲՐԻԳԻՏԱՅԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴՔ՝ միայն: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28-6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ, կը բռնէ գրեքէ տարազ էր: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միայն հետադարձութիւն: ԳԻՐ՝ տեղամե ճօղգիք, առաջին սկզբնատաք թաշտգիք, աշտաղ: ԹԱՆԱՔ՝ շրջանակի զայն առան: ԳՐՈՒԹԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չումի: ԳՆԱՐԱՆՔ՝ 1ք մեծ մասով: ԺԱՐԱՆԱՆՔ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ փայլեալ թաշտգիք: ՏՈՂԻ՝ աշտաղ: ՅԻՇԱՅԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան, ստորագրութեան միայն գրուած է Թաշտգիք, բայց որք չէ թէ գրողն է, կամ ստացողը:

Թղթակա է՝ Թղ. 1ա. «Յայտնութիւն Սրբուհայն Պրիսիթեայի եւ նիսարեթի, վասն չարարանացն Քրիստոսի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա: «Սրբուհայն նիսարեթ, եւ սրբուհայն Պրիսիթեայ ցանկանալով մեծաւ լղձիւ իմանալ գյարշարան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զբազումս եւ զգանազան աղօթս եւ զպաշտօնս մատուցին առ նա: Եւ յաւուր միում երեւեցաւ նոցա եւ ասաց...»: Վերջ՝ «Եւ եթէ կին ոմն ծննդական ցաւ ունի, զայս թուղթն առնէ վրան պահէ, այն ցաւն ազատէ: Եւ ով որ զայս շերտեւանալովն ունի, աղմուկն սատանայի ոչնչանայ եւ չիկարէր մտնեալ: Եւ իւր մահուան կէտըն առեր Աստուածածինն առ աջօք տեսանի եւ օգնուելնը հասնի»:

2348

(Հիմ քիւ չումի)

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԽՂՃԻ ՄՏԱՅ

ՎԻՆՆԱՄ—ՄԱՌԻԷՐ

1876

ԹՈՒԴՔ՝ 24, իրաւաւոր 1—48: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×14-6: ՊՐԱՆՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 18-6×11: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ ճօղգիք, բարակ, առաջի թաշտգիք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ առիճեղիք, սկիզբի եւ վերջաւորութեան թաշտգիք վճարուած: ԳԻՐ՝ ճօղգիք շատ վարձ եւ գնեցիկ շեղագիր, շատ կը մտնի Արեւմտեան Հ. Արեւելի գիրքի: ԹԱՆԱՔ՝ առ, գումարած: ԳՐՈՒԹԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկան: ԺԱՐԱՆԱՆՔ՝ 1876: ԳՐԻՑ՝ ամստարակայ Միքեղայեան մը: ՏՈՂԻ՝ Վիսնիմ եւ Մանուկ: ԵՆԱՅԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 24բ՝ «Ի Մասէք 247—270 870 շերտեւանով է վերջնայ»:

Մատենան է՝ Քննութիւն խղճի մտաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Քննութիւն Ա.» ի վերայ առաջնորդութեան արտաքին զգայնոց: Ա. Քննեալ թէ զիարդ վարիցիոն Տեսանելեօք»:

Թղ. 3ա. «Քննութիւն Բ.» ի վերայ առաջնորդութեան կարեաց»:

Թղ. 4բ. «Քննութիւն Գ.» թէ զիարդ պարտ իցէ վարել զերիս կարողութիւնս հոգւոյն»:

Թղ. 6ա. «Քննութիւն Դ.» ի վերայ

Բերականառութեանց քոց եւ առաջինու—
թեանց»:

Թղ. 8ա. «Քննութիւն Ե.» Յաղազս թէ
զհարդ զնայցեն ընդ Աստուծոյն»:

Թղ. 9բ. «Քննութիւն Զ.» Յաղազս թէ
զհարդ զնայցեն ընդ ընկերդէն»:

Թղ. 11ա. «Քննութիւն Է.» Յաղազս թէ
զհարդ զնայցեն ընդ անձին թուսն»:

Թղ. 13ա. «Քննութիւն Ը.» Յաղազս

թէ զհարդ վարիցիս ի Կարգս Կրօնից քոց եւ
որպէս զնայցեն ի սուրբ Ուխտս քոն»:

Թղ. 15բ. «Քննութիւն Թ.» Յաղազս
կատարման գործոց որ առաւել սովորական
իցեն»:

Թղ. 20բ. «Քննութիւն Ժ.» Յաղազս
յօժարութեան ընդ կատարումն վարուց եւ
վասն նշանաց յառաջագիժութեան եւ օգ—
նութեան»:

2349

(Հիմ քիւ չումի)

ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՅՈՅՑ

ԹՐԻԵՍՏ՝

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 8, իցակալուած 1—16: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝
24X19: ՊՐԱԿ՝ միակ, ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, բռնած
եմ ամբողջ էրը: ՏՈՂՔ՝ շատ ամկամոն: ՆԻԻԹ՝ հիմ,
գորտաք, հաստկենկ, չիչ մջ կապալտի գարնող քուզք:
ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ Յօտքքի
շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գոյն ասած
սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. յկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ
դար: ԳԻՐԶ՝ հաւանաբար կտրապնակեմ Հ. Կոմի—
տառ: ՏԵՂԻ՝ ամկամայած Թրիեստ: ՅԵՄԱՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ
ԹԻԻԼՆԵՐ՝ յկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Ճաշու ժամա—
մուտք, Գիրք, Ալէլուէ եւ Աւետարանք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ճորազալոյց Մենդեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ի 24 Դեկտեմբե—
րի, Ժմտ. Աստուածածին ամէնօրհնեալ,
Ընթերց. Տիտ. Բ. 11. Քանգի երեսե. Վ.
15. արհամարհիցէ: Ալէլ. Հոգին Սուրբ
եկեսցէ: Աւե. Մատթ. 18. Յիսուսի Քրիս—
տոսի ծնունդն. Վ. 25. նորա Յիսուս»:

Եւ այսպէս յառաջ, մինչեւ «Երրորդ Շաբաթ
զկնի Յարութեան Տեառն, ԻԱ. օր Յինանց»:

2350

(Հիմ քիւ 1058)

ՊՕՂՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ ԱՏԵՆԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՒ

1832

ԹՈՒԼԹՔ՝ 20: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 23.5X19: ՊՐԱԿ՝
2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 15.5X9.5: ՏՈՂՔ՝ 22:
ՆԻԻԹ՝ հիմ միակ հառաքեալ քուզք: ԿԱՋՄ՝
չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւակամ լուս: ԳԻՐ՝ Յօտքքի
ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. յկամ: ԴԱՏԱՐԱԿ՝
Թղ. 1, 2բ, 15բ—20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1832: ՏԵՂԻ՝ Կ.
Պալիո: ԳԻՐԶ՝ Նիկողոսեան Եղիսէ: ՅԵՄԱՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ
չումի, Թղ. 15ա—ի վրայ գրուած է միայն 1832 Ապրիլ
17, տես նաեւ ամուսնադքքը Թղ. 2ա: ԵՄԱՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ
Թիւն. Թղ. 1բ՝ «Գնեալ ի մեռն Հ. Յովսէփ Տէր—
Մարգարեան ի Կ. Պոլս 1817»:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Ատենախօսու—
թիւն Տեառն եւ Տեառն Աւրի Եպիսկոպոսի
եւ Պատրիարքի մեծի Պօստոյ: Առ Հաւաքեալ
Ժողովրդականս ի նախանձախնդրութիւն

անիրաւ զրուցած(ց) ի վերայ սուրբ Եկե—
ղեցոյ Հայաստանայց, ի Տաճարի՝ սուրբ
Աստուածածնին մայր եկեղեցւոյ որ ի Կոս—
տանդնուպօլիս, Յամի Տեառն 1817 ի 12
Դեկտեմբերի: Եւ անդ ներկայ եղեալ Նի—
կողոսեան Եղիսէ զպիրա ունկնդիր գորով ի
գիր առեալ արձանագրեցիցէ: Հայտառա
քուրբերէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ամենասուրբ Երրորդութեան
չնորհքն իյցէ ի միտս մեր խօսել զուղիղ եւ
յականջս ձեր ի լսել: Մեր այսօր առ ձեզ
խօսիլն ոչ այլ ինչ է, այլ միայն վասն

իբառացն Աստուծոյ, եւ եկեղեցւոյ շէնքիցն, այլ եւ ազգիս խաղաղութեան եւ այս երէք բանն մէկ խօսք է. զիրա եկեղեցւոյ շէնքիցն ալ, ազգիս խաղաղութիւնն ալ, Աստուծոյ փառք է, եւ չունիմք այլ ուրիշ դիտաւորութիւն, ահա սուրբ սեղանն եւ Հոգին Սուրբ աստ է, չունիմք նշմանիեմք կամ կռիւ եւ կամ այլ ինչ, այլ մի միայն ջանամք վասն ուղղութեան եւ սիրոյ ազգիս եւ բառնալոյ զաստե-

լութիւնն: Եւ հարցաւ Զամջեան Յովսէփ Աղային թէ անէպ հայէվար ասէմք թէ տաճկէվար, եւ նա պատասխանեց թէ տաճկէվար ասին մինասիկ է, եւ ինքն եւս ասաց թէ տաճկէվար խօսիմք, կարելի է թէ հայէվար չգիտցող լինի, եւ սկսաւ խօսել, ձիւմէնիդէ մալիմտիւր քի էրմէնի միլլէթիստէ պիր աճայիպ հալ կէօրիւնիւեօր օյէշ իւշ օէնէ միլլէարիւ...»:

2351

(Հիմ քիւ չումի)

ՏՐԻԱՏ ԺԱՐՏԱՐԱՊԵՏ ԵՒ ԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

ՎԻՆԻՆԱ (ՄԱԻԷՐ)

1913

ԹՈՒՂԹՔ՝ 90, իջեալութեամբ՝ 1—188: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28-5X18: ՊԻՍԻՒՄ՝ 9: ԳՐԻՍԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17-5X10-5: ՏՈՒՄ՝ 22: ՆԻԹՔ՝ ազնիւ, ձորագոյն, միջակ հաստութեամբ ստիտակ քուղք: ԿԱՋՄ՝ լաքածով ստուարքուղք, վրան ձնշումով ոսկեգոծ ընդիւրգում խալաղագոյն եւ ձոյնով ձնշումով, բայց ոչ ոսկեգոծ կրկին գորգագոծեք: ԹՂԵՆԱՔ՝ ՊԱՀ՝ ՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն աւ վերջը գումուտը հաստ ազնիւ քուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ շտալ լաւ: ԳԻՐ՝ ձորագոյն վարժ եւ մաքուր շեղագոյն: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴՄ՝ ՈՐԱՐՔ՝ իւր. չկամ: ՋԱՐԴՄԻՐՆԻՐ՝ գործական ձեւով ԹՂ. 8ա եւ 4ա: ԺԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՎԱՆ ԳԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 13բ՝ «Յառակազմի Գործողիկէն» Ընկեր, 27ա՝ «Անիի աւերակ Գործողիկէն», 33ա՝ «Ս. Գալիէի եկեղեցիի (Էջմիածնի Ժամ)», 38ա՝ «Ս. Գրիգորի եկեղեցւոյ յառակազմի», 40ա՝ «Պատկեր 53, յատակագին մը, 43բ՝ «Երթողիկէնի խորան եւ երկու սենեակները», 45ա՝ «Գանդակաւոր Ժամ», ԹՂ. 46բ՝ «Քորաճաղակ Ժամ», 47ա՝ «Ջորաճաղակ Ժամ», 48ա՝ «Երթողիկէնի Հառակազմի», 50բ՝ «Քորաճաղակ Ժամ», 52ա՝ «Գործիքի Նախագաւակ», 52բ՝ «Հայկական Ժամ», 53ա՝ «Հայկական Ժամ», 54ա՝ «Տեղիի եկեղեցւոյ Ժամ», 55ա՝ «Երթողիկէնի եկեղեցւոյ Ժամ», 56ա՝ «Մերիկի եկեղեցւոյ Ժամ», 56բ՝ «Անիի մայր եկեղեցւոյ խորանի Ժամ», 57բ՝ «Գործիքի Ժամ», 58ա՝ «Երթողիկէնի Հառակազմի», 61ա՝ «Երթողիկէնի յառակազմի ուսնի Ժամ», 64ա՝ «Ս. Գրիգորի եկեղեցւոյ Ժամ» (1870ին), 65ա՝ «Մերիկայի եկեղեցին», 74ա՝ «Ս. Նշանի եկեղեցւոյ յառակազմի», 78ա՝ «Ս. Գրիգորի մարտի յառակազմի», 80ա՝ «Ս. Գրիգորի Ապուղամի եկեղեցւոյ յառակազմի», 88ա՝ «Անապ զուռ (արեւմտեան կողմ)», 90ա՝ «Երթողիկէնի Ժամ», ԳԱՐՏԱՐՔ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 3բ, 4բ, 13ա, 67բ, 84բ—88բ, 89բ, 90բ: ԺԱՄԱՐՔ՝ 1913: ԳԻՐԻՑ եւ ՀՆԻՍԱՎՈՒՄ՝ ինկիլիւմն ԵՂ. Գրիգոր: ՏԵՂԻՒՄ՝ ՎԵՆԱՆ (Մալիք), ՏԵՂԻՒՄ՝ Զաւարեան Հ. Պօղոս, որում ձեռքով եւ ինքնակալ կազմ: ՅԵՆԱՎԱՆԳՐՈՒՄ՝

ԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ, սակայն ԹՂ. 4աի վրայ կը կարդամք: «Մեծաբարդ եւ Վերագործուիկ Լոր Հ. Պօղոս Վ. Զաւարեան, Միլլէարեան Վարժարանի Վերագործիկ առթիւ Գրիգորի եկեղեցւոյ մարտիկի եւ Երթողիկէնի երթողիկէնի աշակերտը»:

Մատենան է՝ ԹՂ. 3ա. «Տրդատ հարտարապետ եւ իւր գործերը, ճարտարապետական ուսումնասիրութիւն 28 պատկերով եւ 2 տախտակով: Գրեց ՆՂ. Գրիգոր Ինկիլիւմնի ձեռքով, Միլլէարեան Ուսումնի, Մալիք 1913»:

ԲՈՎԱՐԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Յառակազմի: Գրականութիւն եւ Գեղարուեստ՝ ազգի մը զարգացման հալան տարրերը կը կացուցանեն...»: Տեղ-տեղ մատիտով դիտագրութիւններ ու սրբագրութիւններ կամ Անիեան Հ. Ներսէսի կողմէ:

ԹՂ. 11ա. «Բովանդակութիւն»:

ԹՂ. 14ա. «Գրուիւ Ա. Կենսագրութիւն Տրդատայ»:

ԹՂ. 26ա. «Գրուիւ Բ. Անիի Մայր եկեղեցին»:

1 — Յառակազմի»:

2 — Եկեղեցւոյ շէնքը»:

3 — Համեմատական ճնշութիւն»:

ԹՂ. 68ա. «Գրուիւ Գ. Տրդատայ անձանօթ գործերը»:

2352

(Հիմ քիւ 411)

ՀԱԿԵՄԱՆՆ՝ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1880ի տետրերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 888, իջեկուում՝ 1—727: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 23.5X15: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանուում: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միաթիւ 19X12: ՏՈՂՔ՝ 29 ընդամեքապէս: ՆԻԻԹ՝ ազնիւ, ռոգրկ, սպիտակ, միջակ հաստութեամբ թաւք: ԿԱՋՄ՝ կիտակշի, քաջապատ ստաւաքաւք: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀԱՄԱՆ՝ վերջաւորութեամբ մէկ թաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զարծածութեամբ շատ մաշած, կտակք գրեթէ փայլեցած, հոս-հոն թաւքեր պատառաւում: ԳԻՐ՝ շատ վաթ եւ գեղեցիկ, ճոր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ զարւար սեւ: ԶԱՐԴԱՐՈՒՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 231ր, 350ր—383ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880ի տետրերը: ԳՐԻՑ՝ եղ. Յակոբոս Թաշեան (Տաշեան), ՏԵՂԻ՝ ամտաբակցի վիեմն: ՅԵՏԱՏԱՎՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկամ, տաքիւմ-ամպիւմ միջակ մտտաւ՝ ճարտաւճիւր:

Մատենան է՝ Հակեմանի՝ Դասագիրք փիլիսոփայութեան, քարգնամութիւն եղ. Յակոբոս Թաշեան (Տաշեան)ի կապիւ: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Պատարասութիւն. Ա. Իմաստաբերութեան գաղափարը: Սկիզբէն քանի մը նախաբերական ծանօթութիւններով: 1.— Գիտնալ՝ է բանի մը ներքին հասկացանքը:

Յը հանչնալ, չէ թէ արտաքին երեւոյթ միայն զգալ...»:

ԹՂ. 7ա. «Մասն առաջին. Բանագիրտութիւն. Ա. Սահման. 1.— Հիմարտութեան հասկնուլ բնածին յօժարութիւնիս կը ցուցնէ թէ զանիկայ զոնէ չափաւոր կերպով հանչնալու կարողութիւն ալ ունինք...»:

ԹՂ. 64բ. «Մտախօսութիւն. 1.— Բանագիրտութիւնը սորվեցուց ուղիղ խորհելոյ կանոններն ու ձեւերը եւ թէ ինչպէս անոնց մով գիտնական բովանդակած կրնանք յօրինել, բայց խորհողը նիւթին, կամ իրակա նութեան վրայ չխօսեցաւ, աս պաշտօնը մը տախօսութեան է...»:

ԹՂ. 118ա. «Բնազանցութիւն. Գաղափարը: 1.— Բնազանցութեան անունը իր գաղափարը կը յայտնէ. ինչ որ բնութիւնէ անդին, վեր է...»:

ԹՂ. 232ա. «Հոգեբանութիւն. Գաղափարն ու Գործը: 1.— Երեւելի աշխարհք, որ խորհող միտքն աւելի մօտէն եւ աւելի յաճախ կը գրանէ, արտաքին եւ ներքին կը բաժնուի...»:

2353

(Հիմ քիւ չուսի)

ԾԻՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԹՐԻԵՍ

1777էն ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 23.5X17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միաթիւ 19X12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ինք, զարւար, միջակ հաստութեամբ թաւք: ԿԱՋՄ՝ չուսի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ինք, վաթած մեքսան ճարտար: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐՈՒՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 8բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1777էն ետք: ԳՐԻՑ՝ իսկիւտարեան Հ. Պետրոս գիրք է: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիես: ՅԵՏԱՏԱՎՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Ի վերայ Դրոշմելոյ արեւելեան քահանայից գմկրտեալ երեսայս: Ողորմագիրք Հօրն Յակին-

թոսի Նէպիան ի Կարգէ Հարց Գրողաց առ Վ. Հ. Մինաս Վրդ. Դասաւարեան կրօնաւոր խորհրարեան: Թարգմանեալ յիտալականէ ի Հայոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Մեծապատիւ Հ. Գրապետ, Բազմայարգ Տէր: Ի Փարբա, ի 12 Մայիսի 1777: Յառաջ քան զաւուրս զպատգիկ, ի լուծանել ընդհանրական Հ. Փոխանորդին

մերոյ դիտնականի՝ զբարոյական դիպուած ինչ, ըստ սովորութեանն եղելոյ ի մերումս Կարգի, բանս ի մէջ արկեալ զՅորհրդոյ Դժբոլին, բաց ի բազում ձեռնարկութեանց անտի, հաստատեաց ըստ զհանայապետական վճռոց, եթէ արեւելեան սոսկ զհանայեք չեն կարող յարեմտեան կողմանս տալ զայս յորհուրդ համալիարահակցաց իւրեանց...»:

Թղ. 2բ. «Մեծապատիւ Հ. Գրապետ, ինքնապարզ Տէր, ի Փարրա, ի 9 Սեպտեմբերի 1777: Ոչինչ զժողարին է բազմապատիւ Հայրութեանդ քում կերպարանել ի մտի

զբազում հաճութիւն իմ, որով ընկալայ զշնորհալուրք բարեպետն քո...»:

Թղ. 4ա. «Պատասխանի Հ. Մինասայ Գասպարեան առ առաջինն ի վերակարգեալ նամակացդ: Մեծապատիւ Հայր, եւ Բազմապարզ Տէր, խնդրեմ շնորհել ինձ ներումն, եթէ անազան ուրեմն պատասխանեմ ձերումդ շնորհալուրք նամակի... Վերջ՝ ի Թրեւստ, ի 2 Սեպտեմբերի 1777: Նուաստ, հնազանդ եւ երախտաւոր ծառայ ձեր, Հ. Մինաս Գասպարեան՝ միանձն Հայկազուն Մխիթարեան, ի Կարգէ սրբոյն Անտոնի Աբրայիմ:

2354

(Հիմ քիւ չունի)

ՄԱՐԳԱՐԱՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԼ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28.5X18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մրտաիւմ 20X16.5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ, ամբողջ ձուր: ԹԱՆԱՔ՝ առ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ նաւ: չլամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ—2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ դար: ԳՐԻՑ՝ ամբողջ: ՏԵՂԻ՝ ամբողջ: ՅԵՆԱՅՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԵՐ՝ չլամ:

Թուղթս է՝ Մարգարտազործութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գրապետածածուկ արուեստ իմն պատուական, իմա ինձ, ծանօթին միայն՝ եւ ոչ անծանօթին, զի զգնաբարտն բարբաղիմ, զոր փորձիւ գրեթէ ի ձեռս

բերելն անհնար է, ապա ի զուր ջանաս, մի ընդ վայր մսխեր զդրամս, զի փորձն՝ խաբարայ է, վասն զի ոչ գիտես, ոչ զհանելիկ արտաքս, եւ ոչ զմիտորելիս, ոչ զառաջին, եւ ոչ զերկրորդն, եւ ոչ զյետինն. բայց եթէ ունիս եղջիւրս ամուրս եւ կոշտս, մուտ ի պայքար ոգորման ընդ ողս, ի հանգէս գրուածոյս, դուցէ գտցես զդուռն մաից զղեկիս, եւ առցես զյաղթանակն, ապա թէ ոչ ընդ վայր զգլխացիս: Հանգէս: Առ Օ. Ժ. տրմ. մանր մարգարիտ ագնիւ եւ լոսեա զայն յապակի անկանի իմիջ...»: Վերջ՝ «եւ ապա հանցես ի բռանէ անտի, գտանես զայն մարգարիտ պատուական, նոյն եւ նման ըստ ամենայնի որ ելանէ ի ծոգուլ»:

2355

(Հիմ քիւ չունի)

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՆ Հ. ԱՆՏՈՆ՝ ԱՌՁԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ԵՒ ԳԱՂՂԻԲՐԵՆ ԼԵԶՈՒԻ

Կ. ՊՈԼԻՒՍ

1873էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 657, իրակալուած 1—1188: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5X18: ՏՈՂՔ՝ 82: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաիւմ, շատ ամկամոմ մեծաւքիւմնեքով: ՏՈՂՔ՝ 34—40:

ՆԻԹ՝ որովեւոր, սղիտակ, գծուր քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի, երբեք տնորակներէ կը բազկամոյ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամուրք լաւ: ԳԻՐ՝ սկիզբը ամբողջ

նուրգիր՝ վերադարձնելով շնորհակալությամբ: ԹԱՆԱՔ՝ շաբաթակցի գրքի առաջ տեղ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԿԵՄ. չկամ: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ ԹՊ. 1—6ր, 10ր, 11ր—12ր, 205ա—208բ, 464ա—487բ, 623ա—633բ, 641բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԽԱՄԱՌԱՐԱՆ 1873էն իտե: ԳՐԻՑ Ե՛ ԼԵՂԻՆԱԿ՝ Թարգմանքն է. Ամսում: ՑԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՆԱԿ՝ ՎԱՐՈՒԹԻՆԵՆԻՐ՝ չկամ, բայց համա. ԹՊ. 13ա՝ Յառաջաբան:

Մատենան է՝ ԹՊ. 11ա. «Առձեռն Բառարան Արդի Հայերէն և Գաղղիերէն Լեզուի, յօրինեց Թ. Անտոն Վ. Թարգմանեան, Կոստանդնուպոլիս, Արամեան Տպարան»։ Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 13ա. «Յառաջաբան: Եթէ արդի կենդանի ու ծաղկեալ լեզուաց բանասիրական աշօք նայինք, և անոնց վիճակն յառաջականին հետ համեմատենք, չենք կրնար բառական զարմանալ, թէ ինչպէս՝ երբեմն ըստ նիւթական կամ բառական մասին աղքատ, և ըստ կերպական կամ քերականական մասին անձեւ, անտաշ ու անջօր լեզուներ, հիմակու առենա այնչափ հարստացած, յղկուած, զարդարուած ու զօրացած են... Ահաւաստիկ այսպիսի անհրաժեշտ կարեւորութիւն ունեցող Բառագիրք մը առաջին անգամ կը նուիրենք ազգայնոց ամէն աստիճանի անհատից՝ իւրաքանչիւր բառին կամ

ոճին թէ բնական և թէ այլաբանական նշանակութիւնները գաղղիերէն լեզուաւ դնելով որ լեզուն մերոնց ամենէն ընտանի սովորական եղած է հիմակու առենա: Այս բառարանէն հարկաւոր բառ դուրս է թողուած, այնպէս որ քիչ չափ դաւառականներն ալ պատշաճ համարեցանք զանց չառնել...»:

ԹՊ. 14բ. «Abréviations—Համառոտութիւնք»:

ԹՊ. 15ա. «Ա. a. première lettre de l'alphabet et première voyelle. a. 1) un; 2) premier, a. a. »:

Յաջորդ գիրքերը կը գտնուին՝ Բ՝ 109ա, Գ՝ 134բ, Դ՝ 167բ, Ե՝ 176ա, Ղ՝ 191բ, Ի՝ 204ա, Լ՝ 209ա, Թ՝ 214ա, Ժ՝ 227բ, Ի՝ 231բ, Լ՝ 237ա, Խ՝ 247բ, Ծ՝ 272ա, Կ՝ 285ա, Հ՝ 327ա, Ղ՝ 371բ, Դ՝ 379բ, Ժ՝ 380ա, Մ՝ 390բ, Ծ՝ 431բ, Ն՝ 445ա, Ծ՝ 468ա, Ո՝ 480բ, Ղ՝ 496ա, Պ՝ 501ա, Զ՝ 521բ, Թ՝ 525բ, Մ՝ 527ա, Վ՝ 551ա, Տ՝ 568ա, Բ՝ 587ա, Յ՝ 587բ, Փ՝ 693ա, Դ՝ 605ա, Օ՝ 617բ, Ծ՝ 622բ:

ԹՊ. 634ա. «Յանկ արանց և կանանց անուններու»:

ԹՊ. 642ա. «Յանկ աշխարհագրական անուններու»:

Ընդհանուրը միջակ արժեքով գործընթաց է:

2356

(Հիմ քիւ չունի)

ԲԱՐԹՈՒԴԻՄԵԱՅ ՄԱՐԱՂԻՈՅ՝ ԳԻՐՔ ՎԵՑՕՐԵԱՅ ԳՈՐԾՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ (Հատակոտոր)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԼ դարու կէտերը

ԹՈՒՂԻ 1. ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 28X18.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտրին 21X12: ՑՈՂՔ՝ 40: ՆԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ պօկուած քաւք մըն է, քնքեղանքը լաւ, լուսամեջքի վրայ ծառայութեան: ԳԻՐ՝ հիմ, ամբողջ ձեւով: ԹԱՆԱՔ՝ զուստած սե: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չունի: ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ դարու կէտերը: ԳՐԻՑ՝ ամբողջ: ՑԵՂԻ՝ ամբողջ: ՆԱՐԱՅՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՊ. 1բ. մատիտով՝ «Առաջեալ է Կ. Պոլիս 1912»:

Հատակոտոր է՝ ԹՊ. 1ա. «Գիրք Վեցօրեայ Գործոցն Աստուծոյ, չարադրեալ է Բարձուղիմեայ Մարաղոյ եպիսկոպոսէ, է փառս և է յօգուտ մանկանց նորոյս Սիւնի:

Օգնեա Սուրբ Հոգի Աստուծոյ: Հիմա՝ M.A. v.d. Oudenrijn, Linguae Haicanae Scriptores p. 186 Nr. 448.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին և զերկիր, վարդապետք ասեն թէ Աստուած է սկզբանէ լինելութեան արարածոց» երկս գործս գործեաց...»։ Վերջ՝ «Եւ դու Տէր է սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր, և Պոլիս յմեր. II. Գլ. ասէ»:

2357

(Հիմ քիւ չումի)

ԼՈՒԽՄՈՒՆԻՖ ԱՌԱՐԿՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԻԵՆՆԱՊ

1845էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23×17-Ց: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաբար 20×18: ՑՈՂՔ՝ 81: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱՂՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնական ազդեցութեամբ, միջակ լուս: ԳԻՐ՝ ճարտար: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱ. չկան: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 10թ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1845էն ետք: ՑԵՂԻ՝ հաստաբար ՎԻԵՆՆԱ: ԳՐԻՑ՝ ՄԻԽՔԱՐԵԱՄ մը: ՑԻՆԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ *«Լուծմունք առարկութեանց»*:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. *«Յառաջաբանութիւն: Հազիւ նկատեմք զերկրաւորս եւ որ ինչ առ ոտս կայցէ աշխատութեամբ դտանեմք...»*:

ԹՂ. 3ա. *«Յնդիր Ա.՝ Վճիռք կամ նախասահմանութիւնք Աստուծոյ են նախարարորդիչք ազատ ներդրածութեանց բանական արարածոց...»*:

ԹՂ. 3բ. *«Յնիր Բ.՝ Մայրապոյն քահանայապետն Հոռվմայ ոչ է ներքոյ անկեալ Ընդհանուր Ժողովոյ եւ ոչ դատելի ի նոցանէ»*:

ԹՂ. 4ա. *«Յնդիր Գ.՝ Բրիտանոս ունի զերկուս բնութիւնս»*:

ԹՂ. 4բ. *«Վերջաբանութիւն: Ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պատուական պողոյն երկրի...»*:

ԹՂ. 5ա. *«Լուծմունք առարկութեանց արարելոց ի Գ. Հ. Կղեմայ ընդդէմ առաջին խնդրոյն»*:

ԹՂ. 7ա. *«Լուծմունք առարկութեանց արարելոց ի Գ. Հ. Կղեմայ ընդդէմ երկրորդ խնդրոյն»*:

ԹՂ. 9ա. *«Լուծմունք առարկութեանց արարելոց ի Գ. Հ. Պետրոսէ ընդդէմ երրորդ խնդրոյն»*:

2358

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԵՐՈԳԱՅ ԴՊՐԻ ՊԱԼԱՏԵՑԻՈՑ՝ ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱՐԱՑԻՈՑ ԼԵԶՈՒԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 89, իջեկայումս 1—74: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաբար 19×14-Ց: ՑՈՂՔ՝ 81 բնականաբար: ՆԻԻԹ՝ զօրաւոր, ազդեց քուղք: ԿԱՂՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բնականաբար լուս: ԳՐ՝ Պրակէն բնական քուղք քուղք կը պակսէ: ԳԻՐ՝ վարձ մտքագրի միտման շնորհիւ, արարեցեմք արարական գիշերով, բարձրաբն տեղեր ազատ քաղաւած է վերջէն լրացնելու համար: ԹԱՄԱՔ՝ սեւ, արարեցեմք կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ ԵԱ. չկան: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՑԵՂԻ՝ հաստաբար Կ. Պոլիս: ՑԻՆԱՑԱԿԱՐԱՆՔԻՆՆԻՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. *«Քերականութիւն Արաբացւոց Լեզուին յօրինեալ աշխատասիրութեամբ բարձրագոյն եւ լեզուաբան մատենագրի, քաղաքական Գերթոյի՝ Պատուելի Գեորգ Դպրի Պալատոց: Ի Կոստանդնուպոլիս, յամի Տեառն 1765»*:

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ Ընդ է ԹԻ. 2507 *Ներադրին* են: Հոս կը հասնի միմյնու ԹՂ. 23ը, շարունակութիւնը պիտի ըլլար կարտուած Գ. Պրակին մէջ:

2359

(Հիմ քիւ 96)

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՈՍԿԵՐԵՐԱՆ ԻՐ ԳԱՐՈՒՆ

ՎԻԵՆԱ (ՄԱԻԵՐ)

1908

ԹՈՒՂԹՔ՝ 47: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23X14-5: ՊՐԱԿ՝ չեմ Յշմեակեամ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսւմ 18X11: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ սղարկ, միջակ հաստաքեամք աղմիլ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ լաքածածկ ստուաքաքաղաք, վրամ ճջշոււմով սկեզգոծ եւ պարզ գարդեր: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկեզգոծ աւ վերջը մեկակեմ գորշ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարագայ, շատ գեւեղեցիկ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ: չեմ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 2բ, 5բ, 6բ, 13բ, 20բ, 28բ, 30բ, 40բ, 48ա—47: ԳՐԻՉ՝ ամեմաք ՄԻԻ-քարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ Վեցեմ (Մաւեր): ՏԵՐ՝ ճա- քարեմ Հ. Պոզոս, որմն ճարտարած է: ՅԻՇԱՏԱ- ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ ԹՂ. 1բ. ըմպեակեմ մը. «Մերկի եւ Վերապառուկի խոր Ոսկերեանի զոգութեանց փռելը Տօնիչ առթիւ կ'ընեային խորին յարգանք խորհապարտ որդիք Ուխտաւը»:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ոսկերեանի Հաղարհինգհարիւրամայ (407—1907) յո- բեկեանին առթիւ»: ՄԻՍԻՔարեմ կարեմն- ցի աշակերտաքեմ կողմէ կատարուած հաւակեմ փոքր ուսումնաթիւսլիւմնք եմ:

2360

(Հիմ քիւ չումի)

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԵՐԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱԿԱՆ ԱԹՈՒՌՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՎԻԵՆԱՊ

1841էմ առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 56: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ մեմէն ԹՂ. 18՝ 21-5X16, ապա՝ 22-5X19: ՊՐԱԿ՝ 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսւմ՝ 18X10-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եմ գորտաք միջակ հաստաքեամք քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆ- ԳԱՄԱՆՔ՝ բաւակեմ լաւ: ԳԻՐ՝ եմ շեղագիր: ԹԱ- ՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւձ. չեմ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1841էմ առաջ: ՏԵՂԻ՝ հաւամքար վեցեմ: ԳՐԻՉ՝ ՄԻՍԻՔարեմնք: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Քննութիւն ի վերայ Պատրիարքական Աթոռայ Եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Եկեղեցի սուրբ, հարսն անա- րատ պայծառագեցեայ եւ շքեղաշուք զարդու- զարդարեալ յոթնարիւնեան շնորհաց տիրա-

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Նախարան: Մեծարգոյ Հարգ- նկատենք Եկեղեցւոյ այն ամենամեծ հա- ճարներն, որոնք կարծես թէ յաստուածուստ վաղուց պատրաստուած կազմուած եւ կա- տարեկազորուած էին Եկեղեցւոյ արգանդին մէջ ի պարծանս անոր եւ անոր բոլոր յե- տազայ որդւոց...: Եղբ. Ա(ղեքսանդր) Մա- տիկեան»:

ԹՂ. 6ա. «Յովհաննու Ոսկերեանի վարդ: Գրաբար: Եղբ. Ա(րիստակէս) Վար- դանեան»:

ԹՂ. 13ա. «Ոսկերեան Ճարտասան: Եղբ. Ս(րապիոն) Նիկայեան»:

ԹՂ. 20ա. «Ոսկերեան Հայոց համար: Եղբ. Ա(ղեքսանդր) Մատիկեան»:

ԹՂ. 30ա. «Ոսկերեան՝ Վարդապետ Եկեղեցւոյ: Եղբ. Ա(նդէաս) Պոտուրեան»:

ԹՂ. 40ա. «Ոսկերեանի դիրքը իւր դարուն մէջ, Եղբ. Վ(րթանէս) Իուեկու- ցեան»:

կան Սուրբ Հոգւոյն, մտանէ ի սրբափայլ առաքաւստ սրբութեան մարմնացելոյ Բանին, ոչ ըստ իսրայելաթիւ որոշողութեան յերկո- տասան բանակ ըստ ցեղից Յակովբայ...::

ԹՂ. 1ա. «Ա. Դասը: Գերագոյն դասը սրբոյ Եկեղեցւոյ Եպիսկոպոսունք, եւ փո- խանակ երկնից՝ Եկեղեցի, որոյ տիեզերակալ եւ ինքնահարման զլուսի, վարդապետ եւ Հայր ընդհանուր ամենայն Հաւատացելոց ի Քրիստոս»՝ ծայրագոյն Քահանայապետն Հը- ոտաթ...: (Բաժինք Ա—Թ):

ԹՂ. 5բ. «Քննութիւն Եկեղեցական դա- սակարգութեան ի Հայս, եւ նախ՝ յաղազ Կաթողիկոսի բանք եւ նորին իրաւանք»՝ (Բաժինք Ժ—ԺԶ):

Թղ. 10բ. «Քննութիւն պատրիարքական Աթոռոյ թէ ուստի եւ երբ ընկալաւ ազգ մեր զայդ պատիւ»։ (Բաժին Ժ—Ի)։

Թղ. 14բ. «Բացատրութիւն իրաւաբանութեան եւ իշխանութեան պատրիարքական Աթոռոյ որ ի Հայոս»։ (Բաժին ԻԱ)։

Թղ. 17բ. «Կաթողիկոսաբանք Ազգիս»։ (Բաժին ԻԲ—ԻԴ)։

Թղ. 19ա. «Քննութիւն ի վերայ Կաթողիկոսացն Հայոց, որք վարեցին զիշխանութիւն իւրեանց յողջամիտ վարդապետութեան, եւ որք խոտորեցան անտի»։ (Բաժին ԻԵ—ԻԶ)։

Թղ. 21բ. «Առանձինն ի վերայ Ժողովոց Յովհաննու Օձնեցւոյ Իմաստասերի»։ (Բաժին ԻԸ—ԻԹ)։

Թղ. 28բ. «Քննութիւն որոց նստան յետ Իմաստասերին, մինչ ի Կիրակոս Վերապեցին յաթոռ Լուսաւորչին»։ (Բաժին ԼԱ—ԼԴ)։

Թղ. 36ա. «Մասնաւոր քննութիւն ի վերայ Ժողովակին, որ գումարեցաւ ի Թովմայէ Մեծորեցի ի ձեռնադրութիւն Կիրակոսի Վերապեցւոյ ի Կաթողիկոս, որով ցուցանի թէ չեղեւ փոխադրութիւն Աթոռոյ ի Սոյոյ յէջմիածին»։ (Բաժին ԼԵ—ԼԶ)։

Թղ. 49բ. «Քննութիւն փոխադրութեան օրինաւոր կաթողիկոսական աթոռոյ Լուսաւորչի ազգիս Հայոց» որ ի Սիս, ի լեառն Լիբանան»։

Թղ. 52ա. «Յաղագս երթալոյ Արաւամ Պետրոս Կաթողիկոսի ի Հռովմ, յառնուլ զհաստատութիւն Կաթողիկոսութեան յԱռաքելական Գահէն Հռովմայ»։

Թղ. 56ա. «Վերջ»՝ «եւ սմա (Միջայէլ Կաթողիկոսի) յաջորդեաց Տէր Բարսեղ Կաթողիկոս ի Բերիոյ, եւ սմա Գրիգոր Կաթողիկոս ի Քիլիսոյ, եւ սմա զերիմաստ աստուածապատկառ Գրիգոր Կաթողիկոս յԱնթափայ, որ աղ վարէ զիշխանութիւն Կաթողիկոսութեանն»։

2361

(Հիմ թիւ չունի)

ՔՍԵՆՈՓՈՆԻ ԱՐՇԱԽԱՆԱՅ ԳԻՐԳ Ա—Է

ՎԻԵՆՆԱ/Կ. ՊՈԼԻՍ

1840էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 191, իջեալուած 1—882: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5X18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեմ, 19X12: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ հիմ քաղք: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ շատ գեշ, խառնուրդով քաղքերը մզլուած եւ փերամ: ԳԻՐ՝ վարժ հիմ շնազանդ, քաղքութիւ տեղեր արքայապետութեանը: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ, քաղքը մերձեւայտ սկտած: ՁԱՐԴԱՐԱՔ՝ սեւ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն ետք: ՑԵՂԻ՝ հասեմաքար վիճեմ եւ Կ. Պոլս: ԳՐԻՑ եւ ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ՝ Գաղքը մեծ է. Յովսէփ: ՅԵՆԱՅԱՎԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Քսենոփոնի Արշաւանաց Գիրք Առաջին»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.— Թղ. 1ա. «Գլուխ Ա.՝ Կիրոս՝ որդի Դարեհի ի Պարսաստեայ, վերակացու աստրապութեան Ասիացոց, զին ի մտի մղել պատերազմ ընդդէմ եղբորն Արտաշէսի: Յայտ առնի թէ որպիսի հնարիւք զբանակսն

հանդերձեաց: Դարեհի եւ Պարսաստեայ եղեն որդիք երկու...»։

Այս գործին մէջ կը յիշուի տապիմ ամսգամ Հայոց զարեշուրը, Գիրք Դ, Գլուխ Ե, Թղ. 97ա՝ «Տունք նոցա գետնափոքր իմն էին եւ բերանքն որպէս զըհորոյն, սակայն ի ներք ընդարձակ էին, մուտք գրաստուցն փորեալք էին, իսկ մարդիկ ընդ սանդուղս իջանէին: Անդ ի տունս գտանէին այծք, պատրուճակք, կովք, հաւք, եւ ձագք սոցա: Բովանդակ պաճարն ի ներքսաղոյն կողմն խարի բուժանէր: Էին անդ եւ ցորեան եւ զարի եւ արմտիք եւ զինի ի զարույ, զոր ի խափանարանս լցեալ պահէին, զարիքն ցրեան լողային: Կային եւ հղեղունք մեծք եւ փղունք, աճենեղին առանց հանգուցի: Արդ որ ոք ծարաւի լինէր, պարտ էր նմա առեալ զեղէզնն ի բերան ձգելով ըմպել, էր

կարի բարկ եւ սաստիկ, եթէ անապակ ոք ըմպէր, իսկ սովորեցոն էր ըմպելի ինչ յոյժ հաճոյականն:

Վերջ՝ Թղ. 191ա. «Թիւ Համարոյ բովանդակ ճանապարհին արշաւելոյ եւ նահանջելոյ եղեւ զնացք երկերիւր եւ հնգետա-

սան աւուրց, Հրասախէ՝ Հազար Հինգ Հարիւր յիսուն եւ Հինգ, ասպարէզէ՝ երեք բիւրք չորեքհազար վեցհարիւր յիսուն: Իսկ ըովանդակ ժամանակն արշաւանաց եւ նահանջելոյ ամ մի եւ ամիսս երկոյն:

Թղ. 191բ. «Ժամանակագրութիւն»:

2362

(Հիմ քիւ չումի)

ԻՆՆՕՐԵԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱՐԱՏ ԵՂՈՒԹԵԱՆ ԿՈՒՍԻՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1810էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 28X14-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ, 18-5X10-5 ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԽԹ՝ եիմ, կեա ռարկ, զբաւար քուզք: ԿԱՐՄ՝ զուհար քուզք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ զործածութեմէ բաւակեմ ազատած, վրամ բազմաքիւ տեղեր քաճափ կամ մտոյտով սրբազրութիւններ: ԳԻՐ՝ Յաճախ ճատրգի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐՆ՝ Թղ. 1, 9-10: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ 1810էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամեամօք Միեքաբեամ մը: ՏԵՂԻ՝ ամառաբակոյ վիճմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ: ԵՄՆՕԹՈՒԹԻՒՆ՝ կռքիմ վրայ զբաւած է՝ «Աղթք Անարատ Յղութեան Կուսին Մարիամու: Նայեմ. 28»:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Իննորեայ պատրաստութիւն Անարատ Յղութեան Կուսին»:

Հմտ. Իննորեայ պատրաստութիւն տօնից Ս. Կուսին եւ Սրտին Յիսուսի Հանդերձ յաւելուածով աղօթից, յորինեալ եւ հաւաքեալ ի Հ. Յակոբայ Վ. Է Քօսեան, ՎԻԵՆՆԱ 1901, էջ 2-14:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ի սկզբան. եկ Սուրբ Հոգի, լիք զսիրտս հաւատացելոց...», տպագրութեամ իբրեւ ընագիր գործածուած է, քանի մը տեղափոխութիւններ եւ լեզուական սրբագրութիւններ կատարելով:

2363

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆ—ՖՐԱՆՍԻԵՆ

Ա. Հատար

ՎԻԵՆՆԱ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 888: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5X15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 19X10: ՏՈՂՔ՝ 40-42: ՆԻԽԹ՝ քաքի, քառակուսի գծերով եիմ Յամակի քուզք: ԿԱՐՄ՝ կիսալաք քաքազատ տաւարաքուզք: ԹՂԵԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական գործ զբաւար քուզք: ԶԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ հեւ. չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճոր շնագիր, շատ մաքուր եւ գեղեցիկ: ԴԱՏԱՐՆ՝ Թղ. 687ա վարի կեւը, 687բ, 688: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ ԺԹ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ Հ. Դանիէլ Արիւսեան: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմա: ՏԵՐ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Բառարան Հայերէն—

Ֆրանսերէն»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա՝ Ա. Թղ. 255ա՝ Բ. Թղ. 333ա՝ Գ. Թղ. 410ա՝ Դ. Թղ. 471ա՝ Ե. Թղ. 541ա՝ Զ. Թղ. 589ա՝ Զ. Թղ. 590բ՝ Ը. Թղ. 620ա՝ Թ. Թղ. 673բ՝ Ժ. Փափրիկ համեմատութիւն մը ցայց տուաւ, քէ մաքուր օրինակուած ատեն կատարուած են զամագամ յաւելումներ:

2364

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՇՏԱԿ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ(°)

1810էն առայ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22×17: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19×12: ՏՈՂՔ՝ 30: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստաւորութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղա-
գիր: ԹԱՆԱԿ՝ գունատաւոր սկսած սեւ: ԶԱՐԴԱ-
ՐԱՆՔ՝ եւճ. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 5տ վարի կէտը եւ
5բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առայ: ՏԵՂԻ՝ հաստա-
լոր ԹՐԻԵՍՏ: ԳՐԻՉ՝ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ մը: ՏԻՇԱՏԱԿԱՆ-
ՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ «Հաշակ Դպրութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Օրինակ Ընդլայնման ի
Հեռն Նոյնանշանից, Ղերադարական լրջարա-
նութեանց, կրկնութեանց եւ Թ(ո)ւման
մասանց»:

ԹՂ. 3ա. «Պատմութիւն ի վերայ սարդիցն
որսորդութեան», Հմմտ. 2տ. 2086:

2365

(Հիմ քիւ չուճի)

ՄՈՂՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

ԱՆՅԱՅՏ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5×18: ՊՐԱԿ՝
4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, կը բաժնէ գրքէ տարազ:
Էյը: ՏՈՂՔ՝ 80 ընդամերայէտ: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրա-
ւոր, աղբիլ, կապուտի գարձալ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չու-
ճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ տգիւղ, շատ վարժ,
զժուար բնքեռնի ձոր շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ,
սկսած է հերծոնիլ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ 10բ վարի մտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք:
ԳՐԻՉ՝ ամծամը: ՏԵՂԻ՝ ամայտ, գալցէ Կ. Պոլիս:
ՏԻՇԱՏԱԿԱՆՔՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Մոլորութիւնը Հայոց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յաղագս մոլորութեանցն

Հայոց առ հասարակ: Մոլորութիւնը ի բանս
հաստոյ, որք ի հանդիսի են յազգի մերում»
վերածին ի չորս գլուխս...»:

ԹՂ. 1ա. «Յաղագս մոլորութեանցն
Հայոց առ հասարակ: Իսկ մոլորութիւնը
կամ սխալանք Հայոց ի ծէսին՝ սոքա հնդե-
քեան...»:

ԹՂ. 1բ. «Յաղագս բնութեանցն Գրի-
տոսին»:

ԹՂ. 7բ. «Յաղագս Ընդհանուր Ժողովու-
րդն Արեւմտեայց»:

2366

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆԻ ՀԱԿԵՄԱՆՆԻ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱԳՐՔԻ

ՎԻՆՆԱ

1883

ԹՈՒՂԹՔ՝ 107: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5×14: ՊՐԱԿ՝
չեճ Յշմանկութեամբ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 20.5×11:
ՏՈՂՔ՝ 41 ընդամերայէտ: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստա-
լորութեամբ, հիմքած, յարցած քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտալա-
ք, քաղաքաւ ստաւալաքալք: ԹՐԻԵՍՏ ՊԱՋՊԱՆԱԿ՝
սկիզբն ու վերջը մեկտեղած մեծաքաղաք քուլք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեան կապը գրքէ քաղ-

աղաւած: ԳԻՐ՝ մարաքայն, շատ մանր բայց գնդե-
ցիկ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ գունատաւոր սկսած սեւ,
սեղանի գունատաւոր մտիտմեքով կարեւոր համա-
րաւած բառերու եւ մտաւազանութիւններու տակ
գիծեր քաղաւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւճ. չկամ: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 38—34, 61բ, 76բ, 104—107:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1883 (Հմմտ. ԹՂ. 32ա), ԳՐԻՉ՝ ԹՂ. 2ա

վրայ կը կարգաճէ՝ Հ. Գէորգ Փերդեան (ըստ Վ. Հ. Բարթուլէթի Գաթիգի)։ Հ. Յովհաննէս Վ. Բաւմյանի (ըստ Վ. Հ. Ասատրի Քերդեան)։ Տեղի՝ ամկապեան վիճակը։ ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թգ. 2ա բարբաթիմ ճոր ժամանակի։

Մատենան է՝ «Համառոտ փոխոսկայութիւն Հակեմաների»։ Հմտ. Ձեռ. Թիւ 2413։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 2545 ձեռագրիմ հետ գրեթէ ըստ ամենայնի մայր ըլլալուն կը դնեմք միայն գլխաւոր գլուխներու սկզբնաւորութեանց քղբառաւորները։ Թղ. 3ա. «Պատրաստութիւն փոխոսկայութեան»։ Թղ. 4ա. «Բանադիտութիւն»։ Թղ. 15բ. «Կերպախօսու-

թիւն»։ Թղ. 35ա. «Բնագանցութիւն»։ Թղ. 79ա. «Հոգեխօսութիւն»։

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բարբաթիմ մոր գրչէ Թղ. 2ա. «Ուրեմն այս Համառոտ փոխոսկայութիւնը գրուած ըլլալու է նախ քան 1884 Սեպտ. 11 երբ Հ. Գ. Փերդեան կը մեռնի։ Թէ գրուածքին 2 տարուան ժամանակ տանք, կրնանք դնել 1881—1883։ Հաւանաբար գրուած ըլլալ 1880էն սկսեալ մինչեւ մահը Փերդ.ի։ Բայց այս կը թողու՞մք քանադարեւան ապագայ յուսաւորութեանց (1960 Հոկտ. 10 Մաւեր-Վիհնա)։ Օղբ շատ գեղեցիկ է այսօր, տղոց մէկ մասը կ'աշխատի պարտէզ, միւս մասը կը պատրաստուի վիհնա փոխադրուելու։ Բոլոր տղաքը 35 հոգի են»։

2367

(Հիմ Թիւ չունի)

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻ ՍԵՂՎԻԵԱՆ

ԿԱՐԻՆ

1865

ԹՈՒԼԹՔ՝ 39, իրականում 1—84։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22-5X16-5։ ՊՐԱԿ՝ 3։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16X12։ ՏՈՂՔ՝ 26։ ՆԻԻԹ՝ էիմ, կեռ ազրկ, բարակ դեղման քաղբ։ ԿԱՐՄ՝ չունի։ ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լաւ։ ԳԻՐ՝ ամցման ճարտար, Թգ. 32ա—38բ ճարտար շեղագիր։ ԹԱՆԱՔ՝ աւ, սկսած է ճերմոտիլ։ ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ։ ԴԱՏԱՐՔ՝ Թգ. 1—2, 10, 39։ ԺԱՄԱՆԿ՝ 1865, գտն է Բ. մասը։ ԳՐԻՑ՝ Գ. 2., Բ. մասին՝ Ս(եղալի) Վ(արդապետ) Բ(աճեաճ)։ ՏԵՂԻ՝ կարիմ։ ԵԱՆՈՒԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թգ. 88բ։

Մատենան է՝ Կենսագրութիւն Յովհաննէս Եպ. Սեղվիեան, Առաջնորդին Կարնոյ Թեմին։ Աշխարհաբար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ճշտ է վերայ գլխաւոր առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի։ Հրաշակեալ շինուած մը արխարհիս յիշատակ թողուլ ուղղը քաջ ճարտարապետի մը, ամէնէն աւելի աս կ'ըլլայ հոգը ու ինամբը, որպէս զի հաստատ ըլլան հիմերը...»։ Կը վերջաւորէ՝ «Հայրական աղօթիցը միջնորդութեանը յանձնելով նուազութիւն, կը խոնարհիմ է հաճախ սրբանուէր Աշուղ, մնալով Հայրախնամ Տէրութեանը»։ Ստորագրութիւն չկայ։

Թղ. 10ա. «Յառաջաբան Պատմութեան»։

Ինչպէս որ հռչակաւոր մայրաքաղաքներու արքունի ճամբուն վրայ որոշեալ ժամու միջոցները կոթողներ կան եւ անկէց անցնողները տեսնալով կը մխիթարուին, եւ այն կոթողներու նշաններ իրենց զուարճութիւն մը կու տան, այնպէս ալ աշխարհքի դարբնու շրջաններուն անցքերու վրայ երեւելի եւ դիւցազուն մարդիկ ամէն մէկ իրենց դարուն նշանաւոր կոթող մը են, եւ այն իրենց ժամանակին մէջ ամէնքին նախանձելի եւ յետազայիցն զարմանալի օրինակ մը...»։

Թղ. 11ա. «Գլուխ Ա.՝ Մնողք եւ ծնունդ իւր»։

Թղ. 13բ. «Գլուխ Բ.՝ Տէր Սահակ իր տղան կ'առնու Մուշ կ'երթայ, անկից ի Քիւլլու, եւ ապա ի Գարին, եւ ապա ի Պոլիս»։

Թղ. 14բ. «Գլուխ Գ.՝ Ի Հոռով Սէլվի-իեան Յովհաննու ուսման, յառաջդիմութեան եւ քահանայութեան որպիսութիւն»։

Թղ. 18բ. «Գլուխ Դ.՝ 1817, Սէլվիեան Յովհաննէս Վարդապետին քահանայութեան ժամանակի դէպքեր մինչեւ մեր աջօրանաց տարին»։

Թղ. 21ա. «Գլուխ Ե.՝ 1827, Սէլվիեան Յովհաննէս Վարդապետ աքսոր կ'երթայ,

անկէ հաջը հղած դէպքեր, մինչեւ իւր Արդիւնու Առաջնորդ ըլլալու օրը»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ 2. 1837, Մէլիեան վարդապետին Արդիւնու Առաջնորդ ըլլալը եւ այլ դէպքեր, մինչեւ իր պատրիարք ընտրուելու ժամանակը»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Է. 1840, Գեր. Մէլի-իեան վարդապետ Կարնոյ Վիճակին Առաջնորդ գրվելէն հաջը, ի Կոստանդնուպոլիս Պատրիարք կ'ընտրուի, եւ այլ դէպքեր, մինչեւ Կարնոյ Վիճակին վրայ եպիսկոպոս ընտրվիլն»:

Թղ. 32բ. «Գլուխ Ը. 1855, Գեր. Մէլի-իեան վարդապետ Կարնոյ Վիճակին եպիսկոպոս կ'ընտրվի եւ այլ ուրիշ դէպքերը, մինչեւ ցայսօրը»: Ստորագրուած է «Գ. 2»:

Թղ. 35ա. «Դաժբանական ի պատիւ Յուդարկաւորութեան Գերապատիւ Եպիսկոպոսի Հայոց Կաթողիկոս ի Կարին քաղաք ի Մայիս քսան եւ յունիս 1865: Ո թշուառ վիճակ ինդճ կենաց մարդոյ...»: Ստորագրուած է Կարին, 24 Մայիս 1865: Ս. Վ. Բ.»:

ՄԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թղ. 38բ. «Աս վերջի գրուածքը չեմ գիտեր, որուն է, գրեթէ բան մը չի հասկըցուիր, իր էթ ու բերանին դարձուցեր է պատմութիւնը»:

«Պատրիարք 1848 Նոյեմ. 28: Հրաժարեալ 1852 Մեպ. 4: Եպիսկոպոս 1855 Օգոստ. 10—14: Դաղդիացի զօրապետի: Մահ 1865, 15 Մայիս»:

2368

(Հիմ քիւ չունի)

ՍԵՊՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՆԿԱՐԱԳԻՐ ՈՍԿԵՂԷՆ ԴԱՐՈՒ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1867

ԹՈՒՂԹՔ՝ 26: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5×14: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 19.5×13: ՏՈՂՔ՝ 29: ՆԻՒԹ՝ Էիմ, միջակ հաստութեամբ գծաւոր, քիւսացած քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չունի, միջակ կտրուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանրապէս լուս: ԳԻՐ՝ մօր ամբամ մօտը գիր, շեղացի շատ մօտ: ԹԱՆՔ՝ սրճագլմի դարձած տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Էիմ. չունի: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1ա, 18ա վարի կտը, 19բ—28բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1867: ԳՐԻՑ՝ Թանգան Հ. Թագնո: ՏԵՂԻ՝ Վիճակ: ՅԻՆՏԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չեմ, քաղ տն Թղ. 3ա

«Ընդգրկեալ եւ (մտնողով օտար գրիչ մը տակ-ցուցած է բայց ոչ) գրեալ ի Հ. Թագնոսէ Վ. Թոռնեան, Վիճակ, յամի 1867»:

Մատենան է՝ «Սեպակաւանութիւնք եւ Նկարագիր Ոսկեղէն Դարու Մատենագրութեան»: ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ Ուոյմ Թիւ 2369 Զեռագրին հետ, որով օրինակներն է մերկայցն:

2369

(Հիմ քիւ չունի)

ՍԵՊՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՆԿԱՐԱԳԻՐ ՈՍԿԵՂԷՆ ԴԱՐՈՒ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ

1860ի տետրեր

ԹՈՒՂԹՔ՝ 24: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 22.5×14.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18.5×11: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻՒԹ՝ Էիմ, հասակնի, գծաւոր քաղաք: ԿԱՐՄ՝ քաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանրապէս լուս: ԳԻՐ՝ մօր մօտը գիր: ԹԱՆՔ՝ սրճագլմի դարձած տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Էիմ. չեմ: ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1—2, 22բ—

24բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1860ի տետրերը համաժողով: ԳՐԻՑ՝ չէ ճշմանկուած: ՏԵՂԻ՝ ամտաբանկայ Վիճակ: ՅԻՆՏԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չեմ:

Մատենան է՝ «Սեպակաւանութիւնք եւ Նկարագիր Ոսկեղէն Դարու Մատենագրութեան»:

թեան», Հեղինակը ամծամօք է, բայց շատ հաւամալամ է որ ըլլայ՝ Յովնանեան Հ. Հեռոնը, ինչպէս կը վկայէ վաճակամ աւաւնաւթիւնը: Օրինակազը սակայն եղած է հաւմբակ վը, շատ տեղեր չէ կըցած կարգալ մայապապափարիմ գիրը, որով սխալմեր սպըղած են:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Մատենադրութիւն Ոսկի Դարուն: 1— Աղաթանգեղոս, Աստուածաշունչ գիրք...» յառաջ կը բերուին պըռքեմակամ կարգով:

Թղ. 4ա. «Մատենադրութիւնը Ոսկի Դարուն ըստ առանձինն նկարագրաց՝ ի 4 կարգաւ բաժանին...»:

Թղ. 4ա. «Պատմութիւն: Հայերէն լեզուի բաժանի ի 6 գլխաւոր ժամանակ...»:

Թղ. 4բ. «Մուտ: Զլեզու մատենագրաց Ոսկի Դարուն իբրեւ զպատկեր իմն գեղեցիկ ածեալ զմտաւ, երկուս գլխաւոր երանգս ի նմա նշմարեմք, զորս եւ նկարագրիս կոչեալուք...»:

2370

(Հիմ քիւ 665)

Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱԶԻԱՆԱՍԻՈՅ ՀԱՌ Ի ՅՈՒԼԻՈՍ ԿԱՅՍՐ

ՎԻՆՆԱ

184..

ԹՈՒԼԹՔ՝ 50: ՄԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ 22X14: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաթիւ 19X10: ՏՈՒԿ՝ շատ տնկաման: ՆԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, հասակակ քաղք: ԿԱՐՄ՝ քաղքայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւակամ լու: ԳԻՐ՝ հիմ վարժ շեղագիր, շատ տեղ սքաւգրութիւններով, տեղ-տեղ ալ մտախոյզ գրութեմ է միայն յոյժարձն քաղք կամ մայապապափարիւնը: ԹԱՆԿ՝ տն, սկսած է մերժումիւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 43բ—50բ: ԺԱՄԱՆ՝ 184.., միայն պոսամ գրութեմ: ՏԵՂԻ՝ վիճման: ԳՐԻճ և ԹԱՐ՝ ՄԱՆԻճ՝ Գալլիանմ Հ. Յովսէփ: ՅԵՄԱՆԱՐԱՆ՝ յոյժն, բայց տն տնամաքքը, Թղ. 2ա:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Մ. Գրիգորի Նազիանզաւոյ ձառ ի Յուլիանոս Կայսր Ա.: Թարգմանեաց ի յոյն բնագրէն ի չայ՝ Հ. Յովսէփ Վ. Գալլիանմ ի Միսիթարեան Միաբանութենէ: Վիեննա 184...»: Նայմը

Թղ. 4բ. «Մեզականութիւն: Սեպհականութիւն այն նկարագիր է, որով անուանք (բառք) եւ ասացուածք մատենագրաց Ոսկի Դարուն յանուանց եւ յասացուածոց այլոց դարուց կարեւորագոյնը զատանին: Նախ զանուանցն պատկեր կարգեցուք, եւ ապա զասացուածն՝ զորս Զարտուղութիւնս կոչեմք, նկարեցուք: Ա. Պատկեր անուանց, որ չէ սեպհական մատենագրաց Ոսկի Դարուն: Յառաջ կը բերուին 6 գլխաւոր կարագրակամ տարբերութիւններ: Վերջաւորութեամբ՝ զի սոցանէ են որ անօր գտանին յառաջին մատենագիրս, են որ այլով մտօք արկանին ի կիր, եւ են որ ոչ ուստեք գտանին առ նոսա»:

Թղ. 6ա. Բ. «Ասացուածոց սեպհականութիւն: Յամ զարտուղութիւն: Թիւ 7—23 (Ա—Ժէ)»:

Թղ. 10բ. «Վայելլութիւն կամ Փոխադրութիւն»: Թիւ 24—47 (Ա—ԴԴ)»:

Թղ. 16բ. «Առատութիւն կամ Աւելադրութիւն...»: Թիւ 48—68 (Ա—ԺԱ)»:

Թղ. 22ա. «Մնացորդք»: Թիւ 34 (Ա), 37 (Բ եւ Գ), 38 (Դ), 43 (Ե)»:

գրութեմ է մեռն մտախոյզ Թղ. 3ա-ի ալ լուսամբքիմ վրայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Լուարուք զայս ամենայն ազգք, անկողիւ լերուք ամենեքեան ոյք բնակեալ էք յաշխարհի: Զի զամենեան իսկ իբրեւ ի բարձանց ինչ բարձրականդակաց ի մէջ անցեալ կոչեմ մեծաւ բարձր քաղութեամբ...: Վերջ՝ Թղ. 43ա՝ որպէս հաճոյ թուիցի ճարտարապետին, որ հատուցումն ըստ իւրաքանչիւր գործոցն համարեալ պահէ, եւ զոր օրինակ զվիշտսն ողորմէ հոս կ'ընդաւորի»:

2371

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՌԻ Ի ՍՈՒՐԲ ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՍ

ՎԻՆՆԱՐ

1850ի ասեմեմերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 22X18: ՊՐԱԿ՝ միւսի: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ 16.5X12: ՏՈՂԹ՝ 22: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զորաւոր, միւսիկ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաղաքը չափազանց մեքծեաւած, որոշ տեղեր պո պատմաւազ զքաղաքը ընթացիկ: ԳԻՐ՝ սկիզբը շատ գեղեցիկ մարազում մարազի, երթալով կը տգեղացի եւ հիմ շեղագիթի կը փոխուի: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՑԱՐ՝ ԹՂ. 1, 10—12: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տառնմմերը: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Միքթարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիւննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ճառ ի Սուրբ Կոյսն Մարիամ: Ամենայն փառք դասեր Թաղաւորի ի ներքոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ոն ի բաց աստի յետամիտ խորհրդով սնապարծ ռխորտացեալ դասերը Սիոնի, որ զընդունայնաստուեր փառաց եւ զանցաւոր իմն եւեթ դեղոյ պաճուճանաց զհետ յաւէտ մոյեալ զակատեալ առ աշխարհ շնորհագեղ եւ ցանկալի երեւեալ սիւզանեմ եւ բարձրապարանոց խրոխտանօք պանծայլ...»: Վերջ՝ «Նոյնտիպ անանցեալ կերպիկ զուարթ եւ պայծառ կալ յաջգահաւանսն զորդեգրութեան առեալ զպարգեւաւնը Թաղաւորեալսն ի լոյս»:

2372

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՐԳ ՍՐԲՈՒՀԵԱՑ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1810էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 16: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22X16.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միւսիւմ 20X18: ՆԻՒԹ՝ հիմ զորաւոր միւսիկ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման մարազի, վրամ տեղ-տեղ արաւգրութիւններ: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԴԱՑԱՐ՝ ԹՂ. 16բ վարի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն առաջ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ԳՐԻՉ՝ Միքթարեամ մը: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ մը: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ Վարդ Սրբուհեաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վարդ սրբուհեաց Գրիգորեայ կուսին եւ մարտիրոսին, Հանեալ ի նոտարացն Եկեղեցւոյ»:

ԹՂ. 2բ. Վարդ սրբուհեաց Ազնեսի կուսին եւ մարտիրոսին, զրեալ ի սրբոյն Ամբրոսիոսէ եւ յայլոց մեծամեծ պատմչաց»:

ԹՂ. 6բ. Վարդ սրբուհեաց Ազաթայ կուսին եւ մարտիրոսին զրեալ ի Սիմէոնէ Մետափրաստիոսէ. ի Փետր. Ե.Յ.:

ԹՂ. 9բ. Վարդ սրբուհեաց Դորոթեայ կուսին եւ մարտիրոսին, Հանեալ ի ճառընտրից, ի Փետր. Զ.Յ.:

ԹՂ. 11բ. Վարդ սրբուհեաց Կատարինէ Սենացւոյ կուսին եւ ուխտադրի կարգի սրբոյն Դոմինիկոսի, զրեալ ի Հոնմոնղոսէ Խոստովանաւորէ իւրմէ եւ յայլոց. յԱպրիլի.Յ.:

ԹՂ. 14բ. Վարդ սրբուհեաց Եղիսաբեթի Թաղուհեաց կուսին ի յոյսանիոյ»:

ԹՂ. 15բ. Վարդ սրբուհեաց Մարգարիտայ Թաղուհեաց Սկովտացւոյ»:

ԹՂ. 16ա. Վարդ սրբուհեաց Մարգարիտայ կուսին եւ վկայուհեաց»:

2373

(Հիմ քիւ չուծի)

ՕՍՈՒԹԻՆ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1850էն ետք

ՅՈՒՆԻՍԿ 3: ՄԵՆՈՒԹԻՆ 22X14.5: ՊՐԱՎ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 19.6X18: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻՒԹ՝ ազարկ մորազոյն քուլք: ԿԱՐՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ ծալքերը վնասուած: ԳԻՐ՝ մորազոյն շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումարտած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ: չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք, ՏԵՂԻ՝ հաւան-
օրէն վիճակ: ԳՐԻՑ՝ ամառապէս Միքիթաբեան
մը: ՅԵՆԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՆ՝ չուծի:

Պրակա է՝ ՎՅՈՒԹԻՆ Նորակառոյց եկե-
ղեցոյ: Գրուած են միայն խրատագիրները,
իսկ մնացածը միայն մշակուածի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Ի նախընթաց երեկոյի օժման
եկեղեցոյ, յաւարտել երեկոյեան ժամեր-
դութեան, դպիրք եւ սարկաւազունք շորք
զգեցեալ՝ զան մտանեն ի դասն յառաջոյ
քան զամենեան խաչակիրն երկու մոմա-
կալօք...»:

2374

(Հիմ քիւ չուծի)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ Ի ՃԱՌԸՆՏՐՈՑ

Ձ. Հատար

ՎԻՆԵՆԱ

1828

ՅՈՒՆԻՍԿ 68, իրականութե 1-125: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆ՝ 21X15: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 18X12:
ՏՈՂՔ՝ շատ ամկան: ՆԻՒԹ՝ ինքն զօրաւ միջակ
հաստութեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝ կիսակաշի, քաշա-
պտ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՐԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝
մորազոյն միջիւն ինքն շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, գու-
նատ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ: չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1828:
ՏԵՂԻ՝ վիճակ: ԳՐԻՑ՝ Միքիթաբեան: ՅԵՆԱՅԱ-
ԿԱՐԱՆ՝ չուծի: ՄԱՆՈՒԹԻՆ՝ մերկայ հատարի
մէջ ամփոփելու համար Ոսկեքանքի գործերը, Թիւ
2346 ձեռագրէն համարած են ԹՂ. 17ի եւ 16ի միջիւ
գումարած պրակները, տեղ-տեղ կատարուած է մաս-
նա օրինակութիւն:

Մատանս է՝ ԹՂ. 2ա. «Երանելոյն Յովհաննու Ոսկեքանքի
Կոստանդնուպոլսոյ հայրապետի ձառք, ընդօրինակեալ ի վի-
էննա», փակագծի մէջ կը գտնուի Ձեռագրի
թիւը եւ քաղաքանաւանը, ուսկից օրինակուած
կ'երևի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 3ա. «Երանելոյն Յովհաննու Ոս-
կեքանքի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսի
ի Թեսաղոնիկեցոց թղթոյն, որ ասէ՝ Չայս
ասեմք Տեսան բանիւ, զի մէջ որ կենդանիք
եմք մնացեալ ի դալստեան Տեսան, ոչ ժա-
մանեք չնջեցելոցն: Մարգարէքն զհաւա-
տարմութիւն բանիցն ցուցանել կամէին...»
(1. 127բ):

ԹՂ. 5բ. «Նորին Յովհաննու Ոսկեքան-
քանի ասացեալ յաղաքս ապաշխարութեան,
Տեսէք զԱստուծոյ զօրութիւնն, տեսէք զԱս-
տուծոյ մարդասիրութեան զզօրութիւն...»
(1. 193բ):

ԹՂ. 10բ. «Ի Ղազարոսն մուրացիկ եւ ի
մեծատունն: ... ութնանց, այլ երկուս զէմս
եղի առաջի...» (1. 207ա):

ԹՂ. 21բ. «Երանելոյն Յովհաննու Ոս-
կեքանքի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսի
ասացեալ ապաշխարութեան, Երեւելի եւ
վայելուէ ք տոնս եւ վերադոյն եւ բարձր է
ըստ սովորութեան աւուրց ժողովոյս...»
(1. 216ա):

ԹՂ. 28ա. «Վեցերորդ կիրակէին, Յով-
հաննու Ոսկեքանքի Կոստանդնուպոլսի
եպիսկոպոսի ասացեալ ի կիսն քանանացի,
Յայնժամ դնաց ասէ Յիսուս եւ եկն ի
կողմանս Տիւրոսի եւ Սիդոնի...» (1. 247բ):

ԹՂ. 38ա. «Յովհաննու Ոսկեքանքի
Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսի ասացեալ
յանդամալուծն: Ղուկայ աւետարանին մեկ-
նութենէն: Յետ այսորիկ տօն էր Հրէիցն եւ
եւ Յիսուս յերուսաղէմ եւ անդ էր աւազան
մի Հինգ սրահան...» (1. 237բ):

ԹՂ. 42ա. «Հինկերորդ կիրակէին
երանելոյն Յովհաննու Ոսկեքանքի Կոստան-
դնուպոլսի եպիսկոպոսի ասացեալ յա-

ղազս ապաշխարութեան: Տեսէ՛ք յառաջ-
նումն կիրակէ՛ն զպատեհազմն եւ զյաղ-
թութիւնն...» (1. 237բ):

Թղ. 46ա. «Տեսուն Յոհաննու Ոսկերե-
րանի Կոստանդինուպաւսի եպիսկոպոսի ի
Մաթէոսի աւետարանին մեկնութենէ: Զգոյշ
լերուք ողորմութեան ձերում, մի առնել
առաջի մարդկան...» (1. 186ա):

Թղ. 48ա. «Ի Զատիկն պահան մեծի
երկուշաբթուն երանելոյն Յոհաննու Ոսկե-
րեանի ի Մաթէոսի աւետարանին մեկնու-
թենէն: Յայնժամ մատուցեալ առ նա մայր
որդւոցն զԵրեղեա...» (2. 19ա):

Թղ. 49բ. «Ի մեծի աւուր չորեքշաբթի
երանելոյն Յոհաննու Ոսկերեանի Կոստան-
դինուպաւսի եպիսկոպոսի ի Մաթէոսի
աւետարանին մեկնութենէ: Յայնժամ ժո-
ղովցեան քահանայապետք եւ ղպիւրք եւ ծերք
ժողովեցան...» (2. 28բ):

Թղ. 53ա. «Երանելոյն Յոհաննու Ոս-
կերեանի Կոստանդինուպաւսի պատրիար-

գի ի Մաթէոսի աւետարանին մեկնութենէ:
Յորժամ գայցէ Ողբի մարդոյ փառուք Հաւր
իւրոյ եւ ամենայն Հրեշտակք ընդ նմա...»
(2. 25բ):

Թղ. 54բ. «Ի մեծի աւուր Հինկշաբթին,
երանելոյն Յոհաննու Ոսկերեանի Կոստան-
դինուպաւսի եպիսկոպոսի ի Մաթէոսի
աւետարանին մեկնութեանն: Յառաջնումն
աւուրս բաղարջակերացն մատեան աշա-
կերտքն...» (2. 34բ):

Թղ. 56բ. «Տեսուն Յոհաննու Ոսկերե-
րանին ի Մաթէոսի աւետարանին մեկնու-
թենէն վասն Վարդավառի տաւնին: Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, զի են ռմանք ի սոցանէ, որ
այժմ աստ կան...» (2. 162բ):

Թղ. 60ա. «Նաւակատիք սուրբ Կաթու-
ղիկէ Եկեղեցոյ Տեսուն Յովհաննու ի Տատ-
րակն որ յնրաք Երզնայ օրինակեալ ի սուրբ
Եկեղեցի: Տատրակն ամուսնաւէր, յորժամ
ի մէջ մայրեաց առնիցէ զքնակութիւն
իւր...» (2. 182ա):

2375

(Հիմ քիւ չումի)

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾԻ Ի ՏԱՆԼ ՋԱՍՏԻՃԱՆՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻԱՆ

ԹԻՒԵՍ կամ ՎԻԵՆԱ

1800ի սկիզբերը

ԹԻՒԴԹՔ՝ 8: ՄԵՆԹԻԹԻՒՆ՝ 21×16: ՊՐԱՎ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միադիւմ 16×12: ՑՈՂՔ՝ 25:
ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք:
ԿԱՐԱՎ՝ չումի, կտրուած է միայն: ՀԱՎԱՄԱՆՔ՝
աքաւաքի քերքերը աղտաւած: ԳԻՐ՝ ամցման ճւղ-
գիւղ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրեմն ու սկզբնատեղերը
կտրուր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.
7բ վտրի մտքը, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբերը,
կամ ամէկ շատ քիչ առաջ: ՑՆՂԻ՝ Թրիեստ կամ
Վիեննա: ԳՐԻՑ՝ անտարակայ Միլիթրեմն մը:
ՅԻՇԱՑԱԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Պրակո է՝ Վարդապետական աստիճան-
ներու տաշտութեամ ժամանակ կարդացուած
ընթերցուածները Հին ու նոր Կոտակարանէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ի տալն զառաքին աստիճան
Վարդապետութեան: Ընթերցուած յմայեայ
մարդարէն, ԿԱ 1ա, եւ այդպէս յառաջ միմչիւ
տառներով աստիճանը:

2376

(Հիմ քիւ Բ/15)

ԲԱՂՈՒԱԾԻ Ի ՃԱՌԸՆՏՐԱՅ

(Ա եւ Բ Հատոր)

ՎԻԵՆՆԱՎ՝

ՌՄՀԷ (1828)

ԹԻՒԴԹՔ՝ 181: ՄԵՆԹԻԹԻՒՆ՝ 21.5×16.5:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միադիւմ 18×12: ՑՈՂՔ՝ շատ ամէկ-
նամ: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ

քաղաք: ԿԱՐԱՎ՝ քաղաքի տառաւորութիւն:
ՀԱՎԱՄԱՆՔ՝ գործածութեան թաւակամ վնասուած:
ԳԻՐ՝ ճւղք եւ հիմ չեղացի: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ:

ԶԱՐԻՍՏՐԱՆՔ՝ ԵՑ. ԷԿՈՑ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԷ (1828), ՑԵՂԻ՝ ԽԱՆԱՊԵՐ ՎԻՃՈՑ: ԳՐԻՁ՝ ԺՈՅԻ ՎՋ ՄԽԻՐԱՊԵՏԱՅԻ: ՑԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԹՊ. 33Ժ:

Մատենան է՝ Քաղաւածք է ձեռագիր ձառնորաց (Վիեննայի) Ա. (ԹՂ. 1—66բ) եւ Բ. Հատոր (68ա—181բ.)։ Փակագծի մէջ կը գնմմ Զեռագրին քիւր եւ քղաքահամարը, ուսկից օրինակուած կ'երևի։

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վեցերորդ աւուր Յոհաննու Ոսկերբանի ասացեալ յաւետիս սրբոյ Աստուծածնին միւլտ Կուսին Մարիամու։ Այսոր ծագեաց արեգակն արդարութեան... (1. 37բ—38ա)։

ԹՂ. 2ա. Վերորդ կիւրակէին երանելոյն Յոհաննու Ոսկերբանի Կոստանդինուպոլսի եպիսկոպոսի յաղաքս անառակին ի յՂուկայ աւետարանին մեկնութենէ։ Հանապազ զմարդասիրութիւնն Աստուծոյ քաղաքէ պարտիմք եղբարք... (1. 189ա)։

ԹՂ. 5ա. Վերին Յովհաննու Ոսկերբանի ասացեալ ի Զաքոս մաքսապետ։ Ամենեքին որք բարեացն են ցանկացողք... (1. 254բ. եւ 2. 16բ)։

ԹՂ. 6բ. Վերանելոյն Յոհաննու Ոսկերբանի ասացեալ ի սուրբ Առաքելն Յակովբոս։ Այլ Յակովբեանքն որ անուանին եղբարք... (2. 251ա)։

ԹՂ. 7ա. Վի մեծի աւուր զալստեան Տեռնո մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի խաւք Յոհաննու Ոսկերբանի եւ նախանիւթոյն նախնամեկնութիւնն. եւ ապա Յովանակին եւ որ ի կարգին է ծերոց եւ տղայոց արմատն նաբերից։ Այս է տարբեր պատմեր, ումն հանդիպի տրուպ բան... (2. 16բ)։

ԹՂ. 9բ. Վերանելոյն Յոհաննու Ոսկերբանի ի Յոհաննու աւետարանին մեկնութենէ, էր ոմն Հիւանդացեալ ասէ Ղազարոս անուն... (2. 3ա)։

ԹՂ. 13բ. Վեովհաննու Ոսկերբանի Կոստանդինուպոլսի եպիսկոպոսի յաղաքս չազալոյ զվախմանեայն, մանաւանդ որ ի տղայութեան հասակին Թողին զայս կենցաղ։ Բեր այսուհետեւ մանաւանդ զյառաջազունից փութաբար վարդապետութեամբ մըտցուք ի ներքս... (1. 125բ)։

ԹՂ. 16ա. Հոս քուլքեր Խանուած լլլալուն, մմացած է միւլմն Ոսկերբանի Թեազոնիկեցոց Թղթոյն մեկնութեան ճառին վերջին մտաք, տես Զեռ. 2402, ԹՂ.

5ա ուր այս մղն *Վերսուած* քուլքը կրկնմ օրինակուած է։

ԹՂ. 16բ. Վերանելոյն Յովհաննու Ոսկերբանի Կոստանդինուպոլսի եպիսկոպոսի ի բան մարգարէին, որ ասէ՝ Գանձէ եւ ոչ գիտէ ում ժողովէ։ Բեր այժմ սիրելի, ի Դաթեան զրոց զսաղմոսական երգոցն հարցցուք զնուաքն... (1. 164բ)։ Զառս ԹՂ. 16բ բ-ի վրայ կէս կը մմայ, քուլքեր Խանուած լլլալով։ Կը վերջանայ՝ «բաղդատեա զայս աւուր զերեկոյն, զվաղուհանն եւ տես զքաղաքս ի խոպութենէ եւ ի վրդովմանէ ի բաց փոփոխեալ»։

ԹՂ. 17ա. Վերստակ հանգուցելոց ի Քրիստոս Երանելոյն Յոհաննու Ոսկերբանոյ ասացեալ վանն միւլթարութեան ազաւորաց ձառ ժԶ. Քրիստոս հառ երկրպագեցուք ստեղծիւն... (1. 123ա)։

ԹՂ. 20բ. Վերանելոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ ասացեալ ի Յունդն Քրիստոսի եւ ի Նինուէացիսն ապաշխարութեան. ձառ ժԶ. Ահա հրաման հասեալ առ մարգարէն Յովնան քարոզել ի Նինուէ... (1. 97բ)։

ԹՂ. 33բ. Վերանելոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ ասացեալ ի Մնունդն Քրիստոսի։ Որ էրն ի սկզբանէ առ Աստուած... (1. 45բ)։

ԹՂ. 35ա. Վերանելոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ ասացեալ յաղաքս ապաշխարութեան ի պահոց զրոց, Պահ յայտնիք ծածուկ պահօք բաւընդակին... (2. 174բ)։

ԹՂ. 35բ. Վերանելով զՂուրս, զկնի կաթոյն փափագիցէք որպէս ընէզո...։ Տակը ծամօքութիւն՝ Երաջորդն այլոյ ճառի հատուած է, իսկ Հ. Ներսէս Ակինեան մատիտով մշտակած է. «Բարսղի Պահոց Ա. Փողեցէք» 1. 46, որ լլլալու է 1. 158բ։

ԹՂ. 37ա. Վերանելոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ Ներբողեան եւ պատմաբար ասացեալ ի սուրբն Յովաննէս Կարապետ եւ ի Մկրտիչն Քրիստոսի եւ ի կաթանն զստեան Հերովդէիզայ։ Հրաւերելով կոչեցաւ լեզու իմ յուրախարար կենսաբեր բարիս... (2. 287բ)։

ԹՂ. 42ա. Վերոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ ասացեալ Ներբողեան ի սուրբն Ստեփաննոս։ Զառ Ա. Անդրանիկն մարտիրոսաց, նախաձկայն Քրիստոսի սուրբն Ստեփաննոս... (10. 223բ)։

ԹՂ. 45բ. Վերին երեքարաքին երանելոյն Գրիգորի եպիսկոպոսի Նիսացոյ առա-

ցեալ ի կուտութեան գրոց: Մտաւոր եւ բանական կենդանի այս մարդ...» (2. 23ա):

Թղ. 47բ. «Երանելոյն Գրիգորի եպիսկոպոսի Նրբացոյ ասացեալ ի մարդակազմութենէ ի յարութեան մեռելոց: Այլ բերեալ ոչ առ լուծեալ եւ քակեալ մարմին հայեցեալ...» (1. 135ա):

Թղ. 50բ. «Արքայն Թէոդորոսի պատմութիւն ծնընդեան նորին եւ անընդեան եւ վարուցն: Ի ժամանակ յորժամ Մակեդոնացին Աղէքսանդրոս Փիլիպպոսեան...» (1. 169բ):

Թղ. 52ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Թէոդորոսի գաւրավարին Գրիգորոսի: Ընդ ժամանակս Թագաւորութեանն Մաքսիմիանոսի եւ Մաքսենտիոսի էր հալածումն մեծ քրիստոնէից...» (1. 171ա):

Թղ. 54ա. «Ի վեցերորդ շաբաթու ի կատարեալ ճառասներորդաց Կարգ Ղազարու երանելոյն Հիպոդիտեայ Իսաւորացոյ եպիսկոպոսի ասացեալ ի յարութիւնն Ղազարու: Զոր օրինակ մայր որդեանէր տուեալ ստինս ցմանուկն...» (2. 1ա):

Թղ. 57ա. «Պատմաւ գալստեան Տեառն ճառասնաւորեա ի տաճարին, Յովհաննու եւ այլոց վարդապետացն ասացեալ: Աւրինաց հրաման էր, թէ կին որ սերմ առցէ եւ ծնցի արու կացցէ աւուրս ի ի վերայ սրբութեան դաշտանի իւրոյ...» (1. 117ա):

Թղ. 59ա. Հոս քուլքեր կը պակսիմ, ուստի կայ միայն մտաի մը վերջաւորութիւնը: ...«Նորա զնկանակոն նաշիհ, Իսահակ զպիտո ողջակզացն, Յակովբ զուլսն...»: Հոս պակսած քուլքերը կազմուած են Թիւ 2351 ձեռագրին մէջ, հմմտ. ամէջ Թուղթ 65ա, ուստի մտաւ ի վերջաւորութիւնը՝ «Նաւակատիճ սուրբ կաթողիկէ եկեղեցւոյ Տեառն Յովհաննու ի տատարկն, որ յերգս Երզնայն օրինակեալ ի սուրբ եկեղեցի: Տատարկն ամուսնասէր...» տես ամէջ Թղ. 60ա:

Թղ. 59բ. «Ի յիշատակի սրբոյ Աստուածածինն Մարիամու Թուղթ սրբոյն Դիոնէսիոսի առաջին եպիսկոպոսի Աթենացւոց ճաղաքի եւ նախաշար վարդապետի, զոր գրեաց պատասխանի Թղթոյն Տիտոսի յաղագս ննջման սրբոյ Աստուածածինն: Մանիցէ. եղբայրութիւնդ քո, ով վսեմականդ Տիտէ...» (2. 168բ):

Թղ. 61ա. «Ի մեծի աւուր գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիգորոսի սրբոյն

Սահակայ Կաթողիկէի վանաց երիցոյ ասացեալ ի սուրբ աւր արժաւենեաց որ է իւղղադոմեան: Աւետարեւ եւ տիեզերական է տօնս...» (2. 8բ):

Թղ. 68ա. «Երանելոյն Մովսիսի քերթողհօր ի յիշատակի սրբոյն Հռիփսիմեայ եւ նորուն վկայակցացն ներքողեան ի հանդէս նոցա հրաշագարդ յօրինուածով: Նորահրաշ գերապայծառ է տօնս...» (549. 9ա):

Թղ. 80բ. «Պատմութիւն սրբոց Հռիփսիմեանցն Մովսէի խորհնացոյ ասացեալ: Յաղագս զանազան տեղեաց եւ զնախից եւ վարուց սրբոց Հռիփսիմեանցն...» (2. 153ա):

Թղ. 82բ. «Մովսիսի Պատմագրի վասն գիտի սուրբ խաչին որ յերուսաղէմ ի ձեռն աստուածասէր Հեղինէ տրկնոջ: Եւ եղեւ իրեւ վախճանեցաւ Թագաւորն Հոռոմոց Կոստաս...» (2. 215ա):

Թղ. 85ա. «Յաղագս սրբոյ Նշանին, որ ի Վարազ, նորին Մովսիսի պատմագրի ասացեալ: Ընդ ժամանակս հայրապետութեանն Տեառն Ներսիսի եւ Վարդայ պատրկի Ռշտունեաց...» (2. 218բ):

Թղ. 86բ. «Ի մեծի աւուր Վարդավառին երանելոյն Մովսէի քերթողհօրն ասացեալ: Լուսաւոր եւ պայծառ է խորհուրդ մերձաւոր տօնիս...» (2. 153ա):

Թղ. 93ա. «Ներսեսի Լամբրոնացոյ արքեպիսկոպոսի Տարսնի Կիւրիկեցւոյ ասացեալ պատասխանի Թղթոյ վարդապետին Տուտէ որդւոյ եւ նորին նմանեաց Չորադետացւոց եւ Հաղբատացւոց առ Թագաւորն Հայոց Լէոն: Հեզութեամբ ամենայնի հարցանէ վասն յուսոյն որ է ի ձեզ...» (78. 16ա):

Թղ. 104ա. «Պատասխանի Թղթոյ տեառն Յովհաննիսի Սիւնեաց արքեպիսկոպոսի յաղագս Վահրամայ հօր եղբոր իւրոյ կատարման մարտիրոսութեամբ: ԶԱստուած պետականին Յիսուսի եւ ամենայն ծայրութեանց ծայրագունի համեմատեալ...» (27. 50ա):

Թղ. 109ա. «Ներշէ վարդապետ: Վկայաբանութիւն սրբոց ճահնայից Ղեւոնդեանց: Ամբաստան եղեն մոգքն վասն քրիստոնէիցն, եթէ ընդդէմ աւրինաց մերոց են...» (2. 281բ):

Թղ. 112բ. «Վկայաբանութիւն սրբոց

Վարդանանց եւ այլ ընկերացն: Մեծ է սէրն Աստուծոյ քան զամենայն մեծութիւնս երկրաւորս...» (2. 286բ):

Թղ. 115բ. «Արեւ եւ Մարտի Ինչ, Հասկարգի աւուրց արարչութեան այսօր Զատիկ է: Նշիչէն Վարդապետի ասացեալ ի Յարութիւնն Գրիստոսի, չքնաղ եւ զարմանալի: Կանխազոյն Մարիամ Մաղդաղենացին եկն եւ հասա ի դերեղմանն Գրիստոսի...» (10. 380բ):

Թղ. 118բ. «Յակոբայ Սրնոյ եպիսկոպոսին ասացեալ ի Թերաւաւատութիւն Թուամայի առաքելոյն: Յորժամ յարեաւ հովիւն զայլ ի մեռելոց...» (10. 306բ):

Թղ. 121ա. «Մարոյն Յակոբայի Նոր Կիրակէն եւ ի սուրբ առաքեալն Թովմաս: Յորժամ յարեաւ հովիւն ի մեռելոց...» (2. 102ա):

Թղ. 125բ. «Մարոյն Յակոբայ Սրնոյ եպիսկոպոսի ասացեալ յաւր Եկեղեցիս Թուրաւաւատութեան չարարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի յինչերորդ ժամուն եւ յաւազակն որ հրաւիրեցաւ ի դրախտն եւ ի սերովքէն որ պահէր զճանապարհս ծառոյն կենաց: Անծանաթից ծնունդ ծոցոյ Հաւր Միառին Որդի...» (2. 55բ):

Թղ. 133բ. «Ճրանելոյն Յակոբայ ուղղափառ եպիսկոպոսի ներբողեան ասացեալ ի սուրբ Զատիկն եւ ի Յարութիւն Փրկչին մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի Աստուծոյ: Այսաւր ուրախութիւն մեծ լի ընտրութեամբ զարհուրեցունք զիս...» (2. 84բ):

Թղ. 137ա. «Մարոյն Յակոբայ ասացեալ ի Յարութիւն Տեառն եւ ի զինուորսն որ պահէին զգերեղմանն Տեառն: Յարութիւն չոր Գրիստոս զարթուցանէ զիս ճառել զինքենէ...» (2. 89ա):

Թղ. 144ա. «Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ասացեալ ի Համարձուին Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի: Որք ի պատանիս Թաղաւորաց հանդերձեալ են զուգադիւր ի լուծ մտնութեան...» (2. 115բ):

Թղ. 157ա. «Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ասացեալ ի սուրբ պատեքն եւ ի փրկութեան աւր Յարութեան: Անժամանակ Հաւր Որդին, որ է լոյս փառաց եւ նկարադիր էութեան Հաւր...» (2. 75բ):

Թղ. 162բ. «Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ասացեալ յաւր նաւակտեաց սուրբ Եկեղեցոյ: Աստուածեան պետական զաւրութիւնք համապոյ մշտնջենաւոր...» (2. 186ա):

Թղ. 170ա. «Մեծի չարաթի ճրազաւուցին Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ասացեալ: Յերեկեան ի զնացելունն ժամու աւուրն, զվեցերորդ աւուր...» (2. 66ա):

Թղ. 177բ. «Ճրանելոյն Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ասացեալ ի սուրբ Խաչն: Այսաւր ուրախանան երկինք եւ ցնծացաւ երկիրս...» (2. 203ա):

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 33ա. «Գրեցաւ ՌՄՀԷ (1828) Հայոց Թուականին յոստիւր գրապրէ: Ո՛.ԳՎ.Ա՛»:

2377

(Հիմ քիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԵԶՆԿԱՅ

ՎԻԵՆԱ

1850էն ետք

ԲՈՒՆԹՔ՝ 82, իջակաւուծ 1—21: ՄԵՆԹՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5X14: ՊՐԱԿՔ՝ չնմ ճշմանաւուծ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնիւ 17.5X8.5: ՏՈՒՐՔ՝ 44 ընդամաքապէս: ՆԻՒԹ՝ ԷԻՄ, կէս ազարկ, միւրիւ հաստաւքեամք քիւսացած քաւք: ԿԱՋՄ՝ քաքեալ, կաղալոյ գոյնով: ՀԱՆԿԱՄԱՐՆՔ՝ ընդհանրապէս լաւ: ԳԻՐ՝ մօր բոլորքիք եւ շատ մամբ մարագոյն մեղմամ մօտքիք, շեղազրի շատ մօտ: ԹԱՆԱՐՔ՝ սքնագոյն դարձած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԷԻՄ. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1—4, 80բ—32բ: ԺԱՄԱՐԱՆՔ՝ 18504 ատնմաքը: ԳՐԻՉ՝ ամծամք: ՄԻՔՔաքեամ մք: ՏԵՆԻ՝ ամտարաւկալ ՎԵՆՅԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատեանս է՝ «Բառարան եզնկայ», իմշպէս գրուած է մատիտով Թղ. 1աի վրայ Հ. Ներսէս Արեւիկեանի գրով: Այրաքնմակն կարգով յառաջ կը դնուի ընթացիկ գրաքարի դիմաց Եզնիկեան գրաքարը կարեւոր քառերով ու առաւթիւններով եւ կոչուամբով միասին:

ԲՈՒՆԱՐԱԿԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Ազատ—2, ի վեր եւ ազատ: 2 Այլ ի ցասմանէ եւ ի ցանկանալոյ ի վեր եւ

ազատ է Աստուած 226: Այս ձևով յաջորդ
բառերն ալ: Կը նշանակենք միայն սկզբնաւո-
րութիւնները: Թղ. 5ա՝ Ա, 9ա՝ Բ, 10բ՝ Գ,
12բ՝ Դ, 13ա՝ Ե, 13բ՝ Զ, 14ա՝ Ը, 15ա՝ Թ,
15ա՝ Ժ, 15ա՝ Ի, 15բ՝ Լ, 15բ՝ Ն, 16բ՝ Ս,
17ա՝ Կ, 19ա՝ Հ, 20բ՝ Զ, 20բ՝ Ժ, 21ա՝ Մ,
23ա՝ Թ, 24բ՝ Ն, 25ա՝ Ը, 25բ՝ Ո, 25բ՝ Զ,

26ա՝ Գ, 27բ՝ Զ, 27բ՝ Ս, 28ա՝ Վ, 29ա՝ Տ,
29բ՝ Թ, 29բ՝ Փ, 29բ՝ Դ:

Թղ. 30ա. «եզնկայ առանձինն ինչ
անուանք. Ակնբայ ի ցամաք դործել, Աղա-
կատանք, Աղուանալ...» Ա—Փ, Վերջինն է՝
«Փաշաման կրել»:

2378

(Հիմ Բիւ 634)

ԳՈՎՐԻԿԵԱՆ Հ. ԳՐԻԳՈՐԻ ԲԱՆԱԳԻՐԳ ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆԵ—ՀՈՒՆԳԱՐԵՐԵՆ—ՀԱՅԵՐԵՆ

ՎԻՆՆԱ

1865

ԹՈՒՂԹԳ՝ 719: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21-5X18: ՊՐԱԿ՝
չիմ նշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միառիւմ 17X14-5
ընդհանրապէս: ՏՈՂԳ՝ 21, բայց շատ անգամ, օրը-
րացրութիւններու եւ յաւելումներու տառնաւով,
շատ անիւ: Նիւթ՝ ինք, քարակ, ոգորկ, գծաւոր
քաւք: ԿԱՋՄ՝ կիտայաք ստաւաքաւք: ԹՂԹԵԱՆ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական զնգնաւով
քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ ընդհանրապէս լաւ: ԳԻՐ՝ շատ
մեծ քան շղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ որմագլխի քարած ան:
ՋՐԴՊԱՆԱԿ՝ իւն. չկամ: ՂՍԱՐԿ՝ Թղ. 1ա՝ խա-
րագիրը միայն կայ, 1բ, 718բ վարի կտը 714—719:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թղ. 718բ՝ «1865 Մարտ 28, քաղաք»:
ԳԻՉ՝ Գովրիկեան Հ. Գրիգոր: ՏԵՂԻ՝ Վիւննա:
ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Հ. Ներսէս Ակնեանի
գիրով՝ Թղ. 1ա. «Բառագիրք Գերմաներէնէ
Հայերէն, Աշխատ. Հ. Գրիգոր Վ. ի Գովրի-
կեան, Վիեննա 187.» Վերելը, կարմիր
մատիոնով գրուած է՝ «Համառոտ Բառգիրք
Դպրոցաց Համար»: Երկու խորագիրներուն
մէջ ալ մնացուած է նշանակելի հումագրերէն
բաժինը:

2379

(Հիմ Բիւ չունի)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԳ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22X18-5: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միառիւմ 18-5X10-5: ՏՈՂԳ՝
29: Նիւթ՝ ինք, զօրաւոր, միշտի հաստաւորաւք
քիտացած քաւք: ԿԱՋՄ՝ հաստիկի գունաւոր պիւն-
քաւք: ՎՐ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անգամ մտք-
գիր: ԹԱՆԱԿ՝ ան: ՋՐԴՊԱՆԱԿ՝ իւն. չկամ: ՂՍ-

ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Գերմաներէն Գերականու-
թեան Հիմունքը»: Ա. Գիր: Թղ. 3ա. «Բ.
Յօդ»: 3բ. «Գ. Գոյականներու Հոլովումը»:
Յա. «Գ. Անականներու վրայ»: 7ա. «Ե.
Թուական անուններու վրայ»: 7բ. «Զ. Դե-
րանուն»: 8բ. «Է. Բայի վրայ»: 16բ. «Հա-
մառոտութեան մէկնութիւնը»:

Թղ. 17ա. «Գերմաներէն, Հայերէն եւ
Հունգարերէն բառգիրք: Német, Magyar és
Örmény Szótár». «A. Aal. ար. angolna. օճա-
նուկ»:

Թղ. 141բ՝ B, 222ա՝ C, 230բ՝ D, 246ա՝
E, 277բ՝ F, 302բ՝ G, 336ա՝ H, 367ա՝ I,
370ա՝ J, 373բ՝ K, 402ա՝ L, 426ա՝ M,
449ա՝ N, 459ա՝ M (սխալ կազմուած),
464բ՝ N, 469բ՝ O, 476ա՝ P, 495ա՝ Q,
497ա՝ R, 514ա՝ S, 579բ՝ T, 595բ՝ U,
623ա՝ V, 669ա՝ W, 689ա՝ Z:

ՏԱՐԿ՝ Թղ. 1: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝
անծանօթ Միլիթաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ
Վիեննա: ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Կարգ Վասն
Պարմելոցն ի ճանապարհորդութիւնէ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Քաճանայն. Օրհնեալ Տէր մեր, Զքեզ Աստուած գովաբանեալ...» (13 տուն): Ապա կը յայտարարէ կցորդ մը, աղօթք

մը եւ Սաղմոս Կ. ձայնիւ, Աւետարան ըստ Ղուկասու Թ. 10—11, Կցորդ-Փոխ, Աղօթք, Սուրբ Խաչիւս, Պահպանեալ, Հայր մեր, Վեւերթայ իւրաքանչիւր ի տեղի իւր:

2380

(Հիմ քիւ չունի)

ՄՏԱՇՈՒԹԻՒՆ ՎԱՍՆ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԵԿՈՐԻՈՑ ՍՐԲՈՑ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1850-էն ետք

ԹոՒՂԹՔ՝ 6, իջեկալուած 1—11: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21×16: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17×11: ՑՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ 2իմ, զըստը, միակ հաստուրեանք գծուար քուլք: ԿԱՋՄ՝ տղաքրուած (եւրպակամ) քուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մարգայն ճարգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 6ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տսեմ-մերը: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ Միքէլաքան մը: ՑԵՂԻ՝ հետադարձ վիճակ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենա է՝ «Մատենաբան վասն վերջին երեկորայ սրբոյ կրթութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Զիւրդ Հնար իցէ մեզ՝ միւս անշարժ կալ ի բարի յառաջադրութեան: Աստուած՝ որ զամենայն չափով եւ թուով կարգեաց, նա ինքն սահման եղ եւ անողոյս զնացից միւյ միւյ ի մարդկանէ... Բանք եւ խորհուրդք արդարեւ արժանաւորք խորարմատ տնկելոյ ի սիրտս ամենեցուն»:

2381

(Հիմ քիւ չունի)

ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ Մ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ՝

ԳՐՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԹԱՍՏՔ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ, ՎԱՅԵԼԶԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ, ԶՈՒԱՐԶԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ, ԵՒ ԱՅԼԵ ՊԵՏՈՑԻՑ

ՖԵՆԵՍԷ

1895

ԹՈՒՂԹՔ՝ 348, իջեկալուած 1—285 միւլք: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 21.5×18.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշտեցուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 17.5×10.5: ՑՈՂՔ՝ 23, ընդամերայետ: ՆԻԻԹ՝ մարգայն, բարակ, մտմայնի գծուար քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիսալաթ ստաւարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմ ըստեղծ վիճակում, իստաւարիւմ տնայն: Կազմեան իջած եմ Թղ. 9, 178, 208—209, 210—211, 280—286, 311, 337—344: ՄԵՐԶԻՄԷՔ կը պահիմ մեծ քուլքեր: ԳԻՐ՝ մարջարգիք, խորագրերն ուրբան շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ մեծաշակեղծ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 2բ, 8բ, 28բ, 29բ, 79բ, 118բ, 119բ, 178ա վարի կէտը, 178բ, 180բ, 214բ, 215ա, 216բ, 243բ, 287ա, 287բ ճարտաւեճերով, 300ա, 323ա, 348—348ա մեծ մտք անջամ ճարտաւեճերով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1895: ԳՐԻՑ՝ Յովնանէն Մ. Ստիլանդ: ՑԵՂԻ՝ Ֆեմեո: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ հետադարձ: Թղ. 348բ:

Մատենա է՝ Թղ. 2ա. «Գործնական Ընթացք Շարադրութեան, Վայելչախօսու-

թեան, Զուարճախօսութեան, եւ այլն Պատուից: Գրեք Աշակերտին: Ֆենէսէ 1895»:

Թղ. 1ա՝ «Պատրաստեց Յովնանէն Մ. Ստեփանեան»: Այլապարար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Մասն Ա.»:

Թղ. 4ա՝ «Ընթացք Շարադրութեան: Ֆենէսէ: Ֆենէսէ Արգէնս լեռան հարաւային արեւմտեան կողմը 3-4 ժամ հեռաւորութեամբ 500 տունի չափ հայրնակչօք բաղկացեալ գիւղաքաղաք մի է: Դիւրը գեղեցիկ եւ ջուրը առողջարար է, չէնքերը ընդհանրապէս միայրակ եւ ճարաչէն են, որովհետեւ լեռնային է վայրը, այս պատճառաւ հրդեհ չատ քիչ անգամ կը պատահի...»: Ընդհանուր տեղեկութիւն մը տալէն ետք ունի Գլուխներ՝ Թղ. 5ա՝

«Այգեկութք», 6ա՝ «Էլպիս», 6բ՝ «Մատաղ», 8ա՝ «Պարտէզ», 8բ՝ «Մառ», 7ա՝ «Շուն», 9բ՝ «Կատու», «Արջ», 10ա՝ «Փիղ», 10բ՝ «Ուղտ», 11ա՝ «Սիրամարգ», 11բ՝ «Յոպոպ», «Արբեր», 12ա՝ «Դպրոց», 12բ՝ «Պարզե-
լաքախոտթիւն», 13բ՝ «Գարուն», 14բ՝ «Մառ», 15բ՝ «Աշուն», 16բ՝ «Ձմեռ»:

Թղ. 19ա. «Մասն Բ.», 20ա՝ «Ընթացք վայելչախօսութեան», «Ազահութիւն», 20բ՝ «Բժշկուած Հիւանդն», 21ա՝ «Առիւծն ու Մուկը», 21բ՝ «Սամարբանտի Դերձակը», 22ա՝ «Գիւղացին եւ Ակնոցը», 22բ՝ «Գիւղացիներն ու Դատաւորն», «Կուժը», 23բ՝ «Կեռնեհն ու Կայծորիկն», «Անձեղ ստախօսութիւն», 24ա՝ «Պոստովանողն», 24բ՝ «Զուժակն ու ձգողը», 25բ՝ «Երեք մեծ Բժշկիներ», «Փիղն ու Դերձակը», 26ա՝ «Մտքի արթնութիւն», 27ա՝ «Ուղղամտութիւն», 27բ՝ «Կրկնակ խրատ», 28ա՝ «Ձին եւ Ոսարէները», «Մարդկային մարմնոյ անդամները», 29ա՝ «Գրաւը», 29բ՝ «Սկիւռն եւ Ընձառիւծը», 30ա՝ «Ազահ շունը», 30բ՝ «Այլ ու ձախ ձեռքերը», 31բ՝ «Էջն եւ Շունն», 32բ՝ «Գանձանակը», 33ա՝ «Կատուն», 34ա՝ «Սանդուղն», 34բ՝ «Գայլ», «Աղուէս եւ Զորի», 35բ՝ «Երկու Մուրացկաններ», 36ա՝ «Գիւղացին եւ Վարունքը», 36բ՝ «Գէշ օր մը», 37բ՝ «Հաւն ու Վառեակները», 38ա՝ «Շփացած տղան», 38բ՝ «Յորենն ու դարի», 39ա՝ «Կարդապահութիւն», «Ոսիկ եւ Երկաթ», 39բ՝ «Պաշած ձուկերը», 40ա՝ Յափրացած տղան», 40բ՝ «Համբերութիւնը կեանք է», 41ա՝ «Ի՞նչ կը սորվեցնէ ժամացոյցին փոքրիկ օլաքը», 42ա՝ «Ուլերն եւ Գայլը», 43բ՝ «Վարդուհիին աղօթքը», 43ա՝ «Մեղուն ու ճանճը», 43բ՝ «Փունջը երկու դահեկան է», 44բ՝ «Արջի թաթը», 45ա՝ «Բարեօթիւր բժիշկը», 45բ՝ «Օթենթացւոյն անարը», 46ա՝ «Ազտանն ու կուժը», 46բ՝ «Կենդանեաց վրայ անդթութիւն», 47բ՝ «Որկրամոլին պատիժը», 48ա՝ «Աշտանն եւ Աղուէս», 48բ՝ «Վարը», 49ա՝ «Հալոդ ազահ մը», 49բ՝ «Թազաւորը եւ Պանդուկպետը», 50ա՝ «Կեղծ Ձեռնածուն», 51ա՝ «Իմա է՝ Մերն է», «Կապիկ եւ Ակնոց», 51բ՝ «Էֆէն-տիին կօշիկները», 52ա՝ «Ազահ կոյր մը», 52բ՝ «Ձիերը», 53բ՝ «Կոյրն եւ իւր ընկերը», 55ա՝ «Ճշմարտապէս թանկագին բարերը», 55բ՝ «Ակամայ գողը», 56ա՝ «Անձրեանն ու գեղեցիկ օղը», 56բ՝ «Սարդն ու ճանճը», 58ա՝

«Ինչո՞ւ կը սիրեմ գիւղս», 59ա՝ «Գողի մը տղայ», 59բ՝ «Մուրացկանը», 60ա՝ «Արշակին երագը», 61բ՝ «Մեր ջուրը անձրեւէն կու գայ», 62ա՝ «Յանցի մէջ բռնուած», 63ա՝ «Պարկեշտութիւն վարձարեալը», 63բ՝ «Տղու մը պատասխանը», «Առաջին մրցանակ», 64ա՝ «Երկու մարդոց կռիւը», 64բ՝ «Անհրնազանդութիւն», 65ա՝ «Ճարտար յանդիմանութիւն», 65բ՝ «Այծին Դատաստանը», 66ա՝ «Ճարտար Հնարք», 66բ՝ «Գնտասեղը», 67ա՝ «Գեղացւոյն ոսկին», 67բ՝ «Ապրելու համար հաց պէտք է», 68ա՝ «Բաղդին անիւը», 68բ՝ «Դատարարակութիւն», 69ա՝ «Թրջած է թէ չոր», 70ա՝ «Անգլապուկով հատուցում», 70բ՝ «Պատմութիւն Երեւանցւոց լեզուաւ», 71բ՝ «Բաժինք», 72ա՝ «Ճարմահաւ», 73բ՝ «Կարմիր Դիւարկիկ», 75բ՝ «Ազահին ոսկին», 76ա՝ «Ճամբորդ երգիչներ»:

Թղ. 79ա. «Մասն Գ.», 80ա՝ «Պաշ եւ ալ», 80բ՝ «Ուղտ հոգեւոր», 81բ՝ «Սողոմոն եւ էջ», 82ա՝ «Երկու Հայեր», 83ա՝ «Առիւծ», «Գայլ», «Աղուէս», 84ա՝ «Յորենն եւ Կորեկ», 85ա՝ «Բու առ Արծիւ խնամեխօս», 86ա՝ «Արջ», «Աղուէս եւ Քահանայ», 87ա՝ «Աղուէս եւ Խեցեղետին», 88ա՝ «Միսեռ եւ Գուկ», 88բ՝ «Սողոմոն եւ Սաղայէլ», 89ա՝ «Աղուէս պահեցող», 90բ՝ «Առիւծ», «Կապիկ», «Աղուէս», 91բ՝ «Այլ սեւերեան», 92ա՝ «Գայլ պոչազուրկ», 93ա՝ «Կատուն եւ օձ», 93բ՝ «Ուրտաւոր աղուէս», 94ա՝ «Աղուէս եւ Ազտան», 94բ՝ «Կապիկ եւ Կրիւս», 95բ՝ «Այծը եւ Ուլարը», 96ա՝ «Կաղամբ եւ անձիւ», 96բ՝ «Մուրիկ Պետօ», 97ա՝ «Գարոդ», 97բ՝ «Հաւկիթ ի Հարսանիս», 99ա՝ «Ճանճ», 99բ՝ «Դողմ», 100բ՝ «Պուրդը եւ Խէզ», 101ա՝ «Ջատուկ», 102բ՝ «Կապիկ ճգնաւոր», 102բ՝ «Աղուէս եւ Օձ», 103բ՝ «Օձ եւ Արտոյտ», 104բ՝ «Էջ հեղձամահ», 105ա՝ «Մըշիւնին դատաստանը», 105բ՝ «Կին», 106բ՝ «Պորհուրը Մկանց», 107բ՝ «Տանձենին եւ Դոմենին», 108բ՝ «Էջ եւ Շնիկ», 109բ՝ «Ընկուզի ծառը», 110ա՝ «Գորտ եւ Կով», 110բ՝ «Կատու եւ Շուն», 113ա՝ «Լեւոն», ստորագրուած՝ «Պ. Գ. Ե.», 114բ՝ «Պեղը ու Բաղդը» ստորագրուած՝ «Ս. Տ. Ե.»:

Թղ. 119ա. «Մասն Դ.», 120ա՝ «Գիտական մանրալուր», «Անադունի Հայելեաց», 120բ՝ «Թանաք տպագրութեան», «Հաւկիթ պահելու կերպ», 121ա՝ «Ջանազան տեսակ

պտուղները թարմ պահելու կերպ, 121բ՝ «Կօշկաների չինելու կերպ», 122ա՝ «Կտաւեղէնները ճերմկեցնելու եւ մաքրելու կերպ», 122բ՝ «Յարդէ դիւարիկները մաքրել», 123ա՝ «Պտղեղէն բիծերը հանել», «Եղոտ եւ խժայիւն բծերը հանել», 123բ՝ «Թղթի վրայի եղոտ բծերը հանել», 124ա՝ «Տախտակի մէջէն եղոտ բծերը հանել», «Թանաքի եւ երկաթի ժանկի բծերը հանել», 124բ՝ «Թղթի վրայէն թանաքի բծերը հանել», 125ա՝ «Տախտակի վրայէն թանաքի բծերը հանել», «Գունաւոր կտաւեղինաց վրայ թթու նիւթերէ եղած կարմիր բծերը հանել», «Մետաքսեղէնները փայլեցնելու կերպ», 125բ՝ «Փայտեղէն կարախք փայլեցնել», «Եւղաներկ տախտակները մաքրել», «Ոսկեգօծ փայտերը մաքրել», «Ալաղոտ շիշերը մաքրել», 126ա՝ «Մետաղէ մամանները մաքրել», «Եինդեցած փողովքը ճերմկեցնել», 126բ՝ «Եղոտ մամանները մաքրել», «Լեմաններուն եւ շիշերուն անախորժ հոտը հանել», «Մազէ խոզանակները մաքրել», «Գարշահոտ ջուրը մաքրել», 127ա՝ «Մուկ ջնջելու դարման», 127բ՝ «Մլուկ ջնջելու դարման», «Լու ջնջելու դարման», 128ա՝ «Ճեց ջնջելու դարման», «Մժղուկ ջնջելու դարման», 128բ՝ «Ճանճ ջնջելու դարման», «Քեղուճ ջնջելու դարման», 129ա՝ «Մրջին ջնջելու դարմաններ», «Փայտի որդ ջնջելու դարման», 129բ՝ «Մառերու եւ ըղսերու որդերն ու ճճիները ջնջելու դարման», 130ա՝ «Հայեկիները մաքրելու կերպ», «Գորգերը մաքրելու կերպ», «Ասուեկտաւը լուացուած ատեն չը քաշուելու եւ չ'կարծրանալու միջոց», 130բ՝ «Կարմիր կտաւեղինաց դունաթափ լինելը ճանչնալ», «Քաղցրորդի շինելու կերպ», 131ա՝ «Հայեկինքու եւ պատկերաց ոսկեգօծ շրջանակները ճանճերուն աղտաւթնէն պահպանելու միջոց», 131բ՝ «Դժուարամարսողուն թէրն դեղ», «Երկիւղի եւ սրտայուզման դեղ», «Արին աւելցնելու կամ զօրացնելու դեղ», 132ա՝ «Քրտնեցուցիչ դեղ», «Բորբոքմանց եւ վերքերու դեղ», «Ալյածի դեղ», «Մառերու մամուռները մաքրել», 132բ՝ «Հաւեղէնները պարարտացնել եւ շատ հաւկիթ ածել տալ», «Մեղուի խայթման դեղ», 133ա՝ «Կատաղի շան խածուածի դեղ», «Լաթը ջուր չ'ծծելու միջոց», 133բ՝ «Լեմոնը երկար առնել պահելու կերպ», 134ա՝ «Սուրճին անոյշ հոտն ու համը պահել», «Առանց

ծախքի խոշորացոյց», «Գինի ու ջուր լեցնել առանց իրար խառնուելու», 134բ՝ «Լօլիկ պահել», «Կաղճօղ ջուր լինել», 135ա՝ «Ճաբոնական շաղախ», «Մակելու նոր մեքենայ», 135բ՝ «Լոյծ սոսինճ պատրաստել», «Թուռն որսալու համար ոռոյղ շինել», 136բ՝ «Գունաւոր ծրագրիչ լինել», «Շունչի հոտելուն դեղ», 137ա՝ «Մարած մարդը աղեկցնել», «Թունաւորի մը փոխեցնելու դեղ», «Գարեջուր լինել», 137բ՝ «Ալքի առջեւ կայծակ», «Զորս տարբերը», 138ա՝ «Ինչպէս կը հասկցուի մէթին գոտ ըլլալը», 138բ՝ «Բերթեղէն հագուստները լաւ պահել», «Քնայող ղուժիւն մէթի եւ կարազի», 139ա՝ «Գինի տակաւները մաքրելու նոր միջոց», 140ա՝ «Սքանչիլի անուշեղէն մը», «Ճերմկեղէնները դրոշմել», 140բ՝ «Քնձորի եւ ուրիշ պտղոց վրայ դրել», «Հաւկիթին թարմութիւնը ճանչնալ», 141ա՝ «Անգղի հեղուկով մը կարմիր ներկել», «Երկթական դաշու», 141բ՝ «Գիտական գրօսանք», «Ջուրին մաքրութիւնը ստուգել», «Քնայողական քաջախ», 142ա՝ «Համեմուկի անոյշ հոտը ստանալ», 142բ՝ «Ախորժահամ խմորեղէն մը», 143ա՝ «Լեմոն պահել», «Քոթած գինիի դոյնը բնական է թէ ոչ», 143բ՝ «Ջուրը մէկ մամանի միւսը կը ցատկէ», «Անկարելի կարելի լինել», «Հաւկիթը մմեռը թարմ պահել», 144ա՝ «Կաթը չ'թուեցնելու միջոց», «Դառն դեղերու համը բեղմացնել», «Եղգական կանթեղ մը», 144բ՝ «Կաղճօղ ջուր լինել», 145ա՝ «Շագանակը պահել», «Գարնան եղեմ» (գրադը), «Պողպատէ թափուած երկաթեայ դործներուն ջուր տալ», 145բ՝ «Զիմէնթ», 146ա՝ «Որսորդներու համար», «Մաղիկ պահել», 146բ՝ «Պնակի մը հաւասարակշռութիւնը», 147ա՝ «Միեւնոյն ցօղունի վրայ տարբեր ծաղիկներ աճեցնել», «Մազի կապ մը քակել», 147բ՝ «Սեւ գուլ պաններ լուալ», «Քինջինայի օշարակ», «Մրջինները հեռացունել», 148ա՝ «Պարտեզներու խոտնջները ջնջել», «Թէյը լաւ պատրաստել», 148բ՝ «Արծաթեղէնները մաքրել», «Կաթը փորձելու նոր միջոց», 149ա՝ «Գինեղեցիկ եւ աժան օղաշափ», 149բ՝ «Սեւ ներկ փայտի համար», 150ա՝ «Արուեստական յետան», «Կօշիկները անթափանց ընող ներկ», 150բ՝ «Արուեստական ծովի ջուր լինել», «Քրնաքընայի գինի լինել», 151ա՝ «Մթաւած մէթը մաքրել», «Մանուշա-

կի օշարակ», 151բ՝ «Կաղի լամպաներուն պատրոյզը», «Կաղը փայլուն վառելու հնար», 152ա՝ «Մաքարապատ շաքանակ», ինչու էի բիծերը հանել», 152բ՝ «Երկաթի ու պողպատի համար ծեփ», «Երկաթը եւ պողպատը իրար բակցեն», 153ա՝ «Կեղծ մահողներ», «Ժանդոտած պտուտակները քակել», «Պողպատէ մանր գործիներու ջուր տալ», 153բ՝ «Դոնեաքով պտորաստուած հաւկիթ», 154ա՝ «Կօշիկները ջուրի անթափանց ընել», «Եփելը մաքրելու պարզ միջոց», 154բ՝ «Պրաս պատրաստել», «Կարկիւնց պտորաստել», 155ա՝ «Համեմունք եփել», «Իտալական մաքառօնի շինել», 155բ՝ «Գեանախնձորն անառի տեղ», «Ձամիլով շինուած խնայողական դիւնի», 156ա՝ «Ոսկեգօծ առարկայները մաքրել», «Անթառամ փունջ», 156բ՝ «Գեանախնձորով նկարչութիւն», 157ա՝ «Պտուղի մը մեծութիւնը եռապատկել եւ շուտով հասունցնել», 157բ՝ «Կապար դրօշով գրուածներն անաղարտ ընել», «Ձմեռուան համար կեռաս պահել», 158ա՝ «Թուղթը անկիզկէն ընել», «Թիթեղի վրայ գրելու մեղան», «Մետաքսայ հագուստները մաքրել», 158բ՝ «Ժամագործներու համար իւղ», «Կրակ մարելու հեղուկ մը», 159ա՝ «Գիտնի գտել», «Համակրական թանաք», 159բ՝ «Սեւ թանաք պատրաստել», 160ա՝ «Բիծ հանելու անառ», «Լուսազուրդ», 160բ՝ «Հըրարուել», «Ապակին կտրել ու ծակել», 161ա՝ «Մուտ ոսկիով օծելու կերպ», 161բ՝ «Մուտ արծաթազօծութիւն», «Փայտեղինաց համար ջնարակ», 162ա՝ «Բարի մէջ երկաթ հաստատելու շաղախ», «Թիթեղէ ամանները մաքրել», 162բ՝ «Բաղնիքի ճճի», «Արուեստական թուաբանութեան տախտակ», «Լեւոնի օշարակի փոշի», 163ա՝ «Վարդալուր», «Մաղկալուր», 163բ՝ «Փաղանգամիլի ջուր (Լաւանտա)», «Ապակիէ ամանները դիմացկուն ընել», 164ա՝ «Հաւեռու շատ հաւկիթ անել տալ», «Պատուաստի ճիւղն հեռու տեղ խրկել», 164բ՝ «Թամբի վէթը բժշկել», «Ճան մէջ օռնակ հասցնել», «Ամառուան համար տան մէջ ձին պահել», 165բ՝ «Փայտերն այրելէն ու խոնաւութենէ պահելու ներկ», «Լաթերն այնպէս պատրաստել, որ ջրի դիմանան եւ ցեցէն ապահով մընան», 166ա՝ «Կաղամբ եփել», «Թէ ի՞նչ պէս կը ճանչցուի պողպատը», 166բ՝ «Մեծուած սուրճ», «Կերպաներու վրայէն մեղանի բիծը հանել», 167ա՝ «Նորաբոյ ծառե-

րը պահպանել», 167բ՝ «Պի քարպօնաթ տը սուտ եւ անոր գործածութիւնը առտնի տնտեսութեան մէջ», 168բ՝ «Մաղկի պալաններ», «Յորդանիի (Լթըր) գործածութիւնը», 169ա՝ «Կենդանեաց վրայի ոլիւները մաքրել», «Ձեռքերնու վրայի ելունդը անհետացնել», «Գիտական գրօսանք», 169բ՝ «Լնտանեկան դարման ձեռաց վէրքի», 170ա՝ «Փապարի դեղ», «Ակուայի ցաւի դեղ», 170բ՝ «Անկիզկի պատրոյզ մը», «Աղեան ճճի (փորի սօլուան)», 171ա՝ «Միրան եւ դեղձ պահել ձմեռը», 171բ՝ «Ալտարակի մը բարձրութիւնը չափել», «Պաղութեամբ ջուրը եռացնել», 172ա՝ «Գիտական գրօսանք՝ Կոնոսի ծառը», 172բ՝ «Աղտոտած եւ սեւցած արծաթեղէն եւ ոսկեղէն առարկայք մաքրել», «Կոտրած խցեղէն (շինի) անթաները փակցունել», 173ա՝ «Հնդկահաւ մեծցնողի համար», «Կանաչ մեղան», 173բ՝ «Ալյարածի դարման», «Ամէն տեսակ կերպասեղէնի վրայէն իւղի բիծը հանել», 174ա՝ «Գրաւթը կը օռնէ», «Աղտոտ լաթերը մաքուր լուար», 174բ՝ «Ուշխարի բուրբը խուզել եւ լուար», 175ա՝ «Գորգերը լաւ մաքրելու եղանակ», «Մառնուր վրայէն թրթուրները ջնել», «Մըլիւնները հեռացնել», 175բ՝ «Վնասակար ճճիները հեռացնել», 176ա՝ «Ոսկեգօծ շրջանակները մաքրել»:

Յղ. 177ա. «Օգտակար դիտելիքները կարճ իրաւոյնգրմանից եմ, 21 կտոր: 179ա՝ «Կապիկի որս»:

Յղ. 180ա. «Մասն Ե.», 181ա՝ (Խոնաքրի համար տեղ քաղուած է, քայց չէ գրուած), «Վերքէն վազած արիւնն անմիջապէս դադրեցնել», «Բորբոքուան ականջի (արտաքին)», 182ա՝ «Մագերու համար յետադայ անջնա բաղադրութիւնը կը յանձնարարենք», «Եթէ մազերը իւրտը ըլլան, ի՞նչ ընելու է», 182բ՝ «Մագերու թափուելուն դէմ ի՞նչ ընելու է», «Եթէ մազերը չոր են ի՞նչ ընելու է», «Եթէ գուլթը թփոտ է ի՞նչ ընելու է», «Եթէ մորթային կեղեւներ կան ի՞նչ ընելու է», «Ատաղային լեղան եւ անուրի մազերը վար տալու համար ի՞նչ ընելու է», 183ա՝ «Հարաւթ», 183բ՝ «Գլխու ցաւի դէմ դեղ», «Ուղեքը ցուրտէն պատրաստել», 184ա՝ «Ձեռքի ջրտնիքի դէմ դարման», «Մաքարախտ ունեցողներու համար լոպկիք», «Ակուային փայլը պահել»:

կնճաւայր ոմն», 246ր՝ «Նամակ առ Հօրեղ-բայր մի, Հօրաքայր մի, Եւն», «Առ բարեկամ ոմն», 247ա՝ «Առ պաշտպան ոք», «Նամակ ընկերուհւոյ մը առ իւր ընկերին», 247բ՝ «Առ բարեկամ ոք», 248ա՝ «Նամակ խօսնայրի մը առ իւր խօսակալին», 248բ՝ «Նամակ աղջկան մը առ իւր հանին», 249ա՝ «Առ բարեկամ ոք», 249բ՝ «Տղու մը նամակն առ իւր ծնողը», 250ա՝ «Նամակ առ պաշտպան ոք», 250բ՝ «Նամակ առ մեծ հայրը», 251ա՝ «Նամակ առ կնճաւայր ոմն», «Որդի մը առ ծնողս կաղ(անդի) առթիւ», 251բ՝ «Կնճաւայր մը իր սանին (նամակ)», 252ա՝ «Որդի մը առ իւր ծնողը»:

Թղ. 252բ՝ «Ծնորակալութեանց, Ծնորակորութեանց նամակներ», «Առ բարեկամ ոմն», 253ա՝ «Առ դաստիարակ ոք», 253բ՝ «Տիկին ոմն, նորա գրական գործունէութեան մասին շնորակալութիւն», 254ա՝ «Նամակ առ Հօրեղբայրն», 254բ՝ «Հայր ոք ուսուցչէ մը ուղղեալ շնորակալութիւն», 255ա՝ «Աղքատ Հիւանդի մը, որ այն ինչ ապաքինած է, շնորակալութեան նամակ առ իւր բժիշկին», 255ա՝ «Մանկան մը ծննդեան առթիւ շնորակորական նամակ», 256բ՝ «Ծնորակորական նամակ առ մեծ հայր», 257ա՝ «Հօր անուան տօնի առթիւ աղջկան մը նամակ», 257բ՝ «Նամակ, զոր մը առ իւր եղբայրն, անուան շնորակորութիւն», 258ա՝ «Գործ մը առ իւր եղբայրն ուղղեալ շնորակորական նամակ», 259ա՝ «Առ պաշտպան ոք»:

Թղ. 259բ. «Յաւակցական նամակներ», «Առ բարեկամ ոք», 260բ՝ «Յաւակցական նամակ», 261ա՝ (Յաւակցական Ռաւակ տառնի խորագրի), 261բ՝ «Յաւակցութեան նամակ առ ընկեր ոմն»:

Թղ. 262բ. «Յանձնարարութեանց նամակներ», «Պանդուխտ ուսանողի մը առ Ս. Պատրիարքն ուղղեալ նամակն նորա պաշտպանութիւնը հայցելու մասին», 263ա՝ «Հօր մը նամակն Հեռաւոր ծանօթի մը պաշտպանութեան յանձնարարել զիւր որդին», 263բ՝ «Յանձնարարական նամակ գործաւորի մը համար», «Մեծ արդէ մը պաշտօն խնդրել», 264ա՝ «Աղջիկի մը (նամակ) իր եղբոր», 264բ՝ «Երեսէս առ Խորէն (նամակ)», 265ա՝ «Նամակ առ ուսուցիչն»:

Թղ. 265բ. «Պանդուխտի նամակ», «Եղբայր առ եղբայր», 266բ՝ «Պանդուխտի

նամակ առ հայրն», 267բ՝ «Հօրմէն ի Պօլիս իւր որդւոյն նամակ», 268ա՝ «Պանդխտի նամակ առ ծնողս իւր», 268բ՝ «Պատասխան վերնոյն», 269ա՝ «Նամակ առ մայր իւր», 269բ՝ «Առ բարեկամ ոք», 270ա՝ «Նամակ առ բարեկամ ոք», 270բ՝ «Պատասխան վերնոյն», 271ա՝ «Նամակ երիտասարդէ մը առ իւր եղբայրն»:

Թղ. 271բ. «Վկայագիրք», «Վկայագիր ծննդեան», «Վկայագիր պաշտօնէի», 272ա՝ «Վկայագիր ծառայութեան»:

Թղ. 272բ. «Ձանազան տոմարներ», «Հրաւէր», «Պատասխան», «Հրաւէր ընտանեկան ոճով», 273ա՝ «Միլիտանթեան հանդէս», «Հարսանեաց հրաւիրագիր», «Մահ», 273բ՝ «Առ բժիշկին»:

Թղ. 273բ. «Ընտանեկան, մտերմական, լուրջ նամակներ», «Մայր մը առ իւր դուստր», 274ա՝ «Պատասխան», 274բ՝ «Ընկերուհի մը առ իւր ընկերուհին», 275ա՝ «Պատասխան վերնոյն», 275բ՝ «Ընկերուհի ոք առ իւր ընկերուհին», 276ա՝ «Հայր մի առ դուստր», 276բ՝ «Նամակ առ բարեկամ ոք», 277ա՝ «Հարսանիքի բռնուած տղէն պատասխան», «Նամակ առ ընկեր ոմն», 277բ՝ «Նամակ առ ընկեր ոմն», 278ա՝ «Նամակ առ ուսուցիչն», «Այլ յանձնարարական»:

Թղ. 278բ. «Արեւտրական, վաճառականական եւ դրամ խնդրելու նամակ», «Վաճառք խնդրել», «Վարկագիր», 279ա՝ «Մտացագիր», «Ժխտական պատասխան», 279բ՝ «Դրամ խնդրել», «Երեսուցի պատասխան», 280ա՝ «Վարկամէ մը փոխառութիւն», «Գնոյ մը նամակն առ իւր բաժնէն, ստակ խնդրելու համար», 280բ՝ «Նամակ առ տանուտէր ոք տանը վարձքը վճարելն յապաղելու մասին», «Նամակ առ տանուտէր ոք, վարձակալի մը կողմէ, անոր տունէն ելնելու առթիւ», 281ա՝ «Նամակ Հիւանդի մի առ տանուտէր ոք, իւր պահանջի մասին», «Նամակ առ փոռառարն ոք», 281բ՝ «Դրամ վճարել հրամայել ուրիշի մը», 282ա՝ «Պատասխան», «Առ փոռառարն ոք», 282բ՝ «Պահանջ խնդրել», «Գնում յանձնարարել», 283ա՝ «Պահանջ խնդրել», 283բ՝ «Տեղեկութիւն տալ», 284ա՝ «Վճարման պայմանաժամն յետագիւր համար (նամակ)», «Պարտատէրէն առ պարտապան (նամակ)», 284բ՝ «Երեղագործ մը հաշւոյն մէջ եղած սխալն ուղղելու համար (նամակ)», «Վաճառատան

մը հետ թղթակցութիւն մը բանալու համար», 285ա՝ «Յանձնարարութիւն մը»:

Թղ. 285բ. «Աղբրասաղբերու նամակներ»:
«Դպրեմանք մտնելու համար նամակ առ Ս. Պատրիարքն», 286ա՝ «Վաշխատուի մը գրել որպէս զի մնացորդ պարտքին այլ եւս տոկոս չառնէ», 287ա՝ «Աղբատի մը համար չըջարեբական գիր մը խնդրելու նամակ», 287բ՝ «Քահանայի ձեռնադրութիւն խնդրելու աղբրասաղբ», 288ա՝ «Ալակերտ մը իր դասատուին», 288բ՝ «Ուրիշ մը», 289ա՝ «Նամակ առ ընկեր ոմն», «Նամակ առ ընկեր ոմն»:

Թղ. 289բ. «Պետրոս Դուրեանի նամակներ»:
«Բարեկամ, Հոս ձիւնը բաւական եկաւ...»:

Թղ. 290բ. «Մտականից բարեկամ, Ժամանակէ մը ի վեր է որ քեզ նամակ մը գրեցի...»:

Թղ. 291բ. «Եղբայր իմ, Ներեցէք, իրաւամբ զնէ հռչակել կ'ուզէի, այլ զգացումներու մութ եւ գրիչս տկար գտի...»:

Թղ. 292ա. «Մտերիմդ իմ, Ահա անհուն Մնաց Բարովի առաջին թիւը կը զարնեմ...»:

Թղ. 293ա. «Եղբայր իմ, Ենորհակալ եմ որ միշտ կը յիշէք զիս, յուշը սիրոյ ջրոյն է...»:

Թղ. 293բ. «Առ Գարեգին Էփէնտի Տէմիրճիպաշեան: Ազնիւ եւ սիրեցեալ բարեկամ, Կ'ուզէի միտքարել զձեզ ձեր վշտին մէջ...»:

Թղ. 295բ. «Առ Մկրտիչ Սանասարեան, Վսեմափայլ Տէր, Ձեր Վսեմութեան բարեբար անունն արդէն իսկ հռչակուած է բովանդակ հայ ժողովրդեան մէջ...» (Ստորագրութիւն՝ Վահան Վ. Տ. Մինասեան):

Թղ. 296ա. Թուղթ մը պակեղով կը օկոսի՝

«Ահապ ա՛չք ունիս զհնկինի մէնծի
Գի մէյմը ինծի չես նայիր պիլէ,
էս կեղի էրիկ, խուլ խուրպան քօյլէ,
Մէյմը վրբանիս կարդայ Տէրպապան
Ալթըն տուն ինէ կիտցիբ ամէն պան...»:

Թղ. 298ա. Իմաստուն խոսքերու հաւաքածոյ մըն է, իրաւամիջիւրը առնուած է շրջանակի մէջ, օրինակի համար՝

«Մի լինիր ուրազի պէս
Միշտ դէպ ի քեզ, դէպ ի քեզ,
Այլ եղիր սոցի պէս
Մէկ դէպ ի քեզ, մէկ դէպ ի մեզ...»:
Այսպէս 29 փառեակներ:

Թղ. 300բ. Կրկնառոյ առածներ են եւ իմաստուն խոսքեր թուով 145 պոսպէ՝

«Ձգուլացի կեղծաւոր մարդէն,
Փախիբ բարկացող մարդէն...»:

Թղ. 305ա. «Ամասառծեներ» Բաժնուած իրաւամիջիւր ամուսնայ վրայ, պոսպէ՝

«Յունվար՝ Բոլոր բնութիւն
Մտած է ի ջուն,
Չարթնայ բռնի
Ու չեղէ ոտքի,
Ձէ նէ գէշ կ'աճի...»:

Թղ. 307ա. «Գլխաւոր բառը հանդերձ զաղղիբերէնով»: Երեքիցքուեան քառարմ մըն է հայերէն, քուրքերէն եւ փրանսերէն, տեղ-տեղ կը պակսի քուրքերէնը կամ փրանսերէնը:

Թղ. 324ա. Լայնութեան գրում: «Ձայներ. Բառաջ - կոյու, կառանջ - կըռուելի, պոչիւն - եզան, հալիւն - շան...»:

Թղ. 326ա. Լայնութեան գրում: «Անուանք փոքրերու. Այծին - ու կամ ամիկ, ուղտին - կոզուն, արջին - թռիւն, եղնիկին - եղնորթ...»:

Թղ. 325բ. «Մուսայք. Գլխօ - պատմութեան, Կալիոպէ - պերճախօսութեան...»:

Թղ. 328բ. «Կենդանեաց կանաչի տեղողութիւն. Կատուի՝ 14, Սկիւռի՝ 7...»:

Թղ. 328բ. «Չաստուածուհիք. Համատրիադք - անտառաց, Դրէադք - ծառոց...»:

Թղ. 327ա. «(Ամիսք) Հրէից, Արաբացոց, Հոռվմայեցոց, Հայոց. Թշրի՝ 30 օր, Մուկարբէ՝ 30 օր, Յունվար, Յունեան՝ 29 օր, Նաւասարդ՝ 30 օր...»:

Թղ. 327բ. «(Ամիսք) Աղարիայի, Հոռվմայ, Տաճկերէն. Ծաժա՝ 30 օր, Յունվար 31 օր, Բեանոն սանի...»:

Թղ. 328ա՝ «Մէկէ քանի հոմանիչք. Տիւղ, ոտտ, ուղէշ...»:

Թղ. 329բ. «Բաղդաստութիւն. Սիրամարդի պէս գորդ, արեւուն պէս փայլուն...»:

Թղ. 330ա. (Յատկամիջներ) «Թուլուներ - կտուցը, Աբլորին - բթուկը...»:

Թղ. 330բ. «Պաշտպանողութիւնք. Պի-
ծակը — խայթոցով, կատուն — ճանկով...»:

Թղ. 330բ. «Պարտի ըլլալ. Դատաւորը —
անայառ, բժիշկը — ճարտար...»:

Թղ. 331ա. «Սա պարագաներուն մէջ
հետեւեալ բարեմասնութիւնները ցոյց տալու
է. խնայողութիւն — հարստութեան մէջ,
համբերութիւն — վշտի մէջ...»:

Թղ. 331ա. «Մարդ հետեւեալ պարա-
գային մէջ սա յատկութիւնները ունենալու
է. վտանգի մէջ — անվեհերութիւն, կերու-
խումբի մէջ — չափաւորութիւն...»:

Թղ. 331բ. «Մառեր եւ ուրիշ մի քանի
բառեր. Դեղց — պուրսազ աղաճը, Ներգիւն —
ալըճ աղաճը...»:

Թղ. 332ա. «Սեւեղութեան գլխաւոր
բառից»: Կը լրացուի Թղ. 307աի բառարանը,
նոյն միտով, երեքվեցուեալ:

Թղ. 336ա. «Բառագրքով: Դիւանոր
ազանելիք. Անդրաւարտիք, առուեակ, գո-
տի...»:

Թղ. 336ա. «Մարդ: Մազ, դանկ,
դանկուղեղ...»:

Թղ. 337ա. «Հանդերձ եւ նիւթք նոցա.
Անկիտ — աթլազ, ասրապ — ապայ, հալեակ —
աստառ...»:

Թղ. 337բ. «Տան մէջ ծառայութիւններ
ընող սպասաւորք. Պոհարար — աշն, հիւ-
պերէտ — այվազ, սայլավար — արապանի...»:

Թղ. 338ա. (Մտաւորաւ ամուսնաւ) «Դեղ-
մի, դղբի, հղեմի, զկեռի...»:

Թղ. 338ա. «Նրկադադրեալան գործիք.
Արօր, բրիչ, տափան, տրմուշ...»:

Թղ. 338բ. «Ազգականաց անունները.

Դուստր, օրիորդ — աղջիկ տղայ, հօբեղայր —
ամուսնայ, մայրագիր — անալիս...»:

Թղ. 339ա. (Կերպարներու ամուսնաւ)
«Պարխաճիկ — խարխնծին, խիւս — խաւիծ,
մալէզ, տոհմակ — խաւարմայ, Թթուտու
վարունգի — խրար Թուրլուսի...»:

Թղ. 339բ. «Տանը մասունքն. Գոմ,
ախոր — ախրը, խոհարան — աշէվի, ծորա-
կարան — ապտէթանայ...»:

Թղ. 342ա. «Միջ բանի խորհրդանշան
է: Վարդ — գեղեցկութեան, շուշան — պար-
կեշտութեան, մանիշակ — անմեղութեան...»:

Վերջին կողքին Թղ. 342բ. «(Ցանկ)
տոկոսեաց»:

ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 348բ. Յիտազցի: «Մերելի մօր-
եղայր» Պ. Յովհ. Ստեփանեանի պա-
տանեկան անխոնջ ջանքերուն եւ ժրջան
յոգնութիւններուն կրկնակ արդիւնքը եղող
սոյն հատորը, որ իր բովանդակութեամբ
սահմանուած է օգտակար գործ մը ըլլալու
հայ ուսանողութեան համար, իրապէս ար-
ժանի է ամէն տեսակ գովասանաց ու քաջա-
լերութեան, քանի որ հակառակ մատաղ
հանճարի մը ծնունդը ըլլալուն, շահեկան
նիւթեր եւ օգտակար գիտելիքներ կը պա-
րունակէ եւ զրի առած է խիստ բարձր ոճով
ու շարադրութեամբ: Անոր մէջ յաջորդաբար
կ'երեւան վայելախօսութեան, գուրադարա-
նութեան, բժշկութեան, գիտական գրոյցնե-
րու եւ անհրաժեշտ գիտելիքներու ընթացք
մը: Ուստի փափաքելի է որ սոյն հատորը
միշտ անկորուստ մնայ եւ մեր գերդաստանի
բոլոր անդամներուն ալ անխտիր՝ ընթերցա-
նութեան նիւթ դառնայ: Խորինէ — Գարու,
5 Դեկտ. 1920: Ստ. Նոյրայրեան»:

2382

(Հիմ քիւ Բ/16)

ԳԱՂՈՒԱԾՔ Ի ՃԱՌԸՆՏՐԱՅ

Գ. Հատոր

ՎԻՃԵՆԱ

1828*

Թիւղթ 228, իջեալութեան 800—804: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 21.5×19: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ 17×12.5:
ՏՈՂԳ՝ շատ ամլաման: Նիւթ՝ հիմ գորտուր միջակ
հետուքեամբ քաւք: ԿՈՂՄ՝ քաղաքատ տուա-
րաքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեան բաւական
վառութեան: ԳԻՐ՝ բազմի մը տեսակ վառք հիմ շեղա-
գիր: ԹԱՆԳ՝ գումատեան սև: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հիմ.

չիւմ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1828*: ՏԵՂԻ՝ վիճման: ԳԻՐ՝
Միջքաքեաման: ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ՝ յում:

Մատենա է՝ Գաղուածք ի ձեռագիր
ճառերտրաց (Վիճեմայի) Գ. Հատոր, Գա-
լիւսի մէջ դրուած է Ձեռագրին քիւմ ու
քաղաքատմաբար, ուսկից օրինակութեան է հա-
ւանդել:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔՂ. 1ա. «Հինգերորդ աւուրն, Յակովբա Մծրնայ եպիսկոպոսի ասացեալ աստեղն եւ մողուցն եւ կոտորածի մանկանցն Բեդլա-հեմի ի Հերովդէին: Մաղումն մեծ որ լցեր զաշխարհս ի ճառագայթից զոց...» (1. 20բ) :

ՔՂ. 16ա. «Եւ թներորդ աւուրն սրբոյն Անթիպատրոսի Բաւաւրացոյ եպիսկոպոսի ասացեալ Մնունդն Քրիստոսի: Պարտապա-նութեան իմոյ զիր Թաղաւորական, զիր նոր քարոցեալ...» (1. 47բ) :

ՔՂ. 19ա. «Ի մեծի աւուր Տեառնընդա-ռաջին սրբոյն Բարսղի Արքեպիսկոպոսի Կեսարու Կապադովկեցո ասացեալ ի գա-լուտոն Տեառն ի տաճարն յԼուկայ աւետա-րանին մեկնութենէ: Ջամնայն տաճարմ-բութիւնս պարտ է մեզ կատարել աղմուռիւք եւ աւրհնութեամբ...» (1. 87բ) :

ՔՂ. 26ա. «Ի մեծի աւուր քարեկենդա-նին սրբոյն Բարսղի Հայրապետին Կեսարու Կապադովկացոյ ասացեալ յաղաքս պահոց եւ սրբութեան: Փողեմէ ասէ ի նոր ամսեան փող...» (1. 158բ) :

ՔՂ. 31բ. «Սրբոյն Բարսղի արքեպիսկո-պոսի Կեսարու Կապադովկացոյ ասացեալ յաղաքս ապաշխարութեան ի պահոց գրոց: Միխիթարեցէք, Միխիթարեցէք ասէ քահանայն ցժողովուրդն...» (1. 179բ) :

ՔՂ. 35ա. «Յիշատակ սրբոց Քառասնի-ցըն, սրբոյն Բարսղի արքեպիսկոպոսի Կե-սարու Կապադովկեցոյ ասացեալ ի սուրբ Քառասունսն: Մարտիրոսացն յիշատակ զիրոյ արդեւք լիցի մարտիրոսասիրին...» (1. 231բ) :

ՔՂ. 38բ. «Ի յիշատակի սրբոյն Ստե-փաննոսի Նախավկային Քրիստոսի, Բարսղի եպիսկոպոսի Կապադովկացոյ ասացեալ: Ամենեքեան որք սիրելեացն ճաշ յաւրինին...» (2. 253ա) :

ՔՂ. 40բ. «Ի մեծի աւուր Մննդեան եւ Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-տոսի, երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Նազդիազոյ եպիսկոպոսի ասացեալ ի Մնունդ Փրկչին: Քրիստոս ծնեալ լինի փառա-ւորեացուք...» (7. 304բ) :

ՔՂ. 46բ. «Յովաննու Երուսաղեմի Հայրապետի, երանելոյն Գրիգորի Աստուա-ծաբանի ասացեալ ի Մեղիտէ: Անցոյց մեզ զթիւ առաքելոցն նոր առաքեալս...» (1. 198բ) :

ՔՂ. 49բ. «Գրիգորի Աստուածաբանի ասացեալ ի նոր կիրակէն եւ յիշատակ Մա-ժասա: Նաւակատի(-)ք պատուեսցին Հին աւրէնք...» (2. 109ա) :

ՔՂ. 53ա. «Սրբոյն Գրիգորի Սքանչեա-գործի ասացեալ ի Յարութիւն Տեառն: Լուսաւորեաց Երուսաղէմ զի Հասեալ է լոյս զ...» (2. 98ա) :

ՔՂ. 56ա. «Ի յիշատակի սրբոյ առաքե-լոյն Յակովբայ յեկեղեցական Պատմութենէ յերկրորդ դարութենէ: Յամա Կղաւթայ կայսեր ձեռնամուխ եղեալ Հերովդէս չար-չարեաց զոմանս յեկեղեցոյն եւ սպան զՅակովբոս...» (2. 270ա) :

ՔՂ. 56բ. «Սրբոյն Դիոնիսիոսի Աղեք-սանդրի Հայրապետի ի Հակաճառոն Պաւղոսի Սամաստացոյն: Ասացեալ յաղաքս տնաւէ-նութեան Փրկչին: Գրեալ է թէ յայտէս սիրեաց Աստուած զաշխարհս...» (1. 44ա) :

ՔՂ. 57բ. «Մեծի աւուր Պնտակոստէից երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Անձի-անձոյ եպիսկոպոսի ասացեալ ի Պնտակոս-տէն եւ ի Սուրբ Հոգին: Յաղաքս տաճիս դուզեցեալ իմաստասիրեացուք...» (2. 125ա) :

ՔՂ. 60ա. «Սրբոյ իմաչի տաւնին Դաւթի Հարքացոյ Անյաղթ փիլիսոփայի ասացեալ Ներբողեան ի սուրբ իմաչն աստուածընկալ: Բարձրացուցէք զճէր Աստուած մեր, մար-գարէն ձայնէ...» (2. 195ա) :

ՔՂ. 68ա. «Երանելոյն Նպիփանու Կիպ-րացոյ իաւաք ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Նոյսն Մարիամ: Ձրահաւորեալ Աս-տուածածինն, ճառագայթս ահաւորս, ան-Հասանելի զաւրութիւն...» (1. 17բ) :

ՔՂ. 67ա. «Երանելոյն Նպիփանու Կիպ-րացոյ ի Հաւատոց գրոց: Եւ արդ զանշարժ զիստոտվանութիւն որ յաւրինաց եւ ի մար-գարէիցն եւ յառաքելոցն մինչեւ ի մեր Ժա-մանակս ի տիեզերական եկեղեցուղ անպա-կանութեամբ պահեալ...» (1. 132բ) :

ՔՂ. 69բ. «Երանելոյն Նպիփանու արք-եպիսկոպոսի Կիպրացոյ ասացեալ ի գովեստ սրբոյ իմաչին: Իմաչիս Քրիստոսի տաճեացուք եւ լրումն եկեղեցեաց պայծառայն...» (2. 209բ) :

ՔՂ. 73բ. «Անունք երկոտասան մար-գարէիցն եթէ ուստի էին, եւ որպէս վախ-ճանեցան, եւ կամ ուր Թաղեցան Նպիփանու

եպիսկոպոսի ասացեալ, Ուվսէ՛ մարգարէ՛, Սայ էր ի Բելամովթայ...» (2. 139բ)։

ՔՂ. 76բ. «Սրբոյն Երիանոսի Հետեւողի առաքելոցն ասացեալ յաղազս Որդւոցն Ջեբեղեաւ, Յայնժամ մերձեցաւ ի նա մայր որդւոցն Ջեբեթեա...» (2. 19ա)։

ՔՂ. 77ա. Նախորդը նոր տաղով կը շարունակուի, քայց դրումած է մատիտով դիտադութիւն՝ «Թուի այլ ճառի մասն»։ Բնագիրը կը խօսի Համբարձման մասին։ «Հայեաց, աղաչեմ զի մի կարծիցէ ոք վայրապար ինչ եւ ի բաց արձակեալ զմայնս անվկայս...» Վերջ՝ «որպէս ասաց ցալակերտն նստարուք ի քաղաքիդ Երուսաղէմ, մինչեւ զգնուցուք զգաւրութիւն ի բարձմանց»։

ՔՂ. 79ա. Հոս քաղքեր պակսելու լայն հատի մը միայն վերջաւորութիւնը։ «Եբեր ընկէց զարծաթն ի տաճար անդ եւ ի բաց եկաց։ Արդ այսուհետեւ ինչդիր է ի վերայ բանդդ, զի ի վտանգի է ճշմարտութիւնն...» Վերջ՝ «արդ զի զարմանաս թէ աւետարանիչն յայտնապէս ասէ ազարակ եւ մարգարէն առական զգուրայն բրտի, եւ զի յամենայն ժամանակ արէն է մարգարէիցն առական խաւեի»։

ՔՂ. 79բ. «Երրորդ աւուրն երանելոյն Կիւրդի եպիսկոպոսապետին Աղեքսանդրու գովեստ ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ, զոր ասացեալ ի Ժողովն Եփ(ես)ոսի ընդդէմ Նեստորի։ Պայծառ է բանս եւ շնորհաւ լցեալ...» (1. 14ա)։

ՔՂ. 81բ. «Յիշատակ սուրբ մարգարէին Ջաքարիայ, սրբոյն Կիւրդի եպիսկոպոսի Աղեքսանդրոյ ի մեկնութենէն մարգարէին Ջաքարիայ։ Յութերորդում ամենան յամի երրորդի առ Դարեհիւ...» (2. 136բ)։

ՔՂ. 83բ. «Սրբոյն Աթանասի Աղեքսանդրու հայրապետի ասացեալ ներողեան գովեստ ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ։ Աստանաւ զմտաւ ածելով իմ զխորհուրդն մեծ...» (1. 39ա)։

ՔՂ. 87ա. «Սրբոյն Աթանասի Աղեքսանդրի հայրապետի ասացեալ ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ, Անճառ խորհուրդ որ ի ձեռն ամենասուրբ Կուսին երեւեցաւ ազգի մարդկան...» (1. 51ա)։

ՔՂ. 89ա. «Ութերորդ աւուր օրբոյն Սիւնեաց

եպիսկոպոսի Պետրոսի ասացեալ գովեստ ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ ի նորին յորդրջմանն եւ ... նոցին հոգեւոր իմաս... Բազմութիւնք Գրիստոսաբէր Ժողովրդոց արարէք զաւրս զայս տաւն...» (1. 54բ)։

ՔՂ. 91ա. Հոս քաղք ինկած ըլլալով հատի միայն վերջաւորութիւնը մնացած է։ «Երանելոյն Ջենո//... Մարգարէութիւնք։ Յայսմ յետին տաւնի, որ է վերջին, որպէս ասաց Յովհաննէս, յայսմ տաւնէ յորում բարձաւ Թազաւորութիւնն Յուդայի...» Վերջ՝ «ի փրկութիւն աշխարհի եւ ի կենդանութիւն հոգւոց մերոց, եւ՝ Գրիստոսի փառք յաւիտեանս. ամէն»։

ՔՂ. 91բ. «Պատմութիւն սրբոյն Յակովբայ զոր զերեաց Մեղեքիէ, աշակերտ Մարուգէի միայնակեցի հրամանաւն Աստուծոյ, Մովսէս աստուածային աւրէնսդիրն, որ է հերձ գծող կարմիր...» (2. 314ա)։

ՔՂ. 97ա. «Պատմք սրբոյն Պանդելեոնի քահանայի, եւ զհիւտ մատին սրբոյ առաքելոյն Պետրոսի, եթէ զիարդ եղեւ կտրումն եւ կամ որպէս բերաւ ի Հայք։ Յամս (Նի-հիփա)ւոյ տիեզերակալ կայսեր Յունաց, քաջի եւ առաքինոյ...» (2. 322ա)։

ՔՂ. 100ա. «Աստուածասիրի ուրումն Թադէոսի զիտնականի եւ արդիւնականի ասացեալ ներողեան գովեստ ի սուրբ Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ։ Զբանաւոր եւ զներանձնական տաճար սքանչելագործութեան...» (1. 4ա)։

ՔՂ. 102ա. «Յաղազս Տապանակին Աստուծոյ, լեյլց, յԱրարածոց պատմութենէն, Եւ խաւեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ, արասցես ըստ ամենայնի զոր ցուցի քեզ...» (2. 160բ)։

ՔՂ. 102բ. «Ի Թուոց պատմութենէ։ Եւ ասէ Տէր, մտցէ Ահարոն եւ որդիք իւր...» (2. 161բ)։

ՔՂ. 102բ. «Ի Մնացորդաց գրոց։ Եւ հրաման ետ Դաւիթ Ժողովեալ զամենայն ազգան Իսրայելի...» (2. 162ա)։

ՔՂ. 103ա. «Հանգիստ Յուհաննու Աւետարանի եւ առաքելոյ Տեառն։ Էր ընդ եղբարս երանելին Յովհաննէս...» (2. 268ա)։

ՔՂ. 105ա. «Գրեգորի Սքանչելագործի»
«... եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ։ Անքնին ի

մարդկանէ անճառելի բան ... անասելի բնութիւն...» (1. 19ա) :

Քշ. 106ա. Հաս ճառ մը կը սկսի կէսէն, որում համար դրած է դիտադաւթիւմ» «Որ- չափ պակասէ յօրինակէն չէ յայտնի, քանզի խանգարեալ է սկիզբն ճառին» : Հ. Ներսէս Ակինեան մատիտով մշտնապետ է՝ «Եփրեմի (կամ Յակոբայ Սրճ.) Ի Մենուդն Գրիստոսի. Սքանչելի է Մենուդէ քո ... տպ. Եփրեմ Գ. 9, էջ 16, տ. 25» : Եղյմ ճառիս վերջաւորութեամբ, Քշ. 108ա՝ վերէն երկրորդ տողին վրայ մղմպէն Հ. Ներսէս Ակինեանէն դրուած է մշամ մը, յաջորդ գրութեամբ՝ «էջ 20, վարէն տ. 1, Գր. Նազ. Մենդ.» :

Քշ. 108բ. Վերջապահարանք որ եղեն վասն Գրիստոսի առաջի Պոնտալայ Պիղա-

տոսի իշխանին Հրէաստանի : Մեծի Ուրբա- թին, Յամա ութուտաներորդի իշխանու- թեան կայսեր Թազաւորին Յունաց եւ Հերովդէիայ, որդւոյ Հերովդէի...» (1. 40ա) :

Քշ. 117ա. Սկիզբն պատմութեան վա- րուց երանելոյն Անտոյնի Անապատականի որ պակասի ճառերսրի վանացն Վեննայի, Թերթ մի պակասէր յօրինակէն եւ զայս մասն գրեալ է գկնի ձեռագրով : Բարուք է նախանձ դնել ընդ միայնակեացս Եզրպոստի, Հաւա- սարեւ կամ առաւելուլ նոքաւք կամեցեալ...» «1. 87ա) :

Քշ. 121ա. «Նորին ի նոյն պատմութենէն վասն մահուան Անտոնի : Զարազլիք որումն բազմաւք աղաչեցեալ գերանելին Անտոնիոս իջանել ի լեռնէն եւ դալ առ նա...» (1. 71բ) :

2383

(Հիմ քիւ Բ/17)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ Ի ՃԱՌԸՆՏՐԱՑ

Դ. Հատոր

ՎԻԵՆԱ

1828°

ՔՈՒՂՔԻ 149: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21-5X19: ԳՐՈՒ- ԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 17X12-5: ՏՈՂՔ՝ շառ ամկամն: Նիւթ՝ հիմ գորտւոր, միջակ եւտուրքեամբ քաւք: ԿԱԶՄ՝ քաղաքաւ ստուարքաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ մամաւանդ կաշի վնասուած: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ՔԱՂՔ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ եմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1828°: ՅԵՂԻ՝ ՎԵՅՄԱ: ԳՐԻՑ՝ ՄԵՐՔԱՐԵՄԱՆԻՐ: ՅԵՆԱՅԱՆԻՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Քաղաքաւք ի ձեռագիր ճառերսրաց (Վիեննայի) Դ. Հատոր» : Փա- կագծի մէջ գրուած է Զեռագրի քիւր եւ քաղաքեամբը, ուսկից օրինակուած կ'երե- լի:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Քշ. 1ա. «Ստորագրութիւն պատմու- թեան սրբոյն Սարգիսի զաւրապարի Թէ ուր վկայեաց կամ որպէս Թաքմանեալ բերաւ առ մեզ, Թուղթ առ Ներսիսէ եպիսկոպոսէ յեղբարէ Տեառն Գրիգորիսի Կաթուղիկոսի Հայոց : Պատասխանի Թղթոյն Գէորգաւ արեւ- եւեան եպիսկոպոսի առաջնորդի սրբոյ Ուլի- սին ... Յաղաքս Հնատազու ... ի առաջու- թիւն զպատմութիւն երանելոյ նահատակին

սրբոյն Սարգիսի : ... քաղաք... մարտու- թիւն... նոցուն...» (1. 106ա) :

Քշ. 9ա. «Տեառն Գրիգորի Արծրունեաց Եպիսկոպոսի Թուղթ յերուսաղեմէ ի Հայս վասն Տեառն ընդ առաջին, ի ժամանակս Յուստինոսի կայսեր, յերեսներորդի եր- րորդի Թազաւորութեան նորայ...» (1. 97բ) :

Քշ. 10բ. «Թուղթ Հոռոմոց ի Հայս, ձայնակից եւ Համախոհ Ժողովոյն Քաղկէ- դոնի, եւ տումարի՝ Հայոցութեանն Լեւո- նի, զոր Տէր Ստեփաննոս երեւ Սինեաց եպիսկոպոս, յառաջ քան զեպիսկոպոսու- թիւն իւր, որ վասն Թաքմանութեանն Նրազերենաց էր երթեալ ի քաղաքս Կոստան- դինուպալիս : Իսկ նորա վասն միաբանու- թեան Հաւատոյ եւ ի ձեռն նորա գրեալ Հայ- րապետին ի Հայս, եւ կապարով կնքեալ առաքեցին, զոր ընկալան Հայք, այլ յար- քունական պողոտային, արձանացեալ ի Հայ- րապետին մերոյ սրբոյն Գրիգորի : Ուլիս մտն Թուղթս Հոռոմի է գրած : Գրիստոս է

խաղաղութիւն մեր, որ արար զբերկոսեան մի...» (1. 139բ) :

Թղ. 16ա. «Յաղաքս Ժողովոյն սուրբ հարցն Աթանասի, Բարսղի, Աստուածաբանի, Նիւսացւոյ, Սքանչելագործի, Յունանու, Կիւրղի, Պրովդի, Երանոսի, Եպիփանու, Եփրեմի, Մեղիտոսի եւ նոցին նմանեաց : Թուղթ Ստեփաննոսի Սիւնեաց եպիսկոպոսի : Պատասխանի Թղթոյն Հոռոմոց՝ Գերմանոսի պատրիարքի Կոստանդինուպաւսի, զոր ինքն եբեր՝ յոգնապատիւ եւ հռչակելի փառաւորութեամբ յառաքելականդ ժամանել ծայրագոյն նախազանութիւն Տէր Գերմանոս վերատեսուչ ողւոյց, մեծանուն, եւ Թազաւորական քաղաքիդ Կոստանդինուպաւսի տիեզերական հայրապետ : Զբրիստոսի խաղաղութիւնն առեբերելով մեր զարիննակ բարեպաշտութեան...» (1. 147բ) :

Թղ. 24ա. «Թուղթ Պիղատոսի դատաւորի զոր գրեաց յաղաքս Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի եւ առաքեաց առ Տիբերոս Կայսրի ի Հռովմ : Ի ժամանակին յայնմիկ յետ խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի, որ առ Պիղատոսիւ...» (2. 51բ) :

Թղ. 26բ. «Ի յիշատակի սրբոյն Պետրոսի Հայրապետի եւ Աբեսողոմայ սարկաւազի վկայաբանութիւն : Ի Թազաւորութեանն Դիոկղետիանոսի կայսեր Հռովմայեցւոց...» (1. 60ա) :

Թղ. 31ա. «Ի յիշատակ սուրբ Թազաւորին Թէոդոսի պատմութիւն ի կայսերական գրոց : Թազաւորն Թէոդոս մեծ, որդի Գրատիանոսի Թազաւորեաց ամս ինն եւ տասն...» (1. 74բ) :

Թղ. 34բ. «Վկայաբանութիւն սուրբ Մանկանցն, որք ննջեցին յնփեսոս յԱղլոս լեբինն եւ յարեան յաւուրս Թէոդոսի բարեպաշտի : Ամենեցուն Տէրն եւ արարիչն, որ գիտէ զվերջինս եւ զառաջինս...» (1. 79բ) :

Թղ. 40ա. «Զորորդ կիւրակէին Յունանու Նրոսաղեմի հայրապետին, յայսմաւուրացն գրեցաւ : Երբեմն գոլով առ մեզ սարկաւազաց յերուսաղէմէ պատմել Եպիփանու...» (2. 198ա) :

Թղ. 41ա. «Հինկերորդ շաբաթ արնն Յ. վկայաբանութիւն սրբոց Գառանիցն, որք ի Սեբաստիա : Ընդ ժամանակս Լիկիանէ Թազաւորին էր հալածուլն մեծ ճորիստոնէից...» (2. 221բ) :

Թղ. 44բ. «Յիշատակ մեծի մարգարէին Դաւթայ եւ սուրբ առաքելոյն Յակովբայ : Յառաջին Թազաւորութենէն : Եւ զղլացաւ Տէր զի Թազաւորեցոյց զՍաւուղ ի վերայ Իսրայելի...» (2. 247բ) :

Թղ. 45ա. «Դարձեալ ի նոյն գրոց յառաջին Թազաւորութենէն, Դաւթի մարգարէի : Եւ Ժողովեցին այլազգիքն զբանակս իւրեանց ի պատեբազմ եւ բանակեցան ի Սոկլեով Հրէաստանի...» (2. 248բ) :

Թղ. 47ա. «Յերբորդ Թազաւորութենէ գրոցն : Եւ մերձեցան աւուրք Դաւթի մեռանելոյ եւ պատասխանի ետ Սողովմնի որդւոյ իւրում եւ ասէ...» (2. 250բ) :

Թղ. 47բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Մամասայ, ի ժամանակս Աւրեղիանոսի կայսեր, յորժամ Ժոլորութիւն կոռցն բազմանայր...» (2. 113ա) :

Թղ. 49բ. «Յերբորդ շաբաթուն վկայաբանութիւն սրբոյն Կիւրղի Նրոսաղեմի հայրապետին : Միւսին Որդին եւ Բանն Աստուած, որ յառաջ քան զամենայն յախտեանքս ի Հաւրէ ծնեալ...» (2. 184ա) :

Թղ. 53ա. «Մաւ Երեմիայ մարգարէի : Սայ էր յԱնաթովթայ, յերկրէն Բենիամեանի...» (2. 133ա) :

Թղ. 53բ. «Յիշատակ սուրբ մարգարէին Երեմիայ ի Պետրոսի Կաթողիկէից Թղթոյն մեկնութենէ : Դիտէ Տէր զաստուածապաշտսն փրկել ի փորձութենէ...» (2. 133բ) :

Թղ. 55բ. «Յաղաքս Նաթան մարգարէին : Սայ էր մարգարէ յաւուրս Դաւթի, ի ցեղէն Ղեւեալ...» (2. 136բ) :

Թղ. 55բ. «Յաղաքս մահուանն Նիխիէի մարգարէին : Նիխիէ մարգարէ, սա էր յԱբեղղեմուղայ ի ցեղէ Ռովբենի...» (2. 159բ) :

Թղ. 56ա. «Նզեկիսի մարգարէի : Սայ էր յերկրէն Սարիսայ, յերկրէն Գաղղէացւոց...» (2. 159ա) :

Թղ. 56ա. «Յաղաքս Դանիէլի մարգարէի : Սայ էր ի ցեղէն Յուդայի ի Թազաւորական օպասաւորութենէն...» (2. 159բ) :

Թղ. 57ա. «Յաղաքս Նիխիայ մարգարէի : Սայ էր ի Թեբայ, ի ցեղէն Ղեւեալ յերկրէն Արաբացւոց...» (2. 160բ) :

Թղ. 57ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Թումայի առաքելոյ որ կոտորեցաւ ի Հնդկիս վասն անուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի : Մտեալ այնուհետեւ երանելոյ Թով-

մայի ի տուն Վիժանայ Թաղաւորին Հնդկաց ի դիշերի...» (2. 177բ) :

Թղ. 61ա. «Վկայաբանութիւն Գիրդզայ զաւրաւարին : Տեսուն եւ Փրկչին թերյո Յիսուսի Գրիստոսի Թաղաւորելոյ ոչ սկիզբն աւուրց է եւ ոչ վախճան...» (2. 220ա) :

Թղ. 67ա. «Յիշատակ սրբոյ առաքելոյն Փիլիպոսի եւ նորին Լնկերացն, որ վկայեաց յԵպիփիմէս քաղաքի, Հանդերձ այլ առաքելոցն : Մինչդեռ էին առաքեալքն Փիլիպպոս եւ Բարթողոմէոս յԵպիփիմէս քաղաքի Հանդերձ Մարիամաւ...» (2. 228բ) :

Թղ. 71բ. «Վկայաբանութիւն սուրբ առաքելոյն Բարթողոմէոսի, որ վկայեաց ի պարտէզ Նլլացւոյ : Գլխաւորք սուրբ առաքելոցն որք վիճակեցան ընդ ամենայն ազգս...» (2. 234ա) :

Թղ. 76ա. «Յաղաքս սրբոց առաքելոցն Անդէրի եւ նորին սքանչելեացն, զոր Տէր եցոյց ի ձեռն Մատթէի ի յերկրին մարդակերաց յորս վիճակեցան նոցա քարոզ եւ առաքեալ...» (2. 240ա) :

Թղ. 81ա. «Գիւտ նշխարաց սրբոյն Ստեփաննոսի : Որոց ըստ քաղաքաց եւ դաւառաց եւ աստուածապաշտոց...» (2. 256ա) :

Թղ. 84ա. «Յիշատակ առաքելոցն Պետրոսի եւ Պաւղոսի : Վկայաբանութիւն սրբոյն Պետրոսի առաքելոն : Երանելի առաքեալն Պետրոս Հանդերձ եղբարբէ էր ի Հոռոմ քաղաքի...» (2. 260ա) :

Թղ. 86ա. «Վկայաբանութիւն սրբոյ առաքելոյն Պաւղոսի : Եկին Հասին ի Հոռոմ Դուռնա ի Դալիւիս, Տիտոս ի Դաղմատիս եւ անդ յնային սրբոյն Պաւղոսի...» (2. 262բ) :

Թղ. 87բ. «Վկայաբանութիւն Համազասպայ եւ Սահակայ նախարարաց Տանն Արծրունեաց : Ընդ ժամանակս Թաղաւորութեան Լեւոնի կայսեր եւ Փղաբերոսի արքայսկոպոսի Կոստանդինուպոլսի...» (2. 271բ) :

Թղ. 90բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Վահանայ Գողթան տեառն : Իբրեւ ոչ գտանէր եւս իրացն Վահայ, ծանուցանէր ամիրապետին...» (2. 276ա) :

Թղ. 92բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն Կիրակոսի եւ մօրն Յուդիտայ : Սովորութիւն է չար թշնամոյն ընդ ժարդկան բարի սերմանն ցորեննոյ սերմանել որոմն...» (2. 278բ) :

Թղ. 94ա. «Վկայաբանութիւն սրբոց Բաւլիցն, որ վկայեցին ի Սուկաւ : Նահա-

տակքն որ գնացին ի դրանն Այանաց զհետ Սաթինկայ կնոջ ի Հայս...» (2. 281բ) :

Թղ. 98բ. «Պատմութիւն սուրբ եւ պատուական գլխոյն Յովհաննու Մկրտչին թէ որպէս բերաւ ի քաղաքն Ամասիայ եւ դիւտ նորին : Երկուս ոմանս միայնակեցք յարեւելիս կուէ՛ ցանկացան տեսանել...» (2. 303բ) :

Թղ. 100ա. «Արեգ ԻԳ. Վկայաբանութիւն սրբոյն Դաւթի, որ ի Դիլին կատարեցաւ ի Գրիստոս : Աստաւաւր սկիզբն արասցուք պատմութեանս կարճառաւտ բանիւ...» (2. 306ա) :

Թղ. 102ա. «Վասն երիտասարդէին մուրելոյ եւ ուրացողին զԳրիստոս, որ դարձաւ ի Տէր ի ձեռն Հայրապետին Բարդի : Լուարուք եղբարք զսքանչելիսն զոր արար Աստուած ի ձեռն սրբոյն Բարդի...» (2. 309ա) :

Թղ. 104բ. «Վասն կնոջ այրոյն, որ քանցաւ ի ձեռն սրբոյն Բարդի : Կին ոմն մեծագգի եղեալ եւ մեծատուն յոյժ ի քաղաքէն Կեսարիա...» (2. 312բ) : «Վատարեցաւ չորրորդ եւ վերջին Հատոր ճառընտրաց» :

Թղ. 106ա. «Ճանկ ճառընտրաց ըստ կարգի այբուբենից : Ագաթանգեղոս 6 կտոր, Ս. Աթանաս Աղեքսանդրի Հայրապետի՝ 2, Անթիպատրոս եպիսկոպոսի՝ 1, Անյաղթ՝ 2, Աստուածաշունչ՝ 6, Ս. Բարսեղ՝ 5, Գրիգորի Ամսիանոյ եպիսկոպոսի՝ 1, Գրիգոր Արծրունեաց եպիսկոպոսի՝ 1, Գրիգոր Մագիստրոսի՝ 1, Գրիգոր Նազիազոյ եպիսկոպոսի՝ 3, Գրիգոր Սքանչելազործ՝ 1, Դաւիթ Անյաղթ՝ 1, Ս. Դիոնեսիոս Աղեքսանդրացոյ՝ 1, Եղիշէ վարդապետի՝ 3, Ս. Եպիփան Կիպրացի՝ 4, Ս. Երանոս Հետեւող առաքելոց՝ 1, Եւսեբիոս Ժամանակագիր՝ 3, Ս. Եփրեմ՝ 5, Չաքարիս Կաթողիկոս՝ 5, Թուղթ՝ 3, Կիւրեղ Աղեքսանդրացի՝ 2, Կիւրեղ Երուսաղեմացի՝ 2, Հիպոլիտէս Բաւտրացի՝ 1, Մեղիգէ՝ 1, Ս. Մովսէս Խորենացի՝ 5, Ս. Յակոբ Մծնայ եպիսկոպոս՝ 1, Յակոբ Սրճոյ եպիսկոպոս՝ 6, Յովհան Ոսկեբերան՝ 20, Տ. Յովհաննէս, չիք մականուն՝ 1, Ս. Ներսէս Լամբրոնացի՝ 1, Ս. Ներսէս Շնորհալի՝ 1, Սահակ Կաթողիկոս՝ 1, Սահականոս Սիւնեաց եպիսկոպոս՝ 1, Սեբեդիանոս Եմես. եպիսկոպոս՝ 2, Ս. Պանդելեոն քահանայ՝ 1, Վարդ՝ 2, Վկայաբանութիւնք՝ 28» :

Քղ. 116ա. «Տեառն ներսէսի Հայոց
Կաթողիկոսի մաղթանք առ սուրբ Հրեշտա-
կապետան Գաբրիէլ եւ Միքայէլ եւ ամենայն
հրաշքուն զաւարթիւնքն: Այլ պաղատմի՛ք առ
Հոգեղէնսդ, մեք տըկարքս եւ Հոգեղէնքս...»
(7. 161ա):

Քղ. 117ա. «Ճառ ներքողենի պատ-
մադրարար ասացեալ յերից երանեալն Պար-
թեւ Գրիգոր Լուսաւորիչն եւ ի վերադար-
ձունն նշխարաց նորին... Աբահնեայ է անուն
սուրբ փառաց նորա, ի տաճարի իւրում...»
(7. 240բ):

Քղ. 123ա. «Դրուատ դովեստի ի սուրբ
Ստեփաննոս նախավկայն Աստուծոյ: Մեծ է
աւր յիշատակի վկայիս եւ զամենեանս
յարուցանէ կոչել ի սպասաւորութիւն...»
(7. 265բ):

Քղ. 125ա. «Ներանելոյն Սեդրիւնոսի
եպիսկոպոսի Մծրին քաղաքի. Խաւաք յերու-
սաղէմ վասն Հաւատոց սուրբ Մենդեանն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ասացեալ
է ձրադալուցին: Ի մէջ աստուածաբերաց
զըպղաքէ խոտաացա ճառել, զի եւ ես ըստ
իմում չափու քրիստոսաօէր եմ...» (7.
300ա):

Քղ. 127բ. «Ս. Գրիգորի Հայոց Լուսա-
ւորչի ասացեալ ի վարդապետական ճառէն.
ի Մենուղն Յիսուսի Քրիստոսի: Արդ առա-
քեաց Աստուած զՀոգին Սուրբ ի Կոյսն Մա-
րիամ...» (7. 306բ):

Քղ. 128ա. «Ներանելոյն օրոյն Պետրոսի
Սիւնեաց եպիսկոպոսի ասացեալ ի Մենուղն
Քրիստոսի եւ ի սուրբ Կոյսն Մարիամ: Մի
ոք իշխեացէ զծնեալ ի սրբոյ Կուսէն ասել
սոսկ մարդ...» (7. 307ա):

Քղ. 29բ. «Ներանելոյն Գրիգորի Նիսաացոյ
եպիսկոպոսի ասացեալ ի կատարուն Ման-
կանցն Բեթղահեմի: Դարձեալ ծերունիս ես
ածիմ յասպարէս...» (7. 309բ):

Քղ. 132ա. «Ներանելոյն Յուսանու ասա-
ցեալ Ոսկերեւանոյն յԱւետիս Աստուածա-

ծնին: Դարձեալ խնդութեան աւետիք, դար-
ձեալ ազատութեան զապացումն...» (7. 315բ):

Քղ. 134ա. «Ներանելոյն Տիմաթէի
աշակերտի Աթանասի Աղեքսանդրու Հայրա-
պետի ասացեալ ի սուրբ Կոյսն Մարիամ եւ
յողջոյնն Նիդասրեթի մաւրն Յովհաննու: Մի
արդեաւք վայրապար ինչ մայր ինքեան
կամելով...» (7. 319ա):

Քղ. 135ա. «Ներանելոյն Պրոկղի յԱւետիս
եւ ի Մենուղ Մարիամու Աստուածածնին.
Մագեաց այսաւր արեղակն արդարութեան...»
(7. 321բ):

Քղ. 136բ. «Ս. Գրիգորի Հայոց Լուսա-
ւորչի ասացեալ ի մկրտութիւնն Տեառն:
Հրաշխարա է տաւնախմբութիւնս, եւս առա-
ւել սքանչումն տաւնիս...» (7. 324ա):

Քղ. 137բ. «Ներանելոյն Փերմիլիանոսի
Մծրին քաղաքի ասացեալ վասն Հաւատոց:
Ձի առ իսկ գիրն եւ խրատէ թելադրելոյն
թէ Հարց դու ցհարան...» զրուած է միայն 7
տող, ապա թուղթեր կը պակսեն:

Քղ. 138ա. «Փոխումն եւ Հանգիստ սրբոյ
Աստուածածնին Մարիամու Մաւր Տեառն:
Սուրբ Կոյսն Մարիամ Աստուածածնին էր
յերուսաղէմ...» (7. 16բ):

Քղ. 142բ. «Ներանելոյն Յուսանու Ոս-
կերեւանին ասացեալ ի մեկնութիւն առակա-
ւոր բանի աւետարանին որ առէ. Այր մի
իշխէր յերուսաղէմէ յերէզով եւ անկաւ ի
ձեռս աւազակաց...» (147. 96բ):

Քղ. 144բ. «Սրբոյն Յուսանու Մանդա-
կունեցոյ ասացեալ վասն զգուշութեամբ
մերձեցալ ի Մարմին եւ յԱրիւն Որդոյն Աս-
տուծոյ: Սոսկան ոսկերք իմ զոգութեամբ եւ
սարսափի անձն իմ Հիացեալ...» (147. 80ա):

Քղ. 147բ. «Ներանելոյն Նիդէէի ասա-
ցեալ շահօյտ եւ օգտակար Հոգւոց Հա-
մայնից: Ով Հաւատացեալ Հարք իմ եւ եղ-
բարք, ծառայէ Քրիստոսի...» (147. 104ա):

2384

(Հիմ թիւ չունի)

ՌԱՄԳԻՐԳ, ԱՍՏՌՈՂԱՊ, ԲԺՇԿԱՐԱՆ ԵՒ ՄԱՐԴԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ

ՔԻԼԻՍ

ՌԾԱ (1807)

ՔՈՒԼՊՔ՝ 303: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆ՝ 21.5×15.5:
ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանկաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւմ
16×10: ՏՈՂՔ՝ 26: ՆԻԹՔ՝ էիմ զըբաւոր խտտ կո-

կաւած թուղթ: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ տախտակ, առջեւ
երկու կաղնիներով: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ:
ԳԻՐ՝ ճարգիւր: ԹԱՆՔ՝ սեւ, սկզբնատառերը եւ

խորագրերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵԱԾ. չկաթ: ԹՂԹԱՅՈՒՆ՝ ՊԱՆԿԱՆՈՒՄ՝ սկիզբը քուզը մը: ԿՆԻՔ՝ ԹՂ. 114բ. 130բ. ԴԱՏԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 1բ Ժառանգութեամբ, 28բ վարի կտը, 29բ, 36բ վարի կտը, 40բ միայն մեկ տող գրուած, 60ա վարի կտը, 61ա վարի կտը, 74բ, 82ա վարի կտը, 82բ վարի կտը, 96ա վարի մեծ մասը, 106ա Ժառանգութեամբ, 108բ միայն երեք տող գրուած, 110ա, 116ա, 116ա—116ա, 121ա վարի կտը, 134ա—126բ Ժառանգութեամբ, 128ա, 208բ մեծ մասով 216բ մեծ մասով, 224ա, 281ա—282բ Ժառանգութեամբ, 235բ վարի կտը, 246բ—246բ, 271բ վարի կտը, 278ա վարի կտը, 278բ—278բ, 292բ, 803ա— Ժառանգութեամբ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌԵԴ (1807): ՏԵՂԻ՝ ԲԻԽ: ԳՐԻԶ՝ աղջկա: ՅԵՆԱՏԱՐԱՆ՝ ԹՂ. 114բ, 128ա, 130բ, 1ա, 5տեղի կողքի մերձիմ երեսը:

Մատենան է՝ Ռամգիրք, Աստուրայ եւ Իժէկարան ու Մարգակագութիւն:

ՐՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Պատմութիւն կերպերուն բնութեան եւ կենդանոյն ի վերայ չորից տարերաց: Շաճարայ ասեւն ծառի անուն է յարապ ի զոլաւ...»:

ԹՂ. 10բ. «Սկիզբն իմաստութեան եւ հինն ԺՁ կերպի ուսմիւն, որ կոչի լակդան, զոր ի բաղում գիտնականաց յարուեստէ գըրոց եզրկատացուց օրինակաւ ի մի հաւաքեալ եւ յայտնի յուսումնասէր գըրոց զոր ունի մեծ եւ փառաւոր խորհուրդ: Զոր գլխան Աստուած յայտնել կամել կամեցաւ եւ առաջեաց զհրեշտակ առ մարգարէն Դանիէլ եւ եցոյց զպատմութիւն Դ եղանակաց...»:

ԹՂ. 11բ. «Պատմութիւն ԺԻ կենդանակերպիցն եւ ի մոլորական աստեղաց: Արդ Իժան տեղիքս առ երեսօք աշխարհի բաժանեցին...»:

ԹՂ. 26ա. «Շնորհիւն եւ ողորմութեամբն Աստուծոյ սկիզբն արարաք կարգաւ գրել զամենայն բան անցաւոր աշխարհիս եւ հասկանալ զբնութիւն ԺՁ կերպին...»:

ԹՂ. 53բ. «Եւանգելի աստեղաց, որ են ի գօտիսն»:

ԹՂ. 70բ. «Հայր մեղայ ասեմ յերկինս թէպէտ եւ եմ ես անաբան... Խեմ Յոհաննէս Թիւղրցի (Թիւղուրանցի) արքայութեանդ կու ցանկամ...»: Հմմտ. Տաշեան Յուցակ էր 1126:

ԹՂ. 116ա եւ յաջորդք՝ «Կենդանակերպք եւ խրատք ուսմիւն»:

ԹՂ. 127ա. «Ի Դանիէլ մարգարէն եւ իմաստասիրաց ի վերայ չորից տարերաց: Իսկ իմաստութեան գլուխ Դ տարերացս է,

որ ամենայն բանի հինն է, զոր Դանիէլ եւ ամենայն իմաստասէրքն ջննեցին...»:

ԹՂ. 129բ—Հմ սկսեալ աղիւսակներ: ԹՂ. 132ա. «Քրատ աղիւսակացս եւ բոլորակիս»:

ԹՂ. 140ա. «Սկիզբ արասցուք Աստուծով յայտնութեան եւ իմաստութեան Ստուրլապի արուեստիս, որ է գործիք երկրաշափութեան եւ աստեղաբաշխութեան եւ է մեծ իմաստութիւն ուսումնասիրաց: Դուռն առաջին վասն ցուցանելոյ զգործարանսն, որք կան ի վերայ նորա կամ ի ներքոյ եւ վասն խաղիցն եւ բոլորակացն եւ զավարտուն, որ է կէս բոլորակին: Յատասայն այն է, որ ի ստուրլապին յետին կողմն է յերկու ծայրն սուր է...»: Դուռներն Ա—Զ (Մատթէոսի Վանաղեցոյ):

ԹՂ. 208բ. «Եւանգելիս եւանգարացն, որք գտանին ի ստուրլապի գրքիս...»:

ԹՂ. 209ա. «Վասն հարցման Հնդկաց Թագաւորին առ Ուրուշ իմաստասէրն»:

ԹՂ. 215ա. Օրացոյց մըն է, զմագալմ օգնիւտըքարամակամ դիտողութիւններով, իսկ ԹՂ. 221եմ սկսեալ մեկնութիւններ կը տրուին իւրաքանչիւր ամսուայ համար:

ԹՂ. 224բ. Հումնի աստղաբաշխական բաղրակ:

ԹՂ. 225ա. «Վասն կորածի, որում կարծիք ունիս առ հաց եւ արէ պատառ, որ չափաւոր անուագք են եւ դիր ի սեղանն, կերցո, շուրջ սեղանոցն զմարդիկքն եւ ասա զայս բան...» եւ մտմ բնադրութիւններ:

ԹՂ. 235ա. «Անուն Աստուծոյ գլխան եւ ողորմածին Դիրք բոլակական արհեստի, զոր սահմանեցին իմաստուն փիլիսոփայքն եւ բոլակական վարդապետք, իմանալ զբնութիւն մարդոյն եւ ինամ առնել ցաւոց, յոյժ առ ի պէտս բոլակութեան զի որպէս ի ձեռն խոստովանութեան ճշմարիտ ապաշխարութեան առնեն բոլակութիւն հոգւոց...»:

ԹՂ. 236ա. «Գաղիանոս ասէ, թէ զյուրն ի վերայ կերակրին այնչափ պիտի թմեն, որ թէ մի գծարաւութիւն անցնէ...»:

ԹՂ. 236ա. Երկսիւն: «Վասն գինի խմելոյ թպտիր: Բագարատ ասէ թէ մարդ որ գինին մի կամ երկու անգամ խմէ ամիսն, լաւ է, բայց շատ չի խմէ եւ չափով խմէ...» եւ մըմ խրատներ:

ԹՂ. 245բ. «Անկարծիկ կերպ բոլակի զհիւանդս միջնորդութեամբ տարբական ջրոյ, գտեալ ի ճիստանէական. եւ ճշմարիտ իմաստութիւն այս է: Պարտ է նախ բառնալ

ի տկարէն զգնին, զպտուղս, զբաղցր եւ զթթու իրս: Բ.— Զուրն պարտ է տարրական պարզ նաեւ պաղպաղյն լիցի թէ ի ժամանակէ, կամ արուեստիւ ձեան...»: Եւս տղ 27 ցրաբուժակսն կամեմքն:

Թղ. 250ա. «Վասն անուանց եւ որպիսիքեան պատուական ականց»։ Հմմտ. Տա-
րեան Յուդակ էջ 432։

Թղ. 254ա. «Այս է գիրք ջոհարաց, որք
կան ի վերայ աշխարհի, Թէ յորտեղաց հասըլ
կու լինի: Հմնտ. Տաշեան էջ 178:

Թղ. 259բ. «Վասն քահանայից, որք են
ի կարգի հրեշտակաց։ Տես որպիսի աստի-
ճան կոչեցայք, այսինքն ի կարգ հրեշտակաց,
ի վեր քան զհրեշտակս...»։

Թղ. 282ա. «Յաղագս մարդակազմութեան յանդամոց գոյացութեան բոլոր մարմնոնց: Հմմտ. Տաշեան էջ 125:

ԹՂ. 272ա. «Յանկ գրոցս վասն անուանց,
պատուական ականց եւ ընութեանց նոցին» :

Թղ. 279ա. Տարբեր ձևազրդե հոս միասին
կազմուած: «Շաճարայ ասեղն ծառի անուն է
յարայ յեղուաւ...»: Հմմտ. Թղ. 2ա:

Քշ. 293ա. Աստղաբաշխական աղի-
սակներ եւ ձեւեր կը յառադրեն տարբեր գրչէ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

թղ. 114թ. Հերցեա եւ աւարտեցաւ ի
թուին ՌԵԶ, (մէկը խաղախմած սրբագրած
է ԸՇԸ)ին, ձեռամբ անարժան գրչիս ի Քիլիս
քաղաքի, որ այսմիկ զնացի Դ ե փաշայ
գործուք՝մանին, Բ Գ ազնւ որն շարդեցինի,
գորն իսկանա արարիս ի Ռաղա, զայս գրեք

Իստամպոլյի Մարտիրոս վարդապետն օրինակեցի՝ ի պատահիլ միմեանց ասացէ՛ք Աստուած ողորմի, եւ Աստուած որ առատ է ի տուր բարեաց տացէ՛ ձեզ յիշողաց եւ մեզ յիշելոց ամէն, Ռ ամէնչ։

թիվ. 128ա. Հետ գծողս գրոյս եմ անաբ-
ժան, միտ ամելով գրեցի զայս բան, ի յայս-
նութիւն մտաց մարդկան, զի որ լսեն ճար-
տարանան, եւ ճննութիւն զանի փութիւնս
Ջկեղդանակերպս երկոտասան, եւ էն ամէն
միւրդական, որք առ միժեանս երթան եւ
պոլան, եւ աշխարհի զատուումն տան։ Հննան
բաժիտըն Հաստան, եւ գմեկնութիւնն եւս
միժանան, աստուծոջ բարկոյ եւ լաւութեան,
բոտ արժանեաց սոքոջ մեղ զան։ Որ ինչ
կարեն ռոնել ստիճեան, այլ արարչն
ստեայ մեղ տան, զի ամենայն իր պատուա-
նայ, գործ ինչ ունի առանձնական, Հրոյն
այբեւն է բնական, եւ լոյս բոլիւն այաց
մարդկան, սոյնպէս սոքա աւանդեանս
բռնակ զատուումն յաշխարհոյ տան, իսկ
ստեղծողական այս ամենայն, բոլորն երկնից
Համարական, յի թուով են աստիճան, Գրիւ-
տոնս մարդաբերութեան յորում յաւէտ
փութք յաւիտեան, Ամէն։

Թշ. 130Բ. Նոր գրչե վր: «Յիշատակ է
Քանքանեան Կարապետինն»:

Քղ. 74բ. Նոր գրչե՝ «Գարեգին Գոյա-
ճեան»:

Նստելի կողքի մերկին երեսին վրայ՝
 մոր գրչե՝ «Այս ըսած գերգիս թեկեբ համ-
 պերեցիս գիրած վէ անգիր ամէն ԳժիՁ
 (326) Թուհ ի», ապա իսլամական բուս-
 մշամով «326 Թուհ ի այո»:

ԹԴ. 1ա. «Տիկին Արփինէ Կոստսուզեան
Կ. Գոլիսէն կը նուիրէ այս գիրքը Վիեննայի
Մխիթարեաններուն, իր զաւկին Զաւէն
Կոստսուզեանի յաջող աւարտումին առթիւ»
1968 Սեպտեմբեր 11»:

2385

(Հիմքի վրա հարկ)

ԽՈՂԱՆՈՑԻ ԳԻՐԲ, ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ

4. ԳՈԼԻՄ՝

ԺԹ ԳԱՐՈՒ ՎԵՐՑԵՐՐ

[illegible]

Մատենան է՝ Խոհանոցի դիրք, հայա-
տառ թուրքերէն:

ԲՈՎԱԾՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թղ. 1ա. «Աճի պատեմ՝ թէրթիպի» :

பெ. 1வ. «உருத் துத்தபு» :

Թղ. 1ա. «Տիկնո՛ւ, էժեքի՛ն» :

[illegible]

Թղ. 2ա. «Փանթէսփանայ» :
 Թղ. 2ա. «Բէշփան» :
 Թղ. 2բ. «Ճերէկ զուրապէսի» :
 Թղ. 2բ. «Սաժանլը զուրապէսի» :
 Թղ. 2բ. «Լեալ Թերթիպի» :
 Թղ. 3ա. «Մալը պոյա» :

Թղ. 3բ. «Մանուլաթօ Թէրթիպի» :
 Թղ. 4ա. «Գայլաքնն Թէրթիպի» :
 Թղ. 4բ. «Չէօրէք Թէրթիպի» :
 Թղ. 4բ. «Պիրօ օզկայ շըլմա Թէրթիպի» :
 Թղ. 5ա. «Սուճուք Թէրթիպի» :
 Թղ. 5ա. «Ճարըմ Թուրլա» :

2386

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԱՐԻԱ ԹԵՐԵԶԻԱ ԿԱՅԱՐՈՒՀԻՈՅ ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ԹՐԻԵՍ

1775ԷԱ ԽՈԲ

ԹՈՒԼՔԻ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.8X15.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 17.5X11: ՏՈՒԳ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրացրտ ետստ քուլք: ԿԱՏՄ՝ քգքեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ Յօտրգիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ եւճ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թգ. 1ա, 8բ—12բ: ԹԱՄԱՆԱԿ՝ 1775ԷԱ ԽՈԲ: ՏԵՂԻ՝ Խաւճաքաթ Թրիեստ: ԳՐԻՑ՝ Միթթաթեմ մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Արտոնագիր Մխիթարեանց տունեալ ի Մարիա Թերեզիա Կայսրուհոյ Աստորիոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1բ. «Մէջ Մարիա Թէրէզա, շնորհօքն Աստուծոյ այրի կայսրուհի Հռովմայեցւոց, Թագուհի Հունգարիոյ, Իոյեմիոյ, Դաղմատիոյ... Փափաքելով Միաբանութիւնն Մխիթարեան ի կարգէ սրբոյն Անտօնի Աբբայի եւ ազգն Հայոց բնականաւ ի Թրեստ ընդ տէրութեամբ մերով, մեք զիջանելով զԹաժօրէն խոնարհական ժտութեանց ժատուցելոց ի կրօնաւորացն՝ ի Հ. Զաքարիայէ Ալեքսանեան, ի Հ. Մինասէ Գասպարեան, ի Հ. Ղուկասէ Սիմօնեան, ի Հ. Դաւթէ Ուշաքատայեան, ի Հ. Աստուածատրէ Պապիկեան, ի Հ. Կոմիտասէ Կարապետեան, ի ի տանց Պապիկեան եւ Սարաֆեան, ի զիմաց եւ ի նպաստ անհատից աշխարհականաց յիշատակեալ ազգին յառաջագոյն ի դէպ ժամու խորհեալ եւ միաբանեալ ընդ եպիսկոպոսի ղաղաքին Թրեստու եւ ընկալեալ զհարցափորձական տեղեկութիւն ի մերմէ առեւտրական վերադիտողութենէ եւ ի մերմէ գերագոյն արքունի խորհրդոյ առեւտրոյ, զօրութեամբ առաջիկայ շնորհալից արտօնութեան շնորհեմք կրօնաւորացն Հայոց եւ

աշխարհական տանց որպէս եւ այլոց եկեղեցական եւ աշխարհական տանց Յունաց, Մառնոց եւ այլոց արեւելեան ազգաց ուղղափառաց, որք միասցին ի Միաբանութիւնն Մխիթարեան եւ ի մարմինն ազգին Հայոց, զհետազայ արտօնութիւնս, ազատութիւնս եւ զբարեբարութիւնս:

Հրամայեմք ամենայն ատենից եւ գործակալաց, վերնագունից եւ ստորակարգելոց, եկեղեցականաց եւ աշխարհականաց, չընդդիմանալ ոչ ուղղակի եւ ոչ անուղղակի, այլ մանաւանդ զուղընթանալ կարելի ազդուութեամբ առ անթերի կատարումն մերոյն ամենազօրեմ գիտատրութեանց եւ յայտարարութեանց, կամելով մեք անմիջապէս պահել ճանապարհաւ առեւտրական վերադիտողութեանն եւ արքունի մեր խորհրդոյ առեւտրի զպարգաբանութիւնն եւ զորոշումն խնդրոց որք կարասցեն յառնել ի գործադրութեան առաջիկայ արտօնութեանս, եւ յուսամք թէ ազգն առ հասարակ եւ ամենայն անհատն ի մասնաւորի լինիցին փոյթք ցուցանել զինքեանս արժանիս մերում սեփական շնորհի եւ պաշտպանութեան եւ տայցեն մեք զհաստատուն իսկական ցոյցս հպատակական հնազանդութեան եւ հաւատարմութեան, յիշեցուցանելով, թէ վիճակն եւ օրինակն առաջին տանց լինիցին Հիմնական ջարինք բնակութեան, աճման, հաստատութեան, հաւատարմութեան եւ յաջողութեան ազգին իւրեանց եւ հաւատարմ լինիցի եկաւորին եւ բնականայն ազգային հաստատածոց ի Թրեստ, որ է նախկին վախճան յոր դիմեն արգայական յառաջատես փոյթք մեր:

Եւ վասն ստուգադոյն գիտութեան եւ ապահովութեան նոցին ազգաց մարթացի այս մերս ինքնայոժար շնորհագիր պահել ի դիւանի Մխիթարեան Միաբանութեան:

Յայտ առնեմք եւ եւս կրօնաւորաց ասացեալ Միաբանութեանն եւ աշխարհական տանց զշնորհապարտ պատրաստութիւնն յորում եմք յառաջ շարժելոյ եւ յաջողելոյ մեծագոյն անձնօրէնութեամբք եւ արտօնութեամբք նկատմամբ պարակայութեանց եւ

պիտանաւորութեանց զհրաքանչիւր նոցա հիմնարկութիւնսն ի Թրեստ: Ասոր կը յաջորդեմ ասպա արտօնութիւնները բաւով 53: ճճուեալ ի կայսերանիստ քաղաքն ի Վիեննա 30 Մայիսի 1775 ի 35: ամի Թագաւորութեան մերոյ. Մարիա Թէրէզա — Հէօբոլտոս կոմս Գոլովրատեան — Թադէոս Պարոն Ռայլլաքեան — Յատուկ հրամանաւ կայսրաքայական մեծվայելչութեան՝ Յրանչիսկոս Անտօնինոս ազնուական Ռափեան:

2387

(Հիմ քիւ չումի)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐԱՆԻ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1810էն շատ առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21×15-8: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 18-6×10-5: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօքաւոր, հաստկեկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ գումաւոր քաքեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօտքգիր, խորագրերը մօր բալբգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս, չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ՝ 1, 4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւաքագր 1810էն շատ առաջ: ՏԵՂԻ՝ հաւաքագր Թրիեստ: ԳՐԻՑ՝ ամտաբալկա Մխիթարեան մը: ԵԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չլւմ:

Մատենա է՝ ԹՂ. 2ա. «ՕՐՀՆԱՐԻՆ ԽՈՐԱՆԻ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «ՕՐՀՆԵԱՅԻ Տէր մեր...», «Եւ եւս խաղաղութեան...», «Տէր ողորմեա, օրՀնութիւն...», «Շարական ԱԿ. Սեղան քո Տէր զօրութեանց...»:

2388

(Հիմ քիւ չումի)

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՈՒՐԳԵՐԵՆ

ԱՆՍԱՏՏ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: Իրաւաւորութեան ԱՐԱ եւ 1—18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21-8×18-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն 17×12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօքաւոր հաստկեկ քուղք: ԿԱՋՄ՝ քաքեղ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մաքուր ձօտքգիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս, չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա վաքի մասը, 1բ—2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ ամաղա: ԳՐԻՑ՝ ամաղա: ՏԵՆՕՏԱԿԱՐԱՆ՝ չում:

Մատենա է՝ Գրիստոնէական հայտատա քուրքերէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պալ քիթապ քրիստիանաւորն տինի պէյաննա տըր, վէ սպանիւլ Թէրէ—

մանյարնտան քապալէր Գօգմա Կօմիտաս Գէօմիլէրէ զատէ տէնիլէն Թէրէմանըն հարտըմը իլէ Գարուլին ուսուպանլարնտան Արպիկալը Բէթրոն Յրանչիսկոն միսսիօնար Թէրթիպ էտիլ պուլուլ պալէլէ ժօտուլ»:

ԹՂ. 3ա. «Հագրէթի Իսա ինճիլիլ շէրիֆտէ տէտիլ քի, ժօյուլարըմ սէտալը իլտիլէր, վէ պէն օնլարա էպէտիլ Հայաթը վէրիլիլ...»: Կը պարունակէ միայն երկու գլուխ, սակայն ԹՂ. 10ա-ի վրայ դրուած «Յանկալէն կ'եղրակացմեմք քէ մաքալը գործը կը բազկամայ երեք հատարէ, առաջիմը 17 գլխով, երկրորդը 24, իսկ երրորդը մայմպէտ 24 գլխով, որոմք կը պակսին»:

2389

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՋ Ի ՎԵՐԱՅ ԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ

ԹՐԻԵՍՏ՝

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒԼԹ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21X15-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միակ 18X11-5: ՏՈՒԿ՝ 80 բնիկներով: Նիժի՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստաւորման, քիչ մը թաւառման թուղթ: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ ճարտար: ԹԱՆՆԱ՝ գոմարմար ունի: ԶԱՐԳԱՐՆԱ՝ հիմ: չկան: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 7-րդ վարժի կէտը, 7-րդ: ԺԱՄԱՆՆԱ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ հաւաքարար Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Թրիքեան: ԵԻՇԱՆԿԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ Բարոզ Ի վերայ Յարու-թեան Տեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1-ա. «Արդարեւ յարեալ Տէր. Ղուկ. ԻԴ. 34: ՈՎ սքանչելի աւետեացս, ով անհամեմատ բերկրութեանս, արդարեւ յարեալ ասէ, եւ ո՞վ է այդ, ո՞վ Կղէովպաս, որ յարեալ, ասս մեզ...»:

2390

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՋԻ ԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՆՆԴԵԱՆ ՏԵԱՌՆ

ԹՐԻԵՍՏ՝

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒԼԹ՝ 6, էջակալուած 1—4: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 20.5X15-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միակ 17.5X12: ՏՈՒԿ՝ 28 բնիկներով: Նիժի՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստաւորման թուղթ: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բնիկներով լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճարտար: ԹԱՆՆԱ՝ հիմ: չկան: ԴԱՏԱՐ՝ 1-րդ լարս տալ միայն գրուած, 6-րդ վարժի մասը, 6-րդ: ԺԱՄԱՆՆԱ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ հաւաքարար Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Թրիքեան: ԵԻՇԱՆԿԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ «Բարոզ Յարութեան եւ Ենդեան Տեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1-բ. «Երեւալ չէ աստ. Մարկոս 16. Գլուխ 6. Համար: Օր սքանչելի, օր Հրաշալի, այսօր երկնի եւ երկրի առիթ Հրճուանաց Երուսաղէմ, Երուսաղէմ...»: Այս նոյն քաղաքի առաջին երեք տալերը գրուած են նաեւ ԹՂ. 1-ա Վրայ:

ԹՂ. 4-ա. «Բարոզ Ենդեան Յանուն Հօր եւ... Զի ծնաւ ձեզ այսօր... Ղուկ. Գ. 2—7: Զարթիք, զարթիք, եւ մի ննջէ, արիք Ի խորոց Թմրութեան...»:

2391

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԱՇՏՈՑ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆՆԱ՝

1850ի տակնները

ԹՈՒԼԹ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 21X15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միակ 15.5X10: ՏՈՒԿ՝ 16: Նիժի՝ ուղիւղ, սպիտակ, հաստակի եւ զորաւոր թուղթ: ԿԱՐՄ՝ կիսալար, ճարտար թուղթ: ԵԱՐՈՒԹԻՆ՝ ՊԱՆԱՆՆԱ՝ ուղիւղ եւ չկան: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 7-րդ վարժի կէտը, 7-րդ: ԺԱՄԱՆՆԱ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՉ՝ հաւաքարար Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Թրիքեան: ԵԻՇԱՆԿԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկան:

ԳԻՐ՝ մեծ ճարտար: ԹԱՆՆԱ՝ հիմ, տեղ-տեղ հաստաւորման: ԶԱՐԳԱՐՆԱ՝ հիմ: չկան: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 1, 6-րդ մասով, 8-րդ վարժի կէտը, 8-րդ: ԺԱՄԱՆՆԱ՝ 1850ի տակնները: ՏԵՂԻ՝ հաւաքարար Վիկտոր, ԳՐԻՉ՝ ամառաբնակ Միթրաքեան մը: ԵԻՇԱՆԿԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Մաշտոց Օրհնութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Աղօթք Օրհնութեան»։ «Տէր Աստուած բարձրեալ ամենակալ, լոյս անքնին...»։ Ունի Ս. Գահանայականի համար աղօթքէն զատ մանկայսեր համար աղօթքը, որում կը յաջորդէ «Տէր Աստուած բարեբար»։

եւ ժարդաւորն Միխթարեան Միարանու-թեան համար աղօթքը:

Թղ. 4ա. «Եկ սուրբ Հոգի ստեղծող էից» (7 տուն)։

Թղ. 5ա. «Ըզգեզ Աստուած գովարանեմք» (13 տուն)։

Թղ. 7ա. «Օրհնութիւն ի վերջին աւուր կրթութեան»։

2392

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԲ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՑ (հատակչտոյր)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ դարու սկիզբ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 2: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-6X13: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտին 18X13: ՏՈՒԴ՝ 32: ՆԻԻԹ՝ հիմ, քաւաւմամ քուլք, քարակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ցուր տեսած: ԳԻՐ՝ հիմ, ամցմամ ձուրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրեմ մւ լուսամբի գծերմ, ինչպէս ճառս սկզբնատառքը ձարքնագրմ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու սկիզբնք: ԳԻԻԶ՝ ամծամք: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ՅԻՇԱՅԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԵՐ՝ չկամ:

Հատակչտոյր է՝ Գիրք Գուշակութեանց, մեծ հատորի մը ձԱ (ձԲ, եւ ձԳ) ձԴ քուլքերը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «//Հալան թուխ կտակն կապուտ ջուրպան, կապուտ ժեռ է քիթն կարճ սպին կայ փախիլին արեւելք թէ չուտով չանաս թէ որն չանցանես գտնուս...»:

Թղ. 1ա. «Վասն որ իմանաս պահուտն եւ զպատմութեան կերպիցն եւ զրնութիւն ժամուցն աստեղացն»:

Թղ. 1բ. «Վասն թէ հմուտ ես արուեստին նայ չափս բաւական է զոր խրատ ետու եւ գրեցի ասելոց եմ վասն գիրերոյն»:

Թղ. 2ա. «Վասն կերպերոյն գետերոյն»:

2393

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՄԻՍ ՄԱՐԵՄԱՅ

ՎԻՃԻՆԱՔ

1850ի տուննքը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 94, իջակաւուած 1—180 միտն: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21-2X18-6: ՊՐԱԿ՝ չնմ ճշմանկաւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտին 17-6X10: ՏՈՒԴ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հատակն կէ աղբի քուլք: Թղ. 6-էն ամպն գծաւոր, միջակ հատաւորքամք քուլք: ԿԱՄ՝ լաքածածն ստաւարաքուլք: ԹԺԵՆԱՅ ՊԱՀԱՆԱԿ՝ սկիզբն մւ վերջը մէկեղմն օղիտակ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ արտաբնուտ շատ լաւ, Ներքուտա՝ գործածութեմն բաւակնմ աղաւաւած, մեծաւանդ Թղ. 67—70: ԳԻՐ՝ ամցմամ ձուրգիք, 68բ՝ ձուրգիք, 68—70 մար շնդագիք, տարբեր գրչէ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԱՆՔ՝ 68բ վարք մաք, 68բ վարք մաք, 71—84: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տուննքը: ՏԵՂԻ՝ հաւաւաւար վիճն: ԳԻԻԶ՝ ամրաքակայ Միքա-բեմ մը: ՅԻՇԱՅԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Ամիս Մարեմայ»: 31

օրուայ վրայ բաժնուած Մտածակամ—աղօթք—մերու հաւաւաւայ մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պարապատմութիւն Նրեք այլ եւ այլ պատմաւոր են, որ յորդորել պարտին զգեզ առ ի մեծարելոյ գերանելի կոյսն Մաւրիամ, մանաւանդ յամենան յայսմիկ...»:

Կը յաջորդեն 31 օրուայ վրայ բաժնուած երեքակամ բաժնմերով մտածակամներ Աստուածամօր տաւիմուրքիմներու վրայ: Ամէն օրուայ մտածակամն կը կցուի Աղօթք մը, Հաւաւաւան հաւաւաւան Լիթանիայէն առնուած կոչուումով մը:

$$P_{ij} = 66_{ij} \cdot (\delta_{ij} \delta_{ij})$$

ԹԴ. 67ա. «Ողջ լեր թազուհի...»,
Ողջոյն թազուհի երկնաւորաց...», «Օրհ-
նեսցէ զմեզ Սրբուհի Կոյսն Մարիամ...»,
Լաւրեոսանեան Լիթանիամ աղօթքմեքով :

Թղ. 68ա. «Աստուած Անճառելի ողոր-
մութեան...», «Ընդ հովանեաւ պաշտպա-
նութեան քո...»:

Թղ. 68թ. «Տէր Աստուած բարեբար եւ
մարդասէր...» :

Թղ. 69ա. Վեղաթի յետ բազիկատարածին
վերջին եւթնեկի Մեծի պաճոց, Ով Տէր էմ
եւ Կրկիէ էմ Յիսուս, Պատուէր ետ Հայր ջո
ի ձեռն Մովսիսի՝ Ժողովրդեան Երրայեց-
ւոց...» 1

2394

(Հիմ քիւ հումի)

ԿԱՆՈՆ ՋՐՕՐՀՆԵԱՑ

(պախասաւոր)

ԱՆՇԱՆՕԹ

[illegible]

Մատենան է՝ «Կանոն Զրօբհեաց»,
պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Զկնի Աւետարանին ասի քա-
րոզս այս ձայնի ի վերայ ջրոյն, զոր առա-
ջեալ է Յովաննէս Պիղզ Վարդապետն Ծոր-
ծորեցի, Յամենայն ժամ օրհնեմք զօրհնեալ
Կրկիդ, Էմմանուէլ...» :

Թղ. 1բ. «Որհնութիւն ջրոյ, զոր ասա-
ցեալ է սրբոյն Բարսեղի Կեսարացոյն: Օրհ-
նեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, յամե-
նային Հօգօր եւ սքանչեալագործ...»:

Թղ. 4Բ. Վերջ՝ «Եւ ի դառնալն սկսանին չարական Ակ Արեգականն արդար» :

2395

(Հիմ քիւ չաւմի)

ԱՌԱՍՊԵՆԱԳԻՐՔ

ԹՐԻԵՄՏ

ՔՈՒԿԹՔ՝ 84: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21x15: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՈՒՌԹԻՒՆ՝ մրտաբմ 18-5x11-5: ՏՈՂՔ՝ 81: ՆԻՒՅ՝ էիմ, զորաւար, միջակ հաստաբեւեմք սպեւեռ քաղց: ԿԱՄ՝ չուրի: ԴԱՆԳԱՄԱՐ՝ 1780-1790-ական տարիներում: ԳԻՆԶ՝ Բարձրիւմ Հ. Աստաւածատալի գերմ 2: ՏԵՂԻ՝ աճաւանական Թիքեստ: ՅԵՆՏԵԱՎԱՊԳՈՒՌԹԻՒՆՆԵՐ՝ չեմմ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Քրաղցրաբանական պատմություն հանել յուրն հատորեան գրոցն, որ կոչի Առապելապիք Պարոյի եւ Արաբացոյ, ի զօրոսն եւ ի զուարճութիւն մանկանն եւ յոռոման եւ ի խրատ հրճուանաց ճոխարանութեանն:

ԲՈՎ ԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ,

Թղ. 1ա. Վատմութիւն Թազաւորացիին
Պօլժի եւ Թազազամ ղտտերն արքային
Սինէպպոց: Առ նախնեօք ի քաղաքն Մասք-
թուպօլիս, այն է Աֆղարխան, էր Թազաւոր
ոմն կոչեցեալ Տէմիր դաշ...»:

ԹՂ. ԵՐ. Հրամաններն թագաւորազին
ձառւլահի, որդւոյ Բէնորթաթ թագաւորին
նինուէի, Ես էի ժիւծին որդի թագաւորին
նինուէի...»:

Թղ. 18ա. «Հետեւորդ պատմութիւն
Բազաւորազին Պօլօֆի, եւ Թազազմ դատեր
արքային Սինէզղոց» :

2396

(Հիմ քիւ չուճի)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԽԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԱ. ԿՂԵՄԵԱՆ
Բ. ՕՐԻՆԱԿ, 1711

ԹՐԻԵՄՍ

1773էն հոտ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 47, իջեցալուծած 1—88: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21×15-5: ԳՐԱԿՔ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×10-2: ՏՈՂԳ՝ 38: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, ինչ մը դիմաց քաւաք: ԿԱՋՄ՝ քաւաղատ, սկիզբը պիտակի մը վրայ գրուած՝ *«Մահաւորութիւն Միւրաբան Միւրաբանութեան ԺԱ. Կղեմեան, Բ. օրինակ, 1711»*: ԹՂԹԵԱՑ ԳԱՀԱՆԱԿՔ՝ սկիզբը 4 քաւաք քաւաքներ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս, բնագրին վրայ շատ տեղեր մտնիտով սքաւաքութիւններ կատարուած են: ԳԻՐ՝ ամբողջ ձեռագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գոյն առած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿՔ՝ քաւաքը պահպանակները, 42ք—47ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1773էն հոտ: ԳՐԻՉ՝ Միւրաբան

քան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՄԱՑԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ «Մահաւորութիւն Միւրաբան Միւրաբանութեան, ԺԱ. Կղեմեան, Բ. Օրինակ, 1711»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԻԱ 2414 Ձեռագրին հետ մղմ, տեսաւ: ԹՂ. 42աի վրայ կայ հետագայ գրչէ մը աւելցուած, *Գլուխներու Ցանկ* մը:

2397

(Հիմ քիւ չուճի)

ՄԱՐԵՄԵԱՆ ԽՐԱԽՈՑՍ
(Բ. Խ. Գ. Հատոր)

ՎԻՆԵՆԱՔ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 78, իջեցալուծած 1—152: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21×16-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18×12: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ քաւաք կապար քաւաք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամբողջ ձեռագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չուճի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 77—78: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տակնները: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ Միւրաբան մը: ՅԵՄԱՑԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենա է՝ ԹՂ. 1ա. «Գիրք երկրորդ, Մարեմեան Խրախոս կամ Ներբողք սրբոյ Կուսին ի Սուրբ Գրոց այլաբանութիւն»:

Մարեմեան Խրախոս կամ Ներբողք սրբոյ Կուսին ի Սուրբ Գրոց այլաբանութիւն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *«Տաղ Ա.՝ Դըլիս»* — ջանգի զգեղ յինչ անուն կոչեցից—, *ոյր նաւը հազարք ներբողիկեաւ թաթաղուն...* (Տաղ Ա—Ծ):

ԹՂ. 46ա. *«Գիրք երրորդ առ Սարինոս Փուսկոս Տիրողացի: Հրաւիրի ի խոկունն երկնայնոց»*: (Տաղ Ա—ԼԳ):

2398

(Հիմ քիւ չուճի)

ՔԱՂՈՒԱԾԻ Ի ՃԱՌԸՆՏՐԱՑ
(Է. Հատոր)

ՎԻՆԵՆԱՔ

1834էն առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 22×18-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 18×12, միասին: ՏՈՂԳ՝ անկողնի: ՆԻԻԹ՝ հիմ գորշազգի քաւաք: ԿԱՋՄ՝ կապարած եղած:

ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ քաւաքներ կը պահպան, բնականաբար լուս: ԳԻՐ՝ հիմ վրայ շագանակ: ԹԱՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1834էն

տալ: Տեղի՝ վիճակ: Գրիճ՝ Յովնանիս Հ. Պօղոս
և Զալքիսի Հ. Վրթանէ: ՅՈՒՅԱԿՎՈՐՈՒԹԻՒՆ՝
Հմմտ. Թղ. 1ա եւ 5ա:

Մատենան է՝ «Քաղաքածք ի ձեռագիր
ձառնարաց Կայսերական Մատենադարանի
ի Վիեննա, Թիւ 10, Հաւաքածոյ»:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւի մասը կը պակսի,
մերկայիս կը սկսի. «Ամէնարդի ճառագայթ,
վստահութիւն անտարակոյս, անախատ
հանգիստ...», Թղ. 4րկվոյց կէտ կը մնայ՝
«...անհանդուրժելի տալ զտաւկոսիս որ ընդ
շնորհօք ազատութեանս դուայ պարտաւոր-
գի թէ նոքա մասամբ կրեցին պատուհաս, ինձ
բոլորով»։ Կտորիս սկիզբը, վտրի լուսամցի
վրայ կը կարդամք՝ «Աստի յառաջ մինչեւ
ցը՝ Վասն Հպարտութեան եւ ամբարտաւա-
նութեան, օրինակեալ եմք ի տպագրեալ
օրինակէն ի Պօլիս եւ համեմատեալ ընդ
գրչագրին արքունի մատենադարանի, Կա-
պարեայ գրչաւ գրեալքն են ըստ գրչագրին»:

Թղ. 5ա. «Ը. Վասն Հպարտութեան եւ
ամբարտաւանութեան: Այլ ահա աստանաւր
յեւս բարձրադոյն դազաթն յայցանէ ճա-
նապարհորդեալ Հպարտին կենաց ամբառ-
նամ... վերջաւորութեան կէտ կը մնայ՝ նա
եւ տնականց քնասակար, որ ընդ գողու-
թեանն երդմնահարութեամբ: Եւ զի ընդ
սովաւ բերին ամենեքեան»։ Կտորիս սկիզ-
բը, վտրի լուսամցի վրայ կը կարդամք զի-
տազութիւնս՝ «Աստի մինչեւ ցրան»։ Եւ զի
ընդ սովաւ բերին ամենեքեան, օրինակեալ
եմք ի գրչագրէն աշունի մատենադարանի եւ
ապա ի տպագրելոյն եւն.: Հ. Պօղ. Յոգն.:»:

Թղ. 13ա. «Շրանելոյն ՅՈՒՅԱԿՈՒ Ման-
դակունոյ Բան խրատու առ ճշնաւորսն,
Քանգի գրեալ է եւ պատուիրեալ, թէ մի յալ
արտորի եւ մի յաւանակ, խղճական
սխտա արջ կոչէ...»։ Վերջ՝ «զի որ ի մեղաց
ոչ ստակայ եւ փախչի, նա աստուածապաշտ
ոչ կարէ լինել»։ (Կայս. Մատ. 10. 131ա):

Թղ. 22ա. «Վասն բարկացողաց եւ ը-
պարտից ի Հարանց Վարուց: Երբժամ կա-
միցին փառաւորել զքեզ դեւքն եւ սերմանեն
ի քեզ զշար սերմն, զՀպարտութեան եւ զար-
բարհաւանութեան...»։ Վերջ՝ «յայնժամ լինի
Հպարտութիւն, զի դա եւ ասէ ահա յաղթե-
ցեր փառասիրութեան եւ ի ծածուկ առնես

եւ գիտես գործել, նա եւ պահել»։ (Կայս.
Մատ. 10. 127ա):

Թղ. 25ա. «Յայսմ աւուր սուրբ Հայրն
Թաթուլ առաջնորդ կացոյց զԹումաս աշա-
կերտն իւր, վանաց իւրոց եւ խրատ ետ նմա
զբանս զայս...»։ Վերջ՝ «զսէր եւ գերկայն-
մտութիւն ընդթիւն արա քեզ, եւ գերկիւղն
Աստուծոյ գործակից, եւ զամենայն առաքի-
նութիւնս դիւրեաւ կատարես»։ (Հմմտ.
Տաշեան 10. 235բ):

Թղ. 27բ. «Յայսմ աւուր սկիզբն արար-
չութեան Աստուծոյ, յորում արար Աստուած
գերկիւն եւ գերկիւր...» (Հմմտ. Տաշեան 10.
361ա):

Թղ. 30բ. «Է սմա աւուր յիշատակ է Բ.
աւուր արարչութեանն Աստուծոյ յաւուր
յորում ասաց Աստուած թէ եղիցի Հաստա-
տութիւն ի մէջ ջրոցդ եւ ջրեցդ...» (Հմմտ.
Տաշեան 10. 364ա):

Թղ. 31բ. «Յայսմ աւուր յիշատակ է Գ.
աւուր արարչութեանն Աստուծոյ, յորում
աւուր ասաց Աստուած թէ ժողովեցին ջրեք
ի ժողովս իւրեանց եւ երեւեցի ցամաք...»
(Հմմտ. Տաշեան 10. 365բ):

Թղ. 34ա. «Յայսմ աւուր գարնանամուտ
է, եւ յիշատակ Դ. աւուր արարչութեանն
Աստուծոյ, յորում աւուր ասաց Աստուած
եղիցին լուսաւորք ի Հաստատութեանն երկ-
նից...» (Հմմտ. Տաշեան 10. 367բ):

Թղ. 36բ. «Յայսմ աւուր յիշատակ Հին-
գերորդ աւուր արարչութեանն Աստուծոյ,
յորում աւուր ասաց Աստուած, թէ հանցեն
ջրեք զեռուն շնոց կենդանեաց...» (Հմմտ.
Տաշեան 10. 370ա):

Թղ. 40ա. «Յայսմ աւուր յիշատակ է
մեցերորդ աւուր արարչութեանն Աստուծոյ,
յորում աւուր ասաց Աստուած հանել շունչ
կենդանի ամենայն երկրի...» (Հմմտ. Տա-
շեան 10. 373բ):

Թղ. 45ա. «Յայսմ աւուր յիշատակ է Ի.
աւուր հանգստեանն Աստուծոյ: Յետ Զ.
աւուր արարչութեանն, յաւուր շարաթու-
գործ ինչ ոչ գործեաց Արարիչն, այլ հան-
գեաւ յառաջ գործեցեալսն...» (Հմմտ. Տա-
շեան 10. 377բ):

ԵԻՇԱՍԱԿՎՈՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. Մատիտով: «Օրինակեցին Հ.
Պօղոս Յովնանեան եւ Ի. Թրանէս Զալք-
իսեան ի ձեռագրաց Կայսերական Մատենա-
դարանին ի Վիեննա»:

2399

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՐՏԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՀՕՐ

ԹՐԻԵՍՏ՝

ԺԸ դարաւ վերջերը

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 18. ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21X15: ՊՐԱԿԻՒՆ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X12, բազմաթիւ սըբ-բազմաթիւ միասին: ՏՈՂԻՒՆ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ սղիտակ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ, ամացման մօտեցիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԻՒՆ՝ հիմ. չիւմ: ԳԱՏԱՐԻՒՆ՝ ԹՂ. 18: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարաւ վերջերը: ԳՐԻԶ՝ հաւամարաք Միեքաբեան մը: ՏԵՂԻՒՆ՝ հաւամարաք Թրիեստ: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ՝ չիւմ:

Մատենան է՝ Պարտաւորութիւն եւ պաշտօն խոստովանաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վաղաքս պարտաւորութեան եւ պաշտօնի խոստովանաւոր: Գր. Ժ. 1. Ջրա-զուժ ինչ փակէ առաջիկայ պրակս, նախ յա-ղաքս լսելոյ զխոստովանութիւնս, Թէ արդեօք պարտաւորի, եւ ե՞րբ պարտաւորի լսել զխոստովանութիւն, եւ երկրորդ՝ ի լսելն ներգործութեամբ, որովհետեւ է դա-տաւոր, վարդապետ, եւ բժիշկ, է ընդ բա-զուժ պարտաւորութեամբ:

ԹՂ. 1ա. Վեղուած առաջին: Արդեօք

խոստովանաւորն պարտաւորի, եւ ե՞րբ պարտաւորի լսել զխոստովանութիւնս:

ԹՂ. 1բ. Վեղուած երկրորդ: Զիա՞րդ, կամ զորո՞ց պարտաւորի խոստովանաւորն առնել ընտրութիւն, կամ հարցանել զապաշ-խարոյն:

ԹՂ. 3ա. Վեղուած երրորդ: Զիա՞րդ, եւ զո՞րս պարտաւորի խոստովանաւորն ուսուցանել եւ ազդել ապաշխարողին:

ԹՂ. 4ա. Վեղուած չորրորդ: Զիա՞րդ պարտաւորի խոստովանաւորն արձակել զտրամադրեալն, եւ ոչ զայլս:

ԹՂ. 5ա. Վեղուած հինգերորդ: Զիա՞րդ պարտի վարիլ խոստովանաւորն ընդ նոսա, որք ղեգերին ի մեքեաւոր առիթս:

ԹՂ. 7ա. Վեղուած վեցերորդ: Զիա՞րդ պարտի վարիլ խոստովանաւորն ընդ սո-վորելոցն, եւ ընդ վերստին անկանողացն ի մեղաք:

ԹՂ. 10բ. Վեղուած եօթներորդ: Զիա՞րդ պարտի վարիլ խոստովանաւորն ընդ հողէ-վարին, յանկարծ իմն վտանկեալ եւ յարտա-քին զզայրութեանց զուրկ եղելոցս: (Հա-տուածք Ա—Բ):

2400

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՌՈՏ ԹՈՒԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ՝ 18, իջեղաւորած 1—18: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5X15.5: ՊՐԱԿԻՒՆ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-սին 18.5X11.5: ՏՈՂԻՒՆ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆ-ԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգայմ մօտեցիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումամալու սկսած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԻՒՆ՝ հիմ. չիւմ: ԳԱՏԱՐԻՒՆ՝ ԹՂ. 18բ վարի կէտք, 1—18: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամառաբաղայ Միեքաբեան մը: ՏԵՂԻՒՆ՝ Թրիեստ կամ Վիեննա: ՅԵՆԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ՝ չիւմ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. Համառօտ Թուարանութիւն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Գլուխ Ա. 1. Թէ զի՞նչ իցէ Թուարանութիւն, եւ ո՞րք իցեն գլխաւոր մասունք նորա: Թէ զի՞նչ իցէ Թիւն:

ԹՂ. 3բ. Վեղուած Ա. 1. Թէ զի՞նչ իցէ Յաւելումն, եւ ո՞րպէս պարտ իցէ առնել:

ԹՂ. 5բ. Վեղուած Բ. 1. Թէ զի՞նչ իցէ Բարձումն, եւ ո՞րպէս պարտ իցէ առնել:

ԹՂ. 7ա. Վեղուած Գ. 1. Թէ զի՞նչ իցէ Բազմապատկութիւն, եւ ո՞րպէս պարտ է առնել:

ԹՂ. 11ա. Վեղուած Դ. 1. Թէ զի՞նչ իցէ Բաժանումն, եւ ո՞րպէս պարտ է առնել:

2401

(Հիմ քիւ չումի)

ԻԽՍԿԻԻՏԱՐԼԵԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ՝ ՃԱՌ ՍԳՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1801

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X15-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14-5X9-5: ՏՈՂՔ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ, միակ հաստութեամբ զօրաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ շատ մաշուր հոտորդի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋՐԴՄԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ՋԱՐԴՄԱԳԻՐ՝ ԹՂ. 1ա յիմակամ քուլքով, ճրքառուստ, ճաշակաւոր: ԴԱՏԱՐՎ՝ ԹՂ. 5բ վարի կտր, 6-8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1801: ՏԵՂԻ՝ հումաւորար Կ. Պոլիս: ԳՐԻՑ՝ իսկիւտարիւմ Հ. Պետրոս, իմպլէ գրաւած է մէկ ամիկիւմ: ՅԵՐԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի, բայց համեմատուող ճակատը:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա՝ «Ճառ սղոյ ի ներդրեան ասացեալ ի Թաղերդութեան յերջանիկ վկայն Գրիստոսի Տէր Կոմիտաս քահանայ: Յամի Տեառն 1801 ի 13 Փետրվար ամսոյն»:

2402

(Հիմ քիւ 99Ա)

ՔԱՂՈՒԱՄԻ Ի ՃԱՌԸՆՏՐԱՅ

Ե. Հատար

ՎԻԵՆԱ

1828*

ԹՈՒՂԹՔ՝ 47, իւլիտաւած 1—88: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20-5X18: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 16-5X14: ՏՈՂՔ՝ ամիկամ: ՆԻԻԹ՝ հիմ գրաւոր, միակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կիտակալի, քաջազատ ստուարաքուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագրի: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սեւ: ՋՐԴՄԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1828: ՏԵՂԻ՝ վիմնամ: ԳՐԻՑ՝ Միլիթարեանք: ՅԵՐԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ընտիր զաղուածոյ է զբոց մերոց նախնեաց ընդաւրինակեալ ի վիճենաւ: Ամբողջը համուած է Ա. Հատարէն Ձեռ. Թիւ 2376: Հմտ. ամը, ընդմէջ ԹՂ. 16 եւ 17 քննքներու: Փակագծի մէջ կու տամք Ձեռագրի քիւր եւ քաջաւամբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Յաւելուած ի յայտաւորաց եւ յայլոց ձեռնագրաց մերոց նախնեաց»:

ԹՂ. 3ա. «Ի մեծի տաւի փրկական

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Բնարան. Սոքա՝ որ գան ի վշտաց մեծաց եւ լուացին զարկանելիս իւրեանց եւ սպիտակացուցին արեամբ դառին», Յայտն. է. 14: Ընդ մէջ երկուց լերանց հանդիսացեալ անցեալ կամ այսօր ի սոյն հանդիսի...»: Մէջընդմէջ կու գամ խրատներ. 2ա՝ «Իբրեւ աստէն ողբա առցեն լըջակայքն զդադադաւն ձայնիւ, ատենարանն առ վայր մի դադարեցի, եւ ի մեղմանալ ձայնին լալոյ վերստին սկսեցի: 3ա՝ Իբրեւ յայս բան մատչի Տէրտէրն առ դազաղոս, դադարեցէ ատենարանն, ուչ եղեալ բանից նորա, սպա կրկնեցէ դրանս իւր այսպէս»:

Պաշին երանելոյն Յովհաննու Ոսկերերանին ասացեալ ի Պաշին Գրիստոսի: Զի՞նչ ասացից, կամ զի՞նչ խաւեցայց, զո՞ կոչեցից զձեզ...» (7. 64ա):

ԹՂ. 6բ. «Յովհաննու Ոսկերերանի ասացեալ գովեստ ի սուրբ Պաշին Տէրունական: Մի ոչ այսուհետեւ ամաթ Լամարեացի զպարկեշտ նշան փրկութեան մերոյ...» (7. 76ա):

ԹՂ. 8ա. «Երանելոյն Եւսեբի Եմեսու եպիսկոպոսի ի սուրբ առաքեալսն ասացեալ: Որոտրդովք ի խորոց ամբարշտութեանց ձեռաց էհան զմեզ Գրիստոս...» (2. 270բ): ԹՂ. 9ա. «Երկրորդ Կիւրակէին Սեւերիանոսի ուղղափառի ասացեալ Ղուկայ աւետարանին մեկնութենէն: Այր մի իշանէր յերուսաղէմէ յերիբով...» (1. 174բ):

ԹՂ. 10ա. «Երանելոյն Կիւրիք Երուսաղեմացոյ վասն Յարութեան մեռելոց:

Արժատե ամենայն բարեգործութեան յոյս
յարութեան...» (1. 120բ) :

Թղ. 12ա. «Է՛ ժեծի աւուր պենդակոստէին
կիւղդի Երուսաղէմէ Հայրապետի ասացեալ
ի Հոգին Սուրբ: Շնորհք հոգեւորք պիտոյ են
մեզ, զի վասն հոգւոյն ճառեցուք պատ-
գամս...» (2. 128բ) :

Թղ. 15բ. «Երանելոյն Կիւղդի Երուսա-
ղէմի Հայրապետի ասացեալ ի մատնութիւն
Տեառն: Մատենք զնա եւ Յուդաս, զրկող
եղեալ առ տանուտէն...» (2. 33բ) :

Թղ. 17ա. «Վարդապետութենէ սրբոյն
Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի: Իբրեւ լցան
աւուրք ութ թլփատել զնա, կոչեցաւ անուն
նորա Յիսուս...» (1. 60ա) :

Թղ. 18բ. «Վարդապետութենէ սրբոյն
Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի յԱղաթանգե-
ղեայ պատմութենէ յաղաքս Յարութեան
մեռելոց: Եղեն փողք առաքեալէն ժամա-
տեք տիեզերաց...» (1. 131ա) :

Թղ. 19բ. «Վեցերորդ շաբաթուն վկայա-
բանութիւն սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսա-
ւորչին: Ընդ ժամանակ առաջինս, ամին
Տրդատայ արքայի, եկին խաղացին յնկե-
ղեաց դաւառ ի գեղն Երեղայ...» (1. 241ա) :

Թղ. 24բ. «Յիշատակ սրբոց Հռիփսի-
մեանց որք ի Վաղարշապատ քաղաքի կատա-
րեցան: Վկայութիւն Հռիփսիմեան եւ Ընկե-
րացն: Ընդ այն ժամանակ խնդրեաց իւր
կին կայսրն Դիոկղետիանոս...» (2. 141բ) :

Թղ. 31բ. «Վկայաբանութիւն սրբոյն
Գայիանեայ: Արդ ի վաղիւն առեալ Հրաման
ի Թազաւորէն գահաճապետն վասն սրբոյն
Գայիանեայ սպանմանն...» (2. 152ա) :

Թղ. 32ա. «Ելլեն ի վերապէն սրբոյն
Գրիգորի, զկէն ժահուան սրբոց Հռիփսի-
մեանց: Ապա Թազաւորն Տրդատ ի տարտու-
թիւն եւ յանհնարին սուգ եւ տաքակուսանս
ձգեալ...» (2. 166բ) :

Թղ. 33ա. Հոս քուղք կը պակսի, որսկ-
հետեւ մեղացած է միայն մտալ մը վերջաւո-
րութենէն չորս տոգ: «...գեուդասն, զի
յաճախ արծաթաբերութիւնն եղեւ նմայ առիթ
կորստեան, յայնմանէ երկիցուք, զնոյն ար-
համարհեցուք...» :

Թղ. 33ա. «Յիշատակ սրբոց առաքելոցն
Յակովբայ եւ Յոհաննու, Եւսեբեա ժամա-
նակազրի յնկեղեցական Պատմութեան ի
տասներորդ դարութենէ: Ասի բան եթէ Յով-

հաննէս առաքեալ եւ աւետարանիչ Գրիստոս-
սի յայնմ ժամանակի ցայն վայր եւս կայր
յաշխարհի...» (2. 264բ) :

Թղ. 35բ. «Յնկեղեցական պատմութենէ
յերբորդ դարութենէ: Յաղաքս Յակովբայ
եղբար Տեառն: Իսկ աթոռն Յակովբայ, այն
որ ընկալաւ զեպիսկոպոսութիւն ի փրկչէն
մերմէ...» (2. 251բ) :

Թղ. 37ա. «Է՛ յիշատակի սրբոյ առա-
քելոյն Յակովբայ յնկեղեցական պատմութե-
նէ յերբորդ դարութենէ: Յամա Կղաղեայ
կայսեր ձեռնամուկ եղեալ Հերովդէս չար-
չարեաց զոմանս յնկեղեցւոյ...» (2. 270ա) :

Թղ. 37բ. «Եւսեբի, Կարպիանոսի սիրե-
լի եղբար ի Տէր ողորդ: Ամոնի Աղեքսանդ-
րացւոյ բազում աշխատութեամբ եւ ճշգրտու-
իդիթ ի մէջ առեալ...» Կը ղնէ մասն
ձեռագրակում փոփոխակներ իբրեւ՝ «Փո-
փոխմունք արինակաց» (55. 466ա) :

Թղ. 38ա. «Յառաջարան նախակարգեալ
Թազաւորութեանցս: Վասն ի յերկուս գերս
առ ի Հերբայեցւոց զպատմութիւնս բաժա-
նելոյ...» (55. 132ա) :

Թղ. 39բ. «Մասն յառաջարան թղթոցն
Պաւղոսի առաքելոյ: Բովանդակութիւն ըն-
թերցուածոց ի նոսա գլուխ եւ վկայութիւնք
են ըստ իւրաքանչիւր թղթոցն...» (55.
554ա) :

Թղ. 42ա. «Յնկեղեցական պատմութենէ
Եւսեբի ժամանակազրի վասն Շմաւոնի Երու-
սաղէմի եպիսկոպոսին: Սոյն իսկ այր ի
պատմել իւրում յաւելու եւ ասէ, թէ յայնմ
ժամանակի իբրեւ զկոյտս սուրբս առանց
սպականութեան կաց մնաց նկեղեցի...» :
Վերջ՝ «Էւ բազում հաւատացեալք վկայեցին
ազգի ազգի պատերազմաք» :

Թղ. 42բ. «Յնկեղեցական պատմութենէ
Եւսեբի վասն ժահուան Հերովդէի: Ախտ
հիւանդութեանն Հերովդէի զարանալը ի վե-
րայ նորա առաւելապէս...» Վերջ՝ «Վիոխա-
նակ զի կոտորեաց նա զմանկտն Բեթլաէ-
մացւոց նենդութեամբն, զոր նենդեաց նա
զՓրկչէն մեր» :

Թղ. 43բ. «Յնկեղեցական պատմութենէ
Եւսեբի վասն Կողբատոսի: Յայնցանէ իսկ,
որ առաքելնացան յաւուրս նոցա, էին Կող-
բատոս Հանդերձ դատերովքն Փիղիպպոսի...»
Վերջ՝ «զի եւ ի մեր ժամանակս կացին մնա-
ցին ոմանք ի նոցանէ» :

Թղ. 43բ. «Եւսեբի վասն Յակովբայ

եղբար Տեառն: Այլ զաթոռն Յակոբու, այն որ առաջին ընկալաւ զհայիսկոպոստութիւնն ի փրկչէն մերմէ...: Վերջ՝ «Բէ որպէս պատուով ունէին զարս սուրբս սիրելիս Աստուծոյ»:

Թղ. 44ա. «Երանելոյն Զնորայ եպիսկոպոսի ասացեալ ի մատնութիւնն Տեառն: Յետ խաւովելոյն Յուդայի ընդ քահանայապետսն եւ զայլոյ միւսանգամ յաշակերտսն...» (2. 38ա):

2403

(Հիմ քիւ չունի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ—ԼԵՀԵՐԷՆ ՀԱՅԱՏԱՌ

ԱՆՅԱՅՏ

1850ի տսեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10, իջեկալուած 1—16: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 21×15.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ, 18×6 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂՔ՝ 33: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճօղքգիր: ԹԱՆՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐՆ՝ Թղ. 9 եւ 10: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տսեմները: ՏԵՂԻ՝ ամպտոյ: ԳՐԻՉ՝ Միթքաքեամ մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ «Բառարան Հայերէն—Լեհերէն»: Հայտատառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յանուն Հօր եւ Որդւոյ... Երմէնի Պօկա, Վոչէթա սինա...» դէմ դիմաց հայերէն եւ լեհերէն՝ Հայր մեր, Ողջոյն քեզ, Հաւատաժք, Ներգործութիւն զղջման եւ երգէ մը ետէ, Վերջիմս միայն լեհերէն՝ «Փրքէտ տապօնա քօլչէիի...», կը յաջորդէրուն քառաբանը, որ կէտ մնացած է, կը հառնի միմչեւ Հ գիրը:

Թղ. 2բ. «Անցեալ տարի—լանէ, Ամիս—մէսը...»: Վերջ՝ «Հաւանթօփի—մութնա—րի, Հեղինէ—Լէնա»:

2404

(Հիմ քիւ չունի)

ՃԱՇԱԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍ ԿԱՄ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×15.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 17×12: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուզք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցմամ ճօղքգիր: ԹԱՆՔ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ հաւանքաւոր Թրիեսո կամ Վիեննա: ԳՐԻՉ՝ Միթքաքեամ մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Ճաշակ գրականութեան: Միայն մէկ տրակ, ինկած ընթարթակ գործէ մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ի վերայ գործեալ իրաց. Գողիադ անուն այր Հեթանոս հակայ եւ ամհահի յոյժ...»: Ատոր կը յաջորդեն ապա կարճ մատնութեամ օրինակներ յաջորդ խորագիրներով: Թղ. 1ա՝ «Ժրր գործեալ իրաց», 1բ՝

«Ողեսպառ վիպասանութիւն», 2ա՝ «Եղն վիպասանութեան համառօտ», 2բ՝ «Եղն վիպասանութիւն այլ իմն կերպիւ», 2բ՝ «Այլ իմն վիպասանութիւն», 3ա՝ «Պատմական վիպասանութիւն», 3բ՝ «Բանաստեղծական վիպասանութիւն», 3բ՝ «Ատենական վիպասանութիւն», 4ա՝ «Բանական առակք», 4ա՝ «Բարոյական առակք», 4բ՝ «Պառն առակք», 4բ՝ «Բանական պէտք գովութեամբ», 5ա՝ «Բանական պէտք մեկնաբանութեամբ», 5բ՝ «Պատճառք», 6ա՝ «Եմանեօք», 6ա՝ «Յարացուցիւ», 6բ՝ «Ընդդիմակօք», 6բ՝ «Վկայութեամբ», 7ա՝ «Վերջաբանութիւն», 7բ՝ «Պառն պէտք գովութեամբ», 7բ՝ «Պառն պէտք մեկնաբանութեամբ», 8ա՝ «Պատճառք», 8ա՝ «Եմանութեամբ», 8ա՝ «Յարացուցիւ», 8բ՝ «Ընդդիմակօք», 8բ՝ «Վկայութեամբ»:

Թղ. 2ա. «Գլուխ Բ. Ի վերայ նշանաց, կամ նշանագրաց որովք մարթ է բացատրել դամենայն թիւս, եւ զամենայն մեծութիւն»:

Թղ. 5բ. «Գլուխ Գ. Ի վերայ բարդման ամբողջ թուոց»:

Թղ. 8բ. «Գլուխ Դ. Ի վերայ հանման ամբողջ թուոց»:

Թղ. 11բ. «Գլուխ Ե. Ի վերայ բազմապատկութեան ամբողջ թուոց»:

Թղ. 18ա. «Գլուխ Զ. Ի վերայ բաժանման ամբողջ թուոց»:

Թղ. 26ա. «Գլուխ Է. Ի վերայ բաժանման ամբողջ թուոց ի ձեռն բազմապատկ թուոց բաժանողին»:

Թղ. 28բ. «Ի վերայ թուոց յարանուանելոց (Յօդուած Ա—Գ): Թղ. 33ա Յօդուած Գ. Ի միայն խորագիրը գրուած է. «Ի վերայ բազմապատկութեան յարանուանելի թուոց»:

2408

(Հիմ թիւ չունի)

ՔԱՐՈՂ Ի ՎԵՐԱՅ ԽՈՆԱՐՀՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԻԵՍ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1800էն ետք

ԹՐԻԵՍՔ՝ 5, իջակուած 1—10: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20.5×14.5: ՊՐԱՆ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միածիւս 16.5×10.5: ՏՈՒՐ՝ 25: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր բարակ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ծալուած տն—գիւղը մաշած, ընդեմնօրը լաւ: ԳԻՐ՝ մեցմամ ճտը—գիւղ: ԹԱՆԱՔ՝ գունատած տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 4բ—վարի մասը, 5: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ իւսկիւտաբլան Լ. Պետրոսի գիրք է: ՏԵՂԻ՝ Խաւանքաբար թրիստ կամ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Քարոզ ի վերայ խոնարհութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Որ խոնարհեցուցանէ զանձն... (Մատթ. ԻԳ. 12): Թառալարանութիւն: Զի՞ է զի այսքան եւ այսչափ տարուբերալէ տառապարտուց տառանին միտք մարդկան... Վերջ՝ մուտ ուրեմն դու ով խոնարհ, յուրախութիւն Տեառն քո. Ամէն»:

2409

(Հիմ թիւ չունի)

ԶԱՄԱԵԱՆ Հ. ՅԱԿՈՎԱԳՈՍ՝ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ՏՕՄԱՐԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1782

ԹՐԻԵՍՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 20×14.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միածիւս 15.5×10.5: ՏՈՒՐ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստաքած մի տղի տակ քաղաք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ սգեղ, վարժ մեցմամ ճտը—գիւղ: ԹԱՆԱՔ՝ տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 8բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1782: ԳՐԻԶ՝ Զամչեան Լ. Յակովբոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 5ա:

Մատենան է՝ «Մեկնութիւն Հին Տօմարի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Հին տօմարին ծուռ հիւսակին

Համար կը զարմանայիր, լաքին չէիր կրնար հաւատալ անոր ծուռութեանը, ասելով, եթէ այսքան յայտնի ծուռ է, հապա ի՞նչպէս կընդունին, կու հաստատեն եւ դորժ կածեն: Ահա աս տարի նայէ, փորձէ, եւ հասկըցիր ծուռը եւ շիտակը, եւ շիտակ զուրցողին խրձէթը դիտիր. քանզի յայտն ամի, յորում թուական Տեառն է 1782 եւ Հայոց թուականն ՌՄԼԱ...: Հարցում—պատասխաններով:

ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 5ա. «Գրեցաւ յամի Տեառն 1782, եւ ի թուին Հայոց ՌՄԼԱ ի Մարտի Ա.»: 8

2410

(Հիմ թիւ չունի)

ՈՂՐ ԵՒ ՍՈՒԳ ՎԱՍՆ ՄԵԾԻ ԱՌՈՒՐՆ ԽԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՄ՝

1870ի աստիճանքը

ԹՈՒԼԹՔ՝ 44: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԻՆ՝ 19.5X14: ՊՐԱԿ՝ Վ—
յնն ճշանակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՄԵԻՆ 13X9:
ՏՈՂՔ՝ 17: ՆԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ գորտաւ,
եին քուլք: ԿԱԶՄ՝ ունեցած է քարակ ստաւաթա-
քուլք մը, մերկապիս կորուսած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
սկիզբի ու վերջի քուլքերը վնասուած ու ազտա-
ւած: ԳԻՐ՝ ճօտրցիք, առաջին սաղիքը բոլորցիք:
ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնաստիճանն ու տառերը կարմիր:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ դեղին, սեւ եւ կարմիր գոյներով, ոչ
պիտիւն յայտն, ԹՂ. 2ա, 11ա, 17ա, 21ա, 22բ, 23բ,
27ա, 28բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 44բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւա-
նաքը 1870ի աստիճանքը: ԳՐԻՑ՝ Դեղնակ Պարոն
Թաւաթ Նիկողոսեան տիրացու: ՏԵԼԻ՝ հաւանաք
Կ. Պոլսի: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 44ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ողբ եւ սուգ
վասն մեծի առուրնն իսաւրեւթեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ով ամենալինաւ եւ զեղեցիկ
հարաւ երկնաւոր փեսային, Ով սուրբ եկե-
ղեցի, զի ա՛րդ կեանս ի մէջ մեծի անտանելոյ
տրտմութեան, վասն է՞ր լաւ, կամ վասն
է՞ր ողբաւ անմխիթար աղի ողորմ արտաս-
ւօք եւ դառնութեամբ...»:

ԹՂ. 11ա. «Յաղագս սահմանելոյ մարմնոյ
եւ արեան Տեառն»:

ԹՂ. 12բ. «Յաղագս աղօթելոյն Գրիս-
տոսի ի պարտիզին»:

ԹՂ. 17ա. «Յաղագս լմբման Տեառն»:

ԹՂ. 21ա. «Յաղագս տանելոյն զԳրիս-
տոս ի տանն Աննա քահանայապետին»:

ԹՂ. 22բ. «Յաղագս Պետրոսի ուրանալն
ըզԳրիստոս»:

ԹՂ. 23բ. «Յաղագս տանելոյն զԳրիստոս
առ Պիղատոս, եւ նայ ետ տանէլ եւ ձաղել ի
վերայ մարմարոնեայ սեան»:

ԹՂ. 27ա. «Յաղագս փշեղէն պսակին
Գրիստոսի»:

ԹՂ. 28բ. «Յաղագս տանելոյն զԳրիս-
տոս ի Գողգոթայ ի խաչ հանէլ»: Այս քաթ-
մին մէջ ԹՂ. 32 կայ՝ «Ու, ո՛վ որդեակ իմ
Յիսուս, որպէս կորուսի զքեզ...»: ԹՂ.
34բ. «Այ իմ որդեակ, այ իմ ձաղուկ...»: ԹՂ.
41ա. «Յիսուս որդեակ իմ բաղձալի...»: ԹՂ.
42ա. «Մի լար, մի լար Մայր ցանկա-
լի...»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 44ա. «Դե(ր)ձակ պարոն Նիկողո-
սեան տիրացու ծառայ շնի(ն) Դաւուր,
մեռամբ իմով զրեցի»:

2411

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆՆ ԿԱՐՈՒՑ ՍՐՈՑ ՀՈՒՓՄԻՄԵԱՆՑ ԵՒ ՍՐՈՑ
ԳԱՅԻԱՆԵԱՆՑ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼԹՔ՝ 22: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԻՆ՝ 19.5X12: ՊՐԱԿ՝ Ա—
Դ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքին 15.5X8: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԹ՝
եին գորտաւ, միջակ հաստութեամբ սպիտակ քուլք:
ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ եին շեղա-
գիք, ճօտրցիք յիշեցնող: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբն
է մերձեւելի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝
ԹՂ. 1, 8բ, 31բ—վարի մեծ մտքը, 82: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԼ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամենաթ: ՏԵԼԻ՝ ամպալ:
ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՂ. 4ա. «Համառուտու-
թիւն վարուց որբոց Հոփսիմեանց եւ որբոց
Գայիանեանց»: Կենսագրութեանն կտորի մը
կը յայտարար արօք մը, ամէնը 12 մտն:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Բան առ ընթերցողս: Բազում է
են յազգի մերում ջերմեռանդք երանեալ

կուսանայ սրբոց Հռիփսիմեանց եւ Գայիա-
նեանց, Այլ այսու ամենայնի ոչ է ամենե-
ցուն թալայայտ ծանուցեալ իսկութիւն պատ-
մուքան եւ որպիսութեան նաւատակու-
թեան նոցա...»:

Թղ. 4ա. «Համառոտութիւն վարուց
սրբոց Հռիփսիմեանց եւ սրբոց Գայիանեանց,
Թիւ 1. Ե. Հ.: Ցանկալի անուն սուրբ կոյնն
Հռիփսիմէ, էր ի Թագակալ զարմէ, զբիւ-
տոնեայ եւ բարեպաշտ ծնողաց զաւակ...»:

2412

(Հիմ քիւ չումի)

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՎԻՆՆԱՄ

1870էմ ետօ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 103, իջակալուած 1—187: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻԻՆ՝ 22×18: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանալուած: ԳՐՈՒ-
ԹԻԻՆ՝ միտսիւմ, ստանաւորի ստալերով, 18×18,
շատ ամկանոմ: ՏՈՂՔ՝ 16—18: ՆԻԻԹ՝ գծաւոր,
քիտացած քուզք: ԿԱՅՄ՝ կիտալաք, բաքապատ
ստաւարաքուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՐՔ՝ ընդհանուր լու:
ԳԻՐ՝ միմչեւ Թղ. 24բ մարագայմ մարագիբ, մնացածը
մարագայմ զաղգիբ, զամագամ հեղեմակմբէ: Նարագիբ
է մաւ Թղ. 50ա—51ա: ԹԱՆԱՐՔ՝ սեւ, տեղ-տեղ
կարմիր, կամ մանուշակ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չումի:
ԴԱՏԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1բ, 25բ մեծ մասով, 49ա մեծ մասով,
49բ, 53ա վարի կեղծ, 99ա վարի կեղծ, 99բ—108բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1870էմ ետօ, զամագամ շրջաններում:
ԳՐԻՉ՝ ամեմամբ Միթքարեան աշակերտներ: ՏԵՂԻ՝
հաւանաքար Վիմմա: ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ՝ չումի,
բայց 108բ-ի վրայ կը կարգամք *Երգեր Գագի* եւ
նոյնպէս առաջին կողմի մերձին երեսին, ու Թղ. 1ա-ի
վերի կողմը կայ *Երգեր* եւ 247 քիւ մը որ Թիւր
եղած է չիւանեան Գրիգոր ամուսնով կղերացուի մը,
ի վիմմա 1881—1880, որ վերջին ստացաղ կ'երեւի,
եւ հաւանաքար իր կողմէ վր եղած եմ յաւելուածներ,
գիրքը միտուութիւններ ունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Երգարան Բարե-
կենդանի, Հայերէն, Թղ. 50ա—51բ Հայա-
տառ Թուրքերէն, Թղ. 67ա—71բ Փրանսե-
րէն, լատիներէն, իտալերէն:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻԻՆ

Թղ. 2ա. «Երգ Բարեկենդանի. Ակոռի(ի)ն
մեծ կարասին բոլորութիւն եւ կազմեր...» (5
տում):

Թղ. 2բ. «Երգ Գահանայակետի Հոռվայ.
Անդ ուր Կեփայ Հանգչին ոսկերք...» (1
տում):

Թղ. 2բ. «Անդիւ ընկեր մեռանում եմ...»
(2 տում):

Թղ. 3ա. «Աւա բարբառ զօրութեան...»
(2 տում):

Թղ. 3ա. «Աղբիւր սիրոյ եւ փրկութեան
մերոյ Հոգի...» (շարակամ, մէկ տում):

Թղ. 3բ. «Ան դուք սէգք ազգք Արեանց,
երկինք եւ ձեզ Հովանի...» (2 տում):

Թղ. 3բ. «Ան արեք յերգ եղբարք, Ան
որդուց ջերմ բարբառք...» (1 տում):

Թղ. 4ա. «Երգ. Բիւր լուր ձայնի օն
դոչեցէ. Դրուտան...» (4 տում):

Թղ. 5ա. «Երգ. Բամբ որոտաց. բարուց
բամպնք Այրարատեան դաշտի վայր, արեք
արանց արիւն է անդ առաւօտանց...» (2
տում, ակամկով լսուած եւ գրի առնուած
Հ. Ղեւոնդ Արշալի համարածսմոք փայլեր-
գը):

Թղ. 5ա. «Երգ. Գործք ջաջութեան Հրո-
շակ Հարան...» (20 տող):

Թղ. 6ա. «Վահանայ վերջին պատե-
րազմը, իւր մէկ գինորէն պատմուած: Գի-
շերըն նոր էր անցեր...» (19 տում):

Թղ. 8ա. «Երգ. Դու տանտ վասակ, այր
ուխտանեք...» (6 տում):

Թղ. 9ա. «Երգ առ սուրբ Անտոնի.
Հղքեղ սուրբ Հայր Անտոնիէ...» (3 տում):

Թղ. 9բ. «Երգ Ողբ. Կասիր, աղէ, անա-
դորոյն դու իշխան...» (2 տում):

Թղ. 10ա. «Երգ Աբբաւոր, Հաճեաց
այսօր Տէր մարգասէր...» (2 տում):

Թղ. 10բ. «Հայկեան որդիք օն եկայք,
եյցուք ի մարտ, զի՛ յամր կայք...» (4
տում):

Թղ. 11բ. «Ճեպնք արշաւեք, որդիք
Թորգոմեան, Փրկեք զապտեք կրօն սրբա-
զան...» (4 տում):

Թղ. 12ա. «Մեղիքի՛, մեղիքի՛, սերունդ
Գարսիք...» (2 տում):

Թղ. 12բ. «Երգ. Շուղարարձ աղանի,
Աւետեայ արդ Հանգչի...» (4 տում):

Թղ. 13ա. «Երգ. Շնորհ ունիմք զեղ ո
երկինք...» (2 տում):

Թղ. 13բ. «Ոչ զպինդարեան խնդրեմք
հնարաւոր երգոց պաճուճանս...» (1 տում) :

Թղ. 14ա. «Որպէս ամպ արագ ունայ,
Հողմ թեթեւ սահեալ թռչի...» (2 տում) :

Թղ. 14ա. «Երգ. Ձունելով ինչ բաւա-
կան մերոյ սիրոյս զբաւական...» (2 տում) :

Թղ. 14բ. «Երգ. Ձէ, չէ, չէ, չէ, չէ, չէնք
ընդունիր մոգական կրօնք չենք ընդունիր...»
(2 տում) :

Թղ. 15ա. «Երգ. Պահէ Աստուած ու
պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անդուն...»
(2 տում) :

Թղ. 15բ. «Երգ. Ստիպեն երկինք երգել
աղօժ պինդարեան...» (1 տում) :

Թղ. 16ա. «Երգ. Սենեկին մեծ կու տայ
զարդ Աստուածածնի մէկ պատկեր...» (12
տում) :

Թղ. 17բ. «Տուր Տէր դու ի մի բերան
առ քեզ, որ ես Տէր կենաց...» (2 տում) :

Թղ. 17բ. «Երգ. Տաճարք փակեալք, սին
հրապարակք...» (5 տում) :

Թղ. 18բ. «Փողք հնչեն, շայն զէնք,
այիբք թընդան...» (4 տում) :

Թղ. 19ա. «Երգ. Գանի լացաւ Երասի
դարեր...» (2 տում) :

Թղ. 19ա. «Երգ. Օն առ ելցուք ի դաշտ
ի կողմ մեծ Արտազու...» (3 տում) :

Թղ. 20ա. «Օն եկայք դուք միաբան,
Ձրգեսցուք զնաու պարան...» (2 տում) :

Թղ. 20ա. «Երգ. Երգենք, երգենք երգեր
յաղթութեան...» (1 տում) :

Թղ. 20բ. «Ի բիւր մայինք բնութիւն
չքեղ, թէ երգք թռչին սիրողաբար...» (3
տում) :

Թղ. 21ա. «Երգ Արի Վարդանայ. Ի
պարօ ընտրելոց վեհից դիւցազանք...» (6
տում) :

Թղ. 22ա. «Մեռցի, մեռցի սերունդ
Պարսից...» (2 տում, հմմտ. Թղ. 12ա) :

Թղ. 22ա. «Երգ. Կ'երդունք, կ'երդ-
նունք ի մէջ սրահի...» (2 տում) :

Թղ. 22բ. «Հայրենիք. Հայրենիք սրբա-
զան, իմ սիրուն աշխարհ, թռչում եմ դէպ ի
քեզ, հոգւովս անդադար...» (8 զոյգ-տող) :

Թղ. 23ա. «Երգ. Մինչդեռ յուսով խայ-
տայ բնութիւն...» (3 տում) :

Թղ. 24ա. «Երգ. Որն է աշխարհ Հայաս-
տան...» (3 տում) :

Թղ. 24բ. «Միտ Մարեմայ ամբիծ շու-
շան...» (4 տում) :

Թղ. 25ա. «Երգ Հայրենի. Մինչդեռ
յուսով խայտայ բնութիւն...» (2 տում,
հմմտ. Թղ. 23ա) :

Թղ. 25բ. «Երգ. Մի՛ լար մայրիկ զիս կը
տանին...» (Երկրորդ տաղէն անդին չէ օրի-
նակում) :

Թղ. 26ա. «Եկարիչ. Ակնապիշ, անձայն,
խորհուրդ ճակատիւր...» (3 տում, ստորագ-
րւած՝ «Գամառ Գաթիպայ») :

Թղ. 26բ. «Կոսմոսաբույին. Կոսմոսա-
բույին էն օդին է...» (1 տում) :

Թղ. 26բ. «Աղօթք վասն աղատութեան
Հայաստանի. Տէր կեցո ըզՀայաստան...» (2
տում) :

Թղ. 27ա. «Եմծ համար չէ. Իմծ համար
չէ զարնան գալը...» (3 տում) :

Թղ. 27բ. «Երգ Հայրենեաց. Մի լար
մօյրիկ, զիս կը տանին...» (11 տում, հմմտ.
Թղ. 25բ) :

Թղ. 28բ. «Անի քաղաք. Անի քաղաք
նստեր կու լար...» (2 տում) :

Թղ. 28բ. «Երգ. Կըտունկ ուստի կու
դաս...» (2 տում) :

Թղ. 29ա. «Երգ. Էն դիզան, բէտ բէտ
դիզան, տեսէք, էն ո՞րն է...» (10 տում,
վերջաւորութեամբ) :

Թղ. 30ա. «Երգ զուարճալի. Անուշ
զնակն աշեր առեր...» (6 տում, փոխմ ի
փոխմ, մայրն ու որդին) :

Թղ. 31ա. «Երգ. Երբ որ բացուին դռներ
յուսոյ...» (3 տում) :

Թղ. 32ա. «Երգ. Հերիք որդեակ, այս-
քան տարւոյ տառապանք...» (2 տում) :

Թղ. 32ա. «Տէր կեցո. Տէր կեցո դու
ըզՀայոս...» (1 տում) :

Թղ. 32բ. «Երգ ցաւադին. Իմ սիրելի զա-
ւակունք, կը թափառիմ օտար աշխարհ...»
(5 տում) :

Թղ. 33բ. «Երգ. Իմ Հայրենիքս զիս կը
կանչէ, հեռու եմ Հայաստանէն...» (3
տում) :

Թղ. 34ա. «Երգ աշխարհքիս ունայնու-
թեան եւ մարդուս ոյրնյութեան վրայ. Աշ-
խարհքս մերկ եկայ, մերկ պիտի երթամ...»
(8 տող) :

Թղ. 34բ. «Գարուն. Ով, ինչ անուշ եւ
ինչպէս զով...» (4 տում, ստորագրւած՝
Մ. Պէշիկիսչլեան) :

Թղ. 35բ. «Երգ. Բարիկ եւ Վասակ.
Բարիկ՝ Ուր կ'երթաս Հայր, ո՞րն զիս ձը-

գետ...» (6 տում, Բարիկ եւ Վասակ փոխմ ի փոխմ, ստորագրուած՝ «Գ. Գ. Օ.»):

ԹՂ. 36բ. «Երգ պանդխտութեան. Օտար երկիր, տխուր պանդուկ...» (3 տում, ստորագրուած՝ «Յ. Ա.»):

ԹՂ. 37բ. «Երգ հառչական առ Հայրենիք. Մէյ մ'ալ ու, մեր հայրենի(ք) շէն երկիրներ տեսնէի...» (2 տում, ստորագրուած՝ «Գ. Գ. Օ.»):

ԹՂ. 38ա. «Երգ. Մեր քաջաց Հայոց զօրութիւն, Վեր կացէք ասաց Արամ...» (6 տում, ստորագրուած՝ «Գ. Գ. Օ.»):

ԹՂ. 39ա. «Երգ Մեծին Վարդանայ ի ժամանակի պատերազմին, որ կատարեցաւ ի դաշտին Աւարայրի. Հուր բարկութեան համայն Հայոց, Բորբոքեալ զերդ բոց բարկահայթ...» (3 տում, ստորագրուած՝ «Յ. Մէտէֆեան» եւ «Գ. Գ. Օ.»):

ԹՂ. 39բ. «Երգ (Կարնոյ). Մտաւ արեւս երջանկութեան. Գլխէս պատեց մութ...» (2 տում կ'երևի, ստորագրուած՝ «Յ. Ա. Թ. Կ.»):

ԹՂ. 40ա. «Երգ (Կարնոյ). Բարի, դեղեցիկ, առաքինի ընկեր է մարդուն...» (1 տում, ստորագրուած՝ «Յ. Ա.»):

ԹՂ. 40բ. «Երգ. Խրախոյս ի լուսաւորութիւն Ազգի. Ժամ է, Հայոց արիք մեր բաղդն ողջունել...» (2 անգամ երեք տում):

ԹՂ. 41բ. «Երգ. Ուստի կու գաս դու գառնիկ...» (7 կրկնաւոր):

ԹՂ. 42ա. «Երգ. Ո Տէր զօրութեանց, հայեաց քաղցրաբար ի վերուստ յերկնից հայկեան բանակիս...» (12 տող):

ԹՂ. 42բ. «Երգ. Ջարթիր որդեակ, յոյժ քնեռով, Պատերազմի փող հնչեց...» (2 տում):

ԹՂ. 43ա. «Մայր Արաքսի ակերով քայլաւոր դնում եմ...» (3 տում):

ԹՂ. 43բ. «Երգ. Արկածք Հայոց ժամանակին ընդ անիւ փշրին տակաւ...» (27 տող, ստորագրուած՝ «Եղիազար Մեխեքեան»):

ԹՂ. 44բ. «Երգ պանդխտութեան պատանեկի. Միծեռնակ, Երեւանակ, Դու գարնան սիրուն Թռչնակ...» (7 տում, ստորագրուած՝ «Աշտարակեցի»):

ԹՂ. 45բ. «Երգ. Մէկ ողորմութիւն... Յուրտ է մայր իմ...» (21 տող):

ԹՂ. 46բ. «Երգ յաղթական Օսմանեանց. Յանուն քաջ Օսմանեան երգեմք երգ յաղթական...» (2 տում):

ԹՂ. 47ա. «Երգ առ սուրբ Անտոնէի. Ընկերք (Ըղբեղ) սուրբ Հայր Անտոնէի...» (2 տում, ծանօթագրութեամբ՝ «Յօրինեալ յերանելոյն Մխիթարայ ի գալն ի Հոռոմ, ընդդէմ ամբաստանութեանց»): Հմմտ. ԹՂ. 9ա):

ԹՂ. 47բ. «Երգ որսորդի. Հնչեցան փողք յանկարծ, երբ գիշերուան ստուեր դեռ...» (2 տում):

ԹՂ. 48ա. «Ուր առ ինչ շրջեղ դիշեր, Յորեկն ալ մարդ չի յիշեր...» (1 տում):

ԹՂ. 48բ. «Թիթեռնիկ. Միւրուն թիթեռն ինձ ասա, թէ ինչով ես դու ապրում...» (10 տող):

ԹՂ. 49ա. Իրբն խորագիր՝ «Երգ հայերէն դրով տաճկերէն»:

ԹՂ. 50ա. «Աման փատիշահք ի ինչ վեր պիղէ, Թութարտաք Մենիքօֆք եօլարը պիղէ...» (14 տող):

ԹՂ. 50բ. «Պէրպէր թիւեանընտա ճըգտանք գալտը, Գոլլուք շօրպաճըր տօրթեանք ալտը...» (11 տող):

ԹՂ. 50բ. «Փատիշահք պին եաշա, Ասքէրին լէ շօք եաշա...» (5 տում):

ԹՂ. 51բ. «Տաճկականք. Երգ արքայական. Բէրթի վիճէյ հոթ իրֆան...» (14 տող):

ԹՂ. 52ա. «Իմ երգը. Հեռացել եմ իմ մայրենի աշխարհից...» (1 տում):

ԹՂ. 52ա. «Երգ Քահանայապետի. Ուր սուրբ շիրիմ դրուած...» (1 տում, հմմտ. ԹՂ. 2, տարբեր թարգմանութիւն):

ԹՂ. 52բ. «Մեծի սիրոյն դէպ գեղեցիկ, Ջանձն ընծայեաց չընաշխարհիկ...» (2 տում):

ԹՂ. 52բ. «Երգ. Երթամ հանդիմ, քունս եկեր, փակեմ հեզիկ աչիկներս...» (2 տում):

ԹՂ. 53ա. (մտրիտով). «Գուշակ դարնան. Կուկու կուկու կ'երգէ ծառէն...» (1 տում):

ԹՂ. 53բ. «Երգ (Կարնոյ). Ազատն Աստուած այն օրից, երբ հաճեցաւ շունչ փըշել...» (2 տում):

ԹՂ. 53բ. «Երգ. Ու սրբունի Մայր, ու սիրելի Մայր...» (1 տում):

ԹՂ. 54ա. «Կենաց բաժակ. Եղբարք մի շուրջ ժողովեցէք, Քաջ արանց կերպիւ խմեցէք...» (2 տում):

ԹՂ. 54բ. «Ի Թագաւորութիւն Տրդա-

տայ. Յաղատն ի վեր ի Մասիս արիք որդիք
Հայկեան...» (5 տում) :

Թղ. 55բ. «Երգ. Պանչ Աստուած ու
պաշտպանէ Կայսրն ու երկիր մեր անշուն...»
(2 տում, հմմտ. Թղ. 15ա) :

Թղ. 56ա. «Արշաւանք. Արշաւան քաջն
յառապար ի սուր...» (3 տում) :

Թղ. 56բ. «Հառաչանք. Պանի լացաւ
Երասի դարեր...» (5 տում) :

Թղ. 57բ. «Գիւղական աղբիկ. Գիւղա-
կան աղբիկ եմ ես զամբիւղաշէն...» (10
տող) :

Թղ. 58ա. «Գուշակ գարնան. Կու կու,
կու կու կ'երգէ ծառէն...» (11 տող, հմմտ.
Թղ. 53ա) :

Թղ. 58բ. «Պղպուճն Աւարայրի. Ո՛հ դու
բարեկամ այրած սրտերու...» (4 տում) :

Թղ. 59ա. «Երգ. Որպէս ամպ արագ
սրանայ, Հողմ թեթեւ սահեալ թռչի...» (8
տող) :

Թղ. 59ա. «Աշխոյժ նաւաստին, Անվեհեր
ճակատ...» (4 տում) :

Թղ. 60ա. «Նոր երկինք այս(օ)ր նոր ելք
արեւու...» (1 տում) :

Թղ. 60ա. «Ուր Լուսինեան այն քաջ
Լեւոն Հայրենիքիս անձնանւէր...» (1 տում) :

Թղ. 60բ. «Հնչեացէ, փռնչեացէ. Ի բամբ
ի բումբ փառազանդ բամբուղինք նոր եր-
գոց...» (9 տող) :

Թղ. 61ա. «Երգ. Ան եկայք դուք միա-
բան, զգեստուք զնոսա պարան...» (2 տում,
ծանօթութեամբ՝ «Բարգմանեց Պ. Հ. Գաբ-
րիէլ», հմմտ. Թղ. 20ա) :

Թղ. 61ա. «Մայրենի լեզու. Ով մեծաս-
քանէ դու լեզու, ով հեշտ բարբառ մայրա-
կան...» (4 տում) :

Թղ. 62բ. «Երգ. Երբ որ բացուին դռներ
յուսոյ...» (3 տում, հմմտ. Թղ. 31ա) :

Թղ. 63բ. «Երգ. Պարծանք Հայութեան.
Ով լէ այն, որ գետին Բոմբիւրեան վիթխա-
րի...» (2 տում) :

Թղ. 64ա. «Երգ բաժանման. Մնացեա
բարեաւ, սէր իմ սէր...» (12 տող) :

Թղ. 64բ. «Ով սուրբ Հայաստան, փա-
ռաւոր օթեան...» (2 տում) :

Թղ. 65ա. «Ի պատերազմ Վարդանայ.
Որք քաջաբար յարձակեցան, Հասին, Հարին
զգունդն Պարսից...» (9 տող) :

Թղ. 65բ. «Զեն օրեր մեր խնդութեան,
Ան եկէք մեք միաբան...» (3 տում) :

Թղ. 65բ. «Մտիպեն երկինք երգել աղեօք
պինդարեան...» (1 տում, հմմտ. Թղ. 16բ) :

Թղ. 66ա. «Արիացիր զոնեա մայր մեր
Արմենիա...» (13 տող) :

Թղ. 66բ. «Երգ. Շառաւիղ բարի տոճին
Ռուբենեան...» (11 տող) :

Թղ. 67ա—71բ. «Ժրանսերէն, լատիներէն
եւ իտալերէն կրօնական եւ աշխարհիկ եր-
գեր :

Թղ. 72ա. «Երգ. Երդում. Սուրբ օրօ-
բանով զաւակիս կ'երդնում...» (3 տում) :

Թղ. 72բ. «Գարուն (Մանկական երգ).
Անա եկաւ մեր դարուն, որ զարդարեց դաշ-
տերուն...» (5 տում) :

Թղ. 73բ. «Եղբայր եմք մենք. Ի բիւր
ձայնից բնութեան լըքեղ...» (5 տում),
հմմտ. Թղ. 20բ) :

Թղ. 74բ. «Մայրթանք. Տէր կեցո ըդ-
Հայս...» (3 տում, հմմտ. Թղ. 32ա) :

Թղ. 75ա. «Կոսմոմարութի. Կոսմոմա-
րութի էն օդին է...» (1 տում, հմմտ. Թղ.
26բ) :

Թղ. 75բ. «Մայր Արաքսի. Մայր Արաքսի
ափերով...» (25 տում, հմմտ. Թղ. 43ա) :

Թղ. 78բ. «Երգ. Սիրովդ վառեալ, ով
իմ նազելի...» (1 տում, բնագիրը գիծերով
աւրած է, որչափ կ'իյնի ունեցած է նաեւ
շարունակութիւն, որովհետեւ յաջորդ երեք
թուղթերը մկրտաւած համաւած են) :

Թղ. 79ա. «Սգալի մահ Զէյթունցի
պատանւոյ. Դու զո՛վ խնդրես մայր իմ
անուշ...» (6 տում, ստորագրւած՝ «Մ.
Պէշիքթաւիեան») :

Թղ. 80ա. «Երգ ի հանդիսի երրորդ տա-
րեղարմի ազգան(յ)ին ռաճմանդրութեան.
Գարուն Հայաստան զայ ծաղկապսակ...» (4
տում) :

Թղ. 81ա. «Երգ. Կապոյտ երկինքում
աստղեր են փայլում...» (2 տում) :

Թղ. 81բ. «Երգ. Արաքսի արտասունքը.
Մայր Արաքսի ափերով...» (8 տում, հմմտ.
43ա եւ 75բ) :

Թղ. 82բ. «Նկարիչ. Աննայիչ անձայն,
խորհուրդ ճակատին...» (4 տում, հմմտ.
Թղ. 26ա) :

Թղ. 83ա. «Պանդուխ(տ) առ կոունքն.

Կուռեկ, ուստի՞ կուզաս, ծառայ եմ ձայ-
նիդ...» (4 տում, հմմտ. Թղ. 23բ) :

Թղ. 83բ. «Վանեցույ խրատոյս. Հերիք
որդեակ այսքան տարւոյ տառապանք...» (4
տում, հմմտ. Թղ. 32ա) :

Թղ. 84ա. «Իմ Երգը. Հեռացել եմ իմ
ձայրենի աշխարհից...» (4 տում, հմմտ.
Թղ. 52ա) :

Թղ. 84բ. «Կարնոյ Բանտարկեալներուն.
Ձայնը Հնչեց Էրզրումէն, Հայոց լեռներէն...»
(3 տում եւ վերջաւորութիւն) :

Թղ. 85ա. «Ողբ Հայրենեաց. Մեր Հայ-
րենիք, Բշուառ անտէր...» (8 տում) :

Թղ. 86ա. «Պալուկ Աւարայրի. Ով դու
բարեկամ այրած սրտերու...» (4 տում,
հմմտ. Թղ. 58բ) :

Թղ. 86բ. «Երգ առ Հայաստան. Ողջոյն
ընդ թեզ Հայաստան...» (7 տում, ստորագ-
րուած՝ «Ա. Թ. Այվազեան») :

Թղ. 87բ. «Նուագ. Արկածք Հայոց Ժա-
մանակի ընդ անի...» (28 տող, հմմտ. Թղ.
43բ) :

Թղ. 88բ. «Այծեամ. Անհոգ ես, չես դի-
տեր ինչ կայ քո մասին...» (4 տում) :

Թղ. 89ա. «Ազատութիւն. Ազատ Աս-
տուած այն օրից...» (6 տում, հմմտ. Թղ.
53բ) :

Թղ. 89բ. «Գառ(բ)ուն. Գար(ն)նան
խիստ անուշ պայծառ ատեններ...» (20 տող) :

Թղ. 90բ. «Տաղ բաշխման. Մայր Հա-
ւատոյ, սուրբ Հարսնարան...» (9 տում) :

Թղ. 91բ. «Երգ. Մուսե(է)տիկն ի ձայն
բարձր աղաղակէ...» (13 տող) :

Թղ. 92ա. «Տաղ Աւագ Ուրբաթու. Ի
ծագ լեռին օն եկայք, ելցուք...» (1 տում) :

Թղ. 92բ. «Երգ. Մուգաթտէս տիւ իր-
մէնինին վաղանը, ուզուպէտէր տաղըթաւ-
լար Հէփ օնու...» (3 տում) :

Թղ. 93ա. «Երգ Օրհնութեան. Երգեա
լեզու փառաւորի...» (3 տում) :

Թղ. 93բ. «Ճանկ» :

Թղ. 98բ. «Մեղոյն ընդ Մեծեցելոյն Հան-
ցուք արժանի զոհութիւն...» (1 տում, եր-
բարդ՝ վերջին տումն է Թղ. 93աի. նոյնը
օրինակուած է նաեւ Թղ. 92բի վարի մասին
վրայ) :

Թղ. 99ա. «Երգ Մեռնողեան. Օրհնեցէք
մանկունք զՀայրն անծին...» (մէկ տում) :

2413

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱԿԵՄԱՆՆԻ ՓԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐԻ
ՎԻՆԵՆԱ

1876

ՅՈՒԼԻՍՏ՝ 182, գտնագտն շքանի իրաւաւոր-
մերով: ՄեծՈւթիտի՝ 19.5X13: ՊԼԱԿ՝ 17: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին, կը բանէ գրեթէ ամբողջ էլը,
առանց լուսանցքի: ՏՈՒՂ՝ 25: Նիւթ՝ գծաւոր, էիմ-
ցած, միջակ հաստութեամբ քիտացած քուլք: ԿԱՅՄ՝
կիսալաք, քաղաքաւ ստաւարաքուլք: ԹՂԹԱՅ
ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն աւ վերջը մէկտեղած պարզ
քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՆ՝ գործածութեան կտգը բոլոր-
քովին քաղաքած: ԳԻՐ՝ ճորտագն մետրքիւ եւ
անցման մետրքիւ, վերջաւորութեան շնորհիւ, ճորտ-
գնն: ԹՆԱԿ՝ շաղկապագն զարմած սև: ՁԱՐ-
ԴԱՐԱՆՆ՝ եւն. չունի: ԴԱՅՈՒՂ՝ Թղ. 1—8, 145բ—
152բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Թղ. 144բ, «Մ—ա 1878», ԳՐԻԳ՝
իմպետ գրած է առաջին եւ վերջին կողմի մերձին
շքանի վրայ՝ Մեյգանեան Հ. Գարեգին: ՑԵՒ՝ առ-
տարակցս Վննն: ՅԻՇԱՅԱԿՍԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկան, բացի քանի մը ձաքառաձաքառ:

Մատենան է. Համառոտութիւն Հակե-
մանի փիլիսոփայութեան Դասագրքին:

Հմմտ. Զեռ. 2352 եւ 2337, որոնց բնագիրը
մերկայիս օրինակ ծառայած կ'երևի: Աշ-
խարհաբար:

ԲՈՎԱՆԻՍԿԱՆԻԹԻՒՆ

Թղ. 7ա. «Ժամոտախրութեան զաղա-
փարն ու եղանակը, Գիտնալն է իրի մը ներ-
քին Հանգամանքը ճանչնալ...» :

Թղ. 8ա. «Մասն առաջին, Բանագիտու-
թիւն, Ա. Սահման, Բանագիտութիւն» ան
գիտութիւն է, որ ուղիղ խորհելու կանոններ
կը սորվեցնէ...» :

Թղ. 45բ. «Մտախոտութիւն, Բանագի-
տութիւն սորվեցուց ուղիղ խորհելոյ կա-
նոններ...» :

Թղ. 64բ. «Բնազանցութիւն: Գաղափարը, Բնազանցութեան անուշը իր գաղափար կը յայտնէ...»:

Թղ. 69ա. «Հոգեկոտութիւն: Գաղափարն ու գործըը, Զգալի ախարհս կը բաժնոտի ներքին եւ արտաքին...»:

2414

(Հիմ քիւ չուծի)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵԽԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԱ. ԿՂԵՄԵԱՆ Ա. ՕՐԻՆԱԿ, 1711

ՎԵՆԵՏԻԿ

ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 80, իջեկայումս 1—4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19-7X18-8: ՊՐԱԿ՝ Ա—Գ, Ա՝ 8 քաղք, Բ՝ 8, Գ՝ 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Վիտիւմ, ամբողջ էջը, առաջ լուսամբմէքու: ՏՈՂԿ՝ 35—39: ՆԻԻԹ՝ Էիմ զօրաւոր դիմաց քաղք: ԿԱՋՄ՝ քաղաքաւ տոտարաքաղք, Ա. կողմի վրայ տիտակ մը: ՎՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԱ. Կղեմեան, Ա. Օրինակ, 1711: Թաղքերը սոյալ կազմուած են, Թղ. 17 տէտէ է դնել Թղ. 7Դն ետէ, իսկ Թղ. 17՝ բնակչութիւն: Թղ. 17Ի եւ Թղ. 8Ի: Թղ. ԹԵՆԱՅ ՊԼԱՊԵՆԱՅ՝ օնկոյն ու վերջը մեկեկամ ցարք քաղք: ՀԱՅՄԱՆԱԿ՝ լու, բնակչութիւն Թղ. 22Ի եւ 23Ի քաղքակ մը տակցուած է: ԳԻՐ՝ ամբողջ 80տարի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Էիմ, չիտի: ԹԱՆԱԿ՝ շաղապակի գործնող սեւ: ԴԱՅԱՐ՝ Թղ. 30ա մեծ մատակ, 30բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ: զարու կերպը: ԳՐԻՉ՝ հաւանաբար Միխայիլի մը: ՏԵՂԻ՝ Վեների: ԵՆԱՅԱՐ՝ ԵՆԱՅԱՐ՝ չուծի:

Մատեան է՝ «Մանազանցութիւն Միխայիլի Միաբանութեան, ԺԱ. Կղեմեան, Ա. Օրինակ 1711»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Առաջաբանութիւն: Քանզի կանոն միայնակեցաց սրբոյն Անտոնի Արքայի, որ յուղափառ միանձանց Հայոց զատուցելոյ ի Հերձուածողաց, եւ ի Մեթոն ճաղաք Պեղոպոնեսայ բնակելոյ»՝ ենթադրի ի վերայդբնալ սրբոյ Նախագործ սահմանեալ, եւ աղայդբնալ իւրոց աւանդեալ ի ժամանակի ինչելոյ նորա յանապատս յնդիպտոսի, ոչ է յայտ ի նորա ի ձեռագիր ինչ գրոց, որովհետեւ ոչինչ ապացոյց բերի այսմ, ոչ ակզբնագիր, եւ ոչ գաղափարեալ, եւ ոչ իսկ յարաձգեալ աւանդութեամբ չնար է զայս ցուցանել, որպէս ի նախնեաց անտի՝ իբրեւ ձեռաց ի ձեռս ժամանեալ այսմ միջնեացարդի միանձուսն, քանզի եւ այնպէս խնդրի ինչ գիր այսպիսի աւանդութեանց...»:

Թղ. 4ա. «Առ սահմանադրութիւնս յառաջաբանութիւն: Քանզի արամագնեայ մի-

անձուսն սրբոյն Անտոնի Արքայի յանտոյզ կանոնի վերայ ուխտեն եւ ոչինչ կանոնաւոր սահմանադրութեամբ կեան, որպէս զի առ յապայ զճշարիտ կանոնեալ կացս թողցեն ապագայից, զայսոսիկ սահմանադրութիւնս ի սուրբ Առաքելական Աթոռոյ Հաւանեալ՝ ընկալան յանձինս...»:

Թղ. 4ա. «Մանազանցութիւն Միաբանութեան Միանձանց անուանելոց սրբոյն Անտոնիոսի Արքայի, Ընդ կանոնաւ սրբոյ Հօրն Բենէդիկտոսի, Միանձուսն ելեալ յերկրէն եզրկատուցող՝ զատուցեալ եւ բաժանեալ ի Հերձուածող պատրիարքէ ըստ որով կէին եւ ի Մեթոն ճաղաք Պեղոպոնեսայ Հաւանեալ, առաջնորդ ունելով զվաղեալական ոյն այր Միխայիլ Պետրոսեան Սեբաստացի, ընկալեալ զգլխոս կրօնի, եւ զկանոն սրբոյ Հօրն մերոյ Բենէդիկտոսի ի սուրբ Աթոռն Առաքելական եղեն ապաստան...» (1—32 կամոմք):

Թղ. 6բ. «Գլուխ Երկրորդ: Յաղագս օրինակի ընդունելոյ զեղբարս: Յառաջ քան զամենայն զգուշացոյն ամենեքին սրբութեամբ պահել եթէ յընդունելութեան խնդրողաց զգլխոս կրօնի եւ եթէ...» (1—32 կամոմք):

Թղ. 9բ. «Գլուխ Գ. Յաղագս զգետու եւ ազաներեաց միանձանց, Ամենայն կրօնաւորք միօրինակ զգետու զգեցցին, որ իցէ ի նոյն նիւթոյ, եւ ի նոյն գունոյ, զի միաբան իցեն արտաքոյ, որպէս եւ ի ներքոյ՝ միով հաւատով, յուսով, եւ սիրով...» (1—8 կամոմք):

Թղ. 18ա. «Գլուխ Դ. Յաղագս պահոյ, Պարտաւոր լիցին ամենայն միանձուսն պահել ի հակմունս տարւոյն սահմանեալ ի սրբոյ Հոռօճական Եկեղեցոյ եւ ի յաղուհացի...» (1—7 կամոմք):

Թղ. 10բ. «Գլուխ Ծ. Յաղաքս աշխատութեան: Քանցի բազում անգամ դատարկանձանք՝ անկանին յախտս ժողութեանց, վասնայնորիկ օրինադրեմք, մի ումեք ամենեւին տեղի տալ դատարկութեան, այլ ամենեցուն ի կրթութիւն ինչ պարսպիւ...» (1—27 կամոմֆ):

Թղ. 13բ. «Գլուխ Վեցերորդ: Յաղաքս որոց գնան առ Հերետիկոսս եւ Հերձուածօղս: Որ ոչ կամիցի ընդ Հերետիկոսս վիճել, կամ գլխետարանն սուրբ նոցա քարոզել, նախ զԲարուսպետի ունիցի գիշխանութիւն...» (1—8 կամոմֆ):

Թղ. 14բ. «Գլուխ Է. Յաղաքս քարոզչաց: Խրատեսցին քարոզիչք մերոյ Կարգի (Կարգ իմա, յետ սպաղապ հաւանութեան, սրբոյ Առաքելական Աթոռոյ) զի ի քարոզութեան մի ծառայեսցեն իելիարայ...» (1—2 կամոմֆ):

Թղ. 15ա. «Գլուխ Ը. Յաղաքս խոստովանակարաց: Զաշխարհականաց խոստովանութիւնս մի ոչ իշխեսցէ լսել, եթէ չիցէ Վարդապետ բարոյական աստուածաբանութեան...»:

Թղ. 19ա. «Գլուխ Թ. Յաղաքս քաղաքավարելոյ ընդ աշխարհականս: Մի ումեք ի միանձանց իցէ ազատ իշխանութիւն ճանապարհորդելոյ ընդ աշխարհ, թէպէտ եւ բանաւոր պատճառ կամ Հարկ ի վերայ կայցէ, առանց Հրամանի մեծաւորին...»:

Թղ. 22բ. «Թէ զիարդ պարտ իցէ Աբբայից վարիլ ի զնել զպատիժս: Մեծաւորք զպատիժս կանոնեալս ի սահմանադրութեանս յայտնիկ ոչ կարեն փոխել...»:

Թղ. 23ա. «Գլուխ Ժ. Յաղաքս ընդհանրական ժողովոյ: Միայն Աբբայն ընդհանրական տեւեսցէ մինչեւ ի մահ, իսկ Հպատակեալ Աբբայք, եւ առաջնորդք առ ժամանակ մի իցեն...» (1—55 կամոմֆ):

Թղ. 29ա. «Յաղաքս պաշտպանի Կարգին: Այլ որպէս զի Կրօնն մեր Հաստատուն կացցէ եւ մնասցէ, ցանդ ընդ խնամակալութեամբ, եւ կառավարութեամբ միոյ Կարգիւնարաց սրբոյ Հոռմէական Նիկեղեցւոյ լինիցի...»:

Թղ. 29ա. «Յորդորակ առ միանձունս, եւ աւարտ սահմանադրութեանցս: Եւ արդ՝ սուրբ եւ փրկական վճռոցս Կղէմեան սահմանադրութեանց, յորդորեմք զմիանձունս ամենայն, սրտի մտօք...»:

Թղ. 29ա. «Աղերս առ ծայրադոյն քահանայապետն Կղէմէս ԺԱրեորդ: Եւ արդ՝ անկեալ առ ոտս սուրբական Տեառն մերոյ, եւ խոնարհեալ Հեղուժք զմարթնան առաջի, եւ յարգանօք զսրբութիւն նորա աղերսեմք...»:

Թղ. 29ա. «Ի վախճանի այսց սահմանադրութեանց պարտ է տպադրել զսահմանադրութիւնս ինչ առաքելականս եւ զվճիռս սրբոց ժողովոց զհաստատեալս ի ծայրադոյն քահանայապետաց վասն ամենայն կրօնաւորաց, եւ են սղօին...» (հոս յառաջ կը բերուիմ 12 Վճիռներ):

Թղ. 30ա. Վերջ՝ «Այս սահմանադրութիւնք գրեցան յաւաքամեծար եւ ի գերապատիւ տեառնէ Կարգինքն Գարբիլէան, Հրամանաւ սրբոյ Ժողովոյն Պրորականտայի: Միզվիտս Կաշալերեանց խորհրդականս:

Բնագրիս վեջ կը հանգիպիմք մեռ վանական մաշտոցի վերաբերեալ արարադուքիւններու մտադրութիւններու:

Թղ. 7բ. Արարադութիւն Նորընծայութեան: «Քահանայն ի բաց եղեալ զքահանայական Հանդերձան, բաց ի լապկէ եւ յուրարէ, նստցի առաջի բեմին, յաթոռն որ պատրաստեալ իցէ անդէն...» Վերջ՝ Թղ. 17բ.:

Թղ. 17բ. Կամոմ Ուխտադրութեան: «Ապա ընկալեալ զՀրաման կոչեսցէ մեծաւորն զնորընծայն, եւ նա յետ ճաշուն, իբրեւ զՈհանն, ի ծունր իջեալ առաջի մեծաւորին, յանդիման ամենայն միաբանից ուխտելոց, յորժամ ոչ ոչ իցէ արտաջոյ, զգացուցցէ վասն լրման ժամանակին իւրոյ փորձութեան եւ...» Վերջ՝ Թղ. 9բ.:

Թղ. 11ա. Ազօք մտածեալեմք մի մեկ Տէր մի մեկ... Ընկալ մարդասէր Տէր աղաւանօք եւ արդեամբք երանուհոյ Գուսին Մարիամու...»:

Թղ. 11ա. Երեկոյեան ազօք. «Զանճառելի ողորմութիւնք Տէր ցոյց մեկ մարդասիրապէս...»:

Թղ. 12բ. «Եւ այս արարողութիւն է տալոյ գիշխանութիւն վարդապետական: Տեա, զիարդ լուսաւոր եւ անթառամ է իմաստութիւն...» Վերջ՝ Թղ. 13ա.:

Թղ. 13բ. Առաջումք ի քարոզութիւն: «Մերելոյ մերոյ ի Տէր այս անուն Հօր ողջոյն...» Վերջ՝ Թղ. 14ա.:

2415

(Հիմ թիւ չունի)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՄԵՂԻՆԱՅ

ԹՐԻԵՍՏ

ԺԸ դարու վերջերք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X15: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X18-5: ՏՈՂԳ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարժ շեղագիր, ձօնազգի շատ մետ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն: չունի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ա վարժ մտք, 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերք: ԳՐԻԶ՝ հաստաբար Միջքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաստաբար Թրիեստ: ՅԻՇԱՑԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ժողովրդից յաւուր Տեառն ընդ առաջին ի փետր. 2»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յետ աւարտման պատարագին քահանայն առեալ զժողովէնս ի բեմն ասէ. ԲՀ. Տէր ընդ ձեզ... Աստուած ամենակալ, Հայր յաւիտենական, որ զամենայն արարեր յոյնչէ բանիւ քով...», Վերջ՝ «Ապա երէցս սրակեցէ օրհնեալ ջրով, եւ երէցս խնկարկեալ, բաշխէ իւրաքանչիւրոցն»:

2416

(Հիմ թիւ չունի)

ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ ԿՂԵՐԻԿՈՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18X12: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 18X10: ՆԻԻԹ՝ հիմ զօրաւոր հասակին կապարի զարմաղ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ հիմ շղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն: չկան: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 4բ—8բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ ամպտ: ԳՐԻԶ՝ Միջքարեամ մը: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆՔ՝ չունի:

Մատենան է՝ Մեկնութիւն Կղերիկոսական վիճակի: Թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մասն Ա. Յաղագս մտիցն ի վիճակ Կղերիկոսական եւ յաղագս հանգամանացն որք պահանջին առ այն»: (Գլուխք Ա—Գ):

2417

(Հիմ թիւ չունի)

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՆՁԱՆՑ ԱՆՈՒԱՆԵԼՈՑ ՍՐԲՈՑՆ ԱՆՏՈՆԻ ԱՐԲԱՅԵԻ ԸՆԴԻ ԿԱՆՈՆԱԿ ՍՐԲՈՑ ՀՕՐՆ ԲԵՆԵԴԻԿՏԻՍԻ

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻԵՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48, իջեկալուած 1—81: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 19X18: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15-5X8-5: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, օղորտակ, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ քաջապատ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լու: ԳԻՐ՝ մտք ամցման ձօնազգի: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն: չկան: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 48ա վարժ կեւք, 48բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ Միջքարեամ մը: ՏԵՂԻ՝ հաստաբար Թրիեստ, կամ Յան: Վիեննա: ՅԻՇԱՑԱԿԱՐԱՆՔ՝ չկան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 2414 Ձեռագրին հետ բովանդակութեամբ նոյն, տես անդ:

Մատենան է՝ «Մահմանադրութիւնը Միաբանութեան Միանձանց անուանելոց որոյն Աստուծոյ Աբբայի ընդ կանոնաւ որոյ Հօրն Բենեդիկտոսն»:

2418

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՐԻ ՋԵՌԵԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1810էն առաջ

ԹՈՒԼՔԻ՝ 141, իւլիանական 1—289: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 19-3X11-5: ՊՐԱԿԻ՝ չիմ ճշմանական:
ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միաթիւ 15X8-5: ՑՈՒԿ՝ 24: ՆԻԻԹ՝
հիմ, զորաւոր, հասակակ քաւք: ԿԱՋՄ՝ կաշնպատ
ստուարաքաւք: ԹՂԹԵՍՈՒՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու
վերջը մէկական զարգացաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ ընդ-
համար լաւ, զորածաւքնիւ տեղ-տեղ իւզոտած,
մարմինը կողքէն սկսած է թաժմուիլ: ԳԻՐ՝ ճարգիբ:
ԹՂ՝ 17—18 հետազգայիմ տարբիբ գրչէ տակցուած, ճար
շնագիբ: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ, սկզբնագրիբն ու խրատակած-
նիբը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ԵՍ՝ չիմ: ԴԱՏԱՐԿ՝
ԹՂ՝ 1—3, 16ր մեծ մտով, 96ր մեծ մտով, 99ր վե-
րի մտը, ազատ քաղաւած հարազգիբն համար, որ
տակայն չէ գրուած, 139—141: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1810էն
շատ առաջ: ՏԵՂԻ՝ շատ հաւաքուած Թրիեստ: ԳՐԻՉ՝
ամբողջ Միթրաքեան մը: ԵՒՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆՆԻ՝
չիմ:

Մատենան է՝ ԳԻՐԻ ՋԵՌԵԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ մասեր: Ճակատաքեր-
քը կը պակսի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ՝

ԹՂ՝ 4ա. «ՕՐԵՆԵ տալոյ զգգեստ Միթ-
րաքեան Միթրաքեանութեան առ Նորընծայս
Նորունն»:

2419

(Հիմ քիւ 67)

ՄԱՇՏՈՑ

ՀԻՈՒՎՄ կամ ՂԱՋԻՐ

1850էն ետք

ԹՈՒԼՔԻ՝ 46: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 19X12-5: ՊՐԱԿԻ՝
չիմ ճշմանական: ԳՐՈՒԹԻՆՆ՝ միաթիւ 14X8:
ՑՈՒԿ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջով հաստու-
քեամբ, ազգիւ քաւք: ԿԱՋՄ՝ կարմիր կաշի, վրան
ճշմանակ սկիզբն զարգիբ, առիւ է ճան կտուրքը:
ԹՂԹԵՍՈՒՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական
հասակակ քաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝
ճարգիւմ ճարգիբ, խորագրիբն ու խրատագրիբն
բոլորգիբ, կամ յատուկ զարգացիբ: ԹԱՆԱԿ՝ տեւ:
ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ տեւ միշտակ եւ մտիտակ, շատ ճա-
շակաւոր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԹՂ՝ 4ա, 7ա, 11ր, 12ա,
25ր, 27ա, 28ա, 30ր, 31ա, 32ր, 34ա, 34բ, 38ա, 38բ,
37ա, 38բ, 41ա, 42բ, 44ր: ՆԱՐԻ՝ տղազարուած, ԹՂ՝
2ա՝ խաբան մը «ՄԱՇՏՈՑ» գրութեամբ: 3բ՝ հիւանդ
մը հագնիւքի մէջ, տակը գրաւքեամբ՝ ՈՐ թիւ է
ԺԱՀԻՐԻ՝ զորաւոր, այսպէս լինիլ արժանացիլ: ԹՂ՝
26ր՝ «St. Jean Baptiste. Chasselat D., Ruhlerre S,

ԹՂ՝ 10ա. «Արարողութիւն Ուխտադրու-
թեան Նորընծայից Միթրաքեան Միթրաքեան-
թեան ժերոյ»:

ԹՂ՝ 19ա. «Կարգ խորհրդան հերաց»:
ԹՂ՝ 25ա. «Կարգ Դռնապանութեան»:
ԹՂ՝ 28բ. «Կարգ Ընթերցողութեան»:
ԹՂ՝ 31բ. «Կարգ Երկնեցուցչութեան»:
ԹՂ՝ 34ա. «Կարգ Զահրէկալութեան»:
ԹՂ՝ 38բ. «Կարգ Կիսասարկաւազու-
թեան»:
ԹՂ՝ 47բ. «Կարգ Սարկաւազութեան»:
ԹՂ՝ 65բ. «Կարգ Քահանայութեան»:

ԹՂ՝ 99ա. Մատիտակ գրուած՝ «Կանոն
Մայրազոյն զաւազան եւ Վարդապետական
Իշխանութիւն տալոյ աշակերտաց՝ սպասա-
ւորել ճարգութեան բանին»:
Կը յայտնայիմ
բոլոր տաւը Աստիճաններն ալ՝ 106ա՝ Ա,
109ա՝ Բ, 122բ՝ Գ, 115բ՝ Դ, 119ա՝ Ե,
122ա՝ Զ, 124բ՝ Է, 127բ՝ Ը, 130բ՝ Թ,
134ա՝ Ժ:

Chez Noel Rue St. Jacques No 16, Depose, de
l'im. de d'Aug. te Malo. ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ՝ 1, 2բ, 8ա,
28ա, 45ա—46բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն շատ ետք: ԳՐԻՉ՝
հաւաքաւոր Անտոնեան Միթրաքեան մը, հմմտ. ԹՂ՝
2ա՝ ծանօթագրութիւն մը՝ «Անտոնեան Միթրաքեան»:
ՏԵՂԻ՝ հաւաքաւոր Հռովմ կամ Ղազիբ է Լիբանան:
ԵՒՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆՆԻ՝ չիմ:

Մատենան է՝ ՄԱՇՏՈՑ, միաթիւ կազ-
մուած է 1823իմ Վեհետիկ տպուած «Պոր-
հրդատետր Սրբոյ Պատարագին» գործիմ
հետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆՆ՝

ԹՂ՝ 4ա. «Կանոն կատարելոյ զԿարգ
Հոգեվար Հիւանդաց եւ նպատակելոյ նոցա»:

Թղ. 7ա. «Կարգ պաշտելոյ զՊորհուրդ վերջին Օծման»:

Թղ. 12ա. «Յաղագո Լիակատար Ներդուլթեան»:

Թղ. 13բ. «Կանոն կատարելոյ զԿարգ Հոգեվար Հիւանդաց եւ նպաստելոյ նմա ի ժամ մահուան»:

Թղ. 21ա. «Կանոն սահմանեալ եւ Հաստատեալ ի ԺԳ. Բենեդիկտոս քահանայապետէ ի տալ զօրհնութիւն եւ զկատարեալ ներդուլթիւն մերձ ի մահ եղելոց»:

Թղ. 23բ. «Աւետարան բժշկութեան»:

Թղ. 25բ. «Աղօթք ի վերայ այսահարաց»:

Թղ. 27ա. «Կանոն ի վերայ Հիւանդաց եւ ջերմոտաց»:

Թղ. 28ա. «Աղօթք ի վերայ Հիւանդաց եւ մահականց»:

Թղ. 31ա. «Օրհնութիւն աղի եւ ջրոյ»:

Թղ. 32բ. «Կանոն ընդունելոյ զոք ի սուրբ Կարգն Կարմեղեանց յԵղրայրութիւն Հանդերձի Աստուածածնի»:

Թղ. 34բ. «Կանոն օրհնութեան կանանց յետ քառասնօրեայ ծննդեանն նոցա ի գալ յեկեղեցին»:

Թղ. 36ա. «Օրհնութիւն նոր տան»:

Թղ. 36բ. «Օրհնութիւն Վարդարանի»:

Թղ. 37ա. «Կանոն օրհնութեան մոմեղինաց ի տանի Տեառն ընդ առաջին»:

Թղ. 38բ. «Կանոն խաղող օրհնելոյ»:

Թղ. 41ա. «Կանոն օրհնութեան ոստոց ձիթեանց կամ արմաւենեաց Մաղկազարդի»:

Թղ. 42բ. «Կանոն օրհնելոյ զմիւրի վասն չորեքշաբթի աւուր մոխրոց»:

2420

(Հիմ քիւ չումի)

ԻԻՍԿԻԻՏԱՐԼԵԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ՝ ԸՆՏԻՐ ԱՌԱԿ

ԹՐԻԵՍՏ կամ Կ. ՊՈԼԻՍ

1800էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 19×12: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաձայն 16×11.5: ՏՈՂԹ՝ 34 եւ 101, կամ 80 եւ 101: ՆԻԹ՝ 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարձ ամբողջ մասերէ: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԳՐԱԿՈՒՆ՝ 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1800ի սկիզբէն: ԳՐԻՑ՝ իսկիւտար լեռն Հ. Պետրոսի գերեզման: ԳՐԻՑ՝ Թրիեստ կամ Կ. Պոլս: ՅԻՄՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենանէ՝ «Ընտրութեան իմաստեալիւր Առաքել»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Ա.՝ Դեմոսթենէս ընդ Աթենացիս: Դեմոսթենէս անուն այր զգոնաժող, իմաստուն եւ բանիւրում, բնակեալ յԱթէնս եւ ընդ ամենայն տեղիս Համբաւեալ...»:

Թղ. 2ա. «Բ.՝ Գայլն ի զգեաւ Հովուի»:

Թղ. 3ա. «Գ.՝ Առիւծն եւ Մուկն»:

Թղ. 4ա. «Ե.՝ Կաքաւն եւ Նապաստակն»:

Թղ. 5ա. «Զ.՝ Օձն եւ խաւոցն»:

Թղ. 6ա. «Է.՝ Աղիւսն եւ Մուկն»:

Թղ. 7ա. «Ը.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 8ա. «Թ.՝ Առիւծն, որ գնայ ի պատերազմ»:

Թղ. 9ա. «Ժ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 10ա. «Ի.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 11ա. «Լ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 12ա. «Խ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 13ա. «Կ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 14ա. «Գ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

Թղ. 15ա. «Զ.՝ Երանն մասերն ի սպանաւորացն»:

2421

(Հիմ քիւ չումի)

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐՈՅ ՎԿԱՅԻ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1802էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 19×11.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնաձայն 15×7.5: ՏՈՂԹ՝ 24: ՆԻԹ՝ միակ հաստաւորեալ, զարաւր, կապտաւոր

զարաւր աղմիւր քաւալ: ԳՐԱԿ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մարգարի մասերէ, Բ. մարգարի մասերէ իսկապէս իսկապէս քաւալ: ԹԱՆԿ՝ սեւ, սկսած է մերձ-

ուիլ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԽՑ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ր
մեծ մասը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1802էն ետք: ԳՐԻՉ՝ ամսա-
քաղաք Միխքաթեան մը: ՏԵՂԻ՝ Խաւամքաք
Թրիքսո: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Երբ՝ ասացեալ
ի պատիւ Աստուածատրոյ վկային, որ երգի
ըստ եղանակի նոյն խաղուն՝ որ պատենի.
Մայիլամ Հիւսիսին պէնտինէն»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պարսից ազգաւ իգիտ Բու-
զիա, որ Բարգմանի Աստուածատուր. նախ-

կին անուն նորա Մախոթ. խաչեալ եղեւ
Աստուածատուր...» (14 տուն):

ԹՂ. 2ա. «ԵՉ. Շարական. ՄԿ.՝ Բարե-
խօսութեամբ եւ աղօթիւք Աստուածատրոյ
մեծ վրկային, պարգեւեալ մեզ Տէր, ընդ
երկայն աւուրբք՝ սուրբ եւ զընդհանրական
զԱրքայրն մեր զԱստուածատուր ի դա-
ւազան իշխանութեան, Հոգեւել զհօտ իւր
սուրբ եւ փռքիկ, վասնորոյ ինդրեմք ի քէն
բարեբար, ողորմեա անձանց մերոց...» (3
տուն):

2422

(Հիմ քիւ չունի)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԵՎԱՐԱՑ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶՐՈՅ

ԱՆՍԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X12-8: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 15X9-5: ՏՈՂԻ՝ 22:
ՆԻԻԹ՝ ինք, զօրաւոր, միջով Խաւամքեամբ քաղք:
ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ, քամաքը սկսած է
ճերծծուիլ: ԳԻՐ՝ մեծ ճարտգիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 8ա վարի կեքը,
ՏՐ—ՏՐ, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՉ՝ ամ-
ծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամայտ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Կարգ ի սրբա-
զան Տեառնէ մերէ բենեղիկտոսէ Պապէն
ԺԻԵՐՐԵՀ Հաւանեալ, Ջոր պահելոյ են ըստ
պարապոյ ժամանակի (որպէս ստորեւ ի կա-

նոն նշանակի) ի տալն զօրհնութիւն Հոգե-
վարաց, այնք՝ որք առեալ ունին գիշխանու-
թիւն յառաքելական Աթոռոյ»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ջօրհնութիւն Հոգեվարաց
քանգի սովորութիւն է տալ յետ Խորհրդոյ
Ապաշխարութեան...»:

ԹՂ. 6ա. (Օրհնութիւն ըրոյ), «Օգնու-
թիւն է մեզ... Երդմնեցուցանեմ զքեզ արա-
րածդ աղի...»:

2423

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՄԱՆՈՏ ՄՏԱՄՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՎԵՐԱՑ ԶՈՐԻՑ ՎԵՐՋՆՈՑ ՄԱՐԴՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ

1803

ԹՈՒԴԹ՝ 24, իյեղիւղած 1—17: ՄԵՄՈՒԹ-
ԻՒՆ՝ 19X12: ՊՐԱԿ՝ Ա—Գ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սին 14X8: ՏՈՂԻ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ ինք, զօրաւոր,
Խաւամքի, քիչ մը կռտ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆԿ՝ ընդեմաւոր լաւ: ԳԻՐ՝ ամբմաճ ճարտգիր:
ԹԱՆԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ սկսած է ճերծծուիլ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1բ, 24բ: ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ ԹՂ. 1ա՝ «1803 Յուլիս 11», ԹՂ. 24ա՝ «1803
Յուլիս 18», ԳՐԻՉ՝ Խաւամքեամբ Հ. Պետրոսի գրքի
է: ՏԵՂԻ՝ Թրիքսո: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Համառոտ մտա-
ծութիւնք ի վերայ իորից վերջնոց մարդոյ,
բաժանեալ ըստ իւրաքանչիւր աւուրց ամ-
սոյն, Հանդերձ կանոնօք բարեւոյ կելոյ Հա-
նապազօր. ի փառս Աստուծոյ եւ ի մեծադոյն
նպաստ բարութեան Հոգւոյ մերազնէից, ի
Թրեւոս, յամի Տեառն 1805, ի տպարանի
Հարց Միխթարեանց, Հրամանաւ Մեծաւո-
րաց»: Բնագրին վրայ կատարուած են բազ-

մաթիւ սրբազրուօթիւմներ: Յառաջ կը բե-
րեմք սրբազրուած ձեռով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Ազդարարութիւն բարեւոյ մը-
տածութեան, Ամենայն վնասք ծագեալք է
Հոգի» ի յետս կասելոյ ի Հոգեւորս, առ
Հասարակ յառաջ գան ի չմտածելոյ»:

Թղ. 3ա. «Առ ընթերցասէրն. ի դիւբա-
ցուցանել զկիրառութիւն մտածութեանս
այսորիկ, ահա դնի ճեղ առաջի նիւթ նորին՝
ճաղեալ ի չորից վերջնոց մարդոյ...»:

Թղ. 5ա. «Մտածութիւնք ըստ իւրաքան-
չիւր աւուրց ամսոյ: Առաջնորդը օր: Փոյթ
փրկութեան: Մասն Առաջին: Փրկութիւն իմ
է զործ բոլորովին ինձ սեպհական...»:
Ատր կը յաջորդեմ ապա 31 մտածականներ
եւ Թղ. 21ա ազօք մը՝ «Ընկալ Տէր զամե-
նայն անձնիշխանութիւն իմ...»:

Թղ. 21ա. «Պտուղ ամենայն մտածու-
թեանց՝ յամենայն աւուրս եւ յամենայն
զործս ի կիր արկանելի»:

Թղ. 22բ. «Կանոնք բարեւոյ կեցոյ: Յիւ-
րաքանչիւր ամի, ամսեան, շաբաթու,
աւուրս»:

2424

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՌԱԿԳ ԵՁՈՎՐՈՍԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԹ զարու կեանքը

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 66: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 18.5X12.5:
ՊՐԱԿՈՒՆ ԱՐԸ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆԵՐ 15X9.5:
ՏՈՂԻՒՆ 22: ՆԻՒԹ՝ ԵԻՆ, զԵՐԱՆԵՐ, ՄԵՐԱԿ ԵՄԵՆԱՆ-
ՔԵՄԵՐ ՍԵՐՈՒՄԵՆ ԶԱՆԴ: ԿԱՌՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՆ-
ՄԱՆԻՒՆ՝ ընթերցանութեան լուս: ԳԻՐ՝ ամբողջ ճշտագիր,
խորագրերը յայտագիր: ԹԱՆԱԿ՝ ան: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՒՆ՝
ԵՒՆ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ զարու կեանքը: ԳՐԻՆ՝
ամբողջ: ՏԵՂԻՒՆ՝ ամբողջ: ՅԻՇԱՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 1բ. «Առաջք եղով-
բեան, Թարգմանեալ յիտալացոց լեզուէն ի
յաշխարհաբար լեզու Հայոց»:
Իրականում գրաբար է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղագս աղուիսու եւ այծու»:
Ամէն առակ քիւ մը կը կրէ, այս քիւնքը կը
հաւանում ԱՄԼԶ:

Թղ. 59ա. «Պատանի մի պարզամիտ
մարտեալ ընդ ուսման կնոյ՝ Համարեալ, Թէ
դեռն (սատանայ) իցէ, եւ սպան. ապա աղո-
թիւք սրբոյն Վինչնցիոսի յարեալ կրին:
Մինչդեռ սուրբն Վինչնցիոս ճարգէր յա-
ւանի ուրեք...»:

Թղ. 80ա. «Ի Համբերութենէ Ապոլոնիոս-
սի Փիլիսոն դառնայ յանհաւատութենէ»:

Թղ. 81բ. «Հիւանդ բորոտին սպասաւոր»

րեալ սուրբն Նրանչիսկոս, բժշկեաց զմար-
մին եւ զհոգի նորա»:

Թղ. 63բ. «Երթողի (երթելոյն) ի տեղի
Համբարձման Գրիստոսի՝ սաստիկ անեցեալ
բաղձանք սիրոյն, պայթեցաւ սիրտ նորա, եւ
ինքն եւ յերկինս»:

Թղ. 64ա. «Կաթաւասէր դուստրն եր-
թալոց էր ի դժոխս եթէ զոյսն Մարիամ ոչ
կարդայր յազնութիւն իւր»:

Թղ. 64բ. «Զփառս Հանդերձից սիրող
(Հանդերձասէր) օրիորդն, ի ժամու մահուան
զգեցեալ (զգեցաւ) զանդին ի Հանդերձիցն,
եւ ասէ. Եկ սատանայ, առ դու զհոգի իմ»:

Թղ. 65ա. «Զգողացողն արմաւի (արմա-
ւոյ) զարհուրեցուցանէ օձն»:

Թղ. 65բ. «Մանուկն, որ ոչ կատարեաց
զուստն կրօնաւորութեան, յոյժ տանջէր ի
դիւանք, բայց սուրբ Պետրոս առաքեալն ազա-
տեաց զնա, զոր ընտրեալ էր անձին բարե-
խօս»:
Միայն խորագիրը կայ, Թ. պրակը կը
պակսի:

Թղ. 1ա. Սկիզբը կայ անխորագիր.
«Մուրքն Ռեկուլուս եպիսկոպոսն Սիլիուս-
նեկիոյ, յետ այց առնելոյն զԷլզօրէից (չէ-
նից, զչէնոն, զմերձակայսն)...»:

2425

(Հիմ քիւ չումի)

ՏԱԴԱՐԱՆ

4. ԳՈՒԼԻՄ

1850ի ասեմները

ՔՈՒՆԵՐՔԻ 27: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆԻՆ 18-5X12: ՊՐԱՆԻ
 ԿԻՐԱՆԻ: ԳՈՐԻՍԹԻՒՆԻՆ՝ ՄԻՔԱՆՈՆ 18-5X9: ՑՈՒՐԻ 24:
 ՆԻԻՔ՝ ՄԻՔԱՆԻ ԽՈՍԱՆԻՔԻՄԻՔ ԶՈՒՐՔ: ԿԼԵՄԻ՝ ԵՐԱՆԻ:
 ՀԱՆԿԱՐԱՆԻՔ՝ ԳՐԹԹԵՈՒՆԻՔԻԷՆ ԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՂԱՍՄԵՆ
 ԻՆ ՎԵՐԱՄԱՆՈՒ: ԳԻՐԻ՝ ԻԻՆ ՀԻՅԱԿԵՐԻ: ՔԱՆԱԿ՝ ԳՈՒՄԵ-
 ՄԱՆԻ ՆԻ: ԶԱՐԻՐԱՆԻՔ՝ ԻՌՖ: ՀԿԱՆ՝ ԴԱՆԻՍԵՐԻ՝ ՔԳ-
 19-27: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1860Ի ՄԱՆԻՔՆԵՐ: ՑԵՒՆԻ՝ ԽԱՆ-
 ԱՊԵՐՔԱ Կ: ՊԵՐԻՆ՝ ԳԻՐԻՑ՝ ՆԱՊԵՐՔԱ: ՑԻՇԱՆԿԱՐԱՆ՝
 ԵՐԱՆԻ:

Մատենան է՝ «Տաղ ի վերայ աղբատ
յարդեւեաց, յօրինեալ յովհննէ բանասիրէ
ի զրօսանս ընթերցասիրաց»։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Տեսե՛ք միանգամ ծեռք պառաւք
Համայն, մեր ազգին վրայ դարձած ֆիկու-
րայն...» (55 տուն) :

Թղ. Եր. Հոգևորական օտանալոր սար-

րաֆի թաքմը հանաֆիլաբըն իւզէրինէ իր ծար-
ըլլար: Ճեմարանին իւսկիւտարու գրիսու
թիսան վերակազու...» (31 տղմ):

Թղ. Ցա. «Էնսահ թաղըմը սարաֆլարըն
իւզէրինէ. Սէֆալէթիմիդի սիդէ վասֆ էյ-
սէյիմ...» (25 տուն) :

թշ. 10ա. «Հէյ աբա՛նք աղալէր, սիդէ
«էօյլէի՛մ...» (33 տուս) :

ՔՊ. 13ա. «Մարդասիրական նշքայրա-
սիրութիւն, Գրիստոսազօր միեաբանութիւն.
Լեւնաբոյս փուշեր ձեր ամիրայից սամէ-
յանդէնիչ եւ խայտառակիչ...» (16 տուն),

Թղ. 14ա. «Տիյնէյին վառվիտեմ ռարաֆ
խարժէսին...» (16 տու.Ո) :

Թղ. 15բ. «Յոտանաւոր Սէրգիս Վարդապետին. Տիյնէյին քի պուշու սիգէ սէօյլէ-րիմ...» (33 տուն),

2426

(Հիմ քիւ չուժի)

ԿԱՐԳ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՊՐՈՇՈՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ

1918

ՔՈՒՆԹԵ: 2: ՄԵՍԽՈՒՅԻՆՆԵ 18-8X11-6: ՊՐԱԿ: ԿՐԻՍՏՈՍԻԱՆՆԵՐ՝ ՄԻՐԱՍԻՆ 16X10-5: ՅՈՂԻԲ: զԵՄԱԿԵՆԵ 33: ՆԻՅԻՐ՝ ԲՆԱՅԱԿԱՆՈՒ ԳԻՅԵՆԻՍԻՍ ԶՈՒՄԵՆԻՍԻ ԲՈՒՅԵ: ԿԱՆԱՐ՝ ԵՈՒՅԻ: ՀԱՆԻՍԱՄԱՆԻԿ՝ ԵԱ: ԳԻՐ՝ ՋԱՅԻ ԲԱՅԵԳՅԵՐ: ՔԱՆԱԿՈՒՅԻ՝ ՍԵԻ: ԿԱՆԱԿՈՒՅԻ՝ ՔՈ: 2: ԺԱՄԱՆԱՆՆԻ՝ ըՆՈՒ ըՆՈՒ ՍՈՒՆԱԿԱՆԻՔԻՆ՝ 28 ՄԱՅԻՆ 1918: ՅՈՂԻԲ: ԿԻՍՏԵՆ: ԳԻՐԴ՝ ՔՈՒՄԱՆԻՆԻ Հ. ՔՈՒՄԱՆԻՆՈՒ ԳԻՐԻՆԵ: ԵՄԵՍՈՒՍԹԱՆԻՍՈՒՆՆԻՆԻՆԻՐ՝ ԵՈՒՅԻ:

Գրական է՝ «Կարգ օրհնութեան Պրոշուս»
1918ին Հայաստանի անկախ հռչակուելուն
անիթով կազմուած եռագլոյնի օրհնութեան
կարն արարողութիւն մըն է:

ԲՈՎ ԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ,

Թղ. 1ա. Վերի դռնն է վերայ սեղանոյն կամ կախալ լինի քի ձեռնին, Որ զդռնն օրհնելոց իցէ քահանայն՝ յօտին կացեալ ասէ...Յ, աղօթքին մէջ է'ընէ. Քարեա երկնաւոր օրհնութեամբ քով, զի կարող լիցի պաշտպանել մեզ ընդդէմ հակառակորդաց մերոց, եւ չուրջ պատեալ աստուածեղէն լուսով քով՝ եղիցէ միշտ աւաւոր յայն ամենայն թիշա՝ մեաց Հայ ազգին մերոյ...»

2427

(Հիմ քիւ չուցի)

ԳԻՐԳ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԾՆՆԱ

ՌԻԿԻ—1815

ԹՈՒՂԹՔ՝ 61, իջակալույս 1—110: ՄԵՐՈՒՆԻՆ՝ 19×11.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեն ճշանակալույս: ԳՐՈՒՆԻՆ՝ միասին 15.5×8.5: ՑՈՂՔ՝ 24: ՆՈՒՅ՝ երեք:

գործաւոր, միջակ հաստատութեամբ թուալք: ԿԱՋՄ՝
բազմապատ ստուարաթուղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝
սեփեղն ու վեցեր մեծակեան կէտ ողորկ թուալք: ՀԱՆ՝

ԳԱՄԱՆՔ՝ բնականաբար լաւ, կռնակը՝ կռնքեղ տառած: Գիր՝ մաքուր եւ գեղեցիկ ձօնագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խրատագրերն ու սկզբնատառերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եււ. յատուկ իմաստով լիւծ, բայց տես թշ. 2ա՝ Միջքաբեամ Միքաբեամ խալը, 88ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1, 2բ, 10բ վարի մասը, 16բ վարի մասը, 80բ, 81: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԿԴ—1815: ՏԵՂԻ՝ Վիսնա: ԳՐԻՉ՝ ամենաօթ, Միջքաբեամ մը: ՏԵՄԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ Թշ. 2ա. Կարգ 2եռ-նադրութեան կամ Կարգաւորութիւն տուչութեան խուզման հերաց, եւ եօթն աստիճանաց սրբոյ Կարգին, ըստ Ժիսի եւ ըստ արարողութեանց Հայաստանեայց ուղղափառ հոգրեկեցեայ: Յորում ղնին մի առ մի բանք ասեիք է Հայրապետին, ի Սարկաւազաց եւ ի Դպրաց, եւ. Համառոտ նշանակութեամբ

գործոց իւրաքանչիւրոց ի նոցանէ, ի Վիսնա, յամի Տեառն 1815 եւ ի Թուին Հայոց ՌՄԿԴ, ի Վանս Հարց Միջքաբեանց:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

- Թշ. 3ա. Կարգ Խուզման հերաց:
- Թշ. 8ա. Կարգ Դոնապանութեան:
- Թշ. 11ա. Կարգ Ընթերցողութեան:
- Թշ. 12բ. Կարգ Երգանցեցուցութեան:
- Թշ. 14բ. Կարգ Զահրեկալութեան:
- Թշ. 17ա. Կարգ Կիսասարկաւազութեան:
- Թշ. 23ա. Կարգ Սարկաւազութեան:
- Թշ. 36բ. Կարգ Գահանայութեան:
- Թշ. 58աէն ետք տարբեր գրչէ:

2428

(Հիմ քիւ չուծի)

ԳԻՐԳ ՁԵՌՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

ՌՄԿԴ—1815

ԹՈՒՂԹՔ՝ 77, իջալայում 1—150: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-8X11: ՊՐԱԿ՝ չիւ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18-2X7-է շքեանկի մէջ տառած: ՏՈՒՂՔ՝ 21: Նիւթ՝ ինք, գորտաք, միջակ հատաւորքեամք կապարի գործող քուզք: ԿԱՄ՝ քաղաք տառաւորքութեան: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՆԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկակամ վաւք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօնագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատառերն ու խրատագրերն կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Թշ. 3ա: ՎԵՐԱՅԱՐԴՈՒՆ՝ պարզ բանք, Թշ. 9բ, 18բ, 18բ, 21բ, 47ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1, 2բ, 18բ վարի մասը, 18բ վարի մասը, 47ա վարի մասը, 77բ վարի մասը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԿԴ—1815 Սեպտ. 8: ՏԵՂԻ՝ Վիսնա: ԳՐԻՉ՝ ամենաօթ, Միջքաբեամ մը: ՏԵՄԱՅԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԵՐ՝ չիւծ:

Մատենան է՝ Գրիգ 2եռնադրութեան: Հմմտ. 2եռ. Թիւ 2427:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

- Թշ. 3ա. Կարգ Խուզման հերաց:
- Թշ. 10ա. Կարգ Դոնապանութեան:
- Թշ. 14ա. Կարգ Ընթերցողութեան:
- Թշ. 16բ. Կարգ Երգանցեցուցութեան:
- Թշ. 19ա. Կարգ Զահրեկալութեան:
- Թշ. 22ա. Կարգ Կիսասարկաւազութեան:
- Թշ. 30բ. Կարգ Սարկաւազութեան:
- Թշ. 47բ. Կարգ Գահանայութեան:

2429

(Հիմ քիւ չուծի)

ԳԻՐԳ ՁԵՌՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1815^a

ԹՈՒՂԹՔ՝ 81, իջալայում 1—84 միջակ: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 18-7X11-5: ՊՐԱԿ՝ չիւ ճշմանկում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18X8-8: ՏՈՒՂՔ՝ 24: Նիւթ՝ ինք, գորտաք, միջակ հատաւորքեամք, կապարի քուզք: ԿԱՄ՝ քաղաք տառաւորքութեան: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՆԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկակամ

գորտաք քուզք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձօնագրեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատառերն ու խրատագրերն կարմիր: ՎԵՐԱՅԱՐԴՈՒՆ՝ պարզ բանք՝ 8բ, 11բ, 18բ, 18բ, 25ա, 38ա, 61բ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թշ. 1—2, ճակատաքեր չուծի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հատեմաքար 1815ին: ՏԵՂԻ՝ հատեմաքար Վիսնա: ԳՐԻՉ՝ ան-

տարակցոյ Մխիթարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Գիրք Զեռնադրութեան»:
Հմմտ. Զեռ. Թիւ 2427:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Կարգ խուզման հերաց»:

Թղ. 9ա. «Կարգ Դռնապանութեան»:
Թղ. 12ա. «Կարգ Ընթերցողութեան»:
Թղ. 14ա. «Կարգ Երզնեցուցչութեան»:
Թղ. 16ա. «Կարգ Զահրեկալութեան»:
Թղ. 19ա. «Կարգ Կիսասարկաւազու-
թեան»:

Թղ. 25բ. «Կարգ Սարկաւազութեան»:
Թղ. 38բ. «Կարգ Քահանայութեան»:

2430

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԲ ԶԵՆՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌՄԿԻ—1815

ԹՈՒՂԹՔ՝ 58, իջակայւած 1—108: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 19×11.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասեւ 15×8: ՏՈՂՔ՝ 25: ՆԻԽԹ՝ եիմ,
գորտաք, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝
քաղաքատ ստուարաքուլք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝
սկիզբն ու վերջը մէկական միջակ հաստութեամբ եիմ
գորտաք քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝
մաքուր ճուրղեր: ԹԱՆԱԿ՝ աւել, խրատագրեմն ու
սկզբնատառերը կտրմիք: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չունի:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 8բ, 14բ մեծ մասով, 17ա վա-
րի կէտը, 23բ մեծ մասով, 36ա վարի կէտը, 57—58:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԿԻ—1815 Սեպտեմբեր 8: ՅԵՂԻ՝ ՎԵ-
ՅԵՄ: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ «Գիրք Զեռնադրութեան»:
Տեա Զեռ. Թիւ 2427:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Կարգ խուզման հերաց»:
Թղ. 8բ. «Կարգ Դռնապանութեան»:
Թղ. 11ա. «Կարգ Ընթերցողութեան»:
Թղ. 13ա. «Կարգ Երզնեցուցչութեան»:
Թղ. 15ա. «Կարգ Զահրեկալութեան»:
Թղ. 17բ. «Կարգ Կիսասարկաւազու-
թեան»:

Թղ. 24ա. «Կարգ Սարկաւազութեան»:
Թղ. 36բ. «Կարգ Քահանայութեան»:

2431

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԲ ԶԵՆՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

ՌՄԿԻ—1815

ԹՈՒՂԹՔ՝ 59, իջակայւած 1—114: ՄԵՇՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 18.5×11.5: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանկում:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 15.5×18.5: ՏՈՂՔ՝ 24:
ՆԻԽԹ՝ եիմ, գորտաք, միջակ հաստութեամբ քուլք:
ԿԱՋՄ՝ քաղաքատ ստուարաքուլք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀ-
ՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական քուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ շատ լաւ, տեղ-տեղ օքրագրութեամբ: ԳԻՐ՝
մաքուր ճուրղեր: ԹԱՆԱԿ՝ աւել, սկզբնատառերն ու
խրատագրերը կտրմիք: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 8բ վարի կէտը, 59բ մեծ մա-
սով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ՌՄԿԻ—1815 Սեպտ. 8: ՅԵՂԻ՝ ՎԵ-
ՅԵՄ: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Գիրք Զեռնադրութեան»:
Տեա Զեռ. Թիւ 2427:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Կարգ խուզման հերաց»:
Թղ. 8ա. «Կարգ Դռնապանութեան»:
Թղ. 10բ. «Կարգ Ընթերցողութեան»:
Թղ. 12բ. «Կարգ Երզնեցուցչութեան»:
Թղ. 14ա. «Կարգ Զահրեկալութեան»:
Թղ. 16բ. «Կարգ Կիսասարկաւազու-
թեան»:

Թղ. 23ա. «Կարգ Սարկաւազութեան»:
Թղ. 36ա. «Կարգ Քահանայութեան»:

ՐԱՆՔ՝ ԵՍ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 18թ—41ա, 86ա—127թ, 130ա—133ա, 134թ—135թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850—1862: ՏԵՂԻ՝ ամայտ: ԳՐԻՑ ԵՆ ՀՆԴՈՒՆԱԿ՝ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԾԹԱՆՈՒՅԹԵՄ ՄԻՆՔԱՍՏԻՄԵՑ տիրացու Թադեոս: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի, բայց տես ամուսնա-քերթը ԵՆ ԲԵՊԱՐԻՑ մէջ իր ամբողջ պատմութիւնը:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ճանապարհորդութիւն մեր ի մեծն Հայաստան եւ աւանդեալ ընծայն ի ձեռն իմ, զորս Յակոբ սրբազան պատրիարքն Պօլսոյ՝ առ վեհափառ սրբազան կաթողիկոսին Ներսէսի ուղարկեց ԵՆ ընծայքն էին մանուկակաղոյն խաւիֆէի վրայ բանուած ոսկեթիւիւ ծանր ծաղիկներով զարդարեալ եւ մէջտեղն արծիւ մեծ՝ նոյնպէս տեսակ—տեսակ եւ զոյնզղոյն ոսկեթիւիւ յօրինեալ, որոյ նկարն եւ բանին իմ ձեռք լինելոյն աղաքաւ, վասն որոյ յիշեալ սրբազան պատրիարքն եւս մեզ տանել, նաեւ ոսկեղէն շինութեամբ մէկ փոքրիկ զգրոց մի բաւական մեծութեամբ հանդերձ կաղամարով այլ եւ անուշեղէն շաքարներով որոնք մեզ յանձնելով ելանք ճանապարհ 1850 Մայիսի 13 օր շաբաթ, եւ նուազս Թադեոս Միհրդատոս: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Ճանապարհորդութիւն ի Մեծն Հայս զոր յամին 1850 Մայիսի 13, շաբաթ օր ելաք Կ. Պօլսէն եւ մտաք չոգենաւն Աւստրիացոց եւ յիշեալ շաբաթ օրն ժամ վեցին ուղարկւորեցաք Վոսթորի նեղուցէն դէպ ի

Տրապիզոն եւ կերակի գիւղեր ժամ վեցին եկաք հասանք Սինոպ...»:

ԹՂ. 41թ. «Հաւաքունք երեսելի իրաց եւ վկայութեանց եւն. այլ պիտանեաց: Ձենորինս նպիսկոպոս եւ բժիշկ Նզեսիոյ յամս Դիոկղեոսիանոսի արքային...»: Բամի մը կտորմեր էին վկայաբանութիւններն յառաջ քերելէն ետք կ'անցնէ իր շրջանին պատահած դէպքերու յիշատակութեամբ, որոմք շատ հետաքրքրական մարտիւններ կը բովանդակեն 1800—1860ի շրջանի հայ ազգային կեանքէն ի Կ. Պոլսի:

ԹՂ. 128ա. «Գրեալ սա ի Ձիւնկիրեան Յակոբոս Վարդապետէ Միաբանէ Երուսաղեմի 1862 Յունուար ի Պօլսի.

Հայուն վրայ օր մը լուսցաւ սեւ արեւ Ազգասիրին համար տխուր տրտում օր մնէր Վատին տունն էր Բէլիարին հարսանիք Ազգատեցին ձեռք չիխալու օր մնէր...» (16 տուն):

ԹՂ. 120ա. «Երգ ի վերայ Հայաստանու ասացեալ Թիֆլիզեցի Ազգասիրի մը: 1861 ամին: Թէ իմ ալեւոր Հերքըս սեւնային, ուժս ինձ ետ վար կըտրիճ դառնայի...» (10 տուն):

ԹՂ. 133թ. «Յուցակ ճանապարհորդութեան մերոյ ամսոյ 1850 Մայիսի 13 օր շաբաթ: Ամփոփոյ մըն է:

2435

(Հիմ քիւ չուցի)

ՄԱՇՏՈՑ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂՔ՝ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17-5×11-5: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքւմ 11-5×7: ՏՈՂՔ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ Եիմ, ցօրաւոր, ցգիտակ քուլք: ԱՊԱՄ՝ քաջեպ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լու: ԳԻՐ՝ մեծը Յօսեփի: ԹԱՆԱՄ՝ սեւ, խորագրեմ, ցկրթատաղիքն ու տառերը եւ խրատագրեմը կարմիր: ՋԱՐԱՐԱՆ՝ ԵՍ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 21—24: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամեմեք, Միքիթաբեմ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիքստ կամ վիեմա: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնադրութեան», ուր դրուած էմ ամբողջ բնագրով

միայն սաղմուններն ու շարակաճեցը, մընացեալը միայն մշտնակալի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Կարգ խոսքման Հերաց: Պատրաստեցի յառաջադոյն մկրատ ի խոզել...»:

ԹՂ. 8թ. «Կարգ Դոնապանութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Դոնապանութեան պատրաստեցի յառաջադոյն բանալի եկեղեցոյն...»:

Թղ. 12բ. «Կարգ Ընթերցողութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Ընթերցողութեան պատրաստեցի յառաջագոյն Գիրք Ընթերցումնոց...»:

Թղ. 15բ. «Կարգ Երդմնեցուցութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Երդմնեցուցութեան պատրաստեցի յառաջագոյն Մաշտոց

Գիրքն՝ յորում գրեալ կան բանքն Երդմնեցուցութեան...»:

Թղ. 18բ. «Կարգ Զահրնկալութեան: Վասն նուիրելոցն ի պաշտօն Զահրնկալութեան պատրաստեցին յառաջագոյն աշտանակ շինեալ ժոռեղինաւ եւ դատարկ ժամանոցք...»:

2436

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՇՏՏՈՑ ԶԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻԽՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ զար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 38, իրակալում՝ 1—71: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹԻՒՆ՝ 17.5×11.5: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթաւիւմ 12.5×7.5: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, սպիտակ քաւք: ԿԱԶՄ՝ գումաւոր հիմ քաւք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մամբ ձօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատեղերն ու տառերը, խորագրերն ու խրատագրերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 87բ—88բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ զար: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք, Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ Վիսնա: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնադրութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Կարգ ձեռնադրութեան Սարկաւազի: Զգե՛նու Հայրապետն ըստ օրինի եւ քահանայք ըստ պատշաճի...»:

Թղ. 16ա. «Կարգ ձեռնադրութեան Բահանայի: Զգե՛նու Հայրապետն ըստ օրինի եւ քահանայքն եւ սարկաւազունքն Հանդերձ դպրօքն ըստ պատշաճի...»:

2437

(Հիմ քիւ չումի)

ԳԻՐԲ ԶԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

(Հատակաշտոր)

ԹՐԻԽՍՏ՝

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17×11.5: ՊՐԱԿ՝ 1: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւիւմ 12.5×7.5: ՏՈՂՔ՝ 21: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստութեամբ քաւք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամառը լաւ: ԳԻՐ՝ ձօտքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերն, սկզբնատեղերն ու խրատագրերն կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ՏԵՂԻ՝ հատմաշտոր Թրիստ: ԳՐԻՑ՝ ամտարակալ, Մխիթարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Հատակաշտոր է՝ Մաւ մը Սարկաւազի եւ Բահանայական ձեռնադրութեան կտնւնւն: Զեռագրէ համաւած պղակ մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Կը սկսի Սարկաւազի ձեռնադրութեան «Աստուածային եւ երկնաւոր

շնորհ» խնդրումով յայտարարող աղօթքի վերջաւորութեանէն՝ «...սոքօք զօրութեամբ ձեռնիդ Աստուծոյ մեզ պարգեւողիդ զմարդասիրութիւնդ...» եւ կը համի միմյնի Սարկաւազի ձեռնադրութեան վերջը: Խրատագրերն էր քիւ մը կը տարբերին 2500 ձեռագրի քննարկէ:

Թղ. 8ա. Թաւքեր պակսելու կը սկսի քահանայական ձեռնադրութեան սկզբի շատակամի վերջին տուն մէջտեղէն. «...սուրբ եւ հարսն երկնաւոր փեսային...» եւ կը հատցնէ միմյնի ԻԴ Սաղմոսի վեցերորդ տունին վերջը՝ «Զմեղոյ մանկութեան եւ զանդիտութեան իմոյ մի յիշեր»:

2438

(Հիմ քիւ չուսի)

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՍՐԲՈՑ ՊՏԱՐԱՎԻ

ՎԻՆՆԱՍ

ԺԹ դարու վերջերը

ԹՈՒԼՔԻ 20: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 17-5X14: ՊՐԱՎԻ
յեմ Յշմեկուտ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՄԻՆ 15-5X12-5,
ամէն քուղիքի միայն ք: կուղիք, ամ. կուղիք գրուած
եմ մտաւորով սրբագրութիւններ եւ տարբերակներ:
ՏՈՒԼՔ 38: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ գծաւոր
քուղիք: ԿԱՍՄ՝ կիսալայն տառաւորութիւն: ԹՐԱՎԻ
ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական գարշ քուղիք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտ ցիւր բնագիւղը,
խրատագրութիւններ մօր ցիւրցիկ շեղագիւղ: ԹԱՆԱՎ՝
շագանակի կը գործէ, սկսած է մերձեցիլ: ՋԱՐԳՐՈՒՄ՝
ԲԱՆ. չկամ: ԴԱՍՏՐԱՎ՝ ԹՂ. 1—5, 7—17
քուղիքներն ամ. կուղիք, ուր տեղի մտաւորով ծանո-
թութիւններ տեղաւոր եմ, 17ր՝ մեծ մտաւոր, 18—20:
ԺԱՄԱՆԱՎ՝ հաստագրութիւն ԺԹ դարու երկրորդ կէտ,
միմէն վերջերը: ԳՐԻՑ՝ Այսրեմնէ Ժ. Արեւիկ ցիւր
է: ՏԵՂԻ՝ հաստագրութիւններ: ՅԻՄԱՆԱՎՈՒԹԻՒՆ
ԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենա Է՝ Արարողութիւնը Սրբայ
Պատարագի: Խրատագրութիւնով կը բացատ-
րուին պատարագի աղօթքներն հետ կա-
պուած կատարութիւնք ձեւերը, արարողա-
քիւնները:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ր. ԷԱ. Պատարագութիւն: Պատ-
րատագրութիւն արարողութիւնի զգարուածն յա-
ւանդատան եւ յեկեղեցւոյ, մուծանէ գիւղ-
պիւրիս ի դասն, ուր իբրեւ հասանն, դնեն
ծուր ամենեքին միանգամայն, եւ ի զգնուող
պատարագի յաւանդատան անդ, դպիւրն
սկսանին. Խորհուրդ խորին...:

ԹՂ. 7ր. ԷԲ. Ժամանակ: Պատարագի-
յին՝ Օրհնակ թագաւորութիւն Հօր եւ...

տեառագրէ զանն, եւ մին ի դպրացն զայ
երկիր պաշտէ, եւ կացեալ ի դասմիջի
անդ երգէ զԺամանակն ըստ աւուր պատ-
շահի...:

ԹՂ. 9ր. ԷԳ. Ընծայարարութիւն: Եւ
սկսանին Դպիրն զարատագրութիւնն՝ ըստ
աւուր պատշահին՝ զոր իբրեւ սկսանին՝ զան
սարկաւազն եւ խնկարկուն ի միջի առաջին
աստիճանին բնմին եւ առեալ սարկաւազն ի
ձեռաց խնկարկուն զբուրվան՝ ամէ խունկ
նախ ի խորանն...:

ԹՂ. 11ր. ԷԴ. Նուիրագործութիւն: Պա-
տարագի լայ ուղղորդ եւ քաղցր եւ բարձր
ձայնիւ բարբառի ի վերայ նշխարի զխորհրդ-
դական բանն. Առէք կերէ...:

ԹՂ. 13ր. ԷԵ. Օրհնութիւն ընծայու-
թեան: Պատարագի զարձակ ի խորանն՝
եւ ձեռք ամփոփելովք յեզերս սեղանոյն
հանգէպ կրծոցն եւ խոնարհեցուցեալ զգլու-
խըն՝ առնէ ի ծածուկ զաղօթն. Որ աղբիւրդ
եւ...:

ԹՂ. 15ր. ԷԶ. Ժաշակունն: Ի կատարել
աղօթիցն երկրորդք ձեռք բերէ զնն
զսուրբ մատուցն ի վերայ մաղգմային՝ եւ
աջակողմեան աւագ սարկաւազն զնն զկա-
վարին ի վերայ սկսելոյն...:

ԹՂ. 16ր. ԷԸ. Վախճան: Եւ քարոզեն
Սարկաւազունք՝ Օրթի, Պատարագի ի
Խաղաղութիւն ամենեցուն...:

2439

(Հիմ քիւ չուսի)

ՄԱՇՏՈՑ ՁԵՆՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

(Պակասաւոր)

ԹՐԻԵՍՏ կամ ՎԻՆՆԱՍ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԼՔԻ 11: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 17-5X12: ՊՐԱՎԻ
2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԻՄԻՆ 18-5X7-5: ՏՈՒԼՔ 22:
ՆԻԻԹ՝ եին, գորաւոր, միջակ հաստութեամբ սպի-
տակ քուղիք: ԿԱՍՄ՝ գումատ քուղիք մը: ՀԱՆԳՐՈՒՄ՝
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ մօտ ցիւր մօտցիւր: ԹԱՆԱՎ՝ սեւ,

խորագրերն ու սկզբնաւորներ, սկզբնաւորներն ու
խրատագրութիւն կարմիր: ՋԱՐԳՐՈՒՄ՝ ԵԱ. չկամ:
ԴԱՍՏՐԱՎ՝ ԹՂ. 11ր, 12 կտրուած համաւոր է: ԺԱ-
ՄԱՆԱՎ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամենաւոր, Միքի-
թեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիստ կամ Վիննա: ՅԻՄԱՆԱՎ՝
ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնադրու-
թեան», պակասաւոր առջեւէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւի մասը պակասեցում
կը սկսի քահանայական ձեռնադրութեան

սկզբնաւորութեան ի Գ. Սաղմոսի մէջտեղէն.
«Վասն պարտիկ օրէնագէտ առնես զմեղաւորս
ի ճանապարհի...»։ Տեղ-տեղ կը պակսի
հայրապետի բաժինը, որ դրուած է մեծ մա-
սով Արիւմ մշամակովի, կամ մանր բազմաթիւ
սրբազարութիւններ ու յաւելումներ եւ յա-
պաւումներ:

2440

(Հիմ քիւ չուցի)

ԳԻՐԻՔ ՁԵՌՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԽՍՏ

ՌՄԾԳ—1804

ԹՈՒԴԹՔ՝ 115, իրաւելուած 1—234: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 17.2X11.5: ՊՐԱԿՔ՝ չնն մշամակուած: ԳԼ-
ՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 13X7.5: ՏՈՂՔ՝ 20: ՆԻԻԹ՝
նիւմ, զորուար, միջակ հաստութեամբ ուղիտակ
քաւաք: ԿԱԶՄ՝ կիւակաշի, քաղաքաւոր ստուարա-
քաւաք: ՊԱՀԱՆԱԿ՝ չկամ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործա-
ծութեան յաւելում կրած, շատ տեղեր սրբազար-
ութիւններ, Թղ. 48 մարգարէ գրէ տակըւած: Տեղ-
տեղ քաւաքներ կտրուած համուած են, սակայն բնա-
գործը ամբողջական է: Այս քէ ոչ ընդհանուր վիճակը
լաւ կարելի է համարել: Գիր՝ գեղեցիկ մետրեր:
ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խրատագործներն ու սկզբնաւորները
կտրմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ.
1, 2ր, 38ր մեծ մասով, 114—115: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ՌՄԾԳ—1804: ՏԵՂԻ՝ Թրիխտ: Գիրք՝ ամենաթ.
Միջաբանում մը: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Գիրք Ձեռնադ-
րութեան կամ Կարգաւորութիւն տուչու-
թեան իւրաքանչեւ հերաց, եւ եօթն Աստիճանաց
սրբոյ Կարգին, ըստ ծիսի եւ արարողու-
թեանց Հայաստանեայց ուղղափառ սուրբ
Եկեղեցւոյ: Յորում (նախ) ղնին (որոշ ժա-
մանակէ ի Պատարագի՝ տալոյ զհրաքանչիւր
Կարգս, եւ ապա) մի առ մի ամենայն բանք

ասելիք ի Հայրապետէն, ի Սարկաւազաց,
եւ ի Դպրաց, եւն. Համառօտ Նշանակու-
թեամբ գործոց իւրաքանչիւրոց ի նոցանէ:
Ո(րդեգիր) Կ(ուսի) Վ(արդապետ) Ա(պաշ-
խարութեամ) ի Թրիխտ, յամի Տեառն 1804
եւ ի Թուին Հայոց ՌՄԾԳ, ի վասն Հարց Մը-
խիթարեանց: Փակագծի մէջ առնուած հա-
տարակ գրով գրուածները կտրմիր թանաքով
աւրուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Կարգ իւրաքանչեւ հերաց»:

Թղ. 10բ. «Կարգ Դռնապանութեան»:

Թղ. 15ա. «Կարգ Ընթերցողութեան»:

Թղ. 18բ. «Կարգ Երգչեկեղեցւոցութեան»:

Թղ. 22ա. «Կարգ Զահրակալութեան»:

Թղ. 27ա. «Կարգ Կիսասարկաւազու-
թեան»:

Թղ. 40ա. «Կարգ Սարկաւազութեան»:

Թղ. 87բ. «Կարգ Դահնապարութեան»:

2441

(Հիմ քիւ չուցի)

ՄԱՇՏՈՑ ՁԵՌՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

(Պակասաւոր)

ԹՐԻԽՍՏ կամ ՎԻԽՆԱՆ

ԺԼ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹՔ՝ 14: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17X12: ՊՐԱԿՔ՝
2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 12.5X7.5: ՏՈՂՔ՝ 21:
ՆԻԻԹ՝ նիւմ, զորուար, միջակ հաստութեամբ ուղի-
տակ քաւաք: ԿԱԶՄ՝ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ:
Գիր՝ մամբ մետրեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, խրատագործներն ու

խրատագործներ, սկզբնաւորներն ու տեղերը կտրմիր:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւն. չուցի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ
դար: ԳՐԻՔ՝ ամենաթ Միջաբանում մը: ՏԵՂԻ՝
Թրիխտ կամ վիճակ: ՅԵՄԱՆԱԿ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ «Մաշտոց ձեռնագրութեան», վերջաւորութիւնը պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Կարգ ձեռնադրութեան Սարկաւազի: Զգենու հայրապետն ըստ օրինի եւ

Քաճանայք ըստ պատշաճի... կ'ընդատի
 Վաստանայք եւ երկնաւոր շնորհի յա-
 րորդայք ճէշք Աստուած Նսգը եւ փառա-
 յորէյ ապօրքի երկրորդ մտնել ամբի՛ն՝ եւ ի
 վերջամալք. աւե ձեռնադրեթեա՛մք, որ ի
 վերայ սորա ճանորոշեալ պարգեւ նուիրա-
 նայք երկնեացի սոյ՛լ]։

2442

(Հիմ քիւ չուցի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԳԱՆՁԱՐԱՆ

UL84BS

ቶኅ—ቶኔ ጊዘገ

[illegible]

Հատակոտորս է՝ «Թուղթ մը Գանձարա-
նի մը մէջէն :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. Շողակաթի զանձն է՝ «Տա-
նարդ երկնային, տուն Բրիստոսային», հոս
կը սկսի առաջին տուննի մէջտեղէն. «...տա-
պանակն, ասկիափորին, արբոյ Սիոնին
...»։ Վերջ՝ Թշ. 1բ. չորրորդ տունէն՝
«...Հայոց պարագետից, փրկին ի վտանկից,
և որը յաղթատից, կամ ի փարթաւից,
նեղեալք ի/ն/»։

2443

(Հիմ քիւ չաւնի)

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԲՈՆԱՅ՝ ԶԵՐԲԱԾՈՒԹԻՒՆ ՅԵՐԿԻՆՍ

(Պախառաւոր)

ԹՐԻԵՄՏ

177350 bnf

ԹՈՒԴԹՔ՝ Ե: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 17X12: ՊՐԱՆ՝ մը-
սկ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 12.5X7.5: ՏՈՂԻ՝ 25: ՆԻԺԻ՝
էիմ, զօրաւոր, միշտէլ հոստոսէքեամք բաւալ: ԱՍՁԻ՝
չամի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ ճղիշեանքաւ բլր: ԿՈՒՐ՝ վարք
մեղսքնք: ԹԱՆԱՆ՝ սնւ, սկսած է շաքամակի գոյն
առնիլ եւ մեքծծանլլ: ԱՍՐԴՈՒՐԱՆԻ՝ իւմ. չլամ: ԿՍ-
ՏԱՐԿ՝ Թշ. 1թ, 6ա վերքի մասք, 6թ ճաքառուէմքալ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1778ն ետք: ԳՈՒԺ՝ Կարաղեհեանմ Հ.
Կուստանալ գիքն է: ՏՈՂԻ՝ ամուսարակցա Թիքիստ:
ՅԻՇԱՏԱՍԿԱՐԹԻՒՆԻՒՆԻՆԻ՝ չիւմ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Ձեռագրածութիւն
Երկրին, Իովանդակիչ ըստի բանից սուրբ
Հարց եւ նախնի իմաստասիրաց։ Զոր արա-
րեալ է Տեառն Եովհաննու Բոնայ, ի Հանրա-
կան Աբբայէ Նորոշեալ միաբանութեան սրբ-

բոյն Բեռնարդոսի. որ այժմս է կարդինար սուրբ Եկեղեցւոյ Հոռվայա: Բաղրաւիմ տարբեր քարգմանութիւն է 1674ի եւ 1705ի տղաքըութիւններէն, որքան կ'երեսի, քարգմանութիւնը կ'է մնացած է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. Չա. «Զեքեաճութիւն (Առաջնորդութիւն) յերկինս Բովանդակիչ ընտիր ընտիր բանից տուրք Հարց եւ նախնի իմաստասիրաց: Գլուխ Ե. Յաղագս վերջին վախճանի ժարդոյն: ՈՐչափ լար է ի բաց կաշն (Հեռանալի) ի նմանէ: ՈՐպիտի ինչ մէջ նորոջ, եւ որով կարգաւ ինի ժամանակ առ

այն, Ա. Ի յերկինս քեզ առաջնորդել առաջիկայ ինձ, ո՞ր եւ իցես, որ զայս վերանես, այս է՝ առ այն բարի, զոր ի ստանալու (առ որ ի ժամանելու) ոչ եւս (ոչինչ այլ) իմիք

մարթացիս ցանկալ...» Կը հասնի միմչեւ Բ. գլխուն Բ. մասին կէտը՝ Վերջ՝ «Այնպիսի իցէ, որ նրբազնին քննութեամբ գիտացէ որոշել զամենայն Հոգեւոր ազդեցմունս»:

2444

(Հիմ քիւ չունի)

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1886էն առաջ

ԹՈՒԴԹՔ՝ 7, իջեցումած 1—8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X8.5: ՏՈՒԿ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ շատ մաքր մեղման ճօղքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ՋԱՐ՝ ԳԱՐԱՆՔ՝ հիւ. չունի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1 եւ 7: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1886էն առաջ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ԳՐԻՋ՝ Միթթաքեմ մը: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի, բայց հիմա. ԹՂ. 6ք:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Օրէն օրհնելոյ զհանդերձս եւ ընդունելոյ զեղբարս Ե. Կուսին Մարիամու ի լեռնէն Կարմեղայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Որ միանգամ հանդերձեալ իցէ գրել զիւր անուն ի մեր ընկերութիւն...»:

ԹՂ. 4բ. «Կարգ տալոյ զընդհանրական արձակումն եղբայրակցաց Ե. Կ. Մարիամու»:

Ի լեռնէն Կարմեղայ յորժամ մերձ իցեն ի վախճանիլ»:

ԹՂ. 6բ. Մատիտով գրուած եմ ամուսնանալ, որոմք գրեցան Ներայր»:

«1886 Օգ. 1. Մատուցէնա իրմանոյ.

1886 Դկ. 16. Մաթիլտէ Փիլիինի.

1887 Յուլ. 11. Տոմենիլոյ Գօլլի.

1887 Հոկտ. 15. Ռոզա Տուազ

1887 Հոկտ. 28. Հովհաննէս Կուսի

1888 Յունիս 4. Թէրէզա Ռաճէնքովիլ.

1870 Նոյ. 17. Յովսէփ Պէթիինի.

1883 11/5. Յարութիւն Թովմայեան

Յովսէփ Զաքարեան

Գրիգոր Քէլէշեան

Պողոս Պիլէզիկեան

Տիմոթէոս Տրսֆրսեան

Պողոս Թաւադէան»:

2445

(Հիմ քիւ չունի)

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԽՂՃԻ ՄՏԱՑ

ՎԻՆՆԱՄ՝

1850ի տետրերը

ԹՈՒԴԹՔ՝ 48: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 16.8X10: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 10.5X8: ՏՈՒԿ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ հիւս գորտաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մաքր մեղման ճօղքեր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, զուգադաս: ՋԱՐԿԱՐԱՆՔ՝ հիւ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 48բ մեծ մտով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տետրերը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Վիննա: ԳՐԻՋ՝ Միթթաքեմ մը: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Քննութիւն խղճի մտաց: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Խղճի մտաց ընդհանուր եւ մասնաւոր քննութեան վրայ: Նայէ որ փոյթ ունենաս ամէն օր աս քննութիւնը ընելու...» Վերջ՝ ԹՂ. 48բ՝ «Ահաւասիկ կատարելութեան ապահով ճամբան»:

2446

(Հիմ քիւ չուձի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ԵՒ ԽՕՍԵԼԱՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

(Ջուղայեցոց բարբառ)

ՁՈՒՂԱՅ կամ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

1760ի ասեմները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 17×10-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւն, մէկ կողմը հարստառաւսերէն, երկրորդ կողմ Ջուղայի հայերէն, կը բռնեն ամբողջ էջը. առանց լուսանցքներու: ՏՈՂՔ՝ 26—28: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստաւորեամբ շիլ մը դիպած քուղք: ԿԱՋՄ՝ բարակ ստաւարաքուղք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ջուղայեցոց յատուկ անցման ճօղը: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկսած է ճերձծուիլ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ խճ: չուձի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1760ի ասեմները: ԳՐԻՋ՝ անշարժ ջուղայեցի մը: ՏԵՂԻ՝ Ջուղայ կամ Հնդկաստան: ՅԻՇԱՅԱԿՎՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Վրաստանի եւ խոսելավարժութիւն Ռուսերէն—Հայերէն, Ջուղայեցոց բարբառով, հայատառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *«Ներքոյ գրեալք Լուսի փոշին անուշիկայ որ է...»:*

ԹՂ. 1ա. *«Զօլօտայ — ոսկի, սէրէբոյ — արծառ, զլատար — ոսկէրիճ...»:*

ԹՂ. 11ա. *«Աղին — մին, պէրփօի — մին, դվայ — երկու, վտարօի — երկու, տրի — իրէք, չէտրիբի — չոր, պեատ — խինկ...»:*

ԹՂ. 12ա. *«Դօբրօ ուտրօ — բարի լուս, դօբրօի դէն — բարի օր...» Վերջ՝ «Պընէմու ետայ — էտ քանուայ»:*

2447

(Հիմ քիւ չուձի)

ՀԱՒԱՔԱՍԾՈՅ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 19: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5×11: ՊՐԱԿ՝ միակ, ճերձկոյ ստանալի մը է. դ տրակն է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն, 15×7.5: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստաւորեամբ հիմ, զորաւոր քուղք: ԿԱՋՄ՝ չուձի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լուս: ԳԻՐ՝ ճօղը: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, յօրացներն ու սկզբնատառերը մանուշակի գործող կտրմի: Լուսանցքներն գիծերն ալ մոյմ գլորով: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկան: ԴԱՅԱՐԱՆՔ՝ 1ք, 1քր վարի ստը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՋ՝ անծածած: ՏԵՂԻ՝ անշարժ: ՅԻՇԱՅԱԿՎՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ գրական եւ Հակաճառական—Աստուածաբանական կտորներու: Թարգմերէն եւ Գրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. *«Կտրի մը մէջտեղէն կը սկսի: «Ալայիմ չէպիմ պիւր ուճտան ուճա սանա պիւրիբիմ...»:*

ԹՂ. 1ա.՝

«Ի սէր միոյդ սիրականի

Հարեալ սիրտ իմ միշտ տառանի,

Աւաղ, աւաղ» (6 տառ):

Սկզբնատառերը կը կազմեն՝ *«Ի ՆՕՏԱՐ»:*

ԹՂ. 2ա. *«Կիստա կը սկսի գրում եւ գրեանս նորա ընթեռնոյր, այլ արար զայս վասն ծածուկ ռիսակալութեանն սրտի իւրոյ ընդդէմ նորա, զի Թէոդորոսն յայտնապէս կըստմբեալ էր զինքն ի մէջ Ժողովի մերոյ...» Վերջ՝ «Թղթոյն իբասի մինչեւ յաստ»:*

ԹՂ. 3ա. *«Ահա տեսէ յայտնապէս Թէ ո՞րքան Հարափառութեամբք եւ Հերձուածովք արտայեալ է այս Թուղթ իբասին...» Վերջ՝ «Աստ դադարին երկաքնակէն, եւ այլ ոչ կարեն պատասխանել, բաց ի քանի մի առարկութեանց, որոց պարտ է մեզ այժմ պատասխանել ընդ նոսա՝ Նախ՝ առարկել Թէ» հոս կ'ընդհատի:*

2448

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏԶԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ դարու վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 18-5X11-5: ՊՐԱԿ՝ մթակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 14X9-5: ՑՈՂՔ՝ 23: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաստութեամբ սպիտակ քաւղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ վարժ, անցման ճօտքեր: ԹԱՆԱՔ՝ շաղկապի գլմ տառն սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հւմ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ր վարժ մեծ մտքը, 8-4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարու վերջերը: ԳՐԻՋ՝ անծածք: ՑԵՂԻ՝ անցյալ: ԹԻՇԱՍՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Պատմութիւն Յովհաննու Մկրտիչի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յաղագս թէ վասն ոյր եղեւ սպանենալ Յովհաննէս Մկրտիչն ի Հերովդէս կայսերէ, պատմի աստ Համառոտապէս: Սուրբ Յովհաննէս Մկրտիչն էր մեծ մարգարէ եւ բնակօղ յանապատի եւ ոչ երբէք զհետ երթայր որկորոյ...» Վերջ՝ «Ուստի բարդեցաւ ի վերայ նորա եւ մեղքն անմեղ սպանենութեան»:

2449

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԻԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹՐԻԵՍ

1774*

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ 18-5X11: ՊՐԱԿ՝ մթակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ մթաօմ 18-5X8: ՑՈՂՔ՝ 24: ՆԻՒԹ՝ միջակ հաստութեամբ, հիմ, զորաւոր քաւղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շաղ լու: ԳԻՐ՝ մեծ տնիցման ճօտքեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հւմ: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 8ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1774*: ԳՐԻՋ՝ անցյալ: ՄԽԻԹԱՐԻԱՆՆԵՐ՝ մեծ: ՑԵՂԻ՝ անցյալ: ԹԻՇԱՍՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ, քաւղ սեւ: ԹՂ. 1ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Տարազ, Հանդամանք, եւ պայման Համալսարանի Մխիթարեան Միաբանութեան օսկա Հայկազնայ մանկանց, որ կամիցին ուսանել զազատական արուեստս եւ զգիտութիւնս պատշաճեալս իւրեանց վիճակիս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Բանդի Նախաշայրն մեր երանաշնորհ Բարունապետն, եւ հոգւովն Աստուծոյ լցեալ, նախանշայոյցի բարեաց ազգին Հայոց՝ Մեծն Մխիթար Աբբայն դեռաբոյս Միաբանութեան կամելով մուծանել յազգս մեր զլոյս ճշգրիտ Աստուծոգիտութեան, սկիզբն արար Հրահանգօք արտաքին ազատական արուեստից եւ գիտութեանց յայս ի սոյն ածել զնա, ծանուցեալ թէ

ուսումն է միակ կարեւոր դուռն, հիմն եւ արմատ այսմ Աստուածպաշտութեան, յորմէ մինչեւ ցայտմ վրիպեալ եւ յետեալ մնալով տառապեալ մեր ազն, ոչ միայն ստերիւրեալ ի շաւղաց ճշգրիտ Աստուածածանութեան, ի բազմապծեան Հետո զանդաւնէր, այլեւ ամենայն ազգաց արհամարհ եւ ուժակտ երեւէր: Նմին իրի այտմ մեք, թէպէտ ապարդիւն եւ վերջոտեալ որդիք նորա եւ աշակերտ, նոր ի նորոյ վերստին բուռն հարաք զայնմանէ, ապաւինեալ նախ ի հօր ալ Բարձրելոյն, որ զապիկարս զօրաւոր դործէ, եւ յամենազուրկ հովանաւորութիւն սուրբ Կուսին Մարիամու՝ որում անարժանքս եմք որդէգրեալ, զայն մեր Նախելոյն նպատակ, զաղաւաղեալն սկզբնաշարին հընարիւք՝ արդեամբք. ոչ սին սոսկ անմինս առ ի մշակութիւն յառաջատութեան այօր զործոյ ժողովելով, որ կարելոյն է արդեօք սակս անշէլ մնալոյ այօր լուսոյ, որ առ ի չղոյէ արժարժողաց անշուշտ չիլանի, այլ բաց աստի՝ համալսարանս եւս ուսման առհասարակ ազգային աշխարհական պատանեաց եւ պատանեկաց հաստատել, հաճութեամբ եւ հաւանութեամբ սուրբ Գահին Հռովմայ, եւ ձեռնտու պաշտպանութեամբ

Հոռվմէական ինքնակալ մեծվայելութեան կայսերն, որպէսզի այսուիկ առաւել եւս ծաղկեցիկ Աստուածապաշտութեան կրօն, եւ այսու ծառայութեամբ մերով՝ փափաքանաց իւրեանց հասցեն բազումք, որք ցանկան զորդիս իւրեանց յուսումն գործ դնել ի Դրաբոցի՝ եւ ոչ գտանեն։ Այս է, զաշխարհական Աստուածասէր ծնողաց զորդիս անխտիր, զսոսկականաց եւ զմեծատանց, զաղքատաց եւ զկարողաց, միայն թէ ընդունակ ուսման եւ բարի վարուց ցուցցին ժողովեալ ուսուցանել նոցին զՀայկաբանութիւն, զՀեզուադիտութիւն, եւ զայլ սկզբունս ինչ գիտութեանց, առ վիճակ վաճառականաց, գրագրաց, եւ այլ արտաքին աշխարհական գործոց պատշաճե-

լոց, եւ ապա ըստ ժամանակին առ իւրեանց ծնօղս առաքել. այսու եւեթ խտրանօք, զի որդւոց մեծատանց եւ կարողաց ծախք կերակրոց եւ այլ ինչ ըստ ներքոյ դրեալ տարազու մատակարարեցին ամի ամի կանխիկ ի ծնողաց կամ ի խնամակալաց նոցա։ Այլ որդիք սոսկականաց կամ աղքատաց յորս տեսցի ցանցառադիւտ քանքար ուսումնականութեան, ճարտարամտութեան եւ այլ դէւցազնական գործոց ընդունակութեան, ընկալեալ լիցին ընտրանօք միայն յայս համալսարանս, եւ զամենայն ժամանակս յորս կան ի նմին, պահպանեցին, եւ ճշուեցին առ ի բարեբարաց ազգիս հաստատեալ պտղովք զլիցոյ դրամոց... » :

2450

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ ՀԱՅԱՏԱՌԻ ԹՈՒՐԳԵՐԻՆ

ԱՆՅԱՏՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18, իրաւաւում 1—34: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 14X 9: ՏՈՂԳ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ եիճ զքաւար, հաստկեկ ռաբկ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կազմեալ եզամ: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ ԽՍԻՆԻճ քուլք կը պակսի, ընդհանուրը լաւ: ԳԻՐ՝ անցմաճ ճօտրցիք: ԹԱՆԻՔ՝ սեւ, խորագրեքն աւսկզբեմտաբք մեմուշակ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւճ. յուճի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ՏԵՂԻ՝ անշտո: ԳԻՐԻճ՝ անշտո: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չումի:

Մատեան է՝ «Աղօթագիրք» Խաչատուր քուրճեքեմ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Պոստովանանքտան հվճէլ օլունանագ տուա. Եա խաչա մելանմըլ էֆէնտիլիմ Երբուս... »:

ԹՂ. 4բ. «Գործ երկրպագութեան ի պատիւ Սրբութեան: Մուպարէք օլուն Սրբութիւն Սրբոց... »:

ԹՂ. 12ա. «Պապ պիւրիսճի. Սապարէրի տէօլէկտէն գալամանըն իւզէրինէ... »: Ապա երեկոյեան յազօքճալ ԹՂ. 17ա կը փակուի:

2451

(Հիմ քիւ չումի)

ՇԻԻԲԻԻԻԲԱՆ Հ. ԱՆԴՐԵԱՍ՝ ՔԱՐՈՁ Ի ՎԵՐԱՑ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԴԿԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1798էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10, 11—14 կտրուած: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 18-5X11: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 13X 6-5: ՏՈՂԳ՝ 20: ՆԻԻԹ՝ եիճ, զքաւար, հաստկեկ, քիչ մը կոշտ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻ՝ բաւական աղտոտած: ԳԻՐ՝ անցմաճ ճօտրցիք, մեմը: ԹԱՆԻՔ՝ սոճաւած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ եւճ. չկամ: ՋԱՆԱՏԱՋՐԻ՝ չիմակամ քուլքով՝ տեսարան մը: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 10բ: ԳԱՄԱՆԱԿ՝ 1798էն ետք: ԳԻՐԻճ՝ Խուլիտաբիւն ճակար: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիեստ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 9բ եւ 10ա:

Մատեան է՝ ԹՂ. 9բ. «Յարգոյապատիւ Տեառն Տեառն Վ. Հ. Անդրէասի ասացեալ քարոզ ի վերայ փրկութեան մարդկան: Յամի փրկութեան մարդկան 1798»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Քարոզ ի վերայ Երբութեան Տեառն մերոյ: Բնաբան: Զէ աստ, քանզի յարեաւ որպէս ասացն... Մատթ. ԺԸ. 6:

Յառաջաբանութիւն : Տեսանեմ այսօր զյոզ-
նախումբ բազմութիւն սիրելի Հարցդ եւ
եղբարցդ իմոց Հաւատացելոցդ, գողովեալ ի
մի վայր ի տանն Աստուծոյ : Տեսանեմ զձեզ
գլուարթ երեսս... : Յառաջաբանն վը ետէ
բարոզը բաժնուած է երկու մասի :

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թղ. 9բ. «Questa predica fu composta da

Molto R. P. Andrea Scicchur Mecharista
1798». «Concio detto nel solenne di della
gloriosissima Ressurrezione di Gesù Cristo.
Vincenzo d'Antonio. Giacomo Jusghiadarlij-
oglu Seminarista»:

Թղ. 10ա. «Օրբնակեալ ի ներդռերեալ
ուսանողէ ի դասասան վ. Հ. Մխիթա-
րեանց : Յակոբ Իւսկիւտարլեան» : «Copiata
dal sottoscritto Giacomo Jusghiadarlij-oglu
Seminarista» : «Datta nel tempio da due
Persone, le quali son fratelli»:

2452

(Հիմ քիւ 113է)

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ԵՒ ԴԵՂԱԳԻՐ

ԱՆՑԱՑ

1808էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16-8×10: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին, շատ ամրամեմ մեծութեամբ :
Նիւթ՝ եիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ, բարձր
ճշմամբ գծաւոր քուլք : ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տառա-
քաքուլք, կրկնի կաշեմեմբով, վաքիմը ինկած է :
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բնականաւոր լու, կոշիկ կեանքեմ
պատառ է մարմնէն բաժնուած : ԳԻՐ՝ խնայեմ ամբամ
ճօրագիր, 1բ՝ վարձ ճորագրմ շնորհքի : ԹԱՆԱՔ՝
1ա եւ 2բ սեւ, 1բ՝ մանուշակագոյն : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
եւթ. չկամ : ԴԱՏԱՐԿ՝ 2ա : ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808էն ետք :
ՑԵՂԻ՝ ամպտ : ԳՐԻՋՆԵՐ՝ ամեմաթ : ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թղ. 1ա—բ :

Մատենան է՝ Թղքեայ պաշտամեալը
1742իմ տպուած «Գիրք Աղօթից որ կոչի Աս-
տուածաղբն : Յարմարեալ ի Ղազարու
ամենիմաստ Հայրապետէի կի 1191 Թուին :
ՅԱՍՏԱՆԱԾԿԱՐՈՅԵ Եւ ի Իսկեղբակեան աթո-
ռն Սուրբ Եղիշաճին» գործին : Հմտ. Հայ
Հնարիկ Գրքի Մատենադիտական Ցուցակ,
Երեւան 1963, էջ 115, Թիւ 464 :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2բ. «Վասն ըրթմայ կապելոյ : Որ-
դի Աստուծոյն Գ անգամ կարդայ...» :

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թղ. 1ա. «Տուտուին աղջիկը Անան ծը-
նաւ ՌՄՄԻ կաղանդի օրըն» :
«Եփիկին տղան Ըստեփանոս ծնաւ ՌՄԿԻ
Դէկտեմբերի Ին-ին օրն Սուրբ Ըստեփա-
նոս» :

«Տիրացու Քաջատուրին աղջիկը Մա-
րիամ ծընաւ ՌՄԿԻ Ունվարին մէկին կա-
ղանդի օրըն» :

«Մանուկը ծնաւ ՌՄԻՆ» :
«Լուսարէրը ծնաւ ՌՄԿԹ» :
«Ուսկուհին ծնաւ ՌՄՀ» :
«Աղարիս ծընաւ ՌՄԶ Իսնակին չորեկ-
շաբթին» :

«Ուլեփըն ծընաւ ՌՄԶԳ Արքեիքն 12» :
«Սօփիան ծնաւ ՌՄԶԵ Ունվարին 25
Սուրբ Սարգիսի օրն» :

Թղ. 1բ. «Պարիպեան Յովսէփի Հարսա-
նիքը եղաւ 1863 Փետրուար 3ին» :
«Մաթենիկը ծնաւ 1864ին Յուլուարի
11ին գիրքը ժամը ութըկեօն» :
«Արամ անդրանիկը ծնաւ 1867 Փե-
տրուար 24ին առաւօտեան ժամը մէկին» :
«Օհանէս Միսակը ծնաւ 1870 Մայիս
22ին առաւօտեան ժամը չորսին» :
«Յակոբ Յարութիւնը ծնաւ 1876 Յու-
լուար 13ին երեկոյեան ժամը մէկին, մկըր-
տութիւնը եղաւ Հոկտեմբեր 7ին» :

2453

(Հիմ քիւ 111է)

ՔԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ—ԲԱՌԱՐԱՆ

ԱՆՑԱՑ

1698էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 1: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16×10-5: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 16×18-5: Նիւթ՝ եիմ, զօրաւոր,
միջակ հաստութեամբ ջուրի ճշմամբ գծաւոր քուլք :
ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ տախտակ, վրեմ ճնշմամբ գործար :

ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ցեղակեր : ԳԻՐ՝ ամբամ ճօրագիր,
տգեղ : ԹԱՆԱՔ՝ սեւ : ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւթ. չկամ : ԺԱ-
ՄԱՆԱԿ՝ 1698էն ետք : ՑԵՂԻ՝ ամպտ : ԳՐԻՋ՝ ամ-
եմաթ : ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ :

Մատենան է՝ Բերականութեան եւ Բառարանի մաս մը, գրուած առաջին թղթից պահպանակիմ վրայ Քրիստոսեան Լայոց արարեալ ի Սուրբ Եփմիածին Երեմիայ Վարդապետէ։ Եւ ես Սարգիս Եպիսկոպոսս աշխատասիրեալ, եւ զբառս Աստուածաշունչ գրոցըն ընդ սմա միաւորեալ, որ եւ ընթերցողացըն Աստուածաշունչ գրող բաւական է լիով, տղազերեցաւ։ Ի Հայրապետութեան Տեառն Նահանգատի Կաթողիկոսի ամենից Հայոց։ Ի Յալիկոնայ քաղաքի, եւ ի Թվականութեան Հայոց Ռոմի Յուսիս Ժ. եւ ի Թվին Փրկչին 1698 Յունիսի Ժ.՝ գործին։ Հմմտ.

Հայ Հնարիկ Գրքի Մատենադիտական Ցուցակ. Երեւան, 1963, էջ 49, Թիւ 172:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Անուանք տառից. 1 Նօտր գիր, 2 Բուր գիր, 3 Շղայգիր, 4 Երկաթայգիր, 5 Ձաքայգիր, 6 Հնայգիր, 7 Բակայգիր, 8 Նշանայգիր, 9 Ձեւագիր»:

Թղ. 1ա. «Յաղաքը շաղկաբ բառից։ Մակարեւական, ռամ. դաճմին էթմէք...»:

Թղ. 1բ. «Շաղկապ բառից անուանքն այս է. Որակական, ռամ. դարձեալ Կառն լէքէ...», յառաջ կը բերուին 22 տեսակներ։

2454

(Հիմ թիւ չունի)

ՆԵՐՍԵՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՈՑ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՄԾԴ (1805)

ԹՈՒՂԹՐ. 71, իջակալուծ 1—111: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ. 14×11.5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասնա 10×8 ՊՐԱԿՐ. 7, Աբ. 7 Բուր, 8-ը. կացուած կազմի, Բ. 8, Գ. 11, Դ. 16, Ե. 12, Զ. 11, Է. 7, 8-ը. կազմի կացուած: Նիւթ. հիմ, գորտուր, միջեւ հաստութեամբ սպիտակ քուր, Թղ. 1—8 եւ 65—71 կապուած զարմառ ակի թարակ քուր: ԿԱՐՄ. հիմ տը պարտաքիմներէ համուած իրար: կացուած քուր քիմի շինուած ստաւարաքուր: Այս տղազերէն հիմներէ մաս մը կըցամբ ստուգի. Գիրք Աղօթից, Կ. Պոլիս, 1784, էջ 131, 132, 141, 142, 8ուղ Գաւառացի, Կ. Պոլիս, 1782, էջ 198, 194, 213, 214. Մեկնութիւն Յովնանու, Կ. Պոլիս 1717 էջ 228: ՀԱՆԿԱՄԱՆՐ. բաւական լաւ, տեղ-տեղ ցեցակներ: Գիրք Մտաւոր ճշտութիւն: ՋԱՐԴԱՐԱՆՐ. իւր. չկան: ԹԱՆԿ. սեւ, սկզբնագրերը բազմաթիւ տեղեր կարմիր: ԴԱՏԱՐԿ. 1—7, 64—71: ԺԱՄԱՆԱԿ. ՌՄԾԴ (1805), Գրիգ. ճիշտացու գրքերը Դպր, սոմ Յովնանու Արքեպիսկոպոս Աստուածաբան Վարդապետի: ՏԵՂԻ. Կ. Պոլիս: ՅԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ. Թղ. 63բ եւ 3ա:

Մատենան է՝ «Մեկնութիւն խորհրդական Բանից Սրբոյն Պատարագին, զոր ասացեալ Սրբոյն Ներսէսի Տարսնացոյն Եպիսկոպոսին, զոր Յօհաննէս Պուլ Վարդապետն համառօտեաց»:

ԲՈՎԱՆԻՍԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 8ա. «Ժամ է եւ Ժամանակ ամենայն իրաց, զի Հարքն մեր յորտմա բանն ինչ խօսէին աստուածային պատգամացն կամ գորէին, նուրբ եւ առակաւոր դարձուածովք զեղեղեղեալ պաճուէէն բառիւք...»:

Թղ. 1ա. «Մեկնութիւն: Գահանային

մտանքն յաւանդատունն եւ մերկանալ զառաջին անդերձն...»:

Թղ. 17բ. «Վասն դիմադրութեան, Բայց են ոմանք զի Հակառակին եւ աւելորդ եւ անօգուտ Համարին զայս սովորութիւն զգեստուցս...»:

Թղ. 19բ. «Զինչ խորհուրդ սաղմոսն եւ աղօթք քահանային ի Ժամ զգեստաւորութեան: Եկեղեցին տուն բնակութեան է երկնաւոր Թագաւորին...»:

Թղ. 21ա. «Զինչ նշանակէ աղօթք Գրիգորի Նարեկացոյն: Եւ յետ զգնելոյ զայս առաջի սրբոյ սեղանոյն...»:

Թղ. 34բ. «Մեկնութիւն պատարագին առաջին աղօթից Սրբոյն Աթանասի: Տէր Աստուած զօրութեանց: Տէր Աստուած ոչ միայն անմարմին զօրութեանց...»:

Թղ. 59բ. «Նորին Ներսէսի Ս(Տ)արսոնացոյն ասացեալ ի սուրբ սեղանն, իսկ սուրբ սեղանն ցուցանէ զսուրբ Ներդրութեանն զմիասնականութիւնն...»:

ԹԵՄԱՆԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 63բ. «Ողորմութեամբ Ամենազօրին Աստուծոյ զձեցաւ զայս համառօտ մեկնութիւնս սրբոյ պատարագին: Եւ Կոստանդնուպոլիս մեծի մայրաքաղաքին: Տեառն Յօհաննու արհի եպիսկոպոսի աստուածաբան վարդապետի եւ քաջարող պատիրարգի (պատրիարքի) սանը տիրացու Գրիգորի Դպրի. իւրով իսկ ձեռագրողն ի ՌՄԾԴ (1805) եւ ի

Դեկտեմբերին 19ին լրանցաւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն»:

Թղ. 3ա. Նոր գրիչ: Վրաւիթ Ե. Խաչիկեան Հոկտեմբեր 10, 1883»:

Յերշտակ է ձեռագիրս Պր. Բարսեղ Կէօնճեանէ (Պոլսոյ Մխիթարեան Վարժաբանի 1933ի շրջանաւարտ) Կ. Պոլիս, 1973-4, Հ. Գրիգորիս Վրդ. Մանեան»:

2455

(Հիմ քիւ չունի)

ՄԱՆՐԱՎԷՊԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԹ դարու սկիզբը

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 24, իջակալուած 1—12 միայն: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 16.6X11: ՊՐԱՎ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13X6.5: ՏՈՂԹ՝ 22: ՆԻԻԹ՝ եիմ, գորաւոր, բարակ սպիտակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ յաւ, միտմը սկսած է ճերծծուիլ: ԳԻՐ՝ եիմ շեղագիծ: ԹԱՆԱՔ՝ սքանաղկի գործող սեւ: ԶԱՐՎԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ 1բ, 2ա վարքի կէտը, 2բ վերքի մտքը, 3բ, 4բ, 5բ, 6բ, 7բ, 8բ, 9բ, 10բ, 11բ, 12բ, 13բ, 17բ, 18ա վարքի կէտը, 18բ—24բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ դարու սկիզբները: ԳԻՐԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անշտոյ: ՅԵՇԱՅԱՆԿՐՈՒԹԻՒՆԻՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Մանրավէպեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Գրառասուն արք յերթալն իւրեանց յերկիր օտար, ի յանցս ճանապարհին հանդիպին իմէք առատագոյն գ(ե)տոյ, որ ոչ ունէր կամուրջ, ուստի ոչ...» Վերջ՝ «խոյս ետուն անտի այլ ճանապարհաւ ընթա-

նալոյ, լալով եւ կոծելով վասն մահու ընկերի իւրեանց»:

Թղ. 2բ. «Յանցեալ ժամանակս, թէպէտ ոչ յոյժ հեռաւորս, փաղանգ իմն վաճառականաց ելեալ ի Կոստանդնու Պոլսոյ երթալը ի Հնդկաստան բազում ծանրագին ընչիւք եւ ապրանօք...» Վերջ՝ «հաւ տես թէ նոյն աւագակապետն էր, որ եղեալ էր դատաւորապետն Ասիոյ, որ ի Հազարացւոց ազգին»:

Թղ. 14ա. «Յամս անցեալս յազգէ Հազարացւոց մեծագոյն տիկին ո(ր)մն կամէր խարել զոմն լուսայափոխ...» Վերջ՝ «ես հանել ի կնոջէ անտի զայնքան դրամս, որ բոլորովմբ կորեալ էր»:

Թղ. 18ա. Զորս տող դժուարեմքեռնիի գիրով.

«Գնացէք ըսէք եւս(») տէտէին

Արտը վարէ իր մէտին(»)

Արտը կրեղկոր(») կանէ

Գիտէր թէ արտը իրէն պիտի տային»:

2456

(Հիմ քիւ չունի)

ՊԱՇՏՈՆ ՄԱՐԵՄԵԱՆ ԱՄՍՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ՝

ԺԹ—ի դար

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 40, իջակալուած 1—88: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 16X10.5: ՊՐԱՎ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 14X8.5: ՏՈՂԹ՝ 80: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն, ճառակալի գիծերով ճեղքաւորեալ տնոյր: ԿԱՋՄ՝ հատկեկ քուլք: մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ կաշի վառուած: ԳԻՐ՝ ճորագոյն յիշեցնող ճորագոյն շեղագիծ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկսած է ճերծծուիլ: ԶԱՐՎԱՐԱՆԻՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ Թղ. 1, 2բ, 37—40: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԹ—ի դար: ԳԻՐԶ՝ հաւանաբար Միթրաբեան մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պոլիս: ՅԵՇԱՅԱՆԿՐՈՒԹԻՒՆԻՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Պաշտոն Մարեմեան ամսոյ, Մարեմեմիւնք եւ Աղօթք ի պատիւ Ս. Կոյս Մարիամու Աստուածածնի,

Մայիս ամսոյ օրերուն վրայ բաժնած»:

Խորհրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Պաշտոն Մարեմեան ամսոյ: Պատրաստութիւն: Թէ երեք պատճառի համար յորդորամիտ ըլլալու եւ միշտ եւ ամէն առեւ, եւ մանաւանդ այս (մայիս) ամսոյս մէջ զԱմենատուրք Կոյս Աստուածածինն պատուելու...»: Բաժնուած է 31 մասի, մայիս կու գայ մտածութիւն մը, ապա աղօթք:

Թղ. 36բ. «Նուէր սրտի առ սուրբ Կոյս Մարիամ Աստուածածին»:

2457

(Հիմ քիւ չուծի)

ԱԼԵԼՈՒԳԳ ՏՕՆԻՑ

ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 16X10-8: ՊՐԱՎ՝ միայն: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին, կը բաժն աղբար էլը առանց լուսանցանքու: ՏՈՂԳ՝ 21 ընդամերազն: ՆԻԹ՝ ինք, քաղաքում քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ չուծ տեսած, գործածութեւ մշտած աւ աղտոտած: ԳԻՐ՝ անցնալ բարձրից: ԹԱՆԳ՝ տն: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հիւ. չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ 8ր: ԿՆԻԹ՝ ՄԻՔԵՐԱՅԻՄ Մատենադարանի՝ ԹՂ. 1ա եւ 8ր: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳԻՐ՝ հաւանաբար հուս-գարեալ մը կամ լեռնալ մը: ՏԵՂԻ՝ Թրքախիլ-վաճառ կամ լեռնատան: ԳԻՐԱՅԱՎԱԳՐՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԱԼԵԼՈՒԳԳ ՏՕՆԻՑ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. «Ճրագալուցի Մենդեան Տեանն: Առաջեաց զբան իւր եւ բրժկեաց զնոսայ եւ փրկեաց զնոսա, յապականութենէ իւրեանց: Փ. Խոստովան եղիցի Տեանն...»:

Այս ձեռնիկ կը յաղորդեն՝ ԹՂ. 1ա. «Մենդեան Տեանն եւ Նոր Տարուին»:

ԹՂ. 1բ. «Եւ Տանի Աստուածայանութեան Տեանն»։ Եւ Տանի Ամենասուրբ Երրորդու-թեանն»:

ԹՂ. 2ա. «Եւ Տանի Ամենասուրբ Մարմնոյ եւ Արեան Տեանն»։ Եւ Տանի Տեանն ընդ առաջին»:

ԹՂ. 2բ. «Եւ Տանի Անարատ Յղութեան, Աւետման եւ Այցելութիւն Սուրբ Աստուա-ծածնին»:

ԹՂ. 3ա. «Եւ Տանի Ընծայման Սուրբ Աստուածածնին»։ Եւ Տանի Սրբոց Հրեշտա-կապետաց Միգայէլի եւ Գարրիէլի»:

ԹՂ. 3բ. «Երբ Լուսն»։ Եւ Ճրագալուցի Մենդեան Տեանն»։ «Յաւուր Մենդեան Տեանն եւ Նոր Տարուին»:

ԹՂ. 4ա. «Եւ Տանի Ստեփանոսի»։ Եւ Տո-նի Ա(ն)ժեղ Մանկանց Բեթղէհէմի»:

ԹՂ. 4բ. «Եւ Տանի Սուրբ Դաւթի Մար-գարէին»։ Եւ Հովման Յայտնութիւն Տեանն»։ Եւ Տան Գարառուն Մանկանց»:

ԹՂ. 5ա. «Եւ Տանի Մտանելուն ի Վերապ Սուրբ Գրիգորի Լուսավորչին»։ Եւ Տանի Տեանն ընդ առաջին»։ Եւ Տանի Ամենասուրբ Երրորդութեանն»։ Եւ Տանի Ամենասուրբ Մարմնոյ եւ Արեանն»:

ԹՂ. 5բ. «Եւ Տանի Աւետման եւ Այցելու-թեան Սուրբ Աստուածածնին»։ Եւ Մենդեան Սուրբ Աստուածածնին»։ Ընծայման Սուրբ Աստուածածնին»:

ԹՂ. 6ա. «Անարատի Յղութիւնն»։ Սը-րբոյ Յովակիմայ եւ Աննայի»։ «Մարգարէ-ից»:

ԹՂ. 6բ. «Վարդապետաց»։ Հայրապե-տաց»։ «Ճգնաւորաց»։ «Թագաւորաց»:

ԹՂ. 7ա. «Եւ Տանի Թրքաստութեան Տեանն»։ «Վուսանաց»:

ԹՂ. 7բ. «Եւ Տանի Համբարձման»։ Եւ Տանի Հոգուն Գալստեան»։ «Ամենասուրբ Երրորդութեանն»:

ԹՂ. 8ա. «Եւ Տանի Սուրբ Պետրոսի եւ Պաւլոսի»։ Եւ Տանի Ամենայն Սրբոց»:

ԹՂ. 8ա. «Գարոգ ի Տանի Սուրբ Միգա-յէլի եւ Գարրիէլի Հրեշտակապետացն»։ Գա-րոգ»։ Աղաչեցուց զամենակայն Աստուած զի բարեխնութեամբ սրբոց Հրեշտակապետացն Միգայէլի եւ Գարրիէլի եւ ամենայն երկնային Զօրաց մեզ ողորմեսցի եւ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ Ամենակալ Տէր Աս-տուած մեր, կեցո եւ ողորմեա»:

2458

(Հիմ քիւ չուծի)

ԱՆԹԱՐԳ, ՌԱՄԳԻՐԳ, ԱՍՏՐՈՆԱՊ, ՏԸԼԸՄԱԹ, ԴԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1816

ԹՈՒՂԹՔ՝ 180, իրականութեւ 1—372: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 16X11: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասին 13X8: ՏՈՂԳ՝ 27, շատ անգամ: ՆԻԹ՝ ճամբ մը տեսնել քաղաք, 10—18 կարմիր, 18—80, 56—68, 70—77, 154—161

գեղին, 162—169 կարմիր: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ ստուա-րաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ քաղաքում լուս, օտարի մէջն կը զանգոյն քաղաքում քաղաք քերթեր: ԳԻՐ՝ անցնալ մօտեցնել, միջին ինք շաղիք, շատ տղիք:

ԹԱՆԱՐԿ՝ ան, գումարած: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ հեմ. շկամ: ԳԱՏԱՐԿ՝ ԹՊ. 6բ—7ա, 10ա, 11ա—12ա, 12բ կեսը, 13ա վրամ հաշիւի մը միայն կայ, 17բ վարքի կեսը, 21, 31բ—32ա, 32բ վարքի կեսը, 37ա, 56ա մեծ մտաով, 56ա մեծ մտաով, 56բ, 60, 85ա, 87ա, 88ա վրամ գրուած է John Connolly միայն, 88ա—89բ, 99ա վարքի կեսը, 99բ, 115բ—116բ, 118բ—119ա, 121ա վարքի կեսը, 148բ վարքի մտաը, 151բ—152ա, 164բ, 166ա միայն քանի մը տաղ, 167ա վարքի կեսը, 168ա վարքի կեսը, 170ա, 176բ վարքի կեսը, 176ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ էջերէն սմանց վրայ, ինչպէս ճան, կազմը մեքէմ քերտի վրայ կամ ձաքառութիւն: ԺԱՄԱՐԱՆ՝ 1816: ՏԵՂԻ՝ անձամբ: ԳԻՐԻ՝ բազմաթիւ գրքից: ՅԻՇԱՐԱՆ՝ չունի, բայց իման: ԹՊ. 85ա:

Մատենան է՝ Հաւաքածոյ Աղթարական, ռաճարութեան, աստղալայի, զեղազոր-ծութեան եւ բժշկարանի մէջէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 1ա. «Յորժամ դապաւաթ եւ արա-րեալ կամ ժարդ և լեզու անկանին կամ շր-գաւորի խմի հանդիպիս կարողայ օտարիտի ժամուն 99 անգամ...» տաք մտմ խրատներ քիւ 6-24, յաւելեալ չքաւարկած ուրիշ երեք խրատներով: Թիւ 1-5 կը պակսին:

ԹՊ. 3ա. «Զանազանութիւն սրբոյ Ան-տարանի եւ Մատթոքի» մէջը կամ ճան կը յաւելու միւս տաւտարաններէն ալ: «Եւ մինչդեռ չըջէին նոքա ի Գալիլեայ մինչեւ ի գեհն հրույն, վասն զլիսացաւի գրէ...» կը յաջորդեն տաւտարանէն համուած խրատներ:

ԹՊ. 5ա. «Զանազանութիւն սրբոյ Նարե-կին է: Յաղազս դիւական աստի...» վերինի մտմ խրատներ Նարեկէն:

ԹՊ. 7բ. «Զանազանութիւն Սաղմոսի...» վերիններուն մտմ: Թիւ 1-71:

ԹՊ. 10բ. «Գրեւոյ բառուն է. Բազա-րատ, խալիգոն...» քանի մը բառեր միայն:

ԹՊ. 12բ. Դեղագիր մըն է, մայմպէս ԹՊ. 13բ:

ԹՊ. 14ա—17բ. Թարգմանք, արաբե-րէն, հայերէն գամագմ ղեղագրեր:

ԹՊ. 18ա. «ՄԻՄԱ անգամ: Միմիլլահի ռաճմանի, ռաճիմ... Գիրք որ կոչի Ռամի, արաբեալ սրբոյ» վարդապետաց առաքե-լոյն» Դանիէլին հեղինակին սորին գերեր-լանիկ մարգարէն Դանիէլ զլուխ առաջին ցուցմունք ըլլոր կերպից եւ անուանք ռաճին են այս...» Ընդամենը 6 տումբ:

ԹՊ. 29ա. «Արդ այսոքիկ են կերպ եւ իւրաքանչիւր աստեղօք ցուցանէ զօրն եւ սահաթն, արդ առաջ պարտ է իմանալ գտանց

բաժանունն կերպից ֆուսիկ» այսպէս իմայ...»:

ԹՊ. 32բ. Աստղատունքուն ամուսններ են՝ «Այծեղըւր, շրհուն, զոհալի...»:

ԹՊ. 33ա. «Վասն տանց վկայից գու-լակմանց որ է...» Լլո բաժնի մէջ ԹՊ. 35բ դրուած է մարդու մարմինը, անդամնե-րու վրայ գամագմ մշտմներով:

ԹՊ. 59ա. «Քերականութիւն որ կոչի Եօթնօրեանք զուգալի Դաւթայ փիլիսոփայից եւ Հոռովայ վարդապետէ կոչեցեալ անուն Փիւնիկ եւ են այսոքիկ...» ԹՊ. 65բ կը յիշուի մանր... «Եւ այն քեզ պատճառ ցուցանէ զՀոռիքիանոսի իմաստասիրացն, այլ առի այտ բերեալ ճառն Հոռեպատում տեսողացն բան զոր Փիւնիկ վարդապետ պտն» եւ Մոմէսն Հոռմայեցին առ փիլիսո-փայութեան իւրեանց եղանակեցին. է գիր եւ յետոյ Մեքոնայ վարդապետն մին չարհաւո-րելով ի զուգակրութիւն մտացն եւ են սոքա թուով 12 գիր...» Լմմտ. Զեռ. Թիւ 800:

ԹՊ. 70ա. «Դաւթի յանաղթ փիլիսոփա-լէն եւ ի Հոռմայեցոց վարդապետէ եւ Հո-մեքայ արուեստասիրի եւ Մոմէսի քերթողին խնդիր փափագման մասանց սիրոյ եւ յաղազս վարժողական ռաճմանց»:

ԹՊ. 78ա. Բառարան մըն է: «Անեղանե-լին Աստուած — անտարապս» գրով: Ան-վրդողլելի — անտուներ, ական: Ակետ վը-տակ — անհատ առաքինութեան վարք...» Կը համի միայն միմիւ 7 գիրը:

ԹՊ. 85բ. Դեղագրութունքիւն: «Մայասլայ քարէնֆի 3 տրմ. տարլին 3 տրմ. քարայ գէնջէֆի 2 տրմ...»:

ԹՊ. 95ա. «Գիրք կոչեցեալ Գան Ընդ-հանրական իմաստութեանն, Առողջութեան եւ Փարթաութեան, շնորհին Աստուծոյ Թաղմանեալ ի Յօհաննու Սերհոսեան փի-լիսոփայէն Զմեղեոյ ի կալիականէ, իտա-լականէ եւ ի տանկա(կա)նէ առ այսպիսում գրի ետան» բանական քիմիականի իմաս-տութեան ի զանազան հեղինակաց եւ ճշմա-րիտ փիլիսոփայից... (երկու բառ ամբը-թեմի) գաղտնի եւ յայտնի առաւել... (մէկ կամ երկու բառ ամբըթեմի) զանազան օրինակօք... յամի Տեառն 1816 ի Կոստան-դուպոլիս»:

ԹՊ. 100ա. «Մանա պիր գարու չունքի պաղ գարու...» քարքերն եւ հայերէն խամ:

Թղ. 106ա. Նաբ գրչէ: Դեղագործութիւն: «Առ անթիմոն հինգ տրմ. եւ այլն հինգ տրմ., լուսէ լից ի շինէ մի, դիւր ի հուրն, քսան եւ չորս ժամ եփէ եւ յետ դիւր...»:

Թղ. 114ա. «Սուրբ եւ սիրեցեալք ամենասուրբ Երրորդութեան Հոգիք Հարկաւորք Գարրիէլ եւ Միքայէլ, Անանիէլ, Ռափայէլ...»:

Թղ. 117ա. «Առաջի տուն մահուրի այս

է...», որում կը յաջորդեն դեղագործութեան բազմութիւն մը:

Թղ. 157բ. «Եհարց Սողոմոն ցրեցն եւ նա պատասխանեաց թէ ամուսինն կանանց 7 ցեղ է...», կը յաջորդեն նոյնպէս դեղագործութիւն:

Թղ. 186բ. Վերջ՝ «Ասէ Գալիստոս թէ օգտէ ստամբոքին եւ փայծղան եւ գերակ||» ասկէ ժողովն քուլքեր համուած են:

2459

(Հիմ քիւ 171է)

ՏԱՂ Ի ՎԵՐԱՅ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ

ԱՆՅԱՅՏ

1714էն ետք

ԹՈՒԼԹՔ՝ 1: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 15-3X10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 18-5X8-5: ՆԻԽԹ՝ եիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ կէս կտկուած քուլք: ԿԱՁՄ՝ մագաղաքապատ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լուս, ԳԻՐ՝ ճօտրգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1714էն ետք: ՏԵՂԻ՝ ամլայտ: ԳՐԻՑ՝ ամծամօք: ՅԵՆԱՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ առայիմ կողքին մերքին երեսին վրայ կացուած քուլք մը, 1911էն:

Մատենան է՝ «Տաղ ի վերայ Հոգւոյն Սրբոյ» գրուած քղթեայ առաջին պահպանակին վրայ, «Զորք ինկմունք յաղաք Յաւիտենականութեան, շարադրեալ ի Յակոբ Վարդապետէ Կարգէն Յիսուսեանց, ի Հոռմ ի տպարանին Սուրբ Ժողովոյն. Յամի Տեառն Ռ. Էժ. ԺԴ. Հրամանա Մեծաւորաց» գործին: Հմմտ. Հայ Հնատիպ Գրքի Մատենագրիական ճուշակ, Երեւան 1963, էջ 75, Թիւ 281:

Թղթեայ Պահպանակ է՝ «Տաղ ի վերայ Հոգւոյն Սրբոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա՝

«Հոգին, որ է իջեալ ի վերնատունն, Հոգով լըցեր զամենեանն

Իջցէ ի ձեզ եւ ի ձեր տանն...» (3 տում),

ՅԵՆԱՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. կողքին մերքին երեսին վրայ կացուած պիտակ մը. «Առաքեցաւ ի Կարնոյ ի յիշատակ Հարիւրամեայ հաստատութեան Մխիթարեան Միաբանութեանս ի Վիեննա քաղաքի եւ Յիսնամեայ Յօրէիլին Գահապարհեան Գեր. Հ. Գրիգոր Վ. ի Գովրիկեանց, Արքեպ. ի Մծրնայ եւ Լճուհ. Արքայի մերոյ, ի Կարին, 1911. Հ. Աւգոստինոս Վ. Ամրիկեան, Վիեննական Մխիթարեան»:

2460

(Հիմ քիւ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԼ—ԺԹ ԳԱՐ

ԹՈՒԼԹՔ՝ 29: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 15-5X11: ՊՐԱԿ՝ 8: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11X8-5: ՏՆՈՒՔ՝ 16 շատ ամլամեմ: ՆԻԽԹ՝ եիմ զօրաւոր միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՁՄ՝ կազմեամբ եղած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, պտտած եւ խճաւաքեմէ շատ վճռուած: ԳԻՐ՝ ճօտրգիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնատառքին աւ խճաղաքեմ կտրմիւր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԿԻՐԻՔ՝ Թղ. 18բ ամբքեմնիւ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԼ—ԺԹ

գար: ՏԵՂԻ՝ ամծամօք: ԳՐԻՑ՝ ամլայտ: ՅԵՆԱՏԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չումի:

Մատենան է՝ «Տաղարանն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Սուրբ Յակոբ պիբուռու վանք

տւրբ, ճիւղէ տիւնեայէ սուլթան տւրբ...» (16 տուն) :

Քղ. 3ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ Յարութեան Գրիստոսի: Ի շաքարով մէջ գիշերին կանայք յիրար ժողովէին...» (11 տուն) :

Քղ. 4բ. «Տաղ ի վերայ Մենդեան Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Սուրբ ծնունդ պիտի քննէ չարաւոր, Գրիստոսուն աղաւթու եկէ տիր...» (22 տուն) :

Քղ. 7բ. «Տաղ ի վերայ սուրբ Աստուածածնայ: Գարբիէլ աւետիս բերեաց Աստուածածին Մէլլէմ անէ...» (21 տուն) :

Քղ. 10բ. «Տաղ ի վերայ սուրբ Յարութեան Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Սուրբ Յարութիւն ալթըն տիրէք, օնու կէօրէն քաւմաղ իւրէք...» (18 տուն) :

Քղ. 13ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ Մենդեան Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Յովակիմայ զարմէն լեզ ծնաւ Աննայ, ապաքէն է ծնաւ միեածին արքայն...» (7 տուն) :

Քղ. 14ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ յերուսաղէմայ: Գույու շէրիֆ տէօրթ քարուսու, ալթըն առ տանտրբ եպիսկուս...» (13 տուն) :

Քղ. 15բ. «Տաղ ի վերայ սուրբ գերեզմանին Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Գերեզման Յիսուսի տուն Աստուծոյ է, լուսնդէն տաճար ես սուրբ յերուսաղէմ...» (8 տուն) :

Քղ. 17ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ յերուսաղէմ բոլոր տնօրինականաց. Աստուածածին վարդ ունան, ծնաւ երբ զանմահ արքայն...» (9 տուն) :

Քղ. 18ա. «Տաղ ի վերայ Յիսուսի Գրիստոսի Աստուծոյ մերոյ: Սէբըդ սիրով խոնարհեցար, յարգանդ Յուսին բնակեցար...» (13 տուն) :

Քղ. 20ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ Աստուածածնայ: Գետսեմանին որ ի դէմ տաճարին եւ սուրբ գերեզմանն սուրբ Աստուածածնին...» (6 տուն) :

Քղ. 21ա. «Տաղ ի վերայ սուրբ Գողգոթային: Սուրբ Գողգոթայ բարձր է շինած, խիստ գեղեցիկ է յօրինած...» (31 տուն) :

Քղ. 24բ. «Տաղ ի վերայ յերուսաղէմայ եւ տնօրինականաց: Ով սուրբ քաղաքդ աստուածաբեալ, յերուսաղէմ դու պանծացեալ...» (21 տուն) :

Քղ. 28ա. Ցամկ վըմ է Երուսաղէմի սրբավայրերը:

«Սուրբ Գէղարքայ խորանն.

Սուրբ Նիկողայոսի խորանն.

Սուրբ Էմիլիանին խորանն.

Սուրբ Սինայի խորանն.

Սուրբ Սիօնի խորանն.

Սուրբ Առաքելաց խորանն.

Սուրբ Հոգի խորանն.

Սուրբ Թորոսի խորանն.

Սուրբ Մեդկերիոսի խորանն.

Սուրբ Կարապետի խորանն.

Սուրբ Թաթէոսի խորանն.

Սուրբ Համբարձումի խորանն.

Սուրբ Յարութեան միջի ուխտատեղինք Գրիստոսի այս է.

Սուրբ Գողգոթան Գրիստոսի.

Սուրբ Պատանատեղն Գրիստոսի.

Սուրբ Աստուածածնա կանգնած տեղն.

Սուրբ վերնաստուն տաճարն Գրիստոսի.
Երաշխարս սուրբ Աստուածածնայ խորանն.

Սուրբ ...թն^(*) նոր խորանն.

Սուրբ գերեզմանն Գրիստոսի.

Սուրբ փուշպակն Գրիստոսի.

Սուրբ ...տեղն^(*) Գրիստոսի.

Սուրբ ...իւ^(*) Տեան Գրիստոսի.

Սուրբ Լուսաւորչա խորանն.

Սուրբ Կարապետի խորանն.

Սուրբ Իւղարբից խորանն.

Հայր Աշաւայ գերեզմանն.

Սուրբ Նիկողիմոսի խորանն.

Մեղիքիւթ քահանային գերեզմանն.

Երկու Յովաւորաց գերեզմանն.

Սուրբ Յովանէսի եկեղեցին.

Յերուսաղէմի քաղաքէն դուրս ուխտատեղիքն այս է.

Սուրբ Մենդե Գրիստոսի.

Նախամօրն յեւայ ... պատառծ.

Կոտորեալ Ման... պատառծ.

Հովու... փա... պատառծ.

Սուրբ Աստուած... պատառծ.

Սուրբ Եղիայ վ... պատառծ.

Սուրբ Յովանու ծնունդն եւ անապատն.

Փիլիպոսի առաքելի ախրիւրն.

Գրիստոսի սուրբ Համբարձումն եւ Գալիլեան.

Ձինճիրլի սուրբ Գէվորգի վանքն.

Սուրբ Աստուածածնա գերեզմանն.

Եօվակիմայ եւ Աննայի գերեզմանն .
 Հայր Եօվակիայ գերեզմանն .
 Սուրբ Ստեփանոսի զարկած տեղն .
 Քրիստոսի աղօթած մաղարան եւ սուրբ
 սեղանն .

Սուրբ գետ՝ Յորդանան գետն :
 Սուրբ Ղազարոսի գերեզմանն .
 Սուրբ ... պատառած տեղն .
 ... պատառած ախրիւրն բարեհաճ .
 ... պատառած .
 ... պատառած .

Սուրբ Փրկչայ վանքն .
 Սուրբ Խաչա վանքն .
 Սուրբ Հրեշտակապետի վանքն .
 Խօսեցեալ քարն եւ բանտատեղն .
 Եօվակիմայ եւ Աննայն տները .
 Ասորոց սուրբ Աստուածածնայ վանքն .
 Աբիմելեքեա ԿԸ տարի քնացած տեղն .
 Ընէմէն սուրբ Գէղորդայ վանքն .
 Եաֆայի սուրբ Նիկողոսի վանքն . յա-
 ջորդոյ Քուլքերը կը պակսին :

2461

(Հիմ քիւ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ
 (Պակասաւոր)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԷ—ԺԸ դար

ԹՈՒՂՔՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 16-5X11: ՊՐԱԿ՝
 միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 12X8: ՏՈՂՔ՝ 16:
 Նիւթ՝ եիմ, զօրաւոր, միջակ եռասուքեմմը դեղձած
 քուլք: ԿԱԶՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամենը
 յաւ: ԳԻՐ՝ ճօսք: ԹԱՆՆՔ՝ շաղամակի զոյն առած
 տեւ, սկզբնատեղը ճարմը զոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝
 եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԷ—ԺԸ դար: ԳՐԻՉ՝ ամեա-
 ճօք: ՏՈՂԻ՝ ամյայտ: ՅԵՆՏԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
 չկամ:

Մատենա տէ՛ր Տաղարանի մը մէկ պրա-
 կը: Թուրքերէն—այսերէն:

ԲՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա.՝

«Սուրբ Յակոբ պիր ալթն սինի,
 Եափուռու փատիշահ հիմի,
 Տիւնեաւէ եօզ օնուս ճիպի,
 Կէլին սիգաէ կեօրն պարի» . (9 տուն):

ԹՂ. 2բ.՝

«Տաղ ի վերայ սուրբ Մենդեան Քրիստո-
 սի,
 Մընունդ պիր կուճուհէք շէհր,
 Տը շէհրէ եանը ճուրի նուր տը,
 Քրիստոսն աղաւթու եէրի տիր,
 Կեորաւմ մսուր ճուրի նուր տը» . (13
 տուն):

ԹՂ. 4բ.՝

«Տաղ ի վերայ սուրբ յմրուաղէմի:
 Զօզ սէվաիկիմ յմրուաղէմ

Նէ կիւզի տիր շէհրին սէնին,
 Թիւրու թիւրու ամպէր զօզար,
 Հէփի գուրու վարըն սէնին» . (7 տուն):

ԹՂ. 5բ.՝

«Տաղ ի վերայ Քրիստոսի Տեառն մերոյ:
 Մեր Տէրն եղեւ սուրբ Վարդապետ,
 Եկաւ աշխարհէ) քարոզութեան,
 Զար Հրէայքն զայն իմացան,
 Իւրեանց իւրեանք նախանձեցան» . (12
 տուն):

ԹՂ. 8ա.՝

«Տաղ ի վերայ սուրբ յարութեան Քրիս-
 տոսի:
 Սուրբ յարութիւն ալթն տիրէկ,
 Սանայ վարան զարմազ իւրէկ,
 Տիւնեաւը թէրկէթ մէկ կէրէք,
 Կէլին գուրայ կօրուն նուրի» . (13
 տուն):

ԹՂ. 10ա.՝

«Տաղ ի վերայ սուրբ գերեզմանին Քրիս-
 տոսի:
 Աւ քեզ եկի փափաք սրտով,
 Զքեզ համարեմ կարօտ աշով,
 Մեղայ փրկեայ հոգով, մարմնով,
 Մեղայ, մեղայ սուրբ գերեզման» . (5
 տուն):

2462

(Հիմ քիւ չումի)

8ԱՆԿ—8ՈՒՅԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆԱՑ

ԱՆՅԱՅՈՒՆ

ԺԹ դարու կէտերէն ետք

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 18: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 15.5X10.5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10.5X8: ՏՈՂԻՒՆ 15: ՆԻԻԹ՝ հիմ, կէտ ճարիք ճշգրտած քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չում, կտաւքը կտրմիք մերկուած: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ լաւ, քանգրի վրան մտնիտով տեղ-տեղ յաւկուածներ կտաւրուած են: ԳԻՐ՝ ճարագայն ճօտք: ԹԱՆԻՒՎ՝ սեւ, խորագրեր կտրմիք: ՋԱՐԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ հիմ. չկամ: ԿԵԻԹ՝ ԹՂ. 1ա եւ 16բ ՄԻԵՔՔՔՔՔՔ Մտնեմագրամի: ԳԱՍՄԱՆԻՒՆ՝ հիւստի ԹՂ. 16բ, քայքայ տրտնիտով յաւկուածներ ամցուած են: ԺԱՄԱՆԻՒՆ՝ ԺԹ դարու կէտերէն ետք: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻՒՆ՝ ամջտոյ: ՅԻՇԱՍՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Ցանկ-Ցուցակ Շարակաւաց, Դրուած են մտնի իջեալամարմերը, քայքայ ԹԻ ռ՞ր հրատարակութեան կը համապատասխանեն, մեզ կը մնայ ամծամբ:

ԲՈՎԱՆԻՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վարդուած Օրհնութեանց Մարտիրոսաց: ԱԶ. Ժողովեալաց ի յիշատակ. 640: Որք զհանդէս հաստակ. 640: Ատր կը յաջորդեն ԱԶ—ԴԻ ամբողջ շարքը:

ԹՂ. 4բ. Վարդ Վանդուած շարակաւաց:

ԹՂ. 6բ. Վարդ շարակաւաց ապաշխարութեան:

ԹՂ. 8բ. Ցանկ տոնից շարակաւաց կարգաւ այբուրենի:

ԹՂ. 12ա. Վարդուած զհնարին:

ԹՂ. 12բ. Վարդի Նրուարեմայ Հայրապետին:

ԹՂ. 13ա. Վարդուած Նրուարեմայ Հայրապետին:

ԹՂ. 13բ. Վարդուած ուր լաւը Զատնի:

ԹՂ. 15բ. Վարդուած ի Տօնի Անարատ Յղութեան Սուրբ Առաքածունին:

ԹՂ. 15բ. Վարդուած ի Տօնի Ամենայն Սրբոց:

ԹՂ. 18ա. Վարդուած Ամենասուրբ Մարմոյ եւ Արեան Տեառն:

ԹՂ. 16բ. Մատնիտով յաւկալ. Ամենայն Սրբոց:

ԹՂ. 16բ. Մատնիտով. Ամենասուրբ Նրարդութեան:

2463

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՇՏՈՑ ՁԵՌԱՎՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԻԵՍ կամ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 24: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ 15.5X10.5: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10.5X8.5: ՏՈՂԻՒՆ 17: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, սղիտակ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չում, միայն կտրուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ լաւ, միայն տրտնիք քաղաքը սեւցած, կոշի չունեցալէն: ԳԻՐ՝ մեծ ճօտքեր: ԹԱՆԻՒՎ՝ սեւ, խորագրեր, սկզբնատանքն ու տաղերը եւ խորագրերը կտրմիք: ՋԱՐԳԱՄԱՆԻՒՆ՝ հիմ. չում: ԳԱՍՄԱՆԻՒՆ՝ 23—24: ԺԱՄԱՆԻՒՆ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ ամծամբ, ՄԻԵՔՔՔՔՔ չում: ՏԵՂԻՒՆ՝ Թրիես կամ Վինեմ: ՅԻՇԱՍՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Մշտոց ձեռնագրութեան, կը թափանցակ տարագրեալն քանգրմերով միայն սաղմոսներն ու շարակաւները, մնացածը մշտնակովի միայն:

ԲՈՎԱՆԻՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վարդ խաղան հերաց: Պատրաստեցի յառաջագոյն մկրատ...:

ԹՂ. 9ա. Վարդ Դռնապանութեան: Վառն նուիրելոցն ի պաշտօն Դռնապանութեան պատրաստեցի...:

ԹՂ. 14ա. Վարդ Ընթերցողութեան: Վառն նուիրելոցն ի պաշտօն Ընթերցողութեան պատրաստեցի...:

ԹՂ. 17ա. Վարդ Նրդնեցողութեան: Վառն նուիրելոցն ի պաշտօն Նրդնեցողութեան...:

ԹՂ. 20ա. Վարդ Զարեկալութեան: Վառն նուիրելոցն ի պաշտօն Զարեկալութեան...:

2464

(Հիմ քիւ 1865)

ԲԺՇԿԱՐԱՆ ԵՒ ՏԱՂԱՐԱՆԻ ՄԱՍԵՐ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԵ—ԺԸ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15×10-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 11-5×7-5: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զօրաւոր, միջակ հաստաւորեալը ջուրի ճշմարիտ քաղաք: ԿԱՊՄ՝ կաշեղատ տախտակ, վրան ճշմարիտ զարդեր, ունեցած է ճաշ կաշեղաններ: ԳԻՐ՝ ճարտար: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, խորագրերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԵ—ԺԸ դար: ՏԵՂԻ՝ ժաշկ: ԳՐԻԶ՝ անձնագիր: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Բժշկարանի եւ Տաղարանի մասերը դրուած իրարեւ շարքի եւ իրարի թղթայ պահպանման ճարտարական երգեր-մունք հոգեւորականը աստուածայնոց եւ երջանկաց սրբոց վարդապետաց Հայոց Թարգմանչաց, զկարգաւորութիւնս եկեղեցւոյ վարչականացանոցաց, ի ԹՎին Հայոց ՌՃՁԵ գործին: Հմտ. Հայ Հնարար Գրքի Մատենագիտական Յուշակ, Երեւան 1963, էջ 108, ԹԽ 428:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Տեղի կու գննի, Ղուարն

շատոց ցաւ կանէ ի ցաւէն շատ մարդ կու ճեռնի զինչ սիրտն որ հարաւոր ունի ամենէն մահրում կու լինի...» վերջ՝ «Աստէն քեզի ճար արէ, որ յանդէն հոգիտ չի տանջի զսուրբն եղբայր չինէ եւ զհրեշտակ արայ սիրելի»:

ԹՂ. 2ա. «Գովելով ցնծամք փառատրելով Հաւր եւ Որդոյ եւ սուրբ Հոգոյն»:

ԹՂ. 2ա. «Տաղ սրբոյն Սարգսի զօրավարին. Վկայից Հանդիսից Հրաշխի...»:

ԹՂ. 2ա. «Տաղ Մարտիրոսաց: Մովսէս ասեմ զքանչիւն, եւ զԱհարոն եղբայր նորին...»:

ԹՂ. 2բ. «Տաղ Մնար. Հրեւիթք այսաւր ճեք հոգեպէս, տաւիւս...»:

ԹՂ. 2բ. «Տաղ Նաւակատեաց սուրբ Խայիկ, Գրուած է միայն խորագրերը, շարունակութիւնը յաջորդ էջին վրայ պիտի ըլլար:

2465

(Հիմ քիւ չունի)

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԼԵԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ՝ ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ

ԹՐԻԵՍՏ

1808—1806

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 15.2×10-5: ԳՐՈՒՄ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 13×7-5: ՏՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ էիմ, զօրաւոր, հաստակի քաղաք: ԿԱՊՄ՝ միջակ հաստաւորեալը ստուարաւորը մը: ՀԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ քեզիցիկ անցած ճարտար: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սպեռ է մերծծուի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1808—1806: ԳՐԻԶ՝ իսկիւ տարլում Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Թրիեստ: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ տեղ-տեղ ուղղակի բնագրին մէջ:

Մատենան է՝ Գրքիւններ, գրուած իսկիւտարական Հ. Պետրոսի կողմէ: Գործը խորագիր չունի, բայց առաջին կողմին մերժիմ երեսին գրուած է. «Այսպիսեօք Բարձրութեամբ Գրոց Դպրիչ երկասիրեալ, Զգեղականն Էական Ընտիր Թագ Ժառանգութեան իմանալի Լաւութիւն Խայտափթիթ

Մաղկայօրէն Կապեցես: Հանապազորդեան Զեռնավարութեամբ՝ Համարարորդ ճարտարապետ Մթան Յանգունս, Նշանակեցիկ, Շէնդաշուք Ոսկեհեղ Զնաշխարհիկ Պատենէ՝ Զերմեռանդն Ռահանդր Սիրահուէր վարժմանց Տարփացողաց, Րոտմամբ Յանցաղագիւտն Իրմամբ Փառօք Քարտեանագրութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Երգ ի սուրբն Յուստոս: Ըզիտունի բուրման՝ քոց աղօթից, Հայցէ ըղձմամբ հօտ քաղաքիս...» (2 տուն): Ապա կը յաջորդին չափակամ խրատական կարճ-կարճ կտորներ: Այս կտորներու կողմին,

յուսեմեցի վրայ կը գտնենք՝ Թշ. 2ա՝ «Ի Սեպտ. 1803», Թշ. 2բ՝ «Ի 18 Յուլիսի 1804 վասն գնալոյ ի Գոռօնէօ» «Ի Սեպտ. 1804 վասն դարձի ի Գոռօնէօյէ» Թշ. 3ա կը կարդանք:

«Տիրես դաւառաց՝ տիրես աշխարհի,
Դու Նաթուլեոն՝ կայսրըդ ինքնընտիր.
Իայց կայ մի Աստուած՝ դէր դու ի մը-
տի,

Ձամենադէնդէ՝ տեսանօղ զոճիր»:

Թշ. 4ա՝

«Յրամասօնք:

Աղանդ մի տեսի՝ ի վերայ երկրի,
Չար եւ անօրէն՝ դահճի աշխարհի.
Թէ զինչ նորա գործք՝ եւ զինչ ինչ խոր-
հի,
Երբ, ուր եւ զիարդ՝ չէ ումեք յայտնի»:

Չորս տումերում վերջինն է՝

«Ըզկրօնս բառնալ՝ զԱստուծոյ մեծի,
Ջաշանայս ջնջել՝ եղեալ են ի մտի,
Այլ կոյրբըդ անգէտ՝ են կատարածի,
Թէ Նեոին բերօղք՝ լինին անբանի»:

Թշ. 4բ՝

«1806 Օգոստ. 24:

Ի Հոգւոյն մասնէ՝ ի մարմնոյն բաժին,
Այսօր ցնծութիւնք՝ զեղան խմրովին.
Տօնիւս Համախումբ՝ ցնծայ եւ Հոգին,
Հոգւոյն ցնծութեամբ՝ ցնծայ եւ մար-
մին:

Զի յոյժ հրաշագարդ՝ օծմամբ տէրու-
նին,

Սրբեալ օծան ձեռք՝ ի զոյգ երեքին.
Ի տօնի Փոխման՝ Տիրամօր Կուսին,
Սարկաւազք օծան՝ քաշանայք Փրկչին,
Մին Հայր Յարութիւն՝ պարազլուխ նո-
ցին,
Հայր Սահակ երկրորդ՝ ընկեր ընդ նը-
մին.

Հայր Զաքարիաս՝ վերջին ի նոսին,
Երեքին եւ մեր եղբարք Համածին.
Որք եւ Հանդիսին՝ զիրեանց դառաջին,
Ըզգոհ մատուցին՝ ըստ եղեալ կարգին,
Եւ մեզ ցնծութեան՝ սերկեան Հանդի-
սին,

Պատեալիք զըտան՝ բարեօջս որ անգին,
Յոր եւ ես ի նոյն ցնծութեան մասին,
Թողու՛մ յիշատակ՝ խուն ինչ տող բա-
նին,

Կընէք իւր եղեալ՝ նըւէր յոյժ շնչին,
Փոքրիկ այս Ուխտիս՝ քաջ Առաջնորդին,
էր Հաղարբորդ՝ ընդ ութն Հարիւրին,
Եւ այլ վեց զուգեալ՝ ամ գրութեան
օրին.

Իսկ Համար աւուր՝ յՕգոստոս ամսին,
էր քըսան եւ չորս՝ օր կիրակէին»:

Գտնի մը կտորներէն ետք կը համդի-
պինք. Թշ. 6ա՝

«Երանի քեզ, ով գերեզման,
Որ պարփակեա՝ զանձ հրաշազան.
Զմարմին մաքուր եւ ուխտական,
Ըզմիանձին՝ մեր միաբան,
Ըզհայր Պետրոս՝ բոյս Շիւքիւրեան,
Մեզ տէրունի ճիւղ օրհնութեան.
Ի Կուստինա՝ ասիական,
ճոստովանօղ՝ Տեառքն անուան,
Եւ ի Թրքեստ՝ ծաղ Շւրոպեան,
Վանացոս փառք՝ Մըխիթարեան.
Երից ուխտից կըրօնական,
Պայծառ քարոզ՝ եւ գործնական,
Հոգին Հանգչի՝ յերկնից կայան,
Մարմինն ի քոյդ՝ անձուկ տապան.
Վէ՛մքն վիճաւս՝ կնքեալ բաժնի,
Սպասէ աւուր միաւորման»:

Թշ. 6բ՝

«Սիրով հայրենեաց՝ վառեալ զօրականք,
Հաւատոյ պաշտպանք՝ եւ միշտ յաղթա-
կանք.

Աղտից մեղաց բոց՝ յաշխարհ Հայաս-
տան,

Ազնիւ ձեռք արեամբ՝ եղեւ շիջական...»
(10 տում):

Թշ. 7ա՝

«Այս քեզ պատրաստեալ՝ անձուկ անկո-
ղին,
Ոչ ներքուստ փետուրք՝ Թռչնոց փափ-
կագին...» (13 տում):

Թշ. 8ա՝

«Դառն ես դու ինձ՝ ի լրսելիս,
Բօթ չարաշուք՝ որ Հասանիս
Ուայթե սաստիկ զիս ի Հոգիս,
Առնես տըխուր՝ Թողուս Թախիծ...»

(6 տում), գրուած Իւզգարտաշեան Հ. Ան-
տոն Մեծաւորի մօտումն առիթով՝ 19 Հոկտ.

1804:

Թշ. 8բ. կը վերջանայ՝

«Մի դու ինչպե՛ր՝ մանկան զապտակ,
Զի մի լիցի՛ ապա ստամբակ»:

2466

(Հիմ թիւ չունի)

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԶ—ԺԷ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 175: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 15.6×11: ՊՐԱԿՔ՝ 82սմկուսած ԻԱ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10.6×7: ՏՈՂԹ՝ 18: ՆԻԻԹ՝ Եիմ հասուկեկ կէտ ռզարկուած թաւլթ: ԿԱՋՄ՝ կաշեպտտ տախտակ, վրան ունեցած է գարդիք: ՄԱԳԱՂԱԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ ունեցած է ժամանակիմ, արմէ մեղացած է միայն պատառիկ մը, իսկ գրաւթեան հետքեր կան կազմիմ տախտակիմ վրայ կպցուած լաթիմ վրայ: ԳԻՐ՝ հղած է միջիմ մետաղեան ամցման երկաթագիրք, բնագիրք անծանօթ, կը կարդալուի միայն *«Է Երեկոյցեակ ժամ... Ձերթ-թա...»* ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ գործածուածքիմէ բաւական վնասուած, մէջէն հաճուած են բազմաթիւ քերքեր: Նորոգուած է, ազդեի երկու քերքերը մտրցիլով, վերջէն աւելցուած են: ԳԻՐ՝ բարագրք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկզբնատառքիմ ու յորացրքիմ կտրմիք կամ շագանակ: ԶԱՐԴԱԳԻՐԹ՝ Խ. ԶԱՐԴԻՆ՝ ցամաք, խեղճ բանք, դիզիմ ու կամուշով երկուսած: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԶ—ԺԷ դար: ՆՈՐՈԳՈՒՄ՝ ՈՒՅ (1711): ՏԵՂԻ՝ ամպտ: ԳՐԻՑ՝ ամպտ: ՆՈՐՈԳՈՂ՝ Կերկուս: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ՝ միայն մարք ԹՂ. 2բ:

Մատենա Է՝ Սաղմոսարան, յարակից մասերով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Առջեւէմ կը պակսի ուստի ներկայիս կը սկսի. *«Նախատինս մերձաւորաց ոչ առնու...»* Սաղմ. ԺԴ. 3:

ԹՂ. 171բ. վերջաւորութեամբ վրայ դրուած է. *«Աղօթք Ներսէսի Հայրապետին. Հաստով խոստովանիմ...»*:

ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆ

ԹՂ. 2բ. Նորոգողիմ: *«Գրեցաւ գիրս ձեռամբ մեղայապարտ եւ անարժան սուտ անուն Կիրակոսիս աղագիմ զհանդիպողոց յիշէք զհղկելիս ի Տէր. Ամէն, Թւին Հայոց իձի-ին Մարտ ամսոյ Ա օրն Ելաթթի»*:

2467

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ՝ ՎԿԱՅԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷ ՄԸ

ԱՆՅԱՅՏ

Ժ—ԺԱ դար

ԹՈՒՂԹ՝ միակ: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 9×16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երեկոյիմ, հաւանաբար 8 հմ. լղմութեամբ: ՏՈՂԹ՝ Երեկոյիմ 18 մղմ: ՆԻԻԹ՝ Եիմ, միջակ հաստաւթեամբ մեղացած: ՄԱԳԱՂԱԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ Խեղճ գործածուած է: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ ա կազմը բաւական լաւ, բ կազմը գրաւթիմը գրքէ յաւացուած: ԳԻՐ՝ միջիմ մետաղեան երկաթագիրք: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գլմ առած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ Եիմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ դար: ԳՐԻՑ՝ ամբամօթ: ՏԵՂԻ՝ ամպտ: ՅԻՇԱՅԱԿԱՐԱՆԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Հաստակոտրու Է՝ պատառիկ մը ամպտտ վկայաբանութենէ մը (*«Նախատինս»*):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կու տանք ամբողջ ա. կազման բնագիրը: Բ. կազմը շատ դժուարըմքեռնելի է:

... Ն՝ ԱՆՈՒԱՆ...

... Յ ԼԻԵԱԿ՝ ՎԱՆ ՍՈՒ

... ԱՆԷ ԻՐԻԵԱՆՏ՝

... ԶԻ ՊԱՏՄԵԱԿ ԼԻԷԻՐ

... ԷՆԷ ԱՅԷ ԵՒ ԱՆԱՄՏՈՒԱՅ

... ԻԹԻԻՆՆ ՄԻ ԽՈՍՏՈՎԱԿ

... ԴՄ՝ ԱՊԱ ԵԹԵ ՈՅ ՎՏԱՆԴ

... ԱՅ ԶԱՄԱՆԷՆ

... ԱՅԵԱԿ ԼԻԵԵԻՆ ԱՄԵՆԱՅԷ

... Դ ՏԱՆԶԱՆԱՐԱՆԱՅ՝ ԵՒ

... Մ ՄՐՏՄՏՈՒԹԻՆ ԵՒ ԴԱ

... ԻՆ ՅԱՊԻՐԱՏ ԴԱՄԱԴՈ

... ԸՆԴԴԻՄ ԲԱՐԵՊԱՇԱՆԱ

Բ. ԵԻԵԱԿ՝

ԶՄԵ...

ԺՈՒԺՈՒԹԵԱՆ Ե... ԱՅԷ Ե

ԶԴ ԼԻԵԵԻՆ՝

ԱՐԴ ՅԱՆԵԺԱՄ ԱՆՅԵԱԿ...

ԵԱԶԹՄ ԵՒ ԴԱԶԹ ԴԻ ԶԻՆԱ...

ԵՈՒԺԱՄ ՅՈՒՅԱՆԷՐ ԻԵԽԱՆ...

ԴՈՒԵԱԿԱՆ ԳԻՐ՝ ԵՒ ԶՀԷ...

ՈՒԹԻՒՆԷ ԽԵՐԷՐ ԴԱԶ...

ԲԱՐ ԵՒ ԱՐԻԱՐԱՐ ՈՅԻՆԶ...

ԲԵԱԿ ԵԱԶԻԶԻԿԱՆԵՐ՝ ԵՐ...

ՅԵԱԿ Ի ՍՊԱՆԱԿԱՆԱՅ՝ Ի

ՅԵԱԿ ԴՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԶԻ...

ԴԱՐԶԵՅԵՐ՝

2468

(Հիմ քիւ չուճի)

ԳՆՆՈՒԹԻՒՆ ԽՂՃԻ ՄՏԱՑ

ՎԻՆՆԱՄ

1850*

ԹՈՒԼԹՔ՝ 32, իջեղալուած 1—59: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 15×9-5: ԳՐԱԿՔ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւն 11×8: ՏՈՂԳ՝ 24: ՆԻԻԹ՝ միջեղ հաստաւքեամբ քաւաք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամցման ձօտրգիբ: ԹԱՆԱՔ՝ գումատիլու սկսած սեւ: ՋԱՐ՝ ԴԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ 1850ի տոնճմնբը: ՏԵՂԻ՝ հաւամքաք վիճեթա: ԳՐԻՉ՝ Միթքաքեամ մը: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուճի:

Մատենան է՝ ՎԵՆՆԱԹԻՆ ԽՂՃԻ Մտաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. Յա. ՎԵՆՆԱԹԻՆ Ա.: Ի վերայ առաջնորդութեան արտաքին զգայնոց: ԲՆՆԱԹ ԹՔ զիարդ վարիցիս տեսանելեօք... Եւ Լնդամեմը 10 ֆմնութիւն:

2469

(Հիմ քիւ չուճի)

ՀՄԱՅԻԼ

(Պակասաւոր)

ԱՆՑԱՅՏ

ԺԼ—ԺԲ դար

ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 188×9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւն 188×7-8: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, հաստեկիկ, ազօրի քաւաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կը պակսի ազիւնն ու հոսեւն, սկիզբնբը ճնշկիբ եղած: ԳԻՐ՝ ձօտրգիբ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, սկզբնատաքեմ, բաժանումնբը եւ լուսամտագիծնբը գումատած ձաքնջաղմ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ամբողջ քաւաքիմ կընճակը: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ ԺԼ—ԺԲ դար: ԳՐԻՉ՝ ամպալու: ՏԵՂԻ՝ ամեաթ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Փաթաթս է՝ Հճայիլի մը մէկ մտաք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այբուբենակամ շարժով, Աստուծոյ ուղղուած գովարանակամ տիտղոսմնբու շարժ մը: Ներկայս կը բովանդակէ միտքն Ա—Ն

գիրքնբը: Լուսամցիք վրայ նշանակուած են քաւանշամնբ՝ ՆԿ—ՉՂ (ՁԺ, ՊԺ), Այս քիւնրով տեսնակամ խուսքնբու բաժնուած են գովարանակամ տիտղոսմնբը: Յառաջ կը բերնմք տմէն գիրէ առաջին գովեստը. Վ/օղաց Աստուած, Ամենատաճող Աստուած: Բանն ԱՄ, Գովակալ ԱՄ, Դատաւոր ԱՄ, Երբեակ ԱՄ, Ձարճանալի ԱՄ, Էնն ԱՄ, Ընտրող ԱՄ, Թագաւոր ԱՄ, Ժամանէ Հայր ԱՄ, Ի սկզբանէ Հայր ԱՄ, Լոյս ԱՄ, Խաղաղութիւն Հայր ԱՄ, Ծագունն Ի Հօրէ ԱՄ, Կեանք ԱՄ, Հայր ԱՄ, Ձայն ԱՄ, Դեկավար ԱՄ, Ժառագայթ Հայր ԱՄ, Մեծ է Հայր ԱՄ, Յիսուս Բրիտոս Տէր ԱՄ, Նորոգող ԱՄ:

2470

(Հիմ քիւ 175է)

ԱՂՕԹՔ ԱՌ ԵՍՈՒՍ

ԱՆՑԱՅՏ

1896էն ետք

ԹՈՒԼԹՔ՝ 1: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 14×9-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւն 12×8: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջեղ հաստաւքեամբ, կէս կոնուած քաւաք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպաւ տաւարաքաւաք, վրան ճնշուով գարգիբ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ տգիկ ձօտրգիբ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն: չկամ: ԺԱՄԱՆԱՆ՝ 1896էն

ետք: ՏԵՂԻ՝ ամպալու: ԳՐԻՉ՝ ամեաթ: ՅԵՄԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ վերջին կազի ներքին երեսնմ:

Մատենան է՝ ԱՂՕԹՔ ՄԸ, գրուած քաղթեղ վերջին պակասակամ վրայ՝ ՎԵՐԵՔ ԲԵՐԱԿԱՆՆԱԹԻՆ արարեալ եւ շարադրեցեալ Ի

Քաջատուրէ Արդրումեցոյ Աստուածաբան վարդապետէ որդւոյ Լուսաւորչանիտ աթոռոյ սրբոյ էջմիածնի, Յաղագս մանկանց եւ այլոց, որք տակաւին ոչ են ուսեալ զբարւոք կերպ խօսելոյ, եւ գրելոյ, եւ ընթեռնելոյ, յորինեալ ներ տպարանում սրբոյ էջմիածնի, եւ սրբոյ Սարգսի զօրավարի. ի Հայրապետութեան Տեառն Նահապետի գիտապետի, եւ Յաթուրիկոսի ամենայն Հայոց, Յայրկոնայ քաղաքի, Ներ թուում Փրկչին 1698, իսկ Հայոց ՌձՅԵ. Մարտի Դ., Հրամանաւ մեծաւորաց զործին: Հմնտ. Հայ Հնատիպ Գրքի Մատենագիտական Յուշակ, Երեւան 1983, էջ 47, թիւ 166:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վով լոյս գերազանց, լուսաւորիչ մտաց մերոց Յիսուս, փայլեալ սիրտս մեր զլոյս Հաւատոյ, զի կարասցուք տեսանել զմեծութիւն գթութեան եւ ողորմութեան զո...:

ԵԻՇԱՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՔ

Վերջին կողքի մերքին երեսին վրայ՝ Վստեալ եղեւ Ըստանբուլ ՌձՀ թվին Նամսեանն Օղբատոսի Ժոնմն:

Վայնցի Ուղբատմի որդի Ոսկանին է, որ Տէր+Յիսուս+բարի վայելումն տացէ:

Ե+Յիսուս+միածին+ողորմեա իմ անմին:

2471

(Հիմ թիւ չունի)

ՆԵՐՍԷՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՅԻՈՅ՝ ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Պակասաւոր)

ՎԻԵՆՆԱ՝

1850ի տետմեքը

Թիւթիւթ 40: Մեծութիւն՝ 14.5X9: ՊրԱԿ 5: Գրութիւն՝ 10.5X5.2: ՏՈՂԻ 27: Նիթի հիմ, կէտ ուղրի, զօրաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ, պակասաւոր է ետեւէն: ԳիՐ՝ շատ մաքր մօր մօրքի: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկան: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1—2, 3ա վերի կէտը: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1850ի տետմեքը: Գրիճ՝ Միքիաթեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեմն: ԵԻՇԱՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ Ներսէսի Լամբրոնացոյ Ատենաբանութիւն: Խորագիրն չէ գրուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. Վով Հարց սուրբք եւ վարդապետք ճշմարտութեանն, ով Գրիստոսի Ժողովրդեանն գլուխք եւ Հովիւք...: Կը հասնի միտքն միմչեւ վեմնտիկի տպագրութեամ (1838), էջ 135, վերեւ երկարոյ տողը:

2472

(Հիմ թիւ չունի)

ՈՂԻԿ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

ՎԻԵՆՆԱ՝

1850էն հտմ

Թիւթիւթ 8: Մեծութիւն՝ 14.5X9: ՊրԱԿ մըակ: Գրութիւն՝ մըակէմ 10X5.5: ՏՈՂԻ 28: Նիթի հիմ, միջակ հաստութեամբ, կէտ ուղրի, զօրաւոր քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ լաւ: ԳիՐ՝ շատ մաքր մօր գեղեցիկ մօրքի: ԹԱՆԱՐ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԿ՝ եւմ. չկան: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 8: ԺԱՄԱՆԿ՝ 1850էն հտմ: Գրիճ՝ Միքիաթեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւամաքար վիեմն: ԵԻՇԱՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենա է՝ Ողբք Երեմիայ Մարգարէի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Խորագիր չունի: Ձիւ՝ ուղ զատաւ, Նստաւ միայնացեալ քաղաքն բազմաժողով, եւ եղեւ իբրեւ կին մի այրի լցեալ տրամութեամբ ի մէջ հեթանոսաց...:

2473

(Հիմ քիւ չումի)

ՄՈՎՍԵՍԻ ԳԵՐԹՈՂԻ՝ ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ ՀՌԻՓՄԻՄԵԱՆՑ

(Պաղատաւոր)

ՎԻՆԵՆԱՊ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 14X9: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասեւ 10X5-8: ՏՈՂԳ՝ 28: ՆԻԹ՝ էիմ, միջակ հաստութեամբ գորտաւոր քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ մեծ, գեղեցիկ, նարեղացի մտքով: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ չկամ: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ 1850էն ետք: ԳՐԻՑ՝ համեմատաբար Միթրաքեան մը: ՏԵՂԻ՝ համեմատաբար վիճակ: ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մասեանս է՝ ետքագիր չումի. Մոսկէսի

ԳԵՐԹՈՂԻ ՆԵՐՐՈՂԵԱՆ Ի ՅԻՂԱՄԱԿԻ ՄՐԵՂԻ ՀՌԻՓՄԻՄԵԱՆ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ՔՂ. 1ա. «Նորաշրջադ գերապայծառ է սոսն, եւ զաւետիս հոգեւոր ցնծութեան առձայնէ Հայաստանեայցս...» կը հասնի միմիւր. Վենետիկի 1843ի տպագրութեամբ 313դ էջիմ վերջիմ տողը:

2474

(Հիմ քիւ չումի)

ՏՈՆԱՑՈՅՑ ԼԵՀԱՆԱՑՈՑ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 32: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 14X9-5: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասեւ քայք չորս մասի բաժնաւ: ՆԻԹ՝ էիմ գորտաւոր հաստիկի քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ կազմեան հղած: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատեւ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ՔՂ. 16—22: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ ժԹ դար: ՏԵՂԻ՝ իհետաւ: ԳՐԻՑ՝ անծանօթ: ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՆ՝ չումի:

Մասեանս է՝

ՔՂ. 1. Անուամպերը. «Տօնք տէրու-նալմնք. Festa Domini B. V. Mariae aliorum-que Sanctorum primae classis»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Ցամկ մըմ է սոմբու եւ կաւ տայ օրտամ

պատշաճի ընթերցումները, շարակամները, երգերը եւ ճաշնի էջերը: Ցառաք կը բերեմք առաջինը: «Festa Ecclesiae Armenae. Armenice appellata 1. Նոր Տարի, Տօն Թիւա-տութեան Տեան: Iatine nominata. Novus annus Circumcisionis Domini. Missa legitur propria Cor. C. 2. v. 8., Luc. C. 2. v. 21., Numerus Szaragan eiusque initium. In scriptis. Cantus, Ի սկզբանէ. տնօրէնութիւն. Numerus libri Dzaszoc illiusque initium. Vol. 1. pag. 23. Եւ Յիսուսի Գրիստոսի եւն. ք: կը վերջացնէ 30. «Տօն Մենդեան Յօհաննու Մկրտիկ»:

2475

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՕԹԱԳԻՐԳ

ԿԵՌԼԱ կամ ԳԼՈՒԺ

1800ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 41: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 14X9: ՊՐԱԿ՝ չիմ ճշմանկամ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միասեւ 12X7: ՏՈՂԳ՝ 15—18: ՆԻԹ՝ հաստիկի, կապտի գամբա, էիմ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կաշիկազմ, վրան ճշմանկ ՀԼ, ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ քուլքերը բոլորովիմ իւրատեւ: ԳԻՐ՝ էիմ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատեւ

սեւ, սկզբնատեւ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չիւմ: ՆԿԱՐ՝ տպագրութեւ ՔՂ. 15. S. Aristion, unus ex 72 Diacipulis. L. W. Baumgartner pinxit. ԴԱՑԱՐԿ՝ ՔՂ. 15ա, 28ա—30ա, 32ա—41բ. քուլքեր համատեւ էմ: Ընդմէջ ՔՂ. 8 եւ 7ի, 33, 39, 40: ԺԱՄԱՆԱՐ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՑ՝ ՔՂ. 27ա—Լօր-

մեծ Միգլուշ: ՅՆՐ՝ Այա Լուգալ չորսօղեան: ՅՆՂ՝ Կեռլա կամ Բլուս: ՅԻՇԱՅԱԿՎԳՐՈՒԹԻՒՆՔ՝ ԹՂ. 27ր, 41ր:

Մատենան է՝ Աղօթադիրք: Միասին կազմուած է 1793ին Վենետիկ տպուած Գիրք Աղօթիցի հետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Երգ Յ(Հ)ոգայն Սբբոյ. եկ սրբարար ըսգեղեօղ հոգի... (7 տուն):

ԹՂ. 2ա. «Սուրբ իսայն օգնական յ(Հ)աւատացեալոցը կանգնեցաւ...» (երեք տուն շարակամ):

ԹՂ. 2բ. «Tantum ergo Sacramentum (sic)...», երկու տուն, ապա օրհնութեան բանաձեւը լատիներէն:

ԹՂ. 4ա. «Ի վերա պատարագին»: Կը յաջորդեն Պատարագի Սարկաւազաց եւ Դպրաց բաժինները:

ԹՂ. 13բ. Արեւադալի ժամերգութեան երգերը:

ԹՂ. 16ա. «Երգ աբ(ա) Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, Օրհնեա զմեզ Յիսուս, որք այս ժողովմէք...» (մէկ տուն), տեո՝ եկեղեցական Երգարան ի պէտս Հայոց Դրանսիականիոյ, Վիեննա 1880, էջ 350:

ԹՂ. 16ա. «Սուրբ ես Տէր իմ...» (9 տուն, տեո վերը էջ 222, որմէ օակացմ շատ տարբեր բնագիր մըն է այդ):

ԹՂ. 17բ. «Ամենակարող մըրդընջընտոր Աստուած, տուր մէզիկ զհաւատ», զոյս եւ զսէր...», որուն կը յաջորդէ՝ ԹՂ. 18ա. «Երգործութիւն հաւատո», ԹՂ. 19ա. «Երգ-

չործութիւն յոյսոյ», ԹՂ. 19ա. «Երգործութիւն սիրոյ», ԹՂ. 19բ. «Երգործութիւն զը(ղ)ման»:

ԹՂ. 20ա. «Սուրբ պատարագին առջև. եկայք(ք) քրիստոնեայ հոգիք(ք), զԱստված գովէլու...» (43 տուն, տեո վերը էջ 66, ուր միայն մէկ տունը տպուած է):

ԹՂ. 21ա. «Երգ ի վերայ Եուպիլի», Ողորմեա Աստուած իմ, իմ մեղաւոր հոգւոյս...» (10 տուն, տեո վերը էջ 120, ուր միայն երեք տուն տպուած է):

ԹՂ. 23բ. «Երգ ի վերայ Եուպիլի», Հաւատամ քեզ, յուսամ ի քեզ...» (9 տուն, տեո վերը էջ 66, ուր տպուած են միայն առաջին եւ երրորդ տունը):

ԹՂ. 27ա. (տարբեր գիրով) «Շարական նախ քան զսուրբ Պատարագըն. ձան. յատուկ. Խորհուրդ խորին, անհատ անսկիզբըն...» (5 տուն):

ԹՂ. 30բ. «Համբարձման Քրիստոսի. ԴՁ. Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս, առեւօղ աշակերտաց...» (6 տուն, Օրհնութիւնը):

ԵԻՇԱՅԱԿՎԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԹՂ. 27բ. (Նորագոյն) «Գրեցի 1846 Ապրիլի 17ին ես Միգլուշ Հորմեան, Այա Լուգալին Հորմօղեան: Ե(Յ)Իշեցէ գգրորդը»:

ԹՂ. 41բ. «Գլուսը մէշէդէ առջին մօղ կի գրուով օղ մէջ տարածաթ հալեցնէլու» (մեկ ալ գծուած է):

ԹՂ. 41բ. «Գլուսը կի գրուում վայօս-դօնի փխալա Մօնու անընով իվէկէլին մօտ, Ֆիշուլին տակ» (գծուած է փխալեան փոր-ձի շիշի մը պատկերը):

2476

(Հին քիւ 896)

ՆՆՐՍԻՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՅ ՈՂՐ ԵԴԵՍԻՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՄՂՁ (1846)

ԹՈՒԼԹՔ՝ 90, իջեղուած 1—178: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 14×9.5: ՊՐԱԿՔ՝ 9: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 9×9.5: ՏՈՂՔ՝ 14: ՆԻԻԹ՝ եին ազմիւ ուղղի քաղք: ԿԱՁՄ՝ կաշեպատ ստաւաքաւաղք, վրան ճշշուելով ասկի զարդեր: ԹՂԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԿ՝ օնկերն ու վերը եղեղեղ քերք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ մաքուր մնացած, միայն միւղըն օկած է ճերծուելի: ԳԻՐ՝ անցման ճարգիք: ԹԱՆՔ՝ գումատան օն: ՋԱՐ-

ԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. իլամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 78, 85բ, 90բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ ՌՄՂՁ (1846), ՏԵՆԻ՝ Ի Պօլիս Ի Պէշիկթաշ: ԳԻԻՁ՝ Յովնանէնեան կաքաղեստ: ԵԻՇԱՅԱԿՎԱՆՔ՝ ԹՂ. 85ա, եւ առնամաքերը ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. Անուամաքերը: «Ողբ առ Եղեւթա մեծըն քաղաք: Յօրինեալ Տեառն Ներսիսի Շնորհալոյ Հայոց Կաթու-

դիկոսի Հայցմամբ Ապերատի եղբորորդւոյն
Խուրյ, Զոր արդէն ի 1847 Թուականի Փրկչին
նորոգ գաղափարեալ յօրինակէ միոյ գրելոյ
ի 1788 յայսր Հեղաւ ի ձեռն Կարապետի
ուսմանն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Ողբ Եղեակոյ Ա., Ողբացէք
եկեղեցիք, Հարսունք Վերին առաքաւսի...»,
լմամ իջ քաժիմնքով:

Թղ. 80ա. «Ճանկ Ողբոց կամ պարզա-
պոյն եւս առել Համառոտ նկարագրութիւն
պատմարանութեան բովանդակ ողբերգու-
թեանցս ըստ Թուանշանաց»:

Թղ. 86ա. «Ճանկ Անուանց»:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 85ա. «Էի, Ընդօրինակեցաւ Ողբս
Եղեակոյ յամի Տեառն 1846 յՕգոստոսի 15:
ԽՄԶ. ի Պօլիս ի Պէշիկթաշ, ի Կարապետէ
Յօհաննեսեան»:

2477

(Հիմ թիւ չունի)

ՋԵՐՄԵՆՈՒՆԴՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԿՍՏ—ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

Թուրք. 8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ. 14×8.5: ՊՐԱԿ
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասին 10×6: ՑՈՂԳ. 16:
ՆԻԻԹ. հիմ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուղք:
ԿԱՂՄ. չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ. լուս: ԳԻՐ. ամբողջ
ձտրագիր: ԹԱՆԱԳ. սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ. եւս. չկան:
ԴԱՏԱՐԱՆ. ԹՂ. 8: ԺԱՄԱՆԱԿ. ԺԸ—ԺԹ դար: ՑԵՂԻ.
համաժամար Թրիքստ կամ Վինեմ: ԳՐԻՉ. Միքիթ-
բեմ մը: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ. չունի:

Մատենան է՝ «Ջերմեանդական աղօթք
ի պատիւ Անարատ Յղութեան Մարեմայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յիշեալ ով ամենասուրբ Կոյս
Մարիամ, զի ոչ ոք եղև ոք խնդրեաց ի
բէն...»: Զամագամ աղօթքներու շարք մըն
է:

2478

(Հիմ թիւ չունի)

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԶ—ԺԷ դար

Թուրք. 208: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ. 14.5×10.5:
ՊՐԱԿ. իւ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասին 10×7: ՑՈՂԳ. 17:
ՆԻԻԹ. հիմ միջակ հաստութեամբ բաւական
զինացքուն քուղք: ԿԱՂՄ. կաշեպատ տախտակ,
վրան ճեղքմով զարդեր: ՀԱՆԳԱՄԱՆԳ. զարծանու-
թեան բաւական ապոստոս, քուղքեր կը պահին
առջևէն ու ետևէն, եւ բնագրէն: ԳԻՐ. համաչափ
բալրագիր: ԹԱՆԱԳ. սև, սկզբնատառերն ու խո-
րագրերը կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԳ. Բանի մը բալրակին
ամենքն քանի, կարմիր եւ սև: ԺԱՄԱՆԱԿ. ԺԶ—ԺԷ
դար: ԿԱՂՄՈՒՆ Է՝ 1680էն ետք: ՑԵՂԻ. անպատ:
ԳՐԻՉ. անպատ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ. չունի: ԵԱՆԹՈՒ-
ԹԻՒՆ. Կազմէն մէջ զարծանութեան են 1680ին Պոլս
ստացած «Մաղմա ի Դուսիթ» հետտպնէ քուղքեր:
Իսկ առաջին պրակը, զոր չենք հայտնած, առնուած է
1778ին Կ. Պալիս տղան, «Մաղմա երկնիկ մար-
գարէին Դուսիթ, որոյ առաջին կանոնն եւս յա-
պարտ բաժանելով զվանկոն: Եւ այս յաղապս զիւրու
Հեղեղյ մակնաց: Յպարդեցեալ ի ապարտի Յօհան-

նիսեան Պօղոսի» զարծէն: Հոս ունիմք առնամաքե-
րը եւ Դուսիթ մարգարէի պատկերը, ապա Էրեթ.
19—30 և 33—48:

Մատենան է՝ «Մաղմասարան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Առջեւի մասը պակաս ըլլալով
կը սկսի. «Թեան ըստ զիստա եւ զմեծական-
չութիւն դիցեալ ի վերայ նորա...» Մաղմ.
Ի. 6:

Սաղմոսներու զուրգամբու քաժամով
ամցուած են մտն. սովորակամ սաղմոսարա-
նէն դուրս գտնուած միւս սաղմոսանման
աղօթքներն ալ Հին եւ Նոր Կտակարանէն: Կը
վերջացնէ Զաբարիայի աղօթքով:

Թղ. 187ա. Կանոնն սրբոց Հովհաննիս-մեանցն. Անձինք նուիրեալ... » :

Թղ. 193ա. Շարական սրբուհոյն Սանդրիտոյ. Գեւ պարծի այտաւ... » :

Թղ. 193բ. Կանոնն սրբոյ Տապանակին. Ըզեզդ զաղաք Աստուծոյ... » :

Թղ. 195ա. Կանոնն Վարդապետին առաջի աւուրն. Որ ի լերինն այլակերպեալ... » : Թղ. 197բ՝ Կանոնն երկրորդ աւուրնն : Թղ. 199ա՝ Կանոնն երրորդ աւուրնն :

Թղ. 201ա. Կանոնն Շողակաթին :

Թղ. 203ա. Հոս քաղաքի կը պակսիմ Վերափոխման կամոնի տաջիմ մտալ : Ապա կը յաջորդեն 203բ՝ Բ, եւ 206ա՝ Գ. օրը :

Թղ. 208ա. Կանոնն նաւակատեաց սուրբ Խաչին : Ամբողջ ութօրէժով :

Թղ. 223ա. Կանոնն Վարապայ սուրբ Խաչին :

Թղ. 225բ. Կանոնն Գիւտ սուրբ Խաչին :

Թղ. 227բ. Կանոնն սրբոց Մարգարէիցն :

Թղ. 231բ. Կանոնն սրբոց Թարգման-լացնն :

Թղ. 233բ. Կանոնն Յակովբայ Մծբնայ Հայրապետին :

Թղ. 236բ. Կանոնն Բեթղէէմի Մանկանցն :

Թղ. 237ա. Կանոնն սրբոց Հրեշտակապետացն Միքայէլի եւ Գարբէլի եւ ամենայն երկնային զաւրացն : .

Թղ. 240ա. Կանոնն սրբոց Հայրապետացն. Այսօր սրբոց Հայրապետացն ժողովեալք ի միասին... » :

Թղ. 243բ. Շարական Իգնատիոսի Հայրապետին :

Թղ. 244ա. Շարական Յովհաննու Ոսկերեանին :

Թղ. 244ա. Շարական Բարսղի Հայրապետին :

Թղ. 244բ. Շարական Գրիգորի Աստուածաբանին :

Թղ. 244բ. Շարական սրբոյն Եփրեմի :

Թղ. 245բ. Շարական սրբոց Եւստուա-տիոսեանցն :

Թղ. 246ա. Շարական Երկուց Բիւրոցն :

Թղ. 246բ. Շարական Ստեփանոսի Ունեցւոյն :

Թղ. 247ա. Շարական Միռոնի աւրհնելոյ. Որ յառաջագոյն յաւրէն... » : Թղ. 247բ՝ Մեղեդի Միռոնի ի վերայ նորածնելոցն. Հայր ամենակալ առաքեցեր... » :

Թղ. 248ա. Շարական սրբոց Սուքիա-սանցն :

Թղ. 248բ. Շարական սրբոյն Վահանայ Գողթնեցոյն :

Թղ. 249ա. Շարական Դաւթի Դվնեց-ւոյն :

Թղ. 249ա. Շարական Կիրակոսի եւ Յուդիտայ :

Թղ. 250ա. Շարական սրբոց Ոսկեան-ցնն :

Թղ. 250բ. Շարական սրբոց Ատոմանց :

Թղ. 250ա. Շարական սրբոց Վարդա-նանց :

Թղ. 252ա. Կանոնն սրբոց Ղեւոնդեանց :

Թղ. 256բ. Ենթ առաջի աւուր միաշա-բաթին եւ ի խորհուրդ արարչութեանն եւ ի Յարութիւնն Գրիստոսի. Նորաստղծեալ... » ամբողջ եօթնեակով միասին :

Թղ. 262ա. Ենթ արեւազային :

Թղ. 263բ. Ենթ երրորդ ժամու աւուրն : 264ա՝ Ենթ վեց ժամուն : 264ա՝ Ենթ ինն ժամուն :

Թղ. 264բ. Շարական զգեստուց պա-տարաքին. Խորհուրդ խորին... » : 265բ՝ Շարական խնկարկութեան :

Թղ. 266ա. Շարական կիրակատի. Անսկիզբն Աստուած Համապայծառ... » պա-րակամով :

Թղ. 266բ. Շարական Նիկողայոսի Հայրապետին :

Թղ. 267ա. Շարական Մինասայ, Եր-մոգինեայ եւ Գրաբոսի :

Թղ. 267ա. Շարական Եւթն Խոտանա-րականցն :

Թղ. 269ա. Ենթ երեկոյին ժամու խա-ղաղականին. Նայեա սիրով... » : 270ա՝ Եի-քէն Հայցեմք... » :

Թղ. 270բ. Կանոնն Համաւրէն ամենայն մարտիրոսաց ի Գրիստոս : ԱՁ—ԴԿ :

Թղ. 292բ. Կանոնն Համաւրէն ամենայն ննջեցելոց ի Գրիստոս : ԱՁ—ԴԿ :

Թղ. 315բ. Տեառն Ներսէսի առաջեալ

յաղազս նընկեցելոց. Աստուած անեղ անժա-
մանակ...»:

Թղ. 321ա. «Աւրհնութիւններ Յարու-
թեան Տեանն մերոյ Յիւսուի Քրիստոսի»:
ԱԶ—ԴԿ:

Թղ. 341ա. «Նիրակոս նգընկեցւոյ ասա-
ցեալ ի սուրբ Աստուածածինն. Արեւելք
գերարիին եւ աւթարան լուսածին...»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 161բ. «Զամենայն չարեօք լցեալ
ծառայս մեր գործիգոր գծողս աղայչեմ յիշել
ի Քրիստոս միով Տէր Ողորմեայիւ»:

266ա. «Շարական կիրակամտի եւ զմե-
ղաւոր գծողս յիշեալ ի Տէր»:

Թղ. 320բ. «Զամենայն չարեաւք լցեալս
գործիգոր մեռեալս Հոգւով յիշեցէք ի Քրիս-

տոս միով Տէր Ողորմեայիւ եւ Աստուած
դձեզ յիշէ»:

Թղ. 341բ. «Հազար բերան գոհութիւն
Աստուծոյ եւ փառք յամենայն սրբոց նորա»:

ՄԱԳԱՂԱԹԵԱՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿ

Ա. Կոչի միշտ. Մէկ թուրթ, նոյնպէս հասէ:
Երկուքը սկիզբ մէկ թուրթ կըստ են: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝
Յերկայիս կտրատուած եւ զքէի մեծութեամ յարմար-
ցուած, Յոյժակեմ սիւնակի լաւութիւնը եղած է 7
սեմքիմքեր: Նիւթ՝ հատուկէկ սեղազաք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆՔ՝ բոլորովին պատուած, լուսցուած եւ սեւ-
ցած: Գի՛ր՝ միշտ մեծութեամբ մեծաւ երկաթա-
գիր: ԹԱՆԱՔ՝ սև: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ժ—ԺԱ զար: ՏԵՂԻ՝
ամենաք: ԳԻ՛ԻՑ՝ ամենաք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Ներայեցւոց Թուրթ Թ. 11—22 հատուած-
ներ:

2482

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀԱՌ ՎԱՍՆ ԴԻԻՈՏՈՐԱՅ ԱՐՔԱՅԻ

ՎԻՆԵՆԱՔ

ԺԹ զար

ԹՈՒԹԻՔ՝ 21: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝ 18×7:6: ՊՐԱԿ՝
միշտ: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտքիւմ, առանց լուսամբնե-
րու: ՆԻՒԹ՝ բարակ հատարակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ գրաւ-
թիւմներով ի թուլք մը: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական
լու, տեղ-տեղ մեծամբ ներծծուած: ԳԻ՛ր՝ մար շղա-
գիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սև: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ-
չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ զարու վերք: ՏԵՂԻ՝ հաւառա-
բար Վիւննա: ԳԻ՛ԻՑ՝ Միւլքարեամ մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐ-
ԱՆ՝ չուծի:

Մատեանն է՝ «Հառ վասն Դիւստորայ
արքայի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Թէպէտ յամենայն ի մեծամեծ
ինչ խնդիրս, Կ. Կեսար, ի սկզբան խօսիցն
խոռովել սովոր իցեմ...»:

2483

(Հիմ քիւ չուծի)

ՀԱՌ ԿԻԿԵՐՈՆԻ ԸՆԴԴԻՄ ԿԱՏԻՂԻՆԱՅ

ՎԻՆԵՆԱՔ

1874

ԹՈՒԹԻՔ՝ 26, իրականում 1—63: ՄԵՆՈՒԹԻՆ՝
18×7:6: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ միտքիւմ 10×7: ԿԱՋՄ՝ չու-
ծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ մեծամբ սկսուած է ներծծուիլ:
ԳԻ՛ր՝ մար շղազիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատած սև: ԶԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1874: ՏԵՂԻ՝ հա-
ւառաբար Վիւննա: ԳԻ՛ԻՑ՝ Միւլքարեամ մը: ՅԻՇԱ-
ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուծի, միշտ վերջաւորութեամ գրուած
կը գումնէ «Վերջ՝ 1874, 6/4»:

Մատեանն է՝ Թղ. 1ա. «Հառ Ա. ընդդէմ

Կատիղինա, զոր ի ծերակուտին անդ խօսե-
ցաւ Կիկերոն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

Թղ. 1ա. «Ա. Յո՛ր վայր ուրեմն զեղ-
ծանիցիս, Կատիղինա, Համբերութեամբս
մերով, միշտ ցե՛րք խաղճաղործ նենգու-
թեամբդ այդուիկ զմեւ ծաղր առնիցես...»
13 բաժնմանով:

2484

(Հիմ քիւ չուօն)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ

ԱՆՅԱՅՏ

ፊደል—ፊጥ ጥላ።

ՔՈՒՂԹ՝ 1: ՄԵՆՏԻՔԻՒՆԻՆՆԻ 12.5X15: ԳՐՈՒ-
 ՔԻՆԻՆԻ երկսիւն, հնարկային 8X5.5 իւրաքանչիւրը:
 հնգաձև հնարկային լոկի կռպմը 10: ՆԻՔԻ՝ հիմ, միջակ
 հետառաքանդը զանգեմ թուրք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՆԻ՝ շատ
 գելշ, ամբողջը զատառառառն կտոր մեծ է, մշաշմե.
 զարմ տեսած: ԳԻՐԻ՝ թուրքգիթ: ՔՈՒՆԻՆԻ՝ սևե,
 սկզբում տեսածը կռպմին: ՋՈՒՐԻՄԱՆԻ՝ հեւ. սլանե.

ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԳ—ԺԴ քաղ: ԳՐԻԶ՝ անժամօք: ՏՆՂԻ՝
անլայտ: ԵՄՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Հատակոտորս է՝ Աւետարանէ մը փրցը-
լած կէս թուղթ մը:

Բովանդակութիւնն է՝ Մատթէոս Բ.
11—21, շատ պակաս մտանքով:

2485

(Հիմ քիւ յարմի)

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ԹՐԻԻՍՏ՝

1810-1811

[illegible]

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. Հնախապատրաստութիւն առանձնական միտւոյր աղօթք եւ խնդրուածք միջնորդութեամբ սուրբ Պատարագի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քշ. 1ա. Ուկրաինական հանրապետության Երկրորդ աստիճանի խորհուրդի Երկրորդ նիստի քննարկումը և որոշումը 2014 թվականի օգոստոսի 24-ին Երևանում անցավ:

Եթէ կարօտ են եւ եւս զգողքի կ դուստրն Եթէ արժան իցէ եւ զայլ ամենայն արենակիցս իմ...» ԹՊ. Եր՝ «Փրկեա յամենայն վըտանգից չուղչեւ եւ մարմնոյ զէարս մեր զՎ. Ան(տոն իւղարտալեան) զՎ. Ստոտուածատոր (Բարիկեան), զՎ. Մ(ետրոյ Մարբեան), զՎ. Յ(ակովբոս Զամբեան), զՎ. Կ(ոմիտաս Իսկկիւտարեան), զՎ. Պ(ետրոս Մարտիրեան), զՎ. Պ(ետրոս Նիքիթեան), զՎ. Յ(ովհաննէս Այվազեան), զՎ. Ս(տեփան Մարգար), զՎ. Գ(րիգոր Գետրուկեան), զՎ. Պ(ողոս Ճամճեան), զՎ. Ն(իկողայրոս Բուղայեան՞), զՎ. Ան(անիա Ճամպազեան), զՎ. Յ(ովսէփ Ոսկեան), զՎ. Ղ(ուկաս Սիմոնեան) եւ զայլ ամենայն չարս միաբանութեան մերոյ եւ եղբարս»։ ԹՊ. Եա՝ «Փրկեա յամենայն վտանգից չուղչեւ եւ մարմնոյ զամենայն մերձաւորս կենդանիս (պոյտպէս) զբոյրն իմ զՎ(ոհիսիմէ) ՂՐ. ՊԵ. Ժւ զզատակն Նոցա, Նահե զմահտեօի Ան. եւ զրնկերս նորա, զմահտեօի Գե. եւ զնկերն եւ զայլ ամենայն մերձաւորս մեր»։

2486

(Հիմ քիւ չուցի)

ԵՐԳԱՐԱՆ — ՏԱՂԱՐԱՆ — ՇԱՐԱԿՆՈՑ ՔԱՂՈՒԱԾՈՑ

ՎԻՃԵՆՆԸ՝

1873

ԹՈՒՂԹՔ՝ 69, իջակալուած 1—100 միայն: ՄԵՆ
ԾՈՒԹԻՒՆ՝ 12.7×9: ՊՐԱԿ՝ չեմ հշանակուած:
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասեւ 10.5×6.7: ՏՈՂՔ՝ 16: ՆԻԻԹ՝

միջակ հաստութեամբ կէտ ողորկ քուղք: ԿԱԶՄ՝
կիսալաք, մորազոյմ քղքապատ ստուարաքուղք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ: Գի՛ր՝ մամբ մօտրգիւր: ԹԱՆԱՒ՝

սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1ա մատիւտով, ամօշման քառ
մը: ԴԱՅԱՐԱՆՔ՝ Թղ. 1բ, 34բ վարի կէտք, 35—37, 46—
89: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1273: ՅԵՂԻ՝ Խուանաքաք վիճակ:
ԳՐԻՑ՝ ամօշմաք, ՄԻՔԻՔԱՆԻՄԱՆ մը: ՅԵՇԱՏԱԿԱՎ-
ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1ա:

Մատենան է՝ Երզարան, Տաղարան,
Քաղաւանդ Շարակնոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Կանոն Հրաշափառ տօնախմբ-
բութեան անուանն Յիսուսի: Օրհնութիւն
ԴԿ. Փառասցէ Հօր...», ամբողջ պատկեր-
նով:

Թղ. 8ա. «Կանոն Հրաշափառ տօնախմբ-
բութեան Անուան ամէն օրհնեալ Կուսին
Մարիամու: Օրհնութիւն ԴԶ. Որ Երզի
գրեթէ որպէս Այսօր ժողովեալ սրբոցն:
Այսօր խումբք լուսեղինացն...», ամբողջ
պատկերով:

Թղ. 12ա. «Ննջեցելոց ԴԿ. Որ յանէից
ստեղծող գոյից...»:

Թղ. 12բ. «Ճարգալոյց Մենդեանն Քրիս-
տոսի: Զանճառելի լուսոյ Մայր...»:

Թղ. 12բ. «Մենդեան Քրիստոսի: Խոր-
հուրդ մեծ...»:

Թղ. 13բ. «Սուրբ ԶԱՄԱՌԱՆԺԱՆԻՆ
օրհնութեամբ մեծացուցանեմք...»:

Թղ. 13բ. «Ս. Ստեփանոսի Նախավկա-
յին: Նախասարկաւաք եւ առաջին մարտի-
րոս... Յնձայ այսօր եկեղեցի Աստուծոյ...»:

Թղ. 15ա. «Յայտնութիւն եւ Մկրտու-
թիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
Օրհնութիւն ԴԶ. Նոյս ի լուսոյ...», ջրը-
օրհնէֆի արարողութեամբ երգերը-շարակաւ-
մերը:

Թղ. 19բ. «Շարական Սրբոյն Անտոնի:
Պարծանք եկեղեցւոյ... Որ անմարմնական
վարուք...»:

Թղ. 20բ. «Տաղ յորդորական ի պատիւ
Սրբութեան՝ յորժամ է ի բազմոցի: Եւ արդ
մեծի՝ այս սրբութեան...» (2 տուն):

Թղ. 21ա. «Պաղատանք առ ամենօր-
հեալ սուրբ Կոյս»: Լուրիտանեամ լիքա-
միամ:

Թղ. 23ա. «Երգ ի վերայ Ամենասուրբ
Հաղորդութեան: Մայր Հաւատոյ, սուրբ
Հարսնարան...» (9 տուն), որում կը յաջար-
դէ՝ «Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զՏէր, զի

զթութիւն ըր մեծ եղեւ ընդ մեզ, լիցի հո-
վանի այս խորհուրդա ըր մեծ»:

Թղ. 24ա. «Երգ Ապաշխարութեան: Առ
ոտս անկեալ կենարարիդ...» (6 տուն),
որում կը կցուի տուն մը շարակամ՝ «Ջարհու-
րեալ զողջացաւ անձն իմ...»:

Թղ. 26ա. «Կանոն Ս. Յովսէփայ Աս-
տուածահօր: Օրհնութիւն ԲԿ. Որ զորդին
Դաւթի զՅովսէփ...» ամբողջ պատկերով:

Թղ. 29բ. «Երգ առ ցաւազին Մայր,
Կայր առ խաչին մայր ցաւազին...» (20
տուն):

Թղ. 31բ. «Ով նորածին որդիք լուսոյ...»
(11 տուն):

Թղ. 32բ. «Յովսէփ քեզ Հաւատա-
ցեալ...» (3 տուն):

Թղ. 33ա. «Ե Յարութեան Քրիստոսի:
Այսօր յարեալ ի մեռելոց...»:

Թղ. 34ա. «Կանոն Հրաշափառ տօնա-
խմբութեան Մարմնոյ եւ Արեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Օրհնութիւն:
Վերածգողն երկնից...» երկրորդ տունէն
նկատելի կէս կը մնայ:

Թղ. 38ա. «Օրհնք Ուխտադրութեան
Նորընծայից Մխիթարեան Միաբանութեան:
Շարական ԴԶ. Աստուածածին, դու ես յոյս
եւ ապաւէն...»: Եկ սուրբ Հոգի եւ Լլջեղք
Աստուած երգերով:

Թղ. 41բ. «Օրհնք տալոյ զգնատ Մխի-
թարեան Միաբանութեան առ Նորընծայս:
Շարական ԴԶ. Պահապան խնդրեմք ի
քէն...»:

Թղ. 43բ. «Կանոն Մենդեան սրբոյ
Կուսին Մարիամու: Շարական ԴԿ. Մառ
կենաց անկեալ յԱղին...»:

Թղ. 44բ. Յիտապոյն գրէ մը, ինչպէս
յաջորդներն ալ: «Ե Հայրաշարժ աղբերէն...»:

Թղ. 44բ. «Tantum ergo Sacramen-
tum...» (2 տուն): Նոյնը կը կրկնուի դար-
ձեալ Թղ. 45աի վրայ:

Թղ. 45ա. «Ե քէն Հայցեմք մեզ օգնու-
թիւն...», մնալոց Տէր Ողորմեամ:

Թղ. 45բ. «Շարական ԴԶ. Հրաշափառ
Աստուած...»:

ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Այս Երգի Տեարակը գրուեցաւ
1873ին Օգոստոսին 12էն սկսեալ մինչեւ
Սեպտեմբեր 22»:

2487

(Հիմ քիւ 557)

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ — ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ ԱՂՕԹԻՑ

ՎԻԵՆԱՄ

1850էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 12X8-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 10X5-5: ՆԻԻԹ՝ էիթ, միջակ հաս- տուքեամբ քուլք: ԿԱԶՄ՝ կաշեպատ ստուարա- քուլք, վրամ ճնշումով խաչ եւ գծաւոր շրջանակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ, գործածաբէմէ քուլքերը էիլ մը իւզատած: ԳԻՐ՝ մամբ ճօտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գու- ճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւճ. չկամ: ՊԱՏԿԵՐ՝ տպագրուած ԹՂ. 1ք: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա, 13ք, 14ք, 16ք—20ք: ԹՂ. 14ա, 15 եւ 16ա վրամ կտցուած քաղեակներ եւ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850էն ետք: ՏԵՂԻ՝ հա- տաճարք վիճնա: ԳՐԻՑ՝ Միեքարեան մը: ՅԻՇԱ- ՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Տպագրուած ազօքագրքի
հետ իրիւր յաւելուած ամցուած ազօքգնք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ք. «Բաւանայապետն Ս. Պիոս է.

արժանի Համարեցաւ ամենայն Հաւատացելոց
շնորհել ներողութիւն 300 աւուրք...»:

ԹՂ. 3ա. «Ի պատիւ ցաւագին սրտին
Մարիամու: Աստուած յօղեւ ինձ նայեա...
Վշտանաճ ընդ քեզ ցաւագին Մարիամ...»:

ԹՂ. 11ք. Տարբեր գրչէ: «Ս. Վարդա-
րանի աղօթքը»:

ԹՂ. 14ա. «Սուրբ Բեռնարդոսի աղօթքը:
Ով ամենօրնեալ Կոյս Մարիամ, Դու ես
Մայր Աստուծոյ եւ մայր մեղաւորիս...»:

ԹՂ. 14ա. «Tantum ergo Sacramen-
tum...» (2 տուն):

ԹՂ. 15ա. «Գիտեմ Տէր իմ, եւ ստուգիւ
Հասեալ եմ ի վերայ, զի չիք յաշխարհի մեծ
եւս մեղաւոր քան զիս...»:

2488

(Հիմ քիւ չուցի)

ՁԵՐՄԵՌԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐԱԲՈՒՄԱՆ

ՎԻԵՆԱՄ

1822էն ետք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 11X7: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 8-5X4: ՆԻԻԹ՝ էիթ միջակ հաստուքեամբ քուլք: ԿԱԶՄ՝ քաղեայ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ամցման ճօտրգիք, շատ սեւ շեղագրի: ԹԱՆԱՔ՝ գու- ճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւճ. չկամ: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 8ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1822էն ետք: ՏԵՂԻ՝ վիճն- նա: ԳՐԻՑ՝ Միեքարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չու- ցի:

Մատենան է՝ «Ջերմեանդութիւն ի չը-
նորհակալութիւն արանձնին շնորհաց տուե-
լոց Ս. Կուսին ի փոխելն յերկինք»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Տեղեկութիւն: Պատասխա-
նադրով խորհրդարանին յիշատակաց 19
աւուր Եռդիոս ամսոյ 1822 Պիոս է. շնորհ
ամենայն Հաւատացելոց արանք եւ կանանց,
որ զյաջորդ աղօթս առնիցեն...»:

ԹՂ. 3ա. «Երկիր պապին Հօրն յաւիտե-
նից ասեղով մի Հայր մեր...»:

2489

(Հիմ քիւ չուցի)

ՇԱՐԱԿՆՈՑ ԾԱՂԿԱՔԱՂ

ՎԻԵՆԱՄ

1850ի տառնմբը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 82: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 10-5X6-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 8-5X4-5: ՆԻԻԹ՝ էիթ բարակ ազնիւ քուլք: ԿԱԶՄ՝ ճնշկալիւ չուցի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բա- ւակամ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ համալտօք մամբ ճօտրգիք: ԹԱՆԱՔ՝ գուճատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ եւճ. չուցի: ԴԱՑԱՐԿ՝ ԹՂ. 1—2ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի տառնմբը:

ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճնա: ԳՐԻՑ՝ Միեքարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ չուցի:

Մատենան է՝ Մաղկաքաղ շարակնոց,
Շարակնմբը գրուած եւ մեծ մասով,
խաղերով:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թշ. 1ա. «Կարգ ջրոյ օրհնութեան» : Գամի մը տաղ միայն գրափորձութիւն :

Թշ. 2բ. «Երգ առ ամենաուրբ Խորհուրդ : Ով փրկական սուրբ նուէր...» (2 տուն) :

Թշ. 3ա. «Ճրագալուցի Մենդեան Գրիստոսի ԳԶ. : Զանճառելի լուսոյ Մայր...» (3 տուն) :

Թշ. 3բ. «Յաւուր Մենդեան Յիսուսի Գրիստոսի ԴԿ. : Խորհուրդ մեծ...» (9 տուն) :

Թշ. 4բ. ԳԶ. : «Սուրբ զԱստուածածինն օրհնութեամբ մեծացուցանեմք...» (3 տուն) :

Թշ. 4բ. «Սրբոյն Ստեփանոսի ԴԿ. : Յնձայ այսօր Եկեղեցի Աստուծոյ...» (3 տուն) :

Թշ. 5բ. «Յաւուր Միլրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի ԴԶ. : Լոյս ի լուսոյ...» (Ջրօքեմէք) :

Թշ. 12բ. «Ենջեցելոյ, Որ յանէից...» (4 տուն) :

Թշ. 13ա. «Կանոն Տնօրէնութեան եւ Անուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի Օրհնութիւն ԴԿ. որ երգի որպէս Օրհնմէ զճեզ անսկիզբն Հայր : Փառացդ Հօր ճառաշայթ...» իւր սարքով :

Թշ. 21ա. «Կանոն Մենդեան սրբոյ Կուսին Մարիամու Աստուածածնի Շարական : Մառ կենաց...» : Աստ քը յաջորդեմ զամաղամ մաշու շարակամները :

Թշ. 29ա. «Յաւուր տանի սրբոյն Յովսեփայ Աստուածաճօր Օրհնութիւն ԲԿ. : Որ զՈրդին Դաւթի զԵօվսէփ ծառայ քո...» իւր սարքով :

Թշ. 38ա. «Յաւուր տանի Անուան ամենաուրբ Կուսին Մարիամու Օրհնութիւն ԴԶ. : Այսօր խումբ լուսեղիկացն երկնայնոց դասուց...» իւր սարքով :

Թշ. 43բ. «Օրէնք տալոյ զզգեստ Միլրտեան Միլրտեանութեան առ նորընծայս : Շարական ԳԶ. : Պաշտպան խնդրեմք ի քէն Գրիստոս...» :

Թշ. 46ա. «Յուստադրութեան Նորընծայից Շարական ԳԶ. : Աստուածին դու ես յոյս եւ ապաւն...» :

Թշ. 49ա. «Յաւուր տանի Մարմնոյ եւ Արեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի Օրհնութիւն ԳԶ. : Վերածողն երկնից ժլտնջենաւոր Հօր Որդին...» իւր սարքով :

Թշ. 56ա. «Երգ վասն Հայցելոյ զօգնութիւն ի Տեառնէ, խոստովանելով զՅղառութիւն իւր : Առ ոտս անկեալ Կենարարիդ...» (12 տուն) :

Թշ. 57բ. «Հացս այս մարմին է Գրիստոսի...» (3 տուն) :

Թշ. 58ա. «Եւ արդ մեծի այս սրբութեան...» (2 տուն) :

Թշ. 58բ. «Ով նորածին որդիդ լուսոյ...» (12 տուն) :

Թշ. 60ա. «Առ ցաւազին Մայրն : Կայր առ խաչին Մայր ցաւազին...» (20 տուն) :

Թշ. 62ա. «Ի տանի Մարմնոյ եւ Արեան : Արդ օրհնեսցուք ամենեքեան եւ զովեսցուք միաբերան...» (3 տուն) :

2490

(Հիմ քիւ 246)

ՊԱՐԱՏԱՏՈՒՄԱՐ

ՂԱՐԱՂԱՃ (ԶԵՑԹՈՒՆ)

ՌԺԲ (1502)

ԹՈՒԴԹՔ՝ 75, վերջէն մտախտով իջագրուած 1—150 : ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10×7.5 : ՊՐԱԿ՝ Ա—Գ+Ա—Զ : ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւ 7.5×4 : ՏՈՂ՝ 13 : ՆԻԻԹ՝ ԽԻՑ, զօրաւոր, հոստիկելի դիւղմած քաղաք : ԿԱՋՄ՝ կաշեղատ տախտակ, փորիմ վրայ կաշեղ կապարով : ԹՂԹԵՍՈՒՆ՝ ՊԱՂԱՍԿ՝ վերք, ԹՂ՝ 73—75 : ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ գործածութեմէ քաւական աղտատած, ճորագրի կազմէ լուսամբներէմ իջն վր շատ կոտրած, կազմը ոկոտե է Բալթայի : ԳԻՐ՝ ամցամա թաւրգիթ, սկզբնատառերը քաջամգիթ : ԹԱՄ՝ սեւ,

սկզբնատառերը դեղին ու կարմիր : ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ բնիկաճորտալեռ մաշակաւոր, կարմիր, կապուլ, դեղին, շաղմալ ու սեւ զանգարով : ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ ԹՂ՝ 15ա, 58ա, 58բ : ԼՈՒՍԱՆՆԱՐԱՐ՝ եւ ԹԻՅԱՆԳԻՐ՝ 12բ, 14բ, 15ա, 16ա, 18ա, 19բ, 20բ, 22ա, 24ա, 26ա, 28ա, 30ա, 32ա, 34ա Յովսէփ ի փոր կուսին, 36ա, 37բ, 40բ, 42բ, 45ա, 47ա, 48ա, 50բ, 52բ, 54բ, 56բ, 57բ, 58բ, 61բ, 63բ, 65բ, 67բ, 69բ, 71բ, 72բ : Եր ցանկին Մ, Կ, Հ, Ձ : Հ : ԴԱՆԳԱՐ՝ 10բ, 73ա—75բ : ՊԱՆԴՈՒՆ՝ ԹՂ՝ 1ի ու առջին կազմի միջին քաղաք

մը։ Նոյնպէս կը պակսիմ քննարկ մէջէն բազմաթիւ քաղքեր։ ԺԱՄԱՆԱԿ ՌԺԲ (1582)։ ԳՐԻԶ՝ Մշեցի Սարգիս երէց։ ՅԵՂԻ՝ Ի Ձէլքում գաւառին, ի գիւղմ որ կոչի Ղարազամ, ի դուռն օտարք Սարգսնայ Ձորա-վարին։ ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թ. 12ր, եւ հետա-գալի՝ Թ. 11ա։

Մատենան է՝ Պարզատումար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 1ա. «Հինէն Հարիւրակիս մէջն յոր տուփն որ բոլորած նշան կայ, ան ծոռ Զա-տիկն է Յունաց, պարսաստ կացիք, որ չի խարիք։ Նոքա Ապրիլի 2. Զատիկ կանեն ընդ Հրէից ազգին, մեզ Հայոց Ապրիլի ԺԳ. Զա-տիկ է»։

Թ. 1բ—10ա. Գիր Տարւոյ աղիւսակներ եմ ՌԻՐ—ՌԵԶԳ տարիներու համար։ Այն քաժիմը քրքամ կ'երևի անխցում է 1603ին, քաղքմ ալ տարբեր է։

Թ. 11բ—13բ. Գիր Տարւոյ աղիւսակներ ըստ Աստեղատումց։

Թ. 14բ. «Ամիսէ Հոռմայեցւոց»։

Թ. 15ա. «Այս Պարզատումար է. Ա իբրեակն Դ, Յունվար ԼԱ, օրն ելի. Յայտ-նութիւն Յունվար 2. օրն Գլի...» այսպէս յառաջ միմիւր Բ Տարեգիրը։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թ. 12բ. «Այս է խրատն Պարզատու-մարիս, որ ուսուցանէ ըզքեզ ուղիղ... Գր-րեցաւ Պարզատումարս ի Զեթուն դօստին ի գիւղի որ կոչի Ղարաղաճ, ի դուռն սուրբ Սարգսաւ Զօրավարին, ձեռամբն եւ անարհեստ գրիս Մշեցի Սարգիս Իրիցուս, ի Թվին Հայոցն ՌԺԲ (1582)»։

Թ. 11ա. (Հետադարձ) «Ելայ ես յԱն-թափայ Թվ. Ռ2Ա (1632), Յունիս ամսուն ԺԲ. օրն, Գլ.»։ Ապա կը յաջորդէ սխա-լագրութիւններով ծածկագրութիւն մը, որ-մէ կըքամք կարդալ «Ես Արեւսան, որդի...»։

2491

(Հին քիւ չունի)

ԱՂՕԹԱՄԱՏՈՅՑ

ԱՆՅԱՅՏ

ՅՈՒԿԹՔ՝ 158։ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 10.8X7.5։ ՊՐԱԿՔ՝ ԺԳ։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ մթապին 7X5։ ՆԻՒԹ՝ հիմ գորա-ւոր միջակ հաստութեամբ քաղք։ ԿԱՄ՝ կտշեցատ տախտակ, ունեցած է փակամբներ։ ԼԱԿԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ բուսկած վնասուած եւ քաղքերը սնւցած, կտգմը սկսած է քաղքի, տեղ-տեղ ցեղա-կներ, ազգիս պահպանակը վնասուած։ ԳԻՐ՝ բոլոր-գիր, շարակամները խաղցորտած։ ԹԱՄԱՔ՝ սեւ, սկզբնատառերը կտրմիւր, խրատագիրներու վրայ կտր-միւր կէտեր։ ԶԱՐԴԱՄԱՆՔ՝ հիւմ. յատուկ իմաստով չկան, ինչպէս բոմ մը տես Թ. 2ա։ ԴԱՅԱՐԻ՝ Թ. 1, 157—158, բոլորմ ալ լեցումն ձաքատուհանքով։ ԺԱ-ՄԱՆԱԿ՝ ՌԼԳ (1584)։ ՅԵՂԻ՝ ամպտ։ ԳՐԻԶ՝ Յո-վատաք բռնակայ։ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թ. 158բ։

Մատենան է՝ Աղօթամատոյց։ Սաղմոսներ չկան։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թ. 2ա. «Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանգստենէ շնոյ...»։

Թ. 18բ. «Քարող Հարցին։ Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ կաթողիկէ...»։

Թ. 45բ. «Քարող արեւայդալին։ Յա-րեւելից մինչեւ ի մուտս...»։

ՌԼԳ (1584)

Թ. 51բ. «Ճարու քարող ասայ։ Խընդ-րեսցուի Հաւատով ի Տեառնէ վասն ճանա-պարհորդաց...»։

Թ. 61ա. «Երեկոյեան ժամուն է խր(ատս)։ Ես առ Աստուած կարդացի...»։

Թ. 75ա. «Առ սեղանն մարմնօր պի-տոյից սաղմոս բարձր առ. գլիոխն ի լման ասա։ Ողորմած դթած է Տէր...»։

Թ. 77ա. «Խրատէ Խաղաղականին...»։

Թ. 85բ. «Զկնի եկեացոյն աղօթք։ Անն իմ ի ձեռս քո յամենայն ժամ...»։

Թ. 87բ. «Արեւէնք արկանելոյ սպաս եկեղեցւոյ»։ Ասոր կը յաջորդէ ամբողջ պա-տարագր։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թ. 158բ. «Փառք Համադոյ անբաժա-նելի սուրբ Երրորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ...»։ Գրեցո աղօթամատոյց ձեռամբ Յովատաքի մեղայ-պարտ քահանայիս եւ յիշատակ է Տէր Սարգսին եւ իւր կնոջն Սայլուքին։ Այլը(՝)։ Ի Թվին ՌԼԳ (1584)։ Հարպետութիւն Կա-րապետ եպիսկոպոսին։

2492

(Հիմ քիւ չումի)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1900ի սկիզբները

ՔՈՒԴԹՔ՝ 89, իսկայնուած 1—106 միայն: Մե-
ծՈՒԹԻՒՆ՝ 9.4X7: ՊՐԱԿ՝ չի մշտնակում: ԳԼ-
ՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 6.5X4.8: ՑՈՂՔ՝ 12: ՆԻԻԹ՝
գծուած, միջիկ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ կի-
սայաք, քաջազատ ստաւարաքուլք: ՔՂԵՆՈՑ ՊՈԼ-
ՊԱՆՆ՝ սկզբն աւ վերջը քաջազայ քուլք մը: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ մար, զեղեցիկ շեղագիր: ՔԱ-
ՆԱԿ՝ սեւ, խորագրերը եւ սկզբնատառերը կարմիր,
խաղերը սեւաւշակ: ՏՊԵՐՈՒՄՈՒՄ ՊԱՅԿԵՐՆԵՐ՝ ՔՂ-
ՅՐ՝ Մանուկ Յիսուս, ՅՏՐ՝ Միսիքաւ Արքեպիս Եպիս-
կոս, ՅՏՐ՝ Գալատիսն Հոգւոյն Սրբոյ: Այս պատկերա-
քանդակները միասին, յաւաքով քուլքէ համաւած
գունաւոր ձկնաքանդակ՝ ՔՂ. 1ա, 3ա, 37բ, 54բ, 55բ,
58բ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ ՔՂ. 1—
3ա, 36ա, 38ա, 59—60: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1900ի սկիզբնե-
րը: ՏԵՂԻ՝ հաւաքած վիճմա: ԳԻՐԴ՝ անտակալայ
Միսիքաւն մը: ՅԵՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Վանական Շարակնոց:

ԲՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՔՂ. 4ա. Վանան Հրաշափառի տոնա-
խմբութեան Անուան Յիսուսի, Օրհնու-
թիւն ԳԵ., Փառաքել Հօր... (իւր սարգի):

ՔՂ. 15ա. Վանան Հրաշափառ տոնա-
խմբութեան Անուան ամենօրհնելի Կուսի
Մարիամու, Օրհնութիւն ԳԵ., Այսօր խումբ
լուսնդինացն... (իւր սարգի):

2493

(Հիմ քիւ չումի)

ՏՕՆԱԳԻՐԳ

ՎԻՆՆԱ

1887

ՔՈՒԴԹՔ՝ 15: ՄեծՈՒԹԻՒՆ՝ 44X34.5: ԳՐՈՒՆ-
ԹԻՒՆ՝ միասին, 25X35 մետրեամբ շրջանակի մէջ
տաճնուած: ՆԻԻԹ՝ հաստ, ռոգրիկ, ազնիւ քուլք:
ԿԱՋՄ՝ լաքազատ ստաւարաքուլք, վրան ձեռնամով
զարդեր, գունազգի վարդեր՝ կտցուած, աչիսի եւ
հոսիսի կողքին վրայ շարակաւ սակեղծ շէտգամեր,
մէյսնաք՝ արծաթագոծ զինանշանի ձեւով զարդ մը:
ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լու: ԳԻՐ՝ մարագայ վարժ ու
ձաշակաւոր շեղագիր: ՔԱՆԱԿ՝ կարմիր, կամայ,
սեւաւշակ, սակի, սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ամեն էջ սակեղ
հարուստ շրջանակի մէջ տաճնուած է ար սակեղմ քա-
ւորի մարմն զարդերու հետ միասին իրակ համաւած
պատկերներն են, եւ ոչ ձեռագործ: Հարուստ ձկնաք-

ՔՂ. 22բ. Վանան Ս. Յովսէփայ Աս-
տուածաւորն: Օրհնութիւն ԲԵ., Որ զորդին
Դաւթի... (իւր սարգի):

ՔՂ. 33բ. Վերջը Տալոյ զգգեստ առ
Նորընծայն: Շարական ԳԵ. Պաշտպան
Կեղեցիկ է քն... (յաջորդող միւս շարա-
կանները միայն):

ՔՂ. 37ա. Շարական յուստադրութեան
Նորընծայից: Աստուածածին դու ես յոյս... (յա-
ջորդող ամբողջ արարողութեամբ):

ՔՂ. 47բ. Վերջ ապաշխարութեան: Առ
ոտս անկեալ կենարարի... (6 տուն),
յուսիսում՝ Ջարհուրեալ դողալաւ...:

ՔՂ. 50ա. Վերջ առ ցաւագին Մայրն:
Կայր առ խաչին մայր ցաւագին... (20
տուն):

ՔՂ. 52բ. Վերջ Յարութեան Քրիստո-
սի: Ով Նորածին որդիք լուսոյ... (12
տուն):

ՔՂ. 55ա. Վերջ Օրհնութեան: Մայր
Հաւատոյ... 56ա՝ Հաւատ այս մարմին... 56բ՝
Վեւ արդ մեծի... 57ա՝ Ով ամենա-
սուրբ... 57բ՝ Առ ընկալ զիս քեզ... 58ա՝
ՅՈՒՍԵփ քեզ Հաւատացեալ...:

զարդուած է ՔՂ. 2ա, 3ա: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ՔՂ. 4ա:
ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ՔՂ. 5ա, 6ա, 7ա, 8ա, 9ա, 10ա, 12ա,
13ա, 14ա: ԴԱՏԱՐԿ՝ ՔՂ. 1 եւ 16, ձայնակ դատարկ
է ամեն քուլքի բ. կողմը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 2. Գիսկան-
քան 1887: ՏԵՂԻ՝ վիճմա: ԳԻՐԴՆԵՐ՝ Միսիքաւն
վարժապետի աշակերտներ: ՅԵՇԱՏԱԿԱՆ՝ չունի,
քայց տես ՔՂ. 3ա՝ լինողակաճը:

Մատենան է՝ Տօնագիրք մը, մուրումնա-
տուած Արքեպիս, իւր անուան տարեկարգիմ
տախտով: ՔՂ. 2ա. Վերջը Սիրոյ: ՔՂ. 3ա.
Վերջ Մեծապաշտառ Ամենապատ. Տէր. Ար-

սէն Վ. Այտընեան, Արքեպ. Սաղաթինայ եւ
Ընդհանրական Աբբայ Ուխտիս, յաւուր սո-
քի անուանդ երգեն որդիքդ զնուաղաւ ի վանս
Պայտպան Ս. Աստուածածնի ի Վիեննա,
յըրորդ Դեկտեմբերի 1887» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. Վերականգնութիւն :

Թղ. 5ա. Վարկեացի Մուսայի՝ բեկցի
լարջ քնարաց...» (32 տաղով չափական գը-
րութիւն մը) :

Թղ. 6ա. Լատիմբերէն ցառ :

Թղ. 7ա. Գերմաներէն չափական գրու-
թիւն մը :

Թղ. 8ա. Իտալերէն ազատ շնորհաւորա-
կան մը :

Թղ. 9ա. Վրանց աղամամուք սիւտակ,

ուր իրես, Մոն՝ ժոթեր կախուե ջուս ճիւ ու
ծընկուեի մը :

Թղ. 10ա. Ֆրանսերէն ազատ շնորհաւոր-
ական մը :

Թղ. 11ա. Արաբատա ֆրդերէն շնոր-
հաւորական :

Թղ. 12ա. Վրացաւ դուռն իշխանին
տուրնջեան...» հայերէնի քարգամանութիւնը
ֆրդերէն բնագրին :

Թղ. 13ա. Արաբատա քուրֆերէն շը-
նորհաւորական :

Թղ. 14ա.՝

Ձիւնապատկ Ալեորին

Կարապետէ խիստ սառնեքուն...» (24
տաղնոց չափական, աշխարհաբար շնորհաւոր-
ական մը) :

2494

(Հիմ քիւ չումի)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ,
Ե. օրինակ, 1711

ԹՐԻԵՍՏ ԿԱՄ ՎԻՆԵՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԹՔ՝ 24, իյանուար 5—45: ՄԵՆՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 40X28: ՊՐԱԿ՝ իբրբաւ կարուած առաջին
քուլքը բն: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսին 88X12, ազատ
քուլքուած է լայն լուսանցք մը սրբազրութիւններու
համար: ՅՈՂՔ՝ 80—82: ՆԻԻԹ՝ հիմ, գրաւոր, դեղ-
նած քուլք: ԿԱՐՄ՝ չումի, առաջին էջին վրայ
գրուած է ՎՄՇՄՈՂՐԱԹԻՆ ՄԻԹՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱ-
ՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ, 1711: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
լու, առաջին կը պահսին 2 քուլք, բազմաթիւ
տեղեր սրբազրութիւններ եղած են ու լրացումներ
կամ յաղաւտումներ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագրեր: ԹԱՆՈՒՔ՝
շաղկապի գլխի առած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չիւմ:
ԴԱՏԱՐՈՒՔ՝ Թղ. 1—2, 24բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ համաժողով

1790—1820ի շրջանին: ԳՐԻՉ՝ Մկրտչեան Հ. Մատ-
թեոսի գիրք է (1789—1827): ՏԵՂԻ՝ Թրեքստ կամ
վիեննա: ՏԵՆԱՆԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չիւմ:

Մատենա չ՝ ՎՄՇՄՈՂՐԱԹԻՆ ՄԻ-
ԹՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ,
Ե. օրինակ 1711: :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 2414 Ձեռագրին հետ մը, հոս կը
պակսի միայն առջինի մասը :

2495

(Հիմ քիւ չումի)

ԲԱՆԻԳ ԵԻՇԱՏԱԿԱՑ Ի ԵՆՈՒՆԻ ՄԵՆՈՒՆ ՄԵԻԹԱՐԱՑ

ՎԻՆԵՆԱ

1901

ԹՈՒԹՔ՝ 15: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 39.5X28: ՊՐԱԿ՝
չիւմ ճշմանում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսին, շրջանակի
մէջ առաջուած 28.5X17.5: ԹՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԱՆԿԱՆԵՐ՝
սկիզբն ու վերջը մեկական ազնիւ կէտ կըլտով գա-
րաւոր քուլք: ՆԻԻԹ՝ հետ, զեղաւորքան
քուլք: ԿԱՐՄ՝ լրացածով ստաւորաքուլք, վրան
նշումով առկած գաղաթ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լուս:

ԳԻՐ՝ գեղեցիկ ճարտար շեղագրեր: ԹԱՆՈՒՔ՝ սեւ:
ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ չիւման թուշով՝ Թղ. 2ա, 3ա, 6ա,
7ա, 8ա, 9ա, 12ա, 13ա, 14ա: ԿԱՐՔ՝ Թղ. 2ա: չիւմ-
կան թուշով Միթրա Արքեպի կիսանդրին ստորագ-
րուած՝ ՎԵՂՐԱՅԻ Խ(ՐԵՔ) Կ(ԶԵՄԵՆԵԱՆ) 1901, 6/2: ԴԱՏԱՐՈՒՔ՝ Թղ. 1, 2բ, 8բ, 8բ, 11բ վարի կէտը, 14բ—
15բ: ԺԱՄԱՆԿ՝ 7 փետրուար 1901: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա:

ԳՐԻԳ՝ Մխիթարեան աշակերտներ: ԵՄԱԿԱՂ՝ հաւա-
ժաբար եղ. հորեմ Կղեմէսեան: ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. Վի Մեռնի Մեծիկ
Մխիթարայ Բանք յաշակերտաց Նորա: Վի-
հենա 1901 յ. **Փետրուարի:** Ճառեր գաւա-
զում լեզուներով Մխիթար Արքեպիս Ժմնդեան
տարեգրքով առիթով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա.

Վերախոսիկ կըռդղէն խոնարհի

Ն. Բարձրանայ անդադար...» (4 տուն):

Թղ. 4ա. Վերախոսուած այսօրուան
տեսնաթուրքներն ոյժ եւ համարձակութիւն
զգեցայ հրապարակ ելլելու քանի ժը խօսք:

անարժան բերեովս այն դիւցազնի վրայ ըսե-
լու...» (ճառախօսուածքիւմ մը):

Թղ. 6ա. Յորամներէն չափական գրու-
թիւմ մը:

Թղ. 7ա. Գերմաներէն ճառ:

Թղ. 8ա. Ռուսներէն ճառ:

Թղ. 9ա. Ո՛ր յաներաւի եւ ընդվայր...»
Գրաբար ճառ:

Թղ. 12ա. Յունարէն ճառ:

Թղ. 13ա. Յորամներէն ճառ:

Թղ. 14ա.

Վերեւիկ այսօր բաժնիւն Գողթան

Քնար Հոմերեան փոխ ինձ թող տան...»
աշխարհաբար չափական գրութիւմ մը, 5
տուն:

2496

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԳ ԶԵՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԵՆԱ

1878

ԹՈՒՂԹՔ՝ 38, իջեկայտած 1—50: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
39-5×25: **ՊՐԱԿ՝** չեմ ճշմանկուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
հրկսիւմ 21×10-5 հրկուք միտսիւմ: Սիւնակները
իբրաքէլ քաժնուած եւ գիծով մը: **ՏՈՂՔ՝ 38:** ՆԻԹ՝
միշակ հատուածքեմբ ոգորկ քուլք: **ԿԱՋՄ՝** կարմիր
լաքով ծածկուած ստուարաքուլք, վրան ճնշումով
խոյ եւ ոսկեղէն գարգիւր, ոսկի է ճան: կտուքը,
ամեն էլ ունի անցիւմ մը, զիւրքաւ զարձնելու համար:
ԹՂԹԵՆՈՒՄ ՊԱՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական
միշակ հատուածքեմբ սպիտակ քուլք: **ՀԱՆԿԱ-**
ՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգիւր, կը միտի անցում
ճարգիւր: **ԹԱՆԱՎ՝** սեւ, խրատուգրեմ ու սկզբնա-
տառերը գունատած մանուշակի գարձաղ կարմիր:
ՁԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հեւ. չկան: **ԳԱՏԱՐՔ՝** 16ր մեծ մտով,
26—38: **ԺԱՄԱՆԱՎ՝** 1878: **ՏԵՂԻ՝** վիճան: ԳՐԻԳ՝
Ամրիկեան եղ. Ազատիմաս: **ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝**
Թղ. 25ր:

Մատենան է՝ Գրիգ Զեռնադրութեան:
Ճակատաքերը չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. Վարդ Պուզման հերաց:

Թղ. 3ա. Վարդ Դոնապանութեան:

Թղ. 4ա. Վարդ Ընթերցողութեան:

Թղ. 5ր. Վարդ Երզնիցողոյցութեան:

Թղ. 6ր. Վարդ Զահնկայութեան:

Թղ. 8ա. Վարդ Կիսասարկաւազու-
թեան:

Թղ. 11ա. Վարդ Սարկաւազութեան:

Թղ. 17ա. Վարդ Քահանայութեան:

ՅԵՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 25ր. Վերգորհնակեալ է Վիէննա,
եղբ. Ազ. (ուստիւն Սմիթեան) Կ(րօնաւոր)
Մ(խիթարեան), է Վան Պաշտ(պան) Ս.
Աստուածածնի 1878»:

2497

(Հիմ քիւ չունի)

ՎԱՆԱԿԱՆ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍԵՐ

ՎԻՆԵՆԱ

1840ի առեմնը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 12: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 39×26: **ՊՐԱՎ՝**
միշակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 23×16: **ՏՈՂՔ՝ 21:**
ՆԻԹ՝ հատու, ազնիւ ոսկիտակ սկզբաքի ճամ
գրաւոր քուլք: **ԿԱՋՄ՝** ճարգիւր, արաւտակով
կաշի, կարմիր գոյնով, վրան ճնշումով ոսկեայ խա-

չեկայտած մը, ամեն քուլք ունի ճնշեկտե ակածները:
ԹՂԹԵՆՈՒՄ ՊԱՊԱՆԱՎ՝ սկիզբն ու վերջը մէկական
ազնիւ, գորաւոր, սպիտակ, հատու քուլք: **ՀԱՆԿԱ-**
ՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ճարգիւր մեծ ճարգիւր,
խորագրերը ինձ սեւ գլխագիր շնագիր: **ԹԱՆԱՎ՝**

սեւ, խորագրեր, սկզբնաւորութիւն եւ քաջատրու-
քիւմներ կտրմբ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ ԵւՅ. չկամ: ԴԱ-
ՏԱՐԻՔ՝ ԹՂ. 1ա—3ա, 11ա մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
1840ի տակննքը: ԳՐԻՉ՝ Միջքարնամ մը: ՏԵՂԻ՝
հաւաքաբար վիճնամ: ՅԵՇԱՏԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ Վանական Մաշտոցի մա-
տեր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3բ. «Երգ առ Հոգին Սուրբ Աս-
տուած, Ի ծուլկս, Եկ Սուրբ Հոգի ստեղծող
էից...» (7 տաւ), որում կը յայտարարէ
«Աղօթք» մը:

ԹՂ. 4բ. «Երգ Գոհութեան Ամբոստա-
նի»:

Կան: Կանգուն կալով: Ըզեղ Աստուած գո-
վաբանեմք...» (13 տաւ), յայտարարող
«Աղօթք» մը:

ԹՂ. 6բ. «Վերջնայ աւուր Հոգեւորական
Կրթութեան: Յերեկոյին յաղօթարանի սկիզ-
բըն լինի յառաջին աղօթից Գլ.ի աւուր՝
Տառապեալ այր մի եմ ես, զոր ընթեռնու ի
մայն...»:

ԹՂ. 11բ. «Մեծի Հինգշաբթի աւուրն
փոխադրութիւն Սրբութեան: Ձկնի պատա-
րագի տան մոմեղէն ի ձեռս ամենեցուն: Եւ
մինչ լեւ իջեալ ի Սեղանոյն պատարագիչն
կայ զլիւրճաց առաջի տապանակին եւ...»:

2498

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՕՇՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԿԱՆՈՅԵ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՎԻԵՆԱ

1874

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14, իջեկալուած 1—28: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝
35-8X22-5: ՊՐԱԿՔ՝ չի՞նք նշանակուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
միտաւն 30X17-5: ՏՈՂԻՔ՝ 82: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաս-
տաքեամբ ողորկ քուլք: ԿԱՐՄ՝ կիսալաք քաջա-
զատ ստուարքուլք, կտրմբ: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՆԿԱՆ-
ՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկտեմ միջակ հաստա-
քեամբ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ամբողջ
նոսրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ գումարած սեւ, խորագրերնք
եւ սկզբնաւորութիւնք գումարած մանուշակի գարնազ
կտրմբ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ ԵւՅ. չկամ: ԴԱՏԱՐԻՔ՝ 14բ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1874: ՏԵՂԻ՝ վիճնամ: ԳՐԻՉ՝ ՏԵՂԻ՝
չեմ է: Սերովէ: ԵՆՈՒԹՅԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 14ա:

Մատենան է՝ «Կանոն Օշոութեան Նորա-
կալոյց եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Յառաջ քան զամենայն ի յաջ
կոյս Առաք սեղանոյն պատրաստ լիցի աթոռն
Եպիսկոպոսի...»:

ԵՆՈՒԹՅԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 14ա. «Օրինակեալ ըստ Մաշտոցի
Տն. Տն. Անտոնի Պետր. Թ.ի, Կաթող. Կրիլի.
ամենայն Հայոց ուղղափառաց, Հ. Ս. (Երովրէ)
Տ. (Էվրիշեան) Կ. (Շոնաւոր) Միթ. (արեան)
1874, ի 22 Մարտի»:

2499

(Հիմ քիւ 478)

ԳՈՎՐԻԿԵԱՆ Հ. ԳՐԻԳՈՐ՝ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԵՐԿՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. Հատոր

ՎԻԵՆԱ

1862—1867

ԹՈՒՂԹՔ՝ 667+8+13: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30-5X
24, Բ. մաս՝ 26-5X17, Գ. մաս՝ 28-5X21: ՊՐԱԿՔ՝
25+1+1: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւն 26X17—21X11—
28X16: ՏՈՂԻՔ՝ 29, 46, 48: ՆԻԻԹ՝ քաբակ, հասարակ
սղիտակ քուլք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ ընդ-
համարը լու, լուսանցքներու վրայ ամբիւ-ամիւմար
սրբազարդութիւններ: ԳԻՐ՝ վտրե չի՞նք մը գծաւարա-
ւորութիւններ, Բ. մաս՝ տղազեր, սըր-
բազարդութիւններ գեղեցիկ շնագիր, Գ. մաս՝ շատ

գեղեցիկ ճարտար շնագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շաղկապի
գարնազ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՔ՝ ԵւՅ. չկամ: ԴԱՏԱՐԻՔ՝
ԹՂ. 374—386բ, 554—567: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1862—1867:
ԳՐԻՉ՝ Գովրիկեան Հ. Գրիգոր, Բ. եւ Գ. մաս՝ Այ-
սընիւմ Հ. Արեւի: ՏԵՂԻ՝ վիճնամ: ԳՐՈՒԹՅԱՆ-
ԳՐՈՒԹՅԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Բարձրադոյն Երկրագրու-
թիւն: Թիւ 1416 Ձեռագրի սկզբնական

բնագիրն է: Տպագրութիւնը տրագրուած է Այտընեան Հ. Արսէնի կողմէ, գրեթէ նոր խմբագրելով ամբողջը: Գ. Մասը ընդհանուր գիտազոյթումներ են, կատարուած նյութէն Այտընեան, Հ. Արսէնի կողմէ, ուր կը բոլորուին ամբողջ գործը, թէ միւրեւնիս եւ թէ մասնագիտական բառերու ամպշտոյ գործածութեամբ համար:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պատրաստութիւն» Թղ. 2ա. «Մաթեմատիկական երկրագրութիւն» Թղ. 28ա. «Բնական երկրագրութիւն» Թղ. 48բ. «Քաղաքական երկրագրութիւն»:

Թղ. 72բ. «Եւրոպա» Թղ. 98բ. «Բերտանիա» Թղ. 107ա. «Անգղիա» Թղ. 136բ. «Սկոտլանդի թագաւորութիւն» Թղ. 145բ. «Իրլանտիայի թագաւորութիւն» Թղ. 152բ. «Դանիա» Թղ. 168բ. «Շուէտ ու Նորուեգիա»:

Թղ. 191ա. «Ռուսաստան» Թղ. 207ա. «Մեծ Ռուսաստան» Թղ. 217բ. «Փոքր Ռուսիա» Թղ. 220ա. «Արեւելեան Մովուրաւանք» Թղ. 224բ. «Ճիննլանտիայի մեծ Դանիա» Թղ. 226բ. «Արեւմտեան կամ Լեհական Ռուսիա» Թղ. 230բ. «Լեհաստանի թագաւորութիւն» Թղ. 236ա. «Քաղաքի թագաւորութիւն» Թղ. 238բ. «Աւստրիանի թագաւորութիւն» Թղ. 241բ. «Հարաւային Ռուսաստան» Թղ. 247բ. «Կովկասեան Կուսակալութիւն» Թղ. 254ա. «Սիպրիա» Թղ. 258ա. «Արեւմտեան Սիպրիայի մեծ Կուսակալութիւն» Թղ. 262բ.

«Արեւելեան Սիպրիայի ընդհանուր Կուսակալութիւն»:

Թղ. 267ա. «Ստորին Գաւառներ» Թղ. 268բ. «Ստորին Գաւառաց թագաւորութիւն կամ Հոլլանտա» Թղ. 281ա. «Լուքսեմպուրկի մեծ Դանիա» Թղ. 283ա. «Բելգիայի թագաւորութիւն»:

Թղ. 298բ. «Գաղղիա» Թղ. 356բ. «Հելլենտիա կամ Եւրոպայ» Թղ. 375բ. «Գերմանիա», որ սակայն չէ օրինակուած, թերթերը մնացած են անգիր:

Թղ. 387ա. «Հարաւային Եւրոպա» Բորդուպա» Թղ. 395բ. «Սլաւիա» Թղ. 422ա. «Իտալիա» Թղ. 431ա. «Յառաջուր Սարտինիայի թագաւորութիւն» Թղ. 446բ. «Վենետիկ ու Մանդոլա» Թղ. 458ա. «Էմիլիական գաւառներ» Թղ. 470ա. «Սահմանակիցութիւններն եւ Ումպրիա» Թղ. 473բ. «Նէպոլիտի եւ Սիկիլիա» Թղ. 489ա. «Ենկելեցւոյ Տէրութիւն» Թղ. 494ա. «Ս. Մարինոս Հասարակապետութիւն» Թղ. 494բ. «Մալդա»:

Թղ. 497ա. «Յունաստան» Թղ. 511բ. «Եւրոպական Տաճկաստան, իրեն պաշտպանութեան տակ եղող երկիրներով» Թղ. 521բ. «Ռումէլիա կամ Թրակիա» Թղ. 532բ. «Բուլղարիա» Թղ. 536ա. «Մակեդոնիա» Թղ. 538ա. «Թեսաղիա» Թղ. 538բ. «Վոլոններ» Թղ. 542ա. «Պոնտիա» Թղ. 544ա. «Միջնորդական երկիրներ» Թղ. 544բ. «Սերբիա» Թղ. 547ա. «Մոնթենէգրո իշխանութիւն» Թղ. 548բ. «Ռումէնիա» Թղ. 549բ. «Վալաքիա» Թղ. 551բ. «Մոլտավիա»:

2500

(Հին քիւ չունի)

ՄԱՇՏՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԱՆԱԿԱՆ

ԹՐԻԽՍՏ՝

1810էն շատ առաջ

ԹՐԻԽՍՏ՝ 117, առաջինն ու վերջինը պահպանակն կցուած: ՄԻՆՈՒԹԻՒՆ՝ 85-5X24: ՊՐԱԿ՝ չեն ճանաչուած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկօրեան, իւրաքանչիւրը առնուած է 28-5X8-5 շրջանակի մէջ: ՏՈՂ՝ 85: ՆԻԻԹ՝ էին, զորաւոր, հետա քաղաք: ԿԱՋՄ՝ կաշնպատ, վրան ճնշուով ոսկեգոծ գաղաթ, ճղմպէս ճնշուած եւ կտաւքը ոսկեգոծ: ԹՂԹԵՍ՝ ՊԱՆ՝ ՊԱՆ՝ ապրիլն ու իսկը մէկտեղած գումար քաղաք, որ կցուած է Թղ. 1ա եւ 117բ-ին: ԱՆԳԱ՝ ՄԱՆ՝ լաւ, գործածութեան բաւական տեղեր ապրուստ, իւրաքանչիւր: ԳԻՐ՝ մտաւոր եւ քաղաք, միմյնեւ

անցման ճանաչման, բանի մը հոգւոյ գործն ըլլալուն: ԹԱՆՆ՝ սեւ, սկզբնաւորներն ու յորատները կարմիր: ԶԱՐԳԱՐԻՆ՝ շատ յաջող ժաղատեցող, գումար» Թղ. 11ա, 13բ, 15ա, 17ա, 18ա, 20ա, 24ա, 32ա, յայտնիները չեն ճանաչուած, բայց տեղ քաղաքն է: ԴԱՐԱՐԻ՝ Թղ. 1—4, 7ա մէկ սիւնակ, 7բ—10բ միայն շրջանակները գծուած են, 16բ երկրորդ սիւնակի մեծ մասը, 20ա առաջին սիւնակի կտրուած մասը, 24ա առաջին սիւնակի վարի կտր, 31բ մէկ ու կտ սիւնակ, 43բ վարի մէկ մասը, 46բ առաջին սիւնակի վարի մասը, 62բ երկրորդ սիւնակի վարի մասը, 65ա

երկրորդ սիւնակի վարի բաժինը, 56ր առաջին սիւնակի վարի կէտը, 65ա երկրորդ սիւնակի մեծ մասը, 66ր, 76ա—77ա միայն շրջանակը գծուած է, 77բ—87բ, 88ա—բ շրջանակը գծուած է միայն, 89ա—92բ, 93ա—բ գծուած է միայն շրջանակը, 96ա վարի բաժինը, 96բ երկրորդ սիւնակի կէտը, 102ա մեծ մասով, 102բ—117ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ հաւանաբար 1810էն շատ առաջ: Տեղի՝ ամուսնացող Թրինտո: Գրիճ՝ որքանակի Միսթրաքանմար: ԵԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Հայրապետական եւ Վանական Մաշտոց: Ժապատաքերը չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. Վանոն տալոյ զսուրբ Խորհուրդ Դրոշմի:

Թղ. 11ա. Վարդ Խորհրդան Հերաց:

Թղ. 13բ. Վարդ Դոնապանութեան:

Թղ. 15ա. Վարդ Ընթերցողութեան:

Թղ. 17ա. Վարդ Երդմեցողութեան:

Թղ. 18ա. Վարդ Զահրակալութեան:

Թղ. 20ա. Վարդ Կիսասարկաւազութեան:

Թղ. 24ա. Վարդ Սարկաւազութեան:

Թղ. 32ա. Վարդ Բահանայութեան:

Թղ. 44ա. Վանոն ծայրագոյն գաւազան եւ Վարդապետական իշխանութիւն տալոյ աշակերտաց սպասաւորել բարոյութեան բանին: Բայժը ամսը Աստիճաններով, Ա՝

46բ, Բ՝ 48ա՝, Գ՝ 49ա, Դ՝ 50բ, Ե՝ 51բ, Զ՝ 53ա, Է՝ 54ա, Ը՝ 55բ, Թ՝ 56բ, Ժ՝ 58ա:

Թղ. 60ա. Խարագիրը չէ գրուած: Կանոն Օրհնութեան զանգակի: ՎՄինչեւ իցէ երեսու ժամահարի կամ զանգակի ի զանգակատուն օրհնացի օրինակ զայս...:

Թղ. 66ա. Վանոն Նաւակատեաց եկեղեցւոյ: Յերեկորեայ Հակոբն լինի միաբան ուխտին մինչեւ յառաւօտն ի նմին եկեղեցւոյն...:

Թղ. 94ա. Օրհնէ տալոյ զգգեստ Մխիթարեան Միաբանութեան առ Նորընծայս Նորուն:

Թղ. 96բ. Վարդութիւն Ուխտադրութեան Նորընծայից Մխիթարեան Միաբանութեան:

Թղ. 99ա. Վանոն Զրգոր օրհնելոյ: Զեցուցանին զհայրապետն ըստ օրինի պաշտամանն, եւ միաբան ամենեքեան խաչիւ եւ զաւազանաւ, խնկովք եւ ժողովինօք՝ երթան թափորպէս առ ջրհորն...:

Թղ. 101ա. Վարդ օրհնութեան մաղղմանի եւ սկւոյ: Հայրապետն որ կամի օրհնել զսկիհն կամ զայլ սպասս, կամ զեկեղեցական զարդս, պարտի միշտ կրել զուրարն ի պարանոցն եւ զքաղն ի դուռի ուր պատշաճ է...:

2501

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՂՓՈՆՍՈՍԻ ՀՌՈՂԵՐԻԿԵԱՅ՝ ՎԱՍՆ ԶԳԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

ՎԻԵՆԱ՝

1840էն ետք

ԹՈՒԴՔ՝ 52, իջեցաւ 1—68 եւ 1—48: ՍԵՓՈՒԹԻՒՆ՝ 34-5X21-5: ՊՐԱԿ՝ ամեն երկու քաղք մէկ պրակ է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28X17: ՏՈՒԴ՝ 30 ընդամենը: Նիւթ՝ միջակ, ասիի քաղք, հասարակ քաղք: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամենը լաւ, բնագրին վրայ քաղքաշի տեղեր սրբազանութիւններ եւ յաւելումներ: Գրիճ, Յոսեփի քաղքի մօտ շեղագիր: ԹԱՄԱՌ՝ շագանակի գոյն առած սեւ, մերծնալուռ սկզբած է: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկան: ԴԱՏԱՐԱՎ՝ 28բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1840էն իտէ: Գրիճ՝ Միսթրաքան մը: Տեղի՝ ամուսնացողս զինքն: ՅԵՄԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Աղփոնսոսի Հորդերիկեայ՝ ճառ Զորորդ, Վանն Առաքինութեան Զգաստութեան կամ Ողջախոհութեան՝ եւ

Թղ. 29ա. ճառ Հինգերորդ, Վանն Առաքինութեան Հնազանդութեան:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. ճառ Զորորդ, Վանն Առաքինութեան Զգաստութեան կամ Ողջախոհութեան: Գրուի Ա. Թէ քանի աշուական ինչ իցէ առաքինութիւն զգաստութեան, եւ Թէ որովք աստիճանօք ի նորին կատարումն արժան իցէ ելանել: (Գրուի Ա—Թ):

Թղ. 29ա. ճառ Հինգերորդ, Վանն Առաքինութեան Հնազանդութեան: Գրուի Ա. Թէ քանիս բարձրագոյն ինչ առաքինութիւն Հնազանդութեան իցէ: (Գրուի Ա—Թ): Վերջաւորութիւնը կը պակսի:

2502

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵՆԻ ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԱՍԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԺԼ դարաւ կենքը

ԹՈՒԴԹՈՒՆ՝ 6: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34.6X21.6: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՄԵՆՈՒՆ 32: ՆԻՒԹ՝ ԵՆԻ, զարաւր, հաստկեկ, դեղմաւ քաւք: ԿԱՊՄ՝ չումի: ՀԱՆԳՄ՝ ՄԱՆԳ՝ ընդհանրաւ լաւ: ԳԻՐ՝ ամբողջ օտարգիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ: ԶԱՐԴՐԱՆԳ՝ չումի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ: 6: ԺԱՄԱՆԿ՝ ԺԼ դարաւ կենքը: ԳՐԻՉ՝ ամբողջ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար եղիւրդքաւք: 8ԻՇԱՏՈՒՆ՝ ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 6:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Եղարարութիւն Ամենասուրբ Եր(ր)որդութեանն» (Կառնաւ գիրք):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Առեփանոս Ստեփանեան Բօշաք սրբազանի Աստուածաբանութեան վարդապետ, վիզարիոս եւ բրէթղիդոս Սղանիւսեւիւն եկեղեցեաց Կայոց Դրանիւր վանիոյ Այցարար»:

«Այս այցարարական պաշտօն մեր պատկանի զի ըստ Թրիտէնդիկոյ սուրբ Ժողովոյն վրճարն, զփառս Աստուծոյ եւ զնորին սրբոց պատիւն այլ եւ զսրբեկարգութիւնն եկեղեցեաց ողբան Աստուածային օգնութեամբն»:

2503

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՄԱՐԱՐԱՌ ԵՁԷԿԱՅ ԿՈՂԱՍԵՒՈՑ Ա.—Ժ

ՎԻՆԵՆԱՊ

1877

ԹՈՒԴԹՈՒՆ՝ 98: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34X21: ՊՐԱԿ՝ 5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԵՆԻՅԻՆ 31X9 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԿ՝ 62: ՆԻՒԹ՝ ճարագլմ, միշտ հաստութեամբ գծուր քաւք: ԿԱՊՄ՝ չումի: ՀԱՆԳՄ՝ լաւ, առայն ի վերջիմ էքըք լաւի տաւտած: ԳԻՐ՝ ճարագլմ շեղագիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ, առայն ի քաւքը կարմիր: ԶԱՐԴՐԱՆԳ՝ ԵՆԻ. չումի: ԺԱՄԱՆԿ՝ ինչ-պէս գրաւած է առայն ի վերջի՝ «Եկեղեցի 1877 ի 29 Նոյեմբեր» ԳՐԻՉ՝ բազմաթիւ ամէնք, Միջիքաւեան վարդապետներ կամ աշակերտներ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճմաւ: 8ԻՇԱՏՈՒՆ՝ ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԵՆԻ. չումի:

Մատենան է՝ «Համաբարաւ Եզնկայ Կողբացոյ», Պաշտաւար, Ա.—Ժ:

Կարեմք յառաջ արկել ջանասցուք, եւ զի ի մէջ այլոց Հոգեւոր իրացն որք առ այս պատշաճին եւ աշխարհականաց պատուելի եղարարութիւնքն Համաթուին... Կը հետեւիմ ԺԼ կանոններ:

ԹՂ. 4ա. «Պարտաւորութիւնք եւ դործք ողորմութեան Եղարարութեան Ամենասուրբ Երրորդութեան, Սուրբ Երրորդութեան կըտրիմկորաց Եղարարութիւնը զարտ զայն ինչ որ ալ վեր գրած է պի ունէնան իրեն յատուկ բեմ զուրբ Երրորդութեան բեմն ու այս բեմիս զարդարանքն ու զմեկդէնն ու ինչ որ Հարկաւոր է այս բեմիս եղարարքն պի Հոգան...»: Կը յաջորդեն ԺԲ պարտաւորութիւններ:

8ԻՇԱՏՈՒՆ՝ ԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 6ա. «Roska Istvan Stanislavi Vicarius és az erdélyi orm. egyházak Visitatora a Sz. Háromság társulatát megalapítója» (Թարգմ. Ստեփան Բօշաք, Ստանիսլաւիկ Տեղապարհ եւ Թրանսիլւանիոյ Կայ եկեղեցական Հասարակութիւններու Այցելուն, Ս. Երրորդութեան Ընկերութեան Հիմնարկուն):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Աբիմիլէք, Պատահեաց Աբիմիլէքայ՝ որ Աստուծոյն եւեթ խօսէր ընդ Աբրահամու 230.8»: Կը հառցնմ միայն միմիջի ԹՂ. 98բ՝ «Թշնամանք, Եւ Նա առիցէ Թէ զի ղնեմ Նմա մեղ եւ անձամբ արարի ինմ Թշնաման» զի ամի ի պատիւ զանաբժանն. 166.22»: Շատ մամբաւտեմորեմ կազմուած է, մայմ ինկ էական բարը մշտեմուած է, կամ 2. Հայցականք:

2504

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ ԱԳԱԹԱՆԳԻՈՍԻ

ՎԻՆՆԱ՝

1888

Քրիստոսի 32, իրաւաւում 1—62: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 34.2X21.5: ՊՐԱՎ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասնա՝ 25X15, ազատ քաղաւած եւ լայն յաւանքներ, քէ կազմակերպ եւ քէ վաքի կազմ, ձեռագրակամ տարրերով ինքնակերպ ձեռագրակամ համար: Նիւթ՝ ազարկ, գծաւոր միջակ հաստութեամբ քաղք: ՎԱՐՄ՝ չու՜նի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ ձոր շեղագիր: ՔԱՆՆԱ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չու՜նի: ԴԱՐՄ՝ թղ. 32բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1888: ՏՆԻԻ՝ ՎԵՆԵՐ: ԳՐԻՉ՝ Մը՜լիքարեան մը: ՅԻՇԱՏԱՎԱՐՄԱՆ՝ չու՜նի, բայց տնս թղ. 31 եւ 32ի միջեւ ձեռագիր մը սեւագրութեամբ մատուցով:

Մատենան է՝ Ագաթանգեղոսի Գ. Մա՜ւր, համեմատուած ձեռագիրներու հետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Արդ եկայք, եղբարք, դա՜ւդուտն վասն Հասարակաց շինութեան փութացողք...»: Թղ. 32ա՝ «Եւրջ՝ Ձիւ Նոքա առ արարութիւնն անշրդ ասպախի բարբառ արձակեալ ասացան. Տէր Աստուած մեր ես դուս»:

ՅԻՇԱՏԱՎԱՐՄԱՆ

Թղքեակ մը Թղ. 31 եւ 32ի միջեւ: «Նեւրեցէք, որ այսչափ ուշ կը պատասխանեմ Ձեր պատուական նամակներուն, մին ի գրեալ 16/28 Նոյ. 88, միւսն 9/21 Դեկտ. 88»:

«Պէտք եմ նախ իմ մեծ շնորհակալութիւնս ցայտնել, որ Հանեցաք Ձեր թանկագին ժամանակներէն մէկ մասս մի իմ խնդրանացն նուիրել եւ Ագաթանգեղոսի Համեմատութիւն մընելով ամբողջ ձեռագրին վրայ բաւական լուսաւոր գաղափար տալ, ինչպէս ես ձեր նշանակած տարբերութիւններն Համեմատելով իմացայ՝ ձեմարանի ձեռագրին՝ 1824ին Կ. Պոլիս տպուած Ագաթանգեղոսի եթէ բուն ձեռագրին չէ, դէ՞ք նոյն կամ նման օրինակէ օրինակեալ է, անշուշտ կը ստուգուի յապա՜գային: Այս Բ. Տպագրութիւնն Ագաթանգեղեայ, որ ան Վեներա. տպագրութեանն ամենեւին յարգ չի տար եւ անչափս կը բարձրացնէ Բարեգեանն, իւր անարժէք շատ մասանց Հետ, ունի ընտիր շատ մասեր, որոնք Բարեգեանէն լուսաւորն են: Եթէ այս»

պէս եւ եթէ այնպէս, ինձ անհրաժեշտ էր ամբողջի Համեմատութիւնն: Այն պատճառաւ ինչ աստիճանի մեծ եղաւ ուրախութիւնս, կրնաք մտածել, երբ երկրորդ նամակաւ ծանուցիք թէ կարելի է ձեռագիրն Հոս Վիեննա բերել տալ: Ահա Ձեր տուած Հրահանգին Համեմատ Գեր. Աբբասայր, որմէ Ձեզ ողջոյն շատ, կը ներփակէ իւր խնդրագիրն, եւ անշուշտ երեք ամսու ժիշոցն շատ պիտի չերեւայ խնդրուած երկու ձեռագիր մատենից Համար, թէեւ կարելի է որ սահմանեալ ժամանակէն շատ յառաջ գործը լիննայ: Տարակոյս չունինք որ պիտի Հանի Վեմ. Վերապետուն ընդունի մեր խնդրքն եւ պիտի ուղարկէ մեր Հաշուին նոյններն ապահով ճամբով: Չորս մատենանին պէտք ունի՞մ «Պատմութիւն Յովսէփայ եւ կնոջ նորին» apocryphe-ին Համեմատութեան:

Ձեմարանին ցուցակին մէջ Թ. 1165 կայ Հերմանիմուսի Ագաթանգեղոսի տեսիլ, խնդրեմ եթէ ազատ ժամանակ գտնէք Հանեցէ տեղեկութիւն տալ ինձ այս մասին:

Դուք կը խնդրէք մեզմէ, որ Լազարեան ձեմարանի անուան ուղարկենք Ձեր կանոնագրքի 2 ձեռագիր, եւ մենք պատրաստ ենք ձեզի ծառայել: Կը դրէք թէ Հոս Դատարին է դրչագրէ Հասկցող եւ Համեմատող գտնել, մենք ուրախ ենք ըսելու, թէ մեր մէջ կան եւ պատրաստ են այս մասին ծառայել Ձեզ, այս պատճառաւ եթէ կանոնագրոց Համեմատութիւնն կամ օրինակութիւնն կ'ուղէք, կարելի է մենք կարող ենք Հոս ընել Ձեր տալիք Հրահանգաց Համեմատ: Իսկ եթէ անհրաժեշտ է Ձեզ անձամբ կատարել նոյնն, պատրաստ ենք Գերպ. Աբբասօր Հրահանգն ուղարկել Ձեզ նոյններն, որոշեալ ժամանակի մը Համար: Վերջին դէպքին՝ ձեւը պահելու Համար՝ լաւագոյն կ'ըլլար եթէ ձեմարանին Վեմ. Վերապետուն պաշտօնակարն Քրիստօ մ'ուղղէր առ Գեր. Աբբասայր, որով Ձեր խնդրքն ապահովապէս կը կատարուի:

Շնորհակալ եմ, որ Հանդիմանքի մասին իմ խնդրքս անտես չըրիք: Մեր Մոսկուայի նոր գործակալին ուղարկեցի արդէն նամակ եւն. եւ անշուշտ կը յաղոյի մեր բաժանորդաց թիւն մասամբ աւելցնել, որուն նաեւ Մեծ. Տէրդ աշակցութիւն չի զանաար ապահովաբար: Ստորագրութիւն չունի:

2505

(Հիմ քիւ չուցի)

ՏՂԱՅԱԽԵՏԱՐԱՆ

UL6UL6S

1880ի ասեցնելը

ՔՈՒՂԹՔ՝ 86, իջակալանե 1—118: ՄՍԵՈՒՆ-
ԹԵՒԻ՝ 84X21.6: ՊՐԱՄԻ՝ 2. ՊՐԻՊԹԻՒՆ՝ միտինե
32X14: ՆԻՒԹ՝ ազրն զորտալ զմարտ միջակ հա-
մարտախախ զուլաք: ԿԱԶՄ՝ յառն: ՀԱՆԿԱՄԱՆՔ՝
յու: ԳԻՒ՝ ճարպաշն չիզագրն: ՔԱՆԱՔ՝ զամտանե
118: ՀԱՆԴԻՂԱՅԻՆԹԻՒՆ՝ իւմ. շնան: ԿԱՏԱՆԻ՝ ԹՂ-
60: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1880թ յառնեմքը: ՏԵՂԻ՝ ամպալս:
ԳԻՒՅ՝ զամտանեմն ճովանեմն: ԵԹԵԱՏԱԿԱՐԱՆ՝
ԵՌ. 58ա:

ՄԱՏԵԱՆՍ Է՝ ԵՒ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝

Տղայանտարան: Հմմտ. Տաշեան Ցու-
ցակ, 2եռ. Թիւ 186, որում եւտ գրեթէ Աղլլ
է բնագրով, Աղլլ է Աեւռ յիշատկարամբ:
Հաս վարի յուսամցիի վրտ դրուած եմ Թիւ
186ի տարբերակները:

2506

(Հիմ Թիւ հարկ)

ԽՈՐՀԻ ԽԱՅԹԸ ԿԱՄ ՎԱՀԱՆԱՅ ՈՒՐԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Թափափուր-իւն, պակասաւոր)

ՎԻԵՆՆԱՄ՝

1870ի ասեմները

ԹՈՒՂԹԻՔ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 34X21.5: ՊՐԱՆԻ
 միակի ԹՈՒՂԹԻՒՆՆԵՐ միասնակի 28X14: ՏՈՂԻՔ 51:
 ՆՈՒԹՔ՝ ճարպակման, միջակ հաստալուծանքով ազդե՞լ
 քաշը: ԿԱՋՄ՝ չափն էՆՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ բաւական լաւ:
 ԳԻՒ՝ ճարպակման, լաւ վաքը չեղածգիր: ԹԱՆՆԻՔ՝ շա-
 քուղիների գլայն առանձ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆԻՔ՝ հոն չկան:
 ԴԱՅԱՆԻՔ՝ ԹՔ. 1ա: ԹԱՐԱՆԻՔ՝ 1870ի երեսնեկերը:
 ԳՐԻԳ՝ Թափալուծման Լ. Միջալուծ, հմտաւ. ԹՔ. 10ա-ի
 ստորերն: ՏՈՂԻՔ՝ ճառաբանկարս վիճեման: ԹԻՇԱՆԱԿԱ-
 ՐԱՆԻԹԻՒՆՆԵՐԻ՝ չափն:

Մատենան է՝ «Խղճի խայթը, կամ Վահանայ ուրացութիւնը եւ դարձը»: Թատերական կտոր մը: Այխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

 $\rho_{\eta} = 1 \mu \cdot$

«1 — Գերոց, արքայ Գարսից

2 — Ատրվչնասպ, մարդպան Հայաստան
աշխարհի

3.— Շղոմբապուհ, սենեկապետ

4 — Բուքրյան, 5 — Շապուհ, ոստիկյան,

6.- Կահան, սպարապետ Հայրոս

7.— Սահակ Բաղրատունի, Սարգսյան

8.- Բարձրէն Սիւնի

9 = *Illegible* *Illegible*

10.- Ներսէզ Կաթսարական

11.- Վարդ, եղբայր վահանայ

12— Սղան, 13— Թորոս, ծառայք Վա-
հանայ

14 — Ուխաթար, մոգայեալ

15 — *በጾታዊ*, 16 — *ሂገዳሽ*, *ጸጥታ*

17.— Գղեհնէ Սիւնի, ուրացեալ

18.— Գաբրիել Խորխոսունի, ուրաջան Վերի ամուսնեաւ զիմաց մատիտով գրուած է 1870ական տարիներում Վիեննայի Միլ-Թարեան Կղերանոցի աշակերտներու ամուսնեաւ, որոմէ խաղաղած են նոյն դերերը :

Թշ. 2ա. «Ա. Արարուած: Տեսիլ Ա.
Որմիդդ եւ Վոսմ: Որմիդդ. Հագիւ Թէ
երկնից կապոյտը խաւարին Թանձը քողով
գոցուեցաւ ընտրիւնը խնկեայ անդամներս
մեղով, ԹէԹեւ քունով մ'ուզեց Հանգչե-
ցնեւ...» Ա. Արարուածը ունի իմնը տեսիլ:

Բ. Արարուածը եւ ասեցին

Թղ. Յա. Աբրարուած Գ. Տեախլ Ա. Վա-
հան առանձին, շրթայակապ, Վահան. Գիշ
մը ատեն լուռ կենալէն ետքը գլուխը ծած,
խոր մտածմունքէ մը արթնցածի մը պէս
հառաջանէ ընկելով հետեւեալը կը խօսի.
Հայր, Հայր, Էբեմ Է իշխանակէ, անձկալի
անհունը, ո՛հ, ո՛ր, ես Հայր, ո՛ր, ես
Մայրեան... Կը տարուսնէ իմը տնիսի,

2507

(Հիմ քիւ չուծի)

ԳԵՈՐԳԱՅ ԴՊՐԻ ՊԱԼԱՏԵՑԻՈՅ՝
ՔԵՐԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՅԻՈՅ ԼԵԶՈՒԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թղ. 1—7 1765էն ետք

Թղ. 8—37 1765

ԹՈՒՂԹՔ՝ 87: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 1—7՝ 21.5X16, Թղ. 8—37՝ 31.5X21.5: ՊՐԱԿ՝ 4, Յշատկուած էմ իրքիւ *«Տեաք»*: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Միտսիւն 16X11 եւ 27.5X16.5: ՏՈՂՔ՝ 28 եւ 48—60: ՆԻՒԹ՝ առաջիմ պրակը աղարկ, մնացածը՝ էիմ, զօրաւոր քաղաք: ԿԱՐՄ՝ յուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ Թղ. 37 Ժառանգութիւն, գործածութեմէ քիչ մը աչտուտած: ԳԻՐ՝ Ա. մաս՝ մնցման մօտքեր, Բ. մաս՝ էիմ վարձ շնագներ: Արաքներէն քառերը արքայական գրքերով: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սկսած է մերձծուիլ, իսկ Ա. մասի մէջ արաքներէն կարմիր, յուսանցման վրայ օրրագրութիւնները ստորման մանուշակագոյն: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկան: ԴԱՏԱՐՈՒՄ՝ Թղ. 1ք. 37ա, 37բ վերի կէտը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ Ա. մասը 1765էն ետք, Բ. մասը 1766: ԳՐԻՉ՝ Ա. մաս Աւետիս վարձագրութիւն Պէրպետանի կոստանդնուպոլսեցի, Բ. մաս՝ Պատուելի Գեորգ Դպիք Պալատեցի: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալես: ՅԵՇԱՏԱԿԱ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ տես Ճապտաքերը Թղ. 1ա, 29բ եւ 80բ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. *«Քերականութիւն Արաքացւոց Լեզուին: Յօրինեալ Աշխատասիրութեան քաղաքիմաստ եւ լեզուագէտ մատենագրի՝ քաջահոգի Գեորգիի՝ Պատուելի Գէորգ Դպրի Պալատցւոյ ի կոստանդնուպոլս, յամի Տեսան 1766: Օրինակեալ ի բնագրէ հեղինակին՝ աշխատասիրութեամբ Աւետիս Վարձագրի Պէրպետանի կոստանդնուպոլսեցւոյ»*: ՏՕրինակեալ ի բնագրէ հեղինակին՝ Վերկիմ գրուած, արդ սրբուած: Թղ. 8էմ ամպիմ Պալատեցւոյ իմքնագրութիւնն է:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. *«Քերականութիւն Արաքացւոց Լեզուին: Մասն Ա. Արաքացիք երբեակ դրնեն զմասունս բանի ի քերականութեան իւրեանց, այսինքն՝ Բայ, Անուն եւ Գիր...»*:

Թղ. 2ա. *«Գրուել Ա. Յաղագս Անունն»*: (*Պրակէ Ա—Զ*):

Թղ. 7ա. *«Յօդուած Բ. Յաղագս բաժանման Անունն»*: (*Պրակէ Ա—Է*):

Թղ. 8բ. *«Յօդուած Գ. Յաղագս բաժանման Անունն»*: (*Պրակէ Ա—Դ*):

Թղ. 8բ. *«Յօդուած Դ. Յաղագս Թուական Անունն»*: (*Պրակէ Ա—Ե*):

Թղ. 10ա. *«Գրուել Երկրորդ, Յաղագս Դերանունն»*:

Թղ. 11բ. *«Գրուել Գ. Յաղագս Բայի»*: (*Պրակէ Ա—Դ*): Դ. Պրակը ունի Ա—Դ Տուներ:

Թղ. 16ա. *«Յօդուած Դ. Պրակ Ե. արուած»*: Յաղագս Հարկաւոր դիտելեաց ի վերայ խոնարհմանց Բայից: Կը հառցեմ միմչիւ Յօդուած Զ.:

Թղ. 18ա. *«Յուցակ երեսուն եւ Հինգ լծորդութեանց եռագիր եւ քառագիր Բայից եւ յաւելելոցն ի նոսա խմբովին»*:

Թղ. 19ա. *«Յօդուած Է.»*: *«Յաղագս խուլ կամ կրկնեցեալ Բայից»*: Կը հառցի միմչիւ *«Յօդուած Ժ.Դ.»* Յաղագս շարակարգութեան Բայից:

Թղ. 26ա. *«Գրուել Դ. Յաղագս Ընդունելութեան»*:

Թղ. 26ա. *«Գրուել Ե. Յաղագս Նախադրութեան»*:

Թղ. 27ա. *«Գրուել Զ. Յաղագս Մակբայից»*:

Թղ. 28բ. *«Գրուել Է. Յաղագս Շաղկապից»*:

Թղ. 29բ. *«Գրուել Ը. Յաղագս Միշարկութեան»*:

Թղ. 30ա. *«Մասն Բ. Յաղագս Համաձայնութեան»*: (*Յօդուածէ Ա—Գ*):

Թղ. 31բ. *«Գրուել Բ. Յաղագս Համաձայնութեան Դերանունն»*:

Թղ. 32ա. *«Գրուել Գ. Յաղագս Համաձայնութեան Բայի ընդ Անունն կամ ընդ Դերանունն»*:

Թղ. 32ա. *«Պրակ միակ: Գործածութիւն էական Բայից եւ պակասաւորաց»*: Որում կը յաջորդեն Յօդուածներ Բ—Ե:

Թղ. 35ա. *«Վախճան երկրորդ մասին: Յաւելուած, Հարկաւոր դիտելիք ի վերայ Հոլովոց Անունն»*:

Թղ. 35ա. *«Հարկաւոր դիտելիք ի վերայ Հոլովմանց Անունն»*:

րեանց, զի դաժանաշուրթն Կլէմէս մեկնէ նարեկացւոյ աղօթական բանից ԼԸ գլխոյն աւարտն որ ասէ. Սկզբնաւորիչ սկզբանց, սկզբնաւորն Հոգին Սուրբ մեկնէ...»:

Թղ. 4ա. «Լատին քահանայն է նման առաքելոցն անկանամբիք, եւ ցուցաք նախապէս եւ զիւր առաքեալսն. Պետրոս ունէր եւ զամուսին, որպէս վկայէ Պաղոս: Ասեմ թէ անկանամբի քահանայքն մեր նման են առաւել սատանայի քան թէ առաքելոց: Առաքեալքն, որպէս Թողեալ գէշէաստան փութային երթալ Հեռաւոր տեղիս քարոզել, եւ ուղղութիւն ասել, սոյնպէս լաթին(ք)՝ փոյթ ունելով քան առ Հայս, քարոզեն: Պատասխանեմ. թէ եթէ այդքան քարոզութեան փոյթ ունին, զինչ արդեօք ոչ քարոզեն առ Սարակինացիս, եւ Հեթանոսս եւ Պարսիկս եւ կռապարիշտս եւ անհաստս եւ Հրէայս եւ Մարս, եւ Արապացիս, որք ոչ ճանաչեն զԳրիստոս Աստուած... Մնունդ իժի, ուստի յայտ է թոյին ուղղափառութիւնն, որ ոչ է յայտ զինչ լինին թոյ, ոչ ք զիտէ թէ որոյ ազգէ իցեա, արդեօք Հրէի թէ Հեթանոսի, թէ Հերձուածողի, Արիւսականաց, կամ Նեստորականաց, ով պատառողը պատմուճանի Գրիստոսի...»:

Թղ. 4բ. «Եւ վերջապէս ասէ թէ Հայհոյեցիք Եկեղեցին Հոռոմայ, յորում հարեքն ձեր եւ նախնիքն զհնազանդութիւն ընծայեցին, զոր իբրեւ զմայր ամենից եկեղեցեաց միշտ զերայարգեցին, արտաքոյ որոյ ոչ գոյ կեցութիւն: Ասասցեն, արդեօք թէ ով ոք ի նախնեաց մերոց հնազանդութիւն ընծայեցին, զորս մեք ոչ գիտեմք, եւ կամ ի Յունաց եւ կամ ի Ասորոց... Արդ նախնիքն մեր նախապէս զլոյս ածողն մեր եւ նախկին քարոզիչն առաքեալքն Գրիստոսի Թաթ(դ)էոս եւ Բարդուղիմէոս, արդեօք հնազանդեցան սոքա Պետրոսի Առաքելոյն, եւ կամ նորին հրամանաւ եկին առ Հայս քարոզել: Երկրորդ, նախնիքն մեր է ակն աշխարհի, սրբազան Հայրապետն մեր եւ հաւատարիմ յաւորդ Թաթ(դ)էոսի եւ Բարդուղիմէոսի՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչն եւ որդիք եւ Թոռունք նորին, եւ Մեծ Սահակ Պարթեւն եւ Մեսրոպ եւ Մովսէս Գերթողաւայրն եւ Դաւիթ Անյաղթն եւ Մամբրէ եւ Նիդիշ եւ Եղնակ եւ Պ(ո)ղոս եւ Աբրահամ Աթենացիք, ո՞ւր անօր գտից զվէպս սոցին թէ հնազանդեալք իցեն սոքա Եկեղեցւոյն Հոռոմայու,

քան թէ ընդիմացեալք եւ պախարակեալ անարգեցիկ զփողոյն Բաղկեդոնի... Ահա սոքա են նախնիք մեր Գրիգորիս եւ Ներսէս Կլայեցի եւ Լամբրոսային»:

Թղ. 5ա. «Փայթքն Թոյն, թէ մեր կարգաւորքն ոչ գիտեն զխոստովանութիւն եւ ոչ կարեն դնել ապաշխարհանս... Պատասխանեմ թէ մեք ըստ կարգի դնեմք զապաշխարանս մեղուցելոյ... Եւ ի մեզ ոչ բնաւ փողով խոստովանութիւն եւ արձակումն տալ լուեալ եմք եւ ոչ երբեք դտանի, զի անիծեալ է առնողն եւ տուողն, ի յերկնից եւ յերկրէ, որ պս առ մեզ զբարանութիւն է, եւ տեսցուք թէ որոց կարգաւորքն փողով առնեն խոստովանութիւն եւ տան արձակումն, մեր թէ մեր... Եւ տեսցեն, թէ արդեօք որո՞ց խոստովանութիւնն եւ արձակումն իցէ փողով եւ Մառչիլով, զոր զբարանէ ի վերայ մեր անիծեալն Միքայէլ»:

Թղ. 5բ. «Ժամնն բաջաղէ, թէ դուք աւուրս քառասորդաց ձուլն եւ իւր ոչ ուտէք եւ զինի արգելուք, որք մեզ արձալեալ է Պապն, որ Հայր է եւ զլուս թագաւորաց, եւ մեր՝ Սարակինացւոց կարգեալ Պատրիարքունքն ոչ արգելեալ են որ եւ բարձիք զՎերջի Օծումն, սակս իւր ոչ ունելոյ: Պաղոսս ասէ, լաւ է ոչ ուտել միս եւ ոչ ըմպել գինի, որով եղբայրն զոգայթակղի...»: Վերջին Օծման մտքիմ չի պատասխանը:

Թղ. 6ա. «Վասն այնորիկ ասէ, լաթին քահանայք քան առ մեզ եւ վասն ահի չարացութեան մերոյ զանխաբար մտանեն ի տունն մեր, որպէս Պաղոս ի տունն ուսուցանէր... եւ այժմ քան առ մեզ եւ ոչ առնուն ինչ ի ձէնջ եւ ոչ փող մի, այլ մանաւանդ ինքեանք տան... դուք մտանէք ի տունն զանխաբար, ոչ այլ ինչ իրի, եթէ ոչ սակս զեխոյ, ուտելոյ... որպէս Ժանդարարոյ շունք Թողեալ զգայլս եւ զմարդիկ խածտանս, սոյնպէս եւ դուք... Առասպելաբանէ պիղծն թէ կարգաւորք լատինք ի տունս այլոց ոչ ուտեն, զի մի բամբասիցին թէ սակս կերակրոյ իցեն...»:

Թղ. 7ա. «Ասէ, թէ ոչխարն ջոսոտ ոչ ումեք պիտոյի է օգուտ, զի միսն ոչ կարէ ուտիլ, եւ մորթն ոչ ումեք ներ ծառայել եւ արկանելի է առաջի շանց եւ զազանաց, եւ դուք, որքան փնայք ի այդմիկ Հերետիկոսութեան, Աստուծոյ ատելի, եւ մարդկան,

գայտոսիկ գիտնալով լատին քահանայք, ոչ կարեն ի բաց ձգել ձեզ, որովհետեւ եղբարք էք, վասն այնորիկ աշխատին եւ ընդերկար վայրս ընթանան, արք առաքելազործք եւ քարոզատուք, կրթեն եւ ուսուցանեն: Պատասխանեմ թէ ուրեմն դուք էք լուծ, եւ մեք ոչխարք քոսոս, ուրեմն յառաջի մեզպիսի լանց արկեալք եմք, ով յիմարի առաջարկութեան...»:

Թղ. Դբ. Վեռն թէ վարդապետքն մեր կոյրք, կուրաց առաջնորդ, երկողեանքդ անկանիք ի խոր, եւ են անկիրթք ազնտք, կոպիտք քնաւին, սոսք(կ) արհեստաւորք, արդեօք ուրանօ՞ր ուսան փիլիսոփայութիւն, զատոտուածարանութիւն, յորո՞ւմ դպրատան, թերեւս ի կրպակս վարձկանաց... Յիմարս ընտրեաց Աստուած, զի ամօթ արասցէ զիմաստունս... Նախապէս վարդապետքն մեր են այսոքիկ. Դաւիթ, Մեղրայ, Եղիշէ, Մամբրէ, Եղնակ, Դանիէլ, Ենորհալին, Նարեկացին, Լամբրոնացին, եւ մերում ժամանակի եղեալքն յայտնի են: Հայրապետքն մեր՝ Թաթ(դ)էոս, Իարթուղիմէոս, Լուսաւորիչն Գրիգոր, Որդէն եւ թողունս նորին: Դպրեքն մեր որք եղեն մերում ժամանակիս. Դուկաս Վանանդեցին, Պաղտատար Դպիր, Արսէն Դպիրն... եւ ահա այսոքիկ, որոց եւ միոյն չկարես անարգ մագին համեմատել, դու ով ժանգ. Ով ոք եւ ո՞ր ազգաց վարդապետ կարէ սոցա կոյր ասել, զոր դու ասես»:

Թղ. Ծա. Վեռնազարն այն առասպելաբանէ թէ վասն այն Եւրոպացիք զերծեն զմօրուան, որովհետեւ վայելէ քրիստոնէից հետեւիլ Գրիստոսի, եւ ոչ նմանիլ մահմետականաց... Տեսանեմ զձեզ, թերեւս անլուր բանս կարէիք հնարել թէ Տէրն մեր ամօրուս իցէր, կամ զերծէր զմօրուան եւ կամ առաքեալքն նորին առնէին այնպէս»:

Թղ. Ծբ. Վետարկէ թէ լատինք հրաման տան արանց զի անդր անցանիցեն առ չորրորդ եւ Հինգերորդ եւ վեցերորդ ամուսնութիւնս, ըստ հրամանի Պաւղոսի. Լաւ է ամուսնանալ քան շեռնուլ... Պատասխանեմ զեզ ով յիմար, նախապէս ասէիր, թէ լաւ է յամուսնանալ եւ լատին քահանայք բարեոք առնեն, եւ բամբաստիր մեզ թէ Հայոց կարգաւորքն ամուսնանան, եւ այժմ ամուսնութիւն զովեւս եւ բարեք հռչակես...»:

Թղ. Ծա. Վետարկէ յիմարն, թէ մեք առնումք երկու ճեռս երկուց եղբարք...»:

Թղ. Ծբ. Վեռն, թէ Լուսաւորիչն մեր ի մերոյն Եկեղեցւոյ մեռնադրեալ եղեւ քահանայապետ, եւ ի նմանէ էառ ընկալաւ զեմփորոն, զշուրջաւ, զթաղ, զգաւազան, եւ ոչ այլ ինչ հաւատ ունեցաւ բաց ի Հոռոմայեցւոց... Պատասխանեմ թէ Լուսաւորիչն մեր ի կեսարիայ մեռնադրեցաւ եւ ոչ ի Հոռոմ... զի թէ եպիսկոպոսական մեռնադրութիւնն անմիջապէս ի Գրիստոսէ տրի եւ ոչ ի մարդոյ, ուստի Պողոս վասն իւրոյ կոչման ասէ. Պողոս առաքեալ ոչ ի մարդկանէ, եւ ոչ ի մեռն մարդոյ այլ ի մեռն Յիսուսի Գրիստոսի...»:

Թղ. 10ա. Քահանայքն մեր ասէ կրեն զգօղն ի վերայ ուսոց, ըստ սովորութեան Հրէիցն խախտից: Պատասխանեմ թէ եւ մերս ըստ օրինակի Հրէից իցէ չէ ամօթ... ապա զի՞նչ է այն որ մեր փաթերայքն այլեայլ ձեւս, այլեայլ կրօն եւ հաւատոս, ի՞նչ կարգ հռչակէք... եւ յամենուկ կարող որքան եւ կարգաւորս գտանի, այնքան աղանդ եւ կրօն ունին: Սոյնպէս եւ ձեւս եւ վարս եւ ծէսս: Եւ զի՞նչ է այն մերոց փաթերայից ըստ առնաւուտի եւ անհաւատոյ վերաբերուի նման զգեցեալ եւ ի յետոյ կողմանէ կախէ վեղարանման եւ իմն, որպէս այլ լազաց եւ սաղուկեցւոց ընթերմասէրքն խան ի յետոյս զծայր կտաւորն ի գլխոյն... զի ոչինչ կարեն օգնել յիմարաբար արարողութիւնք մօխրոցն ի գլխոց մերոց եւ զանազան անուամբ համարանս աղօթից, եւ ոչ զկերպիկերպ զանազան կոապաշտասանման միտալսն, զկերպիկերպ մեօք պատկերաց սրբոց, որք առաւել վրէժխնդիրն լինելոց են մեզ, եւ ոչ պահելն նշխարաց փրկէ մեզ: Եւ զի՞նչ է այն գառածեւ, եւ զի՞նչ փաթերայից ամօթաբար ապայից կոտորունս հանդերձ անուանեալ պահապան մեզ յուսայք եւ զկատուած ծոռացեալ զնոսա պաշտէք, զփրկանս մեր ի նմանէ գիտելով... մկրտութիւնն մեր թջանել ի ջրբան եւ ահանլ, կատաղօրէն, խօսողակերպ ցայտկելով մտանել եկեղեցին եւ առաջի ամենայն պատկերաց այլանդակ չողիլ թուրտամբ...»:

Թղ. 10բ. Պիղծն պոխարակէ զմեզ, եթէ աման ինչ կերակրոյ, կամ իւղ, կամ գինի, եւ կամ այլ ինչ աման, որ մով անկանի ի ներս, իւղն կամ գինին թափէք... Պատասխանեմ թէ ահա զեպիսի ապականի մովն

խորելն միթէ անարգանք իցէ մեզ, եթէ փառք եւ պատիւ...» :

Թղ. 10բ. «Եւ բարբառնջէ պիղծն, թէ ոչ ուտէք զմիս խնդրեցեալս, եւ ոչ ուտէք զարինս... Զի՞նչ էր ապա եւ պատուէրն Գործոց. Յայսցանէ ի բաց կացէք... Զի՞նչ զարմանք, թէ եւ Յօհանէս Պապն իւրեանց ԺԲԵրորդ Հրապարակաւ կանայս պահէր, եւ ամենայն զեխուծեամբ եւ չարութեամբ լի էր, որպէս պատմէ ձերա Մարթին...» :

Թղ. 11ա. «Որդին զհնչեմի բաշխիս, թէ տայք երբեմն կնոջ զգրիկ ապահարգանի՝ այսինքն, զի ամուսինք զիրեարս ի բաց թողուցուն եւ զայս անուցուն, մինչ զեռ յառաջին իցէն կենդանի, եւ այս բազմիցս լինի ի մէջ ձեր Հրամանաւ ձեր դերապատրիարքին, Ա՛յ Հոգով կուրացեալ, ե՛րբ եւ յորո՞ւմ ժամանակի եղեալ է եւ կամ լուեալ երբէք, այլ ի ձեզ զայսոսիկ բնաւն են եւ զտանին միշտ, ուրանօր եւ իցէք... զի որքան Հեռի են արեւելք արեւմտից, այնքան Հեռի են զայդ ի յազգէզ(ս) մերմէ, եւ դու հաչ(ը)ն որքան եւ կարես» :

Թղ. 11ա. «Ժանդաշուրթ բերանն այն, զկին բազմից նախատանաց բաշխէ եւս թէ դուք Հայք ոչ այլ ինչ էք, եթէ ոչ ճանչ(ճ)ք, եւ պիծակք եւ զոռեխք, որոց սովորութիւն է ի վերայ աղտեղեաց հանգչիլ, Պատասխանեմ թէ բարեւոք ասես, եթէ մեք Հայքս այնպէս իցեմք, եւ մերս ուրեմն հանգստարան են տեղիք դադարից դուք էք, առ մեզ հանգեալ դադարիմք» :

Թղ. 12բ. «Եթիմար ոմն Յոհանէս անուանեալ (վարդապետ) որպէս եղջիրաքաղ եւ ոչ էացեալ, այլ յաւէտ ստութեան վարդապետ եւ Հայհոյանաց մայր, ստուգիւ Հովով

կոչեցեալ, զի համանրման Սաղուկեցւոց ի ամենայն կողմն դիւրահաշուով... ի Հայեի ստութեան զբզղն ժայթքէ զթոյնն իւր, ստայօղ վկայութեամբ նոյն զիրքն լնու, թէ որք ասնն խաչեցարեւ, ուրանան զմարդկային բնութիւնն Գրիստոսի եւ ստոր ասնն զմի միայն բնութիւն եւ Հետեւապէս առ այժք եւ ընդ վայր համարին զներմարմնութիւն Բանին Աստուծոյ : Ա՛յ Հոգով կուրացեալ, զքնաւ զքեանս մեր լիքն են զճառ ներմարմնութեան Բանին Աստուծոյ եւ Հետեւապէս ի Գրիստոս մարդկային եւ ~~աստուծային~~ բնութիւնք միաւորեալ, մի բնութիւն խոստովանիմք եւ յաւէտ յեկեղեցիս մեր յամենայնում աւուր ի հանգանակս նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր... Եւ առ այս եւս վկայէ ժամադիրքն իւրեանց, զոր Զահկեցի ախթարմայն տպագրել ետուն, որ ասի Կարդաւորութիւն Հասարակաց աղօթից Եկեղեցւոյն մեծի Հոգմայու եւ ի 218 երես թիտոցն ասէ. Յովսէփ զՍուրբ Աստուածն երգէր, բեւեռն քակէր եւ խոնարհեալ մարմին Տեառն հանգեաւ ի վերայ բազկացն Յօսէփայ... արդեօք զինչ պատասխանելոց են սրբոցն այնոցիկ, զայսոսիկ շարագրողացն : Ապա ուր մնաց քո ասեալք թէ Պետրոս Կնախիցի եպիսկոպոս Անտիոքայ առաջրեաց ինչեցարն, ով Հովովեցեալը ի բարձրութենէ ի հաղորդութենէն Գրիստոսի, ի հաղորդակցութիւն ~~աստուծային~~ : Հմմտ. Հայեի ձմարտութեան, Պարունակօղ Մասնաւորի Ուրուք Ներկրթութեան Ուղղափառի Հաւատոյ ի Պէտոս Հայոց ձմարտաօրաց : Ծարազրեցեալ ի Յոհաննիսէ Վարդապետէ Կոստանդինուպօլսեցւոյ ի փառն մեծադոյնս Աստուծոյ : Եւ տպագրեցեալ ի տպարանի Միքայէլի Պառպօնի, յամի Տեառն 1680 ի Վէնէտիկ քաղաքի» :

2510

(Հիմ քիւ չումի)

ՔԱՐՈՂՔ՝ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ՄԻՐՈՑ ՀԱՄՈՋՈՒՄՆ

ԹՐԻԵՍՍ

1796

ԹՈՒՂԹՔ՝ 14, ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 33X22 : ՊՐԱԿ՝ միակ : ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 31X8, լցն լուսամբք մը քաղուած է աւր ամբուած եմ օրացքութիւնները : ՑՈՂՔ՝ 41 բնագծաբաշխ : Նիիթ՝ եմ, զօրաւոր անտու ռւ կոչոյ քաղք : ԿԱՅՄ՝ չումի : ՀԱՅՄԱՍՆԱԿ՝ արտաբնուտ բաւակամ աղտաւտած, բնագծաբաշխ լու : ԳԻՐ՝ Յօտքքի մօտ շեղագիր : ԹԱՍԱԿ՝ շագանակի

զոյն ամբազ սեւ : ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եմ. չկամ : ԹԱՄԱՆԱԿ՝ 1796 : ԳԻՐ՝ Միքայէլեան մը : ՍԱՐԱԳԻՐ՝ Երեւանի մը : Լ. Անգրեւս : ՑԵՂԻ՝ ամկապած Թրիեստ : ԵԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թ. 14բ :

Մատենան է՝ Գարոզ մը Հասարակաց սիրոյ համոզումն :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Որպէս որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առնուլ, այլ պաշտել... Մատթ. Ի. 28, Յառաջարանութիւն. Կարեւոր համարեմ աստանօր նախ քան զամենայն յիշել զյիշատակաց արժանի զգործս, զանպարտելի քաջութիւնս մեծի արքային Աթէնացոց, որ Հիացոյց եւ յոտին կացոյց զամենայն Աթէնս...»:

ԾԱՆՈթԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Թղ. 14բ. «Այս քարոզ արբազրեցաւ ի Պ. Հ. Անդրէասէ Երեւելիւրեանց ի վերջն Ապրիլի. 1796 թուին»:

Թղ. 14բ. «Եւտու յեկեղեցին յամպիոնն զայս քարոզս ի Մայիսի 1796, յետ Օրհնութեան, ԵՂ.ի աւուր որ օր էր Տօն Մարմնոյ եւ Արեան Տեան»:

2511

(Հիմ քիւ չումի)

ԿԱՆՈՆ ՕՐՀՆԵԼՈՑ ԶՎԷՄ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՎԻՆԵՆԱՊ

ԺԹ դարու կէտերը

ԹՈՒՂԹՔ. 2: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ. 84×21-6: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. միասեւ 28×16: ՑՈՂՔ. 30: ՆԻԻԹ՝ կէտ ազդի, քառակամ զօրաւոր քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ճօղքեր յիշեցնող շէջագրեր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ, իրարազգիքներ եւ խոքագրերը գումատած մանուշակազգի: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2բ մեծ մտառ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԹ դարու կէտերը: ՑԵՂԻ՝ հաւանաբար վիճեմ: ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար Միքայելեան մը: ԾԱՆՈ-ԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Պրակս է՝ «Կանոն օրհնելոյ զվէժ եկեղեցւոյ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Զգեանուն շուրջաւ եւ շապիկս, Սկսանի Եպիսկոպոսն նախ ասել. Հայր մեր որ յերկինս, եւ ապա ամենեքին ասեն սաղմոս, Կցորդ. Աստուած Հիմունս արկ...»: ՎԵՐՂ՝ «Եւ ապա յորդորէ Եպիսկոպոսն գոհողովութիւն, լինել պտղատու ի Նիւթ շինութեան արբոյ եկեղեցւոյ»:

2512

(Հիմ քիւ չումի)

ՈՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿՔ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՍԱՐՑ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ. 14: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ. 38×11: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ. բաժան է ամբողջ էլը առանց լուսանցիներու: ՑՈՂՔ՝ 48 ընդհանրապէս: ՆԻԻԹ՝ եիմ, զօրաւոր, միակ եւ հաստիկ թաւաք խառն: ԿԱՐՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ սեւ—սեւ ապտառած, բայց ընդհանուր լու: ԳԻՐ՝ ոկեղքը մեծը անցման ճօղքեր, որ վերջաւորութեամբ կը մեծառ: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս: չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 2բ, 18ա վարի մտք, 18բ—14բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ անձանք: ՑԵՂԻ՝ անցող: ՑԻՇԱՐԱՆՔ՝ ԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա—4բ. Ոճարանութեան օրինակներ, մտաւոր ճերմակահանգ օրէնքներու օրինակներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մուրը Հոգի Աստուած: օգնեա

սկարին: Մի սերէք զաշխարհ, եւ մի որ ինչ յաշխարհի է... Գովութեամբ. Արդ՝ Հա-յաստանեայցս արբոյ տանն իսրայէլեան՝ վերընձիւղեալ Ժաղիկ, աստուածասէր անմանց՝ տեխյալի տունի...»:

Թղ. 1ա. «Մեկնարանութեամբ. իսկ արդ՝ աւասիկ պտուղ քաղցրութեան՝ առաքինական զործով ստացեալ...»:

Թղ. 1ա. «Պատճառանօք. Եւ քանզի ի յայտ յոյժ դատնակուր ժամանակիս Հա-մանգամայն զբաղեալ է Հոգս աշխարհայնոց փառաց...»:

Թղ. 1բ. «Նմանեօք. իսկ արդ՝ փոխա-նակ զի այս այսպէս իցէ, է ի բաց հերքելի ի մէջն օր սնտի կենցաղոյս աշխարհի»: Այս

ձեռով կը շարունակուի եւ կը յաջորդեմ գլուխները՝ «Թարացուցիւն» «Ընդդիմակօջ», «Վկայութեամբ», «Համառօտ վերջաբանութեամբ», եւն:

Թղ. Եւ. Գերականութեան օրէնքներու, խնդրառութեանց զամագամ օրինակներ. «Մուրը Հոգի Աստուած օգնեա տկարիս:

Վերջա. Տուր ինձ ամենաառաւ շնորհս ողորմութեան քո...», եւն.: Կը յաջորդեմ ապա օրինակներ՝ «Եւսխըրիւ տրականի», «Բացառականի», «Պատմականի», «Պարտականի», «Գործիականի», «Ներգոյական հոլովի», «Եւսխըրութեամբ» եւն., կոչումները քոյրն ալ քաւարկուած են:

2513

(Հիմ քիւ չումի)

ԽՈՐԱԳԻՐՔ ԱԻՆՏԱՐԱՆԱՑ

ԱՆՅԱՆՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 82-5X10-5: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին, կը քանձ ամբողջ էլը առանց յուսմանքի: Հակառակէմ գրուած են Թղ. 2ր, 3ր, 4ա եւ ք: ՏՈՂՔ՝ միջին 88: Նիւթ՝ եին, գորտուր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ եին շեղագիր, ճտեղքի բաւակամ մօտ: ԹԱՆՔ՝ սև, տեղ-տեղ ձերծուելու եկած: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չիւմ: ԴԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 3ա-ի վարի մտք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամեմօք: ՏԵՂԻ՝ ամբողջ: ԵԻՇԱՅԱԿԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԻՐ՝ չիւմ:

Պրակն է՝ Խորագիրը Աւետարանաց: Այսինքն յառաջ կը բերէ տախտաքաններու՝ ըստ ճաշագի կտորները եւ կու տայ իւրաքանչիւր կտորի համար յարմարաւ խորագիր վը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Մատթէոս: Առ Տէր մեր Յիսուս Բրիստոս: Յայնժամ մատեան առ Յիսուս, (Վ.) ոչ պղծէ զմարդ»: Այս ձեռով յառաջ կը բերուիմ տախտաքանները: Տեսնել-տեսնել Խորագիրներն են. «Առ Տէր մեր Յիսուս Բրիստոս» «Տեսան մերոյ Յիսուսի Բրիստոս»:

2514

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ ԵՒ ՏՈՒՄԱՐԱԿԱՆԱՑ

ԹՐԻԵՍՏ

1797

ԹՈՒՂԹՔ՝ 72: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 82-5X22: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 27X10, ապա քաշուած է լայն յուսմանք վը, ուր ամբողջ են քաղաքի սքրագրութիւններ եւ յաւելումներ: ՏՈՂՔ՝ 88,

շատ ամկաման: Նիւթ՝ եին, գորտուր, հաստեկի, քիչ մը կոշտ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լուս: ԳԻՐ՝ եին շեղագիր, ապստոս: ԹԱՆՔ՝ քաղաքի զայն առած սև, շատ տեղեր գորտ-

ւոր ձեքծծում: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ եւձ. լիւծ: ԴԱ-
ՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա, 18բ, 20բ, 25բ—26ա, 27բ, 31բ—
32բ, 35բ—36ա, 37բ, 38բ—40բ, 42բ մեծ մասով,
44ա—72ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1797: ԳՐԻՑ՝ ՇԽԷՐԽԵՑՑ
Հ. Անգրեւո: ՏԵՂԻ՝ Թրիշտ: ՅԻՇԱՅԱՆԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐ՝ լիւծ, բայց տես ծանոթութիւնք ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Առաջնորդ Վա-
ճառականաց եւ Տումարականաց կամ առաջին
եւ գլխաւոր գրագրացն վաճառականաց»:
Արարեալ ի գաղղիական լեզու ի ներհուն եւ
յերդուեալ ուսուցչէ, ի քաջ տումարականէ
եւ ի թըւաբանէ՝ ի Պարոն Պորդիոսէ ի Փա-
րէջ, եւ թարգմանեալ յիտալական լեզու ի
Թճաննէ Բուստինեան ի Ֆիոմէ, ի Ծովեզե-
րեայ քաղաքն Հունգարիոյ, յորմէ յեղեալ
նաեւ ի մեր բարբառ՝ յերիւրեւոյ ըստ կարի
յընտել եւ ի դիւրընկալ ոճ հայկական լեզուի
ի Հ. Անդրէասէ ՇԽԷՐԽԵՐԽԵՑՑ (ամուսն
աւրուծէ) ի միաբանին Գերայատիւ Տեառն
Մխիթարայ Վարդապետի եւ մեծի Աբբայի,
ի վանս սրբոց Մարտիրոսաց եւ տպագրեալ
նպաստիւք բարեպաշտից յօգուտ մերագնեայ
վաճառականաց եւ նորավարժ պատանեկաց
տումարականաց նոցին: Եւսի Տեառն 1797
(Սկսաւ ի 29. Մարտի 1797): Ի Թրեւստ, ի
Տպարանի Հարց Մխիթարեանց, Հրամանաւ
Մեծաւորաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. «Ճառ ի վերայ կրկին (կրկնակ)
դպրութեան, որ յիտալական լեզու Տօմարիս
Սքրիդուրա ասի»:

ԹՂ. 2ա. «Նախերգանք հեղինակին:
Ձունէի երբէք դիտաւորութիւն զայս ճառ ի
լոյս ընծայել, այլ պահել զայն ինձ միայն»:

ԹՂ. 5բ. «Ճանկ իրաց զորոց ճառի յա-
ռաջիկայ գիրքն»:

ԹՂ. 7ա. «Առ Հայկազուն վերծանողս
ի վաղուց հետէ տեղւայաք ընծայել բազմե-
րախտ ազգին մերոյ զայս ճառ, որ ի վերայ
արուեստի կրկին դպրութեան: Բայց լճուա-
րութիւն գործոյն խոչընդոտն լիւալ՝ արգելս
տայր, եւ յետս ընկիկէր գմեղ...» (ԹՂ. 8բ)
Ենթադրէ նախ, զի պաշտօնեայն մակացու-
թեանս կամ տումարականն իցէ քաջ գրագիր,
եւ երկրորդ՝ զի իցէ քաջ թըւաբան: Ըստ
առաջնոյն՝ հարկ է նմա լինել տեղեակ եւ
հմուտ բարեձեւութեան գրոց, յարմա-
րագրութեան լեզուի եւ ամենայն կատարե-
լութեանց՝ որք պահանջին առ քաջակերթ

ոք գրագիր: Առ այս կատարելութիւն մարթ
է ժամանել արհեստիւ քերականութեան,
զոր արդէն ունին ուսումնասէր երիտասարդք
մեր՝ յօրինեալ յոճ ընտանի եւ բացայայտ ի
բարեյիշատակ բարոճապետէ մերմէ Մխի-
թարայ մեծ Աբբայէ, եւ միւս եւս հաւաքեալ
ի գրոց նախնեաց մերոց ի վարդապետացն
Միաբանութեանս մերոյ ի Վէնէտիկ, եւ ըստ
երկրորդին՝ հարկ է նմա լինել քաջավարժ
եւ յաջողակ՝ առ ամենայն հանգամանս
հաշուի եւ գործողութիւնս եւ թըւոց, եւ
ամենայն կատարելութեանց՝ որք պահանջին
առ ներհուն ոք թըւաբան: Ուստի ունին
դարձեալ ուսումնասէր ընթերցողքն մեր
ձեռնտու ինքեանց առ այս կատարելութիւն
զթըւաբանութիւնս ի լոյս ընծայեալս ի կրօ-
նակից եւ Յարգելի Հարց մերոց Մխիթա-
րեանց ի Վէնէտիկ, թէ ի լեզու գրաբառ, եւ
թէ ի բարբառ ալլաբարձրէ...» (ԹՂ. 13ա)
ստորագրուած է Հ. Անդրէաս ՇԽԷՐԽԵՐԽԵՑՑ:

ԹՂ. 14ա. «Ճառ ի վերայ տումարաց
հաշուի, ըստ կրկին դպրութեան»:

ԹՂ. 15ա. «Էի վերայ առաջին տումարի:
Տումար Ա.»:

ԹՂ. 16ա. «Էի վերայ օրըստօրեական տու-
մարի: Տումար Բ.»:

ԹՂ. 17ա. «Էի վերայ Մայր Տումարի:
(Տումար Գ.)»:

ԹՂ. 21ա. «Էի վերայ Այբբեանական Տու-
մարի: Տումար Դ.»:

ԹՂ. 23բ. «Էի վերայ Առաջին Տումարի
Արկիդ, Տումար Ե.»:

ԹՂ. 28ա. «Էի վերայ տումարի տարա-
զուց: Տումար Զ.»:

ԹՂ. 33ա. «Էի վերայ օրըստօրեայ հա-
շուից: Տումար Է.»:

ԹՂ. 38ա. «Էի վերայ Տումարի Ամսոյ,
քաղեալ եւ առեալ լոմայափոխութեանց:
Տումար Ը.»:

ԹՂ. 39ա. «Գրիտելիք ի վերայ Տումարաց
կրկին Դպրութեան»:

ԹՂ. 41ա. «Էի վերայ կարգի եւ ոճոյ
գլխաւոր Տումարացն Կրկին Դպրութեան
առեւտրականին»:

ԹՂ. 43ա. Խոտիքիւմ լիզուով վաճառա-
կամեկամ եւ հաշուեկալեկամ բառեր եւ
բացատրութիւններ, որոնցմէ միտքն ոմնմց
քով դրուած է հայերէն համագոր նշանակու-
թեամբ բառը:

2515

(Հիմ Թիւ Հաւմի)

ԿԱՆՈՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱԼՈՅ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1807ի ասեմաները

[illegible]

Մատենան է՝ Թղ. 12ա. «Կանոն Մայ-

րադոյն Գաւազան եւ Վարդապետական իշխանութիւն տալոյ աշակերտացն, սպասաւորել քարոզութեան բանին: Որոյ այս է արարողութիւն ըստ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 12ա. «Զարդարեն զգաւազանն եւ
դնեն ի սեղանն, եւ ապա սկսանին զգիշերա-
պաշտօնն ըստ պատշաճի աւուրն. . . » Առոր
կը յաջորդեմ ապա վարդապետակամ տառը
աստիճաններու տուչութիւնը Ա՝ 15բ, Բ՝
17ա, Գ՝ 18ա, Դ՝ 21բ, Ե՝ 21ա, Զ՝ 22բ, Է՝
24ա, Ը՝ 25ա, Թ՝ 26բ, Ժ՝ 28ա:

2516

(Հիմ քիւ չաւնի)

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԱՏԱՌԻ ԹՈՒՐԳԵՐԷՆ—ՀԱՅԵՐԷՆ

ԹՐԻԵՄՏ՝

1780ի ասեմբլերը

ՔՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆ 50: ՄԵՆՈՒԹԻՒԹԻՒՆ 82X22.6: ՊՐԱՎ՝
միակն: ԳՈՒԹՈՒԹԻՒՆ՝ միաթան՝ 28X11 կմմ առկայի,
ազատու թափառած է լայն լուսամթի մը սրբազանությունը
մեքու համար: ՑՈՒՂՈՒ՝ 34, շտառ առաջինը: ԴՆԻԹ՝
հինգ, զբաղաւոր, հաստակի թուաթ: ԿԱՂՄ՝ չունի:
ԿԱՆԿԱՄԱՐՈՒՄ՝ առաջադիմ էջերը բառակած ազատութեմ:
ԳԻՒ՝ ՎՈՐԹ, սղեղի հինգ շղեղաթի: ՔՈՒՂՈՒՄ՝ զուգու-
տեպնայն սկսած տեւ: ՋԱՐԴՆԱՐԱՎ՝ հեւ. չկան: ԴԿԵ-
ՑՈՒՂՈՒՄ՝ ԹՁ. 1ք վարքի մեծ մտաթ, 2ք, 3ք, 4ք մեծ
մտաթ, 4ք, 5ք, 6ք մեծ մտաթ, 7ք վարքի կտր, 7ք,
8ա վարքի մեծ մտաթ, 8ք մեծ մտաթ, 10ա վարքի մեծ
մտաթ, 10ք, 11ա վարքի կտր, 11ք վարքի կտր, 12ք
մեծ մտաթ, 14ա վարքի կտր, 14ք, 15ա մեծ մտաթ,
15ք, 17ա վարքի կտր, 18ա մեծ մտաթ, 18ք, 19ա մեծ
մտաթ, 19ք, 20ա վարքի կտր, 20ք, 21ք, 23ա վարքի
մտաթ, 23աք, 24ա, 25ա վարքի կտր, 25ք, 26ք, 27ա վարքի
մտաթ, 28ա մեծ մտաթ, 28ք, 29ա վարքի կտր, 28ք,
31ք, 32ա մեծ մտաթ, 33ա մեծ մտաթ, 33ք—34ք,
35ք վարքի կտր, 38ա վարքի կտր, 38ք մեծ մտաթ,
37ք վարքի կտր, 38ա մեծ մտաթ, 38ք, 39ք—60: ԺԱՄ-
ԱՐԱՆԱՎ՝ 1780Ե հաւ: ԳՐԻԹ՝ գրքը ՇԽԻԹԻԹԻՈՒՆ Է:
Անգրեւտա: ՑՈՂԻՒ՝ հուսմամբար Թրիստա: ՅԻՇԱՍԱՎ-
ԿԱՐԴԻՆԹԻՒԹԻՒՆԸ՝ չկան:

Մատենա է՝ Բառարան Հայերէն եւ
Թուրքերէն, գաւառական, խառն, ԹԻԲԻ
տակամ քառեր եմ: Կէտ մնացած գործ մըմ է:

ԲՈՎՆԱՆԻՄԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. շԱ. Անգիրա-Աթլաղ, Ալ-գոյն,
աշխէա, Հրաբոյն, Հիթ: Միւս գիրիոր կը
գտնուին՝ Բ՝ 2ա, Գ՝ 3ա, Դ՝ 4ա, Ե՝ 5ա, Զ՝
6ա, Է՝ 7ա, Ը՝ 8ա, Թ՝ 9ա, Ճ՝ 10ա, Դ՝ 11ա,
Լ՝ 12ա, Խ՝ 13ա, Ծ՝ 15ա, Կ՝ 16ա, Հ՝ 17ա,
Ձ՝ 18ա, Ղ՝ 19ա, Ճ՝ 20ա, Ծ՝ 21ա, Թ՝ 22ա,
Ն՝ 23ա, Ծ՝ 24ա, Ո՝ 25ա, Ձ՝ 26ա, Գ՝ 27ա,
Զ՝ 28ա, Խ՝ 29ա, Մ՝ 30ա, Վ՝ 32ա, Զ՝ 35ա,
Փ՝ 36ա, Գ՝ 37ա, Օ՝ 38ա, Ժ՝ 39ա, Տեղ-տեղ
ծամբօթագրութիւններ կան, որոնք կը պատ-
կանին ԹԽ. 2408 Զեռագրին՝ Թղ. 1բ, 8բ,
11բ, 12բ, 16բ, 17բ, 22ա, 32բ, 33ա, 35բ,
36բ, 40բ:

2517

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԵՏԱՄԱՌԻԹԻԻՆ ՎԱՐՈՒՅ ՍՐԲՈՅ ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱԳԵԼՈՑ

ՎԻՆՆԱ

1889

ԹՈՒՂԹՔ՝ 18: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 32-5X26-3: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆ՝ միասին 21X15, կամայ, շրջանիկ մէջ առ-
նում: Նիւթ՝ հաստ գորտուր տգծի քաղաք: ԿԱՂՄ՝
լաքապատ ստուարաքաղաք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԵՏԱՄԱՌԻ
գումատուր, աղբիւն ու հոհիւր, վրան ձգումով գորգեր,
կտուրք եւ կեղծոծ: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ, քաղաքում
հաստութեմէ կողմը կտորած: ԳԻՐ՝ մաշուր, գեղե-
ցիկ ձուրգրք: ԹԱՆՈՒՎ՝ սեւ: ԶԱՐԴՈՒԹԻՆ՝
եւ. չկամ: ԴԱՅԱՐ՝ ԹՂ. 1, 2ր, 3ր, 4ր, 17ր, 18ր,
միայն ԹՂ. 5ա մտնուող ծաղիկ մը: ԺԱՄԱՆ՝
1889: ՏԵՂԻ՝ ՎԵՑՈՑ: ԳՐԻՉ՝ ՄԻՔՊԱՐԵՑՈՑ մը: ԳԻ-
ՇԱՅԱՄԱՐՆ՝ չումի, քաղաք տեւ ԹՂ. 2ա եւ 3ա:

Մատանս Գ՝ Պատմութիւն Վարուց
Սրբոյն Պետրոսի Առաքելոյ յատուկէմ գը-
րուած ու նուիրուած Պրկպրկնան Հ. Պետ-
րոս Վրդ. ի ուխտադուրքում յիսմամեայ
յորքեմնի առիթով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 5ա. ՎՍՈՐԵՆ Պետրոս, Գրուի
Առաքելոյ յամի 65 կամ 66: ՍՈՐԵՆ Պետրոս

փառաւորեալ Գրուի Առաքելոյ, որ այնչափ
հոյակապ անուանի եղեւ վասն ջերմաջերմ
սիրոյ իւրոյ զոր ունէր առ աստուածեղէն
Վարդապետ իւր...: ԹՂ. 17ա Վերջ գոր
առեալ տանին ի նուիրական վայրս անգամ,
որք կարգեալն են պատապարան լինել անմե-
ղութեան ընդդէմ միասարեւ ախտից:

ԵՆՇԱՄԱՆԳՐՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. ՎՆՈՐԵՆ սիրոյ ի բարեկեան աւուր
յորքեմնի ուխտաւորութեան զո (Պրկպրկ-
նան Հ. Պետրոս):

ԹՂ. 3ա. ՎԵՐՈՐԵՆ արդ ամբ են զի Ուխ-
տիւց ով զու. Հայր, Ընծայեցի զանձնը զո
Տեառն կամօք յոժար, Նուրախալից տարե-
կանիս այսր աւուր, Մինչդեռ ի սիրտս ետալ
սիրոյ բորբոքեալ հուր, Զայս ընծայեմք
թէպէտ եւ զոյգն ի նուր, Զոր յորինեալ
կազմեաց որդւոց զոյ ջերմն սէր: յ8 Դեկ-
տեմբերի 1889 Վիեննա:

2518

(Հիմ քիւ չումի)

ՀԱՏԱԿՈՏՈՐ ՔԱՐՈՂԱԳՐՈՒԹԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ(°)

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՍՈՒԹԻՆ՝ 32X28: ԳՐՈՒ-
ԹԻՆ՝ միասին, ամբողջ էլը, առանց լուսանցքի:
Նիւթ՝ բարակ եւ միջակ հաստութեամբ ելմ քաղաք:
ԿԱՂՄ՝ կիսակաշի քաղաքապատ հաստեկի քաղաք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ շատ գեղ, կազմը պատառտում,
բնագործակ քաղաքագրէմ մնացած է միայն երկու
քեր, կազմը ձաքաղաքագրէմ ծածկում: ԳԻՐ՝
հիմ շաղգրք: ԹԱՆՈՒՎ՝ գումատած սեւ: ԶԱՐԴՈՒ-
ԹԻՆ՝ եւ. չկամ: ԺԱՄԱՆ՝ ԺԸ—ԺԹ դար:
ՏԵՂԻ՝ համաձաքաք Կ. Պալիս: ԳՐԻՉ՝ ամպստ: ԳԻ-
ՇԱՅԱՄԱՐՆ՝ չումի, սակայն ԹՂ. 2ի եւ կազմը
վրայ կամ քաղաքում ձաքաղաքագրէմ, 1880-ական
տարիներէ:

Հատակապատ Գ՝ Նրկու քերք մեծա-
ծաւալ քաղաքագրէ մը, հայտատա քաղաք-
րէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 1ա. ՎՆ Հրաշափառ Մննդեան
Պրկպրկ: Այնպէս սիրեաց Աստուած զաշ-
խարհ... Գրուի ընդմեջ անէպ տիւնեատա
պէօյլէ պիր մուհապէթ զի պիր ստամ զէն-
տի տիւնեանն էօլլումաշն...:

ԹՂ. 2ա. Խառնամիզոր ցամկ մըմ է,
մեռագրիս քաղաքներում, էջերում նշանակու-
մով:

ԵՆՇԱՄԱՆԳՐՈՒԹԻՆ

Վերջին կազմի մերքին երեսի վրայ
ամբիւ ձաքաղաքագրէմ կը կարգամք՝ Վա-
րար Մինա Սէլիկեան 1884 ի 6 Մայիս
պաշտարան, եկն ի Բարեկոնէ ի Տիգրանա-
կերտ: Միւսները բնագործակ տառնալի
վերաբերեալ անձնաւ մօքեր եմ:

2519

(Հիմ քիւ չումի)

ՇԱՔԱՐՃԵԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԿԱՐՆԵՑԻՈՅ՝ ՎԷՊ ԱՅԼԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹ՝ միակ: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 82X10-2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 19-5X10: ՏՈՂԹ՝ 37: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ, զօրաւոր, ջուրի մշտնով, միջակ հաստութեամբ կէտ զգարի քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ ջուր տեսած: ԳԻՐ՝ ամցմամբ ճտարգիր: ԹԱՆԱԹ՝ տօգուցած սեւ: ՋԱՐ-ԴԱՐԱՆԹ՝ ԵԻՑ, չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ 1բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամշար: ՅԻՇԱՍ-ՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Հատակոտորս է՝ ձի դոյզն վէպ այլաբանական յարեալ աղերս Հայցուածոց առ Տէր

վասն փրկութեան ի կենսաբարձ ախտէն ժանտէ, ի նոյնոյ Գրիգորէ դաստիարակէ կարենցւոյ Շաքարճեան, ի գոյն Աղլաթմա Պէնիս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Գերանդի սրեալ ի բարձանց ցուցեալ, ո՛հ աւաղ...» (6 տաւմ):

2520

(Հիմ քիւ չումի)

ՏԱՂԱՐԱՆ

(Հատակոտորս)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹ՝ 2: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 81X11: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 27X8-5: ՏՈՂԹ՝ 40—53: ՆԻԻԹ՝ ԵԻՑ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ ծալլած տեղերը պատած: ԳԻՐ՝ ամցմամբ ճտարգիր, միմջեւ ԵԻՑ շեղագիր: ԹԱՆԱԹ՝ գումատած սեւ: ՋԱՐ-ԴԱՐԱՆԹ՝ ԵԻՑ, չկամ: ԴԱՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 1ա: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՑ՝ ամծամբ: ՏԵՂԻ՝ ամշար: ՅԻՇԱՍՏԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Հատակոտորս է՝ Տաղարանէ մը համուած քուլք մը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1բ. Ամխոքագիր:

«Աշխարհս ամէն ինձ լալական՝ վարդ, վարդ:

Ձիս ողբալոյ չն՝ բաւական, վարդ, վարդ...» (3 տաւմ):

ԹՂ. 1բ.

«Դարձեալ ի նոյն միտս.

Ի փշլից Թըփոց քոյին՝ վարդ վարդ, Բարձրադիտակ դիտանոցին՝ վարդ, վարդ...» (7 տաւմ):

ԹՂ. 2ա.

«Ձմեռեալ ըստ դուռն ապաշխարութեան այլաբանօրէն.

Ձեռոտ աւուրց մերձիւ առ մեզ, Երբ իցէ, սէր իմ, Երբ իցէ,

Փայփայելով այգորել քեզ, Երբ իցէ, սէր իմ, Երբ իցէ...» (4 տաւմ):

ԹՂ. 2ա.

«Վայր աղանի պատուական, դովելի, սիրելի, նազելի,

Ահա եկեալ բուրաստան, այ աւաղ...» (8 տաւմ):

Սկզբնատառերը կը կազմեն՝ «ԿԱՐԱՊԵՏ ԴՊԻՐ»:

ԹՂ. 2բ. «Տաղ ուրախութեան յօրինեալ ի Գրիգորէ վարժապետէ իմձէ, ի գոյն որ ասէ՝ Մայիլ օլտուձ մէճ. անուանեալ բէս-տէին.

Գերանդալ արարչութեամբ գեղեցկապէս յօրինեալ

Ջոկս անասնոց սուրբ կենդանաց ի յանարոց անջատեալ...» (6 տաւմ), սկզբնատառերը կը կազմեն՝ «ԳՐԻԳՈՐ»:

ԹՂ. 2բ. «Տաղ գեղեցիկ ի գոյն, որ ասէ օյնար իւ. բէստէին, Զարդարեալ ի Գրիգոր բանաստեղծ իմձէ.

Սխրալի սիրոյդ՝ սայր սլաքաւ սիրտ հիգոյս խոցեալ...» (6 տաւմ):

ԹՂ. 2բ. «Տաղ սիրոյ յօրինեալ ի գոյն հիւսնի կիւզէլ անուանեալ բէստէին.

Դէժ գեղեցիկ մի անման՝ քեզ փափազին սէր իմ աղինք...» (3 տաւմ):

2521

(Հիմ թիւ 17)

ՏՕՄԱՐ ԵՒ ՏՕՆԱՑՈՑՑ (Հ. ՄԻՆԱՍՍԷ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ)

Ա. Հատոր

ՎԵՆԵՏԻԱ/ԹՐԻԵՆԱՏ

ԺԸ դար

Թիւ ԹԳ՝ 49, իջակաւած 1—38 եւ 1—55: ՄԵՆՍԻՍԻՆ՝ 81-6X19-5: ՊՐԱԿ՝ 6: ԳՐՈՒԹԻՆ՝ երկօրեւ 26X7-5 իւրաքանչիւր: ՏՈՒԿ՝ 42: ՆԻԻԹ՝ եիմ զօրաւոր, միջակ եռասուքեամբ թուղք: ԿԱՍ՝ կիսակաշի, քաղաքատ ստուարաթուղք: ԼԱՆԳԱՄԱՆԿ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ դիւրքթեանի վաճառք ձօղքի, նոյն թիւ 127 ձեռագրիմ եկտ: ԹԱՆԱԿ՝ աւ, խորագրեմ աւ սկզբնաւորաթիւմնի կամ սկզբնատաւրք կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱԿ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2ա, 20բ, 34բ, 48բ—49բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ. դար: ՏՆՂԻ՝ հաւաքաւոր վեճիկի կամ Թրիեստ: ԳԻՐԻՉ՝ Գաղաքեան Հ. Միմա(“), ՅԵՄԱՏԱՆԱԿ՝ չուճի, քայք հմմտ. ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ «Տօմար եւ Տօնացոյց (Գաղաքեան Հ. Միմասայ)»: ԼՄՆՄՆ. Տաճան Յուդակ Թիւ 127 ձեռագիրք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԹՂ. 2ա. Այս կը պակսի 127ի մէջ: «Աւ պայտաւ ընթերցողն՝ Բազում ամբ են, յորմէ հետէ ի բազմաց խնդրեցայ, զի զծառապանի կատան, եւ զուղղութիւն նորին ընդ գրով արկանէի, վասն մերժելոյ զամենայն սխալութիւնս, եւ զգայթաղութիւնս, որք աստի ի մէջ Ազգաց պատանհիլ սովորեցան: Բայց տքնութիւնս այս զբազում աշխատութիւնս, եւ զմարմաման հատութիւն զանազան Տօմարաց պահանջէր, եւ ես զայլովք դուով պատաղեալ աշխատանօք, միշտ առ դիպողապէս թողի ժամանակ Արք, տեսանելով զմեծ հարկաւորութիւն սորին, զորինչ ունէի ի վարդոյ հետէ հաւաքեալ, եւ ընդ երկար ժամանակս մի ըստ միողջ ճանաչայ երկաւսիրութեամբ հետազօտեալ, այժմիկ շնորհիւ Տեառն ի լոյս ածել բարուք վարկայ ի շահաւտութիւն սիրելի Ազգիս իմոյ: Զճարտարութիւն իսկ իրին բացերեւ ցուցանեմ, եւ ոչ միով խրթնութեամբ, կամ պատրուակաւ ծածկելով, այլ զոր ամէնիմաստ աստղադէտք, եւ մեծամեծ ժողովքն վճռովք հաստատեցին, ակնյանդիման կացուցանեմ: Զաղիւսակս ոմանս ի նոցանէ զծառքեալսն, զոմանս յինէն յօրինեալս, վասն մեծապէս դիւրութեան զտանելոյ զԵՄՆԵՐԵԿԱՆՍ,

զիննեւտաններեակսն, յարելով Հին Տօմարին, եւ զուղղեալն, զոր այժմ Նոր Տօմար սովոր են ոմանք կոչել, նաեւ զիսկականն իսկ Հռօմէական Տօմարն, որպէս զի ճշմարտութիւն իբրեւ ի յստակ հայելով ամենեցուն ակնբերեւ ցուցցի: Զոր ամենայն ի փառս Քրիստոսի Փրկչին մերոյ, եւ ի պատիւ զորովազուր չօր մերոյ սուրբ Լուսաւորչին, յերեսս անկեալ նուիրեմ, եւ զքեզ ազնուական Ընթերցողք, զի զտքնութիւնս զայս անկեղծ սիրով եւ մտադիւրութեամբ ընթեռնուլ հաճեցիս, յորդորեմ ի նոյն Քրիստոս Տէրն մեր Ողջ լընք:

Ներկայ ձեռագիրս որոշ խոստորումներ, յաւելումներ եւ տարբերութիւններ ունեւնալով Թիւ 127Է՛ն, կը ցուցակագրեմք ամբողջապէս:

ԹՂ. 3ա. «Պատճառ Մոազատիկն եւ ուղղութիւն նորին: Մոազատիկն, որ է ծուռ զատիկ, պատահի քանիցս անկամ ճշմարտ զատիկն ոչ կատարի յիւրում ժամանակին ըստ կանոնաց Նիկիոյ սուրբ Ժողովոյն...»:

ԹՂ. 5բ. «Յաղաքս ուղղութեան Մոազատիկն»:

ԹՂ. 7բ. «Երկան Հինգաբերեկին Ա՜ՇԼԷ»:

ԹՂ. 11ա. «Տօմար Հայոց: Տօմարս այս բաղկանայ ԵՅՕԹՆԵՐԵԿԷ՛Ն, իննեւտաններեկէն եւ ի Տարեգրէն»:

ԹՂ. 11ա. «Յաղաքս ԵՅՕԹՆԵՐԵԿԷ՛Ն»: ԹՂ. 11բ՝ «Աղիւսակ ԵՅՕԹՆԵՐԵԿԷ՛Ն կամ Կիրակաւադրաց»:

ԹՂ. 11ա. «Յաղաքս Իննեւտաններեկէն»:

ԹՂ. 12բ՝ «Աղիւսակ Իննեւտաններեկաց»:

ԹՂ. 12ա. «Յաղաքս Տարեգրացն»:

ԹՂ. 13ա. «Համաձայնութիւն ԵՅՕԹՆԵՐԵԿԷ՛Ն-Իննեւտաններեակ-Տարեգիր-Չատիկ»:

ԹՂ. 13բ. «Յաղաքս Պարզատօմարին»:

ԹՂ. 14բ. «Պարզատօմարի պատկերներ, Յունուար—Դեկտեմբեր»:

ԹՂ. 21ա. «Եւոր պատճէն Տօմարի: Թաղաք Տարւոյ եւ մասանց նորին»:

Թղ. 21բ. «Տօմարն բաղկանայ յԵթնե-
րեկէն, յինեւտաներեկէն, ի Վերադրէն,
եւ ի Տարեդրէն»։ Թղ. 21ա՝ «Յաղազս
Եթնեկէն, Աղիւսակ Եթնեկէն, այսին-
քէն կիրակադրոց»։

Թղ. 22ա. «Յաղազս ինեւտաներեկէն»։
Թղ. 22բ՝ «Աղիւսակ ինեւտաներեկէն,
այսինքն Ոսկեթուոց»։

Թղ. 23ա. «Յաղազս Վերադրաց եւ նոր
լուսնից»։ Թղ. 24բ՝ «Աղիւսակ Վերադրաց
ընդ Ոսկեթուոց»։

Թղ. 25բ. «Մշտնջենաւոր աղիւսակ
Լուսնադրացն, որք Համաձայնին ընդ լըջանի
վերադրացն»։

Թղ. 25բ. «Աղիւսակ Հաւասարութեան
մշտնջենաւոր լըջանին վերադրացն»։

Թղ. 27բ. «Յաղազս Տարեդրաց»։

Թղ. 27բ. «Յաղազս Պարզատօմարին»,
վրան մատիտով՝ «Տօնացոյցին»։

Թղ. 28բ. «Պարզատօմար Յունուար-
Դեկտեմբեր»։ Աղիւսակի մէջ տօնները չեն
ըլաւանդուած։

Թղ. 35ա. «Նոր պատճէն Հոմէական

Տօմարին»։ Յաղազս տարւոյ եւ մասանց
նորին»։

Թղ. 35բ. «Յաղազս Տօմարին եւ մասանց
նորին»։ Տօմարն բաղկանայ յԵթնեկէն,
յՈսկեթուոյն, ի Վերադրէն, եւ ի Տարե-
դրէն»։

Թղ. 35բ. «Յաղազս Եթնեկէն»։ Թղ.
36ա՝ «Աղիւսակ Եթնեկէն, այսինքն Կի-
րակադրաց»։

Թղ. 36ա. «Յաղազս Ոսկեթուոյն»։ Թղ.
36բ՝ «Աղիւսակ ինեւտաներեկէն, այսինքն
Ոսկեթուոց»։

Թղ. 37ա. «Յաղազս Վերադրաց եւ նոր
լուսնից»։ Թղ. 38բ՝ «Աղիւսակ Վերադրաց
ընդ Ոսկեթուոց»։

Թղ. 39բ. «Մշտնջենաւոր աղիւսակ
Լուսնադրացն, որք Համաձայնին ընդ լըջանի
վերադրացն»։

Թղ. 39բ. «Աղիւսակ Հաւասարութեան
մշտնջենաւոր լըջանին վերադրացն»։

Թղ. 41բ. «Յաղազս Տարեդրաց»։

Թղ. 42ա. «Յաղազս Պարզատօմարին»։

Թղ. 42բ. «Պարզատօմար, Յունուար-
Դեկտեմբեր»։ Տօնները չեն դրաւած։

2522

(Հիմ քիւ 16)

ՏՕՄԱՐ ԵՒ ՏՕՆԱՑՈՅՑ (ՄԻՆԱՍԱՅ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ)

Բ. Հատոր

ՎԵՆԵՏԻԿ/ԹՐԻԵՍՍ

ԺԼ Գար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 48։ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 32X20։ ՊՐԱԿ՝
8։ ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկբիւմ 24.5X7, իւրաքանչիւրը։
ՏՈՒՂ՝ 41։ ՆԻԻԹ՝ ԵԻԵ, միլիակ Խաւարձաւոր զօրա-
ւոր քաղաք։ ԱՍԻՄ՝ Կիւսակալ, քաղաքաւոր ստաւա-
րաքաղաք։ ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ բաւական լաւ, բայց տեղ-
անգ չափանկէր։ ԳԻՐ՝ շատ մեծաւոր եւ զիւրեքնեքնի
Յօրագիր, Եղի 2621ի իւրաքանչիւր։ ԹԱՆՔ՝ տեղ, խորա-
գրքն աւելցնուածքը կարմիր։ ԶԱՐԴԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ ԵԻԵ. չկամ։ ԴԱՏԱՐ՝ Թղ. 1—2, 44բ—48բ։
ԺԱՄԱՆԱՆ՝ ԺԼ Գար։ ՏԵՂԻ՝ Վեներիկ կամ Թրիեստ։
ԳՐՈՒԹԱՆՈՒՆ՝ Լեւոնտան, Խմուտ. Թղ. 48։ ԾԱՆՈ-
ԹՈՒԹԻՒՆ՝ «Տօնս այս Ս. Գր. Լուսնադրէն, վասն
որոնց պատճառաց աստ ի Լէօպօլտ ի ժառանգ իւ-
րաւէն կատարէ»։ ԳՐԻԶ՝ Գաղաքան ձ. Միմաս(«),
ԵԻԵՏԱՆԿԱՐԱՆ՝ չունի։

Մատենան է՝ «Տօմար եւ Տօնացոյց (Հ.
Մինասայ Գասպարեան) Բ. Հատոր», Խմուտ.
Տաշեան Յուլիան Զեռ. Թիւ 127։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. «Հասարակ խրատք Տօնացոյցիս
այսորիկ»։ Ժամասացութիւնն օրըստօրէ լինի՝
կամ տէրունի, կամ կրկնակ, կամ կիսակրկ-
նակ, կամ պարզ, կամ ապաշխարութեան...»
Թղ. 3ա՝ «Առաջին խրատ, Յաղազս տէրունի
ժամասացութեանն առաջին կարգին»։ Թղ.
3ա՝ «Երկրորդ խրատ, Յաղազս տէրունի
ժամասացութեանն երկրորդ կարգին»։ Թղ.
3բ՝ «Մերրորդ խրատ, Յաղազս կրկնակ ժա-
մասացութեանն»։ Թղ. 4ա՝ «Չորրորդ խրատ,
Յաղազս կրկնակի երկրորդ կարգին»։ Թղ.
4բ՝ «Հինգերորդ խրատ, Յաղազս կիսակրկ-
նակնակաց»։ Թղ. 4բ՝ «Վեցերորդ խրատ,
Յաղազս պարզ ժամասացութեանն»։ Թղ. 4բ՝
«Եօթներորդ խրատ, Յաղազս ժամասացու-

թեան ազալխարութեան: Թղ. 5ա՝ «Ութն-
րորդ խրատ, Յաղազս հակմանց, այսինքն
վիճիխայից, եւ չորից եղանակաց: Թղ. 5ա՝
«Ինններորդ խրատ, Յաղազս Կիրակէից: Թղ. 5բ՝
«Տասներորդ խրատ, Յաղազս անդրաբե-
րութեան եւ հանդիպման տօնից: Թղ. 6ա՝
«Մետաաներորդ խրատ, Յաղազս զանա-
զանից, որք առ ժամատացութիւնն եւ արա-
րողութիւնս ոժանս պատկանին»:

Թղ. 7ա. «Պատճէն Տօմարի ըստ Հոռմա-
յեցւոցն եւ Տօնացոյց Հայոց Ուղղափառաց:
Յաղազս տարւոյ եւ մասանց նորին»:

Թղ. 7բ. «Յաղազս Տօմարին եւ մասանց
նորին»:

Թղ. 7բ. «Յաղազս Եօթներեկին»: Թղ. 8ա՝
«Աղիւսակ Եօթներեկաց այսինքն Կիրա-
կազրաց»:

Թղ. 8բ. «Յաղազս Իննետասներեկին»:
Թղ. 9ա՝ «Աղիւսակ Իննետասներեկաց,
այսինքն Ոսկեթուոց»:

Թղ. 9ա. «Յաղազս Վերադրաց եւ նոր
լուսնից»: Թղ. 10բ՝ «Աղիւսակ Վերադրաց
ընդ Ոսկեթուոց»:

Թղ. 11բ. «Մշտնջենաւոր աղիւսակ
Լուսնադրացն, որք համաձայնին ընդ շրջանի
Վերադրացն»:

Թղ. 11բ. «Աղիւսակ հաւասարութեան
մշտնջենաւոր շրջանին Վերադրացն»:

Թղ. 12բ. «Յաղազս Տարեդրաց»:

Թղ. 12բ. «Յաղազս Ծարժական Տօնից»:

Թղ. 13բ՝ «Մշտնջենաւոր Աղիւսակ Ծարժա-
կան Տօնից»:

Թղ. 17բ. «Յաղազս Տօնացուցին»: Թղ. 18ա՝
«Տօնացոյց», ժամատացութեամբ եւ պա-
տարագի համար բալթր հրահանգներով եւ
ընթերցուածներու կամ շարակամներու ցուց-
մանովներով: Յունուար—Դեկտեմբեր:

Թղ. 34բ. «Կարգ Կիրակէից եւ այլ շաբ-
ժական տօնից»:

2523

(Հիմ թիւ չունի)

ՅՈՒՍԵՓՈՍ ՓԼԱՓԻԱՆՈՍ, ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀՐԷԻՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1761

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 280, իբրեւյաւած՝ 1—258 եւ 1—280
(սխալմամբ 168—180, փոխմամբ՝ 268—280): ՄԵ-
ՆՈՒԹԻՒՆ՝ 32×22: ՊՐԱԿ՝ ԼԵ, ՄԻՋԻՆ ԼԴ Յշտա-
կաւած: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտօիմ 25×18-5: ՏՈՂԹ՝ 44:
ՆԻՒԹ՝ միջակ հատուածամբ գորտուր քուլք:
ԿԱՏՄ՝ կաշեղտու տախտակ, վրան ձեռնամով գորգիք:
ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ամբողջ ձուրգիք, խո-
րագիքները՝ բուրգիք: ԶԱՐԴԱԳԻՐԻՔ՝ ԷՄ. չկամ,
կամ բուրգովիմ ամբողջ քանիք: ԴԱՏԱՐԱՆ՝ Թղ. 1—8,
4բ, 6բ վարի կէտը, 7բ վարի կէտը, 8, 138ա վարի
կէտը, 138բ, 278ա, 284բ վարի կէտը, 185—280: ԿՆԻՔ՝
9ա ՔԻՒ ՆԻ ԸՍՑԻՓԱՆՆՈՍ քանակամբ ամբողջիմ:
ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1760—1761: ԳՐԻՑ Ե ԹԱՐԳԱՄԱՆԻՑ՝
Տպիտիւնեան Մշտնա վազաղտու եւ Եղեկոպոս:
ՏԵՂԻՔ՝ Կ. Փոլիս: ՏԵՐ՝ գրչից: ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ՝ Թղ.
6ա: ՏԵՂԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ իբրեւյաւած, իբրեւյաւած
ձուլք քերած է Հ. Գեորգ Արքայեան 1976թին:

Մատենան է՝ Թղ. 4ա, ամուսնացեալքը՝
«Գիրք մատենի հնազալն Պատմութեանց,
շարադրեալ եւ արարեալ է Յովսէփոսէ
Փլափիանոսէ Երբայեցոյ՝ զհանայեց Երու-
սաղեմացոյ՝ յամենիմաստ պատմչէ իսկ
Թարգմանութեամբ ի լոյս ածեալ յիտա-

ղացոյ բարբառոյ ի հայ լեզու՝ ի Կոստանդ-
նուպօլսեցոյ Տպիտիւնեան Աթմանա վար-
դապետի եւ եպիսկոպոսի ի փառս մեծին
Աստուծոյ եւ ի պարծանս ազգի իւրոյ Արշա-
կունւոյ: Ի խնդրոյ ազնուազարմ եւ բարե-
բարոյ Գրիտոսասէր Պարոն (անուան տեղը
պարսպ թողուած): Սկսեալ եղեւ Թարգմա-
նութիւն սոյն մատենիս յամի Փրկչին 1760
յկալիլ ամսոյն 22, եւ աւարտեցաւ յամի
Փրկչին 1761 ի Մայիսի 16: Ի հայրապետու-
թեան Տեառն Տեառն Յակոբայ Կաթողիկոսի
Շամարեցոյ, Յաւուրս պատրիարքութեան
մեծի Պօլսոյ Տեառն Տեառն Յակոբայ Աս-
տուածաբան վարդապետի եւ արհիպպատի
եպիսկոպոսի»:

Թղ. 5ա. «Բան առ բարեմիտ ընթեր-
ցողք»:

Թղ. 7ա. «Հրահանգ իմաստասիրաց,
ոտանաւորիւ առաջեալ, Սովիտս բանից
Սենեքայի, մատու սիրով զականջ սրտի, լուր

հանճարեղ՝ նորին բանի, զի կատարեալ կեանք չո լիցին...» (28 տալ) :

Թղ. 9ա. Վատմութիւն Յովսեփոսի Փլափիանոսի առն մեծի գերտնականի եւ հրմտադուռի Հնոյն Կառկարանաց, եւ բաւերուն վիպասանի մինչեւ ի կայսերութիւնն Ներոնի: Գիրք Առաջին, որ պարունակէ դժամանակս երեքհազար ութհարիւր երեսունհերեք ամաց: Յաղաքս ստեղծման աշխարհի եւ Աղամայ եւ Նայի, եւ անհազանդութեան նոցին: Եւ յաղաքս արտաքսման նոցին: Եւ յաղաքս արտաքսման նոցա յադինական դախտէն: Գլուխ Նախորդ, ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկիր...» (Գլուխք Ա—ԺԼ):

Թղ. 19ա. Գիրք Բ: (Գլուխք Ա—ԺԵ) :
Թղ. 28բ. Գիրք Գ: (Գլուխք Ա—ԺԼ) :
Թղ. 40ա. Գիրք Դ: (Գլուխք Ա—Ձ) :
Թղ. 51ա. Գիրք Ե: (Գլուխք Ա—ԺՁ) :
Թղ. 64ա. Գիրք Ձ: (Գլուխք Ա—ԺԴ) :
Թղ. 80ա. Գիրք Ժ: (Գլուխք Ա—ԺՁ) :
Թղ. 97բ. Գիրք Ը: (Գլուխք Ա—ԺԵ) :
Թղ. 115բ. Գիրք Թ: (Գլուխք Ա—ԺԵ) :
Թղ. 127ա. Գիրք Ժ: (Գլուխք Ա—ԺԴ) :
Թղ. 139ա. Գիրք ԺԱ: (Գլուխք Ա—Լ) :
Թղ. 151ա. Գիրք ԺԲ: (Գլուխք Ա—ԺԼ) :
Թղ. 166ա. Գիրք ԺԳ: (Գլուխք Ա—ԻԲ) :
Թղ. 182բ. Գիրք ԺԴ: (Գլուխք Ա—ԻԵ) :
Թղ. 200բ. Գիրք ԺԵ: (Գլուխք Ա—ԺԴ) :
Թղ. 214բ. Գիրք ԺԶ: (Գլուխք Ա—ԺԳ) :
Թղ. 277ա. Գիրք ԺԷ: (Գլուխք Ա—ԺԹ) :
Թղ. 242ա. Գիրք ԺԸ: (Գլուխք Ա—ԺՁ) :
Թղ. 256բ. Գիրք ԺԹ: (Գլուխք Ա—Թ) :
Թղ. 268բ. Գիրք Ի: (Գլուխք Ա—ԺԼ) :
Թղ. 278բ. Վեանկ բոլոր գործոց Յովսեփոսի Փլափիանոսի: :

Թղ. 282բ. Վկայութեան ցանկ երեւելի անուանց բոլոր գործոց Յովսեփոսի Երայեցւոյն: :

ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ (ՅԱՐԱՋԱԲԱՆ)

Թղ. 5ա. Վաղում են վկայք, բազում են գրիւք, բազում են՝ որք ապացուցարար մեղ առաջարկեն եւ ի գիրս իսկ իւրեանց արձանացուցանեն զհեղինակի այսմիկ մեծի գործոցս՝ զՅովսեփոսի Փլափիանոսի՝ զբահանային Երայեցւոյ՝ զորդւոյ Մատթեայ, զհամարեղութիւնն մտաց եւ զզոհութիւնն նորա դրուատելի: Բանգի որպէս ասէ արամեան Որդինէս, վարդապետն Հռչակաւոր...: Զամանէ վկայէ եւ մերս վարդապետ Մովսէս Պորենացին եւ բազում ճառս առեալ

ի ամանէ արձանացուցանէ ի գիրսն իւրեւր, որպէս զհամաստի եւ ճշմարիտ: Այլ զինչ դրուատ կամ զինչ ներփողեան առնն ստիեմտի եւ ճշմարտարանի ի մերոյս ապիկար եւ անհեթեթ զբլացս ընծայելի իցէ, թանգի առն զզոհի, եւ մականութեամբ պնդելոյ՝ պրակք գլխոց, նորին գործոց՝ զայն յայտ յանդիման կացուցանեն. եւ ամենայն դրուատական բանից՝ արժանաւոր զնա առնեն: Այլ սակայն սիրելի ընթերցող, որովհետեւ ի վերուստ են ամենայն տուրք եւ ամենայն բարիք՝ զուհասուք զնմանէ անհնապէս, զի եւ զայս գործս Յովսեփոսի Փլափիանոսի Երայեցւոյն տեսաք ի միջի ազգի մերում Թարգմանեալ, զորոյ զհամբանն միայն լռէաք արեօք, թէպէտ վերջին մասն գործոյս Թարգմանեալ ի Ստեփաննոսէ Լեւհացւոյ աստուածաբան վարդապետէ ի տեղիս տեղիս երբեմն երեւի, եւ այն յոյժ ցանցաւ, այլ սակայն բոլոր գործին ոչ բնաւ: Եւ արդ, իրաւի, ես յետինս ի մէջ եկեղեցականաց եւ տրուպս ի մէջ Թարգմանչաց եւ անզոհոս ամենայն իմաստասիրաց, ձեռնամուկ եղէ գործոյս այսորիկ մեծի, որում չէի բաւական, թանգի այս գործ մարգեղոցն ի դպրատունս եւ հասցեւոց Հոգւոն Աստուծոյ պատկանի: Այլ սակայն յետին թանգարն, որ ապիկարիս յանձնեցաւ ի Տեառնէ, զնոյն ղոյզնաքանն առ սեղանաւորս ջանացի արկանելի, այս է, զայն՝ զոր եսս ունէի: Բանգի ոչ ինայեցի բնաւին յաշխատանաց զանմն իմ, զի խանդակաթ եմ ազգի իմում, եւ ի սէր նորին տենչմարս վառեալ: Զունէի շատ, զի ըստ Տարտոնեան փողոյն եւ ընտրութեանն անօթոյ, Հանդի զայն իմ եւ տայի, եւ ի սէր նորին կարկառէի: Բայց սակայն առ այսքան ժամանէր իմ կար: Բայց թէ ո՞րքան տառապեցայ ի Թարգմանութեան գործոյս՝ այն յայտնի է առաջի երկնայնի Թաղաւորին, թանգի ոճն իտալական՝ է Հակոտակ մերոյս ոճոյ աստութեան, եւ յատուկ անուանց կոչումն նոցա՝ ամենեւին ի մերոցս տարբերէր: Արդ, զի մի խանգարեցի շարադրութիւնն եւ ոճ մերոյս աստութեան, տաղանպեցայ ոչ սակաւ: Նա զի գտումն յատուկ անուանց ի նախնեաց մերոց կիր առելոց՝ դառնացոյց զանմն Հիբրոյս: Այլ զամենայն կրեցի յօժարաբար ընդ չոյ, եւ դու իմ ըստ սարասի այլոց գրեանց՝ որք յանկեան տան չո Հեծին, եւ զսա դասեսցես: Բանգի գործս այս աստուածասիրաց է ճեմարան, բանասիրաց՝ զուարճարան, դիտանականաց խրաբարան, Հնոսաքերթաց տեսարան, եւ ամենայն ազգաց երկրի՝ յիւրաքանչիւր բարբառ զարդարելոց՝ Հանդիսարան: Արդ եւ դու Հաղորդ գլուխ մա ընդպէս պէս աղաք, եւ վայելելով ի բերդութիւն անձին չոյ՝ յիշեցան եւ գտառապեալ Թարգմանս սուրա զԿոստանդնուպոլսեցի զՏայիսիմոնեան զԱթանաս վարդապետս եւ զԹարմատար Եպիսկոպոսն:

2524

(Հիմ քիւ չումի)

ԹՈՎՄԱՍ ԳԵՄԱՐԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1826

ԹՈՒՂԹՔ՝ 10: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30.4X21.6: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28X16: ՏՈՂՔ՝ 52: ՆԻՒԹ՝ եիմ, գրաւոր, միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ յումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ շատ գեղեցիկ, մանր, ամրամ, ամրամ ձուրգի: ԹԱՆԱՔ՝ սոգուման: ԵՆ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 8ր—10ր: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1826: ԳՐԻՉ՝ եւ ԹԱՄԳՄԱՆԻՉ՝ իւսկիւտարեւան Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ Կ. Պալիս: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝ սեռ Եղիտը ԹՂ. 2ա եւ 9ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Թուման Գեմարացիին չորրորդ գիրքը, որ ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդին վրայ գրած է: Բարեպաշտ և չորսներուն օգուտ ըլլալու համար, իսկիւտարեւան Հ. Պետրոս Վարդապետին, գրաւորէն աշխարհաբար թարգմանեցաւ Յամի Տեառն 1826»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Զերմեռանդ հրաւէր առ սուրբ

Հաղորդութեան Զայն Գրիստոսի: Յոգնած ու բեռի տակ եղողներ, ամենքդ ալ ինծի եկէ՛ք, ու ես ձեզի հանգիստ կու տամ կ'ըսէ Տէրը... Գլուխ Ա. Ինչպէս յաղորդանով Գրիստոսը ընդունելու է»: Կը յաջորդեն ժՀ գլուխներ որոնցմէ վերջինն է՝ «Պէտքը չէ, որ մարդ օտ Խորհուրդին վրայ պարապ հետաքրքրութիւն ընէ, այլ խոնարհութիւնով Գրիստոսի ետեւէն պիտի երթայ, ու իր միտքը օուրը հաւատքին պիտի հնազանդեցնէ»:

ԵԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 9ա. «Թարգմանեցի ի Կոստանդնուպոլիս, յամի Տեառն 1826 յամենան Յունիսի, ի գիւղապետարանէն ի Սարընար: Տէր Յիսուս ընկալ գերկս իմ ի փառս քո»:

2525

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԱՐԳԵԹԻԹԻ՝ ՀՈԳԵԻՈՐԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1820ի տետրները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 28: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 31.5X21.6: ՊՐԱԿ՝ ամէն քեթք առանձին է, աւտի 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 31X10.5, ազատ քաղած է լայն լուսանցք մը օրրագրութիւններու համար: ՏՈՂՔ՝ 66 ընդաման: ԵՆ: ՆԻՒԹ՝ եիմ, գրաւոր, բարակ քուլք: ԿԱՋՄ՝ յումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդամանը լաւ: ԳԻՐ՝ մաշուր եւ գեղեցիկ աւ վարժ ամրամ ձուրգի: ԹԱՆԱՔ՝ շաղմաշիկ զայն առած եւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 6ա մեծ մետղ, 6ր, 12ա մեծ մետղ, 12բ, 17բ վարժ մետք, 18, 28: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1820ի տետրները: ԳՐԻՉ՝ իւսկիւտարեւան Հ. Պետրոս գրած է: ՏԵՂԻ՝ ամուտարեւան Կ. Պալիս: ՅԻՇԱՅԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Հոգեւորական կրթութիւններու մտածականներ աշխարհիկ ու կրօնաւոր եկեղեցականներու համար, հեղինակ՝ Ժովաննի Մարգեթթի: Gli officj del sacerdozio cristiano esposti e forma di un Ritiro di trenta giorni per uso degli Ecclesiastici

nel secolari e regolari del sacerdote Giovanni Marchetti». Հայտատա քուլքներէմ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Մտածական, Եկեղեցական իւրեանց իւզերինէ»:

ԹՂ. 7ա. «Մտածական երկրորդ աւուր: Գայթակղութիւն, վէ գայթակղութիւն վէրէնէր իւզերինէ»:

ԹՂ. 13ա. «Մտածական երրորդ աւուր: Էօլիւմ իւզերինէ»:

ԹՂ. 19ա. «Մտածական չորրորդ աւուր: Մտածական: Ընդհանրական դատաստան իւզերինէ»:

ԹՂ. 23ա. «Մտածական հինգերորդ աւուր: Ժիւզնէնէ իւզերինէ»:

2526

(Հիմ թիւ չունի)

ԻՆՏՐՈՐԵԱՅ ԶԵՐՄԵՌՆԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ԱՌ ՍՈՒՐԻ ՓԱՍԳԱԼ ՊԱՅԼՈՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1824

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 8: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 32X22: ՊՐԱԿ՝ առանձին առանձին է, ուստի 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 31X10-5, ազատ քաղաւած է լայն յաւանքէ մը սրբազարութիւններու համար: ՏՈՂԻՔ՝ 48 ընդհանրապէս: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ, վրան կատարուած է թափաքի սրբազարութիւններ: ԳԻՐ՝ վարժ, մամբ անցման ճտարգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սրճագոյն, դարձած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 8ա վարի կէտը, 8բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1824: ԳՐԻՑ՝ իւսկիւտարիւն 4. Պետրոսի գիրքն է: ՏԵՂԻՔ՝ անկասկած Կ. Պալիս: ՅԵՆԱՅԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 8ա. ԹԵՐԵՐԻՔ՝ օլունտու սէնէ 1824 Փետրուար պընտար: Տես ճան. խորագիրը:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. ՎԱՅԻՍ ՍՈՐԻ ՓԱՍԳԱԼ ՊԱՅԼՈՐ ԵՐԹՈՒՆՈՒՄ ԱՅՈՒՆ

ԿԻՆ ՀԱՅՐԱՐԸ: Փատուէ Վինչալա Վանուլ- ի նամ Զրանչիականտան իթալիան լիսանին- տէ հազարը: անտէն տէ Թիւրքէնէ Թէր- Տիւմէ օլունտու Յիսուս Էֆէնտիմիդին 1824 սէնչիսինտէ: Հայտատա քարքերիմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Վէր Կին սուր փառալին տուաւը պաշտանտան իւլէրի՝ Սրբութիւն Սրբոյ զօնուր, Վէ Երզնի սէօյնէլիւր: Մէօյնէ- նէն Երզնի մանասը պու տուր...: Նախ դրուած է Ս. Փառալի վարքէն կտոր մը, որուն կը յաջորդէ աղօթք մը:

2527

(Հիմ թիւ չունի)

ԻՆՏՐՈՐԵԱՅ ԶԵՐՄԵՌՆԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ԱՌ Ս. ԿՈՅՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1824

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 10: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 32X22: ՊՐԱԿ՝ առանձին առանձին քիքքիք է, ուստի 10: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28X11, ազատ քաղաւած է լայն օբլանկ մը սրբազարութիւններու եւ յաւանքներու համար: ՏՈՂԻՔ՝ 45 ընդհանրապէս: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ, մամբ անցման ճտարգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սրճագոյնի մօտեցող սեւ, տեղ- տեղ մերձեւած: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հեւ. չունի: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1824: ԳՐԻՑ՝ իւսկիւտարիւն 4. Պետրոսի գիրքն է: ՏԵՂԻՔ՝ Կ. Պալիս: ՅԵՆԱՅԱՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 10բ. ԹԵՐԵՐԻՔ՝ օլունտու սէնէ 1824 Ի Կոստանդնուպոլիս վրան իջարարութեան Անուան Սուրբ Առաքաններ: Տես ճան. խորագիրը:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. ՎԱՅԻՍ ՄԵՐԵՐԻՔ ԱՆԷՆԻՍ ԱՅՈՒՆԱՅԻՆՈՒՄ ԵՐԹՈՒՆՈՒՄ ԱՅՈՒՆ

ԿԻՆ ՀԱՅՐԱՐԸ: Նիճէ Հոսմա շէրինտէ Գօլմէտին, նամ աղիզ Մէրէքմէ Անէնին Էճէշուր սէլաշուրի թիւսէնտէ Հէր սէն օլունտուր: Մէլայիքիլէրին սուլթանը աղիզ Մէրէքմէ անէնին իզգէթիէն փատուէ Զրան- լէսը Մարիա Կալուցցի, նամ Երանան- տան հազարմըլտուր: Վէ շիմաի պիւր էրմէ- նիւս կրօնաւոր մարիֆէթիլէ իթալիան լի- սանինտէն Թիւրքիյէ Թէրքիմէ օլունտու:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հոգեւոր ընթերցանանքներու կը յաջորդեն տալէն օրումն համար աղօթքներ:

2528

(Հիմ թիւ չունի)

ԻՆՏՐՈՐԵԱՅ ԶԵՐՄԵՌՆԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ԱՌ Ս. ՅՐԱՆՉԿԻՍԿՈՍ ԱՍՍԻՉԱՏԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1825

ԹՈՒՂԹԻՔ՝ 4: ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ՝ 31X21-5: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28-5X16: ՏՈՂԻՔ՝ 48 ընդհանրապէս: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆ՝ լաւ: ԳԻՐ՝

գեղեցիկ, վարժ, մամբ անցման ճտարգիր: ԹԱՆԱՐ՝ սրճագոյնի մօտեցող սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆ՝ հեւ. չկամ: ԴԱՏԱՐ՝ ԹՂ. 3բ վարի մասը, 4: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1825: ԳՐԻՑ՝ իւսկիւտարիւն 4. Պետրոսի գիրքն է: ՏԵՂԻՔ՝

շատ հաւանաբար Կ. Պոլսո: ՅԵՄԱՍԻՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐ՝ չլիմ, ԹՂ. 3թ-ի վրայ Յշմեմուտեմ է միայն
«1825 Դեկտեմբեր»: Տես ման խաղաղքը:

Մատենան է՝ Վասիլզար ազիզ սուրբ
Ֆրանչիսկոսուհ եօրթուսուհ տօղուզ կին
հաղբըրը: Փատուէ փխնջօլա նախմ կրօնա-
ւորտան ի թալիան լիսանինտէ հաղբըրը ան-

տէն տէ **Թիւրքէնէ թէրճիմէ** օլուննուշ,
Թիւսուհ Գէնիտիկիդին 1825 սէնինտէ: Հա-
յատաւ Թուրքիլմ:

Թղ. 1ա. «Էիլէ կիւնիւ, Ազիզ սուրբ
Ֆրանչիսկոսուհ տիւնեայր այադ ալթընա
ալըզ եհնէնախ», որում կը յաղորդէ ապա
ազօթ մը: Նայմ ձեւով եմ բալոր իմօը օրերը:

2529

(Հիմ թիւ չամի)

ՔԱՐՈՁ ԵՒ ՀԱՒԱՔԱՍԾՈՑ

ԹՐԻԵՍՏ՝

1790ական տարիներ

ԹՈՒՂՔ՝ 88: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 80.5X21: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսիւմ 29X8.6, իւրաքանչիւ-
րը: ՏՈՂՔ՝ 48: ՆԻԹ՝ եիմ, զօրտուր, միշակ հաս-
տալքեմաք քուլք: ԿԱՋՄ՝ չուի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝
ընդհանուր չաւ, ընդմէջ 12 եւ 13ի երկու քուլք-
կորտուտեմ հաւաւեմ, կտրուտեմ է ման 13ի երկ-
ւորք սիւմակի մասը, առանձին քուլք է ման 28ը:
ԳԻՐ՝ ամցմամ մօտքեր, սիլգրք կամեմուտ, աղտ
ոչ աղմամ մաքուր: ԹԱՆԱՔ՝ որմագայմի զարմազ
սեւ: ԶԱՐԳԱՄԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԳԱՋԱՐԿ՝ ԹՂ. 7թ-ի
երկուք սիւմակի մեծ մասը, 8թ վարի մեծ մասը,
10թ, 11ա, 12թ մեծ մասով, 13ա մեծ մասով, 13բ,
20թ, 26թ-ի երկուք սիւմակի մեծ մասը, 26թ-ի երկ-
ւորք սիւմակի մեծ մասը, 27ա-ի երկուք սիւմակը,
27բ, 33թ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1790ական տարիներ: ԳՐԻՋ՝
հաւանաբար Միշքտարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար
Թրիեստ: ԵՄԱՍԻՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԹՂ. 8թ:

Մատենան է՝ Գարոզէ եւ Հաւաքածոյ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յառաջաբանութիւն: Ի բա-
րեխնամ մարդասէր հոգւոյն ազդեալ որդւոյն
Ամուշայ, զվիճակ ցանկալի բարեմասնութեան
թեան դարուս կանխաւ աւետարանեաց մեզ...
Արդ, քանզի վերջացեալ գտանէր բարեմասն
զբուհ յիմանալի ջրոյ կենդանի աղբերս,
եղանայնոր Հայրս մեր Միխիթար Բարու-
նապետ՝ նախանձայոյցն փրկութեան հոգւոյ
հորդքը ճանապարհ ջրոյս այսմիկ, հիմնեալ
զայս սուրբ կրօն, եւ աստուածաբանութեմ Միա-
բանութիւն, իբր զի ըստ սա իբրեւ ընդ գետ
յորդեալ անսպառ խղացմամբ որդեցեցէ եւ
զծարաւեալ ազգս մեր, որով եւ ինձ եհաս
մասնաւորի ըստ կարի ըստ մասնեայ այսմ
պարզելի աստուածաբանական իմաստից
հայրեանամ առաջնորդութեամբ եւ աշա-
ւուրջ խնամակալութեամբ մեծի Բարունա-
պետի՝ Գերապատիւ Աբբահօրս մերոյ: Սւ

նորին դարձեալ ակնարկութեամբ հրամանի,
եւ շնորհաձէր ալոյն օրհնութեամբ մատու-
ցեալ եմք այսօր ըստ կարգի ի հանդէս հարց
եւ փորձի եւ խնդրոց ինչ յաստուածաբանու-
թենէ անախ:

Թղ. 1ա. «Վերջաբանութիւն: Եւ արդ,
զոր օրինակ լուծականս ջուր տարաւնիւթ
ընդունի զորակ այլ ընդ այլոյ զբարեհամ
քաղցրութիւն եւ զանաճեցիլ կրից կոկոր-
դաց զդաւանութիւն, զվճիտ մաքրութիւն, եւ
զտղմուտ պղտորութիւն ըստ բարի եւ անբա-
րի երկրի պայմանի...»:

Թղ. 1բ. «Նոյնուրեք գլխով, որպէս հայր
մեր երկնաւոր գլխով է, Բոյս է բարուց քա-
լանունը, բարետուգմիկ՝ հօրամոյն հարա-
զատաց որդւոց, ոչ ըստ բնի ինքնութեան
իսկութեան պիտակ զհարցն բերել նմանու-
թիւն...»:

Թղ. 4բ. «Շեղաշուրջ պատրաստու-
թեամբ յօրինեալ ի Հ. Ստեփաննոս աստուա-
ծաբան զարդապետէ ձորճուլոյ Սի խիթա-
րեան Միաբանութենէ վէշէտոյն: Որ խո-
նարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի, եւ որ
բարձրացուցանէ՝ խոնարհեցի: Ով մեծի
սքանչելեացոյ Յայնչափ յոգնաթիւ բիւրաւոր
դարս ժամանակաց զբրահանձար իմաստա-
սէրք, մեծամեծ սոփեստէսք, բնախոյզք,
բնախօսք, բանակրկիտք, բանաստեղծք, աս-
տեղագէտք եւ երկրաչափք, հոեւորք, բա-
նապաճոյճք, օրհնագէտք եւ իրաւագէտք, որք
զաշխարհս ճարտարութեամբ եւ իմաստութե
իւրեանց զբաւմբ ածել կարծէին, կամ թէ՛
նոր եւ ստեղծագործել...»:

Թղ. 8աէմ սկսեալ զամուսնի Ուրբերում՝
քերականութիւն, թուաբանութիւն, բառա-
րան, գեղեցիկ ոճերու, գեղեցիկ ասութիւն-

ներու, Ս. Գրոց կոչումներու, իտալերէն լեզուի ուսման, գրական արտայայտութիւններու հաւաքածոյ մըն է, բայց շատ խառնակ, առանց որոշ ծրագրի: Հոս-հոն կը համդիպիմք հետաքրքրական տղայքու:

Քղ. 8ա. «Անուն, յորում իրն ուղղակի եւ արձակաբար նշանակի: Սեռական, կամ ստացական հոլոքն է...»:

Քղ. 8ա. «Յաղագս թուուման մասանց: Ձորք են կանոնք բաժանման...»:

Քղ. 9ա. Ս. Գրէմ գամագամ կոչումներ: Յատադրութիւններ Սուրբերու խօսքերէն:

Քղ. 9բ. «Բանք զանազան, գրեալ յաւատարանէ. Երգիծեցուցանել - կակծեցուցանել, նուազեցուցանել...»:

Քղ. 9բ.

«Տէր Յոհաննէս Վարդապետի
Կեսարացւոյ այս է տապան,
Հայր հոգեւոր Հայոց հօտի
Ծեր աղանոյ այս է տապան»:

Կը յաջորդեմ ապա հիմք չափական կտորներ, մին լատիներէն:

Քղ. 10ա. «Էի վերայ եօթն բանիցն Յիսուսի Տեառն մերոյ, որ ասաց ի խաչին»:

Քղ. 10ա. «Առ ի կատարել զկուսութիւն, պարտի ունել զվեց իրա...»:

Քղ. 11բ-12ա. Սաղմոսներէն կտորներ են:

Քղ. 12ա. «Մաղթանք առ սրբուհի կոյսն Մարիամ Աստուածածին ի ժամանակի փորձութեան: Վասն անարատ քո կուսութեան...»:

Քղ. 12բ. Առանց խորագրի: «Ասաղ հիգութեանս եւ վայ անտաշ ցասնական բարբառոյս, զի ես արտաշայարդար նեխաշաւիղ անջատ երբ հողանիւթ տարրոյս, որ եմ մշտապաւ յամենայնի...»:

Քղ. 13ա. Իմաստուն խօսքերու հաւաքում մը. «Ճշմարտութիւնն իսկական՝ սիրէ զգտութիւն եւ զմիութիւն...»:

Քղ. 14ա. Հայատառ քուրքերէն. «Եմտի իլէրի վարալըմ, վէ չըքալըմ Գողգոթայ տաղանս պաքալըմ քի նի՞ճէ երտիր...»:

Քղ. 14ա. «Ա՛հ կիւն, աղբըր կիւն, ա՛հ կիւն, տէրտլի կիւն...»:

Քղ. 14բ. Հայերէն-իտալերէն խօսելա-վարժութիւն. «Ես գնացի ի խոհեանոցն եւ

արբի պնակ ինչ ջուր - Io andai nella cucina ed ho bevuto una tazza d'acqua...»:

Քղ. 15բ. «Զի՛նչ ի ընդլայնումն: Ի բան, որ ի փոքուէ մեծս գործէ...» Փիլիսոփայական խնդիրներու հայրն ու պատասխաններ:

Քղ. 16ա. Իտալերէն փերականակամ եւ բառագիտական բացատրութիւններ, որոնք կը հետեւի դարձեալ խօսելա-վարժութիւն, հայերէն-իտալերէն:

Քղ. 17ա. «Ի մեռն փոխաբերեալ ըսյից: Արդ մուտ ի սննեակ սրտի քո եւ վանեա ի քէն զսորհուրդ բանարկուելն, որ լի է յոգնախումբ խաւարամած թակարդօք...» հոգեւոր խրատներ:

Քղ. 17բ. «Արդարեւ մեծ է զօրութիւն սիրոյն քան զամենայն զօրութիւնս թաղաւորաց, որք գտանին յոյսմ կենի...» հոգեւոր խորհրդածութիւններ:

Քղ. 18ա. Իտալերէն-հայերէն խօսելա-վարժութիւններ եւ փերականակամ մեւեր ու բառարան հայերէն-իտալերէն:

Քղ. 26ա. Գրական մեւերու օրինակներ. «Օրինակ կրկնութեան», «Օրինակ Բազիլ-սութեան», «Օրինակ Կրկնապատկութեան», «Էմանուէլիւն ի վերայ Անուանաստեղծութեան», «Օրինակ Խոհականութեան», «Օրինակ Լծակցութեան» Գրիգոր պատրիարքն Կոստանդնուպոլսոյ, վեհապետն եւ մատակարարն Աքանազեան տոհմին, գործ վայր թրքն եւ աշխուրջ, տեսեալ զինքն արտաքեալ ի սուրբ Հոռոմայ Գահէն՝ ինքնա-յօժար կամակար կամօք՝ ելիք՝ եթող՝ զպաշտօնն վեհանձնութեան, զհանդէսն դիւցազնական, զպատիւն արքունական, զընտանինն ազնուական, զգաւառն չայրենական՝ եկն անկաւ ի ծոց արդոյ Եկեղեցւոյն: «Օրինակ Տրոհութեան», «Օրինակ Զարտուղութեան», «Օրինակ Ներհակադրութեան», «Օրինակ Հակադրութեան», «Օրինակ Բացազանութեան», «Օրինակ Ցաւակցութեան», «Զարուրական»:

Քղ. 26բ.

«Այսօր ցնծան դասք պետութեանցն
վերին,
Հովիւք խաշանց ի փոյթ ճեմեալք ընդ
նոսին» (3 տուն):

Քղ. 27ա. «Օրինակ ոտանաւորին քան դակելոյ ի վերայ գերեզմանի Մխիթարայ

մեծի Աբրայի Սեբաստացւոյ՝ Բնար քերուր
Հոգեւտաւիդ...»:

Քղ. 28ա. Ս. Գրիգէմ դժուարիմաց բա-
նքրու հաւաքածոյ մը:

Քղ. 29ա. Բառարամ մը հազարաւոր
ընդ գործածուած բառերու, մեկնութեամբ
համադրմ:

Քղ. 31ա. «Յուշակ գլխաւոր տարբե-
րութեանց ինչ մերումս, յայլոց ձեռագիր
կամ սուղագիր օրինակաց: Մեք եղաք ըստ
ձեռագրաց», դիմացը գրուած է՝ «Իսկ այլք
եղեալ էին, ի Բանն Ա., ի Համարն 1: Հե-
ծութեան սրտի ողբոց աղաղակի քեզ - Հե-

ծութեան ողբոց սրտից աղաղակի քեզ...»:
Գրիգոր Նարեկացւոյ «Ի Խորոց Սրտից Խօսք
Ընդ Աստուծոյ» գործին Վենետիկ 1795ին
տպագրուած բնագրին համեմատութիւնն է,
ուրիշ տպագրութիւններու հետ: Համեմա-
տեղանման սրբագրութիւնները կատարուած են,
ինչպէս կը հաւատարմի՝ «Ըստ Ձեռագրաց»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Քղ. 8բ. «Մարտի 11. 1791: 1791 Մայիսի
30 ընկալայ...»^ա (ամբողջեանի): 1791
Յունիս 1 Հիւնանդացայ: Յունիսի 5 ելայ ի
վերայ ոտից Աստուծով: Սեպտեմբերի 25
ընկալայ երկրորդ...»^ա (ամբողջեանի): 1792
Յունիսի 29 սկսանք գործ. ի սե. Կոս...»:

2530

(Հիմ քիւ չումի)

ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ ՔԱՐՈՂՆԵՐ

ԹՐԻԽՍՏ՝

1773էն հտք

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 30X21: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ երկսեւ 28-5X8 իւրաքանչիւրը:
ՏՈՂՔ՝ 68 ընդհանրապէս: Նիւթ՝ եին, զօրաւոր,
միջակ հաստութեամբ քուլք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լու, Քղ. 1 կեռնի կը ցոյց-
ոյն: Գիւր՝ ճտրգրի շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝
շագանակի գոյն առած սև: ԶԱՐԳԱՆԱՆՔ՝ հիմ.
չկամ: ԴԱՏԱԿ՝ Քղ. 1, 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1773էն հտք:
ԳՐԻՑ՝ հաւանաբար կարգաւորած Հ. Կոմիտաս:
ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Թրիստ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆՔ՝ չկամ:

Մատենան է՝ Գարողներ, հաւանաբար
Կարապետեան Հ. Կոմիտասի հեղինակու-
թիւն: Աշխարհաբարով խառն գրաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 1ա. «Էկեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի
քում... Մատ. 5.25: Աւտրք ուրախութեան
և Բարեկենդանի անցին զնացին, եկան
Հասան աւուրք պահոց և ապաշխարու-
թեան...»:

Քղ. 2բ. «Երկրորդ կիրակէի՝ Յղեաց
զնա յաշարակ իւր, արածել զխոզս. Ղուկ.
ԺԵ. 1. Պատմէ Պիլիքոս զառիւծոց, թէ ի ծե-

րանայն, քանզի ոչ կարեն որսալ զգազանս,
խնդրեն զմարդիկ...»:

Քղ. 3ա. «Ու ելից զաշխարհս վրտօք և
նեղութեամբ, մեղք առաջին մարդոյն. Սի-
րաք 7: Աստուած արար զմարդն ուղիղ, և
նա էարկ զանձն ի ծփանս...»:

Քղ. 4ա. «Մեռաւ մեծատունն, և թա-
ղեցաւ ի դժոխս. Ղկ. 16: Յճրորդ կիրակէի՝
Սոսկալի լուր լսեմք այսօր յաւետարանէ,
սիրելիք, որսաւսփելի, և ամենայն ողբոց
արժանի...»:

Քղ. 5ա. «Զորրորդ կիրակի, Մաքսա-
ւորն կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ
զաշնն ընդ երկինս ամբասալ... Ասէ ուրեք
մարգարէն. Գթած ողորմած է Տէր, և
այլուր: Արդար է Տէր և զարդարութիւն սի-
րէ...»:

Քղ. 6բ. «Համբերութեամբ ձերով
ստաւջիք զոգիւս ձեր. Ղուկ. 19: Թէ վաճա-
ռանոց զեղոց ուրեք լինիցի...»:

Քղ. 7բ. «Համբերութեամբ ձերով
ստաւջիք զոգիւս ձեր. Ղուկ. 19: Գրէ Յօսան-
նէս աւետարանիէ (8.28), թէ ի խօսիլ Տեառն
երբեմն առ փարիսեցիս առաց...»:

2531

(Հիմ քիւ չաւի)

ՊԵՏԻՍ ՏԵԼԱԿՐՈՒԱՅ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՃԵՆԿԻՇԵԱՆԻ

ԹՐԻԵՍ

1788Էճ առաջ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 20: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 31×22, ԹՊ. 17—20՝ 28×19-5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 28-5×18, 25-6×14: ՏՈՂՔ՝ 47 եւ 38: ՆԻԹ՝ ԷԻՃ, զօրաւոր, հաստիկ քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լաւ: ԳԻՐ՝ տղեղ ԷԻՃ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ շաղամակի գլխի առաւ ԵՆ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵՆ. չաւի: ԴԱՏԱՐՔ՝ ԹՊ. 1բ, 16բ մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1788Էճ առաջ: ԳՐԻՑ՝ Բարեկեան ՀԱՍՈՒՄԱՆՈՒՄ: ՏՆՂԻ՝ ԵՆՍԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՊ. 1ա. «Պատմութիւն Մեծին Ճէնկիշիանի, առաջին կայսեր հնոց Մղուլաց, եւ Սկիւթաց, այս է Թաթարաց, բաժանեալ ի չորս գիրս, յորս պարունակին (փակին) կեանք մեծի իշխանիւ, յառաջումն նորա եւ տիեզերակալութիւն (աշխարհակալութիւն) նորա, հանդերձ համառօտ պատմութեամբ յաջորդաց նորա, որք ցայսօր թագաւորեն: Եւ եւ կերպ, բարք, սովորութիւնք, եւ օրէնք հին Մղուլաց, եւ Թաթարաց, եւ ընդարձակ աշխարհացոյց (աշխարհագրութիւն ընդարձակ) երկրին Մղուլաց, Թաթարաց, Ղափչաղից, Հուզուրաց, եւ արեւելեան, եւ արեւմտեան Թաթարաց: Թարգմանեալ եւ հաւաքեալ ի բազում արեւելեան եւ յարեւմտեան մատենագրաց, ի գրոց եւրոպացի ճանապարհորդաց, որոց անուանք ընդ վարուց իւրեանց համառօտիւ գտանին ի վախճան գրոցս: Նկարագրեալ ի գաղղիացեաց լեզու, աշխատասիրեալ Պարոն Պէտիսի Տէլակրուայի ատենադպրի, եւ Թարգմանչի մեծի արքային Գաղղիոյ, որ հմուտն էր լեզուացն Թուրքաց, Արաբացեաց, Հայոց, Պարսից, Յունաց, Թա-

թարաց եւ այլոց, եւ ստուգութեամբ Թարգմանեալ ի գաղղիացեաց լեզուէ յանգլիացեաց լեզու եւ անտի Թարգմանեալ ի հայ լեզու (Աշխատասիրութեամբ Տեառն Պետիսի Տէլակրուայ, ատենադպրի, եւ Թարգմանչի մեծի արքային Գաղղիոյ՝ լեզուացն Թուրքաց եւ Արաբացեաց, Թարգմանեալ ստուգութեամբ ի Գաղղիացեաց լեզուէ յանգլիացեաց լեզու եւ անտի Թարգմանեալ ի հայ լեզու):» Երկաթաբլուրիւն տպուած է ի Թրիեստ, ուր քարգլմանիչ ճշմանկուած է Շէհրիմանեան Մարգար, իսկ սրբագրիչ՝ Բարիկեան ՀԱՍՈՒՄԱՆՈՒՄ: Ներկայոյ բոլորովին տարբեր քարգլմանքիւն մըն է: Շատ պակասաւոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՊ. 2ա. «Պատմութիւն մեծին Ճէնկիշիանի, առաջին կայսեր հնոց Մղուլաց եւ Թաթարաց: Գիրք առաջին: Ի վերայ Սկիւթացեաց, Թաթարաց, եւ հնազոյն Մղուլաց, ի վերայ երկրին Ճէնկիշիանի, ի վերայ նախնեաց եւ ազգաբանութեան նորին իշխանի, ի վերայ ծննդեան նորա եւ առաջին անուան, եւ ի վերայ հալածանացն զորս կրեաց ի մանկութեան իւրում յապստամբ իշխանացն Մղուլաց, գկնի մահուան հօր իւրոյ»: ԹՊ. 16ա՝ կը հասնի մինչեւ Զ. Գրուիւ:

ԹՊ. 16բ. «Օրէնք Ճէնկիշիանի»:

ԹՊ. 17ա—20բ՝ տպագրութեամբ բնագիրն է, էջ 224—238, լուսամբքի վրայ ճշմանկուած են տպագրութեամբ իրաւամբարներն ամգաւ:

2532

(Հիմ քիւ չաւի)

ՊԱՏԿԵՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՈՒՂԱՔԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՐԱՔԱՌՈՒԹԵԱՆ ՅԱԶԳԻՆ ՀԱՅՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ՝

1800Ի սկիզբները

ԹՈՒՂԹՔ՝ 8: ՄԵՇՈՒԹԻՒՆ՝ 31×21-5: ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 27×15-5: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻԹ՝ ԷԻՃ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ

քաղաք: ԿԱՋՄ՝ չուճի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լաւ: ԳԻՐ՝ մեծ, գեղեցիկ, վառած ածցւած ձուր-գիր: ԹԱՆԱՔ՝ ԵՆ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ ԵՆ. չկան: ԴԱՍՈՒՄԱՆՈՒՄ:

ՏՐԱԿ՝ ԹՂ. 8: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՉ՝ իսկիւտարիւտաձ Զ. Պետրոսի գիրքն է: ՏՆՂԻ՝ հաւա-
ծաբար Պայիս, կրթալ ըլլալ մահւ Վիեննա: ՅԻՇԱՅԱ-
ԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՆԻ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Պատկեր պատ-
մական ուղղափառութեան եւ շատափառու-
թեան յազգին Հայոց»: Գործն կիսատ մնա-
ցած է:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. Փակագծի մէջ կը գտնուի սկզբ-
նակեան, սրբագրութեան անոյ: «Պատկեր
(Յոյց) պատմական ուղղափառութեան եւ
շարափառութեան (ի Հայաստանեայց) յազ-
գին (յազգին եկեղեցւոյ) Հայոց: Ներածու-
թիւն: Մի է Տէր, մի հաւատք, ասաց անօթն
ընտրութեան երանելին Պօղոս...»:

ԹՂ. 6ա. «Պատկեր պատմական ուղղա-
փառութեան եւ շարափառութեան յազգին
Հայոց: Խորհրդով եղի ի մակագիրս յԱզգին
Հայոց, եւ ոչ Ազգին Հայոց: Քանզի զայս
խնդիր ոչինչ իրաւամբք կարող է ոք առնել
զընդհանուր Ազգին Հայոց, իբրցի ազգն
Հայոց, որպէս ամենայն պատմութիւնք

անցելոց դարուց եւ այժմուս վիճակ ցուցա-
նեն, ոչ երբեք ընդհանրապէս եւ ազգական եւ
ըստ ամենայն մասանցն եղեւ շարափառ, այլ
թէպէտ եւ ընդ ժամանակս ժամանակս զօրա-
ցաւ յազգին շարափառութիւն, սակայն այնու
ամենայնիւ շատք եւս գտան ի նմա ուղղա-
փառք, որպէս եւ զարդին իսկ տեսնեմք...»:

ԹՂ. 7ա. «Գլուխ Ա. Առաջին քարոզու-
թիւն աւետարանին Քրիստոսի ի Հայս: Յա-
մի երեսներորդի երրորդի ծննդեանն Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ լուեալ Աբգարու
Թագաւորի՝ որ նստէր ի Միջագետս Հայոց
յականատես Հրեշտակաց իւրոց դարձելոց ի
Հոռվայ զսքանչելիւն Յիսուսի՝ զորս գոր-
ծէր յերուսաղէմ...»:

ԹՂ. 7բ. «Գլուխ Բ. Երկրորդ քարոզու-
թիւն աւետարանին Քրիստոսի ի Հայս ի ձեռն
սրբոյն Գրիգորի Պաշլաւունոյ, Յամի Տեառն
227. Նախարարն Անակ Պաշլաւունեան ի ցե-
ղէ Սուրենեան Հրապուրեալ ի մեծամեծ
խոստմանց Արտաշէի Սասանեան արքայի
Պարսից, փախուցելոյ ի Հնդկս յերեսաց
Խորովու արքայի Հայոց... եւ ընկալեալ ի
նմանեց եգիպտ պատիւ բազում եւ ծառայէր
նմա: Հոս կ'ընդհատի գործն:

2533

(Հիմ քիւ չունի)

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԹՈՌՈՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԻՒԼԻԿԻՈՑ ՈՐ Ի ԼԻԲԱՆԱՆ

ԱՆՅԱՅՏ

1850ի տետրներ

ԹՈՂԻՔ՝ 4: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 30X21: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ միասին 28X14.5: ՏՐԱԿ՝ 81 քնդառնա-
պէս: Նիւթ՝ միջիկ հաստութեամբ, զօրաւոր
թաւք, ջուրի մշտնով: ՀԱՆՔԱՄԱՐ՝ լու: ԳԻՐ՝
մաքագոյն, շատ վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի
գոյն տառն սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱԿ՝ եւ: չկամ: ԴԱ-
ՅԱՐԿ՝ ԹՂ. 4ա վարժ կէտ, 4բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1850ի
տետրները: ԳՐԻՉ՝ ամենաթ, հաւածաբար Միքիթ-
րեան մը: ՏՆՂԻ՝ անգլոս: ԵՆՆՈՒԹՎՐՈՒԹԻՒՆՆԵՆԻ՝
չկամ:

Պրակ է՝ ԹՂ. 1ա. «Արարողութիւնք
Հանդիսական Պատարագի Աթոռոյն Հայոց
Կիւլիկիոյ որ ի Լիբանան»:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Երբ սովոր են Հանդիսական
պատարագս մատուցանել, ձգեն զվարա-
զոյրն, արկանեն յատեան դասի զգրակալն,
մտանեն դպիրք յաւանդատունն, զգնենուն
շապիկս, ապա զայ դասապետն մատուցեալ
ի համբոյր աջոյ Առաջնորդի կամ Փոխա-
նորդոյ նոցա, երկպագան սուրբ սեղանոյն
եւ սկսանի դասապետն զԽորհուրդ խորին...»:

ԹՂ. 4ա. «Գարգ ժամասացութեան Հա-
յոց Կիւլիկիոյ որ ի Լիբանան: Ի դասի Հան-
դիսական միայն զգրեւրային, Հանդերձ Հան-
գըստեամբ եւ առաւօտեանի զամենայն
աւուրս կատարեմք...»:

2534

(Հիմ քիւ չումի)

ԱՂՈԹՔ ՎԱՍՆ ԵՕԺԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԲԱՌՆԱԼՈՅ ԶԵԱԶ ԵՒ ԶՆԵՂՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ դարաւ վերջերը

ԹՈՒՂԹՔ՝ 2: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 30-5X21: ՊՐԱԿ՝
ՄԻԱԿ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 25-5X18-5: ՏՈՂՔ՝ 38: ՆԻՒԹ՝
ԻԻԹ, գորտաւոր, միյակ հաստութեամբ քաւալք:
ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ վարժ
ամացման ձուրգիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գոյն առած
սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 2ա
վարժ կեղեցի, 2բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ դարաւ վերջերք:
ԳՐԻԶ՝ ամծամաք, ՏԵՂԻ՝ ամշայտ: ԵՒՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒՆ
ԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Աղօթք ասացեալ
ի դէմ Յիսուսի, յօժարութեամբ բառնալոյ
զիսայ եւ զնեղութիւն, եւ ճշելոյ պանակու-
թիւն մարմնոյ վասն յաւիտենական կենաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Միածին Որդիդ յաւիտենից
Հօր Յիսուս, քաղցր են քի ճիս իմ բանք քո,
քան զմեզր բերանոյ իմոյ...»:

2535

(Հիմ քիւ 478)

ԳՈՎՐԻԿԵԱՆ Հ. ԳՐԻԳՈՐ՝ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԵՐԿՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատորը

ՎԻՆԵՆԱ

1867—1870

ԹՈՒՂԹՔ՝ 418: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 30-5X24: ՊՐԱԿ՝
Ա—ԺԵ: ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ միադիւմ 26X16-6: ՏՈՂՔ՝ 29:
ՆԻՒԹ՝ բարակ, սպիտակ, ուղղակ քաւալք: ԿԱՋՄ՝
չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ընդհանուր լաւ: ԹԵՐ՝ բնագործի
վարժ եւ քէ յաւանգքեմբում մէջ բազմաքիւ սըր-
բազարութեանը կամ: ԳԻՐ՝ ձորագոյն, վարժ, քիւ
մը դժուար բնագործի շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի
մօտ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւմ. չկամ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ.
230բ—231ա, 340բ, 381բ—384բ, 386բ—412բ: ԺԱՄԱ-
ՆԱԿ՝ 1867—1870, ինչպէս կը կարգացուի ԹՂ. 1ա-ի
վերքի յաւանգքեմ վարժ հազիւ տեսնուող մատնուվ
գրութեանը. 18-12-1867. Աւերկս սկսեցաւ դարձնել
գրութիւնը: ԳՐԻԶ՝ գովարկեմ Հ. Գրիգոր: ՏԵՂԻ՝
հասանալոր վիճակ: ԵՒՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
չկամ:

Մատենան է՝ «Բարձրագոյն Երկրագրու-
թիւն Գովարկեան Հ. Գրիգորի, Բ. Հատորը»:
Ա. Հատորը տես Թիւ 2499 եւ 1416:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ասիան»:

ԹՂ. 7ա. «Տաճկական Պետութիւն»:
ԹՂ. 7բ. «Փոքր Ասիան»:
ԹՂ. 11բ. «Ասորիք
կամ Սորիստան»:
ԹՂ. 15ա. «Պաղեստին կամ
Եւրոպացի Երկիրը»:
ԹՂ. 19բ. «Հայաստան»:
ԹՂ. 27բ. «Եւրոսի Հայաստան»:
ԹՂ. 28ա. «Միջագետք կամ
Եւրօսիս»:
ԹՂ. 31բ. «Արաբիան»:

ԹՂ. 39բ. «Պարսկաստան»:
ԹՂ. 44բ. «Աֆղանիստան ու
Պելուքիստան»:
ԹՂ. 46բ. «Ազատ
Թաթարստան»:

ԹՂ. 50ա. «Հնդկաստան»:
ԹՂ. 52ա. «Յառաջակողմեան
Հնդկաստան»:
ԹՂ. 58բ. «Բրիտանական
Երկիրներ»:
ԹՂ. 59բ. «Պեն-
կալայի ընդհանուր
Կուսակալութիւն»:
ԹՂ. 63բ. «Ալաբայի
Կուսակալութիւն»:
ԹՂ. 68բ. «Նէճրուրի
Երկիրը»:
ԹՂ. 69ա. «Մուլէյի
ասդիի Երկիրը»:
ԹՂ. 69բ. «Բէնճապ»:
ԹՂ. 71բ. «Բրիտանական
Հնդկական միջնորդա-
կան Երկիրներ»:
ԹՂ. 75ա. «Մատրասի
Կուսակալութիւն»:
ԹՂ. 80ա. «Պոմպայի
Կուսակալութիւն»:
ԹՂ. 84բ. «Բորնուպի
Երկիրներ»:
ԹՂ. 85ա. «Գաղղիացւոց
Երկիրներ»:
ԹՂ. 85բ. «Ֆինիկ
անկախ տէրու-
թիւններ»:
ԹՂ. 87ա. «Յառաջակողմեան
Հնդկաստանի
կողմերը»:
ԹՂ. 88բ. «Յետա-
կողմեան Հնդկաստան»:
ԹՂ. 89ա. «Անամի
Թագաւորութիւն»:
ԹՂ. 90բ. «Միամի
Թագաւորութիւն»:
ԹՂ. 91բ. «Պիլմայի
Թագաւորութիւն»:
ԹՂ. 93ա. «Ինքնիշխան
Մալու-
քեան կողմեր»:
ԹՂ. 93ա. «Բրիտանական
Երկիրներ»:
ԹՂ. 95բ. «Յետա-
կողմեան Հնդկ-
կաստանի կողմերը»:
ԹՂ. 96բ. «Հնդկաց
արքայազնութեան»:
ԹՂ. 97ա. «Մեծ Սունտ
կամ
Սունտա կողմերը»:
ԹՂ. 103բ. «Պալիկ

Սունտայի կղզիները: Թղ. 105ա. «Մոլուզ-
գեան կղզիները»: Թղ. 106բ. «Փելիպպան
կղզիները»: Թղ. 108բ. «Մուլու կղզիները»:

Թղ. 109բ. «Ճենական Պետութիւն»: Թղ.
111ա. «Ճենաստան»: Թղ. 124ա. «Ման-
նուրիա»: Թղ. 125ա. «Մղուլխստան»: Թղ.
127բ. «Պատիկ Պուխարայ»: Թղ. 128բ. «Դի-
պէն»: Թղ. 131բ. «Գորէա»: Թղ. 133ա.
«Լիւթիւ կղզիները»:

Թղ. 134ա. «Ճարոն»: Թղ. 137բ. «Բու-
ճարոն»: Թղ. 138բ. «Ճարոնական երկիր-
ներ»:

Թղ. 139բ. «Ափրիկէ»:

Թղ. 152ա. «Եգիպտոս»: Թղ. 160ա.
«Նուպիա»: Թղ. 164ա. «Ապսինիա»: Թղ.
167բ. «Պէրպէրիա»: Թղ. 169ա. «Մարոզ-
գոյ»: Թղ. 173ա. «Ճեզայիբ, Ալճերիա»: Թղ.
177ա. «Դունիզ»: Թղ. 179ա. «Դարապուզ,
Դրիբուլի»: Թղ. 180բ. «Սահարա»: Թղ.
182ա. «Արեւմտեան Սահարա կամ Սահէլ»:
Թղ. 183բ. «Արեւելեան կամ Բուն Սահարա»:
Թղ. 185ա. «Սուդան»: Թղ. 189բ. «Սենե-
կամպիա»: Թղ. 192ա. «Վերին Կուինէա»:
Թղ. 195բ. «Ստորին Կուինէա»: Թղ. 198բ.
«Հարաւային Ափրիկէ»: Թղ. 206բ. «Արեւե-
լեան Ափրիկէ»: Թղ. 210ա. «Արեւելեան
Ափրիկէ կղզիները»: Թղ. 214ա. «Արեւմ-
տեան Ափրիկէ կղզիները»:

Թղ. 218բ. «Ամբրիկա»:

Թղ. 233ա. «Բրիտանական Հիւսիսային
Ամերիկայ»: Թղ. 244ա. «Վրէձուլանտիա»:
Թղ. 247ա. «Հիւսիսային Ամերիկայի Միա-
բանեալ տէրութիւնները»:

Թղ. 277ա. «Մեքսիկոյ»: Թղ. 287ա.
Արեւմտեան Հնդկաստան»: Թղ. 290բ. «Մեծ
Անդիլանները»: Թղ. 296ա. «Պատիկ Անդի-
լանները»: Թղ. 301բ. «Պահամայի կղզիե-
ները»: Թղ. 302բ. «Յուլուպիական Հասա-
րակապետութիւնները»: Թղ. 304բ. «Վենեզ-
ուելա Հասարակապետութիւն»: Թղ. 309ա.

«Էկուադոր»: Թղ. 311ա. «Բերու ու Պուլի-
վիա»: Թղ. 316ա. «Պարագիւիա»: Թղ. 322բ.
«Պուայանա»: Թղ. 325ա. «Լիւի տէ լա Բլա-
դայի Հասարակապետութիւնները»: Թղ.
328բ. «Ջիլէն»: Թղ. 331ա. «Բազալոնիա»:
Թղ. 332բ. «Ֆայէրլանտ»: Թղ. 334ա.
«Ֆայլանտի կղզիները»:

Թղ. 335ա. «Աւստրալիա»: Թղ. 342ա.
«Աւստրալիայի Հաստատուն երկիրը»: Թղ.
354ա. «Մեծադոյն կղզիներն ու մերձակայ
կղզիներութեանը»: Թղ. 354ա. «Վանտիմէնի
կղզին»: Թղ. 356ա. «Նոր Զելանտիա»: Թղ.
359բ. «Նոր Բրիտանիա, Ատոլիալիդէ ու
Լուիդիա կղզիներովը»: Թղ. 360բ. «Նոր
Գէորգիա կամ Սոդոմոնի արքիպելագոս»:

Թղ. 361ա. «Նոր Հիւրիտեան կղզիներն,
Գարուդա եւ Սանդա Գուուզ կղզիներովը»:
Թղ. 362ա. «Նոր Գալտոնիա»: Թղ. 363ա.
«Հարաւի ծովուն կղզիները»: Թղ. 363բ.
«Ջաուկի կղզի»: Թղ. 364ա. «Ստորին կղզի-
ները կամ Վտանգուոր արքիպելագոսը»:
Թղ. 368ա. «Մարքեսա կղզիները»: Թղ.
367ա. «Ընկերութեան կղզիները»: Թղ.
370ա. «Աւստրալի կամ Դուպուայի կղզի-
ներն»: Թղ. 370ա. «Գուզ կամ Հէրվէի
կղզիները կամ Մանճիա արքիպելագոսը»:
Թղ. 371ա. «Բարեկամութեան կղզիները»:
Թղ. 372բ. «Նաւորուզա կղզիները»: Թղ.
374ա. «Մունիլիվի արքիպելագոս կամ
Մարչալ ու Ճիլպէրթ կղզիները»: Թղ. 375ա.
«Յարոյիեան կղզիները Բէլէլի կղզիներովը»:
Թղ. 376ա. «Գուոդ կղզիները»: Թղ.
376բ. «Սէնտիլի կղզիները»:

Թղ. 378ա. «Հակարմային կամ Հարաւա-
յին բեւեռային կղզիները»:

Թղ. 385ա. «Աւստրիա»: Թղ. 385բ.
«Ազգայն բաժանումն ըստ այլեւայ կրօնից»:
Թղ. 386ա. «Ժողովրդեան բաժանումն ըստ
այլեւայ ազգայնութեանց»:

Թղ. 413ա. «Ճանկ Նիւթոյ»:

2536

(Հիմ քիւ չուսի)

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹՐԵՍՏԵԱՆ ՄԵԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՐԻԵՍՏ

1785—1794

ԹՈՒՂԹՔ՝ 88, էջաւորաւ 1—134: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՆՆ՝ 80.5X22: ՊՐԱԿՔ՝ Ա—Գ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝
մբաւիւ 26.5X12: ՏՈՂՔ՝ 38 ընդամբաւ: ՆԻԹ՝
իիմ, զօրաւոր, միջակ նստաւրքեամբ քուլք: ԿԱՐՄ՝

առաջ ծածկալիքի ստաւարաքուլք, վրա՝ «Մահ-
մանդարութիւն Միթթարեան Միթթարեան Թրե-
սեան»: Իսկ ինքնակի՝ «Մահմանդարութիւն Միթ-
թարեան» Institutiones Mechitaristarum: ՀԱՆ-

ԳԱՄԱՆՔ՝ յաւ, բազմաթիւ տեղիք սրբազրուութիւնն
կատարուած են ընտանիք վրայ թողարկել կացութիւնով:
ԳԻՐ՝ ամենամ ծառայող: ԹԱՆԱԳ՝ տեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝
եւթ. չկամ: ԿՆԻՔ՝ ԹՂ. 6ա Միտքարեան Միտքարեան
քեան մեծ ու փոքր կնիքները տրուակարկաւ, առա-
ջինը վրայ գրութիւնն է՝ «ԿՆԻՔ ՄԵԽԻԹԱՆՆԱ ՄԻԱ-
ԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ԿԱՐԳԻ ՍՐԱՐՈՅ ԱՆՏՈՒՆ ԱՐԱՐՈՅ»:
Երկրորդը՝ «ԿՆԻՔ ՄԻԱ. ՄԻԱ. Ի ԹՐԵՍՏ»:
ՏԱՆԱԳ՝ ԹՂ. 1—4, 68բ, 71բ մեծ մասով, 72ա—բ,
73բ, 76ա—83բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1785—1794: ԳՐԻՑ՝
Խլարատաշեան Լ. Ամոռնի գիրն է: ՏԵՂԻ՝ որոշակի
թիւնստ: ԹԵՍՏԱՆԱԿ՝ ԳՐԻՐԹԻՆԵՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Սահմանադրութիւն Մխի-
թարեան Միաբանութեան Թրեատենան»:

ԲՈՎԱՆԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 5ա. «Սահմանադրութիւնը գործա-
կանք, եւ վարեալը Հանապազ Ի Հարց Մխի-
թարեանց, որ Ի Կարգէ Սրբոյն Անտոնի Ար-
քայի: Ետաջարանութիւն: Բանդի Հոգեւոյս
բարեյիշատակ սկզբնապայն մեր Մխիթար
վարդապետն զկանոն որոշին Բենեդիկտոսի
զատալադրեան Ի սուրբ Ժողովոյն, ոչ ըստ
ամենայն մասանցն ընկալաւ...» (յառաջ կը
քերտի 20 կէտ):

ԹՂ. 8ա. «Գլուխ առաջին: Ի վերայ
սահմանադրութեանց Կարգին մերոյ: Սահ-
մանադրութիւնը Կարգին Մխիթարեան
Միաբանութեանն, եւ բացորոշութիւնը եւ
կանոնը կելոյ, կացութեանը Ի Նախահօրէ
մերմէ Մխիթարայ Արքայէ վասն Նորայրակ-
ցութեան իւրոյ...» (Կանոնը Ա—Ե):

ԹՂ. 8բ. «Գլուխ Բ. Ի վերայ սեփական
պաշտօնի եւ Հանգամանաց Արքայից եւ
Առաջնորդաց Միաբանութեան մերոյ: Ար-
քայը կամ Առաջնորդը հեծաւ ուղարկու-
թեամբ Նկատեցեն եւ Հոգացցեն ամենայն
արթնութեամբ, զի Նորայրքն առ կանոնական
պահպանութեանն...» (Կանոնը Ա—Ը):

ԹՂ. 9ա. «Գլուխ Գ. Ի վերայ խորհր-
դեան եւ Ժողովոյ Միաբանութեան մերոյ:
Բանդիս անգամ զխաւոր ինչ իրք առնելի
են Ի մենաստանի, Համակոչեաց Արքայն
կամ Մեծաւորն զամենայն Միաբանս...»
(Կանոնը Ա—Ժ):

ԹՂ. 10բ. «Գլուխ Դ. Ի վերայ Հրահան-
գութեան գործոց բարեաց միանանց Միա-
բանութեան մերոյ: Բանդի սկիզբն եւ Հիմն
Հիմարիտ կրօնաւորութեան են աստուածային
Գիրք...» (Կանոնը Ա—Թ):

ԹՂ. 11բ. «Գլուխ Ե. Ի վերայ կերպի
ընդունելութեան, եւ խրատու, եւ կանոնաց,
եւ կրթութեան, որք մտանեն Ի վանս Միա-
բանութեան մերոյ, Թէ առ Ի միանձնանալ,
եւ Թէ որք առաջին յուսումն զպարտան
մերոյ: Ոչ ոք առ փորձ կրօնաւորական կե-
նաց ընդունելի լինիցի Միաբանութեան
մերում, որ ոչ ինչ լցեալ զվեշտասաներորդ
ամն...» (Կանոնը Ա—Ե): Այս քաժմին մէջ
կայ Ոսեւ. ԹՂ. 12ա. «Վերայ տալոյ զսեպհա-
կան զգեստ մանկանց զպարտան մերոյ: Մե-
ծաւորն կամ վարժապետն զպարտան զգե-
ցեալ զշուրտ յաղթատեղին զպարտան...»:
Իսկ ԹՂ. 13ա—15ա՝ «Կանոնը վանս նորն-
ծայից, եւ Ուսանողաց Ի զպարտան մերում»:
Կանոն 1. Նախ քան զամենայն Հարկաւոր է
պահել զամենայն Հրաման եւ զպատուէր,
ղոր Մեծաւորն առաջադէ...» (Կանոնը Ա—
ԼԳ):

ԹՂ. 15ա. «Գլուխ Զ. Ի վերայ Հանգա-
մանաց ընդունելութեան Նորնծայից Ի Միա-
բանութիւն մեր: Ետալ քան զամենայն
զգուշացին ամենեքեան պահել, եթէ լըն-
դունելութեան խնդրողաց զգեստ Կրօնիս եւ
եթէ Ի կառավարութեան Նորնծայից...»
(Կանոնը Ա—ԽԲ): Այս քաժմին մէջ կայ ԹՂ.
16ա—18ա՝ «Վարդ տալոյ զզգեստ Կրօնիս
մերոյ: Պատարագին Ի բաց եղեալ զգահա-
նայական Հանդերձս Թիւ պատարագին, եւ
զգեցեալ զուրջաւ եւ զփորուրար...» (ԺԷ—
ԻԶ):

ԹՂ. 19ա. «Գլուխ Է. Ի վերայ արարո-
ղութեանց, եւ Հանգամանաց ուխտադրու-
թեան Նորնծային: Եւ Ի կատարել այսր
ամենայնի, եւ երից սահմանաւոր միջոցաց
ընտրութեան եւ բացորոշութեանց Նորն-
ծային առ ուխտադրութիւն...» (Կանոնը
Ա—Թ):

ԹՂ. 20ա. «Գլուխ Ը. Ի վերայ Հանգա-
մանաց, եւ պարաւանդութեան ուխտից մի-
անձնաց մերոց: Արդ, Ի նախադրեալ ձեւոյ
ուխտին, որ Ի նախնիքաց Գլ. Թիւ Ե. յայտ-
նի երեւի, Թէ միանձնուք Միաբանութեան
մերոյ չորեքէին պարզ ուխտիւք են պարա-
ւանդեալ...» (Կանոն միակ):

ԹՂ. 20բ. «Գլուխ Թ. Ի վերայ Հնազան-
դութեան Ի Ռովանդակ կրօնաւորական կենաց
Հիմն եւ սկզբնական խարիսխ Հնազանդու-
թիւնն է...» (Կանոնը Ա—Ը):

Թղ. 21ա. «Գլուխ Ժ. Ի վերայ Աղբա-
տութեան: Որպէս զի արժատաքի հատցի ի
միանձնաց արտն սեպհական ստացման, մի
ոք իշխեսցէ ամենեւին ընդդէմ սահմանադ-
րութեանց եւ կանոնացն ունիլ ինչ յա-
տուկ...» (Կանոնք Ա—ԺԸ):

Թղ. 22բ. «Գլուխ ԺԱ. Ի վերայ Ողջա-
խոհութեան: Ողջախոհութեամբ միանամք
ոչ միայն յանպատեհ հեշտութեանց մարմնոյ
հրաժարումն, որ եւ յաստուածային օրինաց
է արգելեալ, այլ եւ յօրինաւոր ամուսնու-
թենէ...» (Կանոնք Ա—Ձ):

Թղ. 23ա. «Գլուխ ԺԲ. Ի վերայ երթալոյ
ի քարոզութիւն առ հերետիկոսս, եւ առ
հերձուածօսս: Որովհետեւ սեպհական վախ-
ճան Միաբանութեան մերոյ է քարոզել զուղ-
ղափառ հաւատն Հոռմէական սուրբ Եկե-
ղեցոյ...» (Կանոնք Ա—Ե):

Թղ. 24ա. «Առանձին հրահանգ եւ խրատք
վասն քարոզչաց մերոց, որք զնան յարեւելս
յերկիրս անհաւատից, կամ յայլ տեղիս ուր
եւ իցէ, յորս բնակին Հայք, արարեալ ի բա-
րեյիշատակ Հօրէ մերմէ Միաթար Աբայէ,
զորս (ասէ), եթէ բարեպէս ի զործ ածցնս,
գրազում օգուտս գտցնս, Բուռն հարկանելի
է զխոնարհութենէ եւ զգաղցրաբարոյութե-
նէ, քանզի այսօրիւք շահիս զխաղաղութիւնն
Գրիստոսի...» (Կանոնք 1—40):

Թղ. 27ա. «Կանոնք քարոզչաց մերոց,
յաւելեալք ի վերայ նախադրեալ խրատուցն:
Կանոն 1. Յորժամ քարոզիչք մեր լինին
բնականաւ ի միտու քաղաքի, թէ եւ յայլ եւ
այլ տունս, զոր օրինակ ի Կոստանդնուպո-
լիս...» (Կանոնք 1—24):

Թղ. 28ա. «Գլուխ ԺԳ. Ի վերայ քա-
րոզչաց մերոց: Մեծաւորք զիշխանութիւնս
տուեալս քարոզչաց մերոց կարող իցեն ըստ
պատշաճ թուելոյ ի ձեռն Պորհրդականաց
նահանջել, խափանել, եւ նուազել...» (Կա-
նոնք Ա—Դ):

Թղ. 28ա. «Գլուխ ԺԴ. Ի վերայ աստ-
ուածային պաշտամանց միանձնացն: Հայրն
մեր կամեցաւ, զի միանձունք իւր ըստ Ժիսի
ուղղափառ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կա-
տարեսցեն զժամակարգութիւնս...» (Կա-
նոնք Ա—ԺԸ):

Թղ. 30բ. «Գլուխ ԺԵ. Ի վերայ յարգու-
թեան աստուածային պաշտամանց: Յարգու-
թիւն յաստուածային պաշտամունս այսպէս
պարտ է առեալ...» (Կանոնք Ա—ԺԳ):

Թղ. 31բ. «Գլուխ ԺԶ. Ի վերայ նշանա-
կելոյ զժամս աստուածային պաշտամանց:
Հոգ Ժանուցանելոյ զժամս աստուածային
պաշտամանցն զնիցի յԱռաջնորդաց վանացն
ի վերայ Տաճարապահին, այսինքն Եկե-
ղեցականին...» (Կանոնք Ա—Ը):

Թղ. 32բ. «Գլուխ ԺԷ. Ի վերայ գործոց
եւ կրթութեանց, յորս պարտին պարապիլ
հանապազօր միանձունք մեր: Քանզի ի
միանձնական բարեկեցութենէ օտար է ամե-
նեւին պղերգութիւն եւ դատարկութիւն...»
(Կանոնք Ա—Բ):

Թղ. 32բ. «Գլուխ ԺԸ. Ի վերայ կարգի
ուսմանց, որով պարտ է ուսուցանել զեկե-
ղեցական աստիճանի եղեալ միանձունս մեր:
Յուսմունս պահեսցի այս կարգ. Վարժա-
պետք զվայրազոյն ուսմունս, այս է՝ գեթա-
կանական եւ զճարտասանականն ուսուցանն
զերիս ամս...» (Կանոնք Ա—ԼԼ): Ասոր ընդ
կալ՝ Թղ. 33բ—34բ՝ «Գարգ տալոյ զվարդա-
պետական իշխանութիւն: Առաջնորդ կամ
Մեծաւոր վանացն (ուսող զայսպիսի վարդա-
պետական իշխանութիւն) զգեցեալ մեծ
շուրջառով, փորձորարդով...» (ԺԱ—ԺԳ):
Կանոն ԺԳ կ'ըսէ. «Եւ յետ այսր հանդիսու-
թեան, եթէ գուցէ միջոց անմիջապէս կամ ի
հետեւեալ օրն, եւ կամ յայլ օր, տացէ նմա
Առաջնորդն ըստ սովորութեան Սկզբնահօր
մերոյ, եւ զգաւազան իշխանութեան ծայրա-
զոյն վարդապետի, ըստ Ժիսի Հայաստանեայց
ուղղափառաց: Որով պահեկեալն եւ այսու իշ-
խանութեամբ, յետ այնր կոչի ծայրազոյն
վարդապետ, եւ կարէ զնել զեպիսկոպոսա-
կան թաք, եւ վարել զգաւազան վարդապե-
տական ըստ Հայոց սովորութեան, այլ ոչ
կախել զխաչ ի պարանոցն, եւ կրել զեմի-
փորձն, որք են եպիսկոպոսի»: Կանոնք ԻՂ—
ԻԿ՝ ունին **ԻՐԱՆԻ Խորագիր**. «Վարդաւորու-
թիւն ժամուց հանապազօրեայ ընթերցմանց
եւ հանգստեանց»: Իսկ իԼ—ԼԱ՝ «Վարդաւո-
րութիւն տարեկան ժամանակաց պարապոյ
աւուրց զքօսանաց եւ հանգստեան միանձնաց
մերոց»:

Թղ. 38ա. «Գլուխ ԺԹ. Ի վերայ ժամու-
նաչելոյ միանձնաց մերոց, եւ շափու կե-
րակրոց: Ըստ այժմուս սովորութեան Եկե-
ղեցւոյ՝ սահմանեաց Հայրն մեր, եթէ ի Ժո-
մապահան, եւ եթէ յայլ աւուրս, միշտ
զմիջօրէիւք ճաշել միանձնաց մերոց...»
(Կանոնք Ա—Ժ):

ՅՊ. 36թ. «Գլուխ Ի. Ի վերայ պահոց միանձանց մերոց, Ըստ նախկին սովորութեանց, Հարց մերոց՝ չառանորդական պահոց սկիզբն արասցի յերկուշաբթի զկնի Բուն Բարեկենդանի կիրակէին յարեւելս...» (Կանոնք Ա—Ձ) :

ՅՊ. 37ա. «Գլուխ ԻԱ. Ի վերայ հիւանդաց մերոց, Իւրաքանչիւր հիւանդ ունիցի, եթէ տեղի հիւանդանոցին թողացուցէ, զսնեակ զստուցեալ՝ վառարանաւ, եւ մի ինչ աշխատութիւն կամ ծախ խնայեցի...» (Կանոնք Ա—է) :

ՅՊ. 37ա. «Գլուխ ԻԲ. Ի վերայ զգնաստուց եւ աշանեկաց միանձանց մերոց, Ամենայն կրօնաւորք մեր մի օրինակ զգնաստ զգեցցին...» (Կանոնք Ա—ԺԲ) :

ՅՊ. 38ա. «Գլուխ ԻԳ. Ի վերայ սնեակաց միանձանց մերոց, Սնեակք աղբատին զարդուէ իցեն յարգարեալ եւ մահիճքն պատշաճաւոր անկողնօք հանդերձեալ...» (Կանոնք Ա—է) :

ՅՊ. 38թ. «Գլուխ ԻԴ. Ի վերայ շինուածոց եւ հանգամանաց մենաստանի մերոյ, Կատարեալ եւ կերպաւորեալ մենաստանի մեր, ըստ որում չինեաց եւ կարգեաց նախահայրք մեր Մխիթար Աբբայի, այսպէս պարտ է չինել...» (Կանոնք Ա—ԺԱ), Ե—ԺԱ՝ աւմիմ իբրեւ խորագիր. «Եւ այլ կարգաւորութիւնք նկատելիք շուրջ զշինուածովք վանաց» :

ՅՊ. 40թ. «Գլուխ ԻԵ. Ի վերայ Գլխաւորաց մենաստանին մերոյ, Գլխաւորք մենաստանին յետ Աբբայի եւ Աթոռակալի նորին, եւ Գործակալին լինիցին իւրհրդականք նորին...» (Կանոնք Ա—Թ) :

ՅՊ. 40ա. «Գլուխ ԻԶ. Ի վերայ կարգի միանձանց Միաբանութեան մերոյ, Ըստ հասարակ սովորութեան միանձանց՝ յետ Աբբայից ունիցին զտեղի Աթոռակալք...» (Կանոնք Ա—ԺԲ), Լ—ԺԲ՝ իբրեւ խորագիր աւմիմ՝ «Ի վերայ կերպի եւ կարգի յարգութեան եւ վարժան միանձանց մերոց ընդ միմեանս ըստ որում վայել եւ պարտ է» :

ՅՊ. 41թ. «Գլուխ ԻԷ. Ի վերայ կարգման գլխաւոր Աբբայի, եւ Աբբայից, եւ Առաջնորդաց, Ըստ այժմու սովորութեան ամենայն Կարգաց կրօնաւորաց գլխաւոր Աբբայն ընտրեսցի ի գլխաւոր Ժողովոյն...» (Կանոնք Ա—ԽԳ), Լ—ԽԳ իբրեւ խորագիր կը կրէ՝ «Ի վերայ կերպի ընտրութեան գլխաւոր Աբբայի» :

ՅՊ. 45ա. «Գլուխ ԻԸ. Ի վերայ ընտրութեան եւ հանգամանաց Աբբայից եւ Առաջնորդաց, եւ այլ պաշտօնատարաց Միաբանութեան մերոյ, նաեւ ըստ այժմու թէութեանցն յորում եմք : Մի ոք յայսմհետէ կարող լիցի ընտրիլ Աբբայ կամ Մեծաւոր, եթէ ոչ նախ լեալ իցէ Աթոռակալ...» (Կանոնք Ա—ԿԱ), Ժ—ԺԲ իբրեւ խորագիր կը կրէ. «Կերպ ընտրութեան իւրհրդականաց» : ԺԳ՝ «Կերպ ընտրութեան եւ այլոց պաշտօնատարաց» : ԺԴ՝ «Ի վերայ պարականութեան Աբբայից, Մեծաւորաց, Առաջնորդաց եւ իւրհրդականաց» : ԺԵ—ԺԹ՝ «Դարձեալ դնին աստանօր եւ այլ պարականութիւնք Աբբայից եւ Առաջնորդաց եւ այլ պաշտօնատարաց» : Լ՝ «Ի վերայ Աթոռակալի մենաստանին» : ԼԱ՝ «Ի վերայ Հոգաբարձուի վանացն» : ԼԲ—ԼԵ՝ «Ի վերայ Գործակալի վանացն» : ԼԶ—ԼԷ՝ «Ի վերայ Դպրապետի եւ Դարաստալարի վանացն» : ԼԸ—ԽԱ՝ «Ի վերայ Այցելուաց մենաստանին» : ԽԲ—ԽԳ՝ «Ի վերայ Վարժապետաց, Նորընծայից» : ԽԴ՝ «Ի վերայ Վարժապետի Դպրատան» : ԽԵ՝ «Ի վերայ Վերակացուի Վարժարանցոց» : ԽԶ՝ «Ի վերայ Դպրոցապետ Վարդապետին» : ԽԷ՝ «Ի վերայ Դասատուաց մակացութեանց» : ԽԸ՝ «Ի վերայ Հանդերձապետին» : ԽԹ՝ «Ի վերայ Մատակարարին» : Ծ—ԾԲ՝ «Ի վերայ Տաճարապահին, այսինքն է Եկեղեցապահին» : ԾԳ—ԾԴ՝ «Ի վերայ Գրքապետի մենաստանին» : ԾԵ՝ «Ի վերայ Տպարանապետի կամ Կառավարչի Տպարանատան» : ԾԶ՝ «Ի վերայ Դասապետաց դասուն ժամերգութեանց» : ԾԷ՝ «Ի վերայ Հիւանդապետի, կամ Վերակացուի հիւանդաց» : ԾԸ՝ «Ի վերայ Հոգածուի Աշխատաւոր Եղբարց» : ԾԹ՝ «Ի վերայ Հոգաբարձուաց հիւրիցն» : ԾԺ—ԺԷ՝ «Ի վերայ Դռնապանի մենաստանին» : ԿԱ՝ «Ի վերայ Օգնականաց, կամ Երկրորդաց պաշտօնատեարցըն» :

ՅՊ. 50ա. «Գլուխ ԻԹ. Ի վերայ ուխտեալ միանձանց մերոց, որք են ի կղերիկոսական կարգի, Ուխտեալ նորնծայք մեր ի կղերիկոսական կարգի...» (Կանոնք Ա—Ձ) :

ՅՊ. 51ա. «Գլուխ Լ. Ի վերայ ուխտեալ Աշխատաւոր Եղբարց մերոց, Աշխատաւոր ուխտեալք մեր կոչեսցին Եղբարք մեր...» (Կանոնք Ա—է), է՝ իբրեւ խորագիր կը կրէ. «Ի վերայ սպասաւորաց, եւ Ծառայից մենաստանին» :

թղ. 51ա. «Գլուխ ԼԱ. Ի վերայ Խոստովանաբար Կարգին մերոյ: Քանզի առ պաշտօն քահանայի պատկանի կապել եւ արձակել...» (Կանոնք Ա—ԺԹ):

թղ. 52ա. «Գլուխ ԼԲ. Ի վերայ որպիսութեան յանցանաց եւ պատժոց: Քանզի ի սահմանադրութիւնս յայտօսի ի բազում տեղիս եւ ի դիպուածս ըստ որպիսութեան եւ ըստ ծանրութեան յանցանաց որոշ պատիժք եւ ապաշխարութիւնք սահմանեալ են...» (Կանոնք Ա—Բ): Ապա կը յաջորդեն 1—18 Կանոններ՝ «Կանոնք ապաշխարութեան արտաքին աստիճան»:

թղ. 53բ. «Գլուխ ԼԳ. Թէ զիա՛րդ պարտ իցէ Աբբայից, կամ Առաջնորդաց վարիլ ի ղնել զպատիժս: Մեծաւորք զպատիժս կանոնեալ ի սահմանադրութեանս յայտօսի ոչ կարեն փոխել...» (Կանոնք Ա—Ե):

թղ. 54ա. «Գլուխ ԼԴ. Ի վերայ եղանակի յանդիմանելոյ զյանցաւորսն: Զգոյշ լինել պարտ է յոյժ, զի մի խռհեակն կիրառութիւն արդարութեան օտարացուցի ի մերմէ Կրօնէ...» (Կանոնք Ա—Բ): Զ—Թ՝ իրրել հմբախորագիր ունի՝ «Ի վերայ անուղղայից եւ յառաջխաղալոյ ընդդէմ նոցա»: Ը. Կանոնիմ մտա կը կադմեն 1—5 «Աղղեցութիւնք»:

թղ. 55բ. «Գլուխ ԼԵ. Ի վերայ արտաքսեալ, կամ արձակեալ միանձնաց մերոց: Արտաքսեալք ի Միաբանութենէ մերմէ՝ կամ ելեալքն, եթէ են սուրբ աստիճանաւորք, պարտաւորին չըլի կղերիկոսական զգեստուք...» (Կանոնք Ա—ԺԱ): Դ—Զ՝ իրրել հմբախորագիր ունի՝ «Ի վերայ Փախըստականաց»: Է—ԺԱ՝ «Ի վերայ Կարգութեանց»:

թղ. 56բ. «Գլուխ ԼԶ. Ի վերայ ննջեցեալն միանձնաց մերոց: Յորժամ ի միանձնաց մերոց, կամ ի նորընծայից, կամ աշխատաւորաց վախճանեալ զընթացս փախըստական եւ եղկելի կենացս, վերադառնալ իցէ զհոգին Աստուծոյ Արարչին իւրոյ...» (Կանոնք Ա—Է):

թղ. 57ա. «Գլուխ ԼԷ. Հարկաւոր եւ գլխաւոր կանոնք ի վերայ բարեկեցութեան միանձնաց մերոց, զորս պարտ է պահել ի Միաբանութեան մերմէ: Մի ոք ի Միաբանութենէ մերմէ, որչափ եւ աղաչեցեալ, համարձակիցի ուտել կամ ագանիլ ի տունս, ի կալուածս, կամ լինչ եւ իցէ տեղիս աշխարհականաց...» (Կանոնք 1—47):

թղ. 60բ. «Գլուխ ԼԸ. Ի վերայ արտունութեանց եւ առանձնաշնորհութեանց, եւ վճռոց՝ տուեալ Մխիթարեան Միաբանութեան, որ ի Թրեստ: Եւ քանզի առանձնաշնորհութիւնք Միաբանութեան ապաքէն բազում եւ մեծամեծ աշխատութեամբք եւ դժուարութեամբք ընկալեալ են, ծայրագոյն խնամով եւ պահպանութեամբ պարտին պահել, որոց բուն պատճէնք, լինիցին յանջողութեալ ոչ չոյ, ի խոնաւութենէ, ի գողոց, մեծագոյն հոգաբարձութեամբք ի Դիւանի մենաստանին երկողութեամբք փականօք փակեցելոյ պահեալք, եւ հանցեն երկիցս կամ երիցս ի տարւոյ, նոր օղով հովհարել, զի մի փտեցին դրիւք, եւ ի ցեցոյ կերիցին...» (Կանոնք Ա—Ե): Ե՝ ունի իրրել խորագիր՝ «Տեղեկութիւն»:

թղ. 61բ. «Գլուխ ԼԹ. Ի վերայ Պաշտպանաց Կարգին մերոյ: Այլ որպէս զի Միաբանութիւն մեր հաստատուն կացցէ եւ մնացցէ, ցանգ ընդ խնամակալութեամբ եկեղեցական եւ աշխարհական գլխաւորաց, պարտաւորին գլխաւոր Աբբայք...» (Կանոնք Ա—Բ): Բ՝ ունի հմբախորագիր՝ «Յորդորակ առ միանց(ձ)ունս, եւ աւարտ Սահմանադրութեանց»: Աղղերս առ ծայրագոյն Քահանայապետն: Աղղերս առ Կայսրն Հռօմեականն:

թղ. 62ա. «Վախճան: Աղղեցութիւն: Աստաճօր ղնին՝ նախ. Արտունութիւնն Մարիա Թէրէզա կայսրուհւոյն, եւ Յովսէփայ երկրորդի կայսերն Շնորհունիս եւ Արտունութիւնն եւ զկնի բացորոշութիւնն Պրանիսկոսի երկրորդի կայսերն: Ապա վճիռ ընդհանրական սուրբ Ժողովոյն, յետոյ Յիշատակութիւն, եւ զիւր աղերասանաց առ սուրբ Ժողովն եւ Պատասխանին Յիշատակութեան գրոյն Կարդինալ Անդրէյսկին, եւ Կարդինար Հերժանին, եւ բացատրութիւնն Կարդինալ Պօրճանին ի վերայ նոյն վճռոյ սուրբ Ժողովոյն Տարածման Հաւատոյ ի վերայ Հարց Մխիթարեանց որ ի Թրեստ: Եւ ապա Սահմանադրութիւնք ինչ առաքելականք եւ վճիռք սուրբ Ժողովոյն հաստատեալք ի ծայրագոյն քահանայապետաց վասն ամենայն կրօնաւորաց (յորժամ Թարգմանեալ լինիցին), որ Թէն Միաբանութիւնս մեր է պարզ Կրօն եւ Ընկերութիւն Եղբայրակցական, սակայն անկանի կոպարու եւ ըստ չափու իւրոյ ի ներքոյ պտոցիկ, որք նաեւ ինքեան կարեն պատշաճօրէն վերաբերիլ:

զոր օրինակ հետեւեալքս. ապա կը յաջորդեն 1-10 զամագամ վճիռներու եւ սահմանադրութեանց խորագիրներ:

Թշ. 62թ. «Յանկ Սահմանադրութեանց Հարց Միանց(ձ)անց Մխթարեան Միաբանութեան»:

Թշ. 64ա. «Արտունութիւնք Մխթարեան Միաբանութեանն որ ի Թրեստ, Արտունութիւն Մարիա Թէրէզա Բագուհւոյն, Մեք Մարիա Թէրէզա, շնորհօք Աստուծոյ Կայսրուհի այրի Հոովմայեցւոց, Թագուհի Հունգարիոյ, Բոյեմիոյ, Դաղմատիոյ, Գրովատիոյ, Սկլաւոնիոյ, Գալիցիոյ, Լոտովարիոյ, եւ. եւ. . . » (Ա-ՄԳ Առանձնաշնորհութիւնք): Վերջ՝ «Տունակ ի Կայսերանիստ քաղաքն ի Վեննա, 30 Մայիսի 1775 եւ ի 35. ամի Թագաւորութեան մերոյ, Մարիա Թերէզա»: Այս վերջաւորութեան ապա կը յաջորդեն 1-2 «Աղղեցութիւն» խորագրով մեկնադրական ծանօթութիւններ: Հմտ. Զեռ. Թիւ 2386:

Թշ. 68ա. «Շնորհումն Յովսէփայ Երկրորդի Կայսեր: Առ Հաղորդելոյ Մխթարեան վանաց Թրեստու ընդ Միսսիոնարս (այսինքն է՝ ընդ Առաքաւորսն) իւր Կոստանդնուպոլսոյ, կամ արեւելից: Զմտաւ անելով, Թէ այն Հարց Մխթարեանք ունին ի ձեռն կացուցման իւրեանց զառարկայս եւեթ ունելոյ առաքելութիւնս ի Թուրքաստան, եւ յուսուցանել զմանկունս որք առաքին անտի...» Վերջ՝ «Վիեննա, 3. Փետրվարի 1782»: Ապա կը յաջորդէ մայմազ «Աղղեցութիւն» մը իրարեւ մեկնութիւն կալ ծանօթագրութիւն:

Թշ. 69ա. «Արտունութիւն Յովսէփայ Երկրորդի Կայսերն: Առ յարգելի Տնարս Մխթարեան Հայ կրօնաւորս որ ի Թրեստ, Յառաջ մատուցեալ յԱրքուհիս գիր պաղատանք յոյն կրօնաւորացն Մխթարեանց վերաբերեալ առ պահպանութիւն եւ գործածութիւն սովորական ծխից, եւ արարողութեանց Եկեղեցւոյն Հայոց, արժան վարկաւ մեծվայելութիւն իւր հաճել ընդ առաջարկութիւնս իմ...» (Ա-Գ): Վերջ՝ «Ի Թրեստ, ի 18 Յուլիսի 1787: Պարոն Պրիմարս: Ի Դիւանէն»: Ասոր կը յաջորդէ ծանօթագրութիւն մը՝ «Աղղեցութիւն», երկու կէտերով:

Թշ. 69բ. «Քացորդութիւն Ծրանիսկոսի Երկրորդի Կայսերն: Ապաքէն գտլով յամս ինչ վանս այս Հայոց Մխթարեան յայնպիսի դիպուածի ի տնտեսական առեւելիս իւր, որ

այլ եւս ոչինչ կերպիւ կարէր վճարել յանձն առեալ պարտոց իւրոց առ պարտատէրսն իւր...»: Վերջ՝ Թրեստ, 20 Յունվարի 1794»: Ասոր կը յաջորդեն ապա տարագրութիւններ, եւ վերջաւորութեան՝ երեք կէտով «Աղղեցութիւն» խորագրով ծանօթագրութիւն մը:

Թշ. 73ա. «Վճիռ մասնաւոր սուրբ Ժողովոյն: Օրինակ մասնաւոր վճռոց սուրբ Ժողովոյն վասն Վնժեան մենաստանի Մխթարեանց: Վճիռ մասնաւոր սուրբ Ժողովոյն Տարածման Հաւատոյ, եղեալ ի չորրորդ օրն Դեկտեմբերի, յամին 1782: Մասնաւոր սուրբ Ժողովն ամենապսեմ եւ գերյարգել Տնարց Կարդինարաց Սփիննիի Նախագահի, Կայսի եւ Կանկանելի՝ յԱմենաարքայանէն կարգեալ վասն քննութեան կացութեանց...» (1-6 Կէտեր):

Թշ. 74ա. «Վճիռ ընդհանրական սուրբ Ժողովոյն: Օրինակ վճռոց սուրբ Ժողովոյն վասն երդնոյ Միսսիոնարաց, այսինքն է՝ Առաքաւորաց վանաց սրբոյն Դազարու կղզւոյն, որ ի Վէնէտիկ, Հաղորդել յաստուածային ընդ հերետիկոսս, եւ ընդ հերձուածոց: Վճիռ ընդհանրական սուրբ Ժողովոյն Տարածման Հաւատոյ եղեալ ի յերեքտասաներորդ աւուր Սեպտեմբերի 1779: Քանզի ազդ եղել, Թէ Հայ միայնակեացք Մխթարեանք, որք ունին գնալ ի յարեւելս ի սրբազան միսսիոնարութիւն, (այս է յառաքելութիւն), առաքին երբեմն ի մեծաւորաց իւրեանց առանց նախնիքաց քննութեան եւ երդման...» Վերջ՝ «Տունակ ի Հոռմ, յապարանից վերոյսացեալ սուրբ Ժողովոյն ի 22. աւուրն Յունվարի 1780»: Ստորագրութիւն, ապա ծանօթագրութիւն մը՝ «Աղղեցութիւն» խորագրով:

Թշ. 74բ. «Յիշատակութիւն: Գիր աղերսանաց առ սուրբ Ժողովն Փրօփակիստայու (այս է. Տարածման Հաւատոյ), առ ի գերծառնելոյ դի Թրեստու առաքեալ միսսիոնարս (այսինքն է՝ զառաքաւորս) յերդմանէ: Եիշատակութիւն: Առնելով կասկած ինչ սուրբ Ժողովն Տարածման Հաւատոյ ի վերայ Մխթարեան Միաբանութեան Վնժեակոյ, արար ի վերջոյ վճիռ ի 13 Սեպտեմբերի 1779, զի Միսսիոնարքն՝ որք առաքին ի Վնժեակոյ յարեւելս, արասցեն առաջի առաքելական Նուիրակին Վէնէտիկոյ գերդումն ի վերայ

Հաղորդելու յաստուածայինս ընդ Հերե-
տիկոսաց կամ ընդ Հերձուածողաց... Վերջ՝
«Ի Կոստանտնուպոլիս, ի 9. Յունվարի 1784:
Հ. Նիկողայոս Բուզայեան Մխիթարեան»:
Ապա կը յայտարարէ ծանօթագրութիւն մը
«Ազդեցութիւն» խորագրով:

Թղ. 75ա. «Պատասխանի Յիշատակու-
թեան գրոյն, զոր առաքեալաց Կարդինար
Անդօնէյիին առ առաքելական Վիզարն Կոս-
տանդնուպոլսոյ, ի նու Կարդինար Անդօնէյիին
զպարտս իւր, առաքելով առ վսեմութիւն

ձեր՝ զաստանօր յարակցեալ պատասխա-
նին...»: Տրուած՝ «18 Մարտի 1784»:

Թղ. 75բ. «Բացատրութիւն Կարդինար
Պօրենանին ի վերայ նոյն վճռոյ սուրբ Ժո-
ղովոյն Տարածման Հաւատոյ, ի վերայ Հարց
Մխիթարեանց որ ի Թրեստ: Մեծարգոյ Հայր
Էւ արժանապատիւ Տէր»:
Նամակը ուղղուած է առ Հ. Անտոն Վրդ. Իւշկարտաշեան,
օրուան մեծաւորը, առաքուած Հոռոմէն, «19
Յունվարի 1784»:
Առաջ կը յայտարարէ նոյնպէս
ծանօթագրութիւն մը՝ «Ազդեցութիւն» խո-
րագրով:

2537

(Հիմ քիւ չունի)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԽԻԹԱՐԻՆԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԺԱ. ԿԴԵՄԵԱՆ
Դ. Օրինակ, 1711

ՎԵՆԵՏԻԿ կամ ԹՐԻԵՍ

ԺԼ դարու կէս

ԹՈՂԻԹՔ՝ 27: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30.6X21: ՊՐԱԿ՝
ԱՌ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւն 26.5X16: ՏՈՂՔ՝ 35:
ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր դիմաց քուլք: ԿԱՋՄ՝ առանց
ծածկոյթի ստուաքաքուլք, վրան պիտակ մը՝ «Ու-
ժանդութիւն Մխիթարեան Միաբանութեան ԺԱ.
Կղեմեան, Դ. օրինակ, 1711»:
ԹՂԵՆԱՆ ՊԱՀԱՆԱԿ՝
սկիզբն ու վերջը մէկական ինքն քուլք: ՀԱՆԳՍ-
ՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ձորագիւղ: ԹԱՆԱԿ՝ շա-
ղամակի զոյն առած սեւ: ՋԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկան:
ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 28 մեծ մասով, 26ք-27ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԼ դարու կէսերուն, կամ վերջեր: ԳՐԻՉ՝ հաւա-

ճաքար Մխիթարեան մը: ՏԵՂԻ՝ վեմնտիկ կամ
Թրիեստ: ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Մահմանադրութիւն Մխի-
թարեան Միաբանութեան, ԺԱ. Կղեմեան,
Դ. օրինակ, 1711»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 2414 Ձեռագրիմ հետ մպմ, տեղ
ամբ:

2538

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԻՐԳ ԽՐԱՏՈՒՅ

ԲԵՐԹՈՂԱԿԱՆ

1769էն ետք

ԹՈՂԻԹՔ՝ 37: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 30X19.5: ՊՐԱԿ՝
3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտաւն 26X15.5: ՏՈՂՔ՝ 38
բնդիւնդաւոր: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զորաւոր, միջակ հաս-
տաքեանք քուլք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳՍՄԱՆՔ՝
բնդիւնդաւոր լաւ: ԳԻՐ՝ տեղի հիմ, անցման ձորագիւղ
միջակ շէջագիւղ: ԹԱՆԱԿ՝ զամատած սեւ: ՋԱՐ-
ԴԱՐԱՆՔ՝ հիմ. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1769էն ետք,
ԳՐԻՉ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Քիւլքաձիւ,
ԵԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ յատուկ իմաստով չկան,
բնագրիմ մէջ միջակաստած հիմ սակայն բազմաթիւ
ծանօթագրութիւններ:

Մատենան է՝ «Գիրք Խրատուց»:
կառուար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Յաղագս դարձման Պ(օ)ղոսի:

Գլուխ Առաջին: Արդ յամենայն իրողութիւնս
սովորութիւն է վկայաբանից ըստ նիւթոյն
խօսիլ, ի վերայ մեծամեծաց ճոխագոյն, եւ ի
վերայ փոքրաց սակաւուր յանկել զբանն...
Վերջ՝ ուրեմն զգուշ լիցի ամենայն ոգ, զի
զաշակեալս Քրիստոսի դոյզն, ըստ սրբոյն
Գրիգորի Տաթեւացոյն ի Հարցմանց գրքով
եւ ի Խոստովանութեան ճառն»:

Թղ. 2ա. «Յաղագս Համահեծանման
Պ(օ)ղոսի: Գլուխ Երկրորդ: Եւ արդ, օրէնք
են ի քաղաքական իրաւունքս դատաւորաց
միանգամ դատաւճռեալք ներելոյ արժանի
են, նմանապէս երկրորդն, բայց երրորդն
թուի Հաղիւ կամ ոչ երբեք... Վերջ՝ որոյ

բարեխոսութեամբն հանձնող Տէր զերկն աշխատանայ մերոց, որ կոչի Գիրք Խրատուց, եւ ձեր լողացող բացցէ զմիտս անսկիւ բանից մերոց, որպէս զԼիզիայինն. Ամէն:

Թղ. 4բ. Վեաղապս Հնազանդութեան Առաջինութեան: Գլուխ Երրորդ: Ուստի սրբազան Պ(օ)ղոս յամենայն Թուխտս իւր հնազանդութենէն զրէ առ աշակերտսն, թէ յուշ արասլիք ամենայն իշխանութեանց չլպտաակ կալ... ընդէր մեզ ոչ հայիմք ի սուրբ Գիրս, յորում ին են խրատական բանուք: Թող զգո չկարգալէ, որք կամին ընթեռնուլ եւ օգտիլ յայնց՝ արգելուա եւ անգտնես զուսումնասէրսն, եւ ոչ Թողուս յառաջանալ երբէք, մանաւանդ քահանայք ոմանք, ոչ ինքեանք գիտեն, եւ ոչ եւս կամին ուսանիլ, այլ դատարկանձուք չըջին տանէ ի տուն եւ ի փողոցս չրապարակի յըստիկ անպատէհաբար խօսիլ եւ ծիծաղիլ, մինչեւ ի Տաճկաց նախատակոծ լինիլ մեր թէ ընդէր քահանայք ձեր դատարկաբանիք են եւ վայրագորոյց, որոց Աստուած զգաստութիւն տայցէ, եւ որք զսրբազան Գրեանց գիտութիւնն արհամարհեն եւ պիղծ համարին, որոց նման խելապար չեւ եւս է տեսնալ ոք, քանզի գիւղական խորա-հիւսն զիւր արհեստն գերազանցէ քան զամենայն արհեստ, քահանայքն մեր, որոց պարտ էր զսուրբ Գիրսն ուսանիլ, եւ գրիւսն գովել, զի ինքեանք անտի կանն, որոց արհեստն եւ կրպակն այն է, զսրբազան մի մեծ այս է, որ գիւրեանց արհեստն առաջի աշխարհականաց ոչընչացուցանեն եւ ի բազմաց ի նոցանէ լուեալ եմք թէ ոչինչ է գիտութիւնն, եւ յետոյ կամին ինքեանք զպատուիլն յաշխարհականաց... քահանայք զոյրն յաստուածային կոյս իմաստնապէր Տէր Պ(օ)ղոսն, եւ հոգեկրօն եւ նրբանկատ Տէր Աստուածատուրն, եւ այլք ամենեքին ողջ լիցին... Թող զձեր չկարգալն, զոր պարտ էր ձեզ, որքան հոգւոց պատճառ եղէք կորստեանն ձերովք անհնազանդութեամբ: Ահա այսու ամենայնիւ վեց ամ է, յորս զպարտուն պատրաստեաց Աստուած, եւ ձեռամբ առն միոյ ծերունայ, որ Յովհաննէս Վարդապետ վերաձայնիւր, Այր անձանձիւր եւ կորովմամտ, եւ տեղեակ հին եւ նոր Կտակարանաց, Փիղի-բական եւ լոյիքական արհեստից, այսպիսի ոսկէզօծ մամանակն ընդհատել, յայտցին բազումք, բայց մեծ մասն քաղաքացւոցս

զհայկական բուն լեզուն ուսան, որ ի հարիւր ամաց հետէ կորուսեալ էր: Գոհ. զՏեառնէ վերանորոգեցաւ: Արդ զինչ տացցուք տրիտուր Առնս այսմիկ, փոխանակ շնորհակալ լինելոյ վատահամբաւեալ, մանաւանդ մամանակն այնքան ընդ ակամբ հայէր ի խեղճ ծերունին, մինչդի իրեւ զխորթամայր աքցահար լքանէր, եկ դու տես զմեծահոգեութիւնը դուրա, որ որպէս զախոյեան անպարտելի մնայր եւ ոչ երբեք կատար ի յառաջադիմութենէ, Յորմէ եւ ես յետեսայս, եւ բազումք ընդ իս, Հրահանգեցայ առ զայս տետրակս (որ կոչի Գիրք Խրատուց) արտահանի ի սրբազան Գրեանց, որպէս թէ երկք աշխատանացս որ անուամբ յաւէտ եւ իրօք հանդիսանալ ոչ կարեմի, Եւ այս եղեւ ՌՄԺԻ Թուին Հայոց, կամօք եւ հաճութեամբ բարեհէր իշխանացն մերոց, որք հնազանդեցան աստուածային կամաց, յորոց առուսն այսպիսի բարութիւնք արծարծեցան ի քաղաքս մեր աղքատիկ Քէօթահան, առ որ բազում իմաստնտեանք անմինք եկեալ լուսաւորեցան... Վերջ՝ Ահա Աստուծոյ բանից հնազանդութեան պտուղն անթերի ասացաք ձեզ, իսկ ի յետազայ պրակումն զանհնազանդութենէ առեբրցուք խուն ինչ, յորմէ Տէր պահեցցէ զձեզ եւ զձեզ. Ամէն:

Թղ. 6ա. Վեաղապս անհնազանդութեան որ առ սրբազան Գիրսն Գլուխ Զորրորդ: Արդ, աստուածային Գիրք՝ ի մանկութենէ ասեմ ուսո՞ զորդին զո, զի մինչ դեռ մանուկ է թեքեա զպարանոց նորա եւ հար զկող նորա, որ տակաւին մատաղ է, այսինքն մատաղաշ, մի գուցէ կարծրացի եւ ընդդիմացի քեզ... արդեւք խորհի՞ք թէ երբեքն ուր էին հարք մեր, եւ այսմ մեզ ուր բնակիմք, ո՞չ ապաքէն այս երկիրս, յորում դու ես, Հոռոմոց տուն է, եւ ոչ Հայոց: Մեք Հայք եմք ազգաւ, ունիմք մեզ բնիկ երկիր, որ արդարեւ (Ըստ Մովսիսի Նորենացոյ Քերթողահօրն թէ) բոլինք զկաթն եւ զմեղր, յորում անթիւ բաբէօ զաւատք, կարկաշատս աղբիւրք, հանդարտազնաց զետք, անտառախիտ բարձրաբերձ լեռնք, յորս էրէոց եւ եղանց բազմութիւնք, եւ յորձաքար վիժօք պարսպեալ քաղաքունք, յորս ազնուազունք եւ օգոստափառ իշխանք, եւ չլու (անյաղթելի) նահապետութիւնք եւ բազմամարդ աւանք եւ չարիշար գիւղօրայք, բերրի եւ արդաւանդահող անշաւտանք, ցեղացեղ մըր-

գաբեր պա(ր)տէզը եւ այլք, եւ ի վերայ այսր ամենայնի, չգեղապանծ եւ անյաղթելի Թաւառութիւն եւ ի նիկիական ուղղափառ դասնութեան չնստատեալ միանձեման Հայ-րապետական իշխանութիւն, յորմէ տեառ-նադրեալ Արքեպիսկոպոսը մեր յամենայն ազգս, որք ընդ ոլորտս տիեզերաց յարգի են եւ (ի) պատուի, որ այսքանիւք բարութեամբ աստուածապետականն զմեզ բարգաւաճեալ էր, այժմ ո՛ւր անկաջ արդեօք, ո՞վ տա-րադրեաց զմեզ յայնպիսի երկրէն, յորում եթէ ոչ մին ճոռ ցորեան սերմանէր Մ ճոռ համպարէր ի շտեմա(րա)նս, ոչ ոչ էր որ հալածէր, եթէ ոչ ազիտութիւն եւ ուսում-նատեցութիւն գլխաւորաց հոգեւոր թէ մարմնաւոր, Ո՛հ ամենաքաղցր աշխարհ Հայոց, զո կոչեցից, տրամակից յետնելոյս, զի թերեւս զողոն նրեմիայի ի ճեղ յօրի-նեացուք թէ. Անֆ. Զիա՞րդ զատան նստան մենացեալ քաղաքունք բազմաողովք, ան-յայղթելի խրոխտ Թաւառութիւնն Թորգո-մական... Վերջ՝ Ո՛ւր է խաղաղութիւն, մխիթարութիւն հեռացաւ ի մէջը եւ որ ականջը ունի լսելոյ լուիցէ, զի ժամանակս չար է՞:

Թղ. Յր. «Յաղաքս կերպին ուսման, թէ որպէս պարտի, Գլուխ Հինգերորդ. Թէ-պէտ բազում բանս ի վեր անդր ստորագրե-ցաք ձեզ եւ զհարկաւորութենէ իմաստու-թեան... Արդ, եթէ ասես, ի մէջ կարճաց բնականայ եմք, ո՞րպէս կարաս(ց)ուք հաւա-քել զմանկունս դեռափթիթս, որք ընդունակք են ուսման, բայց որողայթաւորք են յոյժ, զի քաղաքական բռնաւորք ոչ թոյլատրին հրա-պարակաւ դպրոց կարգել եւ չինել, այդու ոչ կարես արդարանալ, զի անոտի պատճառք են եւ ստայօդ, քանզի յամենայն ուրեք գտանին յազգէն մերմէ բարեսէր իշխանք ոմանք, որք յառաջադէմ են յայն բռնաւո-րաց, որպէս որ մեք տեսաք աստ, զի ձեռամբ աստուածապաշտ իշխանացն մերոց հաստա-տեցաւ դպրատուն մի, նախ ի սուրբ Սարգիս եկեղեցին, Գ ամ անընդհատ ուսուցանէր վերոյիշեալ Յովհաննէս Վարդապետն, եւ յետոյ ի սուրբ Թորոս, ժամադարութեամբ հոգեկրօն քահանայից ոմանց (որոց անուան-սն ի գիրն կենաց գրեցեմ Տէր) որ տակաւին անդ է յուսուցանել, բայց եթէ ոչ կամի ձեռնբեքց լինիլ յայսմ գործոյս, այսինքն դպրապետութեան, պարտի ունիլ գկատարե-

լութիւն ի հասակն եւ ժուժկալութիւն յու-տեին եւ յոմպրն, պարկեշտութիւն ի վարսն, չափաւորութիւն ի հանդերձն, մեծահո-գիւութիւն ի տանեղ զվիշտս, տեգեկութիւն սուրբ Գրոց ի յիշողութեան, ազգասիրու-թիւն ի կամսն Այսու ամենայնի պերճացեալ էր վերոյասացեալ հրահանգին մեր Յով-հաննէս Վարդապետն, մանաւանդ այս պաշ-տօն զանգրաղ կեանս պահանջէ, թէպէտ ուրէջ ուրէջ գտանին քահանայք ոմանք, բայց անպտուղ յոյժ յոյժ, Գանդի ծխատէր անձինք են, երբեմն ի մկրտութիւն, երբեմն յաւետարան կարդալ ի վերայ հիւանդաց եւ այլ մարմնաւոր դործք եւ հոգ ընտանեաց խոչ ընդ ոտն լինին յառաջադիմութեան նո-ցա, վասնայնորիկ ժի տարի մեծաւ տաժան-մամբ աշխատին, հազիւ երբեք զՍաղմոսն են զժամագիրքն ուսուցանեն, եւ զայն եւս ան-կատար, Ուստի յոյժ դիւրազոյն կերպ ուս-ման աւանդեաց մեզ այժմեւոյս դպրապետն մեր, Գ ամեայ մանուկն մինչեւ ցի ամիսն ի Սաղմոս հանել, եւ ի մի տարին զՍաղմոս եւ զժամագիրք եւ գկտակարան անաշխատ ուսանիլ: Առ այս ո հաւատայ, զի անկարելի թուի լսողաց, բայց իմա զհնարագիտութիւն ասն այնմիկ ժրաշանի, Գ ամեայ կամ այլ աւելի ժ ամեայ մանուկն ետուր ի դպրոց, ի նմին աւուր փետրեայ դրիւ մի ի ձեռն, եւ խուն ինչ թուիտս Ա տող այր եւ բեն զրէ ի վերայ թիտին եւ ըպպիտակափայլ զոռւչ մի եւս ցուցանէ, հաւ որդեակ զոռւչն, եթէ իմ այրին եւ բենին նմանեցուցեր զգր այրն եւ բենն, այս զոռւչ քեզ տայ, որովհետեւ տը-ղայական բնութիւնն սահական է առ դրամն, ջնան եղեալ աշխատի մինչեւ յերկոյն: Թէ նմանեցոյց՝ փոխէ զգիրն ի գիմ, եւ ի դա եւ զդոռւչն պարզեւէ մանկանն, եւ նորա առեալ մեծաւ ուրախութեամբ փութայ առ Հայրն թէ ահա Հայր Վարդապետս ինձ Ա զոռւչ ետ, ի վարիւն զնացից ի դպրատունն եւ առից զդոռւչն: Խեղճ մանուկն յերկոյնն տանի զդոռւչն ի տուն, յառաւօտուն Հայրն բերէ տայ ի Վարդապետն, այսու հնարիւք առանց զանից եւ ապտակի, մինչեւ Ա ամիսն տղայն զգիրն եւ զանուն գրոցն ուսանի... զայս բարեկարգութիւնն տեսեալ քաղաքա-ցուն, ամենեքին ախօրհանօք ետուն զման-կունս իւրեանց յուսումն եւ եղեն աւելի քան զհարիւր հիսուն: Այնքան արագագիրք եղեն, որոց իւրաքանչիւրն ի միում աւուր է գլուխ

Գործը Առաքելոցն, կամ զայլ գիրքն Պ(օ)-ղոսի անաշխատ ընդ դրչաւ անցուցանէին: Եւսուրն յայնոսիկ բարեւէր եւ օգոստոսփառ Յաւանք մեծին Պօլոսի այսինքն (պատմադասեօք իւրեք եկեալ տեսին զայս բարեկարգութիւն) լուսաւորէ Մուրաթեանց Գասպար եւ Փիլիպպոս Ամիրայըն, եւ հանգուցեալ Հոփիւեանց մահտեսի Յակօր Ամիրայն յոյժ յոյժ սիրեցիկն զաստուածաւանդ գործս այս եւ պատուիրեցին քահանայից եւ իշխանաց տեղւոյս հաստատուն պահել, եւ նոքայ արդարեւ յամենայն կոյս ձեռնադրել եւ օգնական եղեն մինչեւ ցայսօր, որոց յիշատակն օրհնութեամբ եղցի: Զի Գ եկեղեցաւորն դանձանակ կարգեցին ի թխտագին, որովհետեւ զամենայն դժուարութիւն ի վերայ թխտոյն բարձեալ էր հանճարեղ այրս այս: Ուրեմն եւ դուք եղբարք, եթէ կամի՞ք որդիքն ձեր իմաստուն լիցին, այսու ճանապարհաւ վարպետ մի որոնցեք, քանզի Հայոց Վարդապետն ոչ յօժարին յայս գործ, զի այս պաշտօն թէպէտ յոյժ փրկակէտ է ինքեանց եւ օգտակար ձեզ, բայց նոքայ ոչ զիւրեանց փրկութեան հոգ ունին եւ ոչ ձեր օգուտն ուրեմն զօգուտն ձեր դուք որոնցեք... Վերջ՝ բազում եւ այլ հրաշք եղեն, բայց ես գմիկն ասացի»:

Թղ. 10ա. Վեաղաքս անբարեխի գողոյն կարգաւորացն մերոց, Գլուխ Վեցերորդ, Յուշ արարից ձեզ զբանն իմաստնոյն, զոր ասէ թէ անեղծութիւն մերձաւոր առնէ զմարդն Աստուծոյ... Արդ եկայք, ուսման հոգ տարէք, զի առանց ուսման գիտութիւն Գրոց ոչ լինի եւ թարց գիտութեան ոչ աստուածաւանդ կաւատ եւ ոչ արդիւնաւոր գործք: Իսկ թէ ոք կամենայ ուսուցանել, զայնս եւս արգելուք, որպէս որ եղեւ յաւուրս մեր զոր ի վեր անդր ասացաք, քանզի Յովհաննէս անուռ ոմն Վարդապետ ըստ յառաջադրութեանն Աստուծոյ եկն աստ (զորոյ զհնարաշխարհութիւնսն ասացաք ի հիգեբերորդ գլխին) իբրեւ ետես գեղալքն, որ ամենեւին Հայոց լեզուի նմարանք չկայր, գուն գործեաց ոչ ումեք ծանրացեալ, այլ՝ ի քաղց եւ ի ծարաւ մաշէր զառաժեալ կեանն իւր, այնքան հոգովանէր եւ եւ ծրալան մինչեւ ՃՄ մականուս ժողովեալն ի մի վայր եւ անձանձիր աշխատէր, զի զոմանս ի Հայ բարբառ վարժէր, ինքն նստեալ կարգաւ զամենայն բանս խօսէր, եւ նոքա զրիչ ի ձեռն, ի վերայ

թխտի գրեալ ի բերան առնելով ուսանէին զեզուն եւ զուսեալսն ի քերականութիւն հրահանգէր, եւ այսպէս զմեծ մասն քաղաքիս ուղականաց յաշակերտութիւն աւետարանին Գրիստոսի: Եկ դու տես, թէ ինչ ինչ առբերին ի վերայ խղճալոյ ծերունայն այնմիկ, բայց ինքն գլուխ այր մեծահոգի իբրեւ զնետս տղայոց համարէր, այսու մահայնիւ ոչ ոք գտաւ նմա օգնական, բայց միայն Աստուած, որով կարողանայր եւ յաթաճարէր զամենայն մարդկային կիրս, որ սովոր է յառնել ի վերայ մեր: Եւ երբեմն բազումք զբազում բանս առ երանելի հոգի Գրիգոր Պատրիարքն Կոստանդնուպոլսոյ մինչեւ կամեցան ըզնա հրապուրել թէ՛ նստեալ ի քաղաքն մեր զմոլոր անուն գիտութիւն ուսուցանէ, իսկ նորա անլուր եղեալ առ յիմարախօսութիւն նոցա, ապա զամօթի հարան ինքեանք, զորոց արարմունսն մի համարեսցի Տէր ի մեղս: Ահա այսքանիկ անց անցուցին զմեօք, որք կամէին շիջուցանել զառկայծեալ պատրոյկն եւ ինքեանք կալ մեալ ի խոր խաւարի տգիտութեան... Վերջ՝ քանզի մի բան, ասէ, հազար բանի պատասխան տալ ոչ կարէ, եւ որ ականջս ունի լսելոյ լուիցէ»:

Թղ. 11բ. Վեաղաքս առաքինութեան իմաստութեան եւ հանճարոյ, Գլուխ Եօթներորդ, Եւ արդ, ի քաղաքական իրողութիւնս պահանջի գլխով ամանց նախընթաց, եւ ոմանց համընթաց... Վերջ՝ Ապա զօգուտն քո դու ընտրեա, եւ ըստ Պ(օ)ղոսի թէ. Տէր զինչ կամիս առնել, արդ ահաւասիկ պատրաստ է սիրտ իմ զայս ասել, եւ զմեզ արժանիս արասցէ Տէր. Ամէն»:

Թղ. 13ա. Վեաղաքս պտղոյ իմաստութեան: Գլուխ Ութներորդ, Քանզի իւրաքանչիւր իր՝ որքան հեռացեալ իցէ ի կեդրօնէն՝ կարօտի մեծի ուժգնութեան, զի մարթացի զամիսն եւ ընական տեղի իւր... Վերջ՝ Ըստ Վերջիլիոս փիլիսօփոսին երջանիկ է մարդն այն, որ ծանեաւ զհաւատարմ պատճառս իրաց»:

Թղ. 16բ. Վեաղաքս ֆիաստու գիտութեան: Գլուխ Իններորդ, Այլ արդ՝ ի ընական անհնար է մի եւ նոյն իր՝ ի նոյն մասն գլու, ենթակայ երկու ներհակ պատճառաց, որք առածեն ի նմա զգանազանս պատահմունս... Ուստի գիտութիւն կուռն ջանիւք լինի, մասնաւոր ընդհանրապէս դպրատան, դպրոցի,

եւ այս ոչ եղեւ սովորութիւն յազգս մեր ի բնէ ցարդ (Թէպէտ յաւուրս մեր մասնաւոր իմն բարութիւն տեսաք յԱստուծոյ), որ առ այս զոհ զՏեառնէ, զոր ունիմք արդիս ի քաղաք մեր, կամեցողութեամբն Յիսուսի եւ ժամանակութեամբ իշխանաց մերոց եւ քահանայից բազմաց, զորս Տէր Աստուած ընդ երկայն ամօք պահեացէ, եւս առաւել զԼստամպոյցոց Տէր Ստէփաննոս Հոգեկրօն քահանայն, որ յամենայն ուստէք թեւ եւ թիկունք եղեւ դպրատանն եւ զիւր տունն յընդհանրաց յուսումնարան լուսածնունդ մանկանց նորոյս Սիօնի, զորս Տէր Յիսուս ամբածածով ավորօն իւրով պահեացէ եւ... Վերջ՝ Արդ, այսքանս բաւեացի, եւ որ ականջըս ունի լսելոյ լուեցէ՛ք:

Քդ. 19ր. «Յաղաքս նշանի տգիտութեան, Գլուխ Տասներորդոյ Գանգի օրինաւոր կարգ վարդապետութեան պահանջէ լընդհանրադունից առ մասնաւորի իշանել, Ուստի ի վեր անդր զպտղոյ եւ զվնասու տգիտութեան փոքր ի շատէ իմաստասիրեցաք... Վերջ՝ Ահա այսօրեկ ամենեքին նշան յիմարութեան են, յորոց փրկեալ ազատեացէ Աստուած զհաւատացեալս անուան իւրոյ»:

Քդ. 21ր. «Յաղաքս թէ վասն էր ատելի են տգէտք յամենեցունց, Գլուխ Մետասաներորդոյ Ուստի քնական օրէն է զի իւրաքանչիւր բնութիւն բաղձայ առ բարին, քանզի սէրն կայանայ ի գեղեցիկն եւ ի բարին... եւ պէսպէս ցուցանէ մետեորականք յերկինս, որպէս որ եղեւ յաւուրս մեր, զի յամի Փրկչին մերոյ 1769 թուին, ազգն Հագարացոց անհաղտելի պատերազմն յարոյց ընդ Ռուսաց ազգին, ի նոյն ամին տոնաւոր մի յերկինս երեւեցաւ եւ մնաց այպէս մինչեւ Լ օր: Մերեկոյին յարեւելից ծագէր, զլուինս յառւել, տուտն յետոյս ունելով, եւ զկնի երեսնից աւուրց անյայտ եղեւ: Իսկ յերկրորդում ամի երեւեցաւ զիսաւոր աստղ մի մեծ եւ տեւեաց մինչեւ ցեօթն օր: Երբեմն յարեւելս, երբեմն յարեւմուտս, ի հարաւ եւ ի հիւսիս տեղազանաբար շրջիւր, եւ նա եւս անհետ եղեւ: Իբրեւ հասաք յեղանակն մանուշային, յերկնից մին տեղաց կարծիր, որպէս զարիւն, առ որ բազումք զբազում բանս

ստայօրեցին, բայց ի դաւ եւ ժամանել զարանն, մինչեւ յաշունն, այնքան սաստկացաւ ժանտաման, եւ այս ընդհանրապէս մինչ **զրէթէ** զանթիւ մարս անորդի կացոյց, եւ բազմութիւնք սրիկայից եւ ասպատակողաց, որք ըստ տանկաց բառիցն զափրսուղ անուանին, թող զբոլոր Անասուլու զգիւղօրայս եւ զաւանս անմարդաբնակ արարին եւ զինչս եւ զստացուածս յափշտակեցին, զորդիս եւ զգետերս նոցա խնցին եւ այլ կերպիւ կերպիւ մնասուղ աւեր անին ի վերայ աշխարհին եւ ի բազում ուրեք զմայրաքաղաքունս պաշարեցին, մինչեւ անճար մնացեալ քաղաքապետաց, զբազում դրամս ետուն, հազիւ թափեցին զքաղաքս: Չայս ամենայն տեսաք մեք եւ լուաք ի հաւատարիմ արանց, եւ զայլոն դուք մեզէն տրամակշռեցէ՛ք, իսկ արդ, երրորդ անն է պատերազմին քանդի Լոռուս ծովու եւ ցամաքաւ յաղթահարեաց զազգն Սարակիինացոց, իբրեւ երկունք ծննդականի, առ որս ոչ դեղք եւ ոչ դիրք սպեղանեաց, որոց ճարն մնաց յԱստուած, **եթէ** ձեռնկալու լիցի... Վերջ՝ եւ Աստուած եւս ընդ այնպիսի մարդոցն է գործակից, որ զբարիս գործէ, որոց բարեացն հաղորդս արասցէ զմեզ վասն անուան իւրոյ»:

Քդ. 26ա. Որքամ կ'երեսի սկիզբի մասը կը պահւի, մայմ իսկ կըմայ ըլլալ, որ մախոյրդ բմագրի մասը չէ, որովհետեւ վրամ Բ. պըրակի մշտնը կայ, իսկ ամկէ տառաջունամ քածիմը արդէմ երկու պրակ է: Նոյնպէս տասը քուղթմ ալ 1 հմմ. աւելի փոքր է, քեպէտ մայմ գրչի գործմ ըլլալ կ'երեսի: Կը սկսի զգիրն հաստատես, զոր անելն զմտաւ հեռի արասցէ Տէր, զի որք այդու ախտանան, զամենայն ինչ բաղտի եւ դիպուածոց առընծայեն... որպէս եղեւ յաւուրս մեր, զի ծերունի քահանայ ոմն, որ միշտ պարծէր զինքենէ թէ ԼԶ ամ է քահանայադործութիւն առնեմ, ի ներկայութեան Արքեպիսկոպոսին տեղւոյս Աթոնաս Վարդապետին (որ ի Գրիստոս հանգեաւ այժմ)... Վերջ՝ Ուստի զբոլոր մարդն համազսպեաց այսօրեկ վերոյիշեցեալ առաքինութեամբքն, ըստ առաջնոյն ի բանսն, որ շնորհիւ Տեառն// ճիստ կ'ըմպետտի:

2539

(Հիմ քիւ չումի)

ՊԵՏՐՈՍԻ ՔԻԼԼԵՑԻՈՅ ՈՏԱՆԱԻՐ ԲԱՆԻ

ՎԻՆՆԱ

1920

ԹՈՒԴԹՔ՝ 4. Իջակայում 1—8: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 29X23: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Երկսիւմ, 25X10 իւրաքանչիւրը: ՏՈՒԹ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ձորագոյն գծաւոր մտմակի քաղք: ԿԱՋՄ՝ չումի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լու: ԳԻՐ՝ ձոր վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Խճ: չումի: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1920: ՏԵՂԻ՝ ՎԻՆՆԱ: ԳՐԻՑ՝ Ամբիկեան Հ. Ազատիմ: ՅԵՄԱՏԱՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՂ. 4ք:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Ուտանաւոր բանք ասացեալ Համառոտարար դիւրիմաց ոճով ամենեցուն գիտելի, ի վիպասանութիւն ամենայն Հանգամանաց Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ի սկզբանէ եւ այսօր, յամենայն նուաստ բանասիրէ, տասնտոնեան ոտանաւորաւ: Յամի 1831 յամենան Յունիս, ի Կիւմիւլիստան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Եւնկն դիք, եղբարք, բանիցս՝ որ ասեմ, Զաղդին մեր Հայոց զեղեալսն պատմեմ, Դիւրագոյն ոճով՝ պարզապէս յայտնեմ, ի սկիզբէն ի վերջն աստ կարգաւ ճառեմ...» (Տումբ 1—107):

ԹՂ. 4ք. 108ք յաւելեալ տունն է՝ «Ի սոյն աքսորանս անձամբ իսկ էի, Բոլոր զայսոսիկ տեսեալ պատմեցի, Ես նուաստ անպէտ ծառայ Յիսուսի, Պետրոս Վարդապետ՝ որ եմ Քիւլլեցի, Յամի Տեառն 1831 Յունիս 8, ի Կիւմիւլիստան»:

ՅԵՄԱՏԱՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆ՝

ԹՂ. 4ք. «Ընդօրինակեալ ի բնագրէն, ի 5 Սեպտ. 1920 ի Վիննա, ի ձեռն Հ. Աւգ(ոստինոս) Վրդ. ի Ամբիկեան»:

2540

(Հիմ քիւ 511)

ՅՈՒՅԱԿ ՃԱՇՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՅ ԵՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՅ ԹԻԻ ՊԱՏԱՐԱԿԱՅ

ԹՐԻԵՍՍ ԿԱՄ Կ. ՊՈԼԻՍ

1788էն ետք

ԹՈՒԴԹՔ՝ 23. Իջակայում 1—17: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 30X21.5: ՊՐԱԿ՝ չեմ ձեռնակում: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւմ 23X14.5: ՏՈՒԹ՝ 38: ՆԻԻԹ՝ Խիւ, զօրաւոր, կապոյտի զարմաղ, միջակ ետտուրքամբ քաղք: ԿԱՋՄ՝ կաշեպատ, վրամ ձեռնամկ սակեղարգք. ռակի է մանկ կտուրք: Որքան կ'ընէ ծաւմակիմ միասիմ կազմում է տղազրուսե խոր-եղրգատնորի մը ետս, որ պոստ պոկում, համուած է: ԹՂԵՄԵՑ ՊԱՇՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկեղեմ գումաւոր քաղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ: ԳԻՐ՝ անցման ճտորգիր, գրեթէ Խիւ շղագրի անցած: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ Խճ: չեմ: ԴԱՏԱՐԱԿ՝ ԹՂ. 1, 10ք—23ք: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ համաձայն 1788էն ետք: ԳՐԻՑ՝ գիրք կը զատկանի Երեւանի Հ. Անդրեասի: ՏԵՂԻ՝ Թրիւստ կամ Կ. Պոլիս: ՅԵՄԱՏԱՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Ճուշակ ձաշու Ընթերճ(ց)ուածոց եւ Աւետարանաց Թիւ Պատարագաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 2ա. «Ճարգալոյց Մենդեան Քրիստոսի Սաղ. Տէր ասաց ցիւ Ընթերց. Տիւ. Բ. 11. Քանզի երեւե. Վ. 15...»:

ԹՂ. 3ա. «Զկնի ութօրէից Յայտնութեան»:

ԹՂ. 4ա. «Տօնք Ապայից»:

ԹՂ. 4ք. «Վերլ Ապայից»: Կը հասցնէ միւնչեւ «ԳՁ, Եւ. ի Աթանազիեայ Եպիսկոպոսի եւ Ժ աշակերտաց եւ ի վկայիցն»:

2541

(Հիմ թիւ չունի)

ՀԱՄԱՐԱՐԱՌԻ ԵՒԱԳՐԻ ՊՈՆՏԱՅԻՈՅ

1908

ՎԻՆԵՆԱ

ԹՈՒՂԹՔ՝ 180, իրականում 1—350: ՄԵՆՈՒ-ԹԻՒՆ՝ 28×28.5: ՊՐԱՊՔ՝ չեն նշանակում: ԳՐՈՒ-ԹԻՒՆ՝ միտսիւմ 25×17.5, 3 հմ. լայնութեամբ լուսամեջի վր քրտ գրում են բառերը, մեացածին՝ մէջ կոչումները: ՏՈՂՔ՝ 27: ՆԻԻԹ՝ միջակ հաստութեամբ բառակառի գծերով մարզայն սպիտակ բուգր: ԿԱՋՄ՝ կիսալաթ, մարզայն, քաղաքատեսութեամբ: ԹՂԹԻՆՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մեկական գորշազայն ամգի բուգր: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ Թղ. 8ա—8բ եւ 117ա—180ր վարժ, տգեղ մարզայն շղագիւր վարդաման եղ. Արիստակէտի, իսկ Թղ. 85ա—116ր գիւրն է Հապոգեան եղ. Միսրայի. մաժուր եւ վարժ, մարզայն շղագիւր: ԹԱՆԱՔ՝ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւն. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1—2, 3բ, 4բ, 5ա մեծ մասով, 5բ, 175ր մեծ մասով: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1908: ԳԻՐԶ՝ տեւ վերջ ԳԻՐ: ՀԵՂԻՆԱԿ՝ վարդաման եղ. Արիստակէտ եւ եղիպեան եղ. Սրապիսի: ՏԵՐ՝ Տաշեան Հ. Յակոբոս, որում մուրժան են հեղինակները հմտ. Թղ. 3ա՝ «Վերադառնալիս եւ սիրելի Հորդ Յակոբոսի վարդապետի Տաշեան, յաւուր տանի անուանող եւագրայի Պոնտացուր մատենագրութեանց դատական եւ ոչ դատական բառերու դղան Հաւաքածոյք, ի նշան սիրոյ եւ երախտագրութեան, խորին յարգանք եւ ջերմ ըմբռնչ կը նուիրէ եղբ. Արիստակէտ վարդապետին»: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԵՒՆԱՅԻՈՅԻՆ ԹԻՒՆ՝ Թղ. 4ա Աղղ տիտղոսին տակ:

Մատենան է՝ «Եւագր Պոնտացուր մատենագրութեան Համարաբառ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 6ա. «Աղահ—Պոռնիկ եւ—, 245: Աղահեմ— Որ— է ի նոսա 118» եւ այսպէս յառաջ: Կու տամք սկզբնաւորութիւնները Թղ. 6ա՝ Ա, 28բ՝ Բ, 36ա՝ Գ, 43ա՝ Դ, 46բ՝ Ե, 52ա՝ Զ, 57ա՝ Է, 57բ՝ Ը, 59բ՝ Թ, 62ա՝ Ժ, 63բ՝ Ի, 66ա՝ Լ, 68բ՝ Խ, 75բ՝ Ս, 77բ՝ Կ, 85ա՝ Զ, 99ա՝ Զ, 100բ՝ Զ, 100բ՝ Զ, 102բ՝ Մ, 117ա՝ Թ, 123ա՝ Ն, 127ա՝ Ծ, 129ա՝ Ո, 134ա՝ Ս, 136ա՝ Պ, 144ա՝ Զ, 145ա՝ Ռ, 145ա՝ Ս, 153ա՝ Վ, 157բ՝ Տ, 162ա՝ Բ, 164ա՝ Ի, 164ա՝ Փ, 168ա՝ Բ, 170բ՝ Օ:

Թղ. 173ա. «Յաւելուած Ա.» : Ա—Օ :

Թղ. 176ա. «Յաւելուած Բ. Եւագրի ընտիր եւ ոչ-դասական բառերու հաւաքոյթ՝ վարք եւագրայ 1—8, Նշանակ յեղեկիւնէ 9—12, Հնդկաւարուրք վեցերորդ 143—216, Բան իրատու 325—326, Նորին առ աշակերտն գիր եւ դիմակ բանից 327—28, Նորին յորդորուն 328—9, Բան իրատու միայնակեցաց 329—334, Թուղթ առ Միլիէն եւն. 334—376, Խոստովանութիւն 377—384, Թեւոնիս գրոց հարցուն 385—387»:

ԵՒՆԱՅԻՈՅԻՆ ԹԻՒՆ

Թղ. 4ա. «Աղղ: Յաւաքանները գրեւոր եւ ներդրաններ են սովորաբար: Աղղս սակայն աւելի պարսաւադիր մըն է, լաւ գովապատկան ճառ: Ահա թէ ինչու. 1.— Հաւաքածոյքիս մէջ չկայ բառադրական յորինութիւն, փոխանակ՝ օրինակի Համար՝ դոյականի մը ածականը կամ, ածականի մը դոյականը, եւ կամ բայի մը խնդրատիւններն եւ այլն այբուբենի կարգաւ դնելու՝ տպագրին էջերու կարգաւ գետեղում են, ուստի ծագումն առած են— ինչպէս պարզ ակնարկ է կը ցուցնէ— անհանդի կրկնութիւններ: 2.— Թղթականները դասակարգելու միջոցին— որուն ոգնելու Համար իւր Հանդիստեան ժամերուն մեծազոյն մասը զոհեց Պետրոս Տէր-Թովմասեան— անմտադրութեամբ ետեւադրութիւններ տեղի ունեցած են, զոր ուղղելու Համար ետեւը յաւելուած մը հարկ եղաւ կցել, որ բառադրոց մեծազոյն պակասութիւններէն է: Այս առաջին յաւելումին կը յաջորդէ Եւագրի ոչ-դասական եւ նոր բառերու երկրորդ յաւելումն մը, որ Եղ. Սրապիոն եղիպեանին գործէն է, առդերս գորոյն խնդրանքը: 3.— Շատ ցանկալի էր, որ անկարադիր եւ միկրոպոյնի գիրս գտնէ Հոս ծածկէր իւր ներկայութիւնը, սակայն ընդօրինակելու Համար հարկ էր դիրս կարգաւ, զիրս կարգաւու Համար քիչ մը մարդարեական հոգի, մարգարէական հոգի ունեցողներուն ալ կամ մաշուր գիր, կամ ազատ ժամանակ, զորոնք իրարու Հետ անկարելի եղաւ մի եւ նորն առեն Համապայնութեան մէջ դնել: Հ—Մ ընդօրինակեց Եղբ. Միսրայ Հապոգեան: Առոնք են Հաւաքածոյքիս գլխաւոր պակասութիւնները, Բայց որովհետեւ այս լաւղին մէջ առաջին անգամ ոտք կոխելու Համարձակեցաւ անկործմ, կը յուսայ Հրամանագր. ներդրամտութեան արժանանալ: Վիեննա 28 Դեկտ. 1908»:

2542

(Հիմ քիւ յաւմի)

ՔԱՐՈԶՆԵՐ

UL6UL6S

၁၆—၁၇ နှစ်

ՔՌԻՆՊՈՒՄՔՐ 14, Իրականացած 1—22: ՄԱՅՈՒՆՔՐԻՆՔՐ
29X20: ՊՐԱՄԱՒ 2: ԳՐԻՈՒՆԻՆՔՐ ԻՄԿԱՅԻՆ 24X18
ՏՈՒՐՔՐ 3: ՆԻՔՐՔՐ հեղեղ, զգալիոր, միջակ ծառայող
Իրականացած քաղաք: ԿԱԶՄՔՐ չունի: ԿԱՆԳԱՄԱՐՔՐ լաւ:
ԳՐԻՆՔՐ անցման ճանապարհ: ՔԱՄԱՐՔՐ շաղանակի զոյգ
մասուն ծառ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔՐ ԷՆՔ: ԿՆԱՅԻՆ ԿԱՍՏԱՆԻՔՐ
ԿՈՒՆԻՆՔՐ ԿՆԱՅԻՆ, ՏԻՐ ԿՈՒՆԻՆՔՐ ԿՆԱՅԻՆ, 22բ ԿՈՒՆԻՆՔՐ
12—14: ԺԱՄԱՆԱՆՔՐ ԺԵՆՔՐ ԳՐԱՐ: ԳՐԻՆՔՐ ԿՆԱՅԻՆ
ՏԻՐՔՐ ԿՆԱՅԻՆ: ԺԵՆՔՐ ԿՆԱՅԻՆ ԿՆԱՅԻՆ ԿՆԱՅԻՆ: ԿՆԱՅԻՆ

Մատենան է՝ «Քարոզներ» :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Բնաբան՝ Թող մեզ զսլարտիս

մեր... Մատթ. 6. համ. 12: Առաջարանութիւն: Որպէս բնական է իւրաքանչիւր արուեստագործի գործել զարուեստ իւր...»

Թղ. 5ա. «Պատմեա ժողովրդեան իմոյ
զմեղչ նոցա... Եսա. 58. 1: Որպէս պատմի
ի սուրբ Գիրք Հայր Աբրահամու որդին՝
Իսահակ նահապետն, յաղօթս եկաց առ
Տէր...»:

Թղ. Տբ. «Եւ որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացցի. Դուզ. ԺԸ. 14: Որպէս պատմի ի սուրբ Գիրս, Ելից, Մովսէս էր հովիւ խալանց աներոյ իւրոյ Յոթորոյ...»

2543

(Հիմ թիւ 5010)

ՎԿԱՅԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՕԹՆ ՄԱՆԿԱՆՑ ԵՓԵՍԱՑԻՈՑ
(Հատակոտոր)

ՎԻՇՆՆԱ

1870

ՔՈՒՆԻՔԻ 2: ՄՆԵՌՈՒԹԻՒՆԻ 29X20.5: ԳՐՈՒ-
ԹԻՒՆԻ երկսիւմ 24X8 իւրաքանչիւրը: ՏՈՂԻՔ 20:
ԼԻՒԹԻՔ՝ ՀԱՆԳՄԱՆԻ, միջակ հաստութեամբ սղորկ
բուլք: ՍԵՐԱՄԱՆԻՔ՝ ծալանեմ սոսիքից բուլքից
չորացած ըլլալուն՝ կը գտառի: ԳԻՐ՝ Նարազայն,
վառի շեղագիրք: ԹԱՄԱՆԻՔ՝ շագամակի գլոյն առան
սիւն, սկսած է ներծառիկ: ՋՐԱՐԻՄԱՆԻՔ՝ իւն. չուծի:
ԴԱՏԱՆԻՔ՝ Թ. 2-ր պարկի կտոր: ԹԱՄԱՆԱԿ՝ 1870,
բնագիրը շատ աւելի էին, մ'ազգադրեալ գտեպաճակ
2-ը: ԳՐԻՑԻ Գաբրիելեանն Հ. Յուսէփ: ՏՆՈՂԻՔ՝ ՎԻՃԵ-
մո: ՆԱՆԹԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆԻՒՆԻՔ՝ Թ. 2-ը:

**Հասակոտորս է՝ Վկայաբանութիւն Եօթն
Մանկանց Եփեսոսի,** օրինակուած էին մա-
գադաթեղ տանտաւակի մը վրայէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

 $\rho_7 = 1 \mu$

«Զաղտեղի զտաւնն, հրա
ման տայր գլխաւորացն
քաղաքին ժողովել, որ ի
քաղաքին քնակեալ էին...»
վեո՞՛

Քոր լինէին ի յօտարա(ցե)
լոցն ի ճշմարտութե(ն)
էն ի հակառակէն հա(ւ):

ատացելոցն սուդ մե
ծ ունէին վասն Քրիս(տ)
ոմնէիցն եւ անդադ(ար) ։

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2թ. «Գրեթէ ըստ մեծութեան այսր
Սթիթայ տեւի առ պատուական Սեդրէյէի
Սթիթայեան մագաղաթին է՝ ճանեմ, ի թիկան
զըզը իրէն՝ յոր մանեալն էր, եւ ընդօրինա-
կեցի այնչափ, որպէս գտի զյորեաքին սինեան
ճշդիւ։ Թուի՝ թէ այսմ մագաղաթին այն
այրեւա ինչէ է չըրեւում։ Փէրայ յամի 1870
Յունիս (ստա նոր տում)։ Ե՞ս։

Ճի մասն վկայաբանութեան իրիչ հնոյ
եւ վաւարականի, որ այժմ չիբ ի միջի ուրեշ,
ոչ ի Փարիզ, ոչ ի յիշ. եւ ոչ ի Վենիսիայ,
դէն ի նմա քանի մի տողջ յաւելեալ յնդո-
րինակողաց, զորս մարթ չի դուրս ընտրել
գիտնոց հայերէն լեզուի: Վերննա, 1870,
Յուլիս 22: Հ. Յովսէփ Գաթրճեան, Կր.
Մխիթար:

Հմտ. Վարդ եւ Վկայարանութիւնք
Սրբոց Հաղորնոիր քաղեալք ի ճառընարաց,
Հատոր Ա. Վննետիկ, 1874, էջ 492, վերեւ
եօթմերորդ տողէն սկսեալ, հոս սակայն
տարբեր խմբագրութիւն մըն է:

1902: ԳՐԻՋՆԵՐ՝ ԿՈՍՏԱՆԹԻՆՈՍ ԵՂ. ՅՈՒՅԻԿ, ԿԳԵՄԷ-
ՍԵՐԵՑ ԵՂ. ԽՈՐԷԹ, ՀԱՄԱՐԱՆԵՐԹ ԵՂ. ՀՄԱՅԵԱԿ: ՏԵ-
ԴԻ՝ ՎԻԵՐՅԱ: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԵՐՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Ա. Հէմբուրգ, Տարեբե-
րայրական Աստուածաբանութեան», ԹԻՒ-
2544 Ձեռագրին Բ. Հատորը: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԴ. 1ա. «Բարոյական Մասնական Աս-
տուածաբանութիւն, Մասն Բ.: Քրիստո-
նէաբար ապրելու միջոցներուն վրայ»:

ԹԴ. 1բ. «Հառ Ա. Խորհրդոց վրայ
ընդհանրապէս»:

ԹԴ. 21ա. «Հառ Բ. Մկրտութիւն»:

ԹԴ. 31ա. «Հառ Գ. Դրոշմ»:

ԹԴ. 35ա. «Հառ Դ. Ամենասուրբ Հա-
ղորդութեան Խորհուրդը»:

ԹԴ. 81ա. «Հառ Ե. Ապաշխարութեան
Խորհուրդը»:

ԹԴ. 182ա. «Հառ Զ. Վերջին Օծման
Խորհուրդը»:

ԹԴ. 186բ. «Հառ Է. Կարգի Խորհուր-
դը»:

ԹԴ. 220ա. «Հառ Ը. Ամուսնութիւն»:

ԹԴ. 298ա. «Գիրք Բ. Եկեղեցական
Պատիժք»:

ԹԴ. 299ա. «Հառ Ա. Դատականաց եւ
նման պատժոց վրայ»:

ԹԴ. 334ա. «Հառ Բ. Անկանոնութիւնք»:

ԹԴ. 348ա. «Յատկութեան ինչ-ինչ յիշա-
տակարանաց»:

2546

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԱՒԱԶՆԱԳԻՐԻՔ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ ԿԱՆՈՆՔ ԺՈՂՈՎՈՅՆ ՏԱՐԱՍՈՒՆԻ ԵՒ ԹՈՒԴԹ ԳՐԻԳՐԻ ԱՌ ՀԵԹՈՒՄ

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹ՝ Տ: ՄԵՍՈՒԹԻՒՆ՝ 29×20: ՊՐԱԿ՝
միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 25×13: ՏՈՂԻ՝ 33:
ՆԻԻԹ՝ հիմ, կէս ռաբլ, միջակ հաստութեամբ
քուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ բաւական լաւ:
ԳԻՐ՝ մօթ ամցման ճօնագիր: ԹԱՆԱԿ՝ օրացոյցի
ամօցման սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկան: ԺԱՄԱՆԱԿ՝
ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՋ՝ ամօցման: ՏԵԴԻ՝ ամօցման:
ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԵՐՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ «Գաւազանագիրք կամ
շարք Հայրապետացն Հայոց՝ Հանեալ ի գրոց
Կղեմէս Կալանիէն»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԴ. 1ա. «Արդ, Զկնի Համարձման
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի...» Տեա
տպագրութիւնը 1690, էջ 4: Բնագրին մէջ
հովէհով հաւաքուած են տպագրութեան

ամէն մէկ գլխում առաջին մասը, որ իբրեւ
վերնագիր կը կրէ «Պատմութիւն Հայոց»:
Ա—ԿԴ (տպ. էջ 324), ապա կը յաջորդէ՝

ԹԴ. 3բ. «Աստուածախումբ սուրբ եւ
տիեզերական Ժողովք Տարսնի...» (հմմտ.
տպ. էջ 331—345):

ԹԴ. 7ա. Կը շարունակուի՝ «ԿԵ. Տէր
Գրիգորիս եղբորորդի անցելոյն ամս՝ Բ...»
(հմմտ. տպ. 346 եւ յաջորդք, «Հայոց Պատ-
մութիւն» բաժնէն մինչեւ ՀԳ. էջ 419):

ԹԴ. 7բ. «Թուղթ Տեառն Գրիգորի Հայոց
Կաթողիկոսի զոր գրեաց առ կոնստանդ Թա-
թաւորն Հիթոմ, Հայր արքային Հայոց Լեւո-
նի...» (հմմտ. տպ. էջ 435—440), քննարկը
ապա կ'ընդհատի՝ «զոր կու առնեմ Հիմա,
մեծ իրք է, եւ Հաւատոց եւ Հասարակաց»:

2547

(Հիմ քիւ չունի)

ԳԱՐՈՂԱՆԵՐ (ԹՈՒՐԻՔԵՐԻՆԵ)

ԱՆՅԱՅՏ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒԴԹ՝ 32, իջակութեան 1—45: ՄԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ՝ 28.5×19.5: ՊՐԱԿ՝ 2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միա-
սին 24×15: ՏՈՂԻ՝ 39: ՆԻԻԹ՝ հիմ, զբաւար,

միջակ հաստութեամբ քուղք: ԿԱԶՄ՝ չունի: ՀԱՆ-
ԳԱՄԱՆՔ՝ լաւ: ԳԻՐ՝ հիմ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագա-
մակի գլխի առաջ սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ՝ եւս. չկան:

ԴԱՏԱՐԿ՝ Եր վարի կեղք, 13ա վարի կեղք, 16բ վարի կեղք, 23ա վարի կեղք, 26բ—32բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻՁ՝ ամծածոք, ՏԵՂԻ՝ ամյայտ: ՍԻՇԱՅԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Բարոյներ Թուրքերէն լեզուով, Հայատառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. *«Է պտղոյ նոցա ծանկիւք զնոսա. Մատթ. 7. 16: Նիճէ Աստուածաշուէնչտա նաքլ օլունուր, Հոդոփեռնէս չար իշխան կէլիպ Փետիղվա շէհրին դուշաթտոլոյս...»:*

Թղ. 1ա. *«Մի երկնչիք Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱստուծոյ. Դուկ. 1. 30: Նիճէ տինեա իւղինստէ չոք Թուրքիւ սէվիւնչլէր վարտոր, լաքին...»:*

Թղ. 10ա. *«Կայ մնայ մարդկան մի անգամ մեռանել. Եբր. Թ. 27: Պէտիւնքիւ կինստէ սիղչէրէ պիր սօվուկ, Թապիյէթէ զրթ...»:*

Թղ. 13բ. *«Բայց ես ասեմ ձեզ, սիրեցէք զՔշնամիս ձեր. Մատթ. 5. 44: Ձինքիւ պէտիւնքիւկիւն ինքնստիւ սուրբ Անտառանտա պէտլէ պուլուրտու...»:*

Թղ. 17ա. *«Ոչ Հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ: Ձինքիւ ինկսան Թապիյէթի իսլէ օլունտու Հաք...»:*

Թղ. 20ա. *«Ժողովեցից դամենայն ազգս, եւ իշուցից զնոսա ի ձորն Յոսափաթու, եւ դատեցից զնոսա անդ: Նիչէ քարոդիչլէր ահեղ դատաստան իշիւն սէտլէյէճէք օլուրլարու, դատաստան էվլէ օլաճաք էճայիպ էլամէթլէր կէստիւրէրլէր...»:*

Թղ. 23բ. *«Յարուցեալ վնացից առ Հայրիմ. Դուկ. 16. 18: Նիճէ տինեատէ ինսանլար մապէյնիւնտէ չոք պուլունուր քի մուլապէթ շանը կէստիւրէրլէք չարաչար առել էթմէկ...»:*

2548

(Հիմ քիւ չուծի)

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԼԵԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ՝ ԿՏԱԿ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ

Կ. ՊՈԼԻՍՊ

1800ի սկիզբները

ՅՈՒԴԹ՝ 20. *«Իցալուում՝ 1—39: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×10: ՊՐԱԿ՝ միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն, 26×9.5, ազատ քաղւած է լոյմ լուսամեջ մը Ս. Գրքի եւ գանձաւ կոշումները ճշմարտելու համար: ՏՈՂԳ՝ 38: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղք: ԿԱՋԱՐ՝ չուծի: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՄ՝ աքաղաքի քաղքերը աղտոտած, չար տեսած, վերջիմ էջիմ վրայ ճարտարաւէճեր, քաղքերու ծաղիկները գալարաւած: ԳԻՐ՝ շատ գեղեցիկ, կամոմաւոր եւ մանր անցման ձուրցիք: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ, սոճուանած: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻՒՄ՝ հեռ. չկան: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 20բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻՁ՝ իւսկիւտարեան*

Հ. Պետրոս: ՏԵՂԻ՝ հաւամբար Կ. Պոլիս: ՍԻՇԱՅԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. *«Կտակ Զարչարանաց, իսպիւնթեան եւ Մահուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիտանիա»:* Աշխարհաբայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆը նոյն է **Թիւ 2549** *Ձեռագրին* հետ, որմէ այսօր օրինակուած է, տես ամօ:

2549

(Հիմ քիւ չուծի)

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԼԵԱՆ Հ. ՊԵՏՐՈՍ՝ ԿՏԱԿ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ

Կ. ՊՈԼԻՍՊ

1800ի սկիզբները

ՅՈՒԴԹ՝ 22. *«Իցալուում՝ 1—40: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×19: ՊՐԱԿ՝ միակ, ամեն քերք առանձին է: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասիւն, 26.5×9.5, լոյմ լուսամեջ մը ազատ քաղւած է Սուրբ Գրքի կոշումներու եւ սրբազրուիւմներու համար: ՏՈՂԳ՝ 40: ՆԻՒԹ՝ հիմ, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղք, մէջը*

չուրի մշտնով F.F.A. եւ ծաղիկ մը: ԿԱՋԱՐ՝ չուծի, գրուած է քերքի մը մէջ, որ կը կազմէ զօրծիմ 1, եւ 22. քաղքը: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՒՄ՝ լուս, բնագրիմ վրայ կատարուած են քաղքիւ սրբազրուիւմներ: Սկզբածիւրն է Թիւ 2548 ձեռագրին: ԳԻՐ՝ գեղեցիկ, կամոմաւոր, վարժ անցման ձուրցիք: ԹԱՆԱԿ՝ Բիւ

մը ցումատեմ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 22: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1800ի սկիզբները: ԳՐԻԶ՝ իւսկիւտարեան 2. Պետրոսի գիրն է: ՏԵՂԻ՝ հաւանաբար Կ. Պոլիս: ՅԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ «Կտակ չարչարանաց, իսկ չեւթեան եւ մահուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Դուք էք ի Քրիստոս Յիսուս, որ եղեւ մեզ իմաստութիւն... (Ա. Կորն. Ա. 30), Ա՛՛՛

աման, կը մեռնիմ կոր: Աստուծոյ սիրոյն համար, հասիր ինձի, օգնութիւն ըրէ: զԹուրքիւն ըրէ, կը մեռնիմ կոր: Ես ճամբորդ եղայ, Երուսաղեմէն Երիզով կ'երթայի, առ տեղս հասայ նէ, յանկաթճակի աւազակները վրաս հասան, իսկ կողոպտեցին, չարաչար զարկին, վիրաւորեցին, կիսամահ թողուցին, ու գնացին... Վերջ՝ Հէմէն սուրբ Աստուածածնայ բարեխօսութեամբ Յիսուսին շնորհ(հ)քը վրաներնուս անպակաս ըլլայ: Օրհնութիւն Աստուծոյ Հօր ամենակարողի... Հանգիցէ ի վերայ ամենեցուն ամէնէն:

2550

ՀՐԱՀԱՆԳ ՍԿԶՐԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Հիմ քիւ 47)

ԹՐԻԵՍ ԿԱՄ ՎԻՆՆԱ

ԺԸ—ԺԹ դար

ԹՈՒՂԹՔ՝ 27: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 28×21: ՊՐԱԿ՝ 4: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22×15: ՏՈՂՔ՝ 32 ընդեմընդէս: Նիւթ՝ ինք, զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք: ԿԱՐՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ ալտաբուս աղտոտեմ, բաւական լիցանաւ: ԳԻՐ՝ վարժ, ճարտարի շատ մօտ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 13ա վարի մասը, 27բ վարի մեծ մասը: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԺԸ—ԺԹ դար: ԳՐԻԶ՝ հաւանաբար Միլիթրեան մը: ՏԵՂԻ՝ Թրիեսոյ կամ Վիեննա: ՅԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Մատենան է՝ ԹՂ. 1ա. «Հրահանգ Սկզբնական Տրամաբանութեան»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 1ա. «Ներածութիւն: Տրամաբանութիւն որպէս ի ձայնէն իսկ ճանաչի՝ է գիտութիւն կամ կարողութիւն որ ուղղէ զմարդկային միտս կամ զբան...»:

ԹՂ. 2ա. «Առաջին մասն սկզբնական Տրամաբանութեան: Դուրս Ա. Յաղագս անուան Տրամաբանութեան եւ հաւաքաբանութեան եւ յաղագս ծաղման նորայ»: (ԴՐԼՈՒՅՔ Ա—Զ):

ԹՂ. 13բ. «Մասն երկրորդ: Սկզբնատար Տրամաբանութեան կամ Բնողական»: (ԴՐԼՈՒՅՔ Ա—Զ):

2551

(Հիմ քիւ չունի)

ՊԱՇՏՈՆՔ ՍՊԱՍԱՒՈՐԱՅ

ԱՆՅԱՅՏ

1834

ԹՈՒՂԹՔ՝ 4: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 27×21: ՏՈՂՔ՝ 40 միակ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 24×19: ՏՈՂՔ՝ 40 ընդեմընդէս: Նիւթ՝ զօրաւոր, միջակ հաստութեամբ քաղաք, բարձր ճաշակ: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ լուս: ԳԻՐ՝ ճարտար վարժ շեղագիր: ԹԱՆԱԿ՝ շագանակի գոյն առած սեւ: ԶԱՐԳԱՐԱՆՔ՝ հւն. չկամ: ՊՐԱԿ՝

ՆԵՐ՝ ծխական իրեանցները բացատրելու համար ստուերագիծեր եւ պատկերներ՝ ԹՂ. 1ա, 2ա, 3ա, 3բ: ԴԱՍԱՐԿ՝ ԹՂ. 3բ վարի կտոր, 4: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1834, ինչպէս ճշմանկուած է ԹՂ. 4բ-ի վերելը: ԳՐԻԶ՝ անծանօթ: ՏԵՂԻ՝ անպայման: ԵԱՆՈՐԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկամ:

Պրակա է՝ «Պաշտոնք Սպասաւորաց»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1ա. «Պաշտոնեայք եկեղեցականաց ի հասարակի: Նախ եպիսկոպոս, Գերարդ, Աթոռակալ միայն...»:

Թղ. 1ա. «Տեղիք իւրաքանչիւր անձանց, Յաջակողմեան յաթոռ նախ եպիսկոպոս, ապա Աթոռակալ, Սարկաւազապետ եւ ապա հասարակ քահանայք ըստ կարգի, ի ձախակողմն...»:

Թղ. 1ա. «Պաշտոն իւրաքանչիւրոց. եպիսկոպոսին: ի հանդիսաւոր աւուր եթէ յատեան ելցեն, պարտի ասել զառաջին Հայր մերն, Տէր եթէն, զՐհնութիւնն...»:

Թղ. 1ա. «Պաշտոն Աթոռակալին: ի դաշն եպիսկոպոսին ի սուրբ եկեղեցին, առցէ զգաւազան յեպիսկոպոսն, եւ զետեղեսցէ իւր տեղին...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Սարկաւազապետին: ի գտանելն յեկեղեցի ունիցի իշխանութիւն ժամ օրհնողութեան յամենայն աւուր...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Թիկնապահ քահանային, որ է ընկեր Սարկաւազապետին: Զգեցուցէ զպատարագիշն եւ ունիցի ի պատարագի զձախակողմն...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Արարողապետին: Նախ մօտ յանձնեսցին ի Մեծաւորաց ամենայն արարողութիւնք, յորում քաջ կրթեալ ուսուցէ անձմորից...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Լուսարարապետին եւ ի Լուսարարաց: Լուսարարապետն զդուշութեամբ պահեսցէ զամենայն զարդա եկեղեցւոյ եւ հմուտ լիցի զարդարել զեկեղեցին...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Դպրապետին: իշխեսցէ ամենայն Դպրաց եւ հանդիմանեսցէ

զանհնազանդա, զգգեստուց հոգ ունիցի...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Դասապետին: Առաջին Դասապետն զկարգաւորութենէ վերին դասուն, եւ Բ. Դասապետն զկարգաւորութենէ ստորին դասուն փոյթ ունիցի...»:

Թղ. 1բ. «Պաշտոն Զայնապետաց: ամ, ռձ, զձ, զձ, Զայնապետք՝ ի վերին դասու, եւ ակ, բկ, դկ, զկ Զայնապետք՝ ի ստորին դասու, իւրաքանչիւրքն Թիկնապահօքն իւրովք...»:

Թղ. 2ա. «Պաշտոն Թիկնապահաց: Ամենայն Թիկնապահք հնազանդ լիցին Զայնապետաց, եւ առանց հրամանի Զայնապետաց մի ոք ի Թիկնապահաց երգել իշխեսցէ...»:

Թղ. 2ա. «Թիւ սպասաւորաց՝ սրբոյ պատարագի, ըստ արժանաւորութեան իւրաքանչիւր քահանայից: Գերապ. ունիցի տասն սպասաւորս, այսինքն՝ սարկաւազապետ եւ...»:

Թղ. 2ա. «Եղանակ սպասաւորելոյ ի Թիւ պատարագի: Յաւաք սեղանն պատարագեսցի Բ սպասաւորք, չապկաւ յամենայն աւուր...»:

Թղ. 2ա. «Պատրաստութիւն հանդիսաւոր պատարագի եպիսկոպոսին: ի ժամանակ Նորաստեղծեալ երգոյն, իջեալ եպիսկոպոսին յաթոռոյ իւրոյ, փոքր ինչ խոնարհութիւնս արարեալ, պար առեալ քահանայից, դնացէ ի պահարանն՝ առ ի զգեստաւորիլ...»:

Թղ. 3բ. Վերջը՝ «Են եւս բազում արարողութիւնք, որոց մանրաքնին ճառել Նուստտութեանս ոչ զժուարին համարեցայ բովանդակել յայս իմ փանաքի գրութիւնս՝ այլ զի մի բերցէ լսելեաց ձերութք Սրբազնութեան զձանձրութիւն, եւ սակայն զայս ամենայն արկանել պարտ է խոհմութեան Արարողապետին»:

2552

(Հիմ քիւ չումի)

ԿՐԱՄԵՏԱՅ Հ. Թ.՝ ՄՏԱՄՈՒԹԻՒՆԳ

ՎԻՆԵՆԱ

1889

ԹՈՒՂԹՔ՝ 148, իրականութե 1—238: ՄԵՄՈՒԹԻՒՆ՝ 27.6×21: ՊՐԱԿՔ՝ չեմ ճշմանութե: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22.5×18.6: ՑՈՂՔ՝ 28: ՆԻԻԹ՝ ճորագայն գծաւոր քուլք: ԿԱՌՄ՝ քաղթալ: ԹՂԹԵՄՔ՝ ՊԱՀՊԱՆԱՎ՝ վերջաւորութեմ արդար քուլք մը: ՀԱՆԳԱՆԱՐՔ՝ ընդամենութե լաւ: ԳԻՐ՝ ճորագայն

անկարծ շեղագիր: ԹԱՆԱՔ՝ գումատեմ սեւ: ՋԱՐԴԱՐԱՐՔ՝ եւժ. չկամ: ԴԱՏԱՐՔ՝ Թղ. 1բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1889: ԳՐԻՉ՝ Միլիթարեմ մը: ՏԵՂԻ՝ հաւաթարք վիճեմ: ՄԱՌԹՊՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 2ա: Մ(իպմ) Ա(ստուծոյ) Փ(առք), Ապրիլ 1889, Պ(ատիւ) Կ(ուսիմ) Մ(արքամեմ):

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Մտածութիւնք վասն Աւուր Տարայ Ըստ Զորից Աւետարանաց, յօրինեալ ի Թ. Հ. Կրասէտայ, ի Կարգէն Յիսուսեանց»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 2ա. «Մտածութիւնք Ա. Կիւրակէ

Յիսնակաց, Վասն վերջոյ Դատաւտանի, Ա. Մի ակն եւեթ գոյ, որ տեսանէ զամենայն, մի ունին՝ որ լսէ զամենայն...»: Ամէն մտածակամ բաժնուած է երեք մասի: Կը հասնի մինչեւ է. Թ. Օր Զատիկի. Վասն խնդութեան սրբոյ Կուսին՝ տեսեալ զՈրդին իւր յարուցեալ:

2553

(Հիմ թիւ 435)

ՀՈՒՐԹԻՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա. Հատոր

ՄԱԽԷՐ—ՎԻԵՆՆԱ

1889

ԹՈՒՂԹԻՐ՝ 537, իջակալուած 1—1060: ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X20.5: ՊՐԱԿ՝ 66: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միաօիւմ 22X15: ՏՈՂԻՐ՝ 25: ՆԻԽԹ՝ ճորագղմ, գծուոր, սղիտակ եւ ողորկ, աղմի թուղք: ԿԱԶՄ՝ կիտակաշի. քաղցատ ստուարաքուղք: ԹՂԹԵԱՅ ՊԱՀՊԱՆԱԿ՝ սկիզբն ու վերջը մոխրագղմ մէկական պարզ թուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՐ՝ գործածութեմէ բաւական կրած, որոշ թուղքեր կազմէն բաժնուած, սակայմ բնդեմաւորը լաւ: ԳԻՐ՝ մաքուր, ճորագղմ շնագղբ: ԹԱՆԱԿ՝ սեւ եւ կարեւոր քառերն ու ճախաչասաւթւններ կարմիր: Ժակտաքեթը գործական իսկ գիրքեր: ԴԱՏԱՐԿ՝ Թղ. 1բ, 2բ—3բ, 5բ—10բ, 537բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1889: ԳՐԻՑ՝ Ալեքեան եղ. Արեւմեալ վայրտարովի եղ. Արեւմտակէտ: ՏԵՂԻ՝ Մուկր—Վիւննա: ԹԵՍԱԿԱՆԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ Թղ. 4ա, ետագղի՝ Թղ. 537:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Համառօտ Աստուածաբանութիւն: Տեսական: Թ. Հոբոթեր Ը. Թ., Թարգմանեալ ի լատին բնագրէն եղբ. Յակովբոս Թաշեան եւ եղբ. Բառնարաս Պիլէգիկեան: Ո(րդեպէր) Կ(ուսի) Վ(արդապետ) Ա(պաշխարութեան)» գիրքեր խաշի ամուրթմերում մէջ: «Ընդօրինակաց ի բնագրէն եղբայր Յակովբոսի՝ եղբ. Արսէն Թ. Ալանեան. Հատոր Ա., Վիեննա, ի Վասն Պաշտպան Ս. Աստուածածնի 1889»:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ

Զեռագիրս բնագրով Աղմ ըլլալով Թիւ 1397, 1421 եւ 1925 Զեռագիրքներումն հետ, հոս կու տամք միայն գլխաւոր գլուխներու սկզբնաւորութեանց քաղաքաւարները: Թղ. 11ա. «Եւախաշաւիզ» Թղ. 16բ. «Ընդհանուր Աստուածաբանութիւն» Թղ. 74ա. «Ի վերայ աղբերաց աստուածային յայտնութեան» Թղ. 129ա. «Վասն Եկեղեցւոյ Գրիստոսի» Թղ. 284ա. «Վասն Ժողովան եւ կանոնի հաստոց» Թղ. 328բ. «Վասն միոյ եւ երեք

անձնեայ Աստուծոյ» Թղ. 447բ. «Վասն Աստուծոյ Ստեղծողի»:

ԹԵՍԱԿԱՆԱԿ

Թղ. 4ա.՝

«Զիարդ է մեծ աշխատութիւն Օրինակէն զմեծ մեծ գրքերն, Թողից է բաց գիրքս փոքունս. Զայսրը ըզփորձ ես իսկ առի»:

Դանի բազմաց աչք վատեցին, Որպէս յորով ժամք ծախեցան, Ամենեքին զայն առեցին, Ոչ ոք եղեւ այնքմ պաշտպան:

Զի 'բաց բարձրի այս գործ դրժուար՝ Մակաւաւմարդ Վարժարանիս Նըիրեմ եւ կամօք յօժար Զաստուածեղին զայս սուրբ Մատենն:

Դուք Նուիրեալք Տեսան որ բրնակիք Ընդ սուրբ յարկաւ Վարժարանիս, Եօժարութեամբ զայս ընկալիք, Ընթերցարուք փութով, ջանիւ:

Այս Զեղ լիցի յոյժ օգտակար՝ Յորժամ ուսլիք ըզսուրբ Մատենն, Ի միտ առնուլ զլատին բարբառ, Հայկականաւն վճարի դիւրաւ:

Զլատին բարբառ ուսարուք քաջ, Հայկականաւն չէ բաւական, Բազում տեղիք են անիմաց. Այսու ուսումն ձեր կատարեալ:

Ետ մեղ գրել զայս սուրբ Մատեն Մեծապատիւ Վարդապետ Հայր Պետրոս մեր Պիւլպիլեանն. Ուխտելոցս Վերակացու:

Այլ աւաղ, չեսես զվախճանն, Փոխեցաւ իսկոյն առ Տէր Մինչ եւ զայս ի գրել զբազմանն, Յիւնիքի Դուք զնա յաղօթս:

Յիշեսցիք եւ զիս ըզգրիչս .
Եւ զեղբայր Արիստակէս .
Որ կոչի Վոյիստրովիչ .
Զերկուս ճառըս նա գրեաց :

Եւ զեղբայր Մատթէ Հաճի
Որ գտնորական ինձ պատրաստեաց .
Եւ զեղբայր Իմամանէլ
Մալուրեանց խորոջրցի :

Եւ զեղբայր մեր Բենետիկ
Դիաղեան, որ է Հիւանդ,
Եւ զեղբայր Վահան Մատիկ .
Որ կոչի մեր ձայնապետ :

Եւ դարձեալ աղայնձ զՁեզ,
Ի յաղօթս յիշեսցիք զմեզ :

Տայցէ Տէր Ձեզ փոխարէն .
Ասացէք. ամէն ամէն :

Թղ. 537ա. «Սկսեալ ի Մաւէր Եւ Օդոսս .
89 եւ աւարտեալ ի Վիեննա 28 Սեպտ. 89» :
Հետագայի՝ «յորժամ դու ոչ էիր ծնեալ,
եւ դու եւս, Հանդերձ Հարբդ եւ Հաւուդ :
Նոյնպէս ես նուաստ գրիչս!!! Լատ ամին օրի-
նակի որ ընթեռնուցունն զայս, եւ որ ըն-
թեռնուց իցեն առ յապա ժամանակին :

Հետագայի՝ տարբեր գրիչ. «Ի մի բան
ես այսօր ձանձրացայ կարգալէ, գլուխս
գլուս(») բով է դարձաց(ծ) : օր, օր, 10 Ապ-
րիլ, զգեզ բնաւ պիտի մշոռնամ (այսպէս),
տարին չեմ ըսեր, որպէս զի ով ըլլալս չի-
մանաք» :

2554

(Հիմ քիւ 436)

ՀՈՒՐԹԵՐ՝ ՏԵՍԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
Բ. Հատոր

Վիեննա

1880

Թիւղթ՝ 527, իրականութեւ 1061—2146: Մե-
ծնութիւն՝ 26-5×20-5: ՊՐԱԿ՝ 87—132: ԳՐՈՒ-
թիւն՝ միտքիւ 22×15: ՏՈՂՎ՝ 25: ՆԻԻԹ, ԿԱՋՄ,
ՀԱՆԳԱՄԱՐԻ, ԹԱՆԱԲ, ԺԱՄԱՆԱ, ՏԵՂԻ, ԳՐԻԶ՝
Թիւ 2553 ծնագրին ետեւ ձայն, Յերկայտ տաք Բ.
ետտորք ըլլալով: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1ք, 2ք—8ք, 522ք—
527ք: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չկան, բայց եմտու-
նակատաքերը Թղ. 2ա: Հետագայի՝ Թղ. 209բ:

Մատենան է՝ Թղ. 2ա. «Համառու Աս-
տուածաբանութիւն: Տեսական: Բ. Հուրթեր
Ը. Թ., Թարգմանեալ ի լատին բնագրէ Եղբ.
Յակովբոս Թաշեան եւ Եղբ. Բառնարաս
Պրիզիկեան. Ընդօրինակեաց ի բնագրէն
եղբայր Յակովբոսի՝ Եղբ. Արսէն Թ. Ալա-
նեան», ապա քերտած է, բայց կը կար-
դացուի՝ «Եւ եղբայր Արիստակէս Վոյստե-
րովեան: Հատոր Բ. Վիեննա, ի Վանս Պաշ-
տկան Ս. Աստուածածնի. 1889» :

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձեռագիրս բովանդակութեամբ նոյն ըլ-
լալով Թիւ 1422 եւ 1926 ծնագիրներու հետ,
հոս կու տամք միայն գլխաւոր գլոխներու
քաղաքաւանքները: Թղ. 9ա. «Վասն Բանին
ժարնացելոյ»: Թղ. 114ա. «Վասն չորհրդաց
Ժրիստոսի»: Թղ. 210ա. «Վասն Խորհրդոց»:
Թղ. 453բ. «Վասն Աստուծոյ ամենակատար-
չի»: Թղ. 516բ. «Ճանկ»:

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հետագայի, Թղ. 209բ. «Մինչեւ Հոս,
այս գիրը Արսէն Ալանին գիրն է, որ ուր-
տադրութենէ յետոյ ելած է վանքէն: Տղան՝
Պրիս»՝ մեր վարժարանը գրելորդիկ էր,
նախկին Աշակերտաց խնամակալութեամբ:
Հ. Արսէն Զնտոյեան» :

2555

(Հիմ քիւ չունի)

ՀԱՅԿ — ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Վիեննա

1873

Թիւղթ՝ 40: Մեծնութիւն՝ 28-5×17-5:
ՊՐԱԿ՝ 3: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտքիւ 21×13-5: ՏՈՂՎ՝
24: ՆԻԻԹ՝ միջակ հատուկեամբ, ոգրելի, ճորագոյն,
գծաւոր քաւք: ԿԱՋՄ՝ չունի: ՀԱՆԳԱՄԱՐԻ՝ չունի:
ԳՐԻ՝ չունի շեղագիր: ԹԱՆԱԲ՝ աւել: ԶԱՐԴԱՐԱՐ՝
ԲԱ. չունի: ԳԱՏԱՐԻ՝ Թղ. 1ա միայն յաղագրի, 14բ
մեծ մտաղ, 28ա մեծ մտաղ, 28բ, 37ա վարի կէտը,

37բ—40բ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝ 1873: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա: ԳՐԻԶ՝
Միքեթարեան մը: ՅԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒՆ՝ չունի:

Մատենան է՝ Թղ. 1ա. «Հայկ եւ առա-
ջինութիւնը նորա, զոր ընդդէմ Բէլայ առա-
ջինացաւ» : (Թատերախաղ երեք արարուա-
ծով) : 1873: Աշխարհաբար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 1թ. «ԱՆՃԻՆՔ»

Հայք. Հայկ՝ այր կատարեալ. Թոր-
դոմ՝ հայր Հայկայ, 88 ամաց. Արմենակ՝
անդրանիկ, Խոր՝ երկրորդ, Մանաւա՝
կոտսեր, որդիք Հայկայ. Կաղմոս՝ որդի Ար-
մենակայ. Ամպրոպ՝ աջակից Հայկայ, այր
քաջ.

Բէլեանք՝. Բէլ՝ որ եւ Ներբովդ. Պէն-
տառ՝ հայր Բէլայ. Արտէպիլ՝ սեւաձորթ,
Կուալ, Կողմ՝ գործակիցք Բէլայ. Շէրդի՝
այր մի ի բնակչաց Այրարատայ. Շարիկ՝ որ-
դի նորա 8 ամաց:

Թղ. 2ա. «Արարուած Ա. Բէլ» Հայկայ
մեծութեան եւ փառաց նախանձորք, քանի
մ'անգամ որոշայթ լարելէն ետքը եւ չաջո-
ղելէն, յայտնի թշնամութեան ձեռք կը զար-
նէ, որուն Հայկ լոգիմանալով, Բէլէն ծածուկ
իրեններովը կը բաժնուի, բանն այնպէս տա-
րածելով, իրը թէ Հայկ Բէլին նախանձին
լոգիմանալով ցընդմիջտ անեքեւոյթ եղած է:
Պէնտար, Բէլին հայրը, որ Հայկայ հօր Թոր-
դոմայ մտերիմը այս պատճառաւ զԲէլ կ'ա-
նիծէ, որուն հետեւութիւնն է Բէլայ առժա-
մանակեայ մոլի վիճակը, որմէ իւր սեւա-
ձորթ զինակցին ճարտարութեամբը կ'ազա-
տի, այս ոչպէսիս վրայ Բէլայ հակառակու-
թեան ոգին աւելի կը զայրանայ, մանաւանդ
երբ Հայկայ կենդանի ըլլալն ու դորաւոր
կողմնակցութիւնը կը լսէ, ուստի ինքն
անձամբ զՀայկ հալածելու կ'ենլէ, Բաբելոն,
Բէլին մէկ սրահը դաժ մը ձեւացած է, որուն
առջեւը առաջին արարուածը կը ներկայա-
նայ...:

Թղ. 15ա. «Բ. Արարուած: Աս արարուա-
ծը կը ներկայացնէ Հայկին հալածուելուն
տասներորդ տարին, որմէ ետքը Հայկ առ
ժամանակ մը բոլորովին կը հանդարտի:
Տեսարանն է Մասնաց նահանգին ընդարձակ
դաշտի մը վրայ չինուած տնակի մը մէջ, ուր

Հայկ իւր ընկերներէն բաժնուած, առանձին
հանգիստ կ'առնու: Տեսնն հոնտեղացոյ մըն
է, ուր 30 տարի առաջ Բէլայ անկարգութեան-
ցը, ինչպէս նաեւ Հայկայ առ Բէլ ունեցած
մտերմութիւնը չկարենալով տանիլ, ծածուկ
մեկնելէն ետքը վերջապէս այս հեռաւոր
բնակարանը դիմեց, ուր հոնտեղացի բնա-
կիչներէն մէկուն հետ 2 տարի խաղաղ կեանք
մը վարեց, մինչեւ որ Հայկ եկաւ: Հայկ հոս
Բէլայ մարդկեանքէն, ինչպէս նաեւ նոյն իսկ
Բէլէն այցելութիւն կ'ընդունի, բայց յաջո-
ղութեամբ ազատելէն ետքը, այստեղեբը կը
ձգէ եւ իրեններու հետ միանալու կ'ենլէ:

Թղ. 29ա. «Գ. Արարուած: Հայկ յառ-
ջագոյն Բէլէն հպատակութեան հրաման ըն-
դունած եւ մերժած, իւր բանակատեղին կը
ձգէ, եւ իրեններովը լեռան ոտքն առն թա-
նակ կը դնէ, իրեն միացնելով քանի մը
ցեղեր, հանդերձ իրենց առաջնորդներովը:
Հոս Հայկ Բէլէն երկրորդ պատգամաւորու-
թիւն մ'ալ կ'ընդունի, զոր խստութեամբ կը
մերժէ եւ ճակատի պատրաստութիւն կը
տեսնէ, այս տեղը քանի մը հողուով դարձնի
կը մտնէ (ինքը կը հեռանայ, հեռանալուն
պէս ասոնց մէջ երկպարակութիւն կը մտնէ,
այնպէս որ հազիւ Հայկայ ետ դառնալովը կը
հանդարտին), ասոնք դարանի հէջ եղած
ժամանակինի Բէլ իրեններովը հոս կու գայ,
այս տեղս բանակատեղ կ'որոշէ, (վրան մը
կը կանգնեն: Լրտեսներ կը խրկէ, որոնք
Հայկայ կողմնակցացը հետ կուռի կը բռնը-
ին) կուռը կը սաստկանայ, Հայկ իրեններու-
վը դարանէն դուրս կ'ենլէ, զԲէլ կը հալածէ,
(Կաղմոս իրեններովը նեղ մտած, Հայկ զԲէլ
կը ձգէ, Կաղմոսին կը վազէ, որ վիրաւոր
ճակատէն, ետ կը կենայ): Բէլ Հայկայ վրայ
կը դիմէ, Հայկ լեռան գլուխը կ'ենլէ, իրեն-
ները երկու խօսքով կը քաջալերէ, Բէլ ետե-
ւէն լեռը կ'ենլէ, Հայկայ նետէն կը տապա-
լի»:

2556

(Հիմ Թիւ 405)

ԶՕԲԻՆՑ՝ ՍՐԱԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀՆՈՑ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ՎԻՆԵՆԱ

ԹՈՒՂԹԻՐ՝ 488, իբրակայւած 1—527 միայն,
բազմաթիւ սխալներով: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 26.5X21:
ՊՐԱԿ՝ 14: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միասին 22X18: ՏՈՂԹ՝
25: ՆԻԻԹ՝ ճորագոյն, գծաւոր, միջակ ԽՈՍՈՒՍ-
ԵՄԻՐ՝ սպիտակ քուլք: ԿԱՅՐ՝ Կիսայաթ, քաջա-
պատ ստուարաքուլք: ԿԱՅԻՅԻՄ ռօկնիտիլ՝ ՍՐԱԱ-

1886

ԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ: ԹՂԹԵԱՆ ՊԱՏՄԱՆԱՎ՝ օկիզը
ու վեքը մեկնակաճ սպիտակ պարք քուլք: ՀԱՆԳԱ-
ՄԱՆԻ՝ լու: ԳԻՐ՝ քաղաքի տեսլի ճորագոյն
շեգազոր, գեղեցիկէն միջեւ քաբբաբազը: ԲԱ-
ՆԱԿ՝ գունատած սեւ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ ԵՄ: ԶԻՄԻ:
ԴԱՆԱՐ՝ Թղ. 1թ. 2թ. 488թ—489թ: ԺԱՄԱՆԱՎ՝

1880: ԳՐԻԶ՝ ամենաթ ԼԻԽԻՊԱՐԵՆՈՅԻՆ: ՏԵՂԻՎԻՎԻՆ: ԾԻՆԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆՆԵՐԻՆ: ՆԻՄԻՆ: ԲԱՅԵՐԻՆ: ԹԱԿԱՆԱՐԵՐԻՆ: ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Սրբազան Պատմութիւն Հնոց Կառկարանայ: Հեղինակութիւն Հէրման Չօքէ Վրդ. Աստուածարար»:

2557

(Հիմ Բիւ չուժի)

«ՀԷԶԱՆ» ՀԱՒԱՔԱՄՈՑ

ՍԵՐԱՍՏԻԱ

1913

ԹՈՒԼԹՓ՝ 224, իրականում 1—376: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆԻՆ՝ 27X21: ՊՐԱԿ՝ չեմ ճշմարտում: ԳՐՈՒԹԻՆՆԻՆ՝ ՄԻՍԻՆԻՆ 23X18: ՆԻԽԹ՝ քաղաք, սպիտակ, գծաւոր, ճաշակի քաղաք: ԿԱՅՄ՝ կիտակաշի, լաքաժանի ստուարաքաղաք, վրամ ռոկեթ, ճշմարտական: Կոզիճի կացուած քաղաքներու վրայ կը կարգադրուի՝ «Հեման, Աղդ. Արամ. Վրդերի 1913 տարւոյ ընթացաւորաներու թէքերու Հաւաքածուն», 1913 Յունիս 30, Սերաստիա: ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՆ՝ ընդհանուրը լաւ, գործածութեմէ բաւական ճշմարտում: ԳԻՐԻ՝ ճարտարան շէքագիր: ԹԱՆԻՎ՝ տեւ, տեղ-տեղ ճաշ կարմիր: ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ՝ հորագիրներու էջերը չբաժանակներու մէջ տաճարում: ՆԱՐԻ՝ չբաժանի ԹՂ. 1ա՝ «Նոր Հորիզոններ, Մեր Նշանաբանը», ծովու տեւարում մը, ստորագրում: «Գ. Վ. Բ. Յ. ԹՂ. 4ա՝ Յովնանու Սպիտակի, ստորագրում: «Ե. Կ. Հեւն Բ. Բէրեան 1913», ԹՂ. 212ա՝ Երեւանի մի մը, ստորագրութիւնը ամբողջումը: ԴԱՅՄԱՆ՝ ԹՂ. 1բ, 2բ—3բ, 4բ, 10բ, 20բ, 38բ, 50, 51բ, 62, 63բ, 69—70, 71բ, 79բ, 92բ, 93բ, 102բ, 110, 111բ, 125բ, 126բ, 127բ, 128բ, 158—159, 160բ, 174բ, 175բ, 176բ, 186, 187բ, 188բ, 202բ, 203բ, 211բ, 212բ, 224բ: ԺԱՄԱՆԻՆ՝ 1913: ՏԵՂԻՎ՝ Սերաստիա: ԳՐԻԶՆԻՆ՝ ՐԵԻՆԵՆԻՆ ԼԻՆԻՆ, ԹԱՆԻՎԻՆ Արտաշէս, Սրմապըլըճիան Նիքիտ, Բարաւանքան Գարեգին, Գաղաթեան Յունի, Գրիքեան Արքայեան, Գրեյլերեան Ղազարեան, Սյրուանեան Յակոբ, Լեւոնեան Զարեան, Թօքեան Հայկ, Կեօկեան Համարեան, Յօլմայեան Համարեան, Ղազարեան Սարգիս, Գաղաթեան Պետրոս, Թորգոմեան Սարգիս, Պալապըլեան Մամուկ, Ղազարեան Օշիմ, ՐԵԻՆԵՆԻՆ Վանեան: ԾԻՆԱՍԱԿԱՄԱՆ՝ ԲԱՅԵՐԻՆԻՆԻՆ՝ ԹՂ. 2ա:

Մատենան է՝ «Հեման, Աղդային Արամեան Վարժարանի 1913 տարւոյ ընթացաւորաներու թէքերու Հաւաքածուն»:

ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՆՆԻՆ

ԹՂ. 4ա. «Հեւն Բ. Բէրեան, Այվազովսկի Յովհաննէս, կենսագրական յօթեր»:
ԹՂ. 4բ՝ «Յովհ. Թումանեան» Այվազովսկիի նկարին առջեւ: Ելած ովկային անգուսպ ալիքներ...»: ԹՂ. 5ա՝ «Տեսութիւն մը՝ Արուեստը»:
6բ՝ «Արուեստի բաժանումը»:
7բ՝ «Մարգարական արուեստը Հնդկացի մէջ»:

Նուրեան: Բ. տպագրութիւն սրբագրեալ: Վիեննա 1884: Թարգմանեալ ի լատինականէն Վիեննա, ի Վանա Պաշտպան Ս. Աստուածածնի, 1886—ՌԵԼԵՆ: Ընդօրինակութիւն է Թիւ 2558 ձեռագրեմ: ԲՈՎԱՆԻՎԱԿՈՒԹԻՆՆԻՆ տես ամօ:

7բ՝ «Եղիպտոսացւոյ մէջ»:
8ա՝ «Յոյներու մէջ»:
8բ՝ «Հրէից եւ Բրիտաններու մէջ»:
9բ՝ «Հայոց մէջ»:
11բ՝ «Այվազովսկի Յովհաննէս, կենսագրական յօթեր»:
17բ՝ «Եր նկարները»:
18ա՝ «Նաւարեկութիւն»:
18ա՝ «Նարեկի Փարոսը»:
18բ՝ «Ջրհեղեղը»:
18բ՝ «Կոհակ»:

ԹՂ. 20ա. «Արտաշէս Պ. Թէլլայեան, Սերաստիոյ պատմականը եւ Հնութիւնները»:
29ա՝ «Ս. Նշան»:
30բ՝ «Ս. Կարապետ»:
31ա՝ «Ս. Աստուածածին»:
32ա՝ «Եփայի մէտրէսէ»:
33բ՝ «Զիթթէ միւնարէ»:
34ա՝ «Պէրլիսիսի մէտրէսէ»:
34բ՝ «Կէօք մէտրէսէ»:

ԹՂ. 36ա. «Եղիա Ս. Սրմապըլըճեան, Համառոտ տեսութիւն Հայ դպրականութեան»:
37ա՝ «Ընդհանուր տեսութիւն»:
39ա՝ «Հեւաստանի եւ Րումանիոյ Հայերը»:
41բ՝ «Պարսկաստանի եւ Հնդկաստանի Հայերը»:
44բ՝ «Եւրոպական միւս դպրականութիւնները»:
45բ՝ «Կոստանդնուպոլսոյ Հայերը»:
46բ՝ «Անգլիոյ Հայերը»:
47բ՝ «Ամերիկայի Հայերը»:
49ա՝ «Այլեւայլ դպրութիւն»:
49բ՝ «Մուստանայ դպրութիւն»:

ԹՂ. 51ա. «Գարեգին Բարուական, Հայոց Հին Հաւատը»:
52ա՝ «Ընդհանուր տեսութիւն»:
53ա՝ «Բնապաշտութիւն»:
56ա՝ «Նուսպաշտութիւն»:
57բ՝ «Կենդանապաշտութիւն»:
58բ՝ «Ողբապաշտութիւն եւ Դիցապաշտութիւն»:
59բ՝ «Դիցապաշտութիւն»:
59բ՝ «Կապաշտութիւն»:

ԹՂ. 63ա. «Յուսէկ Ռ. Գաղանեան, Սերաստիոյ ազգային Հիւանդանոցը»:
64ա՝ «Մարգարային վիճակը քրիստոնէութեան առաջ»:
66ա՝ «Սերաստիոյ ազգային Հիւանդանոցը»:

ԹՂ. 71ա. «Արարամ Գրիքեան, Ներսէս Շնորհալիի կենսագր. ու գործը»:
72ա՝ «Թա-

ուջաբանն: 73ա՝ «Մանկութիւն եւ չափա-
հասութիւն»: 74ա՝ «Կաթողիկոսութիւնն եւ
ճաւըն»: 75ա՝ «Գրաւկան գործերը»: 77ա՝
«Լեզու»: 77ա՝ «Տաղաչափութիւն»: 77բ՝
«Բանաստեղծութիւն»: 78ա՝ «Շնորհալի՝
գործի ասպարէզին մէջ» (պակասաւոր):

Քղ. 79ա. «Ղազարոս Յ. Գրգէյէրեան,
Սեբաստիոյ վանքերն ու ուխտավայրերը»: 80ա՝
«Տեսութիւն մը»: 81բ՝ «Ս. Նշան մայ-
րաւանք»: 82բ՝ «Ս. Նշան»: 83ա՝ «Ս. Կա-
րապետ»: 83բ՝ «Ս. Աստուածածին»: 84բ՝
«Անապատ»: 85բ՝ «Ս. Յակոբ»: 85բ՝ «Ս.
Հրեշտակապետ»: 87ա՝ «Ս. Վարդար»: 87ա՝
«Ս. Յովհաննէս»: 87բ՝ «Սուրբն Արծաթ»: 87բ՝
«Սոխկերաց վանք»: 88ա՝ «Եղիան
Թաղուէր»: 88ա՝ «Ս. Թորիչ»: 88բ՝ «Սե-
ւերիանոս»: 88բ՝ «Ս. Եւստորատիոսեանք»: 89ա՝
«Կապուտիկ»: 89ա՝ «Քառասուն Մա-
նուկ»: 90բ՝ «Լիճ»: 90բ՝ «Ս. Խնդրակա-
տար»: 91ա՝ «Սուրբն Վրասիոս»:

Քղ. 93ա. «Յակոբ Յ. Աթլունեան, Ուելօք
եւ իր գործերը»: 94ա՝ «Համառոտ տեղա-
գրութիւն Կիւրնոյ»: 96ա՝ «Կարապետ Մինա-
սեան (Ուելօք)»: 98բ՝ «Ուելօք իբր բանաս-
տեղծ»:

Քղ. 102ա. «Զարեհ Լեւոնեան, Տիրիկի
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վանքը»: 103ա՝
«Համառոտ տեսութիւն մը ընդ. վանքերու
վրայ»: 105ա՝ «Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վան-
քը»:

Քղ. 111ա. «Հայկ Ն. Թօզեան, Սեբաս-
տիոյ արհեստները»: 112ա՝ «Ընդհանուր տե-
սութիւն»: 118բ՝ «Սեբաստիոյ արհեստները
եւ արհեստաւորները»: 120բ՝ «Սեբաստիոյ
արհեստագէտներն եւ արուեստագէտները եւ
անոնց գործերը»: 122ա՝ «Սեբաստիոյ վա-
ճառականութիւնը»: 122բ՝ «Սեբաստիոյ գըլ-
խաւոր արհեստները»:

Քղ. 126ա. «Համբարձում Կէտիկեան.
Գիւղական բարքեր»: 128ա՝ «Բարքեր ու սո-
վորութիւններ»:

Քղ. 138ա. «Համազասպ Տօմայեան,
Սեբաստիոյ Աղբատախնամը»: 139ա՝ «Տե-
սութիւն մը»: 141բ՝ «Սեբաստիոյ Աղբա-
տախնամը ղեռ չկազմուած»: 143ա՝ «Սե-
բաստիոյ Աղբատախնամ Ընկերութիւնը»: 145բ՝
«Սեբաստիոյ Աղբատախնամ Ընկերու-
թեան գործերը»: 147ա՝ «Նպաստի բաշ-
խում»:

Քղ. 150ա՝ «Սուրբն Թ. Ղազարեան,

Սեբաստիոյ Լուսաբեր Ընկերութիւնը»: 152ա՝
«Լուսաբեր Ընկերութեան Հինարկու-
թիւնը»: 154ա՝ «Լուսաբեր Ընկերութեան
գործունէութիւնը»: 157ա՝ «Լուսաբեր Ը-
նկերութեան արդի միճակը»:

Քղ. 160ա. «Պետրոս Պ. Գասպեան,
Հարսանիք»: 161ա՝ «Ընդհանուր տեսու-
թիւն»: 161բ՝ «Նշանատուութիւն»: 163ա՝
«Հարսնացուն երես հանելը»: 163բ՝ «Հարսնտե-
նը թալը»: «Բայը»: 163բ՝ «Պայըթը»: 164բ՝
«Աղապապետ»: 165ա՝ «Հալաւ օրհնէք»: 165բ՝
«Փեսայի թուր կամ թրի մոմ»: 166ա՝
«Հարսին չորը»: 169ա՝ «Կուսական թաս»: 169ա՝
«Արշալոյսի պսակ»: 170ա՝ «Պսակ
թոնիրի շուրջ»: 170բ՝ «Շեմքի արարողու-
թիւնը»: 170բ՝ «Առաջատու կամ Մրկապան»: 171ա՝
«Ենոր հարսի լոգացումը»: 171բ՝
«Այգաբարեւ»: 172բ՝ «Երեստեսէք»: 173ա՝
«Հարսն բաղնիք»: 173ա՝ «Առաջնդարձ»: 173բ՝
«Հարսնութեան շրջան»:

Քղ. 176ա. «Սուրբն Խ. Թորգոմեան,
Սեբաստացի բժշկիկներն ու ղեղազորունե-
րը»: «Սեբաստացի բժշկութիւնն ու ղեղա-
զործութիւնը»: 178բ՝ «Սերոր աղա Մես-
եանեան»: 179ա՝ «Նշան Աթլունեան»: «Գէորգ
Երիւնեան»: «Երեմիա Աթլունեան»: «Սա-
ղաթէլ Մեսեանեան»: 179բ՝ «Յակոբ Հէքի-
մեան»: «Յովակիմ Պարսամեան»: «Գարեգին
Սիւնի»: 180ա՝ «Յարութիւն Երիւնեան»: «ՄԷլզոն
Աթլունեան»: «Եղաբազէթ Երիւ-
նեան»: 180բ՝ «Մեսեա Մեսեանեան»: «Անա-
տուր Աթլունեան»: «Նշան Պայընտրեան»: 181ա՝
«Ռուբէն Հէքիմեան»: «Տիգրան Սիւ-
նի»: «Հրանդ Հէքիմեան»: «Միհրան Սէրայ-
տարեան»: «Օհան Երիւնեան»: 181բ՝ «Ար-
մենակ Սէրայտարեան»: «Մկրտիչ Տէր Խա-
չատուրեան»: «Սարգիս Տէլարգեան»: «Եղիա
Տէր Ղազարեան»: «Եղիա Պայընտրեան»: «Լեւոն
Թորգոմեան»: 182ա՝ «Արմենակ
Սէրայտարեան»: «Լեւոն Սիւնի»: «Արմենակ
Սիւնի»: «Պաղտատար Վարդանեան»: «Թո-
րոս Պապիկեան»: 182բ՝ «Արշակ Պօղոսեան»: «Խոսրով
Հէքիմեան»: «Հրանդ Աճմեան»: «Տիգրան Փօթուզեան»: 183ա՝ «Արմենակ
Պէկեան»: «Կոզմաս Մեսեանեան»: «Երեսէս
Մեսեանեան»: 183բ՝ «Օհանէս Մեսեանեան»: «Ե-
փրեմ Գասպարեան եւ Մարտիրոս Երիւ-
նեան»: 184ա՝ «Պաշտուր Թորգոմեան»: «Միգայէլ
Պարսամեան»: «Գարբիէլ Պարսա-
մեան»: «Մկրտիչ Աթլունեան»: 184բ՝ «Հե-

Թում Հէքիմեան»։ Մարգար Մեսեանան»։ Արմենակ Թորգոմեան»։ Նեղիաղար Մեսեանեան»։ 185ա՝ Յովհաննէս Սարը Պողոսեան»։ Յովակիմ Էլիպօյիւկեան»։ Միւրդաւ Փափազեան»։ Յաշիկ Սէրայտարեան»։ Քիւզանդ Տէրպապեան»։ Արտաշէս Այվազեան»։ 185բ՝ Տիգրան Սէրայտարեան»։ Վահան Վարդանեան»։

Թղ. 187ա. Մանուկ Յ. Պալթայեան, Տիւրիկ քաղաքը»։ 188ա՝ Յաւաղարան»։ 189ա՝ Տիւրիկ. Տեղագրութիւն, հողագրութիւն, լեռինք, ջրագրութիւն, բաժանումները, կլիման, հողը, արտածութիւնը, հաղորդակցութեան միջոցներ»։ 194ա՝ Քաղաքին շրջակայ հայ գիւղերը՝ Սինճան», Մրվանայ», ՍՍ. Լուսաւորիչ վանքը», Յոռնաւէյ», Վասմա», Ջիմառա», Քիւնկեան», Քիւլանկա», Վիւրէտին», Արմուրաղ», Արակայ վանք», Քարաղամ», Շէկիմ», Օտուր», ՍՍ. Յակոբ», Ալշուշն»։ 193ա՝ Քորքազած գիւղեր»։ 194ա՝ Տիւրիկ»։ 196բ՝ Պատմական շրջան»։ Վառճառակներութիւն»։ 197բ՝ Արհեստներ»։ 198ա՝ Քնութիւններ, բերդեր, բուրգեր եւ մըդկիթներ»։ 200բ՝ Տիւրիկի պատմականը»։ 201ա՝ Տիւրիկի ներկան»։ 201բ՝ Յաւալուած»։

Թղ. 203ա. Օժիւն Զոնջկիւլ, Միսաք Մեծարենցի կեանքն ու գործը»։

Թղ. 212ա. Վահան Յ. Ռէխեան, Հայր Բիւզանդիոնի մէջ»։ 213ա՝ Հայր եւ իր կոյումը»։ 215բ՝ Հրամանատարներ»։ 215բ՝

Ներսէս»։ 215բ՝ Քաշի թեկնածուներ»։ 216ա՝ Մանուէլ Մամիկոն»։ Հայ կայսրուհիներ»։ 216բ՝ Հայերը Բիւզանդիոնի զահին վրայ»։ Մօրիկ Օշականցի»։ 217ա՝ Փիլիկ Մամիկոնեան»։ 218ա՝ Քեւոն Ե. Արծուհի»։ 219ա՝ Վասիլ Ա. Արշակունի»։ 220ա՝ Քեւոն Զ. Իմաստասէր-Ուսումնասէր»։ Ալեքսանդր»։ 220բ՝ Վստանդին Է. Միւրանածին»։ 221ա՝ Ռոմանոս Բ. »։ Յովհաննէս Զմէկիկ»։ 221բ՝ Վասիլ Բ. »։ 222ա՝ Վստանդին Թ. »։ Ջոյէ եւ Դէոդորա»։ 222բ՝ Վերջաբան»։ 223բ՝ Համառօտ խորհրդածութիւն»։

Թղ. 224ա. Յանկ նիթերու»։

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թղ. 2ա. Քաջատրութիւն մը. Վարժարանի տնային՝ Տիար Միւրդան Իսպիւրեանի գեղեցիկ առաջարկին վրայ, ներկայ տարւոյ ընթացաւարտներու թէգերը Հինճան խորագրին տակ այս հատորին մէջ մէկտեղելով շերտօրէն կը փափաքինք, որ Արամեան Վարժարանի մտքի տաճարէն դուրս եկող յարգելի ընթացաւարտները եւս իրենց թէգերը ամփոփեն ուրոյն հաւաքածոներու մէջ, պահելով մեր Հինճան խորագրերը, միեւնոյն ժամանակ անկեղծօրէն կը մաղթենք, որ դպրոցը հետզհետէ այնքան բարձրանայ եւ ընթացաւարտներն այնքան չքեղ երկեր արտադրեն, որ մեր այս հատորն արդարանայ իր անգարանկութեան փառքով միայն։ Աղգային Արամեան Վարժարանի 1913 տարւոյ ընթացաւարտներ, 1913 Յունիս 30, Սեբաստիա»։

2558

(Հիմ թիւ չունի)

ԶՈՔՔԷ՝ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀՆՈՑ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ՎԻՆՆԱ

1886

ԹՈՒԼՔՔ 460, իրականութեամբ 1—416: ՄեծոՒթիւն՝ 26X17: ՊՐԱԿՔ ԵՒ: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ միտիւմ 22.5X14: ՏՈՒԿՔ 24 բնօրէնը միտիւմ: Նիւթ՝ գծաւոր, միտիւմ հաստութեամբ երկգծած թուղք: ԿԱՐՄ՝ մերկայի չափի, կազմեալ երկգծած: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ գէշ, մաքուր, սկիզբի եւ վերջի թուղքերը բոլորովին բաժնուած ու բզմաւոր: ԵՒ: ԳԻՐ՝ զամազմ տեսակի ճարպով շեղագրեր գեղեցիկ ու ճշու շատ տգեղ: ԹԱՆԱԿՔ՝ գումատած սեւ: ԶՈՒԳՐԱՆՔՔ՝ եւս չափ: ՊԱՏԿԱՆԻՐ՝ Թղ. 238ա. Մտուրապէր իւրանի լուկայութեան: Թղ. 249ա. Մտուրապէր մտուրան Սողոմոնի: Թղ. 376ա. Մտուրապէր երկրորդ մտուրան: ԴԱՐԱԿՔ Թղ. 376բ: ԺԱՄԱՆԱԿՔ 1886: ԳԻՐ՝ ամբողջ Միւրդարեաններ: ՏՈՒԿՔ՝ Վիեննա-ԹԻՇԱՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ Թղ. 465բ եւ տես Յաւալուածքը Թղ. 2ա:

Մատեան է՝ Թղ. 2ա. Մարազան Պատմութիւն Հնոց Կտակարանաց: Հնդինակութիւն Հէրման Զօքէ (Zschokke) Վարդապետի Առաւուծարանութեան: Բ. տպագրութիւն սրբագրեալ: Վիեննա 1884: Թարգմանեալ ի լատինականէն: Վիեննա, ի Վան Պաշտպան Ս. Առաւուծածածնի 1886—ՌՅԷՆ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թղ. 3ա. Նախակարգ Բան: Միտք, տարածութիւն եւ պաշտոն Ս. Պատմութեան»։

Թղ. 5բ. Աղբերք Ս. Պատմութեան»։

Քղ. 10ա. «Ողնական միջոցք Ս. Պատմութեան» :

Քղ. 15բ. «Բաժանուններ» :

Քղ. 17ա. «Երկան առաջին» : Ի ստեղծման աշխարհի, մինչև ցոլուին Արարաժու : Հատած առաջին : Ի ստեղծման աշխարհի, մինչև ցանկուն նախածնողաց : Պայման մարդկական բնութեան :

Քղ. 33ա. «Հատած երկրորդ» : Եանկման նախածնողաց մինչև ցրհեղեղ : Մեղաց սկիզբն եւ զարգացումն» :

Քղ. 44ա. «Հատած երրորդ» : Ի ջրհեղեղէ մինչև ի կոլուին Արարաժու : Անունն չարութեան, Նոյեան պատուէրք» :

Քղ. 55ա. «Երկան երկրորդ» : Ի կոլմանէ

Արարաժու մինչև ցրհաւտոս Յիսուս : Նախապեցուածք» :

Քղ. 56բ. «Հատած առաջին» : Ի կոլմանէ Արարաժու մինչև ցՄովսէս» :

Քղ. 82ա. «Հատած երկրորդ» : Ի Մովսէսէ մինչև ցգրուիւն Բարեւնական» :

Քղ. 345ա. «Հատած երրորդ» : Ի գրուութեան մինչև ցրհաւտոս Յիսուս» :

Քղ. 419բ. «Յաւելուած» : Համառոտ պատմութիւն Գրոց Սրոց Հնոց Կտակարանաց» :

Քղ. 456ա. «Յանկ» : Վերջէմ պակասաւոր» :

ՅԻՇԱՍԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 455բ. «19 աւուր Յունուարի 1887, ի 6 աւուր Յունիսի 1890» :

2559

(Հիմ թիւ չունի)

ՍԵՔԱՍՏԻԱՆ ԿՆԱՅՊ. ԻՄ ԶՐԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՍ ՎԻԵՆՆԱ—ՄԱՌԻԵՐ

1914էմ առաջ

ԹՈՒՂԹԻՒՆ 296, իջակալած 1—527: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 22.8 X 15: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 19.5 X 11, Քղ. 281—286 աւելի քան քուղքեր, 16.8 X 13.2 մեծութեամբ, եւ գրուած է առանց ազատ լուսանցք քուղու: ՏՈՂԹԻՒՆ՝ 38—40: ՆԻԹԻՒՆ՝ Յամկի թուղք, քառակուսիքնով: ԿԱՅՄ՝ լաքազատ ստուարքուղք: ՀԱՆԳԱՄԱՆԹ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ ձոր, շատ մաքուր շիջագիր: ԹԱՆԿ՝ սեւ, տեղ-տեղ սկսած է գունատիլ: ԶԱՐԴԱՐԱՆԹ՝ եռ. չունի: ԴԱՍԱՐԿ՝ 1, 3բ, 4բ—10բ, 21բ մեծ մասով, 22բ, 85բ, 272բ վորի կտր, 290բ, 296բ: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1914էմ առաջ: ԳՐԻճ եւ ԹԱՐԿԱՄԱՆԻճ՝ Արիկեմ Հ. Դամիլէ: ՏԵՂ՝ Վիեմա Մաւեր: ՏԵՂ՝ գրիչը: ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆ՝ չունի: ՏԵՂԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Յշմալած եմք ըստ աւանդութեան, գիրքի բնոյթն ալ կը համապատասխանէ:

Մատենան է՝ Քղ. 2ա. «Մեքաստիան Կնայայ» իմ Զրարութեան Դարմանումս : Աւելի քան 30 տարի փորձուած եւ ի գիր առնուած, Հիւանդութիւնները բուժելու եւ առողջութիւնը պահպանելու նպատակաւ :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քղ. 2ա. «Գլխակարգութիւն» : (Յանկ) :

Քղ. 4ա. «Փոքրիկ դեղարանի մը բուժանդակութիւն» :

Քղ. 11ա. Տիտղոսաբերքն է :

Քղ. 12ա. «Յառաջաբան Հեղինակին» :

Քղ. 14ա. «Ներածութիւն» :

Քղ. 22ա. «Մասն Առաջին» : Զրոյ կիրարկութիւնք :

Քղ. 23ա. «Գլուխ Ա. Ընդհանուր տեսութիւն լրոյ կիրարկութեան վրայ» :

Քղ. 27ա. «Գլուխ Բ. Զարգացութեան միջոցներ» :

Քղ. 34բ. «Գլուխ Գ. Բարձրիկներ» :

Քղ. 39բ. «Գլուխ Դ. Լոգանք կամ բաղնիք» :

Քղ. 58բ. «Գլուխ Ե. Շողելուղանք» :

Քղ. 67ա. «Գլուխ Զ. Զրացանութիւնք» :

Քղ. 71ա. «Գլուխ Է. Լուսացումներ» :

Քղ. 74բ. «Գլուխ Ը. Պատանքներ» :

Քղ. 82ա. «Գլուխ Թ. Զրոյ ըմպում» :

Քղ. 85ա. «Մասն Երկրորդ» : Դեղարան :

Քղ. 90ա. «Դեղորայք» : Իմ դործածած դեղերն այրութեան կարգաւ են հետեւեալք» :

Քղ. 124ա. «Մասն Երրորդ» : Հիւանդութիւնք :

Քղ. 125բ. «Այրութեան կան ջուցակ Հիւանդութեանք» :

Քղ. 273ա. «Այրութեան կան ջուցակ անուանց, զրգիս մէջ յիշուած Հիւանդութեանց, բժշկական բուսոց եւ ջրարութեան դարմանոց» :

Քղ. 291ա. «Ինչպէս պէտք են ծնողք իրենց մարմնոյն հոգ տանիլ» :

Քղ. 291բ. «Մօր կերակուրը» :

Քղ. 294բ. «Մօր հագուստը» :

Քղ. 295բ. «Զրոյ կիրարկութիւն» :

2560

(Հիմ քիւ չուծի)

ՄՏԱԾԱԿԱՆՔ ՎԱՍՆ ԱՄՍԵԱՆ ՄԱՅԻՍԻ

ՎԻԵՆԱ—ՊԼՈՎԴԻՒՒ

1937

ԹՈՒՂԹՔ՝ 54: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 23.2 X 16: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 16 X 12.5: ՏՈՂՔ՝ 22: ՆԻՒԹ՝ ԵՂԵՐԵԼ, ՍԵՂԻՍԵԼ ԶՈՐ ԽՈՂԵՐ: ԿԱՅՄ՝ լաթածածկ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ շատ լաւ: ԳԻՐ՝ Յիսայրակազմ ԶՈՐ շեղագիր: ԶԱՐԴԱԳԻՐ՝ ԹՂ. 2ա, պարզ բան մը: Ուրիշ ԶԱՐԴԵՐ չուծի: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 53, 54: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1937: ԳՐԻՉ՝ Ֆերիաքեան Հ, Բարսեղի գիրք է: ՏԵՂԻ՝ Վիեննա կամ Պրագի: ՅԵՆԱԿԱՆՔԱՆ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Մտածականք վասն ամսեանն Մայիսի 1937»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Ա. Օր. Յաղագս Թէ վասն երկից արժան է մեզ պատուել զՄարիամ յաւուրսս յայսոսիկ»:

2561

(Հիմ քիւ չուծի)

ՊԵՏՐՈՍԻ ՊԵՆԱՄՈՆԻՒՄ՝ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԻԵՆԱ

1882

ԹՈՒՂԹՔ՝ 70, իսկականում 1—133: ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ 21.2 X 16.2: ԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ 16.5 X 11: ՏՈՂՔ՝ 20: ԿԱՅՄ՝ կիսայաթ, քաթապատ ստուարաքաղաք: ՀԱՆԳԱՄԱՆՔ՝ գործածութեմէ բաւական վնասուած: ԳԻՐ՝ Յօսեփ շատ մօտ շեղագիր: ԶԱՐԴԵՐ՝ ԵՐԵՎԱՆ: ԴԱՏԱՐԿ՝ ԹՂ. 1, 2բ, 53ա մեծ մտածվ, 53բ, 54, 70: ԺԱՄԱՆԱԿ՝ 1882: ԳՐԻՉ՝ Եղիշտ Միքայելեան մը: ՅԵՆԱԿԱՆՔԱՆ՝ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ չուծի:

Մատենան է՝ ԹՂ. 2ա. «Հօրն Պետրոսի Պինամոնի Մտածութիւնք Համառօտեալք վասն աւուրց Հոգեւորական Կրթութեան՝ Յամի Տեառն 1882»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՂ. 3ա. «Ա. Յաղագս Եանրութեան մահուանի մեղաց»:

ԹՂ. 6բ. «Բ. Յաղագս պատժող մեղաց»:

ԹՂ. 11ա. «Գ. Յաղագս առանձնական դատաստանին»:

ԹՂ. 15բ. «Դ. Յաղագս ընդհանրական դատաստանին»:

ԹՂ. 20ա. «Ե. Յաղագս պատժող դժուրաց»:

ԹՂ. 24բ. «Զ. Յաղագս ամենի կրից կրօնաւորի դատապարտելոյ»:

ԹՂ. 4բ. «Բ. Օր. Անարատ Յղութիւն, Յաղագս Թէ Մարիամ սուրբ էր ի մեղաց ի յղանալ իւրում, քանզի դուստր էր Հօր Աստուծոյ»:

ԹՂ. 6բ. «Գ. Օր. Յաղագս Թէ Մարիամ սուրբ էր ի մեղաց ի յղանալ իւրում, քանզի ընտրեալ էր լինել Մայր Աստուծոյ»:

ԹՂ. 8ա. «Դ. Օր. Թէ Հոգին Սուրբ պահեաց զՄարիամ, զիւր Հարսն, վասն զի յոյժ սիրէր զնա»:

Այս ձեւով կը շարունակուի մինչեւ ԹՂ. 50 «Է. Օր. Եթէ որպէս մարթ իցէ արժանի որդի լինել Մարիամու»:

Ամէն օրուայ երեք մասի բաժնուած մը—տաճակամիմ կը յաջորդէ «Աղօթք» մը:

ԹՂ. 28բ. «Է. Յաղագս բարեաց մարդեւորութեան»:

ԹՂ. 32բ. «Ը. Յաղագս Մենդեան Յիսուսի Դիմաւորութիւն»:

ԹՂ. 37բ. «Թ. Յաղագս աւետարանական վարդապետութեան, զոր ուսուց Դիմաւոր յութեանութիւնս անդ»:

ԹՂ. 41ա. «Ժ. Յաղագս Հաստատութեան ամենասուրբ Հաղորդութեան»:

ԹՂ. 44բ. «ԺԱ. Վասն զխաչն բառնալոյ զկնի Յիսուսի»:

ԹՂ. 49ա. «ԺԲ. Յաղագս զալտեան Հոգւոյն Սրբոյ»:

ԹՂ. 55ա. «Մտածութիւն վերջին աւուր Հոգեւորական կրթութեան՝ Թէ զիարդ իցէ մեզ Հնար միշտ անշարժ կալ ի բարիք առաջադրութիւն»:

ԹՂ. 63ա. «Երգ դոճութեան Սրբոյն Ամբրոսիոսի Հայրապետի, Ըղբիկ Աստուած դոճարեմէ...» (13 տուն): Ատր կը յաջորդեն երկու աղօթքներ, ու ապա՝ ԹՂ. 66ա. «Երգ Մայր Հաւատոյ, սուրբ Հարսնաբան...» (մէկ տուն) եւ զանազան աղօթքներ:

ԹՂ. 69ա. «Յանկ մտածութեան»:

ԵՐԳՅԱՆՈՒՐ ՏԱԽՏԱԿ ՁԵՌԱԳՐԱՑ

Թիւ	Բազր	Մեծութիւն	Գիծ	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակութիւն
1306	50	37,5 X 22,5	Ոտար-շիւղ	1850*	Վիննա-Պոլիս	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Վիկտոր ու Գոմարոս
1308	14	41,0 X 28,0	Ոտար-շիւղ	1730-1739	Եղիսեփանքապոլիս	Համալսմէ	Աթոռագոյարքիմ՝ Խամալագոյարքեանց
1307	40	42,0 X 28,5	Ոտար	1850*	Վիննա	անյայտ	Բառարան
1308	80	43,0 X 27,0	շիւղ-ձուր	1845*	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Փիլիսոփայութիւն
1309	179	38,5 X 27,0	Ոտար-շիւղ	1845*	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Փիլիսոփայութիւն
1310	147	42,0 X 28,5	Ոտար-շիւղ	1850*	Վիննա	անյայտ	Հնարքիմ՝ Հաւանդեցաց
1311	20	41,0 X 27,0	անց-ձուր	1849	Կ. Պոլիս	Յակոբ Հալիլում	Գովառքաւ Առաքապոլիսիւրմ Ա.
1312	14	40,8 X 28,2	անց-ձուր	1750*	Վիննա-Գլ	Գրադարան Հ. Մազաբիւ	Վարդ Միքիթայի Արարի
1313	98	40,0 X 28,0	Ոտար-շիւղ	1845*	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Փիլիսոփայութիւն
1314	98	40,0 X 25,0	անց-ձուր	1850*	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Վարդ Ա. Կառնի
1315	47	40,0 X 25,0	կնիւ-շիւղ	1850*	Վիննա	Յովնանիւրմ Հ. Գրազ	Հնարքաւ Գառնարքիւն
1316	80	40,0 X 25,0	կար-ձուր	1838	Վիննա	Գառնի Եղ. Յակոբ	Յանկ Ստանկիւրմ
1317	94	39,7 X 28,0	Ոտար	1849*	Կ. Պոլիս	Հալիլում Յակոբ	Գովառքաւ Առաքապոլիսիւրմ Բ.
1318	80	39,5 X 25,5	կնիւ-շիւղ	1845-1875	Վիննա-Համ	Պոլիսիւրմ Հ. Կարեմար	Գառնարքիւն Բառարանից
1319	149	39,5 X 25,0	շիւղ	1854	Վիննա	Երեմիայիւրմ Հ. Կարեմ	Փայտիւր, Գովառքաւ Եղիսեփանք
1320	100	39,5 X 25,0	կնիւ-շիւղ	1850*	Վիննա-Կ. Պոլիս	Գովառքաւ Հ. Կարեմ	Գառնարքիւն Անգլիկոսաց
1321	31	39,5 X 25,5	կնիւ-շիւղ	1850*	Վիննա	Յովնանիւրմ Հ. Գրազ	Գառնարքիւն Ա. Գրազ
1322	60	39,5 X 25,0	կնիւ-շիւղ	1833*	Վիննա	Յովնանիւրմ Հ. Գրազ	Հայաց Գառնարքիւն
1323	68	39,5 X 25,5	անց-ձուր	1850*	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Հնարքաւ Գառնարքիւն 1830-1842
1324	111	39,5 X 25,5	անց-ձուր	1850*	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Հնարքաւ Գառնարքիւն, Հիմ Կար
1325	133	33,0 X 23,0	մանր-շիւղ	1857	Վիննա	Երեմիայիւրմ Հ. Կարեմ	Առաքապոլիսիւրմ
1326	32	39,0 X 28,0	կար-շիւղ	1848	Վիննա-Կ. Պոլիս	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Համալսարանագրութիւն Հ. Գր. Երեմիայիւրմ
1327	49	38,7 X 25,5	կար-շիւղ	1847	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Գառնարքիւն Կարեմից
1328	40	39,0 X 27,0	Ոտար	1848* Խոֆ	Կ. Պոլիս	Հալիլում Յակոբ	Գովառքաւ Առաքապոլիսիւրմ Գ.
1329	52	38,2 X 25,0	անց-ձուր	1848* Խոֆ	Կ. Պոլիս	Հալիլում Յակոբ	Գովառքաւ Առաքապոլիսիւրմ Գ.
1330	17	39,0 X 28,0	պար	ԺԶ. Գրազ	անյայտ	Տէր Խաչատուր	Յայտարարք. Համալսարան
1331	220	39,0 X 25,0	Ոտար	1840* Խոֆ	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Հնարքիւն Առաքապոլիսիւրմ Գրազ
1332	18	38,5 X 25,5	Ոտար	1850*	Վիննա	Տէրապոլիսիւրմ Հ. Գրազ	Ուսուցարքիւն
1333	14	38,5 X 25,0	կնիւ-շիւղ	1850*	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Տեղի Եղիսեփանք Կարեմ Գովառքաւից
1334	108	39,0 X 25,0	շիւղ	1828	Վիննա	Յովնանիւրմ Հ. Պոլիս	Անգլիկոսագրութիւն
1335	512	38,3 X 25,0	շիւղ	1858* Խոֆ	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Գառնարքիւն Եղիսեփանք՝ Արարի Ա.
1336	339	38,2 X 25,0	շիւղ	1850*	Վիննա	Ստանկիւրմ Հ. Մազաբիւ	Գառնարքիւն Եղիսեփանք՝ Արարի Բ.
1337Ա	78	38,3 X 22,2	կար-շիւղ	ԺԶ. Կիւս	Վիննա	Միքիթայիւրմ մէ	Վարդարքիւն Ունիւրքիւրմ

Թիվ	Բազր	Մեծություն	Պիր	ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակություն
1337	58	38.3 X 23.0	վարձ-չել	ԺԹ իշն	Վիննա՝	Միքայելան մը	Վկայաբովմ հայկական
1338	270	38.0 X 23.0	նար-չել	1732-1831	Պիլգրաս Ի. Կոստայ	Միքայելանմէր	Գիրք Միքայել. Պաղիւղ եւ.
1339	59	37.5 X 23.5	անգ-նար	1854	Վիննա	Յաննիմա ի. Պալա	Յերմիմայ՝ Վամ Երեւելի Լամայ
1340	339	35.5 X 22.0	չել	1884	Կ. Փալիս	Նարինիմա ի. Բարսել	Շարքարիմ՝ Ուրի Գրիսանալան
1341	18	38.3 X 22.0	նար	1850՝ առաջ	Վիննա	Միքայելան մը	Պատարիմ Կովից
1342	180	38.0 X 24.0	նիւ-չել	1848	Վիննա	Միքայելանմ	Վալիք՝ Նիկիցական Կրտում
1343	139	37.2 X 24.5	նիւ-չել	1848	Վիննա	Միքայելանմ	Վալիք՝ Նիկիցական Կրտում
1344	29	37.0 X 24.0	նիւ-չել	1848	Վիննա	Միքայելանմ	Վալիք՝ Նիկիցական Կրտում Գ.
1345	130	37.5 X 23.0	անգ-նար	1840	Վիննա	Սանաչիմա ի. Մալախ	Ռադիգան՝ Կրտայիմ Կառքարի վարաց Ա.
1346	186	37.5 X 23.0	չել	1840 եւմ	Վիննա	Միքայելանմ	Հազիլիկայ՝ Կրտայիմ Կառքարի Բ.
1347	72	37.5 X 23.0	անգ-նար	1840՝	Վիննա	Միքայելանմ	Հազիլիկայ՝ Կրտայիմ Կառքարի Գ.
1348	62	37.5 X 23.0	Վարձ-չել	1850՝	Վիննա	Շիւրիանմ ի. Ներսէ	Քաղիկայիմ
1349	50	36.0 X 22.0	չել	1856 եւմ	Վիննա	Շիւրիանմ ի. Ներսէ	Քաղիկայիմ
1350	10	37.2 X 22.5	գաւազմ	1877	Վիննա	Միքայելանմ	Շիւրիանալան Ուրիկան
1351	53	37.4 X 22.8	նար	1851	Վիննա	Միքայելանմ	Վարդապետիմ Միքայել
1352	62	37.0 X 22.0	անգ-նար	1838	Վիննա-Կ. Փալիս	Միքայելան մը	Մարտիրոսալան
1353	715	37.0 X 22.0	անգ-նար	1830 եւմ	Վիննա	Պաղմա ի. Յայրոս	Բաւարմ
1354	95	37.0 X 24.5	չել	1845-1847	Վիննա	Պաղմա ի. Սիւրմալ	Պատարիմ Յալիկանայ
1355	60	37.0 X 22.5	անգ-նար	1840 եւմ	Վիննա	Գալլանմ ի. Յալիկ	Պատարիմ Հաղիկայի
1356	24	37.0 X 22.0	նար	1850՝	Վիննա	Միքայելան մը	Նիկիցական Պատարիմ
1357	21	36.0 X 22.5	նար-չել	1850 եւմ	Վիննա-Կ. Փալիս	Սանաչիմա ի. Մալախ	Պատ. Նիկիցական ժողովից Հաղի
1358	271	36.5 X 24.0	անգ-նար	1841-1843	Վիննա	Միքայելանմ	Ալիք՝ Նիկիցական Պատարիմ
1359	41	36.5 X 22.0	նիւ-չել	ԺԹ իշն	Վիննա՝-Գլոսթրի.	Միքայելան մը	Պաղիլի՝ Հաղիկայիմ
1360	74	36.5 X 22.5	նար-չել	1851	Վիննա	Սանաչիմա ի. Մալախ	Վարք (Կառքարի)
1361	24	36.5 X 22.8	նար	1850՝	Վիննա	Յիւրիանմ ի. Ղալիս	Սաղիկայիմ
1362	383	36.0 X 22.7	նար	1840 եւմ	Վիննա	Յիւրիանմ ի. Ղալիս	Գիտարիմ Քաղիմ
1363	1	44.5 X 34.5	նար	1720	Կ. Փալիս	անպա	Ազատանմայից Յ. Մ. Յի. Քի.
1364	1	43.0 X 32.5	Վարձ-չել	ԺԹ իշն	անպա	անպա	Ճաղիկի - Հաղիկայի
1365	48	34.5 X 22.0	նար-չել	1850 եւմ	անպա	Գալլանմ ի. Յալիկ	Հիւրանմ Շիւրիանալան Ուրիկան
1366	497	24.5 X 12.8	նիւ-չել	1837 առաջ	Վիննա՝	անպա	Բաւարմ (Կառքարի) Ա.
1367	499	36.0 X 23.0	նիւ-չել	1837 եւմ	Վիննա՝	անպա	Բաւարմ (Կառքարի) Բ.
1368	618	36.0 X 23.0	նիւ-չել	1837 եւմ	Վիննա՝	անպա	Բաւարմ (Կառքարի) Գ.
1369	158	23.5 X 19.5	նար-չել	ԺԹ իշն	Վիննա՝	Միքայելան մը	Ա. Յիւրիկայ Ալիկայի՝ Ճաղիկայի Կառքարի
1370	14	23.8 X 20.7	նար	ԺԹ իշն	Քաղիկայի	Միքայելան մը	Մարտիր Յիւրիկան
1371	142	23.5 X 22.5	նիւ-չել	1840՝	Վիննա՝	Միքայելանմ	Քաղիկայի Կրտում
1372	28	27.5 X 21.5	նիւ-չել	1833 եւմ	Կ. Փալիս	անպա	Հաղիկայի
1373	8	28.0 X 21.0	անգ-նար	1800 Վիկիլ	Կ. Փալիս	անպա	Գիրք Առաքիլ Պալա Վալիք
1374	2	27.7 X 19.0	չել	ԺԹ իշն	անպա	անպա	Առաքիլ - Կառքարի

Թի	Թուրք	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակություն
1376	33	27.5 x 20.0	ճար-դուր	1773 թմ	անյայտ	Կիսկալա Կեսարյան	Բազմիմ Բեյի Կրոն
1378	8	27.5 x 22.0	նիմ-դեղ	1853	Կ. Պոլիս	անյայտ	Անգլապաշի Գալա 1853 թմի
1377	50	27.5 x 21.0	նիմ-դեղ	1880 թառ	Վիննե	Պալման Է. Յակոբյան	Ռաստի՝ Կանադական Իրաւաւ
1378	—	—	ճար-դեղ	1886 թմ	անյայտ	Կաթառա Վարդանյան	Մրադարարիմի Նիմ-դեղի Պատարագ
1379	500	28.5 x 22.0	նիմ-դեղ	1882	Վիննե	Վեցմանիմ Է. Միմ-դեղ	Բաւարիմ Է. Պալմա
1380	442	29.0 x 21.5	ճար-դեղ	1887	Վիննե	Մեմ-դեղիմ Է. Գալիլի	Բաւարիմ Է. Պալմա
1381	55	45.0 x 29.0	ճար-դեղ	1870*	Վիննե	Գալիլիիմ Է. Գալիլի	Գաւարիմ Նիմ-դեղի Պատարագ
1382	93	27.5 x 23.5	ճար-դեղ	1850*	Վիննե	Միմ-դեղիմ	Նիմ-դեղի Պատարագ
1383	483	27.2 x 20.0	դեղ	1810 թառ	Թրիմ-թո	Իլլապարիմ Է. Մեմ-դեղ	Բաւարիմ Է. Պալմա
1384	384	27.5 x 21.0	նիմ-դեղ	1818 թմ	Վիննե	Մաւարիմ Է. Գալիլի	Փիլիպպարիմ
1385	132	28.0 x 21.0	նիմ-դեղ	1820*	Վիննե	Մաւարիմ Է. Գալիլի	Պաւարիմ
1386	642	27.0 x 22.4	ճար-ճար	ժժ	անյայտ	անյայտ	Կիկալ Նիմ-դեղի Նիմ-դեղի Պատարագ
1387	28	27.5 x 22.0	ճար-դեղ	1850*	անյայտ	Ուլմանիմ Է. Պալմա	Վալմ Նիմ-դեղի Պատարագ
1388	218	27.0 x 21.0	ճար-դեղ	1801	Կ. Պոլիս	անյայտ	Բաւարիմ Է. Պալմա-Պալմա
1389	194	27.0 x 21.5	ճար-դեղ	1888	Վիննե	Վալմանիմ Է. Մալմա	Կաւարիմ
1390	1310	25.3 x 19.0	ճար-դեղ	1870-1871	Կ. Պոլիս	Միմ-դեղիմ մե	Կաւարիմ Մալմա Նիմ-դեղի
1391	382	27.0 x 20.0	ճար	1783	Թրիմ-թո	Նիմ-դեղիմ Է. Պալմա	Նիմ-դեղի Մաւարիմ
1392	20	27.0 x 21.0	դեղ	1891 թմ	Վիննե	Նալմա Է. Նիմ-դեղի	Պաւարիմ Է. Պալմա
1393	7	27.5 x 21.0	ճար-դեղ	1892*	Կալմա	Միմ-դեղ Է. Մալմա	Պաւարիմ Մալմա
1394	19	27.2 x 18.0	ճար	1700 Վիմ	անյայտ	անյայտ	Կալմա Նիմ-դեղի Մալմա
1395	217	28.5 x 22.0	նիմ-դեղ	1840*	Վիննե	Գաւարիմ Է. Մաւարիմ	Նիմ-դեղի Պաւարիմ
1396	208	28.8 x 21.5	ան-ճար	ժժ Նիմ	Վիննե	Միմ-դեղիմ մե	Պաւարիմ
1397	484	28.8 x 21.5	ճար-դեղ	1887	Վիննե	Նալմա Է. Նիմ-դեղի	Նիմ-դեղի Մաւարիմ
1398	18	28.7 x 21.5	ան-ճար	1848	Կ. Պոլիս	Միմ-դեղիմ մե	Պաւարիմ Պալմա-Պալմա
1399	87	28.5 x 21.0	ճար	1845*	Վիննե	Միմ-դեղիմ	Նաւարիմ
1400	81	27.0 x 21.0	ան-ճար	1830	Վիննե	Միմ-դեղիմ	Նիմ-դեղի Մաւարիմ
1401	119	28.5 x 17.5	ճար-դեղ	ժժ Վիմ	Վիննե	Միմ-դեղիմ մե	Վալմ Մ. Նիմ-դեղի Մալմա
1402	185	28.5 x 17.5	ճար-դեղ	1888	Վիննե	Կաւարիմ Է. Նիմ-դեղ	Նաւարիմ
1403	185	28.5 x 17.5	ճար-դեղ	1888	Վիննե	Կաւարիմ Է. Նիմ-դեղ	Նաւարիմ
1404	130	28.5 x 20.0	նիմ-դեղ	1858	Կ. Պոլիս	Նալմանիմ Է. Պալմա	Միմ-դեղ Նիմ-դեղի Մալմա
1405	22	27.1 x 22.3	ճար-դեղ	1886	Կաւարիմ	Կաւարիմ Միմ-դեղի Մալմա	Նաւարիմ Նիմ-դեղի
1406	85	28.0 x 21.5	նիմ-դեղ	ժժ	Վիննե	Միմ-դեղիմ	Գալմա Նիմ-դեղի Պաւարիմ
1407	331	25.5 x 22.0	նիմ-դեղ	1800 Վիմ	ճար-դեղ	անյայտ	Նաւարիմ-Նաւարիմ Պաւարիմ Մալմա
1408	175	25.5 x 22.5	նիմ-դեղ	ժժ	ճար-դեղ	անյայտ	Նաւարիմ Մալմա-Նաւարիմ Պաւարիմ Մալմա
1409	221	24.5 x 22.5	նիմ-դեղ	ժժ	ճար-դեղ	անյայտ	Նաւարիմ Մալմա-Նաւարիմ Պաւարիմ Մալմա
1410	1	708.5 x 38.0	նիմ-դեղ	1801	Կ. Պոլիս	Միմ-դեղիմ	Նալմա Նիմ-դեղի Նիմ-դեղի Մալմա
1411	1	80.0 x 47.0	ճար-ճար	1294*	Մալմա	Վալմա Նիմ-դեղի	Մալմա Նիմ-դեղի Նաւարիմ
1412	81	64.5 x 38.0	ճար	1775-1877	Թրիմ-թո-Վիննե	Միմ-դեղիմ	Նիմ-դեղի Նաւարիմ

Թի.	Քաղ.	Մեծարվմ	Գր.	Ժամանակ	Տեղ.	Գրիչ	Բովանդակություն
1413	4	28.0 X 16.0	քաղ.	ԺԺ-ԺԳ	սկյալ	սկյալ	Հայերի Հասանալար
1414	74	36.5 X 23.0	շեղ	1830	Վիննեմ-Մուլալ	Եովնան Հ. Պառո	Փնայանություն (Կնոց Բարառալ)
1415	58	34.3 X 21.0	շեղ	1850	Վիննեմ	Թանան Հ. Մանկ	Սանան Գրքաբանություն
1416	342	34.0 X 26.5	նար-շեղ	1870-1872	Վիննեմ	Գալիկան Հ. Գրիգոր	Ներքալարություն (Հարանալարություն)
1417	48	35.0 X 21.5	նիմ-շեղ	ԺԺ-Վերջ	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Բառարան Գրքա-Ալի-Քուրբ.
1418	3	34.5 X 26.0	նար-նար	1884 առաջ	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Հնարանալարան (Հարան)
1419	61	34.5 X 24.6	սնդ-նար	1773 ետք	Մառաղճ	Եովնան	Համեմատություն Օրինակաց Առաւմտեանի
1420	148	34.5 X 21.5	նար-շեղ	ԺԺ-Վերջ	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Միլիթարան (Հարանալարան) Ռադի
1421	344	34.6 X 27.0	նար-շեղ	1887	Վիննեմ	Թալանան Հ. Եսեթյան	Հարանի՝ Տնայան Առաւմտեանալարան Ա.
1422	340	34.6 X 27.0	նար-շեղ	1887	Վիննեմ	Թալանան Հ. Եսեթյան	Հարանի՝ Տնայան Առաւմտեանալարան Բ.
1423	2	35.0 X 21.7	նար-շեղ	1884	Լիլիան	սկյալ	Քաղ. Մարտի Գրքալիկան
1424	136	34.0 X 21.0	նիմ-շեղ	1877-1878	Վիննեմ-Կ. Պառո	Եովնան Հ. Գրիգոր	Փնայանություն (Եսեթյան) (Հարան)
1425	26	34.3 X 21.5	նիմ-շեղ	1878	Վիննեմ	Եովնան Հ. Գրիգոր	Փնայանություն (Եսեթյան) (Հարան)
1426	95	35.0 X 21.0	նար	1850 առաջ	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Փառանքան Միլիթարան
1427	27	34.3 X 22.0	նիմ-շեղ	1850 ետք	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Ներքալարան (Հարան) (Հարան)
1428	30	34.6 X 26.3	նար-նար	1852	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Ներքալարան (Հարան) (Հարան)
1429	1012	34.5 X 22.0	նար-շեղ	1840 առաջ	Վիննեմ-Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Բառարան (Հարան) Ա.
1430	895	34.5 X 22.0	նար-շեղ	1840 առաջ	Վիննեմ-Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Բառարան (Հարան) Բ.
1431	940	34.5 X 22.0	նար-շեղ	1840 առաջ	Վիննեմ-Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Բառարան (Հարան) Գ.
1432	892	34.0 X 21.0	նար-շեղ	1840 առաջ	Վիննեմ-Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Բառարան (Հարան) Դ.
1433	782	34.0 X 22.0	նար-շեղ	1840 առաջ	Վիննեմ-Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Բառարան (Հարան) Ե.
1434	22	34.0 X 23.0	նիմ-շեղ	ԺԼ-Վերջ	Փրիլիտ	Միլիթարան մը	Գրիլ (Մանուկան) (Փառան) Փնայանություն
1435	92	33.3 X 22.7	սնդ-շեղ	1857	Վիննեմ	Հիլիթարան Հ. Ներքալարան	Սանան Առաւմտեանալարան
1436	62	34.5 X 24.0	նար	1787	Կ. Պառո	Տանան Հ. Եսեթյան	Անդան Սրգանան՝ Տնայան Ներքալարան (Հարան)
1437	405	35.0 X 22.5	քաղ.	ԺԳ	(Կնոցալար-Հարան)	սկյալ	Հարան
1438	102	34.3 X 24.0	նար	1728	Հարան	սկյալ	Հարան (Հարան) Հարան
1439	11	34.0 X 21.5	նար-շեղ	1841 ետք	Փառան	սկյալ	Տնայան (Հարան) (Հարան) (Հարան)
1440	71	34.0 X 21.5	նար-շեղ	1880-1881	Վիննեմ-Հարան	Փառան Հ. Արեւմտեան	Փառան (Հարան) (Հարան)
1441	99	34.2 X 22.0	սնդ-նար	ԺԼ	(Կնոցալար)	սկյալ	Փառանալարան-Հարան (Հարան)
1442	128	34.0 X 24.0	նար	ԺԼ-Վերջ	սկյալ	սկյալ	Հարան (Հարան) (Հարան)
1443	213	33.2 X 22.0	նար	ԺԼ-Վերջ	Մառաղճ	սկյալ	Ներքալարան (Հարան) (Հարան)
1444	2	33.5 X 22.0	նիմ-շեղ	ԺԼ-ԺԺ	սկյալ	սկյալ	Ետք զեղ Առաւմտեան
1445	10	33.0 X 22.0	քաղ.	ԺԺ	սկյալ	սկյալ	Միլիթարան Ա. Գրան
1446	56	33.5 X 21.0	նար	1787	Կ. Պառո	Տանան Հ. Եսեթյան	Անդան Արգանան՝ Տնայան Ներքալարան (Հարան)
1447	58	31.0 X 21.0	նիմ-շեղ	1776	Կ. Պառո	Տանան Հ. Եսեթյան	Առաւմտեանալարան, Գրքալարան (Հարան) (Հարան)
1448	51	33.5 X 24.5	նար-շեղ	1880	Կ. Պառո	Հարան (Հարան)	Փառան Առաւմտեանալարան Ա.
1449	78	33.5 X 26.5	սնդ-նար	1840	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Հարան (Հարան) (Հարան) (Հարան)
1450	89	33.8 X 21.0	նար	1840	Վիննեմ	Միլիթարան մը	Հարան (Հարան) (Հարան) (Հարան)

Թի.	Քաղ.	Մեղքով	Մի	Բանակ	Յի	Գրի	Բարեգործական
1451	3	34.0 X 22.5	Տաղ	1720 խմ	միլյոն	միլյոն	Յանյան Լաւրէնտի Յարցի
1452	8	32.5 X 25.1	Տաղ	1878	Վիենն	Միլիթանի	Շարապովան Ուստին
1453	10	32.0 X 21.0	Տաղ-ժի	89	միլյոն	միլյոն	Արքի Գ. - Ուստին
1454	21	32.0 X 21.5	Տաղ-ժի	89	միլյոն	միլյոն	Բառ Սաւանի իմ Մանիկ Յարցի - Ուստին
1455	114	32.0 X 24.0	ժի	1825	Վիենն	Եւֆրատի և Անյուս	Յիսապարի Ե. Սրապ Նալիկ
1456	95	22.5 X 22.5	մեղ-Տաղ	1801	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Մանտ Յարցարի
1457	144	22.8 X 22.5	մեղ-Տաղ	1785	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Ուստին Յարցարի
1458	130	32.0 X 25.0	մեղ-Տաղ	1785	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Յիլ Յարցիկ Յարցարի
1459	92	32.0 X 25.0	մեղ-Տաղ	1780-1800	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Յիլ Յարցիկ Ե.
1460	135	32.0 X 25.5	մեղ-Տաղ	1785-1788	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Յիլ Յարցիկ Ե.
1461	208	22.0 X 22.0	մեղ-Տաղ	1780	Քիլիս	Իսլամական և Անտ	Ուստին Յարցիկ
1462	40	22.5 X 22.0	մեղ-Տաղ	1715	միլյոն	միլյոն	Ելիսի Յարցիկ Նախապիկ Սիմոն Գ.
1463	8	22.3 X 22.0	մեղ-Տաղ	1782 խմ	Քիլիս	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Սիմոն Նալ
1464	87	22.8 X 22.5	Սեղ-ժի	1820 առդ	Վիենն	Տարիան և Վարս	Քանիկ Յարցիկ
1465	290	22.5 X 22.5	Տաղ	1821 (1820)	Ե. Պիլ	Յիսապարի	Յանյան Ուստին
1466	134	24.5 X 19.5	Սեղ-ժի	1821	Սալա	Յանյան և Վարս	Յանյան Ուստին
1467	85	24.3 X 17.0	Տաղ-ժի	1888	միլյոն	Սիսիկական Սանտ	Վարսիկ Նալիկ Սիսիկական Յարցիկ
1468	116	24.2 X 20.0	մեղ-Տաղ	84-89	միլյոն	Միլիթանի	Վարսիկ Նալիկ Սիսիկական Յարցիկ
1469	24	22.7 X 17.0	Սեղ-ժի	84-89	միլյոն	Եւֆրատի և Անյուս	Քան Նալ Նալ
1470	180	24.0 X 17.0	Տաղ	1386	Սիսա	Սիսա	Միլիթանի Յարցիկ Սիսա
1471	450	24.0 X 19.5	Սեղ-ժի	1825	միլյոն	Քիլիան և Վարս	Յարցիկ Սիսիկական Սիս
1472	450	24.0 X 19.3	Սեղ-ժի	1825	Վիենն	Քիլիան և Վարս	Յարցիկ Սիսիկական Սիս
1473	250	24.0 X 18.0	Սեղ-ժի	1820 առդ	Քիլիս	Միլիթանի	Յանտ Սաւանյան Սիս
1474	88	24.0 X 15.0	Տաղ-ժի	1904 առդ	միլյոն	Միլիթանի	Յանտ Սաւանյան Սիս
1475	18	24.0 X 19.5	Սեղ-ժի	1822	Վիենն	Եւֆրատի և Անյուս	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1476	18	24.0 X 19.5	Սեղ-ժի	1822	Վիենն	Եւֆրատի և Անյուս	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1477	21	24.0 X 17.5	Սեղ-ժի	83	միլյոն	միլյոն	Յարցիկ
1478	7	24.0 X 26.3	Տաղ	1783	Սիսապար	Տանիկ Վար	Սիսապար
1479	8	24.0 X 22.5	մեղ-Տաղ	1720 խմ	Քիլիս-Վիենն	Միլիթանի	Սիսապար
1480	19	22.5 X 23.0	մեղ-Տաղ	89	միլյոն	միլյոն	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1481	12	22.8 X 17.0	Տաղ	1820 առդ	Քիլիս	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1482	40	22.6 X 20.0	Տաղ-Տաղ	1820-1822	Վիենն	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1483	8	22.7 X 15.5	Տաղ	1883	Վիենն	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1484	88	22.8 X 19.2	Տաղ-ժի	1820 առդ	Քիլիս	Միլիթանի	Յարցիկ
1485	27	22.7 X 15.0	Տաղ-Տաղ	89 խմ	Վիենն	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1486	117	22.5 X 18.5	Տաղ-ժի	1880	Վիենն	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1487	210	22.7 X 18.0	Տաղ-ժի	1880	Վիենն	Միլիթանի	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ
1488	88	22.0 X 18.0	Տաղ	1830	միլյոն	միլյոն	Յարցիկ Նալիկ Յարցիկ

Թ.՝	Բայր	Միջակիկ	Նիս	Ժամանկ	Յնք	Կրի	Բաժանված
1409	171	23.5 X 13.0	մեծ-ձոր	1824 թվ	Վիսեն	Միջ-թանձնի	Կառավար Ստան Սիդր
1409	159	23.6 X 17.0	կիւ-ճի	ԲՎ	Բոլիւ	Միջ-թանձնի	Տեղական Ստանարանի
1401	82	23.0 X 19.0	կիւ-ճի	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1402	70	23.0 X 19.0	կիւ-ճի	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1403	40	23.0 X 19.0	մեծ-ձոր	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1404	42	23.0 X 19.0	մեծ-ձոր	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1405	22	23.0 X 19.0	կիւ-ճի	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1406	70	24.7 X 20.0	կիւ-ճի	1549	Վիսեն	Պարկուկան Վ. Պարս	(Կառավար Նիս) Երկրորդական
1407	7	23.2 X 17.0	ձոր	ԲԲ	միջ-թ	միջ-թ	(Կառավար Նիս) Կառավար Ստանարան
1408	5	22.8 X 16.3	բայր	ԲԲ-ԳԳ	միջ-թ	միջ-թ	Ստանարան Ստանարան
1409	45	23.2 X 17.2	մեծ-ձոր	1307	Կ. Պոլիս	Տեղ Սիդր Բանդ	Վառվար Սիդր
1500	12	23.4 X 19.2	ձոր	1770 թվ	միջ-թ	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1501	175	23.4 X 17.7	կիւ-ճի	ԲՎ Վիս	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1502	302	23.5 X 19.5	կիւ-ճի	1552-1560	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1503	323	23.5 X 19.5	կիւ-ճի	1549-1561	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1504	226	23.5 X 19.5	կիւ-ճի	1542-1563	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1505	38	23.3 X 15.0	կիւ-ճի	1562	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1506	261	23.5 X 19.5	ձոր	ԲՎ Վիս	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1507	448	23.2 X 19.0	կիւ-ճի	1561-1564	Կ. Պոլիս	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1508	2	23.0 X 13.0	ձոր	1570 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1509	4	23.0 X 13.3	կիւ-ճի	1570 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1510	2	23.3 X 13.8	ձոր	1570 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1511	2	22.3 X 17.7	ձոր	1570 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1512	3	23.3 X 13.5	մեծ-ձոր	1570 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1513	12	23.0 X 13.5	կիւ-ճի	1568	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1514	9	23.3 X 13.0	ձոր	1757 թվ	միջ-թ	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1515	12	22.3 X 17.0	մեծ-ձոր	1784	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1516	24	23.0 X 17.2	ձոր	ԲԲ Վիս	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1517	10	23.0 X 13.0	ձոր	1560 թվ	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1518	209	23.3 X 20.0	կիւ-ճի	1567	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1519	13	23.0 X 19.0	ձոր	ԲԲ Վիս	միջ-թ	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1520	13	23.3 X 17.0	կիւ-ճի	1570	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1521	30	22.3 X 16.7	թի	1570 թվ	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1522	138	23.3 X 17.0	մեծ-ձոր	1564	Քիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1523	175	23.0 X 13.0	ձոր	ԲՎ Վիս	միջ-թ	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1524	20	22.7 X 13.5	մեծ-ձոր	1567	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1525	20	23.3 X 17.0	կիւ-ճի	ԲԲ	միջ-թ	միջ-թ	Վառվար Սիդր
1526	117	23.0 X 19.2	կիւ-ճի	1569	Վիսեն	միջ-թ	Վառվար Սիդր

Քիւ	Քաւք	Մեծութիւն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակութիւն
1527	152	23.0 X 17.0	Խառնագիր	1733	Կառչ Անապատ	անյայտ	Փարազային
1527Ա	4	22.0 X 18.0	անգլիկ	Ժ-ԺԱ	անյայտ	անյայտ	Հասանաթ ճարգի
1528	12	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1820*	անյայտ	Շիւհրիւնմէն Հ. Անդրեւս	Ս. Կայ Եղարարութիւն Կանանց
1529	24	22.5 X 18.5	հայեր	1810 առաջ	Քրիստոս	Միկրարման մը	Յաւաթա Միկրարարութիւն
1530	140	23.0 X 19.0	հինդ-դի	1856-1860	Վիննի	Յովնանմէն Հ. Պառս	Խոսք յաւաթա Վանանմէն Հրանտեայ
1531	16	22.5 X 14.5	հայեր-դի	1800 (1790)	Կեդիւմ	անյայտ	Պատուարիւն Կառարարման իմ Կարգանման Սրիլի
1532	38	23.0 X 18.0	հայեր	1839	Կարին	Հէրման Գրիգոր	Հասանաթ
1533	682	24.5 X 20.0	հինդ-դի	ԺՀ	Քրիստոս	Միկրարման մը	Բաւարման (առնկիւն-Հարիւն)
1534	78	22.0 X 18.3	հայեր-դի	1840*	Վիննի	Միկրարման մը	Փարազանման (առնկիւն) Ս. Սրիլի Մարիանման
1535	8	22.5 X 18.5	հինդ-դի	1850*	Վիննի	Միկրարման մը	Կանանման (Հինարարման Ս. Սրիլի Մարիանման
1536	20	22.5 X 18.5	հինդ-դի	1825*	Վիննի	Շիւհրիւնմէն Հ. Անդրեւս	Կանանման (Ս. Անան Արարի) Եղարարութիւն
1537	43	22.5 X 18.0	հինդ-դի	1839	Սուլալի	Յովնանմէն Հ. Պառս	Հինարման Պատուարիւն
1538	8	22.5 X 17.0	հինդ-դի	ԺԹ սկիզբ	անյայտ	անյայտ	Օրիկնիք Կանանման
1539	1	14.0 X 18.0	հինդ-դի	Ժ-ԺԱ	անյայտ	անյայտ	Կառարարարիւն Հասանաթ
1540	338	22.5 X 18.5	հայեր-հայեր	1738	Քրիստոս	Շիւհրիւնմէն Հ. Պառս	Կառարարարիւն Բ.
1541	136	22.2 X 18.0	անգլիկ	ԺԹ վերջ	Կ. Պալիս	անյայտ	Հասանաթ Գրիլիք Բ.
1542	204	22.3 X 18.0	անգլիկ	ԺՀ վերջ	անյայտ	անյայտ	Կարման Կարմիք Գարգի Կարմիքի
1543	212	22.4 X 18.5	հինդ-դի	1831	Սուլալի	Յովնանմէն Հ. Պառս	Արարարարարիւն Արարի
1544	139	22.8 X 18.0	հայեր-դի	1851	Վիննի	Գարգիւնմէն Հ. Յովնիք	Փիլիք Արարարարարիւն-Պատուարիւն
1545	208	22.6 X 18.0	չիլի	1851	Վիննի	անյայտ	Փիլիք Արարարարարիւն-Պատուարիւն
1546	110	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1547	120	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1548	95	22.8 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1549	142	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1550	102	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1551	120	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1552	98	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1553	122	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1554	100	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1555	126	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1556	94	23.0 X 18.5	հինդ-դի	1846	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Ս.
1557	122	23.0 X 18.0	հինդ-դի	1841	Վիննի	Միկրարարման	Պալիլիքիք Գրիլիքարարիւն Բ.
1558	6	22.5 X 17.0	հինդ-դի	ԺՀ վերջ	Քրիստոս	Միկրարարման մը	Կանանման Գրիլիքարարիւն
1559	98	22.0 X 18.5	հինդ-դի	ԺԹ	Քրիստոս-Վիննի	Միկրարարման մը	Հրանտեայ Գրիլիքարարիւն Բ.
1560	87	22.7 X 19.0	հայեր-դի	1858	Վիննի	Յովնանմէն Հ. Պառս	Արարարարիւն Վան Կարմիք Բ. Կարմարարիւն
1561	22	22.5 X 18.5	անգլիկ	ԺԹ սկիզբ	Քրիստոս-Վիննի	Շիւհրիւնմէն Հ. Անդրեւս	Հասանաթ Փարազանման (Կարմիք)
1562	18	22.7 X 18.5	հինդ-դի	1814*	Վիննի	Շիւհրիւնմէն Հ. Անդրեւս	Հասանաթ Փարազանման Ս.
1563	12	22.3 X 13.5	հինդ-դի	1841	Վիննի	Միկրարարման մը	Ս. Արարարիւն Բ. Կարմարարիւն Արարի

Թի.	Փառք	Մեծություն	Կեր	Ժամանակ	Տեղ	Կեր	Բաշխարհություն
1584	72	22.5 X 14.5	ճառք	1825	Վիննա	անյայտ	Տեղացի
1585	102	22.3 X 18.0	ճառք	1856 առաջ	Կ. Պոլս	Մեղմեմեմեմ ի. Սերաբյե	Գործարար
1586	20	22.0 X 18.0	ճառք	1850	անյայտ	Ուզունեմ ի. Բաթյալի(Դ)	Ղազարյան Բաժ
1587	12	22.5 X 17.5	ճառք-չել	1850	Վիննա	Գործարար ի. Բաթյալի(Դ)	Պատվար Սեդիկ Սեդիկ ի. Լադ
1588	1027	22.5 X 14.5	չել	1870-1890	Վիննա-Կ. Պոլս	Արկիմեմ ի. Գամբի	Բառար ի. Գործարար. Ս.
1589	1188	21.8 X 15.0	չել	1870-1890	Վիննա-Կ. Պոլս	Արկիմեմ ի. Գամբի	Բառար ի. Գործարար. Բ.
1590	1047	21.8 X 15.0	չել	1870-1890	Վիննա-Կ. Պոլս	Արկիմեմ ի. Գամբի	Բառար ի. Գործարար. Գ.
1591	70	22.5 X 18.5	չել	ԺԺ վերջ	անյայտ	Բաթյալի	Լադ Պատվար ի. Ս.
1592	124	21.8 X 17.8	չել	ԺԺ վերջ	անյայտ	Բաթյալի	Լադ Պատվար ի. Բ.
1593	51	20.5 X 17.0	չել	1808-1819	Հոգի	Առաջ Բաթյալի	Լադար ի. Գործարար ի. Ս.
1594	58	22.7 X 18.0	ճառք-չել	1888	Կ. Պոլս	Ճեղմեմ ի. Արարատ	Լադար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1595	49	22.7 X 18.0	ճառք-չել	1888	Կ. Պոլս	Ճեղմեմ ի. Արարատ	Լադար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1596	16	22.6 X 14.5	կեն-չել	ԺԺ վերջ	Վիննա	Միլիարդար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1597	48	22.7 X 18.0	կեն-չել	ԺԺ վերջ	անյայտ	անյայտ	Գործարար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1598	113	22.2 X 18.0	անգ-ճառք	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Լադար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1599	8	22.4 X 18.8	անգ-ճառք	1814	Վիննա	Միլիարդար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1600	8	22.5 X 17.0	կեն-չել	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Լադար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1601	28	22.3 X 18.0	անգ-ճառք	1800	Կ. Պոլս	անյայտ	Լադար ի. Սեդիկ ի. Ս.
1602	41	22.3 X 17.3	անգ-ճառք	1770	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1603	26	22.4 X 18.0	անգ-ճառք	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1604	12	22.5 X 19.0	անգ-ճառք	1836	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1605	22	22.5 X 18.5	կեն-չել	1814	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1606	80	22.0 X 18.3	ճառք-ճառք	1818	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1607	18	21.5 X 18.0	կեն-չել	ԺԺ-ԺԺ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1608	126	22.2 X 17.2	անգ-ճառք	1887 իսկ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1609	70	22.0 X 18.5	կեն-չել	ԺԺ վերջ	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1610	164	22.3 X 18.5	կեն-չել	1842-1854	Կ. Պոլս	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1611	248	22.0 X 18.0	չառք	1880	անյայտ	Արարատ	Արարատ
1612	503	22.3 X 18.0	ճառք-չել	ԺԺ	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1613	707	22.5 X 17.0	կեն-չել	ԺԺ	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1614	95	22.3 X 18.7	կեն-չել	1840	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1615	4	22.0 X 18.0	կեն-չել	1870 առաջ	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1616	28	22.2 X 18.8	անգ-ճառք	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1617	441	20.8 X 14.0	ճառք-չել	1888	Վիննա	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1618	8	20.8 X 13.2	կեն-չել	1830	Հոգի	Արարատ	Արարատ
1619	215	21.3 X 15.2	անգ-ճառք	ԺԺ վերջ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1620	203	21.5 X 15.3	անգ-ճառք	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.
1621	258	21.3 X 15.4	անգ-ճառք	ԺԺ	Վիննա-Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.	Սեմ ի. Պատվար ի. Ս.

Քիլ	Քաղք	Մետրքիմ	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բաժանորդական
1802	47	21.0 X 15.5	Ոստ	1803	Բրիտա	Շեհյան Պարո Պարո	Քրտանքիմ խաղիչի
1803	4	21.0 X 17.4	Էն-չի	1870 առաջ	Վիննա	Միրքան մը	Դառնաքիմ Հառայ
1804	194	20.8 X 13.0	Էն-չի	1800 սկիզբ	Վիննա	Միրքան մը	Քաղաքիմ խաղիչի
1805	11	20.8 X 15.0	անգ-նար	1820 ետ	Կ. Պարիս	անյա	Հառայի Պարոն Ազգի Պարոն
1806	40	20.2 X 15.0	անգ-նար	1830 ետ	անյա	անյա	Հառայի Ազգի Պարոն
1807	205	21.2 X 17.0	չի	1748	Կ. Պարիս	Յակոբ Անդալ Վիլանի	Յակոբ, Քիլայիմ Քաղաքիմ Կիլայի
1808	118	20.8 X 17.0	նար-չի	1888	Վիննա	Միրքան մը	Ռաւր' Հառայիմ Վաննիմ խաղիչի
1809	40	20.0 X 16.0	Ոստ	ժԸ-ժԹ	անյա	անյա	Կիլի Վիլանի
1810	88	20.5 X 13.0	անգ-նար	1811 ետ	Վիննա	Շեհյան Հ. Անդալ	Շաղապաքիմ Ազգիմ Վարդանքիմ Հաղ
1811	10	21.0 X 13.5	նար-չի	1832 առաջ	Ետն	Տեր Արամ Արամ	Կիլիմի
1812	10	20.5 X 13.0	նար-նար	1828	Վիննա	Միրքան մը	Քաղաքիմ խաղիչի
1813	84	20.8 X 14.0	Էն-չի	1840	Վիննա	Միրքան մը	Միլայիմ Ս. Առնիմ Կ. Քաղաքիմ
1814	26	20.8 X 15.5	նար-չի	ժԹ Կիլ	անյա	Միրքան մը	Վան Միլայիմ
1815	288	20.8 X 15.5	Էն-չի	1700 վերջ	անյա	անյա	Յակոբ Վան' Քաղաքիմ Վիլանի
1816	116	20.6 X 14.5	Էն-չի	1824 ետ	Վիննա	Միրքան մը	Վառայիմ Կիլիմ' Քաղաքիմ Շաղապաքիմ Տեղի Միլ
1817	178	20.8 X 12.3	անգ-նար	1820	Վիննա	Յակոբիմ Ա. Քաղա	Հաղի Քիլայիմ Առնիմ խաղիչի
1818	162	20.8 X 12.3	Էն-չի	1803	Բրիտա	Խաղապաքիմ Հ. Քաղա	Քրտանքիմ խաղիչի
1819	138	20.8 X 12.5	Էն-չի	1802-1803	Բրիտա	Խաղապաքիմ Հ. Քաղա	Քրտանքիմ Առնիմ խաղիչի
1820	24	20.5 X 13.5	Էն-չի	ժԹ Կիլ	Կ. Պարիս	անյա	Առնիմ խաղիչի - Քաղաքիմ
1821	32	20.5 X 15.5	Էն-չի	ժԸ Կիլ	անյա	անյա	Քաղ. Վարդ Ս. Քաղաքիմ Առնիմ խաղիչի
1822	142	21.0 X 16.0	նար-նար	ժԹ	Վիննա	Միրքան մը	Վարդ
1823	16	21.0 X 15.5	նար-չի	1883	Վիննա	Մառայիմ Վաննի	Մարիմ Վիլանի - Առնիմի Վարդ
1824	8	21.0 X 17.5	Էն-չի	1850	Վիննա	անյա	Դառնաքիմ Հառայ
1825	4	20.8 X 17.0	անգ-նար	1870 առաջ	Վիննա	Միրքան մը	Դառնաքիմ Հառայ
1826	9	21.0 X 12.8	անգ-նար	1820	Վիննա	Միրքան մը	Վարդ Օրնիմիմ Քաղաքիմ Կիլ Վարդի
1827	83	20.9 X 12.5	նար-չի	ժԹ վերջ	Վիննա	Միրքան մը	Գիր Մառայիմ
1828	84	20.7 X 13.8	անգ-նար	ժԸ	անյա	անյա	Մառայիմ Կիլ Կ. Առնիմ խաղիչի
1829	84	20.7 X 13.0	Էն-չի	1842 առաջ	Վիննա	Միրքան մը	Ս. Առնիմիմ Կիլ
1830	161	20.8 X 14.0	չի	1889	Վիննա	Յակոբիմ Հ. Քաղա	Քրտանքիմ Հաղիչի
1831	104	20.5 X 13.0	նար-նար	1810 առաջ	Բրիտա	Միրքան մը	Քիլայիմիմ Ս.
1832	221	20.4 X 13.0	նար-նար	1815	Վիննա	Միրքան մը	Քաղաքիմ խաղիչի
1833	132	20.5 X 12.3	Էն-չի	1810 առաջ	Բրիտա	Միրքան մը	Կիլայիմ Քիլայիմ
1834	128	20.7 X 17.5	նար-չի	1894	Քաղաքիմ	Վարդիմ Առնի	Քաղաքիմ Հաղիչի-Հաղիչի
1835	4	20.3 X 16.0	անգ-նար	ժԸ	անյա	անյա	Հաղապաքիմ Հաղիչի Քաղաքիմ
1836	80	20.8 X 15.0	անգ-նար	ժԸ-ժԸ	անյա	անյա	Գիր Քաղաքիմ
1837	70	20.8 X 13.0	Ոստ	1840	Վիննա	անյա	Գիր Մառայիմ
1838	80	20.3 X 15.0	նար-չի	ժԹ վերջ	Վիննա	Միրքան մը	Յակոբիմ Վարդ Օրնիմ
1839	190	20.5 X 15.5	Ոստ	ժԸ-ժԹ	անյա	անյա	Մարտիմիմ Հաղ

Թիւ	Թուղթ	Մեծութիւն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակութիւն
1840	32	20,5 X 16,0	Էիմ-շեղ	1799	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Կարճատու Գրիտունեական
1841	58	20,5 X 13,0	անց-նար	1802	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Կրթութեան Մասնաժողով
1842	6	19,8 X 14,0	Էիմ-շեղ	1810 առաջ	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Հարցունէք ինչ Միացեալ Զարգացող եւ Կ
1843	200	21,5 X 15,3	անց-նար	1826-1848	Տրապիզոն	անյայտ	Ժամանակագրութիւն Ազգային Դիպլոմատի
1844	50	21,8 X 17,0	նար-շեղ	1829-1837	Պէտրոպոլ	անյայտ	Ժամանակագրութիւն Ազգային Դիպլոմատի
1845	17	20,5 X 16,0	նար	1823 իտալ	Կ. Պոլիս	անյայտ	Կրօնական Կնիքներ
1846	14	20,0 X 12,5	նար-շեղ	1850*	Վիեննա	Միեքարեան մը	Բառարան Բառարանական
1847	42	20,5 X 15,5	նար-շեղ	1907 իտալ	Կ. Պոլիս	անյայտ	Օրինակի Նամակագրութեան
1848	180	20,0 X 13,0	անց-նար	ԺԹ Վիեննա	Միեքարեաններ		Փառաւոր Իմաստասիրական
1849	48	20,0 X 13,0	նար-շեղ	1926 (1856)	անյայտ	Էլմանեան Համարաւոր	Երգերան
1850	140	20,2 X 13,0	Էիմ-շեղ	ԺԹ	Վիեննա	Միեքարեան մը	Ընդհանուր Պատմութիւն
1851	166	20,4 X 13,0	Էիմ-շեղ	ԺԹ	Վիեննա	Միեքարեան մը	Ընդհանուր Պատմութիւն
1852	142	20,3 X 13,5	անց-նար	1852-1878	Տրապիզոն	Եզրանման եւ Կրթական	Օրագրութիւն
1853	18	20,3 X 13,0	Էիմ-շեղ	ԺԼ-ԺԹ	Կնալի	անյայտ	Ժողովրդական Տարաբան Հումանիտար
1854	123	20,3 X 13,2	անց-նար	1853	Կ. Պոլիս	Եզրանման Կ. Պոլսի	Գրիգոր Փէշտիպանեան* Գանձարան Նամակ
1855	12	20,3 X 13,2	նար-նար	ԺԹ	Վիեննա	Միեքարեան մը	Վանական Մարտիկ Կնա
1856	241	20,2 X 13,5	նար-շեղ	1868	Երուսաղէմ	Զէմէման Կարապետ	Դաստիարակ Զարգացման
1857	100	20,0 X 12,5	անց-նար	ԺԼ-ԺԹ	անյայտ	անյայտ	Ընդհանուր Գրիտունեական
1858	56	20,3 X 14,5	նար-շեղ	ԺԼ-ԺԹ	Թրիեստ-Վիեննա	Միեքարեաններ	Սեյիտ, Ի վարժութիւն Համարակ
1859	16	19,8 X 12,8	նար-շեղ	1880	Վիեննա	անյայտ	Լիզաութեան* Զառ Ընդհանուր Ընդհանուր
1860	5	20,0 X 16,5	նար-շեղ	ԺԹ (1801)	անյայտ	անյայտ	Պատմութիւն Երկրի
1861	90	20,0 X 15,5	նար	1810 առաջ	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Արեւոյն Զարգացման
1862	20	20,0 X 16,0	նար-շեղ	ԺԹ	Կ. Պոլիս	Մարգարեան Գրիգոր	Պատմութիւն Հայ Վանականութեան
1863	183	20,2 X 13,8	անց-նար	1790	Հապլի	Բաղնիքան Տէր Գրիգոր	Արաբական Գործնական Հայկական Սաղմ
1864	6	19,8 X 12,5	անց-նար	ԺԼ	Կ. Պոլիս	անյայտ	Պէտք Զարգացման Պատմութիւն
1865	116	20,0 X 14,5	Էիմ-շեղ	1891	Իսպան	Միեքարեաններ Եւր. Ստ.	Արաբական Ընդհանուր Կրթութիւն
1866	72	20,0 X 16,0	նար-շեղ	1950	Իսպան	անյայտ	Պատմութիւն Պատմութիւն Ի Իսպան
1867	1	531,0 X 9,0	նար	1888	անյայտ	անյայտ	Հմայիլ
1868	20	19,7 X 16,5	անց-նար	1858	անյայտ	Ազգական Լ. Ռաֆայել(Գ)	Պատմութիւն
1869	23	19,5 X 16,0	նար	1830*	անյայտ	Ազգական Լ. Ռաֆայել(Գ)	Ընդհանուր Պատմութիւն
1870	192	19,8 X 12,0	նար-շեղ	1881	Վիեննա	Միեքարեան մը	Միեքարեան Լ. Գործնական* Պատմականութիւն Հայ
1871	20	21,5 X 17,5	նար-շեղ	1860	Վիեննա	Միեքարեան մը	Կրթական Կնա Կատարական
1872	160	20,0 X 13,0	Էիմ-շեղ	1810 առաջ	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Զանազան Գրիտունեական
1873	4	19,0 X 12,5	անց-նար	ԺԼ-ԺԹ	Թրիեստ	անյայտ	Կարգ Օրինական Զարգ
1874	8	19,5 X 13,5	անց-նար	1750	Վիեննա	անյայտ	Առաջնականութիւն
1875	280	19,5 X 13,3	անց-նար	1788 իտալ	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Տնտեսական Առաջնականութիւն Ա.
1876	127	20,0 X 12,5	անց-նար	ԺԼ-ԺԹ	Թրիեստ-Վիեննա	Միեքարեաններ	Տնտեսական Առաջնականութիւն
1877	287	19,5 X 13,5	անց-նար	1788 իտալ	Թրիեստ	Միեքարեան մը	Տնտեսական Առաջնականութիւն Գ.

Բն.	Թարք	Մեծություն	Պր	Ժամանակ	Տիվ	Տիվ	Բնություն
1573	465	19.8 × 12.3	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1579	218	16.5 × 13.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1580	230	19.8 × 12.3	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1581	155	21.0 × 13.5	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1582	187	20.3 × 13.0	մգ-ձար	180	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1583	149	20.5 × 13.0	մգ-ձար	180	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1584	344	20.4 × 13.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1585	248	20.7 × 13.3	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1586	155	20.5 × 13.0	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1587	208	20.7 × 13.3	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1588	184	20.4 × 12.8	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1589	138	20.5 × 13.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1590	333	19.5 × 12.3	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1591	360	18.5 × 13.0	մգ-ձար	180	Քրիտ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1592	224	19.8 × 12.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1593	283	19.8 × 12.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1594	179	20.5 × 13.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1595	223	20.7 × 13.0	մգ-ձար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1596	244	19.7 × 12.2	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1597	134	19.7 × 12.2	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1598	79	20.5 × 13.0	կար	150	վիճակ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1599	8	19.5 × 12.5	մգ-ձար	180	վիճակ	Քրիտ-վիճակ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1600	8	19.5 × 11.5	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ	Միջառնային	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1601	8	19.5 × 12.0	կար	150	մար	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1602	222	19.5 × 13.5	կար	180-185	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1603	88	20.0 × 12.8	կար-չի	ձ-ժ	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1604	224	20.0 × 13.0	կար-չի	180	վիճակ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1605	20	19.4 × 11.8	կար-չի	150	վիճակ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1606	44	19.8 × 13.0	չի	150	վիճակ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1607	70	19.5 × 13.0	կար-չի	150	վիճակ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1608	380	20.0 × 13.5	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Քրիտ-վիճակ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1609	424	20.0 × 13.5	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ-վիճակ	Քրիտ-վիճակ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1610	178	19.5 × 12.8	կար-մգ	150	վիճակ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1611	238	19.5 × 13.5	կար-չի	180	վիճակ-վիճակ	Քրիտ-վիճակ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1612	20	24.0 × 23.0	կար	ձ-ժ	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1613	70	23.5 × 24.0	կար-չի	180-185	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1614	1	22.5 × 24.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.
1615	2	23.2 × 24.0	մգ-ձար	ձ-ժ	Քրիտ	Քրիտ	Տեսակ լաստաքանյին Բ.

Թիւ	Թուրք	Մեծութիւն	Գիր	ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բաժանաչափը
1716	6	32,5 X 20,5	անց-նար	ժԸ	ամյայտ	ամյայտ	Հասակաւոր Բժիշկարանի
1717	1	44,0 X 31,0	կիծ-կիւրաք	ժԱ-ժԲ	ամյայտ	ամյայտ	Հասակաւոր Ճաշդանգրի
1718	1	32,2 X 25,5	կիւրաք	ժԱ-ժԲ	ամյայտ	ամյայտ	Հասակաւոր Անատարանի
1719	2	30,0 X 23,0	միւր-միւր	ժ-ժԱ	ամյայտ	ամյայտ	Հասակաւոր Ճաշդանգրի
1720	1	35,5 X 14,5	միւր-միւր	Բ-ժ	ամյայտ	ամյայտ	Ունիւրդանի՝ Մեկնարքիւմ Մասրէի
1721	1	25,5 X 18,5	նար	ժԸ-ժԲ	ամյայտ	Կանգաւում Գ.	Ռազաթալ Սեֆաթ
1722	67	32,5 X 21,0	նար-չիւղ	1844	Վիեննա	Գաբրիէլան Լ. Յովսէփ	Թանկի՝ Հրոմանգ Վարդապետութեան
1723	7	32,9 X 25,8	նար	1873	Վիեննա	Միխայիլան	Շնորհաւարական Ուղիւղման
1724	12	32,8 X 24,7	գամազան	1883	Վիեննա	Միխայիլան	Շնորհաւարական Ուղիւղման
1725	2	32,0 X 20,2	նար-նար	ժԲ	Վիեննա-Կ. Պոլիս	Աստուան Լ. Արսէն	Սրբազարդիւմ Շարականաց
1726	4	32,3 X 21,2	անց-նար	1800	սկիւր	Լիւնստան	Լիւնստան Ճաշդանգրի
1727	6	32,3 X 26,0	նար-նար	1889	Վիեննա	Միխայիլան	Շնորհաւարական Ուղիւղման
1728	22	24,0 X 32,0	գամազան	1852	Վիեննա	Փալման Լ. Ալեքսանդր	Աշխարհացոյց Տախտակ
1729	11	32,2 X 22,0	նար	1800	սկիւր	Պալման Լ.	Հանգարդանց Ճաշդանգրի
1730	8	32,5 X 22,0	նար	ժԸ-ժԲ	Կ. Պոլիս	Միխայիլան	Փաշադ Տարապանց
1731	115	32,0 X 24,0	նար-չիւղ	1870-1825	Վիեննա	Միխայիլան	Համաժող. Արտադրութիւն
1732	681	32,5 X 21,0	անց-չարդ	1758	Կոնստ.	Կ. Պոլիս-Կոնստանդնուպոլիս	Յովսէփ Նալման՝ Փաշադի Կրօնական
1733	563	32,0 X 22,5	նար	1780-1840	Թրքիստան-Վիեննա	Միխայիլան	Համադարձաւոր Նար Կարգաւոր
1734	50	31,8 X 22,0	նար	1840	Վիեննա	Փալման Լ. Ալեքսանդր	Ճաշի վերջու Միւրդի Գրքանուն
1735	5	31,8 X 23,5	նար-նար	1870	Վիեննա	Միխայիլան	Շնորհաւարական Ուղիւղման
1736	24	32,0 X 22,5	կիծ-չիւղ	1797-1811	Թրքիստ.	Միւրդան Լ. Մասրէան	Գիրք Միւրդանց Ճաշդանգրի Թրքիստ.
1737	16	32,0 X 22,5	կիծ-չիւղ	1810	Թրքիստ.	Միխայիլան	Փաշադիւմ Փաշադի
1738	3	31,5 X 22,0	նար	1776	Կոնստ.	Միխայիլան	Հանգարդանց Ճաշդանգրի
1739	350	31,2 X 22,5	չիւղ	1786	Լիւնստ.	Շնորհաւարական Կարգաւոր	Ստեփանա Ռաշադ՝ Բաշադի Կարգաւորի Կարգաւոր
1740	24	31,5 X 20,0	կիծ-չիւղ	ժԲ սկիւր	ամյայտ	ամյայտ	Բժիշկարան - Գնդադարձութիւն
1741	8	31,2 X 22,5	նար-նար	1875	Վիեննա	Միխայիլան	Շնորհաւարական Ուղիւղման
1742	28	31,0 X 11,7	կիծ-չիւղ	1806	Կարքիս-Կոնստանդնուպոլիս	ամյայտ	Ունիւրդանց Կարգաւորի Կարգաւոր
1743	9	31,0 X 22,0	չիւղ-նար	1815	Կոնստ.	ամյայտ	Կարգաւորական Կարգաւոր
1744	32	31,0 X 21,5	կիծ-չիւղ	1801	Թրքիստ.-Կ. Պոլիս	Միխայիլան	Մարազ Կ. Կարգաւորական
1745	75	30,8 X 22,0	նար	1770	Համ.	Փաշադան Լ. Գարգ	Ճաշդան Կ. Կարգաւորական Կ. Փաշադի
1746	10	30,5 X 21,5	նար	1780	Թրքիստ.	Բաշադան Լ. Կարգաւորական	Բաշ Կարգաւորական Կ. Կարգաւորական
1747	183	31,0 X 21,6	չարդ	ժԷ	ամյայտ	Գրքաւոր	Ճաշդանց, Մարգաւորական, Շարական
1748	88	31,0 X 20,7	նար	1824	Կ. Պոլիս	Գարգաւորական Կարգաւորական	Կ. Կարգաւորական Կարգաւորական
1749	18	30,5 X 18,0	անց-չարդ	ժԲ	ամյայտ-Լիւնստ.	ամյայտ	Կարգաւորական Մ. Փաշադի Կարգաւորական
1750	22	30,0 X 21,0	կիծ-չիւղ	1801	Վիեննա-Կ. Պոլիս	Միխայիլան	Մարազ Գիրք Համադարձ
1751	21	30,3 X 20,7	անց-նար	1780	ամյայտ	ամյայտ	Փաշադիւմ Կարգաւորական
1752	51	30,7 X 21,0	կիծ-չիւղ	1880	Կոնստ.	Փալման Լ. Ալեքսանդր	Կարգաւորական Կարգաւորական Մ.
1753	82	31,0 X 21,3	նար-չիւղ	1883	Վիեննա	Միխայիլան	Կարգաւորական Կարգաւորական Մ.

Թի.	Բազ.	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրի	Բաղնակություն
1764	63	30.5 X 21.3	ճաշ-չի	1884	Վիննա	Միլիարդում մը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Ա/Ռ.
1765	110	31.0 X 21.3	ճաշ-չի	1883-1884	Վիննա	Միլիարդում մը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Բ.
1766	50	30.8 X 21.0	ճաշ-չի	1884	Վիննա	Միլիարդում մը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Բ/Գ.
1767	90	30.0 X 20.5	ճաշ-չի	1883 առաջ	Հառ	Պարսում Ա. Ավեսանը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Բ/Գ.
1768	34	31.0 X 21.3	ճաշ-չի	1884	Վիննա	Միլիարդում մը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Գ.
1769	327	30.3 X 20.5	ինի-չի	1880-1883	Հառ	Պարսում Ա. Ավեսանը	Իրվրան՝ Սասանյանություն Բ/Ս-Կ.
1770	50	30.5 X 21.0	ճաշ-չի	1887	Կ. Պոլիս	Գաղթական Հ. Յակոբ	Պատվական Հայտանայ Հայ Կարգիկի
1771	6	30.0 X 21.5	ճաշ	ԺԸ	Թրիստ-Վիննա	Միլիարդում մը	Ս. Արամա՝ Վարդ Ս. Մամիկ Արաթի
1772	20	30.0 X 20.3	ինի-ճաշ	ԺԸ	Վիննա-Թրիստ	Միլիարդում մը	Մանուկ Հարա
1773	56	30.2 X 21.0	ճաշ-չի	1880	Զմալիս	Տերտրում Հ. Գուլս	Վարդանություն Հայտանայ Եկեղեց
1774	98	30.0 X 11.0	ճաշ	ԺԸ-ԺԹ	Թրիստ-Վիննա	Միլիարդում մը	Բաարում Առնիկի-Հարի
1775	60	30.0 X 19.0	ճաշ-չի	1850	Վիննա	անպա	Բաարիք Եկեղեցականում
1776	212	29.8 X 21.3	ճաշ	1700 վերջ	Հինասում	անպա	Հայոց Եկեղեց
1777	187	29.9 X 21.0	չի	1891	Զմալիս	Տերտրում Հ. Գուլս	Հայտանություն Եկեղեցական
1778	9	29.3 X 20.5	ճաշ	1810 առաջ	Թրիստ	Միլիարդում մը	Մարաք Ճիմարություն
1779	12	30.0 X 20.9	անի-ճաշ	1810 առաջ	Թրիստ	Միլիարդում մը	Վանակ Մարաք
1770	214	28.3 X 22.5	չի	1840	Վիննա	Միլիարդում մը	Ուսում Բնակ Գրադան
1771	420	29.0 X 21.0	անի-չի	1887-1890	Վիննա-Թրիստ	Մեկվիշում Հ. Գաղթի	Հայրիկ Սասանյանում Բաարում
1772	232	28.3 X 22.5	ճաշ	1840	Վիննա	Միլիարդում մը	Ուսում Բնակ Գրադան
1773	58	30.0 X 20.0	ճաշ	1769	Թրիստ	Միլիարդում մը	Եկեղեց 1769 տվ
1774	18	29.5 X 21.5	ճաշ	1780 տվ	Արադիս	Պարսում մը	Պատվական Պարսում առ Սիմ Կարգիկ
1775	36	29.5 X 20.0	ինի-չի	ԺԸ վերջ	անպա	Միլիարդում մը	Անասում Արադիսում
1776	136	29.2 X 22.5	ճաշ-պար	1773 տվ	անպա	Պարսում Կարգի	Պարսում Արադիսում Ունիկականում և Պարսում
1777	78	29.0 X 22.5	ճաշ	1840	Վիննա	Միլիարդում մը	Գրադան Եկ Բարադ
1778	86	29.3 X 20.5	ճաշ	1834	Վիննա	Պարսում Հ. Արադի	Հայոց և Արադում
1779	24	29.0 X 23.0	ինի-չի	1886 տվ	Վիննա	Տերտրում Հ. Արադի	Արադիսում Կարգիկ
1780	4	29.3 X 22.0	ճաշ	1885	Վիննա	Միլիարդում մը	Արադիսում Արադի
1781	1	115.0 X 75.0	ճաշ-չի	1857 տվ	Կարգի	անպա	Տերտրում Պարսում 1-1848 և Կարգիս Բարադում
1782	139	29.0 X 21.0	ճաշ-չի	1820 տվ	Կ. Պոլիս	Տերտրում Կարգի և Կ.	Պարադի
1783	400	28.7 X 20.5	ճաշ-չի	1850 տվ	անպա	անպա	Գիր Ունիկականում
1784	—	28.0 X 19.0	—	ԺԸ	Հինասում	—	Կարգի Մարադիսում (Արադում)
1785	180	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Ս.
1786	151	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Բ.
1787	158	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Գ.
1788	149	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Գ.
1789	147	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Ե.
1790	128	29.0 X 22.0	ճաշ-չի	ԺԹ վերջ	Վիննա	Միլիարդում մը	Հայրիկ Բարադ, Բաարում Զ.
1791	128	18.4 X 13.2	անի-ճաշ	ԺԸ-ԺԹ	անպա	անպա	Առաջ Եկեղեց

Քիւ	Քաղաք	Միջանշան	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրի	Բովանդակութիւն
1792	290	18, 4 × 12, 5	1807	Քրիստոս	Խաղիկաւորքիւն Հ. Պետ. (•)	Գաղաթիւն Մատենաբանքիւն Ա. Մ. երեքնորդիւն Հարց	
1798	230	18, 3 × 12, 0	1806	Խաճ	Սանյալ	Պատուաւորքիւն Հարց	
1794	268	18, 2 × 14, 5	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Միջնորդքիւն մե	Պատուաւորքիւն ժողովոյ ընկերաց	
1786	32	18, 0 × 12, 5	1790	Խաճ	Սանյալ	Կանոնադրք	
1796	4	17, 7 × 12, 0	ժ-Ը	Սանյալ	Սանյալ	Պատուաւորքիւն Միւս Քաղաքի՝ Որքի վերջ Օրդնոց երկի Հարց	
1797	8	18, 0 × 11, 0	1850*	Սանյալ	Սանյալ	Պատուաւորքիւն Քաղաքիւն Քաղաքիւն խաղիկաւորքիւն	
1798	12	17, 7 × 12, 8	1778	Սանյալ	Շիւ. Բիւրան Յարաւորքիւն	Պատուաւորքիւն Քաղաքիւն խաղիկաւորքիւն	
1789	25	17, 5 × 12, 5	1785	Քաղաքիւն	Խաղիկաւորքիւն Եր. Բրանքի.	Սուրբաբիւն	
1801	562	18, 3 × 12, 0	1890	Քաղաքիւն	Միջնորդքիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1804	397	18, 2 × 11, 5	ժ-Ք	Սանյալ	Միջնորդքիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1802	28	18, 2 × 11, 4	1800	Սանյալ	Միջնորդքիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1803	106	18, 0 × 11, 7	1800	Սանյալ	Միջնորդքիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1804	29	18, 1 × 12, 0	1783	Սանյալ	Միջնորդքիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1805	22	18, 0 × 12, 7	1750	Խաճ	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	
1806	8	17, 5 × 11, 0	1813	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1807	24	17, 7 × 12, 2	1840*	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1808	232	17, 6 × 13, 0	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1809	249	17, 7 × 12, 0	1808	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1810	207	18, 0 × 12, 0	1807	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1811	344	17, 5 × 13, 0	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1812	357	17, 0 × 12, 2	1857-1839	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1813	189	17, 7 × 11, 7	1857-1839	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1814	6	17, 0 × 12, 0	ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1815	114	18, 0 × 11, 0	ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1816	132	17, 5 × 10, 7	ժ-Ք, ժ-Ը	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1817	207	17, 6 × 12, 0	1850	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1818	128	17, 5 × 12, 5	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1819	85	17, 5 × 11, 0	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1820	162	16, 9 × 10, 7	ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1821	32	17, 8 × 12, 0	1797*	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1822	48	17, 5 × 12, 5	ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1823	69	17, 5 × 12, 2	1873	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1824	336	17, 3 × 10, 5	1882	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1825	7	17, 3 × 12, 2	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1826	8	17, 5 × 12, 5	ժ-Ը, ժ-Ք	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1827	8	17, 5 × 11, 5	ժ-Ք, ժ-Ը	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1828	217	17, 6 × 13, 5	1812*	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	
1829	107	17, 5 × 13, 0	1912	Սանյալ	Սուրբաբիւն մե	Սուրբաբիւն մե	

Թի.	Քաղք	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Ճան	Գրքի	Բանագրություն
1830	128	17.7 X 13.0	Նար-չի	1813	Մասիս-Վիննա	Մաննիմ Լ. Փիլիպպոս	Հրապարակում Բ.
1831	375	17.5 X 12.5	Նար	ԺԸ-ԺԹ	Քրիստոս	Միքայելով	Ուսուցիչ Իմաստասերական
1832	230	17.5 X 11.0	անգ-նար	1850 ռուս	Վիննա	Միքայելով	Փարսեանի Ի Լին Մանուկյանի
1833	12	17.4 X 11.3	անգ-նար	ԺԸ վերջ	անյայտ	անյայտ	Միքայելով Գրքի Մանուկյանի
1834	28	17.2 X 13.0	հին-չի	1800 Վերջ	Կ. Պալիս	անյայտ	Փարսեանի Հարանից Վան Ուսուցիչ Լուսավորչի 1790
1835	86	17.4 X 11.2	Նար-չի	1882	Վիննա	Սերգեյով Լ. Ազատիկ	Սերգեյով
1836	30	17.5 X 11.0	հին-չի	ԺԸ-ԺԹ	Քրիստոս-Վիննա	անյայտ	Հարանից Փարսեանի
1837	314	18.3 X 11.5	անգ-նար	1808	Քրիստոս	Միքայելով	Տեսական Լուսավորչական Գ.
1838	212	17.5 X 12.0	Նար	1797 ռուս	Քրիստոս	Միքայելով	Տեսական Լուսավորչական Ի.
1839	136	17.2 X 11.5	Նար-չի	ԺԹ	Վիննա	Միքայելով	Երգչական
1840	44	18.7 X 11.2	անգ-նար	1865	Ազատիկ	Նիկոնից Գրքի	Սանտի Գրքանունով
1841	148	18.0 X 11.0	հին-չի	1810 ռուս	Քրիստոս	Շիմպիլով Լ. Անդրեյ	Անտիկով Ի Մանուկյանի
1842	85	18.0 X 12.0	հին-չի	1798-1808	Քրիստոս	Միքայելով Լ. Մանուկյան	Մանուկյանի Գրքի Քրիստոս
1843	272	15.3 X 10.5	հին-չի	1885	Կ. Պալիս	Անտիկով Գրքանունով	Միքայելով Կարիկ
1844	112	15.3 X 10.2	Նար	1787	Քրիստոս	Շիմպիլով Լ. Պարս	Հարանից Սանտի
1845	184	15.0 X 11.5	Նար-նար	ԺԸ-ԺԹ	Քրիստոս-Վիննա	Միքայելով	Թ. Գրքի Մանուկյանի Կարիկ Կարիկ
1846	180	15.2 X 11.0	Նար	ԺԸ	Կ. Պալիս	անյայտ	Ազատիկ Մանուկյանի Քարիկ
1847	32	15.3 X 10.0	հին-չի	ԺԹ վերջ	անյայտ	անյայտ	Ազատիկ Մանուկյանի Քարիկ
1848	12	15.0 X 10.4	անգ-նար	ԺԸ-ԺԸ	անյայտ	անյայտ	Փարսեանի Հարանից Մանուկյանի Քարիկ
1849	10	14.8 X 9.5	Նար	ԺԸ	անյայտ	անյայտ	Հարանից Քարիկ
1850	204	15.0 X 10.5	հին-չի	1878	Կ. Պալիս	Անտիկով Գրքանունով	Ազատիկ Մանուկյանի Կարիկ
1851	37	15.0 X 10.8	անգ-նար	1824 ռուս	անյայտ	անյայտ	Ազատիկ Քարիկ
1852	16	14.8 X 10.0	անգ-նար	ԺԹ	Վիննա	Միքայելով	Հարանից Կարիկ
1853	58	14.8 X 10.5	Նար-նար	1718 ռուս	անյայտ	անյայտ	Գրքի Մանուկյանի Կարիկ
1854	49	14.9 X 10.3	Նար-նար	ԺԹ	անյայտ	անյայտ	Ազատիկ
1855	18	14.8 X 12.0	հին-չի	1839	Վանուկյան	անյայտ	Տեսական 1839 թվ
1856	46	14.4 X 9.0	Նար-նար	1847	Վիննա	Միքայելով	Կ. Պալիսի Ուսուցիչ
1857	118	14.5 X 10.0	անգ-նար	ԺԸ	անյայտ	անյայտ	Գրքանունով, Մանուկյանի, Տեսական
1858	22	14.8 X 10.8	Նար-նար	1800 Վերջ	անյայտ	Միքայելով	Գրքի Մանուկյանի
1859	104	14.7 X 9.3	հին-չի	1880	Կ. Պալիս	Անտիկով Գրքանունով	Անտիկով Կարիկ Մանուկյանի Քարիկ
1860	24	14.5 X 9.0	Նար-նար	1847	Վիննա	Միքայելով	Կ. Պալիսի Քարիկ
1861	8	14.5 X 9.5	հին-չի	1810 ռուս	Քրիստոս	Շիմպիլով Լ. Անդրեյ	Փարսեանի Կարիկ Քարիկ Կարիկ
1862	18	14.5 X 10.5	Նար	ԺԸ	անյայտ	անյայտ	Փիլիպպոսի
1863	51	14.5 X 9.5	հին-չի	ԺԹ Վերջ	Նիկոն	անյայտ	Տեսական Ազատիկ
1864	138	14.7 X 9.5	անգ-նար	1848	Վիննա	Միքայելով	Վարդ Մանուկյանի Կարիկ
1865	101	14.5 X 9.7	Նար-չի	ԺԸ	անյայտ	անյայտ	Մանուկյանի
1866	48	14.5 X 10.0	անգ-նար	1735	Քրիստոս	Շիմպիլով Լ. Պարս	Միքայել Մանուկյանի Մանուկյանի Կարիկ
1867	103	14.5 X 9.6	Նար	1810	Վան	Տեսական Վանուկյանի	Ազատիկ

Թի.	Թույլ	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բանագրություն
1044	94	19.5 × 25.5	Ուր-շեղ	Ժ. Վերջ	Վիեննա	Միքայելյան	Վեյ ձառնի Հալանդի մեծ. Ժամանակ
1045	11	25.5 × 18.5	Ուր-շեղ	1810 առաջ	Քրիստոս	Միքայելյան	Տեղացի և Տեղացի
1046	10	25.0 × 20.5	շեղ	1824	ամպստ	Միքայելյան	Փարսի Վառ Միքայելյան
1047	11	25.4 × 18.5	ամբ-ձառ	Ժ. Վերջ	ամպստ	Միքայելյան	Մալաթիա հարկապետի
1048	12	25.5 × 20.0	ամբ-ձառ	1850 երբ	ամպստ	Գաբրիել Նուրիյան	Պատմ. Բիմ Գաբրիել Նուրիյան
1049	158	26.5 × 19.0	ամբ-ձառ	1810 առաջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1050	382	26.0 × 20.0	հիմ-շեղ	1810 առաջ	Քրիստոս	Միքայելյան	Տեղացի և Մալաթիա Բարսեղյան
1051	383	25.7 × 20.5	հիմ-շեղ	1835	Վիեննա	Միքայելյան	Համալսարան Բարսեղյան
1052	66	26.3 × 17.6	Ուր-շեղ	1880*	Վիեննա	Միքայելյան	Ցանկ Գրեգ Նուրիյան
1053	114	26.1 × 18.0	Ուր-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1054	258	26.5 × 20.0	ամբ-ձառ	1793	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1055	24	25.0 × 20.0	ամբ-ձառ	1850 երբ	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1056	58	25.7 × 17.0	հիմ-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1057	24	25.5 × 16.0	շեղ	1895 առաջ	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1058	30	25.5 × 16.0	Խառնուրդ	1722	ամպստ	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1059	65	25.5 × 20.0	շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1060	185	25.5 × 20.3	հիմ-շեղ	1834-1838	Մալաթիա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1061	256	25.5 × 16.5	Ուր-շեղ	1838	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1062	114	25.2 × 20.5	Ուր-շեղ	1891	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1063	148	25.0 × 20.0	Ուր-շեղ	1889	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1064	185	25.7 × 20.5	հիմ-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1065	156	25.5 × 19.5	Ուր-շեղ	1793	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1066	12	31.0 × 21.5	հիմ-շեղ	1809	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1067	138	24.8 × 19.5	հիմ-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1068	39	25.0 × 20.5	հիմ-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1069	104	25.0 × 17.0	հիմ-շեղ	1888	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1070	74	25.5 × 20.3	Ուր-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1071	28	25.5 × 16.0	Ուր-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1072	40	25.5 × 17.0	Ուր-շեղ	1896	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1073	92	25.8 × 18.5	շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1074	80	25.5 × 19.7	Ուր-շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1075	98	25.0 × 20.0	հիմ-շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1076	78	25.2 × 19.8	հիմ-շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1077	146	25.2 × 19.5	Ուր-շեղ	1850*	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1078	34	25.3 × 18.5	հիմ-շեղ	Ժ. Վերջ	Քրիստոս	Շե. Բարսեղյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1079	127	25.5 × 20.0	Ուր-շեղ	1895-1899	Քրիստոս	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1080	72	25.5 × 20.5	հիմ-շեղ	1840 առաջ	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան
1081	80	25.2 × 20.0	հիմ-շեղ	1850 երբ	Վիեննա	Միքայելյան	Մալաթիա Բարսեղյան

Թիվ	Քաղաք	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բանագրություն
1882	50	25.0 X 20.0	ճար-չել	1850 թթ	Վիննա	Միքայելով	Վկայություն Ս. Գրչի Գրչի ծառայող
1883	6	25.0 X 20.0	կեն-չել	1850 թթ	Վիննա	Միքայելով	Վկայություն Ս. Գրչի Բարսեղ Վեցյանի
1884	41	25.5 X 20.0	կեն-չել	1850 թթ	Վիննա	Միքայելով	Վկայություն Ս. Գրչի Աղաթանգյան
1885	68	25.8 X 20.0	վար-չել	1867	Վիննա	Միքայելով	Վկայություն Ս. Գրչի Երվանդ
1886	40	25.3 X 20.0	չել	1867	Վիննա	Միքայելով	Վկայություն Ս. Գրչի Մարտիրոս
1887	69	25.0 X 19.8	անց-ճար	1830*	Վիննա	Սաղաթյան Լ. Ման-	Գրքանուն Քաղաքական
1888	595	25.8 X 17.5	ճար-չել	1820-1830	Վիննա	Ազիկան Լ. Գրիչ	Համադրություն Նիկի, Ոսկ. ծառայող, Նիկի
1889	22	25.4 X 18.0	ճար	1810 առաջ	Թրիստ	Միքայելով	Մայրաց
1890	52	25.3 X 20.0	ճար-չել	ԺԹ	Վիննա	Միքայելով	Բնական Առաքելություն
1891	96	25.2 X 10.0	կեն-չել	1810 առաջ	Թրիստ	Միքայելով	Տնական Առաքելություն ԺԹ
1892	92	25.0 X 17.0	ճար-չել	1894	Կ. Պոլիս	Գրիչովան Լ. Գրիչ	Իրականություն
1893	132	24.6 X 18.5	ճար-չել	1840*	Վիննա	Միքայելով	Այլիք՝ Նիկիական Պատվար Ս.
1894	16	24.5 X 18.0	խառնագ	1732	անյալ	անյալ	Գրիչ Սաղաթյան և Կարգություն Ս.
1895	90	25.2 X 18.5	անց-ճար	1730	Համ	Բազիկան Տեր Գրիչ	Աղաթյան Գրքանուն Լ. Գրիչ Սաղաթյան
1896	73	25.0 X 18.5	կեն-չել	1840*	անյալ	Միքայելով	Շեքիր Բամի և Կարգություն Ս. Մանուկյանի
1897	8	25.0 X 20.0	ճար	1810 առաջ	Թրիստ	Միքայելով	Նոր Տնար Լալաթյան
1898	15	25.0 X 20.0	ճար	ԺԸ Վերջ	անյալ	Միքայելով	Ջերմանություն Ս. Լիկիական
1899	14	24.5 X 17.0	կեն-չել	1775	Կ. Պոլիս	Նալալ Օզլու Տեր Գրիչ	Առաքելություն, Կարգություն Նիկիական
2000	37	24.0 X 19.0	կեն-չել	1810 թթ	Վիննա	Միքայելով	Համառոտ Փրկություն Նալալ Օզլու
2001	145	25.2 X 18.5	կեն-չել	1840*	Վիննա	Միքայելով	Տնականություն Ս. Առաքելություն
2002	205	25.0 X 20.0	կեն-չել	1840*	Վիննա	Միքայելով	Բնականություն
2003	1	21.0 X 13.3	կեն-չել	1848	Կարաթալ	անյալ	Տալ Գրանություն Գրանուն
2004	63	25.0 X 18.5	կեն-չել	1810 առաջ	Թրիստ	Միքայելով	Համառոտություն Ուսումնական Առաքելություն
2005	10	26.0 X 21.0	ճար-չել	1872	Կ. Պոլիս	անյալ	Գրանիք Նուն
2006	230	25.0 X 20.0	կեն-չել	1848	Կալու	Կարգություն Տնարիս	Հալ-Համի-Ման Կարգ Նոր Բազիլ Ս.
2007	18	25.0 X 18.0	կեն-չել	1830*	Կ. Պոլիս	Փշականություն Գրիչով(Դ)	Օրինակ Նալալություն
2008	122	25.0 X 18.5	անց-ճար	1809*	Թրիստ	Միքայելով	Ընդունար Պատվար Նիկիական Ս.
2009	174	25.1 X 20.0	կեն-չել	1887 առաջ	Վիննա	Վեցյանան Լ. Միքայել	Փրկություն Գրքանուն Բարաթյան
2010	187	25.0 X 18.0	անց-ճար	1858	Վիննա	Վեցյանան Լ. Միքայել	Ուրբող Առաքելություն
2011	145	25.0 X 20.0	կեն-չել	ԺԸ-ԺԹ	Թրիստ-Վիննա	անյալ	Հրանց Գրիչականություն Ս.
2012	178	25.0 X 18.5	կեն-չել	1840*	Վիննա	Միքայելով	Բնականություն
2013	98	25.0 X 18.5	կեն-չել	1840*	Վիննա	Միքայելով	Բնականություն
2014	2	15.2 X 10.7	բարձր	ԺԸ	անյալ	անյալ	Համառոտ Մայրաց
2015	4	20.5 X 12.5	կեն-չել	1773 առաջ	Վիննա-Թրիստ	Լ. Գրիչիչ	Լ. Միքայել Քաղաք առ Ս. Փաղիկ
2016	2	22.4 X 14.3	կեն-չել	ԺԹ	Վիննա	անյալ	Աղբի Կ. Պոլիս Ս. Սանդյան
2017	8	20.3 X 15.0	ճար-չել	ԺԹ	Վիննա	անյալ	Կ. Կարգություն՝ Բարաթյան Ս. Գրանուն
2018	1	21.5 X 15.8	ճար	ԺԹ	անյալ	անյալ	Անց Աղ Միք, Համառոտ
2019	8	11.0 X 06.5	բարձր	1734	Ջերման	Սնակ Նիկ	Համառոտ Սնական

Թ. խ.	Թ. առթ.	Միջնային	Գիրք	Ժամանակ	Տեղի	Գրքի	Բովանդակություն
20068	18	24.5 x 19.5	չգիր	ժԺ ԿԵԱ	Վիեննա	Միջնարան մե	Առաջիկա գրքերից՝ Պատ. ներդրումը և, Վյուսայ չարիք և Վոլ
20069	23	24.2 x 19.8	չգիր	ժԸ ԿԵԻ	Քիլման	Միջնարան մե	Առաջիկա ներկայացրած
20070	20	24.0 x 15.0	ժամբ-ժամբ	1880 առթ	Կարլսբ	ամպլա	ձառակ գրականության
20071	4	24.0 x 17.5	իմե-չգիր	1825	Կ. Պոլս	ամպլա	Յոթնամ Պլանմանի
20072	18	24.0 x 14.8	ամբ-ժամբ	1830 հոբ	ամպլա	ամպլա	Նամական ա. Գրքեր նպ. Պոլսից
20073	86	24.3 x 19.5	նաթ-չգիր	1840 հոբ	Վիեննա	Միջնարանման	Շեքսպիրական Ուոլման
20074	16	24.0 x 17.5	ժամբ-ժամբ	1775 առթ	Վիեննա	Միջնարան մե	Առաջիկա, Կրիմ, Կարգադարձիկ Եփեմեյանի
20075	34	24.0 x 17.5	իմե-չգիր	1775	Կ. Պոլս	Յոթնամ ձ. Նախարար	Առաջիկա Արևմտյան
20076	20	24.3 x 18.7	նաթ-ժամբ	1814	Վիեննա	Միջնարան մե	Համառոտ Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20077	104	24.3 x 19.5	նաթ-չգիր	1878-1887	Վիեննա-Ջիլման	Միջնարան մե	Գրական Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20078	11	22.2 x 17.8	ամբ-ժամբ	1846	Վիեննա	Միջնարան մե	Գրական Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20079	80	22.0 x 16.5	նաթ	1807	Կ. Պոլս	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20080	30	22.0 x 16.5	նաթ-չգիր	1707	Կ. Պոլս	Միջնարան մե	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20081	104	22.0 x 16.5	իմե-չգիր	ժԺ	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20082	12	21.8 x 17.0	իմե-չգիր	ժԺ	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20083	8	22.0 x 14.3	նաթ-չգիր	ժԺ	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20084	150	20.4 x 16.7	նաթ-չգիր	1862	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20085	—	—	—	ժԺ (Ը-Բ)	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20086	282	22.0 x 16.0	իմե-չգիր	1824	Վիեննա	իմե-չգիր	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20087	50	22.2 x 17.5	նաթ-չգիր	1892	Վիեննա	Միջնարան մե	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20088	53	22.2 x 17.5	նաթ-չգիր	1892	Վիեննա	Միջնարան մե	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20089	12	22.0 x 17.0	իմե-չգիր	1800 սկզբ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20090	51	22.5 x 17.5	ամբ-ժամբ	1800 հոբ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20091	24	22.0 x 16.5	իմե-չգիր	1750 հոբ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20092	8	22.5 x 16.5	իմե-չգիր	ժԸ ԿԵԻ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20093	169	22.2 x 16.0	իմե-չգիր	1851	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20094	198	22.3 x 18.0	ամբ-ժամբ	1850 հոբ	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20095	318	22.2 x 17.5	նաթ-ժամբ	ժԺ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20096	272	22.2 x 17.5	նաթ-ժամբ	ժԺ	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20097	18	22.5 x 17.0	նաթ	ժԸ	Վիեննա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20098	78	22.5 x 18.5	նաթ-չգիր	1838-1850	Վիեննա-Վիեննա	Միջնարան մե	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20099	84	22.2 x 18.2	նաթ-չգիր	1837	Վիեննա	Միջնարան մե	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20090	14	22.0 x 14.0	իմե-չգիր	1850 հոբ	Կ. Պոլս	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20091	10	22.2 x 16.4	ամբ-ժամբ	1807	ամպլա	ամպլա	Վիեննա Քրիստոսական Նախարար և Վոլման
20092	31	22.2 x 17.0	նաթ	1863	Կ. Պոլս	ամպլա	Վիեննա Քրիստոս

Թիվ	Քաղք	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղ	Գրքի	Բաժանվածություն
2090	12	21.5 X 15.7	անգ-հայեր	1880	Կ. Պոլիս	Յալալիում Հ. Վրթման	Մալաղի Մատ
2097	43	22.0 X 18.0	հին-չին	1810 առաջ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Առաւմտաբանութիւն Ա. Քովմար
2098	6	21.8 X 18.0	հին-չին	1812	Կ. Պոլիս	Ում Բանաւթ	Փնտաղաւորիւն ճիւղայից Արաբից անտառայից Կովմարաց
2099	6	21.8 X 15.5	հայեր	1815	Կ. Պոլիս	Եղիշիւմ Եղիշիւմ	Ազատանքիւն Սրբա՛ Մատառանայ
2100	98	21.8 X 18.0	հին-չին	1883	Կարթագոն	Յամանիւմ Գրաւթիւ	Ազիմիւս (Կարաթիւ) Եղիշիւմիւն Մատառանայ
2101	4	21.5 X 15.5	հին-չին	1829 ետք	Քրիմ-տար	անյայտ	Հալաթանի Եղիշիւմիւն
2102	10	21.3 X 15.5	հին-չին	1824 ետք	անյայտ	Եղիշիւմիւն Հ. Ազիւմ	Եղիշիւմիւն Քաղք Վան ԺԻ
2103	59	22.0 X 18.0	անգ-հայեր	ԺԺ	անյայտ	անյայտ	Ազիւմ Բանաւթ
2104	152	22.0 X 14.0	հին-չին	1857	Վիեննա	Միքրաթան մը	Սրաւթիւ Եղիշիւմ
2105	54	22.0 X 15.5	հին-չին	ԺԺ	Վիեննա	Միքրաթան մը	Քաղաւթիւն Գրաւթիւ
2106	73	22.0 X 14.5	հայեր	1817-1819	Վիեննա	Միքրաթան մը	Հաւաւթիւ
2107	8	22.0 X 13.7	հայ-չին	1870	Վիեննա	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2108	48	22.0 X 18.5	անգ-հայեր	ԺԳ	անյայտ	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն Եղիշիւմիւն
2109	66	21.2 X 17.2	հայ-չին	1891 ետք	Վիեննա	Յամանիւն Հ. Ազիւմիւն	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2110	10	21.7 X 17.5	հայեր	1810 առաջ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Հաւաւթիւ Եղիշիւմիւն
2111	58	22.0 X 18.0	չին-հայեր	1801	Գրաւթիւ	Փնտաղաւթիւն (Կարթագոն)	Հաւաւթիւն Եղիշիւմիւն
2112	218	22.2 X 17.5	հին-չին	ԺԳ-ԺԺ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Հաւաւթիւն Եղիշիւմիւն
2113	19	22.3 X 16.1	անգ-հայեր	1810 առաջ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Քրիմ-տարի Եղիշիւմիւն
2114	20	21.8 X 16.2	հին-չին	1814	Վիեննա	Եղիշիւմիւն Հ. Ազիւմ	Հաւաւթիւ Եղիշիւմիւն
2115	57	22.0 X 18.0	հին-չին	1800 ետք	Կ. Պոլիս	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն Եղիշիւմիւն
2116	24	22.3 X 18.5	հին-չին	1810 առաջ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2117	4	21.5 X 15.5	չին	1817	Վիեննա	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2118	57	21.5 X 15.5	հին-չին	1831	Վիեննա	Ազիւմիւն Հ. Եղիշիւմ	Հաւաւթիւ
2119	102	21.5 X 14.0	հին-չին	1882	Կ. Պոլիս	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2120	144	21.5 X 18.0	հայեր	1703	Վիեննա	անյայտ	Քաղքի Եղիշիւմիւն
2121	6	21.7 X 18.0	հայեր	ԺԳ Վերջ	անյայտ	Միքրաթան մը	Եղիշիւմիւն
2122	33	21.8 X 18.0	հին-չին	1814	Վիեննա	Եղիշիւմիւն Հ. Ազիւմ	Հաւաւթիւ Եղիշիւմիւն
2123	28	21.4 X 15.5	հին-չին	1810 առաջ	Քրիմ-տար	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2124	14	21.8 X 15.3	հայ-հայեր	ԺԺ	Վիեննա	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2125	36	21.7 X 14.3	հայ-չին	1888	Վիեննա	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2126	46	21.6 X 17.0	Կարթագոն	1732	անյայտ	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2127	23	21.5 X 17.0	Կարթագոն	1732	անյայտ	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2128	35	21.8 X 14.5	հին-չին	1821	Վիեննա	Եղիշիւմիւն Հ. Վրթման	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2129	100	21.5 X 18.0	Կարթագոն	ԺԳ-ԺԳ	անյայտ	Կարթագոն	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2130	27	21.5 X 17.0	հայ-չին	1918-1919	Եղիշիւմ	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2131	4	21.0 X 17.5	չին-հայեր	1850 ետք	Վիեննա	Միքրաթան մը	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2132	6	20.5 X 17.0	Վիեննա	ԺԳ-ԺԳ	անյայտ	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն
2133	68	21.4 X 15.0	անգ-հայեր	1816	Կարթագոն	անյայտ	Կարթագոնի Եղիշիւմիւն

Թիւ	Թուայք	Մեծութիւն	Գիւր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բնութեան պատմութիւն
2134	16	21.2 × 12.5	Նար-ճուր	ԺԺ ՎԻՐԻ	Վիեննա	Միխայիլ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2135	46	21.5 × 14.6	Չիւ	1828	Վիեննա	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2136	96	21.6 × 15.8	Նար	1767	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2137	8	21.7 × 16.5	Նար	ԺԺ-ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2138	5	22.0 × 16.0	Կիւ-ճիւ	ԺԺ ՎԻՐԻ	Կիւ-ճիւ	Կիւ-ճիւ	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2139	63	22.0 × 16.0	Նար	1728 ԽԻՐ	Կիւ-ճիւ	Կիւ-ճիւ	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2140	34	21.6 × 13.7	Կիւ-ճիւ	1821	Յուրիք	Յուրիք	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2141	485	21.3 × 13.3	Նար-ճիւ	1850*	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2142	16	21.0 × 13.0	Կիւ-ճիւ	1857 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2143	64	21.5 × 17.5	Նար-ճիւ	1868	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2144	10	21.5 × 15.0	Նար	1814 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2145	14	21.5 × 15.0	Նար	ԺԺ ՎԻՐԻ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2146	4	21.5 × 16.5	Կիւ-ճիւ	1810 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2147	13	21.5 × 17.0	Նար-ճուր	ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2148	24	21.0 × 13.8	Նար-ճիւ	1848	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2149	32	21.4 × 16.0	մեծ-ճուր	1815	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2150	16	21.0 × 12.7	Նար-ճուր	1825	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2151	20	21.3 × 15.2	մեծ-ճուր	ԺԺ-ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2152	161	21.3 × 15.7	մեծ-ճուր	1845	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2153	53	21.3 × 13.5	Կիւ-ճիւ	1810 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2154	3	21.5 × 16.0	Կիւ-ճիւ	1827 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2155	268	21.3 × 15.5	մեծ-ճուր	1800 ՎԻՐԻ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2156	11	21.4 × 15.7	մեծ-ճուր	1829	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2157	8	21.0 × 15.5	Կիւ-ճիւ	ԺԺ ՎԻՐԻ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2158	82	21.5 × 15.5	Կիւ-ճիւ	1800	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2159	519	21.5 × 16.0	Նար-ճիւ	ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2160	123	21.5 × 16.5	մեծ-ճուր	ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2161	6	21.0 × 17.5	Նար-ճիւ	1917*	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2162	207	20.3 × 12.5	Նար	ԺԺ ՎԻՐԻ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2163	127	21.3 × 16.0	Նար-ճիւ	1897	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2164	105	21.2 × 13.8	Նար-ճուր	1822	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2165	95	21.1 × 17.5	Նար	ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2166	219	19.5 × 14.0	Նար	1761 ԽԻՐ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2167	4	19.6 × 16.0	Նար-ճիւ	1801*	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2168	20	19.0 × 15.0	Կիւ-ճիւ	1798	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2169	28	19.3 × 13.3	Կիւ-ճիւ	ԺԺ-ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2170	24	19.0 × 11.8	Նար	ԺԺ	Կ. Պոլիս	Կ. Պոլիս	Հայտնաբերւած Նար-ճուր
2171	21	20.0 × 15.0	Նար-ճուր	1800 ՎԻՐԻ	Յոսեփ Բալան	Յոսեփ Բալան	Հայտնաբերւած Նար-ճուր

Թիվ	Քաղաք	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրչի	Բազմադասարան
2172	128	19,3 X 12,3	անգ-հայեր	1840	Վիննա	Պարսեման Հ. Անդրեաս	Դպրատան Արարացի կղզի
2173	8	18,0 X 12,0	անգ-հայեր	1804	Թրքիստ	Խակիստարան Հ. Պարսեման	Սիստարանի մեջ առաջին Մարտիկական
2174	8	18,0 X 11,0	հայեր-չեխ	1800	Վիննա	Պարսեման Հ. Պարսեման	Կաթնի ճանապարհի մեջ
2175	283	18,5 X 15,2	չեխ	1700	անպար	Տեր Սարգիս	Անպարան
2176	16	18,5 X 12,5	հայեր-չեխ	1800	անպար	Միքայելյան մեջ	Տաղարան
2177	12	18,8 X 15,5	հինգ-չեխ	1807	Թրքիստ	Միքայելյան մեջ	Հրապարակում Վիննայի մեջ
2178	4	19,0 X 14,5	հայեր	ժՀ վերջ	անպար	անպար	Մարտիկական
2179	125	19,5 X 13,7	հայեր-չեխ	1848	Կ. Պարսեման	Մեր-Պարսեման Մարտիկական	Կարմառան Առաջադասարան
2180	16	18,8 X 12,8	հինգ-չեխ	1825	Կ. Պարսեման	Շահինյան Հ. Անդրեաս	Սիստարանի մեջ
2181	14	18,0 X 13,0	անգ-հայեր	1773	անպար	Վիննա	Քաղաքի մեջ
2182	208	19,5 X 11,5	անգ-հայեր	1803	Թրքիստ	Ոսկան Հ. Սարգիս	Համապարսկական Առաջադասարան
2183	139	18,4 X 13,0	չեխ-հայեր	ժՀ վերջ	Վիննա	Միքայելյան մեջ	Սրբապետ
2184	112	19,2 X 13,0	հինգ-չեխ	ժՀ վերջ	Թրքիստ-Վիննա	Միքայելյան մեջ	Պարսեմանյան Առաջադասարան
2185	157	19,3 X 12,2	անգ-հայեր	1818	Վիննա	Միքայելյան	Քաղաքի մեջ
2186	50	19,2 X 14,5	հայեր-չեխ	1802	Տաղարան	Միքայելյան մեջ	Կարմառան Առաջադասարան
2187	248	19,2 X 12,7	հինգ-չեխ	1804-1808	Թրքիստ	Խակիստարան Հ. Պարսեման	Առաջադասարանի մեջ
2188	342	19,0 X 15,0	հայեր-չեխ	1803	Տաղարան	Տաղարան Հ. Առաջադասարան	Հայերի Պարսեման
2189	19	18,5 X 13,0	անգ-հայեր	1750	Կ. Պարսեման	Միքայելյան մեջ	Միքայելյան Մարտիկական Վան Սրբապետի կողմից
2190	155	18,4 X 14,0	հայեր	ժՀ	Թրքիստ	Միքայելյան մեջ	Քաղաքի մեջ
2191	102	17,8 X 11,5	հայեր-չեխ	ժՀ վերջ	Թրքիստ-Վիննա	Միքայելյան	Ոսկան իմաստասարան
2192	21	19,2 X 11,8	հայեր	1848	Համապարսկական	անպար	Տաղարանի մեջ
2193	80	19,0 X 12,0	հայեր-չեխ	1800	անպար	Տաղարան	Սրբապետի կողմից
2194	32	19,0 X 13,0	հինգ-չեխ	1820	Կ. Պարսեման	անպար	Հայերի Սրբապետի կողմից
2195	10	19,0 X 11,7	հինգ-չեխ	ժՀ վերջ	անպար	անպար	Տաղարանի մեջ
2196	39	18,6 X 12,8	հինգ-չեխ	1814	Վիննա	Շահինյան Հ. Անդրեաս	Համապարսկական Հայերի կողմից
2197	22	18,9 X 13,0	հինգ-չեխ	1814	Վիննա	Շահինյան Հ. Անդրեաս	Համապարսկական
2198	63	18,7 X 12,0	հինգ-չեխ	1811	Պարսեման	անպար	Առաջադասարանի մեջ
2199	81	18,7 X 13,0	հայեր-չեխ	1800	Վիննա	Միքայելյան մեջ	Սրբապետ
2200	283	19,0 X 13,0	հայեր-չեխ	1839	Վիննա	Միքայելյան	Կարմառան
2201	128	18,8 X 12,6	հինգ-չեխ	1815	Կ. Պարսեման	Խակիստարան Հ. Պարսեման	Կարմառան Մարտիկական Սրբապետի կողմից
2202	16	18,7 X 11,2	անգ-հայեր	1800	Վիննա	Միքայելյան մեջ	Կաթնի ճանապարհի մեջ
2203	152	18,5 X 11,0	չեխ	1840	Վիննա	Խակիստարան Հ. Պարսեման	Քաղաքի մեջ
2204	49	18,8 X 11,5	անգ-հայեր	ժՀ վերջ	Վիննա	Միքայելյան մեջ	Քաղաքի մեջ
2205	199	19,0 X 12,0	հայեր-չեխ	1800	Վիննա	Միքայելյան	Քաղաքի մեջ
2206	237	18,5 X 13,0	չեխ	1809	Թրքիստ	Միքայելյան մեջ	Սրբապետի կողմից
2207	200	19,0 X 13,0	անգ-հայեր	ժՀ	Վիննա	Միքայելյան մեջ	Քաղաքի մեջ
2208	100	18,5 X 15,0	հայեր-չեխ	1840-1870	Վիննա-Տաղարան-Պարսեման	Խակիստարան Հ. Պարսեման	Քաղաքի մեջ
2209	184	19,0 X 12,0	անգ-հայեր	1882	Վիննա	Տաղարանի մեջ	Քաղաքի մեջ

Թիւ	Թուրք	Մեծութիւն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակութիւն
2210	140	18,5 × 12,3	հիւն-շեղ	ԺԹ սկիզբ	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Գերակառնութիւն Լատիններէն
2211	54	18,0 × 13,0	ամաց-մուտք	1818 Խոֆ	Կ. Պոլիս	Ամալյու	Մէյվէ Խելապետի
2212	94	18,5 × 12,5	մուտք-շեղ	1848	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Երգարան
2213	81	18,7 × 12,7	ամաց-մուտք	ԺԸ	Վիեննա-Թրիեստ	Միխայիլ Բաբայան	Ս. Բենեդիկտոսի կանոնք
2214	14	18,5 × 11,5	հիւն-շեղ	1838	Վիեննա	Ալան Եղ. Արսէն	Միջոց Կատարիլութեան
2215	48	17,8 × 11,3	մուտք	1850 Խոֆ	Ամալյու	Ուզունեան Հ. Ռաֆայէլ(Դ)	Գարգազիք
2216	142	18,5 × 13,0	ամաց-մուտք	1780	Վիեննա	Պալան Գոստանէս Վրդ.	Պարտէզ Հովանայ Համառոտել
2217	83	18,7 × 14,3	ամաց-մուտք	1825 Խոֆ	Ամալյու	Ամալյու	Հաւաքածոյ
2218	63	18,7 × 12,0	մուտք	1840	Վիեննա	Պետրոսեան Հ. Անդրէաս	Դպրութիւն Արարացի Լեզուի
2219	34	18,5 × 11,0	հիւն-շեղ	1857	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Օրագիր Հոգեւոր
2220	24	18,7 × 12,0	հիւն-շեղ	ԺԸ-ԺԹ	Ամալյու	Ամալյու	Համապարհ Խաչի
2221	32	18,5 × 12,5	մուտք	1800	Ամալյու	Ամալյու	Կրօնական Հակառակութիւնք
2222	11	18,5 × 14,0	ճար-շեղ	1911	Կ. Պոլիս	Ամալյու	Հրահանգ Վառն Ամուսնական Դպրոց
2223	37	18,4 × 12,5	ճար-մուտք	1814	Վիեննա	Շիւքրէտեան Հ. Անդրէաս	Համառոտ Գերակառնութիւն Հայկազեան Լեզուի Ա.
2224	16	18,0 × 11,5	հիւն-շեղ	1800 սկիզբ	Ամալյու	Ամալյու	Կարգ Գոստանէս Բաբայան Հոգեւոր
2225	16	18,3 × 12,2	ամաց-մուտք	ԺԸ	Ամալյու	Ամալյու	Միկաէլիս Աստիճանայ
2226	135	18,2 × 12,0	մուտք	1800 առաջ	Թրիեստ	Միխայիլ Բաբայան	Մաշտոց Օրենքեանք
2227	343	18,0 × 11,5	ճար-շեղ	1868	Վիեննա	Գոստանէս Հ. Պետրոս	Գերակառնութիւն Լատիններէն
2228	117	18,2 × 11,0	ճար-մուտք	1852	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Վարք Ս. Լուդովիկոսի Գոստանէս
2229	125	18,3 × 11,5	ամաց-մուտք	1700 վերջ	Վիեննա	Ռոմանեան Տէր Գրիգոր	Պարտէզ Ամալյու
2230	70	18,0 × 11,5	հիւն-շեղ	1825-1827	Պարտէզ	Պարտէզ	Գրիտոնեական Հոգեւորական
2231	166	18,2 × 12,0	ճար-մուտք	1799-1818	Թրիեստ-Վիեննա	Իսկիտարիան Հ. Պետրոս	Ուսումնար Բաժն
2232	12	18,0 × 14,0	մուտք	1850	Վիեննա	Ամալյու	Տոնացիք 1850 Ամիս
2233	49	17,5 × 12,0	մուտք-ճար	ԺԹ սկիզբ	Կ. Պոլիս	Ամալյու	Տոնացիք Խ. Արարիք
2234	8	17,5 × 12,0	ամաց-մուտք	ԺԸ	Ամալյու	Ամալյու	Հաւաքածոյ Մաս
2235	6	17,5 × 11,5	հիւն-շեղ	1810 առաջ	Թրիեստ	Միխայիլ Բաբայան	Գարգազիք Դպրոց
2236	225	17,8 × 12,0	հիւն-շեղ	1848	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Հրահանգ Գոստանէս
2237	6	17,5 × 11,0	ամաց-մուտք	ԺԹ սկիզբ	Ամալյու	Ամալյու	Գրիտոնեական Խ. Հոգեւոր Խորան
2238	137	18,0 × 11,5	ճար-շեղ	1850	Ամալյու	Ամալյու	Տոնացիք Խ. Արարիք
2239	108	17,5 × 11,0	հիւն-շեղ	ԺԸ-ԺԹ	Ամալյու	Ամալյու	Արարիք Խ. Արարիք
2240	30	17,5 × 12,3	ճար-շեղ	1891	Չիւքրէտեան	Միխայիլ Բաբայան	Համառոտ Աշխարհագրութիւն
2241	192	17,5 × 11,0	հիւն-շեղ	1871	Կ. Պոլիս	Կարապետ Եղ. Առաքելեան	Ս. Առաքելեանի Դպրոց
2242	198	17,5 × 11,0	հիւն-շեղ	1871	Կ. Պոլիս	Կարապետ Եղ. Առաքելեան	Ս. Առաքելեանի Դպրոց
2243	241	17,3 × 13,0	ամաց-մուտք	1810 առաջ	Թրիեստ	Ամալյու	Բառարան Խորան-Հայերէն
2244	439	17,0 × 12,0	ամաց-մուտք	ԺԸ-ԺԹ	Թրիեստ-Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Տոնացիք Առաքելեանի Բ.
2245	103	17,2 × 11,5	մուտք-շեղ	ԺԹ վերջ	Վիեննա	Միխայիլ Բաբայան	Երգարան
2246	83	17,0 × 11,0	ամաց-մուտք	1842-1843	Կ. Պոլիս	Տոնացիք Խ. Արարիք	Ժոյսկած
2247	96	17,0 × 12,0	ճար-շեղ	1894 առաջ	Երուսաղէմ	Ամալյու	Համառոտ Գարգազիք

Թիվ	Թուղթ	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրիչ	Բովանդակություն
2286	155	16,0 × 12,0	հիմ-բուր	ԺԳ-ԺԴ	ամյակ	ամյակ	Համաժողով
2287	206	16,2 × 10,5	գեղ-մուր	ԺԸ-ԺԹ	ամյակ	ամյակ	Գրիչ Ռամարուքեան
2288	66	16,5 × 10,5	հիմ-շեղ	ԺԸ-ԺԹ	վիճակ	Շիւքիւրեան Հ. Անդրեան	Օրացայ 1821 Ամիս
2289	63	15,8 × 10,4	հիմ-շեղ	ԺԹ	Բրգիլի	Պատկերներ Պարոն վր.	Անտարան և Պատարագամայ
2290	6	16,0 × 10,5	հիմ-շեղ	1790	ամյակ	ամյակ	Կիրակցաց 1791-1797
2291	61	16,0 × 12,0	հիմ-շեղ	1850 առաջ	ամյակ	ամյակ	Խոսիլ. Գրք-Հուն-Ռուս-Չեխ-Լեհ-կրտա-Ֆր-նայտա
2292	39	15,8 × 11,0	մուր	ԺԸ-ԺԹ	ամյակ	ամյակ	Աղօթագիրք Հայտաա թուրքեր
2293	24	16,5 × 11,0	հիմ-շեղ	1800 սկիզբ	ամյակ	ամյակ	Գրիստանկան
2294	236	15,5 × 11,6	մուր-մուր	ԺԸ-ԺԸ	ամյակ	ամյակ	Բնագրեր և քննադատություն
2295	151	15,0 × 10,5	մուր	1600 կէս	ամյակ	ամյակ	Ժամա. Գրիչ
2296	16	16,5 × 11,0	հիմ-շեղ	ԺԹ	ամյակ	ամյակ	Բժշկարանի Մաս
2297	8	15,5 × 10,5	հիմ-շեղ	1810 առաջ	Թրիքեան	Միլիթարեան մը	Հարցում և ճշմարտանշան
2298	8	16,5 × 10,7	հիմ-շեղ	1810 առաջ	Թրիքեան	Միլիթարեան մը	Գրիստանկան
2299	18	15,6 × 10,1	մուր-խառն	ԺԸ-ԺԹ	ամյակ	ամյակ	Հանգիստ Դարաշեան և Համաժողով
2300	8	15,5 × 11,0	մուր-մուր	ԺԹ	ամյակ	Միլիթարեան մը	Վկայություն և վերջ Համաժողով
2301	8	15,4 × 10,5	հիմ-շեղ	1850 կտ	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Կանոն Օրենքեան Հանգիստի կարգեր և իրարարան
2302	157	15,5 × 11,5	շեղ-լուր	1888	Գաղտնի	Գաղտնի	Յուշի և Ուղի Կրթական և Գաղտնի
2303	40	12,5 × 10,8	հիմ-շեղ	1816	Կ. Պոլիս	Իսկուսարան Հ. Պարոն	Թուղթ Հ. Գրք վր. և Պատկեր
2304	157	16,8 × 10,8	հիմ-շեղ	1883	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Տարաբան Հանգիստ և Համաժողով
2305	328	15,4 × 11,7	մուր-շեղ	1865-1870	Թրիքեան-Վիճակ	Յուշի և Պատկեր	Օրենքարան և Դիտարան
2306	8	15,2 × 10,0	մուր-շեղ	1870	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Կարգ Օրենքեան և Դիտարան
2307	8	15,0 × 10,0	մուր-շեղ	1870	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Կարգ Օրենքեան և Դիտարան
2308	164	15,4 × 11,5	հիմ-շեղ	1868	Վիճակ	Տարաբան Հ. Համաժողով	Աղօթագիրք
2309	30	15,0 × 10,0	հիմ-շեղ	1810 առաջ	Թրիքեան	Միլիթարեան մը	Աղօթի Գրք Յուշի Գրքարան
2310	548	26,0 × 17,0	մուր-շեղ	1887	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Հարքե. Տեսական և Ստատիստիկական Ու.
2311	466	26,0 × 17,0	մուր-շեղ	1887	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Հարքե. Տեսական և Ստատիստիկական Ու.
2312	562	26,0 × 17,0	մուր-շեղ	1887	Վիճակ	Տարաբան Հ. Ստատիստիկական	Հարքե. Տեսական և Ստատիստիկական Ու.
2313	258	26,0 × 19,0	մուր-մուր	1840	Վիճակ	Կարգարան Հ. Միլիթարեան	Կարգարան և Կարգարան
2314	8	25,5 × 21,0	հիմ-շեղ	1850	ամյակ	ամյակ	Կարգարան և Կարգարան
2315	274	25,5 × 19,0	հիմ-շեղ	1840	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Կարգարան և Կարգարան
2316	84	25,5 × 20,5	հիմ-շեղ	1750 կտ	Թրիքեան	Միլիթարեան մը	Սեփերի Հ. Պարոն Կարգարան և Կարգարան
2317	9	26,0 × 20,5	մուր-մուր	ԺԹ սկիզբ	ամյակ	ամյակ	Հարգարան և Կարգարան
2318	25	25,5 × 17,0	մուր-մուր	1800 առաջ	Թրիքեան	Միլիթարեան մը	Հարգարան և Կարգարան
2319	8	25,5 × 17,0	հիմ-շեղ	1878	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Կարգարան և Կարգարան
2320	2	26,5 × 19,0	մուր-մուր	ԺԸ-ԺԹ	ամյակ	ամյակ	Հարգարան և Կարգարան
2321	3	25,0 × 19,0	մուր-մուր	1850 կտ	ամյակ	ամյակ	Հարգարան և Կարգարան
2322	18	25,5 × 20,0	մուր-շեղ	1870	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Վկայություն և իրարարան
2323	92	24,0 × 19,5	հիմ-շեղ	1850	Վիճակ	Միլիթարեան մը	Հարգարան և Կարգարան

Թիվ	Քաղք	Մենաբնիկ	Գիր	Ժամանակ	Տեղ	Գրքի	Բանալիներ
2224	5	25.0 X 18.5	Նար	ԺԸ փրթ	Քրիստոս	Միքայելյան մը	Ժամանակ Պատարի
2225	24	25.5 X 19.0	Նար-չիկ	1870	Կ. Պոլիս	Գաբրիելյան և Յովսէփ	Գաբրիելյան 1827-ի Հայաստանի խիստագիտի
2226	1	25.0 X 17.0	անգ-նար	ԺԱ-ԺԲ	անպա	անպա	Հայաստանի Առաքելական
2227	121	25.0 X 21.0	Նար-չիկ	ԺԲ փրթ	Վիննա	Միքայելյան մը	Փրանկոսլավի Գրադար
2228	70	25.0 X 18.5	Նար-չիկ	1880	Վիննա	Միքայելյան մը	Միքայելյան Ս. Նարչի
2229	28	25.0 X 18.5	Նար	1792	Կ. Պոլիս	անպա	Կոնստանդնուպոլսի Լուսինյան
2230	74	25.0 X 19.0	Նար	1840	անպա	անպա	Արքեպիսկոպոսական Բարձրագույն
2231	12	24.5 X 18.5	անգ-նար	ԺԸ-ԺԲ	Վիննա-Քրիստոս	Միքայելյան մը	Կոնստանդնուպոլսի Նիսիտական ապա
2232	36	24.5 X 18.5	Նար-նար	1840	Վիննա	Միքայելյան մը	Արքեպիսկոպոսական
2233	73	25.0 X 19.0	անգ-նար	1810 իսթ	Վիննա	Միքայելյան մը	Սոսնոսկոպոսական Միքայ. Միքայ. Կրիստոս
2234	437	24.7 X 20.0	Նար-չիկ	1904-1949	Վիննա	Միքայելյան մը	Գիրք Եփեսոսական Նիսիտական
2235	36	25.0 X 18.0	նիկ-չիկ	1880	Վիննա	Միքայելյան մը	Վանաճիկ Թառնական
2236	128	25.0 X 20.5	չիկ	1889-1893	Վիննա	Միքայելյան մը	Վանաճիկ Միքայելյան
2237	244	23.5 X 17.0	Նար-չիկ	1880	Վիննա	Միքայելյան մը	Հանդիմանի Գաբրիել փրանկոսլավի
2238	18	25.0 X 20.0	անգ-նար	1882	Վիննա	Շիւրիկյան և Սեպուր	Հայաստանի Առաքելական Կաթողիկոսական Բարձրագույն
2239	24	24.0 X 17.5	Նար	1740	Կ. Պոլիս	անպա	Նախապատկեր և Նիսիտական Գաբրիել
2240	8	24.5 X 17.5	նիկ-չիկ	1773 իսթ	Քրիստոս	Միքայելյան մը	Պատմական Երանանիկ և Ուղարկական Նարչի
2241	4	24.0 X 18.0	անգ-նար	ԺԸ-ԺԲ	անպա	Միքայելյան մը	Երանանիկ Բանի և Գրադարական Նիսիտական
2242	20	24.0 X 18.0	Նար	ԺԸ-ԺԲ	Քրիստոս-Վիննա	անպա	Պատմական Նիսիտական Բանի և Նախապատկեր
2243	12	24.0 X 18.5	Նար-նար	1831	Նիսիտական	Փրանկոսլավի և Վարդ	Ի Վիստանական Սոսնոսկոպոսական
2244	18	24.5 X 18.0	անգ-նար	ԺԸ-ԺԲ	Քրիստոս-Վիննա	Միքայելյան մը	Առաքելական
2245	15	25.0 X 18.5	նիկ-չիկ	1785 իսթ	Կ. Պոլիս	Պատմական Առաքելական և Վարդ	Գ. Պատմական և Վարդական և Վարդական
2246	77	24.5 X 18.0	անգ-նար	1783-1774	Վիննա-Կ. Պոլիս	Հայաստանի և Նիսիտական	Հայաստանական և Նիսիտական
2247	1	23.5 X 18.0	անգ-նար	ԺԸ-ԺԲ	անպա	Փրանկոսլավի	Նիսիտական Ս. Քրիստոս
2248	24	23.0 X 14.5	Նար-չիկ	1870	Վիննա-Մոսկով	Միքայելյան մը	Վիննա-Սոսնոսկոպոսական
2249	8	24.0 X 18.0	նիկ-չիկ	ԺԸ-ԺԲ	Քրիստոս	Կաթողիկոսական և Նիսիտական	Առաքելական
2250	20	23.5 X 19.0	Նար	1832	Կ. Պոլիս	Նիկոսիտական Նիկոսիտական	Առաքելական և Նիսիտական
2251	90	23.5 X 18.0	Նար-չիկ	1813	Մոսկով-Վիննա	Նիկոսիտական և Գրադար	Նիսիտական և Նիսիտական
2252	383	23.5 X 15.0	Նար-չիկ	1880	Վիննա	Քրանկոսլավի և Նիսիտական	Հանդիմանի Գաբրիել փրանկոսլավի
2253	6	23.5 X 17.0	անգ-նար	1777 իսթ	Քրիստոս	Խոսիտական և Նիսիտական	Նիսիտական և Նիսիտական
2254	2	23.5 X 16.0	անգ-նար	ԺԸ	անպա	անպա	Մարգարեական
2255	67	22.5 X 18.0	նիկ-չիկ	1873 իսթ	Կ. Պոլիս	Քրանկոսլավի և Նիսիտական	Առաքելական և Նիսիտական
2256	1	23.0 X 18.5	անգ-նար	ԺԸ և Նի	անպա	անպա	Քրանկոսլավի Մարգարեական և Նիսիտական
2257	10	23.0 X 17.5	Նար	1845 իսթ	Վիննա	Միքայելյան մը	Կոնստանդնուպոլսի
2258	39	22.0 X 18.0	նիկ-չիկ	1850 իսթ	Կ. Պոլիս	անպա	Գրադարական և Նիսիտական
2259	47	23.0 X 14.5	Նար-չիկ	1908	Մոսկով-Վիննա	Միքայելյան մը	Նիսիտական և Նիսիտական
2260	58	22.5 X 18.0	նիկ-չիկ	1841 իսթ	Վիննա	Միքայելյան մը	Վիննա-Սոսնոսկոպոսական և Նիսիտական
2261	181	22.5 X 18.0	նիկ-չիկ	1840 իսթ	Վիննա-Կ. Պոլիս	Գաբրիելյան և Յովսէփ	Կոնստանդնուպոլսի և Նիսիտական

Թիւ	Քաղաք	Մեծութիւն	Գին	* ժամանակ	Տեղի	Գրքի	Իմանալիս
2362	10	22.0 × 14.5	Յար-ձուր	1810 եւր	Վիեննա	Միքիսթան մը	Իմանալիս Գարաշուստիքիւն ԱՍ. Գարաշան
2363	688	22.5 × 15.0	Յար-ձուր	Ժժ վերջ	Վիեննա	Արիստիտէ Ն. Գարաշի	Գարաշի Ն. Գարաշի
2364	8	22.0 × 17.0	Կիւն-ձիւ	1810 տալ	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Յարաշի Գարաշի
2365	107	22.5 × 18.0	Յար-ձիւ	1850 եւր	անյայտ	անյայտ	Մայրաքիւնի մը
2366	107	22.5 × 14.0	Յար-ձիւ	1883	Վիեննա	Միքիսթան մը	Նալեման. Համառու. Գրիստիստիքիւն
2367	38	22.5 × 16.5	Յար-ձիւ	1865	Կորին	Բամանի մը	Կիւն-ձիւ
2368	28	22.5 × 14.0	անց-ձուր	1867	Վիեննա	Բամանի մը	Կիւն-ձիւ
2369	24	22.5 × 14.5	անց-ձուր	1867	Վիեննա	Բամանի մը	Կիւն-ձիւ
2370	50	22.0 × 14.0	Կիւն-ձիւ	184...	Վիեննա	Գարաշի մը	Կիւն-ձիւ
2371	12	22.0 × 13.0	Յար-ձիւ	1850*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2372	16	22.0 × 15.5	անց-ձուր	1810 տալ	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2373	3	22.0 × 14.5	Յար-ձիւ	1850 եւր	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2374	68	21.0 × 15.0	Յար-ձիւ	1828*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2375	8	21.0 × 16.0	անց-ձուր	1900 տիւր	Քրիստոս-Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2376	181	21.5 × 16.5	Յար-ձիւ	1828	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2377	32	21.5 × 14.0	Խառն	1850 եւր	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2378	719	21.5 × 16.0	Յար-ձիւ	1865	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2379	4	22.0 × 13.5	անց-ձուր	Ժժ-ձիւ	Քրիստոս-Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2380	6	21.0 × 15.0	Յար-ձիւ	1850 եւր	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2381	348	21.5 × 13.5	անց-ձուր	1895	Ֆիւնի	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2382	223	21.5 × 19.0	Կիւն-ձիւ	1828*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2383	148	21.5 × 19.0	Կիւն-ձիւ	1828*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2384	303	21.5 × 15.5	Յար	1807	Կիւն	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2385	10	21.0 × 18.0	Կիւն-ձիւ	Ժժ վերջ	Կիւն	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2386	12	21.3 × 15.5	Յար	1775 եւր	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2387	4	21.0 × 15.3	Յար	1810 յաւաք	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2388	12	21.3 × 16.5	Յար	Ժժ-ձիւ	անյայտ	անյայտ	անյայտ
2389	8	21.0 × 15.5	Յար	Ժժ վերջ	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2390	8	20.5 × 15.5	անց-ձուր	Ժժ վերջ	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2391	8	21.0 × 15.0	անց-ձուր	1850*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2392	2	19.5 × 13.0	անց-ձուր	Ժժ վերջ	անյայտ	անյայտ	անյայտ
2393	94	21.2 × 13.5	Յար-ձիւ	1850*	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2394	4	21.0 × 16.0	անց-ձուր	Ժժ վերջ	անյայտ	անյայտ	անյայտ
2395	34	21.0 × 15.0	անց-ձուր	1780-1790	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2396	47	21.2 × 15.5	անց-ձուր	1778 եւր	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2397	78	21.0 × 16.5	անց-ձուր	Ժժ	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2398	48	22.0 × 18.5	անց-ձուր	1834 տալ	Վիեննա	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը
2399	18	21.0 × 15.0	անց-ձուր	Ժժ վերջ	Քրիստոս	Միքիսթան մը	Միքիսթան մը

Թի.	Քաղաք	Մենուքիմ	Գիշ	Ժամանկ	Տեղի	Գրիչ	Բանալագրված
2400	18	20,5 X 15,5	Ուր-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	Թրիստ-Ալիմն	Միքայելում մե	Համառ Քաղաքում
2401	8	20,5 X 15,5	Ուր	1801	Կ. Պալա	Իսկիտարում Հ. Պալա	Հառ Մալ
2402	47	20,5 X 18,0	Ինի-շեղ	1828*	Վինն	Միքայելում	Պալատի Ի ճաղարաց Ե.
2403	10	21,0 X 15,5	անց-ճառ	1850*	անյառ	Միքայելում մե	Բառում Հայր(Վ-Ինիշի)՝ Հառառ
2404	8	20,5 X 15,5	անց-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	Թրիստ-Ալիմն	Միքայելում մե	Հառի Գրալագրում
2405	1	20,0 X 14,5	անց-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	անյառ	անյառ	Հառիտար Բճիշում
2406	8	20,5 X 16,0	Ուր	ԺՀ Վերչ	Թրիստ	Միքայելում մե	Պալատի Վերչ Միկան Տնալ
2407	34	20,5 X 14,0	վաթ-շեղ	1780*	Թրիստ	անյառ	Քաղաքում
2408	5	20,5 X 14,5	անց-ճառ	1800 ետ	Թրիստ-Կ. Պալա	Իսկիտարում Հ. Պալա (')	Պալատի Վերչ Կառարում
2409	8	20,0 X 14,5	անց-ճառ	1782	Կ. Պալա	Տառում Հ. Տալարա	Միկանի Ին Տառար
2410	44	19,5 X 14,0	Ուր	1800*	Կ. Պալա	Իսկիտարում Քաղաք	Ուր և Սառ Համ Միկան Կառարում Տնալ Մալ
2411	22	19,5 X 12,0	Ինի-շեղ	ԺՀ-ԺԹ	անյառ	անյառ	Համառագրված Վառա Ս. Հայր(Վ)ում և Ս. Գառնում
2412	103	22,0 X 18,0	ճառ-շեղ	1800 ետ	Վինն	Միքայելում	Եղարում
2413	152	19,5 X 13,0	ճառ-շեղ	1808	Վինն	Միկանում Հ. Գառնում	Համառագրված Հայր(Վ)ում Գրալագրում Գառար
2414	30	17,7 X 13,8	անց-ճառ	ԺՀ	Վինն	Միքայելում մե	Ման. Միք. Միկանում ԺՀ. Կառնում Ս. Օր. 1711
2415	2	18,5 X 15,0	Ինի-շեղ	ԺՀ Վերչ	Թրիստ	Միքայելում մե	Օրիկարում Մանիշում
2416	8	18,0 X 12,0	Ինի-շեղ	ԺՀ-ԺԹ	անյառ	Միքայելում մե	Միկանում Կառարում Կառնի
2417	48	18,0 X 13,0	անց-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	Թրիստ-Ալիմն	Միքայելում մե	Ման. Մալ. Ման. Մանիշում Ս. Մանի Սալալ
2418	141	13,3 X 11,5	ճառ-շեղ	1810 առա	Թրիստ	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում և Վանի Մալառ
2419	48	18,0 X 12,5	ճառ-ճառ	1850 ետ	Հառ(Վ-Վալա)	Սառնում մե	Մալառ
2420	12	18,0 X 12,0	անց-ճառ	1800 ետ	Թրիստ-Կ. Պալա	Իսկիտարում Հ. Պալա	Կառն Սալալ
2421	2	19,0 X 11,8	ճառ-ճառ	1802 ետ	Թրիստ	Միքայելում մե	Տառում Սառնում Վերչ
2422	8	18,5 X 12,8	մեծ-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	անյառ	անյառ	Օրիկարում Հառ(Վ)առ և Օրիկարում Տալ
2423	24	18,0 X 12,0	անց-ճառ	1803	Թրիստ	Իսկիտարում Հ. Պալա	Համառ Սառնում ԺՀ Վերչ Տալ Վերչ Մալառ
2424	85	18,5 X 12,8	անց-ճառ	ԺԹ Կառ	անյառ	անյառ	Հառ(Վ) Կառնում
2425	27	18,5 X 12,0	Ինի-շեղ	1850*	Կ. Պալա	անյառ	Տալարում
2426	2	18,3 X 11,8	ճառ-շեղ	1818	Վինն	Քառում Հ. Քալառ	Կառ Օրիկարում Գալառ
2427	81	19,0 X 11,8	ճառ	1818	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2428	77	18,8 X 11,0	ճառ	1815	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2429	81	18,7 X 11,5	ճառ	1815*	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2430	58	19,0 X 11,5	ճառ	1815	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2431	58	18,5 X 11,5	ճառ	1815	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2432	64	18,3 X 11,8	ճառ	1815	Վինն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2433	40	18,0 X 11,0	անց-ճառ	1850*	Վինն	Միքայելում մե	Օրիկարում Կառնում
2434	135	17,5 X 11,0	ճառ-շեղ	1850-1882	անյառ	Միքայելում Քալառ	Համառագրում ԺՀ Վառում և Ժամանակագրում
2435	24	17,5 X 11,5	մեծ-ճառ	ԺՀ-ԺԹ	Թրիստ-Ալիմն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2436	38	17,5 X 11,5	ճառ	ԺՀ-ԺԹ	Թրիստ-Ալիմն	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում
2437	10	17,0 X 11,5	ճառ	1800 սկիշ	Թրիստ	Միքայելում մե	Գրիշ Տնալագրում, Մալ մե

Թի.	Թար.	Մեծություն	Գիր	ժամանակ	Տեղի	Տեղի	Բովանդակություն
2438	20	17.5 × 14.0	նոր	ժ. վերջ	վիննա	Այսպես չ. կունենա	Արարչություն Ս. Պատարագի
2439	11	17.5 × 12.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	Բրիտան-վիննա	Միջնաբան մե	Գիրք Զեմադարյան
2440	115	17.5 × 11.5	նոր	1804	Բրիտան	Միջնաբան մե	Գիրք Զեմադարյան
2441	14	17.0 × 12.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	Բրիտան-վիննա	Միջնաբան մե	Գիրք Զեմադարյան, Մաս մե
2442	1	17.0 × 14.0	բայր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Հատկապես Գամարանի
2443	6	17.0 × 12.0	նոր	1773 ետ	Բրիտան	Կարանտան չ. կունենա	Յուրաքանչյուր Բան. Զեմադարյան յուրին
2444	7	17.0 × 11.0	անց-մուր	1800 առաջ	Բրիտան	Միջնաբան մե	Օրինակներ Հանդիսի
2445	48	16.8 × 10.0	անց-մուր	1850	վիննա	Միջնաբան մե	Գմանքի մեջ Մուր
2446	12	17.0 × 10.5	անց-մուր	1700	ձուլված-կանխատես	ձուլվածքի մե	Բառարան և հանրակարգի մե Բառարան-Հանրան
2447	19	16.5 × 11.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Հատկապես
2448	4	16.5 × 11.5	անց-մուր	ժ. վերջ	անկյուն	անկյուն	Պատարագի Զեմադարյան
2449	8	16.5 × 11.0	անց-մուր	1774	Բրիտան	Միջնաբան մե	Կանխատես Միջնաբան վարձարանի
2450	18	16.5 × 11.0	անց-մուր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Արարչություն, Հայաստան Բարձրին
2451	10	16.3 × 11.0	անց-մուր	1785 ետ	Բրիտան	Խախտարանի մեջ	Շիշիանուն չ. կունենա
2452	2	16.3 × 10.0	անց-մուր	1808 ետ	անկյուն	անկյուն	Միջնաբան մե և Բառարան
2453	1	16.0 × 10.5	անց-մուր	1698 ետ	անկյուն	անկյուն	Ֆեյսիանուն և Բառարան
2454	71	14.0 × 11.5	նոր	1805	Կ. Պոլս	Գրքար Դպիր	Ն. Կանխատեսի՝ Մեկնություն Ս. Պատարագի
2455	24	15.5 × 11.0	հիմ-շեղ	ժ. վերջ	անկյուն	անկյուն	Կարանտան
2456	40	16.0 × 10.5	նոր-շեղ	ժ. ժ. ժ.	Կ. Պոլս	Միջնաբան մե	Արարչություն
2457	8	16.0 × 10.3	անց-գուր	ժ. ժ. ժ.	Բառարան-վիննա	անկյուն	Արարչություն, Մաս մե
2458	198	16.0 × 11.0	անց-մուր	1816	Կ. Պոլս	անկյուն	Տաղարան
2459	1	15.3 × 10.0	նոր	1714 ետ	անկյուն	անկյուն	Մեկնություն Մաս մե
2460	29	15.5 × 11.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Տաղարան
2461	10	15.5 × 11.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Տաղարան
2462	16	15.5 × 10.5	նոր-մուր	1850	անկյուն	անկյուն	Մեկնություն Մաս մե
2463	24	15.5 × 10.5	անց-մուր	ժ. ժ. ժ.	Բրիտան-վիննա	անկյուն	Գիրք Զեմադարյան
2464	2	15.0 × 10.5	նոր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Բովանդակ
2465	8	15.2 × 10.5	անց-մուր	1808-1808	անկյուն	անկյուն	Ֆեյսիանուն
2466	175	15.5 × 11.0	բայր	ժ. ժ. ժ.	Բրիտան	անկյուն	Հատկապես մե և Գրքար Մաս
2467	1	09.0 × 15.0	մեծ-մեծ	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Գմանքի մեջ Մուր
2468	32	15.0 × 09.5	անց-մուր	1850	վիննա	անկյուն	Հատկապես
2469	1	138.0 × 09.0	նոր	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Հատկապես
2470	1	14.0 × 09.5	նոր	1808 ետ	անկյուն	անկյուն	Արարչություն
2471	40	14.5 × 09.0	նոր-մուր	1850	վիննա	անկյուն	Ն. Կանխատեսի՝ Առանձնականություն
2472	8	14.5 × 09.0	նոր-մուր	1850	վիննա	անկյուն	Որք Երեմիայ Մարգարի
2473	8	14.0 × 09.0	նոր-մուր	1850 ետ	վիննա	անկյուն	Մեկնություն Գրքարի՝ Ներքևում Հանդիսում
2474	32	14.0 × 09.5	հիմ-շեղ	ժ. ժ. ժ.	անկյուն	անկյուն	Տաղարան և Գրքար
2475	41	14.3 × 09.0	հիմ-շեղ	1800	անկյուն	անկյուն	Արարչություն

Թի	Թույլ	Մեծություն	Գիր	Ժամանակ	Տեղի	Գրի	Բովանդակություն
2476	80	14.0 X 08.5	անգ-նար	1848	Կ. Պոլսի	Յովհաննիսյան Կարապետ	Ներսիս Շնորհալի՝ Որ Եղևնեյ
2477	8	14.0 X 08.5	անգ-նար	ժՀ-ժԹ	Քրիստոս-Վիեննա	Միքայելյան Բ	Ջերմանական Ամենա Յուզարան
2478	200	14.5 X 16.5	բույս	ժՀ-ժԷ	անյուր	անյուր	Ազգաստան
2479	10	14.0 X 10.0	անգ-նար	1810 առ Ե	Քրիստոս	Իսկաբանյան Հ. Անտոն	Բառարան Մարգարեական
2480	8	13.5 X 10.0	նար	1850*	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Կանոն Հարկանայ և Յարկանայ
2481	344	14.0 X 16.0	բույս	ժԵ-ժՀ	անյուր	Գրիգոր	Շարվան
2482	21	13.0 X 07.5	նար-չի	ժԹ	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Ճառ Վան Գիտարար Արտի
2483	26	13.0 X 07.5	նար-չի	1874	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Ճառ Կիլիկիայի Հնագիտական
2484	1	12.5 X 15.0	բույս	ժԳ-ժԳ	անյուր	անյուր	Հասարակ Անաստասի
2485	8	13.0 X 08.5	անգ-նար	1810 առ Ե	Քրիստոս	Երևանյան Հ. Անդրեաս	Կախարդականություն Ս. Պատարագի
2486	69	12.7 X 09.0	անգ-նար	1873	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Եղևնեյ, Ջարան, Փարսիայի Շարվան
2487	20	12.0 X 08.5	անգ-նար	1850 երբ	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Արարչի, Երևանի Արարչի
2488	8	11.0 X 07.0	իմ-չի	1822 երբ	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Ջերմանական Կախարդական
2489	62	10.5 X 06.5	անգ-նար	1850*	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Մարկոսյան Շարվան
2490	75	10.0 X 07.5	անգ-բույս	1562	Ղարապետ-Ջերման	Մելիք Արարչի Երև	Պարսկական
2491	158	10.5 X 07.5	բույս	1584	անյուր	Յովհաննիսյան Կանոն	Արարչական
2492	69	09.4 X 07.0	նար-չի	Ի սկզբ	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Վանական Շարվան
2493	15	44.0 X 34.5	նար-չի	1887	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Յովհաննիսյան
2494	24	40.0 X 28.0	իմ-չի	ժՀ-ժԹ	Քրիստոս-Վիեննա	Մկրտչյան Հ. Մարգարե	Յովհաննիսյան Միքայելյան Մարգարեական
2495	15	39.5 X 28.0	նար-չի	1901	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Բան Յովհաննիսյան Ի Մեծի Մեծի Միքայելյան
2496	38	39.5 X 25.0	անգ-նար	1878	Վիեննա	Արարչի Երև. Ար.	Գրիգորյան Շարվան
2497	12	39.0 X 28.0	նար-նար	1840*	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Վանական Մարտիկ Մարտի
2498	14	35.8 X 22.5	անգ-նար	1874	Վիեննա	Յերեմիական Հ. Մարտիկ	Կանոն Օրհնայի Նարկարայի Սկզբայ
2499	568	35.5 X 24.0	նար-չի	1882-1887	Վիեննա	Գրիգորյան Հ. Գրիգոր	Բարձրագույն Եղևնեյական Ս.
2500	117	35.5 X 24.0	նար-անգ	1810 առ Ե	Քրիստոս	Միքայելյան Բ	Մարտիկ Հարապետական և Վանական
2501	52	34.5 X 21.5	նար-անգ	1840 երբ	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Ս. Հայկաբեկյան Վան Հարապետական և Հարապետական
2502	6	34.5 X 21.5	անգ-նար	ժՀ Կեն	Պարսկական	անյուր	Կանոնական Ամենայն Մարգարեական Սկզբայական
2503	96	34.0 X 21.0	նար-չի	1877	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Հասարակ Սկզբայի Սկզբայական Ա.Փ.
2504	32	34.2 X 21.5	նար-չի	1888	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Հասարակական Արարչական
2505	60	34.0 X 21.5	նար-չի	1880*	անյուր	Ջանախան Յովհաննիսյան	Տարածական
2506	10	34.0 X 21.5	նար-չի	1870*	Վիեննա	Թարգման Հ. Միքայել	Կեն Սկզբայի Վան Վանական Սկզբայական
2507	37	31.5 X 21.5	իմ-չի	1785	Կ. Պոլսի	Պարսկական Գրիգոր	Պարսկական Արարչական (Կեն)
2508	2	33.5 X 22.5	անգ-նար	ժՀ	անյուր	անյուր	Սկզբայական Յովհաննիսյան (Կեն) և Հարապետական
2509	14	33.0 X 22.0	իմ-չի	ժՀ-ժԹ	անյուր	անյուր	Կանոնական Հասարակական
2510	14	33.0 X 22.0	իմ-չի	1786	Քրիստոս	Երևանյան Հ. Անդրեաս	Պարսկական Հարապետական Մարտիկ
2511	2	34.0 X 21.5	իմ-չի	ժԹ Կեն	Վիեննա	Միքայելյան Բ	Կանոն Օրհնայի Վան Սկզբայական
2512	14	33.0 X 11.0	անգ-նար	ժՀ-ժԹ	անյուր	անյուր	Որհնական և Օրհնական Պարսկական
2513	4	32.5 X 10.5	իմ-չի	ժՀ-ժԹ	անյուր	անյուր	Կարգիչի Անաստասի

Թիվ	Թույլ	Մեծություն	Գիրք	Տեսիլ	Գրքի	Բովանդակություն
2514	72	32.5 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Առաջին վաճառականի ծանուցումը
2515	62	33.0 × 22.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2516	00	32.0 × 22.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2517	18	32.5 × 25.75	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2518	2	32.0 × 23.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2519	1	32.0 × 23.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2520	2	31.0 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2521	40	31.5 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2522	46	32.0 × 23.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2523	280	32.0 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2524	10	30.4 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2525	28	31.5 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2526	8	32.0 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2527	10	32.0 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2528	4	31.0 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2529	33	30.5 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2530	8	30.0 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2531	20	31.0 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2532	8	31.0 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2533	4	30.0 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2534	2	30.5 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2535	413	30.5 × 24.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2536	28	30.5 × 22.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2537	87	30.6 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2538	37	30.0 × 19.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2540	23	30.0 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2541	180	29.0 × 23.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2542	14	29.0 × 20.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2543	2	29.0 × 20.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2544	388	28.5 × 23.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2545	408	28.5 × 23.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2546	8	29.0 × 20.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2547	32	28.5 × 19.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2548	20	29.0 × 19.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2549	22	29.0 × 19.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2550	27	29.0 × 21.0	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը
2551	4	27.0 × 21.5	հին-շեղ	Թրիստ	Երեւանի շ. Անդրեաս	Երեւանի վաճառականի ծանուցումը

Թիւ	Քաւք	Մետաքիւմ	Գիշ	Ժամանկ	Տեղի	Գրիչ	Բաժանակարին
2532	148	27,5 X 21,0	ձաք-շեղ	1889	Վիննա	Միքիթարեան վր	Կրտսեայ՝ Մատնալքինի
2533	537	26,5 X 20,5	ձաք-շեղ	1889	Մաուկը-Վիննա	Միքիթարեան վր	Հարքի՝ Տնտկան Անդանաւք. Ա.
2534	527	26,5 X 20,5	ձաք-շեղ	1889	Վիննա	Միքիթարեան վր	Հարքի՝ Տնտկան Անդանաւք. Բ.
2535	40	26,5 X 17,5	ինն-շեղ	1873	Վիննա	Միքիթարեան վր	Հարկ՝ Քառնդգարին
2536	488	26,5 X 21,0	ձաք-շեղ	1886	Վիննա	Միքիթարեան վր	Տօֆէ՝ Ա. Պատմ. Հնաց Կառնդանայ
2537	224	27,0 X 21,0	ձաք-շեղ	1913	Անդանաւք	Ջանդանի	Հնուն Հաւանայ
2538	480	26,0 X 17,0	ձաք-շեղ	1886	Վիննա	Միքիթարեան վր	Տօֆէ՝ Ա. Պատմ. Հնաց Կառնդանայ
2539	594	22,3 X 15,0	ձաք-շեղ	1914 առայ	Վիննա-Մաուկը	Արիկեան Հ. Գանիւլ	Կնայլ՝ Իմ Ջրարաւանիմ Գարնանաւ
2540	54	23,5 X 16,0	իննաք-ձաք	1837	Վիննա-Պալկիւ	Տնտկարեան Հ. Բարան	Մատնալքինի՝ Վան Անան Մալիսի
2541	70	21,2 X 15,2	ինն-շեղ	1882	Վիննա	Միքիթարեան վր	Պինճանդայ՝ Մատնալքինի՝ Կրտսեան

Բ.

ՆԻԽԵՐՈՒ ԶԱՄԱՁԱՅՆ ՑՈՒՑԱԿ ՉԵՌԱԳՐԱՑ

ԱՂՕԹՔՆԵՐ, ԱՂՕԹԱԳՐՔԵՐ, ԱՂՕԱՄԱՏՈՑՆԵՐ

- 1584' 1013 (2401) — Ազօթամատյց
 1696էն ետք' 1000 (2470) — Ազօթ առ Յիսուս
 ԺԵ/ԺԸ' 663 (2026) — Կիպրիանոսի Հատակառոթ
 ԺԸ' 524 (1826) — Ազօթագիրք Ս. Կուսի' Մխիթար Աբրահօթ
 540 (1846) — Ազօթագիրք հայատառ թուրքերէն
 568 (1879) — Սիրտ Յիսուսի Ազօթագիրք հայատառ թուրքերէն
 ԺԸ վերջ' 1045 (2534) — Ազօթ վասն Յօժարութեամբ Բառնալոյ գհաչ
 1778' 494 (1798) — Զայն Տեառն Ամենակալի
 1792' 899 (2329) — Հաւաքածոյ
 ԺԸ/ԺԹ' 191 (1444) — Խօսք ընդ Աստուծոյ
 565 (1875) — Ազօթագիրք
 574 (1882) — Ազօթագիրք
 593 (1919) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 818 (2220) — Ճանապարհ հաչի
 835 (2239) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 874 (2292) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 987 (2450) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 1004 (2477) — Ջերմեռանդութիւն Անարատ Թուրքեան
 ԺԸ. Ի վերջերք' 645 (1998) — Ջերմեռանդութիւն Ս. Հովսէփեանց
 ԺԹ. Ի սկիզբներք' 553 (1863) — Յաւելուած Ազօթից
 772 (2171) — Ազօթագիրք եւ Ազօթարք
 858 (2271) — Ճանապարհ հաչի հայատառ թուրքերէն
 1002 (2475) — Ազօթագիրք
 ԺԹ' 547 (1854) — Ազօթագիրք
 561 (1871) — Ազօթագիրք
 563 (1874) — Զայն Յիսուսի
 572 (1881) — Այցելութիւն Ս. Հազորդութեան եւ Ս. Կուսի
 579 (1888) — Ազօթագիրք
 594 (1921) — Ջերմեռանդութիւն Ս. Աստուածածնի
 659 (2016) — Ազօթ Ի Պատիւ Ս. Ստամիսլաւոսի
 1810էն առաջ' 722 (2113) — Լիթանիա Ամենայն Արքայ
 889 (2309) — Ազօթ Ի Գրեց Թովայի Գեմրացոյ
 1009 (2485) — Նախապատրաստութիւն Ս. Պատարագի
 1810էն ետք' 921 (2362) — Իննօրեայ Պատրաստութիւն Անարատ Թուրքեան
 1822էն ետք' 1011 (2488) — Ջերմեռանդութիւն Վերափոխման
 1824' 862 (2279) — Յանդիմանութիւն հզնի Մտաց
 1039 (2527) — Իննօրեայ Ջերմեռանդութիւն առ Ս. Կղոս Աստուածածինն
 1039 (2526) — Իննօրեայ Ջերմեռանդութիւն առ Ս. Փառցալ Պայլոմ
 1825' 1039 (2528) — Իննօրեայ Ջերմեռանդութիւն առ Ս. Ֆրանչիսկոս
 1828' 327 (1612) — Պաշտօն Աստուածային
 1840ի տեղեկներք' 591 (1915) — Այցելութիւն Ս. Հազորդութեան
 591 (1916) — Կերպ Ազօթելոյ
 595 (1922) — Ազօթագիրք
 899 (2330) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն

1850-1859 — Գնմութիւն խոզոր Ստադ
 1850-ին հոտ' 1011 (2487) — Ազօթագիրք, Յաւելուած Ազօթից
 1856' 534 (1840) — Ասմունք Դպրատանական
 1858' 654 (2010) — Ութօրեայ Առանձնութիւն
 1860' 888 (2308) — Ազօթագիրք
 1871' 836 (2241) — Ս. Աստուածածնի Նուիրուած Շաքաթ Օր. Ա. Հատոր
 837 (2242) — Ս. Աստուածածնի Նուիրուած Շաքաթ Օր. Բ. Հատոր
 1876' 546 (1850) — Սիրտ Յիսուսի Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 1876' 912 (2348) — Գնմութիւն խոզոր Մտաց
 1880' 495 (1800) — Ազօթագիրք
 551 (1859) — Աստուածամօր Յաւելուած Նուիրուած Սեպտեմբեր Ամիսը
 1881' 560 (1870) — Իննօրեայ Պատրաստութիւնք
 1885' 838 (1843) — Մէնմունդի Ետիյյէ
 ԺԹ. Ի վերջերք' 541 (1847) — Ազօթագիրք, հայատառ թուրքերէն
 ԺԹ/Ի' 990 (2456) — Պաշտօն Մարեմեան Ամսոյ
 1912' 525 (1829) — Հրաւեր Ս. Հաղորդութեան Ա. Հատոր
 1913' 526 (1830) — Հրաւեր Ս. Հաղորդութեան Բ. Հատոր
 1914" 525 (1828) — Ազօթք Ս. Հաղորդութեան

ԱՆԿԱՆՈՆԱԿԱՆՔ

1880" 1022 (2505) — Տղայանտարան

ԱՇԽԱՐՀԱՎՐՈՒԹԻՒՆ

ԺԸ' 550 (1857) — Բան Զաշխարհացոյցէ
 1828' 34 (1334) — Յովնանեան Հ. Պօղոս' Աշխարհագրութիւն
 1831' 281 (1543) — Աշխարհագրութիւն Ասիայ
 1851' 705 (2083) — Վիլհելմ Փիւց' Աշխարհագրութիւն եւ Պատմութիւն
 1852' 416 (1728) — Աշխարհացոյց Տախտակներ
 1862/1867' 1017 (2499) — Գովրիկեան Հ. Գրիգոր' Երկրագրութիւն
 1867/1870' 1045 (2535) — Գովրիկեան Հ. Գրիգոր' Բարձր. Երկրագրութիւն
 1870ի առեմները' 76 (1381) — Գովրիկեան Հ. Գրիգոր' Դասագիրք Աշխարհ.
 1870/1872' 148 (1416) — Գովրիկեան Հ. Գրիգոր' Երկրագրութիւն
 1891' 836 (2240) — Համառօտ Աշխարհագրութիւն
 1892' 702 (2078) — Համառօտ Աշխարհագրութիւն

ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԺԸ' 493 (1796) — Գաղիանոսի Կանոնք Աստղագաշխակամք
 ԺԸ. Ի վերջերք' 409 (1712) — Աստղագիտական պատկերներ
 791 (2195) — Տաղարան Աստղագաշխարհեան
 1750' 383 (1674) — Աստղագիտութիւն
 1767' 160 (1436) — Անդրեայ Արգոզեան' Տոմար Երկրորդ Շարժելւոյն
 192 (1446) — Անդրեայ Արգոզեան' Տոմար Երկրորդ Շարժելւոյն
 1773' 688 (2065) — Արեւացոյց Աղիսակք
 1775էն առաջ' 688 (2064) — Կարգադրութիւն Էփիմէրիտէսի
 1775' 646 (1999) — Աստղագիտութիւն եւ Կարգադրութիւն Էփիմէրիտէսի
 1776' 193 (1447) — Կարգադրութիւն Էփիմէրիտէսի

- 1840ի ատենները՝ 648 (2001) — Աստղագիտություն
 1848՝ 779 (2179) — Կարմառու Աստղաբաշխություն
 1849՝ 9 (1311) — Պատուելի Յակոբ Հայկեան՝ Գամձարան Աստղաբաշխ. Ա.
 14 (1317) — Պատուելի Յակոբ Հայկեան՝ Գամձարան Աստղաբաշխ. Բ.
 26 (1328) — Պատուելի Յակոբ Հայկեան՝ Գամձարան Աստղաբաշխ. Գ.
 26 (1329) — Պատուելի Յակոբ Հայկեան՝ Գամձարան Աստղաբաշխ. Դ.
 194 (1448) — Պատուելի Յակոբ Հայկեան՝ Գամձարան Աստղաբաշխ. Ե.
 1850ի ատենները՝ 64 (1361) — Տերտերեան Հ. Ղուկաս՝ Աստղագիտություն
 1857՝ 21 (1325) — Շիֆուրեան Հ. Ներսէս՝ Աստղագիտություն
 159 (1435) — Առձեռն Աստղագիտություն
 1870/1925՝ 418 (1731) — Վասն Ամանաց Լուսաւորաց Եղիոսի եւ Եպիփանու
 Ի. սկիզբները՝ 790 (2193) — Տիեզերագրություն

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

- 1780՝ 812 (2216) — Պարտեզ Հովուաց, համառոտեալ
 ժԸ՝ 788 (2190) — Բարդուղիմէոս Եւ Տեսական Պիլուարուայ
 ժԸ/ժԹ՝ 403 (1708) — Համառու Աստուածաբանություն Ա.
 404 (1709) — Համառու Աստուածաբանություն Բ.
 849 (2260) — Բարդուղիմէոս Աստուածաբանություն Գ. Մաս
 985 (2447) — Հաւաքածոյ
 ԻԹ՝ 642 (1990) — Բնական Աստուածիւտություն
 1803՝ 781 (2182) — Համառուություն Աստուածաբանութեան
 1810էն առաջ՝ 650 (2004) — Համառուություն Ուսումն. Աստուածաբանութեան
 712 (2097) — Ս. Թովմայի Աստուածաբանություն
 1824՝ 263 (1522) — Բարդուղիմէոս Աստուածաբանություն
 1850ի ատենները՝ 239 (1485) — Համառու Պատրաստ. յԱստուածիւտություն
 1865՝ 678 (2054) — Ծաղկաբաղ Աստուածաբանություն
 1880էն ետք՝ 450 (1752) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Ա.
 1880/1883՝ 454 (1759) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Բ, Ե/Է
 1883էն առաջ՝ 453 (1757) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Բ/Դ
 1883՝ 451 (1753) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Ա.
 1883/1884՝ 452 (1755) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Բ.
 1884՝ 451 (1754) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Ա/Բ
 454 (1758) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Գ.
 1884ի ատենները՝ 453 (1756) — Լիպերման՝ Աստուածաբանություն Բ/Դ
 1887՝ 92 (1397) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա.
 151 (1421) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա.
 152 (1422) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Բ.
 596 (1925) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա.
 597 (1926) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Բ.
 890 (2310) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա.
 890 (2311) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Բ.
 891 (2312) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Բ.
 1889՝ 1065 (2553) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա.
 1066 (2554) — Հուրթեր՝ Տեսական Աստուածաբանություն Բ.
 1902՝ 1060 (2544) — Լեւիմուիլ՝ Տարբեր Բարդուղիմէոս Աստուածաբանութեան
 1060 (2545) — Լեւիմուիլ՝ Տարբեր Բարդուղիմէոս Աստուածաբանութեան
 1915ի ատենները՝ 766 (2161) — Թովմայի Ագուիմացայ Յազգու Զօղումայ
 1788էն ետք՝ 384 (1875) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա. (Ե—Զ)
 385 (1877) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա. (Գ—Զ)
 1793՝ 277 (1540) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանություն Ա. (Է—Թ)

- ժԸ/ԺԹ՝ 384 (1076) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ե—Ձ)
 385 (1678) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Է—Թ)
 386 (1678) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ե—Ձ)
 386 (1680) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ը—Թ)
 506 (1808) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ա—Ձ)
 837 (2244) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ը—Թ)
 842 (2249) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ե—Ձ)
 1800Էմ առաջ՝ 599 (1928) — Պիլուարտ՝ Տեսական ԱՄաբանութիւն Ա. (Ա—Ժ)
 1807՝ 507 (1810) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Ե—Ձ)
 508 (1811) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Է—Թ)
 1810Էմ առաջ՝ 607 (1938) — Պիլուարտ՝ Տեսական ԱՄաբանութիւն Ա. (Ա)
 615 (1950) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Է—Թ)
 1819՝ 387 (1681) — Պիլուարտ՝ Տեսական Աստուածաբանութիւն Ա. (Է—Ը)
 1793՝ 87 (1391) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Ը
 ժԸ/ԺԹ՝ 388 (1684) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Ը
 1808՝ 531 (1837) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Ը
 1810Էմ առաջ՝ 603 (1931) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Ը
 1819՝ 388 (1685) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Գ
 389 (1686) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Դ—Ը
 1820՝ 389 (1687) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Գ
 389 (1688) Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Գ
 1821՝ 387 (1682) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Ա—Գ
 388 (1683) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Շնորհաց Դ—Ը
 1793՝ 627 (1965) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հրեշտակաց Ա—Ը
 ժԸ՝ 242 (1490) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հրեշտակաց Ա—Ը
 1810Էմ առաջ՝ 615 (1949) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հրեշտակաց Ա—Ը
 1797Էմ առաջ՝ 531 (1838) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Դ—Ե
 ժԸ/ԺԹ՝ 393 (1696) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Ա—Դ, Բ—Գ
 393 (1697) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Դ—Ե
 508 (1812) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Ա—Բ, Ա—Դ, Ա—Ե
 1810Էմ առաջ՝ 231 (1473) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Ա—Դ, Ա—Դ
 1810Էմ ԽոՒՖ՝ 394 (1698) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Ա—Դ
 1819՝ 392 (1695) — Պիլուարտ՝ Ճառ ի վերայ Հաւատոյ Ա—Դ, Ա—Գ
 1793՝ 608 (1940) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—Թ
 618 (1954) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ժ—ԻԳ
 ժԸ/ԺԹ՝ 390 (1689) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Դ—Է
 390 (1690) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ը—ԻԳ
 391 (1692) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ժ—ԻԳ
 391 (1693) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—Թ
 392 (1694) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ժ—ԻԳ
 1808՝ 391 (1691) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ժ—ԻԳ
 506 (1809) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—Թ
 863 (2280) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—ԻԳ
 1810Էմ առաջ՝ 642 (1991) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—Դ
 1820՝ 844 (2252) — Պիլուարտ՝ Ի վերայ Մարդեղութեան Ա—Թ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՆԵՐ

- Ժ/ԺԱ՝ 277 (1539) — Հատկանոսք՝ Յովբ. Լէ.
 ԺԴ/ԺԵ՝ 410 (1714) — Հատկանոսք՝ Ծմնագոց Գիրք Բ, Գ.
 1773Էմ ԽոՒՖ՝ 150 (1419) — Համեմատութիւն Օրինակաց Աստուածաշունչի
 1840Ի առեմնեբը՝ 240 (1486) — Ծագակաւոյ յԱստուածաշունչէ

- 1850էն ետք՝ 1001 (2472) — Ողբ Երեմիայ Մարգարէի
 1850ի տոնօմերը՝ 36 (1337Ա) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Մեկն. Թղթ. Պաւլոսի
 36 (1337Բ) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Մատթէի Մեկնութեան
 621 (1959) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Կոչումն Ընծայութեան
 630 (1970) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Մեկն. Նսայեայ
 637 (1981) — Վկայութիւնք Ս. Գրոց առ Զգոմ
 638 (1982) — Վկայութիւնք Ս. Գրոց առ Նազր
 638 (1983) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Մեկն. Վեցօրեայի
 638 (1984) — Վկայութիւնք Ս. Գրոց առ Ազաթանգոյն
 1867՝ 639 (1985) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Գիրս Եփրեմայ
 639 (1986) — Վկայութիւնք առ Սեբերիանոս
 1870ի տոնօմերը՝ 896 (2322) — Վկայութիւնք Ս. Գրոցի Գիրս Եփրեմայ
 1873՝ 523 (1823) — Իմաստութիւն Սողոմոնի

ԱՐՀԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ

- ԺԸ՝ 864 (2283) — Կերպ Շինելոյ զՌօզլի
 916 (2354) — Մարգարտագործութիւն
 ԺԸ՝ դարու վերջերը՝ 685 (2059) — Արուստ Ներկարարութեան
 1805՝ 933 (2381) — Զամագան տեսակի Արեւստմեր
 ԺԹ՝ վերջերը՝ 948 (2385) — Խոհանոցի Գիրք

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

- Ը/Թ՝ 699 (2075) — Աւտարան (նոր օրինակութիւն)
 Թ/Ժ՝ 667 (2037) — Հատակոտոր՝ Ղուկաս Դ.
 ԺԱ/ԺԲ՝ 410 (1715) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս ԺԵ, ԺԸ, ԺԹ
 411 (1718) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս ԻԷ
 898 (2326) — Հատակոտոր՝ Յովհաննէս Զ.
 ԺԳ/ԺԴ՝ 246 (1498) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս Բ, Ժ, ԺԲ
 661 (2023) — Հատակոտոր՝ Ղուկաս Ա.
 1009 (2484) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս Բ.
 ԺԴ/ԺԵ՝ 662 (2025) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս Բ, Ժ, ԻԲ. Մարկոս ԺԵ, Ղուկաս Ա, Յովհաննէս Գ, Դ, Է, ԺԲ
 1489՝ 667 (2038) — Հատակոտոր՝ Մատթէոս ԻԷ, Մարկոս Դ.
 ԺԶ/ԺԷ՝ 73 (1374) — Հատակոտոր՝ Խորան եւ Մարկոս Ա.
 660 (2020) — Հատակոտոր՝ Կանոններ
 1696՝ 663 (1696) — Հատակոտոր՝ Յովհաննէս Նախագործութիւն
 1699՝ 312 (1591) — Աւտարանք
 1700՝ 774 (2175) — Աւտարանք
 1724՝ 660 (2019) — Հատակոտոր՝ Կանոններ
 1737՝ 664 (2028) — Հատակոտոր՝ Մարկոս Է.
 ԺԹ՝ 706 (2085) — Աւտարան, Եպիստոլա Քուրքերէն
 872 (2289) — Աւտարան եւ Պատարագամատոյց
 1800ի տոնօմերը՝ 762 (2155) — Աւտարան, Եպիստոլա Քուրքերէն
 1834՝ 475 (1778) — Աւտարաններ

ԲԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

- 1698էն ետք՝ 988 (2453) — Բառարան եւ Քերականութիւն
 ԺԸ՝ 274 (1533) — Լատիներէն-Հայերէն
 314 (1593) — Լատիներէն-Հայերէն
 636 (1978) — Լատիներէն-Հայերէն
 1760ի տոնօմերը՝ 985 (2446) — Բառարան եւ Խօսելավարժութիւն Ռուս. —Հայ.
 1773էն ետք՝ 73 (1375) — Բառ, Բնական Իրաց, Բուսոց, Արմատից, Համբաց եւն.

- 1780ի տոնները՝ 1031 (2516) — Հայատառ Թուրքերեն-Հայերեն
 1780/1840՝ 428 (1733) — Համադարբաս Նոր Կոտակարանաց
 1796՝ 431 (1739) — Լատիններեն-Հայերեն, Ստեփանոս Թոշպայի
 1797՝ 694 (2071) — Բառարան Բիանցոյայի որբագրեալ
 ԺԸ/ԺԹ՝ 460 (1764) — Լատիններեն-Հայերեն
 854 (2266) — Գրաբար-Աշխարհաբար
 ԺԹ՝ դարու սկիզբները՝ 149 (1417) — Գրաբար-Աշխարհաբար-Թուրքերեն
 629 (1988) — Գրաբար-Աշխարհաբար-Թուրքերեն
 ԺԹ՝ 805 (2207) — Բառարան Հայերենի
 1810էն առաջ՝ 78 (1383) — Լատիններեն-Հայերեն
 1817էն առաջ՝ 837 (2243) — Իտալերեն-Հայերեն
 1821՝ 731 (2128) — Բառարան Նայմավերջ Բառից
 746 (2140) — Բառարան Նայմավերջ Բառից
 1830էն ետք՝ 54 (1353) — Պազմանի Հ. Յակ.՝ Թրք-Հայ-Իտ-Լատ-Ֆր-Գերմ.
 1837էն առաջ՝ 66 (1366) — Լատիններեն-Հայերեն Ա.
 1837էն ետք՝ 67 (1367) — Լատիններեն-Հայերեն Բ.
 68 (1368) — Լատիններեն-Հայերեն Ա.
 1840էն առաջ՝ 157 (1429) — Հայերենի Ա.
 157 (1430) — Հայերենի Բ.
 158 (1431) — Հայերենի Գ.
 158 (1432) — Հայերենի Ե.
 159 (1433) — Հայերենի Զ.
 1848՝ 651 (2006) — Ջաֆարիա Կապուշեանի՝ Հայ-Լատին-Մահառ Բաղդիր Գ.
 1850ի տոնները՝ 3 (1307) — Բառարան Գիտական Բառերու
 241 (1488) — Բառարան Նայմավերջ Բառերու
 353 (1646) — Բուսաբանական Բառարան
 835 (2238) — Յանգարան Ջայմակից Բառից
 959 (2403) — Հայերեն-Հայատառ Լեհերեն
 1850՝ 461 (1765) — Կենդանաբանական Բառարան
 1850էն ետք՝ 931 (2377) — Բառարան Եզնկայ
 1855՝ 615 (1951) — Համանունաց Բառարան Եզնկայ
 1862՝ 75 (1379) — Հայերեն-Թուրքերեն
 1865՝ 932 (1865) — Գովրիկեան Հ. Գրիգոր՝ Գերմ-Հունգ-Հայ.
 1870/1871՝ 86 (1390) — Համադարբաս Խորենացայ
 1870/1920՝ 295 (1568) — Հայերեն-Ֆրանսերեն Ա.
 296 (1569) — Հայերեն-Ֆրանսերեն Բ.
 296 (1570) — Հայերեն-Ֆրանսերեն Գ.
 1873էն ետք՝ 916 (2355) — Հայերեն-Գաղղիերեն
 1877՝ 1020 (2503) — Համադարբաս Եզնկայ Կաղարացայ Ա.—Թ
 1886՝ 729 (2125) — Ժողովածոյ Բուսանական Բառից
 1887/1930՝ 469 (1771) — Մեմլիքեան Հ. Գաբրիել՝ Ստուգաբանական Բառա.
 1894՝ 344 (1634) — Հունգարերեն-Հայերեն
 1895՝ 933 (2381) — Հայերեն
 1897՝ 76 (1380) — Մեմլիքեան Հ. Գաբրիել՝ Գանձարան Բառերու
 ԺԹ՝ ի վերջերը՝ 486 (1785) — Բայերու Բառարան Ա.
 487 (1786) — Բայերու Բառարան Բ.
 487 (1787) — Բայերու Բառարան Գ.
 488 (1788) — Բայերու Բառարան Դ.
 488 (1789) — Բայերու Բառարան Ե.
 489 (1790) — Բայերու Բառարան Զ.
 921 (2363) — Հայերեն-Ֆրանսերեն Ա.

1901' 84 (1888) — Գիտական Բառարան Հայ-Թուրք-Ֆրանս.

1908' 1058 (2541) — Համաբարբառ Եւագրի Պոնտացոյ

1920/1930' 640 (1988) — Համաբարբառ՝ Եգիշէ, Ոսկեր. Եսայեայ, Եզնիկ

ԲԺՇԿԱՐԱՆ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ, ՀԷՔԻՄԱՐԱՆ ԵՆ.

ԺԶ/ԺԵ՝ 960 (2405) — Հատկանշոք Բժշկարանի

ԺԵ/ԺԸ՝ 541 (1848) — Պատմութիւն Համասփիւռ Մազկին

862 (2278) — Բժշկարան

997 (2464) — Բժշկարանի Մասեր

1607' 946 (2384) — Բժշկարան Եւ Մարդակազմութիւն

1624Էն Եոֆ՝ 543 (1851) — Բժշկարան

ԺԸ՝ 410 (1716) — Հատկանշոք Բժշկարանի

549 (1857) — Դեղագործութիւն

1748' 323 (1607) — Դեղագործութիւն

323 (1607) — Ճալիմոս, Քազուածոյ Բժշկարան

1770' 305 (1582) — Մուֆրատաթ, Հէֆիմարան, Բժշկարան

ԺԹ. Ի սկիզբները՝ 432 (1740) — Բժշկարան, Դեղագործութիւն

847 (2259) — Գիրք Բժշկութեան

ԺԹ՝ 771 (2170) — Նուսխայք Դեղորէից

880 (2296) — Բժշկարան, պակասաւոր

1800Ի սկիզբները՝ 772 (2171) — Ազքարք Եւ Ազօթագիրք

1808Էն Եոֆ՝ 988 (2452) — Դեղագիրներ

1810Էն առաջ՝ 1005 (2479) — Բառարան Մարդաբանութեան

1816՝ 991 (2458) — Դեղագործութիւն Եւ Բժշկարան

1850Ի առեմները՝ 596 (1924) — Դեղագործութիւն Եւ Բժշկարան

1872՝ 651 (2005) — Գաղտնիք Կանանց

1895՝ 933 (2381) — Դեղագործութիւն Եւ Բժշկարան

577 (1884) — Բժշկարան

1914Էն առաջ՝ 1071 (2559) — Սերաստիան Կնայայ՝ Զրարութեան

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1773Էն Եոֆ՝ 472 (1776) — Քիմիական Արուեստ կամ Ոսկեփոխութիւն

1795/1798՝ 212 (1400) — Գիրք Պատկերաց Մեքեմականութեան

ԺԹ՝ 717 (2105) — Բնաբանութիւն կամ Ֆիզիքա

1820Ի առեմները՝ 80 (1385) — Բնաբանութիւն կամ Ֆիզիքա

1830Էն առաջ՝ 216 (1464) — Բնական Պատմութիւն — Իրագիտութիւն

1837՝ 708 (2089) — Տարեկան Հմտութիւնք Բնագիտականք

1840Ի առեմները՝ 69 (1371) — Բնական Գիտութիւններ, Քիմիա, Ֆիզիքա

568 (1770) — Ուսումն Բնական Գիտութեանց, Քիմիա-Ֆիզիքա

470 (1772) — Ուսումն Բնական Գիտութեանց, Քիմիա-Ֆիզիքա

648 (2001) — Տեսաբանութիւն

649 (2002) — Բնաբանութիւն, Ֆիզիքա

657 (2012) — Բնաբանութիւն, Ֆիզիքա

64 (1362) — Բնական Գիտութիւն, Ֆիզիքա

1850Ի առեմները՝ 50 (1348) — Շիֆիւրեան Հ. Ներսէս՝ Բնագիտ. Ֆիզիքա

91 (1936) — Բնագիտութիւն, Ֆիզիքա

1856Էն Եոֆ՝ 50 (1349) — Շիֆիւրեան Հ. Ներսէս՝ Բնագիտութիւն, Ֆիզիքա

1865/1876՝ 887 (2305) — Օդերեւութաբանական Նկատառութիւններ

ԻԱԻԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԸ/ԺԹ՝ 395 (1700) — Խոստովանութիւն Հաւատոյ

1801Ի առեմները՝ 769 (2167) — Խոստովանութիւն Հաւատոյ

1850ի արեմնեքը՝ 338 (1624) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

735 (2131) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

1870էն առաջ՝ 257 (1508) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

257 (1509) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

258 (1510) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

258 (1511) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

258 (1512) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

315 (1595) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

320 (1603) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

338 (1625) — Դաւանութիւն Հաւատոյ

ԳԻՑԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

1850՝ 148 (1415) — Առձեռն Դիցաբանութիւն

ԴԻԻԱՆԱԿԱՆ

ԺԸ՝ 377 (1664) — Պէրաթ Զաքարիա Պատրիարքի

1732/1931՝ 37 (1338) — Գիրք Մկրտնոյն, Պապեկոյն, Նմբեցեկոյն Նայսացոյ

1763՝ 234 (1478) — Ուղեգրութիւն Յովհաննէս Վրդ.ի

1772էն ետք՝ 859 (2273) — Պէրաթ Զաքարիա Պատրիարքի

1773էն առաջ՝ 658 (2015) — Հ. Միքայէլի Թուղթ առ Ս. Ժողովմ

1780ի արեմնեքը՝ 450 (1751) — Պատմութիւն Կուտիմայի

1782էն ետք՝ 215 (1463) — Պատմ. Հայածանաց Ուղղափառ Հայոց 1782 ամիս

1785՝ 494 (1785) — Պատմութիւն Քաղաքիմ Կուտիմայու

1797/1811՝ 430 (1736) — Հաշիւ Եկեմտից եւ Գիրք Մկրտնոյն Թրիքստի

1798/1808՝ 536 (1842) — Ծանուցմունք Պապեկոյն Ի Թրիքստ

1800ի սկիզբները՝ 72 (1737) — Գիրք Աւալեանի Պոզոս Վրդ.ի

529 (1834) — Պատմ. Հայածանաց Վասն Ուղղափառ Հաւատոյ

1803՝ 585 (1898) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1804՝ 585 (1899) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1805՝ 586 (1900) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

433 (1742) — Ուխտագնացութիւն Ի Կարմոյ յԵրուսաղէմ

1806՝ 586 (1901) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1807՝ 709 (2091) — Պատմութիւն Հայածանաց, տաղաչափեալ

1808՝ 586 (1902) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

587 (1903) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1809՝ 628 (1966) — Կոնդակ Պիոս Է. Քառանկապեալի

763 (2158) — Շրջաբերական Թուղթ Պիոսի Է.

1812՝ 587 (1904) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

587 (1905) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1813՝ 588 (1906) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1814՝ 588 (1907) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1815՝ 588 (1908) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1816՝ 589 (1909) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1817՝ 589 (1910) — Անտոն Քէօլէյեան՝ Օրագրութիւն

1820էն ետք՝ 321 (1605) — Հաւաքածոյ Պատմական Ազգային Դիպուածոց

1824էն ետք՝ 716 (2102) — Շրջաբերական Թուղթ Լեւոն ԺԲ.ի

1825՝ 686 (2061) — Յոբելեան Պէյաճմամէտի

780 (2180) — Յոբելեան Պէյաճմամէտի

1826/1846՝ 349 (1643) — Ժամանակագրութ. Ազգային Դիպուածոց Ի Տրապիզոն

1829/1837՝ 351 (1644) — Ժամանակագրութ. Ազգային Դիպուածոց Ի Տրապիզոն

1829էն ետք՝ 716 (2101) — Հրովարտակ Յոբելեանի

- 1833էն ետք՝ 70 (1372) — Արձանագրութիւն Հաշտութեան ընդ Պարսկաստանի
 71 (1372) — Հաշտութիւն Թիւրքմէնշայի
 71 (1372) — Պարգեւագիր Նիկոպոլսոյ Կայսեր Ռուսաց առ Ներսէս Ս.
 71 (1372) — Միացումն Երեսնայ ընդ Ռուսաստանի
 1840ի առեմնեքը՝ 504 (1807) — Բաց Նամակ Պառաշէն Փաստաբանի
 1841էն ետք՝ 174 (1439) — Տիփսիկան կամ Յիշատակագիրք Հայոց ի Պօքուշան
 1846՝ 24 (1326) — Պատմ. Ճամապարհորդութեան Էմֆսէրմեան Հ. Գրիգորի
 1847՝ 25 (1327) — Պատմ. Հայածանաց Ուղղափառ Հայոց ի Կ. Պոլս 1827
 1850էն ետք՝ 604 (1933) — Պատմ. Հայածանաց Ուղղափ. Հայ Կաթողիկէից 1827
 614 (1948) — Պատմ. Գաբրիէլ Եպիսկոպոսի
 1852/1878՝ 358 (1652) — Կիրեղեան Յովնանէս Եպ.՝ Օրագրութիւն
 1853՝ 74 (1376) — Անցումարձ Կ. Պոլս 1853 ամիս
 1853էն ետք՝ 321 (1606) — Հաւաքածոյ Ազգ. Կրօն. Դիպուածոց 1709—1840
 1857՝ 477 (1781) — Տեմ. Գեորգիէ Բագրատեանի եւ Քէլէշեան Կատարիմէի
 1867՝ 456 (1760) — Պատմ. Հայածան. Հայ Կաթողիկէից, Ազնաւորեան Միքայէլ
 1881/1910՝ 409 (1713) — Վարդանեան Յովնէփ՝ Ժամանակագրութիւն
 409 (1713) — Պատմութիւն Կաթողիկէ Հայոց Կուսիմայի 1881—1910
 409 (1713) — Համառոտ Պատմ. Վեցերկայ եւ Վեցերկայ Միքայէլեանց
 411 (1713) — Գաւազանագիրք Տանն Կիլիկիոյ ուղղափ. Կաթողիկոսաց
 410 (1713) — Կուսիմեանայ Կաթողիկէմեքու Պատմութիւն 1777—1901
 1883՝ 337 (1623) — Սիւրբիւն Պէյիքլէրի — Ահագորակնի Տագեր
 1889/1913՝ 905 (2336) — Վկայագիրք Մկրտութեան
 1891էն ետք՝ 89 (1392) — Պատմութիւն Հայ Հաւատաւոր Կուսմանց Լեւոնոսոյ
 1900՝ 272 (1531) — Պատմ. Նաստուրում կամ Գաղաղանում Սոյիմը
 1918/1919՝ 735 (2130) — Պայմանագրերու Պատմութիւն, 1918—1919
 1950՝ 377 (1666) — Յաջորդութիւն Քառանկայից ի Ռուսոյց

ԵՐԱՃՇՏԱԿԱՆ

- 1780/1800՝ 210 (1459) — Գիրք Պատկերաց Երաժշտութեան
 ԺԹ՝ 120 (1408) — Ջայնագր. Շարակնոց-Տաղարան Թրանսիլվանիոյ Հայոց Բ.
 128 (1409) — Ջայնագր. Շարակնոց-Տաղարան Թրանսիլվանիոյ Հայոց Գ.
 1801՝ 200 (1456) — Իւլգարտաշեան Հ. Ամուն՝ Մատեան Երաժշտութեան
 1850ի առեմնեքը՝ 747 (2141) — Ջայնագրեալ Շարակնոց
 1886՝ 219 (1467) — Դասագիրք Հայկական Եկեղեցական Ջայնագրութեան
 1888՝ 629 (1969) — Ջայնագրեալ Շարակնոց
 1895էն առաջ՝ 618 (1957) — Ջայնագրութեան Երգարան
 1896էն ետք՝ 75 (1378) — Կուսիմեան Վրդ.՝ Սրբագր. Եկեղեցական Պատարագին
 ԺԹ՝ Ի վերջեքը՝ 631 (1971) — Ջայնագրեալ Երգարան
 1938/1940՝ 251 (1502) — Ջայնագրեալ Շարակնոց Ա.
 1940/1941՝ 252 (1503) — Ջայնագրեալ Շարակնոց Բ.
 1941/1942՝ 253 (1504) — Ջայնագրեալ Շարակնոց Գ.
 1942՝ 255 (1505) — Ջայնագրեալ Շարակնոց Դ.

ԵՐԳԱՐԱՆ

- ԺԹ՝ 335 (1622) — Երգարան Աշխարհական Երգոց
 518 (1819) — Երգարան Աշխարհական Երգոց
 532 (1839) — Երգարան Աշխարհական Երգոց
 838 (2245) — Երգարան Աշխարհական Երգոց
 1800ի առեմնեքը՝ 795 (2199) — Երգարան
 1842/1843՝ 840 (2246) — Ժողովածու
 1848՝ 807 (2212) — Երգարան

- 1870-ին ետք՝ 963 (2412) — Երզնա
 1895-ին առաջ՝ 619 (1957) — Ձայնագրուած Երզնա
 ԺԹ-ի վերջերը՝ 631 (1971) — Ձայնագրուած Երզնա
 782 (2183) — Երզնա
 ԺԹ/Ի՝ 510 (1816) — Երզնա Աշխարհական Երզն
 1926՝ 355 (1649) — Երզնա Աշխարհական Երզն

ՁԱՆԱԶԱՆՔ

- ԺԷ՝ 486 (1784) — Կոզմ Մագաղաթեայ Աւետարանի
 ԺԸ-ի վերջերը՝ 581 (1891) — Ջարդագիր Սկզբնատառեր
 1869՝ 672 (2047) — Վայելագրութիւն

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

- ԺԹ՝ 198 (1453) — Արշակ Գ., Ոգրերգութիւն
 1800ի ակտերները՝ 304 (1581) — Պատկեր Արտաշիւր Թագաւորին
 1833-ին ետք՝ 71 (1372) — Սիրուն Զրօսարան
 1850ի ատենները՝ 334 (1620) — Անտակ Որդի
 600 (1929) — Թագուցեայ Մարգարիտ
 1850-ին ետք՝ 155 (1427) — Ներքու վկայ Բաբելոնի Աշտարակը
 1870-ին առաջ՝ 674 (2051) — Վարդան, Ոգրերգութիւն
 1870ի ատենները՝ 806 (2208) — Դպրոցական Կտորներ
 1022 (2506) — Խզի հայքը կամ Վահանայ Ուրացութիւնը
 1873՝ 1066 (2555) — Հայկ, Դիւցազնագրութիւն
 1880ի ատենները՝ 606 (1937) — Վահան Մամիկոնեանի Ուրացութիւնը
 904 (2335) — Վահագն, Դիւցազնագրութիւն
 ԺԹ-ի վերջերը՝ 151 (1420) — Միւրաւոր, Ոգրերգութիւն Ռասինի
 198 (1454) — Բառ Սահառունի, կամ Մատնիչին Պատիժը Ոգրերգ.
 1908/1919՝ 298 (1573) — Բաժնի՝ Հայաստանի վերաշինութիւնը

ԹՈՒԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԳՐԱՀԱՇԻՒ, ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ ԵՆ.

- 1753/1774՝ 911 (2346) — Տումար Վանառականական
 1780՝ 399 (1461) — Ուսումն Մաթեմատիկական, Իւլցարտաշեան Հ. Անտոն
 1780/1800՝ 210 (1459) — Գիրք Պատկերաց Երկրաչափութեան
 1790ի ատենները՝ 960 (2407) — Թուարանութիւն
 1797՝ 1029 (2514) — Առաջնորդ Վանառականաց եւ Տումարականաց
 ԺԸ-ի վերջերը՝ 895 (2318) — Հրահանգ Թուարանութեան
 ԺԸ/ԺԹ՝ 909 (2342) — Պատկերաց Երկրաչափութեան եւ Բնագիտութեան
 956 (2400) — Համառոտ Թուարանութիւն
 1830ի ատենները՝ 640 (1987) — Գործնական Թուարանութիւն
 1832՝ 232 (1475) — Ջուարնայի Առարկայ Զրօսանաց
 232 (1476) — Ջուարնայի Առարկայ Զրօսանաց
 907 (2338) — Ջուարնայի Առարկայ Զրօսանաց հայ-թուրք
 1840ի ատենները՝ 264 (1524) — Սկզբում Երկրաչափութեան
 892 (2315) — Դասագիրք Գրահաշուի
 900 (2332) — Սկզբում Գրահաշուի
 1849՝ 243 (1491) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Երկրաչափութիւն
 243 (1492) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Երկրաչափութիւն
 243 (1493) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Երեւանի ինքնաշափութիւն
 244 (1494) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Երեւանի ինքնաշափութիւն
 244 (1495) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Երեւանի ինքնաշափութիւն
 244 (1496) — Լուդովիկոս Դիլոյ՝ Դասագիրք Ուսողութեան

1850ի ատենները՝ 33 (1332) — Տերտերեան Հ. Ղուկաս՝ Ուսագութիւն
1891՝ 466 (1767) — Տերտերեան Հ. Ղուկաս՝ Հաշուակալութիւն Կրկնատումարի

ԺԱՄԱԳԻՐՔ, ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԺԴ/ԺԵ՝ 581 (1892) — Ժամագիրք-Սագմասարան
ԺԵ՝ 600 (1930) — Ժամագիրք-Սագմասարան
ԺԶ/ԺԷ՝ 665 (2032) — Հատակոտոր՝ Ժամագիրք-Սագմասարանի
668 (2040) — Հատակոտոր Ժամագիրքի
ԺԸ՝ 439 (1747) — Ժամագիրք-Սագմասարան
1650ի ատենները՝ 879 (2295) — Ժամագիրք
ԺԷ/ԺԸ՝ 664 (2030) — Հատակոտոր Ժամագիրքի
ԺԸ-ի վերջերը՝ 727 (2121) — Ժամամուտ
1790՝ 376 (1663) — Արարողութիւն Գործնական Հայկական Սագմասերգութեան
644 (1995) — Արարողութիւն Գործնական Հայկական Սագմասերգութեան

ԻՐԱԽԱԿԱՆ, ԿԱՆՈՆԱԳՐՔԻ ՄԱՍԵՐ

ԺԴ/ԺԵ՝ 665 (2033) — Հատակոտոր Կանոնագրքի
ԺԸ՝ 809 (2213) — Ս. Բենեդիկտոսի Կանոն
821 (2225) — Մեկնութիւն Աստիճանաց
842 (2248) — Կանոնք Եղբայրութեան Ս. Ֆրանչիսկոսի
851 (2261) — Կանոնք Վասն Նորընծայից
968 (2414) — Սահմանադրութիւն Միխիթարեան Միաբանութեան, Կզմեան
1750ի ատենները՝ 1020 (2502) — Կանոնադրութիւն Ամենասուրբ Երբարդութ.
1052 (2537) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբանութեան, Կզմ.
1750էն ետք՝ 492 (1795) — Կանոնագիրք Առաքելոց
1773էն ետք՝ 954 (2396) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբան. Կզմեան
1774ի ատենները՝ 986 (2449) — Կանոնադրութիւն Միխիթ. վարժարանի
1775էն ետք՝ 949 (2386) — Մարիա Թերեզիա՝ Արտօնագիր Միխիթարեանց
1785/1794՝ 1046 (2536) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբան. Թրիստու
1792ի ատենները՝ 899 (2329) — Կանոնք Վասն Կուսանաց
1795՝ 555 (1866) — Առանձին Հրահանգք եւ Կանոնք Միխիթարայ Աբբայի
ԺԸ-ի վերջերը՝ 754 (2145) — Առանձին Հրահանգք Միխիթարայ
956 (2399) — Պարտաւորութիւն Խոստովանածոր
ԺԸ/ԺԹ՝ 970 (2416) — Մեկնութիւն Կզմերկոսական Վիճակի
970 (2417) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբան. Կզմեան
1015 (2494) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբ. Կզմեան
1061 (2546) — Կանոնք Ժողովոյն Տարսնոյ
ԺԹ՝ 305 (1583) — Կանոնագիրք ըստ Այբուբենի
1800ի սկիզբները՝ 589 (1911) — Կանոնք Եղբայրութեան Ս. Գրիգորի Լուսաւ.
590 (1912) — Կանոնք Եղբայրութեան Ս. Գրիգորի Լուսաւ.
1803՝ 590 (1913) — Տնոր Անդամագրութեան Եղբայրութեան Ս. Յիսուսի
1810էն առաջ՝ 271 (1529) — Յաղագս Միխիթարութեան
724 (2116) — Յաղագս Միխիթարութեան
728 (2123) — Յաղագս Միխիթարաց
854 (2265) — Առանձին Խրատք եւ Կանոնք Միխիթարայ Աբբայի
1810էն ետք՝ 901 (2333) — Սահմանադրութիւն Միխիթ. Միաբան. Կզմեան
1820ի ատենները՝ 270 (1528) — Ս. Խաչ Եղբայրութիւն Կանոնկարը
1823ի ատենները՝ 275 (1536) — Կանոնագր. Ս. Ամտոնի Աբբայի Եղբայրութ.
1823՝ 855 (2268) — Ս. Ամտոնի Եղբայրութեան Կանոններ
856 (2269) — Կանոնագիր Ագաթանգիտի Ընկերութեան
1824էն առաջ՝ 340 (1929) — Ս. Բենեդիկտոսի Կանոնք

- 1834՝ 1063 (2551) — Պաշտոնի Սպասաւորաց
 1840ի ատենները՝ 429 (1734) — Պալեան Լ. Ազեխանդր՝ ի վերայ Միսից
 328 (1613) — Մեկնութիւն Ս. Աստիճանաց
 1844՝ 413 (1722) — Մեկնութիւն Աստիճանաց
 1840՝ 46 (1342) — Փերդիմանդոս Վալթեր՝ Դասագիրք Եկեղեցաւ. Իրաւանց
 47 (1343) — Փերդիմանդոս Վալթեր՝ Դասագիրք Եկեղեցական Իրաւանց
 47 (1344) — Փերդիմանդոս Վալթեր՝ Դասագիրք Եկեղեցական Իրաւանց
 1860էն ետք՝ 710 (2093) — Վճիռք Դատականաց
 1870/1925՝ 418 (1731) — Կանոնք Գ. Ժողովոյն Ամտոխոյ
 418 (1731) — Կանոնք Գ. Ժողովոյն Քաղկեդոնի
 421 (1731) — Կանոնք Դվոյ
 1880էն առաջ՝ 74 (1377) — Յ. Ռոտեր՝ Կանոնական Իրաւանց Դասագիրք
 1880ի ատենները՝ 616 (1952) — Յանկ Գրոց Արգելիւց
 898 (2328) — Մեկնութիւն Ս. Կարգի
 1888՝ 324 (1608) — Համառոտութիւն Կանոնական Իրաւանց Յ. Ռոտերի
 1889՝ 626 (1963) — Համառոտ Եկեղեցական Իրաւանց
 1891՝ 626 (1962) — Համառոտ Եկեղեցական Իրաւանց
 1894՝ 642 (1992) — Շահնագարեան՝ Իրաւագիտութիւն
 1911՝ 819 (2222) — Հրահանգ Վասն Ամուսնական Դատից

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ, ՊԱՏԱՐԱԳԱՏԵՏՐ, ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ

- ԺՁ՝ 233 (1477) — Խորհրդատետր, պակասաւոր
 ԺԸ՝ 175 (1441) — Պատարագատետր
 665 (2031) — Հատկաւորք Խորհրդատետրի
 1700ի ատենները՝ 671 (2044) — Խորհրդատետր Լեւհայոց
 1770՝ 437 (1745) — Խորհրդատետր Թիւ Պատարագի
 1700ի վերջերը՝ 90 (1394) — Խորհրդատետր Լեւհայոց
 ԺԸ/ԺԹ՝ 613 (1947) — Յանուածք Խորհրդատետրի
 881 (2299) — Հանդէս Դպրութեան
 ԺԹ՝ ի սկիզբները՝ 261 (1519) — Խորհրդատետր
 301 (1576) — Կանոն Թիւ Պատարագի
 ԺԹ՝ 448 (1749) — Խորհրդատետր Սրբոյ Պատարագի Լեւհայոց
 872 (2289) — Պատարագամատոյց Եւ Աւետարանի
 ԺԹ՝ ի վերջերը՝ 260 (1516) — Կանոն Թիւ Պատարագի
 1801՝ 434 (1744) — Խորհրդատետր

ՄԻՍԱԿԱՆ

- ԺԸ՝ 175 (1441) — Խորհրդատետրի Լատիններէն Թարգմանութիւն
 719 (2108) — Խորհրդատետրի Իտալիներէն Թարգմանութիւն
 1777էն ետք՝ 815 (2353) — Միսական Հարցեր
 1788էն ետք՝ 1057 (2540) — Յուցակ շաշու Ընթերցումաց
 1790՝ 376 (1663) — Արարողութիւն Գործնական Հայկա. Սաղմոսերգութեան
 ԺԸ՝ ի վերջերը՝ 27 (2121) — Ժամամուտ Պատարագի
 897 (2324) — Ժամամուտ Պատարագի
 ԺԸ/ԺԹ՝ 900 (2331) — Կանոն վարդապետական Իշխանութիւն Տալոյ
 910 (2344) — Աւետարանացոյց
 913 (2349) — Աւետարանացոյց
 991 (2457) — Ալէուք Տօմից
 1029 (2513) — Խորագիրք Աւետարանաց
 ԺԹ՝ 659 (2017) — Ն. Լամբրոնացոյ՝ Բացատրութիւն Պատարագի
 1811էն առաջ՝ 793 (2198) — Սպասաւորութիւն Ս. Պատարագի
 1831էն ետք՝ 725 (2118) — Մեկնութիւն Ս. Պատարագի

1841էն առաջ՝ 919 (2360) — ԳՅՈՒՔԻՆԻ Ի ՎԵՐԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԲԱԿԱՆ ԱՔՈՂ
1850ի առեմները՝ 711 (2094) — ՅՈՎՏԱՆԻԱՆ Հ. Պ.՝ ԿԻՐԱՐՈՒՔԻՆ ՍԱՀԱՐԱՐՈՒ
1044 (2533) — ԱՐԱՐՈՂՈՒՔԻՆԻ ԱՔՈՂՆԵՐ ՀԱՅՈՑ ԿԻՐԻԿԻՈՂ
ԺԹ. Ի ՎԵՐԵՐԸ՝ 981 (2438) — ԱՐԱՐՈՂՈՒՔԻՆԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱՐԳԻ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԸ՝ 81 (1386) — ԷԼԻԿՆԱ ԷՕՂԱՄԱՅԻ՝ ՀԱՄԱՌՈՒՄՔԻՆ ՕՐԻՆԱԿԱՅ ԵՆ ԻՐԱՅ
1715՝ 215 (1462) — ԷԼԻԿՆԱ ԷՕՂԱՄԱՅԻ՝ ՀԱՄԱՌՈՒՄՔ. ՕՐԻՆԱԿԱՅ ԵՆ ԻՐԱՅ
1750էն ետք՝ 679 (2055) — ԱՂ. ԳԱՂԱՄԱՔԱՅ՝ ԱՆՈՒՆԱ ՆՈՐԱՂԱՅՈՒՄ ՄՈՒՇԱՄԱՅ
704 (2081) — ՎԼԱՅՈՒՔԻՆԻ Ս. ԳՐՈՑ ԸՆԴՀԷՄ ՄՈՒՄՔԱՄԱՅ
894 (2316) — ՍԵՆԻԵՐԻ՝ ԿՐՔՈՒՔԻՆ Ի ՔՐԻՍՏՈՄՆԵԿԱՆ ՕՐԵՄՈ
1751էն ետք՝ 708 (2166) — ԿՐՔՈՒՔԻՆ ԱՅԱՂԽԱՐԱՂԻ, ԿԱՊԱՏԱՌ ՔՈՒՐԲԵՐԷՆ
1769էն ետք՝ 1052 (2538) — ԳԻՐԲ ԽՐԱՏԱՅ
1773էն ետք՝ 983 (2443) — ՅՈՎԻԱՆՆԻ ԲՈՒՄ՝ ՁԵՐՔԱԾՈՒՔԻՆ ԵՆ ԵՐԵՂԻՆ
1781էն ետք՝ 843 (2250) — ԷՕՒԻՐ ԱՂԱՌԸ, ՄԱՌ ԿՆՄԱՅ
ԺԸ/ԺԹ՝ 540 (1845) — ԹԱՎԱՅԻ ԳԵՄՔԱՅԱՅ՝ ՅԱՂԱԳՆ ԳԵՆՈՒ ԳՆԱՅԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
563 (1875) — ԿԱՌՈՄԱԳԻՐ ԵՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒՔԻՆ ԿՐՈՄԱՆՈՐԱԿԱՆ
ԺԹ. Ի ՍԵԼԵՐ՝ 594 (1920) — ՀՈԳԵՆՈՐ ԲԱՄԲ ՍՐՔՈՑ, ԿԱՊԱՏԱՌ ՔՈՒՐԲԵՐԷՆ
835 (2237) — ՔՐԻՍՏՈՄՆԵԿԱՆ ԵՆ ՀՈԳԵՆՈՐ ԽՐԱՏԱՅ
894 (2317) — ՃԱՌ Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՐԱՐՈՒՔԱՆ
ԺԹ՝ 716 (2103) — ԱՂԻՐ ԲԱՅԵԱՂ
764 (2159) — ԿՐԱՍԱԷՔ՝ ՔՐԻՍՏՈՄՆԵԿԱՆ ՄՈՒՇԱՄԱՅԻՆԻ
954 (2397) — ՄԱՐԵՄԻԱՆ ԽՐԱՅԱՅԱ Բ—Գ
1802/1803՝ 333 (1619) — ԿՐՔՈՒՔԻՆ ԱՅԱՂԽԱՐԱՂԻ, ՍԵՆԻԵՐԻ
1803՝ 332 (1618) — ԿՐՔՈՒՔԻՆ ԽԱՏԱՐԱՆԱԽՈՐ, ՍԵՆԻԵՐԻ
973 (2423) — ՄՈՒՇԱՄԱՅԻ Ի ՎԵՐԱՅ ԶՈՐԻՑ ՎԵՐԵՄՈՑ ՄԱՐԱՂ
1804/1808՝ 786 (2187) — ԱՆԱՆՈՒՄՔԻՆ ԽԱՏԱՐԱՆԱԽՈՐ
1810էն առաջ՝ 343 (1633) — ԽԱԿԱՆՆԻ ՔՐԻՍՏՈՄՆԵԿԱՆԻ Ա.
673 (2049) — ԽԱԿԱՆՆԻ ՔՐԻՍՏՈՄՆԵԿԱՆԻ Բ.
382 (1672) — ՃԱՄԱՅԱՐԻ ՓՐԻՍՏԱՆ
1817/1819՝ 718 (2106) — ՀԱՄԱՐԱՅ
1819՝ 406 (1710) — ԿՐԵՆՈՒ ԵՆ ԿՈՂՐԱՍ
1820ի առեմները՝ 1038 (2525) — ՄԱՐԲԵՔԻ՝ ՀՈԳԵՆՈՐԱԿԱՆ ԿՐՔՈՒՔԻՆԻ
1822՝ 767 (2164) — ՅԱՂԱԳՆ ԵՆԱՆԴԱՆ ԵՆ ՍԻՐԱՂ ՎԱՍ. ԿԱՅ ՄԱՐԻԱՄ
1824՝ 699 (2076) — ԿԵՐԱԿՈՐ ՏՈՒՄԱՅԻՐԱՅ, ԻՆԵԿԻՆԱՐԱՅԻՆ Հ. ՊԵՆՈՐԱ
1826՝ 1038 (2524) — ԹԱՎԱՅ ԳԵՄՔԱՅԻ, ԱՂԽԱՐԵՄԱՐ
1829՝ 331 (1617) — ՀԱՅԵԼԻ ՃՄԱՐԻՍ ԱՅԱՂԽԱՐԱՐԱՆ
1839՝ 798 (2200) — ԿՐՈՄԱՆՈՐ՝ Ի Ս. ԱՆԱՆՈՒՄՔԱՆ
1840ի առեմները՝ 195 (1449) — ԱԼԻՄԱՆ. ՀՈՂԵՐԻԿԱՅ՝ ՎԱՆՆ ԵՂԱՅԱՐ. ՄԻՐԱՂ
1840՝ 48 (1345) — ԱԼԻՄԱՆ. ՀՈՂԵՐԻԿԱՅ՝ ԿՐՔՈՒՔԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՎԱՐՈՑ Ա.
1840էն ետք՝ 49 (1346) — ԱԼԻՄԱՆ. ՀՈՂԵՐԻԿԱՅ՝ ԿՐՔՈՒՔԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ. Բ.
1840ի առեմները՝ 49 (1347) — ԱԼԻՄԱՆ. ՀՈՂԵՐԻԿԱՅ՝ ԿՐՔՈՒՔ. ԿԱՏԱՐ. Գ.
1840էն ետք՝ 1019 (2501) — ԱԼԻՄԱՆ. ՀՈՂԵՐԻԿԱՅ՝ ՎԱՆՆ ԶԳԱՍՏԱՐԱՆ
1850ի առեմները՝ 77 (1382) — ԶԵՐԱՆԱՆՈՂԱՐԱՆ ՎԱՍ. ԿԱՅ ՄԱՐԻԱՄ
978 (2433) — ԱՐԴԱՂՈՒՄԱՆ
1850՝ 381 (1671) — ԽՐԱՐՈՒ ՎԱՆՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒՔԱՆ
1857ի առեմները՝ 717 (2104) — ՕՐԱԳԻՐ ՀՈԳԵՆՈՐ
1857՝ 818 (2219) — ՕՐԱԳԻՐ ՀՈԳԵՆՈՐ
1863՝ 714 (2100) — ԱԼԻՄԱՆ. ԼԻԳՈՒՐԻ՝ ՅԱԼԻՍՆԱԿԱՆ ՄՈՒՇԱՄԱՅԻՆԻ
1877՝ 583 (1894) — ՃԻՍՎԱՆՆԻՆԻ՝ ՔՐԻՍՏԻՅԱՆ ՊՈՐՏԻԱՐԸ Ա.
1878՝ 583 (1895) — ՃԻՍՎԱՆՆԻՆԻ՝ ՔՐԻՍՏԻՅԱՆ ՊՈՐՏԻԱՐԸ Բ.

- 1880՝ 373 (1659) — Ալփոնս . Լիգուորի՝ Ջշահաւտուք . Հոգեւոր Հրահանգաց
 1882՝ 806 (2209) — Ալփոնս . Հոգեւորիկեայ՝ Հրահանգ Կատարման
 1883՝ 523 (1824) — Մահի Մէրիւմ . Ամիս Մարեմայ
 1886՝ 86 (1389) — Հաւաքածայ
 811 (2214) — Միգոց Կատարելութեան
 1888՝ 883 (2302) — Յուլի Եւ Ուլի Կրօնաւորական Եւ Քահանայական Կեանաց
 1891՝ 377 (1605) — Ութօրեայ Հոգ . Կրթութիւն . Մեղիսեղեկեան Ստեփ . Նայ .
 1892ի առեմնեքը՝ 89 (1393) — Պատուիրամ Կատարածայ
 1893՝ 787 (2188) — Հոգեւոր Պատմութիւններ
 1898/1899՝ 636 (1979) — Հարմ Գրիստասի , Ալփոնս . Լիգուորի
 ԺԹ .ի վերջերը՝ 68 (1369) — Թերեզիա Աւիլացի՝ Ճամայարի Կատարելութ .
 98 (1401) — Իգնատիոս Լոյոլա՝ Վճիռք
 346 (1638) — Յաւելուած Հոգեւոր Օրագրի
 544 (1852) — Հոգեւոր Խրատներ

ԿՐՕՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

- ԺԵ՝ 562 (1872) — Պատմութիւն Մահմետի
 ԺԼ/ԺԹ՝ 412 (1721) — Ռագոթալ Սըֆայ
 1850էն առաջ՝ 46 (1341) — Պատմութիւն Կրօնից
 1870/1925՝ 417 (1731) — Ստութիւնն Մահմետի

ՀԱՆԱԳԱՄՈՑ

- ԺԳ/ԺԴ՝ 866 (2286) — Հաւաքածայ
 ԺԼ/ԺԹ՝ 881 (2299) — Հաւաքածայ
 1883՝ 885 (2304) — Հաւաքածայ
 1913՝ 1068 (2557) — Հնձամ՝ Հաւաքածայ

ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Թ/Ժ՝ 412 (1720) — Ոսկեքերամի՝ Մատթէի Մեկնութիւն , Հատակտոր
 Ժ/ԺԱ՝ 662 (2024) — Եւսեբիայ՝ Եկեղեցական Պատմութիւն , Հատակտոր
 1206՝ 221 (1470) — Մեկնութիւն Կաթողիկեայ Թղթոց
 ԺԳ/ԺԴ՝ 732 (2129) — Ստեփանոսի Տարօնեցոյ Պատմութիւն՝ Աստուծոյ
 ԺԼ .ի կէսերը՝ 917 (2356) — Բարթողիմեայ Մարազայ՝ Գիրք Վեցօրեայ
 ԺԵ .ի վերջերը՝ 578 (1886) — Գրիգորի Լուսաւորչի՝ Հարցմունք
 ԺԼ՝ 303 (1580) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Ճառ Ի Համարածումն Տեառն
 ԺԼ/ԺԹ՝ 845 (2255) — Յովի . Օճնցի՝ Ատեմարանութիւն
 ԺԹ .ի սկիզբները՝ 672 (2040) — Եւսեբիոս՝ Քրոնիկան
 ԺԹ՝ 659 (2017) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Բացատրութիւն Ս . Պատարագի
 1008 (2482) — Ճառ Վառն Դիւտարայ Աբֆայի
 1805՝ 989 (2454) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Մեկնութիւն Ս . Պատարագի
 1816ի առեմնեքը՝ 736 (2133) — Ճաշակ Գրականութեան
 1821՝ 216 (1465) — Յովի . Ոսկեքերամի՝ Մեկնութիւն Մատթէի
 1824՝ 444 (1748) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Խորհրդածութ . Ի Կարգս Եկեղեցոյ
 1825էն ետք՝ 855 (2267) — Վարդան Վրդ .՝ Առակք
 1826էն ետք՝ 490 (1793) — Մովսէս Խորենացի՝ Պատմութիւն Հայոց
 1828՝ 928 (2376) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Ա—Բ
 1828ի առեմնեքը՝ 940 (2382) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Գ .
 943 (2383) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Դ .
 957 (2402) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Ե .
 927 (2374) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Զ .
 954 (2398) — Քաղուածք Ի Ճառըմտրաց Է .

- 1830' 98 (1400) — Կիրեղ Երուսաղեմացի՝ Կոչումն Ընծայութեան
 1837էն ետք՝ 751 (2142) — Ճաշակ Դպրութեան
 1840ի առնձնբը՝ 240 (1486) — Ագաթանգեղոս՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Առաղիկ՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Արիստակէտ Լաւորիկերտացի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Գրիգոր Արշարունի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Գրիգոր Մագիստրոս՝ Ծաղկաբազ
 925 (2370) — Գրիգոր Նազիանզացի՝ Ճառ Ի Յաւիտոս Կայսր
 240 (1486) — Գրիգոր Նարեկացի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Գրիգոր Նիսացի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1436) — Եզնիկ՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Եղիշէ՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Թովմա Արծրունի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Իգնատիոս Վրդ.՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Կիրեղ՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Հարանց Վարդ՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Ղազար Փարպեցի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Մամբրէ վերծանող՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Մովսէս Խորենացի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Յովնան Կաթողիկոս՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Յովնան Ամասիացի՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Յովնան Ասկերանցի՝ Մեկն. Մատթէի, Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Յովնան Ասկերանցի՝ Մեկն. Յովնանու, Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Յովն. Ոսկերեքացի՝ Մեկն. Պաւլ. Թղթ., Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Նեղոս՝ Ծաղկաբազ
 551 (1860) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Ներքողեան Ի Համբարձումն
 240 (1486) — Ներսէս Շնորհալի՝ Ծաղկաբազ
 549 (1856) — Ներսէս Շնորհալի՝ Ողբ Եղիշեայ
 240 (1486) — Պիտայից Գիրք՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Սարգիս Վրդ.՝ Ծաղկաբազ
 240 (1486) — Սեբերիանոս՝ Ծաղկաբազ
 1846' 1003 (2476) — Ներսէս Շնորհալի՝ Ողբ Եղիշեայ
 1850ի առնձնբը՝ 294 (1566) — Ղուկիանու Բանֆ
 1001 (2471) — Ներսէս Լամբրոնացի՝ Առնեմարանութիւն
 1850էն ետք՝ 1002 (2473) — Մովսէս Քերթազ՝ Ներքողեան Հռիփսիմեանց
 1870/1925՝ 418 (1731) — Աթանաս Աղեքսանդրացի՝ Յատաջ. Դաւթի Մեկնութ.
 420 (1731) — Հարցումն Աշուտայ Եւ Պատասխանի Եզնկայ Կողբացոյ
 420 (1731) — Հարցումն Արձանայ Եւ Պատասխանի Եզնկայ Կողբացոյ
 421 (1731) — Սեբերիանոս, Թուրք Ասորեաց, Թուրք Արդիսայի
 420 (1731) — Եզնակ Վրդ.՝ Արդ. Եթէ կամիս, որ յաղթեա աշխարհի
 420 (1731) — Եզնակ Վրդ.՝ Զկարգեալ աղաթսն գեաստարակաց
 420 (1731) — Եզնակ Վրդ.՝ Վասն Խոնարհութեան
 420 (1731) — Եզնակ Վրդ.՝ Վասն Խոնարհութեան
 420 (1731) — Եզնակ Վրդ.՝ Վասն Համբարձութեան
 420 (1731) — Թուրք Եզնկայ առ Մաշտոց
 420 (1731) — Եզնկայ Կողբացոյ՝ Խրատֆ Վասն Կրօնաւորաց
 421 (1731) — Կիրեղ Երուսաղեմացի՝ Յառաջնում աւարտ գործք է.
 421 (1731) — Վասն Ինն Դասուց Եղիշեայ
 1874՝ 1008 (2483) — Կիկերանի Ճառ ընդդէմ Կատիդիմիայ
 1888՝ 1021 (2504) — Ագաթանգեղոսի Խամեմատութիւն Ժողովրդաց
 1908՝ 919 (2359) — Յովնան Ասկերանցի իր Դարուն, ռուսամատարութիւն

ՀԱՇՈՑՔ

- Թ/Ժ՝ 666 (2034) — Հատակաւոր շաշնցի
 Ժ/ԺԱ՝ 270 (1527) — Հատակաւոր շաշնցի
 411 (1719) — Հատակաւոր շաշնցի
 ԺԵ/ԺԶ՝ 146 (1413) — Հատակաւոր շաշնցի
 603 (1932) — Հատակաւոր շաշնցի
 ԺԶ՝ 161 (1437) — շաշնց
 1700ի ակիգրմերը՝ 463 (1766) — շաշնց Լեհաստան
 ԺԸ՝ 176 (1441) — շաշնց Լեհաստան
 263 (1523) — շաշնց
 834 (2234) — շաշնց, պակասաւոր
 1728՝ 167 (1438) — Հռոմէական շաշնց
 ԺԸ՝ Ի Կէսերը՝ 178 (1442) — Հռոմէական-Հայկական շաշնց
 1750էն ետք՝ 197 (1451) — Յաւելուած Հռոմէական շաշնցի
 1770՝ 435 (1745) — շաշնց
 1776էն առաջ՝ 431 (1738) — Յաւելուած Հռոմէական շաշնցի
 1800ի ակիգրմերը՝ 415 (1726) — Յաւելուած Լեհաստան շաշնցի
 416 (1729) — Յաւելուած Հռոմէական շաշնցի
 1810էն առաջ՝ 238 (1484) — շաշնց
 552 (1861) — Փառասմանդական Պանից շաշն Ընթերցանած
 1834՝ 475 (1778) — շաշնց
 1850էն ետք՝ 896 (2321) — Հատակաւոր շաշնցի

ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

- 1750էն ետք՝ 503 (1805) — Հարցմ. եւ Պատասխ. ի վերայ շարտասան. իրաց
 ԺԸ՝ ի վերջերը՝ 676 (2053) — Ուսումն շարտարախօսութեան
 1810էն առաջ՝ 374 (1661) — Արուեստ շարտասանութեան
 1850էն ետք՝ 705 (2084) — Արուեստ շարտարախօսութեան Ա.
 1868՝ 371 (1656) — Դաստիարակ շարտասանութեան
 1881՝ 675 (2052) — Առճեռն շարտասանութեան
 ԺԸ՝ ի վերջերը՝ 617 (1953) — Արուեստ շարտարախօսութեան Բ.

ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

- 1780/1800՝ 211 (1459) — Իւլգարտաշեան Հ. Ա.՝ Կոնստանտինոպոլիս. Պատկ.
 1785՝ 206 (1457) — Իւլգարտաշեան Հ. Ա.՝ Ուսումն շարտարապետութեան
 209 (1458) — Իւլգարտաշեան Հ. Ա.՝ Գիրք Պատկեր. շարտարապետութ.
 1795/1798՝ 212 (1460) — Իւլգարտաշեան Հ. Ա.՝ Հանդիպանայեցողութ. Պատկ.
 212 (1460) — Իւլգարտաշեան Հ. Ա.՝ Ստաւրագրութեան Պատկերք
 1913՝ 914 (2351) — Ինգլիզեան Եղ. Գր.՝ Տրդատ շարտարապետ եւ Գործերը

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

- 1804՝ 774 (2173) — Յիշատակութիւնք առ Հարս եւ Մարս Գերդաստանաց
 1840ի տետրերը՝ 346 (1637) — Գիրք Մեծաւորաց
 ԺԸ՝ ի վերջերը՝ 400 (1703) — Փառաքանկութիւն կամ Մարգարտութիւն

ՄԱՇՏՈՑ, ԳԻՐԳ ՁԵՌԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԻՐԳ

- ԺԲ/ԺԳ՝ 668 (2041) — Նաւակալիք Եկեղեցւոյ, հատակաւոր
 1595՝ 664 (2029) — Օրհնութիւն Պատկեր, հատակաւոր
 ԺԷ՝ 658 (2014) — Կարգ Թաղման, հատակաւոր

- ԺԸ՝ 554 (1865) — Մաշտոց Զեռնադրութեան
1750էն ետք՝ 234 (1479) — Կարգ Զորքինեաց յաւուր Յայտնութեան
- ԺԸ՝ Ի վերջերը՝ 517 (1818) — Մաշտոց
289 (1558) — Կանոն Զորքինեաց յաւուր Յայտնութեան
953 (2394) — Կանոն Զորքինեաց յաւուր Յայտնութեան
524 (1825) — Կանոն Ազիւ Զուր Օրինելոյ
778 (2178) — Կանոն Ազիւ Զուր Օրինելոյ եւ Օգնութ. Հիւանդ.
524 (1825) — Օգնութիւն Հոգեվարաց
970 (2415) — Օրինութիւն Մամեղիմաց
69 (1370) — Մաշտոց Զեռնադրութեան
- ԺԸ/ԺԹ՝ 979 (2435) — Գիրք Զեռնադրութեան
980 (2436) — Գիրք Զեռնադրութեան
981 (2439) — Գիրք Զեռնադրութեան
982 (2441) — Գիրք Զեռնադրութեան
996 (2463) — Գիրք Զեռնադրութեան
900 (2331) — Կանոն Վարդապետական իշխանութիւն Տալոյ
757 (2151) — Կարգ Պաշտելոյ գործունէոյն վերջին Օծման
973 (2422) — Օգնութիւն Հոգեվարաց եւ Կանոն Ազիւ Զուր Օրինելոյ
932 (2379) — Վանական Մաշտոցի Մաս
383 (1673) — Կանոն Ազիւ Զուր Օրինելոյ
- ԺԹ՝ 371 (1655) — Վանական Մաշտոց
728 (2124) — Վանական Մաշտոցի Մաս
562 (1873) — Կարգ Յանձնարարութեան Հոգւոյ
591 (1914) — Մաշտոց Թաղման
695 (2073) — Կարգ Օրինութեան Նորակառոյց Եկեղեցւոյ
- 1800էն առաջ՝ 822 (2226) — Մաշտոց Օրինութեանց
1800ի սկիզբները՝ 501 (1802) — Կանոն Նաւականեաց Եկեղեցւոյ
802 (2202) — Կանոն Նաւականեաց Եկեղեցւոյ
501 (1802) — Օրինութիւն Ժամանարի
821 (2224) — Կարգ Յանձնարարութեան Հոգւոյ
928 (2375) — Ընթերցուածքի Տալմ զՎարդապետական Աստիճան
980 (2437) — Գիրք Զեռնադրութեան
- 1800ի վերջերը՝ 740 (2134) — Զորքինէ՛ք եւ Տնօրինէ՛ք
1801՝ 434 (1744) — Մաշտոց
449 (1750) — Մաշտոց Գիրք Համառօտ
1804՝ 982 (2440) — Գիրք Զեռնադրութեան
1807ի առեմները՝ 1031 (2515) — Կանոն Վարդապետական իշխանութիւն Տալոյ
1810էն առաջ՝ 641 (1989) — Մաշտոց
467 (1768) — Մաշտոց Զեռնադրութեան
971 (2418) — Մաշտոց Զեռնադրութեան
1018 (2500) — Հայրապետական եւ Վանական Մաշտոց
395 (1701) — Վանական Մաշտոցի մաս
468 (1769) — Վանական Մաշտոց
950 (2387) — Օրինութիւն Խորամի
- 1814ի առեմները՝ 303 (1579) — Օրինութիւն եւ Հիմնարկութիւն Նորոյ Վանաց
1815՝ 975 (2427) — Գիրք Զեռնադրութեան
976 (2428) — Գիրք Զեռնադրութեան
976 (2429) — Գիրք Զեռնադրութեան
977 (2430) — Գիրք Զեռնադրութեան
977 (2431) — Գիրք Զեռնադրութեան
978 (2432) — Գիրք Զեռնադրութեան

- 1818' 307 (1586) — Մաշտոց
 1820ի տոնմները՝ 339 (1626) — Կարգ Օրհնութեան ժամանակի կամ Զանգակի
 1830' 712 (2096) — Նաակակտիֆ Եկեղեցւոյ եւ Կանոն Մկրտութեան, մասեր
 1840ի տոնմները՝ 1016 (2497) — Վանական Մաշտոցի Մատեր
 1850էն առաջ՝ 671 (2045) — Կանոն Օրհնութ. Հանդերձի Կարմեղեան Եղբայր.
 ԺԹ. ի կէտերը՝ 328 (1614) — Կանոն Մկրտութեան
 1005 (2480) — Կանոն Զորքնեաց Յայտնութեան եւ Տնօրինէֆ
 1028 (2511) — Կանոն Օրհնութեան զվէմ Եկեղեցւոյ
 951 (2391) — Կանոն Սրբութեամբ Օրհնելոյ
 1850էն ետք՝ 971 (2419) — Մաշտոց
 927 (2373) — Օծութիւն Նորակառոյց Եկեղեցւոյ
 883 (2301) — Կանոն Օրհնութեան Հանդերձի Կարմեղեան Եղբայր.
 1866էն առաջ՝ 984 (2444) — Օրհնութիւն Կարմեղեան Հանդերձի
 1870ի տոնմները՝ 718 (2107) — Կարգ Օծման Եկեղեցւոյ
 887 (2306) — Կարգ Օրհնութեան Նորակերտ Մատրան
 888 (2307) — Կարգ Օրհնութեան Նորակերտ Մատրան
 1874' 1017 (2498) — Կանոն Օծութեան Նորակերտ Եկեղեցւոյ
 1878' 895 (2319) — Կանոն Օրհնութեան Նոր Սեղանոյ
 1016 (2496) — Գիրք Զեռնադրութեան
 ԺԹ. ի վերջերը՝ 762 (2157) — Օրհնութիւն Զանգակի
 1900' 774 (2174) — Կանոն Օրհնելոյ եւ Տալոյ Հանդերձս
 1918' 975 (2426) — Կարգ Օրհնութեան Դրօշու

ՄՏԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

- ԺԸ՝ 457 (1762) — Մամանայ Հազոյ, Սեմիէրի
 707 (2087) — Մխիթար Աբբայ՝ Մտածութիւնք Ուրօրեայ Կրթութեանց
 1716էն առաջ՝ 545 (1853) — Գիրք Մտածութեան
 1750ի տոնմները՝ 521 (1821) — Մխիթար Աբբայ՝ Մտածութ. Ուրօրեայ Կրթ.
 1750էն ետք՝ 788 (2189) — Մխիթար Աբբասայր՝ Մտածութ. Ուրօրեայ Կրթ.
 ԺԸ. ի վերջերը՝ 580 (1889) — Հոգեւոր Մտածութիւնք
 159 (1434) — Պետրոսի Պիմամոնտեայ՝ Գիրք Մտածութեանց
 846 (2257) — Պետրոսի Պիմամոնտեայ՝ Գիրք Մտածութեանց
 1800ի սկիզբները՝ 550 (1858) — Գիրք Մտածութեանց
 1802' 348 (1641) — Մտածականք Կրթութեան
 1807' 489 (1792) — Քաղաքի Մտածութեանց Ա.
 1810էն առաջ՝ 536 (1841) — Աւետարան, ի ձեւ Մտածականի
 1850ի տոնմները՝ 401 (1705) — Քննութիւն Խղճի Մտաց
 1850էն ետք՝ 618 (1955) — Մտածութիւնք վասն Ուրօրեայ Կրթութեանց
 933 (2380) — Մտածութիւն վասն վերջին Երեկոյնոյ Ս. Կրթութեանց
 1882' 530 (1835) — Ամիս Մարմնայ
 1072 (2561) — Պետրոսի Պիմամոնտեայ՝ Մտածութիւնք Կրթութեանց
 1889' 1064 (2552) — Կրասնոյ՝ Մտածութիւնք
 ԺԹ. ի վերջերը՝ 339 (1627) — Գիրք Մտածութեան
 1937' 1072 (2560) — Մտածականք վասն Ամսեան Մայիսի

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԹՂԹԱԿՈՒԹԻՒՆ

- 1703' 727 (2120) — Թուրք առ Եւրոպացիս
 1730/1789' 3 (1306) — Արձանագրութիւնք Նամակագրութեանց Մխիթարեանց
 1748' 323 (1607) — Գիրք Օրհնութեանց
 1757էն ետք՝ 259 (1514) — Այնթապցի Հ. Գեղարք՝ Առ Ուղղափառ Ամկիրիոյ
 1760էն ետք՝ 471 (1774) — Պատասխանի Քափուչինաց առ Սիմոն Կաթողիկոս

- 1773էն առաջ՝ 658 (2015) — Հ. Միքայել՝ Թուրք առ Ս. Ժողովմ
 1775՝ 692 (2069) — Պաղտատեան Հ. Գեորգ՝ Առ Ուղղափառ Անկիրիայ
 1780ի առնմանք՝ 439 (1746) — Բաց Նամակ առ Յովսէփ Բ. Կայսր
 1794՝ 260 (1515) — Աստախան Պօղոս Վրդ.՝ Առ Էմկիպարեան Տէր Յովհաննէս
 ԺԸ/ԺԹ՝ 1061 (2546) — Գրիգոր Կաթողիկոս առ Հեթում Արքայ
 1800ի առնմանք՝ 260 (1517) — Աստախան Պօղոս Վրդ.՝ Առ Էմկիպարեան
 ԺԹ՝ 245 (1497) — Օրինակ Դամակագրութեան | Տ. Յովհաննէս
 ԺԹ՝ 374 (1660) — Եփրեմ Արքեպիսկոպոս առ Յովհաննէս Պատրիարք
 ԺԹ՝ 859 (2272) — Կիրակոս Կաթողիկոս առ Եփրեմ Կաթողիկոս
 1816՝ 884 (2303) — Պաղտատեան Հ. Գեորգ՝ Առ Ուղղափառ Անկիրիայ
 1820ի առնմանք՝ 652 (2007) — Փէշտիմալեան Գր.՝ Օրինակ Դամակագրութեան
 1830՝ 317 (1598) — Ժողով Տարածման Հաւատոյ՝ Թուրք Ուրախակցութեան
 1830էն ետք՝ 686 (2062) — Նամակամի առ Գրիգոր Եպիսկոպոս Պոլսեցի
 1833՝ 360 (1654) — Փէշտիմալեան Գր.՝ Գամառան Նամակաց
 1842/1843՝ 839 (2246) — Ժողովածու
 1848՝ 93 (1398) — Պատասխանի Պիոս Թ. Ի Շրջաբերակամիմ
 1864՝ 152 (1423) — Թուրք Մատթէոս Կաթողիկոսի առ Լազարեանց Խաչատուր
 1870/1925՝ 418 (1731) — Արդիշայի Խոստովանութիւնք Եւ. Կամմմ
 419 (1731) — Ակակայ Ա. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ակակայ Բ. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ակակայ Գ. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ակակայ Դ. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ակակայ Ե. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ակակայ Զ. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 420 (1731) — Ակակայ Է. Թուրք առ Պետրոս Ազնաւանդարացի
 419 (1731) — Ձեռնարկ Ակակայ
 418 (1731) — Կիրիսմի Թուրք առ Արքաիս Կաթողիկոս
 421 (1731) — Ա. Թուրք Հայաց Ի Պարս առ Ուղղափառ
 421 (1731) — Բ. Թուրք Հայաց Ի Պարս առ Ուղղափառ
 418 (1731) — Յակոբոսի Երուսաղեմացայ Թուրք առ Կողարտոս
 418 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Ա. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Բ. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Գ. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Դ. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Ե. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Զ. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Է. Թուրք առ Ակակիոս
 419 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Ը. Թուրք առ Ակակիոս
 420 (1731) — Պետրոսի Ազնաւանդարացայ Թ. Թուրք առ Ակակիոս
 422 (1731) — Ի Սորմեայ առ Բէկամ Վրդ. Թուրք
 422 (1731) — Պատասխանի Թղթայմ զր առ Վրթամէս
 421 (1731) — Բէկամայ Թուրք առ Մանասէ Եւ Յովհաննէս
 418 (1731) — Նամակամի Նախնաց, Գիրք Թղթոց
 1895՝ 933 (2381) — Օրինակ Դամակագրութեան
 1907էն ետք՝ 354 (1647) — Օրինակ Դամակագրութեան

ՆՈՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՐԱՎԵՊԵՐ, ՄԱՆՐԱՎԵՊԵՐ, ԱՌԱԿՆԵՐ

- 1624էն առաջ՝ 543 (1851) — Ուղեբաժնորս Հաւաքածոյ
 ԺԸ՝ 764 (2160) — Արեւելեան Հէֆեաթներու Ժողովածու
 339 (1628) — Մամրավեպ Եւ Առակք Եղբարսի

- 1775/1877՝ 138 (1412) — Ուզերձմերու Հաւաքածոյ
 1780/1790՝ 953 (2395) — Առաջախազիրք
 1799/1818՝ 826 (2231) — Իսկիտարիւան Հ. Պետրոս՝ Ոսանաւոր Բանֆ
 ԺԹ. Ի վերջերք՝ 705 (2082) — Պատմութիւն ի վերայ Սարդիցն Որսորդութեան
 ԺԼ/ԺԹ՝ 373 (1058) — Սէլէֆտէ ի վարժութիւն Համբակց
 489 (1791) — Եղորեան Առակք
 985 (2447) — Հաւաքածոյ
 950 (2404) — Ճաշակ Գրականութեան
- ԺԹ. Ի սկիզբները՝ 972 (2420) — Իսկիտարիւան Հ. Պետրոս՝ Ընտիր Առակք
 990 (2455) — Մանրավէպք
- ԺԹ.՝ 694 (2072) — Ճաշակ Գրականութեան
 1803/1806՝ 997 (2465) — Իսկիտարիւան Հ. Պետրոս՝ Քերթնածֆ
 1810էն առաջ՝ 922 (2364) — Ճաշակ Դպրութեան
 1815՝ 713 (2099) — Մեհապոստայ՝ Ազատամարտ Սիրոյ
 1829/1842՝ 236 (1482) — Միսիթարիւան Քերթնածֆ
 1830էն առաջ՝ 685 (2060) — Ճաշակ Գրականութեան
 1833էն ետք՝ 70 (1372) — Հաւաքածոյ
 1834/1838՝ 622 (1860) — Յովնանեան Հ. Պօղոս՝ Տարեկան Հմտութիւնք
 1837/1839՝ 509 (1813) — Յովնանեան Հ. Պօղոս՝ Տարեկան Հմտութիւնք
 1838/1850՝ 707 (2088) — Յովնանեան Հ. Պօղոս՝ Ուսմունք եւ Ազգային Իրք
 1840էն ետք՝ 686 (2063) — Ուզերձմերու Փունջ
 1840/1870՝ 805 (2208) — Խաչենեան Հ. Քերտվրէ՝ Քերթնածֆ
 1850՝ 380 (1669) — Հոգեւոր Քերթնածֆ
 1850ի առեմները՝ 974 (2424) — Առակք Եղորեանի
 1854՝ 16 (1319) — Փարիզաւ, կամ Գեոմափորաց Եկեղեցիները
 1859՝ 200 (1404) — Բէլլիֆօ Սիլվիօ՝ Իմ Բանտերս
 1859/1860՝ 582 (1893) — Սէն-Փիլէն՝ Վէպք ի Պօղ եւ ի Վերգիմիա
 1860՝ 98 (1402) — Ֆէնելլոն՝ Պատահարք Թէլէմաֆի
 1863՝ 238 (1483) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 710 (2092) — Նորավէպք
- 1865՝ 476 (1780) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1869՝ 415 (1727) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1870ի առեմները՝ 429 (1735) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1873՝ 413 (1723) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1875՝ 432 (1741) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 853 (2263) — Ռազիմանի Արկածները
- 1876՝ 197 (1452) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1877՝ 51 (1350) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1883՝ 414 (1724) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1884էն առաջ՝ 150 (1418) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Փունջ
 1887՝ 1014 (2493) — Տօնագիրք առ Միսիթար Աբբասայր
 1895՝ 933 (2381) — Ըմբացֆ Շարադրութեան, Վայելչախօս. եւ Զուարճախօս.
 1896՝ 633 (1972) — Առակք Եղորեանի
 1898՝ 752 (2143) — Չամանեան Հ. Համագոսայ՝ Զրոյցներ եւ Առակներ
- ԺԹ. Ի վերջերք՝ 278 (1541) — Հռովմէական Գիշերք Բ.
 302 (1577) — Շահ Իսմայիլի Մէնգեպէտի
 612 (1944) — Վէպ Ճարձմի Հալածմաններու Ժամանակէն
 766 (2162) — Մօմուի Վիկէ-Ի Առակք
- 1901՝ 1015 (2405) — Բանֆ Յիշատակաց ի Մուռնի Մեծիմ Միսիթարայ
 1904/1949՝ 901 (2334) — Շնորհաւորական Ուզերձմերու Հաւաքածոյ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ԺԹ.՝ 706 (2086) — Նոր կտակարան, հայտատու թուրքերէն
1895՝ 100 (1405) — Յայտմութիւն Յովհաննու

ՇԱՐԱԿՆՈՑՆԵՐ

ԺԳ/ԺԴ՝ 568 (1880) — Շարակնոց
ԺԵ/ԺԶ՝ 1005 (2481) — Շարակնոց
ԺԶ/ԺԷ՝ 668 (2039) — Շարակնոցի Հատակոտոր
ԺԸ՝ 440 (1747) — Շարակնոց
ԺԸ՝ 542 (1849) — Շարակնոցի Հատակոտոր
ԺԹ՝ 120 (1408) — Ձայնագր. Շարակնոց-Տաղարան Թրամսիլվամիայ Հայոց Բ.
128 (1409) — Ձայնագր. Շարակնոց-Տաղարան Թրամսիլվամիայ Հայոց Գ.
414 (1725) — Սրբազորութիւն Շարակնոց
559 (1868) — Հատակոտոր Ծաղկափաղ Շարակնոցի
566 (1876) — Ճաշու Շարակնոց
578 (1885) — Ճաշու Շարակնոց
861 (2276) — Հատակոտոր Շարակնոցի
864 (2282) — Հատակոտոր Ծաղկափաղ Շարակնոցի
ԺԹ՝ Ի սկիզբները՝ 856 (2270) — Շարակնոց
1802Էն Խոֆ՝ 972 (2421) — Շարակնոց Աստուածատուր Վկայի
1810Էն առաջ՝ 566 (1877) — Ծաղկափաղ Շարակնոց
720 (2110) — Համառոտ Շարակնոց
1850Ի առնմները՝ 747 (2141) — Ձայնագրեալ Շարակնոց
1011 (2489) — Ծաղկափաղ Շարակնոց
1850Էն Խոֆ՝ 996 (2462) — Ծանկ-Ցուցակ Շարակնոց
1855՝ 580 (1889) — Քաղաքայ Շարակնոց
1873՝ 1009 (2486) — Շարակնոց
1888՝ 629 (1969) — Ձայնագրեալ Շարակնոց
ԺԹ՝ Ի վերջերը՝ 525 (1827) — Վանական Շարակնոց Միսիքար Աբբահոր
740 (2134) — Հատուտի Շարակնոց Եւ Մաշտոց
1900Ի սկիզբները՝ 1014 (2492) — Վանական Շարակնոց Միսիք. Աբբահոր
1938/1940՝ 251 (1502) — Ձայնագրեալ Շարակնոց Ա.
1940/1941՝ 252 (1503) — Ձայնագրեալ Շարակնոց Բ.
1941/1942՝ 253 (1504) — Ձայնագրեալ Շարակնոց Գ.
1942՝ 255 (1505) — Ձայնագրեալ Շարակնոց Դ.

ՈՍԿԵՓՈՐԻԿ

1932Էն առաջ՝ 327 (1611) — Շուրհի Ոսկեփորիկ
695 (2074) — Շուրհի Ոսկեփորիկ

ՊԼՍՄՈՒԹԻՆ ԱԶԳԱՑ

1761՝ 1036 (1761) — Յովնապոս Փլաքիւմու Պատմութիւն Հրէից
1782՝ 684 (2057) — Պատմութիւն Մեծիւն Հրէիցիւն Կ. Պոլսոյ
1788Էն առաջ՝ 1043 (2531) — Տէլեքիւմու՝ Պատմութիւն Մեծիւն շէմիլիշիւմի
ԺԹ՝ 101 (1406) — Գրոց Նախնաց Պատմութիւն
357 (1650) — Ընդհանուր Պատմութիւն 1—1073
357 (1651) — Ընդհանուր Պատմութիւն 1073—1500
693 (1807) — Վիպառամութիւն Որպիւնութեան Ճիւլիսիւն
1809Էն Խոֆ՝ 702 (2080) — Համառոտ Պատմ. Դիպառածոց յԸստամպոլ

- 1810Էն առաջ՝ 430 (1737) — Պատմութիւն Պարսից
 834 (2235) — Գաղափական Դիպուածք
 1817՝ 725 (2117) — Կտակ Լուդովիկոս ԺԶ. Արքային Գաղղիայ
 1831՝ 218 (1466) — Պատմութիւն Ֆրանսայի
 1839՝ 276 (1537) — Յովնանեան Հ. Պօղոս՝ Ընդհանուր Պատմութիւն
 1840Էն ետք՝ 56 (1355) — Պատմութիւն Հռովմայեցոց
 1846՝ 834 (2236) — Ընդհանուր Պատմութիւն
 1850ի տետրերը՝ 8 (1310) — Հմութիւնք Հռովմայեցոց
 12 (1315) — Յովնանեան Հ. Ղեւոնդ՝ Ընդհանուր Պատմութիւն
 20 (1324) — Ընդհանուր Պատմութիւն Հին Դարուց
 154 (1426) — Պատմութիւն Միջին Դարուց 440—1090
 19 (1323) — Ընդհանուր Պատմութիւն 1830—1842
 17 (1320) — Գաղթանեան Հ. Եղիշէ՝ Պատմ. Անգղիացոց
 1851՝ 283 (1544) — Վիլիելմ Գիւց՝ Աշխարհագրութիւն և Պատմ. Միջին Դարուց
 284 (1545) — Վիլիելմ Գիւց՝ Աշխարհագրութիւն և Պատմութիւն
 705 (2083) — Վիլիելմ Գիւց՝ Աշխարհագրութիւն և Պատմութիւն
 1857Էն ետք՝ 477 (1781) — Տիեզերական Պատմութիւն 1—1846
 1881/1910՝ 410 (1713) — Պատմութիւն Օսմանեան Պետութեան մինչեւ 1900
 1885՝ 605 (1935) — Կինտելի՝ Ընդհանուր Պատմութիւն Բ. 375—1492
 605 (1936) — Կինտելի՝ Ընդհանուր Պատմութիւն Գ. 1492—1871

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

- Ժ/ԺԱ՝ 662 (2024) — Եւսեբիայ՝ Եկեղեցական Պատմութիւն, Կատակտոր
 1790՝ 608 (1941) — Յիշատակարան Պատմութեանց Տիեզերական Ժողովոց
 ԺԸ/ԺԹ՝ 490 (1794) — Պատմութիւն Ժողովոց Եկեղեցւոյ
 1809ի տետրերը՝ 653 (2008) — Ընդհ. Պատմ. Եկեղեցւոյ Քրիստոսի Ա.
 804 (2206) — Ընդհ. Պատմ. Եկեղ. Քրիստոսի Բ.
 1810Էն առաջ՝ 754 (2146) — Պատմ. Յօհաննայ Կոչնեցի Ժողովին
 1827/1847՝ 597 (1927) — Պատմ. Տիեզերական Ժողովոց Արեւելիայի
 1830Էն ետք՝ 607 (1930) — Յ. Ալքեր՝ Եկեղեցական Պատմ. Ա.
 1831Էն ետք՝ 726 (2118) — Գաւազանագիրք Քահանայապետաց
 1840Էն առաջ՝ 637 (1980) — Եկեղեցական Պատմութիւն Ա. Դարու Աշխարհի
 1840ի տետրերը՝ 584 (1897) — Եկեղեցական Պատմութիւն 1—1305
 91 (1395) — Եկեղեցական Պատմութիւն 1—1701
 261 (1518) — Յ. Ալքեր՝ Եկեղեցական Պատմ. Բ.
 643 (1993) — Յ. Ալքեր՝ Եկեղեցական Պատմ. Գ.
 1841/1843՝ 60 (1358) — Նիկողայոս Ալպեր՝ Եկեղեցական Պատմութիւն
 1846՝ 692 (2068) — Գաւազանագիրք Քահանայապետաց
 1850ի տետրերը՝ 58 (1356) — Եկեղեցական Պատմութիւն 312—1270
 1852՝ 156 (1428) — Եւգիւէոս Դ.՝ Հրովարտակ Միաբանութեան Հայոց
 1854՝ 44 (1339) — Եւսեբի Երոմիմեայ Վասն Երեւելի Արամց
 1859Էն ետք՝ 34 (1335) — Յովհ. Ալցակ՝ Պատմ. Եկեղեցւոյ Ա.
 35 (1336) — Յովհ. Ալցակ՝ Պատմ. Եկեղեցւոյ Բ.
 1881/1910՝ 416 (1713) — Գաւազանագիրք Քահանայապետաց 42—1903
 1889՝ 1032 (2517) — Պատմ. Վարուց Ս. Պետրոսի Առաքելոյ
 1898/1921՝ 680 (2056) — Պատմ. Հայ Կաթ. Արքայիսկոպոսաց Մարտինոյ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

- ԺԳ/ԺԴ՝ 732 (2129) — Ստեփանոս Տարոնեցւոյ Պատմութիւն՝ Աստղիկ
 ԺԸ՝ 1024 (2508) — Ուղեգրութիւն Յովհ. Վրդ. Ի ի Հնդկաստան
 1780ի տետրերը՝ 450 (1751) — Պատմութիւն Կառնիսի

- 1782-ին հոտ' 215 (1463) — Պատմութիւն Հայածանաց Կաթողիկէից Հայոց 1782
 1785' 494 (1799) — Պատմութիւն Քաղաքիւն Կաթողիկէից
 ԺԸ/ԺԹ' 1061 (2546) — Գաւազանագիրք Հայրապետաց Լայոց
 1800ի սկիզբները' 529 (1834) — Պատմ. Հայածանաց Կաթողիկէից յամի 1790
 1807ի տեղեկները' 709 (2091) — Պատմութիւն Հայածանաց Տաղապետաց
 1820-ին հոտ' 321 (1605) — Հաւաքածոյ Ազգային Դիպուածոց 1800—1825
 1825-ին հոտ' 814 (2217) — Հաւաքածոյ
 1826/1846' 349 (1643) — Ժամանակագրութ. Ազգային Դիպուածոց Ի Տրապիզոն
 1826-ին հոտ' 490 (1793) — Մովսէսի հոբեմնացոյ Պատմութիւն Հայոց
 1829' 762 (2156) — Երգ Ի Վերայ Աստուծոյ Ուղարկուած
 1829/1837' 351 (1644) — Ժամանակագրութ. Ազգային Դիպուածոց Ի Տրապիզոն
 1830' 851 (2262) — Սրայեան Հ. Գեորգ' Ճամայաբեռնոյ. Աստուծոյ Քիւնց.
 1833-ին հոտ' 70 (1372) — Արամազդութիւն Հայտնութեան ընդ Պարսկաստանի
 71 (1372) — Հայտնութիւն Թիւրքմէնցայի
 71 (1372) — Միացումն Երեսնայ ընդ Ռուսաստանի
 1840ի տեղեկները' 240 (1486) — Ազգայնագիտութ. Ժողովարար
 240 (1486) — Առաջիկ' Ժողովարար
 240 (1486) — Լատինութեանցի' Ժողովարար
 240 (1486) — Եղիշէ' Ժողովարար
 240 (1486) — Թովմա Արծրունի' Ժողովարար
 240 (1486) — Ղազար Փարպեցի' Ժողովարար
 240 (1486) — Մովսէս հոբեմնացի' Ժողովարար
 240 (1486) — Յովնան Կաթողիկէս' Ժողովարար
 240 (1486) — Յովնանու Մամիկոնեան' Ժողովարար
 1840-ին հոտ' 920 (2361) — Քսենոփոն' Գիրք Արշաւանց Ա—Է.
 1845/1847' 55 (1354) — Պալմեան Հ. Ազգայնագիրք' Պատմ. Ռուսիան
 1845/1875' 15 (1318) — Պալմեան Հ. Ազգայնագիրք' Պատմ. Ռուսիան
 1847' 25 (1327) — Պատմութիւն Հայածանաց Հայ Կաթողիկէից 1827
 1850ի տեղեկները' 684 (2058) — Առաջիկ' Դարիժեցի' Պատմ. Ներքին. Հայոց
 1850-ին հոտ' 58 (1357) — Մամուլեան Հ. Մազարիս' Պատմ. Եկեղեց. Ժողով.
 604 (1933) — Պատմ. Հայածանաց Հայ Կաթողիկէից յամի 1827
 1850/1862' Միքայէլեան' Ճամայաբեռնոյ. Պատմ. Ի Հայտնութեան
 1853' 74 (1376) — Անդրեաս Կ. Պալմեան 1853 յամի
 1853-ին հոտ' 321 (1606) — Հաւաքածոյ Ազգ. Կրօն. Դիպուածոց 1709—1840
 1858' 290 (1560) — Ամիրանայ' Վասն Իրաց Ի Պատմութեան. Պարսից Ի Հայոց
 1859' 265 (1526) — Շնորհալիի Ազգայնագիրքը Հայտնութեան Վրայ
 1863ի տեղեկները' 18 (1322) — Յովնան Հ. Ղեւոնդ' Հայոց Պատմութիւն
 1867' 456 (1760) — Պատմ. Հայածանաց Հայ Կաթողիկէից, Մ. Ազգայնագիրք
 1870ի տեղեկները' 897 (2325) — Քաթողիկէ. 1827-ին Հայածանութեան Հիմնադրութիւն
 1870/1925' 421 (1731) — Ուստ Միքայէլեան. Հայոց Աշխարհ. Ի Զեռն Ներքինի
 1880/1881' 175 (1440) — Պալմեան Հ. Ազգայնագիրք' Պատմ. Ռուսիան
 1881/1910' 409 (1713) — Ժամանակագրութիւն Յովսէփ Վարդանանի
 409 (1713) — Պատմ. Կաթողիկէ Հայոց 1758—1910
 409 (1713) — Պատմ. Միքայէլեան Վեհապետ Ի Վեհապետի 1676—1910
 411 (1713) — Գաւազանագիրք Հայ Կաթող. Կաթողիկէնութեան 1704—1910
 410 (1713) — Կաթողիկէնութեան Պատմ. 1777—1901
 1882' 726 (2110) — Ազգայնագիրք Ստեփանոս Եպիսկ. Պատմութիւն Անգլո-արաբի
 1883' 337 (1623) — Սիւրբիւն Ղեյիթլի, Աստուծոյն Ստեփան
 1888' 1021 (2504) — Ազգայնագիրքի ճշգրտացումն Կաթողիկէնութեան
 1891-ին հոտ' 89 (1392) — Պատմ. Հայ Հաւատարմութեան Կաթողիկէնութեան
 719 (2109) — Պատմութիւն Լեւոնայոց

ԺԹ. ի վերջերը՝ 375 (1862) — Պատմ. Հայ վաճառականության

297 (1571) — Բազմի՝ Հայոց Պատմության Ա.

297 (1572) — Բազմի՝ Հայոց Պատմության Բ.

1918/1919՝ 735 (2130) — Պայմանագիրներու Պատճեններ

1920՝ 1057 (2539) — Պետրոս Գիլլիցիի՝ Ոստանաւոր Բանֆ

1950՝ 377 (1666) — Յաջորդութիւն Գահանայից ի Ռուսչուգ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ս. ԳՐՈՑ

1720՝ 65 (1363) — Ազգատեւագայց Տեառն Մերայ Յիսուսի Քրիստոսի

ԺԸ/ԺԹ՝ 661 (2021) — Կարգ եւ Թիւ Տեւմից Հիմ եւ Նոր Կտակարանաց, հատակաւոր

666 (2035) — Ակնոց Աչաց Սրտի, հատակաւոր

ԺԹ՝ 191 (1445) — Մեկնութիւն Ս. Գրաց

660 (2018) — Ակնոց Աչաց Սրտի

1800ի առեւմեանը՝ 669 (2043) — Ակնոց Աչաց Սրտի

1801՝ 136 (1410) — Կարգ եւ Թիւ Տեւմից Հիմ եւ Նոր Կտակարանաց

1840էն առաջ՝ 31 (1331) — Հմտութիւնի Սրբազան Գիտութեան Ածաշունչ Գրոց

1840՝ 196 (1450) — Հմտութիւնի Սրբազան Գիտութեան Ածաշունչ Գրոց

1850ի առեւմեանը՝ 17 (1321) — Յովնանեան Հ. Ղեւոնդ՝ Պատմ. Ս. Գրոց

674 (2050) — Պատմ. Հիմ եւ Նոր Կտակի

1886՝ 1067 (2556) — Զօֆֆ՝ Պատմ. Հնոց եւ Նորոց Կտակարանաց

1070 (2558) — Զօֆֆ՝ Պատմ. Հնոց եւ Նորոց Կտակարանաց

ՋԱՏԱԳՈՎՈՒԹԻՒՆ, ԸՆԴԴԻՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՎԻՃԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԺԵ. ի վերջերը՝ 578 (1886) — Հարցմ. Ս. Գրիգորի Լուսաւորչիմ եւ Բարսեղի

ԺԸ՝ 344 (1635) — Հակաճառութիւն Ընդդէմ Փափապաշտիցն

845 (2254) — Զատագովութիւն Հաւատայ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ

1754՝ 803 (2281) — Վարդապետութիւն շշմարտութեան

1773էն առաջ՝ 780 (2181) — Հ. Միքայէլի՝ Թուղթ առ Ս. Ժողովն

ԺԸ. ի վերջերը՝ 472 (1775) — Ամհաւատն Ամպատասխանի

ԺԵ/ԺԸ՝ 744 (2137) — Գեորգայ Կ. Պոլսեցւոյ՝ Վասն միայ Բնութ. Քրիստոսի

ԺԸ/ԺԹ՝ 347 (1639) — Մոլորութիւնի Հայոց

ԺԸ/ԺԹ՝ 666 (2035) — Ակնոց Աչաց Սրտի, հատակաւոր

847 (2258) — Ճառ ի վերայ Քաւարանի, հայատառ քուրքերէն

896 (2320) — Վարդապետութիւն Եկեղեցւոյ Հայոց

908 (2341) — Բանֆ ի Զգուշութիւն Հերձեացն Պատրանաց

985 (2447) — Հաւաքածոյ

1024 (2509) — Կրօնական Հակաճառութիւն

ԺԹ՝ 315 (1596) — Վահան Հաւատայ (?)

509 (1814) — Վկայութիւնի ի վերայ Հաւատայ

ԺԹ՝ 660 (2018) — Ակնոց Աչաց Սրտի

755 (2147) — Հրաւեր Սիրոյ

882 (2300) — Վկայութիւնի ի վերայ Հաւատայ

1800ի սկիզբները՝ 567 (1787) — Վկայութիւնի Ս. Գրոց ընդդէմ Ազանդաւորաց

ԺԹ՝ 669 (2043) — Ակնոց Աչաց Սրտի

702 (2079) — Գլխաւորութիւն Աքռոյն Ս. Պետրոսի

819 (2221) — Կրօնական Հակաճառութիւն

1043 (2532) — Պատկեր Ուղղափառութեան եւ Զարափ. Հայոց

1804՝ 711 (2095) — Տրամախօսութիւն Հայրապետ Վրդ. ի ընդ Նահապետ Վրդ. ի

1807՝ 247 (1499) — Վատակն Ոսկեղէն Սամուէլ Ռաբբի Հրէին

778 (2177) — Հրապարակական Վիճաբանութիւն

- 1809էն ետք՝ 723 (2115) — Բակտումն Մեծի հարամնկութեան Միխրանց
1810էն առաջ՝ 349 (1642) — Հարցմ. ինչ Միաբնակ Զարափառ. եւ Պատասխ.
864 (2284) — Խնդիր գոյութեան Աստուծոյ
1811էն ետք՝ 320 (1610) — Շարակարգու. Ուղղափառ վարդապետու. Հայոց
1812՝ 713 (2098) — Քննադատութիւն գլխացից Աբրահիմ Անուանակ կրօնաւ.
1815՝ 800 (2201) — Նոր Տեսարան Սփանջի Ջայնակցութ. Զաւչեան Հ. Մ. ի
1816էն առաջ՝ 807 (2211) — Մէյվէ հիւլասէսի
1818՝ 604 (1934) — Վկայութիւնք ի վերայ Քրիստոնէական վարդապետութ.
1820ի ատենները՝ 791 (2194) — Հրաւեր Սիրոյ, հայատառ քորեֆերէն
1822էն ետք՝ 352 (1645) — Կրօնական իմդիրմեր
1825՝ 199 (1455) — Գլխաւորութիւն Ս. Աթոռոյն Հռովմայ
1831՝ 909 (2343) — Ի վիպասանութ. Համգամանց Հայաստանայց եկեղեցւոյ
1831էն ետք՝ 726 (2118) — Հաւաքածոյ
1832՝ 913 (2350) — Պօղոս Պատրիարք՝ Ասեմաբանութիւն
1845՝ 918 (2357) — Լուծումք Առարկութեանց
1850ի ատենները՝ 1 (1305) — Վիկտոր եւ Դոմատոս
33 (1333) — Տեսիլ եկեղեցւոյ Նորոյ Կառկարանաց
1850էն ետք՝ 66 (1365) — Հերբումն Շրջաքերականին Տ. Ամբիւսի
922 (2365) — Մոլորութիւնք Հայոց
1851՝ 52 (1351) — Վարդապետութիւն Մեծին Միխրանց
1864՝ 45 (1340) — Շաքարիան՝ Ոգի Քրիստոնէական
1866էն ետք՝ 476 (1779) — Աթենագորեսոյ՝ Զատագովութիւնք
1870՝ 610 (1943) — Կրօնագիտութիւն
1870/1925՝ 418 (1731) — Կիրոյի եւ Վազնիտիւնսի՝ Դու գրուրս Արարածս
418 (1731) — Ստեփանոսի Օրպելեան՝ Զորբորդ Զեռնարկ
421 (1731) — Յովհաննէս Կաթ.՝ Ընդդէմ պնդիկ ար ազականն
421 (1731) — Որոշումն Նեստորականաց ի Ս. Եկեղեցւոյ
1886՝ 99 (1403) — Զատագովութիւն
1890՝ 457 (1763) — Տէրտէրեան Հ. Ղաւկ.՝ Վարդապետու. Հայաստան. եկեղ.
1901՝ 721 (2111) — Զատագովական շառք

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

- ԺԴ/ԺԵ՝ 581 (1892) — Ժամագիրք եւ Սաղմոսարան
ԺԵ՝ 600 (1930) — Ժամագիրք եւ Սաղմոսարան
ԺԶ/ԺԷ՝ 665 (2032) — Ժամագիրք եւ Սաղմոսարան՝ հատակադր
999 (2466) — Սաղմոսարան
1004 (2478) — Սաղմոսարան
ԺԸ՝ 439 (1747) — Ժամագիրք եւ Սաղմոսարան
666 (2036) — Սաղմոսարան՝ հատակադրներ

ՍՆԱՀԱԻԱՏՈՒԹԻԻՆ, ՌԱՄԳԻՐՔ, ԱՍՏՌՈՂՈՊ, ԱՂԹԱՐՔ, ՄԱՍՆԱՐԱՆ,
ՃԱՆԱՐԱՆ, ՏԸԼԸՍՄԱԹ եւն.

- 1607՝ 946 (2384) — Ռամգիրք, Աստուղայ
1624էն առաջ՝ 543 (1851) — Աղթարք
1688՝ 378 (1667) — Հմայիլ
ԺԹ/ԺԸ՝ 345 (1636) — Գիրք Ռամհարութեան
541 (1848) — Ռամգիրք
663 (2026) — Կիպրիանոս՝ հատակադր
875 (2294) — Բնագանցութիւն եւ Զեռնագնմութիւն
ԺԸ՝ 549 (1857) — Մամարան, Ճամարան, Աղթարք
766 (2160) — Ռամգիրք

- ԺԸ.ի սկիզբները՝ 952 (2392) — Գիրք Գուշակութեանց
 1732՝ 729 (2126) — Գիրք Մոգութեանց եւ Կախարդութեանց Ա.
 621 (1958) — Գիրք Մոգութեանց եւ Կախարդութեանց Բ.
 643 (1994) — Գիրք Մոգութեանց եւ Կախարդութեանց Գ.
 731 (2127) — Գիրք Մոգութեանց եւ Կախարդութեանց Դ.
 1767՝ 741 (2136) — Աղթարք Մշտնջեմատր
 1773էն ետք՝ 472 (1776) — Քիմիական Արուեստ, Ոսկեփռութիւն. Գափն Գիրք
 ԺԸ/ԺԹ՝ 870 (2287) — Գիրք Ռամեսարութեան
 1000 (2469) — Հմայիկ
 ԺԹ.ի սկիզբները՝ 832 (2233) — Տաղարամ եւ Աղթարք
 ԺԹ՝ 265 (1525) — Հմայագիր
 1810՝ 556 (1867) — Աղթարք
 1816՝ 991 (2458) — Աղթարք, Ռամգիրք, Աստուլայ, Տըլըսմաք, Դեղագոր-
 1850էն ետք՝ 482 (1783) — Գիրք Ռամեսարութեան | Ժուլիւն

ՎԿԱՅԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՐՔԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Ժ/ԺԱ՝ 661 (2022) — Սեբաստիայ Քառասուն Մանկունք՝ հատակոտ. Ճառքում.
 999 (2467) — Ամծամօք Վկայաբանութիւն մը՝ հատակոտոր Ճառքումտրի
 ԺԱ/ԺԲ՝ 411 (1717) — Պրակի Վկայութիւն՝ հատակոտոր Ճառքումտրի
 1204՝ 137 (1411) — Ս. Յակոբ Մծբնայ՝ հատակոտոր Տօմակամի
 ԺԶ՝ 28 (1330) — Յայտաւորք՝ հատակոտորմեր
 ԺԶ/ԺԵ՝ 65 (1364) — Նւստրատիոսեանք՝ հատակոտոր Ճառքումտրի
 ԺԸ՝ 456 (1761) — Ս. Աթանաս՝ Վարք Ամտոմի Աթբայի
 1749՝ 907 (2339) — Նահատակութիւն Տէր Կոմիտաս Քանանայի
 1750էն ետք՝ 334 (1621) — Կատարինէ Աղեֆառադրացի Կոյս
 10 (1312) — Վարք Միսիթարայ Աթբայի (Հ. Մատթէոս)
 1792ի տառնները՝ 899 (2329) — Հաւաքածոյ
 1798՝ 770 (2168) — Մովսէս Խորենացի՝ Պատմ. Ս. Հռիփսիմեանց
 ԺԸ.ի վերջերը՝ 986 (2448) — Պատմ. Յովհաննէս Մկրտչի
 ԺԸ/ԺԹ՝ 912 (2347) — Յայտնութիւն Ս. Բրիգիտայի
 962 (2411) — Հաւատոտութիւն Վարուց Ս. Հռիփսիմեանց եւ Գայիանեանց
 ԺԹ.ի սկիզբները՝ 610 (1942) — Վարք Ս. Ամտոմի Պաղտատաւոյ
 853 (2264) — Վարք եւ Յիշատակ Համգոսեան Յովհ. Աւետարանչի
 304 (1581) — Վարք Ս. Սահակայ
 1810էն առաջ՝ 926 (2372) — Վարք Սրբուհեաց
 1820ի տառնները՝ 579 (1887) — Վարք Ս. Յրանչիսկոսի
 1824էն ետք՝ 331 (1616) — Կատար. Եմէրիք՝ Զարչար. Տեառն Մերոյ Յի. Քի.
 241 (1489) — Կատարինէ Եմէրիք՝ Զարչարամք Տեառն Մերոյ Յի. Քի.
 1836՝ 53 (1352) — Մարտիրոսագրութիւն
 1838էն ետք՝ 860 (2274) — Ս. Յովհաննէս Պարտիզակցի, Նոր Վկայի Վկայար.
 1839՝ 274 (1532) — Պատմութիւն Ռուսիոնոյ, Հաւաքածոյ
 274 (1532) — Պատմութիւն եւ Վարք Ամագորմ Պետրոսի
 1840ի տառնները՝ 891 (2313) — Կատար. Եմէրիք՝ Վարք Ս. Կուս. Մարիամու
 1841՝ 291 (1563) — Ս. Աթանաս՝ Պատմ. Վարուց Ամտոմի Ամայտաւակամի
 1848՝ 554 (1864) — Վարք Երանելոյն Յովհաննէս Բերքամասայ
 1850ի տառնները՝ 12 (1314) — Վարք Ս. Կոյս Մարիամ Աստուածածնի
 83 (1387) — Վարք եւ Վկայաբանութիւն Սրբոց
 619 (1956) — Վարք Ս. Փրանկիսկոսի Ասիզացոյն
 1851՝ 61 (1360) — Սամուէլեան Հ. Մաղաֆիա՝ Վարք Լուստարչի
 1852՝ 824 (2228) — Վարք Ս. Լուդովիկոսի Գննգագայ
 1858՝ 625 (1961) — Կատարինէ Եմէրիք՝ Զարչարամք Տեառն Մ. Յի. Քի.

- 1863' 673 (2048) — Վարդ Ս. Ստանիսլաւսի Գոստալ
 1865' 923 (2367) — Սելվիան Յովհ. Նախկ.ի Կնեսագրութիւն
 1870' 240 (1487) — Վարդ Երանելի Լեոնարտոսի
 1059 (2543) — Վկայարարութիւն Եօթն Մանկանց Եփեսոսի
 1878' 358 (1652) — Մարեմգո՝ Վարդ Կիւրեղեան Յովհ. Նախկ.ի (Խաչերեմ)
 ԺԹ.ի վերջերը՝ 803 (2204) — Վարդ Սրբոց

ՏԱՂԱՐԱՆ, ԳԱՆՁԱՐԱՆ,

- ԺԴ.ԺԵ՝ 983 (2442) — Գանձարան՝ հատակոտոր
 1714-Եմ Ետ՝ 993 (2459) — Տաղի վերայ Հոգւոյն Սրբոց
 1716-Եմ առաջ՝ 545 (1853) — Հաւաքածոյ
 ԺԵ/ԺԸ՝ 995 (2461) — Տաղարան՝ պակասաւոր
 997 (2464) — Տաղարանի Մասեր
 ԺԸ՝ 500 (1869) — Տաղարան՝ հատակոտոր
 ԺԸ.ի վերջերը՝ Տաղարան Աստղաբաշխական
 ԺԸ/ԺԹ՝ 325 (1609) — Իլահի Լայնագիրա, Ամման Տաղեր
 359 (1653) — Ժողովրդական Տաղարան-Երգարան Հումգարահայոց
 669 (2042) — Տաղարան Հումգարահայոց՝ հատակոտոր
 881 (2299) — Հանդէս Դպրութեան Եւ Հաւաքածոյ
 993 (2460) — Տաղարան
 1033 (2520) — Տաղարան՝ հատակոտոր
 1033 (2519) — Շաքարեան Գրիգոր՝ Վէպ Այլաբանական
 ԺԸ.ի վերջերը՝ 791 (2195) — Տաղարան Աստղաբաշխութեան
 ԺԹ.ի սկիզբները՝ 832 (2233) — Տաղարան Եւ Ազգար
 102 (1407) — Տաղարան-Շարական Հումգարահայոց Ա.
 120 (1408) — Զայնագրեալ Տաղարան-Շարական Հումգարահայոց Բ.
 128 (1409) — Զայնագրեալ Տաղարան-Շարական Հումգարահայոց Գ.
 1800՝ 776 (2176) — Տաղարան
 1807ի առեմները՝ 709 (2091) — Պատմութիւն Հայածմանց տաղաչափեալ
 1811-Եմ առաջ՝ 793 (2198) — Տաղարան Հումգարահայոց
 1813՝ 504 (1806) — Արեւիստ Ամկիրացի՝ Ողբ Վառն Առման Ստանպոլու
 1825-Եմ Ետ՝ 814 (2217) — Հաւաքածոյ
 1827/1833՝ 865 (2285) — Երգարան՝ տաղարան
 1829՝ 762 (2156) — Երգի վերայ Հայածման օք Ահարեալ Ուղղափառաց
 1833՝ 369 (1654) — Տապանագիրք
 1833-Եմ Ետ՝ 71 (1372) — Տաղ՝ Նապաստական Երան Կազմեալ
 1840ի առեմները՝ 549 (1856) — Ն. Շմորեալի՝ Ողբ Եղեսիոյ
 1843՝ 593 (1918) — Տաղարան Հոգեւոր
 1845ի առեմները՝ 93 (1399) — Տաղարան
 1846՝ 650 (2003) — Տաղ Քառասներեայ Գալստեան
 1850ի առեմները՝ 493 (1797) — Միմա Թոխաթեցի՝ Ողբի վերայ Օլախաց
 709 (2090) — Տաղարան | Հայոց
 975 (2425) — Տաղարան
 1855՝ 580 (1890) — Հոգեւոր Տաղարան
 1856՝ 534 (1840) — Ասմունք Դպրատանական
 1873՝ 1009 (2486) — Երգարան, Տաղարան, Շարական
 1883՝ 337 (1623) — Սիրկիւն Պէլիքլէրի, Ահարականի Տաղեր
 885 (2304) — Տաղարան Հոգեւոր Երգաց Եւ Հաւաքածոյ
 1910ի առեմները՝ 402 (1707) — Հոգեւոր Երգարան
 1920՝ 1057 (2539) — Պետրոս Քիւլեցի՝ Ուղեւոր Բանք

ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ. ՏՕՆԱՑՈՑԹ

- 1562' 1012 (2490) — Պարգատումար
 ԺԵ/ԺԸ' 735 (2132) — Հատակառար Տոմարի
 ԺԸ' 175 (1441) — Պարգատումար
 1034 (2521) — Տոմար եւ Տօնացայց Հ. Միմաս Գասպարեանի Ա.
 1035 (2522) — Տոմար եւ Տօնացայց Հ. Միմաս Գասպարեանի Բ.
 1755' 843 (2251) — Կերպ Իմամալայ զՄնունդ Լուսնի
 1773Էմ Խոֆ' 908 (2340) — Պատճառ Մազադալիմ եւ Ուղղութիւն Նորիմ
 1782' 961 (2409) — Զամչեան Հ. Յակոբոս' Մեկնութիւն Հիմ Տոմարի
 1790Ի ատեմները' 873 (2290) — Կիրակնացայց 1791—1797
 1799' 470 (1773) — Տօնացայց 1799 ամիմ
 ԺԸ/ԺԹ' 220 (1469) — Բում Տոմար Հայոց
 ԺԸ. Ի վերջերը' 516 (1818) — Տօնացայց
 825 (2229) — Պարգատումար Լեհանայոց
 ԺԹ. Ի սկիզբները' 856 (2270) — Տօնացայց
 ԺԹ' 1002 (2474) — Տօնացայց Լեհանայոց
 1810Էմ առաջ' 235 (1481) — Նոր Տոմար Հռովմայեցոց
 612 (1945) — Տօնացայց եւ Տոմար
 645 (1997) — Նոր Տոմար Հռովմայեցոց
 433 (1743) — Կազանդարան կամ Տոմար
 1820' 860 (2275) — Տօնացայց
 871 (2288) — Օրացայց 1821 ամիմ
 1823Ի ատեմները' 292 (1564) — Տօնացայց
 1831Էմ Խոֆ' 725 (2118) — Հաւաքածայ
 1839' 548 (1855) — Տօնացայց 1839 ամիմ
 1848' 790 (2192) — Տօնացայց Լեհանայոց
 1850' 832 (2232) — Տօնացայց

ԾՈՒՑԱԿՆԵՐ

- 1828' 740 (2135) — Յուցակ Ջեռագրաց եւ Հայագիտական
 1886' 13 (1316) — Յանկ Մատենից Միխիթ. Մատենադարանի Ի վիեննա

ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՒՆ

- ԺԸ' 552 (1862) — Փիլիսոփայութիւն
 1728Էմ Խոֆ' 745 (2139) — Սիմէոն վրդ. Զուլայեցի' Արտադրութիւն
 1790Ի ատեմները' 538 (1844) — Հաւաքումն Սահմանաց
 ԺԸ/ԺԹ' 1063 (2550) — Հրահանգ Սկզբնական Տրամաբանութեան
 656 (2011) — Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Ա.
 310 (1587) — Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Բ.
 627 (1964) — Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Բ.
 289 (1559) — Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Բ.
 527 (1831) — Ումպէտ Իմաստասիրական
 789 (2191) — Ումպէտ Իմաստասիրական
 721 (2112) — Համառօտ Փիլիսոփայութիւն
 844 (2253) — Խրատք Իմաստասիրաց
 ԺԹ. Ի սկիզբները' 311 (1589) — Հրահանգ Փիլիսոփայութ. Դ. Բարդակաւանու.
 628 (1967) — Հրահանգ Փիլիսոփայութեան Դ. Բարդակաւանութեան
 ԺԹ' 313 (1592) — Տէրվիշեան Հ. Սերվիշէ' Փիլիսոփայութիւն
 355 (1648) — Ումպէտ Իմաստասիրական
 520 (1820) — Ֆիզիքա Պօզոս' Փիլիսոփայութիւն

- 1800ի սկիզբները՝ 320 (1604) — Քաղաւած Իմաստասիրական
803 (2205) — Քաղաւած Իմաստասիրական
1810էն առաջ՝ 262 (1520) — Քաղաւած Ունկէտ Իմաստասիրական
262 (1521) — Քաղաւած Ունկէտ Իմաստասիրական
341 (1631) — Փիլիսոփայութիւն, Տրամաբանութիւն
761 (2153) — Փիլիսոփայական Հրահանգք Բ.
881 (2297) — Հարցումով Տրամաբանութեան
1815՝ 342 (1632) — Քաղաւած Ունկէտ Իմաստասիրական
1818՝ 786 (2185) — Քաղաւած Ունկէտ Իմաստասիրական
1818էն ետքը՝ 79 (1384) — Փիլիսոփայութիւն
1825՝ 230 (1471) — Բարդական Փիլիսոփայութիւն Ա.
231 (1472) — Բարդական Փիլիսոփայութիւն Բ.
1840ի առեմնները՝ 314 (1594) — Փիլիսոփայութիւն Ա.
649 (2002) — Բնաբանութիւն
657 (2013) — Բնագանգութիւն
1841՝ 289 (1557) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
1845էն առաջ՝ 4 (1308) — Սամուէլեան Հ. Մազաֆիա՝ Ուսումնական Փիլիսոփայ. Ա.
6 (1309) — Սամուէլեան Հ. Մազաֆիա՝ Ուսումնական Փիլիսոփայ. Բ.
12 (1313) — Սամուէլեան Հ. Մազաֆիա՝ Ուսումնական Փիլիսոփայ.
1846՝ 284 (1546) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
285 (1547) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
286 (1548) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
286 (1549) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
286 (1550) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
287 (1551) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
287 (1552) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
287 (1553) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
288 (1554) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
288 (1555) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Բ.
288 (1556) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.
1848՝ 755 (2148) — Յիզիզայ Պօզոս՝ Պատասխանագրութիւն
1850ի առեմնները՝ 60 (1359) — Պոնելլի՝ Համաբանութիւն, Հոգեխոսութիւն
402 (1706) — Բարդական Փիլիսոփայութիւն
635 (1977) — Պուչինսֆի՝ Փիլիսոփայութիւն Ա.—Բ
1850էն ետք՝ 897 (2323) — Հոգեբանութիւն
1870/1925՝ 418 (1731) — Մեմանդրի եւ Եպիքրամու Կիպրացայ Վիճաբանութիւն
418 (1731) — Դաւիթ Հարաֆի՝ Զի՞նչ Է Մարդ
1876՝ 967 (2413) — Համառոտութիւն Հակէմանի Փիլիսոփայութեան
1880ի առեմնները՝ 906 (2337) — Հակէմանի Դասագիրք Փիլիսոփայութեան
915 (2352) — Հակէմանի Դասագիրք Փիլիսոփայութեան
1883՝ 922 (2366) — Համառոտութիւն Հակէմանի Փիլիսոփայութեան
1914էն առաջ՝ 232 (1474) — Իմաստասիրութիւն

ՔԱՐՈՂԱՆԵՐ

- 1674/1682՝ 395 (1702) — Գրիգոր Տաթեւացի՝ Քարոզագիրք
1758էն ետք՝ 422 (1732) — Յակոբ Նալեան՝ Քարոզք Կիրակելից
1773էն ետք՝ 1042 (2530) — Մեծ Պահոց Քարոզներ
1790ի առեմնները՝ 1040 (2529) — Քարոզք եւ Հաւաքածոյ
1792ի առեմնները՝ 899 (2329) — Հաւաքածոյ
1796՝ 1027 (2510) — Քարոզք Հասարակաց Սիրոյ Համոզումն
1798էն ետք՝ 987 (2451) — Քարոզք Ի Վերայ Փրկութեան Մարդկան

- ձԸ .ի վերջերը՝ 528 (1833) — Սիմեոն Կաթողիկոս՝ Գարոգ յԱւուր Աւագ Ուր-
 182 (1443) — Յակոբ Վարաճիկյ՝ Բամբ Ոսկիակամբ | Բաթու
 278 (1542) — Յակոբ Նալեան՝ Գարոգ Կիրակէից
 329 (1615) — Յակոբ Նալեան՝ Գարոգ Կիրակէից
 960 (2406) — Գարոգ ի վերայ Ծմնդեան Տեան
 951 (2389) — Գարոգ ի վերայ Յարութեան Տեան
 951 (2390) — Գարոգ Յարութեան եւ Ծմնդեան Տեան

- ձԸ/ժԹ՝ 417 (1730) — Գարոգ Զարչարանաց
 1032 (2518) — Գարոգագիրք՝ հատակոտոր
 1059 (2542) — Գարոգներ
 1061 (2547) — Գարոգներ , հայատառ թուրքերէն

- ձԹ՝ 235 (1480) — Գարոգագիրք՝ հատակոտոր
 522 (1822) — Գարոգագիրք
 744 (2138) — Գարոգագիրք

- 1800ի սկիզբները՝ 394 (1699) — Գարոգ շշմարտութեան
 961 (2408) — Գարոգ ի վերայ հոմարեութեան
 1062 (2548) — Իսկիւտարեան Հ . Պետրոս՝ Կտակ Զարչարանաց
 1062 (2549) — Իսկիւտարեան Հ . Պետրոս՝ Կտակ Զարչարանաց

- 1801՝ 957 (2401) — Իսկիւտարեան Հ . Պետրոս՝ շառ Ագայ
 1815՝ 756 (2149) — Կտակ Զարչարանաց
 1820՝ 478 (1782) — Գարոգագիրք
 1824՝ 613 (1946) — Գարոգ վասն Մոխրոց Աւուր
 1827էն ետք՝ 761 (2154) — Բան Ներսէսի Արքեպ .ի Վիրապայոց
 1831՝ 726 (2118) — Հաւաքածայ
 1838՝ 259 (1513) — շառ Պատմաբանական վասն Զարչարանաց
 1839՝ 273 (1532) — Գարոգ Զարչարանաց
 274 (1532) — շառ Զարչարանաց

- 1841/1854՝ 256 (1507) — Յովնանեան Հ . Պօղոս՝ Գարոգագիրք
 1842/1854՝ 312 (1590) — Յովնանեան Հ . Պօղոս՝ Գարոգ
 1845՝ 757 (2152) — Գեորգ Զմիւռնիացի՝ Գարոգագիրք
 1850՝ 892 (2314) — Գարոգ Մեղքի Վրայ
 1850ի տեղները՝ 926 (2371) — շառ ի Ս . Եղյս Մարիամ
 1850էն ետք՝ 812 (2215) — Գարոգագիրք
 1856էն առաջ՝ 293 (1505) — Մերձանեան Հ . Սերափիմ՝ Գարոգագիրք
 1856/1860՝ 271 (1530) — Յովնանեան Հ . Պօղոս՝ Խօսք Հոգեւորական Կրթութ .
 1858՝ 380 (1608) — Ուգուեան Հ . Ռաֆայէլ՝ Գարոգագիրք
 1867էն ետք՝ 311 (1588) — Հոգեշահ Նիւթք Գարոգից
 1870ի տեղները՝ 962 (2410) — Ողբ եւ Սուգ վասն Մեծի Աւուր հաշիւութեան
 1884էն առաջ՝ 841 (2247) — Համաօտ Գարոգագիրք
 ձԹ .ի վերջերը՝ 301 (1577) — Գարոգ Զարչարանաց

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

- 1698էն ետք՝ 988 (2453) — Քերականութիւն եւ Բառարան
 ձԸ՝ 318 (1600) — Դուռն Քերականութեան Լաթիմականի Լեզուի
 318 (1601) — Դուռն Քերականութեան Լեզուի Լաթիմականի
 1765՝ 1023 (2507) — Գեորգ Պալատեցի՝ Քերականութիւն Արաբացոց Լեզուի
 1765էն ետք՝ 910 (2345) — Գեորգ Պալատեցի՝ Քերականութ . Արաբացոց Լեզ .
 ձԸ .ի վերջերը՝ 250 (1501) — Դուռն Քերականութեան Լատին Լեզուի
 256 (1506) — Դուռն Քերականութեան Լեզուի Լատինականի
 318 (1599) — Դուռն Քերականութեան Լաթիմ Լեզուի

- ծԸ/ծԹ՝ 530 (1836) — Հարցումն Գերականության
 785 (2184) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 861 (2277) — Հարցումն Գերականության
 1028 (2512) — Ոճարանութիւն եւ Օրինակ Գերականության
 ծԹ՝ ի սկիզբները՝ 291 (1561) — Համառոտ Քերականութիւն Հայերէնի
 ծԹ՝ 302 (1576) — Ընթաց Զայկական Դպրութեան
 500 (1801) — Դպրութիւն Լատին Բարբառայ
 510 (1815) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 768 (2165) — Քերականութիւն Գրաբար Հայերէն Լեզուի
 807 (2210) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 1800ի սկիզբները՝ 502 (1803) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 1803՝ 319 (1602) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 1810էն ետք՝ 648 (2000) — Համառոտ Քերականութիւն Զայկական Լեզուի Ա.
 1814՝ 728 (2122) — Համառոտ Քերականութիւն Ա.
 792 (2196) — Համառոտ Քերականութիւն Զայկական Լեզուի Ա.
 820 (2223) — Համառոտ Քերականութիւն Զայկական Լեզուի Ա.
 291 (1562) — Համառոտ Քերականութիւն Ա.
 1814էն ետք՝ 753 (2144) — Համառոտ Քերականութիւն Ա.
 1814ի տետրերը՝ 689 (2066) — Համառոտ Քերականութիւն Զայկական Լեզուի Բ.
 723 (2114) — Համառոտ Քերականութիւն Բ.
 1814՝ 792 (2197) — Համառոտ Քերականութիւն Բ.
 307 (1585) — Համառոտ Քերականութիւն Բ.
 1826՝ 306 (1584) — Դպրութիւն Երբայկական Լեզուի
 1831էն ետք՝ 726 (2118) — Հաւաքածայ
 1839՝ 147 (1414) — Քերականութիւն Լեհաց Բարբառայ
 1840էն առաջ՝ 577 (1883) — Առութիւնք եւ Ոճարանութիւն Գրաբարի
 1840՝ 772 (2172) — Դպրութիւն Արաբացի Լեզուի
 817 (2218) — Դպրութիւն Արաբացի Լեզուի
 1840ի տետրերը՝ 275 (1534) — Լատիներէնի Քերականութիւն
 475 (1777) — Դպրութիւն Յայն Բարբառայ
 584 (1896) — Քաղաւածայ Համառոտութիւն Բայերու խօսից
 644 (1996) — Ընտիր Բանք եւ Առաջածք ի Մատենագրութենէ
 802 (2203) — Թարգմանութիւն Հին եւ Նոր Կտակարանաց
 1850էն առաջ՝ 516 (1817) — Քաղաւածայ Առութեանք ի Հին Մատենագրութ.
 528 (1832) — Քաղաւածայ ի Հին Մատենագրութենէ
 873 (2291) — Խօսելավարժ. Գերմ.-Հունգ.-Ռում.-Ձեյս.-Լեհ.-Երուս.-Թրամ
 1850ի տետրերը՝ 633 (1973) — Քերականութիւն Գրաբար Հայերէն Լեզուի
 634 (1974) — Քերականութիւն Գրաբարի, Համաձայնութիւն
 634 (1975) — Քերականութիւն Գրաբարի, Համաձայնութիւն
 635 (1976) — Քերականութիւն Գրաբարի, Համաձայնութիւն
 1850էն ետք՝ 918 (2358) — Գեորգ Պալատեցի՝ Քերականութիւն Արաբացաց Լեզ.
 1860ի տետրերը՝ 924 (2369) — Սեպականութիւն. Ոսկեղէն Դպրութիւն Մատենագր.
 1867էն առաջ՝ 654 (2009) — Քերականութիւն Գերմանացի Բարբառայ
 1867՝ 924 (2368) — Սեպականութիւն Դպրութիւն Ոսկեղէն Դպրութիւն Մատենագրութեան
 1868՝ 317 (1597) — Հիմնական Դպրութիւն Լատին Բարբառայ
 824 (2227) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 1869՝ 341 (1630) — Քերականութիւն Լատիներէնի
 1877/1878՝ 153 (1424) — Քերականութիւն Օսմանեան Լեզուի
 1878ի տետրերը՝ 153 (1425) — Քերականութիւն Օսմանեան Լեզուի
 1878/1887՝ 689 (2067) — Գիտական Քերականութիւն. Հայ. Ոսկեղաւած Լեզ.

- 1881' 381 (1670) — Մելգոմեան Հ. Գարեգին՝ Գերակամութիւն Հայկազ. Լեզ.
 401 (1704) — Մելգոմեան Հ. Գարեգին՝ Գերակամութիւն Հայկազ. Լեզուի
 407 (1711) — Մելգոմեան Հ. Գարեգին՝ Գերակամութիւն Հայկազ. Լեզուի
 1887' 767 (2163) — Օլեմտոք՝ Գերակամութիւն Գերակամութիւն
 1888' 299 (1574) — Հայերէն Ազգաբնութիւն
 300 (1575) — Հայերէն Ազգաբնութիւն
 1892' 701 (2077) — Կրթութիւնի միջազգայնական Ա—Բ
 786 (2186) — Կրթութիւն միջազգայնական Գ.
 ԺԹ. Ի վերջերք՝ 898 (2327) — Գերակամութիւն Գրաբարի

ՔՐԻՍՏՈՆԻԱԿԱՆ

- 1716էն առաջ՝ 546 (1853) — Համառօտ Քրիստոնէական վարդապետութիւն
 1750ի առեմները՝ 249 (1500) — Քրիստոնէական
 1783' 502 (1804) — Քրիստոնէական վարդապետութիւն
 1799' 348 (1640) — Կարճառօտ Համառօտութ. Քրիստոն. վարդապետութ.
 ԺԸ/ԺԹ՝ 220 (1468) — Ընդարձակ Քրիստոնէական
 372 (1657) — Ընդարձակ Քրիստոնէական
 770 (2169) — Քրիստոնէական Հումգարահայոց բարբառով
 950 (2388) — Քրիստոնէական, հայատառ քուրճերէն
 ԺԸ. Ի վերջերք՝ 592 (1917) — Հարցաբան Քրիստոնէականի
 1800ի սկիզբները՝ 874 (2293) — Քրիստոնէական, պակասաւոր
 1810էն առաջ՝ 881 (2298) — Քրիստոնէական
 1825' 756 (2150) — Համառօտ Քրիստոնէական վարդապետութիւն
 1825/1827՝ 826 (2230) — Քրիստոնէական Հումգարահայոց բարբառով
 1850ի առեմները՝ 846 (2256) — Քրիստոնէական, հայատառ քուրճերէն
 1856' 535 (1840) — Քրիստոնէական վարդապետութիւն

ԿԱՅԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԺԷ. դար՝ 480 (1784)

1688՝ 378 (1667)

ԺԸ. դար՝ 179 (1442) տպագրութիւն

ԺԸ/ԺԹ՝ 574 (1882) տպագրութիւն

1700՝ 775 (2175)

1770՝ 435 (1745) տպագրութիւն

ԿԱՎԱՅԵԱՆ ԵՂ. ՖԻՆԱՆՍԻՍԿԱՆ

1880՝ 495 (1800) լուսանկար

ԿՆԱՄԻԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐՈՒՄ ՏԱԽՏԱԿ

1850՝ 832 (2232)

ԿՈՐԱՆ ԵՂ

1850՝ 971 (2419) տպագրութիւն

ԿՈՐԱՆ ՎԿԱՅՈՒԹԵԱՆ

1886՝ 1070 (2558)

ԵԱՂԻԿԵՐ

ԺԵ/ԺԸ՝ 663 (2026)

1846՝ 47 (1343)

1851՝ 52 (1351)

ԵԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ՄՈՒՏՔ ԹԵՐՈՒՄԱՂԷՄ

1700՝ 775 (2175)

ԵԻՄԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

1834՝ 1063 (2651)

ԿԱՊՈՒՂԻԿԵՐ

1801՝ 136 (1410)

ԿԱՏԱՐԻԷԻ ՄԻԵՆԱՅԻ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574 (1882) տպագրութիւն

ԿԱՐՄԵՂԱՅ Ս. ԱՍՏՈՒԱԵԱՆԻՆ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574 (1882) տպագրութիւն

ԿԱՐՊԻԱՆՈՍ

1700՝ 775 (2175)

1724՝ 660 (2019)

ԿՆԵՂԱՆԿԵՐՈՒՄ ԵՒ ԱՍՏՂԱԿՏԱԿԱՆ ԵՐԵՒՆԹԵՆԵՐ

1767՝ 741 (2136)

1880՝ 194 (1448)

ԿԻԻԼ ԵԱՆ ՑՈՒՄԻԿ ԱՐԳԵՊԻՍԿԱՆՈՍ

1898/1921՝ 680 (2026) լուսանկար

ԿԵԻՔ՝ Ա. Վ. ԿԱՄԻԿՈՍ

ԺԸ. դար՝ 81 (1386)

ԿԵԻՔ՝ ԱՆԸՆԹԵՆԵԼԻ

1674/1682՝ 396 (1702)

1753՝ 266 (1527)

ԺԸ/ԺԹ՝ 993 (2460)

1845՝ 157 (2152)

ԿԵԻՔ ԱՆՏՈՆԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԺԳ/ԺԴ՝ 732 (2129)

ԿԵԻՔ ՄԱՄՈՒԷԼ ԱՐՍԱՆԵԱՆԻ

1732՝ 730 (2126)

1810՝ 556 (1867)

ԺԹ. դար՝ 847 (2259)

Ի. դար՝ 345 (1636)

ԿԵԻՔ՝ ԳՊ

ԺԸ. դար՝ 81 (1386)

ԿԵԻՔ ԵՂԿԱԶԱՐԵԱՆ ՊԵՏՐՈՍ ԱՐԳԵՊԻՍԿԱՆՈՍ

1898/1921՝ 680 (2056)

ԿԵԻՔ ԹԱԶԱԶԵԱՆ ՅԵՂԸԱՆԵՆԵՍ ԱՐԳԵՊԻՍԿԱՆՈՍ

1898/1921՝ 680 (2056)

ԿԵԻՔ ԼԻԼՈՒՆՈՅԻ ՄՈՒՐԴ ԳԵՐԳՈՐ ԼՈՒՄԱՆՈՐԷՆ ԵՎԵՂԵՑԻՈՑ

1796՝ 431 (1739)

ԿԵԻՔ՝ ԿՊՊ

1842՝ 81 (1386)

ԿԵԻՔ ԿԻԻԼ ԵԱՆ ՑՈՒՄԻԿ ԱՐԳԵՊԻՍԿԱՆՈՍ

1898/1921՝ 680 (2056)

Կնիք ՂԱՆՏԻԼԵԱՆ ԱՐԻԱՀԱՄ ԱՐԳԵՊԻԱՊՈՍԻ

1898/1921՝ 680ա (2056)

Կնիք՝ ՄԱՏԹԷՈՍ ԿԹՈՂԻԿՈՍԻ

1864՝ 152ա (1423) տպագրութիւն

Կնիք ՄԽԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

1785՝ 1047ա (2536)

Կնիք ՄԽԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ Ի ԹՐԻԵՍՏ

1883՝ 885ա (2304)

Կնիք՝ ՆԵՐ՝ ՄՈԳԱԿԱՆ

1732՝ 729բ (2126)

Կնիք ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՐԱԳՆՆՈՒԹԵԱՆ

1870՝ 674ա (2051)

Կնիք՝ Վ. Թ. ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

ԺԸ/ԺԹ՝ 870ա (2287)

Կնիք Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ

1758՝ 422ա (1732)

Կնիք ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՈՒՐՈՒՄՆ

1761՝ 1036ա (2523)

Կնիք ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՆԱՐԱՏ ԹՂՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԹ Ի ԲԵՐԼ

ԺԸ. դար՝ 540ա (1846)

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ԺԶ. դար՝ 28ա (1330)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԻԵԹ

1913՝ 914ա (2351)

ՀԻՒԱՆՈՒՄԸ

1850՝ 971ա (2419) տպագրութիւն

ՀՈԳԵԱՌԻ ՀՐԵՇՏԱԿ

1688՝ 378բ (1667)

ՀՈԳԻՈՑԻ ՄՐԳՈՑ ԳԱՌՈՒՍՏ

1700՝ 775ա (2175)

1845՝ 757ա (2152) տպագրութիւն

1900՝ 1014ա (2492) տպագրութիւն

ՀՐԵՂԵՆ ԶԻ

1913՝ 1068ա (2537)

ԶԱՂԿՈՒՄՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ԶԵՆԻԱԶՆՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐ

ԺԵ/ԺԸ՝ 875ա (2294)

ԶԵՆԻԳ ՄԸ

1767՝ 730բ (2126)

ՂԱՐԻՊ ԱՇՈՒՂ

ԺԸ. դար՝ 765ա (2160)

ՂԱՐԻՊ ԱՇՈՒՂԻ ՄԱՐԲԸ

ԺԸ. դար՝ 765ա (2160)

ՂՈՒԿԱՍ ԱՆԵՏԱՐԱՆԻԶ

1700՝ 775ա (2175)

1800՝ 762ա (2155) տպագրութիւն

ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԵԱԳՐՈՒԹԻԻՆՆԵՐ

1785՝ 206ա (1457)

ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈԹՈՂՆԵՐ

1785՝ 209բ (1458) տպագրութիւն

ՄԱԳԻՂԵՆԱՅԻ ՄԱՐԻԱՄ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ՄԱՐԻ ՅԱԻԱԳԻՆ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ՄԱՐԱՊԵՏ ՄԸ

ԺԵ/ԺԸ՝ 862ա (2278)

ՄԱՆՈՒԿ ՅԻՍՈՒՍ

1900՝ 1014ա (2492) տպագրութիւն

ՄԱՏԹԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԿ

1801՝ 136բ (1410)

ՄԱՏԹԷՈՍ ԱՆԵՏԱՐԱՆԻԶ

ԺԳ/ԺԳ՝ 246ա (1498)

1699՝ 313ա (1591)

1700՝ 775ա (2175)

1800' 705մ (2155)	ՄՐԳԵՐԻ ԳԱՆՈՒՑ
1801' 136ր (1410)	1700' 775մ (2175)
ՄԱՏՈՒԹԻՆ ՅՈՒՆԻ	ՄՐԳԱՆ ՄԱԳԱՐՅ
1700' 775մ (2175)	1801' 136մ (1410)
ՄԱՐԳԱՐ ՄԱՏՈՒԹԱՆՈՐ	ՄՈՒՄԹԱՆԱ ԱՇՈՒՂ
1688' 378ր (1667)	ԺՂ. իսթ. 765մ (2160)
Ժ. իսթ. 495մ (1764)	ՄՐԵՆԻ ԵԿԵՂԵՑԻՑ ՅՐԻՓՁ
1728' 107մ (1438) ստացաւ ին	1913' 914մ (2351)
1770' 435մ (1715) ստացաւ ին	ՄՅԱԹԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՑ
1780' 813մ (2216) ստացաւ ին	1913' 914մ (2351)
ԺՂ(ԺԺ. 221մ (1470), 574մ (1882) ստացաւ ին	ՅԱՍԿԱՐԱՆ ՓՈՒՆ
1801' 136ր (1410)	1801' 136ր (1410)
1800' 495մ (1800) ստացաւ ին	ՅԱՍԿԱՐԱՆ ՄԱՆԿԱՆԱ
ՄԱՐԳԱՐ, ԳՈՐ. ՂԱՆՈՐԻ	1801' 136ր (1410)
ԺՂ(ԺԺ. 574մ (1882) ստացաւ ին	ՅԱՐԱՆԿԻՆ ՄԹՈՒ ՄՂ
ՄԱՐԳԱՐ ՄԱՏՈՒԹԱՆ	1900' 790մ (2183)
1700' 775մ (2175)	ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԳՐԻՍՈՍԻ
1800' 705մ (2155) ստացաւ ին	1700' 775մ (2175)
ՄԻՓԱՐ ՄԱՐԱՆԱՐ	ՅԵՍՈՒ ՈՐԿԻ ՄԱՆԱՆ
1851' 52մ (1351)	1801' 136մ (1410)
1888' 883մ (2302) ստացաւ ին	ՅԵՍՈՒՆ ԳՐԻՍՈՍ
1901' 1015ր (2495)	1688' 378մ (1667), 378ր (1667)
ՄԻՓԱՐ ՄԱՐԱՆՈՐ ՏՈՒՂ	1790' 605մ (1941) ստացաւ ին
1900' 1014 (2492)	1801' 136ր (1410)
ՄԻՐՏՈՒԹԻՆ ՅՈՒՆԻ	1800' 495մ (1800) ստացաւ ին
1700' 775մ (2175)	ՅԵՍՈՒՆ ԵՒ ՄԱՆԿԱՆԱՆԻ
ՄՐԳԱՆԱՆ ՏԱՆԱՆԱ	1688' 378մ (1667)
1722' 730մ (2125)	ՅԵՍՈՒՆ ԵՒ ԳՐԻՐ ՄՂ
ՄՐԳԱՆԱՆ ՆՇԱՆԱՆ	ԺԳ(Ժ. 265մ (1498)
1767' 730ր (2135)	ՅԵՍՈՒՆ ԵՒ ՄԱՏՈՒՆ ՄԱՐԿԱՆՈՐ
Ժ. իսթ. 265մ (1325)	ԺԳ(Ժ. 265մ (1498)
	ՅԵՍՈՒՆ՝ ԽԱՂՂ ՈՒՄԻ
	1700' 775մ (2175)

ՅԻՍՈՒՍ ՄԱՆՈՒԿ

1770' 435ա (1745) տպագրութիւն

1801' 136թ (1410)

ՅԻՍՈՒՍԻ ԱԶԳԱԲԱՎԱՆ ՆԿԱՐՆԵՐ

1700' 775ա (2175)

ՅԻՍՈՒՍԻ ԿԵԱՆՔԷՆ ՆԿԱՐԻՎՆԵՐ

1700' 775ա (2175) 221 պատկեր

ՅՈՒՐ ԵՐԱՆԵԼԻ

ԺԶ. դար՝ 28ա (1330)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՆԵՏԱՐԱՆԻՉ

ԺԷ. դար՝ 586ա (1784)

1688' 378թ (1667)

1696' 663ա (2027)

1700' 775ա (2175)

1800' 762ա (2155) տպագրութիւն

1801' 136թ (1410)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԳՐՏԻՉ

ԺԳ/ԺԴ՝ 246ա (1498), 569 (1880)

1688' 378թ (1667)

ՅՈՎՆԱՆ ՄԱՐԳԱՐԷ

ԺԳ/ԺԴ՝ 569ա (1880)

ՅՈՎՆԱՆ Ի ՓՈՐ ԿԻՏԻՆ

1562' 1012թ (2490)

ՅՈՎԱԺ ԱՍՏՈՒԱԾԱՀԱՅՐ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ՆԱՊՈԼԷՈՆ Գ.

1845' 47ա (1343)

ՆՈՐ ՀՈՐԻԶՈՆԵՐ

1913' 1068ա (2557)

ՆՈՅ ՆԱՀԱՊԵՏ

1801' 136ա (1410)

ՈԳԻ ՄԸ

1732' 730ա (2126)

ՈՏՆԱՆՈՒՑ

1700' 775 (2175)

ՈՐՈՏՄԱՆ ՈՐԳԻՔ

ԺԶ. դար՝ 28ա (1330)

ՊԱՇՏՊԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ԺԹ. դար՝ 594ա (1921) տպագրութիւն

ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

1801' 136թ (1410)

ՊՍԱԿՈՒՄ ՓՇԷՊՍԱԿՈՎ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ՊՐՈՆՈՐՈՆ

1700' 775ա (2175)

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

1801' 136թ (1410)

ՌԱՄՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵԼԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

1850' 482ա (1783)

ՍԱՏԱՆԻ ԳԼՈՒՆ

1732' 730ա (2126)

ՍԻՄՈՆ ԱՌԱՔԵԱԼ Ի ՀԲ-ԻՑ

ԺԶ. դար՝ 28ա (1330)

ՍԻՄՈՆ ԿԱՆԱԱՑԻ

1801' 136թ (1410)

ՍԻՐՏ ՄԸ

1767' 730թ (2126)

ՍԻՐՏ ՅԻՍՈՒՍԻ

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

ՍԻԻՂԻԱՆՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԺԶ. դար՝ 28ա (1330)

ՍՐՂՈՄՈՆԻ ՏԱՀԱՐԻ ԱՍՈՒԵՐԱԳԻԾԸ

1886' 1070ա (2558)

Ս. ԳԷՈՐԳ

1688' 378թ (1667)

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՅԱՏԱԿԱԳԻԾԸ
1913' 914m (2351)

Ս. ԵՐԵՐՈՐԴԻԹԻԻՆ
ԺԸ. դաբ' 179m (1442) սպաղարւթիւն
ԺԸ/ԺԹ' 574m (1882)
1801' 136m (1410)

Ս. ՄԵՐԿԻԻԿԻՈՍ
1688' 378p (1667)

ՍՈՒՐԲ ՄԸ
ԺԵ/ԺԸ' 663m (2026)

Ս. ՆՇԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՅԱՏԱԿԱԳԻԾԸ
1913' 914m (2351)

Ս. ՍԱՐԳԻՍ
1688' 378p (1667)
ԺԵ/ԺԸ' 663m (2026)

ՍՐՐՈՒՀԻ ԳԱՅԻԱՆԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
1913' 914 (2351)

ՍՐՐՈՒՀԻ ԹԵՐԵՋԻԱ ԱՒԵԼԱՑԻ
ԺԸ/ԺԹ' 574m (1882)

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱԽԱՎԱՑ
1688' 378p (1667)

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ԹԱԳԱՆՈՐ ՀԱՅՈՑ
1848' 807p (2212) սպաղարւթիւն

ՎԱՍԻԼԻՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԺԶ. դաբ' 28m (1330)

ՎԱՐԳԵՆԻ ԿՈՑՍ
ԺԶ. դաբ' 28m (1330)

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆ
1700' 775m (2175)

ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹՐԻԲ
1700' 775m (2175)
1770' 435m (1745) սպաղարւթիւն

ՏԱՃԱՐՆ ԵՐԿՐՈՐ. ՅԵՐՈՒՍԱԼԻՄ
1886' 1070m (2558)

ՏԵԿՈՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԳՄԲԵԹ
1913' 914m (2351)

ՏԵՍԱՐԱՆ ՄԸ
1848' 651m (2006)

ՏԻԵՋԵՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՁԵՒԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐ
1900' 790m (2193)

ՏՈՀՄԱԵԱՌ ՄԸ
1857' 477m (1781)

ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ ՋԱՆԱՋԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ
ԺԸ/ԺԹ' 574m (1882)

ԺԹ. դաբ' 563m (1874)
1800' 416m (1729)

1834' 475m (1778)
1840' 595m (1922)

1850' 1011m (2487)
1856' 50m (1349)

1869' 886m (2308)
1880' 495m (1800)

1883' 885m (2304)
1900' 1014m (2492)

ՐԱՖԶԻԻ ԸՆՏԱՆԻԲԸ
1919' 296m (1573) լուսամկաբ

ՓԻԼՊՊՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ
1801' 136p (1410)

ՓՈՒՆԱՐԱՆԻ ՀՈԳԻՆԵՐ
1804' 595m (1922) սպաղարւթիւն

ՕՋ ՄԸ
1732' 730m (2126)

ՖԻՋԻԳԱՑԻ ԵՒ ՔԻՄԻԱՑԻ ՎԵՐԱՔԵՐԵԱԼ ԳԵՍԳՐՈՒԹԻԻՆՆԵՐ
1840' 470m (1772)

MARGARITA CORTONENSIS

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

S. APPOLONIA

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

S. ARISTION

1800՝ 1002ր (2475) տպագրութիւն

S. CAECILIA

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

S. JEAN BAPTISTE

1850՝ 971ա (2419) տպագրութիւն

S. LUCIA

ԺԸ/ԺԹ՝ 574ա (1882) տպագրութիւն

Ի.

ԶԱՐԴԱՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԿ

ԿՈՐԱՆՔ

1206՝ 221ա (1470)

ԺԴ/ԺԵ՝ 662ա (2025)

ԺԵ՝ դար՝ 600ր (1930)

ԺԶ՝ դար՝ 161ա (1437), 233ա (1477)

ԺԶ/ԺԷ՝ 73ա (1374), 660ա (2020)

ԺԷ՝ դար՝ 440ա (1747)

1699՝ 312ա (1591)

ԺԸ՝ դար՝ 765ա (2160)

1700՝ 775ա (2175)

1724՝ 660ա (2019)

1732՝ 729ր (2136)

1883՝ 414ա (1724)

ՃԱԿԱՏԱԶԱՐԴ

ԺԳ/ԺԴ՝ 569ա (1880), 866ա (1186)

1206՝ 221ա (1470)

ԺԵ՝ դար՝ 600ր (1930)

ԺԶ՝ դար՝ 161ա (1437)

1562՝ 1012ր (2490)

ԺԷ՝ դար՝ 440ա (1747)

1688՝ 378ա (1667)

ԺԸ՝ դար՝ 318ա (1600), 542ա (1849), 821ա (2225)

ԺԸ՝ դարաւ վերջ՝ 516ր (1818) տպագրուած

ԺԸ/ԺԹ՝ 881ա (2299)

1776՝ 431ա (1738)

1780/1800՝ 210ա (1459) տպագրուած

1785՝ 209ր (1458) տպագրուած

1790՝ 538ա (1844) տպագրուած

1793՝ 87ա (1391) տպագրուած, 618ա (1954), 627ա (1965)

ԿԻՍՍԱՆՈՐԱՆՆԵՐ

ԺԳ/ԺԴ՝ 569ա (1880)

ԺԷ՝ դար՝ 440ա (1747)

1735' 555m (1866)
 1797' 531m (1838)
 1798' 511m (1877)
 ԺԺ - դարձ 566m (1876), 579m (1888)
 1801' 136m (1410)
 1807' 1031m (2515)
 1810' 235m (1481), 238m (1484), 374m (1661), 566m (1877),
 1819' 380m (1685) | 641m (1989)
 1824' 263m (1522)
 1840' 592m (1916)
 1848' 651m (2006)
 1850' 511m (1971)
 1864' 152m (1423) տպագրում
 1870' 962m (2410)
 1887' 1014m (2493)
 1912' 526m (1829)
 1912' 526m (1830)

ԼՈՒՍՆԱՆԱԶԱՐՈՒ

ԺԺ/ԺԺ՝ 410m (1715)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 246m (1498), 569m (1880), 662m (2023), 866m (2286)
 1206' 221m (1470)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 581m (1892), 662m (2025)
 ԺԺ - դարձ 600m (1930)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 146m (1413), 603m (1932)
 1489' 667m (2038)
 ԺԺ - դարձ 28m (1330), 161m (1437), 233m (1477)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 73m (1374), 668m (2040)
 1562' 1012m (2490)
 1595' 664m (2029)
 ԺԺ - դարձ 440m (1747), 667m (2036)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 663m (2026)

1674/1682' 396m (1702)
 1699' 312m (1591)
 ԺԺ - դարձ 69m (1370), 542m (1849)
 1700' 775m (2175)
 1737' 664m (2028)
 1800' 511m (1971)
 1840' 592m (1916)

ԿՆՆԱՐՈՒՆԱԶԱՐՈՒ

1863' 238m (1483)

ՓՆԱՐՈՒՆԱԶԱՐՈՒ, ՎԵՐԱՆԱԶԱՐՈՒ

1810' 467m (1768)
 1815' 976m (2428), 976m (2429)
 1842' 839m (2246)

ՋՆԱՆԱԶԱՐՈՒ, ՋՆԱՐՈՒՆԱԶԱՐՈՒ

ԺԺ/ԺԺ՝ 569m (1890)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 581m (1892)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 1005m (2481)
 ԺԺ - դարձ 28m (1330)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 999m (2466), 1004m (2478)
 1562' 1012m (2490)
 1584' 1013m (2491)
 1674/1682' 396m (1702)
 ԺԺ - դարձ 256m (1506), 540m (1846)
 ԺԺ/ԺԺ՝ 593m (1919)
 1724' 660m (2019)
 1732' 729m (2126)
 1795' 555m (1866) տպագրում
 1795/1798' 212m (1460) տպագրում

1797' 531ա (1838)
 ԺԹ. դարձ. օկիդրմերդ' 832ա (2233)
 ԺԹ. դարձ' 518ա (1819), 578ա (1885)
 1800' 1018ա (2500)
 1824' 263ա (1522)
 1846' 285ա (1547)
 1850(հն իսկ) 971ա (2419)
 1851' 52ա (1351)
 1852' 156ա (1428)
 1859/1860' 582ա (1893)

1863' 238ա (1488)
 1868' 317ա (1597)
 1871' 837ա (2242)
 1877' 51ա (1350)
 1887' 1014ա (2493)
 1888' 300ա (1575)
 1889' 1082ա (2517)
 1901' 1015թ (2495)
 1912' 526ա (1828)
 1913' 526ա (1830)

Ե.

ԶԱՐԴԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԿ

ՄԱՐԴԱԳԻՐ

ԺԸ. դարձ' 581ա (1891)

ԿՆԻՐԱՆԱԳԻՐ

ԺԸ. դարձ' 256ա (1506), 581ա (1891)

ԹՐԻՉՆԱԳԻՐ

ԺԳ/ԺԴ' 246ա (1498)
 ԺԵ. դարձ' 600ա (1930)
 ԺԶ. դարձ' 28ա (1330), 233ա (1477)
 ԺԶ/ԺԵ' 73ա (1374)

1562' 1012թ (2490)
 ԺԶ. վերդ' 578թ (1886)
 1674/1682' 396ա (1702)
 1699' 312ա (1591)
 ԺԸ. դարձ' 256ա (1506), 542ա (1849)
 ԺԸ. վերդ' 278թ (1542)
 1776' 431ա (1738) սպազրուստ
 1801' 136ա (1410)
 1839' 273ա (1532)
 1845' 757ա (2171)
 1846' 47ա (1343)
 1881' 675ա (2052)

2.

ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿ

Ա

Արալաֆեան-Մալմանեան Յարութիւն 906ա
Արալ Երեց 421ա
Արաւ Թագաւոր 733ա—բ
Արասեան 154բ
Արքայեան (Ագեբեան) Հ. Մկրտիչ 800բ
Արքայեան (Մխիթարեան վեմեակայ) 801ա
Արքասեան 284բ
Արքացի կրօնաւոր 713ա
Արքացոց Միաբանութիւն (Մխիթարեան) 321բ
Արգաթ Թագաւոր 84ա, 177բ, 253բ, 624բ, 723բ, 1044բ
— Պ. Կ. Գրիչ 860ա—բ
Արգարեան Հ. Գեորգ 1036ա
Արդիւմսեհ վկայ 865բ
Արդիշայ 418բ
Արդիտայ 421բ
Արդիսեհ վկայ 84ա
Արդազոնիմս պարտիզան 978ա
Արեւմտաւոյ քաղաք 944բ
Արել որդի Աղանայ 337ա, 514ա, 808բ, 868ա
Արիկեան Հ. Դանիէլ 295ա, 640ա—բ, 921ա, 1071ա
— Յակոբ 872ա
Արիմելիք աշակերտ Երեմիայ Մարգարէի 29ա
Արիմէլէք քաղաւոր 1020բ
Արիմելիքայ կ'ը տարի քնացած տեղայն ուխտատեղի ի Պաղեստին 995բ
Արիտազով ռարկաւագ եւ վկայ 83ա, 161բ, 263բ, 697բ, 944ա
Արդեան Յակոբ 905բ
Արքահաւ Աթեմացի 1025ա
— Անկիւրացի 504ա—բ
— կաթողիկոս 59ա, 322ա, 418բ, 800ա, 920բ
— Կարմեցի 500ա

Արքահաւ մտապետ 13ա, 30ա, 94ա, 136ա, 222բ, 378բ, 379ա, 505բ, 739բ, 759բ.
— ռմ 313բ, 652ա
— վկայ 164բ, 910բ
— տիրացու 772բ
Արքահաւեան Աշոտ 869ա
Ագադան Պապ Հռոմայ 870ա
Ագաթա կայսր եւ մարտիրոս 926բ
Ագաթամեղեղոս 61ա, 63բ, 240ա, 510ա, 516բ, 638ա, 639ա, 644բ, 645բ, 646բ, 690ա, 925ա, 945բ, 958ա, 1021ա—բ
Ագաթեմայ ժողով 491բ
— կանոն 491բ
Ագապի, դուստր Սոփիայ 84բ
Ագեան Եղ. Իգնատիոս 902ա
Ագեւն կայսր եւ մարտիրոս 926ա
Ագշարապատ 282բ
Ագշարովա 282բ
Ագոնց Հ. Ստեփաննոս 1040բ
— Հ. Վարդան 609ա
Ագուլիս 282բ
Ագրայեան Տէր Գրիգոր 852ա
Ագրիպպա Մեմեմիոս 56բ
Ագաւ մախարադ 13ա, 20բ, 136ա, 137ա, 191բ, 515ա, 637բ, 768բ, 868ա, 1037ա
— տիրացու 38ա
Աղդէ հայրապետ 84ա, 167ա, 253բ
Աղակտոս վկայ 84ա
Աղբիւնապոլիս 817բ
Աղբիւնոս վկայ 165բ
Աղօնիկ Երեշտակ 269ա
Աղանոս վարպետ 474բ
Ագարեան Հ. Աթանոս 37ա, 41ա
— Հ. Արիտակէտ 52ա, 63ա, 138ա—բ, 139ա—բ, 140բ, 141ա—բ, 142բ, 143ա—բ, 144ա—բ, 145ա—բ, 236ա—բ, 237ա—բ, 238ա, 500բ, 598ա, 687բ, 829բ, 831ա

Ազարեան Հ. Յովակիմ 140ա, 687բ
 — Յովիանմուն 144բ, 687ա
 Ազարիա մմ 988բ
 — Ջուզպեցի գրիչ 187ա
 — տոմարագետ 872ա—բ
 Ազգայիմ Արամեան Վարժարան ի Սեբաստիա 1068ա, 1070բ
 — հորհուրդ Հայոց 735բ
 Ազիզ, հայր հռոյնապարի 187բ
 — մայր կիրակոս եպիսկոպոսի կեդոյ 572բ
 Ազնաւորեան Միխայել 456ա
 — Վիշեն 456բ
 Ազնաւորեանմ 350ա
 Ազրայել հրեշտակ 413ա
 Աթագ ֆադաֆ 282բ
 Աթամագիմն եպիսկոպոս 164ա, 165ա, 1057բ,
 Աթամաս ազա 816ա
 — Ազեֆանդրացի, հայրապետ 161բ, 172ա, 226ա, 227բ, 291ա, 292ա, 418ա, 456ա, 573բ, 574ա, 575բ, 608բ, 942ա, 944ա, 945բ, 946բ, 980բ
 — եպիսկոպոս Ըստմալայիմ 843բ
 — Վարդապետ 1056բ
 — Վրդ. Նիկովիդիացի 556բ
 Աթեմագորաս Գատագով 476ա—բ
 Աթեմադորոս, որդի Թեոդորոս վկայի 31ա
 Աթեմաս 298ա
 Աթեմացիֆ 972ա, 1028ա,
 Աթեմացոց ֆադաֆ, Աթեմֆ 57ա, 294բ, 930ա, 972ա, 1028ա
 Աթիւա Թագաւոր 505ա
 Աթոռ հրամնիւթֆ 269ա
 Ատդահակ Բիւրասոյ 490բ
 — Թագաւոր Մարաց 18բ
 Ատդարիւսան 953բ, տես նաեւ Աստրախան
 Ալ 378բ, 379բ
 — Մումմիֆ Ամիր Տանկաց 732բ
 Ալաթսիմ փաշա 585բ
 Ալակայ Պետրոս 38բ
 Ալամ, կռակից Մարաս ստացողի 187ա
 Ալան-Ալանեան եղ. Արսեն 626ա, 812բ, 906բ, 1065ա, 1066ա—բ
 Ալանֆ 625ա, 945բ
 Ալաշկերտ 282ա
 Ալքեր Յովիանմն Նեպոմուկեան 261ա, 607ա
 —բ, 643ա
 Ալքերդոս մեծ 1024բ
 Ալեանաֆեան Երուանդ-Կոմիտաս 905բ
 Ալեֆա քուֆա 266ա
 Ալեֆամ մմ 1013բ

Ալեֆամ որդի Աստուածատուրի 313ա
 — ստացող 378բ, 379ա—բ
 Ալեֆանեան-Ալմնցի Հ. Զաֆարիա 194ա, 688ա, 949ա
 — Թեոդորոս-Նիկոպոս 905բ
 Ալեֆսիանոս մմ 11ա—բ
 — Ալեֆսիոս ճգնաւոր եւ խառնակմոզ 97բ, 172ա, 514ա, 519բ, 600ա—բ, 783բ
 Ալեկամայ Փիլիպոս 48ա
 Ալեմտար Մուստաֆա փաշա 703բ
 Ալեֆանդրապոլ 735ա
 Ալթունման Աստուր 1069բ
 — Երեմիա 1069բ
 — Մելիմ 1069բ
 — Մկրտիչ 1069բ
 — Յակոբ Թ. 1068ա, 1069ա
 — Ոսկեան Հ. Յովսէֆ 88բ
 — Նշան 1069բ
 — Պետրոս եպիսկոպոս 481ա
 Ալի հափուտան փաշա 703բ
 — փաշա իսմիլ Կ. Պալի 756բ
 — փեսայ Մահմետի 624բ
 Ալիբուզար 282ա
 Ալիկուտան-Ալիկուտան ֆադաֆ 547բ, 989ա, 1001ա
 Ալիշան Հ. Ղեւոնդ 217ա, 431բ, 514բ, 518բ, 795ա, 963բ
 Ալիշանեան Սերովքէ 1059բ
 Ալիֆմար ֆադաֆ 305բ
 Ալկեր Գաւառ Ափրիկէի 19բ
 Ալկեմ(“) Մելիֆ 345բ
 Ալմերիա 1046ա
 Ալոյզիոս Գոմբագա 115բ, 119բ
 Ալպեր Նիկոպոս 60ա
 Ալպերթի, Ասպետ, Դեպան իտալիոյ 763ա
 Ալպի Յարութիմ 536ա
 — Յովսէֆ 536ա
 Ալպիմկալը Բերթոս Ֆրանչիսկոս 950բ
 Ալվարեան Կարապետ 906ա
 Ալցոկ Յովիանմն 34բ, 35ա—բ, 36ա, 155բ
 Ալփիարեան Փիլիպոս Ամիրսոյ 368ա
 Ալփոմսիացիֆ 192ա
 Ալփոմոս Լիգուորի-Լիգուորեան 373ա—բ, 636ա, 714ա
 Ալփրետ մեծ, Թագաւոր 17ա
 Ալսայցիս նաեւմ 282ա, 623ա—բ
 — ֆադաֆ 282ա, 376ա, 471ա, 472ա, 477բ, 644բ
 Ալսայֆալաֆ-Ալսայֆալաֆ 282ա, 605բ
 Ալթեր Սիկիսմուտոս 41ա
 Ալտեմիզ 816բ

Ակաբա կղզւ 178ա
 Ակակ հայրապետ 418բ, 419ա—բ, 420ա, 869բ
 Ակակիտ վկայ 30բ
 Ակամալեան Ռափայել 39ա
 Ակիմեան Արիստակէս 906ա
 — Գաբրիէլ 905բ
 — Գրիգոր 905բ
 — Հ. Ներսէս 55բ, 73բ, 81ա, 89բ, 147բ, 152ա, 175ա, 236ա, 246ա, 267ա, 305ա, 323ա, 374ա, 417բ, 418բ, 421ա, 422ա, 478ա, 486բ, 543ա, 596ա, 667ա, 679ա, 685ա, 692բ, 710ա, 745ա, 757բ, 768ա, 769ա, 809ա, 861ա, 883ա, 906բ, 907ա, 914բ, 929բ, 931բ, 932ա, 943ա
 Ակիփսիմաս 166ա
 Ակլ 282բ
 Ակմ ֆազաֆ 282բ, 688ա
 Ակմերայ վամֆ 217ա—բ
 Ակմէլլ Պետրոս 194ա
 Ակռի գիւղ 335ա, 532ա, 620ա—բ, 631բ, 782բ, 809ա, 838ա, 963ա
 Ակրայի կուսակալութիւն 1045բ
 Ահաովեր 753ա
 Ահարոն 687բ
 — ֆահանայապետ 942բ, 997բ
 Ահարովմեան Հ. Սահակ 852բ
 — Տէր Վրթամէն 852բ
 Ահերմոն լեռ 560բ
 Ահմէտ էֆէնտի 703ա
 — Տէրվիշ 473բ, 474բ
 Ազա Պահմէտի 703բ
 Ազազար Յովհաննէս 772բ
 Ազախան, հայր Գրիգորի գրչի 190ա
 Ազայիկեան Յակոբ 905բ
 Ազաչրայիսեան Մեսրոպ Վրդ. 321բ
 Ազապիդէ Հ. Կոռնիլիոս 554բ
 Ազասի Եւդակիացի 351բ
 Ազրամացիք 56ա
 Ազրբաց, կիմ Գրիգորի 188ա
 Ազեֆամդր կաթողիկոս Էջմիածնի 322ա
 — կայսր Բիզանդիոնի 1070բ
 — հայրապետ 166բ
 — Մակեդոնացի 18բ, 21բ, 505բ, 930ա
 — Գ. Պապ 492բ
 — Է. Պապ 617բ
 — պատրիարք 29ա
 Ազեֆամդրիա ֆազաֆ 30բ, 83ա, 418ա—բ, 419ա—բ, 420ա, 608բ, 609ա, 817ա, 852ա, 942ա, 945բ, 958բ
 Ազեֆամդրիայ ժողով 491ա

Ազեֆամդրոս վկայ 53բ
 Ազգոր 282ա
 Ազքամար կղզի 189բ, 266ա
 Ազքամարայ Կաթողիկոսական Աթոռ 458ա
 Ազուամիստոն 283բ
 Ազուամից աշխարհ 94բ
 Ազուամֆ 283բ
 Ազվիթոս, կիմ Թեոդորոսի վկայի 30բ
 Աճառեան Հրաչայ 28բ, 29բ, 30ա, 31ա, 369ա, 860ա, 869ա
 Աճարա 282ա
 Աճէմեան Հայկ 147ա—բ
 — Հրամշ 1069բ
 Աճէմիստոն 283բ
 Աճէմֆ 484ա
 Ամասիւ—Ամասիէ ֆազաֆ 29ա, 283ա—բ, 338ա, 945բ
 Ամատա 282բ
 Ամատոս Կայետմոն 617ա
 Ամբակում մարգարէ 440բ, 602բ, 665բ
 Ամբրոսիոս եպիսկոպոս եւ հայրապետ 168ա, 463ա, 471բ, 608բ, 926ա, 1017ա
 Ամեմայազք Սուրբ հայ եւ Սուրբ Նշան եկեղեցի յԱզքամար 180բ
 Ամեմափրկչի վամֆ Նոր-Ջուզայու 322ա
 Ամբիկա 19բ, 20բ, 284բ, 416բ, 605բ, 709բ, 847բ, 1046ա
 Ամբրիկայի Հայֆ 1068բ
 Ամիք ֆազաֆ 282ա, 733ա, 734ա
 Ամիրագո 28ա
 Ամիրագիգ, որդի Ստեփանոսի 190ա
 Ամիրայ Ա. ում 3ա
 Ամիրանոս Մարկեղիմոս 290ա
 Ամոն ժողովողապետ 44բ
 — ֆահանայ 226ա
 Ամովմ Ազեֆամդրացի 958բ
 Ամովս մարգարէ 1040ա
 Ամպարեան Արաֆոն 428բ
 — Մկրտիչ 352ա
 — Յակովբ 350բ, 351ա
 Ամպոսպ, աշակից Հայկայ 1067ա
 Ամստիւդաւմ 592ա
 Ամրիկեան Հ. Ագոստինոս 530ա—բ, 819ա, 909ա, 993բ, 1016ա—բ, 1057ա—բ
 Այան Զէլէպի 693ա
 Այաշպէլի 852ա
 Այաս 283ա
 Այգլէպէմ ֆազաֆ 2ա
 Այիթալառ օարկաւազ 166ա
 Այնգարպէ 283ա

Այնքապ ֆազաֆ 233ա—բ, 436ա, 920բ, 1013բ

Այնքապի—Այնքապիւնամ Հ. Գեորգ 259ա, 259բ, 884ա

Այվագեան Ա. Թ. 967ա

— Աքամաս ֆախանայ 327ա, 695ա—բ

— Արտաշէն 1070ա

— Հ. Յովհաննէս 531բ, 1009բ

Այվագովսկի Յովհաննէս 1008ա—բ

Այվատեանց Մատթէոս 779ա—բ

Այտրեան Հ. Արսէն 140բ, 141բ, 142ա—բ, 143ա—բ, 145ա, 414բ, 476բ, 981ա, 1014բ, 1015ա, 1017բ, 1018ա

— Հ. Ներսէս 37ա, 38բ, 40բ, 43ա

Այրարատ լեռ 533ա, տես նաեւ Արարատ սար

Այրարատեան դաշտ 330բ, 518բ

— Ասահնգ 1067ա

Անա, կիմ Պէռայէն Պապ աղայի 313բ

Անաթովք ֆազաֆ 944բ

Անակ իշխան 31ա, 61ա, 1044բ

Անամի Բագատրուքիւն 1045բ

Անանեան Յորհի 905բ

— Յովակիմ 537ա

— Պօղոս 537ա

— Ռուբէն—Մկրտիչ 905բ

Անանիա առաքեալ 166ա, 252բ

— Շիրակացի 484բ, 624բ, 625ա, 765ա, 800ա, 868ա

Անանիէլ Էրեշտան 269ա, 993ա

Անապատ վանք ի Սեբաստիա 1069ա

Անաստաս ֆախանայ 166ա

Անաստասիոս Ա. կայսր 154ա

— Պապ 295ա

Անատոլա 165բ

Անատոլու 282բ, 283ա, 1056բ

Անարատ Յզուքեան Քերց վարժարան ի Բերա 540ա

— Յզուքեան Քերց վարժարան ի Սամաքիա 806բ

Անաւարգա 283ա

Անգարա 726ա—բ, 762ա, տես նաեւ Ան-կիրիա եւ Էնկիրիի

Անգեղափառմ 17ա, 154ա

Անգղիա—Անգլիա 149բ, 154ա—բ, 416բ, 708բ, 1018ա

Անգղիացի—Անգլիացի 17ա—բ, 97ա, 694ա, 703ա, 808բ, 1043բ

Անգլիոյ հայ 1068բ

Անգումա ֆազաֆ 537բ, 764ա

Անդիլեաններ 1046ա

Անդոմի Օսիոս Կալու 209ա—բ

Անդրեան առաքեալ 115բ, 136բ, 166բ, 171ա, 178ա, 181բ, 465բ, 558ա, 945ա

Անդրեան Արքեպիսկոպ 160ա, 192ա

— Աւիլլեմացի 497բ

— Նրուսագեմացի 573բ

— զօրավար 165ա

— Կրետացի 573բ

— կրօնաւոր, Էդրայր Գրիգոր գրչի 188ա

— Պալատիօ Վիկեմեացի 207ա, 208բ

— ֆախանայ 190բ

Անդրիանդակամ Ոսկեքերամի 75բ

Անդրեոնիոս զօրավար 226ա

Անդօնէլի Էպրդիմալ 1050բ, 1052ա

Անթիմոս հայրապետ 165բ

— Տ. 66ա—բ

Անթիպատրոս Բաւտրացի 941ա

— Էպիսկոպոս 945բ

Անթուան ոմն 701ա

Անի ֆազաֆ 59ա—բ, 94ա, 174ա, 282ա, 513բ, 534ա, 733ա, 734ա, 784բ, 833բ, 964բ

Անիճորեցի Սարգիս Վրդ. 667ա

Անկիրացի Արքանալ 504ա—բ

Անկիրեայ ժողով 491ա

Անկիրիա 284ա, 551ա, 594ա, 692բ, 813ա, 814ա, 826բ, 836ա, 851բ, 852ա, 884ա, տես նաեւ Անգարա եւ Էնկիրիի

Անկոս Մարկոս 56բ

Ամեդ Մանկունք Բեքեքեքի 30բ, 124ա, 164ա, 168բ, 177ա, 180բ, 439ա, 443ա, 463բ, 471բ, 571բ, 825ա, 941ա, 946ա, 991բ, 1007ա

Աննա, գուստր հանի Գրիգորի 40ա

— դուստր Տուտուի 988բ

— Կատարիմէ Էմիլիի կոյս 241ա, 242ա—բ

— կողակից մանտեսի Պօղոսի 186բ

— մայր Մարիամու Աստուածամօր 65բ, 116ա, 165ա, 172բ, 178ա—բ, 182բ, 293բ, 397բ, 423ա, 465բ, 553բ, 569ա, 603ա, 661բ, 825բ, 991բ, 994ա, 1006ա

— մայր Նդիսաքեքի 42բ

— մարգարէութի 602բ

— ոմն 848բ

— Պապալուկի 39բ

Անիքաղիանոս, որդի Դավաւտիոսի 290բ

Անոյշ, կիմ ոմն 477բ

Անոյշեան Գաբրիէլ Վրդ. 354ա

Անոնիմոս Վրդ. 816ա

Անուշանան, որդի Արայի 623ա

Անսելմոս (Ս.) 521բ, 524ա, 573բ

Անտալուզիա 803բ

Անտիոք քաղաք 562բ, 614բ, 697բ, 867ա,
702բ,

Անտիոքի ժողով 418բ, 491ա

Անտոն Աբբայ Անապատական 42բ, 75բ, 83ա,
97ա—բ, 115բ, 141բ, 161բ, 171բ, 178ա,
239ա, 254ա, 264բ, 275ա, 276ա, 292ա—բ,
335բ, 403ա, 424բ, 441ա, 456ա, 457ա—բ,
471բ, 498ա, 512ա, 520ա, 533ա, 569բ,
581բ, 687բ, 740բ, 783ա, 793բ, 796ա,
808բ, 827բ, 839ա, 855ա, 856ա—բ, 857ա,
886ա, 943բ, 949ա, 963բ, 965բ, 968ա—բ,
970ա—բ, 1006ա, 1010ա, 1047ա

— Աբբայի Միաբանութիւն (Միֆթարեանք)
309բ

— աղայ 367բ

— հռոստովանող 178ա

— ճգնաւոր Եւ Կրօնիդէն 572ա

— որդի Տէր Մելիոն քանանայի 137բ

— Պաղուացի 172ա, 197բ, 293ա—բ, 417բ,
471ա, 610ա—բ,

— Վրդ. Վիքար 817ա

Անտոնեան Զատիկ 906ա

— Միաբանութիւն Լիբանանու 73բ, 317ա,
317բ, 337ա, 410ա—բ, 419ա, 529ա,
564ա—բ, 694ա, 723ա, 732ա, 807բ,
851ա, 971բ

— Լ. Սիմոն 37ա, 39ա, 41ա, 43բ, 44ա,
140բ

Անտոնեանք Վանք 418բ

Անտոնիոն Կարլո 211ա, տե՛ս Անտոնիոն

— Ճարտարապետ 210բ

— Լ. Պօղոս-Գաբրիէլ 263ա

Անտոնիոն Աղեփսամկոյացի, վկայ 84ա, 165ա
— արքայ 29բ

— Կայսր 208ա

Անտոնիոն Կարլո 212ա—բ, 214ա, տե՛ս Անտոնիոն

Անտոնիոնի

Անտոնիոն (Ս.) 168բ

Անտոնրայիա քաղաք 593ա

Անայ Կաթողիկէ 814ա—բ

Աշան հարս ում 190ա

Աշիտի 282բ

Աշիտի քաղաքի 723բ

Աշոտ քաղաքի Բագրատունի, որդի Սմբա-

տայ 59ա, 295ա, 420ա—բ, 696բ, 733ա

Աշուշէն գիւղ 1070ա

Աշտարակեցի՝ Գ. Դոդոնյանեան 514բ, 965ա

Աշտիշատ քաղաք 58բ, 59ա

Աուկուստուսացոյց ժողով 809բ

Ապագեան Ստեփանոս 905բ

— Օֆսնտիոն 906ա

Ապահունիք 734ա

Ապեսիմիա 1046ա

Ապետէան Տէր Յակոբ 378բ

Ապիրատ, Եղբորորդի Ն. Շնորհալայ 1004ա

— Կայր Ն. Շնորհալայ 266ա

Ապլ-Հան Ըռովանդիկ 733բ

Ապլեան Ամիրայ 733ա

Ապոդիմար 222բ, 224բ

Ապոդոն չաստուած 236բ, 714ա

Ապոդոնիս 57բ

— Տիամէտ 622ա—բ

Ապու-ալ-Պաշիր 543 բ

— Ալ-Իսկ Սիեայ իշխան 474բ

— Լա-Պաշիր 557բ

Ապուզամրեցի Ս. Գրիգոր 914ա

Ապուլուսի ամիրայ 733ա

Ապպա Մերգա 71ա

Ապպոն 57ա

Ապտուլլահ Լ. Գէորգ 434ա

Առաջիկայ Թալոնի իմաստասէր 474բ

Առաքել ամիրայ 363բ

— Դարիթեցի 684ա

— դուստր Հախումեան Սարգսի 189ա

— մանտիսի 189ա

— ում 189ա, 547ա—բ

— Վրդ. 75բ

Առաքելեան Կարապետ Նպիսկապետ 523ա—բ,

538ա, 542ա—բ, 551ա—բ, 583ա—բ,

584ա, 594ա, 726ա—բ, 830ա—բ, 837ա—բ

— Յովսէփէն 905ա

Առանտ Բառարան 76ա

Առեայ գաւառ 41բ,

Ասատուր ում 775ա

Ասաւրիտ իշխան 84բ

Ասաի մարգարէ 602բ

Ասեր-Արդիսեհ վկայ 84ա

Ասիա 11բ, 13ա, 34բ, 149ա, 281ա—բ, 410բ,

505բ, 509բ, 653ա, 720ա, 990բ, 1045ա

Ասիացի 920ա

Ասիդիսէն 418ա

Ասլան, որդի Ովանէսի 39բ

Ասլանկիւլեան Միքայէլ Վրդ. 852ա

Ասկերեան Լ. Թադէոս 321բ, 434ա, 449բ,

816ա, 823ա

Ասկերեան Վիլէն 577ա

Ասոդիկ 240ա, 732ա—բ,

Ասորեստան 18ա, 149ա

Ասորեստանայք 13բ, 18ա, 21ա, 672բ

Ասորիք 13բ, 20ա, 21ա, 30բ, 32ա, 84ա,

149ա, 283ա, 421բ, 701ա, 732բ, 734ա,

904ա—բ, 1025ա, 1045ա

Ասորոց Ս. Աստուածածնայ վանքի Պաղես-
տին 995թ

Ասորոց եկեղեցի 316ա

Ասպահան ֆաղափ 322ա, 732ա, 734թ

Ասիզի ֆաղափ 619թ

Աստապատ 282թ

Աստուածատուր Եպիսկոպոս 841թ

— Մայրաքաղաքի վրդ. 322ա

— ստացող 190ա

— վկայ 83թ, 831ա, 972ա—թ, 973ա—թ

— ֆահանայ 450թ

Աստուածատուրեան (Տէտաթօ) Թերեզիա
43թ

— Կարապետ 537թ

— Միհրդատեանց Թադէոս 979ա

— Եղ. Յովհաննէս 672ա

— Պրիմիտա 537թ

— Տէր Պօղոս 852ա

Աստրալի կղզիներ 1046թ

Աստրախանի թագաւորութիւն 149թ, 1018ա,
տես նաեւ Աթլարխան

Ասֆանդ. որդի Գումրայ 155ա—թ, 797թ

Ասֆանդեան Թորգոմապետ գրոհ 361ա—թ,
734թ

Ավթանդիլեան Տէր Ստեփաննոս վրդ. 376թ

Ատալիա ֆաղափ 851ա—թ, 852ա—թ, 853ա—թ

Ատամովիչ Ամտոն 39ա, 43թ

— Թէրէժ 39ա

— Օհաննէս 39ա

Ատանա նահանգ 283ա

— ֆաղափ 59թ, 283ա, 355թ, 596ա, 772ա

Ատմիրայիդէդի կղզիներ 1046թ

Ատոմ Գեռնի 606թ, 1022ա

— ֆահանայ 230թ

— ֆահանայ պատուիրատու 189թ, 190ա

Ատովմեանփ 161թ, 254թ, 443թ, 858թ, 1007թ

Ատրնէրսեհ զօրավար 606ա

Ատրպանիկ կանոնադրութիւն 418թ

Ատրպասական զաւառ 147ա

Ատրվճմասպ մարզպան 606ա, 1022ա,

Արաք Ազգ, Արաքացիփ (Արապփ) 13թ, 32ա,

154թ, 418թ, 484ա, 772թ, 773ա, 817ա,

900ա, 910ա—թ, 911ա—թ, 918ա—թ, 953ա,

1023ա—թ, 1025ա, 1043ա—թ

Արաքացի ում մեծատուն 477թ

Արաքացոց Իրիկ (Արապփ) 13թ, 32ա,

21ա, 29ա, 149ա, 283ա, 944թ, 1045ա

Արաքկեր, Արաքկիր (Արեպփի) 282թ, 535ա,
535թ, 536ա

Արաքկիրի վարժարան 535ա

Արածանի գետ 146ա

Արակայ վանք 1070ա

Արամ Հայկազուն, նահապետ, Թագաւոր
18ա, 512թ, 336ա, 533ա, 783թ, 796թ,
838թ

— ում 988թ

— որդի Սեմայ 155թ

Արամագո արքանեակ 23ա—թ

— չաստուած 294թ

Արամեան ազգ 144ա, 233թ, 369ա

— ազգային վարժարան Սեբաստիայ 1068ա,
1070թ

— Մ. Ն. 666թ

— Տպարանի Կ. Պոլիս 917ա

Արամեանփ 200ա, 202ա, 211ա—թ

Արայ Գեղեցիկ 18ա—թ

Արայեան Արայ 623ա

Արայեան Մատթէոս 772ա

— Մարի 633թ

— Պօղոս 755ա

Արարատ սար 297թ, տես նաեւ Արարատ լեռ

Արարատեան (Հայ) 188թ

— գահ 322թ

Արաւան, որդի վահագնի 904ա—թ, 905ա

Արաւիայ ժողով 491թ

Արաւիկանու Բ. ժողով 491թ

Արաֆա գետ 514թ, 632թ, 965ա, 966թ, տես
նաեւ Երասի գետ

Արբատ 151ա

Արգոնեան նաւ 236թ

Արգէոս լեռ 933թ

Արգոդեան Անդրէոս 160ա, 192ա

Արդար Յակոբ Ստամպուլի 39թ

Արդարեան Գեորգ 537ա

— Յովհաննէս 537ա—թ

Արդէացիք 57թ

Արդուին (Արքվին) ֆաղափ 282ա, 692թ,
710ա, 745ա, 924ա

Արեաց ազգ 513ա, 533ա, 783թ, 839թ, տես
նաեւ Արիփ

Արեգական տաճար յԵկատան 606թ

Արեղաքեան ժողով 491ա—թ

Արեւիկեան ճեմարանի վիճին 145ա

— վկայք 471ա

Արեւմտեան Հնդկաստան 1046ա

Արգան ֆաղափ 345թ

Արգընցիք 65թ

Արգն ֆաղափ 345թ

Արգրում ֆաղափ 831թ, տես նաեւ Երգրում եւ
Կարին

Արեպփի 282թ, տես նաեւ Արաքկիր

Արեւ չաստուած 714ա

- Արեւի տաճար 208ա
Արիամնո դատարար 29բ
Արիամնո 491ա, տե՛ս մանւ Արիամակամբ
Արիամնոն(ց) Յովհաննէս Վրդ. 37ա, 38բ, 40ա, 42բ
Արիմիմայ չարածողով 491ա
Արիոս հերձուածող 295ա, 609ա
Արիոսակամբ 1025ա, տե՛ս մանւ Արիամնոս
Արիստակէս գրիչ 313ա—բ
— Լատիվերտացի 75բ, 240ա, 624բ
— Հայրապետ, որդի Լուսաւորչի 63ա, 164բ, 295ա, 723բ
— ուն 827ա
— ռարկաւագ 152բ
Արիստոտել 137ա, 343ա, 396բ, 474բ, 539ա—բ
Արիֆ 13բ, 335ա, տե՛ս մանւ Արեաց ազգ
Արծկէ 282ա
Արծնեան Վարժարան Կարմոյ 679ա
Արծրունի Յովհաննէս 311ա
— Սեմեֆերիմ 94բ
Արծրունիֆ, Արծրունեաց Տուն 421բ, 734ա, 945ա
Արկադէոս կայսր 295ա
— Կ. Պոլսեցի 30բ
Արկնոտարտեան Թեմ 450ա
Արճան Բուրմ 420բ
Արզնի 282բ
Արմէշ Երկիր 28բ
— Բաղաբ 29բ, 282ա
Արմաշու Վանք 351բ
Արմաշիբ 783բ, 839ա
Արմեմակ մահապետ, որդի Հայկայ 514ա, 1067ա
Արմեմիա 784բ, 966բ
Արմուքազ գիւղ 1070ա
Արշակ Բագաւոր 622բ
— Ա. Բագաւոր 18բ
— Բ. Բագաւոր 19բ, 290բ
— Գ. Բագաւոր 19բ, 198ա—բ
Արշակունիֆ 18բ, 19բ, 297բ, 375բ, 732բ
Արշարունեան Հնկերութիւն 713բ
Արշարունեաց Ժողով 352բ
Արշարունի Յակոբ 903ա
Արսա Տերնոտիզոս 57ա
Արսէն գլխի 1028ա
— Յզնաւոր եւ ամապատկան 28ա, 30բ
Արսլանեան Սամուէլ 621ա, 643բ, 730ա, 847բ
Արտազ գաւառ 618բ, 838ա, 964ա
Արգատու դաշտ 336բ
Արտակ մախարար 304ա
Արտանեան 282ա
Արտանուն 282ա
Արտաշ աշխարհ 295բ
Արտաշատ Բաղաբ 59ա, 198բ, 282բ
Արտաշէս Բագաւոր 920ա
— Ա. Բագաւոր 18բ
— Բ. Բագաւոր 19ա, 625ա
— Գ. Բագաւոր 19բ
— Պարթեւ 623բ
Արտաշիր Ա. Բագաւոր 19բ
— Բագաւոր Հայոց 295բ, 304բ
— Սասանեան 1044բ
— Ստահրացի 61ա
Արտաւագ Արշակունի 796բ
— Բագաւոր Հայոց 514ա
— Ա. Բագաւոր 19ա
— Բ. Բագաւոր 19ա
Արտաւան Բագաւոր 61ա
Արտեմոն Եպիսկոպոս Հռոմոց 480բ
Արտեղի սեւամորթ 1067ա
Արփաֆաշ, որդի Սեմայ 155բ
Արորկայ գիւղ 65բ
Աւագ Սրբայմ Մարիամու եկեղեցի ի Հռովմ 716բ
— Վանք 188ա
Աւագեան Եղ. Աստուածատուր 687ա
Աւանկիմի 595բ
Աւարայրի դաշտ 511ա, 514բ, 518բ, 632բ, 674բ, 675ա, 795ա, 965ա, 966ա, 967ա
Աւգերեան Հանի Հայրապետ 800բ
— Հ. Մկրտիչ 352ա, 800ա—բ
— Հ. Նիկողայոս 142ա, 806ա
— Ստեփաննոս Եպիսկոպոս 510բ, 726ա
Աւգոստինեան կրօնաւոր 242բ
Աւգոստինոս Հիպպոնոյ հայրապետ 883ա, տե՛ս մանւ Օգոստինոս
Աւգոստոս կայսր 561բ
Աւի Նազապ Նազի 550ա
Աւիլեմացի Անդրէաս 497բ
Աւնիոս Բաղաբ 91բ
Աւտարանիչ 165ա
Աւտեան Միմոս 902բ
— Յակոբ 902բ
— Յովհաննէս 772ա
Աւտոնաց Երկիր 1045ա
Աւտոն Վրդ. ի Լիմ ամապատկն 842ա
— Վարժապետ 750ա
Աւտոնեան Եղ. Աթմաս 907ա
Աւտիֆ Դպիր, որդի Սահակ Երէցու 186բ
— Վրդ. ուսուցիչ Գրիգոր Արեգայի 188ա

Աւետիք Քարլ 41ա
 Աւետիքեան Անտրէ 903ա
 — Հ. Գաբրիէլ 218բ
 — Խաչատուր 905բ
 — Ղազար 40ա
 — Մարգարիտ 38բ
 — Մարիամ 40ա
 — — Կատարինէ 38բ
 — Ստեփան 38բ
 Աւետ ռմն 603բ
 Աւիլացի Ս. Թերեզիա 68ա
 Աղբոս լեռ յեփեսոս 944ա
 Աշին Քազաւոր 16ա, 59բ, 187բ, 217բ
 — իշխան 266ա
 Աւստրալիա 416բ, 1046բ
 Աւստրիա 20բ, 143ա, 382ա, 416բ, 532ա,
 783ա, 829ա, 838բ, 1046բ
 Աւստրիացիք 979ա
 Աւտայեան Պօղոս Վրդ. Սատունցի 72ա—բ,
 73բ, 260ա—բ, 261ա—բ
 Աւրամ քաղաք 72ա, 260բ, 261ա—բ
 Աւրելիանու Ա. Ժողով 491բ
 Աւրելիանու կայսր 54բ, 84ա, 944բ
 Աւրելիոս Մարկոս կայսր 53բ
 Աւիեր Գերապայժառ 724բ
 Ափխազք 733բ
 Ափրիկեայ Ժողով 491բ
 Ափրիկէ 13ա, 34բ, 54բ, 154ա, 199բ, 274ա,
 416բ, 1046ա
 Ափրոդիտէ դիցուհի 714ա
 Ափայար Քազաւոր 224ա
 Ափար 704բ
 Աֆեան Ալայեր եղ. (Հ.) Միքայէլ 903ա
 — Պօղոս 905բ
 Աֆիէլ, պապ Սաուղի 136ա
 Աֆանու, որդի Պօղոս գրչի 188բ, 189բ
 Աֆրեան Հ. Կարապետ 884բ
 Աֆլամիստում (Աֆլամիստում) 20ա, 149ա,
 1045բ

Բ

Բաբբի Անտոն Զախեցի 536բ
 Բաբգէն-Բաբկէն Կաթողիկոս 59ա, 800ա
 — ռմն 606բ
 Բաբելացիք 13բ, 21ա, 247բ, 562բ, 759ա
 Բաբելեան գետ 795բ
 Բաբելոն 337բ, 354ա, 519ա, 732բ, 734ա,
 904ա, 1032բ, 1067ա

Բաբելոնի աշտարակ 155ա—բ
 — գերութիւն 1071բ
 Բաբիկ Սիւնի 337բ, 513ա, 784բ, 797ա, 964բ
 Բաբիկեան Հ. Աստուծատուր 144ա, 331բ,
 342ա, 382ա, 490ա, 527ա, 537ա, 700ա,
 786բ, 804ա, 820ա, 828ա, 829բ, 831ա,
 949ա, 953ա, 973բ, 1009բ, 1043ա—բ
 Բաբիկեանք 949ա
 Բարկէն Սիւնի 1022ա
 Բարդեան Տէր Վարդան 3բ
 Բազարանի եկեղեցի 914ա
 Բազարատ բժիշկ 992ա, տե՛ս մանր Բագրատ
 — որդի Գուրգենայ 733բ
 — Տառամենայ եպիսկոպոս 166բ
 Բազմոց 282ա
 Բազոս չաստուած 830բ
 Բազոս վկայ 164ա
 Բագրատ բժիշկ 947բ, տե՛ս մանր Բազարատ
 Բագրատեան Սրապիմն 477ա
 — Քերովքէ 477ա—բ
 Բագրատունի Հ. Արսէն 511ա, 518բ, 676ա,
 795ա
 — Սահակ իշխան 490բ
 — Սմբատ 94ա
 Բագրատունիք 94բ, 297բ, 375բ, 533բ, 833բ
 Բագրեանդ 182ա
 Բաղակունիա 1046բ
 Բաղուարեան Յովհաննէս 609ա
 Բաղարի գաւառ 760ա
 Բաղմավէյ Հանդէս 511ա, 797բ
 Բալանկա գիւղ 1070ա
 Բալատիօ Անդրէան 210բ
 Բալու 282բ, 371ա
 Բակկիկիւնոէ գետ 207բ
 Բակոսի տաճար 208բ
 Բազդատ քաղաք 733բ
 — դաստը Միմասի 187ա
 Բազդի տաճար 208ա
 Բազէշ 282ա
 Բաղինեան Տէր Գրիգոր 376ա, 644բ
 Բաղնունի Տ. Ս. Վ. 511բ, 519ա
 — Ստեփան Վրդ. 795բ
 Բաղտասար, որդի Միմասի 187ա
 Բանանեան Սերովքէ 923ա, 924բ
 Բանպուկ 282բ
 Բանպուֆեան Գեորգ 679ա
 Բայբերդ 282ա
 Բայբուրդցի Բ. 421ա
 Բանգալա քաղաք 234բ
 Բանկալա գաւառ հնդկաց 816բ
 Բանկալիքի Ի Կ. Պոլիս 768ա

Բանկալթիի Մխիթարեան վարժարանի Կ.

Պալիս 633թ

Բառաման Ֆրանչիսկոս 40թ

Բառնարառ առաքեալ 136թ, 172ա, 178ա, 181թ

Բասեն 282ա, 734ա

Բասենցի Յարութիւն Արքայիսկոպոս 88թ, 326ա—բ

Բասիլիոյ ժողով 492թ

Բասիլիոս կայսր 154թ

Բասմազեան Արքիմ 903ա

Բասսամու կամարջ 207թ

Բասրա 234ա—բ

Բատ ամիրայ 734ա

— Սահառունի 198ա—բ, 199ա

Բատմալէրկ իշխան Բուլգարիոյ 190թ

Բարաչիանի-Քարէլիի Ն. կարդինալ 719թ

Բարաքիէլ Էրեշտակ 269ա

Բարբէաքիէ 483ա

Բարգեժեան Ասարի 625թ

Բարեկամութեան կղզիներ 1046թ

Բարեհաւ աղբիւրի ուխտատեղիի ի Պաղեստին 995ա

Բարեմշան ռմ 806թ

Բարթիկեան Հրաչ 295թ

Բարթուղիմէոս առաքեալ 136թ, 166թ, 172թ, 182ա, 203թ, 424ա, 471ա, 558ա, 734թ, 747թ, 945ա, 1025ա, 1026ա

— Մարաղայ Եպիսկոպոս 917ա

— Վրդ. 39թ

Բարիզ քաղաք 727թ, 1021ա, տե՛ս նաեւ Պարիս Է. Փարիզ

Բարզամ գիւղ 1070ա

— Եպիսկոպոս 166ա

Բարոյեան Բազտասար 906թ

Բարոցցի Վիգմույ Յակոբոս 209ա

Բարունակեան Գարեգին 1068ա—բ

Բարուք մարգարէ 29ա

Բարսաբայ առաքեալ 136թ

Բարսեղ Կաթողիկոս Բերիացի 920թ

— Էպրապետ Կեսարացի 146թ, 164թ, 172ա, 223ա, 224ա—բ, 225ա—բ, 226թ, 229ա, 235թ, 240ա, 254ա, 289թ, 292թ, 308ա, 426ա, 443թ, 578ա, 579թ, 608թ, 638ա—բ, 644թ, 645ա, 690ա, 698ա, 858թ, 929թ, 941ա, 944ա, 945թ, 953թ, 1007ա

— Ճոն 670ա

— ռմ 661թ

Բարսեղեան Թագաւոր 537ա

Բարսումա Ասարի 869թ

Բարտա 282թ

Բարտիմէոս կայր 269թ

Բաւլէվիչ Մարքոն Մայուրցի 40թ

Բեթանիա քաղաք 255ա. 390ա. 441թ. 570ա

Բեթքաքէ 759ա

Բեթղեհէմ 697ա, 760ա

Բելլամով քաղաք 942ա

Բելիար 969ա

Բելլորանոս 741թ

Բելլորանցի Հոկտավիոս 741ա

Բեկամոս Գուլիէմոս 381թ

Բեզգիա 20թ. 149թ, 387թ, 393ա, 416թ. 507ա—բ, 1018թ

Բեզգիացի 381թ

Բեզգերուզ դեւ 606թ

Բեզիսարիոս 154ա

Բենեդիկտեան Կարգ 527թ

— Եպ կուսման ի Լեմբերգ 861ա

Բենեդիկտոս Արքայ 293ա. 340ա, 341ա—բ. 471ա, 581թ, 809ա—բ. 811թ, 968թ. 970ա, 970թ. 1047ա

— ԺԻ. Պապ 517թ, 524թ, 617ա—բ. 611թ. 778թ, 973ա

Բենիամինի երկիր 944թ

Բենիմկասեանց Հոռոխոս Կոստանտինոպոլիս 741ա—բ,

Բեռնարդոս Արքայ 86ա. 172թ, 407թ, 522ա. 522թ, 524ա—բ. 562ա. 565թ, 573ա, 983թ

Բերա Կ. Պոլսոյ 195ա, 540ա, 820ա, 884թ

Բերգամոս քաղաք 787ա

Բերդագրակ գիւղաքաղաք 282ա, 623թ

Բերթումեցի Պետրոս 535ա, տե՛ս նաեւ Փերթումեանց

Բերիա (Հալէպ) 633ա—բ, 815ա, 920թ

Բերկերի գաւառ 28թ, 282ա

Բերու 1046թ

Բերմամոս Յովհաննէս 554ա—բ

Բէդրաշգ քաղաք 794թ

Բէդրովարտին քաղաք 42թ

Բէլ Կալայ 1066թ, 1067ա—բ

Բէլիար 979թ

Բէլլիֆո Սիլվիո 100ա—բ,

Բէիւլէվ կղզիներ 1046թ

Բէլլուք 323ա

Բէմեայ 1045թ

Բէրուինի (Պեռլիմ) 680ա

Բէմեգեան Ամոն վրդ. 852ա

— Գրիգոր 540ա—բ,

— Լեւոն 906ա

— Հ. Տիմոթէոս 852թ

Բժշկեան Հ. Միմաս 321թ, 358թ, 633ա

Բիանցօյա 694ա
 Բիրիեմա Փերդիմանդոս Գալլի 208բ, 209ա
 Բիզա քաղաք 211բ, 213ա, 214բ
 Բիզայի համալսարան 211ա
 Բիլուարտ աստուածաբան 788բ, 789բ
 Բիլէր (Պետրոսեան) Հ. Անդրեաս 237ա, 251ա, 773ա, 817ա
 Բիմկեան գիւղ 1070ա
 Բիմկէ հանը Սերովբէ 709բ
 Բիրի վերամիգա 38ա
 Բիրիմ օղու Ասլամ 693բ
 Բիրքնա Պօղոս 40բ
 Բիւզանդեան կայսերք 266ա
 Բիւզանդիա քաղաք (Բիւզանդիոն) 30բ, 369ա, 830բ, 1070ա—բ,
 Բիւքամիա 21բ
 Բիւրասպ Աժդահակ 490բ
 Բիւրսեսան Սիբիզալ 623ա
 Բլաքիտ 609ա
 Բոքով դերասան 674բ
 Բոլոմիա քաղաք 863բ
 Բոկտանովիչ Լեւոն 903բ
 Բոզոֆական Եկեղեցի 46բ
 Բոզոֆականք 35բ, 36բ
 Բոնիա քաղաք 576բ,
 Բովբիլեան գետ 966ա
 Բոյերիա 949ա, 1051ա
 Բոնա Յովնաննէ 983ա
 Բոնիփակիոս առաքնալ 154բ
 — Ը. Պապ 35բ
 Բոսոր քաղաք յԱտորիս 30բ
 Բովանդակիէլ հրեշտակ 269ա
 Բոքոսկալ 20ա, 416բ, 1018բ, 1045բ
 Բոցեղեմք 269ա
 Բոցդով 282ա
 Բուզայեան Հ. Անդրեաս 37ա, 38ա, 40ա, 42բ
 — Հ. Յակոբ 37ա—բ, 38ա, 39բ, 42ա
 — Հ. Նիկողայոս 439ա, 1009բ, 1052ա
 Բուզանդ Փաւստոս 690ա
 Բուզմարաոս Հէրմ աստուածաբան 406ա
 Բուլգարիա (Բուլղարիա) 186բ, 190բ, 1018բ
 Բուլղարք 733բ, 734ա
 Բումկուց Ամրոն (Բումկուցեան Եղ. Վրթա-
 նն) 905բ, 919բ, տե՛ս Թաւ Գումկուցեան
 Բուրգունդացիք 154ա
 Բուրգան ռմ, ռստիկան 1022ա
 Բուրմաքէի տաճար 208ա
 Բրգմիլ-Բոգմիլի 194բ, 646բ, 872ա, 873ա—բ
 Բրիգիտա (Ս.) 912ա—բ,
 Բրիտանական Թաւգարան 562ա

Բրիտանիա 17ա, 19բ, 149բ, 154ա, 1018ա, 1045բ
 Բրուտոս 56բ
 Բրուտիքեան Յովնաննէ Էլիան Տիարպէֆի-
 ցի 40բ
 Բոմօմիա 689ա

Գ

Գ. Վ. Ե. Բ. ռմն 1068ա
 Գարդանեանք 272ա—բ, 273ա—բ
 Գարադա քաղաք 67ա
 Գարրիէլ աղա 840ա
 — Բուլգի պարոն 371ա
 — Եպիսկոպոս 614ա—բ
 — Երեշտակապետ 120ա, 123բ, 127բ, 166բ, 181բ, 253ա, 269ա, 379ա, 443ա, 466ա, 558բ, 560բ, 569ա, 571բ, 725բ, 760ա, 777ա, 858ա, 882ա, 946ա, 960բ, 991ա, 991բ, 993ա, 994ա, 1007ա
 — Մահտեսի 70ա
 — Պատրիարք Երուսաղէմի 218ա
 Գարրիէլեան Յովնոս կարդիմալ 763ա—բ, 969բ
 Գագիլ քաղաք 94բ, 533բ, 733բ, 734ա
 Գաղիշոյ-Գաթիշոյ հարստրոնի 304ա, 606բ, 1022բ
 Գագա գաւառ 29բ
 Գագանի քաղաքութիւն 149բ
 Գանգոնեան Յուան 1068ա—բ
 Գագարեան Եպիսկոպոս 156ա
 Գագէզ (Գագէզեան) Հ. Անտիք 883ա, 884բ
 Գագիմիք քաղաք 720ա, 803բ
 Գաթրիմեան Հ. Յովսէփ 46ա, 47բ, 56ա, 66ա, 139բ, 140բ, 237բ, 284ա, 285ա, 294ա, 300ա, 413ա, 418բ, 421բ, 456ա—բ, 604ա, 635բ, 687բ, 897բ, 920ա, 925ա, 1059ա—բ,
 — Հ. Սամուէլ 140բ, 141բ, 142բ, 143ա—բ, 145ա—բ
 Գալաթ սէրայը 898բ
 Գալաթաքոյ Աղբաւանդ 679ա
 Գալաւոս Կղիմէ 405ա
 Գալաչանի Փաւլի 41ա
 Գալէմէքեան Հ. Գրիգորիս 26բ, 73ա, 89բ, 234ա, 235բ, 585բ, 679ա, 779ա, 859ա
 Գալիտոն քժիշկ 493ա, 993բ
 Գալիլեա-Գալիլիա 945ա, 992ա, 994բ
 Գալիցիա 1051ա

Գալլի Պիպիեմա (Փեբրոնմանտո Բոլոգնեցի)
Պարտարապետ 207ա, 208բ, 211ա, 212բ.
213բ, 214ա

Գալուստ առաջ ֆախեմայ ի տանէ Տէր հա-
չատրայ 378բ

— հաճի 515ա

— հայր Թուէփի 37բ

— ռմմ 545բ

— յրդի մահտեսի Պոզնսի 186բ

Գալստեան Տէր Յովսէփի 852ա

Գալստեան Յովսէփի 565բ

Գալփայեան խորեն վ. 676բ

— Մկըր 779ա—բ

— վարդան—Միկրան 905ա

Գալիլէ 507ա, 591ա, 667ա

Գաղաթղ—Գաղաթղ քաղաք 29ա, 224ա

Գաղատեցիք 57բ, 67բ

Գաղատիա 537ա—բ, 610ա, 693ա

— քաղաք 88ա

Գաղեզման 282ա

Գաղիա քաղաք 450ա

Գաղիանոս բժիշկ 947բ

Գաղիտիա գաւառ ի կենսատան 486ա, տե՛ս
ման կալիցիա

Գաղիա 11բ, 19բ, 34բ, 53բ, 154ա, 154բ,
155բ, 219ա, 387բ, 393ա, 416բ, 507ա—բ,
537ա, 583բ, 623ա, 685բ, 725ա—բ, 764ա,
808բ, 817ա, 832ա, 1018բ, 1043ա—բ,
1045բ

Գաղիական դեսպան 586բ

Գաղիացիք 36բ, 211բ, 628բ, 763ա, 1043բ

Գաղիացեղ ժողով 492ա

Գաղիքներն լեզու 300բ

Գամառ—Գաթիլա 515բ

Գամիւնից Բոստոյն 89ա

Գալլեցիներն Մատթէոս վրդ. 354բ

Գալիանման վուստմ 164ա, 180ա, 645ա,
646ա, 962ա—բ, 963ա—բ

Գալիանէ կղզի վկայուհի 62ա, 723բ, 958ա

Գալիա, աշակերտ Պաւլոսի 229ա

Գալլ վանան 94ա, 533բ, 808ա

Գալսէրիէ մահամզ 282բ, տե՛ս ման. կնարիա
— քաղաք 282բ

Գամգրեմայ ժողով 491ա

Գամառ 282բ

Գամառաք 282բ

Գամսիտո Շալիփաւ Հ. Աննէլիֆո 499ա

Գառնիկ, յրդի Յակոբ Հայկեանի 195բ

Գասապեան Պետրոս Պ. 1068ա, 1069բ

Գասապար վոզ 865ա

— յրդի Սահարտի 875ա, 810բ

Գասապեան Նփրեմ 1069բ

— Հ. Միմա 915բ, 916բ, 949ա, 1034ա,
1035ա

Գատը—ֆոյ (Գատը—գիւղ) 80ա, 283ա, տե՛ս
ման կատը—գիւղ

Գարագաշեան Նդ. Գրիգորիս 141բ.

— Նդ. Զաֆարիա 687ա

— Նուրդիացի Հ. Մատթէոս 10ա—բ

— Պերպլեան Հ. Մատթէոս 5ա, 7ա,
91ա, 139ա—բ, 140բ, 141ա—բ, 144ա—բ,
146բ, 236բ, 237բ, 512ա—բ, 687ա—բ

Գարաման մահամզ 283ա

Գարամանեան Ալփրէտ Նդ. Արամաս 902բ

Գարապեան Նդ. Նսայի 144բ

— Յովհաննէս 672ա

— Սիւսեան Հ. Նուարդ 139ա, 237ա

Գարամփիլեան Նդ. Գարեգին 907բ

Գարապաղ 282բ, տե՛ս ման. Ղարաբաղ

Գարաթալանեան Գեորգ Նդ. Կոմիտաս 904ա

Գարեգին Ռշտունի 198բ

Գարմէլ լեռ 132ա

Գարոնսեան Գիրք 492ա

Գարս մահամզ 282ա, տե՛ս ման. Կարս

— քաղաք 282ա

Գաւալեան գիւղ 188բ

Գաթթանեան—Գաթթանեան Հ. Նդիշէ 17ա,
17բ, 141բ, 372բ, 482բ

Գդեհոն Սիւնի 1022բ

Գեթեմանի պարտեզ 97բ, 809ա, 994ա

Գեղդուտ կղզի 715ա

Գեղամայ Մովսէս 188բ

Գեղարֆունի 282բ

Գեմարիտ—Ճեմարիտ Նսիսկոպոս 106բ, 170բ

Գեմովացիք 346բ

Գեմուա 156բ

Գետարգել Ս. Նշան 269բ

Գետարդ Գաղիացի 509բ

Գեորգմի (Գեորգմացիք) 35ա, 154ա, 537բ,
873ա

Գեորգմիա 20բ, 154ա—բ, 155ա—բ, 199ա,
284ա, 326բ, 344բ, 475բ, 537բ, 605բ,
767ա, 775բ, 1018բ

Գեորգմիկ ազգ 35ա

— քաղաք 186ա

Գեորգմեան, Գեորգմեան պատրիարք 573ա,
944ա

Գգիբեան Աբրահամ 1068ա, 1069ա

Գեա դիցուհի 148բ

Գեորգ, եղբայր Պաւլոս ֆախամայի 188ա

— Նսիսկոպոս 852բ

— Նրգնկացի, ֆախամայ 369ա

Գէորգ Ն. Կալսկոպոս Եղեկիայ 760ր
 — Զմիւռնացի Կալսկոպոս Եղեկիայ 757ր
 — զօրավար Եւ վկայ 165ր, 171ր, 178ա,
 270ր, 330ա, 378ր, 379ր, 423ր, 737ա,
 945ա
 — Կզերիկոս 736ր
 — Կայր 29ր
 — Կ. Պոլսեցի 744ա—բ
 — Պալատեցի 910ր, 911ա, 918ա—բ, 1023ա
 —բ
 — Սիւնեցի 218ր
 Գեորգեան Անդրանիկ 537ա
 — Թագուհի 537ա
 — Նազարէք 444ա, 448ր
 Գրուանկեան Եղբարք 568ա
 Գրմբգեան Պ. Վրդ. 826ր
 Գրաց տէրութիւն 154ա
 Գիվիմի ժողով 492ա
 Գիւվէր—Ագմեց Հ. Ստեփաննոս 588ա
 Գիւտ Հայրապետ 856ր
 Գլակ Զեմոր 61ա, 63ր
 Գլէմեմոս Կայրապետ 322ա
 Գլուծ Բազաք 1003ր
 Գզերիկոս Բանամայ 167ա
 Գզդուիգ Թագաւոր 154ա
 Գնաքոմիդէս 294ր
 Գնէլ 304ա
 Գոգացիք 154ա
 Գոլեցիք 460ա—բ
 Գոհար Կոյս 28ա
 — Վայր Առոմ Բանամայի 189ր
 Գոգաքա լեռ 120ր, 818ր, 994ա, 1041ա
 Գոգքն գաւառ 733ա, 784ր, 945ա, 1016ր
 Գոգիաք Կսկայ 895ա, 959ա
 Գոգոց Կզգիմեր 1046ր
 Գոմեր 165ա
 Գոմգագ Այոզիոս Լուդովիկոս 522ա, 524ա,
 548ա, 565ր, 824ա—բ, տե՛ս Ռաւն Կոմ-
 ցակեան
 Գոչեան Արայ 879ա
 Գոպլեմց 705ր
 Գոռան, ռոգի Մատագումարի 904ա, 905ր
 Գոսթեցիք Հ. Բարթուղիմէոս 923ա
 Գոսիմեան Եզ. Մկրտիչ 672ա
 Գովրիկեան Հ. Գրիգոր 76ր, 148ա, 149ր,
 596ա, 907ր, 932ա—բ, 993ր, 1017ա—բ,
 1045ա
 — Գրիգոր Եզ. Գարբիէլ 903ա
 Գորգիոս վկայ 161ր
 Գորէա 1048ա
 Գորտաւան 753ա

Գուապլեան 282ա
 Գուգ Կզգիմեր 1046ր
 Գուգիւն 282ա
 Գուիտմ Թագաւոր 55ր
 Գուիթիմալի պալատ 764ա
 Գուլագիգ, ռոգի Ստեփանոսի 190ա
 Գուլիէլմոս Կալսկոպոս Փարիզու 574ա
 Գումգափու Կ. Պոլսայ 853ա—բ
 Գուլումեան Մարի 669ր
 Գումեոմ 710ր
 Գուլակեան Թորգոմ Արքեպիսկոպոս 662ա
 Գուստէմ Կայագէտ 101ա—բ
 Գուրգէմ, Հայր Բագարատայ 733ր, 734ա
 Գորդիոս վկայ 166ր
 Գուրիէլ Երեշտակ 379ա
 Գրաքոս վկայ 858ր, 1007ր
 Գրամտի Գուիտո Կամալտուեցի 211ա—բ
 Գրատիանոս Կայսր 944ա
 Գրգէլեռեան Դագարոս 1068ա, 1069ա
 Գրգէց Տէր Սրեանկ 848ր
 Գրիգոր արքայ գրիչ 188ա
 — Ակմեայ, Բանամայ 217ա
 — Ակրակեմոցի 166ր
 — այր Ագրրաց կնոյ 188ա
 — Զ. Ապիրատ Կաթողիկոս 59ր
 — Առացմորդ 29ր
 — Արքում Գպիր 324ր, 535ա
 — Արծրուեանց Կալսկոպոս 421ր, 943ր,
 945ր,
 — Արշարունի 240ա
 — գծող 1008ա
 — գրիչ 188ա, 190ա, 217ր, 440ա, 444ր,
 1006ա
 — Գպիր 989ա—բ
 — Կալսկոպոս 189ր, 572ր
 — Կալսկոպոս Ի Կիւմրիլեանէ 350ա
 — Կալսկոպոս Պոլսեցի 686ա
 — Լուռաւորիչ 19ր, 58ր, 61ա—բ, 62ա—բ,
 63ա—բ, 94ր, 119ր, 162ր, 164ա, 165ա,
 166ր, 173ա, 180ր, 181ա—բ, 254ր, 279ր,
 280ր, 294ր, 295ա, 304ր, 310ր, 326ա,
 329ա—բ, 361ր, 378ր, 379ա, 399ր, 400ա,
 422ր, 427ա, 441ր, 442ր, 458ա, 465ր,
 471ր, 479ր, 510ա, 533ր, 553ր, 570ա—բ,
 578ա, 579ա, 589ա—բ, 590ա—բ, 604ա,
 605ա, 611ր, 624ր, 646ր, 652ր, 670ա,
 685ա, 698ա, 723ր, 732ր, 737ր, 747ր,
 794ր, 814ր, 857ր, 866ր, 867ր, 869ր,
 875ա, 899ր, 920ա—բ, 946ա—բ, 958ա,
 991ր, 1006ր, 1025ա, 1026ա—բ

Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի Մխիթարեանց
ի Նայտց 42ա
— Լուսաւորիչի Աջ 81բ, 815ա
— կաթողիկոս 44բ, 510ա, 1005բ, 1061բ
— կաթողիկոս ի Քիլիսայ 920բ
— կաթողիկոս Կիլիկեցաց 186բ
— կաթողիկոս յԱնթապոյ 920բ
— Վրդ. Կոստանդնուպոլսեցի 71բ
— Հաճի 40ա
— Մագիստրոս 240ա, 625ա, 945բ
— Մահտեցի 474ա
— Մարգարեական յայսկապոս 421բ
— Միայնակեաց 217ա
— Նազիանզացի—Անճիանճոյ Աստուածաբան
75բ, 161բ, 172ա, 220բ, 443բ, 474բ, 543բ,
608բ, 858բ, 869բ, 883բ, 925ա—բ, 941ա,
941բ, 944ա, 945բ, 1007ա
— Նաբեկացի 240ա, 262բ, 379բ, 382բ, 383բ,
570բ, 670ա, 723բ, 833բ, 840ա, 989բ,
1025ա, 1026ա
— Նիսացի 76ա—բ, 240ա, 254ա, 608բ,
697ա, 825ա, 868բ, 929բ, 930ա, 944ա,
946ա
— ռմմ 187ա, 190բ, 218ա, 545բ
— արդի Յակոբայ 43ա
— Գ. Պաշկաւունի կաթողիկոս 59բ, 235ա,
943ա, 1044բ
— Ա. Պապ 171բ, 178ա, 293ա, 357բ, 471ա,
811բ
— Է. Պապ 35ա, 91բ, 585բ, 835բ
— Ը. Պապ 35բ
— Ժ. Պապ 492բ
— ԺԳ. Պապ 168ա, 179ա
— ԺԶ. Պապ 63բ, 726ա
— Պատրիարք Կ. Պոլսայ 137բ, 1041բ, 1055բ
— Սամաթիացի պատրիարք 188բ
— Սեանդիլագործ 173ա, 253բ, 869բ, 942բ,
944ա, 945բ
— Վարժապետ 1033բ
— Վրդ. 840ա
— Բ. Վկայաւոր կաթողիկոս 59բ, 163ա,
266ա, 943բ
— Տաքեացի, եռամեծ քաղ հոստոր եւ ամ-
լաղք փիլիսոփայ 395ա—բ, 306ա, 399ա,
670ա, 1052բ
— Տաղաւազ 881բ
— Տաղ կաթողիկոս 59բ
— քահանայ 529ա
— քահանայ գրիչ 189բ
Գրիգորեան Գեորգ 245բ, 246ա—բ
— Հ. Թադէոս 37ա, 38ա, 40ա, 42բ

Գրիգորիս Ազաւանից կաթողիկոս 166ա, 252բ
— կաթողիկոս 1061բ
— Զ. կաթողիկոս Ուղղափառ Հայոց 263ա,
266ա—բ
— Խայրապետ 723բ, 1025բ
Գրովատիս 1051ա
Գործեան Մարիամ 273բ
— Պետրոս 273բ
Գեորգիանցի 689ա
Գոյեթեան 353ա
Գոնչեան Անտոն 906ա
Գոռնոն գիւղ առ Թրիսես 831բ, 998ա

Դ

Դաւանոս 734ա
Դալիան Ռոգոյիճի 38բ
Դակուէլ Երեւոյս 269ա, 379ա
Դաւանտիս 945ա, 949ա, 1051ա
Դաւանտիս, Եղալար Կոստանդիանոս Մեծի
290բ
Դամազիս, արդի Թեփիլոսի 84բ
Դամասկոս 42ա—բ, 115բ, 137ա, 354ա
Դամասոս Պապ 491բ
Դամասեան Պետրոս 573բ
Դամասոս քիլիկ 164բ, 910բ
Դամիկիկոս Վարպետ 474բ
Դամիլ—օլիի Գրիգոր 871բ
Դանիա 149ա, 1018ա
Դանիացի 19ա
Դանիեան Հ. Անտոն 829բ
Դանիլ Առքի 624բ, 1026ա
— կաթողիկոս Էւփիանոսի 137բ, 247ա, 361ա
— Մարգարէ 164ա, 248ա, 256բ, 345բ, 484բ,
944բ, 947ա, 992ա
— Վրդ. 730ա
— Քարմայ Կալիկապոս 421ա
Դանուր գետ 39ա
Դաւանցի Կալիկ 675բ
Դատարիս Հայ գորավար 904ա—բ
Դատիք 282ա
Դաւանագի 282ա
Դարապալաք 1046ա
Դարեհ քաղաւոր 18բ, 920ա—բ, 942ա
— Վշտաքեան 904ա—բ
Դարուս 283ա
Դալիք Դվնցի 84ա, 165բ, 443բ, 858բ,
945բ, 1007բ
— կաթողիկոս 59բ

Դարիք կաթողիկոս Ի Սիս 270ա
 — կիրապազատ 733ա, 734ա
 — Հարբացի, անյալք փիլիսոփայ 418ա,
 941բ, 945բ, 992բ, 1025ա, 1026ա
 — մարգարէ եւ թագաւոր 65բ, 136ա, 167ա,
 177ա, 253բ, 267բ, 425բ, 426ա, 441ա,
 480բ, 482բ, 569բ, 580բ, 602ա—բ, 630ա,
 696ա, 747բ, 748ա, 833բ, 868բ, 869ա,
 929բ, 942բ, 944բ, 991բ, 1004ա, 1006ա
 — Վրդ. 697բ
 — Բահամայ, հայր Պետրոս գրչի 230ա
 Դարիքեան Բագարատ 904բ
 Դարիթեցի Առաքել 684ա
 Դեկիոս կայսր 54ա, 84բ,
 Դեկստեր Պետրոս 44բ
 Դեմետրիոս վկայ 166ա
 Դեմիւս 294բ
 Դեմոստենէս ատենաբան 832ա—բ, 972ա
 Դերմիւսեան Հ. Փիլիպպոս 321բ
 Դերջան գաւառ 30բ
 Դեկար Փիլիպպոս 263ա
 Դեմաս աւագան քաղաքեան 867բ
 Դեռոքար կայսրուհի 1070բ
 Դեռֆինէս սոփիստ 820բ
 Դիաղեան եղ. Բեմեդիկոս 1066բ
 Դիլոյ Լուրմիկոս 243ա—բ, 244ա—բ, 245ա
 Դիմակեան Հմայեակ 643ա
 Դիակեդիոնոս կայսր 54բ, 61բ, 646ա, 697բ,
 944ա, 958ա, 979բ
 Դիոմեդէս 543բ
 Դիոմեդիոս Ազնաւորացի, հայրապետ 166ա,
 223ա, 941բ, 945բ
 — Արիսպագացի—Աթենացի 252բ, 930ա
 — Վրդ. 397ա
 Դիոս Թոմանթէսի տաճար 208ա
 — Սթաթարէի տաճար 208ա
 — փիլիսոփայ 474բ
 Դիոսի տաճար 208ա
 Դիպլո 1046ա
 Դիբրլ յԱստրիա 416բ
 Դիւդիմոս, Դիդիմոս, Դիդիմոս 222ա, 223բ,
 225ա—բ,
 Դիւստրոս արքայ 1008ա—բ
 Դմետրիոս գետ 720բ
 Դիմոյ—Դումոյ ժողով 348ա, 421բ
 Դրամսիլվամիս 1003ա, տե՛ս մասն Թրամսիլ-
 վամիս կամ Տրամսիլվամիս
 Դրազդուս մահանգ 283ա
 — Բազա 283ա, տե՛ս մասն Տրազդիդոս
 Դրաստամատ իշխան 198ա
 Դրիքոյի 1046ա

Դոդոյսանեան Գ. 514բ
 Դոմանիս 282բ
 Դոմինիկեան Կարգ 595բ, 781ա
 Դոմինիկեանց եկեղեցի Ի Կալաքա 590ա
 Դոմինիկոս հիմնադիր Փարազապ 172բ,
 498ա, 926բ
 Դոմնա կայս 167ա
 Դոմաստոս ում 1ա
 Դորիակամ ոմ 208բ, 209ա
 Դորոքեա վկայուհի 926բ
 Դուին, Դվին Բազա 59ա, 733բ, 945բ
 Դուստանեան Հ. Եղիս 321բ
 Դունիգ 1046ա
 Դունկլր Եօհան—Կեդրի 40ա
 Դուպուպի կղզին 1046բ
 Դուրուֆից Օհան 431բ
 Դոփառական 282ա

Ե

Եագուրեան Հ. Յարութիւն 140ա, 687բ
 — Հ. Վրթանէ 139բ, 145ա, 237բ
 Եագրեան Կարապետ 372ա
 — Եագրե ուլու խօսն Յարութիւն 693բ
 Եագրի Ստեփան Փօփ 40ա
 Եան Իպոի Իպլիս 543ա
 Եանիպ Իպո Իսպ 550ա
 Եանուս—Եանուսի, անուս դիւի 557ա, 543ա
 Եայլալ ուլու Տէր Գրիգոր 194ա, 646ա
 Եպոմոցի 21ա
 Եարի պէկ ում 189ա
 Եաֆուս ում 324բ
 Եաֆայի Ս. Նիկողոսի վանք 995բ
 Եբեր, Երզնի Սաղա 155բ
 Եբրայեցի 32ա, 101բ, 137ա, 201բ, 306բ,
 307ա, 732բ, 882ա, 958ա
 Եգիպտացի Հարի 166բ, 253բ
 Եգիպտացի 13բ, 20ա, 21ա—բ, 32ա, 207բ,
 276բ, 292բ, 345բ, 509բ, 817ա, 1068բ
 Եգիպտոս 84բ, 169բ, 292բ, 428բ, 509բ,
 674բ, 687ա, 725բ, 732բ, 734ա, 759բ,
 868ա, 869բ, 943բ, 968ա, 1046ա
 Եգմատիոս Բահամայ, Երայր Պետրոս գրչի
 229բ, 230ա
 Եդեսիա Բազա 72բ, 261ա, 549ա, 625բ,
 979բ, 1003բ, 1004բ
 Եդուարդ Ա. Թագաւոր 17բ
 — Բ. Թագաւոր 17բ

Եղուարդ Գ. քազաւոր 17ք

— Դ. քազաւոր 17ք

Եղվի իշխան 17ա

Եզեկիա քազաւոր 379ք, 602ք, 897ք

Եզեկիել (Եզեկիա) մարգարէ 165ք, 270ք,

868ք, 944ք, 1058ք

Եզեկեան Յովհաննէս 713ք

Եզմակ Երէց 1025ա, 1026ա

— Եզմեակ Վրդ. 420ք, 696ք

Եզմիկ Կողբացի 240ա, 401ք, 420ա—ք, 528ք,

615ա, 616ա—ք, 640ա, 641ք, 644ք, 645ա,

690ա, 897ա—ք, 931ա—ք, 932ք, 1020ա—ք

— Վրդ. 420ք

Եզովբոս 339ք, 340ա—ք, 489ք, 633ա—ք,

974ա—ք

Եզրաս Կաթողիկոս 59ա

Եեկան Սուլքան 765ք

Եեկէնի խօնայ Պետրոս 693ք

Եէյէն Ալի քաշայ 450ք

Եեմա քազաւ 1ք

Եեմիշէիի Բեօսէ Մուսա փաշա 703ք

Եէր Կէոյ բերդ 704ք

Եթովպացի 13ք, 21ա, 32ա

Եթովպացուց Եկեղեցի 316ա

Ելլացուց պարտէզ 945ա

Ելպիս, դուստր Սոփիայ 84ք

Ելիքլամոս Երկիր 149ա

Եկանեան Քրիստոստուրեան Գրիգոր 534ա,

535ք

Եկրատան քազաւ 606ք

Եկեղեց քաւառ 282ա, 958ա

Եկեղեցույ Տէրութիւն 1018ք

Եկմալեան Մակար 75ա

Եկուացի 57ա—ք

Եզամ, որդի Սեմայ 155ք

Եզայրեան Ստեփան 940ք

Եղեգարեան Պետրոս Արքեպիսկոպոս 681ք,

682ա

Եղեւոն, որդի Ատոմ քանաւայի 190ա

Եղիա Կաթողիկոս 59ա

— Հ. Կ. Պոլսեցի Միխիթարեան 3ք, 39ա—ք,

42ա, 780ք, 801ք

— մարգարէ Թեգրացի 28ա, 29ա, 164ա,

224ա, 478ք, 944ք

— որդի Աստուածատուրի 313ա

— սարկաւազ 229ք

Եղիգար պատանի 751ա

— վկայ 165ա

Եղիգարեան Կաթողիկոս 910ք

— Ճեմարանի տղարան 71ա

Եղիպեան Պետրոս Հ. Սրապիոն 766ա, 887ք.

901ք, 907ք, 919ք, 1058ա—ք

Եղիշէ Վրդ. մմն 841ք

— Վարդապետ, պատմագիր 84ք. 185ք.

240ա, 270ք. 516ք, 584ք. 640ա, 690ա.

930ք. 945ք, 946ք, 1025ա. 1026ա

Եղիոս Եպիսկոպոս 418ա

Եղիսաբեք. դուստր Աննայի 42ք

Եղիսաբեք. դուստր Միխիթար Տայիի 871ք

— դուստր Մուրատ ստացողի 187ա

— քազուհի Լուսիդանիայ 926ք

— քազուհի Հունգարացուց 116ք

— խաթուն 536ք

— կին Միխիթար Տայիի 871ք

— կին մմն 70ա

— մայր Յովհաննէս Մկրտչի 182ա, 471ա,

661ք, 725ք, 912ք, 940ք

— յերկրէ Արմիշայ 28ք

— քայր Ատոմ քանաւայի 190ա

Եղիսաբեքաւուլիս, Եղիսաբեքան քազաւ,

(Պաշտպան) քազաւ 3ա—ք, 273ք, 416ա.

556ք, 794ք, 1020ա

Եղիսէ, Եղիսէ մարգարէ, 29ա, 164ք, 289ա,

944ք

— Վարժապետ 400ք

Եղսայլամ, քայր Հախումեան Սարգսի 189ա

Ենովք Ոսեանքոս 868ա

Ենոտիկոն 35ա

Ենուով ազա Վալիսէ Գեանեանի 703ա

— Շահ 765ք, 766ա

— Փաշա 704ք

Եպիպոստոս վկայ 53ք

Եպիփան Կիարացի 164ա, 418ա, 697ա, 941ք,

944ա, 945ք

Եպիսկոս Իսփրիի Իմաստուն 474ք

Եսայի մարգարէ 164ք, 279ա, 412ք, 602ք,

621ք, 630ք, 834ք, 928ք

— պատրիարք Երուսաղէմի 841ք

— պատրիարք Կ. Պոլսայ 841ք

— Վրդ. 152ք

Եսաւ Ոսեանքոս 29ք

Եստի Եղիա Յովհաննէս Տէտէ Վրդ. 88ա

Ետրուրիացի 56ք, 57ա

Երանեկաց, Քանաքեան կզգի 160ք

Երանոս, Կեռնուղ Առաքելաց 945ք

Երանուհի, մայր Մելիք քանաւայի 137ք

Երաշխաւոր Ս. Աստուածածնայ խորան

յ Երուսաղէմ 994ք

Երասիմոս ճգնաւոր 28ա—ք,

Երասխ գետ 146ա, 336բ, 512ա, 513բ, 520ա, 533ա, 620ա, 632ա, 783բ, 790ա, 838բ, 964ա, 966ա, տե՛ս մանւ Արաֆս

Երզ Երզնց 75բ

Երզնիս 57ա

Երեմիա մարգարէ 29ա, 164ա, 302ա, 944բ, 1001ա—բ, 1054ա

— որդի Աստուածատուրի 313ա

— Վրդ. 989ա

Երեմիոս հայրապետ 1058բ

Երեւան գաւառ 623բ

— ֆաղաֆ 282բ, 295բ, 337ա, 592ա, 735ա, 769բ, 869ա, 988ա, 989բ, 910բ, 993ա, 997ա, 1001ա

Երեւանայ խամուքիւմ 71բ

Երեւանցի Ոռփրիոս 43ա

Երեւանցիք 934բ

Երեմի Կաթողիկոս 665բ

Երզնկայ, Եզնկայ գաւառ 30բ

— ֆաղաֆ 282ա, 361բ, 369ա

Երզնկացիք 283բ

Երեզնիս Գեորգ Արքեպիսկոպոս 751բ

Երիզա գիւղ 958ա

Երիմայ Վրդ. տէր 396ա, 400ա

Երիմէ կղզւ 29բ

Երիմիս կուսան, գրիչ 396ա, 400ա

Երիմոս հետեւող Առաքելոց 942ա

— վկայ 165բ

Երիմով ֆաղաֆ 29ա, 289ա, 269բ, 946բ, 957բ, 1036բ

Երկաքաղաք—Տէմիրբիպաշեմ Ազեմանդր 751ա—բ

Երկաքղ կղզի 194ա, 647ա

Երկոտասան Առաքելաֆ 164բ

— Մարգարէֆ 164բ

Երկու Բիրք վկայք 443բ, 571բ, 858բ, 1007ա
Երկու քաղաքաց գերեզման յերուսաղէմ 994բ

Երմոգիմէս վկայ 858բ, 1007բ

Երմեակ ֆաղաֆ 59ա

Երոմիմոս հայրապետ 471բ

Երուանդակերտ 624բ

Երուսաղէմ 27ա, 29ա, 30ա, 53ա, 59բ, 98բ, 101ա—բ, 150ա, 165բ, 166ա, 218ա, 267բ, 268ա, 354ա—բ, 355ա, 363ա, 372ա, 380բ, 381ա, 413ա, 418ա, 433ա, 443ա, 480բ, 505բ, 570ա, 608բ, 622բ, 629ա—բ, 696բ, 759ա, 777բ, 819բ, 841ա—բ, 842ա, 854բ, 867բ, 869ա—բ, 927բ, 930բ, 941բ, 942ա, 944ա, 946ա—բ, 957բ, 994ա—բ, 995ա, 1036ա, 1063բ

Երուսաղէմացիք 270ա

Երուսաղէմի վանք, Միաբանութիւն 751բ, 979բ

Եփեսացիք 309ա

Եփեսոս ֆաղաֆ 84ա, 854բ, 944ա, 1050ա—բ

Եփեսոսի ժողով 165ա, 491բ, 598բ, 609ա, 879ա, 942ա

Եփիկ ծնող Ստեփանոսի 988բ

Եփրատ գետ 151ա, 188բ

Եփրատացոց մահանգ 283ա

Եփրատի որդի էլմաս 840բ

Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Հայոց Ռուսաստանի 374ա—բ

— Խորիմ Ասորի 163ա, 225բ, 227ա, 443բ, 573ա, 575բ, 608բ, 635բ, 639ա—բ, 644բ, 645ա, 690ա, 697ա, 802բ, 803ա—բ, 858բ, 868ա, 869բ, 929բ, 943ա, 944ա, 945բ, 1007ա

— կաթողիկոս Էջմիածնի 75բ, 218ա, 245ա, 322բ, 361ա—բ, 362ա, 758ա, 859ա—բ

Եփրեմիա 165բ

Եւ մախամայր 136ա, 191բ, 768բ, 868ա, 869բ, 1037ա

— ռմ 848բ

Եւագր Պոմոտացի 75բ, 638ա—բ, 1058ա—բ

Եւգենիոս վկայ 161բ

Եւգիմէ կղզւ 161բ

Եւգիմէոս Պապ 610ա

— Բ. Պապ 643բ

— Դ. Պապ 156ա—բ, 157ա

Եւդակիա ֆաղաֆ 195ա, 324բ, 604բ, 727ա, 757բ, 841բ, 885ա

Եւկլիդէս Երկրաչափ 210բ, 213ա—բ, 214բ

Եւպատորիա ֆաղաֆ 358բ

Եւսեբիոս 616ա, 775ա—բ

Եւսեբիոս Եմեսացի 227բ, 957բ

— Եպիսկոպոս 697բ

— Կեսարացի 75բ, 221բ, 224բ, 225ա, 226բ, 227բ, 528ա, 660ա, 662ա—բ, 672ա, 867բ, 941բ, 945բ, 958ա—բ

— Յերոնիմայ 44ա

Եւստաթէոս 165բ

Եւստրատիոս վկայ 167ա, 253բ

Եւստրատիոսեան վկայք 65բ, 443բ, 571բ, 858բ, 999ա, 1007ա

Եւտիմէս աղանդապետ 896բ

Եւրոպոս 13ա, 25ա, 34բ, 63ա—բ, 71բ, 149ա—բ, 160ա, 266ա, 369բ, 416բ, 505ա, 610բ, 622ա, 835բ, 998բ, 1018ա

— շաքաթաքերք 142ա, 511բ, 786բ, 796բ, 805բ

Եւրոպական ազգք 708թ
Եւրոպայի Հայք 1026ա, 1068թ
Եւփիմէ վկայուհի 164թ
Եօթանասուն հւ. Երկու Աշակերտք Գրիստոսի
30թ, 569թ
Եօթն Եղբարք վկայք 165ա
— հռոմեացիք 572ա
— Մանկունք Եփեսոսի 83թ, 944ա, 1059ա—ք
— Յաւոց (Կսկծից) տուն 464ա
Եօթնասունդուխք ի Բիւզանդիա 30թ

Զ

Զազ Փայէլ աշակերտ 325ա
Զախէ քաղաք 662թ
Զաքարմ մզկէտ 606ա
Զամարեան Պետրոս Եղ. Սահակ 905թ, 907թ
Զամբիլիանոս վրդ. 29թ
Զամիք Գորավար 606թ
Զանգ քերք 735թ
Զանգեան, Բայր Հախումեան Սարգսի 189ա
Զապա Իպիի վազան 557ա
Զապալ Իպիի վարաք 543ա
Զապէլ քաղուհի 16ա, 55թ
Զատիլի ռմն 806թ
Զատէշեան Թուրվանտա խաթուն 371թ
— Ստեփան Ազա 371թ
Զատկի կղզի 1046թ
Զարդար, Կոզակից Պօղոս գրչի 188թ, 189թ
Զարիշտա 282ա
Զարմանդուխտ քաղուհի 198թ
Զարայիքէքի Խոսկ 219թ
Զարայիքէնտ Խոսկ 219ա
Զարքանեան Արշակ 905թ
Զարականեան Սարգիս 421թ
Զաբար, որդի Տէր Ստեփաննոս քահանայի
246ա
Զաբարեան Եղ. Անդրեան 518ա (սխալմամբ
նշանակուած է՝ Հ. Պօղոս)
— Գարբիէլ Եղ. Միսրոպ 903ա
— Գրիգոր (Զաբարիշ Կերկէյլ) 167թ
— Կարապետ 905թ
— Մարիամ Ռոգա 537թ
— Եղ. Մկրտիչ 885ա, 887թ
— Յարութիւն 518ա, 906թ
— Յովնաննէ-Պետրոս 537թ
— Յովսէփ 984թ
— Եղ. Յովսէփ 906թ, 907թ
— Հ. Պօղոս 526թ, 774ա, 914ա—ք, 919ա
Զաբարէ իշխան 59թ

Զաբարիա կաթողիկոս 59ա, 931թ, 945թ
— կաթողիկոս Աղբաւարու 189թ
— կաթողիկոս Սիս 270ա
— Եղբ. Յովնաննէ Մկրտիչ 116ա, 270թ,
725թ, 867ա, 1004թ
— մարգարէ 164ա, 279թ, 942ա
— որդի Աստուածատուրի 313ա
— պատրիարք Կ. Պալադ 88ա, 369ա, 377ա,
450թ, 494թ, 502թ, 859ա—ք
Զաբարիշ Կերկէյլ (Զաբարեան Գրիգոր)
167թ

Զաբեան մաքսապետ 929ա
Զգոն 635թ, 637ա—ք, 690ա
Զեքեղիտ 942ա
Զեդարիմէ 473ա, 474թ
Զեմիլի քաղաք 43թ
Զեմոր Գլակ 61ա, 63թ, 644թ, 645թ
— Եպիսկոպոս 942թ, 950թ
Զեմորիա մաթիշտ 198թ
Զեմորիտ Եպիսկոպոս Եր. Բժիշկ 979թ
Զեպիտ իմաստասէր 474թ
Զեւ շատուած 236ա
Զէքալայ 473ա, 474թ
Զէմիլի քաղաք 38ա, 39թ
Զէմպէրէքեան Անտոն 587ա
— Սիմոն 587ա
— Վարդան 587թ
Զէյթուն, Զէյթունի 186ա, 283ա—ք, 515ա,
660ա, 664թ, 966թ
— Ղարաղան 1012ա, 1013ա—ք
Զէյթունցիք 514թ
Զէնկինեան Յակոբ 903թ
Զէպատի Շէրիփ 772թ
Զէպիչ Անտոն 40թ
Զէֆի Մէնիւտ ազա 219թ
Զիպպէեան Պետրոս 352ա, տե՛ս ման
Զիպպիքեան
Զիմառա գիւղ 1070ա
Զիմեթիլի Ս. Գեորգա վանք ի Պաղեստին
994թ
Զիմեթիլեան Յարութիւն 577ա
Զիպեռ 474ա
Զիտիմեթիլ իմաստասէր 474թ
Զիպպիքեան Պետրոս 350թ, տե՛ս ման
Զիպպիքեան
Զմիւռնիա քաղաք 71թ, 195թ, 283ա, 372թ,
457ա, 466ա, 574ա, 689ա—ք, 701ա, 760թ,
786ա, 805ա, 836ա—ք, 852թ, 992թ, տե՛ս
ման Իովիթ
Զմառ 263ա, 683ա—ք, 721ա
Զմառեան Ընծայարան 721ա

Ձոյէ քազուի 1070թ
 Ձոսիմոս 290թ
 Ձովդարիա 730ա
 Ձոս(այ)իրոս Յոյն գորավար 904ա—բ
 Ձպնեան ձ. կոնստ 829թ, 831ա
 Ձպնը օզլու Հանի Յարութիւն 693թ
 Ձրուան 623ա
 Ձօլաքանը օզլու Հօնայ հաչատուր 693թ
 Ձօդիակոս 434ա
 Ձօհրապեան ձ. Յովհաննէս 36թ, 353թ
 Ձօրաւոր Բաղդի տաճար 208ա
 Ձօրութիւնք Իրեշտակաց 269ա

Ե

Եգուատոր 1046թ
 Եթէկուգանեան Տէր Անտոն 852ա
 Ել Գագի իմաստասէր 474թ
 — Ճէգիրէ 149ա, 1045ա
 Ելիսա Յրամչէսկոս կրացցի 40թ
 Ելիգապէք քաղաք 431թ, տե՛ս ման. եղի-
 սաքեքուպոլիս
 Ելիկոս Եօդօնացի 81թ, 215ա
 Ելիպէօյիկեան Յովակիմ 1070ա
 Ելմանեան Համբարձում 355ա, 356թ, 357թ
 Եկիլ 282թ
 Եկիմ 282թ
 Եղիբեքեան Ժողով 491ա
 Եմէրիկոս իշխան Հռոմգարացոց 116թ
 Եմրիական գաւառներ 1018թ
 Եմրիսիք Յովհաննէս Գաղաստացի 587թ
 Եմիմ խաքուն 550թ
 Եմինեան ձ. Սրապիոն 140թ, 143թ, 144թ,
 145ա
 Եմմէրիք Աննա կատարինէ կոյս 241ա, 242ա,
 242թ, 331ա—բ, 625ա—բ, 626թ, 801ա—բ,
 892ա
 — Բեռնարդոս 242ա—բ
 Եմքապցի Տօնիկ բժիշկ 473թ
 Ենկէեան գիտաւոր 23ա
 Ենկիպարեան Մշեցի եւ Աւրանցի Տէր Յով-
 հաննէս 72ա—բ, 73ա, 260թ, 261ա—բ
 Ենկիրիւ 283ա, 435թ, տե՛ս ման. Անգարա եւ
 Անկիւրիա
 Եմֆաւրնեան Միֆայէլ 718ա—բ
 — Յարութիւն սարկաւազ 777թ
 Եմֆաւրնի վարդան 587թ
 Եմֆաւրնեան ձ. Գրիգոր 24ա—բ, 25թ, 144թ
 Եմֆաւրնի քաղաք 11ա, 59թ, 88թ, 137թ,
 152ա—բ, 234ա—բ, 245թ, 255թ, 256ա,

282թ, 322ա—բ, 323թ, 331թ, 342ա, 362ա,
 382ա, 458ա, 490ա, 527ա, 529ա—բ,
 534ա, 769ա, 776թ, 804ա, 820ա, 828ա,
 829թ, 831ա—բ, 859թ, 910ա, 914ա, 920թ,
 988ա, 989ա, 1001ա, 1059թ
 Էջմիածնական եկեղեցի 458ա
 Էջմիածնայ եկեղեցի 63թ
 Էջմիածնացի Յովհաննէս Վրդ. 323թ
 Էջմիածնի տպարան 1001ա
 Էս-Բարդէրս խմամակալ 20ա
 Էսապական Տէր Անտոն 852թ
 Էտիրնէ Գաքու 940թ
 Էրգրում, Էրգիրում մահանգ 281թ, 623թ
 — քաղաք 281թ, 515ա, 623թ, 967ա, 1001ա
 Էրգրումեցի հաչատուր Վրդ. 11թ, 670ա,
 1001ա
 Էրմանայ Մատալէմ 984թ
 Էրմեմեան միլլէթ 816թ
 Էրմիմաք 283ա
 Էրտիւպատ 282թ
 Էօդօնացի Ելիկոս 81թ, 215ա
 Էֆտեան ձ. Թովմաս 884թ

Ը

Ընկերութեան կզգիմեր 1046թ
 Ըռիկառդ Տէ Գուրի Վալ 474թ
 Ըռովանդիկ Ալլո Հան 733թ
 Ըռուփփուս Բիւմիփուս 474թ
 Ըսասան, Ժառայ Վռամայ 304ա
 Ըստամպոլ 523թ, 538թ, 542ա, 551թ, 583թ,
 693թ, 726ա—բ, տե՛ս ման. Իսթամպուլ,
 Իստամպուլ եւ Կ. Պոլիս
 Ըստկարեան ձ. Վարդան 51ա, 150թ, 197ա,
 414ա—բ, 415թ, 420թ, 432ա, 511թ, 519թ
 Ըսփուքոս Նիփոլաոս 247ա

Թ

Թարթր լեռ, տե՛ս Թափօր լեռ
 Թագազաւ, դուստր քաղաւորիմ Սիմէացոց
 953թ
 Թագուհի, մայր Յովհաննէս վկայի Պարտի-
 գակցուր 860թ
 Թագուր աղա 840ա
 Թաղէոս առաքեալ 136թ, 164թ, 178ա, 182ա,
 255թ, 424ա, 558ա, 624թ, 698ա, 734թ,
 747թ, 748ա, 867թ, 1006ա, 1025ա, 1026ա
 — գիտնական 942թ
 — Վրդ. 777թ

Թագեանան Գ. 515թ
 Թագակուլ. մայր Մելեֆի 189ա
 Թագապանան Մելեֆի արքայիսկսպան 681ա
 — Յովակիմ արքայիսկսպան 682ա
 — Յովհաննէս արքայիսկսպան 680ա, 681թ
 — Պերմ 684թ
 Թաքարստան 34թ, 505ա, 1045թ
 Թաքարք 505ա, 1043ա—թ
 Թաքլը Բուլու 704ա
 Թաքսա, դուստր Հախումեան Սարգսի 189ա
 Թաքուլ Ս. Հայր 955թ
 Թալաս 282թ
 Թախքիցի Եղ. Դամիմիկոս 145ա
 Թախքիմ 282ա
 Թաղիադեան Մ. Դ. 514թ
 Թամազ, որդի Իսմայելի, արքայի Պարսից
 430թ
 Թամար սրբուհի 28ա
 Թայար փաշա 703ա
 Թայվարեան Դաւիթ, կենեալվիֆար 40թ
 Թաշմեան (Տաշեան) Եղ. Յակոբոս 597ա,
 605ա—թ, 606ա—թ, 890թ, 891ա—թ, 906ա,
 915ա, 1065ա, 1066ա, տե՛ս Ոսեւ Տաշեան
 — Ս. Վ. 710ա
 Թապիա 703ա
 Թասվիրեան վրդ. 840թ
 Թավշան Թաշի 704ա
 Թավորմ Առաքելայ իմաստասէր 474թ
 Թաւոն ձիովաննի 537ա
 — Քառօյնան 537ա
 Թարաք խանայ 694ա
 Թարգմանեան Հ. Անտոն 916ա—թ, 917ա
 Թարգմանիչ 164ա, 165թ, 256ա
 Թարգմանչաց վարժարան յՕրքագիւղ 611ա
 Թաւուգնեան Պօղոս 984թ
 Թաւսկեր 282ա
 Թաւտաւ 733թ
 Թարիզ քաղաք 147ա
 Թափօր լեռ 560թ
 Թեգրա քաղաք 944թ
 Թելեմաք 98թ, 99ա
 Թելզ կղզ 166ա
 Թեսաղիա 1018թ
 Թեսաղոնիկեցի 929ա
 Թեսաղոնիկէ գաւառ 28թ, 927ա
 Թերեզիա Աւելացի 68ա
 Թերզեան Թ. 676թ
 — Պ. 511թ, 519ա
 Թէադեան 720թ
 Թէրայիզ քաղաք 29թ
 Թէգրի քաղաք 29ա

Թելլայեան Արտաշէս Պ. 1068ա—թ.
 Թելմրլէն 623թ
 Թեղիտոն Գաղատացի 164ա
 Թեղոս կայսր 30թ, 83թ. 161թ. 254ա, 424թ.
 441ա. 569թ. 723թ. 857ա, 944ա, 1006ա
 — Պապ 270ա
 Թեղոսիտայիս 327ա
 Թեղոր Երակիցի 224թ
 Թեղորիկոս 154ա
 Թեղորիտոն Բախանայ 166ա, 224ա—թ, 225ա
 Թեղորոս զինաւոր եւ վկայ 30թ, 162ա, 254թ,
 399թ, 443թ, 571թ, 865թ, 930ա, 996թ
 — կրօնաւոր 224ա, 226թ
 — հայրապետ 744ա, 985թ
 — պատրիարք Երեսադէմի 137թ
 — Սարկաւազ Երզնկացի 361թ
 Թեղուպոլիս 697թ
 Թեղուպոս Եպիսկոպոս 167ա
 Թեղուսիա քաղաք 311թ
 Թեղորիանոս իմաստասէր 266թ
 Թեղփիլոս սարկաւազ եւ վկայ 84թ
 Թեղփրաստոս 67ա
 Թէպլեան գումդի վկայ 54թ
 Թէսուլ 282թ
 Թէտիպէլայ վրդ. 215թ
 Թէրայէթ 282ա
 Թէրզեան Կարապետ 905թ
 — Եղ. Ղեւոնդ 907թ
 — Պօղոս 795թ
 — Սուլթան 596ա
 Թերզի-Սահակեան Հ. Թովմաս 852թ
 Թէրէզիա. դուստր Ստեփանի 38թ
 Թէրլէմէզեան Ռուբէն 75թ
 Թէրնի 282ա
 Թէֆէյեան Յարութիմ 906թ
 Թէֆիրտազ 353թ
 Թէֆման 282ա
 Թէօրէօֆ Նիկողայոս 906թ
 Թընկըր Յակոբ 816ա
 — Յովսէփ ազա 816ա
 Թընկըրեան Հ. Կարապետ 230ա, 231ա, տե՛ս
 Ոսեւ Թնկըրեան
 Թընկըրեան 350ա
 Թիմգիանոս Թեգրացի 869ա
 Թիրաս, որդի Յարեթի 155ա—թ
 Թիրեմ Յակովբ 405ա
 Թիրայեան Հ. Անտոն 812ա—թ, 923ա
 Թիւքիւնեան Արքանա 670ա
 Թիւրքմէնչայ գիւղ 71ա
 Թիւրքմէն 505ա
 Թիւրքք 269թ

Թիֆլիզ 282թ. 376թ, 863ա, 979թ,
 Թոկրեան Հ. Պողոս 510թ, 586թ, 587թ, 801ա
 Թոխաթեցի Միմա 493ա
 Թոխաթեցի Յարութիմ բժիշկ 473թ
 Թովեֆովիչ Առաքի փաստաբան 41ա
 Թոմեե Հ. Ալուխա 413ա
 Թոռնեան Հ. Թադեոս 907թ, 924ա—ք
 — Հ. Պողիկարաոս 145թ, 580ա
 — Հ. Սահակ 148ա, 644թ, 687ա
 Թոսկանա գաւառ 208թ
 Թոսկանական ոմ 208թ, 209ա—ք
 Թովմա Արծրունի 240ա
 — Մեծոփեցի 75թ, 920թ
 — Վրդ. 321ա
 Թովմանեան Յովհաննէս 494թ
 Թովմայեան Յարութիմ 984թ
 Թովմաս Ազուիմացի (Ակուիմացի) 152թ,
 170ա, 171թ, 179ա—ք, 230ա, 242ա,
 293ա, 327թ, 343ա, 387ա—ք, 388ա,
 389ա—ք, 393ա, 471ա, 406թ, 506թ,
 507ա—ք, 508թ, 522ա, 524թ, 527թ, 562թ,
 565ա, 595ա, 599ա, 650ա, 678ա, 712ա,
 713ա, 766ա, 781ա, 789թ, 804թ, 844թ
 — առաքեալ 136թ, 165թ, 171ա, 178ա, 181թ,
 438ա, 471թ. 558ա, 603թ, 880ա, 931ա,
 944թ
 — Գեմրացի 522ա, 540ա, 562ա, 718ա—ք,
 889ա, 1038ա
 — Եպիսկոպոս վկայ 168թ
 — Կուէռիմոսեան 194ա
 — Հռոմկլացի 418թ
 — Նորգիւղացի-Վիլլամովացի 522ա, 524թ
 — Պայլ 16ա, 55թ
 Թորգոմ մահապետ 155ա, 336ա, 620թ, 797ա,
 1067ա
 Թորգոմական Տուն 534ա
 — քաղաքութիւն 1054ա
 Թորգոմեան Արմեակ 1070ա
 — Լեւոմ 1069թ
 — Խաչատուր 1069թ
 — Սուրէն Խ. 1068ա, 1069թ
 Թորգոմեան 513ա, 784թ, 903թ
 Թորդան 336ա, 514ա, 797թ
 Թորքում 282ա
 Թորոս, եղբայր Աստուածատուրի 190ա
 — Եղբայր Գրիգոր գրչի 188ա, 217թ
 — Ժառանգ յԱկմեր 217ա
 — Ա. Իշխան 16ա, 55ա
 — Բ. Իշխան, մեծ Պարոն 16ա, 55թ, 260ա
 — Բ. Իշխան, (քաղաւոր) 16ա
 — Խորեղբայր Աստու ֆահանայի 189թ, 190ա

Թորոս ոմ 230թ, 1022թ
 — պատմի 751ա
 Թորոսեան Կարպիս 440ա
 — Յակոբ Եղ. Եղիշէ 902թ
 — Նիկողայոս 720ա—ք
 Թորոսի որդի 16ա
 Թուկուք Լիմեղեալուս աւագերեց, Թորեք
 (Ժողովողապետ) 40թ, 43ա
 Թուղթալեան Պողոս 678ա—ք
 Թումա սարկուազ 190ա
 Թումայ Եպիսկոպոս Գեորմանիկեցոց 229ա
 Թումայեան Հ. Յովհաննէս 146ա, 767ա,
 923ա, 1068ա
 Թումաս, աշակերտ Թաթլոյ 955թ
 Թումաս գրիչ 421ա
 Թուրչայեան Հ. Միֆայլէ 43թ, 359ա, 672ա,
 1022ա
 Թուրք ազգ, Թուրքաց ազգ, Թուրք 147ա,
 234թ, 263ա, 735ա—ք, 1043ա—ք
 Թուրքաստան 1051ա
 Թուրքիա 354ա, 375թ
 Թուրքմանի 948ա
 Թոքաթեան Տէր Մեծորդ 852թ
 Թաղալ 378թ, 379թ
 Թախլի Մուսայի 537ա
 Թրակիա 1018թ
 Թրամսիւվամիա 102ա, 120ա, 127թ, 128ա,
 136թ, 167թ, 553ա, 669ա, 991ա, 1020ա,
 1020թ, տե՛ս մասե Դրամսիւվամիա Խ.
 Տրամսիւվամիա
 Թրասիկէս 294թ
 Թրէլի տաճար 208թ
 Թրիեստ ֆալգա 24թ, 88թ, 138ա, 155ա,
 200ա, 210ա—ք, 212ա—ք, 264ա, 278ա,
 319թ, 326ա—ք 332ա, 333ա, 349ա, 382ա,
 384ա, 385ա, 386թ, 395թ, 430ա, 471թ,
 490ա—ք, 494թ, 500թ, 506ա, 507ա, 508ա,
 508թ, 527ա, 531թ, 536ա—ք, 537ա—ք,
 538ա, 539ա, 555ա, 716ա—ք, 721ա—ք,
 726թ, 763ա, 769ա, 770ա, 774թ, 781ա,
 786ա—ք, 787ա, 788ա, 789ա, 804ա,
 809ա, 822ա, 827ա, 828թ, 829թ, 830ա,
 834ա, 837ա, 838ա, 842թ, 887թ, 916թ,
 949ա—ք, 950ա—ք, 973թ, 998թ, 1020ա,
 1030ա, 1043թ, 1046ա—ք, 1047ա, 1050թ,
 1051ա—ք, Երկրորդական կաշումները մը-
 կատի չեն առնուած
 Թօգաք, Թօխաք, Թօֆաք ֆալգա 28ա,
 282թ, 727ա—ք
 Թօգեան Հայկ Ն. 1068ա, 1069ա

Թախմանան Մարգար Արքայիսկուպոն 681թ
— Մարտիրոս Արքայիսկուպոն 681ա—ք
Թոփան 809թ
Թօփալ-Կզմանեան Թարուքիւն 905ա—ք

Ժ

Ժան Պատրիկ 734ա
Ժախեանց Գրիգոր 906ա
Ժամկոչօղլու Յովհաննէն 324թ
Ժաղով Հաւատաբանութեան 819թ
— Տարածման Հաւատոյ 317ա—ք, 1050թ,
1051թ, 1052թ
Ժաղովուրդ Թերթ 735թ
Ժօպէտ Ամէտէ 623ա, 624ա

Ի

Իբաս 744թ, 985թ
Իբերիա 808թ
Իբրա քաղաք 381թ
Իգնատիոս Աստուածազգեաց հայրապետ 53թ,
167ա, 171թ, 253թ, 425թ, 443ա, 571թ,
604ա, 802թ, 858թ, 869թ, 1007ա
— Լոյս 98ա, 172թ
— Մեկնիչ Ղուկասու 482թ
— ռրդի Պետրոսի 37թ
— Վրդ . 240ա, 841թ
Իդդիչ, ծնող Ատոմ քաղաքի 190ա
Իդեգիանու (Ս .) 573թ
Իգաբիլլա Բ . քաղաքի 20ա
Իգիտ Բուգիտ վկայ 973ա
Իգիտան, մայր Ագարիա Զուգայեցու 187ա
Իգմերիոս 661թ
Իգմիմիտ քաղաք 703ա
Իգմիր քաղաք 53թ, 283ա, 469ա, 537թ, 703թ,
726թ, տե՛ս ման Զմիւռնիա
Իգմիրիան Տիրուհի 905ա
Իգմիրցի Մարգար արա 536թ
Իլախաց Երկիր 684թ
Իլվով քաղաք 708թ, տե՛ս ման Լով, Լվով,
Լեւպերկ եւ Լեոպոլիս
Իլօք քաղաք 40թ
Իմաուիէ 282թ
Իմէրիսէլ 282ա
Իմերաման 852ա
Իմզիլիգեան, Իմզիլիգեան Մամուէլ Հ . Վահան
10թ, 902թ, 906թ
— Սիմոն, (Իմզիլիգեան, Իմզիլիգեան) Եղ .
Գրիգոր 902ա, 906թ, 914ա—ք

Իմդոս մերթիմի 167ա . 253թ
Իմիմեան հնավաճառ 699ա
— Հ . Ղուկաս 321թ, 510թ
Իմնովեմտիոս Պապ 492թ . 548ա, 599թ
— Գ . Պապ 16ա—ք, 492թ
— Դ . Պապ 492թ
— ԺԲ . Պապ 787ա
Իմնէմիէր Թիոսեան 457ա, տե՛ս ման
Սեմիէրի
Իմսրուք քաղաք 152ա
Իշխան քաղաք 282ա
— Թագուէր Վամբ Ի Սեբաստիա 1069ա
Իշխանութիւն Իրեշտակաց 209ա
Ինմիլիմի ռն 209թ
Իսմ հոսրով ամիրայ 733թ
Իպրահիմ օղլու Յովհաննէն 853ա—ք
Իչիլի 283ա
Իսահակ մահապետ 13ա, 29թ, 136ա, 222թ,
379ա, 930ա, 1059թ
— Ռարքի 247թ, 248թ
Իսայիաս Եպիսկոպոս Նրուսաղէմի 157ա
Իսարաքիք 154թ, 418թ
Իսգուցեան Հ . Մարկոս 556թ
Իսեան 282թ
Իսեմուց Կարոյա 41ա
Իսքամպուլ 328ա, 633թ, տե՛ս ման Ըստամ-
պուլ, Իստամպուլ եւ Կ . Պոլիս
Իսիմուց Փեփի 41ա
Իսլամդիա 149ա
Իսկէմուէր Տէրտէր 273թ
Իսկէմուէրեան Վիլէն Եղ . Դամիլէլ 903ա
— Տէր Յովհաննէն 852ա
Իսկուհի ռմ 984թ
— Տուտու 370թ
Իսմահալ, Իսմայիլ Շահ 766ա
Իսմայէլ արքայ Պարսից 430թ
Իսմայէլացիք 559ա
Իսմայիլ Շահ 301թ, 302թ
Իսպեմեան Հ . Քերովք 802թ, 805ա
Իսպեմեան Պօզոս 906թ
Իսպիրեան Միհրամ 1070թ
Իսսէմուց Մարիամ 41թ
— Յուլիոս 41թ
Իստամպուլ 377թ, 816ա, տե՛ս ման Ըստամ-
պուլ, Իսքամպուլ եւ Կ . Պոլիս
Իսրայէլ կզերիկոս 736թ
Իսրայէլացիք, Իսրայէլի ժողովուրդ, ռրդիք
13թ, 21ա, 247թ, 602ա, 674թ, 725թ,
759ա—ք, 833ա, 897թ, 942թ
Իսրայէլի Երկիր 944թ
Իսֆիրի Նպուսիմ 474թ

Իվանովիչ Անտոն 41ա

— Եսեֆա 41ա

Իտալացիք 200ա, 620բ, 632ա, 974ա

Իտալիա 20ա—բ, 84բ, 154ա—բ, 155ա—բ, 208բ, 416բ, 622ա. 713բ, 724բ, 754բ, 763ա, 1018բ

Իրաւափառ վկայ 166բ

Իրաք Արապի 283ա

Իրեւելու վկայ 54ա, 608ա

Իրլանդա 19բ, 149բ, 1018ա

Իւանովիչ Փեթրոնիլլա 41ա

Իւլիս 99բ

Իւզգարտաշեան Հ. Անտոն 78ա, 200ա, 206բ, 209բ, 210ա, 212ա, 213ա—բ, 827բ, 998բ, 1005ա, 1009բ, 1047ա, 1052բ

— Հ. Դաւիթ 236ա, 949ա

Իւլգիլիսա 282բ

Իսկիւտար 283ա, 371բ, 779բ, 841բ

Իսկիւտարիեան (Կարապետեան) Հ. Կոմիտաս 1009բ

— Յակոբ 987ա, 988բ

— Հ. Պետրոս 236ա—բ, 307ա—բ, 309բ, 332ա, 333ա, 334բ, 490ա, 609բ, 700ա, 756ա, 774ա, 780բ, 800ա, 826բ, 827ա—բ, 829բ, 831ա, 884ա, 885բ, 915ա, 957ա, 961ա, 972ա, 973ա, 988բ, 997ա—բ, 1038ա, 1039ա—բ, 1044ա, 1062ա—բ, 1063ա

Իսկիւտարու ձեմարան 195բ, 975բ

Իւրմիշ ծով 34ա

Իգսիր—Սեբասեան վարպետ 474բ

Իգսիրնի Անվետ Տերվիշ 474բ

— Յովհաննէս Կրկի գաւակն 474բ

Լ

Լա Սալեթի Տիրամայր 499բ

Լազարեան ձեմարան 417բ, 1021ա—բ

Լազարեանց Խաչատուր 152բ

Լազիստան 283ա

Լաթափա 614բ

Լաթինք 1025ա, տե՛ս նաեւ Լատինացիք

Լակտանտիոս 230բ

Լակրանժ աստղագէտ 23բ

Լամբրունի դղեակ 229բ

Լանցէնտարք 784ա

Լաթարրէս Յովհաննէս 43բ

Լասյօ Յովհաննէս 41ա

Լասյօֆեան Հ. Բարսէպ 3բ, 273բ, 431բ

Լասյօֆի ընտանիք 273ա—բ

Լաստիվերտացի Արիստակէս 75բ, 240ա, 624բ

Լատերանի Հռոմ 172ա

Լատերանու Ա. Ժողով 492ա, 609բ

— Բ. Ժողով 492բ, 609բ

— Գ. Ժողով 492բ, 609բ

— Դ. Ժողով 492բ, 609բ

— Ե. Ժողով 492բ, 609բ

Լատինացիք, Լատինք 32ա, 179բ, 180ա—բ, 181ա, 200ա, 208ա, 211բ, 247ա, 299բ, 460ա—բ, 872ա—բ, 908բ, 1020ա, տե՛ս եւ Լաթինք

Լատինացուց եկեղեցի 315բ, 316ա—բ, 317բ

— տունար 434բ

Լատիւլաուս, քաղաւոր Հունգարացուց 116ա

Լաուդիկեայ Ժողով 491ա

Լաւրեոնտիոս վկայ 178ա, 181ա, 293բ, 471ա, տե՛ս նաեւ Լորենցիոս

Լաֆոնքէն 805բ, 806ա

Լեգիմէ, մայր երիմէ Կուսի 29բ

Լեհասայք 90ա, 175ա, 415ա, 448ա, 463ա, 671բ, 710ա, 790ա—բ, 823ա, 1002ա—բ, 1068բ

Լեհաստան 90ա, 149բ, 486ա, 671ա, 673բ, 720ա, 727ա, 735ա—բ, 790ա, 991ա, 1002ա, 1018ա, 1035ա

Լեհեր 147ա, 873ա

Լեմուօս սպառապետ 764ա

Լեմբերգ, Լեմպերկ 175ա, 548ա, 719բ, 720ա—բ, 790ա, 832ա, 861ա, տե՛ս նաեւ Լով, Լվով, Լվով եւ Լեպոլիս

Լեսսոս Յիսուսեան 381բ

Լեւիաթան 680բ

Լեւոն եղբայր, ընկեր Ֆրանչիսկոսի 497բ

— Բ. (Ա. քաղաւոր) 15բ, 55ա—բ

— Ա. Թաղաւոր 16ա, 270ա, 930բ, 1061բ

— Գ. (Բ. քաղաւոր) 55բ

— Գ. քաղաւոր 16ա, 59բ

— Դ. (Գ. քաղաւոր) 55բ

— Դ. քաղաւոր 16ա, 187բ

— Դ. 217բ

— Ե. (Դ. քաղաւոր) 16ա, 55բ

— Վերջին 16ա, 55բ, 784բ

— Ե. Արծրունի, կայսր 1070բ

— Զ. Իմաստասէր, կայսր 1070բ

— Ժ. քաղաւոր 653բ

— Ա. իշխան 16ա, 55ա

— կայսր 784բ, 945ա

— Ա. Պապ 171բ, 293ա, 471ա, 727բ, 943բ

— Ժ. Պապ 402բ

— ԺԲ. Պապ 617բ, 716ա

Լեւոնի Աստուածաբան 1060ա—բ
 Լեյպցիկ քաղաք 75ա
 Լեւկէլեան Անարան 902բ
 Լեւոնարտիս Անտոն Եպիսկոպոս 716բ
 Լեւոնարտոս Երանելի 240բ, 241ա—բ, 715ա
 Լեւոնիւս, Ղեւոնդիւս քաղաք 486ա—բ,
 825ա, 832ա, 1035ա, տե՛ս նաեւ Լով,
 Իլովակ, Լվով եւ Լեւոնդերկ

Լեւոնդաւայ Հայ Հաւատաւոր Կուսամբ 89ա
 Լեւէնտ 704ա
 Լեւեկարիւս (Ս.) 809բ
 Լը Գուվէ 143ա
 Լիբանան 610ա, 721ա, 898ա, 920բ, 971ա—բ,
 1044ա—բ

Լիբանանեան Կրօնաւորք 851բ, 852բ
 Լիբերիւս Պապ 491ա
 Լիբիա 835բ
 Լիգիմէոս քաղաք 29բ
 Լիդիա 1053ա
 Լիբուանիա 803բ
 Լիկալոմիդ Երկիր 84ա
 Լիկիանոս արքայ 29ա, 944ա
 Լիւ Նիստատեղի ի Սեբաստիա 1069ա
 Լիւ Անապատ 322ա, 842ա
 Լիւնոնեան Հ. Տիմոթէոս 237ա—բ
 Լիւն քաղաք 54ա
 Լիււֆու Կղզիներ 1046ա
 Լիւպերման Աստուածաբան 450ա—բ, 451ա,
 452ա, 453ա, 454ա

Լիւբոն քաղաք 610բ
 Լիվանէ 282ա
 Լիվոնո քաղաք 179ա, 431ա, 432բ
 Լիւդիացիք 21բ
 Լիփսիա քաղաք 247ա
 Լուրարդիա (Լուպարտիա) 155բ, 416բ
 Լայուս Ս. Իգնատիոս 98ա, 172բ
 Լոնդոն, Լոնտոն, Լոնտին քաղաք 20ա, 274բ,
 298ա—բ, 689ա

Լոռի գաւառ 59բ, 282բ
 Լով քաղաք 684ա—բ, տե՛ս նաեւ Իլով, Լվով,
 Լեւրերգ եւ Լեւոնդիւս

Լովանոս 776բ
 Լոտարիբիա 1051ա
 Լորենցիոս մարտիրոս 172բ, տե՛ս նաեւ
 Լաւրենտիոս

Լուգոմի Ա. Ժառվ 492բ, 609բ
 — Բ. Ժառվ 491բ, 492բ, 609բ
 Լուգովիկեան մահախնձորիս 583ա
 Լուգովիկոս Եպիսկոպոս Լատինացի ի Ջմիւռ-
 միա 852բ

Լուգովիկոս Բլեսացի 86բ
 — (Ս.) քաղաք 58բ
 — ԺՁ. քաղաք Գաղղիայ 219բ, 725ա
 — Լուգովիկոս Մեզմի 155ա
 — Նիկեոպոլոս 688բ
 — Փիլիպպոս Օրլէանայ. քաղաք Գաղ-
 ղիայ 19բ

Լուիզիան Կղզիներ 1046բ
 Լուկիոս Թոմս Օգոստոսի 208ա
 Լուչիա (Ս.) 886բ
 Լուսաբեր Հնկերութիւն ի Սեբաստիա 1069բ
 — ռմ 988բ
 Լուսաւորչական Հայք 322ա—բ, 323ա
 Լուսաւորչեան Դպրոց 352բ
 Լուսեղէնք 269ա
 Լուսիա Կղզւ 471բ
 Լուսիկ Սիմոն 794բ
 Լուսինեան Լեւոն 966ա
 — Նարայէլ իւրեւն Եպիսկոպոս 514բ
 — տե՛ս 622բ

Լուսիտանիա 610բ, 926բ
 Լուսիքագի տաճար 208ա
 Լուտեր-Լուտեր, Լութեր 1ա—բ, 2ա—բ,
 35բ, 91բ
 Լուտերականք 1ա
 Լուրտի Տիրամայր 499ա—բ
 Լուրաշփի Յովհաննէս 905ա
 Լուրենցի Թերեսիա 43բ
 Լուրենցիոս Կղզիներ Վեր Գետութիւն 149բ, 1018բ
 Լսերեան Ստեփան Վրդ. 852ա
 Լվով քաղաք 486բ, 708բ, տե՛ս նաեւ Լով,
 Իլով, Լեւոնդերկ, Լեւոնդիւս
 Լրաբեր քերթ 735բ
 Լրատու քերթ 735ա

Խ

Խաբան 282բ
 Խաղաղունի Միքիդատեանց Արշակ Աւագ
 Սարկաւագ 842բ
 Խաղաղուն Ապալէ վեգիբ 550ա
 Խալէտ աստղագէտ 474բ
 Խալի Խաղի 282ա
 Խալիլ Ռաճաճի հնդիկ 730ա
 Խաղաղութեան տաճար 208բ
 Խաղիկեան Գրիգոր 905բ
 Խաղիմ Մայրն 550բ
 Խանգատ, Կողակից Տեփանոսի 31բ
 Խաչակիրք 16բ, 58բ, 266ա, 283բ, 358ա,
 605բ, 835բ
 Խաչատուր աղա 370ա

հայատուր արքայականաց 746թ
 — Աւագ Սարկաւագ 378թ
 — Դպիր 186թ
 — Խալփայ 693թ
 — Խորեղայր Պետրոս գրչի 229ա, 230ա
 — ռմ 188թ
 — ռրդի Միլէն քահանայի 137թ
 — ռրդի Մովսէս նրիցու 188ա
 — ռրդի Մարատ ստացողի 187ա
 — Սարկաւագ 152թ
 — Վրդ. Երզրումեցի 11թ, 670ա, 1001ա
 — Տիրացու 988թ
 հայատուրեան Աղեքսանդր Վրդ. 814ա
 — Հ. Իգմատիոս 741ա
 — Յովհաննէս 905թ
 Խաչիկ Աւագ Սարկաւագ 378թ
 — Կաթողիկոս 733ա—բ
 Խաչիկեան Դ. 536թ
 — Դաւիթ 990ա
 Խաչուկ, Խայր Ղազարայ 38թ
 Խաչաճի տայի 703թ
 Խառաքատ գիւղ 28թ
 Խառգիւղ 195ա
 Խառգիւղի Վարժարան 195թ
 Խասիսեան Մարիամ 537թ
 — Յովսէփ 537թ
 — Յարաւոն 537թ
 Խավաթեան Յարութիւն 500ա
 — Եղ. Ֆրանչիսկոս 495թ, 498ա, 499թ, 500ա
 Խատի-գեղ 704ա, տե՛ս Անեւ Գատը-Ֆէօյ,
 Խատի-Ֆէօյ եւ Գատը-գիւղ
 Խատիսեան Ալեքսանդր 735թ
 Խատի-Ֆէօյ 779թ
 Խարա Խօնայ 777ա
 Խարաթաղ 650ա—բ
 Խարախատայ 505ա
 Խարապաթի փողոց 28թ
 Խարքեթ 282թ
 Խարիթեանֆ, վկայ 166ա, 253ա
 Խարիպեան Յովսէփ 988թ
 Խափտան Բամիս փաշա 704ա
 Խափիէ 379թ
 Խափիթ Խակ 219թ
 Խելօֆ (Միմասեան Կարապետ) 1069ա
 Խեռալեան Եղ. Ղեւոնդ 902ա
 — Մկրտիչ 906ա
 Խգու 282թ
 Խըզլլաշ 816թ
 Խըզլար աղա 703թ
 Խըւրըր աղա 772թ
 Խըրլագեան, Խըրլագեան Եղ. Անդրեան 357ա,
 902թ

Խըրլագեան Էստեմ Եղ. Աւետիս 903ա
 — Թուրվանդ 357ա
 — Նագարէթ 357ա, 903ա
 Խիգան 282ա
 Խիկար իմաստուն 665թ, 709ա
 Խլաթ 282ա, 734ա
 Խմիս (Խմուս) 282ա
 Խոթըրեցի Տէր Գեորգ 685ա
 Խոնիկեան Գրիգոր 352թ
 Խոյ 282թ
 Խոշարեան Հ. Կիրեղ 99ա
 Խոշխապար, ռրդի Ազիզի 187թ
 Խոսրով քաղաւոր, քառորդի Արտաշիսի
 19ա, 61ա, 865թ, 1044թ
 — Բ. քաղաւոր Հայոց 19թ
 — Գ. քաղաւոր Հայոց 19թ
 — Վեժ, Վեկմիչ 611թ
 Խոսրովիդուլս 62ա, 723թ
 Խոտաճարակ 441ա, 1007թ
 Խոտրբուր, Խոտրբուր 282ա, 358թ, 1066ա
 Խոր, ռրդի Հայկալ 1067ա
 Խորասանիկ կանոնադրութիւն 418թ
 Խորէն վկայ 164թ, 910թ
 Խորոզեան Պօղոս 905թ
 Խորվիրալ 282թ
 Խումվան 282ա
 Խումուսիւ գիւղ 1070ա
 Խալտոց Նիկոնի 316ա
 Խրթեա 282ա
 Խրիմ Խերակզի 358թ
 Խրիմեան Մկրտիչ Կաթողիկոս 354թ
 Խրուաթ 873ա
 Խօլօֆ քաղաւորաց 953թ
 Խօնայ Սամուէլ 693թ
 Խօշալ 282ա
 Խօնէն մախարար 304ա
 Խօնցեալ քարին եւ քանտատեղիֆ ուխտա—
 տեղի յԵրուսաղէմ 995թ

Մ

Մաղիկեան Եղ. Աւգոստինոս 672ա
 — Հ. Միսրոպ 141ա, 142ա, 145թ
 Մերուն դերասան 675ա
 — ռրդի Մարտիրոսի կամ Թորոսի 190ա
 Մովսէս Գրեան 266ա
 Մործար 953թ, 1005թ
 Մուլեան Տօմիկեան 537ա
 — Օռնալ 537ա
 Մուկիկ Յովսէփ 212ա—բ

կ

կարիզումայ ժողով 491թ
կադմոս, որդի Արմենակայ 1067ա—ք
կաթողիկե Առաքելութեան Միաբանութիւն
714ա
կաթողիկէի վանք 930թ
կաթողիկոսական Աթոռ եւ Միաբանութիւն
Սոդ 614ա
կաթողիկոսարանն Հայոց Ուղղափառաց ի
Զմմառ 263ա
կաթողիկոսաց Պատմութիւն 75թ
կաթողիկոսութիւն Ամենայն Հայոց Տանն
Կիլիկիայ 814թ, 815ա
կալաքա կ. Պոլսայ 590ա
կալառն արքայ 16թ
կալէթ Թօմա 809թ
կալիլէոս 688թ
կալիստոս Պապ 492ա
կալիստրատոս 166ա
կալիցիա 720թ, տե՛ս մանւ Գաղիտիա
կալլի Կարգինայ 1051թ
կալուկէի տաճար 208ա
կալկաքա քաղաք 322թ, 323թ
կալուիմեանք 351թ
կալուցցի Ֆրանկէտօ Մարիա 1039թ
կաղարքիա (Կալարքիա) Իտալիայ 741ա
կաղանոս Պատմիչ 340թ
կաղզըվան 282ա
կամախ 282ա, 283թ
կամախու ամրոց 624թ
կամէնից 431թ
կամիկոս Ա . Վ . 81ա
կամիրդոս Դիկտատոր 57թ
կամաարական 304ա
կայեղանեան, Գայեղանովիչ եղ . Ազեֆսանդր
907ա
կայետանոս խոստովանող 178թ
— Մարիամ Գաբրիէլին 787ա
կայէն, որդի Ադամայ 187ա—ք, 337ա, 514ա
կայիոս, Թռռն Օգոստոսի 208ա, 357ա
կայծակ գիմակիր 904ա—ք
կայեռական Մատենադարան Վիեննայի
955ա—ք
կայեռեան Պոզոս Վրդ . 852ա
կամա Գալիլեացուց 478թ, 480ա
կամժ գետ Հնդկաստանի 505թ
կամիթա քաղ 351թ
կամկտանի կարդիմալ 1051թ
կամուտ իշխան 17ա
կանպանեան Գ . 413թ

Կառնֆրիտոս Աբբայ 809թ

Կապադովկիա գաւառ 11ա, 21ա, 30թ, 282թ .
941ա

Կապեւսպերկեր 300ա

Կապեմատացի (Կապետեանք) 57թ, 154թ

Կապետանացուց քաղաք 57թ

Կապիտոլիոն (Կապիտոլիոն) 57թ, 236ա

Կապուկիմաց Միաբանութիւն (Քափուլիմ—
նեթ) 382ա

Կապուտիկ ի Սեբաստիա 1069ա

Կապրաշեան Մկրտիչ 905թ

Կապրուշեան Զաքարիա 651ա—ք

Կառլօ Անդրոնիք 209ա—ք

Կառնի 282ա

Կառույոս Ե . Թագաւոր 653թ

— կայսր 273ա

— (Ս .) 563թ

Կասիոս Սպուրիոս 57ա

Կասմա գիւղ 1070ա

Կասմըցի Միմաս 709ա

Կաստորի եւ Պալուկէի տաճար 208թ

Կաստրակեան Կաստրուկիոս Ռոսար 317թ

Կատար ում 794թ

Կատաղիմա 1008թ

Կատարքիճէ Ազեֆսանդրացի կոյս 334ա—ք .
335ա—ք— Ամոս Էմմէրիք կոյս 241ա, 242ա—ք,
331ա—ք, 625ա—ք, 626թ, 891ա—ք, 892ա

— խաքուն 324թ

— կողակից Պետրոսի 38ա

— Մահտեսի 39թ

— ում 576թ

— Սիեմացի կոյս 116թ, 173թ, 574ա, 595թ,
700թ, 926թ

Կարամուլ Հայր 209ա

Կարապետ աղա 772թ, 840ա

— Առաջնորդ վանաց 186թ

— Արքեպիսկոպոս, Վերատեսուչ Կարմոյ
259թ, 274թ

— Գամալկեցի պատրիարք 188թ

— գրիչ 732ա, 734թ

— ղալիր 1033թ

— Եղիսկոպոս 1013թ

— Էպր Պառզոս քահանայի 188ա

— Մահդասի, Խորեզմշայր Երիմեյ վրդ . ի
400թ

— Յովհաննէս Մկրտիչ 737թ

— ում 246ա

— պատրիարք 604թ

— Պուրսոցի վրդ . 351թ

Կարապետ Ռ. 345բ

— Սեւակիր եպիսկոպոս 245ա

— Վրդ. 187ա, 190բ

— Վրդ. Առաջնորդ 477բ

— Բանամայ 860բ

Կարապետեան Հ. Կոմիտաս 913ա, 949ա,
983ա, 1042ա, տե՛ս նաեւ Խոսկիւտարլեան

Կարգաւորութիւնի Երկնաւորք 269ա

Կարթագինեայ ժողով 491ա

— Դ. ժողով 491բ

— Ե. ժողով 491բ

— Ջ. ժողով 491բ

— Կանոնի 491բ

Կարդագինէ Բաղաբ 608բ

Կարիաթարիմ 164բ

Կարիացիք 21բ

Կարին Բաղաբ 59ա, 245բ, 246ա, 259բ, 273ա,
274բ, 281բ, 350բ, 433ա, 450ա, 477ա—բ,
633բ, 667բ, 678ա—բ, 679ա, 685ա, 695ա,
698ա, 714ա, 736ա—բ, 910բ, 923ա—բ,
924ա—բ, 965ա—բ, 993բ, տե՛ս նաեւ
Էրզրում եւ Արզրում

Կարինէ ռմ 806բ

Կարլօ Անտոն Օսիտս 209ա

Կարկայ օղլու խօնայ Յարութիւն 693բ

Կարմեզաւ, Կարմեզ լեռ 168բ, 178բ, 883ա,
883բ, 984ա—բ

Կարմեզեան Եղբայրութիւն 671բ, 838ա—բ

— Կարգ 774բ

Կարմիր Վանի 266ա

Կարմուզ 283ա

Կարմրավանի Զովարեայ 730ա

Կարմրկապու գիւղ 83բ

Կարմեցի Արքայաւ 500ա

— Վարդան Բանանայ 138ա

Կարուխեան կղզիներ 1046բ

Կարուխեանի (Քաղաւորութիւն) 155ա, 284բ

Կարալու ժ. Քաղաւոր Գաղղիւ 19բ

— Մարտեղդոս 154բ

— Մեծ 35ա, 58բ, 357բ, 585բ, 605բ, 835ա—բ

Կարպիանոս 660ա, 775ա—բ, 958բ

Կարս 733բ, տե՛ս նաեւ Ղարս

Կափառնաւ Գիթի 217ա

Կափա (Կափա) Բաղաբ 156ա—բ, 187ա

Կափկըտնեան-Տէր Թովմանեան Պետրոս
906ա

Կառնոս Զուհուս 474ա

Կեստուկեան Վառն 905բ

Կեդրոնի եղբայրս 364ա

Կիլիս Արքայ 573բ

Կեղ (Գղի) 569ա

Կեղեստիմոս Բ. Պապ 200բ, 726ա, 869բ

Կեղի (Գղի) 282ա, 572բ

Կեմամայէլ երեշտակ 379ա

Կեմդամամայէլ երեշտակ 379ա

Կեմդարու վրան 397ա

Կեպարի Հ. Վերգիդիս 554ա, 824բ

Կեռլա, ՀայաԲաղաբ Ի Թրաքսիլվանիա 43բ,
273ա—բ, 359ա, 436ա, 553ա, 624ա, 632բ,
651ա, 766ա, 770ա, 1002ա, տե՛ս նաեւ
Հայոց Բաղաբ

Կեսարացի Կիրակոս 473բ

Կեսարիա Բաղաբ 61բ, 62բ, 63ա, 237ա—բ,
238ա, 282բ, 386բ, 578ա, 579բ, 598ա,
687բ, 772բ, 779ա—բ, 815ա, 871բ, 941ա,
945բ, 1026բ

Կեսարիոս Քաղաւորիկոս 226բ

Կեսոս Կուլմոս 57ա

Կեսոսա, Դախեղոյեան աւագան 867բ

Կերուղարիոս Կարապետ 157բ

Կեփաւ 335ա, 512բ, 519բ, 532բ, 620ա, 631բ,
795բ, 838բ, 963ա

Կեօլա 282ա

Կեմնէ 282բ

Կեմնէի Յովսէփ 42բ

Կեչիլօղի Բաղաբ 863բ

Կեչիլվան (Կեչիլվան) 282ա

Կեսկեմնի 283բ

Կետիկեան Հ. Թովման 278ա, 568ա, 907ա

— Համարարում 1068ա, 1069ա

Կետիք Փաշա 195բ

Կերթվիս 282ա

Կերկեր 282բ

Կերմիր գիւղ 676բ

Կեօղիւքեան Արարատ 633բ

Կեօղիլէ Բաղաբ 358բ

Կեօնեան Բարսէղ 990բ

Կեօչիլեան Թագուհի 456բ

Կեօք Մէտրեւէ Ի Սեբաստիա 1068բ

Կեօփաշեան Յակոբ-Յովսէփ 905բ

Կըլիւսի Տիրուհի 647ա

Կըլիլի Տիրուհի 194ա

Կըր, Կայր Իփսիքի Յոռնոմնէսի 474բ

Կիգան 282ա

Կիգո 708բ

Կիլիմոս Արքայ 573բ

Կիլիկիա, Կիլիկիա, Կիլիկեցոց աշխարհ
187բ, 283ա, 297բ, 416բ, 515ա, 533բ,
629բ, 681ա, 814բ, 820բ, 930բ, 1044ա—բ

Կիլիկիայ Հայոց Արքա Ի Լիբանոս 659բ

Կիկերոն 80ա, 635բ, 676ա, 677ա—բ, 1008ա—բ

Կիմկիմոստոս Դիկտատոր Կուլմոս 57բ

Կիմոսիլի 605ա, 606ա
 Կիպրիանոս Խայրապետ 54ա, 164բ, 608բ, 869բ
 Կիպրոս 596ա, 622բ, 714ա
 Կիռասուռ 283ա
 Կիսկիմ 282ա
 Կիսմոմէ գետ 207բ
 Կիրակոս գրիչ 999բ
 — Եզրնկացի 1008ա
 — Խայսկոպոս Կեղայ 569ա, 572բ
 — Կաթողիկոս Կիլիկիայ 361բ, 652բ, 814բ, 815ա, 859ա
 — Կեսարացի Տիրացու 473բ
 — Խայր Երիմեայ Վարդապետի 400բ
 — Խորեպարպ Աստուբ Բահանայի 189բ, 190ա
 — Կիւրապոս մանուկ Խ Վկայ 83բ, 161բ, 254ա, 443բ, 571բ, 858բ, 945ա, 1007բ
 — Վրդ. 76ա, 572բ, 670ա
 — Վիպասան 269բ
 — Վիրապեցի 920ա—բ
 Կիրեսոմ 283ա
 Կիւապը օղու Հոնայ Գրիգոր 693բ
 Կիւզէլճէ Կատարիմէ 39բ
 Կիւյեան Ալեք 358բ
 — Յուսիկ Արքեպիսկոպոս 680ա—բ, 683ա, 684բ
 Կիւլեսէր Հ. Անդրեան 884բ
 Կիւլեսէրեան Կիլոպոս Խայսկոպոս 614բ
 Կիւլիկեցիք 418բ
 Կիւլուխեան Ռափայել 905բ
 Կիւմիշլիան 909բ, 910ա, 1057ա—բ
 Կիւչիկ Օվանէս օղու խոնայ Գրիգոր 693բ
 Կիւռ-Ժան Թագաւոր 733ա
 Կիրեղ Ազեմանդրացի 161բ, 222ա—բ, 223ա—բ, 224ա—բ, 225ա—բ, 226ա—բ, 227ա—բ, 228ա, 229ա, 240բ, 869բ, 942ա, 945բ
 — Երուսաղեմացի 98բ, 162ա, 254բ, 421ա, 608բ, 621ա, 622բ, 689բ, 690ա, 944ա, 944բ, 945բ, 957բ, 958ա, 996բ
 — Հայրապետ 66բ, 418ա, 444ա, 544բ, Կիրոգեան, Կիրեղեան Յովեաննէ Խայսկոպոս 350ա—բ, 351ա—բ, 352ա—բ, 358ա, 358բ, 814ա, 852ա, 853ա
 Կիրեսիմ գիւղ 1070ա
 Կիրիա տիկիմ 229ա
 Կիրիմ 1069ա
 Կիրիմ, Կաթողիկոս Վրաց 418բ
 Կիրոս արքայ Պարսից 13ա, 18բ, 20բ, 21բ, 674բ, 920ա
 Կիրումցի Տէր Պետրոս 350ա

Կլաւսիայ Հ. Բեռնարդոս 496բ
 Կլերկ Գաղղիացի 211ա
 — Երկրաչափ 214ա
 Կզաւդիոս կայսր 941բ. 958բ
 Կզեմէս, Կլեմէս Կալանոս 1025ա, 1061ա
 — Խայրապետ 166բ, 253բ
 — Ա. Պապ 608ա
 — Ը. Պապ 548ա, 617բ
 — ԺԱ. Պապ 322ա. 460ա. 901ա—բ. 954ա. 954բ, 968ա—բ. 969ա—բ. 1015ա—բ
 — ԺԴ. Պապ 641բ
 Կզեմէսեան Հ. Խորէն 636ա, 907ա, 1015բ. 1016ա, 1060ա, 1061ա. տե՛ս Ոսեւ Թօփալ-Կզեմէսեան
 Կզէւկապա աշակերտ 951բ
 Կզովիս Թագաւոր 58ա—բ
 Կզումիաչէմացիք 809բ
 Կնայայ Աքաստիոն 1071ա
 Կոզեան Եղ. Սահակ 902ա, տե՛ս Ոսեւ Կոզեան
 Կոդրոս, Կոդրանոս. Կոդրատոս 406ա, 407բ, 418ա, 958բ
 Կոզման քժիշկ 164բ, 910բ
 Կոլումպիա 1046ա
 Կոկեան Լաւրենտիոս 906ա. տե՛ս Ոսեւ Կոզեան Եղ. Սահակ
 Կոզմ, գործակից Բէլայ 1067ա
 Կոզմիա Բագաբ 20բ, 284ա—բ
 Կոզմիս գաւառ 34բ
 Կոմիտաս Վրդ. Սոգոմոնեան 75ա—բ, 619բ, 631ա
 Կոմպալեան Պետրոս(“) 67ա
 Կոյլա, Կոյլաեան Հ. Աւետիք 146ա, 672ա
 Կոմեակա Լուիմի 498ա
 Կոմրատ կայսր 155ա
 Կոմցեկեան Ալօբիդոս 715բ, տե՛ս Ոսեւ Գոմ-գազա Խ Կոմեակա
 Կոստան Բահանայ 217բ
 Կոստանդ կայսր 870ա
 Կոստանդեայ Ժողով Գերմանիայ 344բ, 492բ, 609բ
 Կոստանդեան Գրիգոր 369ա
 Կոստանդիանոս իմբակալ 30ա, 58ա, 63ա, 91բ, 164ա, 208ա, 270բ, 290բ, 295ա, 357բ, 491ա, 585ա, 723բ, 834բ, 835ա
 Կոստանդին Բարձրբերդցի Կաթողիկոս 870բ
 — Եղբայր Պաւլոս Բահանայի 188ա
 — Խայսկոպոս 572բ
 — Թագաւոր 16ա
 — Ա. Թագաւոր 55բ
 — Բ. Թագաւոր 55բ
 — Գ. Թագաւոր 55բ

կոստանդին կաթողիկոս 867ր

— Ա · կաթողիկոս 59ր

— Է · կայսր Ծիրանածին, Պերփերուժէմ 700ր, 1070ր

— Թ · կայսր 1070ր

— Ա · կոմս 16ա, 55ա

— ոմն 188ա

— Սորեկ 235ա, 280ր

— (կոստանդինոս), Վահկացի կաթողիկոս 150ա

— ֆահանայ Ակմերայ 217ա

— ֆահանայ արդի Սիւնեան Երիցու 217ր

կոստանդնուպոլիս 1ա—ր, 9ա—ր, 14ա—ր, 17ա—ր, 24ր, 25ա—ր, 26ր, 45ա, 50ր, 65ր, 70ա—ր, 71ր, 72ա, 73ր, 74ր, 84ա, 88ա, 93ա, 99ա, 100ա, 157ր, 188ր, 191ա, 192ա, 193ր, 194ա, 195ր, 200ա, 213ա, 216ա—ր, 218ա—ր, 226ա, 234ա, 235ա, 246ա, 247ա, 257ա, 262ա, 263ա, 266ա, 269ր, 278ա—ր, 279ա, 293ա—ր, 295ա, 299ա, 300ր, 302ա, 304ա, 312ա, 313ա, 315ա—ր, 321ա, 323ա, 326ր, 329ա, 350ա, 352ր, 354ա—ր, 358ա, 360ր, 361ա, 374ա—ր, 376ա, 418ր, 419ա—ր, 420ա, 422ա, 435ր, 444ա, 448ր, 449ա, 450ր, 460ա, 473ա, 478ա, 482ր, 494ր, 495ա, 495ր, 496ր, 500ա—ր, 504ր, 518ր, 523ա, 529ա, 531ր, 537ա—ր, 538ա, 543ա, 551ա, 556ր, 563ա, 564ա, 568ա, 583ա, 588ա, 593ր, 594ր, 598ա, 604ր, 609ա, 611ա, 623ր, 643ա, 651ա, 652ա, 669ր, 672ա, 682ր, 684ա—ր, 685ա, 688ա, 693ա—ր, 694ա, 700ր, 702ր, 709ա, 710ա, 711ա, 712ա, 713ա—ր, 716ր, 726ա, 733ր, 741ա, 744ր, 755ա—ր, 756ա—ր, 757ա—ր, 760ա—ր, 762ա, 767ա, 769ա, 779ա, 780ա, 791ա, 800ա, 801ր, 802ր, 805ա, 807ա, 815ա—ր, 816ա, 817ա—ր, 820ա, 829ր, 830ր, 832ա, 836ա, 837ա, 839ա, 841ր, 849ա, 851ր, 852ա, 853ր, 860ա, 872ա, 875ա, 883ա, 884ր, 885ր, 907ա, 911ա—ր, 913ա—ր, 917ա, 923ր, 924ա, 927ա—ր, 928ա—ր, 943ր, 944ա, 945ա, 948ր, 955ա, 979ա—ր, 989ր, 990ր, 992ր, 1004ա—ր, 1021ա, 1023ա, 1038ր, 1039ա, 1048ա, 1051ա, 1052ա, 1055ա, Երկրորդական կոչումներէն շատեր մկատի չեն առնուած :

կոստանդնուպոլսեցի Հ · Եզիա 3ր, 37ա—ր, 39ր, 42ա, 780ր, 801ր

կոստանդնուպոլսայ Հայֆ 1068ր

— Ժողով 162ա, 316ր, 424ա, 609ա, 870ա

— Ա · Ժողով 491ր, 598ր

— Բ · Ժողով 598ր, 609ր

— Գ · Ժողով 598ր, 609ր

— Դ · Ժողով 492ա, 609ր

— Ե · Ժողով 491ր

— չարածողով 491ա

— պատրիարքական Աթոռ 458ա

կոստանման Եղ · Յուսիկ 1060ա, 1061ա

կոստաս Բագաւոր Հռոմեց 930ր

կոստիկ, Եղորարդի Աստուածատուրի 190ա

կովկաս 147ա, 149ր, 623ա, 1018ա

կովկասեայֆ 735ա

կոտարեայ Մամկանց ուխտատեղի մերձ առ Երուսաղէմ 994ր

կորբիկոս 622ր

կորըմքոս Երկիր 187ր

կորիզդամոս 56ր, 57ա

կորիւմ Վարդապետ 516ր, 690ա

կորմդէս փիլիսոփայ 474ր

կորմքացիֆ 279ր

կորմքոս ֆաղաֆ 53ա, 780ր

կորմքական ռճ 208ր, 209ր, 809ա

կուպամա 1046ր

կուաշ, կործակից Բէլայ 1067ա

կուաֆր Իտալացի 439ա

կուդէմբեց Թովհաննէս տպագրիչ 509ա

կուզալ Անատո 765ր, 766ա

կուզիկեան Սարգիս Վրդ · 183ա, 186ա

կուէռիմոսեան Թովմաս 194ա, 647ա

կուիմէա 1046ա

կուիմտիւրմոս 677ա

կուիմտիմոս վկայ 54ր

կուիմտիոս կիմկիմմատոս 57ա

կուիմտոս կոտոս 57ա

կուիրատիֆ 56ա

կումփ Թովհաննէս 984ր

կումնիլոս Խորիրապետ 161ր

կումամֆ Հարոց Լեպոլսայ 89ա

կումաստամ Հարոց Լեպոլսայ 860ր

կումտիմա ֆաղաֆ 88ա—ր, 199ա, 283ա, 326ա—ր, 450ա, 494ա, 495ա—ր, 511ր, 518ր, 519ա, 556ր, 608ա, 627ր, 795ր, 998ր, տե՛ս մահ Բիւքահիտ

կումտիմապֆ 410ր, 495ա

կումտիմացի Թակոբ Տուգալցի 537ա

կումտուզեան Արփիմէ 948ր

— Զաւէն 948ր

կուաղ ֆաղաֆ 40ր, 829ա—ր

կումտիսկա ֆաղաֆ 537ա

Կտրուզու Լանի Պօղոս 693թ
 Կտուց անապատ 266ա—բ, 270ա
 Կրամոսի Գուիտայ Աբբայ Կամալտուլեցի 212թ,
 213ա, 214թ
 Կրամուտ Լ. Յ. 764ա, 1064ա—բ, 1065ա
 Կրասնիցի Եղ. Թադևոս 903թ
 Կրեսկինդոս փիլիսոփայ 29թ
 Կրեսոս Թագաւոր 406ա, 407թ
 Կրետէ կղզի 340թ
 Կրէօնկանտիա 1046ա
 Կրոնիդէ 572ա
 Կրոնոս չաստուած 148թ
 Կոռիցիա 537ա

Հ

Հաբերթ Լուդովիկոս 404ա, 678ա
 Հաբէլեան Յովնաննէս Վրդ. 852ա
 Հաբսբուրգեան Հռոյմովիտ 605թ
 Հագարացի ումն 70ա
 Հագարացուց ազգ 990թ, 1056ա
 Հագար Մահտեսի 31թ
 Հագմիէ մերձ առ Պէլլուր 684թ
 Հագրո 282թ,
 Հայանեան Տէր Ամտոն 852ա
 Հալէպ քաղաք 473թ, 633ա
 Հալպէցու Փետայ 550թ
 Հախմազար Պօղոս 189ա
 Հախում, Եղբայր Հախումեան Սարգսի 189ա
 Հախումեան դի Մահտեսի Սարգիս 189ա
 — Եղիսարք 189ա
 — Պօղոս 188թ
 Հակարջայինի կղզիներ 1046թ
 Հակեմանն փիլիսոփայ 906ա—բ, 915ա
 Հաղբատ 282թ
 Հաղբատացիք 930թ
 Հաճեան—Մոշեան Եղ. Մատթէոս 906թ, 1066ա
 — Սեդուլէ Վրդ. 910թ
 Հաճըմ 150ա
 Հաճի Գատըմ Համամ Ի. Կ. Պոլիս 578թ
 — Գրիգոր 40ա
 — Իւսուֆ օղլու Յօհաննէս 693թ
 — Խուլիար աղայ 693ա
 — Կարաքոնիտանց Ուլոււմլիա 828ա
 — Ճիրմոս Հալէպցի 40ա
 — Մանուկ 38ա, 39թ
 — Մկրտիչ 39թ
 — Ներսէս 693թ
 — Ռաֆայէլեան Եղ. Յովնաննէս 832թ
 — Վարդան օղլու Խոճայ Ամտոն 693թ

Հանճար Էտուար 903թ
 Համագասայ Արծրունի 945ա
 — Իշխան 165թ
 — Նախարար 304ա
 — Թադէոս Երեսանցի 910թ
 Համալեան Թումա Վրդ. 816ա
 Համալուշը—Ղազարոսեան Հ. Դանիէլ 898թ
 Համամ Իշխան 569թ
 Համափիւռ ծաղիկ 541ա
 Համարեան Գրիգոր Հ. Հմայեակ 440ա,
 441ա, 768ա, 859ա, 884թ, 905ա, 907ա,
 1060ա, 1061ա
 — Հ. Եւգիենոս 512ա
 Համարածում Պապա 747ա
 Համիտ Սալքեան 585թ, 684թ,
 Համշէմ 283ա
 Համուրճեան Ստեփան Վրդ. 852ա
 Հոյ Հուստաւոր Կուսմմէ Լեոպոլտայ 89ա
 — Հոռոմ Ստեփան 40ա
 Հայաստան երկիր, Հայոց աշխարհ 18ա, 59թ,
 61ա, 62ա—բ, 149ա, 265թ, 269թ, 273ա,
 281ա—բ, 297թ, 298ա, 304թ, 312ա, 337ա,
 355թ, 416թ, 459ա, 505ա, 512ա, 514ա,
 515ա, 532ա, 606ա, 607ա, 620թ, 622թ,
 623ա, 624ա, 624թ, 632ա—բ, 675թ, 732թ,
 755թ, 765ա, 770ա, 784ա, 784թ, 796ա,
 845ա, 856թ, 918ա, 964թ, 966ա, 967ա,
 978թ, 979ա—բ, 1045ա, Երկրորդական
 կոչումներէն շատերն մկատի չեն առ-
 նուած
 Հայաստանեայց եկեղեցի 1057ա
 Հայաքաղաք Կեդլա 350ա, 553ա, 624ա,
 651թ, տե՛ս մանչ Կեդլա, Հայոց քաղաք
 Հայելի Արդար 321թ
 Հայկ գորտվար ումն 904ա
 — Ուստայեւո 18ա, 155ա—բ, 336ա, 518թ,
 623թ, 783թ, 784ա, 833թ, 866թ, 1066ա—
 բ, 1067ա—բ
 Հայկազանց գաւառ 71թ
 — Գաւառի Խանութիւնք 70թ
 — տոնի, Հայոց ազգ, Հայք, Եւմ. 11թ, 18ա,
 18թ, 21թ, 25թ, 32ա, 59թ, 156ա, 174ա,
 200ա, 206թ, 211թ, 215ա—բ, 234թ, 245թ,
 247ա, 283թ, 290ա—բ, 294թ, 317ա—բ,
 322թ, 361ա—բ, 366ա, 387թ, 418թ, 447թ,
 476թ, 484ա, 505ա—բ, 511ա, 513ա—բ,
 514ա, 515ա, 516թ, 518թ, 533թ, 534թ,
 546ա, 562թ, 610ա, 632ա, 684ա, 701ա,
 720ա, 725ա, 732թ, 733թ, 739թ, 755թ,
 784ա, 796թ, 797ա, 800թ, 801թ, 816ա,
 817թ, 838թ, 839ա—բ, 872ա—բ, 875ա

908թ, 963թ, 966թ, 1025ա, 1026ա, 1043ա,
1068թ
Հայկազեան Բառարան 76թ, 157ա
Հայկական Ամկախ Համրապետութիւն 735թ
Հայկեան Յակոբ Պատուելի 9ա—բ, 14ա—բ,
26ա—բ, 194ա, 195ա—բ
Հայմեղիմոն Գոռնատ 38թ
— Գրիգոր—Ռաֆայել 39ա
— Ռեզլ 38թ
Հայոց Եկեղեցի 315թ, 316ա, 727ա
— Տումար 43թ
— Քաղաք 794թ, տե՛ս ման Կեռլա եւ Հայա—
փաղաք
Հայր Առաքել Գեղեզման յԵրուսաղէմ 994թ
— Գեղեզ 710ա—բ
— Յովսէփայ Գեղեզմանի Ուխտաւորի ի
Պաղեստին 995ա
Հայրապետ Վրդ. 711ա—բ, 800թ
Հայր Թորգիպ 375թ
— ի Լեւոնտան 708թ, տե՛ս ման Լեւոնայք
— Վրաստանայ 70թ
Հանդէս Ամօրեայ 142ա, 796թ, 1021թ
Հանդէսան Մառի 633թ
— Վահագն 633թ
Հանդիման Հ. Աթանաս 140ա, 687թ
— Հ. Բառնաբաս 139ա, 237ա
Հանդիման գրող 676ա
Հանդիման փաղաք 20թ
Հայկէից Եկեղեցի 316ա
Հայագեան Երեմ—Եփրեմ եղ. Մեհրապ 901թ,
905թ, 907թ, 1058ա—բ
Հասան Հոնա 70ա
— Սուրբան 765թ
Հասանգալայ 282ա
Հասգիւզ Կ. Պալապ 536թ, 675թ
Հասունման Ամսոմ Կաթողիկոս 1017թ
Հարանց Վարք 240թ
Հարապետ, հայր Ստեփանի 38թ
Հարապիմ Ափրիկէ 1046ա
— Բեւեռաց կղզիներ 1046թ
Հարաի Մովսէս Կղզիներ 1046թ
Հարաքեկանուտ իշխան 17ա
Հարքման եղ. Ստեփան 907ա
— Վիչէն 905ա
Հարալդ իշխան 17ա
Հարան ալ—Ռաշիտ 145թ
Հարք փաղաք 59ա
Հաստաւոր Հայ Կասանք Լեւոնայայ 89ա
Հաքնարի 282ա
Հեթում Ա. Թագաւոր 16ա, 55թ
— Բ. Թագաւոր 16ա, 55թ, 1061թ

Հելիոպոլիս 428թ
Հելլեան գիտաւոր 23ա
Հելլեանցիք 247ա, 848ա
Հելոնտիա երկիր 20թ, 416թ, 1018թ
Հելֆիտիոս Կարափառ 65ա
Հեղի դատաւոր Խարալի 674թ
Հեղինէ Բագուհի 930թ
Հեղանտիոս Հ. Նոննա 381թ, 382ա
Հեմրիկոս Բ. Բագաւոր 17թ
— Դ. Բագաւոր 17թ
— Ե. Բագաւոր 17թ
— Ջ. Բագաւոր 17թ
Հեշմի արքայ 270ա
Հերակլայ արքիք 652թ
Հերակլէս կայսր 154թ
Հերթայ Մարիամ 41ա
Հերիստաղեան Պիպիմոս 154թ
Հերթան Կարդիմալ 1050թ
Հերման (Ս.) 803ա
Հերմանիմոս 1021թ
Հերմէն 294թ, 298ա, 714ա
Հերմոգիմէն 677թ
Հերմոլէս Բագաւոր 697ա, 941ա, 943թ,
958թ, 986թ
Հերոդիա 929թ, 943թ
Հեգիմեան Հ. Օգոստինոս 852թ
Հելլ Հ. Մաքսիմիլիանոս 689ա
Հելվէի Անդրոն Դուպպէր 41ա
Հեմսլէր Փրանկիսկոս 39ա
Հեպոյեան Վահան Հ. Գրիգոր 667ա—բ, 902թ
Հեմմէրեան Գրիգոր 536թ
— Պոլոս 144ա, 536թ
Հերմաս իմաստաւոր 474թ
Հերվէի Կղզիներ 1046թ
Հեքիմեան Խարալ 1069թ
— Հեթում 1069թ, 1070ա
— Հրանդ 1069թ
— Յակոբ 1069թ
— Ռուբէն 1069թ
— Հ. Օգոստինոս 898ա—բ
Հըսմիֆիլ 282թ
Հիերոկլէս Եւսեբիոս 593ա
Հիլարիոս Կալիսկոս 608թ
Հիլլէր Ամմա 242ա
Հիմց գիւղ 41ա
Հիպերիֆեան Վկայք 166ա
Հիպոկրատ Բաստարացի 930ա, 945թ
Հիսարեան եղ. Բարթուղիմէոս 141ա, 146թ
Հիսիֆոս գիմաւոր եւ վկայ 83թ
— Իսիֆոս փախմայ 222թ, 223ա—բ, 225թ,
229ա

Հիւրմիւլեան Լ. Գեորգ 449ր, 822ր
 — Լ. Նդուարդ 582ր
 Հմայեալ Մամիկոնեան 606ր
 Հնդիկ 21ա, 380ր. 709ր, 848ա. 944ր. 945ա,
 947ր, 1068ր
 Հնդկաստան (արեւելեան) 19ր
 — Հնդիկ. Հնդկաց երկիր, (Հնդաստան)
 34ր, 234ա—բ, 322ր, 505բ, 816ր, 848ա.
 985ա, 990ր. 1024ա—բ, 1044ր, 1045ր
 Հնդկաստանի Հայք 1068ր
 Հնդկաց Կղզիք Ամերիկայի 709ր
 Հնձան Թեք 1068ա, 1070ր
 Հնչակեան Կուսակցութիւն 785ր
 Հոգւոր վանք 282ա
 Հոլանդա 1018ր
 Հոգեփնտն իշխան 1062ա
 Հոմեր արուեստասէր 992ր
 Հոմերիանոս իմաստասէր, Հոմերոս 992ր.
 1016ր
 Հոմի 505ա
 Հոռոմոց Եկեղեցի 315ր, 316ա
 — Երկիր 61ր
 Հոռոմ 447ր, 480ա, 505ա—բ, 506ա, 930ր,
 943ր, 1053ր
 Հով Յակոբ Ամիրայ 371ր
 Հովիւանց Յակոբ 1055ա
 Հովուաց Ուխտատեղի Պաղեստին 994ր
 Հովուանց Մարտիրոս իշխան 247ա, 248ր
 Հուգուր 1043ա
 Հուլումեան Մկրտիչ Լ. Յարութիւն 770ա,
 905բ, 907ա
 Հունգարահայք 127ր, 128ա, 136ր, 359ա—բ,
 416ր, 431ա—բ, 793ա—բ, 873ա
 Հունգարիա 41ր, 949ա, 1030ա, 1051ա
 Հունուտ 282ա
 Հուպիեան Տէր Յովսէփ 852ա
 Հուպուեան Գրիգոր 906ր
 Հուպոլու Աննա 537ր
 — Պետրոս 537ր
 Հուրթեր Աստուածաբան 92ա, 151ա, 152ա,
 598ա, 597ա, 890ա, 891ա—բ, 1065ա—բ.
 1066ա
 Հոնմոնդոս հռոմէականացի 926ր
 Հոնա դիցուի 148ր
 Հոնոց Լ. Փլակիդոս 527ր, 789ր
 Հոնիսիւմեան Կուսանք 61ր, 62ր, 84ր, 164ա,
 180ա, 442ր, 570ր, 645ա, 646ա, 676ր,
 770ա—բ, 841ր, 857ր, 930ր, 958ա, 962ա,
 962ր, 1002ր, 1007ա
 Հոնիսիւմէ Կոյս, Բայր Նրիմայ վարդապետի
 400ր

Հոնիսիւմէ Կոյս, վկայուելի 61ր. 62ա. 84ր.
 94ա, 546ա, 723ր, 833ր
 Հոռոքիկեան, Հոռոքիկոս (Ռոդրիգուեց)
 48ա—բ, 195ա—բ, 806ա, 1019ա—բ.
 Հոռոդոս 21ր
 Հոռովկայ 59ր, 266ա, 283ա, 562բ, 843ր
 Հոռովուոս, Ռոմուլոս 236ա—բ
 Հոռով Բաղաբ 15ա—բ, 16ր, 30ր, 52ր, 53ր.
 56ր, 57ր, 72բ, 89բ. 97ա. 138ր, 142ր.
 174ր, 181ր, 208ա, 210ր, 211ա, 214ա.
 236ա, 259ր, 261ա, 275ա, 317ա—բ, 335ր.
 340ր, 352ա, 376ա, 376բ. 435ա, 436ա.
 450ա—բ, 454ա, 455ա, 509բ, 512ա, 533ա.
 536բ, 614ա, 617ա, 622ա, 628ա—բ, 643ր,
 681ա. 682բ, 692բ, 693ա, 702բ, 708ր.
 710ա—բ, 711ր, 714ա, 716ր, 727ա, 728ր,
 742բ, 754բ, 763բ, 764բ, 796ա, 801ր,
 807ա, 816ր, 831ա, 853բ, 918ր, 919ր,
 920բ, 923ր, 944ա, 945ա, 963ա, 971ա—բ,
 983ր, 986բ, 1026բ, 1039բ, 1044բ, 1051ր,
 1052բ
 Հոռովկայ Աքոռ, Հոռովկայ Գահ 171ա, 199ա,
 322ա, 460բ
 — Ժողով 491ա, 491բ
 — Վրդ. 992բ
 Հոռովայեցիք 8ա—բ, 18ր, 56ա, 151ա, 154ա,
 181ա, 235ա—բ, 284ր, 290ա—բ, 294ր,
 295ա, 505ա, 509բ, 645բ, 944ա, 940ա,
 987ա, 1026բ, 1051ա
 Հոռովկայու Երկիր 84ր
 Հոռովեակեան Եկեղեցի 46ր, 600ա, 1025ա,
 1027բ
 — Կազէքա 763բ
 — Կաթողիկոսայք 156ա, 727ա
 Հոռաք Անդոն, որդի Կիրիլի 40ա
 Հրաչեայ Եղարապետ 606բ
 Հրատ աստղ 379բ
 Հրատի տաճար 208ա
 Հրեայք 13ր, 101ա—բ, 247ա—բ, 248ա—բ,
 418ա, 484ա, 505ա—բ, 506ա, 560ա,
 753ա, 759բ, 872ա—բ, 874բ, 927ր,
 1013ա, 1025ա, 1026բ, 1068բ
 Հրեղէն 269ա
 Հրեշտակապետաց տաճար ի Կ. Պոլիս 137ր
 Հրեշտակապետք 269ա
 Հրեշտակ 269ա
 Հրէաստան 943ր, 944բ, 1025ա
 Հօլ Թ. Կ. աստղագէտ 779ա
 Հօլմիա 289ա
 Հօլմեան Մաքսիմ ձիովաննի Թատեօ 537ա
 Հօնա Արեղայ 315բ

Հօրմեան Միփուշ 1002թ, 1003ա—ք
Հօրմօթեան Լուֆաշ 1003ա—ք

Ձ

Ձորագետացիք 930թ
Ձորայն Ս. Թորոսի վկայարան 217թ

Ղ

Ղաթանցի Յոհան 547
Ղազան Ոստիկան 904ա—ք, 905ա—ք
Ղազար, որդի հաչուկի 38թ
— կաթողիկոս 709ա
— Հայրապետ 495թ, 988ա
— տաղասաց 269ա
— Փարպեցի 240թ
Ղազարեան Սուրեն 1068ա, 1069թ
Ղազարոս ազատ 279ա, 399թ, 927թ
— յարուցեալ 181ա, 255ա, 268ա, 279թ, 281թ, 330թ, 399ա, 424ա, 427թ, 749թ, 857թ, 929ա, 930ա, 1006թ
Ղազարոսեան Լուցիկայ 762թ
Ղազիր 971ա—ք
Ղազվիցի Ներսէս 137թ
Ղալաթիա ի Կ. Պոլիս 160թ, 841թ
Ղալէվրանճեան Յովհաննէս Մամուկ 358թ
Ղալիօնճի Յովհաննէս 42թ
Ղալմուխ 505ա
Ղամզայ, անուն Դիւի 543թ
Ղանտիլեան Արքայապետ 680ա, 682ա

Ղաշտ, որ կոչի Մուղմաւ 322ա
Ղասապեան Հ. Արիստակէս 852թ, 853թ
Ղասոս Գուէզփոս 978թ
— Գուիզիէզփոս 978թ
Ղատերանու Պալատ 16թ
Ղատիմֆ, Լատիմֆ 56թ
Ղարա Օսման 550թ
Ղարակէօզեան 351ա
Ղարազան-Ջէյթուս 1012ա, 1013ա—ք
Ղարամեան Ռափայէլի Աղեֆանդր Ասպետ
139թ, 140ա, 144թ, 146թ, 237թ, 687թ
Ղարիպ Աշուգ (Աշիկ) 765ա—ք
— ում մուխրատու 190թ
Ղարո Նահանգ 282ա, տե՛ս մանւ կարս
— ֆազաֆ 765ա—ք
Ղափշազ 1043ա
Ղերէտու Առաքեալ 867թ

Ղեւնայ Յոգ 944թ
Ղեւի 687ա
Ղեւոնդ Երէց 723թ
— Քարտուզար 227ա
Ղեւոնդեան Վկայք 162ա, 254թ, 444ա, 572ա, 572թ, 858թ, 930թ, 1007թ
Ղեւոնդիոս հայրապետ 62թ
Ղեւտացիք 268ա
Ղլլճեան 350ա
Ղլյամեան կիւրեղ 358ա
Ղլւնոց Յակոբ 313թ
Ղլմտիս (Լիմց) ֆազաֆ Աստրիպ 382ա
Ղուգոքարտացիք 154թ
Ղուկաս Առաքեալ 65թ, 173ա, 178ա, 181թ, 223թ, 279ա, 280ա, 281ա, 293ա, 313ա, 476թ, 480ա, 482թ, 558ա, 706թ, 762թ, 775ա—ք, 867ա, 927թ, 941ա, 945ա, 957թ
— Վրդ. հարքերդցի 82ա, 183ա, 679ա
— հայր Մուրատ ստացողք 187ա
— որդի Դանիէլ Օղլի Գրիգորի 871թ
— Վանանդիք 1026ա
— Վրդ. 215թ
Ղուկիանոս գրիչ 294ա—ք
Ղուկիոս Արեղիոս Կամոյոս իմֆուկալ 476թ
Ղուլաւմիօղլի Զաֆար 39թ
— Պետրոս 39թ
Ղունկիանոս հարիւրապետ 166ա, 253ա, 513թ, 867թ
Ղուրուէշլւէ ի Կ. Պոլիս 604թ
Ղուրպանեան Պետրոս Վրդ. 852ա
Ղրիմ Բերակզգի 352ա
Ղոնջէկիւլեան Օշիմ 1068ա, 1070ա

Ճ

Ճարոն, Յարօն 34թ, 612ա, 1046ա
Ճալալիոս Հաֆիւ 544ա
Ճալիմոս 323ա
Ճաւմեան Հ. Պօղոս 1009թ
— Հ. Փիլիպպոս 139թ, 142ա, 598ա, 599թ, 687ա
Ճամպագեան Հ. Ամանիա 88թ, 318թ, 823թ, 1009թ
— հաճի կարապետ 588թ
— Պաղտատար ազայ 370թ
Ճանագիկ ում 39թ
Ճանագիտ Պարոն 42թ
Ճանիկ 283ա
Ճապաղըր 282թ
Ճապիր Իպմի Մէրվան 543ա, 557ա

Համարան Արեւելեան Լեզուաց ի Վիեննա
145ա

Հեռակամ Պետութիւն 1046ա

Հեռաստան 1046ա

Հերմակեան Հ . Անդրէաս 144ա . 299ա , 301ա .
672ա

— Հ . Դաւիթ 435բ , 449բ , 823բ

Հեզայիր 1046ա

Հելալեան Սիւս 709բ

Հեռագեան Յովհաննէս 40բ

Հեռագիւ (Հեռագիւղեան) Սարգիս 40բ , 43ա

Հեռապիլ Պարի 772բ

Հեռիք 283ա

Հեռկիշխան , Հեռկիսխան 1043ա—բ

Հելալեոս իմաստասէր 474բ

Հելախիրճեան Սերովքէ Վրդ . 321բ , 353բ ,
816ա

Հըլլեզեան—Վարդանեան Կարապետ Հ . Արիս—
տակէս 905բ

Հըվլեզեան Անտոն 906բ

Հիզմէմեան Հ . Գարեգին 421ա

Հիզվիթաց Եկեղեցի ի Թրիքստ 537ա

Հիզուիթք 837բ , տե՛ս նաեւ Յիսուսեանմ

Հիւսթեան Թեքեզկիւս 500ա

— Եղ . Պրամիլիսկոս , 495բ , 500ա , տե՛ս նաեւ
Խալափեան

Հիւպէրք կղզիներ 1046բ

Հիկէրեան Յակոբ 905ա

— Պետրոս 905ա

Հիկէրեան—Գեորգեան Միհրան 906բ

Հիւստոնիւլլի Գեորգ 537ա—բ

— Յովհաննէս 537ա—բ

— Պետրոս 537ա

Հիւսնեան Գրիգոր 963ա

Հիւսլաննիմի Հեռիկոս 583ա—բ , 584ա

Հիւստեան Գասպար Հ . Արսէն 905բ , տե՛ս
նաեւ Զմտղեան

Հշմարտասէր գրիչ 669ա

Հուլամբերկ 282ա

Հուզայ 910բ , տե՛ս նաեւ Զուզայ

Հուզայեցի Խաչատուր 37բ

Հուրպալմեան Կոնստէն Վրդ . 852ա—բ

Հուրմով Բաղաթ 102ա , 127բ , 136բ . 588ա ,
609ա , 1040բ

Հօռնօռնից Պօղոս 313բ

Մ

Մագդաղեանցի Մարիամ 116ա , 172բ , 178ա ,
182բ , 560ա , 931ա

Մագդաղեանի մայր 190ա

Մագմոս . Պրդի Վարդանայ 674բ . 675ա

Մաղլըմեան . Մաղլումեան Աթանաս 723բ .
724ա

— Առաքել Վրդ . 841բ

Մաթթեան 65բ

Մաթիսոն 142ա , 805բ

Մաթոս Ազայ 816ա

Մաթոսեան Ժագ 221ա . 329ա , 732ա , 745ա

— Ժոզէֆ 221ա , 329ա . 732ա , 745ա

Մալադիէ մահանց 282բ

— Բաղաթ 282բ

Մալազկերտ 282ա

Մալեան Սարգիս Վրդ . 150ա

Մալթա կղզի 260բ , 588ա—բ . 685բ . 726բ ,
1018բ

Մալթայեան Ասպետներ 509բ

Մալմանեան Յովհաննէս—Պետրոս 905բ

Մալմեան—Մալմանեան Հ . Փիլիպպոս 525ա ,
526ա , 902ա

Մալմիմ Բաղաթ 322բ

Մալուս , Եղրայր Տեփանոսի 31բ

Մալուքեան կղզիներ 1045բ

Մակարայեցիք 165ա , 178ա , 412բ

Մակար գիտնաւոր 696բ

Մակարիոս վկայ 161բ

Մակեդոնացիք 21բ , 67բ , 930ա

Մակեդոնիա , Մակեդոնիկ Աշխարհ 670բ ,
733բ , 1018բ

Մահմետ 412ա—բ , 413ա—բ , 417բ , 562ա—բ

Մահմետականք 91բ

Մահմուտ Սուլթան 505ա , 709բ

Մահմետական Պաշտոն 46բ

Մադանալի Կրիշտակ 269ա

Մադաթ դերասան 674բ

Մադաթեան Հ . Մատթէոս 37ա , 38բ , 40բ ,
43ա

— Թէֆիլիեան Հ . Սահակ 778ա—բ . 831ա ,
998ա

Մադաթիա Կալիստոս , տեսանոգ 200բ ,
586բ , 726ա

Մադաթիա Մարգարէ 248բ , 603բ

Մադայ Բորայիսկոպոս 421ա

Մանառ Խալէսի 694ա

Մանառաց ազգ 116ա—բ

Մանառի Բերդ 703բ

Մանիտ Սուլթան 765բ

Մանիսի 282ա

Մամաս վկայ 165բ , 941բ , 944բ

Մամրէ վերծանոգ 240բ , 1025ա , 1026ա

Մամգունեան Տոհմ 533թ, տե՛ս Ոսեւ Մամի-
կունեան
Մամեղեան 351թ
Մամեստիա քաղաք 266ա
Մամիլուֆֆ, Մամիլիֆ, Մեմիլիֆ 623ա
Մամիկունեան Տոհմ 533ա, 783թ, 838թ, տե՛ս
Ոսեւ Մամգունեան
Մամկան, արդի Այլիանայ 733թ, 734ա
Մամուտ քաղաք 852թ
Մամպուտ քաղաք 683ա
Մայեռ Տաքիաս 689թ
Մայր Ցաւագին եկեղեցի ի Վեմեռիկ 774թ
Մամազկերտ քաղաք 59ա, 282ա, 734ա
Մամանադի 282ա
Մամաշ, կին Հազարի 31թ
Մամասե եպիսկոպոս 421թ
— Թազաւոր 379թ, 540թ, 582թ
— կայս 11ա
Մամասեան Յակովբ 905թ
Մամասազ, արդի Հայկայ 1067ա
Մամդակունի ում 606թ
Մամդաֆասիա Թովմաս 247թ
Մամդովա 1018թ
Մամեան, Մամիայ, Մամուկեան Յովսէփ
Հ · Գրիգորիս 73թ, 81ա, 267ա, 313ա,
473ա, 543ա, 769ա, 902թ, 906թ, 907թ,
990թ
Մամե կայս 164ա
Մամի ազանդապետ 622ա
Մամիա վկայուհի 723թ
Մամիէլ Ազայ 840ա
Մամձանի 676ա
Մամճիա արքեպիսկոպոս 1046թ
Մամճուրիա 1046ա
Մամուէլ Ազայ 840ա
— կայսր 266ա—թ
— Կարուսեցի 187թ
— Մամիկունեան 1070թ
Մամուէլեան Հ · Ազեֆանդր 884թ
— Յակոբիկ 368թ
Մամուկ, Ժառայ Արտաշրի 304ա
— ում 988թ
— Պէշ 366ա, 367ա
— Տիարպէֆրեցի Հանի 39թ
— Բահանայ Օրբագիւղցի 757թ, 758ա
Մամուշակ, կին Մուրատ ստացողի 187ա
— մայր Պօղոս գրչի 188թ, 189թ
Մամուր, Մամգուր, ամուռ Դիւի 543թ, 557թ
Մաշուրեան Եղ · Էմմանուէլ—Մամուէլ 906թ,
1066ա
Մաշտոց Վարդապետ 309թ, 420թ

Մաշտոցի Անուան Մատեմադարան յերեւան
138ա, 765ա—թ
Մաուէր 152ա—թ, 525ա, 526ա, 907թ, 912ա,
914ա—թ, 923թ
Մառոնի, Մարոնիքֆ 949թ
Մառպուրկ 537թ
Մառասա Նաբոլիդանցի 588ա
Մասեաց լեռան 796թ
— Ոսեանգ 1067ա
— Վիհ 838թ
Մասիլեան 676ա
Մասիս լեռան 298թ, 337ա, 414թ, 511ա, 512թ,
514թ, 518թ, 533թ, 631թ, 784ա, 795ա,
966ա
Մասֆուրայօլիս 953թ
Մատաթիա Առաքեալ 136թ, 171թ, 181թ,
293ա, 471ա
— Բահանայ, Եայր Յովսեպոս Պատմագրի
1037ա
Մատթէոս Առաքեալ 36թ, 65թ, 136թ, 173ա,
178ա, 181թ, 210թ, 217ա—թ, 218ա, 246ա,
246թ, 253ա, 264ա, 267ա, 279ա—թ, 280թ,
281թ, 293թ, 313ա, 471թ, 476ա, 558ա,
690ա, 706ա, 762ա, 775ա—թ, 866թ, 868թ,
872թ, 913թ, 928ա—թ, 945ա, 992ա, 1009թ
— Եպիսկոպոս 841թ
— Կաթողիկոս 152ա—թ
— Մարկոս ում 321թ
— Ուսեպեցի 75թ
— սարկաւազ 400թ
— Վանանդեցի 947թ
— տեսուչ 372թ
Մատթէի Մարիոս կարդիմալ 710թ
Մատիկեան Դանիէլ Եղ · Ազեֆանդր 902ա,
906ա, 919թ
— Եղ · Վահան 902թ, 1066թ
Մատիսկունեան Բ · Ժողով 491թ
Մատագամար, Մատագամար Եովի 904ա
Մատրաս 1045թ
Մար Արքաւ Կատիմա 623թ
— Երէց 421ա
Մարանգ 282թ
Մարաշ Ոսեանգ 283ա
Մարաշ քաղաք 266ա, 283ա, 356թ, 663ա,
683թ
Մարաց Թազաւորութիւն 21ա
— Հ · Ստեփանոս 326ա—թ, 831ա, 1009թ
Մարգար Ազայ Իզմիրցի 536թ
Մարգարեան Գրիգոր 875ա
Մարգարիտ, Դուստր Ղազարի 38թ
— կին Ստեփանի 38թ

- Մարգարիտա, քազուիի Սկովտիդ 926ր
 — վկայուհի 926ր
 Մարգարիտ, դուստր Հախումեան Սարգսի 189ա
 Մարդակերաց երկիր 945ա
 Մարդակերպադաւամբ 261ր
 Մարգարիտս վկայ 65ր
 Մարդպետումի 421ր
 Մարեմ, դուստր Հախումեան Սարգսի 189ա
 Մարգում 870ա
 Մարգայաններ 207ր
 Մարթա, դուստր Պետրոսի 38ա
 — կայ 172ր, 182ր
 — բոյր Ղազարու Բեքանիացւոյ 281ր, 330ր, 424ա, 574ա
 Մարքին Ֆրա 1027ա
 Մարիա Թէրեզիա կայսրուհի 949ա, 950ր, 1050ր, 1051ա
 — Լամբէնտորֆ 336ա, 511ր, 796ա, 839ր
 Մարիամ Աստուածամայր, մկատի չէ առնուած
 — դուստր Իզմիրցի Ազայ Մարգարի 536ր
 — դուստր Ճուզպեցի Պարոն Խաչատրոյ 37ր
 — դուստր Մուրատ ստացադի 187ա
 — դուստր Տիրացու Խաչատուրի 988ր
 — Եգիպտացի եկրամոց Հայոց ի Հռովմ 174ր
 — Բ., քազուիի Փարթուկայի 20ա
 — կին Ասլանի 39ր
 — կին Մխիթար Տայիի 871ր
 — ռմն կայ 11ա
 — Խոզեւոր մամ Հախումեան Սարգսի 189ա
 — Մազդազնոացի 116ա, 172ր, 178ա, 182ր, 560ա, 931ա
 — ռմն 848ր
 — բոյր Ղազարու Բեքանիացւոյ 281ր, 330ր, 424ա, 574ա
 — Գրիստիմէ խմամակալ 20ա
 Մարիմա, դուստր Մխիթար Տայիի 871ր
 — ռմն 189ա
 Մարիմեան Յակոբ 905ր
 — Յովհաննէս 350ր, 352ա
 — Պօղոս 350ր, 352ա
 Մարկանտիոս 813ա, 814ա
 Մարկիանոս քազաւոր 418ր, 870ա
 Մարկոս Անկոս 56ր
 — Աւետարանիչ 73ր, 169ր, 171ր, 178ա, 181ր, 280ր, 281ա, 313ա, 471ա, 476ա, 706ր, 762ր, 775ա—բ, 867ա, 871ա
 — Արեգիոս կայսր 53ր, 476ր
 — ռմն 313ր, 871ր
 — վկայ 910ր
 Մարկոսեան Մամբրէ եպիսկոպոս 354ր
 Մարմարեան Յակոբ 350ր, 352ա
 Մարշալ կղզիներ 1046ր
 Մարոգգոյ 1046ա
 Մարուզէ միայնակեաց 942ր
 Մարուշեան Պօղոս Վրդ. 510ր. 814ա
 Մարսիլիա քազաբ 54ր
 Մարտեղոս Կարոզոս 154ր
 Մարտիկեան Հ. Պետրոս 1009ր
 Մարտին քազաբ 680ա—բ, 681ա—բ, 682ա, 682ր, 683ա—բ, 684ա
 Մարտինոս (Ս.) 116ր
 — եպիսկոպոս 173ա
 Մարտինոնայ գունդ 30ր
 Մարտիրոս Աւագ Սարկաւագ 378ր
 — գրիչ 189ա, 664ա
 — Եղբայր Գրիգոր Միայնակեցի 217ա
 — Եղբայր Պաւլոս քահանայի 188ա
 — Եղբայր Տեփանիսի 31ր
 — Իստամպուլցի 948ր
 — ռմն 218ա
 — ռդի Աստուածատուրի 313ա
 — ռդի Կիրակոսի կամ Թորոսի 190ա
 — ռդի Սարգիս Զօրավարի 426ր
 — Սարկաւագ, Եղբայր Յովհաննէսի յԱկներ 217ա
 — Վարդապետ 734ր
 — վկայ 161ր
 — քահանայ 217ր
 Մարտիրոսեան Թերեզիա 40ր
 — Հ. Կարապետ 37ա, 38ր, 40ա, 43ա
 — ռմն ստացոյ 766ր
 Մարք, ժողովուրդ Մարաց 18ր, 732ր, 1025ա
 Մարքեզոս կղզիներ 1046ր
 Մարքեթի Ճովաննի 1038ա
 Մացնիկուարեի քազաբ 208ր
 Մարիեան Հ. Անտոնինոս 99ա
 Մարիոս Կապիկար կարդիմալ 317ր
 Մարիսեան Բօրթօ 715ա
 Մաքսեմիլիոս կայսր 930ա
 Մաքսեթեան Թովմաս Վրդ. 321ր
 Մաքսեթեան գրուածք 321ա
 Մաքսիմ Գորկու Անուան Ինստիտուտ 765ա
 Մաքսիմիանոս արքայ 29ա, 54ա, 84ր, 930ա
 Մաքսիմոս Վանահայր 35ա
 — կրօնաւոր 224ա, 228ա—բ, 229ա—բ
 Մեղապաղիոյ 14ր, տե՛ս Ոսե՛ս Մետաստասիօ
 Մեղիոզանու ժողով 491ա
 Մեղպուրեան Ներսէս 142ա
 Մեթոն քազաբ 968ա—բ
 Մեյնվիլտանու ժողով 491ա

Մեղիմէ ում 1058թ
 Մեղիտոս հայրապետ 106թ, 253ա, 944ա
 Մեղի Լկկամ(“) 345թ
 — մայր Մովսէս Երիցու 188ա
 Մեղիքազն 28թ
 Մեղիքեան Եղիազար 905ա
 Մեղիքեան Երեց 190ա
 — Վրդ. ստացող 542ա, 547ա—բ
 — քահանայ 190թ
 Մեղիքեան քանակ 247ա
 — դպիր Թարգմանիչ 247թ, 248թ
 — քոռ Մխիթար Տայիի 871թ
 — զորդի Մահտեսի Պօղոսի 186թ
 — զորդի Մխիթար Տայիի 871թ
 — Պատրիարք 720ա
 Մեղիքեան Բափայել Հ. Վարդան 549ա.
 567ա, 574ա, 591ա, 907ա
 — Ստեփան Եղիսկապոս 377ա—բ
 Մեղիքեան Երզնկ, զորդի Սահակ Երիցու 186թ
 Մեղիքեան կաթողիկոս 684թ
 — քահանայի գերեզման յերուսաղէմ 994թ
 Մեղիքեան, Երզնկայի Աստուածատուրի 190ա
 — Մէլէք, հայր Պէտրոս Պապ Աղայի 313թ
 — մեզ 865ա
 — զորդի Պապասարի 187թ
 — քահանայ 247ա
 Մեղիքեան (Մեղեքեան) Հ. Գարեգին 381ա,
 381թ, 401ա—բ, 407ա—բ, 689թ, 967ա
 — Հ. Ստեփաննոս 3թ, 11թ, 327ա, 518թ,
 555թ, 780թ
 Մեղիքեան ում 576թ
 Մեծ Հայք 979ա
 Մեծարեանց Միսաք 1070ա
 Մեղեքեան 57թ
 Մեղիտէ քաղաք 941ա
 Մեղիք 945թ
 Մեղիքի. աշակերտ Մարուգէի Միայնակեցի
 942թ
 Մեղիք քաղաք 777ա
 Մեղիք Երեւոյ 269ա
 Մեղիանդ 418ա
 Մեղեքեան Ագրիպա 56թ
 Մեղիքի 965թ
 Մեղեքեան Եղիազար 1070ա
 — Կոմս 1069թ
 — Մարգար 1070ա
 — Մեղեք 1069թ
 — Ներսէս 1069թ
 — Սաղաթիկ 1069ա
 — Սերբ 1069թ
 — Օհաննէս 1069թ

Մեղիքար ամբ-817ա
 Մեղիք Եղիսկապոս 840ա
 — կաթողիկոս 59թ
 — Մահտեսի 30թ
 — Վարդապետ 602ա, 992թ
 — — Թարգմանիչ 94թ, 309թ, 340ա, 424թ,
 516թ, 625ա, 723թ, 856թ, 1025ա, 1026ա
 Մեղեքեան 713թ, տե՛ս մասն Մեղեքեան-
 դպիր
 Մեղեք Ստեփան 56թ
 Մեղեքեան հայրապետ 106թ, 253ա
 Մեղեք Ապառ 71ա
 Մեղեքեան զմաստիկ Եղի 378թ, 379թ
 Մեղեքեան իշխան 198թ
 Մեղիք քաղաք 230թ
 Մեղեք քաղաք 67թ
 Մեղեքեան 416թ
 Մեղեքիկ 1046ա
 Մեղեքեան Հ. Յովհաննէս 143թ, 145ա—բ,
 146ա
 Մեղիք (Ս.) 575թ
 Մեղիք կին ում 70ա
 — ում 189ա
 Մեղիքեան Եղիազար 513թ
 Մեղիքեան քաղաք 282թ
 Մեղիքեան Եղ. Մխիթար 687ա
 Մեղիքեան Զաքարիա 550ա
 — մարգար 505ա
 Մեղիք Ստեփան 505ա
 Մեղիքեան Եղիք 543ա, 557ա
 Մեղիքեան Հ. Գարեգին 37ա, 41թ, 43թ,
 76ա, 293թ, 469ա—բ, 519թ
 Մեղիքեան հոգի Գիրիքար 693թ
 Մեղիք քաղաք 679ա
 Մեղիքեան Հ. Թեոդորոս 37ա, 38ա, 39թ,
 42թ
 Մեղիքեան Կոմս դուք 809թ
 Մեղիքեան փիլիսոփայ 474թ
 Մեղեքեան—Ապառազեան Հ. Սերբ 293ա—բ
 — Հ. Գիրիքար 293թ
 Մեղիք 283ա
 Մեղիք 473թ
 — զորդի Պօղոս քրչի 188թ, 189թ
 — Պատրոս 352ա
 Մեղիքեան, Մեղիքի, Մարիան Եղիսկապոս
 510թ, 723ա—բ, 724թ, 815թ
 Մեղիքեան 35ա
 Մեղիքեան Գաղաթ 247ա
 Մեղիքեան 35ա
 Մեղիք 612թ

Միգիդեայ ֆազաֆ 29p
 Միլամ ֆազաֆ 100ա. 194ա, 647ա
 Միլմոնի թէրեգիա. կին Դալիամ Ռօզոլիմի
 38p
 Միհրաբուզան սենեկապետ 904ա
 Միհրազատ, հայր Պազատասարի 187p
 Միհրամի 282p
 Միհրդատ քազաուր 18p, 151ա—p, 865p
 Միհրդատեան Թադէոս 978ա
 Միհրդատեանց Արշակ 629ա—p
 Միմաս, եղբայր Մուրատ ստացողի 187ա
 — Թոխաբեցի 776ա—p, 493ա
 — Ժողովրդապետ եղիաքեքուզալայ 3p
 — Կասմըցի Բապունճի 709ա
 — Պարմն 28ա
 — Վկայ 166p, 253p, 378ա, 444ա, 858p, 1007p
 — Վրդ. Տրապիզոնցի 887p
 Միմասեան Արքահաժ 537ա—p
 — Լեւոն Գ. 323ա
 — Լուչիա 537ա
 — Խաբուն Թագուհի Գազատացի 537ա
 — Կարապետ (հելոֆ) 1069ա
 — Միֆայէլ 537p
 — Վահան 939ա
 Միմասեան Գրիգոր Ջուզայեցի 234p
 Միմորաց Օստրովանդից Կարգ Ս. Տրամչիս—
 կոսի 818p
 Միջագետք 149ա, 283ա, 418p, 683ա, 1045ա
 Միջագիւղ 195p, 419ա
 Միջագիւղի Դաքառուռն 366p
 Միսկիօզու Հօնայ Բակոր 693p
 Միրագով եղ. Վինկեմստիս 141p
 Միրգայեան Մամուկ Պէլ 144ա
 Միրիման դերասան 675ա
 Միւլլեր Հ. Հենրիկոս 526ա
 Միւսի կերպի 350p, 351ա
 Միւսիլմամֆ 505ա
 Միւֆարդին 282ա
 Միֆայէլ կաթողիկոս Սոյ 614ա, 746p, 800ա, 920p
 — Խրշտակապետ 166p, 172ա, 173ա, 181p, 253ա, 269ա, 293p, 379ա, 398ա, 443ա, 466ա, 471p, 499p, 558p, 571p, 715ա, 858ա, 946ա, 991ա—p, 993ա, 1007ա
 Միֆայէլ մոմ, աշակերտ 879p
 — Պատրիարք 1025p
 — Վարժապետ ֆահամայ 218p
 Միֆովիչ ԱՌմա 41ա
 — Կարպուս 41ա
 Մլեհ իշխան 16ա, 55p

Միսիթար Արքայ 3ա—p, 10ա—p, 11ա—p, 52ա—p, 79ա, 199ա, 200ա, 213ա, 259p, 309p, 321p, 326p, 387p, 393ա, 457p, 460ա, 597ա, 508ա, 512ա, 516p, 521ա, 522p, 524ա, 525ա, 555ա, 581p, 609ա, 620p, 693ա, 707ա, 713ա, 724p, 728p, 741ա, 780p, 788ա—p, 796ա, 801p, 802ա, 813ա, 814ա, 816ա, 820ա, 830ա, 851ա, 854p, 884p, 885ա, 965p, 968p, 986ա, 1015p, 1016ա, 1030ա—p, 1040ա, 1041p, 1047ա, 1048ա, 1049ա
 — Կաթողիկոս 59p
 — ռդի Մարտիրոսի կամ Թորոսի 190ա
 — Տայի 871p
 — Քօշ 75p
 Միսիթարեան Ժողովրդապետութիւն ի Թրի—
 հաւ 536ա
 — Մատեմադարան ի Վինմոն 435p, 444ա, 548ա, 549ա, 574ա, 577ա, 596ա, 633p, 790ա, 832ա
 — Միաբանութիւն Թրիստու 88p, 326p, 332ա, 430ա—p, 507p, 508ա, 527ա, 531p, 536p, 556p, 608p, 609ա, 781ա, 804ա, 828ա, 831ա, 915p, 916p, 949ա—p, 950ա, 998p, 1015ա—p, 1030ա, 1046ա—p
 — Միաբանութիւն, Ուլստ (Վենետիկ կամ Վինմոն) 3ա, 52ա, 100p, 276ա, 278ա, 312ա, 403p, 406ա, 459ա, 460ա—p, 475ա, 490ա, 494p, 496p, 500ա, 580p, 581p, 598ա, 622ա, 625p, 627p, 718p, 723ա—p, 724ա—p, 786ա, 801ա, 901ա—p, 914p, 925ա, 952ա—p, 968ա—p, 971p, 988p, 1010p, 1012p, 1019p, 1040ա, 1046p
 — Միաբանութիւն Վենետիկ 321p, 582p, 815ա, 816ա, 817p, 852p, 884p, 1030p, 1051p
 — Միաբանութիւն Վինմոյի 3p, 13ա, 43p, 127p, 136p, 142ա—p, 143ա—p, 146ա, 147ա, 167p, 199ա, 216p, 236ա, 237ա—p, 238p, 245ա, 251ա, 323ա, 325ա, 327ա, 331p, 342ա, 387p, 393ա, 410ա, 413ա, 419ա, 428p, 440ա, 498ա, 500p, 536p, 605ա, 606ա, 628ա, 672p, 675p, 679ա, 684p, 687p, 700ա, 709ա, 727p, 732ա, 751ա, 756ա, 762p, 768ա, 786p, 817ա, 820ա, 821p, 824ա, 827ա, 828p, 831p, 855ա, 856p, 885p, 948p, 952p, 976p, 982p, 993p
 — Վարժարան ի Գանիթ 667ա
 — Վարժարան ի Ջմիւռնիա 574ա, 701ա, 702ա

Մխիթարեան վարժարան-Լիսե ի Կ. Պոլիս-
Բանկայքի 325ա, 500ա, 768ա, 884բ, 990բ
— վարժարան ի Հազմիե-Պէշքուր 569ա
— վարժարան-կղերանոց ի Վիեննա 554բ,
577ա, 619ա, 901ա, 905ա, 914բ, 919ա,
986ա—բ, 988բ, 1022բ
— Տպարան ի Թրիեստ եւ ի Վիեննա 233ա,
820ա, 856բ, 862ա, 907բ, 973բ

Մծբին 946ա—բ
Մկր-Գալֆայեան-Ալվատեանց Մատթէոս
779ա—բ

Մկրտիչ եղբայր 840ա
— եղբայր Ստեփանոս գրչի 699բ
— Ըստամայօցի, Հաճի 39բ
— Ժամկոչ 350բ
— հայր Ագարիա Զուգայեցոյ 187ա
— հայր Կարուսեցի Մամուլի 187բ
— պարոն 353բ

Մկրտչեան Աննա 38բ
— Անտոն 38բ
— Հ. Մատթէոս 536ա, 590ա—բ, 831ա,
1015բ

— Օհաննէս-Սիկիսմուստոս 38բ

Մզալիստան 1046ա

Մզուլ 1043ա—բ

Մոզք երեք 463բ

Մոզուս արքայ 739բ

Մոլոզգեան կղզիներ 1046ա

Մոլտալիա 1018բ

Մոկաց աշխարհ 274ա

Մոկս 282ա, 606բ

Մոհիլիա 720բ

Մոհմաու մոզ 606ա

Մոյզեսովիչ Զաքարիա-Միքայէլ 905ա

Մոնդէնէկո 1018բ

Մոնիւ 151բ

Մոսկուս, Մոսկով քաղաք 374բ, 699ա, 765ա

Մոսկովի երկիր 281բ

Մոսկովի-Մոսկովի, Մոսկովաց արք 34բ,
282բ, 623բ, 703ա, 704ա

Մովկիւ քաղաք 164ա

Մովսէս, առաջնորդ վանաց 186բ

— Նովարդեցի կաթողիկոս 59ա

— Նրէց, պատուիրատու 188ա, 189բ

— Խորենացի 61ա, 63բ, 66բ, 86ա, 240բ,
274ա, 290բ, 490ա—բ, 516ա, 622բ, 623ա,
623բ, 624ա—բ, 625ա—բ, 644բ, 645բ,
670ա, 690ա, 770ա—բ, 930բ, 945բ,
1037ա, 1053բ

— Հռոմայեցի 992բ

— մարգարէ 30ա, 67բ, 136ա, 178ա, 279բ,

474ա, 482ա, 602ա—բ, 812բ, 868բ, 942բ,
997բ, 1059բ, 1071բ

Մովսէս մմ 246բ, 739բ, 740բ

— որդի Մխիթար Տայիի 871բ

— քահանայ 190բ

— Քերթազհայր 930բ, 992բ, 1002ա—բ,
1025ա

Մովսէսեան Գասպար 732ա, 734բ

— Մովսիսեան Դանկիանոս Հ. Դեռնոյ
902ա

— — Պետրոս վրդ. 90ա, 463ա, 907ա

Մովսիսեան Պաշտոն 46բ

Մուքալիք Մարքա 40բ

Մուկիոս հիւպատոս 57ա

Մուհամէտ մարգարէ 58բ, 154բ

Մուհամէտ Մուսին 219բ

Մուզալի 505ա

Մուզանու, որ է Ղաշո 322ա

Մունկրէվի արքիպիսկոպոս 1046բ

Մունուսուս գիւղ Կեսարիայ 871բ

Մուշ քաղաք 72ա—բ, 138ա, 260ա, 261ա—բ,
282ա, 923բ, 1013ա—բ

Մուշկան Նիսապատրոս 674բ, 675ա

Մուշոյեան Մկրտիչ 848բ

Մուքափա Աշուղ 765ա

Մուսիլ երեշտակ 269ա

Մուստայ փաշ 550բ

Մուստափա Դ. Սուլթան 703ա

Մուստափա փաշա 703բ

Մուրաու գետ 433բ

— մմ, Ռուիքատու 190բ

— Սուլթան 187բ

— ստացող 187ա

— Յրէտրիի 101ա

Մուրատեան Հ. Թաղէս 138բ, 236ա—բ,
607ա

— Մկրտիչ 340ա

— Շէօհրէքեան Հ. Գաբրիէլ 63բ, 79ա,
80ա

— Հ. Պոզոս 694ա—բ

Մուրատեանց Գասպար 1055ա

— Փիլիպպոս 1055ա

Մսիս 283ա

Մսիք մմ 188բ

Մրգայեան Մարտիրոս 672ա

Մրէնի եկեղեցի 914ա

Մրկէզա 282ա

Մրջիմիկ Նրէց 198բ

Մրվանայ գիւղ 1070ա

Մցիսէպ եկեղեցի 914ա

Մոմիքա, մայր Ս. Օգոստինոսի 172ա

Մօմու ապակեգործ 1003թ
 Մօւէա քերակզդի 536թ, 537ա
 Մօրաս վկայ 29ա
 Մօրիկ կայսր Օշականցի 1070թ
 Մօրից Դոմինիկոս եղ. Կղեմէս 903թ
 Մօֆահա Աննա 39ա
 — Եօհաննէս 39ա

8

Յարեք Ոսեհայեւ 155ա, 534ա
 Յարեքեանք 155ա
 Յակոբ արեղայ վիգամդեցի 323ա, 324թ
 — Յակովբ Առաքեալ 30ա, 53ա, 106թ, 171թ,
 172թ, 178ա, 293ա—թ, 471ա, 558ա, 569թ,
 630ա, 747թ, 748ա, 825ա, 831թ, 857ա,
 867ա, 929ա, 941թ, 958ա
 — Առաքեալ եղբայր Յովհաննու 181թ, 426ա,
 441ա, 1006ա
 — Յակոբոս Առաքեալ, եղբայր Տեառն,
 Արդարն 136թ, 181թ, 221թ, 222թ, 223թ,
 418ա, 425թ, 441ա, 869թ. 944թ, 958թ,
 959ա, 1006ա
 — Արքեպիսկոպոս 776ա
 — եղբայր Աստմ ֆահանայի 189թ, 190ա
 — Յակովբոս Եղեղիացի, պատրիարք 195թ
 — Յակոբոս ծայրագոյն վարդապետ 322ա
 — Յակովբ կաթողիկոս 217թ, 187թ, 816թ,
 1024թ
 — կաթողիկոս Էջմիածնի 234ա
 — Կոստանդնուպոլսեցի, եպիսկոպոս Առա-
 ղայի 174թ
 — Յակովբ Համբ 853ա
 — հայր Գրիգորի 43ա
 — հայր Յովսեփայ Աստուածածնոյ 65թ
 — Մծբնայ հայրապետ 138թ, 167ա, 253թ,
 424ա, 425թ, 443ա, 478ա, 480ա, 498թ,
 571ա—թ, 613ա, 758ա, 858ա, 899թ, 941ա,
 942թ, 945թ, 995ա, 1007ա
 — Յարութիւն 988թ
 — Նահապետ 739թ, 919թ
 — Շամախեցի կաթողիկոս 1036թ
 — ոմն 544թ
 — որդի Պաղտատարի 187թ
 — Պատրիարք 670ա, 697թ
 — Պատրիարք Կ. Պոլսայ 979ա, 1036թ
 — Զուղայեցի կաթողիկոս 187ա, 400թ
 — Սարկաւազ եղեւսացի 72թ, 261ա
 — Սրեւցի 697թ, 931ա, 943ա, 945թ
 — Վարդապետ Ի Կարգէ Յիսուսեանց 993ա
 — Տեպլիքեանն, Տեօյլքեանն վրդ. 481ա

Յակոբ Տիրացու 37թ. 772թ
 — փեսայ Շիւֆիւրեանց 88ա—թ
 — (Յակովբ) ֆահանայ Լիբանանցի 358ա
 — Քեօբրիւսի ամուսնեալ կամուրջ 853թ
 — օղլի Սարգիս 871թ
 Յակոբեան, Յակովբեան Յարութիւն 350թ.
 839թ, 840թ
 — Վ. 8. 870ա—թ
 — Տէր Յակոբ 378թ
 Յակովբոս Ալփեայ 136թ
 — Յակոբոս Բարեցցի Վիգմուս 209ա
 Յակովիկ վկայ 166թ, 178ա
 Յամրէս 321ա
 Յանէս 321ա
 Յառաջակողմեան Հնդկաստան 1045թ
 Յարութիւն Աղայ 652թ
 — Ապրէլիցի իշխան 247ա
 — Ատանացի 596ա
 — Բասեմցի, Արքեպիսկոպոս 88թ, 326ա—թ
 — դպրապետ 88ա
 — եղբայր Պէռպէտ Պապ Աղայի 313թ
 — Թոխատցի բժիշկ 473թ
 — հայր Շուշանայ 39թ
 — մանկավարժ 879թ
 — ոմն 246թ, 848թ
 — որդի Յակոբ Հայկեանի 195թ
 — Պատրիարք Երուսաղէմի 354ա—թ
 — Պատրիարք Կ. Պոլսայ 841թ
 — վրդ. 695թ, 746թ
 — վրդ. Պրուսպոս 368ա—թ
 — Տիրացու 37թ, 840թ, 848թ
 Յարութիւնեան Թէրեգիւս-Սօփիա 537թ
 — Պետրոս 537թ
 Յաւան, որդի Յարեքի 155ա
 Յեսայի, հայր Դաւթի 602թ
 Յեսու, որդի Նաւայ 136ա, 704թ
 — որդի Սիրաֆայ 223ա
 Յեսսէ ոմն 772թ
 Յերոնիմեայ Եւսեբիոս 44ա
 Յերոնիմոս Ս. վրդ. 173ա, 293թ
 Յիգոնիստ վկայ 164թ
 Յիսուս, նկատի չէ առնուած
 Յիսուսեան Ընկերութիւն, Կարգ, Միաբա-
 նութիւն 48թ, 99ա, 172թ, 196ա, 263ա,
 285ա, 332ա, 333ա, 349ա—թ, 457թ, 472ա,
 490ա, 554ա, 635թ, 689ա, 767թ, 769ա,
 824թ, 847թ, 993ա, 1039թ, 1065ա
 Յիւրիւզեան Պօղոս Աղայ 840ա
 Յոքոբ, աներ Մովսէսի 1059թ
 Յոնան Դաբանցի 547ա
 — ոմն 187ա

Յոնանմա գիր 421ա

— Փափ 754ա

Յոյմ 21բ, 25ա, 31բ, 59բ, 148բ, 154բ, 200ա, 202ա, 207բ, 208ա, 290ա—բ, 299բ, 351բ, 484ա, 562բ, 725ա, 733ա—բ, 860բ, 872ա, 908բ, 942բ, 943բ, 949բ, 1013ա, 1025ա, 1043ա, 1068բ

Յոմիական կղզի 416բ

— ռմ 208բ, 209ա

Յովակիմ Եպիսկոպոս Մամուդ 852բ

— Խայր Ս. Աստուածածնի 165ա, 171բ, 178ա, 182բ, 237ա, 397բ, 423ա, 465բ, 569ա, 603ա, 606բ, 825բ, 991բ, 904ա, 1006ա

— ռմ 547բ

Յովակիմայ Եւ Ամնայի Գեորգիանի Ուխտա—տեղի ի Պաղեստին 995ա

— Եւ Ամնայի Տումբուռն Ուխտատեղի ի Պա—ղեստին 995բ

Յովակիմեան Կատարիմ 537բ

— Յարութիւն 537բ

— ռմ 662բ

— Պետրոս 537բ

Յովասափ Բանանայ գրիչ 1013ա—բ

Յովք Նրանելի 28ա, 29բ, 277բ, 528բ, 846բ

Յովկ մարգարէ 269բ, 613բ

Յովիանոս կայսր 44բ

Յովիկ Երեշտակ 269ա

Յովիանմու Ազայ 772բ

— Աներկիր Թագաւոր 17բ

— Անկիացի 754բ

— Առաքել 9բ, 30ա, 53ա, 100ա—բ, 123բ, 136բ, 167ա, 108բ, 172ա, 177ա, 180բ, 181բ, 227բ, 228ա—բ, 229ա, 279բ, 280ա, 313ա, 378բ, 397բ, 426ա, 441ա, 463բ, 476բ, 558ա, 560բ, 569բ, 653ա, 706բ, 747բ, 762բ, 776ա—բ, 804ա—բ, 825ա, 853բ, 854ա, 857ա, 867ա, 898բ, 929ա, 942բ, 958ա, 1006ա, 1042բ

— Աստուածաբան 75բ, 420ա

— Արքեպիսկոպոս 651ա, 989ա—բ

— Արքեպիսկոպոս, առաքնորդ Տաթևու վանաց 400բ

— Բլանցի 869ա

— Գառնեցի 698ա

— Գրիչ 150բ, 420բ

— Դամասկացի 565բ, 573բ, 575բ

— Եղբայր Ատմ Բանանայի 189բ, 190ա

— Եպիսկոպոս 421բ

— Եպիսկոպոս, Առաջնորդ Աւագ վանաց 188ա

Յովիանմու Նստի Պելյա Տէտե վրդ. 88ա

— Նրզկացի 441բ, 697բ

— Նրուսազեմայ Խայրապետ 162ա, 254բ, 941ա, 944ա, 996բ

— Էլմիածնեցի վրդ. 323բ

— Թլկուրանցի 947ա

— Իսպահանցի 270ա

— Իսխրիկ Կրդի Գաւակն 474բ

— Յովիան կաթողիկոս 240բ, 322ա, 521բ

— Կարապետ Մկրտիչ 94բ, 116ա, 161բ, 163բ, 164ա, 165բ, 172բ, 178ա, 181բ, 183ա, 246ա, 254ա, 267բ, 268ա, 270բ, 378բ, 379ա, 424բ, 438բ, 442ա—բ, 448ա, 480ա, 498բ, 570բ, 725բ, 748ա, 825բ, 857բ, 867ա, 906բ, 929բ, 945բ, 946բ, 986ա—բ, 1002բ, 1006բ

— Կ. Պաւսեցի 360բ, 361ա, 719ա

— Խայր Պօղոս գրչի 188բ, 189բ

— Խայրապետ Աղե Բանդուր 30բ

— Խայրապետ, յաջորդ Ներսէս Կապեցու 269բ

— Հովսէ վրդ. 875ա, 1027ա—բ

— Խորեղբայր Պետրոս գրչի 229բ

— Մամիկանեան 240բ

— Մանազկերտցի կաթողիկոս 59ա

— Մանդակունի 492բ, 645բ, 712ա, 856բ, 946բ, 955ա

— Յովիան Մովսէս իշխան 606բ

— Յուստինեան 1030ա

— ռմ 11ա—բ, 369ա, 552բ, 753ա

— ռմ վկայ 695ա

— Ոսկերեքան 36ա, 37ա—բ, 66բ, 75բ, 157ա, 163ա—բ, 166բ, 171բ, 216ա—բ, 217բ, 218ա, 222ա—բ, 223ա—բ, 224ա, 224բ, 225ա—բ, 226ա—բ, 227ա—բ, 228ա, 228բ, 240բ, 253ա, 267ա, 295ա—բ, 326ա, 330բ, 412բ, 424ա, 443ա, 448բ, 526բ, 543բ, 571բ, 584ա—բ, 616բ, 630բ, 635բ, 640ա, 641ա, 690ա, 696ա—բ, 702բ, 858բ, 869բ, 919ա—բ, 927ա—բ, 928ա—բ, 929ա, 929բ, 945բ, 946ա—բ, 957բ, 1007ա

— Ովայեցի կաթողիկոս 59ա

— Որդի Ոսկերչի 188ա

— Քրդի Պօղոս գրչի 188բ, 189բ

— Քրդի Ստեփանոսի 190ա

— Քրդի Տիրացու Աղափ 38ա

— Որոտնեցի 399ա

— Չմշկիկ կայսր 1070բ

— Պալէոլոգ 156բ, տե՛ս մանր Պատմաբան

— Պալմենեցի 860ա

— ԺԲ. Պապ 1027ա

Յովհաննէս Պատմաբան 800թ., տե՛ս Ոսեւ

Պայէտլազ

— Պատուելի Աղայ 412թ

— Պատրիարք Կ. Պոլսայ 374թ, 679ա

— Պարտիզակցի վկայ 860ա—ք

— Պուլզ վրդ. Ծործորեցի 235ա, 289թ, 953թ.

989ա, 1005թ

— Սամեմիանեցի 82ա

— Սարկաւազ եւ Տիրացու 246ա

— Սիւնեաց Արքայիսկոպոս 930թ

— Վանեցի 556ա, 559ա

— Վրդ. 441թ, 652թ, 697թ, 698ա—ք. 930ա.

1053ա, 1054ա—ք, 1055ա

— Վրդ. Կեսարացի 1041ա

— Վրդ. Ճգմաւոր 867թ

— Վրդ. Պոնտացի 234ա—ք

— Վրդ. (Տէր Մամուկեան) 1024ա—ք

— Վրդ. Տրապիզոնցի 816թ

— Տ. 945թ

— Տէտէ Վրդ. 450ա

— Տիկնազգի Վրդ. 229թ

— Տիրացու 324թ

— Բաքաստադիոս 491ա

— Բահամայ 217թ, 734թ

— Բահամայ Ակնիւրայ 217ա

— Օսմեցի Իմաստաւեր 59ա, 270ա, 421ա,

528թ, 625ա, 800թ, 845ա—ք, 846ա, 920ա

Յովհաննէսեան Կարապետ 1003թ, 1004թ

Յովհաննիսեան Յակոբ Արեղայ 324թ

— Պօղոսի Տպարան 1004ա

Յովհաննու Կարապետի Վամբ ի Տարօն 695ա

Յովնաթան Ծոռոքեցի 777թ, 778ա—ք

Յովնամ, Խայր Սիմօն-Պետրոս Առաքելայ 44թ

— Մարգարէ 254թ, 264թ, 441ա, 569թ, 602թ,

630ա, 748ա, 825թ, 857թ, 929թ, 1006ա

Յովնանեան Հ. Ղեւոնդ 12ա—ք, 13ա, 17ա,

17թ, 18ա—ք, 153ա, 237թ, 598ա, 599թ,

855թ, 925ա

— Մկրտիչ Հ. Գեորգի 263ա, 551ա, 583ա,

594ա, 694ա, 836ա, 905ա, 907ա

— Հ. Պօղոս 26ա, 34ա, 44ա, 79ա, 80ա,

145թ, 147ա, 219ա, 256ա, 257ա, 271ա,

272ա, 276ա, 281ա, 290ա, 306թ, 307ա,

312ա, 317ա—ք, 331ա—ք, 341ա, 498ա,

509ա, 586թ, 598ա, 599թ, 607ա, 622ա,

707թ, 708թ, 709ա, 711ա, 740ա, 741ա,

767թ, 768ա, 824ա, 887ա, 955ա—ք

Յովսէփատու ձոր 1062թ

Յովսէփոս Փլաւիանոս Երրայեցի 1036ա,

1037ա—ք,

Յովսէփ Ամգարացի Եպիսկոպոս 726թ

— Աստուածահայր 115թ, 171թ, 178ա, 182ա,

251թ, 281թ. 293ա. 330թ. 356ա—ք. 403թ.

424ա. 471ա. 497թ. 498ա. 525թ. 553ա.

561թ, 565թ. 574ա. 580թ, 715ա. 721թ.

768թ, 793թ. 857ա. 1010թ, 1012թ. 1014ա

Յովսէփ Արեմաթացի 281թ, 302թ. 330թ.

424ա. 480թ. 1010թ. 1027թ

— Գեղեցիկ 65թ. 739թ. 1021թ

— Ժերուհի 674թ

— Ա. Կաթողիկոս 59ա

— Բ. Կայսր Աստորիայ 144ա, 439ա. 1050թ.

1051ա

— ռմն 599թ, 988թ

— որդի Գալուստի 37թ

— որդի Միմասի 187ա

— ուղեկից Յովհաննէս Վրդ. ի 234թ

— Վրդ. Սաղմկեցի 534ա. 535ա—ք

— վկայ 164թ

— Բահամայ 166ա

Յովսէփեան Գարեգին Կաթողիկոս 138ա

— Պետրոս 769թ

— Հ. Վարդան 37ա, 39ա, 41ա, 43ա

Յովսէփ Բագաւոր 897թ

Յարդանան գետ 28թ, 236թ. 379թ. 480թ

Յուդա Առաքեալ 166թ. 173ա

— Խաչագիւտ 255թ

— Բաղդէոս Առաքեալ 221թ. 293թ

— Իսկարիսովացի 187ա—ք. 190թ. 441թ.

958ա, 959թ

— Յակոբեան Առաքեալ 182ա, 229ա—ք

Յուդայի երկիր 697ա

— Բագաւորութիւն 942թ

— Յեղ 944թ

Յուլիա, կին Սեւերոս Կայսեր 622ա

Յուլիանէ կոյս 166թ

Յուլիանոս Կայսր 925ա—ք

Յուլիոս Պապ 491ա

Յուլիոսեան տարի 434ա

Յուդիտա, մայր Կիրակոսի 83թ, 161թ, 254ա,

443թ, 571թ, 858թ, 945ա, 1007թ

Յունական Եկեղեցի 46թ

Յունան Երէց 190ա

— Մահտեսի 189ա

Յունանեան Պետրոս 40թ

— Պետրոս (Պետրոս Առաքեալ) 560թ

Յունաստան, Յունաց աշխարհ 20ա—ք, 265թ,

416թ, 509թ, 408ա, 733ա—ք, 734ա, 1018թ

Յուսիկ Հայրապետ 723թ

Յուսուփ ռոսիկան 733ա

Յուստինանէ կոյս 164թ

Յուստինանո կայսր 870ա, 943թ

— վկայ 29ա

Յուստինիանոս Ա. կայսր 154ա—ք

— Բ. կայսր 269ք

Յուստինոս Ա. կայսր 154ա

— Վկայ 53ք, 608ա

Յուստոս Խյիսկոպոս Երուսաղէմի 869ք

— Վկայ 471ք, 827ք, 997ք

Ն

Նաքատացիք 67ք

Նաբոլի քաղաք 63ա. 588ա, 1068ք

Նաբոլեմ. Նապոլեմ, Նափոլեմ Պոմա-

փառք 219ք, 708ք, 816ք, 817ա, 998ա

Նազարեան Միլզմի Արքեպիսկոպոս 682ա—ք, 683ա—ք

— Հ. Մովսէս 884ք

Նազարէք Աղայ 816ա

— Տիրացու 210ք, 216ա

Նազարի Շէրիֆ 772ք

Նազիլա Պարոմ 777ա

Նաթան մարգարէ 65ք, 944ք

Նաթանայէլ Կրեշտակ 269ա

Նաթանեան Պ. Վ. 515ք

Նալբանդեանց Միքայէլ 515ք

Նայեան Յակոբ Պատրիարք 278ա, 279ա, 329ա, 422ա

Նախահարք 164ք

Նախաօրմ Եւայի Ուխտատեղիի Պաղեստին 994ք

Նախաջ օգլու Յակոբ Կեսարացի 230ք

Նախիջեան 282ք

Նախիջեանայ Խառնութիւն 71ք

Նահապետ կաթողիկոս 776ա—ք, 989ա, 1001ա

— Վրդ. 711ա—ք, 800ք

Նահապետեան Անդրէաս 772ք

— Նահապետ 772ք

Նահեա 282ա

Նայոսաց, Նայոսց քաղաք 37ա—ք, 39ա, 40ա, 40ք, 41ա, 43ա—ք

Նայտացի Մարիամ, Կիմ Ղազարի 38ք

Նամնետայ Ժողով 491ք

Նառիման 282ա

Նասդուրեան Գրիգոր 273ք

— Մամուկ 273ա

— Յակոբ 273ա—ք

— Նիկոլ 273ա

— Սահակ 273ա

— Տօմիկ 273ք

Նասդուրեանք 272ա—ք, 273ա—ք

Նասմի Զատէ 623ք

Նասսաու քաղաք 509ք

Նասրատի Խոմա 709ա

Նարեկ 282ա

Նարեկեան Յակոբ Եղ. Յովնանէ 903ա

Նարեկիլեան Հ. Գարբիլ 139ա, 237ա, 966ա

Նարայէլ Խորէմ Խյիսկոպոս 511ք, 514ք, 676ք, 795ք

Նաուրդաց կղզիներ 1046ք

Ներքովք 155ա—ք, 1067ա

Նեմի 365ա

Նեքթունոյի տաճար 208ք

Նեկիացի Խյիսկոպոսում 224ք

Նեզոս 240ք

Նեո, Նեոմ 137ա, 228ք, 562ա, 998ա

Նեստոր 35ա, 353ա, 418ա, 896ք

Նեստորականք 421ք, 1025ա

Նետի-Անտոնեան Հ. Սիմոն 37ա, 39ա, 41ա, 43ք, 44ա, 140ք

Նետոզաց ազգ 189ք

Նետրապոլիտ (Մետրապոլիտ) Սեբաստու 733ք

Ներէիղք, Եւերժանարք 714ք

Ներիմբերգեան Հ. Յովնանէ Եւսեբիոս 767ք

Ներշապուհ Մամիկոնեից Խյիսկոպոս Տարոնայ 421ք

Ներուստ Տրայանոս 208ա

Ներպերքոս Խյիսկոպոս 172ա

Ներոմ կայսր 53ա, 653ք

Ներսէս Երուանդունի 606ք, 607ա

— Իշխան 606ք

— Կամարական 295ա, 1022ա

Ներսէս Աշտարակեցի կաթողիկոս 59ա, 800ա, 979ա

— Արքեպիսկոպոս Վիրահայոց 70ք, 71ա, 761ա

— Բերիացի 263ա

— Եղբայր Աստու քահանայի 189ք, 190ա

— Խյիսկոպոս 322ք

— Խյիսկոպոս Հայոց 421ք

— Գորավար 1070ք

— Լամբրոնացի 75ք, 94ք, 303ա—ք, 444ա, 444ք, 448ք, 538ք, 551ա, 552ա, 659ա, 723ք, 793ա, 809ա, 874ա—ք, 930ք, 945ք, 989ա—ք, 1001ա—ք, 1025ք, 1026ա

— Կլայեցի Շնորհալի 59ք, 94ք, 165ա, 240ք, 265ա—ք, 266ա—ք, 269ք, 316ք, 353ա, 356ա, 379ա, 441ք, 443ա, 498ա, 506ք, 542ք, 549ա, 569ք, 570ա—ք, 572ք, 592ք, 593ք, 601ա, 604ա, 605ա, 622ք, 670ա, 723ք, 798ա, 835ք, 858ք, 880ա—ք, 908ք,

943ա . 945բ . 946ա . 999բ . 1003ա—բ .
1006բ . 1007բ . 1025բ . 1026ա . 1069ա
Ներսէս Հաճի 693բ
— Շիմոզ կաթողիկոս 59ա . 930բ
— Պարթեւ Մեծ հայրապետ 19բ . 58բ . 164ա .
198ա . 256ա . 283բ . 442բ . 698ա . 723բ .
857բ . 1006բ
— Սսեցի կաթողիկոս 59բ
Ներսէսեան Հ . Յակոբ 37ա . 38ա . 39բ . 42բ
Նեւսկի Սուրբ Ազնաւորի կարգ 71ա
Նեապոլիս 742բ . 1018բ
Ներսէսեան Ս . Օհաննէս 115բ
Նեճրուրի Երկիր 1045բ
Նեճիպ Խան Սուլթան 535ա
Նեմես ազգ (աւստրիացիք) 547բ
Նեպլեան Յակոբոս 915ա—բ
Նեոկեսարիոյ ժողով 491ա
Ներքի փիլիպոս 168բ
Նիգրիանոս 294բ
Նիգրիանոս 294բ
Նիկեփորոս Ա . կայսր 154բ
Նիկիա 1054ա
Նիկիոյ ժողով 63ա . 165բ . 270բ . 294բ . 295ա .
316բ . 418բ . 443ա . 401ա . 553բ . 598բ .
609ա . 870ա . 908ա . 1034բ
— Բ . ժողով 492ա . 598բ . 609բ
Նիկիփար կայսր 942բ
Նիկողոսոս Փարիսեցի 480բ
Նիկողայոս Ա . քաղաւոր Ռուսաց 20ա
— Լուդովիկոս 688բ
— կայսր Ռուսաց 71ա—բ . 695բ
— Սարկաւազ 353բ
— Սեմոնիլազործ Հայրապետ 115բ . 166բ .
171ա . 253բ . 443բ . 478բ . 571բ . 558բ .
1007բ
Նիկողոս ոմն 313բ
Նիկողոսեան Եղիսէ 815բ . 913ա—բ
— Թագուր 962ա—բ
Նիկոմիդիա 860ա
Նիկոսիա 596ա
Նիկոլե Յաննգ 282բ
Նիմփա քաղաք 208բ
Նիմոս քաղաք Ասորեստանաց 18ա
Նիմուէ 929բ . 953բ
Նիմուէացիք 426բ . 929բ
Նիտերեայ քաղաք 803բ
Նիսեայ աստուած 622բ
Նիքիֆորոս Խաբազայ Թեոդոքիս 247բ
Նշան Ազա 840ա
— Ս . Նշանու վանք 11բ

Նոյ Նահապետ 136ա . 137ա . 297բ . 373բ .
514բ . 746ա . 865ա . 1071ա
Նովազ . Նովագեան Լեոնարտոս աւագերեց .
Ժողովրդապետ Նեմցե եկեղեցւոյ ի Նայսոց
41ա . 43ա
Նովի Սատ . Նայսոց քաղաք 37ա . 469ա
Նովոսելցով կոմս 323ա
Նոր Բրիտանիա 1046բ
— Գալեոմոնիա 1046բ
— Գեորգիա արքիպեղագոս 1046բ
— Ջելանտիա 1046բ
— Հիպրիտեան կղզիներ 1046բ
— Ջուղայ 322ա . 732ա . 734բ . 828ա
— Գիւլ . Նորգիւլ 760ա—բ
Նորքումպրիա 17ա
Նորշան . Եղբորորդի Աստուածատուրի 190ա
— հայր Աստուածատուրի 190ա
Նորշիմովանք . Քրիստոսեան 241ա—բ
Նորուեգիա 149ա . 1018ա
Նորպարոնեան Գրիգոր Եղ . Յովհաննէս 902ա .
900բ
Նումաս Պոմպիլիոս 56ա
Նումե կայս . Նումիա վկայութի 164ա . 622բ .
723բ
Նուպիա 1046ա
Նուրաման . Եղբորորդի Աստուածատուրի
190ա
Նուրիհան Անտոն վրդ . 866բ
Նուրիհան Եղ . Նրեմիա 140բ
Նուրիհան (Խան) Անտոն վրդ . 510բ . 724բ
— Հ . Բարսեղ 45ա . 98բ . 99ա . 100ա . 141ա .
143ա—բ . 144ա . 145բ
— Յովսէփ 139բ . 144բ
Նիքիկերտ 282բ . 734ա
Նովագեան Աննա 40բ

Շ

Շաքոպրիան 45ա . 676ա
Շալիփու Գատիոս Հ . Անճիլիֆո 499ա
Շահապիլվան քաղաք 59ա . 198ա
Շահին օղլու խոնայ Մովսէս 693բ
Շահինեան Արամ 371բ
— Տէր Բարթոլոմէոս վրդ . 127բ . 136բ .
167բ
Շահնազարեան Յովհաննէս 643ա
Շահնաբ . կին Հախնազար Պողոսի 189ա
Շաղուաք . ոմն Մուրաւսով 190բ
Շամիրամ քաղաքի Ասորեստանի 18ա . 623ա

Շամշախաթուն, քոյր Ատոմ քանանայի 190ա
 Շամշայ, ամուսն Դիւի 557թ
 Շամքար 282թ
 Շաշաքեան Գարիիէ Արքեպիսկոպոս 682ա
 Շապան ումն 550թ
 Շապին Գարա-Հիսար Օսանգ 282թ
 — Ղարախար քաղաք 11ա
 Շապուհ արքայ 198թ
 — քաղաւոր 186ա
 — ծառայ Արտաշրի 304ա
 — ումն, ռստիկան 1022ա
 — Պարսիկ 19թ
 Շալշէտ 282ա
 Շատախ 282ա
 Շարդիսդներ 19թ
 Շարիկ, որդի Շերգիւրայ 1067ա
 Շարսաղար 422ա
 Շարի դրամագէտ 509թ
 Շաւարճեան Ստեփան 358թ
 Շաւարշական դաշտ 336թ, 511ա, 518թ, 795ա
 Շաւարշան 632ա
 Շաւտայ քոյրապիսկոպոս 421ա
 Շաքարճեան Գրիգոր 1032ա—թ
 Շոպիսիի Եղիսարք 41թ
 Շէքիւրեան Անդրէան 549ա
 Շէ(հ)րիմանեան Գրիգոր 432թ
 Շէրիմանեան Մատալեմ 536թ
 — Մարգար 1043թ
 Շերգի յԱյրարատայ 1067ա
 Շերիմանեան Յարութիւն 431ա, 432թ
 Շէֆրճեան Գրիգոր 259ա—թ, 273ա, 274թ
 Շէօրէքեան-Մուրատեան Հ. Գարիիէ 63թ,
 79ա, 80ա
 — Հ. Թադէոս 607ա.
 Շիկիմ գիւղ 1070ա
 Շիշի Ի Բեքա 195ա
 Շիշմանեան Ամուսն Վրդ. 852ա
 — Մուշեղ 905թ
 — Յակոբ 352ա
 — Յովհաննէս 905թ
 Շիպիմ 278ա
 Շիրական 733ա
 Շիրական 59ա
 Շիրիմ 733թ
 Շիրիմեան Գեորգ 1069թ
 — Մարտիրոս 1069թ
 — Միքայէլ Վրդ. 852ա
 — Յարութիւն 1069թ
 — Նազարէք 1069թ
 — Տէր Փրանկիսկոս 852ա
 — Օհան 1069թ

Շիրիմշահ ումն, Օսիրատու 190թ
 Շիրվան 282ա
 Շիւֆիւրեան Յարութիւն Հ. Անդրէան 88ա,
 88թ, 199ա, 220թ, 232ա, 233ա, 270թ,
 276ա, 291ա—թ, 307թ, 326ա—թ, 394ա,
 403ա, 404թ, 494ա—թ, 518թ, 536ա, 552ա,
 603ա, 609ա, 616ա, 685ա, 686թ, 716ա,
 723թ, 728թ, 763ա, 780ա, 792ա—թ, 820ա,
 831ա, 855ա, 858թ, 871թ, 895ա, 987ա—թ,
 1009ա, 1027թ, 1028թ, 1030ա—թ, 1031ա,
 1057ա
 — Գայիմնէ 88ա, 1009թ
 — Գեորգ 88ա, 1009թ
 — Կարապետ 88ա, 1009թ
 — Հիփիսիմ 88ա, 1009թ
 — Մարիամ 88ա, 1009թ
 — Հ. Ներսէս 16ա—թ, 21ա—թ, 23թ, 50ա,
 50թ, 141ա, 160ա
 — Սահակ, Իսահակ Հ. Պետրոս 87ա, 88ա,
 88թ, 277թ, 278ա, 319ա—թ, 326ա—թ,
 494ա, 502ա—թ, 538ա, 539ա, 555ա, 556թ,
 608ա, 618ա—թ, 627թ, 693ա—թ, 998թ,
 1009թ
 — Հ. Ստեփանոս 88թ, 139ա, 236թ
 — Տիրուհի 88ա, 1009թ
 Շիւֆիւրեան 88ա
 Շիֆայի Մերտէս Սեքաստիայ 1068թ
 Շոմշապուհ Եփեփայետ 1022ա
 Շմաւոն, ազգական Գրիստոսի 869թ, 958թ
 — Առաքեալ 166թ
 Շմերտ, որդի Գարեհ Ա. ի 904ա
 Շմիրտ Հ. Խայագէտ 101ա—թ
 Շմեքու Անապատի Կոստաստան 396ա, 400թ
 Շմեքու 282թ
 Շոռքեցի Ասլան 42թ, 38ա
 — Գրիգոր 38թ
 Շոռքեցի Կատարիմ 42թ
 — Հայրապետ 48թ
 Շոռքեցի (Շոռքեցի) Մարիամ 38ա
 — Յօհան 39թ
 — Յօհաննէս, որդի Ասլանի 39թ
 — Յունան 39թ
 — Շուշան 39թ
 — Ովանէս, Խայր Ասլանի 42թ
 Շոռու 282թ
 Շուէտ (Շվէտ) 149ա, 1018ա
 Շումէն քաղաք 327ա, 695ա—թ
 Շումքշէ մոգ Սիմէազուց 866ա
 Շուշան, դուստր Վարդանայ 723թ
 — ումն 806թ
 — վարդանի 164թ

Հուստեր Հուսովիկոս 41բ

— Փրեդերիկոս 41բ

Շվայց 1018բ

Շուօփա Թօւազօ 536բ

— Մարիանէ 536բ

Շօրէկէլ 282ա

Ո

Ոգէ վանք 360ա

Ոդիսեւս 99բ

Ոդուկէր 154ա

Ոթոն Ա. կայսր 155ա

Ոլիմպոս, Ոդիմպոս լեռ 236բ, 623ա

Ոգիմպիա քաղաքի 198ա

Ոմայեանք 154բ

Ոմիսա, գորավար Պարսից 904ա—բ, 905ա

Ոմեսիմոս աշակերտ 161բ

Ոմարիոս Հռովմայեցի 39բ

Ոմփրիոս Երեսանցի 43ա

Ոսկան, հայր Ուռլստամ Աղայեցոյ 1001բ

— Երեսանցի 76բ

Ոսկանեան Եղ. Բարսեղ 829բ

Ոսկեան Հռիփսիմէ 517բ

— Գեորգ 517բ

— Գրիգոր 884բ

— Ոսկանեան Ամտոն Հ. Համազասպ 263ա.

385բ, 386ա, 388ա, 391ա, 392ա, 393ա,

394ա, 418բ, 507ա, 662բ, 693բ, 711բ,

800ա, 902ա, 906բ

— Մարիամ 517բ

— Ալթունեան Հ. Յովսէփ 326ա—բ, 517ա.

518բ, 725ա. 781ա, 1009բ

— Վկայք 161բ, 254բ, 443բ, 571բ, 723բ,

858բ, 1007բ

Ոսկեհատ, մայր Աստուածատուրի 190ա

Ոսկերիչ, հայր Յովհաննէսի 188ա

Ոսկեփորիկ 76ա

Ոսկիմարեան Միմաս 350ա

— Յովսէփ 350բ

Ոստան 282ա

Ոստիկաններ 297բ

Ոստիգիոս Տուզդոս 56ա—բ

Ոստիոնի ժողով 492ա

Ովանէս, հայր Ասլանի 39բ

Ովսէ մարգարէ 942ա

Որատեանք 56ա

Որատիոս 56ա

Որմիգդ մոգ 1022բ

Որդիմեանք 261բ

Որդիմէս 35ա, 54ա, 75բ, 222ա, 223ա,

224ա, 228ա, 261բ, 268բ, 298բ, 1037ա

Որոտման Որդիք 25ա. 253բ. 478ա, 480ա. 630ա

Որոտմ 282բ

Որոտմարման Զինուորաց խումբ 53բ

Որփէս 236բ, 426ա

Ուզուն-Անանուզու Տիրացու Գեորգ 693բ

— օզլու կնիքայր Յովհաննէս Եղ. կիւրեղեանի 358ա

Ուզունեան Միքեան 903բ

— Յովհաննէս-Մեսրոպ 905բ

— Հ. Ռաֆայէլ 83ա, 241ա. 294ա, 380ա.

584ա—բ, 591ա, 592ա, 595ա, 812ա

— Եղ. Վարդան 827բ

Ուէլսի իշխանութիւն 149բ

Ուլահ քաղաք, որ է Պուրէշտ 494բ

Ուլանաց Երկիր 816բ

Ուլաշ 283ա

Ուլու կայսերիէ 769բ

Ուլուխլեան Հուցիկ 762բ

Ուլսաքար Մազպիտ 1022բ

Ուլրուշ իմաստասէր 947բ

Ումարիա 1018բ

Ուլվիտէք քաղաք 37ա. 41ա, տե՛ս Ունի

Նովի Սատ, Նայսոց

Ունիքոնք 186ա

Ունիստիանի Խրապարակ, Ունիստիան 577ա,

578բ, 704ա

Ուռլստամ Աղայեցի, որդի Ոսկանի 1001բ

Ուռիայ քաղաք 72բ, 261ա

Ուռիայեցի Մատթէոս 75բ

Ուռուտիւցի Պետրոս 40ա

Ուսլուն Մէլէք, կողակից Ատոմ քահանայի

190ա

Ուսկուկ, կիմ Սուրաի Յակոբի 313բ

Ուստայ Պօղոս 37բ

Ուստմ Դանէլ 693բ

Ուտիմա ցաւառ 537ա

Ուրանոս շատուած 148բ

Ուրքանոս Ը. Պապ 809բ

Ուրիէլ Երեշտակ 269ա

Ուրմիս քաղաք 147ա

Ուրուրեան Պօղոս 535ա

Ուրփա քաղաք 283ա

Ուրմար Գեորգ 716բ

Չ

Չագընեան Հ. Եփրեմ 75ա, 76բ, 140ա—բ,

142ա, 146բ, 409բ, 514բ, 518ա, 687բ,

795բ

Զալըխան Լ. Գեորգ 139ա, 237ա
 — Լ. Վրքանէ 26ա, 216ա, 500բ, 712ա, 732ա, 746ա—բ, 955ա—բ
 Զակադայան լեզու 623բ
 Զամանան Լ. Համազասպ 138ա, 241ա, 412ա, 753ա, 788ա, 888ա
 — Քերովք 714ա, 715բ
 Զամչեան Լ. Միքայէլ 3բ, 315ա, 352ա—բ, 658ա—բ, 724ա—բ, 780ա, 800ա—բ, 801ա, 801բ
 — Լ. Յակոբոս 88բ, 160ա—բ, 192ա, 193ա, 409ա, 688ա, 744բ, 911ա, 961ա, 1009բ
 — Յովսէփ 914բ
 — Ստեփան 537ա
 Զամուռնեան Յովհաննէս 1022ա
 Զար Լեզու 379ա—բ
 — Նազար 379ա—բ
 Զարըխեան Գեորգ 903ա
 Զարսանճագ 282բ
 Զեխֆ 873ա
 Զեչիլիա կոյս 173բ
 Զէքէմեր 477բ
 Զէքլիկճի 853ա
 Զէլէպի Յակոբ 352բ
 — ռմմ 366բ
 — Փափագեան Լ. Իգնատիոս 352ա
 Զէւէնճեան Կարապետ 372ա
 Զէմթէյեան Կղեմէս 905ա
 — Յովհաննէս 905ա
 Զէմկիլէր 760ա
 Զէրֆէգեան Գօնի—Անտոն 40բ
 — Իկմաց 40բ
 — Յակոբճեան Ազպ 370ա
 Զըլլոր 282ա
 Զըպրֆլը համ 853բ
 Զըրըխան 282ա
 Զիթօ Լ. Անտոնիոս 349ա—բ
 Զիլէ 1046բ
 Զիլիմկիլեան Յակոբոս 979բ
 Զիլլէ գիւղ 829ա
 Զիմիշէգէֆ 282բ
 Զիմ, Զիմուսչիմ 34բ
 Զիմիօղլու Անտոն 352ա
 — Յովհաննէս 352ա
 Զիչեբոս 191բ
 Զիփք, Հրեայ 505բ
 Զիփքէ Միմարէ ի Սեբաստիա 1068բ
 Զմշէգէկցի Պետրոս Էմմի 473բ
 Զորեան Գրիգոր 577ա—բ, 578բ
 Զորտուանէլ 733բ
 Զորթորդ Հայֆ 734ա

Զուգասգեան Բ. 138բ, 765ա—բ
 Զուխանը հօնայ Գասպար 693բ
 Զուխուրեան Լ. Յարութիմ 778ա—բ, 831ա
 Զուրուկեան Յովսէփ 905բ
 Զօպան իշխան, որդի Հովնան Մարտիրոս իշխանի 247ա
 Զօֆէ Հէրման 1067ա—բ, 1068բ, 1070ա—բ

Պ

Պադուացի Ս. Անտոն 408ա, 499բ
 Պաքուսի 283ա
 Պալաթու Ս. Հրեշտակապետաց Եկեղեցի ի Կ. Պոլիս 137բ
 Պալապան Ստեփան 873բ
 Պալապանեան Պետրոս Վրդ. 872ա, 873ա
 Պալատիօ Անդրէաս 207ա
 Պալեան Ռուբէն 511ա—բ, 519ա—բ, 795ա—բ
 Պալէուզ Յովհաննէս 156բ
 Պալլեան Յովհաննէս Վրդ. 813ա, 814ա
 Պալթայեան Մանուկ 1068ա, 1070ա
 Պալի Մահտեսի Գափտան 350բ
 Պալիթեան Յովսէփ Արքեպիսկոպոս 681բ
 Պալլաս դիցուհի 714ա
 Պալմեան—Կառլսհան Լ. Ալեքսանդր 15ա, 15բ, 55ա, 139ա, 141ա, 156ա, 175ա—բ, 236բ, 416ա, 429ա, 450ա—բ, 451ա, 453ա, 455ա
 Պալմեան Միքայէլ—Կոմիտաս 905բ
 — Սերովք 905բ
 Պալմոմի Եօհան—Ֆրից 40ա
 Պալթիարեան Աթանաս Վրդ. 435բ
 Պալմէնիս գիւղ 860բ
 Պակիէկոս Մաֆսիմիանոս 978ա
 Պախամ 1046ա
 Պախայան Հրեշտակֆ 173ա, 178բ
 Պախաուոմի իշխան ռմմ 266ա
 Պախտարեան Աթանաս Վրդ. 263ա
 — Տէր Սահակ 852բ
 Պադատիոս Անդրէաս 207բ, 208ա
 Պադեստին, Պադեստինացուց Աշխարհ 21ա, 869ա, 1045ա
 Պադատասար Դպիր 745ա, 1026ա
 — Եզանկացի—Երզնկացի 187բ
 — Խայր Միլիոն ֆահանայի 137բ
 — Մուգ 865ա
 Պադատարեան Խ. 676բ
 — Լ. Գեորգ 884բ
 Պադատասարեան Պետրոս Վրդ. 905ա
 Պադատու ֆադաֆ 550ա

Պազտանան 2. Գեորգ 435բ. 436ա. 692բ.

693ա. 884ա—բ

Պազտանոց գարմ 840բ

— Սառափ Օնաննէ 840բ

Պամմիֆիոս 44բ

Պամփիւղիա 622ա

Պայագետ 623բ

Պայէգիտ մահանգ 282ա

— ֆաղաֆ 282ա

Պայըմտըրեան Եղիա 1069բ

— Նշան 1069բ

Պայլօն փասգալ 1039ա—բ

Պայծառ Դեբասանուհի 675ա

Պայպուրթ 282ա

Պայրըմ Լորտ 676բ

Պայֆան 282ա

Պանալ Սահմանապահ Ռէկիմէնթ 39ա

Պանդալէոն բժիշկ 166ա

— Պանդալէոն քանանայ 942բ, 945բ

Պանդէոնի տաճար 208ա

Պանկալդի Կ. Պալայ 805ա

Պաշալալդի Աննա 39բ

Պաշտպան Ս. Աստուածածնի վանք Մխիթարեանց ի վիեննա 24բ, 46ա, 92ա, 139ա—բ, 140ա—բ, 141ա—բ, 142ա—բ, 143ա—բ, 156ա, 325ա, 342բ, 382ա, 416ա, 475բ, 476բ, 500բ, 554ա, 561ա, 593ա, 597ա, 625բ, 626ա, 718ա, 767ա, 786բ, 806ա, 808ա, 824բ, 828ա, 830ա, 872ա, 888ա, 890ա, 891ա, 1015ա, 1016բ, 1060ա, 1065ա, 1066ա, 1068բ, 1070բ

Պաշտպան, Նիսիսաթուրայի ֆաղաֆ Հայոց ի Թրանսիլվանիա 3ա, 537ա—բ, 555բ, 556ա, 793ա, 826ա

Պապ քաղաք 19բ, 283բ

Պապա Համբարձում 747ա

Պապահանան Գրիգոր 905ա

Պապէտ, աշակերտ Յովնանու Աւտարանչի 867բ

Պապիկեան Թորոս 1069բ

— Նզ. Սիմոն 554բ

Պառաշէն Մ. Տ. փատարան 504ա, 505ա—բ

Պառայօնի Միֆայէլի տպարան 1027բ

Պասկիւիէ Ի. Ֆ. 71ա

Պասմաչեան, Բասմանեան Կարապետ 727բ

Պաստորիմի 804ա

Պատանեան Խալախարան 160բ

Պատաւիա ֆաղաֆ 160բ

Պատկերամարտ 75բ

Պատուա ֆաղաֆ 679ա

Պատրոնիկէ, Կիմ Թեոփիլոսի 84բ

Պարթէլըմի գրող 676ա

Պարթեմից գրեակ 30բ

Պարթեւական Պետութիւն 61ա

Պարթեւաստան 61ա

Պարթեւեան Ս. Վարժարան Կերմիրու 676բ

Պարթեւ 19ա. 290բ

Պարիս (ի դիցարանուր բեկ) 543բ

— ֆաղաֆ 855բ

Պարիսատ. Կիմ Դարեհի 920ա—բ

Պարիսալ 282ա

— գիւղ 623ա

Պարկեթի 282ա

Պարայր քաղաք 18բ

Պարոնչ Հ. Զատիկ 89ա

Պարսամ ճգնաւոր 161բ

Պարսամեան Գաբրիէլ 1069բ

— Միֆայէլ 1069բ

— Յովակիմ 1069բ

Պարսկաստան 70բ, 71ա, 149ա. 198ա, 283բ, 337ա, 796ա, 905ա, 1045բ

Պարսկաստանի Հայ 1068բ

Պարս. ժողովուրդ Պարսից, Պարսիկ 18բ, 21բ, 32ա, 71բ, 147ա—բ, 269բ, 290ա—բ, 294բ, 336ա, 369բ, 400բ, 413բ, 430ա—բ, 490բ, 512ա, 623ա—բ, 675ա, 732բ, 734ա, 773ա, 784բ, 796ա, 817ա, 871ա, 904ա—բ, 953ա, 963բ, 964ա, 966ա, 973ա, 1022ա, 1025ա, 1043ա, 1044բ

Պարտա ֆաղաֆ 59ա

Պարտիգակ 860ա—բ

Պարիւր երկիր 20բ

Պարիկեան Ազանդ 528բ. 625ա, 846բ

Պարիպարա Բիւրազէտ 473ա, 474բ

Պարիսալ աստղաբաշխ 27ա

Պարկարտ, Պարկարտ ֆաղաֆ 37ա—բ, 41ա, 42ա—բ, 43բ

Պարկարտ 149ա, 283բ, 1045բ

Պարկարտ, Պարկարտ, Եղրայր Տեփանուի 31բ

Պարկարտ Եղրայր 491բ

— (Ս.) 803բ

Պարկարտ 968ա—բ

Պարկարտ, քաղ Կ. Պարկարտ 88ա

Պարկարտ 294բ

Պարկարտ 1045բ

Պարկարտ գիւղ Կեսարիոյ 871բ

Պարկարտ 97ա

Պարկարտ Մատեմատիկարան Աւտարիոյ 582ա

Պարկարտ Ռուբէն 906ա

Պարկարտ Ազեմանդիոսի հայրապետ 83ա, 161բ, 239ա, 264բ, 418բ, 419ա—բ, 420ա, 424բ, 548բ, 579բ, 697բ, 944ա

Պետրոս, այր կատարիմէի 38ա

— Անողորմ 273ա, 274ա

— Առաքել 44բ, 52բ, 63ա, 90ա, 116ա, 136բ, 167ա, 171ա—բ, 172ա—բ, 173բ, 178ա, 181բ, 199ա—բ, 200ա, 221բ, 226ա, 227ա, 255ա—բ, 267բ, 293բ, 335ա, 336ա, 397բ, 426ա, 441ա, 465ա, 466բ, 471ա, 480ա, 496ա—բ, 510ա, 512բ, 518ա, 519բ, 532բ, 533ա, 545բ. 546բ, 558ա, 569բ, 620ա, 630ա, 631բ, 692բ, 702բ, 715ա, 725բ, 726բ, 727ա, 739բ, 747բ, 748բ, 753ա—բ, 764բ, 783բ, 795բ, 797ա, 814ա, 825բ, 839բ, 839ա, 857ա, 867բ, 923ա, 942բ, 944բ. 945ա, 962բ, 963ա, 974բ, 991բ, 1006ա, 1025ա, 1032ա

— Բերքումեցի 535ա

— Գետադարձ կարողիկոս 59ա

— գրիչ 229բ, 230ա

— Դամասկացի 522ա, 524ա

— Դամրանեան 573բ

— Դուրեան 939ա

— եղբայր Պետպէտ Պապ Ազպի 313բ

— Էմմի Զմշկածագի 473բ

— Թիֆլիզցի վրդ. 863ա

— Կնակեցի. Նախկնդոս Ամտոբայ 1027բ

— Կուսակոմ Բախանայ 400բ

— ում 753բ, 848բ

— զրդի Ուստայ Պօղոսի 37բ, 186բ

— Սիւնեաց Նախկնդոս 421բ, 942բ, 946ա

— վրդ. 215բ

— Բիւլլեցի վրդ. 909ա—բ, 910ա, 1057ա—բ

Պետրոսեան—Բիւլլեր Հ. Անդրեան 237ա, 251ա, 773ա, 817ա

— Հ. Գրիգոր 1009բ

— Միսիթար Աբբայ 968բ, տե՛ս նաև Միսիթար Աբբայ

— Յովհաննէս Պիմանդեղի 799բ

— Պօղոս վրդ. 351բ

— Վարժարան Կուտիւնայ 511բ, 519ա, 795բ

Պերա Կ. Պաւստ 358բ, 713ա—բ, 805ա

Պերամեմե—Արամեան Հ. Սիմոն 4բ, 37ա, 38բ, 43ա

Պերոզ Բագաւոր 606բ, 1022ա

Պեքս Պետրոս 99ա

Պգոնիկեան Եղ. Պօղոս 683ա—բ

— Տէր Նդիշէ 378բ

Պէթթիմի Յովսէփ 984բ

Պէլեմ, Պէլեմկ Բաղաթ 614բ

Պէրդատցի Եւս—Մարիա 38ա

— Թերեգիա 38ա

— Յարութիւն 38ա

Պէրդատցի Եւսան 38ա

Պէկեան Արմեան 1069բ

Պէկօզլու 840ա

Պէհրուս, եղբայր Տեփանոսի 31բ

Պէլլուս 569ա

Պէլլօզլու Կ. Պաւստ 324բ, 353բ, 502բ, 586բ, 587բ, 898բ

Պէմմաթօ ձիաֆօմ 537ա

Պէմտա, Եղբ Բէլայ 1067ա

Պէշիկթաշ Կ. Պաւստ 1003բ, 1004բ

Պէշիկթաշի վարժարան 195բ

Պէշիկթաշլեան Մկրտիչ 511ա, 515բ, 519ա, 795ա—բ, 964բ, 966բ

Պէշ (Վիեննա) 855ա, 856բ

Պէռքի 808բ

Պէռպէտ Մանտիսի Պապ ազպ 313բ

Պէրօպալիս 689ա

Պէրամեմե Յօհան, Օհան 38ա

Պէրամեմե Եւսան 38ա

— Ստեփանոս 38ա

Պէրպէրեան 859ա

— Անտոն Հ. Մատթիա 139ա, 236բ, 237ա, 237բ, 238բ

— Անտոն 611ա, 751ա, 768բ, 1023ա

Պէրպէրիա 1046ա

Պէրվեթիլ Մկրտէս Սեբաստիայ 1068բ

Պէրսէ 282բ

Պէֆիլ օղլու Առաքել 841բ

Պէօլիֆ Տէրէ 726բ

Պիգմառ ժողով 492բ

Պիլայեան գիսաւոր 23ա

Պիլեգիկեան Հ. Բառնաբաս 92ա, 597ա, 890բ, 891ա—բ, 1065ա, 1066ա

— Գրիգոր 906բ

— Պօղոս 984բ

Պիլլուարտ Կառլոս Հոննատոս Հոնվիդեցի 87բ, 384ա, 385ա, 386բ, 387բ, 393ա, 507ա—բ, 607ա, 678ա, 781ա, 828ա, 842բ

Պիկտաւիա 608բ

Պիկօթ տէ փռէմէնի 764ա

Պիդատոս 302բ, 669բ, 818բ, 869ա, 943ա, 944ա, 962բ

Պիմամեմե Պետրոս 1072ա—բ

Պիմաշար 336ա, 512ա, 519բ, 532բ, 687ա, 783ա, 796ա—բ, 838ա, 964ա, 966բ

Պիմոն Բախանայ 161բ, 181ա, 910բ

Պիմոնիս վկայ 54ա

Պիմոն Է. Պապ 496բ, 628ա—բ, 763ա—բ, 764ա—բ, 1011ա—բ

— Ը. Պապ 317ա

Պիոս Թ. Պապ 63թ. 66թ. 93ա. 142թ. 477ա.
617թ. 692թ. 710ա

Պիչադի Պոռն 550թ
Պիպեռեան Աւետիս վարժապետ 911ա—ք
Պիպիանէ կոյս 171ա
Պիպին Կարն 154թ
Պիտիմոս Հերիտապեան 154թ
Պիստիս, դուստր Սափիայ 84թ
Պիտիկ 282ա
Պիրմայի քաղաքուրուքիւն 1045թ
Պիլպիւնեան Հ. Պետրոս 13ա, 14թ. 139թ.
243ա—ք. 244ա—ք. 245ա. 687ա. 918թ.
1032ա—ք. 1065թ

Պիւմէն Հայր 222ա
Պիւֆիւնեան Արշակ 905ա
— Ստեփան 905ա
Պիւնիս մատեմագիր 1042ա
Պլավդի 1072ա, տե՛ս մաեւ Փլավտի եւ Ֆի-
լիպէ

Պուգ 270ա
Պուտարբոս 676ա
Պուտոն 298ա
Պապտիմն քարտարապետ 208թ
Պապտոն փիլիսոփայ 396թ, 844ա
Պապտոն 294թ
Պապանեան Հ. Յակոբոս 54թ, 55ա, 60թ, 74ա,
138թ, 145թ. 146ա, 236ա, 238թ

Պուլ քաղաք 208թ
Պուլիվա 1046թ
Պանելեան Եղ. Արիստակէս 903թ
Պադիկարպոս Կայրապետ 53թ, 161թ, 471ա.
595ա

Պադոնիա (Լեհաստան) 20ա, 803թ
Պամպայ 1045թ
Պամպիդիոս Նուման 56ա
Պամպիտ Երիսմաւոր 99ա
Պանելլի 60թ
Պանիֆաչիոս Պապ 548ա
Պանտոս 21թ, 290թ
Պանտոսի ծով 188թ
Պանն քաղաք 20թ
Պասիւէ 676ա
Պասնիա 1018թ
Պաստուրիոս 57թ
Պաստոցեան Տոսի 903թ
Պաստրեան Եղ. Ադրեան 907թ, 919թ
Պարսնեայ պատերազմ 56թ
Պաւլո 143ա
Պաւլովիմն 720թ
Պաւլոս, անուն դիւի 557թ

Պուլիքարա վարպետ 474թ
Պուկկարիա 751թ
Պուլտուր քաղաք 852ա
Պուխարա 1046ա
Պուզատման Երկիր 816թ
Պունկուցեան Եղ. Վրքանէս 907թ. տե՛ս մաեւ
Բունկուցեան
Պունուհայ իմաստասէր 474թ
Պուչիմնէի Վիկնեմոս 284ա, 285ա, 286ա,
286թ. 287ա, 288ա—ք. 289ա—ք. 635ա

Պուպեքարայ իմաստուն 474թ
Պուտունսուգեան Տոմիմիկոս 537ա
Պուպոմի տուն 219թ
Պուրպոմնեթ 19թ
Պուքրէշ (Պուքրէշտ) 326թ. 494ա—ք
Պուքիքօքփ տպարան 247ա
Պուգուրեանի Եղիպտոսի 732թ
Պուգուրեան 625թ
Պարգիլիա 1046թ
Պարմատա—Հիլլէրմոտ Կուստու 41ա
Պրիմիտա (Ս.) 576ա, 912ա—ք
Պրիմիտո Պարմն 1051ա
Պրիսկիա կոյս եւ վկայուհի 926ա
Պրոքաքանդայի ժողով 969թ
Պրոքեան շաստուած 714ա
Պրոքորոն աշակերտ 558ա, 853թ, 854ա
Պրոկոս. Պրոկ Կայրապետ 411թ, 697ա.
944ա, 946թ

Պրոմեթեոս 294ա
Պրոքի Տոմիմիկոս 710թ
Պրուշի Պետրիսիւն 20թ, 416թ
Պրուսա, Պարսա 283ա, 315թ
Պոգուլ 282թ
Պոգոք 282թ
Պոքուշան քաղաք 174ա—ք
Պոլպ. անուն դիւի 543թ
Պոլպաք անն 189ա
Պոգ եւ Վիրգիմիա 582ա—ք
Պոգոս Աթեմացի 1025ա
— Ագայ 752թ
— անապատական 171թ
— Առաքեալ 36թ, 90ա, 115թ, 116ա, 136թ,
161թ, 167ա, 171ա, 172ա, 173թ, 181թ,
227թ, 255թ, 293թ. 309ա, 397թ, 426ա,
441ա, 465թ, 466թ, 471ա, 480ա, 558ա,
569թ, 630ա, 690ա, 707ա, 715ա, 744թ,
747թ, 748ա, 764թ. 825թ, 857ա, 883թ,
917թ, 923ա, 945ա, 958թ, 991թ, 996ա—ք,
1006ա, 1025ա—ք, 1026ա—ք, 1044ա,
1052թ, 1053ա, 1055ա—ք

Պողոս Արքեպիսկոպոս 362թ, 653ա

— Բդեշի կաժփա ֆազաֆի Գեմուացի 156ա, 156թ

— գրիչ 188թ

— եղբայր Հայսումեան Սարգսի 189ա

— Խոճա ստացող 189ա

— Խոստովանող 178ա

— Մահտեսի 186թ

— Պատրիարք Կ. Պոլսոյ 218ա, 245թ, 755թ, 791թ, 815ա—թ, 852ա, 913ա—թ

— Սամսատացի 941թ

— Վրդ. փակակալ Ս. Յակոբայ 867թ

— Տիրացու 365ա, 652ա, 653ա

— Բահանայ ստացող 188ա

Պողոսեան Արշակ 1069թ

— Եղիա Կրօնաւոր 322ա—թ

— Եղ. Եփրեմ 902թ

— Պայանեան Գարեգին 948թ

— Կարապետ Բահանայ 186ա—թ, 190թ, 378ա

— Յարութիւն 906թ

Պոյեյցիոս փիլիսոփայ 268թ

Պոնավեմբուրա (Ս.) 522թ, 524թ

Պոնաքարթե Նարուէն 219թ, 708թ, 816թ, 817ա, 998ա

Պոնեփոնեան Փրդդիմանդոս 774ա

Պոնփիլեփոս զօրավար 763թ

Պոռթօյի Անտոն 769ա

Պոտուրեան Յարութիւն 905թ

Պորդիոս տումարակալ 1030ա

Պորեիա կարդիմալ 1052թ

Ջ

Ջահկեցիք 1027թ

Ջահուկ 282թ

Ջեյեպեան Պողոս Վրդ. 321թ

Ջերմուկ 282թ

Ջեֆ Յովսէփ 246ա

Ջեչալսէք 282ա

Ջիգրա, Ճեգիբե 550ա

Ջնտյեան Վահան Եղ. Արսէն 905թ, 906թ, 907ա, 1066թ

Ջուզայ ֆազաֆ 187ա, 282թ, 283թ, 342ա, 786թ, 985ա

Ջուզայեցիք 141թ, 322ա

Ջումդեան Եղ. Աբրահամ 687ա

Ջրախեան Մեսրոպ Վրդ. 816ա

Ջրպետ Շահան 740թ, 741ա

Թ

Թաքթի Խահակ 247թ, 248թ

Թագօթալ Սըփայ գիրք 412ա—թ, 413թ

Թախարտ Գապրիէլ 41ա

Թաղա ֆազաֆ 948ա

Թահախի Խալիլ Հնդիկ 730ա

Թահեմեզի թերեզա 984թ

Թայիշաֆեան Թադէոս 950թ

Թայմարդ մատնագիր 16թ

Թալատա ֆազաֆ 377թ

Թասին 151ա

Թափայէլ Երեշտակապետ 173ա, 269ա, 379ա, 558թ, 993ա

Թափայէլ մահտեսի 840ա

Թափեան Գրանչիսկոս Անտոնիմոս 950թ

Թափալսի Պրամօ 41թ

Թեքեկա, կին Յակոբայ Նահապետի 248ա, 739թ

Թեկեմսրուք ֆազաֆ 99ա

Թեկուլուս (Ս.) 974թ

Թեմիլի Ս. Գեորգայ Վամֆ Ի Պադեստին 995թ

Թիֆարտոս Ա. Բագաւոր 17թ

— Բ. Բագաւոր 17թ

Թիօ տէլա Բլադա 1046թ

Թշտուրիք 930թ

Թումա ֆազաֆ 63ա

Թումանոս Երեքցող 84ա

Թումանոս Բ. կայսր 1070թ

Թումաշեան Տէր Գրիգոր Վրդ. 825ա

Թումաշեան Յովսէփ-Գրիգոր Արքեպիսկոպոս 486ա

Թումիդոս 56ա

Թոշայ Ստեփանեան Ստեփանոս 431ա—թ

Թուլիմոս 853ա—թ

Թոռեր Անդոնիա 41ա

Թոստոմ Բեկ 620թ, 632ա, 735թ

— Պէյ 514թ

Թոտեր Յովհաննէս 74ա, 324թ, 325ա

Թուրեմեան 15ա—թ, 16ա, 55ա, 175ա—թ, 297թ, 512թ, 513ա, 519թ, 783թ, 797ա, 833թ, 966թ

Թուրէն իշխան 266ա, 533թ

— Ա. իշխան 15թ, 55ա

— Բ. իշխան 16ա, 55թ

Թուրէնի ցեղ 944թ

Թումանցիք 873ա

Թումանիա 720թ, 1018թ

Թումաշիա 1018թ

Թումաստան 20ա, 71ա, 149թ, 322թ, 374թ, 416թ, 874ա, 720ա, 1018ա

Ռուսիոն տնտես 273ա, 274ա
 Ռուսնուգ. Ռուսչուգ. Առուսուգ ֆազաֆ
 186ա—բ. 187բ. 188բ. 190բ. 377բ. 378ա.
 666բ, 704բ

Ռուստամ ռմ 547բ
 Ռուսֆ, Ռուսմեր 20ա. 71ա—բ, 477բ, 985ա.
 985բ

Ռոֆու (Ս.) 498բ

Ռոլեն 676ա

Ս

Սարա ֆազաֆ 68բ
 Սարեմացի կուսամֆ 56ա
 Սարեմացիֆ 56ա, 57ա
 Սադուկեցիֆ 1026բ, 1027բ
 Սաքեմիկ ռմ 806բ, 988բ
 — Տիկին 945բ
 Սաքլել 282ա
 Սալամամֆա ֆազաֆ 26բ
 Սալամա 282բ
 Սալբի 298ա—բ
 Սալեգ փիլիսոփայ 528բ
 Սալեգ Փրամկիսկան 86բ, 563բ
 Սալէի Չէլէյի մաւ 234բ
 Սալիմ Սուլթան 766ա
 Սալիունեաց գաւառ 30բ
 Սալմաստ ֆազաֆ 147ա
 Սալմաստիս 676ա
 Սալուցեան Բաբբուզիմէտ 715ա
 Սալչուֆ, հարս ռմ 190ա
 — տէր 1013բ
 Սակեբի Յերոնիմոս Պիոս 617ա
 Սահ իսմի վազմ 557ա
 Սահակ Արծրունի 945ա
 — Բագրատունի իշխան 490բ, 606բ, 1022ա
 — Գաղատացի—Լիբանոնցի վրդ. 610ա
 — Եղբայր Առոմ Բահամայի 189բ, 190ա
 — Եպիսկոպոս 572բ
 — Երէց 660ա
 — Երէց Ամցլեցի 249բ
 — Երէց ծագկոզ 186բ
 — իշխան 165բ
 — Խալփայ 693բ
 — Կաթողիկոս 945բ
 — Կաթողիկէ վանաց Երէց 930բ
 — Ճգնող 606բ
 — յորդի Ստեփանոսի 190ա
 — Պարբեր 59ա, 94բ, 161բ, 254բ, 295ա—բ,
 304ա—բ, 424բ, 442բ, 458ա, 570բ, 602ա,

723բ, 856բ, 857բ, 869բ, 883բ, 1006բ.
 1025ա

Սահակ Պիծա 710բ

— վարժապետ Մահոնսի 326ա

— վկայ 164բ

Սահակեան Սահակ Արքեպիսկոպոս 548ա.
 790ա, 832ա

Սահարա 1046ա

Սահել 1046ա

Սահմանաց Գիրք 269բ

Սահա իսմի վարազ 543ա

Սահրատ Երէց 910բ

— Եայր Գասպարի 875ա

Սազ. Եայր Երեբայ 155բ

Սազաքիլեան Հ. Մատրէտ 144բ, 640ա

Սազամիմա ֆազաֆ 1015ա

Սազիմայ Մայր Աբուի Միաբանութիւն 535բ

Սազմկեցի Յովսէփ վրդ. 534ա. 535ա—բ.

Սազրեան Պալլի 352ա

Սամարացիֆ 32ա

Սամաթիա 805ա, 806բ

Սամարֆանտ 934ա

Սամէլեանց Հ. Զաֆարիա 778ա—բ, 827բ.
 831ա, 998ա

Սամմաս վկայ 166բ

Սամոստիա 282բ

Սամուէլ Դատաւոր Խարայէլի 674բ

— Երէց 75բ

— Ռաբբի 274ա—բ

— Բահանայ, Ռահատակ յԱննի 217ա

Սամուէլեան Անտոն 503բ

— Հ. Մազաֆիա 1ա, 4ա—բ, 5ա, 6ա—բ.
 7ա, 12ա—բ, 24ա, 25ա, 26ա—բ, 34բ.
 35բ, 36ա, 48ա—բ, 58ա, 61ա, 139ա.
 237ա, 512բ, 513ա

— Յովհաննէս Եղ. Պաղիկարպոս 905բ, 907բ

Սամուսատ 282բ

Սամիսոն Անյազք 481ա

Սայրեան Գրիգոր 378ա

Սայիտ, Սայիտեան Գէորգ 619ա, 905բ

Սայտլ Կատարիմէ 43ա

Սան Լուի Եկեղեցի ի Պէյոզլու 586բ

Սամահիմ 282բ

Սամասարեան Մկրտիչ 939ա

Սանգաստան Միֆայէլ 537բ

Սամդուխտ կայս 164բ, 178ա, 255բ, 442բ,
 570բ, 723բ, 748ա, 857բ, 1007ա

Սանթ Օփիցիուս 885ա

Սանթա Քոնուգ կղզի 1046բ

Սանկտ Բիքթաուրիկ ֆազաֆ 71ա

Սանճեմիանեցի Պրա Յոհաննէս 82ա

Սանոսեան Միքայէլ-Գրիգորիս Վրդ. 327ա
Սառա. կին Սահակ Երիցու 186թ
— մայր Երիմեայ Վրդ. 400թ
— մայր Պետպէտ Պապ Ազայի 313թ
Սասանեան 337ա, 511ա, 518թ, 795ա
Սասուն Բաղաթ 72ա, 260թ, 261ա, 282ա, 632թ
Սավուտ 282թ
Սավրիա 283ա
Սավոնա 834ա—թ
Սատաղացի 817ա
Սատուրնոս չատուած 148թ
Սարագիւիէլ հրեշտակ 269ա, 379ա
Սարակիմոս (Սարակեմացի) 248թ, 1025ա, 1025թ, 1056թ
Սարակոցցա 97ա, 808թ
Սարայտարեան ըմտանիք 195ա
Սարափեան եղ. Ազեմաղոր 903թ
— Սարգիս Արեմիսկոպոս 679ա
Սարափեան 949ա
Սարգիս ԱՅիմորեցի Վրդ. 667ա
— գրիչ 187թ
— եղբարք Գրիգոր գրիչի 188ա, 217թ
— եպիսկոպոս 989ա
— Երէց 663ա, 1013ա—թ
— Զօրավար 161թ, 178ա, 234թ, 378թ, 379թ, 426թ, 572թ, 663ա, 697թ, 816թ, 857թ, 896թ, 943ա—թ, 988թ, 997թ, 1006թ
— Զօրավարի եկեղեցի ի Դարաղան գիւղի Ճէշթունի 1013ա—թ
— կաթողիկոս 59ա, 733թ
— Շնորհալի 886թ
— ոմն 587թ
— ոմն Ռուիւրատու 190թ
— որդի Միխիթար Տայիի 871թ
— Զէլէպի 772թ
— Վրդ. 240թ, 625ա
— Վրդ. Արեմիսկոպոս 769ա—թ
— վկայ 164ա
— Տիրացու 245թ
— Բանամայ 698ա
Սարգիսեան Հ. Բարսէղ 138ա
Սարգսեան Հ. Յովհաննէս 37ա, 38ա, 40ա, 42թ
Սարգիս Բաղաթ 816ա
Սարգիսկայ Ժողով 491ա, 598թ, 609ա
Սարեան Հ. Մեսրոպ 636ա, 1009թ
Սարը-Պօղոսեան Յովհաննէս 1070ա
Սարըեար գիւղ 1038թ
Սարիւրայ երկիր 944թ
Սարմատացի 476թ
Սարսիւիլ երեշտակ 269ա, 379ա

Սարսուն կազապ 550թ
Սարսինիա 1018թ
Սատուք Բաղաթ 136ա, 944թ
Սաֆունիա 155թ, 416թ
Սաֆեանի Սապիիի Իպիս 550թ
Սրափեանի Յովհաննէս-Մկրտիչ 209թ, 210թ, 211ա, 212ա—թ, 214ա
Սրացարեան կատարին 537ա
Սդանիսլաւով 1020ա—թ
Սդառիպորոցի Կիրքօ 40ա
Սեաւ Լեռնի 59թ, տե՛ս Ոսեւ Սեւ լեռ
— Վարպետ 474թ
Սեբաստ Պատգամաւոր 674թ
Սեբաստեան-Թիւքիմնեան Հ. Թովմա 138թ, 236ա—թ
Սեբաստեան Ուխտ (Միխիթարեան) 142թ
Սեբաստիա Բաղաթ 11ա—թ, 28ա, 279ա, 282թ, 321թ, 326թ, 661թ, 662ա, 733թ, 816ա, 944ա, 968թ, 1068ա—թ, 1069ա—թ, 1070թ
Սեբաստիայ Ազգային Հիւանդանոց 1068թ
— Ազատաւստով 1069ա
Սեբերիանոս Եմեսացի 240թ, 421թ, 639ա—թ, 644թ, 645թ, 690ա, 945թ
Սեբէոս 75թ
Սեբեկիա Բաղաթ 379թ
Սեւեկիայ չարաժողով 491ա
Սեւիկեան Յովհաննէս եպիսկոպոս 351ա, 513ա, 923ա—թ, 924ա—թ
Սեղբեստրոս Բանամայեան 63ա, 115թ, 168թ, 178ա, 180թ, 463թ, 471թ, 491ա, 825ա
Սեղբեանոս եպիսկոպոս ՄԺԻՌ Բաղաթի 946ա
Սեմ Ռահապետ 155թ
Սեմեան 155թ
Սեմեկա Իմաստուն 474թ, 676ա, 704թ, 1036թ
Սեմեկամիա 1046ա
Սեմեքերիմ Արծրունի 94թ
— Բաղաթ 808ա
Սեպտմբերիստներ 20թ
Սերիօ Յարտարապետ 208թ, 209ա
Սերոսեան Յովհաննէս 992թ
Սերոս ոմն 246ա
Սերովքեան Մուշեղ եպիսկոպոս 355թ
Սերովքեան ոմն 652թ
— Բանամայ 217թ
Սերովքեան 269ա
Սերուիա 41ա, 43թ, 1018թ
Սերոսեան Իսիւր Վարպետ 474թ
Սեւ Լեռ 266ա, տե՛ս Ոսեւ Սեաւ լեռնի
Սեւան Կղզի 529թ

Սեւաստ մահանց 282թ , 283ա
 Սեւաստապոլ 785թ
 Սեւեռիանոս Սեբաստացի 166ա . 1069ա
 Սեւեռիոս Ամտիոբացի 222ա , 223ա . 224թ ,
 225ա , 226ա—թ , 227ա—թ , 228ա—թ , 229ա
 Սեւերէֆ 282թ
 Սեւերիանոս 696թ , 697ա
 — Գաբաղացի 222թ , 223թ , 226թ
 — Ուզգափառ 957թ
 Սեւերոս Կայսր 53թ , 622ա
 Սեւուհոս Տուղղիոս 56թ
 Սեւուկ Անճեւացի մայրաքաղաք 606թ
 Սեւիպյր Պարոմ 189ա
 Սեփուխան Լատիսլաուս Հ . Օգոստինոս
 102ա , 127թ , 136թ , 167թ , 903թ
 Սէթեան 8 . Մեդրալ 89ա—թ
 Սէլիմ Խան 703թ
 — Սուլթան 219թ , 694թ , 703ա—թ
 Սէլիֆէ 283ա
 Սէլվիանո Ղազար—Միմաս 1032թ
 Սէկմանպատ 282թ
 Սէյիտապատ 234ա—թ , 816թ
 Սէմ Բիւն Պեննարտոն 585թ , 676ա
 Սէմեւերի , Սէմեւերեան Հ . Պօղոս 332ա , 333ա ,
 472ա , 769ա , 827ա , 894ա
 Սէմուվիչ Կզգիմեր 1040թ
 Սէսլիֆ ֆազաֆ 431թ
 Սէվիլլա ֆազաֆ 806թ
 Սէտեֆեան Գ . 518թ , 795ա , 965ա
 Սէր դիցուհի 714ա
 Սէրայտարեան Արմեանկ 1069թ
 — Խաչիկ 1070ա
 — Միքրան 1069թ
 — Տիգրան 1070ա
 Սէրգիս Վրդ . 975թ
 Սէրվիթաց Կարգ 829թ
 Սէփվիզ ֆազաֆ 167թ
 Սէֆօնո Հ . Ֆրանսօ 542ա
 Սէֆերեան Գեորգ 672ա
 Սըզերտ 282թ
 Սըհակ ռմն 848թ
 Սըմբէթեան Մանուշակ 273թ
 Սըտլէչի առդիի երկիր 1045թ
 Սըրմաֆէշեան Ստեփան 219ա , 220թ
 Սթեֆանովիչ Սամուէլ Արքեպիսկոպոս 708թ
 Սթիփիլիս երաժիշտ 203ա
 Սթիոհա գաւառ 537թ
 Սիամի քաղաքութիւն 1045թ
 Սիդոն 927թ
 Սիլիուաննիկա 974թ
 Սիկիլիա 155թ , 742թ , 1018թ

Սիկիմիոս 57ա
 Սիզուիոս խորհրդական 969թ
 Սիմէոն Երեւանցի Կաթողիկոս 188թ . 472ա ,
 472թ , 528ա , 529ա
 — Երեց . ֆեռի Գրիգոր գրչի 217թ
 — Ջուզպեցի 745ա
 — Վրդ . 189ա
 — ֆահանայ 217թ
 Սիմոն Ազայ Վանդապետ 353ա , 365թ , 367թ
 — Ատաֆեալ ի Հ Բիթ 28ա , 173ա . 182ա , 293թ ,
 558ա
 — Բոքոտ 242թ
 — Կամանացի 136թ
 — Մետափրաստիս 926թ
 — ռդի Պետրոսի 38ա
 — Պետրոս Ատաֆեալ 227ա
 — Վրդ . 353ա , 814թ
 Սիմոնեան Հ . Ղուկաս 609ա , 949ա , 1009թ
 Սիմոնով Տիկիմ 582թ
 Սիմփորիանոս վկայ 53թ
 Սիմզաթ 282ա
 Սիմեայ Ապո Այ—Իպն 474թ
 Սիմեական Լեռնոն 869ա
 Սիմեացի 21ա , 866ա , 953թ
 Սիմեան գիւզ 1070ա
 Սիմոպ ֆազաֆ 979ա
 Սիմուացուց ժողով 491ա
 Սիմոն Կաթողիկոս 59ա
 Սիպիլեան Հ . Կզմէն 254թ , 918թ
 Սիպիմ ֆազաֆ 273թ , 830թ
 Սիպիրիա 149թ , 1018ա—թ
 Սիս ֆազաֆ 16թ . 59թ . 63թ . 283ա , 572թ ,
 614ա , 746թ , 814թ , 920թ
 Սիստուան 217ա
 Սիվաս մահանց 282թ , 283ա ,
 — ֆազաֆ 282թ
 Սիրակուզ ֆազաֆ 54թ
 Սիրաֆ , Կայր Յեսուայ 223ա
 Սիրմիպ ժողով 491ա
 Սիւղիանոս Եպիսկոպոս 28ա , 29թ
 Սիւնի Արմեանկ 1069թ
 — Գարեգին 1069թ
 — Գրեշոն 1022թ
 — Լեւոն 1069թ
 — Տիգրան 1069թ
 Սիւնիֆ , Սիւնեաց Աշխարհ 421թ , 652ա ,
 930թ
 Սիւնեոքոս Ազգային 682թ
 Սիւնեոքոս Էջմիածնի 322ա
 Սլա Ազգեր 35ա
 Սկանդինաւիա Քերակզգի 20թ , 149ա

Սկերայ Ամապտ 229ր
 Սկիսի տաճար 208ր
 Սկիթացիք 21ա, 505ա, 1043ա—բ
 Սկլաւոնիա 1051ա
 Սկզվոյն 149ր, 926ր, 1018ա
 Սզամ ում 1022ր
 Սմբատ Բագրատունի 94ա, 295ա
 — քաղաւոր 16ա, 35ր, 420ա, 733ա, 733բ, 866ա
 — ծառայ Վրասայ 304ա
 — Մամիկոնեան 94ա, 533բ, 808ա
 Սման օգլու Հօնայ Սէրգիս 693բ
 Սնեատին հայաշատ քաղաք ի Լեհաստան 463ա
 Սոկկերաց վանք ի Սեբաստիա 1069ա
 Սոկրատ պատմագիր 869բ
 Սոկրով քաղաք 944բ
 Սոզումէ, կին ում 70ա
 — մայր Որդւոցն Որոտումն 478բ
 Սոզումն քաղաւոր 30ա, 65բ, 397ա, 523ա, 523բ, 543ա—բ, 556բ, 557ա—բ, 676բ, 688ա, 730բ, 731ա, 738ա, 759բ, 869ա, 881բ, 934բ, 944բ, 993բ
 Սոզումնեան Պօղոս 841բ
 Սոզումնի Արքիեպիսկոպոս 1040բ
 Սովակեան Հ. Սուփաս 589բ, 622ա, 817բ
 Սամեթ մատնագիր 812բ
 Սովեան Յարութիւն 906ա
 Սորթոնի համալսարան 678ա
 Սորթի Կոստանդին 289բ
 Սորիստան (Սորթիք) 1045ա
 Սորուէն, գորավար Հայաց 422ա
 Սուէր 154ա
 Սուլէյման Շահ 400բ
 Սուլթան ում 370բ
 Սուլու կղզիներ 1046ա
 Սուլվիուլէդն Սինակոկա 247բ
 Սուկաւ լեռ 945ա
 Սուլիւիլ հրեշտակ 269ա
 Սուկուայի կղզիներ 1045բ, 1046ա
 Սուլաւա քաղաք 147ա, 219ա, 276ա, 281ա, 622ա, 707ա—բ, 708ա—բ, 709ա
 Սուլալէնացիք 811բ
 Սուսամ 282ա
 Սուտան 1046ա
 Սուտանապոլ 1068բ
 Սուրբ Ակնեսի տաճար 208բ
 — Ամտոն Պաղտատի եկեղեցի ի Թրիեսոս 723ա
 — Ամտոնի Կարգ (Միսիթարեանք) 916բ
 — Ամտոնի Միսիթարեանքիւն 726բ, 970ա—բ

Սուրբ Առաքեղաց եկեղեցի Աւագ վանաց 188ա
 — Առաքեղաց խորան յերուսաղէմ 994բ
 — Աստուածածին եկեղեցի Աւագ վանուց 188ա
 — Աստուածածին եկեղեցի ի Կիլիկիա 187բ
 — Աստուածածին եկեղեցի ի Կ. Պոլիս 913բ
 — Աստուածածին եկեղեցի ի Բագկրատ 187ա
 — Աստուածածին եկեղեցի Շոհերու Ամապատի Կոստաստանի 400բ
 — Աստուածածին եկեղեցի Շուսէնի 695բ
 — Աստուածածին եկեղեցի, տեղի անծանօթ 313բ
 — Աստուածածին ի Զէյթուն 186ա
 — Աստուածածին ի Սեբաստիա 1068բ, 1069ա
 — Աստուածածնայ Գերեզման ի Պաղեստին 994բ
 — Աստուածածնայ կանգնած տեղւոյն ուխտատեղի յերուսաղէմ 994բ
 — Աստուածածնայ Նիստատեղի ի Պաղեստին 994բ
 — Աստուածածնի եկեղեցի յԵւրոպիա, Օրքացիւղ 758ա
 — Աստուածածնի եկեղեցի Սիլիստրոս 187բ
 — Աստուածածնի Մայր եկեղեցի ի Կ. Պոլիս 775ա
 — Աստուածածնի վանք Վիեննայի Միսիթարեանք 72բ
 — Աստուածածնի վանք, տեղը անծանօթ 245բ
 — Ատոմ Զօրավար եկեղեցի 190բ
 — Արծաթ ի Սեբաստիա 1069ա
 — Բենեդիկտոսի Կարգ 790ա
 — Գալիանի եկեղեցի 914ա
 — Գետ Յորդանանու ուխտատեղի ի Պաղեստին 995ա
 — Գերեզմանն Գրիստոսի յերուսաղէմ 994բ
 — Գերգ եկեղեցի, տեղը անծանօթ 776ա, 914ա
 — Գերգ եկեղեցի ի Կ. Պոլիս 590ա, 723բ
 — Գերգայ խորան յերուսաղէմ 994բ
 — Գերգայ մատուռ 914ա
 — Գորգոթայ ուխտատեղի յերուսաղէմ 994բ
 — Գորգ Ամապատ 420բ
 — Գորգ եկեղեցի ի Սուրբ Գորգ Ամապատի 420բ
 — Գրիգոր եկեղեցի Անայ 734ա, 914ա
 — Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի ի Զէյթուն 186ա—բ
 — Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի Հայաց ի Լիվոնոս 431ա

- Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի Մխիթարեանց ի Նայսաց 42ա
- Գրիգոր Լուսաւորիչ վանք ի Տիվրիկ 1069ա, 1070ա
- Նդիա Մարգարէի ուխտատեղի ի Պաղեստին 994թ
- Երրորդու թեան Ընկերութիւն 1020ա—բ
- Եւտրատիոսեանց ուխտատեղի ի Սեբաստիա 1069ա
- Էջմիածնի Աթոռ 188թ
- Էջմիածնի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Թաղէտի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Թեոդորոս եկեղեցի վերին Թաղի ի Կուտինա 450թ, 1054ա
- Թեոդորոս զինուոր ի Զէյթուն 186ա
- Թորոսի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Թռիչի ի Սեբաստիա 1069ա
- Իջման խորան 246ա
- Իւզաբերից խորան յերուսաղէմ 994թ
- Լուսաւորիչ եկեղեցի, տեղը անծանօթ 776ա
- Լուսաւորչայ խորան յերուսաղէմ 994թ
- Խաչայ վանք ի Պաղեստին 995թ
- Խնդրականաւոր ի Սեբաստիա 1069ա
- Մնունդ Քրիստոսի ուխտատեղի ի Բեթղեհէմ 994թ
- Կարապետ եկեղեցի Աւագ վանաց 188ա
- Կարապետ վանք Մշոյ 72թ, 261ա
- Կարապետ Սեբաստիայ 1068թ, 1069ա
- Կարապետ Ֆոնուրի 664ա
- Կարապետի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Կարապետի վանք, տեղը չէ յիշուած 245թ, 282թ
- Կարապետի վանք ի Կեսարիա 815ա
- Համբարձումի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Հոգիի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Հրեշտակապետ եկեղեցի Կ. Պոլսոյ 70ա—բ
- Հրեշտակապետ ի Զէյթուն 186ա
- Հրեշտակապետ ի Սեբաստիա 1069ա
- Հրեշտակապետաց եկեղեցի ի Կափա 187ա
- Հրեշտակապետի վանք ի Պաղեստին 995թ
- Ղազարոսի Գեբեղման ի Պաղեստին 995ա
- Ղազարոս վանք Մխիթարեանց ի վեմնտիկ 38ա, 39ա, 43ա, 43թ, 44թ, 460ա, 582թ, 588ա, 609ա, 616թ, 817թ, 1051թ
- Մառնիս եկեղեցի Ս. Գորգ Ամապատի 420թ
- Մարիամ Մեծ ի Հռովմ 617ա, 628թ, 764թ
- Մարինոս Հասարակապետութիւն 1018թ
- Մեռնիւրիոսի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Միփայէլի Ընծայարան ի Զմառ 263ա

- Սուրբ Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ ի Զէյթուն 186ա
- Յակոբ ի Սեբաստիա 1069ա
- Յակոբայ վանք Հայոց յերուսաղէմ 101ա, 101թ, 186ա, 188թ, 354ա—բ, 372ա, 422ա, 867թ, 993թ
- Յակոբ ի Տիվրիկ 1070ա
- Յարութեան Տաճար յերուսաղէմ 994թ
- Յովհաննէսի եկեղեցի յերուսաղէմ 994թ, 1069ա
- Յովհաննէս Աւետարանչի ուխտատեղի ի Պաղեստին 994թ
- Յովհաննէս Մննդեան ուխտատեղի ի Պաղեստին 994թ
- Յովսէփայ Մեմնաստան 68թ
- Յուստոս արագ եկեղեցի ի Թրիեստ 722թ
- Նիկողոսիոսի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Նիկողայոսի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Նշան եկեղեցի 914ա
- Նշան եկեղեցի ի Կիլիկիա 187թ
- Նշան ի Սիւ 572թ
- Նշան վանք Սեբաստիայ 321թ, 662ա—բ, 816ա, 1068թ, 1069ա
- Պատմաւորեղի, ուխտատեղի յերուսաղէմ 994թ
- Պարսաւ ձգնուոր ի Զէյթուն 186ա
- Պետրոսիւրգ քաղաք 322թ
- Պետրոս եկեղեցի ի Թրիեստ 723ա
- Պետրոս եկեղեցի ի վեմնու 475ա
- Պետրոսի Աթոռ ի Հռովմ 89թ
- Պօղոսի Առաքելոյ Միաբանութիւն 590թ
- Սարգիս եկեղեցի Կուտինայ 88ա, 495թ, 1054ա
- Սարգիս եկեղեցի յԱխալքաղաք 695թ
- Սարգիս ի Զէյթուն 186ա
- Սարգիս Զօրավարի տպարան յէջմիածին 1001ա
- Սինայի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Սիոնի խորան յերուսաղէմ 994թ
- Սոփիա եկեղեցի Սսայ 63թ
- Ստեփանոսի զարկած տեղւոյն ուխտատեղի ի Պաղեստին 995ա
- Վարվար ի Սեբաստիա 1069ա
- Վերնատան Տաճար յերուսաղէմ 994թ
- Վլասիոս ի Սեբաստիա 1069ա
- Փուշպակն Քրիստոսի ուխտատեղի յերուսաղէմ 994թ
- Փրկիչ ի Զէյթուն 186ա
- Փրկչայ վանք ի Պաղեստին 995թ
- Օգոստինոսի Կարգ 540ա
- Ֆրանչիսկոսի Կարգ 610թ

Սուրբ Ֆրանչիսկոսի Միճորաց կարգ Օսսեր-վանտից 818թ

Սուրբի Յակոբ 313թ

Սուրբն աւանաշէմ 30թ

— ծառայ վառմայ 304ա

— Ուսարար 30թ, 304ա

Սուրբնեմ 8եդ 1044թ

Սուրբի իշխան 198թ

Սուրբակ երէց 293թ, 304ա

Սուրբեօտա Մեօտա 56թ

Սուրբասեմն 161թ, 254թ, 443թ, 571թ, 723թ, 858թ, 945ա, 1007թ

Սուրբասեմն-Չուխուրեմն Հ. Յարութիւն 998ա

Սուրբի մմ 988թ

— վկայութի 84թ, 165ա, 178ա

Սուրբոնիս պատրիարք 35ա

Սպանիա 20ա, 34թ, 83թ, 154ա—թ, 358ա,

416թ, 753ա, 803թ, 1018թ

Սպանիացիք 192ա

Սպանեմն Հ. Քերովքէ 139ա, 142ա, 145ա, 145թ, 237ա, 511թ, 512թ, 513թ

Սպեր քաղաք 282ա

Սպուրիս աւագակ 886ա

— կասիս 57ա

Սոյ կաթողիկոսական Աթոռ 458ա

Սոյ Մաշտոց 449թ

Ստամպուլ Էփէմոսի 703ա

— քաղաք 504ա, 547թ, 589թ, 684ա—թ, 702թ, 727թ, 709ա—թ, 780թ, 815թ, 816թ, 908ա, 1001թ

Ստամպուլեմ Ստեփան 337ա, 338թ

Ստանիսլաւս եպիսկոպոս 172ա

— Քոստա 498ա, 673ա—թ

Ստանիսլաւս քաղաք 486թ

Ստեմգեղեմն Հ. Գեորգ 406ա

Ստեփան Էփէմոսի 15ա

— զրդի Հարապետի 38թ

— Տարոնցի 732ա—թ, 733ա

Ստեփանեմն Մ. Յովհաննէս 933ա—թ, 940թ

Ստեփանոս Աստուածատուր եպիսկոպոս 885ա

— քիշիկ Ամբիցի 305ա—թ

— զրիշ 695ա, 698թ, 699ա

— եղբայր Աստուածատուրի 190ա

— երաժիշտ 868թ

Ստեփանոս քաղաք Հոնգարացուց 116ա

— Թօլաքեցի 776թ

— իշխան 17թ, 831թ

— իշխան եգիպտացուց 144ա

— Լեհացի 76թ, 1037թ

— Դ. կաթողիկոս 59թ

Ստեփանոս-Պետրոս Ժ. կաթողիկոս 820թ

— հայր Ատոմ քահանայի 189թ

— հայր Կիրակոս եպիսկոպոսի կեդոյ 572թ

— հայր Յովհաննէս վկայի Պարտիզակցուց 860թ

— Հոովմայ Հայրապետ 166ա, 253ա

— Նախասարկաւաք 29թ, 97թ, 129ա, 167ա,

168թ, 172թ, 177ա, 180թ, 253թ, 330թ,

335ա, 379ա, 426ա, 441ա, 463թ, 480ա,

498թ, 519թ, 558ա, 559թ, 569թ, 630ա,

699ա, 746ա, 783ա, 784թ, 796ա, 825ա,

838ա, 857ա, 920թ, 941ա, 945ա, 946ա,

988թ, 991թ, 1006ա, 1010ա, 1012ա

— ոմն 189ա, 190ա, 1036ա

— զրդի եփիկի 988թ

— զրդի Մովսէս երիցու 188թ

— Ունեցի վկայ 94թ, 165ա, 443թ, 671թ, 858թ

— պատրիարք 840ա, 860թ

— Սիւնցի 800ա, 943թ, 944ա, 945թ

— Վրդ. 230թ

— փակակալ Ակմեքոյ 217ա

— քահանայ 246ա, 746ա

— քահանայ, եղբայր Գրիգոր զրիշ 188ա

— քահանայ, հայր Մովսէս երիցու 188ա

— քահանայ յԱկմեք 217ա—թ

— քահանայ Ստամպուլի 1056ա

— Օրպելեմն 418ա

Ստիլուքոյ Ֆրանչիսկոս 875ա

Ստորին Գաւառ 20թ, 149թ, 1018թ

Ստորին կղզիներ 1046թ

Ստրասպուրկ քաղաք 528ա

Ստրիդոն Աւան 44թ

Սրապեմն Արշաիք Հ. Մովսէս 251ա, 252ա, 253ա, 255ա, 902ա, 906ա

— Հ. Գեորգ 851ա—թ, 852ա—թ

Սրապեմն վրդ. 815թ

Սրբոց Հրեշտակապետաց տաճար ի Պալատն Կ. Պոլսոյ 247ա

— Մարտիրոսաց (վկայից) վանք Միխիթարեմն ի Թրիստ 88թ, 200ա, 210ա—թ,

211ա—թ, 212ա—թ, 213ա, 430ա—թ, 531թ, 609ա, 1030ա

— Քառասնից եկեղեցի ի Կափա 187ա

Սրապելլեքեմն եղիա 1068ա—թ

Սրապելլեք Մամուլ 669թ, 670ա—թ

Սրուրիկ վրդ. 261թ

Սփիմնեյի կաթողիկոս 1051թ

Սօքոնեօք Միփուշ 826թ

Սօմալեմն Հիւստովերցի 589թ

— Յուլիոս կաթողիկոս 816ա

Սօս յաշխարհին Հայոց 623ա
Սօվուկ Զէշուէ 704ա
Սօփիբոն Անդրէաս 41ա
Սօփեայ Ենդ Պարսից 430բ

Վ

Վաթ խաթուն 734բ
Վալ տէ Բուրի Ընիկարդ 474բ
Վալաբիա 1018բ
Վալենթա Ս. 299ա
Վալթէր Փերդինանդոս 46ա, 47բ
Վահագն, գորավար Հայոց 904ա—բ, 905ա—բ
— քաղաւոր 18բ
Վահան Աղայ 840ա
— Աղայ Ունիբոգ 83բ
— Գաղթնացի 161բ, 254ա, 443բ, 571բ, 945ա, 1007բ
— Մամիկոնեան 335բ, 511ա, 518բ, 519ա, 533բ, 606ա—բ, 607բ, 783բ, 795ա—բ, 839ա, 963բ, 1022ա—բ
Վահագ Վկայ 945ա
Վահրամ իշխան 930բ
— Խալր Գրիգոր գրչի 188ա, 217բ
Վահրիմ Կորդուացի 198բ
Վաղարշ քաղաւոր 19ա
Վաղարշակ քաղաւոր 18բ
— Բ. քաղաւոր 19բ, 623բ, 625բ, 808ա
Վաղարշապատ քաղաք 58բ, 59ա—բ, 63բ, 94բ, 156ա, 322ա, 329բ, 423ա, 958ա
Վաղերմուհիանուս Կերեպետ 418ա
Վաղերմուհի կայսր 54ա
Վաղերմուս 56բ
Վաղիոս Յակոբոս 381բ
Վան մահանգ 282ա
— տէր-Պէկ ռմն 381բ
— տէր-Վերթ Ամնա 39ա
— տէր-Վերթ Ամտն 39ա
— տէր-Վերթ Փրանկիսկոս Աւգոստինոս Ամտն 39ա
— քաղաք 282ա, 556ա, 562բ
Վանական Վրդ. 269բ, 807բ
Վանդալ 154ա
Վանցի Յովնանուս 556ա
Վանցի 515ա, 967ա
Վանուշի Վիմէլայոս 1039բ
Վանտիմի կղզի 1040բ
Վանցի Տէր Յովնանուս 378բ

Վանական, դուստր Հայնուհան Սարգսի 189ա
— Եւդակիացի 841բ
— կին Պէրպէտ Պապ Աղայի 313բ
Վանական կայս 166ա, 899բ
Վասակ իշխան 198ա—բ, 783բ
— Մամիկոնեան 606բ
— ստացող 96բ
— ռիստանեմզ 335բ, 337բ, 398ա, 512բ, 513ա, 533ա—բ, 620ա, 631բ
— Սիւնի 674բ, 675ա, 784բ, 796բ, 797ա, 808ա, 838բ, 963բ, 964բ
Վասիլ կայսր 733ա—բ, 734ա
— Ա. Արշակունի. կայսր 1070բ
— Բ. կայսր 1070բ
— Մանուկան 217բ
Վասիլիոս Եպիսկոպոս 28ա—բ
Վասիլիոսի կայս 166բ
Վասիլայ Ժողով 491բ
Վասիլոս Ժողով 491բ
Վասիլ Աւետարան 283բ
Վասպուրական 733ա—բ, 734ա
Վաստակոց Գիրք 75բ
Վարագ 165բ, 330ա, 930բ
Վարագայ Սուրբ Խաչ 178ա, 443ա, 480բ, 571ա, 1007ա
Վարագաւոր քաղաւոր 19բ
Վարատիմ քաղաք 40ա—բ
Վարդ Բոնակալ 733ա—բ
— քաղաւոր 733բ
— Մամիկոնեան 1022ա
— Պատրիկ Ռշտունեաց 930բ
— տաղասաց 848բ
Վարդան Մահտեսի 189ա
— Մամիկոնեան Զօրավար 96բ, 335բ, 337բ, 511ա, 512ա, 513ա, 518բ, 519բ, 532ա, 606բ, 674ա, 675ա—բ, 723բ, 784ա, 785ա, 795ա, 796ա, 797ա, 808ա, 838ա, 964ա, 965ա, 966ա
— ռմն 826բ
— Վրդ. 75բ, 696ա, 866բ, 867բ, 870ա—բ
— Վրդ. Աննիբայ 217ա
— Վրդ. Առակագիր 855ա—բ
— Վրդ. գրիչ 625ա
— Տիրացու 189ա
— քահանայ գրիչ 217բ
— քահանայ Կարնցի 138ա
Վարդանանց Զօրավար 84բ, 102ա, 186ա, 254բ, 336բ, 424բ, 443բ, 479ա, 516բ, 518ա, 532ա, 572ա, 584բ, 747բ, 783ա, 795ա, 827ա, 838ա, 858բ, 931ա, 1007բ

վարդանեան Հ. Արիստակէս 409բ, 901բ,
907բ, 910բ, 1058ա

— Հ. Մովսէս 86ա, 887ա, 764ա

— Յովսէփ 409ա—բ

— Պաղտատար 1069բ

— Վահան 1070ա

վարդանէս ոմն 190բ

վարդանշյ, կիմ վարդանայ 674բ, 675ա

վարդեհատ ոմն 313ա

վարդենի կոյս 28ա, 30ա

— ոմն 775ա

վարդերեսեան Գալուստ 903բ

— Գրիգոր Վրդ. 852ա

— Հ. Միքայէլ 37ա—բ, 39բ, 42ա

վարդիսաբուն, կողակից Միմասի 187ա

վարժապետեան Յակոբ շ. 230բ

վարշախա ֆաղափ 89ա

վարուս վկայ 166ա

վեմեգուսիւս 1046ա

վեմեսիկ ֆաղափ 10ա—բ, 16բ, 37ա, 41ա,
138ա—բ, 155բ, 192ա, 321բ, 337ա, 338բ,
358բ, 376ա, 412բ, 416բ, 421ա, 444ա,
449ա, 460ա, 490ա, 513բ, 516ա, 521ա,
536բ, 553ա, 554բ, 582բ, 585ա, 609ա.
633ա, 661բ. 662բ, 693ա, 700բ, 707ա,
719ա—բ, 744բ, 769ա, 774բ, 788ա, 802բ,
809ա, 812ա, 813ա, 814ա, 816ա, 817բ,
818ա, 846ա, 863ա, 883ա, 885ա, 897ա,
910բ, 911ա, 1001բ, 1002բ, 1003ա, 1018բ,
1021ա, 1027բ, 1030բ, 1042բ, 1051բ,
1059բ

վեմեսիկի Հայ Գաղուք 791ա

վեռիայի ֆաղափ 734ա

վեսաբայ, վեսաբասայ տաճար 208բ

վեսփադեան խազադութիւն 35բ, 36ա—բ,
606բ

վերապատուելեան Յարութիւն 906բ

վերդուն ֆաղափ 155ա

վեցմատնեան Հ. Միքայէլ 75ա, 619ա, 625ա,
625բ, 654ա, 655ա, 829բ, 891բ

վէիա ֆաղափ 57բ

վէիացիք 56բ, 57բ

վէնտէրիմաս (Ս.) 116ա

վէռումա ֆաղափ 537բ

վէրպէկ ոմն 381բ

վէֆիլարան Սուրբ Սաղիմայ ի Կ. Պոլիս 535բ

վիայէ Միքայէլ Արքեպիսկոպոս 142բ

վիգդոր (Ս.) 809ա

վիգմոյա Բարեցցի Յակոբոս 209ա—բ

վիդլենպերկ ֆաղափ 2ա

վիեմմա ֆաղափ 24բ, 41ա, 46ա, 47բ, 48ա,
73ա, 75ա, 76բ, 92ա, 99ա, 102ա, 120ա,
138ա, 139ա—բ, 140ա—բ, 141ա—բ,
142ա—բ, 143ա—բ, 144ա—բ, 145ա—բ,
146ա, 148բ, 152ա, 156ա, 196բ, 199ա,
216բ, 232ա, 233ա, 236ա—բ, 240ա,
241ա—բ, 265բ, 267ա, 272ա, 284ա—բ,
292ա, 295ա, 302ա, 307բ, 317բ, 325ա,
326բ, 327ա, 331բ, 341ա, 342ա—բ,
381ա, 382ա, 387բ, 393ա, 401ա, 406բ,
409բ, 413ա, 415ա, 416ա, 422ա, 428բ,
435բ, 451ա, 452ա, 453ա, 463ա, 469ա,
475ա, 476բ, 486ա—բ, 487ա, 488ա,
489ա, 496բ, 512բ, 518ա, 523ա—բ,
538ա, 551ա, 554ա, 555ա, 577ա, 580ա,
582բ, 583ա, 593ա, 597ա, 598ա, 625բ,
626ա, 633բ, 636ա, 662բ, 672բ, 675բ,
679ա, 684բ, 687ա, 689ա—բ, 692ա,
694ա, 695ա, 699ա, 705ա—բ, 707ա—բ,
717ա, 718ա—բ, 723ա—բ, 727բ, 729ա,
732ա, 740բ, 745ա, 746բ, 751ա, 756բ,
757բ, 764ա, 767ա—բ, 769ա, 772ա,
773ա, 782ա, 786ա—բ, 789ա, 790ա,
792ա, 795ա, 797ա, 798ա, 799բ, 802ա,
803ա, 805ա—բ, 806ա—բ, 807ա, 808ա,
811ա, 812ա, 817ա, 818ա—բ, 820ա,
821բ, 824ա—բ, 827ա, 828ա, 829ա,
832ա, 834ա, 836ա, 837ա, 838ա, 862ա,
872ա, 883ա, 888ա, 890ա, 894բ, 901ա,
907բ, 909ա, 912ա, 921բ, 923բ, 925ա,
927ա, 929ա, 940բ, 948բ, 950բ, 955ա—բ,
957ա, 976բ, 1003ա, 1016բ, 1051ա,
1057ա—բ, 1058բ, 1059բ, 1065ա, 1066ա,
1066բ, 1068բ, 1070բ

վիեմնայի ժողով 492բ, 609բ

վիքրուվի ճարտարապետ 208բ

վիժման քաղաւոր Հնդկաց 945ա

վիլլագո ֆաղափ 537բ

վիլլամուկա (Նորադիւղացի) Թովմա 522ա,
524բ

վիլիելֆ Ա. Աշխարհակալ 17բ

— Դ. քաղաւոր Անգլիայ 19բ

վիկեննայ կամուրջ 207բ

վիկէ Մօմար 766ա, 767ա

վիկիմո ճարտարապետ 208ա

վիկտոր ոմն 1ա

— Վկայ Մարտիրոսի 54բ

վիկտորիա Ա. քաղաւոր Անգլիայ 19բ

վիկտորմա (վիեմմա) 689ա

վիկկենտիմո վկայ Սիրակուզացի 54բ

վիկչենցիմո (Ս.) 974ա

Վիճառչեմացի 809թ
 Վիսթոմ Գուլիելմո 213թ
 Վիտեզբոֆի Մուկիոս 554ա
 Վիտեմամն Օհաննէս 40թ
 Վիտորովիո մատեմագի 207ա
 Վիրահայֆ 761ա
 Վիրգիլիոս 1055թ
 Վիրգիլիոս Խ. Պօղ 582ա—թ
 Վիրգիլիոս 57ա
 Վիրֆ (Վրացիք) 734ա
 Վլաս Կալսկոպոս 161թ
 Վոնէժեան Միխիթարեան 326թ, 1051թ
 Վոլիթայ իշխան Տաթկաց 41թ
 Վազուսիոն Բաղաֆ 57թ
 Վազսկացի 56թ, 57թ
 Վայքեան Անտոն 344ա
 Վայսքերովիչ—Տայեան Հ. Արիստակէս 719ա.
 906թ, 1065ա, 1066ա
 Վասպուրի Նեղուց 979ա
 Վորաճիպ Գալար 182ա, 183ա
 Վարմատայ Ժողով 492ա
 Վուկասթա Թարգմանութիւն 32ա
 Վուստ արքայ Պարսիք 304ա—թ
 — մոգ 1022թ
 Վուստյանուի Թագաւոր 19թ
 Վումգաւոր Արֆիպեղագոս 1046թ
 Վրանեօն—Իօֆցի 40թ
 Վրաստան 472ա, 761ա
 Վրաստանայֆ, Վրաց Ազգ 70թ, 71ա, 622թ
 Վրաց Դաշտ 734ա
 Վրացի Յարութիւն (Ալլի Յարութիւն) 536թ
 Վրէն 304ա
 Վրթանէս Կայրապետ 164թ, 723թ
 — Վրդ. 422թ
 — Տերանց Նուիրակ 422ա
 — Բերքոզ 75թ

S

Տայեան Հ. Արիստակէս 89ա, 719ա, 762թ,
 849ա, տե՛ս մանւ. Վայսքերովիչ
 Տալիթ, Խորաֆայր կիրակոս Կալսկոպոսի
 կեղպ 572թ
 Տալլ'Ակարա ձիւղեքէ 537թ
 Տալլ'Ակայթա Անթոնիօ 537թ
 Տալարիկ Գիւլ 515թ
 Տաթեւ 282թ
 Տաթեւացի 480ա
 Տաթեւու Վանֆ 400թ
 Տաճիկ Կրեշտակ 269ա

Տաճառ մախարար 304ա
 Տաճիկֆ 25թ, 269թ, 283թ, 323ա—թ, 351թ,
 417թ, 484ա, 505ա, 506ա, 550ա, 558թ,
 623թ, 632թ, 704ա, 684թ, 694թ, 709թ,
 727ա, 734ա, 735թ, 760ա, 773ա, 816թ,
 817ա, 823ա, 872ա—թ, 1053ա
 Տաճկահայաստան 147ա
 Տաճկաստան 20ա, 149ա, 281թ, 416թ, 1018թ,
 1045ա
 Տալիսիմոնեան Աթանաս Վրդ. 1036ա—թ,
 1037թ
 Տայֆ. Տայոց Աշխարհ 67թ, 734ա, 867թ
 Տաճիկեան Հանգզայ 3ա
 Տանձուտ 282ա
 Տանն կիլիկիոյ Ուզգափառ Կարողիկոսֆ 410ա
 Տաշեան—Թաշեան Փրանկիսկոս Հ. Գալարոս
 10թ, 28ա, 92ա, 150թ, 187թ, 221թ, 420ա,
 421թ, 430թ, 444ա, 481ա, 490ա, 543ա,
 556ա, 597ա, 644թ, 716թ, 740թ, 770ա,
 791ա, 806ա, 809ա, 814թ, 866ա—թ, 867թ,
 868ա—թ, 875ա, 947ա, 948ա, 955թ,
 1022թ, 1034ա, 1035ա, 1058ա
 Տաշիրֆ 734ա
 Տապանակ Տեառն 178ա, 942թ
 Տ'Առթուս ձիւղեքօ 537ա
 Տասն Արֆ 57ա
 Տապուքեանֆ 350ա
 Տապուտ ոմն 775թ
 Տատեան Թովհաննէս Ամիրայ 144թ
 Տարիշ Իպիի Շար 557ա
 — Իպիի Շարչար 543ա
 Տարկուիմացիֆ 56թ
 Տարկուիմիոս 56թ
 — Ամբարտաւան 56թ
 — Երէց 56թ
 Տարսոն Բաղաֆ 59թ, 283ա, 303թ, 444ա,
 552ա, 930թ, 989ա, 1037թ
 Տարսոնի Ժողով 1061ա—թ
 Տարսոն 421թ, 695ա
 Տաւմաիս գետ 188թ
 Տաւուք Անտոն Ազպ 816ա
 — Թովսէֆ Ազպ 816ա
 Տաւուքօզուր Հաճի Թարութիւն 693թ
 Տաւուտ գրիչ 790ա
 — փաստաբան 675ա, 790ա
 Տեւանեան Անտոն 903թ
 Տեվլեթեան Թակոթ Վրդ. 481ա
 Տեքեմարդոս Արսա 57ա
 Տեքրամովա 741ա
 Տեփանոս Վրդ. ստացող 28ա, 31թ
 Տեւոնիոս Բանաւայ 165ա

Տէ ձեռնարկի մէ փարօնէսէ փարտոտէսի
տէ փարտոտէի ԱՅՈՅ 40բ

— Բաօի Հռիփսիմէ 537ա

— Քուրի Վալ Հռիփսիմ 474բ

Տէակերուս Պետիս 1043ա—բ

Տէլարգեան Սարգիս 1069բ

Տէլիաղայեան Յարութիւն 905բ

Տէլիմեան Ջօրժ 763բ

Տէմիր Քափու 704ա

Տէմիրդաշ Քազար 953բ

Տէմիրճիպաշեան—Երկաթապետ Ազեմանդր
751ա—բ

— Գարեգին 939ա

Տէտաթօ—Աստուածատուրեան Թերեգիս 43բ

— Մաթիլտ 39ա

— Փրամկիսկուս 39ա

Տէմարիտ Ռեկմիտ Արքայ 806բ

Տէվէճիօղլու Խօճայ Սիմաւոն 693բ

Տէվէթեան Յակոբ Վրդ. 481ա

Տէվրիշեան Հ. Պօղոս 807բ, 1017ա—բ

Տէտէ Ետի Պէլա Յովհաննէս Վրդ. 88ա,
450ա, 495ա—բ, 556բ

Տէտէպալեան Եղ. Փիլիպպոս 141ա

Տէր Արքաւիմ 378բ

— Աստուածատուր 88ա, 313ա—բ, 1053ա

— Արիստակէս Ա. 378բ

— Գարբիէլ Բախանայ 70ա

— Գալուստեան Գրիգոր Աւագ Քախանայ
378բ

— Գրիգոր Բախանայ 576բ

— Գրիգորեան Միւթէվլիի 83բ

— Թովմանեան Պետրոս Եղ. Մուշեղ 902ա,
1058բ

— Իսահակ 529բ

— Խաչատուր 378բ

— Խաչատուր գրիչ 31բ

— Խաչատուրեան Մկրտիչ 1069բ

— Կարապետ Երկրորդ 746բ

— Կարապետ Բախանայ 70բ, 746բ

— Կարապետեան Տէր Նահապետ 746բ

— Ղազարեան Եղիա 1069բ

— Մանուէլ 378բ, 815ա

— Մանուէլ Բալուցի 371ա

— Մանուէլ 378բ, 757ա

— Մանուկեան Իսկուհի 358ա

— Մանուկեան Յովհաննէս Խալիսկոպոս
1024ա—բ

— Մանուկեան Սերովքէ 352ա

— Մատթէոս Բախանայ 695բ, 698բ, 699ա—բ

— Մարգարեան Հ. Յովսէփ 70ա, 191ա,
247ա, 302ա, 352ա, 503ա, 529ա, 563ա,

652ա, 669բ, 901բ, 907բ, 913ա

Տէր Մարգարեան Պետրոս 906ա

— Մարտիրոս Վրդ. 732ա

— Մելէոն Բախանայ 137բ

— Միֆայէլ 815ա

— Մկրտիչ 378բ, 746բ

— Մկրտիշեան Ներսէս 672ա

— Մկրտիշեան Փիլիպպոս 904բ

— Մովսէսեան Դաւիթ գրիչ 675ա, 676ա—բ

— Յակոբ Գ. 378բ

— Յովհաննէս 368բ, 473բ, 547բ

— Յովհաննէս Վանցի 378բ

— Նազարէթեան—Տէր Պօղոսեան Սիմոն
Հ. Պետրոս 879ա, 906բ

— Նահապետ 746բ

— Նահապետ Երկրորդ 746բ

— Նահապետ Երրորդ 746բ

— Նահապետեան 740ա

— Ներսէս Բերիացի 236ա

— Ներսէսեան Հ. Գարբիէլ 658բ

— Պարսաւ, ապոպալ Մանտեսի 378ա

— Պետրոս 378բ

— Պետրոս Կիրունցի 350ա

— Պետրոսեան Կ. 267ա

— Պօղոս 378ա, 751բ, 1053ա

— Պօղոսեան—Տէր Նազարէթեան Սիմոն
Հ. Պետրոս 879ա, 906բ

— Ռաֆայէլ Ի Կ. Պալատ 378բ

— Սահակ 923բ

— Սահակ Ախալցխացի 529ա

— Սարգիս 1013բ

— Սարգիս գրիչ 776ա—բ

— Սերոբ Բախանայ 576բ

— Սերակեան Յարութիւն 848բ

— Սիմոն, Խայր Տէր Օհանի 167բ

— Ստեփան 378ա

— Ստեփան Բախանայ 378ա

— Ստեփանեան Յարութիւն Եղ. Թովմաս
902բ, 906բ

— Քերովքէ 353ա

— Օհան, զրդի Տէր Սիմոնի 167բ

Տէրէվանժ 282բ

Տէրման 282ա

Տէրմալեան Եղ. Կարապետ 902բ, 906բ, 907բ

Տէրութիւնժ Երեշտակազ 269ա

Տէրպապեան Բիւզանդ 1070ա

Տէրվիչ օղլու Հաթի Սերգիս 693բ

Տէրվիշեան Եղ. Անդրէաս 140բ

— Ամսոն 762ա—բ

— Տէր Գրիգոր 852ա

— Հ. Մանուէլ 138բ, 145ա, 236ա

Տերվիշեան Հ. Սերովբէ 146ա, 314ա, 476ա.
511բ, 512ա—բ

Տերտերեան Հ. Ղուկաս 33ա, 64ա, 139բ.
237բ, 457ա—բ, 466ա, 894բ

— Ստեփան 186ա—բ, 190բ, 327բ, 411բ

Տերտերիցուն Հոսթրիւէ 273բ

Տերտուղիանու 53բ

Տերտուր, Եղբայր Աստուածատուրի 190ա

Տեօյլեթեան Յակոբ Վրդ. 481ա

Տը Լիլ 143ա

Տեօվլեթեան Հ. Ամանիա 237ա

— Յակոբ Վրդ. 478ա

Տեօմէմեան Դերասան 675ա

Տիատին 282ա

Տիարսլեֆիր մանուգ 282ա

— Բաղաբ 40բ, 537ա, 623բ

Տիբերիոս կայսր 418ա, 624բ, 869ա, 944ա

Տիգրան Ա. Թագաւոր 18բ

— Բ. Մեծ, Արփայից Արփայ 18բ, 533բ

— Գ. Թագաւոր 19ա

Տիգրանակերտ 624ա, 681բ, 1032բ

Տիգրիս գետ 624ա

Տիւմէն, Կայր Բարտիմէոս Կուրի 269բ

Տիմոթէոս 226ա

— աշակերտ 178ա, 309ա—բ, 946բ

— ըմբերցող 29ա

Տիմոն Առաքեալ 29բ, 294բ

Տիմֆար իմաստասէր 474բ

Տիվիրիկի 282բ

Տիվրիկ 1069ա, 1070ա

Տիտոս Առաքեալ 558ա, 930ա, 945ա

— կայսր 248բ

Տիրան Ա. Թագաւոր 19ա

— Բ. Թագաւոր 19բ

— որդի Արշակ Բ. ի 290բ

Տիրատուր Պարոն 321ա

Տիբացուեան Լեւոն 905բ

Տիրիթ արքայազուն 198ա

Տիրազ (Թիրու) գաւառ Աւստրիայ 954բ

Տիւրաւպէ Էմիլ 299ա, 300բ

Տիւզ օղու 694բ, 723բ, 724բ

— օղու Յովնաննէ 2Էլէպի 703ա

Տիւզեանց Մկրտիչ 713բ

— Յակոբ 713բ

Տիւզեանք 816ա

Տիւլէրեան—Նեսիկ Յովնաննէ 350բ

Տիւլմէմեան Եղ. Թեփիլոս 687ա

Տիւրքոս 927բ

Տիւրքսի չարածողով 491ա

Տիֆան 160ա

Տզմուտ գետ 607ա

Տոյետանու Գ. Ժողով 491բ

— Դ. Ժողով 491բ

Տոյետանի Ժողով 491բ

Տոզուճանեան Հ. Յովնաննէ 852բ

Տոզրամանի Յակոբ 840ա—բ

Տոմար Ընտանեկան պարբերական 786բ

Տոմիդիանոս կայսր 53ա

Տոմ—Բետրոս Թագաւոր Փոքրուկալի 20ա

— —Գարազոս իշխան 20ա

— —Տիբեմանոս Փոքրուկալի 20ա

Տոմիկեվիչ Ամտոն—Գրիգոր 905ա

Տոռուէմ Բաղաբ 166բ

Տովբիթ 97ա, 373բ, 808բ

Տորիկո ռո 209բ

Տուազ Ռոզա 984բ

Տուրիա 373բ

Տուաշիցի Յակոբ Կուտիմացի 537ա

Տուծիկ 282ա

Տուշայեան Հ. Դուրիթ 37ա, 41ա, 43բ

Տուզդիւն 677ա

— Սեւուրիս 56բ

Տուզդոս Ոստիկոս 56ա—բ

Տուվի Լեւ 623բ

Տումալիչ Եուլիմա 39ա

Տուտեռդի 510ա, 930բ

Տուտոս ռոմ 988բ

Տուրիմոյ Ժողով 491բ

Տուրոմի Բ. Ժողով 491բ

Տրայանոս կայսր 53բ

— Ներուսա 208ա

Տրանկուիզդիոս 44բ

Տրանկուիզմիա 624ա, տե՛ս մանւ Թրանսիլ-վանիա

Տրապիզոն Բաղաբ 138ա, 283ա, 340բ, 350ա,

350բ, 351բ, 352ա, 358ա—բ, 686ա, 753ա,

753բ, 787ա, 788ա, 816բ, 852ա—բ, 853ա,

979բ

Տրապիզի Ստաթ 541բ

Տրդատ Երեսնացի 43ա

— Թագաւոր 19ա—բ, 30բ, 61բ, 62ա—բ,

63ա, 94ա, 164բ, 337ա, 511ա, 518բ,

533բ, 625բ, 723բ, 732բ, 784ա, 795ա,

808ա, 958ա, 965ա—բ

— Պարտարապետ 734ա, 914ա—բ

Տրիբոնիայ Ժողով 492ա

Տրիդեմոտեան Ժողով 492բ, 609բ, 617ա

Տրիդիոս Եպիսկոպոս 30բ

Տրիտոմֆ 714բ

Տրոյացիք 21բ

Տրովադացի Պատրիարք 148բ, 509բ

Տրուզոսի Հինգվեցեան Ժողով 492ա

Տօլստայեան Համագաստ 1068ա, 1069ա
Տօնիկ Էմբայցի բժիշկ 473բ
Տօնիկեան Յովնանու 903բ
Տօննպէրկօ քաղաք 537ա

Բ

Բագկրատ քաղաք 187ա
Բափփի Արամ 298ա—բ
— Վիպպի 297ա, 298ա—բ
Բերարտ Թովմաս 1բ
Բէիսեան Լեւոն 1068ա
— Վահան Բ. 1068ա, 1070ա
Բեմոս գետ 207բ
Բեօղնգքեր Բրիստիան 1բ
Բիմիոյի կամուրջ 207բ
Բիսցենայի Դոմաստոս 1բ, 2ա
Բովանկան Գրիգոր Վրդ. 826բ
Բում Գալէ 283ա
Բումանիոյ չափ 1068բ
Բումէլի Հիսար 703բ
Բուսնուգ քաղաք 411բ
Բօշխա Ստեփանեան Ստեփանոս 1020ա—բ

Փ

Փափիոյա 16ա—բ
Փաքիսեան 57ա
Փալաքլին 282ա
Փալոթեան Վիմլեմտիոս 715ա
Փաղիսկացի 57բ
Փամպուլս Երիցուհի 324բ
Փանդոն Գերասայածառ 724ա
Փանոսեան Եղ. Աստուածատուր 907բ
— Թովմաս 905բ
Փանուէլ Երեշտակ 269ա
Փանչիկեան Արեւմտեան չ. Գեորգ 767ա—բ, 907ա
Փաշա Խաթուն, կին Ամիրազգնի 28ա
— կին Մելիքազգնի 28բ
Փառնանի Բազուհի 198ա—բ
Փառաւան 282ա
Փառիսոս 734ա
Փառնակէ 151բ
Փառնակեանի Յակովքոս Վրդ. 331ա
Փաթէլիչ կոսմ 623բ
Փալիլի Իկնաց քաղաք 39ա
Փարաւոն 321ա
Փարիզ 353բ, 506բ, 574ա, 688բ, 689ա—բ,
72բ, 764ա, 809ա, 1030ա, 1059բ

Փարտոտէփի տէ Գարտոտէի մէ Սալարայ
տէ Զիփիա Գաթարին 40բ
Փարտոտէփի տէ Գարտոտէի Ֆրանչիսկոս
40բ
Փարա քաղաք 915բ, 916ա
Փասթեմա կայսրուհի 208ա
Փաստոս Բիզանդացի 66բ, 75բ, 290բ,
644բ, 645ա
Փափագ օղու Խոնայ Ուանէ 693բ
— օղու Հաճի Յարութիւն 693ա
Փափագեան Գեորգ Վրդ. 852ա
— Միքիդատ 1070ա
— Ստեփան 841բ
Փաթա Բարթոլոմէոս Կարդինալ 763բ,
764ա—բ
Փեթրոնէ կայս 165բ
Փեթրոսպուրկ 623բ, 674ա
Փեթրոսիչ Մարիա 537բ
— Յովսէփ 537բ
Փեթրոսարտիմոն Շանց 37ա—բ, 38ա
Փեթրովարտայն Դոնակ 39ա—բ
— քաղաք 41ա, 43բ
Փեստոս Պապ 548ա
Փետրոս քաղաք 1062բ
Փերդինանդոս Գալլի Բիքինեան 208բ, 209ա
Փերթոմեանց Պետրոս Արքեպիսկոպոս 716բ,
717ա—բ, տե՛ս մանր Բերդումեցի
Փեշտրմալեան Գրիգոր 218ա, 321ա, 353բ,
360ա—բ, 363բ, 364ա, 367բ, 652ա, 653բ,
814բ
Փետրինեան Օմնիկ 903ա
Փետրիչի Քառոյ 816ա
Փերա Կ. Պալապ 1059բ
Փերուշ ռմ 42ա
Փերփէթուա (Ս.) 54ա
Փիանուրա քաղաք 554ա
Փիանցուա քաղաք 1040ա
Փիլիստատցի 56բ
Փիլիստատեան Եպիսկոպոս 75բ
Փիլիստոն Ապոլիմոն 974ա
Փիլիկ Մարկեանեան կայսր 1070բ
Փիլիկիստան վկայ 84ա, 165բ
Փիլիստոն վկայ 178ա
Փիլիպպեան Կոզմէ 1046ա
Փիլիպպոս Առաքեալ 83բ, 136բ, 166բ, 171բ,
178ա, 181բ, 293ա, 471ա, 558ա, 945ա
— Առաքեալի Արքիւրի ուխտատեղի Ի Պա-
ղեստին 994բ
— Եղբայր Կիրակոս Եպիսկոպոսի Կեդոյ 572բ
— Եպիսկոպոս 572բ, 958բ
— Կաթողիկոս 59բ, 187բ

Փիլիպպոս Հոգեւոր Տէր 442ա

— Մակեդոնացի 670թ. 930ա

— Ների 172ա

— ռոդի Մուրատ ստացողի 187ա

— Ա. Բագաւոր Ֆրանսայի 492ա

Փիլիմի Մաթիլտէ 984թ

Փիզիադէն 294թ

Փիզոստրատոս Սոփեստ 622ա—ք

Փիմամնոս Պետրոս 159թ, 846ա—ք, 847թ

Փիրագեան Հ. Գեորգ 923ա—ք

Փիրի Բօհաննէս 37թ, 39թ

Փիրիեան Բարթուղիմէոս 38թ, 39թ, 40թ

— Գրիգոր 39ա

— Կատարիմէ 38թ

Փիրիմեան Հ. Յովսէփ 852թ

Փիրմիլիանոս Մծբնացի 946թ

Փիւմիկ Վրդ. Հռոմայ 992թ

Փիւմիկեցի 13թ, 21ա

Փիւմիկեցւոց Աշխարհ 418թ

Փիւռոս հերետիկոս 270ա

Փիւց Վիլիլմ 283թ, 284ա—ք, 705ա—ք

Փիլիէր Լեոնորա Էստրայիցի 40ա

Փիլիմ ամիս 419թ

Փլուպիլի 751ա. տն'ս մանւ Պլուպիլի եւ Ֆիլիպէ

Փլորեմոս 156թ, 610ա

Փլորեմոսիոյ ժողով 156ա, 609թ

Փղաքիանոս հայրապետ 945ա

Փղշտացի 13թ

Փռնման Սուրբ Կուսի վամբ Հայոց ի Զմմառ 263ա, 683ա

Փռկաւ հայրապետ 186ա

Փռնցիանոս սպարապետ 739թ

Փռվաս (Փռկաս) Վարդ 733թ

Փռտիոս պատրիարք 154թ

Փռքթուկալ (Բորդուկալ) 34թ, 610թ

Փռքիւր Բաղաթ 803թ

Փուլթ, ռոդի Գամի 155թ

Փուսկոս Սաքիմոս Տիրոզացի 954թ

Փոքր Ասիա 21ա, 149ա, 282թ, 283ա, 1045ա

Փռանկէ 154ա—ք, 155ա—ք, 477թ

Փռիւզիացի 21թ

Փրակ Բաղաթ 605ա, 606ա

Փրանկիսկոս Ասիացի 619թ, 717ա, 889ա.

տն'ս մանւ Ֆրանկիսկոս

Փրոփակամոսայի Դպրատուն ի Հռովմ 435թ

Փրոփակամոսայու ժողով 885ա

Փօթուգեան Տիգրան 1069թ

Փօթքանի շօան Պաթիւթա 875ա

Գ

Գ. Զ. ոմն 923ա, 924ա

Գաբասադիոս Յովհաննէս 491ա

Գաբանի Թագաւորութիւն 1018ա

Գալաշանի Սիկիսմոնոս Արքայ եւ ժողովրդապետ 41ա

Գալիփսոյ 99ա

Գալմեան Թագուհի 912ա

Գալուչա Բաղաթ 41ա

Գալիլիւ 282ա

Գաղղէացի 32ա, 672թ, 944թ

Գաղկեդոնի ժողով 35ա, 199թ, 418թ, 459թ, 491թ, 598թ, 609ա, 727ա, 800ա—ք.

870ա, 943թ, 1025թ

Գաղցրահայեաց Սուրբ Աստուածածին եկեղեցի ի Խուսնուգ 188թ, 189ա

Գամ Նահապետ 155թ

Գամար Գաթիպ 964թ

Գամեան 155ա

Գամեմից 41թ

Գամպուրեան Բօլ 905ա

Գաման, ռոդի Գամի 155թ

Գամատա 282թ

Գամարեան Կղզիներ 160թ

Գանեսոսի, լեռ մալարար 812թ

Գանեսոսեան Կարապետ 948թ

Գապուլիստան 283թ

Գապրիմի Ֆրանկեփօ 837թ

Գաջալ Նախարար 804ա

Գաջաց Դաս 714ա

Գառասուն եւ իմն Վկայ 166ա

— Մամկուն Երեստիոյ 162թ, 171թ, 181թ, 254թ, 279ա, 303թ, 427ա, 479ա, 630թ, 661թ, 749ա, 759թ, 944ա, 991թ

— Մամուկ ուխտատեղի ի Երեստիա 1069ա

Գառաւտակ Սուրբ Աստուածածին վամբ ի Զէլքուն 186թ

Գասթր 99թ

Գատը Գաշա 704ա

Գատը, կին Հանի Մկրտչի 39թ

Գարաւաօտ Սուրբ Խաչ 494թ

Գարդալիսոն 20ա

Գարլուատ Բաղաթ 41թ

Գարլուդա Կղզի 1046թ

Գարազուգ Կարգ 82ա, 331ա, 387թ, 393ա, 507ա—ք, 617ա, 915թ

Գարազացն Ուխտ Սրբոյն Ամուսի յեղեղի 757թ

Գարտաշեան Մկրտչի 323թ

Գարփուք 282թ

Բափուչիմֆ 471ա, 472բ, 351բ, 829բ, 950բ
 Բափին Գիրք 742բ, 474ա
 Բեառեա Պէշ 704ա
 Բեապէ 67բ, 703ա
 Բիլլուս Ավլուս 676ա
 Բեմքեռլէ Ամթօմի 537բ
 Բեմիա 20ա
 Բերովրեան Կարապետ Հ. Արսէն 475ա, 709ա, 827ա, 829բ, 831ա
 Բերովրէ Տաղասաց 814ա—բ
 Բերովրէֆ 269ա
 Բեփլէր աստղագէտ 23ա
 Բէլեան Պետրոս 273բ
 Բէլէշեան Կատարիմէ 477ա—բ
 Բէմանի Թադէոս 219բ
 Բեմօրքալս քաղաւոր Նիմուէի 953բ
 Բէշիշ Միմաս Էմէնտի 840ա
 Բէշիշեան Գրիգոր 984բ
 Բէշէմեան Յովհաննէս 905ա
 — Եղ. Սերովրէ 907ա
 Բէռսէրվանի Իկնացի 537ա
 — Ճիսէֆֆա 537ա
 — Ռօգա 537ա
 Բէսէմեան Գուլիէլմոս 906բ
 — Յովհաննէս 905ա
 Բէրամէրքեան Ժիրայր 569ա
 — Վազգէն 569ա
 — Վարուժան 569ա
 Բէօլէեան Անտոն 585ա—բ, 586ա—բ, 587ա, 588ա, 589ա
 Բէօմիւրեան Կամիտաս Բառնայ 907ա—բ, 908ա, 950բ, 957ա
 Բէօյտաշ 515բ, 534ա
 Բէօսէլեան Յարութիւն-Եղուարդ 906ա
 — Հ. Յովհաննէս 48ա—բ, 139ա, 237ա
 — Յովսէֆ 721ա
 Բէօրօզլի Խաչիկ 765ա—բ
 Բէօֆթէրմի Կատարիմէ 537բ
 — Պօղոս 537բ
 Բիքապեան Մ. 674ա, 675բ
 Բիլիս 920բ, 946ա, 947ա, 948ա
 Բիմիսէք Էլ-Արման Փազոց ի Գափիրէ 667ա
 Բիրասուն Բաղաֆ 853ա
 Բիւքափա, Գէօքափա 215բ, 283ա, 338բ, 494ա, 1052ա, 1053բ, տե՛ս Ուան Կուտիմա
 Բիւլլեցի Պետրոս Վրդ. 909ա—բ
 Բիւլլու Բաղաֆ 923բ
 Բիւլեանեան Եղ. Գաբեգիմ 830բ
 Բիւլիւֆ Նէգիր Ազայ 703բ
 Բիւլ(ց)իւֆեան Մարիոս 905բ
 Բիւրսեան Տէր Գրիգոր Բ. Գառնայ 378բ

Բիւրքեան-Կիւրեան Հ. Պետրոս 139ա, 236բ
 — Յարութիւն Եղ. Մանուէլ 903բ
 Բիւլիշեան Յովսէֆ 672ա
 Բիւլիշու Ղաւրեմատոս 593ա
 Բլաուգեան Պետարդոս 715ա
 Բլոսքեանայպուրկ 60բ, 139բ, 144ա, 236բ
 Բլուժ Բաղաֆ 1002ա
 Բզի Բաղաֆ 569ա
 Բոլովրատեան Լեոպոլտոս Կոմս 950բ
 Բոպլէմ Բաղաֆ 284ա—բ
 Բոռուէի, Բօրէգի Վիմշեմցիս 321բ, 780բ, 816ա
 Բոստա Ստամիսլաւոս 659ա—բ, տե՛ս Ուան Բօսքեան
 Բուդ, արդի Բամի 155բ
 Բուիրիմալ Պալատ 628բ, 763ա—բ, 764բ
 Բուշ 155բ
 Բուֆիա Անտոն 537բ
 Բշիկ-Բշկան Վրդ. 421բ, 422ա
 Բանգքօնէացի 809բ
 Բասեքեան Ս. Փրանշիսկոս 568բ
 Բսեմպոն 920ա
 Բսիփարէս 151ա—բ
 Բրդանաց Գիւղ 190ա
 Բրիգմէֆ Պիմմի 537բ
 Բրիստափոր Վկայ 165ա
 Բրիստիմէ Վկայուհի 164բ, 178ա
 Բրիստոսի Աթօքաժ Մաղարայի ուխտատեղի ի Պաղեստին 995ա
 — Սուրբ Համբարձման ուխտատեղի ի Պաղեստին 994բ
 — Սուրբ Սեղանայ ուխտատեղի ի Պաղեստին 995ա
 Բօլլի Տամմիֆայ 984բ
 Բօլլօրօ Յովհաննէս Արքեպիսկոպոս 816ա
 Բօշ Միսիքար 75բ
 Բօսեան Հ. Յակոբ 13ա, 14բ, 667բ, 679ա, 921բ
 — Վարդ-Լաւրենտիոս Եղ. Ռափայէլ 902բ, 906ա—բ
 Բօսքեան Սքանիսլաո 715բ, տե՛ս Ուան Բոստա
 Բօր Անան Գաշեմայ 550բ
 — Անան Գաշ 550բ

Օգոստինոս Հայրապետ 172ա—բ, 293բ, 317բ, 471բ, 496բ, 497ա, 548բ, 565ա—բ, 574բ, 576ա, 704բ

Օգոստոս կայսր 208ա
 Օգոբքօ ֆազաֆ 537ա
 Օլախաց Երկիր 493ա
 Օլանտա 416բ
 Օլենտարֆ 767ա
 Օլթի 282ա
 Օնաննէս Սիսակ 988բ
 Օղուլուխեան Հ. Ղուկաս 321բ
 Օմար Ամիրապետ 270ա
 Օշին քազաւոր 55բ
 Օպրեսկովիչ Մ. Ա. 71ա
 Օսիս Կարլօ Անտոն 209ա
 Օսիտ աշխարհ 30ա
 Օսման Պէշ 219ա
 — Սուլթան 766ա
 Օսմանեան Տերութիւն 350ա, 410բ, 505ա, 852ա
 Օսմանցիք 153ա—բ, 477բ, 484ա, 505ա, 514ա, 704բ, 817բ, 965ա
 Օսսերվանդից Միմարաց Կարգ Ս. Ֆրանչիսկոսի 818բ
 Օվանէս ռմ 848բ
 Օտանու Աքքայ 809բ
 Օտուր գիւղ 1070ա
 Օրթագիւղի Դպրոց 361բ
 Օրթաֆէօյ, Օրթագիւղ Կ. Պոլսոյ 73բ, 337ա, 529ա, 611ա, 652ա, 757բ, 758ա, 760բ, 832բ
 Օրլէան ֆազաֆ 19բ
 Օրինեալ Ասվայտուր 693բ
 — Յակոբ 38ա
 Օրմանեան Մաղաֆիա պատրիարք 354ա, 355բ
 Օրպէշեան Ստեփանոս 418ա
 Օֆրուկիչ Տէր Եղիա 39ա

Ֆ

Ֆաթ Փրանկիսկոս քազակիր Աքքայ 42ա
 Ֆաթէի Սուլթան 766ա
 Ֆաթիէ Թաթար 219բ
 Ֆալլամու 1046բ
 Ֆայէրլամու 1046բ
 Ֆայթ Մագդաղինէ 41բ
 — Ստեփան 41բ
 Ֆասուլիանեան 674բ
 Ֆատլահ քազաւորագն 953բ
 Ֆարթեան կղզիներ 149ա
 Ֆարրապեան Յովսէփ Արքեպիսկոպոս 682ա
 Ֆենելմ 676ա

Ֆերաճէթեան Աննա 859ա
 — Ժիրայր 764ա
 Ֆերտիման. կայսր Աստուրիոյ 97բ
 Ֆեզէթէ ռմ 1003բ
 Ֆեթիպու Մզկիթ Կ. Պոլսոյ 70ա
 Ֆելիչիթա (Ս.) 54ա
 Ֆելշէր Լատիսլաւու Եղ. Ազեֆաանդր 903ա
 Ֆենէր 703բ
 Ֆենէսէ գիւղաֆազաֆ 933ա—բ
 Ֆենէֆ 282ա
 Ֆենըլմ 98ա, 99ա
 Ֆենէնց Ռոզա 40ա
 — Փէթէր 40ա
 Ֆետիմ 151բ
 Ֆերերեան վիճակեցիտ 498ա
 Ֆերիաթեան Հ. Բարսեղ 428բ, 1072ա
 Ֆերիատ(թ)եան Նիկոպոլսոյ Եղ. Պետրոս 905բ, 907բ
 Ֆըսֆըսեան Տիմոթէոս 984բ
 Ֆիգիգա Պոզոս 520ա, 755ա—բ, 756բ
 Ֆիլիպէ 751բ, տե՛ս Ոսեւ Պոլսոյի Եւ Փոլոսի
 Ֆիլկուկա Իրենէ 42ա
 — Յովհաննէս 42ա
 Ֆիլմաննա (Ս.) 593բ
 Ֆիմիլմանտի 149բ, 1018ա
 Ֆիռմէ ֆազաֆ 1030ա
 Ֆլաւիանոս Խայրապետ 727բ, տե՛ս Ոսեւ Փղաքիանոս
 Ֆլորենցայի Ժողով 344բ, 492բ, տե՛ս Ոսեւ Փլորենտիոյ Ժողով
 Ֆնուգ Դաւիթ 42ա
 — Յովհաննէս 42ա
 Ֆոնթէնպլօ 834ա—բ
 Ֆուքթաֆէր-թոռ դուռ ֆազաֆի Ի Նայսաց 43բ
 — -Կասսէ, փողոց Ի Նայսաց 43բ
 Ֆոննի Հայֆ 81բ
 Ֆոննիֆ 351բ, 506բ
 Ֆոնուլ գաւառ 537ա
 Ֆոնուգ, Ֆրոնըզ, Ֆրոնուգ 283ա, 660ա, 663բ, 664ա—բ, 667բ
 Ֆրամասոն 998ա
 Ֆրանկիստան 549բ
 Ֆրանկոֆորթայ Ժողով 492ա
 Ֆրանկֆ 206բ, 211ա—բ, 234բ, 316բ, 484ա
 Ֆրանչիսկա, կիմ Համի Մանուկի 38ա
 Ֆրանչիսկանֆ 1039բ
 Ֆրանչիսկոս Աստիգեան 173ա, 497բ, 498ա, 498բ, 499ա—բ, 500ա—բ, 579ա—բ, 715ա, 819բ, 842ա—բ, 974բ, 1039բ, 1040ա—բ,

տե՛ս նաև Փրանկիսկոս
Ֆրանկիսկոս Բ. կայսր 1050թ, 1051ա

E

— Փավոլացի 171թ

Ersibet Wáros 794b

Ֆրանսա 218թ, 219ա

Ֆրանսացիք, Ֆրանսագրք 587թ, 810թ, 873ա

F

Ֆրանսոսմէսս Մարիա 537ա

Ֆրէշիմուս 676ա

Faith Magdolna 41b

Ֆոտուլի տպւյ 550թ

Faustus Byzantius 290b

Filles de la Charité 542b

Finsterbock Fr. Benedikt 141b

Firenze 610b

Floreffia 814b

Florentina 610b

Francesi 628b

A

Acalziche 376a

Agop Giovanni 719a—b

Ammianus Marcellinus 290a—b

Antonelli L. Cardinale 376a

Armeni 290a—b, 719b

Armenia 295b, 623a, 624a, 741a

Arménie period. 798b

Arsaces Rex 290b

Autandil Don Stefano Arcivescovo 376b

Avedik Lukács 120b

G

Gábrus Joseph 553b

— Zacharias 553b, 651b

Garitte Gérard 295b

Gheorgheni, Gyergyószentmiklós 102a, 127b, 136b

Ghiureghian Giovanni Vescovo 358b

Giorgia 376a

Goettingen 689b

Guizot F. 708b

Gyergyószentmiklós-Gheorgheni 102a, 127b, 136b

B

Baghinanti Gregorio 376a

Barboni Michiel Angelo 719b

Bardenhewer Otto 420a

Bartosch Fr. Ignatius 140a, 687a

Baumgartner L. W. 1002b

Bencini Gaspero 610b

Bihots(?) Petrus Gregori 784b

Bijon Theatre 298b

Billy Vincenzo 435a

H

Hajek Fr. Thomas 140a, 687a

Hunarian P. Paulus 290a

C

Capponi Aloysius 25b

Cavé F. Léandre 676b

Cecilia 574a

Chasselat D. 971a

Calocsa 38b

Congregatione de Propaganda Fide 376a

Connelly John 992a

Csáby Michael Abbas Stregonii 38b

I

Issekutz Gyula 41b

J

Jaubert P. Amédée 623a, 624a

D

K

d'Antonio Vincenzo 988b

Davoud 643a, 651a

de Monte Carmeli Maria 574a

Deshoulières Mme. 806b

Kameniczki Gyalogsági Kadetiskola 41b

Királyváros 41b

Klosterneuburg 241a

Koblenz 775b

L	R
Laurenziana Libreria Mediceo 610b	Roska István 1020b
Lehmkuhl 1060a	
Leschkirch-Üjegyház 41b	S
Liebermann Leopoldus 450a	Saint Kensington Hall 298b
Lindenbrogus Fr. 290a	Sály Dr. 44b
Linz 382a	Schenkendorf Max 142a
Lobbia 814b	Schmid P. Gregor 25b
Louvain 295b	Schuster Lajos 41b
Lucia 574a	Sciucchiur P. Andrea 988b
Lukáts Simon 794b	Stanislavów 1020b
Lwów 175a, 719a	Szebenmegye 41b
	Szucsutca-Újvidék 41b
M	T
Magyar 932b	Teflis 376b
Manfrè Joannes 814b	Terzi Edouard 549a
Marchantius Jacobus 814b	Teresia Carmelita 574a
Marchetti Giovanni 1038b	Togni P. Aloisio 413a
Marengo G. B. 358a—b	Trebisonda 358b
Margarita Cortonensis 574a	Tsepes Daniel 42a
Margherita 574a	
Maria Magdalena 574a	U
Mechitharistes 299a, 300a	Ugo Petrus Archiepiscopus 25b
Moses Chorenensis 290b	Ujegyház-Leschkirch 41b
Mover Docteur 577b	
Muradgia M. 741b	
N	V
Nago Anna Maria 553b	Valesius Hadrianus 290a
Német 932b	— Henricus 290a
	Van den Oudenrijn Marcus Antonius 82a, 183a, 917b
Ö	Vicetovisz Maria 42a
Örmény 932b	Victoria Hall 298b
	Vindobona 290b
P	W
Pál Péter 285b	Witek Fr. Alois 141b
Paris 290a, 577b, 623a, 624a, 741b	
Patavia 814b	Z
Perse 623a, 624a	Zacharisewicz Fr. Xaver 719a
Philippus Franciscanus 39a	Zold Martzi 380a
Pius VII. Papa 628b	Zosimus 290a
Policarpo P. 518b	Zschokke Hermann 1070b

ՆԿԱՏՈՒԱԾ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

ՍԽԱԼ

էջ 60բ (1371) Նոյն թիւ 1722
 էջ 147 (1414) ԼԵՀԱՅ ԲԱՐԲԱՌՈՑ
 էջ 148բ (1416) քաժամորդներ չտնուելում
 էջ 194ա—բ (1448) 1880ի տտեմնները
 էջ 233ա (1477) տառերը երկարացրիք
 էջ 234ա (1478) տեքստն ճշտեցրիք
 էջ 259 (1513) ԲԱՆԱՅ ԹԻՍՈՒՄԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ
 ՃԱՌ ՊԱՏՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՍՆ ԶԱՐԶԱ
 էջ 262 (1520) ՈՒՄՊԵՏԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ
 էջ 294 (1587) ԱՆՑԻՆՑ ԱՆՑԵԼՈՑ
 էջ 297ա (1571) տե—տեղ դժուար
 էջ 305ա (1582) Բժիշկ Ասքեցի
 էջ 322ա (Թղ· 8բ) Նոր Զուղայ
 էջ 352ա (Թղ· 3ա) զՊետրոս Ջիոպէթեան
 էջ 378 (Թղ· 3ա) Ապսպապն
 էջ 378բ (1687) Գառն Աստուծ
 էջ 381ա (1671) 16/4·20
 էջ 410բ (1714) ԺԹ—ԺԵ դար
 էջ 434 (1744) ՄՈՒԹԻՆՆ...
 էջ 518ա (1818) Զաքարեան Հ. Պապու
 էջ 523բ (1824) ՄԱՃԻՍ ՄԱՐԵՄԱՅ
 էջ 569ա (Թղ· 4ա) Մնաւղաց Աստուածածնին
 էջ 597բ (1927) ԱՐԱԻՆԵԼԱՅ
 էջ 654ա (2009) Իջեկայումս
 էջ 659բ (2016) Թիւ 148 ձեռագրի
 էջ 662բ (2025) ԺԹ—ԺԵ դար
 էջ 704բ (Թղ· 49ա) Յանկ Օսմանեան
 էջ 719բ (2109) Ժողովէի դիւարագրաբ
 էջ 720բ (50բ) Հայ եկեղեցեաց
 էջ 742ա (40ա) տողը հակառակ դարձած է
 էջ 764ա (2158) 1808 ի Փարէշ
 էջ 764բ (31ա) Կարդինար Պաքսոս
 էջ 784ա (39բ) Արգ առ ընկեր
 էջ 828բ (29 տող) անթեւ ձաղուց
 էջ 886ա (2240) 978 ձեռագրին հետ
 էջ 877բ (Թղ· 172բ) Թողուլ զապիւռնին
 էջ 912ա (2347) ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 23·5
 էջ 913ա (2350) Տեառն Արհի եպիսկոպոսի
 էջ 930ա (54ա) ի կատարեալ
 էջ 992բ, (Թղ· 95ա) Գան Ընդհանրական
 էջ 1021բ (18 տող վաբէն) կ'ուղէք
 էջ 1027բ (30 տող վաբէն) Հայեղի Ճշմարտութեան

ԸԼԼԱԼՈՒ Ե

Նոյն թիւ 1362
 ԼԵՀԱՅ ԲԱՐԲԱՌՈՑ
 քաժամորդներ չգտնուելում
 1849ի տտեմնները
 տառերը երկարացրիք
 տեքստն ճշտեցրիք
 ՃԱՌ ՊԱՏՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՍՆ ԶԱՐԶԱՐԱՆՑ
 ԹԻՍՈՒՄԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ
 ՈՒՄՊԵՏ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ
 ԱՆՑԻՆՑ ԱՆՑԵԼՈՑ
 տեղ—տեղ դժուար
 Բժիշկ Ասքեցի
 Նոր Զուղայ
 զՊետրոս Ջիոպէթեան
 Ապսպապն
 Գառն Աստուծայ
 16 + 4 = 20
 ԺԹ—ԺԵ դար
 ԹՈՒԹԻՔ՝ 82, Իջեկայումս 1—62: ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝...
 Զաքարեան Եղ· Անդրեաս
 ԱՄԻՍ ՄԱՐԵՄԱՅ
 Յնաւղաց Աստուածածնին
 ԱՐԵԻՆԵԼԱՅ
 Իջեկայումս՝
 2181 ձեռագրի
 ԺԹ—ԺԵ դար
 Յանկ Օսմանեան
 Ժողովէի դիւարագրաբ
 Հայ եկեղեցեաց
 — — —
 1808 ի Փարէշ
 Կարդինար Պաքսոս
 Արգ առ ընկեր
 անթեւ ձաղուց
 2078 ձեռագրին հետ
 Թողուլ զապիւռնին
 ՄԵՆՈՒԹԻՆՆ՝ 23·7×17
 Տեառն Պողոսի Արհի Եպիսկոպոսի
 ի կատարել
 Իան Ընդհանրական
 կ'ուղէք
 «Հայեղի Ճշմարտութեան

ՊԱՍ Հիմնարկ Պր. Գրառ.

FL0078833

KATALOGE DER ARMENISCHEN HANDSCHRIFTEN

HERAUSGEGEBEN VON DER WIENER MECHITHARISTEN - CONGREGATION

1. Տաշեան Հ. Թ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Կայսերական Մատենադարանին ի Վիեննա, 1891, 5 + 49 էջ, զ. Փր. 11.—
2. Գալէւթեարեան Հ. Գ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Արքեպիսկոպոսական Մատենադարանին ի Միւնխէն, 1892, 1 + 37 էջ, զ. Փր. 9.—
3. Տաշեան Հ. Թ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Մատենադարանին Միւնխարեանց ի Վիեննա, 1895, XVII + 277 + 47 + 1164 էջ, 5 լուսանկար եւ 2 դրանաւոր տախտակներով, զ. Փր. 420.—
4. Աճառեան Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Մատենադարանին Սահմանադրական Վարժարանին ի Կարին, 1900, 14 + 37 էջ, զ. Փր. 10.—
5. Աճառեան Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Թաւրիզի, 1910, 32 + 155 էջ, զ. Փր. 37.—
6. Աճառեան Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Նոր-Բայազէդի, 1924, 20 + 61 էջ, զ. Փր. 16.—
7. Աճառեան Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Թեւրանի, 1936, 17 էջ, զ. Փր. 4.—
8. Գուշկեան Թ. Արքեպ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Ս. Նշանի Վանուց ի Սեբաստիա, 1960, 140 էջ, զ. Փր. 28.—
9. Ալիմեան Հ. Ն., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Լեմբերգի (Լիւով) եւ Ստանիսլաւովի, 1961, 60 էջ, զ. Փր. 12.—
10. — — Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Նիկոնիայի ի Կիպրոս, 1961, 140 էջ, զ. Փր. 28.—
11. — — Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Ս. Վլասի Հիւրանոցի եւ Լեւոնեան Վարժարանի ի Հոռոմ, 1961, 76 էջ, զ. Փր. 16.—
12. Պալեան Տրդատ եղբ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Ս. Կարապետի Վանուց ի Կեսարիա, 1963, 80 էջ, զ. Փր. 16.—
13. Ոսկեան Հ. Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Միւնխարեան Մատենադարանին ի Վիեննա, Բ. Հատոր, 1964, 1166 էջ, զ. Փր. 280.—
14. Քելչեան Ս. Վ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Ջմառի Փոխման Ս. Կուրի Վանքի, 1964, 812 էջ, զ. Փր. 220.—
15. Գոսեան Հ. Թ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Արծնեան Վարժարանի ի Կարին եւ Կարնոյ դիղերու, 1964, 131 էջ, զ. Փր. 30.—
16. Տէր-Աւետիսեան Ս., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Նոր Զուլայի Ամենափրկիչ Վանքի, Ա. Հատոր, 1970, 926 էջ, զ. Փր. 390.—
17. Ալիմեան Հ. Ն. եւ Ոսկեան Հ. Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Ջմառի Վանքի Մատենադարանին, Հատոր Բ. Անտոնեան Հաւաքածոյ, 1971, 324 էջ, զ. Փր. 130.—
18. Միմասեան Լ. Գ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Նոր-Զուլայի Ս. Ամենափրկչեան Վանագ Թանգարանի, Բ. Հատոր, 1972, 293 էջ, զ. Փր. 160.—
19. Ոսկեան Հ. Հ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց, որ ի «Հանդէս Ամօրեայ», 1976, 478 էջ, զ. Փր. 260.—
20. Աբգովեան Հ. Օ., Յուդակ Հայերէն ձեռագրաց Մատենադարանին Միւնխարեանց ի Վիեննա, Գ. Հատոր, 1983, Ը + 1216 էջ, զ. Փր. 450.—